

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

τὰ σωζόμενα.

HESIODI ASCRAEI

quæ extant,

Cum Græcis SCHOLIIS,
Procli, Moschopuli, Tzetzæ, in Ἔργα καὶ Ἡμέρας:
Io. Diaconi & incerti in reliqua.

Accessit liber singularis, in quo doctrina Ἔργων καὶ Ἡμερῶν, eius que institutum, contra opinionem, quæ obtinuit, ostenditur;

ITEM Notæ, emendationes, obseruationes, & Index copiosissimus in Hesiodum eiusque Interpretes;

Opera & studio
DANIELIS HEINSII.

Ex libris Sebastiani Tengnagel I.V.D. et Cæs. Bibliothec.

Empt. ℥ floren. 20. Rr.

EX OFFICINA PLANTINIANA
RAPHELENGII.
M. D. CIII.

Ex Augustissimâ
Bibliothecâ Cæsareâ Vindobonensi.

WIEN * K.K. * BIBLIOTHEK

Illustrissimis, Nobilissimis, Præpotentibus ac Magnificis Dominis,

DOMINIS

ORDINIBVS CONFOEDERATARVM PROVINCIARVM GENERALIBVS.

Illustrissimi Viri,

HESIODVM, humanæ sapientiæ cum Homero primum parentem, cuius reliqui Philosophi, ne ipso quidem Aristotele excepto, interpretes fuerunt; Hesiodum, inquam, qui ante Thalem, Solonem, Pittacum, Socratem, Platonem, tot denique illustres Philosophorum familias, a quibus semen illud diuinæ sapientiæ in nos deriuatum est, de vita, de moribus, de Deo, de natura, de astris, de vniuerso egit, a Græcis interpretibus, quotquot haberi potuerunt, illustratum vobis offero. In ijs ipsis magnum illum Proclum Platonicum, qui a præceptore suo successor appellatus est: quo videlicet in hoc ipso homine habeamus, quod sinistris huius ævi ingenijs

opponamus: quorum iudicio tantum temporis sapientiæ studio detrahitur, quantum poëtarum lectioni impenditur. At enimuero, aut ego fallor, aut æquius iam olim a Platonicis pronunciatum fuit, qui cum Homeri & Hesiodi institutum cum Aristotele & Platone contulissent, tandem concluserunt; nomine quidem & harmonia a Philosophia differre hanc facultatem: re ipsa eas distinguere hominis insani esse, & qui principijs natura notis careret: Pythagoram itaque (nam & hoc obseruant) eandem Deam, quæ Calliope ab Homero dicitur, Philosophiam appellasse. Porro cum rerum cognitio animo percipiatur: ad eam autem accessus non omnibus pateat; omnium tamen ea scire interest, quorum actio tempore posterior, re atque vsu prior est: Ibi sapientes mimi poëtæ, qui omnia ad actionem referunt, in animo suo choragium instituerunt, primique ea quæ sensuum obiecta sunt, in oculos incurrere voluerunt: atque ita rudem ignarumque populum via quadam familiari eo deduxerunt, quo vltimus vix progreditur sapientiæ finis. Itaque non Thales simul & Anaxago-

KAISERLICHE KOENIGL. HOFBIBLIOTHEK WIEN

xagoras, vt ingenue fatear Aristoteles, si cognitionem ἀλλ' ἕνεκα respicias, quæ in actione consistit, tantum profecerant, quantum Vlysses Homericus aut Nestor: nam neque mille Syllogismis Troiam expugnasset Chrysippus: neque Rempublicam vllam præterquam in aëre constituit Plato: quia nuda plerumque scientia ad τὸ σχολαστικὸν inclinat, quod vmbratile & inutile a Politicis appellatur. Hanc postea laudem inter se partiti sunt philosophi & historici, melius facturi si præceptores suos agnouissent: vnus enim Homerus & Herodotum constituit & Platonem. Hesiodus noster cum in vtili & præclaro argumento versetur in eo opere, quo suam ad virtutem, vtpote hominem improbum; ad laborem, vtpote ignauum, adhortatur, in priuato tamen lare minime se continuit: sed tanquam in theatro orbis Actionem quandam repræsentat, e qua Platonici suam monarchiam, & τὸ ἡγεμονικὸν, infinitaque alia fabricarunt. Duo in hoc vniuerso regna constituit, Deorum alterum; purum, innoxium, pium: sub quo homines sine labore, sine molestia, sine arte, sola Deorum cura edu-

 caban-

cabantur: quorum tanta erat simplicitas, vt nihil appeterent; tanta felicitas, vt nihil desiderarent. Alterum fortunæ, noxium, improbum, scelestum, quod non sine molestia, fatigatione, arte, propria industria se tuetur, in quo versamur hodie. Hanc doctrinam, quam tot postea coloribus depinxerunt Platonici, vt in scena sua repræsentet Hesiodus, personis vtitur, Ioue, Prometheo, Epimetheo; Pandora, & alijs: quæ singulæ *νοηται* sunt, & animi obiecta. Prometheus, humana nimirum prudentia, Iouem decipit; ignem surripit, quem vitæ humanæ largitur. Actum habetis primum. Iupiter Pandoram fabricat. Hanc Pandoram miro habitu in scenam producit. Virginem pulcherrimam, temerariam, mollem, impudentem, lasciuam, cui artem Minerua, elegantiam Venus, fraudem largitur Mercurius: singuli denique Deorum dona sua conferunt. Hic Actus alter sit. Pandora ita adornata ad Epimetheum mittitur, qui seram in homine poenitentiam designat. Actum videtis tertium. Epimetheus immemor sui, immemor monitorum Promethei, virginem suauissimam, sed

præsens detrimentum, admittit. Hic Actus penultimus est. Pandora vas suum, quod furtim sub axillis occultarat, reserat: ex eo morbi, dolores, curæ, personæ tristissimiæ emergunt: atque ita Tragœdiam absoluunt. Hic ipsa est Catastrophe: post quam nihil præter plausum expectamus. Hæc fabula non Byzantij mehercule aut Syracusis, sed in vniuerso proponitur: Spectatores sunt non Athenienses, aut Megarenses, sed omnes homines. Habetis Drama non Atrei, aut Thyestæ, non Oedipi, sed vitæ humanæ. Ita in toto poëta nihil desiderari potest, qui ne quidem in parte quid reliquum fecit. Nondum nimirum simplicitas diuina argumentorum consumpta erat: nondum Sophistæ ex Cilicia & Thracia delicias fecerant. Cogitate in hoc Theatro publico, in quo vita humana repræsentatur, sedere vos, Illustres viri, tanquam ἀγωνοθέτας maximos, a quibus aut poëtis aut philosophis præmium deferendum sit. Citius Epicuri atomi diuidentur, Heraclitii ignis extinguetur, Thaletis aqua arescet, Anaximenis spiritus euanescet, Empedoclis discordia conciliabitur, Diogenis dolium

dissipa-

dissipabitur; quam vt tantum efficiant, q. Hunc itaque scriptorem cum interpretibus quotquot ad nos pervenerunt, Illustrissimi viri, emendatum, illustratum, suppletum vobis defero. Cum enim publice in Illustri vestra Academia vtriusque linguæ poëtas interpretor, minus dignitati vestræ nihil offerre debui: maius non potui, ne si primum philosophorum vobis obtu-

Ill. Mag. V. Clients

DANIEL HEINSIVS.

IN

IN HESIODVM PROLEGOMENA,

in quibus poëtæ character a Grammaticorum calumnijs vindicatur.

NIHIL ex antiquâ Græcorum simplicitate iniuria temporum, crudelissima magnorum ingeniorum noverca, nobis reliquum fecit; præterquam Hesiodi pauca, & Homeri non ita multa. Cætera namque non per se, sed pro ætatum temporumque ratione, quo a diuersis ea conscripta sunt, elegantiora esse iudicamus. In Homero vero & Hesiodo illibata illa sermonis forma, dictionum nativa genuinaque simplicitas, parium, æquale, & virtute sua elucens orationis filum, nullis aliunde ascitijs rerum verborumque ornamentis adumbratum, æternam posteritati æmulandi affectandique occasionem; scribendique materiam reliquit. Tantum autem enumero nos inter ἀρετὴν hoc & εὐ. ἕτο τὰ eius interesse putamus, quantum inter fontem verum, qui limpidâ & ebullente leniter aquarum scaturigine viatorem ab itinere declinantem reficit, fouetque, & elegantissimam aliquam maximeque admirabilem Parrhasij aut Apellis tabulam, quæ fontem artificiosissime accuratissimeque cum repræsentet, non habet tamen. Quid igitur? non artem in reliquis desideramus, non ingenium, non summa omnia, sed Naturam: quæ in diuinis hisce viris, quod sine admiratione recordari non possum, & inchoauit idem & perfecit, ideamque nobis perfectissimam virtutis, animo contemplandam reliquit. Nec me fallit tamen, quam fastidiosa hæc Hesiodi præsertim simplicitas arrogantibus aliquot & delicatulis hominibus esse soleat, qui cum de poëtice bene iudicare videntur, de lingua & idiomate pessime sentiunt. Eo enim deuentum est, vt ad amussim Romanarum, si diis placet, elegantiarum Græci exigantur: quod contra fieri oportebat, cum tantum inter rationem scribendi vtrorumque, quantum inter linguam interfit. Quid vero Maro? nonne toties a ratione Græcorum, quoties ab Homero recedit? nec sine dissimilitudine, similem cum Græco illo laudem inuenire potuit. Et putamus nos,

fremant istas Grammaticorum subsellia, putasne nos, inquam, Virgilium potuisse omnia, praterquam ea que potuit Homerus. Nec in eo sumus ut praferamus alterum, ὃς μόνος τὸ φιλτατον πάντων ἐφ' ἡμῖν, καὶ τῷ νῦν, ἀεὶ ταῦτα ὄντων. Sed inter scribendi modum utriusque multum interesse putamus, inter laudem nihil. Quod quidem sæpenumero a prudentissimo hominum Marone extorsit patrij sermonis egestas: sæpius tamen ἐκ τῆς ἀπορίας, &, ut verbo dicamus, τὸ ἀνώμαλον: quod fateri necesse habuit, quotiescunque ab altero eorum, vel ab utroque defectus est: quod nec ipsum tam ignorasse, quam ipsius indices existimo. Cui addo, vix tantum arbitrari me inter elegiam Philetæ aut Callimachi, siquidem extarent accuratissimi & elaboratissimi illius poëtæ amores, & Nasonem nostrum interfuturum, quantum inter poëtas principes. Cum enim multa sint quæ supra omnes pæne homines commendent Homerum; maximum id tamen ego in eo monstro arbitror, ἰδιοτυπίαν rerum, singularemque ac vividam omnium quæ in natura sunt delineationem, cum exquisita verborum accommodatarumque ad singula ἐπιθέτων: ut non mirum sit antiqua ætate non unum fuisse, qui solum Græce locutum esse Homerum, integris ea de re monumentis ac luminibusque probaris. Sed nequaquam in eo sunt omnia; sed profecto existimamus nos, summos hac ætate viros nusquam de elegantia Homerica tam male sensisse, quam de simplicitate: in quo nequaquam cum Marone conferri potest, cederet enim nisi Homerus esset, id est, homo Græcus. Solum id igitur in Homero & Hesiodo admiramur nos, quod culpant plerique. Cum enim poësis & hæc ars nostra, sit ἐπιτομὴ quædam rerum verborumque, ad exprimendas res in toto hoc universo obuias, accommodata congeries, ipsa autem natura non minorem sæpe ex minoribus simplicissimisque rebus admirationem, quam ex maioribus concitet: quoniam ad rei totius consummationem minora nisi adsint, maiora perfecta esse non poterunt; videbit quoque non iniquus iudex, duo, a natura minime diuersa, proponi poëtæ: quorum neutro cum destituantur Græci, altero Romani superant, altero superentur. Magnam sibi itaque a rerum Natura molem impositam vidit diuinus Maro, quod in illa gente, in illa Republica, in illo terrarum domicilio natus esset, in quo Fabricij & Camilli, qui omnes frugalitate & temperantia,

perantia, castaque parsimonia, & secum humana natura, & imperium cum terrarum orbe æquarunt: id igitur in scriptis propositum habuit ille, quod in vita illi: & a Græcis omnia transferre maluit, quam quicquam desumere: cumque ex diuersis in penum suam diuersa referret, id nobis reliquit, quod & mole minus singulis, & laude par esset omnibus. Sed vt exemplis vtamur non aliunde petitis, Agriculturæ præcepta Hesiodus dedit, quam in his quoque libris ex parte tangit: dedit & Maro. Quid porro toto hoc scribendi genere dissimilius? existimamus enim nulla alia ratione famam existimationemque suam decoquere Maronem potuisse, quam si hic Hesiodum, cuius se verbo imitatorem profitetur, re exprimere voluisset. Absit propterea vt quicquam Ascræo nostro detractum eamus; nec melius id si præstitutum a Marone esset, esset tamen aliter. Græcari enim in Romanis nugari est: non vitio autoris aut linguæ, sed dissimilitudine vtriusque. Quod vt intelligant aliquando ij, qui ex fastuoso gentis togatæ orationis filo, palliatorum nostrorum simplicitatem metiuntur, serio optamus. Habeant sane venustates suas illi Romuli nepotes, dummodo ne se patres eorum profiteantur, quorum filij sunt, nec eos doceant, a quibus didicerunt. Quod vt obseruent aliquando sciolí quidam velimus, præsertim cum semidocti, nec in altera linguarum nimis versati, eodem tempore ad ferendum de vtraque iudicium accedunt. Tantum porro Hesiodo nostro cum Homero commune est, tam ad splendidum illud & æquabile nitidumque genus magni illius Δαίμονος accedit ille, vt præterquam quod vbique assurgit pro ratione instituti sui Homerus; Hesiodus nusquam, eundem fuisse non ineruditæ aures censere possent. De stylo enim tum loquor, aliter iudicabo. Vt enim illa quæ a Grammaticis vocantur σολοικισμοὶ & dicuntur prætermittam, eadem in vtroque vis, eadem puritas, eodem modo vterque sine affectatione, supra omnem hominum affectationem est, vt non immerito credula antiquitas, cum Homero quod opponeret, in rerum Natura non haberet, solum cum eo Hesiodum commiserit; atque ita quidem, vt victoriam eum extemporali quodam ingenij feruore & eminentia reportasse putarit. Nota enim sunt quæ de vtroque a Græcis vulgata sunt. Sed ad Hesiodum nostrum vt veniamus, ac de operibus ipsius quæ habemus nonnihil di-

eamus, cum reliqua præsertim quæ ad ipsum referuntur, ab aliis partim diligenter, partim a nobis suo loco recensentur. Ac primum si in ordinem omnia cogenda nobis sint, Theogoniam ordine primam, cum Proclo, non etiam elegantia facile existimamus; si non alio, argumenti saltem nomine, quod salebrosum alias, numerorum venustatem detractat: quodque potissima eius pars in nominibus propriis tota est. Nec vero Fabij iudicium, nisi in hac Operum Hesiodi parte admittimus. Primam ordine putamus, contra ac vulgus existimat, quod ei non tam suum proœmium præfixerit poëta, quam omnium suorum: nec tam in eo cur de Generatione Deorum scribere aggressus sit rationem reddit, quam qua ratione poëta factus sit, nec tam specialiter de instituto suo præfatur, quam de Rhapsodia: quod quidem consilium in Musas declinat ille, quibus tam vicinus fuit, vt eundem cum illis montem Bœotorum Helicona dum pasceret, habitarit vt & hic prærogatiuam poëtæ nostri agnoscas, qui domi habuit, quod foris nemo. Scriptum hoc Hesiodi non esse sunt qui persuasum habuerint, quod certissimum esse, etiam periculo nostro asseuerare ausimus. Non quod Aristotelis, Platonis, omnium denique antiquorum opinioni me oppenam: Sed quod aliud esse sciam, ex opinione vulgari, scriptum aliquod adducere, quam dicta opera εἰς τρὶς ἀναφ'ρ'ρ. Omnium qui de Hesiodo scripsere sibi iudicium vindicarunt olim antiquissimi Bœoti sunt, quos vbique secutus est Pausanias, qui quoties Operis huius mentio incidit, vel dissimulata nomine adducit, vel dubitare se de autore eius, vel Hesiodo vix posse se ascribere abunde testatur. Idem tamen vir maximus infeliciter causam suam prodidit, ignarus tamen nesciusque, vbi in Bœotos inueheretur, quod perperam poëtæ nostri effigiem cum cithara in genibus colerent. Et certe pace antiquitatis cum Græco illo homine, nisi veteres & eruditio ipsius, & ea qua præ reliquis apud nos pollet auctoritate, ita ageremus. Ac principio, ne quid vlla ex parte iniqui simus, & ab homine optime de nobis merito temere dissentiamus, suo sibi ensi iugulabimus gladio, quod dici consueuit. Quæram quo potissimum adductus argumento, errare eos existimet. Respondebit: quia Rhapsodus est, & diuersa esse scimus ῥαψῳδὸν & ἀοιδόν. Hesiodum vnde Rhapsodum fuisse arbitretur, si quærere instemus, respondebit, ὅτι ἐκ τοῦ ἐπὶ δάφνης ἆδειν, ac

ipsum poëtæ celsissimæ ornatum. Vnum ex omnibus Hesiodi scriptis la-
cum pro se adducet, qui e Theogonia petitus est.

Καὶ ὡς σκῆπτρον ἔδωκε, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον.

Quæ verba ita de Rhapsodorum more intelligenda esse, ea amplius mo-
nemus, quod Græcorum interpretem neminem eius loci sensum propo-
suisse sciamus, ne Iohannem quidem Tzetzen, Græculorum ambitiosis-
simum, & glorioſum maxime. Quare nolim Gregorium Gyraldum,
accuratum alias & infinitæ lectionis virum, ad hunc Hesiodi locum,
in vita poëtæ, quæ de crepitu lauri obseruauit congessisse: nec enim ea ad
rem magis, quam quæ ab aliis vetustioribus ibi notata sunt. Ex quo se-
quitur primo, partes suas deseruisse Pausaniam, qui Hesiodi Theogoniam
contra Bœotos adduxit, quam ex ipse et Bœoti poëtæ non asscribebant:
deinde minime assecutum esse rationem eorum, Hesiodo qui sola Ἔργα asscri-
bebant, cum citharæ cum colebant: quod Rhapsodum esse negarent. Omnia
autem τὰ ᾠδαὶ καὶ ᾄσματα ad reperientem scholiorum ad citha-
ram canebantur, vt ex Comico et eius vetustissimis interpretibus ex Athe-
næo, et aliis cognoscimus. Quod manifestius negamus nos, Ἔργα Hesiodi
τῇ ῥάβδῳ ἄσματα solere: quod vel ex vno Plutarcho, homine Bœoto,
si necesse esset, probaremus, qui in Symposiacis suis diserte opponit τὸ
Ὁμήρου Γλαῦκε ἐπὶ σοὶ καὶ τοῖς Ἡσιόδου Ἔργοις ὑπολαβόντας. De reli-
qui Hesiodi non negamus. Atque hoc nobis nomine magis semper de libri
illius autore dubitandum videtur: quod magis Grammatici alicuius tam
manifeste τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐκ Μουσῶν ἀρξώμεθα decantare videtur, quam poëta antiquis-
simi. Nam quod Grammatici docent solius Homeri versus cum lau-
ri ramo recitari solere, tam credo, quam quod alii, solius Æschyli Tra-
gœdias ad nuptias virginem cantatas fuisse obseruant. Græcis enim, ac
Grammaticis præsertim, quatenus fides habenda sit, iam olim didici-
mus, qui vocabula pulchrum aliquid & inauditum afferre possint, de ve-
ro nihil laborant. Qui sæpe ex nuce aliquo Homerico ritum fingunt;
quod tamen qui (vnicus) se hodie dicant, nescirent. Sed nihil hodie
non vanum, nam ipsum, tam ridiculum sit, quin exemplum eius apud
Græcos habeamus; ne rima quidem & conuicia ἐπὶ ὄνου σκιᾷ. Ad
id quod attinet, partem eam quandam superstitem relictam nobis,
ea opinione maximi viri Iohannis Auratis, in Nouis Lectionibus suis Gu-

ductus, sanctitatis probauit. de qua opinione nostra hoc quidem loco dicemus, quam speciosam nobis simulque veram videri: de Eoeis autem & Catalogis poëtæ nostri: de Clypeo item, quid sentiendum sit, suo loco explicabimus. Nunc vero ad Ἔργα ipsa, de quibus nulla ætas, nullus Grammaticus, nisi nefarie impudens, nulla vnquam dubitauit, cum reliqua in dubium vocarentur, quicquid legitimum, minimeque suppositum Hesiodi factum esse, ne ipsi accurati illi, vt sibi videbantur, Hesiodi Operum censores Barbari, negare sustinuerunt: nec de toto quæstionem mouerunt, sed de parte tantum & exordio ad Musas, quod etiamnum hodie illi operi præfixum legitur: adeo vt si populares Hesiodi, quarum tabellas plumbeas, in quibus liber ille Ἔργων descriptus erat, vidit Pausanias, fidem habuerimus, non ipse liber ex ipsius ætate donandus sit. De quo exordio nihil dicemus, quod vero nunc habemus, inepti hominis esse non inuiti admittimus. quod vetus etiam nomine maris suspectum est: quod officiosi quidam homines reperti semper fuerunt, qui misericordia videlicet singulari adducti, occasionem aliquam impetu offendendi in quibuscunque veterum scriptis, offerri sibi quam sæpissime: quod præter alios vel maxime Hesiodo accidit. Fuit enim non vnus, teste Pausania, qui suos Hesiodi versibus intexeret. Quos quidem misericordes nos tantisper eucurbitas pinxisse, aut quidlibet potius egisse dicemus: ea enim facta est, vt infelici huic auo, in libris veterum habenda numera, ad quæ explorandæ Rheni fluuio, aut Psyllo aliquo opus sit. Plutarchus certe in conuiualibus suis quæstionibus Eratosthenem, qui ad tyrannum Ἔργα tacebit, eo hoc versu initium fecisse commemorat:

Οὐκ ἄρα πεντήκοντα ἔτεα γένετο γενεῆσιν

quod seruiui in editione nos, maioribus id char acteribus distinguendum curauimus. Stylus veterum τῶν Ἔργων facilis, lenis, vniformis est, constans sibi, & reuera, vt Dorice loquar, ἀδιάπτωτος ὁδός: quo minus a fuco suspectus esse potest. Veteris enim simplicitatis imago est rerum & rituum, & deorum dictorum, & fabularum & allegoriæ, & aquarum, & ventorum, & ἀστέρων ἐπιτολῶν, καὶ δυσμῶν, & lucentium, & orationis taxitas, & sententiarum inaffectata frequentia, quæ, vt diligenter nos, cum ea prælegeremus, obseruauimus nemini, Homeri ætate nulla ex parte inferiores videntur, & se quoque ve-

state

[illegible] : partim quia [illegible] poëtæ prædicari, & insolitis
[illegible] non [illegible] nimis, nimirum in medium [illegible] : ita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Hesiodo sine exemplo haberemus, par Homerum esset, vt recte
Herrnogenes vidit olim: qui si nobis infelicitate temporum præreptus es-
set, facile & Oppianum & Musæum, qui dulcissimum illud & lactæum
de amoribus Heri & Leandri poëmation reliquit, optime Græce loqui
putaremus: qui duo cum versissimi, culissimi, atque adeo optimi poëtæ
sint, pessimi interdum, aut saltem minus diligentes locutores sunt: quod
de postremo magis dictum volo, qui priore tamen, multis fortasse par-
tibus, elegantior. Nec facile credidi unquam sensisse incomparabiles
viros de Musæo quæ scripserunt. Potuitne enim, vt Homeri tem-
poribus æqualem aut superiorem eum existimarent, qui præter nomen
vetustatis nihilum habet? adeo vt ex mollibus illis Grammaticulis,
aut dicendi magistellis, vel prima fronte fuisse nobis appareat, qui in
umbra sua & puluere luxuriari, & veterum nomen induere, quam
suum tueri maluerunt: qui ne tam felici quidem successu digni fuerunt.
Talis est & Orpheus ille, cuius Argonautica habemus, quanquam hic
vetustior illo, & qui vt minus comptus, sic ab homine versuto ma-
gis, obrepsus nobis videatur. Sed hæc quæ a nobis de his Hesiodi li-
bris dicta sunt, si ueri cum dignitate velimus, primo omnium in nos
impetum Magister Iohannes Tzetzes facturus est, qui ante annum
propemodum millesimum, centesimum, septuagesimum sextum, tanta
impudentia & animi petulantia in Proclum antiquissimum horum li-
brorum interpretem debacchatus est, vt in eo prius omnia quam stu-
dium maledicendi desideremus, coniunctum cum fastu tali, qui & Græ-
culum decebat & Grammatistam, & pædagogum: in quo cum varia-
rum linguarum, præter Græcam, & Hebræa, & Syriaca, rerum præ-
terea, vt tradunt, occultarum non vulgaris esset scientia, doctiores eo
illa ætate fuisse fortasse paucos vt concedo: ita nulla vnquam arroganti-
orem aut petulantiorem certa sua. Et tamen Procli, quamuis vel ex
iis quæ in Platonem commentatus est, vel his ipsis, quæ in poëtam no-
strum, vel quæ in Chrestomathia sua præstitit, cuius excerpta Patriar-
cha Photio debemus, aliisque item, quæ ab aduersarijs ipsius conserua-

ta sunt,

ri sunt, quibus vtì debeamus ad istorum probanda mistura; quæ duæ sunt refutatæ Aristotelicus & Christianus Philoponus, vel ex iis; in quibus præter meritum summ ab hoc Thrasone vapulat, acumen suum, eruditionem, scientiam, satis superque probavit; causam addari non sinimus. Ipsum vero Hesiodum moraliter quod petat: quod vel eadem inculcari sæpius conqueratur, vel ineptiarum eum accersat, ex illo particularum, quas apud Homerum quoque abundare scimus, vsu: licentiam syllabæ vnius aut alterius obijcere audeat; in eo homine ferri qui possit non video, qui & omnia promiscue quantitatum tempora, & linguæ venustates in suis negligere consueuit. Quod nisi longe aliud sciremus Grammaticum esse, id est leuem, futilem, verbosum, garrulum, quam summum poëtam, ita vt diuersissimi hæc & inter se pugnantia; suggestum aliquod pedagogicum ascenderemus, ex quo profecto, quantum inter Hesiodi scripta & ipsius versus Polisuos, quorum mille & amplius vno die effudit, interesset ostenderemus: qui tanto Hesiodo puritate sermonis, & simplicitate inferiores sunt, quanto prostibula impurissima, virgine castissimâ: quæ etiammum hodie Poëtica a modernis Græcis appellantur. Eo enim nomine non versus solum, quos communes vulgo nos, Græci vocant, sed & communes mulieres notare videntur. Ac de Hesiodo quidem cur male sentiat causam reperire nullam possum, quam quod Grammaticus sit; de Proclo, quam quod Christianus. Quod si propterea ab eo Hesiodum intelligi non potuisse existimauit ille, quod Heterodoxus esset, & τῷ ἑτεροδόξῳ; eadem ratione probet aliquis Homerum poëtam non esse, Platonem philosophum. Sed nescio quo fato factum sit semper, vt ibi plerunque minimum candoris fuerit, vbi ipsa veritas. Videtur enim hoc fatum Orthodoxorum fuisse, vt inter eos essent aliqui semper, qui plus malevolentiæ, quotiescunque τοὺς ἑτεροδόξους aggrederentur, profecturos se existimarent, quam modestiæ, quam candore, quam ratione: quod ipsum etiam sæpe in suis deplorarunt docti illi patres, quos seculares dicimus. Non negamus quædam in hoc libro sæpius inculcari, non negamus eadem dici. Sed hæc in antiquis nisi excusamus nimium delicati sumus. Nondum enim superciliosi dicendi artifices suas σχολὰς, nondum suas ideas formarant, nondum θέσεις notarant, nondum Græculi

Rome

Romæ tribus obolis Rheterem fecerant, nondum τὸν τῷ λόγῳ septemplicem barbam alebant. Simplicitas est quam in his veneramur, simplicitas est quam suspicimus, simplicitas est quam omnibus dicendi figuris opponimus, καὶ ἡ καθαρότης. Ex quo enim Sophistica illa καινοπαθὴς genuinam simplicitatem inuasit, secutum est in sublimi dicendi genere τὸ μειρακιῶδες, vitium ridiculum, & τὸ κορυβαντιῶδες: τὸ μικρολόγον denique τῆς νοήσεως, & τὸ ταπεινόν: in humili τὸ ψυχρὸν, & similia. Nam quod hic & ibi de syllabæ alicuius tempore nugantur Grammatici, quis hoc inuidebit illis? qui hac sorte nati sunt, vt literas venentur, sicut mendici in sole pedunculos suos. Quod si alibi vel miseram literulam tempore immutatam, vel syllabam claudicantem inueniunt; satis est, Triumphum postulant: quam voluptatem illis libenter relinquimus. Quod vero ijs negocium facessunt, eos in ordinem cogunt, ijs molesti sunt, e quibus canones suos technici, e quibus compedes ingeniorum, cancellos naturæ formarunt, ferri nec potest, nec debet. Quis enim Homero quæstionem περὶ διχόνων mouisset, quis de reliquis, quæ ex eo hausserunt illi qui de his rixantur? Nisi fortasse Hesiodum Dionysij libros euoluisse, aut Theodosij canones circumgestasse, aut in χειρογραφίᾳ aliquot annos consumpsisse existimemus: quos omnes sat scio, his Hesiodi libris prætulisset Tzetzes. Parum videlicet plerique & hac ætate viri præstantissimi perceperunt, cur ingenium Callimacho detraxerit Naso: ita vt nonnulli litem ei intendere veriti non sint: cum neque inuentionum facilitate, inquiunt, neque acumine, quantum ratio scribendi admittit, destituatur poëta ille, & quædam apud eum talia sint vt ingeniosissimo homine non inferiora videantur. Pro eo nos respondemus. Neque ingenio destitutum fuisse poëtam illum: neque id esse quod in eo desideramus: nisi quatenus ingenio eum destitui arbitramur, qui arte peccat. Summus itaque poëtarum Naso, cum de reliquis poëtis egisset, tandem Callimachum recenset, non sine præfatione mehercule: neque enim debet, qui Grammaticum poëtis adiungit. Ingenium vocauit τὸ ὀρμικὸν: quo sæpe peccant poëtæ: Grammatici ne hoc quidem possunt. Si quis itaque ex me quærat, quem Græcorum poëtarum primum existimem: dicam, primum esse, qui peccauit sæpissime: secundum, qui proximus esse audendo meruit. Ita & Homerus non nisi genero-

se peccat,

se peccat, & Pindarus, & Archilochus & Sophocles: Eratosthenis contra Erigone sine vitio habita est. Apollonius autem & Callimachus, quod vbique artem sequantur, ne hoc quidem meruerunt, vt magnifice peccarent: itaque ἄπλωτοι, & ἀδιάπλωτοι a veteribus dicti sunt, quod errare nescirent. Atqui sicut in prælio non minus laudem consequitur, qui pro patria cadit, quàm qui saluus euadit; contra vero ignauissimus habetur, quem superstitem metus fecit: ita ne vitio quidem poetæ dignus est Grammaticus, quem pessundat vbique putida præceptorum obseruatio. Sicut arcæ illæ in quibus Nanos, & Pygmæos suos reges nutriunt non modo corporum eorum incrementis obesse solent, sed & ipsa membra in arctum cogunt: tale reuera animal est Grammaticus, cum maxime sibi in arte sua arridet. Poeta cum periculo audet aliquid, καὶ τολμηρόν τι χρῆμά ἐστι, καὶ ὠυτῆς δ' Σπάρτης ἐλευθερώτερον. Itaque vt veteres dicendi magistri seruum ad omnia idoneum esse dicunt, præterquam vt Rhetor sit, ita & nos negamus Grammaticum poëtam esse. Sed enimuero fleant Grammatici, nos cum Pindaro exclamemus, τὸ φυᾷ πάντ' ὑπερφέρει. Nam qui hos libros ad Paralyticam quandam Analysin, sicut reliqua omnia, redigere conati sunt; vellem nobis adfuissent, priusquam hoc labore defuncti fuissemus; postulassemus ab ijs, vt & in Hesiodi fragmenta idem præstarent, quod eádem fere ratione possent. Sed eiusmodi hodie mundus est, vt decipi velit: Maxima enim operis pars huius aphoristico charactere, vt in Græco argumento, quod his libris præfiximus, notatum a nobis est, conscripta est. Porro eadem ratione Tzetzes noster de Hesiodo & Proclo male sentire potuit; qua de Aristotele, & reliquis Philosophis, cum per contemptum, irridet eos, homo impudentissimus, quod τὴν πολυπεραγμοσύνην, τὴν περὶ πάντων, Philosophiam appellarint: tanquam maior πολυπραγμοσύνη sit, de Mundo, de Cœlo, de Ventis, de Nubibus disputare; quam quærere quis Hesiodi filius fuerit, quis pater, quam autorem aliquem τῆς συντάξεως, καὶ τῆς λεπτολογίας interpretari: quam Grammaticum esse ὄπιν πύρνῳ, καὶ κοτύλῃ. Sed sicut viro militari cum vmbra sua luctari nec iucundum esse solet, nec præclarum: ita generoso animo nihil molestius quam cum ingenijs conflictari eiusmodi: quorum scientia omnis in fastum, ambitionem, con-

temptum

temptum aliorum, & ineptias, tanquam chylus quorundam cacheti corum, vt loquuntur medici, in impurum sanguinem, conuertitur. Nec eo hæc a nobis dicuntur, quo lucubrationes eius, & præsertim hæc in Hesiodum, in odium apud eruditum lectorem, aut contemptum apud iuuentutem adducamus, quæ tanti a nobis fiunt, quanti antiquiorum omnia, qui & plura videre quàm nos, & ex vetustissimis interpretibus, quibus vix vllo tempore Hesiodus caruit, discere potuerunt, &, si nihil præterea, patronos habent dies & annos. Nam Allegorias Græcorum, ambitiosas interpretatiunculas, si quis ferre nondum didicit, ex hoc scriptorum genere exulet necesse est: quæ interdum in Proclo, viro alias cordato, & hoc magistro eiusmodi sunt; vt cum diu de nomine eius disputarint eruditi; optime illi iudicasse videantur, qui Cæcum eum appellant. Sed de his satis. Sequitur vltimum. Cum antiquissima sit illa Philosophiæ ratio, quam Græci τοῖς μυθολογουμένοις, θεολογουμένοις, ἱστορουμένοις sequuntur, quæ interdum nuda, & per se, interdum cum aliis mixta proponunt; multis autem ea vel displiceat, vel parum attentionem meruisse videatur; maxime ea opinio e mentibus hominum tollenda est, qui de vetustate Græcorum Scriptorum iudicium sibi vindicant. Diuina illa conciliatrix Deorum hominumque Sapientia cum in ijs locis nata esset, quæ non omnia communia cum Græcis haberent, nobiscum ferè nihil; habitum sibi vestemque eiusmodi sumpsit, quæ vt nihil illis adderet aut demere de dignitate posset, ita patriam eius ortumque indicaret. Non quod tempori eam aut loco includimus; sed vt respectu nostri agamus, de terra ea, vbi maxima illa Diua, κατ' ἐξοχὴν cum se nobis obtulit. Apud Æthiopas ergo Ægyptiosque cum primum exortus ille sol esset, contraxit aliquid, vel nebularum, vt Homerica Pallas solet, vel caliginis, ne κατ' ἐξοχὴν omnibus se offerret & innotesceret, allegorias nimirum & rerum inuolucra: nam vt recte veteres, Ἀλληγορεῖν ἔρημα τῆς Αἰγυπτίων: ita quidem vt characteribus literarum aliquandiu non nisi allegoricis vterentur. Cum vero ab Orpheo, Lino, Homero, alijsque, qui omnes tanquam Argonautæ quidam vellus illud aureum ex Ægypto repetebant, transueheretur; coloniam suam mutauit, non nuda, vtpote virgo castissima, aut sine flammeo, cum a tot procis peteretur, sed amicta, sed velata, sed cum mundo suo omni,

adueĉta fuit: quem aliquamdiu etiam in illa poëseos parte qua maxime a nobis dicitur, de quâ ad Hesiodum agimus, conseruauit ac retinuit. Accessit præterea φιλομυθία Græcorum, quæ vt institutum Ægyptiorum confirmauit, ita nonnihil etiam tenebrarum affudit. Cæterum, si quis adeo fastidiosus sit, vt vel ea quæ de Pandora e veterum Theologia ab Hesiodo afferuntur, vel reliqua eiusmodi, delectationes tantum pueriles arbitretur; quibus Lamia terrori est & Empusa; de Platone quid dicturus sit nescio. Nam siue in Symposio Aristophanem audierit fabellam περὶ τοῦ ἀνδρογύνου recensentem; siue in eodem Socratem, seu potius Diotimam, quomodo ex Penia & Poro natus sit Amor; videbit quam longe ab instituto poëtarum recedat ipse Socrates, quo sanctiorem ducem Sapientia non habuit. Et tamen citius perlecta vna sæpenumero Platonis pagina inebriari me sentio, quam si cyathos decem liquoris Bacchici: quod vt non omnibus contingere arbitror, ita non omnes sentire id quod in Homero & Hesiodo maxime admirationem parit. Idem ille Socrates in Phædone, vbi de immortalitate, pridie illius diei, quo migrandum erat e corpore, diuine disputat, cuius solius argumentis Cato credidit moriendum esse, vbi de poëmatis suis agit, ille ipse inquam Socrates fabellarum ait se maximam rationem habuisse, ne ea parte, quæ proprie poëtam constituit, careret vsquam: nec μύθους insperfisse tantum, sed vbi deficeretur ab illis, etiam αἴσωπους Æsopicos, vt & Hesiodus noster. Quod si eius viri diuinam dicendi suauitatem aliqua ratione mihi comparare possem, statuerem te, Amice Lector, sub vmbra aliqua, ad fontem limpidissimum, arboresque leniter susurrantes, sub qualibus Platonica vbique Socratem constituit facundia: vide minore cum tedio, maiori cum voluptate, reliqua quæ de hoc libro infra disputamus, audire posses.

Α'ΛΚΑΙΟΥ ΛΕΙΣ ΤΟΝ ΗΣΙΟΔΟΝ.

Λοκρίδος ἐν νέμεϊ σκιερῷ ὑπὸ Ἡσίοδον
Νύμφαι χρυσιάδων λῦσαν ἀπὸ σφετέρων,
Καὶ τάφον ὑψώσαντο· γάλακτι δὲ ποιμένες αἰγῶν
Ἔῤῥανσαν, ξανθῷ μιξάμενοι μέλιτι,
Τάλλα δὲ κὴ γῆρυν ἀπέπτυσαν, ἐνθα Μισῶν
Ὁ πρέσβυς καθαρῶν χρυσάμπυκος λιβάδων.

Ἄλλως εἰς τὸν αὐτόν.

Ἑλλάδος ἔρνος χαρίεν ἔθρεψαν, κλεινὸν Ἀσκραῖον γλυκὺν Ἡσίοδον κατέχουσαι.

Ἀναθηματικὸν εἰς τὸν αὐτόν.

Ἡσίοδος Μούσαις Ἑλικωνίσι τῆδ' ἀνέθηκε,
Τρίποδι νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον ἀγῶνα.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ἄστρα μὲν παῖδες πολυλλίστοιο Διὸς
Οὐράνια πλέξαντο· γῆ Μινυὰς κατέχει,
Ἡσίοδε. τῶν πλείστη ἐν ἀθρόοις ἀνδρῶν κεκρυμμένη ἀκοίτης.
Ἀνδρῶν κεκρυμμένη, ἐν βασιλῆϊ σοφίης.

ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ εἰς εἰκόνα Ἡσιόδου.

Αὗται τοι μαίονται μεσημβρινὰ μῆλα σὺν Μούσαις
Ἔβρεκον ἐν χαράδραις ἔρσην Ἡσίοδον.
Καί σου καλλιτέμενον ἐρυσάμεναι ἐκ πάσης
Ὤρεξαν θάφος ἱερὸν ἀκρήμονα.
Δῶκαν δὲ κρήνης Ἑλικωνίδος ἠθέον ὕδωρ,
Τὸ πᾶσῃ πόλει ποιήσεσι κόσμος ὀφέλλει.
Οὐ σὺ λοχαγὸς ἀνδρῶν, μεγάλων γένος, ἔργα τε μόλπαις
Καὶ γένος ἀρχαίων ἡμιθέων ἠμύθεις.

Εἰς Ἡσίοδον, καὶ εἰς Πολυείδου πεττούς, καὶ εἰς Σιμωνίδου.

Ἡσίοδος δὴ Ἀσκραῖος ἔρεισεν εἰδὼς Μούσαις
Φθεγγόμενος, χαλκὸν δ' ἰδιαίτερον θυέων λύσας.

Ἔνθεν ἰμείρων αὐτὰρ μέλος ἐξύθι δ' αὖτε·
Μαντιπόλος πάλιν ἄλλος ἔλευ Φοιβηίδι δάφνῃ
Κοσμηθεὶς Πολύειδος· ὑπὸ στομάτων δὲ πιάξας
Ἤθελε μὲν κελάδημα διοτρεφὲς, ἀλλὰ ἑ τέχνη
Δεσμῷ ἀφωνήτῳ κατερήτυεν. Οὐδὲ σὺ μολπῆς
Εὔνασας ἀβρὸν ἔεργε Σιμωνίδη· ἀλλὰ ἔπι χορδῆς
Γ' μείρεις, ἱερὴν δὲ λύρην ἐν χερσὶν ἀείδεις.
Ὤφελεν ὁ πλάσας σε Σιμωνίδη, ὄφελε χαλκῷ
Συγκλείσας μέλος ἡδύ· σὲ δ' αἰὲν κεἰ χαλκὸς ἀναυδὴς
Λιδόμενος ῥυθμοῖσι λύρης ἐπίχαρα μολπῇ.

Ἐκ τῶν Ἑρμησιάνακτος τοῦ Κολοφωνίου ἐλεγειακῶν περὶ Ἡσιόδου.

Φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ὑποσχεθέσθαι μάλιθ' ὅπως,
Ἡσίοδον πάσης ἥσσονα ἰσορίης,
Ἀσκραῖον ἐσιδεῖν, ἔχοντ' Ἑλικωνίδα καλὴν.
Ἔνθεν δὴ Ἡσίοδος μυρόμενος Ἀπιερίδι
Πολλ' ἔπαθεν· πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους
Γ' μέων, ἐκ ὡρώτης παιδὸς ἀνερχόμενος.

Περὶ Ἡσιόδου ἐκ τῶν Σουίδου.

ΗΣΙΟΔΟΣ Κυμαῖος· υἱὸς δὲ κωμῳδεῖται καὶ τὸ παιδὸς Διὸς καὶ μητρὸς Πυκιμήδης ἐν Ἀσκρῃ τῇ Βοιωτίας. Γενεαλογεῖται δὲ εἶναι τοῦ Διὸς καὶ Ἀντιόπης, τῆς Νυκτέως· ὃν φασί τινες τὸν Ὀλύμπου σοφιστὴν εἶναι πατέρα· ὡς ἀνέγραψε Διόδωρος ἐν ἑβδόμῃ. Ἡσίοδος δὲ Ὕμνον· ἑκάτερον δὲ ἀπὸ τοῦ Ἄτλαντος κατάγουσι. Πέπρακται δὲ ταῦτα τὰ ἔπη τοιαῦτα· Θεογονία, Ἔργα καὶ Ἡμέραι, Ἀσπὶς, Γυναικῶν Ἡρωϊκῶν κατάλογος ἐν βιβλίοις ε'. Ἐπικήδειος εἰς Βάτραχόν τινα ἐρώμενον αὐτοῦ. Περὶ τῆς Γ' δαίων Δακτύλων, καὶ ἄλλα πολλά. Ἐτελεύτησε δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ παρ' Ἀντίφῳ καὶ Κτιμένῳ, οἱ νύκτωρ δόξαντες ἀναιρεῖν φθόρα ἀδίκῳ ἑαυτῶν, ἀνεῖλον· Ἡσιόδου ἅπαντες. Ἦν καὶ Ὀμήρου καθ' ὅτινας φησὶ Σύτρος καὶ Φιλοστέφανος καὶ Πορφύριος· ἦ καὶ ἄλλοι πλεῖστοι νεώτερον ἕκαστον ἑαυτῶν εἰσάγοντες, ὡς λ β μόνης ἱστορίας συμφερούσης· φησὶ Ὀλυμπιόδωρος.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΤΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ ΗΣΙΟΔΟΝ.

ΑΛΛΑ σωπητέον μὲν ἴσως ἐναντία, Ἡσίοδε, ἐστὶν ὧν Μουσῶν λαθοῦν μὴ δ' ἀθάνατος, αὐτός τε δεικνύεις ἐν οἷς ποιεῖς (ἔνθεα γὰρ καὶ σεμνὰ παίζεις) καὶ ἡμεῖς ἐκ τοῦ δόμου ὕστερος εἶναι. Ἐκεῖνο δὲ ἀπορήσαι ἄξιον, τί δήποτε ποτὲ

θεσπεσίων ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς διὰ τοῦτο λάβοις τὴν διαφέρουσαν ἐκείνων ᾠδὴν παρὰ τῆς Θεῶν, ὅπως κλείοις, καὶ ὑμνοίης τὰ παρεληλυθότα, καὶ θεσπίζοις τὰ ἐσόμενα, θάτερα μὲν καὶ παρ' ἐμοῦ ἐντελῶς ἐξενηνόχας, Θεῶν τε γένεσις διηγήσομος, ἄλλοι καὶ τῆς πρώτων ἐκείνων, χάους καὶ γῆς, καὶ Ὠρανοῦ, καὶ Ἔρωτος, ἔτι δὲ γυναικῶν ἀρετὰς, καὶ ἀνδρογύνους γενεὰς, καὶ ὅσα περὶ Πλαδῶν, καὶ ὅσα περὶ καιρῶν ἀρότου καὶ ἀμήτου, καὶ πλοῦ, καὶ ὅλως τῆς ἄλλων ἁπάντων. Θάτερον δὲ, καὶ ὁ χρησιμώτερον ἐν τῷ βίῳ ἀνδρὶ, καὶ Θεῶν δωρεαῖς μᾶλλον ἐοικὸς, λέγω δὲ τὴν τῆς μελλόντων προαγόρευσιν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἐξαπίφνης, ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο παρὰ λήθη ἀνθρώπων ἔδωκας, ἀπὸ μοῦσ' ἢ τοι Κάλχαντα, ἢ τὸν Τήλεφον, ἢ τὸν Πολύειδον, ἢ καὶ Φινέα μιμησάμενος, οἳ μηδὲ ἀπὸ Μουσῶν τούτου τυχόντες, ὅμως προεθέσπιζον, καὶ οὐκ ἀκίνητον ἔχειν τοῖς ἀκούουσιν. ὥστε ἀνάγκη σοι, τῆς ζημίας τούτων αἴτιον μιᾷ γε πάντως ἐνέχεσθαι· ἢ γὰρ ἐψεύσω, εἰ μὴ πιθανὸν εἰπεῖν, οὐκ ὡς ὑποσχόμενόν σοι τῆς Μουσῶν καὶ τὰ μέλλοντα προλέγειν ψεύσασθαι· ἢ αἱ μὲν ἔδοσαν, ἅπερ ὑπέσχετο, σὺ δὲ ὑπὸ φθόνου ἀποκρύπτεις, καὶ ὑπὸ κόλπον φυλάττεις τὴν δωρεὰν, ἀ μεταδιδοὺς αὐτῆς τοῖς ἀκούουσιν, ἢ γέγραπται μέν σοι καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰ, ἀπὸ τοῦ βίου ἀνακεῖσθαι, οὐκ οἶδα εἰς ὃν καιρόν τινα ἄλλον ἀναδούμενος τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ οὐδὲ τολμήσαιμ' ἂν εἰπεῖν, ὡς αἱ Μοῦσαι δύο σοι παρέζειν ὑποσχόμεναι, τὰ μὲν ἔδοσαν, ἐξ ἡμισείας δὲ ἀνεκαλίσαντο τὴν ὑπόσχεσιν, λέγω δὲ τὴν τῆς μελλόντων γνῶσιν, καὶ ταύτην, θερμοτέραν αὐτὴν ἐν τῇ ἔπει ὑπεκκαιομένην. Ταῦτα μὲν ἀνδράσι τοῖς ἄλλοις, Ἡσίοδε, ἢ παρ' αὐτοῦ σοῦ μάθοι τις ἄν; φράσον γὰρ ἄν, ὥσπερ οἱ θεοὶ δοτῆρες ἐλαίαν εἰσὶν, ἔστω δὲ καὶ ὑμῖν, τοῖς φίλοις, καὶ μαθηταῖς αὐτῆς, μὴ πάσης ἀληθείας ἐξηγεῖσθαι πρὸς ὧν ἴσθε, καὶ λύειν ἡμῶν τὰς ἀπορίας. Ἡσί. Ἐγὼ μὲν, ὦ βέλτιστε, ῥᾴδιόν σοι πρὸς ἅπαντα, ὅτι μηδὲν ὅσα τῆς ἐρραψῳδημένων ὑπ' ἐμοῦ ἴδιον ἐμὸν, ἀλλὰ τῆς Μουσῶν, καὶ ἐκείνου σε παρ' ἐκείνων τὰς λογισμὸς τῶν τε εἰρημένων καὶ τῆς παραλελειμμένων ἀπαντεῖν. ἐγὼ δὲ ὑπὲρ μὲν οὖν ἰδίᾳ ἧπτε ἀμύνω, λέγω δὲ τὸ νέμειν καὶ ποιμαίνειν, καὶ ἐξελαύνειν καὶ βοτάλλειν, καὶ τῆς ἄλλων, ὅσα ποιμένων ἔργα καὶ μαθήματα, δίκαιος ἂν εἶμι ἀπολογεῖσθαι. Αἱ θεαὶ δὲ τὰς αὐτῶν δωρεὰς οἷς τε ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν οἴωνται καλῶς ἔχειν, μεταδιδόασιν. ὅμως δὲ οὐκ ἀπορήσω πρός σε καὶ ποιητικῆς ἀσυλλογίας· καὶ γὰρ, οἶμαι, καὶ παρὰ τῆς ποιητῶν, εἰς τὸ λεπτότατον ἀκριβολογουμένους, ἀπαιτεῖν καὶ τὸν συλλαβὸν ἑκάστου ἐντελῆ φαίνεσθαι τὰ εἰρημένα, κἂν εἴ τι ἐν τῇ τοῦ ποιήσεως ῥυθμῷ ἀπόρρυτον λάθῃ, καὶ σμικρῶς τοῦτο ἐξετάζειν, ἀλλ' εἰδέναι ὅτι πολλὰ ἡμεῖς, καὶ τῆς μέτρων καὶ τῆς διφωνίας ἐπιβαλλόμεθα. τὰ δὲ καὶ τὸ ἔπος αὐτὸ πολλάκις, λεῖα ὄντα, οὐκ οἶδ' ὅπως παρεδέξατο. Σὺ δὲ τὸ μέγιστον, ὧν ἔχομεν, ἀγαθῶν ἀφαιρῇ ἡμᾶς, λέγω δὲ τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὴν ἐν τῇ ποιεῖν ἐξουσίαν. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐχ ὁρᾷς, ὅσα τῆς ποιήσεως καλὰ, συνδαλάμενος δὲ, καὶ ἀκαλθὰς πάσας ἐκλέγεις, καὶ λαβὰς τῇ αὐχοφαντίᾳ ζητεῖς. Ἀλλ' οὐ μόνος ταῦτα σὺ, οὐδὲ κατ' ἐμὲ μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τῷ ὁμοτέχνῳ τῷ ἐμῷ Ὁμήρῳ κατακνίζουσι, λεπτὰ ἅττα κομιδῇ, καὶ μάλιστα μικρὰ ἄττα

διεξιόν-

δηξιόντες. εἰ δὲ χρὴ δικόσε χωρήσαντα τῇ αἰτίᾳ τῶν ὀρθοτάτων ἀπολογίαν ἀπολογήσασθαι, αἰσχυνοίμην ἂν ἔτος τὰ ἔργα μου, καὶ τὰς ἡμέρας. ἔστι γὰρ, ὅσα ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ μαντικῶς ἅμα καὶ θεοφιλῶς ἀπεφηνάμην μοι, τὰς ἀποβάσεις ἀποδηλοῦντα τῶν γε ὀρθῶς ἐν καιρῷ ἀποτεμνόντων, καὶ τῶν ἀβλαβῶν λειμμάτων τὰς ζημίας, ἐκ τοῦ, Οἷσίς δ' ἐν φορμῷ, παῦροι δέ σε θησέονται. Καὶ πάλιν, ὅσα ἀγαθὰ ἀφελεῖς ἀπὸ τοῖς ὀρθῶς γεωργοῦσι, χρησιμωτάτη ἐν τῷ βίῳ μαντικὴ νομίζοιτο. Λυ. τοῦτο μὲν δή, ὦ θαυμάσιε Ἡσίοδε, καὶ πάνυ ποιμενικὸν εἰρηταί σοι, καὶ ἐπαληθεύειν ἔοικας τὴν τῶν Μουσῶν ὀπωπυίαν, αὐτὸς δὲ ὑπολογείᾳ ὑπὲρ τῶν ἀνωμάλους. Ἡμεῖς δὲ ἐν τοιούτῳ τινὶ μαντικὴν παρά σε καὶ τὸν Μουσῶν ἀφειμένοι μέλη, ἐπεὶ τάγε θειοῦται, πολὺ μαντικώτεροι ὑμῶν οἱ γεωργοί, καὶ ἄρτια μαντεύσαντ' ἂν ἡμῖν περὶ αὐτῶν, ὅτι ὕσαι μὲν τὸ θεῖον, λιθαλῆ ἔσαι τὰ ῥάγματα· ἂν δὲ αὐχμὸς ὀπιλαίῃ, καὶ θρίψουσιν αἱ ἄρουραι, ὑδρηλίαι μὴ χαλεπὴν ἐπακολουθήσαι τῇ θρίψει αὐτῶν. Καὶ ὅτι ἐν μεσοῦντος θέρους, χρὴ ἀρᾶν, ἢ ἐκ παντὸς φίλος γεγονώς, εἶπεν ἐκχυθέντων τῶν σπερμάτων, ἐν δὲ ἀμᾶν χλωρὸν ἔτι σάχυν, ἢ κενὸν ἀθρήσαντας ἢ καρπῶνται· ἐν μὲν δὴ ἐπείγοι μαντείας δεῖται, ὡς μὴ καλύψῃς τὰ σπέρματα, καὶ θεράπων μηκέλλιον ἔχων ὀπιφοροίη τῆς γῆς αὐτοῖς, κατασπόσται τὰ ὄρνια, ἐν προκατιδεῖται τῶν ἅπασαν τοῦ θέρους ἐλπίδα. τὰ δὲ τοιαῦτα ἀπαιτοῦντας μὲν ἐν ἀθήνας λέγων ἐκ παντὸς ἀμαρτανοίμι, μαντικῆς δὲ σώμπολυ ἀποδεῖν μοι δοκεῖ, ἧς τὸ ἔργον, τὰ ἄδηλα, ἐν ἐδαμῇ ἐδαμῶς φανερὰ ποιῆσαι, ὥσπερ τὸ τῷ Μίνῳ ποιῆσαι, ὅτι ἐν τῷ τῶ μίνω ἀνθρώποις ἐν ταῖς ὄψεσιν αὐτῷ ὀπωπιγόμενος, καὶ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς ποιῆσαι τὸν Ἀπόλλωνος ὀργῆς τινὰ αἰτίαν, καὶ τῷ δηλάτῳ ἔτει ἁλῶσαι τὸ Ἴλιον· Ταῦτα γὰρ ἡ μαντική. Ἐπεὶ καὶ τὰ τοιαῦτα εἴ τις αὐτῇ αἰσθείη, ἐκ ἂν φθαίοι κἀμὲ μάντιν λέγων, ποιῶ γὰρ ἐν ποιῶ, καὶ αὖθ' Κασταλίας, ἐν δάφνης, ἐν ξίφους Δηλιακοῦ, ὅτι ἂν γυμνὸς τὸ κρύος ποιήσῃ τις, ὄντος ποιοῦντος τὸ θεῖον, ἢ χαλαζῶντος τὸ θεῖον, ἢ πίαλος ὁ μικρὸς ὀπιποιεῖται τῷ τοιούτῳ, καὶ τὸ ἔτι γε τούτου μαντικώτερον, ὅτι καὶ θέρμη μὴ ταῦτα, ὡς τὸ εἰκὸς, ὀπτήσουσιν. Καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ὧν γελοῖον ἂν εἴη μεμνῆσθαι. Ὥστε τὰς μὲν τοιαύτας ἀπολογίας καὶ μαντείας ἄφες· ἐκεῖνο δὲ, ὃ εἶπας ἐν ἀρχῇ, ἴσως οὐδαμοῦ ἔχοι ἄξιον, ὡς οὐδὲν ἧττον εἰς τῷ λεγομένων, ἀλλά τις ἐμπνοια δαίμονος ἐποίησε τὰ μέτρα, ἐ παύσατο δὲ ἐπὶ πολὺ βέβαιος ὄσα. ἐ γὰρ ἂν τὰ μὲν ἐπετέλει τῷ ὑπεσχημένων, τοῦ δ' ἀτελῆ ἀπελίμπανεν.

Reliqua quæ vel de ſcriptis Heſiodi: vel de vita eius ex Pauſania, Plutarcho, Herodoto, Clemente, alijſq; afferri poterant, diligenter ſatis Lilius perſecutus eſt: a quo vitam auctoris noſtri deſcriptam huic operi præfigere maluimus, quàm eosdem agere.

HESIO-

HESIODI VITA.

Ex Lilij Gyraldi De Poët. Hist. Dialogo II.

DE Homero iam satis. A quo non longè abfuit senex, rusticana agrestique facie. Iamdudum, inquit Piso, Hesiodum nobis affers. Ipsum inquam profectò Hesiodum, quem & aliquo tempore cum Homero floruisse accurati quidam prodidere scriptores, alicubi licet Cicero noster Homerum longè faciat antiquiorem. Vetus certè disceptatio inter Grammaticos, Gellio & Seneca & Pausania testibus, vter ætate præcesserit: qua de re & dialogos duos Ponticus Heraclides scripsit. & Cyrillus libro primo contra *Iulianum* Cæsarem, Centesimo, inquit, LX & quinto anno post captam Troiam Homerum & Hesiodum fuisse dicunt. & reliqua. Tum paulò pòst subdit idem Cyrillus: Tradunt autem quidam, quòd Homerus non fuit coætaneus Hesiodi, sed in illis fuerit temporibus, regnantibus apud Hebræos Azaria & Ozia, apud Medos Arbace, apud Latinos autem Proca Siluio, ante scilicet constitutionem Olympiadum. Quæ cùm dixissem, Nos, inquit Piso, summoperè auemus de te audire, quæ tu assidua lectione super hac re annotaueris. Quibus ego: Libenter sic agam, inquam, remque ideo altius aliquanto repetam. Porphyrius enim & plerique alij, Hesiodum Homero iunìorem annis centum faciunt, atque ante primam Olympiadem: quam opinionem sequi videtur Solinus, qui ita scribit: Inter Homerum & Hesiodum Poëtam, qui in auspicijs Olympiadis primæ obijt, centum XXX. anni interfuerunt. Alij eadem Homeri ætate floruisse scriptum reliquere, quam opinionem & Philostratus habuisse videtur, & Velleius non damnandus historicus (tametsi quidam insulsè nullum fuisse Velleium suspicantur) & M. Varro in primo de imagimbus, vt est apud Gellium: Non est, inquit, dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus & Hesiodus: idque ex epigrammate comprobat, quod in tripode inscriptum fuerat, qui in Helicone Musis positus erat. Epigramma quod apud Dionem legi, & inter Græca epigrammata, tale est:

Hesiodus posuit Musis Heliconibus istum,
Cum cantu vicit diuinum in Chalcide Homerum.

Græcum verò si mauultis, hoc est:

Ἡσίοδ' ὁ Μοίσαις Ἑλικωνίοις τόνδ' ἀνέθηκε,
Τὸν μύθῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Verum vbi in hunc sermonem incidimus, hanc vobis, vtcunque meis

verbis potero, historiam ex Plutarcho recitabo, qui eam tum in quinto Sympoſiacôn attigit, tum in eo, quod ſeptem Sapientum conuiuium inſcribitur, copioſè explicauit. Homerus, inquit, & Heſiodus in Oelyci Theſſali exequijs & Amphidamantis Chalcidenſis, carminibus certarunt, qua in re dubia atque anceps iudicum fuit ſententia: conuerſa, inquit, ſunt ad huiuſmodi interrogationes, & propoſuerunt inanes, vt aiunt, quaſdam nugas (ſi modò rectè interpretamur, ὡς φασὶ λέσχας, non ὡς φησὶ Λέσχης, vt paſſim legitur; non tamen decerno, conſcius & Leſches nomen eſſe proprium poëtæ Leſbij.) Homerus quidem ſic:

Muſa mihi referas, quæ non vnquam antè fuere,
Néve futura retro.

Tum verò ex tempore reſpondit Heſiodus:

Verùm cornipedes quando Iouis ante ſepulchrum
Feſtinantes propter palmam plauſtra terebant?

Ob hoc ferunt Heſiodum maximè omnibus fuiſſe admirationi, atque tripodis præmium aſſecutum. Sed Græca, inquit Piſo, ipſa carmina audire cupio, durè enim admodum & inconditè ea vertiſſe videris. Audite ergo ea Græcè, inquam: non enim eo inficias quod ais. Homerus quidem ita:

Μοῦσά μοι ἔννεπε σεῖνα τὰ μήτ' ἐγένοντο πάρος μήτ' ἔσσεται μετόπισθεν. Sic verò Heſiodus:

Ἀλλ' ὅταν ἀμφὶ Διὸς τύμβῳ καταχήσονται ἵπποι
Ἅρματα σωτείλαντες ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.

Porrò ne & hoc vos lateat, iudicem inter Homerum & Heſiodum Panidem Chalcidis regem fuiſſe, res vſque in prouerbium deducta, oſtendit, Πανίδος ψῆφος, Panidæ ſuffragium: quod in eos ferri ſolet, qui ineruditè minusque ſapienter iudicant. Pulchrè, inquit Piſo, & ſanè ſimul monſtraſti, eadem Homerum & Heſiodum ætate fuiſſe: ſed nihil vetat quò minus eadem diligentia reliquam eius poëtæ vitam, ab Atticis vſque literis (quod aiunt) nobis repetas. Faciam id libenter, inquam, quando parum hoc a noſtris hactenus hominibus eſt, quod ſciam, factum. Heſiodi igitur nomen, vt ab hoc incipiam, à caſtè & pudicè loquendo deductum videtur, παρὰ τὸ ἧσον ᾄδω. Patria verò illi Cuma: quæ vrbs inter Æolicas numeratur ante Lesbum ſita. Num tu, inquit Piſo, Heſiodum Aſcræum fuiſſe negas? eo enim nomine à Græcis & Latinis vocatur. Rectè tu quidem, inquam: ſed ſi me vos audire volueritis, qua id ratione factum intelligetis. Heſiodi quidem patria Cuma fuit Æolica, vt ab Herodoto, Strabone & Stephano traditum eſt. Val. quoque Probus, non alium,

quàm

quàm Hesiodum intelligere Vergilium autumat illo carmine:

Vltima Cumæi venit iam carminis ætas.

quòd scilicet Hesiodus Cumæus primus ætates ex metallis commentus est, vt liquidò videtur in eo quod ἔργα inscribitur poëmate. Natus ergo Hesiodus Cumæ, patre Dio Ampelidis filio, qui ex Menalopo Ithagenæo Critonis filio natus erat, matre verò Pycimede: qui vtique parentes ære alieno oppressi, cùm vnde dissoluerent nomina non haberent, in Ascram Bœotiæ vicum demigrarunt, vbi est puer Hesiodus educatus, atque inde Ascræus cognominatus. Plutarchus ex Ephori Cumæi sententia refert, Attellen, Mæona & Dion Cumæos, fratres fuisse, quorum Dius, quem nauticam exercuisse comperi, ob eam quam attulimus causam in Ascram migrauit, vbi (ait) Pycimeden vxorem duxit, ex qua natum ferunt Hesiodum: qui dum paterna armenta puer custodiret, à Musis amatus fuisse perhibetur: quæ illi gustandum laurum dedere: eam enim lauri naturam esse scribit ipsius poëtæ interpres Proclus, & Isaacius Zezes, vt qui eam mandunt, vates fiant: vnde & Lycophron poëta ea causa δαφνοφάγον vatem nominat. Idem & in Cassandra Sophocles, & noster Tibullus agens de Sibylla:

Vera cano, sic vsq; sacras innoxia laurus
Vescar, & æternùm sit mihi virginitas.

Aphthonius quoque rhetor, laurum vaticinij symbolum esse prodidit: quare & laurum ipsam veteres μαντικὸν φυτὸν appellauere, hoc est, vaticinam plantam. Et Claudianus ait:

Venturi præscia laurus.

Eadem ratione Apollini sacra dicitur, qui vaticinij Deus à gentibus est creditus. Quin & huius arboris foliorum crepitu, dum cremantur, antiqui futura (vtinam non & hoc nostro tempore) prædicebant: quod & philosophus Porphyrius credidit. Si enim magno strepitu in igne crepuissent, felicitatem significabant: si siluissent, vnde & tacita laurus est dicta, infelicitatem. Et perinde de illa idem Tibullus:

Laurus vbi bona signa dedit gaudete coloni.

Et Propertius:

Et tacet extincto laurus adusta foco.

Lauri insuper folia si noctu pulvino subiecta fuerint, somniorum veritatem conciliare produntur. Dictam autem Daphnen prodit Eustathius, à δὰ particulâ intentiua, & φαίω verbo, quod voco & cano significat, quòd laurus in igne posita crepet & sonet: vnde fortasse & ipsi nos Latini Laurum deduximus, à λα, vt δὰ particula intentiua,

 & vro,

& vro, vt si non voce, at significatu conueniat. Si plura verò de lauro discere cupitis, præter ea quæ à nostris traduntur, legite Parthenij librum ἐρωτικῶν, & Constantini librum XI. de rē rustica, quo loco plura leguntur parum Latinis nota. Sed iam à Lauro ad Hesiodum reuertar, qui lauro gustata, haustáque Hippocrenes vnda, repentè poëta prodiuit: id cum alij, tum ipse de se in Theogonia cecinit. Quam rem ita Maximus Tyrius interpretatur, vt Hesiodum putet voluisse, quæ sui ingenij & artis esset fœtura in deas referre, vt se Musis grātum testaretur: vtsi quis ærariam calleat, Vulcano tamen sua assignet operā. Sed hæc de re plura apud ipsum Maximum legetis. Delectatum quidem peregrinationibus Hesiodum legimus, sicuti & Homerum: quam rem tamen in somnium quidam retulere. alij, quòd qui peregrè proficiscuntur facilius prudentiam cæteraśque virtutes comparare existimantur, quòd mores scilicet hominum multorum videant. Vxorem quoque duxisse proditum est Ctemenen Physigei filiam, & ex ea Stesichorum poëtam natum. Alij non vxorem fuisse, & ob hanc ipsum Hesiodum occisum: nam cùm de se scitatum oraculum Delphos iuisset, eiq́ue responsum foret, vt Nemeæi Iouis templum vitaret, quòd ibi esset vitæ finem habiturus, cumq́ue ea causa Nemeam Peloponnesi fugeret, fortè in Oeneonem Locridis peruenit, vbi Nemeæi Iouis templum fuerat, vt scribit Thucydides, quo in loco incautus ab Amphiphane & Ganectore Physigei liberis interemptus est, quòd ab eo vitiatam sororem Ctemenen crederent. Cadauer ab ijs in pelagus proiectum est: id quod cùm occultè feciſſent, ab Hesiodi cane facinus est proditum, vt scribit Plutarchus. Alicubi tamen non Physigei filij, sed Ganyctoris Naucletij dicti sunt, vt in illo est cui titulus, Quænam animalia prudentiora, terrestriáne an aquatilia. Pausanias quoque in Bœoticis Hesiodi interitum ita recitat: Filij, inquit, Ganyctoris Ctimenus & Antiphus, in Molycrian ex Naupacto fugerunt ob Hesiodi necem, vbi in Neptunum impij existimati sunt, de illisq́ue est facta quæstio. & cætera quæ ille prosequitur. Mortis Hesiodi causam Plutarchus sic in Dioclis conuiuio explicat. Cum Milesio, inquit, comite & Troilo puero Hesiodus apud quendam hospitatus est: noctu Milesius hospitis filiam vitiauit: rei conscium Hesiodum rati puellæ fratres, illum inter pascua cum puero occiderunt, & cadauer in mare proiecerunt; pueri verò corpus in littore reliquerunt, à quo & loco nomen inditum. Ferunt, inquit, Deorum voluntate à Delphinis cadauer ad littus delatum, vbi tum fortè Neptunalia celebrabantur. Id scelus vbi incolæ intellexerunt, interfectorum domos diruerunt,

diuerunt; viuos ipsos, qui facinus admiserant, aquis suffocarunt. Alij post diem tertium à Delphine in littus cadauer deuectum tradunt. Re cognita, occisores nauigatione sibi consulere volentes, vi coortæ tempestatis ad vnum omnes deprehensi, naufragio periisse dicuntur. Post hæc Hesiodi corpus in Nemea Locridis sepultum perhibetur, qua de re extat Alcæi poëtæ carmen. Dein verò oraculo monente eius ossa exportata ab Orchomenijs; & in medio foro, hoc addito elogio, tumulata:

Ἀσκρη μὲν πατρὶς πολυπύρνου, ἀλλὰ θανόντα
Ὅν σέο πλεῖστον ἔχει Μινυῶν χθὼν ἱερή
Ἡσίοδε, κλεινὸν σὲ ἀοιδοῖσι πολίσσουσα ἰαῦσι
Ἀνδρῶν κεκριμένων σὺν βαθυκόλπῳ σοφίῃ.

Tum Picus puer: Cur non & hos Latinè, vt alios versus nobis exprimis? Vt, inquam, noster Piso hos ipse conuertat, & ego interea ad memoriam cætera reuocem. Et Piso: Faciam equidem, inquit, vtcunque potero: & non diu cunctatus, sic cœpit:

Fertilis Ascra quidem patria est: verùm morientis
Pugnaces Minyæ condita membra tenent
Hesiodi, cuius supra omnes plurima laus est,
Spectatosq; viros iudicio sophiæ.

Quos cùm Piso recitasset, mirum est quanto sit rubore suffusus. quod animaduertens ego, causamque intelligens, statim subdidi: Legimus & Græcum alterum Pindari, quod ita noster Cœlius Latinè vertit:

Salue cui puber, tumulusq; bis obtigit vnus,
Tu sapis Hesiode, quantum homini sapere est.

Sed & Aldus ita prius:

Hesiode ante alios sophia præstantior omnes,
Salue bis quondam qui puer atque senex.

Græcum Pindari si vultis, sic habet:

Χαῖρε δὶς ἥβησας, ἐπὶ δὶς πολιὸν κόμαν
Ἡσίοδ', ἀνθρώποις ὡς ὀλίγα σοφίσῃ.

Verùm iam tempus est, inquam, vt quæ ab Hesiodo scripta sint, commemoremus, si tamen prius illud vnum, quod in Græcis commentarijs repperi, attulero, super ea in ἐπωνυμοις verba, μνηστ' ἐμοὶ ὑμῖν. Filius, aiunt, Hesiodi Mnaseas est. Philochorus verò Stesichorum dixit ex Clymene: ego tamen legendum puto Ctemenem, vt iam ostendi. alij tamen ex Archiepe: quo fit vt eos mirer, qui scribunt, Hesiodum præter Stesichorum & filiam habuisse Mnaseam nomine, quam Archiepen vocant alij. Porrò sexdecim Hesiodi legitima feruntur volumina: in primisque Theogonia à philosopho Zenone in-

ter alios interpretata, deinde ἔργα καὶ ἡμέραι, id est, opera & dies, in quo opere de re rustica præcepta tradit ad Persen fratrem, quem & ipsum poëtam aliqui scribunt. Sunt & qui putent νύκτας μυδλας, sic vocata carmina, Hesiodi esse, vt Eunapius Græcus historicus, & in Bœoticis Pausanias, quo loco & alia Hesiodi opera commemorat, de quibus iam antè planè meminimus. Post hæc Astronomica scripsit, tum Hypothecas, quas tamen Fab. Quintilianus ex Aristophanis Grammatici sententia Hesiodi esse negauit: at verò Aristoteles & Grammatici nonnulli, vt Hesiodi legitimum opus in medium afferunt. Scripsit item Heroum & Heroidum genealogias: ad hæc & de mulieribus: quo in opere heroidas multas induxit virorum fortium nuptias, vt ait Seruius, optasse. Dion vero Chrysostomus ex Alexandri Macedonis sententia Hesiodum ea causa de mulieribus scripsisse dixit, quòd Homero concederet, qui de heroibus antè scripsisset. & quidem Lucianus ait Hesiodum mulierum virtutes concinuisse. Tradit Pausanias Hesiodum vaticinandi artem ab Acarnanibus edoctum, de ea carmina scripsisse: Scribit Nicocles, quod & in Pindarum Grammatici notant, Hesiodum primum ῥαψῳδῆσαι, hoc est, per rhapsodias carmina cecinisse. At verò Hesiodus ipse, se cum Homero, in Delo, in Apollinem huiusmodi versus primùm concinuisse prodidit, dum sic cecinit, vt pridie diximus:

In Delo tum primùm ego, Maonidesq́ poëta
Lusimus, inq́ uouis carmen cantauimus hymnis
Auricomum Phœbum, quem Latona edidit alma.

Sed videte, rogo, quàm ille dulcius suauiusque sua lingua:

Ἐν Δήλῳ τοτε τῷδε θεῷ, ἐγω ἠδ' Ὁμηρος ἀοιδοὶ
Μίλτομεν, ἐκεῖνα θεῖς ὕμνοις ῥάπτοντες ἀοιδὴν
Φοίβου Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

Scripsit item Hesiodus Pelei & Thetidis Epithalamium, sicuti priore sermone retulimus. Scripsit & de Dactylis Idæis. Item Epicedium in Batrachum amicum, & quod adhuc legitur poëma inscriptum Herculis scutum: quod tamen Aristophanes Grammaticus non Hesiodi esse suspicatus est, sed cuiuspiam alterius, qui Homericum sit imitatus. Megacles autem Atheniensis, & Apollonius Rhodius, Stesichorusque, ipsius Hesiodi legitimum carmen esse censuere. Scripsit item de medicina, qua de re Plutarchus in symposio Dioclis: Hesiodus, inquit, in medicina plurimùm valuit, quod manifestè apparet cùm de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de fœminis, de temporum connexione, deque infantium statu disserit. & hæc quidem Cleodemus medicus apud Plutar-

Plutarchum. Sunt & qui Hesiodum de herbis scripsisse tradant, quod ex Plinio colligitur. Nec desunt qui Hesiodum scribant autorem eorum apologorum qui Æsopi dicuntur. Quæ ego cùm dixissem, Vide, inquit Piso, quàm paucis carminibus M. Manilius in secundo astronomicôn ista ferè omnia Hesiodi opera complectatur. Nam cùm Homerum laudasset, mox ita de Hesiodo subiunxit:

Sed proximus illi
Hesiodus memorat diros diuûmq; parentes,
Et chaos ereptum terris, orbemq; sub illo
Infantem, & primum titubantia sidera corpus,
Tirannus iussisse senis cum abdita magni,
Et sub fratre viri nomen, sine fratre parentis,
Atque iterum patris nascentem corpore Bacchum,
Omniaq; immenso volitantia corpora mundo.
Quin etiam ruxus leges cultusq; rogauit,
Militiamq; soli, quod colles Bacchus amaret,
Quòd fœcunda Ceres campos, quòd Pallas vtrunq;,
Atq; arbusta vagis essent quod adultera pomis,
Syluarumq; deos sacratasq; humina nymphas,
Pacus ouis, magnos naturæ condit in vsus.

Cùm recitasset hos versus Piso, Si velim, inquam ego, quæcunque omnia de Hesiodo legi vobis in præsentia recensere, in longum nimis noster sermo procederet: quædam tamen haud indigna relatu nequaquam præteribo. Scribit in primis Dialogum Lucianus, qui Hesiodus inscribitur, in quo Hesiodum ipsum de se multa narrantem inducit, eumque ipse, vt solet, irridet. Sunt & inter Græca epigrammata, in Hesiodum multa. Extat & apud Græcos prouerbium, de ijs qui supersenescunt, Hesiodia senectus: de quo & Pindari distichon legitur, quod antè ab Aldo & Cælio nostro interpretatum attulimus. Pythagoram scribit philosophus Hieronymus, cùm ad inferos descendisset, Hesiodi animam vidisse ad columnam æream suspensam, astrictamque adeò, vt stridere videretur, & cum ea Homeri quoque animam serpentibus vndique incinctam, ea videlicet solum modò causa, quod de deis falsa suis carminib. confinxissent. quare factum puto, vt Pontius Heraclides contra Homeri calumniatores librum illum ediderit, qui est inscriptus, Allegoriæ in ijs quæ de deis ab Homero dicuntur, & responsiones in eius calumniatores. Videri enim, inquit, posset Homerus, Salmoneus vel Tantalus, immoderatam atque intemperatam linguam habens, si quæ de deis cecinit, sub alia significatione non intelligerentur. & hoc quidem de

Homero

Homero Heraclides, quod & de aliis poëtis bonis, vt heſterna die diximus, intelligi poteſt. Sed tamen hi excellentis ac propè diuini ingenij fuerit Heſiodus, non tamen idpò detractatoribus illum caruiſſe accepimus: ſiquidem iniquas aduerſus eum controuerſias exercuiſſe Cercopem legimus: in tantum excellentiſſimus quiſque aliquo eſt detractore vexatus. Homerus quidem, vt Zoilum mittam, à Siagro poëta laceſſitus, Pindarus ab Amphimane Coo, Simonides à Timocreonte. Nec Vergilius Horatiúſque noſter, defuere Parones, Mæuij, Bauij atque Suffenij, alijque de quibus in noſtris his ſermonibus ſparſim, vt ferat locus, plura dicemus. Sed & hoc Homeromaſtigôn genus noſtro hoc tempore non minus, quàm pridem, viget. Plures quidem nunc Critici & Zoili quàm verificatores & poëtæ. At de Heſiodo iam ſatis.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΛΟΥ.
ΕΚ ΤΗΝ ΣΥΤΙΔΑ.

ΠΡΟΚΛΟΣ ὁ Λύκιος, μαθητὴς Συριανοῦ, ἤκουσε καὶ Πλουτάρχου τοῦ Νεστορίου τοῦ φιλοσόφου, καὶ αὐτὸς φιλόσοφος Πλατωνικός. Οὗτος φησὶ τὸ ἐν Ἀθήναις φιλοσοφεῖν σχολῆς, καὶ αὐτὸ μαθητὰς καὶ διαδοχὸς χρηματίζειν. Μάριος ὁ Νεαπολίτης. Ἔγραψε πάσας σχεδὸν φιλοσοφά τε καὶ χρηματικά. Τ' τόμημα εἰς ὅλον τὸ Ὁμηρον. Τ' τόμημα εἰς τὰ Ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέρας, περὶ χρησμοσύνης βιβλία γ', περὶ ἀγωγῆς ς', εἰς τὴν πολιτείαν Πλάτωνος βιβλία δ', εἰς τὴν Ὀρφέως θεολογίαν, συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, περὶ τῶν λόγια βιβλία ι', περὶ θείας καὶ ἱερᾶς τελετῆς βιβλία δ', εἰς τὸν Τίμαιον βιβλία ιβ', εἰς τὸν Παρμενίδην βιβλία ιζ', εἰς τὸν Κρατύλον βιβλία ε', εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην α', εἰς τὸν Φαίδωνα α', εἰς τὸν Φίληβον α', εἰς τὸν Σοφιστὴν α', εἰς τὸν Πολιτικὸν α', εἰς τὸν Πρωταγόραν α', εἰς τὸν Γοργίαν α', εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην β', εἰς τὸν Θεαίτητον α', εἰς τὸν Κρατύλον

VITA TZETZ-IS.

Ex Nicolai Gerbelij præfatione Chilialibus Tzetzis præfixa.

MICHAELIS Tzetzis & Eudocia filius fuit Iohannes Tzetzes hic noster: qui auum habuit paternum Iohannem Tzetzen, literarũ quidem rudem, sed eruditorum hominum amatorem. Auus eius maternus genere fuit Græcus, auia materna Abasgis, siue Ibera. Itaque Tzetzes à paterno maternoq; auo Græcam originem, à materna auia Abasgicam traxit. Porrò cùm adoleuisset, Michaël pater domi suæ saluberrimis præceptis filium erudiuit. Inter quæ sedulò ei inculcare solebat ista, vt contemneret opes, nihili faceret potentiam, minimè cupidus esset præeminentiæ, vel vt ipse ait, τ̃ περιδείας. Quam patris minimè contemnendam doctrinam nusquam non maximis laudibus gratissimus filius extollit. Agedum quindecim natus annos Iohannes Tzetzes, clarissimis præceptoribus traditur: à quibus non tantùm artium illum orbem, & ἐγκυκλοπαιδείαν, sed etiam Hebraam Syramq; linguam edidicit. Vnde & loco quodam Tzetzes se Syrum & Ismaëliten appellat. In liberalibus illis disciplinis adeò profecit, vt Rhetoricen & Geometriam, & quicquid ad totam philosophiam pertinet, perfectissimè calluerit. In historia sacra, Barbara, Græca & Romana quantus fuerit, hic liber satis abunde declarabit. Præter hunc scripsit ad Augustam in Homeri pœma ἐξήγησιν, μεταφρασον ἡμαξδμένους στίχους continentem. Deinde & in Hesiodi Opera atque Dies commentariolum, qui Venetijs excusus vna cum Procli & Moschopuli Scholijs circumfertur. In Theogoniam & Aspida quæ condidit, tua cura, ni fallor, in studiosorum manus deuenere. Cæterùm ad nomen quod attinet, variè hoc pronunciatum inuenio à recentioribus. Politianus, Parrhasius, Crinitus, Lilius passim ipsum Zezen vocant: Volateranus Zezium: Theodorus Gaza, & noster Aldus Cecum. Veruntamen ipse author sese nusquam aliter, quàm Tzetzen nominat, apparetq; mirificè eum hoc cognomine fuisse oblectatum. Nam quandoque etiam ad tedium ingeminat hoc nomen: ita scripsit Tzetzes, sic sentit Tzetzes, non omnium meminisse potest Tzetzes: atque eius generis prope infinita. Quin etiam loco quodam ex professo hanc syllabam Tz explicat, adijci solitam quibusdam dictionibus: veluti XIII. in dictione προδηκήζα pro προδήκη. Lilius noster planè barbarum vocabulum esse refert. Ego Tzetzen ea voce tanquam noua, faceta, & festiua delectatum crediderim. Sed de nomine satis multa. Fratrem habuit Iohannes Tzetzes incomparabili præditum memoria & eruditione: cuius in commentarijs in Hesiodi Opera, quorum paulo antè meminimus, mentionem facit his verbis: Περὶ τ̃ τ ποιητ̃ν διαιρέσεως, ἢ πρώλεω μὲν μοι ἐξείργασαι μικρὸν συγγραμμάτιον αὐτοχεδίοις συνετεθειμένον ἰάμβοις. Καὶ τοῦ ἐμοῦ δὲ ἀδελφοῦ ἐκπεπόνται καλλιστά τε καὶ φιλοπονώτατα περὶ τούτου ἐν τῇ τῶ Λυκόφρονος ἐξηγήσει. ὅμως καὶ πάλιν

τὰ καιριώτατα τῶν ἐπαλλήλων, καὶ δὴ καὶ βραχέων λεπτίον μοι. *Hoc est: De poëtarum diuisione, memini me etiam antea iambis ex tempore compositis opusculum contexuisse. quin etiam & frater meus in Lycophronis expositione, de eâdem re elegantissimè diligentissimeq; scripsit. Attamen quæ huic instituto opportuna videbuntur, ea repetita quàm potero breuissimè dicam. Locus hic exstat statim in initio commentariorum Lycophronis, vbi de poëtis poëtarumq; nominibus latissimè disserit. Quæ commentaria, quo pacto furtim à quodam surrepta, & tandem à Tzetzis discipulis inuenta fuerint, chiliade octaua Tzetzes noster prosequitur.*

& paulo pòst.

Nunc quo tempore hi duo nobilissimi fratres vixerint, quanquam non omnino certus sim, coniecturam tamen meam non gratum cum studiosis communicabo. Quòd si quis emendato quopiam chronico adiutus, certiora inuenerit, eius sententiam nonnulla cum gratia recipiemus. Constantinus Ducas post Isacium Comnenum Orientis imperium obtinebat, anno à Christo nato MLXVI. *Huic paulo posteà, vtpote anno redempti orbis* MLXXVI. *Michaël filius, Parapinaceus ex causa cognominatus, successit. Horum temporibus Michael Psellus, vir in Philosophia & omni doctrinarum genere summus, floruisse dicitur; qui vigiliarum suarum nonnulla opera Constantino patri dedicauit. Anno post hunc Psellum centesimo, Iohannes Tzetzes se historicas has epistolas scripsisse refert: anno videlicet, si rem rectè supputauerimus,* M.CLXXVI. *A quo ad hanc nostram ætatem, anni* CCCLXX. *interceßêre.*

ΔΑΝΙΗΛΟΣ ΤΟΥ ΕΓΝΣΙΟΥ

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΠΑΝΔΩΡΑΝ

ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΑΘΑΝΑΤΩΝ βασίλειαν ἀείδομεν, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Νόσφιν ἀεὶ χαλέπων ἐπεὶ καὶ ἀπείρονα γαῖαν
Πλαζόμενοι λιπόμεσθα θεῶν, αἰεσίφρονι θυμῷ.
Ἀρξάμενοι, ὡς πρῶτα φερέσβια δῶρα καλύψας
Ἰαπετιονίδαο χολωσάμενος δολοβούλης
Ζεὺς κραταιὸς ἀλυκῷπικρον ἔπηξε πῆμα βροτοῖσι.
Ἴλαθι πασιμέλιχε, πάμβολε, πότνια θεάων,
Εὐφρόσυνος δώτειρα, καὶ ἀθώπευτον ἰόντι.
Ὡς πόλεμον τελάμισε, καὶ ὑρμιὸς ἀϊξὺς ὄρθευ
Ἀμφιαλαιβάσαι ἐλισσόμενος περὶ γαῖαν
Τείρεσιν ἐστέφανωτο, καὶ ἠελίου γλυκὺ φέγγος
Αὐτὰρ ἀσιγήτης ἐσέψατο κύκλα σελήνης,
Ἠδη χθὼν λιαρῆσι καλυψαμένη Διὸς ὄμβρης
Ἀνθρώπων τέκε φῦλα, καὶ ἀζηχὲς διὰ κόλπου
Ἔθνεα βροτῶν ἀνέτελλε λαῶν.
Χρυσῶν μὲν πρώτιστα καὶ ἀργυρέων γένος ἀνδρῶν
Μήτηρ τίκτε γαῖα, θεοῖς πάντεσσι μεμηλώς,
Ἐκτὸς ἀλιτροσύνης λυγρῆφιν, ἔκτος ἀνάγκης.
Τοῖσι βίον πόρε δαίδαλα, καὶ ἡ πρίν τέκε μήτης
Πήχεας ἀμπελάσασα, φίλα μαιόσατο τέκνα,
Πανδαισίαν ἀμφὶς δεινὴν δ' ἀπέχει θαλάσσα,
Οὐδὲ βίον μερόπεσσιν ἀπαρχόθεν ἄρμενα πέλει
Νῆες ἀγίνεσκον, βορέω πνοιῇ ἀπειλεῦ
Λαίφεσι πεπταμένοισιν αἰὰ μέγα κῦμα θέουσαι.

Τοὶ δ' θεοὶ μερόπεσσι μεμιγμένοι εἴδαρ ἔδουσι,
Πάντοθεν ἀιξύσερνον ἀνεσερωφῶντο κατ' αἶθω.
Ζεὺς δ' ὅτε δὴ χείρεσσι καὶ ἀμφὶ καρτὶ πεποιθὼς
Ὅν ῥ' ἑτέλεσ κεφαλερῆσιν ἀλυκτοπέδῃσι πελάσας
Οὐρανόθεν βιαίως κατήγαγεν, ἐκ δ' ὀλίξας
Γ' ἀπετὸν δολόεντα, νέης ἐπεβήσατο πρυμνῆς,
Δὴ τότε χαλκεῖον γέν', ὄβριμον, ἠκέτ' ἀνεκτὸν
Ἀθανάτοισι θεοῖσιν ἀπαχθόμενον τέκε γαῖα,
Ἄρεϊ πεφιλκὸς, καὶ ἀναιδείῃσι νόοιο
Ὑσερα θεσμὰ θεῶν τελέσαν ξενοφεγγὲ δρομῆς·
Τὰς δ' ῥέα λείπεσκον ὅθι ναετῆρες ὀλύμπου
Ἀνδρέϊ ἐν ὠκυμόροισι πάλαι μίγνυντο κατ' αἶαν.
Οἱ δ' μὲν οἰόθησαν· ἐκινήθησαν δ' μόχθοις
Καὶ θνατάων συγερῆσιν ἐδυλώθησαν ἀναίγκης·
Δῶρα δ' πάντα θεῶν μίνυθον· Ζεὺς δ' ἄφθιτα εἰδὼς
Κεύψατο πῦρ, πενίης ἄκ' ἀμμορέων, ἔρμα βίοιο,
Σύμφορον ἀντροείης. Τὸ μὲν αὐτίκα μέρμερ' ἰὸς
Γ' ἀπεξ κοίλοισιν ἐνὶ ναέθῃξι καλύψας
Ζλιῶα λαθὼν κλέπτοντε θεῶν σοφὸν ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Οὐδ' ὅπιν ἀθανάτων πορφυραγμὸν, οὐδ' ὄγε μιλτῶν
Εὐρυβίης Κρονίωνος ἐνὶ φρεσὶν ἀλύξας,
Νήπιος· ἦ μάλα μέλλεν ἀτειρέα, πηλέα δεσμὸν
Λειπέμεν ἀνθρώποισι, καὶ αὐτὸς πήματι χάρσαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίνωσκε κατ' φρεσὶν εἶδον ἐΐσας
Ζεὺς ἀπαφισκόμενον, καὶ ἀμερσάμενον φλογὸς αὐγὰς,
Δειναὶ λίην κεχόλωτο, καὶ ὀρσόμενος κατ' θυμὸν
Ἀργαλέας ὀδυνάας (ἃς ἄφελον ὑπ' ἐγένοντο
Ἀμφί τε γλωπονέεσι, καὶ ἀλμυρὰ κῦμα θαλάσσης)

Παρθενίου

Παρθενίον αἰδοίλεω ἀιδρῆς ἐπλάσατο γαίης,
Παρθενίον αἰολόμορφον, ἄτερ φιλότητος ἀνάγκης,
Παρθενίον, ἣ χθὼν πᾶσα καὶ ὑδατόεντες ἰαύλοι
Οἱ ἀσάλεις γῆς κοίλησιν ὑπὸ ῥίζῃσι κέκλυθε,
Τῇ Πιτέτε ἀπλαγὴ φυλὰ μυελία, καὶ μέγας ὄλβος.
Εἰθάλεσε τὸ πρῶτον πυρὸς Ἡφαίστου ἔτυξε,
Παῖδ' Ἀπιβέβλησιν ἀάσσων μερόπεσσιν ὄνειαρ,
Παῖδα θεῶν λάχος ὄλβον, ἵν' γεγαῶσά πε αὐτή.
Χαῖρέ μοι αὖθις αὖασα πολύλλιτε, μῆτερ ἐάων,
Μῆτερ ἀπημονίης, τίνα σοὶ τίνα μῦθον ἀνάψω;
Πῶς δέ σε κικλήσκων, σέθεν ἐλέω αὐτὸς ἀπολήξω;
Χαῖρε θεῶν χρείουσα, θεῶν θεὸς αὐτὴ ἐοῦσα,
Δημήτης μὲν ἐοῦσα, Ϛ δύσσερος Ἀθηναίη,
Εἰν χθονὶ Δημήτης, Ϛ ἐν πολέμοισιν Ἀθηναίη,
Εἰν ὑπόθοις Κυθέρεια καὶ Ἴμερος· ἠμὲν ἀοιδὰς
Ὄλβιος, ᾧ τινὶ λευκώπις ἐύπεπλος κούρης
Ἵπος ἅδα θεὸς, Ϛ ἐπέβλεπες ὄμμασι λευκῷ,
Εἰ κ' ἐβάλες πρηΰνων θυμοφθόρον ἐν δαῒ πολλῇ,
Χρύσεαί θ' ἱμερόεντος ἐπήορος ἅδεα χαίτης,
Εἰν δ' ἔργοις, ἐν δ' ὠδῖσι, καὶ ἡδέα Κύπριδος ἔργα.
Τῶν ἅμα γὰρ πάντων πάλαι ἔμμορες ἐξέπι κεῖνος,
Ὁππότε δὴ τὸ πρῶτον ἐνὶ μερόπεσσι φάνηθα
Ζωὴ χαριζομένη· πρῶτόν δέ σε φωτὶ γενέσθαι.
Τῶνδε γὰρ ἀντιτέτυξο, καὶ ἀγλαὸν ἔλλαχες εἶδος
Παρθενικῆς ὕπασσα, χαρὲν εἰλέουσα Ϛ αἰδώ.
Τῷ καὶ ἐγώ σε πρώτην, ἔπι χθόνα δῖαν ἀέξων
Ἥβης χρύσεον ἄνθος, ἔτι νέον, ἠδὲ βολαίων
Νηΐς ἐών πάμπρωτα τὰν Κύπριδος, ἠδὲ πόθοιο,

Εὐεπίης ἀσκίδω μαλακόηγον· ἴλαθι πότνα
Ἴλαθι· δὸς δ' ἡμῖν γλυκερὴν ἐπιθημοσύνην.

Χαῖρε παλιγγενέτειρα, θεῶν θρέπτειρα ἀλείη,
Ἀλκὶ μὲν πάντων τε θεῶν, πάντων τε θεαινῶν,
Εἰρωὴν ὀχέπουσ', ἐπιτιμήτειρα κυδαίμων,
Ἐλπίδ' ὑπάτειρα, τίσιν θνητῶν μερόπων,
Ἣ πολυωνυμίησι θεὸν θέλγουσιν ἐχοῦσι,
Δήμιλος μέγα χαῖρε, καὶ Ἀμφιτρίτη ἄναασα,
Ἐν χθονὶ Δημήτηρ, Ἀμφιτρίτη κατὰ πόντον.
Τῷ σ' ὅσοι ἀσυφέλου ἀκομιδῆς πυρὸς ἐλεύσειν,
Ὅσσοι ἐπασυτέρου πατέουσι χέρσου μυριόλιθος
Ὅσσοι ἀμησάμενοι πολυγηθέα καρπὸν ἀρούρης
Ἐκτελέα, βείθοντα, θεοῖς φίλα θύσουσιν ἀμάλλαις,
Σὸν πρῶτόν τε μέσσοντε καὶ ὑστάτιον θεὸν ἀείσουσιν
Αἰὲν ἐλισσομένοις ἐλικώπιδι σὺν χορείαις
Παμπλῆθές τι φέρουσι σὺν φαιδρὸν Ἴλαθι πότνα,
Ἴλαθι· μηδὲ τί τις ἔμοιγε φίλῳ ἐπὶ θυμῷ.
Νόσφι σέθεν γὰρ ἄπαστος, ἀτὰρ θυσίης ἀλεγεινὸς
Τετράγυον κατὰ νειὸν, ὁμῶς θέλος τε σαώτης
Ὥλκα πέλει μογέοντι, καὶ ἀτειρέα βοῦν ἄεργον.

Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν.
Ἐξέτι γὰρ κείνου ὁπάτη Νέμεσίς τε καὶ Αἰδὼς,
Αἰδώς τε Νέμεσίς τε, θεῶν ἀριδείκετα τέκνα,
Ὑσσάτω ἀθανάτων λιπέτην χθόνα, σὺν δ' ἀνθρώπων,
Νόσφι σαοφροσύνης, ὧδ' ἄτε τέλος ἐσιὰπάντων.

Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, τροφερήτε σιγῆς,
Ὑγρῆς καὶ τραφερῆς τε καὶ παλαμναίου ἀείης,
Τῇ μὲν Ἀμαλθείης κέρας ἀγλαὸν, ἄλλοτε δ' ἄλλη,

Εὐφορίης μέγα σῆμα, τάδε σαχνέσι βεβρίθως,
Ἀμφοτέρῃσι σαχνέσι καὶ ἀνθέσιν· ὅσσά τε γαῖα
Εἰαρινὴ Ζεφύρῳο χέει μεθυόντα ἔέρσῃ,
Πηδάλιον δ' ἑτέρῃφι· τῷδε σέθεν ἀμφιθαλοῦσα
Δεινὰ παλαιγενέων ἐψεύσατο βιβλία φωτῶν,
Ἣ γὰρ διακτερέως τε μόνην κόσμοιο ἑκάστου
Σημαίνειν ἠγόρευε· σὺ δ' εἰναλίη θεὸς ἦσθα,
Εἰναλίη θεὸς ἦσθα· Τύχην σὲ φάσαν καλεῖσθαι
Νηΐῳ ἐν βούλεσσι, καὶ Ὠκεανοῖο γέρουτι
Πιστὴν ὑποέρχεσθαι κατ' ἄσπετον εἶδμα θαλάσσης
Ἰσίατ' ἐμπεταύσαν, ὡς πλομβώδεσιν ἔοικας·
Ναυτιλίῃσι πάμπαν ἐπιάδεα, ὅς τ' ἐπόρευσε
Νῆα θοὴν ἐπὶ πόντον ἐλαύνετα ἄμφι, καὶ ὄλβου,
Σοὶ αἰὲν χεῖρα τίταινε· σὺ δ' ἐμβέβασα κατέσπες
Ἐμπορίης πόντιον, καὶ ἀφορίης κατὰ γαῖαν.
Χαῖρέ μοι Ἀνταίη μεγαλώνυμε, μῆτερ ἀοιδῆς
Ἣ Διὸς μεγάλοιο· σὺ γὰρ Τιτῆσι μέτασσες
Πρώτῃ ἔπι κρατέουσα, πολὺ προτέρῃσι θεοῖσι,
Ῥείῃ πλατυδότειρα· μόνη δ' Ἀΐδαο θεάων
Ὧν παρὰ ἔλλαχες αἶσαν ἔτ' ἔμπεδα ταῦτα φυλάσσεις
Μητρυιῆς Ἑκάτης, δεινὴ κλητῆρι ἐπασσα,
Γαίης κοιρανέουσα, καὶ ἰθυντῆρα θαλάσσης.
Χαῖρε Διὸς δέσποινα, Ποσειδάωνι ἑταίρη.
Χαῖρε πάλιν κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεάων,
Ἄρτεμι θηρήτειρα, καὶ Εὐνομίῃ, Ἄπολλον,
Ἄρτεμις ἐν βήσσῃσι, καὶ ἐν νήσοισιν Ἀπόλλων,
Εὐνομίη δ' ἀγορῇσι. Σὺ γὰρ σόον ἔρχεαι ἴσως
Ἢ λύκῳ ἢ χλούνῃ κατεναντίον ἐς σκοπὸν ἐλθεῖν

Οὔτε

Οὔτε παρέζ φηλὲς γε, καὶ εἰ μάλα τηλόθεν ἔχθ
Ι'θὺ τιτυσκόμθ@· τύχε δ' ἢ μάλα καίριον αὐτῆς
Υ ̓ς μεγάλη βληθεῖσα, καὶ ἀπαύρυζα ποδοῖιν
Υ ̓σάτιον θανάζοιο μέλ@ κρυόεν@ αἰόλ.
Καὶ σέ ̓ις ἠγεμάνεω γλυκερῆς αἰτόμθ@ ἄγχης
Καὶ ἐλάφω ὠκίπτβε, ἐ ̓ν ἱφάδεσι λαγωὸν
Ὧρζεν ὑπ' ἐμ ποιτέων, γλυκερὸν σπυλάκεσιν ἀγῶνα.
Τοῖς ὄ μεγ' ὄφρηνεν κραδίεω, μάλα δ' ἀμφὶ πονδυν
Ι'χνιον εἴθα ἑ αὖθα διωκόμθαν· ὠκὺ δ' ἀνιὼ
Πολλὰ ὠδεισκάζεσιν, ἀεὶ δ' ἐλελίζεται ἐρῆ,
Ἄγελ@ ὀφρεσούης θελξίφρεν@, ἔιχελ@ αὐδῆ,
Μείλιον ἀγρώσεσι, μέγα σεύζεσιν ἄγαλμα.
Χαῖρέ μοι αὖθις ἄναστα, θεῶν πέλε μῆτιν ἔσσα,
Κηὸς ἀλεξήτειρα, ὠδαητέψ αἰζᾶ ὄ ̓τ μον
Εὐσεβέων παίδεσι· νόσον δ' ἀπὸ πάμπαν ἀλάλκεις.
Σοὶ δ' ἅμα γενομθὴ νόσοι εἰόλας, ὀξὺ λ πῆμα,
Ι'κέλαι ὀρνίθεσσιν ἢ ὀρνυμθῆσι μελίσσης
Ἀνδεμέων βίοθ εὖθ' ἱεμένων, ὅδε ἷς ἔχε
Ἀθανάτων, σέο νόσφι, διὸς βυλῆσιν, ἀρήγειν,
Οὐδὲ ὠδαιλεῖδης τυγερὴν μεφτεσιν ἀνάγκην,
Οὐδὲ κασιγνήτας, τῆσιν σ' ὁμότιμον ἔθηκε
Ζεὺς Κρονίδης, Λατοῦς τε Ἄπωλον, ἠύτε λέγθσι
Ἀνδράσιν ἐσομθίοισιν ἐπιπλώζεσαν ἐφεῖναι
Δαίμονα δυσφροσύνας, ἐπὶ τάδε κῆρα μέλαιναν.
Χαῖρε πάλιν κρείσσα θεῶν, κρείσσα θεσπεσιῶν,
Εὐνομίη τε Θέμις τε· σοὶ γὰρ μέλει ἀνδράσιν
Ἠ κυάμοις λυκάβαντα, ἢ ψήφοισι καθίζειν,
Ξείνοις ἰθυνέμεν δίκας ἐ ̓πιφρονι λαῷ.

Κλήρων

Κλήρων δ' μεδέουσα σὺ τὸν μέγαν ὄλβον ἀφαιρεῖς·
Τῷ δ' πάλιν πόρες ἄλλον· ἐπεὶ βασιλῆες ἄριστοι
Σκῆπτρά τε τοῖς μεγάλων λίαν φύχεται ἔξοχ' ἀνάκτων
Παίγματα σοὶ τελέθουσι· σὺ δ' στέφανόν τε ☾ εὖχος
Τῷ μὲν αἴσωσας· τῷ δ' ἄφθονον μᾶζον ἔθηκας.
Χαῖρε μέγα κρείουσα θεῶν, κρείουσα θεαινῶν,
Γσάτιόν μοι χαῖρε, ☾ Εἰνοσίδαο μνοιυλὴ
Γεωμάδλωτ' ἐρίηρε, φίλην ζύγ' αἰσὶ ἐόντε,
Ἣ τ' θέμις ἐσὶν, ἄνασσα, τύχης ἀπόνητον ἀείσης.

ΔΑΝΙΗΛΟΣ ὁ ΕΙΝΣΙΟΥ

Εἰς Ἡσίοδον,

ΔΑΦΝΟΦΑΤΟΣ, γλυκύθυμος, ἀὴρ φίλος ὑρανίδησι
Γῆς ἀοιδὸς θεῖος δείκνυεν Ἡσίοδος,
Πιερίδων γείτων πολυώνυμος. ὦ τρόποι, ὦ Ζεῦ,
Ἢ γλαφυρῶς ταύτης ὦνασε γλῶσσης.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ,
Αἱ σελίδες θείης ἔννεπον Ἡσιόδου.
Ταῦτ' ἄρα φρασσάμενος, γλυκερῆς φίλος ἤλυθα Μούσης,
Γλῶσσης αὐτὰρ ἔμμορε Πιερίδων.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ὦ μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερος ἔργα κομίζων,
Θεσπέλε Εἰρώνης παῖ, γέρον Ἡσίοδε,
Δαίμοσιν οἷος ἔπαδε, νέμων ἐνὶ βένθεσιν ὕλης,
Παρ' γλυκερῆς κλιτῦς ἄγκεσι Πιερίδων.
Ἔνθά σε ποιμαίνοντα θεῶν καλὰ τέκνα θεαῖνα,
Ταῖς ἀγέλαις φίλον τερπόμενον κραδίῃ,
Ἢ τάχα παιπάλοντα βόας, καὶ μακάδας αἶγας,
Ἢ τάχα κὴ λεπτὰς πηξάμενον δόνακας,

Ἔστι πόης ῥαδινῇσι, καὶ ἀνθεσιφορμιοῖσι,
Οἷα φιλεῖ ἀπαλῶν στέθεα μολπόμενα.
Καί τοι σκήπτρων ἔδον Μουσέων βασιλῆα γεγῶτα,
Σκήπτρων ἀειζήλων τῆς Ἑλικωνιάδων.
Χαῖρε πάτερ τοίσδεσι, κὴ ἵλαος ἄμμιν γένοιο,
Αἰπόλε μὲν πρέπεσκες, νῦν δ' ἀρ' ἀοιδοπόλε.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Γ' ψαγόραν ποτ' ἄοιδὸν ἀναζητεῦντες Ἄρηος,
Ἡ φύσις ἀρχαῖον δείξατο Μαιονίδην.
Δῆνος Ἄρης μεγ' ἔχαιρε, κὴ οἱ πολέμους τε μάχας τε
Κέκλετο, καὶ δῖον μελπόμεν Αἰακίδην.
Τῷ δ' ἄρα γινομένοιο πάλαι κλυὲ πότνια Δηὼ,
Βῆ δ' ἴμεν εἰς κλῃτῆς ἄγκεα Πιερίης.
Ἔνθ' ἄρα οἱ κλυτότοξος ἐναντίος ἦλθεν Ἀπόλλων,
Δείξατο δ' Ἀσκραῖον δεξιὸς Ἡσίοδον,
Ἡσίοδον φιλόμυθον, ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Βοσκόμενον λιγυρῶν ἄγχ' Ἑλικωνιάδων.
Ὡς ὁ μὲν ἤδη μόθον Πηληϊάδαο Ἀχιλῆος,
Καὶ κρατερῶν ὁρμὰς, κὴ μόγους, ἠμυθέων.
Ἀλλ' ὅδε γῆς ἀέθλους, κὴ ἀρητὰ τοῖσι μέλισσα
Ἐκ Διὸς ὑραίης ἤματα, κὴ ἔειπας,
Ὡς ἐρίδων βεκάρων δισσῶν ἀνὰ γαῖαν ἐσσῶν,
Ὅς γ' ὄπιμον πίελον ἤνεεν, ὅς δ' ἀγαθήν.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Χαῖρε θεῶν Ἀσκραῖε τοὶ ὑραῖον ὄρεϊ ἔχουσι
Μήδεα, ϑ πλήθη, κὴ γένος, ἐξανύσας.
Μουσάων ὑποφῆτα παλαιγλυὲς· ἦτοι ἐκλύθες
Πολλὰ πάτερ θυμῷ δ' ἰύκεα, καὶ φρεσπίδας.
Τείρεα πάντα μαθὼν, τάπερ ὑπατος ἐστεφάωται,
Καὶ Κηφεΐδα βυλὰς, κὴ φαὸς ἠελίε,
Τλύτε Σελλωαίης λιπαρὴν φλόγα, μαῖαν ἀρούρης
Ἀγλαὸν ἀρχαίης σῆμα φυτοσπορίης,
Ἀρκάδες ἰλήκοιτε· μόνος φερτέλλιος ἔσκε
Πάντα Σελλωαίης γνὺς πόρεν Ἡσίοδος.

ΔΑΝΙΗ-

ΔΙΝΙΗΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΝΣΙΟΥ
ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΕΞΟΔΙΚΗ
ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΟΥ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ.

Ἐκ τ̃ εἰδῶν διαιρέσεως ἀρξάμενος ἐπιτηδειοτέλως ἐπιμυθεῖται, ὅτι τὸν ὀπίζονα, ὑποδεικνύς· τῷ δ' ἑτέραν δεῖ ταῦτος ποιεῖν τῷ ἰδίᾳ ἀδελφῷ τῷ Πέρσῃ ὑποτίθεται· ὡς ἐκείνης μὲν δεῖ φιλονεικείας, καὶ τὰς τ̃ ἀγορᾶς διατεθείας τ̃ πλείστου χρόνου ἐχούσης· τ̃ δ', ἣ καλῆς καὶ ἀγαθῆς, μόνῳ τῷ θεῷ μὴ δικαιοσύνης τ̃ ὀπτηδείων τυχούσης. Ἔτι δὲ ὁ ἀγκυλομήτης Προμηθεὺς, τῷ Διΐ, τὸ πῦρ, τοῦτ' ἔστι τὸν τῆς βίου ὀπτηδείαν, (ὡς φησι θεὸς ἐδὼ τὰ ναυτιδομένοις δ' ὄλεθος Πλειάσιν ἐλθεῖν ἔλαθε, Ζεὺς τοῖς ἀνθρώποις, πῆξ ἐνθυμίᾳ καὶ ἀγκυλοβούλῳ, πῦρ κλέψας) ἐκλάπη.

ἀκολούθως, ἀπὸ γένους ἄρξαι τὸ ὅλον σπεύδων ἐπὶ τὰ ἐσχατα ἐλθόντων, ἢ τὸ εἰς ὕστερον. Καὶ ὅτι μὲν πάντα τὰ ἔργα λέγω, καὶ τὰ κωμικὰ καὶ τὰ τραγικὰ τὰ ἀγαθὰν ἢ φαύλων ἡμερῶν, ἢ τὰ μὲν ὡς ἀπηρίθμησε, τὰ δὲ τελευτῶν αὐτῶν, ἢ τὰ δὲ τελευτῆς, ἐν βραχεῖ παραδείγματι δείξω.

ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΟΥ

ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ.

LECTORI.

AMICE Lector. Ne esse existimaueris τὸν φιλησίδωρον vt ob oculos breuiter totam τὴν ἀκολουθίαν haberent doctrinæ illius, quæ in sequentibus Hesiodi libris proponitur. Singulorum autem tam quæ hic, quàm quæ in Pandoræ Hymno dicuntur, ratio redditur, in illa quam his libris affiximus introductione: ex qua reliqua petenda sunt.

HΣΙΟ-

ΕΞΗΓΗΣΙΣ

τῆς σοφωτάτου γραμματικοῦ

ΚΥΡΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ΤΖΕΤΖΟΥ

εἰς τὰ ΕΡΓΑ καὶ τὰς ΗΜΕΡΑΣ

τοῦ ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΟΜΕΝ σοὶ πρὸς Θεόκλυτον ἐπιξηγούμενος τὴν παροῦσαν βίβλον τοῦ ἔργων καὶ ἡμερῶν τοῦ Ἡσιόδου εὐδὲν γλυκαῖον, καὶ τῆς ἐκείνου σοφίας ἀρμόδιον, ὅτε ἄξιον ἐξηγήσεως ἐξεργάσατο. πρῶτα μὲν δὲ ἐχρῆν διαιρεῖσθαι φάναι τῆς ποιήσεως, καὶ τίνα τούτων χαρακτηρίσματα, καὶ τίνες τούτων οἱ σκοποί. ἔπειτα τὸν γνώριμον τοῦ προκειμένου πρὸς τὴν ἐξήγησιν, καὶ τίνι συμπέρασιν, καὶ πόσας βίβλους ἐξεποιήσατο. πῶς, καὶ ποίῳ τρόπῳ τὸν βίον κατέλυσεν. εἶτα τὴν βίβλον ταύτην προχειρισάμενον, πρῶτον μὲν ἀκριβῶς τὸν τίτλον φάναι σκοπόν· μετέπειτα ἢ καὶ τὰς μυθικὰς ἱστορίας εἰς πλάτος, εἶτα καὶ ταύτας ἀλληγορῆσαι. καὶ μέτρα, καὶ τελευτὰ τοῦ ἀναγνωστέον συρετέρῳ καὶ διδασκαλικῷ τρόπῳ ἐπεξηγήσασθαι· ἀλλὰ μὴ λαβυρινθώδη καὶ ἀσαφῆ, καὶ χεῖρον μᾶλλον αὐτῷ πλέον ἐπεξηγήσεως, ἢ πρὸ τοῦ κειμένου πρὸς ὑξήγησιν. ὁ δὲ ὧδέ πῃ τύπου πεπλεκοὺς, ἀπερίδλητος καὶ ἀκέφαλος, καὶ ὥσπερ ἐξ ὑπορομῆς καὶ ἐφόδου, καὶ ταύτης συγκεχυμένης, περιβάλλει πρὸς τὴν ὑπόθεσιν καὶ πᾶν μᾶλλον ἢ καλῶς μετεωρολογεῖ καὶ τομφάζει κρυπτομερῶν, ὧν δὲ τοῖς κειμένοις ταυτολογῶν, καὶ περὶ ταῦτα ἐνδιαβάλλων, πολύσχιστος, ἀλυσιτελὴς ὑξήγησιν ποιήσατο συγγραμμάτων. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἡμαρτημένα τοῦ σοφωτάτου Θεόκλυτου παρατέον μοι. χρωτέον δέ μοι πρὸς τὴν ὑξήγησιν. ὑμεῖς δὲ ἀμφοτέρας τὰς ὑξηγήσεις θέντες περάλληλα ἀφιλέχθρως καὶ φιλαλήθως, τὰς τοῦ Θεόκλυ, καὶ τὰς ἐμὰς ἀπροσδεῶς ἐπικείνατε, ὁπότερον καθαρώτερον πρὸς τὴν Ἡσιόδου ποίησιν, καὶ τὴν τῆς ἀληθείας πρόγνωσιν ἀπολείπειν ἤλιον. καὶ γὰρ αὐτοῖς ἐκπεπερυσωμένας τῆς λέξεως πειθήνιος πάρεργος. ὑδὲ γὰρ ἀπαιδαγώγητον, ἀλλ' αὐτοχθόνιον ἰῶ μοι τὸ ἐγχείρημα. ὥσπερ ἄρα καὶ ἴσασιν οἱ πάντες ἡμᾶς εἰς τὸν ἆθλον τοῦτον ζωωθῆναι. Κέκραται γοῦν ἀφιλέχθρως, καὶ τῇ κριτικῇ ῥιπῇ δικαστικώτερος γέγονεν, καὶ τὰ βρέφη τῆς λόγων ἀκριβῶς δοκιμάσαι, ὁπότερον ἄρα μορφῆς πατρικῆς φέρει ἀμφίρροιαν, καὶ ποῖον τόδον ἐπὶ τὴν Ἡσιόδου γονῆς, ἢ ἀπελεσφόρητον, καὶ ἀμβλυθρίδιον κύημα. καὶ κατὰ τὴν χρυσόπλειν πόλιν, ἢ τὴν λυδίαν λίθον τὴν βάσανον, καὶ πῦρ τὸ δοκιμαστήριον, ὥσπερ οἱ χρυσογνώμονες, καλῶς δοκιμάσατε. καὶ δὴ ἐντεῦθεν τὴν ὑποθέσεως καταρκτέον μοι.

Περὶ μὲν τὴν τῆς ποιητῶν διαιρέσεως, καὶ φαίνει μοι ἐπεξεργάσαι μικρὸν συγγραμμάτιον αὐτοσχεδίοις ζωπυθέμενον ἰάμβοις. καὶ τῷ ἐμῷ ἢ ἀδελφῷ ὀκταετοῦς λίαν καλλίστα καὶ φιλοπόνως ἐν τῇ τοῦ λυκόφρονος ὑξηγήσει. ὅμως καὶ πάλιν τὰ καιριώτερα τούτων ἀναληπτέον, καὶ διὰ βραχέων λεκτέον μοι. ὁ δὲ λεπτομερέστερον εἰδέναι ταῦτα βουλόμενος ἐπιγνάτω αὐτοῖς, μὴ κατακνείτω ταῦτα περὶ πάσης πυκτίδος ποιητικῆς προτιθέναι. καὶ δὴ ἀκροατέον τῆς διαιρέσεως.

Τῶν ποιητῶν οἱ μὲν εἰσὶ λυρικοί, οἱ δὲ μελῳδοί, οἱ δὲ κωμικοὶ, καὶ ἕτεροι τραγικοὶ καὶ ἕτερα μυρία ὀνόματα. κατ' ἐξαίρετον δὲ, καὶ οἱ ἀνωνύμως κεκλημένοι ποιηταί. καὶ γνωρίσματα μὲν εἰσὶ λυρικῶν ποιητῶν, τὸ περὶ λύρην τὰ τέτταρα ᾄδειν μέλη, οἷς τὰ πηδάλιον, καὶ σπονδεῖον, καὶ ἀναπαιστικὸν. μελῳδῶν δὲ γνωρίσματα τὸ μονοπροσώπως τὸν ὅλον ὑποθέσεως ὑφηγεῖσθαι τὴν οἰκείαν ὑπόθεσιν,

οἷς ὅδιν ἐν τῇ ἀλεξάνδρᾳ λυκόφρονι. κωμικῶν ἢ ὁ γέλως μὴ χρηστῶν καὶ σεσωπων. οἷον ἀσεσοφάνης, δῦπολις, φρεκράτης. τραγικῶν ἢ ποιητῶν γνωρίσματα, οἷκτοι, καὶ συμφοραί. οἷος ἔξιν αἰσχύλος, σοφοκλῆς, εὐριπίδης. ποιηταὶ ἢ ἀνωνύμως καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐκεῖνοι καλοῦνται, ἅσπερ χαρακτηρίζει ταῦτα τὰ τέσσαρα, μέγεθος ἡρωϊκὸν, μῦθος ἀλληγορικὸς, ἰδιοσία, ἤτοι παλαιὰ ἀφήγησις, καὶ ποικίλη λέξις. ἤτοι ἡρωϊκὴ, καὶ ἀξιωματικὴ, καὶ τῷ ἡρωϊκῷ μέτρῳ ἁρμόζουσα. ἀλλὰ μὴ καταπεπειμένη καὶ χθαμαλή. μᾶλλον ἢ ἐν τῇ τετάρτων τάξει, ὁ ἀλληγορικὸς μῦθος τὸ κυριώτατον ὅδι τῆς ποιητῶν χαρακτήρισμα. γεγόνασι ἢ τούτων τῆς ποιητῆς, ἄνδρες ὀνομαστοί. πρῶτος ὅμηρος ὁ παλαιὸς, ἀντίμαχος ὁ κολοφώνιος, πανύασσις, πείσανδρος ὁ καμιρεὺς, καὶ ὁ ἀπορεῖος ἕτερος ἡσίοδος, ὧν ἐπεξηγεῖσθαι βέλτιον ἐπιδημόμεθα.

Οὗτος ὧν ὁ ἡσίοδος ζῶν ἀδελφῷ πέρσῃ πᾶσι ἐγγόνει δίκῃ καὶ πυκνιμήδης. κατῴκουν ἢ ἐν τῇ κύμῃ· αὕτη ἡ κύμη πρὸς τῶν μιτυλήνης ἐστίν. καλεῖται ἢ νῦν φρικωνίς. ἡ ἢ ἑτέρα κύμη, ὅθεν λῶν αἰόλος καὶ ἡ σίβυλλα ἡ ἰταλίας, κυμαίων αἰολέων ἐπιπτον ἀνθρώπων, οἳ διὰ τὸ ἄπυρον καὶ τὰ χρέα τῶν ἑαυτῶν πατρίδα κύμην φυγόντες, μεταιασθῆναι πρὸς τῶν ἄσκρην χωρίον τῆς βοιωτῶν, δυσχείμερόν τε καὶ κακοθέρειον, πρὸς ἢ τὰς περιόδους κεῖσθαι τῶν ὄρους τὸ ἑλικῶνος. καλεῖ κατοικῆσαι. τοιαύτη ἢ τῆς ἀνθρώπων πενία ζωιγομένων, σωώσασα τὸν ἡσίοδον τοῦτον ἄρνας ἐν τῷ ἑλικῶνι ποιμαίνειν. φασὶ ἢ, ὡς ἐννέα πνὲς ἀλθῆναι γωαῖκες, καὶ δρεψάμεναι κλῶνας δάφνης ἑλικωνίδος, αὐτῷ ἐποίησαν καὶ ὕτω σοφίας ποιητικῆς ἐπεμφόρητο. ἀλλὰ μέχρι μὲν τούτου, ἀληθῆ τε καὶ ὡρμενίσατα, ὅπως πᾶσι ὁ ἡσίοδος ποιητὴν ἀνθρώπων, διὰ καὶ πυκνιμήδης, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἑλικῶνα ἐνέμετο. τὰ δ' ἐντεῦθεν μεμυθηγόρηται, καὶ ἀλληγορικώτερον λέλεκται. καὶ γὰρ ἐν τῷ ποιμαίνειν πρὸς τὸ ἑλικῶνα, καθέδησας ὁ ἡσίοδος ὄναρ εἶδεν, ἐννέα γυναῖκας δάφνας αὐτῷ ψωμίζούσας. ἐδήλου γὰρ πάντως τὸ ὄναρ, ὡς ποιήσεις καὶ σὺ μετέχοντας τῆς παιδεύσεως, ἐνθαλῆ γνήσιον ποιήματα. ταῦτα τοίνυν ἡσίοδος ἐν ὕπνῳ ὀνείρων πεπαιδευμένος καὶ διυπνωθείς, καὶ τὸ ποιμαίνειν ἀφείς, καὶ πόνους ἑαυτὸν καὶ μαθήμασι, τῶν τῆς ὀνείρων ὑπόλυσιν ἐξεπέφηνεν. καὶ ἐγκηρεὼς, καὶ ἄγυιος ὤν, ζώνης τε ὀρθῆς ἑαυτὸν γεγονὼς, καὶ σφόπουτα νῦν ἐχικὼς, ἀποδιδράσκει μὲν τὸ αὐτελές, καὶ πωμικὸν, καὶ σκληρόβιον. καὶ σεσοφραμένον τῇ παιδεύσει, καὶ πόνους σεσαρτρύσας μεγάλῳ καρπῶται τῷ ἐυκλείαν. καὶ βίβλοις πεσκύτας ἐξεπονήσατο, ἃς ἐγὼ μισῶν τε καὶ γνώσεως δέξασθαι φώμισμα. καὶ δάφνης λάβε ἑλικωνίδος, ἐλισσομένας ἁπανταχῆ, καὶ θαλλέσας, καὶ κηρυθέντας, τὸ φῶν μὲν οἰκτρόβιον καὶ ἀφανῆ νομέα πωμίων νῦν ἢ ἡμίθεον, χρηματίσαντα δ' ἀρετῆς καὶ παιδεύσεως. ὥσπερ καὶ ὁ σωφρονίσκος σωκράτης ὁ λιθοξόος, καὶ ὁ ἰχθυοπώλης δημάδης, καὶ ὁ τυμπανοκρίας αἰσχύνης, σίμων τε ὁ σκυτεύς, καὶ ὁ λαχανοπώλης διοκλίδης· ἔτι καὶ ὁ σκύθης ἀνάχαρσις καὶ ἄμφω τῶν δήλων, αἴσωπος, καὶ ὀλίκτητος· καὶ ὁ Συρος ῥήτωρ ὁ λυκιανὸς, ὁ λιθοξόος τε καὶ ἡμίθεος, καὶ οἱ λοιποί. ὥσπερ καὶ παρ' ἡμῖν ὁ χρυσογνώμων ἐκεῖνος σωτήριχος. καὶ ὁ νῦν θεῖος τε νικομήδης οἰνοφράτης ἀρχιερεύς, ὃς οὐδὲ νῦν ἐθέλει τῶν πόθων ἐξίστασθαι, ἀλλ' ἔτι τε οἶνον μιγνύει, καὶ μετασκίλλει τὰς ἀμφορεῖς. ἔνθεν τοι μή τις ἡμῶν νεοχμὸς καὶ ῥᾳθύμος, καὶ ἀμελὴς πρὸς λόγοις τελείου, καὶ μουσικὴ καθεδλίτω τοῖς πρὸς τὸ ἡσίοδον τοῦτον ἠπατημένος μύθοις, καὶ παρ' αὐτὸν ἐκβῆναι δαφνηφορίους πνὰς παρθένους παραδοχῶν ψωμιζούσας τὰς δάφνας, καὶ διδωμηνίας ἀπαιδεύτως σοφίζειν. ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ταύτῃ προσέχων, καὶ πόνοις προσκείμενος, καὶ πάντας τούτους τοὺς προκειμένους ἔχων παράδειγμα, σπουδαιοτέρως αὐτεχόμενος τῆς λόγων, καὶ μόχθῳ τὰς θησαυρὸς τῆς σοφίας λαμβάνων τανιδίτω ἐς τὸ προκόλπιον. παρθένους ἢ δαφνηφορούσας καὶ σοφιζούσας ἀκριβείας μηδεὶς ἐλπιζέτω. κἂν γὰρ καὶ παρῇ πνὰς νῦν παρθένοι καὶ δαφνηφόροι ἀφίξονται, γυμνάσουσι τοῦτον, ἀλλ' ἐ σοφίσουσιν. ἔνθεν ἢ πάντες νέοι σπουδάζετε, καθὰ καὶ ὁ ἡσίοδος, καὶ δρέψασθε μισῶν, ὡς ἐκεῖνος, δάφνας ἀμβρότους ἑλικωνίδας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ μυθοπλασούμενα πρὸς τῆς ἡσιόδου δαφνηφαγίας, καὶ ἀγαγῆς ἐκείνου, καὶ τῆς παιδεύσεως. Σωσικράτειαν δ' αὐτὸν οἱ μὲν ἀμύρου φασὶν, οἱ ἢ καὶ ὁμήρου προγενέστερον εἶναι διϊσχυρίζονται. καὶ οἱ μὲν προγενέστερον εἶναι τοῦτον ὁμήρου διισχυρίζόμενοι ἐν ἀρχαῖς εἶναί φασι τῆς ἀξίωσις ἀρχῆς. ὅμηρον ἢ ἐν τῷ

ἐν τῷ τέλει ὁ Β. ἄρξιστος ἔτος ὑὸς ἰῶ ἀκάστε. ἄρξας ἀθλωαίων ἔτη λέ. οἱ ϗ συγχρόνως αὐτὸς ἔτη λέγοντες, ὅτι τῇ τελευτῇ τῶ ἀμφιδάμαντος τὸ βασιλέως δίκολος, φασὶν αὐτὸς ἀγωνίσασθαι, ϗ νενικηκέναι ἡσίοδον, ἀγνοοῦντος ϗ κενώντος τὰ μέτρα παίδια τῶ βασιλέως, ἅ ἀδύτῳ ἀμφιδάμαντος, ϗ τ ἰῶν ἀμφιδάμαντος. γαυκτορός τ ϗ λοιπῶν. ἐξήροτηκέναι γὸ αὐτὸς πολλὰ σοὶς ἀλλήλους δι' ἐπῶν αὐτοσχεδίων, ϗ ὑποκείνασθαι. καί φασι τὸν ὅμηρον τὰ φρυτεῖα λαμβάνειν. τέλος τῶ βασιλέως παίδια εἰπόντος αὐτοῖς, τὰ κάλλιστα τῶν ἑαυτῶν ἐπῶν ἀναλεξαμένους εἰπεῖν, ὅμηρος μ' ἔρχεται λέγειν τοῦτο τὸ χωρίον, ἀπὸ πολλῶν ἐπῶν ἀρξάμενος ὅπωδεν.

Ἄσπις ἄδ' ἀσπίδ' ἔρδε, κύριε κόρυν, ἀντέρα δ' ἀνήρ.

Φαῶν δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλαισι

Νεόντων, ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.

Καὶ περιέρχεται τούτων. Ἡσίοδος ϗ, Πιερίδων Ἀτλαγενέων ἐξαγγελλομένων ἀπαρχή, ϗ ὁμοίως ὁμήρῳ προβαίνει, μέχρι πολλῶν τ ἐπῶν. ϗ πάλιν ὅτι τούτοις οἱ παρεσῶτες πάντες σοὶ ἀλλογίμων σραπῶσι, τ ὅμηρον ἐστεφάνουν. ὁ ϗ παῖδες ἔκρινεν νικᾶν ἡσίοδον, ὡς εἰρήνην ϗ γεωργίαν διδάσκοντα, ϗ ὃ καθάπερ ὅμηρος πολέμους ϗ ζοφαγίαν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰσὶ ληρήματα σοῦ νεωτέρων, ϗ πλάσεως τ σοὶς ἀλλήλους ἐρωτημάτων, ϗ σοῦ ἐξ ὁμήρου παρεκβεβλημένων ἐπῶν, ϗ ὑσ' ἐκείνου δῆθεν εἰρημένων. ὅμηρος γὸ ὁ χρυσῆς, ὡς ἐγῷμαι, μᾶλλον ϗ ἀκριβεσάτους δόξαμαι, πολύ τι παλαιότερος ἡσίοδος ὑσῆρχε. ϗ εἰ σοὶς τὰς θρυλλουμένας ἐκείνας θεὰς ἔσχε ἐσήματο λόγων. ϗ χᾶ τοῦτον ἂν τὰ φρυτεῖα ϗ τὰς σεφάνας ἠνέγκατο. ἀλλ' ἴσως ὁ ἕτερος ὅμηρος ἰῶ τῶ ἡσίοδος ἰσόχρονος, ὁ τῶ Δῖος εἰῶ παῖς ὁ φωκεύς, ὁ ϗ τούτῳ τιμὴ ἴσον σεσάμενος. καὶ τὰ ἐπὶ τῶ θείῳ ἐκείνῳ αὐδρὸς τῇ ὁμωνυμίᾳ πολλαπλασιάσαντες, λέγειν τοῦτον ἐπλάσαντο. ὅμηρον γὸ πολλοὶ γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τῶ παλαιῶ τιμῶ τούτῳ κλῆσιν λαμβάνοντες· ϗ γὸ ϗ τῶ φωκεῶς ὁμήρου τούτῳ ἕτερος ὑσῆρχεν ποιητὴς ὅμηρος ὁ τιμῶ Δρυόπην ποιήσας. ἰῶ ϗ ἔτος πᾶσι ἀνδρομάχῃ, πρὸ γῆρας βυζάσαι. τὸν παλαιὸν ϗ ὅμηρον διορύσσω ὁ κυκλοχεύφος φησὶν ἐπ' ἀμφοτέρων ὑπάρχειν, σοῦ βαΐκῶν γραπτῶν, ϗ τ ἰλίου ἁλώσεως. ἐν τούτῳ γῶν λογίζομαι, τοῦτον τὸν ἡσίοδον ἔτη πεντακοσίοις ἐπὶν σεσγενέσθαι. ἀεισοτέλης γὸ ἡ ὁ φιλόσοφος, μᾶλλον ϗ οἶμαι ὁ τὰς σόλεις σωτάξας ἐν τῇ ὀρχομενίων πολιτείᾳ συνίχρονον τ μελοποιὸν εἶναί φησι ἰὸν ἡσίοδον, ἐκ τ κτημάτης αὐτὸν χωνηθέντα τ ἀμφιφάνους, ϗ γαυκτορος ἀδελφῆς, δωγατὸς ϗ φησέως. ὁ ϗ συνίχρονος ἔτος ζεύγχρονος ἰῶ πυθαγόρᾳ τῷ φιλοσόφῳ, ϗ τῷ ἀλεξανδρείῳ. οἱ ϗ ὅμηρον τριακοσίοις ὑσιεύζον ἔτεσι. καθά φησι ϗ ἡρόδοτος. ἀλλὰ ϗ τὰς χρόνους εἰσῶντες, ἐν οἷς ἔφαμεν ἠκμακέναι ἡσίοδον, εἴπωμεν ϗ πόσας βίβλους ἐξεπονήσατο. βίβλους μ' ἔτος ἑκκαίδεκα σωεγράψατο. ὅμηρος ϗ ὁ πολαιὸς γ. Τιθαρᾳδὸς ϗ ὁ ῥηθεὶς ἔτος ἡσίοδος ἐν λοκρίδι, τοιουτοτρόπως. μ' τῷ νίκην, ἰῶ αὐτὸν νενικηκέναι φασὶν ὅτι τιθαρᾳδῇ ἀμφιδάμαντος, εἰς ἄγρας ἐπιδόντι, ϗ ἐδόθη αὐτῷ τρίποδι ὑπὸ τῶν μουσῶν ὁ χρησμός·

Ὀλβιος ἔτος ἀνὴρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἀμφιπολεύῃ,
Ἡσίοδος μέγησον τιμήεις ἀθανάτησιν·
Τὸν δή τοι κλέος ἔσται, ὅσον τ' ἐπιδεύεται ἠώς.
Ἀλλὰ δίος φύλαξο νεμέα κάλλιμον ἄλσος.
Κωθι δέ τοι θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.

Ὁ ϗ τῷ ἐν πυθοπρήσῳ νεμέᾳ φυγὼν, ἐν οἰνόῃ τ λοκρίδος ὑσὸ ἀμφιφάνους ϗ γαυκτόρος τῆς φησέως παίδων ἀναιρεῖται, ϗ ῥίπτεται εἰς τῷ θάλασσαν, ὡς φθείρας τῷ ἀδελφῷ ἐκείνων κτημένῳ. ἐξ ἧς ἐχθυήθη ἐπιχωρος. ἐκαλεῖτο ϗ ἡ οἰνόη δίος νεμέα ἰδών. μ' ϗ πρίτῳ ἡμέραν ὑσὸ δελφίνων σοὶς τ αἰγιαλὸν ἐξήχθη τὸ ζῶμα μεταξὺ λοκρίδος ϗ δίκοιας ϗ ἔθαψαν αὐτὸν λοκροὶ ἐν νεμέᾳ τ οἰνόης. οἱ ϗ φονεῖς αὐτῷ νηὸς ὀπίσω ὄντες ἐπειρῶντο φυγεῖν. χειμῶνι ϗ διεφθάρησαν. ὀρχομένιοι ϗ ὕστερον χᾶ χρησμὸν ἐνεγκόντες τὰ ἡσίοδου ὀστᾶ θάψαντο ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ, ϗ ἐπέγραψαν τάδε·

Ἀσπερ μ' πατρὶς πολυλήϊος, ἀλλὰ θανόντος
Ὀστέα πλησίον τῇ μυρῶν κατέχει
Ἡσίοδον, τὸν πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέος ἐστὶν,
Ἀνδρῶν κεκριμένων ἐν βασάνοις σοφίης.

Ἐπέγραψε ϗ ϗ πίνδαρος·

Χαῖρε δὶς ἡβήσας, ϗ δὶς τάφου ἀμβολήσας,
Ἡσίοδ' ἀνθρώποις μέζον' ἔχων σοφίας.
Ἀλλ' ἐπεὶ μ δὴ ταῦτα καταλέξαμεν, φέρε

καὶ τῆς ὑπογεγρ̃ῆς τῦ βιβλίυ ἀφαίρεσα.

Ησίοδυ ἔργα καὶ ἡμέρας τὸ βιβλίον ὑπογέγραπται, ἤτοι διδασκαλία γεωργίας καὶ ἡμερῶν, καθ' ἃς δεῖ τόδε ποιεῖν. Οὕτω δὲ ὑπογέγραπται ὑπὸ τῶν ἀντιδιατιθεμένων τὴν ἑτέρων αὐτῦ ποιητικαίδεκα βιβλίων· ἀστρίδος, θεογονίας, ἡρωογονίας, γυναικῶν καταλόγυ, καὶ τῆς λοιπῶν. ἐπὶ δὲ τοὺς ἀντιδιατιθεμένους τὴν τῦ μεγάλυ ὀρφέως ἔργων καὶ ἡμερῶν. ὧν ἔστιν ἡ ἀρχή·

Εἰ δὲ γεωπονίας σοφιλαμβρότυ ἵμερος αἱρεῖ,
Καί τ' ὀδὶ χρυσείης γλυκῦς ὀντώσαι ἔργα
Γαῖαν ὀλὶ ζείδωρον ἄγων ἐυκαμπὲς ἄροτρον,
Ἡ γυροῖς ἔνι κλῆμα μεδυμναίυ λελίησαι
Κατθεμένυ, καὶ λαρὸν ὀπώρης εἴδαρ ἑλέσθαι
Ἱμείρῃ, σκαπάνῃ τε λαχεῖν αἰμβροτον αἶαν.
Αὐτίκα δή τοι πᾶς ὑπομνήσσω κατὰ λέξω,
Ὅσσπως αὐ παιδὶ σελιναίη πιπίδυσιν.
Ὀμνιά σι δήμητρ, ἁδσινόῦσα τε βάκχε,
Δῶρ' ἀναπεμπόμενα, καὶ ἐπισταμένη ὅλον ὀπάζειν.

Καὶ ἡμέρας ὀρθίας, ὅτε ἐστὶν ἡ ἀρχή· αἱ δὲ ἡμέραι, ὅτε αἱ ἀφημερίδες αὐτῦ, ἄρχονται, ὅτε.

Παύτ' ἐδάης μυσαῖος ἀοιδός. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ὑπωρυμίας μήνης χθ' μοῖραν ἀμέσσαι,
Ῥηΐα τοι ἐξερέω, σὺ δ' ἐῦ φρεσὶ βάλλεο ζῆσιν,
Οἷην λάξιν ἔχω λα χωρεῖ. μάλα γὰρ χρέος ἐστὶν
Ἰδμεναι, ὡς ἄυτε περίχρα πλέω ἄπυγε μηνός.

Διὰ ταῦτα πάντα τὸ βιβλίον ὑπογέγραπται, ἡσίοδυ ἔργα καὶ ἡμέραι. ἔχαψε δὲ τὸ παρὸν βιβλίον ὁ ἡσίοδος πρὸς πέρσεω τὸν ἀδελφόν, παρηνῶν ἀδικεῖν καὶ οἰκονομικῶν ἐκείνων παντοίαν, καὶ προτρέπων πρὸς τὰ ἔργα, καὶ γεωργίας διδασκαλίαν, προσέτι δὲ καιρῶν, οἷς δεῖ τὰς ἐργασίας ποιεῖσθαι, καὶ ἡμέρας σελινὶς ὑποδεικνύειν, τίνες τε αὐτῶν ἀποφράδες, καὶ τίνες ὀπίσιμοι· μᾶλλον δὲ τῶν τελετῶν τῆς γονίων, τῶν αὐτῶν ἕνεκεν ἡσίοδος καὶ πέρσης διείλοντο. καὶ ἡσίοδος μὲν σωφρόνως, πέρσης δ' ἀσώτως, καὶ ἀργὸν βίον διαζῶν τῶν τε ἰδίων ὑπαρχόντων ἀνήλωσε, καὶ τῆς ἡσιόδυ τινὰ ὑφαιρούμενος, καὶ τὰς δίκας δεξιούμενος ταῖς δίκαις κατέπεσε τὸν ἡσίοδον. ὅθεν ἐπὶ τῷ ἀργῷ βίῳ, καὶ τῇ ἀσώτῳ διαγωγῇ αὐτὸν ἀποτρέπων, διὰ τῦ παρόντος βιβλίυ πρὸς ἐργασίαν προτρέπεται.

Εἰ δέ τις ἀπορεῖ, διὰ τί τῆς ἡμερῶν τὰ ἔργα προτέθεικε, σὺ μὲν τὰς ἀπορίας τῆς πολλῶν πέρας λύσεως. εἰπὲ δ', ὅτι καλῶς τὰ ἔργα προέταξε. ἀσώτως γὰρ καὶ ἀργῶς βιῦντα τὸν ἀδελφὸν ἔδει πρῶτα προτρέψαι πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ πρὶν ἔργων εἴπεῖν, εἶτα καὶ πρὶν τῆς ἡμερῶν, ἐν αἷς χρὴ τὸ καθήκοντα τῆς ἔργων ἐργάζεσθαι. ἄλογον γὰρ ἦν, ἐργασιῶν ἡμέρας ὑποδεικνύειν πρὶν τὸν κατασπεισθῆναι πρὸς ἔργα γεγονέναι.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΕΡΓΩΝ α'.

ΜΟΥΣΑΙ Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε δ' ἴτον, σφωΐτερον πατέρ' ὑμνείουσαι·
Ὅν τε δι' βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.

MVSAE ex Pieria carminibus celebrantes,
Agite, Iouem dicite, vestrum patrem laudantes,
Quomodo mortales homines *simi* pariter obscurique, clarique,
Nobiles, ignobilesque, Iouis magni voluntate.

Τῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου
ΜΑΝΟΥΗΛ τοῦ ΜΟΣΚΟΠΟΥΛΟΥ
αὐτάνακτος τῆς Κρήτης

ΕΞΗΓΗΣΙΣ τοῦ Ἔργων καὶ Ἡμερῶν
ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΙΣΤΕΟΝ, ὅτι πάντες οἱ ἕλληνες, ἃ δυνάμιν ἔχοντα ἴσμεν, ἀπ' ἀνδρὸς θησαυροῦ διῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐσῆχθαι ἐνόμιζον. ἐνὶ δὲ ὀνόματι τὸ, τε τὴν δύναμιν ἔχον καὶ τὸν θησαυρὸν τοῦτο διὸν ἐνόμιζον. ὅθεν ἔφασκον οὐδὲν τὸ, τε δίκαιον τοῦτο κῦρ, καὶ τὸν θησαυρὸν ταῖς διὰ τούτου εἰσῳκισμέναις τέχναις. καὶ δήμητρα τὸν σῖτον καὶ τὰς καρπὰς, καὶ τὴν δυνάμιν τούτοις διὸν καὶ θησαυρὸν αὐτοῖς. καὶ ἀθηνᾶν τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν ἔφορον τῆς φρονήσεως διόν. καὶ διόνυσον τὸν οἶνον, καὶ τὸν διδόντα τοῦτον διόν· ἢ καὶ ἀπὸ τῦ διδόναι τὸν οἶνον ἀνθρώποις παρέχειν, καὶ διδόντα ποιεῖν, οἵτινες καὶ διόνυσον. καὶ ὠκεανὸν τὸν τόκον, καὶ τὰς ἐφορώσας τὸν τόκον θεάς. καὶ ἀφροδίτην τὴν σαπρίαν, καὶ τὴν θησαυρὸν ταύτην θεάν. καὶ τοῦτο καὶ μοίρας ἔλεγον τὰς πλουσιάς τέχνας, οἷς ῥητορικὴν, ἀστρονομίαν, κωμῳδίαν, τραγῳδίαν, ἃς καὶ ἐφόρους καὶ παρόχους τούτων θεάς. ἀφ' ἑκατὸν δὲ καὶ ἐπὶ πλείω τῦ ὄρους, ἔνθα ἀπῴκουν. ἀυτὸν δὲ καὶ γλῆνα ἄλλοι αὐτὰς ἔλεγον· καὶ ῥοδίαν.

Ω ΜΟΥΣΑΙ, αἱ δοξάζουσαι τὴν δυναμικὴν ὑμῶν φύσιν ὡς ἂν ἐθέλητε. δηλονότι, αἱ ἔργον ἔχουσι ὑμᾶς τὸν ὑμέτερον πατέρα, ὕμνον τὸν δίαν, ἄγητε εἰπατέμοι ἀπὸ τ' πιερίας ἐπεῖνον, δι' ὃν οἱ ἄνδρες οἱ ὁμοίως βροτοὶ ὕμνον φέρουσι, ἀνώνυμοίτε εἰσὶ, καὶ ὀνομαστοί, καὶ ῥητοὶ καὶ ἄρρητοι ἐκ παραφύλου. τὰ αὐτὰ γὰρ καὶ ταῦτα δύνανται, ἃ τὸ ἄφατοι καὶ φατοί. εἶτα παρέχει τὰς μούσας ἄπαντας ὑπομενομένας αὐτῷ. καὶ τ' δίαν λέγουσας εἶναι τύπων αὐτῶν. ἐκεῖς ὃν ἀποβλέψασ αὐτὰς, αὐτεῖται ἀμύειν αὐτῷ. εἶτα ἄρχεται τ' ἐκεῖς τὸν ἀοίδιμον ὑφαίνεσθαι. καὶ ταῦτα γὰρ ἀμικρὸν ἔχει ἐκεῖς αὐτὸν τὴν ὑφαίνεσιν. ἐν οἷς ἐκ αὐτομάτως λείπουσι τὰ πράγματα γίνεσθαι. ἀλλ' εἶναι τὸν δίαν τύπων ἔφορον καὶ ἐκεῖς ἀτὴν, καὶ τὰς μὲ δικαίας ἀγαθοποιοῦντα, τὰς δὲ ἀδίκους δὲ πωρύμενον. ἄδικος γὰρ ὢν ὁ πόρος καὶ πλεονέκτης, διὰ τούτων ὥσπερ αἰτίας ἄλλας καὶ παιδαγωγεῖται δικαιοσύνη ἐκεῖς ἔχειν τὸν τῦν. ἵνα μὴ τὴν τ' δίαν ὀργὴν ποιήσηται, τ' πλεονεξίαν ὁρῶντος αὐτῷ.

ἀεὶ δὲ ποιητὴν ἄδειν χρεών. ἀφ' ὧν ὀνόματα ἀοίδιμα παρὰ ποιηταῖς, καὶ φόβητὸ αὐτὸ παρὰ τοῖς ποιηταῖς. λέγει δὲ καὶ ταῦτα· κυρίως μὲν δὴ μέλος. ἀοίδιμον δὲ καὶ ποίησιν καὶ ὑμνῳδίαν λόγον, ὡς ἐνταῦθα. κλέος τὸ δοξάζεσθαι παρὰ ποιηταῖς, ἀπὸ τῦ κλύειν κλέος καὶ τὸ ἀσφαλίζεσθαι παρὰ τοῖς κοινοῖς. ἔστι, ὑπόμνημα παρακελευσματικὸν

αὐτὶ τῦ ἄγητε. ἐπόπτης, αὐτὶ τῦ ἔπαντα· ἐνέσως αὐτὶ ἀοιδοῖσι ζωπόδες ἢ τοῖς ποιηταῖς, τοῖς ἐνεσῶσιν αὐτὶ τῆ ἀοιδῶν χρῆδζ. καὶ ἡ λέξις ἢ ἄλλως πτωτική· τὸ ἢ ἕτερον ν' φορείδη. ἐνταῦθα αὐτῆ διὰ τὸ μέζρον. ἐν γὰρ ἔχειν ὀφείλει, ὑπὸ τ' ἐν προθέσεως ζωπυρεμένη καὶ τῦ ἔπω. ὡς συλλαβὴ ἢ κεῖται ἐν αὐτῆ ἡ φθόγγος, οὐδὲν πλέον δηλοῦσα. ὅθεν καὶ κατ' ταύτην ἡ αὔξησις ὅτι τῦ ὑποταπικῦ γίνεδ. ὅτε γὰρ ἦνεχον.

σφέτερον, αὐτὶ τῦ ὑμέτερον κτητικὴ αὐτωνυμία πρίτε προσώπε, αὐτὶ κτητικῆς δ' τέρε. ὑμεῖσται, ὑπὸ τῦ ὑμεῖσται ἢ πλεοναζμὸν τῦ ι, ὑμεῖσται. ὅντε διά παρὰ μὲν τοῖς κοινοῖς καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς καὶ τοῖς κωμικοῖς ἔποτ' ἂν ὁ τε ζωΐλος ἐφέλκυσαι θέλοι παρὰ ἢ τούτοις τοῖς τῆ ἡρωϊκῆ μέτρω χρωμένοις πολλάκις. ὡς ἐν τούτῳ καὶ ὧν ἄλλοις, ἔτ[illegible]

νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθήρτε καὶ ἡμέρη ἐξεγλύφοντο.
ἤτε καὶ ἀπάλαμόν φρ.

καὶ ἐν ἄλλοις μυείοις.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΟΥ Διαδόχυ.

Ο Σκοπὸς τ' βιβλίν παιδευτικός ἐζιν. ὅπως τ' ἴδιον βίον κοσμήσαντες. ὅπως καὶ τ' ἀεὶ τὸ θεῖον γνώσεως μέτοχοι γενώμεθα. μέζρω ἢ τούτῳ διατεθῆ τὰς τ' ἀνθρωπίνων ψυχὰς θέλων καὶ κατέχων εἰς τ' πρὸς αὐτὸ φιλίαν. οὐκ ἐξ ἐλαπόνος ἢ τὰς μύσεις, ἀλλ' ἐκ τ' πειρίας καλεῖ. ἵνα μὴ πάντως τὰ οἰκεῖα σεμνύνων φανῆ, ἀλλὰ καὶ τὰ παρ' ἄλλοις ὄντα ἀγαθὰ τ' οἰκείων προτιμήσεως. ἄλλως τε, εἰ γὰρ ἐν τῷ ἐλικῶνι χορδίοις λέγονται, ἀλλ' ἔν τῇ πειρίᾳ ταῦτά φασι γενῆδζ.

ΜΟΥΣΑΙ. μῦσαι ἢ ὠνομάδζ λέγουσιν ἀπὸ μοῦδζ τῦ σημαίνοντ' τὸ ζητεῖδζ. αὗται γὰρ παιδείας παρεκτικαί. διὰ τῦτο μῦσαι ὠνόμασαι οἱ φῶτα τὰ ὀνόματα θέντες. ὧ μῦσαι αἱ ἐκ τ' πειρίας ὁρμώμεναι, καὶ ταῖς ὑμετέραις φήμαις καὶ φωναῖς τὰ πάντα δοξάζουσι, διὸ τε δὴ τ' δία φορείπατε τ' ὑμέτερον πατέρα. πατέρα ἢ τ' μυσῶν τ' δία εἰρήκασι, καὶ μητέρα τ' μνημοσύνην. διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν εἶ δεῖ, καὶ μνημονικὸν τ' παιδευόμενον. ἐν τὸ μὲ μνημονικὸν δίδωσιν ἡ μνημοσύνη· τὸ ἢ ἐπιστημονικὸν ὁ ζεύς. ὅτε τὰ διά. δι' ὃν πάντα καὶ ἐκ αὐτομάτως. πάντα τῷ διὰ προσεπιπλάττῃ, φθεγγῶν αὐτὸν μὴ νομίζειν διὰ βίας αὔξειν τ' πλῆτον. ῥητοί.] καὶ λογικὰς καὶ ἀλόγους καὶ ἕλλυσας καὶ βαρβάρες καὶ πλουσίες καὶ μετρίους πάντας ἐκ δίος λέγει γενῆδζ.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ΜΟΥΣΑΙ πιερίηθεν] Ἰσέον ὅτι ἀειδάρχ καὶ ἕτεροι ὠφελίζωσι τὸ προοίμιον, καὶ πρεξιφάνης ὁ μαθητὴς διαφέρει, λέγων ἀπροσικαίως βιβλίῳ ἐντυχεῖν ἀρχομένῳ ἐντεῦθεν, Οὐκ ἄρα μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω. ΜΟῦσαι.] παρὰ τὸ μῶ τὸ ζητῶ. αἱ πάντα ζητοῦσαι καὶ ἀπαρείπυσαι τῇ ἑαυτῆς ἀγχινοίᾳ. ἢ αἱ παρὰ πάντων ζητούμεναι. ἄγνωτες γάρ εἰσιν αἱ γνώσεις. ἢ αἱ μαίῶσαι καὶ ἐκτιθέμεναι τοῖς παιδευόμενοι. ἔστι δέ τις ἡρετὴ ἀπορῶν, τίνος ἕνεκα φασὶν ἐννέα τὰς μύσας εἶ), καὶ ὄ πλείονας ἢ ἐλάττονας, φέρε ὡς ἡμῖν πρῶτον τῦτο διαλυσώμεθα. εἶτα δείξομεν, μὴ ἢ ἐννέα μύσας εἶ). μὴ ἢ τὰς τύτων μυθικὰς ἱστορίας, ἰσχνῶς καὶ σαφεστάτως, καὶ λεπτοτάτως ἀλληγορήσωμεν, τίς τε ὁ ζῆλος, καὶ μῦσαι καὶ πειερίδες ἐπίκλησις. καὶ ἐπικεσόμεθα ἕκαστα, τίνος ἕνεκα ἐν τῇ θεογονίᾳ ἐξ ἑλικῶνος τὰς μύσας καλεῖ, ἀπὸ ἢ τ' πειερίας ἐνταῦθα. ἐννέα εἰσὶν αἱ μῦσαι, ὅτι τρίγωνος καὶ τετρὰς ὁ ἐννέα ἐστὶν ἀριθμός. τοιαῦτα ἢ καὶ αἱ γνώσεις, διότι ὁ ἐννέα, πολλάκις πολλά ὄζιν. ὁ πρῶτος γὰρ ἀριθμὸς ἀρχὴ πλήθυς. ὁ ἢ ἐννέα, πρῶτος βία, ἤγουν πολλάκις πολλά. καὶ γνώσεις ἢ μυεῖαι εἰσί. ἄλλως τε οὐδὲ ἐννέα μόνον εἰσὶν αἱ μυθικαὶ λεγόμεναι μῦσαι, καθὼς σύ τε καὶ ἕτεροι τῦτο δοξάζετε. ἀλλ' ἄπειρος μέ ὁ ποιήδιος τρεῖς φησὶν εἶ) μύσας, δυὰ λύρας ὑπάλλωνος κηφισῦ, ἀπολλωνίδα, βαρυδωρίδα. ἄρχας ἢ ἐν τῇ πέμπτῃ τ' ἀγρικῶν, τέσσαρας λέγει, διὸς τε αἰθέρος, καὶ πλησίας νυμφης ἀρχελῶ, μιήτιδος, θεξενόης, καὶ ἀοιδῆν. πηνὸς ἢ αὐτὰς εἶναί φασι, καὶ ὀνόματα ἔχειν τ' πέντε αἰδήσιον. ὀδὶ χαρμ ἢ ἐν τῷ τ' ἤπους γενόμεν ἐπὰ λέγει, δυγατέρες πέρη καὶ πιμπληδ τύμφης νεκλῆν, κεστόλλη, ἀσωπῦ, ἐπικεστόλλη, ἀχελωΐδα, τανταλῖν, καὶ ῥοδίαν. παρὰ ἢ ἡσιόδῳ ἐκ θεογονίας ἐννέα λέγονται εἶ) καλειὼ, θάλεια, εὐτέρπη, τερψιχόρη, ἐρατὼ, πολύμνια, μελπομένη, οὐρανία καὶ καλλιόπη. καὶ αἱ μὲν τρεῖς ἔμπον τὰς μικρὰς τρεῖς τύτας τὰν ἄρρεν, ῥόπον, καὶ ἰχνόν. τὰς τρεῖς τερψιφόνας ὀξεῖαν, βαρεῖαν, περισπωμένην. τὰς τρεῖς χρόνως ἐνεσῶτα, παρελλυθότα

λελυθότα, καὶ μέλοντα. καὶ τὰ ἡβῶντα ἀεθαλοῦντα φοῦτον, δ' ὄτερον, πέτον. καὶ τὺς βῆς ἀειδμὺς, καὶ τὸ βίγαιον τῆν αἰσέρων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα, ὅσα ὑπὸ τὰ ἡῖα ἀνάγοντα. καὶ ἦ τέσσαρες τὰς τέσσαρας διαλέκτως· ἰαδὶ, ἀτθίδα, δωρίδα, αἰολίδα, καὶ πολλὰ τῆν ὑπὸ τὰ τέσσαρα. αἱ πέντε δ' εἶν τὰς πέντε αἰσθήσεις, καὶ ὅμοια. αἱ δὲ γε ἐπὰ τὴν ἐπὶ χθονὸς λύραν, καὶ τὰς ἑπτὰ ζώνας, καὶ τὰς ἑπτὰ πλανήτας, καὶ τὰ ἑπτὰ πρὸς τέτοις φωνήεντα, καὶ ἕτερα τοιαῦτά πινα. αἱ δ' ἐννέα εὑρὼν, χωρὶς ἰσρείας, θάλεια φυτουργίαν, δ' τέρπσιν αὐλῆς, μελπομένη ᾠδὴν, τερψιχόρη χορείαν, ἐρατὰ γαμικὰ καὶ ὄρχησιν, πολύμνια μαργίαν, ἐρατὼ ἀστρονομίαν, καλλιόπη ποίησιν. ὅθεν καὶ διὰ τὰς τοιαύτας εὑρέσεις, θεὰς αὐτὰς ἐμυθοδίσαντο. καὶ μύσας ἀπὸ τ' γνώσεως μύσης ἐκάλεσαν. καὶ νῦν ὁ πᾶς ἀὴρ καὶ πᾶσα γυνὰ ζητητικαὶ πνῶν καὶ ἐφαρετικοὶ, μουσικοὶ καὶ μῦσαι λεχθήσονται· ὥσπερ καὶ πᾶς τέχνης μακαπὸς ὀπιμελούμενος. καὶ γὰρ τῷ φιλοέργῳ ἐκείνῳ διονύσῳ ὁσίνες ἐλθεῖν ἐμυείτοντο τὴν γεωργίαν διδάσκοντι· λιβρίδες ἐννέα μακαρὸν ἄδουσαι, ὥσπερ μύσαι ἐκάλουν. πνὲς ὁ ἕτερος ταύτας τὰς ἐννέα φασὶ φρύτας μύσας γενέσθαι· κληιχόρην, ἐλικώνα δ' ἰνίην, θελξινόην, τερψιχόρην, δ' τέρπσιν, δ' κελάδην, δ' ἶαν, ἐκόπην· ἀγνοοῦντες, ὡς ἔοικε, ὅτι τὸ νῦν μοι ἐρρέθη· ὅτι πᾶς ἐφαρετικὸς τέχνης πνὸς, ὁμοίως δὲ καὶ πᾶσα γυνὰ, μουσικὸς καὶ μῦσα κληθήσεται. ὅθεν ἡ μόναι, ὡς φασίν, ἀλλὰ καὶ μυῖαι ἔτεροι ἐρεθίσουσι. καί πνες μὲν ὡς πάσας ἔφασαν μύσας, παρθένους εἶναί φασι. πνὲς δὲ τὰς λοιπὰς μόναι, χωρὶς τῆν παρ' ἡσιόδῳ ἐννέα. τέτων γὰρ κλειὼ μὲν καὶ μάγνητος, ἰάλεμος καὶ ὑμέναιος· δ' τέρπσις δὲ καὶ ἀστρυμόνος ῥητορος, ἢ κατά τινας τερψιχόρης· ἀπόλλωνος δὲ τῦ κάρβαντος καὶ θαλείας παιδαίφατος. ἐρατοῦς καὶ ἀπόλλωνος, ἢ πέρσε γυναῖκες λίνου. μελπομένης δὲ, ἢ κατά τινας τερψιχόρης καὶ ἀχελώου σειρᾶνες· τερψιχόρης δὲ, ἢ μελπομένης καὶ λίνου τῦ ἀπόλλωνος, ἢ κατά τινας λάρου μέλπτος· ἐρατῦς δὲ καὶ ἀσθλίου τῦ ἐνδυμίωνος, ἢ φιλάμμωνος Ἥμωνες· πολυμνείας δὲ καὶ καλεῦ, εἴτε χαμαίρρῳ τῦ ἄρεος πειπόλεμος. καλλιόπης δὲ καὶ οἰάγρου ὀρφεύς. ἀλλὰ τί μακρηγορεῖν ἀναγκαίως ἡμᾶς ἀναγκάζις; καὶ τὰς ἀκοὰς τῆν νέων θελεῖν, ἀπεσχεδιασμένην εἰκαίως ἢ μισθῶν καταλογεῖν χαίροντας, καθάπερ μὴ τὸ ἀκριβὲς ἐτύγχανον, οἰκονομίαν εἰδώς, καὶ σαφηνίσαι πάντα ζόμενος. καὶ χρὴ ζῶν πλεῖστα χαίρειν καὶ παιδεία, βέβαιοι συγγράμμασιν, ἀλλ' ὑ βεβαίοις καὶ φαύλοις πεπικερασμένοις ἐμφέρειν καὶ μακροτάτοις ῥήμασι· καθάπερ τινὲς οἰκιματίαις, καὶ χραίσασι. ἀλλ' ἰδὺ σοι τεθόμενος ἐξηκριβωμένα, καὶ τὸν λόγον τοῖς λίροις μισῶν καταλόγοις, ἐκτὸς ὧν. τῶν δὲ ὥσπερ ἐμελλον βεβαιολογήματι τῷ ἐτέρῳ, τὰ δεῖ τῆν φαύλων τέτων μισῶν καθάπαν ἕτερα πλείονα συμβεβλῆσθαι, καθάπαν δ' ἕτερον ἐρᾶ δεῖ τῆν ἀληθῶς καὶ ὄντως ὑστῶν χαίρων μισῶν, τότε δικαίως τὸν λόγον παρεκτείνειν. τὸ δὲ νῦν ἄκρον πολυλόγημα, σὸν λογίζεσθαι ἁμάρτημα. καὶ δὲ κατ' ἀναλῆψιν, δεῖ τῆν φαύλων τέτων μισῶν καθάπαν δ' ἕτερον καὶ κυριώτερον ἔχειν.

Πολλαὶ μὲν ἔν πολλαὶ καὶ διαφόρως ἔφασαν εἶν τὰς μύσας τοῖς ἔργοις, καὶ τοῖς ἀείδμασι. καὶ τὰς μὲν ἓξ εἶν παρθένους φασί· τὰς δὲ παρ' ἡσιόδῳ ἐννέα, καὶ παῖδας τρεῖν, ὡς καὶ διὸς λέγων θυγατέρες, ὡς μνημοσύνης ἀυτῷ γλαυκοθείσης ἐν πιερίᾳ, ἐννέα ἡμέρας συγκαθεύδοντι ἀυτῇ. αἱ γλυκυθυμίαν μὲν ἐν πιερίᾳ, δεῖ τὸν ἑλικῶνα χορεύειν, καὶ τὸν ἀυτῶν πατέρα κεραίζειν. καὶ δεῖ μὲν τῆν λοιπῶν μυῶν ὠκεανὸν φασὶν, ἴδια γυναῖκας ταύτας διαιτητὰς γλυκέος τεχνῶν, καὶ βιωφελεστάτων τινῶν. καὶ διὰ τῦτο μύσας κληθῆναι, ἀπὸ τ' ὡς, ἀληθῶς μύσης τ' γνώσεως. ὅθεν καὶ μυελώδας μυέας μύσας ἄν τις καλέσειε, καὶ ἡ μύσας ὅσας ἐκεῖνοι, εἴπερ διαίρεσίν τινὰς διαιτητὰς βιωφελῶν τινῶν καὶ τεχνῶν. αἱ δὲ παρ' ἡσιόδῳ ἐννέα λεγόμεναι εἶτε ἐννέα, εἴτε γυναῖκες θαρταὶ ἢ θεαὶ. ἀλλ' ἀδὲ παῖδας τιμᾶσθαι ἐπίσαντο. ἀλλὰ μῦσα μὲν ὄσιν, ἡ διὰ παιδὸς ὀρθῶς γνῶσις, καὶ ἡ αὐτοφυὴς καὶ αὐδίδακτος φρόνησις. μῦσα δὲ λέγεται, παρὰ τὸ ὑπὸ φαύτων ἢ τῆν πλειόνων ζητεῖσθαι, ἢ παρὰ τὸ δεῖ πολλῶν ζητεῖν, καὶ πολυπραγμονεῖν. συλλιπτικῶς δὲ καὶ καθωτικῶς ἡ μῦσα, μῦσαι ἐκαλοῦντο. καὶ ἐννέα μὲν εἶν μυθίζονται, ὡς πρὸς πρεῖς, ἡγοῦν πολλάκις πολλαί, ὡς εἰρηται. ὁ γὰρ τρὶς ἀείδμὸς, πλῆθος ἀρχή. κἂν γὰρ ἡ καθόλε γνῶσις μονοειδὴς ἔσι, καὶ ἁπλῆ. ἀλλ' ὕν ταῖς κατὰ μέρος ὀπτγνωσίσι τε καὶ ἐφαρέσεσιν, εἰς ἄπειρον παρεκτείνεται. αἱ γὰρ ἐν ἀνθρώποις γνῶσεις, ἀμυδραίτε καὶ

μικτο-

μνησαίατο, καὶ οὐκ οἶα παρὰ τῷ θεῷ ἐπαίειν τε καὶ ἀλόκλητος. γίνων δ' ἢ αἱ παρ' ἡμῖν αὖ γυναῖκες αἱ μῆσαι, ἐν τῇ πειρᾷ, πρὸ τῆς ὥρας, ἤγειρε δ' ὀρνεοὺς οἰκτηρίῳ τῷ θεῷ τινὶ καφάλῃ ἢ μέλι τόπῳ· ἔνθα τὰ φίονα καὶ πίμβη, καὶ ἀγχιτέκνατα ῥέκει, τῆς ὥρας ἐνέα ἡμέρας μυθοῦσα τῇ μητροσώῃ· τυτθὶ τῆς νοὸς πολλάκις ἀναπολήσαντος, καὶ μητεπαθήσαντος, ἃ δρέγω. γίνηδεῖσαι δ' αἱ γυναῖκες αὖ ἐν τῇ τοιαύτῃ πόλει, οὐκ ἐν τῷ ὄρει, χορεύκτην ἐν τῷ ἐλικῶνι ἢ ἄμπων πατέρα δία ὑμνῆσαι. τυτθὶ, ἐγγεγραῖσαι δ' βίβλοις ἑλικτὸν δ', καὶ κεκιφόρον δ' πανταχῇ, δίκλιν χορείας κηρύξασαι τὸν ἀυτὰς γίνησάμενον νῦν. ὅπου τὸ τῆς νοὸς οἰκτήριον ἐγὼ περίαν καλῶ. τὰς βίβλους δ' ἐλικῶνα, ἐν αἷς ἀεὶ χορεύκτην αἱ μῆσαι γνῶσαις καὶ τὰ συγγεγράμματα. ἐ γὰρ ἐλικῶνα ὄρη καλεῖν ἐνθάδε γνῶσκον. καὶ χραίεσας ἐνέα, ἐν αἷς αἱ μῆσαι χεῖ τὸν ἀοίδον βαδίζκην, ἐ δὲ δικῆαι τὸν ὅλιθον. ἀλλ' ἐπεὶ δὶς ξύλθομεν ἀεὶ δὸς καὶ μυσῶν καὶ πρίας καὶ ἐλικῶν, εἴπωμεν καὶ ὡς ῥυσῶν ἔφασαν, παῖδας τὰς, ἅπερ εἰρήκαμεν. ἰάλεμον μὲν, καὶ ὑμέναιον, κλειὰς μύσης παῖδας φασὶν, ἤγαν ἰσοπαῖς γνῶσας, παρὰ τὸ κλέος, τὸ δοξάζω, λεγομένης· ἤγαν ὁ μὲν τὰς ἐριωνύδες, ὁ δὲ τὰς ἐπικαλυμένας ἐφεῦρεν φῶδάς. ῥᾶον δὲ τὸ δὶ τέρπης, ἔπι τῆς πρὸς κόσμον καὶ ὠφελίότητα ζώματος καὶ σοφισμῶν διαφόρων ἐυρετὴς ἐγένετο. ὡς τὸ κόσμιον τότε ἐν τοῖς πολέμοις πυρίσκειν ἕκαστος, λέγων,

Αρμα δὲ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἔυ ἤσκηται.

καὶ τὰ λοιπὰ, ἵνα μὴ μακρολογῶ. ὀδμὴς δὲ παῖς ὁ πολυαίματος λέγε, ὡς τὸ πρὸς φυτυργίαν συγγεγραφώς. λῶστος δὲ ἐσθλὸς, ὡς τὸ πρὸς ἑορτὴ καὶ κόσμα πάντας ζωπαξάμενος. σειρῆνες δὲ καὶ μέλπος ἢ τερψιχόρης καὶ μολπῆς ἐυρεταί. ἐρατοὺς δάμνες, ὡς πρῶτος ἐρατεινὰ ζωπαξάμενος. πολυμνίας δὲ παῖς ὁ πεπιθόλεμος, ὡς γεωργίαν ἐυρὼν τῶν πολλοῖς ὑμνημένων, ἢ τῶν πολιτέων καὶ πολυρρήμονα. κλειόπης ἢ ὀρφεύς, ὡς κληδονίας πιστικῆς ἐυρετὴς, καὶ ἴμνων πρὸς εἰς τοὺς θεούς. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο πάλιν τὸ μακρολόγημα σόν ὄζειν. ἄνωθι γὰρ παρὰ σοῦ σεσιγασμένος ἁπάσας τὰς μύσας εἰπεῖν, ἐπεὶ καὶ τούτων παῖδας κατέλεξα, ὁρμὸν ἐδόκει μοι, καὶ ἀεὶ τούτων ἀλληγορεῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀλληγορήσαμεν, φέρε καὶ τοῦτο ζητήσωμεν.

Διὰ τί ὑπὸ τ' περίας ἐνταῦθα τὰς μύσας καλεῖ. ἐ μέν τοι γε ὑπὸ τ' ἑλικῶνος, ὡς ἐν τῇ θεογονίᾳ ποιεῖ, καί τοι γε ὁ ποιητὴς ὢν ἑλικιώτης, ὡς παρὰ τ' ἄσκρῳ οἰκῶν. καὶ ὁ μὲ φιλοσοφώτατος ἑταῖρος παιδαγωγικῷ τρόπῳ τοῦτό φησι ποιῆσαι τὸν ποιητὴν, ὑποκρεμμένων τοῖς παιδομένοις τιθήνας, τῆ μὲ τὰ οἰκεῖα ἐξαίρειν, ἀλλὰ καὶ τὰ παρ' ἑτέρης χρῆσθαι προτιμότερα δοκεῖν τῆς οἰκείων. καὶ ἀεὶ ἐπάγειν, καὶ ἑλικῶνα, καὶ Χραίσας, ἐν αἷς χορεύειν λέγει τὰς μύσας. ὅτι δὲ καὶ τοῦτό φησιν ὁ ἑταῖρος, δηλονότι ἐθνεῖον, καὶ οὐκ ἀπόδεικτον ὄζει τὸ προοίμιον, ἔκ τε τῶν πολλῶν ἐντυχεῖν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἀπροοιμιάστῳ, καὶ μὴ ὅτι τῷ ἐνταῦθα μὲ τὸν ποιητὴν ὠνομάσθαι τὰς μύσας καλεῖν. ἐν δὲ τῇ θεογονίᾳ, ἐξ ἑλικῶνος. ταῦτα μὲν ὁ ἑταῖρος. ἡμεῖς δὲ μικρόν τε μακρολογήσαντες διαλαβεῖν τὴν ἀλήθειαν, τίνος ἕνεκα ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι τὰς μύσας ὠνόμασεν πειρίας κληῖ, ἐν δὲ τῇ θεογονίᾳ ἐξ ἑλικῶνος. διπλᾶς ἐγὼ τὰς πειρίας καὶ τὰς ἑλικῶνας γνώσπω, σχηματικῶς τε λεγομένας, καὶ χρὶ τὰς ψυχικὰς ἐνεργείας. καὶ τὸ μύσης δὲ ὄνομα, τειχῶς οἶδα νοούμενον· σχηματικῶς, ψυχικῶς, καὶ σωματικῶς. καὶ σχηματικῶς μὲ πειρία καὶ ἑλικών, ὄρη καὶ πόλεις βοιωτίας. καὶ ἡ μὲν πειρία πρότερον ὑπὸ πέρα τοῦ μίθωνος ἀδηφοῦ, πηγὴς δὲ λίπη, πειρία ἐκλήθη. ὕστερον δὲ λύγκου ἐκλήθη. ἧς καὶ τῶν ἀρχεῖ ἔχει ἀέρτος, ὁ πρεσβύτατος τῆς ἡμαθίων πόλεως, καθὰ μίμνεσύς φησιν ὁ τὰ ἀδελφικὰ ζωπαξάμενος. ἑλικὼν δὲ καὶ κισθειρῶν ὑπὸ ἑλικῶν καὶ κισθειρῶν τῆς ἀδελφῶν, οἵ τινες πρὸς ἀλλήλους ἐπολέμησαν καθὼς ὁ κυρηνεῖος λυσίμαχος ἐν τῷ πρώτῳ ποιητῶν ἱστορεῖ, ὅτω σχηματικῶς ὄρη γνώσκω ἢ ἑλικῶνα καὶ πειρίαν. χρὶ τὰς ψυχικὰς δ' δυνάμεις πειρία ὄζει τὸ τ' νοὸς δὸς οἰκτήριον, ἤγαν τὸ λογιστικόν, ἐξ οὗ, ὡς καὶ πρὸ ἔφην, τὰ φίονα καὶ ἀγχιτέκνατα ῥέκει. ἑλικὼν δὲ, τὸ τὰ γοητεύοντα καὶ γοητεύοντα καὶ λογιζόντα καὶ γραφῶν βιβλίοις, καὶ ἀεὶ γάσκεσθαι πανταχῇ. καὶ τὸ τ' μύσης δὲ ὄνομα, ὥσπερ ἔφην, τειχῶς οἶδα νοούμενον. ψυχικῶς μὲ ἡ καθόλου γνῶσις νοεῖ· σωματικῶς δὲ ἡ τῆς ἑτέρων, καὶ τῶν πάντος κόσμου μισικωτάτη καὶ ἁρμονίας κίνησις. σχηματικῶς δὲ οἱ δύ-

γεται

ρετὰὶ πτωῶν ϗ ὀρέπτδες, μῶραι χῖ μάθεξιν τέ-
των καλῶν ϑ. νῦν δὲ ὕτι δεῖ πρῶ μακικῶν μυ-
σῶν διαλέγε ϑ, ὕτι δεῖ τ μυστικῆς τῦ παντὸς ϗ
τ ἀστέρων κινήσεως, ἀλλὰ δεῖ τ ψυχικῆς μύσης,
ἤγεν τ γνώστικης, ἰῶ ἀρχαιοτρόπως συλλαβικῶς
ἀπλικότδον μύσας καλῶ. εἰκότως ἓν νῦν μ αὐ-
τὰς ἐκ πειρίας· ἐν ϗ τῇ θεογονίᾳ ἐξ ἑλικῶνος.

Ἄρχεο τοιγαρῦν ἱερωτάτης Πιερίδος,
ἣ πολλὰ βροντῶν, ϗ μετάφρενα βέβηλον,
ἐκ πρῶ ὑφηλῶν ϗ μεταφρίων δρόμων.

νῦν μ δεῖ φυλαρχίας ϗ γεωργίας ἡσίοδος θεὸς τ
ἀδύφρονα τ διδασκαλίαν πεπεμένος, ἐπεὶ τὸ ζύγ-
χαμμα τα ἀγνὸν πυγχάνε ϗ δύτγες, εἰκότως ἐκ
τ πειρίας ϗ τ οἰκείαν νοῦς τὰς μύσας, ἤγεν τ γνῶ-
σιν καλῶ, ϗ οἱονεὶ ἀφ' ἑαυτῦ λέγει τὸ ζύγχαμ-
μα τῦτο ἐκτίθεδζ. ἐν ϗ τῇ θεογονίᾳ δεῖ τ τῆς
παντὸς κοσμοποιίας διδάσκων, ἔπειτ μέλα τὸ
ζωϊτεγμα τῦτο ϗ φυσικώτδον, ἁρμοδίως ἐξ
ἑλικῶνος ϑ δείκνυσι ϑ τὰς μύσας· τυτέστι, πρε-
κατασκδάζε ϗ λέγει, ὅτι δεῖ ὧν ἐν τῇ θεογονίᾳ
ταύτῃ μέλλω ἐρεῖν, οὐδὲν ἀφ' ἑαυτῦ ἐρῶ, ἀλλ'
ἀπὸ τ μύσης ϗ γνώστεως, ἣν ἐξ ἑλικῶνος ϑ ϗ βί-
βλων ἐσήγησαι· ἤτοι τὰς πρεσβείας, ἤτοι τὰς ἑλι-
κῶνας, ἤτοι τὰς μύσας. ἤτοι ϗ τὸν ἡσίοδον μ ἐκ
πειρίας ταύτας καλῶν λέγω, ἐξ ἑλικῶνος ϑ δὲ
ἀπλῶς. τὸ δὲ μύσας ἢ θεὰς πρὸς καλῶν πρὸς
τὸ λέγειν ἕ τις ἐθέλει, μῦθος ἀλληγορικός ἐστιν·
ὁ πρῶτον πυγχάνει ποιητικὸν χαρακτηριστικόν. τ
γὰρ ἰδίαν γνῶσιν, καὶ ἐχ ἑτέρᾳ τινὶ, ἢ διὰ, ἢ
γυναῖκα πρεσβεύειν λέγειν.

Ὅτις τὰ πρῶτα μάλ' ταῦτ' ϑ ἔμυσσατο ϗ γνώ-
σεις, αἱ κλείουσαι ϗ αἱ δοξάζουσαι τ ζοφερὸν ϗ
ὑμερτὸν πλῆθος (ἐν ζοφικῶς γὰρ ϗ ζωτόμως
λέγει τὸν Δία, ἤγεν τὸν νῶν) δεῦτε δὴ περὶ θεῶν,
ἤγεν ἐκ τ πρίας, ἤγεν τ ἐμῦ λογισμῦ ἀπάδητε.
Ἐννέπετε ϗ εἴπατε ὑμεῖς αι, ἐν ἀοιδῇ ϗ
ἔπει ϗ ποιήματι, διὰ ὃν τινα, λείπει τὸν ὀρθό-
τον, οἱ ὁμῶς ϗ ὁμοίως ἐκάστοτε βροτοὶ ϗ
φθαρτοὶ ἄνδρες, εἰσὶν ἄφατοι, ϗ ἄδοξοι, ϗ ἀνώ-
νυμοι, φατοί τε ϗ ὀνόμαστοι ϗ δόξοι. τὸ βάρ-
βαροι ϑ ϗ ἕλληνες, δεύτατον ϗ τελευταῖον ὄζει.
Ταῦτα ὁ ποιητὴς ἐρωτᾷ, πῶς οἱ ὁμοίως
φθαρτοὶ ἄνδρωποι, οἱ μὲν εἰσιν ὀνόματός τε καὶ
πράσεως, οἱ ϑ ἄδοξοι. εἶτα τεχνοποιεῖ τὴν μῦ-
σαν, ἤγεν τὴν γνῶσιν ἀυτῦ, ἐγνωσαν ταῦτα
ὕτω γίνεδζ ἔκπαι. ϗ βυλῇ τῦ Διός, ἤγεν τ
εἱμαρμένης· ἀλλὰ πρότερον διαστρέψαντες τὸ
ζὸς ὄνομα ποσαχῶς λέγε ϑ, εἶτα ϗ τὰ λοιπὰ
διεξέλθωμεν. Τὸ θεὸς ὄνομα καθολικῶς ϗ
ἀορίστως λεγόμενον πέντε σημαίνει σοφὺς βα-
σιλεῖς, τὰ στοιχεῖα, τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ
τὰ πάθη, ϗ τὴν εἱμαρμένην, ἣν ἕτερος φρόνοιαν
καλεῖν· ὕτω μὲν ἓν ἀνωνύμως τὸ θεὸς πνα χῶ
λέγε ϑ. ἔκτοσον ϗ τῷ θεῶν ὄνομα τειχῶς· ψυ-
χικῶς, στοιχειακῶς, καὶ πραγματικῶς. ὅϑ, τὸ
μὲν σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, αἰθέρα, ϗ αὔ-
ρειαν. τὸ δὲ ἄνδρα γυναῖκα βασιλίδα, τὸν πα-
χυμερῆ ἀέρα, ϗ τὴν φρόνησιν. ϗ τὸ λοιπὸ
ὁμοίως. τινὰ ϗ τῷ θείκῶν ὀνομάτων ϗ πλεονα-
χῶς λαμβάνε ϑ, ὥσπερ τὸ ζὸς σημαίνει μὲν
τινα βασιλέα, πραγματικῶς ψυχικῶς ϑ τὸν
νῦν· ὃς ϗ τὰς γνώσεις μύσας γὰρ στοιχειακῶς
ϑ παν τὸ ὑγρὸν ζῶμα, ϗ τὰ μέρη αὐτῦ· τὸν
ἀέρα, ϗ τὸ περιελῶδες κατάστημα, ϗ ὄμβριον,
τὸν ἥλιον, τὸν ἀστέρα τὸν πλάνητα. ϗ τὴν εἱμ-
μένην ϗ τὰς ψυχάς. ὃ ϗ ἐνταῦθα ἐν ὅλῳ τῷ
ποιήματι δηλοῖ, πλὴν μόνης τ ἀρχῆς. ἐν τού-
τῃ γὰρ τὸν νῦν μύσων, ἤγεν γνώσεως πατέρα
καλεῖ· ἐν ϑ τῷ ὅλῳ ᾠδὴν ποιήματι, τὴν εἱ-
μαρμένην λέγει. πλὴν ἔνθα πυχὸν δεῖ στοιχεῖον,
ἢ ἑτέρων τινῶν διαλαμβάνει. ϗ σὺ ϑ τὰς σημα-
σίας τούτων γνώσεων, συμφερόντως ϗ ἁρμο-
δίως ϗ καταλλήλως τοῖς τόποις οὕτω ὀνόμα-
σεν, ἐν τοῖς στοιχειακοῖς ἑρμῆν ἢ ἀέρα, ἐν τοῖς
ψυχικοῖς νῦν, ϗ ἐν ἑτέροις πάλιν ἁρμοδίως
ϗ καταλλήλως· νῦν ϑ, ὡς ἔφην, τὴν εἱμαρμέ-
νην δηλοῖ. πάλ' ἐκδὴ περὶ Διὸς ἀρκέντως
ἐρρήθη, ϗ περὶ τῶν λοιπῶν μοι λεκτέον.

Βροτολοιγοὶ ἄνδρες.] οἱ φθαρτοί. ἀπὸ τῦ βρότ ϑ, ὃ σημαίνει τὸ μ ὑγρὸν αἷμα. Τὸ ἀνὴρ σημαίνει πέντε· τὸν ἀνδρεῖον, τὸν γάμαντα, τὸν φύ-
σει, τὸν ἀνδρὸς ἡλικίαν λαβόντα, ϗ τὸν ἄν-
δρωπον.

Ῥεῖα μὲν γὰρ βρέφος, ῥέα δὲ βρέφος ἐξαέπλησε.
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, ϗ ἄδηλον ἀέξει.

Facile enim extollit, facile etiam clarum deprimit:
Facile præclarum minuit, & obscurum adauget:

Ρεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγλαὸν καρφὶ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.

Facileque corrigit incurvum, & superbum deiccat Iupiter altitonans, qui supremas domos incolit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ρ'εῖα.] ῥαδίως κοινῶς· ποιητικῶς ὃ ῥεῖα καὶ ῥηϊδίως. ἀπὸ τοῦ βελτίω βειρίων· ὡς ἀπὸ τοῦ ἰσχύω ἰσχυρόν. ἀείζηλον,] τὸν διάδηλον καὶ φαεινόν, ᾧ ἐναντίον ὁ ἄδηλος. ποιητικὴ ἡ λέξις, ἤγουν τὸ ἀείζηλον. ἰθύνει.] ἤγουν ὀρθοῖ. παιδαγωγῶν δηλονότι αὐτόν. σκολιὸν,] τὸν ἀκόρδωτον τῷ γνώμῳ, ἤγουν τὸν ἄδικον. ἀγλαόκαρφα, τὸν ἀναφαινόμενον. ὑψιβρεμέτης λέγει τὸν Δία, καὶ βαρύκτυπον ὃ ἐν ἄλλοις τὸν αὐτὸν λέγει. καὶ ὀξύοπα, ὡς πρὸ βροντῶν αἴτιον, αἱ ταῦτα ἔχουσι, τὸ ἐν ὑπερδηλονότι ἀκεῖν τὸν βαρὺ κλύστον, καὶ τὴν εὐρεῖαν βολὴν. τὸ βρέμειν ὃ κυρίως ἐπὶ τοῦ πρὸς λέγω ἐνταῦθα ὅτι ἐπὶ τοῦ ἦχος πρὸ βροντῶν. ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.] ἤγουν ὃς τὰ ὑψηλότατα οἰκήματα οἰκεῖ· τουτέστι τὸν οὐρανόν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ρ'εῖα μέν.] πάντα ὁ ζεὺς δυσκόλων καὶ τὰς ἀδυνάτους δυνάμεις, καὶ τὰς δυνατὰς καθαιρεῖ ῥᾳδίως δυνάμεως. ὅτι τὸ μὲν δηλοῖ τὸ βελτίων· τὸ δὲ τοῦ βελτίστου χαλεπώτερον· οὐκ ἁπλῶς ὄν, ἀλλὰ καὶ διὰ κακίαν καὶ πονηρίαν μηδέν. ἄδηλον ὃ φ τὸ ἀπορρωμένον καὶ ἀφανὲς καὶ ἀδοξότατον φησιν.

ἰθύνει σκολιόν.] τὸν σκολιὸν τὸ ἦθος διὰ πονηρίαν, σκολιὸν ὀνομάζει. τοῦτον οὖν ἰθύνειν λέγει τὸν Δία. πάλιν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐπανάγειν τὰ ἤθος, διὰ τὸ κολάζειν αὐτὸν διὰ τῆς πονηρίας.

καὶ ἀγλαόκαρφα.] τὸν αὐθάδη καὶ ὑπερήφανον εὐτελῆ ποιεῖ καὶ ταπεινόν. ἡ γὰρ αὐθάδεια πρὸς καταφρόνησιν ἐγείρει τοῦ ἄλλου ἁπάντων· ἡ δὲ ταπείνωσις εἰς ἔντροπὴν ἄγει τοῦ μηδὲν ἡμᾶς διαφέειν τῶν ὁμοίων· καὶ μείζους ποιεῖ τὸ ἦθος.

ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.] τὰ ἄνω τῆς κόσμου τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ὄντα, ἐν οἷς ὁ ζεὺς ἵδρυται, δώματά ὅζει τοῦ Διός· ὡς καὶ Ὅμηρος εἶπε καθῆσθαι αὐτὸν ἐν ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος ὄλύμπου. καλαπλήττει ὃ αὐτὸν τῷ ὄγκῳ τοῦ ἀξιώματος οἰκήσεως.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ρ'εῖα μὲν γὰρ βελτίει.] τὸ ῥεῖα συνίζησάς ὅζει τῆς ῥεῖ μακρᾶς συλλαβῆς, καὶ τῆς ἄλφα εἰς μίαν μακρόν. μινύθει.] φθείρει, σμικρύνει, ἀπὸ τοῦ μινύθος, ὁ μικρὸς· ὅθεν καὶ μινυώριον, τὸ βραχυχρόνιον. ὁ δὲ γε τὰ ῥεῖα μὲν βελτίει δῆλον καὶ φανερώτατος· ὅτι ἡ εἰμαρμένη δυκόλως αὐξάνει καὶ τὰς ἀφορμὰς, καὶ τὰς ἀφελείας καταβάλλει, κἂν ὁ Πρόκλος μᾶλλον ἐν τούτοις μαρτυρῇ. ἰθύνει σκολιόν.] τὸν σκολιὸν τὸ ἦθος διὰ πονηρίαν σκολιὸν ὀνομάζει· τοῦτον οὖν ἰθύνειν τὸν Δία, πάλιν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐπανάγοντα τὸ ἦθος, διὰ τὸ κολάζειν αὐτὸν διὰ τῆς πονηρίας. Ζεὺς ὑψιβρεμέτης] ἡ εἰμαρμένη. πῶς ὁ ὑψιβρεμέτης ἡ εἰμαρμένη; ὅτι ἐξ ὕψους, καὶ τοῦ ἀοράτου, κινήσεως σώματος καὶ τοὺς ἀνθρώπους τὰ εἰμαρμένα· τοὺς μὲ δοξάζοντα καὶ σεβομένους συμφοραῖς καὶ πῖς δυσκληρήμασι. ὑπέρτατα δώματα.] τῆς εἰμαρμένης τῆς ἐξ ἀστέρων ὁ ζωδιακὸς κύκλος ὅζει, ἐξ οὗ καλαπέμπονται ἐυκληρήματα, καὶ δυσμοιρήματα.

Κλῦθι ἰδὼν αἰδὼ τε· δίκῃ δ' ἰθύνε θέμιστας
Τυίῃ· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.

Audi intuens & auscultans, & pro iustitia tua dirige iudicia Tu Iupiter. Ego vero Persam fidem vera monebo.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Κλῦθι.] κλύω ποιητικὸν· ἀκούω κοινόν· κλύω ἐνεστώς· ἔκλυον παρατατικός· μέλλων ἀπὸ τούτου γίνεται. λέγει δὲ ὁ Ἡσίοδος ὅτι τῇ κοινῇ καὶ ἡ ποιητικὴ ἐρῴδει καὶ ἡ ἐπιχώριος γλῶσσα, καὶ αἱ ἄλλαι, αἷς μάλιστα χρῶνται οἱ ποιηταί. διὰ τοῦτο δὲ καὶ κοινὴ λέγει ὅτι μετέχουσι αἱ ἄλλαι διάλεκτοι κοινῶν δ' ἐστὶ μετέχουσι τὰ λοιπὰ δύο. καὶ ὡς εἰθισμένοι αἱ πᾶσαι χρῶνται αὐτῇ. καὶ αὖτη πάσαις αὐταῖς ἀμφοτέρως χρῆται· καὶ ἐχῆς ἀόριστος δεύτερος ἔκλυον, ἔκλυες, ἔκλυε· ἀφ' οὗ παρακείμενον κέκλυκα καὶ

κλῦ

χτ' μεταπλασμὸν, κλῦθι. μεταπλασμὸς δέ ἐστιν, ὅταν τέλ⊙ ὀνόματός τινος ἢ ῥήματ⊙ ἐφ' ἕτερον τέλ⊙ μεταχ῀ῇ οἰκεῖον τῷ προκειμέν⊙. οἰκεῖον δέ ἐστιν, ᾧ δηλόνοτι ἡ αὐτὴ πλῶσις τοῦ ὀνόματ⊙ ἐπ' ἄλλοις χρήσαιτο ἄν, ἢ ὅ αὐτὸς χρόν⊙ τοῦ ῥήματ⊙. ὡς ἐνταῦθα τὸ ἀορίστου τὸ ἐ ἐχάπτε εἰς θι, ᾧ τέλει χρῆται ἂν ἀόριστ⊙ προστακτικὸς ἐν ἑτέροις. τὸ ἐξῆς ὕπνος ἄκοτον μετ' ζεῦ ὁ ἐγκρατὴς πάντα καὶ μετέσκων. ἴδυνε γὰρ τὰς θέμιτας ζεὺς δίκη, αὐτὰ τοῦ εὐθείας ποιεῖ. ζεύ. ἐγὼ γὰρ μυθοποιῶ ἀπὸ τῆς πέτρης, αὐτὶ τοῦ ἐδημιούργησα· ἔπνυμα ἦγεν ἀληθῆ, ἀπὸ τοῦ ἔπυμα χρῆται πλεονασμὸν τῆς συλλαβῆς. θέμιτας] ὡς τὸ διαλέγομαι καὶ χρηματίζω. τὸ μὲν λέγω ἐπὶ θεῶν· τὸ δὲ διαλέγομαι ἐπ' ἀνθρώπων. ὅτου καὶ δίκη μέ ἐστι ἀνθρώπων, θέμις δ' ἐστὶ θεῶν. δίκη γάρ ἐστι κρίσις, ὧν οἱ ἄνθρωποι κρίνουσι· θέμις δ' ἐστὶ δίκη ὧν οἱ θεοὶ δικάζουσιν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Κλῦθι ἰδών.] ὡς πάντα ἐφορῶν καὶ ἀκούων τῆς γινομένων, ἀσώπως γράφει. καὶ μὴ μόνον δι' ἀκοῆς δέξαι τεθρυλημένα, ἀλλὰ καὶ δι' ὄψεως ἴθυνον. ὅ ἐστιν ὅμηρ⊙ ὅτι τοῦ Διὸς φησὶ, τὸ ἡσίοδ⊙ ὅτι τοῦ Διὸς εἶπεν. ὅμοιον γὰρ ἐστι τῷ, Ἥλιος ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις. ὁρᾷν δὲ τὸν δία πάντα καὶ ἀκούειν πάντων εἴρηκεν, ὡς πάντων ἔφορον ὁρῶντα μὲ τὰς φρένας ἡμῶν, ἀκούοντα δὲ τῆς λόγων ὧν φθεγγόμεθα οἱ ἄνθρωποι. τῇ γὰρ αἰσθήσει μόνῃ τῇ ὄψει καὶ τῇ ἀκοῇ ὡς χαίρουσάτας ὅτι τὰς θεὰς ἀναφέρει. δίκη δ' ἴθυνε.] τυτέστι χρὴ δίκῃ πᾶς σὺ τῷ δίκῃ κεῖνε, πάντα ὁρῶν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ πάντων ἀκούων. ὁρῶν μὲν, τὰς πράξεις ἡμῶν· ἀκούων δὲ τῆς λόγων, ὧν φθεγγόμεθα οἱ ἄνθρωποι. ὡς πάντα ἐφορῶν καὶ πάντων ἀκούων ἐπόπτης γένοῦ τῆς γινομένων. καὶ μὴ μόνον δι' ἀκοῆς σοι δέξῃ τὰ ῥηθησόμενα, ἀλλὰ καὶ δι' ὄψεως. σὺ φησὶν, ἴθυνον· ἐγὼ δὲ καταλέξομαι τῇ πέρσῃ.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κλῦθι ἰδών.] ἐπαναλαμβάνει πάλιν τὸ ἑαυτῆς προοίμιον ὁ ποιητὴς, καὶ φησὶ πρὸς τὸν Δία, ἦγεν τῷ εἰμαρμένῳ κλῦθι καὶ ἄκουσον, τιμὴν καὶ σύ, ἰδὼν τὰ παρόντα, εἶδον τε καὶ ἀκουστικῶς ἔχων, δικαίως δὲ κεῖνον τὰς θέμιτας καὶ δίκας. ἐγὼδὲ τῇ ἀδίκῳ πέρσῃ ἐρῶ τἀληθῆ. ἀλλὰ τί χρὴ Πρόκλου τεθρυλημένος λόγους ἄξια χαίφομεν; Τὸ δίκη ὄνομα, τρία σημαίνει· δικαστήριον, δικαιοσύνην, καὶ καταδίκην. θέμιτας.] θέμις ἡ γῆ. κατ' αἰσχύλον· ὑπὸ γῆν δὲ δικαίᾳ βίᾳ τέλεσργίας, ἢ δικαιοσύνῃ, καὶ ἡ ἁπλῶς δίκη, θέμις καλεῖται. Τιμὴν.] δωρικὴ παράγωγ⊙ αὐτωνυμία. ἔστι γὰρ τὸ τιμὴν, αὐτὶ τοῦ σὺ λέγωσι, καὶ ἐγώνη, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐγὼ δὲ καὶ Πέρσῃ.] καὶ τὰ ἐπιρρήματα, καὶ οἱ παραπληρωματικοὶ, φωνήσ⊙ ἐπιφερόμενα, ἐμέλκουσι. συμφωνεῖ δὲ καὶ ἡ ἑξῆς.

ΟΥΚ ἄρα μοῦνόν ἐστιν ἐριδῶν γένος, ἀλλ' ὑπὴ γαῖαν
Εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινέσσῃ τε νοήσας,
Ἡ δ' ὀτρηρότερον· καὶ δ' ἀνδρὶ χαλέπτεται θυμὸν ἔχουσιν.
Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· οὔτις τὴν γε φιλεῖ βροτός, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
Ἀθανάτων βουλῇσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
Τὴν δ' ἑτέρην, πρεσβοτέρην μὲν ἐγείνατο νὺξ ἐρεβεννὴ,

NON sane vnum est certantiū genus, sed super terram
Sunt duo. alteram quidem probauerit qui nouerit,
Altera est vituperabilis: in diuersa autem animum distrahunt.
Nam haec *contentio* bellum excitat, & discordiam auget,
Noxia: nullus hanc amat mortalis, sed necessario
Immortalium consiliis litem colunt molestam.
Alteram vero, priorem, *id est* primam genuit nox obscura,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὐκ ἄρα μοῦνον.] ὡς ἔπικεν, ἐχ ἓν ἐν τῷ αὐτῷ τὸ ὄζειν ἀπλῶς, τὸ εἶδ⊙ τῆς ἰδέας. τὸ μόνον ὄνομά ἐστιν ἀποφατικὸν, καὶ τὸ ἰδιάζον τὴν ἀναίρεσιν ἔχον ἃ λεγόμενον, καὶ ἄλλα ἀνάγκη ζωυπακούειν πρὸς ἃ αὐτὸ τὴν ἑαυτῆς ἀποφασιν ἔχῃ. ἐφ' ἃ λεγόμενον μόνῃ ἔχει πάντως τὴν ἀποφασιν, ἢ πορίσαι, ἢ ζωυπακουομένην. ὅθ⊙ μὲν πάντων, αὐτὶ τοῦ ἀπὸ πάντων. καὶ οἷος ἐστ' ἀλλων, παρὰ τὸ θεο-

λόγῳ χρησείῳ ἐν τοῖς ἔπεσι, τὸ μὲν δὴ μόνον ὄν, ἓν αὖ εἶη πάντως τῷ ἄλλων κεχωρισμένον· τὸ δὲ μὴ μόνον ὂν, ἐν πάντως ἐσίν· ἢ μὴν ἑνὸς ἢ μὴν ἑτέρων πολλῶν ἐ ἓν τοῦτο, φανερὸν. ἅπερ ἐκ ἀριμοδίως ἐνταῦθα καὶ τὸ ἓ μόνον κτλ. τὴν ἑαυτῶν δυνάμιν. ποιητικῶς δὲ λέγει αὐτὶ τοῦ ἐκ ἦν.

ἐείδων γλῶ.] τὸ γλῶ ἐνταῦθα αὐτὶ τοῦ εἶδ. ἢ ἀκριβεία δὲ τούτων παρὰ τοῖς φιλοσόφοις φυλάτεται· ποιητικῶς δὲ καὶ λογικῶς ἐφοῖτο ἐφεῖται τῇ γλώσσῃ χρῆσθαι αὐτὶ τοῦ εἴδους.

ἀλλ' ὅπῃ γαῖαν.] αὐτὶ τοῦ κτλ τῷ γῇ.

Εἰσὶ δύω] ἐείδες δηλονότι. τὴν μὲν ἐπαινέσειεν αὖτις νοήσας· ἢ δὲ ἐπιμομητή, ἥτις πολλῶ ψόγῳ ἀξία ὀπτάσιν δὲ ἔχει ἡ ὀπ. ἐπιμομητὴ ποιητικόν, ὀπὶ ψογ. κοινόν. διὰ δίχα ποιητόν. δίχα κοινὸν ἢ διχῇ. καὶ τὸ διὰ δίχα δὲ ἀπὸ τοῦ δίχα γίνεται τροπὴ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ ἐ διὰ τροπὴν, χωρισμὸν καὶ αὐτῆς δηλώσης καὶ ὁδὲν πλέον τοῦ διχῇ· τουτέστι δίχα. ἦτον ἰδίᾳ καὶ χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων ἔχειν τὴν ζωήν, τουτέστι διαφόρως ζῶσιν. πόλεμόν τε κακόν.] τὸν πόλεμον ἀφαιρέτως λέγει κακὸν· θνατοὺς δὲ ἐπάγει, ὃ τὸ μέγιστον ὄντι τῶν σωματικῶν κακῶν.

καὶ δῆριν.] ἦτον μάχην, ἐκ τοῦ ἔριδος, ὡς ἐν ἄλλοις, πόλεμοί τε μάχαι τε.

Σχετλίη,] καθὰ λέγει τὸ λεπτὸν, ἐνίοτε μὲν ὀπὶ τοῦ χρώματος τοῦ διακεπτικοῦ τοῦ ὄψεως, ἐνίοτε δὲ ὀπὶ τοῦ σώματος τοῦ μετέχοντος αὐτῆς, ἄτοπον καὶ τὸ χέτλιον ἐνίοτε μὲν λέγει ὀπὶ τοῦ κακοῦ, ὡς ἐνταῦθα χετλίαι ἢ ἔρεις αὐτὶ τοῦ κακή. ἐνίοτε δὲ ὀπὶ τοῦ μετέχοντος τοῦ κακοῦ, καὶ διατοῦτο ἀθλίου. καθ' ὃ λέγει χέτλιος ἄθρωπος, ἦτον ἄθλιος· ὅθεν τὸ χετλιάζειν καὶ ὁ χετλιασμός.

ἔπος τῷ μὲ φιλεῖ βροτός.] ἦτον ὃ δὲις ἄνθρωπος φιλεῖ αὐτῷ, τουτέστι φυσικῶς αὐτῇ διακείται. ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης πιθῶσι τῷ ἔρωτι αὐτὶ τοῦ ἐρῶντα αὐτῇ οἱ ἄνθρωποι, διὰ τὰς βουλὰς τῶν θεῶν. Τῷ δ' ἑτέρῳ.] τῷ ἐπαινουμένῳ δηλονότι, ἢν ἄμιλλαν ζώτονον τῆς λογικῆς ψυχῆς λέγουσι, θετέραν τῆς ἑτέρας, τῷ χρόνῳ δηλονότι. λέγει δὲ ὀπὶ ἡμαπικῶς, τουτέστι τῷ δὲ ἑτέραν θετέραν μὲ ἐγέννησεν ἡ νὺξ ἡ ἐρεβεννή. ἣν ὁ Πρόκλος θεὸν λέγει ὑπὲρ τὸν κόσμον, τοῖς ὄμμασι τῶν ἀνθρώπων ἀθέατον. καὶ διὰ τοῦτο ἐρεβεννὴν ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου κληθῆναι.

ἐρεβεννή.] σκοτεινή, ὑπὸ τοῦ ἔρεβος τὸ αὐτὸς κτλ. ἀδελφωνεῖ· ἐνταῦθα πάντα δῆλον δηλῶν τὸ ἐρεβεννὴ τῷ ἀφανής.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὐκ ἄρα μῦθον.] διτταί δέσιν ἔρεις. ἡ μὲν γὰρ ἄμιλλα καὶ ζῆλος εἰς τὴν τοῦ ἀγαθοῦ πῦξιν· ἡ δὲ φιλόνεικος ζωὴ μετὰ φθόνου καὶ δυσμενείας γινομένη. ἀλλ' αὐτῶν μὲν αἱ δύο θεῖαί εἰσιν· ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα καὶ τὰ καταμαχόμενα τοῖς ἀγαθοῖς. ἡ δὲ ἀμείνων ἔρις ἡ ἀγαθὴ ἐνεκαινοτομήθη, καὶ ἐν-τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν ὄντων λαμβάνεται ἑαυτῆς, ἐπειδὴ καὶ τὴν θεογονίαν μίαν γόνησιν παρέδωκεν εἰδῶν, ὅθεν ἐνταῦθα ὥσπερ ζωιαιθησόμεθα ἑαυτὰ δύο λέγει, διὰ τὸν χαρὸν καὶ τὸν ζοφερὸν τῶν χρεμμάτων.

τὴν μὲν κεν ἐπαινέσειε νοήσας.] τοσουτάκις ἐστὸν τὸ τίς· τὸ δὲ ὅλον ἦν, ἐπαινέσειεν αὖτις νοήσας· ὁ δὲ ὁ τυχὼν ἢ ἀμείνων τῶν εἰδῶν ἐπαινέσειεν, ἀλλ' ὁ δυνηθεὶς αὐτῷ τῷ νῷ θεωρῆσαι μεγάλων ἔσων ἀγαθῶν αἰτίαν τοῖς ἀνθρώποις.

Ἡ δ' ὀπιμομητή.] δηλονότι ἡ χείρων ἔρις ὑπὸ φιλονείκου ζωμένη τοσαυτάκις, ἄλογος ἔσα τῇ θυμῷ κίνησις, καὶ οὐχ ἁπλῶς μωμητὴ, ἀλλὰ μὴ ὀπτάσιος ἐπιμομητή. ὡς ὀπτημένη ἔσα, ψευτὴ παρὰ τοῖς ἐμφροσι.

διὰ δ' ἄνδιχα] χωρὶς διεστήκασι κτλ τῷ ζωῇ· ταύτῃ δὲ εἶπε θυμῶν. καὶ γὰρ πᾶσα ζωὴ ψυχικὴ καλεῖται θυμός.

ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης.] ὑπορβατὸν, ἡ μὲν γὰρ χετλίη, πόλεμόν τε, τὴν χειρονά φησιν ἔριν ἀκόσιον εἶ) τοῖς ἀνθρώποις· εἰκότως. καὶ γὰρ ἅπαν τὸ κακὸν ἀκούσιόν ὄζιν· ὡς φησι καὶ Πλάτων, ὑπ' ἀνάγκης δ' ἡμᾶς παρὰ τὴν ἀνθρώπων, διὰ τὴν ἄλογον ζωὴν, ἣν ἔχομεν εἰς σῶμα πεσόντες τῆς ψυχῆς. καὶ διὰ τοῦτο κτλ βούλησιν εἶ) τὴν θεῶν, τῇ τῇ ἀνάγκῃ τοιαύτῃ συμβαθῶσαι· ἵνα δηλονότι μισήσωσι τὸ μὴ σῶμα ζωῆς. ἐ γὰρ εἰδέχεται σώμασι σωμάτων ἔξω παντελῶς εἶ) τὴν κτλ τὸ σῶμα παθῶν. ἔριν τιμῶσιν] τὴν ἑτέρην τιμῶσι πληροῦντες τὴν πληροφορίαν αὐτῆς τυχόν, καὶ φιλοτίμως ἔχουσι πρὸς τὸ μάχεσθαι καὶ τιμῶσι μὲν καλῶς εἰπὼν φιλῆσι δέ.

Τὴν δ' ἑτέρην.] τὴν ἀμείνω λέγει καὶ αὐτῷ ὅσων τῆς λογικῆς ψυχῆς ἄμιλλαν ζώτονον πρὸς τὰ ἀγαθὰ εἰς νοῦν. ταύτην ἓν γνωσθῆναι παρὰ τῶν κρειττόνων φησιν. ἔστι γὰρ ἡ νὺξ θεὸς ὑπὲρ τὸν κόσμον.

κόσμον ἀφαιρεῖς τοῖς ἀνθρώποις ἡμῶν. καὶ διὰ τοῦτο ἐρεσχηλεῖ. ὥσπερ καὶ αὐτὸν τὸν Δία πατέρα φασὶ τῶν ψυχῶν. σκληρὸν δὲ ἐν ἐλευθέροις τὸ πρᾶγμα, ὡς πάντα ἀνάγκαν ὄντα τὰ ἀφ' ἡμῶν καὶ δεσμὰ ζωλῶ. αἰτία γὰρ ὅτι πάντων ἦν ἀρετῶν. Ἄλλως. τὰ δὲ πολλὰ ἐσκηνοβατεῖται μὴ ταῦτα ἢ ἐράνη ἢ κακία· ἐπεὶ οὐκ ἂν αὐτῷ ἔτεκεν, ὅτι ἀπὸ τῶν ἀφανῶς πορυφίσαι τὰ πάντα ταῦτα κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐκ ἔστι μόνον εἶναι.] ἐν τῇ διαιρέσει, ἐν ᾧ ἀντὶ τοῦ εἶδος εἶπεν τὴν ἰδέαν· ὁ δὲ ἀριστοφάνης, ἐστραῦδα. ὥσπερ ἐπιδιορθοῖ αὐτὸς ἑαυτὸν λέγων, ἐχρῆν μὲν ἐκ γένους δεῖν τὴν φαύλων, ἀλλὰ δύο. ἔστι γὰρ ὁ ξύλινος λόγος, ὅσα ἐστὶν ἢ ἀγαθὴ ἕξις ἀλλὰ καὶ ὁ φθόνος, καὶ ἡ κακία ἕξις, καὶ ἀμοιρεῖν. Μόνον.] μόνον ἰωνικῶς. διὰ τὸ ὁ μικρὸν καὶ ἴσως. ὡς ἡ μέν λόγος, μακρὸν δ' ἔχει καὶ κοινὴν φυλακὴν καὶ διανεῖς ἡ καὶ φθόνους, μέγα. ὅπου δ' ἐν γῇ καὶ ἐν ὑδρίᾳ αἱ ἰδέαι, δῆλον. τὸ δ' ἐν τοῖς ἀπίλεσι, καὶ ἡ λόγου ἀξίωσις, λόγους μικρούς, Πρόκλειόν ὄζει. ὡς καὶ τὸ δημιουργὸν, καὶ τὸ διάνοιαν θυμὸν ἔχουσιν, ὁ σοφὸς Πρόκλος, θυμὸν τὸν ζωλῶ λέγει. ἡμεῖς δ', γλυκύτατον καὶ ἔμψυχον λόγον καλοῦμεν· τὴν δὲ ἱεροζόνων τὸν θυμὸν, ὅπου τὸν ψυχικὸν διπλοῦν καὶ διαμεμερισμένον ἐχόντων, ὁ ἱερὸς ἐπὶ τῆς ἕξεως τοῦτο εἶπε.

Πόλεμος.] πολυαμὴς τις ὢν, ὁ πολλὰς ἀμῶν καὶ δεινὸς ὤν. ἢ πολυάμης, ὁ πολλὰς χεῖρας καὶ καταβάλλων ἰσχυροτέρους.

Σχετλίη.] χαλεπὴ, κεκτημένη λίαν κεκτημένη

γὰρ καὶ πανάρμοια, τὰ φαῦλα. τὰ δ' ἀγαθὰ, συντόμως εἰπεῖν.

Οὔπις τιν γε φιλεῖ βροτὸς.] μηδεὶς τῶν ἀνθρώπων, ἔστις τιν γε φιλεῖ βροτὸς ἀθανάτων βουλὰς. ἀλλ' ἁπλῶς, ἔστις τιν γε φιλεῖ βροτὸς, δηλονότι ἑαυτὸν, ἀλλ' ὑπ' ἀγνοίας καὶ βίας ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν ἀθανάτων, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης. οἱ θεοὶ γὰρ, ὡς ἔφην, ἡ εἱμαρμένη, ἔσειν τιμῶσι τὸν βαρύαν. εἰ δέ τις ἐχεῖ, ἄρα οἱ θεοὶ κακῶν αἴτιοι; καὶ πῶς ἀδύναν εἰπεῖν. ὅτι δὲ ψυχῶν λέγει εἶδη φερομένων, αἱ δὲ ψυχαὶ αὐτοαὶ καθ' ἑαυτὰς κοσμοι, ἔστι ζώων ἢ τι κτημάτων ἢ χειμάτων, ἢ τινος ἑτέρου τῶν συνεπιστρεφομένων ἐλέγετο, διὰ ἀγίνου δὲ μάχαι καὶ ἔριδες. ἐπεὶ δὲ εἱμαρμένη τινὶ ζωοειδῆ σώματα, ἃ καὶ ζώων καὶ χειμάτων καὶ τῶν ἄλλων ὑπόδεσμον, δι' ἃ συμβαίνουσι ἔριδες, εἰκότως ἀθανάτων, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης βουλῆς ἔρις, τιμῶσι τὸν ἔσειν οἱ ἄνθρωποι. νυξ ἐρεβεννὴ.] τὸν ἀγαθὸν ἕξειν, ἤγουν τὸν ζῆλον φησὶ φερομένην τῆς φαύλης τοῦ τε χρόνου, καὶ ἀξιώματι. τὸ νυξ δὲ ἐρεβεννὴ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐγὼ λέγω. καὶ γὰρ καὶ ἡ ἑτέρα ἐξ ἀφανοῦς γίνεται. ἀλλ' ὅπως φημὶ, ὅτι ἐν ἀρχῇ ἦν ἔρεβος, καὶ χάος, εἶτα μεγάφασιν ἄνθρωποι. Σύμφυτον δὲ καὶ συγχρόνως τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἔρις ἐκ τοῦ ἐρέβους ἐκείνου καὶ τοῦ χάους ἐφύετο. ἡ δὲ φαύλη προσεπεγένετο ὕστερον. πάντα γὰρ τὰ ἀγαθὰ, σύμφυτα τοῖς ἀνθρώποις· ἐπίκτητα δὲ τὰ φαῦλα. Ἢ καὶ ὅπως ἡ ἔρις ἔσται ἐκ τῆς νυκτὸς δῆλον μεγάφασις, τουτέστιν ἐξ ἀφανοῦς. ὅτι πᾶς τίκτος ζηλωτὴς κρυφῆ κατὰν ἀπομιμεῖται. ὁ δὲ φθονῶν φανερῶς λοιδορίας ἐγείρει καὶ μάχας. ἐρεβεννὴ αἰολικῶς διὰ δύο νῦ γράφεται.

Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι ναίων
Γαίης τ' ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω.
Ἥτε καὶ ἀτάλαμόν περ ὁμῶς δηΐοισιν ἐγείρει.

Posuit vero ipsam Saturnius altitugus, in æthere habitans,
Terræ in radicibus & quidem hominibus longe meliorem.
Hæc & quantumvis inertem, tamen adopus excitat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Θῆκε δέ μιν.] ἀντὶ τοῦ ἔστησε ἢ αὐτῷ ὁ ζεὺς ὁ υἱὸς τοῦ κρόνου. ὁ ὑψίζυγος, ἤγουν ὁ ἐπὶ μετεώρου θρόνου καθήμενος, ὁ οἰκῶν ἐν τῷ αἰθέρι· ἀντὶ τοῦ ἐν ἀέρι, καὶ ὁ οἰκῶν ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς ἤγουν ἐν τοῖς κατὰ χθονίοις, καὶ ἐν τοῖς ἀνδράσι, καταπολὺ ἀμείνονα, ἤγουν χρείττονα τῆς ἑτέρας φυλοτοκίας. πολλὸν ποιητικὸν, πολὺ χωρίς.

Ἥτε καὶ ἀτάλαμον.] ἀντὶ τοῦ ἥτις καὶ ἐν οὔσα τινὰ ἀτάλαμον, ἤγουν ἄργον ὄντα φύσει, μὴδὲν ἐργάζεσθαι δυναμένων, ἐπὶ τὸ ἐργάζεσθαι ἐγείρει, ἤγουν διανίστησιν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Θῆκε δὲ μν.] τὴν μὲ ζωὴν ἐπὶ δεῖ νομίσαι ὁ ζῶν ὁ ἐν τῷ αἰθέρι ναίων, καὶ ἐν τοῖς ἀνδράσι, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς ἀμείνω τὴν ἕξιν ἔθηκε ταύτην ἐκείνης ἵνα διὰ μὲ τοῦ αἰθέρος δηλώσῃ τὸ ἀκρότατον· διὰ δὲ τῆς ἐν τῇ γῇ ῥιζῶν, τὸ ἔσχατον· διὰ δὲ τ' ἀνδρῶν, τὸ μέσον, ὅτε αἰθερίων ὄντων, καὶ τε χθονίων φυτῶν διὰ πάντων δ, ὅτι πανταχοῦ ὅτι τὸ θεῖον, καὶ ἐν ἅπασι, φρόνιμος, μέσος, ἐσχάτης. εἰπὼν δ, ὅτι νῦξ ἔπεκα τῆλε ἀμείνω ἔεν, φησὶ παρὰ τὸ Διὸς ἀρέσκειν ἀμείνω ἔεν, δόντος αὐτῇ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ δ' αὐλαμὸν σεμνοτέραν τῆς ἑτέρας. Γαίης τ' ἐν ῥίζῃσι] ἐν τοῖς φυτοῖς πῆς ἔρριζωμένοις τῇ γῇ ἢ ὅτι ἐν τῇ γῇ ἢ ὅτι ἐρίζωσιν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἢ ὅτι ἡ ἀγαθὴ φιλονεικία καὶ ἐπὶ τὰ φυτά, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γεωργικὰ ἐδάδη, ὥστε ζηλοῦν εἰς τὸ ἐργάζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους.

Ἥτε καὶ ἀπάλαμον.] τὸν ἀκίνητον ἀεὶς τὰ ἔργα, καὶ οὗ μὰ ἔχοντα χέρας, ἀλλ' ἀεργὸν κινεῖσθαι πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι τοῖς ἐργαζομένοις ἀμιλλώμενον ἢ χρείαν ἔχοντας. Ἄλλως. ὕτις καὶ τὸν ἀργὸν, καὶ μὴ παλαμῶμενον ἐπὶ τὸ ἔργον ἐγείρει, παλαμᾶν γὰρ, τὸ διὰ τῆς παλάμης γεωργίας ἐργάζεσθαι. ὁ γὰρ ἀπάλαμος καὶ ἡ ἀδύνατος, ἀπὸ τοῦ τὸ ἔργον ἐργάζεσθαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Θῆκε δὲ μιν προνοίδης] ὁ κρόνου παῖς ἦγεν ἡ εἱμαρμένη, ἢ χοροποδοῦσα, καὶ ὀχοτίζουσα τὸν νῦν, ἢ ἀφανὴς καὶ ἄδηλος, ἢ ἐν πῖσι ψιλοῖς ζωικῆς καὶ καθόδεως τῆς ζωδιακῆς κύκλου καὶ τῆς αἰθερίου ἰδρυμένη. ἑρμῆν γὰρ, ὡς ἐκ τῶν κοσμικῶν λόγων πρὸ αἰώνων ἀποτελεῖσθαι τὰ εἱμαρμένα ἔθηκε γὰν ταύτην τὴν ἕξιν πολλῷ ἀμείνω τῆς ἑτέρας ὁ ζῶν ὁ ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ ἐν τῇ ῥίζαις τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις διὰ πάντων γὰ δηλοῖ ἡ εἱμαρμένη. Διὰ δὲ εἶπεν, ἐπὶ εἱμαρμένης νῦν λέγει τὸ ἕξῆς δῆλα.

Ἥτε καὶ ἀπάλαμον τὸν.] ἢ τὴν ἀγαθὴν ἔριν καὶ τὴν ἀδηλον, καὶ τὸν μὴ παλαμῶντα καὶ ἐργάζεσθαι δυνάμενον, ὅμως ὅτι ἔργον ἐγείρει. ἢ ὁμοίως, ἐν ἢ ἐλλιπῶς, ὁμοίως τῷ ἀπτόλεμον, τὸν ἀπάλαμον ἐγείρει.

Εἰς ἕτερον γάρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλούσιον, ὃς σπεύδῃ μὲν ἀρόμεναί τε φυτεύσαι,
Οἶκόν τ' εὖ θάσσῃ· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
Εἰς ἄφενον σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων,
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.

Ω Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ.
Μή σ' ἔριδος κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
Νείκε' ὀπιπεύοντ', ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.

In alterum enim quispiam intuens otiosus
Diuitem, qui festinat arare, atque plantare,
Domumque recte gubernare, æmulatur vicinum vicinus,
Ad diuitias festinanti: bona vero hæc contentio hominibus.
Et figulus figulo succenset, & faber faber:
Et mendicus mendico inuidet, cantorque cantori.

O Perſa, tu vero hæc tuo repone in animo:
Neque malis gaudens contentio animũ tuũ ab opere abducat,
Lites spectantem, foriqué auscultatorem existentem.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰς ἕτερον γάρ πε.] καὶ γάρ τις ἔργα χατίζων, ἤγουν ἐνδεὴς ὢν ἔργων. λειτόμενος, τυτέσιν ὁ δὲν ἐργαζόμενος, ἰδὼν εἰς ἕτερον πλούσιον. ὁ Ζωπύρου δ' δεῖ τὸ ἕτερον καὶ τὸ πλούσιον, ἵνα μὲ δοκῇ πλούσιος εἰς ἕτερον ὁρᾶν πλούσιον. ἵνος σπεύδει μὲν ἀρόσαι καὶ ἤγουν ἀροτριᾶν, καὶ φυτεύειν· ἀμφότερα ἔργα γεωργίας· καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καλῶς διοικῆσαι. ἔργον ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τελούμενον· ἐνταῦθα τὸ ἀποτέλεσμα.

ἀρόμεναί τε.] πανταχοῦ ἔστιν ὁ ἡσίοδος τὴν ἀπαρεμφάτων, ἀποδέχεσθαι τὸ ἐπιτακτικὸν φωνῆεν διφθόγγῳ παρέπεσθαι, καὶ ἀφιέναι τὸν μὲ συλλαβὴν, εἶτα καὶ τὴν αἱ δίφθογγον, εἰ μὴ πάρεστι. δεῖ γὰρ τῷ ἀπαρεμφάτῳ δίφθογγον ὅπου τέλει ἔῃ. αὕτη γάρ ὅτι τε τίσημον αὐτῷ καὶ χαρακτηριστικὸν ταύτην μὲν ἔν, ὡς εἴρηται, μὴ παρῶσαι εἰς ἄγνοιαν. ἔστι δ' ὅτε καὶ παρῶσαι συβάλλουσι, λαμβάνοντες ἀπαρεμφάτους τοιούτους καὶ ἀφιλόσοφον τες, ἵν' ἁρμόσῃ αὐτοῖς ὅλῃ τῇ τοῦ μέτρου οἰκοδομῇ, ἐστιν ὅτε

ἐνταῦθα, δὴ μὴ πρεῦμα θεσσπέσιον· τὸ ὃ τῷ μικρὸν μὲν ὃν ὁ ζωγράφος τὸ μέτωπον, μέγα δ' γυναῖκὸς δ' ὠμον. ἡ δ' ἁπλῶν δ' ἔκτασις οὐκ ἔχει χώραν ἐπὶ πάθεσι λέξεως, ἀναγκαζόμενον δ' τὸ ῡ κατέχειν μὴ ἑαυτὸν ὡς ἂν δὴ οἰκεῖον, ἵνα μὴ ἀλλοτρίας αὐξήσεως δέῃ, ξένον καὶ ἀφωνήσεις φρέαγμα πιπάσει. καὶ ὁ ὦ ἀδελφὲ ἕτερον τοιοῦτο πεῖ γένῃ. εἰ δ' φρεσθήκη γένοιτο ἕτερα μ' ὡς ἐν τῷ ἔμμεναι, ὅτι ἐρεῖα μακρὸν γυναῖκ' τὸ ε, καὶ ἑτέροις πλοῖς, ἵππος οὐκέτ' λόχαν ἔχοι πάνομα τῷ αὐξήσει ἀποδιδομένῳ.

ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων.] τὸ ζηλῶ δύο δηλοῖ τὸ φθονεῖν, καὶ τὸ μαχαιρίζειν, ὥστε δὲ λέγουσι τινὲς τὸ ἐπαινεῖν ἀντὶ τοῦ ἐργάζεσθαι, οὐ γὰρ τὸν ἐπαινεῖ τις, αὐτὸν τὸν ἐργάζεται· καὶ τὸ σὴν ἐπαινῶ, ἀντὶ τοῦ σιγῶ, εἶπε καὶ τὸ ζηλῶν τὸ μαχαιρίζειν, ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τοῦ μιμεῖσθαι τιθέασιν. ὡς ἐνταῦθα τίς, ἐκ ἔξω λόγου ταῦτα ποιοῦντες· ὁ γὰρ ἐπαινεῖ τις, οὗτος πάντως εἰκὸς καὶ ἐργάζεσθαι αὐτόν. καὶ ὃν μαχαιρίζει τις ἐφ' οἷς ἔχει ἀγαθοῖς, δηλονότι ἢ ἐπιλαύειν (ἐπὶ τούτων γὰρ λέγεται ὁ μαχαιρισμὸς) τοῦτον πάντως καὶ μιμήσασθαι, ἵνα τοῦ αὐτοῦ τύχῃ μαχαιρισμοῦ. ἀφεσις ὁ ἀπὸ τῆς ἄρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀθροιζόμενος πλοῦτος. τὸ αὐτὸ καὶ βίος· ἀφ' οὗ βιοῖ τις δηλονότι. λέγεται δὲ καὶ ἄφεσις ἀρσενικῶς, καὶ τὸ ἄφεν ὁ ἀδιτέρως.

ἀγαθὰ δ' ἔσικε δρᾶσιν.] ἀντὶ τοῦ ἀγαθῶν αἰτία ἐστὶν ἢ δεῖ ἢ ἔσεις πρὸς ἀνθρώπους. καὶ καὶ τὸν ἑτέρωσιν, οὗτος ὁ ζωγραφικὸς ἔδωκεν, ἀντὶ τοῦ ἀποτίνει τὸν λόγον, καὶ μεταβαίνει ἐπὶ τὰ ἔργα τὰ ἀρμόζοντα τῇ ἑτέρᾳ εἰδοῖ.

Καὶ κεραμεὺς κεράμει κοτέει.] ἤγουν ἀνὴρ ἀνδρὶ τεχνίτῃ ἔχει ἀπεμφαίνων, βλάβης χαλεπὸν φέρει περίσσεια, καὶ τέκτονι τέκτων κοτέει, καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ. δηλαδὴ πάντα ἔστι. φθόνος ἐστὶ λυπεῖσθαι ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν. ζεῦ ὦ Πέρσα, ἐγκατάθου, ἐγκατάθου ἐμοὶ καὶ τοῖσδε λογισμοῖς ταῦτα. μηδὲ ἢ ἔσεις ἢ χαιρέκακος· ἦγον ἢ ἐπὶ πῖσι κακοῖς χαίρεται, κωλύεσθαι σε χρὴ τῷ ψυχῷ, λέγω, ἀπὸ τοῦ ἐργάζεσθαι. ὅμοιον τοῦ, Ποῖόν σε ἔτ' φύγω ἕρκος ὀδόντων; εἰς φιλονεικίαν βλέπει· ἀντὶ τοῦ ἔχεται τεχνομιμήτου τῷ λαμῷ τοῦτο δὲ τὸ, Νικᾷ ἀπιθάνως λέγει δ' εἰς ἀνθρώπους· τὸ γὰρ βλέπειν εἰς λόγους ἐστὶ πρὸς μεταλάμψεις ἀκτῖνος ἐδέξε, πτόλιν ἐπιφανῆ, ἢ τῷ ἐπιφανεῖ τῆς ὀφθαλμικῆς ἀνωμάλως. μὴ δ' ταύτης ἐνίοτε μὲν δηλοῖ τὸ ἐνδύειν, καὶ τὸ ἔχειν ἐπιτεταμένως τῷ γνώμῃ· ὁ βούλεται δηλοῦν ἐνταῦθα ὁ λόγος, ἐνίοτε δ' ἐλπίδα· οἷς εἰς σὲ βλέπω, ἀντὶ τοῦ εἰς σὲ ἐλπίζω· ἐνίοτε δ' μίμησιν, οἷς εἰς σὲ βλέπων τοῦτο ποιῶ, ἀντὶ τοῦ σὲ μιμούμενος.

ὀπιπεύοντα.] τοῦτο παρὰ τοῖς κοινοῖς, μὴ μὲ προθέσεως ἐν χρήσει ἐστίν. οἷς ὀπιπεύω ἀντὶ τοῦ ὑφορῶμαι. καὶ μὴν ἑτέρας ἴσως προθέσεως. χωρεῖς δ' προθέσεως ἔστ' ἂν ῥηθεῖη αὐτοῖς. οἱ ποιηταὶ δ' καὶ πάνυ χωρεῖς προθέσεως ἐκ ὀνείδους χρῶνται καὶ ἑτέρως μειοῖς. ὥσταὐτὸ δ' προσθήκη γένῃ συλλαβῆς, ὡς ἐν τῷ ἐτάπυμα καὶ ἑτέρως.

ἀγορῆς.] ἀντὶ τοῦ τῇ ἐν ἀγορᾷ φήμαις καὶ ῥήμασιν ἀγορεύῃ λέγει ἐνταῦθα τὸ δικαστήριον.

ἐπαίνου.] ἐπαίνου, κυνηγέτηρον· ἐπικρ. χειμῶνος ὁ δ' ἀχῶν δίμηνος ἀκμῶν· ἐνταῦθα δ', ἀντὶ τοῦ ἀκριβεστέρου ἀπλῶς.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰς ἕτερον γάρ τις.] πλεῖστον ἰδὼν ἐπὶ τοῖς ἔργοις πλουτήσαντα, φησὶν καὶ αὐτὸς πλουτῆσαι. Εἰς ἄφεσιν.] τὸν πλοῦτον ἄφεσιν καλοῦσι, τὸν ἀπὸ τῆς ἔργων τῆς ἐνιαυσίου ἀθροιζόμενον. ἐν ᾧ γὰρ καλεῖ ὁ ἐνιαυτός.

κεραμεῖ κοτέει.] ὀργίζεται, φθονεῖ· Ἄλλως. φορᾶσθαι θέσις γεωργίαν διὰ τοῦτο. ἐν γὰρ τοῖς γεωργικοῖς ὑρίσας ἢ ἀγαθὰ ἔσεις φησὶν, ἐκ ἐν τοῖς ἀδικίαις. ἢ ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ἀδικίας παρεμφαίνει καλὰ καὶ ἀγαθά. τοῦτο δεῖ μᾶλλον ἐπιτηρεῖν εἰς τὰ εἰρημένα πρὸς τὸ χεῖρον ἔστ' ἂν, καὶ γὰρ τὸ κοτέειν καὶ τὸ φθονεῖν κακά ἐστι, καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων καὶ ὁμοίων.

Ὦ Πέρσα.] τὸ ποίημα γέγραπται πρὸς Πέρσην τὸν ἀδελφόν. παιδεία δ' καὶ διδασκαλία παρακελεύεται τοῖς ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ καταδυναστεύουσιν ὑπὸ δικῶν, καὶ πολλὰ παρεισαγόντος ἐξημιοῦσθαι ὑπὸ ἀρχόντων καὶ κεῖται ἐλαίων διὰ τοῦ τῆς χρημάτων ἐπιθυμίαν. ἴσως κακὸν ἐργάζεται.] ἢ κακοῖς χαίρουσα, ἢ ἐ χαίρουσιν οἱ κακοὶ, καὶ φιλοδικοῦντες, καὶ κακοποιοῦντες ἀσεβῶν ζῶντες. διὸ καὶ ἀπὸ τῆς ἔργων καλῶν πρέπωσα ἀρτίως ἐφ' τὰς ἀρετὰς, καὶ τὰς ἐπὶ τὰς φεύγειν ἀλλήλους. Ἄλλως. ἀμφίβολον τὸ κακοῖς ἔργοις. ἢ ὅτι οἱ κακοὶ ἐπιχαίρουσι δοκεῖ δὲ ὅτι

ὅτι ζύγχυσις γίνεται, ὠφελείας ἔξω. Ἄλλως· μὴ δέ σε, φησὶν, ἡ φιλονεικία κωλύσῃ ἀπ' ἔργου εἰς τὸ ἐπιβλέπειν φιλονεικίας καὶ ἀκροάζεσθαι μάτων καὶ φημῶν κινουμένων ἀγορᾷ.

Νείκε' ὀπιπεύοντα.] τετέσι πρὸς μόνας ταῖς φιλονεικίαις βλέποντα, καὶ ἐπάκουον ὄντα τῶν κατ' ἀγορὰν κινουμένων φιλονεικιῶν, ὀφείλοντα τοῖς ἔργοις προσέχειν τοῖς γεωργικοῖς, ἀφ' ὧν τρέφεσθαι δυνατόν.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰς ἕτερον γὰρ] τὶς γὰρ χρῄζων ἔργου, ἰδὼν εἰς ἕτερον πλούσιον ἀπ' ἔργων, οὓς καὶ ἐστὶν ἰδεῖν, ἀνυδρίζῃ ἀρῆν καὶ φυτεύειν.

ἀρόμενναι.] τὸ ρο μακρὸν, ἐκτείνεται διὰ τὸ μ ἀμεταβόλου, καὶ γίνεται κοινὴ συλλαβή. εἴωθε δὲ θηλυκὸν εἶναι, καὶ οὕτω μόνα γραφέπεσθαι ἀπλῶς.

ζηλοῖ δέ τε.] ἢ ἀγαθὴ ἔρις, καὶ ζῆλος λέγεται· ἡ δὲ φαύλη, φθόνος. δύναται ἐμπροσθεν διρήσεως τὸν ὑσίερον κατακεχρημένον τῷ ζήλῳ, αὐτὶ τοῦ φθόνου.

Εἰς ἄφενον ποιήσαντα.] ἄφενος, πλοῦτος, ὄλβος, τύχη, καὶ δαιμονία διαφέρει. ἄφενος μὲν, καὶ ἄφενος, ὁ μετέχων ἀφενος λέγεται. ἄφενος δέ ἐστιν, ἡ ἐπίσια συγκομιδὴ τῶν καρπῶν· πλοῦτος, τὰ διὰ πολλῶν ἐτῶν ζωαγόμενα, οἷον, κτήσεις, ἀγροὶ ὄλβος, τὰ ἀμφότερα· τύχη δὲ, ἡ δόξα τοῦ βίου καὶ ἐπαρσις· δαιμονία δὲ, ἵνα τὰ πολλὰ παρεάσω, τὸ εὖ τοῦ δαίμονος, ὅπερ τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν ἔχει. δαίμων γὰρ καὶ ἡ ψυχὴ λέγεται παρὰ Ὁμήρῳ, καὶ παρὰ Σωκράτει.

Καὶ χρημοὺς κρημνεῖ.] μεταβαίνει καὶ πρὸς τὸν φαῦλον ἔριν, καὶ τὰ τούτου ἐπεξηγεῖται.

πλωχοὺς.] ὅτι τὸ πλώσω, τὸ θηλιῶ, ἢ ὁ σπανιόκοιτος ἔχων. τῷ ἐνὶ θυμῷ.] ἐν τῷ σῷ θυμῷ, καὶῶ, τῇ ψυχῇ. σημαίνει δὲ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς· τὸ θυμικὸν, ὅπερ θυμητικὸν, καὶ λογιστικὸν· ἢ γὰρ ἐμάνησε τοῦ λογισμοῦ ὄζει.

κακοχάρτου.] ἢ χαίρουσα ἐν τοῖς κακοῖς, ἢ ἐν ᾗ χαίρουσιν οἱ κακοί.

ἀγορῆς ἐπακούσῃ.] ἀκουσιῶ τῆς ἐν τῷ πωλητείῳ λαλουμένων. σημαίνει δὲ ἡ ἀγορὰ τὸ πωλητήριον, τὸ βουλευτήριον, τὰ ἐν ἀμφοτέροις πολίσι, τὰς ἐν ἀμφοτέραις λαλιάς. καταχρηστικῶς καὶ πᾶσαν ἀπὸ τούτου λαλιάν. ἀγορὰ λέγεται καὶ τὸ ἀγοραζόμενον πρᾶγμα, καὶ τὸ νόμισμα δι' οὗ ἀγοράζεται.

Ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεκάων τ' ἀγορέων τε
Ὡς ὅτε μὴ βοῦς ἔνδον ἐπισταμένου καταλέξαι
Ὥραῖος, τὸν γαῖα φέρει Δημήτερος ἀκτήν,
Τῷ κε κορεσσάμενος νέοιο καὶ δηθὺν ὀφέλλοις
Κτῆμα σὸν ἐπ' ἀλλοδαποῖσι· σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
Ὧδ' ἔρδειν. ἀλλ' αὖθι ἐξακεσώμεθα νεῖκος
Ἰθείῃσι δίκῃσι, αἵ τ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἄλλα τε πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδάοιων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τῷδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι.
Νήπιοι· οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς,

Cura namque parua est [id est esse debet] litisque fotique.
Cui non sit victus domi in annum repositus
Tempestiuus, quem terra ferat, Cereris munus.
Quò satiatus lites ac rixam moueas
De facultatibus alienis. Tibi vetò non amplius erit iteratum
Sic faciendum. Sed rursus discernamus litem
Rectis iudicijs, quæ ex Ioue sunt optima.
Nam nuper quidè patrimonium diuisimus: alia quoque multa
Rapiens fesebas, valde demulcens reges
Donivoros, qui hanc litem volunt iudicasse.
Stulti: neque sciunt, quanto plus dimidium sit toto,

ΜΟΣΧΟΥ ΠΟΥΛΟΥ.

Ὥρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται.] ἀλλὰ γὰρ φέροντες πέλεται αὐτὶ τοῦ πέλει, ἤγουν ἐπάρχει τῆς φιλονεικιῶν καὶ τῆς ἀγορῶν, αὐτὶ τοῦ τῆς ἀγορᾶς, ἐκείνῃ δηλονότι τῇ ἀνθρώπῳ ᾧ φησι μὴ κατέλειπεν, αὐτὶ τοῦ ἀποκείμενος ἐστὶν, ἐνδον, ἤγουν ἐν τῇ οἰκίᾳ, βοῦς αὐτάρκης εἰς ὅλον τὸν ἐνιαυτόν. τοῦτο δὲ δηλοῖ τὸ ἐπιτηδείως ἤγουν δίκαια τοῦ ἔτους ἐξαρκῶν.

Ὥραῖος.] τετέστι τὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ δωρηθέντα.

τὸν

τὸν γαῖα φέρει.] αὐτὶ τοῦ, ὃν ἡ γῆ φύει.

ἀκτλιὼ ὄντα τῆς δήμητρος. αὐτὶ τοῦ ἐξαίρετον δῶρημα. Τῷ χαιρεσάμενος.] τότε τῷ πλούτῳ χαρεσάμενος, ἤγουν πλουτῆσαι, ὀφέλλοις ἄν, ἀντὶ τοῦ ὄφελλε, ἐπίτασιν φιλονεικίας ἢ μάχλω ἐστὶ τοῖς ἀλλοτρίοις κτήμασιν· ἤγουν χάσκε σφῶν ἀλλοτρίων κτημάτων, ὑπερβαίνειν αὐτὰ φιλοπμήμενος. σοὶ δ' ἐκέτι δεύτερον ἔσται ὧδ' ἔρδειν.] ἀντὶ τοῦ πάλιν. ἢ γὰρ ἀπαξ ἀφότερον τοῦτο ἐποίησεν, ἵν' ᾖ τὸ παρὸν δεύτερον. ἀλλ' αὐτόθι· ἤγουν ἐν τῷ παρῴ π. διαχρινόμθα. τοῦτέστι διαχωρίζωμεν τὴν ἡμετέραν φιλονεικίαν. ἰθείαις δίκαις· ἤγουν εὐθείαις, ἐννόμοις. τοῦτέστι δ' ἐνόμων Δικῶν. αἳ ἐκ διός εἰσιν ἄρειστ· ἤγουν κράτιστοι· τοῦτέστιν αἱ ἀπὸ τῆς φρονήσεως ἔχουσι τὸ κράτ.

Η᾽δη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμθα.] αὐτὶ τοῦ φῶ μακρᾷ τὴν οὐσίαν ἐμερίσαμεν, ἣν ἀπὸ τῶν πατρὸς ἐκληρονομήσαμεν. ἀλλὰ ἢ ἄλλα πολλὰ ἔξω τῶν ἀνήκοντός σοι μέρους ἤγουν ἔφερες. ἁρπάζων· τοῦτέστι βιαίως λαμβάνων, πλεονεκτῶν· μέγα κυδαίνων, ἤγουν μεγάλως τιμῶν αὐτί τοῦ, ἵνα μεγάλως τιμᾷς τοὺς βασιλέας, ἤτοι τοὺς κριτὰς τοὺς δωροφάγους· ἤγουν τοὺς τὰ δῶρα τρώγοντας ζωῆς ποινόμενοι. οἱ τοιοῦτον τὴν κρίσιν ἐθέλουσι δικάσαι, ἤγουν κρῖναι, ἣν φρὸς ἀλλήλους ἔχομεν.

Νήπιοι] ἤγουν μωροί. οὐδὲ ἴσασιν] ἤγουν γινώσκουσιν, ὅσῳ μέτρῳ ὅλου πόσῳ ὑπάρχει πλέον τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου τοῦ δικαίου ὅλου, τοῦ ὁλοκλήρου ἢ ἐξ ἀδικίας.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ὦρη γάρ τ' ὀλίγη] τοῦτέστιν ἐλαχίστη φροντὶς ὄζει φῶ ἀγορῶν καὶ δικῶν ἐκείνῳ τῷ μὴ ἔχοντι τὸν βίον ἱκανὸν τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους ἀθροίζοντι ὅμοιον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ οἴκοις, ἀφ' οὗ ἠρξάμην ἀνὰ πᾶν τὸ ἔτος. ψιλοῦται ἢ τὸ ὥρη πρὸς τοῦ τὴν φροντίδα σημαίνει. ὅθεν καὶ ὀλιγωρία, καὶ πολυωρία καὶ πολυωρῶ, καὶ πολωρὸς, ὁ τὴν τῶν φυλάττειν ἔχων ἐξουσίαν.

Ὡς ποτὲ μὲν βίος.] ἀντὶ τοῦ κατ' ὀλίγον νεύσεται ἀπομαύσουσι τῆς ἀργίας.

Ὡρσῖος ἡ γαῖα] ἡ βίος ἢ εἶπεν ὡραῖον, ὡς ἐκ τῶν ὡρῶν συλλεγόμενον. ἐπειδὴ τὰ μὲν τὸ ἔαρ φέρει· τὰ ἢ τὸ θέρος· τὰ ἢ τὸ μετόπωρον· τὰ ἢ ὁ χειμὼν πρὸς βίον ἡμῖν ἀναγκαίων. ὡρσῖος μὲν γὰρ διὰ ταῦτα ὁ βίος. Δημήτερος ἢ ἀκτλιὼ ἐκάλεσεν ἐ μόνον τὴν ἰδίως λεγομένων Δημητειακῶν, οἷς πυρῶν καὶ κριθῶν, ἀλλὰ καὶ σφῶν ἄλλων. τλιὼ γὰρ γῆν, ἀφ' ἧς οἱ καρποὶ πάντες, Δήμητραν ὀνόμαζον οἱ παλαιοί.

μὴ βίος.] ὁ γὰρ, φησὶ, μὴ ἔχων πλοῦτον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὀφείλει ποτὲ μὲν ἐργάζεσθαι, ποτὲ ἢ ἀκροᾶσθαι. κάμοι, φησὶ, καὶ τότε φιλονεικεῖν. τοῦτο ἢ εἶπεν, ἵνα κτῆ μέρος ἀπάρῃ αὐτὸν τοῦ φιλονεικεῖν ὅτι τὸ ἐργάζεσθαι. ὦ πέρσαι] τὰ κτῆ τὸν πέρσαν ἤτοι ἰσοσκελῶς ἐκλιπῆ, ἢ πλασματικῶς, καὶ ὑποδεπικῶς διὰ τὸ ἀκρόσοπον τοῦ λόγου, ἢ ἐκλιπὴ, φασὶ, δηλυτὸν. σημαίνει ἢ τὸ κράτος.

Τῷ χαιρεσάμενος.] ἐχ ὅτι πλούτος τις ὢν ὀφειλῇ εἶναι φιλόδικος, ἀλλ' ἐκ τοιαύτης ἐνδείκνυται πρὸς τὸν φέρσην, ὅτι μάλις πλουσίων χαλεπὸν ἄγειν ὤφελες εἰς τὸ σὲ δίκας διαπράσσειν καὶ ἀγορᾶς. νῦν ἢ ἄπορος ὢν πρὸς τοῖς ἔργοις αὖ μέλισσα δίκαις, ἀφ' ὧν δύνασθαι ποιεῖσθαι ζωὴν βίον. Ἄλλως. ὅταν, φησὶν, εἰς χορτασίαν ἀποθῇς ἑαυτῷ, τότε φιλονείκει ἐπ' ἀλλοτρίοις κτήμασιν. ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ὁ δεύτερος ἐργάζεσθαι τὸ ἔργον, ὡς αὖ εἰ μὴ σπείρῃς τῷ χειμῶνι, ἢ θερίσῃ μὴ ταῦτα τῷ θέρει σπεῖραι.

Σοὶ δ' ἐκέτι.] μὴ τλιὼ δικαιοῦμαι φῶ παροῦσιν ἥρπαζες τιμὰ τοῖς ἄρχουσι χαίρων· συμμάχοις καὶ ἐμὲ συκοφάντων. οὐκ ἔτι ἢ καὶ δεύτερον ὑπάρξῃ σοι διὰ τλιὼ φιλοπρωγμοσυνίαν τὰ ἐμὰ ἁρπάζειν φρονοῦντι πάλιν ἐκείνοις, κἀμὲ συκοφαντοῦντι. ἀλλ' αὖθι διακεινώμθα.] ἀλλὰ νῦν μεταξὺ ἡμῶν ἀλλήλοις διαλυσώμθα τοῖς δικαίως κεκομέναις δίκαις ἐπ' εὐθείαις, αἵ τινες ἐκ τοῦ διός εἰσιν ἄρειστ.

κλῆρον ἐδασσάμθα.] κλῆρον ἢ τὸν τῆς γῆς, ἢ τὸν τ' οὐσίας· ὅθεν ἄκληρος ὁ πάνχους, καὶ ὀπίκληρος ὁ κληρονόμος. ἤδη, φησὶν, ἐδασσάμθα ἅπαξ, καὶ ἔξωθεν, ζῶντός μου ἐπλεονέκτησάς με, καὶ ἄρχοντας ἐτίμησας ἐξ αὐτῆς, δωροδοκῶν αὐτοὺς καὶ κολακεύων, ἵνα σοὶ χαρίσωνται. βασιλῆας ἢ νῦν τὸ δικάσας καὶ τοὺς ἄρχοντας λέγει. ὕστερον γὰρ αὐτοὺς ἐκάλουν οἱ παλαιοί. ὡς Ὅμηρος·

Ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι.

Δωροφάγους.] τοὺς ἄρχοντας, οἷς χαίρομεν, καὶ δῶρα διδοῦς εἶναι χρὴ τὸ ἡσύχιον, ἐ δωροδόκους φρονεῖν, ἀλλὰ δωροφάγους, ὡς μὴ

μόνον δῶρα λαμβάνοντας παρὰ τῶν φιλοδώρων, ἀλλὰ καὶ δαπανῶντας αὐτῶν λάθωσι, καὶ περιφρονοῦντες ἐκ τῆς ἀλλοτρίας· οἷά περ φρονοῦμες ὄντας καὶ αὖθις δικάζειν τῷ σκέρδει καὶ τῷ ἡσσόδῳ δικάτ τιλὶ τῆς δίκης ἐλπίδα. ὅσῳ πλέον.] τὸ πλέον, ἢ τῷ πλήθει ὅτι πλέον, ἢ τῇ ἀξίᾳ· τὸ ἓν ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔλαττον ὂν κατὰ τὸ ποσὸν κατὰ τιλὶ ἀξίαν ὅτι πλέον. ποιεῖ δὲ τιλὶ ἀξίαν τὸ δικαιότερον. οὐ γὰρ δεῖ μοῖρα τὸ πᾶν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ, ὡς κρεῖττον ὂν καὶ δικαιότερον τὸ πᾶν κακῶς, τὸ μόνα τοῦ ἡμίσεως ἀπολλύειν· τὸ μὲν γὰρ ποιεῖ πλουσιώτερον, τὸ δὲ δοίκυσιν οὐ δικαιότερον. Ἄλλως· τὸ ἥμισυ ἓν τῷ μὴ δικαιοσμόνης, πλέον ἐστὶ τοῦ ὅλου μὴ ἀδικίας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὥρη γάρ τ' ὀλίγη.] αὐτὶ τοῦ, ἐχρὴ φιλονεικιῶν φρονεῖν, καὶ τ' ἐν ἀγορᾷ διατρίβειν ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον, ᾧ ἡ ἐτησία συγκομιδὴ τῆς ζωῆς, ἢ ἐκ τῆς καρπῶν τ' γῆς δίδομένη οὐκ ἔστιν ἱκανὴ διαρκεῖν ἐπὶ ὅλον ἐνιαυτόν.

Ὥρη.] ἡ φροντίς. καὶ ψιλεῖται. ὅθεν κακῶς φασὶν μὴ ψιλεῖν τὸ π, ἀ μὴ δασέως τοῦ φ.

ὀλίγη.] ἐδὲ μακρά. νεικέων τ' ἀγορέων τε.] δύο ζωοποιήσεις εἰσὶ παρὰ τοῖς ἐξ ἐμοῦ· κέαν τ' ἄρα, δάκρυα· τὸ δὲ κέαν, αὐτὶ μιᾶς μακρᾶς ὅτι ῥέων τε, ξηχαῖς· καὶ τὸ ῥέων δὲ, αὐτὶ μιᾶς κεῖται μακρᾶς. βίου.] τὸ βίου ἓξ σημαίνει· τιλὶ τὶ ἔχειν, ὡς τὸ, βίον ἐμποιεῖσθαι φιλόσοφον ἕξιν· τὸν τρόπον, ὡς τὸ, χρῆσθαι βίᾳ ὅτι· τὸ παρόντα κόσμον· τὸν ἑνὸς ἑκάστου χρόνον· τὸ ζωῆς τὴν οὐσίαν, ὡς τὸ πολλοὺς ἂν αὐτῷ βίους· καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ ζῆν ζωοποιήσας ξηρᾶς· ὅπερ τὸ ἐνταῦθα δηλοῖ κείμενον. ἐπετανὸς.] ὁλοχρονίως ἀρκεῖν δυνάμενον. ἐκ τοῦ ἔτος ἐτανὸς· καὶ ἐκτάσει, ἠετανός.

Ὡραῖος.] ὁ ἐκ πεπαιρόντων ὡρῶν τὴν χρονικὴν. γινόμενον· εἰδὼς ὃ καὶ τὸ βίος ὄνομα σημαίνειν πολλὰ, διαιρῶν τίθησι τὸ ὡραῖος· ἐπεὶ δὲ βιωφελῆ καὶ ὡραῖα οἶδε καὶ ἕτερα, ἐκ ἀπὸ γῆς ὄντα, προσέθηκε τὸ, τ' γαῖα φέρει.

Δημήτερος ἀκτλὶ.] ἤτοι τ' γῆς τὸ δῶρημα· δημήτηρ γὰρ ἡ γῆ, δωτικῶς. ἔστι γὰρ αὐτὶ τοῦ γ, δ τεθέασι, δροφερὸν χροιᾶς, καὶ δήμητραν γήμητραν λέγοντες. ἀκτλὶ.] ἀκτὶς, ἡλιακὴ, ἢ τῷ ἥλιος καὶ ἀκτὴ, ὁ αἰγιαλὸς λέγεται. τὸ δὲ δῶρημα, ὁ ἀκτὶς τοῦ ἀκτοῦ τὸν ἀκτλὶ, ἐκ τοῦ ἄγω τὸ φέρω. καὶ νῦν μὲν ὡς δημήτερος ζωτόμως εἶπον, τὰ σαφές τε καὶ ἀληθέστατον· καὶ τιλὶ μυθικὴν ἢ ἱστορίαν λεκτέον, ἀλλὰ καὶ ἀλληγορητέον μοι. ἐκ χρήτης, ἢ μᾶλλον ἐκ σικελίας, ἅδης ἁρπάσας τὴν Δήμητρος θυγατέρα τὴν κόρλω. διώκουσα δὲ ἡ μήτηρ, μέχρι τοῦ ἀθλιῶν καὶ τῆς ἑλλάδος ἀφίκετο. ὑπὸ τερπολέμου δὲ τοῦ κελεοῦ καὶ μεταιρίας παιδὸς τὰ ὡς τιλὶ παῖδα μαθοῦσα εἰς ἀμοιβλιὶ τῷ τερπολέμῳ τὰ σπέρματα δίδωσι, καὶ πεφυτευμένα ἅρμα δρακόντων· ὃς τούτῳ ἐκπαίδευσε πάντα, τὰ ὡς γεωργίαν διδάσκει. Ταῦτα μὲν τὰ μυθώδη. τὸ δ' ἀληθὲς ἕτως ἔχει. μοί πα τ' γεωργικῶν ἐπιγνωσθέντων ὡς τὴν σκέψιν, καὶ τιλὶ λιβύλω, σῖτος ἀυτομάτιζων ἐγίνετο, καὶ πάλιν ἐφθείρετο, μηδενὸς τούτου ἐπιγνώστου. κέκρυφ δὲ, ἤ τις ἔτερος, ἄρχειν εἰς λιβύλω καὶ σικελίαν πέμψας, ἐκ οἶδα παρὰ τίνος μαθών, ἐκέλευσε ζωαγωγῆσαι σῖτον ἐκ τῶν ἐκεῖ φυομένων, καὶ εἰς ἑλλάδα μεταπομίσαι. ἐ δὴ γενόμενος, τερπόλεμος φωτὸς ἀρώσας, καὶ σπείρας ἢ ἐν ἀρόῃ χειρὶ ἀπὸ τ' πρώτης ἀρδεύσεως, ὁ νῦν νέαι πάσῃ καλουμένῃ ἢ κατὰ τὰς πλείστας ἐν ἑλλάδι τῆς ἀπίκης, γεωργεῖ καὶ συγκομίζεται τὸν καρπόν. εἶτα καὶ συλλαμβάνων ὡς γεωργίας, τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δίδωκε. καὶ δημήτηρ μὲν ἡ γῆ καλεῖται, ὅτι πάντων ἡ γῆ μήτηρ. κόρη δὲ νῦν καὶ Περσεφόνη, τὸ ἐκ τ' γῆς κατ' ἔτος ὡς τὸ ζῆν διδόμενα· μᾶλλον δὲ σῖτος, καὶ τὰ γεωργικὰ δι' ἃ ὡς ἀληθῶς φόνος καὶ πόλεμοι γίνονται. ταύτῃ δὲν τ' κόρλω, ἤγουν τ' νεαζόντα σῖτον, ἅδης ἁρπάζει. φυόμενον δὲ τοῦτον, πρότερον ζωοῦσθαι ἀφανιζέσθαι πάλιν διὰ ἄγραπαν γεωργίας, ὡς ἔφημεν. ὡς δὲ ἄρχει μεταπομίσαντος, περὶ τερπολέμου ἐν ἑλλάδι ἁρπαγὴ καὶ ἀνεφύη, καὶ πάντα χῦ ἐδιδάχθη, ἔφασαν τὴν δήμητραν εἰς ἀθήνας ἐλθεῖν, ἤγουν τὰ τ' γῆς δωρήματα, καὶ παρὰ τερπολέμου μαθοῦσαν δοῦναι τ' κόρλω, δι' ἑλλάδι ἀρχομένου ἐξ ἅδου ἁλίκου πόλου. ἐκεῖ δὲ κρυβεὶς καὶ ἁρπασθεὶς ἐν τῇ γῇ ὁ σῖτος εἰς φῶς ἐξέπλυθε. δράκοντας δὲ πτερωτοὺς, οἱ τροφεσκοὶ λόγοι, καὶ οἱ χαλκοὶ, οἱ πάντα χῦ ὠφελοῦντες, καὶ τὴν γεωργίαν διδάσκοντες. Ταῦτα μὲν τὰ μυθικὰ καὶ ἀλληγορούμενα. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα ἱστορία ὠφελουμένη ὡς τ' δήμητρος. Ὄφεις, ἃ καὶ Διόνυσος, μὴ Ἴακχος τ' αὐτῶν

γυναικὸς

γυναικὸς ϗ Δήμητρος καλυμένης, ϗ σταθῇ πλείστῳ, μὴ μυσπολῶν ϗ αὐλῶν ἐπαίροντο, τὴν γεωργίαν ϗ φυλαργίαν διδάσκων. ὅθεν αὐλὸν ϗ Διόνυσον ἐκάλεσε, ὡς ὑρετὴν φυτυργίας· τὴν δ' Ἴσιν Δήμητραν, ὡς τὰ τ' γῆς δωρημένην, ϗ γεωργίαν διδάξασ.

Τῶ κεχορτασμένω.] ἢ τὸν δι' δωρήματος ϗ βίε τῶ ἐκ τ' γεωργίας κορεσθεὶς, ὀφέλλως, αὐτὶ τῦ ὀφελλε ϗ αὔξε τὸν ἄνεν. ἢ προτρέπων δ' τῦτον φιλόνεικον ἔη), ταῦτά φησι· ἀλλ' εἰδὼς, ὅτι σὺ περὶ ἔργα ϗ γεωργίαν σχολάσει, ἐκ ἔτι τύτοις ἀσχοληθήσ), ἔτως εἰρήκει. τὰ ἐξῆς δῆλα· κεχορτασμένον, ϗ ὅσα λόγε δίκα τισὶ διαλαπάζ τὰ σύμφωνα, αἰολικὰ εἰσιν.

Κτήματ' ἐπ' ἀλλοτρίοις] οἱ πολλοὶ, ϗ δύο γράμματα, ὡς νῦν, ἐκβαλόντων αἰολικῶς, ϗ τὰ μακρὰ κυφίζοντ.

σοὶ δ' ἐκέτι δεύτερον ἔσαι] ἐκέτι δ' ἐκ δευτέρε ὦδε ϗ κατ' τῦτον τὸν τρόπον σοι γενήσ), λαμβάνειν τὰ ἐμά· ἀλλὰ λυθήτω αὐτόθι τὸ ὑμέτερον φιλονείκημα.

Γ'θείῃσι δίκῃς.] διθείαις δικαιοσύναις, ἢ δικαίαις κείσεσιν, αἳ ἀπὸ τ' Διὸς ϗ τ' φρονοίας ϗ τ' εἱμαρμένης εἰσὶ τίμιαι.

Δωροφάγοις.] ἐκ εἶπε δωροδόκοις, ἀλλ' ὅπερ τατικῶς δωροφάγυς· τυτέστιν, ἐκ τ' λαμβάνειν δῶρα διαζῶντας. οἱ δ' τοιῦτοι, τί τῆς φαύλως ἐ κείνοις τῦ διαζῆν ἕνεκα; δωροδόκοι δὲ πολλοὶ γίνον), ϗ φίλῳ πρόπῳ δίκας φαυλότητ ἀποσολὰς εἰς δεχόμενοι. ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός.] αὐτὶ τῦ ἐν ποίῳ φράγματι τὸ ἥμισυ πλέον τῦ ὁλοκλήρυ. τὸ ὅσῳ, ποσότης ἐσὶν αὐτὶ πληθότητ. τὸ πλέον δ τῇ ἀξίᾳ νοητέον· οἷ, οἱ ἐκ δικαίε δίκα χρυσοῖ, πλείυς τῇ ἀξίᾳ τυγχάνυσ τῆς π. ἐ γὰρ τῷ ποσῷ ποτὲ τὸ ἥμισυ τῦ ἑαυτῦ ὁλοκλήρυ, πλέον πε εἴη.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε ϗ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
Ῥηϊδίως γάρ κεν ϗ ἐπ' ἤματι ἐργάσαιο,
Ὥστέ σέ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχῃν, ϗ ἀεργὸν ἐόντα.
Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῷ καταθεῖο,
Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο ϗ ἡμιόνων ταλαεργῶν.

Neque quam magnum in malua & asphodelo bonum.
Occultatum enim habent dij victum hominibus:
Facile enim alioqui vel vno die tantum operatus esses,
Vt in annum quoque satis haberes, otiosus etiam:
Statimque temonem quidem super fumum poneres,
Opera vero boum cessarent, mulorumque laboriosorum.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὐδ' ὅσον.] οὐδ' ὅσον μέγα ὄφελος ὄντ ἐν τῇ ζωῇ τῇ ἐν μαλάχῃ ϗ ἀσφοδέλῳ, αὐτὶ τῦ διπλεῖ ϗ ἀφθόνῳ διαίτῃ, τῇ μὴ δικαιοπραγίας δηλονότι, ϗ ἔξω πλεονεξίας. διὰ γὰρ τῆς δικαιοσύνης λαχάνων, ἀφ' ὧν τρέφεσθαί πνα δυνατὸν, τὸν ἀπέραντον ἀπλῶς εὐδαίμονα βίον.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοί.] αὐτὶ τῦ ἔκρυψαν γὰρ οἱ θεοὶ τὸν βίον τῆς ἀνθρώπων, τὸν ἀπέραντον δηλονότι ϗ ἄπονον. ὁ ζδὺς ἔκρυψεν ὡς ἐπὶ πάντας οἱ θεοὶ, ὡς ἐν τοῖς ὕμνοις φανε). ζημίωσις δ τῦτο τῇ φύσει ϗ ἀπόλυδον, τὸ τῦ ἑνὸς ἔργον δι' πάντας τὸς ὀφειλομένης ἀναφέρειν.

Ῥηϊδίως γάρ κεν.] ῥαδίως γὰρ, εἰ μὴ ἐπόεισος ἑαυτῷ δηλονότι ὁ βί. ϗ μὴ ἐκρύπτετο τῦτο ὑπὸ τῦ διὸς, δεῖ μιᾷ αὐ ἡμέρᾳ εἰργάσω ἵνα, ὥστε ἔχειν σε ϗ μὴ χρείς ὅλε τ' ἐνιαυτῦ, ϗ ἀργὸν ὄντα.

Αἶψά κε πηδάλιον.] ἦγεν ταχέως αὐ τὸ πηδάλιον μὲν κατέθυ αὐτὶ τῦ ἔθυε ὑπὲρ καπνῦ. τυτέστιν ἀργὸν αὖ εἴασας ϗ ἀδημίαν χρεῖαν ἔχης αὐτῦ. τὰ ἔργα δ τῆς βοῶν ἀπόλοιτο. αὐτὶ τῦ ἀφάνεια αὖ ἰῶ, ϗ τῆς ἡμιόνων τῆς ἐπ' ἔργοις χαρτερῶν, οἷς ὁπὶ τῷ ὁπτίονι τύτῳ βίῳ ἀναγκαίως ἔχομεν χρῆσθ· εἶτα ἐπαναμαμβάνει τ' λόγον, ἵνα δηλώσῃ τὴν αἰτίαν, δι' ἰῶ ὁ ζδὺς τ' τῆς ἀνθρώπων ἔκρυψε βίον. ϗ φησίν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε.] τὰ δυτελέσατα τῆς βρωτῶν ἀφ' ὧν πρόφασ δυνατὸν, τὴν μαλάχην ϗ τ' ἀσφόδελον. ϗ γὰρ ἐκ τύτων χυλὸν ἐκθλίβοντες εἰς βρῶσιν. ἐκ τύτε ἦν πολὺ τὸ ὄφελ, ϗ πλέον ἢ τῆς πολυτελεσάτων βρωμάτων ἀπὸ ἀδηλίας συλλεγομένων. Ἄλλως. ἢ τὸν ἐκ τῦ ῥάστε βίν λέγει, ἴσως δ, ϗ ἀφ' ἱστορίας τῦτο λέγει· Ἕρμιππ γὰρ ἐν τῷ τῆς ἐπὶ σοφῶν,

φῶν, ὡς τῆς ἁλίμου λέγει μέμνηται δὲ τῆς ἁλίμου καὶ Ἡρόδοτος, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν καθ' Ἡρακλέα λόγων, καὶ Πλάτων ἐν γ' τῶν νόμων, Ἐπιμενίδην φησὶ μικρόν τι ἐλλιπέστερον φερόμενον ὧδε τελεῖν τὴν ἡμέραν, ἵνα δ' ἐξ ἀσφοδέλου καὶ μαλάχης, ὅσῳ αὐτὸν ἅλιμον καὶ ἄλιψον ἔποιει. Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοί. τὸν βίον ἀποκεκρύφθαι ὑπὸ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῶν ἀναγκαίων εὐπορίαν βίον καλῶν. εἰ γὰρ μὴ ἀπεκέκρυπτο, ἀλλ' ἵνα ἐν μέσῳ κείμενον, καὶ δυπόεις, οὐδὲν ἔδει γεωργεῖν ἢ οὐδὲ πλεῖν ἕνεκα τῆς τοῦ βίου κατασκευῆς· νῦν δ' οὐκ ἔσα πᾶσιν δῆλος ἡ τούτου πεῖρα, ὡς κρυφθεῖσα παρὰ θεῶν, καὶ ὀλίγοις ἔσα καταφανὴς, κινεῖ τινὰ μὲν εἰς τὸ πλεῖν, τοὺς δὲ εἰς τὸ γεωργεῖν· μηχανωμένους ἀφορμὴν ἑαυτοῖς τοῦ συνέχειν τὸν βίον. Ἄλλως. βίον τὸν ἀρετῆς δηλονότι λέγει δ' ἔκρυψαν, ὅτι οὐ πᾶσι δῆλη ἡ ἀρετή. καὶ ὅτι μὴ κόπῳ πολλῷ τὶς αὐτὴν διείσκει. ἢ ὅτι γεωπονίᾳ ἔδωκαν τὸν πλοῦτον, δυπειθέντες αὐτόν. τὸ δὲ χῆμα ἀπικόν· αὐτὶ γὰρ τοῦ κεκρύφασιν εἶπε κρύψαντες ἔχουσιν. σοφοκλῆς, κεκρύξας ἔχω· αὐτὶ τοῦ ἐκήρυξα. Γ' πὶ δίως γάρ κτλ.] τοῦτο ἀκόλουθον τῷ κεκρύφθαι τὸν βίον ὑπὸ τῶν θεῶν, καὶ μὴ δεῖ) πᾶσιν δυπόεσθαι, εἰ γὰρ ἵνα πᾶσιν δυπόεστος, ῥᾴδιον ἂν ἵνα καὶ ἐπ' ἦμαρ, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, μεταχειρισασθαί τι τοῦ ἔργου, ὥστε πάντα τὸν ἐνιαυτὸν ὑπὸ τούτου πεῖσαντα τινὰ ζῆν, τὸ ἔτος ἀργεῖν, μηκέτι δεόμενον τοῦ ἐργάζεσθαι.

Λίψ᾽ ἅ κε παύλιον.] εἰ μὴ δυπόεστος ἵνα ὁ βίος, καὶ τοῦ ἐργαζομένου δέομεν συνεχῶς ἐκ ἔδει πλεῖν πολλάκις. ἀλλὰ τὸ παύλιον οἶκοι καταπαυόμενον καταθεῖναι, ἅπαξ ποτὲ πλεύσαντα μόνον. Εἰώθεισαν γὰρ ναυλοῦντες τὰ παύλια ὑπὲρ τοῦ καπιζομένου πρεμάται τόπων ξηραινόμενα, τοῦ μὴ σῆψιν ἴσχειν, χάριν τῆς ἐγκειμένης αὐτοῖς ὑγρότητος. ἀλλ' οὐδὲ γεωργεῖν καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀλλ' ἅπαξ ποτέ. καὶ τοῦτο ποιήσαντα εἰδέναι τὰ τοῦ θεῶν ἔργα, καὶ τοῦ ἡμῶνος τοῦ πρὸς γεωργίαν χρησίμου. Νῦν δ', διὰ τὸ δυπόεστον εἶναι τοῖς ἀνθρώποις τὸν βίον, δύρην καὶ ναυπλίαν, καὶ γεωργίαν παρ' αὐτῆς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ.] ἐλλιπῶς καὶ ζωπύρως τοῦτό φησιν Ἡσίοδος. εἰώθασι γὰρ, ὅπου μὴ πολὺν ἐκπονοῦσιν, ὅσον οὐκ ἐλαίου τὸ ἥμισυ τοῦ ὁλοκλήρου ἐπάγειν, οὐδὲ γινώσκουσιν ὅσον μέγα ὄφελος ἐν μαλάχῃ καὶ ἀσφοδέλῳ δυπλῆσαι λαχάνους ὑπάρχει. λείπει τὸ παρὲξ ἀδίκων βεβαιώτατον πολυτελῶν.

Πάλιν δ' ὁ Πρόκλος ἐξαποπτύει λόγους.
Ἐρδόμεν᾽ ὄφρα κομιστὸν ἐφορμᾶσθαι ἅλιμον,
Θέλων διδάσκειν τὸ ἅλιμον τὸν χρόνον.
Ἀλλ' οὐδὲν εἰδὼς ἀφελῆ μάτην γράφων.
Ἀλλ' αὐτὸς εἰπεῖν καὶ διδάσκειν καὶ γράφειν
Ἄκων παρῆγμαι τοῖς κενοῖς τούτοις πρόποις.
Σκίλλης τὸν ὄγκον, καὶ μαλάχης τὰς χλάδους
Τεμὼν ἐν ὅλμῳ, συμμερίσας καὶ μέλι,
Καὶ σοῦν τι βραχὺ πρὸς ζωὴν τῶν ἡμιμάτων
Οὐκ αὖ πιοιθῆς τῷ λιμῷ τὸ πυρφόρον,
Εἰ συγκερίσας ἀκεκλῶς καὶ πρὸς τέχνῃ.
Εἰ δ' οὔ, πρὸς ἅδην οὐ βεβαδὺς φανῇ πρέχων.
Σκίλλα γὰρ οἵδε τοὺς ἀτέχνως ὀλλύειν.
Εἰ δ' αὖ τὴν ἰὸν ἐξενέγκῃς ἐντέχνως,
Βεβάπτων ἐν χύμαις ἱκανῶς μὴ ὑδάτων,
Ἔπειτα τετρωμένας αἰγὸς ἠλίῳ,
Τεμὼν τε λεπτὰ συμπυρώσας σησάμῳ,
Μέλι τε μίξας, καὶ τὸ μήκων ὁ δάκρυ
Πρὸς σαθμὸν, ὃν χρὴ, καὶ πόσον, καὶ πρὸς μίζιν,
Ὃν ὧδε γινώσκων, ἀκεκλῶς ἐχὶ γράφω.
* Σμηρνοῖς ἐν ὄγκοις ἱκανὸν θρέψαις ὄχλον.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσιν.] αὐτὶ τοῦ κεκρύφασιν. ἀπλῶς· οἱ γὰρ ἀπλοῖ τὰς μετοχὰς αὐτὶ ῥημάτων λέγουσι. πρὸς ὃ παρολκὴν, ἤγουν ὕφεσιν πιθάσαν, ὡς γοῦν τὸ Κρύψαντες αὐτὶ τοῦ κεκρύφασι. τὸ δὲ ἔχουσι παρολκὴν κεῖται. Οὕτως τινὲς τοῦτο· ὦ Πέρση, μὴ ἀργὸς ἐν ταῖς ἀροτρείαις καὶ τοῖς πωλητηρίοις διατρίβε. τῷ γὰρ μὴ ἔχοντι τὴν ἐκ γεωργίας χρονίαν ζωὴν, ἡ χρεία τοιοῦτον. ὃς γεωργικῆς ζωῆς τὴν ζωοποιὸν πληρώσας, εἶθ' οὕτως αἱρετὸν, ἔπειτα φιλονεικεῖ. οἱ θεοὶ γὰρ, ἤγουν ἡ εἱμαρμένη, ἢ ἐκ τοῦ ἀστέρων γινομένη, ἀπέκρυψε, καὶ δυπόεστον ἐποίησε τὸν βίον τοῖς ἀνθρώποις. δύκολος γὰρ ὁ πόρος καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐργασάμενον εἰς χρεῶν ἀπὸ ἀρκούσῃ ζωὴν ποιεῖν ὅλον ἐνιαυτὸν, καὶ ἀργὸν διάγειν, καὶ ταχέως ἀπὸ τοῦ παύλιον ὑπαρχόντος τοῦ καπνοῦ κατιέναι, διαλογὴν ἅπαξ πλεύσας· καὶ ὑπάλληλος καὶ ἀπαύλου τὰ ἀν τὰ ἔργα τοῦ βοῶν, διαλογὴν ἅπαξ συνεργασάμενα. ἀλλὰ ζεὺς, ἤγουν ἡ εἱμαρμένη, ἀπέκρυψε τὴν εὐφοδίαν καὶ εὐπορίαν ταύτην ζωῆς, ἀπαιθεὶς πρὸς τοῦ

ἐν τῇ σκιμποδίῳ, καὶ κλαπεὶς ὑπ' αὐτῆς τὸ σῶμα ἀνθ' ὧν κλέμματος τοῦ πυρὸς τοῦ γυναῖκα ποιήσας, συμφορῶν τὸν βίον ἐπλήρωσε. Ταῦτα μὲν μυθικά. καὶ δὴ σαφέστερον, καὶ κατ' ἀλληγορίαν μὴ μάνθανε, καὶ ἰσοειμωτέρως καὶ ἀληθῶς κατ' ἔλλιπνας. φασὶν ἔλλιπες, ὅσοι τὸν κόσμον ζωντὸν εἶναι λέγουσιν, ὅτι μὴ τὸ διαφαγεῖν αὐτὸν ἔρεις, καὶ τὸν ἀέρα συνεῖναι, καὶ ὑπνεῖναι τῇ γῇ πολλάκις καὶ παντελῶς ἀπαλλαγῆναι, σπουδαιότερα καὶ πομφολυγώδεις ὑμένας ἐκ τούτης ἀναβλύζειν. ὧν ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμαινομένων ἡμέρας, νυκτὸς δὲ ψυχομένων ταῖς σελληναίαις ὑγρότησι, καὶ μὴ τῇ αὔξησιν ἐπεργάζεσθαι, ἀνθρώπους ζωῆς γλιάζ. καὶ παντοίων ζώων ἰδέας θεὸς τῇ σοφιακῇ διακρίσει, τῇ ὑδατώδει φορμῇ καὶ πυρώδει, καὶ γαιώδει καὶ ἀερώδει. κατεξικμαδεισῆς δὲ τῆς γῆς ὑφ' ἡλίου, καὶ μεμίξει γυναῖκα δυναμένης, ἐξ ἀλληλογονίας φασὶ τὸ γένεσιν γίνεσθαι. ὅτι δὲ ζῶα γυναῖκα οἶδεν ἡ γῆ, δεικνύουσι πολλαχόθεν, καὶ ἐκ τῆς ἐν θηβαΐδι τῇ αἰγυπτίᾳ γυναικωμένων μυῶν μὴ τῇ τὸ πόλεμον ἀναβάσεως ὑποχώρησιν. οἱ τότε δὲ τῆς ἀνθρώπων, ἁπλότητος ὄντες ἀφάσης καὶ ἀπειρίας ἀναίμους, ἀδημίαν ὅτι τέχνῃ, ὅτι γεωργίαν ἠπίσαντο, ἢ τ' ἄλλο ἀδέν. ὅτι δ, τι δεῖ νόσου ἢ θανάτου ἐπιγίνωσκον. ἀλλ' ὡς ὅτι κοῖτον ὅτι τῇ γῇ πίπτοντες ἀπόψυχον, ἐκ εἰδότες ὁ πάσχουσι φιλανθρωπίαν δὲ μόνον ἀσκοῦντες, αἰγαῖον διέζων τὸν βίον, δίκην προμηθέων ὅτι νόμας ἐξιόντες, καὶ τοῖς ἀνοδρύοις ποιμῶσι καὶ τοῖς λαχάνοις τρεφόμενοι, καὶ ἀλλήλους κατ' ἀνεῖον θεσσοβόηθον καὶ ζωομάχοντο γυμνοὶ γυμναῖς δὲ χρῶ. γυμνοὶ δὲ ὅτω πυγχάνοντες, καὶ σκέπης καὶ χρημάτων ὄντες ὀπάδειες, καὶ μηδὲ καρποὺς καὶ ἀκρόδρυα θεοὶ ἀποθήκας ζωαγωγεῖν ἠδότες, ἀλλὰ μόνον ἐσθίοντες ζῶν τῇ ἐφήμερον, χειμῶνος γενομένου, πολλοὶ διεφθείροντο· λοιπὸν τῇ ἀναγκαίῳ χόντες δεδάσκαλον, τὰ κοῖλα τῆς δένδρων, καὶ τὰ σπήλαια, καὶ χωμὰς πετρῶν, καὶ σπήλαια ὑπεδύοντο καὶ τὰς τῆς καρπῶν δυναμένας φυλάττειν μόλις γνωρίσαντες καὶ ἅπαξ αὐτὰς ζωαγείροντες, ἐν τοῖς σπηλαίοις ζωαπετίθεντο, καὶ τούτοις ἐφθάνοντο· ὅλως ἐπὶ τοῦ τοιαύτην ζῶντες τῇ εἰμαρμένῃ, βίον ἁπλοῦν καὶ ἀπειρον καὶ φιλάλληλον εἶχον· δῶρα πυρὸς ὀπτῆς ὄντος. καὶ βασιλεῖς, ἐκ ἄρχοντας, καὶ φαντασίας, καὶ πράξεις, καὶ ἁρπαγὰς, ἀλλὰ φιλανθρωπίαν μόνον καὶ τὸ ἐλεύθερον καὶ ἀπείρητον τοῦτον βίον ζῆν εἰδότες. ἐπεὶ δὲ θεομυθέστεροι γεγονότες, καὶ θεοσεβεστικώτεροι, καὶ πυρὸς ἐφεύρον καὶ θερμοτέρων, ἦγον παντοιοτέρων θερμάτων ὠρέχθησαν, καὶ τῷ ἀσφίπῃ καὶ ἐλευθέρᾳ βίᾳ ἐκείνῃ μετάβασιν διαγωγὴν, καὶ εἰ μὴ μένω, ὡς εἶπε τις. κἀκεῖ χρήσεως τοῦ πυρὸς αἱ τέχναι θεοσεβρέθησαν. δι' ὧν ὁ βίος κοσμεῖται, καὶ τὰ ἡδέα ἡμῖν καὶ τρυφὰ καὶ ἀβρότητα γίνεται, δίκην γυναικὸς ἡμᾶς καταθέλγοντα, καὶ βυθρωτέρας ἀφαγαζόμενα, ὃ καλεῖ πλάσιν γυναικὸς ὁ σωστὴς. ἐπεὶ τοῦτα σοφίσαντες ἐφήκαμεν, καθ' ἑαυτῶν ἐκτησάμεθα τῇ παναργίαν ταύτῃ, καὶ τῇ θεομίσειαν, καὶ θῆ τεχνῶν ἁπασῶν τῇ ἐφεύρεσιν, καὶ τῇ ἐκ τοῦ ἀφεῖπε καὶ σκληρᾶς βίου ἐκείνης ὅτι τὸ θηλυτρεπέστερον καὶ βλακωδέστερον μεταῤῥύθμισιν. ἃ καὶ γυναῖκα παιδοῦσαν, καὶ ἰσὸν πολυσήμονα, καὶ ἕτερα καλέσει τις μυρία. ὅπου γὰν ἐκ τοῦ πυρὸς κλοπῆς, ἦγουν τῆς ἐφεδρίσεως καὶ τῆς χρήσεως, ἐφεύρομαι νέον κακὸν ὀπίσωσον, τῇ δυσφορωτέρᾳ ταύτῃ βιοτῇ, τὸ ὀπὶ σιδάδιον μαλακῶν καὶ ταπήτων καθεύδειν, ὅπερ ἀμφιγαπῶμεν, κακὸν ἡμέτερον, ὅτι σοφοσοφοῦντες τούτων τοῦ λαμπρυνόντων τὸν βίον προσεπεκτησάμεθα, ὑδέποτε παυόμεθα καμάτῳ καὶ ὀϊζύος αἰτῆς. καὶ τὸ πρὶν ζῶντες ἐλεύθεροι καὶ ἀθόρυβοι, νῦν δοῦλοι γεγόναμεν δύσλυτοι, βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας καὶ δεσπότας ἡμῖν ἐπισπασάμενοι, καὶ τοῖς οἰκείοις σοφίσμασιν ὑπηρετοῦντες αὐτοῖς τρόμῳ πολλῷ ἐντεῦθεν ἀνδροκτασίαι τε, μάχαιται, ἀνδροφόνοι τε κωδωνοί. εἰ δὲ ταύτας τὰς τέχνας οἱ ὀπισθοβέστεροι καὶ ὑστερόβουλοι μὴ ἐδέξαντο, τουτέστιν οἱ μὲν τὸ πάθος τῇ γνῶσιν τοῦτον λαβόντες, καθάπερ καὶ οἱ προμηθέστεροι καὶ τὸ μέλλον προβλέποντες τούτοις ἐκώλυε, οἷα εἰδότες τὰ συμβησόμενα. ἐδεί τι τούτων τῆς δυσερῶν τῆς ἐκ τῆς δυσχεῦς μακαρίας καὶ πλανάσης πανηγύρεως, καὶ γλυκείας πικρᾶς ζωῆς θαυμάσαι ἡμῖν βιοτῆς, ἀλλ' ἐζώμεν τὸν μακάριον βίον ἐκεῖνον, τὸν ἐλεύθερον, καὶ λιτὸν καὶ ἀπείρητον καὶ φιλάλληλον, καὶ τῆς τῶν κακῶν ἀνεπίδεκτον; μικροῖς ποτε πόνημα τὸ ἀρχῆς τῆς ἐδωδίμων ἀκρόδρυα καὶ πᾶν λάχανον θεοῖς ζῶν συναγωγεῖσθαι, καὶ εἴ τι σου ἕτερον τοιοῦτον καὶ τοῖς παρόμοιοις ἁρμόττον. Τοῦτο γοῦν καὶ Ἡσίοδος φησὶ θεοῖς Πέρσην.

τὸν δ' ἡφαῖστον διὰ πᾶσ' σαφάτων ἐπέων· ὃ πέρσε, εἰ ποιητὸς ἦν ὁ βίος, καὶ ἡ εἰμαρμένη ἐπέπρωτο, ἐκ αὖ ὤχλων σε καὶ ζωὸν ἐργάζεσθαι, ἐπεὶ καὶ ὁ παλαιὸς βίος μετέπεσεν, καὶ λίαν ἐστὶν νῦν δυσχερέστερος ὡς δυσβίοις, καὶ πεχρημένος πολλῶν, δέον σε μὴ διάγειν ἀργὸν, ἀλλὰ ποιητέον ποιεῖν καὶ ἐργάζεσθαι. καὶ ὅπως μόλις ἐκφυγὼν τὸν τοῦ βίου δυσχέρειαν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον φέρε καὶ ἐν τοῖς ἔπεσιν αὐτὰ σαφηνίσωμεν.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι.] οἱ θεοὶ, ἦγουν ἡ εἰμαρμένη κέκρυφε τὸν πρὶν καὶ ἁπλῶν βίον τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ἔστι νῦν ὁ δυσπρὸς καὶ ὀλίσθηρος. Ῥᾳδίως γάρ κεν.] τότε γὰρ τὸν πρὶν βίον ἐμήχανησάμην εἶχες ἂν ὁλοχρονίως ζωὴν, ἐργασίαν δέ φησιν ὁ γεωργικὸν, οὐχ ἑτέραν τινὰ, οὐδ' ἥσαν, ἀλλὰ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν.

Αἶψά κε πηδάλιον.] αὐτὶ τοῦ, ταχέως εἰς καπὸν ἔρριψας αὖ τὸ πηδάλιον, ἢ κατέκαυσας; ἢ ὡς καπὸν καὶ οὐδὲν ἡγήσω. αὐτὶ τοῦ, οὐκ ἂν ὥσπερ νῦν ἐδεήθης ναυτιλίας. Ἀπόλοιτο δ'.] καὶ ἀπόλοντο ἂν καὶ αἱ ἐπιστασίαι τῶν βοῶν καὶ τῶν ἡμιόνων. οὐκ ἂν γὰρ ὤμεν οὐδὲ τότων ἐν χρείᾳ. οἱ δ' ἐξηγούμενοι καὶ λέγοντες, ὅτι ἅπαξ πλάσας καὶ ἅπαξ ἡμοίωσε γεωργήσας, ἔθηκε τὸ πηδάλιον ἀντὶ καπνοῦ καπνιεῖν, καὶ τὰ ἀτιμίᾳ τῶν γεωργικῶν πόνων ἀτέλειας, μετίσω λαβεῖν. ἐκ ἦν γὰρ τότε, ὡς ἔφην, οὔτε πλοῦς, οὔτε γεωργία. ὁ καὶ ἡσίοδος ἀκριβῶς ὑπεσήμανεν ὕστερον φησὶν, ἢ ἴσως τὸ λόγειν καὶ ἀναχωρεῖ ὁ ποιητὴς, καὶ τὰ ὑπὸ τότε ἡμόμενα φησὶν χρόνους πᾶς παλαιοῖς. ἀλληγορικώτερον δ' ἴσως νοητέον. ἅπαξ ἐργασάμενος τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν, εἰ ἦν ὁ βίος ὥσπερ τοπρίν, ἐκτὸς ἂν τῶν καρπῶν καὶ τῶν βιωτικῶν φροντίδων τὸν κυδρότατον νοῦν ἔθυε, καὶ ἀφροντίστως διῆγες. ἀπώλλοντο δ' ἂν καὶ αἱ βοαὶ, καὶ αἱ μάχαι, καὶ οἱ δόρυβοι, καὶ αἱ πρὸς βάρβαρα ἔθνη στρατεῖαι, αἱ διὰ τὰς ὑποψίας καὶ στὰς πολέμους γινόμεναι. ταύτας δὲ ἡμῖνας καλεῖ. μᾶλλον δὲ τὰς ἐκ πιότων ὀπωρίων γινομένας, ἤτοι πιτομένας. καὶ γὰρ τὸν Κύρον ὁ χρησμὸς ἡμίονον ἔφη, ὡς ὁπ μητρὸς Μήδων, καὶ πατρὸς δὲ Πέρσου· Ἐστὶ δ' ὁ χρησμὸς οὕτω·

Ἀλλ' ὅταν ἡμίονον βασιλεὺς Μήδοισι γένηται
Καὶ τότε Λυδὲ πόδαργε πολυψήφιδα παρ' Ἕρμον
Φεύγειν μηδὲ μένειν, μηδ' αἰδεῖσθαι πεπαῦσθαι.

Καὶ τὰς ἁπλῶς ὀπωρίας καὶ μάχας καὶ συμφοράς ἐθνῶν ἔθνεσιν ἡμίονος καλεῖ· καὶ παλαιὸς, διὰ τὸ πολλὰ καρτερεῖν καὶ πάσχειν τὸς συγκροτήσαντας τὸν πόλεμον.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, χολωσάμενος φρεσὶν ἧσιν,
Οὕτι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις ἐὺς παῖς Ἰαπετοῖο
Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς φρένας ἀμπυκάσαντα.
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσας,
Σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν· ᾧ κεν ἅπαντες
Τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Ὡς ἔφατ'· ὠρσε δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Sed Iupiter abscondit, iratus mente sua,
Quia ipsum decepit Prometheus versutus.
Quocirca hominibus parauit tristia mala.
Abscondit vero ignem: quem rursus quidem bonus Iapeti puer
Surripuit ad hominum vsum, Iouem a consilio
In cana ferula, fallens Iouem fulminibus gaudentem.
Hunc que indignatus affatus est nubicoga Iupiter:
Iapetionide, omnium maxime versute,
Gaudes ignem furatus, quodque animum meum deceperis,
Id tibique ipsi magnum erit malum, & posteris.
Ipsis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Se oblectent animo, suum malum amplectentes.
Sic ait, risitque pater hominumque deûmque.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε.] ἀλλὰ ὁ Ζεὺς ἔκρυψε τὴν ἀνθρώπων βίον ἀπλοῦν, χολωσάμενος καὶ ἐαυτῷ λογισάμενος, ὅτι με ἀγαγανακτήσας. ποιητὴν

τικὴν ἡ λέξις, δηλοῦτι ἐξηπάτησεν αὐτὸν ἐν τῇ βοὸς δορᾷ πλουτοῦτι διανομῇ ὁ Προμηθεὺς ὁ αἰγκυλόμητις, ἤγουν ὁ ἑαυτὸν νοῶν καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος. δηλοῖ δὲ πιῶμα εἰσοτὲ μὲν σοφὸν καὶ τὸ ἑαυτὸν νοοῦντα, ὡς ἐνταῦθα· εἰσοτὲ δὲ τὸ παντὸς κράτος ἐπέχον. ἰσέον, ὅτι τὸ αἰγκυλόμητις, τὸ ποικιλόμητις, τὸ δολόμητις, καὶ ὅσα ἀπὸ τῆς μῆτις ζύγκειται, ἀπαροξύνεται, καὶ διὰ τοῦ ι γράφεται. καίτοι δὲ καὶ ἰδίαν ποιεῖται, ἀλλ' αἰγκυλομήτην καὶ ποικιλομήτην, καὶ δολομήτην κλίνεται ἑτεροκλίτως. ὡς φρὴς φρενός, καὶ πλοῦς πολλοῦ καὶ πολλέος ἔτερα. ὅτι δὲ τὰ δώδεκα βέλη καὶ τὰ αὐτὰ δοκεῖ καὶ δέδοκται ἄλλοις, δῆλον ἀπὸ τῆς μίτρων, εἴ τις τὰ παρ' αὐτοῖς ἐξετάζειν βούλεται. Τοιοῦτος δ' ἀνθρώποισι.] αὐτὸ δὲ ἕνεκα, ἤγουν τῆς παρὰ τοῦ Προμηθέως ἀπάτης, ἐκέλευσε ὁ Ζεὺς καὶ τῇ ἀνθρώπων φορτίδα χαλεπὰ τεύξειν τὸν ὀλίγωρον βίον. Κρύψε δὲ πῦρ.] εἶχε δὲ τέως ὁ Ζεὺς κεκρυμμένον τὸ πῦρ. τοῦτο μὲν οὖν ὁ καλὸς παῖς τοῦ Ἰαπετοῦ, ἤγουν ὁ Προμηθεύς, ἔκλεψεν ἐν κοίλῳ νάρθηκι παρὰ τοῦ Διὸς τὴν βουλητικήν, χάριν τῷ ἀνθρώπων, λαθὼν τὸν Δία τὸν τερπικέραυνον· ὃν φασιν ἔνιοι ἀνομάδην, ἀπὸ τοῦ ῥέπειν καὶ μετάθεσιν τοῦ ρ, ἐκ τοῦ τέρπειν· ὡς ῥέποντα δηλονότι τοῖς ἐναντίοις τοῦ κεραυνοῦ, ἐκ τοῦ τρεπόμενον ἐν αὐτῷ. εἶτα ἐπάγει κατ' ἠθοποιΐαν, τίνας ἂν λόγους εἶπεν ὁ Ζεὺς ὀργιζόμενος, πρὸς τὸν Προμηθέα διὰ τοιοῦτο κλοπαῖον τοῦ πυρός, καὶ φησὶ τὸν χολωσάμενον, πρὸς τοῦτον ἀρμοσθείς, ἤγουν ὁ Ζεὺς ὁ τῆς ἀθροίσεως τῶν νεφελῶν αἴτιος. ὦ Ἰαπετιονίδη ἤγουν, υἱὲ τοῦ Ἰαπετοῦ, ἀπὸ τοῦ Ἰαπετοῦ, Ἰαπετίων καὶ Ἰαπετιωνίδης, καὶ ἀπὸ τούτου Ἰαπετιονίδης, ὁ βουλὰς εἰδὼς θειοτέρου πάντων. χαίρεις κλέψας τὸ πῦρ, σοφώτερον, αὐτοῖς τοῖς χαλεπὰ ἔχῃς ἀπατήσας, τουτέστι σφαλογισάμενος, λαθὼν τὰς ἐμὰς φρένας, καὶ κλέψας τὸ πῦρ, καὶ σοὶ αὐτῷ μεγάλη βλάβη τοῦτο δηλονότι, καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς γηγενομένοις· τέκνοις γὰρ ἐγὼ ἔνεκα τοῦ πυρὸς, δώσω κακόν, ἐφ' ᾧ κέ τις ἅπαντες τέρπωνται ἀντὶ τοῦ τρφθῶσι καὶ τῷ ψυχρῷ. ἀμφαγαπῶντες, ἤγουν σφεῖς δέλτοντες, σφεῖς ἀγαπῶντες τὸ ἴδιον κακόν, ἀντὶ τοῦ τὸ ζωέτδοι. ἴδιον γὰρ, ὃ μόνος ἔχει τις. ζωέτερον δὲ ὃ πολλοὶ ἔχουσι. Ὡς ἔφατ'.] οὕτως ἔφη ἐξυβρίζων· ὁ πατὴρ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς Δευκαλίωνος γενεᾶς. Αὐτὰρ Ζεὺς ἔκρυψε.] τὸ μὲν κρύψαι τὸν βίον, ὅτι τὸ δυσπόριστον ποιῆσαι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ μόλις ἀνυσὸν διὰ πολλῶν πόνων καὶ πληπαθείας. τὸ δὲ χολώσαντος τοῦ Διὸς τῇ τοῦ γλάσσαν ζωῇ, τὸ ἀσύμφορον εἴληφε δόσιν αὐτοῦ τῆς ψυχαῖς. διαιρετικὸν γὰρ ὁ χόλος. Προμηθεὺς αἰγκυλομήτης.] ὁ μὲν Προμηθεὺς ὄνομα, ὁ τοῖς ἀνθρώποις τὸν τῶν δώδεκα μηνῶν, τὸν τοῦ ἡλίου ἀποβαίνοντα λογισμὸν τοῦ ἐνιαυσίου, ὃν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι, ζωὴν ὑποδεξάμενοι νοερὰν ἀπὸ τοῦ τὰ παντὸς ἡθῶν ἥκουσιν εἰς πηδὸν τοῦ τόπου. αἱ δὲ ἀπάται τοῦ Προμηθέως καὶ τοῦ Διὸς δηλοῦσι, ὅτι σφαδάζει καὶ τῶν ἀλόγων ψυχῶν μετέχειν τὰ θνητὰ ὁ Προμηθεύς· τὸ γὰρ ἀπατώμενον, γίνεται πάντως ἀπατῶν. αἰνίττεται δὲ ἡ ἀπάτη τὰ θεῖα δοκοῦντα τοῦ βοὸς, ἂν ὅλη τῇ Θεολογίᾳ παράδωκεν. εἰ δὲ ἀγκυλομήτης ὁ Προμηθεύς, κἄτα χρὴ γράφειν δεῖ καθὰ καὶ Πλούταρχος, Κρόνιος τίς ὅτι καὶ νοερῶς ἑαυτὸν νοῶν, καὶ ἀγκύλως εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος, εἰ δὲ καὶ ποικιλομήτης γράφοιτο, σημαίνει τὸν ποικίλας εἰληχότα νοήσεις, ἃς δωρεῖται καὶ καθ' ἑκάστην ἀνθρωπίναις ψυχαῖς, εἰς τὸ ζῶμα πεσούσας, ὅτε τὸ θεοσεβικὸν τῶν ἀνθρώπων κρύπτει τὸ πλέον, ἀνθ' ὅτου Προμηθεὺς αὐτὸν ἠπάτησεν. ὁ δὲ Προμηθεὺς ἰδίως καθ' Ἡσίοδον Ἰαπετοῦ καὶ Ἀσώπης, ἢ Κλυμένης ἢ Θέμιδος. Τοῦνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν.] ἕνεκα φησὶ τῆς παρὰ τοῦ Προμηθέως ἀπάτης, ὁ Ζεὺς φοσξύνασι βίον ὀλίγωρον τοῖς ἀνθρώποις. ἔδει γὰρ πεσούσας τῆς ψυχαῖς, φῶτας καὶ πληπαθείας σφαδασμοῦ, δι' ὧν μισήσωσι μὲν τὸν τῆς ὑλέσεως τόπον καὶ τὸν ἐν ζώματι ἀναστροφὴν, ὑποστρέψωσι δὲ αὖθις εἰς τὸν τοῦ παντὸς αὐλὸν, καὶ σοφὸς τὸν, ἀφ' ἧς ἐξέπεσον, θείαν ζωήν.

Κρύψε δὲ πῦρ.] ἢ τοῦ πυρὸς κρύψις τῆς νοερᾶς καὶ τεχνικῆς δεῖ ζωῆς ἀφανὴς σφεῖλημμα, ἣν ὁ Ζεὺς ἐκεῖνα πρῶτος ἐδίδωσι, δι' ἧς καὶ τὸν κόσμον ἐδημιούργησεν, ἄλληλον αὐτὸν φιλεῖσθαι τὰς παντὸς καὶ ἐλθεῖν εὐδοκοῦσι τῷ χωρι-

φατὸς π

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Αὐτὰρ Ζεὺς ἔκρυψε.] τὸ μὲν κρύψαι τὸν βίον, ὅτι τὸ δυσπόριστον ποιῆσαι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ μόλις ἀνυσὸν διὰ πολλῶν πόνων καὶ πληπαθείας. τὸ δὲ χολώσαντος τοῦ Διὸς τῇ τοῦ γλάσσαν ζωῇ, τὸ ἀσύμφορον εἴληφε δόσιν αὐτοῦ τῆς ψυχαῖς. διαιρετικὸν γὰρ ὁ χόλος. Προμηθεὺς αἰγκυλομήτης.] ὁ μὲν Προμηθεὺς ὄνομα, ὁ τοῖς ἀνθρώποις τὸν τῶν δώδεκα μηνῶν, τὸν τοῦ ἡλίου ἀποβαίνοντα λογισμὸν τοῦ ἐνιαυσίου, ὃν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι, ζωὴν ὑποδεξάμενοι νοερὰν ἀπὸ τοῦ τὰ παντὸς ἡθῶν ἥκουσιν εἰς πηδὸν τοῦ τόπου. αἱ δὲ ἀπάται τοῦ Προμηθέως καὶ τοῦ Διὸς δηλοῦσι, ὅτι σφαδάζει καὶ τῶν ἀλόγων ψυχῶν μετέχειν τὰ θνητὰ ὁ Προμηθεύς· τὸ γὰρ ἀπατώμενον, γίνεται πάντως ἀπατῶν. αἰνίττεται δὲ ἡ ἀπάτη τὰ θεῖα δοκοῦντα τοῦ βοὸς, ἂν ὅλη τῇ Θεολογίᾳ παράδωκεν. εἰ δὲ ἀγκυλομήτης ὁ Προμηθεύς, κἄτα χρὴ γράφειν δεῖ καθὰ καὶ Πλούταρχος, Κρόνιος τίς ὅτι καὶ νοερῶς ἑαυτὸν νοῶν, καὶ ἀγκύλως εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος, εἰ δὲ καὶ ποικιλομήτης γράφοιτο, σημαίνει τὸν ποικίλας εἰληχότα νοήσεις, ἃς δωρεῖται καὶ καθ' ἑκάστην ἀνθρωπίναις ψυχαῖς, εἰς τὸ ζῶμα πεσούσας, ὅτε τὸ θεοσεβικὸν τῶν ἀνθρώπων κρύπτει τὸ πλέον, ἀνθ' ὅτου Προμηθεὺς αὐτὸν ἠπάτησεν. ὁ δὲ Προμηθεὺς ἰδίως καθ' Ἡσίοδον Ἰαπετοῦ καὶ Ἀσώπης, ἢ Κλυμένης ἢ Θέμιδος. Τοῦνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν.] ἕνεκα φησὶ τῆς παρὰ τοῦ Προμηθέως ἀπάτης, ὁ Ζεὺς φοσξύνασι βίον ὀλίγωρον τοῖς ἀνθρώποις. ἔδει γὰρ πεσούσας τῆς ψυχαῖς, φῶτας καὶ πληπαθείας σφαδασμοῦ, δι' ὧν μισήσωσι μὲν τὸν τῆς ὑλέσεως τόπον καὶ τὸν ἐν ζώματι ἀναστροφὴν, ὑποστρέψωσι δὲ αὖθις εἰς τὸν τοῦ παντὸς αὐλὸν, καὶ σοφὸς τὸν, ἀφ' ἧς ἐξέπεσον, θείαν ζωήν.

Κρύψε δὲ πῦρ.] ἢ τοῦ πυρὸς κρύψις τῆς νοερᾶς καὶ τεχνικῆς δεῖ ζωῆς ἀφανὴς σφεῖλημμα, ἣν ὁ Ζεὺς ἐκεῖνα πρῶτος ἐδίδωσι, δι' ἧς καὶ τὸν κόσμον ἐδημιούργησεν, ἄλληλον αὐτὸν φιλεῖσθαι τὰς παντὸς καὶ ἐλθεῖν εὐδοκοῦσι τῷ χωρι-

φατὸς π

φωτὸς γὰρ αἴτιον τὸ πῦρ ὃν εἰκότως φέρει τῇ νυκτὶ τῇ τεχνικῇ, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι ζῶσι πρὸ τοῦ τὸν ἡμέρας. παῖς Ἰαπετίο.] † Ἰαπετὸν δεῖ οἰητέον εἶναι νοερὸν, αἴτιον πάσης τῆς πλάνης † ἐσχάτης καὶ ὀξυτάτης ταύτης πάσης κινήσεως· διὸ καὶ Ἰαπετὸν κληθῆναι φασὶ τὸ ἱέναι καὶ πέπλους, ὡσανεὶ τῆς δολοπλόκου. τούτου δὲ πολλοὺς μέν εἶναι παῖδας, ἑνδεκα καὶ εἴκοσι τοὺς πάντας· προέχειν δὲ ἐν αὐτοῖς Προμηθέα, καὶ Ἐπιμηθέα, καὶ Ἀτλαντα ὧν καὶ Ησιοδος ἐν τῷδε τῷ συγγράμματι μέμνηται.

Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι.] ἡ κλοπὴ † Διὸς ἦλοι μετάθεσιν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ καὶ ἀφανοῦς εἰς τὸ αἰσθητὸν καὶ ἀλλότριον. ὡς ἡ φᾶσα καὶ ὅσα λέγεται † ἀλογίᾳ μετάθεσίς ἐστιν ὄντως, καὶ παῖς ἐν τῷ νοητῷ μενούσης οἰκείως ψυχαῖς † τεχνικὸς λόγος νοερὸς ὤν. διδοὺς δ' ὁ Προμηθεὺς αὐτὴν ὡς † πιστεύσας ψυχαῖς ἑταίραις. διὸ κλοπεὺς ὁ μῦθος· τὴν δόσιν ταύτην οἰκείαν οὖσαν, ὡς ταῖς ψυχαῖς ταῖς εἰς τὸν ἀλλότριον αὐταῖς τόπον καταβάσαις, δολερὰ † Προμηθέως καταβάσαις. τὸ δ' αὖθις ἦλοι, τὸ μὴ τῷ ἀπατᾶν, καὶ ταύτῃ παρεθεῖναι τῷ δοκεῖσαι τὸν Δία ἐξαπατᾶν. Ἄλλως. τῷ φυσικῷ λόγῳ ἐπιπλέκει τὸ μυθῶδες, ὅτι τῷ ὀφέλειαν ἐκ τῆς μαλακίας ἀγνοεῖν· ἐπεὶ Προμηθεὺς ἠπάτησεν αὐτόν. δῆλον δ', ὡς παρεκδέδοται ἡ Θεογονία· ἐκεῖ δὲ πλείονα περὶ τῶν Προμηθέως λέγει, ὡς ἠπάτησε † Δία.

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι.] ἔστι μὲν πυρὸς ὄντως φυλακτικὸς ὁ νάρθηξ, ἡσίαν ἔχων μαλακότητα οἷον, καὶ τρέφειν τὸ πῦρ, καὶ μὴ ἀποσβεννύναι δυναμένῳ. ἐν δὲ τῷ μύθῳ † αἰδοῖα λαμβάνεται ὡς εἰκών. καὶ γὰρ ὅτι Διονυσιακὸς, ὡς καὶ οἱ τελούμενοι τῷ Διονύσῳ δηλοῦσι, ναρθηκοφορηθέντες, ὃς † αἰδοῖόν ἐστι ποιητὴς, καὶ προσάγει τοῦτο τῷ Τιτάνων τῷ Διονύσῳ. Τιτανικὸς δὲ θεὸς καὶ Προμηθεὺς, Ἰαπετοῦ παῖς ὤν, Τιτῶν ὄντως. Ἄλλως. μῦθος. κλέψας ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ, εἰς πόλιν ἦλθεν Αἰτωλίαν· ἀφ' ἧς ζωῆς τινὰ πόλιν κληθῆναι Πυρήνειαν. μέγα πῆμα.] † τὸ πυρὸς κλοπὴν μέγα πῆμα λέγει † Προμηθέως ἔσεσθαι, λαβὼν τὸ αἴνιγμα, τοῦτο † προνοουμένων τῶν † αὐτῶν ψυχῶν. ταύταις γὰρ ὄντως ἡ κάθοδος πῆμα καὶ τοῖς ἀνθρώποις, οἱ γεγόνασιν ἐκ τούτων † πεσουσῶν ψυχῶν. Τοῖς δ' ἐγώ.] τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς † ἀπολελαμένοις † ἄνωθεν κλαπεῖσαν ψυχὴν καὶ δῦσαι πεσοῦσαν δώσειν κακὸν, τοῦτ' ἔστι παιδαγωγὸν, ἵνα τὴν ἄλογον ψυχὴν, ἣ τοῖς πομπίοις βιώσεσθε τὸ ἑαυτοῦ ἀγαπῶντας κακόν. τῷ λόγῳ γὰρ ἡ ἀλογία κακὸν, ἀναγκαία ἡ ὅλως, ἵνα μὴ αὐτόθεν ἡ ψυχὴ καινουργῇ τῷ ζωαδίῳ. Ἄλλως. ἐὸν κακόν. ἐνταῦθα τὸ, ἐὸν, ἀχύμως κεῖται· ὤφελε γὰρ εἰπεῖν ζῴδιον τὸ γὰρ ζῷον αὐτὸν, τὸ δὲ ἐὸν αὐτῷ σημαίνει. μέμφεται δὲ τὸν Ησίοδον οἱ περὶ Ἀπολλώνιον, ὅτι ἐνικῶς αὐτὸ πληθυντικῷ ἐχρήσατο, ὁμοίως καὶ Κωμικὸς αἰτιᾶται διὰ τὸ αὐτό.

ὃν δ' ἐγέ κασι.] τὸ αἴθωνα ἦλοι, καὶ ὠργήτην † θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἐχρύψε.] ἀλλ' ἡ εἱμαρμένη τὸν αὐτῶν καὶ ἀτίεστον ἐκείνου βίον, ἀποκρύψασα ὀργισθεῖσα προσωποποιεῖται τὴν εἱμαρμένην καὶ ὀργὴν αὐτῇ περιτίθησιν ἔκρυψε † ὀργισθεῖσα, ὅτι ὁ Προμηθεὺς, ἤγουν ἡ προβουλὴ καὶ ἡ σοφία αὐτοῦ μέρος, ἡ ἀγκύλη καὶ δεισιφανὴς βουλομένη ἐξαπάτησε καὶ παρέβλεψέ μιν καὶ αὐτὴν † εἱμαρμένην. ἐκ ὑψηλοῦ καὶ περισφύρου τὸ πῦρ. ὅπερ καὶ δηλοῖ· ὑψηλὸς γὰρ καὶ μέγας ἦν τῷ Ἰαπετῷ, ἤγουν † κινήσεως † τῆς Προμηθεὺς ὁ ῥηθείς, ἤγουν ἡ ἡμῶν προβουλὴ καὶ σοφία ἔκλεψε, καὶ κλέψας κατήγαγε τοῖς ἀνθρώποις παρὰ Διὸς γαώμενον, ἤγουν † εἱμαρμένης, † μεγάλα βουλομένης. ἃ γὰρ καταβέπει ἡ † εἱμαρμένης βουλή. κέκλοφε γοῦν, ἐν κοίλῳ νάρθηκι. τὸν Διὸς αὐτὸν † τροπικέρωτα, ἤγουν τὴν, ἣν ἔφην, εἱμαρμένην εἶπε μεταφορικῶς, ὡς τρέπουσ' καὶ καταγωνιζομένην τὰς ἐναντίας, καὶ ἀπυχεῖς, δίκην κεραυνῶν. ἢ † τερπομένην καὶ χαίρουσ' τοῖς ἑαυτῆς κεραυνοῖς, ἤτοι ἐπάρσεσι, καὶ φαντασίαις. τίς δ' ἡ † πυρὸς κλοπὴ, μάνθανε. πρὶν μὲν ἡ † πυρὸς χρῆσις ἄγνωστος ἦν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ προμηθέστερον † δὲ ἀνθρώποις, χειμῶνος γενομένου, καὶ κατεψυγμένου δένδρα τινὰς, ὡς πλησιάσαντες ἐκείνοις † δὲ μὴν ἄϊδηλον ἔχον, μηχανῶνται φυλάξαι τὸ πῦρ. καὶ δὴ συμφοῖς τισι ξύλοις, καὶ νάρθηξι, δυναμένοις τοῦτο φυλάξαι, κατέκρυψαν. καὶ ἐφύλαττον πῦρ ἐπάρχον τὸ πρὶν ἔτι καταχθὲν, καὶ γεγονὸς ἐν χρόσει ἡμῖν ἐμιθόδην κλαπῆναι, παρ' εἱμαρμένης βουλὴν, ἀλλὰ † προτέρας. πρότερον γὰρ ἡμῖν εἱμαρμένον εἶναί φησι, ζῆν, ὡς πρὶν ἔφην, ἁπλῶς, καὶ δίχα πυρὸς καὶ τεχνῶν.

πηχεῶν. ἐπίεσε δὲ ὁ Ἐπιμηθεὺς ὁ ἀδελφὸς τὸν Ζῆνα, καὶ ἐκέλευσε τὸν πῆχυν καὶ τὰς πλάγας ἀπολαβεῖν παρὰ δὲ ἑτέρου πρὸ ἀλλήλου ἐρριμένη ἐστὶν ἡ πλάξ· καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ Ζῆνα ἐκεῖνον ἔδει, καὶ μὴ μέχρι πέντε Ζηνὸς ἀναμένειν. ἦν γὰρ ἡ ἀλληλουχία ῥητορικὴ καὶ σοφιστική ἐστιν, ἡ ἐκ τῶν ἐναντίων πυκνὰ λέγουσα καὶ τὰ τέτταρα διῆκεν, ἅπερ ἔφην ἐγὼ ἐκ τοῦ προοιμίου, καὶ ἐκ τοῦ βάθους ἀναφαίνεσθαι τὸ πῦρ Ζηνὸς ἕνεκα, ὡς καὶ παιδὸς ἐκείνου καὶ Ἡφαίστου λέγοντος ἐν τῇ Προμηθέως λύσει πλαδιῶσα· ἐν τῇ λεπτολογίᾳ δὲ ἧττον ἐφάνη ἐναντίον. Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ ἡ Εἱμαρμένη ἔμοιγε, φαίη τις ἄν, ὅτι μὴ καὶ αὐτὴ ἐξηπάτησε τὸν Προμηθέα. Ἔκρυψε γὰρ τὸ πῦρ ὁ αὐτὸς Προμηθεὺς ἀγνοήσας· τὸ μὲν καὶ ὅτου πῦρ αὖθις, οὐ δὲ ὁ Ζεὺς ποιήσας ἀπέκρυψεν ὁ αὐτὸς Προμηθεὺς ἔκλεψε, καὶ κλέψας κατέλαβε τοῖς ἀνθρώποις ἐν κοίλῳ νάρθηκι. Διὸς πρὸς] πρὸς μεμφόμενον τὸν Δία τὸν μισάνθρωπον. λαθὼν αὐτὸν τὸν Δία τὸν τῇ εἱμαρμένῃ, ταύτῃ ἐμοὶ δοκεῖ, ἐπιβουλεύσας. Ἴσως καὶ ἀφροσύνῃ] ὁ Προμηθεὺς τὸν, ἦγον ἡ ὑμετέρα σοφιστεία, ἐν χαλκῷ καὶ ἦγον ἡ ἀφροσύνη. Τὸν δὲ χαλκοῦν] τὸν δὲ σφυρηλατήσαντα ἀμήχανον πῶς ὀργανεῖσθαι ἢ ὅπερ ἀγάλματα σφύρας, καὶ ταύτας σιδηρᾶς ὑπομένη, καὶ πρέσαι καὶ ἀκμόνας ἐπ' εἰμαρμένῃ, ἐπεὶ τὰ μὲν ἄλλα ἀνάγκη ἐστὶν ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἐπιβουλεύσαι. ἐπιβουλεύσαι δὲ ὅτι τοῦ Προμηθέως ἐπιβουλεύσαντος ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἐπιβουλεύσαι ἐφησε καθὰ Ζηνὶ συλλογιστέον ἐστὶ καὶ ἐπιβουλεύσαι. Ἐοίκε δὲ αὐτῷ] αὐτὸ τὸ εἱμαρμένον τοῖς ἀνθρώποις δοῦναι τοὺς ὕστερον γεγονότας ἡμῶν ἐπὶ πολὺ τοῦτο μέγα κακόν. αὐτὸ γὰρ τὸ πρότερον βίον ἐξέπιπτε, καὶ τοῦτο τὸ πῦρ ἐφεῖτο, τέχνας δηλαδὴ ἕνεκα τοῦ μὴ ἐπὶ τὸν βίον, καὶ θέλγητρα, καὶ μαθεῖν ἄνθρωπον χαλκεύειν δηλαδὴ καὶ ἐκ ἀργοῦ συμφορᾶς, ὑδὲ πικράσεως. ἀναπαύεσθαι δ' ἄρα τὸ κτηματικὸν καὶ συλλογὸν τοῦτο τῆς διαγωγῆς, καὶ ὅπερον, διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς τεχνικὰ κλεπτόμενα ταῖς ἐλπίσιν. ὅτω μὲ ἡ εἱμαρμένη ἔφη, καὶ προστέτηκεν καὶ τῷ Ἡφαίστῳ τῷ μὲν Παιδεύσει ἐπιφθονεῖν, καὶ ἐπικομπάζειν χαλκῷ, ἤγουν ἡ πάντα διαπεπλασμένη τῷ βίῳ Ζωογονὴ τῆς τεχνῶν ἢ ἐκ παντὸς τῆς θεοῦ καὶ τῆς ἀνθρώπων διαμίσους καὶ Ἡφαίστου συγκεκραμένης, καὶ δόξης λαβούσης. ἐκ μὲν γὰρ πυρὸς Ἡφαίστου τὰ ὑλικὰ καὶ ὀργανικὰ ἐκ δὲ τῆς προνοίας Ἀθηνᾶς τὸ κατασκευαστικὸν καὶ ἀγχίνουν· ἐκ δὲ Ἀφροδίτης ἦγουν τῆς συγκράσεως τὸ ὠφέλιμον τὸ δ' ἀναιδὲς καὶ δραστήριον, καὶ ἐκ τῆς ἐμπορείας αἰτιώμεθα, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ, ἵνα τὸ σοφιστικὸν λάβῃ.

Ἐπεὶ δ' ἐκ πυρὸς καὶ προνοίας ἡ ζωὴ, ἦγουν τὸ κόσμιον ἐφάνη τῆς τεχνῶν, καὶ ὁ πολυσήμων ἴσως, καὶ ἡ σύνταξις πασῶν τῆς τεχνῶν ἐδιδάχθη καὶ παρὰ εἱμαρμένου, καὶ τοῖς μεταγενεστέροις ἐδόθησαν· καὶ ὅτις ὁ βίῳ συμφοραῖς ἐπιτιθέμενος ἢ ἀφ' ἑνὸς τοῦ Διὸς, ἤγουν τῆς εἱμαρμένης, καὶ ὁ χαλκὸς, καὶ αἱ λόγχαι, καὶ τὰ λοιπὰ προσεπιτείνοιεν ἂν τῷ εἱμαρμένῳ, εἰς διὰ πάντα ταῦτα δρῶσαν. τῶν δὲ παρὰ τοῖς ῥήτορα τὸ καθ' ἑαυτὸν χῶμα καὶ βίτου· ὅτω δὲ ὠφελεῖ τῶν. Εἰμὶ αὐθαδὴς καὶ φρονῶ τῇ εἱμαρμένῃ, ἐρθέγξατο αἱ καὶ ἀγχίνοιαν, ὅτι προέγνω πάντων ἐξ ἁπάντων γεγονότας οἱ ἄνθρωποι τὸ πῦρ κατέβαλον, καὶ τὰς τέχνας ἐπιχείρουν διὰ τέτταρα εὐεισκέτως, καὶ εἶτα αὖ διαπλάσασα τὸ Ζηνὸς ἄγνον· ὅτι κἀμοῦ ὄψεσθε δόσιν ὑμῖν, ὁ πρόθεσθε ἐν τῷ πυρὸς εὑρεθῆναι, τὰς τέχνας, ὑφ' ἃς ἀνάγκης καὶ ἀναίτιος, καὶ πᾶν τοῦτο τὸ εἱμαρμένον· ἀλλ' ἀλγήσετε ὀφθαλμῶν ἐν ἀλωσιανῇ ἀνείσῃ πόνοις, καὶ πικρίαις. Νεφηγερέτης δὲ καὶ τετραπέρασος Διὸς ὑπ' ὀργὴν, ὑπ' ἀσέβειαν, ὅτε τὸν μακάρων βασιλέα ἐκεῖνον, ὅτε ἄλλο ὑδέν, ὅτε τὸν νῦν λόγον ἀπαιτῆς, ἀλλὰ τὴν εἱμαρμένην, καὶ τὰς τῆς εἱμαρμένης νεῦ. διὸ τὸ νεφηγερέτης καὶ τετραπέρασος, ἵνα μὴ ἔξω εἰς ἕτερον. τὰ δὲ λοιπὰ εἰς μὲν ὅτα τῆς νῦν ὑποθέσεως, παρέντας καὶ ὑμῖν καταρχὰς ἀκαθέμιλον ὅτω σωθῆν, καὶ τὰ πρόσφορα τῇ ἐπῶν τοῖν, καὶ Διὰς καὶ Ἀθηνᾶς, καὶ Προμηθέως, καὶ τὰ ἕτερα· καὶ μὲν αὐτὸς τὴν πολυσημαντὸν τύπον πλανᾶσθαι, καὶ συγχύσεις τὰ ἔπη, καὶ τὴν διάνοιαν. ὅθεν καὶ, γὰρ αὐτῷ προκειμένῳ τοῖς ἔπεσι σημαίνειν, σκοπεῖν, ταύτῃ ἐπομολογῶ, καὶ πρὸς ταύτης διαλαμβάνω. τὰ δὲ λοιπὰ ἐκεῖσε ἀφίημι, τὰς ἀκροωμένους ὑπὸ βλάπτειν αὐτ' ὠφελείας ὑπὸ-

σαμαι, καὶ ἀρχῆθεν πολύτροπον τὸ ζυγόμαχον γένος. Τίς γὰρ κε εἴδεν, ὡς ἀλλ' ἀχθῇ περ ἐοντ' ὁ θεὸς νεμεσσήσεται καὶ τερπικεραυνος λέγη; ζωάγρει γὰρ τὰς ῥοφήλας, καὶ παταγεῖ καὶ τ' ξηρὸν τῇ κεφάλῃ ἐκθλίβων ἀέρα, τὰς πεφρικὰς ἀφαργάζη. τοῦτον δὲ καὶ τὸν οἴδαμεν Δία κελεύειν, καὶ ἀλληλοφαγεῖν ἀκεραίως, καθὰ καὶ αὐτὸς τοῖς ἑτέροις ἀπάντων. ἀλλ' ἐ γὰρ αὐτὸς τούτων, αὐτὸς ὁ τῆς εἱμαρμένης, ἢν ἀναγόρησά τε καὶ ὑπεκλόγισον.

Γ' απεπονίδη.]

Πάντ' ἂν ὁ Προμηθεὺς λάθοι βλασφημίας.
Καί τις θεράπων τοῦ ἑκάστου τοκτίδος,
Καὶ τὸν φορυτὸν εἰ θέλει ζωαγέτω.

Ἡμῖν δ' ἀνάγκη, προσφυῶς πάντα χαίρειν. Τεκμαίρομαι οἶδα κοίμησον τὸ Προμηθεὺς ὄνομα τοῦ ἐκ κινήσεως τῆς θερμῆς κοσμικοῦ ἕδρας, καὶ ἐπιτείνειν τῷ παντὸς, καθ' εἱμαρμένης βυλὴν μεγονῶν καθ' Ἕλληνας. ἐκ τοῦ βοᾶν διαμεσεσίαν, καὶ τοῦ ἀπάτην Διὸς ἀναπέμπω· αὐτὸς ἡμῶν ἀλληλοφαγεῖν ἐχθρὸν σοφιστικὸν γὰρ τοῦτο, καὶ τῇ θεογονίᾳ ἁρμόδιον. οἶδα καὶ θεογονικῶς Προμηθέα λεγόμενον ἄνθρωπον, ἐξ ἀρχοικίας τοὺς ἀνθρώπους μεταῤῥυθμίσαντα· ἂν δὲ διὰ τοῦτο πλάσαι τοὺς ἀνθρώπους μυθεύονται οἶδα καὶ ψυχικῶς Προμηθέα, τὸ μὲν ἀνθρώπων προβούλευμα καὶ τοῦ ἀφέγγους, Ἐπιμηθέα καὶ κινήσεως λογισμὸν παῖδα λεγόμενον, καὶ Κλυμένης δ' ἐξακούειν φρονήσεως· ἐ γὰρ Θέμις, ἤτοι ἡ γῆ, τὸ συγγενικὸν Προμηθέως μήτηρ δοκεῖ. Προμηθέως μὲν προβούλευμα τοῦτο φασὶν, ὡς ἔοικεν, ἐ δὲ λογισμοῦ κίνησις, καὶ περικινητικὸν περιφορᾶς. Ἐπιμηθέα δὲ λέγει, περὶ τὸ εἶναι καὶ ἑρμῆν καὶ πάντα αὐτοῦ ἀναφέρειν, καὶ ζητεῖν ἀεὶ πάντων. ἔστι καὶ ἕτερος παῖς τοῦ Ἐπιμηθέως τοῦτον, ὁ βραδυμήνης καὶ ὕστερος ὁ Ἐπιμηθεύς, ὁ μὲν τὸν ἄκαιρον τῶν καὶ τοῦ φρένησιν ἔχων φύσιν καὶ τὰ μέλλοντα ζυμβαίνειν μεταίσιον, ἀλλ' ὁ μὲν τὸ συμβῆναι εἰδὼς· τὸ δὲ ὡς ἀεὶ τοῦ εἱμαρμένης λέγειν ταῦτα, προσποιοῦνται φύσιν, ὡς ἔοικεν· εἰ δ' ἐκ ἦν ἀλληγορημένως τεθέν, τί ῥητορικὸν χῆμα τὸ καθ' ὑπόθεσιν λεγόμενον ὠφέλει ἐξευρεῖν· χλευάζειν γὰρ ἔοικεν ἡ θεογονία Προμηθέως καὶ τὸ ἀνθρώπου ἐφεύρεσιν. μεταβολὰς καὶ κλοπὰς φρενῶν εἱμαρμένης, τοῦ Διὸς λεγομένου, τὸ μεταπεπρᾶσθαι ὑπὸ τοῦ φροντίδος ταύτης ἐκείνου τοῦ μεστίζειν τὸν βίον διαγωγὸν ὑπὸ τῆς δίψεως τοῦ πυρός· ὃ καὶ τοῖς δίφυσι καὶ μεταμφιεσίροις γένεσι βλάπτει. δύσις γυναικὸς, ἀντὶ τῆς δυσέσεως τοῦ πυρὸς ἐν τοῦ τῆς εἱμαρμένης, ἤτοι τοῦ συμβάματος, ἀλλὰ τοῦ δευτέρου, τοῦ ἐκ τοῦ τυχόντος ἡμῖν συμβαίνειν τοῦ βίου παντὸς ἐπιβάσιμα· καὶ τὸ πυρφόρον καὶ ἄβρον, ὃ ἁπτόμενος ἀγαπῶντες καὶ καταδύοντες ἐ μικρῶς ταλαιπωρήσθαι, καὶ κακῶς πάσχομεν· τὸ δὲ κινήσεως πᾶσαι λέγειν. ἢ τὸ Προμηθεῖ μᾶλλον ἁρμόσει δακρύων δεῖται.

Ὡς ἔφατ' ὠκ δ' ἀγέλασεν πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] καὶ τοῦτο ἡ προσοποιία, καὶ σχῆμα τοῦ καθ' ὑπόθεσιν ὄντος· αὐτὸ, εἰ ἦν αἴσθησις τῇ εἱμαρμένῃ, ἀγέλασεν ἂν τοῦ φθόνου. πατέρα δ' ἀνδρῶν καὶ θεῶν τοῦ εἱμαρμένου λέγει, ὅτι καθ' Ἕλλησιν τοὺς, εἱμαρμένης βυλῇ εἶ τε θεοί, ἤγουν τὰ στοιχεῖα, καὶ οἱ ἄνθρωποι γεγόνασιν. ἢ τὰ ἐν τοῖς στοιχείοις γινόμενα, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συμβάματα· ἢ ἄμβροι, χειμῶνες, σεισμοὶ, λοιμοὶ, καὶ τὰ δύσεα, καὶ ἀνθρώπων ἀβουλίαι καὶ δυσβουλίαι, καὶ ἀτυχίαι καὶ ἀπυχίαι. Πεῖσε δὲ Ζαρδονικὸν γέλωτα, οἱ σοῦν δέον μεν·

Σαρδόνιος ἔστι τοῦ Γιγαντοφόνου,
Ἐν ᾧ βοτάνη φαρμακὴ γῆς ἐκφύεται,
Σφηκοειδὴς, Σαρδάνιον καλουμένη.
Βεβρωμένῃ τοῖς ἀνοήτοις ἀοτίνα
Σπασμοὺς τε ποιεῖ, καὶ γελᾶσθαι ὑμφάσεις,
Καὶ στέρησιν βίου, καὶ γελάσιμον μόρον.
Ἄλλοι δὲ φασὶ Σαρδανίους τοὺς βαρβάρους
Γράσθαι ἀοτίνῃ τὰς ἡμέρας ἐχάτας
Ἄγειν καθέδρας εἰς ἀσκρημνον τόπον·
Κτείνειν δὲ τούτους ἐν γοναῖς, καὶ λίθοις,
Ἔωθεν ῥίπτειν ἐκ πετρῶν τοὺς δυσμόρους,
Γηθοῦντας οὕτω παιδιᾶς παίζειν τέλος.
Ἄλλοις δὲ τοὺς δικάζοντας ἀρέσκειν πάθος
Γελᾶν, ὁρῶντας γνώμης ἀκριτίας,
Καὶ τοὺς κλίστας καὶ τροφεῖς τῶν ἐγγόνων.
Οὕτω μὲν ὁ Σαρδάνιος γέλως ἔχειν δοκεῖ, ἐν ὁ πάντες φασὶ γελᾶσαι αὐτὸν τοῦ εἱμαρμένου, εἰ ἐφ' ἑαυτῷ ἐγένετο αἴσθησις. διὰ καὶ πάσης θεοῦ καὶ ἀνδρῶν εἶπεν, ἢ ἐγένετο ἀρέσκεσθαι.

Ἥφαιστε.

Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα
Γαῖαν ὕδατι φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
Καὶ σθένος, ἀθανάτῃσι δὲ θεῇς εἰς ὦπα ἐίσκειν
Παρθενικῇς καλὸν εἶδος ἐρατεινόν· αὐτὰρ Ἀθηνέῃ
Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν·
Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοκόρους μελεδῶνας·
Ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον ἠθείην τε τροπήλιστον τε·
Ἑρμείην ἤνωγε διάκτορον Ἀργεϊφόντην.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ὑπίθοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.
Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
Ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήν γε
Ὧραι καλλίκομοι ἐστέφανον ἐαρινοῖσι·
Πάντα δέ οἱ χροῒ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθηνέη.
Ἐν δὲ θεὰ οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργεϊφόντης
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους καὶ δόλιον ἦθος
Τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δὲ θεαὶ φωνὴν
Θῆκε θεῶν κῆρυξ. ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα
Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσε,
Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργεϊφόντην,
Δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον, οὐδ' Ἐπιμηθεὺς
Ἐφράσατ' ὡς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς, μήποτε δῶρον
Δέξασθ' παρὰ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμψαι
Ἔξοπίσω, μήπως τι κακὸν θνητοῖσι γένηται.
Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχε, νόησε.

Vulcanum vero ingenuem iussit, quam celerrimè
Terram aquæ miscere, hominisque imponere vocem,
Et robur, immortalibus vero deabus facie assimilare
Virginum pulchram formam peramabilem, ac Mineruam,
Opera docere, ingeniosè telam texere:
Et gratiam circunfundere capiti, auream Venerem.
Et desiderium molestũ, & membra fatigantes curas:
Imponere vero caninamq. mentem, & furaces mores
Mercurium iussit, nuntium Argicidam.
Sic dixit. illi autem obtemperarunt Ioui Saturnio regi.
Moxque ex terra finxit inclytus vtrinque claudus
Virgini verecundæ similem, Iouis consilijs.
Cinxit vero & ornauit dea glaucocula Minerua:
Circum vero Charitesque deæ, & venerandа Suada,
Monilia aurea posuerunt corpori. ipsam porro
Horæ pulchricomæ coronarunt floribus vernis.
Omnẽ verò illius corpori ornatum adaptauit Pallas Minerua.
At in pectore sane nunctus Argicida
Mendacia, blandosque sermones, & dolosos mores
Collocauit Iouis consilijs grauistrepisſed vocem vtique
Imposuit deorum præco. appellauit autem mulierem hancce
Pandoram: quia omnes cælestiũ domorũm incolæ
Donum contulerunt, detrimentum hominibus curiosis.
At postquãm dolũm pernicioſum & ineuitabilem absoluit,
Ad Epimethea misit pater inclytum Argicidam
Munus ferentem, deorũ celerem nuncium. neque Epimetheus
Cogitauit quod illi præcepisset Prometheus, ne quãdo munus
Susciperet a Ioue Olympio, sed remitteret
Retro, necubi mali quippiam mortalibus fieret.
Verum ille susciplens, cũm iam malum haberet, sensit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσεν.] ἡφαιστος τὸ παλαιὸν ἐκάλει, καὶ ὁ παῖς παρὰ τὸ πυρὸς ἐργαμένας τέχνας ὀπαδὸς Διός· ὃν Ὅμηρος μὲν Ἥφαιστον καὶ Διὸς υἱὸν λέγει· ἔστι δὲ μύθος τὸ Ἥφαιστον κλυτὸν ἐν φιλότητι μιγῆσαι Γῇ καὶ τεκεῖν τὸν τῶν τεχνῶν ἐπιστάτην δηλονότι λέγων· ὃν ὁ Ζεὺς ὑπέταξε τῇ Παιδείᾳ πλάττειν, εἰς τὰς τέχνας ἀλληγορούμενον. ζωὴν δὲ δίδωσιν αὐτῷ καὶ τῇ Ἀθηνᾶ τῇ αὐτῇ

ἔσαν τὴν φρόνησιν. δεῖ γὰρ τὴν τέχνην φρονίμως, ἵνα τὰ δυσάλυτα, καὶ ἵνα κόσμια ἐξεύρῃ τὰ τυχόντα γάμου. ἄδικα αὐτὸν ἦν καὶ δύσερα ζῶντα καὶ χαμαὶ, καὶ τὴν παιδιὰν τῆς ἔριδος διδάσκει. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ἐπαγωγὸν δεῖ παρεῖναι τῇ τέχνῃ καὶ χαρίεσσα, τὴν Ἀφροδίτην εἰσάγει, χάριν φυτεύσασαν τῇ κεφαλῇ τῆς Πανδώρας. τὴν Ἀφροδίτην δ', ἐπεὶ γυναῖκα αὐτὴν ἔπλασεν· ἡ Ἀφροδίτη δ' ἐφορᾷ τὰ γυναικεῖα χαίροντα. καὶ ἐναντίως ἡ τοῦ Ἀθηνᾶν, ὅτι τάξας ἔργα ταύτην διδάσκει, καὶ πηνίον πλέκειν ἐδίδαξε, καὶ ὑφαίνειν. τὴν δὲ Ἀφροδίτην οὐδὲν ἔργον μέλει· μόνον γὰρ ἐπάγει, ἔρωτα δὲ καὶ πόθον ἐνίησι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ γοητείαν καὶ μανίαν ἐμποιεῖ. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ἐπαγωγὸν δεῖ παρεῖναι τῇ τέχνῃ καὶ χαρίεσσα, τὴν Ἀφροδίτην εἰσάγει, χάριν φυτεύσασαν τῇ κεφαλῇ τῆς Πανδώρας. τὴν Ἀφροδίτην δ', ἐπεὶ γυναῖκα αὐτὴν ἔπλασεν· ἡ Ἀφροδίτη δ' ἐφορᾷ τὰ γυναικεῖα χαίροντα. καὶ ἐναντίως ἡ τοῦ Ἀθηνᾶν, ὅτι τάξας ἔργα ταύτην διδάσκει, καὶ πηνίον πλέκειν ἐδίδαξε. τὸν δὲ Ἑρμῆν ταῦτα διδόναι φησὶ παιδί, ἐκ ἔξω λόγου. Ἑρμῆς γὰρ ὁ αὐτός ἐστι τῷ λόγῳ τοῦ λόγου δ', τὸ μὲν ὅτι ἐνδιάθετον, καθ' ὃ πειθοῦς ἦθος φαίνεται καὶ πλοῦ. τὸ δ', προφορικόν, καθ' ὃ λόγοι προφέρονται ἀληθεῖς, καὶ ψευδεῖς, καὶ ἀπατηλοί, καὶ ἀπατεῖργοι. αἱ ὧραι δ' περιέφερον αὐτῷ, αἱ ζῶσι καὶ θάλλουσι τοῦ χρόνου. αὗται γὰρ πολλῶν τεχνῶν ὕλην παρέχουσι, καὶ ἄλλως δὲ τὰ μεγάλα ζῶα μᾶλλον τρέφεται πάσης ῥᾳδίως ταῖς τέχναις. ἢ μὲν, εἰς ζύσασιν, ταῖς δ', εἰς χάσιν. Κληρονόμους δὲ λέγει αὐτὰς οἰκείως· κομῶσι γὰρ πᾶς φυτοῖς. Ἀνθεῖν δὲ λέγει στεφανοῦν, ἀπὸ τοῦ ἀκολουθοῦ· αἱ ὧραι γὰρ τοὺς ἀπάλλοντας ἢ ἄνθεσι στεφανοῦσιν; καὶ τὸν στέφανον δὲ ἀπὸ ἐαρινῶν πλέκουσιν ἀνθέων, ἀκολούθως καὶ τοῦτο. καὶ τῷ ἔαρι γὰρ τὰ φυτὰ ἀνθεῖ, ἀφ' ὧν οἱ στέφανοι πλέκονται. ὧν κλυτόν] ἦγουν εὐφήμων πάντων, ἢ φημιζομένων. ὅτις τέτυκται] ὅτι τέτυκεν ἔχει τὸ ὅτι· ὅτι δ' ἔχον, μὴ ὑπάρχοντα τίθεται καὶ φύσει ἡ κενὴ ζωηθεία, καθὰ λέγει καὶ τὸ ὑπώπτης ὑποδητικόν, ὅτι ὑποδητικῶ. αὐδὴν] αὐδὴ ἡ ἐναρθρος φωνὴ ὑπὸ ποιητῶν φθέγμα τὸ αὐτὸ ὑπὸ τοῖς κοινοῖς. ἐν ταῦτα δ' αὐδὴν ἐ τὴν φωνὴν λέγει ἀλλὰ τὰς ἄρσεις τῆς φωνῆς καὶ ἐ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην μελῶν ἁρμονίαν. εἰς ὦπα.] ἀντὶ τοῦ εἰς ὄψιν· ἀπὸ τοῦ ὁρῶντος ὀφθαλμοῦ τὸ ὁρώμενον. Καὶ πόθον ἀργαλέον.] ἤγουν ἀνιαρὸν ἄλγος ἔχοντα ἔπος δὲ τὸ πόθος ἄλγος· πόθος δέ ἐστιν ὀπτασία ἀπόντων καὶ ἀγνοουμένων καὶ ἀφανῶν· ἢ ἐπιθυμία ἐστὶν ἐν λόγοις ὀρθοῖς· ἢ ὄρεξις ψυχῆς καὶ κίνησιν ὅτι τι, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ θυμοῦ ἢ τῆς ψυχῆς κίνησις καὶ ζέσις· ὁ γίνεται ἀπὸ τοῦ θυμοῦ τὸ ὁρμᾶν. ὁ δὲ ἔρως, ὅτι ἐπιθυμία ἐστί, καθά φησιν ὁ Πλάτων. ἔρως δὲ, πάθος ἔξωθεν διὰ ὄψεως ἐμμάτων τῇ ψυχῇ προσγινόμενον. διὰ ταῦτα φησὶν ὁ αὐτὸς Πλάτων, ὅτι σοφοῦ ἐστι τὸ μὴ παλαιὸν ἐκαλεῖτο τὸ ἐρᾶν οὐ φησὶν αὐτὸ νῦν ἐκλαμβάνειν· νῦν δὲ ἔρως κέκληται διὰ τὴν τοῦ ω εἰς τὴν ου μεταλαγήν, καὶ γλυκύπικρος μελεδώνας.] ἤγουν τὰς τὸ ζῶν κλονουμένους ποιεῖν· δὲ τὸ κλονοποιεῖσθαι καὶ κυμαίνεσθαι. ἀφ' ὧν ἐ καὶ πεσόντος. καὶ ἐ τὸν κυμὸν δηλονότι ἀναιδῆ ἔχοντα, ἀπὸ τῆς κυνὸς κυμοῦ. ὡς ἀπὸ τοῦ χρυσὸς χρύσεος, καὶ ἄργυρος ἀργύρεος· μετωνομασμένως. ἀπλοποιοῦν.] τὸν δὲ πλοκὴν τὸ ἢ ἐν πλοκῇ ἐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ πλεκτικὸν ἔχον δύναμιν. ὡς δὲ ἔνδροσον παντὸν τὸ δροσερόν. μετωνομασμένως ὅτι, ὅτι καὶ ἀπλοποιοῦν τοῦτον τὸν πλεκτικὸν καὶ ἀδιάπτωτον μὴ ἔχοντα δύναμιν. Ἑρμείλιον] Ἑρμείας πυκτικὸν· ἑρμῆς κοινῶς· διάκτορον.] διάκτορος, ὁ μεγαλόφωνος. πλουτοδότειρα δ' ἐν ἔπεσι τὸ κ, ἀποκοπὲν τῆς ἀλυκτοπόδη. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ διάκτορον ἁλίγκιον ὅτι φωνῆς ἐκτόπου καὶ ἰσχυρᾶς· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ ἄλυτος καὶ τοῦ πέδη. Ἀργειφόντης δ', ὡς τὸν Ἄργον τὸν πανόπτην φονεύσαντα ὑπὸ Ἥρας φύλακα γάμου. ἢ ἀπὸ Ἀργοφόντης, ἤγουν πανόπτης Ἀργειφόντης. ἀμφιγυήεις.] γῶαι αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες· ἀφ' ὧν γυῶν, τὸ τὰ σκέλη ἐλαφρὰ, καὶ ἀμφιγυήεις ταύτην τὴν χωλοποδίαν ἤγουν τὰς πόδας βεβλαμμένας καὶ χωλάς· ἀνομάζει δὲ τέχνην τὴν ὁπλοποιίαν, καὶ πῦρ ἡμῖν πῦρ, καὶ ὁ ἐπιστάμενος πῦρ διὰ τὸ πυρὸς ἐργαζομένων τεχνῶν. τὸ μὲν ὡς ἀνὰ τῆς πῦρ ξύλον ἢ ἄνθρακα ἢ ἄνθεσιν ἀμαυρούμενον, ἔχει ὁ βεβλαμμένος τὰς πόδας καὶ μὴ ὄντος πρὸς τὸ σκέλος τῷ, ὁ δὲ, ὡς ἐπιστάμενος καὶ ἔχων τέχνην ἀπὸ τοῦ πυρὸς καθὰ εἰρηται, συμβολικῶς ὀνομάζομεν. ὦπα βαρύκτυπον λέγει ὁ Ζεύς, ἐχ ὅτι αὐτὸς κτυπῶ, ἀλλ' ὅτι αἴτιός ὅτι τοῦ βαρυήχου βροντῶν. αἰδοίη.] ὡς γελοῖος ὁ ἄξιος γέλωτος, οὕτω καὶ αἰδοῖος ὁ αἰδοῦς ἄξιος· αἰδοῖος δέ ὅτι τίς τινι ἢ δι' ἃ ἔχει ἀγαθά, καθ' ὃ λέγει ἐντεῦθεν τὸ αἰδοίη· ἢ δι'

ὁ εἰς

ἐ ἵνα αὐτὴν ἐξημῶσιν ὁ αἰδήμων. φαίνεται δὴ τὸ αἰδοῖον γαυτὸν εἶναι τῷ αἰδέσιμον· πλὴν ὅτι τὸ μὲν ὅτι πρακτικόν, αἰδοῖον· τὸ δὲ παρὰ τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει. αἰδήμων δὲ ὁ εἰδὼς αἰδεῖσθαι. Τὸ πᾶν δὲ τοιοῦτον· ὅπως ἔφη πλαστὸν δὲ ἐγέλασε γέλωτα ὁ πατὴρ ἀνδρῶν καὶ θεῶν· τὸν Ἥφαιστον δέ, ἐξ οὗ φήμη περᾷ, ἐκέλευσε γλῶ ὕδατι μιγνύναι ὅτι πάγιος, ἵνα μὴ πλὸν ποιεῖν ἐνθεῖναι δὲ αὐτῷ ἁρμονίαν μελῶν ἀνθρωπίνων καὶ δύναμιν· ὁμοιοῦν δὲ τὸ πλάσμα εἰς ὄψιν ταῖς ἀθανάτοις θεαῖς δὲ παρθένους· τυτέστιν εἰς τύπον παρθένου αὐτὸ ποιεῖν, κατ' εἶδος εὐμορφον, ἐπέρασεν. τῷ Ἀθηνᾷ δὲ ἐκέλευσε διδάξαι αὐτῷ τῷ ὑφὸ τοῦ Ἥφαίστου πλεκθησομένῳ παρθένον, ἐργασίας λέγω, ὑφαίνειν ἰσον πάνυ ποικίλον· καὶ τῷ Χαριτε καὶ λαμπρὸν Ἀφροδίτῃ ἐκέλευσε περιχέαι τῇ κεφαλῇ αὐτῆς χάριν, καὶ πόθον ἀλγεινόν, ἵνα πόθῃ δηλονότι καὶ ποθῇ, καὶ φροντίδας κναφώσας τὰ μέλη. τὸν Ἑρμῆν δὲ τὸν διάκτορον τὸν Ἀργεφόντην ἐκάλεσεν, ἤγουν ἐκέλευσεν ἐνθεῖναι αὐτῇ κυνὸς ἀναίδειαν, ἔχοντα νοῦν καὶ ἦθος κλεπτικὸς καὶ ἐξαπατητικὸς μετέχειν δυνάμεως. Οὕτως εἶπεν. οἱ δὲ ἐπείθοντο τῷ διὶ τῷ υἱῷ τοῦ Κρόνου τῷ ἄνακτι, αὐτίκα δὲ ἔπλασεν ἀπὸ τῆς γῆς ὁ κλυτὸς Ἥφαιστος, ἤγουν ὅ φήμη φέρει, πλάσμα ὁμοιον παρθένῳ αἰδοῦς ἀξίᾳ, διὰ τὸν βουλὴν τοῦ Κρονίδου.

ἔζωσε δὲ καὶ ἐστόλισεν αὐτὸν ἡ θεὰ ἡ Ἀθηνᾶ ἡ ὀξὺ ὁρῶσα καὶ σιλπνόν. Περιέθεσαν δὲ τῷ χροΐ αὐτοῦ, αὐτὰ τοῦ τῷ τραχήλῳ, αἱ θεαὶ αἱ Χάριτες, καὶ ἡ σεβασμία Πειθώ, αἱ μὲ ἵνα χαρεισάτη δηλονότι ᾖ, ἢδ' ἵνα πείθῃ, ὡς ἡ κεκοσμημένη γυνὴ πείθῃ τὸν ἄνδρα εἰς ζωνοσίαν, ὅρμους χρυσοῦς· ἤγουν περιτραχήλιον κόσμον. Περιέστεφον δὲ αὐτὸν, ἤγουν ἐστεφάνων, αἱ Ὧραι αἱ κεκτημέναι. ὡς γυναῖκας γὰρ αὐτὰς ποιοῦσι, ἄνθεσιν ἐαρινοῖς. πάντα δὲ στολισμὸν ἐφήρμοσε τῷ ζώματι αὐτοῦ ἡ Πομπὰς Ἀθηνᾶ· ἐν δὲ τοῖς στήθεσιν αὐτοῦ κατεσκεύασεν ὁ διάκτορος Ἀργεφόντης ψεύδη τε καὶ λόγους ἀπατηλούς, καὶ παρακλοπικὸν ἦθος, διὰ τοῦ βουλὴν τοῦ Διὸς τοῦ τὰ βαρυήχων βροντῶν αἰτίου. ἐκέκτητο δὲ αὐτῇ ὁ αὐτὸς Ἑρμῆς, ὁ κῆρυξ τῶν θεῶν, φωνὴν, ἀνθρώπων δὲ καὶ τοῦ τὰ θηρία ὀνόματα ἔχοντες δῶρον αὐτῇ ἐδωρήσαντο, εἰς βλάβην τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἐφεδρεύσιν. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον. δόλος μηχανὴ κακὸν ἔχουσα ἀγαθῷ δοκεῖν κεκαλυμμένον. ἀπάτη, ὅταν τὰθη τὶς ὑφ' ἑτέρου τι παραγαγεῖν. πλάνη δὲ, ὅταν ἀφ' ἑαυτοῦ τὶς λάθῃ ἐπιτραπεὶς τῷ φερομένῳ, καὶ φέρηται ἀλλοκότως ὁδούς. δοκεῖ δὲ ὁ δόλος διαφέρειν τῆς ἀπάτης τῷ, τὸν μὲν δόλον τῷ βλάψαι πάρεστ' ἔχειν ἢ μηχανᾶσθαι. τὴν δὲ ἀπάτην οὐκ αὐτὸ τοῦτο φεύγειν ἔχειν, δηλονότι τὸ βλάψαι. εἰ καὶ ἔστιν ὅτε καὶ τούτου σοχάζεσθαι, ἀλλὰ τῷ λαθεῖν ἁμαρτεῖν εἰς ἃ βούλεται. καὶ ἡ μὲν ἀπάτη ἐστὶν ὅτε καὶ ἐπ' ἀγαθῷ γίνεται, ὁ δὲ δόλος οὐδέποτε.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε.] τῷ ἄλογον ζῴῳ δεῖ σωματικῷ εἶναι. διὸ καὶ γῆς καὶ ὕδατος χρεία, καὶ τῆς φυσέσεως, ᾗ ὁ Ἥφαιστος πέπεικεν. σωμάτων γάρ ἐστιν ὁ θεὸς ποιητής. ἐπειδὴ οὐχ ἁπλῶς ποιεῖ ψυχῆς ἄλογον ζῶμα, ἀλλ' ἀνθρωπίνης, ἐντίθησι τῷ ζώματι τούτῳ ζωτικῷ δυνάμει ἀνθρωπίνης φωνῆς· ἐλπίδας δὲ ὑφὸ τῶν τεσσάρων στοιχείων τὰ δύο, ὡς στερεώτερα καὶ παχύτερα καὶ συγχωνῆ πρὸς τὸ ζῶμα τοῦτο μάλιστα τὸ ζωόδετον, ἅμα δὲ τῷ λόγῳ, καὶ τὸ ἔργον φοβῆται, καὶ ὅπερ Προμηθεὺς, ἀλλ' Ἥφαιστος ἔπλασε φωτὸν, δῆλον ἐντεῦθεν. ἡ δὲ αἰτία τῆς παρεκβάσεως, ὅτι θέλει βεβαιῶσαι τὸν λόγον τὸν ἴδιον, δι' οὗ πρὸ εἴρηκε τὸν Διὰ κρύψαι τὸν πῦρ. Τὸ δὲ ὕδωρ, ὑπὸ τῆς ὑδρο δυθείας, ὡς βέλος. τῷ γὰρ τῷ ὕδατι φυράσαι τυτέστι πλὸν ποιῆσαι, Αἰολικῶς. γέγονε δὲ κατὰ μεταπλασμὸν, ὑπὸ τοῦ εἰς ας ὑδτέρων, εἰς ος, ὕδας, ὕδος, ὡς κῶας κῶος, κάσσον ἐν χαλκοῖσιν· δέμεν ἀυδλίῳ.] ἀυδλιὸν δὲ νῦν, οὐ τὸν φωλεὸν λέγει, ἀλλὰ τὸν τόπον τῆς φωνῆς, ἤτοι τὰ φωνητικὰ ὄργανα. ἀθανάτοις δέ.] δαιμόνιον ὄντως ἐστὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ζωῆς τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς θῆλυ· διὸ καὶ τῷ ζωτικῷ ἔοικε τὸν ἀνθρώπου ὁμοιότητα καὶ δύναμιν ἀνθρωπικὴν, καὶ ταῖς ἀθανάταις δὲ θεαῖς ἔοικε κατὰ τὸ εἶδος. μέσον οὖν πως ἐστὶ θείων καὶ ἀνθρωπίνων συστάσεων, ὡς ἡ λογικὴ θεῖόν ἐστιν ἁπλῶς ἐκ τῶν θεῶν. ἐοίκαμεν δὲ καὶ τῇ ἐν τῷ λόγον θείοις καὶ τὸ ἄλογον, δαιμόνιοις· καὶ τὸ σωματικὸν εἶδος, ἀνθρώποις πῆχες.

Παρθενικῆς κελὸν εἶδος.] ἢ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ἀδιάφθορον, ὃν ἀπὸ τῆς ἡμέσεως μετέχει πρὸς πάλλους. ὅπου τε ἢ μέχρι ζώματος ἥκει τὸ κελόν· μόνη γὰρ αἰσχρὰ ἡ ὕλη, διότι αἰσθητός. Ἔργα διδασκήσει.] ἔστι γάρ τι τεχνικὸν ἢ ἐν τῇ θήλει τῆς ψυχῆς τῷ ἀλόγῳ καὶ τὸ τῆς φαντασίας διμήχανον ἢ ἀναπτωτικὸν, ὃ δὴ ἢ αὐτὸ φαίης ἂν Αθηναϊκὸν εἶδος διδασμα. καθὸ ἢ ἐν ἀλόγοις ζώοις ἔστι τὸ φιλεργὸν ἢ τεχνοειδές. ἢ τις ἢ νῦν διὰ ταῦτα τὴν φαντασίαν ὠνόμασεν. ὕπως ἔν ὑφαντικὸν τὸ ἄλογον ἢ ἐν ἡμῖν, ὡς ἐν αὐτῷ ἀράχνη. ἀμφιχίαι πέφαλῃ.] σαφῶς ταῦτα προσήκει τῷ ἀλόγῳ ἢ ἐν ἡμῖν· προσαγωγὸν γάρ ὅτιν αὐτῷ τὸ φιλήδονον τῆς πολλῶν, ἢ ἐπέρασον τοῖς μὴ κείνοις ὀρθῶς. διὸ ἢ τὸν ὠδὸν αὐτῷ εἶπεν ἀργαλέον, ὡς οὐκ ὄντα καθαρὸν, ἀλλ' ὑλικὸν, ἢ διὰ τοῦτο χαλεπὸν ἢ τὰς γηροκόμους μελεδῶνας, ὡς τὰ γῆρα κοσμήσας. τὸ γὰρ κοσμεῖν ἢ κληδόνιν οἱ παλαιοὶ χορεῖν ἔλεγον· τὸ δὲ διδασκῆσαι ἀπὸ τοῦ διδασκῶ γέγονε σκιασμένη. Ἄλλως γηροκόμους, τὰς εἰς χόρον ἀγούσας τὰ χῆρα, ὅπερ τὰς μέχρι κόρης ἐκθύσας τὰ μέλη· ἢ τὰς φροντίδας τὰς καταθύσας τὰ μέλη τοῖς χρωμένοις ἀπολουτί. ἢ μελεδῶνας τὰς τηρούσας τὸ ζῶμα, ὅθεν τὸ φροντίζειν ἀπὸ τῆς χαρᾶς· γυναικὶ γὰρ ὃ δὴν μέλλει ἄλλο ἢ μόνον τὸ ζῶμα καταπόρως τηρεῖν, ἢ ὅτι παιδίτιον τοῖς ἀνδράσι φροντίδων εἰσίν. κυμεόν τε νέον.] εἰκότως ἢ ταῦτα φέρειν ἂν εἴποις εἰς τὸν ἐν ἡμῖν ἄλογον ζωὸν· ἀναιδῆ μὲν ὄντα ὡς κατιξαινομένῳ τῷ λόγῳ πολλάκις καὶ μὴ ὑποπιλλομένῳ τὸ τῇ φύσει χρεῖττον· ἀπατηλὸν δὲ τῇ ἐν ἐκείνῳ δυνάμενον κεῖσθαι ἢ γοητεύουσαν ταῖς ἡδοναῖς.

Χάριτές τε θεαί.] Χάριτές εἰσι τρεῖς· Πειθὼ, Ἀγλαΐα, ἢ Εὐφροσύνη· Ὧραι τρεῖς· Εὐνομία, Δίκη, Εἰρήνη. Οὐρεσιφοίτης.] ἐπεὶ δὲ ἡ γυνὴ κεκοσμημένη πείθει τὸν ἄνδρα πρὸς ζωώσιας τάχος. Σαπφὼ δέ φησι τὴν Πειθὼ Ἀφροδίτης θυγατέρα· ἢ τὸ εἰσαεινοῖσιν, ὑπὸ τῶν πλησιεστάτων τὰ ἄνθη τὰ ἐπὶ χαμαὶ λέγει, ἢ τὸ, Πάντα δὲ οἱ χροΐ, ἀντὶ τοῦ πολύτον. Κόσμον δὲ τὸ ἱμάτιον λέγει, ἐπεὶ δὲ τὸ ζῶμα κοσμεῖ. ἐφήσεται δὲ, ἐπεὶ μὴ μηχανῆς.

Ἐν δ' ἔργα οἱ πάθεται.] ἢ ταῦτα ἀληθῆ πρὸς τὸν λόγον. τὸ γὰρ ἐν αὐτῷ γνωσκῶ ἢ ἐφάπτεται τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ φαντασίας ἴσως ψευδοῦς ἀναπεμπούσης τὸν λόγον, ἢ ἐπ' αὐτὰς ἐπιπτέψουσιν αὖ. Ἀργειφόντης.] πῶς ἢ ἄνω μὲν Ζεὺς Ἡφαίστῳ ἐπέλασεν ἐνθεῖναι φωνὴν, νυνὶ ἢ ὁ Ἑρμῆς ἐπιτίθησι. ῥητέον ἔν, ὡς τὸ μὲν ἐνδιάθετον ἐκεῖνος· τὸ ἢ προφορικὸν, ὁ Ἑρμῆς ἐπιτίθησιν.

Ἐν δ' ἔθεσ φωνήν.] τοῦτό πως ἀσπιλον φαίνεται δὲ δόσιν αὐδὴν τῇ γυναικί· εἰ ἢ καὶ τοῦτο γνήσιον ἦν τῆς Ἡσιόδου, τὸν Ἥφαιστον τὸ ὄργανον ἐρεῖν ὑποφῆναι τῷ λόγῳ, δι' ἧς δυνάμεως ἢ συμφθέγγεσθαι τῷ λόγῳ. ἢ ἢ Ἑρμῆν αὐτῷ δοῦναι ἢ δύναμιν ἢ λογοειδῆ· λόγων γὰρ διακόσμησις ἐστὶ ὁ θεός. Παυσώλειον ἢ, ἢ ὅτι πάντων δῶρα ἔλαβεν, ἢ ὅτι δῶρον πάντων τῶν θεῶν. ἀλφεσῆσι δὲ, τοῖς πλανοποιοῖς ἀπάταις καὶ ἀρπακτικοῖς.

Εἰς Ἐπιμηθέα.] Θεὸς τίς ὅτι ἢ ἐστὶ, λογισμῷ μὲν αὐτὸς, ἀλλ' ὡς ἢ προνοητικὸς τῆς ἀκαιρομένων, ὡς ὁ Προμηθεύς. ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ μόλις ἐκ τῆς ἀπορίας ἀντὶ ἑαυτὸν διαφέροντος. ὅθεν ἐκεῖνος μὲν προμηθεύεται. μὴ δέχεσθαι τὸν γυναῖκα, δεξάμενος ἢ ἐστὶ τότε δὴ μανίας τὸ κακόν. ἃ δὴ πάσχουσιν αἱ ψυχαί· τούτων δέ, αἱ μὲν νοερώτεραι ἢ σὺν τῷ παθεῖν ἀποσκεδάζονται τὸν ἀλογίαν· αἱ ἢ ἀνθηρότεραι μόλις ἐκ τῆς σὺν αὐτὴν τὸν ἡδονὴν κοινωνίας εἰς ἔννοιαν ἄγονται τῆς ἀπ' αὐτῆς κακοῦ. ἃ ἢ αἱ ψυχαὶ πάσχουσιν, ὁ μῦθος δὴ τὰς προνοοῦντας αὐτῶν ἀνατέμνουσι θεούς. Ἄλλως. Εἰς Ἐπιμηθέα· εἰς τὰς ἀπρονοήτους ἀνθρώπους, ἢ ὅτις, ἀντὶ τῆς προ. ἔστι ἢ τὸ σχῆμα Ἀττικὸν, ὅμοιον τῷ εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον. Ἀργειφόντης ἢ, ὅπερ ὁ ἐν Ἄργῳ φωνῶν· εἰρωνικὸς γὰρ ὁ θεὸς ἢ ἀφελὴς. οἱ ἢ νεώτεροι, ὅτι Ἄργον ἐφόνευσε τὸν παιδαγωγὸν Νίσος ἢ ὁ Χίος, ἀπὸ τῆς διαφόρου τὰς σὺν τελευτώντων ψυχάς. τὸ ἢ ἀμήχανον, ἀντὶ τοῦ ἀμηχάνως ὑπερβηματικῶς.

Θεῶν ταχὺς ἄγγελος.] οἰκείως ὁ Ἑρμῆς ἐπιλαμβάνεται ζωαγωγικὸς τῶν δύο ψυχῶν, τῆς ἀλόγου ἢ λογικῆς, εἰς ἢ πρὸς τὸ ζῶμα κοινωνίαν, μέσος γάρ ὅτιν ὡς ἄγγελος. ὁ δὲ ἄγγελος δύο τινῶν ὅτιν, ἀλλ' ὡ πρὸς ἄλλων ἀγγέλων διάνοιαν ἢ τὸ ἄλογον ἢ, μέσον τῶν ζώματος ὅτι ἢ τῆς λογικῆς ψυχῆς. σπιτίον ἢ εἰς τὸ ἄδοντα, ὡ γὰρ πάντων τῶν θεῶν ἦν τὸ δῶρον, ἀλλὰ τοῦ Διός. ὧδ' Ἐπιμηθεύς.] ἀρχηγὸς γὰρ τοῦ τετάρτου γένους τῆς ἡρωϊκῆς, Δευκαλίων, ἐφ' οὗ ὁ κατακλυσμός, γαμεῖ Πύρραν τὴν Παυσώ-

Παν δώρας καὶ Ἐπιμηθέως. καὶ ὅτ᾽ ὁ μῦθος ἐπιδεικτικὸς ὢν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀπεφήνατο τὴν ἀδελφὴν, ὅπως μὴ χαλεπαίνοι τοῖς ἀνθρώποις. ἦν γὰρ δεινὴ αὐτὰς ἐπιπονεῖν. ὅθεν φησί, Μισεῖ γὰρ οὐδὲν οὕτω πυγοστόλος ἐξαπατᾶν. ὅτι δὲ κακόν.] φησὶν, ὅτι Προμηθεὺς τὸν τῆς κακῶν πίθον ἔδωκε τῇ Σατύρων λαβὼν, καὶ παρεθέμενος τῷ Ἐπιμηθεῖ, παρήγγειλε τῷ Πανδώρᾳ μὴ δέξασθαι. ὁ δὲ, ὅτι τὸ κακὸν ἔχει παρ᾽ αὐτῷ, τότε ἐνόησε τί αὐτῷ ἐπέφερε· διὰ τοῦτο καὶ Ἐπιμηθεύς. ἔστι δὲ ὅμοιον τῷ Ὀμήρῳ· ἐχθὲς δέ τι πήματ᾽ ἔγνω.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡφαιστον δ᾽ ἐπέλδουσι.] τὸν δ᾽ ἐξάκουσον Ἥφαιστον ἐπέλδουσιν, ὕδωρ καὶ γῆν μίξαι, καὶ πιεῖν αὐθρώπου φωνὴν καὶ δύναμιν; ἀντὶ δ᾽ ἀνθρωπογαπείας, καὶ ὁμοίαν θεοῖς. ἀλλ᾽ ὅτω μὲ τὸ μυθῶδες. ἀλληγορητέον δὲ καὶ τοῦτο. ἐπέλδουσιν, ἤγουν ἐπίνδυσιν ἡ εἰμαρμένη, ἐπὶ δὲ ἀφελυτῦ καὶ ἐξαπάτου καὶ παντέχνου πυρὸς κατ᾽ Αἰσχύλον, μιγῆναι γλιῶ καὶ ὕδωρ, οὐχὶ πλοῦν, οὐχὶ γυναῖκα γλυκεῖαν, ἀλλὰ τὰς τέχνας, ἃς ἔφαμεν. ὑφ᾽ ὧν τεχνῶν τῆς ἐξ ἐυρύοπος δὲ πυρὸς, ξύλα εἰς γῆς τμηθήσῃ, καὶ γληνήσῃ πλοῖα, καὶ ἁμαξηθήσῃ τῇ θαλάσσῃ θεοῖς πλοῦν. καὶ ὅπως τοῖς ἀνθρώποις γῆ καὶ ὕδωρ κοινώσῃ, καὶ διὰ δὲ γαιδῶν διὰ τούτων ὠνὶ δὲ θαλαττίᾳ φορμένῃ ὕδατος ἐμπεδώμενος ἴσῃ. ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν Καὶ σθένος.] τὸ, μείους τότε τῷ δὲ ἀνθρώπῳ λαοῖσι ἐπιπνοίαν, καὶ ὁπλοποιητῆσαι τὸ καθέκαστον δὲ ἐν τῷ βίῳ, καὶ δυώαμιν καὶ ἰσχύν, καὶ τῆς λοιπῶν, καὶ μηχανὰς ἀπίστους ἐνδείξασθαι. περὶ τούτων πάντων δῶς ζῶσης, καὶ ὑσίαν μέντοι ἐλέγχοντα ἄνθρωπον, καὶ ἐ κτίσιν ἀνθρώπου ἐνέργειαν. Κλυτὸς, ὁ ἔνδοξος· κλυτὸς ἦ, ὁ ἐξάκουστος· καὶ ὁ μὲ κλυτὸς, πάντως καὶ πλυτὸς ὅδιν· ὁ τυραντίον ἐξάκουστον γάρ τινα καὶ ὄπ᾽ ἀκοὴς ὅδιν εὑρεῖν· ὁ πάντως ἦ ὅτ᾽ καὶ κλυτός. ὅδεν.] Τὸ κῶας καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ ὅμοια πάντα εἰς ἃς Αἰολικῶς μεταχήσιν εἰς ὅς· εἰς ἓν τῷ ὕδατος γίνονται ὕδως, ἐξ οὗ τὸ ὕδιν.

Ἀθανάτης ἦ θεῆς.] ἀθανάτοις ἦ θεοῦς, ἤγουν τοῖς θηλυκῶς λεγομένοις στοιχείοις, οὐσίαν λέγει τὴν τῆς τέχνης φύσιν καὶ παρθένους, ὅτι ἀφθαρσίαν αἱ τέχναι, ἀλλ᾽ ἔσαν, ἐς ἂν καὶ τὰ στοιχεῖα συμπεφωνήσωσιν. οἱ μὲ γὰρ τεχνῖται θνήσκουσιν, αἱ δὲ τέχναι εἰς ἀθανάτους διαμένουσι καὶ παρθένους, ὅτι ἀείπαίζουσι, καὶ ἀφθορόδεικτοί εἰσι. Καλὸν δὲ εἶδος, ὅτι ὁ βίος ἐν τῇ τεχνῶν γόνου ὠφελιμώτερος. καὶ ἀπέφηνον, ὅτι πάντες ἐρῶμεν τῆς τοῦ βίου ἰδέας. αὐτὰρ ἀθλίῳ Ἔργα διδασκῆσαι.] ὑλικὸν αἴτιον τῆς συστάσεως τῆς τεχνῶν, τὸ πῦρ γίγνεται· πανταχοῦ δὲ ἡ κατασκευαστικὴ καὶ διδακτικὴ τούτων φρόνησις, ἣν Ἀθηναῖ νῦν καλοῦ· καὶ διδασκαλον τῆς ἔργων ἐσὸς δὲ, ἡ συμμιγὴς καὶ πολυμερὴς πασῶν τῆς τεχνῶν πολυπάθεια. Καὶ χάεσι ἀμφιχέαι κεφαλῇ.] ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐπέλδουσι, ἤγουν ἐπίνδυσιν ἡ εἰμαρμένη ἐκ προμηθέας ἐτέρας δύρεδιδῶσι τὸ πῦρ, ὑλικὸν αἴτιον τῆς τεχνῶν. ὅτι φρονίσει περιχθιῶσι τὰς τέχνας, ὕλῃ τῷ πυρὶ χρησαμένη· εἶτα δ᾽ κεφαλῇ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα δ᾽ τέχνης κοσμηθιῶσι ὅπλοις μία καὶ ὡρισμένῃ τῇ χρυσῇ καὶ ἱλαρᾷ, ὡς πόθον ἡμᾶς ἔχειν τοῦτο προσεπικτήσασθαι, καὶ φροντίδας ἐδύσας τὰ μέλη, ἐλκομένης τῇ ἐπιθυμίᾳ δ᾽ τούτων ἐυτυχίας καὶ ὡρισμένης. Ἐν ᾗ θέμεν κηώεόν τε νόον.] ἐπίνδυσιν ἡ εἰμαρμένη καὶ τὸν προφητικὸν λόγον Ἑρμοῦ, εἰναιδῆτα καὶ τολμηρὸν λογισμὸν, καὶ παναρμονίαν τινὰ καὶ αἰμυλίαν ἦθος ἐνθιῶσαι ταῖς τέχναις, καὶ τοῖς τεχνίταις. τοιοῦτος γὰρ οἱ τὰς τέχνας μεταχειρίζομενοι. Ὡς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ὅπιθεν τό.] ὅτω τῆς εἰμαρμένης ἐπιδόσεως, ταῦτα πάντα ἐγένετο. ἀλλὰ μὴ ᾗ τοῦτο διάφορον, ὅτιν ὁ Ἑρμῆς Διάκτορος, καὶ Ἀργεϊφόντης λέγεται· τὰ γὰρ τῆς ἐτέρων Ἑρμῶν ὁ φροντὶς ἡμῖν λέγει. ὁ μὲν μυθικὸς Ἑρμῆς Διάκτορος λέγεται, ἐπὶ τῷ διαπορεῖν, καὶ ἀγγέλλειν τὰ τῆς θεῶν· καὶ Ἀργεϊφόντης, ὅτι Ἄργον ἀπέκτεινε τὸν παντόπτην, ὃν ἡ Ἥρα φύλακα τῆς Ἰοῦς ἐπέστησε τῆς Ἰνάχου παιδός· ὁ ᾗ προφητικὸς λόγος Ἑρμῆς λέγεται, παρὰ τὸ ἑρμηνευτικὸς εἶναι. καὶ Διάκτορος, ὅτι διεξάγει καὶ ἀγγέλλει τὰ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἐνθυμήματα. Ἀργεϊφόντης ᾗ, ὡς ἀργὸς καὶ ταχὺς φόνου. παιδεύει δὲ καὶ ῥυθμίζει καὶ σοφίζει τὸ ἡμῶν τῆς ψυχῆς· ἢ ὅτι Ἄργον κτείνας ἀπαρεῖ, τοιοῦτος τὰ λυσιτελοῦντα ἅπαντα ἐνθυμήματα.

ὅπιθεν.] τὸ ἐπὶ ἰωνικῶς ἰωτακιζόμενον, ἐκ τῆς πιθῶ ἀπλῶς. Κρονίωνα δὲ τὸν εἰμαρμένον λέγει, ὡς ἀφανῶς καὶ ἀδήλως ἀποτελουμένων τῆς εἰμαρμένων, ἐκ δὲ τοῦ καὶ τὸν νῦν ὑδὲς γὰρ νῦν ἀνθρώπων ἀκριβῶς οἶδε τὰ εἰμαρμένα καὶ συμβησόμενα ἕκαστον· καὶ βασιλέα τοιοῦτον φησὶ, ὡς πάντων ὑπάτου ὄντος· καὶ δὲ

αὐτῆς γινομένων ἁπάντων. Αὐτίκα δ' ἐν γαίης πλάσαι] τῷ γυναῖκα ταύτῃ, ἦγον τῷ τῆς τεχνῶν ἁπασῶν ζύσαιν, ὁ Ἥφαιστος, ἦγον τὸ πῦρ ἐν γῆς πλάσῃ· ὅτι τὰ τῆς γῆς καὶ ἡ γεωργία, φησὶ, καὶ τιμιωτάτη τῆς ἄλλων τεχνῶν. διὰ γὰρ τὸ ζῆν πᾶς ἄνθρωπος τὰς τέχνας μετέρχεται. Κλυτὸς Ἥφαιστος, ἦγουν ἐξάκουστον τὸ πῦρ· ὅτι διὰ αὐτῆς πᾶσα γίνεται τέχνη, καὶ πᾶσι χρώσκεται. Ἥφαιστος ἡ λέγεται, ἐκ τοῦ φάπτω. ἀμφιγυήεις, ὁ ἀμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων. εὐδιάφορον γὰρ καὶ καυστικὸν τὸ πῦρ. ἢ ἀμφιγυήεις, ὁ ἑκατέρωθεν χωλός. ἢ μᾶλλον, ὁ ἑτέρῳ μέλει χωλός. ἀναφερόμενον γὰρ τὸ ἐν χερσὶ πῦρ ὥσπερ ὑποχωλεύει, καὶ ὑποσκάζει. ὁ γὰρ παρόμοιόν ἐστιν, ἀναλισκομένης τῆς ὕλης. ἢ μᾶλλον δέ φασιν Ἥφαιστον ἀμφιγυήεντα, ἢ ὅτι ἐκ μέρους χωλεύει, καὶ ὑποσκάζει, ὡς ὑπὸ τοῦ Διὸς ῥιφέντα, καὶ χωλωθέντα τὰ γῆα, ἤτοι τὰ μέλη.

Ζῶσε δ', καὶ κόσμησε.] ἀντὶ τοῦ ἐστόλισε καὶ ἐκόσμησεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ζωννυμένων. ἐκ τούτου δὲ σημειωτέον, ὅτι καὶ Ἡσίοδος ἀλληγορικῶς ταῦτα ἔγραψεν, ὥσπερ αὐτὸς γὰρ ἀλληγορῶ. ἔνιοθεν γὰρ εἰπὼν διηλάξαι τῷ Ἀθηνᾶν τὸν ἵσον τῷ Παυσάνιον γάρ φησιν ζωννύειν καὶ κοσμεῖν. καὶ αὖτι Ἀφροδίτης γὰρ τὰς Χάριτας εἰπὼν μανιάκας χρυσείους θεῖναι περὶ τράχηλον ἐκείνης τιθέναι, ἔδειξε τοῦτο καταφανέστερον, ἅτε γυναῖκα τῷ ἐκ τῆς τεχνῶν τὸ βίᾳ ἐπικόσμησιν καὶ ἀζρότητα λέγει, ἣν φρόνησις μὲν μὴ πρὸ τοῦ ζωπυρήσασα, ὠφελίμως δὲ καὶ χάρεις εἰς τέλος ἐπόσμησαν. αἱ μὲν γὰρ συμφορᾶσιν, ἀλλ' ὑπ' ἀφανεῖς ἄνθρωποι, τοῖς δὲ κινήσεις καὶ αἰεὶ θάλλειν ποιοῦσι τὰ τῶν δωρήματων. ἔαρ, ὀπώρας, καὶ χεῖρ, καὶ μυείοις ἄνθεσι· θέρος, σῖτος, καὶ τοῖς λοιποῖς· φθινόπωρον, οἶνος, καὶ τοῖς ἑτέροις χυμοῖς, ἐλαίῳ, καὶ ἄλλως δωρήμασι. ἢ τοῖς αὐτῶν κατασκεύασμασιν· ὁ μὲν χυμὸς ὑγιαίνων, καὶ γαλακτοτροφῶν τὰ ἀπαρόντα· τὸ ἔαρ δὲ, φύσιν ταῦτα, καὶ αὔξον, καὶ ἀεικινήτου ἐνεργείᾳ αἴσει· τὸ δὲ θέρος ἐξικμάζων, καὶ σηρεῖν. ὁμοίως τούτοις καὶ τὸ φθινόπωρον. κομιζόμενος δέ φησι τὰς χαρὰς, διὰ τὸ κομίζειν κομᾶν τὰς ἔχοντας τὰ τούτων δωρήματα. Πάντα δὲ οἱ χροΐ] τὸ πᾶν δὲ τῆς τεχνῶν ἡ φρόνησις εἰς ἁρμονίαν ἐρρύθμισεν. Ἀθηνᾶ δὲ ἡ φρόνησις, παρὰ τὸ τὰ πάντα ἀθρεῖν καὶ βλέπειν, καὶ εἰς πάντων νοεῖν. ἢ ἀθηλάς πως οὖσα, ἡ μὴ θηλάζουσα, καὶ νηπόφρων, ἀλλὰ γυναικοτάτη καὶ ἐντεχνος. καὶ ζοστῆ τ' λαμπάδα εἰς ἣ δωσεκώς, Ἀθηνᾶ. εἰς τὴν ἔνδυσιν, αὐτὶ τῆς ἐλάσεως.

Πάμπαν δ' ἡ πάμφημος, καὶ ἀθάνατος· ἢ ἐπὶ τῷ ἐπὶ δίος ἀφθόγγου γεγυθῶσα, πάλλουσα καὶ κινοῦσα τὰ ὅπλα. ἐπλησμένη γὰρ ἡ φρόνησις καὶ σεσῳρὰ ἐν τῷ νῷ ἐξέρχεται, ἢ ἡ Πάλλας τὰ ἔνα τῆς Γιγάντων ἀνελοῦσα· τυτθὸν ἢ τὸν γηΐνης καὶ ἀλαζόνας λογισμὸς καταβάλλουσα. Καὶ γλαυκῶπις δ' ἡ φρόνησις λέγεται, διὰ τὸ καταπληκτικὸν, καὶ ἔκπαγλον· καὶ τὸ σεβηρόν. τὰ γὰρ γλαυκὸν θάλλον τῆς ζώων καταπληκτικά, καὶ θυμοδόρτερα, ἢ γλαυκῶπις λέγεται μεταληπτικῶς, ἢ καθαρῶς καὶ ὀρθῶς ὁρῶσα καὶ κρίνουσα τὰ πράγματα. ὡς τοιοῦτον, ὁ θυμὸς κελαινεώπης. Ἐν δ' ἄρα οἱ στῆσαν] ἐν μέσῳ τῆς τεχνῶν, τυτθὸν πάσας δ' τέχνας καὶ τοῖς τεχνίτας, αἰσιμίας καὶ φόβον καὶ ἀναιδείας κατέστησεν, Βαφυκτύπην τῷ εἰμαρμένῳ λέγει, διὰ τὰς βόας καὶ ἀναρρήσεις τῆς δημιουργῶν, καὶ τὰς ὀνείδη καὶ κατάρρησεις τῶν δυσκλεῶν. ὃν δ' ἄρα φωνῶ.] σύνοιμα βάπτουσι δὲ τὸ πᾶν ὁ θεσφορεικὸς λόγος. Ἑρμῆς ὁ θεῶν κῆρυξ, ἤτοι ὁ διαγγέλλων καὶ μυμένων τὰ ἐν ψυχῆς κινήματα, καὶ τὰ νῦ. ὀνόμηνε δὲ, ὁ μικρὸν Γωΐκιος. γυναῖκα δὲ.] καὶ τῷ τῆς τεχνῶν ζύσαιν ἢ κατ' ἐξοχὴν τῷ γυναικείῳ· ἦν καὶ Παυσάνιος καλεῖ, ἀπὸ πάσου τὸ ψυχικὸν δυνάμεις ζωὴ τῷ πιεῖ ταύτῃ ἐτέμνουσαν, καὶ ὑπέσησαν, τὸ φυσικὸν ἐκείνου δωρημένην, εἰς ἔφημεν. ὅθι δ' τὸ γαμφηλίας καὶ ἀθηλαστοκωφῶν ἀπὸ πάσι πάντα δωρεῖται τὰ σεσὶ τὸ ζῆν, ἢ ἅτις οἱ θεοὶ, ἤτοι τὰ τοιχεῖα καὶ αἰτίαι, αὐτὴν δωρεῖται τὰ οἰκεῖα, ὅμηρος, δέρμιλος, ἑτέρμιος· ὑφ' ὧν ἐπιφέρονται τὰ σπέρματα. Ἐν δ' τῇ εἰπεῖν, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. δεύτερον, ὅτι καὶ τῆς ψυχικῶν δωρεῶν λέγει, τῶν κατοικησάντων τὸν ἡμέτερον Ὄλυμπον καὶ ἐφεστῶτες, ἤγουν τὸ λογιστικὸν ἡμῶν. ἐδώρησαν, Ἀθηνᾶ καὶ Ἥφαιστος καὶ τοῦτο ὁ Πρόκλος ἐφεστῶτες λέγει. θνητοῖς ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι.] βλάβην λέγει τὰς τέχνας θνητοῖς ἐφθαρτοῖς ἀνδράσιν, δ' ἄρ' ἔφη τὸ θεόστομον. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον.] ἐπεὶ γὰρ δίδει ἡ εἱμαρμένης ἀπορίαθεν αἱ τέχναι τῷ γὰρ εἱμαρμένῳ πατέρα καλοῦσι, ᾧ πρόσφατο φησὶν εἰρήκειν· ὁ θεσφορεικὸς καὶ διδασκαλικὸς ἑρμηνευτικὸς λόγος. Ἑρμῆς, εἰς τὸς ὁπαδοὺς

στέρας

φέρως ϗ ὑστερογάμους παρέπεμψε τὸ δῶρον, τὸ τῶν τεχνῶν, ϗ τιὼ τέτων διδασκαλίαν. οἱ ϑ ἐκ ἔγνως ἀποδώξαι τῦτο, ϗ μὴ δέξασϑαι παρὰ. τ δεινῆς εἱμαρμένης· ὥσπερ αἴ τις ϗ προσπλάσατό τις φρομηθέστερ⊖, μή πως ϑόπτας βλάξη πολλοῖς. τὸ ϑ παρ Ζιὼς ὀλυμπίε, ἀντὶ τῦ ἐκ τῆς εἱμαρμένης τ ἐξ ὑφαντῦ διδομένης, ἢ τῆς ἐκ Δ ἡμετέρυ Ὀλύμπυ ϗ ὑφαντῦ δοθείσης, ἤτοι τῆς κακοβελίας. ἡμεῖς γὰρ τιὼ παλαιὰν ἐκείνιω μετατρέψαμεν εἰμαρμένιω, ἐξ ἡμετέρυ λογισμῦ τὸ πῦρ ϗ τὰς τέχνας δόντες.

ὧν ἐφ φανείσων, δυχερῆ ζῶμεν βίον.

Αὐτὰρ ὁ δεξάμεν⊖.] οἱ ϑ ἐπιμηθέστεροι ϗ ὑστερογάμους δεξάμενοι τὰς τέχνας, ὁπότε ἐπέλθοιεν ἡμῖν αἱ φυσάσεις, ϗ αἱ συμφοραί, τότε ἐπέγνωμεν. δεξάμεν⊖.] τὸ νος κοινὴ συλλαβὴ, ϗ ἔστι μακρόν.

Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ὅπη χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Νόσφιν ἄτερ τε κακῶν, ϗ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσι πίθυ μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
Ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο πήδεα λυγρά.
Μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισι
Ἔνδον ἔμιμνε, πίθυ ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε
Ἐξέπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,
Αἰγιόχυ βυλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπυς ἀλάληϑ.
Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα.
Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ ἠδ' ὅπὶ νυκτὶ
Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
Σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητίετα Ζεύς.
Οὕτως ὅπη πῃ ἔστι Διὸς νόον ἐξαλέασϑαι.
Εἰ δ' ἐθέλῃς, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐμπερονεφόσω
Εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,

Prius namque in terra viuebant familiæ hominum
Sine & absque malis, & sine difficili labore,
Morbisque molestis, qui hominibus senectam afferunt.
Mox enim in afflictione mortales consenescunt.
Sed mulier manibus vasis magnum operculum dimouens,
Dispersit, hominibus autem machinata est curas graues.
Sola vero illic Spes in infracta domo *dolio*
Intus mansit, dolij sub labris, neque foras
Euolauit. prius enim iniecit operculum dolij,
Ægiochi consilio Iouis nubicogæ.
Alia vero innumera malatiacet homines errant.
Nam plena quidem terra est malis, plenumque mare.
Morbi autem hominibus tam interdiu quam noctu
Vltro oberrant, mala mortalibus ferentes
Tacite: nam vocem exemit consultor Iupiter.
Sic nusquam licet Iouis mentem euitare.
Cæterum si voles, alium tibi sermonem paucis absoluam
Belle ac scienter: tu vero præcordiis impone to tuis.
Vt simul nati sunt dij, mortalesque homines,

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Πρὶν μὲν γὰρ.] πρὶν αὐτὶ τῦ πρότερον μ παρῆλυθότ⊖, ϗ πρὶν αὐτὶ τ περὶ τῦ, μ ἀπαρεμφάτ. οὗ πρὶν τόδε γλῶδ. ἐγένετο τόδε. ἔστι δ' ὅτε δύο κεῖ πρὶν ἐν τῷ λόγῳ ἔνθα τὸ ἐν ϑέσιν ἐξ ἀνάγκης αὐτὶ τῦ πρότερον τὸ ϑ δεύτερον αὐτὶ τῦ περὶ τῦ. ζώεσκον.] ἦγον ἔζων, τιὼ ζάω. ζῶ κοινόν, ἀφ' ἧς, ζώω ποιῶ πτῆναῖς· ὡς ἁπλόω, πλόω, ὁράω. ἀφ' ἧς πάλιν ζώεσκον, κατ' ἀπολυθίαν τῦ ἀναλίσκω, πτήσσω, κυίσκω. πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο.] ἀπορῦσι πῶς ἐλθοῦσα ὅπη κακοπιία, ἐπέχει ὥσπερ φειδομένη; εἶτα πάλιν λύουσιν· ὅτι νομίσασα πάντα ἐξῆλυθέναι τὰ κακὰ τὸ πῶμα ἐπέβαλε τῷ πίθῳ. ἔνιοι ϑ λέγουσι λύοντες, ὅτι δι' ἐωυτῆς τὸ πῶμα συγκλείσασα ἐπέσχεν τιὼ ἐλπίδα. δοκεῖ ϑ ϗ ἑκατέροις μὴ τῷ ἀπορουμένῳ προσέχειν τὸν νῦν. ἐπάγει ϑ γὰρ ὅτι τῇ βυλῇ τῦ Διὸς τῦτο ἐγένετο. εἰ ϑ ὡδὶ τῇ βυλῇ τῦ Διὸς ἐγένετο, ὁπότερος ἂν ἐγένετο, ἢ αὖτις πάλιν

ἀποείσε πάντως μέση. πῶς γὰρ ὁ Ζεὺς κακοποιήσειν βουλόμενος, τοῦτο πάλιν ὠφελεῖν φειδόμενος ἐβουλεύσατο; ἴσως οὖν ἡ καλῶς ἠπορήθη τοῦτο. τί γὰρ ἦν δεινὸν ἢ ἀναγκαῖον αὖτη; ὅτι ἤθελεν ἡ Παρδώρα καὶ ὁ Ζεὺς ἵνα κακοποιήσειν τοὺς ἀνθρώπους, ὡς μηδὲ ἴχνος εὐδαιμονίας αὐτοῖς ἐάσειν. ἀλάλητο.] ἀλῶμαι τὸ πλανῶμαι καὶ ὡς ἀθῆκεν συλλαβῆς ὡς ἐν τῷ ἀπιθάω, ἀλαλῶμαι. ἀφ' οὗ ἀλάλημαι παθητικὸς ὢν ἐκείμην, ὡς πεπλάνημαι· τὸ πρίν ἀλάλητο. πλανᾶσθαι δὲ λέγεται, τὰ μὲν τεταγμένα ὁδὸν ἐρχόμενα· ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ταύτῃ, ἐνίοτε δὲ ταύτῃ.

ἐξαῦτις.] ἀλδομαι ἐμφύομαι, ὡς καὶ Θεόγνιδι,

Οὔτε τι ἀθανάτων μῆνιν ἀλδόμενος.

ἀλδωσομαι μέλλων· ἠλδάμην ἀόριστος· χωρὶς τοῦ σ· ὡς ἀπὸ τοῦ χέω ἔχεα, ἐξέχεα· τὸ πρίν ἠλδάμην. ἀφ' οὗ ἀλφάσθαι, καὶ ἀλέασθαι ἐκβολῇ τοῦ υ, καὶ ἐξαῦτις. βαλλεο.] βάλλω βέλος· αὐτὶ τοῦ πέμπω, καὶ βάλλω τινὰ τῷ βέλει, καὶ βάλλεται βέλος, αὐτὶ τοῦ πέμπεται, καὶ βάλλεταί τις τῷ βέλει. ἀφ' οὗ βάλλομαι ποιητικῶς, ὅταν μὴ μάτην ποιῶ βίπτεσθαι τὰς ὀφρῦς ἐμέ τινος λέγοντος· ἀλλ' ὑπηνεχῶς ἐν τῇ ἐμαυτοῦ γνώμῃ δέχομαι. ἔστι δὲ ἐνεστὼς βάλλομαι, παρατατικὸν ἐβαλλόμην τὸ β, ἀφ' οὗ προστακτικὸν βάλλου, καὶ κατὰ διάλυσιν τῆς οὐ διφθόγγου εἰς ε καὶ ο, ἀφ' ὧν πολλάκις αὐτὴ γίνεται κιρναμένων, βάλλεο, ὃ δύναται ταὐτὸν τῷ ὑπηνεχῶς λάμβανε. τὸ δὲ πᾶν ἔχει οὕτως· ἐπεὶ γὰρ ὁ πατὴρ ὁ Ζεὺς τὸν χαλεπὸν δόλον καὶ κακομήχανον, ἢ γοῦν τὴν πλάσιν τῆς Παρδώρας διόλου ἐτέλεσεν, ἔπεμψε τὸν κλυτὸν Ἀργειφόντην, τουτέστι τὸν Ἑρμῆν τὸν ταχὺν ἄγγελον τῶν θεῶν, δῶρον ἄξοντα αὐτὴν δηλονότι τῷ πλασθείσῃ, εἰς τὴν Ἐπιμηθέα. ὁ Ἐπιμηθεὺς δὲ ἐκ ἐνόησε, καθά εἶπεν αὐτῷ ὁ Προμηθεύς, ὅτι, φησὶ, παρέδηκεν αὐτῷ τὸν τῶν κακῶν πίθον παρὰ τῶν Σατύρων λαβών, μή ποτε δέξασθαι δῶρον παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν ὀπίσω πρὸς τὸν πέμψαντα δηλονότι, ἵνα μήτι κακὸν γένηται τοῖς ἀνθρώποις. ὁ δὲ δεξάμενος τότε ἐνόησεν, ὅτι τὸ κακῶν εἶχεν. ταῦτα δέ φησι, ἐπεὶ οἱ τῶν τεχνῶν ὀπάονες καθίσαμεν ἀνθρώποις τότε μὲν τὸ ἀποκρυπτόμενον ὑπὸ τῶν κακῶν· νῦν δὲ φανερὸν ὑπάρχον ὃ πάντες ἐνοοῦμεν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ Ἑρμοῦ τὸ δῶρον ἄγειν, ὁ αὐτὸς ὤν, ὡς εἴρηται, τῷ λόγῳ καὶ τῇ διανοίᾳ· καὶ Ἐπιμηθεὺς ἀπρονοήτους δεχόμενος. σκέπτεον μὲν γὰρ δίλημμον τῷ ζωῇ τὰ γῆρα τῆς ἀνθρώπων ὅτι τῆς γῆς χωρεῖς κακῶν, καὶ χωρεῖς ἐργασιῶν κοπιρῶν καὶ χαλεπῶν, καὶ χωρεῖς νόσων ἐπιπόνων, αἳ θνητοῖς ἐπάγουσι τοῖς ἀνθρώποις. ταχέως γὰρ ἐν τοῖς πονείᾳ καὶ πόνους οἱ ἄνθρωποι γηρῶσιν, ἀντὶ δὲ ἐξαδρωθῶσι καὶ σκὸς φθιτὸν νόσον. ἀλλὰ ἡ γυνὴ ἡ Παρδώρα τὸ μέγα πῶμα τοῦ πίθου ἀφῆκεν, ἡγοῦν αὐτὸ λαβοῦσα, ἐκκόψασα αὐτὸ δηλονότι, τουτέστι τὰς πάνοσι καὶ τὰς νόσους καὶ τὰ κακά. καὶ τοῦ ἀνθρώπους ἢ ἐβουλήσατο φροντίδας χαλεπὰς, ἃς αὐτοῖ δηλονότι φροντίσειν ἔμελλον μόνη ἢ ἐλπὶς ἐναπολείφθη ἀνθ' ὧν, αὐτὶ τοῦ ἐκεῖ. ζώνηθες δὲ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς κοινοῖς, λέγω ἔνδον ὑπὸ τοῖς χείλεσι τοῦ πίθου, ἐν δόμῳ ἀσφαλεστάτῳ καὶ ἀναπολυλεύτῳ, ἐδὲ ἔξω ἐζέπτη. σκέπτεον γὰρ ἐπέμβαλε τὸ πῶμα τοῦ πίθου, ἢ ἡ Παρδώρα, ἢ αὐτὸ δι' ἑαυτοῦ, διὰ τοῦ βουλοῦ τοῦ Διὸς τοῦ τῆς ἀθροίσεως τῶν νεφελῶν αἰτίου. ἄλλα δὲ πλεῖστα κακὰ κατ' ἀνθρώπους τρέφει· πλήρης μὲν γὰρ ἡ γῆ κακῶν, διὰ τοῦ τοῦ ἀνθρώπων πλεονεξίαν καὶ ἁρπαγήν, καὶ τὰς ἀδίκους δίκας, καὶ τοὺς φόνους, καὶ τὰ λοιπά· πλήρης δὲ ἡ θάλασσα, διὰ τοὺς κλύδωνας, καὶ τὰ ναυάγια, καὶ τοὺς πειρατάς· νόσοι δὲ ἐπάλληλοι ἔρχονται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὀπτοῖς φέρεται. αὐτοῖς ὠφέλειν· ὁ διὰ ἐπάγει πάλιν τοῖς ἀνθρώποις. ζώνηθες δὲ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον. ὅτι τῇ ἡμέρᾳ καὶ ὅτι τῇ νυκτὶ ἀνθαίρετον. Σιγῇ.] ἤγουν ἡσύχως, ἐπεὶ τοῦ φωνοῦ αὐτῶν ἀφείλετο βουλητικὸς Ζεύς. ὅτως ἐδαμῶς ὅτι δυνατὸν τὸν τοῦ Διὸς νοῦν ἐξευρεῖν. εἰ δὲ ἐθέλῃς, ἔτερόν σοι ἐξω λόγον ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀρξάμενος. ζωντὶ ἐστω, καλῶς καὶ μὴ ἀκριβῶς ἐπισασίας καὶ γνώσεως. σὺ δὲ ὀπτυχῶς αὐτὸν ἐν τῷ σῷ λογισμῷ λάμβανε. Ὡς ὁμόσαν γεγάασιν.] ἴσθι, ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτῆς μίζεως ἐβωμόσαντο θεοὶ καὶ ἀνθρωποι θνητοί.

ΗΡΩΚΛΟΥ.

Πρὶν μὲν γὰρ.] ἡ χρόνῳ, τὸ πρίν· ἀλλὰ καὶ τοῦ τάξιν μόνον τῶν πρωτίστων σημαίνει γὰρ, ὅτι ἀνθρωποι μὲν τὸ ἀλόγως ζῶσιν αἱ ψυχαὶ πάντων ἔχουσι κακῶν καὶ ταλαιπωρίας. διὰ τὸ ἄλογον συμπαθούσης καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἁμάρτησις

μένης πίθοις, ἵνα φύγωσι τὴν μετ' αὐτῆς ζωήν. ἃς δὴ κῆρας ὀνομάζει καὶ αὐτὸς ὁ Ὅμηρος.

Ἀλλὰ γυνή.] ἔστι μὲν ὁ πίθος, ἡ μία δύναμις τῆς εἱμαρμένης, ἡ πάντων τῶν ὑποτεταγμένων ταῖς ποιότησιν εἰς τὴν ὑφεσιν ψυχαῖς χρηστὴ, καλλίονων ἢ χειρόνων, δι' ἃ ἔυμοιροί τινες εἰσὶν ἢ κακόμοιροι. ἐνεῖχε γὰρ ἔτος τὰς πρὸ Ὅμήρου δύο πίθους, τὰς τῶν κηρῶν πλήρεις. διόπερ ἐν τούτῳ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ ἐλπὶς ἐν αὐτῷ μόνη, τοῖς δυσυχήσι παραμυθίαν φέρουσα, διὰ τὴν τῶν ἀμεινόνων προσδοκίαν καὶ τὴν μετὰ λύπης τῶν παρόντων κακῶν. ἀναπαύουσι γὰρ ἡ γυνὴ τὸν πίθον, ὡς ἐκφαύσουσα τὰς κῆρας ταῖς ψυχαῖς, ὧν ὄζει παρεσκευή, δεικνύουσα δ' ἑαυτὴν ἀλογημόνας αὐταῖς. τούτων γὰρ σωφρονιζόντων ὑπὸ τῆς πλάνης καὶ ὑξανισταμένων ἀπ' αὐτῆς. Ἄλλως. ποῖ πίθος; τί γὰρ δεῖ πίθου εἰπεῖν φανεῖ οὖν νεώτερος Ἡσίοδος Ὁμήρου· κακῶς δὲ εἶπεν ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισιν, ὅτι τὸν πίθον δόμον εἶπών. Σίλανος γράφει πίθοισι· πίθον γὰρ τὰ ἐν ὑέργῳ. ἃ πάντα γὰρ τελειοῦνται τὰ τῆς ἐλπίδος. ὅθεν Θουκυδίδης κινδυνώδη παραμυθίαν εἶπε τὴν ἐλπίδα, καὶ Ὅμηρος ἐλπωρὴ ἔπεσται φίλοις τ' ἰδέειν. καὶ Ἔλπομαι ἀῤῥήξειν Διί τ' ἄλλοισί τε θεοῖσιν. Ἔνδον ἔμιμνε πίθου.] ὡς φησιν, ἔμεινεν ἐν τῷ πίθῳ ἡ Ἐλπίς. ἔστι γὰρ τοῦτο ἐν ἀνθρώποις. τοῦτο γὰρ καὶ Κόμανος ὁ ἀρχαιοτόκος τὸ βασιλέως φυτεύσας φησὶν οὖν Ἀείσαρχος, ὅτι ἡ μὲν τῶν κακῶν ἔμεινεν· ἡ δὲ τῶν ἀγαθῶν; ἐξῆλθεν. ὅθεν ἀκυρολογοῦμεν λέγοντες ἐλπίζειν κακά. ἡ γὰρ ἐλπὶς κακῶν, ἐ θεῶν. ἐ δὲ Ἡσίοδος ἀκύρως ὅτι κακῶν εἶπεν. Ἄλλως. ἐξέπτη. ὡς αὖ τὰ κακὰ ἐξῆλθόντα, ἐν τῷ πίθῳ· ταῦτα δὲ λέγει αὐτῷ συμφυῶν αὐτὴν ἀπέχειν τῆς ἀδικίας, καὶ ἀπλαμβανειν τῆς δικαίας, καὶ ἀπλαμβανειν τ' ἀληθείας, καὶ μιμεῖσθαι τοὺς τότε ἀνθρώπους μᾶλλον, καὶ μὴ τοὺς μετ' ταῦτα γινομένους. οἰκείως δὲ ὁ πίθος εἰσάγη διὰ τὴν πειθὼ τὴν ἀπὸ τῆς γυναικῶν. ἀγαθῶν μὲν κενός, ἐλπίδας δὲ μόνας ἔχων κενάς. Ἄλλως. σῶμα πίθοιο, πῶς ἐθέλουσα ὅτι κακοποιὰ ἐπέσχεν ὥσπερ φειδομένη. ῥητέον ἔν, ὅτι ὥσπερ νομίσασα πάντα ἐξῃνλυθέναι τὰ κακὰ τὸ σῶμα τῷ πίθῳ ἐπέδωκεν. ἔνιοι δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς πύλης ἐκδέχον. ὅτι δι' ἑαυτῆς συγκλειοῦσα ἐπέσχε τὴν ἐλπίδα. Τὸ δὲ ἀλάλη, ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ἅλημαι, ἐνεργῶς παθητικῶς. Αἰολικὸς, ὡς δίζημαι καὶ ἀναίχημαι· καὶ κατ' ἀναδιπλασιασμὸν, ἀλήλημαι· καὶ κατ' συγκοπὴν Αἰολικὴν, ἀλάλημαι. Νῆσοι δ' ἀνθρώπιοιν.] τὰς νόσους αὐτομάτως φοιτᾶν σιγώσας εἶπεν, ὡς ἀπὸ τοῦ παντὸς ἡμῖν συμπαθούσας καὶ τὰς τῶν εἱμαρμένης ἐφεδρείας ἐξαίφνης. ἐσωματοποίησε δὲ αὐτὰς συμπαθούσας ἀφώνοις πτήσεσι, ἐνδεικνύμενος, ὅτι καὶ τούτων ἔφοροι δαίμονές εἰσιν· οἵτινες δρῶσιν ἀφανῶς ἐπιπέμποντες τὰς κατὰ τὴν εἱμαρμένην τεταγμένας, καὶ τὰς ἐν τῷ πίθῳ κῆρας διασπείροντες. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἀφεῖναι αὐτῶν τὸν Δία τὴν φωνὴν, τὸ τοὺς ἐφόρους δαίμονας αὐτῶν κατ' ἐσίαν τούτων ἔτι ποιητὰς αὐτῶν, αὐτῷ τῷ ἔτι δρῶντας ἐφ' οἷς ἐτάχθησαν. αὐτόματοι δὲ, ἤγουν αὐθαίρετοι. λελῃθότως γὰρ ἐπέρχεται τὰ κακά. ἐπεὶ φωνὴν.] ἀθετεῖ ἔτος ὁ στίχος. ὅτι ἄφωνοι αἱ νόσοι. ἀγνοῶν ἢ ὅτι σωματοποιεῖ ταύτας, ὡς Ὅμηρος Ἔνθ' ἐν καὶ Δεῖμον. δῆλον δ' ἐμφανίσαι ὅτι καὶ αἱ νόσοι λελῃθότως ἐπιφέρονται τὰ σημεῖα τῶν κακῶν. Διὸς νόον ἐξαλέασθαι] ἀ δυνατὸν ὄζει τῷ Διὸς νοεῖν ἐκλῦναι, ὃ ὄζει τὴν εἱμαρμένην· ταύτην γὰρ οἱ Στωϊκοὶ Διὸς νοῦν προσηγορεύκασι.

ἐκχορυφῶσαι.] τὸ ἐκχορυφῶσαι δηλοῖ, τὸ ἀποκαλύψαι καὶ εἰς ἄκρον γνῶσιν ἡμᾶς ἀναπέμψαι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. δηλοῖ δὲ τὸ ἀπαγόμενον. τὸ γὰρ, Ὡς ὁμάδησαν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι, προηγουμένως μὲν εἴρηται εἰς ἀρετήν. εἰ γὰρ ἐν τοῖς αὐτῶν ἐσμὲν πῖσι θεοῖς, οὐχ ἡ φύσις ἡμῶν αἰτία τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἡ θεὶ τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν καὶ τελειότητα ῥαδυμία. σαφῶς δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι τοῖς θεοῖς, ποιήσει δῆλον εἶναι, ὅτι καὶ ἡμεῖς ποτὲ χρονίαν ἐζῶμεν ζωὴν, καὶ ἦμεν καθαροὶ κακῶν, ὡς οἱ θεοί, διὰ δὲ τὴν ὕφεσιν προήλθομεν ἀπὸ τῶν θεοειδῶν ἀνθρώπων εἰς τοὺς νῦν ὄντας καὶ ἐμπαθῶς ζῶντας. Ἄλλως. ἐκχορυφώσω, ἀνακεφαλαιώσομαι, δυνατὸν μὲν ἀκύρως ἐκτελέσω, οὐ χορυφὴν ἐπιθήσω. δυνατὸν δὲ καὶ ἄτοπος, ἑτέρου σοι λόγου ἀπάρξομαι. ἐπεὶ ἡ χορυφὴ ἀρχὴ τίς τοῦ ζώματος, ἀλαζονικὸς δὲ ὁ στίχος ἔστιν, ἀλλὰ τύπις σοὶ ἀρετὴν σοφὴν πέπτωκεν. εἰ γὰρ συγγνοὺς ἐσμὲν θεοῖς, τῷ δὲ συγγνῶς ἡμῖν ἀγαθῷ φρονητέον, ἀφεκτέον δὲ τῆς κακίας, ὡς κακῷ καὶ ἀσυγγνῶς. τὸ, ὡς,

αὐτὶ τῦ, ὅπ᾽ ἢ τὸ μεγάασιν, ἀντὶ τῦ ἐγθύοντο ὁμῦ ἐν τῦ αὐτῦ γθόνις. ἀλλ᾽ ἡ κακία ἐπιχώρησε. ἢ τῦτο ἦ μὴ τῆς ἐπ᾽ ἀρετὴν σεξόπης, ἵνα καταυλέσῃ τὴν κακίργων τὸ γθόν. αἰχμώδες. ἀπὸ ἦ τ ὕλης χαρακτηρίζῃ τὸ γθόν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

χθονὶ.] τῇ γῇ. ἐκ τῦ χῶ, τὸ χωρῶ χωὸν, ἢ χθὼν, ἡ πάντα χωρῦσα. Νόσφιν ἄτη.] χωρὶς. τῦτο ἦ τὸ χῆμα πτωτικῶς μὲ ἐκ παραλλήλε καλεῖται, ἡπτοικῶς ἦ σειχαφή. Νόσων τ᾽ ἀργαλέων.] ἀπὸ κοινῦ τὸ νόσφι τε ἀργαλέων νόσων ζώεσκον. αἶτ᾽ ἀνθράσι.] αἳ πᾶσι θάνατον ἐπήγαγον τοῖς ἀνθρώποις. Πῶς ἦ τλημαθέσαν μᾶλλον ἢ οἰκτρὸν βίον ζώντων ἐκείνων τ φρὶν, ὅτ᾽ φησὶ ζῆν ἐκείνες χρεὶς πόνων ἢ νόσων; τλημαθῶς μὲν ἢ ὀκτρίως ἔζων, ἢ νοσερῶς, ἀλλ᾽ ὐκ ἤδεισαν ὃ πάχυσιν. ἀλλ᾽ ἡ γνὴ, ἤγαγε τὸ μεγθανὸν τὸ ἐκ τῆς ἐφεξέσεως τὴν τειχῶν, ἢ αἱ τύτων ἀβρότητες, ἔδειξαν ἡμῖν τοιετοτρόπως τάς τε νόσες, ἢ τὰ σκληρά. φρωλὼ μὲ γὰρ, ὅπω ἰῶ κλίνη ἢ φωμὴ μαλακὴ, ἀδὲ τάπητες, ὅτε χλαῖναι τὴν παχειῶν ἢ λασίων, ὅτε τοιῦτον ἐδέν. ἢ ἡ σκληρότης ἡ τότε, ἢ τὸ ψυχρὸν κοινὸν ὂν τοῖς πᾶσι, ἢ μηδέποτε μεταχὸν τυχὸν θέρμης, ἢ μαλακότητ᾽, ὁμοίως ἢ τὰ λοιπὰ ὐκ ἐδόκεων ἀλγηρὰ ἢ ὀπίπτνα. ἐπεὶ ἦ τὸ ἀβρὸν ὑρέθη ταῖς τέχναις, ἢ φωμαὶ μαλακαὶ ἢ χλαῖναι, ἢ τὰ λοιπὰ, πεπαυκότες ὀπὶ σβαδ᾽, ἢ λασίαν ἐνδυσάμενοι χλαῖναν, ἢ τραφέντες ἁβρῶς. ὕστερον ἦ σκληροκοιτήσαντες, ἢ γυμνιτεύσαντες, ἢ ἀσιτήσαντες, ἐπέγναμεν ὕπω τὰ δυχερῆ, ὥσπερ ἐν πίδῳ ἢ ἀφανεῖ σεκλήφει ὄντα φρὶν κακρυμμένα. φανερωθέντα ἦ, ἢ ἐκχυθέντα τότε, τῇ γναικὶ ἤγαγε τὴν ἐκ τῆς τειχῶν τρυφηλὴν ἢ ἁβρὰν βιοτὴν, ἢ σεὸς ἀυτὸν ἡμᾶς ἐφημέσε, δίκλιν γναικὸς ὡραίας τε ἢ θυμάρες. Ἐσκέδασ᾽.] ἀντὶ τ ἡ ἐκ τῆς τειχῶν τρυφηλὴ βιοτὴ ἐσκέδασεν ἢ ἐσκόρπισεν, ἤγαγε εἰς φῶς ἐξήγαγε ἢ τὰ φρὶν ἀγνούμενα, δυχερὴ, γνωσὰ ἢ κατάδηλα πᾶσιν ἐποίησε.

Λίθες δ᾽ ὁ Πρόκλος φλοισμάτων πεπλησμένες,
Πάλιν φθάγει, ἢ σατύρες, ἢ κρότες.

Μόνη δ᾽ αὐτόθι Ἐλπίς.] πάντα μὲν ἐξήχθη ἢ πεφυκέναι τὰ φρὶν ἀγνούμενα δυχερὴ. Ἐλπὶς ἦ μόνη ἀφανὴς ἢ ἄδηλ᾽, μένει ἐν τῇ π.θφ, ὥσπερ εἰρήκειμεν, ἀδηλείας ἢ δυσηλείας. ἄδηλον ἦ τῦτο. ἀλλ᾽ ὅμως ἐλπίσι χρησοτέρας τρέφομβα, ὥς φησι ἢ Θεόκειτ᾽.

Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀπέλπιστοι ἦ θανόντες.

ἀῤῥήκτοισι δόμοισι.] μεταφορικῶς εἶπεν, αὐτὶ τ ἰσχυραῖς συγκρυβαῖς. τίς ἦ οἶδεν, ὅπη τὰ τ ἡμῶν ἐλπίδος σεβήσῃ; δύρας.] δύρας κυρίως, τὸ ἔξω τ δύρας· νῦν ἦ καταχρηστικῶς, ἢ ξοπκωτέρως, τὸ ἁπλῶς ἔξω. κἂν ὁ Πρόκλος ἐν τοῖς τοιύτοις φιλοσόφως αἰ πόμεν᾽, καταφορικός ὅτι ἢ ἀφόρητος. ἀργαλέον.] ἐκ τῦ ἔργε, τὸ δυχερὲς. ἢ ἐκ τ ἄλγ᾽ ἐμπεσεῖν, ἀλγαλέον, ἢ ἀργαλέον. Ἐξέπτη.] ἐξεπτάσθη. μεταφορικὴ ἦ ἢ αὕτη ἡ λέξις, ἀντὶ τ ἐξῆλθε. σεσθεν γὰρ ἐπέμβαγε πῶμα.] σεσὸν γὰρ τ ἐξηθεῖν τ ἐλπίδα ἐκ τ ἀφανῦς συνοχῆς τε ἢ σεισλήψεως, τῇ τ εἱμαρμένης βυλῇ ἐπέβαγε τὸ πῶμα. ἦγεν ἀφανῆ ἔασε ταύτλω μένειν ἡ πόπτε τὰ δυχερῆ γνωρίσασα ἡμῖν τεχνεργία, τυτέστιν ὐκ ἠδωκήθη φανερὸν ἢ τλω ἐλπίδα ποιῆσαι, εἱμαρμένῃ ἀφύκλῳ τνί. ἢ τὸ πῶμα μένον, ἦγεν ἡ ἀδηλία ἐπέλαβε, ἢ ἐκρέτησεν αὐτλω βυλῇ τ εἱμαρμένης. ἀλλὰ Δία ἢ πυροφελιγερέτλω ὀπιδεν εἶπον, ὅτι τλω εἱμαρμένλω κρυεῖ. Αἰγιόχον ἦ αὐτλω λέγει, διὰ τὸ καταγίζειν ἢ καταβάλλειν τὰς δυσκληρουῶτας, πολλῷ τῷ ἐξ ὑερετῦ ζοφερότερον καταγίδων. Ἄλλα ἦ μυρία λυγρά.] ἡ ἐλπὶς μόνη ἀφανὴς ἔμεινε. ἄλλα᾽ ἦ πολλὰ χαλεπὰ, ἡ μυρία, ἢ θρηνητικὰ κατ᾽ ἀνθρώπε πλανᾶ. γέμει γὰρ πολέμων ἡ γῆ, πανεσσῶν ἡ θάλασσα. νόσοι ἦ φανεραί τε ἢ ἀφανέσοποι σγῇ ἢ ἀγνώτως ἐπέρχονται. Τὰ ἐξῆς δῆλα. Οὕτως ὕπ᾽ πω δῷ.] Τὸ χῆμα ὁλόκληρον ἢ συμπερασματικώτατον· χρῆ δὲ ποιητὰς, καλεῖται ὑπόθεσις. ὕπως ὕπ᾽ πω δῷ, ὕπως ἐπεὶ φρ ὁ μὲν ἁπλῶς ἢ ἀπλετῷ ἐκέπ᾽ πολιτδεῖ βίῳ, ἀλλ᾽ εἱμαρμένῃ ζκληρῷ τνί, τὸ φὴν τειχῶν ἐφάνη πολυχρδὲς, ἢ πολύμοχθον, ὐκ ἔσιν ἐκφυγεῖν τὸν νοσὸν τῆς εἱμαρμένης· σεμφρασικῶς αὐτλω τλω εἱμαρμένλω τλω ἡμῖν τὸ ζῆν σεσκιρώσας, στερεᾶς ἀνάγκαις ἢ πόνοις. Λείπ᾽ ἔρα, ὦ Πέρση, μὴ ἀργὲς ἡμᾶς καδδυθμῶναι, ἀλλὰ πανοίως μοχθεῖν, ὡς τὸν ἅλκιμον πόρον τῦ βίε συλλέξειμεν. Εἰ δὲ θέλεις ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον.] τὸ χῆμα προκατάσασις, ἢ σεσ-

καὶ φυλακὴ ἀσφαλὴς, καὶ ἐπωφελὴς κτῆσις. κτῆσαι δὲ πρῶτον οἰκίαν, καὶ γυναῖκα ἀρότριον τε· γυνὴ δὲ ἡ γε πρόβατα διδάξει ἕπεσθαι, καὶ τἄλλα ἐργάσεται ἃ χρὴ ἐν οἴκῳ· ἀλλὰ μὴ πρῶτος ἐν οἴκῳ ἄλλοις ἐπιβάλλειν, ἢ ἄλλος σοὶ πρότερος· εἰ δὲ καὶ σὺ ἐπιβάλοις, ἐν καιρῷ ἐπιβάλλοις, ὄφρα τοι ἔχοντι ἔχωσι τὰ σοί· ἐπὶ δὲ ἐλπίδι βίοτον μὴ θέσθαι

Τοῖσιν ἔπι· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐπὶ ἔργοις
Ἥσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολίτῃσι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τοῦτο γένος χθόνα καλύψῃ,
Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς,
Ἐσθλοί, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσί τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
Πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήιον ἔσχον.

Illis erant: fructum autem ferebat fertile arvum
Sponte sua, multumque & copiosum: ipsique vitro
Quieti partis fruebantur, cum bonis multis.
Verum postquam hoc genus terra abscondit,
Ii quidem dini facti sunt, Iouis magni consilio,
Boni, in terris versantes, custodes mortalium hominum:
Qui quidem observant & iusta & prava opera,
Aërem induti, passim euntes per terram,
Opum datores: atque hoc munus regale consecuti sunt.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Χρύσεον μὲν πρώτιστα.] ἦγουν χρυσοῦν αὐτὸ τοῦ καθαρὸν καὶ ἀπαθές· λέγει δ' τοῦτο καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ χρυσοῦ καὶ ἄσηπτον. συμβολικῶς δὲ καὶ ταῦτα λέγει καὶ τὴν πρώτην φιλοπονίαν.

Ἀθάνατοι ποίησαν.] ὁ Ζεὺς μὲν καὶ ἐποίησαν, οὐχ ὅτι τὴν ἄλλην φαυλότητα γένη· λέγει δὲ πάντας τοὺς θεοὺς τὸ τοῦ ἑνὸς ἔργον διὰ πάντας τοὺς ὁμοειδεῖς ἀναφέρων. ἢ ποιεῖ καὶ ἐν τῷ Κρύφαντες γάρ ἔχουσι θεοί· καὶ δῆλον ἢ δηλοῖ ὅτι αὐτὸς καὶ τὰς διαφορὰς τὴν ψυχῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ τοῦ μὲν ποίησιν καὶ παραγωγὴν αὐτῶν λέγει αὐτὸ τοῦ δὲ διαφορὰν τῆς πολιτείας ἀφ' ἑαυτῶν, ὥσπερ, αἴ εἴπερ εἶπον, ὁ δεῖνα κακόζηλον ἐγέννησε σπουδήν, ὁ δὲ τὸν καλὸν τρόπον παιδίον ἐγέννησε, σαφέστερον δέ, ὅτι ἡ γέννησις μέν τὴν παιδίων εἰς αὐτὸν ἀναφέρει, καθὸ ἢ καὶ ὁ τρόπος αὐτῶν. Οἱ μὲν δὴ κρόνου ὕσαν.] ἔτοι μὲν, φησὶ τὸ σημαινόμενον ἀπέδωκεν, ὅτι τῆς βασιλείας τοῦ Κρόνου ἦσαν, ὅτε καὶ αὐτὸς ἐβασίλευε.

ἐζωον δ', ἦγουν ἔζων, ὥσπερ θεοί, ἦγουν ἀπαθῶς, ψυχὴν ἔχοντες φρονοῦσαν ἀπαλλαγμένην τοῦτο δὲ τὸ, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες Νόστιν ἄπερτε, ὃν παραλλήλως αὐτὸ τοῦ χωρὶς πόνων καὶ ὀϊζύος, ἦγουν ὀδυνῶν καὶ παλαιπωρίας. ἔτι δὲ καὶ δείλαιον γῆρας, ἦγουν ἄθλιον, ἐπὶ αὐτοῖς· ἀεὶ δὲ καὶ τὰς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ὁμοίους ὄντες, ἦγουν ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὄντες, καὶ τρεπόμενοι, ἐτέρποντο ἐν δαιτὶ ἀλύπως ἀπὸ χειρῶν ἀπάντων ἐκτός. ἔθνησκον δέ, καθὼς ὑπνῳ δεδμημένοι. ἐσθλὰ δὲ πάντα τούτοις ἦν· ἦγουν δικαιοσύνη καὶ φιλοξενία καὶ τὰ τοιαῦτα. Φέρε δὲ καρπὸν πολύν τε καὶ ἄφθονον, (ἐπεὶ γὰρ τῷ πολλῷ τὸ ἄφθονον) ἡ ζείδωρος ἄρουρα, ἦγουν ἡ τὰ τοιαῦτα ζωὴν δωρουμένη γῆ. ἄρουρα γὰρ χωρίον ἢ ἠροτριασμένη γῆ. Αὐτομάτη.] ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ἑαυτῆς φύσεως, μηδενὸς ἐπιμελουμένου. οἱ δ' ἐπὶ ἔργοις ἥσυχοι.] ἦγουν καὶ τοῖς ἑαυτῶν βίοις ἥσυχοι, χωρὶς ταραχῆς, εἰρηνικῶς, ἀπραγμάτως καὶ ἐθελημοὶ καὶ ἥσυχοι, τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐκαρποῦντο, ζῶν ἐσθλοῖς πολλοῖς, ἦγουν φιλανθρωπίᾳ, δικαιοσύνῃ, καὶ τοῖς λοιποῖς. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο τὸ γένος κατεκάλυψε ἡ γῆ, αὐτὶ τοῦ τὰ σώματα τούτων ἀποθανόντων, τοί μὲν, αὐτὶ τοῦ, ἔτοι μὲν. ἦγουν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, φησὶ τὸ σημαινόμενον ἢ καὶ ταῦτα ἀποδίδωσι, δαίμονές εἰσιν ἐπιχθόνιοι, ἀγαθοὶ, διὰ τὴν βουλὴν τοῦ μεγάλου Διὸς, φύλακες τῶν ἀνθρώπων, ἦγουν ἔφοροι οἵ τινες ἐφοροῦσι καὶ τὰς δίκας, ἦγουν τὰ δίκαια, καὶ τὰ ἔργα τὰ σχέτλια, ἦγουν τὰ χαλεπά. Ἠέρα ἑσσάμενοι.] αὐτὶ τοῦ ἀορασίαν ἐνδυσάμενοι, παντταχοῦ καὶ τὴν ὑγρὸν φερόμενοι.

Πλουτοδόται.] ἦγουν ταῖς ἑαυτῶν δωρεαῖς πλουτίζοντες τοὺς ἀνθρώπους. καὶ τοῦτο, ἦγουν τὸ πλουτοδόται εἶναι, ἔσχον τιμὴν βασιλικὴν, ἤγουν βασιλεῦσι πρέπουσαν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Χρύσεον μέν.] πᾶς ἔτος ὁ παρὰ τοῦ ἀνθρωπίνων πολιτειῶν λόγος ἐνδείξιν ἔχει τοῦ ἐν τοῖς ζωαῖς τοῖς ἀνθρωπίναις μεταβολῶν, εἰς κακίαν ἐξ ἀρετῆς, καὶ εἰς ἀρετὴν ἐκ κακίας. καὶ μὴ εἶναι μίαν ἐν πᾶσι ζωὴν, ἀλλ' ἔχειν ποικιλίαν· εἰ δέ ποτε μὲν ἄμεινον γένος εἶναί φησι, ποτὲ δὲ χεῖρον, ἀεὶ καὶ τοῦ ἀμείνονος ὄντος καὶ τοῦ χείρονος, ἃ γὰρ

ἀπολέσῃ

ἀπολέσῃς τὰ παρ' ἀνωτέρω. ὁδὸς γὰρ πολλῶν μᾶλλον τὰ ἀγαθὰ κατὰ φύσιν ὄντα τοῖς ἀνθρώποις, ἃ δεῖ θαυμάζειν. ὡς γὰρ ἀρέστινα τοῦτον ὁρῶν, τὰς τοιαύτας ὁδοὺς μεταβολάς. καλύει γὰρ ὁδὸν ποιητικῶς, ὡδὶ μὲν εἰς σιδηρᾶν γένος, ὡδὶ δὲ χρυσοῦν. εἰ δὲ τοῖς ὠμεταβόλοις εἰς ἔνδειξιν χρῆται ζώων τῷ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ σιδήρῳ, μὴ δὲ τοῦτο θαυμάζωμεν. ποιητικὸν γὰρ ἡ διαφορὰ καὶ ἡ δι' ἐκάνων τῆς ἀληθείας ἔνδειξις.

Οἱ μὲν δὴ Κρόνου] ὅτι μὲν ἀπὸ χρυσοῦ γένους ἄνθρωποι ζωὴν εἶχον καθαρὰν καὶ ἄλυπον καὶ ἀπαθῆ καὶ ταύτην ὁ χρυσὸς δηλοῖ, καθαρὸν ἐξηνάσθαι καὶ Πλάτων, φανερὸν. καὶ ὁ χρυσὸς ἄδηλος ἰὸς καὶ ἰσχύος· καὶ διὰ τοῦτο φέρει τῆς ἀπαθείας εἰκόνα. πῶς δὲ ὁπὸ Κρόνου ἔζων οἱ τοιοῦτοι; μανθάνομεν ἀπολιπόντας, ὅτι τῆς νοερᾶς ἀστὴρ ὢν ὁ Κρόνος ζωῆς, κόρος ὢν τοῦ νοῦ, μᾶλλον δὲ νοερὸς νοῦς, καὶ καθαρὸς· τὸ γὰρ κορὸν σημαίνει τὸ καθαρόν. Πάντες οὖν οἱ νοεραὶς ζωῆς ζῶντες, Κρονίαν ἔχουσι πολιτείαν καὶ διὰ τοῦτο λέγεται βασιλεύειν αὐτοῦ ὁ Κρόνος, ὥσπερ ὁ Ζεὺς τὴν πολιτικὴν ζωήν, καὶ τὴν ἀεὶ κατὰ πολιτείαν, τὴν πάντα κοινὰ τιθεμένην. Οὐκ ἀφ' ἑαυτῶν οἰκείαν τοῦ βασιλέως, τὴν πάντα κοινὰ τιθεμένην μεταβάλλειν, ἀλλὰ διὰ ψυχῶν τὴν ζωὴν μεταβαλουσῶν, ἄλλον βασιλέα ποιεῖσθαι δεῖ. τὸν δὲ μεθ' ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ βασάνου μᾶλλον ἀναλύσαντα καὶ μετανοήσαντα. Ὡς ἔστι θεοὶ] εἰλότως οἱ αὐτὸς κάθαρσιν ποιοῦντες, πάθους, καὶ τὸ χρυσοῦν διὰ τοῦτο τῷ ἀπαθεῖ καὶ καθαρῷ ὁμοιωθέντες, ὁμοιότατοι τοῖς θεοῖς λέγονται εἶναι. καὶ δὴ οἱ θεοὶ φρόνιμοι εἶναι ἀναγκαῖς· αἱ γὰρ ψυχαὶ ὑπὸ καὶ μίμησιν ἐκείνων ταύτης ἐπιτυγχάνουσι τῆς εὐδαιμονίας. ὑδέ τι ἄλλο ἐστὶν ἢ Κῆρες] καὶ τοῦτο Κρόνιον δῆτα· καὶ δὴ τὸν Κρόνον αὖ μελαίνας ἔχειν ταῖς ὀφρύσι τὰς τρίχας φασὶν Ὀρφεύς, Πλάτων δὲ τοὺς ὅτι τοῦ Κρόνου πρεσβυτέρους ἀποκαλλύνειν φησὶ τοὺς γήρᾳ, καὶ αὖ γίνεσθαι νεωτέρους. ἐνδείκνυται δὲ πάντως, ὡς ἄρα οἱ κατὰ θεὸν ζῶντες, καὶ διὰ τοῦτο Κρονίως ζῶντες βίον, ἀεὶ ὅπου τὰ ἀμείνω ὑπάρχει, τὴν τοῦ γήρως ἐκείνου ἀποτρέπουσι· καὶ δὴ τῇ χρήσει τὸ νεῦρος ἔξω τοῦ τόξου φέρουσι μᾶλλον ἢ ἐν αὐτῷ, καὶ ἀμείνους, τὸ παρὰ φύσιν ἐν ἕξει ἔχοντες χρῆσθαι ἐν αὐτοῖς.

Δαίμονες] ἴσέον, ὅτι τὸ Θάλεια ἀπόδεικτον τῆς ἰσοχίας καὶ ἡ Μίκαν δὴ τῆς εὐθρόνου ἡγεμόνος, ἧς δ' αὖτα θάλειαι καὶ μῆκυν θάλειαι. αὖτως ἡ εὐνομία, καὶ ἡ Χάρις καὶ ἡ Νέμεσις, διὰ ταῦτα, Οἷς μὲν τηλύγετον τέρψῃ, θαλίη ἐπὶ πολλῇ. καστὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.

Αὐτόματα.] καὶ φύσει τοῦτο τῆς ἀφθονίας καὶ εὐμοιρίας σημεῖον. ἀθάλαμοι] ἀταμίευτοι, ἀθαλαμεῖν, ἀθαλαμοὶ καὶ ἥσυχοι ταυτὸν ὄντα· ἡσύχως καὶ ἐκοσίως ἤνοιμεν. ἐμφαίνει δὲ διάθεσιν ψυχῆς ἀρίστης, ἀφ' ἧς ὁδηγεῖται τὰ χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι, καὶ ἀλύπως καὶ ἀμερίμνως ἀντὶ πολλῶν πόνων. Θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ.] καὶ τοῦτο ἐπόμενον τοῖς ἀπόνως ζῶσι, τὸ τέλος ἀπὸ σωμάτων λύειν ἀζίαστον γένεσθαι καὶ ἄπονον καὶ οἷς ἀποβαλεῖν ἐστὶ χρεὼν τὸ ἀφροντίστως τὰ ζῆσαι. καὶ διὰ τοῦτο ἅπαν παραπλήσιον ἐστὶ τὸν θάνατον εἶναι τῆς ἀφράστου συμβαίνοντος καὶ φύσει, ἀλλ' ἑκουσίως. οἱ δ' ἐθάλαμοι] ἀθαλαμεύτοις ἔζων καὶ βίοις ἀπόλαυσιν ἀπολαύοντες. Αὐτοὶ ἐπικίσσευ.] τὸ μὲν ἀ ζωὴ δὴ ἐν τῷ χρυσῷ γένους, εἶπεν· ἀπολόμενος δὲ φράζει, τὸν μὴ τὸν θάνατον αὐτοῦ λῦσις καὶ τάξις σῶμα γὰρ, ὁ βίος, ὁ θάνατος καὶ ἡ λῦσις εἶπεν ἄν, ἀπαθὴς μὲν ὁ βίος, ἀζίαστος δὲ ὁ θάνατος· τὰ δὲ τρίτον νῦν λέγεται δαίμονα λῆξεν. οἱ γὰρ ἅπαν βασιλικότερον καὶ βέλτιον θεῶν ἐν δαίμονων τάξει καθίστων, τὸν ζωὸν ἄπονον ἀνυπαίτιον βίον αὐθρώπων οἱ ἀγαθοὶ ὄντας καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν αἴτιον, φυλάττοντες αὐτῶν ἀπέμενα τὸν βίον, εὐπορούντες ποιοῦσι τὴν καὶ σῶμα αὐτῶν ζωήν. Τοὶ μὲν δαίμονες] τοὺς μεθεστηκότας τοῦ ζῆν, ὄντας δὲ φύλακας τοῦ βίου ἀνθρώπων δαίμονας καλεῖ, παρὰ τὸ δαῆναι τὰ πάντα, ἢ μᾶλλον ἐν τοῖς ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς τοῖς ἀνθρώποις. Ὅμηρος δὲ δαίμονας τοὺς ἀνθρώπους ἀεὶ καλεῖ, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς θεούς. ἐπὶ πᾶσι] εἰς τέσσαρα διαιρεῖ τὴν λογικὴν ἀπάντων φύσιν· τὴν μὲν πρώτην θεῶν τὴν δὲ δευτέραν δαιμόνων τὴν δὲ τρίτην ἡρώων· καὶ τὴν τετάρτην ἀνθρώπων. καὶ τὸ μὲν θεῖον ἡμῖν ἀνεπίγνωστον· δαίμονας δὲ τοὺς ἐφορῶντας τὰ ἀνθρώπινα, φησὶν ὁ Πλάτων φησίν. Ἕ ἄλλοι, ἐπιχθόνιοι.] πολλαχοῦ, ἐπιχθόνιοι καὶ ἐπιχθόνιοι δαίμονες, πάντες ἐπιχθονίους λέγει, ἵνα φόβος ἐγγένηται ἀνθρώποις διὰ τὸ πανταχοῦ εἶναι τοὺς ἐφόρους. Πλουτοδότης.] τοῦτο παρὰ δύναμιν ἐστὶν, ἀποχειρίαν ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς· οἱ γὰρ πολλοὶ δέονται ἀπόρους ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους διαφόρους

πλοῦ

τὴς ὄντες. μοῦνοι γὰρ λέγει σφῶϊ γε βασιλῆας τοὺς τιμίους, καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ ἀγαθοποιεῖν, καὶ πλουτοδότας εἶναι δεῖ τοὺς βασιλῆας ἄνδρας, καὶ δωρεῖσθαι τὰ τοῖς τῆς χρημάτων ὀδυνῶμαι, ὧν εἰσιν ἄλλοι χορηγοὶ καὶ βάλλουσι τῆς ὁδοῦ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρύσεον γένος] καθαρὸν, τίμιον, πανευπρεπὲς ἑαυτὸς, ζῶν τὸν βίον ἐκεῖνον φιλοπάλως, ὃν ἀφθονίαν ἁπλοῦν καὶ ἀσυμπαθέστατον, καὶ δίκαια τοιαῦτα χρυσοῦν ἢ λέγει, διὰ τὸ λαμπρὸν, ἢ τὸ τίμιον, ἢ καλὸν αἰσθητὸν, ὡς ὁ χρυσὸς ἰδεῖν.

Χρυσὸν γὰρ ἰὸς τοῦ πάντων ἰοὶ μόνον,
Ὡς τιμὴ μαγνήτιδος ἐλκτικὴ δρόμου ἄνευ·
Ἡ σκορδικὴ δύσπνοια πρὸς τὸ τερπνὸν μάτην.

Μερόπων] μεμερισμένων ἐχόντων ὅπα τοῦ διαλέκτου. ἄλλως γὰρ ὁ Σκύθης, καὶ ἕτερος ὁ Πέρσης, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐθνῶν, ἄλλως πως διαφόρως ἀλλήλοις λαλοῦσιν. ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.] ἢ τὸν ὁλόλαμπτον ἔσωθεν κατοικοῦσα εἰμαρμένην τινῶν. πρότερον γὰρ ἢ τὸν κόσμον ἐποίησαν. καὶ γὰρ τοὺς Ἕλληνας, εἰμαρτὸ θρυλλεῖς κόσμον, καὶ γάλατος, ἢ κυείας καὶ φρουτὴ εἱμαρμένη καλεῖται. δευτέρα γὰρ καὶ μέθεξιν ἐκείνης εἱμαρμένης, ἡ ἐξ ὑσσωπῶν καὶ τῆς ἀστρικῆς κινημάτων, πάντα τὰ καὶ τὸν βίον πληροῦσα. Οἱ μὲν οὖν Κρόνου ἦσαν.] ἤτοι μὲν οἱ ἄνθρωποι οἱ τοῦ χρυσοῦ γένους, ὅτι τοῦ Κρόνου ἦσαν. τινὰ ἄκαιρον ὅτι στοιχειακῶς λέγειν, ὅτι οἱ τότε ἄνθρωποι ἦσαν ὁπότε ὁ Κρόνος καὶ τὸ σκοτεινὸν τοῦ ἀέρος ἔρεβος ἐβασίλευε, καὶ ἐπεκράτει τοῦ ὕσσωπος· τότε γὰρ ἀδιάκοπον εἶχε ἀνθρώπους, ἢ ἕτερα ζῶα πολλὰ καὶ Ἐμπεδοκλῆς· καὶ φησὶ τοῦτο ἀπλοῦν καὶ ἄλυπον, φησὶ φυτὰ ἡμέρους καὶ ζῶα. ὅταν δὲ μᾶλλον τοῦτο ἀλλοιωθεῖ. οἱ τοῦ χρυσοῦ γένους τότε ὑπῆρχον, ὁπότε ὁ Κρόνος καὶ ἡ ἄγνοια ἡ δολοῦσα τὸν νοῦν, καὶ ἡ τῶν πραγμάτων ἀπειρία σοφία, καὶ ἀτεχνία τοῦ ὕσσωπος, ἦγεν τὸ ζωοειδὲς παφλάζον, καὶ εἰς μίμησιν ὕσσωπος ἁπλῆς χύσης, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ λογικοῦ, ἐπικρατεῖ καὶ ἐβασίλευε, ὥσπερ ἀκλινῶς καὶ ἀσφαλῶς τοῦ νοῦ κατακόσμησις. τουτέστιν, ὅτε ὅπω ἦσαν οἱ ἄνθρωποι σοφώτεροι, καὶ τέχνας εὑρόντες. Κρόνου δὲ ἡ ἄγνοια νοῦ, παρὰ τὸ λαρὸν καὶ μέλαινα καὶ σκοτεινὸν τὸν νοῦν ἀπαγάζουσα, οὐκ ἀνθρώπους σοφωτέρους καὶ τεχνίτας ἐποίησε, καὶ τὸ ζωοειδὲς παφλάζον. Ἀθάνατα δὲ τὰ στοιχεῖα κελεῖ, ὅτι τινὲς ἄφθαρτα ταῦτα φασὶν, ἢ διὰ τὸ μακροχρόνιον ἀθάνατον δὲ καὶ τὰ ἄφθαρτον καὶ τὸ μακροχρόνιον λέγει. Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζωον.] ἦγεν ἀκοπίαστον καὶ ἀμοχθον καὶ ἀφρόντιδα βίον ἔζων, ὥσπερ οἱ θεοὶ, ἅπερ τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀστέρες· ἃ γὰρ μοχθῶ ταῦτα καὶ κοπιᾷ ἢ ὡς βασιλεῖς ἔζων, διὰ τὸ ἐπίεσθαι τῆς διαίτης καὶ τὸ ἀλυσιτελὲς ἢ ὡς σοφοὶ, τουτέστι φιλόσοφον βίον ἔζων, ἀπράγμονα πάνυ καὶ ἀθόρυβον, ἀρεμίσιον τοῖς παραλημένοις λαχαροῖς, καὶ ἀκροδρύοις καὶ ὕδασι, καὶ κεχειμένοι πρὸς κατοικίαν καὶ ἀπλαίοις καὶ ὄρεσιν. ὅτι καὶ τὸ θεὸς ὄνομα πέντε σημαίνει, τὰ στοιχεῖα, τοὺς σοφοὺς, τοὺς βασιλεῖς, τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ τὰ πάντα καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν, ὧν οἱ Ἕλληνες εἱμαρμένην καλοῦσιν, πρώτην ὕπαρξιν εἶπον. ἀκηδέα] ἀφρόντιδα, ἢ καὶ ἄλυπον· ἔπω γὰρ αὐτοῖς οὐδὲν ἀλγεινὸν ἐπεγνώσκετο, πρὸ τοῦ φανῆναι τὴν ψευδῆ καὶ τὰς τέχνας· νῦν γὰρ ἀθάνατος ἅπας εἰμὶ πόνων καὶ φαρμάκων, καὶ ἡμερῶν, εἰ ζωπυρησόμεθα ἢ γυμνασόμεθα, ἢ δυσκολοκοπήσομεν, δίδυς ἡμῖν ἄλγη καὶ νόσους, καὶ ὅσα ἡ παιδοφθορὰ τῆς τεχνῶν δύσεως τῷ βίῳ ἐπεσώρευσε πρότερον ἢ τοῖς τότε ἀνθρώποις οὐδὲν τούτων ἐπεγνώσκετο. Νόσφιν ἄτη.] χωρὶς πόνων τε καὶ ὀιζύος, καὶ πολυκακοπαθείας ἐκτὸς ἔζων, ἢ τῶν ἀλλων, ἃ γὰρ ἐγίνωσκον ταῦτα. ἢ χωρὶς κόπων, καὶ πόνων, καὶ ὀιζύος, καὶ μόχθου, ἅπερ τὰ βιοπαθῆ πόνων ἢ τὸ πᾶν κοινῶς συλλαβή. ἐκὼν γὰρ ἢ ἀκουσίως ἐκτείνεσθαι. οὐδέ τι δειλὸν γῆρας.] οὐδὲ κατὰ μικρὸν δειλὸν ὑπῆρχεν αὐτοῖς τὸ γῆρας, ὡς νῦν ἡμῖν· ἢ ὅτε, οὐδὲ ἔτι καὶ ἀκμὴν ἐνῶν γῆρας δειλὸν καὶ ἄθλιον, ἢ δειλίας ἀνάμεστον. καὶ ἀληθῶς λέγει· ἀώρως γὰρ ἐτελεύτων, καὶ πρὶν εἰς γῆρας ἐλάσαι· ἢ ὅτι ἀφρόντιδες ζῶντες, οὐκ ἂν ἐγήρασκον ἀεὶ ἢ τόδε.] ἀντὶ τοῦ καὶ τὸ βασιλικὸν ἕκαστον ὑπάρχοντες, καὶ καὶ χειρῶν γηραιὸν καὶ ὁ μεταμέλόμενος πρὸς τὸ ξυμφέρον καὶ αὐξηρὸν, ἀνθ' οὗ ἕτερος ἔχοντες. Τέρπνιτ' ἐν δαλίῃσι.] δαλίας φασὶ παρ' ἡμῖν, ἢ μεγάλη ὀργυιὰ λέγει. ἐκτείνεσθαι ἢ τοιοῦτο ζωοδαίτησιν καὶ φιλαλλήλων τοῦτο ἀνθρώπων λέγει, ἢν εἶχον πρὸς συλλογὴν βαλάνων, καὶ τῆς ὀργίων καὶ ἐδωδίμων τῆς λοιπῶν ἀπεχόμενοι. κακῶν ἔκτοθεν ἀπείρων.] μισοπονηρίας, κακοπραγμοσύνης, φθόνου,

φθόνε, καὶ τῆς τοιούτων λέγει. τῆς γὰρ ἄλλων κακῶν ἀρχομένους εἶχον, ψύχος, καύσωνα, ἐπιθέσεως τῆς θηρῶν, καὶ λοιπῶν· καὶν ἀλγηρὰ τούτοις ἐκ ἐδόκουν, διὰ τὸ ζωτρόφους εἶ) αὐτοῖς, καὶ δι' ἀσφάλειαν ἑτέρας ζωῆς. Θνῆσκον δ' ὡς ὕπνῳ.] νοσοῦντες ὀπιθανάπα, καὶ ὁ πάσχουσιν ἐκ εἰδότες, ὡς δεῖ κοῖτον δεῖ τῷ γλυκῷ καταφρόμενοι ἔπιπτον, καὶ ὕπως ἀναστήσονται. ἐσθλὰ δ' πάντα Τοῖσιν ἔλω.] πάντα τὰ ἀγαθὰ ἦν αὐτοῖς, ἃ πρὸ εἶπον, φιλανθρωπία, ζωοδιαγωγὴ καὶ συμβίωσις, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἔτι δ' καὶ τὸ μηδὲν δεδιέναι τὸν θάνατον. ἐτελοῦντο γὰρ ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι, ἤγουν ἀνοδυνῶς, ἐκ εἰδότες ὁ πάσχουσιν, οὐδὲ τὸν θάνατον ὀπιγινώσκοντες. τὸ γὰρ ἄγνωστον ἐκ ἀλγυνεῖ, κἂν ἔσῃ λίαν βαρύτατον. καρπὸν δ' ἔρδε ζείδωρον ἄρουραν.] τὰς βαλάνους, καὶ τὰ ὡραῖα πάντα λέγει ἀκρόδρυα, καὶ ὅσα ἡ γῆ αὐτοματίζουσα δίδωσι. ζείδωρον δ' ἡ γῆ κατ' ἐμέ, ἢ ἐν τῷ ζέειν, καὶ θερμαίνειν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου δηλονότι, δωρουμένη πάντα· ἐχὶ τὰς ζείας μόνας, ὡς ἔφ τινές φάσκουσι. πολλόν τε καὶ ἄφθονον] ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτό, ἀντὶ τοῦ πολύ. ἢ καὶ ὅπω, πολύ· ἵ καὶ μὴ φθόνῳ ἀρπαζόμενον τοῖς τότε, ἀλλὰ φιλανθρώπως σιτούμενον. τὸ δ' πολλὸν νδ, ἐκ διῤῥῆμα, ἀλλ' ὄνομά ἐστιν, ὁ πολλός, τοῦ πολλοῦ, τῷ πολλῷ, τὸν πολλόν. εἰ δ' ἐκ ἦν εὐθεῖα ὁ πολλός, ἀλλ' ὁ πολύς, ἢ δοτικὴ ὁ τῷ πολλῷ ἂν ἐχάφετο, ἀλλὰ τῷ πολεῖ, καὶ ὁ μεγάλ- δὲ εὐθεῖα ἐστί, καθὼς Αἰσχύλ- δείκνυσι χάφων,

Ὦ μεγάλε * Ζεῦ, καὶ πολιοῦχοι θεοί.

εἰ δ' ἀπὸ τοῦ ὁ μέγας ἐκλίνετο, ἐκ ἂν τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς μεγάλοις ἐκλίνομεν, ἀλλὰ τῷ μέγα, καὶ τοῖς μέγας, καὶ δεῖ τῆς λοιπῶν ὁμοίως. Οἱ δ' ἐθελημοί.] ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτό, ἀντὶ τοῦ ἥσυχοι. ἡ ἐθελουσία γνώμη ὄντες ἥσυχοι· πολλοὶ γὰρ δορυβώδεις ὄντες, διά τινα φείσασιν ἄκοντες ἡσυχάζουσιν. ἔργα νέμοντο.] ἔργα νῦν τῷ συλλογίῳ τῆς αὐτομάτων καρπῶν λέγει. τὸ δ' νέμοντο, ἢ ἤθιον, ἢ ἔνεμον, καὶ διεμέριζον ἀλλήλοις. Αὐτὰρ ἐπεί κεν.] ἑπτὰ δὴ δ. τὸ κᾶ δὲ μακρὸν, ὡς κοινὴ συλλαβὴ· εἰς μέρ- γὰρ λόγ- λήγ. οἱ δ' τὰ μέτρα ἐκ εἰδότες, καὶ ὅτι συμφώνῳ ὀπιφερομένῳ καὶ ταῦτα τὸ ν ὑποβάλλουσι, μὴ δ' ν βέλον δ' γράφειν αὐτὸ κακῶς. Τοὶ μὲν, δαίμονές εἰσι.] ἤγουν θεοί. ἐπιφωνηματικὸς δ' ὁ λόγ- , καὶ τολμηρὸς, θεὺς ἐπιχθονίους λέγων· δαίμονες γὰρ καὶ θεοὶ οἱ αὐτοὶ λέγον δ' κατά τινας. ἄλλοι δ' διαιροῦσι τοὺς δαίμονας, ὑσίας λέγοντες αὐτοὺς εἶ) ἀσωμάτους, τὰ περὶ γῆν ὁρῶντας καὶ ὑπὸ γῆν. τινὲς δ' καὶ τὰς ψυχὰς δ' ὑποδιαίπτων. ἥρωας δ' καλοῦσι, τοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μεταστάντας. τὸ δ' κρεῖττον, θεοὶ οἱ θεώμενοι, καὶ ὁρώμενοι ἀσέρες καὶ τὰ στοιχεῖα· ἢ οἱ θέοντες καὶ πρέχοντες. δαίμονες δ', αἱ ψυχαὶ δωάμεις, καὶ αἱ ψυχαὶ δαίμονες καὶ ἔμφρονες ὅσαι, ἢ δαίζουσαι καὶ διαμείζουσαι πάντα καὶ κείνουσι κατ' ἀξίαν. ἥρωες δ', οἱ ζῶντες καὶ ὄντες ἀρετῆς τινὸς μέτοχοι. ἄνδρωποι δ', οἱ ἄνω ἀθρῶντες καὶ γινώσκοντες ἃ ἀπώσασι. θεὺς δὲ καὶ ἐφόρους τῆς δεῖ γῆς, βουλῇ τῆς μεγαλοδυνάμου εἰμαρμένης λέγει γνέσθαι, τοὺς ἀνεπδέκτους κακίας ἀνθρώπους ἐκείνους, καὶ τοὺς ἐν ἀνθρώποις δικαιοσύνας καὶ ἀδικίας ἐφῶν, ὅπως ἀναστέλλῃ τῆς ἀδικίας τὸν ἀδελφὸν, λογιζόμενον ὅτι δωάμεις τινὲς εἰσὶν ἀφανῶς ἐπιπολεῦσαι τὸν βίον, καὶ πάντα ὁρῶσαι, καὶ κείνουσι. φύλακες.] ἐπτηρηταὶ τ' ἀνθρωπίνων πραγμάτων. κήτλια.] ἄδικα, φαῦλα· κητικὰ γὰρ καὶ κεκαπτικὰ λίαν τὰ φαῦλα καὶ ἀδάημονα, καὶ μὴ ζωτόμως ἀφ' ἡμῶν ἀποβέροντα, καθάπερ τὰ χρησά. Ἡ ἔρα ἐσάμενοι.] ἀντὶ τ' ἀορασίαν ἐνδεδυμένοι. λύσις δ' τοῦτο τῷ ἀντιπίπτοντ-. ἴσως γὰρ ἂν εἶπεν ὁ Πέρσης, εἰ ἐν γῇ εἰσὶ, πῶς ἐκ ὁρῶμεν αὐτούς; ὅθεν ὕπως εἶπεν. ἠέρα δ' λέγει, τ' ἀορασίαν· ὅτι ὁ ἀὴρ φύσει ζοτεινός ἐστιν, ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου λαμπρύνε). τὸ ἑστάμενοι δασυντέον· ἐκ τ' ἔω γὰρ, τὸ ἐνδύομαι· ὅθεν καὶ εἶμα, τὸ ἱμάτιον. Πλουτοδόται.] τοῦτο εἶπεν, ἅμα καὶ τὸν ἀδελφὸν παρρῆπων ἀγαθοεργεῖν, ἀγαμοιβὶ τοιαύτῃ ἐλπίζοντα καὶ τοὺς δικαστὰς ἀποτρέπων δωροληπτεῖν, λέγων μᾶλλον βασιλεῦσι καὶ ἄρχουσιν ἁρμόδιον εἶ) τὸ διδόναι καὶ πλουτίζειν, ἢ τὸ λαμβάνειν.

Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χερειότερον μετόπισθεν
Ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἀναλίγκιον οὔτε νόημα.

Secundum inde genus, multo deterius posteà
Argenteum fecerunt cælestium domorum incolæ,
Aureo neque naturâ simile, neque intellectu.

Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα πάις ἀδὰ μητέρι πηδῇ
Ἔρχεται ἀτάλλων μέγα νήπιος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Ἀλλ' ὅταν ἥβησε καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
Παυρίδιον ζώεσκον ὀπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
Ἀφραδίας· οὐδὲν γὰρ ἀτάσθαλον ἐκ δύνανται
Ἀλλήλων ἀπέχειν· οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
Ἤθελον, οὐδ' ἔρδειν μακάρεσσ' ἱεροῖς ὀπὶ βωμοῖς,
Ἦ θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἤθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος· οὕνεκα τιμὰς
Οὐκ ἐδίδυν μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
Δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ ἕτερον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
Χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρῷ οὐδὲν ὁμοῖον,
Ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄμβριμον· οἷσιν Ἄρηος
Ἔργ' ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον
Ἤσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κραταιόφρονα θυμὸν,
Ἄπλαστοι, μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖς μελέεσσιν.
Τοῖς δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι,
Χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.
Καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες
Βῆσαν ἐς ἀρρῶδη δόμον ἀργεροῦ Ἀΐδαο
Νώνυμοι· θάνατος δὲ καὶ ἐσπάλιγξι περ ἐόντας
Εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ὅπη χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
Ἡμίθεοι, προτέρῃ γενεῇ, κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ,
Τοὺς μὲν ἐφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ Καδμηίδι γαίῃ
Ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·

Sed centum quidem annis puer
apud matrem sedulam
Nutriebatur crescens, valde rudis, domi suæ:
Cum vero adoleuisset, & pubertatis terminum attigisset,
Pauxillum viuebant ad tempus, dolores habentes
Ob stultitias. iniuriam enim praua
non poterant
A se mutuo abstinere, neq. deos colere
Volebant, neque sacrificare beatorum sacris in aris,
Quatenus fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
Iupiter Saturnius abscondit iratus: quia honores
Non dabant beatis diis qui olympum habitant.

At postquam & hoc genus terra occultauit,
Hi quidé subterranei beati mortales vocantur
Secundi: sed tamen honor etiam hos sequitur.
Iupiter vero pater tertium aliud genus hominum
Æneum fecit, omnino argenteo dissimile,
E fraxinis, vehemens & robustum, quibus Martis
Opera curæ erant luctuosa, ac iniuriæ: neque vllum cibum
Edebant, sed adamantis habebant durum animum,
Fœtoces: magna vero vis & manus inuictæ
Ex humeris prouenerant super validis membris.
His erant æneæ quidem arma, æneæque domus:
Ære vero operabantur: nigrum autem nondum erat ferrum.
Et hi quidem manibus propriis domiti,
Descenderũt amplam in domum frigidi inferni,
Ignobiles: mors vero tametsi stupendos existentes
Cepit atra, splendidum vero liquerunt lumen solis.

Sed postquam & hoc genus terra operuit,
Rursum etiam aliud quartũ super terram multorũ alumnam
Iupiter Saturnius fecit, iustius & melius,
Virorum heroum diuinum genus, qui vocantur
Semidei, priori generationi, per infinitam terram.

Hos quoque bellumque malum & pugna grauis,
Alios quidem ad septiportes Thebas, Cadmæam terram,
Perdidit pugnantes propter oues [opes] Oedipi:

Τοὺς

Τοὺς δὲ ἐν νήσοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
Εἰς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἕνεκ' ἠυκόμοιο.
Ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε.
Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατέναυσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ὄλβιοι ἥρωες· τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
Τρὶς τοῦ ἔτους θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.

Μήκετ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι!

Alios vero & in navibus ſuper magnum fluctum maris
Ad Troiam ducens, Helenæ gratia pulchricomæ:
Vbi quidem ipſos mortis quoque finis adobruit.
Iis autem ſeorſim ab hominibus victum & ſedem tribuens
Iupiter Saturnius pater conſtituit ad terræ fines.
Et hi quidem habitant ſecurum animum habentes
In beatorum inſulis, iuxta Oceanum profundum,
Felices heroes: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert fœcunda tellus.
O ſi nequeam quinto ego intereſſem
Hominũ generi: ſed aut mortuus eſſem prius, aut poſtea natus!

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον.] ὅτι ἀπαρεθμήτως τὸ δεύτερον, συγκειτικόν ὅτι συγκειτικῶς, τὸ χειρότερον ἢ τὸ χεῖρον συγκειτικόν. ὅτι δὲ τὸ τοιοῦτον ἐδέησέ τε χρῆσθαι φησὶ πῆς κοινοῖς. πολὺ χειρότερον, αὐτὶ τοῦ πολὺ ἧττον τιμῶ ἀρετῶν· ἢ γὰρ κακὸν ἴσως τὸ χεῖρον, ἵν' ᾖ τοῦτο χεῖρον. τὸ ἑξῆς δῆλον. Χρυσέῳ μὲν φυὴν ἐποίησαν.] τῷ χρυσῷ γένει ὅτι χρῆται τῷ ἀναδρομῇ τῷ σώματος ὁμοίῳ, ἐπὶ χρῆται τῷ γνωμῇ. Αλλ' ἑκατὸν μὲν ἔτη.] ἦγουν πολλὰ ἐτέρφετο παῖς, ἦγουν διητᾶτο παρὰ τῇ ἑαυτοῦ μητρὶ τῇ ἀγαθῇ ἀπάλλων.] τοῦτέστι μετ' ὀλιγωρίας τρεφόμενος καὶ ὡς αὐτὸς παίζων, ἐν τῷ ζωτέρῳ οἴκῳ. μέγα νήπιος.] ἦγουν μεγάλως ἀμαθὴς καὶ αὐόητος. ἀλλ' ὅταν ἥβαιτο καὶ εἰς μέζονα ἡλικίης ἀφίκοιτο, ὀλιγοχρόνιον χρόνον, ἦγουν πάνυ ὀλίγον ἔζων. ἄλγε' ἔχοντες.] ἦγουν λύπας, διὰ τὰς ἑαυτῶν ἀφροσύνας ἀπὸ τῆς μανίας ἀποτίνοντες εἰς τὸ καθόλου· τοῦτο δὲ ζωπόησις καὶ ὄφελε τοῖς κοινοῖς· οὐκ ἐδύναντο γὰρ ἀλλήλων ἀπέχειν, ἦγουν μάχεσθαι ἔχειν χαλεπαγωγεῖν ἀπ' ἀλλήλων. ὕβριν ἀτάσθαλον.] ἤγουν ἀθέμιτον, παράνομον. ἀτάσθαλοι γὰρ οἱ εἰς θεὸν ὑξαμαρτάνοντες. καὶ ἀτάσθαλον ἔργον δηλοῖ ὅτι τὸ ἀθέμιτον καὶ παράνομον· ἐδὲ θεὺς ἤθελον πιᾶν, οὐδὲ θύειν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς βωμοῖς τῷ μακάρων, ἦγουν τῷ θεῶν, καθὰ πρέπον ὅτι τοῖς ἀνθρώποις κατ' ἔθος. Τούτους μὲν δὴ ὁ Ζεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἠφάνισεν ὀργιζόμενος. τοῦτο γὰρ τὸ ἔκρυψε χολούμενος, ὅτι οὐκ ἐδίδουν τοῖς θεοῖς τιμὰς, οἳ τὸν ὄλεθρον οἰκοῦσιν. ἐπειδὴ ἢ καὶ τοῦτο τὸ γένος κατεκάλυψεν ἡ γῆ, ἀντὶ τοῦ τὰ σώματα αὐτῶν ἀποθανόντων, ἔτοι μὲν ἀντὶ τοῦ αἱ ψυχαὶ τούτων, καλοῦνται ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοί. Δεύτεροι.] ἤγουν ἀπολειπόμενοι τῆς τῶν πρώτων γένους τάξεως, ἀλλ' ὅμως τιμὴ ἀκολουθεῖ καὶ τούτοις. Ζεὺς ὁ πατήρ.] ὁ ζεὺς ὁ πατὴρ τῆς ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν ἐποίησεν ἄλλο γένος ἀνθρώπων τρίτον, χάλκειον, ἦγουν χαλκοῦν, οὐχ ὅμοιον ὐδαμῶς τῷ ἀργύρῳ.

Ἐκ μελιῶν.] ἤγουν ὁκ τῆς μελιῶν τῆς δένδρων τοῦτό, φησιν, ἐποίησεν, ἃ στερεὰ καὶ δύσκαπά ὄζει, ἀντὶ τοῦ σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον. δεινόν τε καὶ ὄμβριμον.] ἤγουν χαλεπὸν καὶ φοβερόν· διὰ φροντίδα γὰρ ἐμοῦ τούτοις τὰ ἔργα τοῦ Ἄρεως ἤγουν τοῦ πολέμου, τὰ συνόντα, ἤγουν τὰ στεναγμῶν αἴτια καὶ ὕβρεις, ὅτι ἐδὲ σῖτον ἤσθιον, ἤγουν ἀνθρωπίνῃ ζωῇ. ἀπὸ τῆς διαίτης γὰρ τὴν γνώμην ἐμφαίνει. ὡς οἱ ἔλεγε, οὐδὲ ἀνθρωπίνην εἶχον γνώμην, ἤγουν ἥμερον, ἔξω θεοσεβείας, ὡς ὁ ἐπάγει οἰκείως. ἀλλὰ ψυχὴν εἶχον ὑπὸ ἀδάμαντος, τοῦτέστιν ἀδαμαντίνην. κρατερόφρονα.] ἤγουν ζηλοτυπούμενα. Ἄπλαστον.] τοῦτέστιν ἀπλήρωτοι· μεγάλοι τὰ σώματα· τὴν ῥώμην γὰρ ἔσχον τῆς σωμάτων καὶ τὴν ἐπιμέλειαν. μεγάλη γὰρ βία καὶ ἰσχὺς ἦν δηλονότι αὐτοῖς. καὶ χεῖρες ἄαπτοι.] ἤγουν ἄφαυστοι διὰ τὸ φοβερὸν δηλονότι καὶ ἰσχυρὸν, ἐξ ὤμων ἐξετείνοντο ἐπὶ συγκεχυσμένοις καὶ ὄγκον ἔχουσι μέλεσιν.

μέλεσιν. ἀπὸ τ῀ φέφυκα φ῀ φανημένε, ἐνεσὼς πεφύκω, οἷς ἀπὸ τ῀ δέδοικα δεδοίκω. τύτοις ϗ ἦν χαλκᾶ μὲ τὰ τεύχη, ἦγεν τὰ ὅπλα. χαλκοῖ δὲ τ῀ οἶκοι. ἀντὶ τ῀ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ ϛκάπ. τὸ ἦν ἀντὶ τ῀ ἦς, οἷς φ῀ Σοφοκλεῖ· Ἦν ϗ ἀμφὶ πλευταὶ κλίμακες. καὶ ἀπὸ τύτε γίνε϶ χ῀ συγκοπὴ τῆς σᾶ συλλαβῆς. διὰ τὸ χαλκᾶ ϗ τὰ χαλκᾶ ἔργα ἐργάζοντο, διά π῝ βαφῆς στερροποιῦντες αὐτόν. μέλας ϗ σίδηρ῝ ὡς ἔσχεν, ἦγεν ὡς ἦν. κ῀ ἔτι μὲν δαμασθέντες, τετέσι φονευθέντες ὑπὸ ταῖς ϛρατιέρσις αὐτὶ τ῀ ταῖς ἀλλήλων χερσίν. ἡ δ῀ πκὴ ϗ μ῀ τῆς ὑπό, τὶ ὑποταγὴ δηλοῖ κ῀ ἥπιαν Α῎πικῶς· ἔδησαν εἰς τὸν οἶκον τ῀ ψυχοποιὸν ἅδην τὸν δ῎ρώσαντα, ἦγεν τὸν σκοτεινόν, ἢ τὸν πλατύν, ἀνώνυμον. θάνατ῝ ϗ κατέχε αὐτὺς μέλας, αὐτὶ τ῀ σκότε πυκνὸς. καὶ ϖρ ὄντας ϵκπαγλους. χ῀ μετάθεσιν τῦ λ᾽ ἀπὸ τῦ ἐξεπλάγλω, ἦγεν ϵκπληκτικύς. τὸ λαμπρὸν ϗ ἔλιπον φῶς τῦ ἡλίε. Ε῎πειδὴ ϗ κ῀ τῦτο τὸ χρό῝ κατεκάλυψεν ἡ γῆ, αὖθις ἔπ ἄλλο τέταρτον, ἦγεν ὅτι τέτυις πάλιν ἄλλο τέταρτον χρό῝, θείων ἀνδρῶν ἡρώων, δίκαιον κ῀ καλὸν, ὁ Ζεὺς ὁ Κρονίδης ἐποίησεν ὅτι τῇ χθονὶ τῇ πολυνιδεῖς ζωὰς ἀρημένῃ, οἱ καλοῦνται ἡμίθεοι. ϖρὸς τὸ σημαινόμενον ὑποδέδωκε. τῇ ϖρωτέρᾳ ἡμῶν χρυσᾷ γενόντες χ῀ τιμὴ ἄπτερον γυῖ, ἦγεν τιμὴ κυκλοτερῆ. καὶ τύτοις μὲ πόλεμός τε κακὸς κ῀ μάχη χαλεπὴ ὤλεσε. τὺς μὲν ἐπὶ ταῖς ἑπταπύλαις Θήβαις, τῇ γῇ λέγω τῇ ϗ Κάδμε. μαχομένυς ἕνεκα βῶν μήλων τῦ Οἰδίπ῝, αὐτὶ τῦ τῆς κτήσεως, ἀπὸ ϗ πλείον῝. οἱ παλαιοὶ γάρ φασι τιμὴ κτῆσιν ἐν τοῖς τετράποσιν εἶχον. τὺς ϗ, κ῀ εἰς Τροίαν ἀγαγὼν ἐν ναυσὶν, ἐπὶ τὸ μεγάλε κύματ῝ ὀλλάσσης, ἕνεκα τῆς Ἑλένης τῆς καλλίπεπλ῝, ὤλεσε· ὁ πόλεμ῝ δηλονότι ἀπὸ κοινῦ. ἐνταῦθα δὴ, ἦγεν ἐν, τῇ Τροίᾳ κ῀ ταῖς Θήβαις. τὸ ἤτοι ἐνταῦθα αὐτὶ τῦ δὴ. τύτοις μὲν τὸ τῦ θανάτε τέλ῝ ϖερικάλυψεν. ὁ Ζεὺς ϗ ὁ Κρονίδης ὁ πατὴρ βῶν ἀνδρῶν κ῀ βῶν θεῶν, ζωὴν κ῀ διατροφὰς τύτοις ϖαρασχὼν ἰδίᾳ ἀπὸ βῶν ἀνθρώπων, εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς φέρων ᾤκισε. κ῀ ἔτι μὲν οἰκοῦσιν ἐν ταῖς νήσοις βῶν μακάρων, κ῀ τὸν Ὠκεανὸν τὸν βαθύῤῥοον, ψυχὴν ἔχοντες φροντίδων ἀπολλαγμένων. ὄλβιοι ὄντες ἥρωες· ἦγεν μακάριοι, τύτων ϗ χάριν φύει ἡ γῆ ἡ τὰ ϖρὸς ζωὴν βρύκ-

μένη, καρπὸν μελιηδέα, ἦγεν γλυκύν, θάλλοντα πρὸς ἐπὶ τῷ ἔτει. Μηκέτ᾽ ἔπειτ᾽ ὤφελον.] εἴθε μὴ ἐχρεώσουν ἐγὼ ἐν τοῖς τῦ πέμπτε γένες ἀνδράσιν εἶν). ἀντὶ τ῀, εἴθε μὴ ϗποκείμενον ἦν, ἐμὲ ἐν τοῖς τῆς πέμπτης τάξεως ἀνδράσιν εἶν). τὸ ἔπειτα θεῖον. ἡ ϗ μετὰ, ἀντὶ τ῀ τῆς εἶ. ἀλλ᾽ ἢ ϖρόφθην, ἀλλ᾽ ἢ ϖρότερον τύτων ἀποθανεῖν, ἢ ἔπειτα γένεσθαι. ὡς δίθυς φησι μ῀ τὺς πέμπτους. τὺς γὰρ μ῀ τύτυς δίθυς, χείρονας ἔσεσθαι τύτων νομίζει, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἐν ταῖς ἔπειτα ϖροῤῥήσεσι. ἐφ᾽ αἷς ὡς ἀπαγορεύει μὴ κ῀ μεταβολὴν ἐπὶ τὸ χρεῖττον ποτὲ γένεσθαι, οἷς ἀπὸ τ῀ πρίτυ γένες τῦ χαλκᾶ κ῀ θρασέ῝, ἐπὶ τὸ τῦ Η῎ρώων ἐγένετο.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Δεύτερον αὖτε γέν῝.] ὁ μὲν Ὀρφεὺς τ῀ ἀργυρᾶ γένες βασιλεύειν φησὶ τὸν Κρόνον, τὺς κ῀ τὸν καθαρὸν λόγον ζῶντας ἀργυρᾶς λέγων, ὥσϖερ τὺς κ῀ νῦν μόνον χρυσᾶς. ὁ ϗ Η῎σίοδ῝ ἐθέλων τιμὴ μεταβολὴν ἐνδείξασθαι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ϖρὸ ἀργυρᾶν γέν῝ τῦ ἀνθρώπων ποιεῖ ϛάδιον· ϖλὴν χεῖρον μὲν τὸ ἀργυρᾶν γέν῝ εἶναί φησι τ῀ χρυσᾶ, ὐκ εἰς ἄκρον ϗ κακίαν ὀλισθῆσαν, ἀλλ᾽ εἰς ἀργίαν κ῀ φυσικὴν ζωὴν ἀντὶ νοερᾶς. ὅπ ϗ ἀργυρ῝ ἰῦ δικτικός, ὃς κ῀ διίσησιν ἔξω τεμνόμεν῝ ὑπὸ τῦ ὑγρῶν τιμὴ ὑγρότητα κ῀ ψυχρότητα ϖαντὸς μᾶλλον καρέμε κ῀ χαλκᾶ, δῆλον. ψυχὴ γὰρ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῷ ῥαδίως κ῀ θερμαίνε϶ ϖεϖηγμένων ψυχρῶν ἢ θερμῶν, ὥστε διὰ τ῀ ϖόρων τύτων κ῀ ἰὸν ἐνδέχεσθαι, τ῀ χρυσᾶ ϖυκνοτάτε ὄντ῝. ϖολὺ χειρότερον.] ὐχ ὅτι ἐκεῖνο κακὸν ἦν, ἀλλ᾽ ὐχ ὅμοιον τῷ χρυσῷ. τὸ ϗ ϖολὺ χειρότερον, ὅτι συγκεκριτικὸν συγκεκριτικὸ αὐτὸ γὰρ τὸ χεῖρον συγκριτικόν. ὡς εἶπε λωίτερον. αὐτὸ γὰρ τὸ λῶον συγκεκριτικόν ὅτι τὸ δ᾽ ἀργύρεον ἔνιοι τῇ γῇ ἀκύρυσι, λέγοντες, ὅτι ἐν τοῖς μεγάλοις ἔργοις τὸ ἀργύρεον τ῀ γῆς ψευδολογεῖ. Ἀλλ᾽ ἑκατὸν μὲ παῖς.] ὀρθῶς τ῀ κακὸ βίᾳ τιμὴ ἀρχικὸ ἐν τῇ μοχθηρᾷ τάξε϶ ζῴῃ. τοιαύτη ϗ ἡ ϖολιὸ χρόνον ἐν τῇ γυναικονίτιδι ψομένη. κ῀ γὰρ Πλάτων τ῀ Πρδικὸν τιν῝ τῦτο κατέγνω βασιλέων. τὸν μὲν ἑκατὸν τ῝ ϖολιὸ χρόνον ἐπὶ τοῖς γυναιξὶ τρέφεσθαι εἰκότως ἂν ἀποδείκνυσιν τὸν. ὅτι ϖροφύμως μέγα ῥύπον, ὡς ἀμαθῆ ϖάντων. ὃν δεῖ ϖαραλιπεῖν τὰ ἀνθρώπινα ϗ

ἀνδρικὸν καὶ γενναῖα τὰ ἤθη. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν.] πάνυ φιλοσόφως ἀρχὴν φαύλου βίου καὶ κακοδαίμονος τὴν αὐταρκείαν ὑποτιθεὶς καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἔφη Κύρον καὶ Δαρεῖον στρατιωτικοῖς ἔθνεσι παιδευθέντας, ἄνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν ἀχολυμένους ἐν γυναιξὶ νοσώδεσι καὶ τρυφώσαις διαφθαρῆναι. Ἄλλως. χρὴ ζύγχριον. ἔστω ὁ μὲν ϛ' ἑλάττους ἔζων. τὸ δὲ ἑκατὸν οὐκ ὀπὶ ὠρισμένου χρόνου, ἀλλ' ὅτι πλήθους ἐστὶ καὶ ἀόριστον αὐτὸ τὸ πολλά. ἀπάλλων.] ὁ μετ' ὀλιγωρίας τρεφόμενος, καὶ ὡς αὖ νηπιάζων ἀτημόρων, ὁ μηδὲ καρπεῖν δυνάμενος, ἔθνη καὶ τὸ, τέτλαθι. Παυείδιον ζώεσκον.] εἰ πολλῷ χρόνῳ ἐτρέφοντο, ὀλίγον δὲ ἔζων καὶ ἤκμαζον, πῶς οἱ τρέφοντες αὐτὸς διέζων; ἴσως δὲν πρὸς ἀπολογίαν τῆς ἀνοίας. τὸ δὲ παυείδιον ζώσκον, ὡς πρὸς ζύγχριον τὸ ἑκατὸν ἐτῶν. ὕβριν γὰρ.] ταῦτα ἐπάμενα ὅτι τὴν ῥαθύμοις ζωαῖς τὴν ἀνθρώπων, διὰ μεγαλαυχίαν ὑβριζείζειν, καὶ μήτε τὴν εἰς ἀλλήλους ὕβριν ἀπεχθείας, μήτε τὴν εἰς τοὺς θεοὺς τιμὴν αὐτὲς χάριν ζῆν δὲ ὁμοίως φυτοῖς πίπτοντας καὶ ἐνθύοντας. ὅτω ζήσαντες Συβαρῖται καὶ Κολοφώνιοι πρότερον ἀπώλοντο, Πρασῶν δὲ καὶ Μήδων ἥψατο τὸ πάθος. Τοὶ μὲν ὑπὸ χθόνιοι.] οἱ μὲν πρὸ τούτων ὑπὸ χθόνιοι ἦσαν χρὴ τὸν λῆξιν καὶ ἀγαθῶν χθονοὶ καὶ φύλακες τὴν θνητῶν, ὅτοι δὲ θνητοὶ φύλακες καὶ ὑπὸ χθόνιοι λέγονται, ὡς ἐν τοῖς ὑπὸ τὸν γῆν ταφέντες τόποις, διότι φυσικὸν εἶχον ζῆλον, ἀντὶ νοερᾶς. εἰκότως τοῖς φυτοῖς τοῖς τὰς καρδίας ὑπὸ γῆν ἔχουσιν εἰκότως ἦν ὑπὸ χθόνιοι, θνητοὶ δὲ φύλακες, ὡς ζῶντες καὶ τὸ θνητὸν ἑαυτῶν· τοιαύτη γὰρ ἡ φυσικὴ ζωή. τίνων δὲ φύλακες; ἢ ὅλως οὐ ψυχῶν, αἳ πρὶν ἐν σώμασι τοῖς τοιοῖσδε διαπεφεύγεσιν ὑπὲρ φυσικῶς ζῆσαι, ἀλλ' εἰς πᾶσαν ὀλισθήσασαι κακίαν· διὸ καὶ τούτων ἐπεστάθησε, ὅπως καὶ αὐτοῖς τιμὴ τῆς ὑπηδείᾳ, καθόσον ἡ μεγάλα ἐξεργάσαντο κακά, εἶα τὴν ἐφεξῆς τόποις. τρίτον ἄλλο ἦμαρ.] τοῦτο τὸ ἦμαρ εἰκότως τρίτον, ὅτι νωθρὸν ὄν, ὅτι παντὸς ἔργου. ἀλλὰ δεινὸν ὄντως καὶ εἰς πυρφυρέαν ἀμαυρὰς εἶαν σκιαχτίσαι, καὶ φοινίαν τὴν πυρμάτων μόνων ἐπιμελούμενον. διό φησιν,

Ἄπλασοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι·

Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον —— δηλοῖ γὰρ, ὅτι ἔπεμπτον ἦ ῥώμην ἴσχυσι καὶ ἐν τούτῳ πρὸ ἦμαρ τὰ ἄλλων ἀμελοῦντες θεοὶ τὸ ὅπλων κατασκευὴν διέτειναν, καὶ τῷ χαλκῷ θεὸν τούτῳ ἐχρῶντο, ὡς τῇ σιδήρῳ θεὸς γεωργίαν, διὰ τὴν βαφῆς τὸν χαλκὸν στερροποιοῦντες, ὄντα φύσει μαλακὸν, ἐπιστάσης δὲ τῆς βαφῆς ὅτι τοῦ σιδήρου καὶ ἐν τοῖς πολέμοις χρῆσιν ἐλθεῖν. Τοῦτο δὲ τὸ χαλκεῖν ἦμαρ ἐν μελίαις εἶπε φῦσαι Δωρικῶς, αὐτὶ τοῦ ἐν τῇ μιᾷ τῶν δένδρων, ἐκ τῶν Μελιῶν Νυμφῶν. καὶ γὰρ Μελίας Νύμφας φασίν. ἄτοπον δὲ τὸ ἐκ τοῦ θείου γένους ὄντας θηριώδεις φῦσαι, ἀλλ' ὡς ἐκ δένδρων στερεῶν καὶ δυσπόνων γεγονότας, τά τε σώματα μεγάλους ἐχόντας, καὶ τὰ ἤθη ἀτρέμονας καὶ βιαίους· τοῦτο γὰρ αἰνίττεται ἡ ἐκ τῆς μιᾶς τῶν Μελιῶν αὐτοῖς γένεσις. Ἐκ μιᾶς.] Νυμφῶν, Δωρικῶς Μελιῶν εἶπεν, ὅτι ἐκ τῆς ἐξ γόνων δὲ ἀρχαῖ τινες δὲ ἀλληγορῶσι μιᾶς τὰς φρυντίδας. ἄλλως. ἀπὸ ξύλου τινὸς ἀρόητον γένος λέγει καὶ ἀσώστον, ὅ τοι φησὶν, ἐκ ἐν γένος θεῶν. ἐδέτι σῖτον.] ἀλληλοφαγίαν ἴσως ἐνόησεν, ἅγνου θείων κρέας ἤδιον. παρέλιπε γὰρ τὸ εἰπεῖν τί ἥδιον· ἀδάμας δέ ὄζιν εἶδος σκληρᾶς λίθου σίδηρον τέμνοντος. Καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν.] αὐτοὶ παρ' ἑαυτῶν κατέῤῥαδαν, ὡς δύσμικτοι καὶ θηριώδεις ὄντες, οὓς ἀλληλοφορουμένους, καὶ εἰκότως εἰς τὸν ὑπὸ χθόνιον τάφον καταδυομένους, ἐν ᾧ τὸ ἄτακτον ζωέωσαν τοῦ κόσμου, καὶ τὸ θηριώδες τῶν δαιμόνων γένος, ὃς κἀμὲ εἴωθε τὰ λόγια καλεῖν. εἰσὶ μὲν ἵν' ὅτε τρίτοι τινὲς εἰκότως ἀπὸ τῆς χρυσοῦ· ἐνεῖνοι. μὲ γὰρ ἀπαθεῖς, οἱ δὲ μετ' αὐτοὺς ὅτε ἀπαθεῖς, ἄτε ἐμπαθεῖς, εἰ καὶ πλουτοῦντες, ἐξύβριζον διὰ τὴν ἀπειρίαν τῆς ἀνεργκαίων. ἔτοι δὲ κ' μόνον ὑβρεσαὶ, ἀλλὰ καὶ φονικοὶ καὶ ἐμπαθεῖς, καὶ εἰς ἑκάτερα ἐλθόντες εὐσχημοσύνην, ὥστε ἐν τῇ πεκάδι ἀφειλῆφθαι, ἢ ἀνθρωπίνην ζωὴν, τὴν χρυσῆν, τὴν ἀργυρᾶν, τὴν χαλκῆν· καὶ γὰρ τούτων ἡ τάξις τῆς ὑλῶν τοιαύτη ὄζιν· ὁ μὲν χρυσὸς ἡλιοειδὴς, διότι φῶς μόνον ὁ ἥλιος ἄυλον· ὁ δὲ ἄργυρος σεληνιακὸς· διότι καὶ ἡ σελήνη σκιᾶς δεκτικὴ, καθάπερ καὶ ἄργυρος, ἰῶ. ὁ δὲ χαλκὸς χθόνιος, καθόσον ἐκ ἔχων ὁμοίως τὴν φωτεινὴν, πολλῆς ὄζιν ἀναπλέως ζοφώσεως. ἔτ' ἄλλο τέταρτον.] τὸ μὲν τρίτον ἦμαρ ἐξέλιπε διὰ τὸ καταχλυσμὸν φῦσαι μὴ τὸν καταχλυσμὸν, ἦμαρ ἐπῆλθεν εἰς τὸν βίον, ἴσχυν, τὰ τὴν ἡμιθέων μέχρι ἐσχατιᾶς τοῦ Τρωϊκοῦ, ὅπου ἐπὰ ἡ καὶ

αὐτὸ γηγενέας· ἢ γὰρ Εὐρυμήδου ὁ στρατεύσας ἐπὶ Τροίαν, υἱὸς ἦν Ἀδράστου, αὐτὸς δὲ Φέρητος, υἱοῦ δὲ Κρηθέως, ὁ δὲ Αἰόλος, ὁ δὲ τοῦ Ἕλληνος, υἱὸς δὲ Δευκαλίωνος· ἢ Γλαῦκος τοῦ Ἱππολόχου, τοῦ Βελλεροφόντου, τοῦ Γλαύκου, τοῦ Σισύφου, τοῦ Αἰόλου, τοῦ Ἕλληνος, τοῦ Δευκαλίωνος· ὁ δὲ Γλαῦκος, ὀγδοος. τὸ τοίνυν Ἡρωϊκὸν γένος ἄχρι τοσούτου διήρκεσεν ἀρετὴ διαφυλάξαν. ἄλλως. ἔτ' ἄλλο τέταρτον, τουτέστι τὸ ἀπὸ Πανδώρας γένος, ἥτις ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ Αἰσχύλου, Τοῦ πλοπλάστου σπέρματος θνητὴ γυνή, ὡς φησὶ τὰ ἄλλα γυνὴ ἀπὸ τοῦ θεοὶ αὐτὰ ὕλης σκάλεσαν, χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν, οὕτω καὶ τοῦτο ἀπὸ τῆς γῆς ὂν ἡρωϊκόν. ἔρα γὰρ ἡ γῆ, καὶ πεῖρα τῶν χαίροντας θερείρηκε ὅτι ὁ Ζεὺς ἐκέλευσεν Ἥφαιστον φεῖλυτον ὕδατι φύρειν. ἐπλάσθη δὴ τοίνυν πρώτη ἡ Πανδώρα, ἣν ἔγημεν Ἐπιμηθεύς, ἐξ ὧν Δευκαλίων. καὶ Πύρρα. ἀλόγως δὲ λέγουσιν ὅτι Προμηθεὺς ἀνθρώποις ἔπλασεν, ὃς τοσοῦτον ἀπόδειται τοῦ μὴ πεπλανῆσθαι, ὥστε καὶ θεοσεβέστατος ἐγένετο Ἐπιμηθεῦ μὴν θεοσεβὴς ἦν Πανδώρα. Πανδώρας γοῦν καὶ Ἐπιμηθέως γίνεται Δευκαλίων, καὶ Πύρρα Δευκαλίωνος δὲ Ἕλληνος, τούτου Αἰόλος, ἑ Κισθὸς, ἑ Φέρης, ἑ Ἄδμητος, ἑ Εὐρυμήδης ὁ ἐπὶ Τροῖαν στρατεύσας· διὰ δὲ τὸ ἀληθὲς, πρεσβύτερον τὸ ἡμέτερον, ἵνα μὴ ἔγκλημα φύσεως ἐπὶ τὸ χεῖρον βεβαιώσῃς λέγῃ τὸ δὲ δικαιότερον, αὐτὶ τοῦ δίκαιον· καὶ ἔδωκε σύγκρισιν πρὸς ἕτερον. τὸ δὲ ἄρειον, ἢ βέλτιον, ἢ πολεμικόν. καλέουσι δὲ Ἡμίθεοι.] Ἥρωας μὲν αὐτὸς ἐκάλεσεν, ἢ ὡς ἐκ τοῦ ἔρως ὡς εἴρη, ἢ ὡς ἐξ ἔρωτος γεγονότας, ἢ θεῶν ἐρασθέντων γυναικῶν, ἢ θνητῶν ἐρασθέντων ἀνδρῶν· ἡμιθέους δὲ, ὡς τοὺς μὲν ἔχοντας θεῖον, τὸ δὲ ἀνθρωπικὸν κατὰ τὴν ἡλικίαν· ὡς φησὶν ἔν ὅτι θεῶν μόνων τὸ ἐξ ἀμφοτέρων θεῶν, καὶ ἀνθρώπων τὸ ἐξ ἀμφοτέρων ἀνθρώπων, ὅτω δὴ καὶ τὸ σύμμικτον ἔκ τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἡμίθεον λέγει. αὐτὴν δὲ ταύτην τὴν ἐν τῇ ἡλικίᾳ διαφορὰν ἀναφέρειν δεῖ πρὸς τὸ εἶδος τῆς ζωῆς· ὅσοι μὲν γὰρ κατὰ τὴν ἀνάλογον ζωὴν μᾶλλον διέφερον, τούτους ἐκ πατρὸς μὲν θεὸς, μητρὸς δὲ ἀνθρώπου παρέδωκε. ὅσοι δὲ κατὰ τὴν τεχνικὴν ἀρετὴν, τούτους ἀναπαλιν ἐκ θεαίνης μὲν μητρὸς, πατρὸς δὲ ἀνθρώπου. καὶ γὰρ ἄμφω μὲν θεῖα, καὶ τὸ ἀνάλογον καὶ τὸ τεχνικόν· ἀλλὰ τὸ μὲν, ἀρρενωπόν, ὡς ἐρρωμενέστερον ὂν ζωῆς, τὸ δὲ θηλυπρεπὲς, ὡς ὑφειμένον κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ ὡς τὸ μὲν ἀπαθέστερον, τὸ δὲ συμπαθέστερον πρὸς θνητούς. Τηλοῦ δὲ ἀθανάτων τοῖσι Κρόνος ἐμβασίλευε. θοὸν καὶ τὸν ἑξῆς ὡς φλυαροῦσι, ἐξαπίζουσι τῶν Ἡσιόδου, τάττε ἄλλα φαυλίζοντες, καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εἰσβολῆς τῶν μετ' αὐτὸν σίγων ἀφαιρεῖν εἰωθότες. ὡς γὰρ ὑποβλέψας εἰς τὸ κατ' αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων γένος μὴ τὴν ἐξόμμυσιν τῆς τῶν ἡμιθέων λήξεως, ἐπάγει.

Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι· [νέοις!

Ἀνθρώπων, ἀλλ' ἢ τοῖσδε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι· ὧν ἐκ μόνον ὅλοι τὸ ἀπὸ τῶν χρειττόνων εἰς τὸ χεῖρον εἶδος τῆς ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν ἔσεσθε ἀπὸ τῶν χειρόνων εἰς τὸ κρεῖττον. τὸ γὰρ ἢ ἔπειτα γηγενέσι εὐχαῖς ὅλοι καὶ ἀμείνους ἔσεσθαί τινας τὸ κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων ὕστερον· ὥστε καὶ ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι τὰς μεταβολὰς ἠθέλησε παραδοῦναι τὸ εἰδὸς τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, εἰς ταὐναντία μενούσας. Καὶ τοὺς μὲν πολεμοῦντες.] τοὺς δὲ Τυδέα καὶ Καπανέα καὶ λοιποὺς ἑπτὰ λοχαγοὺς, οἳ καλοῦσι ἡμίθεοι κατὰ σύγκρισιν θεοὺς ἡμᾶς, ὑστέρους ὄντας ἐκείνων. Ὄλεσε, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν. θεοτέρη δὲ, ἤτοι θεοτέρων ἀνθρώπων. μᾶλλον ἔνεκα Οἰδιπόδου.] διὰ τὸ μᾶλλον πᾶσαν ὅλοι τὴν κτῆσιν, διὰ τοῦτο οἱ τοῦ Οἰδίποδος παῖδες καὶ πόλεμον ἤρξαντο θεοὺς ἀλλήλους, καὶ συναπέθανον ἀλλήλοις, καὶ μιᾷ πυρᾷ παρεδόθησαν. ἄλλως. οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν τοῖς πρόσθεν τὴν κτῆσιν εἶχον, ἀμέλει καὶ οἱ βασιλέων παῖδες ἀπῄμαυον πρὸ τοῦ γάμου, καὶ ταῖς νύμφαις προέβαλλε καὶ βόας ἐχαρίζοντο· ὅθεν καὶ ἑλφεσίβοιαι. Εἰς Τροίαν ἀγαγών.] κατ' ἐξοχὴν λέγει τὸν δὺο πολέμους τὸν Θηβαϊκὸν καὶ τὸν Ἰλιακόν. Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώποιν.] ὡς τῆς ὅλης Ἡρώων λήξεως ὁ λόγος, καὶ ὅτι καὶ βίον καὶ πόνους οἰκείους, οὓς ἐκάλεσεν ἄνδρ, χρεὼν τοῖς ἀνθρώποις ἀπένειμεν αὐτοῖς ὁ Ζεὺς ἐν τοῖς πέρασι τῆς γῆς. ἄλλως. ἀπεχώρισεν αὐτοὺς ἀπὸ ἀνθρώπων, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἴδιον τόπον καὶ ζωὴν, καὶ ζῶσιν ἀδιαβεῖς, πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ, τὰς διατεβὰς πρείσας, ὅ ἐστι Φλεγέθων. παρ' Ὠκεανὸν.] ἔνθα κατοικοῦσιν. αὐτοῖς δὲ μελισσέα καρπὸν τρὶς τοῦ ἔτους φέρειν λέγει τὸν γλυκὺν. ὅλοι οὖν τὸ αἴνιγμα λύσιν μὲ αὐτὸς

αὐτὸς ἔχειν δευτέραν τῆς ἐν τῇ γῇσει ζωῆς, καὶ διὰ τοῦτο λέγειν τὸ μακάρων νήσους οἰκεῖν. ἐς αἷ δ' δαίμονες εἰλήχασι ψυχαί, νήσοις εἰκασμένας, ὡς ὑπερέχουσα τὸ γλυκύτατον, καθάπερ αἱ νῆσοι τῆς θαλάσσης. παρ' Ὁμήρου δ' οἰκεῖν λέγειν τὸ διοικοῦντα τὸν νοητὸν τόπον, ἀπὸ τοῦ τῶν ᾅδου βασιλείας, ὃν καὶ πρῶτον περαιοῦσι τὰς εἰς ᾅδου πορευομένας φέρειν δ' αὐτὰς τοῖς τῷ γλυκεῖ τοῦτο καρπόν, ὡς πλείων ἀγαθῶν ἀπολαύσει τὸ ζῷον μοτάτων, ἐκ τοῦ ζωοδότου δυνάμεων τὸ ὑπὸ τὸ γῆς. διὰ δὲ τοῦτο καὶ ὑγρὰ ἁπλῶς εἶπε τὸ γλυκὺ φέρειν τὰς καρπὰς τοῖς, ἀλλὰ τὸ ζειδώρον ἄρουραν. ἄλλως. μακάρων νήσοις νῦν τὸν Παράδεισον αἰνίττεται, ὅπου τὸ παρ' αὐτοῖς Ἠλύσιον πεδίον λεγόμενον, παρὰ τὰ ἄλυπα πρεῖν τὰ σώματα, ἢ παρὰ τὸ λύειν τοὺς κακούς. Μηκέτ' ἔτι ὤφελον.] μὴ τῷ ἐξύμπασιν τοῖς τῆς ἡμιθέων λήξεως ἐπάγει, Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελον ἐγώ. δι' οὗ ἐ μόνον δηλοῖ τῷ ἀπὸ τοῦ χρειττόνων εἰς τὸ χεῖρον εἶδος τῆς ζωῆς μεταβολῇ, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν ἔσεσθαι ἀπὸ χειρόνων εἰς τὸ κρεῖττον. τὸ δὲ ἢ ἔπειτα ψευδῶς ἔυχεται, δηλοῖ καὶ ἀμείνους ἔσεσθαί τινας τοὺς κατ' αὐτὸν ἀνθρώπους, ὕστερον. ὥστε καὶ ἐν τούτῳ δῆλον, ὅτι πᾶς μεταβολὰς ἐθέλησι θεραπεύειν τοῦ θείου τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἰς τὰ ἐναντία γινομένας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Δαὐτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον.] γένους τοῦ χρυσοῦ πολὺ χειρότερον, ἤγουν τοὺς ἀνεπιδέκτους κακίας ἀνθρώπους. οἱ δὲ τοῦ δευτέρου γένους, ὑστερηθέντες ἦς, καὶ τέχνας εὗρον. ἔτι φυλή.] τὸ μέγεθος, τῇ ἡλικίᾳ. οἱ δὲ ὕστερον ἐκεῖνοι, ἅτε ἐκ τῆς γῆς γεννηθέντες, καὶ ἐξ ἀμιγῶν τῶν στοιχείων, μεγάλοι τε ἦσαν τοῖς σώμασι, καὶ ἀνειδεῖς τῇ ὄψει. οἱ δὲ τοῦ δευτέρου γένους, ἅτε ἐξ ἀλληλογονίας, ἧττονες τούτων ἐν ἀμφοτέροις ὑπῆρχον. φυλῇ, ἤγουν ἡλικίαν, ἢ δὲ τὸ φύσει, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν φυομένων δένδρων καὶ βοτανῶν. ἐναλίγκιον.] καὶ κατ' ἔκτασιν, ἐναλίγκιον, τὸ ὅμοιον, ἀπὸ τοῦ ἅλις ἔγγιον, καὶ πλησίον καὶ ἐμφερὲς ἐστί). καὶ ζητεῖται τοῦ γ εἰς κ. ἔτι νόημα.] κατὰ τὸ ἁπλοῦν ἐκεῖνο λέγει, καὶ ἀπαύθυρον. ἔτοι γὰρ πολὺ τῶν πρότερον πρεσβυτέρους, καὶ παυρχότερον. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα.] οἱ μὲν πρότεροι ὀλίγα ζωὴν ἔζων ἀλλήλους· οἱ δὲ δευτέρου γένους πρεσβυτέρους μυρίους πολλὰ τὸν πρὸ βίου ἐναυτοῦ, τέχνας καὶ ἕτερα εὑρόντες. καὶ τοῦτο δὲ πρότερον, μέχρι μὲ πολλοῦ τινὸς χρόνου πῖς γονεῦσι ζωὴν εἶναι, καὶ οἰκεῖν μᾶλλον ζωὴ ταῖς μητράσι καὶ πατρυιαῖς ἀνετράφοντο, ἐξηβῶντες δὲ καὶ γαμηθέντες τὴν οἰκον τοῦ πατρικοῦ, ἀλλήλοις ὕβρεις μὴ φέροντες, μὴ δὲ τὰ πρέποντα λογιζόμενοι, βραχύβιοι ἐγένοντο, ὑπὸ θλίψεων καὶ ὑπ' ἀλλήλων αὐαιρεμενοι. εἰκὸς δὲ τὸν ἐν γυναικωνίτιδι τεθραμμένον, καὶ οἰκοσίτιν, ἀτάλη τε καὶ μὴ δυναμένην τλῆναί τι, βραχύβιον εἶναι, καὶ ἔτι τελευτᾶν· ὅθεν καὶ μεγάλως γηπίους αὐτοὺς λέγει, διὰ τὴν τοιαύτην ἀναζωΐαν. Ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις, καὶ τί λοιπὸν ἦν τούτοις ἀγαθόν; πολλὰ μὲν ἦν ἐκείνοις τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὅσα καὶ τοῖς ὑστέροις· ἓν δὲ ἢ δύο τὰ ἐλαττώματα· τὸ μὴ φέρειν ἀλλήλων τὴν ὕβριν, ἀλλ' ὀξυχολεῖν· καὶ τὸ μὴ θεραπεύειν θεούς, ἥκιστα τὰς ψυχικὰς δυνάμεις. τοιοῦτοι, τὸ μὴ ὑποπτεύειν καὶ ὑπολογίζεσθαι, εὐήθεστερόν τε καὶ παυργότερον πρὸ τὰ τῆδε δυμῆ τούτοις φαίνεσθαι). ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.] ἐνὶ ᾧ, τουτέστιν ἐν τῷ ᾧ, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ. ἔστι δὲ τὸ χῆμα, ἀπιστροφὴ καὶ ἐκπλῆξις. ἠβήσειε, καὶ ἵκοιτο.] αὐτὶ τοῦ ἥκοι, καὶ ἵκετο, Ἀττικῶς. ἥβης δὲ μέζον, ἢ ἥβη ὑπερφερεστικῶς. ἥβη δὲ ἡ ἐπηλικίωσις λέγει). Παυρίδιον.] ὀλίγον γίνεται δὲ ἐκ τοῦ παύω, παῦρον τὸ ὀλίγον καὶ βραχύ, καὶ σωτόμως παυθῆναι δυνάμενον. καὶ ὑδρογωγῇ ὑποκοριστικῇ Ἀττικῇ παυρίδιον. εἰκότως δ' ἤτοι βραχὺ τὸν χρόνον ὀλίζωσι τοῦ πατρικοῦ οἴκου ἐκβαίνοντες. ἀτεχνήτως δὲ ἅπασι καθειδόμενοι τοῖς πατρικοῖς οἴκοις, καὶ ἐξ ἐκείνων τρεφόμενοι. ἐκβαίνοντες δὲ τούτων, καὶ φρονήσει τυγχάνοντες, ἔπειτα καὶ πρὸς ἀλλήλους ὀξυχολοῦντες, καὶ διαπλακιζόμενοι, σωτόμως τὸν βίον κατέτρεφον. ὕβριν γὰρ ἀτέρπαλον.] τὸν θάλλειν ἐν κακοῖς, ἤτοι τὸν ἄδικον ὕβριν ἀπέχειν καὶ κωλύειν ἀπ' ἀλλήλων ἐκ ἠδύναντο. ἠδ' ἀθανάτους θεραπεύειν.] ἠδὲ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὰ παθητὰ θέλειν θεραπεύειν, ἤγουν κρατεῖν δυμῆ, καὶ τοῦτον φαύλης, καὶ τὰ ὅμοια δρᾶν. ἠδ' ἔρδειν βακάρων ἱεροῖς ὀπὶ βωμοῖς.] ἠδὲ ἐν τῷ βωμῷ καὶ κατοικίᾳ καὶ θυσιαστηρίῳ τῶν θεῶν, ἤγουν τὰ ψυχικὰ δυνάμεων, ἤθελον ἔρδειν καὶ πράττειν καὶ θύειν· τουτέστι, συλλογίζεσθαι καὶ κατασκευάζειν· ἀλλ' ἐδίδασκον αὐτοὺς ἐκ μικρᾶς ἀφορμῆς τῷ δυμῷ, βωμὸς δὲ τῶν θεῶν.

θεῶν τύτων, ὁ περὶ τιὼ κεφαλὴν ἡμῶν τόπον, τὸ λογιστικόν. ὡς καὶ Εὐριπίδης φησί που·

Οὐκ ἔστι πιθανὸν ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγου·

Καὶ βωμὸς αὐτῆς ἐστ' ἐν ἀνθρώπου φύσει. Τὰ δὲ περὶ τ μυθικῶν θεῶν, ὅτι ἐκ ἔδυνω θεοῖς, ἑῶ, ὡς προχείρως καὶ βρέφεσιν ἐυληπτα. μακάρων.] Μακαρες οἱ μὴ κηρὶ καὶ μοίρᾳ ὑποπίπτοντες. Η' θέμις.] ὅτω Σωκρατικὸν ἀδ' ἤθελον ἔρδειν μακάρων ὅτι βωμοῖς, καὶ τὰ ἤθεα, καὶ τὰς διαγωγὰς αὐτῶν, καὶ διατριβάς ὕρων τιὼ ἑαυτῶν ζωὴν, καθὰ θέμις καὶ δικαιόν ὅτι τοῖς ἀνθρώποις. Θέμις δὲ, ἡ θεσία, καὶ τὸ δίκαιον· παρὰ τὸ συγκατατίθεσθαι πάντας, ὡς καλῶς ἔχοντι. Ζεὺς Κρονίδης.] ἡ ἀφρόβρατος εἱμαρμένη νοῦ. Τοὶ μὲν ὅτι χθόνιοι μάκαρες.] μὴ ὑποχθόνιοι εἶπεν, ὡς ὁ Πρόκλος. τὸ γὰρ δεύτερον, ἀπαιτεῖ καὶ αὐτὸς ὅτι χθόνιος δευτέρους λέγεσθαι μάκαρας. ἀλλ' ἔμπης.] ὅμως. ἔστι δὲ ἐναπωματικὸς ζωώδεσμος· αὐτὶ τῦ, ὅμως καὶ ὀξυχόλοις ἔσι, καὶ τινὰ κεκτημένοις ἐλαπώματα, τιμὴ ἔπεσθαι. Ζεὺς δὲ παντὸς.] Χάλκεον γένος τὸς γίγαντας λέγει, διὰ τὸ πολεμικὸς εἶναι. χαλκοῖς γὰρ τὸ παλαιὸν καὶ ὅπλοις, καὶ ξίφεσι, καὶ χαρακτικοῖς ἐργαλείοις ἐχρῶντο, βαφῇ τινὶ ταῦτα σκευαζόντες. ἀπολλυμένης δὲ τ σκευάσεως βαφῆς τὸν χαλκὸν, χρωμένα τῷ σιδήρῳ. χαλκὸς δὲ λέγεται, χάλυβός τις ὢν· ὅτι πρῶτοι Χάλυβες αὐτὸν ἔυρον. ἐγὼ δὲ ἀρχῆθεν τὸν σίδηρον εἶναί φημι. λέγεται δὲ τὸν πολεμικὸν καὶ αἱρετέον ὑφ' Ὁμήρου χαλκὸν ὅτι θετικῶς, παρὰ τὸ χέειν τιὼ ἀλκιμὸν· οἷς, ξίφος χάλκεον, ἔγχει χαλκείῳ, τῷ χέοντι τιὼ ἀλκιμὸν καὶ τιὼ δυώαμιν τῆς αἱρεμένων. ἢ πειθόμενοι τῷ Η'σιόδῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς.

Α' γὰρ ἀκριβῶς ἐκ ὅπισαμαι λέγειν

Στέργω σιωπᾶν, ἢ λαλεῖν ἐ καιρίως.

Ε'κ μελιᾶν.] τρίτην φησὶ γλυφέως γένος παρὰ τ εἱμαρμένης, τὸ γιγαντικὸν ἐκεῖνο, τὸ μάχιμον. τὸ ἐκ μελιᾶν, Δωρικῶς ἐρεισαμένων, ἐκ τ μελιῶν λεγόντες γλυφέως τὸς γίγαντας, ἀλλ' ἐκ ἐκ τ νυμφῶν. εἰ δὲ χρεία σοι, ἐξ ἐμῦ μάθε καὶ τὰ ὀνόματα. Ε'λίκη, Κωδοσυρά τε καὶ Α'ράθεσα καὶ Ι'δη, Κρωμνη, Βριθὼ, Κλαυκὼ, Α'δρήστεια, καὶ Γλαύκη. ἐκ ἐκ τύτων τῆς μελιῶν, ἀλλ' ἐκ μελιῶν δένδρων φασὶν αὐτὸς, ὕρωα στερεύς. ἐγὼ δέ φημι, ἡ εἱμαρμένη ἐπόησεν ἀλλότριον γένος, ποταπὸν; ἐκ μελιᾶν. ὕρωα σκληρὸν. ἢ ὑπὸ τῆς μελιῶν δένδρων καλουμένοις φασὶν, ἢ ὑπὸ τῆς ἔξω μελῶν καὶ σωμάτων ἀνθρωπίνων δοκεῖν εἶναι), διά τε τὸ ὑπερόγκον αὐτῶν, καὶ τὸ φονικόν. ἐκ ἐφείδοντο γὰρ τ οἰκείων σωμάτων, ὡς περ οἱ λιθογενεῖς ἦν αὐτοῖς ἢ σίδηρος,

Χαλκὸν ἀναχείδας, ταμεσίχροα βωμομένοισιν. ὅτω γοῦν ἐγὼ φημὶ, ἐκ μελιᾶν λέγεσθαι. ἢ παρὰ τὸ ἀμιλὲς καὶ ἄρυθμον εἶναι), καὶ ἀπειθὲς, ὑπὸ μεταφορᾶς τῦ μέλους τῦ μουσικῦ. ὄμβριμον.] ἰσχυρόν. βεμῶ δὲ, καὶ ὀρεμῶ κυρίως ἡ Πρωτεφόνη, ἤγουν ἡ γῆ καὶ ὁ θάνατος καλεῖται· ὅθεν τὸ ὄρεμον λέγεται. ἑδέ τι σῖτον Η'σιον.] τὸ μὲν δ' ἐν τοῖς καιροῖς τῆς τροφῆς αὐτὸς ἠρεμεῖν, ἀλλ' ἐσθίοντες καὶ πεφυρμένος ἐσθίειν ἐν αἵμασιν, εἶπεν αὐτὸς μηδὲ σῖτον ἐσθίειν. τροφὴς γὰρ καὶ σίτου καιρὸς, ὁ εἰρηναῖος, καὶ τὸς ὑδρηφόρους. ἀδάμαντος ἔχον θυμόν.] τετέσι, σκληρὰν ψυχὴν εἶχον, καὶ ἀκαμπεῖς πᾶσαν, ὡς περ ὁ ἀδάμας. ἀδάμας δέ ἐστιν εἶδος σιδήρου, καὶ λίθος στερεὸς, ὃς δ' ὑπερβάλλει πυκνότητα ὕλης πυρός), ὅτε σιδήρῳ τέμνεσθαι· ἀλλὰ μολίβδῳ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις. Α'πλαστοι.] ἀφροσυνέλαστοι, οἷς ὑδεὶς πλησιάζει, ἄχρηστοι. ἄσκοποι.] ἀκατάπτοητοι, ἢ ἄφοβοι. ἄσκοπος γὰρ ὁ ἄφοβος, Αἰολικῶς μικροχραφεῖται). Ε'ξ ὤμων ἐπέφυκον.] δίκην δένδρων ἐφύοντο, ἐκ τῦ πεφύκω ῥήματος. διὰ τ τὸ ἐπέφυκον, δείκνυσί τι παλαιὸν τύτων, καὶ γιγαντόσωμον. χάλκειοι δέ τε οἶκοι.] ἤχι χαλκοῖ ἦσαν. διὰ τ τὸ εἶναι πεπληρωμένης τὰ χθόνα πολεμικῶν, χαλκᾶς αὐτὰς λέγει. Χαλκῷ δ' ἐργάζοντο.] ἐν χαλκῷ ἐργαλείῳ· δικέλλαις, ἀξίναις, καὶ λοιποῖς. Ζωστέρησι.] καταχρηστικῶς, αὐτὶ τῦ ἑαῖς καὶ ἰδίαις. τὸ δὲ Ζωστῆρες κυρίως ὅτι δεύτερα προσώπατά ἐστιν, αὐτὶ τῦ ὑμετέρης· καὶ ὁ Πρόκλος μᾶλλον ὅπως ἀνατρόφως ἐδίδασκε καταφορικῶς καὶ ἀφορήτως, καὶ Η'σίοδε φερόμενος. δῦρώσατο δόμον.] Σκοτεινὸν, ἢ πλατύ, Α'πίων ἐκτάσει τῦ ῥῶ μέγα· ἢ παρὰ τὸ δῦρεῖαν καὶ πλατεῖαν ἔχειν τ ὅλην καὶ ὀροφὴν, καὶ τιὼ χάσπιν ἀπλῶς. καὶ μὴ τῦ β διὰ χάφειν ἐκ ἀπαναίνομαι, δῦρώσατο αὐτὸν λέγων, ὡς Ζηνὸς ἀνάμεσον. ὡς περ καὶ κρυερὸν, διὰ τὸ ψυχρὸς εἶναι) τὸς ὑποθνήσκοντας, ἐκλείπουτος τῦ ζωτικῦ θερμῦ. ἐκπάγλως.] καταπληκτικῶς φοβερῶς, ἐκ τῦ ἐκπλήσσω. Α'λλὰ τί ἐν τοῖς πάνυ σαφέσι πολυλογῶμεν; καθάπερ τινὲς ἕτεροι, οἳ τὰ

οἱ τὰ λόγια ἐχόμενα, καὶ τὰς ἀλληγορίας παρέντες αἰεὶ τὰ τοιαῦτα ἐκφορήσαντες, πολλοὶ καὶν νέοις τέκνων ἀντὶ καθάρσιος βάτιαν καὶ ἀχέρδον ἐπαναιέρεντες. ἀτελίωτο.] ἄλιος τις ὤν, ὡς ἐξ ἁλὸς, ἤγουν θαλάσσης τῷ γένεσιν ἔχων. ἢ δήλιός τις ὢν, καὶ φανερὸς, καὶ ἀφαιρέσει ἥλιος. Αὖδης.] τὸ αὖτις φασὶ δηλοῦν τὸ εἰς τὸ πίσω τίθεσθαι. τὸ δὲ αὖδης, δηλοῖ τὸ πάλιν, καὶ ἐκ δευτέρου. ἐγὼ δ' Ἰωνικῶς μὲν αὖτις φημὶ λέγεσθαι ἐπ' ἀμφοτέρων. ψιλοῦνται γὰρ οἱ Ἴωνες ἐπ' ἀρμάτων γάρφασι καὶ λικνίσεσιν, καὶ ἁπλοῦσι, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀττικῶς δέ, τό, τε εἰς τὸ πίσω, καὶ τὸ ἐκ δευτέρου αὖδις. λέγουσι γὰρ οἱ Ἀττικοί, τὰς λίσσους λίσσας λέγοντες. καὶ τὰ πέτλα ζεύγλα, καὶ ἀμφίκειται, καὶ ἐφίσσης, καὶ τὰ ὅμοια. ὅθεν εἴ σοι ἀρέσκει, σημείωσαι τοῦτο. εἰ δ' ἐθέλεις, πλατεῖα ζεῦξις παρὰ τοῖς ἄλλοις. δικαιότερον.] ἀντὶ τοῦ δίκαιον, ἢ δικαιότατον. τὸ συγκριτικὸν, ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ἢ ἀντὶ τοῦ καταφατικοῦ. ἐν γὰρ δικαιοτέρους αὐτοὺς λέγει τῶν γιγάντων, οἵτινες γίγαντες κατὰ μὲν τὸν ἡμετέραν γραφὴν κατεκλύσθησαν, κατὰ δὲ τὸν Ἡσίοδον ἐμφυλίῳ πολέμῳ ὑπ' ἀλλήλων ἀνῃρέθησαν. οἱ γὰρ δικαιοτέρους τῶν ἀτλητῶν καὶ σκληροτέρων ἐκείνων γιγάντων αὐτοὺς λέγει, ὑβρίζοντας τοὺς ἥρωας, ὅπερ φαίνεται πολλῶν. θεῖον γὰρ γένος, καὶ ἡμιθέους τούτους καλεῖ. Ἄρειον δὲ ἢ πολεμικὸν, ἢ ἀντὶ καταφατικοῦ ἄξιον καὶ βέλτιστον. ἡρώων.] ἥρωες λέγονται οἱ ἀπὸ τῆς ἕρας, ἤγουν τῆς γῆς, κατὰ διάλεκτον· ἐξ ἧς πᾶς ἄνθρωπος ἥρως ἂν λεχθείη. ἢ ἀπὸ τοῦ ἀείρω. αἱ ψυχαὶ γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων διαζυγεῖσαι σωμάτων καθ' Ἕλλησι, τὸν ἀέρα πολιοῦσαι φέρεσθαι τὴν δή. ἢ ἀπὸ τῆς Ἀρετῆς, ὡς φησιν Ὀρφεύς·

Μητέρα δ' ἡρώων Ἀρετὴν ἀπέφηνε κλυτοῖς.

ἢ ἀπὸ τῆς ἐράσεως καὶ μίξεως τῶν θεῶν. λυπεῖ γὰρ, ὅτι οἱ θεοὶ θνηταῖς γυναιξὶ μιγνύμενοι ἐποίουν τὸ τῶν ἡρώων γένος. Γενὸν δέ, ὅτι ἄνδρες θνητοὶ καὶ γυναῖκες θνηταὶ τὸ φθαρτὸν ἔχουσι τῆς ἡμῶν φύσεως. αἱ ψυχικαὶ δὲ δυνάμεις, ἃς καὶ θεὰς ἔφασαν, τῇ ἡμετέρᾳ ταύτῃ φύσει μιγνύμεναι ἡμιθέους καὶ ἥρωας τοὺς κτησαμένους αὐτὰς ἀπεργάζονται. ὑπὸ γοῦν τοῦτο ἥρωες, καὶ τὰ ἕτερα τρία αἰάγουσι τὸ ἐξ ἥρας καὶ γῆς, τὸ ἐν τῷ ἀεὶ πολεῖν τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ ἐξ ἀρετῆς ἥρωας λέγειν· καὶ τοῦτο δὲ ζεῦγος τούτοις ἴσον, θεῶν μὲν πατέρων, θνητῶν δὲ μητέρων ἐκείνους καλεῖν, ὅσοι τῷ θεωρητικῷ ἀρετῷ ἔσχον, ἥτις καὶ γυναῖκα, καὶ ἀνδρώδη ὀρθὴ, μὴ καὶ τὴν λογικήν. ὅσοι δὲ τῇ χειρὶ χεῖρας καὶ πρακτικὴν διαφέρουσιν, θεαινῶν μὲν καλεῖσθαι παῖδες μητέρων, θνητῶν δὲ πατέρων. κατ' ἀπείρονα γαῖαν.] ἀπείρονα, τῷ ζοφεροειδῆ. ἔστι γὰρ ζοφερὰ, ἔστι κύκλος πέρας, ἀλλ' οὐδὲ ἀρχὴν ἔχουσι. καί τινες μὲν τῶν φιλοσόφων, μᾶλλον δὲ οἱ πλείους, ζοφεροειδῆ πάντα τὰ στοιχεῖα φασί. τινὲς δὲ τῷ γλιῶ τυμπανοειδῆ, ἕτεροι δὲ κωνοειδῆ ἔφασαν. ἀλλὰ τὰ τῶν φιλοσόφων διανοήματα, καὶ διαφωνήματα, νῦν ἑκάστου μοι. σοὶ δὲ τῷ τὰ πίνακα γράμμα τοῦτο ἐξηγητέον. γαῖα, τὸ γαῖ δίφθογγον, Ἀττικῶς. αἶα γὰρ, καὶ σεσαθήκη γαῖα. Ἰωνικῶς δὲ γέα, τὸ γε ψιλόν. ἐξ ἧς ζωαίρεσις γῆ. Καὶ τὰς μὲν πόλεμός τε κακὸς.] τὸ χῆμα τοῦτο κατὰ ῥῆσεως ἄθροισις, καὶ μείωσις καλεῖται· τὸ μὲν πρῶτον τὰς μὲν, ἄθροισις, αὐτὶ τοῦ πάντας. τὸ δὲ δεύτερον, τὰς μὲν, τὰς δὲ, μείωσις, αὐτὶ τοῦ πολὺς μὲν, πολὺς δέ. ζωστικτέον δὲ ἅπως·

Καὶ τὰς μὲ πόλεμός τε κακὸς, καὶ φύλοπις αἰνὴ
ὤλεσσε, Τὰς μὲ ὑφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ
Μαρναμένους, ἕνεκα βοῶν τῶν Οἰδιπόδαο· τὰς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν. αἱ ἰσοείαι δὲ δῆλαι, τῆς τε Θηβαϊκῆς, καὶ τῆς ὑπὲρ Τροίαν στρατείας. Φύλοπις κυδοίμου ἡ ἐμφύλιος μάχη· κατὰ χρησικῶς δὲ πᾶς πόλεμος. ἑπταπύλῳ Θήβῃ.] ἑπτὰ εἰσὶ Θῆβαι. αἱ ἑπτάπυλαι, ἃς ὁ Κάδμος ἔκτισε, ἐν Βοιωτίᾳ. αἱ ἑκατονταπύλαι ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ αἱ Γ' πυλάκαι περὶ τὸ Ἀγχαμύτειον, ὃ ἐκλήθη ὕστερον διὰ Ἀγχάμιππον τὸν Κρεοίσου ἀδελφόν. Καδμηΐδι.] ὁ Κάδμος γὰρ ἔκτισε τὰς ἑπταπύλους Θήβας. Μήλων ἕνεκ'.] ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Οἰδιπόδου, δι' ἣν Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης οἱ ἀδελφοὶ μονομαχήσαντες ἀλλήλους ἀπέκτειναν. μήλων ἕνεκα λέγει, ὅτι τὸ παλαιὸν βασιλεῖς πλουσιόμηλοι, καὶ πιμελητὸν ἔζων βίον. μᾶλλον δὲ λέγει τὸ σεσηπὸν αἰολικῶς. λέγει δὲ καὶ τὸ μηλὸν καὶ ἦμαρ καὶ χαῦνον εἶδος. ἢ παρὰ τὸ μέλω, τὸ φροντίζω. σεσηπὸς γὰρ ἦν, ὡς ἔφην, ἡ χρῆσις τῶν δραμάτων τοῖς παλαιοῖς. Οἰδιπόδαο.] τῆς Οἰδιπόδου. ὑπὸ εὐθείας τοῦ Οἰδιπόδης τοῦ Οἰδιπόδου, καὶ Οἰδιπόδαο, διαλύσει Ἰωνικῇ. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα εὐθεῖα, ὁ Οἰδιπόδας, καὶ

τὸ ὁ Οἰδίπους, καὶ ὁ Οἰδιπόδας. λαῖτμα.] ἡ θάλασσα, καὶ τὸ θαλάσσιον κῦμα, παρὰ τὸ λαιὸν καὶ ἀεστερὸν τμῆμα καὶ ἀπάνσιον εἶδ. εἰς δύο γὰρ τμήματα ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη διαιρεῖται, εἰς γῆν καὶ θάλασσαν. καὶ δεξιὸν μὲν τμῆμα, καὶ κάλλιον ἡ γῆ λαιὸν ἢ καὶ φαῦλον ἡ θάλασσα, καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς κύματα. ὅπερ ἢ χαλεπὸν ἡ θάλασσα, καὶ Ἄρατός φησι, Χάρυβδιν δ' ἐπίκειτο θάλασσα. ἠὐκόμοιο.] εὐκόμου. Ἔνθ' ἤτοι.] ὅπου δὴ ἦν τότε. τὸ γὰρ ἔνθα τοπικὸν καὶ χρονικὸν δέξει. δίχ' ἀνθρώπων.] χωρίς. βίοτον καὶ ἤθεα] ζωὴν, καὶ διατριβὰς, καὶ διαγωγήν. Ζεὺς Κρονίδης.] ἡ εἱμαρμένη. Ἐν μακάρεσσι νήσοισι.] ὥσπερ ἡμεῖς τῆς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἀπολαμβάνομεν τὴν ἐν ᾅδαδείσῳ διατριβὴν, ὅτω τῆς ἥρωσιν ἔλλιπες ἀπονέμουσι μακάρων νήσους, καὶ πεδίον Ἠλύσιον, καὶ τὰ ἀσφοδελὸν λειμῶνα, τὰ ἄδυφον. τοῦτο γοῦν φησι καὶ ὁ Ἡσίοδος, ὅτι θανόντες οἱ ἥρωες οἱ περὶ Θήβας καὶ Τροίαν στρατεύσαντες τὴν μακαρίαν ἐκείνην διατριβὴν ἐκληρώσαντο. περὶ ὧν ἐν Ὠκεανῷ νήσων Ὅμηρος, καὶ ὕστερον ὁ Ἡσίοδος, καὶ Λυκόφρων, καὶ Πλούταρχος, καὶ Φιλόστρατος, καὶ Δίων, καὶ ἕτεροι πολλοὶ συγγεγραφήκασι, ὡς ἀγαθή τις ἡ χώρα ὄντι, καὶ ἀεὶ καταπνεομένη ζεφύρῳ, τρὶς ἔτους ἑκάστου ἀναδίδωσι τοὺς καρπούς. ἐκεῖσε δέ φασι καὶ τὰς τῶν ἀποθεωθέντων ψυχὰς διαπορθμεύεσθαι, γράφοντες τοιάδε. περὶ τῆς αὐτῆς τῶν περὶ τὴν Βρεττανίαν νήσων Ὠκεανῷ, ἀνθρώπους τινὰς οἰκῆσαι ἰχθυοθήρας, κατοικοῦντας ἐπὶ Φρούριον μὴ πολὺ τοῦ ὕδατος αὐτῆς. ὅτοι περὶ τοὺς αὐτῶν οἰκίας καθεύδοντες φωνῆς ἀκούσαι καλούσης αὐτούς, καὶ κράτος περὶ τοὺς δύεσθαι αἰθέρος. ἀναστάντες δὲ πλοῖα ἐπεισπεσεῖν πρὸς, ἐφ' ἅ τε οὐτῶν, ἕκαστον μισθὸν. εἰς ταῦτα δὲ ἐμβάντες μιᾷ ὥρᾳ περὶς τὴν Βρεττανίαν νῆσον καταίρειν κωπηλατοῦντες. καίπερ μόλις ὅλην συχθημέρῳ λαίφεσι πεπταμένοις καταπλέοντες εἰς αὐτὴν, ὅτε τοῖς ἰδίαις ναυσὶ κέχρηντο. ἐκεῖ γὰρ ἀποβάντες ἐξαγαγεῖν ὡς οὐκ εἰδότες φέρειν ἐμβάτας. ὐδένα δὲ ὁρῶντες ἀκούσαι φωνῆς τῶν ἐνδεχομένων αὐτοὺς κατ' ὄνομα, καὶ χῆν φυλακὴν, καὶ χῆν συγγένειαν καὶ τέχνην καλούσης αὐτούς· καὶ αὐτὸν δὴ ὁμοίως ἀποκειμένων. καὶ ὅτω πάλιν μιᾷ ῥοπῇ ὡς τὴν ἑαυτῶν ἀποβάντες αἰθάνονται ὑπὸ τῶν ἐλαφροτέρων, ἢ ὅτε ὡς εἶχον ἀπικόμενοι· ἐν τούτῳ πάντες ἔφασαν παῖδες Ἑλλήνων, ἐκεῖ τὰς ὑπὸ ἀποθεωθέντων διαίγειν ψυχάς. ὃ καὶ ὁ Ἡσίοδός φησι περὶ τῶν ἡρώων. Τοὶς τοῦ ἔτους θάλλοντα] ζεφύρῳ ἔφῳ σὺν χώρᾳ καταπνεῖσθαι, καὶ τρὶς τοῦ ἔτους τὰ ἐκεῖ δένδρα καρποφορεῖσθαι, ὡς φασιν οἱ ἰσχνοὶ, ὡς ἀληθές, καὶ οὐχ ὡς μῦθος. τίς δὲ καὶ Γάϊος Ἰούλιος Καίσαρ δύσχρηστον ὄντα ἐν πολλοῖς, καὶ τὸν Ὠκεανὸν εὐπλοίαν φησὶ πεῖραι μιᾷ, καὶ ἑκατὸν ἐμβάταις, ἀρεσθέντα δὲ πρὸ λίαν εὐκαλλεστάτῳ χώρας ἐκεῖ διελθεῖν κατοικῆσαι. ἐξωθοῦσαι δὲ ὑπὸ σφῶν ἐκεῖσε καὶ ἄκοντα. Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον.] ἐπιμηθεὺς ὁ Ἡσίοδος τὸν ἡρωϊκὸν χρόνον, καὶ δείξας τοῦτο ἀγχίθυρον ἑαυτῷ μήτε ὕστερον τὸν ἡρωϊκὸν τοῦτον χρόνον χρυσοῦν, μήτε ὑστερώτερον, ἀλλὰ θανεῖν ἐν τῷ τοῦτον χρυσῷ. ὅτω δὲ Ζωπυρίων· Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἐξωπάμπαυσι μεθεῖναι ἀνδράσι, ἢ ἔπειτα χρυσοῦν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἤγουν ἐν τῷ ἡρωϊκῷ χρυσῷ. οἱ δὲ λέγοντες τὸν ἔπειτα αἰῶνα λέγειν τὸν Ἡσίοδον μέλλειν χρυσοῦν, ἐναντίως τῷ Ἡσιόδῳ καὶ ἃ κατ' ἐκεῖνον φασί.

Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέποτ' ἦμαρ
Παύσονται) καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
Φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται) ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γηνόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίιος, οὐδέ τι παῖδες,
Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ,

Nunc enim genus eſt ferreum: nunquam nec die
Quieſcent a labore & miſeria, neque nocte
Corrupti: graues vero dij dabunt curas.
Sed tamen & hiſce admiſcebuntur bona malis.
Iupiter autē perdet etiam hoc genus vatie loquentiū hominum,
Poſtquam facti circa tempora cani fuerint.
Neque pater liberis ſimilis, neque liberi patri,
Neque hoſpes hoſpiti, neq. amicus amico,

Οὐδὲ

Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσται, ὡς τὸ πάρος περ.
Αἶψα δὲ γηραλέους ἀτιμήσουσι τοκῆας.
Μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσι
Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες· οὐδὲ μὰν οἵγε
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
Χρεοδίκαι· ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.
Οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσται, οὔτε δικαίου,
Οὔτ' ἀγαθοῦ· μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
Ἀνέρα τιμήσουσι. δίκη δ' ἐν χερσὶ κὴ αἰδὼς
Οὐκ ἔσται· βλάπτει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα
Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ὅρκον δ' ὀμεῖται.
Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασιν
Δυσκήλαδος, κακόχαρτος, ὁμαρτήσει συνερώπης·
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένω χρόα καλὸν
Ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους
Αἰδὼς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι. κακὴ δ' οὐκ ἔσται ἀλκή.

Neque frater amicus erit, vt ante hac.
Statim vero senescentes dehonorabunt parentes,
Incusabunt autem illos molestis alloquentes verbis
Impij, neque deorum oculum veriti. neque hi sane
Senibus parentibus educationis præmia reddent,
Violenti. alter vero alterius ciuitatem diripiet:
Neque vlla pij gratia erit, neque iusti,
Neque boni. magis vero malefici & iniurium
Virum colent. Iustitia vero in manibus & pudor
Non erit. Lædet autem malus meliorem virum,
Verbis obliquis alloquens, periurium vero iurabit.
Liuor autem homines miseros omnes
Raucus, malis gaudens, comitabitur inuisus.
Tumque demum ad cælum a terra spaciosa,
Candidis vestibus tecta corpus pulchrum,
Deorum ad familiam abibunt, relictis hominibus,
Pudor & Nemesis. relinquentur autem dolores graues
Mortalibus hominibus. mali vero non erit remedium.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Νὺν γὰρ δή.] καὶ γὰρ δὴ ὅτι μάλα σιδηροῦν, αὐτίπυτον δηλονότι καὶ σκληρὸν καὶ τῷ μετώπῳ ἐσκοπημένον. πιστὸς γὰρ ὁ σίδηρος σκληρὸς καὶ μέλας. οὐδέ ποτ' ἦμαρ.] οὐδέποτε κατ' ἦμαρ παύσονται πόνου καὶ ταλαιπωρίας. ἤγουν οὐ φροντὶς αὐτῶν ἐκ ἐπαγγέλλεται παῦλαν τῶν κακῶν. ἢ ἵνα οὐδὲ κατὰ τὸν νύκτα παύσονται φθειρόμενοι. χαλεπὰς δὲ μερίμνας δώσουσιν αὐτοῖς οἱ θεοί. τοῦτο γὰρ ἀπόλυθον τοῖς μὴ δίκαιοις ἐπαγγελλομένοις καὶ ἐκ ἀπὸ θεῶν παροράσας, καὶ εἰς μερίμνας ἐμβαλοῦσας. Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσιν.] ἀλλ' ὅμως καὶ ὅτι τούτοις μεμιγμένα ἔσται ἀγαθὰ κακοῖς· ὁ Ζεὺς δὲ ὀλέσει καὶ τοῦτο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ καὶ οἱ μυθικοὶ, πολυκρόταφοι ὄντες ἅμα τῷ γνώσεις δηλονότι, ἤγουν πολλοὶ τὰς κροτάφους. ἀπὸ τῶν κροτάφων γὰρ ὡς ὅτι τὸ φρόνιμον ἄρχονται πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι. ὑπερβολικῶς τοῦτο εἶπε, ἀντὶ τοῦ ὅταν ὀλιγοχρόνιοι ὦσι καὶ τὰ χεῖρα γηρῶντες. τελέθωσιν.] τελῶ τὸ πιέω καὶ τὸ ὑπάρχω. ἀφ' ἧς κατὰ παρακλισιν τελέθω, ὡς ἀπὸ τοῦ νέμω νεμέθω, καὶ φλέγω φλεγέθω, καὶ θάλλω θαλέθω· ὃ γένεται τὸ θ' εἰς τ', καὶ τὸ ε εἰς η καὶ γίνεται τηλίτω· ἀφ' ἧς τηλεθάω τηλεθῶ, καὶ τηλεθόω παρεθήκη τοῦ ο, ὡς ἐν τῷ ὀρόω. Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϊος.] τὸ ὅμοιος πάντως ἢ ὅτι τὰ γνώμης λέγει, ἢ ὅτι τὰ ἰδέας. δοκεῖ δὲ ἐντεῦθεν κατ' ἀμφότερα τὰ σημαινόμενα χάος ἔχειν καὶ διάφορον ζωταξίαν. ἔστω δὴ ὅτι τῆς γνώμης· καὶ ἔχει πᾶς ὁ λόγος οὕτως. οὐδὲ ὁ πατὴρ παισὶν ὁμοπαθὴς καὶ ξύμφωνος ἔσται, οὔτε γὰρ οὐδὲ οἱ παῖδες τοῖς πατράσιν, οὐδὲ ὁ ξένος τῷ ξενοδόχῳ, καὶ ὁ ἑταῖρος ἦκιστα ὁ φίλος καὶ ξυνήθης τῷ ἑταίρῳ. ἀλλ' ἄπεισι δηλονότι καὶ ἀσύμφωνοι ἔσται καὶ πατέρες πρὸς παῖδας, καὶ παῖδες πρὸς πατέρας, καὶ ξένοι πρὸς ξενοδόχους, καὶ τὸ ἀνάπαλιν, καὶ ἑταῖροι πρὸς ἑταίρους. κατὰ γὰρ τὸ βούλεσθαι λέγεται ἄν ἤτοι. οὐδὲ ὁ πατὴρ τοῖς παισὶν ἔσται ὅμοιος κατ' ἰδέαν, ὡς μοιχείας δηλονότι πλεοναζούσης ἔτι καὶ νῦν γὰρ οὐδὲ οἱ παῖδες τοῖς πατράσι. τοῦτο δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἀντιστρόφως· εἰ γὰρ ὁ πατὴρ οὐχ ὅμοιος κατ' ἰδέαν

τοῖς πᾶσι, δηλονότι ὑδὲ οἱ παῖδες τοῖς πατράσι. τὸ δὲ ἑξῆς ἔχει τὸ φίλος ἀπὸ κοινοῦ. ὁ γὰρ ἀρμοδίως ἐπ' αὐτῶν ἔχει τὸ ὅμοιος ὅτι τ' ἰδίας. οὐδὲ ὁ ξένος τῷ ξενοδόχῳ ἔσται φίλος. ὡς τὸ πάροσφ.] ἤγουν ὡς τὸ πρότερον. οὐδὲ ὁ ἑταῖρος τῷ ἑταίρῳ, οὐδὲ ὁ κασίγνητος τῷ κασιγνήτῳ. εἶτα ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς. Αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀπιμήσουσι τοκῆας.] τουτέστι, ταχέως καὶ ῥᾳδίως, οἱ ἐσόμενοι ἄνθρωποι ἀτίμους ποιήσουσι τοὺς ἰδίους πατέρας γηραιοκότας. μέμφονται δέ, ἤγουν κακῶς ἀγορεύουσι τούτους, λοιδωροῦντες διὰ χαλεπῶν λοιδορειῶν. τοῦτο γὰρ τὸ — χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσι. Σχέτλιοι, ἤγουν ἄθλιοι. ὅτε θεῶν ὄπιν εἰδότες.] τουτέστιν ὅτι εἰς θεοὺς εἰδότες ὑπερφέρειαν οὐδὲ μέλει αὐτοῖς γηράσαι τοῖς ἑαυτῶν πατράσιν ἀποδοῦναι θρεπτήρια, αὐτὴ τὴν ζῴφεια.

γηράσκοντας.] γηράω γηρῶ, γηράσω, ἐγήρασα, ὁ γηράσας, τὸ γηράσαντος, καὶ κατ' συγκοπὴν γηράντος. ἀφ' οὗ γηράντες δόθεια καὶ αἰπαπικὴ τῆς δυϊκῶν. καὶ γηράντεσσι δοτικὴ τῆς πληθυντικῶν.

χειροδίκαι.] ἤγουν τῇ βίᾳ τῶν χειρῶν ἔσονται τὸ δίκαιον ὁρίζοντες. πρθήσει δὲ πόλιν ἑτέρα ἕτερος. Οὐδέ πῃ δίρκη χάρις ἔσται.] ἤγουν ἀδικία δὲ δικαιοσύνη ἔσται τὸ δίρκη, τουτέστι τὸ δύσεβες· ἢν ἄλλοι δηλονότι ἔχουσι πρὸς αὐτόν, ὅτι τὸ δίκαιον ἀνθρώπῳ ὅτι τὸ ἀγαθόν· μᾶλλον δὲ πρίσσουσιν ἄνδρα ῥέκτερα καὶ ἐργάτην κακῶν. καὶ ὕβριν] ἤγουν ὑβριστὴν ἢ πρήσουσι καὶ ὕβριν. ἐν ἔσαι δὲ ἐν ταῖς χερσὶν, ἤγουν ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτῶν, δίκη καὶ αἰδώς. ἀναιδέως γὰρ καὶ ἀδίκως ἅπαντα ἔσονται πράττοντες. βλάψει δὲ ὁ κακὸς τὸν πρότερον τὸν ἀρείονα φῶτα, ἤγουν τὸν ἀγαθὸν τὸν πρότερον ἄνδρα. τὸ συγκεκριμένον αὐτὶ τοῦ ἁπλοῦ. εἰπόντος, ἤγουν διαστρέφων καὶ διακάλων αὐτὸν ἐν λόγοις σκολιοῖς, ἤγουν παύργοις. ὀμὴ δ' ὅρκον ὀμεῖται.] αὐτὶ τοῦ ὀμεῖται δὲ ταῖς διαστροφαῖς αὐτοῦ καὶ παυργίαις ὅρκον ὀμεῖται βεβαίων αὐτάς. ὁ μὲν πρήσει δὲ ἤγουν ἀκολουθήσει ἅπασι τοῖς δίζυροις, ἤγουν τοῖς σαλαιπώροις ἀνθρώποις ζῆλος, ἤγουν φθόνος. δυσκέλαδος.] τουτέστι κακὰς φήμας ἐγείρων. τοιοῦτο γὰρ ὁ φθόνος, μεμφὴ ἰμείρων κακῶν, καὶ λάθρα φήμας ὠθεῖται κακάς. κακόχαρτος.] ἤγουν χαίρει κακοῖς, ὅτι κακοῖς χαίρων. συνεχθέσσι.] ἤγουν μισητὸς τοῖς ὄψιν, τουτέστιν ἀποβλητός. καὶ τότε δὴ ἡ αἰδὼς καὶ νέμεσις καταλιποῦσα τοὺς ἀνθρώπους, ἔπειν, ἤγουν ἀλλάσσοντας πρὸς τὸν ἐναντίον ὅτι τὸ ἡμέτερον θεῶν, ἀπὸ τῆς ἀρυχώρου χθονός, καλυψάμενοι τὸ καλὸν πρόσωπον λευκοῖς ἱματίοις αἱ μὲν καλεῦσαι λύσσα, αἱ δὲ ἀπὸ τῆς ἀναιδείας καὶ τοῦ φθόνου, καταλιφθήσονται τοῖς θνητοῖς ἀνθρώποις. τὸ κακὸν μὲν ὑποσύσσεται ἔσεσθαι. ἔπειν, ἀντὶ τοῦ ἀλλάσσειν. εἶμι δὲ δύναται καὶ ὅτι ἐνεστῶτος λαμβάνεται καὶ ὅτι μέλλοντος, τὸ τρίτον τῆς δυϊκῶν, ἴτον, ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ μέλλοντος ἀντὶ τοῦ ἀλλάσσειν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Νῦν γὰρ δὴ γῆς.] διὰ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ μέλαν ὁ σίδηρος εἰκόνα φέρει τῇ πιπτῇ σχέσεως τῆς ἐμπαθοῦς ζωῆς τῆς ψυχῆς. δι' ἧς σκόπον μὲν ἔχουσι τὸ γνωστικὸν, ἀντίτυπον δὲ τὸ ζωτικὸν πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸ δὲ εἰπεῖν,

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν, ἐνδείκνυται μὴ πάνυ κακοποιεῖσθαι τὴν μοχθηρίαν τῆς ἀνθρώπων. εἰ γὰρ ἔτι μείζονα αἰδὼ κατ' αὐτὸν τῶν ἀδικημάτων καὶ τῶν ἀδικουμένων. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἵνα προτρέψῃ τὸν Πέρσην, μὴ παντελῶς ἀπρυθεμόσυνα ἤθεα περὶ αὐτὸν ἐχάτων πενήτων. Ζεὺς δ' ὀλέσσει.] ἔπου πάντα διεφθαρμένον ὄν, καὶ τοῦτο τὸ τῆς ἀνθρώπων ἦθος ἁπλῶς φησί. τότε δὲ ἀπολλυμένου, παντοίαν ἕσεσθαι κακίαν. ὡς τῆς ἀνθρώπων τῆς μετ' αὐτὸν τότε ζώντων, ἐσομένων παμπονήρων, ὧν ἐφεξῆς διέξεισι τὸν ζωὸν, ὁποία τὶς ὄζει αἰχρὰ χρησμῳδῶν. ὁμοίῃ.] ὁμοιοπαθὴς, σύμφωνος, ἢ ὁμοίοις τῇ γνώμῃ, ἢ τῇ ἰδέᾳ, ὡς μοιχείας δηλονότι πλουτασάσης. ἀναλήψις δέ ὅτι τὰ ἑξῆς· ἐδὲν γὰρ πλέον δηλοῖ. ἄλλως. τὸ μὲν ὁμοίῃ, δηλοῖ τὸ κοινωνικὸν καὶ φιλόστοργον καὶ φίλιον· φιλίᾳ γὰρ, δι' ὁμοιότητος ὀπτίλεῖ. πάντα δὲ ἐπλαγιωδεῖ τὰ ἐπιφερόμενα παρὰ τὸν βίον μετ' αὐτὸν, τὴν ἀπιστίαν τῆς παίδων καὶ πατέρων, καὶ τῶν ξένων καὶ ξενοδόχων, καὶ τῶν ἑτέρων πρὸς ἀλλήλους. τοιοῦτο γὰρ ἡ φιλία συγγενική, ἑταιρική, ξενική.

παίδεσσιν ὁμοίῃ.] διὰ τούτων τὴν κείσην διαβάλλει τὸν μετ' αὐτὸν ἐσόμενον, ὡς ἐπίσης ἀξίωτον ἀδικίαν δικαιοσύνῃ, ἐπορκίαν εὐορκίας; ἀναιδείαν αἰδοῦς, χολότητα ἁπλότητος· τὰ δὲ πάντα καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς ἔχει βίος· ἐν δὲ τούτοις ὅτε καὶ τὸν ἀλλήλων ἀδικεῖσθαι χρεὼν καὶ ἀναιδῶς λέγεσθαι καὶ τοῦτο μὴ ὁρᾶν τὸν δηλῶν,

δηλοῖ χειροδίκας αὐτὸς ἐπάλεσαν, ὡς τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον τὸ διὰ τῆ χειρῶν ὁρίζοντας, καὶ τῇ βίᾳ χρωμένους καὶ ὑ. μάχῃ) τὸ, χειροδίκαιον εἶ), καὶ τὸ δίκην ἐν χρεὶ μὴ ἔχειν. διὰ γὰρ τοῦτο ἔσονται χειροδίκαι, διότι τὸ δίκαιον ἐν τῇ χερσὶν αὐτῶν ἐκ ἔστι· τοῦτο μὲν γὰρ παρὸν, οὐκ ἔστι τῆς χερσὶ βιάζεσθαι. τὰς ἢ χειροδίκας ἐκείνους εἶ), τὰς τὸ δίκαιον τῇ βίᾳ μόνῃ τῆ χειρῶν ὁρίζοντας, ὡς μὴ τὰς χεῖρας ὑπὸ τῶν δικαστῶν πράττειν, ἀλλ' αὐτὰς εἶ) τῶ δικαίου μόνας ἀφορισπάς. Γηρύεται τοκεῦσιν.] ὑδὲ τοὺς γονεῖς γηροβοσκοῦσι· γέγονε ἢ ἐκ τῶ γήρημι. χειροδίκαι ἢ, οἱ ἑαυτοῖς πιθόμενοι, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν ἄμμασι ποιούμενοι, καὶ ὑ κατὰ νόμον. ἕτερος δ' ἑτέρῳ πόλιν.] ἤτοι δ' ἑαυτῶ ποιῶν τῶν ἐν δίκαιον· τοιοῦτον ἐν τῇ ἰσχύι τὸ δίκαιον ἔχοντες καὶ ὑδὲ ὁ διοχλῶν, τοιοῦτον ὁ δύσβιος, χάος ἔχει παρ' αὐτοῖς. ὑδὲ ὁ δίκαιος, ὑδ' ὁ ἀγαθὸς. καὶ τοι,

— κακῶν ῥαιτῆρες καὶ ὕβρεως, αὐτὰρ ἐπὴν ἔργον κὰ ὀφελοῦσιν ἄνδρασιν. τοιοῦτον καὶ τὸ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Θυέστῃ. πόλεμον, ἀντὶ τοῦ ἐπιστικὸν, πολέμιον. δίκη δ' ἐν χερσὶν.] αὐτὶ τοῦ δικαιοσυνή. καὶ ζῆλος νικᾶ ὁ φθόνος· ὁ ἢ φθόνος, φησὶν, ὁ παροχώδης καὶ κακόχαρτος, ἐπακολουθῶν τοῖς ἀνθρώποις. Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν.] τὸν φθόνον ἐν τύπῳ ζῆλον ἐπάλεσε· δυσκόλαινον μὲν αὐτὸν ὀνομάσας, ὡς τὰς δυσοργίας καὶ φίλων λοιδοροῦντα, καὶ λέγοντα κακῶς ἀναξίως ἐκείνων. κακόχαρτον ἢ, ὡς ὀπιγηθοῦντα τοῖς κακοῖς καὶ ὀπιχαίροντα. συγχρωτέον ἢ, ὡς ὥπας ἔχοντα μάσου ἀξίοις, καὶ ἀεὶ βλέποντας ἐπὶ τὰ κακὸν, καὶ ἄδικον, καὶ τὸ βλασφημικόν.

Δυσπέλαδος.] κακοπέλαδος, καὶ οἱονεὶ κακόφθογγος· ἐπεὶ κακολογοῦντες οἱ φθονοῦντες καὶ ὑδὲ ἀγαθὸν λέγουσι πρὸς τὴν πόλας. ὁ φθόνος μισητὸς ἐν τῷ συγκρῶς ὁρᾶν ἢ ὁρᾶσθαι. ὀκνεῖν γὰρ αἰδοῦνται κακῶς φράζοντες. ὅταν ἢ ταῦτα ᾖ, αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις ἀμφισσάμεναι φάρεα λαμπρὰ ἐπὶ ἕσπερον ὁρμῶσι, λιποῦσαι τοῖς ἀνθρώποις ἄλγεα λυγρά. τὰ δὲ λείψε.] τοιοῦτο τὸ μὴ κακῶν ἔρασθαι· ἀναιδείας γὰρ κρατησάσης καὶ φθόνου μὴ ἀνθρώπων, κἄπειτα τὸ ἡδὺ ἡμᾶς ἀπολιπεῖν αἰδὼ καὶ νέμεσιν· τούτων γὰρ ἀπόντων ὅλων ἡ ἀναίδεια καὶ ὁ φθόνος. ἀλλ' ἔστι μὲν εἰδέναι ὧν νεμέσησον· δοκεῖ γὰρ αὐτὸς ἑαυτοῖς παρ' ἀξίαν ἀπηχῆσθαι ἀγαθῶν. ἡ δὲ ἀναίδεια καὶ εἰδέναι λέγει τῆς αἰδοῦς, ἀλλὰ τὸ ἀναπόστατον πρὸς αὐτὴν ὑποκρινόμενον τὴν παῤῥησίαν. οἱ ἢ λοιποὶ τὰ φάρη τῆς αἰδοῦς καὶ νεμέσεως, ἐν φωτὶ μὲν αὐτοῖς ἡ ὑπόστασις. ποιεῖ δὲ αἰδὼς μὲν καὶ τῆς ἀδέκ καὶ ζωροσύνης τῆ παθῶν ἕξεις εἰσί. διὸ τὴν μὲν αἰδῶ, θεῖον φόβον ὑμνοῦσι τὴν δὲ νέμεσιν, δίκης ἄγγελον. καλῶς οὖν καὶ Πλάτων ἐρωτηθεὶς τίσι τις προσέχοι τοῖς κατ' αὐτὸν ἀνθρώποις, ἀπεκρίνατο, μὴ αἰσχυνάδας κακοὺς ὄντας. ὅπ ἢ θεῖον πρᾶγμα καὶ ἡ νέμεσις, δηλοῖ τὸ καὶ θεὸν αὐτὴν ὑπάρχειν.

— νεμέσησε ἢ τόγε Ἥρη, φησὶν ἡ ποίησις. φθόνῳ ἢ ἔξωθεν δεῖν χορῦ πατός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

σιδήρεον.] κακίας παντοίας ἀναμέσον, καὶ φόνοις καὶ κόποις παντοίοις προσκαρτεροῦσι.

Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται.] τοῦτο δέ φησι, πρὸς τὸ μὴ ἐξοκείλαι πρὸς παντελῆ κακίαν τὸν Πέρσην, ἀκούοντα ὅτι καὶ πρὸ κακοῖσιν ἔσι τοῖς νοῦ, ὅμως παρεμέμιγε καί τι τῆ ἀγαθῶν, πρὸς τὸς ὕστερον μέλλοντας ψυέδος. Εὖτ' ἂν γεινόμενον.] ἡνίκα πλέθουσι καὶ ὑπάρχουσι πολιοκρόταφοι καὶ γηρεοὶ· γενόμενοι καὶ τηθέντες. παλιῶσι ἢ οἱ κρόταφοι πρότερον τῆ ἀνθρώπα λοιπῶν μερῶν, ὅτι ταῦτα τὰ μέρη ὑγρότερα, καὶ φλεγματικώτερα, ἅπερ τὰ ὀπίσθεν. ἡ πολιὰ δὲ ἐνδεία γίνεται ὑγρᾶς θερμότητος. μαχάλαι ἢ ἐ πολιῶσιν, ὅτι θρμαὶ καὶ ἀρτιεπιθέτοις. αἱ μάνιγγες ἢ λέγονται, καὶ κρόταφοι, ὑπὸ τῆ κεφαλοφόρων ζώων μεταφορικῶς· ἐπεὶ θεὸς τοῖς κεφαλοφόροις τὰ κέρατα ἐπεύνησε, κερατοφυεῖς τανες καὶ κρόταφοι. εἶπε δὲ τελευτᾶν γηρῶντας, καθάπερ καὶ νέον καὶ βρεφῶν τελευτάντων, πολλάκις διὰ τὸ ὡς ὁπλούστερον γινόμενον, καὶ τὸ μᾶλλον προσδόκιμον. Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ.] ὑπὸ κοινῆ τὸ ὁμοῖος, ἤγουν ὁμογνώμων. ὁμὲν γὰρ τοιοῦτον ξυνίσσει ὁ ἢ πρὸς τὸ μὴ ἀντιξυνίσσειν, ἴσως καὶ βλάψει. φίλος ὁ σύγκοινος λέγεται, καὶ ὁ ὁμόφυλος τῆ ζωηθείᾳ λεγόμενος. ἑταῖρος ὁ συμπολίτης. ξένος δὲ ὁ ἀφ' ἑτέρας φίλος.

Αἶψα ἢ γηρήσαντας ἀτιμήσασι τοκῆας.] οἱ παῖδες δηλονότι. προλέγει ἢ τὰ μέλλοντα κατακλύζειν βίον ἀνθρώπων. βαίζουσ' ἑτέρους.] βαίζουσι, ἀντὶ τοῦ βαίζοντες· τὸ δὲ ἰδιὸν, ἀντὶ τοῦ πολυσυλλάβου· οὕτω καὶ παρ' Ὁμήρῳ

Ω᾽ Λήϊοι πόσι φεύγετε; ναῦν δοκὶ ἐσόν;
ἢ τὸ,

Ἄνσον ἴον δ᾽ ὅτι κέντος ἀάπτως χεῖρας ἐφύσει.
Τὸ ἴοντε, αὐτὶ τῦ ἰόντες. εὖδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες.] τὴν ἐπιτολὴν τῆ θεῶν, ἤγουν τὰ φρόνιμα καὶ ζωοπαθ. νεῶν γὰρ θεὸς τὰς ψυχικὰς δυνάμεις φησίν. ἤτε θεῶν ὅπιν.] ὁ τῶ ζώου θυμὸς πλεονάζει. Γηεφάντεσσι.] γηεφάσσιν. ἐκ τῦ γήρημα, ἢ μετοχὴ ὁ γήρας. ἀπὸ θρεπτήρια.] διαζωφὰς· οἱ πάλαιοὶ γὰρ τοῖς γονεῦσιν ἐδίδουν τὰ θρέπτρα. ἤτοι ἤ, ὡς φησι, θεὸς τῷ μὴ δίδοναι καὶ ἀπιμήσειν αὐτός. ζωοπαιτέον ἤ ὅτως· Αἶψα ἤ γηεφάσκοντας ἀπιμήσαι τοκῆας, εὖδὲ μὲν γηεφάντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν. Χειροδίκαι] οἱ μὴ κείσει καὶ νόμοις πειθόμενοι, ἀλλὰ χερσὶ καὶ ἰσχύϊ πάντα δρῶντες. ἐξαλαπάξει.] πορθήσει. ἀλαπάζαι γὰρ Ἀττικῶς τὰ κεκωμαται· ἔστι ἤ καὶ λάπαθ. βοτάνη χερσαία, ἢ καὶ ἀλάπαθ. λέγε. ἧς ἡ ῥίζα τὸ λεγόμενον ῥάϊον.

δίκη δ᾽ ἐν χερσί.] τὸ δίκαιον ἔσαι ἐ κείσει καὶ νόμοις, ἀλλὰ δυνάμει χειρῶν, καὶ ἰσχύϊ. Αἰδὼς καὶ αἰσχύνη χρ. Ἀριστόξενον τὸν Μικκὸν διαφέρουσι. καὶ ἴσα τὰ πολλὰ τούτω πυριάσω. αἰδὼς μὲν ἡ μπερὶ καὶ ὀδὴ τοῖς τυχοῦσι γνωμένη ὑποσολή, δίλαβεῖ λογισμῷ· αἰσχύνη δὲ ἡ ἐν ηαχοῖς ἀπιμία. ὀδὴ δ᾽ ὅρκον. ὀμνῦ.] βλάψει, φησὶ, τὸν ἀγαθὸν ἀφαιρούμενος τὰ αὐτῦ, καὶ αὐτὸν λοιδορῶν· καὶ θεὸς τούτοις καὶ ὅρκῳ χρήσῃ, ὀμνύων αὐτῶ ἔτι τὰ ἀφαιρεθέντα. Ζῆλ.] τὸν φθόνον νῦν λέγει. ὁ γὰρ ζῆλος κυρίως ἐπαινούμενον ὄζιν ἔχει γὰρ ἀγαθή, ἤτοι μίμησίς ὄζιν. ὁ δὲ φθόνος, ὀλιγωρία. Δυσκέλαδος, κακόχαρτος.] προσωποποιεῖ τὸν φθόνον, καὶ τὰ τῆ φθονούντων ἴδια θεὸς τοῦτον μεταφέρει. οἱ φθονοῦντες γὰρ κελαδοῦσι καὶ δορύζους ποιοῦσι καὶ ἐγείρουσι, καὶ χαίρουσι πῖς κακοῖς τῆ φθονουμένων, καὶ συμφοῖς καὶ ἀτυχίαις αὐτὲς ὁρῶσι. Λαθικῆδεα φαρέουσι]τοῦτό φησι, ὅτι κᾶν τινα τῆ ἀνθρώπων, ἢ καὶ χαλεπὸν πᾶσι ἡ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις τὸ βίον ἐξοχρανίζουσι, καὶ ἀφοεισμῷ ἐνδεδίδονται, ὅμως ἐκ αἰεὶ ζνοφεραί τε καὶ μελαγχίτωνες, ἀλλὰ καὶ λαθικηδέες, καὶ ἡλίκ λαμπρότερον ἀνατράπουσι. τὸ τέτων γὰρ ὄνομα ἀντιπεριλλήπτως πεποιηται. Ἀθανάτων. μὴ φίλων.] τῆ σοιχείων νῦν, ἢ τῆ φρονίμων. προσωποποιεῖ ἤ. ἐν ταῦθα τὴν δικαίαν μέμψιν, καὶ τὴν αἰδῶ μέλλουσαν φεύγειν διὰ τὰς τῆ ἀνθρώπων ἀδικίας καὶ βίας, καὶ ἀπέρχεσθαι ἐν τοῖς σοιχείοις, ἢ τοῖς φρονίμοις καὶ δικαίοις μόνοις γὰρ ἐξ ἀνθρώπων τούτοις ἡ αἰδὼς καὶ ἡ νέμεσις ἔσεσθαι. τὸ ὕδωρ γὰρ τὸ θαλάσσιον ἔχει τὴν ψάμμον οἷς ὄφιον, καὶ μέχρι ταύτης φοβαῖνον, κᾶν ἀγριώται τοῖς κύμασιν, ὅμως ὡς τῆ αἰδεῖ καὶ νεμεσίζῃ ἔξωθεν χαρεῖν, καὶ τῆς γῆς καταβλάπτειν τὰ ὅρια. τούτοις ὁμοίως ὅ,τε αἰὴρ, καὶ τὸ πῦρ, ἀν᾽ ὅλων μὴ ὄντα πολέμια, τούτοις καὶ τοῖς οἰκείοις ἐμμένοντα. ἔτι φὸς τούτοις χειμὼν, ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον, ἡμέρα, νύξ, καὶ λοιπὰ τὴν αἰδῶ καὶ τὴν νέμεσιν ταῦτα φυλάττουσιν, ἔξω ἐάμενα ὅτε δεῖ, καὶ ἐγκαίρως. ἀλλήλοις ὑπείκοντα, καὶ ἐ πλεονεξίαν ἢ βίαν, ἢ τύχῃ ἢ χρόνῳ κατ᾽ ἀλλήλων ποιοῦντα· καὶ ὅσα φησὶν ὁ Σοφοκλῆς ἁπλῶς ἐν τῆ Ἡσιοδείῳ λόγῳ ταῦτα λαβών.

Καὶ γὰρ τὰ δεινὰ καὶ τὰ καρτέρ᾽ ἐστὶ]α
Τιμαῖς ὑπείκει. τοῦτο μὴν νιφοστιβεῖς
Χιμῶνες ἐκχωροῦσιν εἰκάρπῳ θέρει.
Ῥέξασα δ᾽ ὑγρὸς αἰανῆς κύκλ.
Τὴν λαδικοπόλον φέγγ. ἡμέρα φλέγειν.

φὸς Ὄλυμπον.] Ὄλυμπ., ὁ ὐρανὸς, καὶ ἡ τῶ παντὸς κόσμ ὅλη σφαῖρα, ἀφ᾽ τὸ ὁλολαμπὴς εἶ). ψιλῦ ἤ, ὅπ ζωικότερ Αἰολικῶς, ὁλόλαμπ., καὶ ὄλυμπ.· πρέπει γὰρ καὶ τὸ ᾱ εἰς ῡ, τὰς ζάρκας σύρκας λέγοντες. ὅτω τὸ ὄλυμπ. ψιλῦ. ἀφ᾽ γὰρ τοιούτων τὰ ἐπ᾽ λῆ διασώζῃ, τὰ δὲ συγκοπέντα ψιλῦ. ὡς τὸ ὁλόλαμπ., ἀερμοζόμεν., ἀλλόμεν., ἄρμεν., ἄλμεν. ψιλῦ ἔν τὸ ὄλυμπ. εἰ δέ μοι δυσπεῖ τις ὡς διρεσιπεῖ, ἀκουέτω καὶ χρήσιμον·

Ἥ τε καθημομένη ἰοειδέα πόντον ὀείρει
——ἐπάλμεν. ὀξεῖ δυσεί.

ὄλυμπ. ὅτω ψιλῦ, καὶ ὅτω λέγε ὀρθῶς. ὁμοίως δὲ τῷ ὀρθῷ καὶ ἡ ζφαιροειδὴς ἡμῶν κεφαλὴ, ἐν ᾗ τὸ ὁλολαμπὲς λογιστικὸν ἵδρυ, ὄλυμπ. λέγε. φεὶ γὰρ ὄφις ὀλύμπου νῦν λέγειν, ψυχρολογία καὶ λῆρος ἐσταῦθα ἐμελλεν εἶ. τὰ ᾗ λείψ ἄλφα λυγρά.] τὰ ᾗ ἄλφα ἐκπαλιφθήσῃ μόνα τοῖς ἀνθρώποις. λυγρὰ, τὰ χαλεπὰ, παρὰ τὸ λίαν ὑγρὰ εἶ), καὶ γὰρ ἐν ὑγροῖς καὶ ψυχροῖς φασὶν εἶ) πάντα τὰ λυπηρὰ ὡς ἐκ τῆ ὑπερμέτρ τὰ ἡδέα.

Νεῶ

Νεῦ δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
Ὡς δ' ἱρὴξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον
Τὴν μάλ' ἐν νέφεσι φέρων, ὀνύχεσι μαρμαρυγῇσι·
Ἣ δ' ἐλεὸν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
Μύρετο· τὴν δ' ὀγ' ὀπιπεύσας προὸς μῦθον ἔειπε·
Δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων·
Τῇ δ' εἶς ἣ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν·
Δεῖπνον δ', ἢν ἐθέλω ποιήσομαι, ἢ μεθέσω.
Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν,
Νίκης τε στέρεσθαι, πρός τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχειν.
Ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρὴξ ταναοπτερυγίων ὄρνις.
Ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης μηδ' ὕβριν ὄφελλε·
Ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ· οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
Ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς,
Ἐγχρίμψας ἄτῃσιν· ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
Κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει,
Ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Αὐτίκα γὰρ ξέχει ὅρκος ἅμα σκολιῇσι δίκῃσιν.
Τῆς δὲ δίκης ῥόθος ἑλκομένης ᾗ κ' ἄνδρες ἄγωσι
Δωροφάγοι, σκολιαῖς δὲ δίκας κρίνωσι θέμιστας.
Ἣ δ' ἕπεται κλαίουσα πόλιν τε καὶ ἤθεα λαῶν,
Ἠέρα εἰσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
Οἵ τέ μιν ἐξελάσωσι, καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.

Sed hunc fabulam regibus dicam, tametsi ipsi sapiant.
Sic accipiter affatus est luscinialm canoram,
Alte in nubibus ferens, vnguibus correptam:
Illa vero misere, cutis confixa vnguibus,
Lugebat: eam autem imperioso ille sermone allocutus est,
Infelix, quid strepis? habet certe te multo fortior:
Hac vadis, qua te duco, etiam cantatricem existentem.
Cœnam vero, si quidem liber, faciam, vel dimittam.
Imprudens vero, quicunq. velit cum potentioribus cõrendere:
Victoriaque priuatur, & præter conuitia dolores patitur.
Sic ait velox accipiter, latis alis prædita auis.
O Perſa, tu vero audi iuſtitiam, neque iniuriam foue.
Iniuria enim pernicioſa eſt miſero homini, neq. bonus quidem
Facile ferre poteſt, grauaturque ab ipſa,
Illapſus damnis. Via vero altera permeniendi
Melior ad iuſta: Iuſtitia autem ſuper iniuriam valet
Ad finem progreſſa. paſſus vero ſtultus ſapuit.
Cito enim abit iuſiurandum vna cum prauis iudiciis.
Iuſtitiæ vero impetus tractæ quocunque homines duxerint
Dominori, prauis autem iudiciis iudicarint leges.
Hæc vero ſequitur flens vrbemque & mores populorum,
Aërem induta, malum hominibus adferens
Qui ipſam expellunt, neque rectam diſtribuerunt.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Νεῦ δ' αἶνον.] νῦν ἡ παροιμιώδη λόγον ὃν λέγουσιν, πῖς κεφαλαῖς ἱρῶ, γινώσκουσι καὶ αὐτοῖς.

Ὡς δ' ἱρὴξ προσέειπεν.] παραβολὴ μυθική. ὅπως εἶπεν ἱέραξ πρὸς ἀηδόνα ποικιλόφωνον, ὑψοῦ μάλα ἐν νέφεσι φέρων αὐτὸν, ταῖς ἀκμαῖς, ὄνυξι μεμυδραμένος, ἤγουν σκολιαῖς. εἶτα πρὸ τῆς ἀποδοθῆναι ἐπάγει διὰ μέσου· ἡ δὲ ἐλεεινὸν ᾠδύρετο. πεπαρμένη ἐν ὄνυξι γναμπτοῖς, τουτέστι κεκαμμένοις, ἀγκύλοις. πρὸς ὃ ἀποδίδωσιν ὁ ἱέραξ ὃν ἤρξατο λόγον ἐπιπλαμβάνων. τοιοῦτον δ' ἐστὶ τὸ πιζῶ λόγῳ, καὶ φησὶ πρὸς ταύτην· ἔστω λόγου εἶπον ὀπιπεύσας, ἀπλῶς, τουτέστι μὴ γράμμασι τὴν ἀκρόασιν ἐμφανίσας, ταυτὸν τῷ ὑποπτικῶς. δαιμονίη.] ἤγουν κακόδαιμον. τί βοᾷς; κατέχει σε κρείττων πολὺ ἰσχυρότερος. ἐκείνου πρόδηλον, ὅπου αὐτὴ ἐγὼ σε ἄγω, καὶ ὡρᾶσαν μουσικὴν μέλῳδόν. δεῖπνον δ', ἤγουν βορὰν ποιήσομαί σε αὐτὴ θέλω, ἢ ἀπολύσω. ἄφρων δέ ἐστιν, ὃς ἂν ἐθέλῃ πρὸς ὀπιπεύοντας ἑρωτικῶς ἀντετάσσεσθαι. νίκης δὲ στέρεσθαι, ἤγουν ἀποπίπτει. τουτέστι καὶ μάτην ἡ κατορθοῖ καὶ πρὸς πῖς ὀνείδισιν τοῖς ἀπὸ πῆς ἢ πίας, λύπης ἀποφέρει. Ὡς ἔφατ'.] ὅτιος εἶπεν ὁ ἱέραξ ὁ ταχέως πτόμενος, ὁ ὄρνις. ὅτι πολὺ παρατείνων τὴν πῆσιν, ὦ Πέρση· σὺ δὲ μὴ χρὴ τὴν ἀκοὴν πάσῃ ἀλόγῳ ἀκροᾶσθαι, εἰ καὶ λοιπὸς ἂν ἀκούσῃς δίκης· μὴ δ' ὕβριν ὀπίσσω. τὴν δὲ ὕβριν ἡ

αὐτὴ-

ἀντιτίθησι τῇ δίκῃ, ὡς ταυτὸ δυναμένῳ τῇ ἀδικίᾳ· ἔπειτα γὰρ τοῖς ὕβρεσιν τὸ ἀδικεῖν· καὶ γὰρ ἡ ὕβρις ἡ κακὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἐπάρχει εἰς τὸ χρῆσθαι αὐτὸν αὐτῇ κατ' ἄλλων. ἡ μὲν δὴ ὕβρις φέρειν αὐτῷ ῥᾳδίως, ἡ δὲ ὁδὸς, τουτέστιν ὁ κατ' αὐτῷ τροχὸς· βαρὺς γάρ ἐστιν αὐτῆς ἐντυχὼν βλάβας, αὐτῷ ὤφελεν· λέγει δὲ βλάβας, ὀλιτεύων τὸ κακὸν τῆς ὕβρεως. ὁδὸς δ' ἑτέρηφι.] ὁδὸς δέ ἐστι καθ' ἑτέραν μοῖραν, κρείττων, ὥστε παρελθεῖν αὐτήν, λέγων ἡ εἰς τὰ δίκαια ἄγουσα. δίκη δ' ὑπὸ ὕβριος ἴσχει] ἡ δίκη ὑπὸ ἐπέχει τῆς ὕβρεως, εἰς τέλος ἐξηλθοῦσα, αὐτὶ ἐλθοῦσα, καὶ μὴ ὑπὸ τῆς κακίστου διαφθαρεῖσα. τετραχῶς τίθησι τὴν δίκην· ὅτι τῆς σωματοειδοῦς θεᾶς, ἣν καὶ παρθένον ὀνομάζει· ὅτι τοῦ δικαίου· ὅτι τῆς κείσεως· καὶ ὅτι τῆς τιμωρίας· ἐν ταῦτα ἐπὶ τοῦ δικαίου. παθητὸν δέ τι πάσχουσα.] τυτέσι δίκην δύσ ἐπὶ τῇ ὕβρει, ἔγωγε ἥλιττον κακὸν ἡ ὕβρις· αὐτίκα γὰρ βέβηκεν ἅμα, ἤγουν ἀκολουθεῖ ὀργαῖς δίκαις, ἤγουν τοῖς κείσεσι ταῖς ἐκ ὀρθῶς διδικασμέναις. ἕως δ', ἤγουν ἕως ἂν ἔχοι γένηται ἑλκομένης τῆς δίκης, ζωὴ βία ἀγομένης ὅτου αὐ ἄγωσιν αὐτῷ οἱ δῶρα φαγοί· ἤγουν οἱ κεῖται οἱ τὰ δῶρα τόρον ζωῆς ποιέμενοι· κείνωσι γὰρ τοὺς θέμιστας, ἤγουν τὰς δίκας καὶ τὰς κείσεις, ἐν κείσεσι χολαῖς, ἤγουν ἀδίκοις. ἡ δὲ ἔπειτα καὶ ἀκολουθεῖ κλαίουσα καὶ τῷ πόλιν ἐκείνου, ἐν αἷ τοιοῦτοι δικάζουσι, καὶ τὰς πόλεις τῶν λαῶν· τῶν χαιρόντων τοιούτοις δικασταῖς, ἐνδυσαμένη ἀοργησίαν, φέρουσα τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνοις κακὸν, ἤγουν τιμωρίαν, οἵ τινες ἐξελαύνουσιν αὐτῷ, καὶ ἐκ δίκης, ἤγουν δικαίαν ἔδωκαν, τοῖς δικαζομένοις δωροτόκοις.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] ὁ μὲν καὶ τῷ Πανδώρᾳ μυθολογεῖ τῷ αἰτίαν τῶν ἐν ἀνθρώποις κακῶν, εἰς τὸ θῆλυ τῆς ψυχῆς ἐνέφερεν. καὶ τῷ ἄλογον ζωὴν ἐν τῶν ἀρετῶν ἡμῖν παραλαβοῦσαν. ὁ δὲ φησὶ τῶν γνωσῶν λόγον δύο τὰς πατρίδας μεταβολὰς τῶν ἀνθρωπίνων ζωῶν, τὰς διὰ τῆς ἀναλογίας ἐπιστελθούσας ζωίτων ἡμῖν, τοτὲ μὲ καὶ λόγον, τοτὲ δὲ, καὶ τὸ ἄλογον. ὁδὲ αἶνος ἔστιν τρίτος παραίνεσίς τις ὢν καὶ νουθέτησις ὑπικαλυμμένη πρὸς τοὺς καὶ πάθος ζῶντας, ἐνδείξις ὅτι τῆς βιαίου καὶ πλεονεκτικῆς ζωῆς καὶ θηριώδους, καὶ τῶν βιαδικῶν μὲν δυναμένων, ὅμως δὲ ἱεροφρουτικῶν ὄντων. καὶ ὁ μὲν μέ ἱερὸς ἁρπακτικός· ἡ δὲ ἀηδὼν μυστικόν. παιδευτικὸς δέ ἐστιν ὁ λόγος· δεινοὺς μὲν οἱ δωροφάγοι τεταγμένοι κυγχάνουσιν, ἧς οἱ Μουσῶν θεραπευταί· καὶ τίνες οἱ ἀδίκοι, τίνες δὲ οἱ θεῖοι φίλοι, διαγράφων τῶν εἰκόνων. φέρει τῷ ἀηδόνα μεμυθευκώς. καὶ τοῖς ὄνυξιν εἰς αὐτῷ ἐμπεπηγόσι κατέχων. ἡ δ' ἔχε καὶ πάσχει ὑπὸ δυνατοῦ ἔρις κακῶς. ἐλεεινὸν γάρ, φησὶ, γαμπτοῖσι πεπαρμένην ἀμφ' ὀνύχεσι Μύρτον τετύφθαι ἐλεεινόν. τὸ γὰρ ἐλεεινὸν ὀξυτόνως σημαίνει τὸ ἐλεητόν. ὑπὸ τῶν ὀνύχων κατεχομένη φωνῇ ἀφίησιν ἐλεεινῇ, ὡς οἱ ἀδικούμενοι ὑπὸ τῶν βασιλέων καὶ βιαζόμενοι πολὺν ἐδὲν ἔχοντες τῶν ὀδυρμῶν. ἄλλως. Αἶνος ὁ παροιμιώδης λόγος, ὁ ἐπὶ ἀδοξίᾳ λεγόμενος· ὡς καὶ ἡ ἀηδὼν ἐν τοῖς ποσὶ τὸ ἱέρακος, ὕπου κἀγὼ ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· καλῶς γὰρ ἑαυτὸν ἀηδόνα ἀπείκασε. μουσικὸν γὰρ τὸ ὄρνεον καὶ τὸς κεστὰς, ἱέρακας, ὡς ἁρπακτικούς. τὸ δὲ λέλακας δηλοῖ τὸ βεβόηκας καὶ δαιμονᾷς. τῷ ἀηδόνα φησὶ, διὰ τὸ μουσικὸν καὶ ἱερόν. ἀρτίως δὲ ὁ δυνατώτερος εἴρηται. τὸ, τοίνυν Δαιμονίη τί λέλακας; καὶ τὰ ἑξῆς. ὁ τῶν ἁρπακτικῶν λέγει νόμος ταῦτα, ὃς καὶ Θεσσύμαχος ἐτίθει καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος, εἴτε Φάλαικος, εἴτε Ἀπόλλωνος, ἰκτίνοις. ἰοικόσι καὶ λύκοις καὶ ἄλλοις τοιούτοις, καὶ ὑπὸ τῶ χείρονος, δυνατωτέρῳ δὲ, τὸ ἀδυνατώτερον, κἂν κρείττων ᾖ, πάσχειν κακῶς, καὶ ὀλιγωρίζειν τὸν ποιοῦντα τῷ πάσχοντι. τὸ γὰρ,

Τῇ δ' εἴς ἧς' ἂν ἐγὼ περ ἄγω,— δηλοῖ μὲν βιαιότερον ἄγειν, ἄγειν δὲ, ὅπως ἂν ἐκείνῳ δοκῇ, τὸν ἀδυνώτερον. φρόσκει δὲ καὶ τὸ ἀηδὸν ὡς ἐοῦσαν, διὰ τὸ ἄγειν τὸν Ἡσίοδον ἐνδεικνύμενον τῆς ἱερῶν Μουσῶν, ἀναγκάζεσθαι τοῖς βασιλεῦσιν ἀδικοῦσιν εἰπεῖν. ἐπὶ ἐκείνοις γὰρ εἶ καὶ δεῖπνον αὐτὸν ποιήσας καὶ μίθειναι, καθάπερ ἐπὶ τῷ ἱέρακι τῷ ἀηδόνα. καὶ τέλος ἐπήγαγε, ὅτι κέρδους ἔργον ἔζην ἀντιβαίνειν τοῖς ἰσχυροτέροις. ὡς αὖ ὑδὲ αὐτὸς ἐναντιωθησόμενος τοῖς ἄρχουσι βιαζομένοις. δηλοῖ γὰρ εἶ τὸ ἐν τῆς φωνῆς τὸς δυνατωτέρους ἀντιβάσεως κακόν. τό, τι ἐν τῆς ὕπνου ὄνειδος, ὃ περ ἐκάλεσεν αἶσχος, καὶ τῷ ὅτι τῷ κρατηθῆναι λύπῃ,

λύσθαι, ἰὼ εἶπε πάθος ἀλγεινόν. τύπτων ἦν, ἦν σίχων ὁ Ἀρίσταρχος ὀβελίζει τὸν πλάτωνα· οἷς ἀλόγως μαχόμενος ἐκ ἂν θεσπίσειεν.

ζύδ' ἄκρα δίκης.] ὑπέθηκα τῇ δίκῃ τὴν ὕβριν· ὡς τῆς ὕβρεως μᾶλλον ἀδίκων ὄντων, διότι ἑκοῦσι καὶ ἐκ προνοίας ἐπιτίθενται τοῖς ἀδικουμένοις, ἢ τῶν ἀκουσίως ἁμαρτανόντων· ἢ ὅτι ἡ μὲν ἐν τοῖς ἐρημένοις χώραις οὖσα καὶ ἀποτέμνουσα τὰς ἐν τῷ βίῳ τοῦ φωτὸς, ὡς ἐκ ἀπὸ διαστολῆς φησὶ τῆς ἀλόγου ζώου· ζῷον λογικὸν ὢν ἐκ λόγοις καὶ νόμοις πολιτευόμενον ἄκρα δίκης· μὴ δ' αὔξανε τὴν ὕβριν καθάπερ τὰ ἄλογα ζῶα· τύπτεις γὰρ ἴδιον τὸ ἀδικεῖν μὴ νόμῳ χρησάμενος, ἀνθρώποις δὲ τὸ δικαιοπραγεῖν καὶ νόμοις ἐπεῖναι καὶ πειθαρχεῖν.

ὐδέ μιν ἐῶλος.] ὐδὲ ὁ πάνυ ἀγαθὸς οἴεται νομίζει τὴν ὕβριν· ἐ γὰρ ἔστιν ὕβρεως ἀφαρπάσαι τὸν ὐδέν. βαρύνει δὲ ἡ ὑπ' αὐτῆς καὶ ἀγανακτεῖ. λέγει δ' ἐῶλος ὁ τοὺς τῇ τύχῃ καὶ τῇ δυνάμει προέχοντας, ὡς φησι Πλάτων, ἀλλὰ τοὺς κατ' ἀρετὴν προέχοντας, ἐν τούτοις μᾶλλον δεικνὺς τὴν ὕβριν ἀφόρητον. οἱ μὲν γὰρ ἐν δυνάμει καὶ δόξῃ διαφέρουσιν ὅτι ταῖς ἐν τῇ ἀδικεῖν ἐπιτηδείοις εἰς αὐτὰς ὕβρεσιν· οἱ δὲ κατ' ἀρετὴν ζῶντες καὶ ταύτας τὰς ὕβρεις διαπτύουσιν· ὐδὲ γὰρ χείρων ἐγὼ, φησὶν ὁ Σωκράτης, αὖ ὁ δεῖνα ἐπιτρόπης πατάξῃ με ἀδίκως. καὶ ἔτι μὲν ὅλως βαρύνει δὲ ἐπὶ ταῖς παρ' ἄλλων ὕβρεσιν ἐγκυρσαντες τὰς ἄτας. ὅσοι ἔλεγε θεσπίζοντες ταῖς ὕβρεσιν, ὡς ἐκάλεσε ἄτας, ὁδὸς δ' ἑτέρωθι.] ἐκ τῆς περὶ τὴν ὕβριν ἀδικίας περιγίνεται τῇ δικαιοσύνῃ μᾶλλον ἐπαθλα· κρεῖσσον γάρ ἐστι, φησὶν, ἢ εἰς τὰ δίκαια ὁδὸς, ἑτέρα ἔσα τῆς ὕβρεως· κρεῖσσον δὲ εἰς τὸ δι' αὐτῆς παρελθεῖν μᾶλλον, ἢ διὰ τῆς ἐναντίας τῆς ἐπὶ τὴν ὕβριν.

δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριν ἔχει.] ἡ δίκη, φησὶ, κρεῖττόν ἐστι τοῦ φωτὸς ἐλαττοῦν χρὴ τῆς ὕβρεως, ἐν τῷ πάλαι πάντως ἐπιλαμπτέον καὶ δεήσειν δὲ διὰ τὰ προγεγραμμένα χρεῖσσον ἔσα τῆς ὕβρεως. τῷ μὲν γὰρ φωτὶ μὴ φωτὶ, καὶ περὶ αὐτὴν καταῤῥεῖ καὶ ταπεινεῖ· ἡ δὲ δίκη τὸ κράτος τὸ ἑαυτῆς ἀναδείκνυσιν οἷς ἐπακολουθεῖ· τὸ γὰρ τῇ ὕβρει χρώμενον, μὴ τὸ παθεῖν τὰ ὑπὸ τῆς ὕβρεως κακὰ, δόντα τιμωρίαν μᾶλλον πείθει ἥλιον ἡ ὕβριν κακόν. τὸ δὲ δίκης δύο δηλώσας, ἢ τὴν θεὸν αὐτὴν, ἢ τὸ ἐπ' αὐτῆς ἔργον, τοτὲ μὲν τὴν θεὸν καλεῖ δίκην, ἣν καὶ παρθένον ὀνομάζει· τοτὲ δὲ τὴν κρίσιν τῆς τοῦ ποινῆ· ὡς ὅταν λέγῃ,

Τρῖς δὲ δίκην Κρονίδης τιμαόρεϊ δώρου πατὴρ Ζεύς.

αὐτίκα γὰρ πρέχει ὄρκος, ἤγουν ἀκολουθεῖ ὅρκος ταῖς δίκαις, ἤγουν ταῖς κρίσεσι τῶν ὀρθῶς δεδικασμένων. σκολιῆσι δίκῃσιν.] σκολιὰς δὲ δίκας λέγει νῦν τὰς κακῶς δεδικασμένας, διὰ τὸ μηδὲν ὑμᾶς φρονεῖν τοὺς δικάζοντας, ἀλλ' ἐμπαθῶς δικάζειν· πᾶν γὰρ πάθος σκολιὸν, ὡς ἁπλοῦν τὸ ἀπαθές. ἢ ὧν σκολιαῖς δίκαις ἔπεται καὶ ἡ ἐπορκία· οἱ γὰρ ὀρθῶς δικάζειν δόξαν ἔχοντες ἐθέλοντες, ὥμνυον ὀρθῶς δικάζειν, ἀλλ' ἐ σκολιῶς. πρέχει γὰρ ὁ ὅρκος ἅμα τῇ σκολιᾷ, ὁμοῦ τεθέαται πρὸς τοὺς μὴ δικάσαντας ὀρθῶς. δηλοῖ δὲ τὸ θεῖναι, τὸ ὑπὸ πόδας ἐπακολουθεῖν τῷ ἐκ τῆς ἐπορκίας τιμωρίαν τοῖς σκολιῶς δικάσασι. ῥόθος ἐλκομένης.] τὸν ῥόθον οἱ μὲν ἤκουσαν τὸν ψόφον, ὅθεν καὶ ῥόθιον καλεῖσθαι τὸ κυρτὸν κῦμα καὶ ῥεῦμα. Πλάταρχος δὲ βοιωτάζων (ἔστι γὰρ κλαίειν βοιωτικὸν) τὰς ὀρεινὰς ὁδοὺς τὰς τραχείας καὶ δυσαντεῖς ῥόθους ὀνομάζεσθαί φησιν. εἰ οὖν τοῦτο περιττὸν, λέγοι ἄν ὅτι τὴν δίκην ἑλκομένην ὑπὸ τῆς ἐπὶ διάφοροις τοῖς δίκας κεινόντων σκολιῶς, ῥόθος ὅτι τοιοῦτοι δυσαντεῖς καὶ ὁδὸς καὶ τραχεῖα, δι' ἧς ἕλκει ὑπὸ τῆς δικασῶν· αὐτίκα δὲ πρὸ θεῖ τὸ σκολιὸν, καὶ πρὸ λείῳ τὸ τραχύ, καὶ πρὸ διόδοντι τὸ στενὸν καὶ δυσχωρίαν ἔχον· τοιαύτη δέ ὅτι πᾶσα μοχθηρὰ κρίσις. Ἡ δ' ἔπειτα κλαίουσα.] ἔπειτα μὲν ἑλκομένη διὰ τραχείας ὁδοῦ καὶ δυσβάτου· καὶ ἐκ αὐτὴ ἄγουσα ἡ δίκη, ἀλλ' ἀγομένη βιαίως, ὃ δηλοῖ τὸ ἑλκεῖσθαι αὐτὴν ὡς βιαζομένην ὑπὸ τῶν δωροφάγων κριτῶν. ἔπειτα δὲ ἀποκλαίουσα τὴν πόλιν, ἐν ᾗ τοιοῦτοι δικάζουσι, καὶ τὰ ἤδη τῶν χαιρόντων τυχοῦσι δικασταῖς. κακὸν δὲ φέρει ἀνθρώποισι, μετ' ἀτὴν πολὺ τιμωρίαν αὐτοῖς ἐπάγουσα τῶν ποιησάντων κρίσιν. ὁ μὲν οὖν κλαυθμὸς, δηλοῖ τὸν ἕλκον τῆς μοχθηρᾶς θεσπεσίσεως· ἡ δὲ φορὰ τὴν κακὴν τύχην ἴασιν. ὅταν γὰρ ἡμᾶς ἕλκωσιν τὸ θεῖον πιεζοῦσι καὶ ἀναστατοῦσι, καὶ τοὺς ὑβριζομένους αὐτὴν τῶν ὡς ἀληθῶς δικαίων, ἕλκουσι μέτεσιν ἡ δίκη. καὶ τοὺς ἐκ ἰθεῖαν αὐτὴν νέμοντας τοῖς δικαζομένοις δῆλόν ἐστι τὸ ἰθὺ μὴ δίκης ἀπὸ τῆς σκολιᾶς ἤδοις. καὶ γὰρ ἑλκομένη διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ καὶ τραχείας ἐπανακαλεῖται τοὺς ἕλξαντας αὐτὴν εἰς τὴν πλατεῖαν ὁδὸν αὐτῇ καὶ λείαν. ὥστε δοκεῖν μὲν

ἕλκειν ὑπὸ τῆς κακῆς ἀυτλιῆ μεπόντων. ἐκεῖνοι δ' εἵλκοντο ὑπὸ τῆς ἐν ἀυτοῖς παθῶν δουλείης ἔλκην.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Νῦν δ' αἶνον.] μυθικὴν παρείσιν. εἰκάζει δ' ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀηδόνι, διὰ τὸ τῆς ποιητικῆς φδικόν· τὰς δ' κειτὰς ἱέρακι, διὰ τὸ ἁρπακτικόν. γνωσὸν δ' τοῦτο πᾶσι, καὶ ὃ δεῖ ἐνταῦθα Πρόκλος μεταίσιν πλασιάτην· ἐν γὰρ τοῖς ἀπουδαίοις ὁ Πρόκλος ἡδὺν χάρων, ἐν τοῖς τοιούτοις μεγαλήγορος, καὶ μακρότερα χάφειν τ' Ἰλιάδος ἐκ ἀπαναίνεται. ἡμεῖς δ' ταῦτα παρέντες τὰ δόκιμα ἐξηγήσεως λέξομεν. καὶ πρῶτα ταύτῃ τῇ ζωτάξει καίφ' κακῶς ἔχουσι.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω.] ὥς τι, τυτέσι μυθικῶς φρονέουσι καὶ ἀυτοῖς. εἶτα ἄρχεται τοῦ μύθου· ἴρηξ ὀύχα μεμβρίτας ἀηδόνα ποικιλόδειρον, ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσι φέρων, τερσάειπεν δαμασίη, τί λέληκας, ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων. ἡ δ' ἐλεὸν γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀύχαι, μύρετο· τῇ δ' ὅγ' ἐπικρατέως τερὸς μῦθον ἔειπε· τῆδε καὶ ἐνταῦθα εἶσι καὶ εἴσομαι καὶ πορδύν, ὅττι σε αὖ ἠὲ ἄγω ἄγω. δεῖπνον δ' αἰκ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἠὲ μεθήσω. μίζεις τοῦδε ὡς ὑπὸ τῆς ὀρνέων ὁ ποιητὴς τοὺς λόγους ποιεῖ. ἑστεῦθεν δ' ἀναλαμβάνει τὸ ἴδιον τερόσωπον, καὶ λέγει τὸ ὀκμύδιον, τοῦτο τὸ δίσιχον τοῖς κειταῖς, τὸ,

Ἄφρων δ' ὃς κ' ἐθέλῃ τερὸς κρείοσσας ἀντιφερίζειν.

Καὶ τὸν ἕτερον σίχον εἶπε· τερὸς δ' τὸν Πέρσιλλον ἀποστρέψας τὸν λόγον, φησὶ τὸ, Ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης ἴρηξ. [καὶ ἄπαξ, οὐδὲ ὁ θεὸς Πρόκλος Ἀείσαρχος χεῖ χώρεν ὀκελίζειν τοὺς δύο σίχους τούτους, τὸ ὀκμύδιον.] ἄλλως δ' ὦ Πρόκλε τε καὶ Ἀρίσαρχε, καίτοι περ ἡμῖν τοῦτο ἐ δοκοῦν ἔαμεν, ἀγελαῖον ἰὼ καθ' ἡμᾶς, τὸ τὰ ἄλογα μὲ καὶ ἀνθρωπίνως λαλεῖν συγχωρεῖν, μὴ μέν τοι δ' γνωμολογεῖν [δηλονότι συγχωρηθήσεται.] ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας ἀλαζονείας ἐλέγχων μαχησόμενος ἐξαδραμοῦμαι δ', τοῦτο μόνον ἀποφαινόμενος, ὅτι κακῶς λέγετε ὑμῖν δ' τοῖς ἀκροωμένοις φημὶ, ὅπ ἐν τῷ ῥηθέντι νῦν χωρίῳ ἓξ ἐπῶν ἐν ἔδει πολυλογίας, λέξεων δ' βεκχειῶν τινῶν. καὶ γέγραφα ταύτας ἄνωθεν ἓξ ἐπῶν. οἷς τὸ ποικιλόδειρον, τῆς ποικιλόφωνον λόγει, ἢ τῆς ὀξυμέτρου καὶ ποικίλου ἔχειν τῆς δειρῆς, ἤγουν τὸν τραχηλον. Νίκης τε εἵρεθ', σεῖστ' ἄκχεσιν] αἰχ φησὶ σεσυγίνεται, ἐκ πληγῶν ἢ ὕβρεως, σεὶς τῷ ἀπιθῶσαι τοῖς ἵπποσι συμβάλλουσιν ἔειν μὴ χρησίμων. ὁ δ' Πρόκλος λεγέτω ὅσα καὶ βέλεται. ἴρηξ, ψιλωτέον. ἐκ τοῦ ἴω γὰ, τὸ πορεύομαι. καὶ Ὅμηρος,

Αὐτὸς δ' ὥς τ' ἴρηξ. Ἀπίκως δ' ἀσωύεται, ἐκ τοῦ ἵημι, τὸ πέμπω. ταυσίπερος.] ὁ λίαν ταυῶν τὰ πτερὰ, ταχὺς, ὡς τὸ ὁμοίοις ποιητοῖσι, τοῖς λίαν καὶ καλῶς πεποιημένοις.

Ζεὺς δ' ἄκυς ἔδικε.] τὴν ἔκθεσιν τοῦ μύθου ἐπαγαγὼν, καὶ δείξας ὅτι ὑπὸ τῆς δυναμέων καταβλακέντων οἱ ἀδυνεῖς ἀδίκως, ἀποστρέφει τὸν λόγον πρὸς τὸν Πέρσιλλον, καί φησι· σὺ δ' πεῖθόμενος ἔσο δικαιοσύνῃ καὶ κείσεσι. μὴ δ' ἄνδ' δίκης, καθάπερ οἱ ἁλαζόνες καὶ ἄδικοι, ὄφελλε καὶ αὔξανε τὴν ὕβριν καὶ βλάβην καὶ ἀδικίαν.

Τρεῖς γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ.] ἡ ὕβρις γὰ, καὶ ἡ λοιδορία, καὶ ἡ βλάβη κακὴ τῷ δειλῷ καὶ τῷ ἀφυεῖ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει εἰς τὸ χρῆσθαι αὐτὸν αὐτῇ κατ' ἄλλων, ἢ ὡς ὁ Πρόκλος λέγει.

ἠθλὸς.] ἐθέλω, ἐθελὸς, καὶ ἠθλὸς. Γνησίως φερέμεν.] τὸ φερέμεν, μὴ ὡς Πρόκλος εἴπῃς, ὅτι ἐ δυνάται φέρειν ὁ ἠθλὸς τὴν ὕβριν, ἀλλὰ αὐτὶ τοῦ φερέμεν καὶ ἔχειν τὴν ὕβριν, τυτέσιν ὁ ἀγαθὸς ἐκ δύκολος καὶ ὅτι μαχραῖς αἰτίαις δυνάται φέρειν καὶ ἔχειν τὴν ὕβριν ἢ τὴν λοιδορίαν, ἢ τὴν κατά τινα βλάβην. Ἐγκύψας ἁρπάσῃ.] ἤτοι ἐμπεσὼν βλάβαις. τυτέσιν, ἐὰν ἔκων καὶ ὀλέσσῃ ὁ ἀγαθὸς ὑπό τινος πικραθεὶς ὕβρεσι ἢ βλάβῃ τινὰ, τοῦτο ποιήσας μεταμέλεται, ὅτι ποσῶς πρὸς τοῦτο κακίνηται. οἱ μὲν γὰ δυνάται χρῆσθαι τὸν Πρόκλον τὴν ὕβριν ἢ τὴν λοιδορίαν ἢ τὴν βλάβην ὑπομένειν; τί σημεῖον χρηστότητος κἀκῆ; ὁδὸς δ' ἐτέρη περιπαρθένιος.] ὑποδείξας τῷ ἀδελφῷ, ὅτι ἡ ὕβρις καὶ ἡ βία τῆς φαύλων εἰσίν, οἱ δ' ἀγαθοὶ ἐκ τοιοῦτοι, ἀλλ' ἑτέρης εἰσὶ, φησὶ πρὸς αὐτόν· Ζεὺς γοῦν τὴν ὁδὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς φαύλων τοιούτων μὴ πορεύθῃς καὶ μιμήσῃ. ἔστ δ' ὁδὸς καὶ τρόπος ἕτερος χρείσσων ἀποκρίνων εἰς τὸ δίκαια, δηλονότι ὁ τῆς ἀγαθοεργίας, ὃν οἱ χρηστοὶ καὶ σοφοὶ μετέρχονται, ἣν καὶ σὲ πορεύθηναι βέλομαι. δίκη δ' ὑπὲρ ὕβρεως ἔρχει.] ὑπερίσχει δ' καὶ ὑπερέχει, αὐτὶ τοῦ τιμιωτέρα ὑπάρχει τῆς ὕβρεως, καὶ βλάβης, καὶ ἀδικίας ἢ δημοσιώνης.

Εἰς τέλος.

Εἰς τέλ. ἐξελθοῦσα.] τὸ αὐτιστρόφον λύει ὁ ποιητής. εἰπὼν γὰρ, ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἐπέχει ὕβρεως καὶ ἀδικίας, ἤκουσεν ἂν παρά τε Πέρσου, ἢ ἑτέρου τινὸς, ὅτι καὶ μὲν τὰς ἀδίκους ὁρῶμεν πλέον τῆς χρησῶν διδομένους καὶ χαίροντας. λύων γοῦν τοῦτο τὸ αὐτιστρόφον φησὶν·

Εἰς τέλ. ἐξελθοῦσα. οὗ, αὐτὴ τὰ κακὰ μὴ φαυλίζα φανῇ τὴ δικαιοσύνης ἡ δύναμις, ἀλλὰ χρόνῳ ποτὲ ὕστερον ὀφθῇ, φεισαμένων συμφοραῖς τῶν ἀδίκων. παθὼν δέ τι νήπιος ἔγνω.] καὶ τοῦτο τοῦδε τὸ αὐτιστρόφου σημεῖον, μὴ καὶ παραινέσεως ἢ ἀποζητῆς τὸ ἐκ τῆς ὕβρεως. εἰπὼν γὰρ τὸ δίκη δ' ἐπέχει τὴ ὕβρεως, τὸ αὐτιστρόφον λύσας εἰρήκει, εἰς τέλ. ἐξελθοῦσα, ἤτοι πληρωθεῖσα καιρῷ τινὶ. εἶτα καὶ ἐκφοβῶν καὶ ἀποτρέπων τὸν Πέρσην τῆς ὕβρεως λέγει,

παθὼν δέ τι νήπιος ἔγνω· τυτίσιν ὁ ἀφοβύλος μὴ ποιῶν τὸ δίκαιον τότε γνώσῃ, ὁπότε φεισάσῃ ταῖς συμφοραῖς. ὁ δηλονότι μὴ γένοιτό σοι παθεῖν, Πέρσα, ἀλλὰ φοβηθείς, καὶ φοβερὰ τὸ μέλλον, καὶ δίκαιος ἴσθι. Αὐτίκα γὰρ τρέχει ὅρκος.] καταδιδάζων πῶς ἡ δικαιοσύνη ἐπιφέρει τὴ ὕβρεως, φησί. Χαλεπῶν γὰρ δικῶν, καὶ κακοπειστῶν γινομένων, ἐπόντα ὅρκος. τὴ δὲ δικαιοσύνης ἐλκομένης, καὶ μεταστρεφομένης, ἢ καὶ ὅπου ἄγουσιν αὐτὴν οἱ δωροφάγοι κεῖται, ῥόθος, καὶ ἦχος, καὶ θόρυβος γίνεται τῆς ἀδικουμένων, δηλονότι ὀδυρομένων καὶ θρηνούντων, καὶ ἑτέρων πολλῶν καταδυομένων τὴν ἄδικον κρίσιν αὐτῶν. Χαλεπὴ δίκη.] τὴ ἀδίκου δίκης κρῖναι τὰς δίκας, καὶ συγκαταθέσεις νόν. ταῦτα δὲ ἔχων φεισαμένου, οὐδὲ ἐρημίας δείσαντος. Πρόκλος δ' ἐν τούτοις μᾶλλον πολυλογεῖ, ῥᾴθυμος λέγων τὰς πραχείας ὁδούς, καὶ λόγους ἀκαίρως ἐπαίξων. διὸ καὶ ἡμεῖς τὸ τῆς νέων ψυχῆς ὀλισθηρὸν διδιότες, μετρίως τοσαῦτα γεγράφαμεν. ἀλλ' ἐκεῖνα τοῖς σαφεστάτοις πάνυ ληρήσομεν. ἡ δὲ σύνταξις ἔτως ἔχει· Τῆς δίκης ἑλκομένης ἢ κεν αἴρῃς ἄγωσι δωροφάγοι, κείνωσι δὲ τὰς δόμους τῆ Σχολιᾶς δίκης, ῥόθος καὶ θόρυβος καὶ ἦχος γίνεται, ὑπὸ μεταφορᾶς τῶν κυμάτων. ἡ χῆ Πρόκλος ῥόθος, ἡ πραχεῖα ὁδός. ἄγωσι δὲ καὶ κείνωσι χαπίδιον· ὁ γὰρ τὲ καὶ ὁ κὲ παρὰ ποιηταῖς καὶ πεζοῖς ἰωσιν ἰσταται. Ἡ δ' ἔπειτα κλαίουσα.] τοῦτο φερσωποποιία ἐστὶ, ὁ καὶ ἔμψυχος καὶ γλυκὺς λόγος λέγει· εἰσάγει γὰρ τὴν δικαιοσύνην ἠδομένην, καὶ κατόπιν ἐρχομένην τῆς ἀδικίας, ἤγουν τὰ δικαιώματα φέρουσαν, καὶ ὀδυρομένην, καὶ κλαίουσαν τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἤθη, ἤτοι τοὺς τόπους καὶ τὴν διατριβὴν τῶν λαῶν, καὶ ἀορίστως βλάπτουσαν τοὺς ἀδίκους ἀνθρώπους. ταῦτα σαφῆ, καὶ μὴ μακρηγορίας δεόμενα. ὁ δὲ μακρηγορίας ἀκαίρως ζητῶν, ὀφείλει τὸν Πρόκλον. ἡμεῖς γὰρ ὀλίγον ἀσκήσαμεν ψυχῶν λογωφρίαν, ἀλλὰ τὰ καίρια γράφομεν, μὴ δὲ τοὺς λέξεις φυλάττοντες, καὶ διογκύλλοντες σοφισταῖς καὶ μετώποις λαβεσόμασιν, ἀλλὰ πεζῇ καὶ ἁπλοϊκῇ καὶ ξυνδετέρᾳ τῇ λέξει κεχρήμεθα, διδασκαλικῷ κεχρημένοι τῷ τρόπῳ, καὶ μὴ τινὶ ἑαυτῶν δύναμιν ἐνδεικνύμενοι ἐκεῖ τινὶ τῆς λέξεως ἐκτορνεύσει.

Οἱ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
Ἰθείας, καὶ μή τι παραιβαίνουσι δικαίης,
Τοῖσι τέθηλε πόλις· λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
Εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆιν κουροτρόφος· οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι μέτ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ,
Οὐδ' ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον· ὄρεσι δὲ δρῦς
Ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας·
Εἰροπόκοι δ' ὄιες μαλλοῖς καταβεβρίθασι.

At qui iura tam hospitibus quam popularibus dant
Recta, neque a iusto quicquam exorbitant,
Iis viget vrbs, populique florent in ipsa:
Pax vero per terram alma: neque vnquam ipsis
Molestum bellum destinat late cernens Iupiter.
Nec vnquam iustos inter homines fames versatur,
Neque noxa: in conuiuiis vero partis opibus fruuntur.
His fert quidem terra multũ victũ: in montibus vero quercus
Summa quidem fert glandes, media vero apes:
Lanigeræ autem oues velleribus onustæ sunt:

Τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν·
Θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερὲς· οὐδ' ὅτι νηῶν
Νείονται, καρπὸν δὲ φέρῃ ζείδωρος ἄρουρα.
Οἷς δ' ὕβριες τε μέμηλε κακὴ καὶ ἔργα τέτληα ὀλοά,
Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπαυρεῖ,
Ὅς τις ἁλιτραίνει καὶ ἀτάσθαλα μηχανάᾳται.
Τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων
Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
Οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν· μινύθουσι δὲ οἶκοι,
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν Ὀλυμπίου. ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἢ γ' εὐρὺ στρατὸν οὗ γε ἀπώλεσεν, ἢ ὅ γε τεῖχος,
Ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.

Ὦ βασιλῆες, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
Τὴν δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
Ἀθάνατοι λεύουσιν ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσι
Ἀλλήλους τρίβουσι θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλεγοντες.
Τρὶς γὰρ μύριοί εἰσιν ὑπὲρ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ ἔργα κακῶν
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
Ἔστι δέ τις παρθένος ἁγνὴ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Καί ῥ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀιστάζων,
Αὐτίκα παρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι
Γηρύεται ἀνθρώπων ἀδίκου νόον, ὄφρ' ἀποτίσῃ
Δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων, οἳ λυγρὰ νοεῦντες
Ἄλλῃ παρκλίνωσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.
Ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλῆες, ἰθύνετε μύθους,
Δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δίκεων ὄπιπα γυρώσθε.
Οἶ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων.
Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας,
Καὶ νυ τάδ', αἴκ' ἐθέλησι, διόψεται, οὐδέ ἑ λήθει

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos;
Florent autem bonis perpetuo, neque nauibus
Nauigant: fructum vero profert fœcundus ager.
Sed quibus iniuriaque mala curæ est, pranaque opera,
Iis pœnam Saturnius destinat late cernens Iupiter:
Sæpeque vniuersa ciuitas malum ob virum punitur,
Qui peccat, & iniqua machinatur.
Illis autem cælitus magnum adducit malum Saturnius,
Famem simul & pestem: intereunt vero populi.
Neque mulieres pariunt, decrescuntque familiæ,
Iouis Olympii consilio. interdum vero rursus
Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murum,
Aut naues in ponto Saturnius punit ipsorum.

O reges: vos autem considerate etiam ipsi
Iustitiam hanc. prope enim inter homines versantes
Dii vident, quotquot prauis iudicijs
Se mutuo atterunt, deorum animaduersionem non curantes.
Innumeri enim sunt in terra multorum alumna
Dii Iouis, custodes mortalium hominum:
Qui sane & iudicia obseruant, & praua opera,
Aërem induti, passim obeuntes per terram.
Virgo autem est Iustitia, Ioue prognata,
Claraque & veneranda diis qui cælum habitant.
Et certe cum quis ipsam læserit, oblique iniurians,
Statim apud Iouem patrem consistens Saturnium,
Conqueritur hominum iniquam mentem: vt luat
Populus peccata regũ, qui praua cogitantes
Alio deflectunt iudicia obliquè pronuntiantes.
Hæc obseruantes, ô reges cohibite sententias,
Corrupti: obliquorum vero iudiciorum prorsus obliuiscamini.
Sibi ipsi mala fabricat vir, alij mala fabricans.
Malum vero consilium consulenti pessimum.
Omnia videns Iouis oculus, omniaque intelligens,
Et hæc certe (si quidem vult) inspiciet: neque ipsum latet

Οὐδὲν

Οἷόν δὴ κἠμοὶ τιὸν δὲ δίκαιον πόλις ἐντὸς ἔρχῃ.
Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
Εἶην, μήτ' ἐμὸς υἱός· ἐπεὶ κακὸν ἀνδρὶ δικαίῳ
Ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκης ἀδικώτερος ἕξει.
Ἀλλὰ τάχ' ὔπιον ἔσται τελεῖν Δία τερπικέραυνον.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων.
Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,
Ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶν ἐν αὐτοῖς·
Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη.
Γίνεται· εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαια ἀγορεύειν
Γιγνώσκων, τῷ μέν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς·
Ὅς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας
Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκῃ βλάψας, πήματον ἀασθῇ,
Τοῦδέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω μέγα κικλήσκων Πέρση.
Τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἐστὶν ἑλέσθαι
Ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηαι,
Ῥηϊδίη δ' ἤπειτα πέλει, χαλεπὴ περ ἐοῦσα.

Qualenam hoc quoque iudicium ciuitas intus exerceat.
Ego porro nec ipse nunc inter homines iustus
Esse velim, neque meus filius: quando malum est iustum
Esse: siquidem plus iuris iniustior habebit.
Sed his nõdũ finẽ arbitror impositurũ Ioue fulmine gaudẽte.
O Perſa, cæterum tu hæc animo tuo repone,
Et iuſtitiæ quidem animũ adiice, violẽtiæ vero obliuiſcere prorſus.
Namque hanc hominibus legem diſpoſuit Saturnius:
Piſcibus quidem & feris & auibus volucribus,
Se mutuo vt deuorent, quandoquidem iuſtitia carent:
Hominibus autem dedit iuſtitiam, quæ multo optima
Eſt. Si quis enim velit iuſta in publico dicere,
Cognoſcens, ei quidem opes largitur late videns Iupiter:
Qui vero teſtimoniis volens peruiurium iurando
Mentietur, in iis delinquens immedicabiliter læſus eſt:
Eius vero obſcurior poſteritas poſtea relicta eſt:
Viri autem iuſti generatio poſteris præſtantior.
Cæterum tibi ego bona ſciens dicã, ſtultiſſime Perſa.
Malitiam quidem cumulatim etiam capere
Facile eſt: breuis quippe via eſt, adeoque proxima:
Ante virtutem vero ſudorem dii poſuerunt
Immortales; longa vero atque ardua via eſt ad ipſam,
Primumque aſpera: vbi vero ad ſummum ventum fuerit,
Facilis deinceps eſt, quantumuis difficilis fuerit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οἳ δίκας ξείνοισιν.] οἳ διδόασι δίκας δικαίας ἦγον κείσεις τοῖς ξένοις καὶ τοῖς ἀστοῖς, καὶ μὴ κατά τι ἐκκλίνουσι τὰ δίκαια, τούτων ἡ πόλις διαφέρει, οἱ καιοὶ δ' ἀνδρεῖοί εἰσιν ἐν αὐτῇ. τῷ ξένῳ αὐτίκα· ὁ ἀστὸς, τῷ ἐνδήμῳ δ' ὁ ἀπόδημος. ἄλλως ἀρξάμενος, ἄλλως ἀποδίδωσι τὸν λόγον, ὥσπερ ὑπὸ μεταμελείας. ζωμίδης δ' ἐστὶν ὁ χρηματισμὸς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ λόγῳ. φαρέτρας μὲν ἐν χρυσόπασι, καὶ χρυσαῖ, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς βέλη, γραπτὰ τέτυκται ἃ αἰγίλη πᾶσα. Εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν.] εἰρήνη δέ ἐστι χρὴ τιὼ γῆν αὐτῶν τοὺς νέους αὔξεσθαι. ἀπὸ τοῦ ἐναντίου τοῦτο κατασκευάζει· εἰ γὰρ ὁ πόλεμος φθαρτικὸς τῶν ἀνθρώπων, τῆς τε τῶν καρπῶν ἀπωλείας δ' ὢν τρέφον δ' ἀνθρώπους, καὶ τοῖς φόνοις, εὔδηλον ὅτι ἡ εἰρήνη πολυανθρωπίαν ἐργάζεται καὶ διὰ τοῦτο κυροῖ. ἐδέ ποτε βουλεύει κατ' αὐτῶν ὁ τῶν βροντῶν αἴτιος Ζεὺς πόλεμον ἀνιαρὸν, ἦγον λυπηρόν. ἐδ' ἔποτε ἀκολουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς δικαίας πράξεσι τὰς κείσεις λιμός, ἦγον βορᾶς ἔνδεια, ἃ δ' ἄτη, ἦγον βλάβη. ἔργα δὲ καρπῶν δὲ, ἀπολλύουσι, διὰ φορητὸν ὄντα θαλάσσαις, διαχείσεις, ἦγον θαλάσσῃ ἀδιωκύμονα· τὸ γὰρ διὰ φορητὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ, οὐδὲν ἄλλο πάντως ἂν εἴη. ἔργα δὲ λέγει τοὺς ἀπὸ ἐργασίας καρπούς.

Τοῖσι φέρει ἠὲν.] τύτοις τοῖς καὶ δίκλω ζῶσιν, ἤγουν χάειν τύτων, φέρει ἡ γῆ πολλὼ βίον, ἤγουν καρπὺς πολλὺς εἰς ζωάρκειαν. ἐν πίσι ὄρεσι ἢ ἡ ὕλη, ἀπὸ μέρους πάντα τὰ δένδρα δηλοῖ. καὶ τλὼ ἄκρεσιν μέν, ἤγουν τλὼ κορυφλὼ, φέρει βολάνους, ἤγουν τροιεῖ, γλυφῇ καὶ τλὼ μέσλω ἢ μηλίσσας ἐκβέφῃ δηλονότι. ἐ γὰρ δυνατὸν λαμβάνειν ἀπὸ κοινῦ τὸ φέρειν καὶ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον. συνυπάκει ἢ ἓν τὸ οἰκεῖον κατ' ἀνθρωγίαν ἢ σεβρηθέντος. Εἰροπόκοι δ' ὄϊες.] αἱ ὄϊες ἢ, ἀφ' ὧν οἱ πόκοι τῆς εἰσιν, ἀπὸ τῆς μήλων καταχρῶν. τίκτυσι ἢ αἱ γυναῖκες τέκνα ὁμοιωμένα πῖς γενέσθαι καὶ τὸ εἶδος δηλονότι, διὰ τὸ μὴ μοιχεύειν. θάλλυσι ἢ, ἤγουν ἀθωῦται ἐν ἀγαθοῖς διαπαντός, διὰ τέλυς. ἀπὸ τ διὰ σεσθέσιας καὶ τῦ πέρας τὸ τέλος, τὸ διαμπερές· πλεονάζῃ δὲ ἐν αὐτῷ τὸ μ.

ἐδ' ὅτι νηῶν Νείσον.] ἤγουν ἐ δὲ ὅτι νηῶν ὀλιγοστιπότες ἐμπορδιον. καρπὸν ἢ φέρει αὐτοῖς δηλονότι ἡ ζείδωρος ἄρουρα. ἤγουν ἡ εἰργασμένη γῆ ἡ τὰ σεὸς ζωλὼ δωρυμένη. ἀνωτέρω εἴρηκα τλὼ γλῶ ἁπλῶς φέρειν αὐτοῖς βίον, ἐνταῦθα ἢ τλὼ ἠροπειασμένλω· ἐπεὶ ἡ γῆ τὰ μὲν δίδωσιν μηδενὸς ὀλιγωρλμένη, τὰ ἢ ἀρυμένη καὶ ὀλιγωρλεία πυγχάνουσα. νείσον] διὰ διφθόγγυ καὶ δύο ασ, τὸ μ ὄπ ἀπὸ τῦ νέομαι, τὸ ἢ ὄπ τετάρτης ὄζι συζυγίας, ὡς τὸ βδλύσσομαι καὶ φοινίσσομαι. Οἷς δ' ὗες τε μέμηλε.] ἐπαναπαυκλοῖ τὸν λόγον κατ' εἶδος παίεσιν τὰ αὐτοποδιδόμενα τῇ μοχθηρίᾳ· καὶ φησίν, ὅσοις ἢ διὰ φροντίδος ἐστὶ καὶ ὗες καλὴ, καὶ χαλεπὰ ἔργα, τύτοις, ἤγουν καὶ τύτων, πμωρίαν βυλλεύει ὁ τῆς βροντῶν αὐτὶς Ζεύς. πολλάκις καὶ ὁλόκληρος πόλις ἀπολλύει κακῦ ἀνδρός, αὐτὶ τῦ βλάπτης ἐπακολυθύσης κακίᾳ κακῦ ἀνδρὸς, ὅστις ἁμαρτάνει καὶ ἐπόσια μηχανᾶται. κατασβεστικὰ δὲ ταῦτα τίθησι διὰ μέσυ, ὥστε δηλονότι εἰ δ' ἕνα κακὸν πᾶσα ἡ πόλις ἀπολλύει πολλάκις κακῦ, τί αὖ ταύτῃ τῇ πόλει χρήσιμον, ὅταν ἐν αὐτῇ πολλοὶ ἁμαρτάνωσιν. εἶτα ζωκράτης τὸν λόγον σεὸς τὰ ὠνωτέρω· καί φησι, Τοῖσιν δ' ὑπερθύμοισιν.] ὅτι τύτοις, ἤγουν καὶ τύτων ἤγαγεν ὁ Ζεὺς ὁ Κρονίων, ἄγων ὁ υἱὸς τῦ Κρόνυ, ὑπερθύμοισιν μέγα πῆμα, αὐτὶ τῦ μεγάλλω βλάβλω. Λιμὸν ὁμῦ καὶ λοιμόν.] ἤγουν ἔνδειαν ζῴων καὶ λοιμικὸν νόσημα. ἔσται ἢ γὰρ τῇ τῆς ζῴων ἐνδείᾳ ἡ λοιμικὴ νόσος· ἀναγκαζόμενοι γὰρ οἱ λιμώττοντες μοχθηρᾷ χρῆσθαι διαίτῃ, τύτῳ σωπίπτωσιν ἐξ ἀνάγκης τῷ νοσήματι· ἐκ ἀπὸ ταύτης ἢ μόνης ἡ αἰτίας ἡ λοιμικὴ συμπίπτει νόσος, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ ἀπὸ διεφθορότων ἀέρων καὶ ἑτέρων αἰτιῶν, ὥστε λιμῷ μὲν γενέσθαι, ἐξ ἀνάγκης λοιμικὰ συμπίπτειν νοσήματα, ἐνίοτε ἢ καὶ λοιμικῶν ὄντων νοσημάτων ἐξ ἀνάγκης λιμὸς προσγήσατο.

ἀποφθινύθυσι δὲ λαοί.] ἤγουν φθείρου· ἀπὸ τῦ φθίνω φθινύθω, ὡς ἀπὸ τῦ νέμω νεμέθω.

Οὐδὲ γυναῖκες τίκτυσιν.] ἀπὸ τῦ λιμῷ δηλονότι φθειρομένων τ ἐμβρύων. μινύθυσι δὲ οἶκοι.] ἤγουν σμικρύνονται, ἐλαττοῦται.

Ζηνὸς φρεσὶ μοσσώσιν ὀλυμπίυ.] διὰ τὰς βυλὰς τ Διὸς τ ὑετρίυ, διὰ μέσυ ἔτοι οἱ δύο σίχοι· τὸ ἐξῆς δὲ σεὸς τὸ λαοί ζωνάπτεται.

ἄλλοτε δ' αὖτε.] ἄλλοτε δὲ δὴ ἢ σρατὸν τύτων δίρωι ἤγουν πλατύν, πολλὼ ἐπέχοντα τόπον ἀπώλεσεν. ἢ ὅτε, ἤγουν ὁ Ζεύς, τεῖχος, ἤγουν πόλιν αὐτῶν ἢ ναῦς αὐτῶν ὁ αὐτὸς Ζεὺς ὁ Κρονίδης τιμωρεῖται ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ὦ βασιλῆες.] ἤγουν οἱ δικασταὶ ὑμῖς δὲ κατασκιάζεσθε καὶ αὐτοί, ἀντὶ τῦ φοβίζεσθε, ζκοπεῖτε τλῶδε τλὼ δίκλω, τυτέστι τλὼ τιμωείαν. ἐγγὺς γὰρ ὄντες τῆς ἀνθρώπων οἱ θεοὶ, ὁρῶσιν ἐκείνυς δηλονότι, ὅσοι ἐν κείσαις ζκολιαῖς, τυτέστι διεφθαρμένας, ἀδίκοις, καταιβάσαι, καταπονῦσιν ἀλλήλυς. ἐκ ἀλέγοντες τλὼ ὅπιν καὶ ὀπτροφλὼ τῆς θεῶν, ἤγουν ἐκ ἐν φροντίδι τιθέμενοι τὸ ἐπιφέρεσθαι τῆς θεῶν. ἀλέγω τὸ φροντίζω, ἀλογῶ δὲ τὸ καταφρονῶ.

Τεὶς γὰρ μύριοι.] πολλάκις γὰρ πολλοί εἰσιν ἐπὶ τῇ γῇ τῇ τὰς πολυεσθῆς ζῳὰς δωρυμένῃ,

Ἀθάνατοι Ζηνὸς.] τυτέστι θεοὶ, ὑπηρέται τῦ Διὸς, φύλακες, ἔφοροι, ἐπισκοποῦντες τ ἀνθρώπων ἀνθρώπων, ἀοριστίαν ἐνδυσάμενοι, ἤγουν ἀθέατοι ὄντες, ἐν παντὶ μέρει καὶ γλῶ θαμινῶς ἀναφερόμενοι. Η' δή τε παρθένος.] ἢ δὲ παρθένος δίκη, ἡ ὑπὸ τῦ Διὸς γεγωνημένη, ἔνδοξος τὸ δοκεῖν εἶναι σεβάσιμος, αἰδῶς ἀξία σεβεσθῆναι τοῖς θεοῖς οἳ τὸν ὑετρίυ οἰκῦσι καὶ ὅταν βλάπτῃ αὐτλὼ τὶς ζκολιῶς ὀρθοτάζων ἤγουν παρύρχως ἐυθυνίζων, αὐτίκα παρὰ τῷ Διὶ τῷ πατρὶ αὐτῆς τῷ υἱῷ τ Κρόνυ καθεζομένη ἀπαγγέλλει τὸν ἄδικον τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἀποδῷ ὁ δῆμος τὰς ἁμαρτίας, αὐτὶ τῦ τλὼ ἁρμόζοντα δίκλω τ ἁμαρτίας

τῆς

τῆ βασιλέων. οἱ χάριν τοῦτοις ἀλλαχόθι τα-
χέως ἐπάγουσι τὰς κρίσεις, διεσαφήσαμεν αὐτὰς ἐπο-
φαινόμενοι. Ταῦτα φυλασσόμενοι.] ταῦτα
εὐφρόνοντες, ὦ δίκας αἰ δωροφάγοι, δίθεῖας ποιεῖ-
τε τὰς κρίσεις· τῆ διεφθαρμένων ἢ κρίσιων ὀπι-
πολάζουσι παντελῶς. Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει
αὐτῷ.] ἑαυτῷ, ἤγουν καθ' ἑαυτοῦ βλάβας κατα-
σκάζει αὐτῷ ἄλλῳ κακὰ τεύχων, αὐτὶ τοῦ κατ'
ἄλλων βλάβας κατασκάζων. ἡ ἢ κακὴ βουλὴ, ἡ
κατ' ἄλλων διανοία, τῷ βουλεύσαντί ὅτι κακίστη,
ἤγουν πάνυ μείζονος κακῶ φόρτου. Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός.] ἤγουν πάντα
βλέπων ὁ Ζεὺς, καὶ πάντα γινώσκων, τάδε ὁπο-
δέρκεται, ἤγουν βλέπει ἐὰν θέλῃ. εἰδέ ἐ λήθει.]
τὸ μὲν λήθει ζητεῖ ἐυθεῖαν, τὸ ἢ ἕρπει αἰπα-
πτιλώ. ὀφείλων οὖν εἰπεῖν, εἰδὲ λανθάνει αὐτὸν
αὖτε ἡ δίκη, ἰὼ ἡ πόλις ἐντὸς κατέχει, ὁ δὲ
ζωυπάγει τὸν λόγον τῷ ἀντιποδοπικῷ ταυτὸ
διανοουμένῳ τῷ ὑποτακτικῷ ἄρθρῳ· καί φησιν,
εἰδὲ λανθάνει αὐτὸν ὁποίαν τινὰ δὴ τινὰ κείσιν ἡ
πόλις ἐντὸς κατέχει. τὸ τοιοῦτο δὲ ζωύσεις καὶ
ἐνδιὰ τῷ πεζῷ λόγῳ. Νόῳ ἢ ἐγώ.] ἀρξά-
μενος ἀφ' ἑαυτῦ, εἶτα ὥσπερ μεταμεληθεὶς, ὡς
ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς λαβών, ἐπαναλαμβάνει μὲν
ἑαυτὸν· ἀφεστίδηται ἢ καὶ τὸν ἑαυτῦ υἱόν· καὶ φησί,
Νόῳ ἢ ἐγὼ, εἴθε μήτε αὐτὸς ἦν δίκαιος, μήτε
ὁ ἐμὸς υἱός, ἐπεὶ κακὸν ὄζον ἐστὶ) ἄνδρα δίκαιον,
εἰ μείζω δίκῃ ἕξει ὁ ἄδικος, ἤγουν εἰ μείζο-
νος ἀξίας κεκτήσεται δίκης ὁ ἄδικος, τῆ δι-
καίῳ διανοήσει. τὸ γὰρ ἴσον λέγει, οἷόν εἶπε
ἔπος, εἰ μὲν τόδε δὴ ἐπέπειθε ἔπος, ἦν ἂν τόδε,
νῦν ἢ οὐδὲ εἰς νοῦν τοῦτο ἔρεψεν, οὐχ ὅτι πάντως
νῦν οὐ διανοήσατο τοῦτο, ἀλλ' ὅτι εἰ καὶ μὴ πρότερον
ἐνενόησατο, ὅτι οὐ διανοήσατο· ἀλλὰ νῦν δῆλον
ὅτι μὴ διανοησάμενος, καὶνταῦθα οὐ λέγει μὴ
ἐθέλειν ἔτι νῦν δίκαιος, οὐ ὁ ἄδικος πλέον
ἕξει ἢ δικαίου, ὡς κατ' ἄλογον. χρῆσον ἄλλο ἂν
ἐθελήσῃς, ἀλλὰ θέλει δηλῶν, ὅτι νῦν φημι τοῦτο
οὐ μόνον πρότερον. Ἀλλὰ τάγ' ἔπω ἔολπα.]
ἀλλὰ ταῦτα, ἤγουν τὸ τὸν ἄδικον μείζονα δί-
κῃ ἔχειν τῆ δικαίου, οὐδαμῶς ἐλπίζω, ἀντὶ
τοῦ νομίζω, τελεῖν τὸν Δία τὸν τερπικέραυνον.
ἐλπίζω κοινόν. ἔλπομαι παρὰ ποιηταῖς τὸ αὐ-
τό· ἀφ' ὧν ὀνόματα ἐλπὶς καὶ ἐλπωρή, τὸ μὲν
ἐπὶ χρήσει παρὰ τοῖς ποιηταῖς, τὸ ἢ ἐλπωρὴ ἀφὸ
τῶν ποιητῶν. ἔλπομαι ἐνεστῶτος, ἔλψομαι μέλλον-
τος μέσου παρακείμενου, ἔοικα τῆ δὲ τῆ ἐν
τῷ μέλλοντι εἰς ό, καὶ τινὰ ἀναλυθέντα ἢ μέσα
ἀφαιρεμένου, καὶ προσθήκη ἢ ε. δεῖ γὰρ τὸν ἀφαι-
ρεμένον αὔξειν καὶ τινὰ ἄρχουσαν, ἀφ' ἧ ἀφ-
σωτελικὸς ἐώλπειν καὶ τὸ ὁ ἠυξημένου.
Ὦ Πέρση.] Οὐ ἢ ἐν τῷ σῷ λογισμῷ ἐπευ-
χῶς λάμβανε ταῦτα, καὶ τῆ δικαίᾳ ἄκουε, ἤγουν
αἰδοῦ ἔχε. τῆς ἢ δωροδοκίας ἐπλανήθην παν-
τελῶς· τοῦτο γὰρ τὸ, — βίης δ' ἐπλήσθη πάμπαν.
Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον.] τοῦτον γὰρ τὸν
νόμον, ὃν ἐρῶ δηλονότι, ἔταξεν ὁ Κρονίων τοῖς
ἀνθρώποις. εἶτα ὑφὸς τοῦτο ἀποδίδωσι τὸν λό-
γον, ἀλλὰ καὶνταῦθα ὥσπερ μεταμεληθεὶς, καὶ
ὡς ἐπ' ἄλλης ἀρχῆς λαβών, προθεὶς καὶ τὰ ἄλο-
γα ζῶα τῷ λόγῳ διαιρεῖ, καὶ φησίν· ἰχθύσι μὲ
καὶ θηρσὶ καὶ ὀρνέοις πτηνοῖς, ἔταξε νόμον δηλο-
νότι, ἐσθίειν ἀλλήλους· ἐπεὶ ἢ δίκη ἦγον δικαιο-
σύνη ὄζειν ἐπ' αὐτοῖς ἀλόγοις ὤπα. τοῖς ἀνθρώ-
ποις ἢ ἔδωκα δίκην ἔμφυτον, ἤγουν δικαιοσύ-
νην, ἣ κατὰ πολύ ὄζειν ἀείκη. πτηνῶν ποιητικῶς,
κοινῶς ἢ πτηνῶν καὶ πετεινῶν. ἔδειν παρὰ ποιη-
ταῖς, ἐσθίειν ἀφὰ τοῖς κοινοῖς· δίδοι ποιητι-
κόν, δίδωσι κοινόν. εἰ γάρ τις κ' ἐθέλῃ.] ἐὰν
γάρ τις γινώσκων τὰ δίκαια προθυμῆται ἀγο-
ρεύειν αὐτὰ, καὶ μὴ ἀποκρύπτειν διὰ ζηλοτύπειαν
γνώμης, τούτῳ μὲ δίδωσιν ὁ εὐρύοπα Ζεὺς πλοῦ-
τον. ὃς δ' ἂν ἐν μαρτυρίαις ἐνδοὺς δηλονότι τὰ
δίκαια ἀποκρύψῃ καὶ ἐκὼν ψεύσηται, αὐτὶ τοῦ ψεύ-
σηται, ὅμοιον τῷ· ἵνα εἰδῆμεν, ὀπίορκον ὀμόσας.
ἐν ἢ δίκῃ βλάψας.] ἡ εὐθεῖα, αὐτὶ τοῦ,
δίκῃ δὲ βλάψας ἀνιάτως ἐλάθοι, νήκεστον καὶ
παράνομον. ὀπίορκος ὁ τὴν ὅρκον καταφρονῶν,
ἔνορκος ὁ ἀντικείμενος τούτῳ. Τῆ δέ τ'
ἀμαυροτέρη γενεῆ.] τότε ἢ ἡ γενεὰ μετ' αὐτὸν
ὕστερον ἀμαυροτέρα λείπεται. αὐτὶ τοῦ ἀμαυρᾷ,
ἤγουν ζοφερᾷ ἀφανεῖ. Ἀνδρὸς δ' ἐυόρκου.]
τοῦ ἀνδρὸς δὲ ἢ ἐυόρκου ἡ γενεὰ μετ' αὐτὸν ὕστε-
ρον ἀμείνων, αὐτὶ τοῦ λαμπρά. Σοὶ δ' ἐγὼ
ἐσθλὰ καὶ ἀγαθὰ ποιῶν ἐρῶ καὶ εἶπω ταῦτα με-
γάλα ἀνόητε Πέρση. Τιὼ μέν τοι κακότητα.]
τιὼ μὲν κακίαν. καὶ ἱλαδὸν ὄζειν ἐλέσθαι.] αὐτὶ
τοῦ ἀθρόως ἐκάστην ἑλεῖν, ἤγουν λαβεῖν ῥαδίως.
ὀλίγη μὲν ὄζει ἡ ὁδὸς ἡ ἐπ' αὐτιὼ δηλονότι,
λίαν ἢ ἐγγὺς, ἤγουν πλησίον οἰκεῖ. κακότης ἡ κά-
κωσις καὶ ἡ κακία· ἔστι ἢ ἡ λέξις ποιητικὴ ἐγγύθι
ποιητικῶς, ἐγγὺς κοινῶς. Τῆς δ' ἀρετῆς.]

τιὼ

τὴν ἀρετὴν ἢ σωφρόσυνην, ἣν ἐμφρονέειν ἔθηκαν οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἰδρῶτα, αὐτὴ τὸ κόπον.

μακρὸς ἢ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτήν.] ἦν δὲ πολὺ προσβατεινομένη καὶ ἀναίτης ὁδὸς ἐπ' αὐτὴν ἄγει, καὶ βαχεῖα καὶ σκληρὰ τὸ πρῶτον. ἐπειδὰν ἢ εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς περίας, ῥᾳδία δὴ ἔπειτα ὑπάρχει ἡ ἀρετὴ, καί περ ἔσα χαλεπή, ἦν δυσέφικτος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οἱ ἢ δίκας ξείνοισι.] ταῦτα παιδευτικῶς σωφρονίζει τὸς δικαστὰς, εἰς τὸ δίκαιον ὁρᾶν παρεγυῶντος. καὶ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ξένους, καὶ μάλιστα ὅτι τούτων, διότι τοὺς βοηθοῦντας οὐκ ἔχουσι, καὶ βιάσασθαι ῥᾴδιον ἐρήμους ὄντας αὐτούς. αὐθεῖ δὲ ἡ πόλις, ἐν ᾗ δικασταὶ δίκαιοι κάθηνται, καὶ εἰρήνη ταύτης ἐστὶν ἀνὰ τὴν πόλιν ταύτην. τὰ γὰρ δίκαια φρονοῦσα πόλεμος οὐκ ἐπάγει παρὰ θεοῦ δίκην αὐτοῖς ἀπαιτοῦντος. Τοῖσι τάδηλε πόλις.] εἰ γὰρ ὁ πόλεμος φθαρτικὸς καὶ ὀλιγανθρωπίας αἴτιος, δῆλον ὅτι ἡ εἰρήνη πολυανθρωπίαν ἐργάζεται, καὶ διὰ τοῦτο κυροτόφος· ἄλλως μὲν οὖν τὴν γῆν κυροτόφον ὕμπασαν, ὡς καρποὺς ἀναφέρουσαν· ὅτος ἢ τὴν εἰρήνην ἀμόνον ὡς τῆς πολεμίων ἐπεμβόντων τοὺς καρποὺς, οἷς αὐ ὄπωσιν· ἀλλὰ καὶ ὡς ζώζουσα τοὺς ὃς ἀπολλύουσιν οἱ πολέμοι. Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκῃσι.] ταῦτά δῆτα τὰ μάλιστα πάσχοντα τὸν βίον, πόλεμοι καὶ λιμοί· ταῦτα οὖν ἀπελήλαται τῆς πόλεων, φησὶν, ἐν αἷς ἰθυδίκαι εἰσὶν οἱ ἄρχοντες, πάσης ἀτης ἐξῳηλαμένοι τῆς ἐπὶ τῆς παροιμίας. ἐν θαλίαις ἢ ἀεὶ ζώοντων τῆς ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἔρια τὰ περὶ τὴν γῆν νεμομένων ἐν ταύτοις. ἦκυν δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι λιμὸν δαλαβοῖντο διὰ δυτέλειαν διαίτης, ἣν ἔχοντες τῆς ἀδικιῶν ἐκαθάρθησαν. ταῖς γὰρ πολυτελείαις ἡ πλεονεξία ξυνεισελθοῦσα λιμῷ γίνεται πρόξενος.

Τοῖσι φέρει.] τοῖς θεοφιλέσιν. ὅπου δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ δίκῃ ζῶντες, οἷς καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ παντὸς φησὶν ἐπακολουθεῖν, προτρέπων εἰς εὐζωΐαν, τῇ τὴν γῆν φέρειν τούτοις καρποὺς ἱκανούς. βίον γὰρ τούτους καλεῖ, πρὸς διαζῆν ὄντας ὀπωπδείους, τῇ τὰς ὀρῦς ἔντε τοῖς ἄκροις βαθέους, καὶ ἐν τοῖς μέσοις ἀυτῶν ἐπὶ τὰ ἔγκοιλα μελίσσας ἐκτρέφειν. εἰωθασι γὰρ ἐν ἐκείνοις τὴν μελισσῶν ἐργάζεσθαι πλουσίαν οἱ μελισσουργοί, τῇ τὰς ὕις σπάνιον παρέχειν τοῖς εἰείοις οἷς ἀναφέρουσιν ἢ ἀναφύουσι, τῇ τὰς γυναῖκας ὁμοίως τίκτειν τοῖς ἀνδράσι παφρονούσας. καὶ γὰρ τὰ πολλὰ τῆς ἀμβλωθριδίων καὶ τῆς τρώτων ἐξ ἀκρασίας γίνεσθαι καὶ πλησμονῆς ἔπεται· τούτοις μὴδὲ δεῖσθαι πλούτου, καὶ ἐμπορείας καὶ πλοίου, ἀρκύντων αὐτῆς ἐκ τῆς χώρας γινομένων εἰς διαζῆν τοῖς σωφρονοῦσιν. ἄλλως. ὑπὸ μέρος ὅλα εἶπε τὰ δένδρη, ὅτι ἐν τοῖς ὄρεσι φέρουσι καρπὸν, καὶ δι' ὑλῶν καρπόν. ἄνωθεν μὲν οὖν τὸ ἄκρον καρπόν, ἐν ᾧ τῷ μέσῳ μέλι. ἔχουσι γὰρ κοιλώματα εἰς ἃ τὸν ἄνεμον φεύγουσαι αἱ μέλισσαι δυσὶν καὶ μιγαποιοῦσι. διὸ καὶ μέλισσαι ἀπ' ἐνίων καλοῦνται, διὰ τὸ ἐν μελίαις εἶναι οἰκεῖα ἢ τὰ τοιαῦτα φωλεὰς φυλάσσουσαι διεγείρειν αὐτὸν εἰς τὸ δίκαιον προάγειν. διὰ ἢ τοῦτο εἶπεν, ἐπ' ὀλίγων γνώων Νίκανορ, ὑπόνοιαν δίδωσιν, ὅτι μισάπεται καὶ αὐτὸς τὸν πλοῦν, διὰ τὸς πολλὸς παρ' ἐλπίδα κινδύνους.

Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε.] ἀντὶ τοῦ, ὅσοις. Ἐπαναπυκλεῖ ἢ τὸν λόγον, ἵνα μὴ λάθῃ τὸ ἀπλῶς. τὰ οὖν αὐτὰ παιδεύμενα τῇ μοχθηρίᾳ διὰ τούτων παίσιον, δεικνὺς τίνα ἔκγονα ἐκ τῆς ὕβρεως καὶ δίκης ὅτι τὸ τελευταῖον εἰς τιμωρίαν τοῖς πονηροῖς τὴν τοιαύτην ζωήν. Πολλάκις καὶ ξύμπασα πόλις.] τοῦτο δοκεῖ μὲν οὐκ εἶναι καὶ δίκης, τὸ ἑνὸς ἕνεκα πονηροῦ πόλιν ὅλην διδόναι πτηλοῦ. δικαία ἢ λέγειν, ὅτι μοχθηροῦ ἑνὸς ὄντος, ὡσεὶ νοσήματος, ἡ πόλις παραπολαύουσα, πολλάκις εἰς ὅλην ἑαυτὴν ἀναμίγνυται τὴν πονηρίαν ἐξομοιουμένη τῷ ἑνὶ δικαίᾳ. δὲ καὶ τοῦτο σημαίνειν, ὅτι ἑνὸς ὄντος πονηροῦ, δίδωσιν ἡ πᾶσα πόλις δίκην, ὡς ἐξὸν κωλύειν, μὴ κωλύσασα τὴν τοῦ ἑνὸς πονηρίαν. ὅτω καὶ τὸν Ἀγαμέμνονος αὐθαδῶς τῷ ἱερεῖ προσενεχθέντος, εἰς πάντας Ἕλληνας διέτεινε ὁ λιμὸς, ὡς παρέντας βοηθῆσαι τῷ ἱερεῖ καὶ τὸν Αἴαντος ἀσεβήσαντος περὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, πάντες ἔνοχοι τῇ δίκῃ γεγόνασιν, ὡς μὴ ἀμυναμένους ὅτι τῷ ἀσεβήματι. δεῖ γὰρ μὴ ὑπερβαίνειν τοῖς ὑβρισταῖς, μὴ ἢ συμπαθεῖν τοῖς ἀδίκοις, δυναμένους μὲν παῦσαι, θεωροῦντας ἢ τὸ παῦσαι τὴν ἐξουσίαν τοῦ πονηροῦ. Τοῖσιν δ' ἐργάζεται.] τὰ ἔργα τῆς δίκης διέξεισιν, ὅσα ἐστὶν ἢ τοὺς ἀδίκους ἐώσας τὰς ἑαυτῶν ἐκπληροῦν ἀδικίας πόλεσι, λιμὸς καὶ λοιμὸς, καὶ ἀπώλεια στρατεύματος διὰ πολέμων, καὶ τόρθησις τῆς πόλεως τοῦ τείχους αἱρεθέντος,

διάγειν καὶ ναυπηγεῖν ἀλεξάνδρους. ταῦτα γὰρ ἐπάγεται τοῖς ἀδίκοις πάντα ἀνάγκην ἐκ θεοῦ. ὁ μὲν οὖν λιμὸς γάμῳ, ὡς τὰ πολλὰ γεωργίαν ἀμελουμένην καὶ οὐκ ἐπιμελουμένων· ὁ δὲ λοιμὸς ἐκ τῶν λιμῶν συμπίπτων, μοχθηρίαν διαίτης, ἢ χρῆσις ἀναγκάζουσα λιμώττοντας οἰκ ἀνθρώπους. ὁ δὲ πόλεμος καὶ στρατόπεδα, ὅλεθρον ἔχει διὰ πλεονεξίαν (ὡς τὰ πολλὰ) τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι δυναστεύοντος· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τῶν τοῦ πλησίον πόρθησιν ἐπιζητῶν, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ φυτείαν.

Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ὑποφθινύθουσι δὲ λαοί

τῆς ὃν πολλοῖς φερομένους, ὑπὲρ Σάντα δύο σίχους, ὧν μεσσὸν ἀπώλεσαν, καὶ τὰ ἑξῆς ὧν τῶν Πλούταρχος. Ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δέ] ὃν ἔστι θεοῦ ἔπαινον ἔχοντος, ἀδίκους ζῆν. φιλότιμος δὲ καὶ ἀλκὴ τοῖς βασιλεῦσι, μὴ ἀπολαύειν τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἐπεσθαι οἷς θεῶν καὶ δαιμόνων παρόντων πᾶσι καὶ ἐφορώντων ἡμᾶς, καὶ δῆλός ἐστιν ἐν τούτοις διαφορὰ θεῶν οἷς ὡς καὶ δαιμόνων. τὸ μέν τοι ἀθάνατον, κοινὸν αὐτῶν ἐστί· οἱ γὰρ ἀθάνατοι, φησὶν, ἐγγὺς ὄντες ὑμῶν τῶν ἀνθρώπων ὁρῶσιν ὅσοι σκολιαῖς χρώμενοι δίκαις καὶ κείσεσι διεφθαρμένας ἀλλήλους τρίβουσι, τοιαῦτα καταπονοῦσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες. καὶ τούτοις ἐπόμενοι ἐπάγει τεισομένους ἐστὶ φύλακας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τοὺς Διὸς τετάχθαι ἀδυσωπήτους. ὧν δὲ τούτων ἅπαντων, ἔστι μὲν ἀρχὴ Ζεὺς τοῦ θεῶν ἄρχοντος· ἔστι πάντες οἱ θεοί. φύλακες δέ τινες εἰσὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἄλλοι μὲν θεοί, μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων ὄντες, οἵτινες αἰθέριοι δαίμονες, ἄλλοι τινὲς ἔτι παρὰ τούτοις, ὃς ὧν τοῦ ἀνθρώπινου ἔθνος γεγόνασι δαίμονες. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ θνητὸν γένος ὄντες, τύπος ἦ, ἀθάνατοι εἶναί φησι· ὥστε ἔστι μὲν καθ' εἱμαρμένην δαίμονες ἐκεῖνοι ἦ, διὰ τοῦτο ὡς τούτους ὁμοιότητα καὶ δαίμονας ἐκλήθησαν, καὶ φύλακες ἀνθρώπων. Τρεῖς γὰρ μοῖραί εἰσιν.] ἡ μὲν μοῖρα δῆλοῖ τὸν πάντα τοῦ δαιμόνιον ἀεθμὸν ἐφ' ὧν παραλαμβάνει τὸ δαιμόνιον γένος. ἡ δὲ τοὺς τὸ τέλειον καὶ ἐπόψιος ἐστὼς, φρόνησις, μάθησις, πλάστασις. εἰσὶ γὰρ τὰ γένη τοῦ δαιμόνιου τὰ μὲν, παγκαλίωνος, τὰ δὲ ἄλογα μόνως, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων δῆλοῖ ἐξ ἀμφοτέρων τὸ πανταδαπὸν φῦλον τῆς δαιμονίας τάξεως, ὧν φύλακας μὲν ἔστι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐπόπτην γὰρ τὸ Διός. διὰ τοῦτο γὰρ εἶναι Ζηνὸς, διότι πάντες ἐσμὲν, φύλακες δὲ θνητῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐφεστῶτες αὐτοῖς. Ἡ δὲ ἑσπέρα ἐστὶν] τὸ μὲν ἑσπέρας ἐνδιδύσκει δηλοῖ, τὸ δὲ μὴ ἀφανεῖς ἔστι· καὶ ἀοράτους, ὡς ὁ αἰών. ἢ καὶ διὰ τὸ τὰ σώματα αὐτῶν ἀέρια εἶναι καὶ τηλικαῦτα, ὥστε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ ἀμφιέννυσθαι καὶ τὰ ἡμέτερα σβέννυσθαι. τὸ δὲ πάντα φοιτᾶν, τὰς τῶν κινήσεις αὐτῶν ὀξείας εἶναι· καὶ τὰς ἐφορᾶσθαι αὐτῶν δι' ὅλου δύνασθαι, ὧν περίπολοι, ὧν φαντασίαι, ὧν διανοίαι. καὶ γὰρ εἰ ἀειείοις χρῶνται σήμασιν, ἀλλ' ὅμως θαυμαστὸν ὀξέως αὐτοὺς ὑπηρετεῖσθαι πάντα χῶ, ὅπου ἂν ἐθέλωσιν. Ἡ δέ τε παρθένος.] παρθένος μὲν ἡ δίκη τοῖς θεολόγοις εἴρηται, διότι πᾶν τὸ δικαστικὸν ἦθος ἀδιάφθορον ἔστι· δεῖ καὶ καθαρὸν καὶ τοῦτο ζύμβολον ἡ παρθενία. πατὴρ δὲ τοῦ Διὸς, διότι νομοθέτης ἐστὶν ὁ νομικὸς, ὡς ἄρχων καὶ βασιλεὺς τοῦ ὅλου. τῷ δὲ διηκριβωμένῳ, ἐξηφθαι δεῖ τῶν νομοθετῶν, ὡς τῷ αἰθερωτάτῳ τῆς ἀνθρωπακῆς, καὶ τῷ θειοτάτῳ τῆς θείας. αἰδοῖα δὲ καὶ κυδρὰ τοῖς ἀληθινοῖς θεοῖς, ὡς πάντων κρίνειν ἐπηρωμένων καὶ σεβόντων αὐτὰ, ὡς πᾶσι τὰ κατ' ἀξίαν ἀπονέμοντα, ὁ δὲ μάλιστα φίλον ἐστὶ τοῖς θεοῖς. καὶ τίς μὲν βλάπτῃ.] ἐάν τις τὰ δίκαια βλάπτῃ ἐξαχρεάσῃ. ὅτε γὰρ βλάπτῃ ὁ σκολιὸς τοῦτο σφάλλων, καὶ διὰ πανουργίαν ὀνοτάζων ἢ δίκαια, ἤγουν οὐ κακῶς λοιδορῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξαδικίζων εἰς ἀκατάφορτον· διὰ τὰ δίκαια δικαιοφορεῖν. ὁ γὰρ τὰ ἀγαλματα τῶν θεῶν ὑβρίζων αὐτοὺς ὑβρίζει· τὰ γὰρ θεῶν ἄγαλμα ἦ τὰ δίκαια τὸ δίκαιον. ἐὰν οὖν τις τοιοῦτόν τι φαύλῃ, καθημένῃ ἐξαὶ τῷ Διὶ ἡ δίκη γηρύεται τὰ ἐξάδικον νοεῖν τὸν ἀνθρωπον, καὶ ἀπαγγέλλει τῷ παρὰ τοῖς ἄν ἀπ' αὐτῶν δικάζει τὰ πεχθέσσα καὶ κείνων πάντα ὅσα ἐφορᾷ ὁ Ζεύς. δηλοῖ ἦ τὸ καθῆς τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ τάξιν αὐτοῖς καὶ ἔδρας ἔχον ἀμεταπίπτον. ὡς καὶ ἐκεῖνός φησιν Ὅμηρος, ἐκ τῆς τοῦ ὀλύμπου κορυφῆς ἅπαν ἥμενον ἄλλων. ὄρρ' ἀποτίσῃ Δημος.] τοῦτο ἴδιον ἔργον τοῦ Διὸς, οἷς βασιλεῦσι, κοινὸν ἐπάγειν τιμωρίαν ταῖς πόλεσιν ὑπὲρ τοῦ ἀδίκων ῥίπτειν τοῦ ἀρχόντων, οἳ παρατρέπει τὸ δίκαιον. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐξαδικεῖν, καὶ τὸ σκολιῶς κρίνοντες, ὅτοι παρόντως λέγοντες τὰς κρίσεις, ἀντὶ ἐμφρόνων καὶ εὐθυμίας, ἀντὶ εὐνομίας. διὰ δὲ

κοινὴ ἐπέχουσι δίκην αἱ πόλεις, εἴρηϑ' ὑφ' ἡμῶν. οἷς ἐπιτρέπειν οὐκ ἔδει τούτοις τὰς ἀρχάς.

Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει.] δικαιοσύνης ἀνεφθέγξατο ταῦτα τὰ ἔπη καὶ σωφροσύνης. οἱ γὰρ οἰδέπω ἑαυτοὺς μείζονα βλάψαντες, ἐξ ὧν ἄλλους βλάπτειν ὀκνήσουσι, ἀφεξοίμϑα τοῦ βλάπτειν. οὐδεὶς γὰρ ἑκὼν ἂν ἑαυτὸν βλάψειε, ἀλλὰ δι' ἄγνοιαν ἁλισκόμϑα τῷ κακῷ τούτῳ, καὶ ὀκνήσομεν ἀφεῖναι ἑαυτοὺς βλαπτόμϑα ὑφ' ἑαυτῶν, καὶ μείζω τοῦ βλάπτειν ἄλλους ἑαυτοὺς βλάπτομεν· εἰς χρήματα μὲν γὰρ, εἰ τύχοι, ζημιώμεϑα ἐνίοτε, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς εἰς τὸ κυριώτατον, τὴν ψυχήν. τὸ γὰρ ἀδικοῦν αὐτὴ ἕξις, ὁ δὴ βλαπτόμενον ἐν τοῖς ἐκτὸς ἀδικεῖται. οἰκότως ἄρα φησὶν ἑαυτῷ κακὰ τεύχειν, τῷ ἀνόμῳ κατασπεύζοντι κακόν, καὶ τὸ κακῶς ἀεὶ ἄλλον βουλόμενον ἑαυτοῦ γίνεσϑαι πρόξενον κακοῦ μείζονος. καὶ γὰρ μὴ ζωντῆς ἀδικεῖσϑαι μὲν ἡ βουλὴ τοῦ βουλεύσαντος ἀνιαρῶς, ζωντελευτήσασα δὲ λυσιτελῶς τοῦ μείζονος. τὸ γὰρ κακοπαϑεῖν μεῖζον τοῦ πάσχειν τὰ κακὰ πάντως κακόν· ὡς καὶ τὸ ἀγαθοποιεῖν, μεῖζον ἀγαθὸν τοῦ πάσχειν εὖ. Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφϑαλμὸς.] ἄλλος μὲν τὸν ὀφϑαλμὸν τοῦ Διὸς εἶπον εἶναι, πᾶν τὸ μέσον γῆς τε καὶ οὐρανοῦ αἰσϑάνεσϑαι· ἔστω δὲ ἁπλῶς καὶ ὁρᾶν αὐτὸν λέγει πάντα, καὶ νοεῖν πάντα. τοῦτο προσθεὶς, ἵνα μὴ τὴν ὄψιν σωματικὴν ὑπολάβωμεν, ἀλλὰ νοερὰν καὶ ἀσωμάτικήν· πάντα, φησὶν, ὁ Ζεὺς ὁρᾷ καὶ νοεῖ ὁρᾷ καὶ ἐφορᾷ καὶ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, καὶ τὰ ἐμβλέψεται. τίνα δέ ἐστι ταῦτα; τὴν δίκην, ἣν μοι ἀπωλέσας ὦ Πέρση, τὴν περὶ βασιλέων ἐν τῷ πόλει τούτῳ ποιήσειν ἔσω, ὁρᾷ δὲ καὶ ἐφορᾷ καὶ ταύτην, κἂν αὖ ἀπαμφίπτερ ἐσίσας τὸν ἀδικοῦντα.

Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς.] τὸ μέλλον ἐνταῦϑα φανερόν· εἰ μὴ ἔστι δίκη καὶ πρόνοια καὶ τὸ ἀδίκων μὴ δίκην ὑφέξοι τι πλέον οἱ δίκαιοι τοῦ ἀδίκου ἐκ τοῦδε τοῦ πάϑους, ὃ ἐφορᾷ ὁ Ζεὺς, μήτ' αὐτὸς εἶναι δίκαιος, μήτε σὸς ὁμός. δίκαιος γὰρ οὐκ ἔσομαι, ὄνομα μόνον ἔσομαι τὸ δίκαιον· εἰ δὲ διὰ τὸ δίκαιον καὶ αἱρετὸν καὶ ἀγαπητὸν καὶ ἐπαινετὸν καὶ φευκτὸν τὸ ἄδικον, δῆλον ὅτι πᾶς ἔσται ὁ λίαν σπουδαῖος ἀδόξως ὁ Πλάτων ἐκ τῶν ἐπὶ τούτοις εἴρηκε συγκαλῶν, ὅτι ἐ-

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφϑαλμὸς, — ἔοικεν,

Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο ἔοικε τηρεῖν Δίκα πρυτανεύ-

ουσα, ὡς ἀναξίως τῆς Ἡσιόδου ἕξεως δικαίου καὶ ἀδίκου κεκτῆσϑαι. ἄλλως τε καὶ οὕτω οἱ ὁ ἀδικούτερος ἄνϑρωπος τοῦ δικαίου μεῖζον ἔχει, μήτ' ἐγὼ δίκαιος. Εἶδω, μήτ' ἐμὸς υἱός. ἐπήνεγκε δὲ τούτῳ, ἀλλὰ ταῦτα οὐ νομίζων τὸν Δία τηρεῖν, τὸ τὸν ἄδικον μείζονα τοῦ δικαίου τοῦ ἔχειν, ἢ πείσειν τὸν ἄπιστον ὡς πρᾶγμα ἴσως ἦ, ὅτι υἱὸς Ἡσιόδου Μυασέως ὢν. Φιλόχορος δὲ Στησίχορον φησὶ τὸν ὑπὸ Κλυμένης. ἄλλοι δὲ Λύκητον. ζῇ δὲ ταῦτα.] ὅσοι μὲν οὐ χρείαν τῶν ἀνθρωπίνων ἀπέφαινον τὸ κοινωνικὸν, οὐκ ἔλεγον ἀρχὴν ἀσφαλῆ τοῦ πρὸς ἀλλήλους μὴ κοινωνίας δόγματος. οὐ γὰρ χρεία εἰ μὴ ἀναγκαία πᾶσα, ἀλλ' ἔπου ἀγαθόν. ὅσοι δὲ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἡμῖν εἶναι τὸ πρὸς ἀλλήλους δίκαιον ἀνέβλεψαν, ἀρρᾳστοῦντα τῷ ὑποϑέσει ἔλεγον, τοῦ τῆς κοινωνίας ἡμᾶς σκοπόν. πάντων γὰρ ὄντως κατὰ φύσιν ἐστὶν ἀγαθόν. τοῦτο δὲ οὐ καὶ Ἡσίοδος εἰδώς, τὸν τοῦ Διὸς νόμον ἀξιοῖ τὸν Πάρσιν ὁρᾶν· πῆς μὲν ἄλογος ζώοις δεδόσϑαι ἐθέλων ἄλλοις, καὶ τὸ αὐθεντικώτερον τοῦ δικαιοσύνης κρατῶν, δεινάζει τι καὶ αὐτό. τοῖς γὰρ ἀνθρώποις δικαιοσύνην ζωμφύτευε ἐνέπνευσε, καὶ τὸ κοινωνικὸν ἐνέθηκεν αὐτῶν τῇ φύσει. διόπερ οἱ ἄθλιοι τοῖς ἄλογοις δοίεσαν ἀνθρωπίνων ἀποδρῶντες. μηδεὶς οὖν ἐφάπτεσθω ἡμῶν τοῦ ἀλληλοφαγίας τοῦ ϑείου, ἀζήτητος καὶ ἀριστὸς ἔστω ζῆν. κοινωνικὸν γὰρ ζῶον γέγονε ὁ ἄνϑρωπος, καὶ ὁ φιλοκοινωνίας αὐτὸν νόμος ἐκ τοῦ παντὸς ἐγκεκραται τῇ φύσει. ἀδικία δὲ πάσης ἐστὶ κοινωνίας καὶ κοινωνίας πρὸς ἀδικίαν ἔστι πόλεμος· τάσσουσι γὰρ αὐτίαν πάντων μάλιστα ἡ ἀδικία. τὸ δὲ κοινωνικὸν ἀσυσίαστον καὶ ὀρθῶς ὁ Πλάτων εἶπεν, εἰ δὲ συσταῖεν δυνατὸν εἶναι. τὴν ἀδικίαν χαίρειν δεχόμενοι· δεῖν γὰρ τοὺς ζωοπαϑοῦντας τὰ μὲν πρὸς ἀνδρῶν δίκαια φυλάττειν. καὶ ἀλλήλοις ἀδικοῦντας μηδὲν δυνάμεϑα κοινῇ πονεῖν ἀφελίας. εἰ γὰρ ἀνθρώπου φύσει κοινωνικὸν ζῶον εἶ, εἰ δὲ φύσει κοινωνικὸν ζῶον εἶ, ἔστω φύσει τὸ ἀδικεῖν. καὶ γὰρ κοινωνίας; ἀλλὰ διαπαμφῶ τὸ ἀδικεῖν ἄπορον, τῇ ἀδικημάτων τοῖς ἀδικεῖσϑαι ὁμοίοις ἢ δυναμένων. Τὸν δὲ ἀνθρώπων.] ὑπαγγελλόμενον οὐκ εἶπε πρὸς νόμον λέγειν ἢ πῆ πῖς ἀνθρώπους ἐστὶν, ἵνα φεύγωμεν τὰ πρὸς ἀλόγων νόμον· ἢ διατέτηκε Κρονίων τὸ πανεῖναι, ὅτι ἀδίκοις Ὄμηρος νόμων εἶπε, τὸ δὲ γηπόνοις τοῦ, καὶ τῷ γῆρυς ἡ φωνὴ, ἢ ὑπὸ τῆ ἔρως ἀιγὲς πτερόεντι ἐοικώς.] ὡς γὰρ αἱ δίκαι τὰ δίκαια μὲν ὄντα

μὴ ἀποκρίνῃ διὰ συνήθειαν ἤθους, ἀλλ' ἀγροῖκον, τούτῳ κὴ ὁ παρ' Ὁμήρῳ Διὸς ἄλκιμος ἔπεται θεόπνευ ἢ τὸν γινώσκοντα τὰ δίκαια χρῆναι λέγειν αὐτά. διόπερ κατ' ἄγνοιαν πολὺς τ δικαίων, ἔτι τοῖς ἀν τὰ ἄδικα εἰς δίκαια. οὐκ ἂν οὖν τις μέμψαιτο τῇ προαιρέσει, ἀλλὰ τῇ ἀμαθίᾳ. ἄλλως. γινώσκουσι ὅτι ἐστὶ δίκη· εἰσὶ γὰρ βάρβαροι, μὴ εἰδότες τί ὄζει τὸ δίκαιον. ὄλβος ἢ ὁ ἐκ τ καρπῶν πλοῦτος. τετραχῶς ἢ τίθησι τ δίκην· ποτὲ μὲν ὅτι τ σωματοειδῆ θεᾶς, ποτὲ ἢ ὅτι τὴν δικαίαν, ποτὲ ἢ ὅτι τῆς πειθοῦς, ποτὲ ἢ ὅτι τῆς πυθείας. ὑπὸ ἢ τοῦ ὑδατος γίνεται κυδρὸς κὴ κυδρή, οἷς ὑπὸ τὰ ἔχθος ἐχθρός. Οἷς δέ κε μάρτυρέωσιν.] ἔτός ὄζει ὁ αὐτίδοτος πρὸ εἰδότι τὰ δίκαια κὴ μὴ προϊδόντι, ὁ ἐκὼν ψεύδόμενος κὴ μάρτυρῶν πῖς ἀδίκοις, κὴ θυμοῖς κὴ ὀτορκῶν, διὰ πονηρὸν ἐθίσθεν. τούτου οὖν τοῦ τὰ ψεύδη μάρτυροῦντος ἐκκοίους εἰδότος τὰληθὲς ὁ πρῶτος μάρτυς. ἐν ἢ δίκῃ βλάψας] ὃς ἂν ψεύδη μάρτυρήσας ἑκὼν ἀποκρύψῃ τὸ δίκαιον, κὴ ἕτερον προδοθεὶς νίκησον βλάβῃ κὴ ἀνίατον ὑπομένῃ διὰ τῆς ψευδομαρτυρίας κὴ ὀτορκίας, ἀμαυροτέρα ἡ τούτῳ ψυχὴ γίνεται. οἷς τοῦ δίορυκα ἀμείνων ἡ ψυχή. τὰ γὰρ πατέρων ἀδικήματα χραίνει κὴ τοὺς ἐκγόνους αὐτῶν, κὴ δυσέχυς ἀποφαίνει ταῖς πυθοῖς· κὴ γὰρ ἀνοίᾳ κὴ ἀδοξίαν αὐτοῖς ἐκ τῆς ἀδικιῶν συμβαίνει, κὴ τίσεις ἐκ τῆς ἁμαρτημάτων ἀπολαμβάνοντες, ὧν ἔχον ἀδικήσαντες οἱ πατέρες αὐτῶν, ξυναπολαύσι τῆς ὀφειλομένων ἐκείνους κολάσεων αὐθ' ὧν ἠδίκησαν. ἄλλως ἢ γινώσκει τὸ θεῖον, οἷς τοῖς ἤθεσιν αὐτῶν ἐμπέφυκέ τι τῆς ἀδίκου τῆς γνησιάτου προαιρέσεως κἂν ἡμᾶς λανθάνωσι, κὴ εἰκότως ταύτῃ ἐν αὐτοῖς, φέροντες τὴν ῥίζαν ἐκκόπτει διὰ τῆς τιμωρεῖσθαι κὴ τ μὴ ἐνεργῆσαι κωλύσαι, οἷς ἰατροὶ προκαθαίροντες τινὰς ὧν ὑφορῶν ἢ νόσους. Σοὶ δ' ἐγὼ ἐδλὰ ποιέων.] κάλλιστα τὸ φιλόσοφον ἦθος οἷόν ὄζει εἶπεν διὰ τύπου ὁ Πλούταρχος δηλοῦ. τὸν μὲν γὰρ Ἀρχέλοον κὴ τὸν Ἱπποκράτη βασάνοις συλλέγειν κὴ τῆς λυπεῖν. Τιμοκράτην ἢ κὴ Μητρόδωρον τοὺς Ἐπικουρείους ἀδελφοὺς ὄντας κὴ προσκρούσαντας ἀλλήλοις ἐκδιδῶναι κατ' ἀλλήλων συγγράμματα. κὴ τί δεῖ τούτους λέγειν, ὅπου γε κὴ Ξενοφῶντος διὰ δὴ πολλὰ θεῖς τοὺς κατ' αὐτὸν φιλοσόφους κὴ ποιητὰς μικροψυχίαν, πολλοὺς ἀτόπους ἐνθυμεῖται λέγῃ κὴ πάντων φιλοσόφων κὴ πολιτῶν. ἀλλὰ τ ὄντως μανικὸν Ἡσίοδον μανθάνειν, πεῖθο παθεῖν· ἐγὼ μὲν γὰρ τὸ μελαγχολᾶν· λυπηθέντα ἢ θεὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τῷ βλασφημεῖν, νυθετεῖν εἰδότα· τοῦτο δὴ τὸ τ Σωκράτους, ὅτι πᾶς ὁ καλὸς, ἄκων ὄζει κακὸς· δεῖται οὖν νυθετήσεως, κὴ ἴσως ἐπηνώσῃ ἑαυτὸν ὄντα κακόν. Τῷ μὲν τοι κακότητα.] τὸ μὲν ἔπαθε τὰς κακίας ἀλλήλαις, ὥσπερ κὴ τὰς ἀρετὰς, ψεύδός ὄζει. ἀρεταὶ μὲν γὰρ ἐναντίαι οὐκ εἰσί, κακίαι ἢ ἐναντίαι εἰσί. τὰ δ' ἐναντία ἀλλήλοις ἐχ ἑπῇ τούτῳ ἢ ὄντος ψεύδος, οὐκ ἀποδεκτέον τὸ, ἰλαδὸν, ὡς Πλούταρχος ἐξηγήσατο, τὸ πᾶσαν ἐγκαλπίσασθαι κακίαν ὁμοῦ ἅπασαν· ἀλλὰ τὸ, ἑκάστῃ ἀθρόαν λαβεῖν, μὴ κατ' μικρὸν ὑποφερομένῃ, ἀλλ' ὁμοῦ πᾶσῃ ἐφιγμένον. οἷς ἀκολασίαν ὅλην, ἅμα κὴ ἀδικίαν ὡσαύτως. διὸ κὴ ἰλαδὸν εἶπε, δηλοῦν ὡς ὁ μέγας κατ' βραχὺ κακωθῆναι τινὰς δυνατὸν, ἀλλὰ κὴ ἀθρόως. κὴ τῷ αἰτίαν ἐσχηκέναι, ὅτι ἐγγὺς ἡμῶν ἡ κακία, κὴ ἡ ἐτ' αὐτῷ ὁδὸς ὀλίγη, κἀδέα οἱ θεοὶ τοὺς ἐγγὺς οἰκοῦντας. αὖπον ἢ τῷ ἐγγὺς ἡμῶν αὐτῷ οἰκεῖν, τὸ τ ῥᾳθυμον τόπον εἶ τ κακῶν. ὥσπερ οὖν τ ἐν λειμῶνι τόπῳ κατοικοῦντων ἐγγὺς κατοικοῦσιν αἱ νόσοι, οὕτω δὴ κὴ τ ἐν ῥᾳθυμίᾳ ψυχῶν, ἐγγὺς οἰκεῖν κακίαν ἀληθὲς, ἧς ὄζει οἶκος ἡ ῥᾳθυμία. τ δ' αὖ ἀρετῷ οὐκ ὅσον τῇ ῥᾳθυμίᾳ ξυμφυλον, ἀλλὰ πῖς ἔξω τ ὑλικῆς κάσεως, οἱόπτως φησὶ σώφρω μὲν οἰκεῖν ἡμῶν ἰσρῶτα ἢ θεὸ ἐκυτῆς εἶ ὑπὸ τ θεῶν τεθέντα. δι' ἧς ἐχὴ θεὸς αὖ τ ἐλθεῖν κὴ σώφρω ὄσαν ἐλεῖν, ὀλίγον ὄσαν τ ὑπερθεν αὐτῆς κὴ δυσέφικτον, κἀδέα τὰ ἑξῆς δηλοῖ. μακρὸς ἢ κὴ ὄρθος.] μακρὸς μὲν οἶμος, οἱόπτως ὅσον γὰρ θεᾶς ὕλης, τοσοῦτον ἀρετὴ κακίας διέστηκεν. εἰσὶν ἀρετὴ μὲν ὄζει ἐν τῷ ζωεῖσθαι θεῷ κακία ἢ, ἐν τῷ ζῆν ἐν ὕλῃ. μακρὸς ἢ ὢν, κὴ ὄρθιός ἐστιν ὡς εἰς τὸ αὐτὸν τοὺς ἀνάγων ἡμᾶς· ἄνω γὰρ ἀρετὴ, κατω δὲ ἡ κακία· τραχὺς δ' αὖ ὁ οἶμος, ὡς δύσβατος· χρὴ γὰρ πολλὰ μὲν ἂν ἀγνοοῦμεν μαθεῖν, οἷς τινὰ φρονοῦντα δυσκόλως ἐπιβάλλομεν, πολλὰ ἢ ὑπομεῖναι δέοντας ἔδη πονηρὰ ὧν δυσαποσπάστους ἔχομεν ζωτρόφων ἡμῖν ὄντων. ἄλλως ἢ διὰ πολλῶν ὁδεύσαι κὴ ἐσκότων ἀσκήσεων· θεὸς ἂς ἀπιδὼν βραχὺ εἶπεν εἶ τὸ πρῶτον τὸν οἶμον. τέλος δέ, φησὶν, ἐπειδὰν εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς

πρεί ας, ῥᾳδίως. λωπόν ἡ ἀρετὴ, ἢ ταῦτα ὅσα χαλεπὰ ἢ δυσφορα. ζῶσι γὰρ οἱ τὴν ἀρετὴν ἔχοντες, ἄδην μετ' εὐφροσύνης, ἢ ἔοικεν Ἡσίοδος περὶ Πλάτωνος εἰπεῖν, ὅτι ἡ μόνον ἥδεως, ἀλλὰ καὶ ἡδέως βίος. ἡ γὰρ μετ' ῥᾳστώνης ζωὴ τὴν εὐφροσύνην δηλοῖ τῆς πεύσεως ἕξεως. μὴ σὺν ἀποφύγετον τὴν διὰ τοὺς πόνους τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν, φησὶν μὲν ἐνταῦθα, ὅτι ἄτοπον ἵνα τέχνην μέν τινα κτησώμεθα, τὴν δὲ τὴν κτῆσιν αὐτῆς πόνοις ὑπομένειν. ἢ ἵνα ἄλλο πρὸς ἡμᾶς ἀναγκαῖον τύχωμεν· ὅπως ἡ τὴν τῆς ἀρετῆς κτησώμεθα, πολλοστὸν μόνον ἔσαν ἡμᾶς, μὴ αἰρεῖσθαι τοὺς δι' αὐτὴν πόνους, δι' ὧν μέλλομεν ἀνεῖσθαι τὴν ἀρετῆς κτῆσιν. ἔοικεν τοῦτο ζητεῖν, ὅτι τοῖς μὲν τὴν φύσιν ἀδενῆ λαχοῦσιν οἱ προτεινόμενοι πόνοι δειλίαν ποιοῦσι καὶ φυγὰς αὐτοὺς ἀποφαίνουσι τῆς ἀρετῆς ὑπερβάλλοντων. τοῖς δὲ φύσει ἡνιοχείοις μείζων ἔρως ἐγγίνεται τούτων, ὧν τὴν θέσιν οὐκ ἀπιτῇ, μὴ πολλῶν ἡ ἱδρώτων μόνοις τοῖς ἀνθρώποις αἰτίους ἀποφαίνειν. διὸ καὶ Πλάτων παρακελεύεται χρῆναι πρὸς τὰς περὶ φιλοσοφίας ἔριδας ἀποδεικνύναι τὸ ὑπέρτατον τῆς τοιαύτης ζωῆς, διὰ τὴν τῶν ἀφυῶν καὶ ἡνιοχείας φύσεως. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι τῆς μὲν πόνων κτηθέντων ἡδίων ἀπόλαυσις, τῆς δὲ μὴ δυνατείας ὡς ἡ λῆψις προέρχεται, ὅπου καὶ ἡ καταφρόνησις· διόπερ, ὡς ἔοικεν, ἡ ἀρετὴ μάλιστα τίμιον πολλῶν δοκοῦσα πόνων. καὶ οἱ λαβόντες φιλοχωροῦσιν ἐν αὐτῇ, τοὺς ἱδρῶτας ὡς ἀτέλεστα εἰδότες, καὶ φοβοῦσι μὴ βουλόμενοι πρᾶγμα διὰ ῥωσιν πόνων κτηθέν, ἀλλ' ἀπειρ ἔχοντες, ὅσων δυνάμεθα, ὑπὸ δυσαφαίρετον αὐτὴν ἀποφαίνοντες.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οἱ δὲ δίκας ξείνους.] οὐκ ἔχω πῶς ἐξηγήσωμαι τὰ ἐνταῦθα Ἡσιόδου σαφέστερον, ἢ ὅτι πολλαχῶς φησὶ ταῦτα πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἀποβάλλων αὐτὸν κἀκείνους καὶ ἁρπαγῶν, προτρέπων δὲ πρὸς τὸ τὰ δίκαια ὁρᾶν· ἐν τοῖς μὲν ἀνωτέρω μοι δοκεῖ, ἕως ὧδε τὸ τέλος τοῖς ἀδικοῦσι. νῦν δὲ λέγει καὶ τὸ ἀντίδοτον, ὁποῖα ἔστιν τοῖς δικαιοσύναις τίθησι πόλεις.] ἀντὶ τοῦ χαίρει, αὔξει, εὐθυδοῖ. ζητεῖ δὲ ἡ λέξις, διὰ τί ἐπὶ δυναίστων εἶπεν. αἰδοῖοι] εὐθεῖαι, Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς. τὸ γὰρ ει καὶ ο πειχῶς ζωναίρεσιν. Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς εἰς τὴν οῦ διφθογγον τὴν Ἀχιλλέως γὰρ αἰακίδεω φαμὲν, ἀκείνου δὲ τοῦ Ἀχιλλεύς. Ἀτρεΐδεω δὲ τὸ ε καὶ ο εἰς τὴν ει διφθογγον κατάπτωμα, δέον δεῖν, πλέον πλεῖν· Ἰωνικῶς δὲ, εἰς τὴν οῦ διφθογγον, ἐμέο ἐμοῦ, σέο ζοῦ, καὶ τὰ ὅμοια. τὸ ἀνθοῦσι ζωπικῶς εἶπεν, αὐξοῦσι τὰ δαλλόμενα, ἐν εὐθυμίᾳ καὶ ἀγλαΐᾳ καὶ χαρᾷ διάγουσι. κυροτρόφος.] κυροκτόνος ὁ πόλεμος, κυραγόφος δὲ ἡ εἰρήνη. καὶ τοῖς μὲν ἀδίκοις, φησὶν, ἡ εἰμαρμένη πολέμους ἐπάγει τοὺς ἀνδροκτόνους. ἐκ γὰρ μικρᾶς ἀφορμῆς ἀναπτόμενον φόνου οἷς ἡ τιμᾶται τὸ δίκαιον, εἰρήνη λαοτρόφος αὖθις. κυροτρόφον δ' αὐτὴν εἶπε, καίτοι καὶ γυροτρόφον οὖσαν, καὶ βρεφοτρόφον, ἀπὸ τῆς βλικῶν βασιλικωτάτης καὶ κρείττονος. Κυροτρόφος ἐνεργητικὸν, ἡ βόσκουσα τοὺς κύρους. κυρότροφος ἡ παθητικὸν, ὁ τρεφόμενος κύρος.

Ἀργαλέον.] ἐκ τοῦ ἔργω, τὸ χαλεπὸν καὶ δυσχερές, ἐργαλέον, καὶ ἀργαλέον. ἢ παρὰ τὸ ἄλγος, ἀλγαλέον, καὶ ἀργαλέον. πικρὸν δὲ.] νῦν πλησιοῖ, ὑπερβάλλει. ἀρύσσας Ζεύς.] ἡ μεγαλόφωνος εἰμαρμένη. μεγαλόφωνος δὲ ἡ εἰμαρμένη λέγει, ἐπειδὴ ὑψιβρεμέτης, διὰ τὰς βοὰς τε καὶ ἀναῤῥήσεις τῶν δυστυχούντων, τῶν ἀτυχούντων δὲ καταῤῥήσεις καὶ ὀνειδισμούς.

Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι.] τοῖς δικαίως κείνοις ἀνδράσιν ὑπολιμὸς ὑπάρχει, διὰ τὸ πανταχόθεν ἐμπείρους κατασκευὴν αὐτοῖς, ὡς τὰ δίκαια ἀντεχομένοις· ὅτε βλάπτει καὶ πόλεμον, καὶ μυσαχείαν, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ ἄλλο τοιοῦτον ἐδέν. αἰδεῖται γὰρ καὶ βάρβαρος ἀδίκου πολέμου κατάρχειν μυσαχείας δὲ, καὶ τὰ τοιαῦτα, πάντελῶς τοῖς ἐν νόμοις δικαίοις ἐκπόδων τιμωρήμασιν.

Φέρει μὲν γαῖα πολλὸν βίον.] γαῖαν νῦν τὴν ἀρόσιμον λέγει· βίον δὲ τὰς ζωοτροφὰς τὰς ἐκ τῆς ἀπορμένων. ὕσεν δὲ.] ἐχ ὅτι τὰ ὄρη γῆ ἐκείσιν, ἀλλ' ἐν τῷ χειμερινῷ τὴν ἀρόσιμον ἐκάλεσε γῆν. ἐν τοῖς ὄρεσι δὲ καὶ τοῖς ἀγεωργήτοις τῆς γῆς μέρεσιν αἱ δρῦς, ἀντὶ τοῦ πάντως τὰ δένδρα, ἐν τῷ ἔαρι μὲν φέρουσιν ὀπώρας· ἐν τῷ μέσῳ δὲ, ἤτοι ἐν τοῖς χειμῶσι τὴν τῶν βαλάνων, μελίσσας. Ἐρυσίβιοι δ' ὄϊες.] πόκους ἐείους φέροντες. ἐοικότα τίκτει γονεῦσιν.] διὰ τὸ φοβερὸν ἐν τοῖς δικαιοσύναις τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας.

ἐδὴ

ἐξ ὧν ὑπὸν Νείσου.] ὁμωνύμως γὰρ εἴρηκεν. Δοκιμάσαι δ' ἐντεῦθεν Ἡσίοδος, ὡς ἀπηχθημένως τῇ γαστρὶ λέγει, καὶ ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ δικαίοις ἐκ ἀγαθὸν ἔστιν ἐμπορεύεσθαι, καὶ ἡ παιδιὰ ἀποδημεῖν. ἄλλοι γὰρ ἄλλαχόθεν καταίροντες διὰ τὰς τούτων εὐδοκιμίας τὰς τούτων λιμένας καὶ τὰ νεώρια τῶν ἐμπορείων πληροῦσι. Ταῦτα μὲν πάντα, ὡς ἔφημεν, παιδιωδῶς φησὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἵνα τὰς ἀμοιβὰς τῆς βίας καὶ ὕβρεως καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰδῶς ἀνθέξηται πάντως ἡ κρείττονος μοίρας.

Οἷς δ' ὕδρεις τε μέμηλε.] ἐκ οἶδα ποίαν αἰσχύνειαν τῆς αὐδρῶν καταγνῶ, εἰ τὸν Ἡσίοδον Ὅμηρῳ συγκρίνοι τις; καὶ ἐκ ἐρυθριῶσι λέγειν, ὡς γελοῖόν. εἰ μὲν γὰρ ἔκρινεν Ὅμηρον, ἐκ ἔχω λέγειν τὸν ἀκριβέα. Ὅμηρον μὴν τοί γε τὸν Φωκέα, καὶ τὸν Ἔμφορον, ἀλλ' οὐδὲ τὸν νεώτερον τὸν Βοζαῖτον, τὸν Ἀνδρομάχης υἱόν, ἀποφαινόμενος εἰμὶ ὡς γενίκηκεν. Ὅμηρον δὲ τὸν μέσον τὸν μέγαν εἰπεῖν, ἀβελτερίας καὶ μανίας καὶ ἀτοπίας ἐχάτης ἔδει. καὶ γὰρ τὰ ἐπὶ τούτοις κίβδηλα ἐν πολλοῖς· ἀλλαγαλλωτὶ γὰρ κέχρηται τοῖς διχρόνοις, ὥσπερ οἱ καθ' ἡμᾶς· καὶ ὁ τῆς ἕως τῆς ἀνδρὸς παρφθορώς τε καὶ ἀφωνός, καὶ πολλάκις μεταπεσών, καὶ μὴ ἔχων τὸ βέβαιον. ὡς γοῦν τὸ, Οἷς δ' ὕδρεις τε μέμηλε, καὶ ἕπεται· τὰ δὲ τῆς θεοῦ Ὅμηρε, ἀμβροσία πάντα καὶ νέκταρ συγκαθεῖρξεν, καὶ ἐδὲ ῥυγμὸν ἢ ξυσμὸν ὀδμὴν ἔχουσιν.

Οἷς δ' ὕδρεις τε μέμηλε.] ἔχωρος ταυτολογία ἐνταῦθά ἐστιν εἰπεῖν· δεῖ δὲ καὶ σχοῦσιν ὡς κεῖται τοῦτο, Τρεῖς γάρ τ' ἀκαὶ ἀειλῶ βροτῶν, — καὶ τὰ τῇ ὕβρει, ἤγουν τῇ βίᾳ ἐτόμενα· καὶ γὰρ ἡ πάλιν αὖ τοῦτο φησὶν ἐπιλαθόμενος, ὥσπερ οἱ ἐν βαλανείῳ ἑρπύσαντες, καθάπερ λέγουσι τὰ χαΐδια. πῖσι δὲ δίκαιον καὶ τιμαίαν τεκμαίρεσθαι καὶ πληροῖ, καὶ δίδωσιν ἡ εἱμαρμένη. καὶ τὸ τοῦ Διὸς ὄνομα, ὅπερ τῆς εἱμαρμένης, τετράκις ἐνταῦθα κεῖται δεδηλωκότος ἐνυφῦσα Ζεὺς, Κρονίων, Ζηνὸς φρεσὶ μοσσώμενον· καὶ τὸ Κρονίων ἀποτίνυται. Ζωπυρεῖον καὶ ἔτος, ἢ καθέξης τὰς σίχους ὡς κεῖται. τὸ δὲ Τοῖσιν δ' ἐρεθόδειν, ἐ σολοικόν ἐστιν, ἀλλὰ ἐλληνικόν, ἤγουν τῇ πόλει. ἢ χὶ πρὸς ἐς ἐπιρῥῆ ἐσελθεῖν τὰς ἐν αὐτῇ πάντας πεποίηκε. καὶ τὸ, Οἷς τις δὲ ὁμῶς τῇ ἀδηλίᾳ πλὴν σημαίνει. Ζωπυρεῖον γοῦν ἢ καθέξης τοὺς σίχους ὡς κεῖται. ἢ ἔτος, Οἷς γ' ὕδρεις τε μέμηλε καὶ τὸ, [Τοῖς δὲ δίκην ἐκέλευσε Κρόνου πάϊς ἀγκυλόμητις Ζεύς.] Τοῖσι δέ,] αὐτὶ τοῦ τοιούτῳ, ἐρεθόδειν μὲν ἐπάγαγε πῆμα Κρονίων. μέχρις ὅλου τοῦ,

Ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυσι λαυτῷ.

Ἀπὸ τοὺς δύο σίχους τὸν Πολλαχοῦ, καὶ τὸν Ὃς τις ἀλιτρὰ ἐοικεν. Πολλαχοῦ.] Λοιπόν. οἱ μὲν γὰρ Ἀλοῆς πᾶν μὲν διπλασιάζουσι τὸ σ, ὡς τὸ παντοῖον, χειρόσι, καὶ τὰ ὅμοια πᾶν δὲ ἐνθλίβουσιν αὐτὸ, τὸ ὄπιθεν λέγοντες, καὶ τὸ πολλάκις πολλάκι, καὶ τὰ ὅμοια. ἀπούρας.] ἀπήλαυσε. καὶ φασὶ τὸ λύσις πυγχάνει τῷ ἀπαντήσει. ἴσως γὰρ ἂν εἶπεν ὁ Πέρσης, ἀλλ' ὀλίγοι δέ εἰσιν οἱ κακεργοῦντες, πολῷ δὲ πλείους οἱ ἀγαθοί· καὶ πῶς τί τῆς δυσερῶν ἡμῖν ἀπαντήσει; τοῦτο γοῦν λῦσαν τὸ ἀπαντήσον δεδιπλασιασμένως εἶπεν, ὅτι πολλάκις καὶ δι' ἑνὸς πόλις ὀλόκληρος ἀπώλετο. ἢ τὰ κακίας ἐκεῖνα μεταθεῖσα τῆς λαμπρᾶς, καὶ φαῦλόν τι σχεδιάσαντος, καὶ πόλεις πολλαὶ, καὶ δῆμοι, πολλάκις ἀνάστατοι ἐγένοντο, ὡς μὴ τοῦ κακεργοῦντος τιμωρίαν ἀξίαν ἐπενεγκόντα τοῖς ἐγχειρήμασιν. ἔχεις παράδειγμα τὸν Πάριν Ἀλέξανδρον δι' ὃν ἡ Τροία ἀπώλετο. ἔχεις τὸν Ξέρξην τὸν βάρβαρον, δι' ὃν ἐδάκρυσεν ἡ Περσὶς, πάντας αὐτῆς τοὺς ἄνδρας ἀπολωλότας· τὰ σπαθᾶς ἔχεις ἀπιθήρα Μεγαλήτορα, δι' ὃ Πελασγὸς συμφορῶν τῶν πάντων Ἑλλάδα πεπλήρωκεν. ἀπούρας] ἀπήλαυσε τῆς ἀβουλίας. ἀτασθάλα.] τὰ θαλλόντα ἐν ταῖς ἄταις, ἤγουν βλάβης ἀνάμεστα.

Κρονίων] ἡ ἀφανὴς καὶ ἀσεβέστατος εἰμαρμένη, ἡ χορεῦσα καὶ μολαίνουσα τὸ νῦν, καὶ σκιάζουσα. ἐρεθόδειν δὲ.] ἐκ τῆς ἀεὶ ὡς κινήσεως.

Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν.] τῶν μὲν λιμῶν ὁ λοιμὸς ἔπεται, κακοχυμίαις ζῴαις καὶ χλημένων τῶν λιμαινόντων, διὰ τὴν ἔνδειαν καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, τῆς εὐδαιμονίας καὶ ἀκαιρίας τῆς ἐφοδίου. ὁ δὲ λιμὸς γίνεται, ἢ κακοχυμίαν ποιῶν, τῆς αὐξόντων μὴ δεσποζόντων τῆς γεωργίας ἢ πολεμίων ἐφόδοις, τῶν γῆν μὴ τεμνόντων ἐργαζεσθαι ἢ ξηρότητι τῆς ἀὐχμοῦ, ἢ χαλάζης καταφορᾶς ἢ ἀπωλείας ἀμίξεως ἐσίστε τῶν γεωργῶν ἀπολυμένων.

φθινύθουσι.] φθείρουσι. ἔστι δὲ Ἀττικὴ παραγωγὴ ἐκ τοῦ φθίνω. καὶ ἐδαλέως λέγει φθινύθειν. Οὐδὲ γυναῖκας τίκτουσι.] καὶ τὸν λεν-

ὅτι συμφανέστερον λιμὸς μὲν γὰρ κατὰ ἓν οἶκον τὰ φορεδίσια. ὁ δὲ λοιμὸς τὸ πυρφόρον δὲ χέρνιβα διαφθείρει τὸ πυρφόρημα. μινυθυσι δὲ οἶκοι.] αὐτὶ τοῦ σμικρύνουσι, φθείρουσι· λιμοὺς γὰρ ὁ μικρός. καὶ εἰκότως οἱ οἶκοι φθείρουσι· πανταλῶς τοὺς μὲν ἄνδρας ὁ πόλεμος ἀναιρεῖ. ὁ δὲ λιμὸς τὰς ζωαφείας ἀπείργει. ὑπὸ δὲ τοῦ λοιμοῦ καταφθείρονται τὰ κυφορεῶδη σεσφθαρκότα.

κρατὸν ὕδωρ ἀπολείπων.] ἐκφρατὰ τάττων δηλονότι φρὸς ἄλλως, ἢ τεῖχος ὑπερτατὰ σάντων αὐτῶν ποιεῖν, ἢ νέας πεμφεῖς, ἢ τὰς ἐμποσείας· τὸ δὲ νέας, πυσολί ὄζει, ἢ τις ὑπάρχει τῆς Ἰάονων. τίνυσι.] τειμωρεῖ.

Ὦ βασιλῆες.] ἀποστροφὴ τὸ χῆμα. ἀποτείνει γὰρ τὸν λόγον φρὸς τοὺς δικαστάς. καὶ φησι. βυλεύεσθε καὶ νοεῖν φρὸ τοῦ ἄλλους δίκας. ἔστι γὰρ ἐφορῶσι τὰ ἀνθρώπινα, καὶ τοὺς ἀδικουμένους, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας. Φρονέεσθε.] βυλεύεσθε, νοεῖτε. παρολκὴ ἡ χῖ, τυτέστι φρεπεδίει. τελέουσι.] καταρτίζουσι, πίζουσι, ἀπαρτῶσιν. ὄπιν.] ἐπιστροφὴν, φροντίδα, χῖ παρχηματισμὸν, ὁ δὲ καὶ μεταπλασμὸς καλεῖ. ἢ ὄπι γὰρ λέγει, ὀπὸς, ὁπὰ ἔστι δὲ ὑπὸ ὑθείας τὸ ὄπις εἶπεν, ὄπις, ὄπιδος, ὄπιδα, καὶ ὄπιν. Τεὶς γὰρ μίσεων.] αὐτὶ τοῦ πολλοί. ἢ χῖ ζωῶσιν, ἢ χῖ διέκασιν συλλαβῶν. μίσεων δὲ, οἱ πολλοὶ ὁπὸ τοῦ μῦρον, τὸ πλῆθος μυρῶν. Ἀθάνατοι Ζηνὸς.] τὸ ἀθάνατοι ἀπλῶς καὶ ὑπολελυμένον. ἔστι δὲ οἷς Ἀθηναῖοι, ἢ οἷς φρός τι ἔστω ἐδέξατο ὁ τὸν μέγαν γενικῶς Ὄμηρον. καὶ οὐκ ἔχω πῶς κατηγορῶ τῆς ἀπαιδεύσιας τῶν τολμησάντων εἰπεῖν ὑπὸ τοῦτο κεκωθυῖναι τὸν ἡμίθεον Ὄμηρον. ὅτου δὲ νοεῖται τὸ Ἀθάνατοι Ζηνὸς, μυθικῶς μὲν οἱ μὴ τοῦ Διὸς ὄντες ἀξιοῦσιν, καὶ ἀντιφάσκει ἑαυτῷ χθονίους τινὰς καλῶν. ἀνυσικῶς δὲ πολλαὶ δυνάμεις καὶ ἐνδιάθετοι τοῦ Ζηνὸς καὶ τῶν ἐμπνεόντων εἰσὶν ἐν τοῖς χθονίοις καὶ καθ' ἡμᾶς πράγμασι γινόμεναι. Ἠὲν ἐσορέοντες.] ἢ λεπτόσωμοι καὶ ἀεροειδεῖς, ἢ ἀοράτως ἐνδιδυμένοι τὸ δὲ μὴ χρὴ φεύγειν αὐτῶν πολλάκις τὴν Διὸς κότον χαρίεν. Ἠ δέ τε παρδέν.] καὶ ἡ δικαιοσύνη παρδέν ὅτι, ζωὴ τῶν δυνάμεων τῶν ἐμπνεόντων, καὶ ἐνδιδύπτων, ἃς φεύγειν ἐφύμεν.

Διὸς ἐκγεγαῶτα.] ἢ ἐκ τοῦ ἐμπνέοντος, ἢ τοῦ ἔργου, ἢ τοῦ νοὸς γεγενημένου. τὸ Ζεὺς γὰρ ὄνομα πολλὰ σημαίνει, καθάπερ εἰρήκειν καὶ πρότερον. καὶ ἡ δικαιοσύνη πᾶσα αὖ τῶν ἐμπνεόντων ἀγαθοῖστο, ὅτι ἐξ ἐμπνέοντος πάντα καὶ ἐλλιπῶς. φεύγειν δὲ τὴν φιλίαν παθόντα τὰ χρηστά, ὧν ἐν ἡ δικαιοσύνη. νοεῖ δὲ πᾶσι, ὅτι οἱ ζωντοὶ τοῖς δικαίοις κείσεσι χρώμενοι, εὖ ἔσονται πάντες, ὅτι ἐν τοῖς στοιχείοις καὶ τοῦ κρατὶ κόσμου, οὐ φέρεται συγχύσεις ὁ ἔρεβος, ὅ ἐστι τὸ δίκαιον. ἦλιτε γὰρ ὑπὸ χθὼν ἀλθόντος, ἔξεσα.] μὲν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, νὺξ δὲ αὖτ' αὐτῆς ὑπεισέρχεται. καὶ ὅσα φαίνων εἰρήκεμεν ἵνα μὴ χῖ Πρόκλος, ἐν οἷς ἐγὼ, μᾶλλον καταγρώμεθα. δεξίτερον οἱ ὄλυμπον ἔχειν.] ἢ τοῖς ψυχικοῖς δυνάμεσιν, ἢ τοῖς στοιχείοις. πὰρ Διὶ πατρὶ καθεζόμενον.] ἢ τῇ ἐμπνεούσῃ, ὡς ἔφην. μοίρα γάρ τις οὐκ ἀπόκρυφος ζωοειδοῦσα τοὺς ἀδικημένους φρὸς ὄλεθρον. ἢ Διὶ Κρονίωνι, τῷ νοῖ. ἀδικίας δὲ πολλαχῶς γινομένης, δίκαιον δυμὸν καὶ φρόνησιν τοῦ οἱ ἠδικημένοι λαζόντες, ἀπηνθῆσι μικρὸν ἐπαναγόντες τῶν φρεισάντων, πόλιν ὅλην στέφανος ὡς Ἀχιλλεὺς τὴν Ἑλλάδα, ἢ Βελισάριος τὴν μεσίαν. δῆμος ἀπαδικάζει.] ζωοποιεῖται ὅταν ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ· τὸ δὲ λαῶν, αὐτὶ τοῦ ἀπονέμει δέχεται· ζωοποιεῖται δὲ τὸ λαῶν καὶ τὸ εἰς μίαν μακράν. Παρακλίνουσι.] τὸ φᾶ μακρὸν ἐδέξατο, καὶ τὸ κλῖ βραχύ. ὦ τῆς ἀβελτερίας τῆς τολμησάντων τοῦτον καλῶν Ὄμηρον ἀνδράμυλον, καὶ τῆς ἐχάτης ἀτοπίας, καὶ ἀπιστίας! ἀλλὰ τὸν μὲν ἔξαχλίωσαι τὸ πᾶ, καὶ μακρὸν ὄντως ἀγνοήσαντες· διὸ ἔστι πρὸ καιροῦ οἱ παλαιοὶ σοφισταὶ καὶ μέτρων εἰδήμονες, καὶ αὐτοὺς ἐξεστίσαμεν. κλῖναι δὲ τὸ κλῖ, εἰ καὶ ζωντόδες τις ἐτόλμησε βραχὺ δέξασθαι, καὶ τὸ πόνεως αὖ τοῦτον ἐξέωσαν, ὃν ἦπερ διέκειτο, εἰ δυνατῶς εἶχον, ὡς μὴ τὸ τοιαύτης κακίας μέσον γένοιτο διαδόσιμον φωνὴν ἂν ἐδέησε τὸ, τοῦτον μὴ κρῖναι Ὄμηρον ἀνθράμυλον· ὃς ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστήμαις, καὶ τέλον τοῖς λαϊκοῖς, ἁπάντων ὑπερέσχηκε, ἀ μόνον ἀνδρῶπων, τολμῶ δὲ καὶ ἀγγέλων εἰπεῖν, ὑπερ ἔρεβος καὶ ἄγγελοί εἰσιν ὀπτασημονέσχαι, ἢ τεχνέσχαι. βασιλῆες.] νυῶ κεῖται. Οἱ αὐτῶ.] ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῦ γένους· βλάβης αἴτιον ὁ καταβλάπτων ἕτερος. οἱ βλαπτόμενοι δὲ φεύγειν φήματα, καὶ τὰ ἑκατὸς βλαπτοῦ. ὁ δὲ βλάπτων καὶ ἀδικῶν, εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. καὶ ἡ κακὴ βλὴ τῷ βλαψαντι κακίαν, τῷ αὐτῷ πρόπω. Διὸς ὀφθαλμός.] ὁ ἐμπνέοντος ἐφορεστικὴ

ἐστικὴ δυνάμις μᾶλλον ἢ ἀνθρωπικῶς, αὐτὴ
ἡ εἱμαρμένη. Νῦν δὲ ἐγὼ μήτ' αὐτὸς.] ὁ
Πλούταρχος, καθάπτεται Πρόκλος, ὡς ἐλλεῖ
τὸν ἐπὶ τέτοις στίχον· ἀπὸ τῆς Παύτης ἴδων,
μάχεται τῷ, Ἀλλὰ τὰν' ἄπαντα ἔολπα, ὡς ἐκ ἄξια
Ἡσιόδου, καὶ βλάσφημα. ἐγὼ ἢ τοῦτο τὸ κατ'
αὐτὸν ἀπόδοσιν χρῆμα εἶναι φησὶ δεῖν. φησὶ γὰρ ὁ Ἡσίο-
δος μὴ βιαίως; Μὰ εἶναι μήτε αὐτὸς ἐγὼ
δίκαιος, μήτε ἐμὸς παῖς ἔπει κακὸν ἄνδρα φέ-
ρειν, τὸ εἶναι ἀνθρωπικὸν καὶ δίκαιον. εἶτα δύνῃ ἐ-
ρεῖν τοῦτο τὸ κατ' αὐτὸν χρῆμα εἰ μὴ ὄνα-
δίκαιον καὶ τάξιν καὶ τιμιὸν ὁ δίκαιος ἔχει; εἶτα
πεποιθὼς ἐπέσχεν τὸν οἰκεῖον χρόνον, καὶ λύει
τὸ ἀντιπίπτον, λέγων· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕπα
ἔολπα πᾶσιν τοῦ εἱμαρμένου, τὸ πέρασον
δὲ εἶπεν ὅπως ταύτῃ καλεῖ. Νῦν δὲ ἐγὼ
μήτ' αὐτὸς.] καὶ τοῦτο ἀντίστροφον δαίμασον, ὡς
ἄξιον ἐνδικαίλλει Ὁμήρῳ, καὶ νικητὴ ποιητῇ.

ἐμὸς υἱός.] σημαίνει παῖς Ἡσιόδου. παῖδα
δὲ μὲν Μνασέα. οἱ δὲ Ἀρχέπολιν. ἕτεροι δὲ
Στησίχορον τὸν μελῳδὸν ὠνομάσαντο.

δίκη Πέρσ.] καταχρῆται τῷ χρήματι. Καὶ τὸν
δίκαιον ἐπαινῶν.] καὶ γὰρ ὁ κείσιος, ἢ ὁ δικαιοσύ-
νης ἐπαινῶν, ἢτοι κατασκάπτεις ἐσο ταύτην.

βίης δὲ.] ἦγον πλεονεξίας καὶ ἀδικίας ἐπι-
κατάβαν. ἀλλὰ ταῦτα σαφῆ, καὶ ἀπεραντολο-
γίας ἐδεῖ. Τὸν δὲ ἀνθρωπικὸν νόμον.]
καὶ τοῦτο ἄξιον ποιητῇ νικήσαντι Ὁμήρου. ὅμως
ἔδειν ἀτεκμὲς εἰ συμμοιρίαν μιμοῦσιν, καὶ ἀρε-
ραίαν πρᾶξιν αὐτὸν ἔχειν Ἡσίοδον· ἐπεὶ
αὐτὸν σαπρυχθῆναι καὶ ἀμπέχεσθαι τὸν Ὁμηρον, καὶ
πᾶσι μακροῖς πᾶσι καὶ κατ' ἀμφὶ χρόνοις εἶναι
παγχάλκου μεταχμάστου. καὶ γὰρ οἱ ἀοιδοὶ
καὶ ζωροφάκες πολλὰ ψεύδεσι τὰ μὴ δ' ἀκριβῶς
τὰ μέσα εἰδότα, ὡς τὰ αὐτῶν συμμοιρίας ἀνα-
κυρτοῦσιν παππικῆς ἀληθείας. ἀλλὰ τοῦτο, πα-
ρέντες τὸν νικητὴν Ὁμηρον, καθάπερ καὶ τὰ ἐπι-
κλήσεως ἔχθεσθαι, ἐπεξέλθωμεν. Τὸν δὲ
δὲ ἀνθρώπινον νόμον.] τὸ χρὴ μεσισμὸν χρῆμα, ὁ
σοφὸς ἐποίμαντις, ἢ χρὴ ἄθροισιν καὶ μεσισμὸν
ἅμα ἐνταῦθα, ἵνας ἐμοὶ λέξαγε χρεὼν ἦ.
ἀνθρώπινον. τὸν δὲ νόμον διέταξε Κρονίων,
ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσι πτερωτοῖς ἔδειν
ἀλλήλους, χρῆσθαι τὸ χρὴ μεσισμὸν ὃν χρῆμα, ἢ
χρὴ ἄθροισιν καὶ μεσισμὸν. ἐπεὶ
δὲ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
εἶτα μὲ σὰς τὸ ἀνθρώπινος κατ' ἄθροισιν ὄν, ὡς
πολλοὶ, ἐμοὶ λέγειν ἔοικεν, Ἕλλησι μὲν τὸ, Ῥω-
μαίοις ἢ τὸ καὶ Ῥωμαίοις τάδε καὶ λοιποῖς τάδε.
καὶ ἐδόκει, ἀνθρώποισι δ' ἔδωκα δίκην σφίσιν
εἶπεῖν, ἵνα μὴ μετὰ δικαιοδοσίαν καὶ ὕπωπιν ἦ
εἶχεν ἁμαρτήματα νῦν ἢ τὸ ἔπι τοῦτο δυσάμαρ-
τήματα φέρει, ἁρπάζειν καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ἀν-
ιδέσθαι τὰ ἀζημίας ἢ ἐς ἡμῶν ἢ, τοῖς ποινὴ-
νοῦς ἅμα καὶ προικὸς βασανίζοντα. διὰ μὲν τὸ
εἶπεῖν, — ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
εἶτα ἐπενεγκεῖν, Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰω-
νοῖσι, δοκεῖ ταῦτα σαφῆ ἐν τοῖς ἀνθρώποις.
διὰ δὲ τὸ ἐπαγαγεῖν, Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκα δί-
κην, φαίνεσθαι ἀκαίρως καὶ μάτην ἀπολογοῦντα
νικητὴν τὸ Ὁμήρου, ὃ πῶς ἔποιεν ἂν ἐς Διὸς
κὰν τῷ πυκνῷ κεφαλῷ τοιαῦτα τέχνης
ἀμήσαντα ταῦτα δ' εἴτε ὀρθῶς εἴτε κακῶς
ἔχοντα, φησὶ ἐοὸς τὸν ἀδελφὸν, συμπείσαν αὐ-
τὸν τὸ ἀπειθὲς ἀλληλοφαγίας, καὶ τὸν ἁρπα-
γὸν, καὶ τὸ βίας σεσηρέναι ἢ σεῖσαι τὸ δίκη
πάντα ποιεῖν. οἰωνοῖς.] οἰωνοὶ κυρίως οἱ γύ-
πες, ὡς οἶμοι, ἢτοι μάντεις ἀπὸ τοῦ οἰωνίσασθαι ἢ
τοῦ εἰμὶ γὰρ οἰωνῶντες. νῦν ἢ πάντα τὰ ὄρνεα
λέγει. Πετεινὰ, παρὰ τὸ ἐν τῷ πέτεσθαι τάνυσιν
τὸ πλεῖον. πτηνὰ δὲ, παρὰ τὸ ἐν τῷ πέτεσθαι
ἀέρα, οἱονεὶ τὸ ὑψιπετῆ· ὅθεν τὸ μὴ διφθογ-
γον, τὸ ἢ πτὰ χαρεῖν. δίκην ἀμφιέννυσιν
Γλαύκην.] καλῶς εἰωθότι χρῆσθαι. πολλοὶ δὲ
ἄκοντες ὁμολογοῦσι τὸ δίκαιον, καὶ ἡρῶσιν αὐτὸ,
ὅταν τινὰ οἷς ἐκ ἔστι χάριν, οἷς οὐσίᾳ ἀρέσ-
σαι τὸ δίκαιον· ὅτε δὲ δαιμονίᾳ καὶ πλοῦτον πα-
ρεσκευάσμενοι ἀθλίως ἢ ἀπὸ τοῦ. οἷον ὁ Λυκά-
μβης ἀργεῖος. ἔστιν δὲ ἄλλον ἀναλεῖν Πρω-
μηθέα τινὰ θεσπεσίῳ φῶτα ἔχοντα, πάσσε-
σθαι ξίφει παρὰ τὸ φῶτα, ἰάσασθαι καὶ Σκαμάνδριον ἢ
Νικάνδρου διωκόλων τὸν φιλόπονον ὠφέλησεν. καὶ
ἡμᾶς δὲ τὴν ἐν Σωμάδων διαλεγόμενον τοῖς ξέ-
νοις ἐδοτόθημεν, ὅτι πάντες δόντες μόλα κυδάνειρα
ἡμῖν ἐ. διὸ δεῦρο καὶ τάδε ἔπεκαν αὐτὸς δ' ἔδην
ἠγαγόμεθα, ὡς εἶπεν ἕκαστος, ἔφησεν ἀνα-
τὰς τὸν ἐφεστικὸν καὶ ἐς ἡμᾶς ἀεὶ διαμαι-
δαι μὴ χαρίζεσθαι φιλοσοφίας, οἷς καὶ τὰ ἰδίαις
παίδων ἐν πολλοῖς ἡμᾶς σεσημάνθαι. καὶ ἑτέρους
ἐκφαυλίζειν ἐπιχειρεῖν ἀλλὰ σωτῆρα τὸν δόρον
ἐκφάγων. Ὃς δέ κε μαρτύρεται ἐκπ.] ὥσπερ

ὁ μὴ ἁμαρτάνων, ἀλλὰ μὴ χείμας τὸ δίκαιον ὅλον, ἐυβαμμορίας τε καὶ τ' ἐμπαρμένας τυχὰ στρεῖ, ὅτω πάλιν ἀντιθέτως, ὁ μὴ ἐπόρκων ὀμνύων, καὶ ῥητὰς πολλαχοῦ τιμωρίας, καὶ εἰς τὰς ἐπιγόνους αὖτε ἀφανισμὸς ὕστερον καὶ ἀφανισμία ἐπέρχεται, καὶ ταῦτα ἢ τὰ ἔπη ἄξια κτίσης. Ὁ μὴν καὶ θεσσ. ἐστέον τὸ ἡμέτερον. ἔχαιον ἔχουσι τὸν δὲ πολλοῖσι τὰ ἔπη, ὡς πολλαχοῦ

—εἰ γάρ τις καὶ ἐθέλῃσι τὸ δίκαιον ἀγορεύειν, καὶ τῷ Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου χάρις ἔπεται.— καὶ ὧδε τὸ ἀμεῖνον, εἰ μὴ ἄμεινον. ἀλλ' ἅμως καὶ πιεῦσι τοῖς συλλογισταῖς, τοῖς κ' τὸν κομψὸν κολακικοῖς λημῶσι, ἐπικερδὴ νικᾶν τὸν δεινότατον. Ὦ μῦθον, ὡς ἀβλαβείας! ὦ τῆς ἀοιδῆς! ὦ τ' ἀπαιδευσίας! ὦ λόγε ἀρετῆς καὶ παιδείας, ἐκ δακρύεται; καὶ ὦ ἄλλης συγγράφου τοῖς τύπου λημμάσι, καὶ τῇ ἀβλαβείᾳ τῇ τοῦ ἀνδρῶν. ἀμαυροτέρη. καὶ μαυροτέρη, ἡ ἀφανής. Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου χάρις] ἔστιν ὅτε ἡ ἀκαιρία διπλολογία. ἄνω δὲ ἔστιν,

—εἰ γάρ τις καὶ ἐθέλῃσι τὸ δίκαιον ἀγορεύειν, τοῦ δ' Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου. — εὐορκία δὲ καὶ δίκαιον ἀγορεύων, ταὐτὸ ἀμφότερον ἐστίν. ἢ χρὴ εἶναι σὺν τῷ καλῶς ὁμόσαι; ἀλλὰ τὸ ἁπλῶς ἀγαθὸν καὶ δίκαιον. μὴ γάπαι Περσῆ.] καὶ ὡς ἀμείνων ἔπη καλεῖ, ὡς διδακτέα μὲν καὶ διηγήσεως τῆς δικαιοσύνης ὄντος, ἀπὸ δ' ἀδικίας ἀχολημένου καὶ ἀφαυγαῖς, μιχθέν δ' τῇ ἀδικίᾳ τὸ ὠφελοῦν· καὶ ἱλαδὸν ὅτι ἰλίδες.] ἰλαδὸν, καθ' ἁλα-

κτικὸν, ἢ δ' ἀκτὶς ἐπὶ τῷ ὅτι καὶ ὀδύνη καὶ ἤπιον ἡ κακία, ὅμως πάντων ἀδίκως καὶ ἀκαιρίαις ἐστὶ καὶ ὀλοχαλεπίαν ἔπικτᾶται, καὶ ὥστε ἡ ἀρετὴ ἁμαυροτέρα ὅτι καὶ χερσὶν ἄπεξ γάρ τις κατλοφῶς τὴν κακίαν καὶ ὀλοχαλεπίαν καὶ ἀκαιρίαις ἐπίκτηται, καὶ τ' μοιχεύειν ἢ ἁμοίρως, καὶ τὰς λοιπάς· ἡ ἀρετὴ δ' οὐ ἁπλῶς, χερσὶν καὶ δυσμόρως. τυχὸν γάρ τις ἐνὶ λεχαμαπιὴν ἀρετὴν ἐπικτήσατο, καὶ οὐκ ἀξίως αὐτῆς χάριν μάτην· ἀλλὰ σφέτερον αὐτὴν ἐκδίδωσι τοῖς συμπεσοῦσι χρήμασιν εἶτα τοῖς συλλαβοῦσι τὴν λοιπὴν παιδείαν, ἔπειτα τῇ Διονυσίᾳ βίβλῳ φερομένων, καὶ τοῖς Θεογνίδεω χαρὴ καὶ πρωτεῖος· εἶτα χαλεπαίνει ἀπαρχεῖ καὶ πολλοὶ πολλοῖς μοχθοῦσι τοῖς χρόνοις, μόνῃ τὴν ἀρετὴν ἔπικτᾶται. ὀλίγη μὲν ἐλπὶς, μᾶλλα δ' ἐγγύθι ναίει.] φερομένων δὲ καὶ κακίαν καὶ ἀρετὴν, καὶ οἰκίως αὐτοῖν ἐκφαίνων καὶ ὁδούς· τ' μὲν κακίας ὀλίγην, διὰ τὸ, ὅσῃ ἔρχω, ἀποίεσθαι· τ' δ' ἀρετῆς μακρὴν καὶ ὀρθίαν, διὰ τὸ πόνου καὶ χερσὶ φερομένων. καὶ ὕστερον καὶ μᾶλλον ἐν φασί, διὰ τὸ γλυκεῖαν καὶ εὐκολον ἐν ἀστίῃ μὲν τὴν ὁδὸν καὶ κοίτῃ ἐν ἀστίῃ δὲ τὴν ὁδὸν καὶ ἀκαχέειν λόφου καὶ ὑψηλῆς ἐπάνω φοινικῆς δένδρεα καθαρυμένην τὸ ὄλβιον πάντων καὶ χερσὶν καὶ αὐτὸς ἐνδεικνύμενον, ἢ αἰνιττόμενον.

Οὗτος μὲν παντόφρων, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ
Φράσσατο μὲν κἀκεῖνα καὶ ἐς τέλος ἦσιν ἀμείνω·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται·
Ὃς δέ κε μήθ' αὐτὸς νοέῃ, μετ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὅδ' αὖτ' ἀχέων ἀνήρ.
Ἀλλὰ σύ γ' αἰεὶ μνήσεαι ἐμῶν αἴσιμα μύθων
Ἔργάζου δὴ Πέρση, διὸν γένος, ὄφρά σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δέ σ' ἐϋσφυρος Δημήτηρ
Αἰδοίη, βίοτον δὲ τεὸν πίμπλησι καλοῦ·
Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί.
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργὸς
Ζώῃ, κηφήνεσσι κακὸν μέλι θυμὸν ὁμοῖος,

Ille quidem optimus est, qui sibi ipsi per omnia sapit,
Cogitans quæcunque dein & postremo sint meliora.
Rursus & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.
Qui vero nec sibi sapit, neque, alium audiens
Animum adiicit, iste quoque inutilis vir est.
Verum tu postri semper præcepti memor,
Operare, ô Perse, diuinum genus, vt te fames
Oderit, amet autem pulchre coronata Ceres
Veneranda, victumque tuum impleat horreum.
Fames namque perpetuo ignauo comes est viro.
Atque eundem & dii oderunt, & homines, quicunque ocioſus
Viuat; fucis aculeo carentibus ſimilis ſtudio,

Οὗτος

Οἵ τε μελισσάων κάματον ξύχεσιν ἀέργοὶ
Ἔδοντες, σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
Ὡς κέ τοι ὡραίου βιότου πλήθωσι καλιαί.
Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολυμήλοί τ' ἀφνειοί τε.
Καί τ' ἐργαζόμενον πολὺ φίλτερον ἀθανάτοισιν
Ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς· μάλα γὰρ συγέουσιν ἀεργέα.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος· ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.
Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀέργος
Πλουτεῦντα· πλούτῳ δὲ ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.

Qui apum laborem absumunt ociosi,
Voracissimi, tibi vero opera mediocria obire gratum esto,
Vt tibi tempestiuo victu implean-tur horrea.
Ex laboribus autem viri euadunt pecorosi & opulenti.
Et laborans multo etiam clariori iam immortalibus
Eris, quam hominibus. valde enim oderunt ociosos.
Labor vero nullum dedecus, sed ignauia dedecus est.
Quod si laborauueris, mox te æmulabitur & ociosus
Diuitescentem: diuitias vero & virtus & gloria comitatur;

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὗτος μὲν παιδεύει.] ἤγουν οὗτος μὲν ὅδην ἄειδε, ὡς δ' ἑαυτὸ πάντα νοήσει. συχασάμενος, σεσιδώνῳ, ἅ πνα αὖ ἦσιν αὐτὶ τοῦ ἦ, ὡς λαβόσιν αὐτὶ τοῦ λάβῃ, ἔπεσθε καὶ εἰς τέλος ἀμείνω, αὐτὶ τοῦ καλά. τότε ἢ σωφρόνες ὅτω καὶ παρὰ τοῖς κοινοῖς. Ἐθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος.] ἐθλὸς ἢ πάλιν ὅτι καὶ ἐκεῖνος, ὃς αὖ τῷ καλῶς εἰπόντι πείθηται. ἐθλὸς κυβεία ὁ ἐθελοντὴς μαχόμενος, ἤγουν ὁ αἱρεῖος, ᾧ ἐναντίον ὁ δειλός. καὶ ἀπὸ τότε ἐθλὸς ὁ ἀγαθὸς τὰς τροπὰς, καὶ ἐθλὰ τὰ ἀγαθὰ, διὰ τὸ μέζον συνέλαβε ὀνταῦθα τὸ πῖ ἐν τῷ πίθηται· ὡς ὀν τῷ,

— οἱ δ' ὁπίζοντο Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι.

Ὃς δέκα μήθ' αὐτῷ νοέῃ.] ὃς δ' ἂν μή τι δι' ἑαυτοῦ μήτ' ἄλλου ἀκούων ἐν τῷ λογισμῷ φύσοχος λαμβάνῃ ὅτι ἢ δι' ὅδην ἀφελεῖ, ἤγουν ἐν ὁδοῖ χρήσιμος. ἀλλὰ, ὦ Πέρση, δίον χρή, μεμνημένος τῆς ἡμετέρας ἐφετμῆς, αὐτὶ τῆς ἐμῆς ἐντολῆς, τῆς ἐξαινέσεως, ἀπὸ τοῦ ἐφίεμαι τὸ ἐντέλλομαι, ἐργάζου, ἵνα σε ἐχθαίρῃ, ἤγουν μισῇ. ὑποφέρῃ ὁ λιμὸς φιλῇ δέ σε ἡ δύσερις Δημήτηρ, ἤγουν ἡ τῆς καρπῶν ἔριδος θεὰς δύσερις ἢ αὐτὶ τοῦ λέγει διὰ τὸ αἴθεσθαι τῆς καρπῶν, ὃς παρέχει.

Αἰδῶ.] ἤγουν ἡ αἰδὼς ἀξία. πίμπλησι ἢ καὶ πλήρου τινὰ αἰδῶ καλιαὶ, ἤγουν τὴν οἰκίαν, βιότου, αὐτὶ τοῦ τῆς φερεζωμίου χρησίμων. Δῖον χρὴ τὸν Περσομμήλεον, ἢ διότι παῖδες Διὸς πᾶσαι ἢ διότι ἐς, θεὰς ἀέρφορον τινα χρῆσιν· εἰς δὲ Ὀρφέα καὶ Καλλίοπιν τὸ χρὴ ἀνῆκον.

πίμπλησι.] παρετυμολ. πίμπλω κοινῶς. καὶ ἐκ πλείους ἢ πλησθά· ἐνταῦθα ἢ κατὰ σπῶς ἡ οἰκία. Λιμὸς γάρ τοι.] ὁ λιμὸς χρὴ δόλον ἔχει τῷ ἀργῷ αὐδεὶ συμφεράμενος, σωσὰν τοῦτο, ἤγουν χρὴ τοῦτο νεμεσᾶσι καὶ ἀγανακτεῖν οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνδρες, ὃς ἂν ζῇ ἀργὸς, ὅμοιος χρὴ τὸν ἁρμὸν τοῖς κηφῆσι πῶς κοθήρεσι, ὅτι κοὐθεσι τὸν ἀρὰν, τοῦτέστι τὸ κέντρον. νεμεσᾶν, τὸ ὑπὲρ τὸ δίκαιον ἀγανακτεῖν. ἀέργος πιπτικὸν, ἀργὸς κοινόν. Οἵτε μελισσάων.] οἵ τε γὰρ ἀρχοὶ ὄντες ἀναλοῦσι τὸν πόνον τῶν μελισσῶν ἐσθίοντες αὐτὶ τοῦ τὸ ἔργον, ὃ καμοῦσαι εἰργάσαντο αἱ μέλισσαι. σοὶ ἢ φιλήμενα ἔστω τὰ ἔργα τὰ ζυμμετρα τῇ σῇ δυνάμει, ἤγουν τὰ δυνατά σοι· ὥστε κοσμεῖν αὐτά, ἤγουν κόσμον ἐργάζεσθαι, ὡς ἂν σοι αἱ οἰκίαι πεπληρωμέναι ὦσι πλούτου, ὃν αἱ ὧραι παρέχουσιν. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες.] ἐκ τῆς ἐργασίας γὰρ οἱ ἄνδρες γίνονται, φιλονεῖκοι πολυτρέμμονές τε καὶ πλούσιοι τῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ὥρας πλοῦτον. ἄφνειος ὁ ἀπὸ τῆς ὥρας πλοῦτος, ἀφ' ἧς ἀφνειὸς ὁ πλούσιος τὸν τ' πλοῦτον. Καί τ' ἐργαζόμενον.] καὶ ἐργαζόμενον ἔσῃ καταπολὺ φιλήμενος τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς βροτοῖς· λίαν γὰρ συγοῦσι, μισοῦσιν οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι τ' ἀργόν. Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος.] ἡ ἐργασία ἢ ὑμνεῖται ἐσὶν αἰσχρόν, ἡ ἀργία ἢ ὑμνεῖται. ὄνειδος τὸ αἶσχος, ὡσαύτως ἔγκλημα τὸ ἁμάρτημα· ἀκολουθεῖ γὰρ ὡς ὠ τῷ ἁμαρτήματι τὸ ἐγκαλεῖσθαι, ὅτω τῷ αἴσχει τὸ ὀνειδίζεσθαι· ἐνταῦθα ἢ ὄνειδος ἡ τὰ αἴσχος, ἀνὰ τὸ αἰσχρόν, ἤγουν τὸ μετέχον αἴσχους. Εἰ δέκεν ἐργάζῃ.] ἐὰν ἢ ἐργάζῃ, ζηλώσει σε ἴσως, ἀντὶ τοῦ μιμήσεται ὁ ἀργὸς, πλουτοῦντα· τῷ πλούτῳ ἢ τῷ ὑπὸ τῆς οἰκείων ἔργων φιλουμένῳ καὶ πόνων παρεδόντι τινὶ ἀρετὴ καὶ δόξα ἕπεται, ἀντὶ τοῦ ζωὴν ἡ ἡ

ἀρετὴ μὲν συμφαίνῃ τῷ τοιούτῳ πλούτῳ, ἅτε ἀπὸ καρτερίας καὶ πόνων κτηθέντι· ἡ δόξα ἡ ἕπηται, ἀγαθὴ τοῖς ἀνθρώποις ἅπασι ξυνάλλυσις.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Οὕτως μὲν παιδεύεις.] Ζηνόδοτος μὲ ὁ Στωϊκὸς ἐπήλλαττε τὰς σίγμας, λέγων,

Οὕτως μὲ παιδεύεις, ὃς δὲ εἰπόντι πίθηται,

Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ,

τῇ διπλοθεσίᾳ τὰ πρωτεῖα διδούς, τῇ φρονήσει ἢ τὰ δεύτερα. Ἀρίστιππος ἀπ' ἐναντίας ὁ Σωκρατικὸς ἔλεγε, συμβάλλεσθαι δεῖσθαι χεῖρον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν. ὁ δὲ Ἡσίοδος τὰ μέσα μάλιστα τυγχάνει, τρεῖς ἕξεις διδούς, τὴν ἄμφρονα, τὴν ἔνθεον, τὴν μέσην. ὧν ἡ μὲν ἀεὶ καὶ τῷ θείῳ ἐξαπλοῦται· καὶ γὰρ τὸ θεῖον αὐτάρκες. ὥστε καὶ ὁ ἑαυτῷ πάντα νοῶν, καὶ εὐφρῶν ὅσα ἂν ᾖ, καὶ εἰς ἃ ἔπειτα χρόνον ἀμείνων ἐσόμενος. ἡ δὲ φαυλοτάτη, τὸ μηθὲν ἑαυτῷ δαίμονας τὰ ὀρθὰ λογίζεσθαι, μήτ' ἄλλους ἕπεσθαι συμβούλους ἐθέλειν. μέση δὲ τούτων ἡ τοῦ Σωφρονιστικοῦ μὲν τῷ ἀμείνονι οὐκ ἴσα δυνάμενος, ἐπακολουθητικὴ δὲ τοῦ Σωφρονοῦντος. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχει· μάλιστα δὲ ἄξιον ἐπαινεῖν τὸ εἰπεῖν τί τοῦ ἐμφρονος ἴδιον· ἐ γὰρ τὸ τὰ παρόντα ὁρᾶν καὶ τὰ ἐγγύς, ἀλλὰ καὶ τὸ τὰ ἐσόμενα προορᾶν, τοῦτο μὲν δηλοῖ τὸ, φρόνιμον εἶναι ἂν εἴη ὅτι τοῦ ἀμείνονος. τὸ δὲ ἴδιον γλῶσσα δηλοῖ, ἢ ὅτι θεοῖς ἀνάφορον ἡ γνῶσις, ἢ ἀμείνους ὕσης τῆς θεοῦ τῆς δωρησαμένης αὐτούς. εἰς γὰρ Ὀρφέα καὶ Καλλίστιον τὸ γλῶσσα ἀνῆγεν· εἰ δὲ φιλίαν τῆς Δήμητρος εἶπεν εἶναι τοῦ θεοῦ τὸν λιμὸν ἀλλοτριότητα, θαυμαστὸν οὐδέν· ἅπασι γὰρ Δημητριακῶν καρπῶν ἀφθονίαν ἐχόντες οἱ ἄνθρωποι ἅπασι διὰ τὸν λιμὸν κακῶν εἰσὶν ἀπείρατοι. τούτους ἡ ἄλλως ὑπάρχειν ἀδυνάτως ἔχειν, λύσιφορον οὖν Δημήτερι, ἡ θεμιτὸν ἅπασι καρπῶν. καλεῖ δὲ κυρίως μὲν ἡ νηστείαν, νῦν δὲ τὸν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ εἶπεν. Λιμὸς γάρ τοι.] λιμὸς ἁπλουστέρως λέγεται παρὰ τοῖς Δωριεῦσι.

Λιμὸς γαστρὶ πάμπαν ἀέργῳ ξύμφορος εἶναι δεί.] τὸ μὲ ξύμφορον ἀντὶ τοῦ συμφέροντα, ἀλλὰ τὸ συμφερόμενον καὶ συνόντα. ὡς ὅπου ἀργία ὄζει, καὶ λιμὸν εἰκὸς ἀναγκαῖον εἶναι. τὸ δὲ τῷ ἀργῷ νεμεσᾶν τοὺς θεούς, ἀληθές· χρῆναι γὰρ τὸ ζῶμα κερδᾶναι διὰ τῶν σωματικῶν πόνων, καὶ τὰ ἀναγκαῖα ποιεῖσθαι ἑαυτῷ διὰ τῆς οἰκείων ἔργων. ἄλλως. τὸ μὲν ἀργὸν ζῆν ἐπόμενον ἔχει λιμόν, τὸ δ' ἐθέλοντα μὴ λιμώττειν, ἀντὶ τοῦ ἐργάζεσθαι πράγματα παρέχειν ἄλλοις, ἵνα ἀπὸ τούτων τρέφηται, κωφεῖον ἔργον ἐστὶ, κωλυντέον μένειν τὸ μέλι καταδάπτοντα, ὅσον αἱ μέλισσαι ζωάγουσι. πόθεν δὲ οὖν ὁ κηφὴν, ὡς καθεῖρξε τὸν ὦν καὶ τὸ κέντρον κεκρυμμένον ἔχων· καὶ παρέλαβεν αὐτὸν ἐκ ἀργόν. μόνον γὰρ τὸ ζῶον τοῦτο ἀδαὲς τρέφειν ἑαυτῷ ποιεῖσθαι. ἢ τὸ κοθούρους, ἀντὶ τοῦ ἀργοὺς, παρὰ τὸν καθεύδειν. ἢ κωθούρους ἡ ἐρὰν καὶ τὸ κέντρον· καὶ γὰρ καὶ ἀργὸς καὶ ἄκεντρος. ἢ κοθούρους, ἀντὶ τοῦ κόρῳ κωθύσαι. καταγέλαστος γὰρ ἂν εἴη τις τῆς μὲν ἀνθρώπων ἐλαττούμενος, τοῖς δὲ κηφῆσιν ὁμοιούμενος. ἄλλως. κηφῆνα ζῶον μιλιττῶν ἀγόμενον καὶ ἄκεντρον· κόθυρον δὲ, ὅτι κάθηται, τουτέστι ἐξαπατᾶται τῷ ὤρᾳ, ἐν ᾗ ἀναίνεται αἱ μέλισσαι, ἵνα ἐκλαθόντες ἐθίσωσι τὸ μέλι· ἢ τοῖς κολοβοῖς ὀρὰν ἔχουσιν. ἀποκρύπτουσι γὰρ τῷ ὀρᾶν. Δίδυμος δὲ κοτύρους, ὅτι κέντρον ἔχουσιν ἐν τῇ ὀρᾷ· χρὴ δὲ Ἀριστοτέλει ἀνένδεκτος. Ἀμείλικτος δὲ, κακέργους· μόνος δὲ Ἡσίοδος ἅπαξ τῇ λέξει ἐχρήσατο. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες.] πρὸς τοὺς τὸ χεὶ φύσει ἔργον ἀναπληροῦντας τοῖς θεοῖς ἀρέσκειν ἔφησαν. καὶ τοῖς ἀνθρώποις οὖν ἐργαζομένοις, καὶ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τῆς ἔργων ποιεῖσθαι ὑπάρχει θεοφιλῶς πράττειν· ὡς καὶ τοῖς ἀργοῖς μὲν, τὰ δὲ τῆς ἐργαζομένων ὑπαρχὴ νεμεσᾶσθαι παρὰ τῆς θεῶν. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ καὶ κατηλάθησαν διὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα μιπίνειν τὸν σουδαῖον δεῖν ἀπέφηναν διὰ ταῦτα τὰ ῥήματα τοῦ Ἡσιόδου, μεμφθέντες ἐπαχθῶς εἰ λέγοντες. οὐ δὲ ὁ Πλάτων ἐξηγήσατο τὸ ἔπος. ἔργα γὰρ καλεῖν τὸν Ἡσίοδον ἁπάσης τῆς ὕστερον τὰ χεὶ φύσει ἔργα. ταῦτας οὖν καὶ τῷ σουδαίῳ προέπεσθαι ἔργα, ὅσα οἰκείας σουδαίῳ· διὸ καὶ Ὅμηρος τὸ μὲν βάλτειν τῆς ἔργον μόνον ἔργα καλεῖ· τὰ δὲ φαῦλα μὴ προδήλως κακὰ ἔργα, ὥσπερ τοῦ ἔργου καθ' αὑτὸ τὸ καλὸν δηλοῦντος. —εἰ γὰρ τοῖν ἔριν ἐγείρων ἡμῖν] καὶ —δύο δ' αἶσιν ἔχον παιγνίδια ἔργα. τὰ δὲ μιαιφόνα δῆλα —οὐκ ἀρετῇ κακὰ ἔργα. ἄλλως. ἀκ ἄρα τὸ κλέπτειν καὶ τὸ προδοσκεῖν ὄνειδος, ῥητέον ὅτι τὸ ἔργον τῆς γεωργίας ὄνειδος οὐκ ἔχει. οὐ, τὸ βουλεύειν, τὸ κλέπτειν.

ἢ ἀλλως.

ἢ ἀπλῶς ῥᾴστον ἔργα οἷς παρὰ τοῖς παλαιοῖς, τὰ αὐτοδαῆ. ὅπερ γὸ τὰ φαῦλα σημαίνει προσπαθέσι τὸ καπόν, οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα ἢ χέιτλια ἔργα. πλούτῳ δ' ἀρετή.] μηδεὶς λοιδορείσθω τὸν τοῖχον εἰς τὸν πρόσφατον πλοῦτον ὁρῶν πόρρω τῆς ἀρετῆς ἐστηλωμένον, ἀλλὰ πλοῦτον οἰέσθω νῦν λέγειν τὸν ἀπὸ τῆς ἔργων ποιεῖσθαι ἀφθονίαν τοῖς ἐργαζομένοις δικαίαν οὖσαν, ἢ ἀπὸ τῆς οἰκείων πόνων ἀπολαυομένην. εἰρηται γὸ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὡς τῆς ἔργων τοὺς ἀνθρώπους γίνεσθαι πολυμόχθους ἢ ἀφθόνους ἢ ἀφνειούς. τῷ δ' τοιούτῳ πλούτῳ ἕπεσθαι πάντως ἀνάγκη τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν δόξαν· ἕπεσθαι δ' οὐχ οἷς ἕπεσθαι κολουθήματα ὄντα ταῦτα τὴν δι' αὐτείας, ἀλλ' οἷς ζωυπάρχοντα τῷ τοιούτῳ πλούτῳ. ἢ ὡς πάντως, ὃς ἂν ὕπω πλουτῇ, ἢ δόξαν ἀγαθὴν κεκτημένος ἢ πλοῦτον, ὅτι ἀρετὴν ἔχει, δι' ἣν προσκαρτερεῖ τοῖς οἰκείοις ἔργοις. ἄλλως. ὥσπερ ὕπεστιν ἡ ὑγεία τῇ ἰατικῇ, οὕτω τῇ ἀρετῇ ἐ πάντα, ἀλλ' ὁ πλοῦτος συνεργεῖ. εἰ μὴ γὸ ὁ πλοῦτος συνεργήσει, ἢ παιδεύσεταί τις ἀλύπως, ὅτι ποτὲ ἀρετὴν ἐκδώσεται ἑαυτὸν, κἂν ἐκδῷ δ', δυσπαθέστατον αὐτῷ τὸ ἔργον φανεῖται διὰ τὴν ἀναγκαίαν χρείαν ὑστερεῖσθαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὗτος μὲν παιδεύει.] Μετὰ τὴν εἰς τὸν ἀδηφάγον παιδείαν, καὶ τὴν γεωμετρικὴν ταύτην εἰσφέρει διδασκαλίαν, καί φησι παιδεύειν δεῖ, ὃς πεδ' ἑαυτὸν καὶ αὐτοδιδάκτως τὸ φρόνιμον νοεῖν προβεβουλευμένον καὶ προγενὲς ἂ καὶ μέχρι τέλους εἰσὶ βέλτιστα. ἀγαθὸς δ' κ' δεύτερον λόγον, καὶ ὁ μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ μόνον γνούς, πειθεὶς δ' τοῖς καλῶς συμβουλεύουσιν. ὁ δ' ἀσύμβουλος ἄμα καὶ ἀνυπόπτωτος, λίαν ἐστὶ φαυλότατος. τοῦτο δ' εἶπεν, οἱονεὶ λέγων αὐτῷ, ὅτι ἐγὼ σοι ὦ Πέρση νῦν ἔγραψα μόνον εἰδέναι τὸ ἀγαθὸν, καὶ μὴ δεῖσθαι συμβουλίας. ἐπεὶ δ' μόνος οὐκ ἔγνως, οὐκ ἂν ἐμοὶ τὰ λῷστα βουλομένῳ σοι πείθοιτο. εἰ δ' μὴ, φαῦλος εἶ, καὶ μάταιος. τοὺς δ' τ' Πρόκλου Ζώονας καὶ Ἀειαρχους παραπέμπει, ὡς ἀεὶ πλείους.

Πέρση, δῖον γένος.] ἢ Δία, ἢ διογενῆ γένος. διυοτάτως· καὶ αὐτὸ διὰ τοῦτο ἐγκαμὼν εἰς ἀγαθοεργίαν προτρέπει. ἀρετὴν γὸ ἀνδρὶ διγμεῖ τὴν μὲν χρηστὸν ἀποτελέσαι, τὴν δ φαύλων ἀποτέλεσ. μᾶλλα ταῦτα κἀμὲ καταστήσει ἀπερέμονα καὶ ζηλητόν, ὡς Ἡσίοδος τὸ Ὄμηρον ἐπαινέσας. τὸ παντὸν γὸ ἀεὶ ζωοχλοῦμενον ἀεὶ ἐν τοῖς ἔπεσι, τὸ,

Ὦ Πέρση, ζὺ δ' ταῦτα μὴ φρεσὶ βάλλεο ζῆσι· καὶ τὸ παραπαπὸν,— σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω· καὶ τὸ νῦν, Ἐργάζ' ἀ Πέρση δῖον γένος. ἐκ τούτοις δέ μα καὶ τὸ ἀφῆκες τοῦτο καὶ ὑπόψυχρον καταστήσει, τὸ, ὄφελε σι, καὶ τὸ φιλέη δέ σι, καὶ ἐπέφραδε μοι. ἐξ ὧν ὁ καθ' ἡμᾶς ἀμαθὴς καὶ μὴ δυνάμενος ἀνδρῶν διακρίνειν ποιήματα μᾶλλον γνώσεται τὸ ἀληθὲς, ὡς τοιούτων ἐκ τῶν ποιητὴς κεκλικήκειν Ὄμηρον. οἱ δὲ ἀγχινούστατοι καὶ ὀξεῖς καὶ κερτοὶ, καὶ ἐκ τούτου ἐκ τῆς ῥᾴστης καὶ αὐτοσχεδίου τοῦτο ἐπέγνωσαν. Ὄφελέ σι λιμὸς ἔχθαίρη.] προσωποποιεῖ τὸν λιμὸν καὶ τὴν γεωργίαν, ὅπερ ἐστὶ τῆς γλυκύτητος. καί φησιν, ἐργάζου, ἵνα σε ὁ λιμὸς μισῇ, φιλῇ δ' ἡ Δημήτηρ καὶ ἡ γῆ, ἤγουν ἡ φύτεια καὶ γεωργία, καὶ πλησθῇς σου τὸν οἶκον ζωῆς τῆς ἐκ τῆς ξοφῶν. ἐ δεῖ δὲ ἐνταῦθα πολυλογίας, διὰ τὸ σαφὲς τῆς ἐτῶν. Εὐσέφανον δ' εἶπε τὴν γῆν, ἢ διὰ τὸ εὔκυκλον τῆς ἅλωος, ἢ διὰ τὸ στεφανοῦσθαι ἡμᾶς τοῖς αὐτῶν δωρήμασιν, ὁπωσοῦν ποιοίαις καὶ σάχεσι.

βιότου.] τῆς ἐκ τῆς ξοφῶν ζωῆς. καλιιοί.] μεταφορικῶς τὸν οἶκον. ξύμφορος] ξυνοδοιπόρος, ξυνακόλουθος. τουτέστιν, ὁ ἀργὸς συμφέρει πενίᾳ, καὶ συζῇ τῷ λιμῷ. θεοί καὶ ἄνεμες.] θεὺς νῦν τὸς σοφὸς, καὶ τὸς τὰ θεῖα εἰδότας καλεῖ. ἀνθρώπους δ' τὸς ἀνθρωπίνως μόνως καὶ παχυλῶς ζῶντας. καί φησιν, ὅτι τῷ ἀργῷ δικαίως ἅπαντες μέμφονται, σοφοῖτε καὶ ἄσοφοι.

Ζωὸν.] ζώω ζώεις ζώει. ζωὴ δὲ, εὐκτικὸν καὶ ὑποταικτικόν. τὸ ὡς κε, καὶ τὸ κε ἔδῳ Γῶσιν ἕ, ἔδῳ δ' Ἀπικοῖς ὑποτάσσει.

κηφίνεσι κοθύροις.] ὁμοίως ὑπάρχων κ' τὴν ὁρμὴν, ἢ τὴν ὀργήν. τουτέστι ἁρπακτικὸς καὶ ἀλλοτριοφάγος, ὥσπερ οἱ κηφῆνες· κηφὴν δ' ζωύφιόν ὄζιν ἀμφερὲς μελίσσῃ, ἀργὸν καὶ ἄκεντρον, ἐθέσει λαθραίως τὸν πόνον τῆς μελισσῶν.

κοθύροις.] κακύργοις, ἢ ἀκόνδυλος. ἢ κοτύροις, τοῖς κότον ἔχουσιν ἐν τῇ ὀργῇ. ἢ πῖς κολοβὸν ἔχουσιν ὠτὸν καὶ ἀκρυπίνουν αὐτὸν. ἢ τοῖς καθεύδουσι, καὶ ὀπτῆρσι τὴν ὥραν ἔπαν αἱ μέλισσαι ἐξέρχονται, ἵνα λαθόντες ἐνδύσωσι τὸ μέλι.

Τύπτω μὲν αὐτὸς Προκλόδην κεχολωμένος,
Τέθηπα τοῖς χρῄζουσιν ὀμμαχητόρων.

σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω] σοὶ δ' προσφιλῆ ἔσωσαν τὰ μέτρια ἔργα, ἤτοι τὰ ἐμπειρα καὶ μὴ ὑπερεπῆ, ὡς τε κοσμεῖν δηλονότι σεαυτὸν, καὶ μὴ ἄκοσμον εἶναι τὰ φαῦλα μεταχειρίζομενον. Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀρετείσιν.] ἐξ ἐμπειριῶν καὶ ἐργασιῶν καὶ τεχνῶν, ἐκ ἐξ ἀργῆς βίου, οἱ ἄνδρες πολυβρέμονες γίνονται, καὶ τὰς ἐτησίας προσόδους κεκτημένοι διαφερόντας. Καὶ τ' ἐργαζόμενον πολὺ μέλον ἀγαπητὸν καὶ σοφοῖς καὶ ἀστοῖς. Ἔργον δ' ἀδὲν ὄνειδος.] εἰς τοῦτο τὸν λόγον προσλάσσειλε, ἵνα δηλοῖ τὸ ἔργον, ἤτις τὸ παντελῶς ἀδὲν κατ' ἀδὲν ὑπάρχει ὄνειδος· ἐὰν γὰρ εἴπῃς, Ἔργον δ' ἀδὲν ὄνειδος, μὴ διασείλας ὡς εἶπον, δεικνύεις μὴ δὲ τὸ μαστροπεύειν, μὴ δ' τὰ λοιπὰ τὰ ἀίσχρων ἔργων δὲ ὄνειδος. πλούτῳ δ' ἀρετὴ] ὡς τὸ πλοῦτος ἀκεραίων καὶ ὕβρεως μᾶλλον ἀφεκτέον· ὃ τὸς φησι ἀρετῶν αὐτῷ ἕπεσθαι; καὶ οἱ μὲν φασὶ τῷ ἐξ ἔργων πλούτῳ ἕπεσθαι ἀρετὴν, καλῶς φασί. ἐγὼ δ' φημὶ καὶ τῷ οἰφδήποτε πλούτῳ ἕπεσθαι ἀρετὴν, τὸν μὴ ὄντα δ', ἀλλὰ τὸν δοκοῦντα. τῶν δὲ πλουτούντων τοὺς μὲν φαῦλα ζώφρονας, τοὺς δ' ἀνοήτους, καὶ ἕτεροι διεσταλμένοι τὸν τοῦτο ὑποχλιῶ. ἢ καὶ ἄλλως· τέτταρες εἰσὶν αἱ ἀρεταὶ καὶ ἀνδρεία, φρόνησις, σωφροσύνη, καὶ δικαιοσύνη· ἀνὰ δὲ καὶ τὸ κάλλος, καὶ τὸ τάχος, καὶ τὸ εὐελπίδες, καὶ ἕτερα μυρία τοιαῦτα ἀρετὰς ἐκάλουν οἱ παλαιοί. τούτων δέ τινα σφίσιν τοῖς πλουσίοις. τοῖς δ' πονηροῖς, κἂν ὦσιν, ὅμως ἡ ἐνδεια ταῦτα συγκρύπτει, ὥσπερ τις μυθολογουμένη κυνέα τὸ ἀΐδος.

Δαίμονι δ' οἷος ἔπαδας· τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
Εἴ κεν ἀτ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
Εἰς ἔργον τρέψας, μελέτας βίου ὡς σε κελεύω.
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει.
Αἰδὼς, ἥτ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησι.
Αἰδὼς τοι πενίῃ μὲν ἐπέσσυται, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβῳ.
Χρήματα δ' οὐκ ἁρπακτά, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἕληται,
Ἢ ὅγ' ὑπὸ γλώσσης λίπαρὸς γένηται, (οἷα τε πολλὰ
Γίνεται,) εὖτ' ἂν δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ
Ἀνθρώπων, αἰδὼ δέ τ' ἀναιδείῃ καταπαύσῃ)
Ῥηϊτὰ μὲν μαύρωσι θεοὶ, μινύθουσι δὲ οἶκοι
Ἀνέρι τῷ, παύροις δέ τ' ὀπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ.
Ἴσον δ' ὅς τ' ἱκέτην ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξῃ·
Ὅς τε κασιγνήτοιο ἐὸν ἐς λέκτρον βαίνοι,
Κρυπταδίης δμῳῆς ἀλόχῳ, τῷ δαναίεια ῥέζων·
Ὅς τέ τοι ἀφραδίῃς ἀλιξαίνῃ ὀρφανὰ τέκνα·
Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ὀπὶ γήραος οὐδῷ
Νείκεσι, χαλεποῖσι καταπτύρῃσι τὸ ἔπεσσι.
Τῷ δή τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔργων αὖτ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.

Deo autem similis fueris. Laborare melius:
Si quidem ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus conuertens, victus curam habeas, vt te iubeo.
Pudor autem non bonus indigentem virum tenet.
Pudor qui viros valde & lædit & iuuat.
Pudor quidem ad paupertatem, audacia vero ad diuitias.
Opes vero non raptæ, diuinitus datæ, multo meliores.
Si quis enim & manibus per vim magnas opes traxerit,
Aut lingua spoliarit (qualia multa
Fiunt, quam primum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem vero impudentia expulerit)
Facile & illum obscurant dii, minuuntur vero familiæ
Viro illi: exiguum vero ad tempus diuitiæ adsunt.
Par est delictum, si quis & supplicem & hospitem malo afficiat:
Quique fratris sui cubilia ascenderit,
Secreti causa lecti vxoris, scelerata patrans:
Quique mala cuiuspiam fraude, deceperit orphanos liberos:
Quique parentem senem misero in senectæ limine
Probris affecerit, grauibus incessens verbis:
Hunc certe Iupiter irascitur, ad extremum vero
Pro operibus iniquis grauem exhibet talionem.

Ἀλλὰ

Ἀλλὰ σὺ τῷ μὲν πάμπαν ἀεργὸ αἰσίφρονα θυμὸν,
Καδδυνάμιν δ' ἔρδειν ἱερὰ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, ὅπι δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν·
Ἄλλοτε δὴ σπονδῇσι θυέσσί τε ἱλάσκεσθαι,
Ἠμὲν ὅτ' ἂν δύνῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ·
Ὥς κέ τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν·
Ὄφρ' ἄλλων ὠνῇ κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
Τὸν φίλεον' ὅπι δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
Τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγγύθι ναίει.
Εἰ γάρ τοι κἠν χερσὶν ἐγχώριον ἄλλο γένηται,
Γείτονες ἄζωστοι ἔασιν, ζώσανται δὲ πρόποι.
Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
Ἔμμορέ τοι τιμῆς ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ.
Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.

Verum tu quidem ab his omnino cohibe ſtultum animum.
Pro viribus autem ſacra facito immortalibus diis
Caſte & pure, ſplendidaque crura adurito.
Interdum certe libaminibus atq. hoſtiis placa,
Et quū lo cubitum ieris, & quando lux ſacra venerit:
Vt beneuolum erga te cor atque animum habeant,
Vt aliorū emas ſortem, non tuam alius.
Amicum ad conuiuium vocato, inimicum vero ſinito.
Eum vero potiſſimum vocato, quicunque te prope habitat.
Si enim tibi & negotium aliquod domeſticum accidat,
Vicini diſcincti accurrunt: cinguntur autem cognati.
Noxa tam magna eſt malus vicinus, quantū bonus cōmodum,
Sortitus eſt præmium, quicunq. ſortitus eſt vicinum bonum.
Neque ſane bos interierit, niſi vicinus malus ſit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Δαίμονι δ' οἷος ἔπεσθε.] τῇ δαίμονί σου δόσει, τῇ τύχῃ δηλονότι καὶ τῇ ταξὶ οἷος ἄρα σοι ἥκει ὑπάρχειν. τὸ ἐργάζεσθαι μενοῖν.] αὐτὶ τοῦ καλόν. μελετᾶς βίᾳ.] αὐτὶ τοῦ, ἐὰν φορτίδα ἔχῃς καὶ μελέτῃ τὴν πρὸς ζωάρκειαν, καὶ δὲ βιαίνῳ σε ποιεῖν, δηλονότι. τρέψας τὸν αἰσίφρονα θυμόν.] ἤγουν τῷ ἐπιμένῳ σου ψυχῷ εἰς ἔργον ἀπὸ τὴν ἀλλοτρίων κτημάτων τετίσθαι ἐὰν ἔτως ἐργάζῃ ὥστε μὴ ζημιῶν τινα.

Αἰδὼς δ' ἐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει.] αἰδὼς μὲ ἄγει καὶ αἰδῶ ἔχω, καὶ αἰδοῦμαι πάντοτε. ὥστε τὸ ἐκ ἀγαθὴ αἰδὼς ἄγει τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεῆ, πρωτὸν ἂν εἴη τῷ ἐκ ἀγαθῷ αἰδῶ ἔχει ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ, καὶ τοῦτο πάλιν πρωτὸν τῷ ἐνδεὴς ἀνὴρ ἐκ καλῶς αἰδεῖσθαι. ἐπεὶ δ' ἂν διὰ τούτων ἔπω καθαρῶς ἡ ἔννοια δηλοῦται, ποιεῖ δὲ τῷ ζυγῷ ἐν ἀμφοῖν τὸ ἐ καλῶς, καὶ τὸ ἐκ ἀγαθὴ, σκεπτέον τὸν λόγον χωρὶς τοῦτον ὅπι τὴν δεκαπλάσιον μείζονα εὐφεσίαν. καὶ ἔχει ἔτως· ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ ἐκ ἔχῃ αἰδῶ, ἀντὶ τοῦ ἐκ ὀφείλει ἔχειν αἰδῶ καὶ ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ ἐκ αἰδεῖται, αὐτὶ τοῦ ἐκ ὀφείλει αἰδεῖσθαι· εἶτα προσληπτέον καὶ ταῦτα καὶ δῆλον πάντως ἄνθρωπος γίνεται, ὅπι καθοδηγὸς ὁ λόγος γίνεται ἔχων ἔτως ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ ἐκ ὀφείλει ἔχειν αἰδῶ ὅπι τὰ ἔργα δηλονότι, ἀφ' ὧν βίον ἑαυτῷ πείσεται. ταῦτα γὰρ ἀπὸ τῶν προτέρων λόγων ζωυπακούεται· εἰ δὲ ἔχῃ, ἐκ ἀγαθὸν αὐτὸν ἔχῃ. καὶ ὁ ἐνδεὴς ἀνὴρ ἐκ ὀφείλει αἰδεῖσθαι τὸν ὅπι τὰ ἔργα αἰδῶ δηλονότι· εἰ δὲ αἰδεῖται, ἐ καλῶς τοῦτο ποιεῖ. αἰδὼς, κτλ. ἐπαναλήψιν, ἥτις μέγα σθένει καὶ μεγάλως βλάπτει τοὺς ἄνδρας, ἐ σύνηθες καὶ ὠφελεῖ.

Αἰδὼς τι κακὸς ἀνολβίη.] ἡ αἰδὼς ἡ ὅπι τὰ ἔργα δηλονότι βλάπτει τὴν ἀνολβίαν, ἤγουν τὴν πτωχείαν καὶ ὑστέρειαν· τὸ δὲ θάρσος δὲ τὸ ἀντικείμενον ταύτῃ τῇ αἰδοῖ, ἤγουν τὸ μὴ ἐπαισχύνεσθαι τὰ ἔργα δι' ὧν προξενήσει τις ἑαυτῷ δύπιέαν, βλάπτει τὸν ὄλβον, ἤγουν τὸν πλοῦτον, εἶτα μεταβαίνει εἰς ἕτερον βλάβος καὶ φησιν, Χρήματα δ' ἐκ ἁρπακτά.] τὰ χρήματα ἢ τὰ ἐκ ἁρπακτὰ, ἤγουν τὰ ἐκ ὑπὸ πλεονεξίας, τὰ δεδοσθαι· ταῦτα δ' ἂν εἴη τὰ ὑπὸ τῶν ἔργων, καταπολὺ ἀμείνω τῶν ὑπὸ πλεονεξίας δηλονότι. Εἰ γάρ πε καὶ χερσίν.] εἰ γὰρ καὶ ἰσχύι τῶν χειρῶν αὐτῶν μέγαν πλοῦτον ἀθροίζῃ, ἢ ἔστ' ὑπὸ τῆς ἐνεργείας τῆς γνώσεως ψαλδεκάρπων δηλονότι, ἢ ἐμπορικῶν, ἢ ἄλλα ὁτιζοῦν, λείπεται. τουτέστιν ὑποστρέψει, ὑπὸ μεταφορᾶς τῶν πλεμόνων τῶν τὰς πλοίας ἐκ ὄντων, ὅπια πολλὰ εἰώθε γίνεσθαι· ὅπινικὰ αὐτὸ κέρδος ἐξεύρη τὸν νοῦν τῶν ἀν-

ἀνθρώπων. τὴν αἰδῶ ἢ ἡ αἰσχύνη καταπάζῃ, ἤτοι κατέπτη ἑαυτῆς ποιῇ, ἀποκρύπτῃ. καταβάλλῃ· ῥᾳδίως δὴ αὐτὸν μαυρῶσιν, ἤτοι ἀφανίζωσιν οἱ θεοί. ἄλλως καὶ ταῦτα ἀρξάμενος ἄλλως ἀποδίδωσι. ζωννῦσι δ' (ὡς εἴρηται) τὸ πιθανὸν καὶ τῷ πιθῷ λόγῳ. μυθῶσι δὲ.] ἤτοι σμικρὸν· φθεῖρον· οἰκοῖκοι τῶν ἀνδρῶν τύτων· ἐπ' ὀλίγον δ' χρόνον ὁ πλοῦτος ἀκολυθεῖ.

κακὸν ἄρξει.] ῥέζω ἐνεστὼς, ῥέξω μέλλων, ἀφ' οὗ κτ μετάθεσιν ἔρξω. Γ' σον δ' ὅσθ' ἑκάτερον.] ὅμοιον δ' ἁμαρτάνει καὶ ὅσπερ ἑκάτερον κακὸν ποιεῖ, καὶ ὅσπερ ξένον, (τὸν ἐναντίον τῷ ἀσφῶ λέγει, ἢ τὸν φίλον) καὶ ὅσπερ εἰς τὸν στρωμνὸν ἀναβαίνει τὸν ἐν ἅδου ῥον, ἤτοι τὸν ἑαυτῦ, ἔνεκα κρυφίᾳ δίκης τῆς ἀλόχυ, τετύφθαι δὲ τῷ λάθρᾳ ζωνυνάζεσθαι τῇ γυναικὶ τὸν ἀδελφόν.

παρκαίεσι ῥέζων.] ἤτοι ἀφροσύνῃ καὶ ἀνάρμοστα ποιῶν, καὶ ὅσπερ δι' ἀφροσύνην εἰς ὄρφανα τέκνα πρὸς ἁμαρτάνει, καὶ ὅστις πατέρα γέροντα ὀδὴ τῷ κακῷ γήρᾳ ὄντι νεικείει, ἤτοι φιλονεικεῖ, χαλεποῖς λόγοις λυπῶν αὐτὸν. τύτῳ δὲ τῷ τοιῦτό τι ἐργασαμένῳ ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἀγαθός, ἤτοι νεμεσᾷ, ἀγανακτεῖ. ἀεὶ δ' τὸν θάνατον αὐτῦ αὐτὶ τῆς ἀδίκων ἔργων χαλεπὴν αὐτὰ πόδοσιν ἐπέθηκεν, αὐτὶ τ ὅδε τιθέμενον.

ἀλλὰ ζῦ.] τύτων μὲν παντελῶς ἄπεχε τὸν ζῶν ψυχὴν τὸν ἐπιρμένον. ἀφ' ὧν δὲ δύνασαι, θέλε θύειν ἱερεῖα τοῖς ἀθανάτοις θεοῖς, ἤτοι θυσίας διὰ ζῴων ποιεῖν ἁγνῶς, ἤτοι ἔξω ἀσελγείας καὶ ἀδικίας, καὶ ἐμπαθείας, καὶ τῶν τοιύτων. καὶ καθαρῶς.] τετέσι ζῶν νεοπλυνεῖ ἐσθῆτι, καὶ ὀργάνοις καθαροῖς. σπλάγχνα δὲ ἁγλαὰ μηρία.] τετέσι τὰ ὀστᾶ τῶν μηρῶν, ἃ διὰ τὸ λαμπρὸν ἁγλαὰ λέγει. ἄλλοτε δὲ διὰ σπονδῶν καὶ θυσιῶν, ἤγουν ἀπαρχῶν, φασὶν ὁλοτόνοτι, ἢ τοιύτων τινῶν, ἃ αἱ ὧραι δωρῦνται· θέλε ἐξιλεμενίζεσθαι αὐτὸς ὁλοτόνοτι τὸς θεύς· καὶ ὅπ εἰς ὕπνον τρέπῃ, τετέσι νυκτὸς ὑπνώσης, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ, ἤτοι καὶ ἀρχομένης ἡμέρας, ὡς ἂν σοι ἔχωσιν διμενῆ τὴν καρδίαν καὶ φρένα λογισμὸν, ἵνα ἄλλων ἀνθρώπων κληρονομίαν σὺ ὠνῇ, ἀ τὸν σὸν ἄλλον. Τὸν φιλέοντ' ὀδὴ δαῖτα καλῶν.] τὸν φιλοῦντα θέλε καλῶν ὀδὴ ἑστιᾶσαι, τὸν δ' ἐχθρὸν ὄντα, φιλίαν δ' ὑποκεκρυμένον ἐᾶσαι. πάλιν ἀπὸ τῆς ὄντως φίλων τύτων μάλιστα θέλε καλεῖν, ὅς τις πλησίον οἰκεῖ. ἢ πλησίον γὰρ ἀγαθὸς γείτων, ὅτε καὶ ἐγγὺς ἐὼν ἡ ἀρωγὴ ἐγγύθεν ἐστὶ, καὶ ἀπὸ μακρόθεν ἀμείνων ἐστὶν ἀδελφὸς, εἰ μὴ ἄρα καὶ ἐγγὺς ὢν ἀδελφὸς ἐστὶν ἀγαθὸς γείτων. οὐδὲ γὰρ ἀδελφὸς ὢν ἐγγὺς ἀρωγὸς ἐστὶν ἀγαθός. ἐγγὺς δὲ ὢν ἀδελφὸς ἀμείνων ἐστὶ γείτονος ἀγαθοῦ

τὸ βλάψαι σημαίνει. τὸν οὖν μετέωρον θυμὸν τὸν βεβλαμμένον ἀξιοῖ πρέπειν ὑπὸ τῆς ὑποβλέπειν εἰς τὰ ἀλλότρια κτήματα, εἰς τὸ ἐργάζεσθαι καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμελεῖσθαι τοῦ βίου. βίος δέ ἐστιν, ἡ τῆς ἀναγκαίων εὐπορίσεως, ἀφ' ἧς ὑπάρχει τὸ βιῶναι καὶ ζῆν. Αἰδὼς δ' ἐκ ἀγαθή.] καὶ τοῦτον καὶ τὸν ἑξῆς στίχον παρεμβεβλῆσθαι φησὶν ὁ Ὅμηρος, καὶ Πλούταρχος ἔφη. δηλοῖ δ' ὅμως δι' αὐτῶν, ὅτι ἡ χρὴ αἰδεῖσθαι μετιέναι τὸ ἔργον, ἀφ' οὗ βίον συλλέξεις· ἡ γὰρ χρεία κρείττων τῆς αἰδοῦς. καὶ ἐκ αὖ εἴη ἡ αἰδὼς ἀγαθόν, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ βλαβερόν· ἧττον γὰρ μέσον δεῖ καιρῷ σεσωσμένον. ἄλλως. ὅτι ὁ ἐνδεὴς ἐκ ὀφείλει αἰδεῖσθαι· ἡ γὰρ πενία ἐκ ἀγαθὴ αἰδοῦς ἀγαθή.

Αἰδὼς τοι σὺν ἀνόλβῳ.] διὰ τοῦ αἰδοῦς τοῦτου, ἀνόλβος ἔσῃ καὶ ἄπορος, αἰχμωμένῳ ἐργάζεσθαι. διὰ γὰρ τὸ θάρσος, τὸ αἰτιώμενον ταύτην τὴν αἰδοῦ, ὄλβος σοι φεύσεται καὶ δύναμις. τὸ γὰρ θάρσος δεῖ τὸ μὴ ἐπαισχύνεσθαι τὰ ἔργα δι' ἃ σεσῳσμένοι σαυτοῦ πλέα δύναμις. ἄλλως. ἡ αἰδὼς καλὴ τῷ μὴ ἔχοντι, τῷ δὲ πλησίον κακὸν τὸ θάρσος. ἡ αἰδὼς ζωώσει τὴν πενίαν, τὸ αἰσχύνεσθαι ἐργάζεσθαι· τὸ δὲ θράσος τὰς ἐργασίας, θάρσος ζωώσει τῷ πλούτῳ. ἡ αἰδὼς ζωώσει τὴν πενίαν· πενία γὰρ ἐκ ὑφαντὴ ἀπίλλυσι· θάρσος ἔπεται τῷ πλούτῳ· ὁ γὰρ πλοῦτος θάρσος τίκτει. Εἰ γάρ τις καὶ χεῖρας.] δύο γυναῖκας διαφορὰς ἔφη διδόναι τῆς ἀμφισβητήσεως ἐν τούτοις. τὴν μὲν δι' ἔργων, τὴν δὲ διὰ λόγων. ἡ γὰρ βιαζόμενοι πρὸς ἀδικίαν πειρατικῶς, ἢ ἀπατῶντες διὰ τῆς γλώσσης, οἷα δὴ πολλαὶ εἰώθασι γίνεσθαι διά τι κέρδος ἀπατηθείς εἰς ἀγαθὸν, ἢ ἔργοις ἢ λόγοις τινῶν μετιόντων ἐκεῖνο τὸ κέρδος. πάντες μὲν οὖν φανερῶς ἢ ἀφανῶς τὰ ἀλλότρια ζητιεζόμενοι, τὴν διὰ τῆς χειρῶν βίαν δείκνυσιν. τὸ γὰρ ἀκέραιον πᾶν, βίαιον ἔστιν· ὅστις καὶ ὁ κλέψας, βιαίως ἐποίησε. διότι οὐδεὶς αὐτὸν ἐκὼν τοῦτο πάσχει· πάντες δὲ οἱ ψευδόμενοι καὶ ἀπορκοῦντες, ἢ παραλογιζόμενοι, διὰ τῆς καὶ τὴν γλῶσσαν ἀπάτης τοῦτο δρῶσι. Γεγραπται καινὰ δύο· ἡ βία, καὶ τὸ ψεῦδος· καὶ ἡ μὲν βία τῆς χειρῶν καὶ τῆς ἔργων, τὸ δὲ ψεῦδος τῆς λόγων. διαιρεῖται δὲ ἡ μὲν βία, εἰς πειρατείαν, ἁρπαγὴν, κλοπὴν· τὸ δὲ ψεῦδος, εἰς συκοφαντίαν καὶ ἀπορίαν. Εἰ γάρ τις καὶ χερσί.] καὶ γάρ τις τῷ δυνάμει τῆς χειρῶν ἁρπάξας, ἢ φθάσαμενος, ἢ ἀπορήσας κτήσεταί τι, τῇ φιλαργυρίᾳ τὸν νοῦν τυφλωθείς, αὐτός τε καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ φθείρεται, καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνον ἔσται ὁ πλοῦτος αὐτοῦ. ἀναιδείᾳ καταπάζῃ.] τοῦτο ζωωχὲς τῆς διανοίας ἐστὶν, εἴπερ ἡ βιαίως ἀλλότριον πλοῦτον ἀφέληται, ἢ ἀπατήσας, οἷα συμβαίνει τισὶ διὰ τὸ κέρδος δὴ ταῦτα ὁρμῶσι τὰ ἔργα, ἢ δὴ λόγοις τοιούτοις. εἶπε οὖν ὅτι περὶ ἕτερόν τι καὶ τὸν αἰδῶ ἡ ἀναίδεια νικήσει· τοῦτο γὰρ τὸ, καταπάζειν, τὸν τοιοῦτον πάντες οἱ θεοὶ ἀμαυρῶσιν, ὅθεν δηλοῖ τὸ, ἀφανίζοντες αὐτοῦ τὸν ζωὸν καὶ τὸν οἶκον ἐλαττοῦντες πρωείαν ἐπάγουσι τῆς ἀπὸ τῆς ἀλλοτρίων εὐπορείας, καὶ ἐπ' ὀλίγον ὁ πιστὸς γενόμενος πλούσιος, ἀπόλλυσι τὸν εὐεσίαν, διὰ τὸν ἀπὸ ἀδίκων ἔργων ἢ λόγων εὐπορίαν. Ἡ αἰδὼς ἔπεσθον ἔσα καὶ παραδοκιμασθεῖσα τὸν ἀναίδειαν ἔχει ἔμπροσθεν ὡς νικήσασα, καὶ ἀπολυθεῖ κατόπιν αὐτῆς. Ἴσον δ' ὄσθ' ἑκάτερον.] διὰ τούτων καὶ τῆς ἑξῆς εἰρημένων στίχων ὀκτὼ, τῆς εἰρημένοις ἀμβλήμασιν οἷς ἔφατο δίκην ἀκολουθεῖν θεὸς τῆς θεῶν, ἄλλα ζωαριθμεῖ δι' ἔργων ἀμβλήματα, ὑπὸ ἀνοσίου γινόμενα ζωῆς. ταῦτα δὲ ὅτιν ἱκέτην πειθεῖν, εἰς ξένους καλυργεῖν, ἀδελφὸν διαφθείρειν ἄνδρα, ἀμβλίνειν θεοὺς ὀρφανὸς, ὑβρίζειν εἰς γονέας γέροντας. παντὶ γὰρ τῷ τοιούτῳ φησὶν ὁ Ζεὺς ἀγαίεσθαι, τυτθὸν μέμφεται καὶ τιμωρίαν ἐπάγει. διαφερόντως δὲ τοῦ Διὸς ἐμεμνήσατο; ἐπειδὴ πάσας εἰς τὸν θεὸν τοῦτον ἀνήγαγον τὰς τοιαύτας θεοσπρεπείας, ἱκέσιον καλοῦντες ὡς ἔφορον τῆς ἱκετῶν, καὶ ξένιον ὡς τῆς ξένων φυτάλιον, ὁμόγνιον ὡς τῆς συγγενῶν μάλιστα φύλακα, καὶ τῆς θεοὺς τοὺς ὁμογνίους καθικόντων. ὅτου γὰρ καὶ τῆς ἐν ὀρφανίᾳ ζώντων, αὐτὸν ἔλεγον καθυβρίζειν, πατέρα νομίζοντες πάντων, καὶ ὧν ἐκ εἰσὶν ἄνθρωποι πατέρες, καὶ βοηθὸν τῆς ἀδικουμένων πατέρων ὑπὸ τῆς παίδων. ἀγάλματα γάρ εἰσιν οἱ πατέρες, τοῦ πάντων παγχρὸς τοῦ Διὸς· οἱ δὲ εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ὑβριστεῖς, εἰς αὐτοὺς ἀναφέρουσι τοὺς θεούς, ὧν τὰ ἀγάλματα, τὴν ὑβριστείαν, ὥς τι εἰκότως ἔφη τὸν Δία, καὶ νεμεσᾶν τούτοις καὶ πᾶσιν ὁμοῦ τοῖς ἀδίκων ἔργων ἄφ' ὁτιοῦν ἁμαρτάνουσι, χαλεπὸν ὑποδύεσθαι ὄντισιν. αὕτη γὰρ ἡ αἰμοιβὴ τῶν ἀδικημάτων τιμωρία τοῖς ἴσα τῆς ἀδικίας ἀκόλουθος.

Καὶ δίκην

Καὶ δύναμιν δ' ἔρδειν.] τὸ μὲν θύειν, ὅπερ εἰώθασιν οἱ νεώτεροι λέγειν ἔρδειν, ὠνόμαζον οἱ παλαιοὶ ἐ ῥέζειν. τὸ δ' ἀπάρχεσθαι τῶν παρόντων, διὰ τὸ θύειν ἐδύλων, καὶ δυνάμεις τὰς ἀπαρχὰς οἰκά κν. ὅθ' ἐν πυρὶ βάλλε δυνάμεις φησὶν Ὅμηρος. ἀμφοτέρων δὲ ὁ Ἡσίοδος κελεύει λιπαρῶς ἀντέχεσθαι, καὶ δύναμιν τε ἱερὰ ῥέζοντας, ἀφ' ὧν εὐπορεῖν ἀγαθῶν καὶ καθαρῶς, καὶ σπονδαῖς ἱλασκομένους τοὺς θεοὺς ἀρχομένης ἡμέρας· τοῦτο γὰρ τὸ, ὅτ' ἂν φάος ἱερὸν ἔλθῃ, καὶ εἰς ὕπνον τρεπομένους, νυκτὸς ἐπίσης. τὸ μὲν οὖν καὶ δύναμιν ἔρδειν ἀφαιρεῖται τὴν ὁλοτέλειαν ὑπὸ τῆ προφάσει τῆς εὐσεβείας ὑδυπάθειαν εἰσάγοντος, καλῶς ὑπὸ Λάκωνος εἰπόντος, ὃς ἐρωτηθεὶς διὰ τί οὐ θύουσιν ἔφη, ὅτι ἵνα τὸν ἀεὶ θύωσιν. ὅτω γὰρ καὶ Νόμος ἡμῶν μαίοις, ὡς Λυκοῦργος Λακεδαιμονίοις προστάξει, ἀπὸ τῶν ἐντελεστάτων θύειν. τὴν γὰρ μὴ καρβάνην τιμὴν θεοσέβειαν ἐν τῇ θεραπεία τῶν θεῶν προπεπόνεστον ἔστι πυρὸς λέλυμα, πᾶς εἰς αὐτὸ μόνον βλέπουσι τὸ ὅσιον. τὸ δ' ἁγνείαν καὶ καθαρότητα μάλιστα προηγεῖσθαι δεῖ σπουδάζειν τοῖς ἱερουργεῖν μέλλουσι, τιμὴ μὲν ἐν αὐτῇ τῇ ζωῇ. τοιοῦτοι δέ ἐστιν, ὅστις ἀν ἐξ ἅπαντος ἀτελείας, πάσης ἀδικίας, πάσης ἐμπαθείας. ταύτῃ γὰρ ἂν εἰκότως κυρίως ἁγνεύοι, καὶ ὡς ταύτῃ, τὸ ἀποχῆν τῶν βρωτῶν καὶ τῶν ποτῶν καὶ τὰ πάθεα ἔστι. καὶ γὰρ ἄλλα ἀλλοῖς ἐστίν, ὧν ὁ μεταχειρίζων εἰργεται τῶν νομίμων θυσιῶν. τιμὴ δ' ἐν τοῖς ὀργάνοις πᾶσι καὶ τοῖς ἱερεῖοις τοῖς, ἐν οἷς δεῖ θύειν καὶ τοῖς περὶ τὸ ζῶμα καὶ μίτρη κόσμοις. μολῦναι γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις περιόντας οἷς θύουσιν, ἀκαθάρτοις χρῆσθαι τισὶν, ἢ ἐν τοῖς μεμολυσμένοις οἴκοις τοῦτο φαίνοντας, ἢ μοῖραν τοῦ ἱερῶ προσάγοντας ἔκ τινος μεμιασμένης ἐνδείας, ἢ ἐσθῆτα φέροντας ἀκάθαρτον. ἄτοπα καὶ τῷ παντὶ καθαίρονται περὶ μέλλοντα χρῆσθαι μὴ ὀξ ἀκαθάρτοις οἰκίας ληφθέντα. τὸ αὖ ἱλάσκεσθαι τοὺς θεοὺς ταῖς ἀσπονδαλίπτοις σπονδαῖς, καὶ τοῖς μὴ τέκνων θύουσιν, ἀρχομένης ἡμέρας ἢ νυκτὸς, οὐ χαυσοῖς, ἢ ἄλλοις τοιούτοις ἐπιδείκνυσθαι. καὶ ὅτι χρὴ ταῖς τοιαύταις ἀπαρχαῖς, ἢ δωρείσοις ἀπάρχεσθαι τῶν προσόδων ἁπάντων. διὰ τῆς ζωοτροφίας τηρεῖται αὐτῶν τὸ φῦλον ἡμᾶς ἐυμενές· ἡ γὰρ ἱλέωσις ἐκ ἐκείνοις προστίθησιν ἃ μὴ εἶχον, ἀλλ' ἡμᾶς βεβαιοτέρους ποιήσει περὶ τὸ παύσασθαι ἁπάντων ἀεὶ τόπων οἷοί περ εἰσὶ μετέχειν ἀκωλύτως· καὶ τοῦτο δηλοῖ τὸ ἐυμενεῖς, τὸ μὲν εἶναι ἡμῖν τὸ εὖ ἀεὶ ποιεῖν παρὰ τῶν θεῶν, καὶ ὡς ἐκείνοι διαμένουσιν ἀεὶ ὅμοιοι ὄντες.

Τὸν φιλέοντ' ὀπὶ δαῖτα.] ταῦτα καὶ τὰ ἑπόμενα τούτοις περὶ τῶν περὶ τοὺς φίλους καὶ γονέας καθηκόντων ἔχει τιμὴ παραίνεσιν· οὐκ ὀντα ἀθηκα ὡς τισὶν ἔδοξεν, ἀλλ' εἰς εὐχρὲς ἦθος καὶ δόξιον προσάγοντα τὸν παθόμενον, ἐ γὰρ δεῖ τὰ αὐτὰ φίλοις καὶ ἐχθροῖς ἀποδιδόναι, ἐδ' ὁμοίως ἑκατέρους ὁμοπαθεῖς παιδεῦσαι καὶ ὁμοπαθεῖς, ἡμερίους καὶ πρᾴους μᾶλλον ἢ τὸ ἐσίας καὶ πάντων τῶν τιμῆ ζῶντι ἀφωρισμένων. θύειν μὲν οὖν καὶ ἡμῖν νόμος τοῖς τῆς ζωῆς ἅψασθαι· δεῖ οὖν μὴ τοὺς ἐχθροὺς ἄγειν ὀπὶ δαῖτα φιλίαν μὴ ὑποκρινομένους, ἀλλὰ τοὺς ὄντως φίλους, οἷς καὶ κοινωνεῖν ὅσιον, ὡς τῆς ἄλλης φιλίας πάντων καὶ ἀλλῶν καὶ ἀποδῶν καὶ ἐσίας θεῶν καὶ φιλοφροσύνης. καὶ γὰρ εἰ ὡς ἔπυχε καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἑστιῶμεν, τί ποιήσομεν ἐκείνων ἡμᾶς ἐν μέρει μιμουμένων ὅπερ τὰ ὅμοια; μὴ ὑποκρίνοντες γὰρ ἀδικήσομεν τοὺς ὑποκρινομένους, ὑποκρίνοντες δὲ προσιόμεθα ἑαυτοὺς ἀνδράσιν ἀπεχθῶς διακειμένοις. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν φίλων καὶ ἐχθρῶν τῆς ζωοτροφίας. τὸν δ' γείτονα τὸν μὲν γείτονα αἱρετώτερον εἰς τοιαύτην ὠνεῖσθαι κοινωνίαν. δῆλον μὲν ἔν ὅτι λέγει τῆς φιλίας χωρὶς ὅσης, ἀ γὰρ ἐκ τὸν μὴ φίλον, γείτονα δὲ, τὸ αὐτὸ τοῦτο ὠφελεῖ μᾶλλον τὸ φίλον πωλεῖσθαι ζωίστου, προειπὼν τὸν φιλέοντα ὀπὶ δαῖτα καλεῖν. τότε δ' ὄντα φανερὸν, πῶς ἐκ ἔυλογον πλέον τοῖς γείτοσι νέμειν, ἢ τότε μὲ παρῆναι, τὸν δὲ μὴ γείτονας ἐυφραίνειν δ' φιλοτησίαις. ἐδὲ γὰρ τὰς γειτονίας ἴσους οἴεσθαι δεῖ μίτρην ἡμῖν ὑπονέμειν τοιῶν ἢ τοιῶν αἰθ' ὁπόσων δεῖσθαι. ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰς τάξιν εἰμαρμένης φέρειν ἐχθρὸν καὶ φιλικὸν καὶ περὶ ταύτων ἀφορμὰς μὲν ἐχθρῶν; φέρουσι γάρ τινα καὶ ὁ γείτων ἡμῖν ζώνικός ὅτι καὶ ὁμοφόριος. Εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχείσιον.] ταῦτα τιμὴ τῶν γειτόνων εἰς τὸ βοηθεῖν ἡμῖν ἐν ταῖς χρείαις παρόμοιαν παίσασιν, ἀζήτητον ἐκ ἐχόντων καὶ μονονοχὶ ἡμῶν μὴ δεομένων φθεμένους ζωσαμένους ἐξ θεῶν. ἀλλ' ἅμα πᾶσαι σπουδάζειν τῆς χρείας, παρ' ἑαυτῶν συμμαχίαν ἕτοιμον παρεχόντων. τῶν συγχωρεῖν ἐπιτηδείων ἐκ ἐλέσθαι, τὸν ἐξ

ὄπιζα.

δημαμίας ζωυγθέντας λέγων, ὅτω λυομένων ἢ ζώσαδε ἢ στέλαδε τοιῶνδε ἢ ἑτοσὶ σεσοφθῆν ἔπαθεν, ἐναμαιώσιν ἡμῖν λυομένους. τὸ μὲν ἐγχώριον χρῆμα δηλοῖ τὴν χρείαν τὴν συμπίπτουσαν πᾶσι τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ δήμῳ κατοικοῦσι· καὶ μᾶς γὰρ ἐκάλεν τὰς δήμους, ἢ ἀπὸ τ̃ χωρέοντα ἀ φελέσθαι ταῖς οἰκήσιν, ἀ ἐρκεῖς αὐτὰς ποιοῦντες, ἢ κτ. τὴν τῶ διατρίβοντο ἕξω τῆ οἰκήσιν ἕνεκα τ̃ ἔργων, διὰ τὸ κοιμᾶσθαι καὶ ἀναπαύεσθαι, καὶ τὰς οἰκήσεις ποιεῖσθαι· διὰ τὰ συνήματα τ̃ οἰκήσιν, καὶ μᾶς ὠνόμαζον. τὸ δ ἐζῶσθαι, διώρυξ μὲν δηλοῖ τὸ ἄορτον καὶ ὠπλισμένον· καὶ γὰρ Ὅμηρος τὸ ὁπλίζεσθαι, ζώννυσθαι φησίν. —ζώννυς ἄνωθεν Ἀργείους· ἢ τὸ μὰ τ̃ ζώνης δηλοῖ, ὡς ὅτι ἔργον ἐξιόντας, * λυόμενον τῶ μὴ ἐμποδίζειν τὸν χιτῶνα χωρὶς ζώνης σεσυγχυμένον εἰς τὸ ἔργον, ἀλλὰ τὴν προθυμίαν φθάσαι τὸν ἐν τ̃τῳ λογισμόν· ὥσπερ τὸ ζώσασθαι, τὸ διὰ τὴν εἰρημένην τ̃ης ζώνης φύσιν ἀναλοῦν ἐδαφεῖν τῷ πρὸς τὴν ἡδονὴν χρείαν ἀφοφαλίστως παῤῥησίᾳ. Πῦμα κακὸς γείτων.] παῖδα καὶ διὰ τ̃ης ἰσοτίας ὁ Πλούταρχος ὀνομάσατο· καὶ γὰρ Αἰτωλὸς καὶ Ἀκαρνᾶνας Ἕλληνας ὄντας καὶ γείτονας ἐπιξένωσιν διὰ πλεονεξίαν ἀλλήλοις καὶ Καρχηδονίους καὶ Βυζαντίους διὰ ἔμφυτον δυσμένειαν ὠδὶ σκάλμοι δεσμεχθέντας ἐν τῷ Βοσπόρῳ ναυμαχήσαντας, καὶ ὅτι τ̃ ἰδιωτικῶν γειτνιάσεων πολλὰ μὲν ἀγαθὰ συμβαίνειν. διὰ ταῦτας, ὡς ὅτι Φλάκκος καὶ Κάτων, πολλὰ δ τὰ ἐναντία. τὰς γὰρ γειτνιάσεις, ἀφορμὰς προξενεῖν ἐνίοτε πολλῶν ἐπιρειῶν, αὐτὸς μὲν οὖν τὸν βοῦν εἰς παράδειγμα παρέλαβε. δεῖ δ ἐκτείνειν ὅτι τὰ ῥήματα τὸν λόγον, ὡς ἐκ ἂν ἔδλον ἀπόλοιτο διὰ τὸν γείτονα· ἐφ ἃ καὶ οἱ παλαιοὶ νόμοι βλέποντες, ἐδίκαιωσαν τ̃ ἀπολλυμένων τὰς γείτονας* σωθηναγμάτων. βῦς ἀπόλοιτ'.] λέγει ὅτι Θεμιστοκλῆς χρεῖον παράσπον ἐπέλασε κερύπεδα, ὅτι ἀγαθὸν ἔχει γείτονα. ἕνεκα δ βῦς· ἐδέξαντο τὴν γυναῖκα ἀπὸ τ̃ ἀλφεσίβοια, ὅτι ἐδ' αὐ γαμὴ μοιχαθείη, ἐκ μὴ γείτων κακὸς εἴη. ἢ ἐ μόνον τὸν κτ. τὴν κώμην γείτονα, ἀλλὰ τὰ κτήνη τὰ ἐν τῇ ἀγροικίᾳ, ἢ πᾶν ὁτῦν κτῆμα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Δαίρεσι δ' οἷ ἔνδα.] τοῦτο τὸ χρῆμα, λύσις δὲ τ̃ ἀντιπίπτοντος· προτεθέμενος δὲ πρὸς ἐργασίαν ὁ Πέρσης ἴσως αὖ κώλυμα πενίαν καὶ ἀτυχίαν προὐβάλλετο· ὁ λύων Ἡσίοδός φησι, τῷ δαίμονι ἢ κ τ̃ τύχῃ οἷος ὑπάρχεις ἀτυχὴς ἢ δύτυχὴς, ἢ πένης ἢ πλούσιος, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον. ἐὰν γὰρ δὴ μελετᾷς καὶ φορτίζεις τὸ βίον ὡς κηδόμενος, τρέφεις τὸν ἀσιφρονα δυμὸν καὶ πεπτασμένον, εἰς τὸ ἔργον, ἀπὸ τ̃ ἀλλοτρίων κτημάτων καὶ κτεάνων, τυτέστιν ἀπὸ τ̃ ἁρπάζειν τὰ ἀλλότρια. Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθή.] ὁ μὲν σίχος τ̃ Ὁμήρου τῷ Ἡσιόδῳ ἐχρήσθη. ὁ δ νῦς ἔστος ἐστὶν· οὐκ ἀγαθὴ αἰδὼς τὸν πεχρεωμένον καὶ πενόμενον κομίζειν καὶ κατέχειν, τυτέστι πενόμενος οὐκ ὀφείλεις αἰδεῖσθαι πρὸς τὴν ἐργασίαν. Αἰδὼς, ἦτ' ἄνδρας.] τὸ χρῆμα ἐπαναλήψις καὶ ἐπαναδίπλωσις καλεῖται. λέγει δὴ τὴν αἰδῶ καὶ βλάπτειν, καὶ ὠφελεῖν τοὺς ἀνθρώπους· διπλῆν δὲ ἐν ταύτῃ φησίν. ὁ δ λέγει, ποιητόν ἐστιν, ὡς πλέον διὰ τὸ κατωτέρω σίχου φανερόν ἐστι. ἐὰν τις πενόμενος αἰδεῖται ἐργάζεσθαι, καὶ ἕτερόν τι ποιεῖν ἀγαθὸν, κατακλάπται. ἐὰν δ αἰδεῖται φράπειν αἰτηθέν, ὠφελεῖ· ὥσπερ καὶ ἐὰν αἰδεῖται κλέπτειν, ἢ πυθόμενον ἐὰν στρατιώτης. οὐκ αἰδεῖται λειποταχτεῖν· αὐτὴ γὰρ ἡ αἰδὼς ἀγαθή, φαύλη δ ἡ ἀποτέρα. αἰδὼς τοι πρὸς ἀνολβίαν, ὀλισθηρίζων δ ταῦτα καὶ δεινοὺς πῶς ἡ αἰδὼς σίνει καὶ ὀνίνησί, φησὶν· αἰδὼς ἔσθ' ὅτε, ἢ σίνασχέτω πρὸς ἀνολβίαν, θάρσος δ καὶ τόλμα πρὸς ὄλβον. τυτέστιν, αἰδοῦ ἀργὸς ὢν καὶ κινδυνεύων πυνθάνου· θρασὺς δ καὶ ἀναιδὴς ἴσο πρὸς τὸ πλυτῆσαι, ταῦτα τὰ πρὸς τοῦτο ζωτεινόντα ἐργαζόμενος. καὶ ὁ μὲν μισητὸς Ἀεισόξενος αἰσχύνης οἶδε καὶ αἰδοῦς διαφορὰν, αἰσχύλλει μὲν κλαυθμὸν, τὴν ἡμομένην ἀτιμίαν ἐπ' αἰσχροῖς, ὅθ τὸ μὴ τὴν κλοπὴν ἁλῶναι τινα, καὶ ληφθῆναι, καὶ δημοσίως τυφθῆναι. αἰδὼ δ τὴν δλάβειαν καὶ σεμνὴν ὑποσολλύν. ὁ δ Ἡσίοδος τῶν κρηπίδων αὐτὴν τὴν αἰδῶ εἰς δύο διήρηκεν, ὡς ἔφημεν, ὡς ὠφελοῦσαν, καὶ σίνουσαν· αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίην ἐγὼ μὲν γράφω μ̃ τοῦ ν, καθὰ καὶ ἐξηγησάμην· οἱ δὲ λοιποὶ χωρὶς τοῦ ν γράφουσι. θράσος, ἢ ἀναιδὴς καὶ ἀλόγιστος τόλμα· θάρσος δ, ἢ λελογισμένη. Χρήματα δ' ἐκ ἁρπακτά.] αἰδῶ, φησὶ, ἔχε πρὸς τὴν πενίαν, θρασὺς δ ἔσο πρὸς τὸ ἐξ ἔργων πλυτεῖν. τὰ χρήματα δ τὰ θεόσ-

δοτα, πολλὸν κὴ χεῖ πολὺ κρείπω, ἐχὶ τὰ ἐξ ἁρπαγῆς κὴ βίης. Εἰ γάρ πης κὴ χδὸὶ βίη.] ἐὰν γάρ τις καταχών τινα φάγματα χρεὶ κὴ βίη ὁμόσῃ, ἢ ἴσως μὲν ὁ κατέχων αὐτὰ, ὅτι δυμίᾳ ϗ τῶ κέρδους κὴ τῆς αὐτῶν καταχέσεως ὁμόσῃ, λησάμενος αὐτὸς κὴ ἀχμαλωτίσας τὸν ὅρκον τῇ γλώσῃ, τυτέστι ϕδοδρήσας, οἷα γίνεϑ ὁπόταν τὸ κὴ τὸ, κὴ τῳ δικαιοσώνῃ καταπάζῃ ἢ ἀναίδεια, ἤγουν ὅταν ὁ ἀδικέργω κὴ ὑσίρω λογισϑῇ ταύτης, δηλόλως τὸν ταῦτα πεποιῆντα οἱ ϑεοὶ, ἤγουν ἡ τῆς εἱμαρμένης παντοδαπὸς δώσεις, μαυροὶ κὴ ἀφανίζῃ. μινύϑουσι ϑ οἶκοι] ἐλαττῦνϑ οἱ οἶκοι τῷ ἀντικειτάτῳ. τυτέστιν, ἐκ ϑεοσεβείας τῆς εἱμαρμένης κὴ τῆς ϑεογνοίας, οἰκοφϑορείαν ὁρᾷ παντελῶς. Παῦρος δέ τ' ὄπι χρόνος.] κὴ τῦτο λύσις τῦ ἀντιπίπτοντος. εἶπε γὰρ ἂν ἴσως ὁ Πέρσης; κὴ πῶ τὺς ἐπόρκους κὴ ἀναιδεῖς κὴ τὺς τοιάτυς ὁρῶμεν μᾶλλον δυναμένους. ὅϑεν ὁ ποιητὴς λύων τὸ ἀντιπίπτον ἑάυτῳ εὑρίσκει· ἀλλὰ τὸ μὲν μινύϑω, τὸ ἐλαττῦται εἴπομεν, ἀπὸ τῦ μινυὸς, ὁ μικρὸς λέγϑ Ἀπίκως. τὸ ϑ παῦρον, τὸ ὀλίγον, ἀπὸ τῦ παύω πάυσω, τὸ ζωτόμως παυόμενον. ἐρρέϑω ϑ ἢ ἀπὸ τῦ προφορικῦ βεβρυλογήματος, ὁ ἐξακϑὲν κὴ βεβρυλογηϑὲν διὰ γλώσσης δίϑυς παύεται.

Ἴσον δ' ὄϑ' ἰκέτῃσι.] εἰκὼν ὁπόϑεν, ὅτι τῷ ἐπόρκῳ κὴ βιαίῳ πιμωρία κὴ ἀφανισμὸς δικόλως παρὰ τῆς εἱμαρμένης κὴ τῆς προνοίας δωσάμενος ἐπέρχεϑ, κὴ ἐπ' ὀλίγον χρόνον δαιμονία τύχῃ ἐπακολυϑεῖ, λύει κὴ τὸ ἴσως ἀντιπισόμενον ϖρὸς τῦ Πέρσου· ἐγὼ γὰρ ἂν ἴσως, εἶπεν, ὐκ εἰμὶ ἐπίορκος. ὅϑεν ὁ ποιητὴς τῦτο λύων, φησὶ ἴσον. τῷ ἐπόρκῳ ὁρᾶ, ὅς τις εἰς ἑκατὸν ὄντα κὴ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀλλοδαπὸν, [ὡς ἔξει] κὴ ποιήσει βλαβερόν τινος ϑ ἀντιβαίνει διὰ χρυπαδίνης δίκης ἀνὰ τὰ δέκμια τῆς ἀλόχου τῦ ἑῦ κασιγνήτου παρακαίεια ῥίζων, τυτέστιν, ὅς τις χρυσίον μοιχᾶϑ τὴν γυναῖκα τῦ ἀδελφῦ, ὅς τις τὰ εἰς τεῦ κὴ τινὰς ὀρφανὰ τέκνα ἀμβλυτάνει, τυτέστιν, ὅς τις καταλεάπῃ τὺς ὀρφανύς. γήρᾳ ὐδῷ.] τῇ φλοιᾷ τῇ γήρᾳ ἀνεφερεσικῶς. ἴσον ϑ εἶπεν ἁμάρτημα ταῦτα πάντα τελεῖν, ἀντὶ τῦ ὅμοιον. ὁμοίως γὰρ πάντα ἁμβλήματα λέγονϑ· ἃ μὴν ἰσόμενον εἶπε· τῷ γὰρ ταῦτα ἰσόμενα; οἱ παλαιοὶ ϑ, τὸ ἴσον ἀντὶ τῦ ὅμοιον ἔλεγον· ἕως ὁ Πινδαρόφρας ἀρχαῖος φιλόσοφος, Ἀρχύτας τε κὴ Ἀρεσοτέλης, κὴ οἱ ἀπ' αὐτῆς τῶν πολυπραγμοσυνῶν τῶν ἀεὶ πάντων φιλοσοφίαν καλέσαντες, τὸ ἴσον ἐϑεσμοϑέτησαν ὀνὶ τῦ ποσῦ λέγειϑ, τὸ ϑ ὅμοιον ὀνὶ τῦ ποιοῦ.

Ἀλλὰ σὺ τῇδ' μύϑῳ.] ἀλλὰ σὺ παντελῶς ἀπὸ τῆδε τοιύτων ἔργων κὴ πάλυε τὸν ἀδικοπραγμένον κὴ μέτριος φρονῦντα δυμὸν, ὅπως ϑ ἡσυχίῳ.

Καδδυώσειν δ' ἔρδειν.] κατὰ τὸ δυνατόν σοι ἔρδε κὴ ϑοὶ πῖς ϑεοῖς, τυτέστι ταῖς ψυχικαῖς δυνάμεσιν, ἤγουν, αἷς δυνῇ, βυλδὺς κὴ ὁρᾶ τὰ λῶστα κὴ κάλλιστα. ἢ ϑεοῖς δύο, τοῖς στοιχείοις νοῶ κὴ τοῖς ἄστροις. ὃ ϑ λέγει τοιῦτόν ὅτι. κατὰ δυνάμιν ϑεὶς τὺς οἰκείους καιρὺς ἐργάζυ, ἃ μέλλει ἐργάζεσϑαι, ἐν ἔαει ἃ δεῖ, κὴ ϑάῤῥῃ, κὴ τοῖς λοιποῖς ὁμοίως καιροῖς. μετέχυσι γὰρ κὴ οἱ καιροὶ συγχεμάτων συγχεμάτων. ϖροόρα ϑ κὴ τὺς ἐφεστῶτας ἀστέρας, ὡς δυνατόν. συμβάλλον ϑ γὰρ κὴ οἱ ἀστέρες τὰ μέγιστα, ϑεὸς τεγεωργίαν κὴ φυτειργίαν κὴ ἐμποείαν, κὴ (ζωόλως εἰπεῖν) ϑεὸς πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον γινόμενα· τὰ ϑ ἀεὶ δυσίας ἢ μυθυργημένων ϑεῶν, δῆλα τοῖς βαναύσοις. Ἀγνῶς κὴ καθαρῶς.] ἁγνῶς ὅτι ψυχῆς λέγϑ, καθαρῶς ϑ τὸ ἀῤῥυπάντως ἔχειν, ὡς ὅτι τ' ζώματος. ὅτι δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν.] ϑεαγματικὸν μὲν, δῆλον· ὅτι μηρία ὀστᾶ τοῖς ϖρυλλεμένοις ϑεοῖς ἔδυον. συμβολικώτερον ϑ, διὰ τύτων ἐπύχοντο τὰς κατὰ τὸν βίον αὐτοῖς περείας, κὴ τὰ ὁρμήματα, κὴ ἢ ἐνδυμημάτων κὴ ἢ λογισμῶν τὰ κινήματα εἰς ἄϊσον ἀποφαίνειν, κὴ ϑοινειδῆ καταφαίνεσϑαι· ὃ κὴ ναῶ δηλοῖ, δῦναι σε τὰς ἢ ἐργασιῶν περείας, κὴ τὰ κινήματα τῶν λογισμῶν ϑεὸς τὸ ϑοινειδέστερον κὴ ἄϊσον. καὶ δῆσι.] Σπενδὴ ἡ τῦ οἴνυ δήλωσις, ϑεὸς τὰ ἱερυγέμενα· δῦ ϑ τὸ δυμίαμα, κὴ ἄρωμα ὀσφρᾴδιον. τῦτο δέ φησι ϖροτρεπόμενος ϑοίπως πάντα ποιῆν νοῶ βυλδόμενος κὴ φρονῦντας, κὴ οἰκονομῆσι σε τὸν βίον, ὅτι μὲν ϑεὸς τὺς ϑεὶ σὲ χεῶ, δικαίῳ δυμῷ ϖροῤῥέπων, εἰς τὸ δεόντως πάντα ποιεῖν· ὅτι ϑ διακεχυμένος ἔσο κὴ ἱλαρὸς, κὴ μὴ ἀναιτίοις ἔσι χαλέπαινε. ἀντὶ δυμῦ ϑ λέγει νοῦ τῷ ἀπονδλιώδ αἴνος τὰς ϖρρένας μῆτις ἐνίοις κὴ δυμὸν ἐπάγει, ὡς κὴ Γ' ἀπώναξ,

Ὀλίγα φρονῦσιν, οἱ χάλιν ϖεπνυκότες.

κὴ Μελάνθος ὁ Τεγεάτης ϑεὸς δυμῷ φησι,

Πεῖσαι τὰ δεινὰ, τὰς φρένας μετοικίσας.

ἔτι

ἔτω γῶν τέθεικε τὼ σπουδὼ, ἀντὶ τῦ θύμα· τὸ θύ-
ω ϗ, ἀντὶ τῆς ἱλαρότητ⊙· τὸ γὸ θυμίαμα ἀνῳγίνει ψυχάς. ἢ ϗ τἀναντίον· ὅτι τὸ ἄρωμα καπνὸν ἐγείρ, κἀν ἄϊσον· ὁ ϗ οἶν⊙ φιλιοῖ, ϗ συμπότας ποιεῖ. Ἢ μὲν ὄϛ᾽ ἀνάζ᾽ ϗ.] ϗ νυξὶ ϗ ἡμέρᾳσι τὰ δέοντα φράσαι. Ὡ᾽ς κέ πι ἵλεων.] ὅπως τὰ δέοντα βυλδομένῳ τι ϗ δρᾶντι, ἔκ τι τῆς σῆς δίβυλίας, ϗ τῆς τῦ σοιχείων ϗ τῦ καιρῶν ἀκρασίας, ϗ ἐυκαιρείας, ϗ ὑπερβάσιος τ᾽ ἄκρων, πάντα σοι γίνοιτο καλλίστα.

Οὔρ᾽ ἄλλων ἀνῆ κλῆρον.] ὅπως οἰκονομικῶς ϗ ἐυβύλως πάντα ποιῶν τὰς ἑτέρων ἀυτὸς κληροδοσίας ἀνῆ. Τὸν φιλέοντ᾽ ὀπὶ δαῖτα καλεῖν.] ἀνδιὰ ϗ ἔωλπ⊙ ἡ ἀφελίνεως, ϗ μακροημερείας ἐχὴ πρὸς τὼ ταύτης ἐξήνυσιν. εἰ ϗ ψεύδ᾽ς μακροημερείας τις δέοιτο, τὸν Πρόκλον ἐρέσθαι. τὸν φιλέοντα γὸ νῶ, τὸν φιλικὼ ϗ εἰρηναίαν ϗ ἡσύχιον ἔχοντα γνώμω φησὶν ἐχθρὸν, ϗ ἐχθρογνώμονα ϗ ταραχώδη, τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν. τῦτον τὸν φιλόφιλον ϗ εἰρηναῖον ϗ ἡσύχιον καλῆ, ϗ ὁμοτράπεζον ποιεῖ, ὅς πε πρὸς τὸ πιῦτ⊙ εὖ γειτνιᾷ σοι. Εἰ γάρ τω ϗ χρῆμ᾽ ἐλχώσειεν.] καταπειράζ᾽ ϗ δείκνυσι, δι᾽ ὧν αἰτίαν λέγει τὸν φιλικὸν γείτονα προτιμᾶν τ᾽ ἄλλων φίλων, καὶ τῶν συγγενῶν. καί φασι, εἰ γὸ ἐπόδησίς τις, ἢ δόρυ⊙ ἐγχώρι⊙ παρμεπέσοι, οἱ μὲν τοιῦτοι γείτονες, ἄζωστοι ϗ ἀϋπόδητοι ἢ ἡμίγυμνοι μονοπχί, ϗ σπουδῆ ἐκθέοντες πρὸς ἀρωγὼ ϗ βοήθειαν.

Ζᾴσαιτο ϗ ποί.] ἡμέλησαν ϗ ἀνεβόησαν οἱ ποί. ποὶ ϗ λέγον⊙ οἱ καθ᾽ ἑπτὰ μερείαν συγγενεῖς, ἐκ τῦ πέ⊙ ὃ δηλοῖ τὸ ἀπόδιον· καταχρηστικῶς ϗ ϗ πάντες οἱ συγγενεῖς.

Πῆμα κακὸς γείτων.] τῦτο δηλοῖ ϗ ἐξ ἰσοτείας. Λίτωλοὶ γὸ ϗ Ἀκαρνᾶνες γείτονες ὄντες ἀλλήλοις κακοὶ, διὰ τὼ τῦ Καλυδωνίε συὸς κατφθορὼ, ϗ τὸ δέρμα. πρὸς ἀλλήλους πολεμήσαντες ζωντρίβησ. ὁμοίως ϗ τύτοις ϗ Καρχηδόνιοι ϗ Βυζάντιοι, διὰ πλοιαρίε σκάμμ᾽ τὴν⊙ διενεχθέντες, δεινῶς ἐναυμάχησ ἐν τῷ Βοσπόρῳ. ϗ ὅτι σφ᾽ κτ᾽ μέρ⊙ γειτονιάσιον πολλὰ τοιαῦτά πε ϗ ἐφεξῆσειεν. ὅσονπ᾽ ἀγαθὸς μίγ᾽ ὀνειαρ.] δείκνυσι τῦτο Πλύταρχ⊙. Θεμιστοκλέα γάρ φασιν, ἢ Πλάτωνα, πεφάσκοντα τὸν ἀγρὸν λέγειν, ὅπ ἀγαθὸν ἔχει γείτονα. Ἔμμορεν.] ἔτυχεν. ἐκ τῦ μέρω, μερῶ, μέμορα, ϗ ἐνθλίψει ἔμορα, ϗ Αἰολικῶς ἔμμορα. ἢ ἐκ τῦ μοῖρα, ἢ μοῖς, ἔμμορε τὸ ἔχειν, ϗ ζητῆ τὸ ῡ εἰς μ, ἔμμοιρε, ϗ συνολῇ ἔμμορε. Τιμῆς.] πιμῶσι γὸ ἀλλήλυς οἱ χρησοὶ τὴν γειτόνων. Οὐδ᾽ αὖ βῦς.] ἤγουν τὸ ἐργατικὸν ἀυτὸ κτλ⊙, ἐκ αὖ ἀφαιρεθείη, ἀγαθῦ ϗ προσεπτικῦ τῦ γείτον⊙ ὄντ⊙. ἢ συμβολαιότερον, ἢ βῦς ἢ ὑπὸ ζυγὸν, ἤγουν ἢ γωνὸ, ἐκ αὖ μοιχλοθείη, μὴ κακῦ γείτον⊙ ὄντ⊙.

Εὖ μὲν μετρείω πᾶρα γείτονος· εὖ δ᾽ ἀποδοῦναι
Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λωΐον, αἴκε δύνηαι·
Ὡς αὖ χρῄζων κ᾽ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὕρῃς.
Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ᾽ ἄτῃσιν.
Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, κ᾽ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
Καὶ δόμεν ὅς κεν δῷ, καὶ μὴ δόμεν ὅς κεν μὴ δῷ.
Δώτῃ μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ᾽ οὔτις ἔδωκεν.
Δὼς ἀγαθὴ, ἅρπαξ δὲ κακὴ, θανάτοιο φέρτρα.
Ὅς τε γὰρ κεν αὐτὸς ἑκὼν, ἄγχι καὶ μέγα δόντι,
Χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται ὃν κατὰ θυμόν.
Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἕλῃ, ἀναιδείῃφι πιθήσας,
Καί περ σμικρὸν ἐὸν, τόθ᾽ ὑπέχθεσιν φίλον κῆρ.

Recta quidem mensura a vicino
mutuum accipe, rectaq. redde,
Eadem mensura, & amplius, si
quidem possis:
Vt indigens, & in posterũ promptum inuenias,
Ne mala lucra capias: mala lucra
æqualia damnis.
Amantem te ama, & iuuantem
te iuua.
Et da ei qui dedesit; neque da qui
non dederit.
Datori namque est qui dat, non
danti vero nemo dat.
Donatio bona, rapina vero mala
atque letifera.
Quisquis etenim vir sponte sua
dederit, etsi multum dederit,
Gaudet donando, & delectatur
suo in animo.
Qui vero ipse rapuerit, impudentia fretus,
Quamuis id sit exiguum, tamen
vexat chatum animum.

Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὀπὶ σμικρὸν καταθῆιο,
Καὶ θαμὰ τῦθ' ἕρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
Ὅς δ' ἐπ' ἐόντι φέρῃ, ὅδ' ἀλώῃσι) αἴθοπα λιμόν.
Οὐδὲ τόγ' εἰν οἴκῳ κατακείμενον ἀνέρα κήδῃ.
Οἶκοι βέλτερον εἶ)· ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύραζε.
Ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἐλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
Χρηίζῃν ἀπεόντος· ἅ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
Μεσσόθι φείδεσθαι· δφνὴ δ' ἐπὶ πυθμένι φείδευ.
Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρτιος ἔστω.
Καί τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπιμάρτυρα θέσθαι·
Πίστις δ' ἄνδρα σόῃσι καὶ ἀπιστίη ὤλεσεν ἄνδρας.
Μηδὲ γυνὴ σε νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω,
Αἰμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν.
Ὅς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι.

Si quidem enim & parum parvo addideris,
Et frequenter istud feceris, mox quidé magnũ & hoc euaserit.
Qui vero partis adiicit, is vitabit atram famem.
Neque vero quod domi repositum est, virum lædit.
Domi melius esse: quoniam noxium quod foris est.
Bonum quidem de præsenti capere: noxa vero animo
Ægere absente: id quod te cogitare iubeo.
Incipiente vero dolio, & desinente saturato te,
Medio parce: mala enim in fundo parsimonia.
Merces autem viro amico constituta, sufficiens esto.
Etiam cum fratre ludens, testem adhibeto:
Credulitas pariter ac diffidentia perdiderunt homines.
Ne vero mulier te animo nasce succincta decipiat,
Blande garriens, tuum inquirens tugurium.
Qui namque mulieri confidit, confidit is quidem furibus.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ μὲν μισῇς.] καλῶς μὲν θέλει μίσημα δανεικὴς ἀνδρὸς φίλου χείτονα, καλῶς δὲ θέλει ἀποδοῦναι τοῦτο δι' αὐτῆς τῆς μίσης, καὶ κρεῖττον ἐὰν δανῇ, ὅπως αὖ χρήζων καὶ ἐς ὕστερον, ἔχων εἰς τὸ ὄπιθεν, δῴης τὸ ἀρκοῦν σοι. μέζω λέγει τὸ μεζοῦν καὶ τὸ μεζόμενον· ἐνταῦθα τὸ ὕστερον.

Μὴ κακὰ κερδάσαιεν.] μὴ κακὰ κέρδη θέλει κερδάσειν· τὰ κακὰ κέρδη ἴσα ἄταις αὐτὴ τῆς ζημίαις. διὰ γὰρ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἔδη ὅτι μείζοσι ζημίαις ἐνίοτε ἄνθρωποι. Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] τὸν εἰδότα φιλεῖν, φίλει καὶ τῷ προσερχομένῳ σοι θέλε προσεῖναι· ἀπὸ τῆς προσήνεια καὶ μετάθεσιν καὶ ζωαίρεσιν. καὶ θέλε δόσθαι ἐκείνῳ ὃς αὖ δῷ, ἤγουν ὃς μεταδοτικὸς ἔστι, καὶ οἱ ἔχει δοῖη αὖ τῷ μεταδοτικῷ μὲν ἔδωκέ τις, ἤγουν οὐκ ἔχει λόγον δοῦναί τινα· τῷ μὴ μεταδοτικῷ δὲ οὐδεὶς ἔδωκεν, ἤγουν οὐκ ἔχει λόγον δόσθαί τινά, ἢ δωρεὰ, ἀγαθὸν ὅτι τῷ λαμβάνοντι δηλονότι, ἢ ἁρπαγὴ ἢ κακὸν τῷ ἁρπάσαντι.

Θανάτοιο δ' ὀτίζει.] θανάτου σύνεσιν. ἤγουν τὸ δηλητήριον τινὸς λαβεῖν, ἢ κακόν, ἀλλ' ἀγαθόν· τὸ δὲ βιαίως λαβεῖν μὴ βουλόμενον δηλονότι τὸ κεκτημένον, κακὸν καὶ θανάτου σύνεσιν. εἶτα τὴν αἰτίαν προστίθησι καὶ φησίν, ὃς μὲν γὰρ αὖ αὐτὴν δῴη ἀθέλων, ἔστω κἂν μέγα δῴη, χαίρει ὅτι τῷ δώρῳ καὶ τέρπει καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. ὃς δ' αὖ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ προτρεπόμενος ὠφέληταί τι τῇ ἑαυτοῦ ἀναιδείᾳ πράξας, καὶ σμικρὸν ὂν τοῦτο τὸ λαμβανόμενον, ἐπάχυνσεν, ἤγουν ἐλύπησε τὴν φιλομάθειαν ψυχὴν τοῦ ἀφαιρεθέντος. ἐὰν γὰρ μὴ ἀγανακτῆσι ἐκείνου σὺ λάβῃς μικρόν, εἶτα πάλιν σμικρὸν ὅτι τῷ σμικρῷ ἐπιθεῖς, καὶ θαμινὸς τοῦτο ποιήσῃς, ἴσως αὖ καὶ τοῦτο μέγα γένοιτο. ὅστις γὰρ ὅτι τῷ ὑπάρχοντι καὶ ἕτερον φέρων τίθησιν, ἔστω σωρεύει τὸν κομπὸν λαμόν. ὁ λιμὸς ἢ ἄνθρωπον τὸν ὑπειλημμένον ἐν τῇ οἴκῳ. ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ βέλτιον ἦ, ἐπεὶ τὸ ἐν ἀλλοτρίᾳ οἴκῳ. τοῦτο γὰρ δαύσῃ τὸ θύραζε βλαβερόν, τουτέστιν ἐκ ἀσφαλές. πᾶσιν ἀγαθὸν μὲν ἀπὸ τοῦ παρόντος λαβεῖν, πῆμα δὲ θυμῷ αὐτὸ τοῦ ἀπόντος τῇ ψυχῇ καὶ πάθος χρήζῃν ἀπόντος, ἃ τινα σοφοῦσθαί σε διακελεύομαι. Ἀρχομένου δὲ πίθου.] ἀρχομένου δὲ λαμβάνοντος ἀνοιγομένου τοῦ ἐν πίθῳ οἴνου, καὶ λήγοντος, ἤγουν ὅτι ἄρχεται ὁ πίθος ἀνοίγεσθαι, καὶ ὅτι λήγει ἀναλίσκομενος, κορέσασθαι τὸ μέσον δὲ ἐγκρατὴς αὐτοῦ χρῶ. κακὸν δὲ ἐν τῷ τέλει ἡ φειδώ· ὁ γὰρ κατελεόμενός φασιν ὀλίγος οἶκος ἐν ἀγλείῃ, δύνα-

λος·

λος ἔχει πραπίδων καὶ ἄχεος ἀμφιδάσῃ.

Μισθὸς δ' αἰδοῖ φίλῳ.] πρὸς φίλον ἢ οὐδὲν ὀφείλεις δικαιότερον ἐστὶν ἔργοις, μισθὸς ἔστω συμπεφωνημένος ἱκανὸς τῷ γνώμῃ αὐτῶν. καὶ πρὸς δὲ αἰδῆμον ἢ δίκη δεῖται ἐπιμέτρησις, εἰ συναλλαγμά τι δικαιότατα ποιεῖς μετ' αὐτῶν γελάσας, ὡς παίζων πίστεις· εἰ δὲ πρὸς ἀναίνεις δικαιότατα, οἷς οὐκ ἔδει πιθέσθαι, καὶ ἀπιστίαι πρὸς ἀνόους, οἷς ἔδει πιθέσθαι, ἄλλοσε αἴδεσαι. Μὴ ἢ γλυκὺν ἦαρ.] μὴ ἢ γλυκὺ ἔαρ εἰς ἑαυτὸν ἐπιπερῆσαι ζωὴν διὰ τῆς πυγῆς γὰρ ἢ πορείαν αἰνίττεται) ἀλλὰ συρέτω σε χεὶ ἢ νεφέλη, ἀκαπνὰ κατὰ νῶτα νέμουσα, ἥρωσιν ἡδέως λέγεσθαι, τῷ σῷ οἴκῳ πλουτοποιοῦσα. ὃς πῆς ἢ ἀκτῆνι γένηται, ἵππος ἀπὸ πώεος ἀπαυστήσειεν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ μὲν μετρεῖσθαι.] ὁποῖον εἶναι δεῖ καὶ ἀλλοδαπὸν μετρεῖσθαι γὰρ κελεύει, τοῦτο δέ ἐστιν, ὁμολογουμένως χάριν ἐν τῷ μετρεῖσθαι τὸ μέτρον, καὶ ἀποδιδόναι τὰ δοθέντα παρὰ τοῦ γείτονος· αὐτὸ τοῦ μέτρου. τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἀναγκαῖον, τὸ δὲ καὶ δύνασθαι καὶ λαβεῖν, ἵνα τι κερδαίνῃ καὶ ὁ γείτων ἀξίως τῆς χάριτος, οὐ μὴν μᾶλλον ὅσον ἐλάβομεν ἀποδιδόναι, μὴ δέ πως ἀναδίκους τῆς ἡμῶν δυνατοῦς. τοῦτο γὰρ καὶ ποιήσει, καὶ ἡμᾶς αὖθις χρῄζοντας κτᾶσθαι ἐπιτρεπόντος τοῦ γείτονος· ἢ γὰρ οὐδὲ τὰ μικρὰ τῶν συναλλαγμάτων ἐλλείψις ἢ χάριτος ἱκανὸν γίνεται ἡμῖν οὐδὲ τὰ μείζονα, προδιαλλάττεσθαι τῷ λαμβάνοντι γνώμῃ, ὡς ἀχαίσιον τῷ μὲν πρίοντος τὸν ἔνον προξενεῖν καὶ τῷ ἐν πῖσι μείζοσι τῆς χρείας ἐμπίπτοντι. Μὴ κεκαὶ κερδαίνειν.] τὰς ἴσους πῖσι ζημίαις τῷ τὰς αὐτὰς φησί· τὸ δὲ κέρδος ἀποκοπικαὶ τινῶν ἀφῃρημένων. δοὺς ἔν κεκαὶ κερδαίνειν, ἔπεί εἰσιν οἱ αἰσχροκερδεῖς· τὰ δὲ κέρδη ταῖς ζημίαις ἴσα κερδαίνειν διὰ γὰρ τὴν αἰσχροκέρδειαν τοιαύτην, μείζονα ἔδ' ὅτι ζημίαις ἐπίσχον). Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] τοῦτο ὁ Πλούταρχος ἐκβάλλει τὰς στίχας. ὁ γὰρ μέλλων λέγειν ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς τὸ διδόναι προσήκει, καὶ ὡς χάριν διδόντες, ἄπορος ἂν εἴη λέγειν καὶ διδόναι τῷ διδόντι, καὶ μὴ διδόναι τῷ μὴ διδόντι. ἔστω γὰρ αἱ τὰς δόσεις ἀναγκαίας ἐποίει, τὰς δὲ προαναγομένας τῷ εὐεργετοῦν ἐξέκοψεν.

Δόμεν ὅτευ δῷ.] εἰς ἀπαρτισμὸν τοῦ βίου ὁ Ἡσίοδος εἰ γὰρ ἐνδεξόμεθα μὴ μεταδιδόναι τισὶν ἡμῶν ὧν λαμβάνομεν, ἐδόκει τι λαμβάνειν ἔτι διώσεσθαι· ἀλλ' ὁ βέλτιστος λέγειν, τοιοῦτόν ἐστι τὸ μὲν τὸ μεταδοτικὸν, εἰ καὶ μηδὲν ἔχοι, φαίνοιτο ἢ ὅτι ἀεὶ ἐδίδου εἰ ἔφ' εἰ ἔχει, μεταδίδου τοῦ τοιούτου. αὐτὸς γάρ, φησὶν ἐπιξηγούμενος, δότῃ μέν τις ἔδωκε, τουτέστι τῷ μεταδοτικῷ ἔδωκέ τις· τῷ ἢ μὴ οὐκ ἔδωκε. Δώτῃ μέν τις ἔδωκε.] τὸν διδόντα ἢ αἰδοῖον, ἐλέγει τὸν διδοκότα πρότερον ἢ μὴ διδοκότα, καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐναντίως ἔλεγε τοῖς φεύγουσι δίγμαθον, ἀλλὰ τὸν ἀφρητικὸν χαίροντα ἐμμηνῶν καὶ χαίροντα καὶ μὴ ἀφρητικόν. ὁ Πλάτωνος εἰκάζει τοὺς τοιούτους, ὅσοι προαίρεσιν ἀφρητικὴν ἔχουσι, τοῖς χαιρέζουσι, οἱ λαβόντες τῷ ἐν ἀλλήλων βιαίοις χαίρειν, ἐὰν κατέχωσιν, ἐὰν ἀντιτίμωσι τοῖς μὴ εἰδόσι χαιρέζειν, ἀλλὰ τοῖς ἀντιτίμησιν δυναμένοις. Δώς ἀγαθῇ.] τῷ μὲν δοῦναι ἀγαθόν τι τῷ λαβόντι γίνεται, ἢ δὲ ἀπαγχὴ ἀλλοδαπὴ τῷ ἀπολαύοντι. καὶ ἢ αἰτίαν φησὶ δοῦναι, τὸν μὲν ἀκουσίως δόντα καὶ εἰ μέγα τι δοίη, λέγειν ἐφ' ᾧ δέδωκε χάριν οὐ διεργάζεσθαι. τὸν ἢ ἀκουσίως ἀφαιρούμενον, καὶ εἰ μικρὸν εἴη τοῦτο, παχυνθῆναι καὶ ἀλγύνειν, διὰ τῷ ἐκούσιον ἀφαίρεσιν. ἀλλ' ἢ καὶ τὸν τὸν ἀκουσίως δόντα εἰπεῖν τέρπεσθαι ὀφείλειν χρὴ δωρεῖν· ἐὰν δεῖ τῷ δόσιν αὐτὸν χαίρειν, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ λέγειν, καὶ ἔνδον ἔχοντα τῷ εὐεργέτην ἐπ' αὐτῇ χαίρειν· οὕτω γὰρ ἔσται δῶρον καὶ διὰ τὸν ἔπαινον δοὺς τὸν παρὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τὸ καλὸν, ὃς ἔστι τῆς δόσεως τὸ ἔργον. εἶπε γὰρ

Μισθὸς δ' αἰδοῖ φίλῳ εἰρημένος. τὰς δὲ πῖσι τὰς στίχας ἐξέβαλον· ὁ ἢ Πλούταρχος ἐγκείνεις, δεῖν γὰρ καὶ τὸν φίλον ἀδεᾶ λαμβάνειν δίκαιον μισθὸν [ἔχθεσιν προξενεῖ τὸ μὴ τῆς ἀμοιβῆς ἔργον ἐν ἴσῃ ἀδόντων ὑπάρξειν] τούτῳ δ' ὅμοιον, καὶ τὸ τὰ θεὸς τὰς ἀδήρους ξυναγάγματα μὴ ἁμάρτεα πιεῖδι, τὰδ' ἀπὸ χθὸς ἀφαιρῶν εἶπεν, ὅπ γελάσας, τουτέστιν ὡς παίζοντας καὶ μὴ σπουδάζοντας πολλὰς γὰρ ἐποιήσατο διὰ τὸ πιστεῦσαι τισὶν οἷς ἀπιστεῖν δέον, ἀπιστείας ἢ πάλιν οἷς πιστεῦσαι δέον. διὸ χρεία τῆς ὅπ' ἐμμάρτυρων ὁμολογίας, καὶ ὅπ' ἀδήρων, καὶ ὅπ' ἀφρόνων, καὶ ὅπ' ἀφροσυνολογίας, καὶ ὅπ' ἀφίλων. Εἰ γὰρ κεκαὶ καὶ σμικρὸν.] δοκεῖ μὲν ἀπαρτισμὸν τοῦτο τὸ προσθήκην

δόντ☉ ἔχει ἡ ἢ ζωύχειν. ἐπίδη γὰρ εἶπεν ὅτι κἂν ᾖ σμικρὸν τὸ ἀφαιρεθὲν, ταχὺ τὰ ἀφαιρεθέντα, διὰ τὴν ἀκρίσιον ἀφαίρεσιν, ἐπήγαγεν, ὅτι τὸ σμικρὸν ὑπερβάλλουσιν μὲν μέγα τί γίνε☉, ἀφαιρούμενον ἢ εἰς τὸ μηδὲν καταλήγει· ὥστε εἰκότως λυπεῖ καὶ τὸ ζωπυρὸν ἀφαιρούμενον. καὶ εἰ τοῦτο ἀληθὲς, ὀρθῶς Λεωτέλης ἔφη, ὅτι χείρεσον ἦν ἐν τῷ βίῳ, τὸ μὴ ἐλθεῖν τῆτο λεγόμενον. εἰ γὰρ καταφρονοῖμεν ὡς μικρὸν ἕκαστον, καὶ ἐκλείχοιμεν μὴ παρὰ τῆτο κακῶς πράξομεν. ἐν μὲν οὖν οἰκονομίαις λιμοξόμεν τῆτο ἀεὶ ἐπαδόντες, ἐν ᾗ τῇ διαίτῃ τοιήσομεν, πολλάκις μὲν παροῶντες τὸ ὀρθὸν, λέγοντες δὲ τῷ τῷ φωτὶ μὴ δὲ καθ' ἓν ἕκαστον ἐλλείψει, μειζόνως ἀφορίζειν τοὺς παροῶντας τῷ βλάβῃ.

Ὃς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει.] εἰ καὶ χρὴ ζωπυρὸν ἀφαιρέσεως εἶναι τῷ τὰ παντοφάγα πλείονα ἔγκειν, καὶ χρὴ μικρὸν προσθέσεις ἀεὶ ὅλῃ τὸ πλέον ἐδώδιμα, καὶ τὴν ἤδη προστεθέντων πλείω ἐπιζητεῖν, δῆλον ὡς δυσπρεία ἔσεται τοῦτο οὖν ἡ κατηχεμένη ὅσον οἷόν τε ἐγκρατὴς ἔσται καὶ δηγμοειδὴς, μᾶλλον τὸν ζωπυρὸν τιμῶσα, ἀφαίρεσιν λυπεῖν ὡς ἔτι, διὰ τῷ ἐλπιζομένῳ διαφόρῳ, τοιαύτης ἀφαιρέσεως χωρισθείσης πολλάκις ἀφυσιᾶν τοῖς ἀπολύσιν. Οὐδὲ τὸ γ' ἐν οἴκῳ] ἐδὲ τὸ ἔχειν (φησὶ) πάντα ἐν τῷ οἴκῳ, σαφὲς κρεῖττον γὰρ τὸ εἰπεῖν ἐλλιφέρειν, ἢ ἐξ ὧν φέρει· καὶ γὰρ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ κείμενα ἀσφαλέστερα εἰσὶν· εἰ γὰρ ἐν ἀγορᾷ ἔχοι τις οἶκον ἢ σῖτον, καὶ δ' χερὲς ὅλην φέρειν. Ἐὰν δὲ μὴ παρόντ☉ ἐλθεῖν.] ὅτι σεσ τὴν χρείων ἐμπεριέχειν δεῖ τὰ ἐδώδιμα χρήσιμα σεσὸς τὰς χρείας, ἐν ταῖς φιλασκόμεθα. τότε γὰρ ἀπὸ τῆς παρόντων χρησόμεθα πᾶσι, ὅτ' ἂν ἄμετα προσδεόμενα ἔχωμεν· κἂν ἐν τῇ παρόντι οὖν ἄχρηστον ᾖ τί, φυλακτέον ἀμτὸ σεσὸς τὴ χρείαν, εἰ μέλλοι ποτὲ χρήσιμον ἔσεσθαι· πῆμα γὰρ ἐν τῷ δυμῷ χρὴ ἔχειν μίν τιν☉, ἀτεῖναι ἢ τῆτο χρῄζοντος ἡμῖν. Ἀρχομένῳ ἢ πίθου καὶ λήγοντ☉.] καὶ ἐν τοῖς σασίοις, ἔσην ἑορτὴ Πιθοιγία. καθ' ἣν ἔτε οἰκέτῃ ἔτε μισθωτῷ ἔξεσιν τῆς ἀπολαύσεως τὸ οἶκον δεμιτὸν ἦν, ἀλλὰ θύσαντας πᾶσι μεταδιδόναι τῷ δώρου τῷ Διονύσου· κλῳῶς ἂν εἴρῃ δεῖν ἀρχομένῳ πίθου χορέσαδ, καὶ τῇ ἑορτῇ συμφώνως· δεῖ ἢ καὶ φείδεδ μειλιμένους τῷ ἀπολαύσιν, ὥστε καὶ εἰφραδῆναι ἡμῖν ἡδέως καὶ αὖθις· εἰ ἢ ἀπαιδαθήσ☉ τῷ πλείστου λειπόμενον εἶναι, χαλεπῶς εἴ τῷ φειδῶ· τό τε γὰρ ἡσι τάχα αὖ καὶ ἡμᾶς ἢ καὶ ἄχρηστον ἡγήσεται τοῖς φειδομένοις. τὸ μὲν οὖν ἀρχόμενον χορέσαδ, παιδείαν πρὸς κοινωνίαν, τὸ ἢ μεσόδι φειδεδ, πρὸς οἰκονομίαν· τὸ ἢ χαλεπῶς ἔχειν τῷ ἐν τῷ πυθμένι φειδῶ, πρὸς ἀπόλαυσιν πᾶσι καιρόν. ἄλλως. Ἀρχομένῳ ἢ πίθου.] ἵνα ἀκριβῶς ἢ ἡ παραίνεσις, καὶ ἐκεῖ σῴζῃ ἑυτὸν λῷον ἔχει τινὲς ἢ ἀλληγορικῶς λέγεσθαι τὸν λόγον. εἰ τῶν ἡδικίας, ὥστε ἀρχόμενον αὐτὸν καὶ φυρῶντα ἀπολαύειν, χρὴ ἢ τῷ μέσῳ ἡλαίαν, ἐργάζεδαι. Ἵνα εἴπῃ χρὴ τῷ ἀρχῷ καὶ χρὴ τὸ τέλ☉ τῇ πίθῳ, ἐπομδασμένως φησὶν ὡς ἀδιεξέρα· ὁ γὰρ μαγεὺς φησ☉ ἰκμοτέρ☉ ἅμα καὶ ἐπίμον☉. Μὴ ἢ γνῶσι νόον.] τὸν ἄτοπον τῆ γυναικῶν κληωπισμὸν, διὰ τῆ περιελπμένων ἁλοῖ, τὸν ἐσίδητον καὶ τῷ ἐσπερινῷ κολαπείαν τὸ αἰρύλλα κατίλλειν. διὰ ὃ καὶ τοῦτον μὴ ἀπατᾶδαι. ταῦτα γὰρ γυναικὸς ἢ κληωπισμὸς καὶ ἀπατηλὸς, ὁρᾶσα εἰς ἀγορεύσασαν τὰς κηλιδας κατίλλειν ἢ ζώπυρον ἰδᾶς λέγουσα· καὶ γὰρ τῷ κηλίδονα κατίλλειν λέγῃ, ὡς ἔστι φέρε Λεωκρίοντι κατίλλειν κηλιδόν.

Πωλοδόλ☉.] οἱ μὲν τὸν μαγωπὸν, ἄγειν ἢ φορμαγωγὸν, οἱ ἢ αὐτὸν ἢ γυναῖκα ἢ ἑταίρδα, ἢ φέρειν τὸν σκηλὸν σκιζομένου, τυτέστι κοσμικῆς ἕνεκεν τὰ μέρη σκύρῳ τοῖς ἱματίοις· σέλδειν γὰρ ὄζειν τὸ χρυσίον. ἄλλως, τὸν κοσμοῦσαν τὰς χεῖρας σκύφον· τὸν ἢ σκύφον καλαμίνων ἢ δακτύλων. λέγῃ ἢ σόλ☉ καὶ ἡ πορεία.

Ὃς ἢ γυναικὶ πέποιδε.] τοῦτον Πλούταρχ☉ χαλεπῶν τῶν σίχων. σημαίνειν ἢ τὰς φολάδας τὰς ἀφαιρεῖσδαί π, καὶ ἀφορᾶν ἐθέλοντας πρὸς τὸ ἀφαιρεῖν καὶ ὑφελεῖν τὰ ἑρμάτ☉ ἀπὸ τοῖς πεδάπ☉.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖ μὲν μαγειᾶς ἄδα χείπν☉.] εἰδὼς ὁ ποιητὴς τὸν ἀδελφὸν Πέρσιν ἁρπακτικόν τε καὶ ἀργὸν μεταρυθμίζῃ, τῆς τριαύτης τῦπε κακίας ἠθικωτέρῳ παιδεύσας, καὶ οἰκονομικὸν αὐτὸν ἀφεργαζεδαι βέλῃ, ὑποτιθέμενος ὅσα ὠφελείμεν· εἰδὼς ἢ αὐτὸν τοῖς δανείζουσι ὑποτερῶντα τὰ δάνεια, καὶ τοῦτο διδάσκει καὶ νουθετεῖ λέγων, καλῶς μὲν μαγεῦ καὶ δανείζειν παρὰ τῦ χείπν☉

γείτονα· ἐν μέτρῳ καὶ σπίδιε; καὶ μεδίμνῳ τινί, λαμβάνων ἄφ' ὁμοίου, ἢ σῖτον, ἔλαιον, οἶνον καὶ τὰ τοιαῦτα. καλῶς ὁ ἀπόδοτος τῷ γείτονι αὐτὸ, τὸ μέτρον καὶ τὸν μοδισμὸν ὡς ἔστιν πιστὸν καὶ χρεῖττον, ἐὰν δυνῇ, ὅπως κατακτήσατο χάριτος, ὅπως καὶ ὕστερον χρῄζων καὶ δανείζεσθαι ἐπιτυμβίδιον ἄρῃς αὐτὸν ἐπαρκέσαντα. Διαφέρει τὸ μετρεῖν, καθμᾶν, ἀριθμεῖν. τὸ μὲν γὰρ ἀριθμεῖν, ἐπὶ ψήφου λέγεται, οἷς ἓν, δύο, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀριθμῆς· τὸ δὲ καθμᾶν, ἐπὶ ζυγῶν, ὡς τὸ εἰπεῖν πυκνὸν ἐκαθμήθη, καὶ ἔστι παλαιπαίας ὀλκῆς· μετρεῖν δὲ λέγεται, τῷ μεδίμνῳ καὶ ἀγγείῳ τινὶ ἀποτίθεσθαί τι, ἢ ἀφαιρεῖσθαι, οἷς σῖτον μεδίμνῳ, οἶνον καὶ ἔλαιον μετρηταῖς καὶ χοεῦσι. Μὴ κακὰ κερδαίνειν.] μὴ κακῶς κέρδαινε, καὶ ἀπὸ φαυλοτάτου πράσσων.

Τὸν φιλέοντα φιλεῖν.] ὁ μὲν Πλούταρχος τούτους ἀθετίζει τοὺς στίχους, λέγων ἐδόκουν αὐτῷδες φίλον, αἱ τῆς φιλιωθησομένων ἑκάστῳ ἀναμένειν πρὸ τοῦ ἑτέρῳ φιλιωθῆναι. οὐκ ἔστι γὰρ τοῦτο, ἀλλ' ὅπως ἔχει τὰ ἑπόμενα τὸν μὲν φιλικὸν γνώμην ἔχοντα καὶ εἰδότα φιλεῖν φίλον καὶ τοῦ σεσωσμένου, καὶ εὐμενῆ γνώμην ἔχοντα σωσίπολιν, καὶ δόμου ἔσω. Καὶ δόμον ὅς κεν δῶ.] ὅς τις εἰ εἴη ἀμφιπόλος ἐμοί, καὶ δόμετάδοτος· καὶ μὴ δόμεν.] τοῦ τύπτω ἐναντίον. ὡς δόμεν, καὶ μὴ δόμεν, Ἰωνικῶς ἐνταῦθα ἐγράφησαν καὶ τὰ ἑξῆς καὶ ἀδόσιν. ὁμοίως τύπτειν νοητέον, τοῦ ἀμφικλῶ γνώμην ἔχοντος, καὶ μὴ τοιοῦτον· ἀδότης ἢ καὶ ἀδόσιν ὁμοιογραφεῖ. Ἀπίπτωσ ἢ ἐνταῦθα ἐξέπεσεν. Δῶς ἀγαθή.] ὁ δεῖ ἐξηγήσασθαι καὶ ἐρμηνεύσας, σαφῆ γὰρ εἰσί. Ὃς μὲ γάρ κεν ἀφῇς.] ὅς τις γὰρ ἀθελουσίως δῶσι, κἂν μέγα δῶ, χαίρει. Οὐδέ κεν αὐτὸς ἕλοιτο.] ὁ ἐξ αὐθαδείας ἀφῃρημένος τι, κἂν μικρὸν ἀφέληται, λυπεῖται καὶ τοῦτον τὸν ἀφαιρεθέντα. παχὺν γὰρ τὸ λυπῶν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς πάχνης, ἣ λυπεῖ τὰ λεῖα. Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὀπὶ σμικρῷ.] καταπροδάζει, ὡς ὁ σμικρὸν ἀφαιρεθεὶς λυπεῖται· καὶ φησι, εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὀπὶ σμικρῷ ἐπάγοις, καὶ σμικρὸν τοῦτο δράσας, ταχέως μεῖζον ἐργάσεται. καταπαύσει.] καταπαύσεις, τὸ ἁπλοῦν αὐτὶ συνθέτου. Ὃς δ' ἐπ' ἀμφορέῃ.] ὅς τις ἀπὸ τοῦ ἐρυσάρχου στέφει, ἐναφελξεῖ τὸν χωτικὸν καὶ ἁρμονικὸν λαμπῆ.

Οὐδὲ τόγ' εἰν οἴκῳ κατακείμενον.] ἐν τῷ οἴκῳ ἐναπόδετον τῆς ἐτησίου καρπῶν λυπᾶ αὐθέα καὶ ἄνδρα. Οἶκοι βέλτερον ἢ.] κατ' οἴκους κρεῖττον εἶ ἀποτιθέμενα τὰ ἐτήσια τῆς καρπῶν. ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ ὑγρόν.] κακοποιὸν δὲ τὸ μὴ ἀποκείσθαι ταῦτα ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλ' ἐν τῇ ὑγρᾷ καὶ ἔξω ταῦτα ὠφελεῖσθαι.

Εὐδιόων μὲν πρῶτα.] ἀγαθὸν δὲ ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἀποκειμένων τῆς ἐπαίων ζῴων λαμβάνειν ὅτι δύσεσι λυπρὸν δὲ δίαιτα τοῦτον μὴ ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐξ ἐργασείων καὶ τῆς ἐμπορείων σωσιχέστερον ἐξωνεῖσθαι. ἃ τε φέρῃσιν ἄνεμοι.] ἀντίπτωσις, ἀεὶ ὧν σε βουλόμην καὶ νυκτὸς βουλεύεσθαι.

Ἀρχομένου δ' ἀπὸ καὶ λήγοντος. ἐν ταῖς πανηγύρεσι τῆς Ἑλλήνων ἑορταῖς ἐπηλεῖτο καὶ τὰ ἀσκώλια, καὶ ἡ πυθιγία, εἰς τιμὴν Διονύσου, τουτέστι τοῦ οἴνου. καὶ τὰ μὲν ἀσκώλια τοιῶσδε ἐγίνετο· ἀσκοὺς πεφυσημένους καὶ πνεύματος πεπληρωμένους τιθέντες ἐπὶ γῆς, ἐπὶ ποδὸς ἀφημένοις ἄνωθεν τύπτειν ἐφίεντο, καὶ πολλάκις κατολισθαίνοντες εἰς γῆν ἔπιπτον. τοῦτο δὲ ἐποίουν, ὡς ἔφην, τιμῶντες τὸν Διόνυσον. ὁ δὲ ἀσκὸς δέρμα πρόβατον ἐστίν. ὁ δὲ πρόβατος τῆς ἀμπέλου πρώτων λυμαίνεται. Ἡ δὲ πυθιγία ἡ σοφοκλειακὸν ἐστὶ ζυμπόσιον· ἀνοίξαντες γὰρ τοὺς πίθους πάντες μετεδίδοσαν τοῦ Διονύσου δωρήματος. τοῦτ' ἔν καὶ ἐνταῦθα λέγει, ἀποπεμάσας τὸν πίδον εἰς κόρον τοῦ οἴνου ζωὸ μιαιφονοῖς καὶ οἰκέτας ἀπόλαυε. ἐαθεὶς γὰρ ὑπερηλὶς καὶ κατάχλιδος ἔξεινος ἂν καὶ ἀζηρίας γεμίσεται· ἢν δὲ ἀπόλαυσις ἔσῃ· πρὸς τούτοις ἢ καὶ ἡ πρὺξ ἐνοχλεῖ καὶ λυπεῖ.

Μετὰδὲ φείδεσθαι.] ὅτι ἢ ἄεις τότε οἰνοῦται, καὶ ὅτε δεῖ ὄζει, καὶ πρὸ τῆς δίονται ἐπλείψειεν. ἄλλως δὲ ἀλληγορικῶς ἐπὶ τῆς ἡρώων ἡλικιῶν τὸν πίδον φασί, παιδικῆς, ἀκμαστικῆς, καὶ γηροντικῆς. καί φησιν, ὅτι παῖς ὢν καὶ γηρᾷ ἀπόλαυε τῆς τοῦ βίου ἡδέων. καὶ ἢ τοῦ ἀκμαστικοῦ ἡλικίαν ἐργάζεσθαι.

Μὴ ἢ γωνὴ σεύηαι πυγοστόλος ἐξαπατήσῃ.] σαφῆ ταῦτα, ἐν οἷς μάλιστα ὁ Πρόκλος λαλεῖ· σεύηαι.] ζητοῦμεν τὸ χῆμα αὐτίπτωσις. πυγοστόλος.] ἡ σολίζουσα καὶ κοσμοῦσα τὰ ἀστεῖα πυγιδῶ καὶ τοῖς ἑβραϊκοῖς μέρη ζωνίοις, καὶ λωπίοις· ἢ ἡ σολίζουσα τὰς πυγόνας καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ὑακίνθοις καὶ δακτυλίοις κατάλλουσα.] πολυλογοῦσα. κοστίλλω γὰρ ἡ χελιδόνη,

σιλώτη, διὰ τὸ λαλῶ τῇ, ἀφ' οὗ τι Ἀναχρέοντι καὶ Σιμωνίδῃ καλεῖται καλιώ.] τιὼ φωλεὰν γὰρ ἢ τὸν τόπον, ἢ τὸν οἶκον δηλοῖ.

φιλήτης.] κλέπτας, ὑφαιρουμένους τὰ ἀλλότρια, καὶ πᾶσι κακοῖς· παρὰ τὸ φιλεῖν τὰς ἅπας, καὶ διὰ τοῦ ι· ἢ παρὰ τὸ φιλεῖν, τὸ ἁπτεσθαι διὰ τοῦ η.

Μουνογλὼς δὲ παῖς σώζοι πατρώιον οἶκον
Φερβόμενον· ὡς γὰρ πλοῦτος ἀέξῃ ἐν μεγάροισι.
Γηραιὸς δὲ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων·
Ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄφθονα δῶρα.
Πλείων μὲν πλειόνων μελέτη, μείζων δ' ὀπιθόμη.
Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶν ἧσι,
Ὧδε ἔρδειν· ἔργον δ' ἐπὶ ἔργῳ ἐργάζεσθαι.

Vnicus vero filius seruarit paternam domum
Pascendo: ita enim opulentia crescet in ædibus.
Senex autem moriaris, alium filium relinquens.
Facile vero & pluribus præbuerit Iupiter ingentes opes:
Maior autem pluris cura, maior quoque accessio:
Tibi vero si opes animus appetit intra sese,
Sic facito: operamque operæ subinde addito.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μουνογλὼς ὁ παῖς.] μουνογλὼς ὁ παῖς ζώζοι αὐ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀρκεῖσθαι διωκεῖν τὸν πατρῷον οἶκον. διὰ χόμιον δὲ τοῦτο λέγει, ἐπ' ἐσχατιᾶς. ἐπεὶ ἔτιος φησὶν αὐξάνει ὁ πλοῦτος ἐν ταῖς οἰκίαις, ἐπὶ μεῖζον ἄμιον εἰς πολλοὺς κληρονόμους. θάνοις δὲ γηραιὸς ἔτιον βιὺς ὡς ἂν κλῆρον, ἄλλον καταλείπων, ἤγουν ἄρρεις ἐν τῷ βίῳ τὸν σὸν παῖδα. ἕτερον, ἤγουν ἄλλον αὐτὶ σοῦ. καὶ τοῖς πλείοσι δὲ πᾶσι παρέχοι αὐ ὁ Ζεὺς ῥᾳδίως πολλὰ πλοῦτον· πλείων μὲν ὅδε τοῦ πλείονος πλούτου ἡ φροντὶς, μείζων δὲ ἡ ὀπίδοσις αὐτῷ ζωαύξοντος ἑαυτὸν τῷ πλούτῳ διὰ τιὼ τῆς ὀργάνων δυπρείας καὶ τῶν ὑπηρετῶν. ζῷ δὲ ἡ ψυχὴ εἰ ὀπιθυμεῖ πλούτου ἐν τῷ ἑαυτοῦ λογισμῷ, ὅπως θέλει πράττειν, ὡς ἐγὼ δηλονότι ἔχων δὲ ὅτι ἔρχῳ ἐργάζου.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μουνογλὼς ὁ παῖς.] δύξειεν ἂν ἄτοπος ὁ στίχος τῇ, καὶ ἀναναπτυῶν τος, ὅτι γέγονε μόνος τῷ πατρὶ, μάτην φησὶν ὁ Πλούταρχος καὶ Πλάτων ἐπὶ τῷ Ἡσιόδῳ καὶ Ξενοκράτης καὶ Λυκοῦργος. ἐπὶ τούτων οἱ πάντες φόρτο δοῦναι ἕνα κληρονόμον καταλιπεῖν· καὶ τοῦτο ἰῶ τὸ ὑπὸ Ἡσιόδου λεγόμενον. δοκεῖ δὲ ἡ λέξις δύχομένη τῇ καὶ ἐ συμβουλεύοντος. τὸ γὰρ — ζώζοι πατρώιον οἶκον, εὐκτικόν ἐστιν, ὥστε τῇ τὸν λόγον εἰ καὶ μὴ πλείους εἶεν παῖδες, ἀλλὰ μονογλὼς, ἔτος γε ζώζοι τὸν οἶκον. τὸ δ' ἑπόμενον στιχίδιον ἔτι μᾶλλον λύει τιὼ διαβολιώ. ἄλλως. εἷς παῖς (φησὶν) ἀρκείτω, ἵνα μὴ ἡ οὐσία εἰς πλείονας διαιρεθεῖσα πτώσῃ τοὺς λαμβάνοντας πένητας· ἢ ἵνα μὴ οὕτω τῷ διαφόρων ἀεὶ μέζων ᾖ εἰ πλείους, οἷα καὶ αὐτὸς πέπονθε πρὸς τοὺς Πέρσιν διαιρήμενος. τὸ [γηραιὸς δὲ θάνοις] παρίσχαπλον ἀντὶ τοῦ ἀθανάτου. Ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσιν.] ἀφ' οὗ δῆλον ἐποίησεν ὅτι ἐν γένεσι μὲν καὶ πλείους τῇ παῖδας, καὶ οὐσίαν ἐπὶ Διὸς πλείστην ἀρκεῖ. εἰ δὲ μὴ μονογλὼς παῖδα διαμένῳ ἐνπρεπὲς πρᾶγμα. Πλείων μὲν πλούτου.] μελέτην μὲν λέγει τιὼ φροντίδα περὶ τὸ μέλλον, ὀπιθόμην δὲ, τιὼ ἐπάχθειαν καὶ τιὼ βαρύτητα τιὼ ἀπὸ τῆς φροντίδος. ὁ δὲ ἄλλος· ἐὰν πλείους οἱ παῖδες ὦσι, πλείων μὲν ἀναγκαίως ἔσῃ ἡ φροντὶς τῆς οὐσίας. ἡ δὲ ἀπὸ τῆς φροντίδος ἐπάχθεια, μείζων καὶ πολλῶν δεομένη σ' ἐκ Διὸς σωτηρίας. καί ποτε δέ, φησὶν ὁ Πλούταρχος, ἐκεῖνο λέγῃ τὸ τῆς Λαμπιδος, ὅτι πλείων μὲν ἡ φροντὶς ὅτι τοῦ πλείονος πλούτου. μείζων δὲ ἡ ἐπίδοσις, ἰῶ ὀπιθόμην εἶπεν αὐτῷ ζωαύξοντος ἑαυτὸν τῷ πλούτῳ, διὰ τιὼ τῆς ὀργάνων δυπρείαν καὶ τῆς ὑπηρετῶν. ὁ καὶ ὁ Ἀνάμης εὕρηκεν ἐρωτηθεὶς πῶς ἐκτήσατο τὸν μὲν γὰρ ὀλίγον (ἔφη) χθεσπῶς, τὸν δὲ πολὺν ῥᾳδίως, πολλῶν ὄντων ἤδη τῆς ὑπουργούντων.

Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται.] τὰ μὲν ἔμπροσθεν ῥηθέντα πάντα, κοινὰ παιδεύματα ἰῶ, ἀφοπολιτικὰ τίνοντα ζωιὼ ἀναμιμήσκοντα τῆς τ' ἡμέρας αὐτῶν, καὶ τῆς ποικιλίας τῆς βίου, καὶ πτῶσιν γεώμας τοιὰ τοῦτο. τὰ δὲ ῥηθησόμενα τῆς μὲν κακοπραγιῶν ἀπάγῃ τὸν ἀκροατὴν, ἄγῃ δὲ ἐπὶ τὸν μακρὸν βίον καὶ ἐπ' ἐν τούτῳ

τότε δίκαιον πῶρον, καιρὸς ἀποχάφοντα καὶ τύπας ἀρότειχότων, ἀμητοῦ, φυτείας, τεύχητῦ, καὶ τοιούτων πάντων. τούτοις γὰρ ἐξῆς ἀεὶ ναυτιλίας διαλέξεται τοῖς καὶ ἐπὶ ταύτης τρέφεσθαι βουλομένοις, ὁμοίως ἀποχάφων τὰς τῶ πλοῶν ὥρας, καὶ τὰς τῆς πλοίων ἐπιμελείας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μισογύνης ἡ παῖς.] τὰ μὲν τῶ Πρόκλου ἐῶ τοῖς βυλομένοις σκοπεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔτυχον φημὶ παραινέσας τὸν Πέρσην ἀεὶ πολλῶν, ἵνα γαμετὴν αὐτὸν καὶ μιᾷ γυναικὶ πλησιάζῃ, καὶ μὴ πολλαῖς, ἵνα μὴ ἑτεροθαλεῖς παῖδας καὶ ἑτερογαστρίους τινὰν λύπην αὐτῷ γένηται καὶ σφόδρα θάνατον, λαθραίους τῆς γυναικῶν καὶ τῆς παίδων πρὸς ἑαυτὸν ἐπάγων τὸν τότε βίον ὑφαιρούμενον. ὡς ὁ τῶ Λυσιστράτου τὰς δύο γυναῖκας εἰσάγει φιλόσοφον ἐργασάμενος τὸν μισογύνην. Μισογύνης ἡ παῖς.] αὐτὶ τῶ, ὅτι μιᾶς γυναικὸς παῖδες ἀδελφοί, ὁμογάστριοι.

Φθονέμεν.] αὐτὶ τῶ πρόκλος. ὡς γὰρ πλείστους αὔξῃ.] ὅτων γὰρ οἱ ἐκ μιᾶς γυναικὸς ἕξις παῖδας, καὶ ἐὰν πολλαῖς πλησιάσῃς, αὐξηθήσῃ ἡ οὐσία, συμπονούσης σοι καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῆς τέκνων. μεγάρσιον.] γὰρ καταχρηστικῶς πᾶσαν οἰκίαν ἁπλῶς καλεῖ. κυρίως δὲ μέγαρον λέγεται ὁ πλάτος καὶ ἐπίφθογγος οἶκος, παρὰ τὸ μεγαίρω τὸ φθονῶ. Γυναικὸς δ' ἄνευθεν.] οἱ μὲν Πρόκλου καὶ Ἀείσαρχον ἢ Πλάτωνα, ἀδιανόητον φασὶ καὶ ἄτοπον. ἐγὼ δὲ φημὶ λίαν καλλίστως ἔχειν αὐτό. ὅταν γὰρ μιᾷ γυναικὶ πλησιάζωσι, καὶ ἐ πολλαῖς, καὶ παιδοποιούμενοι αὐξηθήσεται σου ἡ οὐσία, καὶ ἀλύπως ἐπὶ τοιαύτῃ συμβιώσει διάγων τελεωτέρους γηροβοσκὸς, καὶ ἐ θεόφρων, ὥσπερ οἱ πολλαῖς πλησιάζων ἐπαυδρωτέρους, ὑφαιρούμενος σου παρὰ μέρος τὴν οὐσίαν ἑκάστης ζωὴν τοῖς ἰδίοις παισὶ, καὶ δαπάνῃ συμφορῶν δύσεις καὶ δύψεων, καὶ ὠμῷ δυσώσης σε γήρει, καὶ ἐπ μᾶλλον ἀώρῳ θανάτῳ ὀπαυμβάσῃ ἐκ δύψεων. ἢ καὶ φαρμάκων βρωμάτων γενομένων, ζηλοτυπήσωσιν ἀλλήλους τῆς γυναικῶν. ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.] αὐτὶ τῶ τὸν παῖδα, ἄγων τὰς παῖδας τῆς βίου ἐάσας. Ῥεῖα δέ κεν πλείονα.] κἂν πολλὰς παῖδας ὁμογαστρίους γένοιτο, καὶ ὅτως ὅλος αὐτοῖς ἐκ τῆς εἰμαρμένης φύσης, φιλήσουσι ἀμφοτέρας ἀλλήλους. Πλείων μέν.] πλείονων μελέτη· πολλὴ μὲν δαπάνη ἀεὶ διαφορὰς ἐγγίνεται τοῖς πολύπαισι· μεῖζον δὲ τὸ ὄφελος γιγνόμενον κέρδος ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν. ἀεὶ γεωργικῶν δὲ παίδων λέγει, ἃ ἀεὶ πολιτικῶν καὶ αἰσχίων· ἐπεὶνοι γὰρ (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) μόνον δαπάνης ὄφελός γίνονται. Σοὶ δ' εἰ πλούτου.] ζῶ γὰρ ἡ ψυχὴ οἱ ἐπιθυμεῖ πλούτου κτῆσιν βόσιν, ἔρδε καὶ φράζε, καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλο ἔργον ἐργάζου. ἐντυθὲν δὲ εἰσβάλλει ὁ ποιητὰς χαρὰς ἑκάστοις ἀναφόρους διδάσκειν, ἀροτειάσει καὶ σπόρῳ, καὶ ἀμήτῳ, καὶ τεύχητῦ· καὶ ἐπ ἀεὶ ναυτιλίας, καὶ τῆς λοιπῆς.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΕΡΓΩΝ, β'.

ΠΛΗΪΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
Ἀρχεσθ' ἀμητοῦ· ἀρότοιο δὲ, δυσομενάων.
Αἱ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαραττομένοιο σιδήρου.

PLEIADIBVS Atlante natis exorientibus,
Incipe messem, arationem vero occidentibus.
Hæ quidem noctesque & dies quadraginta
Latent: rursum vero circumuoluente se anno
Apparent, primum vt acuitur ferrum.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ
εἰς τὰ Ἔργων Ησιόδου β.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

ΠΛΗΪΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων.] τῶν Πλειάδων τῶν τοῦ Ἄτλαντος, θυγατέρων. τοῦτο δὲ τὸ Ἀτλαγενέων, ἤγουν τῶν γῆς, τουτέστι τῶν γήϊνον, τῶν εἰς φῶς προαγομένων ὑπὸ τοῦ Ἄτλαντος ἐχόντων. ἐπιτελλομενάων.] αὐτὶ τοῦ ἐπιτελουσῶν τὸν ἑαυτῶν δηλονότι ἐπιτολὸν, ἤτοι ὅτε μέλλουσιν ὅταν πρῶτον πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀναπολῆς φαίνονται, παρ' ἡμῖν δηλονότι τοῦ ἡλίου τὸν Ταῦρον, καὶ τὸ ζωδιακὸν κύκλου ἔχειν αὐτὰς, ἄρχειν τοῦ ἀμητοῦ, τουτέστι τοῦ ἀμᾶν. ἢ ἀρότου ἢ ἄρχειν (τουτέστι τοῦ ἀροτεύειν,) δυσομενάων, αὐτὶ τοῦ δυσιουσῶν αὐτῶν τὸν ἑαυτῶν δηλονότι δύσιν, ἤγουν ὅταν ὁ ἥλιος τὸν Σκορπίον ἤδη περιπεσῇ. τότε γὰρ αἱ Πλειάδες ἀλλήλαις πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀναπολῆς δύνουσιν, αἱ πρὶν δὲ Πλειάδες ἐπινύκτας τὰς καὶ ἡμέρας πεσσαράκοντα κρύπτουσι τὸ ὑπὸ τῆς αὐγῆς τοῦ ἡλίου τὸν Ταῦρον διερχόμενον, ἔνθα εἰσὶν αὗται ἐσκηνημέναι. αὗται δὲ κυκλοφορούμεναι τοῦ ἑαυτῶν, αὐτὶ τοῦ ἡλίου τοῦ ἑαυτὸν ποιοῦντος· τουτέστιν αὗται ἢ ἐφ' ἑαυτὸν ὁ ἥλιος ἐκ ἴσης, ἀλλ' ἀεὶ κυκλοφορῶνται καὶ ἀφίσαι ἀὐτῶν δηλονότι τῇ κυκλοφορίᾳ, φαίνονται ἤδη ἐπιτέλλουσαι. τὰ πρῶτα ἐπιρρηματικῶς αὐτὶ τοῦ πρῶτον, χαραττομένου τοῦ σιδήρου τοῦ εἰς ἀμητὸν χρησίμου δηλονότι. ἤγουν ὅτι αἱ μαγερικαὶ χαράττουσι τὰ δρέπανα αὐτῶν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

ΠΛΗΪΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων.] ὁ μὲν Ἄτλας λέγεται παῖς Ἰαπετοῦ, τὸν οὐρανὸν ἀνέχων καὶ τὰς κίονας, αἱ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν, αὐτὸς χεῖρ' μίαν, συνοχικὴν ἱδρύσας, δυνάμεις εἰλικρινῶς διοικούσας οὐρανοῦ καὶ γῆς, δι' ἃς ὁ μὲν ἐξημμένος τῆς γῆς ἀεὶ αὐτὸν δινεῖται τὸν ἀεὶ χρόνον· ἡ δὲ μέσῳ σαθρῶς πεπήγυῖα πάντα λοχᾶσθαι μηχανᾶται, ὅσα γονᾷ ὁ οὐρανὸς παπαῖνει. ταύτας γὰρ τὰς δυνάμεις τὰς ἀμφοτέρων ἀκλινῶς τὸν διοισμὸν περώσας, κοινὰς ἐπάλαισαν, αἱ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν. ὁ δηλοῖ τὸ, χωρὶς ἀλλήλων ὄντα, καὶ ἄμικτα ἀλλήλοις αἰδίως· τούτου δὲ παῖδας τὰς Πλειάδας ἐμυθολόγησαν ἑπτὰ οὔσας, τὴν Κελαινὼ, τὴν Στερόπην, τὴν Μερόπην, τὴν Ἠλέκτραν, τὴν Ἀλκυόνην, τὴν Μαῖαν, τὴν Ταϋγέτην. πάσας ταύτας δυνάμεις ἀρχαγγελικὰς φησὶν ἑπτὰ. ζωογόνων τοῖς ἀρχαγγέλοις ὑφεστώσας. τὴν μὲν Κελαινὼ τῆς Κρονίας ζωαρχικὴν, τὴν δὲ Στερόπην τῆς Διὸς, τὴν δὲ Μερόπην τοῦ Ἄρεως, τὴν δὲ Ἠλέκτραν τῆς.

τῆς Ἡλιακῆς, τῷ δὲ Ἀλκυόνῃ τῆς Ἀφροδίτης, τῷ δὲ Μαίᾳ τῆς Ἑρμοῦ, τῷ δὲ Ταϋγέτῃ τῆς Σελήνης. καὶ δῆλαι τούτων αἱ αἰτίαι. μίαν δὲ ἄρα τῆς ἑπταδικῆς ζωτάξιν, ἐν τῷ ἀπολαγεῖ τετυπάχθαι καθάπερ ἄγαλμα ἐπιφάνιον, ὃ δὴ Πλειάδα προσαγορεύουσιν, ἄστρον ἐμφανὲς καὶ τοῖς ἰδιώταις, ἐν τῷ Ταύρῳ κατισπειγμένον, ταῖς ἀνατολαῖς καὶ ταῖς δύσεσι παμπόλλων τοῦ ἀέρος ζῴων ἐργαζόμενον. τούτων οὖν τῆς Πλειάδος ἐπιτολῶν, ἀρχὰς καλοῦσι τῆς ἀμήτου· ἐπιτέλλουσι δὲ ὅταν πρῶτον φαίνωσι περὶ τὴν ἡλίου ἀνατολήν· ἐπιτολὴ γάρ ἐστιν αὐτῶν ἑῴα μὲν, ἡ πρώτη περὶ τὴν ἡλιακὴν αὐγὴν ἔμφασις, ἑσπερία δὲ ἡ μετὰ τὰς καταδύσεις δύθις ἀνατολή· δύσις δὲ ἑῴα μὲν ἡ πρὸ τῆς ἀνατολῆς ὀλίγον εἰς τὸν δυτικὸν δείζουσα ἄφιξις, ἑσπερία δὲ ἡ μετὰ τὰς καταδύσεις τῆς ἡλίου δύθις κατάδυσις. ἐπιτέλλουσι μὲν οὖν καὶ αἱ Πλειάδες, ἡλίου τὸν Ταῦρον διελθόντος ἀνίσχουσι πρὸ αὐτοῦ καὶ τότε χειμὼν ἄρχειν τῆς ἀμπελ. δυνατὸν δὲ τῷ ἑῴαν δύσιν ἄρχειν τοῦ ἀρότου, τουτέστιν ὅταν ὁ ἥλιος ἤδη πεπεπτωκὼς τόπῳ γὸ ἑῴῳ ὁ Ταῦρος δύῃ. ταῦτα δὲ εἰπὼν λέγῃ τύπῳ ἐφεξῆς πόσον χρόνον αἱ Πλειάδες ὑπὸ ταῖς αὐγαῖς κρύπτωνται ταῖς ἡλιακαῖς· ὅτι τεσσεράκοντα ἡμέρας. καὶ γὸ πρὸς τῷ τέλει τῆς Κριοῦ ὄντος, ἤδη κρυπτόμεναι, καὶ εἰς Διδύμους μεταβαίνοντος ὅτι αὐτούς, καὶ ἐμόνον τὸν Ταῦρον διέποντες, φαίνονται καὶ ἤδη ἐπιτέλλουσα. ἀρότοιο δὲ, δυσμενείων.] εἰ μὲν ἄροτον τὸν καιρὸν φησι, τῷ ὑπὸ τῷ Ταύρῳ εἰσβολῇ πρὸς τοὺς Διδύμους τοῦ ἡλίου φησίν, ἴσως· εἰ δὲ ἄροτον τὸν σπόρον φησί, τὸν καιρὸν δηλοῖ καθ' ὃν ὁ ἥλιος εἰς τὸ Σκορπίου ἐμβαίνει Ὀκτωβρίῳ καὶ Νοεμβρίῳ. αἵ τινες Πλειάδες Μαΐῳ μὲν καὶ τῷ γ' ἐν τῷ Ταύρῳ κύκλῳ προσανατέλλουσι τῷ ἡλίῳ, αὐτῷ τῷ ἡλίῳ μὲν τῷ κ' τοῦ Ἰανουαρίου ἐν ταῖς Διδύμοις ὄντος. δύνουσι δ' αὖτοι, καὶ τῷ γ' τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, τοῦ ἡλίου (μὲν τῷ κ' τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς) ἐν τῷ Τοξότῃ ὄντος. ἄλλως· Πλειάδων.] ἐν τοῖς ἔμπροσθεν προβέβαμεν ἀστὴρ ἐργάζεσθαι, ἐπειδὴν λοιπὸν ὑποτάδῃ· τὸ τοῦ καὶ πότε δὲ τὴν ὥραν τῆς δεῖν τι προέσεσθαι οἱ παλαιοὶ καὶ ἀπὸ τῆς ἀστέρων ἐπισημαίνοντο, καὶ ἀπὸ βοτανῶν καὶ φυτῶν καὶ ζώων. βέλτιον οὖν αὐτῷ ὑποδεδεῖχθαι πάλιν δεῖ σπόρον, καὶ πότε διείζειν. καί φησι, ὅτι Πλειάδων δυσιῶν. τοῦτο δὲ δεῖ προσυπακοῦσαι τὸ, ἕως ἄρχεσθαι τῆς ἀρότου ἤτοι τοῦ σπόρου, καὶ διείζειν ἀνατελλουσῶν. τοῦτο δὲ δεῖ πάλιν προσυπακοῦσαι τὸ ἕως· ἐὰν γὰρ μὴ ὕστω ζωυπακουόμενα, ἀσαφὲς τὸ λεγόμενον· ἔκδυσιν γὰρ τῆς ἄστρων ἑκάστη ἡμέρα καὶ δύνει καὶ ἀνατέλλει. ἅπαξ δὲ τοῦ ἔτους, ζωὴ ἡλίῳ ἀνατέλλῃ, καὶ ἅπαξ ἑῴαν δύσιν ποιεῖ), αἵ τινες σημαίνουσι τὴν τῆς ἄρχειν ὥραν. Πλειάδων ἑῴα ἀνατολὴ, ὅταν ὁ ἥλιος ἐν Ταύρῳ. δύσις δὲ ἑῴα, ὅταν ὁ ἥλιος ἐν Ζυγῷ. ἀναπαὴ δ' ἐστιν, ἡ σὺν τῷ ἡλίῳ τῆς ἄστρων ἀναφορά· ἐπιτολὴ δὲ, ἡ φανέρωσις τῆς ἄστρων, ἡ μὲν τῷ κρύψαι τὸν ἡλιακὸν. ὅτε δὲ δυσὶν ζῴοιν μὲν ὁ ἥλιος, ἑσπερία δύσις. διάμετρόν ἐστιν ἡ διὰ τοῦ κέντρου εἰς τὸ ζῴδιον γραμμή. ὁ μὲν, δύο δὲ καταμόριον λέγῃ. εἰσὶ δὲ μοῖραι νη'. ἄλλως λα', καὶ λ'. ὁ ἥλιος κατ' ἐναντίον τοῦ πόλου, τὸν ἴδιον δρόμον ποιεῖ). τὰ δὲ Ἀτλαγενῆ φασὶ γελοῖον· ἔδει γὰρ εἰπεῖν, Ἀτλαντογενῆ. ἄλλως. Πλειάδων, ιβ' ὥρας τῆς νυκτὸς· προανατέλλουσι τοῦ ἡλίου, καὶ τοῦ ἀνατολὴν, μὴ παρέλθωσι τοῦ Ταύρου, ἤτοι μηνὸς Μαΐου. ἐπιτολὴ γάρ ἐστιν, ἡ μικρὸν πρὸ τοῦ ἡλίου τῆς Πλειάδων ἀνατολή. ιβ' δὲ ὥρας τῆς νυκτὸς προῶσαι δύσεις ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Ζυγοῦ καὶ τοῦ Σκορπίου, ἤτοι Ὀκτωβρίου καὶ Νοεμβρίου μηνὸς ὅτι ὁ αὐτός. αἱ δήτοι, ἐν ἀρχῇ τοῦ κείμενος ἑ μοῖραν καὶ πρὸ μοίρας τοῦ Ταύρου, καὶ προλάμπτοντος τοῦ ἡλίου καὶ προδιώκοντος.

χαιρομένοιο σιδήρῳ.] τοῦ πρὸς ἄμητον χρησίμου. καὶ προσέθηκε ἀφειλόμενα ἑαυτοῦ, δηλῶν ὅτι ὕστος ἀεὶ γίνῃ), ἀλλὰ τῷ ἐγκύκλιον τοῦ τοῦ ἡλίου κίνησιν, ἐν τεταγμένοις χρόνοις τὸν Ζωδιακὸν κύκλον ἀφιπολοῦντος, καὶ τὰ μὲν ὑπολείποντος τῆς ζῳδίων, τὰ δὲ ἐπιόντος. καὶ ἃ μὲν ὑπολείπῃ, τούτων αὐτῷ προανατελλόντων, οἷς δύῃ ζωὴ, τούτων αὐτῷ ζωανατελλόντων. ὧν δὲ γίνῃ) ἀπ' ἐναντίας, τούτων ἀνατελλόντων μέν, ὅτι καταδύεται· καταδυομένων δ', ὅταν αὐτὸς ἀνατέλλῃ καὶ τὸ ζῴδιον, ἐν ᾧ ὄζει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ΠΛΗΙΑ'ΔΩΝ Α'τλαγενέων.] Ἐπειδὴν εἰσβάλλῃ ὁ ποιητὴς καιρὸς σεσηφόρος δηλῶσαι ἀροτειότητος καὶ ἀμητοῦ, καὶ πρυμνητοῦ, καὶ ναυπηγίας, καὶ τῆς τούτων. καί φησι τοῦ τοῦ Ἀτλαν-

τοῦ θυγατέρων Πλειάδων ὀπτηλυσσῶν τλιὴ ἰούσαν αὐτῶν ὀπτολιὴν, ἢ τλιὴ ἐωσείαν, ἀρχαῖος, καὶ ἄρχω τοῦ ἀμπὶ τοῦ ἀρότου ἢ καὶ τοῦ ἀροτειασμοῦ ἀπὸ κοινοῦ πάλιν τὸ ἄρχω. διανομαίων.] καὶ μελλησῶν δυῶαι, τλιὴ ἐωσείαν δύσι, ἢ τλιὴ ἐώαν. ἀλλὰ λεκτέον πρῶτον τλιὴ ἰσοείαν, εἶτα καὶ μαθηματικώτερον διδακτέον μοι. τοῦ ἀεγοῦ παιδὸς Ἰαπετοῦ καὶ Κλυμένης, ἢ Ἀσίας, τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς, γλυκῶν) (ὡς οἱ μυθοχάφοι φασὶ) Προμηθεὺς, Ἐπιμηθὼς, Μενοίτιος, καὶ ὁ νῶϊν ἡμῖν σοφοκλέων Ἄτλας· ὃν καὶ μυθεύουσι κίονας φέρειν μακρὰς, αὖ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχειν. τοῦτο καὶ Πλειόνης τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς γλυκῶν) θυγατέρες ἐπαὰ φασὶ ὧν φησὶν Ἄρατος ἐν τοῖς Φαινομένοις οὐδέ πως·

Ἐπαὰ δή τι κεῖναι ἐπιῤῥήδην καλέουσι),
Ἐξ οἷαί σφ ἐύπαν ὑπὸ ψαῦσαι ὀφθαλμοῖσιν,

Ἀλκυόνη, Μερόπη τε Κλαινώ τ' Ἠλέκτρη τε,
Καὶ Στερόπη, καὶ Τηϋγέτη, καὶ πότνια Μαῖα·

Τούτας, φασὶ, τὰς Πλειάδας, μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν τῆς Πλειόνης, καὶ Βοιωτίαν φύλλῃ ὅλῃς ἐναυτὸς Ὠρίων ἐδίωκεν ὡς συλήσοντα, αἱ τοῖς θεοῖς δόξάσασαι πρὸς Πλειάδας μετέμειψαν. Ζεὺς δὲ τῆς κακοπαθείας οἰκτείρας, αὐτὰς ἐν τῷ Ζωδιακῷ κατεστέρισεν. ἄλλοι δέ τινες δώδεκα θυγατέρας φασὶ γενέσθαι τῷ Ἄτλαντι, καὶ φῶν Τάυτα, ὃν ἐν Λιβύῃ θαρρῶντα ὄφις ἀνεῖλεν. καὶ αἱ μὲν πέντε τὸν ἀδελφὸν τοῦτον θρηνοῦσαι ἀπώλοντο. Ζεὺς δὲ ἀστέρας αὐτὰς ἐποίησε, τὰς λεγομένας Ὑάδας, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος ὁ Ἀσκραῖος οὗτος Ἡσίοδος ἐν τῇ Ἀστρικῇ αὐτοῦ βίβλῳ διδάσκει λέγων· — νύμφαι Χαείτιονες ὁμοῖαι,

Φαισύλη, ἠδὲ Κορωνὶς, ἐϋστέφανός τε Κλεάνα,
Φαιώ θ' ἱμερόεσσα, καὶ Εὐδώρη τανύπεπλος·
Ἃς Ὑάδας καλέουσιν ὅτι χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Αἱ δὲ Πλειάδες προείπομεν ὅπως κατεστέρισθησαν. ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ Ἄτλαντος καὶ τλιὴ τούτου κατεστέρισιν ἀλληρεῖα καὶ ἰσρεία διεκτέον σαφηνείας. Ἄτλας ἐστὶν ἀλληρεικώτερον ὁ δεῖζων καὶ διακείνων τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ ὑπὸ γλιὸ ἡμισφαίριον. Γαπονῦ, ὅτου κινήσεως ἀεγοῦ πεῖς; ὅτι καταρχὰς συγκεχυμένου τοῦ παντὸς κοσμικοῦ ζῴου ματος, ζωΐδια τὰ ἀεὶ ἐν Ἕλλησι, ζοοδροτέρας κινήσεως τετυχηκέναι, καὶ ὅτου διοείσεως τὸ ἄνω καὶ κάτω ἡμισφαίριον, καὶ διαζῶσαι τὸ πᾶν. θυγατέρες Ἄτλαντος, αἱ Πλειάδες ἢ καὶ Ὑάδες, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἄστρων καὶ τῆς ἀστέρων, ὅτι μὴ τὸ διοειδιῶσαι τὰ ἡμισφαίρια, καὶ διαρραβδιῶσαι τὸ πᾶν, οἱ ἀστέρες ἐφαίνοντο, καὶ πᾶν τῆς ἄστρων τὸ ζύσημα. κίονες, ἢ ἂς ὁ ἄξων Ἄτλας κατέχει, ὁ βόρειος πόλος δηὶ καὶ ἀνάπτος. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ σοφοκλέους Ἄτλαντος, τοῦ καὶ ἄξονος. γέγονε δὲ καὶ τις Λίβυς ἀνὴρ μαθηματικώτατος, Ἄτλας τλιὴ κλῆσιν, ὃς ἀμυδρῶδη τὸν ἀεγοῦ ἔχειν, διὰ τὸ ἀεὶ τῶν ἀστρολογεῖν, καὶ οὐ τῆς ἀεγοίων ἀπλάνητα διδάσκειν, ὅ καὶ φησὶ Ἔπαρχος καὶ Τάδας καὶ θυγατέρας Πλειάδας καὶ Τάδας φιλαδέλφους. ὅς καὶ ἐν τοῖς ἄστροις σοφώτατος ὢν κατεῖδεν, ὡς καὶ τοῖς ἀστρολόγοις οἱ ἀστέρες ὧδον ἀλαστότατοι, ὀνόματα ἔχοντες, καὶ τῆς παίδων αὐτῶν τοῖς ἄστροις ἐπιμένοντα τὸ ὄνομα, τῆς πατρὸς αὐτῶν ἀφειρόμενον· τοῦτο δὲ καὶ μάλιστ' ἕτεροι πεπαίκασιν, ὡς καὶ ὅτι Πτολεμαῖος ὁ Κίνων κατασείσας τῆς Βερενίκης τὸν πλόκαμον. ὅτου δὲ ὅτου καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἀστέρες καὶ τὰ ἄστρα κατεστερίσθησαν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπιδέδεγμαι, κατά τινας τῶν ἔξω σοφῶν, ἀστέρες γεγόνασιν, ὡς ὁ κωμικὸς Ἀριστοφάνης ἐμπέπαικε· ἀλλὰ τὸ ψυχρὸν λέγειν καὶ κατασκάζειν παρέντες, τλιὴ τε ἰσοείαν τλιὴ τῆς διαζώσεως τ' Πλειάδων ἀνὼ Ὠρίωνος ὑπὸ πολλαῖς γλυκαῖς τῆς Πλειάδων ἀναφορᾶς, καὶ τλιὴ τῆς Ἡλέκτρας συμπέπτωκεν ἐν τῇ πορθήσει τῆς Τροίας, μὴ ἐπὶ γλυκὺς γλυκύτερος· μικρὸν δέ τι φαίνεσθαι δεῖ τῶν ἀστέρων καλεῖσθαι πλειάς, καὶ δεῖ τινων ἑτέρων βραχυτέρων, χαρίσασθαι πρὸς τλιὴ διδασκαλίαν τ' ἀστρικῶν ἐπιτολῶν καὶ δύσεων ἀφαγγελικὰς ἢ δυνάμεις δέ τις ἐμπέσοιτο τὰς Πλειάδας μανθάνειν, ὡς καὶ τὰς Μούσας, προσηκόντως τῆς Πρόκλου· ὃν δὲ ἡμῖν τοιοῦτο λάζεσθαι, οὐδὲ ζωμὸν ἐπτάμβας· ἀλλὰ σαφές τε καὶ ζωτικὸν τῆς ἀληθείας ἔχομεν, οὐ μὰ τὸν ἢ φλοῦν τινα ἰσρείαν ἀλόγως μεν ἢ διορθύσιμον, ἢ τι μυθῶδες ἀλληγορούμενα, ἢ ἀτέχνως γεγραμμένον τεχνικῶς διεκτάφομεν, ἢ μετεωρίσεις λόγων ζαυθύσεως, ἢ κόμπου ῥημάτων, ἀλλὰ σαφῆ καὶ ἀκριβῆ τῇ λέξει, ὡς ὁ διδασκαλικὸς λόγος ἀπαιτεῖ). Πλειάδες λέγονται). ἀπὸ Πλειόνης τῆς αὐτῶν μητρὸς· ἢ ἀπὸ τοῦ πλεῖν αὐτὰς γεννήσαι φησὶν Ὠκεανός· ἢ παρὰ τὸ εἰς πολλὰ χεομένου·

συμπίπτειν.

σημαίνειν. ὁ δὲ Ἵππαρχος καὶ αὐτὸς ἡγεῖται πλείονα ἀπὸ ἀλλήλων κεῖσθαι τοὺς ἀστέρας πρὸς τὸν ταῦρον· λέγει δὲ καὶ τοὺς ἀπεχθεῖς καὶ φίλους τῶν ἀστέρων χάριν, οἷον τὰς Πλειάδας φησὶν ἀπὸ τοῦ κριοῦ πέμπτας εἶναι τῷ ταύρῳ. ἰστέον δ' ὅτι αἱ Ὑάδες κεῖσθαι φασὶ τὸ λοιπὸν μέρος τὸ ῥύγχος, αἱ δὲ Πλειάδες κεῖσθαι τὸ ἔσχατον τῆς ἀρχῆς τοῦ ταύρου· ὅπερ ἱστορικῶς ἐστιν.

Ἀτλαγενεῖς.] οὕτως τὸν Περσέα γαλεῖον φασὶ, τὸ Ἀτλαγενεῖς, ἀντὶ τοῦ Ἀτλαντιάδην λέγοντας. δέον δὲ φαρμακοῖς ἔχειν καὶ ἀμφοτέρως. κλίνεται γὰρ Ἄτλας Ἄτλαντος, καὶ Ἄτλας Ἄτλαντος ἐξ οὗ τὸ Ἀτλαγενεῖς ἀντὶ τοῦ Ἀτλαντιάδην.] φησὶ δὲ ἀπορῶν καὶ ἀγνοῶν τὴν ἀστρολογίαν· δέον μὴ πρότερον καθηγήσασθαι καὶ αὐτόμολον ἐκδύναι τῇ ἀστρολογίᾳ ἐν τῷ Ζωδιακῷ λοξοκύκλῳ κύκλῳ, ὃς ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον κεῖται. Ἄστρων ἀπάρχουσι τιμήματα ἑκκαίδεκα, ἃ καὶ ζώδια καλοῦσι· ἔστι δὲ τὰ ὀνόματα, Κριὸς, Ταῦρος, Δίδυμοι, Καρκῖνος, Λέων, Παρθένος, Ζυγὸς, Σκορπίος, Τοξότης, Αἰγόκερως, Ὑδροχόος, Ἰχθύες. ἐν ἑκάστῃ δὲ τῶν ἐπὶ ἑκατὸν ζωνῶν, αἵπερ Ζῳοφόροι καλοῦνται, εἰς ἃς λέγει τὴν πλανωμένων ἀστέρων, ἐν μὲν τῇ ἀνατολικῇ καὶ ὀρθῇ, Κρόνος· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, Ζεὺς· ἔπειτα Ἄρης, καὶ μετ' αὐτὸν Ἥλιος, εἶτα Ἀφροδίτη, καὶ μετ' ἐκείνην Ἑρμῆς, ἡ δὲ Σελήνη πάντων ὑστέρα καὶ κατωτάτω. Πλάνητες ἐνομίζοντο, ὡς ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς κινούμενοι, ἐναντίως τῇ κινήσει τοῦ ὅλου. ζῴδια μὲν (ὡς ἔφην) εἰσὶ δώδεκα· πλάνητες δὲ ἀστέρες ἑπτά· ἄστρα δὲ ἀπλανῆ λέ, Ἄρκτος μεγάλη, Προκύων, Ἄρκτος μικρά, Ἵππος, Αἰτός, Δελφὶς, Οἰστὸς, Κασσιτέρια, Λαγωὸς, Πρόσδις, Κῆτος, Ἀνδρομέδα, Ὠαρίων, Ἡνιόχος, Κενταύρου, Κόραξ, Τόξον, Λύξ, Λύρα, Ἔριφοι, Ἐγκρασιὰ, Στέφανος βόρειος, Στέφανος νότιος, Ἀργὼ, Ἡριδανὸς ποταμὸς, Πλειάδες, Θυμιατήριον, Ὑάδες, Ἀγκαλὶς (ὁ καὶ Βοώτης) Οἰνοχόος, Κηφεὺς, Κύων, Τόξον, Κύκνος, Κεντὴρ, Ἰχθὺς νότιος. ταῦτα πάντα τὰ ζῴδια καὶ τὰ ἀπλανῆ, καὶ οἱ πλάνητες, ἀπλῶς πρωτοτύπως ἀνατολάς τε καὶ δύσεις μίαν μὲν, διὰ σου τῆς σπουδῆς ἀνατέλλουσι καθεκάστην ἡμέραν, ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀμφιβολικοῦ εἰς τὸ ἀνατολικὸν, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ εἰς τὸ ἀνατολικὸν δύνειν. ἑτέρας πάλιν ἀνατολὰς μὲν ἀνατολῶν τῶν δύο πολοῦσι τοῦ ἡλιακοῦ ἐκλειπτικοῦ κύκλου, ἀνατολὰς ἴσας καὶ ἐπισήμους, καὶ μετ' αὐτὰς ἑστῶ, ὡς καὶ ἐξέσεις καὶ δυτικὰς κλίσεσι, πεντεκαιδεκαμοίρους ἀνίσχειν τὸν ἀστέρα, λέγει δὲ τότε ὁ ἀστὴρ ἴσον ἀπολείπειν τοῦ ἡλίου ἔχων. αὖ δὲ ταῖς ἑφωτιναῖς μοίραις ὁ ἥλιος πέχῃ, ὁ δ' ἀστὴρ ἐν ταῖς ἐπομέναις ἢ φολαδὸν τὰς μοίρας τοῦ ἡλίου, τότε λέγει ἑωσφόρον ἀνατολὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἔχειν. δύσις δὲ ἴσα ὅτῳ ἀστέρος, ὅταν ὁ ἐν ταῖς ἡγεμόναις ὁ ἀστὴρ φαίνῃ, ἐν δὲ ταῖς ἐπομέναις ὁ ἥλιος πέχῃ, ἀφίστηλος τοῦ ἀστέρος ἦ, ἢ ἐπὶ δύο, ἢ ἐλάσσονας μοίρας. δύσις δὲ ἑσπερία, ὅταν ὑπάρχῃ τὸ ἀναπαλιν, ἐν ταῖς ἡγεμόναις μὲν μοίραις ὁ ἥλιος πέχῃ, ἐν δὲ ἐπομέναις ὁ ἀστὴρ ἴσος ἦ, ἢ ἐλάσσονας μοίρας ἀπέχων τὸν ἡλίου· αὗται δ' εἰσὶν αἱ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις. σχεσμὸς δὲ καὶ στορροΐας, καὶ ζωναφὰς καὶ πτύξεις, καὶ κολλήσεις καὶ ἐπιβιβάσεις, καὶ τὰ λοιπὰ σχήματα τούτων, ἐν λίγοις, οἷς πρεσβεύει ἡ ἀστρολογικὴ γνώμη ἐστὶ Μαῖα ἑπτάτης, μέχρις Ἰουλίου καλ. ἡ δὲ τούτων δύσις, ἐστὶ Ὀκτωβρίου ἢ, μέχρι Δεκεμβρίου ἑπτάτης σαφῶς καὶ ἐπιστημονικῶς μαθηματικῶς δὲ ἡ ἀκριβεστέρα ἀμφοτέρων μάθοις. τὸ πεζικὸν, καὶ πάντα τὰ ἀπερίμφατα, αὐτὸ προσκτισθῆναι τίθησιν ὁ ποιητὴς. ἤνοιε δὲ ὅτι πᾶσι τὸ θέλα. οἷς, θέλα ἐργάζεσθαι, θέλα σπείρειν, ἐοικτέον, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἄμητος ἀσπορίας ἐστὶν ὁ σπόρος· ὀξυτόνως δὲ τὸν χρόνον διαγράφει. Τὸ ζῴδιον ὁ Ἥλιος πρὸς τὸν φθάνει. Συνεγγίζει δὲ αἱ Πλειάδες, ἐπειδὴ μὲν τὸν Κεῖον ὁ Ταῦρός ἐστιν, ἐν τῇ ζώνῃ οὖν κεῖσθαι, πάντα ὁμαλοῦσθαι τὸν Ἥλιον συνεγγύς προσβάλλοντος αὐταῖς. τὸν χρόνον ὅλον Ἀφίλλιον μίαν διέρχεται ἐν Κείῳ. ἐν ποίαις οὖν ἑπτάταις ἡμέραις ἀνατολὰς μιᾶς ἕκαστος Ἥλιος αὐταῖς ἐπὶ τὸν πλείστον φωτὸς ἀμαυροῖ; ἀφ' οὗ γὰρ τελειώσει Κεῖον, προσβάλλει τῷ Ταύρῳ, καὶ Μαῖον ἅπαντα· ὁ δὲ Μαῖος ἔχει λαδὲν καὶ λαμπάδα· ἐν δὲ τῷ πλησίον τὸν Μαῖον, καθ' ὃν ἤρξατο τὸ τοῦ Ταύρου ζῴδιον, προσβάλλει τῷ Διδύμῳ, καὶ

τὸν Ἰσημερινὸν μεσοῦν ἀπὸ τοῦ Ταύρου, καὶ ζυγὰ ἀπὸ τοῦ Ταύρου τὰς Πλειάδας καὶ προσβάλλειν τῷ Διδύμῳ καὶ τὸν Ἰσημερινὸν, τότε μάλιστα ἀμητὸς ὁρίζεσθαι καὶ ἀρατὰ εἶναι, καὶ τὸν Ἰσημερινὸν μέσον, καθ' ὃν ἄρχονται διερίζειν [σημαίνων ἑαυτίους ἐντεῦθεν φησὶ, τῇ τοῦ Ζέφυρου ἐξηγήσει.]

Πλειάδων Ἀτλαγενέων.] καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἐνιτέλλουσιν, ἤρχοντο τοῦ Ὀπώρου καὶ Νοτίου μεσοῦν, τότε κυρίως ἀνατέλλειν, ἀπὸ τοῦ λέγειν, μετὰ μίαν ἡλίου δύσιν ἑκκαιδεκάτην ἢ ἀδρανῆ. αὐτὰρ γὰρ καὶ τὸν καιρὸν τοῦ ἀρότου, ἤρχοντο τοῦ Ὀπώρου καὶ Νοτίου μεσοῦν, ἀνατέλλουσι δ' ἐπὶ ἑπτὰ, μετὰ τὴν ἡλίου δύσιν· καὶ ὁ τοῦ καιροῦ τοῦ θέρους, τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ Ἑλίου, ἀνατέλλουσι τῇ φαεινῇ. Αἰδὴ τις τύπτας τε καὶ ἤμητε.] μὴ καὶ χθιζὰ ἀμήσας πρώτου καὶ ἐν τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ ὁ Κριὸς μετ' αὐτὸν ὁ Ταῦρος καὶ πρὸν Ταῦρον ὁ Δίδυμος. ἐν τῇ μέσῃ δὲ τοῦ Ταύρου, ἤγουν ἐν τῷ ζώνῃ, κεῖνται αἱ Πλειάδες αἱ ἑπτὰ, ἃς πιεσάλγον δὲ καὶ κοιτοκόμους ἐκάλεσαν. ὁ δὲ Ταῦρος ἐφαπτόμενος ἑκάστῃ τῶν πόδας μὲν ἔχων, ἔπι δὲ ἕλκων ὁ ἥλιος ἐν τῷ ζωδίῳ τοῦ Κριοῦ, καὶ διερχόμενος τοῦτο, (καὶ μᾶλλον ἐπὶ τὰ διέρχεσθαι προσβάλλει τῷ Ταύρῳ καὶ Μαΐου ἅπαντα κυβερνᾶται πεπείσμενα· χαλεπαίνουσι δὲ ἄνεμοι.] ἐνθάδε ὁ Ἡσίοδος πρὸ Πέρσου ἐξ αἰτιατικῆς δύσας τὰς Πλειάδας, ἀδύνατα δέμας καιρὸν καὶ ἀρότου, ἐπὶ δυσχερὲς ἐκ τούτων γενέσθαι ἰδιώτῃ ἐδήλωσεν ἀνδρί, σφᾶς ἔρως πολὺς καὶ ἐξ ἰδιωτικῆς ἀδολεσχίας τοῦτο ἐδίδαξεν αὐτὸν ἡ τῆς Πλειάδων ἀνατολή, λέγων τότε αὐτὰς ἐπιτέλλειν, ὅτε αἱ μάλιστα χαράσσουσι καὶ τορεύουσι τὰ ὀρύγματα, εἰς διειμὰν ἐργασίαν. ἐξ ἀρότου, ἐκ τοῦ ἐξ ἀρότου ὅπως κατάρχεσθαι, ὅπως διὰ τὴν ἐλπίδα τοῦ κέρδους σπουδὴν ποιεῖσθαι εἰς γεωργίαν αὐτὸν, ἀργὸν φύσει πεφυκότα, καὶ νωθρόν.

Οὗτός τοι πᾶσιν πέλεται νόμος, οἵ τε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάουσ', οἵ τ' ἀγκέα βαθυκόλπου
Πόντου τυμαλίοισι δι' ἀσπερχῆ πίονα χῶρον
Ναίουσ'. γυμνὸν ἄρειρε, γυμνὸν δὲ βόωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι, εἴ χ' ὥρια πάντ' ἐθέλῃσθα
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος· ὥς τοι ἕκαστα
Ὥρῃσ' αὐξηται, μή ποθ' ὑστερίῃ χατίζων
Πτωσσῇς ἀλλοδίους οἴκους, κοὐδὲν ἀνύσσῃς.
Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἐμ' ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ὀπιδώσω,
Οὐδ' ὀπιμύξομαι. ἀργαλέος νήπιος Πέρσα
Ἔργα, τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀκόλλων
Ζητοίης βίοτον κατὰ γείτονας· οἱ δ' ἀμελῶσιν.
Δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τοὔργεται· ἢν δ' ἔτι λυπῇς,
Χρῆμα μὲν οὐ σαώσεις, σὺ δ' ἐτώσια πολλὰ μογήσεις·
Ἄκρητος δ' ἔσται ἐπέων νομός· ἀλλά σ' ἔγωγε
Φοίβου δείσαντα χρεῶν τελέσαι, λιμὸν τ' ἀλεωρεῖν.
Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀρότηρα
Κτᾶσθαι, ἀλλ' ἀγαμόν, ἥτις καὶ βοσὶν ἕπηται.
Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρρενα ποιεῖσθαι,

Hæc vtique aruorum est regula: quique mare
Prope habitant, quique valles flexuosas
Mari fluctuante procul pinguem regionem
Habitant. Nudus serito, nudusque arato,
Nudus quoque meito: si quidem tempestiua omnia voles
Opera ferre Cereris, vt tibi singula
Tempestiua crescant, ne quando interim egeas
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias,
Sicut & nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius dabo,
Neque amplius inuito fraudem. Labora stolide Perſa,
Opera quæ hominibus dij destinarunt:
Ne quando cum liberis vxoreque animo dolens
Quæras victum per vicinos; bi vero negligunt.
Bis enim & ter fortasse obsequeris: si vero amplius molestes,
Rem quidem non faciés; tu vero inania multa dicēs:
Inutilis autem est verborum copia. Sed te iubeo
Cogitare debitique solutionem, famisque euitationem.
Domum quidem primum, vxoremque, bouemque aratorem,
Famulam non nuptam, quæ & boues sequatur:
Vtensilia vero domi omnia apta facito:

Μὴ σὺ

Μὴ σὺ μὲν αὐτῆς ἄλλον, ὁ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ πρᾶσσε,
Ἢ δ' ἄρη ὠδάμεύεται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
Μηδ' ἀναβαλλέσθω ἐς τ' ἄυριον ἐς τ' ἔνηφιν.
Οὐ γὰρ ἐτοσιεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιὴν,
Οὐδ' ἀναβαλλόμενος· μελέτη δ' ἐτοὶ ἔργον ὀφέλλει.
Αἰεὶ δ' ἀμβαλίεργος ἀνὴρ ἄταισι παλαίει.

Ne tu quidem petas ab alio, illeq. recuſet, tu vero cauea:
Tempus autem prætereat, minuaturque tibi opus.
Ne vero differas inq. craſtinum, inque perendinum.
Non enim laboris fugitãs vir implet horreum,
Neque procraſtinator. Cura verò tibi opus auget.
Semper autem dilator operũ vir cum damnis luctat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Οὗτος τοι πεδίον πέλεται νόμος.] αὕτη ἡ τάξις ὅτι τῆς ἀνειμένης, καὶ ἐκείνους, οἳ πίνες ἐγγὺς ὀδράσπε οἰκοῦσι, καὶ ἐκείνοις, οἳ πίνες ἂν καὶ βιασάμενοι οἰκῶσιν, ἤγουν ἀγκαιοειδεῖς τόπους καίλους, καὶ καπεδόσεις ἔχοντας· πίονα λέγω χῶρον, ἤγουν λιπαρὸν γῆν ἀποφορὰν τοιοῦτον ἄπαντα κατ' ὀπώραν τὸ μήκος, τὸ κύμετον ἐγείροντος τόπου. αὐασπὰ ὅτι ἠλὲ, ὅπου λὴ ἡ φανέρωσις ἀπ' ἄστρων μὴ τὴν χρύσιν τὴν ἠλιακήν. ὥστε εἰ καὶ ὀλίγον ἀπὸ τῆς τῦ ἠλὲ φαίνεται, εἰ καὶ ὅτι πάνυ πολὺ ἀπέχει ὁ ἥλιος, ὡς ἤδη ἑτέρων πιεῖσαι ἀνατολήν. ἀμητὸς ὁ χρόνος ὅτε ἀμῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀμώμενος, καὶ ἡ εὐετηρία, ἤγουν αὐτὸ τὸ ἀμᾶν, ὥσπερ ἀλοητὸς ὁ καιρὸς ὅτε ἀλοῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀλοώμενος, καὶ τὸ ἀλοᾶν. καὶ πνυγητὸς ὁ καιρὸς ὅτε πνυγῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ πνυγόμενος, καὶ τὸ πνυγᾶν. ἀρότου δ' ὁ καιρὸς ὅτε ἀρῶσιν, καὶ τὸ ἀρόσαι. δοκὸς δ' ὀξυόεις, ὡς ῥαιστὸς, ὀπωπητὸς, ῥοπτὸς, ἀγαπητὸς, θνατὸς, ὑμνητὸς. καὶ ἁπλῶς πάντα τὰ εἰς τος ἀναλῶσαι ἀπὸ ῥαδιπικῶν παρακειμένων γίνεται, ἀναπομένους συζυγιῶν. αὐτίκα δ' ὁ φάινος δηλῶν ἔκτον τούτων ὅτι τῆς μὲν τῦ σημαινομένου ὀξυτονηθέσης, ὅτι δὲ τῦδε περισπασθέσης δύναται πεπτικῶς, δηλοῖ κοινῶς· ἀπὸ τοῦ μένω.] πολεῖν τὸ στρέφειν, καὶ ἀνατολεῖν τὸ ἀνατρέφειν, καὶ ἀποπολεῖ ὁ ἀγρότης, ἤγουν ἀπὸ τοὺς φόλους στρέφει. ἀφ' ὧ ἀποπολῶμαι καὶ ἀποπολοῦμαι, εἶτα καὶ συγκοπῇ ἀποπτόμενος, ἐπεὶ τὸ ἀποπλώμενος ἀναπείσεως πρὸς τὸ ἀΐξω ἔχει, πρὸς ἐφελξῆς ἔχον βραχέα. γυμνὸν τὸν ἀρότην.] γυμνὸν δὲ παρακαλεῖται ἀρότην.

γυμνὸς δ' βοωτεῖν.] ἤγουν βοηλατεῖν.

Γυμνὸς δ' ἐμαεῖν.] τουτέστιν ἀμᾶν· αὐτὸς δὲ σπουδαῖος ἀνὴρ καὶ βοηλάτης, καὶ θεριστὴς ἐὰν ἐθέλῃς νομίζειν, αὐτὸ τὸ παραινεῖν ἤγουν συμβάλλεσθαι πάντα τὰ ἔργα τῆς γῆς, τουτέστι τὰς καρπὰς, ἐς ἣν γῆν βλαστάνει καὶ ζωογονεῖ. Ὡς ἐπὶ] ἤπιος ἀνὴρ καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν, ἵνα σὺ ἔχῃς ἀφθονίαν καὶ τὸν ἀφθονοῦντα αὐτοῖς χαρὸν, ἵνα μείπας τὰ μεταξὺ στρέμενος, πλέωνας αὐτὰ τὰ ζωογονούμενα καὶ τεταπεινωμένα ἔρχῃ ἐπ' ἀλλοφύλοις ἄλκοις αὐτῶν ἀλλοπρόσ καὶ μοδὲν ἀκύρους, καθὰ καὶ πρὸ ἐμὲ ἦλθες, ἀλλὰ δὲ ἀφ' οἷς ἔδωκα δώσω.

Οὐδ' ἐπιμείσω.] ἤγουν ἐφ' οἷς ἐμίσησα μισήσω. ὡς δὲ ἐφερμηνεύεται πρὸν δοκεῖ τὸ ἐπιμισήσω τὸ ἐπιδώσω· τὸ μὲν γὰρ ἄλλον εἶχε τὴν δόσιν, τὸ δὲ ἐπιμισήσω οὐδέτερον ταύτην ἔχει τὴν σύνταξιν, ἀλλὰ τὸ μέρος διδόμενον. ἐργάζεο νήπιε Πέρση.] ἐργάζου αὐτὸν Πέρσην τὰ ἔργα, ἃ τοῖς θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις διεπιμερίσατο, ἀντὶ τῦ ἐπιμένουσα, πεπαίρειας ἔδωκεν. δοκεῖ δὲ ἑαυτὸν τὰ στοιχεῖα λέγειν, ἀφ' ὧν πεπαιρόμενοι οἱ ἄνθρωποι τὰ τῆς γεωργίας ἔργα ἐργάζονται.

Μή ποτε σὺν παίδεσσιν.] ἵνα μή ποτε σὺν παισὶ καὶ γαμετῇ καὶ τῷ ψυχρῷ ἀνιώμενος, ζητῇς τὰ πρὸς ζωὴν χρήσιμα, καὶ τὺς γείτονας. οἱ δ' ἀμελῶσιν.] ἤγουν ἀνεπιτρόφως ἔχωσι καὶ ἀφροντίστως πρὸς τὴν σὴν αἴτησιν. δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς ἴσως ὀπτάσῃ ἐὰν δ' ἐπιπλέον ἐνοχλῇς, χρῆμα μὴ, ἤγουν πρᾶγμα, καὶ φρόξεις, τουτέστιν ἐκτενεῖς. Σὺ δὲ μάτην πολλὰ ἀχαρίστοις ἐργάζῃ. ὁ δὲ νόμος (ἤγουν τὸ πλῆθος τῦ νόμου) ἀκριβὴς ὢν, ἤγουν ἀφ' ὑδρὶ χρωμένων. ἀλλὰ καὶ ἐδαπολοῦμαι φροντίδος αὐτὴ τὸ μελετᾶν διαφορετίδος πολιᾶς, χρεῶν τε λύσιν, καὶ λιμῶ ἀλεωρὴν, τουτέστιν εὑρησιλογίαν. Οἶκον μὴ κατάσσαι.] τὸ πολύσπορος ἀπὸ κοινῆς, οἶκον μὴν ἀράσσαι πρὸ ἐμοῦ δύναμαι σε πολύσπορος καὶ πολυσπόρους ἀνθρώπους· ἢ δὲ ἀνδρὸς ἀνθρώπους καὶ ἀνδρὸς καὶ ἀνθρώπους. ἀνθρωπικῶς δὲ τὸ πολύσπορος. ζυγὸν τε οἱ κεῖον καὶ ἀπαλεγίαν] προῤῥηθέντος τῦ ἄξονος

ἅμαξαν

—γυναῖκά τε κτητὴν, ἵνα σοι ἀροτῆρα βοῦν τε καὶ ἡμιόνους τρέφῃ, καὶ οἰκέτην ἐν οἴκῳ ἔχοις, ὃς καὶ τἄλλα ἐργάζοιτο προθύμως. μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι.] μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι σοὶ συμβουλεύω τὰ ἔργα, εἴτε τι σὺ ἀπράκτιος εἶ, εἴτε τι ἄλλο· μὴ ἀναβολὴ ἔστω τοῦ ἔργου, μηδὲ ἐς ὥρην ἄλλην ἀναβάλλου· ἡ γὰρ ἀναβολὴ ἐχθρὸς ἔοικε τῷ ἐργάτῃ, καὶ μάλιστα ἐκείνῳ ὃς ἐν ἀφορίῃ ἐστὶ βιοτεύων. ἐὰν δὲ ἀναβάλλῃ τις, ἐπιμελὴς ἔσται

ἄρτῳ], περὶ τὸ πλώσειν καὶ ναυκλήρους τοῖς δεομένοις δυναμένους. συμβαίνει δὴ καὶ ἀναιχυντεῖν τοῖς δεομένοις, πολλάκις προσιέναι τοῖς δυπόροις καὶ μὴ διδόντων, μᾶλλον λέγειν αἰτῆσαι. χρῆναι δέ φησι διὰ τὴν ἔργων δυπορίαν ἀγείρειν καὶ τὸν λιμὸν διώκειν· ἐὰν διὰ τοῦ πλωτίζειν καὶ ἀναιδοῦς ὄντος εἰ γένοιτό πολλάκις καὶ μᾶλλον, τὴν ἐπαρκῆ δυναμένων ἐκ ἀεὶ ναυκλήρων. ἄλλως. μετὰ τὸν συγκαμιδὸν τὴν καρπῶν, μετέχε ἐν τῷ μετὰ τρόπα, τουτέστι μετὰ τὸ ἐξηυδοῦν τὸν καιρὸν τοῦ δεῖν τι πράττειν χρονίζει πλεονεξίᾳ ἄλλοτε ἄλλου προσόντων καὶ μηδὲν ὠφελήσοντος. ἐκ ὀλιδώσῃς.] ἐ χαλεπῶς ἐστιδιον· καὶ δυτέον ἢ δυτέα. ἐδ' ἐπιμετρήσῃς.] αὐτὶ τοῦ ἐ χρήσῃ. διοὶ διετημέρευτο.] καλῶς εἶπε τὸ, ἐπιμεθέρευτο· ἀπὸ γὰρ τῆς τροχοίσης τιμαφρόβδης καὶ ἐργαζόμεθα. πρᾶγμα γὰρ δεινὸν μὴ γυναικὸς καὶ τέκνων χρήζειν. [Ἀτλαντος τοῦ Ἰαπετοῦ, καὶ Ἀίθρας τῆς Ὠκεανοῦ, ἢν καὶ Πλειόνην ὡς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς παίδων φασὶν οἱ ποιηταὶ, θυγατέρες ἐγένοντο δώδεκα, εἷς μὲν υἱὸς, Τ'ας ὀνόματι, ὃν ἐν Λιβύῃ κωπηγετοῦντα ὄφις κτείνει. καὶ αἱ μὲν πέντε τὸν ἀδελφὸν θρηνοῦσαι ἀπόλλωνται, αἱ δὲ λοιπαὶ ἑπτὰ ἦτοι αἱ πλείους ἐλεηθεῖσαι, μεταστερίσθησαν τοῦ ἔρανου, Πλειάδες ὡς ἀπὸ τοῦ πλήθους κληθεῖσαι. ὧν τὸν ἕνα ἀμαυρὸν εἶναί φασι καὶ λέγεσθαι δὴ μετέρα Δαρδάνου Ἠλέκτραν, μίαν οὖσαν τῆς Πλειάδων, ἥτις πορθουμένης τῆς Τροίας, τοῦ ἀδελφιδοῦ πτῶσιν Ζωοδίαν, καὶ σὺν τὸν ῥυμὸν τῆς ἁμάξης ἐξέδραμεν· ὅθεν πολλοὶ ἀλώπεκα ταύτην φασὶ τὸ ζυγόλωφον ἐνδύσασθαι.] Οἶκον μὲν φρώσῃς.] τρία ταῦτα ἀναγκαῖα φρόντα σὺν δυσίαν· ὁ οἶκος, ὡς δεξάμενος· ἡ γυνὴ, ὡς φυλάξουσα· ὁ βοῦς, ὡς ἐργασόμενος. εἶπὼν δὲ γυναῖκα, ἵνα μὴ τοῦ ζωοτεκνοποιήσασθαι οἰηθῇς, ἐπάγαγε κτητοῦ ἐ γαμετοῦ, ἥτις καὶ ἔκσοιν ἔσται, μετὰ τοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον· διὰ τοῦτο δὲ εἶπε καὶ βοσὶν αὐτοῦ ἔπαξ, διότι καὶ ἄλλων πληρώσει χρείαν. ἐ λέγει οὖν πωγωνοῦ, ἀλλὰ φύλακα τοῦ οἴκου καὶ τῶν βοῶν. μᾶλλον οὖν λέγουσιν οἱ περὶ Τίμαιον, Ἡσιόδῳ τὸν Ἀρισταίου πρεσβύτερον μετὰ τοῦ τῆς γυναικὸς πατρὸς, Ἑρπυλίδην Ζωπύρου τῇ θεραπαίνῃ, ἐξ ἧς αὐτὸν σχεῖν υἱόν. Χρήματα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα.] πάντα ὅσα σοὶ γεωργίαν ὄργανα χρήσιμα προσῆκε χρήματα. μετὰ γὰρ τὰ ἔμψυχα ὄργανα καὶ λοιπὰ, οἷον λίθοι ἢ ἀνὴ τῆς γυναικὸς, καὶ τὰ ἔμψυχα καὶ ἄλογα, οἷς ὁ βοῦς, τὰ ἄψυχά φησι χρῆναι παρασκευάζειν καὶ ἔχειν οἴκοι κείμενα· καὶ τοῦ αἰτίαν προστίθησιν.

Μὴ σὺ μὲν αἰτῇς ἄλλον,] εἰ μὴ ἔχοις ἐν τῷ οἴκῳ πάντ' ὅσα δεῖ σοῦ γῆν ἐργαζόμενον ἔχειν, τῆς ὥρας ἡμέρας τὸ σπείρειν εἰ τύχοι, ἢ ἀροτειῶν ἢ θερίζειν, μὴ ἔχων, ἄλλον αἰτήσεις τὰ σοῖς τοῦ χρείαν τῆς ἔργων τούτων, οἷς, ἄροτρον, ἢ δρέπανον, ὁ δὲ δάσις, ζυγὸν πτερὰ, τουτέστι σκεῖσιν εὐεργάνου τὸ ἔργον· τὸ γὰρ πτερᾶσθαι τὸ σκεῖσιν ἴδιον. πτερόεσσα γὰρ τὸ φρόνιμον, ὡς βοῶμαι, καὶ πτερὰ τὸ δεύτερον, οἷς βοᾷ. τάτε συμβαίνοντος, πάρεσιν ἢ σκεῦος ἔσται τοῦ ἔργου, καὶ τὸ ἔργον ἐλεπτύσθαί σοι κατὰ τοῦ ὠφέλιμον, ἵνα οἷος ἦν αὐτῷ παραχεῖν ἐν ὥρᾳ τῇ οἰκείᾳ γινόμενον. Μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι ἔστ' αὖειον.] τὸ μὲν ὑστεροῦσθαι, τὴν μέσην εἰώθασι λέγειν, ὡς γινόμενον ἔν καὶ ἐκ ἐν, τὸ δὲ ἀναβάλλεσθαι, πάντως ἐκ ἐν γίνεσθαί φασι. διὸ τοῦτον ὑποτρέπει τῆς ἀναβολῆς, καὶ τῆς ὑστερήσεως· οἱ δ' ἀναβαλλόμενοι ὅτως εἰώθασι λέγειν, αὖειον πιφάσκει, καὶ αὖθις ἐκείνως ἐλθόσης τὸ αὐτὸ λέγουσι· καὶ πάλιν τὸ αὐτό, καὶ τέλος εἰς τὸν ἐχάτιον ἀφικνοῦσθαι τοῦ μηνός, καὶ τὸν ἔνην καλούμενον καὶ νέαν. εἶτα πάλιν εἰς τὴν νουμηνίαν ἀναβαλλόμενοι ὡς ἐπιδεῖαν, εἰ τύχοιεν, ἂν μόνον ἔνην καλέσειν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ σεσῖον. συμπαρεπολέμησεν οὖν ταῖς τοῦ ἀναβαλλομένου ἀεὶ φωναῖς, τὸ δικαίως ἐπιθέτην συμβαίνειν, μὴ πιμπλάναι τὴν οἰκίαν, ἀλλ' ἀπορεῖν, ἐτώσιον τὸ ἔργον ὄν, διὰ τὴν ὥρας τοῦ ἔργου παρόρασιν, ἀναβλητικὸν δή, διὰ τὴν ἀπειρίαν τοῦ πολλῶν τοῦ αὖειον λεγόντων, ἕως αὖ μὴν ὅλως διαβράμῃ· πᾶν δὲ (φησὶν) ἔργον, ἢ μελέτη ζωαύξει· μελέτην δὲ λέγει τὴν ἀεὶ ἑκάστου προνοητίδα καὶ ἐπιμέλειαν, ἐκ ἀναβολαῖς χαίρουσαν. καλιὴν.] καλιὰν κυρίως τὴν ἐκ καλάμων φησὶ μή πω δεξεθέντων λίθων εἰς ἐργασίαν, τούτοις τὰς οἰκίας εἰργάζοντο. ὡς καὶ τὴν καλιὰν, τὴν ἐκ φύλλων φησίν.

Λιμὸν δ' ἀμβολιεργόν.] διὰ τούτου σαφηνίζει τί καλεῖ ἔργον, ὅτι τὸ ὠφέλιμον ὡς ἔμπροσθεν εἶπεν, εἰ ἔστ ὁ ἀμβολιεργὸς ἀεὶ ἐν ταῖς ζημίαις ἄλλως ἐξ ἄλλων γίνεται. διὸ καὶ πᾶν ἔργον ὠφέλιμον, ὅπως ἀναβολαῖς μὴ ὂν τοῦτο

χρῆται, τῆς ἀπ' αὐτῆς ὠφελείας ἕ εἵρηϑ· ἢ ἢ μοχθηρῶν ἔργων αἱ ἀναβολαὶ χρήσιμοι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Οὗτός τοι παύσειν πολέμου.] ἀπειλεῖ πᾶσιν ἀφέφασιν τῷ Πέρσῃ, φησὶν· ἔτι τῆς γεωργίας νόμος ὄζειν, ἀροτείαν Πλειάδος δύσις, ἀμᾶν ἢ ἀνατολλόντος, καὶ ἐν φθινοπώρῳ καὶ ἀμμώδει καὶ λιπογείῳ πρὸς κατοικοῦσι χώρᾳ, καὶ ἐν μεσογείῳ καὶ λιπαρᾷ, καὶ μακρὰν ἀπεχούσῃ θαλάσσης. Γυμνὸν αὐείρειν.] γυμνὸν ἀμᾶν, γυμνὸν ἢ βουστεῖν, καὶ ἀροτεῖν. τοῦτο δέ φησι, προσεπόμενος αὐτὸν προφθάνειν τὸν χειμῶνα, καὶ προσεργάζεσθαι ἢ ὡς αὖ ἔτους ῥῥᾳθύμως, καὶ γυναίως ἐργάζεσθαι. Τὸ [οἰχ' ὧδε ια] καὶ τὸ [ὡς τοι ἕκαστα Ζεὺς ἀέξειται] ἀπήκρους ἐφεκτικὰ καὶ φλυαρίας ὄζει. μάπως τὰ μεταξὺ χαντίζων.] μή πως μὴ ἔχων ὁπὸ τῷ μέσῳ τῷ χωρῷ, πλωσὸς, πλωχάδης, ἢ δίκην πλωσὸς γυμνὸς καὶ πειθὴς πορθῆ πρὸς τὰς ἀλλοτρίας οἰκους.

ὀπηδώσει.] φροῦδα καὶ χεῖρα παρέξω, ἐπ' ὀπιμετρήσω μέτρῳ τινὶ καὶ μεδίμνῳ. Θεοὶ ἀθετημάρτησαν.] οἱ ἀστέρες, ἢ τὰ στοιχεῖα ταῦ θεοί. ἐν γὰρ ταῖς ἀστέρων τὰ τῆς γεωργίας ἔργα, καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαζόμενα τεκμαιρόμενα. ἐτώσια.] μάταια, ἀπὸ τῶν γεωργῶν, οἵ τινες ὥσπερεις καὶ παραδραμόντες τὸ δέον ἔτος γεωργίαν, ἢ φυτείαν, ἢ ἑτέροις τισὶ πεύτοις ἐνλαβήσουσι. Οἶκον μὲν φρώτισα.] παρακελεύεται τῷ ἀδελφῷ, φρώτα μὲν οἶκα φροντίζειν, ὡς ἀθελήσοντος καὶ αὐτὸν, καὶ τὰ καταδησόμενα. γυναῖκα τε.] κτητὴν καὶ ὠνητήν, ἐ γαμετήν, ἢ τις ἐν τοῖς βυσὶν ἔποτο· κτᾶσθαί φησι κρεῖττον λογεῖν· ὅπως, τὰ τῆς ἀγροικικῆς οἰκίας ζωύχια, ἐ παιδόπουλος, λάτεις ἢ ὅσα γωνή. Χρήματα.] τὰ γεωργικὰ ἢ γεωργικῶν ἐργαλείων, καὶ τὰ λοιπὰ ἄρμενα καὶ ἀρμόδια, καὶ μὴ τῷ πρόπαντος ἀποδίοντα, πωλήσαις, καὶ πάσσον ἐν τῷ οἴκῳ σε. τὸ ἄρμενα ἢ καίτοι ἀπὸ τῷ ἁρμοζόμενα χρόνος, ψιλῶται, ὡς συγκοπῇ Αἰολικῇ. πάντα γὰρ τὰ πιαῦτα, ἑστολῇ μὲν ὄντα δασυνόμενα, συγκοπόντα ἢ ψιλοῦται. ὡς τὸ, ἀλλόμενος, ὁ πεδῶν, καὶ ἁρμοζόμενος, δασυόμενον· ἐφαρμοζόμενος γὰρ φαμὲν, καὶ καθηβώμενος. ὡς Ὅμηρος,

Ἥτε καλλομένη, ἰοειδέα πόντον ὀείρει.

τὸ ἢ ἄρμενος, καὶ ἄλμενος, συγκοπόντα Αἰολικῶς ψιλοῦται. ὡς νῦν τὸ πάντ' ἄρμενα. καὶ πὰρ Ὁμήρῳ, ἐπάλμενος ὀξέϊ δουρί. Ἡ δ' ὥρη καθαμείνῃ.] καθαρτέχει ἢ ἡ ἀρμόδιος ὥρα ἑκάστοις, καιρῷ, ζεύγεσι, καὶ τοῖς λοιποῖς μυήθη.] σμικρύνει, ἐλαφρύνει· μηνὸς γὰρ μακρός.

Μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι.] μὴ δ' ἀναβάλλου καὶ ὑπερτίθει τιὼ ζήμερον ἡμέραν τυχὸν, καὶ τιὼ αὔριον, καθαρτέχων μέχρι τῆς τῶ μηνὸς ἕνης καὶ πρώτης, ὅτι τῆς ἀγχιμηνίας· ἐν ἢ τῶ ἐνὸς ἐνὲ χρόνος τὸ ἕνα, ὅμως διπλασιάζει τὰ δύο νη, καὶ ψιλῶται, ὡς Αἰολικόν. τοιοῦτον γὰρ οἱ Αἰολεῖς.

ἐτωσιεργός.] ὁ μετὰ παραδρομὴν τῶ ἀρμοδίω χρῳ ἐργαζόμενος. ἀείσω ἢ καὶ χειείσω τὸ ἐτώσιον ἐνταῦθα κεῖθι, καὶ ἐχ ὡς ἀφ' ἑτέρου ἄλλως καταχρηστικώτερον. χαλκὸν.] νῦν τὸν οἶνον. οἱ γὰρ παλαιοὶ, ἀντὶ τῶ διραθλῶαι οἰκίας, χαλκῶς ἀποδίοντες ἔν τισιν ἀρχαίοις, καί τισι παραπετάσμασι ταῦτα, σκληρότητα τὸν βίον δηλοῦντες. ἢ ἀπὸ τῶ καλὸν, τὸ ξύλον, καλεῖ.

Ἦμος δὴ λήγῃ μένος ὀξέος ἠελίοιο
Καύματος ἰδαλίμοιο, μεσοπωείοιο ὀμβρήσαντος
Ζηνὸς ἐριδούπου, μετὶ δὲ ῥέπῃ βροτέοις χροὸς
Πολλὸν ἐλαφρότερος· (δὴ γὰρ τότε σείριος ἀστὴρ
Βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηληθμοῖο αὐθρώπων
Ἔρχεται ἠματόθεν, πλείων δ' ἐπὶ νυκτὶ θαμεῖται·)
Ἦμος ἀδηποτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
Ὕλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πόρδοιό τε λήγῃ·
Τῆμος ἄρ' ὑλοτομῆα μεμνημένος ὠφελον ἔργων.

Quum itaque iam desinit vis acuti solis
A calore humido, per autumnum pluente
Ioue præpotente, mutatur humanum corpus
Multo leuius: (nam tunc Solis stella
Paulisper supra caput fato obnoxiorum hominum
Venit interdiu, magis autem nocte fruitur)
Quando incorrupta est casa ferro
Sylua, folia autem humi fundit, ab ramisque cessat:
Tunc sane ligna secato, memor tempestiui operis.

Ὅλμος

Ὅλμον μὲν ξυπόδιον τάμῃ, ὑπερον δὲ ξύπηχυν,
Ἄξονα δ' ἑπτάποδιον· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον ἔτος.
Εἰ δέ κεν ὀκταπόδιον ἀπὸ κῆ σφύρα καὶ τάμοις,
Τέσσαρα θαλάμην δ' ἄμμιν τάμοιες δικαδώρα ἀμάξῃ.
Πόλλ' ὄπι καμπύλα κᾶλα. φέρῃ δὲ γύην, ὅτ' ἂν εὕρῃς
Εἰς οἶκον, κατ' ὄρος δρίζημος ἢ κατ' ἄρουραν, (ρης,
Πρέμνον. ὃς γὰρ βουσὶν ἀρηρεῖ ὀχυρώτατός ἐστιν·
Εὖτ' ἂν ἀθηναίης δρυόφιν ἐν ἐλύματι πῆξας
Γόμφοισιν πελάσας ἁρμοσσάμενος ἰσοβοῆι.
Δοιὰ δὲ θέσθ' ἄροτρα πονησάμενος κατ' οἶκον,
Αὐτόγυον καὶ πηκτόν· ἐπεὶ πολὺ λωΐον ἔτσι.
Εἰ γάρ κ' ἕτερόν γ' ἄξαις, ἕτερόν γ' ὄπι βουσὶ βάλοιο.
Δάφνης δ' ἢ πτελέης ἀκμηνότατοι ἰσοβοῆες.
Δρυὸς ἔλυμα, φηγοῖο γύην. βόε δ' ἑπταετήρω
Ἄρσενε κεκτῆσθ· ἥβη γὰρ θένος ἐν ἀλαπαδνόν·
Ἧβης μέσσον ἔχοντε, τὼ ἤρι ἄζεσθαι ἄρίστω.
Οὐ γὰρ τὼ γ' ἐρύσαντε σὺν ἄυλακι καμμόνα ἄροσιν
Ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακοντάετὴς αἰζηὸς ἕποιτο
Ἄρτον δειπνήσας τετράξυφον, ὀκτάβλωμον·
Ὅς κ' ἔργα μελετῶν ἰθείαν αὔλακ' ἐλαύνοι,
Μηκέτι παπταίνων μήθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ὅπι ἔργῳ
Θυμὸν ἔχων. τῶν δ' ὕστερος ἄλλος ἀμείνων
Σπέρματα δαΐζοιτο, καὶ ὀψιτοείη ἀλέσθαι.
Κυρτότερος γὰρ ἀνὴρ μήθ' ὁμήλικας ἐποίη.

Mortarium quidem tripedale seca; pistillum vero, tricubitale,
Axemque septempedalem. valde enim certe conuenienς sic.
Si vero octopedalem & malleum inde secueris,
Trium palmorum curuaturam secato decem palmorũ currui.
Multa præterea curua ligna: ferto autẽ dentale, cũ inueneris,
Domum, siue in monte quærens, siue in agro,
Ligneũ: hoc enim bobus ad arandum firmissimum est:
Nempe quum Palladis famulus temoni infigens
Clauis adiunctum fluxæ adaptauerit.

Bina vero disponito aratra, laborans domi:
Dentatum & compactum: quoniam multo melius sic.
Si quidem alterum fregeris, alterum bobus inicias.
E lauro autem, vel vlmo cariei maxime expertes fluxæ sunt.
E quercu temonẽ, ex ilice dentales. boues vero duos nouennes
Masculos comparato (horũ enim robur non imbecillum est)
Adolescentiæ mensuram habentes. hi ad laborandum optimi.
Non vtique hi contendentes in sulco aratrum
Fregerint, opus vero imperfectum reliquerint.

Hos autem simul quadragenarius iuuenis sequatur,
Panem cœnatus, quadrifidũ octo morsuum,
Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,
Non amplius respectans ad coætaneos; sed in opere
Animum habens. hoc vero neque iunior alius melior
Ad spargendum semina, & iteratam sationem euitandum.
Iunior enim vir ad coætaneos euolat animo.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἥμισυ δὲ λήϊον μίνυ.] ὑπόνοια δὲ τὸ μίνυ ἤγουν ἡ ἰσχύς, ἡ ἔντονος ἔκπτωσις τῆς ἀκτίνος τῆς ταχέως αὐλῆς, ὃς καὶ θνατοῖς ἐνίοις συλήσει τὴν ἑαυτοῦ φλόγα παρ' Εὐριπίδῃ, λύσει τὸ δαίμονος ὃ πυκεῖ σοφὸς ἡμᾶς τὸ δέος, τὸ ἰσχῦον καυσάτος. τοῦτο γὰρ τὸ ἰδιάζον, μετοπωρινὸν ὄμβρον καταπέμψαντος τῇ ἰσχυρότητι Διὸς ἐπὶ γῆς τὸν ὄμβρον. ἀπὸ δὲ τοῦ ὄμβρου τὸ μετοπωρινόν, τὸ μετόπωρον θέλει δηλοῦν. ὥσαν εἰ ἔλεγε τὸ μετοπωρινὸν τῆς ὀπώρας ὄμβρον, τὸ χαῦμα καὶ τὴν ξηρότητα τοῦ θέρους δηλαδὴ χαμένων. μετὰ δὲ ταῦτα ἡ τὸ ἀνθρώπινον ζῶμα ἀπὸ τοῦ ἀνεμένου, ὅτι τὸ πυκνὸν καὶ ἰσχυρὸν, καταπολὺ ἀλεαφρότερον γινόμενον. τότε γὰρ ὁ σείριος ἀστὴρ αὐτὶ τοῦ ὁ ἥλιος, ἐπ' ὀλίγον χρόνον ἔρχεται, ἡμέρας, αὐτὶ τοῦ καὶ τὴν ἡμέραν ὀλιγοήμερος ἀνθρώπου, ἤγουν τῆς καθ' ἡμᾶς τῆς κυκτερεινῶν ἀνθρώπων, ἤγουν τῆς διαπτερυγιζομένων, τουτέστι τῆς ὀπτῶν. πλέον δὲ ἀπολαύει τῆς νυκτὸς, τῆς μείζονα ταύτην ποιεῖν, ὅτι δ' ὕδρα, (τοῦτο δὲ ἡ ὕλη) σιδήρῳ τμηθέντα ἀδικώτατά ἐστι, ἤγουν

ἄζηρα τοῖς ἐγγινομένοις σπειδίοις πῖς δένδρεσι, μὴ εἴκοντα τῷ δένδρεϊ ὑπ' αὐτῶν, διὰ τὸ στερρὰ εἶ) τότε γὰρ ξυρεῖ, τῷ χθονὸς τὴν ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα εἰς τὸ βάθος ἐλαύνοντος· τὰ φύλλα δ' αὐτῶν εἰς τὴν γῆν χέει, ἤγουν φυλλοβοεῖ, ὅσα δένδρα τοῦτο πέφυκε πάσχειν, ἐπεὶ πολλὰ ἀσπάλιθι εἰσί· καὶ τὸ πόρθμα λήγει, ἤγουν τὸ αὔξειν τοὺς κλῶνας, τὸ κλωτροφεῖν. μεμνημένος.] ἤγουν ἐν μνήμῃ στρέφων, φροντίδα ἔχων, ἵνα μοί σε φθαδράμῃ ὁ καιρὸς ὅτος ἐπλαθόμενον, ὑλοτόμει, ἔργον πωλῶν ὤειρον, ἤγουν ἔγκαιρον καὶ τὸν παρόντα αὐτῷ καιρὸν γινόμενον. Οὖλον μὲν τετραόδιλον τέμνειν] εἰς κατασκάλμην μὲν ὅλμου, ἤγουν ἴγδης, τέμνε ξύλον τριῶν ποδῶν τὸ μῆκος· εἰς ἀπήρη δὲ κατασκάλμην, ἤγουν τὸ κοινῶς κοπάνη, τέμνε ξύλον τριῶν πήχεων εἰς κατασκάλμην δὲ ἄξονος, τέμνε ξύλον ἑπτὰ ποδῶν τὸ μῆκος· λίαν γὰρ ἁρμόδιον ὕπτω ποιεῖν. ἐὰν δ' ὀκτὼ ποδῶν τέμνῃς δηλονότι, ἀποτάμοιο ἄν, ἀντὶ τοῦ ἀποτάμοις καὶ ζφύρα ἀπ' αὐτῶν. τὸν ἕνα πόδα δηλονότι ἀρκούντων σοι ἑπτὰ τῷ ἄξονι. εἰς κατασκάλμην δ' ἀφίδος τέμνε ξύλον τριῶν σπιθαμῶν· ἕνεκα ἁμάξης δικαδόρου, ἤγουν ἵνα ποιήσῃς ἅμαξαν, τουτέστι τὸν ζυγὸν τῆς ἁμάξης, δικάδορον τὴν διάμετρον ἔχοντα· πολλὰ καμπύλα κᾶλα, ἤγουν ἀφειρεῖ ξύλα ἐπιτηδεῖα, ἐπεὶ πλείονα δεῖ πάντως τῇ ἁφίδι, ὧν ἕκαστον ὀφείλει εἶ) τετραίδιον. καμπύλα δ' λέγει αὐτὰ ὡς καμπύλα γεγονόμενα, ὁ γὰρ τοιαῦτα αὐτὰ τέμνει ἀπὸ τῶν ὄρους. ἅπαξ δ' ἄρῃς ξύλον τριῶνον ἁρμόδιον εἰς γύην καὶ τὸ ὀρθὸν καὶ τὴν ἄρυσιν, δίζημενος, ἤγουν ἐν τῷ ἔχων καὶ ζητῶν δρῦν αὐτὸ, φέρε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ὑπόδυ, καὶ μὴ ἀμελήσῃς· ὁ τοιοῦτος γὰρ γύης, ὁ τριῶνος δηλονότι, ἐκ τῶν ἰφυρότατος τοῖς βουσὶν εἰς τὸ ἀρᾶν, ὁπηνίκα ἂν ὁ δρῦς τῆς ἁμάξης, τουτέστιν ὁ τύπος, ἐν τῷ ἐλύματι πάσης αὐτὴν διὰ ζευγιγμῶν πολλῶν, πλάσας περιφερείας, αὐτὴν προσαρήρῃ, ἤγουν ἁρμόσῃ τῷ ἰσοδοεῖ δένδρῳ ἄρσην πεποιημένῳ· ἀντὶ τοῦ κατασκάλμην ὑπὸ ἐν τῷ ὅπερ ἐστὶ τὸ μὲν δυτικὸν ἤγουν ἔμπροσθεν ἔχον τὸν γύην. ἐπεὶ κατασκάλμη βέλτιον ἄν ποιεῖν δηλονότι, ἐὰν τὸ ἕτερον αὐτῶν ἄξας, ἤγουν ἐὰν συμβῇς καὶ τὸ ἕτερον, τὸ ἕτερον μὲν δηλονότι, αὐτὶ τοῦ ἐπιβάλλοις, τουτέστι ἐπιβάλλοις τοῖς βουσίν. ὑπὸ διάφορος δὲ πολλὰς γινόμενα ἰσοδοεῖς ἀκριβέστατοι ἔσονται, ἤγουν ἀσπάσεται. ὑπὸ δρυὸς κτλ. τὸ ἔνυμα τὸ γὰρ πλησιάζον τῇ γῇ δεῖ δύσπυδον εἶ). τοιοῦτον δὲ ἐκδρύς. ὑπὸ δρύνῃ δὲ τὸν γύιν, ἵν' ἔυτορον ᾖ· ἔυτορον γὰρ δεῖ εἶ) τὸ μέσον τῆς ἀρότης· Βόας δ' ἐννεατεῖς ἄρσενας κτλ· τέτων γὰρ μὴ τοσούτων ὄντων ἐπὶ δηλονότι, ἰσχὺς ἐκ ἀθρόης ἕξει πολλάκις μεγέθει ἔχοντες ἄρσενες εἰσὶ εἰς τὸ ἐργάζεσθαι. ἐκ ἂν ἔτι οἱ εἰσιόντες αὖτι τῶν ζυγομαχήσωσιν ἐν αὐλακι, ἤγουν ἐν τῷ τέμνειν τὰς αὐλακας, κατάξειαν μὲν, ἤγουν ζωπυρήσειεν τὸ ἄροτρον, τὸ δ' ἔργον μάταιον τυτέσι ἄπρακτον ἀμπὶ καταλίπῃσι. Τύπτοις δ' τοῖς βουσὶν ἅμα ἐπέδω ἀνδρῶν τεσσαρακοντατρίς. αὐτὶ τοῦ εἰσὶ τεσσαρακοντατρεῖς ἄν, τουτέστι καθαπαξ τῇ πλειόνᾳ, ἄρτι φαγὼν τρισάκυφον, ἤγουν εἰς τέσσαρα κλάσματα τετμημένον· τρύφος δὲ τὸ κλάσμα. ὀκτώλωμον.] ἤγουν ἕκαστον τῶν κλασμάτων ἔχοντα ὀκτὼ δήγματα ποιεῖν δυνάμενον. εἰς ἂν τὰ ἔργα μελετῶν, ἤγουν φροντίδα ἔχων. Καὶ ἐν ἄλλοις· μελετᾷς βίᾳ ὡς σε κελεύω. Ἰθεῖαν τέμνειν τὴν αὔλακα] αὐτὶ τοῦ κατ' εὐθεῖαν ἐκτέμνεσθαι τὰς. τὸ ἔυτακτον δ' αὐτῷ καὶ ἀστύγκλητον ὑπὸ τοῦ εὐθύνοντος τὰς αὔλακος θέλει δηλοῦν, μηδαμῶς παρβαίνων, ἤγουν ἀποκλίνων τὴν γνώμην τρέπων ὅπη τὰς ἐλικωτὰς· τουτέστιν ὅπη τὰς μὴ σφῆ ἐλικνουμένας παιδιὰς αἴσχρὰ οἱ γίοι, ἀλλ' ὅπη τῇ ἐργασίᾳ ἔχων τὸν λογισμόν. τάτυ ἐδάμως ὄζην ἄλλος νεώτερος ἀμείνων, εἰς τὸ διάσασθαι σπέρματα, ἤγουν κατασκάλλειν εἰς τὰ ἀρμόδια χθονὸς τάχιστα μορύσσοντα, καὶ σαφηνῶν τὴν ὁδὸν εἶναι, ἤγουν τὸν ὁπὶ τοῖς ἀσαρῶσι πορεύσῃ, ὁ γίνεται ὅταν ἐλλιπῶς ἡ σφενδόνη ἠνεμένη πορεύηται· νεώτερος δὲ ἀνὴρ ὁδὸν τὰς ἀσκάλικας ἐνδείν), ἀντὶ τοῦ ἐνδεῖν ἤγουν ἀχόλην), σφεσπάλ). Μάλα καὶ μυσοκυμία, καὶ τὸ μίσειν ὃν πολέμιον καὶ φθόνος, καὶ μέτος χαιρῶν, τὸ ἀμείνονα ἔργον σπάνια ἀνὴρ μίσειν. ἀπὸ στερητικῆς καὶ τοῦ ἀδὴν ἡδονὴν δ' μίσος ἀλλὰ λέγει. ἀκτὴ ἔστηκεν ἀπὸ ἀπτίνων αὐτῷ καὶ μὴ ἀπεχομένων ἤγουν, τὸ λειόμενον γενέσθαι τῷ ἀρότρῳ. ἐχέπλη τὸ ἀμπεπαγὸς ξύλον τοῦ γύη, ὁ καταλήγοντες εἰ ἄρωσι πεῖσται καὶ ὅλον τὸ ἄροτρον, ἕλυμπον προσπεπηγὸς τοῦ γύη, ὃς ὁ ἐμβάλλει ἡ σφῦρα ἰσοδοῦς

ἀσκηδής, ὃς καὶ ἐσθλὸν λέγεται, τὸ ξύλον τὸ δένδρον μέχρι οὗ ζυγῷ τῷ ἐπιτιθεμένῳ τοῖς ὤμοις ἢ βοῒ καὶ ζεύγνυται αὐτὸς ἐμπείρως καὶ κατὰ τὸν γυῖα ζωσθεὶς διά που ζωστῆρος. ἐναστὴρ παιπαλόεν, ἐναστὴς κοινόν, ὁ ἐνεὰ ἑτῶν ὤν, ἐναίσιμος ὁ χρόνος πρόσφατος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἦμος δὲ καὶ ἥβην μέτος ὀξέος.] τὸν καιρὸν ἐν τούτοις ἀφορίζει τῆς ὑλοτομίας. εἰ δὲ τοῦτο, ἐν ᾧ τὸ μέτος τοῦ ἡλίου, ὅτε μὴ δύσει τὸ εἰς ἡμᾶς ἐρχόμενον θάλτος ὑγρωτάτου ὄν, λήγει τὸ ἰδαλίμου καύματος. καῦμα δὲ ἰδαλίμου, ἤτοι λαμπρὸν, διὰ τὸ φωτίζειν ἐπιλάμπον ἡμᾶς. ἴδιον γὰρ ἀναλογεῖ τὸ λάμπειν καὶ τὸ ἰδίειν ποιεῖν καὶ ἱδρῶτα κινεῖν διὰ τῆς ἐνεργείας. ὅταν οὖν μηκέτι ὁ ἥλιος ἐπιβλέπῃ καθάπερ ἐν τῇ στειρῇ ὥρᾳ τοῦ Διός, ὃς δὴ τὴν ὄμβρων κύεσθαι, μετοπωρινὸν ὄμβρον ἤδη καταπέμψας καὶ τὰ ζώματα τὰ ἀνθρώπινα ἀφέπῃ δὴ τὸ ἀνθρώπινον ἐν τῆς χαμαιπόδους ὥρας, μήποτε ἀφαυαίνεται καὶ ἐπικαμπύλα τοῖς χρόαις, μή ποτε δύσφορα διὰ τὴν ἐν τῷ θέρει διαφόρησιν ὧδε γίνῃ θέροις ἄντος. καὶ αὐτὸς ἀήλιος (ὃν ἀπάλεσε ζοίσιον ἀστέρα διὰ τὸ λάμπειν· τὸ γὰρ ζοισιάειν τοῦτο δηλοῖ, ὅτε μηκέτι πολὺν χρόνον δύῃ γῆς φέρεσθαι, ἀλλ' ὀλίγον μὲν πρὸ γῆς ἐών, τὸν δὲ ὑπὸ γῆς πάλιν ἀπαοίδης, καὶ μείζω τὴν νύκτα. τὸ γὰρ πλέον νυκτὸς ἐπαιρῆς, τοῦτέστι τὸ πλέον ἐπλαμβάνειν καὶ ὑπολαμβάνῃ τῆς νυκτὸς ἐν τῷ μείζονα ταύτην ποιεῖν. ὅταν οὖν ἤδη ταῦτα γένηται πάντα, ἡ σὺ καῦματος ἐλάσσωσις, ἡ τὸ μεταπωρινὸν ὄμβρον φορεῖν, ἢ σὴν σωμάτων σὴν ἀνθρακιάν ἀνακαίειν, ἢ σῆς ὑμένας ἐλαίωσις, ἢ τῆς νυκτὸς ἐπίτασις, τότε καὶ τότε δεῖ ὑλοτομεῖν, μὴ δένδρων ἀρχομένου τοῦ μετοπώρου, σὴν δένδρων φυλλορροούντων, ἐπὶ τοῦτο πάλιν τρέπειν τρόπον. τοῦτο δὲ σημαίνει τὸ μὲν βλαστήσαντας αὐτὰ σὴν κλάδων λέπεα ἀποσχεῖν ἢ τὰ φύλλα εἰς τὸν γῆν πεσεῖν. δεῖ δὲ εἰδέναι τὸν ὑλοτομίαν καὶ τὸν καιρὸν τοῦτον διαιρεῖν, τὸ μὲν οὖν εἰδέναι τὴν παρημμένην ἥλιον πανταχοῦ ἀδιαστάτως, δηλοῖ τὴν ἀδιορισίαν. δεῖν γὰρ εἰδέναι τὰ δένεα, διὰ τὸ δάκνεσθαι μόρσε λυσσῆν. λέγει δ' αὖ καὶ ἢ κέρατον ἐστὶν ὃ ἐγγιγνόμενον δένδρου τοῦ ἀγρίου, οἷς κάλαμοι τετάτιλωται, ἢ δεσμῶν καὶ τορδάνων, ἃ διαμφὶς ἢ τοῖς δένδρεσι, σπαμένης τῆς ἐν αὐτοῖς ὑγρότητος, τὸ δ' ἐν τούτῳ ὑλοτομεῖν, ὀρθόν. ὅτε ξηρὰ μὲν ὅτι τὰ δένδρεα ἀποδιδωκότα τὸν οἰκεῖον καρπόν. καὶ ἐκεῖ κάμνει θεὶ τὴν ἐκ ζωῆς αὐτῷ, μεστὰ δ' ἔτι χυμὸν ὑγρότητος, ἀλλ' ἐσφολιῶδες ἤδη πρὸς τὸ οἰκεῖον τοῖς τέμνουσιν. οἷς τέ γε μὴ σύμφορος μὴ τὴν τομὴν, εἰς ὃ πάντας βλέποντας, καὶ φθινόπωρος τέμνειν τῆς σελήνης, ἐὰν ἀ μὴ παρσελήνῳ μὴ δ' αὐξανομένης· ἡδὺ γὰρ φωτὸς ὀπάδοις ὑγρότερα ποιεῖ τὰ δένδρεα, καὶ διαφορεῖ τεμνόμενα θεὸς τὴν σῆψιν. ἐσόμενα δὲ λέγει θεὸς τὸ ἐξῆς τοῖς θεὶ ὑλοτομίας τὰ θεὶ καταπελίας σὴν ξυλίνων σκελῶν. ἦμος δὲ λήγει, ἐν παχείμῃ καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἡλίου ἀδυνατέστερα ᾖ, καὶ αἱ ἡμέραι μικραὶ, καὶ αἱ νύκτες μεγάλαι, καὶ τὰ ζώματα πυκνὰ καὶ ἐλαφρύτατα. τότε ἐν λήγῃ δένδρα πεμπτέον. ἀδηκτότατα δὲ, ἀβρωτότατα ὅπου τότε ζωόλης ἐκ ἐδίει τὴν ὕλην, καὶ ἔτι εὐδαιμονέστερα, ἐπειδὴ διὰ τὴν ψύξιν τοῦ ἀέρος ἀποκέκλεισεν ἐν βάθει ἡ ὑγρότης. καὶ τότε αἱ ῥίζαι τρέφονται καὶ αὔξονται καὶ τὰ φύλλα μὴ ὀπωπολαζόντα αὐτῆς· ἐν θέρει δὲ ὀπωπολάζει διὰ τὸ καιροῦ θερμότητα. τὸ γὰρ ψυχρὸν ἐκ ἐᾷ τὴν θερμότητα εἰς τὴν σὴν ξύλων ἐπιφάνειαν ἐλθεῖν. ἐδὲ ποιεῖ σῆψιν ἡ ὑγρότης πλειοτάζουσα, καὶ τὰ σαπρὰ ἔστιν ἡ ὕλη μὴ οἰκεῖα τῷ δάκνεσθαι.

Ὅλμοι μὲν τειπόδλιοι.] πλὴν ἐν τούτοις ὁ Πλούταρχος ἀμωμήμενος τοὺς γελῶντας τὸν Ἡσίοδον τῆς μικρολογίας, καὶ Πλάτωνα λέγων θεὶ τῆς σὴν σκελῶν ἐν πῖς οἴκοις διειλέχθαι καὶ ἐμπορίας, καὶ Λυκοῦργον θεὶ τῆς σὴν δυρῶν καταστάσεως, ἵν' ἀεὶ θρίον ὦσιν καὶ πλέκεσθαι μόνον δύνηται. δεῖ οὖν ἀποδέχεσθαι καὶ τὸν Ἡσίοδον μέτρα θεραπεύοντα, καὶ ἄλμας καὶ ὑπόρια καὶ ἄξονας καὶ ζεύγας. καὶ τοὺς ἀρχαίους ἢ πολλὰ καὶ τοῦτον ποιεῖσθαι λόγον, καὶ σὴν ἀρετὴν τιμῶντας μᾶλλον ἢ πλοῦτον, διότι τὸν λύχνον αὐτὸν ὕδωρ καὶ τὸ ἐκ πύτυρῶν εἰσφέρειν. τὰν δὲ σὴν Πυθέου δῶμον ἀεὶ τοῦτο ὕπνος ἀνεῖται, διότι σὴν σίδηρον ἐπολέμουν τοῖν πλάσιν· οὗτοι μὲν τοῖν πλουτεῖν ἐσόμενον θαυμάζειν, ἀλλὰ τοῖν σὴν χρείαν δῶν, καὶν δυσπλῆ πυχάν, πειρώμενοι δεῖ οὖν τὸν μὲν ὅλμον τέμνειν, αὐτὸ τὸ ξύλον εἰς ἄλμην καὶ σκαφίδα, πρεῖον ἐν πόδων· τὸ δὲ ὕστερον αἰσιμίτην ἢ πάχος, καὶ ἢ ἐσόμενον

ἄξονα τῆς ἁμάξης ὁμοίως ἐπὶ τοδῶν· εἰ δ' εἴη τὸ ξύλον ὀκτὼ τοδῶν, ἀφ' ἑ δεῖ γλυφὰς τὸν ἄξονα, τὸν ἕνα τοῦδε χρήσιμον εἰς ζεύγεα ἔσεσθαι τῷ ξύλῳ τούτῳ καταστηλώσαντα ἐπὶ τοδῶν ἐξ ὧν ὁ ἄξων. εἰπὼν δ' ὅσσον ἄξονος ἥλικον εἶναι δεῖ, προστίθησι καὶ τὸν ἀψῖδα ἡλίκην, πρισσίδαμον λέγων τάμνειν ἄψιν· καὶ αὐτῷ τῷ ἅμαξαν ἡλίκην, δικάδυλον εἶναι δεῖ καὶ τῷ ἅμαξαν. δεῖ δὲ τόγε τοσοῦτον ἀεὶ τῆς μέτρων εἰδέναι τούτων· ὅτι σπιθαμὴ μὲν ἔστιν ἁπλωθείσης τῆς χειρὸς ὅσον τὸ ἄκρον τοῦ σμικροτάτου δακτύλου διάστημα· πρὸς τοσοῦτον οὖν εἶναι καλοῦσι, τῆς ἀψῖδος τῆς ἁμαξικῶν κύκλων τὸ μέγεθος. ἔστι δὲ ἡ ἀψὶς, ἡ περιέχουσα τοὺς λεγομένους κημοὺς, τοὺς ἐν τῷ ἄξονος εἰς τὸν ἀψῖδα τεινόσας. διῶρον δὲ τὸ αὐτό πως καὶ παλαιστή, ἀλλ' ὅταν ἐπὶ τῆς τεσσάρων δακτύλων ὀρθῶς ζωστηθέντων· διῶρον δὲ τούτων συναφέντων καὶ τὸ αὐτίχειρος ἐγερθέντος· δεῖν οὖν τὸν διάμετρον τῆς ἁμάξης εἶναι δέκα τούτων μέτρων, τὸν δὲ ἀψῖδα πρισσίδαμον· οὐχ ἵνα ἄλλοι ἐκ τοσούτων ποιήσωμεν, ἀλλ' ἑκάστοις καὶ τῆς περιφερείαις ἐξ ὧν ἡ ἀψὶς συμπέπηγε. δεῖ δὲ καὶ ἐσπῆχαι πάλιν ὅτι καμπύλαι καλαὶ τὰς περιφερείας δεῖν χρῆναι πρισσιθαίμους εἶναι τῆς ἀψῖδος ἐξ ὧν πλείονων ἐστὸν ἡ ἀψὶς γέγονεν. ἄλλως· πρώτου τοῦ ὅλμου ἐμπαίδου· δεῖ γὰρ πρῶτον τῆς ζοφῆς ἐπιμελεῖσθαι. τοῦτο δὲ ὑπουργεῖ τὸ ἐργαλεῖον, ἢ ὅπερ τὰ σώρματα ἐνεῖ ἀπενδύουσι τὸ λέπυρον· ὅλμος δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ ὀλλύειν καὶ φθείρειν τὰ ἐμβαλλόμενα. ὕπερον δὲ τὸ κόπανον. πόδα καλεῖ τὸ ἀπὸ τοῦ πρώτου δακτύλου διὰ τοῦ δευτέρου μέχρι τοῦ πρώτου διάστημα. ἄλλως· πρισσίδαμον δ' ἄψιν, ἑκάστοις ἀψῖδα ἁμάξης πρισσίδαμον εἶναι. συγκεῖται δὲ ἡ ἅμαξα, τουτέστιν ὁ ζυγὸς, ἐκ τεσσάρων ἀψίδων· εἰς εἶναι τὸ πᾶν περιφερὲς τοῦ ζυγοῦ σπιθαμὰς ιϛ', παλαιστὰς δὲ λϛ'· ἔχει γὰρ ἡ σπιθαμὴ παλαιστὰς γ', ὑκῶν ἔδει τοὺ πᾶσαν περιφέρειαν ἔχειν λ' καὶ ϛ' παλαιστάς. καὶ πῶς εἶπε δικαδύλῳ ἁμάξῃ; ἔδει γὰρ εἰπεῖν δωδεκαδύλῳ, τὸ διάμετρον τοῦ ζυγοῦ. πᾶν γὰρ διάμετρον, τὸ πρῖτον ὅσον μέρος τῆς πάσης περιφερείας· δῆλον οὖν ὅτι τὰς ϛ' παλαιστὰς ἀναλύσας εἰς τὰ λεγόμενα γλωχῖνα, ἑκάστης ἀψῖδος τῆς ἁρμόσιος τῆς εἰς ἀλλήλας· ἡ δὲ πλησιὴ καὶ διῶρον καλεῖ· ἡ δὲ σπιθαμὴ, καὶ δίχηλα. δικαδύλῳ.] καὶ διάμετρον εἶπε δικαδώρῳ· ἡ δέ, τὸ πρῖτον ὅσον ἐστὶ ὅλης περιφερείας, καὶ ἐν τῶν ἔξω κύκλων ἐδήλωσεν, ἀλλὰ τῶν μέσον τῶν εἰς δύο ἢ κύκλον τέμνοντα.

καμπύλαι καλαὶ.] ξύλα ἐπικαμπῆ ὄντα τὰ ἀμφίδια. γύλιν.] τὸ λεγόμενον γονάτιον τοῦ ἀρότρου. ὀσάκις οὖν ἄρῃς, φέρε καὶ ἀπόθυ αὐτὸ καὶ μὴ ἀμελήσῃς. λέγει δὲ γύης, ὅτι ἀεὶ παρὰ τὴν γῆν ἔστιν. ἔλυμα μέρος τι τοῦ ἀρότρου, ὃ ἐν τῷ μέσῳ ὄν, ἔνθα συμβάλλει ὁ γύης τῷ ἰσοδοεῖ. ἔλυμα δὲ παρὰ τὸ ἑλύειν, ὃ ἔστι κρυύπτειν. ἰσοδοὺς λέγει παρ' ἐνίοις καὶ τὸ μὴ τοῦ ἐχέτλου ξύλον. αὐτόγυον δὲ τὸ μονόξυλον λέγει, τὸ ἔχον ἐξ αὐτοῦ γύν τὸν ἰσοδοέα. φέρειν δὲ γύην.] ἀεὶ ἀρότου καταστάσις ἐν τούτοις διδάσκει, καὶ δεῖ διδόναι τὶς ἡ ὕννις, τί τὸ ἔλυμα, τίς ὁ γύης, τίς ὁ ἰσοδοὺς, τίς ἡ ἐχέτλη, ἐξ ὧν ἔστι τὸ ἄροτρον. ἡ μὲν οὖν ὕννις ἔστι τὸ ζύγλητρον αὐτὸ τὸ ἐν τῷ ἀροτηρίᾳ χαῖζον τοῦ γοῦ. τοῦτο δὲ τῷ ἐλύματι πεσόμενον ἄνωθεν ἐμβαλλόμενον εἰς αὐτὸ τὸ κοῖλον ὄν. τὸ δὲ ἔλυμά ἐστι, τὸ ἐμβαλθὲν εἰς τὸ τοῦ ὕννιδος κατέχον ξύλον καὶ τὸ ἄκρον, ὃ καλοῦσι γύμφιον, ὃ καὶ θάτερον μέρος τὸ ἄνω συγγαμόμενον σεσὶ τῷ γύῃ. ὁ δὲ γύης ξύλον ἐστὶ μακρὸν ἔχον ἐν πόρρῳ τοῦ ἐλύματος, ὀρθὸν ἐμπεπηγὸς ξύλον ἐν αὐτῷ, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτηριῶντες ὅλον κινοῦσι τὸ ἄροτρον, καὶ διὰ τοῦ ἀρότρου τοὺς βόας· καὶ τοῦτο τὸ ξύλον καλεῖ ἐχέτλη. τούτῳ δὲ τῷ γύῃ ἐμπέπηγε ἄλλο ξύλον μεῖζον καὶ τὸ ἕτερον μέρος τὸ ἄκρον ἕως τοῦ ζυγοῦ διῆκον τοῦ ἐπικειμένου τοῖς ὤμοις τῶν βοῶν καὶ ζευγνύοντος αὐτούς, ἐμπέπηγε δὲ ζώνῃ διὰ πάντων ζώνισι μέσῃ· εἰ δὲ οὖν ἓν ξύλον ἦ τὸ ὅλον ὁ γύης μέχρι τοῦ ζυγοῦ ἀπὸ τοῦ ἐλύματος, καλεῖ δὲ τὸ ἄροτρον αὐτόγυον. ἐὰν δὲ μικρότερος ᾖ τῆς χρείας ὁ γύης, ἐνσφιγγῶσι τὸ ἕτερον αὐτῷ ξύλον τὸ ζωστῆρα αὐτὸν καὶ τὸν ζυγόν, καὶ κλῆσι δὲ τὸ μὲν ὅλον πηκτόν, τὸ δὲ ἐνσφιγγόμενον ἰσοδούς. διὸ καὶ αὐτὸς λέγει δύο παρασκευάσασθαι ἄροτρα· τὸ μὲν πηκτόν, τὸ δὲ αὐτόγυον, ἵν' εἰ τὸ ἕτερον κατεαγῇ, τὸ λοιπὸν ἐπιτηρῶσι τῇ χρείᾳ. τὸν μὲν οὖν γύην ἔστι καλοῦσι φρένωνα, προσθεὶς ἢ κατ' ἄρυσιν εἰ ὄμβροις, ἢ κατ' ὄρος φρένωνα· ὁ γὰρ ἔυπτερος Βοιωτοῖς ἢ φρήν, φησὶν ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ πῖς βέλεσιν αὐτὸ τὴν φρένωνα χρῶνται, τὸν γύας κατα-

καταστιβάζοντες. εἰ δ' οὖν ἔγρεις, ὁ φρίνων ἄεισος γύας ὡς μάλιστα πρεσός. πῶς γὰρ ὁ γύας καταστιβάζεται σημαίνων εἶπε· Εὐτ' ἂν Ἀθηναίης δμῶες.] ἔτος ἐστὶν ὁ τέκτων τῆς Ἀθηνᾶς δμώς, ἣν εἰδὼς σοφίης ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθηναίη, καὶ Ὅμηρός φησι θεὶ τέκτονα πάσαιτο. ἐπειδὰν δὲ ἔτι ἔτος ἐν ἑλύμασι πήξῃ τὸν γύλιν, καὶ γόμφους ἐνώσας αὐτὸν θεὸς τὸ ἕλυμα τὸν γύλιν ἁρμόσῃ, τότε ὀχυρώτατός ἐστιν ἔτος, ὅπως καταστιβαδεὶς καὶ ὑπὸ τοιαύτης ὕλης. ὁ μὲν δὴ γύας φρίνων ἔσται· ὁ δὲ ἰσχιόδους, ἢ δάφνινος, ἢ πελείνος· ὅτου γὰρ ἄσκηπτος ἔσται. τὸ δὲ ἄσκηπτον ἐδήλωσεν εἰπὼν ἀκμώτατον· ὁ δὲ Πλούταρχος ἐξηγήσατο τὴν αἰτίαν λέγων, ὅτι τὸ ἀκμαῖον ἁλίσκεται καὶ μαλθάσσεται, διαθέον τὰ ξύλα φησὶ καὶ Πίνδαρος· ὅπου καλεῖ θεὸν τὸ χρυσοῦ λέγοντα, κεῖνο σῆς ἀκμῆς δάμναται, οἷς ἄσκηπτον. ἐγγίνεται δὲ ἐν τοῖς τοιαῦτα ξυλίδια τοῖς γλυκέσι καὶ μαλακοῖς ξύλοις. διάφορα δὲ καὶ πελεῖα διαιρέτατα, τὰ μὲν ἕλυμα ἐν δρυσὶ εἴη, καθάπερ τὸν γύλιν εἶπεν εἴη δεῖ φρίνινον. καὶ γὰρ δὴ τῶν ἀφράξων τὸ μὲν ἔγγυον τῆς ὕλης εἴη δεῖ δύσπτον, διὸ δρυΐνου τὸ ἕλυμα· τὸ δὲ μέσον ἔυτονον, φρίνινον δὲ τὸν γύλιν. βόες δ' ἐναιετάουσι.] εὐκόπως διὰ τῶν βόας τοιούτους καὶ τοιούτοις εἴη, ἵνα καὶ διὰ τὴν φύσιν ὧν διδυνεῖς, καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ἀφυβεστάτους, μὴ ὡς οἱ νεώτεροι θυμοειδεῖς ὄντες καὶ ζυγομαχοῦντες τὰ ἄροτρα κατακλῶσι, καὶ τὸ ἔργον βράδιον καὶ ἀπρόσκοπτον ποιῶσιν.

Οὐκ ἀπὸ τοῦ γ' ἐείσαντες.] ἀ σκιρτήσαντες ἀλλονόσε ἢ ἀ ζυγομαχήσαντες κατακλάσειαν τὸ ἄροτρον· καὶ γὰρ τὸ ἄροτρον κλαυδῇ, ἀ φροβαίνει τὸ ἔργον, ἀλλὰ μάταιον ἐγκαταλιμπάνει, ἀ ζυγομαχοῦσι, διὰ τὸ εἴη ὁμήλικες. Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρεσκαιδεκέτης.] τὸ μὲν ζεύγλην καὶ ὑλοτομῆσαι καὶ φυτεῦσαι, νέων δεῖ. τὸ δ' ἀροτριᾶσαι, καὶ βυσσὸν ἐπιστῆσαι, καθεστῶτος ἤδη καὶ ἀπὸ μειρακίου σωφρονοῦντος, μικρότι παραιόντος εἰς τὰς τῆς νέους παιδιάς, ἀλλ' ἀρκυμονὸν ἄρτον τετραβύφου. τοιοῦτος δὲ ὁ εἰς τέσσαρα κλάσματα τεμνόμενος. ὀκταβλωμῷ δέ, ὡς καθάπαξ δύο εἰς ὀκτὼ διαιρεῖται ψωμούς· καὶ ὅπως δὴ τιμᾶλλαι τὸν ἀροτριατὴν αἰζηόν. τεσσαρεσκαιδεκέτης.] ἀ πάντως τοσούτων χρόνων, ἀλλὰ καθεστηκότα δεῖ εἴη τῇ ἡλικίᾳ αἰζηὸς ἢ σημαίνει δύο, ποτὲ μὲν τὸν ἄνδρωπον, ποτὲ δὲ τὸν νέον. τετράβυφον.] τετράπλεκτον· βύφος δὲ τὸ πλέγμα. ἀ δὲ καὶ ἄλλο διὰ τοῦτο δηλοῖ ἢ τὸ ἀπέρειτον καὶ ζωπτὸν τῆς βρῦς, ὅτου τῆς δαιτὸς ἵνα μὴ χολῇ πυρῷ, διὸ καὶ εἰς τέσσαρα τὸν ἄρτον διακλάσαι, καὶ εἰς ὀκτὼ δίπτυχα ἀναλῶσαί φησιν· ὥστε δῆλον τὸ ἄρρον ζωστόμως ἁρμῆσαι.

——τῷ δ' ὕπο νειὸς ἄλλος ἀμείνων, Σπέρματα δεξάσθαι.] τὸ μὲν σπέρματα δέξασθαι δηλοῖ τὸ καταβάλλεσθαι ταῦτα, μείζονα ὄντα τάκτου, εἰς τὴν ἀροτριωμένην γῆν· τὸ δ' ἀλέασθαι τὴν ὀλιγοπειρίαν, τὸ μὴ ἀνομάλως βίπτειν, ἀλλὰ συμμέτρως τὰ σπέρματα. μὴ ἀλλ' ἐπ' ἀλλήλοις ταῦτα εἰς ἕνα τόπον· αὐτὴ γὰρ ἡ ὀλιγοπειρία ὡς τὴν δὶς τῶν σπερμάτων δηλοῦσαν τὰ σπόρεα, τόπων δ' ἄλλων ἀπόρους μενόντων. τοῦτο γὰρ καὶ σπείρειν δεῖ καὶ μὴ μετώρως διανοίας, ἀλλ' ἐπιστατικῆς· διὸ τὴν τοιαύτην εἶναί φησιν ἡλικίαν χρήσιμον. ἄλλως· τὴν τοιούτου τεσσαρεσκαιδεκέτους, ἣν ἔστιν ἀμείνων ἡλικία, εἰς τὸ πλήρως σπείρειν, καὶ ἐπαοιδὴν ἀλέασθαι· ἐπαοιδὴ δέ ἐστιν, ὅταν σπείρῃ τις ἐλλιπῶς, καὶ πάλιν ἄνωθεν σπόρον ἐμβάλλῃ. Κυρότερος.] αἰσιμοὶ ῥέμβοι ὀνῆς τ' ποιητὰ ὅτι τὰς ὁμήλικας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἥμος δὴ λήγῃ μέν.] μὴ τὸν καιρὸν τῆς θερείτου, καὶ τῆς σπορᾶς, διδάσκει νῦν καὶ τὸν τῆς ὑλοτομίας καιρόν. καὶ φησιν, ἡνίκα ἡ φθινοπωρινὴ ἰσημερία γίνεται, καὶ ὁ ἥλιος τὸ πολὺ τῆς ἰδρῶτας παύει καύματος σβέσῃ, ὑπὲρ χθονὸς κορυφὴν ἡμῖν τῆς ἡμέρας πλειονίσηκας διασήματα, ὡς ἂν ἐν τῷ θερείῳ καιρῷ ξηραίνων ἡμᾶς ταῖς ἀκτῖσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι τὸ πλεῖον ἐστὶν ἀπὸ γλιῶ, καὶ μενοῦνε τὰς νύκτας, ὀλίγον δὲ τῆς ἡμέρας ὑπὲρ καφλῆς ἡμῖν ἔσηκε, τότε ἄεσός ἐστιν ὁ τῆς ὑλοτομίας καιρός. ἄσκηπτα γὰρ τὰ τότ' τμηθέντα ξύλα, διατρεῖ, οἷς ἐξιτμαθέντος τὸ πολὺ τῆς ὑγρότητος. ἡ γὰρ ἄμετρος ὑγρότης σῆψιν καὶ σκάλληκας ἐμποιεῖ, οἷς ἡ θερμότης ῥᾴστη καὶ ὠφελίαν. καὶ τοῦτο ἰδεῖν ἔξεστιν ἐν τῷ ἑλώδων καὶ καθύγρων τόπων, καὶ τῷ θερμῷ καὶ ἠρέμα ξηρῶν. τὰ μὲν γὰρ ἑλώδη σῆψιν καὶ κάνωπας, καὶ μύας, καὶ σκάλληκας, καὶ τοιαῦτα γίνεται. λίγυπος δὲ διὰ τὸ θερμότατον, ὀφθαλμῶν καὶ ἀρωμάτων μήτηρ καθέστηκε. κἀν τοῖς ἀνθρωπίνοις δὲ σώμασιν ὑπάρχει τὰ ὅμοια. οἱ μὲν γὰρ σωματώδεις, καὶ παλιοὶ,

πολίτας, καὶ πάντοθεν ἀφορμὴν ἀφθονον ἔζωσι, καὶ μᾶλλον ἐν θέρει καὶ μέσῳ χειμῶνι, δυσκόλως γίνονται. οἱ δὲ θερμοτέρας καὶ ξηροτέρας κατοικοῦντες τὰς πράσεις, οἱ μὲν ἐν τῷ πεδιακῷ καὶ μέσῳ τετάχαται, μήτε μιλὺν ὄζοντες, μή τε μιλὺν ἐκβαλλόζοντες. ἔτεον δὲ καὶ ἀφθονον ἐν τῷ σωμάτων ὁσμὴν ἀναπνέουσι, ὥσαρ ὁ Θεόφραστος Ἀλέξανδρον λέγει τὸν Μακεδόνα καὶ ἡμῖν πολλάκις τε δηλοῦσθαι, ὡς ὑ κεχρημένους ἀφόρμαις, καὶ θεμελίοις τὰ ὄντος, καὶ τοι γε μηδὲν λυζῶς κεχρημένους, εἰ μὴ σκληρότερον ἐναντίον καὶ δύο καὶ τρεῖς. Ἥμισυ.] πίνακα τὸ ἥμισυ ψιλοῦται παρὰ τοῖς Ἴωσι καὶ ἀχ' ὑποτάσσεται, παρὰ δὲ Ἀττικοῖς καὶ δασύνεται, καὶ ὁ ὅπου καὶ ὁ ποῦ ὑποτάσσει δὲ τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ δύτερα συσσυρτα τῆς παθητικῶν χαρακτῆρος διὰ δίφθογγον, πάσχομαι πάθος, ὄψομαι ὄψει, καὶ τὰ ὅμοια. ὅθεν οἱ τὰς χεῖρας τῆς γραμμάτων ζωγραφοῦντες χαρακτικοί, καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς τέχνης τοῖς αὐτῶν φλυάροις σώμασι συνεφθαρκότες, καὶ μὴ τὰς διαλέκτους εἰδότες, ψυχρὰς παρασημειώσεις παρεισποιοῦσιν· πολὺ τῆς Δωρικῆς πάσης. ἐκεῖνα γὰρ πᾶν ἀπαρέμφατον ἤτα χαράσσει. τὸ δὲ στενότατον καὶ ξηρότατον παρὰ πᾶσι μεγάλα, παρ' Αἰολεῦσι δὲ μικρά, διὰ τὸ μὴ β' γῆ τὰ Αἰολικὰ ταῦτα ἐκφέρεσθαι. τὸν ἕρον δὲ, καὶ τὸν γάλον ὁμοίως Αἰολικῶς μικρόν, Ἀττικῶς δὲ μέγα. ὅτους ἔδει ταῦτα διδάσκειν. ἀμαθεῖς δὲ τῆς διαλέκτων, καὶ τῆς ὡς ἀληθῶς Γραμματικῆς ὄντες, οἱ τῆς γραμμάτων πλοκῆς ἐπιτυμοῦντες, τοῖς βαρβάροις κραυγάσεσι καὶ ἀνοήτοις παισὶ τοιαῦτα ζητήματα δυσαπόπαυστα τῇ τέχνῃ παρεμφύτδοσιν, καὶ ταύτῃ διέφθειραν, μὴ γινώσκοντες εἰπεῖν, ὡς τοῦτο Ἰωνικῶς ὅτου χρέος, ἐκεῖνο δὲ Ἀττικῶς, καὶ τόγε καὶ τόγε Κοινῶς, ἀλλὰ μόνον λυζώσεως καὶ χειρώσεως τῆς λόγου φροντίζοντες. τοιαῦτα καὶ ὧδε τῶν μετεικῶν τέχνῃ συμβαίνει, ἀλλήλοις ἀλλων τῆς γνῶ μετεικῶν, καὶ μὴ χρῆ τοῖς παλαιοῖς σοφοῖς τοῖς διχόθοις καὶ τοῖς ὀνόμασι κεχρημένοις, καὶ γραφόντων διδυσγραμμικά τε καὶ κάππα, καὶ Γραμματικῆς ἀποδέοντα, καὶ ὄμοιος τοῖς γνῶ κακοπλοις πεμφθέντα. κακοπλοις γὰρ καλῶ καὶ τοὺς γνῶ παρεδωκασδοῦτας ἐν ταῖς βαπλείαις αὐλαῖς, ὡς ὑπαγομένους δωτείαις, καὶ τὰ κάππα τῆς συγγραμμάτων ἀκριβεσάτως μὴ ἀποδοκιμάζοντες κείσθων, ἀλλ' ἐνεκχῶ, μᾶλλον δὲ πανταχῶ, καὶ ἀπὸ τέχνῃ μεμαμμένων ἀξιόρητος· ὡς οἱ πάλαι τῆς Εὐκλείδου κάππα χάμματα τῆς σοφῶν συγγραμμάτων Αἰσχύλε ἀποκείναντες, τὸν μακρὸν αἰῶνα τοῖς ζωῶν ἀδήλοις ἀθανάτοις μάρτυρα. ἐξήγγελται γὰρ τοῖς ἀμφοτέρων συγγράμμασι μέχρι καὶ νῦν. Εὐκλείδου γὰρ ἀποκαλύπτοντος Αἰσχύλε, ὡς κάππον, καὶ τούτοις συμπεσάζοντα, καὶ ἀμφοῖν καὶ ὕφαν. Αἰσχύλος γὰρ ἀρχαῖος ἦν, καὶ σοφὸς καὶ βασιλεῦ ἥκιστα πάλαι σεσοφὸς, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς φρατρικῶν, τῷ Ξέρξου ζωγραφοῦντι μάχεσθαι, καὶ ὃν Ἠπείρου καὶ συμποσίων, καὶ ἀρχαῖον ἐπὶ τὸν ἦν, καὶ ἀθάνατος, καὶ τὸ δ' ἥκιστα ὃν πᾶσι πρῶν· ὅθεν τῆς δ' ἥκιστα καὶ τῆς σοφίας παρ' ἐκείνων τοιαύτην ἀφορμὴν ἔσχε τῶν δ' ἄλλων. ὡς καὶ ὁ Αἰσχύλος τῆς ἀληθείας ὁ τραγικὸς Φρύνιχος, δ' ἄλλας ἐξέπεσε, ζημιωθεὶς χιλίας δραχμάς, ὅτι Μιλήτου ἁλοῦσαν Πρόσων μεγαφόνησε ἄλωσιν, καὶ τὸ δάκρυ ἐπὶ ὀλοφύρσεις ἐλέγειον ὁμοίως καὶ Πίνδαρος χιλίας δραχμὰς ἐξέπεσε Θηβαίοις, ὅτι τὰς Ἀθήνας Ἑλλάδος μεγάφωνον ἔρεισμα. τοιαῦτα φησί τε καὶ νῦν τῆς ἀθανασίας καὶ ἀληθείας τὰ δίτχεια. ὀξύς.] ἡλίου. τὸ ὀξυκίνητον ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῆς ἀπλανῶν ἀστέρων, ἐ μὲν ἐπὶ τὸν ἕρπον· ὁ δὲ ἕρπος εἰς πυχθήμερον διάστημα ἀνατρέφει, ἔστο ὁ ἥλιος ἀνελίττει ἑαυτῷ. τοσοῦτον ὁ ἥλιος τῷ ἕρπῳ μὲν βραδύτερος, Κρόνου δὲ καὶ τῆς λοιπῶν ἀστέρων ταχύτερος. Κρόνος μὲν γὰρ τριάκοντα ἔτεσι ἀνελίττει τὸν τῷ ἕρπῳ ἦν ἕρμον πυχθημέρων ἀνατροφῆς. Ζεὺς δὲ ἔτεσι ιβ Ἄρης, Ἥλιος (ὡς ἔρμον,) ἑαυτῷ· Ἀφροδίτη, μησὶ ιδ. Ἑρμῆς ἑαυτῷ, ἢ μᾶλλον μησὶν ὀκτώ· ἢ δὲ Σελήνη ἐνὶ μόνῳ μηνί. Ἥλιος δασύνεται. ἅλιος γάρ τις ὄζιν, ὡς ὑπὸ τῆς ἁλὸς ἔχων τὸν ἀέρα. ψιλοῦται. τὸ γὰρ ᾱ ῑ παρὰ φωνήεντα ὄντα χρῆ διάσασιν, ἠέλιος, ἀΐδης, καὶ τὰ ὅμοια. Καύματος ἰδαλίμου.] δύχρου. πῶς δὲ ξηραντικὸν ὄντος τοῦ καύματος, δύχρουν αὐτὸ λέγει; ὅτι θερμαῖνον καὶ ξηραῖνον ἡμᾶς, ἐξέλκει τὸν τῆς ἡμετέρων σωμάτων ὑγρότητα διὰ τῆς ἀδήλων πόρων, καὶ ἱδρῶτας ποιεῖ. Ζηνὸς ἐκεῖνος.] τῆς μεγαλοδωρεᾶς εἰ μὴ μάτην ἢ Ζηνὸς, ρωῦ δὲ ἕρπος. Πολλὸν ἐλαφρότερος,] λείπει τὸ γίγνεται. ἐλαφρὸς δὲ, ὁ ταχύς. ἐκ τοῦ ἔλαφος, ἐλαφρός. Ζείεται.] ἀστὴρ δὲ κείμενος

μου· ὑπὸ τὸ ἠῶιον τῦ κυνὸς, ὡς φησιν Ἀρχύτας. νυὸ δ' σείριον τὸν ἥλιον λέγει, παρὰ τὸ σειρᾶν καὶ λάμπειν, καὶ ξηραίνειν. ἀστὴρ καὶ ἄστρον διαφέρει· ὅτι τὸ ἄστρον σύνημά ἐστιν ἐξ ἀστέρων ἑνὸς, ὁ δ' ἀστὴρ μονάρης ἐστὶν ὡς ἥλιος, σελήνη, καὶ εἷς ἑκάστων τῶν συμπληρούντων τὰ ἄστρα.

ἐπιτρεφέων.] τῶν συντεθραμμένων μοίρᾳ καὶ ἡλικίᾳ. ἐπαυρῇ.] πλησιάζῃ, ἐπιπολάσῃ. ἢ πίνει δηκνότερον, ἀντὶ τῦ φέρῃ δι' ὑποκάτω τῆς γῆς. ἀδηκτοτάτη.] ἀσινεστάτη, μὴ γλυκαίνουσα. δῆξις γὰρ ἐστὶ δι' ἁλμυρὸν καὶ δριμὺ ἐγγινόμενον ἔνδον ξύλου. ἐν ᾗ δηκνῇ ὄζει κρέατον, ἰχθύων, ἀμπέλων, σήσαμα, πρώϊμα, ὀπωρείων, ψιλὰ συκάμινα, καὶ ἕτερα ἄλλα. πηγάδιόν τε λήγει.] τὸ χλωροφυὲς τε παύεται.

Τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν.] τότε γὰρ ὑλοτόμει τὸ ὦῖον ἔργον, μιμούμενος τῆς ἐμῆς διδασκαλίας παραίνεσιν. ὦῖον ἔργον.] τέσσαρές εἰσιν. ὥρα καμπή. ἔαρ, θέρος φθινόπωρον, καὶ χειμών. ἐνταῦθα δὲ περὶ τῆς δ' τούτων ὡρῶν, ἤγουν τῆ φθινοπωρίδι φησὶ τὸ τέλος, κελεύει τοῦτον ὑλοτομεῖν, καὶ τοῦτο τὸ ἔργον ἐργάζεσθαι. Ὕλαιον] ὕλαιος λέγεται μέρος τὸ ἀνθρωπίνου σώματος, ὁ καὶ ὠμοπλάτη καλεῖται. ἔστι δὲ τὸ ἀπὸ τραχήλου μέχρι ἀδύνων. νυὸ δ' ὕλαιος ἡ ὕλη, ἐν ᾗ κύηται καὶ ἔτεκε πιαίνεται οἱ γεωργοὶ κατατέμνουσι. τετράδιον.] τεττάρων ποδῶν μῆκος ἔχοντα. ὁ δὲ πῆχυς φασκύλων ὀκτὼ ἐστ. καὶ τετράδιος μὲν καὶ πεμπάδιος, καὶ τὰ ὅμοια, ὁ ἔχων μῆκος τοσῶνδε ποδῶν. πῆχυς δὲ καὶ τετράπους, ὁ τρεῖς ἢ δ' πόδας ἔχων. ὕπτιον.] λάκκιον, ναγέα, πτίβια, ἢ κόπανον. Ἄξονα δ' ἐπαμαδίου.] ἄξων ὅτι τὸ ξύλον τῆς ἁμάξης καὶ τ' ἁρμάτων, ἑκατέρωθεν ἐμβάλλουσι οἱ τροχοί. νυὸ δὲ περὶ τῆς ἁμάξης ἄξονος λέγει κακῶς, ἤγουν ἐπὶ ποδῶν δεῖ ἔχειν αὐτὸν τὸ πλάτος. μόλις γὰρ ἂν ἄξων ἁρμόσαι τὰς δι' πόδας. ἄρμενον ἔτω.] ὁ μὲν Ἡσίοδος πάνυ ἁρμοδίως ἄξονα τὸν ἐπιπαδίου φησίν. ἐγὼ δ' τοῦτον φαίλου ἂν πάνυ ἀνάρμοστον, καί τοι μὴ ἔγνωκα ὢν τῆς γεωργικῶν.

Εἰ δ' ἕκτον ὀκταπόδιον.] εἰ δ' ὀκτὼ φησὶ ποδῶν τάμοις ξύλον εἰς ἄξονος ποίησιν, ἀπὸ τούτου τὸν ἕνα πόδα ταμὼν ξυλίνῳ σφύρᾳ ποίησαι. ἐκ δὲ τῆς τριῶν σφυρῶν κεφαλῆς δέκα κοπίδα, καὶ σφύρα κεφαλὴ, ἀδαμαντίνῳ πωλῶ μετρικῷ τὸ Ἡσιόδου καταγινώσκειν ὅτι.

Τετραίδαμον δ' ἄμφιν τάμνειν.] ἐκ πεντάφρων ἀμφίδων ζωτέθειται ὁ τροχὸς τῆς ἁμάξης. ἔχει τὸν μέσον δίθειαν νῶν δωδεκάδωρον ἁρμαξαν καλεῖ φησὶν ἕκ, ὅτι ἑκάστη ἀψὶς τὸ ἔχος ἔσω τριῶν σπιθαμῶν, ὡς ἔστι τῶν πᾶσι σφιφέρειαν τὸ ὅλον ἔχειν, ἤγουν τ' κύκλου, δώδεκα σπιθαμῶν, δωρῶν δ' λϛ. ἡ δὲ σπιθαμὴ ἔχει δωρὰς, ἤγουν φαλαγγὰς τρεῖς, ὁ δὲ φάλαγξ ὅτι δακτύλων δ'. Πῶς δὲ λϛ δωρῶν εἶπεν τῶν πᾶσι σφιφέρειαν ἔστι τὸ ἔχος κύκλου, τῶν μέσων διαμέτρου ἐυθεῖαν τέτρα, ἐ δωδεκάδωρον εἶπεν, ἀλλὰ δεκάδωρον, τῶν ὑπομνηματικῶν τῷ γεωμέτρων λόγοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐναντίομενος; πᾶσα γὰρ σφιφέρεια κύκλου τετράσιόν ἐστι τῆς οἰκείας διαμέτρου ἐυθείας. ἔστι τὰς ἐκτὸς ἐπιφανείας τὸ κύκλου. ὃν ἐλυμάνατο τῷ γεωμετρικῶν ὅρον καὶ τῶν ἀληθείαν, ἀλλὰ καὶ ἔτος τετράσιόν φησὶ τῶν σφιφέρειαν τῆς διαμέτρου, καὶ δωδεκάδωρον· ἀλλ' αἱ μὲν δέκα δωραὶ τῆς ἐυθείας ἐν τῇ τῦ κύκλου εἰσὶν ἔνπεδον ἐπιφανείᾳ φαινόμεναι, σφὶ δὲ καὶ διαλαμβάνει. αἱ γὰρ δύο δωραὶ, εἰς τὰς συμβολὰς ζωεκρύβησαν, τὰς ἀπὸ τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας μέχρι τῆς ἐκτὸς ἑκατέρωθεν τὸ ἔχος μία δωρεά. ἀψῖν.] ἡ ἀψὶς καὶ ἁρμογμαπτισμὸν Ἀττικῶς. Πόλλ' ὀπὶ καμπύλα κάλα.] ὀπὶ πολλὰ καμπύλα καὶ λελοξωμένα καὶ ἀψιδωδῆ κάλα καὶ ξύλα. τοῦτο δ' εἶπεν, ἵνα δείξῃ ὅτι κ' μίαν ἀψίδα λέγει ἔχειν τὸν ἔχον, ἀλλὰ τέσσαρας· ὁ κάλως τὸ χρεῖον, τὸ κάλον δὲ τὸ ξύλον.

φέρειν δ' γύλιν.] φέρε δ' γύλιν εἰς τὸν οἶκον σὺ ὑπὸ φρίνα δένδρε. ὅταν ἔυρῃς ψιλαφῶν ἐν ὄρεσιν, ἢ πεδινοῖς καὶ ἀροσίμοις τόποις. ὁ φρίνινος δὲ γύης ὀχυρώτατός ἐστιν εἰς τὸ ἀροτειᾶν. νίκαι ὁ δέλος ὑπουργὸς τῆς φρονήσεως Ἀθηνᾶς τέκτων, ἢ ἀροτρεύς, πήξας αὐτὸν πρὸ ἁλύματος τ' γύλιν, ἐν γόμφοις καὶ ξυλίνοις πᾶσιν φερσαρμόσῃ, καὶ φερσαρμόσῃ τῷ ῥυμῷ. γύης ὅτι τὸ ὑπὸ γλῶ ξύλον τῦ ἀρότρου, εἰς ὃν ἡ ὕννις, ἤγουν τὸ σίδηρον, ἐμβάλλει. ἅλυμα τὸ μέσον τ' ἀρότρου, ὅπου ὁ γόμφος βεβηθεὶς συνηλοῖ τ' γύνην καὶ τ' ῥυμόν. γόμφος ὁ πᾶσι ἰσοβοεὺς δὲ, καὶ ἔνδρυον, ὁ ῥυμός.

δμῶες.] ὁ δέλος καὶ διάλυσιν. φερσαρμόσῃ.] ὤφειλεν, οἱ Ἴωνες δ' ἐκ ἐκτείνουσιν· ὅθεν φερσαρμόσῃ γράφει, ὡς καὶ παρὰ τῷ Πισίδῃ·

ὅπως ἀκλινὴς τ' φορᾶς ἡ Φοδρότης,
ἐξ αὐτοπλεύρων Φρίγγει καταδρόμων.

Δοιὰ δέ ἄροτρα.] δύο δ' κτῆσαι καὶ ὑπόδμ ἄροτρα κατὰ τὴν οἰκίαν, ποιησάμενον καὶ φροντίσας· αὐτοφυῆ τε ἔχοντα τὸν γύλιν καὶ συμβεβλημένον, ὅπως τοῦ ἑνὸς ἀκληθέντος χρῇ τῷ ἑτέρῳ. τοῦτο δ' εἰωθέσι λέγειν, ἔχε αὐτόγυον καὶ πικτὸν ἄροτρον, μή πως καταακληθῇ τὸ ἕτερον. ὤφελεν εἰπεῖν ἁπλῶς, ἔχε δύο ἄροτρα, εἰ μὴ ἦν τὸ αὐτόγυον ἔν ποι χρησιμόν, ἐν ἑτέροις δὲ τὸ πικτόν. ὃ καὶ δοκεῖ μοι ὅπως ἔχειν, κἂν ὅπως φόβῳ τοῦ μὴ καταακληθῶσι τὸ ἕτερον λέγει.

Δάφνης δ' ἡ πελέκης.] ἡ δάφνη καὶ ἡ πελέκεια ἀριμύτητα ἔχουσι ἐν ξύλοις ῥᾳδίως· ἐπεὶ μὴ δ' ἀπογλυφῶσι ξυλάκας, ὃς νῦν καλοῦσι, καθάπερ τὰ γλυκύχυμα καὶ χαῦνα ξύλα. τὸ δὲ ἀδρακαλόεις ἡ δάφνινον ἁπλῶς, ἡ ὀρεινῆς δάφνης εἶδος τὸν ἰσοδοέα, ἤγουν τὸν ῥυμόν, τὸ ἔλυμα καὶ τὸν γόμφον ἀπὸ δρυός, ἀπὸ φρίνος δὲ τὸν γύλιν, ἀλλὰς περατείας Ἡσιοδείας ὄγκος ἐστίν. ἔδει γὰρ ἓκ πυκνοειδοῦς στερρᾶς ξύλου ταῦτα εἰπεῖν πελέκεως, ἢ πρὸς ἑτέρᾳ πιστὰ καταλάσαι, καὶ μὴ καταλείσκειν λόγον εἰκαίως.

Βόε δ' ἐννεατῆρε.] ἐὰν ὅλως ἀκοῦσαι ἀναγκαῖόν τε γεωργὸς, μή τοι γε εὐδαιδέξασθαι, ὡς ἐξαίρης, καὶ γεγηρακότας καὶ ἀδυνεῖς, ὃς ἔστι τοῖς ἀπαιδεύτοις δοκεῖν Ὁμήρου ἀνθαμιλλᾶσθαι, ἐκ ἀλαπαδνὸν λέγει ἔχειν τὸν ὄνον.

Ἥβης μίσγον ἔχοντε.] συμμιξίαν φησὶν ἡλικίας ἔχοντες, καὶ μήτε ἄζυγες εἶναι, μήτε γηραιοὶ ὄντες, ἐπὶ τῷ ἐργάζεσθαι ἀρίστοι, τῷ καὶ ἔτει ἐργάζεσθαι ἀρίστω. ἐκ οἶδα εἰ μή πως δι' ἀπειρίαν γεωργικὴν τῶν ἀδηφῶν, ἀμπείρως ἐζευγμένους βόας, καὶ γηραιοὺς ὄντας· ὅπως μὴ χρὴ τὸ δέον αὐτῶν διθυμίαν, μόνοι ἐργάζωνται.

Οὐκ αὖ τώ γ' ἐείκοσιν.] ἐκ ἂν ἔτοι οἱ βόες σασάσαντες χρὴ τὴν ἀρυμένην αὐτοῖς γῆν κατάξαι μὲν καὶ διαρρῆξαι τὸ ἄροτρον, τὸ δὲ ἔργον τῆς ἀροτριασμοῦ αὐτῶν μάταιον λίποιεν, ὥσπερ ἂν εἰ μὴ ἐφεστῶντες ἀρτίζυγες.

Τοῖς δ' ἅμα.] τοῖς δὲ τοιούτοις βουσὶν ἔστω τὸ ἔργον ὀπισατεύων ἀνὴρ τέλειος, ὅπως φροντίζῃ τοῦ ἔργου, μή πως νεώτερος ὢν, καὶ σοὺς ὁμήλικας ἀποδέχων τὸ ἔργον ἐᾷ. πεντηκοντούτης.] πεντηκοντούτης, καὶ πεντηκοντούτης ἀνδρὸς, καὶ τὰ ὅμοια, ὀξυβάρυτον· πεντηκοντούτης δέ, καὶ πεντηκοντούτης, χρόνος. Λίζηος, ἡλικίας ὀνομασία. νῦν δὲ τέλειον ἄνδρα φησί. * σημαίνει δὲ τὴν ἐπὶ πλείστων. Ἔστω δέ φασι καὶ ἀστρονόμους, οἱ τὸν ἀνδρώπου ἡλικίαν βρέφος μὲν ὑπὸ γῆν κεῖσθαι, μέχρι δ' ἐτῶν, ἀναλογεῖν δὲ τῇ Σελήνῃ. εἶτα παιδίον, μέχρι δεκαετίας, καὶ ἀναλογεῖ Ἑρμῇ. μειρακίσκος ἀπὸ δεκαετίας, μέχρι ιδ', ἀναλογεῖ Ἀφροδίτῃ. ἀπὸ τῆς ιδ', μέχρι τῆς λ', νεανίας, ἀναλογεῖ τῷ Ἡλίῳ. ἀπὸ τῆς τεσσαρακοστοῦ μέχρι τῆς νε', ἀνὴρ, ἀναλογεῖ Ἄρει. ἀπὸ τῆς νε' μέχρι τῆς ξδ', πρεσβύτης, ἀναλογεῖ Διΐ. γέρων ἐπ' αὐτοῖς, μέχρι ζωῆς ἐσχάτης, ἀναλογεῖ δὲ τῇ ψυχρᾷ τότε Κρόνῳ.

Δειπνήσας.] δεῖπνός ἐστι τὸ σεσηγμένον ἄδειπνον τὸ γεῦμα· δόρπος ὁ παρ' ἡμῖν λεγόμενος δεῖπνος. τραπέζυφον.] δ κλάσματα ἔχοντα, σωροειδῶς. ὀκταβλωμον.] ὀκτὼ δύγματα ἔχοντα· ἢ τὸν ὅλον τραπεζίτην ἄρτον. ἢ τὸ δ' μόνον κλάσμα. ὡς τὸν ὅλον ἄρτον ἔχειν δύγματα λβ. βλωμὸς γὰρ τὸ δύγμα.

Ὅς κ' ἔργα μελετῶν.] ὅς τις καθεκτικῶς ἀνὴρ μελετῶν καὶ φροντίζων τοῦ ἔργου, διὰ τὰ τῷ αὐλακα, καὶ τῷ τριβῷ τοῦ ἀρότου ἐλαύνοι.

Σπέρματα διάσασθαι.] τὰ σπέρματα καλῶς διαμοιρᾶσθαι καὶ σπεῖραι. ὀπιποσείων.] τῷ διατέρᾳ, καὶ ἐπαναπορεύειν φυγεῖν. οἱ γὰρ κακῶς σπείραντες, πάλιν ἐπαναπορεύονται, ἐκβάλλοντες ἕτερον στόρον. ἐπόπη.] ἐπιστήτασαι, ἠχόλησαι.

Φραζέσθω δ' εὖτ' αἰ φωνῶ γεράνου ἐπακούσῃς
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης·
Ἥ τ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χείματος ὥρην
Δείκνυσιν ὀμβρήεντος· καὶ δ' ἔδακε βοῦν ἀνὴρ ἀβούτης.
Δὴ τότε χορτάζειν ἕλικας βόας ἔνδον ἐόντας·
Ῥηϊδίη γὰρ ἔπος εἰπεῖν, βόε δὸς καὶ ἅμαξαν·

Cõsidera vero, cum vocem gruis audieris
Alte ex nubibus quotannis clangentis,
Quæ & arationis signum affert, & hyemis tempus
Indicat pluuiæ: cor autem roditviri bobus carentis.
Tunc sane pasce curuos boues, domi detinens.
Facile enim dictu est, par boumda & plaustrum:

Vidian

Ῥηΐδιον δ' ἀπάνηνθαι, πάρεα δ' ἔργα βόεσσιν.
Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἄμαξαν
Νήπιος, οὐδὲ τόγ' οἶδ', ἑκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης,
Τῶν πρόσθεν μελέτην ἐχέμεν οἰκήια θέσθαι.
Εὖτ' ἂν δὲ πρώτιστα βροτοῖσι φανείη,
Δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι ὁμῶς δμῳῇσί τε καὶ αὐτὸς
Αὖόν τε καὶ δμερδὲ ἀρόων, ἀρότοιο καθ' ὥρην.
Πρωΐ μάλα στοιδῶν, ἵνά τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
Εἶαρι πολλεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη σ' ἀπατήσῃ.
Νειὸν δὲ σπείρειν ἐπὶ ψαφίζουσαν ἄρουραν.
Νειὸς ἀλεξιάρη, παίδων δυσπολίτισσα.

Facile autem recusare, instant vero opera bobus.
Inquit autem vir mentis compos: fabricato plaustrum:
Stultus, etiam hoc nescit, centum esse ligna plaustri.
Horum ante curam habere oportet, domi reponendo.
Cum primum igitur aratio mortalibus apparuerit,
Tunc aggredere, simul & serui & tu ipse,
Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,
Summo mane festinans, vt tibi se impleant arua.
Vere vertito, æstate vero iterata non te fallat.
Noualem vero seritо adhuc leuem terram.
Noualis imprecationum expultrix, liberorum placatrix est.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Φαίζεσθαι δ' ἔυτ' αὖ.] Σκότος ὑπολύσας αὖ ἀκούσῃς φωνὴν μεγάλην ἐναύσια κεκλημένης, ἤγουν Σωλῆνα κατ' ἐξοχὴν φωνὴν κεκραγυίας ὑφόθεν ἀπὸ τῆς γερανοῦ, ἥτις σημεῖον δίδωσι καὶ τῷ καιρῷ τῆ σπορᾶς, καὶ τῷ χειμῶνος τῆ καθύγρου τὴν ὥραν δεικνύει. τὴν καρδίαν δὲ τῆ ἀνδρὸς τῆ μὴ βοῶν διπορούντος, γαργὴ δηλονότι ὄπις, λυπεῖ. τότε δὴ χορτάζει τὰς ἕλικας βοῦς ἔνδον ὄντας, ἤγουν ἐν τῷ οἴκῳ. ἔυκολον γὰρ τῷ μὴ ἔχοντι βοῦς εἰπεῖν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας· δός μοι βόε καὶ ἄμαξαν, ῥᾴδιον δὲ τῷ διπορουμένῳ βοῶν, ἀπαγγέλλοντα τὴν αἴτησιν, ἀποκρίνασθαι, πάρεστι δὲ ἔργα τοῖς βουσί. φησὶ δὲ ἀνὴρ ἐκ ὢν ἔυπορος, εἶτα καὶ τοὺς ἑαυτῆ φαντασίας τοὺς κενοὺς οἰόμενος εἶναι διπρος, πῆξαι ἅμαξαν ὅταν θέλῃ. ἀνόητος, οὐδὲ τοῦτο οἶδεν ὅτι ἑκατὸν αὐτὴ τὰ πολλὰ εἰσι τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης. ὧν πρέπει πρότερον φροντίδα ἔχειν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτὰ ἀποθέσθαι. ἀπλοϊκὸς δ' αὖ φράσας καιρὸς σπορᾶς τοῖς ἀνθρώποις φανείη, ἐφορμᾶσθαι, ἤγουν προθυμοῦ γοῦν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σοὶ θεράποντες, ἀροτεύειν, καὶ τὸν καιρὸν τῆ σπορᾶς, καὶ ξηρὸν ὄντα τὸν γῆν καὶ δίυγρον, μὴ πρόφασιν ἔχων τοιαύδε ἢ τοιαύδε αὐτὸν ἔχειν). φασὶ μάλα τῆς ἡμέρας δηλονότι πρωΐδων, ἵνα σοι πλησθῶσιν αἱ ἄρουραι. Εἶαρι πολλεῖν] καὶ τὸ ἔαρ χρὴ τὸν γῆν τὸν μέλλοντα σπείρεσθαι θᾶττον ἢ ἡ θάλασσα τῷ ἔαρι νεωμένη ἤγουν ὀμαλωμένη καὶ νέα αὖθις γινομένη, ἀ-

φίστασθαί σε καὶ τὸν σπόρον καὶ τὸν καιρὸν τῆς σπορᾶς ἡμῶν φησιν, ἀλλ' ἐπιτηδεία σοι πρὸς τὰ ἔργα. ἢ νεαθεῖσαν ἢ ἄρουραν σπεῖρε ἐπὶ χέρσου ἔσαν καὶ μὴ πολυποθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὄμβρου. ἡ νειὸς ἀλεξιάρη ἔχει, ἤγουν ἀποσοβοῦσα τὰς ἀρὰς, τουτέστι τὰς βλάβας. παίδων δυσπολίτισσα. ἤγουν καταδιαίρεσις, ἠυχίας καὶ ἀναπαύσεως αὐτοῖς φέρουσα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Φαίζεσθαι δ' ἔυτ' αὖ φωνὴν μεγάλην.] ὅτι μὲ ἡ γέρανος δοκεῖ φροντίδα ἔχειν, τουτέστι φέρουσιν, ὡς φησι Πλάτων, καὶ χειμῶνα προσόντα, δηλοῖ φύσει δηλοῖ ἑαυτὴν πρὸς αὐτὸν, ὡς φησιν Ὅμηρος, δῆλον. κελεύει δὲ ταύτην θεᾶσθαι κεκραγυῖαν καὶ δηλοῦσθαι τὸν τῆς χώρας χειμῶνα. μετὰ γὰρ τὴν ἀπὸ τῆς ἄρκτου σημείωσιν, ἣν ἀπὸ τούτων παρέχει, οἰκεῖον ἦν καὶ ἀπὸ τῆς ὀρνίθων ταύτην ποιήσασθαι. τότε δὴ καὶ ὁ μὲν ἀβέστης δάκνει δὲ διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς βοῶν ἀπόρους καὶ ἀρούων ἀδυνατοῦν. ὁδὸς βοῶν ἔυπορος χορταζέτω τοὺς βοῦς, ὡς χρησόμενος αὐταῖς ἤδη πρὸς ἔργον τῆς ἀνοικῆς. Ῥηΐδιον γὰρ ἐπεῖπεῖν.] τούτων τὸ μὲν ἀβέστης εἶπεν ἀπὸ αἰτίων βόας ἵν' ἀροτεύσῃ τὸν καιρὸν κελεύοντος. τὸ δὲ ἐυπορῶν βοῶν ἀπεκείνατο ἄν, ὅτι καὶ οἱ παρ' αὐτῷ βόες ἔργα ἔχουσι, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἂν αἰτήσειεν δόσιν. ὃν καὶ ὁ λαβὼν τὴν κυνῆν αἰτήσειεν, εἰπεῖν λέγω πρὸς τὸν αἰτοῦντα· εἰ μὲν δόσις, ἔσται καὶ σοὶ ἄχρηστος· εἰ δὲ χρῆσιν, καὶ ἐμοὶ χρήσιμος. καὶ γὰρ καὶ περὶ τῆς βοῶν ἐρεῖ ταὐτὸν ὁ αἰτη-

δεις. εἰ μὲν μὴ χαιρὸς τῦ ἀρουῆ ϗ σοὶ ἄχηνοι. εἰ δ' χαιρὸς, χαμαὶ χρήσιμοι. ἄλλως· τὸ γὰρ αὐτῆσαι, δ' χερές ἔσαν. ἀλλὰ τὸ ἀπαρνήσασθαι ϗ μὴ δῦναι, δ' χερέστερον. ἔχει γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ἐ δίδωμι· ϗ γὰρ καμοὶ πάρεισιν ἔργα βοῶν δεόμενα.

Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς.] φρένας ἀφνεός ἐστιν, ὃς ἐκ ὢν εὔπορ⊖ ταῖς ἑαυτῦ φαντασίαις ταῖς κεναῖς οἴε⊖ εἶ) εὔπορ⊖. διὸ ϗ νήπι⊖, οἰόμεν⊖ τὰ μὴ ὄντα. ὑπὸ δ' τῆς χῖ τῦ ἄμαξαν οἰήσεως πᾶς τῦ τοιαύτου διασύρει ζωὸν, ὡς ἀνόητον. ὁ γὰρ τὰς φρένας ἀφνειὸς εἴπει ἂν ϗ περὶ ἀμάξης, ὡς εὔκολον αὐτῶ, ὅταν θέλῃ, πλῆσθαι, ἀγνοῶν ὅτι τὰ ξύλα αὐτῆς πολλά ἐστιν, ἃ δεῖ οἰκεῖα ἔχειν τὸν μέλλοντα κατασκάπτειν ἄμαξαν· τυγχάνει δὲ ἐκεῖνα διὰ τὸ πλῆθ⊖ ἐκ εὐπόριστα. ὅπως οὖν ϗ περὶ βοῶν τῦ ἀρότρου ἕνεκα ϗ περὶ πάντων οἰήσεως τοῦτον τὸν ἐκ ἔχοντα, ὀφείλων ἐννοεῖν, ὅτι περὶ χαιρῦ δεῖ παρασκάζειν ϗ οἰκείας ἔχειν, ἐκ ἀλλοτρίους αἰτεῖν. ἄλλως· τοῦτο εἶπε πρὸς τοὺς σαρδωνίους ἔχειν ϗ μὴ περὶ καιρῦ εὐτρεπίζοντας. ἔχει γὰρ εἰπεῖν σαρδῶν, ὅτι ἔχει ὕλην. ἐξέλθετε, πάππατέ μοι ἄμαξαν· μὴ εἰδὼς ὅτι πολλῶ δυσχέρειαν ἔχει· ϗ γὰρ ἑκατὸν εἰσὶ τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης. φρένας δ' ἀφνειὸς, ἤτοι ἐκ ἀληθῶς πλέσι⊖, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ δοκῶν πλουτεῖν, ϗ ἑαυτὸν ὑξαπατῶν, ἢ χῖ αὐτίφρασιν ἄφρων. πολλάκις γάρ τις τῇ τῦ ψυχοῦ ἐπιρρήπτων ἐχόντων ϗ ἀφρόνων φησί. τί γάρ ἐστιν δυσχερέστερον τοῦ ποιῆσαι ἄμαξαν; εἶτα ἀφορίζει· ὁ δ' ἄφρων, ἐκ οἶδεν ὡς ῥ ξύλων ἔσαι ζωμαγωγὸν εἰς τ' ταύτης κατασκαλῶ. ῥ δ', αὐτὶ τ πολλῶν.

Εὖτ' ἂν δὴ φορώσῃ] ἀντὶ λέγει τοῦ μέσου ϗ ξηρὸν πως ϗ ὑγρὸν ἀρουῶ· γοῦν χειμῶνα, ἀλλ' ὅτε αὖλῶ εἴτε νοτερὸν, τῆς ὥρας ἀπαιτούσης, δεῖν ἀροτριᾶν, ϗ μὴ φθειρασίζειν τοῦ ποιότητα τῆς γῆς, ὡς ξηρᾶς ἢ ὑγρᾶς οὔσης. ἄλλως· φησὶ τοὺς ἀναβαθμουμένους τὸ ἐργάζεσθαι λέγει· εἰσὶ γάρ τινες λέγοντες, ὅτι πολύ ἐστι ξηρὸ ἡ γῆ, ἀναμείνωμεν ἵνα ὑγρανθῇ· ἂ ὁπότε πάλιν ὑγρά ἐστι πολύ, ἀναμείνωμεν ἵνα ξηρανθῇ. φησὶν οὖν Ἡσίοδ⊖ κἂν τε ξηρὸ ᾖ κἂν τε ὑγρὸ, ἐργάζου τοῦ γοῦν τῷ καιρῷ θεραπεύων, ϗ μὴ ἀναβαθμούμεν⊖, ὡς μετεχούσης αὐτῆς τοῦ ὑγροῦ ἢ τοῦ ξηροῦ, ἀλλὰ χρεὼν θεραπεύσαι ἐργάζου.

Ἀκτοῖσι φανείη.] Μαρτίου, ϗ Ἀπριλλίου, ϗ Μαΐου μέσου. εἰ δ τὸν Ζτόρον δηλῶσαι εἰπεῖν, τὸν Ὀκτώβριον φήσεις, ϗ Νοέμβριον. δμοῖός τε ϗ αὐτός.] ὅμοιον τὸ· δαίμονι δ' οἷ⊖ ἔπαδα· τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον. Αὖλω ϗ διεγλῶ,] τοῦ ξηρὸν ϗ τοῦ ὑγρὸν, ϗ αὖλω δ τοῦ χερσεύοντ⊖ ὑγρὸν τοῦ εἰργασμένου, τοῦ μήτε ξηρὸν ὄντα, μήτε ὑγρόν. Εἴαρι πολεῖν.] τὸ μὲν ἔαρ⊖ ὄντ⊖ τοῦ γοῦν πολεῖν τὸν ἀνειρεσίᾳ μέλλοντα, δι οἱ τὸ χίζειν αὐτοῦ. τοῦ γὰρ δὶς προσμένοντα δίπλουν, ϗ τοῦ τεὶς τέιπλουν καὶ ἑξῆς. τὸ δ' ὀφεῖλον πολεῖν ἔλεγον, ϗ τὸ ἀναστρέφειν ἀναπολεῖν· ὡς ϗ τὸν ἀέρανον εἰώθαμεν διὰ τοῦ φοφοῦ τοῦ περὶ τοὺς πόλους λέγειν περιπολεῖν. τὸ δ θέρος νεωμένου, μὴ ἀπατᾷν, ἀλλ' εἶ) περὶ τὸν Ζτόρον ἐπιτηδείαν ϗ τοῦ τῶν καρπῶν γένεσιν, ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπαλύνειν αὐτοῦ ϗ θρυπτὸν ϗ δμαλυντὸν, ἀνακμυζόντων αὖθις αὐτοῦ ϗ νέαν ποιότητα. διὸ ϗ ἐπάξειν· εἰόν δὲ ἀναστρέφειν ἐπικρατοῦσαν ἄρεσεν. ἡ γὰρ ἄγαν ὑπὸ τ ὄμβρων πλησθεῖσα συμπίπτει· ἡ δ' ἀραιὰ ϗ κόφη τῷ ἀρότρῳ εἴκουσα ῥᾳδίως διὰ χαυότητα δέχε⊖ τὸν Ζτόρον. εἰ μὲν οὖν ἀρκέσει τὸ ἐν τῷ ἔαρι πολεῖν, ϗ δέον⊖ τῦ νεάσαι ἐν τῷ θέρει. ἔνιοι δ ἄμφω ποιῶσι περιτρέποντες τὸν Ζτόρον, διὰ τὸ νεάσαι ϗ τὸ χίσαι τὸ ἔπαρμα ϗ τὸ ὕψ⊖ μηχανώμενοι τῷ ὂν τῷ ἀνειρεῖν χρήσιμον. τύπτοις οὖν ἐπιφωνεῖ εἰκότως, Νειὸς ἀλεξιάρη, διότι τοῖς ποιοῦσιν ὕπνον περιέχει, ϗ ἡπυχίαν ἀθωωμένοις. τὰ γὰρ λιμώττοντα, ϗ ἡ πεῖνα χαλεπῶς διατίθε⊖, ϗ θηρεύθη ὄντα περὶ τοῦ ἡρεμίαν ἀπαγορεύει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Φερέζωος δ' ὅτ' ἄν.] βυλόμ ϗ φροντίζω τ γεωργικῶν, ἵνίκα γεγένηται φωνὴ ἀκούσης, κεφαλαζούσης τῆς γεραιᾶς ὑλόδη χερνίτου, ἥ τις φωνὴ σημεῖον φέρει ἀροτεκτάσεως, καιρὸν κατόμβρου δεικνύς, ϗ λυπεῖ⊖ τοῦ ψυχοῦ τὸ μὴ ἔχοντ⊖ βῶς γεωργῦ. μᾶ τοῦ τῆ ἄστρων διδασκαλίαν, ὑπὸ τῆ γεράνων παιδόμεν τὸν ἀδηφὸν εἰδέναι τὰς καιρὰς· ὠφελεῖ δ τὰς καιρὰς ἡ γέρανο⊖, ὅταν τε ϗ χειμῶνα, ἐκ ἂς ἀστρολογήσας ϗ ἀναλεξάμενη βίβλους τῦ Πτολεμαίου, ϗ Μέτων⊖, ϗ Ζωροάστρου, ϗ ἄλλων· ἀλλ' ἔστιν ὅπως ἀκριβέστατον ζῶον ἡ γέρανο⊖ ϗ ἀναθεν θέρμης ϗ ψύξεως ὑψιπετῶς δ φερομένη διὰ τὸ βάρ⊖ τῦ ζώ-

τῦ ζώμασε, ὅπως μὴ θεὸς τὸν γλῶ ἐνεχθῇ, ἀπαθὴς ὄντ⊙ τῦ ἄνω ἀέρ⊙, ϗ θεὸς ψύχ⊙ ἢ θέρμῃ ῥαίφνης ἐκπεπτμένῃ. ψυχμένῃ μὲν ἀλγῦσα βοᾷ, θερὶς θερμοτέραν ἢ πεπτμένῃ καπάσασιν. ἐλύπως ζῳὸν ἠρεμαίᾳ φωνῇ θεϊπάτας. ϗ ὕτως ἡμεῖς ἐκ τῆς ἐκείνης φωνῶν χειμῶνα ϗ ἔαρ ὀπτηνώσομεν. αἰβέτεω.] ζωίζησι ἔχει ὁ σίχ⊙. Δὴ τότε χορτάζειν.] τότε δὴ χόρταζε. τὸ ἀπερέμφατον αὐτὶ θεοτακτικῦ, Α'πικῶς. ἔλικας βόας.] ἑλικοειδῶς ϗ ἡμικυκλοειδῶς τὰς ῳδὰς εἰλουῶτας ϗ συρφέροντας. τὸ ἢ ἔλιξ Α'πικοὶ δασυῦσιν, οἱ ἢ λοιποὶ πάντες ψιλῦσιν· οἱ γὰρ Α'πικοὶ δασυνταί εἰσιν, ἀμφελίασειν ϗ ἀμφέχειν, ϗ καθείργειν λέγοντες, ϗ αὖθις, ϗ λίσφοι, ϗ τὰ ὅμοια, ὡς ϗ τὸ ἅμαξα. ἡ ἢ Κοινὴ διάλεκτ⊙ ϗ τὸ ἄμαξα ψιλοῖ, καθὼς Δωεὶς. ϗ Αἰολὶς, ϗ Ἰωνίς.

Ῥᾴδιον γὰρ ἔτ⊙.] εὔκολον γὰρ λόγιον τῷ μὴ ἔχοντι γεωργῷ βόας, αἰτεῖσθαι παρ' ἑτέρυ. ῥᾳδιώτερον ἢ κἀκείνῳ δῦναι ἀρῆσαι, ϗ εἰπεῖν, ὅπ πάρεσι ϗ ἡ δωεὶς τοῖς βυσίν. Αἰτῶ ϗ αἰτῦμαι διαφέρει. ἔτ⊙.] τὸ πῶς μαχρόν, κυνὴ συλλαβή· εἰς γὰρ μέρ⊙ λόγυ λήγει. φρένας ἀφρεϊὸς.] εἰρωνικῶς, πλύσιον κτὶ τὰς φρένας τὸν ἄφρονα λέγει, ὅς πε λογίζε⊙ ἐφεσηκότων ἤδη τῆς γεωργίας χαιρῶν, τεκταίνεσθαι ἅμαξαν ϗ γεωργικὰ ἐργαλεῖα. ϗ ὐκ ἔδετο φοίνῳ ζυγὸν φορτίσαι ἀυτῶν. Νήπ⊙.] ἀπέδετο τὸ τῆς εἰρωνείας θεόσωπον, ϗ φανερῶς ἄφρονα λέγει τῦτον, ὡς ὐκ εἰδότα ὅπ πολλὰ τὰ τῆς ἁμάξης εἴδη ξύλα, ϗ ῥᾳδίως τεκταίνον⊙, ϗ ἀτεχνίας ἔοντι, ἀλλὰ δεῖ⊙ θεσμαστήσεως ϗ φορτίδ⊙. ἑκατόν.] πολλά. ἃ γὰρ ἑκατόν εἰσι ταῦτα. Τὸ [θεόδωρ,] ϗ τὸ [ἐχέμεν,] κοιναὶ συλλαβαί. Εὖ τ' αὖ ⊙ πρώτης' ἀρότης.] θεοδιδάσκει σε (φησὶ) τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα. πίνα ⊙ πρῶτον ὁ ἀροτὴς, ϗ ὁ καιρὸς τῦ ἀροτειασμῦ φανῇ, ἢ ὁ ἄροτ⊙ ϗ ἀροτειασμός, δὴ τότ' ἐσορμηθῆναι, ϗ ἐφορμήθητι Α'πικῶς, οἱ Δωεῖς τε ϗ Ζὺ, ἀρόων ϗ ἀροτειῶν καθ' ὥρλυ τῦ ἀρότυ ϗ τῦ ἀροτειασμῦ, ϗ αὔλιω ϗ ξηραίνεσαι ἢ γλιῶ, ϗ διεγλιῶ ϗ δίυγρον, ϗ μὴ εἰς θεοφάσεις ϗ ὑπερθέσεις χωρήσας, ὡς τυχὸν πάνυ ὑγρὰ ὄζιν ἢ πάνυ ξηρά. Πρωΐ.] πρωϊμώτερον. ἃ γὰρ κτὶ τὸν αὐγὸν λέγει ἀροῦν. ἵνα τι πλήθων ἄρυεσι.] ὅπως πρωϊμώτερόν σε ἀροτειώσωντος τὸν ἄρυεσιν ϗ σιτοφόρον γλῶ, συμβαίνει γέμειν σαχύων. Εἴαρι πολεῖν.] ἔτ διδάσκ, ὡς αὖ χρεῖπονα τὰ τῆς γεωργίας χθόν· καὶ φησιν ἐν τῷ ἔαρι τὰς βώλυς τῆς γῆς ἀνάστρεφε τῇ δικέλῃ, Μαρτίῳ μὲν, ἢ ϗ Α'πριλίῳ. (τῆς γὰρ γῆς ἡ ϗ μὴ ἐσπαρμένης φησί.) τὸ γὰρ πολεῖν τῦτο δηλοῖ. τὸ πόλει ϗ ἀνάστρεφε, ϗ μικρὸν γραφόμενον, ὑπὸ τῦ λ ἐκτείνε⊙, ϗ γίνε⊙ κοινὴ συλλαβή, Α'πικῶς ἢ μάλα χάσε⊙. θέρε⊙ ἢ.] ζωίζησις. μὴ ἢ τὸν καιρὸν τῦ θέρυς νεαθεῖσα, ϗ εἰς νείατα ϗ μικρὰ ζωπεδεῖσα τῷ σάτερω ἃ ψῶσιν, ἀν ἀ σαχύων ἐμπλήσει· τὸ μὲν θε ἐκτείνε⊙ ὑπὸ τῦ ῥ, ϗ γίνε⊙ κοινὴ συλλαβή. τὸ ῥε γινώσκοις ὅ ὄζι φύσει βραχύ. τὸ δὲ, ος δε, ἡ μακρὰ ϗ ἡ βραχεῖα συλλαβὴ, αὐτὶ μιᾶς βραχείας. ϗ ἔστ τὸ ὅλον θέρε⊙ ἢ, αὐτὶ δακτύλυ. ϗ τὸ [νεωμήνι.] ζωίζησίς ὄζιν, εἰς τάξιν ἀμφιμάκρυ· ϗ τὸ μὲν [νεῶ,] ἡ βραχεῖα ϗ ἡ μακρὰ, ὡς μία μακρά. τὰ ἢ ἄλλα μένυσιν ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει, ϗ ποιῦσι τὸν ἀμφίμακρον· ἢ ὕπως [εἴαρι πολεῖν,] ϗ τὰ λοιπὰ, ὐκ ἔχυσιν ἀμφιβολίαν. Νειὸν ἢ ἀπείρυν.] ἀπεῖρε ⊙ τὸν νεαθεῖσαν γλῶ, ϗ ἔτ κούφλω ὖσαν, ϗ μὴ συμπληθεῖσ, ϗ σρεωθεῖσαν· ἀλλὰ ἀπογλώδη. εἶτα πρέπε⊙ θεὸς ἔπανον τῆς νεαθείσης γῆς· καὶ φησιν, ὅτι ἡ νεαθεῖσα γῆ ἐ ζαφείῃ, ἀπολαύνει τὰς ἀρὰς ϗ βλάβας· πληροῖ γὰρ σίτυ τὸς γεωργῦς.

Παίδων αἰκλήτειρα.] ἡ καλῶς θέλγυσα τὸς παῖδας· ὐχ ὅπ ⊙ ἄνδρας ϗ γέροντας ἃ θέλγει, ὕτως εἰρήκ· (θέλγει γὰρ πάντας) ἀλλὰ τ' ἔξωρον ἥβην ἐᾶ. τὸν δὲ αὔξησ ϗ θεοδόκιμον χρησιμᾴειν πυφύλαχε· ὅτι τῆς ἄλλων πασῶν ἡλικιῶν λιχνοτέρα ἡ παιδική, ϗ θέλγε⊙ μᾶλλον ἀνδρῶν ϗ γλύττων ταῖς ζῳαῖς. εἰ ⊙ μὴ, κλαυθμωνίζε⊙.

Εὐχοῦ δὲ Διὶ χθονίῳ, Δημήτερί θ' ἁγνῇ,
Ἐκτελέα βρίθοι Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν,
Ἀρχόμενος τανῦν ἀρότυ, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης

Supplica vero Ioui terrestri, Casteque Cereri,
Prouentum vt impleat, Cereris sacrum munus.
Vt primum incipis arare, cum extremum stiuæ

Χειρὶ λαβὼν, ὄρπηκα βοῶν ὅτε νῶτον ἱκάνῃ
Ἕλκοντα ἕλκοντων μεσάβῳ. ὁ δὲ τυτθὸς ὄπιθεν
Δμῶος ἔχων μαχέλην πόνον ὀρίθεσι τιθεὶς
Σπέρματα κακκρύπτων. δύσημοσύνη γὰρ ἀρίστη
Θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοσημοσύνη δὲ κακίστη.
Ὣς δέ κεν ἀδροσύνῃ σάχυες νεύοιεν ἔραζε,
Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπιθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι,
Ἐκ δ' ἀγλαΐης ἐλάσσας ἀεσίχια· καί σε ἔολπα
Γηθήσειν βιότοιο ἐρυθμὸν ἔνδον ἐόντος.
Εὐσχθέων δ' ἵξεαι πολὺν ἔαρ· οὐδὲ πρὸς ἄλλους
Αὐγάσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.

Manu capiens, stimulo boum terga attigeris
Quernum temonem trahentium loro. iuuenis autem pone
Seruus, ligonem tenens, negotium auibus faceſſat,
Semina abſcondens. Induſtria enim optima
Mortalibus hominibus eſt; ignauia vero peſſima.
Sic quidem vbertate ſpicæ nutabunt ad terram,
Si finem ipſe poſtea Iupiter bonum præbuerit:
E valis autem eiicies araneas: & te ſpero
Gauiſurum, victu potitum domi exiſtente.
Lætus autem peruenies ad canum ver, neque ad alios
Reſpicies. tui vero alius vir indigus erit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὔχεται ὁ Διὶ χθονίῳ] εὔχεται τῷ Διὶ τῷ χθονίῳ. (ζήτει τὴν αἰτίαν ἐν τῷ Πρόκλῳ, διὰ ἣν χθόνιον αὐτὸν λέγει) καὶ τῇ Δήμητρι τῇ ἀγνῇ, τελεσφορηθεῖσῃ βαρεῖται τῇ μεσόπτι τοῦ ἱερεῖου ἀντὶ τῆς Δήμητρος, ἤγουν τὸ ὑξαίρετον δῶρημα, ἀρχόμενος παρῶτον τῆς ἀροτείας. λέγω ὅταν λαβὼν τῇ χειρὶ τὸ ἄκρον τῆς ἐχέτλης τὸ βάκτρον ἐκτείνῃς ὅτι νῶτα τῶν βοῶν, διὰ τῆς μεσάβου, ἤγουν τῆς λώρας τῆς δεδὰ τῷ ζυγῷ, ᾧ προσδέδεται ὁ ἑτεροδούς ἕλκοντα τὸ ἔνδρυον, ἤγουν αὐτὸν τὸν ἑτεροδοῦντα ἀπὸ μέρους ὃ ὅλον λέγει τὸ ἄροτρον· ὁ δὲ μικρὸς δοῦλος ὄπιθεν ἐρχόμενος ἀφέντος σε, κρατῶν μαχέλλιον, τὸ δεδὰ τοῖς κοινοῖς τζαπίον, ὀδωίλιον τοῖς ὄρνισι ποιήσῃ καταχύπτων τὸ σπέρμα, ἵνα μὴ εὐπετῶς αὐτὸ οἱ ὄρνιθες ἀναλέγωσιν ὅτι γῆς ἐῤῥιμμένον. τὸ καλῶς δὲ διατιθέναι τὰ ἔργα καὶ ἀμωδίως, ἄεισον πῶς δηπτῆς ἀνθρώποις· τὸ κακῶς δὲ διατιθέναι, κάκιστον. ὅταν πιέντος σε, οἱ σάχυες ἂν νεύσιν εἰς τὴν γῆν τῇ μεσόπτι βαρύμενοι, εἰ τέλος ἀγαθὸν αὐτὸς ὁ Ὀλύμπιος ὕσδον παρέχοι. ἐκ δὲ ἀγλαΐης δὲ ἐλάσεις τὰ ἀεσίχια, ἤγουν τὰ ὑφάσματα τῶν ἀραχνῶν ὅτι τῷ ἐπιθησαυρίσει τὰς καρπούς. καί σε ἐλπίζω τρυφήσειν τῇ πρὸς ζωὴν ἐπιτηδείων ἐρδομένου ἔνδον ὄντων. Ἀπλῶς, ὡς τὸ, ἔφαγε τοῦ ἄρτου· ἀπὸ δὲ τῆς ἐρυγῆς, τὴν ἀφθονίαν τοῦ πλούτου ἐδήλωσε. καὶ μεταφορὰν ἀπὸ τοῦ σιμάχου, ὃς ὅταν πολλῶν βρωμάτων πλησθῇ, τὰς ἐρυγὰς ἐργάζεται. Εὐσχθέων δὲ ἥκουσι δὲ ἔχων, ἀφίξῃ, εἰς πολὺν ἔαρ, ὃ δηλοῖ ὅτως εἰρῆσθαι, διὰ τὸ λαμπρὸν τὸ ἐν αὐτῷ εἶδος. — οὐδὲ πρὸς ἄλλους Αὐγάσῃ, ἤγουν ἐπιβλέψεις ἐπικείας δόμου· σὺ δὲ ἄλλος ἀνὴρ ἔσῃ δόμου. ἱερὸν ἀντὶ τοῦ αὐτὸ τοῦ ἱεροῦ, ὡς χάλκεον ὅπλα ἀντὶ τοῦ χαλκοῦ.

Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπιθεν.] κατὰ μὲν τὴν κίνησιν ἡμῶν, τὸ μὲν παρελήλυθὸς καὶ ἔστι καὶ λέγεται ὄπιθεν, τὸ δὲ μέλλον ἔμπροσθεν. κατὰ δὲ τὴν χέρνιβα κίνησιν τὸ αὐτάπαλιν, τὸ μὲν παρῳχημένον καὶ ἔστι καὶ λέγεται ἔμπροσθεν, τὸ δὲ μέλλον ὄπιθεν, καθ' ὃ σημαινόμενον ἐνταῦθα τὸ ὄπιθεν λέγεται.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὔχεται ὁ Διὶ χθονίῳ.] ταῦτα καὶ θεοσεβείας ἕνεκα δόγματα, πρέποντα τοὺς ἔργων ἀπομένους ὅτι τὰς εὐχὰς εἰσὶ τὰ ἔργα ταῦτα ἐφορῶντων καὶ πλειῶν διωαμένων θεῶν. καὶ οὐδὲν ἀπολείπει θεὸς τέρψιν εἰ ἐννοήσομεν τὸν ἀροῦν μέλλοντα. λαμβανόμενος τῆς ἐχέτλης, ἣν προείπομεν ὅπ ποτὲ δηλοῖ τὸν ἀρότρου μέρος, πρὶν ἐλάσῃ τοὺς βόας, μάρτυρα καλούμενος τὸν ἔργα τὸν Δία καὶ τὴν Δήμητρα· τὸν μὲν, ὡς τελεσιεργὸν διὰ τῆς ὁμβρων τῆς ἀροτρᾶς, τὴν δὲ, ὡς προστάτιν τῆς γονίμων δυνάμεων τῆς γῆς. ὁ γοῦν πάντα τὰ παρ' ἑαυτοῦ ποιήσας οὐκ ἁπλῶς αἰτεῖ τοὺς θεούς, ἀλλ' ὡς ἂν πάντες τὸ τέλος. ὡς οὖν ἔλεγε Σωκράτης εὔχεσθαι δεῖν μουσικὴν τὸν μανθάνοντα, καὶ γοῦν παιδῶν τὸν γαμοῦντα, οὕτω καὶ Ἡσίοδος καρπῶν γοῦν τὸν

τῆς

τῆς ἐχέτλης ἤδη λαμβανόμενον, καὶ ὄρπηκα φέροντα, καὶ ἐπάγοντα τοῖς νώτοις τῆς βοῶν, ὥστε κινηθῆναι καὶ ἑλκύσαι τὸ ἄροτρον τοῦτο μοι σαφῶς δηλον. τὸν δ' ἱμάντα τῷ ζυγῷ ἐπιδεσμούμενον μεσάζειν ὀνομάζοντων, ὃν ἐπιλάβηται κριδίδι εἰς τὸ μέσον ἐνδύντες τῷ ζυγῷ, ἣν ἔνδρυον καλοῦσιν. εἰκότως εἶπεν, ὅτι διὰ τοῦ ὄρπηκος, ὃν ὅτι τὰ νῶτα φέρει τῆς βοῶν, κινεῖ αὐτὰς τὸ ἔνδρυον ἕλκοντας τῷ μεσάζῳ. σαυτεινόμενος γὰρ ἕτος ὁ ἱμὰς ἐπὶ τὸ ἔνδρυον ἐφέλκει τὸ ἄροτρον. εἰ δ' γεγόφοιτο μὴ τοῦ ν' μεσάζων, λέγοι ἂν αὐτὸ τὸ ἔνδρυον μεσάζων· διότι μέσον ὂν τῆς βοῶν, τῷ ζυγῷ ἐμπηγνύς. εὖ χου ὁπλαμβανόμενος δίθεως τὸν ὄρπηκα τῇ χειρί, καὶ ὅτι τὸν ὦμον ἐκτείνων τῆς βοῶν, ὡσαὐτῶς ἐγείρομενος γένη τῆς βοῶν ἡ ἁρμὴ ἑλκόντων τὸ ἔνδρυον, ὑπὸ μέρους τὸ ὅλον ἄροζον. τὸ γὰρ ἕλυμα ἔνδρυον εἶπεν, ὄρπηκα δὲ λέγει τὸ βάκτρον. ἡνίνον φησὶ πασσαλίσκον, ἑλκέτω ὁ μόσχος τῆς βοῶν λῶρος.

ἑλκόντων μεσάζῳ.] τὰ μέσα τῆς μεσάζων· λέγονται δὲ αἱ τοῦ ζυγοῦ γλυφαί· καὶ ὁ Καλλίμαχος, Μέσσαζε βοῦς ὑποδύς. ἑλκόντων τῆς βοῶν τὸ ἔνδρυον τῆς μεσάζων, τὸν ζυγὸν ἐν ᾧ αἱ γλυφαὶ, ἔνθα οἱ αὐχένες τῆς βοῶν δέδενται. μεσάζων ὁ μεταξὺ τὸν ζυγὸν πλατὺς ἱμὰς, ὃς εἰς τὸν ξυλίνῳ κέρκῳ ἐκτίθεται, ἅπερ ἔνδρυον καλεῖται. παρ' ὅσον ξύλινον ἢ χλωρὸν, ἢ ὅτι πᾶν ξύλον δρῦς, καὶ μέσα τούτων τὰ ὑνία, τὰ μεταξὺ τῆς βοῶν προσδεδεμένα τῷ ἀρότρῳ, ἢ τὸν ζυγόν, ἢ τὸν ἰσοδοέα. ὁ δὲ πυθὼς ὅπαδεν.] τῷ μὲν δικαστῇ τὸ ἀροῦν καὶ τὸ βουστεῖν ἀποδέδωκε, τῷ δ' οἰκέτῃ τὸ ὑπισκάλλειν καὶ καταχρυσῆν τὸν σπειρόμενον καρπόν, ἵνα μὴ δύπτας αὐτὸν αἱ ὄρνιθες ἀναλέγωσιν ὅτι τῆς γῆς ἐρριμμένον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ὑπορρεούσης γῆς ὑπὸ τοῦ δρυμὸς ὑποκρύπτῃ σπειρεφόμενος, οἷς εἰπόντως ἐπήγαγε. καθόλου γὰρ παντὸς ἔργου τῷ μὲν ἀθημοσυνία ἐστὶν ἡ

τὸ ἄκρον τῆς ἐχέτλης καὶ τὰ κερτόματα τῶν ἀρότρου, ἵκμας καὶ πέμψης τὸν ὄρπηκα καὶ τὸ βύκτηριον ὅτι τὸ νῶτον τῶν βοῶν· ἤγρευε ὅταν ἀπαρχόμενος ἀροτείαν, καντύσας τὰς βόας, εὐχε τῇ χθονίῳ καὶ γαίῃ εἰμαρμένῃ, καὶ τῇ Δημήτερι τῇ ἁγνῇ καὶ καθαρᾷ, σπληρέσατον βρίσειν καὶ βαρύνεσθαι τὸν ἀκτὶν καὶ τὸ δώρημα τῆς Δήμητρος, ἤγρευε τὸν σάκκον. ἡ Δημήτηρ γὰρ, καὶ ὁ Διόνυσος Αἰγύπτῳ βασιλεῦντες γεωργίαν καὶ φυτουργίαν ἐδίδαξαν. Ζεὺς ὁ χθόνιος ἐνταῦθα ἡ εἰμαρμένη, ἤτοι ἡ τὰ σπόρια τὸν γῆν ἀποπεύσασα δύναμις. Εὔχεσθαι.] ἤγουν εὔχε εὐτυχίαν χρέσθαι τῆς γῆς, καὶ εὐροτάτους σάκκους. Ἔνδυνον ἑλκόντων.] ἐνδρυόν ἐστιν, ὁ καὶ ἰσοδρεὺς καὶ ῥυμὸς καλεῖται. μέσαυλοι δὲ οἱ λῶρες, οἱ μέσοι ὄντες τῶν ζυγῶν, καὶ ζωσθέντες τὸν ῥυμὸν τῷ ζυγῷ. ὁ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· εὔχε τῇ χθονίῳ εἰμαρμένῃ, ὅταν ἄρξῃ ἀροτείαν, καὶ οἱ λῶροι τῶν ζυγῶν ἕλκωσι τὸν ῥυμόν, δηλονότι τὴν βοῶν κινουμένων· ὁ δὲ τυτθὸς δηλοῖ, ὁ μικρὸς δηλοῖ, σε ἀροτειῶντος ὅπηδεν ἐπιπορδόμενος, καὶ μάκελλαν ἔχων λυπείτω τὰς σὰς τοὺς σοὺς ἄρουρας σοὶ πιπαθησομένας ὄρνις, συγχαννύων καὶ συγκρύπτων τὸ τῆς αὔρας φαινόμενον. Τυτθὸς, ὁ μικρὸς· ἀπὸ τοῦ τυτθὸς, ὁ μαστός· καὶ προσῇ τὸ διχρόνως εἰς ἴχρονον, τυτθὸς ὁ μικρός. εὐθημοσύνη γὰρ ἀείσῃ.] τὸ καλῶς διατίθεσθαι καὶ οἰκονομεῖν τινα τὰ ἑαυτοῦ, καλὸν, τἀναντίον δὲ φαῦλον. Ὡς δὲ καὶ αὐδροσύνη.] ὅπως κληίσῃς τὰ σοὶ τὸ ἄρουρον καὶ τὸν αὔρον σοῦ διατιθεμένου, ἐν τῇ αὐδρότητι καὶ τῷ βάρει οἱ σάκκοι σοὶ τῷ ἔργῳ, ἤγουν τῷ γῇ, ἐπικλίνοιντο, τουτέστι πλήρεις καὶ εὐθαλεῖς ἔστωσαν. Εἰ τέλος.] ἐὰν ὁ Ζεὺς, ἤτοι ἡ εἰμαρμένη, ὕστερον τέλος ἀγαθὸν δοίη. πολλοὶ μὲν γὰρ δεόντως ἀροτειῶσι, καὶ σπείρουσιν, ἐναντίας δὲ τῆς εἰμαρμένης φαινούσης ἀτελεσφόρητα καρπίζουσι φαῦλον.) Ἐὺ δ' ἀγρέων ἐλάσειας ἀεσχία.] ἀεσχία ἐστὶ τὸ ζωΰφιον· ἀεσχίον δὲ τὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ ὑφαινόμενον. ὁ δέ φησι, τοιοῦτόν ἐστι· Εἰ καλῶς ἀροτιάσεις καὶ σπείρεις, αὐδρὰς ἕξεις σάκκους· ἐν δὲ τῷ σπορέων ζῶα κυβωτίων τὰ μέχρι τότε χαρᾶν ἐσκότων καὶ διὰ τοῦτο ἀεσχιώντων ἐξηγάσεται τὰ ἀεσχία, καὶ ἐμπλήσεις δηλονότι ταῦτα τοῦ ζητεῖν· καί σε νομίζω χαίρειν ἐρεύμενον καὶ μετδαμβάνοντα τοῦ βιότου καὶ τῆς ζωῆς, τοῦ ἐκ τῆς ἔργας καὶ τῆς γῆς ἔνδον ἀποκειμένου. Εὐοχέων δ'.] καὶ ἐπ' ἐλπίσι πεφόμενος καλαῖς καὶ εὐοχούμενος φεφαγμένοις μέχρι τοῦ λαμπροῦ ἔαρος. Οὐδὲ σοὶς ἄλλοις ἀμυγάσῃ καὶ ἀποκλέψεις, ζῴων ἕνεκα. μᾶλλον δ' ἕτεροί σε δεηθήσονται. Εὐοχέων μὴ χάλης, μοῖρα δ' ἴξεαι. ἐσφαλμένον γὰρ ἅπαν τὸ ἔπος ἀείσει.)

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο ζυπαῖς ἀεσῇς χθόνα δῖαν,
Ἡμενος ἀμήσῃς, ὀλίγον σοὶ χερὸς ἔεργων,
Ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, ἠδὲ μάλα χαίρων·
Οἴσῃς δ' ἐν φορμῷ· πολλοὶ δέ σε θηήσονται.
Ἄλλοτε δ' ἄλλοῖος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο,
Ἀργαλέος δ' ἀνδρεσσι κατ' θνητοῖσι νοῆσαι.
Εἰ δέ κεν ὄψ' ἀεσῇς, τό δέ κέν τοι φάρμακον ἔσται·
Ἧμος κόκκυξ κοκκύζῃ δρυὸς ἐν πετάλοισι
Τὸ πρῶτον, τέρπῃ τε βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
Τῆμος Ζεὺς ὕοι τρίτῳ ἤματι, μήδ' ἀπολήγοι,
Μήτ' ἄρ' ὑποβάλλων βοὸς ὁπλὴν, μήτ' ἀπολείπων·
Οὕτω κ' ὀψαρότης περοτηεότῃ ἰσοφαρίζοι.
Ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
Μήτ' ἔαρ γοάμενον πολιὸν, μήθ' ὥριος ὄμβρος.

Si vero ad solis conuersionem araueris terram almam,
Sedens metes, pauxillum manu comprehendens,
Obuersum manipulans pulueruleutus, nec valde gaudens.
Feres autem in sporta: pauci vero te suspicient.
Alias vero alia Iouis mens Ægiochi:
Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.
Sin autem sero araueris, hoc quidem tibi remedium fuerit:
Quando cuculus canit quercus in frondibus
Primum delectat mortales super immensam terram:
Tunc Iupiter pluat triduo, neque desinat,
Non vtique superans bouis vnguiam, neque relinquens:
Ita & serotina aratio tempestiuæ æqualis fuerit.
Animo autem bene omnia reconde. neque te lateat
Neque ver exoriens canum, neque tempestiua pluuia.

ΜΟΣΧΟ-

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰ δέ κεν ἠελίοιο ζητᾶῖο] ἐαν ὁ χῖ πὰς ζητᾶς τὰ ἡλίυ (τὰς χειμερινὰς δηλονότι) ἀροτριᾶς τῖὼ χθόνα τῖὼ δῖαν, ἤγεαν τῖὼ θείαν, καθὼρμον θεῖπις, διὰ τὸ μὴ ἀξιολόγως ἠυξῆσθαι τὰ σπέρματα, ὀλίγον διὰ τῆς χειρὸς εἴργων, ἤγουν ἀφελαμβάνων διὰ τὸ ἀεργόν. Ἀντία δεσμεύων.] διὰ τῖὼ κολοβότητα καὶ σμικρότητα· ὅτι γὰρ πολλοὶ οἱ εἰς ἄχυς, αὐτοβάλλοντες αὐτὰς καὶ ἀλλήλοις ἐναντίως τιθέντες, δεσμεύουσιν.

κακονιμένου.] ἤγουν κονιορτῶ πλημμέλου· διὰ τὸ ἀεργὸν αὐτὸν, ἃ σκιαζόμενα τῶ τόπω, ἀλλ' ὑπὸ χῆρ τῆς ἡλίυ αὐτῶν ἐξικμαζόμενα, καὶ διὰ τῦτο κονιορτὸν ἀμπολῦντος. ἃ μάλα χαίρων.] αὐτὶ τῆς χῖ πολὺ δηλονότι ἀνιώμενος. οἴσεις δ' ἐν καλαθίσκω καὶ ὐκ ἐφ' ἁμάξης, διὰ τῖὼ ὀλιγότητα. σαῦροι δέ σε θηήσονται.] ὀλίγοι δέ σε θαυμάσονται. αὐτὶ τῆς ὐδεὶς σε θαυμάσεται.

θηήσονται.] θεάομαι θεῶμαι τὸ βλέπω, ὅτι δὰ τῆς συζυγίας χῆρ ἀφαιρεθέντος. θεόω θεῶ ὅτι χῆτης, τὸ θεότητος μεταδίδωμι καὶ ἀμφότερα παρὰ πᾶς κοινῆς ἐν χρήσει, θεῶμαι θεᾶσαι ὅτι φωτὸς, τὸ θαυμάζω, παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐν χρῆσι, καὶ ὐδέποτε παρὰ τοῖς κοινοῖς. ἃ τὸ ἢ τὸ ὁρᾶς τῖὼ δ' ἀίφθογγον αὐτοὶ κυρῶσι· τὸ δ' ὁρᾶς ἢ τρέφουσι, καὶ πιῦσιν αὐτὸ θηεύμενοι, ἃ τὸ τρίτον θηεῖται· ὁ μὲν ὢν θηήσομα

καὶ τοῖς παιδίοισιν ἐπὶ τῷ ὄβριμον θρεῖζειν καρπὸν ἀφθόνως, πᾶν τοὐναντίον ἔργον ἔῃ φησὶ τὸν Διός, δι' ἄλλας αἰτίας ἀθύμους ἡμῖν ταῦτα ποιοῦντος. ἐπεὶ εἰδότες οὕτω οἱ ἄνθρωποι τὸν νοῦν τοῦ Διὸς ὀφείλομεν τὰ ἐφ' ἡμῖν μὴ παραλείπειν. Εἰ δέ κεν ὄψ' ἀρόσῃς.] τί ἂν γένοιτο βοήθημα τῷ ὀψὲ τοῦ καιροῦ ἀρόσαντι, διὰ τούτων λέγει ὅτι δεῖ ὕδωρ ἐπὶ Διὸς ἡμέρᾳ μενοῦντος ἤδη ἔαρος, ἵνα καὶ ὁ κόκκυξ ᾄδειν ἄρχῃ καὶ τέρπειν, ἐχ ὡς ἠδύφωνος (ἐ γὰρ ὄρνις) ἀλλ' ὡς μηνύων τὸ ἔαρ ἤδη πλατὺ εἶ). τότε ἄν, εἰ γένοιτο ὑετός, ὥστε εἰς τρίτην ἡμέραν, μήτε ἐπιβαίνειν τῷ πλήθει βοὸς ὑπλίῳ, μήτε ἀπολείπειν, ἀλλὰ βρέχειν ἅλις, ἔσται βοήθημα τῇ ὀψαρότῃ, καὶ χαίρῃ ἂν καρποῖς ἐφαμίλλοις τῇ προαρότῃ. τὸν μὲν ὦν ὑπλίῳ ὅτι βοὸς ῥηθεῖσαν ἐχ ἕσαν τῆς μονοτύχων, συγγνώμης ἀξιωτέον. διόπερ δὲ σημεῖον ἔξεδρον ἐκεῖνον ἀρχὴν τοῦ ὄμβρου τοῖς ἐπὶ ἄροτρα καὶ βοῦς ἀσχολουμένοις, ἐπαινετέον. ὅπερ ὁ τοιοῦτος ὄμβρος χειμῶνος, πεντῶν ἀπὸ τοῦ τὸν Σικελίαν διαπλεῖν, πολλοὺς διαφθείρων ἐκείνους ὄμβρους, καὶ ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου ἔῃ) τὸ ὕδωρ τότε τῇ γῇ ἐποθερμαινόμενον, καὶ φυτοῖς ὅσα τοῖς καρποῖς συμφέρον. καὶ ἀπὸ τοῦ, τινὰς καὶ ἐν ἰσημερίᾳ ἀπείρους ἐκείνῃ Μαρτιάμβιος καὶ, πολλοὺς θρέψαι καρπούς· καὶ γὰρ ὁ χειμὼν καλούμενος πυρὸς, ἀπὸ πιόνων ὄμβρων ἐπιφέρειν ἔοικε τῷ ἐκείνῳ. ἄλλως. Εἰ δέκεν ὄψ' ἀρόσῃς.] εἰ ἔῃ συμβῆναί βεβρωθῆναι, φησὶ, τοῦτό σοι ἔσται σημεῖον, ἐὰν ἐπεὶ τῷ ἀπόρῳ σε τῷ ἐκείνῳ ἐπιβρέξῃ ἡμέρας τρεῖς τοσοῦτον, ὥστε συνῆναι τὸ ὕδωρ τῇ γῇ μέχρι τοῦ σκεπάσαι τὸ ἴχνος τοῦ βοός, μήτε ἐπιβαίνειν, μήθ' ἐπικατωτέρω, τό τε θείσαν τὰ ὀλίμως ἐσπαρμένα πρὸς ὡσίμοις.

Ἐν θυμῷ δ' ἀ πάντα.] δεῖ τοὺς χωρὶς παραφυλάττειν τὸν γεωργόν, καθ' ὃς ἐποδοτέον ἕκαστα τῇ ἔργῳ, καὶ τὰ ἐκ τοῦ Διὸς γινόμενα ὄμβρους, ἀνεμους, ἀνέμοις ψυχὰς, ἢ θερμάς. ταῦτα γὰρ ζωογονεῖ τοῖς ἐκ τῆς γῆς, ἢ καὶ ἐμποδίζει πρὸς τὰ ἔργα, ὧν ἃ δεῖ τῆς φυλακῆς ἀμελεῖν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰ δέκεν ἠελίοιο τροπαῖς.] ἐποθέμενος διὰ τῆς προτέρων ἐπῶν τῷ Πέρσῃ τὸν οἰκεῖον καὶ πρέποντα τοῦ ποδὸς καιρὸν, νῦν διδάσκει καὶ τὸν ἀπάδοντα, ὅπως τοῦτον ἐπιφυλάξῃ. ἔστι ἢ ἔτος ὁ περὶ χειμερινὰ τροπὰ. λεκτέον ἢ καὶ περὶ τῆς ἡλίου τούτων τροπῶν. τέσσαρες τροπὰς ἑκάστῳ ἐνιαυτῷ ποιεῖ ὁ ἥλιος· ἐαρινὰ, θερινὰ, φθινοπωρινὰ, καὶ χειμερινά. τινὲς ἢ τὰ μὲν ἐαρινὰ καὶ φθινοπωρινὰ, ἰσημερίας καλοῦσι, τὰ ἢ θερινὰ καὶ χειμερινὰ, μόνας τροπάς. ἕτεροι δέ τινες, οἵ πρὸς εἰσιν οἱ φιλόσοφοι, θέλουσι λαβρηγορεῖν καὶ κομπάζειν καὶ τοῖς μαθήμασι οἷς ἐχ ὡμίλησαν, τὰ περὶ τοῖς ἀστρολόγοις ταῦτα τέσσαρα τετραπλάσια τοῦ ἑνιαυτοῦ, ἃ καὶ τετράγωνα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου καλοῦσι, κύκλους καταπόμασιν τέσσαρας· ἰσημερινὸν, θερινὸν τροπικὸν, ἀρκτικὸν, βόρειον, χειμερινὸν τροπικόν. τὸν ἢ καλούμενον γαλαξίαν, πλάγιον κύκλον ὠνόμασαν. ἀνταρκτικὸν καὶ κεκαλυμμένον, καὶ νότιον. ἀλλὰ τὰ ποικίλα ἐάσαντες, λέξωμεν ὁπόσων ἡμερῶν ὅδε ἕ ἑνιαυτὸς τετραπλάσιος ἑκάστου, ἰσημερινῶν τε καὶ τῶν ἀμφοτέρων τροπῶν. ἀπὸ οἵστου δύσεως, καὶ ἕως ἀνατολῆς, μέχρι Πλειάδων ἀνατολῆς, ἡμερῶν πε. ἤγουν ἀπὸ κριοῦ μοίρας ὀγδόης, μέχρι καρκίνου μοίρας ἑβδόμης, ἰσημερινὰ ἑαρινά. ἀπὸ Πλειάδων ὀπτολῆς, ἕως καρκίνου μοίρας ὀγδόης, ἕως ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ αἰγοκέρω ἀνατολῆς, θερινὰ τροπὰ ἡμερῶν ϛ κδ. ἀπὸ ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ αἰγοκέρω ὀπτολῆς, ἕως Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσεως, ἰσημερινὰ φθινοπωρινά, ἡμερῶν ϟϛ. ἀπὸ Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσεως εἰς οἵστου δύσιν, καὶ ἕως ἀνατολῆς, χειμερινὰ τροπὰ ἡμερῶν ἑκατόν. ἕτως ἔχουσιν ἀκριβῶς αἱ τροπαὶ καὶ ἰσημερίαι κατὰ τοὺς μαθηματικούς. Εἰ δέκεν ἠελίοιο τροπαῖς.] εἰ ἢ κατὰ τὸν χειμέριον τροπὸν ἀρόσῃς, στείσας καθήμενος· δεῖ τι μὴ ἀναφυῆναι δηλονότι τὸν σπόρον ἐν τοῖς ἀρόσεσι σου, ἁρμοδίῳ τῷ κόπῳ σου καὶ τῇ σκεπολοῦσαι, διὰ τὸν ζωοτόκειαν καὶ τὸ πλῆθος στείζειν· ἀνὰ κομιδὴ ὀλίγον καὶ ἀσθενὲς, ὃ διὰ τὸ ὀλίγον ἔῃ, καθήμενος στείσας, καὶ ἐν φορμῷ καὶ σάκκῳ, ἢ κοφίνῳ ἀποκομίσας. διὰ ἢ τὸ ἀσθενὲς ἔῃ, κόπος πολλαπλάσιος. ὀλίγον δὲ χειρὸς ἔργον.] μικρὸν χειρίδιον τῆς σαχούνης δεῖ τῇ σῇ χειρὶ κρατοῦν· τὸ ἢ ἔργον, Ἀττικῶς δασυνόμενον, κοινῶς ἢ ψιλούμενον. πᾶσαι γὰρ αἱ ὑποτιθέμεναι τὰ τῆς προστυπούσης φωνήεντος πνεύματα φυλάττουσιν ἱερὸν ἔωρον, ἔργα ἔργα, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπεὶ ἢ τὸ ἔργον (καθὼς

(καθῶς ἔφλω,) διφορεῖ, καὶ τὸ ἔργω ὁμοίως.

Ἀντία δεδμῶσιν.] διὰ τὸ μηρὸς, καὶ κολλοῦς ἔχει τὰς σάχυς, καὶ μὴ δυνάζ διὰ τοῦτο δεσμεῖσθαι, ἀντιστρόφων αὐτῶν τὰς ῥίζας καὶ δεσμοῦ, ὡς τὰ ἑκατέρωθεν ἔχῃ τοῦ δεσμάματος τὰς σαχύας τὰς κορυφὰς διὰ τὴν ῥηθεῖσαν αἰτίαν. κεκοπίαμεν.] κεκοπιάμεν, πάνυ πλήρης, διὰ τὸ ἀρχὴν τοῦ χωρίου.

ἀ μάλα χαίρων.] ἀλλὰ δηλονότι λυπούμενος. Οἴσεις δ' ἐν φορμῷ.] ἀποκομίσεις δέ σε τὸ θέρος, ἐν σάκκῳ καὶ κοφίνῳ. θαῦμα ἢ καὶ ὀλίγοι σε θαυμάσουσιν, ἀντὶ τοῦ ὄψεις. μᾶλλον ἢ καὶ γελάσουσιν, ἢ ἐλεήσουσιν. Ζωὸς νέος.] ἀφιφερασπῶς ἢ εἰμαρμένη. αἰγίοχος δὲ, ὡς κατασῴζουσα καὶ κατακλύζουσα οἷς ἐναντιωθῇ. Ἀργαλέος.] δυσχερὴς καταποθῆναι θνητοῖς ἀνθρώποις. τοῦτο δ' εἶπεν, ὅτι ὕσδον ἀροτειῶντές τινες, δυσχέσδον θέος καρπὸν τοῦτον τῆς ἀροτειασάντων δικαίως. Εἰ δέ κεν ὄψ' ἀρόσσης.] εἰ δ' ὕσδον ἀροτειάσεις, τοῦτό σοι βοήθημα ὑπαρχέτω, ἀροτειᾶν δηλονότι, ἵνικα τὸ πρῶτον ὁ κόκκυξ ἐν ταῖς δρυσὶ καθήμενος φθέγγεται· ἀρεσίνει δὲ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τῷ ἀπείρονα καὶ ζωηροειδῆ γλῶσ, ὡς καταγέλλων τὸ ἔαρ δηλῶν, καὶ οὐχ ὡς ἡδύφωνος· δύσφωνος γὰρ καὶ ἀπηχὴς· ἔστι δὲ (ὡς πρές φασι,) δύσφωνος, ὅμοιος ἱέρακι. Τῆμος Ζεύς.] τότε αὖ ἡ εἱμαρμένη ζεῖς ἡμέρας δῶ ὄμβρον, ἢ ὁ ἱέραξ, ὡς τε χαννύειν τὸν τῆς βοὸς πόδα ἐν τῷ πηλῷ, ἄχρι τῆς στεφάνης τῆς αὐτῆς χηλῶν, ἃς ὁπλὰς νῦν καταχρηστικώτερον εἶπεν. ἵστε ὁ ὑψὲ ἀρόσας, τὸ ἶσον φέρει τῷ πρώτῳ ἀροτειάσαντος. Ἐν δυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο.] ἀκείνῃ δὲ ταῦτα, καὶ γίνωσκε τῇ ψυχῇ τὰς ὥρας, ἔαρός τε λῆξιν, καὶ ὄμβρου μετωπωρίην.

Παρ δ' ἴδε χάλκειον θῶκον & ἐπ' ἀλέα λέχεο
Ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπότε κρύος ἀνέρας ἔργον
Ἴσχανει· ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλοι.
Μή σε κακὴ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
Σεῦ πενίῃ, λεπτὴν δὲ παχεῖ πόδα χερὶ πιέζοις.
Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ, κενεὴν ὀπὶ ἐλπίδα μίμνων,
Χρηίζων βιότοιο, κακὰ φρεσὶν ἐμβαλέεται θυμῷ.
Ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
Ἥτις ἀνὰ λέσχην, τῷ μὴ βίος ἄρκιος ἔπι.
Δείκηται δὲ δμῳῇσι θέρευς ἔτι μέσσος ἐόντος,
Οὐκ ἀεὶ θέρος ἔσσεται· ποιεῖσθε καλιάς.

Præterea autem æneam sedem, & ad calidam tabernam,
Tempore hybernо, cum frigus homines vehemenо
Detinet: tunc sane impiger vir volde domum auget.
Ne te malæ hyemis difficultas opprimat
Cum paupertate: macilenta vero crassum pedem manu premas.
Multa vero ignauus vir vanam ob spem exspectans,
Egens victus, mala intra animum versat.
Spes vero non bona indigentem virum fert,
Sedentem in taberna, cui victus non sufficiens sit.
Indica autem seruis, æstate adhuc media existente:
Non semper æstas erit, facite nidos.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Παρ δ' ἴδε χάλκειον θῶκον.] παρέρχα ἢ τὸν καθίδεσον τὸν δὴ τοῖς χαλκείοις, ἀπερχόμενος δὴ τὸ ἔργον, καὶ τὸν φλυαρίαν τῇ ὄπῃ τῇ ἀλέᾳ· αὐτὶ τοῦ τὸν δὴ τοῖς ὑπαίθροις τόποις καὶ ὑπὸ τῇ ἥλιῳ θερμαινομένοις, ἀντὶ τοῦ ὥσεν τοῦ χειμῶνος, ὁπόταν τὸ κρύος τοὺς ἄνδρας ἀφειλαμβάνον ἔχει. ὁπότε κρύος.] τὸ ὁπότε ἀεὶ μὲν τύποις ἀεὶ ὑποτάσσει, ἀεὶ δὲ τοῖς κοινοῖς ὐδέποτε. ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ] ἔνθα κεν, αὐτὶ τοῦ ὅταν ὁ ἄοκνος ἀνὴρ μεγάλως αὔξῃ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἵνα μή σε ὑποείκα βαρὺς χειμὼν κατάσχῃ, ζωὴ πολλῇ λέγω πενίᾳ, τῇ ζωτὸν ἢ χειλεπῇ ἔσῃ, τὸν πόδα καταφᾷς. τοῦτο δὲ τὸ πιέζοις παχεῖ ὄντα. ἀεὶ δὲ λιποτάκτων οἱ μὲν πόδες παχεῖον δὲ τὸ δ' ἄλλο ζῶμα λεπτοῦται. ἢ ἢ αἰτίαν ὁ Πλούταρχος λέγει. Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνὴρ.] πολλὰ ἢ κακὰ φρεσὶ λέξατο· τουτέστιν ἐνθυμήσεται ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ, ἤγουν καθ' ἑαυτὸν, ἄνθρωπος ἀργὸς, ζοφῆς δεόμενος, ματαίαν ἐλπίδα ἐπιμένων, αὐτὶ τοῦ ἀναμένων· ἐπιμένει δὲ ἡ κλέπτης ἢ

ἱερόπυλος· ἢ πειρήτης ἐν θαλάσσῃ, ἢ ποιητὸς πλήθῃ ἐλαφρὸς γὰρ ἐκ ἀγαθὴ ἄγει ἐνδεὴς ἄνδρα καθήμενον ἐν φλυαρίᾳ λέγω, ᾧ πεν μὴ βίος· αὐτάρκης εἴη, αὐτὶ τοῦ ὄντος ἐλπίζων κτήσασθαι βίον ἀπὸ φαύλων πονῶν ἡδόπον. Δείκνυε δὲ δημόσιον.] δείκνυε γὰρ τοῖς ζωντὸς δικαίοις, αὐτὶ τοῦ εἰσηγᾶτο, ἐπὶ τοῦ θέρους ὄντος, ἤγων ἐν τῇ ἀκμῇ, λέγων, ὅκ ἀεὶ θέρος ἔσται. πιεῖσθε καλιός.] ἀντὶ τοῦ οἰκίαν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Παρ' ἴδη χάλκειον.] διὰ τούτων καὶ τὴν ἐφοδίων παραγγέλλει, μὴ δ' εἰ χειμέριος ἀὴρ εἴη, ἢ καὶ κρυμώδης, ἀναλίσκειν τὴν ἔργαν, ἀλλ' ἀναπαύεσθαι πρὸς ἑαυτὸν ἄνωθεν. τὸν γὰρ δεόμενον τὴν ἔργων διὰ τὸ ἐξ ἀυτῶν τρέφεσθαι, τὰς λέσχας καταλαμβάνειν ἄπορον. τότ' οὖν δεῖ ὁπλίζεσθαι χρεών, ὅταν πάντα καλύῃ τὴν ἔργων τὸ κρύος. ὅπου γὰρ τὰς ἀλεεινὰς οἴκους οἱ πένητες κατελάμβανον, ἐν οἷς συγκαθήμενοι ἐν λαλιαῖς ἦσαν, δῆλον καὶ ὅτι λέσχας ἀκούομεν τότε, καὶ γὰρ ἐν Λιβύῃ ἦσαν τοιοῦτοί τινες καὶ ὠνομάζοντο λέσχαι ἐξήκοντα καὶ πεντακόσιαι· καὶ ὅπ ἐδεξατό τινα θέρμια περὶ αὐτούς. ἵνα οἱ λόγοι γίνωνται σαφῆ τοῖς ζωιδίοις ἐπωφελεῖς εἰώθεισαν ἢ καὶ ἐγκαθεύδειν πρὸς τοῖς χαλκείοις κρυμῶδ' ὄντων, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐργασείοις, ἐν οἷς ὑξάπτεται πῦρ. τότε οὖν ἐν τούτοις ἀλεαίνειν μόνον, ὅταν τὸ κρῦος μὴ συμφέρει τοῖς ἔργοις· ὅταν δὲ καὶ ἐν χρόνῳ ἀναπαῆ τὰ ἔργα, ἀδιατακτέον, καὶ τὴν ἔργων αὐθεκτέον, ἄλλως. τὰ χαλκεῖα παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄθυρα ἦν, καὶ ὁ βαλόμενος εἰσήει καὶ ἐθερμαίνετο, καὶ οἱ πένητες ἐκεῖ συνεμίγνυτο. λέγει δέ ὅτι τόπος τις δημόσιος, ἀνειμένος τοῖς βαλομένοις διατρίβειν. λέγει γὰρ ἡ Μελανθεία πρὸς Ὀδυσέα·

Εἰ σὺ θέλεις δ' ἔνδον χαλκήιον ἐς δόμον ἐλθὼν
Ἐς λέχην θερμαίνῃ, — τετύσθω εἰς τόπον λέχης ἄπιθι. καθεζόμενοι γὰρ οἱ ἐν αὐτοῖς ἐθερμαίνοντο, καὶ τὴν ἔργων ἀπείχοντο. παρέρχεται δὲ φησι τοὺς τοιούτους τόπους ὥρα χειμερία, τότε γὰρ μὴ ὀνίων ἀνὴρ μεγάλως αὔξει τὸν ἑαυτοῦ βίον· ὁ δ' ἀεργὸς ἐλπίζων πάντα αὐτῷ αὐτόματα προσγενήσεσθαι διελογίσατο κακά, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἐπαχολόγησεν. ἄλλως. Νεοπτόλεμος ἐν τῷ περὶ γλωσσῶν φησι λέχμη ἔστι ὄνομα αὐλῆς, ἐν ᾗ πρὸς ὄξι φησὶν ἔστι πρὸς ἀεργόμενος· ὅτι τὸ ἔργον σε μὴ, ἐὰν ὥρας τόπον θέρμιλον ἔχοντα, στῇς καὶ φλυαρῇς, ἀλλὰ πάρεσθι· ὁμοῦ τούτῳ οὖν καὶ λέγει ἁπλῶς ἡ φλυαρία, ἀλέα δ' ἡ θέρμη ἡ ὑπὸ τοῦ ἡλίου. κυρίως ὕπαυθρος τόπος ὑπὸ ἡλίου θερμαινόμενος. Μέναδρος, ἀλέας Ἀθηναῖς. Μή σε κακὴ χειμὼν.] ἕως δ' [πόδα χεῖμα πέζης,] τὴν λιμνοπλύντων τὰς πόδας φησὶ παχυνθέντα· τὸ δ' ἄλλο ζῶμα λεπτυνθέν. καὶ εἰς νόμον ἐν Ἐφέσῳ. μὴ ἐξεῖναι παρὰ παῖδας ὑποδεδεμένοις, ἕως ἂν διὰ λιμνὸν παχυνθῇ τὰς πόδας. ἴσως δὲ καὶ τὴν ὑπὸ καθάρσεως καὶ ἀργίας πάχυνσιν δηλοῖ τὴν ποδῶν· γίνεται γὰρ τοῦτο τοῖς ὅλως πολὺ καθημένοις. ἐν οἷς ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς οἴκοις ἀργὸς καθιζάνων, λεπτὴ χεῖρα διὰ λιμνὸν τὰς παχεῖς ὄντας πόδας πέσοις· ἔοικε δὲ καὶ ἡ ἐν τοῖς λιμνοῖς πάχυνσις εἰς τὴν φύσιν, ὡς ὁ Πλάτων· δεῖ γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν θερμὸν, ἵνα μένῃ, τῆς ἔξωθεν ψυχρῆς, ἣν ὁ δεχόμενον διαπαφᾷ τὸ ζῶμα, καὶ αὐτῷ τὶ ἀπαφᾷ· δι' ἀδύνειαν δὲ ἀδυνατεῖν ἀλλοιῶσαι τὸ ἀποπαιόμενον, ἀπιὸν ἀφίησι, καὶ αὐτὸ μὲν, τὰ μέσα καὶ τὰ ἔνω λεπτύνει τὸ σῶμα τοῦ, ἐν οἷς ἔξι πλεῖον· ἐκεῖνο δ' ἄρα τὸ ἄπιον εἰς τὸ κάτω φέρεται· καὶ ὕστω δὴ παχύνει τὰς πόδας. Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ.] τὸν ἐν ἀργίᾳ ζῶντας καὶ τὰς ἐλπίδας κενὰς ἔχοντας, ἅπερ μηδὲν ἑαυτοῖς ζωιδότας ἔργον εἰς δύπειαν ζωτέον, ἀνάγκη πολλὰ τῷ ὄντι κακὰ προσεννοεῖν. διὰ τὴν ὑποφίαν ὅπως ἂν πραφῶσιν, ἐντεῦθεν λωποδύται γίνονταί τινες, ἐντεῦθεν ἱερόσυλοι, ἐντεῦθεν φιλοπράγμονες, καὶ πάντες ὅσοι τὸν βίον ἐν τῇ ἀλογισίᾳ ἔχειν ἐπινοῦσι.

Δείκνυε δὲ δημόσιον.] διὰ τούτου τὸ προαγγέλματος, καὶ τὰ ὅμοια, νοητέον, ὡς ἀεὶ διατυχόσομεν· παρασκευαστέον οὖν καὶ πρὸς τὰς εἰσαύσεις· ὑδὲ ἀεὶ ὑγιαίνομεν. φρονητέον οὖν καὶ τοῖς νόσοις ἐπιπροσθεῖναι. ὅτως οὖν καὶ οἰκήσεων ἐν θέρει, διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς τοῦ χειμῶνος προσβολῆς. ἄλλως. καθηγεῖται τοῦ ἔργου, καὶ προλέγει τοῖς δύλοις, ὅτι ὡς ἀεὶ θέρος ἔσται ὥσαν ἀπὸ τοῦ θέρους διατρεπτέον καὶ τὴν σεῖσιν σου πρὸς τὸν χειμῶνος σεισάσοντι διὰ τὰς ὄμβρους, καὶ Ὅμηρος· Πηλείδη μὴ ἐγὼ σοὶ δείξομαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Παρ' ἴδη χάλκειον θῶκον.] ἐν ᾧ τῷ ἀρο-

σίμῳ

σίμῳ ὥρᾳ, καὶ εἰπχιμάζεσθαι, καθέδεσμα τὸν χάλκειον θῶκον, ἡνίκα τὼ ἐν τοῖς χαλκείοις καθέδεσθον, καὶ τὼ λέχω καὶ ζωπυρίαν καὶ φλυαρίαν τῶν ὅτι τῇ ἀλέᾳ καὶ θέρμῃ γινομένην. τὰ δὲ παλαιὰ τὰ χρήσιμα, καὶ πάντα τὰ ἐργασίμια τὰ ὧδε ἔχοντα ἄδυσμα ἐῶ καὶ λέγω σκαλεῖν, ὅτι οἱ πάντες εἰσερχόμενοι, καὶ μᾶλλον ἐν χειμῶνι ἐν τῷ θερμαίνεσθαι λέγω καὶ φλυαρίας λόγων ζωπυρεῖον· ἐν τῷ ἀρσενικῷ ἐν καμίνῳ, καθέδεσμα (φασὶ) τῶν ἐν τοῖς χαλκείοις καθέδεσθαι. ἢ τὸ καθῆσθαι ἐν τῷ ὀπῷ οἴκῳ, καὶ θερμαίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς χαλκείοις τῷ πυρὶ ἥρως καθέδεσθαι. ἔρδα κ' ἄοκνος ἀνήρ.] τότε δὲ ἐσθῆτι δὴ ὁ ἄοκνος ἀνὴρ μεγάλως τὸν ἑαυτῆ οἶκον αὔξει, πολλὰ γὰρ ζωπύρα καὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἡ ἀρχὸς χειμῶνι βίᾳ καὶ ζόφῳ, μένων εἰς ματαίαν ἐλπίδα. εἶτα λέγει, καὶ τὰς ἐλπίδας, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν κεχρημένων καὶ πένητα, ἐπὶ τῷ μὴ ἀρκεῖσθαι εἰς ζωήν, καθήμενον ἐν χαλκείοις ἐκ ἀγαθῆ ἐλπίδι χρυσίζῃ καὶ κατέχῃ ἀργύριον ἢ ὀλοσιδήρου χλοπῆς, ἢ λησείας, ἢ τῶν ἀπηχρεωμένων πυρός. Δείκνυσι.] θεωροῦντί σοι τὰ μελλόντων ὠφέλεια τοῖς σοῖς δούλοις ἐπὶ θέρος ἐκ ἀρχοντος πολιᾶς χαλάζης, καὶ οἰκήματα τοιαῦτα θεωροῦντί σοι τὰ χρήσιμα καὶ κοινῶς διαθεῖναι τὰ τῆς οἰκίας ἐν ὥρᾳ ἀοκνίᾳ.

Μείων δὲ λιμαιῶνα κακὰ ἤματα βουσὶν ἅπασι,
Τῶνον ἀλυσκάζειν, καὶ πηγάδας, αἵ τ' ἐπὶ γαῖαν
Πνοιάοντος Βορέαο δυσπλεγέες τελέθουσιν·
Οἵ τε διὰ Θρῄκης ἱπποβότου λυρὴν πόντου
Ἐμπνείουσ' ὤρινε· μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη·
Πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας
Οὔρεος ἐν βήσσῃς πιλνᾷ χθονὶ πίλυσι πίρνη
Ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη.
Θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐρὰς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο,
Τῶν καὶ λαχνήεν δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τῶν
Ψυχρὸς ἐὼν διάπερσε διασταδὸν ἀμφὶς ἰόντων.
Καί τε διὰ ῥινοῦ βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει·
Καί τε δι' αἰγὸς ἄπεισι τανύτριχα· πώεα δ' οὔπω,
Οὕνεκ' ἐπηετανοὶ θρίξ οἱ ἀυτῶν, οὐ διάπερσεν
Ἰὼν ἀνέμου Βορέω· ξυστραφθὲν δὲ γέροντα τίθησι.
Καὶ διὰ παρθενικῆς ἁπαλοχρόος οὐ διάπερσεν,
Ἥ τε δόμων ἔντοσθε φίλῃ σὺν μητέρι μίμνῃ
Οὔπω ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Εὖ τε λοεσαμένη τέρεν' ἄρσε, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
Χρισαμένη, νυχίη καταλέξεται ἔνδοθεν οἴκου
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀϊόστεος ὄρνις ὁδοῖο
Ἔν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἐν ἤθεσι λυγαλέοισιν.
Οὐ γάρ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομὸν ὁρμηθῆναι·

Melsem vero Januarium malos dies, bobus nocentes omnes.
Hūnc vitare: & glaciei, quæ quidem super terram
Flante borea molestæ existunt,
Qui per Thraciam equorum alticem lato mari
Inspirans concutit, remugit autem terra & sylua:
Multas vero quercus alticomas abietesque densas,
Montis in vallibus deiicit, terræ multos pascenti
Incumbens, & omnis reboat tunc ingens sylua.
Feræ autem horrent, caudasque sub pudenda ponunt:
Ex etiam quarum vellere cutis densa est, & quas
Frigidus existens perflat hirsuta licet pectora habentes.
Quinetiam per bouis pellem penetrat, neque ipsum cohibet.
Etiamq; per capra flat hirsutam: ouiū autem greges non item,
Eo quod animi ipsius villi sunt, non perflat
Vis venti borea: incursum vero senem facit.
Et per tenelli corporis virginem non perflat,
Quæ in ædibus charam apud matrem manet,
Nondum opera sciens aureæ Veneris,
Beneque lota tenerum corpus, & pinguí oleo
Vncta, noctu cubat intra domum
Tempore hyberno, quando exossis pedem suū pedem atrodit,
Ingue frigida domo, & in habitaculis triſtibus.
Non enim illi sol ostendit pabulum vt inuadat,

Ἀλλ' ὅτε μυκηθμὸν ἀνδρῶν δλιγόν τε πόλιν τε
Σχεδὸν ἔτι, βραδίων δὲ πανελλήνεσσι φαείνει.
Καὶ τότε δὴ κεραοὶ τε καὶ ἀκερσοκόμαι ὑλικοῖται
Αὐχένα μυλιόωντες ἀνὰ δρυμὰ βοσκήσονται
Φεύγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,
Οἳ σκέπα μαιόμενοι πυκινὰς κλιθμῖδας ἔχουσι,
Καὶ γλαφυρὰς πέτρησιν· τό τε δὴ ξίποδι βεβοτῷ ἶσοι,
Οὔ τ' ὄπιθ' νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς ὦδας ὁρᾶται,
Τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν, ἀλδόμενοι νίφα λευκήν.
Καὶ τότε ἔασασθαι ἔρυμα χροὸς, ὥς σε κελεύω,
Χλαῖναν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεσσαν χιτῶνα.
Στήμονι δ' ἐν παύρῃ πολλὴν κρόκην μερμηρᾶσθαι·
Τὴν περιέσασθαι, ἵνα τοι θρίχες ἀρεμέωσι,
Μηδ' ὀρθαὶ φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα.
Ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἴφι κταμένοιο
Ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας.
Πρωτογόνων δ' ἐριφων, ὁπόταν κρύος ὦλεσον ἔλθῃ,
Δέρματα συρράπτην νεύρῳ βοός, ὄφρ' ὄπιθ' νώτῳ
Γίγνηται ἀμφιβάλλῃ ἀλέεινε. κεφαλῇφι δ' ὑπερθεν
Πῖλον ἔχην ἀσκητὸν, ἵν' οὔατα μὴ καταδεύῃ·
Ψυχὴ γάρ τ' ἠὼς πέλει βορέαο πεσόντος.
Ἠῶος δ' ὅτε γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἀὴρ πυροφόρος τέταται μακάρεσσι θεοῖσι·
Ὅς τε ἀϋσάμενος ποταμῷν ἀπὸ ἀσπαίρουσαν
Γυῖου ἐπ' γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλῃ
Ἄλλοτε μὲν θ' ὕει ποτὶ ἕσπερον, ἄλλοτ' ἄησι
Πυκνὰ Θρηϊκίης βορέης νέφεα κλονέοντος.
Τὸν φθάμενος, ἔργα τελέσας, οἶκόνδε νέεσθαι,
Μήποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεσσ νέφος ἀμφικαλύψῃ,
Χρῶτά τέ μυδαλέον θείῃ, καθά θ' εἵματα δεύσῃ.
Ἀλλ' ὑπαλδέεσθαι· μείς γὰρ χαλεπώτατός ἔστιν
Χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
Τῆμος θάλπεσθαι βοΐ, ὅτι δ' ἀνέρι μὴ πλέον εἴη
Ἀρμαλιῆς· μακραὶ γὰρ ἐπίρροθοι δυόφοραι εἰσί.

Sed ſuper nigrorum hominum populumque & vrbem
Vertitur, tardius autem vniuerſis Græcis lucet.
Et tunc ſane cornutæ beſtiæ & incornutæ ſiluicubæ
Miſere dentibus ſtridentes per quercetum valloſum
Fugiunt, & paſſim omnibus id curæ eſt:
Quæ tecta inquirentes, denſas latebras habent,
Et cauernas petroſas, tunc vtique tripodi homini ſimiles,
Cuius & humeri fracti ſunt, & caput pauimentum ſpectat:
Huic ſimiles incedunt, vitantes niuem albam.
Et tunc induc munimétum corporis, vt te iubeo,
Chlænamq. mollem, & talarem tunicam.
Stamine vero in pauco multam tramam intexe.
Hanc circum induito, vt tibi pilli non tremant,
Neque erecti horteant, erecti per corpus.
Circum vero pedes calceos bouis fortiter occiſi
Aptos ligato, pilis intus condenſans.
Primogenitorũ vero hœdorum, cũ frigus tempeſtiuum venerit,
Pelles conſuito neruo bouis, vt ſuper humerum
Pluuiæ arceas teporem, ſupra caput vero
Pileum habeto elaboratum, vt aures ne humeſiant:
Frigida enim aurora eſt Borea cadente:
Matutinus vero ſuper terram a cælo ſtellifero
Aër frugifer extenſus eſt beatorum ſuper opera.
Qui hauriens e fluminibus ſemper fluentibus,
Alte ſupra terram leuatus venti procella,
Interdum quidem pluit ad veſperam, interdum flat,
Denſas Thracio Borea nubes excitante.
Hunc anteuertens, opere perfecto domum redi,
Ne quando te cælitus tenebroſa nubes circumtegat,
Corpuſque madidum faciat, veſteſque humectet:
Sed cuitato. menſis enim difficilimus hic
Hybernus: difficilis ouibus, difficiliſque hominibus:
Tunc medium bobus, homini vero amplius adſit
Alimoniæ: longæ enim validæque noctes ſunt.

Ταῦτα

Ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν,
Ὑσσῶς νύκτας τε καὶ ἤματα, εἰσόκεν αὖθις
Γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.

Hæc observans perfectum in annum,
Æquato noctesque & dies, donec rursum
Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μῆνα ὃ λιωδιῶνα.] κατὰ τὸν μιῶνα ὃ τὸν λεωναιῶνα, ὅστις ὕστερος Ἀθηναίοις, ἀπελύθη ὃ ὅπως ἐπειδὴ τῷ Διονύσῳ τῷ τῶν λιωῶν ἔθυσάτη ἐτέλων ἑορτὴν τῷ μιῶνι τούτῳ ἣν ἀμβροσίαν ἀπάλλην καλαίειαν ἡμέραν· αὕτηαι πᾶσαι τὰ ἀποδέρειδ τὰς βόας, αὐτὶ τῶ πλάτειν. ἀπὸ ὃ τῶ ἰσχυροτέρω ζεύειν καὶ τ' ἄλλα ἐδήλωσεν τῶν ἐρεμμάτων. Τοῦτον ἀλδίαδ.] αὐτὶ τῶ ἔκφυγε, φύλαξε. καὶ τὰς πηγάδας, ὕδωρ τὰς πηγὰς τὰς κατὰ τὰς ἄλλους μιῶνας ἀπλουστέρας γινομένους, οἵ τινες ὅτι χεῖμα αὐτὶ τῶ κατὰ χιὼν ἐπλήθυσεν, ἤγουν ἔπλῆσεν, ὑπάρχουσι, κακῶν φροντίδων πάροχοι, τῶ βορέα πνέοντος, ὅστις διὰ τῆς Θρᾴκης τῆς ἱπποτρόφου (ὅπωσδεν γὰρ φέρεται ἀπὸ τῶν τῆς Θρᾴκης βορειοτέρων) ἐμπεσὼν σὺν πλατεῖ πόντῳ ἄειρεν αὐτόν, ἀπλουστέρα, ἤγουν ἀπέλιπεν, μέμονε δὲ ἡ γῆ, καὶ τὰ δένδρα, ἢ αὐτὶ τῶ ὑγρεῖ, ἢ αὐτὶ τῶ συμμίμικται ἤγουν συμπέπλεκται, συγκέκλεισται διὰ τὴν πυκνότητα τῶ χρύος· ἐν τῷ ἔαρι γὰρ καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ δένδρα ἀνοίγεται. Πολλὰς ὃ φῦς ὑψικόμους.] ἤγουν εἰς ὕψος ἀρθρωτικώτερας τὰς κεφαλάς, τουτέστιν ὑψηλάς. καὶ ἐλάτας παχείας ἐν κοιλάσιν ὄρους πλήρ, ἤγουν πλάζει ἐμπίπτων τῇ πλυνεδεῖς ζοφὰς δυσκινήτῳ γῇ· καὶ πᾶσα ὑγρεῖ πότε ἀκατάπαυτος ὕλη· τοῦτο γὰρ δύναται ὑγιέστερον· οἱ δῆρες ὃ φείσασιν, ἤγουν τὰς πηγὰς ὀρθάζουσι, συστέλλουσι τῶ δέρματος ὑπὸ τῶ ψύχους. τὰς ὀρὰς ὃ αὐτῶν μεταξὺ τῆς μηρῶν τιθέασιν ὑπὸ τὰ αἰδοῖα δύσειγον γὰρ αὐτὰ, ὡς ὑδρωδεῖς καὶ ὀσώδεις, καὶ ἐκεῖνοι οἱ δῆρες τῶν παχέων, οὐ καὶ τὸ δέρμα λάχνῃ ἤγουν τριχώσει κατάπυκνον. ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτον ἔρχεται πόαν, ἤγουν καὶ τύπτων καθικνεῖται ψυχρὸς ὢν, καὶ ὡς ἄγαν δασυτέρων, ὑπὸ τῆς τέρνων ὅλων τὸ ζῶμα δύλοι, τουτέστι καὶ ὡς ὑπὸ μαλλῶν συνεχῶν ὅλον τὸ ζῶμα σκεπαμένων, καὶ διὰ δέρματος βοὸς ἔρχεται, ὑδὲ ἐντέχει αὐτὸν, καὶ ταῦτα παχὺ ὄν. καὶ τὸ δ' αἷμα.] αὐτὶ τῶ δι' αἰῶνος παντέρχεται, ἤγουν διαταμένας ἐχέσης τὰς τρίχας καὶ μὴ ἄλλας· ἄγουσι.] τουτέστιν ἔρχεται πόαν. τὰ ποίμνια ὃ αὐτὶ τῶ τὰ σκεύασματα, τὸ καθόλου αὐτὶ τῆς μέρος. ἔτι ὃ διάφορον ἡ δύναμις τῶ ἑτέρου τῶ βοός, ἤγουν ἐδαμῶς ὃ διέρχεται ἐκ παραλλήλου· διότι αἱ τρίχες αὐτῶν ἐπεταναί· ἐπεταναὸν τὸ διλυεχὲς ὅτι χεῖμα. ἐνταῦθα ἐπεταναὶ τρίχες αἱ δασεῖαι καὶ ὃ διαλείπουσαι· ζηλὸν ὃ ποιεῖ τὸν χέραντα ἤγουν δίπλην ζωῆς κεκαμμένον καὶ κακοφόρτα· ζηλωτὸν ἰδίως οἱ κόχλακες, οἷ καὶ χερμάδια λέγοντας, ἤγουν οἱ πτάμοι καὶ θαλάττιοι λίθοι· ἐνταῦθα ὃ ὀδοντικῶς λέγεται πάσομα ἀπὸ τῶ ζωῆς.

Καὶ διὰ παρθενικῆς.] αὐτὶ τῶ παρθένου ἀπαλόχροος ἤγουν πνευφερῆς, ὃ διέρχεται πόαν ὁ βορέας· τουτέστι καὶ τῆς παρθένου τῆς πνευφερᾶς ὃ καθικνεῖται, ἥτις ἐντὸς τῶν δόμων παρὰ τῇ ἀσφαλεῖ αὐτῆς μητρὶ μένει, ἕπου ἔτι γεώσασα τὰ ἔργα τῆς πλουσίου Ἀφροδίτης, ἤγουν ὁμιλίαν ἀνδρὸς ὑπολευκὰ λουσαμένη τὸ ἁπαλὸν σῶμα, καὶ λιπαρῷ ἐλαίῳ ἀλειψαμένη, πυκνὰ, ἤγουν πυκτικῶς, ἐπῤῥηματικῶς αὐτὶ τῶ κατὰ τὴν νύκτα, διαναδύσεται ἔνδοθεν αὐτὶ τοῦ ἐντὸς τῶ οἴκου κατὰ τὴν ἡμέραν τὴν χειμερινὴν· ἔχει γὰρ ταῦτα βουλήματα τῶ μὴ πνεούσας τῶ βορέου, τὴν οἰκείαν διλυότητα, τὰ λυπρὰ, τὴν τῶ ἐλαίου χεῖσιν. ὅτι ὑπόκειται, ἤγουν ὁ πολύπους (καὶ γὰρ Λακεδαιμονίοις γὰρ φασιν ἰδίως ἔστ' οἰνομάζετο ἀνόστ') τὸν ἑαυτῆς πόδα ἐσθίει. ἐν ἀφύρῳ οἴκῳ.] ἤγουν ἀθερμάντῳ, τουτέστι ψυχρῷ, καὶ ἐν διαπεφυσᾶς λαγαλέαις· ἤγουν λυγραῖς, χαλεπαῖς. εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τὸν ἑαυτῆς πόδα ἐσθίει καθήμενος ἐν τῷ φωλεῷ καὶ φησίν, ὁ γὰρ δείκνυσιν αὐτῷ ὁ ἥλιος λάμπων νομόν, αὐτὶ τῆς τόπον νομῆς· ὥστε ὠμβλῦσθαι ἐπ' αὐτὸν, ἀλλ' ὅτι τὴν πόλιν καὶ τὸν δῆμον τῶν κυανέων ἐνδρῶν, ἤγουν τῶν Αἰθιόπων (ἀπὸ τούτων ὃ πάντας τοὺς κατὰ τὸ νότιον μέρος ἐδήλωσε.) Σκεφθῆται.] ἤγουν σκέψασθαι. βέλτιον ὃ ἦν βεβαιότερον φαίνεται τοῖς παλαιοῖσιν, αὐτὶ τῶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ τὸ βόρειον μέρος, ὡς πολλοὶ

χρόνοι

χέρνον τὰ ἑαυτοῦ γὴν τιμήματα δῖεῖν, ἐλέγχειν
ἢ τὰ ἐαυτοῦ γλιῶ, ἢ δὲ πότε οἱ θῆρες οἱ ἐν τῷ λόχ-
μαις κοιταζόμενοι, τοῦτο γὰρ τὸ ὑλήκοι, οἱ κε-
ρασκοί, ἤγουν οἱ κερασφόροι, οἱ κέρατα ἔχοντες, ἢ
οἱ νήκεροι, ἤγουν οἱ μὴ κέρατα ἔχοντες· χαλεπὸν
μυλιόωντες, ἤγουν τὺς ὀδόντας συγκρούοντες.
μοῦνοι γὰρ αἱ ἀλήθουσι γλιῶ ζῴοιῶ, ὀδόντες· ἀφ'
ὧν πάντας λέγει τὺς ὀδόντας, ἢ τὰς σιαγόνας.

αὐὰ δρύα βιαστὰ φάγωσιν.] ἤγουν ὅτι
τὺς δάσμους, τὺς ἐν ταῖς κοιλάδι ἢ ὀρῶν. ἢ
πᾶσιν ἐν τῷ λοχισμῷ τοῦτο διὰ φροντίδ⊙ ὄζει,
οἱ πρὸς ζκέπασμα ζητοῦντες καταδύσεις οἰκοῦ-
σι πυκιὲς λένδροις ὑλοτόπ, ἤγουν δασεῖς, ἢ
κοίλωμα πέτεινον, ἤγουν αὔτρον. τότε δὲ ἔστι
πρίποδι βροτῷ ἴσοι, αὐτὶ τῷ ὁμοίοι, τυτέστι γέ-
φοντι βαιτηείᾳ χρωμένῳ, ἢ διὰ τοῦτο πρίποδι·
ἔπι⊙ τὰ ποῖα ἐπέλαχε, ἤγουν ἐπικλάσας,
τὸ κάρη δὲ, ἤγουν ἡ κεφαλὴ, ὅταν τὸ ἔδαφ⊙
ὀρέξηται κλίνειν, τύπῳ ὁμοίων φησὶ τοῦτο αὐτοῦ τοῦ
αὐτοῦ ἐστιν, ἐπιφέροντες τὴν ἀφοδίαν ἢ λαλιάν.

ἀλλά νυ κἢ ἧσι Ψυχρὸς ἐὼν διέπῃσι.]
ποιητικῶς ἔπος λέγ⊙· ὄφελε γὰρ, ἢ διὰ τοῦτων
ἄπειν· ἢ δὲ διὰ τὸν τοιοῦτον εἰ μὴ τὸ ῥηθὲν
τ⊙ κε⊙, ὡς αἰπαπτὴν αὐτὸν λέγ⊙· εἰ διὰ
μὴ τὸ ποιητικὸν, γλωσσῶν ἐξ ἀνάγκης ζωγράφητ⊙.
ὅπου δ' αὐτοπρόσωπος ταῦτα ποιοῦσιν ὅταν ἐθέλωσι·
καὶ μὴ ῥήματ⊙ γὰρ αὐτὸν τιθέντες ὡς γλω-
σσῶν λέγουσι, καὶ μὴ τὸ ποιητικὸν ἀκόλουθον αὐτὸν ἐπιστῆσαι
ζωγράφησιν, ὡς ἐν τῷ· διάτ' ἔστια καὶ μέλαν
αἷμα καὶ ἐνταῦθα ἔστως; Καί τε δι' ἔσχατα ἄπ-
σιν. Πολύχρυσον ἔλεγον τῶν Ἀφροδίτην,
διὰ τὰς ποσσὶκας καὶ τὸν διδόμενον ταῖς νύμ-
φαις χρυσόν. λιγαλέοισιν.] ἀπὸ τοῦ λυγρὸν
γίνετ⊙ τὸ λιγαλέον, τὸ δὲ λυγρὸν, ἀπὸ τοῦ λίαν
ὑγρόν· λέγ⊙ δὲ ὅτι τὰ κακὰ, ὡς λύπην ἐμ-
ποιοῦντα· ἐκ γὰρ ὑγρῶν καὶ ψυχρῶν φασι τὰ
λυπηρά, ἐκ δὲ θερμῶν τὰ ἡδέα. Στρεφ-
θῶσι.] ἀπὸ τοῦ στρέφω, στροφάομαι στροφῶμαι·
τὸ δὲ στρῶ ἔφελε μακρὸν γράφεσθαι, ὡς τὸ φῶ,
ἐν τῷ φορέω φορῶ· ἀπὸ τοῦ φέρω· ἐπεὶ δὲ ἔχει
τὸ σ', τὸ τ', καὶ τὸ ρ', ὧν ὁπόταν εἰσπεσεῖταί
τι βραχὺ ἀπ' αὐτῶν πάντως ἐκτατέθησται.
ἔχει δὲ καὶ ἔμπροσθεν μακρὸν ὅπου αὐ κινηθείη,
εἶτα εἰ μακρὸν τοῦτο ἦν, ἢ αὖ βραχὺ μεταξὺ δύο
μακρῶν δυνάμει. τὸ τοιοῦτο δὲ τῷ ἡρωϊκῷ ἐ
ζωγράφει μέτρῳ, ὑφ' ἀνάγκης μέγα ἐχόμενον, ἵν'
ἑαυτῷ τὸ τροχαῖον ἡρωϊκῷ μέτρῳ ἁρμόσῃ. Καὶ
γλάφυ πιτύσσων.] τὸ γλάφυ εἰ μὲν ἀντὶ τοῦ γλα-
φυρὸν εἴη, οὐδὲν λέγει, τὸ δὲ γ' ἀφυρὸν μετεσπα-
σμένον ἀπὸ τοῦ ἀ στερητικοῦ ἔνιοναν μένον, οὕτως οὐδὲ
τὸ ἑπόμενον ζωυπακουόμενον ὃ ἔχειν τὸ ἄντρον,
ἁπλοῦς. δοκεῖ δὲ ἐκ ὑποστολῆς ἔχειν τὸ γλάφυ
ἀλλ' ὅτως ἐγγματαζ ἀπὸ τοῦ γλάφω, ὡς
τὸ δάπεδον ἀπὸ τοῦ δαπτέω· ἐν ᾧ καὶ γλύφειν ἐν-
τῆσθαι, ἤγουν καίλωμα πέτεινον κοίλωμα ἢ σπέ-
ους καὶ σπήλαιον, ταυτόν. νιφὰς] νιφάς,
ὑετὸς ἢ καταφορὰ τοῦ ὄμβρου καὶ τὸ καταφερόμενον ὕδωρ, καὶ ὄμβρ⊙ ὁμοίως ὅτι ἐπὶ δύο
τούτων σημαινομένων· νιφετὸν ἢ ὅτε μὲν τοῦ
πράγματ⊙, οὐκέτι καὶ ὅτε τοῦ καταφερομένου
ὕδατ⊙· ὕδωρ γὰρ λέγ⊙ ἡ καταφερομένη. νιφά-
δες ἢ ὅτι χιόν⊙, καλαγμοὶ ὅτι ὄμβρων, ῥα-
δινὰς ἢ κυρίως αἱ ἀπὸ κεφάλων ἢ τινῶν τοι-
ούτων καταῤῥέουσι. Καὶ τότε ἔσταδ'.] εἰκὸς
ὑπάδειν καὶ τό τε δὴ κεφαὶ καὶ νήκεροι ὑλοκοῖται,
ἀφ' αὐτὸ ἐπάγει. καὶ τότε ἔσταδ' μὴ τοῦ καὶ· καὶ
τότε ἐνδύσει, ἀσφαλῶς ἀσφάλειαν τὸ σῶμα-
τ⊙, ἤγουν ἐνδύματα θερμοποιὰ καὶ ἀσφαλι-
ζόμενα τὸ σῶμα, καθάπερ καὶ γυμνόω· ἔπω γυμνόει,
ὃ ἢ ποιήσει αὐτίκα, ὡς ἤδη τοῦτο ποιῶν λέγει·
τοῦτο ἢ ζωπύδες καὶ παρὰ τοῖς κοινοῖς. ἔρυμα
ἰδίως τὸ φρύκτον, ὃ καὶ πλέγμιον λέγ⊙· ἐντεῦ-
θεν ἢ ἔρυμα λέγει τὸν ἀσφάλειαν ἁπλῶς καὶ φυ-
λακὴν· χλαῖναν μὲν μαλακὴν ἐνδυσαι ἤγουν
χλαμύδα, καὶ χιτῶνα μαλακὸν, ὑλοτόν τερ-
μοεντα, ἤγουν πεδήρη· χλαῖναν τὸ ἐκτὸς καὶ πα-
χύτερον, χιτῶν τὸ ἐνδότερον· ζωὸς ἢ, ὑφα-
σμα, τοῦτο γὰρ τὸ μηρύσασθ' ἐν ὀλίγῳ σήματι πολ-
λὴν κρόκαν ἀντὶ τοῦ κρόκην καὶ μεταπλασμόν·
ὅπου γὰρ ἂν εἴη ὑλοτόν μαλακὴ ἡ χλαῖνα, κρο-
κύδ⊙ ἀναδιδομένης, ἐ ζωχιτῶν ὄντων τῶν
σημάτων, ταύτην τεθεῖσθαι· ἵνα σὺ αἱ τρίχες
ἀξυσίασιν, ἤγουν ἀκίνητοι ὦσιν, ἤτοι κατα-
κόσμ⊙. Μὴ δ' ὀρθαὶ φείσασθαι ἀειρόμεναι καὶ
ζῶμα.] μὴ ἢ αἰρόμεναι ὀρθαὶ καὶ ζῶμα γέ-
νεσθ⊙ ὠφελεῖν. ὃ δέ φησι φείσασθαι, ὃ καὶ μόνον,
τὸ τὰς τρίχας ὀρθίας γίνεσθ' ἁπλῶς, καὶ Εὐριπί-
δης ὅμοιόν τι ποιεῖ ἐν τούτοις· μὴ τελεσφόρους
Εὐχὰς θεοὶ κραίνωσιν. ὀφείλων δὲ εἰπεῖν μὴ τε-
λεσφόρους ποιήσωσιν, ὃ ἢ φησὶ τελεσφόρους κρίνω-
σιν ἐν ᾠδαῖς λύρᾳ, ὡς πρόσκαιρον λύσιμον
ἐν ἄλγεσι, ἤγουν λυσιπόνημα. καὶ ἁπλῶς πολὺ

παρὰ

ἐφ' ἑαυτοῖς τὸ τοιοῦτον· ἐνταῦθα γὰρ μάλιστα ὁ λόγος λέγοιτο, καὶ ἡ φείδωνται λέγει, ὀρθαὶ χεῖρα τὸ σῶμα αἱρόμεναι, ἵν' ᾖ τὸ ὀρθαὶ αἱρόμεναι, ὥσπερ ἐφεξῆς τὸ φείδονται· φείδονται γὰρ ὅταν ὀρθαὶ χεῖρες ὀρθαὶ γίνωνται πυκτεύοντες τὸ δέρματος.

Ἀμφὶ δὲ ποσὶ δήσασθαι.] ὅμοιον τῷ, πυκτίδας μὲν πρῶτα δεῖ πτύσσειν ἔθηκεν. δεῖ δὲ ἐν τύποις τοῖς σφέθεν τῷ ῥήματι χωνεύσειν, ἵν' οἰκείως ἔχῃ πρὸς τὸν ἀσκόν. ὡς τὸ σφέτερον, καὶ πολλαχοῦ ἕτερα. ὡς γὰρ σφέτερον τόδε λέγει, οὕτως ἂν οἰκείως λέγοιτο καὶ σφετίζομαι ταῖς πτύαις τὰς πτυμίδας, καὶ σφοῖν τοῖς ποσὶ τὰ πέδιλα, ἤγουν σφετεθεὶς δησαίμην. τοῖς ποσὶ δὲ σφείδωσιν πέδιλα, ἤγουν ὑποδήματα ἁρμόδια, τουτέστι εὔμετρα ἀυτοῖς, ὑπὸ δέρματος βοὸς ἴδρις κατθέντος· ἤγουν κρατιστῶς καὶ ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτῆ ζωσθέντος, ἀλλ' οὐκ αὐτομάτως ὑποδεδεντότος, ὑπὸ νόσου δυλοτάτη ἢ γήρως, ἕ τὸ δέρμα ἀνόχυρον γίνεται· ἀλλ' ἐν τῇ ἰσχύϊ ζωσθέντος, ἵν' ἰσχυρὸν ᾖ τὸ δέρμα. πίλους ἐνδὺς τοῖς ὑποδημάτων πυκάσας αὐτοὺς τοὺς πόδας δυλοτάτῃ, ἤγουν ἀσφαλισάμενος. δέρματα δὲ φησὶ γόνων ἀείρας, ἵν' ἰσχυρότερα ᾖ δυλοτάτῃ, τοῖς πυκάσασι αὐτοὺς ἔτι ἁπαλοῖσιν οὖσιν, ζωννύοντα ἕτερον ἑτέρῳ, ῥαπτὰ ῥάπτῳ βοός· καὶ τοῦτο διὰ τὸ ἰσχυρὸν ὁπόταν ἔλθῃ τὸ κρύος τὸ θεῖον, ἤγουν τὸ ζωσθὲν τῇ τεταγμένῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ ἆρα γινόμενον· ἢ αὐτισυρφὸς, τὸ κρύος τὸ θεῖον, αὐτὶ τοῦ ἢ θερμοὺς ἁπαλοὺς· ἵνα σφεδάλλῃ δηλαδὴ τὸν ὦμον ἀμῷ, αὐτὶ τοῦ ἐνδύσῃ ὑστεραλαλοῖ, αὐτὶ τοῦ ἀλεαφόρῳ, καὶ σκεπαστῆρι, ἤγουν καταφυγῇ. κεφαλῇφι δ' ὑφῆφιν.] αὐτὶ τοῦ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πῖλον ἔχε ἀσκητόν, ἤγουν τέχνῃ κατεσκευασμένον· ἔστι δὲ ὕτος ὁ ἐξ ἐρίων. ἢ ἄλλως ἄλλων δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὡς ἂν τοῖς ποσὶν εἶπον, ὡς ἂν οἰκείων δυλοτάτῃ μὴ ἀσκητῶν, οὕτω ἀσκητοῖ λέγει. ἀλλαὶ καὶ τοῦτον ἀσκητὸν λέγει. καὶ ἂν σημαίνῃς τὸ ἀσκητὸν δόξαις χωνευτικὴν κεχρῆσθαι γὰρ ἀσκητοῖ, ἵνα τὰ ὦτα μὴ καταδρέχῃ, αὐτὶ τοῦ τῷ πίλῳ κεφαλῇ πᾶσαν. ὑπὸ δὲ μέρος γὰρ τὸ ὅλον νοεῖν δίδωσιν. θέλει δὲ ἴσως διὰ τοῦτο δηλοῦν, μέγαν δεῖ εἶ τὸν πῖλον, καὶ κεκλύφθαι πᾶσαν τῇ κεφαλῇ, ὡς μηδὲ τὰ ἐν τῷ ἐσχάτῳ μέρει αὐτῆς κείμενα ὦτα ἄμοιρα τῆς σκέπης εἶν, καὶ διὰ τοῦτο βρέχεσθαι.

Ψυχὴ γάρ τ' ἠὼς πέλει.] τὸ τότε χωνευτικὸν, ἤγουν, Ψυχρὰ γὰρ τότε γίνεται ἡ ἡμέρα, βορέω πνέοντος, ἀντὶ τοῦ καταπνέοντος. ἀπὸ γὰρ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν ὁ βορέας πνεῖ.

Πᾶς δ' ὀπὶ γαίαν.] ὁ οὖν ἦν, ὃς ἀπὸ τοῦ ἀέρος τοῦ κατ' ἐμέ, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἀέρος, μέχρι τῆς γῆς δαίνει, τότε δὲ ταύτῃ τῇ ἐαυτοῦ τάσιν ὅλῃ τοῖς ἔργοις τῶν μακάρων, ἤγουν τῶν γεωργῶν τῶν ἀπ' οἰκείων κόπων δυπόρων, καὶ διὰ τοῦτο ζηλωτῶν καὶ δαιμόνων. ἠῷος δὲ ἀντὶ ῥηματικῶς ἀντὶ τοῦ κατ' ἠῶ ὄρθρον. πυροφόρος, ἀντὶ τοῦ θρεπτικὸς καὶ ζωογόνος τῶν καρπῶν. ἀπὸ γὰρ τοῦ σίτου πάντας τοὺς καρποὺς νοεῖ. ἑῶον δὲ λέγει καρποφόρον, διὰ τὸ τοῦ ὄρθρου δρόσον, ἥτις πέφυκε τὰ λήια. ἔστις ἀπὸ ποταμῶν ἀεικέων ἀνιμησάμενος τὰς ἀτμίδας, δηλονότι, ἃς τὸ θερμὸν ἀνεδίδωσιν, ἀπὸ τούτων, καὶ τῶν φρεάτων, καὶ τῶν λιμνῶν, εἴτουν τῆς ἐγκλειομένης δι' ὑγρότητα, ὑπὸ τῆς γῆς ὠθεῖς, ἤγουν μεταφερθεὶς ἀνέμοις ἐπιφοραῖς, ἄλλοτε μὲν ὑετὸν κατακλύσμασι ἐπὶ ἀέρος, πυκνωθεισῶν καὶ ψυχθεισῶν τῶν ἀτμίδων δηλονότι τῇ ἀφροιθεισῶν ὀρθείων, ληγούσης τῆς ἡμέρας. ἄλλοτ' ἄπνοι.] ἀντὶ τοῦ ἀνέμοις κινεῖ. εἶτα τῷ βορᾷ τῷ ὀλιγοχρόνειαν ἔλλην ὀνομάζομεν, ἐπάγει. τῷ θερμῷ βορέᾳ χωνευτῶς τὰ νέφη τανύοντος, ὡς αὐτῷ ὑπηρετοῦντος τότε καὶ χωνευτῶς πνέοντος.

τὸν φθάμενος.] ἤγουν τοῦτον τὸν λιγαιοῦντα δηλονότι. ἀπ' τοῦτο γὰρ ἀρξάμενος καὶ πολλὰ διὰ μέσου θείς, πάλιν ἐπαναλαμβάνει καὶ ἀποδίδωσι πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον, καὶ φησὶ τοῦτον τὸν μῆνα τρεφθάσας, τελέσας τὸ ἔργον, ἤγουν τῷ ἀροτριᾶσαι· νέαξ, τουτέστι νέῳ, πορδῦ· οἴκοιδε, ἤγουν εἰς τὸν οἶκον σου, ὀλιγρήματικῶς. ἰσθὸν δὲ ὅτι ταῦτα τὰ εἰς δε, οἱ μὲν ἀπὸ αἰτιατικῆς τῆς ἰωνικῶν γάρ, οὐδὲ μέρους τοῖς πτωτοῖς οἱανεὶ ἐν χρήσει· οἷ οἴκοιδε, πεδίοιδε, ἄλλοδε. οἱ δὲ ἀπὸ αἰτιατικῆς τῆς παθητικῶν, οἱ τὸ ὄρομα παρὰ τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει, καὶ ταῦτα πάντα ἐν χρήσει. οἷ Ἀθλιώδες, Μυκιώδες, δυσχερώδες. ἐφ' οἷς καὶ τὸ σ' καὶ δ' εἰς ζ' κυριάκωμα λαμβάνουσιν ποιεῖ τῷ ἀπολυθίαν, οἱ τὸ ὄρομα εἴρηται, ἔστιν ἐν χρήσει, διὰ τοῦτο ἔραζε. ἐπεὶ γὰρ τὸ ἔρα ὑπῆν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς κοινοῖς, ἐδέξατο τὸ ἔραζε ἔστιν ἐν χρήσει. Μή ποτέ σ' ὑραιόδην.] ἵνα μή σε ἀπ' ὑραιοῦ νέφους κατοψόμενος πελιὸν ὑφηλὸν, μυδαλέον ὄν, ἤγουν δίυγρον ποιήσῃ τὸ σῶμα σου καταδόσῃ δὲ, τουτέστι καθύγρωμα ποιήσῃ τὰ ἱμάτια.

Α'λλ' ὑποδηλάδας.] ἀντὶ τοῦ ἐξυβριδας, τουτέστιν ἔκφυγε. ὁ Γ'αριστάρχειος δὲ καλεπώτατος δὲ τὸ μὴ χειμάρειος. χαλεπὸς τοῖς πολλοῖς, ἀντὶ τοῦ τοῖς βοσκήμασιν ἁπλῶς· χαλεπὸς ἢ τοῖς ἀνθρώποις. τότε τὸ ἥμισυ τῆς ἁρμαλιᾶς, ἤγουν τῆς ζοφῆς τῆς εἰωθυίας δηλονότι, εἰη ἀντὶ τοῦ ἔξω τοῖς βουσίν. ἐπεὶ ἀναπαύονται. ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ ἢ πλέον ἔστω τῆς ζωμίδος ζοφῆς. ἴσως ὅτι πλέον καθικνεῖται τὸ κρύος τῶν σωμάτων ἢ ἀνθρωπείων, ὑφ' ἃ ἡ θερμότης εἶσω καθειργνυμένη διὰ τὴν ἔξωθεν σύκνωσιν, πλείονα δαπανᾷ. εἰ δὲ καὶ τοὺς βοῦς κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἡ τοῦ χειμῶνος σύκνωσις πλέον ἑαυτῶν ποιεῖν δαπανᾷ κατ' ἀναλογίαν καθόσον αὐτῶν καθικνεῖται, ἀλλ' ὅπως ὁ χειμὼν μὴ τοῦ πάνυ ὀλίγον ἐργάζεσθαι πλείω τὴν δαπάνην ποιήσει, ἢ καιρὸς ἕτερος μὴ μόχθων τοσούτων. ἀλλ' ἐὰν μὴ ὕσῃ, οὐδ' ὀλίγῳ ἐλάττονα. αἱ μακραὶ γὰρ διφθόρους, ἤγουν αἱ ἐπιτεταμέναι νύκτες, εἰσὶν ἐπίφοβοι, ἤγουν βουλοὶ τοῖς βουσὶ δηλονότι διὰλυε αὐτὰς ἀναπαύσου. δαῶμεν.] κατὰ ζωηφορικὸν Α'πόλλωνα ὕστερον γίνεται ἀπὸ τοῦ τὸ ἥμισυ ὡς δάστερον ἀπὸ τοῦ ἕτερον, καὶ δοιμάτιον ἀπὸ τοῦ τὸ ἱμάτιον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μῆνα δὲ λιμναιῶνα.] Πλούταρχος δὲ διὰ ἀφίσιν μῆνα λιμναιῶνα Βοιωτοὺς καλεῖν. ὑπονοεῖται διὰ τὸ τὸν Βάκχιον αὐτὸν ἄγειν, ὃς ὅταν ἥλιος τὸν αἰγόκερων διέρχηται, καὶ τὸν βυθοῦρον τῷ βυθῷ ζωφόρητον, διὰ τὸ, πλείστους ἐν αὐτῷ διαφθείρεσθαι βοῦς. ἢ † Ε'ρμαῖον, ὅς ὅτι μὴ τὸν βύθορον· καὶ εἰς ταυτὸν ἐρχόμενον τῷ γαμηλιῶνι, καθὸ τὰ λιμναῖα παρ' Α'θηναίοις. Γ'ανυσὶ δὲ τοῦτον οὐδ' ἄλλως, ἀλλὰ λιμναιῶνα καλοῦσι. τοῦτον οὖν ὡς ψυχρὸν κρύους φυλάττεσθαι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μησὶ τοὺς ἐξατίνους χειμέναι πηγάδας, αἱ δὴ γίνονται πήξεις ὑδάτων τῷ βορείῳ πνεύματος, ἃς ῥᾴδιον ὑπονοεῖσθαι διὰ τὴν ψυχρότητα τῆς πήξεως. ἄλλως. Μῆνα δὲ λιμναιῶνα.] ὄνομα μηνὸς παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς. ἀναιρετικὸς δὲ ἐστὶν ὅτι πρὸς βοῶν, εἰς ὃν ἐξέδρομον τοὺς βοῦς. λιμναιὼν δὲ εἴρηται, διὰ τὸ τοὺς οἴνους ἐν αὐτῷ εἰσκομίζεσθαι· ἔστι δὲ ὁ μὴν ἀρχὴ χειμερίου ὥρας. οἱ δὲ λιμναιῶνα φάσκουσιν αὐτὸν καλεῖσθαι, διὰ τὰ λίμνας, ὅ ἐστιν ἕλη, καὶ πεδοβάτους καὶ αἰγιδόβους καλεῖν. ἢ ἑορτὴν Διονύσῳ ἐπίνειον ἑορτὴν τῷ μηνὶ τούτῳ λίμνας ἀμφοτέρας σπάλιν. πεφυτεύμενον αὐτὸν τῷ χειμῶνι ἐργάζεσθαι, δηλαδὴ τὸν πρῶτον μῆνα. βύθορα δέ φησιν ἁλιεῖς, ἅπερ τὰ αὐτὰ τοῖς ὑποδρεπέσι τοὺς βόας, ὅπερ ζωικοδεχικῶς τελευτὴν σημαίνει. ἀπὸ δὲ τοῦ ἰχυρωτέρους ζῶον καὶ τὰ ἄλλα δηλώσει. αἱ δὲ παγάδες χαλεπαί εἰσι πνέοντος τοῦ βορέου ἢ τὰς παρεμφερεῖς πέντε ἡμέρας, ἢ τὰς πάχας αὐτῆς τῆς χιόνος.

Ο'στις δὲ διὰ Θρήκης.] ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς, τὸν χειμῶνα εἰσαγωγεῖ τὸν βόρειον. διὰ Θρήκης μὲν οὖν αὐτὸν πνεῖν ἄμεινον εἰρῆσθαι, ἢ καὶ παρ' Ο'μήρῳ ἐκ Θρήκης. ἄνωθεν γὰρ φέρεται ἀπὸ τῆς ἄρκτου Θρᾴκης βορειοτέρων, διὰ τῆς εἰς ἡμᾶς περιοικουμένης χαλεπῶς τὰ μὲν πελάγη, διὰ τὸν πόντον οἰκεῖσθαι, τὴν δὲ γῆν μεμυκέναι λέγουσι διὰ τὰς ἐμπάσεις τῶν πνευμάτων. τὴν δὲ ὕλην ζωπυρεῖσθαι μὴ τῆς γῆς, εἰ τύχοι, δένδρων ἔσαν πολλῶν, καὶ τὰ δένδρα τὰ στερεώτατα, δρῦς καὶ ἐλάτας περρίζους πίπτειν εἰς γῆν, τὰς δὲ πίτυς φείσεσθαι, καὶ τὸ μεταμέλειον ὑπ' αὐτῶν πεφυτευμένων φυσικῶς, τὸ συκάλλειν ὅτι τὰ μήδη τῶν ὑδάτων. καὶ ταῦτα δὴ δηλοῦν λαχεῖν καὶ δασὺ τὸ δέρμα ἔχοντων, σκεπόμενον ὑπὸ δὴ τριχῶν. διόπερ οὐκ ἔδει καθικνεῖσθαι τὸν κρυμὸν αὐτῶν, εἰς ἡμᾶς δὴ ἀπερίσχοντα. καθικνεῖται δὲ ὅμως, ὥστε καὶ τὰ βοῶν τὰ δέρματα παχέα ὄντα μὴ ἀντέχειν. καὶ τὰς αἶγας κάμνειν μόνας τὰς οἷς διὰ τὴν τῶν μαλλῶν ζωπύρωσιν, αὐτὰρ καὶ τούτων αὐτὰς ἔχομένας. καὶ τέλος πεφυτεύσθαι, ὅπερ ζωκαλὸν, αὐτὶ τοῦ δίπλινθον ζωχῦ κεκαμμένον καὶ κακοφόρτα, γέροντα τίθησιν ὁ πεζὸς πάγος, ἐπιζόμενον ζωπύρῳ καταλαβεῖν, καὶ ἀλέας αὖ τυχεῖν. μέμικε δὲ γῆ καὶ ὕλη.] ἤτοι συμμέμικται, καὶ οἱονεὶ συμπέπηγε διὰ τὴν πυκνότητα τῶν χιόνων. ἐν ἔαρι γὰρ πᾶσα γῆ ἀοίκητος, διὸ καὶ τὰ ἀδηκῆ καὶ τὰς καρπὰς ἀναδίδωσιν. ἐν χειμῶνι διὰ τὸ ψύχος, ἄγονος ὅτι καὶ μεμυκυῖα ἡ γῆ. ἡ μέμικεν, αὐτὶ τοῦ μικᾶται καὶ βοᾷ. ὑετὸς δ' ὑπὸ μάζης ἔδεσμα.] ὑπὸ τοῦ ζωδαιδαλωθέντος εἴωθε γὰρ τὰ ζῶντα διὰ τὸ ψύχος, τοὺς ὑετοὺς μεταξὺ δὴ μερῶν ἀποθλίβοντα, ἐγγὺς δὴ αἰδοίων πιεῖν· ὡς καὶ παρὰ Κωμικάχῳ, Ε'ζεσθ' ὑετὸν θερμότατον ῥιζῶσα Ποσειδῶν. μάζα δὲ ὡς μάδια. αἱ δ' ὗραι, ὡς ναρώδεις καὶ ὀσώδεις δύσεργοί εἰσιν. Α'ριστοτέλης φησὶ

φησὶ μὴ μόνον τὰς αἶγας δυσείγεις εἶ), ἀλλὰ καὶ τὰ σφέτερα. ξηραλδ.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ξηρᾶς, ὅπερ κατωτέρω, ἢ ὀξέως ἐπὶ τοῦ δρόμου. αὐχμηρὰς δὲ καὶ ὁ χέρων ὑποτίθεται ψυχρὰς σχεδὸν ὅτι τὸν θερμὸν οἶκον· ἢ κυρτὸν καὶ ὀπιπαμπῆ. Καὶ διὰ παρθενικῆς] μόνην ἐξαιρεῖ τὴν λύκην τὴν ὑπὸ τοῦ κρύους δαμαζομένην τὴν παρθένον. ἵν' καὶ ἀπαλόχρων διὰ τὸ οἰκουρεῖν ἔσαν ἄπληκτον τῆς ἐξ αὐτῆς θείκης μὴ τὰ λοιχεὰ καὶ τὰς ἀλιφοᾶς, εἰσὶ μυχῶν τὸ οἰκεῖν παρθενομένην, καὶ διὰ τοῦτο μένουσαν ἀνεέρασον τοῦ κρύους. καὶ γὰρ ἐκείνων, ἐκάστοτε βοηθεῖ καὶ ἡ οἰκεία. ὅτ' αὐόστου ὃν σάνδα.] τὸν μὲν αὐόστον δεῖ νοεῖν τὸν πολύποδα, διότι καὶ αὐτὸς ἔν τῇ μαλακείων ὄζει. τὰ δὲ μαλάκεια, γλίσχρα τῆς ἀλόγων ζώων ἐστί· παπάφων ὄντων ἐντέμων, μυξακοφάκων, ὀστρακοδέρμων, μαλακίων. τὸ δὲ τένδει σημαίνει τὸ ἐνδίδει, καὶ ξυλίνῳ τῷ ἀντισοίχῳ ὕπνῳ ἐμβῆναι, ἐπεὶ τένθης λέγεται ὁ ὀξυπείνης καὶ φερτένθης. λέγεται γὰρ καὶ ὁ πολύπους ἐν τοῖς χηλῶσιν ἐκμυζᾶν τὸν πόδα ζωοσαλμίνην ἐν τῇ μυχοῖς τοῖς ἑαυτοῦ. τὸ δὲ ἄπυρον ἴσον τῷ πολύποδι τὸν οἶκον, νοεῖν ὡς ψυχρόν. καὶ ἐν ὕδατι αὐτὸν τόπῳ ζῶν λαγαλέοις, τουτέστι κακοῖς, παρὰ τὸ λυγρὸν τὸ λαγαλέον ῥηθέντος, ὥσπερ καὶ τὸ λυγρὸν αὐτὸ ποιεῖται λίαν ὑγρὸν ὄν. εἰ δὲ τὰ ὕδατα λαγαλέα καὶ ὁ ἄπυρος, ἐξ ἀμφοτέρων δεικνυσι κατακλυσμὸν ἔχον ὑγρὰν καὶ ψυχράν· ὕδατι γὰρ τὰς εὐθυίας λέγουσι διαίτας ἑκάστῳ καὶ δὴ καὶ τὰ αἰτίαν ἐνάγαμι, δι' ἣν τὸν ἑαυτοῦ πόδα ἐδίει καθήμενος ἐν τῷ φωλεῷ. ἐ γὰρ αὐτῷ ὁ ἥλιος ἐκλάμπων δείκνυσι τὸν τόπον τῆς νομῆς, διὰ τὴν δυσκαιρείαν τοῦ χειμῶνος· καταδύει οὖν τὰς ἰδίας πλεκτάνας. διὸ καὶ δείσιον] οἱ παλαιοὶ πολύποδες ἔχοντες κολοβὰς τοὺς πόδας. Κλείταρχος δὲ ἐν Γλώσσαις, τὸν πολύποδα ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀνόστον φησὶ καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δέ φησι φόδος εἶ) τὸ καὶ τοὺς πολύποδας· αὐτοὺς γὰρ ἑαυτοὺς μὴ κατεδίειν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς παγέρως κατεδίεσθαι. ἔδει οὖν εἰπεῖν τένδει, δεκατοῦ θ'. οἱ γὰρ Ἀττικοὶ τένθλον καλοῦσι τὸν γαστέμαργον. κατ' ἐνδυμαγλίαν οὖν εἴρηται τὸ θ' εἰς δ'.

Ἀλλ' ὅτι καυσέων ἀνδρῶν.] ἔοικεν ἔννοιαν ἔχειν τῆς διαφόρων οἰκήσεων ἐπὶ γῆς· τὴν μὲν, ὡς βορείων, τὴν δ', ὡς νοτίων. καὶ ζωοσθ ὅτι χειμῶνος ἡμῖν ὄντος, τοῖς τὰ βόρεια μέρος οἰκοῦσιν, ὑ καυλύει θέρος ἄλλοις εἶ), ὧν ὅζιν ἐγγὺς ὁ ἥλιος, τὰ νώτα τῆ ζωδιακῆ σφεπολῶν. τοῦτο δ' ἐν δηλοῖ λέγων, ὅτι χειμείας παρ' ἡμῖν ἔσης κατασάσεως, ὁ ἥλιος πολὺς μὲν παρ' ἄλλοις, ὡς σκάλοπα καυσέων ὡς μέλανας, ὑπὸ τὴν Λιοδιόπων, μεσαμβεινωτέρων ἡμῶν ὄντων, πάντας ὕπως σκάλοσιν. ὥσπερ καὶ τοὺς βορείους πάντας διὰ τὴν Ἑλλήσπων ἐσήμανε. βεβαίου δὲ παγγελλήσεσι φαείνει.] παρ' ἡμῖν, φησὶ πολὺ χερόνου τὰ ὑπὸ γῆν τρώματα δίδων. ὀλάχιστον δὲ τὰ ὑπὲρ γῆν. ὁ δὲ ἴσος χερόνος ἐκείνης μὲν ἡμέρας ποιεῖ· νύκτα δ' ἡμῖν μεγίστην ἑκατέραν. Καὶ τότε δὴ κερσοὶ καὶ πίλνοι ὑλακοῦται.] οἱ μὲν ὑλακοῦσι, οἱ κερασφόροι καὶ ἀκέρατοι, δῆλον ὡς οἱ θῆρες εἰσὶν. ὅτι δὲ λέγει φθύειν τὸ τὰ ἄκρας τὰ διαβάτους τὰ ὄρεων, ἕως αὖ καλαλάζωσι θάμνοις ἢ πάλαις, μιλιόσαρκος, διεσταλμένοι καὶ συγκαθέντες ὑπὸ τῶν κρύους, ἢ τὰ χείλη κυρτοῦντες, ὑπὸ τῆς ψυχρότητος. Ἰσοκεράτης δὲ χαίρει μαλακιώντες. πίνουσι δὲ χεῖρον, κέρατα μὴ ἔχοντες. τὸ γὰρ πῦ στερητικόν ὄζει. ὑλακοῦσι δὲ, οἱ ἐν ὕλαις κειταζόμενοι. Οἱ δὲ κλέπα μαιόμενοι.] ἕως τοῦ, ἀλλάμενοι νίφα λαχνῷ, τρισὶν ὑποκοπαῖς ὀνομάτων ἐχρήσατο· τὸ μὲν κλέπασμα, κλέπτας καλῶν, τῷ δὲ νιφάδα, νίφα· τὸ δὲ γλαφυρὸν, γλάφυ, δι' ὧν δηλοῖ τὰς θῆρας κατακλαμβάνειν κλέπασμα ζητοῦντας, ἢ τὰς καθημώνας τὰς θαμνώδεις, ἢ τὸ ἀνεῖσθαι τὸ γλαφυρὸν καὶ πέτεινον, τῷ νιφάδα φθύοντας. ἐοικότας γέροντι τρίποδι. τρίπους γὰρ, ὁ βακτηρίᾳ χρώμενος. ὅτος κάκαμπται μὲν τὰ νῶτα. κυμπάζῃ δὲ εἰς γῆν. Καὶ τότε ἔσταθμα.] πῶς δεῖ τὸν χωρικὸν σέλλεσθαι κρύος ὄντος, διὰ τούτων ὑφηγεῖται. χλαμύδια σφεδανὰ λεπτὰ δυναμένην τοιαύτη δὲ ἡ μαλακή. καὶ χιτῶνα τοιοῦτον καθέμενον, εἶθ' ὅπως ἔσαι μάλακα διδάσκων φησί. σκιῶσαι τὸν μὲν σῖμον τούτων εἶ) μὴ πολλῷ, τῷ δὲ κρόκῃ πολλῇ. μαλακὴν μὲ οὖν χλαῖναν, ἢ τῷ Μιλησίαν λέγειν αὐτὸν ἢ τῷ Ἀττικῷ. ἢ ὅλως τῷ δρυπτομένοις εἰκείαν, οἵαν νῦν αἱ βαυδαίμονες φορεῦσιν, ἀλλὰ τῷ ἐκ τῆς ἐείων [ἔχνους] διδάσκει δὲ καὶ πῶς ἂν γένοιτο τοιαύτη διὰ τῆς πολλῆς κρόκης. οἱ μὲ γὰρ σῖμοι ἅτε στερεώτεροι ὄντες, ἐὰν ἅπαξ συνεχεῖς, δερματώδεις τὸ ὕφασμα

πεπῶν. ἡ δ' κρόκη πλεῖον ἐκπεταμιγνυμένη διὰ τὸ εἶ) χαυνοτέρας τὰς σάρκας ἀναδίδωσι κρο-κύδια. δι' ἧς πολλῆς ἔσης ἡ τὸ σῶμα ἀπεπτυ-σμένης, ἀλεαίνει δ' ὁ φορῶν. μυρσίναις.] ἀπο-πατούσαις ὑφάνας. μάρυμα δ' κυείνης τὸ ξαι-νόμενον ἔριον· ναῦν δ' ποιήσαις εἶπεν. Τλιῶ ἀρειάναις.] τοῦτο συμβαίνει τοῖς ἐρίοις. πα-ζομένων γὰρ ἧς τριχῶν καὶ τὰς ῥίζας ὑπὸ τῆς ψυχρότητος ἡ πυκνώσεως τῆς ἀεὶ αὐτὰς γι-νομένης, αἴρου δ' ὀρθαί. ἡ τοῦτο δῆλον τὸ τῆς φοί-νικος πάθος, ἡ διὰ πυκνώσεων ζύσασις τ' τριχῶν.

Ἀμφὶ δ' προσί.] ἐκ βοείων δερμάτων εἶ) κελεύει τὰ ὑποδήματα, ἡ τύπον ἧς ἰχνέων τοιαῦτα δ' εἶ) τὰ τῶν ζωοφόρων βοῶν, ἀλλ' ἃ τὰ τῶν αὐτομάτως ὑποθανόντων. οἰκείους. ὑπο-δήσκει μὲν γὰρ ἡ νοσήσαντες, ἡ γηράσαντες, ὥστε ἀδυνατότες. ἧς δ' ζωοφόρων ἃ ἐν τοῖς δέρμασιν ἐνέσα δυώμενα μένει. δεῖν οὖν ἐκ τού-των εἶ) τὰ ὑποδήματα· δεῖν δ' ἡ τίλους ἔνδο-θεν χρῆσθαι συμφύσαι τοῖς ποσὶ δυναμένους, ἡ μίζονας ἀλεαίνειν· τὰ γὰρ ἄκρα μύζον δεῖ-ται βοηθείας, ὡς πορρώτερον ὄντα τῆ μέσα, ἐν ᾧ τὸ ἔμφυτον θερμόν. Πρωτογόνων δ' ἰείφων.] βύλεται ἡ δέρματα ζώσειν ἑαυτὸν τὸν χαρακτῆρα. ὄψεφον δ' εἶ) τοῦτο ἐκ πολλῶν δερμάτων ἰείφειν. ἐκ πρωτογόνων δ' ἰείφων, οἰόμενος ἰσχυρότερα εἶ) τὰ τούτων δέρματα, ὡς ὑπ' ἧς πεπόντων ἀυτὰς ἀκμαζόντων· ὥσπερ ἡ τὰ ποδέα τὰ βόεια, οἷς χειμῶνι τὰ δέρματα συῤῥάπτει-ν διὰ τὸν ἰχμὼ ἐκείνας. τὸ δ' ἐν τοιοῦτον δέρ-μα ἀσκέλυμα εἶ) ἧς τούτου, ἵνα τὸν ἀληθέ-στερον ταύτῃ φορῶν ὁ ἐργάτης ἀμείνω τὰς ἀπ' αὐτῆ ὑστῆ ἀσχολίας, ἀλλὰν ἔχει ἡ τὸν ἐπ' ἐκείνῃ ψύξιν διαφεύγειν. κεφαλῆφι δ' ὑπερ-θεν.] δεῖ ἡ πῖλον ἔχειν ὅλη τῆς κεφαλῆς ἀσκη-τόν· ἔστι δ' αὐτ- ὁ ἐξ ἐείων γεγονώς, ἵνα μὴ ὑετὸς καταῤῥέχῃ τὸν κεφαλὸν, ὃν διὰ ἧς ὄντων ἐδήλωσιν ἐπ' ἐσχάτης ἀμφὶς κειμένων. ἡ τέλ- πάντων ἐπήγαγεν, ὅτι ψυχραὶ πάντων αἱ ἀπ' αἰ καταστάσεις ἧς ἡμερῶν, βορέω πνοιαντ-· τοῦτο δ' ἔστιν ἄνωθεν πνέοντ-· πᾶν γὰρ ὑπὸ ὑψηλοτέρων ὁ βορέας, ὁ δηλοῖ τὸ πνεῖν. διὸ χρὴ ταῦτα πάντα κατισοδᾶσθαι τὰ ἀσκελύμα-τα, τὸν χλαῖναν, τὸν χιτῶνα, τὰ ὑποδήμα-τα, τὸν ἐντὸς τούτων πῖλον, τὸν δὲ τῆς κεφαλῆς ἄλλον πῖλον· οἷς ἁπλωθεὶς ὁ ἐργάτης, ἀμείνω τὸν χρόνον. Η' φορ- δ' ἐπὶ γαίαν.] ταῦτα λέγει φυσικῶς ἀεὶ ἧς εἰς τὸν ἄνω φερομένων ἀπὸ τῶν ὑγρῶν τῶν ἐπὶ γῆς, ἀφ' ποταμοῦ ἡ λιμνῶν, ἀναθυμιάσεων· ἀφ' ὧν ποτὲ μὲ νέφη ζωίσεως δ' μόνον, ποτὲ δ' ὑετοὶ φέ-ρου δ', πυκνωθέντων τῆς λιγύσης ἡμέρας τῶν ἀθροισθέντων ἐν ὄρθρῳ. ὁ μὲν οὖν ἀὴρ πυροφό-ρ- λέγει τοῦ πνέοντας τὰς καθαρὰς διὰ τ' αἰθέ-ρων ἡ τῶν ὑδάτων ὧν καταπέμπ. μαλακό-γων ἐπὶ ἔργοις.] τοῖς τῶν διδαμένους ζώντων. τὸν δ' μεταξὺ θέσιν ἀυτλεῖ γῆς ἡ ὑράνου τάσιν ἀπάλεσεν, ὡς ἡ ὕψ- χωρεούσης, ἡ εἰς τὰ κοῖλα καταδυομένη τῆς γῆς. τύπον δέ φησιν ἀπὸ τῶν ποταμῶν ἀφυσάμενον τὰς ἀτμίδας ἀέρος ὑπὸ τὸν γλῶ, ἀναγόντα τὰς ἀτμίδας. διὰ γὰρ τὸν ψύξιν, τὸ θερμὸν εἴσω τῆς γῆς εἰργόμενον ἀναστέμπει τὰς ἀτμίδας, ἡ ἐκ τῶν ποταμῶν τῶν ἐν αὐτῇ ἡ ἐκ τῶν φρεάτων. ἡ ἔστιν ἰδίως τὸ ἐναργῶς ἀποτελέμενον ὑπὸ τῶν ἀλλων ἡ φρεατίαν ἀνάδοσιν ἕως τοιαύτην ἀτμίδ-. ὁ οὖν ἀὴρ δεχόμεν- ταύτας ὑψοῖ διὰ τῆς τῶν ἀτμῶν συροφῆς. ἡ ὅταν τοῦτο γένη, ποτὲ μὲ ὡς ἐκ ἰατέρας ὕει ψυχθείσης τῆς ἀτμίδ-. ποτὲ δ' εἰς πνεμάτων μεταβάλλει συσδύσεις. δεῖν οὖν ταῦτ' εἰδότα τὸν χωμικὸν τὰ ἔργα πρέπειν πληροῦν περὶ τῆς ἰατέρας ἡ οἰκαδε ἀναχωρεῖν, μήποτε ἀσυμπλήρωτον ὄντων τ' ἔρ-γων, νὺξ ἐπέλθῃ τοιαύτη, ἡ ποσὶν τὸ σῶμα ῥυσαλέον, δίυγρον ἐκ τ' ὑστῆ μηνός. ἄλλως. φρεῖος δ' ἀὴρ εἰς γλῶ ἀπλῆ ἐξ ἐρατῆ στο-φόρος, ὅστις ἀνιμήσας ἀπὸ ποταμῶν ἡ ὑψωθείς, εἰς νεφέας διαλέλυ. Ἀὴρ πυροφόρ-.] ἡ δρόσος ἡ τὸν σῖτον φέρουσα, ἡ ἀὴρ δροσώδης πρέ-φων τὰ λήια, ἡ ὁ φέρων τὸν σῖτον, ἡ ὁ πυρετὸν ἡ πάματον φέρων, ἡ ὁ φέρων τὸν ἥλιον. Σέλδ-κ- δ' χαίρει, Ἀὴρ ὀμβροφόρ-. ἴσως δ' πέν-δων γεωργῶν. μάκαρας δ' πάντας ἐκάλεσε πλου-σίους. Ἀλλ' ὑποδηδάσθ· μὲν γὰρ χαλεπώ-τατ- ἐστ-.] κτ' Ῥωμαίους Γαυτιάσεως, ἐν ᾧ φησι τὸ κρύ- γίνη δ', μάλιστα τὸν λιμναῖον λέγων· ἡ ὑποδήσασθαι ὅτι ἡ μόνον ὑπὸ ῥώπους χόμητος, ἀλλὰ ἡ ὑποδέσεως. ἡ τὰ στα ζώνῃ ἐχυσῶν ἱματίῳ, ὡς εἶπεν εἰ μὴ ἄρα ἡ ἁπλῶς τὰ βοσκήματα νῦν ὑπόδετα καλοῖν. Τῆμ- δώμασι βυσίν.] διὰ τὸν χειμέριον μῆνα, ᾧ πλείονα χρόνον διδόναι· τοῖς μὲν βουσὶ, τὸ ἥμισυ τῆς

τῆς εὐωδίας ἀναπνεύσῃ. πῶς ἡ ἀνθρώπους πλέον ἢ τὸ ἅμυδις. οἱ μὲν ἄρχε τὸ ἅμυδις καὶ τὸ πλέον δεῖ ζωπαπῆφ. ἐπ' ἀμφοτέροις, πλέον ἢ τὸ ἅμυδις δίδωσί τις τῇ ἔδυσις· πέπτει γὰρ χειμῶν ὄντος ἡ ζωὴ μᾶλλον ἐν μάκει τῆς γυκτός. ὅτε γὰρ δερμάτης εἴσω καθειργνυμένη διὰ τὴν ἔξωθεν πύκνωσιν, πλείονα διαπεπᾶ· καὶ μᾶκος αἱ νύκτες ἔχουσι πλείονα πέπτων ζωῇ, ἢν αἱμαλιαὶ ὦσιν, ὡς συμφιλῆ τοῖς βεφομένοις καὶ δ' ἁμυδις. δῶμου βουσίν.] τότε μὲν ἐργαζομένοις τοῖς βασί, τὸ ἅμυδις τῆς ταχῆς δός. αὖδει γὰρ καὶ φλέον, αἱμαλιῶς τῆς ζωῆς, ἀπὸ τῆ ἀρμοῦ ἐπ τῆ ψοχῆ, ἢ ἀπὸ τῆ αἴρειν τὰ ζώματα. μακρὰι γὰρ διῃρέθεν διφόναι εἰσὶ.] μακραὶ γὰρ ὕσαι αἱ νύπες βουθῶσι τοῖς βυοὶ, ἐπιδὴ πολλὰ ἀναπαύον γὰρ ὀλίγα κάμνουσι. διφόνας γὰρ καὶ ἀδηφαγοῦσι τ' ὕπνα λαμβάνουσι. Τοῦτο φυλακτέμνει.] τοῦτον καὶ τὰς ἐξῆς λύε ἀναχάφει Πλούταρχος, λυλῶσι γὰρ χειῶσι δόλῳ τῇ ἔπνος βλέπειν εἰς τοὺς νύκτας καὶ τοὺς ἡμέρας, καὶ σοὶς ταύτας ἰσαιῶ τὰ ἔργα, ἕως ἂν μὲν τὸν σπόρον ἢ ὕδωρ ἀφίκῃ τῆς ἡδ' καρπῶν συλλογῆς· τούτων γὰρ διαχωφέντων, λύλυδε τὰ ἐξῆς ἤ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μῆνα γὰρ λιωσεῶνα.] κν. Χοιάκ, ἤγουν τὸν Γαυμέλιον, ὃς Δίωσιών παρ' Ἕλλησι καλεῖται, ἢ ὅτι ἡ ἡδ' οἶνων συγκομιδὴ κατ' αὐτὸν ἐγίνετο, ἢ ὅτι τῷ Τ Λιῶνι αἰτίῳ Διονύσῳ ἑορτὴ τις λεγομένη ἀμβροσία ἐτέλουτο, ἣ παρὰ Ῥωμαίοις Βρουμάλια καλεῖται· βρῦμος γὰρ παρ' αὐτοῖς ὁ Διόνυσος. τότον γὰρ τὸν μῆνα καλοῦσι σεφθάσιν, καὶ σεολαβῶν, καὶ σοὶ ἀπὸ ἀπαρτίσιν τὰ τῆ σπόρα, καὶ ἐκφυγεῖν τὸν τότε παγετὸν, ὃς ἐπὶ τῆ βορᾶ πνέσιν τος γίνεται. τὰ γὰρ ἔπη ἐν τῇ Ὀρφέως μυτέλ ἤδε. φησὶ γὰρ Ὀρφεύς·

Πολλαὶ δ' ἐρεμβόδην καὶ ἐπαφλάσιν ἐν νεφέλῃσιν
Τῆμος ἐπόρνυται φυγοῖς, καὶ δ' ἔνδρεσιν ἄλλοις,
Οὖρεσί τε, σκοπέλοις τε, καὶ αἰθρώποις ἐειδυίαις
Πυγμίδες, καὶ ἔσαν γὰρ ἀμυδέες. αἱ γὰρ ὄντως
Τρίσσαν καὶ δηρὰς ἐν ἔρεσι, δ' ἐν τε αὐδρῶν
Προλιάσκειον μυγάρων δυώδεκα γὰρ γῆρα δαμεῖσαι
Ψύχει λαφαλέῳ. πάγη δ' ὑπὸ γῆρα κάμπτει.

Οἱ μὲν γὰρ κατ' Αἰγυπτίους καὶ Ῥωμαίους, καὶ Ἕλληνας, καὶ Ἀθηναίους, καὶ Ἐβραίους ὀνομαζόμενοι τοὺς τ' Αἰγυπτίων, Τυφὼ, Μεχὶρ, Φαμενὼθ, Φαρμοῦθι, Παχὼν, Παυνὶ, Ἐπεφὶ, Μεσορὶ, Θὼθ, Φαωφὶ, Ἀθὺρ, Χοιάκ. Οἱ δὲ Ῥωμαίων· Ἰανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Ἀπρίλλιος, Μάϊος, Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὔγουστος, Σεπτέμβριος, Ὀκτώβριος, Δεκέμβριος. Οἱ δὲ Ἑλλήνων· Λυδωναῖος, Πεσὶν, Δύστρος, Ξανθικὸς, Ἀρτεμίσιος, Δῖος, Πάνημος, Λῶος, Γορπιαῖος, Ἀπελλαῖος, Δῖος, Ἀπολλαῖος. Οἱ δὲ Ἀθηναίων, Ἑκατομβαιὼν, Μεταγειτνιὼν, Βοηδρομιὼν, Πυανεψιὼν, Μαιμακτηριὼν, Ποσειδεὼν, Γαμηλιὼν, Ἀνθεστηριὼν, Ἐλαφηβολιὼν, Μουνιχιὼν, Θαργηλιὼν, Σκιροφοριὼν. Οἱ δὲ Ἐβραίων, Νισὰν, Σιβὰν, Ἐλοὺλ, Θισρὶ, Ἀλδὶ, Σαβὰτ, Ἀδὰρ, Θαμὺζ, Ἰαὰρ, Μασὰρ, Τισρὶ, Ἰαρὰκ, Κισλὲβ, Τεβὴθ. καὶ ἡμέραι, ὀγδοήκοντα. βύθεσι] ἀναιρετικὰ δὲ ζώων καὶ ὄφεων. ἀπὸ γὰρ τῆ βοὸς μείζονος ὄντος, συμβεβήκασι καὶ τὰ λοιπὰ δὲ θρεμμάτων.

ἀλδιάδι.] ἔκφυγε· τὸ ἀφέμφατον αὐτὶ προστακτικῆ. παγάδας.] παγετούς. δυσπλεγέας.] χαλεπὴ φορτίδα πεθεῖσα, καὶ δυσμίεκτον. Ὅς τε.] ὃς τὸν Βορέᾳ διὰ τὸ βορεοτέρων μερῶν ἢ Θράκης πνέων τὰ ἐόντα τὸ πέλαγος μεμυκέναι γὰρ καὶ ἠχεῖν, ἢ συστέλλειν, καὶ συσφίγγειν ποιεῖ τὴν γλῶ καὶ τὴν ὕλην. δρὺς ὑψικόμους, ἐλάτας τε.] δρῦς, καὶ ἐλάτη, εἴδη δένδρων. βοᾶ.] ἠχεῖ. νέετος,] πολὺ, ὡσεὶ ἂν ἡ δυνατὴ τῇ ἐείσῃ, διὰ τὸ πλῆθος.

φείσεται.] πνεύσῃ, συστέλλῃ. μέζεα] Μέζεα, τὰ αἰδοῖα· ψυχόμενοι γὰρ οἱ ὄρχεις τοὺς ἐσὼ σφὶ τὰ μόρια τῶν αἰδοίων ἀποκρύπτουσι· αἱ γὰρ ἔρεαι, ὡς ὑδρώδεις καὶ ὀσώδεις, δυσεγκύμονες. Τῶν καὶ λάχνη.] ὧν πίων θηρῶν τὸ δέρμα καὶ ἐν λάχνῃ καὶ ἐν πεγχώσει κατάσκιον καὶ ζωσκόμενον. ἀλλὰ νυ καὶ τῶν.] ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων τῶν θηρῶν, καὶ διὰ τῶν ὀρνέων, ὁ βορέας ψυχρὸς ὢν διαπνοὴ καὶ διαπνέει. τὸ δ' ἄπνοι ἐν τῇ ἄπνοι τὸ πνέω, ἄπνοι ἄπνοι. Καί τε διὰ ῥινῶν.] διέρχεται καὶ διὰ τῶν δέρματος τῶν βοός. Καί τε δ' ἀέρα] καὶ διὰ τῆς μακροτριχος αἰγὸς διαπερᾷ. ὑδὲ μὴν ἴχει.] ὑδὲ μὴν ἑαυτὸν τῶν βορέᾳ κέκτηται τὸ δέρμα τῶν βοός. πνέων δ' ὑπ.] διὰ δ' τῶν πυκνῶν καὶ τῶν θερμοτάτων ὑπ διαπνέει, ὑπ ζωγχεῖς αἱ τρίχες αὐτῶν, ἀλλὰ διάπνοι διλονότι, τούτων πάντων σφειγένται πλὴν

τῆς οἰκυρόσης παρθένου, ἡ τῇ βορέᾳ δυσάμις.

Χαλδν.] κακυφόται ὑσὸ τῆ ψύχυς τὴν γένεσιν ποιεῖ. τινὲς δ' ἀπὸ τ' σεξελίνων κτῆσιν φασί· Πώλια δ' ἔτι διάσιτα, ἔτι δασέα ὄντα. τλιὸ δ' μίαν σκευασιλιὸν κεῖδζ. ἀπαλόχροΘ.] τρυφερόσωμοΘ. ἐργ' εἰδῆε πολυχρύσου Ἀφροδίτης.] τλιὸ ζωωσίαν, τιὸ μίξιν. πολύχρυσον δ', ὃ μεταφορικῶς εἶπεν. ὡς ἔσση τιμίαν χῆ σεπτὴν, ἢ ὅτι πολιὸ χρυσὸν αἱ γυναῖκες διδῶσιν αἰδεῖσθαι συζύγους. λίπ' ἐλαφ.] οἱ μὲν ἄλλοι πάντες λιπαρῷ ἐλαίῳ φασὶ, χῆχῖ ἄσκοτλιὸ χῆ λίπα ἔϊ). ἐγὼ δέ φημι, λίπ' ἐλαφ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας κυρίζον δ' χῆ τὰ μακρά, ὡς τὸ βύλομαι ἐγκαλλείφεσθαι δ' σφῶν αἱ παρθένοι τῷ σῶ βαλσάμῳ ἐλαίῳ, ἤγουν τὰ ἐξ ἐλαίας σ' σόμενοι. αὐτόσΘ.] ὁ πολύσως. Ἰτέων δ'] ἐσθίει τένθης δ' ὁ ἀξυπίνης ἢ λειμβργοΘ, χέτμβῆΘ δ' πολλῶ μεγονόσΘ. τ' δηλοῖ ἡ ἄρκτος, ἐν τῷ ἑαυτῆς φωλεῷ καθημένη τὰς ἐδίας σόδας λιχμάζουσα διαζῇ, τῷ ὑπορεῖδζ ζωῆς· ὁ δ' πολύπους ὁ θαλάσσιος τὰς ἑαυτῶ πλοκαμοὺς ἐσθίσθαι πολλάκις παλύποδες δείσκον δ' κολοβόσοδες. Ἀριστοτέλης δ' ἀπὸ πυρῶν φησὶ τέτους, ἀχ ὑσὸ τῶν πολυσόδων, ἐσθίεδζ. Ἐν σ' εὐρύχω οἴκῳ.] Ἄφυρον οἶκον, ἤγουν μὴ ἔχοντα σῶρ χῆ ὕδη. χῆ διαφθείρας λοιμαλέους χῆ ἀγρίους θάνατον, καλεῖ τλιὸ θάλασσαν. Οὐ γὰρ οἱ ἥλιοΘ.] ἐν δ' λάμπων σαρ' ἡμῖν τότε ὁ ἥλιος, δείκνυσιν αὐτῷ ὁρμηθῆναι σρὸς ἀρμόν· ἀλλὰ τότε σρεῖ τὸν τοξότην ὢν, ὃν τὸς μέλανας ἄνδρας τὸς Αἰθίοπας, ἀναιρόρεν δ' χῆ λάμπειν. βρέλτιον δ' σρεῖ τὴν ἡμέραν ἡμῖν τοῖς πανέλλησι φαίνει, βορείοις πνεύμασι. Καὶ τότε δὴ κεραοὶ] χῆ τότε δὴ οἱ θῆρες οἱ ἐν τῇ ὕλῃ χῆ τῷ ὄρει κοιμώμενοι, οἵ τε κέρατα ἔχοντες, χῆ οἱ ἄκερσοι, φεύγουσιν ἀνὰ τὰ δρυμὰ χῆ τὰ ἕρη βαινόντα, τὰ ὀξυχείλη χῆ σροβάσεις ἔχοντα. φεύγουσι δ' λυγρὸν, χῆ χαλεσῶς μυλιόωντες, ἤγουν σφυκεκρυκότες ὑσὸ τῶ χρύος τὰς μύλας, χῆ τὺς ὀδόντας. ὑσὸ μέρος δ' τὰς ὅλας αὐτῶν σιαγόνας δηλοῖ. Καὶ πάντες δὴ θῆρες φεύγειν ἐν τοῖς κοίλοις χῆ δασέσι φροντίζουσιν. Οἱ σκέπα.] οἱ πυκνοὶ θῆρες σκέσιν μαιόμενοι, χῆ φιλαφῶντες τὰς δασεῖς κλιθμίδας ἔχουσιν. Καὶ γλάφυ πετρῆσιν.] χῆ σκέπασμα, ἤγουν σπήλαιον πετρῶδες. τότε δ' τρίποδι βροτῷ.] τότε δὴ ἀνθρώσῳ γηραιῷ χαλεσῷ δ', χῆ σρὸς γλῶ βλέσσ, χῆ βασπείαν κατέχοντι, ἤτοι σαρδίον δ' σρὸς τὰ δάση, τλιὸ νεφέλα χῆ τλιὸ χίονα τλιὸ λαλιὸ ἀλαθήμονα χῆ σαφθίγγους. Τεσσ' δ' ἀκοκοσσάς ἐν ταῦδα ἐχρήσατο, ζκέπα, γλάφυ, χῆ ῥίφα.

Καὶ τότε ἔσκαδζ.] χῖ τὸν χειμέριον τοῦτον καιρὸν, ὅτε οἱ θῆρες φεύγοντες χαρῦσι σρὸς τὰ δάση, ἔσκαδζ χῆ ἐνδύσηται ἔρυγμα χῆ φύλαγμα τὸ ζῶμαΘ., ὡς σι καλδίω, χλαῖναν χῆ σοχὺ ἱμάτιον μελανόν, χῆ χιτῶνα σερμόσσα μέχρι τῶ τέρματΘ. ἤγουν τῶ σοδῶν. Χιτῶν δ' δὲ δεῖ χῖ τοῦτον νῦν, χῆ χῖ τλιὸ ζωσίδειαν, τὸ λεγόμενον ἐπικάμισον κατ' ἐμὲ δ', χῆ τὺς ἀκείρ ζεσάτους τῶ παλαιῶν, χιτῶν χῆ φαΘ δεῖ τὸ διεσκαρένον ἱμάτιον, ὃ νῦν λέγομεν ἐπιλόδικον, χῆ σαῖ τὸ ἐν διεσκαρένον. Χλαῖνα δὲ, χῆ χλανίσκιον, τὸ νῦν καλούμενον ζωσικτύριον, χῆ σαῖ σοχὺ ἱμάτιον. Ἕως ἂν δ' ἔω τὸ ἐνδύνομαι, δασεῖς δ' ἄδε ἕρια, τὸ ἱμάτιον. Στήμων δ' ἐν παύρῳ.] εἰτῶν χλαῖναν μεγαλιὸ, ὁλόσσειρ χῆ τῶς μεγαλιὸ ἦσατο, καὶ φησ. ἐν ὀλίγῳ στήμονι σολλιὸ χρόαν ὕφασμα μερίσασδζ χῆ μερύσι χῆ ὕφαινε, χῆ ἔτω μεγαλιὸ αὐτὴν ἐσεργάσατο.

Τλιὸ σρειέσσασδζ.] ταύτλιο τλιὸ χλαίναν τῷ χειμῶδι ἐνδύσῃ, ἵνα σι μὴ τρίχας ἐν τῷ κνίδεσκόσι ὦσι, χῆ μὴ ψυχομένης σι τῆς κεφδῆς, χῆ ὅτω τὸ ταύτης δέρματΘ. σιπιομένη ἀνίσασται ὄρθιον. Ἀμφὶ δ' σποσί.] σδεῖ δ' τοῖς σσὶν ἔνδυσαι λασὺ ἱμάτια ὑσὸ βοὸς δέρματΘ. μὴ νόσῳ τελδτήσωσι Θ· ἀδυνῆ γὰρ τὰ τοιαῦτα δέρματα. ὡς δαμαδέντα τῇ νόσῳ· ἀλλὰ ὑσὸ δέρματΘ βοὸς, ἐν τῷ ὑγιῶς χῆ ἐρρωμένος ἔχειν ζραφῶτΘ. Ἅρμενα.] χῆ ἁρμόδια χῆ σρεσφυῆ τῷ χειμῶδι χῆ τῷ ζῷ σοδί. δύσασθαι.] ὑσόδησαι. σίλιος.] Πίλιος, κυείσας τοῖς ἐξ ἐείων σεπλυμένοις χῆ συμπατηθεῖσι, χῆ συσφιχθεῖσιν ὑφάσμασιν, ἃ οἱ ἰδιῶ δ' νῦν καλοῦσι φασ. ναῦ δ' πίλα, τὰ ἀρτάεια. Πρωτογόνων δ' ἐείων.] ὑσὸ δέρματΘ σρωτογόνων ἐείων συῤῥάπτων δέρματα, σοιεῖ ἱμάσια ἐν τῷ χειμῶδι. διατί δ' ὑσὸ τοιούτων; ἵνα δύνωται ἡ τὰ δέρματα, νέων ὄντων χῆ ζρεσγώντων τῇ αὐτὺς ῥυπσάντων σράγων. σῇ γὰρ νεαζόντων πατέρων τὰ τέκνα ῥυσία χῆ δυναρά· ὡς τῇ γηραιῶν μὲν ἀδυνῆ ῥᾳ τὸ πλεῖσον, ἀλλὰ φρόιμα. ὕδωρ βοὸς.] διὰ τὸ ἰσχυρὸν εἶπεν. ἐείων γὰρ ταῦτα

συῤῥάπτων

εὐρέπῃσι χλόῃ τε καὶ ὑδρηφόροις. Ἡ ὧ Θ δ' ἐπὶ ἑκατὸν τῆσι γυναικῶν τόκα κάθιζε, καὶ ἐ κοπιῶντα γαίαν.] χεῖ γὰρ τὸν τότε φαινόμενον χαμαὶ ἔδυ τελῶ γλῶ ἐξαπίνης, καὶ χέες ὑπὸ τῦ ἔργα ἐν τοῖς γεωργίοις τῆσι δυσημόνων καὶ σωφρόνως γεωργέντων ἀνθρώπων, ἅτε σιτοφόρ Θ καὶ ἀγαθός.

Ὅς τε ἀρυσάμεν Θ.] ὅς τις ἀὴρ ὁκ τῆσι ὑχρῶν ἀτμίδων αὐασπῶν καὶ μετεωριζόμενος, ταύτας πνέμασι. καὶ εἰ μὲν ταχεῖαι ὦσι, πυκάζουσι αὐτὰς πάλιν ὕων καταχέει· εἰ δ' λεπτότερον πνέματος ἐξαιμοῖ τοῦτον ἐν τὸν χειμέριον ἀέρα, ἤτοι χειὰν τὸν Γαιηυάειον μῆνα σεληναίων ἐν τῇ ἀρόσει καὶ τῇ σπόρῳ τὸν τοιοῦτον μῆνα, ἔφθην αὐτὸν ὡς χαλεπώτατον καὶ χειμέριον.

ἑκατόντων.] Λίαν πάντων· ἐξ ὑπάτων δὲ τὰ πνεύματα. καὶ Ἡρόδοτ Θ, ἐν ψυχρῇ φιλέει αὔξη γίνεσθ. μείς δ.] Μείς, ὁ μείν, Αἰολικῶς. χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.] χαλεπὸς ὁ μόνοις τοῖς μὴ ἔχουσι ἔργας βοσκήσουσι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὅσα ἐκτελῶ πᾶσαν τὸν χειμῶνα κεκτημένοις τελῶ ἀποσβέσιον. Τῆμ Θ δ' ὤμου.] τότε (φησὶ) χεῖ τὸν χειμέριον μῆνα τῆς εἰωθυίας ζοφῆς, τὸ ἥμισυ δίδυ τοῖς βουσὶν, ὅτι μακρῶν ἐκῶν τῆσι γυναικῶν τότε καθεύδουσι, καὶ ὁ κοπιῶν τοσοῦτον, ὅσον σέπτερον. τοῖς δ' ἀνθρώποις, δίδυ πλέον τῆς ζοφῆς τὸ σέπτερον εἰωθυίας ἐκείνους διδόδς, ὅτι καὶ ἐν ταῖς μακρῆσι ταύτας τυχεῖν ἐγειρόμενοι ἐνίοτε τί ἐργάζονται, καὶ ἐκ ἀργοῦσι, καθάπερ οἱ βόες. καὶ ὅτι ἐν χειμῶνι πλέον ἐσθίομεν οἱ ἄνθρωποι, ἡμῶν τὸ δέρματ Θ ψυχομένου τοῦ ψυχροῦ, καὶ τῆς θερμότητ Θ ἔνδον χωρούσης, καὶ πεπτικῆς ἐούσης τὰ ἐσθιόμενα, ζωαιρομένης ἡμῖν εἰς πέψιν καὶ τῆς μακρᾶς ταύτης νυκτός. Τ' ὤμυ δ', ζωαλειφὴ Α'πικὴ. Α'ρμαλιῆς.] ζοφῆς, ὡς ζωαρμοπήσας τὰ μέλη.

Ταῦτα φυλασσόμεν Θ.] ταῦτα τηρῶν μὲ (φησὶ) τὰ παρεγγέλματα, ἄχρις ὅλυ ἐνιαυτοῦ, ἀπὸ θέρους, μέχρι καὶ θέρους ἕξισα, καὶ λογομετρήσει τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, καὶ εἰ μὲ μακρὰ καὶ ἐργάσιμοι τοῖς βουσὶν αἱ ἡμέραι, δίδυ τελῶ δέκατον τέτοις ζοφιῶ. εἰ δ' τοὐναντίον αἱ νύκτες μακραὶ καὶ ἀέργητοι, δίδυ τέτοις ἐλάσσονα τελῶ ζοφιῶ, πλείονα δ' τοῖς ἀνθρώποις, δι' ἃς αἰτίας ἔφημεν. Αὔξης.] ἡ Κοινὴ διάλεκτ Θ καὶ Ἰωνὶς, καὶ εἰς τέκτονα καὶ πάλιν ταῦ χάρου· ἡδ' Α'πικὴ, δ.

Εὖτ' ἂν δ' ἑξήκοντα μετ' ἠελίοιο τροπὰς
Χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἤματα, δὴ τότ' ἀπ' αἰθὴρ
Ἀρκτοῦρος λείπων ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο
Πρῶτος παμφαίνων, ἐπιτέλλετ' ἀκροκνέφαιος.
Τόνδε μετ' ὀρθογόη Παντιονὶς ἔρχετ' ἀοιδὴ
Ἐς φάος ἀνθρώπους, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο.
Τηλοῦ φθάμενος, οἵας τε δρεπάσσεται ὡς τε ἄμεινον.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν φρείατος ἀπὸ χθονὸς ἄρσῃ βαίνῃ
Πληϊάδας φεύγων, τότε δὴ σκαφὸς ἐπὶ οἶνον.
Ἀλλ' αἴπας τε χαρασσέμεναι, καὶ δμῶας ἐγείρειν.
Φεύγειν δὲ σκιερὰς ἠῶθι καὶ ἠῶ κοίτους,
Ὥρη ἐν ἀμήτῳ, ὅτε τ' ἄκλος χέρσον ἀρόσσῃ
Τημῦτος αὐτοῦ καὶ οἶκαδε καρπὸν ἀγείρειν,
Ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος ἔῃ.
Ἠὼς γάρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπορείρει αἶσαν.
Ἠὼς τοι προφέρει μὲν ὁδόν, προφέρει δὲ καὶ ἔργου·

Quum ſexaginta poſt verſionem ſolis
Hybernos perfecerit Iupiter dies,
tunc ſane ſtella
Arcturus relinquens immenſum fluctum Oceani,
Primus totus apparens exoritur veſpertinus.
Poſt hunc mane ingens Pandionis prorumpit hirundo
Ad lucem hominibus, vere nuper cœpto.
Hanc præuertens, vites inciditor ſic enim melius.
At cum domi porta ſtipites a terra plantas aſcenderit,
Pleiades fugiens, tunc non amplius fodiendæ vites,
Sed falceſque acuito, ſeruoſque excitato.
Fugito vero vmbroſas tabernas, & ad auroram cubile,
Tempore meſſis, quando ſol corpus exiccat
Tunc feſtina, & domum fruges congrega,
Diluculo ſurgens, vt tibi ſufficiens ſit:
Aurora enim operis tertiam ſortitur partem.
Aurora tibi promouet quidem viam, promouetque laborem:

Ἠὼς

Ἠὼς ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθους
Ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ὑπέζυγα βουσὶ τίθησιν.

Aurora quæ apparens multos ingredi fecit viam
Homines, pluribus vero iuga bobus imponit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ τ' ἀϋ δ' ἑξήκοντα·] ὀπωρινὰ δ' ἀϋ μὴ τὰς ζώσας τῦ ἡλίυ ἑξήκοντα ἡμέρας χειμερὰς ὁ Ζεὺς ἐκτελέσῃ, τὰς ἡμέρας ἐπὼν χειμερινὰς, νοεῖν ἔδωκεν ὅπ κὴ αἱ ζῶσαι χειμεριναί. σαφέστερον δ' ἀϋ ἐποίει τὸν λόγον, εἰ τὰς μὲν τροπὰς ἔλεγε χειμερίας, μόνας δ' τὰς ἡμέρας ἐπῆλθ. ἔως δὴ ὕτως ἴνα σαφέστερον λέγοιτο. κὴ ἔχει τὸ πᾶν ὕτως. ὀπωρινὰ δ' ἀϋ μὴ τὰς τροπὰς τῦ ἡλίυ τὰς χειμερινὰς ἑξήκοντα ἡμέρας ὁ Ζεὺς ἐτελέσῃ, τότε δὴ φρῶτον ὁ αἰὴρ ὁ ἀρκτῶος ὁματαγὴς ὢν τῇ παρθένῳ καταλιπὼν τὸν ἱερὸν ῥῆν τῦ Ὠκεανῦ ὀπτέλλει λάμπων, ἀκρονυφαῖος, ὁλοῤῥημαπικῶς, αὐτὶ τῦ κὶ τὸ ἄκρον τῆς νυκτός, ἤγουν κὶ τλὼ ἑσπέρας· νύφας γὰρ τὸ τῆς νυκτὸς σκότος· μεθ' ὃν, αὐτὶ τῦ μὴ τλὼ ὀπτολλὼ αὐτῦ, ἡ χελιδὼν, ἡ ὀρθρογόνος ἤγουν ἡ κὶ τὸν ὄρθρον χοροῦσα, ἢ τῦ Παιδίου ὀνυγάτηρ, κὶ τὸν μῦθον, εἰς φῶς ἔρχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις, νεωστὶ τῦ ἔαρος κεκτημένυ, ἤγουν ἤδη γινομένυ τῦ ἔαρος. ταύτλῳ φερφθέσας, αὐτὶ τῦ τλὼ ὀπιφάνειαν αὐτῆς, φέρεσθαι τὰς οἰνάδας ἤγουν τὰς ἀμπέλους. τετέσι κλάδους. ὕτω γὰρ καλὸν τοῦτο πιεῖν. ἤγουν περὶ τῆς ὀπιφανείας τῆς χελιδόνος κὴ τῦ ἔαρος. Ἀλλ' ὁπότ' ἂν φρέοικος.] ἀλλ' ὁπότ' ἂν ὁ φερέοικος, ἤγουν ὁ κοχλίας ἀπὸ τῆς χθονὸς αὐτὸς τὰ φυτὰ βαίνη, τὰς Πλειάδας φεύγων, ἤγουν τλὼ ὀπτολλὼ τῆς Πλειάδων, ἢ γίνεται ἡλίυ μεταβαίνοντος εἰς Διδύμυς. φεύγειν δὲ λέγει τλὼ ὀπτολλὼ τ Πλειάδων, ἐπεὶ κὶ τὸν χειμῶνα ὅτε ὀπτέλλυσι φεύγει. ἤδη τῆς ἀκτίνων τῦ ἡλίυ ζοφοτέρων γινομένων, ὡς δοκεῖν τλὼ ὀπτολλὼ φεύγειν αὐτῶν, τότε δὴ ζκάφος τῆς οἰνέων ἤγουν τῆς ἀμπέλων ὑλέπ ὄζι· ἀλλὰ τιμῆτος, ἦγε τότε, αὐτοδὰ ὑπὸ κοινῦ, δρεπάνας τε χαράσσειν, κὴ τὰς δάλυς διεγείρειν ὅπ τὰ ἔργα. φεύγειν δὲ τὰς καπασκίους κληθίδας, κὴ ἐπ' ἠῶ κοῖτον, ἤγουν κὴ τλὼ κὶ τὸν ὄρθρον ἀναστασιν, ἐν τῇ ὥρᾳ τῦ ἀμπτῦ, ὅτε ὁ ἥλιος τὸ ζῶμα ξηραίνει, τότε αὐτοδὰ κὴ αἰνεδὰ τὸν καρπὸν ζωάγειν ὅπ τῦ ὄρθρυ, ἤγουν κὶ τὸν ὄρθρον αὐτοσχέδιον, ἵνα σὺν βίᾳ εἴη ἀρκτικὸς, ἤγουν αὐτάρκης. βίος δὲ, ὁ ἐξ ἔρηδος, τὰ περὶ ζωὴν ὀπιτήδεια, ἀφ' ὧν ἑκάστοτε βιοῦσι. ἡ ἠὼς δὲ ἤγειρε ὁ ἄρτος, πρίν μοῖραν ἀποτμείρεσθαι, ἤγουν ἀποτμείζεσθαι, καρφίρεσθαι, τῦ ἔργυ ἕνεκα διὰ πάσης τ ἡμέρας, ὡς τ ἐργατῶν κὶ ταύτλῳ ἁμμαζόντων, κὴ ὁ δυνάμενος διὰ πάσης τ ἡμέρας ἐργάζεσθαι, τοῦτο τὸ πρῶτον κὶ ταύτην δυναμένους ἀνύειν. ἡ ἠὼς, καρφίρει μὲ αὐτὶ τ ὀπιδοῦναι ποιεῖ τ ὁδὸν, ἤγειρε τ ἐφοδιασείας. καρφίρει δὲ αὐτὶ τῦ ὀπιδοῦναι ποιεῖ κὶ τ ἐργασίας ἡ ἠὼς, ἥτις φανεῖσα πολλὰς ἀνθρώπους ἐπέβησε κέλευθα, ταύτην ἐπικλίσασα, ὀπιζεύξασα ἐπέπυσα. ὁδὸν ἐπέβην, κὴ ὁδῷ ἐπιβάλλω, κὴ ὁδὸν ἀφικάνω, ταυτόν.

πολλοῖς δ' ὑπὸ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.] πολλοῖς δὲ βουσὶν ὑπὸ τίθησι ζυγά. αὐτὶ τῦ αἰτία γίνεται τῦ ὑπὸ τίθεσθαι ζυγὰ τοῖς βουσὶν ὑπὸ τῦ ἀρότου ἢ ποιεῖτό τι ἐργαζέσθαι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ σ' ἀϋ δ' ἑξήκοντα.] ἕως τῦ, ἀκρονυφαῖος, αὐτὸ ἐστὶν ἡ ἑσπερία ὀπτολλὴ τῦ ἀρκτύρου. ἐν τῷ ἄκρῳ τῦ χειμῶνος ἡ νυκτὸς ἀνατέλλοντος. νύφας γὰρ ἡ νὺξ κὴ παρέχειν ὕτος τοῖς ἀστρονόμοις, ἀκρονύχους τύτους καλεῖν. ἐν ὧν τῇ Ἑλλάδι τῇ παρθένῳ ζωαναπελλων ὁ ἀρκτῖνος, εἰκόσως μὲ ἑξήκοντα ἡμ χειμερινῶν τροπῶν ἑσπέρας ὑπτέλλει· τότε γὰρ ἐν Ἰχθύσιν ἥλιός ἐστι, κὴ ὁ παρθένος ἴσα χὴ διάμετρον ἑσπέρας ἀνίσχει. ταύτην δ' ὁ ἀρκτῖνος. Ἀρκτῖνος.] ὁ τῆ ἀρκτοφυλάκι ἀστὴρ, ὁμεταξὺ τῆς σκελῶν αὐτῦ ἀνατέλλων. ὁ δ' αὐτὸς Ἀρκτοφύλαξ καλεῖται κὴ Βοώτης. Τὸν δ' μετ' ὀρθρογόν.] ἕως τῦ, ὡς γὰρ ἄμπωτιν. ἐν τύτοις ἀμπέλυ τιμῆς φέρεσθαι καιρόν. οἰνάδας γὰρ καλῶσι τὰς ἀμπέλους, ἤδη φαινομένυ ἔαρος μὲν ἑσπερίου, ὑπτολλὴ, ἀρκτύρυ κὴ χελιδόνος ἔκφασιν. ὀρθογόνα δ' ἡ χελιδὼν διὰ τὸν μῦθον, ὃς φησιν αὐτὴν διὰ τ λύπην ἄδειν τ Φιλομήλαν ὕστερον Ἀηδόνα. Πλάτων δὲ ἐξ ἀνδρῶν λυπύμενον ἀδειν φησίν, ἐξ ἃ αὐτὴν τ χελιδόνα κὴ τ ἀηδόνα κὴ τ ἔποπα, τέως ἔδει καλεῖν αὐτὴν ὀρθρογόνον, εἰ μὴ ἄρα ὀρθροβόλον γραπτέον, ὥς τινες. ἄλλως. ὀρθρογόνα, ἡ ἐκ τ ὄρθρου θρώσκα. Παιδίου Ἀἰολίδος

δύο

δύο ἔχων θυγατέρας, Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν, τὴν Πρόκνην ἐξέδωκε τινὶ Θρᾳκικῷ, τέκνα Τηρεῖ, καὶ παῖδα εἶχε ἐν τῇ Θρᾴκῃ. ἔτη δὲ Πρόκνη δύο παῖδας. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ἦλθεν εἰς Τηρέα ἐπισκέψασθαι τὸν ἀδελφὸν Φιλομήλα· καὶ τῆς Πρόκνης πάλιν μεταπεμψαμένης αὐτὸν, καταπείθει αὐτὸν ἀποδημῆσαι ὁ Τηρεύς. διεξάγων δ' ἑρμαίας μεταξὺ τῆς ὁδοῦ, τὸ πρόπαν τὸ οἰκεῖον τεθλιμμένον ἄξιον τὸν γὰρ τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν Φιλομήλαν πεθήσας, οὐ μόνον ἀποπαρθενεύει, ἀλλὰ καὶ τὴν γλῶτταν ἀφαιρεῖται αὐτῆς τὸν γλῶσσαν, ἵνα μὴ τῇ ἀδελφῇ ἐξείπῃ τὸ γεγονός. ἡ δὲ μὴ δυναμένη λαλῆσαι τῇ ἀδελφῇ διὰ τὸ τῆς γλώττης πάθος, κατεποίκιλλε τὸ γεγονὸς ἐριθίοις τῷ ἱστῷ. ταύτῃ δὲ ὁ Ζεὺς μετέβαλε καὶ εἰς ὄρνεον χελιδόνα.

Ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος.] ἕως τοῦ [ἀρκτοφύλακος ἐπιτ.] ὁ μὲν Θρᾷξ Διονύσιος ἔλεγε φερέοικον τὸν κοχλίαν. ἐπιμῆσαι δέ φησιν αὐτῷ πρὸ τούτου λέγοντα Ἀρχίλοχον. ἔστι γὰρ ἐν Ἀρχιλοχίᾳ τὸν φερέοικον, ὀρύττειν ἐοικότα σμικρότατον, καρφὴ καὶ συρφετὸν ἑαυτῷ συνάγοντα, στερροποιεῖσθαι διὰ τὸν χειμῶνας, βαίνειν δὲ ἐπὶ τὰ φυτὰ θέρους. τὸν δὲ κοχλίαν μὴ φαίνεσθαι θέρους, ἀλλ' ὀπώρας ἀμφὶ δύσιν πλειάδος, ἀναδυόμενον φαίνεσθαι διὰ τῶν φυτῶν βαίνειν, ἔλκοντα τὸ κῦφον ἐξόπισθεν ὄφρακον. τοῦτο μὲν δὴ ὅπως ἂν ἔχῃ χαιρέτω. ὁ δὲ χελιδὼν διὰ τούτου μὴ πλειάδων ἐπιπολῆς, ἢ γίνεται ἡλίου μεταβάντος εἰς δίδυμους· μὴ ἔτι καιρὸν ἔτι πλοῦς ἀμπέλου καὶ σκάφης· ἤδη γὰρ ἡ γῆ ξυραίνεται. διὸ σκάπτειν ἐκέλευον. καὶ δεῖ τὸν ἄμπελον ἐκτρέφειν τὸν καρπόν, διὸ τίμιον ἐκ ἔυκαιρον αὐτοῦ· καὶ γὰρ γυμνωθέντας τοὺς ῥίζας τὸ μὲν καῦμα καὶ ἡ θερμότης ἀλλοιοῖ· καὶ ὅταν τοῦτο γένηται, λέγουσιν οἱ γεωργοὶ τὰς ἀμπέλους ἀστροβολεῖσθαι. τίνα οὖν ἔργα μεταχειριστέον τοιαῦτα; συνήδειν εἰπεῖν, ὅσα θεὸς ἄμπελον ἐποίησεν· τουτέστι τὰς δρεπάνας ἐξοῦσιν, καὶ περισκάζειν τὰς οἰκέτας θεὸς θερισμὸν, καὶ ὑπὸ ἡλίῳ διάγειν, ὃ πίνουσιν οἱ θερισταί· καὶ μὴ ζκιαπραφεῖν, καὶ μὴ καθεύδειν ὄρθρου. ἀλλὰ προεξαυλίσασθαι τὴν οἰκετῶν, καὶ ἐγείρειν ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν. τέλος δὲ τοῦτον ἑαυτῷ περισκάζειν οἶκον τὸν βίον καλῶς διὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν. Ἠὼς γὰρ τ' ἔρχηται.] διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἑξῆς τοιῶν, ἔπαινον κατατύπτει τῆς ὄρθρου πολλοῦ. λέγει δὲ ἠῶ τὸ πρωΐτερον μέρος τῆς ἡμέρας, ὡς Ὄμηρος, Ἠὼς, ἣ δείελον, ἣ μέσον ἦμαρ. ὁ δὲ Ἡσίοδος ἀντὶ τοῦ χρόνον τὸ πρώτον ἔχειν τὴν ἠῶ φησιν, ἀλλ' ἐπ' ἔργα. ὁ δεῖ ἀνύσαι διὰ παντὸς ἡμέρας, τὸν ὄρθρον τοῦ πρώτου αἴνειν μᾶλλον, διὰ τὸ ἀκμάζειν τότε μάλιστα τὰς ἐργάτας, οἷς καὶ τὰ ἑξῆς ἀκόλουθα. καὶ τῆς δὲ ἄντλου ἠὼ φορέειν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐργαζομένοις ἡπιάουσι τέχνην, ἃ δὴ πάλιν ἑρμαίων ἐπήγαγεν.

πολέας ἐπέβησε κελεύθου.] πολλοὺς μὲν ἐπέβησε κελεύθου, πολλοὺς δ' ἤγειρεν εἰς τὸ βουλευτήριον. τὸ γὰρ ταῖς ζυγὰ τοῖς βουσὶν ἐπιθεῖναι τοῦτο δηλοῖ. ταῦτα δὲ τῆς ἐν τῷ ὄρθρῳ ἀσυδησίας. ὡς οἵτε τοῦτον τὸν καιρὸν ἀφεῖκοι καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τῆς ἡμέρας ἀμελοῦσι ζωτοκμίας. τὸν μὲν οὖν Ὄμηρόν φησιν ὁ Πλούταρχος ἐπιθέτοις εἰς τέρψιν εὐδοκιμοῦντα τοὺς ἡμέρας κεκοσμῆσαι, χρυσόπεπλον αὐτὴν λέγοντα, καὶ ῥοδοδάκτυλον· τὸν δὲ Ἡσίοδον μείζονος ἐπὶ τοῖς ἔργοις, ἐφ' ἃ δὴ προῆκε κινεῖ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀπὸ τῆς ἐκλύσεως εἰς τὸν ἐναργῆ μυθίσηται ζωήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἐν τ' αὐ δ' ἑξήκοντα.] ἡνίκα δὲ ἑξήκοντα ἡμέραι χειμέριαι παρέλθωσι, μὴ τοῦ χειμερινοῦ τροπὴ τοῦ ἡλίου ᾖ, τότε ὁ Ἀρκτοῦρος ἀστὴρ ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ ἀνατέλλων ἀκρόνυχος φαίνεται· μὴ μικρὸν δὲ ἴσα ᾖ καὶ τὸ ἕωθεν, καὶ ἡ χελιδὼν φαίνεται· ὡσεὶ γὰρ τοῦτο ἕωθεν καὶ ἡ ἐπιφανείας τῆς χελιδόνος ὡσολαβὼν φησὶ, κλάδους τὰ ἀμπέλια. Χειμερία δὲ ᾖ τοῦ ἡλίου, ὅταν ἐν Τοξότῃ γένηται ὁ ἥλιος, ἤγουν μοιρῶν δεκαμβείκ δέκα, ἢ ὀλίγον τι πλέον, ἢ ἔλασσον. Ζεὺς] ὁ θερινὸς, ἢ ὁ εἰμαρμένη. ἐν γὰρ τῷ Ζωδιακῷ κύκλῳ τοῦ θερινοῦ, ὁ ἥλιος τὰ τριακοντάδικα τμήματα τοῦ δωδεκαζωδίου ἀποτελούμενος τὰ τῶν ἡμερῶν ἀφαγάζει διαστήματα. ἢ ὅπου ἡ εἰμαρμένη, ἣν ἡμεῖς θείαν καλοῦμεν, ὅτως ἔταξε νυχθημέρους καὶ νύκτας, καὶ ἑπταπλασίους κύκλους ἀποτελεῖσθαι. ἀστὴρ] τὸ ἄστρον ἀστέρας φασὶ ἔχειν.

Ἀρκτοῦρος.] τοῦτον οὖν λέγουσι Κομητοῦ τῆς Λυκάονος θυγατρὸς, Ἀρκάδα καλούμενον. ὅτι Διὸς μιγνυμένου τῇ Καλλιστοῖ, Ἥρα ζηλοτυπήσασα ταύτην ἄρκτον ἐποίησεν. ἐπερχομένου δὲ τοῦ Κομητοῦ ἐν κυνηγεσίῳ κατ' αὐτῆς ὁ παῖς ᾠήσας ἀνεῖλεν. καὶ ὁ Ζεὺς ἐλεήσας αὐτὴν κατ-

στέιον. ἔστ ὃ ἀστὴρ ὁ καλούμ Ἀρκτῖ· ὅθ τῆς ζώνης τὸ Ἀρκτοφύλακ.

προλιπὼν ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο.] ἀνατείλας ἐκ τὸ εἰζοντ, καὶ φανεὶς ἀκρονυκίφαι.

Τὰς ἀκρονυκίφους εἰ μαθεῖν φαύσεις θέλεις,
Ἀνατολάς τε καὶ δύσεις τῶν ἀστέρων,
Παρεὶς τὰ πολλὰ τῶν ὑποψύχων λόγων,
Ἄκνυ τραπὼς ἐξ ἐμοῦ διδαγμάτων.
Ἀστὴρ μὲν μοιρῶν πεντεκαίδεκα τρέχων
Καὶ τρεῖς ἀνωτὴν ζωδίων ἀναδρόμοις,
Τὸν ἥλιον βλέπων ὃ τοῖς κάτω φρόμοις
Ποσὶν ὑπεκδύχοντα μοιρῶν ὧν ἔφυ,
Ἀνατολὰς ἑῴας εὐδρομῶν τρέχει.
Εἰ δ' αὖ προδέφμοι πεδρομῶν τὸ ἡλίε
Μοῖραι ἑπτὰς, δύπν Ἠῶαν τρέχει.
Τὰς πάντε καὶ δέκα ὃ τῶν μοιρῶν πάλιν
Ἀστὴρ ὁ ῥηθεὶς ὑστερήσας ἡλίε
Ἀνατολὰς τρέχει μέν, ἀλλ' ἐξ ἑσπέρας,
Ἕως κατ' αὐτὰς τὰς κάτω καταδρόμας,
Εἰ δ' αὖ ἐλάσσες, τὸν δύπν τὸν ἑσπέραν,
Μοίρας ὃ πεντήκοντα προδεφμῶν τρέχει,
Μεσουράνημα, καὶ δρόμος ὑπὲρ τάτες.
Μοίρας δ' ἑκατὸν ὀγδήκοντα τρέχων,
Ἀστὴρ ὀπαῖον ἡ ἰὼ διαμέτρως
Δυσμὰς ἐς γῆν ἀπρονυκία τρέχει.
Τοσαῦτα μὲν ἔχρως, καὶ μαθὼν ἔπι νόει,
Πῶς τὰ πολ' ἀστὴρ λόγων λησήματα.

Τὸν δὲ μετ'.] μετ ὃ ἀκρονυκίαν Ἀρκτῦρε, ἡ ὀρθρεία ἡ μεγάλως καὶ ἐρθίως μοῦσα, φαίνεται χελιδὼν ὁ ὡραιότατ Πρόκλ, τὸν Πλάτωνα δέων μέρτυρα, φησὶ μηδὲν ὄρνεον λυπούμενον ᾄδειν ὅθεν οὐδὲ τὸν χελιδόνα ὀρθοβόλως βέλει γράφειν. ἡμῖς δ' ἴσμεν καὶ δίχα μάρτυρ Πλάτωνο, ὅτι οὐδὲν ὄρνεον λυπούμενον ᾄδει ἀλλὰ δεινῶς καὶ ῥητορικῶς ὁ ποιητὴς τὸν λαλιὰν τῆς χελιδόν, θρῆνον εἶ λέγει, κ' τὸν μῦθον τῆς τὸ Παιδίον ἐκείνης δυγάτρος· ὅθεν καὶ τὸν χελιδόνα Παιδίον καλεῖ δυγατέρα κ' τὸν μῦθον, διὰ τὸν μεγάλην χελιδόνα, τὸν Φιλομήλαν λέγω. πῶς ὃ σὺ ὁμὴ δεξόμεν θρηνεῖν τὸν χελιδόνα, Παιδίον ἐδέξω δυγατέρα; πῶς ὃ ὀρθοβόλως βέλει γράφειν ταύτην τὸν ὁλονυκτερεύουσαν, ἐν ὄρθρῳ ὃ μᾶλλον ἤ. ὁ ὃ Πλάτων φεὶ ὀρνέων λέγων φησί, μηδὲν ὄρνεον ᾄδειν λυπούμενον, ἐ μὸν φεὶ τῶν ὅσα μουσικῶς γέγραπται.

Παιδονίς.] ἡ τὸ Παιδίον δυγάτηρ. φασὶ μῦθον τοιόνδε· Παιδίων ὁ Ἀθηναῖ, δυγατέρας ἔχων Πρόκνην, καὶ Φιλομήλαν· ὧν ἡ Πρόκνη Τηρεῖ τῷ ἐκ Θράκης δίδωσι φεὶς γάμον, ὃς ἐξ ἐκείνης Ἴτυν γεννᾷ. χρόνῳ ὃ ὁ Τηρεὺς ἐκ Θράκης ἐλθὼν Ἀθήνας, λαμβάνει καὶ τὴν Φιλομήλαν ἀπάγειν φεὶς τὴν Πρόκνην εἰς Θράκην. ἐν Αὐλίδι ὃ τῆς Βοιωτίας ὑποπαρθενεύει καὶ ταύτην· καὶ ἡ αὐτῆς γλῶτταν τρείζ, ὅπως μηδὲν ἰσχύῃ φράσαι τῷ ἀδελφῷ. ἡ ὃ εἰς Θράκην ἐλθοῦσα, δι' ἐρημίας τὸ πᾶν φανερεῖ. Πρόκνη δὲ τὸν υἱὸν ὑποσφάξασα Ἴτυν, ἕψασ τὸν Τηρέα. ὁ ὃ μαθὼν, ὅπ ἡ παῖδα βεβρώκοι, ἀνελεῖν ταύτας ἔμελλεν. οἱ θεοὶ ὃ αὐτὰς ἐλεήσαντες, ἀπορνίωσαν. καὶ Πρόκνη μὲν ἡ ἀηδὼν γεγονυῖα τὸν Ἴτυν ὀδύρεθ· Φιλομήλα ὃ χελιδών, Τηρεὺς φησί μὲ ἐβίασεν. ὁ ὃ Τηρεὺς ἐπιδιώκομεν, πᾶ φησίν, αἱ μοι ἡ παῖδα κατατεμοῦσα φεὶς διωχίαν παρέδηκαν. ταῦτά εἰσι τὰ λίαν μυθύδεια. χάφεις ὃ φεὶ τούτε Σοφοκλῆς, ἐν τῷ Τηρεῖ δράματι.

ὀίνας φεὶ τὰ μέμεν.] τὰς ἀμπέλους κλαδεύειν λέγει φεὶ ὀπωφανείας χελιδόν. καὶ ὅπως μὲν ὁ Ἡσίοδ πυκαίως καὶ ἁπλῶς φησὶν ἀροτειᾶν τε καὶ φυτεύειν, καὶ σπείρειν, καὶ κλαδεύειν, καὶ πλεῖν, καὶ γαμεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. Ὀρφεὺς ὃ μαθηματικῶς πάντα φεδιακελεύεθ ὁρᾶν· ὅθ, σελήνης τρεχούσης φεὶ παρθένον, πάντα φυτεύειν, πλὴν μόνων ἀμπέλων· μισεῖ γὰρ ἡ παρθένο τὸν ἄμπελον, διὰ τὸν πατέρα Ἰκάριον. Διὸς ὑδροχόε φεὶ πολεύοντ μὴ πλεύσῃς· χαλεπὴ γὰρ τότε λίαν ἔξιν ἡ θάλασσα. τῷ αὐτῷ Διὸς ἐν Ἰχθύσιν ὄντος, καλὸν γάμους ποιεῖν καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως.

Ἀλλ' ὁπότ' αὖ φερέοικ.] ἀλλ' ἡνίκα αἱ Πλειάδες ἀνατέλλωσιν ἄστρον πυφόγονος φερέοικ καὶ κοχλίας, ἡ ζῶον ὅμοιον μελίσσῃ παρ' Ἄρκαδιν ὄν, ἀναζέχει φεὶς τὰ φυτὰ, τότε μηκέτι σκάφ γινέσθω στιφὴ ἀμπέλων, μή πως ζοοδρῶς φλέγων ὁ ἥλι ἐγκύψας ταῖς ῥίζαις, ταύτας ἀποξηράνῃ γυμνωθείσας ἐν τῷ ζκαφθῆναι. ἄρπας τε χαλκοτέμενας.] χάλκεος ὃ τὰ δρέπανα, καὶ τὰς δάλους ἔγειρε, καὶ τὰ φεὶς θέρ ἐυτρέπιζε. φεύγε ὃ τὰς ζκιερὰς καθέδρας, καὶ τὸν κοῖτον, ὕπνου τὸν κοίτην, καὶ τὸν ὕπνον, μ' μεταπλασμόν. ἐν τῷ καυμῷ ὃ τὸ θέρος, τὸν μέχρι φωΐας. φεὶ τὸ καύματ ὃ αὐτσάμεν φωϊαίτερον θέειζε ἐν ἐυκράτῳ.

τῶ

τῷ ἀέρι τῷ καπνίσματι· ἀμητὸς καὶ θερισμός, οἱ καιροὶ ἀμητοῦ ἢ καὶ θέρους, τὰ θεριζόμενα καὶ ἀμώμενα. καίρια.] Ἁπλῶς τὰ τοιαῦτα ἐπιχαφεῖ. Ἴωνες δὲ οὐκ οὐτιδανισμὸν αὐτά. Τημέτου ἀπυδεῖν.] τότε ἐν τῷ καιρῷ τὰ θέρη, ὅταν αἱ Πλειάδες ἀνατέλλωσι, φρικὶ καὶ ὀρθρίου ἀνισάμενον, ζώνας εἰς τὴν οἰκίαν σε τὸν καρπὸν, ἵνα ζωὴ ἔχῃς ἀφθόνως.

Ἠὼς δ'.] ἠὼς τέσσαρα σημαίνει· τὴν ἡμέραν μόνην, τὸ νυχθήμερον, τὸ φρίνον κατάσημα, καὶ τὸ καθόλου καὶ ἁπλῶς λέγειν ἡμέραν, ὅπερ οἱ μυθολογοχάφοι σωματοειδῆ θέαν σπάλεσιν. νῦν δὲ τὸ φρικὸν κατάσημα λέγει· καὶ ποιεῖ ἔπαινον τῶν τοιούτων τῆς ἡμέρας κατασήματος, λέγων τὸ φρικὸν καὶ ὄρθριον τῆς ἡμέρας κατάσημα, τῶν ὁλοημέρων ἔργων τὴν πρώτην ἀπομισθοῦσθαι ἐργάζεσθαι. τοῦτο καλόν ἐστιν ὅτι καὶ τοῖς ἐργαζομένοις καὶ τοῖς ὀφείλουσι τὸ φρικὸν τοῦτο κατάσημα φαμέν, πολλὰς μὲν ὁδοιπόρους ἐκ τῆς πρώτης ὁδοῦ παρελθόντας, πολλοῖς δὲ γεωργοῖς ἐπιζεύξαντες βόας ὅτι τὰ ζυγά, ὡς τὸ ἐργάζεσθαι δηλοῦσι. τὸ δὲ ζυγὰ, ἀντὶ τοῦ ζυγούς, μεταπλασμός ἐστι.

Ἧμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
Τῆμος πόταταί τ' αἶγες ἐπ οἶνος ἄριστος·
Μαχλόται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρόταροι δέ τε ἄνδρες
Εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γοῦνατα Σείριος ἄζει,
Αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος. ἀλλὰ τότ' ἤδη
Ἐν πετράῃ τε σκιὴ καὶ βύβλινος οἶνος,
Μᾶζά τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων.
Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω τοκετοῖο,
Πρωτογόνων τ' ἐρίφων. ὅτε δ' αἴθοπα πίνεμεν οἶνον,
Ἐν σκιῇ ἑζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῇς·
Ἀντίον Ζεφυρίοιο ἀνέμου ξεστὸν πρὸς ὦπα,
Κρουνῆς τ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἢ τ' ἀθόλωτος.
Τρεῖς ὕδατος πρόχυσιν, τὸ δὲ τέτρατον ἐμμεν οἴνου.
Δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Δηίμεν, ὄφρ' αὖ πρῶτα φανῇ θείοιο Ὠρίωνος,
Χώρῳ ἐν αἰθέρι, καὶ διζυγέϊ ἐν ἀλωῇ·
Μέτρῳ δ' ἐν κοίλοισιν ἄγεσθαι. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πάντα βίον κατάθῃαι ἐπαρτύσας ἔνδοθεν οἴκου,
Θῆτ' ἄοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔρι θέσθαι
Δίζηαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔρι θος.
Καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν· μὴ φείδεο σίτου·
Μή ποτέ σ' ἠμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήματ' ἕλῃ).

Quum vero carduusque floret, & canora cicada
Arbori insidens stridulum effundit cantum
Frequenter sub alis, æstatis laborioso tempore,
Tunc pingueſque capræ, & vinum optimum,
Salaciſſimæ vero mulieres, & viri imbecillimi
Sunt, quoniam caput & genua Sirius exiccat,
Siccum vero corpus ob æstum. Sed tunc iam
Sit petroſaque vmbra & Byblinum vinum,
Libumque lacteum: lacque caprarũ non amplius lactantium,
Et bouis arboriuoræ, caro nondum enixæ,
Tenerorumque hœdorum. præterea nigrum bibito vinum,
In vmbra ſedens, animo ſaturatus cibo,
Contra temperatum ventum obuerſo vultu,
Fontemque perennem, ac defluentem, quique illimis ſit.
Tertiam aquæ partem infunde, quartam vero miſce vino.
Famulis autem impera, Cereris ſacrum munus
Triturare, quando primum apparuerit vis Orionis,
Loco in ventoſo, & bene planata in area.
Menſura vero diligenter recondito in vaſis. ſed poſtquam
Omnem victum depoſueris ſufficientem intra domum,
Seruum domo carentem conducere, & ſine liberis ancillam
Inquirere iubeo: moleſta eſt autem quæ liberos habet ancilla.
Et canem dentibus aſperum nutrito: nec pareas cibo:
Ne quãdo tibi interdiu dormienti fur facultates auferat.

Χόρτον δ' ἐσαμώσαι καὶ συμφετὸν, ὄφρά τοι εἴη
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἔπειτα
Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γούνατα, καὶ βόε λῦσαι.

Fœnum autem importato, & paleas, vt tibi sit
Bobus ac mulis annuum pabulum. sed postea
Serui reclocillent chara genua, & boues soluantur.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Πῖνε δέ.] ὑπολείπει ὅτι σὺν μέτρῳ αὐθεῖ, καὶ ὁ μεσαῖος τέτριξ δένδρῳ ὑπακθήμενος λιγυρῷ φθόγγῳ ὑπάχει, ἤγουν ὀξύνεται καὶ ἐμμελῶς.

πυκινὸν ὑπὸ πτέρυγων.] φύσει γὰρ φασὶ ταῖς πτέρυξι πρίζων ἑαυτὸν, καὶ τῷ ὤρθρου λέγω τὸ θέρους τὸ καματῶδες, ἤγουν τὸ βαθὺ, τὸ σκλύοντα τὰ σώματα. τότε καὶ αἱ ὦγες πόταται εἰσὶν, ἤγουν λιπυρῶται, μὴ τὸν ὑπογαλακτισμὸν τῆς εἰρῶν, εἰς τὸ ἑαυτῶν ζῶμα δαπανῶσι τῷ ὕλλῳ· καὶ ὁ οἶνος ἄεισος, ὡς ποτὲ ἤδη κεκεμένος, τὰς μεταβολὰς τῶν ὡρῶν ἐμφυγών, καθ' ἃς ἦν κίνδυνος πεπτωκέναι.

Μαχλότας δ' γυναῖκας.] ἤγουν ὅτι ζωπυρσίαν μᾶλλον ὀργῶσαι, ὡς ψυχρότεραι τῷ κρᾶσιν καὶ ὑγρότεραι, καὶ ὑπὸ τοῦ καύματος ὑπὸ καταπνέμεναι, ἀλλὰ μᾶλλον ἐυκρατοι γινόμεναι, καὶ ὥσπερ ἀναζωπυρέμεναι. ἀδιενέκατοι δ' οἱ ἄνδρες. ἡ δ' αἰτία, ἐπεὶ (φησὶ) τῷ κεφαλῷ αὐτῶν καὶ τὰ γόνατα ὁ ἥλιος ξηραίνει. ἀμαλὸς δ' γίνεται, ἤγουν ξηρὸς, ὁ χῶς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ καύματος. τῶν ἀνδρῶν δὲ ἄπεφε ὁ ἥλιος, ὡς θερμοτέρων ὄντων καὶ ξηροτέρων, καὶ τούτου ἕνεκεν ἀφροδισιαστικωτέρους ποιεῖ· τὰς γυναῖκας δ' ψυχρὰς ὔσας (ὡς εἴρηται), ὠκυκτους ποιεῖ. ἀλλὰ τότ' ἦλθ' Εἰπ.] αὐτὶ τοῦ ἔσω, πεπαῖσα τὴ σκιά. αὖτη γὰρ βαθεῖα καὶ δίυγρος ἀπὸ τῶν τῶν πιπτόντων φύλλων, καὶ ὁ οἶνος ὁ βίβλινος. Βίβλος (ὡς φησὶ) ποταμὸς ἡ πόλις Θρᾴκης. καὶ μαζὰ ἀμολγαίη, ἤγουν ἄρτος γάλακτι ἐζυμωμένος, ἢ πυρὸς. γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων.] ἤγουν τὴν θηλάζουσαν σαινομένων. καὶ κρέας βοὸς ὑλοφώου, τουτέστιν ἀδαμάστου, νομάδος, μήπω τετοκυίας. ἐκ εἴπ. δὲ αἴρεσις, ἐστὶ ἀπὸ ἑαυτῆς ὁ ἄνθρωπος ἀδιενέστερος δῆ, διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἔρωτος. καὶ φοινοτέκνων ἐλάφων κρέας, ὑπολείπει δὴ σε φάγεσθαι βοὸς αἴθοπα οἶνον, ἤγουν κρασικόν, ἐν σκιᾷ καθεζόμενον, κεκορεσμένον τῷ ψυχρῷ ζόφῳ, ἐναντίον πρέψαντα τὰ πρόσωπα, τουτέστι τὸ πρόσωπον· ὡς τὰ τόξα, αὐτὶ τοῦ, τὸ τόξον. τὸ ζερύρ τοῦ ἀκραίου, ἤγουν τοῦ καθαροῦ καὶ ἀμιγοῦς. ἢ τοῦ ἠρέμα πνέοντος. καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος κρηνίης ἀσκηθὲς καὶ ἀποίητος, ἤγουν κινουμένης ὑπὸ πνεύματος, ἥτις ἐστὶν ἀθόλωτος, ἤγουν καθαρὰ καὶ λαμπρὸν πιεῖσα τὸ ἑαυτῆς ὕδωρ τῇ κινήσει. πρὸς πρόσχυσιν, αὐτὶ τοῦ ἐγχεῖν. τοῦ δὲ τέταρτον μέρος οἴνου. ἐμβαλεῖν ὑπὸ οἴνου. τοῖς δὲ λοιποῖς ὑπὸ τάπτε παροιμιῶν, τῷ ἱερὸν ἀκτῖνα τῆς Δήμητρος δρέπειν, ἤγουν τῇ δρεπάνῃ τὴν βοῶν ἀλοᾶν ἐν χώρῳ διαβῇ, τουτέστι καλῶς καταπνεομένῳ, ἵν' ὑπηνεμίως ἔχῃ πρὸς τὰς λικμήσεις, καὶ ἐν ἀλωνοπρίῳ ὑψηχάλῳ, ἤγουν ὁμαλῷ. ἵνα καλῶς τε ἀλοᾶται ὁ καρπὸς, καὶ εὐκόλως ἀθροίζοιτο. τοῦτο δὲ ποιεῖ, ὅπως ἂν πρῶτον φανῇ τὸ ὦον τοῦ Ὠρείωνος. ἤγουν ὁ Ὠρίων πρωϊφθινῶς, τουτέστιν ὁπόταν ὑπτιάζῃ ὁ Ὠρίων πρῶτον τῷ ἑῴᾳ αὐτοῦ ὑπὸ πολιοῦ· ὑπτιάζει δ' ἔτος, μὴ τὰς Πλειάδας. ὀλίγων ἡμερῶν πτῳσσομένων, μέτρῳ, ἤγουν διὰ μέτρου μετρουμένης, καὶ πεσουμένους. μέτρῳ δίδωτί τις ἢ λαμβάνει σῖτον, ἢ τοιοῦτό τι· ἀεθμῷ δ' καθμῷ νομίσματα, ἢ ἕτερόν τι πιστόν. ἐπεὶ δὲ πάντα τὰ πρὸς ζωὴν ὑπῆρξεν ἔνδον τοῦ οἴκου καταθῇ, αὐτὶ τοῦ ὑποθήκῃ ἀφροδίσιος, κελεύει ποιεῖσθαι αὐτὶ τοῦ κτᾶσθαι, ἵνα τὸ ἤγουν οἰκέτην μαθητήν. ἄμικτον, τουτέστι μήτε γυναῖκα, μήτε παῖδας ἔχοντα, ἵνα μὴ πρόφασίζῃ ἐν πᾶσι ἔργοις. καὶ ἄπρηκτον ἔειδεν.] ἤγουν γυναῖκα ἐργατικὴν δίζεσθαι, τουτέστι ζητεῖν· χαλεπὴ δὲ ἔμεθεν ὑποπρῆσαι, αὐτὶ τοῦ τέκνα ἔχουσα. καὶ κύνα κομεῖν, ἤγουν ἐπιμελεῖσθαι· καρχαρόδοντα, τουτέστιν ὀξεῖς ἔχοντα τοὺς ὀδόντας, ὡς ἂν τὴν συσχίσειαν αὐτῶν ὥστε μὴ κεχαρκαρωμένῳ, ὡς τὸν ὁπλίτην. μὴ φείδεσθαι, ἤγουν ζῶσιν αὐτὸν, ἵνα μή σε φυλάττοντος αὐτοῦ, τὰ χρήματα ἀφέλῃ, αὐτὶ τοῦ πλοῦτον, ἢ ὠφελείαν, ἀνὴρ ἡμερόκοιτος, ἤγουν πλάνης, ὃς τὰ μὲν ἡμέρην ἀναπαύεται καὶ ὑπνώττει, τὴν δὲ νύκτα ἀγρυπνεῖ ἐπὶ τοῦ ὑφήλου πρὸς κλέμματα. χόρτον τε εἰς κόμισον καὶ συμφετὸν φυλάσσοντα καὶ ἀχύρα καὶ τὰ πίπτων, ἵνα σοι εἴη πᾶσι βουσὶ καὶ πᾶσι ἡμιόνοις ἐπηετανὸν, αὐτὶ τοῦ εἰς τὸ διηνεκὲς ἐπιρρηματικῶς. ἔπειτα δὲ τοὺς δούλους ἀνάψυξον, ἤγουν ἀνάπαυσον καὶ τὰ φίλα γόνατα,

γόνατα, ἵνα πάλιν ἀκμαιότεροι ἐν τοῖς πόνοις ἐργάσωσι. καὶ τὰς βόας λῦσον, ἥρωα τὸ ζυγὸν ἀπάλλαξον καὶ τὸ ἔργον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἥμ(ισυ) δ' (κόλυμ(βος).] τὸ θέρος ἀρχομένου, καὶ ὁ (κόλυμ(βος) αὐθεῖν ἔρχε(ται) (ἔστι δὲ λάχανον ἄγριον ἀκανθῶδες.) καὶ ὁ τέττιξ ᾠδὴν ἅδει δ' ἐπὶ ταῖς πτέρυξι πτίλων ἑαυτὸν καὶ τὸν ἦχον ἐκπέμπων· ὅπερ δὲ αὐτὸν ᾄδειν φασί. τίλικαῦτα πόρτας μὲν αἱ αἶγες, μὴ τὸν ὑπογαλακτισμὸν φεύγουσι, εἰς τὸ ἑαυτὸν (ῶμα διαπαύωσι τιλὺ ὕλλω. ὁ δ' οἶν(ος) ἄκρατος, ὡς τότε ἤδη κεκμηκότ(ος), ὅτι πέφθακε τὸ ἡλίου τὸν ἐν τῇ μεταβολῇ τῶν ὡρῶν δρόμον, καὶ χειμῶν(ος) ἐπόντ(ος) πρατεῖς, ἀκρατ(ος), ὁ θέρος. Μαγλόνται δ' αἱ γυναῖκες] ὡς ψυχρότερα τιλὺ κρέσσον· καὶ διὰ τοῦτο βεβόλιον ὀργῶσαι ἀναθερμαινόμενα. οἱ δ' ἄνδρες, ἀφαυρότεροι διὰ τῆς ἔξωθεν θέρμης ἀναφαινόμενοι, φύσει θερμότεροι ὄντες καὶ ξηρότεροι τῶν γυναικῶν. τοιαῦτα δὲ καὶ τὸν Ἀλκαῖον ᾄδειν· Τέγγε πνδώνας οἴνῳ· τὸ γὰρ ἄστρον ἐστὶ τέλε(ιον). Ἀ δὲ ὧρα χάρπα, ἀχεῖ δ' ἐκ πετάλων * τάδε αὖ τέττιξ. αὐθεῖ δὲ καὶ (κόλυμ(βος). πῶν δ' μαρῶνται γυναῖκες. Λεπτοὶ δέ τοι ἄνδρες. ἐπεὶ κεφαλὴ καὶ γόνατα (είεως ἄζηται.

Λύμη(ν) δέ τε χρώς.] ἕως τοῦ [σβεννυμένων] λέγει μὲν αὖ (είριον καὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον, ὡς καὶ ἐμπροσθεν. λέγοι δ' ἂν καὶ τὸν ὅπου τὸ κλωὸς λαμπρότατον. καὶ γὰρ ἔστ(ι) τότε τοῦ ἡλίου περαιτέλλων ὀξέα σκιάζει, καὶ χρωμάτων αἴτιός ἐστι τῷ ὑπὸ κοίλα κλιμένων· εἰκότως ἂν αὐθηρὸς ὁ χρὼς γίνε(ται) ταῖς τότων ἐμπύροις δυνάμεσιν αὐαινόμεν(ος). τίνα οὖν ἄκη τὸ καματ(ος) πεφαίη (κιαί; τοιαῦτη δ' ὑπὸ ταῖς πτέρυξι τὸν ἀπ' αἰῶνος· αὕτη γὰρ καὶ μάλιστα πύρωσιν ὅτι τῆς ἀνάπαυσεως· ἀλλὰ καὶ δίψης ἀπὸ τῆς περὶ ῶν φύξεως. καὶ οἶνον Βύβλινον ὃν ἀξιοῖ παρ' αὐτοῖς γεωργεῖσθαι φασὶ ποταμὸν ὕπο καλούμενον. ὅπερ δ' ἔστ(ι) ὁ οἶν(ος) ὡς ὁ Θάσι(ος) ὠδυκίμει, λέγει καὶ Εὐριπίδης. μάζα δ' ἀμολγαίη, ἤτοι ἡ πυκνή, ὡς καὶ νυκτὸς ἀμολγὸν εἶπεν Ὅμηρ(ος), τὸ ἐκεῖ πυκνὸν διὰ τὸ (κότ(ος). ἢ τὴν μεμαγμένην ἐν τῷ ἀμολγεῖ· καλεῖται δ' ἄπυ τὸ ἀγγεῖον εἰς ὃ τὸ γάλα ἀμέλγυσι. τὸ δὲ γάλα τῆς αἰγῶν, ἤδη σβεννυμένων ἔχει τὲ διαφέρον, ὡς μήτε ἀνθρακώδες, ἀλλὰ μάλιστα πεπεμμένον, ὡς ἀπὸ νομῆς στερεωτέρας συκὰν, καὶ μετρίαν ἔχων δύκρασίαν. βύβλιν(ος) οἶν(ος), ἤτοι ἀπὸ ἀμπέλου ἄτου καλουμένης, ὡς καὶ Περγάμιος, ἢ πόλις Θρακική. Μᾶζα τ' ἀμολγαίη.] ἄρτ(ος) μὴ γάλακτ(ος) ἐντεθρυμμένου ἢ τυρός. ἄλλως. ἀμολγαίη, αὐτὴ τῇ κρατίστῃ, ἀκμαία. τὸ γὰρ ἀμολγὸν ὅτι τῇ ἀκμαίᾳ τίθε(ται). Ἐρατοσθένης ἐν πιμενικοῖς. Κάμψρατ(ος) δ', τὸν τυρὸν φησιν, ἢ ὀλύρας βεβρεγμένης γάλακτι. μάζα οὖν ἀμολγαίη, ἢ τυρὸς, ἢ ἄρτ(ος) ἐκ γάλακτος ἐζυμωμέν(ος). σβεννυμένων.] παυομένων τοῦ θαλάζειν, καὶ διὰ τοῦτο τὸ γάλα ψυχρὸν ἐχόντων. τῷ γὰρ καιρῷ τοῦ θέρους, ἀκέπι θρομβώδες ὂν τὸ γάλα, ἀλλ' ὑδατῶδες, ἢ καὶ πολὺν ἀμέλγόμενον.

Τεῖς ὕδατ(ος).] ἐν Διδύμοις διὰ τὸ θέρ(ος) καὶ διὰ τὸ καταψύχειν, τέσσαρα πίνειν ὕδατ(ος) καὶ ἓν οἴνου· ἢ ἐν τῷ ἑκπίματι τρεῖς ἐμβάλλειν ὕδατ(ος) κρᾶσεις, μίαν δὲ οἴνου· ἢ τὸ πολλάκις ὕδατ(ος), μίαν δὲ οἴνου. Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο.] ἕως τοῦ τὸ δὲ τέτρατον ἥμισυ οἴνου, ἐργάτῃ μὲν ἡ ξυρὴ πρέπουσα πλήρει βοείων κρεῶν τιλὺ γαστέρι καὶ ἐν σκιᾷ δὲ καθήμενον καὶ ὑπὸ τὸ ζέφυρον καταπνέοντα, πίνειν ὅτι τῇ κρεωφαγίᾳ, μίξαντα κρηναῖον ὕδωρ τῷ οἴνῳ, τρία μέρη τρεῖς ἐν. ἃ γὰρ διαρρήγνυσιν ἀνθρώποις χαλεπὰ δίαιταν, ἀλλ' ἐκπυροῖ τὸ γλυκὺ, καὶ αὐτουργοῖς καὶ βιωτικοῖς· τῆς γὰρ τοιαύτης ἑδέσεως φορτικώτερον καὶ ἰσχνοῖς καὶ δυσφθάρτου τούτοις ξηρᾶς, ἐλαίων δεομένης, καὶ ὃ ῥιπτόδιον, ἀλλὰ φυσικῆς ἀπορίας. οἷ(ον) ὁ ἀκεροῦς ζέφυρος, καθαρὸς ὢν ζέφυρος· τὰ γὰρ βόρεια λίγοντα συνάπτε(ται) τοῖς δυτικοῖς πνεύμασι. τὸ δὲ ταύτῃ ἐπαινέσαι τὸ κρᾶσιν τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος, ἄπορον ἔστ(ι) δοκεῖ. λέγε(ται) γὰρ ἡ τρία πίνειν, ἢ πέντε, ἢ μὴ τέσσαρες. τὸ δὲ τρία μιγνύναι τρεῖς ἓν, τοιοῦτον ἔστ(ι) δοκεῖ. ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν αἱ κρᾶσεις, δύο τρεῖς ἓν. καὶ τεσσάρων τρεῖς δύο, καὶ λόγους διπλάσιον καὶ ἡμιόλιον. τὰς ἡμέρας τοῦ πολλαπλασίων καὶ ὑπερμοείων εἰς μέθην εἰσὶ πινόντων· αὗται δὲ σωφρόνως πινόντων. καὶ μὴν καὶ τρεῖ ὕδατος ἄλλοι μὲν χάραξαν εἰς βαθμὸν ὑποβλέποντες ἐκλεγόμενοι κουφότερον. καί τινες καὶ ὑδροσάτας κατασκάζουσι, δι' ὧν τοῦ ἁλὸς καὶ κοῦφον ὕδωρ κείμενον· καὶ τοι πολλαχοῦ κοῦφον μὲν ὄντι, πικρὸν δὲ, ὡς ἐν Χαλκίδι Πλούταρχ(ος) ἱστορεῖ τὸ τῆς Ἀρεθούσης. οἱ δὲ, καὶ τὸ ῥαδίως οἶνῳ κεραννύμενον

δοκιμάζωσιν ὕδωρ ἄριστον, πολλῆς διδόμενον πείρας καὶ διαφόρων οἴνων, εἰς τὸ μὴ φορεῖσθαι τοιοῦτον ὄν. ἄλλοι δὲ εἰς κεφάλαιον ποτήριον ὕδωρ ἐμβεβηκότες ἐῶσι δι' ὅλης μένειν νυκτός· εἶτα ἡμέρας ὀρῶσιν εἰ πανεπτὸς τῆς κόλικος ἔχει χαώδη διαφέρειαν συσᾶσαν καὶ μελανίζουσαν· καὶ τοῦτο σημεῖον τίθενται τῆς τοῦ ὕδατος φαυλότητος, εἰ δ' ὅπως ποιήσουσι ταῦτα δόντες διηγήσεσθον. πάντων δὴ οὖν τῆς τοιούτου ἀπλούστερον ὁ Ἡσίοδος κελεύει τῷ γεωργικῷ μιγνύναι τῷ οἴνῳ ὕδωρ ἐκ χρυσίνης ἀπορρύτου, ἵν' ᾖ κεκιρνημένον καὶ λεπτὸν καὶ ἀθόλωτον, ἀλλὰ μὴ γαῶδες. ἄλλως. πῶς ζωπύθους ἐχόντων ἡμᾶς τῷ φειδοῖ καχεῖν ἐν τῷ πίνειν ἀριθμῷ, πρὶν ἢ γυνήτης τῆς ἀριθμοῦ μονάδος, ὁ Ἡσίοδος ἐν τῷ τέτῳ, οὐδὲ τῷ πέμπτῳ, τῷ δὲ τετάρτῳ ἐχρήσατο, διότι ὁ μὲν τρίτος εἰς τὸν δύο ἀριθμὸν καὶ τὴν μονάδα διαιρούμενος διπλασίονα λόγον ἀποτελεῖ, ὃς τῆς πολυπλασίων ὄζυν ἡμιμόριον. ὁ δὲ πέμπτος εἰς τὸ βίτον διαιρούμενος καὶ τὸν ἥμισυν ἡμιόλιον ἀποτελεῖ. ὃς τῆς ὀκτωσίων ἡμιμορίου. ἤτοι τὸ ἀριθμῶν ἐχόντων καὶ μέρος ἀπὸ οὗ ἄλων πρὸς τὸν κ'. ὡς οὖν ἡμῖν ἔστι τῆς ἀριθμῆς τοῦ μὲν τῆς πολλαπλασίων, τοῦ δὲ τῆς ὀκτωσίων, τούτοις μὲν οὐκ ἐχρήσατο. τῷ δὲ τετάρτῳ μᾶλλον, ὃς εἰς βία καὶ ἐν διαιρούμενος τετραλάπτος ὄζυ, μήτε τῆς πολλαπλασίων ἡμιμορίου, μήτε τῆς ὀκτωσίων. τοῖς ἄλλοις δὲ οὐκ ἐχρήσατο ὡς ἡμιόσιν, οἷς οἱ πρὸς μέθην πίνοντες κεχρῆσθαι εἰώθασιν. ἄλλως. ὑλοφάγοιο.] ἀδαμάστου, ἀγρίας. ἐκ οὗπερ ὁ ἄρρην, ἐπεὶ ἀπὸ ἐναυτοῦ ὁ ἄρρην ἀδηνέστερός ὄζυ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἔρωτος. ἀκρεγέος δὲ, τοῦ ἄκρως φυσῶντος· δύκρεγὲς καλοῦ καὶ ἀμιγοῦς, ἢ ἡρέμα πνέοντος. ἀπορρύτου τῆς ῥεούσης καὶ μὴ ἐχούσης ἀκαθαρσίαν· δόλος δὲ ἡ ἀκαθαρσία. Δμωσὶ δ' ἐπορύνειν.] ταῦτα φησὶ τῆς τὸν ἀμήτου εἰς τὴν ἄλω τῆς δεσῶν καταθέσεως· τὸ δὲ δινέμεν, ὅτι τὸ φερικυκλοῦντας καὶ φερελαύνοντας τὰς βόας ἐν αὐτῇ γὰρ θέρη τρίζοντας ἀλοᾶν. ταῦτα δὲ κελεύει τοῖς δμωσὶ φράζειν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἀγροῦ τὴν ἄλω κατασκαμένους δύο ἔχοντα, τό, τε ἰυγὲς, ὃ ὄζυν ἔυπνοον, καὶ τὸ ἐπιβόχαλον, ὃ ὄζυν ὁμαλόν· αὖτε γὰρ ἀνόμαλον ἢ πρὸς τὸ ἀθροίζεσθαι τὸν ἀλώμενον καρπὸν ἐμποδίον, αὖτε μὴ ἔυπνοις, οὐκ ἂν ἔχοι τὴν ἀπὸ τοῦ παρέχοντος σύλληψιν πρὸς τὸν σκεδασμὸν τοῦ ἀχύρου. μὴ δὲ τὸ ἀλοᾶσθαι μετρεῖν χρὴ, καὶ εἰς ἀγγεῖα τὸν καρπὸν ἐμβάλλειν ἀποθησαυρίζοντα πρὸς τὸ ἔτος. τὸν δὲ χαμαὶ εἶδος τοῦτον μὴ τοῖς Ὠρείοις ἐπιτολαῖς, καὶ τοῦ ἀλοᾶν καὶ τοῦ μετρεῖν, καὶ τοῦ ἀποθησαυρίζειν οἴκοι, τὸν κατὰ χαμαὶ ἐπιγινόμενον καρπόν.

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ Πάντα βίον.] ταῦτα καὶ τὰ ἑπόμενα, ὅτι μὴ ἀναγκαίων εἰς κτῆσιν ἐμψύχων ὀργάνων διδάσκει, τοῦ ὄνου, τοῦ βοὸς, ἑκάστου τὸ χρήσιμον λέγοντος· τοῦ μὲν, τὸ μὴ ἔχειν οἶκον ἴδιον, ἵνα σὺν φορτίῳ τὸν νοῦν τοῦ ἧς, τὸ μὴ ἀπορρύπτειν δεῖ παῖδα μὴ ἔχουσα, ἵνα μὴ ἀσχολῆται περὶ τὴν πόρπην. τοῦ δὲ, τὸ ἀμωσγόνιον, ἵνα μὴ δι' ἀδένειαν μάτην βρέψηται. ὑπερφυὲς οὖν, οὐδὲ μελιταῖον θρέψει κύων γαμψός, ἀλλὰ τὸν τὸ δάκνειν ἕτοιμον, καὶ τὸν ἡμερόκοιτον ἄνδρωπον φοβεῖν, ὃς διαπαντὸς ἀποβλέπει, ἂν εἰς τὸ ζῶμα, ἀλλ' εἰς τὸ τὰ τοῦ ἄλλων συλᾶν. Θῆτ' ἄκοιτιν.] μήτε ἔχοντα γυναῖκα μήτε παῖδα, ἵνα μὴ φροντίσῃ ἐν τῷ ἀχρῷ. ἡμερόκοιτος.] ὁ ἀνὴρ ὁ κλέπτης, ὁ τοῦ ἡμέραν μὲν κάνων, τοῦ δὲ νύκτα ἀχρυπνῶν. Χόρτον τ' ἐσκομίσαι.] ταῦτα μὴ τοῦ συγκομιδοῦ ἀναγκαῖα τῷ χειμῶνος, χάειν τῆς βοῶν καὶ ἡμιόνων ἀθροίσεως ζοφῶδες, ὡς τοῦ τῆς ἀνθρώπων. χειμῶν δὲ ὄντος, ἄλλως τε καὶ σφοδρὸς, πέφυκε ἀπὸ τῆς χώρας οὐκ ἔστι τὰ θρέμματα. χρήσιμον οὖν καὶ χόρτον ἀποτίθεσθαι, καὶ συρφετὸν πρὸς φυλακὴν καὶ ἀχύρων, καὶ τῆς τοιούτου. χρήσιμον δὲ καὶ ἐν τῷ χωρῷ τούτῳ, καθ' ὃν εἴρηκεν ὅτι πορεῖον, ἀναπαύειν τὰς βόας, ἵνα πάλιν ἀκμαιότεροι τοῖς πόνοις ὑποστῶσιν, οὐχ ὡς ἔνιοι τεύχουσιν αὐτὰς ἄλλοις πόνοις ἢ γεωργικοῖς, οἰκοδομὰς καὶ μυρμάξων ἕλξεις, καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς ἔργων, ἅτε καὶ σὺ ποιεῖν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἧμος δὲ Κολύμβος.] νύκτα δὲ ὁ ἀκαλάνθης τὸν ὄνον ἀνθεῖ, ὁ καὶ Κολύμβος λεγόμενος, καὶ ὁ ἀκεπκὸς τέτηξ ἐν δένδρῳ καθήμενος ᾄδει πυκνὸν διὰ τῆς περύγων. ἅτε δὲ ᾄδει, τρίζων ἑαυτὸν ἐν τῷ χωρῷ τοῦ κοπτῆρος θέρος, καὶ ἐπὶ πόνου· τότε αἱ αἶγες εἰσὶ λιπῶσαι, ὡς ἤδη σαυθεῖσαι τοῦ θηλάζειν τοὺς ἐρίφους, καὶ γαλακτεῖν, καὶ ὡς τερπνοτέρας ζοφὰς ἐδίουσαι· καὶ ὁ οἶνος τότε ἄδεος

αἴσιος καὶ δεδοκιμασμένος, ὡς τὸ διαφθαρῇσεται ἔπι, καὶ ὀξίνας χρήσῃ, φθινόπωρον παρελθὼν, καὶ χειμῶνα καὶ ἔαρ, καὶ ἥδη θέρος ἀφάμενος, καὶ μὴ βαπτεὶς. αἱ δὲ γυναῖκες τότε λαγνέστεραι μᾶλλον, καὶ καταφορώτεραι πρὸς σαωσίας καὶ ἀφροδίσια· ὑγρότεραι γὰρ φυσικῶς εἰσι, καὶ ψυχρότεροι τὴν ἀνδρῶν, τότε τῷ ἡλιακῷ θερμῷ κατασήματι διακρατύμεναι, ὡς ἐξικμαθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ τὸ πρόσπον τῆς ὑγρότητος, εὐορεκτότεραι πρὸς τὰς ξωσίας, καὶ εὐκρατέστεραι γίνονται. ἀδυνέστεροι δὲ οἱ ἄνδρες· ξηρότεροι γὰρ ὄντες φύσει τῶν γυναικῶν, καὶ τὸ πλέον ξηραινόμενοι τότε ἀδυνῶσιν. ἐν δὲ τῷ χειμῶνι πλέον ὀργῶσι τῶν γυναικῶν, ξηρότεροι ὄντες, τῇ χειμερίᾳ ὑγρότητι εὐκρατῶν. τὸ δὲ ἔαρ ἀνδράσιν ἰσομοιρίαν ἀφροδισίων παρέχει. τὴν ἰσομοιρίαν δὲ ἔπαμοι νόει, ἐκπλασίονα ὀργᾶν τὰ ἀνδρὸς ἢ γυναῖκα. ἤχετα.] ἡ ἠχητικὴ· Βοιωτῶν καὶ Αἰολέων ὄντων ἰδίωμα ἤτοι διάλεκτος.

Σείριος.] νῦν καὶ ὁ ἥλιος νοεῖται, καὶ ὁ ὑπὸ τὸ ἡλίου ἀστὴρ, Σείριος καλούμενος. τότε γὰρ καὶ ἵστησιν ἀνατέλλει ἑῷος. Εἴη πρώιη τε σκιή.] ἀπλαισίως σκιά. φαίνεται δὲ νῦν ἀνηφαιστικῶς καὶ ἑαυτίως αὐτῷ χράφειν ὁ Ἡσίοδος. ἄνω γὰρ εἰπὼν φεύγειν δὲ σκιὰς θάκους, νῦν αὐτὸν εἰς ἀπλαισίως κελεύει καθῆσθαι σκιᾷ. Οὐκ εἰσὶ δὲ, ἃ φησιν, ἑαυτίοις καὶ μαχόμενα, ἀλλὰ μᾶλλον ἀλλήλοις συμβέχοντα. ὁ γὰρ ἀνωτέρω εἶπεν, ὅτι χρὴ ἀναστὰς ἐν τῷ ψυχρῷ τῆς ἡμέρας μέρει, θέρεος καὶ σώματος καιρὸν τοῦτο πάλιν ἐπισφραγίζων φησὶν, ὅτε τὴν χρυσοῦδες ὥρας ἀναστὰς θέρεος. ὅτε δὲ χρυσοῦδέστερον γένῃ τὸ τῆς ἡμέρας κατάσημα, τότε εἰς τὰς ἀπλαισίους καὶ πρώιους ὑπαίθριος ἴσθι σκιάς, καὶ οἶνον βύβλινον πῖνε, ἐπὶ βυβλίας ἀμπέλου Θεσπίας. ἢ ἐλαφρὸν καὶ ὑδατώδη, κατ' ἐμὲ, ἀπὸ τῆς Ἀσωπείων τῆς πρὸς τῷ Βίβλον καὶ Λίβαιον· ἐκεῖ γὰρ ὑδροῦται. τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἐν τῷ ἐπάγειν, [τεῖς ὕδατος μοίρας κεῖν, τὸ δὲ τέτρατον ἐμὲν οἶνο.] τουτέστι, τὸ τέταρτον ἔχε μέρος τοῦ οἴνου, καὶ τρεῖς μοίρας ἐξ ὕδατος, ἵνα ὑδαρὴς γένῃ. ἐν χειμῶνι γὰρ δεῖ ἀκρατοτέρους ὡς θερμοτέρους τῆς οἴνου ἀρύεσθαι. πρώιη τε ζκιή.] ἤτοι σκῖ, δάκτυλος. τὸ γὰρ τῆ κοινὴ δεῖ συλλαβή, καὶ νῦν ἐκτείνει, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ·

Οὐδὲ Σκάμανδρος ἔλιπε τὸν ὃν μέρος, ἀλλ' ἔπι μᾶλλον.

Μᾶζα.] τὸ ἀπαλὸν, ἢ ἀπὸ τοῦ μὴ ἄζα τις εἶ· ἐμοὶ δὲ καθὼς φησὶ τὸ παξαμάδιον. Μᾶζα τ' ἀμολγαίη.] ὁ νεοφύρτος καὶ λεπτὸς καὶ τυφερὸς ἄρτος· παρὰ τὸ μαζῶ, τὸ τυφῶ· ἢ ἀπὸ τοῦ μάσσω, τὸ μαλάσσω. ἄρτος ἢ, ὁ μέγας καὶ ἄρπος. καὶ οἱ τῆς γραμματικῆς γειροπλόκοι, μᾶζα μᾶλλον καλῶς τὸ ξηρὸν καὶ στερρὸν ἀρτίδιον.

Μᾶζα τ' ἀμολγαίη.] ἄρτος χθονὸς ἀμολγεῖ καὶ πιμπίνι ἁρμόδιος, ἢ γάλακτι πεφυρμένος.

σβεννυμενάων.] παυθεισῶν τῶν θαλάζης.

Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο.] ὑπαγχέτου σοι (φησὶ) πόδα καὶ τόδα, καὶ χρέας, ὡς τε τοῦτο ἐδίζη. ὀρεσιτρόφου καὶ ἀγελαίας καὶ ἀδαμάστου βοὸς σείρας, ἢ παμθένου καὶ ἀτόκου, καὶ φωτογόνων εἰφῶν χρέας, καὶ χαίρων ὅτι τῷ θερεπῷ καὶ καθήμενος ζυφῶ, φρὸς ζεφυρείους αὔρας βέβλας τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς δάλους κελαδῶν τὸν σῖτον ἀλοᾶν. Πῶς ἦ, ὦ Ἡσίοδε, ὁ φρὸ μικρῆς φειλεχωΐδος σὸς ἀδηφὼς καὶ πένης καὶ ἀγρεταῖος, ἔξει τοιαύτας ζφὰς, ἃς μόλις ἔξεστι καὶ οἱ τῆς μοίρας ὄντες τῆς κρείττονος; βοὸς ἀγελαίας καὶ ἀτόκου χρέας καὶ φωτοτόκων εἰφῶν; εἰ μή που αἴφνης αὐτῷ τὰ τοῦ Ἰωὺ παρεσύρησαν σφάγματα, ἢ αἱ τῶν Ἐχιδνίων ἀγέλαι φερεσπεζύοιτο, ἢ πᾶσα χθὼν ἡ ὑσία Τειταίχμης τῆς Βαβυλωνίας τῆς Ἀραβάζης ἦν, ὃς ἑκάστης ἡμέρας ἐκ τῆς αὐτῆς χωρίων φόρον ἐλάμβανεν ἀργυρίου Ἀτάβλου, ἤτοι μέδιμνον, ἵππους δὲ τούτῳ φορβάδες ἦσαν ὑξαχιχίλιαι τε καὶ μύριαι, κήλωνες δ' ὀκτακόσιοι, πλὴν μέν πι τῆς πολεμιστηρίου· κωφὲς δ' ἀνεφκοὶ, ὡς μόλις ὑπὸ φόρτου πεταλούντων χωρίων δωμάδες πέφευγε. Τεῖς δ' ὕδατος μοίρας ἐγχέειν.] μοῖρα πιμνεῖ τοῦτο. Πρόκλος δὲ ἀριθμὸς φησὶ τὰ ἀρτύσεις καὶ φειδὰς, πλειοπρατίας, καὶ ἀσπονδίους, ἡμιολίους, καὶ ἐπιρρίτους, καὶ ἐπιμοιρίους, καὶ πολλαπλασίους, καὶ πολλαπλασιεπιμοιρίους, καὶ τὰ λοιπά, ὅσα μὴ ἐν καιρῷ λεγόμενα, καταψυχεῖ μὲν τὴν νέων τὰς ἀκμὰς, πλειστάκις δὲ ἀσυνδοσίας ἐξεργάζεται· ὥστε αἱ ἐν τοῖς πίναξι ὑστεραλκτήσεις, καὶ παραχρήσεις καὶ ζωγραφίαι τῆς λιθαργύρων καὶ πικτόνων, τὰ ἀῤῥυθμά τε καὶ κακοσώματα. ἰέμεν.] φέμπε, ἔμβαλε. ὅθεν δασωτέον τὸ ἰέμεν. καὶ φρὸ διαγράσεως ὕδατος, ὁ σοφὸς Πρόκλος ἔξω τῆς χαμερῆ φιλοσοφεῖ. ἐδὲν γὰρ ἐνταῦθα, φρὸ ὑδροσκοπικῶν

Ἡσίοδος

Ησίοδ. διαλέγ. ἐν οἷς δέ τι τοιοῦτον ἐμπέσοι, ὑ πρατεία ψευδεῖ, πρὸς ἣ τὴν ἐξήγησιν ζωτέον, δείξομεν ἀκριβέστερον· ἵν' εἰδῆτε ὁπόσας βδροσκοπικὰς βίβλους ἀνεγνώκεμεν τὴν παλαιὰν· ὡς πρὸ δὴ καὶ τέρας παιδίας, καὶ πρειτέζια χαίρωμεν, πρὸς ὑμετέραν ὠφέλειαν.

ἔξω ἣ χαρᾶ πρεὶ τῆς τὰ ὕδατ. διαγνώσεως ἔν τι καὶ ἡμεῖς τοῖς Πρακλείοις προθήσομεν· ἄριστον ὕδωρ, ὃ ταχὺ θερμανθὲν ταχέως πάλιν ἐναποψύχει. Δημήτρ. ἱερὸν ἀκτῆ.] τὸ ἱερὸν δῶρον τῆς Δήμητρος, ἤγουν τὸν σῖτον. Δήμητραν ἣ νῦν φησιν, ἢ τὴν γῆν, ἢ τὴν Διονύσου Οἰνοπίδ. γυναῖκα, ἢ τὴν φυτείαν καὶ γεωργίαν μετ. Διονύσου πραδομένην ἐδίδαξε. τὴν ἣ τῆς Κόρης καὶ Δήμητρ. ἱστορίαν κατ' ἀρχὴν τῆς βίβλου καὶ μυθικῶς εἶπον, καὶ ἠλληγόρησα.

ἔνθ' αὖ πρῶτα φανῆ ἀστὴρ Ωρίων.] ὁ σοφὸς Πρόκλ. ἀριθμῷ καὶ ὑδροσκοπῶν, ἐν οἷς πρὸ ὀλίγου, τὰ χρειώδη καὶ ἐξηγήσεως χρήζοντα διαπρέπει, ὡς νῦν τὴν Ωρίωνα ἀνατολήν. ἀλλ' ἡμεῖς οἱ μηδὲν εἰδότες τοιοῦτον σοφὸν, οὐδὲ καὶ ὁ Πρόκλ., τὴν μυθικὴν τοῦ Ωρίωνος ἱστορίαν, ὅτι κυνηγὸς Βοιώτ. ἦν, υἱὸς Γενέως καὶ Εὐρυάλης θ' Μίνω. θυγατρός. ὑφ' Ἀρτέμιδος δὲ ἀνῃρέθη, σκορπὸν αὐαδήσας, θαυμασιώτερος ἂν διδάξομεν, πλὴν σαφῶς τὴν τότε ἐπιτολήν, μὴ μακρολογήσαντες, καθ' ὅσον τῆς ὑποθέσεως διδάσκειν μακρηγορεῖν.

δέκα παρεπιδύσιν ἡμερῶν δρόμοι,
Ἐξ Ωρίωνος φάσεως πρὸς τὸν κύνα.
Οὕτως ἔφη μὲν καὶ σαφῶς καὶ ζωτόμως.
Εἰ δ' αὖ θελήσει τις παρεκτείνειν πλέον,
Ἥλιον εἰσβὰς ταυρικὸς δρόμους πρέχῃ
Τεσσάρων δεκάδων ἡμερῶν πρέχει δρόμος,
Καὶ πρεῖς ἐπ' αὐτοῖς φωσφορήσας ἡμέρας
Τροπὰς ἐλαύνειν ἀρχὴ θερινὰς πρέπει.
Αὐτῶν ζητῶν δὲ τὴν δὲ τὴν θερινήν,
Παραβαλεῖν ἡμερῶν διπλοῦν δ.,
Ἑπτὰ πολλὰ δείκνυσι λαμπρὰν Ωρίωνα.
Ἑπτὰ δὲ τὸν ὑδάκινθ. ἡμερῶν δρόμ.
Δώσει ἣ λοιπὸν ὁ κριὸς ὀρθρίαν.
Ἐξ ἀνατολῆς, κρυβεὶς ἣ πρὸς καμὸς φάσιν
Ὅλη τετρακτὺς ἡμερῶν θαρρεῖ.
Καὶ τί πλατύνω τὰς δρόμους τῆς ἑσπέρας,
Εἰδὼς ἀκριβῶς ἀστρικὴν πᾶσαν θέσιν;
Σιγῶ τὸ λοιπὸν, μὴ δολώσω συγγράφων.

Μέτρα δ' ἐν κομίσασθ.] μοδίσιον ἣ καλῶς ἀποκόμισον τὸν σῖτον ἐν τοῖς σοῖς κιβωτίοις. τουτέστι, κἀγὼ μετρήσας ὁπόσους μεδίμνους ἐγεώργησας. αὐτὰρ ἐπὶ δή.] ἐπεὶ δὲ ἣ ἀποθησαυρίσῃς πᾶν σε γεώργιον, ὃ ζωτεύει πρὸς τὸν βίον καὶ τὴν ζωὴν, κτῆσαι καὶ μίσθιον ἄοικον, καὶ μισθίαν ἄτεκνον· ἵν' ὁ μὲν ἀποκλίνων τι τῆς σῶν, εἰς τὸν ἴδιον οἶκον ἀποκομίζῃ, ἡ ἣ σὴ τὸν παῖδα· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ὑποπόρτις. βεβοῦν ἣ, ἀπὸ τῆς βοῶν τὴν ἐχρεῶν ὑπομάζιον πόρτιν, ἤγουν δάμαλιν. καρχαρόδοντα.] ὀξυόδοντα, δηκτικὸν, εἰς τὸ ἀποσοβεῖν τοὺς ἡμεροκοίτους ἤγουν τοὺς κλέπτας. Χόρτον δ' ἐκόμισαν.] χόρτον τοῦ καὶ ἀχυρον ἄπαθε, ἵνα τοῖς σοῖς βρέμματι ἢ δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἀρκέσῃ ζῷά. ἔασον ἣ μὴ τὸν θερίτην τοὺς γεωργοὺς βόας καὶ τοὺς οἰκέτας ἀναπαύσεως τυχεῖν, καὶ μὴ καταγυμνώσῃς ἔτι αὐτούς, ὥσπερ τινὲς τῆς βαρυτάτων δεσποτῶν ἔργοις ἑτέροις ἵνα πάντα ἔχῃς αὐτοὺς ὑπουργοῦντας σοι γοναιότερον.

Εὖτ' ἂν δ' Ωρίων καὶ Σείριος εἰς μέσον ἔλθῃ
Οὐρανὸν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ω Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπευ οἰκαδε βώλους·
Δείξας δ' ἠελίῳ δέκα τ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας.
Πέντε δὲ συσκιάσας, ἕκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσας
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πληϊάδες θ' Υάδες τε, τό τε σθένος Ωρίωνος
Δύωσιν, τότ' ἔπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἶναι
Ὡραίου. πολιὴν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἶπ.

Quum vero Orion & Sirius in medium venerit
Cælum, Arcturumque autem inspexerit rosea digitis Aurora,
O Perſa, tunc omnes decerpe domum vuas:
Exponito vero soli decem dies, totidemque noctes.
Quinque autem adumbrato, sexto in vasa haurito
Dona lætitiæ datoris Bacchi. Sed posquam vero
Pleiadesque Hyadesque ac robur Orionis
Occiderint, tunc deinde arationis memor esto
Tempestiuæ. annus vero per terram accommodus sit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων.] ὀπωρινὰ δ' ἂν ὁ Ὠρίων καὶ ὁ Σείριος, ἤγουν ὁ ὅτε τῆς γῆς τὰ καυσὸς ἀὴρ (ἐγγὺς γὰρ ἀλλήλων ὁ Κύων καὶ ὁ Ὠρίων) εἰς μέσον ἐλθὼν τὸ ὑγρόν, αὐτὶ τοῦ εἰς τὸ μέσον τοῦ ὑγροῦ, τουτέστι μεσουρανίσῃ. τὸ Ἀρκτοῦρον δὲ ἴδῃ ἡροδδαπυλ. Ἠώς, ἤγουν ἡ λαμπρά, καὶ πρωϊνή. αὐτὶ τοῦ, ὁ Ἀρκτοῦρος δὲ ἐπιτείλῃ τῷ ἑῴᾳ ἐπιπολύ, τουτέστιν ὅταν ὁ ἥλιος ὅτε τὸν Ζυγὸν μεταζῇ. τότε γὰρ ἑῴα ἡ παρθένος ἀνίσχει, ἥτις ἐστὶν ὁ Ἀρκτοῦρος ὁμοταγής. μεσουρανεῖ δὲ ὁ Ὠρίων τῷ τετάρτῳ ζῳδίῳ, ἀπὸ ἡλίου πλησιάζων τοῖς Διδύμοις. ἀεὶ γὰρ ἓξ ζῴδια ἀπὸ γλιοῦ ἐστιν ὑπὸ γῆν, καὶ ἓξ ὑπὲρ γλιοῦ, μεσουρανεῖ δὲ τὸ τέταρτον ἀπὸ ἡλίου ζῴδιον, τότε (ὦ Πέρση) πάντας τοὺς βότρυς ἀποδρέπου, ἤγουν τέμνων, κόμιζε εἰς τὸν οἶκόν σου. δείξον δὲ τῷ ἡλίῳ ὅτι δέκα τὰ ἡμέρας καὶ ὅτι δέκα νύκτας. ζωυπάγει δὲ καὶ τὰς νύκτας τῷ λόγῳ, ὡς ἐπομένας ταῖς ἡμέραις ἐξ ἀνάγκης. ἃ γὰρ δὴ καὶ κατ' αὐτὰς δυνατὸν τῷ ἡλίῳ δεικνύναι τοὺς βότρυς, ἐκ ὀπτ ἡλίου. ὅτι πέντε δὲ ἡμέρας συσκίασον, ἤγουν ὑπὸ ζκιαὶ θὲς, μὴ τὸ δεῖξαι αὐτὰς τῷ ἡλίῳ. χτ τιὼ ἕκτῳ δὲ ἡμέραν, εἰς τὰ ἀγγεῖα ἀφύρσας, αὐτὶ τοῦ ἀποθλίψας ἄρυσαι τὰ δῶρα τοῦ Διονύσου τοῦ πολυγηθέος, ἤγουν τοῦ πολλῆς τέρψεως αἰτίου. αὐτῷ ἑσπερὶ δή.] ἐπιδαὶ ὅ δὴ αἱ Πλειάδες τε καὶ αἱ Υάδες καὶ τὸ θέρος τοῦ Ὠρίωνος, ἤγουν ὁ Ὠρίων ἀνατρεχικῶς, δύνασι, τιὼ ἡώαν ὀλιγονὸν δύσιν, πὶ ἔπειτα αὐτὶ τοῦ πάλιν ἀρόσῃ μεμνημένος ἔσο ὥρης, ἤγουν ἐγκαίρως. ὁ πλειὼν δ' ἤγουν ὁ ἐνιαυτὸς, ἁρμόδιος εἶη, αὐτὶ τοῦ ἔσω, χτ χθονός, αὐτὶ τοῦ ὅτι τῆς γῆς ἔργων.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος.] σαφῶς ἐν τούτοις τὸν ὅτι τῆς γλυκυτέρας καυσὸς Σείριον λέγει, σωτάξας αὐτὸν τῷ Ὠρίωνι· καὶ τούτων μεσουρανούντων, εἶπεν ἕως ἐπιτέλλειν τὸν ἀρκτοῦρον. ἐν τούτῳ δ' ὧν τῷ καιρῷ, ὅς ἐστιν ἡλίου ζυγὸν μεταλθόντος καὶ τῆς παρθένου ἑῴας ἀνιχνούσης, ἥτις παραγατέλλει ὁ ἀρκτοῦρος, κελεύει τοὺς βότρυς τέμνειν· καὶ γὰρ ὁ σταφυλοτόμος καλούμενος ἕως τότε γίνεται σαφανής. ἄλλως. ὅτος τὸν καυσαρον λέγει Σείριον. ἐγγὺς γάρ ὅτι τῷ Ὠρίωνι. ἀεὶ δ' ἓξ ζῴδια ὑπὸ γλιοῦ ὅτι, καὶ ἓξ ὑπὲρ γλιοῦ. μεσουρανεῖ δὲ τὸ δ' ζῴδιον, ἀπὸ ἡλίου εἰς τὸ ἀνάπαλιν τῆς ζῳδίων μετρουμένων, διὰ τὸ ἐναντίον δρόμον ποιεῖσθαι τὸν ἥλιον τῷ κόσμῳ. ὅταν οὖν γένηται ὁ ἥλιος ἐν τῷ Λέοντι, ἢ ἐν Παρθένῳ, διὰ τὸ τὸν Ὠρίωνα Ταύρῳ καὶ Διδύμοις πλησιάζειν, τότε ὀπωρινώτατον τεύχειν ὁ δὲ Ἀρκτοῦρος ὁμοταγὴς τῇ Παρθένῳ. ἔστι δὲ ὁ Σκορπίος ὁμοταγὴς τῷ Ὀφιούχῳ, ὁ καὶ δύο ζῳδίων κατέχων τόπον, ὅτε Φαέθων ἦν, τουτέστιν ὁ ἥλιος γένηται ἐν Διδύμοις καὶ ἐν Καρκίνῳ (ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ πρὸς τῷ Ταύρῳ κεῖται), ὁ δὲ πρὸς ποσὶ τοῖς Διδύμοις) τότε ὀπωρινώτατον ἀροτειάν. Δείξαι δ' ἡελίῳ.] τοὺς βότρυς ἐκτεμόντες ἐτίθεσαν ὅπως τὸν ἥλιον, ὀξυκμάζοντες αὐτῶν διὰ τὴν ἡλιώσεως τὸ λεπτὸν καὶ ὑδαρὲς καὶ εὐτρεπτον. καὶ ἀπάλαν τοῦτο θελοπεδοῦσιν. μὴ δὲ τοῦτο ἐν τῇ σκιᾷ πάλιν διετίθεντο μιχαιρώμενοι πυκνωθῶσαι τὸν καρπὸν μὴ τοῦ ἡλίου, τοῦ ζέσιν ὀξιώμενον τοῦ ἀπ' αὐτῆς διὰ τῆς σκιᾶς, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ φύξεως. καὶ τείτον ὕστερον ἐπάτουν σκυλίζοντες τὸν οἶνον, ζωρεσῶτα λοιπὸν καὶ εὔπνουν ἔχειν νομίζοντες. ὁ δὴ καὶ ὁ Ἡσίοδος ὑφηγεῖται διὰ τεττάρων, δέκα ἡμέρας λέγων ἁπλῶσαι τοῦ σαφυλὴν ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ ἐν τῇ σκιᾷ, καὶ τότε πατῆσαι.

αὐτὰρ ἑσπερὶ δύν.] τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος συνῆψε τῶν γεωργικῶν ἔργων, τῷ ἀρότρῳ τὸ ἄροτρον· καὶ γὰρ ἤρξατο ἐντεῦθεν ἀπὸ τῆς δύσεως τῶν Πλειάδων καὶ ἀρότρου, καὶ κατέληξεν εἰς αὐτά. διὸ καὶ ἐπῆγαγε διὰ πάντων διεξιών, ὅπου ὁ πλειών, ὅς ἐστιν ὁ ἐνιαυτὸς, τῶν ὅτι γῆς ἔργων ὅτος ἂν ἔχοι τέλος ἐναρμόνιον. πλειὼν δ' ὁ ἐνιαυτὸς, ὡς τὰς ἡμέρας συμπληρώσας, καθ' ἃς τιὼ γεωργίαν διεῖλε. τὸ δ' ἐντεῦθεν ὅτι ναυτιλίαν μέτεισιν, ὡς καὶ ταύτης διωμένης βίον πρείζον. εἰ καὶ ἡ γεωργία πρεπωδεστέρα χθονίοις ἡμῖν ἔστι ζώοις. καὶ ἐκ γῆς τρέφεσθαι τῆς γυμνουμένης ἡμᾶς ὀφείλουσι. διὸ καὶ τιὼ εἰσβολιὼ τῆς ναυτιλίας οὐκ ὅτως ἐποιήσατο τοιαύτιω, ὡς τῆς γεωργίας, ἐρασὴς αὐτῆς ὑπάρχων. ἄρμενος εἶη.] ἐὰν ταῦτα ποιῇσης, ὁ ἐνιαυτὸς (φησὶν) ὅλος ἁρμόδιος ἔσται. πλειὼν δ' ὁ ἐνιαυτὸς, ἀπὸ τοῦ πάντα πεπληρῶσθαι, ἢ ἀπὸ τῶν Πλειάδων. ἐξ αὐτῶν γὰρ οἱ σοχασμοὶ τοῦ ποτὲ δεῖ καὶ πεῖσαι καὶ θερίσαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος.] ἡνίκα δ' ὁ

Ὠ'είων μισεργήσῃ, καὶ ὁ Κύναιθος. ὀλίγον γὰρ ἀπέχουσιν ἀπ' ἀνήλων διάστημα. ὁ Ἀρκτοῦρος δὲ ὁ τῆς ζώνης τῆς Ἀρκτοφύλακος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁ καὶ ἑωσφόρος καλούμενος, ἀνατείλῃ ἑώαν ἀνατολήν· ἢ πρίν γέ τινα μὴ ἐκκαίδεκα ἡμέρας τῆς τοῦ κοινοῦ ἐπιτολῆς, ἤγουν μὴ Αὐγούστου ἡμέραν ἑκάστην· τότε (φησὶν) ὦ Πέρση, τὰ πηγνὰ μίμνησο. ἔρεφε δὲ οἰκίαν καὶ σταῖνος ὁ Ἡσίοδος βουλεύῃ καὶ ἰδιώτῃ αὐδρὶ ὄντι πρὸ ἀδελφῶν, θέρους καὶ πηγνυμένου καὶ πρὸς τούτων ἁπάντων σαφεστάτων ὄντων ἑπόμενον ἀσαφῆ τὰ τεκμήρια, ἃ καί τισι πρὸς ἀστρολόγων ἠγόηται; οἶμαι δὲ καὶ Ἡσιόδῳ αὐτῷ. ἐὰν δὲ αὖ Αὐγούστου πηγαῖ παρεκαλοῦντο. Μεσουράνημα δέ ἐστιν, (ὡς σφωΐν ἐδιδάξαμεν στοιχειακῶς,) ὅταν ἐπισκοποῦντα μοῖρας σταθμὸν ἡλίου ἀστὴρ ἀνατείλῃ· τυτθόν, ὅσα πρὸς ὅλα ζῴδια σταθμᾶται τὸν ἥλιον. ἀεὶ γὰρ καθ' ἕκαστον νυχθήμερον ἓξ εἰσὶ ζῴδια σταθμὸν τὸ κάτω καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον· τὰ δὲ ἕτερα ἓξ σταθμὸν τὸ ἄνω καὶ ἐπὶ γῆς. τότε οὖν ὁ Ὠ'είων τέτα ὅλα ζῴδια σταθμανατέλλων τῷ ἡλίῳ μεσουρανεῖ ζωὴ τῷ Ταύρῳ ἀναφερόμενος. ὁ δὲ ἥλιος μὴ Ταῦρον, Δίδυμα, Καρκῖνον σὺν τῷ Λέοντι ἀναφέρεται.

Δεῖξαι δ' ἠελίῳ.] κατάκμασον δὲ τὰς βότρυς ἀποτεμὼν ἐν ἡλίῳ, ἡμέρας ε'. καὶ πέντε πάλιν ἐν σκιερῷ τόπῳ κατάθες, ἵνα μετέῳ ἀέρος κατάχωσιν. ἕκτῃ δὲ συμπατήσας αὐτὰς οἰνοποίησον ἐν τοῖς πίθοις ἀπαρυσάμενος. καὶ τὸ σταῖ τοιαύτης οἰνοποιΐας διδάσκειν τὸν Πέρσην μάταιον, καὶ παρεμφερὲς τοῖς ἀπὸ κάπης νόμοις τοῦ Πλάτωνος. ὅτι γὰρ Πέρσης, οὐδὲ Ἡσίοδος πιεῖν οἶνον εἰργάσατο, οἶμαι, οὐδὲ ποιῆσαι.

Διονύσου.] τὸ ὦ καὶ μικρὸν γραφόμενον ὑπὸ τὸ ῡ ἐκτείνεται· Ἀττικῶς δὲ μέγα γράφεται.

Πληϊάδες δ' Ὑάδες τε.] σταῖ τούτων σταφέφημεν. Ὑάδες δὲ λέγονται, ὡς τὸ ῡ στοιχεῖον ἐοικυῖαι ἢ ὡς ὄμβρων ποιητικαί. διωνυμῶν γοῦν τὴν ἐπωνυμίαν διὰ τούτων, σταχαλοῦνται ἀροτῆρα, ὡς κατ' ἀρχὰς ἔφην. Πλειὼν, ὁ χρόνος, ἀπὸ τοῦ πάντα πληροῦν. αὐτὰς γὰρ ὅτι πατὴρ πάντων. ἢ ὁ συμπληρούμενος εἰς ὥραν καὶ θέρος ἐκ τῶν Πλειάδων· ἢ ὁ ἐκ πολλῶν ζωογονούμενος, καὶ εἰς πολλὰ διηρημένος· λέγω δὴ, καιρούς, μῆνας, ἑβδομάδας, ἡμέρυκτα, ὥρας, λεπτὰ, διπλόλεπτα.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρεῖ,
Εὖτ' ἂν Πληϊάδες σθένος ὄβριμον Ὠρίωνος
Φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύσκει ἀϋτμή.
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
Γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.
Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι, πυκάσσαι τε λίθοισι
Πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων·
Χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
Σκεύεα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκῳ,
Εὐκόσμως σολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο.
Πηδάλιον δ' ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι·
Αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον, εἰσόκεν ἔλθῃ.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' ἑλκέμεν· ἐν δέ τε φόρτον
Ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρῃαι·
Ὥσπερ ἐμός τε πατὴρ καὶ σός, μέγα νήπιε Πέρση,

Quod si te nauigationis periculosæ desiderium ceperit,
Quando vtique Pleiades robur validum Orionis
Fugientes, occiderint in obscurum pontum,
Tunc certe variorum ventorum stridunt flamina,
Et tunc ne amplius naues habe in nigro ponto.
Terram autem operari memor esto, ita vt te iubeo.
Nauem vero in continentem trahito, munitoque lapidibus
Vndiquaque, vt arceant ventorum robur humide flantium,
Sentina exhausta, vt ne putrefaciat Iouis imber.
Instrumenta vero cõgrua omnia domi tuæ repone,
Recte contrahens nauis alas pontigradæ.
Clauum vero fabrefactum super fumum suspendito.
Ipse autem tempestiuam exspectato nauigationem dũ veniat.
Tuncque nauem celerem ad mare trahito. intus vero onus
Aptum imponito, domum vt lucrum reportes:
Quemadmodum meusque pater, & tuus, stultissime Perſa,

Πλωίζεσκε

Πλωΐζεσκεν νηυσὶ, βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ.
Ὅς ποτε καὶ τῆνδ' ἦλθε πολυὺ δι' ἀκτὸν ἀνύσας,
Κύμην Αἰολίδα προλιπὼν, ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Οὐκ ἄφενος φεύγων, οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὄλβον,
Ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἀνθρώποισι δίδωσι.
Ναίσκε δ' ἄγχι Ἑλικῶνος οἰζυρῇ ἐνὶ κώμῃ
Ἀσπερχὲς χείμῳ κακῇ, θέρεϊ ἀργαλέῃ, οὐδέποτ' ἐσθλῇ.
Τυνὴ δ' ὦ Πέρση ἔργων μεμνημένος εἶναι
Ὡραίων πάντων, σοὶ δὲ ναυπλίης δὲ μάλιστα.
Νῆ' ὀλίγῃ αἰνέω, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θήσω.
Μείζων μὲν φόρτος, μείζων δ' ὀπὶ κέρδεϊ κέρδος
Εἴη, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας·
Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίλιν ξένης ἀεσίφρονα θυμὸν,
Βούλῃαι δὲ χρέα τε φεύγειν καὶ λιμὸν ἀτερπῆ.
Δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Οὔτέ τι ναυπλίης σεσοφισμένος, οὔτέ τι νηῶν.
Οὐ γὰρ πώποτε νηΐ γ' ἐπέπλων εὐρέα πόντον,
Εἰ μὴ ἐς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ἦ ποτ' Ἀχαιοὶ
Μείναντες χειμῶνα πολυὺ συὸν λαὸν ἄγερσαν
Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίλιν ἐς καλλιγυναῖκα.
Ἔνθάδ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα διαίφρονος Ἀμφιδάμαντος
Χαλκίδα τ' εἰσπέρησα. τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
Ἄεθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες. ἔνθά με φημὶ
Γύμνῳ νικήσαντα φέρειν ἐρίπόδ' ὠτώεντα.
Τὸν μὲν ἐγὼ Μούσῃσ' Ἑλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα,
Ἔνθά με τοπρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
Τόσσον τοι νηῶν γε πεπείραμαι πολυγόμφων.
Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Διὸς νόον αἰγιόχοιο.
Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν.

Nauigabat nauibus, victus indigus boni.
Qui olim & huc venit immensum pontum emensus,
Cumæ Æolidæ relicta, in naui nigra:
Non reditus fugiens, neque opulentiam ac facultates,
Sed malam paupertatem, quam Iupiter hominibus dat.
Habitauit autem prope Heliconem misero in vico
Asera, hyeme malo, æstate autem molesto, nunquam bono.
Tu vero o Persa operum memor esto
Tempestiuorum omnium: de nauigatione vero maxime.
Nauem paruam laudato, magnæ vero onera imponito.
Maius quidem onus, maius vero lucrum ad lucrum
Erit; si quidem venti malos abstineant flatus:
Quando ad mercaturam verso imprudente animo,
Voluetis & debita effugere, & famem inamœnam.
Ostendam autem tibi modos multisoni maris:
Etsi neque nauigandi peritus, neque nauium.
Neque enim vnquam naui profectus sum ad latum mare,
Nisi in Eubœam ex Aulide, vbi quondam Græci
Expectata tempestate, magnum collegerunt exercitum,
Græcia e sacra ad Troiam pulchris fœminis præditam.
Illuc ego ad certamina strenui Ampidamantis,
Chalcidemque traieci. prædeliberata vero multa
Certamina instituerunt iuuenes magnanimi: vbi me dico
Carmine victorem tulisse tripodem auritum.
Quem ego quidem Musis Heliconiadibus dicaui,
Vbi me primum sonorum aggredi fecerunt cantum.
Tantum nauium expertus sum, multos clauos habentium.
Sed tamen dicam Iouis consilium Ægiochi:
Musæ enim me docuerunt diuinum carmen canere.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἰ δέ σε ναυπλίης.] εἰ δέ σε ὀπὶ ἐμπειρία κρατεῖ τῆς ναυπλίας τῆς κακῶς παραπεμφθείσης. οὗτος γὰρ τὸ διαπεμφθῆναι, ὀπωπικὰ αὐ αἱ Πλειάδες τὸ φοβερὸν δύνουσι τῷ Ὠρίωνι φεύγουσαι, αὐτὶ τοῦ τὸν Ὠρίωνα φοβερισικῶς, πίπτουσιν εἰς τὸν ἠρακλέα πόντον, ἤγουν τὸν Σκοτεινὸν. ἀὴρ γὰρ τὸ σκοτεινὸν καὶ ὁμιχλῶδες, τοιοῦτόν ἐστιν ὀπωπικὰ αὖ αἱ Πλειάδες δαύουσι τῷ ὠρίωνι δύσει, φεύγουσαι τὸν Ὠρίωνα, φοβερίζουσι γὰρ αὐτὸν, εἶτα αὖτις δύθις μετ' αὐτὰς δύουσι· ὡς δοκεῖν αὐτὰς μὲν τοῦτον φεύγειν, τοῦτον δὲ ταύτας

δώκειν. Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύσσιν ἀΐσσει.] αὐτὶ τῦ πνοαὶ θύσσι. τυτέστι ζφοδρῶς κινῶν. ἢ τότε μηκέτ' ἔχε νῆα ἐν τῷ πρώτῳ τῷ οἴνοπι, ἤγουν τῷ μέλανι. τὴν γὰρ ἐργάζε, καθάπερ καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι μεμπτὴν, ἤγουν ἐν τῇ μπίμῃ φυλάττων τὴν θεὶ τύπτων διδασκαλίαν. τὴν ναῦν ἢ ἐπ' ἠπείρε ἕλκυσον, ἢ πύκασον, ἤγουν ἀσφάλισαι αὐτὴν πάντοθεν λίθοις, ἵνα ἐπέχωσι τὸ ὑέν· τῷ ἀνέμων τῷ ὑγρὸν πνεόντων, τοῦ κατάξαι αὐτήν. τὸν χείμαρρον ἐξρύσας, ἤγουν ἐκβαλών, ἵνα μὴ σύθῃ αὐτὸ ἤγουν σήπῃ ὁ τῦ Διὸς ὄμβρος ζωισάμενος ἐν αὐτῷ. χείμαρρος ἢ λέγε ὁ πάσαλος ὁ ὑπὸ τ' τρόπιν, ἢ ἐξαιρεμένε, τὸ ὕδωρ θεέχειν καλεῖ ἢ διδιαῖος. τὰ ὅπλα τὰ πάντα τὰ ἁρμόδια τῇ νηΐ, ἤγουν ἢ ἴσον, τὰ ἱσία, τὰς κάλως, ἢ τὰ τοιαῦτα, τῷ σῷ οἴκῳ ἐγκατάθε· δύτακτος ζολίσας, αὐτὶ τῦ συσείλας. δύτρεπίσας τὰ περὶ τῆς νηός, τυτέστι τὰ ἱσία, ὅπ διὰ τύτων κινεῖται ἡ ναῦς αἰπτλωμένων, ὡς διὰ τῆ πτερῶν οἱ ὄρνιθες. τῆς πυπτόρυ, ἤγουν τῆς τὰς θαλάσσας ῥῶσης. τὸ πηδάλιον ἢ τὸ καλῶς εἰργασμένον ἐπάνω τὸ καπνῦ χρέμασον, ἵν' ὑπόθηται τὴν ἑαυτῦ νοτίαν. ζὺ ἢ αὐάμενε ἔγκαιρον πλοῦν, ἕως ὃ αὖ ἔλθῃ ἤγουν ἔπεσῃ. ἢ τότε ἕλκε εἰς τ' ἄλα νῆα θοήν. ἤτοι τὸ κτ' κίνησιν ὀξύ, ἢ τὸ κτ' χῆμα· αἱ νῆες ἢ κατ' ἀμφότερα αὖ λέγοιντο θοαί. ἐν αὐτῇ ἢ τὸν φόρτιν τὸν ἁρμόδιον, ἤγουν τὸν ἐπιτήδειον θεὶς τὸ διακομιδῆναι εἰς ἄλλον τόπον ἢ μὴ φθαρῆναι, ἢ θεὸς τὸ θεαθλῶαι ἐν αὐτῷ· ἐντυώαδε, αὐτὶ τῦ δύτρεπισμένον ἔχων ἔνθε, ἵνα εἰς τὸν οἶκόν σε κέρδος ἄρηαι, αὐτὶ τῦ λαβὼν κομίσῃς. ὡς ὦ ἐμός τε ἢ ὁ σὸς πατὴρ μέγα νήπιε Πέρση, ἤγουν μεγάλως αὐόητε Πέρσα. ἔπλει ἐν ναυσὶ, βίᾳ κεχρημένος, ἤγουν χρείαν ἔχων, ἐλθεῖν, τυτέστιν ἀγαθῦ ἢ δικαίυ. ὅς τις ποτὲ ἢ ὧδε ἦλθεν ἐν νηῒ μελαίνῃ πολλὼ πόντον διαπερᾶς, καταλιπὼν τὴν κώμην τὴν Αἰολίδα. Οὔτε ἄφενος φεύγων, ἐδὲ πλῆτον τε ἢ ὄλβον] ἐκ φθαλλίλε, ἀλλὰ κακὴν πενίαν, ἣν ὁ Ζεὺς δίδωσι πῆς ἀνθρώπις. τυτέστιν, ἐ πλέσας ὧν ἔφυγε, ὅσῳ πνὲς πιῦσι φεύγοντις τὴν παιρίδα μηδενὸς δεόμενοι. ἀλλὰ πένης· ὥκισε ἢ σπανίσιον τῦ Ἑλικῶνος, ἐν κώμῃ οἰκτρᾷ τῇ Ἄσκρῃ, κτ' τὴν χειμέρια κακὴ ὕσῃ, κτ' τὸ θέρος ἀργαλέος, ἤγουν βαρεῖα, ἀλγεινὴ· ἐδέποτε ἐσθλὴ, ἤγουν ἀγαθή. κώμη δέ ὅτιν ἡ ἀτείχις ζῆ ἀνθρώπων ζυναιλία. Ταύτ' ἀ ὦ Πέρση.] ζὺ δὲ ὦ Πέρση. τὸ ζὺ ἐ θεὸς ἕτερον θεόσωπον λέγε, ἀλλ' ὅτω κἀνταῦθα λέγε, ὡς ἐν τῷ, σοί δ' ἐκέπ δώτρον ἔσαι φῶδ' ἔρδειν, ὅπ διοπίπης. σὺ ἢ ὦ Πέρση πάντων τῆ ἔργων μεμπτὴν, τυτέστιν ἔσο, ἐργάτης, ὑπορρήματικῶς, αὐτὶ τῦ κτ' τὸν θεσπέσιον αὐτοῖς καιρόν. θεὶ ναυπλίας ἢ μάλισά σε φιλοκελεύομαι, νῆα ὀλίγιν αὐτὶ τῦ μικρὸν αἰρεῖν, τυτέστι χαίρειν ἐᾷν. μεγάλη ἢ ἐνθεῖναι τὰ φορτία· μείζων μὲν ὁ φόρτος ἔσαι ἐν τῇ μεγάλῃ νηΐ· μεῖζον ἢ τὸ κέρδος, ὅπ τῇ κτ' ἐν ἀσφαλεστέρῳ εἴη. τῦτο γὰρ βάλε ἢ τὸ ὅπ κέρδει ἐὰν οἱ ἄνεμοι μακρὸν ἔχωσι τὸς πόντος. αὐτὶ τῦ τὰς πνοὰς τὰς κακὰς, ὁπλοτέρα αὖ ἐπ' ἐμπορίαν πρέψης τὸν μετέωρόν σε λογισμόν, βάλῃ ἢ τὰ χρέα τὸ φυγεῖν κτ' τὸν ἀτρεπῆ λιμόν, ἤγουν ἐφ' ᾧ οὐδεὶς τέρπε ζῆ· δείξω δή σοι, ἤγουν διδάξω σε τὰ μέτρα, τυτέστι τὴν τάξιν τῆς θαλάσσης ἢ πολυφλοίσβυ. ὅτε ἔρεκα ναυτιλίας διδιδαγμένος ὢν κατάπ, ὅτι ἕνεκα νηῶν διδιδαγμένος ὢν κατάπ· ὁ γὰρ πώποτε δὴ νηΐ ἔπλεον πλατὺ πόντον, εἰ μὴ ὅτε ἔπλευσα εἰς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ὅπ ποτὲ οἱ Ἀχαιοὶ πολὺν λαὸν ζωήγειραν, ἤγουν ζωήθροισαν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Ἑλλάδος ἐς τὴν Τροίαν τὴν καλλιγύναικα πτολεμόμενοι διλονότι. ἐνθάδε ἐγών, ἤγουν ἐκεῖσε εἰς τὴν Χαλκίδα ἐπέρασα. διαμὲν τῦ ἐκεῖσε τὸ καθόλυ δηλοῖ, διὰ ἢ τῦ εἰς τὴν Χαλκίδα, τὸ μέρος δείζει, εἰς ὃ ἀπῆλθεν. ὅπ τὰ ἆθλα, αὐτὶ τῦ τὰς ἀγῶνας, ἢ τὰ ὅπ τοῖς ἀγῶσι βραβεῖα τῦ Ἀμφιδάμαντος, ἤγουν τὰ ὅπ τῇ Ἀμφιδάμαντι τῷ δαίφρονι, τυτέστι τῷ ζωετὰ διδιδαγμένῳ. τὰ ἢ ἆθλα θεὶ μελόντων ἀγωνίζεσθαι οἱ παῖδες αὐτῦ τῦ Ἀμφιδάμαντος οἱ μεγαλόψυχοι ἔθεσαν πολλὰ θεοπρεσβύμενα, ἤγουν θεοκεκηρυγμένα. ὅπ φημὶ νικήσαντα ἐμὲ ὕμνῳ αὐτὶ τῦ ποιήσει, ᾠδῇ, εἶργε ἆθλον τρίποδα ὠτώειντα ἤγουν ὠτίας ἔχοντα· ἢ μὲ ἐγὼ Μύσαις Ἑλικωνιάσιν ἀνέθηκα, ὅπ με τοιῶτον ἐμμελῆς ἐπεδίδασαν πιπίσεως κτ' θοᾶτον πτωείρεσθαι τῦ νηῶν τ' πολυγόμφων. ἀλλὰ ζὺ ἵστως ἐρῶ τὸν νῦν τῦ Διὸς τῦ αἰγιόχυ, ἤγουν τὸ θέλημα. ὅτι πιεῖ διλονότι ἄφοβον τὸν πλῦν. αἱ Μῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν πάνυ πιεῖν ἀθέσφατον.

φατον. Ὁ δὲ λόγος ὅτι ξηρᾶς, φαλῆν καὶ σάλον ὅτι θαλάσσης. πρόδηλος ἐπ' ἀμφοτέρων· ἀφ' ὧν ὀνόματα, ὁδὸς ὅτι ξηρᾶς. πλοῦς καὶ σάλος ὅτι θαλάσσης, τὸ μὲν, κοινόν, τὸ δὲ σάλος ποιητικόν, πορεία δὲ ἐπ' ἀμφοτέρων, νεῖν δὲ καὶ κολυμβᾶν ταυτόν. ἀπὸ τοῦ κολυμβᾶν ὄνομα ὁ κολυμβητής.

πλωίζεσκον.] ἀπὸ τοῦ πλέω πλώω, ἀφ' οὗ πλωίζομαι, καὶ ἀπὸ τούτου πάλιν πλωϊζέσκω ἐπιτατικός. ὅτι δὲ δύο σημαινομένων τίθησι τὸ κεχρῆσθαι, ἐνίοτε μὲν ὅτι τὸ ἔνδειαν ἔχειν, ἐνίοτε δὲ ὅτι τὸ χρείαν ἔχειν. ἔμπορος ὁ ἐπ' ἀλλοτρίας νεὼς τὸν πλοῦν ποιούμενος, καὶ ἐμπορεύεσθαι ὅτι τοῦτο. ἔμπορος καὶ ὁ ἀποδημῶν ἐπὶ τῷ πείσεσθαι πλοῦτον διὰ τοῦ πωλεῖσθαι καὶ ὠνεῖσθαι, καὶ ἐμπορεύεσθαι τὸ τοῦτο ποιεῖν· καθ' ὃ σημαινόμενον λέγει ἐνταῦθα ἡ ἐμπορία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης.] ἕως τοῦ Διὸς ὄμβρος, καὶ διὰ τῆς εἰσβολῆς τὴν ναυτιλίαν διέβησεν, ἐπεὶ αὐτὴν δυσπέμφελον, ὡς ἐργώδη, καὶ δυσκολίαν ἀποπέμπεσθαι τῷ βίῳ. καὶ τὸ μὲν πρότερον εἰπεῖν, ὅτι δεῖ πλεῖν, ἀλλὰ πότε παύσεσθαι τοῦ πλεῖν. πότ' οὖν τοῦτο ποιητέον; ὅταν (φησὶν) αἱ Πλειάδες δυώσιν ἐῶαι, φυγεῖσαι τὸν Ὠρίωνα. τοῦτο δέ, ἐπεὶ πρόδυσις καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁ Ὠρίων δυνήσεται δῆλον. καὶ οἱ γε ναυτικοὶ Παυσυσίαν καλοῦσι τοῦτον τὸν καιρόν. τότε οὖν πατρῷα πνεύματα πνεῖ δύσκελα, καὶ χεῖμα μᾶλλον ἐργάζεσθαι τῇ γῇ ἢ πλεῖν. ἀνέλκειν οὖν τὴν ναῦν καὶ ἐδρύζειν ὅτι τῆς γῆς, λίθοις πυκάσαντα κελεύει πάντοθεν, ἵνα μὴ σαλεύσωσιν οἱ ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀνελκυσθεῖσαν, καὶ καταράξωσιν ἀντιχόοντων παντοχόθεν τῷ ὑποσυρίζοντων αὐτὴν λίθων. ὅπως δὲ μὴ σήπηται ὑομένη, δεῖν τὸν χείμαρρον ἐξρύσαι. ἔστι δὲ καὶ βημάτιόν τι τῆς νεώς, εἰς ὃ πλεύσας, ἔμφραγμα πιεῖν, ἀνελκυσθεῖσης δέ, ἀφαιρεῖν τὸ ἔμφραγμα, ἵνα ὁ ὑετὸς ὁ ἐπ' αὐτὴν ῥεόμενος, διέρχηται διὰ τοῦ τρήματος, καὶ μὴ σήπῃ σωρεύμενος ἔσω τὴν νεώς· ὁ δὲ λόγος λέγων καὶ αὐτός, ἵνα μὴ σύθῃ Διὸς ὄμβρος τὴν ναῦν. φεύγεσθαι.] ὅταν δύωσιν ἐῶαι δύσιν. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐν Σκορπίῳ, ὅ ὄζιν ἐδεσσιν ζῴδιον. τὸ δὲ φεύγειν, χαριέντως εἶπεν, ἐπεὶ πλησίον ὄζιν ὁ Ὠρίων.

Χείμαρρον ἐξρύσας.] χείμαρρος λέγεται, ὁ ὑπὸ τὴν τρόπιν πάσσαλος, ἐξ οὗ ἐξαιρούμενος, τὸ ὕδωρ ἀποχωρεῖ. καλεῖται δὲ καὶ διάταξις.

Ὅπλα δ' ἐπάρσιμα πάντα.] τὰ μὲν ὅπλα δηλοῖ τὰ νεὼς πάντα ὧν δεῖται ἡ ναῦς, τὸν ἱστὸν, τὰ ἱστία, τὰς διφθέρας, τὰς κάλως, τὰ πηδάλια. τούτων δὲ τὰ ἱστία, πάρεσθαι τὰ νεὼς ἀκάλεστον, ὅπερ διὰ τούτων κινεῖται αὐτὴν πλωϊζομένων, ὡς τῶν πτερῶν οἱ ὄρνιθες. ταῦτα οὖν εὐκόσμως τελίσαντα καλέει οἴκοι καταθέσθαι, ἵνα μὴ ἠμελημένως ὅπως ποτὲ βίφαντα ἄχρηστα γένηται. καὶ ὅτι τούτοις τὸ πηδάλιον ὑπὲρ τὸ καπνὸν κρεμάσαι, ἵνα ξηραίνηται, καὶ μὴ ὑπὸ τῆς ἐναπομεινάσης ὑγρασίας καταφαγὲν κείμενον ὡς ἔτυχεν. Εὐκόσμως.] εὐτάκτως φησὶ, μὴ μὲν θορύβου. τελίσας.] γυμνάσας ζωαγαγών. σεσημείωται δὲ ὡς πρὸς τὸ αἴρω. ἐπεὶ γὰρ καταπαῦσαι σημαίνει. καὶ Ὄμηρος, κάπησάντε χεῖρ' ἐπάσας. Αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον.] ἐπεὶ δὲ ὁ πλοῖμος ἔλθῃ καιρὸς, καθέλκειν τῷ ναυῒ ἔχοντα προδηγησάμενον τὸν ἐπιτήδειον φόρτον, πρὸς τὸ διακομισθῆναι εἰς ἄλλον τόπον, ἐν ᾧ χρήσιμος ἔσται τοῖς ὠνουμένοις. καὶ ἡ διαφθαρήσῃ πλοῖόν ἐστιν. ἀλλ' ἄριστος ἔσται πρὸς τὸ σωθῆναι, καὶ πρὸς τὸ προσθῆναι. ὡραῖον] τὸν ὠφέλιμον, τὸν δυναμένου πλοῦσίον σε ποιῆσαι καὶ θρέψαι.

Ἄρμενον ἐντύνασθαι.] αὐτὶ τοῦ ἁρμόδιον εὐτρεπίζεσθαι. Ὡς τῶν ἥμος τε πατήρ.] τοῦτό φησι, διὰ τὸ μιμεῖσθαι τὸν πατέρα. Ἑλλάνικος δὲ ὁ Φωρωνίδι ὑπὸ Ὀρφέως φησὶν εἶναι τὸν Ἡσίοδον.

Ὡς τῶν ἥμος τε πατήρ.] ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς, εἰς ζῆλον ἀνεγείρει τὸν παῖδα τὸν Πέρσην. εἰ μὴ γεωργεῖν ἐθέλοι, ναυτίλλεσθαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐκ τῆς Κύμης (μία δὲ αὕτη τῶν Αἰολίδων πόλεων) ἥκειν εἰς Βοιωτίαν, διὰ τὸ βίον ἑαυτῷ πορίσασθαι, ἢ πλεῖν φεύγοντα, ἀλλὰ πενίαν. καὶ οἰκῆσαι, ἔστι δὲ τὸ λυσιτελοῦν πολίχνιον. ἔστι δὲ Ἄσκρῃ χαλεπῇ καὶ θέρους ὥρᾳ καὶ χειμῶνος ὑπαρχοῦσαν καταλιπεῖν. κεῖται μὲν γὰρ τῇ ὁδὸν ἣν βαδίζουσιν οἱ ἐπὶ τὸ Μουσεῖον ἀπιόντες, αὕτη ἡ Ἄσκρη. τὸ δὲ Ἑλικῶνος ὀκκειμένη πῖσι ἀνέμοις, καὶ θαυμασίως μὲν ἀναπαύλας ἔχοντος ἐν θέρει. δυσκινέμου δὲ ὄντος ἐν χειμῶνι, τῇ Ἄσκρῃ ἐν τῷ μεσημβρινῷ κειμένῃ τοῦ ὄρους, τῆς μὲν ἐκ τῶν ἀνέμων ἀπλανεῖν βίας· ἐν δὲ τῷ θέρει, τὸ εὔπλουν μὴ ἔχειν. ἀοίκητον δὲ αὐτὴν

ὁ Πλούταρχος ἱστορεῖ. καὶ τότε δὴ Θεσπιέων ἀνδρόντων τὺς οἰκοῦντας, Ὀρχομενίων δὲ τὺς σωθέντας δεξαμένων. ὅθεν καὶ τὸν θεὸν Ὀρχομενίοις προστάξαι τὰ Ἡσιόδου λείψανα λαβεῖν, καὶ θάψαι παρ' αὐτοῖς, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης φησὶ, γεφύρων τῶν Ὀρχομενίων πολιτείαν. τὰ μὲν δὴ κατὰ τὸν Ἄσκρην, ταῦτα. τὸν δὲ πατέρα φησὶ μεταναστῆναι γῆς, ἐκ τῆς Κύμης ἐλθόντα, ἀφ' ἧς καὶ Ἔφορος ἱστορεῖ, βίᾳ δηλούμενον. καὶ ἐθέλειν εἰπεῖν ὅπ ἦλθεν εἰς Βοιωτίαν, ὅτας εἶπεν, ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθε, βαθὺν διὰ πόντον ἀνύσας. δηλοῖ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ, τῇδε, ἀντὶ τοῦ ἄλλο πι, ἢ τὸ τῇδε καὶ ἐνταῦθα. καὶ οἱ λεξιγραφοι Κρητῶν εἶναι τὸν φωνὴν ἀνέγραψαν. μέλει γὰρ οὐδὲν τοῖς ποιηταῖς τὴν πολλῶν Ζωπύρειαν ἐκβεβασμένοις καὶ τοιαύτας διδόναι χάριν λέξεις. Ὅς ποτε καὶ τῇδε] ἔγνω τὸν πατέρα Ἡσίοδον πένητα ὄντα, δανεισας πολλὰς ἐφυτεύσατο, διὸ καὶ τέφρωσε τὴν παῖδα. Ἔφορος δέ φησι τοῦτον εἰς Ἄσκρην ἐλθεῖν, οὐ δι' ἐμπορείαν, ἀλλὰ φίνον ἐμφύλιον ἐργασάμενον. Οὐκ ἄρα φεύγων] ἐπειδή τινες φεύγοντα τὴν πατρίδα μηδενὸς δόμενον. ὅτι ὃς πένης ὢν διέφυγε. Μένανδρος δέ φησι·

Δεῖ γὰρ ἢ πλουτεῖν ὅπως μ' ἢ μάρτυρες πολλοὺς
ἔχῃ Τοὺς ὁρῶντας.—ἐν εἰρωνείᾳ δέ φησι. πένης γὰρ ἦν. τισὶ δ' ἰσοδυναμοῦσιν ἐχρήσατο λέξεσιν οὗτος. Ἄσκρη, χεῖμα κακῇ] ἄκυρον τὸ χῆμα ἐκ τοῦ χῶν ἦλθε. Ἄσκρη, χεῖμα κακῇ] Εὐδοξος οὐδὲ φησι ταύτην αὐθέντιον εἶναι ἐν χειμῶνι, διὰ τὸ ὄρος τὸ ἐν Ἑλικῶνι, ἔστι δὲ οὗτος τῆς Βοιωτίας καὶ ἐν τῷ θέρει φλέγεσθαι. ἔστιν οὖν ἡ Ἄσκρη δυσχείμερος. ἀφίκου γὰρ χιονίζεσθαι αὐτὴν ὡς ἐγγὺς τὸ ὄρος. Τυὸν δ' ὦ Πέρση.] τὸν χαρὸν μεμνῆσθαι διδάσκει, καθάπερ ἐπὶ τῆς γεωργίας καὶ ἐπὶ τῆς ναυπλίας καὶ πρὸς τοῦτον εἰ θέλοι φόρτον ἐπιθέναι, μὴ ὀλίγην ναῦν, ἀλλὰ μεγάλην παρασκευάζεσθαι ἢ δὲ ὀλίγην αἰνεῖ, τουτέστι χαίρειν ἐᾶν τὴν μικρὰν ναῦν, ὥστε ὁ αὐτὸς εἴρηκε κατ' εἰρωνείαν. εἰ δὲ βάλῃς, φησὶ, συλλέξαι βίον ἑαυτῷ αὐτὶ γεωργίας ναυπλίαν αἱρούμενος, καὶ πάλιν αἰσίφρονα εἴρηκα τὸν τοῦτο αἱρούμενον, ναῦν δὲ μείζονα λαμβάνειν· καὶ γὰρ μεῖζον τὸ κέρδος, καὶ ἧττον τὸ κινδυνῶδες. καὶ πείθεσθαι τὸν χαρὸν αὐτῷ διδάσκοντι εἰ καὶ μὴ ἔχοι πεῖραν τῆς χειμῶνος. Πειρὶ ναυτιλίης μάλιστα μελέτω σοι. ἡ γὰρ ἐν τῇ γῇ ἀσχολία ζημίαν μόνον οἰκίας ποιεῖ, ἡ δὲ θάλασσα καὶ αὐτῆς τὸ ζῆν. Νηὶ ὀλίγῃ.] τῇ μικρᾷ ναυῒ εἰς τὸ πλεῖν δι' ἐπείκειαν, διὰ τὸ ζωτόμον· τῇ δὲ μεγάλῃ, εἰς τὸ ἐμπορεύεσθαι. αἰνεῖν δέ τινες παραιτεῖσθαι παρέλαβον, ὡς καὶ ἐπαινῶ Πρόφορον. Εὖ τ' ἂν ἐπ' ἐμπορείῃ.] ὁπόταν ἐπὶ τὸ ἐμπορεύεσθαι τρέψας ἑαυτὸν βουληθῇς τὰ χρέα συμφυγεῖν, καὶ τὸν τῆς ἀργείας λιμὸν, ἐγώ σοι δείξω πόσα δεῖ πλεῖν ἐκ ἔμπορος ὢν τὸ πλεῖν. ἐ γὰρ τοσ' ἔπλευσα εἰ μὴ εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, ἀπὸ τῆς Αὐλίδος, ὅτε ἠγωνισάμεθα ἐπὶ τῷ τάφῳ Ἀμφιδάμαντος τοῦ βασιλέως Εὐβοίας.

Οὔτέ τι ναυτιλίης.] σημειοῦ ὁ σίχος οὗτος. εἰπὼν γὰρ ἔτι ἄπειρος ναυτιλίας πῶς ὑπισχνεῖται αὐτῷ, εἰ μὴ εἰς Εὔβοιαν, ἐκ ἱμείρων τοῦ πλεῖν. ἐκλείπει γὰρ Εὔβοια, ἀπὸ Εὐβοίας τῆς θρεψαμένης τὸν Ἡσίοδον. Οὐ γὰρ πώποτε νηΐ γ' ἐπέπλων.] ταῦτα πάντα πρὸς τῆς Χαλκίδος τοῦ Ἀμφιδάμαντος, καὶ τοὺς ἄθλους, καὶ τὴν τειχοδομὴν ἐμβεβλῆσθαί φησιν ὁ Πλούταρχος ἐδὲν ἔχοντα χρηστόν. τὸν μὲν οὖν Ἀμφιδάμαντα ναυμαχοῦντα πρὸς Ἐρετριέας ὑπὲρ τοῦ Ληλάντου ἀποθανεῖν. ἆθλα δὲ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἀγῶνες ἐθέσπισαν τελευτήσαντος περὶ οὗ ἑαυτοῦ παίδων. νικήσας δὲ ἀγωνιζόμενον τὸν Ἡσίοδον, καὶ ἆθλον μουσικὸν τρίποδα λαβεῖν, καὶ ἀναθεῖναι τοῦτον ἐν τοῖς Ἑλικῶνι, ὅπου καὶ κάτοχος ἐγένετο ταῖς Μούσαις. καὶ ἐπίγραμμα ἐπὶ τούτῳ θρυλλεῖσι. πάντα οὖν ταῦτα ληρώδη λέγων ἐκεῖνος ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται τοῦ εἰς τὸν χαρὸν τοῦ πλοῦ ζωπυρήσαντος, ῥήματα πεπλεγμένα λέγων. τὸ δὲ [ἦ ποτ' Ἀχαιοὶ] ἀντὶ τοῦ ὅπου ἐστὲ οἱ Ἕλληνες ζωπύρησαν.

τὰ δὲ προπεφασμένα] τοὺς ἆθλα τῶν ἀγωνιζομένων δηλονότι προκεκηρυγμένα ἦσαν.

Τ' μὲν νικήσαντα.] ἄλλοι γράφουσι,

Τ' μὲν νικήσαντ' ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὄμηρον.

τὸν.] τρίποδα. ἐγὼ (φησὶν) ἀνέθηκα εἰς τὸ τόπον, ὅπου ἐποίησάν με ἐκ παιμένος ἀοιδὸν αἱ Μοῦσαι. Ἔνθα με τοπρῶτον.] ἢ ἐν Χαλκίδι, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ, ὅπου πρῶτον ὑπέλαβον αὐτὸν αἱ Μοῦσαι. νόον αἰγιόχοιο.] τὸ θέλημα τοῦ Διός. [τὸ ποῦ δεῖ πλεῖν ἀφόβως.]

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εἰ δέ σε ναυτιλίης.] ἀπορῶν φαίνεται τῇ ναυπλίᾳ

ναυτιλίᾳ Ἡ'σίοδ⊙ διακείμεν⊙, ἐπ τι ϝ δυσ-
πέμφελον καὶ δυσαερόπομπον, καὶ δυσέμπορον
ταύτην καλέσαι· ἔτι ϝ καὶ ἐπ τῆ ϝ διδασκα-
λίαν ποιήσασθ ὑπὸ τῦ, ὅτι ϝ δεῖ πλεῖν. φησὶν ἄν, ὅτ
ὅταν δαίωσιν ἑσπέριοι αἱ Πλειάδες, φεύγουσα
τὸν Ὠ'ρίωνα εἰς κυκηγὸν, μὴ πρεῖς ἡμέρας δύ-
νει καὶ αὐτὸς ὁ Ὠ'ρίων, τότε ἀνέμων παντοίων
ὁρμᾶσι πνοαί· καὶ μὴ ἔχης ναῦν ἐν πελάγει, ἀλλὰ
ἕλκυσον αὐτὴν ἐν τῷ λιμένι, καὶ ὑποσηείξον
λίθοις, μή πως ὁ σάλ⊙ αὐτὴν ἀναφαξῃ· τὴν
ϝ πᾶσαν ἐξαρτίαν τῦ πλοίυ ἀποκόμισον ἐν τῷ
οἴκῳ σε, καὶ φύλαττε εἰς χρύ. ἐργάζ ϝ τότε ϝ
γλῶ, ὡς σε κελεύω· μεμνημέν⊙ σὴν ἀλοάων. ὑγρὸν ἀέντων.] ὑγρὸν πνεόντων.
τὸ γὰρ ὕδωρ λειπωθέν, ἀὴρ γίνε⊙· ἔτι ϝ πλέον
λειπωθὲν, πνεῦμα. Χείμαρον.] πάσαλον
νεώς, ἐ ἀνασπωμένη ἔχει⊙ ἡ αὐτλία. χεί-
μαῤῥος λέγ⊙ ὁ σάσαλ⊙ ὁ ὑπὸ τὴν πρόπην,
ἐ ἐξαιρεμένυ τὸ ὕδωρ φερχωρεῖ. καλεῖ⊙ ϝ καὶ
δόλιαν⊙. ἔστι ϝ ἔμφραγμα πιθέμενον πλάνσι
τῇ νηΐ. νεώλκιθείσης ϝ ἀφαιρῦσι τὸ ἔμφραγμα,
ἵν' ὁ ὑετὸς ἐπ' αὐτὴν φερόμεν⊙ διέξιῃ διὰ
τῦ φράγματ⊙, καὶ μὴ ζώπυρ ζωπυρώμεν⊙
ἔσω τῆς νηός. Ὄπλα.] πᾶσαν τὴν τῆς
νεὼς διαρτίαν. Εὐκόσμως στείλας] κοσμίως
καὶ κομψῶς φειπρύφας καὶ σειλάς. νηὸς πρεσ.]
τὰ ἱστία, τὰς κρίνας, καὶ τὰ λοιπά. Πηδάλιον
δ' ἐρύσ.] τὸ καὶ ὦας ϝ εἰργασμένον πηδάλιον
ἐν τῷ καπῷ κρεμάσας, τὴν τότε ὑγρότητα
ἔχῃ, καὶ καπνίσασον, μὴ τῷ πολλῷ τῆς ὑγρό-
τητ⊙ συναπῃ. Αὐτὸς δ' ὠρεῖον.] ζὺ ϝ
καρτέρει καὶ κεκρδάκει τὸν ὦειον πλοῦν, ὃν
ῥοῖων ἐρεῖ πεντήκοντα ἡμερῶν ἔῃ), ἀπαρχῆς
τῆς θερινῆς ζοπῆς μέχρις ὅλα θέρος. καὶ τότε
μόνον φησὶ ναυτίλλε. Ἄρμενον.] ἁρμόδιον.
πολλοὶ γὰρ διὰ ὑπερβαλλυσ αἰσχροκέρδειαν ὑπερ-
μέτρ φόρτον πιθέμενοι ταῖς νανσὶ κἀκείνας
ὑποβρυχίους ποιῦσι, καὶ ἑαυτὺς προσαπολλύουσιν.

ἐμός τε πατὴρ καὶ σός.] ὁ Δῖ⊙. ὅτ⊙ γὰρ ἦν
τύπις πατής· μήτηρ ϝ ἡ Πυκιμήδη. Πλωί-
ζεσκεν πνοιήν.] ἐνεπορεύετο. ἐναυτίλλετο.

βίη καὶ χρεμπίν⊙ ἐθλῆ.] ἐξοχῶς τὴν βίαν λε-
γομένην, τὴν κόσμε, τῆς ζωῆς, τῇ ζοφῇ, τῆς
οὐσίας, τῆς τέχνης, καὶ τὴν πρόπην νῦν ζοφῆς
πλέον, ἢ τῆς οὐσίας λέγει. Ὅς ποτε.] ὃς
πατὴρ ἡμῶν καὶ ἐν τῇ Ἀσκρῃ ταύτῃ ἐλθὼν κα-
τῴκησε, διαφύσας καὶ πεῤῥόους πολλὴν θάλασσαν
ἐς νηΐ, κατέλιπεν Κύμην τὴν ἑαυτῦ πατρίδα,
τὴν νῦν φεικώπιδα καλυμένην, ἔσαν μίαν τῶν
Αἰολικῶν πόλεων· αἱ ϝ Αἰολίδες πόλεις ὀφὲ
Μιτυλλίνην εἰσὶ, καὶ αἱ νῆσοι ὁμοίως. ἔστι ϝ καὶ
ἑτέρα Κύμη τῆς Ἰταλίας, ὅθεν ἦν ἡ Σίβυλλα.
καὶ Αἰολίδες νῆσοι τῦ Ῥηγίν, ὧν ἦρχεν Αἴολ⊙
ὁ Ἱππότυ ὁ μαθηματικός· καὶ ναυτικώτατ⊙,
ὃν καὶ θεοπότην ἀνέμων ἐμυθάσαντο. Οὐκ
ἄφρ⊙ φάγων.] εἰρωνικὰ ταῦτα, καὶ ἐθικά.
τετέσιν, ὁ πολιτὴν πέφυκεν, ἀλλὰ διὰ χειμῶν.

τὴν Ζηνὸς.] ἢν τινα ἡ εἱμαρμένη δῶσι τοῖς
ἀνθρώποις. Νάσατο.] κατῴκησε, ἄγχι καὶ
πλησίον τῦ Ἑλικῶν⊙ ὄρυς. οἰζυρῇ.] ὀπ-
πόνῳ, χαλεπῇ. κωμῇ.] οὐχ ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ
μείζων ἀγροικία, ἤγουν τὸ μέγιστον χωρίον.

Ἄσκρῃ χείμα νακῇ.] ἔφη μὲν καὶ κατ' ἀρ-
χὰς, ὅτι δυχείμερ⊙ καὶ κακοθέρει⊙ ἡ Ἄσ-
κρη, ἐν μὲν τῷ θέρει τὴ ὑπερχῇ ϝ ὄρους ἀπέρ-
χομένη καταπίπτ⊙, ἐν χειμῶνι ϝ τῆς ἐκείνυ
χόν⊙ εἰς αὐτὴν καταῤῥιπτεμένης μετέχουσα,
καὶ τῆς ἁλιακῆς τῦτο ἀκτῖν⊙ κεκτημένη διά-
φραγμα. Τῶν] σὺ, Δωρικῶς· ζὺ ϝ ὦ Πέρ-
σα, ἑσο μεμνημέν⊙ πάντων τῶν ἔργων ἀκμά-
ζως. ὀφὲ ναυτιλίας ϝ ἐξαιρέτως, τὴν ὁλκήν
καὶ μικρὸν πᾶν φόρτ⊙. τῦτο γὰρ σημαίνει τὸ
αἶνει εἰρωνικῶς. ἐν τῇ μεγάλῃ ϝ φορταγώγει
τὰ τῆς ἐμποείας, ὅπως μείζον⊙ ὄντ⊙ σοι τὸ
φόρτ⊙ τὸ ἐμπορεῦμα⊙, μεῖζον ἐπακολυθήσει
σοι καὶ τὸ κέρδ⊙, οἷόν ἐ τεκμήρια καὶ ναυαγία
γενήσε⊙. ἄλλοι ϝ ἄπω φασί. ὀφὲ ναυτιλίας ϝ
καὶ εἰς διαπόρθμευσιν αἶνει καὶ ἐπαίνει μικρὸν
ὁλκάδα· εἰς φορταγωγίαν ϝ καὶ ἐμποείαν, τὴν
μεγάλην ναῦν. Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμποείλν.] ἡνίκα ϝ τὸν σὸν λογισμὸν τρέψῃς ὑπὸ τῆς βίας καὶ
τῆς ἀρπαγῆς ἀναγκαίως, βιαληθῆς ϝ ἐμπορεύσο-
μαι⊙ τὰ χρέα φυγεῖν, καὶ τὸν λιμὸν, δείξω καὶ
ὑποθήσομαί σοι τὰ μέτρα, καὶ τὰ ἁρμόδια τῇ
θαλάττῃ, καὶ τῇ ναυτιλίᾳ, ἃ δὴ σεσοφισμένα
ὧν τῆς ναυτικῆς, ἃ χρὴ ἐπιδύσασθαι ποτε, εἰ μὴ εἰς
Εὔβοιαν, ἤτοι τὸν Εὔριπον ἀπ' Αὐλίδ⊙.
πάνυ ϝ ὀφὴ, διάστημα ὀλίγον. ἃ χρὴ Αὐλὶς τὴ
Εὐβοίᾳ ἐστί. κωμῳδεῖ ϝ ὑποιχνύμεν⊙ δι-
δάξαι, ὀφὲ ὧν ἃ χρὴ ὅλως ὀπίσω ϝ. Εὔβοια ϝ
ἐκλήθη, ἀπὸ Εὐβοίας ζωῆς Διός. Αὐλὶς ϝ ἀπὸ
τῦ ἐκεῖσε αὐλισθῆναι τὺς Ἕλληνας, ὅτε ἐποιοῦντο

τὸν

τὸν πρὸς τὴν Τροίαν ἀπόπλουν, ἢ ἀπὸ Αὐλίδος τῆς Φωκικῆς. Ἀμφιδάμαντος] ἦτοι ὁ Ἀμφιδάμας Εὐβοίας ἐβασίλευσε πρὸς Ἐρετρείας ναυμαχῶν ἀπηρέθη· καὶ οἱ παῖδες αὐτῷ ἔστ' αὐτῷ προεκήρυξαν ἀγῶνας πυγμαῖς, καὶ ἆθλα· ὅσῳ τὸ προπεφασμένα δηλοῖ, ἤγουν προκεκηρυγμένα. ὃ νικήσας Ἡσίοδος, ὡς λημῆσι, τὸν ἡμίσεον Ὄμηρον, τρίποδα ἔλαβε. καὶ ἐν Ἐλικωνίτισι Μούσαις ἀνέθετο, ὅπου φοιτῶντες ἐπαιδεύετο· ἢ καὶ κότῳ καὶ μόχθῳ αὐτοῦ ἐλάτῳ χρησάμενος ἐμεμαθήκει, ἄφρ μεμάθηκεν. ὅτι ὁ ὕστερον ὢν Ἡσίοδος τὸ παμπαλαιὸν Ὅμηρον, καὶ πρότερον εἰρήκει, κἀν καὶ ὁ Ἡρόδοτος (ὁ ἐν πολλοῖς ἡμῖν ἐλεγχθεὶς ὡς ψεύδηπορῶν) ὁμολογέσι τούτοις φησί. καὶ εἰ ὁμόλογον ὢν Ἡσίοδος, ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ὃν ἠπίστατο εὖ οἶδα, καὶ ἐκ ἐνδοιάζων φημί. αἰεὶ γὰρ καὶ τοῦτον τὰ χείρονα νικᾷ.

Ἡμέαι πεντήκοντα μετ' ἐροπὰς ἠελίοιο,
Εἰς τέλος ἐλθόντος θέρεος καματώδεος ὥρης,
Ὡραῖος πέλεται θνητοῖς πλόος. ὄφρά κε νῆα
Καυάξαις, ὄφρ' ἄνδρας ἀποφθίσῃ θάλασσα,
Εἰ μὴ δὴ φρεσὶν γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλησιν ὀλέσσαι.
Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.
Τῆμος δ' ἀκειμένης τ' αὔραι, καὶ πόντος ἀπήμων,
Εὔκηλος· τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
Ἑλκέμεν ἐς πόντον, φόρτον δ' εὖ πάντα τίθεσθαι.
Σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι·
Μηδὲ μένειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,
Καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, νότοιό τε δεινὰς ἀΐτας,
Ὅς τ' ἄφορμα θάλασσαν ὀμβρήσας Διὸς ὄμβρῳ
Πολλῷ, ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν.
Ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν,
Ἧμος δὴ τοπρῶτον ὅσον τ' ἐπιβάσα κορώνη
Ἴχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη
Ἐν κεφαλῇ ἀκροτάτῃ· τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα.
Εἰαρινὸς δ' ἔστος πέλεται πλόος. ὃ μὲν ἔγωγε
Αἴνημι· οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστὶν,
Ἁρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν, ἀλλά νυ καὶ τὰ
Ἄνθρωποι ῥέζουσιν ἀϊδρείῃσι νόοιο.
Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.
Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὅσσ' ἀγορεύω.

Dies quinquaginta post versiones solis,
Ad finem progressa æstate laboriosi temporis,
Tempestiua est mortalibus nauigatio. nec certe nauem
Fregeris, neque homines perdiderit mare,
Nisi sciens Neptunus terræ quassator,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.
In his enim summa est simul bonorum malorumque.
Tunc vero facilesque auræ, & mare innocuum,
Tranquillum: tunc nauem celetem, ventis fretus,
Trahito in pontum. onus vero omne bene colloca.
Propera autem quam celerrime iterum domum redire.
Neque vero expectato vinumque nouum, & autumnalē imbrem,
Et hyemem accedentem, Notiq. molestos flatus,
Qui concitat mare, secutus celestem imbrem
Multum, autumnalem: difficilem vero pontum facit.
Sed alia verna est nauigatio hominibus:
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Vestigium fecit, tantum folia homini appareant
Summa in ficu, tū sane pernium est mare.
Verna autem hæc est natigatio. non ipsam ego tamen
Probo: neque enim meo animo grata est,
Quia rapax: ægre quidem effugeris malum. sed tamen & hæc
Homines faciunt stultitia mentis.
Pecunia enim anima est miseris mortalibus.
Miserum vero est mori in fluctibus. Verum te iubeo
Considerare hæc omnia in animo quæcunque tibi consulo.

Μηδ'

Μηδ' ἐπὶ πυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι·
Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι.
Δεινὸν γὰρ πόντῳ μετὰ κύμασι πῆμα κυρῆσαι·
Δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας
Ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτία λυμανθείη.
Μέτρα φυλάσσεσθαι. καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.

Ne vero intra naues omnem substantiam causa pone:
Sed plura relinquito: pauciora vero imponito.
Miserum enim ponti in fluctibus in malum incidere:
Miserum etiam, si quidem in currum prægrande onus imponés,
Axem fregeris, onera vero intereant.
Mediocritatem obserua: occasio vero in omnibus optima.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἡματα πεντήκοντα μὴ ξηρὰς ἠελίοιο.] μὴ τὰς ξηρὰς τῆ ἡλίᾳ, τὰς θερμὰς δηλονότι. ἀπὸ τῆς ἐξῆς ὃ τοῦτο γίνεται δῆλον· ἐπάγει γὰρ εἰς τέλος ἐλθόντος τοῦ θέρους. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος ὧδε· ἀφ' ἡμέρας πεντήκοντα μὴ τὰς ξηρὰς τῆ ἡλίᾳ τὰς θερμὰς, εἰς τέλος ἐλθόντος τοῦ θέρους, τουτέστι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ θέρους, τῆς ὥρας λέγω τῆς καματώδους, ἵνα τῆς βαρείας καὶ ἐκλυούσης τὰ σώματα. αἱ πεντήκοντα γὰρ ἡμέραι ἱκαναὶ ἀναλῶσαι τινὰ ἀκμὴν αὐτῆ ὡς εἰς τέλος ἤδη αὐτὸ καθίσαντες, ἔγκαιρός ἐστιν ὁ πλοῦς τοῖς ἀνθρώποις. ἔτι ναῦν κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας δηλονότι καταξαις αὖ, ἔτι ἀνθρώπους ἀποφθίσεις. αὖ αὐτὰ τοῦ φθείρεις ἡ θάλασσα. εἰ μὴ δὴ φόρτον ἀντὶ τοῦ φορτόνους καὶ κατ' εὐθυμίαν ἰδίαν ἐθέλῃ ἀπολέσαι αὐτὸς ὁ Ποσειδὼν ἐνοσίχθων, ἤγουν ὁ τῶν γῶν σείων. ἔστι γάρ ἐστιν αὖτις τῆς σεισμῶν. ἢ ὁ Ζεὺς ὁ βασιλεὺς τῆς θεῶν· ἐν τούτοις γάρ ἐστιν ὁμοίως τὸ τέλος τῆς ἀγαθῶν καὶ τῆς κακῶν τῆς κατ' θάλασσαν· τῷ Ποσειδῶνι μέν, ὡς λαχόντι τὸν κλῆρον τοῦτον· τῷ Διΐ δέ, ὡς διὰ τοῦ ἀέρος πνοὰς κινοῦντι τῶν θάλασσαν. Τὴμος δ' ἀνέρες.] τότε δὴ ἀνέρες τέ εἰσι καὶ ὧραι, ἤγουν καθαραὶ καὶ διακεκριμέναι· αἷς ἐναντίως ἄκριτα λέγει πνεύματα, ἤγουν συγκεχυμένα καὶ μαχόμενα. καὶ ὁ πόντος, ἤγουν ἡ θάλασσα, ἀπήμων, τουτέστιν ἀλαοῦς, ἄνολος, ἤτοι ἥσυχος· τότε θαρρήσας τοῖς ἀνέμοις ἔλκε ναῦν θοὴν εἰς τὴν θάλασσαν. πάντα δὲ τὸν φόρτον κλῆσις ἐν αὐτῇ τίθει, ἤγουν ἁρμοδίως, ἀσφαλῶς δηλονότι τὴν εὐκαιρίαν. κατὰ δὲ ὅπως τάχιστα εἰς τὸν οἶκον σου ἐπαναστρέφῃς. τοῦτο γὰρ δηλοῖ ὁμοῦ, τὸ πάλιν νέεσθαι. μὴ δὲ ἀναμένῃς οἶνον τε νέον καὶ τὸν ὄμβρον τὸν τῆ μετοπώρου καὶ χειμῶνα ἐπερχόμενον, καὶ τὰς θερινὰς πνοὰς τοῦ νότου. ὑπὸ τούτων δὲ πάντων, τὸ φθινόπωρον θέλει δηλοῦν, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ταραχὰς. ἐν αὐτῷ γὰρ καὶ ὄμβροι πολλοὶ καταφέρονται καὶ χειμῶνος γίνεσθαι κινήματα, καὶ ὁ νέος οἶνος ἀποθλίβεσθαι, καὶ συνεχεῖς καὶ ταλαιπωροὶ πνοαὶ τοῦ νότου συμπίπτουσιν· ὅς τις (φησὶν) ὤειτε τὴν θάλασσαν, ἤγουν δοκιμάσει, αὐτὶ τοῦ διεγείρει, ταράσσει· ὀμόσας, αὐτὶ τοῦ ἐπελθὼν σοὶ Διὸς ὄμβρῳ πολλῷ μετοπωρινῷ. χαλεπὸν δὲ, ἤγουν δυσχερὲς, τὸν πόντον ἐποίησε· τὴν δὲ αἰτίαν τοῦ ἐμπίπτειν τότε τοὺς νότους σὺν τῷ ὄμβρῳ ὁ Πρόκλος λέγει. φησὶ γὰρ τῆς ἐτησίων πεπαυμένων, οἱ νότοι ἐμπίπτουσι τῆς μεσημβρίας ἀνταπόδοσιν ποιούσης, καὶ ὄμβρους κινοῦσι, δεῦρο πάλιν ὠθοῦντες τὰ νέφη, ὑπὸ τῆς ἐτησίων, εἰς ἐκεῖνον ἀποδόντα τὸν τόπον. Ἀλλοθι δ' ἀφιγνύς.] ἄλλοθι ἤ πλοῦς ἐστι τοῖς ἀνθρώποις ἀφιγνύς, ὁπουδήποτε δὴ ὅσον τόσον τοῦ ἑαυτῆς ποδὸς ποιεῖ ἡ κορώνη ἐπιβᾶσα, τόσον φανεῖη τοιοῦτον τῷ ἀνθρώπῳ τὸ πέταλον, ἤγουν τὸ φύλλον ἐν τῇ ἀκροτάτῃ κεφάλῃ, ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ ἀκροτάτῳ τῆς κεφάλης, τουτέστι τῆς συκῆς· τότε ἔστιν ἡ θάλασσα ἀμβατός, ἀντὶ τοῦ ἀμβατή, ἤγουν διαμένη πλεῖσθαι. ἀφιγνὸς δέ ἐστιν ἔτι ὁ πλοῦς. ἐκ ἔγωγε αὐτὸν ἐπαινῶ· ἐ γάρ ἐστι κεχαρισμένον, ἤγουν ἀρέσκον, τῇ ἐμῇ ψυχῇ. ἀρπακτὸς ἐστιν, ἤγουν βίαιος, ὃ τοῦ καιροῦ διδόντος, ἀλλὰ τῆς ἀνθρώπων ἁρπάζοντων αὐτόν. χαλεπῶς ἂν τότε, ἤγουν δυσχερῶς, ἐκφύγοις κακόν, ἤγουν βλάβην, κίνδυνον. ἀλλὰ καὶ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πράττουσι δι' ἀφειδίαν τε, δι' ἀγνωσίαν. τὰ χρήματα γάρ ἐστι τοῖς δειλαίοις ἀνθρώποις ψυχή, ἀντὶ τοῦ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τῆς ψυχῆς. διὰ ταῦτα φιλαργυροῦσι. χαλεπὸν δέ ἐστιν ὑποδαιεῖν πνα ἐν τοῖς κύμασιν. ἀλλά σε φιλαπελδόμαι φράζεσθαι, ἤγουν φρόνιμον, φυλάττειν ταῦτα πάντα ἐν ταῖς φρεσὶν, ἤγουν ἐν τῷ λογισμῷ, καθά σε ἀγορεύω, ἀντὶ τοῦ διδάσκω, τοῦτο ποιεῖν δηλονότι.

μηδὲ ἐν ναυσὶ κοίλαις ἅπαντα τὸν σὸν βίον, ἤγουν τὴν ζωὴν οὐσίαν τίθει· ἀλλὰ τὰ πλοῖα τῆς οὐσίας σου ἐν τῷ οἴκῳ σου καταλίμπανε· τὰ δὲ μείονα ἤγουν τὰ ἐλαττονα, φόρτιζον, τουτέστι φόρτον ποίει ἐν τῇ νηΐ. Εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν, δι' ἣν λέγει μὴ φόρτον πολλὰ ἐντιθέναι. καί φησι· χαλεπὸν γὰρ ἐγκύρσαι βλάβῃ μὴ κύμασιν, ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς κύμασι τοῦ πόντου, ὃ δηλονότι εἰκὸς πλεῖν τὸν πολλὰ φόρτον, βαρυμένης ὑπ' αὐτοῦ τῆς νεώς. χαλεπὸν δὲ καὶ ἐὰν ἐφ' ἅμαξαν ὑπερβολικὸν ἄχθος ᾖς· τοῦτο γὰρ βάλλει τὸ ὑπέρβιον. ἔστι γὰρ ὑπέρβιον τὸ ἰσχὺν ὑπερβαῖνον· ἀείρας, ἀντὶ τοῦ ὀπθείς, τὸν ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτία ἀμαυρωθείη, ἤγουν ἀπολεσθείη, ἀφανισθείη· καὶ ἁπλῶς δηλονότι πάντα τὰ ἀπὸ τῆς ἀμετρείας συμβαίνοντα, χαλεπά. τοῦτο γὰρ ζωμάζει ἀπὸ τοῦ μὴ σῆναι ἐν τῇ τοῦ φόρτου τῆς νεὼς ἀμετρίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν προσθεῖναι· καὶ ἐπὶ ἀπὸ τοῦ ἐπαγομένου τοῦτο δίδωσι ζωμπαικάζει. ἐπάγει γὰρ μέτρα φυλάττειν, τουτέστι συμμετρίαν φύλαττε. καιρὸς δ' ὅτι πᾶσιν ἄνεισι· ἤγουν ὁ ἁρμόζων χρόνος ἔστιν ἄνεισι ἐπὶ πᾶσιν· εἰς ὃν ὅρα δηλονότι προ πάντων.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἤματα πεντήκοντα.] ἤ λέγει μὴ πεντήκοντα τῆς ζωῆς τῆς θερινῆς ἡμέρας ὡραῖον εἶναι τὸν πλοῦν, ἀλλὰ μὴ τοῦ ζῆν ὡραῖον εἶναι, πεντήκοντα πάσας ἡμέρας, εἰ μήτις θεομηνία συμπεσοῦσα τῇ θαλαττίων δυμόνων χαμάξοι τοῦ ναυῶν, ἢ καὶ αὐτῇ τοῦ Διός. ἐν γὰρ τούτοις εἶναι τὸ τέλος καὶ τῆς ἀγαθῶν καὶ τῆς κακῶν τῆς κατὰ θάλασσαν· Ποσειδῶνι μὲν, ὡς λαχόντι τὸν κλῆρον τοῦτον· Διΐ δέ, ὡς διὰ τοῦ ἀέρος παντοίως κινοῦντι τοῦ θαλάσσαν. τότε δ' οὖν δίκρινεῖς εἶναι τοὺς ἀνέμους καὶ ἀπήμονα τὸν πλοῦν. καὶ γὰρ μεθ' ἡμέραν ἑτησίαι πνέουσι, καὶ νύκτωρ ἐκ τῆς δρόσου αὔξεσι γίνονται μέτριαι τοῖς παρὰ τοῦ γοῦ πλέουσιν. ἄλλως. μὴ πεντήκοντα ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ θέρους, τότε γὰρ λειπότεροι καὶ καθαρώτεροι εἰσὶν οἱ ἄνεμοι. μὴ γὰρ τὰς πεντήκοντα θερινὰς ἡμέρας, πνέουσιν οἱ ἄνεμοι οἱ ἐτήσιοι, ὅτε ὁ ἥλιος ἦ ἐν Λέοντι· Ἕλληνες γὰρ ἐν Καρκίνῳ τὸν ἥλιον εἶναί φασιν, ὅταν θέρος γένηται. Αἰγύπτιοι δὲ ἐν Κριῷ· Χαλδαῖοι δὲ ἄλλως.

Εἰ μὴ δὴ πρόφρων.] Ἐὰν μὴ ἰδικῶς αὐτοῖς ὁ θεὸς ὀργισθῇ. Τῆμος δ' ὑπερνέας τ' αὖραι.] Ὑπερνεῖς, οἱ δυνατοὶ καὶ διαπλώσιμοι. Σωθῆναι δ' ὀπίσσω.] τοὺς ἐτησίων πνεομένων, οἱ νότοι ἐμπίπτουσι, τῆς μεσημβρίας αὐτὰ σώζουσαν ποιούσης, καὶ ὄμβρους κινοῦσι. καὶ ἐνταῦθα πάλιν ὠθοῦντες τὰ πλοῖα τὰ ὑπὸ τοὺς ἐτησίων εἰς ἀπείρονα ἀποσώζοντα τὸν τόπον, καὶ εἰκότως τόν τε ἀέρα καὶ τὴν θάλασσαν ἐκταράττουσιν. Μὴ δ' μένειν οἶνόν τε νέον.] τὸ γὰρ μετοπωρινὸν, μεγάλου ὄμβρου καταῤῥέοντος, καὶ ἅμα τῷ ὄμβρῳ νότου τοῖς δὲ ἐτησίους πνεομένοις ἐπακολουθεῖν νότον εἰώθειν, ὃς ποιεῖ τὸν ὄμβρον. Ἄλλος δ' ἐαρινὸς πλοῦς πλόος.] τὸν ἐαρινὸν πλοῦν λέγει εὐβολώτατον εἶναι. διὸ καὶ ἀρπακτικὸν αὐτὸν καλεῖ. τῇ γὰρ ζωοχῇ εἶναι τὰ πνεύματα, μήλις αὖ τις ἀράσσειν ὀπτηδείοις πνεύμασι προσβολὴν εἰς τὸ διανύσαι τὸν πλοῦν, ὃν σέλας μετ' ὀξύτητος. φράζων δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον εἶναί φησιν ἐν ᾧ τῆς συκῆς τὰ ἄκρα φύλλα πρὸ μικρᾶς ὄζειν ὅμοια. τοιαῦτα γὰρ τῷ χρόνῳ καὶ πλείστα τὰ φύλλα τότε πρὸ κορώνης τοῦ θέρους, καὶ τὰς χρόας ὁμοίας ἔχοντα. καὶ πάλιν οἰκείοις σημείοις χρῆται καὶ γνωρίμοις, καὶ ταῖς ζωαῖς, ὡς ταῖς φωναῖς τῶν ὀρνίθων μεγάλαις πρὸς ἢ κόκκυγος, ἔτους καὶ τῆς ὑπὸ τῶν φυτῶν, ὡς τῷ ζωολύμπῳ ἀνθοῦντι πρότερον, καὶ νοῶ τοῖς φύλλοις τῆς συκῆς. πλείων μὲν οὖν ἡ θάλασσα ἤδη τῆς συκῆς τὰ φύλλα τοιαῦτα χρῶσα. ἁρπακτικὸς δὲ ὁ πλοῦς, καὶ οὐκ ἀραδίως ἐκφύγῃ τις τὸν κίνδυνον, ἐμπεσὼν ἐξαίφνης πνεύμασιν ἐναντίοις. τοῖς δὲ κακοῦσιν ἐείσης, οἷς πεσόντες κινδυνεύουσιν. ὅτε μὲν ὁ πλοῦς ἄριστος καὶ ἀσφαλέστατος, ὃν ἄνω εἰρήκασι. ἄλλον δέ σοι λέγω δεύτερον πλοῦν, ὃ χρυσοῦν μὲν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι γλοιοῦ τὸ φύλλον τῆς συκῆς ὅσον ὀπταῖον ἡ κορώνη ἐν τῇ γῇ ποιεῖ τύπον τοῦ ποδὸς τὸ μέγεθος τοῦ φύλλου, ὅτι ᾖ τοσοῦτον, σταδιαῖον. ἔχει δὲ ἐμφερὲς ἡ κορώνη τὸ τοῦ ποδὸς εἶδος τοῖς φύλλοις τῆς συκῆς. κεράδας δὲ λέγουσι τοὺς νέους συκίνους βλαστοὺς, ἀπὸ τοῦ δικεραδάστους ὑπάρχειν.

Ἄμβατός θ' ἁλὸς.] Ἀπλῶς πέφρεδον, ὡς καὶ κλυτὸς Ἵππόδαμος, καὶ θερμὸς αὐτμή.

Ἁρπακτός.] ἁρπακτικὸς, φησὶν, ὁ τοιοῦτος πλοῦς. ἐὰν οὖν ὀπτύχῃς, πράσσεις αὐτόν.

Χρήματα δὲ.] τὰ δὲ χρήματα τὴν ψυχὴν νομίζουσιν οἱ ἄθλιοι τῶν ἀνθρώπων, ὅσους οἱ φι-

οἱ φιλάργυροι. Δεινὸν δ' εἰκ' ἐφ' ἅμαξαν.] δεινὸν δ' ὅτι τὸ εἰς ἅμαξαν δεῖναι πολιὰ φόρτον. ἀλλ' ἐν ἅπασι καλὸν ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εὐκαιρία. τὰ γὰρ φορτία ἀφανιδῇ καὶ ἐλαττωθῇ. δικαίᾳ γὰρ καὶ κατὰ ζωαλοιφὴν ἀκίνειν ἀμαυρωθείη. δικαίᾳ γὰρ καὶ μαυρωθῇ· καὶ δὲ ἐν ἄλλοις, Ρεῖα τέ μιν μαυρῶσι θεοί. Μέτρα φυλάσσεσθαι.] εἰκὸν μὴ δεῖν πάντα τῇ νηὶ πιστεύειν, ἀλλ' οἴκοι τὰ πολλὰ καταλείπειν, διὰ τὴν ἀδηλίαν τῆς ἀνέμων, καὶ τοῦ δείγματος τοῦ τῆς ἁμάξης χρησάμενος (καὶ γὰρ ἐκείνῃ φόρτον ὑπερβάλλειν πολλὰ, ἐκ ἓν ἔχει, μήποτε καταξῇ τὰς αὐτῆς) παντα-χῇ παρακελεύεται τῇ μέτρῳ σοφίζεσθαι, καὶ σὲ πάντων εἰς τὸν καιρὸν ὁρᾶν. ἔστι δ' ὅτε ἱκανὸς συλλήπτωρ ἂν ἐργάσαιμεν, ὡς τὸν καὶ δύσμαχον παροφθεὶς. ἐναρμόζει γὰρ ἡμῖν τῷ παντὶ τὰς φάξεις, καὶ ποιεῖ σοφὸς τὴν τοῦ πονεῖν ζύλλυσιν αὐτὰς ὑπερβάλλειν. ὀρθῶς καὶ τὸν Πλάτωνα αἰνοῦμεν τὴν ὑποδεεστέραν τῷ καιρῷ, ἢ μόνον ἐν τοῖς γάμοις τῆς τῶν παίδων τῶν ἀφυῶν καὶ δύσφυῶν ζητήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐν πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς σπερμασι, τούτοις τύχῃ αὐτοῖς ἐπισπάσας καὶ μὴ διὰ τὰ αὐθρώπεια κυβερνῶντα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡμαται πεντήκοντα.] ἐντεῦθεν ἀπέρχεται τῆς ὑποκειμένης διδασκαλίας τὸ πλῦ, καί φησι· μὴ τὸ εἰσπνεῦσαι τὰς ζοπὰς τοῦ ἠλίου τὰς θερινὰς, ἵνα ἥλας ἡμέρας ἄρχεις ἀπὸ τελευτῆς τὸ κοπετὸν θέρος, ἢ κοπετὸς καὶ ἐργοδότατος ὧρα, καίει ὁ πλῦς πυγχάνει καὶ δεξιώτατος. ἢ καταξαις γὰρ τοῦ ναοῦ τότε ὑπὸ πειρυμίας δηλονότι, καὶ τῆς τῶν πνευμάτων ζφοδρότητος, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ναυσιγήσουσιν, εἰ μὴ τι καιρότερον συμβαίη θεὸς τοῦ θαλάσσιον. ἢ ὁ Ζεὺς καὶ ἡ εἱμαρμένη, ἢ καὶ ἀνέμων καὶ στοιχείων κρατοῦσα, ἀντιφράττῃ τοῖς σοῖς ναυκληρήμασι, τότε ἀνέμων πνεόντων ἐυκράτων, καὶ τῆς θαλάσσης γαληνιώσης, ἔλκε τοῦ ὁλκάδα θεὸς πλῦν. καὶ ταχέως τοῦ ἐμπορείαν ἀνύσας θεὸν τῶν ὀπισθεν ὄμβρων καὶ νότων τῶν τότε, ἔχε τῆς οἴκαδε ἀναχομιδῆς.

μετὰ ζοπάς.] τὸ παῖς μακρὸν ὂν ἐδέχθη βραχύ, ὡς κοινὸν συλλαβὴ λήγει γὰρ εἰς μέρος λόγου. Καυάξαις.] κατάξαις, σωτηρίαις, Αἰολικῶς. οἱ γὰρ Αἰολεῖς μὴ ἄλφα, ἀντὶ ἧ φωνῆς, θεσσαλιθέασιν τὸ ῦ· οἷον, ἀὴρ αὔηρ, ἀὼς ἀυὼς, ἄγιος αὔγιος, ἀάτιον τοῦ βλάβιον καὶ τοῦ ἀκόρεσον ἀυάτιον, καὶ τὰ ὅμοια· συμφώνου δ' ὄντος μεταξὺ, οἷον π. ἐπὶ δὲ τῆς μετὰ φωνῆεν τιθεμένων συμφώνων διπλασιάζουσιν αὐτὰ, ἢ τοῖς αὐτοῖς συμφώνοις, ἢ ἁπλῶς συμφώνοις. τοῖς αὐτοῖς μὲν, ὡς τὸ ἔννη, ἄμμες, ὔμμες, πέρραμος ὁ περάμος. ἁπλῶς δὲ συμφώνοις, οἷον, νώνυμος, ὄκχος. ὑποβάλλουσι δὲ καὶ τὸ ῥ ἐπὶ τῆς εἰς ῦξ, φαύξ καὶ φόρμυξ λέγοντες, καὶ ἕτερα μοῖα· Χρυσὸς διὰ διφθόγγου γραφουσι, καὶ Α' μφίβυον, καὶ ἄδυον, καὶ γυρυὸν λέγουσι, καὶ ὔργιν τ' ὄργιν καὶ ἄγγια καὶ ὀργύα καὶ σωπάσωμαι, καὶ ἡπαχαφεῖν τὸ κέντρον, καὶ τὰ ὅμοια σεσαλπικά, καὶ παρπαί, καὶ τὰ ὅμοια· καὶ πᾶν ἀπαρίθμητον, καὶ ἕτερα μοῖα. ἐνοσίχθων.] ὁ κινῶν τοῦ γοῦν· τὸ γὰρ ὕδωρ αἴτιον τῆς σεισμῆς. Ἐν τοῖς γὰρ τέλος.] ἐν γὰρ τῇ θαλάσσῃ καὶ εἰμαρμένῃ κεῖται τοῖς ναυτιλλομένοις τὸ τέλος ἐσθλῶν τε καὶ φαύλων. Ἄλλος δ' εἰαρινός.] ὅτος μὲν ὅτι φησὶν ὁ καιρὸς καὶ εὐπορώτατος πλῦς. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλος θαλασσοκονδυλιώμενος, ἐκ ἐμοὶ ἀρεστὸς, ὁ ἐν καιρῷ γινόμενος ἔαρος, ὁπότε ἐν τῇ συκῇ τοσαῦτα φανῶσι τὰ φύλλα, ὅσον παπισάρης ἐν γῇ τῆς κορώνης τὸ ἴχνος δύναται. ὅτος μὲν ὁ πλῦς ἀμφίβολος, καὶ ἐκ ἐμοὶ ἀρεστός. ἀλλ' ὅμως καὶ τότε τινὲς πλέουσιν, ἐργασιχρήματοι ἄνθρωποι, τῷ κέρδει θηλυνόμενοι. ἰσόψυχα γάρ τισι τοῖς ἀνθρώπων τὰ χρήματα. Ἐν κεράδι.] Κεράδι, τὸ νεαρὸν τῆς συκῆς φύλλον, καὶ ἀντίφρασιν, τὸ ἀκερδαντον, καὶ μὴ ῥᾳδίως κινούμενον. ἀμβατός.] εὐεπίβατος, δεξιὸς εἰς τὸ ναυτίλλεσθαι.

Αἴνημι.] Αἴνημι, αἰνῶ, καὶ καὶ Ἀθηναϊκῶς Α' πικῶς αἴνημι. Α'πρακτος. παρέβολος καὶ ῥιψοκινδύνως ὑπάρχων. χαλεπῶς.] μόλις, δυσχερῶς. καὶ τὰ,] καὶ ταῦτα τὰ περὶ τὸν ἐαρινὸν πλοῦν. Μὴ δ' ἐπὶ νηυσί.] ναυτιλλόμενος μὴ πᾶσαν σπουδὴν ἐν ταῖς ναυσὶν ἔνεκεν ἐμπορείας ἀποτίθει, ἀλλ' ὑφορώμενος τὸ τῆς θαλάσσης ἀβέβαιον, τὸ πεπομένον ἔχε πρὸς ἐμπορείαν. τοῦ γὰρ διπλοῦν οἰκαδε καταλίμπανε· χαλεπὸν γὰρ δυσπλοήμασι θαλασσίοις ἐπιπεσεῖν, ζωὸ πολυφόρτῳ νηΐ. εἶτα φησὶ, καὶ τί φημὶ χαλεπὸν τοῦτο; χαλεπὸν, εἰ καὶ ἐν ἠπείρῳ ἐφ' ἅμαξαν ὑποζευχθεὶς ἵππος φορτίον, καὶ καταξῆς τὸν ἄξονα, καὶ τοῦτο διαχυθὲν ἀφανίς σοι

καὶ ἀχρεῖον γένηται. τὸν συμμετρίαν ἐν ἅπασι πράγμασι, καὶ τὰς δέοντας καιρὰς ἐπιτίμησι. ἐκ ἔστι δὲ τοῦτο μέμψιν ὁ Ἡσίοδος, ἐκ εἰδὼς ναυτιλίαν διδάσκειν, ἀλλὰ θεοῦ αἴρεσις μόνον καλῶν ναυτίλλεσθαι. προεισήκει γὰρ, ὡς ἐμπειρόπλους ἐκ ἐγεγόνει, ἐδὲ τὴν ναυτικὴν ἐπιστήμων.

Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι,
Μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πολλὸν ὑπολείπων,
Μήτ' ὀπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὧδε λοιός ἔστω.
Ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβῴη, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο.
Παρθενικὴν δὲ γαμέειν, ὡς κ' ἤθεα καδνὰ διδάξῃς.
Τὴν δὲ μάλιστα γαμέειν, ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίῃ,
Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς.
Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ λήΐζετ' ἄμεινον
Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς ὀ ῥίγιον ἄλλο,
Δειπνολόχης· ἥτ' ἄνδρα καὶ ἰφθίμον περ ἐόντα
Εὖει ἄτερ δαλοῦ, ⸗ ὠμὸν γήραϊ δῶκεν.

Maturus autem vxorem tuam ad domum ducito,
Neque triginta annis valde multum deficiens,
Neque superans multum: nuptiæ vero tibi tempestiuæ hæ.
Mulier autem quatuor annos pubescat, quinto nubat:
Virginem vero ducito, vt mores castos doceas.
Eam vero potissimum ducito quæ te prope habitat:
Omnia diligenter circumcontemplatus, ne vicinis ludibria ducas.
Neque enim muliere quicquam vir sortitur melius
Bona: rursus vero mala non durius aliud,
Comessatrice: quæ virum tametsi fortem
Torret sine face, & crudæ senectæ tradit.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ὡραῖος ἡ γυναῖκα.] τὰ μὲ περὶ ναυτιλίας αὐτῷ διατάγματα τέλος ἔχει. τὰ ἡ ἑπόμενα κοινά εἰσιν, εἰς πᾶσαν τείνοντα τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ἃ γεωργησόντων, ἃ θαλαττουργησόντων, ὧν πρῶτόν ὅτι τὸ ὀψὲ ζεῦξαι τοῦ γάμου καιρόν, καὶ τῇ γαμήσοντι. καὶ τῇ γαμηθησομένῃ. καὶ γὰρ τοῦτο ἀκόλουθον ἦν τῷ τὸν καιρὸν ἀρίστου εἶναι πᾶσι φησὶ δὴ ὡραῖος δεῖ, ὁπωρίμαπικῶς, αὐτὶ τοῦ ἐγκαίρως, καὶ τὸν πρεσβύτερον καιρὸν ἄγε γυναῖκα πρὸς τὸν σὸν οἶκον. ἔτι μάλα πολλὰ ἔτη ὑπολείπων, ἤγουν θλαττόμενος, κατωτέρω ὢν τῶν τετταράκοντα ἐτῶν, ἤγουν τῆς τριάκοντα· μήτε μάλα πολλὰ ὀπιθεὶς τοῖς τριάκοντα διλογόπ. γάμος δέ τις ὧδε ἔστω.] ὁ δὲ, αὐτὶ τοῦ γὰρ. ἤγουν ζωάφεια γὰρ μετὰ γυναικὸς, ἔγκαιρος, αὕτη ὅδιν. ἡ ἡ γυνὴ τέτορ' ἡβῴη, αὐτὶ τοῦ τέτταρα ὅτι δέκα. τουτέστιν ἡ ἡ γυνὴ ὅτι τέσσαρα καὶ δέκα ἔτη ἀκμαζέτω. τῷ πέμπτῳ ἡ αὐτὶ τοῦ τῷ πεντεκαιδεκάτῳ, γαμοῖτο, αὐτὶ τοῦ γαμείσθω, τουτέστιν εἰς γάμου ἐρχέσθω. παρθενικὴν ἡ αὐτὶ τοῦ παρθένον γαμεῖν, ἤγουν εἰς γυναῖκα λάμβανε. ὡς ἂν διδάξῃς αὐτὴν ἤθη καδνά, ἤγουν ἀγαθά. ἀγαθὰ ἡ γυναικὶ ἤθη τὰ ἀρέσκοντα τῷ ἀνδρί. ταύτην μάλιστα εἰς γυναῖκα λάμβανε, ἥτις πλησίον σου οἰκεῖ, πάντα μάλα τὰ κατ' αὐτὴν ἀμφὶς αὐτὸ τοῦτο πάντα χάδην μαθών· ἵνα μὴ γήμῃς χάρματα τοῖς γείτοσιν, αὐτὶ τοῦ χάρμα, τουτέστι γέλωτα. ἐχδὲ λήΐζεται, αὐτὶ τοῦ κτᾶται, ἀνθρωπος ἄλλο ὅτι ἄμεινον, ἤγουν κρεῖττον, τῆς γυναικὸς τῆς ἀγαθῆς· τῆς ἡ κακῆς ἐδὲν ἄλλο ῥίγιον, ἤγουν χαλεπώτερον, κωφότερον, ἀλγεινότερον, ὑπὸ τὴν ῥίγους τοῦ κρύους, ὡς ὧν λυγρὸν ὑπὸ τοῦ λίαν ὑγροῦ. ἐκ τῆς ὑγρῶν φασι καὶ τῆς ψυχρῶν τὰ ἀλγεινὰ, ἐκ ἡ τῆς θερμῆς τὰ ἡδέα. τῆς δειπνολόχης, ἤγουν τῆς συνδειπνούσης καὶ λοχώσης τὸν ὁμόκοιτον πρὸς τὸ δρᾶσαι τὸ κακόν, ἢ τοῖς ἄλλοις ξυνδειπνούσης ἔνδοθι τοῦ ἀνδρὸς βάλησιν εἶτα τῇ μετάθεσιν, ἥτις τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα καὶ πρὸ ὄντα ἴφθιμον, ἤγουν ἀνδρεῖον, ἡγεμαῖον, καίει χωρὶς δαλοῦ, τουτέστι παροξύνει καὶ εἰς ὀργὴν κινεῖ, ἢ τοῦ πρεσβείαν αὐτοῦ δαπανᾷ, δίκην πυρὸς καὶ ἀόρῳ γήρᾳ δίδωσιν αὐτὸν, ὀδυρόμενον αὐτῷ προξενοῦσα, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ ποιοῦσα αὐτὸν γηραλέον. σαφέστερον δ' αὖ ὁ λόγος λοιπὸν, εἰ χρεὼν μεταθέσεως ἦτοι ἀπαλλαγῆς ἐλέγετο. τῆς ἡ κακῆς ἐδὲν ἄλλο χαλεπώτερον ἀνθρωπος κτᾶται, τῆς δειπνολόχης, τῆς καιούσης τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, καί πρὸ ὄντα ἀνδρεῖον, χωρὶς δαλοῦ, καὶ ἀόρῳ γήρᾳ δίδοῦσης αὐτόν.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ὡραῖος ἡ γυναῖκα.] τὰ μὲν περὶ ναυτιλίας αὐτῷ

αὐτῷ διδάγματα τέλος ἔχει· τὰ δ' ἑπόμενα, κοινά εἰσιν εἰς πᾶσαν τείνοντα τιλὴ τῆς ἀνθρώπων ζωλίν, ἃ γεωργησόντων, ἃ θαλαττευσόντων. ὧν πρῶτον ἐστὶ τὸ θεὶ γάμε, καὶ τὸν καιρὸν ἑκάστῃ καὶ τῇ γαμήσοντι καὶ τῇ γαμηθησομένῃ. καὶ δὲ τοῦτο ἀκόλουθον ἰῷ τῷ τὸν καιρὸν ἄριστον εἶναι πᾶσι. τῷ γάμῳ τοίνυν καιρὸν ὑπάρχειν, τὸν θεὶ τειάκοντα ἔτη τῷ ἀνδρί· τῇ δ' γυναικὶ τὸν τῆς ἑπταικαίδεκα χρόνον ἐτῶν. τὸν μὲν δὲ ἀξιοῖ γαμεῖν ἐγγὺς ὄντα τῆς λ'. δεῖν δὲ τὸν πρῶτον τῆς ἀκμῆς χρόνον ἀφέντας ἀφυβρίσαι τὸν ἤδη σαθρὸν αἱρεῖσθαι πρὸς κοινωνίαν παιδουργίας. διὸ καὶ Πλάτων κολάζει τὸν εἰς πέμπτον καὶ τειάκοντα ἔτος ἄγαμον ἐλθόντα, τιλὴ δ' γαμεῖσθαι μετὰ τιλὴ ἥβλιν, ἔτος πέμπτον ἄγοντα. εἶτ' τιλὴ ἥβλιν τεσσαρεσκαιδέκατον ἔτος· τιλὴ δὲ ὁμιλίαν ὑποδέχεσθαι μᾶλλον ὀργῶσαν, καὶ τὰς ἐκβροὰς τῆς κυημάτων ἀποδίδωσιν ἐρρωμενεστέρας· τοῦτο οὖν δηλοῖ τὸ, τέτορ' ἥβᾶν, πέμπτῳ δ' γαμεῖσθαι, μετὰ τιλὴ δευτέραν τετράδα, τιλὴ πεντάδα προσὸν τὸ ἔτος. Μήτε τειακόντων.] ὡσύμως μὴ λίαν καιρὸν γήμης, ἀλλ' ὅτε ἤδιστος διακῆσαι οἶκον. λ' ἐτῶν μὴ κάτωθεν μηδὲ πλέον. τέτορ' ἥβῶν.] μετὰ τὸ παρελθεῖν αὐτιλὼ τὰ ιϛ' ἔτη, ἄλλα δ', τότε φησὶν ὑπηρξέσθαι αὐτιλὼ γαμεῖσθαι, τετέσσιν ἐκκαίδεκα ἐτῶν. τέτορα γὰρ σημαίνει δ'. ἔστι δ' καὶ τῷ πεντεκαιδεκάτῳ γαμεῖσθαι, ἢ μετὰ τεσσαρεσκαίδεκα, καὶ ἄλλα δ', Παρθενικὴν δ' γαμεῖν.] εἰκότως ἀξιοῖ παρθένον ἄγεσθαι. μᾶλλον γὰρ αὖτη διάγωγος τῆς ὑπ' ἀλλοτρίοις ἤθεσιν ἤδη τεθραμμένης. τὸ δ', [μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς] καὶ διατοῦτο χρῆναι βουλόμενος, ἐμφρόνως εἶπε δ', πρὸς τὸ, τὸν ζοσὸν εἰς δίζωσαν ὁρᾶν. ἀλλὰ μὴ τιλὼ πυκνῇ εἰσφέρειν εἰς τὸν οἶκον, ἐπορεῖδεσθαι αὐτὸν ποιῆσαι. δηλοῖ δ' ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς, ὁ τῆς ἀγαθῆς γυναικὸς ἔπαινος, καὶ ἡ κατηγορία τῆς μοχθηρᾶς. τιλὼ δ' δειπνολόχῃ καὶ τιλὼ καίουσαν ἄνδαλλε, καὶ τὸ μὲν τὸ χῆρας τῷ ἀνδρὶ τεθεῖσαν, ταύτῃ εἶπε λέγει. τιλὼ μὲν οὖν δειπνολόχῃ μᾶλλον, ἢ τιλὼ δειπνεῖν μόνον εἰδυῖαν, ἀργόν, ἢ τιλὼ ζωοδεικνύῃ καὶ λοχῶσαν τὸν ὁμόκοιτον πρὸς τὸ δρέπειν τὸ καλόν, ἢ τοῖς ἄλλοις ζωοδεικνύουσαν πρὸς τιλὼ τῶν ἀνδρὸς βίλησιν· ἢ δ' ἄνδαλλε καίουσα, τιλὼ εἰς ὀργὴν πιπτοῦσαν καὶ ἀεὶ παροξυντικὴν σημαίνει. εἰ δ' βούλει καὶ τιλὼ δάπανον καὶ ἀφαιρετικὴν τῆς ἀγαθῶν, οἷς τὸ πῦρ. ἡ δ' εἰς ὠμὸν χῆρας ἄγουσα, δηλοῖ τιλὼ ὀδυνῶν προέξεσθαι, καὶ πάσης ἂν τῷ ἀνδρὶ γιγνομένῃ αἰτίαν, καὶ τὸ χῆρας ὑπερτέρους αὐτῷ ποιοῦσαν. τούτοις δὴ πᾶσιν ἡ ἀγαθὴ γυνὴ τιλὼ ἐναντίαν ἔχει διάθεσιν, ὑπικυφίζουσα τῷ ἀνδρὶ τὸ χῆρας, φεισαμένη τὰ ὄντα μετὰ τῆς θεὶ τὸν ἄνδρα διαφθορᾶς καὶ ἀταξίας, ζωδεικνύουσα ποιημένη τοιαύτας, οἵας ὁ ἀνὴρ βούλεται. τοῦτο οὖν ἀνασκοποῦντα χρῆναι, κἂν παθένον τις ἄγηται, γάμον αἱρεῖσθαι. Διαπολόγησις.] τῆς καθημένης καὶ ἀποτρεπομένης καὶ παραπρεσβευομένης τῷ λιπτῷ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὡραῖος δ' γυναῖκα.] ἁρμοδίως δ' χρόνῳ καὶ γάμῳ ζωαρμόσθη. λέγει δ' τοῦτον εἶναι τὸν μή τε πολὺ ἐπαναβεβηκότα τῆς τειακοστὰ, μή τε πολὺ ὑποδεέστερα· καὶ τοῦτον μὲν φησιν ἁρμόδιον εἶναι χρόνον ἀνδρὶ σὺν γάμον γυναικί· δ' τὸν ιε, εἰ ἀσφαλῶς εἴρηκε. καὶ ἄτω μὲν ὁ Ἡσίοδος εἴρηκεν, ὅπως ἱκανοί τε ὦσιν οἰκονομεῖν τὰ καθ' ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες ὡς τέλειοι, καὶ ὅπως μὴ πολλὰ τεχνογήσαντες ἐκ ἔχωσιν δ' χερῶν αὐτὰ διαταξάμενοι, καὶ ὀδυνηρότατον βίον διάγωσι. καὶ ἄτω μὲν ὁ Ἡσίοδος. ἐμοὶ δ' δοκεῖ ταύτας ἑτέροις νυμφαγωγεῖν, ἐχ οἷς φρονοῦσι ταῦτα φρονεῖν, πολὺ παρηλικιεστέροις δὲ αὐτῶν ἀνδράσι ταύτας ζωάπτων, ἀφυβρίζειν μόνον ταύτας φρονεῖν δ' πρὸς τὰς τούτων ὄψεις· μικρὸν δὲ ἥδη, καὶ οἱ μὲν τελέως γηράσαντες ἀδυνήσουσιν. αἱ δ', πρὸς τὸ ζωεργὸν ἡλικίας ἀναθραμοῦσαι, τιλὼ ἀνδρικὴν τελείαν ὀπόθεν χρήσονται, αὐταῖς μηχανήσονται. παραπλησίως δὲ τὸν γάμους συναρμοσθήσεσθαι καὶ παθένον λαμβάνειν, καὶ ἐν χρόνῳ. ἐμοὶ δὲ δυσωπεῖται, καὶ τῆς μητρὸς ὑπὸ τῆς παθένου, καὶ ἄπαιδα τὰ θήλεια τίκτειν. ἐπιθειασμένῳ δ' καιρῷ, καὶ ἐπιτηδείῳ χρόνῳ ὑπάρχειν, ἢ ἁρμοδίῳ χρόνῳ. ἡ δ' γυνὴ γαμεῖσθαι μὲν τιλὼ ἥβλιν, ἔτος πέμπτον ἔχουσα. εἶτ' τιλὼ ἥβλιν τεσσαρεσκαιδεκάτων, καὶ θρέψαι καὶ τούτοις πάντα, ὡς ἂν ἔθετο· τοῦτο γὰρ δεῖ τὸ τέκνον, ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος χρόνος. τέτορα γὰρ σημαίνει τεσσαρεσκαιδέκατος λείπειν τὸ δέκα, ἵνα δ' τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἐνιαυτῷ. ἥλικα μὲν ἄξειν εἰς γάμον γυναῖκα ἄχρηστον, ποτὶ οἶκον ἵνα μὴ χρὴ αὐτὸς γέλωτος τοῖς γείτοσι. Μὴ τετρακόντα.] μὴ χρόνους

ψης τεπιόντων, εἴτε Ἡσίοδε, οὔτε μεταχειριπὸν τὸ παίσμα τυγχάνει, ἀλλὰ τειάκοντα. πᾶσα γὸ φωνὴ τὰ τρία γρὴ σημαίνεσα ἐν μιᾷ λέξι ἄκλιτός ὄζιν· οἷ τειάκοντα, τεστήκοντα, καὶ πάντες οἱ ἀειθμοί. ὡς καὶ τὸ ἐγώ, σύ, ἐμοί, καὶ τὰ ὅμοια. οἷς ἢ βελτίων ἀνὴρ ὀφελᾶται τοῖς ἐμοῖς λόγοις, χαφέτωσαν τειακόντων, καὶ τεστηκόντων, καὶ ἑξηκόντων, καὶ ἑκατόντων, εἰ βέλοιντο. τέτορ'.] τεταρεσκαιδεκάτῳ χρόνῳ. Παρθενικὴν ἢ.] παρθένον ἢ σεὸς γάμον λάμβανε, ὅπως ἐυμέξης σοι γλήνῃ, καὶ τοῖς ἤθεσι ζώῃς, οἷα μὴ ζωῇθεῖσα ἑτέρῳ ἀνδρὶ, καὶ ξένοις ζωσθιδεῖσα τοῖς ἤθεσι. ἥτις σέθεν ἐγγυθι ναίει.] καὶ γειτνιῶντες γελᾶν. ἥδιον γὸ ἄμεινον, ἀγαθῆς γυναικὸς ἀνὴρ ὀφελᾶται, ὥσπερ κἀκίων χείρων τῆς φαύλης, τῆς δὲ δεῖπνα καὶ ζωᾶς ἀφολυμένης, καὶ χειμῶσι τὸν ἄνδρα, κἀν γυναῖός ὄζιν, ἀξύλῳ πυρὶ συμφορῶν, καὶ παρ' ἡλικίαν πρὸ θείσης γηρᾳὸν καὶ ἀφήλικα. Δειπνολόχης.] τ. λάθρα τῦ ἀνδρὸς ἐδιώσης, καὶ μὴ φανερῶς, τῆς τρωκτίδ, καθημένης καὶ ἀσπαζομένης, καὶ παρεδρώσης τῷ δείπνῳ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων μακάρων τεφυλαγμένος εἶῃ.
Μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖσθαι ἑταῖρον·
Εἰ δὲ κε ποίησις, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξῃς.
Μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ
Ἢ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον, ἢὲ καὶ ἔρξας,
Δὶς τόσα τίνυσθαι μεμνημένος. εἰ δέ κεν αὖθις
Ἠγῆτ' ἐς φιλότητα, δίκῃσι δ' ἐθέλῃσι πεδαχεῖν,
Δέξασθαι. δειλὸς τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
Ποιεῖται. σὲ δὲ μή τι νόον κατελεγχέτω εἶδος.
Μηδὲ πολυξείνου, μηδ' ἄξεινον καλέσθαι,
Μηδὲ κακῶν ἔταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεσιπλῆγα.

Bene vero animadverſionem immortalium deorum obſeruato.
Neque fratri æqualem facito amicum.
Quod ſi feceris, ne ipſum prior malo afficias.
Ne vero mentiaris linguæ gratia. Sin autem cœperit,
Aut verbum aliquod locutus infeſtum, aut faciens,
Bis tantum puniri memineris.
Sin vero rurſus
Redeat ad amicitiam, pœnam autem velit præſtare,
Suſcipe. miſer namq. vir amicum alias alium
Facit. te vero ne quid animo coarguat vultus.
Ne vero multorum hoſpes, neve nullius hoſpes dicaris:
Neve malorum ſocius, neque bonorum conuiciator.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] σεσημιωμένον τῦτο τίθησι μὴ τὰς σὰς γάμε λόγους, τῶν ῥηθεισομένων παιδευμάτων, ἀξιῶν σὲ πάντων προκάζεσθαι τῶν κεκαεισμένων τοῖς θεοῖς. Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] καλῶς ἢ ἔσο φυλακτὴν ἀσφαλῶς τῶν θεῶν τῶν μακάρων, ἀντὶ τῦ ἀπιτρέφε τῶν θεῶν. Μηδὲ κασιγνήτῳ.] μὴ ἢ τὸν ἑταῖρον, ἤγεμε τὸν φίλον, ἶσον ποιῦ τῷ ἀδελφῷ, ἀντὶ τῦ ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τάττε τῷ ἀδελφῷ. δεῖ γὸ τινὰ κατὰ φύσιν ἡμῶν χάριν σεὸς ἀλλήλους τῆς κατὰ σεοαίρεσιν τῶν σεσπιστέων. Εἰ δέκε ποίησις.] ἐὰν λέγει, ἐὰν ποιήσῃς φίλον ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τῷ ἀδελφῷ· τῦτο γὸ ἀπηγόρδαι, καὶ ὑκέτι πάλιν δίκαιον διδόναι αὐτῷ ἀλλὰ σεὸς τὸν φίλον αὐτῷ ὁ λόγος ἁπλῶς ἀφορᾷ. ἤγεν ἐὰν ἢ ποιήσῃς φίλον, μὴ σεότερος κακόν, καὶ ἐ τῦτο μόνον, ἀλλὰ μηδὲ ψεύδε αὐτὸν γλώσσης χάριν, αὐτὶ τῦ ἕνεκα λόγων. τετέσι μὴ δὲ ἐν τοῖς λόγοις, οἷς διαλέγῃ, σὲ καὶ μηδὲ βλάπτωσι, ψεύδῃς γίνε σεὸς αὐτόν. ὁ γὸ ἐκκσίας ψεῦδόμενος (καθὰ Πλάτων εἴρηκεν) ἄπορος ἀνόητος ὄζιν· ὁ ἢ ἄπορος, ἄφιλος· εἰ δέ κεν ἄρχῃ.] ἐὰν ἢ σεσηγῇ αὐτὸς τέτων, ἢ ἔπος εἰπών τι ἀποθύμιον, ἤγεμε ἐπαχθὲς καὶ ἀπρέπον τῇ σῇ ψυχῇ, ἢ καὶ πράξας σράξιν διλογόν τινα ἀποθύμιον, δὶς τόσα τίνυσθαι αὐτὸν, αὐτὶ τῦ ἀπαίτει. τετέσι δὶς τόσα τιμωρῦ αὐτόν, μεμνημένος ὧν εἰς σὲ διεσράξατο. εἰ δέκε αὖθις.] ἐὰν ἢ πάλιν σεσηγῆται εἰς φιλίαν, δίκῃ ἢ ἐθέλῃ σπεδαχεῖν ἐᾶν ὑξέμβλητον εἰς σὲ, δέξαι αὐτὸν· εἰκὸς γὸ τῦτον καταψηφισάμενον ἑαυτῦ, καὶ ἐν μεταμελείᾳ γεγονότα,

γεγονότα, μηκέτι ταυτὸ παθεῖν. δηλόν τι ἀνὴρ.] ἕτερον τοῦτο τοῦ ἀγγέλματος. ἔχει δ' ἕτως· δείλαιος ἀνὴρ, ἤρωι ἄθλιος, πιεῖ δ' φίλον ἄλλοτε ἄλλον.

Ζῆ μάτι νόον.] ὅμοιον καὶ τοῦτο τοῦ,

Ποῖον σε ἑπὸς φύγῳ ἕρκος ὀδόντων;

Ζῆ δ' κατὰ τὸν νοῦν μὴ καταλεγχέτω τὸ εἶδος, ἤγουν σοῦ δ' μὴ κατηγορείτω κατὰ τὸν νοῦν τὸ εἶδος, ἤγουν ἡ μορφὴ, τὸ πρόσωπον, ὡς ἐναντίον δηλονότι τῷ νῷ. καθὰ τὸ μὲν ἄτρεπτον, μόνον, τὸ δ' νῦν μεταβαλλόμενα ζωεχῶς, καὶ πρεπομένως ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλοις φίλοις. Μηδὲ πολύξενον.] τὸ μὲν οὖν τοῦτο ἀγγέλμα, τὸ ἄστατον ἐμέμφετο τῆς φιλίας καὶ ἀβέβαιον, τοῦτο δὲ τὴν πολυφιλίαν ἀπαγορεύει, καὶ τὴν ἀφιλίαν. ἔχει δ' ἕτως· παρακαλῶ σε, μὴ δ' πολύφιλον ἐθέλειν καλεῖσθαι, μὴ δὲ μισῶ ἄφιλον. τὸ μὲν γὰρ ἀφυλάκτως γνώμης, καὶ διχρεῦς εἰς ὅ,τι ἂν τύχοι, καὶ διατοῦτο δικαταφρονήτου. τὸ δ' σκληρὸς καὶ ἀκοινωνήτου. Μὴ δ' κακῶν ἕταρον.] μὴ δὲ κακοῖς ἀνθρώποις ἐθέλειν καλεῖσθαι φίλον παρακαλῶ, μὴ δὲ ἀδίκων ἀνθρώπων, ἤγουν ἀγαθῶν, γοικεσίως ἀντὶ τοῦ κατήγορον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] τοῦτο μὲν τοὺς θεοὺς γάμου λόγους προοίμιον δεῖ τῆς ῥηθησομένων παραδόσεων· δεῖ γὰρ θεὸν πάντων ἐχέγγυον τοῦ κεχαρισμένου τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ καὶ Πλάτων φησὶν, ὁ βλέπων εἰς τὸ θεῖον ἐξ ἀσεβημάτων αὐτὸν φυλάττειν ἑαυτὸν παραδάζεις καὶ ἀσεβημάτων πάντων. καὶ γὰρ ὁ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας αἰσχυνόμενος, παρόντων αὐτῶν ἀπέχεται τούτων. μὴ ὅτι γε τοὺς θεούς, καὶ τί λέγω τοὺς ἀγαθούς; ἀλλὰ καὶ εἰκόνας ἀγαθῶν τινες ζέσαντες, καὶ ὑπ' αὐταῖς ὀκνοῦσι τινὰ πονηρὸν πρᾶξαι πρᾶξαι, ἀς ἡ μὴ προσιμένη τὴν ἐρασθὴν ἑταίρα δεδοικυῖα τὸ ἄχημον ὑπὸ τῆ Ξενοκράτους εἰκόνι τοῦ Σωφρονος, πολλῷ μᾶλλον δὴ θεῶν τοῦτο χρὴ ποιεῖν. Μηδὲ καστητῷ.] τιμιωτέρα φησὶν ἐστὶν ὁ λόγος. καὶ γὰρ τιμὴ μὲν ἀποθέσις ἐφ' ἡμῖν, τῆς δὲ τὸν λαμὸν ἐπήγαγε, τὸ πᾶν αὐτὴν φυλάττειν βέβαιον· δεῖν ἂν μείζονα τιμὴν ἀδελφοῖς, ἢ ἑταίροις. καὶ γὰρ τοῖς πατράσιν ὕστερα φίλα πράττοντας δεῖ μὴ θεοὺς τιμᾶν, ὡς ἀγάλματα, φησὶν, ὄντας ἐφ' ἑστίᾳ θεῶν· ἔτι δὲ καὶ τὴν οἰκείαν πόλιν τινὲς εἶπον ἐγγιωτέραν τῆς μὴ οἰκείας, κἂν μᾶλλον τὶς ἐν ταύτῃ πυγχάνῃ τεμένεσθαι, διὰ τὴν φύσιν φέρειν. καὶ ὀρθῶς ὁ Παναίτιος, πολίτην αὐτὸν, Ἀθηναίων ποιεῖται συνδόντων, εἶπεν· τῷ Σωφρονι μὲν μίαν πόλιν ἀρκεῖν. καὶ ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς πρὸς τὸν Λύκανδα τὸν ξένον, εἰσιόντα πρὸς αὐτὸν ὅτι φιλολάκων οἶκος καλοῖτο, κάλλιόν τοι εἶπεν εἰ φιλόπολις ἐκαλεῖτο μᾶλλον ἢ φιλολάκων ὕτως αἱ καὶ φύσιν ἡμῖν φέρειν παρὰ πᾶσι δεῖ καὶ προαίρεσιν δὲ δοκοῦσι χρείττης. δεῖν μὲν οὖν τὸν ἀδελφὸν τῶν ἑταίρων πάντως ὀπὶ μείζονος ἄγειν συνδῆς· τούτῳ δὲ ἀκόλουθον τὸ ἑξῆς, ὅτι εἴ τινα πεισόμεθα φίλον, ἀπροσκρέστως δεῖ πρὸς αὐτόν. καὶ γὰρ ἡ τῶν Πυθαγορείων παραίνεσις, ἐχ ὅπι προτέρους ἁμαρτάνειν εἰς φίλον διακωλύουσα αὖ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν φίλων ἁμαρτήματα ὑπομένειν καὶ φέρειν, ἕως ἂν δυνατόμεθα, παρακελεύει. καὶ ἔχει τὸ παράγγελμα πρὸς τὴν ἄλλην διακωσύνην καὶ τὸ ἔμφρον· εἰκὸς γὰρ ἡμᾶς καὶ θαρρήσαντας ἔσεσθαι ὅτι πρὸς τῷ φίλῳ, καὶ δεῖ μηδὲν εἰς αὐτὸν ποιεῖν ἑαυτίον, λύον τὴν φύσιν. ἄλλως. τῷ ἀδελφῷ σου μὴ προτίμα τὸν φίλον σου. ἐὰν δ' καὶ πεισθῇς φίλον, μὴ πρότερον αὐτὸν ἀτιμάσῃς, μὴ δ' καταφρόσῃς αὐτοῦ. ἐὰν δ' αὐτὸς ἀρχὴν ποιήσῃ τοῦ ἀτιμάσαι σε, διαλασίασον αὐτῷ τὸ κακὸν καὶ ἀπόδος, μεμνημένος ὧν εἰς σὲ διεφέρατο· αὖ πάλιν διάγειν, καὶ φιλιωθῆναι βουληθῇ, καὶ προτρέσῃ σοι, δίξαι αὐτόν. Μηδὲ φιλήδης γλώσσης χάριν.] μὴ μόνον παραιτεῖσθαι τὸν φίλον λυπεῖν διὰ πρᾶγμα προσκρούοντα, ἀλλὰ μὴ φιλόδημον πρὸς αὐτὸν φαίνεσθαι, διὰ φλυαρίαν καὶ ἀσυνεσίαν γλώσσης ὁρμῶν. καὶ γὰρ τοῦτο λυπηρὸν καὶ προσάγον εἰς ἀπέχθειαν· ὁ γὰρ φιλόδημος καὶ ἀπατεών, ἐ φίλος. ὅθεν τοῦτο προσπτέον. ὁ καὶ Πλάτων εἶπεν, τὸν ἐκουσίως φιλόδημον, ἄπιστον εἰκότως δεῖ. τὸν δ' ἄπιστον, ἄφιλον. μέγα οὖν σημεῖον ἤθους ἐ φιλητικοῦ τὸ φιλόλογον πρὸς ὃν οἷς δ' φίλον, καὶ ὑπομενητέον τὴν φιλίαν. εἰδέναι χρὴ ἀρχήν.] τοῦτο κυριωτικὸν ὅτι τῆ ἁμαρτητικῆ τῆς ψυχῆς. δεῖν γάρ φησιν ἐὰν ἐκεῖνος προκατάρξῃ λόγων ἡμῖν ὑποδυμίων ἢ ἔργων ἐπεξιέναι, διαλασίοις πονύμενον καὶ ἀμυνόμενον. ἐχθρὸν γὰρ αὐτὸν αὐτὶ φίλου πθέναι χρὴ, καὶ ποιεῖν ὡς ἐχθρὸν κακῶς, ὡς μὴ φυλάξαντα τὰ φιλικὰ

φιλικὰ καθήκοντα. Σιμωνίδης γοῦν ταύτην τὴν δικαιοσύνην ἀέσατο, τὸς φίλους εὖ ποιεῖν· ἄμεινον ἦ ὁ Πυθαγόρειος λόγος εἰπὼν χρῆναι φέρειν τὰ ἁμαρτήματα τῶν φίλων εἰς δύναμιν.

εἰ δ' ἔκτεν αὖθις Ἡσίοδος φιλότητα.] καὶ ἀμύναδε τὸν ἁμαρτάνοντα παραινεῖ, καὶ προσόντα μὴ ἀτιμάζειν. καὶ μάλιστα εἰ ἑαυτῷ δίκαιόν τινα ἐπάγειν ἕτοιμος εἴη τῷ ἁμαρτήματος. δῆλος γὰρ ὅτι ἑαυτὸν κατεψηφισάμενος, καὶ ὢν μεταμελείᾳ γεγονώς, οὐκ εἰκὸς αὐτὸν μηκέτι παυτὸν παθεῖν. κοινὸν ἦ ἁπλῶς ἐτέθηκε παράγγελμα τοῖς περὶ φιλίας λόγοις, τὰς διαφορὰς μετακολάς τῆς φίλων, ἀνδράποσι ἀθλίοις οἰκεῖος φρέπειν. εἰσὶ ἦ ἄθλιοι πάντες, οἱ τῆς δεσμῶν ἁρπάσαι τῆς εἰς κοινωνίαν ζωτεινόντων. ὧν εἷς ὅδε καὶ ὁ περὶ τῆς φίλων καταστάσεις. ὅτι μὲν οὖν τὸ μεταβάλλειν τὰς φιλίας, ἄτοπον καὶ οὐκ ἁπλῶς, ἀλλ' ἄθλιον εἶπε καὶ αὐτός. Πλάτων ἦ καὶ τῆς φρικῆς τῆς περὶ φιλίαν εἰκόνα παραδέδωκε. τὰς μὲν ἡμετέρας εἰς τὸς φίλους ἀπιτίας μικροτέρας ἰγεῖται τῆς φίλων. τὰ ἦ ἐκείνων εἰς ἡμᾶς γινόμενα, μείζω κείνειν ἢ ἐκεῖνοι νομίζουσι. ταῦτα φυλάττοντες ἀσάλευτον τὴν φιλίαν φυλάξομεν. φησὶν οὖν ὁ Ἡσίοδος παραινῶν ἀφαιρεῖν τὴν διαφοράν. ζητ ἦ μήτι νόον.] τουτέστι μὴ τὸ φαινόμενον εὔχημον πειρῶ φυλάττειν· τίς γὰρ αἰ ἡμῖν ἔλαιτο καὶ περίσσιον ἀλλοιώσεις ὑπομένειν παντοίας; ἄτοπον δὴ τὸ μὲν εἰς ἀρετὴν ἐθέλειν, ἐλέγχειν ἦ καὶ τὴν ψυχὴν διατρέπειν ὄντας. τῆς γὰρ τοιούτων τὸ εἶδος κατηγορεῖ τὸ ἦθος· τὸ ὅμοιον ἀεὶ τῷ ἀνομοίῳ, τὸ βέβαιον τῷ διαφεύς. ἄλλως. εἰς σὲ ἦ μὴ ὁ τυχὼν ἄφιλος ὢν καὶ ὁ λογισμὸς ἐλεγχέτω τὴν ἰδέαν τῷ προσώπου. ἄλλως. εἰς σὲ μὴ τὸ ζωειδὲς ἐλεγχέτω τὴν ἰδέαν. ἀλλ' οὗ τὸ συνειδὸς, ἔστω καὶ τὸ εἶδος. Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξενον.] Εὐκαταφρόνητον τὸ πολλὸς ξενίζειν· τὸ ἦ ἄξενον, μὴ πολλὸς φησι φίλους κτήσῃ, μηδὲ μὴν ἄφιλος ἔσο. ὡς αἰ συμμίσας ἀγρὸς ὀλίγους, καὶ μὴ γὴν ἑταῖρος τῆς κακῶν, μηδὲ ὑδεστὸς τῆς ἀγαθῶν, μηδὲ κακῶς εἶπειν τοῖς ἀγαθοῖς. Μηδὲ πολύξεινον.] τὸ μὲν μήτε πολύξεινον εἶναι μήτ' ἄξενον, ὅρον ὀνειδίσαι μετὰ τὰς φιλικὰς διαφυγόσεις ταῖς περὶ τὸς ξένους ἡμῖν ἐπιδεικνυμένοις, μήτε δι' ἀχρείαν πολλῶν εἰσδέχεσθαι ξένων κωλύειν, μήτε δι' ἀγελαστίαν πρὸς πάντα ξένον ἀποκλείειν τὸν οἶκον. τὸ δὲ μήτε κακοῖς συγκολλᾶν ἑαυτὸν, μήτε εἰς τὸς ἀγαθὸς ὑβρίζειν, καὶ Πλάτων κρατιστεύοντος τῷ κείνειν· αὐτὸς γοῦν ἔστιν ὁ λέγων ἐπ' ἀδεπὶ τὸν θεὸν ἕπου πρόσω, ὡς ὅτι πρὸ τὸν ὅμοιον αὐτῷ ἕξειν, ἐπαινεῖν ἦ τὸν ἀνόμοιον· θεῷ ἦ ὁ ἀγαθὸς ὅμοιος, ὃν ἐ δεῖ πειρᾶσθαι· ὁ ἦ κακὸς ἀνόμοιος, ὃν ἐ δεῖ ἁπτάζεσθαι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Εὖ δ' ὅπιν ἀθανάτων.] καλῶς δ' ἐπιφρονίω καὶ φρονιτίδα ἔσο καὶ ὕπαρχε φυλάσσων τῆς θεῶν, ἤτοι τῆς ψυχικῆς δυνάμεων. τουτέστι νοῶν, ὡς χρὴ, φρόντιζε καλῶς τῆς δεόντων, καὶ μὴ τῷ ἀδελφῷ πρίει ἰσότιμον τὸν φίλον· τουτέστι, τῆς φυσικῶν μὴ προτίμα τὰ κατ' θέσιν. μὴ ἦ τῆς παρρίδος τῷ ἀλλοτρίαν προτίμα, ἀφροσυνίας ἕνεκα, ἢ ἑτέρου τινὸς, καὶ ὅτι τῆς ὁμοίων τὰ ὅμοια δρᾷ. εἰ ἦ ποιήσεις, ἕξεις μὴ παλίμβολος καὶ μεταπίπτων γνώσῃ καὶ ἔσῃ, καὶ προκατάρχων κακοῦ. Μηδὲ ψόγδην.] μὴ ἦ γινώσκων τι ἀληθές, φεύγειν τοῦτο καὶ ψόγδην γλώσσῃ ῥιπτεμῇ, καὶ δεινῇ τυχὸν χαιρόμενος. ὁ γὰρ εἰδὼς τὸ ἀληθὲς, καὶ ψόγδόμενος, μοιχὸς τῆς ἀληθείας ὄζιν, καὶ ἀδικεῖ καὶ τῷ φρόνησιν. παυργίας γὰρ ἔργον τοῦτο, καὶ ἐ φρονήσεως. ὁ γὰρ μάλα φρονῶν, ψεύδεσθαι ἐκ* ἐρέσσειν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ.] εἰ δέ σε ἔρις προκατάρξῃ, ὅπως δή ποτε αὐτίκα σειν, διπλῶς τοῦτον τιμώρει, μιμούμενος ἢ τῆς ἐμῆς ἐντολῆς, ἢ ὅτι φεύγεις εἰς τῷ φιλίαν παρεσκευάσθαι. εἰ ἦ πάλιν μεταπέσοις φρονεῖ εἰς τῷ φιλίαν, καὶ αἰτεῖ τιμωρίαν δῦναι οὐκ ἐξημάρτηκε, ξυζυγομοσύνης πάλιν αὐτὸν δέχου.

δουλὸς τοι ἀνὴρ.] ὁ ἄθλιος γὰρ καὶ ἀδένδος λόγου ἄξιος, ἀλλόφρονα λλος γίνεται, φεύγει τὸς τῆς φιλίας δεσμὸς, παραμείβων ζωειδέστερον τὸς φίλους. ζῆ ἦ μήτι.] ζῆ δὲ τὸν λογισμὸν μηδὲν εἶδος φιλίας ἀφροπὸς ἐλέγχει. τουτέστι, μὴ ἐλεγχθείσης, ἢ ἄφιλος, ἢ πολύφιλος, ἢ κακῶν φίλος, ἢ ὑδεστὸς τῆς ἀγαθῶν φίλων. ταῦτα ἦ καὶ ἕτερα μυρία εἰσὶν εἴδη φιλίας.

Μηδὲ-

Μηδ' ποτ' ἀλομένῳ πενίῃ θυμοφθόρον ἀνδρὶ τιτλαῖ' ὀνειδίζειν μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.

Nec vnquam miseræ paupertati animi consumptricem homini sustineas exprobrare, diuitum munus immortalium.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μη δέ ποτ' ἀλομένῳ.] μηδέποτε τὸ τλαῖ, αὐτὶ τοῦ ἀνέχου ὀνειδίζειν αἰδεῖ, πενίαν ἀλαμένῳ, ἤγουν ἀπολείας ἀξίαν· θυμοφθόρον, τουτέστι τῆς ζωῆς φθαρτικήν· δόσιν ἔσην τῶν θεῶν ἀεὶ ὄντων. οὐχ ἁπλῶς φησὶ τῷ πενίαν μὴ ὀνειδίζειν· ἀλλ' ᾧ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις· ἐπεὶ ἔστι καὶ ἑτέρα πενία, ᾧ οἱ θεοὶ οὐ παρέχουσιν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αὐτῷ ἑαυτοῖς σοφιζόμενοι δι' ἀργίαν, ἢ ἀσωτίαν, ἢ καὶ μείονι δόσει ὀνείδους ἄξια.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀλομένῳ πενίῃ.] τῷ πενίαν, ἣν ἡμεῖς αὐτοὶ σοφιζόμεθα, διχῶς, ἢ δι' ἀργίαν, ἢ δι' ἀσωτίαν πενόμενοι, ἢ ὑπὸ τῆς παντὸς ἔκφυλον ἐπικρατούσης ἡμῖν. ταύτῃ οὖν ἀξιοῖ μὴ ὀνειδίζειν, ὡς τῷ γε παρ' ἡμᾶς ἀξίαν εἶναι μοίρων ὀνειδῶν, ἢ βεβυθισμένῳ ὑφ' ἡμῶν. εἶτα δὲ καὶ κακόν· τῷ μὲν εἰμαρμένῳ, ἃ δεῖ ὀνειδίζειν, τῷ δὲ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀκρασίας διὰ τῷ ἀκρασίαν ὀνειδιστέον, οἷς ἔξεστιν ὑγιαίνειν, οὐκ ἀπαρέχει τοῦτο δ' αὐτοῖς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀλομένῳ πενίῃ.] μηδὲ τῷ ἐξ εἱμαρμένης δοθεῖσαν πενίαν τοῖς ἀνθρώποις ὀνείδισε. ἡ ἑτέρα δὲ πενία, ἡ ἐξ ἡμετέρας κακίας καὶ ἀσωτίας ἡμῖν γινομένη, μεμπτέα· οὐκ ἂν ἐξ εἱμαρμένης ἁλίσκοιτο ἄμεμπτα.

Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
Φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης.
Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.

Linguæ certe thesaurus inter homines optimus
Parcæ, plurima vero gratia ad mensuram euntis.
Quod si malum dixeris, fortasse & ipse maius audies.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Γλώσσης τοι θησαυρός.] τῆς γλώσσης τῆς φειδωλῆς, ἤγουν τῆς μὴ φειδοῦς καὶ ἐγκρατοῦς σοφιστικούσης τοὺς λόγους, τουτέστι τῆς κεχαλινωμένης, θησαυρός ἐστιν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἄριστος.

πλείστη δὲ χάρις.] αὐτὶ τοῦ πλεῖστον δὲ ἐστι τὸ ἐπαινούμενον αὐτῆς μὴ συμμετρίας ἰούσης, ἤγουν κινουμένης. Εἰ δὲ κακὸν εἴποις.] ἤγουν ἐὰν δὲ κακὸν εἴπῃς, τάχα κἀ αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Γλώσσης τοι.] ὁ μὲν θησαυρὸς τῆς γλώττης ἐστὶν ἡ κρύψις τῶν νοημάτων ἢ ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τῶν φαντασιῶν τῶν μὴ χρωμένων σύμφορα τοῦ τῆς γλώττης προπετοῦς κινήματος· δεῖ γὰρ τὸν κύριον διαμεσοῦν τῇ γλώσσῃ, καὶ τὸν καιρὸν τῆς κινήσεως, ἀλλ' ὁ ταύτῃ κυρίαν εἶναι ἑαυτῆς. τὸ δὲ πλείστη μὲν ἑαυτῆς εἶναι χάριν, μετρίας οὔσης, ἐγχωρεῖ δὲ γίνεσθαι μείζονων καὶ ἀλυσιτελεστέρων ἀποφάσεων, τῷ προστίθεσθαι αὐτῆς ἄμφω παρίσωσιν, καὶ ὅτι αἱρετὸν τοῦτο τὸ μέσον, καὶ ὅτι φαύλου. οἷς Πιττακὸν φασι πάρεφαντος αὐτῷ τῶν Λεσβίων ἱερεῖον, καὶ ἀξιώσαντος αὐτὸν πέμψαι τὸ μοῖον αὐτῷ τὸ κάλλιστον ἅμα καὶ χείριστον, ἐξηγόρασε τῷ γλῶσσαν ἀποστεῖλαι. καὶ διατοῦτο δήλωσις ἡ φύσις διὰ μὲν τῶν ὀδόντων ἕρκος αὐτῇ περιθεῖσα κατακλείσασα, μυσαχλὺς αὐτῷ ἔσωθεν καὶ δυσείσοπον· τὸν δὲ ἐγκέφαλον ἀνωθεν ὑπάρχοντα, τῷ λόγῳ τὸ μέγα αὐτῇ παρέχειν ἐνδεικνυμένῳ. ἄλλως. τῆς φθεγγομένης δηλονότι τὰ μάτεια· λείπει δὲ τὸ ἔστιν ἐπιφερόμενον, καὶ γλώσσης φειδωλῆς, τῆς κεχαλινωμένης τῆς σμικρολόγου. εἰ δὲ κακὸν εἴποις.] Ἀλλαχοῦ· Εἰκ' εἴπουσι τὰ θέλεις, ἀκούσεις τάκ' ἃ θέλεις· καὶ Ὅμηρος· Οἷον χείνεθα ἔπος, τοῖον δ' ἐπακούσας.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Γλώσσης τοι θησαυρός.] Γλώσσης φησὶ θησαυρὸν τὸ φθέγγεσθαι πάνυ σμικρὰ καὶ ὀλίγα. χάρειν δὲ πλείστῳ αὐτῆς τὸ ζύμμετρον καὶ ἐν τοῖς καιροῖς τὰ δέοντα φθέγγεσθαι. Τοῦτο δὲ σημαινεῖ

καὶ τὸν Πέρσιν, καὶ μὴ πολυλογίαν ἀσκεῖν. ὁδὲ ἐν οἴδ ὅτι λῷστον, ὅτε χείρισον τῆς γλώττης ἐστίν. ὁ δὲ Πιτθακὸς ὁ Λέσβιος ἐνδεικνύμενος ἐξ ἱερείου τὴν γλῶτταν, ὡς κάλλιστόν τε καὶ χείριστον, Ἀμάσιδι τῷ Αἰγυπτίῳ ἀπέστελλεν· ὅπως ἑκάτερα καλλίστου, τὸ κάλλιστόν τε καὶ χείριστον ἀπεστάλκοιεν τῷ ζεῖ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Φρύξ φησιν Αἴσωπος. Εἰ δὲ χαλεπόν.] εἰ δὲ λαλεῖς ἐν ὑβρίσεις, μεῖζον ἀκούσεις. τοῦτο δὲ ἐξ Ὁμήρου παρέσυρε· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος·

Ὁποῖον κ' ἔπποδα ἔτος, τοῖον κ' ἐπαμέσσεται.

Μηδ' ἐπολυξείνῳ δαιτὸς δυσεμφελος ἔστω,
Ἐκ κοινῆς· πλείστη δὲ χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίστη.

Neque publici conuiuij grauis accessor esto,
Ex publico: plurima autem gratia sumptusque minimus.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνῳ δαιτός.] μηδὲ ἔσο δυσπέμφελος, ἤγουν σκληρὸς καὶ δυσάγωγος, ἕνεκα φιλοξενίας πολυφίλου, ἤγουν ἵνα πολλοὶ ἀθροισθέντες φίλοι φιλοχωῶσι, ἐν κοινῷ. πλείστη δὲ χάρις.] ὁ δὲ κάρτα ὧδε αὐτὸ τὸ γάρ, ἤγουν ἐκ τῆς ἑνώσεως γὰρ καὶ τῶν ἀθροισμάτων τὴν πλείστην χάριν ἐστίν, αὐτὸ τὸ τέρψις καὶ δαπάνη ὀλιγίστη, ἤγουν καὶ ἀνάλωμα πάνυ ὀλίγον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνῳ δαιτός.] ταῦτα χώραν δίδωσι ταῖς καλυμμέναις συμβολαῖς· αἵτινες γὰρ πολύξεινοι ἂν εἶεν ἐν κοινῷ πολλῶν συνιστῶν προξενοῦσι. μὴ οὖν ἔσῃ δυσπρόσιτον ἐν ταύταις καὶ δύσκολον, ἐχούσαις δαπάνῃ μὲν ἐλαχίστῃ, χάριν δὲ πλείστην διὰ τὴν κοινωνίαν· ἅτινες γὰρ πάλαι ζωσίτιον ἀλλήλοις συνεισφέροντες εἰς τὸ κοινὸν ἔκρυσι, καὶ μετ' ἀλλήλων ἐστιῶνται. ἄλλως. μὴ ἀποτρέφου φησὶ τὰς σὺν φίλοις δωχίας· ἡ γὰρ ἐξ ἐράνων δωχία, καὶ δαπάνῃ ἐξ ἴσου δεῖ καὶ πολλὴν ἀναπαυσιν ἔχει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ πολυξείνῳ δαιτός.] θαλιαδέπνου τοῦτον καὶ κοινωνικὸν ἔθει, ἀλλὰ μὴ ἀσωτοδίαιτον. καί φησι· μὴ ἔσο δυσάρεστος ἐν τῇ πολυξείνῳ δαιτός· συνέστιον, ἐν τῇ συνεστίῳ καὶ εἰσφορᾶν καὶ ἐράνων, καὶ ἀκαλέμπτῳ κατακλίσει, ὅταν κοινῶς δίδοντες δαπάνῃ τινὲς συμποσιάζωσιν. εἶτα ἐπάγει καὶ τὸ συνεστίῳ τὸν ἔπαινον, καὶ φησὶν, ἐν τῇ τοιαύτῃ κοινωνίᾳ πλείστη ἡδονή, ὀλίγον δὲ τὸ ἀνάλωμα γίνεται.

Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Οὐ γὰρ τοίγε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀρὰς.
Μηδ' αὖτ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὁμιχεῖν.
Αὐτὰρ ἐπεί κε δύῃ, μεμνημένος ἔς τ' ἀνίσχειν
Μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ τραπεδάδην ἐρέσσῃς
Μηδ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
Ἕζόμενος δ' ὄγε θεῖος ἀνὴρ πεπυμένα εἰδὼς,
Ἠ' ὄγε πρὸς τοῖχον πελάσας ἕρκεος αὐλῆς.

Neque vnquam de mane Ioui libato nigrum vinum
Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
Neque enim illi exaudiunt: respuunt vero etiam preces.
Neque contra solem versus rectus meijto.
Sed postquam occiderit, memor vsque ad orientem,
Neque in via, neque extra viam progrediendo meias.
Neque denudatus: deorum quippe noctes sunt.
Sedens vero diuinus vir, & prudens,
Aut idem ad parietem accedens bene septi atrij.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς.] μὴ δὲ ποτε ἀρχομένης ἡμέρας (τοῦτο γὰρ δῶρα) τὸ ἐξ ἠοῦς) λεῖβε τῷ Διΐ, ἤγουν σπένδε οἶνον χυσικὸν, χερσὶν ἀνίπτοις, μὴ ὑγροῖς ἄλλοις θεοῖς. καθαρὰ γὰρ τὰ θεῖα, καὶ δεῖ καθαραῖς χερσὶ καὶ καθαροῖς ὀργάνοις καὶ καθαρῷ σώματι προσάπτειν τὰ πρὸς αὐτά. εἰ δὲ ὅτως ἀνίπτοις θλιβόμενοι χερσὶ ἀποῤῥήξει, ἢ κλύσει,

ἐ ελύειαν, ἀντὶ τῦ ἐπαύσειν. Ὑποδύσει δὲ, ἤγουν ὑποτρέφον, ἀπαξιῶντες τὰς ἀρᾶς, τυτέστι τὰς εὐχάς, ἃς ἐπάδεις δύων, βοηθὸς αὐτὸς ὅτι τὰ σὰ ἔργα καλῶν. Μηδ' αὖτ' ἠελίοιο τετραμμένοιο.] μηδ' αὖτ' ἐναντίας τῦ ἡλίυ τετραμμένοιο ὀρθὸς ὁμίχῃ, ἤγουν ὅρᾳ. ἐπὰν δὲ ἡ δύη, ἤγουν ἀφ' ἃ αἱ κατὰ δύπτοι ὁ ἥλιος, μεμνημένος, τυτέστιν ἐν νῷ ϛρέφων τῦτο, ἔστ' ἂν ἵνα ὑπὸ τῦ μὴ τῷ μεσημβρίαν καιρὸν ᾖ μέχρι τῦ πρὸ μεσημβρίας· αὕτη γὰρ τύτε ὥρα ἐστὶν ἡ ἀνακαίουσα τὸν ἥλιον, εἶτα κλίνει καὶ κατα δύῃ. μήτ' ἐν ὁδῷ ἱέμενος, μή τις ὀπίσσω ὁδὸν ἀφικάνῃ, ἤγουν κατέμενος, φησὶν, ὅτι μὲν τῷ εἰνοδίαν θεὸν σεβόμενος, ὅπου ἡ τῷ ἀκτῖνα τῦ ἡλίυ ἡ πάσης ζῴων τοιοῦτον ὕλης, ὅτι ἡ ἁπλῶς τῷ ἀχήμονα τῦ Σώματος διάθεσιν λογιζόμενος. μὴ δ' ὑπογυμνωθεὶς τῦτο ποιεῖν, εἰ καὶ νυξὶ δύει ἡλιόεσσα. δῆλον γὰρ τῦτο ἀπὸ τῦ ἐπαγομένου· ἐπάγει γὰρ, ὅτι μακάρων αἱ νύκτες εἰσίν, ὥστε εἰ καὶ μὴ ἀνδρεῖον δηλονότι ὁρᾷ τὰ τοιαῦτα τῷ ζῴῳ ἀχήμονα σώματα, ἀλλ' οἱ θεοὶ ὁρῶσιν, οἷς αἰδήμων μὴ ὑπογυμνῶ καθίζόμενος γὰρ ὅμε θεῖος ἀνὴρ, τυτέστιν ὁ θεῖ ἔπαινον ἔχων, ὁ ἔνδοξος, ὁ πεπυμένα εἰδὼς, ἤγουν ζωστὰς ἐᾶ δηλονότι, ἢ ὀφείλει ἐᾶν, ἢ ἐστὶ πλησίον ἐὼν ἐρίου ἀπαλοῦ, ἤγουν ἐριῷ καλῷ ἐξειλημμένος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἐπὶ νηὸς Διὶ] τῦτο καθαρότητος ἐστὶ παράγγελμα. πολλαχῦ γὰρ αἱ χεῖρες φησὶν ἀνάγκαιον μὲν, ἀκαθάρτων ἡ ποιεῖ· διὰ τῦτο δεῖ ἡμᾶς καθαίρεσθαι, διότι τὸ θεῖον καθαρόν. δεῖ ἡ ὅμοιον αὐτοῖς ὑπηρετεῖν, καὶ ἔτω προσέρχεσθαι προκαθαίραντας τὰς χεῖρας· πολῷ ἡ ἄρα μᾶλλον τὴν ὅλην Σώματος δεῖ γὰρ καθαρῶς ἔχειν τὰ πρὸς θεῦς· ἐπὶ γὰρ τῶν ἀκαθάρτων ὀργίζεται, εἰ ἡμαρτημένοις αὐτοῖς, ὑπαπύειν ἡμᾶς ὅτι τοῖς τοιύτοις ἔρμαιος ἐσμὲν αὐτοῦ γὰρ ἔσμεν αἱ ἐπαφαὶ τοῖς θυσίαις· ἡ παῖς ἀσὶν δαΐς ἐπαδύσεται, ἐν μανδρῷ Σπάρτη· τοῖς εἰς ἀρχὰς καθισταμένοις οἱ ἔφοροι προεκήρυττον μὴ ϛέφειν μύσακας, ἵνα τοὺς τὸ φαῦλον τῦτο καὶ δειλοὺς φοβηθέντας μείζονας πολαίζωσιν. ὁ δὲ Ἡσίοδος νεμέσσα τὰς χεῖρας φθονῶν πρὸ τῦ ἀπύειν, ἀποδείκνυ τὸν τῦτο μὴ ποιούμενον μείζονος ἄξιον εἶναι κατακλύσεως, ὡς ἀνοσιωτάτου πρὸς παιδείαν.

Μηδ' αὖτ' ἠελίοιο τετραμμένου.] διὰ τύτων εἰς ἀχημοσύνην παιδύει καὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ ἀνάγκαια καλῶν ἀγωνίας ἐκπληρῦν. μήτ' ἂρ ἀντιπαντίας ἡλίυ μήτ' ἀντιόντος, ὅ ὅτι πρὸ μεσημβρίας, μήτε εἰς δύσιν ἰόντος, ὅ ὅτι μῖ μεσημβρίαν, ἀρκεῖ. ἔνθα δηλαδὴ τῷ πορείαν ἔστ' αὐτῶν ὅτι, μήτε προβάδην (ὅ ὅτι κινύμενον) τῦτο πράττειν, ἢ ἐν ὁδῷ, ἢ ἐκτὸς ὁδῦ σεβόμενον ὅτι μὲν τῷ εἰνοδίαν θεόν, ὅτι ἡ τῷ ἀκτῖνα τῦ ἡλίυ τῷ πάσης ζωοποιὸν τῆς ὕλης, ὅτι ἡ ἁπλῶς τὸ ἀχήμονα τῦ Σώματος διάθεσιν λογιζόμενον· δεῖ ἂν τὸν εὐνοιαν ἔχοντα θεῦ ἢ καθήμενον ἐμπλησιῶν τῷ ἀνάγκῃ, ἢ πρὸς τεῖχον πνὰ εἶσω τῆς αὐλῆς, οἷ ἀποκρύπτονται τὸ αἰσχρὸν τῆς φύσεως, καὶ ἐν βαθύσκῳ πλησιῶν τὰ ἐλαφρώματα τῆς γηύσεως. ἐπιδὴ ἡ ἐν νυξὶν εἰωθε τὰ τοιαῦτα καταφρονεῖσθαι πολλοῖς καὶ τὸ ὑπογυμνοῦσθαι δοκεῖ πῶν ἐν τούτοις μὴ ἄξιον εἶναι μείζονος τῆς ἀχημοσύνης, ἐμπεμώνδοσι μετὰ τῆς πρὸ ἡλίυ ὑπογυμνώσεως, καὶ τὸ μὴ ἐν νυκτὶ τῦτο χρῆναι δρᾶν· ὡς μακαίρων εἶναι τὰς νύκτας. ὡς τότε μάλιστα ἐπιφανειῶν θείων γινομένων, διὰ τῷ ἡσυχίαν τῷ ὑπὸ τῦ πλήθους· τιμητέον οὖν αὐτὰς, καὶ ἐδὲν ἀχημον θεακτέον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἐξ ἠῶς.] τὰ μὲν μυθικὰ δῆλα καὶ τοῖς πάνυ ἰλωτδυσιν, ὅτι δεῖ καθαροῖς καὶ ἀῤῥυπάντοις δύειν χερσί. τὸ δ' ἀλληγορικώτερόν ἐϛι; συμβολικὴ παραίνεσις Πυθαγόρειος, ἐντελλομένη καὶ λέγουσα, μὴ ἄλλα μὲ βαλδύειν, ἄνακα ἡ δρᾶν. φησὶ γὰρ μηδέ ποτ' ἐξ ἠῶς καὶ τῆς πρώτης τῦ λογισμῦ προσβολῆς τὸν οἶνον, ἤγουν τὸ βαλδυτικὸν, ὅσῳ διαμένει καὶ συγκυρᾷ, λείβε καὶ προσφέρε τῷ Διΐ, ἤγουν τῷ λογισμῷ, χρῆσιν αὐθήτοις, ἤγουν, πράξεσιν καὶ ἀνομίαις ἀπαλλάσσοις, οἷς βαλδύει καὶ ἵνα φαίλῃ, καὶ Σωτομάτωρ τῦτο φησὶ, μηδὲ εἰ πρότερον ἀνέλθῃ προσβολὴ τῦ λογισμῦ, ἄλλα μὲν βαλδύειν, ἄνακα ἡ δρᾶν καθαίρεσθαι πονηρὰ πάντα καὶ κρυφίους. μηδ' ἄλλοις ἀθεμίτοισιν.] ὑπὸ καινῦ τὸ λείβε ἀθέμιτος χρῆσιν. ὁ ἡ νῦς τοιῦτος, μή τι τῷ λογισμῷ ἐναντίαν ἔχῃ τῷ πράξιν, μή τι ἡ ἄλλως ψυχικαῖς δυνάμεσι, θυμῷ, ἐπιθυμίᾳ, καὶ λοιπαῖς τοιαύταις, μὴ ἔσω κρυφίους, καὶ προσποιήτους ὁδοὺς πρὸς ἀγαθὰν, ἢ μισεῖν· ἄλλως ἡ κὰν

πράξιν ἔλεγχε καὶ τὴν ἀνάδοσιν, καὶ ὅτι οὐδὲ ἄλλων ὁμοίως μὴ θέλε φαίνεσθαι πλούσιος, ἢ δι' ὀλιγωρίαν ἔν τισιν, ἔργα δὲ τύποις ἀναδόσεως χάπτου. Οὐ γὰρ τοῦτο χαίρουσιν.] ἡ γὰρ καταθύσεως δόσις ἑαυτὴν ἔχουσα τοῖς ἑαυτῆς τὰ ἑαυτῆς· μάτην ἢ λογιάζου. Μηδ' αὐτὸς ὑγίεια τετραμμένος.] τὸ μὲν πρόχειρον γράφει μοι καὶ τοῖς ἰδιώταις καθάπτεσθαι, κατὰ τὴν τοῦ Πρόκλου μακρηγορίαν καὶ μεταχείρισιν. τὸ δὲ συμβολικὸν τοῦ παραγγέλματος τοιοῦτόν ἐστιν· ἀπείργει τοῦτον τῆς φαυλοτέρας καὶ ἀτελεσθρώπου ἀπολασίας, καθ' ἃς τὰς λαθραίας ὁμιλίας τοῖς πρὸς τὰς πόρνας, ὅτι δὲ καὶ πρὸς τὰς ἑταίρας, ἤγουν τὰς παλλακίσκας ἢ πόρνας, αἰσχύνη καὶ μεταπαιδεύσεως ὁρμῆς. καὶ ἔστι παρεγγύησις μηδὲν ἕτερον τῶν ἀφροδισίων δρᾶν, κἂν ἕλκηται ἢ τῆς παστάδος, καὶ λάθριον. ἐκτὸς γὰρ καὶ μαχαίρας ἀνδρὸς, κἂν ἐκ ἀρᾶται αὐτὸν πάντως, ἅμως αἰδεῖται αὐτὸν ποιῆσαι τὸ αἰσχρόν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ, τὸ μαχαίρας τοι γύπτιος ἔασιν· δείκνυσι δὲ καὶ φρονίμως ἀνδρὸς λέγει τὸ, ἐζόμενον ἐρεῖα, ἤγουν τὸ, ἀσπασμένως καὶ μετεπαιδεύσεως τὰ ἀφροδίσια ποιεῖσθαι. ἀλλ' ἔχειν παλλακὴν μέλλει, ἣν καὶ ἑταίραν καλοῦσιν, ἢ δέλιν. τοῦτο γὰρ ὁ τοῖχος δηλοῖ τὰς αὐλῆς. ὡς γὰρ ἡ οἰκία ἐκ τῆς τοίχων ζωίσεται, ὅταν καὶ οἱ λιθοὶ δέλως καὶ διεφθαρμένως, καὶ τοῖς μυδίοις ἀχύρωνται. τοιαῦτα τὰ ἀπὸ τῆς ἀμυχῆσεως. ἡ δὲ Πέρσης, Πέρσης, καὶ Πέρσης τὴν κλῆσιν, ἅπερ ἐπιφέρων ἐρεζόμενος Πέρσαις νόμῳ. εἰ δὲ καὶ ἀσπασίως ἔχει τὰ αἰσχρὰ, ταῦτα διαστρέφομεν. Μηδ' αὖτ' ἐπιόντα.] μηδὲ φανερῶς καὶ ἑαυτὸν πολλῶν βλασφήμων, ὀρθῶς ὁμίλει καὶ ὕφει, ὅτοι μὲν ζωσίας ἢ ὁμίλοις γυναιξὶν ἀμφίβολος, εἴτε μετεπαῖν ἀνδρῶν ὁμιλίας, εἴτε φθορεύοντας. τύπτω γὰρ δηλοῖ τὸ ὀρθῶς. ὁ ἐστιν ὀρθῶς βαδίζει, ὅθεν παροιμιάζει δηλοῖ· ὅτι ἂν ἢ, ὅθεν δηλοῖ τὴν φθορεύσιν, καὶ βεβαίωσιν. ἀλλ' ἔστι ἔστιν ἀμφίβολος, εἴτε ἐλευθέρου, εἴτε κτητοῦ. Αὐτὰρ ἐπεὶ κα δύῃ.] καὶ κρυφίως καὶ φανερῶς. Μήτ' ἐν ὁδῷ καὶ πόρῃ ζωσασθαι· ὁδῷ γὰρ ἔστιν διεξόδῳ δι' αὐτῆς γὰρ διέρχου πολλοί. μήτ' ἐν τοῖς ὁδοῖς.] ἤτοι μὴ ἐν δημοσίᾳ μέσῃ, ἀλλ' ἐκτὸς καὶ παλλακῇ ἰδιαίτερα περόδῳ ἀλίσθου γυναῖκι, ἥτις καὶ ὁμιλοῦσα φθορεύσῃ καὶ αἰσχύνῃ καὶ μεταπαιδεύσῃ μὴ τ' ὀνομασθῆς, μήτε ἕτερον ἀσπασμὸς δράσας αἰδυθρύπτως. μαχαίρων τοι γύπτιος ἔασιν.] μαχαίρα γὰρ ἀνδρὸς, αἴτε ἐρημοῦν, κἂν ἐκ ἀρᾶται αὐτὸν πάντως, ἅμως αἰδεῖται αὐτὸν ποιῆσαι τὸ αἰσχρόν· τὸ ἐζόμενον ἢ, καὶ τὸ λοισπὸ, ἐρρέθη. Οἰμωκῆν, ὑρεῖν. τὸ ὃ περὶ τοῦ μ ἀπέζωσε. ἄμορ, ἄμαλ, καὶ τὰ λοιπὰ σλέκε τοῦ θυμῷ, καὶ ἀμάχῃλη, καὶ ἄμμι.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθεν οἴκου
Ἑστίῃ ἐμπελάδην φαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.

Neque reprehenda femine pallerus intra domum
Focum iuxta reuelato; sed cauero.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ.] μηδὲ παλαμνέον ὤν, ἤγουν μεμολυσμένον, ἀπὸ τοῦ παλαίειν τὸ μολύνω. ἀπὸ γυνῆς ἤγουν μίξεως καὶ ἀφροδισίας παμῶ τὰ αἰδοῖα τὰ αὐτὰ τοῦ μολυσμοῦ παφάνει τῇ ἑστίᾳ, ἔνδοθεν τοῦ οἴκου, ἐμπελάδην ἤγουν πλησίον ἀπὸ τοῦ παλαίειν. ἀλλ' ἀλέασθαι, αὐτὶ τοῦ ἔκφυγε· βωμὸς γὰρ ἦν θεῶν καὶ ἑστία, καὶ ἦν κρεῶν θυσιῶν καὶ σπονδῶν ὑποδοχή. καὶ δεῖ μὴ μολύνειν σε ταύτην ἀπουσμένους. περισῶ, τὰ εἰς φανερὸν ἄγων ἐσῶ· καθ' ὃ λέγει καὶ ἐκφέρειν τὸ εἰς φῶς ἄγειν· περιλαμβάνομαι δέ τινα, αὐτὶ τοῦ λαθεῖν περισύρω αὐτὸν εἰς φανερὴν λοιμόν. καθ' ὃ λέγει καὶ περάγειν τὸ ἀπαγαγεῖν, περιμῶ τὸ μίβιτω καὶ διηγείρω. τὸ μὲν, ὅτι ἀνύχων, τὸ δὲ διηγείρω ὅτι ἐμνύχων. περιμῶ τὸ παρ' ὁμὰ ἕλκω, ἢ ἐκφέρω τι ἕτερον, ἐκφέρω δ' ἤγουν περιμολυθῆναι ποιῶ, περιφαίνω τὰ ἐμπαθῆ δηλονότι. καθ' ὃ λέγει καὶ περιμολύνειν τὰ μυρίως φαίνειν. περιχαίνω καὶ τὸ πλησίον ἄγων φαίνω. καθ' ὃ λέγει καὶ πυρετὸς δέπας καὶ περιχάλλειν τὸ συγκέκαυκα, καὶ παροιμιάζει· ἀφ' ὧν παρεκάλει καὶ παρέθηκε. κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον λέγει καὶ ἐκφέρω τὸ παραφαίνω. ὥστε τὸ ἐμπελάδην ἀθρόως λέγει καὶ ἀδόλως καὶ ἀδολεσχίαν ἔχει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' αἰδοῖα γυνῇ.] ταύτης τῆς ἀποφάσεως ὄντος

ἔνια ἐκγονα καὶ σπαργανᾷ, διὰ παραφυλάττειν, κελεῦει τὸν Πλουτάρχου λέγοντος, ἐπι μεθύσαι ὀκ ἀξιοῖ τὸ μὴ σολοικίζειν ὁ διαμιτρῆσαι, ἀλλὰ τὸ σολοικίζειν καταγέλαστον· καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενος μὴ φοβεῖσθαι τὰ τοιαῦτα, ἐπαινεῖν, ἀλλὰ τὸ φοβεῖσθαι ἐπονείδιστον. δεῖν οὖν μιμολυσμένον ὑπὸ γυναικὸς ἀπορρύπτειν τὰ αἴτια τὰ μολυσμοῦ, καὶ μὴ γυμναῖν ἐγγὺς τ' ἑστίας. βωμὸς γὰρ καὶ αὐτὴ τῆς θεοῦ, καὶ παθημένων θυσιῶν καὶ σπονδῶν ὑποδοχή· μὴ οὖν ἀπογυμνώμενον μολύνειν τὴν ἑστίαν. ὑστέρᾳ μὲν τῇ ἑστίᾳ, ἐκ ὧν θεραπαινῶν ἢ δεῖ τὸ πρῶτα ἐστὶ τῷ ἐν οἴκῳ βωμῷ. ἔμπαλιν δὲ πλησίον ἢ τῇ γονῇ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ δυσφήμου τάφου ἐπιστρέφεσθαι] σπάλιν ἐπ' ἄλλην μεταβαίνει παραίνεσιν ἐπιτιμῶν τοῖς λίαν ἀκριβῶς τὰ τῶν ἀποθανόντων ἐξετάζουσι, καὶ τὰ τῶν ἐκφερομένων ἐπιμελῶς ἐρευνῶσι, καὶ τὰ τῶν τάφων ἐπιγινώσκουσι, καὶ τὰ τῶν ἐπιτυμβίων ἐπιγραμμάτων ἐπιμανθάν

νεμῶν, ἢ τόπον ἀνοσφίμιν καὶ δοίην· πῆμα κακὸν πολυώδυνον καὶ καποφόρον καὶ ἀσχέμονα.

ἀδιάκοπα λαμβάνειν τοὺς.] Μυδαμῶς, ἀφ' ὧν ἔστιν ἀλληγορεῖσθαι, μὴ ἀπαράφραστα καὶ ἀρρητα

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν πηγαῖον ὕδωρ
Ποσὶ περᾶν πρὶν γ' εὔξῃ ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
Χεῖρας νιψάμενος πλυνεούσῃ ὕδατι λιπαρῷ.
Ὃς ποταμὸν διάβῃσι, κακότητι δὲ χεῖρας ἄνιπτος,
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δώσουσιν ὀπίσσω.

Nec vnquam perennium fluuiorum limpidam aquam
Pedibus transito, priusquam orans ueris aspiciens pulcra fluenta,
Manus lotus aquæ una aqua limpida.
Qui fluuium transierit, malicia vero manus illotus,
Ei succensent dei, & damna dabunt in posterum.

ΜΟΣΧΟΠΟΤΑΜΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] μηδέποτε διάβαινε τοῖς ποσὶν ὕδωρ ἐκ καλῶς ῥέον ποταμῶν ἀενάων, ἤγουν ἀειρρύτων, ἀπαυστως ῥεόντων, πρὶν ἂν εὔξῃ αὐτῷ, νιψάμενος πρότερον τὰς χεῖρας διὰ τὸ λαμπρὸν ὕδατος τὸ πλυνεόμενον. καὶ διαπύστων εἰς θεοσέβειαν νομίζει παιδεύειν ὁ ἀδελφόν. οἱ παλαιοὶ γὰρ καὶ πᾶσαν μὲν τὴν ἐν ὑδάτων φύσιν (καθά φησιν ὁ Πρόκλος) ὡς τρόφιμον καὶ αὐξητικὴν τῆς φύσεως, ἱερὰν ἐνόμιζον εἶ) τῆς ζωογόνων θεῶν· μάλιστα δὲ τὰς ἀενάους ποταμοὺς θείας ἐνόμιζον τὸ ἀνέκλειπτον τῆς θείας οὐσίας ἱκανῶς μιμουμένας. καὶ δυνάμεις ἔφασαν θείας ἔχειν ἐφεστώτας αὐτοῖς· εἰκότως οὖν, φησίν, ἀξιοῖ μὴ διαβαίνειν ποταμὸν πρὶν εὔξασθαι αὐτῷ ὃς διέρχεται. τοῦτο ἐπάγει, τὸ ἀποβαῖνον κακὸν ἀπὸ καταφρονήσεως τῶν θείων ἐκλείξασθαι· ἤγουν ὃς ἂν διάβῃ ποταμὸν σὺν κακότητι, ἤτοι σὺν κακίᾳ τῆς καταφρονήσεως, οὗ χρὴ καταφρονεῖν· καὶ ἄνιπτος τὰς χεῖρας. τοῦτο ὡσανεὶ ἐφερμηνευτικὸν τοῦ σὺν κακότητι, τοῦτο γὰρ θεοὶ νεμεσῶσιν, ἤγουν ἀγανακτοῦσιν ἀφαιρήσεσθαι δικαίαν καὶ ἀληθῆ, ἤγουν κύριας ἐξουσίας, ἀντὶ τοῦ ὀπίσσω, ὕστερον. καὶ λιπαρὸν ὕδωρ, ἤγουν μὴ καλῶς ῥέον. φιλοῦσι δὲ τοιούτοις ὀπαδεῖν ἀγαθοὺς ἀγγέλους, εἰ ἴσως καθαίρεσθαι τὸ ὑποκείμενον, εἰ ἴσως ἐκ τῆς φύσεως ἀφορᾶσιν· αὐτὸ ἐνταῦθα δηλοῖ τὸ καλλίῤῥοον, καὶ τὸ ἀενάων λέγει, ἐκ κόσμου γὰρ λέγεται τὸ ὑποκείμενον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] οἱ παλαιοὶ καὶ πᾶσαν μὲν τὴν ἐν ὑδάτων φύσιν ὡς τρόφιμον καὶ αὐξητικὴν τῆς φύσεως ἱερὰν ἐνόμιζον εἶ) τῆς ζωογόνων θεῶν. μάλιστα δὲ τὰς ἀενάους ποταμοὺς θείας ἐνόμιζον, ἐπειδὴ τὸ ἀνέκλειπτον τῆς θείας οὐσίας ἱκανῶς μιμοῦνται. καὶ δυνάμεις φασὶν ἔχειν ἐφεστώτας αὐτοῖς. εἰκότως οὖν ἀξιοῖ μὴ διαβαίνειν εἰς ἀένναον ποταμὸν πρὶν εὐξώμεθα βλέποντες εἰς αὐτόν. ὁ χεὼς δὲ ἀπονιζάμενος σέβεσθαι. τὸν γὰρ ἄνιπτον λιόντα διὰ κακίαν τοῦτο ποιεῖν τῆς καταφρονούσης ὧν δεῖ καὶ καταφρονεῖν. καὶ ἔστι καὶ σεμνὸν θεουτεῖν ζωῆς, τὸ μηδὲ ἐν ὕπνοις ἀμελεῖν τῶν καθηκόντων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδέ ποτ' ἀενάων ποταμῶν.] ἀένναον ποταμὸν λέγει ἢ τὸν ἀπὸ πηγῆς ἀενάου ῥέοντα, ἢ τὸν ἀπὸ ἀφθονίας αὐτῶν ἀεννάου. ἢ ὅτε ἀένναον ποτὲ λέγει τὸν ἀεί, καὶ πρότερον τετελεσμένον, πρὶν ἂν διὰ ὀχῆς καὶ διαῤῥοῆς. ὡς ἐπὶ θεῶν δόξειεν τὰ ἔξεις τὰ ἀΐδιά μετ. Καθάπερ οὖν ἡ λέγει ὕδωρ ἀεννάου, οὕτω καὶ ἀνθρώπου καὶ νόμιμόν φησιν. Καὶ τί φημὶ παύσεσθαι μὴ μίγνυσθαι γυναιξίν, ἀλλὰ μὴ ἢ ἐπιτρέπειν ἐπιχειρεῖν αἰσχροπαθεῖς ἀνδράσι, πρὶν ἐν πολυήρατῳ ὕδατι λαβὼν, ἤγουν σωθεὶς καὶ λοῦσις καθαρθεὶς καθαρμῷ τὰς χεῖρας· ἵνα δηλώσωσιν ἀγνὰς ἀγνῶν τῶν ψυχῶν φάξεις, ἀλλὰς ἐκείνῳ καὶ δυσαρέστου φανεῖσι. τὸ δὲ σὺ τοῦ χεὼν σεφίας ἐμπαθοῦς μέτοχος μεῖναι. θ' ὁ παλαιὸς καθαρμὸς πρὸ θυσίας ἐπὶ χοιρείου, καὶ ἀγελαίου ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ἀνθρώπου, ἢ τοιούτου ἀπὸ τοιούτου καθηκόντος, ὡς ἔναγι ἢ φονεύσῃ ἢ ἀνάξιον. συγχαίρειν γὰρ ἑαυτὸ τῷ ὁμοίῳ τὸ

ὅμοιον.

θηλειον. Οὐ σωταμὸν διαβῆ] τὴν ἰδίαν χεῖρα μιαίνεται καθαίρουσα μιαίνεται δὲ καὶ ἐπιθεῖσα τὰς χεῖρας, ἀκτέσι μὴ ὁμόσῃς ὧν ἐπίνῳ (κακὰ γὰρ τὸ ἐπιορκοῦντα ἐπίνῳ λογίζεται) τούτῳ ἢ εἰ μὴ μείνῃ νεμισᾷ, καὶ ἐπαντία δοκεῖ, καὶ ἄλλα δῶκεν, ὅτοι δυσκλείας ἔχει καὶ ἀπυχήματα, σκυτέων καὶ βαρβάρων ἐπαιρομένων καὶ ἀξιομάχων, ὡς ὁμοτρόπως ἐρεῖνῳ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλείῃ
Αὖον ἀπὸ χλωρῆς τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.

Ne vero a manu deorum in celebri conuiuio
Siccum a viridi resecca nigro ferro.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] μηδὲ ἐν δαιτὶ θαλείᾳ θεῶν τάμνε αἴθωνι σιδήρῳ, ἤγουν τιμητικῷ, ἀπὸ τῆς πεντόζου, τουτέστι τῆς χειρὸς, ἥτις πέντε δακτύλους ἔχουσα, οἷς ὄζοις ἐοίκασι τὸ αὖον, ἤγουν τὸ ξηρὸν, τουτέστι τὸ ἄκρον τοῦ ὄνυχος, ὃ δὴ καὶ ἄζωον ἐστι καὶ ἀναίσθητον· ἀπὸ τοῦ χλωροῦ, τουτέστι τοῦ σαρκώδους τῆς ὀνύχων, ὃ χλωρὸν καλέσειν, ὡς ζῶν καὶ ὡς ἀπαλόν. δεῖ γὰρ δηλονότι τεμόντα πρότερον καὶ καθαρθέντα παραβάλλειν τῇ θείᾳ δαιτὶ θεῶν διωχίαις, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐταῖς τοῦτο ποιεῖν. ἄλλως δὲ ὁ χρὴ ταῦτα προαποδόμενος τοῦ λοιποῦ σώματος ἀποτρεῖν ἐν ταῖς θείᾳ ἄσβεστον ἐχόντων τιμῇ ζωῇ θεῶν διωχίαις. ἀλλόφρων γὰρ ἐκείνων τοιοῦτος. αἴθωνι σιδήρῳ] αἴθων λέξις ὁ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ πυρὸς ὑπτυθείσα. αἴθων μεταφορικῶς καὶ ὁ δραστικὸς καὶ διεγηγερμένος. καθὸ δὲ καὶ αἴθων λέγεται σίδηρος, ἤγουν τιμητικὸς, ἀπὸ τῆς καυστικῆς τοῦ πυρὸς ἐνεργείας, ἣ καὶ ἐν τῇ λέξει ἐμφαίνεται. ἐπεὶ γὰρ τὸ πῦρ ἔχει καὶ τὴν φωτιστικὴν δύναμιν, ἔχει δὲ καὶ μάχαιρα καὶ σπάθη καὶ τὰ τοιαῦτα τὸ λαμπρὸν, λέγοιτο ἂν αἴθων τοιοῦτος σίδηρος καὶ διὰ τὴν λαμπρότητα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] πέντοζον μὲν καλεῖ τὴν χεῖρα, τοὺς δακτύλους ὄζοις εἰκάζων. χλωρὸν δὴ, τὸ σαρκῶδες τῆς ὀνύχων ὡς ζῶν καὶ ὡς ἀπαλόν. αὖον δὲ τὸ ἄκρον τοῦ ὄνυχος, ὃ δὴ καὶ ἄζωον ἐστι καὶ ἀναίσθητον. κελεύει τοίνυν μὴ ἐν δαιτὶ θεῶν τέμνειν τοὺς ὄνυχας. τεμόντας γὰρ πρότερον καὶ καθαρμένους τῇ ἑορτῇ παραβάλλειν, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐταῖς τοῦτο ποιεῖν. καὶ γὰρ πρόπαν πρὸ πάσης ἐστὶ τῆς ἐν ἡμῖν μοείων τοῦτο, ἀφαιροῦντα αὐτὰ τοῦ σώματος, ὡς συμπαφυκότα τούτῳ καὶ συνυπάρχοντα ᾧ τρέφεται. χρὴ οὖν εἰ μὴ ταῦτα προαποδόμενος τοῦ λοιποῦ σώματος πρότερον, τουτέστιν ἐκτεμὼν τὰ ποιήσας, ἐπὶ τῆς ἄσβεστον ἐχόντων ζωὴν θεῶν διωχίαις, μὴ ἀποτρεῖν ταῦτα ζωῆς. ἀλλόφρων γὰρ ἐκείνων τοιοῦτος. ἄλλως. πεντάκλαδον ἡ χεὶρ. φησὶν οὖν ξηρὸν τὸ ὄνυχα, χλωρὸν δὲ τὸ ζωτικὸν αἷμα. ἀσεβὲς δὲ ὀνυχίζεσθαι ἐν ἑορταῖς θεῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο.] τὸ μὲν πεντόχειρον καὶ ἐπὶ ὁ Πρόκλου μακρηγορεῖ, τοιοῦτον ὄζιν· μὴ ἐξονυχίζε ἐν ἑορταῖς, μηδὲ τὸν ξηρὸν ὄνυχα ἐκ τῆς χλωρᾶς καὶ ζώντων δακτύλων τῆς πεντόζου χειρὸς ἀποτέμνε. Τὸ δ' ἀλληγορικὸν τοιοῦτόν ἐστι. φησὶ, φησί, θείων καὶ ἀνθρωπίνων καὶ ἀνθρωπικωτέρων καὶ θειοτέρων λόγοι κινοῦντο σοφοί, οἳ καὶ διακαλεῖται τὰς πάντα διαθέσεις οἱονεὶ ἔχει τῆς τοιούτων λόγων ἐξηρτημένας καὶ μὴ σιδήρῳ, ἤγουν σκληρῷ καὶ ἄφρονι λογισμῷ τῆς πεντάδος τῆς τῆς διαθέσεως, τοῦ ξηροῦ καὶ ἀπροσφυοῦς πρὸς τοὺς τοιούτους λόγους καὶ ἀτιμίας ἀπὸ τῶν χλωρῶν καὶ τούτοις προσφυεστάτων. ἀλλ' ὅσα καὶ ἄκουε, καὶ ὀσφραίνου, καὶ γεύου, καὶ ἅπτου. κἂν ἡ ἀκοὴ μόνη τότε προσφυὴς ἔστι καὶ χλωρά, αἱ δ' ἄλλαι ξηραὶ καὶ ἀπρόσφοροι. τουτέστιν ὅλῳ ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ προσεκτικώτατος γίνου τῶν λεγομένων.

Μηδ'

Μηδ' ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν
Πινόντων. ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῇ μοῖρα τέτυκται.

Neque vnquam patinam Bibaculam pone super craterem
Bibentium: perniciosum enim in ipsofatum est situm.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ποτ' οἰνοχόην.] μηδ' ὅταν τινῶν πίνοντων συμποσιάζοντας, τίθει τὴν οἰνοχόην ἐπάνω τοῦ κρητῆρος. συμβολικὸν τοῦτό φασιν εἶναι παίδευμα· ἀπαγορεύειν δὲ μὴ ἐπιπροθεῖν ἄγειν τοῦ κοινοῦ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χεῖρον τοῦ βελτίονος, καὶ τὸ ἐξαυτλοῦν καὶ ἀναλίσκον τοῦ μενοῦντος καὶ φυλάττοντος, καὶ τὸ μέρος τοῦ ὅλου. οἰνοχόην γὰρ εἶναι τὴν κύαθον, κρατῆρα δὲ τὸ σκεῦος τὸ ἔχον τὸν οἶνον. εἶναι δέ τινες μὲν διακονητικὴν καὶ τοῦ οἴνου ἀναλωτικήν καὶ διανεμητικήν· τὸν δὲ κρατῆρα ἱερὸν καὶ κοινόν, καὶ τοῦ οἴνου δεκτικὸν καὶ φυλακτικόν. ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῇ.] χαλεπὴ γάρ (φησι) μοῖρα ἐπὶ τοῦτο πιεῖν τέτακται, ἤγουν ἐς ὃ ἀπὸ τοῦ κρατῆρος ἀναλωθῇ· ἐν ᾧ τὰ ὅλα τῶν μερῶν ἀπόλλυται κρατεῖται.

ΗΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ποτ' οἰνοχόην.] πολλὰ τοιαῦτα καὶ τοῖς Πυθαγορείοις ἐλέγετο· ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, καὶ χαλκὸν μὴ εἰς ἔλαιον, καὶ μάχαιραν πῦρ μὴ σκαλεύειν, συμβολικῶς παραινοῦσιν ὀργίζομένων μὴ ἀπειλεῖν διὰ λόγων παροξυντικῶν τὸ πάθος, καὶ φλυάρους μὴ εἰσάγειν εἰς τὸν οἶκον καὶ λάλους. τοιοῦτον οὖν καὶ τὸ ὀλίγον πιέναι τοῦ κρατῆρος τὸν οἰνοχόον, συμβολικὸν παίδευμα. τυτέστι μὴ δεῖ σπεύδειν ἄγειν τοῦ κοινοῦ τὸ ἴδιον. ὁ μὲν γὰρ κρατὴρ φιλότητος κοινὸς ἐν ταῖς πραπέζαις. ἐκ δὲ τῆς οἰνοχόης ἀμύμονες ἔπεσον οἱ συνδειπνοῦντες. μήτ' οὖν τὸ μέρος νομίζειν τοῦ ὅλου ὑπερτερεῖν, μήτε τὸ ἴδιον τοῦ κοινοῦ προτιμᾶν. χαλεπὸν γὰρ εἶναι τὸν ἐπ' αὐτῷ μοῖραν ἀσπόμενον ἔχοντα πονηρὸν ἀπὸ τοῦ φαύλου, ἐν ᾧ τὰ ὅλα τῶν μερῶν ἐθέλει κρατεῖν. ἄλλως. οἰνοχόην κύαθον λέγουσι. τοῦτο δὲ εἰπεῖν, ἐπεὶ ὁ κρατὴρ μέρος ἐστὶ καὶ κοινός· ἡ δὲ οἰνοχόη διακονητική, καὶ τὸν οἶνον ἑκάστῳ διανέμουσα. ἀπαγορεύει οὖν μὴ ποιεῖν τὸ χεῖρον ὑπερφέρεσθαι τοῦ βελτίονος, καὶ τοῦ μενοῦντος καὶ φυλάττοντος τὸ ἐξαυτλοῦν καὶ ἀναλίσκον. ἄλλοι δὲ λέγουσι, μηδὲ ποτ' ἐν δείπνῳ φιάσκειν τῇ πίνῃ. μόνοι γὰρ οἱ ἀεὶ πίνοντες ἀεὶ ἔχουσιν ὅτι τοῦ κρατῆρος ἐπ' οἰνοχόην. ἄλλοι δέ φασι τὸ τρεφόμενον τοῦ τρέφοντος προτιμᾶσθαι, μηδὲ τὸ ἧττον τοῦ κρείττονος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ποτ' οἰνοχόην.] τοῦτο καὶ ὁ Πρόκλος εἰς νοῦν λαμβάνων συμβολικὸν ἀπεφήνατο παράγγελμα τοῦτο φησὶ, ἀντὶ τοῦ, μὴ προκρίνειν τὸ ἴδιον τοῦ κοινοῦ, μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου. Πινόντων.] ἵππος μὲν συμβουλὴν λαμβάνων ἀεὶ τὸ κοινὸν, τὸ οἰκεῖον συμφέρον τοῦ κοινοῦ προτίμα, μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου. χαλεπὸν γὰρ τοῦτο. ἢ μὴ προτιμήσεις τὸ χεῖρον τοῦ κρείττονος. δυτελέστερον γὰρ καὶ διακονητικὸν ἡ οἰνοχόη τοῦ κρατῆρος. ἡ μὲν γὰρ οἰνοχόη ὁ βίκος ἐστὶν, ἢ τὸ ποτήριον. ὁ δὲ κρατὴρ ὡς λέξις ἐστὶ, καὶ ἐτίθετο μὲν ἐν συσσιτίοις καὶ ἑορταῖς, οὐχ ὡς ὁ βίκος καὶ κρατὴρ ἐν ἰδιωτῇ ἱστάμενος.]

Μηδ' ἕδμον ποιῶν ἀτειρέα καταλείπῃς,
Μήποτε ἑρεζομένη κραιγῇ λακέρυζα κορώνη.

Neque domum faciens imperfectam relinquito,
Ne forte insidens crociter stridula cornix.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἕδμον ποιῶν.] μηδὲ οἶκον ποιῶν ἀτείχιστον καταλίμπανε, ἤγουν ἀφιλοκάλλιστον, ἀκόσμητον, τυτέστιν ἀτελῆ. ἵνα δὲ αὐτειρέχτον γράφωσι. τοῦτο δὲ δηλοῖ τὸν ἀδυμίαστον, ἢ τὸν ἀτελείωτον. ἡδ' αἰτία, ἵνα μὴ (φησὶν) ἐπικαθιζομένη αὐτῷ κορώνη πολλὰ κράζουσα κράζῃ. τυτέστι, ἵνα μὴ καταλείπῃ αὐτὴν ὁ τοῖς ἀτελῆ ὁ χῆμων, καὶ ἱκανῶς αὐτὴν ὀλέθηται. ὁ γὰρ κρωγμὸς τῆς κορώνης χῆμῶν ἐστὶ σύμβολον. ἀπὸ γοῦν τοῦ εἰρῆσθαι, ἵνα μὴ ἐπ' αὐτῇ κράζῃ ἡ κορώνη, τὸν χῆμῶνα ἀδίλωσαν, ὃν ὁ κρωγμὸς τῆς κορώνης μηνύει. ἢ ὕπως· Μηδὲ δόμον ποιῶν ἀτελῆ καταλίμπανε· ἀπὸ τοῦ δόμος δὲ ἡ πῶν

πᾶν ἔργον δεῖ ποιεῖν· ἤγουν μὴ ἔργον ποιῶν, ἀτελὲς καταλίμπανε, ἵνα μὴ ψέγοντες πρὸς βάθος κοπώσης πολλὰ κρωζέσης, πολλὰ φθέγξωνται ὅτι τῷ ἐλλιπεῖ.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] οἱ μὲν, ὅτι δεῖ τὰς οἰκίας σὺν χειμῶνι συντελεῖν. ὁ γὰρ κρωγμὸς τῶν κορώνης χειμῶνα σύμβολον· οἱ δὲ, ὅτι μὴ ἀτελῆ δεῖν τὸν οἶκον ἐᾶν, μὴ ψόγον ἐπαγάγῃ παρ' ἄλλων, ὡς τῇ κορώνῃ ἀπεικασθείς, ὡς πολλὰ αὐφθεγξαμένης νεμεσῶντας ὅτι τῷ ἐλλιπεῖ. δεῖ δὲ καὶ ὅτι τὰ ἄλλα τὸ παράγγελμα διατείνει. καὶ μηδὲν τῶν ἡμετέρων ἔργων ἀτελὲς πεποιῆσθαι, ἀλλ' ἑκάστῳ τὸ προσῆκον ἐπιτελεῖν φερόμενον, ἀλλ' ἑκάστῳ τὸ προσῆκον ἐπιτελεῖν τέλος. αἰσχρὸν.] ἀφιλοκάλητον, ἀκόσμητον. ἔνιοι δὲ αἰσχρὸν ῥᾴθυμον, τουτέστιν ἀθυμίατον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ δόμον ποιῶν.] τὸ προσῆκον ἔστω, μὴ ἀτελῆ τὸν δόμον ἐάσῃς, μή πως καταγγελῶσης κορώνης χειμῶνα λυπήσῃ. τὸ δὲ συμβολικὸν ἔστω· μηδὲν ἔργον ἀτελὲς καὶ ἀκαλλώπιστον ἐάσῃς, μὴ τις μωμοσκόπος καὶ λίαν περικοπὸς, καὶ λάλος, ὅπερ ἂν αὐτῷ, μώμους καταχέῃ σου.]

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων ἀνελόντα
Ἔσθιε, μηδ' ἐκ λόεσθε· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔνι ποινή.

Neque a pedatis ollis nondum luitratis sapiens
Comedito, neque lauatos: quia & hisce noxa inest.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων.] λάσανον καὶ χύτρόπους τὸ αὐτό ἐστι δὲ ὁ κοινῶς πυελοειδής. ἐνταῦθα δὲ χυτροπόδων φησὶν αὐτὶ τῶν χυτρῶν. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος οὕτως. μηδὲ ἀπὸ χυτρῶν ἀνεπιῤῥέκτων, ἤγουν ἀθύτων, ἀφ' ὧν θυσίαν ἐκ ἐποίησας δηλονότι. ῥέζειν γὰρ τὸ θύειν· θυσίαν δὲ λέγει τὴν προσφοράν, καὶ καθημερινὴν, παρεσκεύασμαί σε ἀνελόντα, τουτέστι λαβόντα, ἔσθιε. ἀλλὰ ἀπέναντι δηλονότι προτέρου, καὶ τότε ἔσθιε. μηδὲ λόεσθε.] ἤγουν μηδὲ λοῦσθαί σε παρεσκεύασμαι ἀνεπιῤῥέκτως δηλονότι, ἤγουν χωρὶς τῆς προτέρου εὐξάσθαι καὶ ἀποῦσαι. ἐπεὶ καὶ τέρπει ἔνεστι ποινὴ, ἤγουν τιμωρία.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων.] θυσίαν ταύτην ὁ Πλούταρχος προσφορὰν καὶ καθημερινὴν εἶπεν ὀρθῶς ἀφ' ὧν μέλλομεν ἔσθιειν, ἱερὰ πάντα ποιησάντας διὰ τὸ ἀπάρχεσθαι. καὶ γὰρ αἱ τῶν ἱερῶν τραπεζώσεις τοῦτο εἶχον. ἀπαρξάμενοι γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἐδαίνυντο. κελεύει δὲ καὶ ὅπως τῶν λυτρῶν τὸ αὐτὸ δρᾶν. ἐλέγοντο δὲ πεπειρώμενοι κατὰ κράτος τε καὶ ἄμων. κελεύ ἔν καὶ τούτῳ προτέρου ἀφοείσαι τι προσ τῆς ἡμετέρας χρήσεως τοῖς ἱεροῖς θεοῖς. καὶ ὅταν τὸ λοιπὸν εἰς τὴν ἀναγκαίαν χρείαν ἀναλαμβάνειν.

χυτροπόδων.] τῶν ἐχαρῶν τῶν μαγείρων. ἀναφορικῶς δὲ χύτραν εἶπε. τουτέστιν ἀπὸ χύτρας, μὴ φωτὸν φάγῃς, φὴν ἀπείσῃς ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. ἀνεπιῤῥέκτων δὲ, τουτέστιν ἀθύτων, ἐφ' ὧν θυσίαν ἐκ ἐποίησας· ῥέζειν γὰρ τὸ θύειν· τουτέστι, ἀπέναντι φωτὸν, καὶ τότε θύσεις. μηδὲ μὴν λούσῃ, ἐὰν μὴ εὔξῃ καὶ ἀπείσῃς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων.] τὸ μὲν κοινὸν καὶ δημῶδες, ἔστω· ἀδιακαλύπτως καὶ ἐντέλλομαί σοι. μὴ δὲ ἀπὸ χυτροπόδων καὶ πυελισατῶν ἀθύτων λαβόντα σε τῷ χύτρᾳ, ἔσθιε τὰ ἐν αὐτῇ· τουτέστιν, εἰ φαὶ θύσεις πρότερον, μὴ ἅψῃ τῶν ἐν τῇ χύτρᾳ βρωμάτων, μὴ δὲ λούσῃ, εἰ μὴ θύσεις ἀμοίως· καὶ ταῦτα μὲν ἔστω. τὸ δὲ βαθύτερον ἔστω· μὴ ἀπὸ τῆς ὑποτελῶν ἢ σῶν δέλεαν ἀναθρώπως τὰς φορὰς καὶ ἀνηλεῶς ἀφελόμενον ἔσθιε· ἀλλ' ἔσο κἀκείνοις μέτριος, καὶ δύχῆς μοῖραν παρ' αὐτῶν κληρώσασθαι μέτριος καὶ μὴ λίαν βαρυῶν αὐτούς. μηδὲ λόεσθε.] ἀπὸ λουτρῶν δηλονότι ἀθύτων. τὸ δὲ πῶν τοιοῦτόν ἐστιν· οἰκέταις μὲν καὶ μαθίοις οἱ δεσπόται δίδοντες κἀχέλωται, τοῖς μὲν, ἐξ ὧν διατρέφονται, φόρους συλλέγοντες· τοῖς δὲ κόσμου χάριν, καὶ προσόμωσις καὶ καλλύσεως. καὶ τὰς

μὲν, ἐξ ὧν τὰς φόρυς λαμβάνουσι, χυτρόποδας καλεῖ, ὡς φέροντας ἀυτοῖς χύτρας καὶ βρώματα· τὰς δὲ, ἐξ ὧν τιὼ ἐπιδόσιμοσιν ἢ τιὼ, σεσιμαλιὼ ἔχουσιν, λυτρὸν καπνόμασσε, ὡς τύτους κοσμοιῶντας. τὸ δὲ ὅλον πικπν· μὴ βαρὺς, ἀλλ' ἱλαρὸς ἔσο, καὶ ἀμφοτέροις τοῖς ἱσοτεταγμένοις σι, ἐξ ὧν τε τὰς φόρυς λαμβάνεις, καὶ ὃς ἔχῃς σεὸς ἐπιδόσιμοσιν, ἵν' δίκταῖ ἀυτοῖς γίνῃ. τῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ κοινὸν ἀπέβλεψε, ἢ σεὸς μόνον τὸν Πέρσιν φησί. τῷ γὰρ ἐκείνῳ διεφθαρμένῳ τοιαύτη καὶ σεσομωμένῃ;

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (οὐ γὰρ ἄμεινον)
Παῖδα δυωδεκάταῖον, ὅ τ' ἀνέρ' ἀνιήρα ποιεῖ.
Μηδὲ δυωδεκάμηνον· ἴσον καὶ τῦτο τέτυκται).

Neque super immobilibus locato (non enim bonum est)
Puerum duodecennem: quia virum inertem facit.
Neque duodecim mensium: æquale & hoc est.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν.] μηδὲ ἐπ' ἀκινήτοις καθίζε, ἤγουν ἵδρυε παῖδα σὸν δυωδεκαταῖον, ἤγουν δυοκαίδεκα ἐτῶν ὄντα. ἃ γὰρ ἄμεινον, αὐτὶ τῦ καλὸν, ὅτ' ἀνέρ' ἀνιήρα ποιεῖ. ἤγουν ἐπεὶ καὶ τῦτο καὶ ἄνδρα τέλειον ποιεῖ ἄναιδρον. Μηδὲ δυωδεκάμηνον] ἤγουν μηδὲ δυοκαίδεκα μηνῶν ὄντα ὀπὶ τοῖς ἀκινήτοις κάθιζε. ἴσον καὶ τῦτο τέτυκται, ἤγουν ἐσίν. ἀκίνητον, τὸ μὴ δυνατὸν, ἢ τὸ μὴ φύσιν ἔχον κινηθῆναι, καὶ τὸμὴ φρέαρ ὑπόπτυ κινηθῆναι. καὶ τὸ νενομοθετημένον ὑπὸ μηδενὸς κινηθῆναι. κατὰ τὰ δύο ταῦτα σημαινόμενα, τὰς τάφυς ἰδίως ἔλεγον ἀκινήτους. καὶ ὡς ἔχθος ὃν ὅλως ὀπὶ κινεῖν ἀυτὰς πνὰ ἀντὶ τῦ ἀνορύττειν, καὶ ὡς νομοθετημένον ὃν μὴ κινεῖν ἀυτὰς ὑπό πν. ἔστιν σαφῶς ἐνταῦθα τὸ μὲν σεύχειρον, μὴ ἵδρυε σὸν παῖδα ὀπὶ τοῖς τάφοις. συμβολικῶς δὲ ἔχει ὁ λόγ· ἔτως· μὴ ἀγύμασον ἀφῆς τὸν παῖδά σου, δωδεκαετῆ γεγονότα. μηδὲ δυοκαίδεκα μηνῶν ὄντα. ἀλλὰ τὸν μὲν γύμναζε ὀπὶ τελεώτερα, ἡλικίας ἤδη ἐπιλημμένον, εἰς ἀκινητεῖν ὀπὶ τὰ τοιαῦτα σεσπκόσης. τὸν δὲ ὀπὶ τὸ βαδίζειν ἔθιζε· ἐπὶ τὸ ἀκινητεῖν καὶ ἄνδρα τέλειον βλάπτει· ἀδενῆ γὰρ ἀυτὸν ποιεῖ καὶ ἄναιδρον, καὶ ταῦτα γεγυμνασμένον ὄντα.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι.] τυτέστιν ὅτι τάφων τὰ παιδία μὴ ἱδρύειν. ἀκίνητος γὰρ τύτος ἔθ δεῖν. ἀλλ' ἢ μόνον δωδεκαταῖον παῖδα ἢ δωδεκάμηνον, ἀλλὰ καὶ πάντα ἄνθρωπον φάγειν τὰς τοιαύτας ἕδρας. ὁ δὲ Πλύταρχός φησιν, ὅτι μὴ δεῖ τὰ νεογνὰ ἀκίνητα εἶναι, καὶ ἀσοτίθεται ἀκινήτους· ἀδυνατέστερα γὰρ γίνῃ. κινεῖν δ' αὐτὰ ὅτι μάλιστα, καὶ ἐπί τινων αὐτὰ τὶς καθιζάνη κινεμένων, καθιζάνειν καὶ σαλεύειν διὰ τύτων. οἷα πᾶσιν ἀκίνητα κλινίδια μεμηχάνηται σεὸς τιὼ τῶν παιδίων ἀνάπαυσιν. ἄλλως. οἱ μὲν ἐπ' ἀκινήτῳ τάφῳ ἢ βωμῷ. νόμος γὰρ παρὰ Ῥωμαίοις, ὅσις φησὶ τάφον μὴ κινεῖν, τυτέστιν ὀρύττειν. πτὲ οὖν φησὶ μὴ ἐάσῃς τὸν παῖδα σου δωδεκαέτη ἐτῶν ἐπὶ τάφῳ καθέζεσθαι· ἐπεὶ, καὶ ἀνὴρ ἂν τῦτο πάθῃ, βλάπτεται, πολλῷ μᾶλλον ὁ παῖς. ἄλλως. ἄλλοι δέ φασι μὴ ἀγύμασον ἀφῆσης τὸν παῖδα σὺ ἀπὸ δωδεκαέτους, ἢ μᾶλλον δωδεκάμηνον. ὅθεν ἐπινοήθη τέλει κινεῖν τὰ παιδία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν.] μηδ' ἐπὶ τοῖς νεκρῶν τάφοις καθίζε παῖδα δωδεκαετῆ. ἁπλῶς δὲ τῦτο· ἀκίνητοι δὲ καὶ νεκροὶ ἢ δωδεκαετῆ παῖδα μὴ ἐάσοις ἀκινητεῖν καὶ ναυφρεύειν· ἀλλὰ κίνει σεὸς ἔργα τύτῳ καταλλήλως· οἱ γὰρ ναυφραὶ καὶ ἀκίνητοι μένουσι τοιαύτης ἡλικίας ἀχρήσιμοι τῷ βίῳ καὶ ἀδρανεῖς.

Μηδὲ δυωδεκάμηνον.] τὸν μὲν δωδεκαετῆ φησι, μὴ ἐάσῃς ἀκίνητον σεὸς ἔργα· τὸν δὲ δυωδεκάμηνον, ἢ σεὸς ἔργα, (ἱλίθιον γὰρ τῦτο) ἀλλὰ σρὸς σορείαν κινῶν ἁμαξίδι καὶ κλινιδίοις καὶ λοιποῖς τοιύτοις ὑποτρόχοις, ἵνα μὴ κατερραθυμικὸς καὶ ναυφράτατον καὶ ἀκίνητον τὸ βρέφ· γλυκύσηται.]

Μηδὲ

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ χρόα φαιδρυίεσθαι
Ἀνέρα. λάζηλος γὰρ ὅτι χρόνος ἐς· ὅτι καὶ τῷ
Ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι κυρήσας
Μωμεύειν ἀΐδηλα. θεὸς νύ τοι καὶ τὰ νεμεσᾷ

Neque mulebri in balneo corpus abluito
Vir: grauis enim ad tempus est & in hoc
Pœna. neque in sacrificia accensa incidens,
Reprehende arcana. Deus quippe & hæc indigne fert.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ.] ὠδὲ κελεύομαι μηδ' ὅτι λυτρῷ γυναικείῳ, ἤγουν ἐν ᾧ λοῦνται γυναῖκες, τουτέστι μηδὲ μετὰ γυναικῶν λουομένων· ἄνδρα φαιδρύνεσθαι, ἤγουν καθαίρεσθαι τὸ σῶμα· τὴν δ' αἰτίαν ὁ Πρόκλος λέγει. φησὶ γὰρ τῷ ἀχήμονι, φησὶ, καὶ ἀπόῤῥοιαί πινες ἀπὸ τῶν γυναικείων σωμάτων χωροῦσι πνευματώδεις· ὧν ἀναπίμπλασθαι τοὺς ἄνδρας μολυσματώδεις ἐστί, καὶ τοὺς εἰς τὸν αὐτὸν ἀέρα καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ὕδωρ εἰσιόντας καὶ συναπολουμένους αὐταῖς ἀνάγκη τούτων ἀπολαύειν. λάζηλος γὰρ] χαλεπὴ γὰρ καὶ ὀργὴ τούτῳ ποινή, ἤγουν τιμωρία· ὅτι χρόνος, ἀντὶ τοῦ χρὴ χρόνον πρὸ καθόσον δηλονότι ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ὁ μολυσμός. ἄλλως. παραιτοῦμαι μηδὲ καθαίρεσθαι ἄνδρα τὸ σῶμα διὰ λυτροῦ γυναιξὶν ἁρμόζοντος· τουτέστι, παραιτοῦμαι μὴ μύρεις καὶ χρίσματα πιεῖν ἐν λυτρῷ χρῆσθαι ἄνδρα, οἷς ἐώθασιν αἱ γυναῖκες χρῆσθαι.

μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι.] μηδὲ ὅτι ἱερεῖας καιομένοις, ἤγουν θυσίαις τελουμέναις καὶ συμβεβηκὸς ὀφθείς· μωμεύειν, ἀντὶ τοῦ μώμῳ μέμφεσθαι ἀΐδηλα, τουτέστιν ἄξια ἀφανισμοῦ, ἤγουν μὴ μεμφόμενος τὰ ἱερὰ, λέγε λόγους ἀξίους ἀπωλείας. ὁ θεὸς ταῦτα νεμεσᾷ, ἤγουν μέμφεται. ἢ ὅπως· μηδὲ ἐν θυσίαις τελουμέναις καὶ συμβεβηκὸς ὀφθείς. (τοῦτο γὰρ τὸ κυρήσας,) μώμῳ, ἤγουν βλασφήμει εἰς πρόκλητα· ἀδήλως γὰρ ὁ θεὸς καὶ ταῦτα μέμφεται.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ.] μὴ δεῖν συναπτομῶσθαι ταῖς γυναιξὶ τοὺς ἄνδρας. φησὶ γὰρ τῷ ἀχήμονι, καὶ ἀπόῤῥοιαί πινες ἐκ τῶν γυναικείων σωμάτων καὶ πνευμάτων χωροῦσιν, ὧν ἀναπίμπλασθαι τοὺς ἄνδρας μολυσματώδεις ἐστὶ· καὶ τοῖς εἰς τὸν αὐτὸν ἀέρα εἰσιοῦσι, καὶ τοῖς εἰς τὸ αὐτὸ ὕδωρ ἀνάγκη τούτων ἀπολαύειν. διὸ καὶ ὅτι χρόνον πινὰ φασὶ ποινὴν παραμένειν τοῖς τεθυμένοις. ἐν ᾧ τὸν μολυσμὸν ἀνάγκη μένειν ἐπ' αὐτοῖς. μηδ' ἱεροῖσιν.] μηδὲ ἐὰν συμβῇ σοι ἐν ἱεροῖς ἀρεθῆναι, μέμψῃ τὰ μυστήρια. ταῦτα γὰρ ὁ θεὸς πάνυ μέμφεται. Μωμεύειν ἀΐδηλα.] μὴ ἀδήλως σεαυτὸν ἐν τῇ ψυχῇ σου μωμεῖν τὰ ἱερά· ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἑξῆς συνάψαι, ἀΐδηλα θεὸς νύτοι καὶ τὰ νεμεσᾷ. ἀδήλως δηλονότι ὅτι τὴν τοιούτων μέμφεται. ἢ ὅπως· μὴ ὅτι τοῖς αἰθομένοις ἱεροῖς ἀΐδηλα, τουτέστι μάταια δηλονοτῆς. θεὸς γὰρ καὶ ταῦτα μέμφεται. ἄλλως. ἐ μόνον ὅτι δεῖ μὴ μωμεύειν τὰ ἱερά. (τοῦτο γὰρ παντὸς ἴσως εἰπεῖν) ἀλλὰ τὸν ὠδε βάλλοντα ἱεροῖς δρωμένοις μηδένα βλάσφημον λόγον λέγειν, μηδὲ ὑβρίζειν μηδένα· καὶ γὰρ ταῦτα ἄδηλά ὄζει, καὶ ἀφανῆ ὄντα ποιεῖν ἑξῆς ποινὴν, ὠδε μετὰ τέον νεμεσᾶν γὰρ αὐτοῖς τὸν θεὸν ὡς ἀλλοτρίοις τῆς ἰσότητος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ.] τὸ μὲν φορύχιον καὶ καινὸν τῆς ἐννοίας πᾶσιν σαφέστερον. τὸ δὲ βαθύτερον τοιοῦτόν ὄζει. ἐντέλλομαι μηδὲ γυναικείῳ καλλωπισμῷ καλλύνεσθαι ἄνδρας φυκιόμενον καὶ ξυρώμενον, καὶ τοῖς λοιποῖς κεχρημένον, οἷς αἱ γυναῖκες· ὃν περὶ καλλωπισμὸν καὶ λυτρὸν λέγει. ὀλεθρία γὰρ ποινὴ καὶ ὀργὴ τῷ τοιούτῳ πράγματι, καὶ μέμψις ἔστω μὴ χρόνῳ μαραινομένη. μηδ' ἱεροῖσιν.] τὸ φορύχιον, μὴ διὰ θυσίαις θεῶν τυχών, μωμοσκόπει τὰ μυστήρια. ἢ μὴ πρὸς τὰ ἐν οἰκοῖς τινῶν κρυφῇ τελουμένων αἰσχρῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς διαλέγου. τὸ δὲ βαθύτερον κατ' ἀλληγορίαν, ὅπως ἔχει· μὴ ὁ ἀκουσμωσηεωδεσπότης συμβάλῃ σοι κεχρημένῃ διαύσῃς, καὶ φαύλιζε, καὶ φανέρωσον θεὸς γάρ τις, ἤτοι σοφός τις καὶ φρόνιμος καὶ ταῦτα αἰτιᾶται· ἃ μοιχεύτρια ἔνεκεν τῆς τοιούτων τὰς πρὸς φίλους φαύλως φιλοφρεῖ.

Μηδ' ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἅλαδε προρέοντων,
Μηδ' ὀπὶ πρηαίων ἰρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι.
Μηδ' ἐναποψύχειν. τὸ γὰρ ἔσθ' ἥδιον ἐς ἔν.
Ὣς δ' ἔρδειν. δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλύσιο φήμην.
Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κούφη μὲν ἀεῖραι
ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δ' ἐφέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι.
Φήμη δ' ἥτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἣν τινα πολλοὶ
λαοὶ φημίξωσι. θεὸς νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

Nec vnquam in alueo fluuiorum mare influentium,
Neque super fontes meijto: quin valde euitato:
Neque incacato. id enim nihilo est melius
Sic facere. grauem vero mortalium euitato famam.
Fama enim mala est, leuis quidem leuatu,
Facillima: molesta vero portatu, difficilisque depositu.
Fama vero nulla prorsus perit, quam quidem multi
Populi diuulgant: quippe dea quaedam est & ipsa.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηδ' ποτ' ἐν προχοῇ.] μηδ' ἔποτε ἐν ῥοῇσιν ποταμῶν εἰς τὴν θάλασσαν ῥέοντων ἔρει. μηδ' ἐναποψύχε, ἤγουν ἀποπάτει. μηδ' ὀπὶ κρηνῶν, ἤγουν πηγῶν, ταῦτα ποίει. μάλα δὲ ἐκφευγε· τοῦτο γὰρ ὠφελιμώτερον ἐστὶ λῴον. αὐτὶ τοῦ καλόν. ταῦτα διαχέφει Πλάταρχος· εἰς δυτικὴν καὶ αὐάξιαν παιδευτικὴν Μῶσιν, μὴ ἰρεῖν ἐν προχοαῖς ποταμῶν, ἢ ὀπὶ κρηνῶν, μὴ δ' ἀποπατεῖν. τοῦτο γὰρ τὸ ἀποψύχειν. ἴσως δὲ καὶ ταῦτα παρακελεύεται τῆς ἰδιωτείας τῶν πολλῶν σοχαζόμενος· ἃ γὰρ πάντες ἔχουσι νοῦν. ἀλλὰ καὶ ταῦτά τινες ἂν παείδοιεν, Ὣς δ' ἔρδειν.] οὕτω φράζε. τὴν κακὴν δὲ φήμην τῶν ἀνθρώπων, ἤγουν οἱ ἄνθρωποι δηλονότι αἴρουσιν, ὑπαλύσιο ἤγουν ἔκφευγε. τουτέστιν, ἔργα φράζε ἀγαθά, ἵνα μὴ χώρην ἔχῃ τοῦ ἡ φαύλη τῶν ἀνθρώπων φήμη. ἡ φήμη γὰρ ἡ κακὴ κούφη μέν ἐστι ῥαδίως πάνυ εἰς τὸ ὑφεῖναι αὐτῷ τινα, ἤγουν κηρῦξαι, διαθεῖναι. ἀργαλέα δὲ, ἤγουν ἀλγεινή, βαρεῖα εἰς τὸ φέρειν τινὰ αὐτῷ αὐτὶ τοῦ ὑπομένειν. χαλεπὴ δὲ, ἤγουν δυσχερὴς εἰς τὸ ἀποδέσθαι τινὰ αὐτῷ, ἤτοι ἀποφορτίσασθαι, ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναι κεκμηκότι, δηλονότι κατ' αὐτοῦ φαῦσαν. φήμη δὲ ἀθρόα παντελῶς ἀπόλλυται, ἤγουν ψευδὴς λήγει, ἣν τινα πολλοὶ φημίξωσι. Θεὸς νύτις ἐστὶ καὶ αὐτή.] διότι τῷ τῶν πολλῶν δηλονότι ὁμογνωμοσυνίῳ, καὶ τὸ ἀπτυγχάνειν τ' ἀληθείας. τοῦτο δὲ ἐπήγαγε, δεῖξαι δεῖξαι ἐφ' ἡμῖν ἔστι τὸ φυγεῖν τὴν καθ' ἡμῶν φαύλην φήμην, ἢ μὴ φυγεῖν. οἷς ἔχειν τὸν νοῦν πάντα τὸν λόγον ἅπαντες. τὴν κακὴν δὲ φήμην τῶν ἀνθρώπων ἔκφυγε. ἤγουν μὴ ἔργα φράζε ταύτην κτησιοῦσα. ἐπεὶ εἰ ταύτην κατὰ σοῦ κτήσεις (ἔργα δηλονότι φαῦλα φράζων.] μετ' ὀλίγον αὐτὴν βασάσεις. ἀγαπητὸν δὲ καὶ θέλων αὐτὴν χεῖ σοῦ κτησόμενον παῦσαι δυσχερῶς τὰ δυσήσεα. εἰ δὲ νομίζεις μὴ ὅτι σοὶ ἔστι τὴν χεῖ σοῦ φαύλην ἀφυγεῖν φήμην, ὡσὰν δυνατὸν ἔστι μάτην αὐτὴν χεῖ σοῦ κτησθῆναι, μηδεμίαν αὐτῇ δηλονότι ἀφορμὴν δεδωκότος, ἃ καλῶς τοῦτο νομίζεις. ἴσως εἰ μὴ σὺ αἰτίαν παρέξεις τινά, ὑφ' ἣ αὐτὴν μάτην διαδοθείη. ὀλιγίστη γὰρ φήμη μάτην παντελῶς διαδίδοται, ἣν τινα φωλοὶ λαοὶ φημίξωσιν. ὥστε διὰ τοῦτο καὶ θεός τις καὶ αὐτὴ δοκεῖ ἔστι.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηδ' ποτ' ἐν προχοαῖς.] ταῦτα διαχέφει Πλάταρχος, εἰς δυτικὴν καὶ αὐάξιαν παιδευτικὴν Μῶσιν, μὴ ἰρεῖν ἐν προχοαῖς ποταμῶν ἢ κρηνῶν· μὴ δ' ἀποπατεῖν, τοῦτο γὰρ τὸ ἀποψύχειν. ἴσως δὲ καὶ ταῦτα παρακελεύεται τῆς ἰδιωτείας τῆς πολλῶν σοχαζόμενος· ἃ γὰρ πάντες ἔχουσι νοῦν, ἀλλὰ καὶ ταῦτά τινες ἂν παείδοιεν. ἄλλως. ἀποψύχειν, ἀφοδεύειν, ἢ ἀποπαδματίζειν, ἢ ἀναψύχειν χάειν τῷ σώματος, τοῖς ποταμίοις ῥεύμασιν ἴσασι, ἢ ἀποκλύζειν, ἢ ἀποπίπτειν. Ὣς δ' ἔρδειν.] τοῦτο κατὰ τὸν ἐστὶ τὴν ἐναγκαλισμένον, ἐναγὸν εἰς τὸ παιδεύειν ἡμᾶς τὸ ἑαυτὸν ἦθος· φυλαξομένους τὴν φήμην. ἃ γὰρ ὅσον ἀρετῆς οἱ ἄνθρωποι σφάλλονται, τοσοῦτον καὶ κάκιονες ἀφορᾶς, φησὶν ὁ Πλάτων. διὰ ὃν χαλεπὴν φήμην, φυλακτέον εἰς δύναμιν. ἡ γὰρ κακὴ φήμη, κέφη μέν ἐστιν ὑποκινῆσαι, κεκτῆσα τοὺς ὑπ' αὐτῆς ἁλισκόμενους, ἔτι δὲ καὶ ἀξιαμίλλου φαύτου παῦσαι

ταῦτα χαλεπόν· εἰώθασι γὰρ οἱ ἄνθρωποι πολλαπλασιάζειν, ἃς ἂν παραλάβωσι φήμας, καὶ ἐκ σμικρῶν μεγάλας ποιεῖν. καὶ τέλος πεφόβηκεν, ὅτι κινδυνεύει καὶ ὡς ὄντι τὸ πλεῖστον ἀληθὴς εἶναι πᾶσα φήμη, διὸ καὶ πολλοὶ φυμίσωσι. καὶ διὰ τοῦτο ἔχειν τι καὶ αὐτὴν θεῖον. πολλάκις γοῦν ὁ μὲν ἀρξάμενος αὐτῆς ἔκ ἔστιν. δέος γὰρ αὐτὴ δ' αὐτῶν ἀναφαίνεται τοῖς ὑποβαινόντων, ὥστε εἰκότως δεῖ φυλάττεσθαι τὴν κακὴν φήμην. καὶ τοῦτο οὖν χρήσιμον. τὸ δεῖν καὶ δόξαν ὑφορᾶσθαι τὸν παιδεύσιμον. ὁ γὰρ ἁπλῶς ἀληθὴς ὃ λέγει Γοργίας· ἔλεγε δὲ τὸ μὲν ἐᾶν ἀφανὲς μὴ τυχὸν τοῦ δοκεῖν· τὸ δὲ δοκεῖν ἀδυνατεῖν, μὴ τυχὸν τοῦ εἶναι. ἔδοξε γὰρ τοῖς πολλοῖς καὶ τὸ δικαίῳ ἰσχνῷ ἔχειν καὶ τὰ ἐν τῷ δοκεῖν ὑποβαίνοντα δυσχερῆ δείκνυται ἐκ ὄντα ὀλίγα. μᾶλλον οὖν ὡς Ξενοκράτης ἔλεγε. τὸ μὲν οὖν φίλον Ἀλέξανδρον ἔχειν ἕνεκα, μηδ' ἂν τὸν δάκτυλον κινῆσαι, τὸ δὲ μὴ ἐχθρὸν, πάντα ἂν ποιῆσαι· ὅτου καὶ Ἡσίοδος τῆς μὲν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξης ἀξιοῖ ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, τῆς δὲ ἀληθείας, ἵνα μὴ συμβῇ, πάντα ποιεῖσθαι λόγον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μηδὲ ποτ' ἐν θεσχοῇ ποταμῶν.] πάλιν τὴν θεσπέσιον ἔχει λόγων. καί φησι, μὴ συνδῦναι δυνασῶν ἢ μητέρας μοιχάδας θέλε, μηδ' ἐναπόψυχε ποταμοῖς, τουτέστι, τὸν φορυτὸν τῆς γαστρὸς ἔκχεε. ἤτοι, μηδ' αἰσχρότερον δράσειας παχυπῶν καὶ θηλαύομεν.

Προχοὴ, τὸ τῶν ποταμῶν στόμιον, διὰ ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν. νυῶ δὲ τὰς σωτύρας τῶν δυνασῶν λέγει. ἄλλα ἢ τὸν κόσμον, εἰς ὃν οἱ δυνάδες ῥέουσι τῷ πλήθει θεῤῥεόμενοι. κρήνας ἢ τὰς αὐτῶν μητέρας, ἐξ ὧν αὐτοὶ θεῖς τὴν κοσμικὴν εἰσέῤῥαυσαν θάλασσαν. αἱ γὰρ πηγαὶ μητέρες τῶν ποταμῶν εἰσίν. Μηδ' ὅπι χρηναίων.] ἐξαιλλόσαμενος μὴ πλησιάζειν χάεσι παιδοποιίας ἐκ μέθης ἐπανιόντα, ἀλλ' ἐκ βελτίστης ἐπανακάμψαντα, νυῶ ἐξαιτεῖ μηδὲ τῶν δυνασῶν μοιχάδας γυναῖκας, ἀλλὰ τῆς τοιαύτης ἀφίσεως φράξεως. ὃν γὰρ τρόπον αἱ χρῶαι ποταμοὶ ἀποτίκτουσι, τὸν αὐτὸν τρόπον αἱ θεοφανεῖς παῖδες γυναῖκες τοῖς ἐν τῷ βίῳ πολλῷ ῥεύματι χρυσῶν θεῤῥέοντας ἄνδρας δυνάστας καὶ ἐπόχους, ὧν τὸ πλοῦτος πολλοὶ ἀπαρύονται, ἀποτίκτουσιν· ἀλλὰ νυῶ αἱ τοιοῦτοι χρῶαι παντοίων ὄψων ἐπλήθυσαν. Ὃς δ' ἔρδειν] ὁπλομαχὸν κεφάλαιον, ὅτου ἔρδε, ἢ ὅτου ἔρδειν ἐντέλλομαι· τὸν δ' αἰσχρὰν φήμην ἔκφυγε. Φήμη γάρ τις κακή.] ἡ φαύλη γὰρ φήμη ῥᾴστη καὶ ἐλαφρὰ πάντων, εἰς τὸ αὐθῆναι καὶ κηρυχθῆναι, καὶ ἐταρθῆναι. ἐργαώδης δὲ καὶ δυσχερὴς εἴληχε καὶ καρτερεῖν. ἀδυνάτως δέ τις ἔχει ταύτην ἀποδεῖξαι· ἡ γὰρ φήμη, ἵνα πολλοὶ κηρύξωσιν, ἐκ ἀπόλλυται, ἀλλὰ θνῆται, καὶ ἐξάμουσα μένει. τῷ τοι μὴ δὲ σὺ δρᾶ τοιαῦτα αἰχρὰ, καὶ ἐκ ἄγαν δύσφημος φήμη κατάσχῃ.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΗΜΕΡΑΙ.

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος, ὄφρα κε μοῖραν
Πεφραδέμεν δμώεσσι· ξυνὰ δὲ μιλτὸς ἀείσην
Ἔργα τ' ἐποπτεύων, ἠδ' ἁρμαλιὴν δατέεσθαι,
Εὖτ' ἂν ἀληθείῃ λαοὶ κείοντες ἄγωσιν.
Αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς ὠδὰ μητιόεντος.
Πρῶτον ἔνη, τρίτας τε, καὶ ἑβδόμη, ἱερὸν ἦμαρ·
Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
Ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε δύω γε μὲν ἤματα μιλτὸς
Ἔξοχ' ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι.
Ἑνδεκάτη τοι δωδεκάτη τ' ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί·
Ἡ μὲν ὄις πείκειν, ἡ δ' ἄφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι·
Ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων.
Τῇ γάρ τοι νεῖται μεσηγὺς ἀράχνιος ἱστός,
Ἧματος ἐν πλείῳ, ὅτε τ' ἴδρις σπουδῇ ἀμάᾳται.
Τῇ δ' ἰσὸν ς ήσαιτο γυνὴ, προβάλοιτό τε ἔργον.

Dies vero ex Ioue obseruans, bene secundum decorum

Præcipe seruis, tricesimam mensis optimam
Ad opera inspiciendum, dimensumque diuidendum,
Nempe cum veritatem populi indicantes agunt.
Hæ enim dies sunt Ioue a prudente.
Primum, nouilunium, quartaque & septima sacra dies:
Hac enim Apollinem aurienſem genuit Latona.
Octauaque & nona ambæ dies mensis
Egregie crescentis, ad curandum opera mortalium.
Vndecima vero duodecimaque ambæ quidem bonæ:
Hæc quidem tondendis ouibus, illa lætis segetibus metendis.
Duodecima tamen vndecima multo melior.
Hac enim net fila in aere suspensus araneus,
Die expleta, quum & prudens formica acerum colligit.
Hac telam ordiatur mulier proponatque opus.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ
εἰς τὰς Ἡμέρας Ἡσιόδου.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος.] ποιητικῶς λέγεται τὸ ἐκ Διόθεν, ἀντὶ τοῦ ἐξ ὑφηγήσεως. φυλάττομαι τὸ ἐκφεύγω. ἐνταῦθα δὲ τὸ πεφυλαγμένος, ἀντὶ τοῦ φυλάττων, τουτέστι παρατηρῶν, ἡμέρας δὲ ἀπὸ τοῦ Διὸς λέγει, τὰς ἀγαθάς. ἔχει δὲ πᾶς ὁ λόγος ὅτως· τὰς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ Διὸς, τουτέστι τὰς ἀγαθὰς παρατηρῶν καλῶς καὶ τὸ πρέπον, ἐπιτέλει τοῖς δέλουσιν. (τοῦτο γὰρ τὸ πεφραδέμεν) καὶ τὴν τριακοστὴν τοῦ μηνὸς, τὴν τοῦ σελήνης δηλονότι, τὴν ἀείσην (τὴν δὲ αἰτίαν, δι' ἣν αὐτὴν ἐξαιρέτως ἀείσην λέγει, ὁ Πρόκλος διεξίπσιν) ἀκεραίας, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν καὶ ἐφορᾶν τὰ ἔργα τὰ πονηθέντα καὶ τὸν παρελθόντα μῆνα. καὶ τὴν προφὴν αὐτοῖς ἀπιμέλειζε, διδασκάλως αὐτοὺς ὅτι τὰς ἐργασίας τοῦ ἐπιόντος μηνός, ὁπηνίκα αὖ ἄγωσιν αὐτὴν τὴν τριακάδα δηλονότι οἱ λαοὶ, ἀληθείαν κείοντες.

πείνοντες, ἀχ ὑπὲξ αἵρεσιν, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι δηλονότι ποιοῦντες. ἔστι γὰρ τὴν μὲν πρώτην καὶ ἑβδόμην ἐξαιροῦντες ἐνάτην καὶ εἰκοστὴν τὴν πρώτην καὶ δεκάδα καλοῦσιν· ἃς δ' ἐμβολίμους μὴν ἃς τιθέντες, ὡς συγχεῖσι τὴν ἀληθινὴν τοῦ μηνὸς τῆς σελήνης πρώτην. εἶτα θέλων διεξελθεῖν τὰς ἡμέρας, ἃς εἴρηκεν παρατηρεῖν αὐτὸν, ἐπαναλαμβάνει τὸν λόγον, καὶ φησὶν αὖ γὰρ ἡμέραι, ὁ γὰρ αὖτις τοῦ δὲ ἄνωθεν αὗται διέρχονται αἱ ἡμέραι αἱ παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ βελτίστου, ἃς εἶπον δηλονότι παρατηροῦντάς σε, καὶ τὴν πρώτην μὲν τοῦ μηνὸς ἀρχὴν ἄγειν, καὶ τὰ φορτικὰ ἐφορᾶν ἔργα. Πρῶτον ἔνη, πρᾶός τε.] πρῶτον ἡ ἕνη ἐστὶ, δηλονότι ἡμέρα ἀπὸ τοῦ Διός, τουτέστιν ἀγαθὴ, ἄνωθεν ἡ πρώτη τοῦ μηνὸς, ἡ καὶ νουμηνία. καὶ ἡ τετάρτη, καὶ ἡ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ· εἶτα ἐπάγει τὴν αἰτίαν ὅπως ἱερὰ ἡ ἑβδόμη. καὶ φησὶ καὶ ταύτην γὰρ ἔτεκεν ἡ Λητὼ τὸν Ἀπόλλωνα, ἄνωθεν τὸν ἥλιον τὸν χρυσοφόρον ἔχοντα. τοῦτο γὰρ δηλοῦσθαι τὸ χρυσάορα, τὸν χρυσῆν σπάθην φέροντα δηλονότι, καὶ τὴν μὲν ἕνην φησὶ Πρόκλος εἰπεῖν αὐτὸν ἀγαθὴν, ὡς ἀρχὴν, καὶ διὰ τοῦτο θείαν, πᾶσαν ἀρχὴν θείαν εἶναι νενίκηκεν· τὴν δὲ τετάρτην, ὡς συγχωνεῖ ἴσον τῇ μονάδι. ἔοικεν γὰρ καὶ αὐτὴν πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους, ὡς ἡ μονὰς εἶχε σπερματικῶς. τὴν δὲ ἑβδόμην διότι ἱερὰν εἶπεν, αὐτὸς ὑπέμνησεν ὁ Ἡσίοδος. καὶ τίνα δὲ λόγον ἔχει πρὸς αὐτὴν τὴν γένεσιν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ Πρόκλος λέγει, καὶ ἁπλῶς πάσας αἰτίας, δι' ἃς ἡ μὲν τῶν ἡμερῶν ἑπτὰς θείαν ὅτι ταύτῃ ἡ ἐργασίαν ὁ Ἡσίοδος τίθησι. ἡ δὲ ὅτι ταύτῃ, ἔτους λέγει. καὶ δεῖ προσέχειν αὐτῷ. Οὐδεὰ τ' ἐνάτη τε.] καὶ ἡ μὲν δυὰς καὶ ἡ ἐνάτη δύο γε μὲν αὗται ἡμέραι τοῦ μηνὸς αὐξομένης ἔξοχοι, ἄμεινον ἐξαίρετοι, εἰς τὸ πένεσθαι ἥκιστα ἐνεργεῖσαι τὰ ἔργα τὰ ἀνθρώπινα. τὸ πένεσθαι παρὰ μὲν τοῖς κοινοῖς, τὸ πένητας εἶναι δηλοῖ, ἐνταῦθα δὲ τὸ ἐνεργεῖσαι σημαίνει. Ἐνδεκάτη τε.] καὶ ἡ ἑνδεκάτη, καὶ ἡ δωδεκάτη, ἄμφω χαμὴν ἀγαθαὶ καὶ εἰς τὸ πλέκειν αὐτὸ τοῦτο τὸ κέρειν ὅτι, καὶ εἰς τὸ ἀμᾶσθαι αὖτε τὸ ἀμᾶν, ἄνωθεν θερίζειν, ἡ δρεπτοσύνη ποιοῦσα χαρπῶν. ἡ μὲν δωδεκάτη μᾶλλον ἀμείνων, αὖτις τοῦ καταπολὺ κρείσσων ἡ ἑνδεκάτης· καὶ ταύτῃ γὰρ πλέκει τὰ ἑαυτοῦ πλέγματα ὁ ἀράχνης ὁ ἀεροστρόπης, αὖτε τοῦ ὁ ἀεροστρόπης, ἄνωθεν ὁ ὃν τῷ ἀεὶ πετόμενος. Ἕκτου ὃν πλέειν.] ὅμοιον τῷ μηδὲ ἕκτου αὖτ' ἐξ ἦμος Διὶ πλέειν, τουτέστιν ἀφ' ὁμοίως τῆς μεγάλης ἡμέρας, καὶ τὸ δέρος δηλονότι, ὅτι ὁ ἔαρι ὕδωρ ὄμβρου ὁ μύρμηξ ὁ ἔμπυρος σωρὸν ἁμᾶται, αὐτὶ τοῦ σῖτον συλλέγων ἀποθησαυρίζει. καὶ ταύτην εἰ ἴσον σήσατο γυνὴ, σφοβέλλοιτό τε, αὐτὶ τοῦ, ὀπίσσων χρὴ τὸ ἔργον αὐτῆς. Ἕκτου ὃν πλέειν.] πλεῖον τὸ πεπληθυσμένον καὶ γέμον· καθ' ὃ λέγεται ἐνταῦθα, καὶ κλίνεται τὸ πλεῖν. ἔστι δὲ σημεῖόν· ὁ πλεῖος γὰρ, ἡ πλεία, καὶ τὸ πλεῖον, ὡς ὁ χρεῖος, ἡ χρεία, καὶ τὸ χρεῖον. πλέον δὲ καὶ αὐξάνεσθαι ὅπου τοῦ αὐξῆ, καὶ πλέως, ἀφ' οὗ δηλοῖ τὴν πληθωρικὴν οἱ πλέω, ὡς ἐν τούτοις· ἀγὼ γὰρ τῆς σῆς οὐδὲν ἐπρατεύσατο γυναικὸς ὥσπερ οἱ πόνοι πολλοῦ πλέω, καὶ ἀσπλέως μεγάλα. πλεῖον δὲ καὶ συγκειμένου τὸ θερμότερον, καὶ πλέον χρείας τοῦ, καὶ κλίνεται τὸ πλεῖον καὶ πλέον· καὶ ταῦτα σημαίνει, ὁ πλείων οὐδὲ καὶ ἡ πλείων, καὶ τὸ πλεῖον, καὶ ὅπου τὸ πλέον· ὧν ἁπλοῦν μὲν, ὁ πλοῦς, ἡ πολλὴ, καὶ τὸ πολύ· ὑφεστηκὰ δὲ ὁ πλείσιος ἡ πλείστη, καὶ τὸ πλεῖστον. μόνα δὲ ἴσως ταῦτα τὰ ὑφεστηκὰ, ἐνεργείᾳ διαφθόγγως ἀπὸ τῆς συγκεκριμένων λαβόντα ἐφύλαξεν. ἐνεργείᾳ δὲ εἴρηται, ἐπεὶ τὰ δυνάμει διαφθόγγως ὅτι τῆς συγκεκριμένων ἔχοντα, τοὐναντίον ἔχει. τὰς αὐλὰς γὰρ ἀεὶ φυλάττειν ὅτι τῆς ὑφεστηκῶν· οἷον λᾶος, λῶσον, ῥᾶον ῥῶσον.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Ἡμαται δ' ἐκ Διόθεν.] αἰσθητὴν τῆς ἡμερῶν ἐκλογὴν καὶ ἀπεκλογὴν φαίνεσθαι, ἔχει μὲν τὰς ἀρχὰς ἐκ τῆς φαινομένης. ἄλλαι δὲ παρ' ἄλλοις ἐκράτησαν, ἐπεὶ καὶ παρ' Ὀρφεῖ τινὲς αὐτῆς διαιρέσεις, καὶ ἐν τοῖς Ἀθηναίων παροιμίαις διωρίσθησαν. αἱ μὲν ἀγαθαί τινες, αἱ δὲ φαῦλαι μέσαι δέ τινες εἰσὶ. καὶ ἐκ ὅλας ἡμέρας μόνον ἀποβλέπουσί τινες δικαιοῦσιν ἔχειν πρὸς καταρχὰς τινῶν πράξεων, ἀλλὰ καὶ μέσα τῆς ἡμέρας, ὅτε μὲν τὰ ἐωθινὰ ἐπαινοῦντες, ὅτε τὰ περὶ δείλην δηλοῦσαν. ὅπου δὲ καὶ τοῖς μὲν θεοῖς εἰκῇ τὰ πρὸς μεσημβρίαν, εἰρήκασιν, ὥραια δὲ τὰ μὴ μεσημβρίαν. ὁ γοῦν Ἡσίοδος τὰς πολλὰς ἐν τούτοις ἐποίησεν τὴν κατ' αὐτὸν παρατήρησιν εἰς τὰς ἡλίου κινήσεις καὶ σελήνης, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλας σχέσεις αὐτὸς ἐκλεξάμενος, αἰτίας τὰς τῆς ἐπιτηδείων καὶ ἀνεπιτηδείων διαφορὰς, ἀφ' ὧν μάλιστα γίνεται πάντα μὲν τὰ ζητούμενα τῆς κατὰ

νεμήσεως

ημέρων, ἄλλα ἢ μᾶλλον ἄλλων. πρὸς τὰς ἢ τὰς περιόδους αὐτῶν αἰτίας ἢ ἀλλαξίους ἔχει τῆ γινομένων. δηλοῖ ἢ καὶ τῆ φυτῶν τὰ μὲν σπαλύνη συγκυρεύμενα, τὰ ἢ ἡλίῳ. τὰ μὲν γὰρ ῥόδα καὶ ἴα καὶ μῆ τύπων τὰ ἡλιοτρόπια, πρὸς ἥλιον αἰέρρυτα πρέπει τὰ φύλλα, καὶ πρὸς καταδυόμενον ὡσαύτως εἰς ἑτέραν ῥέπουσι. τὰ ἢ τῆ ἐλαιῶν φύλλα διδάσκει καὶ τὰς χαρμικὰς γαστέρας τροπὰς ἢ χειμερινὰς ἢ θερινάς, διὰ τῆς ἑαυτῶν φύσεως, ὅτι μὲν ἄνω τὰ μελανύτερα ποιχόντων, ὅτι ἢ τὸ λαμπρόν. τὰ ἢ τῆ αὐλούρων ὄμματα φασι καὶ τὰ γαλαγχνα τῆ μυῶν πάντων φθίνειν μὲν σελήνης ληγούσης, αὔξεσθαι ἢ γινομένης, ἐὰν μὲν τῆ παρέλκοντα ἐξαιρεθείη, τὰν γόνιμον ἀγχιμὴ ἔτι φυλάττει. καὶ αὖθις βλαστάνει καὶ τῆ τροφίμους ὥραν· εἰ ἢ φθείροιτο, ἄγονον γίνεται καὶ ἁπλῶς, τὰ μὲ πλησμένης, εὐθυνεῖται, τὰ ἢ λημούσης αὐτῆς, πῆς μὲν ὠφελίμως τῆς ὑγρότητος ἕκατος, ἵν διαχεῖ τὸ περιττεῦον φῶς αὐξόμενον, πῆς ἢ βλαπτούσης. ἀρχὴ ἢ ἐν ὁ Ἡσίοδος ἐκ τῆς τριακάδος, καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ὅτι σωδός. ἔτι μὲν γὰρ τριακάδα αὖθ' ἑξαιρέτους, ὅτε ἢ καθ', ὅτι καὶ ἐκ ἐξαιρεῖται ἡ πρὸ αὐτῆς. διὸ καὶ αὐτὰς ἀξιοῖ τῆ ἴσον τριακάδα λαμβάνειν ἕκαστα. δεῖ δ' αὖ δῆμιν λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν. εἰκότως ἢ ἀπὸ ταύτης ἤρξατο, καθ' ἣν ἡ σωδός. δεῖ γὰρ τῆ κοινωνίαν αὐτῆ, ὡς μίαν ἀρχὴν ἔσαν ἀμφοτέρων ἀρχὴν ποιεῖσθ καὶ τῆ ἡμερῶν, ἃς ἐκ ἔστι πρὸς ἀλλήλας ποιεῖσι ἕκαστος. βάλεται ἢ ἐν ταύτῃ τάδε ἔργα τὸ μηνὸς ἑορᾶν πάντα, καὶ τῆ τροφὴν ἀπομείζειν τοῖς ἐργάταις, τὸ μὲν εἰς τῆ τῆ παρελθόντ ἐντελεῖαν ὀπάσειν τῆ πεπωθέναι, τὸ ἢ εἰς τῆ τῆ μέλλοντ συμπελοιῆ προτροφὴν τῆ ἐργαζησομένοις.

Ἡμαται δ' ἐκ Διόθεν.] ἐ ταύτας μόνον, ὡς ἀπὸ τῆ Διὸς λέγει δεῖ, τὰς ἢ λοιπὰς καὶ. διαιρεῖ ἢ μόνον ταύτας, τὰς μὲν ὡς πρὸς γνῶσιν καὶ τὸ φιλοσοφεῖν συμβαλλομένας, τὰς ἢ ὡς ἐργασίας· καὶ τὰς μὲν ὡς ἐν τῆ ἡμέρᾳ ἀναδῆ, τὰς ἢ ὡς ἐν τῆ νυκτερ φύσει κειμένας. τετταράδα μηνὸς ἄρχειν.] διότι ἀ ἀπαρεμπάτται τῆ ἀληθείαν. καὶ γὰρ ταύτῃ ἡ σελήνη τῆ ἡλίῳ συμέρχεται καὶ συμβιώσεται. καὶ ἐπεὶ ἦθον τῆς ἀληθείας τὸ μονοειδὲς ἐναντίως τῆ ῥᾳδίως ἀχθέσθαι. (τὸ γὰρ φεῦδ πολυμιδὲς) διὰ ταῦτα καὶ ἀνωπτοὶς ἡ λ' τῆ μονοειδοῦ ἀληθείας ἀπτέσθαι. Εὖ τ' ἀν ἀληθείην.] ὁπόταν τῆ ἀληθῆ συμόσθαι οἱ λαοὶ διαχείνοντες ἄγωσι. τοῦτο δ' ἔφασαν, ὅτι ἄλλοι ἐν εἰκοσιόκτω ἡμέραις, ἕτεροι δ' ἐν πλείοσι, τῆ συμόδου γίνεσθ φασίν. ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἐμβολιμαίους ἀναπλάττονται μῆνας. ἄλλως.

Εὖ τ' ἂν ἀληθείην.] ὅταν μᾶ ἀληθείας χρήσωσι οἱ ἄνθρωποι τὰς ἡμέρας, ἤτοι ὅταν τῆ ἀληθῆ ἐκ σφαλῶνται συμόδου, καὶ μᾶ ἀκειρείας χαμένου. ἄλλοι γὰρ ἀλλαίους δοξάζουσι, ἐπιδὴ καὶ ἐμβολιμαίους μῆνας εἰώθασι πιθέναι. αὗται γὰρ αἱ ἡμέραι εἰσὶ ἔξω τῆ θεῦ, αἱ τῆς σελήνης ἐκ χίτα μηνός· ἐπιδὴ αἱ τῆ μηνὸς ἡμέραι, καὶ αὗται πεπτάχαται, αἱ ἢ τῆς σελήνης, αἱ αὐταί. Αἱ ἢ γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διός.] τῆ μὲν τριακάδα πεποίηται ἀρχὴν, δι' ἣν ἔπεμψε αἰτίαν, ἐκ ἐργάζεσθαι ἐξουσίας ἐν αὐτῆ. ἀλλ' ἐποπάδειν τὰ ἔργα. φασὶ γοῦν τινες τότε καὶ τὰς μαίρμηκας ἡσυχίαν ἄγειν. ὅτι δῆλον καὶ τῆτο πολλοῖς γίνεται τεκμήριον, τῆ μὲ τριακάδα, καὶ τῆν σελήνην συμόσθαι ποιεῖσθ πρὸς ἥλιον. τῆτο ἢ σαφέστερον Αἰγύπτιοι φασὶν, ὅτι μίξεσι χαίρει χοιροβοσκίαις ὑπὸ τῆ ἥλιῳ τῆς σελήνης. καὶ μή ποτε καὶ τῆτο τὸ ζῶον ὡς χθόνιον καὶ γεννήσεως χαίρον οἰκεῖον ἐστι πρὸς ταύτην εἰκότως μείζιστα τῆ θεῦ τῆν συμοδικῆν φύσιν, διὰ πρὸς ἥλιον λόγον ἔχειν, ὡς δῆλ πρὸς ἄρρενα, φασί. μετὰ ἢ ταύτην ἀπὸ τῆς νουμηνίας ἀρξάμεν ἑπτὰ τὰς τρεῖς, τῆ ἕνα, ἅτινα καλῶν τῆ νουμηνίαν παρὰ τὸ ἕν, τῆ τετράδα, τῆ ἑβδόμην, καὶ πάσας ἱερὰς λέγουσι, τῆ ἢ ἑβδόμην καὶ ὡς Ἀπόλλωνος γενέθλιον ὑμνοῦσι, διὸ καὶ Ἀθηναῖοι ταύτῃ ὡς Ἀπολλωνιακῆ πομπὴν διαφερομένην, καὶ τὸ κριθοῦν ἀποφέροντες, καὶ ὑμνοῦντες τὸν θεόν. ἐγκειται ἢ αἱ τρεῖς μεσόντα δεκάμηνον, καὶ ἡ πρώτη μᾶ τῆς ἑβδόμης, τὸν ἔκτον καὶ ἐκτὸ δεκάμηνον, καθόσον ἡ σελήνη δύνει τὸν Ζωδιακόν. αἱ γὰρ λοιπαὶ ἔκπτωσίν ματα αὐτῆς ἔχουσιν, ἵνα καταλάβῃ τὸν ἥλιον. ἡ μὲν οὖν πρώτη, ἡ καὶ ἕνη καὶ νέα, ὡς ἀρχὴ, θεῖόν ἐστι. καὶ γὰρ πᾶσαν ἀρχὴν φησι Πλάτων θεῖαν, καὶ γενέθλιος αὐτῆ καλεῖται τῆ μηνός. καὶ ὁ μὲν ἐν αὐτῆ παῖ Ὀρφεῖ προσαγορεύεται μονόκερως μέχ. ἁπλῶς μὲν γὰρ ὁ μὲν ὡς γενέσεως ἐργάτης λέγεται βῶς. ὡς ἢ πρώτην ἔχων τότε τῆς οἰκείας ὑσίας τῆ ἔκφυσιν, μέχρι καὶ διὰ τὸ μονοειδὲς, μεσόκερως. ἢ

ρως. ἡ δὲ τετρὰς ἔστιν ἐν τῇ μονάδι συγκρίσις. διόπερ καὶ αὐτὴ πάντας περιέχει τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους, ὡς εἶχεν ἡ μονὰς σπερματικῶς. τὸν μὲν ἐπίτριτον ποιοῦσα πρὸς τὴν τριάδα, τὸν δὲ ἡμιολιον πρὸς τὴν δυάδα, τὸν δὲ τετραπλασίονα πρὸς τὴν αὐτὴν μονάδα. ἔτι δέ εἰσιν οἱ ἁρμονικοὶ λόγοι· ὁ διὰ τεσσάρων, ὁ διὰ πασῶν, ὁ δὶς διὰ πασῶν· ἡ δὲ ἑβδομὰς ἄλλως ἐναρμόνιος, ἐκ μονάδος καὶ δυάδος, καὶ τετράδος, καὶ ἔχουσα δὶς τὸ διὰ πασῶν, καὶ ταύτῃ μὲν τῇ τετράδι συγγενὴς, τῇ τε μονάδι, καθόσον ἀπ' αὐτῆς γεγένηται, μόνης τῆς εἴσω δυάδος. πρὸς δ' ἄλλων, ὁ μὲν, ὑφ' ἑνὸς ὡς τρεῖς καὶ ἑνὰς· ὁ δὲ ὑπὸ δυοῖν, ὡς ἡ ἕξις, ἀπὸ τοῦ δύο καὶ τρία. καὶ ἡ ὀγδοὰς, ὑπὸ τῶν δύο καὶ τέσσαρα, καὶ κύβος γενναῖος, καθάπερ ἡ δυὰς καὶ ἡ τετρὰς γεγόνασιν. ἡ μὲν ἄρτιον, ἡ δὲ περισσὸν. διὰ μὲν οὖν τὸ ἐναρμόνιον, Ἀπόλλωνος ἥρμοσε γλύσται· διὰ δὲ τὸ ἀμίητον καὶ ἀθόλωτον εἶναι, τῆς Ἀθηνᾶς αὐτὴν εἶπεν ἱερὰν. Πρῶτον ἔνιοι, τετρὰς γὰρ.] αὐτὴ τοῦ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς γονήσεως. Φιλόχορος δὲ ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν, ἡλίου καὶ Ἀπόλλωνος λέγει αὐτήν· ἡ δὲ Ἡσιόδου καὶ Ἑρμῆν ἔστιν. ἡ δὲ ἑβδόμη ἱερὰ Ἀπόλλωνος· ἐν αὐτῇ γὰρ ἐτέχθη· διὸ καὶ ἐπάτουσα αὐτὴν ἡ λυβάρα ἡ τετρὰς Ἡρακλέους ἐν αὐτῇ γὰρ ἐτέχθη. καὶ λέγεται ὅτι τετράδι κῦρος ἐγένετο, καὶ ὅτι πάγκαλος ἐστὶν ἄλλως. τὴν ἕνην πρώτην φησὶν, ὡς τῇ ἀριθμητικῇ ἁρμόζουσαν, ἡ πρώτη τῶν μαθηματικῶν, ἐν ᾗ προηγεῖται ἡ μονάς. τὴν δὲ τετάρτην, ὡς τοὺς ἁρμονικοὺς περιέχουσαν λόγους. καὶ τὸν διὰ τεσσάρων, τὸν καὶ ἐπίτριτον. δύα γάρ ἐν, τέσσαρα. τὸν δὲ διὰ πασῶν, τὸν καὶ διπλάσιον. δύο γὰρ καὶ δύο, τέσσαρα. τὸν δὲ δὶς διὰ πασῶν, τὸν καὶ δὶς διπλασιαζόμενον· δὶς γὰρ δ' ὀκτώ. Ὀγδοάτην τ' ἐναίτην.] τὴν ὀγδόην καὶ τὴν ἐναίτην εἰκότως καὶ ὡς συντελεστικὰς ἐσεμνυνεν, καὶ διὰ τοῦτο ἡγεῖσθαι αὐτὰς τῆς ἀνθρωπίνου ἔργων. ἡ μὲν γὰρ ἑβδόμη φάσας ἐγκαταλείπειν τὰς διασάσεις, κύβος ἐστὶν ἐκ τῆς δυάδος, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ ἑβδόμῃ πεπεσαμένην ἑβδόμην. ἡ δὲ ἐναίτη ἑβδόμη τετραγωνικὴν ἔχειν εἶδος, ἀπὸ πενταδικῆς τῆς τριάδος αὐτὴν γεγενημένης. διὸ καὶ ἡ μὲν ὡς τελείως διασᾶσα, ἡ δὲ, ὡς ἀπὸ τελείου γενομένη, τέλος ἐπάγουσα τοῖς διὰ τετραγωνίου εἰς αὐτοῖς. Ἔξοχ' ἀξιομένους.] μὴν τὴν ζωγόνατα ἀμφίκυρτος, ἤτοι ὡσεὶ τὸ ἥμισυ φαινομένη. διὰ τοῦτο φησιν, Ἔξοχ' ἀξιομένους.

Τὴν δὲ ἑβδόμην ὡς ἀπὸ μόνης γεγενημένην τῆς μονάδος, καὶ ὡς μὴ γεγῶσαν ἐκ τῶν ἐντὸς δεκάδος ἀριθμῶν. ἡ δὲ ὀγδόη, ὡς κύβος καὶ πρώτη ἐν τρισὶ διάστασιν διχομένων. τὴν δὲ τετραγώνου ὀκτὼ ἑδός ἐστιν (δὶς γὰρ δύο τέσσαρα) ὁ κύβος στερεός ἐστιν, ὡς τὴν εἰς μῆκος καὶ βάθος καὶ πλάτος ἔχων κίνησιν· δὶς γὰρ τέσσαρα, ὀκτώ· ὅθεν καὶ συντελεστικός ἐστι πάσης ἐργασίας. τὴν δ' ἐναίτην, ὡς ἀπὸ τοῦ γ' τετραγωνιζομένου, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῷ πλίνθῳ. τετράγωνος δ' ἀριθμός ἐστιν, ὁ ἰσάκις ἴσος μετρούμενος, ἤτοι ὑπὸ δύο ἴσων ἀριθμῶν· ὡς τὰ δὶς δύο, δ'. κύβος δ', ὁ ἰσάκις ἴσος· ἰσάκις, ἤτοι ὑπὸ τριῶν ἴσων ἀριθμῶν μετρούμενος, ὡς τὰ δὶς δύο δ' καὶ τετράκις δύο, ὀκτώ. ἡ τέτρωσις ὄγδοος ἀπὸ τοῦ β κύβος γίνεται. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦτο συμφόρου εἶναι, ὡς ἀπὸ τοῦ εἰς ἀριθμὸν γενομένη τὰ τρία, ἀρχὴν ἔχοντος τῆς μονάδος, μέσου τῆς δυάδος, καὶ τέλος τῆς τριάδος ἤτοι τῆς τετράδος ἐπὶ τοὺς τρεῖς διάστασιν καὶ τὸν τετραγωνισμόν. τῆς δὲ ἀριθμὸς δὶς ἑαυτὸν πολυπλασιαζόμενος τετράγωνος λέγεται, ὡς τὰ τρὶς ἐννέα. Ἐνδεκάτην.] τὴν μὲν τῆς δεκάδος ἀριθμῶν, ἡ ἑνδεκάτη τῆς μονάδος ἀποστοιχεῖται. διὰ καὶ ταύτην, ὡς ἀναλογοῦσαν πρὸς ἡμέρας ἐτήσιον, εἰς τὰ τῶν κύκλων περιόδων ἐξαιρεῖται, καὶ χαρτὰς ἐκ τῆς γῆς ἀμᾶται. συγγενὴ δὲ ταύτην καὶ ἀλλήλοις, ἐπεὶ καὶ τὸ θαρρεῖν, κείρειν καλοῦσι, καὶ τὸ κείρειν, οἷον θαρρεῖν ὅτι τὰς οἴας, ἄμαλλαν δὲ εἰς τὴν τῶν σωμάτων τείνει θεραπείαν· τὸ μὲν, εἰς τὴν τροφὴν, τὸ δὲ, εἰς τὴν σκέπην. καὶ οἰκεία τῇ ἑνδεκάτῃ μὲν, ὡς ἀρχὴ τρίτης πενταδικῆς, τῆς μάλιστα ἀνθρωπικῆς τῶν συλλογαίων φορᾶς· τῶν δὲ πάντων ἡ πρώτη, ἀτελεστάτη· ἡ δὲ τρίτη, τελειοτάτη. καὶ ἔστε τροφὴν αὐτῆς, ἔστε ὄφελημα τὸ ἀφ' ἡλίου φῶς λέγειν ἐθέλεις, οἰκείαν ἀρεῖς τὴν ἑνδεκάτην, ἀρτιχὴν οὖσαν τῆς τελειωτικῆς τοῦ φωτὸς πενταδικῆς, εἰς τε θεωρίαν, καὶ εἰς χαρὰν τῆς θεοφάτου. τὴν δὲ δωδεκάτην δὲ, ὡς ἐπιμυζόντως ἀυξητικὴν τῶν τοῦ, ὅπως τὴν ἀρχὴν ἔχῃ τῆς τελείας ὁδοῦ, ὅσον ἀπ' αὐτῆς. ἔχει δὲ καὶ τὴν ἑνδεκάτην μὲν τῆς πλάσεως καὶ μέχρι τοῦ ἀπὸ τοῦ τείου τελειότητος, καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἑπτὰ ἰσότητος. εἰ δὲ καὶ δὶς ἔχει τὴν

τῳ ἐξάδα τῳ πρώτῳ τοῖς ἑαυτῶ μέρεσιν, ἴσην καὶ διὰ τοῦτο τελείαν, εἰκότως ἔφησε ταῖς ὑπὸ τῆς τελείων καρπώσεσι. διὸ καὶ μᾶλλον ἐξ ἣς λέγεται καὶ εἰκότως, διὰ καὶ αὐτῶν ὅτι τῆς θείων ἀριθμός. τῳ τε ἀρρενοποιὸν αὐτῶν ἑξάδα, καὶ τῳ θηλυφρεσῖ ἀσελαβὲς ὅτ⊙ ὁ ἀριθμός. ὅπ ἡ καὶ φυσικῳ ἔλαχεν ὁ ἀριθμὸς ὅτ⊙ οἰκειότητα πρὸς τὰ ὑφάσματα, ὧν ἕνεκεν καὶ τὰς ὄϊς κείρει, διὰ τῆς ἐτομένων καταμιμήσεται. Πείκειν ἡ κυρίως τὸ ξαίνειν. ὅθεν καὶ τὸ, πεξαμένη χερσί· νῦν ἡ τὸ κείρειν. εὐφρονες καρπόν.]

ἡδύπνοον, τέρπνα τῳ ψυχὴν ἢ εὐφραίνοντα.

Τῇ γάρ τοι νεῖ τύμπανα.] ὁ μὲν ἀράχνης φυσικῶς κινεῖται πρὸς τὰς ὑφαίσεις, ἔχων τὸ κατὰ τῳ ὑφαντικὴν εὐδιάθρωτον, ὡς δηλοῖ, κύκλος ἐπὶ κύκλοις ὀξυφαίνων. καὶ αὐτὸς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς κύκλου ἐπεδρεύων τὰ θηρώμενα, ἵνα ὀξέως πάντων ἀντέχῃ τῆς ἐμπιπτόντων. καὶ θαυμαστὸν ἰδεῖν. ὥσπερ ἄλλα τῆς ζώων κινεῖται κατὰ φύσιν ὑφ' ἄλλε τῆς φύσεως. ὁ καὶ πρεσβύτερον πρότερον, τὰ μὲν συνοδικῶς, τὰ δὲ πληροσπλιῶως, ἕτω καὶ τῳ ἀράχνῃ πρὸς ταύτῳ ἔχειν συμπαθῶς τῆς πλήρους ὑσῶν ἡμερῶν τελευταίαν. εἰ γὰρ μὴ γένοιτ' ἂν ὑποκρυσικὴ, καὶ ἀφαίρεσιν αἰσθάνοιτο τῦ φωτὸς αὔτη ἡ ἀεὶ αὐξητικὴ μόνως καὶ τῦτο ἔχει τελευταῖα. δεῖ ἡ καὶπεῖνο συνορᾶν, ὅτι μάτην διεῖ τῆς ὑφαίνουσι φωτὸς, ὅσῃ αὐτὴ προξενήσει, τέλειον ἔχουσα τὸ φῶς ἀδεκτὴν ἀλαπῶσεως. ὁ μὲν οὖν ψυχρὸς ἀὴρ, καὶ νεφέλωδης ὑμτοδῶν ὄζει τοῖς ἔργοις· ὁ δὲ τῦ φωτὸς ἑκατέρῳ θερμαινόμενος, συμφέρεται πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα. τὸ μὲν οὖν ἄρχεσθαι τῆς ἔργων ἐν αὐτῇ. καλὸν καὶ τῦτο φυσικῶς μὲν οἱ ἀράχναι, καὶ ἡ πεῖρα οἱ ἀνθρωποι μανθάνουσιν. τῦτο ἐναντίον, τὸ καθαίρειν τὰς ἱστὺς ἀεὶ παντάπασιν ἄτιον τῇ τὰ κόπτεσθαι τὰ ὑφάσματα τῆς ἄκρως ἐξυφασμένων. ἄλλως· ἐν ᾗ νήθει τὰ νήματα αὐτῦ ὁ ἐν τῷ ἀεὶ πεπτόμενος ἀράχνης. ὅταν ὡς ἔμπειρος ἀνὴρ, ὁ μύρμηξ σπασυρὸν αὐτῦ σωρὸν ἐκκαλυπτέρας ἡμέρας ὑπὲρ τῳ νύκτα Πλειάδας καὶ Ἀνγύστου. ἀνάπας. ὡς ἐργατικωτέρας ὕσης τῆς δωδεκάτης, τῷ πήματι τῆ ἀράχνης χρῆναι ἀεροστατότητος ἢ, τῆ ἐν ἀεὶ πετομένης. Ἡμάτος δὲ πλείω.] ἢ ἐν μεγάλῃ ἡμέρᾳ, τῦ πλείσου τῆς ὑμερῶν. ἴδρις ἢ νῶ ἡ ἔμπλεξ⊙ μύρμηξ. σωρὸς ἢ ὁ σπασυρός.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡμάτε δ' ἐν Διόθεν.] μὴ τῳ τῆς ἔργων διδασκαλίαν, καὶ τῳ λοιπῳ ἀπαθήκαν τε καὶ παραίνεσιν, νῦν διαλαμβάνειν ἀεὶ τ' τῆς πολλῆς ἐφημερίδων καταέρχεται καὶ φησὶ πίαν τῦτον πρὸς τῆς ἔργων καθέσηκε χρήσιμ⊙, καὶ δεινῶς καὶ συγκεχυμένως καὶ κακοζήλως, ἔστι ἢ καὶ ψδδῶς, καὶ ἐχ, ὥσπερ ὁ μέγας Ὁ ῥφεύς, διδασκαλικῶς τε καὶ τεταγμένως πρὸς δίκειν εἰπεῖν, καὶ τὸ πλέον τεχνικωτέρως καὶ ἀληθῶς. ἐπεῖν⊙ μὲν γὰρ ὕτω φησί·

Πρῶτα μὲν ὡρώτῳ ἐνὶ ἤματι φαίνεται Ἄρης.

Μήνη δ' εἰς τ' Ἄρλα ἐπιτέλλεται. ἴσχεο δ' ἔργων.

Τὴν δὲ γὰρ ἐξευρύσσα φύσι δίκερων ἀνατέλλει.

Αὐτὰρ ἐπὴν τρίτεν ἦμαρ ὑπὸ ῥεσθεν ἠελίοιο,
Πᾶσ᾽ ἐπιχθονίοισι φυτοσόοις αὐτίκ᾽ ἀλυκῆς.

Τετράδι δ' αὐξομένην πολυφεγγέα λαμπάδα τείνει.

Καὶ καθεξῆς, πέντε ἔξ, μέχρι τ' λ. ἔτ⊙ ἢ τριακοσιῳ λέγει ἔντιμο. εἶτα, δ, ζ, η. ια. ιβ, ιγ, ις, ι, ιε, ιϛ, η, ι, κδ, κδ, δ, ε, ιϛ, δ, ιθ, θ, κβ. ὅταν ταῦτα συγκεχυμένως φησὶ. ἢ μὴ δ' ἐν Διόθεν, ἐν νοὸς καὶ φρονούντων, ἢ τῦ ἔργα φυλάσσων καὶ ἐπτηρῶν τὰς ἡμέρας καλῶς καὶ χρὴ τὸ φράσσειν τὰ φερόμενα, καὶ λέγε τοῖς δημοσί, τῳ Κρόνῳ μηνὸς τῆς σελήνης ἀείσιμο εἶς τε τὸ ἐπτηρεῖν τὰ ἔργα, καὶ διαδόναι τροφάς, ὁσάκτε τίνες οἱ λαοὶ χρόνοντες τῳ ἀλήθειαν ἔχουσι τῳ λ τῆ σελήνης, καὶ ἐ ψδδῶ. Ἐκ Διόθεν.] ἤγουν ἐν νοὸς καὶ φρονίμων μαθήσει, ἢ ὁρῶν τῳ σε ἤπειν ἐν ἔργῳ, καὶ τὰς λοιπὰς ἀστέρας γίνωσκε. τεσσαράδα μιμνὸς] ἴσον, ὅτι μιᾶς τῶν τῆς σελήνης λέγει. διὰ τῦτο καὶ ἕνα μίαν τῦτον μόνον φησὶ καὶ τριακοσθήμερον. ὁ γὰρ τ σελήνης μῆνα τοιῦτός ἐστι. κδ ἥμισυ ἡμερᾶν καὶ τετάρτης. καὶ τῳ τεσσαρακοστῳ ἡμέραν. ἔστ⊙ ἀγαθὸν λέγει, ὃν Ὀ ῥφεὺς φαύλῳ πᾶσι ἔργοις φυσί, δυσαλήψιας ἡμέρας ἐδάην. Αἱ δὲ γὰρ ἡμέρ⊙ αὗται γὰρ εἰσὶν αἱ ἡμέραι ἀφ' ἧς τ' ἀμητοῦ πρῶτον βαλὼν ἔχεσις εἰμαρμένης, ἀγαθὰ δηλοῦσι. πέντε, ἑ τεσσάς τε, καὶ ἡ ἑβδόμη, ἱερὰ ἡμέρ⊙ ἐν ζ γὰρ Λητῶ, φησὶν, ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα, ἤγουν ἐβδόμῃ. ἐν τῇ χάος ἐφάνη

ἥλι⊙

ἡλιῶ. καπῶς δέ φησι τετάρτη γὰρ γίγνεται, καὶ ἑφάσκη. ὀγδοάτη τε αὐξομένης τ' σελήνης, ἔξοχοι ἡμέραι εἰς τὸ φυτεύειν, ἥ τε ἕκτη καὶ ἡ ἑβδόμη, εἰς τὸ κείρειν οἷς (τοῦτο γὰρ νῶν τὸ ποίμνιον ὅλοι) καὶ εἰς τὸ θεσπέζειν. ἡ δὲ ἑβδόμη, τ' ἐσθλὰ χρείων. ἐν τῇ ἑβδόμῃ πάθει τὰ νήματα ὁ ἀεράχνης, ὁ πετόμενος ἐν τῷ ἀέρι ἐν ταῖς μεγίσταις θερείαις ἡμέραις, ὅτε ὁ μύρμηξ σαχνολογεῖ. Βέλτιον, ἡ τρίτη τῆς σελήνης, παρὰ τὸ ἔν ἕνη. ὅθεν γὰρ διασώσεται, ὡς μὴ διαλασήσαι τὸν. ὅτε ἡ διαλασηοῖ τὸ ν, ψιλεῖται οἷς Ἀἰολικοῖς. Τετράς τε καὶ ἑβδόμη.

Καπνὸς Προκλικὸς ἁρμονικὸς ἐνθάδε,
Καὶ τὰς ἀριθμῶν εἰ σκοπεῖν θέλεις, σπόρου
αὐξομένοιο.] ἀπὸ ᾱ, μέχρι καὶ ιδ ἡμίσεως καὶ τετάρτης ἡμέρας, ὁ σελιναῖος αὔξεται κύκλος. εἶτα μέχρι κδ, φθίνει. τῇ δὲ λ φθίνει σελήνης, καπάλιν ἐκ περιόχου, συνοδεύουσα τῷ ἡλίῳ. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἡσίοδος οὐκ ἐπετήρησεν εὐκρίνειαν καὶ τάξιν, ἀλλ' ἀλλαχοῦ ἀλλας τὰς ἡμέρας διδάσκει, καὶ ὁμωνύμως, ὀγδόας, ἢ τετάρτας; λέγων μόνον τὸν αὐξανόμενον μῆνα, εἰπὼν, ἵνα νοήσῃς τὴν τετάρτην ὀγδόην, καὶ τὴν ἑβδόμην ἑβδόμην· μὴ δὲ τὴν δευτέραν ὀγδόην ἢ τὴν δευτέραν ἑβδόμην, ἤτοι τ' ὀκτωκαιδεκάτην, ἢ ἐνναικαιδεκάτην, εἴτε τὴν τριτάτην, ἤγουν τὴν κῆ, καὶ κθ. πάντας δὲ ἐνθάδε τοὺς ἀριθμοὺς, ἀπὸ μονάδος μέχρι δεκάδος, πεζῶς λέγει, μονάδα πρώτην τὴν ἕνην, δευτέραν μονάδα, τὴν ια. τρίτην τ' κα. δυάδα πρώτην τὴν β', δευτέραν τ' ιβ'· γ', τὴν κβ. τριάδας τρεῖς, τὴν τρία, τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην, τὴν κδ. δ, τεσσαρεσκαιδεκάτην, κδ. καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως, μέχρι καὶ αὐτῆς τ' δεκάδος. ᾱ δεκὰς, ἡ ι. ϛ, ἡ ι. γ, ἡ λ. Δύο, τὸ ὁ μικρὸν· καὶ ἔστι μακρὸν, ὡς λῆρον εἰς μέρος λόγου. Ἀπλῶς ὡ μέγα.

Μειοῦς αὐξομένης.] ὁ μὲν ὁ σελιναῖος, ὡς ἔφην, μέχρι ἡμέρας καὶ ἡμισείας καὶ τετάρτης αὔξεται· εἰς τὰς δὲ μέχρι τῆς λ φθίνει. τοῦτο γοῦν δηλοῖ νῦν, ὅτι ὀγδόην ἡμέραν καὶ θ σοι λέγω τὰς τῆς αὐξήσεως τῆς σελήνης, ἤγουν τὴν πρώτην ὀγδόην, καὶ τὴν πρώτην θ, ἤ τὴν δευτέραν, ἤγουν τὴν ιη, ἢ τὴν ιθ, ἢ τὴν κη, ἢ κθ. αἱ δὲ τέσσαρες ὀκτὼ εἰσὶ φθίσεως εἰσὶ τῆς σελήνης, οὐκ αὐξήσεως.

φείνειν,] κυρίως τὸ κτενίζειν ἢ σπλέκειν· νῦν δὲ τὸ κείρειν καὶ προσέτι τὰ ἔριά. Τῷ γοῦν νεῖ.] ἀγαθὴ (φησι) ἡ ιϛ. εἰς τὰ ἐργάζεσθαι. καὶ γὰρ τὴν δυσδεκάτην τοῦ πλέω καὶ μεγάλου ἤματος, ἤτοι τοῦ θερείου, ἢ τοῦ ὁλοκύκλου, ὅτε ὁλόκυκλος ἡ σελήνη, ἀεράχνης ὁ ἀεὶ πετόμενος ἄρχεται ἐσουργεῖν, ὅτε ὁ μύρμηξ ὁμοίως ἐν τῇ θερείῃ ιϛ, καταρχεται τὰς σάκχας συλλέγειν· τότε γοῦν τοῦ ἐσουργεῖν ἀρξαμένου προφέρεις τοῖς ἔργοις χεῖρα. Ἀεροπότητα.] ὁ ἐν τῷ ἀέρι πετόμενος. παρωχημάτισεν ἡ ἡ θεία αὐτὴν ἀπὸ γυναικῆς. ἀεροπότης μὲν γὰρ κλίνεται ἀεροπότου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀεροπότητα. ἀπὸ τῆς ἀεροπότητος ἐν γυναικῆς εὐθεῖαν ταύτῃ παρεχημάτισεν. Ἀεράχνης λέγεται τὸ ζωύφιον αὐτὸ τὸ ὑφαντεργόν· ἀεράχνιον δὲ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὑφαινόμενον. ἴδρις.] ἔμπειρος. λέγει δὲ τὸν μύρμηκα. ὡς προμνώσεσθαι καιρὸς καὶ αὐλιμος καὶ ἀναισίμη ἡμέρα. ἐν σαββάτῳ γὰρ καὶ λ τοῦ μηνὸς τῆς σελήνης οὐκ ἐργάζεται· καὶ χειμερίου καιροῦ γενέσθαι μέλλοντος, κλείει τὴν δύσιν τῆς ὀπῆς, ἔνθα κατοικεῖ. δεύτερον δὲ πάλιν ἀναπετάννυσι, καὶ τὸν σῖτον εἰς δύο τόμους ἀποτίθησι, μήπως ἀναφύσει. καὶ ὁμοίως παρωχηκότος ἐξέλκει τὸν πεπηγότα σῖτον, καὶ τῷ ἡλίῳ ξηραίνει, μήπως σαπῇ τῇ ἰκμάδι. καὶ ἕτερα τοιαῦτα σοφῆς γραμμῆς ἐχόμενα. ἢ ἴδριν αὐτὸν λέγει, ὡς πολυμήχανον καὶ κομψὸν, ἐκ τοῦ ἰδίου.

Μειοῦς δ' ἰσαμένης ἑξκαιδεκάτην ἀλέασθαι
Σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀείση.
Ἕκτη δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν·
Ἀρσενογόνος τ' ἀγαθὴ κούρη δ' οὐ σύμφορός ἐστιν
Οὔτε γενέσθαι πρῶτ', οὔτ' ἄρ γάμῳ αἰπολιῆσαι.
Οὐδὲ μὴν ἡ πρώτη ἔκτη, κούρη τε γενέσθαι

Mensis autem inchoati decimatertia caveto
Sementem incipere: plantis v. inferendis optima est.
Sexta vero media valde inommoda est plantis.
Viripatra bona; puellæ vero non valde est.
Neque gignendæ primum, nec nuptiis tradendæ.
Nec prima quidem sexta puellæ gignendæ

Ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μήλων,
Σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον, ἦπιον ἦμαρ.
Εὐθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους, κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
Μηνὸς δ' ὀγδοάτη κάπρον καὶ βοῦν ἐείμικτον
Ταμνέμεν, ἡρῆας δὲ δυωδεκάτῃ ταλαεργούς.
Εἰκὰς δ' ἐν μεγάλῃ πλέῳ ἤματι ἴσορα φῶτα
Γίνεσθαι· μέγα γάρ τε νόου πεπυκασμένος ἐστίν.
Εὐθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, καὶ ῥητὴ δέ τε τεξαῖς
Μέσση· τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
Καὶ κυνὰ κρυχρόδοντα καὶ ἡρῆας ταλαεργοὺς
Πρήνεϊ, δεξιτερὴ χεὶρ ἐπιθεὶς. πεφύλαξο δὲ θυμῷ
Τεξάδ' ἀλδῦναι φθίνοντός θ' ἱσαμένου τε,
Ἄλγεα δυμοβορεῖν· μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ.
Ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθαι ἐς οἶκον ἄκοιτιν,
Οἰωνοὺς κρίναντ', οἳ ἐπ' ἔργμασι τοῖσδ' ἄρειοσι.

Apta est, sed hœdis castrandis, & gregibus ouium,
Stabuloque circumsepiendo pastorali, benigna dies est.
Bona vero viripara, amatque conuicia loqui,
Mendaciaque & blandos sermones, & occulta colloquia.
Mensis vero octaua caprum, & bouem valde mugientem
Castrato: mulos autem duodecima laboriosos.
Vicesima vero in magna, plena die, prudentem virum
Genetato: valde enim bonæ est indolis.
Bona autem viripara decima, puellæ vero & quarta
Media: hac vero & oues, & curuipedes retortis cornibus boues,
Et canem asperis dentibus, mulosque laboriosos
Cicurato manum imponens. cautus vero esto animo,
Ne quartam vixe defluentis & inchoati mensis,
Doloribus conficiendo animo. valde hæc accommoda est dies,
Quarta autem mensis vxorem domum ducito,
Obseruatis auibus quæ ad hanc rem sunt optimæ.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου.] ἰσάμενον μῆνα ἔφασκεν οἱ παλαιοὶ ἕλεγον· μὴ ὄντα, φθίνοντος καὶ δευτέρα φθίνοντος, καὶ ἕκτης. τὸν μῆνα δὲ ἰσάμενον, ἀπὸ τοῦ ἰσοκαιδεκάτην, ἀλέγοντες, ἀντὶ τοῦ ἔκφυγε, ἀφέμενος ἄρξασθαι. εἰς τὸ ἐνθρέψασθαι δὲ φυτὰ, ἤγουν πιεσθάλψαι, καὶ βλάσην αὐξῆσαι ποιῆσαι, ἀείσῃ. τὴν αἰτίαν δὲ τούτων ὁ Πλούταρχος λέγει. ἡ ἕκτη δὲ ἡ μέση, ἤγουν ἡ ἕκτη καὶ δεκάτη, λίαν ἐστὶν αὐάρμοστος τοῖς φυτοῖς, εἰς ἄρρεν δὲ γέννησιν ἀγαθή· κόρη δὲ συμφέρουσά ἐστιν, ἤτοι γαμοῦντας φράσαι, ἤγουν τὴν ἀρχὴν, ἢ τὰ γάμου ἀποβολῆσαι· ἤγουν ἐκπυχεῖν. ἀδελφὸν δὲ οὐ φησὶν ἡ φράσις ἔχειν εἰς κόρην, εἰς τὸ γαμεῖν, ἀλλ' ἔστιν ἦπιον ἦμαρ, ἀντὶ τοῦ ἀγαθὸν, εἰς τὸ τάμνειν ἐείκοσι, τουτέστιν εὐτυχίζειν.

καὶ πώεα μήλων.] ἀφελομένως αὖτὶ τοῦ ἀρνία. καὶ εἰς τὸ ἀμφιβαλεῖν σηκὸν τὴν ἀφέλειαν. τοῦτο γὰρ τὸ ποιμνήϊον σηκὸν φησὶ τὸ κοινῶς μανδρίον. ἀγαθὴ δὲ εἰς ἄρρεν γέννησιν ἡ φράσις ἔστιν. φιλεῖ δὲ, ἤγουν ἀγαπᾷ, τὸ γινόμενον ἐν αὐτῇ διλογόπ, ὑδεισικαλέγειν, καὶ ψεύδεα φιλεῖ καὶ λόγους αἰμυλίους, ἤγουν ἀπατηλοὺς, καὶ κρυφίους ὀαρισμοὺς, ἤγουν ὁμιλίας μὴ γυναικῶν.

Μηνὸς δ' ὀγδοάτη.] κατὰ τινὰ ὀγδόην τοῦ μηνὸς, εὐτυχίζε κάπρον καὶ βοῦν ἐείμικτον, ἤγουν πολεμώμενον. μὴ τὴν δυωδεκάτην δὲ εὐτυχίζε ἡρῆας, ἤγουν ὀρέας ἡμιόνους ταλαεργοὺς, τουτέστιν ἐπ' ἔργοις κοπιώντας.

Εἰκὰς δ' ἐν μεγάλῃ.] ἐν τῇ εἰκάδι δὲ τῇ μεγάλῃ, τῷ πλέῳ λέγω ἤματι. τοῦτο γὰρ ὡς φησὶν ἐφερμηνεύων τὸν ὅτι τῇ μεγάλῃ, ἤγουν τῷ πεπληθυσμένῳ τὴν πλείονα μοῖραν τοῦ μηνὸς ἔχοντι, πλουίσορα φῶτα γεννᾶσαι. ἀναφῶς δὲ τοῦτο εἴρηκεν, (δηλοῖ γὰρ διδάσκειν αὐτὸν πλουίσορα δὲ γενναῖα, ὡσανεὶ εἶπεν αὐτὸ τοῦτο λῷ) ἐπάγει διασαφῶν τὸν λόγον, μάλα γάρτε νόου πεπυκασμένος, τὸν νοῦν, τουτέστι σιβαρὸς καὶ συγκεκροτημένος· ὡσαύτως εἰ ἔλεγεν, Εἰ θέλῃς παῖδα γεννῆσαι πλουίσορα γεννησόμενον, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δὲ ἀναλόγως τοῦτον γέννησον· μάλα γὰρ ὅτι κατὰ τὸν νοῦν συγκεκροτημένος καὶ σιβαρὸς ὁ ἐν αὐτῇ γεννηθεὶς ἴσορα φῶτα λέγει γενέσθαι, ὡς γεννησόμενον πάντως τοιοῦτον. ἡ γὰρ ἅμα τῷ γεννηθῆναι καὶ αὐξηθεῖσα πλουίσορ. ἀγαθὴ δὲ ἀνδρογόνος, ἤγουν εἰς ἄρρεν γέννησιν ἀγαθὴ ἡ δεκάτη. κόρη δὲ ἀγαθὴ διλογότι εἰς τὸ

γεν-

γιγνηθῆναι ἡ τετρὰς ἡ μέση, ἤγουν ἡ τεσσαρεσκαιδεκάτη. καὶ ταύτῃ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ μῆλα, ἤγουν σφίδατα, καὶ βοῦς ἑλικοειδῶς τὰς πόδας κινοῦντας, καὶ κύνα καρχαρόδοντα, καὶ ὀρέας ἐπ' ἔργοις καρτερικὰς φαύνε, ὕπτιθεὶς αὐτῆς τὰ χεῖρα, καταφῶν αὐτὰς δηλονότι. πιφύλαξο ὦ δυμῷ.] φύλαξον ὦ ἐν τῇ σῇ ψυχῇ ἐκφυγεῖν καὶ τῇ τετράδι τὸ μηνὸς καὶ φθίνοντος καὶ ἰσαμένῳ, ἤγουν καὶ τῇ εἰκοστὴν τετάρτῃ, καὶ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ· ἄλγη δυμοβορεῖν, τουτέστι λύπας αὐτῷ κινεῖν βιβρωσκούσας τὴν ψυχήν. μέλαινα γάρ ἐστιν ἡ τετρὰς δηλονότι ἡμέρα πεπελασμένη, ἤγουν ἱερά. Τὰς δὲ τούτων τέσσαρας σίγας, ἃ ὦ μήμης ὁ Πλούταρχος ἠξίωσεν, ὡς αὖ μὴ φερομένους. τούτους ὦ ἐξηγούμενος ἀξιοῖ μὴ ἐγκαλεῖν τῷ Ἡσιόδῳ, ὡσὰν γελοίως εἰπόντι, μὴ χρῆναι λύσας ἑαυτῷ κινεῖν ἐν ταύταις, ὡς δέον ἐν ἄλλαις ποτὲ τοῦτο ποιεῖν. ἃ γὰρ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν ἱεραῖς ταύταις μέλισσα τὰς λυπηρὰς ἀποσκεδάζειν ἐνεργείας. ὡς εἰ καὶ ἄλλοτε δεῖ ὡς ἀναγκαίας αἱρεῖσθαι, ἐν ταύταις γε δέον. Ἕκτη ὦ τετάρτῃ μηνός.] ἕκτη ὦ τῇ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τῇ φθίνοντι, δηλονότι, ἄγαν ἀντὶ τοῦ ἄγαν εἰς τὸν οἶκον σου ἔκοιτον, ἤγουν γυναῖκα ὁμόζυγον· οἱονεὶ κρίνας πρότερον, αὐτὸ τοῦ σκοπήσας, οἵτινες εἰσὶν ἄρεσοι ὅπῃ τῷ ἔργματι τούτῳ, ἤγουν ἐπὶ ταύτῃ τῇ φράξει.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου.] καλῶς ἐπέσησεν ὁ Πλούταρχος, ὅτι τὸ σπείρειν καὶ τὸ φυτεύσαι, οὐχ ὁσὰν αὐτῶν ἔοικεν ὠφελεῖν. τὸ μὲν γὰρ σπέρμα δεῖ καταλυθὲν χρυφθῆναι φῶτον εἶσω τῆς γῆς καὶ σαπῆναι, καὶ ὕστως ἑαυτὸ διαδοῦναι τῷ δυάμειν εἰς τὸ ἀνεκφύσαν αὐτὸ γῆν, ἵν' ὑξ ἑνὸς πυρὸς πυχὸν ἢ κειθῆς, γένηται πλῆθος. διὸ καὶ ὑετοῦ δεῖται καὶ πάχνης. αὐτό φασι τὸ ψυχὴν πεζόντων ἔσω καὶ χεόντων τὰς ἐν αὐτῷ φυσικὰς δυνάμεις. τὸ ὦ φυτὸν εἰζωθὲν βλασῆσαι χρὴ καὶ ἀναδοῦναι τὸν ἐν τῇ εἰζῃ κρυπτόμενον λόγον, οἷον διοχλθείσης διὰ φωτὸς ὡς εἰκότως τὴν τρισκαιδεκάτῃ μὲν τὸ σπείρειν ἀνεπιτήδειον ἦν, πρὸς ὦ τὸ φυτεύειν ἐπιτηδειότατον. τὸ γὰρ προσπαλέσασθαι τὸν εἰζικὸν λόγον καὶ εἰς ὀπίδοσιν ἄγειν καὶ βλάστην, ἐοικέναι διὰ τὸ ὀνόματος πρὸς ἃ συντελεῖ, πλεῖον ὂν τὸ ἐκ τῆς σελήνης ἐν ταύτῃ φῶς. ἄλλως. ἰσάμενον μῆνα, ὡς εἰκάδα ἔλεγον. μὴ δὲ τοῦτο, φῶτος φθίνοντος, δευτέρας φθίνοντος. Φιλόχορος ὦ πάσας τὰς μὲν ἱερὰς λέγει τοὺς Ἀθηναίους.

Ἕκτη δ' ἡ μέση.] τὴν ἑκκαιδεκάτην μέσην εἶπον, ὠφέλιμον εἶναι φησὶν, δι' ἣν εἴπομεν αἰτίαν. τὸ γὰρ φῶς χλιαρὸν ὂν τὸ σελιναῖον τότε καὶ ὑγρὸν ἐκ προσκαλεῖται τὴν βλάστην αὐτῶν· ὅθεν ὦ ἀνθρώπων ἄρρεσι μὲν σπέρμασι σύμφορον, θήλεσι δὲ ἀσύμφορον αἴτιον ὦ τούτων, ὅτι τὸ μὲν ὑγρότερον, τὸ ὦ ὑγροτέρου τὸ σπερμάτων, οἷς καὶ αὐτὸ τὸ ἄρρεν διαφέρει τοῦ θήλεος. καὶ διὰ ταῦτα φασὶ καὶ τὰς συλλήψεις τὰς μὲν ἐοικείων πνευμάτων ὄντων γινομένας εἶναι ἀρρενογόνους· τὰς ὦ νοτίων θηλυγόνους. καὶ μέντοι καὶ τὰς διαθρώσεις τοῦ θηλέων ἐμβρύων βεβαιοτέρας γίνεσθαι, ἢ τοῦ ἀρρένων, διὰ τὸ ἐκεῖ τὸ ὑγρότητος μὴ ῥᾳδίας κρατυμένης ὑπὸ τοῦ δημιουργούσης ἐν τῇ φύσει θερμότητος, φυσικῶς ἂν εἰρῆται τὸ ἰς' ἀρρενογόνον μὲν ἄρσεν εἶναι, θήλεσι ὦ ἀσύμφορον. ἔχει δέ τινα καὶ πρὸς γάμους ἐναντίωσιν, τὸ σελήνης πάμπαν τοῦ ἡλίου διαιρέσεως. διὸ καὶ Ἀθηναῖοι τὰς πρὸς σωφροσύνην ἡμέρας ὑξελέγοντο πρὸς γάμους, καὶ τὰ θεογάμια ἐτέλουν, τότε φυσικῶς εἶναι φῶτον οἰόμενοι γάμον τοῦ σελήνης ἕνωσις, πρὸς ἥλιον σύνοδον. ἄλλως. ἑξκαιδεκάτην ἐκ ὀπτηδείαν τοῖς φυτοῖς. τὸ γὰρ τοῦ σελήνης φῶς χλιαρὸν ὂν σηπτικὸν ὅλως. τότε ἐν τὰ τμηθέντα ξύλα σήπεσθαι, καὶ ὁ μεταχειρίζων οἷον ὀξίζειν. Οὐδὲ μὴ ἡ φῶτη.] τὴν φῶτην ἕκτην ἀνεπιτηδείαν πρὸς κόρης γένησιν εἶναι βάλλεσθαι, καί τοι τῆς Ἀρτέμιδος ἅσαν ἱερὰν, ὡς γενέθλιον τοῦ θεοῦ. διὸ καὶ φωτέραν ἡμέραν φασὶ τὸν Ἀπόλλωνος, ἵνα καὶ μαιδίσῃ τὴν ἀδελφόν. καὶ πῶς γὰρ ἐ μέλλει θεοῦ λοχείας ἵνα φωτὸς ἱερὰ ἡ ἕκτη, φῶτη τελεία ἅσα, καὶ τῆς λοχείας, ἐ δῆλον ἔτι ἀτελῶν ὕσης; ἀμέλησις γὰρ ἡ ἐκείνων ὅτι διάκεισις, ἀλλὰ καὶ δῆλον τελείων. ἃ μὲν οὖν Ἄρτεμις τελεσιεργὸς ἅσα τῶν κυημάτων, καὶ ἐκφαντικὴ τῶν φυσικῶν λόγων, τὸν κρατησάντων τῆς ὕλης, εἰκότως ἐν τῇ ἕκτῃ μυθολογεῖται. ταῖς ὦ τῶν ὀπτῶν θηλέων μυέσειν, εἰκότως ὅτι οἰκεῖος αὐτῇ, διότι κρατεῖ μὲν ἡ θεὸς αὐτῇ τῶν σελιναίων φωτισμῶν, ἔστι ὦ παρθένος καὶ μυᾶν ἐκ ἐθέλουσα. προσοῦσα τοῦ τῶν θηλειῶν γένεσιν ταύτῃ αὐτῇ πόδιον δείκνυσι, συμφέρουσα ὦ, ὡς ἐρεῖ, πρὸς τὸ ἀνδρῶν·

ἀνδρῶν. ἐκτομαῖς ἢ ἐείρων καὶ ἀρνίων, ὅς εἶπε πώεα μήλων ἐμπρέπεσθαι, ὡς τὸ γόνιμον καὶ τέλειον τῆς ἐκτομῆς ἀφαιρούσης. μήποτε δὲ καὶ αὐτὴ φυσικῶς ἡ ἕξις ἀνδράσι μὲν εἰς τελείωσιν οἰκεία, γυναιξὶ ἢ ἄ, δυοῖν ἄγγος ἔσα δυάδος καὶ τειάδος, καὶ τῆς τειάδος ἐν αὐτῇ κρατούσης. ἔστι γὰρ τεμερὴς, δυάδος ἐν μοναδι καὶ τειάδος, οἷς ὅζιν ἴσον, καὶ διὰ τοῦτο τέλεια. πρὸς μὲν οὖν θείαν γένεσιν εὖ ἔχει, πρὸς δὲ θνητὴν ἀσυμμέτρως τὴν τοῦ ὁμόρου γένεσιν. Ἐθελὴ δ' ἀνδρογόνον.] εἰ ὁ θεῖος ἄρ' ἦν δυσθαίρετον ὤν, ὡς ὁ ἀπὸ θήλεος δ' διαίρετον, καὶ ὁ μὲν, μοναδι φίλον, ὁ δὲ διάδι, πρῶτον ὄντα ἡ τέλεια πειστὸν εἰκότως αὖ εἴποις ἀρίστοπώτατον. ἕκτος δὲ καὶ σωτηθεὶς ἑαυτῷ καὶ διπλασιαθεὶς ἐποίησε τὴν ἕξ, καὶ ὅτι μοναὶς καὶ δυὰς καὶ τειὰς εἰσιν ἕκτοι, μόνη πρόοδος ὀπισροφὴ ἡ ἐξ ἀπιτέλεσιν· ὡς εἰκότως ἀρρενογόνον ἑξὰς ἂν ἔσα, τοῖς γυναῖν ὀφείλουσιν εὐάρμοστος, ἀλλὰ πῖς αὐαινομένως τὴν γόνησιν. εἰ δὲ φιλοψαδεῖς οἱ ἐν ταύτῃ γενώμενοι λέγονται, καὶ παγκλεισμοῖς χαίροντες, καὶ κρυφίους συνουσίας, ἃ θαυμαστόν. καὶ γὰρ ἡ φαῦσις αὐτὴ τὸ εἶδος σεσφαίνει τῆς διχοτομίας ψαδόμενον. ἃ γάρ ὅζι χεῖ ἀληθείας ἴσον τῷ φωτιζομένῳ τὸ σκιερόν. καὶ ὅτι εἰ ἀόρατος δυὰς εἰς τὴν γένεσιν αὐτῆς παρείληπται, τὸ ψεῦδος ὑποκρεῖν μὴ τὴν κρυφίων ἀεισμένων ἐκ αἰ θαυμάσεται. ἀνδρογόνος] τίκτειν παῖδας ἄῤῥενας ἐν αὐτῇ ἀγαθὸν, τὸ διὰ θηλείας, ἃ καλὸν, ἄτε εἰς τὸ γαμηθῆναι, ἄτε εἰς τὸ γονηθῆναι. Μηνὸς δ' ὀγδόαπ.] τὴν ὀγδόην τοῦ μηνὸς, τὸ Ποσειδῶνος ἱερὸν ὡς ὅτι τέλα διασᾶσαν, πρῶτον τῷ τειαινύχῳ θεῷ σεσπήκειν εἰκότως λέγουσι, καὶ τειχίπωνι τειῶν ἄρχοντι τὴν ἐν κινήσει τοιχείων. διὸ καὶ τοὺς ταύρους αὐτῷ φέροντες αὖηναν, ὡς ὁρμητικούς, καὶ τοὺς κάπρους· ἄμφω γὰρ διὰ θυμὸν ἀκάθεκτοι γίνονται, φραῦνον δὲ ἐκτμηθέντες εἰκότως οὖ τὴν τῷ καπτικῷ θεῷ σεσπήκοσαν ἡμέραν, * ὡς καὶ τὴν ἀκίνητον γῆν κινεῖ Ἐνοσίχθων καλούμενος, *οἰκείως ταῦτα τὰ ζῶα ὁρμητικὰ ὄντα. καὶ μήποτε τὸν μὲν ταῦρον ὡς τῆς ὑγρᾶς οὐσίας τὰς ἀσάτους τὴν κινούσαν ὁρμὰς κινοῦντα. διὸ καὶ θεὸς ἕτ' οὐ μόνον Ἐνοσίχθων, ἀλλὰ καὶ Ἀσφαλεῖος ὑμνεῖται. καὶ οἱ τὰς σεισμὸς παύειν ἐθέλοντες, Ποσειδῶνι θύουσιν. ἔχει δὲ καὶ ἡ φραύνουσα διὰ τὴν πρὸς τὰ ζῶα οἰκεῖα τῷ θεῷ πρᾶξις, οἰκειότητα σεὸς τὸν ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος ταύτῃ ἡμέραν. Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] μεγάλην λέγει, περ' ὅσον τὸ πλεῖσον τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνὸς ἔχει διὰ τοῦτο διὰ πάσης ἡμέρας ὀπτηδεία εἰς τὸ γονᾶσθαι. μεγάλῃ δὲ τὴν εἰκοσὴν εἶπεν, οἱονεὶ μεγάλων ἀποτελεσπικήν. ἄειρος δὲ καὶ πολυΐπνερ ὁ ἐν ταύτῃ πνεύμων. ὑρῆας δὲ δυωδεκάτῃ καλεργούς.] τοὺς ἡμιόνους οἰκείως τῇ σελήνῃ. διὸ καί πινες αὐτὴν φασιν ἐφ' ἡμιόνου ὀχεῖσθαι. καὶ γὰρ ὁ μὲν ἵππος ἡλιακόν ὅζι ζῶον, ὡς εὔδρομον, ὡς χθόνιον, καὶ τυφῶνι φίλον, καὶ συνεπασπικόν. ἡ δὲ σελήνη ἐμέσῃ ἀμφοῖν, γῆς μὲν ἔχουσα τὸ σκοτίζεσθαι, ἡλίου δὲ τὸ οἰκεῖον εἰληχέναι φῶς. ταύτῃ μὲν οὖν οἰκείωται σεὸς αὐτὴν ἡ ἡμίονος. τῇ δὲ δυοκαιδεκάτῃ σεσέταξε τύτους δαμάζειν, ἵνα σραῤῥόπερα γένωνται, διότι τὸ σασιῶν ἡ δυοδεκὰς ἔχει πέρας ἔσα τῷ αὐξησίμων σρώτων, ὡς σεφείπομεν. ἔχει δὲ καὶ ἡ πρὸς τὸ πεπαπῶ ἄλλως ἡ δυοδεκὰς οἰκειότητα, πῖς εἴδεσι τὸ ἀειδμῦ τὸ πέρας ἐπάγουσα. φρόνησις γὰρ αὕτη πειρασάρτι, ὃς ἂν λῶ σεὸ αὐτῆς, ἃ δ' εἴσω δικαίδ. συγκλείσασα οὖν τὰ εἴδη τῶν ἀριθμῶν εἰκότως πεπαπικὴ ὅζι, καὶ ἴσασα τὴν πρόοδον τὴν λόγων, ὅθεν δαμασικῶς πράξεσιν ἐμφέπειν ἔδοξε, καὶ ἡμιόνων τὴν μικτὴν ἐχόντων γόνεσιν καὶ αὖ πικτὴ ἔσα ὡς πειασάρτι, καὶ διάῤῥ εἴπομεν. δεῖν οὖν ἐν ταύτῃ δαμάζειν ἡμιόνους, ὀπλοφόνοντα τὼ χεῖρε καὶ πολυδαμοῶντα τοῦτο τὸ ζῶον. ἄλλως. Πρηΰνειν.] αὐτὶ τοῦ ῥᾳδίως τοὺς ἐπιθεὶς χεῖρας παυοποιοῦντ' ἡμερώσει φυλάττουσι δὲ μὴ λυπεῖσθαι ἡ τεταρτὴ καὶ ἡ εἰνακαιτεταρτὴ, ἐπειδὴ ἱεραί εἰσιν αἱ ἡμέραι καὶ τέλλαι εἰς τὸ βλάπτειν. πεφύλαξο δὲ θυμῷ.] τοὺς σεὸ τούτων δ' σίχους, ἃ δὲ μήμνησ ὁ Πλούταρχος ἠξίωσεν, ὡσαύτ μὴ φερομένους τούτους δὲ ἐξηγεύμενος ἀξιοῖ μὴ ἐγκαλεῖν τῷ Ἡσιόδῳ, ὡς κακῶ γελοίως εἰπόντι μὴ χρῆναι λύπας ἑαυτῷ κινεῖν ἐν ταύταις, ὡς δέον ἐν ἄλλαις τισὶ τοῦτο ποιεῖν. ἃ γὰρ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν ἱεραῖς ταύταις μάλισα τὰς λυπηρὰς ὑποσκάζειν ἐνεργείας· ἃς εἰ καί ἄλοσε δεῖ ὡς ἀναγκαίας αἱρεῖσθαι, ἐν ταύταις ἃ δέον, τὰς δὲ τετράδας ἄμφω εἶναι ἱεράς· τὴν μὲν ὡς μάλισα τὸ σελιναῖον ἐκφαίνουσαν φῶς· τὴν δὲ, ὡς τοῦτον ἔχουσαν σεὸς τὴν τετράδα λόγον, ὃν ἡ ἑβδόμη σεὸς τὴν γεμηνίαν. καὶ γὰρ

ἡ τε-

ἡ τετάρτη, καὶ εἰκὸς ἐβδόμῳ ἔχει τάξιν ἀφ' ἑνὸς τοῦ ἑξάτου. Ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς, ἄγαν εἰς οἶκον ἄκοιτιν.] ὅτι μὲν ἀρχαία ἡ τῶν οἰωνῶν μαντεία, καὶ ταῦτα δῆλοι καὶ ὅτι οἱ αὐτοὶ οἰωνοὶ ἀφ' ἑνὸς ἄλλα μὲν δεξιοὶ, πρὸς ἄλλα δ' ἐναντίοι, σαφῶς ἐδήλωσεν, εἰπὼν· οἱ δ' ἔργμαπ τέτῳ ἄεισοι τοῦ ἢ τετάρτου ἕνεκα γαμικοῦ, εἰκότως ὡς πρώτην καὶ σωζουσιν καὶ πλαπλασιασμὸν, ἐκ τῆς γονίμου γενομένου δυάδος, ἧς τὸ γάμον ἱερὸν ἔνεκα φαμὲν. καὶ ὡς τὰ ἁρμονικῶν ἄγαν ἀφελεκτικοῦ, ὧν ἔμπροσθεν εἴπομεν, τοῦ διὰ τεσσάρων τοῦ διὰ πασῶν, τοῦ δὶς διὰ πασῶν, καὶ ὡς μητέρα τὴν ἑξάδος, ἥτις κοσμικὸς ὅρος ἀριθμὸς, καὶ ὡς μεσότητα μονάδος καὶ ἑβδομάδος, καὶ τοῦ ἀριθμητικοῦ μεσότητα. διὰ γὰρ ταῦτα πάντα γάμοις οἰκεία. ἄλλως. καλὴ μέν ὅρος ἡ τετάρτη τὸ γαμεῖν, ἀλλ' ὅμως οἰωνοσκόπουν χρεών.

ἄλλως. ἡ τετάρτη ἱερὰ Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς σωφροσύνην ἐπιτηδεία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Μιλῶδ' ἰσαμάνη.] αὐξομένης ἢ τῆς σελήνης, τοῦ ἐν ἔκφυλλα ἀρούν. φυτοκόμως ἢ καὶ καλῶς εἶπεν· ἐ γὰρ ταυτόν ἐστι σπείρειν καὶ φυτεύειν. ὁ μὲν γὰρ σπόρος καταβληθεὶς δεῖται πρώτον ὑγρασιάσεως, εἶτα χλωρώσεως, καὶ ὑπογαλακτώσεως, καὶ μετέπειτα ἰσχύος, εἶτα καὶ αὐαφύσεως. τὸ δὲ φυτὸν τέλειον ὂν δεῖται ριζώσεως μόνον, καὶ καλῶς τοῦτο λέγει καὶ ταῦτα μέν ἐστιν· Ὀρφεὺς δὲ ἐκεῖνος ὁ Θρᾴκιος ἐν τῇ πρὸς Γεωργίας ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς ἡμέραν τῆς σελήνης τοῦ τοιάδε λέγει λυσιτελεῖν, ἢ καὶ αὐόνητον. ἀλλ' ὅταν τοιῶσδε σχηματισθῇ καὶ σωτρέχῃ ζωδίοις τε καὶ πᾶς ἄστρασιν. ὁ δὲ σοφὸς Πρόκλος ἐκ εἰδὼς τὰς τοιαύτας ἀμυάμεις, ἐ βέλεται σοφιστῶς ἀποπάζεσθαι τοῦ πρὸς τούτων σιγῶν. ἀλλ' ἐπεὶ λέγειν ἐκ οἶδε, λαλεῖν ἐκ αἰσχύεται, ἀριθμητικοὺς λόγους καὶ ἁρμονίας ἐπάγων οἷς οὐ δεῖ.

Ἔστιν δ' ἡ μέση.] ἡ C, ἤγουν ἡ ἐν ἀσύμφορος φυτουργία. πάλιν ὁ Πρόκλος φυσικῶς φθονῶν χαίρει· τὸ φῶς γὰρ (φησὶ) τῆς σελήνης, ὡς χειμερὸν, τὰ φυτευόμενα σήπει. ἀλλ' ὦ Πρόκλε, εἰ τὸν Ξενοφάντου ἀνέγνωκας βίβλον χαίροντα δύο καιροὺς τῷ λέγειν πιῶ· ἢ σοὶ ὧν ἀκριβῶς οἶδας, ἢ σοὶ ὧν λέγειν ἔστιν ἀναγκαῖον, ἐκ αὖ σοὶ καιρὸν θρασυνόμενος ἐξελέγχω· ἐνίοτε καὶ πολλάκις, ὡς καὶ νῦν τοῦ τῆς σελήνης ἐκκαιδεκαταίαν διερμοῦ ἕνεκα λέγων καὶ σπάνιον τῶν φυτεδομένων, ἐδ' αὖ ἡμᾶς καὶ σὲ μακρηγορεῖν παρῃρίθιζες.

Ἐμοί τὸ λοιπὸν χρώμενος διδασκάλῳ,
Ἄκουε λεπτῶς τοῦ σελιναίαν φύσιν.
Φύσεις ἁπάντων τῷ χυμῶν κληρουμένων.
Τροφὰ μέν ἐστι δίχα τῆς τροφῆς μέρει,
Τοῦ βρεφικοῦ αὔξησιν ἐκμιμουμένη,
Θερμὴ καὶ πανσέλινον αὐτοῖς δρόμον.
Ἀκμαστικὴ δὲ καὶ δοκεῖ σφεύγειν τόπε.
Εἶτα δὲ λοιπὸν εἰς δίχαδα διαίρεσιν
Ἔτερα πάντων· πρὸς τὸ γαμεῖν τὸ πέχει.
Ἔστι τα γυναῖ καὶ δοκεῖ τι θνητικέναι,
Ψυχρὰ, δυσειδὴς, συγκρυβεῖσα τῷ γόρφῳ.
Κἂν ἐξ ἀδήλου, πάλιν ἔρχεται νέα,
Πρόσωπα καλλαύσα, καὶ πληρουμένη.
Ταυτὶ μὲν ὕπως· ὡς δὲ Πρόκλος σὺ χρᾴρις,
Καί τοι σοφιστὴν, ἡ κενὴ ζωμυλία.

Ἀνδρογόνος τ' ἀγαθή] τροφὰ μὲν ἴσον σωτόμῳ λόγῳ, ὅπ τὰ σοὶ τῶν ἡμερῶν τῇδε λεγόμενα παρὰ Ἡσιόδῳ λῆρος εἰσὶ πάντα καὶ φλύη. ἐξαιρέτως δὲ τὰ σοὶ τῶν γλυκυθλίων. μόνη γὰρ ἡ σελήνη ὕπ ὠφέλιμος, ὅτι βλαστερὰ, εἰ μὴ τοιῶδε εἰ τοιῶσδε σηματισθῇ, ζωδίοις. καὶ ἄστρασιν. ἃ παρὰ πᾶσιν μοι λέγειν, ὡς μαθηματικὰ, καὶ πολυπλάθειαν ἔχοντα· ἐ γὰρ (ὡς ὁ Πρόκλος) ἡμεῖς ἀκαίρως χαίρειν ἐθέλομεν, οὐδὲ ἐπιδείκνυμι, καὶ Ἡσιόδῳ ἐναντιοῦμαι, ἀλλὰ τοῦτον ἐπιζητεῖμι. καὶ δὲ λοιπὸν καὶ τὸν Ἡσίοδον ἐξηγητέον μοι. Μιλῶδ' ὀγδοάτη] ἡ δ' ὀγδόη τ' σελήνης ἀγαθὴ εἰς ἀποδυτχίσεις χοίρων καὶ κάπρων. ἡ δὲ δυοδεκάτη, εἰς ἐκτομὴν ἡμιόνων.

Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] Μεγάλην εἶπεν, ὅπ τὸ πλεῖστον τῆς ἡμερῶν τοῦ μηνὸς ἔχει. διὰ τοῦτο διὰ πάσης ἡμέρας ὀπτηδείως εἰς τὸ γυμνάζειν. ἢ μεγάλῃ τοῦ εἰκοσιῇ εἶπεν, οἷον μεγάλων ὑποπλεστικὴ ἄεισος ἢ καὶ πλουτίζουσα ὁ ἐναύτῃ πικτόμενον· τίκτειν παῖδας ἄρσενας ἐν αὐτῇ ἀγαθάν, τόδε θηλείας ἐκ ἀγαθόν, οὐδὲ τὸ γαμηθῆναι, ὅτι εἰς τὸ γαμηθῆναι. ἄλλοι ἄλλως οἰωνοὶ σημάναντες, ἐκείνους δὲ εἶπεν τοὺς ἀληθῆ συμβαίνοντας εἰς τοῦτο· καὶ ἄλλως καλὴ μέν ὅρος ἡ τετάρτη πρὸς τὸ γαμεῖν. ἀλλ' ὅμως οἰωνοσκόπουν χρεών. σοὶ δὲ λοφάμενος τὰς ἄνδρας ἐν τῇ ἀλωῇ τῇ λείῳ

ἀποθέσθαι τὰ ῥηγήματα. ἀκοίτης ὁ ἀνὴρ ἥτα, ἄκοιτις ἡ γυνὴ ἰῶτα. ὀλίγοι δὲ πάνυ ἀληθῶς καλῶ τὴν φασιν εἰς τὸ τλῶ ναῦν καθέλκειν εἰς τλῶ θάλασσαν, πλὼ δὲ μὴ εἰς τὸ ἔτοιμον τὴν χεῖρα ἀποπλύσασθαι. Μεγάλῳ τλῶ εἰκάδα εἶπεν, ὅπ τὸ δίμοιρον τοῦ μηνὸς, ἤγουν αἱ δύο δεκάδες, ἄχρι ταύτης παρέδραμον. ἑβδόμη δὲ μόνη μία δεκὰς μέχρι τῆς λ ὑπελείφθη. διὰ τοῦτο δὲ καὶ πλέον ἦμαρ αὐτῷ λέγει. φησὶν, ὅπ ἐν εἰκοσῇ ἐσὶ γυναῖκας ἄνδρας λυσίτους καὶ σοφούς. Ἐνάτη δ' αἰδρογόνος, δεκάτη.] θηλειῶν δὲ γονῆς, ἡ δ. ἀγαθὴ δὲ καὶ σπείρατα, καὶ βοῦς καὶ κυνᾶς, καὶ ἡμιόνους τραφύνειν, καὶ ἡμερῶν, καὶ γαμεῖν ἐπιβαίνοντα αὐτῆς τὴν χεῖρα. πρόφυλαξο δὲ θυμῷ] φυλάσσου ὃ μὴ λυπηθῆς κατὰ τλῶ Β, ἢ κατὰ τὴν κΔ. Ἀποτελεσματικαὶ δὲ αὗται. καὶ ὡς ἂν τὰς διαιτηθῆς, ἐπιτυχὼν ὕπνου διέξεις. Ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς.] Μὴ λυπηθῆς, φησὶν, ἐν τῇ δ. γάμους ὃ ποιεῖ, οἰωνοὺς ἴδων γαμικοὺς, καὶ μὴ ἀπαισίους· οἷον, κορώνας δύο, μὴ μίαν ἀλκυόνα, μὴ σκελὸν ἐρῳδίου, μὴ κρέκα, μὴ μόνην σεύγονα, μὴ δὲ χαλκίδονα, πελαργὸν, ταῦτα κἀκείνους ἀγαθοὺς καὶ αἰσίους, καὶ μὴ ἀπαισίους ποιοῦντας.

Πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί.
Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν
Ὅρκον τινυμένας, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις.
Μέσῃ δ' ἑβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Εὖ μάλ' ὀπιπτεύοντα εὐρυχάλῳ ἐν ἀλωῇ
Βάλλειν. ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήια δοῦρα,
Νήιά τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
Τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς.
Ἐνάτη δ' ἡ μέση ἐπιδείελα λωΐων ἦμαρ.
Πρωτίστη δ' ἐνάτη πανάπημων ἀνθρώποισιν.
Ἐννάτη μὲν γάρ τ' ἠδὲ φυτεύεμεν ἠδ' ἀρόεσθαι
Ἄνέρι τ' ἠδ' ἐγναμπτί· καὶ ἔπλετο πάγχαλον ἦμαρ.
Παῦροι δ' αὖτ' ἴσασι δεκὰς μέσσος ἀρίστη
Ἀρξαμένοις τε πίθου, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένα θεῖναι
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι·
Νῆα πολυκλῖδα θοὴν εἰς οἶνοπα πόντον
Εἰρύμεναι. παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσι.
Τετράδι δ' οἶγε πίθον. πρὸ πάντων ἱερὸν ἦμαρ
Μέσση· παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα μοῖρος ἀρίστη
Ἠῶθεν γενομένης. ἐπιδείελα δ' ἐσὶ χερείων.
Αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι μεταίδυποι, ἀκήριοι, οὔτι φέρουσαι.
Ἄλλος δ' ἄλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴσασιν.
Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.

Quintas vero euitato: quia difficiles sunt & graues.
In quinta aiunt furias obambulare,
Periurium vindicantes, quod malum Contentio genuit periuris.
Media vero septima, Ceteris sacrum munus
Diligenter inspiciens bene æquata in area
Vepetilato: roborumq. sector incidito cubilaria ligna.
Naualiaq. ligna multa. & quæ nauibus congrua sunt.
Quarta vero incidito naues cõpingere hiantes.
Primâ vero nona prorsus innoxia hominibus.
Nona autem media pomeridiana melior dies.
Bona siquidem est ad plantandũ, & ad generandum,
Tam viro quam mulieri: nec vnquam prorsus mala dies.
Sed pauci rursus sciunt tertium nonum mensis optimum
Impleudis doliis, & sub iugum ponendo collo
Bobus & mulis & equis celeribus.
Nauem bene clauatam celerem in nigrum pontum
Trahito. Sed pauci vera intelligunt.
Quarta v. aperi dolium: præ omnibus sacra dies est
Media: pauci vero rursum post vicesimam mensis optimam,
Aurora vigente: pomeridiana vero est deterior.
Et hæ quidem dies sunt hominibus magno commodo.
Ceteræ autem incertæ sine sorte, nihil ferentes.
Sed alius aliam laudat, pauci vero norunt.
Interdum nouerca est dies, interdum mater.

Τέσσα-

Τὰ̀ν ὄλβιος, ὃς τὰ̀ πάντα
Εἰδὼς ἐργάζῃ ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
Ὀρνιθίας κρίνων καὶ ἀποφάσιας ἀλεείνων.

Hinc beatusque & felix, qui hæc omnia
Sciens operatus fuerit, inculpatus diis,
Augurii obseruans, & delicta euitans.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ.

Πέμπας δ' ἐξαλέασθαι.] τὰς πέμπας πάσας δηλονότι ἔφυγε, ἐπεὶ χαλεπαί εἰσι καὶ ἄπρακτοι, ἐν ἡμέρᾳ χίλιαι. ἐν τῇ πέμπῃ γάρ φασι τὰς Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν, ἤγουν φονεῖς χεῦσι, ὄρκον τινυμένας, ἤγουν ἀπαιτούσας, ζητούσας, ὃν ἢ ἕκας ἔτικε βλάβλιν τοῖς ὁπίσσοις.

Μέσση δ' ἐβδομένη.] καὶ τὴν μέσην ἢ ἑβδόμην, ἤγουν τὴν ἑπτακαιδεκάτην, φεύγε καλέομαί σε εὖ μάλα ὁππόθεν ἔρχῃ, ἤγουν φεύγε πάντα, σκοπεῖτε αὐτήν, ἵνα μὴ παρεισέρχηται, τὴν ἱερὰν ἕκτην ἡ Δήμητρος βάλλειν, τουτέστι σπουδάζειν ἐν ἀλωῇ εὐφορεῖν καλῶ, ἤγουν ἀλωοτοποῦμαι, ὁμαλῶ. Τ' λοτόμον τε τεμεῖν.] ἡ ὑλοτόμον ἦ, ἤγουν ἡ δρυτόμον φεύγε καλέομαι κατ' αὐτὴν τεμεῖν τὰ θαλαμηΐα δοῦρα, ἤγουν τὰ ξύλα τὰ τῆς οἰκίας, τουτέστι τὰ εἰς ὀροφὴν καὶ ἑτέραν χρείαν οἰκίων συντελέσοντα. καὶ νηΐα ξύλα πολλά, ἤγουν καὶ τὰ εἰς κατασκευὴν νεῶν συντελέσοντα ξύλα πολλά. πολλὰ δὲ λέγει, ἐπεὶ πολλῶν ἡ ναῦς δεῖται. ταῦτ' ἁρμενα, ἤγουν ἃ ἁρμόδιά ἐστι ταῖς ναυσί. τοῦτο ὥσπερ ἑρμηνευτικὸν τοῦ νηΐα.

Τετράδι δ' ἄρχεσθαι.] καὶ ἡ τετράδα δὲ τὴν πρώτην δηλονότι ἄρχου καὶ πήγνυσθαι, ἤγουν κατασκάζειν. ἀραιάς, τουτέστι κούφας, ἐλαφράς, ἀπὸ ξύλων ἀβίκτων δηλονότι, καὶ ἐ πυκνῶν ἀπὸ φύσεως. Εὐρείας δ' ἡ μέσση.] ἡ μέση δὲ εὐρεῖα, ἤγουν ἡ ἐννεακαιδεκάτη. ἐπιδεῖελα, ἐπρήγματικῶς; ἤγουν μὴ τὴν μετημέρειαν λαΐον ἦμαρ, αὐτὶ τοῦ ἀγαθὴ ἡμέρα.

Πρωτίστη δ' εἶναι.] ἡ πρωτίστη ἦ ἐναίτη παραπήμων δὴ τοῖς ἀνθρώποις, ἤγουν ἀγαθὴ ὅτι πάντα, καὶ ἐδεμέλιον ἔχουσα βλάβλιν. ἀγαθὴ μὲν γὰρ καὶ εἰς τὸ φυτεύειν, ἀγαθὴ καὶ εἰς τὸ γενέσθαι, αὐτὶ τοῦ γονηθῆναι, καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικί· καὶ ἐ ποτὲ πάγχαλκον ἦμαρ, αὐτὶ τοῦ κακόν. Πᾶσι δ' αὖτ' ἴσασιν.] ὀλίγοι δὲ γινώσκουσι τὴν πεισεπάδα τοῦ μηνὸς, ἤγουν τὴν ἐναίτην καὶ εἰκοστὴν, ἀείσην ἕσαν ἀρξάσθαί τε πίθοι, καὶ ἐπιθεῖναι ζυγὸν τοῖς βουσὶ, καὶ ταῖς ἡμιόνοις, καὶ τοῖς ἵπποις τοῖς ταχύποσι, καὶ τὸν ἀυχένα, ναῶν πλυκάδεσφιν ὄντων ὅτι τὸν μίλακα πόντου ἐρύειν, ἤγουν ἕλκειν, ὅτι φέρεσθαι πᾶς δηλονότι ἀνεπιτήδειον καὶ τότε πλεῖν. τεθεραπεύηνται δὲ ὁ ἀὴρ ὡς ὅτι τὸ πᾶν ἐν ταῖς σύνεγγυς ἡμέραις τῆς συνόδου. ὅτε δὲ ἐ δεῖ πλεῖν, δεῖ παρασκάζεσθαι εἰς τὸ πλεῖν. ὀλίγοι δὲ τινὲς ἀληθῆ ἐναίτην καὶ εἰκοστὴν δηλονότι καλοῦσι. τοῦτο δέ φησιν, ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι τριάκοντα φασὶν ἐναίτην καὶ εἰκοστήν.

Τετράδι δ' οἴγε πίθον.] καὶ ἡ τετράδα δὲ ἡ μέσην, ἀνοίγε πίθον. φεύγει πάντων, ἤγουν πεισεπάδα πάντων ἱερὰν ἡμέρ. παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα.] ἐρῆται μὲν ἐλλειπτικῶς τὸ φρότριον στίχιον, ἔστι δὲ πλῆρες, ἡ μετ' εἰκάδα τοῦ μηνὸς τετάρτην ἀείσην ἔσαν παῦροι ἴσασιν, καὶ τὸ δ' ἕτερον μὴ ἀναστροφῆς. ἐγὼ δὲ αὖ γένοιτο σαφὲς, εἰ λέγοιτο ὅτι δεῖελα δ' ὅτι χρείαν, ἤτοι γινομένης· εἰ ἦ ταῦτα κρατοῖ, πᾶσι ἐπαινεῖ τὰς τετράδας, τὴν πρώτην, τὴν μέσην, καὶ τρίτην· πλὴν ὅτι καὶ τρίτην ὀλίγοι γινώσκειν ἀμείνονα εἶ ἐν τοῖς ἀδινοῖς μέρεσι καὶ εἰκόσιν, συνάπτει δὲ καὶ ἡ δηλίη τῇ πέμπῃ· ταύτῃ δὲ εἶπεν ὡς χαλεπῇ.

Αἱ δὲ μὲν ἡμέραι εἰσίν.] αὗται μέν εἰσιν αἱ ἡμέραι αἱ ἀπειθημέναι, δηλονότι μεγάλην ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις. αἱ δ' ἄνομαι, ἤγουν αἱ μὴ πειθημέναι (ἀ γὰρ πάσας τὰς τοῦ μηνὸς ἀπειθήμησε) μετάδηποι, ἤγουν μεταξὺ πίπτουσαι δυσπόνοι γὰρ λέγουσι τὸ πεσεῖν, διὰ τὸ τὰ πίπτοντα ἡχεῖν, φασὶ καὶ δηλονότι καὶ ἀνενέργητοι. λέγω ἀπιέναι, ἤγουν ἄφυκτοι, νεκραὶ, καὶ μεταφορικῶν. αὐτὶ τοῦ ἀνδρὸς ἔστε ἀγαθὸς ἔστε κακὸς δύναμιν ἔχουσι. εἰ τὰ ὥσπερ ἑρμηνεύων τοῦτο, ἐπάγει [ἔπ ῥέουσι] ἤγουν ἐ δύνανται, ἔστε καλὸν δηλονότι, ἔστε κακόν.

Ἄλλῳ δ' ἀπόσιν αἴνει.] ἄλλῳ δὲ ἀλλαίνειν, αὐτὶ τοῦ χλαίνην, ἐπαινεῖ καὶ γὰρ ὁ Ὄρφεύς εἴπῃ φησὶ τῶν ἡμερῶν τούτων, Ἄλλας ἐπαινῶν, καὶ ἄλλας ἐκβάλλων· καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἡ φράτηρ, ἰδίᾳ φασὶ αὐτῶν ἐδόξασαν. παῦροι δὲ

τ' ἴσασιν]ἤγουν δλέγοι ἢ τὸ ἀληθὲς γινώσκουσιν.

Ἄλλοτε μητρὶ πέλει ἡμέρη.] ἄλλοτε μητρικά ὄζιν ἡ ἡμέρα, ἤγουν καλὴ καὶ βαρεῖα, ὥσπερ ἡ μητρικὰ θεὶ τὰς τεχνούσας. ἄλλοτε μήτηρ:] ἤγουν ἀγαθὴ, καὶ ἵππος, ὥσπερ ἡ μήτηρ θεὶ τὰς ἑαυτῆς παῖδας. Τάων δ' δλαίμων.] τούτων τῶν ἡμερῶν ὃς ἂν τάδε πάντα εἰδῶς, ἤγουν ταύτας τὰς διαφορὰς καὶ τὰς δυνάμεις πάσας, ἐργάζηται τὰ εἰρημένα δηλονότι ἔργα, ἀναίτιος τοῖς ἀδικουμένοις, τυτέστιν ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος, διαμένων παρὰ τοῖς θεοῖς διὰ δικαιοσυνίαν. ὀρνίθας σκοπῶν ἵνα δηλονότι τὰ ὄφελα τοῖς ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς διὰ τ' τούτων μαντικῆς ὁρᾷ, καὶ τὰς μὴ γινούσας δηλονότι ἐξαβάσεις καὶ ἐντροπὰς τοῦ καλοῦ ἀφεύγων, δλαίμων ὄζι καὶ ὄλβιος, ἤγουν μακάριος.

ΠΡΟΚΛΟΥ.

Πέμπας δ' ἐξαλίαδε.] ὅτι μὲν ἡ πεμπὰς δίκης ὄζιν ἀεθμὸς, καὶ Πυθαγορείων ὑπέσαμεν λεγόντων. καὶ λέγονται σαφῶς αἰτίαι παρ' ἐκείνοις δίπλαί· ἢ τ' ἔργων τ' δίκης ἢ τὸ παραβαίνον κολάζειν, καὶ τ' πλεονεξίαν ἀφαιρεῖσθαι, ἢ τὸ ἔλασσον ἐπανισοῦν καὶ διεργατεῖν. ἄμφω οὖν αἱ πέμπαι δίκαστικαὶ ἂν εἶεν· ἡ μὲν αὐξητικὴ, ὡς ἀφελητικὴ τοῦ λείποντος, ἡ δὲ φθονερὰ, ὡς ἀφαιρετικὴ τοῦ πλεονάζοντος. εἰδὲ ταῦτ' ἀληθῆ, δηλονότι καὶ τὸν ὅρκιον θεὸν κολαστικὸν ὄντα τῶν συγχεόντων τοὺς ὅρκους εἰκότως ἐν τῇ πέμπτῃ γενέσθαι τῇ φθινάδι φασί. καὶ τὰς τιμωρὸς δαίμονας, τὴν γένεσιν αὐτῆς παραδίκων ἔσαν θεὶ ἔχειν· καὶ γὰρ αὐτὴν τ' πρωτίστην δίκην θεὶ ἔχειν, καὶ τούτων τὴν αἰτίαν ὑμνῶσιν, ὡς ἔσαν τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θεοῦ νόμου τιμωρὸν, ὡς φησι Πλάτων. εἰκότως δ' ἄρα τὸν ὅρκον τῆ σ' ἔειδε παῖδα φησι, διότι καὶ ἡ θέσις πασῶν ὄζι μονὰς τῶν ἐπιπροσθούντων τὰς κακεργάτιδας δυνάμεις. καὶ αἰτῶν] αὐτὴν· θεσείρη δὲ ἡμῖν πλείω θεὶ τούτων ἐν ἄλλοις. Μέσση δ' ἑβδομάτη.] τὴν ἑπτακαιδεκάτην ἕβδομάδα τίθεται θεῖς τε τὸν τῶν καρπῶν εἰς τὸν ἄλω θέσιν, καὶ θεὶς ὑλοτομίαν, τῶν τε θεὶς δαλάμους εἰκείων ξύλων εἰς ὀροφὴν, καὶ τῶν θεὶς ναῶν καταστολήν. τὸ μὲν γὰρ ὑλοτομεῖν πρακαύτα συμβαίνει τοῖς ἐμπεσόντος. ἐν οἷς εἶπε τότε χρῆναι τοῦτο ποιεῖν, ὅταν ἄρχῃ τὸ μετόπωρον.

Εὐθμὰ ἐπιπθορτα.] καλῶς θεὶ ἐνλεψάμενος τὰς αὔρας, τῇ ἄλωσι ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἐνθείας τὰ γενήματα.

Τῆμος ἀδηκτοτάτη πέλει] τιμωθοῦσα σιδήρῳ.] μετρίως ξηρῶν ὄντων τῶν ξύλων. ὑγρότητός τε πρὸς ἐκ ἔπιδεῶν. εἰ γὰρ καὶ αὐτὴ τῆς ὥρας δικαιοῖ, καὶ μηδὲν ἐπακαιδεκάτην χρήσιμον, ὅτε τὸ φῶς μὲν τῆς σελήνης θεώρητον ἐκ ἔχει παντελῶς γεγονέναι. ἄνιπμα] πῶς ὄζι τὰ ξύλα. καὶ διὰ τῆς ἐλαπώσεως τὸ φωτὸς ἐλαττοῦται τὸ ὑγρὸν, ἀφ' ἑ συμβαίνει εὐαθεῖν ἡ σῆψις. τὸ δὲ τῆς τῶν καρπῶν εἰς τὸν ἄλω συγκομιδῆς εὖ ἔχει, διότι μὴ παντέλιων τρέπεται ὁ ἀὴρ, καὶ αἰθέριον γίνον] κινήσεις οἱ τοῖς λιχμῶσιν εἰσὶ χρήσιμοι, διασκεδάννυντες ὑπὸ τ' καρπῶν τὸ ἄκαρπον. εἰ] (ὡς φησιν Ὀρφεὺς) τῇ ἕκτῃ αἰεὶ] ἡ ἑπτακαιδεκάτη, καὶ διὰ τοῦτο τῇ τι τιμῇ τ' ὕλης ἔστιν οἰκεία, καὶ τῇ τῶ καρπῶ χωνεύσει τ' πειθανρτίου, καὶ Ἡσίοδος ἐκ ἀμέσως τύπως πῆς ἔργοις ἀνῆκε τ' ἡμέραν. Τετράδι δ' ἀρχειος.] καὶ τοῦτο συμβαίνει ταῖς θεὶ τ' τετράδος ἀξιώμασιν. εἰ γὰρ στιγμὴ μὲν ἡ μονὰς ἀνάλογον, γραμμὴ] ἡ δυάς, ἐπίπεδος] ἡ τριὰς, στερεὸν ὡς τῷ στερεῷ θεσήκοι ἂν ἡ τετρὰς. εἰκότως ἦν ἐπιτηδεία θεὸς σύμπηξιν τ' νεῶν. εἰ] καὶ φρότη τὸ ἰσάκις ἴσον ἔχει, καὶ φρότη πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς πείσχει λόγους, καὶ εἴπομεν καὶ ταύτῃ θεὸς τὸ εἰρημένον ἔργον δίκαιον, ἰδίαν δίδωσιν ὥρην. ἐδεῖ γὰρ ἴτως ἁρμονίας δεῖ] τῶν ἔργων, ὡς ναῶν μέλλοντα καὶ αἴρον κινήσει μαχεῖσθαι, καὶ θαλάσσῃ πολλῇ, καὶ μόνιν ἔχουσι τ' ἀπὸ τ' ἁρμονίας βοήθειαν τῶ σώζεσθαι. τάχα καὶ Ὁμήρῳ διὰ τοῦτο μόνον καλέσαντος ἁρμονίδιον τ' ναυπηγὸν εἰ] τὰς ναῦς ὡς κύφας, ἀφαιρεῖ ἐκάλεσε· (δεῖ γὰρ αὐτὰς εὖ) κούφας ἐπιπλεῖν μελλούσας) δῆλός ὄζι καὶ αὐτὸς τ' μὲν πύκνωσιν βαρύτητος αἰτίαν, τὸν δὲ μάνωσιν κουφότητος αἴτιον.

Εἰνάς δ' ἡ μέση.] τὸν ἐννεακαιδεκάτην, ὡς. καὶ τὸν ἐκπτωκαιδεκάτην, τὰ πάντα τῶν Ἀθηναίων καθαρμοῖς ἀποδίδωσι καὶ ἀποτροπαίοις. φιλόχορος λέγει καὶ ἀμφότερα ἐξηγητὰ τῶν πατρίων ἄνδρα. τάχ' οὖν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἡσίοδος λέγει ἡμέραν ἱερὰν ταύτην, καὶ μάλιστα μετὰ μηνιβόλιον. διότι θεὸς τὰς καθάρσεις ἐπτηδεύοντο τὸ μέρος, ὡς ἐλαττωτὸν θεὸς τὸν ἀφαίρεσιν τῶν θεὶ ἡμᾶς μολυσμάτων.

Τετράδι δ' ἄρχειος.] πρῶτος γὰρ ὁ τ' τε-

τρά-

πρώθ⊙ ἀριθμὸς τετράγων⊙, ὃσοι αὐτὸν γεγονότες συπέρμους. διὸ ἀγαθὸν ἐν αὐτῇ ταῦτα ποιεῖν. ἀφαιρεῖς δὲ τὰς βλαπτικὰς, ἢ μᾶλλον τὰς λυπηρὰς καὶ ἐλαφράς, ἢ μᾶλλον τὰς σπουδαίας καὶ περιμάχητους· ἐξ ὧν καὶ Ὅμηρ⊙·

Λάπτοντες γλώσσῃσιν ἀρηρέμεν ὕδωρ.

Πρωτίστη δ' εἶναι] τὴν ἑκάστων ἰσαμένην ἐπιτηδειότητα ἔχει] πρὸς πάντα, καὶ πρὸς φυτείαν καὶ πρὸς γένεσιν ἀρρένων ἢ θηλειῶν γυναικῶν· ἀπὸ γὰρ τοῦ φωτὸς τελείου τοῦ γ' γεγονέναι, ἀρχὴν καὶ μέσην καὶ τελευτὴν ἔχοντ⊙, ἰσάκις ἴσῃ πάσαις ἀκμαίαν παρέξει δίδωσι, καὶ μάλιστα ταῖς ἧλι γενέσεων· καὶ γὰρ ὡς ἐστηκυῖα τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχεν ἑστιάς· καὶ γέγονε μὲν ἀπὸ τοῦ ὀγδόης μοιράδα προλαβοῦσα. γεννᾷ ἀφαιρέσει τοῦ αὐτῆς μοιράδ⊙ τὴν δέκα παντέλεσον. τοῦτο δέ ἐστιν ἀπὸ τοῦ κύβου κατ' ἐνέργειαν τῇ δυνάμει κύβου προσλαβοῦσα· γεννᾷ δὲ ἀφαιρέσει τοῦ αὐτῆς μοιράδος τὰ δέκα παντέλεσον ἀριθμόν· διὸ καὶ φυτείας καὶ γενέσεών ἐστιν ὅλη ἁρμοστός.

Παῦροι δ' αὖ τ' ἴσασι τεσσαράδα.] τρίτην ἑνάδα, τὴν εἰκοστὴν εἶπεν ἑνάτην, ἣν ὀλίγοι εἰδέναι ἀξιοῦσιν ἔτι] αἰσχύνην πίθους, καὶ καταζεύγνυσθαι βόας καὶ ἡμιόνους, καὶ ἵππους. φησὶ γὰρ, τῆς σελήνης ἀρχομένης ἀποκρύπτεσθαι, δοκεῖ καὶ τὰ θυμοειδέστερα τῶν ἀλόγων ἀμβλυώττειν τὸν θυμὸν, καὶ μὴ ὁμοίως αὐθίστασθαι τοῖς δαμάζουσιν ἀθυμότερα γινόμενα. καὶ τὸ σπεῖραι τὴν αὔξησιν ἢ τὸν σίτον ἐν φυσικῶς εἴρηκε. μάλιστα γὰρ φασι σπείρειν τὰς παντελήνους ἐξέλασθαι τὸν οἶνον, διὸ τὴν ἀπὸ τῆς πανσελήνου ὑγρὰν θέρμην, ὡς εἰκότως ὅτ' ἂν ἥκουσα τοῦτο προβάλῃ, κελεύει τὸν πίδον ἀοίγειν, καὶ τὸν οἶνον πρῶτον λαμβάνειν. ἄλλως. παῦροι δ' αὖτ'] ἄλλοι τὴν εἰκάδα, ἣν δόμην λέγουσιν, ἄλλοι τὴν κθ'. ὀλίγοι δὲ αὐτὴν ὑπέλαβον ἀγαθὴν εἶναι. τὴν δὲ κζ', ὅλως αὐτὴν ἔτι] καλὴν. ὡσαύτως δὲ εἰδείς τὴν κθ' ἐπαινεῖ, ὡς ἀφώτιστον αὐτὴν ὄσαν. ἀλλὰ φυλάττε μηδὲν τούτων ποιεῖν ἐν αὐτῇ, ὅτι ἐν ταῖς παντελήνοις θέρμης ὅτι πλείστης καὶ ὑγρότητ⊙ ἔστιν, τὸ τοιοῦτον κελεύει τὸν πίδον μὴ ἀοίγειν, ὡς εἰς ὀξύνοιαν μεταβαλλομένου. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ἑνάτῃ κελεύει τὸν οἶνον πρῶτον λαμβάνειν, ἤδη καὶ τῆς θέρμης λωφώσης, καὶ τ' ὑγρότητ⊙. ἐν δὲ τῇ δ' τοῦτο προσέτι, διά τε τὴν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως βλάβην βοηθοῦσαν τῇ ταύτης μειώσει. ἑκατέρων γὰρ μετέχει ἡ μέση τετράς.

Νῦν πολυπλεῖδα θυμόν.] τὸν ἐναργῆ ἐπαινοῦσιν, ὅτι τρίτην εἰκάδα κέκληκεν, ἣ καὶ Ἀθηναῖοι τὴν δευτέραν εἰκοστὴν ἀπάτην ἀριθμοῦντες τὰς φθινούσας, δεκάτην, ἐνάτην, ὀγδόην, καὶ ἑξῆς, ἀλλὰ τὴν πρὸ τετρακάδ⊙. δεῖ γὰρ ταύτης ἀμφιβάλλουσιν εἴτε ἑκάτης ἐστὶν, εἴτε πρὸ τῆς ἑκάτης. εἰκότως οὖν ὀλίγοι τὴν ὡς ἀληθῶς ἐνάτην εἰκοστὴν καλοῦσιν· ἐν δ' οὐρανῷ ταύτῃ καθέλκειν προστάττει ναῦς εἰς θάλασσαν· ὅτι γὰρ ἡ δεῖ πλεῖν, δεῖ παρασκευάζεσθαι πρὸς τὸ πλεῖν. οἷον δὴ τὸ καθέλκειν ἐστί. πάλαι γὰρ καιρὸς ἦν ἐκπλεῖν τότ⊙. παραχώδης γὰρ ὁ λιμὴν ὡς ὅλη τὸ πᾶν ἐν ταῖς συζυγίαις ἡμέραις τῆς συνόδου· διόπερ ὅσοι πλεῖν τότε τύχωσι, τὰς ὁρμὰς καταλαμβάνουσιν, ἕως ἂν ἐκφανῇ ὁ μήν. ἄλλως. ὀλίγοι τε τὴν κθ' ἀληθῶς καλὴν ἔτι] φασιν εἶναι εἰς τὸ τὴν ναῦν καθέλκειν εἰς θάλασσαν. πάλαι δὲ μὴ εἰς τὸ ἐπιλοιπὸν ἔτι] μὴ παρέλκειν τὸν πλοῦν καιρὸν ὑποπτεύουσι.

Τετράδι δ' οἶγε πίδον] τὸν μέσον τετράδα, ταύτην λέγει δ'. ἣν καὶ ἐπαινεῖ ὡς πιθανὸν, καὶ ὡς ἐν πᾶσιν ἀείσημον. καὶ ἐν τῇ πανσελήνῳ. καὶ γὰρ τὸ φῶς τῆς σελήνης τότε πλεῖστον ἅμα τῷ καταδύναι τὸν ἥλιον ἀνατέλλει ἴσης. καὶ τὸν ἥμισυ ἀριθμὸν ἔχει τοῦ πλήθους, ἐν ᾧ τὸν κύκλον ἡ σελήνη συμπληροῖ τὸν ἑαυτῆς. ὥστε καὶ αὐτὴ τελεσιουργὸς ὄζει, εἰκὸς ἐν τῷ ἡμίσει χρόνῳ τοῦ παντὸς κύκλου τὸ τέλειον. αἱ γὰρ αὐξήσεις μείωσις, ἐφ' ἑκάτερα τοῦ μέσου πᾶσαι. ἴδιος δὲ αὐτῆς κύκλος πληροῦται διὰ τῆς ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἡμερῶν. διὸ καὶ τοσαῦταί λέγονται τῆς σελήνης αἱ φεγγοφόροι ἔτι] ἀκτῖνες. καί τις Λιγυστικὸς μυθολογεῖ μῦθ⊙ τὸν Ὄσειν τοσαῦτα ἔτη βασιλεῦσαι, ὁπόσους ὄζει ὁ τῆς ἡμερῶν τούτων ἀριθμὸς, ἐνδεικνύμενος (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) πάντων αὐτὸν ἔτι] τῆς γιγνητῶν δημιουργὸν καὶ τελεσιουργόν, μὴ τῆς σεληνιακῶν ἀκτίνων τέχνῃ τοῦ χρόνου τὴν γένεσιν τῆς τε αὐξητικῶν καὶ τῆς μειωτικῶν, ἵνα καὶ γίνηται τὰ τῇδε καὶ φθείρηται.

Φαῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα μηνὸς ἀείσημ.] εἴρηκε μὲν ἐλλιπῶς τὸ ἑξῆς δίστιχον. ἔστι γὰρ πλῆρες, τὴν μετ' εἰκάδα τοῦ μηνὸς τετάρτην ἀείσημον ὄσαν, παῦροι ἴσασι. καὶ τὸ δεύτερον μὴ ἀναστροφῆς ὕπω γὰρ ἂν γένοιτο σαφὲς, εἰ λέγοιτο. δηλοῖ ἐλαφρὰν δ' ὄζει χερείονα πόνους γινομένης.

εἰ δὲ ταῦτα κρατοῖ, πάσας ἐπαινεῖ τὰς τετρά-

δας, τὴν πρώτιν, τὴν μέσην, ἢ ῥίζης. ἢ ἦν ὅπ τὴν ῥίζης, ὀλίγας χειρόκμητα ἀμείνονα. εἰ] ἐπτὰ ἐναθικοῖς μέρεσι, καὶ εἰκόσιν· συναπτέ γὰρ καὶ τὴν δεκάτην τῇ πέμπτῃ. ταύτην δ' εἶπεν ὡς χαλεπήν. Ἡ δ' ἣν γινομένης.] ἕως τῆς ἕκτης ὥρας ἔπι καλεῖ. ὀλίγοι δ' ἢ μετὰ τὴν εἰκάδα τὴν μητέρ τετάρτην ἀείσης ὥρας ἔσης φασίν, χείρονας τῇ δεκάτῃ. αἱ δὲ μὲν ἡμέραι εἰσίν, ἕως τοῦ ἄνωτε μήτηρ. τὰς μὲν ὑπὸ τριάδας ἡμέρας εἰς Διὰ ἀναθέμενος, τὰς δ' παρεμπεσούσας μεταξὺ τούτων, καλεῖ μεταδούπους, ἀκαθάρτους, καὶ ἔπ φερομένας, σημαίνων ὅπ ἄθεκτοί εἰσί, καὶ μηδὲν ὄνασθαι δυνάμεναι. ἐκάλεσε δ' τὰς μεταξὺ πεσούσας. διόπ δηλοῖ τὸ δυπεῖν τὸ πεσεῖν. καὶ τὸ ἀκάθαρτον δ' αὐτὸ τὸ ἀκάθαρτον σημαίνειν ἔοικε. τούτοις δ' προσέθηκεν, ὅπ οἱ μὲν, ἄλλας ἐπαινέσιν, οἱ δὲ ἄλλας. καὶ γὰρ Ὀρφεὺς εἶπε φεῖ τῶν ἡμερῶν τούτων, Ἄλλας ἐπαινῶν, καὶ ἄλλας ἐκβάλλων. καὶ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν Φλεγυρίωνα ἰδία φεῖ αὐτῶν ἐδόξασαν. αἱ μὲν δέ εἰσι κατὰ πάντα ἄεικες τῶν ἡμερῶν, ἃς μητρύας αὐτὸς ἀπέκλησεν· αἱ δ' φυλακτέαι, αἷς τὰς μητρυιὰς ἐπέφημεν. ἄνωθεν. μεταδούπους ἀδέεσθαι αἱ μεταξὺ τούτων πεπωκυῖαι, ὅτε ἀγαθαὶ, ὅτε καὶ ἀκάθαρτοι δ', ὡς ὅτι ἀνδρῶπον εἶπεν, ἄψυχοι, ἢ ἀδυνεῖς, ἢ μὴ ἔχουσι εἱμαρμένην ἀγαθὴ καὶ κακήν.

Ἄλοχα μητρυιὰ.] ἐπειδὴ ἡ μήτηρ ἦπ, ἡ δὲ μητρυιὰ κακὴ, εἶπεν· αἱ μὲν τῶν ἡμερῶν εἰσὶ μητέρες, ὡσὰν ἀγαθαί· αἱ δὲ μητρυιαὶ, ὡσὰν κακαί. Τέων εὐδαίμων τε καὶ ὀλβιος.] διὰ τούτων δείκνυ, τίς ὁ ἀληθῶς εὐδαίμων. ὁ δὲ χρῶσιν ἔχων τῶν τε ἔργων, ἃ δεῖ πράσσειν, καὶ τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς τὸ πρακτέον τοῦ οἰκείου τύχῃ τέλους, ἔτ' ἐὸν δίκαιον ἀφελαίμων, ἀγαίπ μὲν παρὰ τοῖς θεοῖς, ὡς ἀνέγκλητος διαμένων, διὰ τὸ σκοπὸν ἔχειν πάντα δίκαιον· δύο δ' ταῦτα συνεδάζων ἀεί, τὰ μὲν ἀθάνατα τῷ ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ διὰ μαντικῆς ὁρᾶν. τοῦτο δέ τε, τοὺς ὄρνιθας χρίνειν· τὰ δ' κτ' λογισμὸν πραπίδων, ἐγκλίνων τοὺς πεπρωμένους τοῦ ὀρθοῦ καὶ καλοῦ σκοποῦ τοῦτο δὲ δηλοῖ, τὸ τὰς ἀφορμὰς ἀλεεινεῖν, τοῦτ' ἔ. ἐπέδηκεν ὁ Ἡσίοδος τῷ ποιήματι, τὸν εὐδαίμονα δεισιμάν, ὃς τις ποτέ ὅτι, δεῖ δὲ εἰς τοῦτο βλέπειν πᾶσαν ἡμῶν τὴν ζωὴν, καὶ τὴν τῶν ἔργων αἵρεσιν, καὶ τὴν τῶν ἡμερῶν ἐκλογήν. ἄλλως. τῶν ὅς τις εἰδὼς πασῶν τὰς ἀποτελέσεις ἐργάζη. ἀσφαλὴς μέν τις εἰς θεὸν, ἔτος εὐδαίμων ἀνήρ. ἀφορμὰς δὲ τὰς ἀφορμὰς τὰς καλῶς ἔχοντ. τούτοις δ' ἐπάγουσί τινες τὴν ὀρνιθομαντείαν. ἃ τινα Ἀπολλόδωρος ὁ Ῥόδιος ἀθετεῖ. μεταδούπους.] σιπηδοῦσα, ἤτοι ἀσταθεῖς καὶ ἀβέβαιοι, καὶ ἄψυχοι. τὸ ἀκάθαρτοι, ἤγουν ἀδυνεῖς καὶ ἄκαρπι. διὸ ἐπάγει, [ἔπ φέρουσαι] ἢ αἱ μεταξὺ τῶν ῥηθεισῶν πίπτουσαι, ἢ ἄζωοι εἰσίν, ἢ ἄμοιροι ἐναργείας τῆς εἰς τὸν βίον παρεκπιπτούσης.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Πέμπας δ' ἐξαλέασθαι.] παράγει καὶ τὴν πεμπάδα σελήνην, εἰς γάμους, ἐπεὶ χαλεπὴ καὶ αἰνή. ἢ ἐπεὶ χαλεπαὶ ἐν αὐτῇ καὶ αἱ δυάδες, τουτέστιν οἱ γάμοι. ἐν αὐτῇ γὰρ φησι τὰς ἐριννύας ἐᾶν τοὺς γινομένους ὅρκους, οὓς ἔτεκε ἡ Νὺξ βλάβην τοῖς ἐπιόρκοις· τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ἡσίοδος ἐν τῇ Μελάμποδος εἴληφε· φησὶ γὰρ πού τινα ἐκεῖνος· Ἐν πέμπτῃ σελήνης τις ἐπιόρκιον ὀμόσας, τοσσοῖσδε ἡμέραις τελεστᾷ. καὶ σημειωσάμενός ποτε εὗρον τοῦτο ἀληθές. Μέσσῃ δ' ἑβδομάτῃ.] τὴν ἑβδόμην φησὶ καλόν, καὶ ξυλοτομεῖν. δ' δ, ὡς στερεὰν ναυπηγεῖν.

Εἰνὰς δ' ἡ μέσση.] ἡ ἐννεακαιδεκάτη τῇ δεκάτῃ, ἤγουν τῇ μεσημβρινῇ ἀγαθὴ ἐστι.

τεισεινάδα:) τὴν καὶ ὀλίγοις λέγει νομίζεσθαι ἀγαθὴν εἰς πθοιγίαν, καὶ τὰ λοιπὰ ἃ φησιν. ὀλίγοις δὲ πάλιν τοῦτο ἀρέσκει, ὅπ ἀγαθὴ ὅτι. τὴν δεκάδ, ὅπ αἱρίσιμον εἶναι εἰς πθοιγίαν. ὀλίγοι δ' ἀγαθὴν φασιν εἰς πθοιγίαν τὴν κατὰ ὡρολογίαν δεκάδα.

Αἴδε μὲν ἡμέραι.] συμπεράνας τὴν τῶν ἡμερῶν διδασκαλίαν τοῦ ὁπλοτικοῦ κεφαλαίου ἐπαναλαμβανικῶς λέγει, αἵδε μὲν ἡμέραι ἀνύσιμοι, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀπορρέδες· ἄλλος δ' ἄλλην αἰνεῖ. τοῦτο δέ φησιν, ὅπ Ὀρφεὺς ἄλλας παραδίδωσιν, ἑτέρας δὲ ὁ Μελάμπους. ὀλίγοι δὲ γινώσκουσι τὸ ἀληθές· ἡ γὰρ ἡμέρα ὅτε μὲν σωτηρίαν, καὶ ἔτ μητρός· ὅτε δ' ἐναντίως, καὶ δοκεῖ μητρυιὰ. Τέων δ' εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος ἀναίτιος τοῖς ἀθανάτοις, ὃς τάδε πάντως εἰδὼς ὑπὸ ζυγὸν ἡμερῶν ἐργάζηται οἰωνοσκοπῶν, καὶ τὰ ἀναίσια ἐκφεύγων.

Τῦ Σοφωτάτυ κυρίυ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ϛ ΠΡΩΤΟΣΠΑΘΑΡΙΟΥ

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΦΥΣΙΚΗ

τῶν Ἡμερῶν

ΗΣΙΟΔΟΥ.

ΕΙ μὴ μέχρι τῦ νῦν ῥητῶν πίνων ἀπεβαλόμην ἐξήγησιν, ἀλλ' ἄγε νῦν διά σε, ὦ τέκνον, ἐπβλητέον τῷ πράγματι. καὶ σαφέστερον, ὡς ἔξεστιν ἡμῖν, τὰς τῦ Ἡσιόδυ ἡμέρας. παραληπτέον δ' καὶ θεὸν εἰς βοήθειαν τὸν παντὸς ἔργυ δημιυργὸν καὶ τελειωτήν, καὶ δεητέον, εἰ μέν τι ὀρθῶς λελέξεται καὶ ὅσον πολλοῖς ἐκφαίνειν. σώζειν τε τὸν λόγον ἀεί, καὶ ἁπαρέγδεκτον πάσαις ἀκοαῖς καὶ γνώσεσι παραχεῖν. εἰδέ τι τύτων ἀμελῶς ἔχει, συγγνώμην μὲν ἡμῖν νέμειν τ' τε φιλοπονίας, καὶ τ' εἰς τὸ ὁμόφυλον φιλανθρωπίας, ἢ τελέως τῷ τ' λήθης ἀφαλδῶσαι βυθῷ, ἢ τέως τάχα ἀναδόντα. Πρῶτον ἕνα, τετρά τε, καὶ ἑβδόμην ἱερὸν ἦμαρ] ἕνα μὲν ὄντα ὁ νῦς ὁ πρῶτος, ὁ ἑνοποιῶν τὰ διηρημένα καὶ διεστῶτα, ὁ αὐτὸς δ' καλεῖται καὶ μονάς· ὅτι πάντων φθειρομένων, αὐτὸς μόνος μένει, καὶ ὅτι μονιμῶς ἔχει ἐν τοῖς αὐτῦ βελήμασιν. ἢ ἕνα ὄντα αὐτὸ τὸ εἶδος, ὃ εἰδοποιεῖ τὴν ἀόριστον ὕλην· ὕλη δὲ αὐτὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἃ πάντα ἐισί, καὶ ξύλον, καὶ λίθος, καὶ ἄνθρωπος, πρὸ τῦ ἐπιγενέσθαι τὸ εἶδος. ἐαν δὲ εἶδος προσλάβοι, ἃ πάντα ὄντι καθ' ὑπερκυρίαν τινὰ αἰνιδέως· οὐ δυνατόν τις εἰπεῖν μήπω σχηματισθέντα, καὶ χύτρας, καὶ λέβητα, καὶ ἄνθρωπον. ἐπὰν δ' ἔντι τύτων, οὐκέτι λέγεται πολλά, ἀλλ' ἕν. Πρῶτον ἕνα τετράδα τε] εἰκότως πρὸ τῆς ἰδικῆς αἰτίας λέγει μετέπειτα καὶ πρὸ τῆς ὑλικῆς. αἰδικὸν δ' αἴτιον λοιπὸν ἕνα ὡς ἀναλογοῦσα τῷ εἴδει, ὡς εἴρηται. ὑλικὸν δ' εἶναι αὖ τὴν τετράδα, αὐτὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. καὶ ἑβδόμην ἱερὸν ἦμαρ·] ἑβδόμην ὄντων ἢ αἱ ἑπτὰ σφαῖραι, αἷς κινούμεναι ποιοῦσι πάντα τὰ ὄντα ἢ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ, ἢ ὁ καιρός. ἀλλὰ πρῶτον περὶ τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν εἴπωμεν· εἶτα ὅπως ἑβδόμη ὁ καιρὸς καὶ ἡ Ἀθηνᾶ λέγεται ἐρῦμεν. αἱ ἑπτὰ σφαῖραι εἰσὶν οἱ ἑπτὰ ἀστέρες οἱ πλάνητες, χρόνος, ζωὴς, ἄρης, ἥλιος, ἀφροδίτη, ἑρμῆς, σελήνη. πλάνητες δὲ λέγονται, ὅτι φερεποδίζουσι, καὶ ὑποποδίζουσι, καὶ ἀδέποτε φυλάττουσι τὴν οἰκείαν τάξιν· ἀλλὰ τὸν χρόνον διὸς ὑπερκεφαλοῦντα καταπλὺ ἔστιν ἰδεῖν καὶ ὑποποδίσαντα, τὸ διὸς ἔμφυτον αὐτῷ ὑπερκεφαλοῦντος. ἔστι μὲν οὖν οἱ πλάνητες· οἱ δ' ἀπλανεῖς τὰ δώδεκα ἄστρα, ἤτοι τὰ δώδεκα ζώδια, ἃ τὴν οἰκείαν τάξιν οἴδασι, καὶ ἔποτε γένοιτ' ἂν ὁ κριὸς ἔμπροσθεν τῦ λέοντος, ἀλλὰ τὰ τῦ χειμῶνος ζώδια ἐν καιρῷ θέρους λάμπουσιν. ἄλλο ἀστὴρ καὶ ἄλλο ἄστρον· ἄστρον μὲν τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων συγκείμενον ἕν, ἀστὴρ δ' τὸ ἕν. ἑπτὰς οὖν ἡμέρας σκαίλουσι οἱ παλαιοὶ αὐτὰς, καὶ ἐτίμων. τὴν ἕνην μὲν, ὡς τῷ θεῷ εἴδει ἀναλογοῦσαν, τ' δὲ τετράδα, ὡς τοῖς τέτρασι στοιχείοις· τὴν δ' ἑβδόμην, ἢ ὡς ταῖς ἑπτὰ σφαίραις ἀναλογοῦσαν, ἢ ὡς ἀθηνᾶ καὶ ὡς καιρῷ. ἀλλ' ὅπως μὲν ἀναλογεῖ ἡ ἑβδόμη ταῖς ἑπτὰ σφαίραις, ἤδη εἴρηται· πῶς δ' ἀθηνᾶ καὶ καιρὸς λέγεται, ῥητέον. τὴν ἀθηνᾶν φασιν ἀγέννητον καὶ παρθένον εἶναι. ἀγέννητον μὲν, ὅτι οὐκ ἐκ μητρός τινος ἐγενήθη. παρθένον δ', ὅτι οὐκ ἐγέννησε τινά· καὶ ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς οὕτως ἂν λέγοιτο. ἐντὸς γὰρ τ' δεκάδος ἔστε ἐγενήθη, οὔτε γεννήσει τινά. οἷον, ἕστω α' β' γ' δ' ε' ς' ζ' η' θ' ι'. τὰ μὲν πολλαπλασιαζόμενον ποιεῖ δύο, τὰ δὲ δύο πολλαπλασιαζόμενα ποιεῖ τέσσαρα, τὰ δὲ τρία ποιεῖ ἕξ, τὰ τέσσαρα ὀκτώ, τὰ ε' ι'. τὰ δὲ ς' ιβ' εἰ, καὶ ἐντὸς τ' δεκάδος οὐ γεννᾷ. ὁμοίως καὶ τὰ ἑπτὰ καὶ τὰ θ', ἀλλ' οὐ γεννῶσι. δὶς γὰρ γ', δ'. γ' γ', θ'. δὶς δ', η'. καὶ πῶς μὲν οὐ γεννᾷ ἤδη δέδεικται. πῶς δὲ γεννᾷ, δῆλον. ἐντὸς γὰρ τ' δεκάδος οὐ γεννᾷ. δὶς γὰρ ἑπτὰ δεκατέσσαρα.

ἀλλὰ καιρὸς λέγειν διὰ τὰν αἰτίαν, ἃν μέλλομεν εἰπεῖν· ἡ γὰρ σελήνα ἑπτὰ ἡμερᾶν γενομένα τετραγωνίζει τὸν ἅλιον· ἔπας ἢ κυρός, ὅποι ἔαρ, ἃ θέρος, ἃ φθινόπωρον, ἃ χεμών, τεσσὶ ζωδίοις τίνει. ἃ ἐβδόμη ἡμέρα καὶ ἐνδεκὰ τοῖς ἰατροῖς χρησίμη καθέστηκεν. ἐν ταύτᾳ γὰρ κρίνυντι τὰ νοσήματα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐν ἐβδόμαις αὔξυντι. καὶ γὰρ ὅτι γένωνται ἑπτὰ ἐνιαυτῶν, φλαδόσυντι τὼς ὀδόντας, δὶς ἢ ἑπτὰ γαγόντος μηρέκια λέγει. δὶς ἢ ἑπτὰ ὑπασπερμαίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ ζωογόνος ἐνδεκὰ πολλοῖς ἃ ἐβδόμη λέγει, ὅτι τὰ βρέφη ἑκταμηνιαῖα ὄντα ζωογονεῖ μᾶλλον, ἢ ἐπ' ὀκταμηνιαῖα. ἀλλὰ πῶς μὲν τὰ ἑπταμηνιαῖα καὶ ὀκταμηνιαῖα ζωογονεῖ, τὰ ἢ ὀκταμηνιαῖα ἀδαμῶς, καλὸν εἰπεῖν. ἔστω πίναξ ἰσόγωνον ὀρθογώνιον, τὸ α' β' γ'. τούτου ἢ τὸ ἐμβαδὸν ἔστω ς'. ἡ ἢ φωτὸς πλευρὰ ἡ α', μονάδων πέντε. ἡ δὲ α' γ' μονάδων δέκα. ἡ ἢ β' γ' μονάδων τεσσάρων. φανερὸν ἢ ὅτι καὶ τὰς πυθαγορείκας, ὁ γ' καὶ ὁ ε', ἄϊστος, ὡς ἔοικεν. ὁ ἢ τέταρτος ἀριθμός, ὡς ἄρτιος. πολλαπλασιάσθω ὁ δ' ὅτι ἐπ' ἐ, τετράκις πέντε, εἴκοσι. καὶ ὁ πέντε ἐφ' ἑαυτόν, πεντάκις πέντε, κέ. μεμίχθωσαν τὰ κ' καὶ τὰ κέ, καὶ γίνονται μέ. ταῦτα τὰ τεσσαρεσκαιεικοσιπέντε πεπολλαπλασιάσθωσαν ὅτι τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τετραγώνου. ἑξάκις μέ, σό. αἱ ἢ σό ἡμέραι πλείονα χρόνον μηνῶν, θ'. καὶ εἰκότως ζωογονεῖται τὸ βρέφος· ἐν γὰρ συνδρομαῖς ἀρτίαις καὶ σφαιρικαῖς ἀριθμοῖς τοῦ δ' καὶ τοῦ ε', ἀπετελέσθη ὁ χρόνος ἐν θ' μηνῶν, ὡς ἐλέχθη. πάλιν πεπολλαπλασιάσθω ὁ γ' ὅτι ἐπὶ ε', δὶς ε', ιε'. καὶ ὁ ε' ἐφ' ἑαυτόν. πεντάκις ε', κε'. ὁμοῦ ὅλα, μ'. ὁ μ' ἀριθμὸς πεπολλαπλασιάσθω ἀπὸ τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τετραγώνου. ἑξάκις μ', σμ', αἱ ἢ σμ' ἡμέραι σφαῖραν χρόνου μηνῶν ἑνός, καὶ ὑ ζωογονεῖται τὸ βρέφος. ἐν γὰρ δύο σφαιρῶν ἀριθμῶν γένηται ἡ συνδρομή. πάλιν πεπολλαπλασιάσθω ὁ δ' ὅτι ἐπὶ ε', καὶ γίνονται κ', καὶ ὁ γ' ὅτι ἐπὶ ε', καὶ γίνονται ιε'. ὁμοῦ λε'. ταῦτα ὅτι τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τετραγώνου, ἑξάκις λε', σί. αἱ ἢ σί ἡμέραι σφαῖραν χρόνου μηνῶν ἑπτά, καὶ ζωογονεῖ τὸ βρέφος. εἰκότως ἄρα ἡ ἑβδόμη ζωογόνος λέγει. τί μὲν ἂν ἦν καὶ ἡ τετρὰς καὶ ἡ ἑβδόμη, εἴπομεν. ἔτι ἢ καὶ ἄλλως παρ' ἄλλοις ἐρμηνεύεται· τετράδα γὰρ φασί τινες τὸ ἁπλῶς σῶμα, τὸ ἐκ τεσσάρων μέγιστον στοιχείων συνεστηκός· ἄλλο ἢ τὸ ἁπλῶς σῶμα, καὶ ἄλλο τὸ φυσικὸν, καὶ ἄλλο τὸ ἔμψυχον· ἁπλῶς μὲν γὰρ σῶμα, τὸ ἄψυχον, σῶμα ἦ, ὡς εἴπομεν, φυσικὸν, τὸ ἐκ τεσσάρων καὶ αὐτὸ συνεστηκός, ἔχει ἢ καὶ κίνησιν τὴν αὐξητικήν. οἷον τὸ δένδρον, ὃ καὶ πάντες ὀνομάζομεν· ἔμψυχον ἢ σῶμα τὸ ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνεστηκὸς, καὶ αὔξησιν ἔχον καὶ φθίσιν, ὃ καὶ ἑξὰς ὀνομάζεται. λέγεται δ' αὖ τὸ ἔμψυχον σῶμα καὶ ἕτερος ἑξάς. ὁ γὰρ ἓξ ἀριθμὸς ἕτερος ἐστὶν ὑπεροχῇ· δὶς γ', ς'. καὶ τὸ μὲν δὶς λαμβάνεται διὰ τὸ σώματος· διαιρετὸν τὸ σῶμα, ὡς καὶ ὁ δύο ἀριθμός. τὸ ἢ τρὶς λαμβάνεται διὰ τὴν ψυχῆς· ἀδιαίρετον γὰρ ἡ ψυχή, καὶ δυὰς πολλαχοῦ, ὅτι πρέπει ἐν ἑαυτῷ τὸ πόθεν πᾷ. ἀπὸ γὰρ ἀορίστου ἔπι τὸ πόθεν, ἔρχεται διὰ τὸ συμφέρεσθαι, ἔπι τὸ ποῖ. συλλογίζεται γὰρ ἡ ψυχὴ ἕτερος· ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τὸ ἢ ζῶον οὐσία, ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία. καὶ ἀόριστος μὲν ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τὸ ζῶον οὐσία· συμπέρασμα ἢ ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία. Πρῶτον ἕπτα τετρὰς τε καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἡμῶν.] ἄλλο ἡ ἕκτη καὶ ἄλλο ἡ νέα· ἕκτη μὲν ἡ τεσσαρακοστὴ τοῦ μηνός, νέα ἢ ἡ πρώτη τοῦ μηνὸς, ἡ καὶ νουμηνία. ὁ ἢ μὲν παρ' Ὁρφεῖ μόχθος μονόχαρος ὀνομάζεται, καὶ μόχθος μὲν, ὡς πρώτην ἔχων τὴν νέαν τοῦ ἐκφυσιν, μονόχαρος ἢ διὰ τὸ μοναδικὴν αὐτὴν. ἡ ἢ τετρὰς ἐπιμάτιον, ὅτι σφίγγει πάντας τοὺς ἁρμονικοὺς λόγους· ὁ γὰρ τέσσαρα ἅμα ὅτι ἡμίτονος καὶ διπλάσιος, καὶ τετραπλάσιος. ὅτι ἡμιτόνιος μὲν, ὡς πρὸς τὸν ἓξ· ὁ γὰρ τέσσαρα σφίγγει τὸν ἓξ, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἓξ τοῦ μονάδα· διπλάσιος ἢ ὡς πρὸς τὸν δύο, τετραπλάσιος ἦ, ὡς πρὸς τοῦ μονάδα. ὁμοίως ἢ καὶ ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς ἑπτάμορφος· συνέστηκε γὰρ ἐξ ἑνὸς β', καὶ δ', καὶ τὰ β' ἢ πρὸς τὸν ἕνα διπλάσια, καὶ τὰ τέσσαρα πρὸς τὰ δύο διπλάσια. ἐν ταύτῃ ἐγεννήθη καὶ ὁ μουσηγέτης Ἀπόλλων, ὁ τ' Λητὼς υἱὸς ἀλληγορεμένως ἢ λέγεται ὁ λόγος ὁ ἐναρμόνιος, ὁ λίθινος ἡμῖν ἐμπεσὼν ἐκ παλαιῶν. Οὐδέπω τ' ἀνέπτη τε] δύο μὲν ἤματα μηνὸς ἔχοχ' ἀεξομένοιο, βροτήσια

ἔργα

σπα ἔργα πένθος. ἐν τῇ ὀγδοάτῃ καὶ ἑκάτῃ τοῦ μηνὸς ἄρχεται αὔξειν τὸ σιλφιεῖον φύγγος, ὅταν ὑγρὸν ὄζειν ἅμα καὶ θερμόν, καὶ τότε δεῖ βαίνειν τὸν γεωργὸν τὰ ἔργα, ὡς εἰς αὔξησιν ἐρχεται. καὶ γὰρ ἡ μακρὰ συμβάλλεται ἡ σιλφὶ τοῖς φυτοῖς εἰς αὔξησιν. ἐτίμων γὰρ οἱ παλαιοὶ τὴν ὀγδόην καὶ ἑκάτην, ὡς αὐξητικὰς τοῦ σιλφαίου φωτός, καὶ τῆς καρπῶν ἐτίμων ἧς τὴν ὠάριον καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῆς μυσῶν· ἑβδόμη γὰρ αἱ μῦες· ὁ γὰρ ἑπτὰ ἀριθμὸς φωτὸς πατέρων ὢν, καὶ ἴσος πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι τοιοῦτος ἦν καὶ αἱ μῆνες πατέρων καὶ ἴσαι πανταχόθεν. ὁ δὲ σοφὸς τὴν ἰσότητα φιλεῖ, τὰς δὲ ὑπερβολὰς καὶ τὰς ἐλλείψεις καπίας ὄσας μισεῖ. καὶ αἱ ἀρεταὶ ἰσότητες λέγονται· μέσαι γὰρ δύο κακιῶν ἴσαι ἑκάστου ἀμφοτέρων ὑπερβολῆς ἐστιν, ἡ σωφροσύνη μέση δύο κακιῶν, ἀκολασίας καὶ ἀναισθησίας· ἔστι δὲ ἡ ἀναισθησία ἔλλειψις, ἡ δὲ ἀκολασία ὑπερβολή· τούτων δ' ἀμφοτέρων ὑπερέχει ἡ σωφροσύνη.

Ἑβδομάτη τε ὀγδοάτη τ' ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί.

Ἡ μὲν ὃς πείκειν, ὃδ' ἄφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι.]

ἡ ἑβδομὰς ἐπιμᾶτο μὲν καὶ αὐτὴ ὡς αὐξητικὴ τοῦ σιλφαίου φωτός, καὶ τῆς καρπῶν ἐπιμᾶτο δὲ μᾶλλον, ὅτι μιμεῖται τόδε τὸ πᾶν, καὶ τὸν συναρμοζόμενον τούτῳ. τὴν δὲ ὀγδόην, ὀγχάδα ἔλεγον οἱ παλαιοί, ὡς ὀγκουμένου πάντα ἀριθμοῦ ἐφ' ἑαυτῷ· τὸ δὲ ἐν ἔλεγον τὸν νοῦν τὸν φρόνιμον· ἐπεὶ δὲ ἡ ἑβδομὰς ἔχει τὸν νοῦν τὸν φρόνιμον, καὶ τόνδε τὸν κόσμιον, ἣν δικαίαν φασί, διὰ τοῦτο καὶ τιμᾶσθαι. ὁ δὲ ιβ' ἀριθμὸς συζυγίας καλεῖται· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῷ ἀρρενότης καὶ θηλύτης· ὁ γὰρ ιβ' διαιρεῖται εἰς ς' καὶ ς', τὰ δὲ ς', εἰς γ' καὶ γ', τὰ δὲ γ', ἀδιαίρετα· ἐν δὲ ταῖς ιά καὶ ιβ', χρὴ θερίζειν καὶ ξυρεῖν τὰ πόιμνια χρὴ γὰρ τὴν ιά καὶ ιβ' αὔξειν τὸ σιλφαῖον φῶς· ὃ καὶ θέρμην ἔχει καὶ ὑγρόν. χρὴ οὖν τότε πείρειν τὰ πόιμνια, καὶ θερίζειν τὰς χώρας, ἵνα μὴ οἱ καρποὶ ὑπὸ τῆς πολλῆς ὑγρότητος σήπωνται. τὰ δὲ, ἵνα μὴ τὴν πλήθουσαν τὴν τειχῶν καὶ τὴν τοῦ καταιμάτου θερμότητα βλαβῶσιν. ἄλλαι δὲ αἱ τῆς σιλφίης ἡμέραι καὶ ἄλλαι αἱ τοῦ μηνός. ἡ γὰρ σιλφίη ἐπιτέρχεται πολλάκις τῷ μηνί· οἷον ἡ ἀρχὴ τῆς σιλφίης, ὅταν ἔστω πάντων καὶ ἀρχὴ τοῦ μηνός· ἀλλ' αἱ μὲν ἡμέραι τοῦ μηνὸς οὐ κατὰ ταὐτὰ ἀεί, αἱ δὲ τῆς σιλφίης κατὰ ταὐτὰ ἀεί.

Ἡ δὲ δυωδεκάτη τ' ἐνδεκάτης μέζ' ἀμείνων.]

ἐν γὰρ ταῖς ιβ' μᾶλλον κάμπτει τὸ σιλφιεῖον φῶς, ὅταν ὑγρὸν ὂν καὶ θερμὸν ἀναζωπυρεῖ καὶ τὰ ζωύφια, ἃ ἐδίδει ὁ ἀραχνης διὰ τῆς ἑαυτοῦ μηχανῶν. ἀλληγορικῶς δὲ ἀράχνιον ἐστὶ πᾶν τὸν σοφὸν, δεῖ τὸν ἄεργα ἀεὶ καταγνόμενον τῇ διανοίᾳ, καὶ κύκλα καὶ τεταγωνισμοὺς ἀστέρων ὑφαινόμενον, καὶ πάντων τὴν ζωὴν περιζόμενον.

Τῇ δ' ἰσὸν σήσασθαι γυνή, θερμάλυτό τε ἔργον.]

φωτὸς γὰρ χρεία καὶ ταῖς θεῖ ἰσὸν μοχθήσαις γυναιξίν, ἢ ἀλληγορικῶς τε ἅμα καὶ φυσικῶς ἁρμοδιώτερον τὸ ῥητόν· ἡ γὰρ σιλφὶη ὑγρὰ ἔσα πιεῖ ἐν τῇ ιε' μᾶλλον ὑγρότερα τὰ τῆς ἀνθρώπων σώματα· ὅτι καὶ ἡ φύσις ποιεῖ τὸ οἰκεῖον. ταύτην δὲ γυναῖκα ὑπολαμβάνειν οὐχ ἧττον ὑφαίνουσαν, ἀλλὰ τὰ ἡμίτερα σώματα. ὅτι δὲ ἡ φύσις ὡς γυνὴ παρείληπται, ἔστι καὶ ἀπὸ ἄλλων ἰδεῖν τόδε· μάλιστα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ὁμήρου· τὴν γὰρ φύσιν γυναῖκα λέγει, ἰσὸν μὲν ὑφαίνουσαν ἀλιπερφύρους νύμφας, τὰ ἡμέτερα σώματα τοῖς αἵμασι τοῖς ἐρυθροῖς ὅτι ἐργολείων ἢ μυρσείνων τῆς ὄσων, ἔχουσαν δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ δύο τὰς εἰσόδους, τὴν μὲν θεῶν μακάρων, τὴν δὲ θνητῶν ἀνθρώπων, ἤτοι τῆς ἀγαθῶν καὶ κακῶν. δεκτικὸς γὰρ ὁ ἄνθρωπος καὶ τῆς δύο, τῶν τε ἀγαθῶν φημὶ καὶ τῆς κακῶν.

Μηνὸς δ' ἰσαμένου πεισπαιδεκάτην ἀλιάδαι. Σπέρματα δ' ἀόνατος, φυτὰ δ' ἐν θρέψαις ἀείση.]

ἡ πεισπαιδεκάτη αἰωφελὴς τῇ σπορᾷ. ἡ γὰρ σπορὰ ποτίας δεῖται καὶ ψύξεως· ἐν ᾗ τῇ τοῦ μηνὸς πλεῖον μὲν τὸ ὑγρὸν, πλεῖον δὲ τὸ θερμὸν τοῖς φυτοῖς ὠφέλιμον, διὸ τότε μάλιστα χρεία θερμότητος καὶ ποτίας· ὧν μάλιστα μετέχει ἡ σιλλίη. Ἔστι δ' ἡ μέση μάλ' ἀσύμφορος ὄζει φυτοῖσιν.] ἡ ἑπταιδεκάτη μετέχει ψυχρότητος· τότε γὰρ λήγει ἡ σιλλίη, καὶ ἄρχεται λήγειν καὶ ἡ θερμότης αὐτῆς· ἡ δὲ ψυχρότης ἐκ ὠφελίμου τοῖς φυτοῖς. ὁ δὲ ἐξ ἀριθμὸς τέλειός ὄζειν· ἔχει γὰρ ἥμισυ, τρίτην, καὶ ἕκτην, ἤτοι ἀρχήν, μέσην, τέλος. Ἔστι δ' αὐδρογόνος ἀγαθὴ.] φασὶ γὰρ οἱ φυσικοὶ, ὅτι τὰ ἄρρενα σπέρματα ξηρότερά ἐστι, τὰ δὲ θήλεα ὑγρότερα· τῆς γοῦν

μέσης

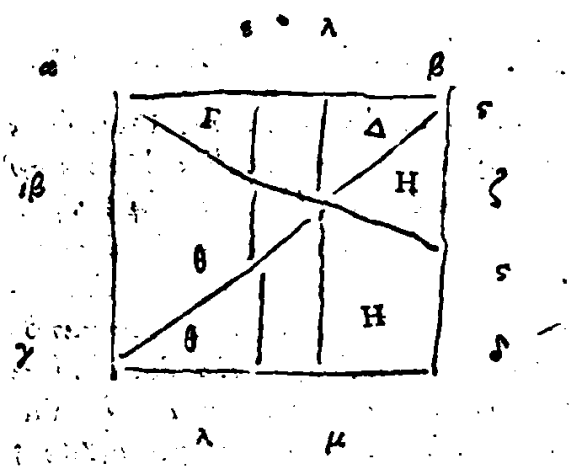
μέσης ἕκτης ἡμέρας ἐπὶ μετοχὴν τῆς σελήνης φωτός, θερμοτέρα ὄντος καὶ ὑγροτέρου, συμβαίνει τὰ ἄῤῥενα σπέρματα δύκρατα εἶναι, ὄντα μὲν αὐτὰ ξηρά, τῆς δ' ἱσ' θερμῆς καὶ ὑγρᾶς· τὰ δ' θήλεα ὑγρότερα, καὶ ἀποτιθέμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πνεύματα συνεσηκότα, ὥστε τὸ αὐάπαλιν ὄντι ῥᾴδιον ἄῤῥενον· ἐν γὰρ βορείων πνευμάτων μᾶλλον συνέσηκε. καὶ συμβαίνει μὴ δύκρατα εἶναι· τὸ γὰρ ἔξωθεν κατασάσεως ὑγροτέρας ὄσης, καὶ τὸ σπέρματος ὑγροτέρου ὄντος, συμβαίνει καὶ τὸ ἀποτέλεσμα πάντως ὑγρὸν εἶναι. ὅπου δ' ὑγρότερα τὰ σπέρματα τὰ θήλεα τῶν ἀῤῥένων, μᾶλλον δῆλον κἀκ τοῦδε· τῆς ἀπυρίας τῆς θηλείας ὑγρᾶς οὔσης, συμβαίνει καὶ τὸ θῆλυ σπέρμα βραδέως κινεῖσθαι, διόπερ καὶ τὸ ὑγρὸν βραδέως συμπήγνυσθαι. τῆς δ' ἀρσενικῆς πυρᾶς ξηροτέρας οὔσης, συμβαίνει καὶ τὸ ἔμβρυον ταχύτερον τοῦ θήλεος ἐν τῇ κοιλίᾳ κινεῖσθαι· τὰ γὰρ ὑγρὰ καὶ βαθέα, τὰ δὲ ξηρά, καὶ κοῦφα, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἤτε πρώτης ἕκτης, ἤτε μέσης ἡσ', ἀσύμφορα τοῖς θηλείαις εἰς τὸ γονιθλῆσαι. ἐν γὰρ τῇ πρώτῃ σ' ὕπωρίζειν τὸ φῶς τῆς σελήνης, καὶ ἐν τῇ ις' πάλιν λήγει τὸ φέγγος τῆς σελήνης, ἀλλ' ἁδὲ εἰς γάμον ὀπτὴ δεία ἡ ις', διόπερ ὁ ἅλιος πολὺ τότε ἀφέσηκε τῆς σελήνης· ὅταν δὲ γένηται συνόδου καὶ ἐγγύτης ἡλίου καὶ σελήνης, ὡς παρακαπὼν λέγει, τότε καὶ ὁ γάμος δύκαιος. ἐν τούτῃ δὲ τῇ ἕκτῃ τάμνειν εἴρεσι, ἤτοι δύνεσθαι, καλόν. ἐν γὰρ τῇ ις' ἄρχεσθαι λύγειν τὸ φέγγος τῆς σελήνης, καὶ γίνεσθαι τὸ ἐνέχον ψυχρότερον, ὅτε γίνεσθαι σῆψις ἐν τοῖς πεπάσμασι. δεῖ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ σπεύδειν· διότι πρὸς τὸ ψυχρότερον μεταβάλλει ὁ ἀήρ, καὶ δεῖ ποτὲ σκέπειν τὰ σπόριμα. πῶς δὲ καὶ ὁ ἐν ταύτῃ γονιθεὶς φιλόλοιδορός ἐστι, φιλόδεα τε φιλεῖ, καὶ χρυφίους ὀαρισμούς; ὅτι τότε ἡ σελήνη τὴν διχοτομίαν φιλεῖ· ἐν γὰρ τῇ ις' τὸ σκιερὸν τῆς σελήνης φωτεινότερον. πῶς δὲ καὶ χρυφίους ὀαρισμοὺς φιλεῖ; ὅτι κρυπτῶς ἔντε πρὸ ἓξ ἀείρῃ, καὶ ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ ἐγκατέσπαρται ἡ δυάς· ἤτις ὅτι θῆλυς. δὶς γὰρ τρὶς, ἓξ, καὶ δὶς ὀκτὼ, ις'.

Μηνὸς δ' ὀγδοάτῃ κάρηνον καὶ βοῶν ἐείμενον, Ταμέμεν.] ἠὀγδόνη ἐπιμάτο φασὶ τίς παλαιοῖς ὡς τῷ ποσειδῶνος ἱερὰ, ὀγδόῃ δὲ ποσειδῶν τὴν θαλάσσης ἐξεπάζει. λέγει γὰρ καὶ ἑπτακαίδεκα καὶ ποσειδῶν τὴν δὲ ζώων τὰ ὀρμενικώτερά ἐστιν ὁ, τε βοῦς καὶ ὁ κάπρος· καὶ διὰμὲν τοῦ ταύρου δηλοῦται ἡ κίνησις τῆς ὑγρᾶς. ὑγρότερον γὰρ μᾶλλον ὁ βοῦς τοῦ κάπρου· διὰ δὲ τοῦ κάπρου ἡ κίνησις τῆς ξηρᾶς· ἔτεμον δὲ οἱ παλαιοὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοὺς κάπρους καὶ τοὺς ταύρους, ἵνα καὶ αἱ συνεχεῖς κινήσεις τῆς ξυμπαθείας καὶ ὑγρᾶς συνέχωσι. οὐρῆας δ' δωδεκάτη τελαεργούς.] ἡ δωδεκάτη ἡμέρα τῆς σελήνης ἐστίν· ὁ γὰρ ις περάτωσις τῆς ἀριθμῶν, ὡσαύτως καὶ ἡ σελιναικὴ σφαῖρα περάτωσις πάντων τῶν κύκλων. ἔτεμον δ' ἐν ταύτῃ τοὺς ἡμιόνους· καὶ γὰρ ἐμφύτην τινὰ ἔχει ὁ ἡμίονος πρὸς τὴν σελήνην· ὡς γὰρ ὁ ἡμίονος μέσος ταχύτητος καὶ βραδύτητος, ὕτω καὶ ἡ σελήνη μέση τῆς ἀκινήτου γῆς, καὶ τῆς κινουμένων σφαιρῶν. ἔτεμον δὲ ἐν ταύτῃ τοὺς ὄρμους τῆς ἡμιόνου, ὅτι καὶ ἡ σελήνη τοὺς πλείους ἑαυτῆς κινήσεις κατέχουσα δυτάκτως τὴν πορείαν ποιεῖται. ἔστι δὲ καὶ ἀνωμερικῶς εἰπεῖν, ὅταν γνῶμεν ἐν τέλει τῆς ἡμερῶν εἶναι, τέμνομεν τὰς ἐμπαθεῖς ἀπιθυμίας. Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ.] ἢ εἰκὰς διπλῆ ὅτι δεκάς· ἡ δὲ δεκὰς ὁ κόσμος ὅλος. οἱ γὰρ Πυθαγόρειοι ἐκ δέκα τὸν κόσμον ἔλεγον εἶναι, ἐκ τῆς ἀπλανοῦς σφαίρας, ἐκ τῆς ἐντὸς πλανήτων, ἐκ τῆς τετράδος στοιχείων· ὡς ἐν καὶ τούτων λαμβανομένων, καὶ ἐκ τῆς ἀντίχθονος, ἤτοι τῆς σελιναίας σφαίρας. λέγεται δὲ ἡ σελιναία σφαῖρα ἀντίχθων, διότι ὁ στοιχεῖον ἡ γῆ πρὸς τὸν σελιναῖον ἀντιφερόμενον αὐτῷ, τὸ αὐτὸ καὶ ἡ σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον· ὁ οὖν ἐν τῇ εἰκάδι γινόμενος κοσμιώτατός ἐστι. καὶ ἀνωμερικῶς δὲ ἔστιν εἰπεῖν, ἡ εἰκὰς πλεῖον κόμμα ἐστὶ τοῦ τε ὄντος, καὶ τῆς ιά, καὶ ἁπλῶς ὧν εἶπεν ἄνω ἀριθμῶν. συμβαίνουσι τὸν πλείονα χρόνον ζήσαντα φρονιμώτερα γίνεσθαι· ἐμπειρία γὰρ καὶ χρόνος τοὺς ἀνθρώπους ἐμπειροτέρους ποιεῖ καὶ φρονιμωτέρους.

Ἑβδόμῃ δ' αὖ δρογόνος δεκάτῃ, κύρῃ δέ τε τετρὰς. (βοῦς,
Μήνη, τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας
Καὶ κυνὰ καρχαρόδοντα καὶ ἠρῆας ταλαεργούς Πρηΰνειν ὅτι χεῖρα τιθεὶς.]

Τὴν μὲν ἡ δεκάτη, μικρὸν ἄνω εἴπομεν, ὅτι δεχάς τίς ὅλη, ἤτοι κόσμος, ὁ πάντα τὰ εἴδη δεχόμενος· ὁ δ' ἐν ταύτῃ γενόμενος κόσμιος καὶ δῶρος τὸ σῶμα. αὔξει γὰρ τὴν ἡ αὔξει τὸ φῶς τῆς σελήνης, ὅθεν ὑγρότητος ἅμα, καὶ θερμότητος

μότητ⊙ μετέχον πολὺ τὸ ἄρρεν. ἐν σώματος
ὂν ψυχροτέρᾳ καὶ ξηροτέρᾳ κράσει. ἡ μέ-
σῃ τετρὰς, ὅτε ἡ τεσσαρεσκαιδεκάτη, σύμφο-
ρ⊙ δὴ εἰς γονήν· τὸ γὰρ θῆλυ σπέρμα ὑγρὸν καὶ
θερμόν. ἐν ᾗ τῇ ἰδ' λήγει ἡ ὑγρότης τῶν φωτὸς
τῶν σελήνιακῶν, καὶ γίνεται τὸ σπεῖρον καὶ ψυχρό-
τερον καὶ ξηρότερον. ἡνίκα δὲ ἐναντίων ἀκράτων
συγκερασθέντων, τὸ ἀποτέλεσμα συμβαίνει
ἄκρατον εἶ⊙. ἐν ᾗ τοίνυν τῇ ἡμέρᾳ φαίνε-
ται καὶ τὸ θυμοειδὲς τῶν ζώων· διόπ καὶ ἡ σε-
λήνη τότε μᾶλλον λήγειν. πρόσεχε δὲ
θυμῷ.] τετρὰς δ' ἀλλάξας φθίνοντός θ' ἑσπέ-
ρας τι ἡ τετάρτη καὶ εἰκοστὴ τετάρτη ἡμέρα τέ-
λειαί εἰσιν αἱ ἡμέραι· πᾶσαι γὰρ τετρὰς ἱερὰ εἰς
τέρεα. τέρεα δ' λέγ⊙, διότι πάντα τὰ συνεστῶτα
ἐκ στιγμῆς πρῶτον ἐγένετο· ἡ μὲν στιγμὴ ῥύσιν λα-
βοῦσα ποιεῖ γραμμήν· ἡ δὲ γραμμὴ ἐπιφάνειαν·
ἡ δ' ἐπιφάνεια τέρεον· τελεία ἄρα ἡ τετρὰς, καὶ
ἀξία τιμᾶσθαι. ἐπεὶ καὶ δοκεῖ τοῖς Πυθα-
γορείοις· Οὐ μόνον τὴν ἀμιτέρα ψυχὴν δεδο-
δόντα τετρακτὺν Παγὰν ἀϊδίου φύσεως. ἐν
γοῦν ταύτῃ κατ' ἐξαίρετον λήγει μὴ χολᾶσθαι,
διότι τελεία ἐστίν. ἐν δὲ τετάρτῃ μηνός.] ἡ
πρώτη τετρὰς τοῦ μηνὸς ἀρχὴν ὑπάρχει τῆς συνόδου
τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, καὶ ἀρχὴ φωτὸς τοῦ σελωνι-
ακοῦ. τότε δὲ δεῖ ἄγαθαι εἰς οἶκον ἄκοιτιν· ἡ δὲ
ἑτέρα τετάρτη ἡ πρὸς τῷ τέλει, ἀρχὴ τῆς ἀποκλί-
σεως τῶν φωτισμάτων, ὅτε οὐ δεῖ λαμβάνειν γυναῖ-
κα· τότε γὰρ ἡ σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον ἀφίσηκε.
Πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι.] ὀπέντε ἀριθμὸς δι-
κὴν λέγεται· ὄπισθος γὰρ τὸν δέκα τέμνει· ἐν δὲ τῇ
πέμπτῃ φασὶν ὅτι ἐγκυμονήσασαι αἱ ἔκγονοι αἱ τὰς
πλεονεξίας τιμωρέμεναι. τῇ μηνὸς ἡ πρώτη
πέμπτη πλείονος μετέχει φωτὸς· ἡ δὲ ὑσταί-
τη ἧττον⊙. διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἔκγονοι ἐν ταύταις
ταῖς πέμπταις ἐγκυμονήσουσι· τιμωρητικαὶ γὰρ τῶν
πλεονεκτικῶν, βοηθοὶ δὲ τῶν πλεονεκτουμένων.
ἢ ἀλληγορικῶς ἑρμηνευτέον τὰ, Πέμπτας ἐξ-
αλέασθαι, αὐτὶ τοῦ πολλὰς γάμους· ὁ γὰρ πέντε γά-
μ⊙ λέγ⊙. ἐν γὰρ ἀρτίῳ τῷ δυὸ, καὶ περιττῷ τρία
συνίστησιν· ἵνα κατ' συνέχειαν εἴπῃ ὁ λόγ⊙, αὖω
γὰρ εἶπε περὶ γάμου. μέσῃ δ' ἑβδομάτῃ.] ἡ
ἑπταεικοστὴ, ὅπτ' ἥδεια εἰς τὸ θῆναι χαρ-
πούς ὅτι τῷ ἄλῳ· τότε γὰρ λήγει ἡ θερμότης
τῆς σελήνης, καὶ κινοῦνται αὖραι ἐπιτήδειαι τοῖς
ἀλωνίζουσιν. ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ δεῖ τέμνειν
καὶ τὰ θαλαμαῖα ξύλα· τότε γὰρ ἡ ὑγρότης τῆς
σελήνης λήγει, ἡ αἰτία σήψεως. Τετρὰδι δ'
ἄρχεσθαι.] ἡ τετρὰς ἁρμονία λέγ⊙. ἔχει γὰρ
τὸν ὀπίστειον· ὁ γὰρ τέσσαρα τῷ τρία ὀπίστει⊙ν
ἔχει τὸν διπλάσιον. ὁ γὰρ τέσσαρα τῷ β' διπλά-
σι⊙. ἔχει καὶ τὸ δὶς διὰ πασῶν τὸν τετρα-
πλάσιον. τὰ γὰρ τέσσαρα τῆς μονάδ⊙ τε-
τραπλάσια. ἐν ταύτῃ οὖν τῇ ἡμέρᾳ κατασκε-
αστέον, τὰ ἔργα τὰ τῆς ἁρμονίας δεόμενα.
ἢ καὶ ἄλλως. τετρὰς λέγ⊙ στερεόν. πρῶτον ἐπιπε-
δικόν. εἶτα ἐν γραμμῇ. εἶτα ἐξ ὀπταέδρ⊙. καὶ
τελευταῖον στερεόν. δεῖ γοῦν τὰ ἔργα τὰ στε-
ρότητος δεόμενα ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ κατασκευά-
ζειν. Πρωτίστη δ' εἰνὰς παραπέμπων.] πρώ-
τη εἰνὰς ἡ ἡμέρα ἀπὸ Μεσῶν ὅτι τ' Ἐλικωνιά-
δων. ὁ γὰρ θ' ἀριθμὸς ἰσάκις ἴσος ἐστὶ καὶ ἀγα-
θὸς ἐν πᾶσιν. Ἐλικωνιάδες δὲ λέγονται αἱ
μοῦσαι, οὐχ ὅτι ἀπὸ τόπου τινὸς ἑλικῶν⊙ εἰσίν·
ἀλλ' ἐν τῇ τῶν Πτολεμαίων μουσικῇ ἔστι τι ὄργανον,
ὃ καλεῖ⊙ ἕλικων. ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἑλικῶνι εἰσὶν
ἐννέα τινὲς χορδαί· ὧν βεῖς τῶν διὰ τεσσάρων,
ἥπι τὰ ὀπίστεια· βεῖς δὲ τῶν διὰ πέντε, ἥπι τὰ
ἡμιόλια· βεῖς δὲ τῶν διὰ πασῶν, ἥπι τὰ διπλα-
σία. ἃς δὴ καὶ ἐννέα μούσας θεσπιῳδόκαπον.
ἀλλὰ θεὸς ἀπόδειξιν ἀληθεστέραν ἀκίνητον καὶ

τὰ ὄργανα ἔτος. ἔστω τετράγωνον ἰσόπλευρον
τὸ α β γ δ, καὶ διαιρείσθωσαν μέσαι αἱ α β γ
δ, κατὰ τὰ ε ζ σημεῖα. καὶ ἐπεζεύχθωσαν αἱ
α ζ. καὶ β ἡ γ. καὶ διήχθω παρὰ μὲν τὴν α β
δὴ εἶναι, διὰ μὲν τοῦ η, ε ἡ θ κ. διὰ δὲ τοῦ ἡ
ἡ λ ἡ μ. φανερὸν οὖν ὡς αὐτόθεν, ὅτι ἡ α γ διπλα-
σία ἐστὶν ἑκατέρας, τῆς β ζ καὶ ζ δ. καὶ ἔτι
τούτων ἑκατέρα, τῆς ε θ. ἐπεὶ καὶ ἡ α β, τῆς

α' ε', ὥστε καὶ ἡ α' γ', τῆς μὲν ε' θ' τετραπλασία· τῆς δὲ δ' κ' ἐπίτριτος. ἔστιν οὖν ἐν τούτῳ τῷ ὀργάνῳ δῶρεῖν, τὸ διὰ πασάρων, τό διὰ πέντε καὶ τὸ διὰ πασῶν. ὅιον ὁ μὲν διὰ τεσσάρων. ὁ ἐπίτριτός ἐστιν. ὁ δὲ διὰ ε', ὁ ἡμιόλιος. ὁ δὲ διὰ πασῶν, ὁ διπλάσιος. εὑρήσεις δὲ, εἰ σκοπήσεις, ἐν ταῦδε βεῖς ἐπίτριτους, καὶ βεῖς ἡμιολίους, καὶ τρεῖς διπλασίους, ὡς καὶ ἐντέα μίσας συναγορεύουσιν. ὅιον ὁ κ' τῶ ἐντέα ἐπίτριτος. ἐμπέχει γὰρ ὅλον τὸν δ', καὶ τὸ τρίτον αὐτό· ἥρωιν τὰ τρία. ὁ ιβ' ἐπίτριτος τῶ ε'. ἐμπέχει γὰρ ὅλον τὸν ε'. καὶ τὸ τρίτον αὐτῶ τὰ β'. ὁ τέσσαρα τῶ γ' ἐπίτριτος. ἐμπέχει γὰρ ὅλον τὸ γ'· καὶ τὸ τρίτον αὐτῶ, ἥτοι τὸ α'. ἰδὲ βεῖς ἐπίτριτοι, οἵ τινές εἰσι τῶ διὰ τεσσάρων. πάλιν ὁ ιβ' τῶ ἡ ἡμιόλιος. ἐμπέχει γὰρ ὅλον τὸν ἡ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῶ τὰ τέσσαρα. ὁ δ' ἡμιόλιος τῶ ε'. ἐμπέχει γὰρ γὰρ ὅλον τὸν ε'. καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῶ τὰ γ', ὁ ε', τῶ τέσσαρα ἡμιόλιος. ἐμπέχει γὰρ ὅλον τὸν τέσσαρα, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῶ τὰ β'. ἰδοὺ σοι καὶ ταῦδε βεῖς ἡμιόλιοι, τῶ διὰ πέντε. διδυέχθωσαν δὲ σοι καὶ βεῖς διπλάσιοι. οἵ τινες εἰσὶ τῶ διὰ πασῶν. ὅιον ὁ ιβ' τῶ ε' ὅτι διπλάσιος, ὑπόπτα ἠρώτησα. ἀλλὰ καὶ ὁ ε', τῶ γ' καὶ ὁ ἡ τῶ δ'. παῦροι δ' αὖτ' ἴσασιν.] ἤτοι ὑδεὶς ἐπαινεῖ τὸν λ', οἱ δὲ φασὶν, ὅτι τὸν κθ' λέγει. ἔστι γὰρ πάντα ἀφώνητος, καὶ ἔχει καὶ πυκνὰς τὰς ἀνάμιξ, καὶ ἐπικινδύνους τοῖς πλέουσι. χρήσιμος δὲ εἰς τὸ ὑποτάξαι ζῶα καὶ καταστεῖλαι τὸ θυμοειδὲς αὐτῶν. φαῦροι δ' αὖτε μετεπάδα μηνὸς ἀείσιν.] τὸν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μετεπάδα ἔλεγον ἴδ). μὴ γὰρ τὸν οἰκοσὴν ὄζειν ἢ μονάς. αὖτη δὲ ἡ καθ' ἑαυτὴν μὲν τὸν ὄρθρον καλὴ ὄζει. θεὸς γὰρ τὸν δείλιον χρεῖαν. ἐ γὰρ ταυτὸ μονὰς καὶ ἑνάς. ἡ μὲν γὰρ ἑνὰς ἀναλλοίωτός ἐστιν, ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιωτική, διὰ τοῦτο καὶ ἡ καθ' ἑαυτὴν μὲν τὸν ἀρχὴν καλὴ ὄζει, θεὸς γὰρ τὸ τέλος ἀλλοιοῦται. καὶ ὅπως ἡ μονὰς ἀλλοιωτική, σκοπτέον. ἔστιν ἐν τοῖς οὖσι ταυτότης καὶ ἑτερότης. καὶ ταυτότης μὲν τὸ ἕν, ἑτερότης γὰρ τὰ δύο. δὶς γὰρ δύο, τέσσαρα. τὸ μὲν οὖν ἓν ἀναλογεῖ τῷ θεῷ, ὅτι καὶ ἀναλλοίωτον, ὡς καὶ ὁ θεός. ἡ γὰρ μονὰς ὑλικὴν οὖσαν ἀναλογεῖ τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ἥτις τριττὴ μέν, ἀδιαίρετος δὲ, καθὼς τὸ ἕν. πάλιν τὸ ἓν ὑπέρτερόν ὄζει τῆς τε μονάδος καὶ δυάδος. καὶ λοιπὸν δέδεικται, ὅτι ἐ ταυτὸ μονὰς καὶ ἑνάς, εἰσὶν τὸ ἓν μὲν ἀναλοίωτον. ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιουμένη. ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἡμερῶν ἐξεπονήθη τῷ Ἡσιόδῳ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ Α' ΣΠΙΔΟΣ.

Τάφιοι στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ἠλεκτρύωνος βοῦς ἀπῆλασαν τοὺς τῆς Ἀλκμήνης ἀδελφοὺς ὑπὸ Ἀμφιτρύωνος ἀμυνομένους. τῷ δὲ Ἀμφιτρύωνι βουλομένῳ αὐτὴν συνελθεῖν, ἐ πρότερον αὐτῷ ἐπέτρεπε, πρὶν ἢ ἐκδικῆσαι τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἐπὶ τοσούτοις ἀτιμίαν. ὁ δὲ ἐπιστρατεύσας ἀπῆλασεν αὐτούς. ἅμα δὲ τῷ αὐτῷ νύκτα συνέρχονται αὐτῇ ἀμφότεροι, ὅ, τε Ζεὺς καὶ ὁ Ἀμφιτρύων. ὁ μὲν ἐκ τοῦ πολέμου ἐπανερχόμενος, Ζεὺς δὲ βουληθεὶς τοῖς ἀνθρώποις βοηθὸν γενέσθαι· ἡ δὲ νύξ ἐκ μὲν Ἀμφιτρύωνος Ἰφικλέα, ἐκ δὲ Διὸς Ἡρακλέα· ὃς καὶ ἐπὶ Κύκνον τὸν Ἄρεος ἦλθεν, ἱππόχορον ἔχων Ἴολαον, στρατηλάτην· ὃς τοὺς τοὺς Λικάτας ἄγοντας εἰς Πυθὼ πεπομφὼς σκηπανδρὶς οὐκ ἐφαίνετο πάντα ἀπαίδι πορεύσειν εἰς Τρα-

χῖνα πρὸς Κύκνα. πορευθεὶς δὲ τῷ Κύκνῳ αὐτὸν μὲν ἀπαρεῖ· τὸν δὲ Ἄρεα τραυματίζοντα τῷ ἰῷ κατὰ μηρὸν τιτρώσκει· καὶ ἕπως ἔρχεται πρὸς Κύκνα. ἐν δὲ ὁ Κύκνος γαμβρὸς Κύκνος ἐπὶ θυγατρὶ Θεμιστονόμῃ.

ΑΛΑΩΣ.

Οἱ Τάφιοι καὶ οἱ Τηλεβόαι εἰσελθόντες ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἀλκμήνης ἐφόνευσαν αὐτούς. αὐτὴ δὲ τὸν ἑαυτῆς γάμον ἐπήρυτο γαμηθῆναι τῷ δυναμένῳ διακινδυνεῦσαι τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς. παραγενόμενοι δὲ ὅτι τάχιστα ἦλθεν ἐν Θήβαις, ὅπου ἐδόκει ὁ Ἀμφιτρύων τότε. κἀκεῖνος ὑπέσχετο αὐτῇ, ὁ Ἀμφιτρύων ὁ τῆς Ἀλκμήνης συνών· τὸν τῆς ἑαυτῆς γυναικὸς πατέρα Ἠλεκτρύονα ἀποκτείνας.

ΗΣΙΟΔΟΥ
ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΑΣΠΙΣ
ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

Ἠοίη ἀποφθιμένη δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἦλυθεν ἐς Θήβας μετ' ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη θυγάτηρ λαοσσόου Ἠλεκτρύωνος,
Ἥρα γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
Εἶδός τε μεγέθει τε· τόων γε μὲν οὔτις ἔριζε
Τάων, οἳς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
Τῆς καὶ ὑπὸ κρατὸς βλεφάρων τ' ὑπὸ νυκτιφαῶν
Τοῖόν τι πνείεσκε, οἷόν τε πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Avt qualis relicta domo ac patria tellure
Venit Thebas, secuta Martium Amphitryonem,
Alcmena, filia seruatoris populorum Electryonis:
Quæ mulierum genus superabat fœminearum,
Formaque & proceritate. mente vtique nulla cum ea certabat
Illarum quas mortales mortalibus peperêre concumbentes.
Cuius & a vertice, & a palpebris nigricantibus
Tale quiddam spirabat, quale & ab aurea Venere.

Τοῦ ὑπάτου τῶν Φιλοσόφων
ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ
ΤΟΥ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΥ
ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΤΙΚΑ
μετὰ τῆς τεχνολογίας τοῦ αὐτοῦ.

Ἡ Ἀλκμήνη (φησὶν) ἡ μεγάλη καταλιποῦσα τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ τὴν πατρίδα ἦλθεν εἰς τὸν Θηβαῖον ἀμφιτρύωνα, ἥτις ἐοίκασι πάσας τὰς γυναῖκας ὑπερβάλλειν καὶ τῇ φρονήσει. ἡς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοιοῦτόν τι ἀνέπνει, οἷον ἀπὸ τῆς θείας ἀφροδίτης. αἴα, ἡ ὀπαία καὶ ἡ μεγάλη εἰς ἐνταῦθα ὀξαίνεται, ὅτι τὸ α μακρὸν ἔχει. τὰ δὲ εἰς α δηλυκὰ τὰ ἀπὸ τῶν ἀρσενικῶν γινόμενα μακροκαταληκτοῦσι· θεὸς θεία θεά, οἷος οἵα οἷα. ἥρως ἡ ἥρωος, ἥρῳ ἥρωα, καὶ τἄλλα, φυλάττουσι δίφθογγον· ἐνίοτε δὲ ὅτε. φυλάττουσα δὲ, ΔΥΤ, δεύτερον γάρ ἐστιν ἀόριστος. ἀρήϊος γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄρης ἄρεος ἀρήϊος, καὶ βραχύνεται τὸ ε εἰς η ἀρηΐος. λαοσσόος ἀπὸ τοῦ λαὸς καὶ τοῦ σείω τὸ ἐρμῶ, τροπῇ τοῦ ε εἰς ο. ἴσον ἐστί, ὅτι τοῦτο τὸ σείω βοπῇ Δωρικῇ τοῦ ε εἰς α σάω γίνεται, ἀφ' οὗ καὶ ὁ σάος, καὶ ὁ σαώτερος ὡς τὸ, σαώτερος ὧδε κε γένηαι. ἀπὸ τοῦ σάος συναιρέσει τοῦ α ο εἰς ω μίαν, σῶς γίνεται, καὶ σῶος εἶπεν, διαλύσει τοῦ ω μεγάλου εἰς ω μίαν καὶ μικρόν. ἐπαίνυτο, ἤγουν ἐπαυτόρχει καὶ ἐπόμνυμι. ἀπὸ τοῦ καίνυμι ἢ καινίζω. ἀπὸ κρῆδεμνα, ἤγουν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. ἀπὸ δὲ τοῦ κρὰς

κρατὸς γίνεσθαι, καὶ πρῶτον πρὸς εἰς ἣν κρῆ- κωμάσαντα, καὶ βολὴν τῷ μὴ, καὶ αὐτὸν. τοιοῦτο γάρ θεν. καινέον ἐνταῦθα τὸ μέλαν, ἀλλαχοῦ δὲ τὸ τὸ δικαίωμα. ἀ. αὖτο, ἤγουν ἔπεσεν, ἀπὸ τοῦ ἠερρύτον. χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι τὸν καινὸν ἐντε- ἄμμι τὸ πίων.
λὲς τὸ καίνεον ἐπιμολογεῖσθαι πρὸς ἀπὸ τοῦ κτῆμα

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

εἰς τὴν

Ἡσιόδου Ἀσπίδα.

Ἡοίη] ἡ ὁποία, ἡ θαυμασία. ἐπὶ θαύμα- τος δὲ εἴρηται τὸ οἵη, ἢ παρέλκει. **Ἦλυθεν.]** ἦλθεν εἰς Θήβας, ἐπὶ τὸν πολεμικὸν Ἀμφιτρύωνα, κηρύττουσα τὸν ἑαυτῆς γάμον. **Ἣ ἐν γυναικῶν.]** ὅπως δὴ τὸ χρύσ-

τὸν ἀδελφὸν τῆς Ἀλκμήνης, καὶ διὰ μεμιλλωμένων βλεφάρων, τοῦτον ἔπεσεν, ἤγουν ἐφόνευσε, καὶ ἐμιάνθη εἰς, ὁποῖον ὄζει τὸ αἷμα τῆς Ἀφροδίτης.

Ἡ δὲ καὶ ὡς οὐκ ἔτι θυμὸν ἔσω τίεσκεν ἀκοίτην,
Ὡς ὅπποτε τις ἔτισε γυναικῶν θηλυτεράων.

Atque ita nec amplius existimans animo suum colebat coniugem,
Perinde vt nulla vnquam coluit mulierum fœminearum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

τῶν. καὶ θηλυτεράων.] θηλυτέρων λῶν, καὶ ἐκτάσει Αἰολικῇ γέγονε θηλυτεράων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἡ δὲ καὶ ὡς] ἤτοι ὑπολαμβάνουσα ἔτι ἄμμα τὸν οἰκεῖον ἄνδρα, ὡς ὑδρία ἄλλη τὸν ἴδιον. **τίεσκεν.]** ἔχουσι σημειῶσαι οἱ ποιηταὶ τὸ κατεσπάσθαι τοῖς ῥήμασιν, ὡς τὸ ἔσκω, καὶ πέσκω, καὶ τὰ τοιαῦτα. **ἀκοίτης]** ἀπὸ τοῦ ἀ, ὃ δηλοῖ τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ κοίτη, ἤγουν ὁμόκοι-

Ἦλυθε ξ] ἐκεῖθεν δὲ ἦτοι, ἢ ὁμοίως καὶ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἐτίμα τὸν ἴδιον ἄνδρα, καθὰ ἐδίδα- κεν ὡς ἐκ τοῦ θηλειῶν τὸν ἑαυτῆς ἐτίμησε σωφρόνων.

Ἥμενον οἱ πατέρ' ἐσθλὸν ἀποκτάσειν ἰφθιμασυνας,
Χωσάμενος ὅσσ' εἶ βοσί. λιπὼν δ' ὅγε πατρίδα γαῖαν
Εἰς Θήβας ἱκέτευσε φερεσσάκεας Καδμείους,
Ἔνθ' ὅγε δώματ' ἔναιε σὺν αἰδοίῃ ἀλόχοισι,
Νόσφιν ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου· οὐ γὰρ οἱ ἦεν
Πρὶν λεχέων ὑπιβῆναι ἐϋσφύρου Ἀλκμήνης,
Πρίν γε φόνον τίσασθαι χαλεπήνασαν μεγαθύμων
Ἧς ἀλόχου, μαλερῷ δὲ καταφλέξαι πυρὶ δώμας
Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἠδὲ Τηλεβοάων.
Ὡς γὰρ οἱ θέσπεσε θεοὶ θ' ὑπεμάρτυροι ἦσαν,

Quanquam ipsi patrem præstantem occidisset, vi domitum,
Ira commotus propter boues. reliqua autem ille patria relinquens
Thebas venit, supplicans Cadmeis
Vbi idem habitabat cum veneranda coniuge,
Seorsim absque concubitu desiderabili. Non enim licebat ipsi
Ante lectum conscendere formosæ Alcmenæ,
Quam cædem vltus esset fratrum magnanimorum
Suæ coniugis, flammaque exussisset igne vicos
Virorum heroum Taphiorum atque Teleboarum.
Ita enim constitutum ipsi erat, diique testes fuissent

Τῶν

Τῶν ἂν ὑπέζεπε μάθος ἀκτίγετο δ' ἄγχι μάχεσθαι
Ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὃ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.

Quorum ille verebatur iram, se-
Exequi magnum opus, quod ip-

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ ἀμφιτρύων ἀπέκτεινε τὸν πατέρα τῆς ἀλκμήνης ἠλεκτρυόνα. εἰρίψε δὲ ξύλον κατὰ βοὸς, καὶ τῆς μὲν ἀπέτυχε, τὸ δὲ ἐνέπεσε κατὰ τοῦ μετώπου δὲ τοῦ παρόντος αὐτῷ τέρατος ἦλθε εἰς τὰς ὄψεις, ἐνθα κατάκειται τῆς οἰκείας γυναικὸς χαρεῖς ἐρασταὶ, ὄρνεα δὲ ἐρίπτασι μὴ ἐᾶσθαι συγγενόμενον τῇ ἀλκμήνῃ, πρὶν ἐκδικήσαι τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, ὃν ἐπέπεσον οἱ Τάφιοι διαπρεσβεύσαντες εἰς Μυκήνας.

Τάφιος ἦν ποσειδῶνος ἐν ἰθάκῃ τῆς συνεχοῦς πλούτῳ, καὶ εὐανδρίᾳ τῶν ἐπιπλείστων πολλοὶ δὲ καὶ ἀνομώτατοι ἐκ τῆς ἠπείρου ἐνταῦθα ἐπεδήμουν, οἱ καὶ ἐξ ἔθους ἐπὶ τὰς ἐφόδους τῶν ἀλλοτρίων ἐξεπλέοντες. ἐν τούτοις ἦν καὶ ἀμφιτρύων ὁ Ἠλεκτρυόνος τοῦ ἀδελφὸς, ὃς τὸν ἀδελφὸν ἐκ τῆς ἰθάκης ἐκβαλὼν, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀπαγαγόμενος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὅροις, καὶ τὸ ἀνδρεῖον αὐτῆς καὶ τὸ σωφρονικὸν ἐκπειρασθεὶς, καὶ μὴ ἐπιτυχὼν τοῦ ἔρωτος, ἐπὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτῆς ἐτράπετο. ὕστερον δὲ χρόνοις πολλοῖς ὕστερον ἐλθὼν εἰς μυκήνας, καὶ τὸν ἠλεκτρυόνα, ὃν ἔσχεν ἐκ τῆς ἀλκμήνης, καὶ τὸν βασιλέα τὸν τότε τῶν μυκηναίων ἀμφίδαμαντα, καὶ τὸν λύσιππον καὶ ἐλασίππους τοὺς πατρυιοὺς ἑαυτοῦ, τοὺς ἐκ τῆς μητρυιᾶς ἑαυτοῦ ἀστυδρόμου τοῦ πτερελάου γενομένους, ἐν ἀγῶνι ἱππικῷ νικήσας. ἐπὶ τούτοις ἐπὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπανελθὼν, καὶ τὸν ἠλεκτρυόνα τὸν ἀδελφὸν, ὃν ἐποίησε τῇ ἀλκμήνῃ,

Λοκροί τ' αἰγχέμαχοι καὶ Φαίηκες μεγάθυμοι
Ἕσπονθ'· ἦρχε δὲ τοίσιν ἐΰς παῖς Ἀλκαίοιο,

Locrique hastati & Phæaces magnanimi
Sequebantur: ducebat agmen bonus præstans puer Alcæi,

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Σὺν τούτῳ, φησὶ, τῷ ἀμφιτρύωνι ἠκολούθησαν καὶ οἱ δικαῖοι, καὶ οἱ λοκροί, καὶ οἱ φαικεῖς, ὁρμῶμενοι πολεμῆσαι· ἵνα ᾖ φανερὸν, εἰς αὐτοὺς ὁ ἀμφιτρύων ὁμοῦ τοῖς ἀλκμήνης. ἵμεναι] ἧκεν πορεύομενον. ἔδηι γὰρ ἀπὸ τοῦ ἵημι τὸ πορεύομαι. γίνε ται ὁ ἀπὸ παρατατικοῦ τοῦ ἵην· ἀφ' οὗ τὸ ἴσαν, ἔστι δὲ καὶ εἶα· διφθογγοκαμφώμενον· ἀφ' οὗ καὶ τὸ εἶμι τὸ πορεύομαι. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἵημι γέγονε τὸ δὲ ἵεμαι, ὁ σημαίνει τὸ σπεύδομαι, ὁρμῶμαι· ἀφ' οὗ ἐμπαλὴν γίνεται καὶ ὁ ἵεσο τὸ βάλλου καὶ τὸ ἵεσθαι, πολεμεῖν.] ἤγουν πολεμικὰ λείπεται δὲ διαλυθῆναι αἱ χειρογραφίαι τοῦ ἀνδρώπου ἀνδρώπων, θεοῦ θείου, διὰ τοῦτο τὸν λόγον ἢ ὃ διάνοιαν καὶ πολλάκις κεῖται ἀντὶ τοῦ δύο οἷον, πλοῦς πλοῦς, λοιπὸν λείπεται δύο διαλύεται εἰς ταῦτα, εἰς ἐνταῦθα τὸ [ἀνθρώπων] εἰς τὸ ἀνθρώπου γίνεται ὡς τῷ ἀνθρώπῳ διαλυθὲν ἀνθρώπου· ἀλλ' ἔστι κεῖται ὁ λέγων, ὅτι ἐν ταῖς διαλελυμέναις χειραῖς πίπτει σκῦλον. ἢ λήγουσα, ἐκτείνεται ἡ παραλήγουσα. λείπεται ἢ ἐκτείνεται καὶ ἡ λήγουσα, συστέλλεται ἡ παραλήγουσα. οἷον καχλίαω, καὶ καχλίαο, τῦ μὲν καχλίαω, ἡ λήγουσα ἐκτείνεται, καὶ συστέλλεται ἐξ ἀνάγκης ἡ παραλήγουσα. τῦ δὲ καχλίαο, ἐπειδὴ ἡ λήγουσα συστέλλει, διὰ τοῦτο δὴ καὶ ἡ παραλήγουσα ἐξετάθη. ἐὰν δὲ τῦ ἀνδρώπου ἡ λήγουσα συστέλλει, συμβαίνει δὲ πυλλάκις καὶ ἡ παραλήγουσα, τοῦτο χάριν ἐπιλείπουσι τὸ ι, ἵν' ἐκτείνηται ἡ παραλήγουσα, τῆς λήγουσης συστελλομένης.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Τῷ δ' ἅρα.] τούτῳ, ἅμα ἠκολούθησαν εἰς πολεμικὰ αἱ βοιωτοί. ἐπὶ σκαιὸν ἐπόντες.] πολεμικοί, οἱ μάντεις πεύσοντες Ἀχαιοί. καὶ κρύπτοντες τὸν ὄλεθρον, ἀλλ' ἄντικρυς μαχόμενοι, ἢ μείζονα τὸν θυμὸν τῆς ὄψεως ἔχοντες. Λοκροί.] ὁ Ὅμηρος τὸν αὐτὸν εἶπεν·

Οὐ γὰρ πω σκεδίην γε μάχεσθαι φίλον ἦτορ.

Ἕσπονθ'.] ἠκολούθουν. ἐσημειώσατο δὲ τοῦτον ὁ τῶν Ἀλεξανδρέων γραμματικὸς Ἀριστοφάνης καὶ ἀπαρέμφατον.

Κυδιόων λαοῖσι. πατὴρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἄλλοθι μὲν ῥ' ὄφαινε μετὰ φρεσὶν, ὄφρα θεοῖσιν
Ἀνδράσι τ' ἀλφήσῃσιν ἀρὴς ἀλεωρὴν φυτάλμοι.

Gaudens tot populis. At pater hominumque deorumque
Aliud consilium revera intra mentes, vt diis pariter
Et hominibus rerum indagatoribus, Martis depulsorem plantaret.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ Ζεὺς (φησιν) ἄλλως ἐβουλεύετο βουλὴν, ἵνα καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις γλυκίαν βοηθὸν καὶ δι' αὐτὸν μάθωσι καὶ οἱ θεοὶ τῶν ἀλλοίων καὶ βοηθείας δέωνται. κυδιόων.] σημείωσαι, ὅτι τὰ διαθετὰ ὄντα, εἰ ἔχοι τινὰ ἀφ' ἑαυτοῦ συλλαβὴν ἐφαχεῖαν, συστέλλονται· εἰ δὲ μακρὰν, ἐκτείνονται. ἀλφησὶς.] ὁ ἐφάπτεται τοῦ Τζέτζου ἀεὶ πράγματος· τάχα δὲ ἀλφησὶς ἐνταῦθα λέγει ὁ διανοητικὸς, ἀπὸ τοῦ ἀλφῶ τὸ ὠφελοῦμαι καὶ διανοῦμαι. ἀφ' οὗ κατάφορα, καὶ ἡ βλάβη, οἷς ἐπιτηδεῖα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

πατὴρ δ' ἀνδρῶν.] ἔστι μὲν ταῦτα ἐνεθυμεῖτο ὁ Ζεὺς ἄλλα ἐβούλετο. ἰδὼν γὰρ τὰς τῶν ἀνθρώπων κακίας πληθυνθείσας ἠθέλησεν ἐξ Ἀλκμήνης γενέσθαι υἱὸν, τὸν δυνάμενον πεμφάσας τὰς κακὰς, καὶ ἀπαλλάξαι τοὺς ἄνδρας τῆς βλάβης καὶ τῆς διαῆς. βοηθοῦσι γὰρ σωφρονίζόμενοι, ἐπὶ τοῖς ἀδίκοις ἀνακτιζόμενοι.

Ὦρτο δ' ἀπ' Οὐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυσσοδομεύων,
Ἱμείρων φιλότητος ἐϋζώνοιο γυναικὸς,

Profectus autem ab Olympo est dolum mentib. altis meditans,
Desiderio concubitus elegantis mulieris,

Ἐννέ-

Ἐννύχιος τάχα δ' ἵξεται Τυφαόνιον, ἔνθεν ἀνῆκε
Φίκιον ἀκρόπολον θεσπεσίοισι μετ' ἴχνεσι Ζεύς
Ἔνθεν καθεζόμενος φρεσὶ μήδετο θέσκελα ἔργα.

Per noctem, celeriter veniet in Typhaonium, unde rursum
Ad Phicium summum accessit consilianus Iuppiter,
Vbi residens mentibus versabat diuina opera.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταύτῃ (φησὶν) ἔχων τὸν βελῶν καὶ ὀπὶ δυομένῳ συγγενέσ τῇ ἀνιμλίῃ ὥρμησεν ἀπὸ τοῦ ἄρατος, καὶ συντόμως κατέλαβε τὸ τυφώνιον ὄρος· ἔνθεν πάλιν εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρθ- ἐκλέων τὸ φίκιον ἀπὸ τῆς σφιγγὸς ἕτω καλέμενον, ἔνθα καθίσας ἐβουλεύετο τί ἔχει ποιῆσαι. ἄρτα.] ὄρσω τὸ λεγόμενον, ὁ μέλλων ὁρᾶν, ὁ παρακείμενος ὄρκα, ὁ παθητικὸς ὥρμαι, ὁ ὑπερσυντέλικος ἄορμαι, ἄρσω, ἄρτο. εἰ δέ που φίλον, καινοτέρως καὶ ἀπὸ τοῦ ἄρτο καὶ συγκοπὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἄρματο ἢ ἀσαύτως. ἵξε] κατέβησον, ἤγουν τὸ ἔρχομαι, καὶ τὸ παθητικὸν ἵκομαι, καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς ἱκόμην ἵκατο, καὶ κατὰ συγκοπὴν, ἵκο, καὶ παρατάσει Αἰολικῇ τοῦ σ ἵξε. μετέστα.] ἦγουν μετέστη, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀνατολικοῦ ἐπὶ δυσμάς· ἔστι δὲ τὸ πάντες δρυόπων καὶ Αἰολέων. μιῆς] κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ε, ἤγουν ἑνὸς· ἔστι δὲ χρόνου παθητικοῦ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἐννύχ-.] ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ μοιχεύσας. ταχέως δὲ κατέλαβε τὸ Τυφαόνιον ὄρ- τῆς Βοιωτίας, διὰ τὸ Τυφῶνι ὀπηδεῖσθαι. ἐκεῖθεν δὲ πάλιν ἐστίζει τὸ ἄκρον τοῦ Φικίου. ἔστι δὲ ὄρ- Βοιωτίας. ὠνομάσθη δὲ ἐκ τῆς σφιγγὸς, ἣν Φίξα ἐκάλεσαν οἱ Βοιωτοί. Ἄλλως. Φίκιον ὄνομα ἄρης ἐν Φρυγίᾳ, ἔνθα καὶ αὐτοὶ πολλοὶ γίνονται. ἔνθα ἢ πάλιν εἰς ἄλλο ὄρ- ὄνομα, Φίκιον Θηβαϊκὸν ἢ, ὅθεν καὶ Φίξ.

Ἀμφὶ μὲν δὴ νυκτὶ ταυσφύρῳ Ἠλεκτρυωνὶς
Εὐνῇ καὶ φιλότητι μίγη, τέλεσεν δ' ἄρ' ἔλδωρ.
Αὐτὴ δ' Ἀμφιτρύων λαοσσόος ἀγλαὸς ἥρως
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον ἀφίκετο ὃν δόμον δέ.
Οὐδ' ὅγ' ὅτε δμῶας καὶ ποιμένας ἀγροιώτας
Ὥρτ' ἰέναι, πρίν γ' ἧς ἀλόχου ὑπεδήσατο λυγρῆς.
Τοῖος γὰρ πόθος αἶνυτο ποιμένα λαῶν.
Ὡς δ' ὅτ' αἰπὺ ἄπασαν ὑπεκφεύγῃ κακότητα
Νούσου ὑπ' ἀργαλέης, ἢ καὶ κρατερῶν ὑπὸ δεσμῶν,
Ὣς ῥα τότ' Ἀμφιτρύων, χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπεύσας,
Ἀσπασίως τε φίλης τε ἑῆς δόμον εἰσαφίκανε.
Παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ ἀλόχοιο,
Τερπόμενος δώροισι παλυκλύτης Ἀφροδίτης.

Nam eadem quidem nocte cum proceta Electryonide
Inlecto concubitu mixtus fit, perfecitq. desiderium.
Eadem autem & Amphitryo populorum defensor, splendidus heros
Perfecto magno opere, rediit domum suam.
Neque ille ad famulos & pastores agrestes
Cœpit ire antea, quam suæ coniugis conscendisset lectum.
Tale siquidem corde desiderium ceperat pastorem populorum.
Vt autem quando quispiam magno affectu effugit afflictionem
Morbo ex difficili, aut etiam validis ex vinculis:
Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,
Magnoque affectu, lubentiq. animo domum suam reuersus est.
Tota nocte concubuit cum reneranda vxore,
Oblectando se muneribus auream Veneris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν αὐτῇ (φησὶ) τῇ νυκτὶ καὶ ὁ Ζεὺς ἐμίχη τῇ ἀλκμήνῃ καὶ ὁ ἀμφιτρύων. ἀποστείλας γὰρ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐκ δὲ μισθίσας τοὺς ποιμένας ἀπῆλθον, ἔπειτα ἐλθὼν τὰ ἴδια σκέμματα, ἀλλ' ἔχρηζεν ὅπως τῇ μιχθῆναι τῇ ἀλκμήνῃ. πάντες γὰρ σχεδὸν

φθος ἦλθεν αὐτῷ. ἐξαίφνης δὲ φησὶ τὶς αὐτῷ προσελθὼν, ὅτι ἡ γυνή σου τέτοκε δύο παῖδας, ὧν ὁ μὲν ἕτερος ἐστὶν ἀσθενὴς καὶ ἀνάλκης, ὁ δὲ ἕτερος ἰσχυρὸς καὶ ἀνδρεῖος. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, ἐπὶ πλεῖστον ἐν ἑαυτῷ διεπρίσατο καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, ἀγριώτερος καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἀχθιώτερος. ὥστε ἰέναι. ὁμοιος ἐστὶν ὁ ζῆλος· ἐκεῖνος γὰρ συνεχῶς βοᾷ· ἰέναι καὶ ὥστε κεραυνοῦν· ὅθεν καὶ διαχείμενος καὶ γένες

Ὃς ϗ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρηϊάδλιο μεγάθυμον.
Εὗρε γὰδ ἐν τεμένει ἑκατηβόλο Ἀπόλλωνος
Αὐτὸν καὶ πατέρ' ὃν Ἄρηα ἄτον πολέμοιο,
Ἴδύχεσι λαμπομένους σέλας ὡς πυρὸς αἰθομένοιο,
Ἑσταότ' ἐν δίφρῳ. χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι
Νύσσοντες χηλῇσι. κόνις δλέσφ' ἀμφιδεδήει
Κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἅρμασι ϗ ποσὶν ἵππων.
Ἅρματα δ' ἀὐποίητα ϗ αὐτυγες ἀμφαφάβιζον

Qui & Cygnum occidit, Martis filium magnanimum.
Inuenit enim in luco longe iacentis Apollinis
Ipsum, & patrem ipsius Martem, bello insatiabilem,
Armis fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis.
Stantes in curru: terram autem pulsabant veloces equi,
Ferientes vngulis, puluisq: circa ipsos diuidebatur,
Excitatus compactis a curribus & pedibus equorum,
Currus autem fabrefacti & rotarum ambitus circum resonabat

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὗτος ὁ Ἡρακλῆς, φησίν, ἐφόνδοσε ϗ τὸν Κύκνον τ' υἱὸν τῦ Ἄρεος, διόπ καταχὼν τὸν ναὸν τῦ Ἀπόλλωνος ἐσύλα τὰ ἐκεῖ ἀφοσφεφόμενα. ὗρε δὲ αὐτὸν τ' Κύκνον ὁ Ἡρακλῆς ϗ τ' πατέρα αὐτῦ Ἄρην (υἱὸς γὰδ τῦ Ἄρεος ὁ Κύκνος) ἑαμένους ἐν τῷ ναῷ τῦ Ἀπόλλωνος ἐν δίφροις, ϗ λαμπομένους ἐν τδύχεσι τλῶ περικειμένω ὑ χαλκῶ ἐπὶ τύπου οἱ ἵπποι κόπτοντες ταύτλω ἐν ταῖς ὁπλαῖς· κόνις ὑ ἠγείρετο κινεμένη ὑπὸ τῶν ἁρμάτων ϗ τῶν ἵππων· ϗ ἀμφὶ σφὲ ϗ αὐτὸς χαὶ ἀστροφλῶ τ' ἀφθέτεως λέγω δὴ τὸν Ἄρλω, ϗ τὸν Κύκνον, δεδηέτην, ϗ ἐσκορπίζετο. κινεμένων ὑ τῶν ἵππων, ἦχον ἀπετέλουν αἱ τῶν δίφρων ἅμαξαι ϗ αἱ αὐτυγες, ἤγουν αἱ ἀφιφέρειαι τ' δίφρων. ἔπιφνε.] φένω τὸ φονεύω. ὁ μέλλων φενῶ. ὁ παρακείμενος πέφαγα, ὁ μέσος πέφονα. ϗ ἐκ τύτε ἕτερον ῥῆμα πεφόνω ϗ πέφνω χαὶ συγκοπήν. Ἀρηϊάδην.] ἐντεῦθεν δῆλον ὡς δ' ἔφηται ϗ Ἄρητος, ἃ ϗ παρωνυμικὸν ὁ Ἀρηϊάδης. ἑκηβόλος.] ἀπὸ τῦ ἑκάς, ὃ σημαίνει τὸ μακρὰν, ϗ τῦ βάλλω. ἀρετὴ γὰδ τόξε τὸ πόρρω βάλλειν· ἑκατηβόλος ὃ ἀπὸ τῦ ἑκατὸν ϗ τῦ βέλος· μυθεύουσι γὰδ ὅτι ἑκατὸν βέλεσι τ' δράκοντα τ' ἐν Πυθοῖ ἀνεῖλεν. ἄτος.] ὁ ἀκόρεστος, ἀπὸ τῦ α' στατικῦ ϗ τῦ τῶ, τὸ ζητῶ. πολλὰ γὰδ ζητοῦσιν οἱ ἀκόρεστοι. δεδηέτην, αὐτὶ τῦ ἐμείζετο. κανονίζετο γὰδ ὁ ἔτος· δαίω τὸ μερίζω, ὁ μέλλων δαίσω, ὁ ϖδ ἐκείμενος δέδαικα, ὁ μέσος δέδαια, ϗ δέδηα, κατὰ τροπὴν τῦ α' εἰς η, ὁ ὑφρυντέλικος ἐδεδήλω ἐδεδήεις ἐδεδήει.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ὃς ϗ Κύκνον ἔπεφνεν.] ἡ ὑ αἰτία τῆς ὅτι Κύκνον στρατείας, διὰ τὸ τὲς ἀγοντας εἰς τλῶ Πυθῶ δεκάδας ὅτι χρεὶ συλλαβεῖν, σκέψιν ἔχων τλῶ εἰς τὴν τραχῖνα σοὶς τ' βασιλέα Κήϋκα ἄφιξιν· ὃν ἀνελὼν αὖθις τὸν Ἄρεα ἁρπαζοντα τῦ ὑῦ πετρώσει σοὶς τὸν μηρόν.

Ἵππων ἐρέεντων. κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων
Ἐλπόμενος Διὸς υἱὸν ἀρήϊον ἠνιόχον τε
Χαλκῷ δηώσειν, ϗ δαπὰ κλυτὰ τεύχεα δύσειν.
Ἀλλά οἱ οὐχωλέων ὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὸς γὰρ οἱ ἐπώρσε βίλω Ἡρακληείω·
Παῖ δ' ἄλσος ϗ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίυ
Λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεῦ τευχέων τε, ϗ ὠτῦ.
Πῦρ δ' ὡς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο. τίς κεν ἐκείνῳ
Ἔσχη ἐπιτρὸς ἐὼν κατεναντίον ὁρμηθῆναι,
Πλὴν Ἡρακλῆος ϗ κυδαλίμυ Ἰολάυ;

Equis festinantibus gaudebat autem Cygnus inculpatus,
Sperans se Iouis filium, Mauortium se aurigamque
Ferro interempturum esse, & inclyta arma despoliaturum.
Sed ipsius vota non exaudiuit Phœbus Apollo.
Ipse enim contra illum concitauit vim Herculeam.
Totus vero lucus & ara Apollinis Pagasæi
Collucebat præ vehementis Dei armis, & ipso.
Et quasi quidem ignis ex oculis effulgebat. Quis autem illi
Sustinuisset, mortalis existens, obuiã sub conspectum prodire
Præter Herculem & glorioſum Iolaum?

Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὁμῶς καὶ σφυρὰ καὶ μέλεσσιν.

Illorum enim & vis magna, & manus inuictæ
Ex humeris prognatæ erant, vna cum robustis membris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὁ Κύκνος δέ (φησιν) ἔχαιρεν ἐλπίζων φονεῦσαι τὴν Ἡρακλέα, καὶ ἀφελέσθαι αὐτὸν τὰ ὅπλα· ὡς αὐτὸς καὶ τὸν Ἰόλαον· ἀλλὰ τὸν μὲν διώκων αὐτὸς, ἢ τὸν δαίμονα, ἢ τὸν καυχήματος (ἔστι γὰρ διώκειν καὶ καύχησις) ἕνεκα ἦκεν ὁ Ἀπόλλων· αὐτὸς γὰρ ὁ Ἀπόλλων παρεκίνησε τὴν Ἡρακλέα κατὰ τοῦ Κύκνου· διότι, ὡς εἴρηται, ἐσύλα τὰ ἐν τῷ ναῷ προσφερόμενα· πᾶν γὰρ τὸ ἄλσος, ἤγουν ὁ περίβολος τοῦ ναοῦ (ἦσαν γὰρ ὡς ὀκτὼ πλέθρα οἱ τειχίται περίβολοι κατάφυτοι καὶ ἀλσώδεις) σὺν τῷ περιχώρῳ ἦν καὶ αὐτὸς ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος κατελάμπετο ὑπὸ τῶν ὅπλων τοῦ Ἄρεος, καὶ τῆς σιδηρίτιδος ἀπὸ ἀκτινοβολίας ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἄρεος. τὶς δ' ἂν θνητὸς ἄνθρωπος ἐτόλμησεν ἐκείνῳ πλησιάσαι, πλὴν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Ἰολάου, ἐκείνων γὰρ ἡ ἰσχὺς μεγάλη, καὶ αἱ χεῖρες αὐάλωτοι τὴν τῆς ψυχῆς καρτερίαν καὶ ἀσωματειότητα. καλῶς δὲ ἐσχόλιται τὸ ὅτι σιδηροῖς μέλεσι· χρὴ γὰρ τοὺς χεῖρας μεγάλας ἔχοντας, καὶ τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος αὐάλωτον ἔχειν ταῖς χερσί· μέλος δὲ καὶ μέρος διαφέρει, καθ' ὃ τὸ μὲν μέλος δηλοῖ τὸ μικρόν λέγεται· τὸ δὲ μέρος δηλοῖ τὸ μεῖζον· καὶ τὸ μὲν μέλος μόνον δηλοῖ σαρκῶν, τὸ δὲ μέρος καὶ ὀστέων. δύχαλλε] τὸ χῶ ω μέγα, ἀπὸ τοῦ δίχω, τὸ ἀπὸ ἐναντίου ἢ μέλλοντας. ἐπώρουσε.] ὄρρω, ὁ μέλλων ὄρσω Αἰολικῶς, ὁ αὐξησος ὦρσα, τὸ τρίτον ὦρσεν. ἰστέον, ὅτι οἱ Δωριεῖς καὶ τὰς βαρυτόνους μέλλοντας πλεοναζοῦσιν· οἷον δώσω, πλύνω, τὸ δώσου καὶ τύψω. οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ τὰς πλεοναζομένας βαρυτόνους· οἷον, σπέρσω καὶ ὄρσω, καὶ κέρσω, καὶ ἔρσω, τὸ σπερῶ, καὶ ὀρῶ, καὶ καρῶ, καὶ ἐρῶ, ἤγουν φθερῶ. Παγασαίου.] Παγασαῖος ὁ Ἀπόλλων ὁ ἐν Παγασαῖς τόπῳ τιμώμενος. ἔτλη.] τλάω τλῶ, καὶ ἐν τούτῳ ῥῆμα εἰς μι τλῆμι, ὁ δὲ τις ἀόριστος ἔτλιον, καὶ ἔτλη τὸ τρίτον. ἡ βία σημαίνει καὶ τὴν δυναστείαν, καὶ τὴν ἰσχὺν ἐνταῦθα. ἐπέφυκον.] ἀπὸ τοῦ φύω φύσω πέφυκα, γάστρα ἔπρος ἐνεργὸς πιφύκω, καὶ παραπλὴς ἐπέφυκον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Παγασαίου.] Πάγασος, πόλις τῆς Θεσσαλίας. τὸν ὠνομασμένον, παρὰ τὸ ἐκεῖ Ἀργὼ πεπῆχθαι· Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ χρησηρίων, τὸν ἐν Παγασαῖς Ἀπόλλωνα κατὰ Τροφωνίου ἰδρῦσθαί φησι.

Ὡς ἄρα τόθ' ἱππόχοον προσέφη κρατερὸν Ἰόλαον·
Ἥρως ὦ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ τι μετ' ἀθανάτους μάκαρας, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Ἧλιτεν Ἀμφιτρύων, ὅτ' ἐϋσσέλμοιο ποτὶ Θήβην
Ἦλθε, λιποὼν Τίρυνθα ἐϋκτίμενον πολίεθρον,
Κτείνας Ἠλεκτρυόνα, βοῶν ἕνεκ' εὐρυμετώπων·
Γνωτὸν δ' εἰς Κρέοντα καὶ Ἡνιόχην τανύπεπλον,
Οἳ ῥά μιν ἁσπάζοντο καὶ ἅρμενα πάντα παρεῖχον,
Ἧς δίκης ἕνεκ' ἰκέτησι. τίον δ' ἀρὰ χηρόθι μᾶλλον.

Is igitur tunc auriga allocutus est fortem Iolaum:
O Heros Iolae, mortalium longe charissime omnium,
Nempe vere in immortales beatos, qui olympum tenent,
Peccauit Amphitryo, quoniam bene munitas ad Thebas
Abiit, relicta Tirynitho, vrbe bene fundata,
Postquam occiderat Electryonem, propter boues latas habentes frontes:
Venitq. ad Creontem, & Heniochem longis ornatam vestibus,
Qui ipsum vltro receperunt, & necessaria omnia præbuerunt,
Quatenus ius est supplicibus, coluerunt quoque animo magis

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τότε δέ (φησιν) ὁ Ἡρακλῆς πρὸς τὸν Ἰόλαον εἶπεν· ὦ Ἰόλαε, ἀληθῶς ἥμαρτεν εἰς θεὸς ὁ πατὴρ μου Ἀμφιτρύων, ὅτε φυγὰς ἦλθεν εἰς Θήβας κατελιπὼν τὴν ἰδίαν πατρίδα τὴν Τίρυνθον. ὑπέκτεινε γὰρ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἠλεκτρυόνα ἕνεκα

βοῶν. ἔρρι ψα γὰρ, ὡς εἴρηται, ῥαῖβδον χεὶ βοός, καὶ τῆς μὲν ἀπέπαυεν, ἀπέκτεινε δ' ἑαυτὸν πανδεινόν. ἦλθε δ' εἰς τὸν Κρέοντα τὸν βασιλέα Θηβῶν, καὶ τὴν γυναῖκα ἐκείνου τὴν Ἠνιόχην, οἵτινες ἀποδέξαντο καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν, ὡς ἔστι νόμος ποιεῖν πᾶς ἱκέτας· πλέον δ' ἠγάπων αὐτὸν ἐκ ψυχῆς, ὡς ἄξιον ἀγάπης, ἢ διὰ τὸν νόμον. ὅτι κρατιὸς μὲν λέγεται ὁ ἰσχυρὸς εἰς ἐξουσίαν, ἄναξ ὁ βασιλεύς, καὶ γίνεται ἀπὸ τῆς κεφαλῆς· κρατερὸς δὲ ὁ ἰσχυρὸς ἐν ἀνδρείᾳ, οἱονεὶ κεφαλερός ἐστιν. ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ὁ δυνάμενος καὶ ἀνδρεῖος, ἢ ἀπὸ τῆς κείρω τὸ κόπτω, ἔ τὸ βίπτω παίσαντα τῷ παλτῷ φλεγμένην κείρεται, καὶ ἐκ τούτου κάρτος, καὶ κράτος, καὶ κρατερός, οἱονεὶ ὁ ἰσχύων κείρειν καὶ κόπτειν. ἤλπτεν.] ἀόκητος δὲ δύτερος, ἀπὸ τῆς ἀλείπω τὸ ἀμαρτάνω. τὸ δὲ ἀλείπτω γίνεται ἀπὸ τῆς ἀλδέω τὸ ἐπφδάω, ἵν' ἦ ἀλδότω καὶ ἀλείπτω. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἔργα τελεῖ φυγῆς ἄξια. σέφος γίνεται ἀπὸ τῆς σέφω τὸ ὑπισχνοῦμαι, καὶ τῆς ἴφι, ὃ σημαίνει τὸ ἰσχυρῶς· τὸ γὰρ σέφος ὑπόσχεσις τῆς ἀγαίων ἰσχυρᾶς. ἐξ οὗ καὶ ἐξαγγελὴν σέφας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἤ τι μὴτ' ἀδυνάτους.] τί ἦν (φησὶν) ἥμαρτον εἰς τοὺς θεοὺς ὁ Ἀμφιτρύων, ὅτι φυγὰς ἐκ Τίρυνθος, εἰς Θήβας ἦλθε διὰ τὸν Ἡλεκτρύωνος φόνον. ἄκων δὲ αὐτὸν ἐφόνευσε πατέρα τῆς Ἀλκμήνης πατὴρ Ἡρακλέους καὶ Ἰφικλῆς. Ἴολαος υἱὸς Ἰφίκλου· Ἴφικλος δὲ υἱὸς Ἀμφιτρύωνος, καὶ ἀδελφὸς Ἡρακλέους. αἰνιγμὸς ἦν Ἴολαος Ἡρακλέους.

Ζῶε δ' ἀγαλλόμενος σὺν ἠϋσφύρῳ Ἠλεκτρυώνῃ
Ἧι ἀλόχῳ. τάχα δ' ἄμμες ὑπερπλομένων ἐνιαυτῶν
Γενόμεθ' οὔτε φυὴν ἀνάλιγκοι οὔτε νόημα
Σός τε πατὴρ ἐγώ. τοῦ μὲν φρένας ἐξέλετο Ζεύς·
Ὃς ἀπολιπὼν σφέτερόν τε δόμον σφετέρους τε τοκῆας
Ὤιχετο τιμήσων ἀλιτήμονα Εὐρυσθῆα,
Σχέτλιος· ἧπερ πολλὰ μετεσσυμένως ὀπίσω,
Ἧν ἄτην ἀχέων· ἣ δ' ἐ παλιναίρετός ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεπὰς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
Ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θᾶσσον ἔχ' ἡνία φοινικόεντα
Ἵππων ὠκυπόδων· μέγα δὲ φρεσὶ θάρσος ἄεξον
Ἰθὺς ἔχειν ὁδὸν ἅρμα καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων,
Μηδὲν ὑποδδείσας κτύπον Ἄρεος ἀνδροφόνοιο,
Ὅς νεῦ κεκληγὼς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσος
Φοίβου Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος·
Ἦ μὴν καὶ κρατερός περ ἐὼν ἄατος πολέμοιο.

Viuebat autem exultabundus cum formosa Electryonide
Coniuge sua: moxque nos reuoluto anno
Nati sumus, neque ingenio similes, neq. intellectu,
Pater tuus & ego: cuius quidem mentes sustulit Iuppiter,
Qui relicta domoque sua, & suis parentibus,
Abiit veneraturus sceleratum Eurystheum:
Infelix. certe multum ingemiscebat postea,
Noxam suam lugens. Sed hæc irreuocabilis est.

Mihi vero deus difficiles imperauit labores.
O amice, sed tu celeriter contine habenas rutilantes
Equorum alipedum, magnamq. mentibus fiduciam accumulâs
Recta dirige celerem currum, & alipedum robur equorum,
Nihil veritus strepitum Martis, hominum occisoris.
Qui nunc cum clangore circumquaque furit per sacrũ nemus
Phœbi Apollinis, longe iaculantis regis.
Enimuero etiam validus licet existat, tamen exaturabitur bello.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἀλλ' ὁ μὲν πατήρμου (φησὶν) ἔζη ἐκεῖ μετὰ γυναικός· φεισίοντες δὲ τοῦ χρόνου ἐγωνίζημεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ὁ σὸς πατήρ, πλὴν ὅτι καὶ σωματικὴν ῥώμην ὅμοιοι, ὅτι καὶ τὴν γνῶσιν. τῶν σὲ μὲν γὰρ πατρὸς Ἰφικλέους καὶ γνῶσιν ἀφείλατο ὁ Ζεύς, καὶ ἐμώρανεν αὐτόν, διότι κατέλιπε τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ ἀπῆλθε δουλεύειν Εὐρυσθεῖ τῷ βασιλεῖ Πελοποννήσου. ἀλλ' ἴσως πολλὰ μετεμελήθη ὕστερον ἀνωφελῶς. ἐμοὶ δὲ ὁ θεὸς Ἀπόλλων ἐπέλασε φορτοῦσαι τὸν Κύπριν. ἀλλὰ σὺ κράτησε τὰ χαλινὰ τῆς ἵππου, καὶ μὴ δειλιάσῃς τὸν

Ἄρῃ, ὃς ναῦμαῖνε ὑπὸ θυμῷ, καὶ τῆς σῆς τιὼ μάχην ὀρμῆς· κορέννυ δὲ πολέμῳ καὶ ὧν ἀνδρειοσύνῃ. φασὶν ὅτι ὅτε ἐν Θήβαις ἐνεκαμμιαῖος ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῇ Ἀλκμήνῃ, ἔπυχε δὲ Εὐρυσθέα ἑπταμμιαῖον εἶναι ἐν τῇ Ἀρχίππῃ. ἔμοσεν οὖν ὁ Ζεὺς ἐκεῖνον ἄρξαι τῶν ἑτέρων, τὸν γεννησόμενον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὡς τῶν Ἡρακλείδων μέλλοντα γένεσθαι. ἡ δὲ Ἥρα ζηλοτυπήσασα θεὰς τιὼ Ἀλκμήνῃ ἐποίησε τὸν μὲν Εὐρυσθέα ἑπταμηνιαῖον γεννηθῆναι, τὸ δὲ Ἡρακλέα δεκαμηνιαῖον, ὡς μάρτυρες καὶ Θεόκριτος. φησὶ γὰρ Ἡρακλέα δεκάμηνον ἐόντα γενέσθαι μάστιγι. ἤρξε γοῦν διὰ τὸν ὅρκον Εὐρυσθεὺς τῶν Ἡρακλειδῶν. τὸ ἰθὺς ἔχειν, αὐτὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας ἔχε καὶ κράτει· λαμβάνει δὲ τὸ μὲν ἰθὺς ὄνομα αὐτὶ ἐπιῤῥήματος. τὸ δὲ ἔχειν ἀπαρέμφατον αὐτὶ προσακτικοῦ τοῦ ἔχε. ζητοῦσι διά τίνα λόγον ὁ Ἄρης καὶ, ὡς τὰ ἰαμβικά, κλίνει ὡς ἔχων τιὼ παρελήγουσαν βραχεῖαν παρὰ τὸν Ὀαίρου, οἷον Ἄρηος ὡς λέβητος. καὶ πάλιν ὡς τὰ σπονδιακά, οἷον Ἄρυ, ὡς Πέρσου. καὶ πάλιν ἁπλοῦν ὄν, διὰ τί ὡς τὰ σύνθετα κλίνει, οἷον Ἄρεος καὶ Ἄρης ὡς Δημοδίτεος καὶ Δημοδίτης; φαμὲν οὖν ὅτι τέτε συνέβη ἀπὸ τῶν διαφόρων ἐτυμολογιῶν· εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ὀπτατικοῦ ἄ, καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω ἐτυμολογεῖ, ἔστι τὸ ἄηλον ἡ ἀβλαβήγυσα μαχητά, καὶ κλίνει Ἄρης Ἄρυ ὡς τὰ σπονδιακά· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀστερητικοῦ καὶ τοῦ ῥῶ τὸ λήγω, ἀδιὰ δέει ὁ πόλεμος λόγων, ἔστι τὸ ἀβραχύ, καὶ κλίνει Ἄρης Ἄρηος ὡς τὰ ἰαμβικά. πάλιν τινὲς λέγουσι αὐτὸ εἶναι ἁπλοῦν, ὡς ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ φονεύω γινόμενον τινὲς ἢ σιώδετον, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀμοιβὴ καὶ τοῦ ῥῶ. λοιπὸν ὡς μὲν ἁπλοῦν δέχεται ἐκείνας τὰς κλίσεις· ὡς δὲ σιώδετον κλίνει καὶ Ἄρεος, Ἄρευς, ὡς Δημοδέτης. ἔστι δὲ καὶ ἑτερόδετα ἡ Ἄρευς, καὶ κλίνεται τοῦ Ἄρεος καὶ Ἄειος Αἰολικῶς, καὶ Βοιωτικῶς, καὶ Ἄρηος Ἰωνικῶς, καὶ Ἄρεως Ἀττικῶς.

κακλήγων] κλήγω τὸ θέμα ἢ κλάζω, ὁ μέσος παρακείμενος κέκληγα καὶ κέκλαγα. ἄα δέ.] ἤγουν κορέννυ· ἄημι γὰρ τὸ ἐκτείνω, καὶ τὸ παθητικὸν ἄαμαι, ἄασαι, ἄαται.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

τοῦ μὲν φρένας.] τοῦ Ἰφίκλου, τοῦ πατέρος Ἰολάου, ἐπεὶ ἀπλιτὼν τῷ Εὐρυσθεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ἀπεχώρησε. μὴ δὲ ταῦτα μετεμελήθη, ἢ τοῦ μὲν κακῶς φράξαντος, τοῦ δὲ νομοθέτου ἀξίως διὰ τὴν φράξιν. ἀλιτήμονον Εὐρυσθῆα] διὰ τὸ φεύγειν τὴν μάχην. τῆς μὲν Ἥρας ζηλοτυπούσης Ἀλκμήνην, καὶ μὴ χορησάσης τότε τὸν Ἡρακλέα τεχθῆναι, τὸν δὲ Εὐρυσθέα ἐασάσης διὰ τὸ βασιλεῦσαι. ὁ γὰρ ὁμόσας ὑπῆρχεν ὁ Ζεὺς τοῖς θεοῖς τάδε· ὃ πικτόμενος φησι, τήμερον, ἄρξει τῆς Ἀσίας πάσης. ὅρκον δὲ παρὰ τούτου λαβοῦσα παρὰ τοῦ Διὸς ἡ Ἥρα τὰς μὲν Ἀλκμήνης ὠδῖνας ἔπαυσε, τὰς δὲ Ἀρχίππης λέλυκε· καὶ ἑπτὰ μησὶν αὐτῆς ἐχούσης, Εὐρυσθέα τεκεῖν ἠναγκάσθη.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀμώμητος Ἰόλαος,
Ἥ θεῖ', ἦ μάλα δή τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Τιμᾷ σὴν κεφαλήν, καὶ ταύρεος Ἐννοσίγαιος,
Ὅς Θήβης κρήδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόληα.
Οἷον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
Σαῖς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρηαι.
Ἀλλά γε λύσασθε τεύχε' ἀρήια, ὄφρα τάχιστα
Δίφρους ἐμπελάσαντες Ἄρηός θ' ἡμέτερόν τε
Μαρνώμεθ'. ἐπεὶ οὔπη ἀτάρβητον Διὸς υἱὸν
Οὐδ' Ἰφικλείδην δειδίξεται· ἀλλά μιν οἴω
Φεύξεσθαι δύο παῖδας ἀμύμονος Ἀλκείδαο,
Οἵ δή σφι χεδνὸν εἶσι λιλαίομενοι πολέμοιο

Hunc contra alloquutus est inculpatus Iolaus:
O patrue, quam multum v. pater hominum atq. deorum
Honorat caput tuum, & taurinus Neptunus,
Qui Thebarum mœnia tenet, & tuetur ciuitatem:
Quemadmodum & hunc mortalem, validumque magnumq.
Tuas in manus adducunt, vt gloriam magnam auferas.
Sed age, induete arma Mauortia, vt quam celerrime
Currus inter se committentes Martis & nostrum,
Decertemus. Quoniam neq. intrepidum Iouis filium,
Neque Iphiclidem perterrebit: sed ipsum puto
Mox fugiturum duos pueros inculpati Alcidæ;
Qui sibi prope cunt, cupientes bello

Φυλά-

Φυλόπιδα στήσην· τά σφιν πολὺ φίλτερα δαίτης. [1] Certamen instituere. quæ res ipsis multo gratior quam cœna.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πρὸς δὲ Ἡρακλέα δὲ (φησὶν) ἀπελογήσατο ὁ Ἰόλαος· ὦ θεῖε, ὅντως ὁ Ζεὺς πρᾶός σε καὶ ὁ Ποσειδῶν, ὃς φυλάσσει τὰς Θήβας, ὡς σφῶ καὶ νῦν ἔφερον τὸν Κύκνον εἰς τὰς σὰς χεῖρας, ἵνα φονεύσας αὐτὸν δοξασθῇς· ἀλλ' ἄγε, φησὶν, ὁπλίσθητι, ἵνα συμπλακῶμεν εἰς μάχην μὴ τῷ Κύκνῳ· ἐπεὶ ἔτι σὺ ἔχεις φοβηθῆναι ἐκεῖνον, ἢ ἐγὼ ἀλλ' ὑπολαμβάνω φυγεῖν ἐκεῖνον ἀφ' ἡμῶν, οἵ περ πλέον τῆς προφῆς ἀγαπῶμεν τὸν πόλεμον. ἐνοσίγαιος Ποσειδῶν, ἀπὸ τῆς ἔφοσις ἡ κίνησις, καὶ τῆς γῆ ἴν' ἦ ἐνοσίγαιος ὁ τὴν γῆν κινῶν· οἱ γὰρ φυσικοὶ ἀπὸ τοῦ ὑδάτων γίνεσθαι τοὺς σεισμοὺς φασί. πλειοτάζει δὲ τὸ ἕτερον ν, διὰ τὸ μέτρον Αἰολικῶς. ἄρηαι.] καινόνισον, αἴρω τὸ ἐναίρω, ὁ μέλλων ἀρῶ, ὁ ἄορεσος ἦρα, ὁ μίσος ἠράμην, καὶ τὸ ὑποτακτικὸν ἐὰν ἄρωμαι, τὸ βίπτ ἐὰν ἄρητον, καὶ ἐξ ἐυτῆς τὸ δεύτερον θεώσωπιν ἄρηαι, ἀποδολῇ τοῦτ'.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

καὶ ταύρε Ἐνοσίγαι.] ἤγουν διὰ τὴν κυμάτων ἦχον, ὡς ταῦροι γὰρ μυκῶνται· ἢ ὅτι ταυροκέφαλος ἦν· ἢ ὅτι Ταύρειος Ποσειδὼν ἐν πόλει Βοιωτίας, διὰ τὸ ταύρους θύεσθαι αὐτῷ, καὶ μάλιστα ἐν Ὀγχηστῷ. διὰ τοῦτο καὶ ταυροκέρως τὰς ποταμούς. ἀπ' ἐν τῇ θυσίας ταύρων ἐπιτελεῖν τῷ Ποσειδῶνι, ταύρε ἐπιθήτ, Βοιωτικῶς. Φυλόπιδα στήσην.] πόλεμον καὶ φυλόπις τὸ αὐτό. ἄτινα τῆς διωχίας τὰ προφιλέστατα ὄντα. Ἄλλως. ἡμῖν μὲν πολὺ χρείττονά εἰσι τῆς διωχίας τοῦ πολέμου ἔργα, φησὶ, καὶ τὰ τῆς μάχης πολὺ ἡδύτερα αὐτῆς εἰσὶν διωχίας.

Ὡς φάτο, μειδήσων δὲ βίη Ἡρακληείη,
Θυμῷ γηθήσας· μάλα γὰρ νύ οἱ ἄρμενα εἶπεν.
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρως ὦ Ἰόλαε διοτρεφές, ἐκέτι τηλοῦ
Ὑσμίνη ξυνχεῖα· σὺ δ' ὡς πάρος ἦθα δαΐφρων,
Ὡς καὶ νεῦ μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαίτην
Πάντη ἀνασσεφορᾶν καὶ ἀρηγέμεν, ὥς κε δύνηαι.

Sic ait. arrisit autem fortis Hercules,
Animo oblectatus: admodum enim sibi commoda dixerat.
Atque ipsum, respondens, verbis volucribus allocutus est:
O heros Iolae, Iouis alumne, non procul etiam hinc
Pugna aspera. Tu vero quemadmodum antea fuisti bellicosus:
Ita & nunc magnum equum
Arionem nigricantibus setis obtectum
Quoquoversum conuerte, & auxiliare proceræ poteris.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταῦτά (φησὶν) εἰπόντος τοῦ Ἰολάου, ἐχάρη ὁ Ἡρακλῆς· φρονίμως γὰρ ἀπελογήσατο ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἡρακλῆς· ἐμακρὰν ἡ μάχη Ἰόλαε· σὺ δ' ὡς πρὸ καὶ πρότερον ἦθα ἐμπειρος πολέμου καὶ ἱππεύσεις καλῶς, ὅπως καὶ νῦν φρόντισον ἱππηλατεῖν τοὺς ἵππους καὶ βοηθεῖν καθόσον δύνασαι. ὀρείχαλκος τὸ λευκὸν χάλκωμα. ὦ ὄρεσι γὰρ φύεται. ἄλλοι δέ φασιν, ὧν καὶ Φιλόπονος, ὀρείχαλκον εἶναι ὕλην τινὰ μεταλλικὴν τιμιωτέραν χαλκοῦ, ἣ νῦν οὐχ εὑρίσκεται· ὡς πρὸ δ' ἀνατιθέασιν τῷ τεκτονικῷ καὶ ὑφαντικῷ τῇ Ἀθηνᾷ, ὅπου καὶ τῷ ὁπλοποιητικῷ τῷ Ἡφαίστῳ.

Ὑσμίνη] ἡ μάχη, καὶ γίνεται χρὴ τὸ Θεσσαλονίκεως ἀπὸ τοῦ ὑσμίμειν, ἵν' ᾖ ὑσμίμη καὶ ὑσμίνη. ὑσμένης γὰρ καὶ ὑφίσας ἡ μάχη τὸ πόλεμον τῆς ἀνδρῶν. ἦθα.] καινόνισον, εἰμὶ τὸ ὑπάρχω, καὶ ὁ θεραπευτικὸς λῶ, τὸ δεύτερον ἦς, καὶ ἐπ' ἐκτάσει τῆς θα συλλαβῆς ἦθα. ἀρείονα.] τὸ συγκειμενον ἐλάβομεν αὐτὶ θηλυκοῦ, καὶ ἐπ' ἄλλοις δὲ πλείοσιν ἔθος πιστὸν τῷ Ἡσιόδῳ· τὸ δὲ χαίφος μικρὸν φεύγει τὴν ἀπελογίαν τῶν συγκειμενικῶν· ταῦτα γὰρ πάντα καθὸ περιγρῆ συνέλλογον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἀρείονα κυανοχαίτην.] Ἀρείων ἵππος, ὃν ἔλαβεν ὕστερον Ἄδραστος. Ὁ μυρ·

Οὐκ εἰ χεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνῃς,
Ἄδράστου τὰ χεῖ ἵππον.

ἔτος ἢ Ἀρκίθοος, ὅτε ἐθωρᾶτο ὁ Ἡρακλῆς, τὸ Ἀ-
γείοι φασὶ ἵππῳ καχῆϊ, ᾧ ἐποχέμενος Ἀ-
δραστος, ἐν ταῖς Θήβαις ἐξέφυγε. Ἀ-
ρέων, ἵππος Ἡρακλέους.

Ὡς εἰπὼν κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεινῆς,
Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, θεὰ κνήμῃσιν ἔθηκε.
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσιν ἔδυνε
Καλὸν, χρυσοῦν, πολυδαίδαλον· ὃν ῥ' οἱ ἔδωκε
Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς, ὁππότ' ἔμελλε
Τοιῶνδε στονόεντας ἐφορμήσασθαι ἀέθλους,
Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον
Δεινὸς ἀνήρ. κοίλῃσι δὲ περὶ στήθεσσι φαρέτρη
Καββαλέτ' ἐξόπιθεν· πολλοὶ δ' ἔντοσθεν ὀϊστοὶ
Ῥιγηλοὶ, θανατοῖο λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.
Πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον καὶ δάκρυσι μύεσκον·
Μέσσοι δὲ ξεστοὶ πεπαρμένοι· αὐτὰρ ὄπισθεν
Μορφνοῖο φλεγύαο καλυπτόμενοι περύγεσσιν
Ἦσαν. ὁ δ' ὄβριμον ἔγχος ἀκαχμένον εἵλετο χαλκῷ
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκε,
Δαιδαλέην, ἀδάμαντος, ὅτῃ περιταφρος ἀερσὶν,
Ἥτ' εἴρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.

Sic locutus, ocreas, ex orichalco splendido,
Vulcani inclyta dona, tibiis induxit.
Mox & thoracem pectori induit
Pulchrum, aureum, variegatum, quem ipsi dederat
Pallas Minerua filia Iouis, tunc cum cœpturus
Primum luctuosa aggredi certamina.
Posuit autem circa humeros nocumenti depulsorium ferrum.
Sæuus vir, cauam circa pectora pharetram,
Reiecitque in tergum. in hac multæ erant sagittæ
Horrendæ, mortis vocem reptimensis datrices.
Hæ à capite quidem mortem habebant præfixam, & vnguentum lacrymarum
Mediæ autem politæ erant. longæ: sed a tergo
Nigræ aquilæ contectæ alis
Erant. ille a. validam hastam præfixam ære corripuit.
Capiti vero ingenti galeam fabrefactam imposuit,
Variegatam, ferream, temporibus adaptatam,
Quæ tutum reddebat caput Herculis diuini.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ταῦτα εἰπὼν (φησὶν) ὁ Ἡρακλῆς, κνημῖδας μὲν λευκῷ χαλκῷ, ἔθηκεν εἰς τὰς κνήμας αὐτοῦ. εἶτα θώρακα ἐνεδύθη χρυσοῦν, δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς. ἔθηκε δὲ καὶ εἰς τοὺς ὤμους αὐτοῦ σωσάνιον, καὶ τοξοθήκην ἐπέρασεν εἰς τὰ νῶτα αὐτοῦ, ἵν' καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος ἀφελκύσῃ· εἶχεν δὲ τὰ βέλη ἐμφερόμενα μὲ θάνατον, ὅτι τοὺς ἀνδρας τῶν ξιφῶν τοὺς θανατηφόρους· τοῦτο δὲ μέσον ξεστὸν, διότι τὸ μέσον τοῦ βέλους ξύλον ὀφείλει ξεστὸν· ὄπισθεν δὲ ἐπαλύπτοντο ἐν πτεροῖς ἀετοῦ· ἔλαβε δὲ καὶ ἐν τοῖς χερσὶν αὐτοῦ κοντάριον μετὰ ξίφους· ἐπέθηκε δὲ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ περικεφαλαίαν πανύλλιν ἀδάμαντι σιδήρῳ ὅτι τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἀνδρίζοντο. ἀδάμαντα ἐνταῦθα οὐ λέγει τὸν λίθον, ἀλλὰ τὸν σίδηρον· καὶ γὰρ καὶ ὁ σίδηρος, εἰ καὶ μὴ λίαν ἀτίμητος, ἀλλ' οὖν δυσμάλακτος καὶ δυσδάμαστος· ἔδωκαν δὲ τοῖς ποιηταῖς καὶ τῇ ἄλλῃ γραφῇ τὸ σιδήρειον ἀντὶ τοῦ δύο λαμβάνειν. δὸ ἄθλατον ὁδὸν τινὰ δύσβατον λέγομεν, καὶ ἀπέρατον θάλασσαν τινὰ δυσπέρατον. ἀρῆς] ἤγουν βλάβης· ἐξ οὗ μέρου δὲ ἀφαπτοίλιον ἐκάλουν πάντες οἱ σίχοι. ἀρὰ δὲ σημαίνει τρία, τὴν κατάραν, τὴν εὐχὴν, καὶ τὴν βλάβην. ἀλκτῆρα.] ἤγουν ἀποσοβητὴν, ἀπὸ τοῦ ἀλκῶ τῷ βοηθῶ. φαρέτρα λέγεται τὸ ὀϊστοδόχον ὅπλον, ἐν ᾧ δηλαδὴ βάλλονται τὰ βέλη. λέγεται δὲ οὕτω φαρέτρα, παρὰ τὸ φέρειν τὰ βέλη δυνάμενα. γωρυτὸς δὲ καλεῖται τὸ ὅπλον, ἐν ᾧ ἐμβάλλεται τὸ τόξον, ἀπὸ τοῦ γῶ τὸ χωρῶ, καὶ τοῦ ῥυτὸ τὸ ἑλκυστὸν, τὸ χωροῦν δηλαδὴ τὸ ἑλκυστὸν, ἤγουν τὸ τόξον. ὀϊστὸς ἐπιμολογεῖται ἀπὸ τοῦ οἴω τὸ κομίζω καὶ διάλυσιν, ὥσπερ καὶ ἰὸς τὸ αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ ἵημι τὸ πέμπω.

μορφνὸς] ὁ αὐτὸς λέγεται δὲ περύγης, καὶ ὀφθαλμίας, καὶ φλεγύας, καὶ ἄλλα μυρία ὀνόματα.

Γέγονεν, ὅτι ἡ τοῦ Ἡρακλέους ἀσπὶς, ἣν ἐπαφέρεται Ἡσιόδου, τινὶ οἰκημάτῃ ἄπασαν εἰκονίζει,

ζειν, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ συμβαίνοντα δεικνύναι· μάχας φημὶ καὶ πανηγύρεις, καὶ χορὸὺς καὶ ἀγῶνας, καὶ πολέμους, καὶ πορθήσεις πόλεων, καὶ τὰ πάντα πανταχοῦ γινόμενα. ἐν δὲ τούτοις ἄλλους μὲν ἀροῦντας, ἄλλους δὲ θερίζοντας καὶ εἰς τὸν ἄλλον τρόπον τοὺς ἀγροὺς κομίζοντας· ἑτέρους δὲ τρυγῶντας βότρυας καὶ ἐκ τῶν ληνῶν ἀποκομίζοντας. ἴδοις δ' ἂν ἐν αὐτῇ καὶ χιονηγέτας καὶ πύνας λαγὼς διώκοντας, καὶ ἵππους ἅμιλλαν δρόμου ποιουμένους, καὶ νέους ὀρχουμένους τε καὶ ᾄδοντας ἐπὶ αὐλόν, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα. ὅλη δὲ τέχνης ἐστὶν ἀνάπλεως θεωρήσαντα δὲ Ὠκεανὸν, καὶ πᾶσαν ἐκείνην τὴν οἰκουμένην, καὶ πύπνας ἐν τούτῳ ᾄδοντας. καὶ θαυμάσεις οἶμαι τὸν τε τὴν ἀσπίδα κατασκευάσαντα καὶ φάσιν, καὶ τὸν ταύτην ἐνεφήσαντα ποιητήν. θαυμαστὸν γὰρ ἑκάτερον ἡ τῆς ἀσπίδος ἀπόδειξις ταύτης κατασκευή.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὀρείχαλκοιο φαεινῆ.] ὀρείχαλκος εἶδος ὕλης, ὅτου καλυμένης· ἢ πῆς νεῶν ἐκ ἐείσης. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι χύμευσις ἐστὶ χαλκοῦ, νεῶν ἀειστομένων. ἐὰν δὲ σκευασίᾳ τινὶ γένηται ἐ χαλκὸς λάμπων, φύσει πυρρὸς ὤν. λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.] ἔπλασε θέλγοντες οἱ δημιουργοὶ τῇ φθογγῇ, τουτέστι τῷ λέγειν. ἕρμιν δὲ καὶ ἄσαζον καὶ δάκρυσι μύρον, αὐτὸ τὸ μύρεσθαι ἐποίουν τοὺς ἐπ' ἀναιρεθέντων οἰκείους, ὡς κεχρισμένων ἐπὶ βελῶν ὄντων θανασίμῳ φαρμάκῳ. ἢ καθότι οἱ τυπτόμενοι εὐθέως ἐπλεύτων, καὶ πάντες ὑπὸ τῆς συγγενῶν ἐδακρύοντο.

Μυρρινοῖο φλεγύαο.] ἐπερωμένοι ἦσαν, μέλανος δὲ αὐτῆς φλεγύης, ἐκ τοῦ φλέγειν καὶ λαμπρὸν εἶναι· οἱ δὲ ὄρνεον εἶναι φασὶν ἀπό τινος.

ἀδάμαντος ὅτε κροτάφοισι.] ἐξ ἀδάμαντος κατεσκευασμένου. ὁ γὰρ ἀδάμας λίθος ἐστὶν ἀδάμαστος.

ΧΕΡΣΙ γε μὲν σάκος εἶλε παναίολον· οὐδέ τις αὐτὸ
Οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, οὔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι.
Πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ πετάων λύκιῳ τ' ἐλέφαντι,
Ἠλέκτρῳ θ' ὑπολαμπὲς ἔην, χρυσῷ τε φαεινῷ
Λαμπόμενον. κυανέαι δὲ δι' αὐτοῦ πῖχες ἠλήλαντο.
Ἐν μέσῳ δὲ δράκοντος ἔην φόβος ὕπ φατὸς
Ἐμπαλιν ὄσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκώς.
Τῷ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆτο στόμα λυκὰ θηόντων,
Δεινῶν, ἀπλήστων. ὑπὲρ δὲ βλοσυροῖο μετώπου
Δεινὴ Ἔρις πεπότητο κορύσσεσα κλόνον ἀνδρῶν
Σχετλίη, ἣ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἵλετο φωτῶν,
Οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἷι φέρωσιν.
Τῶν δὲ ψυχαὶ μὲν χθόνα δυμεναι εἴδος ἔασιν
Αὐτῶν. ὀστέα δ' ὑπὸ ῥινοῖο σαωθείσης,
Σηπέμεν ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἴῃ.

At manibus clypeum accepit, varium totum, quem nemo quisquam
Neque perrupit iaciendo, neque comminuit, mirum visu.
Nam totus quidem circumquaque gypso, candidoque ebore,
Et electro lucidus erat, auroque fulgido
Splendens, cæruleis plicis fulgorem intersecantibus.
In medio autem draconis erat terror, haudquaquam effabilis,
Retro oculis igne lucentibus
Cuius & dentibus quidem repletum erat os candidantibus,
Sæuis, inaccessis. super terribilem autem frontem
Sæua Contentio deuolitabat, accendens pugnas hominum,
Tetra, quæ mentem eximebat, & præcordia viris
Quicunque bellum aduersus Iouis filium gerentes.
Quorum & animæ quidem sub terram eunt ad Orcum intro
Ipsorum: ossa autem ipsis, pelle circum putrefacta,
Sirio sub torrido in nigra putrescunt terra.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν παῖς χερσὶ δέ (φησὶν) ἔλαβε σάκος παναίολον, ὅσσῳ οὐδεὶς αἰζηὸς βαλὼν ἔρραισεν, θαυμαστὸν· ὅλον γὰρ κύκλῳ λαμπρὸν εἶναι ὡς ἐν γύῃ καὶ ἐλέφαντος ὁσίοις καὶ λυκίῳ χαλκῷ καὶ χρυσίῳ· πυρμάδες δὲ μέλανος διὰ μέσου τοῦ χαλκοῦ ἐγγεγραμμέναι ἦσαν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ ἀσπίδος ἰὼ ἰὼ γεγραφισμένος δράκων, εἰς τὸ πίσω

τὰ πίσω βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς πυρωτοῖς· ἔ δράκοντος· τὸ μὲν γὰρ μέγα καὶ λευκὸς ὀδόντας φοβερούς, ἐπάγων ὃ τῷ θεσπεσίῳ τοῦ δράκοντος ἐπέτετο ἡ χαλεπὴ ἔρις, ἧχω ἡ μάχη, ὡς περ τις θεὰ, παροτρύνουσα καὶ ἐρεθίζουσα τοὺς ἄνδρας εἰς πόλεμον· ἤ τις μάχη καὶ τὴν γαῖαν αὐξήσει τῷ ἐκπεμφθέντων τῷ Ἡρακλεῖ· τοῦτο δὲ φησιν ὁ ποιητὴς, ὡς ἀφρόνων ὄντων τῶν ἀπομαχομένων τῷ Ἡρακλεῖ ἀνδρειοτάτῳ ὄντι. ὧν, τῶν ἐκπεμφθέντων δηλαδὴ τῷ Ἡρακλεῖ, αἱ ψυχαὶ μὲν εἰς τὸ ἀΐδιον περιοῦται, τὰ δὲ σώματα ὃ αὐτῶν, ἐπαφέντων τῶν δερμάτων, κεῖται ἐν τῇ γῇ γενόμενα τοῦ ἡλίου τοῦ ξηραντικοῦ. παναίολον, ἤγουν ποικίλον. λέγει δὲ αἴολον τὸ ποικίλον, ἀπὸ Αἰόλου τινὸς χαθομένου τῷ ποιητῇ, ποικίλα τινὰ φρονήσαντος, καὶ ἀσαφομίλητα τοῖς σώμασιν. τίτηνος, ἢ ἄσεσος· ἐνταῦθα δὲ τὸν γύψον λέγει, ὃν καλοῦμεν σμύρον. ἐλέφας ἐνταῦθα, καὶ οὐδὲ τῷ ποιητῇ, τὸ τοῦ ἐλέφαντος ὀστοῦν λέγει. ἤλεκτρος κατὰ χρῆσιν ἐνταῦθα ὁ χρυσολαμπὴς χαλκὸς, διὰ τὸ λαμπρύνειν. ἠλήλαντο.] χαράσσουσιν, ἐλάω ἐλῶ, τὸ ἐλαύνω. ἐμέλλων ἐλάσω, ὁ ἤλασα, ὁ παθητικὸς ἤλαμαι, ὁ ὑπερσυντέλικος ἐλήλαμαι, τὸ πρέπον τῶν πληθυντικῶν ἤλασται καὶ Ἀττικῶς ἠλήλαντο, καὶ ὤφειλεν εἶναι ἐλήλαντο, ἀλλὰ τὰ Ἀττικὰ τὰ ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ, χρονικῶς μεγεθύνονται ἐν τῷ ὑπερσυντελίκῳ δὲ ἔχουν, ἀπὸ τοῦ δέρμα ἐδάρκειν, δάρμων καὶ δέρκων. ὥσπερ ἄρτος ἀρτειὰς, οὕτω καὶ φατὸς φατειός. πλῆτο.] τὸ δέμας, πλῆμι, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ πλῶ τοῦ πλήρω, καὶ τὸ παθητικὸν πλῶμαι, καὶ ὁ παρακείμενος ἐπλήμην, ἔπλησο, ἔπλητο, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ ε πλῆτο. βλεσυρὸν ἀπὸ τοῦ βάλλειν καὶ πτερύσσειν τοῖς ὄσσοις καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἧς] ἡ εὐθεῖα ὁ ἵς τοῦ ἵος, καὶ ἕος, τοῦ ἕος καὶ ἧος. ἀϊδρεῖ.] ἡ εὐθεῖα, ὁ ἄϊς· ἐπιμελοῦνται ὃ ἀπὸ τοῦ ἀ στερητικοῦ μορίου, καὶ τοῦ εἶδω εἶσω, τὸ βλέπω· ἤγουν ἄϊς τόπος σκοτεινὸς, εἰς ὃν οὐδεὶς δύναται βλέπειν. καὶ ὤφειλεν εἶναι ἄεις διὰ τοῦ εἶς διφθόγγου, ἀλλ' ὥσπερ ὁ νῆις ἐγένετο ἀπὸ τοῦ νή στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ εἴδω εἶσω τὸ γνώσκω ἐσπαγαφεῖ, οὕτω καὶ τοῦτο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

κύκλῳ πτάντι.] τινὲς μὲν γύψον μὲ λευκῶν οὖσ. ἐπάνω δὲ τοῦ γύψου, ἤλεκτρος ἦν καὶ χρυσὸς ἡ λεγομένη μαρμάρω καὶ κονίᾳ.

Ἐν μέσῳ δὲ ἔχοντας.] καταπτοεῖ τὸν φόβον ἐνταῦθα, ὡς αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ δὲ ἀδάμαντος ὄν, ἀδάμως δυναμένους ἐλθεῖν. ἔτι φατὸς] φοβερὸν, ἀῤῥητον, μὴ δυναμένων λαλῆσαι, διὰ τὸ ἐκπληκτικόν. ἐνταῦθα δὲ τὸ φατειὸν, οὐκ ὅτι φοβερὸν καὶ ἀῤῥητον, ἀλλ' ὅτι δεινὸν ματος.

Ἐνδὲ προϊωχίς τε παλίωξίς τε τέτυκτο,
Ἐνδ' ὁμαδός τε φόβος τ' ἀνδροκτασίη τε δεδήει.
Ἐνδ' Ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ἐθύνετο, ἐν δ' Ὀλοὴ Κήρ,
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεήλατον, ἄλλον ἄκοτον,
Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.
Εἶμα δ' ἐχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοίνεον αἵματι φωτῶν,
Δμῳὸν δερκομένη, καναχῆσί τε βεβρυχυῖα.
Ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν ὕπατ' ἀγρώστων
Δεκάδεκα· τὰ φοβέεσκον ὁπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
Οἵ τινες ἀντιβίλην πόλεμον Διὸς υἷι φέρεσκον.
Τῶν καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πάλιν ἂψ τε μάχοντο
Ἀμφιτρυωνιάδης· τὰ δὲ δαίετο ἔργα θοῶν

In eo autem & propersecutio, & viceversa persecutio fiebat. In eo tumultus, cædesque, & homicidium huc illuc ferebatur. In eo Eris quoque, & motus furebat: in eo pernicioſa Parca. Vnum alium tenens vulneratum, alium autem illæſum. Alium mortuum per pugnam trahebat pedibus. Veſtem autem habebat circum humeros cruentam ſanguine virorum. Sæuum videns, clamoribuſque ingemiſcens. In eo autem & ſerpentum capita ſæuorum erant haudquaquam effabilium, Duodecim, quæ perterrefaciebat ſuper terram genera hominum Quicunque bellum contra Iouis filium mouerent. Quorum & denique quidem cruor edebatur, quoties pugnabat Amphitryoniades. Hæc autem diſtincta erant miranda opera.

Στίγμα-

Στίγματα δ' ὡς ἐπέφαντο ἰδεῖν δηϊοῖσι δράκουσι
Κυανέα χ' ὑῶτα· μελαίνηισαν δὲ γένεια.

Porro veluti puncta quædã apparebãt videndã fœuis draconibus
Cærulea pectora, denigratæq. erant illis maxillæ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἰὼ ἡ θεοδίωξις, ἡ ὀπισθοδίωξις, ὡς πνες θεαὶ ἐζωγραφημέναι· ἡ γὰρ αἱ πτέρυγες ποτὲ μὲν διώκουσι, ἡ καλεῖται τοῦτο θεοδίωξις· ποτὲ δ' διώκουσι, ἡ καλεῖται τοὐτὸ παλίωξις· θεοσυποποιεῖ δὲ τὰ πράγματα χ' ῥᾴμον ποιητικόν. ἰὼ δὲ ἐν τῇ ἀσπίδι ἡ Θόρυβος· ἡ Φόνος, ἡ ἐσταλμένοι ἡ ἐμάχοντο (ἀπὸ τοῦ δαίω τὸ κόπτω) ἤ αἰδρομαχία, ἤγουν ὁ τῆς αἰδρῶν φόνος. σὺν τούτοις ἦν ἐζωγραφημένη ἡ Ἔρις ἡ ὀλοόφυρος, ἡ ἡ κήρ, ἤγουν ἡ θανατηφόρος θεά, ἄλλον μὲν ἔχουσα ῥοπτῆρα, ἄλλον ἄπρωτον, ἄλλον δὲ πρὸ εἴλκυσεν ὁπλῆς θανόντα ἐν τῷ πολέμῳ ἐφόρει δὲ ἱμάτιον βεβαμμένον ἐξ αἵματος, χαλεπῶς ἡ ἀχέως βλέπουσα, ἡ γαυριῶσα ἐν χαρᾷ ἡ κτύπῳ. ἐν τούτοις, φησὶν, ἐζωγραφῶντο ἡ ὄφεων κεφαλαὶ δώδεκα, αἳ δὴ ἐφόβουν τοὺς ἀνδρώπους τοὺς ἐναντιουμένους τῇ Ἔριδι. κλεῖ. ὧν ἡ ὑπὸ τῆς ὀδόντων ἀπετελεῖτο κτύπος· ὅσος ἐμάχετο Ἡρακλῆς μετ' τίνος. τὰδε θαύματα ἡ θαύματα ἔργα δαίδαλα, ἤγουν μεμιασμένα ἴσως, ἡ ἐ συγκεχυμένα. θαυμαστὸν δὲ τὸ θαυμαστὸν διὰ τὸ μέγεθος. ἡ Πίνδαρος· ἓν θαύματι πολλά. ὡσεὶ δὲ ἐπίμαι ἴσως ἐπάνω τῆς ῥαχίας τῆς δρακόντων· κατάκειται γὰρ ἡ ποικίλοι οἱ ὄφεις. τὰ δὲ γένεια τῆς δρακόντων, ἤγουν ὁ περὶ τὸ στόμα ἡ τὰς σιαγόνας τόπος μέλας ἰῶ. κυδιμὸς ἀπὸ τοῦ κύειν οἵδματι ἡ ταραχάς. κὴρ ὅτι μὲ θανάτῳ ὀξύνεται, ὥσπερ ἡ ἡ χείρ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ χειρῶ τὸ στερίσκω, χὴρ ἡ κήρ· κῆρ δὲ ἡ ψυχὴ ἑδιτέρως δέεται. ἔστι γὰρ κέαρ ἡ ἐν συναιρέσει κῆρ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ καίω τὸ φλογίζω, ἡ ψιλογραφεῖται. τεθνηῶτα.] ὅτι ὁ καινὸν μεγεθύνει τὸ ω. χ' γὰρ τὰ εἰς ως ὀνόματα ἡ αὐτὰ μεγεθύνουσι, οἷον γέλως, ἥρως.

Ἐν δὲ συῶν ἀγέλαι χλοώνων ἔσαν ἠδὲ λεόντων,
Ἐς σφέας ὁρμωμένων, κοτεόντων τ' ἰεμένων τε,
Τῶν καὶ ὁμιλαδὸν στίχες ἴσαν· ὑδέ νυ τώγε
Οὐδέτεροι δείδιμεν· φείδοντο γὰρ μὲν αὐχένας ἄμφω.
Ἤδη γάρ σφιν ἔκειτο μέγας λὶς, ἀμφὶ δὲ καπροὶ
Δοιοὶ ἀπουρήμενοι ψυχάς. καὶ δή σφι μελαινὸν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ· οἱ δ' αὐχένας ἐξεριπόντες
Κείατο τεθνειῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσι.
Τοὶ δ' ἔτι μᾶλλον ἐγήρεθεν. κοτέοντε μάχεσθον
Ἀμφότεροι, χλοώσαί τε σύες, καπροί τε λέοντες.

In eo autẽ & suum greges agrestium erant, atque leonum.
Mutuo sese aspicientium, irascentiumque, & festinantium:
Quorum etiam turmatim ordines incedebant: neq; vero hi,
Neq. illi alteros timebant, horrebant attamen colla amborum.
Iam enim ipsis iacebat magnus leo, circum autem apri
Duo, spoliati animas, deorsumque ipsis niger
Cruor distillabat in terram. ipsi autem ceruicibus dejectis
Iacebant mortui sub terribilibus leonibus.
At illi magis etiam excitabantur incensi ad pugnandum,
Vtriq; agrestesque sues, truculiq; leones.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦσαν ἐν τῇ ἀσπίδι ἡ ἀχέων χόρων ἀγέλαι ἡ λεόντων ἐμβλεπόντων εἰς ἀλλήλους ἡ θυμουμένων, ἡ ὁρμωμένων κατ' ἀλλήλων· ἅπ ἡ δ' τάξεως ἐπορεύοντο αἱ ἀγέλαι· ἐκ δεξιῶν γὰρ ἦσαν οἱ καπροί, ἔπειτα οἱ λέοντες. ἀριστερὸν δὲ, ἤγουν ἐκ τοίχου τοὺς πρώτους. διὰ θυμὸν ἤδη γὰρ ἐπῆλθε τοῖς καπροῖς μέγας λέων. δύο δὲ καπροὶ φεῦ αὐτὸν· ἔκειντο τεθνεῶτες· ἀπ' αὐτῶν δὲ ἐχεῖτο αἷμα εἰς τὴν γῆν· οἱ δὲ εἰδότες τὰς κεφαλὰς ἔκειντο ὑποκάτω τῶν λεόντων· οἱ δὲ ἀμφότεροι, οἱ χοῖροι λέγω, ἡ οἱ λέοντες, μᾶλλον ἐξηγέρθησαν εἰς μάχην. ἦσαν] καινότερον· εἶτα τὸ πορεύομαι, ὁ μέλλων ἔσομαι, ὁ ἄορτος εἶσα· τὸ τρίτον τῆς πληθυντικῶν εἶσαν, ἡ διαλύσει

διαλύσει εἶναι, ἢ πρόσωπον τοῦ εἰς ἡνίοιον. [δύο ψιλόν, οἷον ἢ οἱ δύο δίφθογγα, τὰ δύο ὁ καὶ ἰ.] κάφοι τὰς ψυχὰς ἀφέντες. Τοὶ δ' ἅτε] ἄτου καὶ ὀφῶντες τοὺς ἀμείνους πολὺ διαφέροντα εἰς τὸν μαχόμενον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

μέγας λῖς.] εἰς λέοντα νεκρὸς ἔκειτο, καὶ δύο

Ἐν δ' ἦν ὑσμῖνι Λαπιθάων αἰχμητάων
Καινέα τ' αὐτάκτην, Δρύαντά τε, Πειρίθοόν τε,
Ὁπλέα τ', Ἐξάδιόν τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε.
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην Τιταρήσιον, ἔζον Ἄρηος,
Θησέα τ' Αἰγεΐδην, ἀπτοίητον ἀθανάτοισιν.
Ἀργύρεοι, χρύσεα εἵματα περὶ χροὶ τεύχε' ἔχοντες.

In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,
Caeneum circa regem, Dryantemq. Pirithoumque,
Hopleumq. Exadiumq. Phalerumq. Prolochumque
Mopsumq. Ampycidem, Titaresium; ramum Martis,
Theseumque Aegeidem, similem immortalibus:
Argentei, aurea circum corpus arma habentes.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦν ἐζωγραφημένη μάχη τῶν πολεμικῶν Λαπιθῶν. λέγω δὲ τὴν περὶ Καινέα, καὶ Δρύαντα, καὶ Πειρίθοον, καὶ Ὁπλέα, καὶ Ἐξάδιον καὶ Φάληρον, καὶ Πρόλοχον, καὶ τὸν Μόψον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμπυκος τὸν Τιταρήσιον, ἀπὸ Τιταρησίου τόπου, καὶ τὸν Θησέα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγέως, τὸν ὅμοιον τοῖς θεοῖς· οὗτοι γὰρ πάντες βασιλεῖς ἦσαν τῶν Λαπιθῶν· οἱ δὲ Λαπίθαι ἐστὶ Θετταλικὸν μάχημον. ἦσαν δὲ ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ ἐκεῖνοι μὲν ἀργυροῖ, τὰ δὲ ὅπλα αὐτῶν χρυσᾶ.
Αἰγείδης ὁ υἱὸς Αἰγέως· οὗτος δὲ Ἀθηναῖος Ἀθηναίδης. ὅτε καὶ Αἰγεὺς Αἰγείδης. ἐκκλῶ ὁμοίως, τὸ ἐκκλῶ, ἐξεκκλῶ δὲ καὶ ἐπεκκλῶ τὰ σωθέντα διφθογγον. χρωτὶ

μέγα, χροὶ δὲ μικρόν· ἔχει μὲν γὰρ ἡ εὐθεῖα ὁ χρώς, ἤγουν τὸ σῶμα. οἷς ὁ γέλως· ἐντεῦθεν δὲ, ὁ χρῶς, ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ, οἷς ὁ βῶς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Λαπιθάων.] Πειρίθους εἰς Θίβας ἐλθὼν διά τινα συγγενικὸν φόνον, ὥστε καθαρθῆναι, ἔσχε γυναῖκα Δῖαν τὴν τοῦ Βυτάκου θυγατέρα. οἱ δὲ υἱοὶ Λαπίθαι ὑβρίζοντες εἰς τὰς Ἑλλωτίδας γυναῖκας, πόλεμον συνεκρότησαν ἀμφότεροι. λέγει οὖν, ὅτι ἐν τῷ ἀσπίδι ὁ πόλεμος τῶν Λαπιθῶν, καὶ τῶν Κενταύρων.
Ἀργύρεοι, χρύσεια.] ἀργύρεα μὲν τὰ ζῶα, χρυσᾶ δὲ ἦν τὰ ἐπ' αὐτῶν ὅπλα.

Κένταυροι δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἠγερέθοντο
Ἀμφὶ μέγαν Πελίοιο καὶ Ἀβόλου ἰαπετιῶνα.
Ἄρκτους δ' Οὐρείους, μέλανας, χαίτῃσι τε Μίμαντας,
Καὶ δύο Πευκείδας, Περιμήδεά τε, Δρύαλόν τε·
Ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Καί τε σφεας αἰχμῇσι ζωοὶ πυρὶ εἴκελοι ἦσαν,
Ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτῃς αὐτοσχεδὸν ὠρίνοντο.

Centauri autem ex altera parte contra hos congregabantur
Circa magnum Peliæum atq. Abolum augurem,
Arctiumq. Huriumq. nigrumque pilis Mimantem,
Et duos Peucidas, Perimedem, Dryalumque,
Argentei, aureas abietes in manibus habentes.
Atq. impetu pariter facto, perinde ac si viui essent,
Lanceis atque abietibus certabant.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οἱ Κένταυροι δέ (φησιν) ὅπως ἐναντίοι ἐστάθησαν τοῖς Λαπίθαις· λέγω δὴ τοὺς περὶ τὸν Πελίαν, καὶ τὸν

Θετταλικὸν, καὶ τὸν μῦθον ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἵππων σύνθετοι ὑπῆρξαν ἑτέρωθεν ἐναντίοι τοῖς Λαπίθαις· λέγω δὴ τοὺς περὶ τὸν Πελίαν, καὶ

τὸν

τὸν Ἀσβολον τὸν μάντιν, καὶ τὸν Ἄρματα ὁ ἁρματηλάτην, καὶ τὸν μαχαιροφόρον Μίμαντα, καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Πευκέως, τὸν Πεισανδρον καὶ τὸν Δρύαλον· ἦσαν δὲ καὶ ἔτοι ἐν τῇ ζωγραφίᾳ ἀργυροῖ χρυσᾶς ῥαβδους κρατοῦντες, καὶ σὺν πολλῇ σπουδῇ ὅπλων καὶ ἵπποι οἱ Κένταυροι, καὶ ὥσπερ ζῶντες ἐπινοοῦν τι κατ' ἀλλήλων ἐν τοῖς ἄλλοις. ὠθιζοῦντο.] ἔστι ῥῆμα ὀρέγω τὸ κινῶ· ἡνίκα δὲ πλεονάζῃ εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα τὰ παραληγόμενα τοῖς σύμφωνοις, τότε πτῶσιν τὴ ὁ εἰς ἰ· οἷον ἔχω ἴσχω, ῥέπω ῥίπτω, πέτω πίπτω, ὅπω ἵστω. ὅπως ἂν καὶ ὀρέγωμαι. τοῦτο γοῦν τὸ ὀρέγεσθαι μετοχὴν εἰς β συζυγίαν τὴν ἀποθετικὴν, καὶ γίνεται ὀρεγόμενος, καὶ τὸ παθητικὸν ὀρεγόμενος ὀρεγόμην, καὶ ὁ ἀοριστικὸς ὠρεγάμην· τὸ γὰρ πλεονασμὸν ὠρεγόμην καὶ ὠρεγόμην.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καίτε συναίκτιλω.] ὁμοῦ ὥρμων μετ' ὁρμῆς συνελαύνοντες, ὥσπερ ζῶντες, ὠρέγοντο παρ' ἀλλήλων συναπτικῶς ἔγχεσι γὰρ οἱ λαπίθαι ἀλλήλους ἠκόντιζον.

Ἐν δ' Ἄρεος βλοσυροῖο ποδώκεες ἑστεῶτες ἵπποι
Χρύσεοι, ἐν δὲ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρος ἔλιος Ἄρης
Αἰχμὴν ἐν χείρεσσιν ἔχων, θωρήσσεσκε κέλευθα,
Αἵματι φοινιόεις, ὡσεὶ ζωοὺς ἐναρίζων·
Δίφρῳ ἐμβεβαώς, τῷδε δὲ δείμός τε Φόβος τε
Ἕστασαν ἱέμενοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.

Inter hæc autem Martis terribilis alipedes stabant equi
Aurei, & ibidem ipse quoque spoliator perniciosus Mars,
Mucronem in manibus habens, milites exhortans,
Sanguine cruentus, perinde atque viuos spolians,
Curru insistens: mixtà autem Pauore Metuque
Stabant gestientes bellum subire virorum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶ) καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Ἄρεος ἵσαντο, καὶ αὐτὸς ὁ Ἄρης καταγεγραμμένος ἦν ἐν τῇ ἀσπίδι, καλὸν πᾶσι τοῖς λαοῖς. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ θρυλέεσθαι. βεβαμμένον ὢν ὁ Ἄρης ἐν αἵματι, ὥσπερ ζῶντας πρὸς σκυλεύειν, ἐμβεβηκὼς δὲ ἅρματος. πλησίον δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Δεῖμος, καὶ ὁ Φόβος, ὡς δοκεῖ τινες ἵσαντο ὀρεγόμενοι εἰσελθεῖν εἰς τὸ πόλεμον τῶν ἀνδρῶν. τὰ διὰ τοῦ οεῖς (ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν) εἰ μὲν ἔχουσι τὸ σὺν τῷ ὁ συλλαβικὴν βαρεῖαν, διὰ τοῦ ὁμικροῦ γράφεται· οἷον κρυόεις, σκιόεις, φοινικόεις· εἰ δὲ περισπᾶται, μεγαθοῦς· οἷον σταθμός, κηώεις, δυσώδης. ἐμβεβαὼς, βέβημι, ὁ μέλλων βήσω, ὁ παρακείμενος βέβηκα, καὶ ἐκλελῆ τὸ κ καὶ συνηλῆ τὴ παραληγούσης βέβαα, ἡ μετοχὴ ὁ βεβαώς, ὁ φάσκων διαιρεῖται εἰς ὢς, εἰς ὦσα, εἰς ὸς· αἰῶ εἰς αἰῶσω, εἰς καταίωξιν, εἰς ἔκπληξιν, καὶ εἰς ἀγωνίαν. καταδύμεναι] δύμεναι, καὶ εἰσελθεῖν· δύω, ὁ β' ἀόριστος ἔδυν, ἡ μετοχὴ ὁ δύς, τοῦ δυτικοῦ, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον δῦναι, καὶ δυσικῶς περισπᾶται ὁ μῦ, δῦμεναι.

Ἐν δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγαλείη Τριτογένεια,
Τῇ ἰκέλη ὡσεί τε μάχῃ ἐθέλουσα πάρεστιν,
Ἔγχος ἔχουσ' ἐν χερσὶ χρυσείην τε ξυφάλειαν,
Αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοισι· θὴ δ' ὤιχετο φύλοπιν αἰνήν.

Ibidem autem & Iouis filia præclara Tritogenia,
Ei similis quasi quæ pugnam velit armare,
Hastam habens in manibus aureamque galeam,
Ægidemque circum humeros: gradiebatur autem in prælium sæuum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἵσατο καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἡ ἀγχίμαχος καὶ ἀρηΐφιλος, καὶ ἡ περιμήκης τὸν Δία. τοιαύτη τις ἐστὶν ἡ περιγραφή· ἔστηκε γὰρ ἡ κεφαλὴ παρ' Αἰολοῦσι

κορύσσῃ.] ἤγουν ὁπλίζῃ. ἀπὸ τῦ κόρυς, ἡ περικεφαλαία, ἥτις ἐπιπολαγεῖ ἀπὸ τῦ τὸ κάρα ῥύεσθαι. θωρήσσειν δὲ μέγα κ᾽ ἁ, κ᾽ γίνεται ἀπὸ τῦ θώρηξ, ἡ θώρηξ θώρηκος. θοείσσειν δὲ, ἤγουν μεθύσκειν, μικρὸν κ᾽ ι, κ᾽ γίνεται ἀπὸ τῦ θοὸς ὁ ἄκρατος οἶνος. πευφάλεια κόρυς ἡ ἔχουσα τρεῖς φαλούς, ἤγουν ἐπισήματα. Αἰγίδα] αἰγὶς αἰγίδος τὸ αὐχενιον δέρμα, Αἰγιόχου δὲ Διός. φύλοπιν αἰνὴν.] φύλοπις ἡ μάχη, κ᾽ ἐπιπολαγεῖ ἀπὸ τῦ φυλὴ κ᾽ τῦ ὁ ὄπις ἡ φωνὴ, ἡ ἔχουσα διαφορὰν φυλῶν διαφόρων, ἥτις γίνεται κ᾽ ἐθνῶν πολλῶν, ὅταν ἀκ᾽ φωνὰς ἔσῃ. τὸ δὲ τῦ πολέμου σύμβολον. ἡ γὰρ φωνὴ πολέμου φύλοπις.

Ἐν δ᾽ ἴεν ἀθανάτων ἱερὸς χορός· ἐν δ᾽ ἄρα μέσσῳ
Ἱμερόεν κιθαρίζεν Λητῦς καὶ Διὸς υἱός
Χρυσείῃ φόρμιγγι. θεῶν δ᾽ ἕδος ἀγνὸς Ὄλυμπος.
Ἔν δ᾽ ἀγορὴ, τῷ δ᾽ ὄλβος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο
Ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι. θεαὶ δ᾽ ἐξῆρχον ἀοιδῆς
Μοῦσαι Πιερίδες, λιγὺ μελπομέναις ἐπιπρέπουσαι.

At erat in eo clypeo & immortalium chorus, in cuius medio,
Desiderabile quiddam personabat Iouis & Latonæ filius.
Aurea cithara. deorum autem sedes, purus Olympus.
Ibi & forum, circum autem opulentia infinita, quasi in corona erat posita
Immortalium in certamine. Deæ autem incipiebant cantum
Musæ Pierides, canorum quiddã canentibus similes.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦν καὶ θεῶν πλῆθος, καὶ ἐχόρευον· ἐν μέσῳ δὲ τῷ χορῷ, ἐκαθέζετο ὁ Ἀπόλλων ὁ υἱὸς τῆς Λητῦς, καὶ τῦ Διὸς, ἐν χρυσῇ λύρᾳ. ἦν δὲ καὶ ὁ ἀγὼν ὁ οἰκος τῶν θεῶν ὁ ἁγὸς καὶ καθαρὸς· καὶ δὲ καὶ ἀγορὰ, ἤγουν συνέδριον θεῶν. κύκλῳ δὲ ἦσαν ὁλόλυγι στεφάνῃ, πλήρης πολύς. αἱ Μοῦσαι δὲ αἱ ἐν τῇ Πιερίᾳ τῷ ὄρει τῆς Θηβῶν κατοικοῦσαι, ἐξῆρχον τῆς ᾠδῆς, ὅμοιαι ὦσι ταῖς μελπομέναις.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρυσείῃ φόρμιγγι.] λιγὺ (φησὶν) ἐκεῖ ὄλυμπος, καὶ ἀγορά· ἐκεῖ δὲ τὸν ἀγορὰν καὶ τὸν ἀγῶνα οἱ αὐτοὶ τοὺς θεοὺς ἦν μέγας ὄλβος, ὡς αὐ ποικιλία μεγαλόψυχος.

Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος ἁμαιμακέτοιο θαλάσσης
Κυκλοτερὴς ἐτέτυκτο παναίολα κάλλιπτρα,
Κλυζομένῳ ἴκελος. πολλοὶ γε μὲν ἀμμέσον αὐτῦ
Δελφῖνες τῇ ἠὲ τῇ ἐθέλοντες ἴχθυσσαν,
Νηχομένοις ἴκελοι. δοιοὶ δ᾽ ἀνεφυσιόωντες
Ἀργύρεοι δελφῖνες ἐθοίνων ἔλλοπας ἰχθῦς,
Τῶν ὑπὸ χάλκειοι ἕστασαν ἰχθύες, αὐτὰρ ἐπ᾽ ἀκταῖς
Ἧστο ἀνὴρ ἁλιεὺς δεδοκημένος· εἶχε δὲ χερσὶν
Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον, ἅπερ ῥίψοντι ἐοικώς.

In eo autem & portus appulsu facilis immensi maris,
Rotundus factus erat liquefacto e stanno,
Inundanti similis: multi vero per medium ipsius
Delphines hac atq; illac ferebantur piscibus inhiantes,
Natantibus similes. Duo autem sursum efflantes
Argentei delphines, depascebant mutos pisces.
Sub his æuel trepidabant pisces, sed in tipis
Sedebat vir piscator obseruans: habebat autem manibus
Piscium rete, proiecturo simile.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις (φησὶν) ἦν καὶ λιμὴν εὔορμος θαλάσσης ἀχλύος, στρογγύλος, καὶ πεποικιλμένος ἐκ παντοίων, ὅμοιος λιμένι κυμαινομένῳ. πολλοὶ δὲ δελφῖνες εἰς τὸ μέσον αὐτῦ ἐφέροντο, ὅμοιοι νηχομένοις ἰχθύσι, ὅμοιοι τοῖς κολυμβῶσι. δύο δὲ δελφῖνες ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένοι ἀναφυσῶντες ἐσθίοντες ἰχθῦς, οἳ ὑπῆρχον ἐκεῖ ἔλλοποι· καὶ οἱ ὑπὸ χαλκῦ κατεσκευασμένοι ἰχθῦς. ἦν δὲ τοῦ λιμένος ἐπιβάθρα ἀλιεὺς καθήμενος, ὃν τοὺς ἰχθύας ἐπιρέπει

ἐπιρέπει

ἐκφέρει ἢ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆ δίκτυον ἐχθύων, ἅμα δ' ἂν τῷ μέλλοντι ἔψειν δίκτυον.

ἀμμέσων.] ἤγουν ἀνὰ μέσον, καὶ συνεκόπη τὸ ά· τὸ δὲ ν ἐπιτάσεως χάριν ἐπεβλήθη· σύμφωνον τὸ μ· ἔστι καὶ τὸ κατέβαλε κάββαλε, καὶ τὸ κατέπεσε κάππεσε καὶ ἕτερα. ἀναφυσιόωντες,] ἀναφυσῶντες· σημείωσαι ὅτι ἐν ταῖς μετοχαῖς ἐπίθετος τοῦ ω, εἰ μὲν ἔχει τὸ ο βραλλόγωνον βαχεῖαν, βαχεῖα καὶ τὰ ἑξῆς τοῦτον ὁ, οἷον πλεθόων, φυσόων· εἰ δὲ μακραὶ, ἐκτείνει καὶ ἀμφότερα, αὐδάων.

ἐδαίετο.] ἐτήκετο, δαιτάω δαιτῶ τὸ διαχωνεύω, καὶ ὁ δαιτατικὸς ἐθοίπαον, ἐθοίπων, τὸ μέσον τῆς πληθυντικῶν ἐθοίπων. ἧσο] καθέζου, καθίζω τὸ κάθημαι, ὁ μέλλων ἕσω, ὁ παρακείμενος ἧκα, ὁ παθητικὸς ἧσμαι, ὁ ὑπερσυντέλικος ἥμην, ἧσο, ἧστο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

παντόθεν χαριτόφρων.] τὰ διαλελυμένα καὶ ὑγρὰ τῇ φύσει, ἢ παναπάλα. Ἡρόδοτος δὲ ἀέρθεν φησί. παντόθεν δὲ, διὰ τὸ ὑγρὸν εἶπε καὶ δύπτιπτε τὰ ὑσία. Ἰχθῦσιν ἀμφίζληστον.] νεωτερικὸν τὸ μνώσκειν τῇ ἀμφιβλήστρῳ χρῆσιν. ἀρχαῖον δὲ Ὅμηρος, ἐξαγκιστρόμενος εἶδεν.

Ἐν δ' ἦϊε κόρυς Δαναΐς τέκος ἱππιόχαο Περσεύς,
Οὔτ' ἄρ' ὑπερθύων σάκεος ποσὶν, οὔθ' ἁπαλοῖσιν,
Θαῦμα μέγα φρονέοντα θ', ἐπεὶ ἀδαμῆ ἐκέκαστο.
Τὼς γάρ μιν παλάμῃσι τόδ' ἔκλυτος Ἀμφιγυήεις
Χρύσεον· ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα.
Ὦμον δὲ μὲν ἀμφὶ μελαίνετον ἄορ ἔκειτο
Χάλκεον ἐκ τελαμῶνος· ὁ δ' ὦκα νόῳ ἐποτᾶτο.
Πᾶν δὲ μεταφρένων εἶχε κατὰ δηρὸν πολεμιστὴν
Γοργοῦς, ἀμφὶ δέμνιον κίδνυσιν θέης, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ἀργυρέαι. θύσθλαι δὲ κατηωρεῦντο φαειναὶ
Χρύσεαι· δεινὴ δὲ περὶ κεφαλῇφιν ἀήκτου
Κεῖτ' Ἄϊδος κυνέη, νυκτὸς ζόφον αἰνὸν ἔχουσα.
Αὐτὸς δὲ σπεύδοντι καὶ ἐρρίγοντι ἐοικὼς
Περσεὺς Δαναΐδης ἐπεφαίνετο. ταὶ δὲ μετ' αὐτὸν
Γοργόνες ἄπλητοί τε καὶ ἄφραστοι ἐρρώοντο,
Ἱέμεναι μάπτειν. δεδὲ δὲ χλωρῷ ἀδάμαντος
Βαιτεόων ἰάχησε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ
Ὀξέα καὶ λιγέως· δεδὲ δὲ ζώοντε δράκοντε
Δοιὼ ἀπηωρεῦσθ', ὑπαὶ κυρτώσαντε κάρηνα.
Λίχμαζον δ' ἄρα τώγε· μένος δ' ἐχάραξαν ὀδόντας.

In eo autem erat & pulchricomæ Danaes filius eques Perseus,
Neq. quidé contingens clypeũ pedibus, neq. lõge separatus ab illo.
Miraculum magnum dictu: quoniam nusquam insistebat illi.
Ita enim ipsum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
Aureum, circum pedes autem habebat alata talaria.
Ex humeris autẽ circa eum vagina inclusus nigra ensis pẽdebat,
Æreus de loro: ipse autem velut cogitatio volabat.
Totum autem tergum eius tenebat caput sæui monstri
Gorgonis circum ipsum autem pera ferebatur, mirum visu,
Argentea, fimbriæque dependebant lucidæ,
Aureæ. sæua autem circum tempora regia
Posita erat Orci galea, noctis caliginem grauem habens.
Ipse autem properanti & formidanti similis
Perseus Danaides extendebatur. post ipsum vero
Gorgones inaccessæ & ineffabiles ruebant,
Cupientes ipsum apprehendere. in viridi autem adamante
Euntibus ipsis resonabat clypeus magno strepitu
Acutum & tinnulum. quippiam. in aonis autem dracones
Duo suspensi erant, attollentes capita.
Lambebant autem illi, iraque infrendebant dentes.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἐν τούτοις δέ (φασιν) ἰὼ ἐξαγκιστρωμένος καὶ ὁ Περσεὺς τὸ γένημα τοῦ Δαναὸς, ἔτι ἀπήμονος τοῦ ἀσπίδος, ἔτι ἀκόνης τοῦ ἀσπίδος, θυμαδὸν ἦρτο, ἐπεὶ ἀδαμὰς ἦν ἠσκημένος· ἔτι γὰρ ὁ τεχνίτης αὐτὸν κατεσκεύασεν, ὥστε δεινὸν μὴ ἐστᾶναι ὅτι πρὸς ὃ ἔτυχε κατεσκεύασεν ὁ Ἥφαιστος τὴν Περσέως χρυσοῦν· ἐφόρει γὰρ ἀστραπὴν πρόσωπον· ἐν δὲ τοῖς ὤμοις ἔκειτο ξίφος ἀρμόν-

χρεμάμενον ὑπὸ λώρου. Ὦμοισιν δέ μιν.] ἤτοι συντάσσει· ἀμφίκειτο δέ μιν, ἤγουν περὶ αὐτὸν ἔκειτο, πῦ, ἐν τοῖς ὤμοις, ἄδορ καὶ ξίφος μελαίνδετον· καθ' ὑφάρπαστον γὰρ συντάσσει ἡ ἀμφί· εἴη δ' ἂν μελαίνδετον, ἢ τὸ μέλαναν δίκην ἔχον, ὡς ἐν δέρματος κατασκευασμένῳ, ἢ τὸ ἐν μέλανος σιδήρου δεδεμένον. ὁ δὲ Περσὸς ὥσπερ νόημα ἐπέπτετο· ἰδὲν γὰρ ταχύτερον τῆς διανοίας. τὼ ῥάχιν δὲ αὐτῆς πᾶσαν περιελάμβανεν ἡ κεφαλὴ τῆς δεινῆς θηρὸς Γοργόνος· περιῆχε δὲ ἡ κεφαλὴ σακκούλιον ὠγυρόεν.

τὸ δὲ [ἀμφὶ δέ μιν] ἤτοι συντάξεις· ἀμφίεστο δέ, ἤγουν περιελάμβανε καὶ περιῆχέ μιν, καὶ αὐτὼ τὼ κεφαλὼ τοῦ Γοργόνος κίβισις ἐκρέμαντο ὑπὸ τῆς σακκυλίου χρυσοῖ. εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἔκειτο ἡ περικεφαλαία τοῦ Ἄϊδος, μέλαινα οὖσα. αὐτὸς δὲ ἔφαγεν εἰκὼς φοβερὸν ὄφιν. ὅπισθε δὲ ἐκείνου ἐδίωκον αἱ Γοργόνες, ὁρμῶσαι καταπιεῖν αὐτόν. τὸ δὲ ἐφώρτο δὲ χθὶ διάφορον, αὐτὶ τοῦ δίωκτος ὤρμων. κινουμένων δὲ αὐτοῦ ὅτι τὸ λαμπρὸν ἀδάμαντος, ἦν ἀποτέλεια ἡ ἀσπίς. ὅτι δὲ ταῖς ζώναις τοῦ Γοργόνος δύο δράκοντες ἐκρέμαντο, κυρτουμένης τῷ θυμῷ τὰς κεφαλάς, ἐκείνους δὲ τοὺς γένυς καὶ τὰ γλωσσάρια ἔτοι οἱ ὄφεις ὡς λείξοντες. ἐν ὀργῇ δὲ συνέκρουον τοὺς ὀδόντας, ἀχρεῖος βλέποντες αἱ δὲ τοῦ Γοργόνων κεφαλαὶ λίαν ἦσαν φοβεραί.

ἱππότα.] ἤγουν ἱππότης. ἡ κλητικὴ αὐτὸ εὐθεῖα. ἔστι δὲ (ὡς εἴρηται) οὗτος τοῦ πάππου Δρυόπου καὶ Αἰολέως, καὶ Βοιωτοῦ. κλυτὸς.] ὁ κλεητὸς, ἤγουν ὁ ἔνδοξος, καὶ κλυτὸς ἤγουν ὀνομαστός. ἐκ αὐτοφώρου δέ, ἐὰν δὲ εἴπῃς κλυτὸς, ἤγουν ὀνομαστὸς, οὕτως καὶ κλεητὸς, ἤγουν ἔνδοξος· πολλαὶ γὰρ ὅτι κοιναὶ ὀνομασίαι. Ἀμφιγυήεις.] ἀμφιγυήεις λέγεται ὁ χωλὸς ὁ ἐξ ἀμφοτέρων διαλαβὴν τοῦ γόνου, ἤγουν τοῦ ποδὸς, πεπηρωμένος. γίνεται γοῦν ἀμφιγυήεις, καὶ περισπᾶται τὸ ὁμοίως εἰς ἡ, ἀμφιγυήεις, ὥσπερ χάεις χαείης, τιμὴ τιμῆς, αὔγλη αὐγλῆς. ἄορ.] ἄορ, τὸ ξίφος, κυρίως δὲ ἡ σπάθη· ἐτυμολογηθείη δ' ἂν ἀπὸ τοῦ αἴρω τὸ φονεύω, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀστερητικοῦ καὶ τοῦ ὁρῶ, τὸ ποιοῦν τὸν ἄνθρωπον μὴ ὁρᾶν· ἀφεκτικὸς γὰρ ἔμποιητικὸν πάντος ξίφους. ἐν πλαμῶνος.] πλαμὼν, ὁ λῶρος ὁ ἀναφορεὺς τοῦ ξίφους καὶ τὸ ἰσχίον, ἀπὸ τοῦ πλάω τὸ κερδαίνω, ὡς καρπικὸς, καὶ ἰσχυρὸς, καὶ βαστακτικός.

Πᾶν δὲ μετάφρενον.] φρένες, οὐ μόνον ὁ λεγόμενος, ἀλλ' ἅπαν τὸ ὑμὼ τὸ ὑποζωκὸς καλούμενος. τὸ γοῦν μὲν τὰς σωματικὰς τοὺς φρένας κατέχοντι ἐν τῇ ῥάχει μέρος τοῦ σώματος, μετάφρενον λέγεται, κατὰ χρηστικῶς δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ῥάχιν μετάφρενον λέγουσιν. Γοργοῦς.] οὐ μόνον ἡ Γοργὼ τοῦ Γοργόνος, ἀλλὰ καὶ ἡ Γοργὼ τοῦ Γοργοῦς, ὡς τοῦ Σατροῦς, ὅτω καὶ ἀμδόνος καὶ ἀμδοῦς, καὶ χελιδόνος καὶ χελιδοῦς.

κίβισις.] κίβισις, ἤγουν κιβωτὸς, ἡ πήρα ἀγροτική. θαῦμα ἰδέσθαι.] ἤγουν θαυμαστὸν εἰς τὸ ἰδέσθαι καὶ θαύσασθαι αὐτῷ τινά. δύσονται.] παρὸ σπανίως δύσονται τὰ πτερά, ἐνταῦθα δὲ δύσονται οἱ προσωποί, ἤγουν τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα κομβία, ἤγουν κυμβία, ἀπὸ τοῦ δύω τὸ ὁρμῶ, διὰ τὸ εὐκίνητον καὶ εὐσάλευτον. σὺν προτάφοισιν.] προτάφους ἐνταῦθα τοὺς περὶ αὐλὸν ἅλων τόπους, ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν· πρόταφος γὰρ κυρίως ἡ μεταξὺ τοῦ ὠτίου καὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ. τὸ [Ἄϊδος] ἢ χθὶ μεταπλασμὸν γέγονεν ἀπὸ τοῦ Ἄϊδω, ἤ ἐνθεία ὁ Ἄϊδος, ἡ κλητὴ Ἄϊ Ἄϊδος, ὡς Παεὶς Παείδος· γίνεται δὲ Ἄϊς ἀπὸ τοῦ στερητικοῦ καὶ τοῦ εἶδω εἶσω τὸ βλέπω, χθὶ ἀποκοπὴν καὶ συνολισθήν. ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πὶ στερητικοῦ, καὶ τοῦ εἶδω εἶσω τὸ γνώσκω, πῖς, ὁ ἄγνωστος. τὸ [ἐρύγοντι] ἤτοι καταπίνοντι. εἰγέω εἰγῶ παρατηρητέον, ὁ μέσος ἀόριστος ἔρριγα καὶ ἐν τούτῳ δῆλα ἐρρίγω, ἤγουν μετοχὴ ὁ ἐρρίγων τοῦ ἐρρίγοντος. ἤγουν τρέμοντος. εἰγέω, ῥιγῶ τὸ ψύχομαι· εἰγέφ εἰγῶ τὸ φέρω. ἐτιταίνετο.] τείνω τὸ ἁπλῶς δίφθογγον, τιταίνω δὲ ὁ σημαίνει τὸ αὐτὸ, ἐ συστέλλεται δὲ διὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. ἐρρώοντο.] ἔστιν ὄνομα θηλυκὸν ἐρωὴ ἡ ὁρμή, καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα ἐρωέω ἐρωῶ, καὶ τὸ παθητικὸν ἐρωοῦμαι ἐρωῦμαι, καὶ ὁ παρατατικὸς ἐρωούμην, τὸ πρῶτον τῆς συνηθεστικῆς ἐρώεσκον, καὶ συγκοπῇ τοῦ ἐρώοντο. αὐξάνει δὲ χορικῶς κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ρ', ὥσπερ καὶ τὸ ἔρδω τὸ πράττω ἔρδον ὁ παρατατικὸς, φησὶ τὸ,

Ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τελείας ἑκατόμβας. τὸ [μαιέφ] εἰς δύσπαρον ἄφεστον, ἀπὸ τοῦ μαίομαι, τὸ καταλαμβάνω γίνεται μαρτεῖν, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ρ' μαιέφηκαν ἐνέπτασαν· καὶ τὸ ἐβαιωσέων] ἤτοι ἐπέπτασαν ἔχει τὸ ε. Δεινὸν ἀναμαίνετ'.] τὸ θέμα, ἀναμαῶ, τὸ κρεμῶ, καὶ τὸ παθητι-

παθητὴν αἰωρῶμαι, καὶ ἀποβατικὸς ἀφορμίλιω. τὸ, σεῖον τῶν πληθυντικῶν παραγωγῶν καὶ ἀπηρέμητο Αἰολικῶς, καὶ ἀπαρέμητα. ἐπικυρτόοντα κάρηατα.] ἡ κάρη καὶ κρὰς, καὶ τὸ κάρη καὶ τὸ κάρηνον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ἐκπέπληκτο Περσῶν.] κατὰ τὰς γλωσσογράφους, ἐκπόλιν ἄκουε τὴν φυγάδα. ἐπεὶ ὁ πάππος Ἀκρίσιος ἐξέβαλεν αὐτὸν, ἀφ' οὗ εἰσάγει ἐκπεφευγότα ὁ Περσεύς. Παῖ ἦ μετάφρενον.] τιτύσκω γὰρ τὸν τόξον ὀπίσω συγκατεῖχεν. Ἄλλως. ἐβάσταζεν ἐν δικτύῳ τινὶ ἀγγείῳ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος ὁ Περσεύς· τὸ δὲ ἀγγεῖον ἐκεῖνο ἔσκιπα τὸ μετάφρενον αὐτῷ. ἀμφὶ δὲ μιν κίβυσις.] κυβωτὸς ἢ πήρα κίβυσις εἴρηται, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ κεῖσθαι τὸν βόσιν ἢ παρὰ τὸ κίειν τὸ πορεύεσθαι καὶ ὁρμᾶν· ἢ εἰς τὸ κίειν καὶ ἰέναι βόσιν ἔχουσα, πυτέσι ζοφίῳ. Κεῖτ' Ἀΐδος.] ἐδείκνυτο δὲ ὅτι τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος, ἣν ἐγὼ ἀόρατόν, ὅπερ δέδωκε αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ, τὸ μὴ θεωρεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῆς Μεδούσης, ἵνα μὴ πρὸς θάνατον ὁρᾷ φησὶ τὴν Γοργόνων καὶ Ἀπόλλωνα. τινὲς κεφάλιον καὶ ἀόρατον ἐδέξαντο. Αὐτὸς δὲ ἀνέδυτο.] ἐπανέδυ, ἐφορεῖτο. εἰς δὲ φεύγων ἐφαίνετο τὰς Γοργόνας αὐτὸς δὲ ἐδίωκον πεφυμένας καταλαβεῖν. μένε δ' ἐχάρασσον.] τῇ ὀργῇ ἦ, εἰς αὐ ὑπὸ τῆς μανίας τὰς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῇ σάρκι ἐχάρασσον δάκνοντες. ὀφιόστιχες δὲ εἰσιν.

Ἄγρια δερκομένω· ὑπὲρ δὲ δεινοῖσι παρηίοις
Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας Φόβος· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
Ἄνδρες ἐμαρνάσθην πολεμήια τοῦ χε ἔχοντες.
Τοὶ μὲν ὑπὲ σφετέρης πόλιος σφετέρων τε τοκήων
Λοιγὸν ἀμυνόμενοι· τοὶ δὲ φρασθέντες μεμαῶτες.
Πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἔτι δῆριν ἔχοντες
Μαρνάσθ· αἱ δὲ γυναῖκες εὖ δμηκτοῖσι τύρσῃσιν
Χάλκεον ὀξὺ βόων, καὶ δ' ἐδρύπτοντο παρειὰς
Ζωπῷσιν ἴκελαι, ἔργα κλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἄνδρες δ' οἱ γεραιότατοι ἔσαν, γῆράς τε μιάρπτον,
Ἀθρόοι ἐκ τοῦδε πυλέων ἔσαν, ἀμφὶ δὲ θεοῖσι
Χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, σφεῖ σφετέροισι τέκεσσι
Δειδότες· τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον. αἱ δὲ μετ' αὐτὰς
Κῆρες κυαναῖαι λοιγοὺς ἀραβεῦσαι ὀδόντας,
Δεινωποὶ, βλοσυροί τε, δαφοινοί τ', ἀπλητοί τε,
Δῆριν ἔχον ὀφέλειν πιπόντων. πᾶσαι δ' ἄρ' ἔβην
Αἱματόεσσαν πίσσαν. ὃν δὲ πρῶτον μεμάποιεν
Κείμενον ἢ ὑσπαῖρα νεήτατον, ἀμφὶ μὲν αὐτῷ
Βάλλ' ὄνυχας μεγάλας. ψυχὴ δ' αἰδόσ δὲ κατεῖσα
Ταρτάρου ἐς κρυόεντ'. αἱ δὲ φρένας εὖτ' ἀρέσαντο
Αἵματος ἀνδρομέου, τὸ μὲν ῥίπτασκον ὀπίσω,

Crudele tuentes. supra ſæua autem capita
Gorgonum agitabatur magnus terror, ac ſupra ipſas
Viri pugnabant, bellica arma habentes.
Hi quidem pro ſua ciuitate, ſuiſque parentibus,
Peſtem depellentes: illi autem depopulari ſtudentes.
Ac multi quidem iacebant, plures autem etiam pugnam tenentes.
Dimicabant. mulieres autem a bene conſtructis turribus
Æreum acutum clamabant, lacerabantque genas,
Viuis ſimiles, opera inclyti Vulcani.
Viri autem qui ſeniores erant, & ſenectutem apprehenderant,
Conſerti extra portas ibant, ſurſumque diis
Manus tendebant beatis, pro ſuis liberis
Memuentes. illi a contra pugnam conſerebant. poſt ipſos autem
Parcæ nigræ candidis crepantes dentibus,
Torui terribilesque, cruentæque, inacceſſæque
Certamen habebant de iis qui cadebant: omnes enim cupiebāt
Cruorem nigrum bibere. Et quem primum ſorte ceperant
Iacentem & cadentem recens ſaucium, et quidem
Injiciebant vngues magnos, animaque ad Orcum abibat,
Tartarum in frigidum. illæ autē præcordia poſtquā exacta eſſent
Sanguine hominis, ipſum quidem abiiciebant poſt tergum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Υ̓περάνω δέ (φησι) τὴν Γοργόνων, ἐν τῇ πλάτῃ τῆς ἀσπίδος, ἄνδρες ἐμάχοντο μεθ' ὅπλων· οἱ μὲν μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἰδίας πόλεως, καὶ ὑπὲρ τῶν ἰδίων γονέων· οἱ δ' ὁρμῶντες πορθῆσαι τὴν πόλιν, πολλοὶ μὲν ἔκειντο ὑπ' ἐκείνων, οἱ πλείονες δὲ ἐμάχοντο ἔτι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπάνω τῶν πύργων ἱσάμεναι μέγα ἐβόων καὶ ἐθρηνοῦσαν. κατέξεον δὲ τὰς παρειὰς, ζώνας ὄμνυσαι. ὅπερ ἦν ἔργον τῆς κλυτῆς Ἠφαίστου, ἤγουν ἐπιτήδευμα καὶ σόφισμα τοῦ κατασκευάσαντος τὴν ἀσπίδα. ἄνδρες δὲ γέροντες ὁμοῦ ἀπὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως ἐξῆλθον. ὑψουν δὲ τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς θεοὺς ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῶν φοβούμενοι· οἱ δὲ παῖδες αὐτῶν ἐμάχοντο. αἱ δὲ κῆρες, ἤγουν αἱ θανατηφόροι μοῖραι, μέλαιναι ἦσαν καὶ τὴν ζοφεράν, ὀπίσω τῶν μαχομένων ἵσταντο πρὸς τοὺς ὀδόντας. φοβεραὶ δὲ καὶ φοινικαῖ καὶ ἄχραντοι ἦσαν ἐμάχοντο ὑπὲρ τῶν πιπτόντων, ὁρμῶσαι ὡσεὶ γύπες ἢ κόρακες εἰς τὰ πτώματα ἐπιθύμουν πιεῖν αἷμα ῥεκεμμένον, ὃν δὲ ῥῶτον κατέλαβον ἀνόρξωσιν, ὡς μὲν τῷ σώματι ἐκείνου ἐπήγνυον τοὺς μεγάλους ὄνυχας, ἡ ψυχὴ δ' ἐκείνου κατήρχετο εἰς ᾅδου τὸν ψυχρὸν καὶ ψυχρὸν τάρταρον. αἱ δὲ χεῖρες ἡνίκα ἐπλήσθησαν τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος, ἐκεῖνον μὲν ἐρείπιον ὠνόμασαν, ὑπέστρεφον δὲ εἰς τὸν πόλεμον πάλιν.

Τρεῖς φασὶν εἶναι τὰς μοίρας Ἕλληνες. Κλωθὼ, Λάχεσιν καὶ Ἄτροπον. τὴν μὲν ὡς ἐπικλωθοῦσαν ἑνὶ ἑκάστῳ τοῦ γένεσιν τὸ εἱμαρμένον. τὴν δὲ Λάχεσιν ἀπὸ τοῦ λαγχάνω, ὡς ἐπικληροῦσαν τῷ μὲν ἀγαθὸν, τῷ δ' ἐναντίον τὴν δὲ Ἄτροπον, ὡς πιθοῦσαν τὸ ἀποκληρωθὲν ἀμεταστρεπτον. τὸ [ἐμαντάδλω] ἀπὸ τοῦ μάσσω τὸ μάχομαι, ὃ τὸ παθητικὸν μάρναμαι. μαρτάω ἢ μιμνῶ τὸ μάχομαι, ἀπὸ τοῦ μὴ στρατικὸς μοεὶν καὶ τοῦ ἀρτῶ τὸ διαλλάσσω. ἐν ταῖς διαλλαγαῖς γὰρ οἱ παλαιοὶ ἄρνας ἔθυον. πολεμήϊα.] τὸ πολεμήϊον πολέμειον λέγουσι κτητικῶς, καὶ διαλύσει πολεμείου, καὶ ἐπτάσει πολεμήϊον. τοῦ [φραθέειν] τὸ ἐστιλὲς καὶ οἷον ὑμὲς, φραθεῖν, ἀπὸ τοῦ φέρδω εἰς δ ἄτερον μέλλοντα, ἐπὶ μετάθεσιν τοῦ φ, καὶ ἐπεκτάσει τοῦ ε φραθέειν. τὸ [κέατο] Ἰωνικόν ἐστι. τὸ μὲν γὰρ κοινὸν ἔκειντο, τὸ δὲ Ἰωνικὸν κέατο, καὶ ἀφαιρέσει κέατο, ἀπὸ τοῦ ηἵτο τὴν ἐνικῶν, ὡς πρὸς ἐπετύφατο, ἐπεποίατο. ὑμὲν δὲ· ἀναστίδει τὸ ά, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀφελήκουσα συλλαβὴ χωρεῖ τὴν διπτῶν, τοῦ ποποίατο καὶ τὴν ὁμοίων.

δῆριν ἔχοντες.] δῆρις ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ δαίρω τὸ τύπτω. φρισσῆες.] ἴσως ὅτι φρίσσις ὁ γέρων ἡ κλίνει φρίσσυος, ὡς μονογενὴς, ἀλλὰ φρίσσεως, συνεξακολουθεῖν τῇ πήχεως καὶ πελέκεως. ἐπεὶ γὰρ διὰ τοῦ ω μεγάλου κλίνεται ταῦτα οἱ Ἀττικοὶ, ἀναγκαίως καὶ τὰ παρεληγοντα τὴν φωνήεντων εἰς ὁ μεταβάλλουσι τοῦτο ἡ δθεῖα τὴν πληθυντικῶν φρίσσεες, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἡ προπῇ τοῦ ε εἰς ἡ, φρισσῆες, μεταλιβαζομένου καὶ τοῦ τόνου διὰ τὴν λογικὴν ἔκτασιν (ὡς πολλάκις εἴρηται) διαφορεῖται δὲ ἡ παρεληγουσα, ὥσπερ ἐν τῷ πιδνεὸς. καὶ γὰρ κἀκεῖ ἀπὸ τοῦ πιδνεὼς ἡ πλεονασμῷ τοῦ ι, ἡ κατὰ προπὴν τοῦ ε εἰς ἡ πιδνεὸς γίνεται, διαφορέμενον καὶ τὴν χαφλώ. τὸ [ἔσαν] ἀπὸ τοῦ ἧσαν καὶ τυπολώ. τὸ δὲ ἧσαν, ὃ σημαίνει τὸ ὑπῆλθον, ἀπὸ τοῦ εἶμι. τούτῳ γὰρ παρατατικὸς ἦν, τὰ πληθυντικὰ ἴμεν, ἴτε, ἴσαν. τὰ γὰρ εἰς μι ὅτι τῶν πληθυντικῶν καὶ παθητικῶν συνέλκυσι τὴν παρεληγουσαν. γῆρας τὸ μέμαρτον.] μάρτω τὸ καταλαμβάνω, ὁ μέλλων μάρψω, ὁ ἀόριστος ἔμαρψα, ὁ λύτρος ἔμαρτον, καὶ Ἰωνικῷ ἀναδιπλασιασμῷ, ἐμέμαρτον· τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν, ἀφαιρέσει τοῦ ε, μέμαρτον.

Δηλότης.] δῆλον θέμα, ἀφ' οὗ γίνεται καὶ τὸ δηλόω, δήσω, δήδηκα· ὁ μέσος δήδια· δηδιὼς ἡ μετοχὴ, καὶ δηλιὼς κατ' ἔκτασιν. ἢ δείδω τὸ φοβοῦμαι, δείσω, δέδοικα· καὶ ἀφαιρέσει τοῦ κ, καὶ συκοπῇ τῆς ὀφελησίσης, δέδια. ἡ μετοχὴ κατ' ἔκτασιν, δηλιὼς. πᾶσαι δ' ἄρ'.] τὸ δὲ αὐτὶ τοῦ γάρ. ἀρη γὰρ τὸ δὲ αὐτὶ τοῦ γὰρ καὶ τὸ γὰρ αὐτὶ τοῦ δὲ, διὰ τὰ μέσα ὡσεὶ τὸ φραδέειν, ὅπου καὶ τὸ πιέειν πάθος ἔχει ἔκτασιν. ὅτι εἰς τὸ [Βάλλ' ὄνυχας] ἑνὸς μόνου κουφίζεται, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ [πόσ' ἀπαλοῖσιν] ἰ. τὸ [κατῶσε] εἰς μέσον παρεκτεινόμενον, ὅπως· εἶω τὸ παρέρχομαι, ὁ μέλλων εἴσω, ὁ παρείμενος εἶκα, ὁ μέσος εἶα, εἶας, εἶσι· ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἦα καὶ ἦλθον εἰς ὑφαντέλικον κατ' ἔκτασιν Ἀττικήν.

Τάρταρον εἰς κρυόεσθ'.] ὅτι τάρταρος, ἀπὸ τοῦ τείρω τὸ δαμάζω, ὁ δ' ὅπερ ἀδεν-

σος ἕταρον, τέρος γόνῳ), ἢ χτὶ αἰὲ διπλοῦσιν τέρταρος, ὥσπερ ἀπηόν ἀπαρτηόν, δάπεδον δαφοίνικα. αἱ δ' φρένας ἐῦτ' ἀρέσαντο.] ἄλλως [εὖτ' ἀφ' ἔσαντο] ἔσαντο, ἔω, τὸ πληρῶ. ὁ μέλλων ἔσω, ὁ ἀόριστος ἧσα ἢ ἔσα χτὶ συνολλὼ, ὁ μέσος ἐσάμην, τὸ πλέον πρὸ πληθυντικῶν ἔσαντο. ἀπὸ τούτου γίνεται ἢ τὸ ἔντο χτὶ συγκοπὴν, παρ' Ὁμήρῳ, ὡς τὸ ὀξὺ ἔροντο· ἢ τὸ ἔσαν εἰς ρωτον ἀόριστον, χτὶ συνολλύ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἄνδρες δ' οἱ φρεσὶν.] οἱ φρεσὶν, οἱ φρεσὶ ταί, ὡς τὸ γῆρας κατέλαβεν. οἱ δὲ μεμάρπειν αὐτὸς τὸ γῆρας.) αὐτὶ τοῦ καταλάμβανε, τὸ δὲ φρεσὶν γέγονεν ἀπὸ τοῦ φρεσὶ δίν, ὅθεν ἴσως ἢ οἱ φρεσὶ ταί. Κῆρες κυανέας.) αὐτὶ τοῦ κυανοῦ ἐζωγραφημένας χτὶ τοῦ φοβερὸν, ὡς παρασκευαστικά. εὖτ' ἀρέσαντο.] σημαίνει δὲ τὸ ἐχορτάσθησαν, ἢ εἰς ἄρσιν ἢ πλήρωσιν ἦλθον, ἐξ ὧν ἢ τὸ ἀορίστου ἐδωδῆς, αὐτὶ τοῦ κεκορεσμένον τροφῆς. ἀρέσαντο ἂν ἐκορέσαντο.

Ἀψ δ' ὄμαδον καὶ μᾶλλον ἐβήσαν αὖτις ἰοῦσαι,
Κλωθὼ καὶ Λάχεσίς θ' ἅμα ἑσπομένη· ἡ μὲν ὑφήνων
Ἄτροπος, οὔπω πάλαι μεγάλη θεὸς, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Τῶν γε μὲν ἄλλάων προφερὴς τ' ἦεν προβυτάτη τε.
Πᾶσαι δ' ἀμφ' ἑνὶ φωτὶ μάχην ὁρμήιαν ἔθεντο.
Δειναὶ δ' ἐς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμήναται,
Ἐν δ' ὄνυχας χείρεάς τε θρασείας ἰσώσαντο.
Παρ' δ' Ἀχλὺς εἱστήκει ὀδυσμυγερή τε καὶ αἰνὴ,
Χλωρὴ, αὐσταλέη, λιμῷ καταπεπτηῶσα,
Γουνοπαχὴς· μακρὼ δ' ὄνυχες χείρεσιν ὑπῆσαν.
Τῆς ὧν μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ὧν δὲ παρειῶν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ'· ἡ δ' ἀπλητὸν σεσαρυῖα
Εἱστήκει· πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὤμους,

Retro autem in tumultū & ſtragem feſtinabant iterum ire,
Clotho & Lacheſis ipſis aſſabant, atque paulo minor
Atropos: neque enim erat magna dea: ſed tamen
Aliis quidem præſtantiorq. erat, & æuo grandiſſima.
Omnes autem circa vnum virum pugnam acerbam inſtituerant.
Sæuoq. modo ſeipſas mutuo aſſpiciebant, oculis ſuccenſentes,
Inter ſe autem vngues manuſque audaces exæquabant.
Iuxta autem & Caligo ſtabat, peruſtæ ſimilis, & grauis,
Pallida, aridaque, fame exhauſta, & compreſſa,
Craſſipes: longique vngues a manibus prominebant.
Huius quidem ex naribus mucus manabat; ex genis autem
Cruor deſtillabat in terram. ipſa a. terribiliter dentes ſtringens
Stabat, multuſque puluis conſtrauerat ei humeros,

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Σὺν τούτοις δέ (φησιν) ἵσαντο ἐζωγραφημέναι ἐν τῇ ἀσπίδι καὶ αἱ μοῖραι. λέγω δὲ ἡ Κλωθὼ, καὶ ἡ Λάχεσις. ἡ μέν τοι Ἄτροπος, ἡ καὶ αὐτὴ μοῖρα ἐστὶν, ἐλάττων ἦν, ἐ μεγάλη, ἀλλ' ὅμως πρὸ ἄλλων θεαινῶν μεγαλοτέρα ἦν καὶ ἀρχαιοτέρα, πάσαι δὲ αἱ μοῖραι ἕνεκεν ἑνὸς νεκροῦ, πόλεμον ἐποίησαν ἰσχυρὸν, καθάπερ γύπες ἕνεκεν πτώματος. θεὰς ἀλλήλας δὲ ἔβλεπον δεινῶς. ἐνέβαλον δὲ χεῖρας καὶ πόδας θεὰς ἀλλήλας μαχόμενας. πλησίον δὲ τῆς μοιρῶν ἵστατο ἡ ἀχλὺς, ἣν ἐγὼ, ἤγουν ἡ ὀδὴ θανάτου σκότωσις, ἦν καὶ αὐτὴν θεοποιεῖ ὁ ποιητής. ἦν δὲ κεκαυμένη καὶ ἀθλία, καὶ τὸ χρῶμα κιτρίνη, κατάξηρος, συμπεπτωκὸς ἔχουσα τὸ πρόσωπον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ· παχύτης, ἣν ὑδρωπικὰς ἔχουσα· μακρὺς ὄνυχας, ἣν ἀτημέλητος. ἧς ἐκ τῆς εἰνῶν μύξαι ἔρρεον, ἐκ δὲ τῆς στόματος ἐχεῖτο εἰς γῆν αἷμα. ἡ δὲ καταπολὺ σκληλυμένη ἵστατο. πολὺ δὲ χῶμα ἐπέρρωγε τὰς ὄψεις αὐτῆς, ὡς ἀῤῥώστου καὶ ἀτημελήτου. ἦν δὲ καὶ ἐν δάκρυσι διάβροχος. συντάσσεται δὲ καὶ τοῦτο καθ' ὑπερβατόν, ὅτως· ἡ δὲ ἀχλὺς εἱστήκει, ἀπλήτως καὶ μεγάλως σεσαρυῖα καὶ σκληλυμένη, μυδαλέα καὶ διάβροχος ἦσα ἐν δάκρυσι. πολὺ δὲ χῶμα ὑπὲρ τοὺς ὤμους αὐτῆς ἔκειτο. ταῦτα δὲ πάντα ἀμβλύνει τοῖς ἐγγὺς θανάτου ἦσι, καὶ ἀῤῥωστοῦσιν, ἢ καὶ ἄλλως πως κακῶς ἔχουσιν. Ἄψ δ'] ἤγουν ὀπίσω, γινόμενον ἀπὸ τοῦ ὀπίσω χτὶ ἔκ-

ϑλιψιν τῦ ὁ μικρῦ, κὴ βοωπὶν Δωεικὼ τῦ ὠ μεγάλυ εἰς ά, κὴ κεῦσιν τῦ π' κὴ σ' εἰς ψ', σεσχαφομένυ κατὰ πνας κὴ τῦ ί. μῶλον.] ὁ πόλεμος, ὁ μὴ ὅλυς ποιῶν τὺς ἀνθρώπυς, ἀλλὰ κολοβύς. δρᾶκον.] τὸ θέμα, δέρκω τὸ βλέπω, ὁ μέλλων δέρξω, ὁ ἀόριστος ἔδερξα, ὁ δεύτερος ἔδρακον, κὴ μεταθέσει τῦ ά, ἔδεγκον, κὴ ἀφαιρέσει τῦ ἐ δρᾶκον. αὐσαλέη.] ἡ καταξηρά, ἀπὸ τῦ αὕω αὔσω τὸ φλογίζω. αὐσαλέα κὴ αὐσαλέα τροπῇ Δωεικῇ τῦ ἑ εἰς ά. τὸ [καταπεπηγᾶ] κὴ ἀπὸ τῦ πήγνυω τὸ μὴ φόβῳ κεῖμαι, κὴ ἀπὸ τῦ πῆμι, βοπὴ τῦ ω μεγάλυ εἰς η. εἰς ᾶ βαρυνόμενον ἀποβολῇ τῦ ι. καταπεπηγώς ὃ λέγεταί πις ὑπὸ λιμῦ, ὁ τὰς σάρκας κοιλανθεὶς κὴ ὑποδυθείς. τὸ [σεσαγᾶ] ἐν ταὐτὰ ταυτὸ δηλώσαται τῷ καταπεπηγᾶ. σαίρω γάρ ὅτι τὸ μυδιῶ, ὁ μέλλων σαρῶ, ὁ μέσος παρακείμενος σέσηρα κὴ σέσαφα· σεσηρᾶναι, ἤγουν ἀκούσιόν τι μειδίαμα πάσχουσα, κὴ οἱονεὶ χαίνουσα ὑπὸ λειποσαρκίας, κὴ τ' τῦ δέρματος ῥυπδώσεως. κατηνόθεν.] τὸ θέμα, θέω τὸ τρέχω, κὴ μ τ' ν θεμθέσεως ἐνθέω, κὴ χρ μετάθεσιν ἐνέθω· ὁ μέλλων ἐνέσω, ὁ παρακείμενος ἤνεκα, ὁ μέσος ἤνοδα, κὴ Ἀττικῶς ἐνήνοθα, ἐνήνοδας, ἐνήνοθεν, ἤγουν ἐπέπτερχεν.

ΙΟΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κλωθὼ κὴ Λάχεσις.] ἡ μὲν Λάχεσις ἐν αὐταῖς ἐλαχιστοτέρα ὢν τῆς Κλωθῦς, κὴ τῆς Ἀτρόπυ, ἀλλ' ὅμως πρεσβυτέρα κὴ προφερεστέρα. καταπεπηγᾶ·] κατεσκληκῦα, δύσκολον. τοῖς γὰρ φοβυμένοις προσχέπτει.

Δάκρυσι μυδαλέη. τῶν δ' ἄπυργος πόλις ἀνδρῶν.
Χρύσεαι δέ μιν εἶχον ὑπερθυρίοις ἀερτῆαι
Ἑπτὰ πύλαι· τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χορῆϊς τε
Τέρψιν ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ ἐϋσσώρῳ ἐπ' ἀπήνης
Ἤγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα, πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
Κῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε
Χερσὶν ὑπὸ δμώων. ταὶ δ' ἀγλαΐῃ τεθαλυῖαι
Πρόσθ' ἔκιον, τοῖσιν δὲ χορὸὶ παίζοντες ἕποντο.
Τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν συρίγγων ἵεσαν αὐδὴν
Ἐξ ἀπαλῶν στομάτων, περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ.
Αἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα·
Ἔνθεν δ' αὖθ' ἑτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλῇ,
Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ τε ἀοιδῇ,
Τοίγε μὲν αὖ γελόωντες· ὑπ' αὐλητῆρι δ' ἕκαστος
Πρόσθ' ἔκιον· πᾶσαν δὲ πόλιν θαλίαι τε χοροί τε

Lachrymis humida. iuxta autem turrita ciuitas hominum.
Autem autem ipsam tenebant superliminaribus adaptatæ
Septem portæ: hominesque in voluptatibus & choreis
Oblectationem capiebant. Alij siquidem fabrefacto in curru,
Ducebant viro vxorem, multusq; hymenæus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor resplendebat,
In manibus famulorum. Mulieres autem venustate florentes
Præibant, quas chori ludentes sequebantur.
Atq. hi quidem canoris tibiis emittebant cantum.
Et tenero ore, circumque ipsos repercutiebatur sonus.
Illæ autem ad modulationem ducebant chorum amabilem.
Inde rursum ex alia parte iuuenes comessabantur ad fistulam,
Alij quidem contra ludentes saltatione & cantu,
Alij autem contra gidentes. ante ibicinem autem singuli
Præcedebant, totamq. ciuitatem lætitiæ, choreæque

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δέ (φησιν) ἐκείνων ἦν πόλις δῦσπος. χρυσαῖ δὲ πύλαι ἐφύλασσον τὴν πόλιν ἐκείνην ἑπτά, ἠρμοσμέναι κὴ κεκλεισμέναι ἐν ὑπερθυρίοις, ἤγουν τῇ φλιᾷ, ἢ ἐν κλεισίν. ἐξ ὧν ὃ λέγει, τὰς ἑπτὰ πύλας θύρας ποεῖν δίδωσιν. οἱ δ' ἄνδρες τ πόλεως ἀφραίνοντο ὄντες χορῆϊς κὴ ἄλλαις ἀφροσύναις. οἱ μὲν γὰρ ἦγον ἀνδρὶ νύμφην ἐπάνω ἁμάξης ἐϋσώστῳ, κὴ εὐσθήρᾳ. ὑπεσῴζετο δὲ τὸ κύκλῳ τῆ ζυγῆ σίδηρον. ἠγείρετο δ πόλις ὕμνῳ, ἤγουν ὑπὸ θαλάμῳ δή. ἐν χερσὶ δ' δμώων ὑπὸ δαΐδων ἠμμένων ἔλαμπε πῦρ μακράν. αἱ δὲ γυναῖκες θάλλουσαι τῇ τ ἱματίων λαμπρότητι, ἠγοῦντο ἐμφρόνως. ἐν ταύταις δὲ ἄλλοι χορεύοντες εἵποντο. κὴ τὸν

τὸν γ

των οἱ μὲν, ὕλοιω· κύκλῳ ᾗ αὐτῶν ἐκλάτο ὁ ἦχος τῦ αὐλῦ. αἱ δὲ γυναῖκες τῇ ῥυθμῷ τῦ αὐλῦ ἀκολυθῆσαι ἐχόρδον. ἐκ ᾗ τῦ ἑτέρυ μέρυς γέω αὐλοιῶντες ἤρχοντο· οἱ μὲν ὀρχέμενοι, οἱ ᾗ παίζοντες κὴ γελῶντες· ἕκασος δὲ ὑπ' αὐλητῇ ἦκον κὴ ἤρχοντο, ἤρεω ἕκασος εἶχεν αὐλητιὼ, ὑφ' ᾧ ὠρχεῖτο κὴ ἔπαιζε. πᾶσαν δὲ τὴν πόλιν διφροσιώσαι κὴ λαμπρότητις εἶχον.

ὅπ τὸ [ἁφαρῆα] συσολιὼ ἔχει τῦ ῑ εἰς ᾰ. ἁφηρῆα γὸ τὸ ἐντελὲς, ἅπως, ἁφέω ἀρῶ, ὁ μέλλων ἀρέσω, ὁ μέσ☉ ᾠδακείμεν☉ ᾖα κὴ ἄρπεα Ἀ'πικῶς. κὴ Αἰχύλ☉·

Ἄρπερε ἥδε γ' ὠλένη δυσκλύτυς.

ἡ μετοχὴ ὁ ἁρπεὼς, κὴ τὸ θηλυκὸν ἡ ἁρπῆα. ἀλλαὶ δὴ κὴ τὸ ὁρώρει συσολιὼ ἔχει τῦ ω μεγάλυ εἰς ὁ μικρόν. ὄ ῥω γὸ τὸ διεγείρω, ὁ μέλλων ὀρῶ, ὁ μέσ☉ ᾠδακείμεν☉ ὦρα, κὴ Ἀ'πικῶς ὄρωρα, ὁ ὑπερσυντελικὸς ὤφειλεν εἶ) ὡρώρειν· τὰ γὸ Ἀ'πικὰ τὰ ἀπὸ βεαχέως ἀρχόμενα ἐν τῷ παρακειμένῳ χρονικῶς μεγεθύνονται ἐν τῷ ὑπερσυντελικῷ. ὥστε συσολιὼ ἔχει τὸ ὁρώρει διὰ τιὼ τῦ μέτρυ ἀνάγκην.

Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαίδων.] τὸ δαίδων ἐντελὲς ὅτι τῦ δάδων. ἀπὸ γὸ τῦ δαὶω τὸ καίω δαὶς κὴ δάς. ὀξυύεται δὲ τὸ δὰς, ὅπ τὰ ὀξυόμενα ἐν τῇ συναιρέσει πάλιν ὀξυύεται· ἑταὼς ἑσὼς, δαὶς δὰς, κὴ τὰ πιπτώτα. σέλας εἰλύφαζε.] τὸ εἰλύφαζεν ἀπὸ τῦ εἴλη ἡ λαμπρότης, κὴ τῦ φῶ τὸ λάμπω, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. τεθαλῦῖαι.] θάλλω, ὁ μέλλων θαλῶ, ὁ παρακείμεν☉ τέθαλα, ὁ μέσ☉ τέθηλα, ἡ μετοχὴ ὁ τεθηλὼς, τὸ θηλυκὸν ἡ τεθηλῦῖα. ἴεσαν.] ἤρεω ἔπεμπον· τὸ ἵημι ἵπμι, κὴ ὁ παρατατικὸς ἵεν, τὸ πρῖτον τῆς πληθυντικῶν ἴεσαν. τέοι κώμαζον.] τὸ ἐκώμαζον, ἢ ἐπαγώδευν, ἀκολυθυῦντες τῇ αὐλῷ, ἢ ὡς τιὼ κώμεν ἀπήρχοντο σωὶ τῷ αὐλῷ. οἷόν ἐστι κὴ τὸ [Κωμάζω ποτὶ τὰν Ἀ'μαφυλλίδα] ᾠδὰ τῇ Θεοκρίτῳ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χρύσειαι δέ μιν εἶχον.] ἰωὶ κὴ πόλις ἐκεῖ, χρυσᾶς ἔχυσα πύλας ἐπιά. οἱ δὲ ἄνδρες τῆς πόλεως, οἱ μὲν ἔπαιζον, ἄλλοι ᾗ ἐφ' ἁμάξης νύμφιον ἀνδρὶ ἔφερον.

Ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ περιπάροιθε πόλιος
Νωθ' ἵππων ὀχεβάντες ἐθρώσκον, οἱ δ' ἀρότῆρες
Ἤρεικον χθόνα δῖαν· ὑπεζωσμένοι δὲ χιτῶνας
Ἕστασαν. ἀμητὰρ ἦεν βαθὺ λήϊον· οἱ μὲν ἅμαων
Αἰχμῇς ὀξείῃσι κορωνίοων ἐκ πέπλα,
Βριθόμενα στάχυσιν, ὥσεὶ Δημήτερος ἀκτήν·
Οἱ δ' ἄρ' ὑπ' ἐλλεδανοῖσι δέον, κὴ ἔπλετο ἀλωήν.
Οἱ δ' ἐζύγων ὄπας, λιπαρπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρεον ὑπὸ ξυγητέρων
Λευκὰς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων ἀπὸ ὄρχων,
Βριθομένων φύλλοισι κὴ ἀργυρέης ἐλίκεσσιν.
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρεον. μέσσῃ δέ σφισιν ὄρχος
Χρύσεος ἵστο, (κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο)
Σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέοισι κάμαξι.
Τῷ γε μὲν οὖν παίζονται ὑπ' αὐλητῆϊ ἕκαστος
Βριθόμενος σταφυλῇσι· μελάνθησάν γε μὲν αἶδε.

Voluptatesque tenebant. Alij autem rursus extra ciuitatem
Tergis equorum conscensis curtebant. aratores autem
Proscindebant terram bonam, alteque tunicas
Succinctas habebant: sed erat profunda seges, vbi alij quidem metebant
Mucronibus acutis rostrata folia,
Grauida spicis, veluti Ceteris cibum.
Alij autem in manipulos ligabant & implebant aream:
Rursum alij vindemiabãt vineas, falces in manibus habentes.
Alij autem in calathis ferebant a vindemiatoribus acceptos
Albos & nigros racemos, magnis ex vitibus,
Grauidis foliis, & argenteis capreolis.
Alij rursus in calathis portabant, iuxtaq. ipsos vites
Argentea erat (inclyta opera) prudentis Vulcani)
Agitata folijs, & argenteis perticis.
Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem vnusquisque
Oneratus vuis, quæ ipsæ nigræ erant.

Οἵγε μὲν ἐβάπτιον, τοὶ δ' ἤρυον, οἱ δ' ἐμάχοντο
Πυξ τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' ὠκυπόδας λαγὸς ἤρων
Ἄνδρες θηρευταὶ, καὶ καρχαρόδοντε κύνε δοιὼ,
Ἱέμενοι μαπέειν, οἱ δ' ἱέμενοι ὑπαλύξαι.

Alij quidem calcabãt in lacu, alij hauriebant, alij autẽ dimicabãt
Pugnis & luctando: alij vero alipedes lepores venabantur,
Viri venatores, & serratis dentibus canes duo ante ipsos,
Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τοὺς δέ (φησι) τῆς πόλεως ἐκείνης ἀναβαίντες ἵπποις ἐμπεσόντες τῆς πόλεως ἔσχον. ἀγοτῆρες ἢ ἡγεμόνιον, ἀνεσταλμένους, ἤγουν ἀνεζωσμένους ἔχοντες τοὺς χιτῶνας. ἰωὴ καὶ χωρίφιον βαθύ. οἱ μὲν οὖν ἐκείνων ἐν δρεπάναις ὀξείαις ἐθέριζον τὰ πέπλα, ἤγουν τὰς ἡλάμμας τὰς ἀπορωδυμένας, διὰ τὴν ἄσαχνιαν. τὰ δὲ καταξυόμενα ὑπὸ τῆς ἀσαχύων, ἅτε δὴ δῶρον ὄντα τῆς Δήμητρος· οἱ δὲ ἐδέσμουν τὰ χειρόβολα καὶ ἔρριπτον εἰς τὴν ἄλωνα. οἱ δὲ ἐτρύγων ἀμπέλους, κεκραπώτες μαχαίρας· ἄλλοι δὲ ἔφερον λαμβάνοντες ὑπὸ τῆς βυγώντων ἐν κοιλαθίσκοις βότρυας λιπαροὺς καὶ μέλανας ὑπὸ μεγάλων κλάδων κατηβαρημένων ἐν φύλλοις καὶ ἀργυρέοις ἕλιξιν, ἃς φαλίδας φαμὲν ἰδιωτικῶς. τὸ δὲ ἐν δευτέρῳ λεγόμενον, οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρεον, δοκεῖ ἐπαπάλληλος εἶναι. συντείνεται δὲ ὕστερον. οἱ δὲ καὶ ὕστερον, ἤγουν οἱ εἰρημένοι, ἔφερον αὐτὰ ἐν ταλάροις. ὅτι δὲ καὶ τὰ μαχαίρια κυρίζοντο, δῆλον ἀπὸ τοῦ

Βέλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἠὲ Ὀμήρου. τὸ δὲ

——κλυτὰ ἔργα φέρουσι Φαίηκες, αὐτὶ τοῦ κλυτὸν ἔργον, τὸ πληθυντικὸν ἀντὶ ἑνικοῦ, καὶ Ὅμηρος.

Αἰεί τοι τὰ κακὰ ὀρθὰ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι ἤγουν φίλον. πλησίον δὲ αὐτῶν κλῆμα ἰῷ χρυσοῦ, μέγα ἔργον τοῦ φρονιμωτάτου Φαίηκος, σκιδμενον καὶ κειμένον ἐν φύλλοις καὶ ἀργυρέῃς κάμαξιν, ἤγουν ἕλιξιν, ἢ χαίρακι καταβαρέμενον σταφυλαῖς, αἱ μέλαιναι ἦσαν. οἱ μὲν οὖν περὶ ἀνδρῶν ἐκόπτων τὰς σταφυλὰς ὃν τοῖς λιωοῖς (τοῦτο δὲ σημαίνει τὸ, ὑπαίθριον) ἢ συνέλεγον τοῖς ποσίν. οἱ δὲ ἤρυον καὶ ἤντλουν τὸν οἶνον. ἄλλοι δὲ ἐμάχοντο κονδυλίζοντες ἀλλήλους, ἤγουν τῷ χόνδρῳ βάλλοντες, καὶ ὑπὸ περὶ ἱματίων ἕλκοντες. οἱ δὲ ἐκυνήγουν λαγωούς, ἄνδρες ὀμοῦ κωμηγέται, καὶ ὀξυόδοντες κύνες, ἔμπροσθεν περὶ ἀνδρῶν προβάλλοντες, δηλονότι. οἱ μὲν κύνες ἑρπόμενοι καταλαβεῖν τοὺς λαγωούς, οἱ δὲ λαγωοὶ ἑρπόμενοι ἐκφυγεῖν.

προπέροιθε πόλη.] τὸ [πόλη] ἔκτασιν ἔχει. πόλις γὰρ πόλι κοινῶς, καὶ πόλε Ἰωνικῶς, καὶ ἔστιν ἡ τοῦ ε εἰς η, πόλη.

Ἤρειπον.] ἤγουν ἔσκιζον. ἐρύκω τὸ κωλύω, φιλόν· ἀφ' οὗ καὶ ἔρυξ ἔρυκος κύειον. ἐρείκω δὲ τὸ κόπτω δίφθογγον. ἀφ' οὗ καὶ ἔστιν ἐρεικτὸν, ὡς παρὰ τῷ Ἀνεισφάνει·

Ἔστις κατρεικτὸν χύτρας δοῦ ἢ βῆς.

τὸ [ὀπτολαίδην] ἀντὶ τοῦ κοσμίως, καὶ ἀνεζωσμένως. τὸδε [Ἐσάλατ',] ἤγουν Ἐσάλατο, ἀντὶ τοῦ ἀνεζωσμένοι ἦσαν. οἱ δὲ οὕτως ἐξηγασίαν ἀχολούμενοι ἀνεζωσμένοι τὰ ἄκρα ἱματίων εἰσίν. Ἰωνικὸν δὲ τὸ [Ἐσάλατο,] ὡς τὸ τετύφατο, ἀπὸ τοῦ σέλλω τὸ κοσμῶ, ὅτὸ σχίτον σφόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου ἐσάλατο, καὶ πλεονασμῷ τοῦ α ἐσάλατο, τὸ σχίτον τ' ἀπαθωτικῶν. τὸ [κορυνίσσετα] διφορεῖται. καὶ μὲν καὶ κορωνίσσετα χέρφεται, ἤγουν μέλανα· καὶ δὲ περὶ ἀσαχύων οἱ μὲν λιπροὶ, οἱ δὲ πυρροὶ, οἱ δὲ μέλανες, οἷ καὶ περὶ ἄλλων διαφόρων· ἢ κορυνίσσετα, ἤγουν ῥαβδώδη, καὶ δ' ἀκριβείαν δόγμα· κορωνὶς γὰρ ἡ ῥάβδος.

Οἱ δ' ἄρ' ἐν ἀλλοδαποῖσι] ἀλλοδαπὸς ὁ δεσμὸς, ἀπὸ τοῦ ἕλω τὸ κρατῶ καὶ τοῦ δέω τὸ δεσμῶ, δύο ταυτοσημάντων λέξεων. καὶ ἔπτηλον ἀλωὴν] ἄλλως [καὶ ἔπτιτον ἀλωὴν.] τὸ πίτνα ἀπὸ τοῦ πέτω, πλεονασμῷ τοῦ ν ἔπτα ἢ καὶ πίτνω πίτνᾶ ἀλωὴ, ὁ ὁμαλὸς τόπος, ὃν φ τὶς ἀλοᾶται καὶ συντρίφει σάχυας. ἡ μὲν οὖν ἄλως, ἡ καὶ ἄλων λέγεται, καὶ ἀλωὴ, ἡ μέν τι πᾶσα ἀλωὴ καὶ ἄλως, καὶ γὰρ οἱ περὶ ἀμπελώνων χῶροι ἀλωαί.

Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους] τάλαρον ὁ ἡλαθίσκος, ἀπὸ τοῦ ταλαὸς καὶ καρτεικὸς εἶναι, ἤγουν βασκητικὸς τοῦ ἐντὸς ὄγκου. τὸ [ἐφόρεον] καὶ ἤρουν, καὶ τὰ τοιαῦτα Αἰολικά εἰσιν, ἀπὸ τοῦ ἐφόρεσα καὶ ἤρουν γινόμενα, ἔστιν τὸ ὁ εἰς ε.

ὑπὸ

ὑπὸ βυγατήρων.] βυγατὴρ ὁ βυγῶν, οἷς ἰατῆρ. καὶ ἀργυρέης ἐλίκεσσιν] ἑλίκεσσιν, ἅρμασιν ψαλίσιν. ἰσέον ὅτι οἱ ποιηταὶ τὰς εἰς ες λήγουσας δοθείσας τῇ πληθυντικῶν, προσθέντες τὸ ι, ποιοῦσι δοτικὰς τῇ πληθυντικῶν, οἷον αἴαντες αἰάντεσσι, ὄνυχες ὀνύχεσσι, ἕλικες ἑλίκεσσι· ἕλιξ δέ ἐστιν ἡ λεγομένη τῷ χλήματι ψαλίς, ἀπὸ τοῦ ἑλίσσω τὸ συστρέφω γινομένη· συνεσταλμένη γάρ ἐστι καὶ ὀπισθαμπής. καὶ ἀργυρέοισι κάμαξι.] κάμαξ, εἰ μὲν τὸ ἕλικα σημαίνει ἀπὸ τοῦ κάμπτω, ὡς ὀπισθαμπής, εἰ δὲ τὸ χάεσκε, ἀπὸ τοῦ κάμνω· κάμνει γὰρ τὸ χαεσκέμεν αὐτὸ τὸ κλῆμα. καρχαρόδοντα κυνῶν,] χαυλιόδοντα μὲν λέγουσι, ὅσα ἔχουσι τοὺς ὀδόντας ἐξεστηκότας τοῦ στόματος, οἷον ἐλέφας καὶ χοῖρος. καρχαρόδοντα δέ, ὅσα ἐντὸς μὲν ἔχουσι τοὺς ὀδόντας, ἀλλ' ὀξεῖς, καὶ οἷον κεχαραγμένους, οἷον λέων, πάρδαλις, λύκος, κύων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

κερασιόωντα πέπλα.] τὰ ὀπισθαμπῆ ὑφάσματα κατεχρήσατο. πέπλα γὰρ τὰ φύλλα λέγουσι. λέγει δὲ τοὺς ἐπιβαμονεῖς τεύχους. Ἄλλως. εἶδος αὐτοῦ εἶδος ἐνταῦθα ἐδέξατο. ἔμελλε γὰρ εἰπεῖν τοὺς καρπούς, ἤγουν ἀσταχύας, καὶ εἶπε φύλλα. ἐλλέδανοῖσι.] τὰ κοῖλα τῆς ἀσταχύων λέγει. ἔπιπλον.] ἐπιπόρων, ἤ ἐξέτεινον δηλονότι τῶν ἄλλων· τοιοῦτον ἔψυχον, ἔπλουν δηλονότι τῷ ξηραυθῶσαι. κάμαξι.] σημαινόντως μὲν ῥαίδοις, ἢ κάλαμοι τοῖς ἀπὸ μπάλιστρας ἐκπροφερομένοις. ἀρσενικῶς δὲ σημαίνει τὸ ὄρυγμα, ἢ τοὺς παστάλους, τοὺς φερεῖς τῆς πολεμίων ἐρωμένης. ἔρηρε δὲ παρὰ τὸ καμεῖν. Πύξῃ καὶ ἐλκυδόν.] τίς ἐλκύσει τὸν ἕτερον πρὸς ἑαυτόν. τῇ χειρὶ ἕλκοντες ἀλλήλους, καὶ πυξὶ ἀγωνιζόμενοι.

Παρ' δ' αὐτοῖς ἱππῆας ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ' ἄεθλοις
Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον. εὐπλεκέων δ' ὑπὸ δίφρων
Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
Ῥυτὰ χαλαίοντες. τὰ δ' ὀπισθαμπῆ πέτοντο
Ἅρματα κολλήεντ', ὀπὶ δὲ πλῆμναι μέγ' ἀύτευν.
Οἱ μὲν ἄρ' αἰσιον εἶχον πόνον· οὐδέ ποτέ σφιν
Νίκη ἐπηύδα, ἀλλ' ἄκριτον εἶχον ἄεθλον.
Τοῖσι δὲ καὶ τετύκετο μέγας ῥῖπος ἐντὸς ἀγῶνος
Χρύσεος, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο.

Iuxta ipsos autem & equites habebant laborem, proq. præmiis
Certamen habebant & pugnam. bene iunctis autem in curribus
Aurigæ stantes, immittebant veloces equos,
Habenas laxantes. illi autem subsultantes volabant
Currus ferruminati, totarumque modioli valde ex eo resonabát.
Illi quidem igitur perpetuum habebant laborem, neque enim dum ipsis
Victoria completa erat, sed indefinitum habebant certamen.
Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripus intra agonem,
Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δέ (φησι) ταύτης τῆς ἱστορίας ἱππεῖς ἀγωνισταὶ ἠγωνίζοντο ἔρεκον δὲ τῇ στεφάνων ἐμάχοντο, ἢ ἐν τοῖς ἀγῶσιν αὐτοῖς ἐμάχοντο. ἀναζευγνύτες δέ τινες ἀνίσχοι, ἤγουν καβαλλάεσι, ἐπίσω δίφρων ὑπερτασπιδάσαν ἀπέλυσαν τοὺς ταχεῖς ἵππους, ἐνδόντες τοὺς χαλινούς. τὰ δὲ ἅρματα τὰ κεκολλημένα, ἤγουν αἱ ἅμαξαι τῷ δίφρῳ, ἐπέτοντο τῷ δρόμῳ τῶν ἵππων· αἱ πλῆμναι δὲ καὶ αἱ ῥύμναι τῇ ἔχων, μέγα ἤχουν. οἱ μὲν οὖν διηνεκῆ ἔχον τὸν ἀγῶνα, οὐδὲ γὰρ ἐπ' ἀγῶνος ἔκειτο καὶ μέγας ῥῖπος ἐντὸς τοῦ ἀγῶνος, χρυσοῦς, γέρας τῷ νικήσοντι, ἔργον ἐπαινετὸν τοῦ Ἡφαίστου.

Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον] ἄλλως [καὶ μόθον.] μόθος ἀπὸ τοῦ μὴ ὁδεύειν, ἤγουν ὀπισθέρειν καὶ φροντίζειν ἄλλου πρὸς πρᾶγμα τὸν μαχόμενον, ἀλλὰ μόνου τοῦ πολέμου γίνεσθαι.

Ῥυτὰ] τὰ χαλινά, ἀπὸ τοῦ ἐρύω, τὸ ἑλκύω, κυρίως δὲ τὰ λεγόμενα ῥέτζια. ἰωΐα, ὁ χαλινός, ἀπὸ τοῦ αἰῶ τὸ λυτῶ, κημὸς ἀπὸ τοῦ κέμνω, φιμὸς ἀπὸ τοῦ ἴριμαι, ἤγουν στρόβος, χαλινὸς ἀπὸ τοῦ χαλᾶν τὸν ἵππον. φορβειὰ δὲ τὸ καπίστριον τὸ τῇ φορβῇ τοῦ ἵππου ἁρμόζον.

Ἅρματα κολλήεντ'] κολλήεντα. ἢ πόλλησις

διχῶς· χθ' ἁμονίαν, ἢ χθ' ὁσφῦσιν, ὡς ὅτι ξύλων ἢ μετάλλων. ὅτι δὲ πλῆμναι μέγ' αὐτῶν.] πλήμνη ἡ τῦ ζυγῦ· σχῖσμα, ἢ πλημμελὲς ὑπὸ τῆ ἀξονίαν, ἢ πλῆμναι αὐτὰ τὰ ἀκροξόνια. Νίκη ἐπινύθη.] ἤγουν ἐτελειώθη, ἐκ τῦ ἀνύω. τῦτο δὲ ἀπὸ τῦ ἔω, τὸ πληρῶ. ἢ γίνεται ἔνω, ἢ ἄνω ἢ νύω, βοπὴ Δωεικὴ τῦ εἰς α', παρά ποι μὲν τοι φιλῦσι, παρά που δὲ δασύνεται. μέγας τρίπους ἐντὸς ἀγῶνος.] τρίπους σύγκοπῆ Αἰολικῆ τῦ· ἔστι δὲ τρίπους κρατὴς μέγας, βῆς πόδας ἔχων, ὁ νῦν βαρβάρως λεγόμενος χοτζᾶς.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὅτι δὲ πλῆμναι.] πλῆμναι εἰσὶ τὰ ξύλα τ' κεφάλε, τὰ τῷ ἄξονι αὐτρείδοντα, εἰς ἃ πολλάκις ἢ λίπος ἐμβάλλουσιν οἱ χωρῖοι, ὅτι τὸ ταχέως διατρέχειν τὴν ἅπασαν ἅμαξαν. ἀλλ' ἄκεστον εἶχον ἄεθλον.] ἀλλὰ ἄθλον, ἤτοι τὴν μάχλην, εἶχον ἀδιαχώρεστον. ἄδεις δὲ ἐνίκα, πάντες δὲ ἐσφοδρύνοντο.

Circa extremam autem oram manabat Oceanus, inundanti similis.
Totum autem continebat clypeũ variegatum per ipsum autem Cygni alicuolantes magnum clágebant, qui illic multi
Natabant in summa aqua. iuxta autem pisces hinc inde mouebantur,
Mirum visu, etiam Ioui grauitonanti, cuius consiliis
Vulcanus fecit clypeum magnumque validumque,
Componens manibus: quem quidem Iouis fortis filius
Iactabat facile: equestrem autem affiliit in currũm
Similis fulguri patris Iouis, ægida tenentis,
Leuiter ingrediens. huic autem auriga fortis Iolaus,
Bigis insiltens regebat curuum currum.

Ἀμφὶ δ' ἴτυν ῥέεν Ὠκεανὸς πλήθοντι ἐοικώς·
Παῦ δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον οἰδὲ κατ' αὐτὸν
Κύκνοι ἀερσιπόται μεγάλ' ἤπυον· οἵ ῥά γε πολλοὶ
Νῆχον ἐπ' ἄκρῳ ὕδωρ. παρὰ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο,
Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ, ἕδρᾳ βελέεσσι
Ἥφαιστος ποίησε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Ἀρσάμενος παλάμῃσι. τὸ μὲν Διὸς ἀλκιμος υἱὸς
Πάλλεν ὑπερφιάλως· ὅτε δ' ἵππειον θόρε δίφρον
Εἴκελος ἀστεροπῇ παῖδος Διὸς αἰγιόχοιο,
Κῶφα βιβάς. τῷ δ' ἰωὶόχος κεκαθυῖα Ἰόλαος
Δίφρου ἐπαμβεβαὼς ἰθύνετο καμπύλον ἅρμα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Περὶ ἧς τῶν ἴτυν (φησὶ) καὶ τῶν περιφέρειαν, ἤγουν τὸ ἄκρον τῆς ἀσπίδος, ὡς ἐζωγραφημένος ὁ Ὠκεανός, ἤγουν ἡ κύκλῳ τ' γῆς θάλασσα περίρρυτος πλημμυροῦσι πνεῖ πλάγει· περιεῖχε δὲ ὅλον τὸ σάκος τὸ ποικίλον. εἰς αὐτὸν δὲ τὸν Ὠκεανὸν κύκνοι μεγάλως ἐφώνων, οἱ πολλοὶ ἔνηλεον ἐκεῖ εἰς τὸ ἄκρον ὕδωρ. ἐκλονοῦντο δὲ (τῦτέστιν ἐκινοῦντο) καὶ ἰχθύες ἐκεῖ. θαῦμα ἦν ἐνεστᾶσι ἡ σοφία τῷ Διΐ, δι' ὃν ὁ Ἥφαιστος κατεσκεύασε τὴν ἀσπίδα ἐκείνην. τῦτο ἦν τὸ σάκος ὁ Ἡρακλῆς ἐκίνει ὡκόλους ἐν ταῖς ἰδίαις χερσὶν· ἔστει δὲ ὡπλίσθη ὁ Ἡρακλῆς, αὐτὸς εἰς τὸν δίφρον, ὅμοιος ἀστραπῇ, κύφως. ὁδὲ Ἰόλαος ὁ ἰωὶόχος σὺν τῦτῳ ὄντας τῷ δίφρῳ ἡνιόχει τὸ ἅρμα.

Ἀμφὶ δ' ἴτυν.] ἴτυς ἡ περιφέρεια τῦ ἅρματος, ἤγουν ὁ γύρος, ἀπὸ τῦ ἴω τὸ πορεύομαι, ἢ κύκλῳ δύουσα. Ὠκεανός.] ὠκεανὸς ἀπὸ τῦ ὠκέως ῥέειν. μέγα τε στιβαρόν τε] στιβαρὸν ἀπὸ τῦ στείβω τὸ πατῶ, ἔστι δὲ ὕστερος ἄοικος ἔστιβος, τὰ γὰρ στιβαρὰ τὴν πίλωσιν ἐκ τῦ πατεῖσθαι.

Εἴκελος ἀστεροπῇ] ὅτι στεροπὴ καὶ ἀστραπὴ, καὶ ἀστεροπὴ, τὸ αὐτό ἐστιν· ἀλλὰ τὸ μὲν στεροπὴ ἀπὸ τῦ στείσκειν ὁπὸς καὶ φωνῆς, διὰ τὸ πολλὰς γίνεσθαι ἐμπλήκτους καὶ ἐμβροντήτους ἀπὸ τῆς ἀστραπῶν· ἀστεροπὴ δὲ ἀπὸ τῦ ῥᾴστους καὶ βλέπεσθαι ὡς ἀστῆρ· ἀστραπὴ δὲ ἀπὸ τῦ φῶς ἀστέρας ἰάπτειν καὶ πέμπειν.

Κῶφα βιβάς] τὸ [βιβάς] ἀναδίπλωσιν ἔχει Γ' ωνικῶν. βὰς γὰρ ἦν, ἀπὸ τῦ βίσκω, εἰς ὕστερον ἄοικον, ἢ καὶ εἰς ὑδροπικόν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

παρὰ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο] ἐπειδὴ εἶπον ἰχθύες ἐκλονέοντο, ἐπήγαγε, θαῦμα καὶ ἰδεῖν καὶ αὐτῷ τῷ Διΐ, ὃ διὰ βελῶν ἡ ἁπαὶς ἐγίνετο.

Ἀγχίμο-

Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ σφέας θαρσύνεσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Χαίρετε Λυγκῆος γενεὴ τηλεκλειτοῖο,
Νῶϊ δὴ Ζεὺς κρατὸς ὑμῖν δίδοι μάκαρσιν ἀνάσσων,
Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Ἄλλο δέ τοι τί ἔπος ἐρέω μέγα φέρτατε λαῶν·
Εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰῶνος ἀμέρσῃς,
Τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτοῦ λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο,
Αὐτὸς δὲ βεβρολογηὸν Ἄρεα ἔπποτα δοκεύσας,
Ἔνθά κε γυμνωθέντα σάκεος ὑπὸ δαιδαλέοιο
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἔνθ' ἔτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἀψὲ δ' ἀναχάσσασθαι· ἐπεὶ οὐ νύτοι αἴσιμόν ἐστιν
Οὔθ' ἵππους ἐλέειν, οὔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.

Prope autem ipsis aduenit dea cæsiis oculis Minerua,
Atq. ipsos confirmans verbis volucribus alloquebatur:
Saluete Lyngei progenies longe inclyti,
Nunc itaque Iupiter robur vobis dat, is qui beatis imperat,
Cygnumque interficere, & inclyta arma eius despoliare.
Sed tibi aliud verbum dicam, multo præstantissime populorum:
Postquam igitur Cygnum dulci æuo spoliaueris,
Ilium quidem cum eodem loco relinque, & arma ipsius.

Ipse autem hominum pestem Martem accedentem obseruas,
Vbi nudatum clypeo variegato
Oculis videris, ibi vulnera acuto ferro,
Retroque te recipe, quoniam tibi fas non est
Neque equos capere, neque inclyta arma illius.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πλησίον δὲ αὐτῶν (φησὶν) ἦλθεν ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ θαρσύνασα αὐτοὺς εἶπε· χαίρετε οἱ ἀπὸ Λυγγέως τοῦ ἐνδόξου καταγόμενοι, νῶϊ δὴ ὁ Ζεὺς δίδωσιν ὑμῖν νίκην, ὥστε φονεῦσαι τὸν Κύκνον καὶ ἐνδῦσαι αὐτὸν τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σοὶ δὲ (ὦ Ἡράκλεις) ἐρῶ ἄλλό τι, νίκησαν τὸν Κύκνον στείσης ἀπὸ τῆς ζωῆς, τοῦτον μὲν ἄφες ἐκεῖ ἔνθα πέσῃ, καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ. σὺ δὲ ἐπιτηρήσας τὸν Ἄρεα ἐπερχόμενόν σοι, ἔνθα ἴδῃς ἀπογυμνωθέντα αὐτὸν τοῦ σάκους, ἐκεῖ πρῶτον αὐτὸν μὲν τῷ δόρατι, ἀπόχωρησον δ' αὖθις ὀπίσω, ἐπεὶ οὐκ ἔστι σοι εἱμαρμένον ἔτι τοὺς ἵππους τοῦ Ἄρεος λαβεῖν, ἔτε τὰ ὅπλα αὐτοῦ. τὸ [Ἀγχίμολον] ὁπερρημά ὄτιν εἰς παρατατικόν, ἐκ τοῦ μολῶ τὸ βεβλωμένον· σημαίνει δὲ τὸ πλησίον. Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν.] ἐξεναρεῖν, ἤγουν φονεῦσαι· τὸ θέμα, ἐναίρω τὸ φονεύω.

γλυκερῆς αἰῶνος.] ὅτι τὸ φορτικὸν τὰ ἀρσενικὰ γένη θηλυκῶς, Ἀττικόν ὄτιν, ὡς ἐν ταῦθα [γλυκερῆς αἰῶνος] καὶ Πίνδαρος.

Ἐρήμης δ' αἰθέρος.

ἀμέρσῃς] ἀπὸ τοῦ ἀμέρδω τὸ ἀφανίζω· τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ ἀμάω τὸ θερίζω.

Ἔνθά κε.] τὸ Ἔνθα, ποτὲ μὲν σημαίνει τὸ ὅπου, ὡς τὸ [Ἔνθά κε γυμνωθέντα] ποτὲ δὲ τὸ ἐκεῖ· ὡς τὸ [Ἔνθ' ἐτάμεν.] ὅθεν ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα δοκεῖ γίνεσθαι καὶ συγκοπήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Χαίρετε Λυγκῆος γλυκεῖ.] Λυγκεὺς ἰωνικῶς βασιλεὺς τοῦ Ἄργους. ἀπὸ Λυγκέως δὲ Ἄβας, ἀπὸ Ἀβαντος Ἀκρίσιος, ἀπὸ Δανάης, ἧς Περσεύς, ἀπὸ Ἀλκαίου, ὁ τοῦ Ἡλεκτρύωνος καὶ Ἀμφιτρύωνος. τοῦ δὲ Ἀλκαίου, Ἡρακλῆς καὶ Ἰφικλος, Ἰφίκλου δὲ Ἰόλαος. Γένος δὲ πᾶς φιλοσόφοις δοκεῖ καὶ τὸ ἐν· ὡς Ἡρακλῆς, καὶ Ἀντίοχος, καὶ Λυγκεύς, καὶ Κέκροψ καὶ δὴ καὶ γλῶσσα λέγει καὶ ἡ πάντων ἐχόντων πως σχέσις ἐν τι καὶ σχέσις ἀλλήλοις ἀθροισις, ὡς παρὰ τῷ Πορφυρίῳ μεμαθήκαμεν. τέκνα λεχθείησαν οἱ Ἀργεῖοι τοῦ Λυγκέως, ὡς ἐνός πνος ἐξ ἑκατόγχ. ὡσαύτως οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ Κεκροπίδαι, καὶ οἱ λοιπί. σάκεος.] οἱονεὶ τοῦ σάκους. οἱ δὲ Δωριεῖς ἔπος κλίνουσι· τὸ σάκος τοῦ σάκεος, τὸ βέλος τοῦ βέλεος. τὸ δὲ ἐῶ, εἰς εὖ σχέσεσιν. ἔνθ' ἐτάμεν.] πρῶτον μὲν φησὶ μόνον, καὶ ἀναχώρει. ἐπεὶ οὐκ ἔμαρτό σοι ἔτε τοὺς ἵππους αὐτοῦ λαβεῖν, ἔτε αὐτὸν φονεῦσαι.

Ὡς εἰπῶν ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων
Νίκλῳ ἀθανάτῃς χερσὶν καὶ κῦδος ἔχουσα
Εὐαγέως. τότε δή ῥα διόγμιος Ἰόλαος
Σμερδαλέον θ' ἵπποισιν ἐκέκλετο. τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς
Ῥίμφ' ἔφιεν θοὸν ἅρμα κονίοντες πεδίοιο.
Ἐν γὰρ σφιν μένος ἧκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἀναστείσασα· περισσονάχιζε δὲ γαῖα.
Τοὶ δ' ἄμυδις ποτέγοντ' ἴκελοι πυρὶ ἢ θυέλλῃ,
Κύκνος θ' ἱπποδάμοιο καὶ Ἄρεος ἀκόρητος αὐτῆς.
Τῶν θ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν
Ὀξέα χρεμέτισαν, περὶ δέ σφιν ἄγνυτο ἠχή.

Sic locuta, in currum ascendit diua deorum,
Victoriam immortalibus manibus & gloriam tenens
Certatim. Tunc igitur Ioui natus Iolaus
Horrendum equos increpuit. illi autem a comminatione
Leuiter ferebant celerem currū, puluerem cientes per campum:
Nam ipsis animum addiderat dea
* cæsiis oculis Minerua,
Ægide concussa. ingemiscebat autem circumquaque tellus.
Illi autem pariter procedebant, similes igni siue procellæ,
Cygnus equûm domitor, & Mars insatiabilis clamore.
Horum equi deinde obuiam sibi mutuo facti,
Acutum hinniuere, circaque ipsos reuerberabatur sonus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτω συμβαλδομένη (φησὶν) ἡ Ἀθηνᾶ αὐτὴν εἰς τ' δίφρον, κατοῦσα ἐν ταῖς χερσὶ νίκλιν καὶ δόξαν, τετέσι, νικηφόρον ὕσα αὐτὴν εἰς τὸν δίφρον ἀπουδαίως. τότε δὲ ἡ ἀπὸ Διὸς καταγόμενος Ἰόλαος μέγα καὶ φοβερὸν ἐφώνει τοῖς ἵπποις, καὶ διήγειρεν αὐτὰς ποικίλοις. οἱ δ' ἵπποι διερεθιζόμενοι ὑπὸ τῆς ἀπειλητικῆς ἐκείνης φωνῆς διὰ χερῶν ἔφερον τὸ ἅρμα, ἕλκοντες ὀπίσω τὸν πάππον ἐκείνου· ἐνέβαλε γὰρ αὐτοῖς δύναμιν ἡ Ἀθηνᾶ, κινήσασα τὴν αἰγίδα. αὕτη γὰρ ἡ αἰγὶς ἦν τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς· λέγει δ' αὖ ἐνταῦθα Ἀθηναῖον μὲν τὸν Ἰόλαον διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν καὶ φρονεῖν· αἰγίδα δὲ, μύωπα αἴγειον, ὃς θυμικώτερος καὶ δυνατώτερος καθίστα τοὺς ἵππους· εἶτα φησὶν, ὡς ἀπὸ τῆς τοῦ ἵππου κινήσεως ἤχει ἡ γῆ κύκλῳ. τοῦτο γὰρ ἐμφαίνει ἡ περὶ περιθέσις· οἱ δ' (ἤγουν ὁ Κύκνος, καὶ ὁ Ἄρης) ὁμοῦ ἦλθον, ὁμοίου δὲ πνεύματος αὐτοῖς ὀξέος, καὶ οἱ ἵπποι τότε μὲν ἀπαρὰ ἰσάμενοι ὀξέως ἐχρεμέτισαν. ἤγετο δὲ κύκλῳ ὁ τῆς χρεμετισμοῦ ἦχος. τὸ [διόγμιος] συγκοπὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ διογένης, ἢ ἐγγονὸς, ἤγουν γνησίου τοῦ Διός· ἐπεὶ ὁ Ἰόλαος ἐκαταγόμενος ὑπὸ τοῦ Διός, εἰ μή τις τὸ αὐτὸ ἐνθυμεῖσθαι ἰσχυρίζοιτο. γίνεται οὖν διόγμιος, καὶ ζεύγει συνήθως τὸ ω μεγάλως εἰς ο, διόγμιος. τὸ [ἐκέκλετο] εἰς ὑπερσυντέλικον ἀπὸ τοῦ κλέω, ὅθεν ἀπὸ τοῦ κεκλέω συγκόπτω. ἢ καὶ εἰς παρατατικὸν, ἀπὸ τοῦ κέκλω, ὅθεν ἀπὸ τοῦ κλέω, καὶ συγκοπὴν, καὶ ἀναδίπλωσιν γίνεται. κονίοντες.] ἤγουν βρέχοντες. ἐν γὰρ τῷ τρέχειν κόνις ἤγουν χῶμα ἐγείρεται, ἢ ἀπὸ τοῦ κονῶ τὸ ἐνεργᾶ.

Τοὶ δ' ἄμυδις.] ὡσεὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλη, ἤγουν ἀλλαχοῦ, τὸ ἄλλυδις· ὅπως ἀπὸ τοῦ ἅμα, τὸ ἄμυδις, ἤγουν ἅμα καὶ ὁμοῦ. τὸ [ἄγνυτο] ἢ, ἢ τὸ ἐφέρετο, ἢ τὸ ἐκλᾶτο σημαίνει· καὶ ἀμφότερα γὰρ συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἔννοιαν. τὸ μὲν ἐφέρετο, ὅτι σῶμα ἡ φωνὴ, καὶ σῶμα φερόμενον· τὸ δὲ ἐκλᾶτο, διὰ τὸ τῆς ἠχῆς ὑστερόφωνον, διασπασμένον ἂν καὶ ἠμίφωνον.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Νίκλιν ἀθανάτης χερσίν.] ἀκαίρως διέσταλκεν τῆς Ἀθηνᾶς τὴν νίκλιν, ἐν ταῖς ἀθανάταις αὐτῆς χερσὶ κατέχουσα τὴν νίκλιν.

Τὸν πρότερον προσέειπε βίη Ἡρακληείη·
Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ὀπίσσεται ὠκέας ἵππους,

Atque hunc prior alloquebatur vis Herculea:
Cygne ignaue, cur contra nos tenetis veloces equos,

Ἀνδρά-

Ἀ᾽νδρός σ᾽, οἵτε πόνοι καὶ ὀϊζύος ἴδετε εἰμί;
Ἀλλά πάρες ἔχε δίφρον ὐπόξυον, ἠδὲ κελεύθου
Εἶκε πάρεξ ἴέναι, Τρηχῖνα δέ τοι παρελαύνω
Εἰς Κήϋκα ἄνακτα. ὁ γὰρ δύναμίν τε καὶ αἰδοῖ
Τρηχῖνος προβέβηκε. σὺ δ᾽ εὖ μάλα οἶσθα καὶ αὐτός.
Τοῦ γὰρ ὀπυίων παῖδα Θεμιστονόην κυανώπιν.
Ὦ πέπον, οὐ μὲν γάρ τοι Ἄρης θανάτοιο πελάσσει
Ἀρκέσῃ, εἰ δὴ νῶϊ σὺν οἴομεθα πολεμίζειν.
Ἤδη μέν τέ ἑφημαι καὶ ἄλλοτε πρὶν θέμεναι
Ἔγχεος ἡμετέρου, ὅθ᾽ ὑπὸ Πύλου ἠμαθόεντος
Ἀντίος ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μενεαίνων.
Τεῖς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἠρείσατο γαίῃ,
Οὐ ταμέων σάκεος· τὸ δὲ τέτρατον, ἤλασα μηρὸν
Παντὶ μένος παλάσσων, δηρὸν δὲ μέγα σάκος ἄεσκε.
Πρηνὴς δ᾽ ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ.
Ἔνθά κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη
Χέρσιν ὑφ᾽ ἡμετέρῃσι λιπὼν ἔνι ἄεθλα βοτόεντα.

Vitæ quilibet is & strenuus experti fumus?
Ad diuersum tende entrum bene politum, atque e via
Cede prætergrediendo; Trachinem enim tendo
Ad Ceycem regem. nam ille potestate pariter & maiestate
Trachini antistat. Tu vero satis admodum scis etiam ipse.
Eius enim connubio tenes filiam Themistonoen nigrooculam.
O ignaue, non enim tibi neque Mars mortis exitium
Prohibuerit, si nos inter nos congrediamur bellando:
Iam ipsum quidem ato ante quoque aliquoties periculū fecisse
Hastæ nostræ, quando pro Pylo arenoso
Aduersus stetit mihi pugnam insatiabiliter optans.
Tres quidem mea hasta percussus sustinuit se terra,
Vulnerato clypeo; quarto autem transfadegi femur eius,
Totis animis festinans, magnumque illius clypeum perforaui.
Pronus autem in pulueribus humi prostratus cecidit hastæ impetu,
Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit,
Manibus sub nostris relictis spoliis cruentis.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Πρὸς τὸν Κύκνον δέ (φησιν) εἶπεν ὁ Ἡρακλῆς, ὦ φίλε Κύκνε, διὰ τί καὶ ἡμᾶς διαφέρεται τὰς ταχεῖς ὑμῶν ἵππους; τὸ γὰρ [διώκετε] αὐτὸ τῷ ἀπάγετε· ἔχω γὰρ καὶ ἰσχὺν τὸ φέρον. καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς ἐμπειροι ἐσμεν τοῦ πολέμου, καὶ τῆς κατασκευῆς. ἀλλὰ ἄπαγε· ἀλλ᾽ ὄχεσον δίφρον ἐντὸς, καὶ δίωσον ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ. καὶ γὰρ ἐγὼ σπεύδω· τὴν Τρηχῖνα πάλιν ἀπέρχομαι πρὸς Κήϋκα τὸν σὸν πενθερὸν, ὃς Τραχῖνος βασιλεύει. Κήϋξ δὲ μόνον ὄνομα κύκνου, ἀλλὰ καὶ ὄρνεον ἔνυδρον. ἔστι γὰρ καὶ καλεῖσθαι Κύκνα τὰς εἰς Πυθῶνα θυσίας. ὁ Ἡρακλῆς τὸν Κήϋκα ἀπαγγελεῖν τὸ γενόμενον ἐκέλευσεν· ὡς δ᾽ ἦρε τὸν Κύκνον ἀναπηδίζοντα, παίρεται τοῦτον ἀνελεῖν, ἢ ὅπ καὶ τὸν Κήϋκα πολεμήσων ἀπέρχεται συμβαλὼν Ἀπόλλωνι, εἰ καὶ μὴ ἐμφαίνει τοῦτο Ἡσίοδος. εἶτα φησὶν· εἰ γὰρ πολύσσεις με, ἐ βοηθήσει σοι ὁ Ἄρης ὁ σὸς πατὴρ φονδομένῳ ὑπ᾽ ἐμοῦ. καὶ γὰρ λέγω, καὶ ἄλλοτέ ποτε αὐτὸν τὸν Ἄρεα ἀναστρέφειν λαβεῖν τῷ ἡμετέρῳ δορὶ, ὅτε ἐμαχόμην Νηλεῖ τῷ βασιλεῖ Πύλου, καὶ ὁ Ἄρης ἰώμενός μοι, μεγάλως κατ᾽ ἐμοῦ ὀργίζετο· ἐν βίτῳ μὲν τότε πληθεὶς ὑπ᾽ ἐμοῦ ἐστείχθη ἐν τῇ γῇ, τραυθεὶς τῷ σάκει αὐτοῦ. τὸ δὲ τέταρτον ἐν πόσῳ δὴ καιρῷ ὁρμήσας ἐγὼ ἐπεσημάνατο τὸν αὐτοῦ μηρόν· ἔκλινα δὲ καὶ τὸ σάκος· ἔπεσε δὲ εἰς χῆν ὅτι πεσόντων, ὅτε δὴ καὶ ἐφύσεκεν ἐν τοῖς θεοῖς γέγονε, καταπονηθεὶς ὑπ᾽ ἐμοῦ καὶ σκυλδεὶς. τὸ [πέπον] οὐ μόνον τὸν φίλον σημαίνει, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πετόντων, ὡς φιλοῦμεν ὁπλοῦ· ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τὸν κεχαυνωμένον καὶ ἔκλυτον, ὁποῖοι εἰσὶν οἱ ὑπὸ τὸ μέσον πεπανθέντες σίκυοι, ἢ ἄπιοι. ἴστον γὰρ, ὡς οὐ μόνον τοὺς σικυοὺς φαμὲν πέπονας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπίους, καὶ ἄλλους πλείονας καρπούς· καὶ θέμις ἐστὶ δέξασθαι ὅτι ταύτῃ σημασίᾳ τὸν πέπονα,

Ὦ πέπονες Ἀχαιΐδες, οὐκέτ᾽ Ἀχαιοί.

τὸ [εἰμὶ] ἀπὸ τοῦ ἐμὶν· κοινῶς μὲν γὰρ φησὶ δεῖσθαι τὸ σ, καὶ γίνεσθαι ἐσμὲν· ποιητικῶς δὲ τὸ ἰ, καὶ γίνεσθαι εἰμὲν.

Ἀλλὰ πάρες] ὅτι τὸ πάρες καὶ τὸ παρὲξ διαφέρουσι. τὸ μὲν γὰρ πάρες σημαίνει τὸ ἐντὸς, καὶ

βαρεῖα, καὶ συντείνουσα μὴ ῥᾳδίως, ἔστι δὲ κοινόν. τὸ δὲ παρὲξ, ἐ τὸ ἐκτὸς μόνον σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τὸ πλησίον, ὡς τὸ [παρὲξ ἄλλα] ἤγρωσ ἐκτὸς, πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ ὀξεῖα, καὶ συντείνουσα μὴ αἰτιατικῶς· ἔστι δὲ καὶ ποιητικόν, ἐνταῦθα δὲ παρίξ ἐστί. τὸ [εἶκε] ἐνταῦθα τὸ θέλησον σημαίνει· ἔστι γὰρ καὶ εἴκω τὸ θέλω, ἀφ' ἑ καὶ τὸ ἑκών. εἰ δὲ μὴ, σημαίνει μὲν τὸ ὑποχώρησον. καμπάνει δὲ ἑτεροσημάντως εἰς τιμὴν σύνταξιν, ἤγρωσ ὥρμησον παρεξιέναι, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Βῆ δ' ἰέναι. σὺ δ' εὖ μάλα οἶδα] ὅτι τὸ οἶδα ἀπὸ τοῦ κανονίζεται, εἶδω τὸ γινώσκω, ὁ μέλλων εἴσω, ὁ μεσ. ὠδαμήμην. οἶδα, οἶδας, καὶ κατὰ μετάθεσιν οἴδασθα, καὶ κατὰ συγκοπὴν οἶσθα. τὸ [Πύλε ἠμαθόεντ.] Λ' ἠπόεν ὄντ· ἐκεῖνοι δὲ τὰ θηλυκὰ ἀποδιδοῦσιν ἀσυνήθως, καὶ ἀναπαλιν πιεστὸν ὄντ ἐν Βοιωτίᾳ, τὸ [κλειτὸς Γ' πποδάμεια] καὶ τὰ [θῆλυς ἔεργον] καὶ παρ' Ε' υριπίδῃ, τὸ [ἀγχ. ελθεῖσα μοι χθονὸς] ὤφελεν οὖν εἶπεῖν ἐνταῦθα [Πύλε ἠμαθοέσσης] ἢ Πύλ. γὰρ ὄτι θηλυκόν. τὸ [ἐτύχθη] ἀφὸ τοῦ τύπω, τὸ κατασκευάζω, ἀφ' ἑ καὶ τυκίον τὸ μυρίον. λιπὼν ἔναρα βροτόεντα] ἔναρα τὰ τῶν φονευθέντων ὅπλα, ἢ καὶ ἐνδύματα, ἀπὸ τοῦ ἐναίρω τὸ φονεύω. βροτόεντα δὲ, ἤγρωσ αἱματώδη· βρότ. γὰρ τὸ μὴ κόντως αἷμα.

Ὡς ἔφατ'. ὦδ' ἄρα Κύκνος ἐϋμμελίης ἐμενοίνα.
Τῷ ὀπιπευθόμενος ἐχέμεν ἰρυσάρματας ἵππους.
Δὴ τοτ' ἀπ' Ὀλπικίων δίφρων θόρε καὶ ῥ' ὀπὶ γαῖαν
Παῖς τε Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἐνυαλίοιο ἄνακτος.
Η' νίοχοι δ' ἔπλην ἔλασαν καλλίζυγας ἵππους.
Τῶν δ' ὑποσυομένων κανάχιζε πόδ' οὐρεῖα χθών.

Sic dixit. at Cygnus bellicosus haudquaquam curabat.
Huic obtemperans, retinere-trahentes currum equos,
Ac tunc a bene compactis bigis desiliérunt celeriter in terram,
Et Iouis filius magni, & Enyalij regis.
Aurigæ autem propius egerunt pulchricomos equos.
Illis autem irrueptibus sonitu pedum concitata est lata terra.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτω (φησὶν) ἔφη ὁ Η' ρακλῆς· ὁ δὲ Κύκνος ἠμέλησεν, καὶ ὠρέχθη ἡσυχίας, ὥστε πεισθέντος τοῦ Η' ρακλέους κατέχειν τοὺς ἕλκοντας τοὺς ἵππους· τότε δὴ ἐπήδησαν ταχέως ἀπὸ τοῦ δίφρου ὁ Η' ρακλῆς ὁ παῖς τοῦ Διὸς, καὶ ὁ Κύκνος ὁ παῖς τοῦ Ἄρεως· οἱ ἡνίοχοι δὲ ἦραν τοὺς ἵππους πλησίον αὐτῶν, καὶ ἵππων δὲ κινουμένων, ἤχει ἡ γῆ, χαιρομένη τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

ὦδ' ἄρα Κύκν.] Οὐ προσδυμεῖτε αὐτοῖς ἀπαλύσαι τοῦ Η' ρακλέους. πεισθέντος. ἐϋμμελίης] ἐμμελὴς δὲ, ἀεὶ καλῶς χρώμενος τῇ μελίᾳ, τουτέστι τῷ δόρατι.

Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Πέτραι ἀποθρῴσκουσιν, ἐπ' ἀλλήλαις δὲ πέσωσι,
Πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι, πολλαὶ δέ τε πεῦκαι,
Αἰγίροί τε ταχύῤῥιζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτέων
Ῥίμφα κυλινδομένων, εἴως πεδίον δ' ἀφίκωνται·
Ὡς οἵ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες.
Πᾶσα δὲ Μυρμιδόνων τε πόλις κλυτὴ τ' Ἰαωλκὸς
Ἄρνη τ' ἠδ' Ἑλίκη, Ἀνθηδών τε ποιήεσσα
Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχον. οἱ δ' ἀλαλητῷ
Θαρσαλέῳ συνίοσαν. μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεύς,

Vt autem ab alto vertice montis magni
Rupes desiliunt, aliæ super alias cadentes:
Multæque quercus, multæ item piceæ,
Aliique totis radicibus refringuntur ab ipsis
Celeriter delabentibus, donec in campum perueniant:
Ita & illi in se mutuo ruebant cum magno clangore:
Tota autem Myrmidonum ciuitas celebrisq; Iaolcus,
Arneque, & Helice, & Anthea herbosa,
Præ voce vtriusque valde resonabant. Illi autē cum clamore
Mirando congressi sunt. magnum autem intonuit consiliarius Iupiter,

Καὶ δ'

Καὶδ' ἄρ' ἀπ' ὐρανόθεν ψιάδας βάλε αἱματοέσσας, — Et a cælo guttas demisit sanguinolentas,

Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἑῷ μεγαθαρσέϊ παιδί. — Signum id ponens bello, suo multum confidenti filio.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὡς δὲ δή (φησιν) ἔπεσε πρὸ κορυφῆς ὄρεος ὀπτέοισι πέτεσθαι, πίσυνοι ἐπ' ἀλλήλοις, ῥίγιον ἦ ὑπ' αὐτῶν κυλιόμενον ἀπόλοιο πολλαὶ δρῦς, καὶ πεύκαι καὶ αἴσχεροι, ἕως ἂν εἰς τέλος χῆν κατέλθωσιν, ὅπως ὅτε συνέπεσον ἀλλήλοις, μεγάλως βοῶντες πᾶσα ἡ πόλις τῶν Μυρμιδόνων, ἡ περὶ λέγω Φθίαν καὶ Ἑλλάδα, καὶ ἡ Ἰαωλκός, καὶ ἡ Ἄργη, καὶ ἡ Ἑλίκη καὶ Ἄνθεια, πόλις ἡ καὶ αὐτὴ Θεσσαλίας, ἔχουσι μεγάλως ὑπὸ τῇ φωνῇ ἀμφοτέρων. οἱ δὲ συνῆλθον ἀλλήλοις θεασάμενοι καὶ μέγα ἀλαλάξαντες· ὁ Ζεὺς ὁ μεγάλως ἐπτύπησε βροντήσας, καὶ κατέβαλεν ἀπὸ τοῦ ὄρεως δρόσους αἱματηρὰς, σημεῖον τιθεὶς τῷ πολέμῳ τῷ ἰδίῳ παιδὶ Ἡρακλεῖ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Καὶδ' ἄρ' ἀπ' ὐρανόθεν.] Ὅμηρος μὲν ὅτι Σαρπηδόνος μέλλοντος τελευτᾶν, ἀλόγως ποιεῖ τὰς αἱματοέσσας ψιάδας φερομένας, ὅπως ὁ Ἡρακλέους νικῶντος.

Οἷος δ' ἐν βήσσῃς ὄρεος χαλεπὸς συὸς ἀγρὸς
Κάπρος χαυλιόδοντι φερυσσόμενος θυμῷ μαχέσασθαι
Ἀνδράσι θηρητῆρσι, θήλῃ δέ τε λοξὸν ὀδόντα
Δοχμώσας, ἀφρὸς δὲ περὶ στόμα μασσαμένοιο
Λείβεται, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην,
Ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσῃ ξείχας ἀμφί τε δέρμῳ.
Τῷ ἴκελος Διὸς υἱὸς ἀφ' ἱππείου θόρε δίφρου.

Qualis autem in vallibus montis acerbus aspectu
Aper, dentes habens exertos, fertur impetu ad pugnandum
Cum viris venatoribus, acutq. candidum dentem
Per obliquum actus, spuma autem circa os mandenti
Destillat: oculique ipsi igni splendenti similes sunt,
Rectis autem in vertice horret setis, circaque collum:
Talis similis Iouis filius ab equestri desiliit cutru.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὥσπερ δέ (φησι) κάπρος χαυλιόδους καὶ κεχαλασμένους ἔχων ὀδόντας, χαλεπὸς διασπάσαι αὐτὸν, φέρεται ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐν θυμῷ, ὥστε μαχέσασθαι ἀνδράσι κυνηγέταις, καὶ θήγει τὸν ὀδόντα πλάγιος φερόμενος· ἀεὶ τὸ στόμα ἀφροῦ ἐστὶ καὶ αὐτῷ σαίνει ἀφρός, οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ πυρί εἰσιν ὅμοιοι, ἵστησι δὲ τὰς τρίχας ὀρθὰς ἐν τῷ τραχήλῳ ἀφ' ὧν ὅτι καὶ Ἡρακλῆς ἀνεπήδησεν ὅτι τὸ ἅρμα τοῦ βίου τοῦτο.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Κάπρος χαυλιόδων.] δηλοῦσθαι, ὡς παρχαρόδους. ἐνταῦθα δὲ ἐπεὶ κεχαλασμένους ἔχει φανερῶς τοὺς ὀδόντας· ἢ κατ' ἀναλλαγὴν τοῦ ρ εἰς λ, οἷον χαράσσων τοὺς ὀδόντας, καὶ τραχύνων.

Ἦμος δὲ χλοερῷ χυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ
Ὄζῳ ἐφεζόμενος θέρεος αἰθρηφόρον ἀείδῃ
Ἀρχεῖ, ᾧ τε πόσις καὶ βρῶσις θήλυς ἔρσην.
Καί τε παντημέριός τε καὶ ἠῶθεν λιγὺ κεκλὼν
Ἰδὴ ἐναιμοτάτῳ, ὁπότε χρόα σείριος ἄζει,
Τῆμος δὴ κέγχροισι καὶ ἠλιβάτοις τελέθουσι

Quando autem viridi nigricans alis sonorosa cicada
Ramo insidens, æstatem hominibus canere
Incipit, cuius & potus & cibus fœmineus ros est,
Atque per totum diem, & mane sub auroram fundit vocem
Æstu in grauissimo, quando corpus Sirius exiccat,
Quando item & milio circum arista nascuntur,

Τῆς τε θέρει σπείρωσι, δύ' ἄμφω κάλλιον ἦμαρ·
Οἷα Διώνυσος δῶκε βροτοῖσιν χάρμα καὶ ἄχθος.
Τῷ ὥρῃσι μαρνάσθην, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Quod æstate seminant, cum vno acerbæ colorem mutant,
Qualia Bacchus dedit hominibus in lætitiam & laborem,
Eo tempore pugnabant, multus autem tumultus excitabatur.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὅτε δέ (φησιν) ὁ μελανόπτερος καὶ ἡχητικὸς τέττιξ ἐν χλωρᾷ χλοῇ ὑπαθήμενος ἆσμα ἄρχει ἄσειε καὶ μινύθει τοῖς ἀνθρώποις τὸ θέρος, φῦσι τότε ἱκμάδες βρῶσις καὶ πόσις δριμεῖα ἀπαλὴ θρέσσει· τότε δὲ τὸ [θῆλυς ἐέργει] ὅς ἐν παυσίᾳ δὲ ὅλης τῆς ἡμέρας [ἵ' ἥδιον ἐν αἰνοτάτῳ] αὖθι ἐν κόπῳ καὶ ἐπῳ, ὅτι καὶ ὁ ἥλιος καίει τὸ σῶμα αὐτοῦ, ὅτι δὴ καὶ οἱ κίγκλοι ἄρχουσι αὐθέκαστα πιεῖν, ἤγουν σάλπας, ὡς ἐν θέρει σπείρωσιν. ὅτε καὶ οἱ ἄωροι βόες ἄρχουσι ποικίλλειν ἤγουν παλαίειν· τὰ δὲ ὦρα λέγω τῷ Διονύσῳ, ἃ δέδωκε τοῖς ἀνθρώποις χαρὰν καὶ ἄχθος. ἄχθος μὲν, διὰ τὴν εἰς τὴν ἐργασίαν τὴν ἀμετέλεστον μόχθον, χαρὰν δέ, διὰ τὴν διφροσύνην, τὴν ἐν τῷ οἴνῳ καὶ τὴν ἄφροντιστίαν, ἅτινα τοῦτα γίνεται, ἐμάχοντο ὅτι Ἡρακλῆς καὶ ὁ Κύκνος. ἠγείρετο δὲ πολὺς κτύπος τούτων μαχομένων.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Γ' δει ἐν αἰνοτάτῳ.] τ καιρὸν λέγει τῆς μάχης. ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ, ἐν τῷ θέρει τῷ καυματώδει, ὅτε τὰ σώματα ἔδον καὶ καθεδίουν τοῖς ἱδρῶσι, παρὰ τὸ ἰδεῖν, ὃ ἔξι ἱδρώω, καὶ ὄμμ, Γ' δει αἰνοτάτῳ. ἀμφιγλῶχες.] ἀμφιγωνίαι τῶν σαλπίγγων, ἀμφιφερεσπῶσι τὸν σάλπιγγα. δῆλον δὲ τὰ φύλλα τῶν κέγχρων. οἷς αὐάσωσιν οἱ τῆς γῆς τοὺς κέγχρους ἀπείρους. ἐν θέρει οἱ κέγχροι, καὶ ἀπὸ τοῦ θέρους ἄπειροι, ὅταν ἄρχουσι πρακάζειν οἱ βόες.

Ὡς δὲ λέοντε δύω ἀμφὶ κταμένῃς ἐλάφοιο
Ἀλλήλοις κοτέοντε δαΐ σφέας ὁρμήσωσι,
Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ ἔρεβός θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων·
Οἱ δ' ὡς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
Πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μαχέσθην
Ἀϊδος ὀρεσινόμου ἢ ἀμφοτέρους ἐλάφοιο
Πίονος, ὃν τ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήϊος ἀνὴρ
Ἰῷ ἀπὸ νευρῆς, αὐτὸς δ' ἀπάλησε δ' ἄλλην
Χώρην αἴσυρις ἐών, οἱ δ' ἀξάλεως ἐνόησαν,
Ἐσσυμένως δὲ σὺν ἀμφὶ μάχην δρομέοντε ἔδυσαν·
Ὡς οἵ γε κεκληγότες ἐπ' ἀλλήλοισιν ἔπεσον.

Ut autem leones duo, pro cerua cerua
Sibi mutuo irati, in seipsos impetum faciunt,
Strepitusque inter ipsos rugitus, strepitusque exoritur dentium:
Atque vt vultures incuruis vnguibus repandi rostri
Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
Capræ montis vagæ gratia, aut ceruæ ceruæ
Pinguis, quam interfecit iaculando iuuenis vir,
Sagitta e nerno emissa: ipse autem vagatur alio loco
Loci ignarus existens: at illi celeriter animaduerterunt,
Certatim pro ea pugnam acerbam inierunt:
Sic & hi diuso cum clamore conflictu mutuo irruerunt.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὡς καὶ δέ (φασι) δύο λέοντες ἕνεκα ἐλάφου φονοβόθους ὁρμῶσιν ἐπ' ἀλλήλοις ὀρχιζόμενοι, κτύπος δὲ χαλεπὸς γίνεται αὐτῶν, καὶ πλῆξις τῶν ὀδόντων· οἱδὲ ὥσπερ αἰετοὶ γαμψώνυχες καὶ ἀγκυλοχεῖλαι (ὀπταμενοὶ γὰρ οἱ ὄνυχες καὶ τὰ χείλη τῆς αἰετοῦ) μάχονται ὑπὲρ ὑψηλῆς πέτρας, μεγάλως ἠχοῦντες, ἕνεκα αἰγὸς ἀγρίας, ἢ ἐλάφου πίονος, ἣν ἐδάμασε καὶ ἀπέκτεινε βαλὼν ἐν βέλει ἀπὸ τόξου ἀνὴρ κυνηγὸς· αὐτὸς δὲ πλανᾶται ἀλλαχοῦ, ἀμαθὴς ὢν τοῦ τόπου. οἱ δὲ αἰετοὶ ταχέως ἐνόησαν, καὶ ὁρμήσαντες μάχην ἐποιήσαντο χαλεπὴν περὶ αὐτῆς ἕως ὅτου ἔπεσον ἐκλελυμένοι μὴ βοῶντες.

ΙΩΑΝ-

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

αἰζηόϑ· αἰήρ.] αἰζηὸς κυρίως ὁ νεανίας. νῦν ἢ τὸ τέλειον ἄνδρα φησὶ, ἤτοι τὸν αὐδρεῖον. ἑπτὰ δέ εἰσιν, ἀφ' οὗ αἰρενόμης, αἱ τῶ αὐξάνου ἡλικίαι· βρέφος· ἀπὸ γενέσεως, μέχρι δ' ἐτῶν. παλαιότης· ἀπὸ ιδ, μέχρι κα, νεανίας· ἀναλογεῖ δὲ τῷ Ἡλίῳ. ἀπὸ λβ, μέχρι νς, ἀνήρ· ἀναλογεῖ δὲ Ἄρει. ἀπὸ νη, ἕως ξγ, πρεσβύτης· ἀναλογεῖ δὲ Διὶ γέρων, ἀπ' αὐτοῦ μέχρι ζωῆς ἐσχάτης· ἀναλογεῖ δὲ τῷ ψυχρῷ πόλῳ Κρόνῳ.

αὐτὸς δ' ἀπαλήσῃ ἄλλη.] αὐτὸς δέ (φησι) ὁ βάλων ἄλλη ἀναχωρήσει, μὴ εἰδὼς τὸν τόπον ἔνθα ἔπεσεν. οἱ δ' ἀγνῶτοι τὰ χθὸς αὐτὸν εἶδον.

Ἔνθ' ἤ τοι Κύκνος μὲν ὑφορμενέος Διὸς υἱὸν
Κτεῖνεν μενεαϊνὼς σάκεϊ ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν· ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο.
Ἀμφιγυηνιάδης δὲ βίη Ἡρακληείη
Μεσσηγὺς κορυθός τε καὶ αἰσυήδος ἔγχει μακρῷ
Αὐχένα γυμνωθέντα ὑπαὶ γναμπτοῖσι γένυσσι
Ἤλασ' ὀπιπεύοντα· ὑπὲκ δ' ἔαμψε τένοντε
Ἀνδροφόνος μελίη. μέγα γὰρ σθένος ἔμπεσε φωτός.
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε τίς δρῦς ἤριπεν, ἢ ὅτε πεύκη
Ἠλίβατος πλησσομένη Διὸς ἰφθίμοισι κεραυνῷ·
Ὣς ἔπεσ'. ἀμφὶ δέ οἱ βαλέ τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.

Ibi sane Cygnus quidem potentis Iouis filium
Occidere meditans, clypeo æream hastam adegit:
Neque tamen perrupit æs: defendebant enim dona Dei.
Contra autem Amphitryoniades, vis Herculea,
Inter galeam & clypeum, hasta longa
Ceruicem nudatum, celeriter infra mentum
Percussit valde; amboſqûe detondit tendones
Homicida lancea. magnum enim robur inciderat viri.
Cecidit autem veluti cum quercus aliqua, aut tupes
Excelsa, ictu Iouis fumanti fulmine:
Sic cecidit. circum ipsum autem resonabāt arma varijs facta.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τόπε δέ (φησιν) ὁ Κύκνος μὲν ἀφορμώμενος φονεῦσαι τὸν Ἡρακλέα, τὸν υἱὸν τοῦ ἰσχυροῦ Διὸς, ἔβαλε δόρυ ἐν τῷ ἀσπίδι αὐτοῦ· οὐδὲ ἔρρηξε τὸ θώρακα· ἐφύλαττε γὰρ αὐτὸν τὰ δῶρα τοῦ Ἡφαίστου· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνος ὁ Ἡρακλῆς μέσον τοῦ κράνους καὶ τῆς ἀσπίδος, ὑποκάτω τοῦ γένυος, ἔπληξε ταχέως καὶ ἰσχυρῶς τὸν αὐχένα ὑπείνου γυμνωθέντα, ἐν δόρατι, καὶ ἔκοψε ἀμφοτέρους τοὺς τένοντας, ἤτοι τὰ τοῦ σφαγίου νεῦρα, τὸ ἀνδροφόνον δόρυ. κατεκλάσθη δὲ ἡ μεγάλη ἰσχὺς τοῦ ἀνδρός, ἤγουν τοῦ Κύκνου. κατέπεσε γάρ, ὥσπερ κατακόπτει δρῦς, ἢ πεύκη ὑψηλὴ πληγεῖσα χερσαίῳ κεραυνῷ τοῦ Διός· ὅπου κατέπεσεν ὁ Κύκνος· περὶ αὐτὸν δὲ ἤχησε τὰ ὅπλα αὐτοῦ τὰ κεκαλλωπισμένα ἐν χαλκῷ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

οὐδ' ἔρρηξε χαλκόν.] Σέλδυκος χάφει [χαλκὸς] ἐν ἕξει τὸ δόρατος. ἡ γὰρ ἀσπὶς ἐκ ἐπεπόνητο ἐκ χαλκοῦ.

Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔασε Διὸς τηλεκάρδιος υἱός.
Αὐτὸς δὲ βεστολογὸν Ἄρεα ὀπίσσω δοκλίσας,
Δεινὸν ὁρῶν ὄσσοισι, λέων ὡς σῶμα πεσόντα,
Ὅς τε μάλ' ἐκλυκίνοις βρίθων κεκαπνεῖς ἐνίκησε·
Σχίσας ὀπιπεύοντα μελίφρονα θυμὸν ἀπούρας·
Ἐμμενέως δ' ἄρα τοῦγε κελαινὴν πίμπλαθ' ὑπορ-

Atque hunc quidem ibi relinquit Iouis æmulus filius.
Ipse autem occisorem hominum Martem accedentem obseruās
Sæuum videns oculis, vt leo corpus forte nactus,
Quique admodum accurate pelle validis vnguibus
Diſſecta, quam celerrime dulcem animum abſtulit:
Alacriter autem nigrum expletus cor,

Γλαυκιόων δ' ὄσσοις δ' φθὸν, πλευράς τε καὶ ὤμους
Οὐρῇ μαστίων πρόσθεν γλαφυρὰ δὲ πέδιλα
Ἔτλη ἐς αὐτὰ ἰδὼν σχεδὸν ἐλθεῖν, οὐδὲ μάχεσθαι.
Τοῖος ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκόρητος αὐῆς
Ἀντίος ἔστη Ἄρηος, ἐνὶ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
Ἐασυμένως. ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλυθεν ἀχνύμενος κῆρ.
Ἀμφότεροι δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.

Ac cæsio intuens oculis sævum quiddam, costasq. & humeros
Cauda flagellans, pedibus fodit, neq. quisquam ipsum
Sustinet ex aduerso aspiciens propere ire, neque pugnare.
Talis igitur & Amphitryoniades insatiabilis clamore
Contra Martem stetit, in præcordiis audaciam augens
Certatim. Ille autem prope venit afflicto corde.
Vtrique autem cum clamore alter alterum inuaserunt.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Τὴν μέν (φησιν) ἔστειλε ἀφῆκεν ὁ κορυφαῖος υἱὸς τοῦ Διὸς Ἡρακλῆς, ἐπιτηρήσας τὸν βροτολοιγὸν Ἄρεα ἐπόντα, καὶ ἐπ' αὐτὸν ἐρχόμενον, καταπληκτικὸν ὁρῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὡσεὶ λέων ὁρᾷ δηλονότι ἐγκύρσας σώματι, ἥρωα ἐφυχάν, ὅτις λέων ἐπιμελῶς ὅπου τὰχα κίνησας τὸ δέρμα τοῦ σώματος ἐκείνου τοῖς ἰσχυροῖς ὄνυξιν αὐτοῦ, ἐκόρεσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, πίμπλασθαι δὲ ἄρα καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κόρον. βλέπων δὴ τοῖς ὀφθαλμοῖς φοβερὸν, καὶ τοῖς πλευροῖς καὶ τοῖς ἐκείνου τοῦ σώματος ὤμους τῇ οὐρᾷ μαστίζων, ὀρύσσει τοῖς ποσὶν ὑδὲ τὴν αὐτὸν ἰδὼν ἑτοίμως ἐξ ἐναντίας πλησίον αὐτοῦ ἐλθεῖν, οὐδὲ μάχεσθαι. τοιοῦτος ἄρα ἔστιν ἐναντίος τοῦ Ἄρεος ὁ Ἀμφιτρυωνιάδης Ἡρακλῆς, ὁ μὴ κόρον λαμβάνων τῆς τοῦ πολέμου φωνῆς, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ θαρσέος αὔξων ὁρμητικῶς. ἔτος δὴ πλησίον τοῦ Ἄρεος ἦλθε λυπούμενος τὴν ψυχήν· ἀμφότεροι δὴ βοήσαντες ἐπ' ἀλλήλους ὥρμησαν.

Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλου πέτρη κορυφῆθεν ὀρούσῃ,
Μακρὴν δ' ἐκθρῴσκουσα κυλίνδεται, ἠύτε τε ἠχὴ
Ἔρχεται ἐμμεμαῖα, πάγος δέ οἱ αὐτόθι πίλνει
Ὑψηλός, τῷ δὴ συμβλήδην, ἔνθά μιν ἴσχει.
Τόσσην ὁ μὲν ἰαχὴν βεβαρμένος ἦλυθ' Ἄρης.
Κεκληγὼς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἐμμαπέως ὑπέδεκτο.

Vt autem quando a magno tergo cacumine præcipitans,
Et in longum delata saltu volutatur, fragorque
Venit subito ingens, collis autem ipsi obuius fit
Altus, ad quem cursu defertur, vbi ipsam retinet:
Tanto ille fremitu, currum agitator, pernicioſus Mars
Vociferans irruit. ille autem propte venientem excepit.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ὡσεὶ δὲ (φησιν) ὅτε ἀπὸ ὑψηλῆς μεγάλου ὄρους ὁρμήσῃ πέτρα, κυλίεται μακρὰ ἀποβᾶσα ἐκτύπος ἦ ἔρχεται βοῶν· τὸ δ' ὄρος αὐτήσασα τὸ ὑψηλὸν, ᾧ τινι δὴ ὀρεῖ συγκατέρχεται, ἔνθα κωλύσει ταύτην. πίσῃ βοῇ, ὁ μὲν Ἄρης ὁ ἀλέθριος χαίρων ὥρμησεν, ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἰσχυρῶς ὑπεδέξατο αὐτόν.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Αντίη ἦλθεν Ἄρηος, ἐρεμνὴν αἰγίδ' ἔχουσα.
Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδοῦσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ἄρες ἔπισχε μένος κρατερὸν καὶ χεῖρας ἀάπτους.
Οὐ γάρ τοι θέμις ἐστὶν ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι

Porro Minerua filia Iouis ægida tenentis
Obuiam venit Marti, tenebrosam habens ægidem.
Sæua autem ibrue intuens, verbis volucribus allocuta est:
Mars inhibe animos ingentes, & manus inuictas.
Neque enim tibi fas est inclyta arma auferre,

Ἡρα-

Ἡ ρακλέα κτείναντα Διὸς θρασυκάρδιον υἱόν.
Ἀλλ' ἄγε παῦε μάχης, μηδ' αὐτίος ἴσασο ἐμεῖο.

Hercule occiso, Iouis magnanimo filio.
Sed age, desiste a pugna, neque aduersus steteris mihi.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Ἡ Ἀθηνᾶ δέ (φησιν) ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἐναντία ἦλθε τῷ Ἄρει, ἔχουσα τὴν σταφυλὴν αἰγίδα, ἥνπερ τὸ δέρμα τῆς Ἀμαλθείας αἰγὸς. δεινὸν δὲ ἰδεῖν λόγους ταχεῖς πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ὦ Ἄρες, κώλυσον τὴν ἰχυρὰν σου ὁρμήν, καὶ τὰς ἀπεραπελάσεις χεῖρας· οὐ γὰρ ὅσι δίκαιον ὑποδῦσαι σὲ τὸν Ἡρακλέα τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ ὅπλα, κτείναντα τὸν ἀνδρειότατον υἱὸν τοῦ Διός· ἀλλ' ἄγε παῦσον τὰς μάχας, μὴ δὲ ἴσασο ἐμοὶ ἐναντίος.

Ὣς ἔφατ'. ἀλλ' οὐ πεῖθ' Ἄρεος μεγαλήτορα θυμόν.
Ἀλλὰ μέγα ἰάχων, φλογὶ εἰκέλα τεύχεα πάλλων,
Καρπαλίμως ἐπόρουσε βίῃ Ἡρακληείῃ
Κακτάμεναι μεμαώς· καὶ ῥ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος,
Σπερχνὸν, ἐὸν παιδὸς κοτέων πέρι τεθνειῶτος,
Ἐν σάκεϊ μεγάλῳ, ὑπὸ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἔγχεος ὁρμὴν ἔξαπτ', ὀρέξαμένη ὑπὸ δίφρου.
Δεινὴ δ' Ἄρηϊ ἄχος εἶλεν· ἐρυσάμενος δ' ἄορ ὀξὺ
Ἔσσυτ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κεκοτηότι. τὸν δ' ὀπίοντα
Ἀμφιτρυωνιάδης δεινῆς ἀκόρητος ἀϋτῆς,
Μηρῷ γυμνωθέντα σάκεος ὑπὸ δαιδαλέοιο,
Οὐτασ' ὀπιπεύσας· ὀδὰξ δὲ μέγα σάκος ἄορι πλῆξεν
Δίεσαν ὠμήσας, ὀδὸν δὲ χθονὶ κάββαλε μέσῃ.
Τῷ δὲ Φόβος, καὶ Δεῖμος εὐζυγον ἅρμα καὶ ἵππους
Ἤλασαν αἶψ' ἐγγύς, καὶ ὑπὸ χθονὸς ὄρνυσθε εἰσ
Ἐς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον. αἶψα δ' ἔπειτα
Ἵπποις μαστίγεσσιν, ἵκοντο δὲ μακρὸν Ὄλυμπον.

Sic ait: sed non persuasit Martis magnanimi animo:
Sed magno fremitu, flammæ similia arma vibrans,
Celeriter inuasit vim Herculeam,
Occidere festinans, & eqniecit æraram hastam
Acriter, ob suum filium irascens mortuum,
In clypeum magnum. At procul cæsia Minerua,
Hastæ impetum auertit, manu deflectens a curru.
Acerbus autem dolor Martem cepit, extractoque gladio acuto
Irruit contra Herculem magnanimum, at illum accedentem
Amphitryoniades, sæuo insatiabilis clamore,
Femore clypeo sub variegato
Vulnerauit valide, magnumque traiecit clypeum
Hasta vibrans. in terra autem prolitraut media *Martem*.
At illi Pauor & Metus agilem currum, & equos
Adegerunt celeriter propius, & a terra habente latas vias
In currum posuerunt variegatū, atque inde celeriter
Equos flagellis impulerunt, veneruntq. in altum Olympum.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὕτως ἔφη (φησὶν) ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλ' οὐκ ἔπεισε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἄρεος· ἀλλὰ μεγάλως βοῶν, κινήσας τὰ ὅπλα αὐτοῦ τὰ τῷ πυρὶ ὅμοια, ταχέως ὥρμησε τὸν Ἡρακλέα. ὀργισθεὶς δὲ κατασχεῖν αὐτὸν, καὶ οὐ παιδιᾶς ἕνεκα ἐφάνη τὴν ἀσπίδα αὐτοῦ δόρυ σιδηροῦν, ὀργιζόμενος ἕνεκα τοῦ ἰδίου παιδὸς Κύκνου τεθνεῶτος· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἡ γλαυκὰς ἔχουσα τὰς ὄψεις, ἀποστρέψασα τὸν ὁρμὴν τοῦ ὀξέος, κτήσασα ἑαυτὴν ὑπὸ τὸ ἅρμα τοῦ Ἄρεως· σφοδρὰ δὲ λύπη ἔλαβε τὸν Ἄρεα. κινήσας δὲ δόρυ ὀξὺ, ὥρμησεν ὅτι ὁ Ἡρακλέα ὁ γηγενοφόνος. ὁ Ἡρακλῆς δὲ ὁ μὴ πόρρω λαμβάνων τῆς τοῦ πολέμου φωνῆς ἔτρωσεν ἰσχυρῶς τὸν Ἄρεα ἐπιπλέοντα καὶ τὸν μηρὸν, γυμνωθέντα τοῦ παντὸς σάκους, ὑπὸ τὸν δαιδάλου σάκους, ὑπὸ τὴν ἀσπίδα. ἔσπασε δὲ τὴν ἀσπίδα διαρρήξας ἐν δόρατι, κινήσας τοῦτο. κατέβαλε δὲ αὐτὸν ὅτι τὴν γῆν. ὁ Δεῖμος δὲ καὶ ὁ Φόβος (ὑποποιεῖ γὰρ αὐτούς) ἔφερον αὐτῷ ἐγγὺς τὸ ταχὺ ἅρμα, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς εἰς τὸν δίφρον

τὸν

τὸν ποικίλον. ταχέως δὲ πάλιν ἐμάσσαν τοὺς ἵππους, καὶ ἀφίκοντο εἰς τὸν μέγαν οὐρανόν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

Ἔγχει ὁπλῶν ἄρμα] ἀντὶ τοῦ χεῖρα.

Υἱὸς δ' Ἀλκμήνης καὶ κυδαλίμου Ἰόλαος,
Κύκνον σκυλεύσαντες ἀπ' ὤμων τεύχεα καλὰ
Νίασον'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τραχῖνος ἵκοντο
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν. ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἔξικετ' ἐλυμπόν τε μέγαν καὶ δώματα πατρός.
Κύκνον δ' αὖ Κήϋξ θάπτεν, καὶ λαὸς ἀπείρων,
Οἵ ῥ' ἐγγὺς ναίον πόλιος κλειτοῦ βασιλῆος,
Ἀθήν, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτόν τ' Ἰαωλκόν,
Ἄρνην τ' ἠδ' Ἑλίκην· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαὸς
Τιμῶντες Κήϋκα φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
Τοῦ δὲ τάφον καὶ σῆμ' αἰδὲς ποίησαν Ἄναυρος
Ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων. τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων
Λητοΐδης λιάζε, ὅτι ῥα κλειτὰς ἑκατόμβας
Ὅς τις ἄγοι Πυθοῖδε, βίῃ συλήσασκε δολίῃσιν.

Filius autem Alcmenæ & gloriosus Iolaus,
Cygno despoliato, armis ab humeris pulchris detractis,
Reuertebantur, mox que exinde ad ciuitatem Trachiniam venerunt,
Equis velocibus. At cæsis oculis Minerua
Peruenit in Olympum magnum, & domus patris.
Cygnum autem contra Ceyx sepeliuit, & populus infinitus,
Qui prope ciuitatem habitant inclyti regis,
Anthen, Myrmidonumq. ciuitatem, celebremque Iolcum,
Arnenque & Helicen. multus autem congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, charum beatis diis.
Sed illius sepulchrũ & monumentum obscurũ reddidit Anaurus,
Imbre hiemali exundans. ita enim ipsum Apollo
Latonæ filius iussit, propterea quod inclytas hecatombas
Quicunque portaret Delphos, eum vi spoliabat insidiatus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ.

Οὗτος δέ (φησι) τὸν Ἀλκμήνης Ἡρακλῆς, ὃν ἔκτεινε Ἴολλος σκυλεύσαντες Κύκνον, ἔγνωσαν ἀποδύσαντες αὐτὸν τὰ καλὰ ὅπλα, ἐπορεύοντο. ταχέως δὲ ἀφίκοντο εἰς τὴν Τραχῖνα πόλιν, σὺν τοῖς ἵπποις τοῖς ταχέσιν. ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἀφίκετο εἰς τὸν μέγαν οὐρανὸν καὶ τὰ δώματα τοῦ Διὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. τὸν Κύκνον δὲ ἔθαπτεν ὁ Κήϋξ, καὶ ὁ λαὸς ὁ πολύς, οἵ περ κατῴκουν τῆς πόλεως τῆς Τραχῖνος πλησίον, ὅπερ ἦν τοῦ ἐνδόξου βασιλέως Κήϋκος· ἀλλὰ δὴ καὶ οἱ τὴν Ἄθην κατοικοῦντες, καὶ τὴν πόλιν τῶν Μυρμιδόνων, καὶ τὴν Ἰαωλκὸν, καὶ τὴν Ἄρνην, καὶ τὴν Ἑλίκην. πολὺς δὲ λαὸς ἠγείρετο, τιμῶντες τὸν Κήϋκα, τὸν φίλον τοῖς ἀθανάτοις θεοῖς. Τοῦτο δὲ τὸν τάφον ἀφανῆ ἐποίησεν ὁ Ἄναυρος ποταμός, πλησθεὶς χειμερίου ὄμβρου· οὕτω γὰρ ὁ Ἀπόλλων ἐκέλευσε, διότι δὲ ὅπερ ἐκλεπτοβρασίας τοὺς ἐνδόξους θυσίας καὶ τὰ ἀναθήματα, ὅπερ ἄν τις φέρῃ εἰς Πυθῶ, ἐν τῷ αὐτοῦ δηλονότι ἱερῷ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ.

αἰδὲς ποίησαν] ἀντὶ τοῦ ἀφανές· ἵνα δείξῃ, ὅτι καὶ οἱ τάφοι ἀφανίζονται ὑπὸ αἰδίκων. τοὺς γὰρ μὴ Ἀπόλλωνος.] οὕτως ἐκέλευσεν ὁ Ἀπόλλων, ἐπειδὴ τοὺς φέροντας τὰς θυσίας ἐσκύλευον. Ἄναυρος, ποταμὸς Θεσσαλίας. καλεῖται δὲ καὶ ἀναύρους τοὺς χειμάρρους.

ΔΑΝΙΗΛ ὁ ΕΙΝΣΙΟΣ

τῷ τὰς τοῖς Σχολίοις, εἰς εἰς τὸν ΤΖΕΤΖΗΝ ἀναφερομένοις, ἐντυγχάνειν προαιρουμένῳ.

ΤΑ μέχρι τούτων ἐκδοθέντα ἡμῖν μετὰ τῶν τοῦ Μοσχοπούλου τε καὶ Πεφκλοῦ εἰς τὰ τοῦ Ἡσιόδου Ἔργα τε καὶ Ἡμέρας, καὶ τὰ μετὰ τῶν Ἰωάννου τοῦ Διακόνου σχολίων τε παραφρασικῶν, καὶ τῆς τεχνολογίας, εἰς τινὰ Ἀπορίδα τοῦ αὐτοῦ, τὸν Τζέτζην τὸν Ἰωάννην φανερῶς ὑπογεγραμμένα ἦν. Τὰ δὲ εἰς τὴν Θεογονίαν τὰ μετὰ τὴν Διακόνου, ἀνώνυμα μὲν ἐν τῇ τῶν Ἐνέτων ἐκδόσει φέρεται· ἐν δὲ τῇ ἐν Βασιλείᾳ τυπωθείσῃ τὸν Τζέτζην τὸν αὐτὸν πάλιν ὑπογράφει. Οὐσῶν δὲ γραφῆς διαφορῶν οὐκ ὀλίγων, καὶ κατὰ πολὺ ἀλλήλων διαλαττουσῶν, τῇ αὐτῇ, ἢ καὶ πρότερον, καὶ ταύτῃ ἀκολουθεῖν ἡμῖν ἔδοξεν· ἐκτὸς εἰ μὴ φανερά τινα λίαν σφάλματα κατηγορεῖν αὐτῆς ἔχοιμεν. Τῶν δὲ πάνυ ὠφελίμων τινῶν ἦν καὶ ἡ ἑτέρα, ἡ τῶν Ἐνέτων δηλαδὴ, πλεονεκτεῖν ἡμῖν που δοκήσει, εἰ δὲ τούτων ἀμελήσομεν, ἔστιν ἃ καὶ ἐκεῖθεν διορθωσάμενοι, τῶν παλαιοτάτων τε καὶ μάλα ὀρθῶς ἐχόντων, τῶν μεταγραφικῶν μάλιστα· τούτου τε ἄλλων ἕνεκα, καὶ ὅτι ὁ σοφώτατος Βελκάνιος, ἀντιγράφοις τισὶ τῶν παλαιοτάτων ἐντυχών, πάντα σχεδὸν τὰ ταύτῃ λείποντα ἐκπληρώσας ἔφθασε. Διὰ δὲ τοῦτο ὑπολαμβάνειν ἡμᾶς τεκμηρίοις χρωμένους τῶν ἀναγκαιοτάτων, καὶ τοῦ Τζέτζου μόνου, ἀλλὰ διαφόρων τε καὶ παλαιοτάτων ἐξ ὧν αὐτὰ, ὅτου πως ὑπογράφειν, κάλλιστα καὶ ἀσφαλέστατα ἔχειν ὡμεθα, ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ ΠΑΛΑΙΑ. εὖγε ποιήσαντες, ὡς μάλιστα, ὡς καὶ ἄλλοις, ὅτου καὶ βούλοιτο, τῶν ἑτεροδόξων τὸ ἐλεύθερον τῆς κρίσεως καταλείποντες· φιλεῖ γάρ πως ἐν τοῖς τῆς παιδείας ἅπτομένοις καὶ τὸν Ἡσίοδον, καὶ μόνοις τυγχάνειν ὧν ἐρίδων γένος, τῶν δὲ ἄλλων τἄλλα ἀρέσκειν. Τὰ πάντα δὲ οὐδ' ἂν αὐτὸς ἐπαινοίμι αὐτῶν, μὰ Δία, οὐδ' ἂν τῶν παλαιοτέρων, ἢ καὶ Τζέτζου, οἷς φάσκοιμι. Τοῦτο μὲν οὖν ὅπως ἂν ἔχῃ χαιρέτω τῶν ΤΖΕΤΖΗ δὲ, ὅτῳ φίλον, καὶ ταῦτα προσκείσθω. Ἔρρωσο, καὶ τούτων (ὁπόσα δήποτε χρὴ ὑπογράφειν αὐτὰ) ὄναιο.

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

ΘΕΟΓΟΝΙΑ.

Μοῦσαι Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
Αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε·
Καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πώεα' ἁπαλοῖϊν
Ὀρχεῦνται, καὶ βωμὸν ἐριαθέος Κρονίωνος.
Καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο,
Ἢ Ἵππου κρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο,
Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορὰς ἐνεποιήσαντο
Καλὰς, ἱμεροέντας· ἐπερρώσαντο δὲ ποσσίν.
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῷ,
Ἐννύχιαι σείχον, φθεγγαλλίδα ὄσσαν ἱεῖσαι,
Ὑμνεῦσαι Δία τ' Αἰγιόχον, καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
Κούρην τ' Αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκώπιν Ἀθήνην,
Φοίβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἠδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον,
Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Ἠῶ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Λητώ τ', Ἰαπετόν τε, καὶ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν·
Ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
Αἳ νύποθ' Ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδήν,
Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέου.
Τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπαν,
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο·
Ποιμένες ἄγραυλοι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,
Ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
Ἴδμεν δ', εὖτ' ἐθέλωμεν, ἀληθέα μαθήσασθαι.

Μvsas Heliconiades incipiamus canere,
Quæ Heliconis habitant montē, magnumque diuinumque
Et circa fontem nigrum pedibus teneris
Saltant, aramque præpotentis Saturnij.
Atque ablutæ tenero corpore in Permesso,
Aut in Hippocrene, aut in Olmio sacro,
Summo in Helicone choreas duxerunt,
Pulchras, amabiles: fortiterque tripudiarunt pedibus.
Inde concitatæ, velatæ aëre multo
Nocturnæ incedebant, perpulchram vocem emittentes,
Celebrantes Iouemque ægida tenentem, & venerandā Iunonē
Argiuam, aureis calceamentis incedentem:
Filiamque Ægiochi Iouis: cæruleos oculos habentē Mineruā:
Augurumq; Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Atque Neptunum terram continentem, terræ motorem:
Et Themin venerandam, & nigris oculis Venerem,
Hebenque aurea corona decoram, formosamque Dionem,
Aurorāmque Solemque magnū, splendidamque Lunam,
Latonamque, Iapetumque, ac Saturnum vertipellem,
Terramque Oceanumq. vastum, & Noctem atram:
Aliorumq; immortalium sacrum genus semper existentium:
Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
Agnos pascentem Helicone sub diuino.
Hoc autem meptimum deæ sermone compellarunt,
Musæ Olympiades filiæ Iouis Ægiochi:
Pastores in agris pernoctantes, mala probra, ventres solum,
Scimus mendacia multa dicere veris similia;
Scimus etiam, quando volumus, vera loqui.

Ὡς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἀρτιέπειαι·
Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον,
Δρέψασαι θητόν. ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
Θείην, ὥστε κλύω μὲν τά τ' ἐσόμενα, πρό τ' ἐόντα.
Καί μ' ἐκέλονθ' ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
Σφᾶς δ' αὐτὰς πρώτόν τε καὶ ὔστερον αἰὲν ἀείδειν.
Ἀλλὰ τί μοι ταῦτα περὶ δρυὶ ἢ περὶ πέτρῃ.

Τὴν Μουσάων ἀρχώμεθα, ταὶ Διὶ πατρὶ
Γ' μυοῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Εἰροῦσαι τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
Φωνῇ ὁμαρτοῦσαι· τῆς δ' ἀκάματος ῥέει αὐδὴ
Ἐκ στομάτων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγδούπου θεᾶν ὀπὶ λειριόεσσῃ
Σκιδναμένῃ· ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Δώματά τ' ἀθανάτων. αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἰεῖσαι
Θεῶν γένος αἰδοῖον πρώτους κλείουσιν ἀοιδῇ,
Ἐξ ἀρχῆς οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτεν,
Οἵτ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ δωτῆρες ἐάων.
Δεύτερον αὖτε Ζῆνα θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ἀρχόμεναί θ' ὑμνοῦσι θεαὶ, λήγουσί τ' ἀοιδῆς,
Ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κράτεΐ τε μέγιστος.
Αὖθις δ' ἀνθρώπων τε γένος κρατερῶν τε γιγάντων
Γ' μυοῦσι τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα,
Λησμοσυνέων τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων.
Ἐννέα γὰρ οἱ νύκτας ἐμίσγετο μητίετα Ζεὺς
Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔρχετο ὧραι
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ἦσιν ἀοιδὴ
Μέμβλεν ἐν στήθεσσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσας,
Τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου·

Sic dixerunt filiæ Iouis magni veridicæ,
Et mihi sceptrum dederunt, lauri peruitidis ramum,
Decerpere mirandum. inspiratũt autem mihi vocem
Diuinam, ita vt audirem tam futura quam præterita:
Et me iubebant celebrare beatorum genus sempiternorum,
Se vero primo & postremo semper decantare.
Sed quo mihi hæc circa quercum, aut circa petram?

O tu, a Musis ordiamur, quæ Ioui patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes & præsentia, & futura, & præterita,
Voce concordantes. illarum vero indefessa fluit vox
Ab ore suauis. rident autem domus patris
Iouis valde tonantis, dearum voce a suaui
Dispersa: resonat vero vertex niuosi Olympi,
Domus immortalium. hæ vero immortalem vocem emittẽtes,
Deorum genus venerandum in primis celebrant cantilena,
Ab exordio, quos Tellus & Cœlum latum genuerunt,
Quique ex his prognati sunt dij datores bonorum.
Secundo tutsum Iouem, deorum patrem atque etiam virorum,
Incipientesque canunt deæ, & finiunt carmen,
Quam sit præstantissimus deorũ, & imperio maximus.
Porro & hominum genus, fortiumque gigantum
Celebrantes, oblectant Iouis mentem in Olympo,
Musæ Olympiades, filiæ Iouis ægida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta
Mnemosyne, fertilitati Eleutheris imperans:
Oblitionemque malorum, & solatium curarum.
Nouem enim ei noctes mixtus est prudens Iuppiter,
Seorsim ab immortalibus sacrum lectum conscendens.
Sed cum iam annus exactus, circumvoluta vero essent tempora
Mensium decrescentium, diesq; multi transacti essent,
Ipsa peperit nouem filias concordes, quibus carmen
Curæ est, in pectoribus securum animum habentibus,
Paululum a summo vertice niuosi cœli:

Ἔνθά σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δῶματα καλά.
Πὰρ δ' αὐτῆς Χάριτες καὶ Ἵμερος οἰκί' ἔχουσιν
Ἐν θαλίης· ἐσθλὴν δὲ δι' ὄμφ' ὄσσαν ἱεῖσαι
Μέλπουσ' ἤπαντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδνὰ
Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπιμελπτὸν ὄσσαν ἱεῖσαι.
Αἳ τότ' ἴσαν θεὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Ἀμβροσίῃ μολπῇ· περὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα
Ὑμνεύσαις, ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὑπὸ δοῦπος ὀρώρει,
Νεισομένων πατέρ' εἰς ὃν. ὁ δ' ἐσθλῷ ἐμβασιλεύει,
Αὐτὸς ἔχων βροντὴν καὶ ἀιθαλόεντα κεραυνὸν,
Καρτεῖ νικήσας πατέρα Κρόνον. εὖ δὲ ἕκαστα
Ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπίφρασε τιμάς.
Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἀειδον ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ'· ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Ἅμα γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Vbi ipsis splendidique chori, & ædes pulchræ.
Iuxta vero eas Gratiæ & Cupido domos habitant,
In conuiuijs amabilem, aurem per os vocem emittentes
Canunt, omniumque leges, & mores venerandos
Immortalium celebrant, amabilem vocem emittentes.
Istæ tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchra
Immortali cantilena, vndiq. vero resonabat tetra arua
Canentibus hymnos: iucundus vero a pedibus strepitus excitabatur
Euntium ad patrem suum. ille autem in cælo regnat,
Ipse habens tonitru atque ardens fulmen,
Vi superato patre Saturno: bene autem singula
Immortalibus disposuit, simul & induxit honores.
Hæc sane Musæ canebant, cæleſtes domos tenentes,
Nouem filiæ magno e Ioue progenitæ:
Clioque Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque Vraniaque,
Calliopeque: hæc autem excellentissima est omnium.
Hæc enim & regi venerando comitatur.

τῦ σοφωτάτυ καὶ λογιωτάτυ
κυροῦ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ
ΤΟΥ ΓΑΛΗΝΟΥ
εἰς τὴν
ΤΟΥ ΗΣΙΟΔΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ
Ἀλληγορίαν.

Κρεμάλα τὸν σοφὸν, ἡ παροιμία φησί. ταῦτ' ἄρα καὶ τοὺς ἤδη σοφοὺς εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην ἐμβιβάζειν μέλλοντας τοὺς διδάξαντας, εἰκὸς λογον εἶναί μοι δοκεῖ, τοῖς Ἕλλησιν ἐξ ὕβρεως, καὶ τοῦ ἐκ τούτων ἡδέως καταγελᾶν φιλόμυθον καὶ δεῖ τὸ σῶν γέλωτος, καὶ τοῖς τοιούτοις βασκαίνοντας χαρίεις. ἀλλ' ἀπιθανὰς τῷ φαινομένῳ ἡδεῖ καὶ τῷ

τῷ

τῷ ἀκούειν καταθέλγοντα μόνον, τὸ μὴ φευδόμενον, ἀλλ' ἦθη καὶ ὄντα, ἀληθῆ. τοιοῦτον δὲ πάντως τὸ μεταληπτικὸν εἶδος· τὸ λέγειν καὶ ἀληθῆ εἰκὸν, ἐμὲ μὲν χρὴ ἀκοῦσαι, θαμέως καὶ ἐνδον καὶ ἐς ψυχὴν ἀφικνούμενον ποιητοῦ τε καὶ ἀληθοῦς ἐφιεμένων γνώσεως. αὐτὸν δὲ δεῖ καὶ Πλωτῖνον ἐκεῖνον, κἂν τὴν ὄψεσθε ἔτος ὄντα, φαρμαγμένον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα ὧδε διδάσκοντα, ἐς συνεθισμὸν τὸ ἀσωμάτου φύσεως, ἐπὶ δὲ καὶ Σωκράτη ἴσως ἀνιαμένους τὸ θαλλόμενον, τῷ ἱερεῖ καὶ ἀφροσύνου καταπαύσοντα μυσικῷ, τὸν ἐν ταῖς σφῶν ψυχαῖς κατασβέσαντα παραχῶδες, καὶ ἐς τὸ κρεῖττον καὶ θειοτέραν ἐντυχίαν καὶ αἴσθησιν ἐμβιβάζοντα πολλῶν ἢ τὴν παρ' Ἕλλησι βίβλων ἐσῶν, ἐν αἷς μῦθοι καὶ τερατολογίαι πλεῖς ἐνθάδε ἢ, καὶ ἀναπλάσματα τὰ Ἑλληνικῆς τε καὶ δαιμονίας σεβάσματα· τῷ Ἡσιόδῳ Θεογονίαν ἡμεῖς μετακινούμεθα· πλήρης γὰρ ὅδε τῶν τοιούτων τερατολογιῶν, καὶ τῷ ἐγκεκρυμμένῳ ἐν ταύτῃ ἀληθείαν τοῖς βουλομένοις ἀνακαλύψαμεν. κἂν οἱ τῇ πλάνῃ κατεχόμενοι Ἕλληνες τὰ τῆς ψυχῆς μύσματα ἀνθητήσειαν· τῷ ἑκατέρων ἀπέστω. ἐν δὲ βίβλοις φυσιολογίαν ἐθέμην καλεῖν δέον, ὅτι περὶ φυσικῶν τινῶν γλυφέων διαλαμβάνει, καθὼς ὁ λόγος περιὼν διαρθρώσει, κἀν Θεολογίαν ὅτῳ ἀμερώχως ἐκεῖνοι ταύτῃ ὠνόμασαν. φωτοῦ δὲ ἐξηρτῆσθαι τὸ περιὸν, καὶ τῷ ἐν τούτῳ μετατίον ἀληθεῖαν ἢ χ ἡμῶν ἴσως ἀνακαλυπτόντων ταύτην, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ πιστὸν ἐνίοτε καὶ ἀπολέξεων τινῶν ταύτῃ ἡμῖν καταφανῆ ποιοῦντος καὶ γνώσεως.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν.] ἁπλῶς ὅτι ὁ ποιητὴς, τὸν διαχωρισθέντα τοῖς Μούσαις τοῦτον ἀνατεθέμενος λόγον, ὑφ' ἑαυτὸν ἐσοφίσατο

Ἄρνας ποιμαίνοντ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο, Δάφνης ἐρεμνὸν ὃ γε καλὸν παραχέσαι παιδὶ δόντι. παιδὰς δὲ πάντως ἡμᾶς, φράζεται μὲν, ὡς ἂν ἀκούειν δεῖ τοῖς διεγερτέοις καὶ τὸ θεῖον ἀφοσιώσεως μὴ ἀφίσασθαι ἑκάστοτε δέ, ὡς πᾶσαν κακίαν ἀφ' ἑαυτῶν ὑποτίθεσθαι, καὶ τὸ σῶμα ὡς ἀληθείας μύσαντας, τοιαῦτα ἅμα καὶ θειοτέρως ζῆν, ταῖς ψυχαῖς ὑπὲρ ὑγείας τὸ πᾶν ἀναθεμένους· τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ παρασημαίνειν ἡ τῆς ἀρνῶν ποιμάνσεως· ἡ τὸ φυσικῶς γεύσεις, καὶ ἀκοὰς, καὶ ὄψεις, καὶ ἁφὰς, τῷ τὸ ἀληθείας καὶ ὑποστάσεως ζωῆς ὑποδεεστέρως καὶ ὑποτάξειν πεφυκέναι· καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ λόγου, τοῖς κατὰ τὸν βίον ἢ θέσιν ἐκτεταξόμενοι, καὶ τρόπους ἀναπεφηνέναι ἐπιτήδειοι· ἡδονὰς μὲν, ὅτι τῷ καλῷ ἐνεργὰ· λύπας δὲ, ὅτι τοῖς φοβεροῖς καὶ δεινοῖς ἐπιγγέλλουσιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ λόγον φέροντες, τὰς γνώσεις καὶ ἕξεις ἐν ἑαυτοῖς ἐπιμηκύνειν ἔχουσιν. ὁ τοίνυν Ἡσίοδος σπείσας μὲν ὑπὲρ τῆς ἀοιδῆς φυγὴν, πᾶσιν ἢ χαίρειν εἰπὼν ἐνέσει τοῦ σώματος, καὶ πρὸς τὴν ἀνωδὸν ἀκολάστως διαγωγὴν, καὶ ἡδυλάλους, ἐχέτω τὰς ὀπισθίμους αὐτῷ ἐγγιζομένας καὶ σοφιζούσας αὐτὸν αἵ πῃ δὴ γνώσεις ἐν τοῖς ἡσυχίοις τόποις, καὶ πάσης ἀπὸ ἀγμένοις τύρβης βιωτικῆς διατίθενται· ἔτι ἢ καὶ τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς ὑψηλαῖς σκοπαῖς· εἰώθασι γὰρ οἱ σχολάζοντες εἰσοτὲ καὶ ὑψηλὰς φύσεις καὶ μετεώρων πάθη σκοπεῖν καὶ καταλαμβάνειν αὐτά, καὶ διὰ τοῦτο δάφνης ὑπογεύεσθαι τοῖς μάντεσι παραδίδοτο, ὡς τὸ τῆς μαντείας ἀπαρχέσθαι. παρόσον δίμας διαφωνῆς τινος διαγωγῆς καὶ νεκρωτικῆς τῆς τοῦ σώματος συμπαθείας, τοῖς πάντα ἔστω, τάδε ἐσόμενα, ὡς τ' ἐόντα καταλέγειν μέλλουσι χρεία ἔζειν· ὅπως γὰρ ἡ τῆς ἕξεως ἐκθλιπτέσθω γνῶσις γένωται ἄν, καὶ ἡ τοῦ νοὸς ἀνάκλυσις, ἡ προαιρετικὴ χάρις τ' γνώσεως. ἐν Ἑλικῶνι ἢ λέγει χορεύειν αἱ Μοῦσαι, καὶ ἐν τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς ὀρχεῖσθαι ποσὶν ἁπαλοῖς, ἔστε ἢ καὶ λύσθαι ἐν χρόνῳ ἵππου, καὶ ἐν Ὀλυμπίῳ, διότι αἱ γνώσεις καὶ ἐπιστημονικαὶ θεωρίαι, ἐλισσομένης τῆς ψυχῆς πρὸς ἑαυτὴν, καὶ τῷ παρὰ τῷ νοῖ συγχιρωμένης, ἢ ἐνυμένης, ὡς τῶν ἔκ τινος κρίνης ἀπαγέζεσι, θεοῦ δεῖν βλάστασιν, καὶ οἷον ἐπάμυναι, καὶ ὀλυσθαι τὸ τ' ἀγλαΐας μεῖον, πλατυῶν ἀνθέων ἔτος, καὶ ὅσ' ἄνθεσι φαίη ὀρχεῖσθαι ταῖς οἰκείαις ἐνεργείαις καὶ φορέσεσιν, ἄλλης ἐπ' ἄλλῃ συλλεγομένης εἰλικρινοῦς θεωρίας, καὶ ἁμοίβαδον ἀλλήλας διαδεχομένας. τοιαύτη γὰρ ἡ τῆς νοερῶν νοημάτων τοῦ νοὸς προέξαλσις, ἵππος δὲ καὶ ἱμερόεσσα λέγοιτ' ἄν. τί δὲ ὕδατος τῆς τοιαύτης γενέσεως ἀνδαλεωτάταις ψυχαῖς καὶ διεροχάρμοσι, καθ' ὃν ἐς ἀκρότατον Ἑλικῶνα χορεύουσιν, ἀνατεινομέναις ἀπλοῦν καὶ συμπνεούσαις τῷ αὐτὲς καταλάμποντι καὶ ζωὴν τῷ μακαρίαν παρέχοντι νῷ. αἱ δ' ἔτω

κουφιδεῖσαι ψυχαὶ, καὶ πάσης ἀπολελυμέναι σωματικῆς ἀχλύος λειθομένως τε καὶ ἀφροσιδῶς κεκοσμῶνται, καὶ πάντες εἰσὶ κατὰ λόγον ὑπὲρ ἀθέλκτου, καὶ τῷ ὄντως εἰδέναι φύσιν ὑμνοῦσι τὸ δι' ὃν ἐνεργοῦσιν ἐνεργειῶν τὸν πάντων πατέρα καὶ πολυτίμητον νοῦν, καὶ τῷ τοῖς αἰδίοις τούτοις ἐγκεκρυμμένην ἀλήθειαν ἀνακαλύπτει, τίς τε ἡ τοῦ ἀέρος φύσις διδάσκουσαι, καὶ τίς ἡ ὕδατος, καὶ ἁπλῶς τὰ στοιχεῖα, καὶ τὰ συνθέτων ἐκ τούτων σωμάτων, ζώων τε καὶ φυτῶν. ἔτι δὲ καὶ πῶς τόδε τὸ πᾶν συνέστη καὶ ἥρμοσται εἴτε ἁρμονίαις εἴτε λόγοις, καὶ πῶς ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς δημιουργοί, καὶ χειμῶνος καὶ θέρους, καὶ ζῳοτόκων φυτῶν, ἢ ζώων χθονίως τυγχάνουσι. τίς τε ἡ διδοῦσα τόδε τὸ πᾶν τάξεως τε καὶ συνέχουσα δύναμις, ὥσπερ τις κοσμήτωρ ἄκριτος ἐν πανοπτικῷ πρατηγός. πῶς δὲ τοῖς ζῴοις ἔρωτάς τε καὶ ἡδονὰς ἄλογοι ἐγγίνονται, καὶ τίνες οἱ τῆς σπέρματος λόγοι, δι' ὧν ἀδάσκουσι τὰ κύημματα. πῶς τε κινεῖ ὁ ἀπρικαθήμενος νοῦς ἐν τῇ ἀπλανεῖ τὸ πάντων κινητικὸν αἴτιον, ὡς ἀκρότατον ἑρετήν. πῶς δὲ καὶ τὰ ἠέρια κινεῖται καὶ φέρεται σώματα, καὶ διὰ τίνας ἄρα αἰτίας, καὶ τίς ἡ τοῦ χθονὸς φύσις ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα αἱ νοερώτεραι τῶν ψυχῶν καὶ τὰς οἰκείας ἐνεργείας μὴ συγχύσασαι ταῖς σφῶν τὸ σῶμα γόησιν ἐξετάζουσί τε καὶ ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν, ἀπαλλαγεῖσαι καὶ τῆς κρείττονος ἠξιωμέναι μοίρας καὶ τοῦ κρατῆρος ἐκείνου ὑποπάδας ἔσαι τῷ ἑτέρῳ. ἃς δὴ καὶ ὡς τεθνεώσας καὶ ζητουμένας παρ' ἡμῶν Μούσας ὁ λόγος προσαγορεύει ἀθέλκτῳ φύσει γὰρ ἡ εἰδητικὴ ὄρεξις τοῖς ἀνδρώτοις ἐγκατέσπαρται, καθάπερ Ἀφροδίτῃ δοκεῖ, ἀρχομένῳ τῆς μὲν τὰ φυσικὰ πραγματείας. ἐντεῦθεν δ' εἰσὶν αἱ Μοῦσαι, ὡς τὸ πεπρέπον καὶ ἔμπλεον τῆς τοιούτων γνώσεων, τῷ ἀειθμῷ τέτε ἐμφαίνοντος, καὶ τῷ ἀκλινεῖ καὶ ἀμεταπήτῳ τῆς ψυχῶν ἀκμαίως ἡμῖν πεφυκότος ἀνάταθεσιν τάχα καὶ πρὸς ἑαυτὰς σωτικῶς, ὁλικῷ καὶ ἑνιαίαν ἀνάκρασιν. ἅπαξ γὰρ ψυχὴ πρὸς ἑαυτῷ ἑλιχθεῖσα, καὶ νοερῶς ἑαυτῷ ἐπιβάλλουσα ἀκέρα δέλτῳ πρὸς πολυμέρειαί πνα διασκεδάννυται, καὶ τῷ συμπάσσοντος ἑνὸς ὑποχωρεῖν τε καὶ ἀφίστασθαι. τοῦτο γὰρ οἶμαι καὶ τὸ τῷ ἑνιαίᾳ ὄνομα ἀειθμῷ ὑποσημαίνειν· ἕτερον γάρ ἐστιν ἕτερον τὰ ἑνιαία, ἀλλ' ἢ ἓν πρὸς ἑαυτὸ αἰσθητόμενον τε καὶ συμπαθυνόμενον, ὅσῳ κατὰ πλῆθος ὁρᾷ καὶ πλεῖστον, τοσῷδε μᾶλλον καὶ τῷ πολυθωπικῷ σπαδασμῷ, καὶ εἰς ἀπειρίαν προϊόντος ἐπ' αὐτῆς εἰργόμενόν τε καὶ ἐπεχόμενον. ἔστι γὰρ ταῖς ψυχαῖς ῥοπή τις πρὸς πληθυσμόν, ἵνα αὐτοσεράζειν εἴωθεν ἡ τῶν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστροφή τε καὶ ἕλιξις. ἐνταῦθα δὲ πάντως κατίδοις καὶ τὰς νοερωτέρας οὐσίας σεμνυνομένας, καὶ ἀπαειθμημένας ὑπὸ τῆς κλινεῖν καὶ διαστάσιον αὐδῆν, καὶ χεῖρ ἡ πειάδος προκοσμεῖν προϊούσας τὸ ἐν αὐταῖς πάντως καὶ τέτε ὑποσημαίνοντος τῷ ἀειθμῷ πολεωπικόν. ἄθρει δὲ ὁ διαπεπαίτης καὶ ὑψηλότης ἀκροατὰς καὶ τοῦ τῷ ὀνόματος σύμβηξιν, ἢ ἀφίλιξιν. ὁ ἐντεῦθεν ἀειθμὸς, δύο ἔχει δοκεῖ, πρὸς ἑαυτὰ συστρεφόμενα. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἔστι, τοῦ ταῖς ψυχαῖς ἐντεῦθεν ῥοπὴν πρὸς πληθυσμὸν ὑποσημαίνειν ἔοικε· διὸ πνεῦμα ὀνομάζεται, τοῦ τοιαύτην ἐμφαίνον ὁρμήν. ἐπεὶ γάρ εἰσιν ἀκίνητοι τέλειον αἱ μὴ τοῦ πρώτην οὐσίαν νοερὰν καὶ θείαν οὐσίαν πρὸς σκεδασμόν πνα καὶ διάστασιν ἢ πολυμέρειαν, ὥς τινι τῆς πρὸ ἡμῶν περιλοσόφου κάλλιστά τε καὶ ὑψηλότατα. τὸ δὲ δεύτερον ἔστι, δυὰς ἀντιστρόφως ἀναγινώσκεται τοῦ, τοῦ πρὸς ἑαυτὸν ὑποσημαίνει τῆς ψυχῆς προθυμίαν· πάσχει γὰρ τοῦτο ἡ ψυχὴ τῇ μονοειδεῖ ἀμερείᾳ καὶ ἀσκεδάστῳ ἐπιχθεῖσα, καὶ πρὸς ἑαυτὸν καταναγκασθεῖσα ἐπιστρεφομένη, ὥσπερ ὑπό τινος ὁρμῆς καὶ πόθου. ὁ δὲ διάστασιν ἔστι, καὶ δὴ πνεῦμα ἐπιδέχεται, ὑδὲ γὰρ ἔστι τῇ τοιαύτῃ τροφῇ πρὸς τὰ τῇδε ὁρμαί, ἢ φορά τις ἢ ὄρεξις. ἐπεὶ δὲ γραμματικοῖς προσδιαλεγόμεθα, καὶ ποιητὰς ἡμῖν τὸν ἀνακχείρας, ἐκάστοτε ὁ λόγος ἀπαντήσει τῷ δέοντος, εἰ καὶ πορισόμεθα καὶ τὰς γλωμίδας ἐν τῇ προσεχῶς ἡμῖν διδιγμένων, καὶ διατί τὸ ἑ τῆς ἀειθμῶν διασωίζεται πάλιν τῷ ἐντεῦθεν, καὶ ἐντεσήκοντα καὶ ἁπλῶς διατί τὸ μὲν ἐν διασωίζεται, τὸ δὲ ἐντεῦθεν δύο ἐν ὄν, ὡς εἴρηται, ἑ διασωίζεται. λεκτέον δέ, ὅτι τὸ διασωίζειν τὸ ἑ τῶν ἀριθμῶν, καὶ ἁπλῶς τὸ ἕν, πᾶσιν ἁπλῶς ἔχει ἡμῖν τοῦτ' ἐστὶ πρῶτα πρὸς τῆς ἀειθμῶν ὁρμῆς· ὁρμᾶται γὰρ ὡσανεὶ φυσικῶς ἔχει τὸ ἓν, εἰς σκεδασμόν τε καὶ πολυθυσμόν, ἵνα δὴ ῥοπὴν ὑποσημαίνῃ ἐθέλει τῷ πνεύματος ἡ διάστασις. ἄρχεται δὲ ἡ τοιαύτη φορὰ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς, καὶ προελθοῦσα μέχρι τοῦ ἐντεῦθεν, ἐνταῦθα μᾶλλον συστέλλεται καὶ συμπάσσεται

ἀπὸ οἵσπερ ὑπό τινος αἱρέσεως τῆς διαφθειρούσης μονάδος, ὅτου τῇ δίχᾳ, μιμεῖται πάντως τὸν συγκλείοντα τὸ πνεῦμα τὸ φιλόν, καὶ ἡμῖν ὑποδηλοῖ ταύτῃ, ἀνῳδὸν τῷ ἐντέα ὀπτιδέμενον. πολλαὶς δ' ἀῤῥησίαις τις συμπαρῳκίσας λέξις τῆς ἀπ' αὐτῶν σημαινομένοις καὶ μιμουμένας αὐτά. καὶ μάρτυς τῷ λόγῳ, τὸ λιμὸς ὄνομα· δῆον γὰρ διὰ διφθόγγου χαράττοις οἷς ὑπὸ τοῦ λείπειν καὶ τοῦ αἷμα γίγνεσθαι, ὅμως τῷ μὴ λιμοπλόντων συναλλοιοῦν καὶ τὸ πάθος ἐμιμήσατο. καὶ ἔτι δέ πως ἐνδείαν τοῦ ε. ὡς τὸν καὶ τὸ ἰδέα ὄνομα καὶ τὸ εἶδος μαρτυρῆσαι. τὸ γὰρ ἰδέα, διὰ τὸ ἰχάφειν, τῷ μὴ ἰδιαῖον εἰπεῖν ὑποσημαίνον ἀπόπτωσιν μὴ Πλατωνικῶν. τὸ γὰρ αὐτόεν, καὶ ἡ αὐτοδυάς, ἁπλᾶ πάντα, ἐκ ἓν πάντων. τὸ δ' εἶδος ὅλη μὴ συνθέτου λεγόμενον μὴ ἐκ ψυχῆς τε καὶ σώματος ἢ μορφῆς, ἄλλως καὶ σαύδην εἰλικρινοῦς. ἀλλ', ὅπερ ἐλέγομεν, τῆς ἐπ' ἄπειρον καὶ μὴ ἀεὶ θμῶν προόδου ἡ τοῦ πνεύματός ἐστι διασύτης δηλωτικὴ, ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἀρχομένη· ἓν γὰρ φαμὲν, εἶτα δύο. διὰ μὲν τοῦ ἑνὸς, τῷ ἐνίζεσθαι τὰ πεπληθυσμένα καὶ περιττοῦσαν φύσιν ὑποσημαίνοντες· οἷς δῆθεν αὐτῆς συμμετέχοντά πως· πᾶν γὰρ πλῆθος μετέχει πως τοῦ ἑνός· διὰ δὲ τοῦ δύο, τῷ εἰς πλῆθος διάστασιν, ἢ τῷ δίοδον τῷ εἰς τὰ πολλὰ αἰνιττόμενοι. ἐκ τοῦ δυεῖν τάχα προσόντος τὸ ὄνομα, ὃ σημαίνει τὸ ὑποσύρχομαι· τὰ γὰρ δύο, πως μὲν πλήθους ἀρχή ἐστι, πως δὲ πλῆθος, καὶ πως πολλά, πως μὲν ἡ ὀλίγα· καὶ πως μὲν ἀοριστία, πως δὲ ἀρχὴ ἀριθμοῦ· οἷς μὲν γὰρ μετρητὸν, καὶ ἀριθμητὸν, ἀριθμός ἐστι καὶ πλῆθος· ὑπὸ γὰρ τοῦ ἑνὸς μετρεῖται· ἓν γὰρ καὶ ἓν, δύο. πρὸς ὃ ἓν συγκρινόμενα τὰ δύο καὶ πολλὰ λέγεται· ἐπεὶ καὶ ὀλίγα εἶπεν ἄν, πρὸς τὰ τέσσαρες. ὃ δὴ ἐστι πολύ, τοῦτο καὶ ὀλίγον λέγεται, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο πάντως. καὶ ὅπερ μὴ παρ' ἑκάτερα τοῦ δύο συντιθεμένων ἅμα, τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ τρία ἥμισύς ἐστιν ὁ δύο, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἀριθμός ἐστι. πάλιν δὲ ὅτι τὰ δύο ἐκ εἰσὶ πολλά, οὐδὲ ἀριθμός, οὐδὲ πλῆθος, σύδην ἐστιν ὧδε, μεταχειρισάμενος τὸ καθ' ὑπεροχὴν πολύ. δῆλον γὰρ τὸ πολύ, καὶ τὰ πολλά, καὶ τὸ ὀλίγον καὶ τὰ ὀλίγα. ἢ ἐπὶ σύγκειται, ἢ καθ' ὑπεροχήν. πᾶς ἀριθμὸς ὑπερέχει δῆλον ἐν ἀριθμοῖς, πᾶς ἀριθμὸς ἐνεργείᾳ. ὁ δύο οὐκ ὑπερέχει· ἡ γὰρ ἐστιν ἀριθμὸς ἢ μονὰς, ἐνεργείᾳ, καὶ τὸν ἑτέρῳ σχήματι συναγόμενον, συμπέρασμα νόει. εἰ δ' ἀριθμὸς ἐκ ἔστι, τί ἂν ἄλλο εἴη, ἢ ἀρχὴ ἀριθμοῦ· πᾶν γὰρ τὸ ἐκ ἀριθμοῖς λεγόμενον, ἢ πάθος ἐστὶν ἀριθμητῶν, οἷς ἀρτιότητες τε καὶ περιττότητες, ἢ ἀριθμός, ἢ ἀρχὴ ἀριθμοῦ. ἐπεὶ δὲ δεδειγμένου τοῦ, ὅτι τὰ δύο ἀριθμὸς ἐκ ἔστι, συναποδείκνυται καὶ ὅτι οὐδὲ πολλά, οὐδὲ πλῆθος· ὁ γὰρ ἀριθμὸς οὐδέν ἐστιν ἄλλο, ἀλλ' ἢ πλῆθος πρὸς ἑνὶ μετρητόν· τὸ δὲ ὑφ' ἑνὸς μετρητὸν πλῆθος, πολλά ἐστιν.

εἶτα φαμὲν τρία, ἀπὸ τοῦ τρὶς ἑνί. τρὶς γὰρ μία, τρεῖς, τετελωμένης τινὶ μονάδι πειρατικῆς εἰς ἑαυτήν. ἢ ἀπὸ τοῦ πρεῖν τὸ μοναδικὸν καὶ ἑνιαῖον, ἀκραιφνέστερον ἔτι καὶ εἰλικρινέστερον ὑπὲρ τὰς μετ' αὐτὸν ἀριθμὰς καταπομάζοντες τὸν τρία· ἁμαγὲς γάρ ἐστι καὶ ἀθόλωτον τὸ ἓν ἔχειν ὁ τρία, ὃ δὴ καὶ ἐμφαίνει διὰ τοῦ ἰά, πρωτεῖα ἄν τινα. τὸν δὲ τέσσαρα, ἢ ἐπιπλὼ τῷ λέξιν, καὶ διαλέκτῳ ἰδίᾳ τινὶ, ὡς τὸ παρ' Ἡσιόδῳ δηλοῖ ἐν ταῖς Ἡμέραις ἀρεσθὲν [τέτορ' ἥδεώ] αὐλὶ τοῦ τέσσαρες καὶ δέκατον χρόνον, ἢ παρέχοντο ἄν. ἀπὸ τοῦ παράσχω παράξω, τετάραχα τετάραγμαι, τετάραξαι, τετάραχθαι· ταραχὴν γάρ τινα καὶ συγχυσμὸν τοῦ εἰς πολυμέρειαν ἐμφαίνει ὁ ἀριθμὸς οὗτος· ἐντεῦθεν γὰρ ὁ πληθυσμὸς καὶ ὁ μερισμὸς μᾶλλον ἐφίσταται. διὰ τοῦτο δή, οἶμαι, καὶ τὸν τέσσαρα σώματι ἀναλογεῖν ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι συμβολικῶς, καὶ τετραχθὲν αὐτὸν ἐπάλληλα παγὰν ἀενάου φύσεως, διὰ τὸν σκιδασμὸν τὸν εἰς πλῆθος, καὶ τὰς ἐναντιότητας, καὶ τὰ πάθη τῶν σωμάτων, ἃ τινα δὴ ταραχαὶ ὁ λόγος καλῶν ἐκ ἀτυπότως λέγει. τέτρα δὲ, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐντύνω τὸ κατασκευάζω παρωνόμασαι, ἢ ἀπὸ τοῦ τίνω τὸ ἐνεργῶ ἐνεργητικώτερος γὰρ καὶ κατασκευαστικώτερος ἡ ἡνωτικὸς τριὰς ἡ ἐντὸς τῆς δεκάδος ἀριθμῶν ἕκτος ἐστί. καὶ γὰρ τοῖς ἐπ' αὐτῇ συνερχομένοις τὰς μετ' αὐτὸν ἡνοῖ πάντας. αὐτὸς γὰρ εἰς ἑαυτὸν συντιθέμενος, ἢ συνεφόμενος τὸν δέκα ποιεῖ· πέντε γὰρ καὶ πέντε, δέκα. πρὸς δὲ τὸν τέσσαρα τριεῖ τὸν ἑπτά· τέσσαρα γὰρ καὶ πέντε, ἑπτά. πρὸς ἣ τὸν τρία ἐπιτιθέμενος, τὸν ἑπτά· τρία γὰρ καὶ πέντε ἑπτά, πρὸς ἣ τὸν δύο, ἐννέα, πρὸς δὲ τὴν μονάδα καὶ τὸ ἕν, δέκα. ἓξ ἣ εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐξίστασθαι πρὸς πλῆθος· τὰ γὰρ πλήθους ἀρξάμενα ἀπὸ τοῦ τρία ἐνταῦθα ἀπὸ διάστασιν τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. δύο γὰρ τρία,

γδ τρία, ὁ ἕξ ἔστι. διὸ καὶ μεσομήκη πλείονας τῶν ἐφ' ἑαυτὰ ἀφέσεως ἀριθμῶν ἔχει γδ ἕκτον τῶν μονάδα, τρίτον τὰ δύο, καὶ ἥμισυ τὰ τρία, καὶ ἁπλῶς πολυμερέστερός ἐστι τῶν πρὸ αὐτοῦ λαισμόν γδ διὰ καὶ τὰ ἕξ, διὰ τ' ἀφειρημένων αἴτιον: ἐπὶ δὲ, ἀπὸ τῶν ὀπτείνασδ πλέον εἰς σχεδασμόν: ἐγὼ δὲ εἰπεῖμι, ὅτι τὰ ἕπτασδ τοῖς λοιποῖς ἑξ, καὶ τῶν μονάδα τερπν. διὸ καὶ δαιμόν γδ. ὀκτὼ δὲ, ὅτι τὰ ὀκτὼ στερεὸς γάρ ἐστι καὶ κύβος ἐστ γδ δύο, πάντ ἀφαιρεῖς, καὶ δὶς τέσσαρες ὀκτώ. ἢ ὅτι ἀκμικώτερός ἐστι πλυμερείας, ὑπὸρ τὰς πρὸ αὐτοῦ ἔχει γδ ἥμισυ, τὰ τέσσαρα, τέταρτον, τὰ δύο, καὶ ὄγδοον τῶν μονάδα. τὰς ἑρτίους μεσομήκ ὑπερβάλλων. ὁ γδ ἕξ καὶ τρίτον μεσισμὸν ἔχε τὸ τρίτον, ἥμισυ τὰ δύο: ἔστ δὲ καὶ δύο ἢ τριῶν ἔχει. ἐννέα δὲ εἴρηγ, ἀπὸ τῆ τὸ ταχὺν θεῖν ἔν καὶ διὰ τῆ ἄ λων στρεφεσθαι, μέλλων δὲ τῆ δεκάδ ἀλλ τρεφομένη ἔσγ μονάδ, πολὺν ἐπωδὸν καὶ πρὸς ἑαυτὸ φέρεσδαι καὶ αὐξεσθαι. ὅθεν καὶ φιλῶ γ τῶν συνόλων τῶν πρὸς ἑαυτὸ τῆ πολλαπλ ψιλῶ ἐμφαίνοντ. ἑνικὸν δὲ εἶπε γ διὰ τῆ δύνασδαι ἕν γδύο ἐμὲς τὰ ἴσα. μοναὶς γάρ ἐστ δεκάτερα συμπαθούσαι τὰ σχεδαίνουδ μέλλοντα καὶ ἀγαπομένοις. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἱκανῶς ἡμῖν εἴρηγ, ἔστι δὲ καὶ διὰ τί ἑνικὰ τὸν ἀριθμὸν αἱ Μοῦσαι λέγουσ γ ἕν, προσθέσεως αὐτέρω εἴπομεν. εἰ δοκεῖ δὲ, τὰ ὀνόματα αὐτῶν κατίδωμεν.

Κλείω τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπο-
μένη τε,

Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ' Οὐρα-
νίη τε,

Καλλιόπη θ' ἥ περ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.

ἔστι μὲν Μούσας τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις ὁ λόγ προσαγορεύειν, παντὶ φανερὸν ὁτιοῦν καὶ διάφορον δὲ ἑαυτῶν ἕν τοιούτων γνώσεων, ποῖόν τιν λαχεῖν ἑκάστη ὄνομα, μυστικὸν, τοῦτο νῦν ἡμῖν εἰς ἐξέτασιν προκείσδω. φαμὲν δ' ὅτι ὀνέατσί γ καὶ αἱ ἀπὸ τῆ μαθημάτων τῇ ψυχῇ ἐγγινόμεναι μέθοδοι γνώσεων, ἡμιμίατικὴ, παντικὴ, μετρικὴ, γεωμετρικὴ, φυσικὴ, φιλοσοφία, γραμματικὴ, ἀστρονομικὴ, ἀριθμητικὴ καὶ μουσικὴ δ' ἔστ καὶ ἡ θεολογικὴ, ὡς ἀπὸ τούτων ἐγγινόμεναι, σωφρονοῦσαι ἀπ' αὐτῶν ῥυθμίζουσι γάρ τι τὸ θνητὸν ἕν καὶ παύουσι σφοδρυμίας τῶν ὀξυθυμίας τῶν ἡδονῶν τῶν λυπῶν τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν φόβων τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων πολὺ ἡμῶν ἐπιεικεστέρους. ἀλλὰ μέν τοι καὶ διὰ τούτων προελθὼν, ἐπὶ θειοτέρας φιλοσοφεῖ λόξεως ὕστερον. Πολύμνια γοῦν λέγειτ' αὖ, ἡ γραμματική, ὡς πολλὰς ὑμνῆσα καὶ δοξάζουσα. τὰς γδ πολλὰς, ἤτοι τοὺς ἀγελαίους καὶ φρότιρον ἰδιωτικὸν βίον ζῶντας, φρὸς ἑαυτὸν ἐλκυσαμένη, ὑμνεῖ τε καὶ αὐτοῖ ἔκτοτε, καὶ τὸν ταχυτῆτα ἐπιδεικνυμένη ἀποδέδωκ. καὶ τὸν δίγλωσσον βίον, καὶ τὸν ἀνοσίαν καὶ ἀγερωχίαν ἀποξέσασα (τοὺς γδ ἔτ ζῶντας, πολλοὺς εἰσάγομεν ὀνομάζειν) ἡμέροι, καὶ ἥδιον περύσασι καὶ λεπτότερος ἐργάζεσδ φρὸς τὰς ἐξῆς μαθήσεις καὶ γνώσεις, παιδαγωγός τις ἔσα καὶ καλλίστη μαιδτρια, διαπλάττουσα μὲν καὶ διαῤῥῆζα τὸν ἄνῤῥηστον γλῶτταν, καὶ ἐξελλιμίζουσα τῆ ἀποφαίνειν ῥαιδερπῆ καὶ βαμβαφώδη καὶ ἄλογον μορφῆζα ἕ φρόσωπον καὶ χαρίσασδ πειθῆζα τὰς φρὶν ἀφαιρεῖς, χείρους ἕ ἐξωπίζα φρὸς ὀρδοχαφίαν καὶ ἐπαμαζίζα, καὶ ἐδήγ τι κἀτ τοῦτο τάχα λειπομένη ἐσὶ τῆς ἄρκτ' αἰδιαῤῥηστα γὰρ καὶ βάρβαρα καὶ ἄσημα παραλαβοῦσα ἀνιᾷ ἄκμ, δεν ἀῤῥοῖ τε καὶ ἀβλεπία ποιεῖ. Θάλεια ἕ ἐπὴ αὖ, καὶ Εὐτέρπη, ἥτ μετρικὴ καὶ ἐ παντικὴ, διὰ τὸ τοῖς μέτροις χρῆδαι τὰς παλαίας ἐν τοῖς ἐπῶν καὶ τοῖς διθυράμβοις καὶ τοὺς διωχίους: διὰ τὸ θάλλειν τὰς διγομένας τῆ πόλεων ἐν αἷς καὶ άζεσδ μὲν τὸ καλόν, τιμᾶσδ ἕ τὸ καλόν. ὁποῖον τὸ χρῆσιμον ἡ ποιητικὴ παρίζάνει ταῖς πόλεσι, καὶ διὰ τὸ ἀ τέρπειδ τὰν τερπομένων ἐν ταῖς τῆ ποιημάτων ἀναγνώσεσιν, ἢ ἀκροάσεσιν. ἐ γὰρ δεῖ βλάβη, ἀλλ' ὅτι σωτηρίᾳ χαίρουσιν ἑαυτῶν τε καὶ τῆ τ' πόλεων συσάσει. Μελπομένην ἕ καὶ Τερψιχόρην ἀκουέον, τὴν τε μουσικὴν, καὶ τὴν ἀριθμητικὴν: αὗται γδ λόγως τ' ἁρμονίαν καὶ ἀριθμητικὴν διδασκ. εἶδος τὴν ἡμιόλιον, ἢ τὸν ὀπτάτειον τόν, καὶ τὰς συμφωνίας αὖτε ἁρμόζεσδ, τὴν τε διὰ τεσσάρων, καὶ τὰς λοιπὰς, τῶ κανόνω καὶ τοῖς κατασκευήμασιν αὐταῖς ἀμέσιν. ἀλλὰ μέν τοι καὶ τοῖς ψόφοις τοὺς ψόφους κατασκ ἁρμένα, τὰ ἐξῆς ὀνομάζει τῇ Τερψιχόρᾳ, πρὸς τῷ μουσικῇ τῇ περὶ τὰς χορεύσεις τὴν ἐπιδόσιν. Θαλομένη δὲ λέγειτ' αὖ, ὡς τῇ μέλει ἐ τομένων, μέλεσι τομένοις τὶς ἔζα. ἀριθμὸν τὸν λόγον σύμφωνον ἔδ τῇ ἀϊδίοις. τὰ δύο ταῦτα ἢ φθόγγοι εἰσὶν, καὶ μὴ τὴν ἀνοσίαν μὲν, ἄλογα ἔχειν, τοὺς ἀριθμοὺς δὲ ἑτέρως· ἔστι γὰρ ἀφ' συμφω-

συμφωνία λέγεται. Ἐρατὼ δὲ ἐπωνυμίαν ἡ Οὐρανίας, τὴν γεωμετρίαν, ὡς τὸ ὄνομα ἐκφαίνει αὐτό, καὶ τὴν ἀστρονομίαν, τὴν περὶ τὰ οὐράνια κινήσεων ἐπιστημονικὴν γνῶσιν. Κλειὼ δὲ νοητέον, τὴν ἔνδοξον φιλοσοφίαν, τὴν κλείουσαν τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀπαθανατίζουσαν, καὶ τῷ θεῷ ἀφομοιοῦσαν, διὰ τὴν περὶ ὄντων γνῶσιν. Καλλιόπη δὲ λέγεται ἡ ῥητορική· ταύτη γὰρ πλέον τῶν ἄλλων τὴν λέξιν κάλλους μέλει, καὶ τῆς διφθερᾶς ἢ δίγλωσσίας ἥς τινος δὴ Καλλιόπης τὰ κατορθώματα καταλέγει ὁ Ἡσίοδος. Ἀλλὰ ταύτας τὰς ἐννέα Μούσας ὁ Ζεὺς ἐπ' ἐννέα νυξὶ τῇ Μνημοσύνῃ συνιὼν, ἐποτίκλης ἐν τῇ Πιερίᾳ, καὶ τοῖς χρωμένοις τῷ Ἑλικῶνι, παρόσον ἐκ τῆς πρὸς ἑαυτὸν τῆς νῦν ἀνελίξεως, καὶ τὴν τῶν μνημονικῶν μέρους τῆς ψυχῆς ἀνεγέρσει, καὶ ἀναδόσει τῶν αἰσθημάτων, ἢ τῶν ἐναποκειμένων αὐτῷ μαθημάτων, ὀπτίνονται καὶ προέρχονται αἱ ἐννέα γνωστικαὶ μέθοδοι. δεῖ γὰρ μαθόντας ἡμᾶς, πολλάκις, καὶ μνημονεύοντας αὐτῶν, καὶ γυμνάζειν οἰκοθεν ἄλλα ἄττα πλείστερα, καὶ τὰς ὑπομνήμας καταρθοῦν, παιδαγωγικῶς πρὸς ἑαυτὰς τρεφομένους καὶ ἀκλινῶς· ὥσπερ καὶ αὐτὸς ὁ Ἡσίοδος προσεθήσει ποιῶν· χρὴ δὲ πάσαις ταῖς εἰρημέναις μεθόδοις. ἀλλ' αἱ μὲν προοιμιακαὶ τῷ Ἡσιόδῳ σχολαὶ ἄλις ἐχέτωσαν. ἤδη δ' ἐπ' αὐτῷ τῷ προκειμένῳ θεογονίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τῶν παντὸς φυσιογονίας, ἰτέον, ἐπαγομένης ἀρωγὸν εἰς τὸν διαπεάνωσιν τῶν Ἡσιοδείων ῥημάτων, τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν γνῶσιν, καὶ τὴν γλῶτταν πρὸς τὰ ἐξῆς χειραγωγεῖν δυσωποῦντες αὐτὸν, καὶ ἐμπνεῖν ἀῤῥήτως ἡμῖν τῆς βιαίας νοῦς ἐκστάσεως τὴν ἀγαθοδόπαδα σοφίαν καὶ κρυφιομύστιδα. εἴπερ δὲ εἰρήσεται σοφὸν τάχα καὶ ἄξιον, καὶ τὰς τῶν πολλῶν διανοίας διαφεύγειν, τὸ ἐκεῖθεν πάντως ὑπηκόους οἰητέον. εἰ δ' ἄρα τι καὶ ἄχαρι, καὶ τὰς τῶν ἀκροωμένων ἀκοὰς ἀηδίζον, τῆς ἡμετέρας νομιθέτου ἀποτάγμα φύσεως, καὶ τὸ κρεῖττον ἐγκαταλήψεως.

ΣΧΟΛΙΑ

εἰς τὸν

ΗΣΙΟΔΟΥ

ΘΕΟΓΟΝΙΑΝ

Παλαιά.

Τέον ὅτι ὁ περὶ τῆς θεογονίας λόγος φυσικὴν διήγησιν τῶν ὄντων ὑπαγορεύει. ὑπὸ Μουσῶν δὲ τὸν ἀρχὸν ποιεῖται τὸ λέγειν, ὅτι αὐτὰς θεοῖσιν καὶ τὸν λόγον. Μοῦσαι δὲ ἐπλήθυσαν ὡς ὁμοῦ ἀεί ποτε μίαν διὰ ἁρμονίαν ἐντεινόμεναι, συνᾴδουσι καὶ συγχορδοῦσιν ἀλλήλαις, μηδέποτε ἀπ' ἀλλήλων χωρίζόμεναι. εἰ δὲ καὶ ἴδιον κλῆρον ἑκάστη εἴληχεν, ἡ μὲν ἀστρονομίας, ἡ δὲ γεωμετρίας, ἡ δὲ κωμικῆς, ἡ δὲ ᾠδῆς, καὶ ἑτέρα ἑτέρων, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ πάσας ἔξεστιν εὑρεῖν. ἐν γὰρ ἀστρονομίᾳ καὶ γεωμετρίαν εὕρη τις ἂν καὶ μάλλον ἐπῶν, καὶ ἰσοδείαν, καὶ τὰ λοιπὰ ἕκαστον. εἰσὶ δὲ ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, καὶ ὀνομάζονται ἔτως Κλειὼ, Θάλεια, Εὐτέρπη, Τερψιχόρη, Ἐρατὼ, Μελπομένη, Πολύμνια, Οὐρανία, καὶ Καλλιόπη,

Μουσάων Ἑλικωνιάδων.] ἀπὸ τῶν Μουσῶν ἀρχὴν ποιούμενα τοῦ λέγειν, διὸ καὶ ἡμῶν τὸν λόγον ἄρχεσθαι. Ἑλικωνιάδας δὲ, ὡς Βοιωτούς, εἶπεν αὐτάς. Ἑλικὼν γὰρ ὄρος τῆς Βοιωτίας. ἐπεὶ οὖν οἱ Βοιωτοὶ ἰδίως τιμᾶν ἐδόκουν, ἐκαλέσθη εἰκότως Ἡσίοδος

Ε᾽λικωνιάδων. καὶ δεῖξαι, ὅτι καὶ αὐτὴ ἔχει μέρος τῆς φρονήσεως, καὶ ὅτι πάντα φοιτῶσιν αἱ Μοῦσαι, ἔνθα βέλτιον. Αἵτ᾽ Ε᾽λικῶνος.] αἱ πηγαὶ Μοῦσαι. δηλαδὴ ὁ λόγος καὶ ἡ σοφία. Ε᾽λικῶνος ἔχουσιν ὄρος. αὐτὴ τῷ αὐτὸν τὸν Ε᾽λικῶνα οἰκοῦσι φερωνύμως, δηλονότι τῷ κεφαλῷ φερωνυμίαν, καὶ εἰς τὸν νοῦν τὸν καθαρὸν καὶ ἀέριον ἐπιτολοῦσι· καί τε φερὲ Ε᾽λικῶνα καὶ φερὲ βωμὸν ὀρχεῖσθαι· ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ ὄρει καὶ κρήνη, καὶ βωμός· ἢ ἵνα καὶ χρώμενοι ὕσπερ λέγεται ἀναβαθεῖσα ἐπὶ τὸ ὁπλῖτις τὸ Πηγάσου. ἐν τῷ Ἀρ᾽γει δηλάσαντος τοῦ Βελλεροφόντου, ὁ Πήγασος τῷ σοδὶ τῷ γῷ πατάξας ἐξέβαλεν ὕδωρ, καὶ ἐκλήθη ἵππου κρήνη. Ἄλλοι δὲ πηγασαὶ ἐκ τῶν ὀρῶν. ἰοειδέα δέ, ἀνθώδη, μελάνυδρον. ἴον γὰρ εἶδος ἄνθους· ἢ τῷ ἴοις ἐοικότα ἐσταμένῳ, ἀνθώδη. ἢ διαυγῆ καὶ καθαρά· δεῖ γὰρ τοὺς περὶ λόγους ἠσχολημένους διαυγῆ καὶ καθαρὸν ἔχειν τὸ λογισμὸν καὶ μόνον τὸ λογιστικὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα. καὶ διὰ τοῦτο φησί, Καί τε λοετρὰ ἄμεναι χρόα καλὸν, τόσα᾽ ἀπαλοῖσιν Ὀρχεῖσθαι. μάχεται τὸ ἀπαλοῖσι, καὶ τὸ ὑπορρώσαντο· τὸ γὰρ σωματικὸν τῷ ἠρεμαίῳ ἀντίκειται· ἢ ὅτι πόδας μὲν εἶχον ἁπαλοὺς, ἐρρωμένως δὲ καὶ σωτόνως ὠρχοῦντο, ἢ ἐπισταμένως ἐχόρδιον. ἀνοίκειον δὲ παρθένοις, Μοῦσαι, τὸ ὀπισθεν.

Ἐκειθενέθεν.] μὲν οὖν αὐτὸ λέγειν τῷ δυάσαι, εἶπεν ἐκεῖθεν τὸ ἐκειθενέθεν, ἤγουν αὐτὸν τὸν Δία ἐν Ε᾽λικῶνι ἢ ἵνα ὁ βωμὸς, ὡς εἶπον, τῶν Διὸς τῶν Ε᾽λικωνίου. τέρενα χρόα] τέρενα, τὰ ἁπαλά, κατὰ συνωνυμίαν τοῦ τ᾽ ἐρεὶς τὸ θ, οἷον θέρενα· τὰ γὰρ ἁπαλὰ, ἀθέρμαντα. τὰ δὲ σκληρὰ, ἀθέρμαντα καὶ ἀτέρενα. Περμησσοῦ.] Περμησσὸς ἢ ποταμὸς Βοιωτίας παρακείμενος τῇ Ε᾽λικῶνι. καὶ Ὁλμειὸς ποταμὸς ἐν Ε᾽λικῶνι τῆς Βοιωτίας, ἀπὸ Ὁλμείου τοῦ Σισύφου παιδὸς. ὅσσαν ἵεσθαι.] ὅσσαν ἄδουσαι πορδόν· διὰ ὅλης τῆς νυκτὸς· ὅσσαν, τῷ θείαν φωνὴν, καὶ τῷ θείαν ἀηδόνα· ὡς παρ᾽ Ὁμήρῳ· ἢ ὅσσαν ἀκούσας Ἐκ Διὸς ὅτι ἢ Ὄσσα, καὶ ὄρος Θεσσαλίας. χρυσείῃσι πεδίλοις.] τοῖς ὑποδήμασιν, ἅπερ διὰ τὸ ποσὶν εἰλεῖσθαι, τὰ περὶ τοὺς πόδας εἰλούμενα. σωμῴζουσι δὲ καὶ τῷ οἰκειότητα. Καὶ Θέμιν αἰδοίην.] αἰδοῦς ἀξίαν, τιμίαν· ἢ ὡς μαλακὸν πῦρ τὸ μαιευτικὸν ὄντα καὶ αἰδοίην, τῷ δὲ αἰδοῦς πᾶς φρονίμοις ἀνθρώποις ὄντα ἀξίαν. Ἐλικοβλεφάρου τ᾽ Ἀφροδίτης.] καλὸν, ὑπὸ μέρος, τὸν ἑλικοειδῆ καὶ στογγύλα καὶ φερεφερῆ, καὶ ἀνακεκλασμένα τὰ βλέφαρα ἔχουσαν, ἐκ μεταφορᾶς τῆς τῶν ἀμφέλων ἑλίκων. Ἠΰκομον στεφάνοις.] τὸν εὐμορφον, ὑπὸ τῆς στεφάνης τὰ γυμνικὰ κόσμια, τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων κατασκευασμένα. Διώνην.] ἢ τὸν τῆς Ἀφροδίτης μητέρα, ἀλλὰ μία τῶν Ὠκεανίδων, τουτέστι τῆς Τηθυΐδων. Σημείωσαι δέ, ὅτι δύο Ἀφροδίτας ὧν τὸν μίαν σωιζόμενοι Θέωνι ἀρχαιοτάτην εἶναι. Αἵ νυ πόθ᾽ Ἡσίοδον.] ἤγουν ἐμέ. καὶ Ὅμηρος δὲ αὐτὸ λέγει, ὡς δεῖ ἄνωθεν ἀρχαῖον δὲ τὸ ἦθος, ὡς Ὅμηρος Ἤ ποτ᾽ Ἀχιλλῆος πυθῇ. Ἡσίοδον φασὶ, τὸν ὦτιλῆ. Ε᾽λικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο.] αἱ Μοῦσαι ἀκροτάτῳ Ε᾽λικῶνι ὡς θεαὶ, αὐτὸς ὑποκάτω τοῦ ὄρους ὡς βροτὸς. ἀγραυλοῦσαι] οἱ ἐν ἀγρῷ αὐλιζόμενοι. ναετῆρες οἷον.] οἰονεὶ, αὐτὶ τοῦ θεὶ τῷ ναετῆρες μόνῳ ἀσχολούμενοι, καὶ μόνα τὰ τῶν ναετῆρος φροντίζοντες. Ἀπολλώνιος μὲν ὁ Ῥόδιος λείπειν τὸν φῶτην σίχον φησίν· ἢ λείπει, ἀλλ᾽ ἔστι, Ποιμένες ἄγραυλοι, καὶ ἐλίγκαι, ναετῆρες οἷον.

Ἴδμεν δ᾽ εὖτ᾽ ἐθέλωμεν] πολλή τις ὀξὺ θεὶ ἡμᾶς αἰτεῖ· καὶ ἐκ ὡς φασί τινες, πάντα φαμὲν τὰ ψεύδη. τὸ γὰρ δε, αὐτὶ τοῦ καὶ ὀξύν. αὐτὶ τοῦ, Καὶ ἀληθῆ ἴσμεν λέγειν ἡμεῖς. τοῦτο δὲ περιπαικτικῶς φασὶ τὸν ποιητήν, ἵνα ὡς τῶν Μουσῶν ἀκροώμενοι, ὑπολάβωσι τοῦ μέλλοντος τῶν θεῶν χρήσειν, τῶν Μουσῶν διδαξουσῶν ἡμᾶς, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ Ἡσίοδος ψευδῶς. ἀληθέα] μυθολογεῖν διαφθείρειν καὶ παλαιοῦσθαι. χαίρουσι γὰρ γυμνάσασθαι. [μυθήσασθαι] αὐτὶ τοῦ εἰπεῖν. ἔνθεν γῆρυς, ἡ ὁμιλία. Ὅμηρος· ἢ διὰ γῆρυν. ἐκ δὲ τούτου γίνεται γήρυξ, καὶ ζωπῇ τοῦ γ εἰς κ, κῆρυξ, ὁ λέγων ἐν τῷ ἀπαγγέλλειν τὰς ἀγγελίας. ἀρτέπεια.] ἀπαρτισμένα καὶ τέλεια καὶ ὑγιῆ γενόμενα. ἢ ἀρτιέπεια, αἱ ἀρτίοις ἔπεσι χρώμεναι.

Καί μοι σκῆπτρον.] ἤγουν ἐπεὶ πολύδωρος ὁ Ε᾽λικών, τὰς Μούσας ἐκ τῆς ἐκμαγείου ὕλης ἔφησεν δοῦναι αὐτῷ κλάδον. ἔωρεσε δὲ ὁ Ἀπόλλων τοῦτο· ὁ γὰρ Διὸς Μουσαγέτης.

(Ἐκ γὰρ τοι Μουσέων, καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν) ἢ παρόσον ἡ δάφνη ἐναργεῖ θεῖς τὰς ἐνθουσιασμούς. Σοφοκλῆς·

Δάφνῃ φαγὼν ὀδόντι θῇς τὸ σῶμα.
καὶ Λυκόφρων·

Δαφνη-

Δεφνηφάγον φοίβας ἐκ λαιμῶν ὄπα. καὶ πνεύματα μὲν θεῶν ἐκπνόησιν εἴρηκεν. ἡ ἐπειδὴ ἡ δάφνη ἀψυχίας ἐστὶ, καὶ οἱ λόγοι αὐτῆς διάλυσιν. τά τ' ἐσόμενα.] ὅθεν καὶ τῆς Μούσης (φησὶν) ἀκούων μανθάνω τάδε ἐσόμενα καὶ τὰ ὄντα, καὶ προγεγονότα· ἵνα δείξῃ, ὅτι ὁμοίως τὸ ὄζειν ἡ ποίησις τῇ μαντείᾳ, τὸ κυριώτερον κεῖται ὅτι μάντεως, οὐκ ὅτι ποιητοῦ, τὰ ἐσόμενα μὴ δυναμένου λέγειν τοῦ ποιητοῦ.

Σφῶϊ δ' αὐτάς.] αὐτὰς ἢ ὑμεῖν φρῶτον τὸ καὶ ὕστερον· αἰσυρεῖ ἀεί. ἀλλὰ σύ, ὦ Ἡσίοδε, παύου τῆς ἀρχαίων ῥημάτων, παῦσαι κομψοποιῶν, παῦσαι μύθους ληρωδῶν ἀλλοκότους. τὸ δὲ τιμήν, θεὸς ἑαυτὸν φησι κατὰ ἀρχαϊσμόν· αὐτὸ τοῦτο σὺ ὦ Ἡσίοδε, Δωρικῶς.

Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα.] ὥσπερ ἄκαιρόν φησιν αὐτῷ ἡ ὁμιλία, ἣν ἤρξατο λέγειν, ὅτι αἱ Μοῦσαί μοι ἔδωκαν, καὶ τάλλα. καὶ φησὶ, Τί μοι ταῦτα τὰ ῥήματα, ὡς δεῖ δρῦν, ἢ δεῖ πέτρην, τί μοι χρεία ἐστὶν ἀρχαιολογεῖν; ἢ γὰρ παίπης μυθολογία ὄζει ἐοικυῖα ἀληθείᾳ, εἰς τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπείγοντος ἀρχαίῳ λόγῳ, καθάπερ ἐν δρυτὶ καὶ πέτρῃσι κατατιθέμενοι τέκνα, ἢ λέγοντες αὐτὰς ἐκ δρυὸς γεγονέναι καὶ πέτρης.

Ἄλλως. παροιμία ὅταν τις καιρὸν τινὸς αὐτὸν καταπείροντος δεῖ ἄλλων λέγειν, ὁ δὲ ταῦτα ἀφεὶς ἄλλοις χρῆται καὶ ὅτου ὕστερον ἀφεὶς δεῖ τῆς προκειμένου αὐτῷ λέγειν, ἐπὶ τοῦ τῆς θεῶν γενέσεως, ὅπως αὐτῷ αἱ Μοῦσαι δάφνης ἔδωκαν κλάδον λέγει. Φωνῇ ὁμηδῦσαι.] ὁμοῦ εἰρεῦσαι, ἢ τῇ φωνῇ συμφωνῆσαι, ὁμοῦ τῇ φωνῇ λέγεσθαι. τὸ δὲ εἰρεῦσαι, ὃ ἔξω λέγεται, ὑμνῆσαι. γελᾷ δέ τε δώματα πατρός.] ὑπὸ αὐθῶν πηῶν ἡδυτάτων χαίρουσιν οἱ οἶκοι τοῦ Διός. ἢ τὸ γελᾷ, αὐτὶ τοῦ διαχεῖται τῆς φωνῆς σιδυναμένης, ἠχεῖ καὶ γελᾷ τὰ δώματα. τὸ δὲ θεᾶν, ἀντὶ τοῦ θεῶν, Δωρικῶς. πᾶσαν γὰρ τὴν φωνὴν ὁ Ἡσίοδος θεᾶν καλεῖ.

Θεῶν γένος αἰδοῖον φρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ.] τὸ τίμιον γένος τῶν θεῶν ὑμνοῦσι καὶ δοξάζουσι τῇ φωνῇ, ὃς ἐξ ἀρχῆς ἔτεκεν ἡ Γῆ καὶ ὁ Οὐρανὸς, καὶ τοὺς ἐκ τούτων γινομένους. λέγει δὲ τοὺς Τιτᾶνας. Δεύτερον αὖτε Ζῆνα] ἀρχόμενος τοῦ δευτέρου προοιμίου, τὸν Δία ἐν δευτέρῳ ὑμνοῦσι ἀρχόμενοι καὶ λήγουσιν εἰς θεὸν, ὡς ἀπ' αὐτοῦ ἄρχουσι, καὶ εἰς αὐτὸν λήγουσι, διὰ τὸν νίκην. Τὰς ἐν Πιερίῃ.] δείκνυσιν ὅτι Βοιωτίᾳ μὲν ἦν ἡ Μνημοσύνη, ἐμίγη δὲ τῷ Διὶ ἐν Πιερίᾳ ὄρει Μακεδονίας, ἐν ᾧ ἐγρυπνήσασαι αἱ Μοῦσαι, παρατεῖνον ἕως τῆς Θρᾴκης. Κρόνος τέκε πυθὸν ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς.] λείπεσθαι, ὅσαν τὴν Πιερίαν διαλιπόν. ταύτας Μούσας τῷ ἰδίῳ παρὰ μικρὸν τῷ Διὶ ἡ Μνημοσύνη ἐγκύμονας, ἡ τὰ λιπαρώτατα τόπου τοῦ Ἑλικῶνος ἔσχεν. σὺν αἷς καὶ τὸν Λήθην, τὸν τῆς πολυλύπων μεριμνῶν ἀνάπαυσιν. ὁ δὲ Ἑλικὼν βασιλεὺς ὢν τῆς χώρας, καὶ ὄρος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἥρωος, υἱὸς Ἀπόλλωνος, καὶ Αἰθούσης τῆς Ποσειδῶνος. Ἑλικὼν ὄνομα πόλεως τῆς Βοιωτείας. ἐν τούτῳ δόξαν θεσσάμενοι τῇ ἑαυτοῦ χορῇ, ὅτι ἐγρυπνήθη μὲν ἐν Πιερίᾳ, ἀλλ' ἡ μητὴρ τῆς τῆς Εὐβοίας ὢν Μνημοσύνη ὄνομα γυναικὸς ὅσιον (φησὶν) ἡ Μνημοσύνη τιμᾷ. ὅτως λέγει, ὅτι ἐκεῖ Διόνυσος τὸ μανίας ἐπαύσατο, καὶ ἐλαθέσθη. Λησμοσυνήτε.] δεῖ γὰρ τὸν συγγραφέα ἔχειν νῦν καὶ μνήμην, ἵνα γνῶ λόγον. καὶ ὅτι ἐν ταῖς ἀναγνώσεσι χρὴ ὡς δεῖ προσέχειν τὸν συγγραφέα.

Ἐννέα γὰρ οἱ νύκτας.] ἀπορήσειεν ἄν τις, πῶς Ἡρακλῆς ἐν μιᾷ νυκτὶ πεντήκοντα διεκόρεσε κόρας, καὶ κῦσαι πεποίηκεν, ὥστε καὶ τεκεῖν πεντήκοντα τέκνον, τῆς φράσεως δίδυμα τεκούσης, Ζεὺς γὰρ ἐννέα ἡμέρας ἐλήθη, φαμὲν τοίνυν, ὅτι χρείαν ἔχει Μνημοσύνη συγγράφεως, θεὸς σύλληψιν τῆς Μούσης, εἰδὼς ὅτι ὁ θεὸς τὰς Μούσας ἔρως, καὶ ἡ ἡδονὴ βεβαίως αὐτοῦ. διὰ τοῦτο τῷ ἐντελεῖ κέχρηται ἀριθμῷ· ὅθεν καὶ ἐννέα τίκτουσι Μοῦσαι. κἀὲν γὰρ ἐλλιπὲς τοῖς Μούσαις. νόσφι δὲ εἶπεν, ἐπήγαγε τὸ ἱερόν, ἵνα μὴ νομισθῇ μοιχεία. Ἀλλ' ὅτε δὴ περ ἐνιαυτὸς] ὑποδιαίρεσιν ἐνταῦθα τοῦ χρόνου πεποίηκε καὶ ἄρχεται ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ ὥρους· λέγω δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ. εἶτα εἰς τὸ καθέκαστον καὶ τὸ εἶδος ὑπὸ γὰρ τῶν ὡρῶν αἱ ἡμέραι συνίστανται, ὑπὸ δὲ ἡμερῶν οἱ μῆνες, ὑπὸ δὲ μηνῶν οἱ ἐνιαυτοί. θεὸν δ' ἕτερον ὦρσε] αὐτὶ τοῦ ὑπὸ ζῴων εἰς ζῷα ἰέναι εἰς τὸ αὐτὸ καταστῆσαι. ἦλυθ' ἀειπλῆθεα καιρὸς. ὁμόφρονας.] ὁμοίας ἑαυτὰς φρονούσας, ἢ τὸ αὐτὸ φρονούσας, καὶ μὴ ἐναντιουμένας ἀλλήλαις. Ἄλλως. ἐκ ὧσαν Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, ἀδελφοὶ μὲν ἦσαν, ἕτεροι δὲ γεγόνασι παῖδες θεσαιέπεια. ἀλλὰ τῷ αὐτῷ τῆς

ὀπτηλάμασιν ἔχον φρεαίρεσιν. ἢ ὅτι δείκνυσι τὰς λοιμικὰς ὀπτασίας, ἀλλήλαις ὀπτανιωμένας. τὸ δὲ [κέρας,] ἀφελῶς σωίσειλεν. Μέμελε δ'.] μέλλει, ἐν φροντίδι ὄζει. τὸ δ' [ἀκηδέα] ἦρων ἄλυπον, ἄτυπος λεκτέον. δεῖ δὲ τὸν φρεῖ λόγως ἀχολέμενον, ἀφρόντιστον καὶ ἄλυπον εἶ). Τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης.] ὑπερβατόν ἐζι, τὰς ἐν Πιερίῃ τὰς τυτθὸν ἀπὸ τῦ Ὀλύμπου. ἐγγὺς δὲ ἡ Πιερία τῦ Ὀλύμπου. Πρὶ δ' αὐτῆς Χάεσσιν.] ἀντὶ τῦ φρεὶ τὰς Μύσας πάρεσιν. Ἄλλως. φησὶ δὲ ὡς ὅτι ὄζιν ἐν Ἑλικῶνι Χαρίτων ἱερὸν, καὶ Ἵμερος, καὶ Μυσῶν. Ἵμερος δὲ, ἡ ἐπιθυμία. χρὴ λόγον δὲ Ἵμερος καὶ Χάεσσιν συνοικῆσαι ταῖς Μύσαις. ἅπτ γὰρ Χάεις, καὶ ἡ ἐπιθυμία, ὧν ἄνευ οὐδὲν τὰ τῶ Μυσῶν δῶρα. ἢ ὅτι ὁ χρησὸς ποιητὴς οὐ μόνον ὄζι πολυμαθὴς καὶ δεινὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπίχαρις, καὶ εὐμύλος, ὡς Εὐριπίδης·

Καὶ μὰ παυσαίμαν ταῖς Μύσαις τὰς Χάεσσας συγκαταμιγνύς. τὸ δ' [Ἐν θαλίῃς,] ἐν τῇ ᾠδικῇ γὰρ πάντα ὄζι τὰ μυσικά. ὅσων εἶπον, ὅσαις δύναμιν κληδόνας ἔχουσι τοῖς λέξιν, ἤγε φρεὶ τῆς μελλόντων διαγορεύσι.

Νόμους καὶ ἤθεα κεδνά.] νόμους δὲ λέγει, τὰς πολιτείας, τὰς διαιρέσεις, τὰς νεμήσεις, τὰ διαιτήματα. καὶ ἤθεα κεδνά] ἤθεα δὲ, τὰ ἔργα. τῆς νόμων γὰρ οἱ μὲν εἰσι φυσικοὶ, οἱ δὲ τῆς θεῶν, οἱ δὲ τῆς ἀνθρώπων. εἰ δὲ νόμους ὡς σοφὸς ἀγαπήσεις, τοῖς αὐτῶν ἐξῆς διάνοιαν. Τοῖτ' ἴσον.] ἐπεροῦντος ἀντὶ τῦ, εἰς τὸ λογισμὸν μὴ ἐπῆλθε γνῶσις, ὥστε κόπους χρῆσαι εἰς τὸ ζητεῖν με σοφίαν. ἐπεσημήνατο ταῦτα ὁ Ἀριστοφάνης· νῦν φρεὶ ἀνόδου αὐτῶν φησὶ τὸ εἰς τὸν Ὄλυμπον. ὁ γὰρ ἵππος λόγῳ αὐτῷ, φρεὶ αὐτῆς ἐν τόπῳ αὐτῶν χορείας. Τ' μνήσαις, ἐγρτός.] ἢ γὰρ σωθῆναι τὸ λόγῳ ἡδονὴ πρεῖ, καὶ δείκνυσι τὸν ποιήσαντα αὐτὸν τίμιον, καὶ πάντα χρὴ διαφερόντως, πλὴν οἱ σώφρων καὶ σωστὸς εἶη.

Νεικομένων πατρὸς εἰς δίκ.] πρὸς μένων αὐτῶν φῶς τὸν ἑαυτῶν πατέρα. ἔδει δὲ εἰπεῖν, σφῶν, πρὸς μένων αὐτῶν φῶς τὸν ἴδιον πατέρα, ὃς ἐν ἐρανῷ βασιλεύει.

εὖ δὲ ἔκασα Ἀθανάτοις διέταξεν.] τουτέστιν ἑκάστῳ τῶν θεῶν καλῶς πλὴν ἀμοίρως ἔσης παρέχε τιμὴν ἔχειν. τὸ δὲ [διέταξεν] μὴ τάξεως διαμέσεσιν, ἤγουν τὰ ἅπαντα εἰς τάξιν ἤγαγεν ἑκάστῳ μεταδοὺς τῆς οἰκείας ἀρχῆς. Τιμὰς δὲ λέγει τὰς πολιτείας, τὰς διανεμὰς, τὰς νεμήσεις, διαίτηματα. ἤθεα δὲ τὰ ἔργα. Ταῦτ' ἄρα Μῦσαι ἄειδον.] ὑπὸ διηγηματικῦ μετέβη εἰς προσωπικὴν μίμησιν, ὡς καὶ Ὅμηρος· Ὡς ὁ γέρων ἄρτυνε πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς. Εὐνομία δυσφίλητος.] εἰσὶ δὲ ταῦτ' Μυσῶν εὑρήματα ταῦτα. Κλειὼ Ῥητορικήν, Ἐρατὼ αὐλητικήν, Θάλεια κωμῳδίαν, Μελπομένη τραγῳδίαν, Τερψιχόρη κιθαρῳδίαν, Ἐρατὼ ποίησιν, Πολύμνια γεωμετρίαν, Οὐρανία ἀστρονομίαν, Καλλιόπη ἐπικῷ καὶ προφητικῷ εἶπε πασῶν, ὅτι πάσης ἐπισήμης ὁ λόγος αἰώνιος, διὰ τὸ τῷ πιπτικῷ αἰῶνι εἶναι εἶ). Ἀρίσαρχος τὸ προφερέσατον, αὐτὶ τῦ φρεζύτατον ἔμεσεν, ὥστε ἄδηλον, πότερον τῇ τιμῇ, ἢ τῷ χρόνῳ φερφερέστατον, οἱ δὲ ἐπιμετάτῳ, ἅμ' αἰδοίοισιν.] ὅτι οὐ πᾶσιν ὁμοδεῖ, ἀλλὰ τοῖς αἰδοίοις. τῦτο δὲ οὐκ ἤρτηται τῆς φερτέρας διανοίας, ἀλλ' ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς.

Ὅντινα τιμήσωσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Γενόμενον τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων,
Τῷ μὲν ὅτ' ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὸν χείωσιν ἀείδω,
Τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ τυ λαοὶ
Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι διακρινέοντα θέμιστας
Ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων
Αἶψά τι καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσε.
Τοὔνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
Βλαπτομένοις ἀγορῇφι μετάτροπα ἔργα τελοῦσι

Quemcunque honoraturæ sunt Iouis filiæ magni,
In lucem editumque aspexerint a Ioue nutritorum regum;
Huic quidem super linguam dulcem fundunt cantilenam,
Huius verba ex ore fluunt blanda: cæterum populi
Omnes ad ipsum respiciunt, discernentem ius
Recta iudiciis, hic autem iuxta [illegible] loquens,
Statim etiam magnam contentionem scite diremit.
Propterea enim reges prudentes, quod populis
Damno affectis in foro res iterum integras restituunt

Pindarus.

Ῥηϊδίως, μαλακοῖσι παλαφάσμασι πείθουσιν.
Ἐρχόμενον δ' ἀιὰ ἄστυ, θεὸν ὡς, ἱλάσκονται
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
Οἷα τοι Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί·
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· ὁ δ' ὄλβιος, ὅντινα Μοῦσαι
Φίλωνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδὲϊ θυμῷ
Ἀζηχὴς καδέῃσιν ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἀοιδὸς
Μουσάων θεράπων κλέα προτέρων ἀνθρώπων
Ὑμνήσῃ, μακάρεσσί τε δεῦτε, οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Αἶψ' ὅγε δυσφροσυνέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
Μέμνηται· ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε τέκνα Διός, δότε δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
Κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων,
Οἱ Γῆς ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτός τ' ὀλοφροσύνης, οὓς θ' ἁλμυρὸς ἔτρεφε Πόντος,
Εἴπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γένοντο,
Καὶ ποταμοὶ, καὶ πόντος ἀπείριτος οἰδμασι θύων,
Ἀστρά τε λαμπετόωντα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν,
Οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ δοτῆρες ἐάων.
Ὡς τ' ἄφενος δάσαντο, καὶ ὡς τιμὰς δίελοντο,
Ἠδ' ἐ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὄλυμπον.
Ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἰπατ' ὅ, τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν.
Ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου·

Facile, mollibus alloquentes verbis.
Incedentem vero per vrbem, veluti deum, placant
Reuerentia blanda: eminet v. inter ipsos congregatos,
Tale Musarum ingens munus hominibus.
A Musis etenim, & eminus ferente Apolline,
Viri cantores sunt super terram cithaœdi:
Ex Ioue v. reges. ille v. beatus, quemcunque Musæ
Amant: suauis ei ab ore fluit vox.

Quod si enim quis luctum habés recenti dolore saucio animo
Tristetur, animo dolens, cæterum Poeta
Musarum famulus res claras priscorum hominum,
Laudibus celebrauerit, beatosq. deos qui Olympum incolunt,
Statim hic sollicitudinum obliuiscitur, nec quicquam dolorum
Meminit: cito enim deflexerunt eum alio dona dearum.
Saluete natæ Iouis, date vero amabilem cantilenam
Celebrate quoque immortalium diuinũ genus semper existẽtiũ,
Qui Tellure prognati sunt, & Cœlo stellato,
Noctesq. caliginosas, quosque salsus nutriuit Pontus.

Dicite insuper, vt primum dij & terra fuerint,
Et flumina, & pontus immensus, æstu furens,
Astraque fulgentia & cœlum latum supernè:
Et qui ex his nati sunt dij; datores bonorum,
Vtq. opes diuiserint, & quo modo honores distinxerint,
Atque quomodo primum multis implicitum sphæris tenuerint cœlum.
Hæc mihi dicite Musæ, cœlestes domos inhabitantes
Ab initio, & dicite quodnam primum fuerit illorum.
Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde
Tellus lato pectore prædita, omnium sedes tuta semper
Immortalium, qui tenent iuga Olympi,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ] ἄλλοι μὲν ἄλλως τὴν φυσικὴν αὐτῶν, ἀεὶ δ' ἐστὶν ὅτου γένεσιν φυσιολογοῦσιν. ὁ μὲν τὸ ὕδωρ τιθεὶς πρεσβύτερον τῆς ἄλλων, ὁποῖος Ἡράκλειτος· ὁ δὲ τὴν γῆν, ὡς Ἵππων ὁ ἄθεος· ἕτερος δὲ ἄλλοτι. Ἡσίοδος δὲ χωρὶς τὰ ἄλλα ἐν τῷ ὕδατος, καὶ εἰς χαιότερον πάντων τὸ ὕδωρ τίθησιν, ὡς ἀπὸ τῆς χύσεως παρονομάσας χάος· χυτὸν γὰρ καὶ ῥητὸν τὸ ὕδωρ. ἐξ αὐτοῦ δ' οἶμαι καὶ τὸν

Μιλήσιον θάλπτα τιὼ δόξαν ταύτην σφετερίσασθαι, καὶ Πίνδαρον, ἄριστον τὸ ὕδωρ λέγοντα. ἔπειτα δὲ ἡ γῆ παράγει μὲν τὸ χάος, διὰ λόγους· τοῦ γὰρ ὕδατος πυκνουμένου μὲν, καὶ εἰς ὀλοκληρεστέραν φύσιν συνισταμένου, ταχύ τι καὶ μαλακώτερον τὸ συναγόμενον γίνεται· μανουμένου δὲ καὶ ἀραιουμένου, εἰ μὲν ἵππος, ἀὴρ ἀποβαίνει· εἰ δὲ μᾶλλον λεπτομερέστερον, γίνεται πῦρ τὸ ἐντεῦθεν ἀποτελούμενον. λέγει δ' ἐνταῦθα ἡ γῆ ἑδος ἀσφαλὲς τῶν τε ἀραίων θεῶν, τ' τε ὑποχθονίων, παρόσον σύνειγμά ὄζει τοῦ ἀραιοῦ καὶ τῆς μιρῶν αὐτοῦ, δηλαδὴ τῆς τε ἄνω ἄερος καὶ τῆς κάτω. καὶ γὰρ πᾶν κινούμενον, δεῖ τι ἀκίνητον ἑδράζειν· ἕδρα δὲ πάντως τῆς ἀραιᾶς κινήσεως, τὸ μεσαίτατον τοῦ παντός ὄζειν, ἤγουν ἡ γῆ ἀκίνητος μένουσα· ὅσπερ δὲ καὶ ἄνωθεν εἰπεῖν· ὅτι ἡ γῆ ἕδος λέγει τῆς θεῶν, παρόσον κυκλικῶς τοῦ ἀραιοῦ κινουμένου, αὐτὴ ὄζει αἰτία· τὸ γὰρ κέντρον τοῦ κύκλου αἴτιον· φῶτον γὰρ ἡ συγκρὶς, καὶ ἡ τοῦ κέντρου πῆξις, καὶ τότε ἡ σεμφέρεια θεός δὴ νῦν λέγει τὰ ἄστρα, καὶ ἁπλῶς τὰ ἐράνια σώματα, διὰ τὸ θεῖον εἶναι. Ἔρωτα δὲ ἐνταῦθα νοητέον, ἢ τὸν τῆς Ἀφροδίτης παῖδα· (πῶς γὰρ τῆς μητρὸς μήπω γενομένης, ὕστερος ἐφάνη;) ἀλλ' ἄλλον τινὰ ἀρχαιοτάτην ἔρωτα ἐκληπτέον. οἶμαι δὲ τιὼ ἐγκατασπαρμένην φυσικῶς κινητικὴν αἰτίαν ἑκάστῳ τῆς ὄντων, καθ' ἣν ἐφίεται ἕκαστον τοῦ εἶναι· τὸ μὲν, νοερῶς· τὸ δὲ, αἰσθητικῶς· δεῖ γὰρ προϋπάρχειν τινὰ ἐν ἑκάστῳ ἐπιθυμίαν καὶ ὁρμὴν, πρὸς τὸ, τόδε τι ἡνίεσθαι. ἐν χάει δὲ τὸ ἔρεβος καὶ ἡ νὺξ γεννᾶται, δηλαδὴ, ὁ ἀπὸ τοῦ πρὸ τῆς διακοσμήσεως ὑγροῦ ζοφώδης καὶ σκοτεινὸς ἀὴρ, ὅστις δὴ λεπτυνόμενος εἰς αἰθέρα καὶ εἰς φῶς μετέβαλεν, ἢ ὅτι ἐκ τῆς στερήσεως πάντα προῆλθε, διὰ τοῦτο τὸ χάος ἀχρίστερον λέγεται. ἀπὸ δὲ τῆς νυκτὸς καὶ τὰ ἐρέβους μιγνυμένων, ἡ ἡμέρα καὶ ὁ αἰθὴρ γεννᾶται· ὅτι ὁρῶμεν τὸν αἰθέρα κεκοσμημένον πῖς ἄστρασιν ἐν τῇ νυκτί, καὶ ὅτι ἡ ἡμέρα γίνεται νυκτὸς ὑποχωρούσης. ἔρεβος δ' ἂν εἴη, ὁ κοσμητικὸς λόγος καὶ τακτικὸς, ὁ ἐντεθεὶς ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὶ, καὶ πιῶν ἐρέβεως, ἤγουν καταλαμβανέως θάτερον ὑπὸ θατέρου· νὺξ δὲ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνῶσιν, καὶ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα· ὑποχωρούσης μὲν δὴ τῆς νυκτὸς, ἡμέρας ἔρχεται, καὶ ἡμέρας τερματιζομένης, ἡ νὺξ ἀφικνεῖται, ὥσπερ πρὶ κοσμήσει τῷ ἐν αὐσπῖς ἐντεθέντι παρὰ τοῦ δημιουργοῦ λόγῳ, τὸ πᾶν συντηρῆσαι καὶ φυλάξασθαι. ἡ γῆ δὲ τὸν ἐρανὸν ἴσον ἑαυτῇ γεννᾷ, διόπερ κέντρον λόγον ἐπέχουσα πρὸς τὸ πᾶν, αἰτία ὄζει τῆς κυκλικῆς αὐτοῦ διαμορφώσεως, ὡς εἴρηται αἰσθήσεως. ἔδει γὰρ τοῦ κέντρου προϋπάρχειν, περιγράφεσθαι πέριξ τὸν κύκλον. ἴσον δ' ἑαυτῇ λέγεται τὸν οὐρανὸν γεννῆσαι, ὡς κατὰ πᾶν μέσον ἑαυτοῦ ἀφεστηκότα ὁπόσης ἡ γῆς. τόσον γὰρ ὑπερὸς ἐς ὑπὸ γαίης, ὅσον ἔπερθεν αἰθὴρ αὐτῶν. γεννᾷ δὲ καὶ τὰ ὄρη ἡ γῆ, ἐν οἷς κατοικοῦσιν αἱ Νηρηίδες, καὶ τὴν θάλασσαν, ἅπερ φιλότητος, παρόσον ἐν τοῖς κοίλοις αὐτῆς μέρεσιν ἡ θάλασσά τε ὑπέστη, καὶ συνηθροίσθη τὰ ὕδατα, τὰ ὄρη δὲ τὸ ἀνώμαλον τῆς συνιζήσεως ἔλαβε τὰς ὀξυχορίας καὶ κατ' ὀξυσεσχισμὸν αὐτῆς. τὸν δ' Ὠκεανὸν, ἐκ οὐδενὸς τίκτει φιλότητος ἐφιμέρου, ἀλλ' ἑαυτῷ ἀνηθεῖσα, ὅπ συνείσει μὲν τῇ ἑαυτῷ, καὶ πέριξ ἑαυτῆς μὴ τοῦ ἑαυτοῦ συμπείθει τὸν λεγόμενον ὠκεανὸν φιλότητα γὰρ ἐφίμερον ἢ μετὰ πνος συνέλθοιν ὁ λόγος προσαγορεύει ὅθεν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὄρη οὐδὲ φιλότητος ἀπηλλάχθαι· οὐ γὰρ πρὶ συνηλάθη πρὸς τιὼ τέκνων θεραπαγίαν, ἢ θεοχαρῆ· ἀλλ' αὐτὴ μόνη καθ' ἑαυτῆς ὀξυσεσχισμόν καὶ τιὼ ὀνομάζησιν, ταῦτα ἀπηγόρησε.

ΣΧΟΛΙΑ.

Γεννᾶσθαι τ' ἐσίδωσι] ἀντὶ τοῦ ἀμυνεῖν θέσαν, καὶ ὅν πνα βασιλέα ἴδωσι καλοῖς ὀφθαλμοῖς ἐντεύθεν καὶ Καλλίμαχος. Μῶσαι γὰρ ὅζης ἴδον ὄμματι παῖδας Μὴ λοξῶς, πολλοὺς ἐκ ἀπέδειντο φίλους. Ἔρεβος.] ἡ δρόσος ὑγείους. νοερῶς μεταφορικῶς τὸ μέλι. γλυκερὴν δὲ, τὸ γλυκὺ καὶ ἁπαλὸν τῆς λόγου. Τέκνα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες.] διὰ τοῦτο γὰρ οἱ βασιλεῖς ἐχέφρονές εἰσι, καὶ καλοὶ, ὅτι τοῖς ὄχλοις βλαπτομένοις δι' ἀγνωσίαν τοῦ δικαίου, μεταδίκαντες τὰς ἀδικίας αὐτῶν, ὅπ τὸ βέλτιον τελοῦσι τὰ ἔργα, οὐκ ἐξουσιαστικῶς, ἀλλὰ παραινετικῶς ἤγουν, καὶ κολάσει, ἀλλὰ μειλιχίοις λόγοις. τοῦτο γὰρ τὸ [μαλακρῖσι φρεσὶ βαιφαμένοις ἐπέεσσιν]. Ἄλλως. μὴ πειθοῖς νέμουσι τιὼ δικαιοσύνην. μεταφέρουσι γὰρ τὰ ἔργα, τοὺς ἀδικουμένους θεραπεύοντες, καὶ τὸν ἀδικοῦντα ἀνακόπτοντες, οὐ κολάσει, ἀλλὰ μειλιχίοις ἐπέεσιν.

μετά-

μετάληψιν.] ἀντὶ τοῦ μεταλήψιμα εἰς τὸ βέλτιον.

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ] ἐκ ἀνάγκης ἀλλὰ φίλτρῳ τοῦ βασιλέως ὄντος ἡπίου καὶ δικαίου πρὸς τοὺς κρινομένους, μὴ ἀλαζόνος πρὸς τοὺς ὑποσιβόντας. ἀνὰ ἄστυ.] κρ. [ἐν ἀγῶνα,] ἀντὶ τοῦ ἀνὰ τὸ ἄθροισμα· λέγει δὲ ἡ ἰσχὺς. αὐτὸ τὸ χωρίον, ὃ ἐν αὐτῷ ὄχλος, καὶ τὸ ξυναμφότερον, ὥσπερ καὶ πόλις ὑπομολογεῖται, διὰ τὸ μὴ γωνίαν ἔχειν, ἀλλ' εὐθυρεπῆ. οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἀθροίσματος ἄγυιαν λέγουσι. ὡς Ὅμηρος· [ναῶν ἀγύρει,] ἀντὶ τοῦ ἐν ἀγῶνι. Τὸ δέ, [θεὸν ὡς ἱλάσκοντο.] ὡς θεὸν αὐτὸν τιμῶσι, διὰ τιμὴν περισσίωσιν αὐτοῦ τιμίαν.

Οἵατε Μουσάων.] τὸ τοιοῦτον εὐδοκοῦντος αὐθυποφορᾷ χαλεπῶς. αὐθυποφέρει γὰρ ἑαυτῷ ὁ Ἡσίοδος· ἐκ γάρ τοι Μουσάων τοιοῦτος βασιλεύς ἐστιν. ἐπειδὴ τοὺς βασιλεῖς εἶπε φιλεῖσθαι ὑπὸ τῆς Μούσης, φιλοῦσι δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς εἶπεν. οἴδαμεν γάρ (φησι) ὅτι ὑπὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Μούσης οἱ ἀοιδοὶ καὶ οἱ κιθαρισταὶ φιλοῦνται, ὑπὸ δὲ τοῦ Διὸς οἱ βασιλεῖς, μᾶλλον ἐκεῖνόν φησιν ὀλίγιστον βασιλέα, ὃν πᾶσα μὲν τοῦ Διὸς καὶ αἱ Μοῦσαι φιλοῦσιν. Ἄλλως. ἀναλαμβάνει διὰ τὸν ἀνακόπτοντα λόγον· ἐκ γὰρ Μουσάων ἐκ ὑπάρχει τὸ βασίλειον γένος, ἀλλ' ἐκ Διός. μόνον δὲ τὸ εὐγλωττον αἱ Μοῦσαι παρέχουσι. Ἄνδρες ἀοιδοὶ] ἐνταῦθα μεταφορικῶς διδάσκει, καὶ λέγει. ὅτι ἐκ τῆς συμφωνίας τῆς ἀστέρων, καὶ τῆς ἀγαθῆς σωφροσύνης τοῦ ἡλίου γίνονται οἱ ἄνδρες σοφοὶ καὶ μουσικοί, ὥσπερ καὶ ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ ἐκ δὲ τοῦ Διὸς, βασιλεῖς. Εἰ γάρ τις καὶ πόνθος ἔχων.] ἐνταῦθα δείκνυσι τὸν δυνάμενον ὑπὸ μουσικῆς, διὰ τὸ εὐστεῖν [νοσοῦντα εὐμενῶς] δυσκατάπαυστον τὸν νέον παύσει, ὡς δυνατὸν ὄντος τοῦ αὐτοῦ θεραπεῦσαι, [ὅτι καὶ Ζεὺς ἀπώλεσε πολλοὺς παῖδας φάσκων, ἢ τὰ ἑξῆς. εἰ γὰρ καὶ πλάσμα ἐστὶν, ἀλλ' ὡς ἀνηθὲς ἐπιλαμβάνεται, οὐχ ὡς ἔλαχε θεραπεύσεται.*]

Ἄξιος κραδίην,] ἀναξυρείσιν γὰρ ἡ λύπη, ὅθεν καὶ ἄϋπνον τίθησι. κλεῖα φερτέρων.] δόξας τοὺς καλοὺς ἐξωμένας. ταχέως δὲ θεραπεύσει, ἀντὶ τοῦ παρέσεται· ἢ λύπη τοῦ δοῶντος θεοῦ, ἤγουν ἡ μουσική. εὐδέτῳ κηδέων.] ἐπιλήψεων. ὁ γὰρ λόγος δύναται καταστέλλειν τὰς ἐπιλήψεις. Ἄλλως· τοῦ λόγου καὶ τῆς Μουσῶν ἡ συνθήκη παρεχέτω τὸ λυσιτελοῦν τῆς λύπης.

Εἶσαι δ' ὡς τὰ φρῶτα.] ἐρωτᾷ τοὺς Μύτας, πῶς ἀκριβῶς γράψει τὰ τῆς θεογονίας μαθήματα, διὰ τοῦτο τὸ [εἶπας] μετοχῇ κέχρηται.

Καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀνιείς.] καὶ γαῖα τῇ καταπήξει ἐπιπλεῖ τὸν ἀκροατήν.

Ὡς τ' ἄρεος δ' ἀίοντος] ἄρεως ὅτι κυρίως ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ πλοῦτος· ναῦς δὲ ἔφησαν τὸν ἐρασμὸν λέγει καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν. ὡς ὅπως φησὶ διεμετέσαντο, καὶ ἔχουσι ἔργασον τὴν ἑαυτῶν τιμήν. Ἐξ ἀρχῆς καὶ εἰπὲ ὃ τι] πρῶτα φῶτον ἐγένοντο Χάος, Γῆ, Ἔρως ἐρασμός, ὃς καὶ Θεός· ὁ δὲ ὑξ Ἀφροδίτης νεώτερος ὄζει. ἐκ δὲ τοῦ ὕδατος ἐγένοντο τὰ στοιχεῖα· γῆ, πῦρ συνίζησιν, ἀήρ, καὶ ἀνάδοσιν, τὸ δὲ λεπτομερὲς τοῦ αἰθέρος, γέγονε πῦρ· ἡ δὲ θάλασσα, καὶ ἐμπύζησαν τὰ δὲ ὄρη, καὶ ἐξοστρακισμὸν τῆς γῆς. Εἰδέναι δὲ δεῖ, ὡς ὁ Ἡσίοδος ἐνταῦθα ἀρχὴν τῆς θεογονίας τὸ προοίμιον, καὶ τὸ τῆς Μούσης ἐγκωμίου, τῆς αἰτιαφαλαιώσας παύσαμενος, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν περὶ θεογονίας γραψάντων. καὶ ἴσως ἀληθέστερον Ἡσίοδος καὶ τινας παλαιοτέρους ἔγραψεν. Ἤτοι μὲν πρῶτα.] ἡ τέχνη καὶ ὁ κόσμος τοῖς αὐτοῖς ἐπιτέτηκε φαύγμασι, καὶ ἔχει τεχνίτην μὲν τὸν θεὸν, τῆς δὲ τέχνης τόδε παιδίον. ἔστι δὲ τὰ προϋφεστῶτα τῇ πανδύσει, ὕλη καὶ ἀρχὴ καὶ στοιχεῖα. καὶ οἱ μὲν συνωνυμίαν ἔφασκον εἶναι τὰ προειρημένα, καὶ ἓν ἕτερον. οἱ δὲ διαφέρειν λέγοντες, τὴν μὲν πρώτην ὕλην εἶναι φασὶν, εἰδικὸν δὲ τὴν ὕλην ὑποστάσεις λαμβάνουσιν. ἔνιοι δὲ τὴν ὕλην διαφέρειν. καὶ τὴν μὲν ἔνυλον τῆς ὕλης ἀνεικὸς πρὸς τὸν τεχνίτην, τὴν δὲ οὐσίαν προσημαίνειν, οἷον τὸν ἀνδριαντοποιὸν ὕλην μὲν ὄζειν ὁ χαλκὸς, οὐσίαν δὲ ἡ διατύπωσις τοῦ χαλκοῦ, καθότι ἐστὶν εἰδικὸν ὁρμώμενον ὁ τεχνίτης τὸν ἀνδριάντα ποιεῖ. ὕλη τις ὄζει ἀπρὸς τὸν, ἀζημάτιστον· ἣν ὁ θεὸς παραλαβὼν, ἐπέδωκεν αὐτῇ σχῆμα. οὐκ ἐτ' ἄλλο τι εἰδικὸν τὴν ὕλην παραλαβὼν ὁ τεχνίτης κατεσκεύασε θεὸς, ἀλλ' ἄπλαστον ὄντα καὶ ἀδιατύπωτον τυποῖ καὶ δημιουργεῖ, οὐκ ὢν ἐξ ἄλλης τινὸς ἐννοίας λαβών, ὥσπερ καὶ ὁ ἀνδριαντοποιὸς δεῖ τοῦ ἀνθρωπικοῦ εἰδικοῦ ὁρμώμενον πλάττῃ. καὶ Φερεκύδης ὁ Σύριος, καὶ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ἀρχὴν τῶν ὅλων τὸ ὕδωρ φασὶν εἶναι, τὸ ῥητὸν τὸ τοῦ Ἡσιόδου ἀπολαβόν-

λαζόντες. Χάος.] παρὰ τὸ χεῖσθαι χάος γέγονε. Πλάτων ψυχὴν φύσιν λέγει. δεῖ δὲ τόνον ὑποστῆναι, ὃς δήσει τὰς εἰς αὐτὸν χωρούσας. οἱ δὲ εἰρῆσθαι φασὶ χάος ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, ὅ ἐστι χύδην· οἱ δὲ χασεῖν, ὅ ἐστι χωρεῖν. νῦν εἰς τὰ στοιχεῖα διάκρισις καὶ διαχώρισις χάος. οἱ δὲ τὸ ὕδωρ λέγουσιν. ἄλλοι δὲ τὸν ἀέρα, ὑγρὸν τὸν κεχυμένον ἐν τῷ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. Γαῖ' εὐρύστερνος.] τὴν γῆν καὶ ἐν τῷ χάει λέγει. καὶ εἶπον ἐν τῷ χάει γῆ, ἀλλ' αὐτὰρ ἔπειτα. Ζώουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι ἐν τῷ ὑγρῷ ὑποκάθηται γὰρ ὑδατώδη φύσιν. ὅθεν ἐπαγόμενος αὐθετεῖ τὰς σίχας. ἰσέον δέ, ὅτι τὸν ἐρεβον λέγει τῆς ὕλης πρὸς τὸν τεχνίτην· τὸν δὲ οὐρανὸν, πρὸς τὰ γεννητά. ὡς γὰρ ὁ δημιουργὸς ὁ τεχνίτης ἀνδριάντα ποιεῖ, ὕστερον δὲ ὁ πόρος ὕλη τις ἄπειρος, ἀφωρισμένος, ὡς ὁ θεὸς ἔπλασεν ὡσεὶ ἀνδριαντοποιός. πάντων ἔδος. τὸ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι ἡ γῆ δέ) φησὶν ἀπάντων ἕδος καὶ ἕδραιωμα. ἀσφαλὲς δέ φησιν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἐξ ἀρχαίων δίκαιόν ἐστιν, σωματοειδέστερα αὐτοῖς ἀποδοῦναι.

Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Λυσιμελής, πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
Δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπήφενα βουλήν.
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε μέλαινά τε Νὺξ ἐγένοντο.
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο,
Οὓς τέκε κυσαμένη, Ἐρέβει φιλότητι μιγεῖσα.
Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόεντ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι,
Ὄφρ' εἴη μακάρεσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.
Γείνατο δ' ὑρέα μακρὰ, θεῶν χαρίεσσας ἀναύλους
Νυμφέων, αἳ ναίουσιν ἀνὰ ὄρεα βαθύσκια.
Ἠδὲ καὶ ἀξύλητον Πέλαγος τέκεν οἰδματι θύον,
Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου. αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ εὐνηθεῖσα τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
Θεμίν τε, Ῥείαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε,
Φοίβην τε χρυσοστέφανον, Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
Τοὺς δὲ μετ' ὀπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Δεινότατος παίδων· θαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
Γείναντο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε, Στερόπην τε, καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον,
Οἳ Διὶ βροντὴν τ' ἔδοσαν, τεῦξάν τε κεραυνόν.
Οἵ δή τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
Μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ.

Tartaraq. tenebricosa in recessu terræ spatiosæ:
Atque Amor, qui pulcherrimus inter immortales deos,
Soluens curas, & omnium deorum, omniumque hominum
Domat in pectoribus animum, & prudens consilium.
Ex Chao vero Erebusque nigraque Nox editi sunt;
Ex Nocte porro Ætherque & Dies prognati sunt:
Quos peperit vbi concepisset, Erebo amore mixta.
Tellus vero primum quidem genuit parem sibi
Cœlum stellis ornatum, vt ipsam totam obtegat:
Vtque esset beatis diis sedes tuta semper:
Genuit præterea montes altos, dearum gratas speluncas
Nympharum, quæ habitant per montes saltuosos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit æstu fureus,
Pontum absque amore suaui. cæterum deinde
Cœlo concumbens, peperit Oceanum profundos vorrices habentem,
Cœumque, Creumque, Hyperionemque Iapetumque,
Theamque, Rheamque, Themimque, Mnemosynenque,
Phœbenque aurea corona insignem, Tethynque amabilem.
Hos vero post natu minimus natus est Saturnus valer,
Acerrimus inter libefos. floridum autem odio prosequebatur parentem.
Porro genuit & Cyclopes superbum cor habentes,
Brontenque, Steropenque, & Argen forti animo præditum:
Qui Ioui & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Qui sane per alia diis similes erant,
Vnus vero oculus media positus erat fronte.

Κύκλω-

Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρα σφέων
Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἓν ἐν μετώπῳ
Ἶφθιμοι δὲ βίη καὶ μήχανοί ἦσαν ἔπ' ἔργοις.
Ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο
Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττός τε, Βριάρεώς τε, Γύγης θ', ὑπερήφανα τέκνα.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο
Ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὑπὲρ σιβαροῖσι μέλεσσι.
Ἶφθιμοι δ' ἄπλατος, κεφαλὴ μεγάλῳ ἐνὶ σώματι δῆλος.
Θαυμότατοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Δεινότατοι παίδων, σφετέρῳ δ' ἠχθοντο τοκῆι
Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τῷ μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
Πάντας ὑποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίεσκε,
Γαίης ἐν κεύθμῶνι· κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανός, ἠ δ' ἐντὸς στοναχίζετο Γαῖα πελώρη
Στεινομένη· δολίην δὲ κακὴν ἐπεφράσατο τέχνην
Αἶψα δὲ ποιήσασα γένος πολιῆς ἀδαμάντος,
Τεῦξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπώτρυνε φίλους παῖδας.
Εἶπε δὲ θαρσύνεσκε, φίλον τετιημένη ἦτορ,
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἴ κ' ἐθέλητε
Πείθεσθ', πατέρος γε κακὴν ποινὴν ἀμύνεσθον λώβην
Τ' μητέρος· οὐ γὰρ ἐοικότ' ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο. τοὺς δ' ἅρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις αὐτῶν
Φθέγξατο. θαρσήσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Αὐτὸς μύθοισι φερεσσύνδα μητέρα κεδνὴν
Μῆτερ, ἐγὼ καὶ τοῦτό γ' ὑποσχόμενος τελέσαιμι
Ἔργον· ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμου οὐκ ἀλεγίζω
Ἣ μητέρος· οὐ γὰρ ἐοικότ' ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
Εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ, ἐνέθηκε δὲ χερσὶ
Ἄρπην καρχαρόδοντα· δόλον δ' ὑπεθήκατο πάντα.
Ἦλθε δὲ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανὸς ἀμφὶ δὲ Γαίῃ

Cyclopes vero cognomento etiã, eo quod ipsorum
Circularis oculus vnicus ineratfrontis
Roburque & vires, & molimina erant in operibus.
Alij deinde e Tellure & Cœlo prognati sunt
Tres filij magni, & præualidi, non nominandi,
Cottusque, Briareusque, Gygesque, superba proles.
Quorum centum quidem manus ab humeris manabant,
Inaccessæ: capita vero vnicuique quinquaginta
Ex humeris prognata erant, super robustos artus.
Robur autem immensum, validum, ingenti in statura.
Quotquot enim Tellure & Cœlo procreati sunt,
Potentissimi filiorum, suo v. infensi erant parenti
Ab initio. & horum quidem vnusquisque primum nascebatur
Omnes occultabat, & in lucem non emittebat,
Terræ in latebris: malo autem oblectabatur opere
Cœlum. ipsa vero intus ingemiscebat Tellus vasta,
Arctata: dolosam vero malamque excogitauit artem.
Statim vero cum procreasset genus cani ferri,
Fabricauit magnam falcem: edixit vero charis liberis.
Dixit autem animum addens, charo mœrens corde:
Filij mei & patris nefarij, si volueritis
Parere, patris malam vlciscemur contumeliam
Vestri. prior enim sæua machinatus est opera.
Sic dixit. illos vero omnes inuasit metus, neq. quispiam illorum
Locutus est. confirmato animo tandem magnus Saturnus versutus
E contra verbis compellauit matrem caram:
Mater, ego certe hoc in me recipiens peragam
Facinus. patrem enim inauspicatum nihil curo
Nostrum. prior enim sæua meditatus est opera.
Sic dixit. gauisa est autem valde animo Tellus ingens:
Collocauit autem ipsum celans in insidijs: indidit vero manu falcem. asperis dentibus: dolo autem instituxit omni.
Venit autem Noctem adducens magnum Cœlum, vndique vero Tellurj

Γ'μείρων φιλότητος ἐπ'ήρχετο, καί ῥ' ἐτανύσθη
Πάντη, ὁ δ' ἐκ λοχεοῖο πάϊς ὡρέξατο χειρὶ
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβεν ἅρπην,
Μακρὴν, καρχαρέοδοντα, φίλῳ δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς
Ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθαι
Ἐξοπίσω. τὰ μὲν ἔπι ἐτώσια ἔκφυγε χειρός.
Ὅσσαι γὰρ ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
Πάσας δέξατο Γαῖα. περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν
Γείνατ' Ἐρινῦς τε κρατερὰς, μεγάλους τε Γίγαντας
Τεύχεσι λαμπομένους, δολιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ', ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Μήδεα θ' ὡς τὸ πρῶτον ὑπότμηξας ἀδάμαντι
Κάββαλ' ἐπ' Ἠπείριο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Ὥς φέρετ' ἀμπέλαγος πολλὴν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς
Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὄρνυτο· τῷ δ' ἔνι κούρη
Ἐθρέφθη. πρῶτον δὲ Κυθήροισι ζαθέοισιν
Ἔπλετο. ἔνθεν ἔπειτα περίρρυτον ἵκετο Κύπρον
Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός. ἀμφὶ δὲ ποίη
Ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν ἀέξετο. τὴν δ' Ἀφροδίτην,
Ἀφρογένειάν τε θεὰν κὴ ἐϋστέφανον Κυθέρειαν
Κικλήσκουσι θεοί τε κὴ ἀνέρες, οὕνεκ' ἐν ἀφρῷ
Θρέφθη. ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις·
Κυπρογένειαν δ', ὅτι γένετο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ·
Ἠδ' ἐπιμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξέφανθη.
Τὴν δ' Ἔρως ὡμάρτησε, κὴ Ἵμερος ἕσπετο καλὸς
Γενομένην τ' ἀπογῶνα, θεῶν τ' ἐς φῦλον ἰόντα.
Ταύτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔσχε, κὴ ἔλλαχε μοῖραν
Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι κ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Παρθενίους τ' ὀάρους, μειδήματα τ', ἐξαπάτας τε,
Τέρψιν τε γλυκερὴν, φιλότητά τε, μειλιχίην τε.
Τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ἐπώνυμα κικλήσκεσκεν
Παῖδας νεμεσσήτους μέγας Οὐρανὸς, οὕς τέκεν αὐτὸς,
Φάσκε δὲ πατέοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
Ἔργον, τοῦ δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι.

Cupiens amorem imminebat, & sane extentum est
Passim; ex insidiis autem filius petiit manu
Sinistra, dextra vero immanem cepit falcem
Longam, asperos dentes habentem, charique genitalia patris
Festinanter demessuit; eaque abiecit vt ferrentur
Pone: illa quidem non inefficium elapsa sunt manu:
Quotquot enim guttæ proruperunt cruentæ,
Omnes suscepit Tellus: circumvolutis autem annis,
Produxit Erinnyesque validas, magnosque Gigantes,
Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
Nymphasque, quas Melias vocant super immensam terram.
Testiculisque vt prius resectis, ferram
Proiecit ortea Epirum versus agitatum in pontum:
Sic ferebantur per pelagus longo tempore, circúcirca vero alba
Spuma ab immortali corpore oriebatur: in ea puella
Innutrita est: primum vero ad Cytheras diuinas
Vehebatur, inde tam circumfluam peruenit ad Cyprum.
Prodijt vero veneranda formosa dea: circum vero herba
Pedibus sub mollibus crescebat:
Aphroditem autem ipsam,
Spuma prognatam deam & decoram pulchris sertis Cytheream,
Nominant tam dij quam homines: eo quod in spuma
Nutrita fuit: sed Cytheream quod applicuit Cytheris:
Cyprogenam vero quod nata fuit undosa in Cypro.
Atque Amantem genitalia, quia ex genitalibus emersit.
Hanc vero Amor comitatus est, & Cupido sequebatur pulcher,
Natam primum, & deorum ad coetum euntem.
Hunc vero ab initio honorem habet, atque sortita est
Sortem inter homines & immortales deos,
Virgineas confabulationes, & risus, & deceptiones,
Oblectationemq. suauem, & amicitiam, blanditiasque
Illos vero pater Titanas cognomento vocabat,
Filios obiurgans, magnus Cœlus, quos genuit ipse.
Dicitabat porro, extendentes ex proteruia magnum patrasse
Facinus, cuius deinceps vltio in posterum futura sit.

Νὺξ δ' ἔτεκε στυγερόν τε Μόρον καὶ Κῆρα μέλαιναν,
Καὶ Θάνατον· τέκε δ' Ὕπνον, ἔτικτε δὲ φῦλον Ὀνείρων.
Οὐδέ τιν' οἰμήθεῖσα θεὰ τέκε Νὺξ ἐρεβεννή.
Δεύτερον αὖ Μῶμον, καὶ Ὀϊζὺν ἀλγινόεσσαν·
Ἑσπερίδας θ', αἳς μῆλα πέρην κλυτὸν Ὠκεανοῖο
Χρύσεα καλὰ μέλουσι, φέρουσί τε δένδρεα καρπόν·
Καὶ Μοίρας & Κῆρας ἐγείνατο πλεοπόινας,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε, καὶ Ἄτροπον· αἵτε βροτοῖσι
Γινομένοισι δίδουσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,
Ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπουσαι·
Οὐδέποτε λήξουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
Πρίν γ' ἀπὸ τῷ δώσουσι κακὸν ὅστις ἁμάρτῃ.
Τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νὺξ ὀλοή· μετὰ τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,
Γῆράς τ' ὀλοόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον.
Αὐτὰρ Ἔριν στυγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
Λήθην τε, Λοιμόν τε, καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
Νείκεά τε, ψεύδεά τε, Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
Δυσνομίην, Ἄτην τε, συνήθεας ἀλλήλοισιν·
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ὀπιχθονίους ἀνθρώπους
Πημαίνει ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ·
Νηρέα τ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,
Πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
Οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος, οὐδὲ θεμίστων
Λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δήνεα οἶδεν.
Αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγλαὸν Φόρκυν,
Γαίῃ μισγόμενος, καὶ Κητὼ καλλιπάρῃον,
Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρῆος δ' ἐγένοντο μεγήεσσα τέκνα θεάων,
Πόντῳ ἐν ἀξυλέτῳ, καὶ Δωρίδος ἠυκόμοιο,
Κούρης Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο,

Nox præterea, pepetit odiosum Farum, & Parcam atram,
Et Mortem: peperit etiam Somnũ. peperit vagimen Somniorũ:
Non vlli condormiens dea peperit Nox obscura.
Rursum postea Momũ, & Ærumnam dolore plenam,
Hesperidesque, quibus mala vltra inclytum Oceanum
Aurea pulchra curæ sunt, ferentesque arbores fructus,
Et fatales deas, & parcas genuit immites,
Clotho que, Lachesinque, & Atropon: quæ mortalibus
Nascentibus dant habendum bonumq. malumque,
Quæque hominumque deorumque delicta persequentes,
Nunquam desinunt deæ a vehementi ira,
Priusquam illi rependerint malam vltionem quisquis peccarit.
Peperit præterea & Nemesin, cladem mortalibus hominibus
Nox perniciosa: post hanc que Fraudẽ genita est & Amicitiã
Seniumque noxium, & Contentionem peperit pertinacem.
Cæterum Contentio odiosa peperit quidem Laborem molestũ,
Oblivionemque, Pestemque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnasque, Cædesque, Prælia q. Strages que virorum,
Iurgiaque, mendacesque Sermones, Disceptationesque,
Legum contemptum Noxamque familiares inter sese,
Iuramentumque quod plurimum terrestres homines
Lædit, quando quisquam volens peierauerit:
Nereumque alienum a mẽdacio, & veracem genuit Pontus,
Maximum natu filiorum. sed vocant senem,
Eo quod verus atque placidus, nec iuris & æqui
Obliuiscitur, sed iusta & mansueta consilia nouit.
Deinde rursum Thaumantẽ magnum & fortem Phorcyn,
Terræ commistus, & Cetho pulchris genis præditam,
Eurybiamque, adamantis in pectore animum habentem.
Ex Nereo porro prognati sunt perquã amabilis soboles deatũ
Ponto in infructuoso, & ex Doride pulchricoma,
Filia Oceani perfecti fluuij.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Κοῖον δ', καὶ Κρεῖον, καὶ Τπερίονα, καὶ Ἰαπετὸν, Θείαν τε, καὶ Ῥείαν, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε, Φοίβην τε, καὶ Τηθὺν ἐρατεινήν, τέκε πὼ

οὖν τὰ στοιχεῖα ὑπὸ σφοδρότητος, ἢ τῆς μείζονος ὕλης σπείρας ἐνδυομένης, ἢ ταῖς οἰκείαις πιότησι διακριθέντα. Κρεῖον δὲ καὶ Γ' πείρατα, καὶ Γ' ἄπειρον, τὸ σῶμ σφαιροειδὲς ὡς ὑπερανεστηκὸς τῆ ἄλλη οἰκουμένη βασιλικῶς, ἢ δεσποτικῶς, καὶ ὑπερκείμενον ἢ ὑπερφερόμενον· τὸν ἄνω γὰρ τόπον εἴληχε, τὰ δ' ἄλλα τῆ στοιχείων, διὰ τὸ ὑποδεδικέναι πᾶ πυεῖ, καὶ μὴ κατ' ἐκεῖνο ἐνεργά τε καὶ δεξίσεια εἶ), σωλυτέρως ἀνόμασεν. Φρίξη μὲν χρυσοκέφαλος, ὁ ἀὴρ ὀνομαζόμενος, διὰ τὸ τὸ φῶς τὸ ἡλίου βαίνειν δι' αὐτὸ καὶ πρὸς ἡμᾶς διαπορθμεύειν, καὶ ὥσπερ ἀπὸ χρυσῷ κεφαλῷ τῷ ἡλιακῷ δίσκῳ καὶ ταῖς ἀκτῖσι καταπορεύειν. Θείαν καὶ Ῥέαν, τὴν ὑδαρᾶ φύσιν ἐκλιπόντα, Τηθὺν τὴν γῆν, πάντων μητέρα καὶ ζοφὸν ὄσαν. Θέμιν δ' αὖ καὶ ἡ Μνημοσύνη, ἡ δημιουργός, ἢ μᾶλλον θεσπιργὸς καὶ θεμένη ποιοῦσα τὰ ἐκ τῆ στοιχείων ἀποτελούμενα κράσις, ἢ ἐπιπηδιότης καὶ ἀφυΐα πρὸς τὸ ψυχρόν τὸ δὲ π. ψυχρᾶ δὲ τῶν νεώτερος ὁ Κρόνος καὶ δεινότατος, ἀλλὰ ὁ χρόνος, ὕστερος δὲ παρὼν τῆ στοιχείων, διὸ καὶ ἀγκυλομήτης, καὶ δεινότατος λέγεται· ὅτι τὰ ἀγαπᾶ μήδεα καὶ πολλὰ καὶ παντοῖα βουλεύματα εἰδέναι τὰς πλυμοιρίας ποιεῖ, καθὼς εἴρηται· [—— χρόνος θ' ὃς πάντ' ἐθέλει μ' διδάσκειν.] δεινότατος δὲ τῆ τῶ ὑετῶ παίδων λέγεται, παρὸσον ἀφανισπός ἐστι καὶ λυμεὼν τῆ φαγμάτων, κατὰ τὸ Σοφόκλειον·

Ἄπαντ' ἐ μακρὸς καὶ ἀέναος ἤμητος χρόνος
Φύει τ' ἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτει.

τῶ ὑετῶ δὲ γεννηθῆναι λέγεται, παρ' ὃσον μᾶλλον τ' ὀπίσω κατάστασιν κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερόν ὄζειν ἀλλὰ καὶ ὡς μεζόνων τῶν ὀπίσω κίνησιν, καὶ θεοειδέστερον, κατάγειν αὐτὸν λέγεται τῆς βασιλείας· πᾶν γὰρ τὸ κατὰ πνοὴν μεταξύ μέσον ὡς ὅρων διορίζει καὶ ἀφαιρεῖται τὸ κρεῖττον· τότε δ' ἐλέγετο βασιλεύειν ὁ ὑετὸς, ἡνίκα καὶ ἡ κίνησις αὐτῶ ὀπίσω τίς ὄζειν ἐκ ἐγινώσκετο· θαλερὸς δὲ λέγεται ὁ ὑετὸς, ὡς θαλεροποιὸς τῆ βίου ζωογόνος γὰρ. Κύκλωπες δὲ νοηθέντες ἐστανῦν, τὰ κατὰ πειόδους πνοὰς καὶ κυκλικῶς ὑφισάμενα ἐν τοῖς μετεώροις πάθη, τῆ ἀνέμῳ τ' αὐαδυμάσεως· διὸ καὶ αὐτὸς εἰκότως ἡ γῆ γεννᾶ· λέγεται δὲ οἱ τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐπιτήδειοι, Κύκλωπες δὲ καλεῖσθαι, καὶ ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχειν, περὶ τὸν κύκλον τῆς ἀναδυμιάσεως, ἐργάζεσθαι, καὶ μετιμείζονα αὐξόμενοι ἐπὶ τὰ ἄνω τῶ ὑγρῶ βαρυνόμενοι, κάτω φέρονται· διὰ τοῦτο γὰρ αὐτοῖς μὲν βροντὴ καὶ ἀστραπὴ γίνεται, καταπίπτει δὲ χάλαζα καὶ ὀμίχλαι, ἢ διὰ τοῦτο ἕνα ὀφθαλμὸν ἐν τῶ μετώπω κείμενον λέγεται, πυρόσιν ἐν τοῖς πνεύμασιν ἐναπειλημμένων πολλῶν ἰχυρῶν τε καὶ βιαίων καὶ κύκλῳ ἐπιπεφερόντων, ἐκπυρώσεις ἐμποιούντα τοῖς πνεύμασι, καὶ ἐξείναι ἐκεῖθεν καὶ τοῖς ἀστραπὰς πιεῖν, διὰ τὸν ἡμῶν ἐνδεδυκέναι τὰς ὀφθαλμούς. ἢ διὰ τὸ καὶ ἐνδεδυκέναι τινάς, καὶ κυκλικῶς τὰ τοιαῦτα πάθη γίνεσθαι.

Ἄλλοι δ' αὖ γαίας τε καὶ ὑετῶ ἐξεγένοντο, παῖδες ἐκατογκάρητες τε καὶ πεντηκοντακέφαλοι, ἅλματα τὰ ἐπὶ τῆ γῆν ἐκπεπλεόμενα πνεύματα, καὶ φύσεως δεινῶς ἐκπεφυκότα, καὶ οἷον μασζόντα. ἀπεχθαίνουσι δὲ ὅσοι τῶ πατρὶ τῶ ὑετῶ, παρόσον ἐξ αὐτῆ ἀποτέμπουσι πρὸς γῆν, καὶ καταχρήσιμον. οἱ πρεσβύτεροι δὲ Τιτᾶνες λέγονται, παρόσον πρεσβύτεροι, ὄντες καταπαιδάζεσθαι βλάβας τοῖς ἀνθρώποις· ἐπὶ πνεύμων γὰρ καὶ φθίσεις καταστέφουσι, ἢ ἡ γῆ φθίζεται, καὶ καταπλύζουσι ἄνθρωποι, καὶ ἄλλα ἄπλα συμβαίνουσι.

Ποιεῖ δὲ καὶ ἐκ τῆ πολὺ ἐδάφους τοῦ μέγα δρέπανον, παρόσον ἡ τῆ φιδίου γένεσις ἐκεῖθεν ὄζειν, ὃ δὴ καὶ πολιὸν καλεῖ, οὐκ ὡς λευκὸν, ἀλλ' ὡς τίμιον καὶ φολύχρυσον. ἐνσπείρει δὲ ὁ ὑετὸς λέγεται καὶ αὐτὴ ἔρασιν, ἵνα μὴ ἀφῆ, τετέρη φυλάσσει καὶ ὕδωρ ἑαυτῆ ἀποκλείει τὰ πάντα· τοῦτο δὲ οἷον ἀναδὸν δοκεῖ καὶ τὸν μῦθον πῆς παραπέπεικεν. λέγεται δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων ὁ γῆς τε καὶ τῆ Οὐρανῆ ἔντων παίδων, μόνος ὁ Κρόνος τὴν κατ' αὐτῆ βιαλὴν μελετῆσαι καὶ ἁρπὴν ἐν χερσὶ καταχεῖν, παρόσον ὁ χρόνος μετεκκλίνει δύσεως, τὸ ὑξύτατόν τε καὶ γῆς ἀποτομόμενα κρατεῖ, καὶ ἐκτομόντος ἀφανισπός ἐστιν ἡ διεκπός. φέρε γὰρ, ἔθρυς ἐλθόντος, διεκπεῖσι τὰ ἄλλα οἱ ἄνθρωποι, δρέπανα ἐν χερσὶν ἔχοντες, γῆν ἐξ ἀρχῆ ἀναπλήσαντος τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐκ γῆς ἐκπεθεῖσαν γεωμόρησιν· πάλιν δ' εἰπεῖν σι φέρειν ἐξοπίσω, παρόσον τὰς ἀσπορεῖς ἐν τῆ διεκπόντων ποιοῦσι. ῥαθάμιγγες δ' αἱματόεσσαι τῆ τῶ ὑετῶ αἰδοίων καταῤῥέουσι, καὶ ταύτας ἡ γῆ δέχεται, καὶ ἐξ αὐτῶν γεννᾶ τὰς Ἐρινύς, τοὺς Τιτᾶνας, καὶ τὰς Μελιάδας

Νύμφας,

Μοῖραι, διὰ τὰς ἐπαμυνθανόντας μόχθους καὶ αἰματηρὰς ἔριδας καὶ πολέμους, οὓς τε τόλεσιν καὶ χωρῶν ἀνέρεσσιν, καὶ γονίμων χαυῶν. οἰκόνους ἢ λέγῃ τὰς τῶν ἀραπτὰ μήδεα ἐν τῇ Κύπρῳ καταβιβλῶσαι, ἢ πιστεῖν, σαφέστατον ὁ τόκος γονιμώτατός ἐστι, καὶ τῷ κύειν ποιεσικελές. ἐν ᾗ καὶ ἡ Ἀφροδίτη ἀναδυθεῖσα καὶ ἐξελθέσα, ἐν τοῖς ποσὶν ἀναδιδομένας ἔχει παντοδαπὰς πόας· ἱμερόεσσα γὰρ πεφύκασι καὶ περιθύμιος, τῇ δὴ Κυπρογενὴς ἐμπλάζει χώρᾳ. καὶ λειμῶνας ἔσω τὰς τόποι εἶδον, καὶ φυζιολογεῖ ποσσὶ δὴ ἐν αὐτῷ γυναικῶν, διὰ τί μαλακότατα ἔσται καὶ πρὸς σωφροσύνην ἐπιτηδειότατα. ὑπὸ ᾗ τ' νυκτὸς γυναῖκα ὁ μόρος, καὶ ἡ κῆρ, σαφέστατον ἀγνώστους ὀπαδοιτᾶσι ταῦτα τῷ βίῳ τ' ἀνθρώπων, καὶ φοιτᾶσι. ὑπνος ᾗ καὶ οἱ ἄνεμοι τέκνα λέγουσι ταύτας, ὅτι ἐν νυκτὸς ὀπτηλοῦσι. Κλωθὼ ᾗ, καὶ Λάχεσις, καὶ Ἄτροπος, διανεμοῦσι τοῖς δυνάμεις δὴ κατ' ἀξίαν ἑκάστοις, τοῖς ἀνθρώποις ἄνωθεν ὀπτιπολεύουσι, φορεῖ τε δὴ σφι ἡμῖν καὶ ἐποίησαν, κλαίουσί τε τὸν ἐκτοπλίαν, καὶ ποιήλλουσι, καὶ λαχνᾶς καὶ κλήρους ποιοῦσι, οἷς μετατρέψαι ἀδύνατον. γενεᾷ ᾗ ἡ Νὺξ τοῖ Νέμεσιν, καὶ τοῖ Ἀπάτην, καὶ τοῖ Φιλότητα, καὶ τὸ Γῆρας, καὶ τοῖ Ἔριν, ἢ ὅτι ἄνω τοῖς ἀρητῆρας δὴ ἀγαθὸν ταῦτα μεμέρικε. γεράσκουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι νεότητα παρὰ πᾶσαν ἔριν, καὶ ἐείζουσι τοῖ καλοκάγαθον ἔσω, ἀπὸ τῆς ἰζόντος καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰς πλουτοξίαν ἀκλίνοντες, καὶ τοῖ ἐφήμερον ἀπατεῶνι φιλότητα, τῇ ἀφροδίτῃ δύοντες, καὶ τὸν ἀνασεισεῖζοντα λόγον τῆς ἀλόχου ὁράξεως ἀπορρεπασάμενοι. καὶ μέν τοι καὶ ἀπατῶν ᾗ, τοῖ τῷ μέλλοντος γνωστοῖ ἀπεζοφώσαντες δώμασιν τῆς ψυχῆς, καὶ μὴ ὡς δέον ποιοῦντες, ἢ ὅτι ἀδάλεις ταῦτα πάντα ὀπτηλοῦσι καὶ ἀφανῶς· φιλότης δ' ἐν λόγοισι τῆς νυκτὸς, παρόσον ἐν τῇ νυκτὶ ὀπτηλοῦσι μᾶλλον. λέγουσι ᾗ ἡ ἔριδος τέκνα ἀλγεινά τε, καὶ ἡ λήθη, καὶ τὰ δυσμενοῦντα ἄλγεα, καὶ ὁ ἄρκος, καὶ ἡ δυσνομία, καὶ τ' ἄλλα· παρόσον ἐν τοῖς μάχαις τε, καὶ φιλοδεία, καὶ ἀμφιλογίαι, καὶ λησμοσύνη κακῶν, λιμοί τε καὶ ὄρκοι. ἀλλὰ καὶ τὸν μῶλον. καὶ τοῖ δίζω γυναῖκ' τὸν μῶλον μὲν, ὅτι ἀσφάτους οἱ πόλεμοι ἀναφύουσι, τοῖ δὲ δίζω δὲ, ὅτι εἰώθασιν οἱ ἄνθρωποι ἐν νυκτὶ κρυπτόμενοι, ἐν ἀπορεωῦσι, καὶ ἐργαζόμενοι, καὶ χειρουργοῦντες. ἢ ὅτι καὶ ἀμφότερα ἡμῖν ἐξ ἀγχοίης ἐστήνασι. ἐν οἰδαμεν γὰρ ὅδεν ὁ πόλεμος, καὶ ὅθεν ἡ κακοπάθεια· γυναῖ ᾗ καὶ τὰς Εἰλειθυίας ἡ νὺξ, αἷς χεύζῃ μῆλα μέμηλε, τυτέσι τὰς ὠδῖνας ἡ νυκτός, αἷς τισι τὰ ἄσπρα τὰ καλὰ δηλαδὴ, τὰ χεύσεα μῆλα, διὰ φροντίδος εἰζίν· αἱ γὰρ ὠδῖνες ἀμεσβαδὸν δηλαδέχονται ἀνθρώπους, κυμένης τῆς ἀρετῆς, καὶ σφῶν μοίσης αὐτῆς, δηλαδὴ σφῶν ἄστρων· ὅτου γὰρ καὶ Ὄμηρος πυλωρὸς αὐτὰς ποιεῖζει τῆς ἀρετῆς φέρουζι ᾗ καὶ τὰς δύνδρα καρπὸν ἀπὸ σφῶν· μεταπλανωμένης γὰρ τῆς ἀνθρώπου, αἱ ὧραι πεδηλέγαι τοῦ ποιοῦσι. ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὰς μοίρας καὶ τὰς κῆρας γυναῖ τὰς κλωστόνους ἡ Νὺξ· τυτέσι τὰς ὀπτιμεζόσας ἑκάστῳ τὰς κατ' ἀξίαν δυνάμεις, καὶ τὰς γινομένας πιμπρὰς σφῶν κακῶν ἄρχας· αὐᾷ γὰρ ἀνθρώπους ὀπαδοιτῶσι τῷ βίῳ σφῶν ἀνθρώπων, ἢ μοῖραι καὶ κῆρες τῆς νυκτὸς εἶσι καὶ τέκνα κλωστόνα, αἱ δόξαι αἱ ὀπτιμνόμεναι καὶ μεφόμεναι καὶ ὡς γέρας παρεχόμεναι καὶ κλέα τῆς ἀνθρώπις ἐν ἀνθρώπῳ σφῶν ἐν νυκτί.

γυναῖ δ' ὁ αὐτὸς τὸν Νηρέα, ἀληθέστατον καὶ ἀψευδέστατον, καὶ πρεσβύτατον σφῶν ἄλλων παίδων, σαφέστατα εἰώθασι, ὡς ὀπτιπολεύσι οἱ ἐν θαλάσσῃ διάκτορες καὶ ταυπλόμενοι ἀνθρωποι, ἀληθεῖς τε καὶ ἀψευδεῖς ἔῃ· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἔστημοι καὶ μεσφοί· ὀδὲ καθημάσιν αὐτοῖς ἐλπζόμενος θανάτου αὐτοσχεδὸν ἡμερησίης τε καὶ φρενὸς ἔῃ, καὶ μὴ θεμίσων ὑπλαυθάνεσθαι, διὰ δὴ δικαιοσύνης, ἢ ἰσότητος. γυναῖ ᾗ καὶ Ἀθάμαντα, ὅτι πυρεώθησαν μαχρὰ πλαζὴ διαπερῶντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ θάλασσαν, καὶ ἀέρα μόνον ὀρῶντες, καταπλήξεως καὶ θαυμάζειν τὰ θάλασσα ὁμοῦ καὶ τὰ μήκη· ἀλλὰ μέν τι καὶ τὰ βάθος τῆ θαλασσαίῃ πόντου τὸν γηραιὸν θεόν· τὸν Φόρκυνα ᾗ ὁ αὐτὸς γυναῖ γαίῃ μισγόμενος, ἀλλόγως· ὅσον γὰρ πλησιάζει τῇ γῇ οἱ ἐν πλοίοις καταίροντες, φόβον ᾗ σφῶν αὐτοῖ καὶ ἀλλιμελίζουσι ᾗ. ἀλλὰ μέν τοι καὶ τὰ κήτη τὰ πόντου λέγουσι, παρόσον ἐν πόντῳ καὶ ἐν πόντῳ τοιαῦτα ζῶα διάζειν εἰώθασιν, ἰχυρώτατά τε ὄντα, καὶ μεγάθη, καὶ ἀθάνατον ἰχνὶ ἔχοντα, καὶ ἀναφυσσῶντα γοναίως καὶ θεσπρῶς. γίνοι ᾗ δ' ἐκ Νηρῆος τέκνα καὶ Δωρίδος ἡ Πρωτώ, καὶ ἡ Εὐκράτη, ἡ Σαὼ τε, καὶ ἡ Ἀμφιτρίτη, ἡ Κυμοθόη τε, καὶ ἡ Σπειὼ, ἡ Δωτὼ, ἡ

Πρωτὸν, ϗ αἱ λαιταί, παρίσον ὀπισυμβαίνειν εἴωθεν ἐν θαλάσσῃ τοῖς ναυτίλοις, πρώθειν τὲ τὰς πῆας, ϗ δικραπῖδας ἀποπνέοντων ἀνέμων. ϗ σώζεσθαι. ϗ ἀμφοτέρωθεν πυρείας, ἀγκύραις τὲ δίναζ ὑσας, ϗ πρυμνῆς ζ αχείων ἀνέμων, ϗ λιθαρσίδας, ϗ πλωτῆρ, ϗ ποιζέσθαι, ϗ τίθεσθαι εὖ ἐν γαλήνῃ, ϗ κύμαζι θέειν, ϗ ἀπενθεῖν, ϗ θάλλειν ἐξ ἀέρος ϗ μελετᾶν, τουτέστι φροντίζειν χαλεύοντας, ϗ εἰς λιμένας κατάγειν. ϗ παραθέειν τὴν γῆν, ϗ δινάζεσθαι ἐν αἰγιαλοῖς, ϗ δώματα ἔχειν, ϗ δῶρα, ϗ φρώσματα ἐξ ἰχύος ϗ δυνάμεως ἀπτελύμενα τοῖς ναυτίλοις τὴν νηῶν, εἰς νήσους τὲ παντᾶν ϗ ἀκταῖς προσπελάζειν, βυλαῖς οἰακονόμου τὲ φρονεόντος ϗ ἐπισήμοις πάντοθεν ὀπαδέοντος, ϗ εὐδρεμίνης τινὴ σωτηρίαν πῖσι ἐν τῇ νηΐ. ϗ ἁπλῶς ὅσα χρὴ τὴν ναυτιλίαν ἔργα ἐπαινετά τε ϗ ἀξιόχρεα συμβαίνει, ταῦτα δὴ ὁ λόγος τέκνα τὸ Νηρέως προσαγορδίει.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ταρταρόθ' ἠερόεντα,] τὰ ὑπόγεια μέχρι τῆς ἐσχάτης τῆς γῆς. λέγει δὲ τὸν ἀέρα τὸν τὴν γῆν περίχοντα. ϗ τὸ σφὶ ἀυτὴν. ἔτι δὲ εἰκὸς τοῦτο ἐξ ἐλάσσονος ὑγρᾶς εἰς πλείονα ὄγκον διαχεόμενον, ϗ αὐτμιζόμενον. τεταράχθαι δὲ μέχρι οὗ λαβὴ τὸν ἥλιον. τότε γὰρ τῷ ἡλίῳ συμπαρεκτείνεσθαι, ὡς καὶ τῷ πυρακτωθέντι σιδήρῳ τὸ ὕδωρ. τάρταρα δ' εἶπεν, ἀπὸ τῆ ταραχῆς· ἠερόεντα δὲ, σκοτεινά. Ἄλλως. ταρταρα τὰ ἀέρα, ἀπὸ τῆ ταραχθῆναι. ἐπειδὴ, ὡς φασιν, ὕλως εἶπε τὰ δ' στοιχεῖα· ἐν πρώτῳ γὰρ ταῦτα, τὰ ὑπόγεια μέρη λέγει, τὰ ῥηγμλὰ, ἀπὸ τῆ τρόμου ἐμποιεῖν. Η' δ' Ἔρ.] Αἰολικῶν Ἔρος. ἔνιοι δὲ πῦρ· τὸ πυρῶδες γὰρ τῆς ἐπιθυμίας. ἢ ὅτως, ἐπειδὴ λυμαίνεται τῷ ζωογονικῷ τὸ πῦρ, διὰ τῦτο Ἔρωτα αὐτὸν ἀνέπλασε. φοτοφόρως δ', ὅτι μετὰ λαμπάδων γράφεται, ἢ ὅτι ἐκ θερμότητος γίνεται. Ἄλλως. τὰ τρία στοιχεῖα εἰπὼν, τὸ δὲ λέγει, τὸ πῦρ, ὁ τρισαιμονίως ἔρωτα φησί· σωματμόζειν γὰρ καὶ συναύξειν καὶ ἑνοῦν πέφυκεν. ἔστι δὲ τὸ λεῖπον, εἰς τὸ ἕτερον πῦρ, ὅπερ ἁρμονίας εἶδος, ἢ Ἔρωτος. καὶ οἱ παλαιοὶ γὰρ ὡνόμαζον πυρὸς ἀγάπας Ἔρωτας.

Λυζιμελὴς δ', ὁ λύων τὰς φροντίδας. ἐγὼ ἐνταῦθα τὴν μῖξιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν λέγει, τὴν λύσιν τὲ μέλη, ἀλλὰ τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν σύγκρασιν τῶν στοιχείων. τὸ γὰρ διάστημα τῦ ἀέρος εὔκρατον ὂν λύει τὰς φροντίδας. Ἔγωγε δὲ λέγει τὸν πῦρ, ὅπερ ὑγραίνεσθαι τὰ πάντα. ὥσπερ γὰρ ὁ Ἔρως ἑνοῖ τὰ διεστῶτα, οὕτω καὶ ὁ ἥλιος ὑγραίνεσθαι τὰ πάντα. Ο' μὲν δὲ τῦτο Η'φαιστον καλεῖ.

Ἐκ Χάεος.] ὀρθῶς πάνυ. ὁ γὰρ ἀὴρ περὶ ἡλίου ἀνατολὴν καὶ ἄστρων, σκοτεινός. Ἔρεβος δὲ στὸ σκότος ἔστι γὰρ τῇ νυκτὶ τὸ σκοτεινόν, ὡς μηδέποτε διαφωτιζόντων τὸ σκότος ἄστρων γενόμενον. Ἄλλως. πῶς δὲ τὸ ὕδωρ Χάος εἴρηκε ἐν τῇ ὑγρᾷ ὕδατος. ἀναδίδοται δὲ, ὡς πρὸ ἀὴρ σκοτεινός. ἢ ἔστιν ἐξ ἀμφοτέρων διηλλαγμένον ἡ νύξ. διαιρεῖ δὲ αὐτὴν εἰς δύο σώματα.

Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθέρ τε.] ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ὁρῶμεν τὸν ἀέρα κεχρυσωμένον ἄστρασι, ϗ σελήνῃ· ϗ πάλιν ἡμέρᾳ μὲν περιχωρήσαντα ἡ νύξ, φαίνεται δὲ ἡμέρα.

Γαῖα δέ τοι πρῶτον μέν.] κέντρον ἡ γῆ. μέσον δὲ σφαίρας τὸ κέντρον. διὸ γλιχὺς ἡ γῆ τὸν ἀέρα. ἀλλ' ὁ Κράτης ἀπορεῖ. εἰ γὰρ ἴσον, πῶς δυνάσται καλύπτει; λέγει ὡς ἴσον, δμοιον τῷ χύματι, σφαιροειδῆ δὲ τῷ μεγέθει. Δίδυμος δὲ, ὅτι ἐγκυκλίδιον. ἔ ϗ Α'ντισθένης ἐν τῇ βίβλῳ λέγει, Α'μφιτρύων δὲ αὐτῦ γενναιότερον παῖδα γενέσθαι. αὐτὸ τῦτο, τότε ἐπυξάνθη ὁ ἀέρος ἀχλύος,

Οὐρανὸν ἀστερόεντ', ἵνα μιν.] τὸ ὑπὸ τῆς γῆς συμβαῖνον, ἐναντίως λέγει. τὴν γὰρ καλεῖ τὴν συγκυμμένην, ὡς ἐν διαβάτῃ, περιφερόμενον τὸ ἀέρος, τῷ περιφερομένῳ. ἐπὶ γὰρ πρῶτον παχὺν ἄπιον, τῷ περιφερομένῳ. ἐπὶ γὰρ πρῶτον ἡ περιφέρεια, ϗ τότε ἡ συγκυμένη· ἀλλὰ συγκυμένη, καὶ τότε περιφέρεια γίνεται. Ἴσον δ' ἡ ὁμοίωσις τῆς ὁμοίας ϗ σφαιροειδῆς. ἐναύλους] ἐναυλισμένους, ἐνδιαιτημένους. *Ἐγκοιμήσεις ἤπι κοιλοτάτας ἔχοντα φάραγγας.

Πόντον, ἄτερ φιλότητος.] ἔτος τὸν Ω'κεανὸν, τῆς θαλάσσης διαστέλλει. Ω'κεανὸς φησὶν, ὁ τὴν ποιότητα τῇ γῇ παρέχων· γέγονεν ἓν πρῶτον τὰ ὄρη, ϗ ἡ θάλασσα, μήπω βροχῶν ϗ δρόσου, ἢ ἄλλης τινὸς ποιότητος ὑραινούσης τὴν τῆς γῆς γονιμότητα· τοῦ ἡραιῶ δὲ διυθεῖσα, ὑπεστρεψε μετὰ ταῦτα, ἤρξατο ϗ βρέχειν ϗ καρποποιεῖν.

Κοῖόν τε.] οἱ Αἰολεῖς τὸ κ αὐτὶ τῦ π τίθενται. ποῖον ἓν φησὶ, τὴν ποιότητα. Ζεὺς δὲ Τιτῆ-

Τιτῶας φησὶ εἰρῆσθαι φυσικώτερος, διὰ τὸ μὴ διατάπεσθαι διαπαντὸς τῷ κόσμῳ τὰ στοιχεῖα.

Κρεῖον.] τὸ βασιλικὸν, καὶ ἡγεμονικόν. Ὑπερίονα.] τὴν ὑπὲρ τῆς γῆς κίνησιν τοῦ παντός. Ἰαπετὸν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἰέναι. ἐπεὶ γὰρ φύσιν ἔχει πάντα τὰ μέρη ἀφιέμενα πίπτειν ἄνω, τὸ πίπτειν εἶδος Ἰαπετὸν ἐκάλεσαν. ἔτι δὲ, ὡς Ἀρχίλοχος, Τιτᾶνες καλοῦνται, καὶ Τιτανίδες. ἀλληγοροῦσι δὲ τὸν μὲν Κοῖον ἐπὶ τὴν πυκνότητα, καὶ Κρεῖον τὴν διάκεσιν· Ὑπερίονα δὲ τὸν ἀέρα, τὸν ὑπεράνω ἡμῶν ἱόντα· καὶ Ἰαπετὸν, τὴν κίνησιν αὐτοῦ, παρὰ τὸ ἴεσθαι καὶ πορεύεσθαι. ὁ γὰρ ἀὴρ ἀκίνητος ἐστι.

Θείαν τε.] ἀπὸ τοῦ θεωρεῖν τὰ παρόντα, ἢ παρὰ τὸ θέλειν, ἢ τὴν θέσιν τῶν πάντων, τὴν ἀμετάθετον. Ῥείαν τε.] Ῥεία ἀπὸ τῶν χρυσῶν ὀμβρων χύσις. δοκεῖ δὲ ἡ γῆ, ῥέα ἡ φθαρτικὴ, ὅτι εἰς αὐτὴν ἀναλυόμενα, καὶ ὅτι πάντες ἐξ ἐκείνης διαῤῥέουσι. Μνημοσύνην, τὴν ἀπομνημονικὴν τῶν διαπλάσεων ἐξιζώσαν.

Φοίβην.] τὸν καθαρὸν τὸν ἀέρα. διὰ τοῦτο καὶ χρυσοστέφανον. καθαρὸς γὰρ ὁ χρυσός. Τηθύν τ' ἐρατεινὴν.] τὴν ζοφερὸν, ἢ τὴν πλατεῖαν θάλασσαν, τὴν διακέρδους τρέφουσαν. Τὸς δὲ μεθ' ἑξῆς.] Κρόνον, τὴν ἀπόκρισιν τῶν στοιχείων, ἣν ἀπ' ἀλλήλων πεπισάμενα ἀνδυταξίως λοιπὸν διέμεινεν. ἢ Κρόνον, τὸν χρόνον· ὅτι τὰ μὲν κρύπτει ὁ χρόνος, τὰ δὲ φαίνει, ἢ ὅτι λελησθότως παρέρχεται. Θαλερὸν δ' ἦχθηρε τοκῆα.] Ἀπείραχος ἐπιλαμβάνει ὡς ἀ καλῶς τῷ πρεσβυτέρῳ ἀέρι, θαλερὸν εἰρημένῳ. εἰ μὴ ὡς μαλερὸν πῦρ τὸ μαραντικὸν λέγει, καὶ χλωρὸν δέος, τὸ χλωρὸν πιόν, ἅτινος θαλερὸς μᾶλλον ἀέρος, ὁ θαλερώτατος τῷ βίῳ· διὰ γὰρ τῆς ὁμοιώσεως, θάλλειν πάντα καὶ αὔξεσθαι ποιεῖ. ὅλως γὰρ αὔξεται ὁ ἀὴρ ἀέρι.. Μέναδρος,

Ἐρᾷ μὲν ὄμβρων γαῖα.

ἦχθηρε.] ἀμφίβολον, πότερον αὐτὸς ἐμίσησε τὸν Κρόνον, διὰ τὸ ἀπατεῖν τὰς γινωμένας, ἢ αὖθις αὐτὸς ὁ Κρόνος ἦχθηρεν, ἐπεὶ καὶ ἀΐδια τὰ ἀέρια, καὶ ὁ χρόνος φθαρτά.

Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας.] τὰς ἐγκυκλίους δυνάμεις. Ἑλλάνικος δὲ τοὺς Κύκλωπας ἀριθμιάζεσθαι ἀπὸ Κύκλωπος υἱοῦ Οὐρανοῦ, ἀ ἐστὶ παρ' Ὁμήρῳ Κυκλώπων λέγει. Κυκλώπων δὲ γένη τρία· Κύκλωπες, οἱ τὸν Μυκήνων τειχίσαντες, οἱ καὶ τὸν Πολύφημον, καὶ αὐτοὶ οἱ θεοί. Ἄλλως, Ζηνὸς τοὺς ἐγκυκλίους φυσικώτερον περιφορὰς εἴρηκε, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Βρόντην, καὶ Ἀστεροπήν· Ἄργην δὲ, ἐπειδὴ φασὶ ἀφῆπται κεραυνόν. παῖδας δέ φασιν αὐτοὺς Οὐρανοῦ· ἐπειδὴ πάντα ταῦτα τὰ παθη τοῦ ἀέρος εἰσί. καὶ Ἀστεροπαίους δὲ ὁ κωμικὸς ἥψατο τοῦ φυσικοῦ, παίζων τὸν Σωκράτην. ὅτι γάρ φησι, Γῆ δατοῦμαι ἐμπεπλῶσθαι πολλῆς, καὶ ἀναγκάζεσθαι φέρεσθαι κρεμάμενον, κατηγόρει δὲ ὅμβρου ἀναγκαίου· εἶτα βαρεῖαι εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσι ῥήγνυμαι. Ἄργην δὲ ὀξυμόθυμον λέγει, ἢ ὀξεῖαν ἔξαψιν. Ἄλλως· ἐν χρόνῳ γάρ τινι ἐγίνοντο ἔγκυκλοι περιφοραὶ τοῦ πρὸς ἐκ τοῦ ἀέρος. Ἄλλως. ὅτε ἔμελλε διαῤῥωσθῆναι ὁ κόσμος, ἐγίνετο τὸ σκότος τὸ διαῤῥηκτικόν.

Οἵ δή τοι.] Κρατὺς αὖτε τύπτε ἄλλοθι σίχον ἐδατίθη,

Οἵ δ' ἐξ ἀθανάτων θεοὶ ἔβαφεν ἀνδάνοντες. Πῶς γὰρ αὐτὸς θεοῖς ἐναλλάκτοις λέγει, καὶ πρὸ τοῦ Λαβύρινθον ἐκ καταλόγου τοῦ Ἀπόλλωνος αἱρεθῆναι ποιεῖ; ἢ ὅτι ἐκ πάντας τύσσεν θεῶν γενομένας ἀθανάτους ἐπὶ συμβαίνει, ὡς φησιν Ἡσίοδος. ἐν γὰρ τοῖς εἰς Γηρυόνην θεογονίαν ὄντα, Χρυσάορος ὄντα λέγει παῖδα· ὁ δὲ Χρυσάωρ Μεδούσης λίθος ὢν καὶ αὐτὴ ἡ Μέδουσα ἀναιρεῖται ὑφ' Ἡρακλέους, καὶ Κέρβερος κύων ἐκ ἀθανάτου γλυπτὸς ὤν; ἢ ὅτι λέγει καλλος καὶ μέγεθος θεοῖς ἐναλόγχιοι ἦσαν. Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἦεν.] ἀντὶ τοῦ εἷς. δοκεῖ δὲ διαίρεσις τῆς περιεστώσης εἶναι γὰρ ὀξεῖαν καὶ βαρεῖαν διαιρεῖται.

Ἰσχύν τ' ἠδὲ βίην.] ἐκ τοῦ ἀλλήλοις τὰς ἰσοδυναμίας λέγει. καὶ μηχαναὶ ὅτι τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἦσαν, ὅ ἐστιν ἐμπειρίαι πολλαὶ καὶ ὑπόνοιαι. ἔτοι γὰρ τεχνῖται εἰσὶν ἐν τοῖς θεοῖς, ὑφ' τοῦ ἀγκυλομήτεω τοῦ ἰσχυροῦ ἔχοντες. ἂν ὀνόμασαι] ἤγουν, ἐς ἃ δυνάμεθα τις ὀνομάσαι, δεινοὶ ὑπάρχουσι αὐτῶν τὰ ὀνόματα. καὶ Κόπον μέν φησι τοῦ κυρτικοῦ δυνάμιν, παρὰ τὸ κοτεῖν. Βριάρεων δὲ, τὸν ἰσχυρὸν. Γύγην, τοῦ δυνάμεων. ἔτοι δὲ λέγουσι ἐνυάρετοι ἄνεμοι. εἰσὶ δὲ ἀπτακτικοὶ πάντες. διὰ τοῦτο καὶ ἑκατόγχειρες μυθικῶς, διὰ τὸ ἁρμοστικὸν τῆς μάχης. Κόπον, Βριάρεων καὶ Γύγης, οἱ τρεῖς κυμοί εἰσιν. Κόπον, ἢ ὀργὴ τοῦ κύματος, ἤγουν ὁ διεφὸς· Βριάρεων, τὸ ἔαρ,

παρὰ τὸ βρύειν, ἢ αὐξάνειν τὰ φυτά· Γύγης ἢ, ὁ χρυσοῦς καιρός. οὕς καὶ ἑκατόγχειρας καλεῖ, διὰ τὸ πολλὰς ἐνεργείας ἔχειν. ὁ δὲ Ὅμηρος, τὸ* ὄμμορον καλεῖ ἑκατόγχειρος δι' αὐτὸ τοῦτο.

Ἄφλαστοι] ἀφηρπλασεν· διὰ φόβου δηλοῖ, ὅτι ἢ λέγον ἢ διὰ τ πολυπλανείαν τ πολεμίων, ἢ ἀφαντοποιοὶ πάνυ. διὰ τοῦτο καὶ ἑκατόγχειρες διὰ τὸ ἁρμοστικὸν, τὸ ἀφὸς τὴν μάχην, καὶ δραστικὸν καὶ ἁρπαστικόν. Θ᾽οσοι δὲ Γαίης] ὅσοι δὲ δεινότατοι τῆς παίδων τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τ Γῆς ἐμισοῦντο. ὑπὸ τῆς ἀγαθῶν παίδων, τουτέστι ὑπὸ τ ἀδελφῶν, ὑπὸ τοῦ πατρός. ἐσήμαινε ἢ τὸ ὑπὸ τῆς ἀδελφῶν ἐμισοῦντο, διὰ τὸ αὐτοὺς [σφετέρφδ'] ὁ δὲ σαύλισμος, ἐσήμαινε καὶ ἄλλου τινός· ἐπεὶ εἶχον εἰπεῖν σφετέρων μόνον ἄλλων. ἕτοι μᾶλλον δῆροι τ ἐξ ἄλλων γεγονότων παῖδες δεινότατοι, οἱ ἐκ Γῆς καὶ Οὐρανοῦ γεγόμενοι. Ἐξ ἀρχῆς,] ἦγεν ἐφαίνετο δ' ἔνυδρα καὶ ζῶα, καὶ ἄλλα τινά· καὶ πάλιν ὑπερατῶντες τὸ σκότος, ἐκρύπτοντο, καὶ σωτεχόοντο πάντα, καὶ τὸ φῶς ἐκ ἐφαίνετο.

Πάντας ὑποκρύπτασκε.] ἐναντίον ὑπεκλάζη τὸ τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἐν καιρῷ γένη ἢ καὶ κτιτῇ.

Σ᾽ίγομαι.] Σέ δια [ἀχνυμένη] γράφ. ἐ γὰρ ἑστενοχωρεῖτό (φησι,) ἀλλὰ διὰ τοὺς κρυφθέντας παῖδας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἁρπεῖλοπεῖτο.

Ἄλλως. Στειρομένη, στενοχωρουμένη, ὡς τὸ [Στηρόμενα πεπύκασι,] διὰ τοὺς πολλοὺς καρποὺς τῆ αὐτῆς τῆς μαχῶν. Ἄλλως. τὸ ὅλον τοῦτό ὅτι. τὰ παιδία ἐκ τῆς στενοχωρίας ἀναφέρπη, τὴν γῆς στενοχωρουμένης. τὸ ἄλλο, σφόδρα τοπικῶς.

πολλὰ ἀδάμαντ[α].] λαμπρὰ. ἢ διὰ τὸς πολλὰς κρατὰς αὐτῆς τῆς μαχῶν. Δρέπανον καὶ λέγε τ καιρὸν τοῦ ἀμητοῦ. Παῖδες ἐμοὶ, καὶ πατρὸς ἀτασθάλου.] σφόδρα διαστέλλει τὸ ὄνομα ἀτασθάλου, ἀτασθάλου ἢ, πονηρὰ, ὑπὸ τοῦ ἄτης ἢ τοῦ ἀτέλλειν. ἢ ὑπὸ τοῦ ἀτέλεσθαι εἰπεῖν, πλέον αὐτὰς κινῆσαι σφὸς ὀργήν. ἐ γὰρ ἔδει πατέρα δίκαιον εἶχον ὑπερβαλεῖν κτίσας. ἀσυνέτεα.] αὐόμενα, τουτέστι καλά. ἔλαθον ἢ ὑπονοήσαι, δηλονότι τὸ τέλος ὑποτελεῖν κρυπτόμενον.

Εἶος δ' ἂν μὴ] διὰ τὸ ἀληθότατον τὸν χρόνον μενεῖναι, εἴρηκε τὸ [κρύψασα].

Ἦλθε ἢ Νὺξ' ἐπέγων.] τὸ ἐπιτέλεσμα τῆ Οὐρανῆ πάλιν δηλωτέον δήλον. ὅτω γὰρ ἐκ ἔκρυπτε ὁ Οὐρανός. ὁ δ' ἐπ λοχείῳ.] Ἀριστόνικος [λοχοῖο] φησί, ὡς δυρεοῖο. λοχὰς γὰρ λέγει. βαλέσθαι ἢ τὰ λεχοῖο, ἀφ' ὧ τὸ ἔδος. τὸ ἢ [ἀξιτορῇ,] χῆμα δεῖζον τος ἔκειξε. ἐπ ὁ χρόνος τῆς ἐξ ἐρεβοῦς καὶ γῆς ἀποκλειόμενα σπερμάτων τὰ γονιμώτατα ἀφαιζῇ, ἢ δεῖζῃ ἐσσεῖ καὶ οἱ ταῦτα δεῖζοντες αὖθρωποι ὑπὸ δρεπάνης ταῦτα ἀποτέμνεσι, πάλιν ἢ ῥίπτουσι ταῦτα ἐξοπίσω, ὅτω τὰς αὐρας ἐκ τῆς δεσμοῦντος κατακάλλυσι. φίλου δ' ἀπὸ μήδεα.] μήδεα λέγει, ὁκ τῆ τῆς γονῆς ἀρχεῖν. τὰ γὰρ ἀνώτερα γονῆς αἴτια ἀνώτερα. μήδεα.] ἢ ὑπὸ τῆ μέζονα τινὰ τῆ τὰ μέσον ὄντα τῆς μηρῶν, ἢ ὑπὸ τῆ μήδου τὸ βαλλόμενα. οἱ αὖθρωποι γὰρ οἱ βαλλόντες, καὶ πάντες, ἀπὸ τούτων γίνονται. Ἐξοπίσω.] διὰ τὸ ἐξοπίσω ῥίπτῳ τὸς δεῖζοντας. τοιοῦ ἢ τὸ ἐξοπίσω καὶ μετατασσόντα. ὡς αὖ μετὰ τὸ κόψαι ἔρριψε. Πόντου δ' ἔξαντο.] διὰ τὸ ἀδέσποτον τῆ σίτου. ἐν διαδοχῆς γὰρ ἐκτίσετο ἡ γῆ τῆς Ἑλλάδος. Γείνατ' Ἐρινῦς τε.] τὰς Ἐρινῦς λέγει, καὶ τὸς Γίγαντας, καὶ τὰς Νύμφας ἐντεῦθεν γεννηθῆναι, διὰ τὰς ἐπιβαίνοντας μάχδας, καὶ αἱμάτων ἐδρῶτας, καὶ πολέμους. ἀεὶ πόλεως καὶ χωρῶν, ἀκεσσόων, καὶ γονίμων. Ἐρινῦς αἱ μετερχόμεναι τὸ συγγενὲν αἷμα. ἐγγύθεν χαῦ τὰς Ἐρινῦς ἐκ τῆ αἵματος καὶ τὸς Γίγαντας. Γίγαντες ἢ οἱ συγγενεῖς, οἱ ἀσυνεῖς. πάντως μὲν γενεμένης, ἀλλ' οἱ Γίγαντες ἀσυνεῖς. ἀνθρώπους γὰρ, τὰς δικαίους καλεῖ. Ἄλλως. Ἐρινῦς ὑπὸ τῆς ἔρις· γίγαντες ἢ ὑπὸ τῆς γῆς ὠνομάσθησαν. Ἄλλως μεγάλους Γίγαντας τὰς ἀνδρείους ἄνδρας λέγει. Γιγάντων ἢ ὀνόματα ταῦτα· Ἀλκυονεύς, Ἐγκέλαδ[ος], Πορφυρίων, Μίμας, Ὄφιος, Φρύτ[ος].

Νύμφας] ἐκ τούτων ἴω· τὸ φοβῶν γῆ[ς] ἢ ἀνθρώπων· Μελίας ἢ, διὰ τὸ ἅμα τοῖς δένδροις γίνεσθαι τὰ ἥρωας ἢ ἄλλων ζώων. Νύμφας γὰρ, τὰ ἄνθρωπα ἥρωσιν ἢ ζώων. Μελίας ἢ, ὁκ τῆ μῆλα ἢ τὰ σεβάσμια. λέγει ἢ καὶ Ὀρεστιάδας, καὶ Ἀμαδρυάδας. Μήδεα δ' ὡς] μήδεα, τὰ αἰδοῖα. ὁ γὰρ θέλει ἀλογίστως ἡμᾶς συνοικεῖν τοῖς ἀφροδισίοις, ἀλλὰ μετὰ λόγου. ἐρθῶς ἢ τὰ ἢ Ἀφροδισίων συνοικῶσιν, φιλομαθὲς φησί.

Ἀφρὸς

Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου] τινὲς ζέσιν τοῦ αἵματος, τὴν ἀφειμένην τῆς μίξεως, τινὲς ἀφροειδῆ σπερμάτων. τῷ δ' ἐοὶ κυρτ.] τινὲς ἐν τῷ ἀφρῷ τῆς μίξεως. ἐκ γὰρ τῆς θαλάσσης ἡ Ἀφροδίτη, διὰ τὸ ὑγρόν. ἡ γὰρ ὀπὴ δυσμή, ὑπὸ τῆς ὑγρότητος γίνεται. ἔθος δὲ ὑγρὰς καλεῖσθαι τὰς ἀσυλλογίστους ἀνθρώπους. Κύθηρα δὲ πόλις Κύπρου. εἴρηται δὲ ἡ κύθησις, ἀφ' οὗ τὸ κεῦθειν καὶ κρύπτειν τὸ αἰδοῖον, ἤγουν τὸν Ἔρωτα. ἢ ὅτι ἐν τῇ κύτει· φησὶ γὰρ Διονύσιος ὁ Ἴδιος.

Ἐκ δ' ἄρα αἰδοίου.] ἤγουν πηδᾷ, ἢ ἀπὸ τοῦ αἰδοίου.

τινὲς δ' Ἀφροδίτην.] τὸ αὐτὸ, τινὲς Ἀφροδίτην καὶ τινὲς Δήμητραν καλοῦσι. μίξει γὰρ καὶ ἡ γῆ βοτάνας ἀπέδωκε. μίξιν δὲ λέγει τὴν ἄμιξιν τοῦ ὕδατος πρὸς τὴν γῆν.

Ἀφρογένειαν τε.] τινὲς Ἀφροδίτην, ἢ φησὶ τὸν ἀφρὸν, ἤτοι τὸ ἀφανίζον. ὡς Εὐφορίων·

Τὰ μὲν ἐπὶ πόντῳ ἐς Ἀφροδίτην βροτοῖς.

Κυθέρεια δὲ, ἀπὸ τοῦ κεύθειν τὰς ἐφέτας, καὶ λάθρα γίνεσθαι.

Τῇ δ' Ἔρως ὡμάρτησε.] τὰ παρεπόμενα θεὸν ὀνόμασε. καὶ Ἵμερος ἀδιαίρετος, ἵνα μὴ ξένα ᾖ. Ἔρως δὲ, τὸ δὲ ἐφέτους ἐρᾷν. Ἵμερος δὲ, τὸ μὲν τινὲς ἔφεσιν ἐπιθυμίαν εἶναι, οἱονεὶ βίβλιον καλὸν ἰδεῖν τινὰ ἀφέσεως, καὶ γὰρ γράμμα, καὶ παιδὸς καὶ ἵππου ἐρᾶσθαι καλοῦσι αὐτὸ ἐπιθυμήσας, καὶ σπουδαθῆναι αὐτὸ, καὶ παῖσαι τὰ γεγραμμένα. ὅτου δὲ ἁπλῶς τοῦτο φασὶ τοῦ ἐφιέμενος.

Γενομένη τὰ φρῶτα.] αὕτη δὲ ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔσχε, ὅτι ἐγηγένθη, καὶ συμπεδιάδη (φησὶ) τοῖς θεοῖς, πᾶσιν ἡμῖν μεταλλάξε λέγων, Περσεύσητ' ἄορες, καὶ τὰ ἑξῆς.

τὰ φρῶτα.] φρῶτον γὰρ κυρίως ἐφηλίκα μετὰ ξυρὸν παρθένου, εἶτα μεσηλικιώτου καὶ γέλωτος, εἶτα τέρψις ἐπακολουθεῖ, φιλία καὶ συνουσία. Ἄλλως. τιμὴν ἔσχε τὸ ἵπποις αὐτῇ τὸν Ἔρωτα καὶ τὸν Ἵμερον, ταύτην ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔσχε. παρθενίης δὲ, ἵν' ᾖ τὰς ὅλας τῆς παρθενίας ὁμιλίας.

Τὴν δὲ πατὴρ.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν περὶ Ἀφροδίτης, ἦλθεν ὅλας τὰς Τιτανίδας. Τιτανίδες δὲ οἱ ἄδικοι καὶ βλαπτικοὶ, ἐκ τοῦ αἴνυσθαι τὴν ψυχὴν τοῦ μέλλοντος βλάπτεσθαι. ἢ ὑπὸ τοῦ μέλλειν ἀνθ' ὧν τιμωρίας τίνειν, ὑπὲρ τῆς τοῦ πατρὸς ὕβρεως, ἕνεκα τοῦ Οὐρανοῦ, παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

τιταίνοντας.] δηλονότι τιμωρίαν ἀπαιτοῦσι τὸν πατέρα παρασκευάσαντα τῇ ὕβρει, καὶ τόνους ἐξαπατῶντα, πικρούσας τῇ μανίᾳ. Ἄλλως. τίνειν καὶ τιμωρίαν λαμβάνοντας, ὑπὲρ ὧν ὁ δὲ Οὐρανὸς. ἢ τιμωρίαν παρέχοντας παρόντι καὶ Τιτᾶνες ὀνομάζονται οἱ μαχαίνοντες. Ἄλλως. ἔθος τὸ τιτάσσειν καὶ ἐξαπλοῦν. ἢ ὅτι (ὡς λέγει ὕστερον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ Ὀρφέως λαβὼν τοῦτο) ὅτι πάλιν τιμωρῆσαι μέλλει ὁ Κρόνος τοὺς θεοὺς, καὶ λαβὼν τινὰ βασιλείαν αὐτοῦ, ἤγουν πάλαι ἐπικρατῆσαι μέλλει τὸ σκότος· ἐκεῖνο τὸ ἀρχαιότατον, τοὺς Ζωδιακοὺς κύκλους, τοὺς ἔχοντας τοὺς ἀστέρας. τοῖο δ' ἔπιφα.] τούτου γὰρ τοῦ ἄρχειν ἔμελλεν αὐτὸς ὁ Ζεὺς τιμωρῆσαι τὸν Κρόνον, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἥμαρτεν εἰς τὸν ἴδιον πατέρα,

Νὺξ δ' ὅπασε.] εἰκότως ἐκ τυκτὸς εἶπε γενέσθαι. ὠγυγίας γὰρ δὴ τὰ παλαιὰ πενθήματα. ἔθος ἦν καὶ τῇ τυκτῇ, ὅτι ἐφ' ἡδυπαθοῦσιν λέγειν, συμφορὰ νὺξ ἐπάλυψεν. ἐνόησεν ἡ φύλον τὸ πλῆθος αὐτῆς ἀμφαίνει δ' τινὲς μὲν θορυβώδεις, τινὲς δὲ ἀπαστῶντες· ἢ ὅτι ἀκεδῶς ἐδεσὶ συγκαθεύδουσα τέτοκε κῦρα μέλαιναν. καὶ μοῖρας λέγει τὰς ἐπιμετρίας καὶ ἐπικυρούσας, ὡς εἴρηται, τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων, ἢ τὰς γινομένας τιμωρίας ἐπὶ κακῶν ἔργων· ἐξ ἀφανοῦς γὰρ καὶ αὗται ἐπέρχονται τοῖς ἀνθρώποις. Τρεῖς δ' φασὶν εἶναι τὰς μοίρας, τὴν μὲν Κλωθὼ, ὡς ἐπικλώσασαν ἑνὶ ἑκάστῳ τὸν γενέσιον τὸ εἱμαρμένον, ἣν δὲ Λάχεσιν ἀπὸ τοῦ λαγχάνειν, ὡς ἐπιλαχοῦσαν τοῦ μὲν ἀγαθοῦ, τοῦ δὲ ἑκατέρου, ἣν δὲ Ἄτροπον ὡς ποιοῦσαν τὸ ἀπαράκλητον ἀμετάτρεπτον. τίκτε δ' Ὄνειρον.] τοῦτο ἔθος ἐστὶ τῇ νυκτὶ. Ἄλλως. τὸ γὰρ ἐξ ἀμιξίας γενηθὲν φόβον ἐμποιεῖ.

Ἐπαοιδάς.] τὰς ἐπαοιδὰς ᾠδὰς λέγει. Μῆλα δὲ χρυσᾶ, τὰ ἄστρα. αὐτοῖς δὲ μέλλει ἐπιφθονεῖν ἐν αὐτοῖς ταῦτα ὁρῶμεν. Ἡρακλέα δὲ, τὸν ἥλιον λέγει δὲ τοῦτο, ὅτι παρεγχρίμενος τῷ ἡλίῳ ἀμαυροῦται τὰ ἄστρα, ὅ ἐστι τὸ κρυβῆναι τὸν Ἡρακλέα τὰ μῆλα. φέρον πάντα δένδρεα.] καρπὸν δὲ, διὰ τὸ σωματοποιεῖν τὰς καρπὰς τῇ δυνάμει ἐν τοῖς ἀφθάρτοις ὕδασιν. ἐν ᾧ καὶ ὁ Ζεὺς, τὸ ὅλον Ἀλεξάνδρου μῆλον ἔλαβε. Καὶ Μοῖραι, καὶ Κῆρες.] Μοῖρας λέγει τὰς ἐπιμετριζούσας, Κῆρες δὲ τὰς ἐπιφθειριζομένας τὸν θάνατον. νηλεὲς ἦτορ] ἀπαραίτητον ἐν τῇ περιβάλλειν, καὶ τὰς γενομένας τιμωρίας ἐπὶ κακῶν ἔργων. Αἵ τ' ἀνδρῶν πειρῶσι.] ἵνα δείξῃ τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ

ἁλιεῦσι ὅτι καὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας τιμωροῦνται, πολλῷ μᾶλλον οἱ ἀνδρώποι. ὅσα δὲ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἐστὶν ἀδίκως, ταῦτα καὶ ὑπὸ θεῶν. κακὸν ἔπειτα.] τὸν ἐξ ἐπιτροπῆς γινόμενον ἀνόσιον. Ὥρης δὲ τὸ μὲν πρᾶγμα οἶδε τὸν θεῶν νέμεσιν. Ἀπελλαπάδης δὲ ἐν τοῖς πεπαγδεμένοις εἰς κύκλον φησὶ μεταβαλεῖν τὸν Δία, καὶ Νεμέσει μιγῆναι.

Τίπτε δὲ καὶ Νέμεσιν.] τὸν μέμψιν, τοῖς ἁμαρτοῖς δηλονότι. ὡς ἐὰν ὑβρίσῃς σέ τινα, μέμψις αὖτη ἐὰν ᾖ ἀδικούσης, δίκη ὀνειδίζει ἐπακολουθεῖ. Νύξ ὀλοή.] ὡς ἂν λανθανόμενοι τῆς ἁμαρτίας ἁμαρτάνομεν, διὰ τοῦτο νυκτὶ τὰ ἐν σκότει γινόμενα εἰκάσας. λελαθότως γὰρ ἐπεισέρχονται τὰ ἐν σκότει γινόμενα. ὁ δὲ ἀπατηλὸν δηλονότι τὸν ἀληθεύειν κρύπτει. μὴ τέκοι δ' Ἀπάτην τέκε.] καὶ τὸν ἐν τῷ βίῳ ἀπάτην λέγει, ἀλλὰ τῆς ἀφ' οὗ ἔπεσε. καὶ γὰρ φιλάπατος ἐδυκεκίνητο ταῦτα ὑποκάλλει. Γῆρας τ' ὀλόμενον.] ὅπ οἱ γηρῶντες παραλύονται καὶ τῷ θανάτῳ.

Αὐτὰρ Ἔριν.] μίαν ἐνταῦθα Ἔριν λέγει· ἐξ αὐτῆς δὲ Πόνον, καὶ Λήθην, καὶ Λιμόν, καὶ τἄλλα τὰ ἐκ ταύτης ἀποτελούμενα φησὶ γεγονέναι. ἐκ γὰρ τῆς φιλονεικίας πόνοι καὶ μάχαι, καὶ πάντα κακὰ γίνεται. Λήθην τε.] πολλάκις γὰρ Ἔριδος ἕνεκα μεμνήμεθα ὧν πεπαύμεθα καὶ τῷ σφοδρότητι.

Δυσνομίην, Ἄτην τε] ἐπιτείνει βλάβῃ τῇ δυσταμίᾳ. συμπίτνας.] τυτθὸν συντρίψασα ἀλλήλους. ὁ γὰρ τοῖς νόμοις μὴ ἐμμένων ἐν ἄτῃ διατρίβει.

Νηρέα τε.] τὸν ῥεῦσιν, καὶ τὸ καταφερὲς τῆς ὕλης λέγει. ἀψευδῆ δὲ καὶ ἀληθῆ, ὡς παλαιᾶς οὔσης τῆς ὕλης. καὶ ὅτι αἰσχρὸν τοῖς παλαιοῖς ψεύδεσθαι. Ἄλλως. ἀψευδῆ, ὅτι ψεύδεται πείθει· ἀληθῆ γε, ὅτι ψεῦδος λέγει. τὸ δὲ σημαινόμενον παρὰ μὲν τοῖς ἀκριβέσι τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ ψευδόμενοι διὰ δύο ψεύδονται, ἤγουν ἑαυτοὺς διά τινα ὠφέλειαν, ἢ διὰ τὸ ἁπλοῦν εἶναι τὸν ἀκούοντα, τὸν μὲν ἑαυτοῦ ψευδόμενον. μέτρῳ γὰρ ἀψευδῆ εἶπεν. Ἄλλως. ἢ μὲν ἀψευδὴς ἀκὴ ψευδόμενον, τὸν δὲ ἀληθῆ μὴ ἁπλοῦν ὄντα· ὁ γὰρ ἁπλοῦς ἄκακον ψεύδεται.

Πρεσβύτατον παίδων.] ἢ διὰ τὸ ἔντιμον καὶ ἀληθές, ἢ διὰ τὸ γέροντα ἄκρως εἶναι. ἐπεὶ γὰρ συμβαίνει κατ' ἀσέβειάν τινα καὶ ὠρὶ ἐν τοῖ ἔχουσιν ἀληθεύειν θέλοντι δηλῶσαι, τὸν δὲ μὴ ἔχοντα πεπειρωτὸν ἁπλοῦν εἶναι, τοῦτο φησί. Αὐτὰρ ὁ δ' αὖ θαύμαντα.] τὸν ἀπὸ τῶν πλαγῶν γινομένην ἀναδυμίασιν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων. Ἄλλως. θαῦμα παρέχειν. φέρεσθαι δ', ἢ ἀσυφέρειαν τῶν ὑδάτων φασὶ ἐνταῦθα. μόνην γὰρ καλὸν ὕδωρ ἔχει ἡ τῶν ὑδάτων θέα, διὰ τὸ τεῖνειν ἔξω εἰς γῆν. Γαῖάν τ' ἠμοιγόμενον, διὰ τὸ εἶσω τῆς γῆς ὑφεδύειν. ἢ Φόρκυνα, τὸ βίαιον τοῦ ὕδατος. Θαύμαντα δὲ τὸ θαυμαζόμενον.

Καὶ Κητώ.] ἐν τούτῳ γὰρ τὰ πάντα διέμεινεν ἐκθύοντα ἰχυρότητα ὄντα καὶ εὐμηλίαν, καὶ ἀδάμαντος ἰχῦν ἔχοντα. Νηρῆος δ' ἐγένοντο.] ὅσα κατ' ἀνατολίαν ἔργα ἐπαινετὰ καὶ ἀξιόλογα σημαίνει, ταῦτα ὁ λόγος τέκνα τοῦ Νηρέως ἐποιήσατο, ἐπεὶ καὶ αὐτὰ ῥᾴστα ὄντα. Μεγήρατα τέκνα θεάων.] μεγάλα, ἐπαίνεσα, ἢ ἐπαινέσιμα τέκνα, διὰ τὸ κάλλος, καὶ θαυμαστὰ. δίδοται δὲ δεδόσθαι καὶ ἐν μελλόντῳ καλῶς καὶ πρεπόντως εἶναι. Ἄλλως. μεγάλως ἐπῄνεσται θεοῖ κάλλος, ἢ ὅτι ἐς δυάδα ἐστὶν εἰσαεί τις, ἢ αὐτοὶ μετ' ἀλλήλων ἐείζειν. ἢ τίμια, ἔνδοξα. τελέσσετον.] τοῦ τὰ πάντα τελεσφορεῖσθαι· πάντων γὰρ ἡ ξηρὰ ἐν τῷ Ω' κεκαὶ ἢ [τελέσσετον] ἐπισήμως. καὶ ἡμεῖς δὲ τὰς ἐπισήμους ἐντολὰς καλοῦμεν.

Πρωτώ τ', Εὐκράτη τε, Σαώ τ' Ἀμφιτρίτη τε,
Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλήνη τε, Γλαύκη τε,
Κυμοθόη, Σπειώ τε ταχὺς, Θαλίη τ' ἐρόεσσα·
Καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμένη, καὶ Ἀγαυή,
Πασιθέη τ', Ἐρατώ τε, καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυς,

Protoque, Eucrateque, Saoque Amphitriteque,
Eudoraque, Thetisque, Galeneque, Glaucaque,
Cymothoe, Spioque velox, Thaliaque iucunda.
Et Melita gratiosa & Eulimene & Agaue,
Pasitheaque, Eratoque & Eunice roseis lacertis praedita.

Δοτώ

Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Νησαίη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδεια,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ ἀγλαὴ Γαλάτεια·
Ἱππωθόη τ' ἐρόεσσα, καὶ Ἱππονόη ῥοδόπηχυς·
Κυμοδόκη θ', ἣ κύμασ' ἐπηρεσίῃσι πόντου
Πνοιάς τε ζαθέων ἀνέμων σὺν Κυματολήγῃ
Ῥεῖα φορεύει, καὶ ἐϋσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ·
Κυμώ τ', Ἠιόνη τε, ἰὼ ἐφάνός θ' Ἁλιμήδη·
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδὴς, καὶ Ποντοπόρεια·
Λιαγόρη τε, καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια·
Πουλυνόμη τε, καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάναασα,
Εὐάρνη τε φυὴν τ' ἐρατὴ καὶ εἶδος ἄμωμος·
Καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δέμας, δίη τε Μενίππη·
Νησώ τ', Εὐπόμπη τε, Θεμιστώ τε, Προνόη τε·
Νημερτὴς θ', ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
Αὗται μὲν Νηρῆος ἀμύμονος ἐξεγένοντο
Κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.
Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥείταο θύγατρα
Ἠγάγετ' Ἠλέκτρην· ἣ δ' ὠκείαν τέκεν Ἶριν,
Ἠϋκόμους θ' Ἅρπυίας, Ἀελλώ τ' Ὠκυπέτην τε,
Αἵ ῥ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἵπτανται
Ὠκείῃς πτερύγεσσι· μεταχρόνιαι γὰρ ἴασιν.
Φόρκυϊ δ' αὖ Κητὼ Γραίας τέκε καλλιπαρῄους
Ἐκ γενετῆς· πολιὰς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
Ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοί τ' ἄνθρωποι.

Dotoque, Protoque, Pherusaque, Dynameneque.
Neseaque, & Actea, & Protomedia,
Doris, & Panope, & speciosa Galatea,
Hippothoeque lepida, & Hippone roseis lacertis prædita,
Cymodoceque, quæ fluctus in obscuro ponto,
Et flatus diuinorum ventorum, vna cum Cymatolege
Facile mitigat, & cum pulchros talos habente Amphitrite;
Cymoque, Eioneque, pulchreque coronata Halimede,
Glaucenomeque hilaris, & Pontoporia,
Liagoreque, & Euagore, & Laomedia,
Polynemeque, & Autonome, & Lysianalla,
Euarneque, tam indolis gratæ, quam inculpatæ formæ,
Et Psamathe decora corpore, diuinaque Menippe,
Nesoque, Eupompeq, Themistoque Pronoeque,
Nemertesque, quæ pattis habet animum immortalis.
Hæ quidem ex Nereo inculpato procreatæ sunt
Filiæ quinquaginta, inculpata opera callentes.
Thaumas vero Oceani profundi flui filiam
Duxit Electram. hæc autem celerem peperit Iri,
Pulchricomasque Harpyias, Aelloque, Ocypeteneque,
Quæ ventorum flamina, & aues assequuntur
Petnicibus alis, in cœlo enim degentes volitant.
Phorco post hæc Græas peperit pulchris genis præditas,
A partu canas, quas ob id Græas vocant
Immortalesque dij, humique incedentes homines.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Αὖθ' μὲν Νηρῆος ἀμύμονος ἐξεγένοντο Κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.] τῷ μὲν πρακτικῷ γῦ τὰ τέκνα, τυτέστι τὰ ἐφευρήματα τὰ περὶ ναυτιλίαν, καὶ αἱ ἐπίνοιαι, ταῦτά εἰσι. τό, τε πρόπους ἀναβαίνειν ἐπὶ τὰς θαλάσσης τοὺς ἐμπορεύεσθαι μέλλοντας, καὶ εὐ πλεῖν καὶ σώζεσθαι τοὺς πλέοντας, καὶ ἀμφοτέρωθεν πνέοντας, τυτέστι φερομένους, εὐθυδρομεῖν τὸ σκάφος, καὶ γαληνιῶσαν ὁρᾶν τὴν θάλασσαν, καὶ χαίρειν τοῖς τῦ πρακτικῦ ἔργοις ἐμπειρίας καὶ ἀνδρίας θαυμαστῆς. Νηρέα δ' ὁ λόγος τὸν πρακτικὸν γενῶν ὀνομάζει γενῶν, ὃν καὶ ἐκ πόντου γεγενθλιῶσθαι προσήκοντα λέγει τάχα, διὰ τὸ νᾶσθαι ῥεῖα, τυτέστι παραδύεσθαι. ἴδιος γὰρ αὖ τοῦ πρακτικοῦ πλωτήσαντας γενῶν γενῶν μὲν ἐξ Ἀσίας εἰς Ἑλλάδα μεταβαίνοντας, γενῶν δ' εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου μεταχωροῦντας πόλιν, καὶ αὖθις εἰς γενῶν Βύζαντος ταῖς γενεθλίοις καὶ τοῖς διαλοίποιν. ἐκ πόντου δὲ λέγοιτ' ἂν γεγενθλιῶσθαι ὁ πόντος τῆς ἐμπειρίας τοὺς κατὰ θάλατταν ἐκ

χδ' ἔξ ης ἡ ἑπτάμηνα, ἐν ᾗ δὲ ἐκαθεζόμεθα ἀτρεκέως ἐνεργειῶν ἐπιγίνεται, ἡ ἐν ᾗ ἰσημερίαι αἱ τέχναι, ἢ τὸν φιλόσοφον λόγον, διὸ καὶ τὰς τελείας ἐνεργείας τῶ φακτικῶ τὸ ἀεὶ τιὼ ναυτιλίαν τοῖς ἀνθρώποις ἔξωθεν ἐπιγινομένην, συναντέρας τὸ Νηρέως ὁ λόγος σεσωρευμένα, ἀμύμονα ἔργα εἰδυίας. πεντήκοντα δ' τὸν ἀεθμὸν λέγον, παρόσον ἀπὸ τῆς πενταδικῆς αἰσθήσεως ἐπουσάγεσθαι εἴρηκεν ὁ φακτικὸς νῦς. ἐξ αἰσθήσεως μὲν γὰ μύριοι μύριοι δ' ἀμπειρία. αἱ γὰ πολλαὶ μυρίαι τῷ ἀεθμῷ ἀμπειρία μία ἐστίν. ἐκ δ' ἀμπειρίας τέχνη, ἢ ἔπεσθαι, καθάφησι Πῶλος ὁ φιλόσοφος. καὶ γὰ ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες, ἢ καὶ ἐνεργοῦντες, πολὺ ἀτελῶς, πολλ' ἆπλα μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι ἔργα καὶ τῆς ναυτιλίας, καὶ τῆς γεωργικῆς, καὶ τῆς στρατιωτικῆς. ἡ πενταδικὴ δ' τῷ πλείῳ ἀεθμῷ τῷ δίκα ἐπιτιθεμένη, καὶ αὐτὸν πολυπλανιάζουσα, πάντως τὸν πεντήκοντα ἀπολεῖ· πιαῦ δ' αἱ διὰ τῆς αἰσθήσεων τελεσθεισῶν ἡμῖν ἐπιφυόμεναι ἐνέργειαι. Θαύμας τῇ θυγατρὶ τὸ Ὠκεανῦ λέγη συνελθῶν, καὶ πικεῖν ἐξ αὐτῆς τιὼ τε Ἴριν, καὶ τιὼ Ἀέλλω, καὶ τὰς Ἁρπυίας, σαφέστερον ἐξ ἀναδυομένων ἀνίσως δεῖ τὸν ἀνωτέρω τῆς λεγομένης ἀπαρτιζούσης τόπον, τιὼ σύσασιν ἔχει ἥπτι Ἴρις, τό παλύχροον τῆτο καὶ ἀειφερὲς τόξον, τὸ ἐν τοῖς μετεώροις ὑφισάμενον, καὶ οἱ ἄνεμοι· τὶς γὰ ἂν ἀναδυομένων τιὼ Ἴριν, τῆτι χρώματος, τῆτι χρώματος, τῆτι μεγέθυς, καὶ τὸ κάλλος, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀνέμυς πάντοθεν πνέοντας.

ΣΧΟΛΙΑ.

Πρωτῶτ' Εὐκράτη τε] τὰ ὀνόματα τῶ Νηρηΐδων, ὡς φασὶ τὰ θαλάσσια εἴδη καὶ χήματα λέγει. Πρωτὼ δ', παρὰ τὸ φρότερον ἐπιβαίνειν θάλασσαν, ἢ ἀφ' ὃ τὸ φροτάδιον τὸ ὕδωρ πάσης ὕλης, ἢ διὰ τὸ βασιλικὸν τῆς γαλήνης.

Εὐκράτη.] διὰ τὸ δικαιόσβωτον ἢ διὰ τὸ δικαίτας δίδωσι τὰς αἴρας. Σαὼ.] διὰ τιὼ σωτηρίαν τῆς θαλάττης. Ἀμφιτρίτη.] διὰ τὸ ἀμφίζολον τῆ φύσι, ἢ διὰ τ' πάντα χώδιον φέρειν. Εὐδώρη.] ἡ καλλίδωρος. Θόης τ'.] ἡ θέσις τῆς ὑδάτων. Γαλήνη.] ἡ σφοδρὸς καὶ ἀνυχία τ' ὑδάτων. Γλαύκη] διὰ τιὼ ὄψιν τῆς ὑδάτων. Κυμοδόκη.] διὰ τὸ ταχὺ τῆς κυμάτων, ἢ τῆς πάντων. Σπειώ.] ἡ ἀκαταληψία. Θοὴ.] ἡ ταχυτάτη. Καὶ Μελίτη] τὸ ἡδὺ· ἡδὺ γὰ πᾶν τὸ πλεῖον διὰ τιὼ τὰ κέρδεα ἡδύνεται ἡμέρᾳ.

Εὐλιμένη] διὰ τιὼ ἀφορμὴν τῶ λιμένος πολὺς ἐκ ζάλας ἐρχομένοις.

Ἀγαυὴ.] ἡ λαμπρεῖτις τῆς ὑδάτων. Παρθενόπη.] ἐπὶ πάντων θαυμαζομένη, ἢ εἰς ἣν πάντες θέουσι. Δωτὼ.] διὰ τιὼ χρημάτων δωρεὰν πᾶσι παίδρασις. Πρωτομέδεια.] διὰ τὸ προέχειν τ' ἄλλων σοφίᾳ καὶ βασιλεύειν αὐτῶν ὡς ἐξ ἀρχῆς γεγενημένην, ὡς εἴρηκεν, τὸ βασιλικὸν τ' φρονεῖν καὶ βουλὴν, διὰ τ' σχολὴν καὶ γαλήνην.

Πρωτέα.] ἡ πᾶσιν ὁμιλοῦσα. Ἐυπόμη.] ἡ καλὴ ὁμιλοῦσα. Γαλάτεια.] ἡδεῖα δὲς γαλήνη, ἡ λαμπρὰ τῆς κυμάτων, ὅτι μεγίστη αὔρησις ἀφικνεῖται θάλασσα, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ἡ χαρίεσσα. τῆτο τὸ δάιδυτον, ἀφορμὴν παρέχει τοῖς ναυτίλοις διασκέπτεσθαι τὸν τῆ Κύκλωπος διὰ τιὼ Γαλάτειαν ἔρωτα.

Ἱππόθοη.] ἡ ταχύτης. ἱρόεσσα] ἐπιδυμητική. Ἱππονόη] ἡ ἐκ τῆς ταχύτητος τῶ νῶ. Κυμοδόκη] τὸ φροντιστικὸν καὶ δεκτικὸν τῆς κυμάτων, ἢ παρὰ τὸ δοκεῖσθαι τὰ κύματα, ἢ διὰ τιὼ ἐπιτήρησιν αὐτῆς. ἠερόεσσ' εἶ.] ἀεροφόρε καὶ μέλαινα. ζαθέων.] ἅγαν πιόντων. σαὼ Κυματολήγη.] τῶ τῆς κυμάτων λῆξιν, τυτέστι καταφαύσεις. ἐαὼ γὰ ὄνομα ἐκάσαμεν, ὡς φασιν Ἀέσχος, ὅσην δ' μία καὶ πεντήκοντα Νηρηΐδες κατηριθμῆνται. Ἄλλως. αὐτὸ τὸ λήγειν τὰ κύματα δείκνυσιν ἐπιλήγοντα τὰ κύματα καθ' ὡς ἐν τῷ κείσθαι μέρει παυομένων ἐν τῆς ἀείμων, ἢ καταφαύσεις γίνεται. ἐξ ἀναστροφὴ δ' τὸ χῆμα. ὅτι ἡ Κυμοδόκη, καὶ ἡ Κυματολήγη σωκ τῆς Ἀμφιτρίτης παύεται τῆς ἀείμας, ἀλλὰ καὶ τὰ πάθη λύεται καὶ τῆς κυμάτων καταπαυσις πιεῖ. ἐυσίφαος δ' Ἀλιμήδη.] ἡ σοφὸς τῆς θελόντων, ἢ τιὼ ἁλμυρότητα λέγει, καὶ τὸ μίσθωδες, τυτέστι βασιλεύειν. Λιμενίη.] τὸ ἀκώλυτον τῆς ὁμιλίας. Λιμνώρεια.] ἡ τῆς ἀλλοτρίων ἐν πᾶσι μέρεσι πραγμάτων. Ἀστακία.] ὁ αὐτάρκης νῦς. Λιμνάρεια.] παρὰ τὸ λιμνάζειν. Εὐάγορη.] οὐδὲ συνεχῶς ἀσθένησε ἐν τῆς δυσχερῶν τῆς θαλάσσης ἄρτιζε πλοῦς, ὡς εἰπεῖν, ποιῆσαι τῶ μὴ αὐδὲς εἰσελθεῖν ἐς αὐτὴν ἐπίφοβον γὰ καὶ ἀμήχανον τὸ μέγεθος. Μενίππη.] ἡ ἀφορμὴ τῆς ὀξύτητος τῶ πλοῦ. Θούμας.]

πολυπλοκίης λόγος δὲ τὸ τῶ πλάγιος θαῦμα. Ἠχήεντ' Ἠλέκτρῳ.] Ἠλέκτρα ἡ ἡ λαμπάς. διὰ τὸν γαμὸν θαυμαστόν, ὅτι τὸ ὁρώμενον θαυμάζομεν. τίκτει Γῆϊν.] Γῆϊν δὲ τίνες, ἐπεὶ καὶ ἡ Γῆϊς θαύματος ἄξια. ὀφθέντες γὰρ αὐτὼν θαυμάζομεν, καὶ φερωνύμως λέγομεν Γῆϊς δὲ ἡ περισπωμένως λεγομένη, ἀπὸ τοῦ εἶρω, τὸ λέγω. ὀφθέντες γὰρ καὶ θαυμαζόντες, φερωνύμως λέγομεν. ἀπὸ τῆς λαμπάδος γίνεται τὸ τόξον. ἐκ γὰρ ἔχει ἰδίαν ὑπόθεσιν, ἀλλ' ὁμφασίς τίς ἐστι. τὰ γὰρ νέφη μικρὰς φανίδας ἔχοντα, καὶ ἐξεναντίας καιόμενα τοῦ ἡλίου, ἀναλαμβάνει ἡ ἡμετέρα ὄψις ἀπὸ ἥλιον, καὶ δοκεῖ τι κύκλου τμῆμα ἐν τῷ νέφει εἶναι. πολλάκις δὲ ἐν ταυτῷ δύο φαίνονται γίνεσθαι. Ἠϋκόμους δ' Ἀρτέμιδας.] Τὰ ὀνόματα τῶν Ἀρτέμιδων Ἄλλως καὶ Ὠκεανίτιν. Ἀρτέμιδας τὰς ἀρπακτικὰς ποιεῖ, τὰς ἐκ τῶν τῶν ὑδάτων ἀναδόσεως γινομένας· ὅθεν καὶ τὴν ὑφαντικὴν ἐπεῖπεν. Ἀρτέμιδας δὲ καλεῖσθαι φασὶ τὰς γοητείας λεγούσας αἰτιατικὰς, αὐτὴν οὖσαν Ἄλλως. μετὰ χρόνια γὰρ ἔλαιον.] ἀντὶ τοῦ ἔσχεν, ἐπέτυχε, καὶ ἐφθόρατο· ἔρχυϊ.] Φόρκυς ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος. Κητοῦς τοὐβάθους. Γραῖας δὲ, τὰς ἀφρούς. ἄμεινον δὲ γράφειν [καλλιπάρῃον] ἵν' ᾖ ὅτι τοῦ Κητοῦς τὸ εὐείδεστον. οἷς καὶ Σόλακος· ἄλλως τε καὶ ἐν τοῖς ἑπτάνω τοῦ Κητοῦ καλλιπαίρῃον εἶπεν. ἐν ᾧ τοῦς δὲ πλοκὰς, διότι αἷμα τοῦ γίγαντος λελεχαὶ εἰσιν. ἢ ἐστίμους λέγει.

Πεφρηδώτ' εὐπέπλοι, Ἐνυώ τε κροκόπεπλοι,
Γοργούς θ' αἳ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο,
Ἐσχατιῇ προτὶ νυκτός, ἵν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι,
Σθενώ τ', Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε λυγρὰ παθοῦσα.
Ἣ μὲν ἔην θνητή, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγήρω
Ἀμφὼ· τῇ δὲ μιῇ παρελέξατο Κυανοχαίτης
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
Τῷ μὲν ἐπώνυμον οὔνεκ' ἄρ' Ὠκεανοῦ ἀγαυοῦ πηγὰς
Γάνυθ'. ὃ δ' ἄορ χρύσεον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι.
Χὠ μὲν ἀποπτάμενος, προλιπὼν χθόνα μητέρα μήλων
Ἵκετ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει
Βροντήν τε στεροπήν τε φέρων Διὶ μητιόεντι,
Χρυσάωρ δ' ἔτεκε ξιφήρεα Γηρυονῆα
Μιχθεὶς Καλλιρόῃ κούρῃ κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐξεπάλαιξε βίῃ Ἡρακληείη
Βουσὶ παρ' εἰλιπόδεσσι, περιῤῥύτῳ ἐν Ἐρυθείῃ
Ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
Τίρυνθ' εἰς ἱερήν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο,
Ὄρθον τε κτείνας καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα,
Σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.

Pephredoq; pulchro peplo, Enyoque croceo peplo,
Gorgonesque, quæ habitant celebrem Oceanum,
In extrema parte ad noctem, vbi Hesperides argutæ,
Sthenoque, Euryaleque, Medusaque grauia perpessa.
Ipsa erat mortalis, ast aliæ immortales, & senio nõ obnoxiæ
Quæ: cum vna concubuit cærulea cæsarie Neptunus
In molli prato & floribus vernis,
Eius autem Perseus caput cum amputasset,
Exilijt Chrysaor magnus, & Pegasus equus,
Huic quidem cognomentum erat, quod Oceani apud fontes
Natus esset: cæterum hic ensem aureum tenebat manib. charis:
Et ille quidem cum auolasset, relicta terra matre pecorum
Peruenit ad immortales. Iouis vero in domibus habitat,
Tonitruque & fulgur ferens Ioui prudenti.
Chrysaor porro genuit tricipitem Geryonem,
Mixtus Callirœ filiæ nobilis Oceani.
Illum quidem armis exuit vis Herculanea,
Bonea apud flexipedes circumflua in Erythia.
Die illo cum boues egit latas frontes habentes
Tirynthum in sacram, emensus lret Oceani,
Orthoque interfecto, & bubulco Eurytione,
Stabulo in obscuro, vltra inclytum Oceanum.

Ἠ δ' ἔτι' ἄλλο πέλωρον ἀμήχανον, οὐδὲν ὁμοῖος
Θνητοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Σπῆϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείην περιτροφέα Ἔχιδναν,
Ἥμισυ μὲν νύμφην ἐλικώπιδα, καλλιπάρηον,
Ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαντε,
Ποικίλον, ὠμηστήν, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Ἔνθα δέ οἱ ἀντρόεις κατέτην κοίλη ὑπὸ πέτρη
Τηλοῦ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων.
Ἔνθ' ἄρα οἱ δόσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.
Ἡ δ' ἔρυτ' ἐν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθονὸς ἀργυρόπεζα
Ἔχιδνα, ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Τῇ δὲ Τυφάονα φασὶ μιγήμεναι ἐν φιλότητι
Δεινόν θ' ὑβριστὴν ἀνεμόεν ἐλικώπιδι κούρῃ.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὄρθον μὲν πρώτον κυνέην γείνατο Γηρυόνῃ.
Δεύτερον αὖτις ἔπεκτε ἀμήχανον, οὔπω φατὸν
Κέρβερον ὠμηστήν, αἰδῶ κυνέην χαλκεόφωνον,
Πεντηκοντακάρηνον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε.
Τὸ ξεῖνον τρίτον αὖτις ἐγείνατο λύγρ' εἰδυῖαν
Λερναίην, λυσίθρῳ θρεψαμένην θεᾷ λευκώλενος Ἥρῃ
Ἄπλητον κοτέουσα βίῃ Ἡρακληείῃ.
Καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλεὶ χαλκῷ
Ἀμφιτρυωνιάδης συὺν ἀρηϊφίλῳ Ἰολάῳ
Ἡρακλέης, βουλῇσιν Ἀθηναίης ἀγελείης.

Ipsa insuper peperit aliud ingens,
perplexum, nihil simile
Mortalibus hominibus neque
immortalibus dijs,
Specu in concauo, diuinam animo infracto Echidnam:
Dimidio nympham, nigris oculis, pulchris genis,
Dimidio item ingentem serpentem horrendumq. magnumq.
Varium, crudinorum, diuinæ sub cauernis terræ.
Illic vero ei specus est in imo, cana sub petra,
Procul ab immortalibusque dijs, mortalibusque hominibus.
Ibi sane ei destinarunt dij inclytas domos incolere.
Atque coercebatur in Arimis sub terra tetra Echidna,
Immortalis nympha, & senij expers diebus omnibus.
Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore,
Vehementé & violentum ventum nigris oculis decoræ puellæ.
Illa vero grauida facta, peperit fortes filios,
Orthum quidem primo canem peperit Geryoni:
Iterum secundo edidit partu immensum, minimè effabilem,
Cerberum crudiuorum, Pluconijs canem ærea voce,
Quinquaginta capitum, impudentemque, fortemque:
Tertio, Hydram genuit odiosa edoctam,
Lernæam, quam enutriuit dea alboris vlnis Iunn,
Insatiabiliter indignans virtuti Herculanæ.
Ac illam quidem Iouis filius occidit sæuo ferro
Amphitryoniades, cum bellicoso Iolao,
Hercules, ex consiliis Minervæ prædatricis.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Κατὰ μὲν τὸν Φέρεκυδα τὰς Γοργόνας ὑποτίθεται, τὰ Περσικά, καὶ τὴν Εὐρυνόμην, θυγατέρα τῶν ὑδάτων φερομένας τῶν θαλασσίων ἐν βάθει δὲ νεμομένην τὰ κύματα ὑποτίθεται τὰ φείσασθαι ἡμᾶς ποιοῦντα καὶ φαυλάζειν. ἃ δὴ καὶ ξυνοφλισκάνεσθαι πολὺν φῦκος παρίζει ἅλαι, χάλκεοι. διὸ καὶ Γοργόνας αὐτὰς ὁ λόγος ὀνομάζει, γοργὰς τινὰς διὰ τὸ ἁλικόν, ἀπτέρους δὲ καὶ χρυσοπτέρους, διὰ τὸ ποτὲ μὲν εἰς ἀγαθὸν πέλαγος καταστῆσαι τὰ κύματα, καὶ εἰς τὸν ἅλιον ὑξάγειν τὰς ναῦς· ποτὲ δὲ εἰς βυθὸν καταπέμπειν, καὶ εἰς δυσχερὲς τέλος καὶ σκοτεινὸν ἀφικνεῖσθαι. ἔστι δὲ τὸ φέρεκλεος αἱ Γοργόνες λέγουσι συγγένειαν, ἢ Σθενὼ, ἢ Εὐρυάλεια, καὶ Μέδουσα, τουτέστιν οἱ ἀνθρώποι καὶ ἀφανεῖς πλόοι, οἵτινες πολλάκις ἀπολέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οἱ δὲ αὐτοῖς ἐπισχάνοντες, δι' ἀναπιμπασιώλειαν καὶ ἀναυδρίαν, ἔνιοί τε καθίστανται, καὶ ἄψυχοι, καὶ κατασπίπτοντες ἐπὶ συμφορᾶς παλαιᾶς ἑαυτοὺς παρέχουσι τῷ θέλοντι· διὸ καὶ πολλάκις ἀποψύχουσιν ἐν φόβῳ, ἢ κλυδωνίζονται· διὸ καὶ ὑπολιθάδες ὑπὸ Γοργόνων λέγονται. τούτων δὲ τῶν Γοργόνων ἡ μία λέγεται θνητὴ εἶναι, ἢ καὶ συγκαθεύδειν ὁ χαλκο-

χάλκης

χείμασι ἐν ἀπαλῷ λιμῶνι καὶ μαλακῷ. αἱ δὲ δύο ἀθάνατοι. τῶν γὰρ ἐν θαλάσσῃ γιγνομένων πλοίων τάχος ὁδῶν καὶ ἀπρακτίαν, ὁ μὲν εἰς εὐνόμους διαπεφυζομένῳ ἔχει ἐν τῷ ἀέρι τῷ ἐντὸς σύσσαν, ἔαρ δ' ἐπιτελοῦντα, καθάφησιν αὐτὸς ὁ Ἡσίοδος ἀλλαχοῦ, ὃν καὶ ὠφελοῦν ἐκεῖ λέγει· αἱ δὲ δύο, ὁ, τε μετοπωρινὸς καὶ ὁ χειμέριος· οὐχ ἅπαξ ἐπισυμβαίνοντες, ἀλλὰ καὶ πολλάκις διὰ χρόνου αἰθαναίοις λέγονται εἰκότως. ὁ δὲ καιροχαίτης ἐν μαλακῷ λειμῶνι καὶ ἄνθεσιν ἀφρικοῖσιν βρύοντι τὴν ἀφὰ τῶν Γοργόνων· ἐν ἔαρι γὰρ ἤδη λαμπρῷ καὶ ἀνθοῦσι τοῖς ἄνθεσιν ἐπιγίνεται ἔαρινὸς πλοῦς. ὁ Περσεὺς δὲ ὑποδυομένῳ τὸν καφαλὸν τῆς Μεδούσης, καθάπερ ὁ Πήγασος ἐκδορεῖ, παρόσον ὁ ἥλιος ἤδη τὰς ἐν ἀέρι διαζωννύουσας νεφώσεις, καὶ τῷ τοιούτῳ πλοῖ τὸν ἐχθρὸν ἀφαιρούμενος· πᾶσαν ἔαρ ἐπιτελεῖ καθαρόν, ἐν ᾧ καὶ αἱ πηγαὶ τὰ χρυσοειδῆ ὕδατα ἀναβλύζουσιν· ἐξ ὧν πλουσιαζόντων ὑδάτων καὶ παντάχοῦ ῥεόντων, ἄνεισι πρὸς τὸν αἰθέρα ἡ τῆς ἐν ἀέρι γιγνομένων βροντῶν τε καὶ ἀστραπῶν συστατικὴ ἀναδυμίασις. Πήγασος δὲ ἡ εἰρηνὴ ἡ ἀπὸ τῆς πηγῶν σύσσα, καὶ ὀρμῶσα ἀναδυμίασις.

χθονὶ δὲ ὁ Πήγασος τὸν ἐκκέφαλον Γηρυόνου, ὃν πρὸ καὶ φονεύει ὁ Ἡρακλῆς, καὶ τὰς βοῦς αὐτοῦ ἐλαύνει, κτείνας τὸν Ὄρθον καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα, παρόσον ὑπὸ τῆς ὑδάτων ἀναδίδοται αἱ τὰ νέφη συνιστῶσαι καὶ ἡ χειμῶνα ἀναδυμιάσεις, ἃς δὴ διασκεδάζει ὁ ἥλιος τῷ ἀέρι ὢν πλέος, οἷον καὶ ἐλαύνει τὰς βοώσας βροντὰς, καὶ τὰς διρεῖς φόρμιγγας. διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο.] τουτέστιν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ὠκεῖζον ἐξεχυθέντα, καὶ ἡμῖν πλησιάζας· Ὠκεανὸς δὲ ὁ ὠκεῖζων λέγεται, ἀπὸ τοῦ ὠκέως νάειν. ἄλλως δὲ ἐν ἄλλῳ ὠκεῖζων ταῖς διαφόροις τῆς οἰκήσεων γίνεται· ἢ γὰρ αὐτὸς πᾶσιν ὠκεῖζων ὄζιν, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς οἰκήσεις ἕτερος. ἔστι δὲ ὠκεῖζων κύκλος διαιρῶν τὸ ἄνω ἡμισφαίριον καὶ τὸ κάτω. κτείνει μέν τοι Ἡρακλῆς, καὶ τὸν Ὄρθον, καὶ τὸν Εὐρυτίωνα τὸν βουκόλον τοῦ Γηρυόνου, τὰς ἀρδρας τὰ τῆς μεγάλης ἀναδῆ, καὶ τὰς νύκτας τὰς ὑγρὰς καὶ μεγάλας, καὶ κολούσας τὸ ἀέρος βοᾶς, τουτέστι θορυβούσας. διαβὰς δὲ εἰς τὸν ἱερὸν Τίρυνθον τοῦτο πιεῖ, παρόσον εἰς τὸν τειρομένῳ τῷ ὑγρῷ οἴκοθεν, τὸν καὶ ὅσον ἤδη ἐμπίπλαται ῥέειν, τοτὲ μὲν αὖ ἀπὸ ὑγρὸς παρέρχεται, πρόδηλος ὁ ἥλιος ζωογονεῖ καὶ ἀναθάλλειν ποιεῖ. ῥεικέφαλος δὲ ὁ Γηρυόνης λέγεται, παρόσον ὁ χειμὼν τῶν πλείονα ἰσχὺν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ χρόνου ἀπενέγκατο καὶ τὸν ὑγρὸν· διὸ καὶ τριέρα αὐτὸν καλοῦσιν ἔνιοι, διὰ τὸ ἀρρενωπὸν, καὶ ἐνεργὸν καὶ τὸν δεξιὸν δυνάμει τῶν αὐτῶν. Ζωὸς δ' ἐν δόμοισιν ὁ Πήγασος λέγεται καταπεπτηκὼς ἀναελθὼν ἀπὸ τῆς γῆς, παρόσον ἐν τῷ καλυμένῳ αἰθέρι αἱ τῶν νεφῶν συστάσεις αὐέρχονται. Ζωὸς δὲ ὁ αἰθὴρ, ἀπὸ τοῦ ζωῆς εἴρηται. ὁ δὲ χειμὼν Γηρυόνης θεραπευόμενος, ἀπὸ τοῦ γαρύονος εἴρηται καὶ θορυβώδης· γαρύω δὲ τὸ φωνῶ, ὡς καὶ Πίνδαρος, Κέρανται γαρύεσσιν Διὸς θεοῖς ὄρνιχα θεῖον. αἱ βόες δὲ τοῦ Γηρυόνου ἐν Ἐρυθείᾳ θεμιζούσῃ λέγονται νέμεσθαι, παρόσον αἱ βρονταὶ καὶ αἱ βοαὶ τῶν νεφῶν αὔξονταί τε καὶ θάλλουσιν ἐκ τῶν ἀναδυομένων θερμῶν ἀναδυμιάσεων ἐξ ὑγροτέρων τόπων.

Ἡ δ' ἔπειτ' ἄλλο τέλεθρον, ἀμήχανον, οὐδὲν ἐοικὸς θνητοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.] καὶ τὸν Ἔχιδναν ἐν γλαφυρῷ ἄσπιλαίῳ ἀποτίκτει τὸ ἥμισυ μὲν γυναῖκα, τὸ ἥμισυ δ' ὄφιν ἔσσαν, ποικίλον, ὠμηστὴν, παρόσον ἐκ πυθμένων ἀποκλειομένων τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς οἱ ἐλαύνοντες καὶ διοικοῦντες τὸν γῆν συνίστανται σεισμοὶ, ὃς τινες δὴ διὰ τὸ τὰ ἐν αὐτοῖς ξηρὰς ἀναδυμιάσεως ἀνωφερὲς, πύμφλω ἐλικοπόδι χθὶ τὸ ἄνω μέρος ἡ αὐτονομία ἡ Ἑλληνικὴ θεσπιῳδοῦσι. διὰ δὲ τὸ κάτωδεν τὸν τοιοῦτον ἀναδυμίασιν ῥοιζηδὸν ἐπιτελεῖσθαι καὶ σφοδρότερον φαρμακεύειν, οἷον, καὶ παρεπιφαίνειν τῇ τῶν ἐνιαυτῶν κινήσει ἰῷ, ὄφιν ὠμηστὴν ὠνόμασται. ποικίλον δὲ, διὰ τὸ διάφορον καὶ ποικίλον τῆς κινήσεων· διάφοροι γὰρ εἰσὶ σεισμῶν καὶ διαφόρους κινήσεις τῆς ἐν γῇ πυθμένων ἐπιγίνεται. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ χθόνα ἡλυχὴ Ἔχιδνα ἐρύεσθαι λέγεται καὶ κυλίεσθαι, παρόσον ὑδάτοσι ἐπιλείπουσιν ἐν τοῖς τῆς γῆς κοιλώμασι πυθμένες. μίγνυται δὲ ταύτῃ ὁ Τυφὼν, καὶ ἀποκυεῖ ἐξ αὐτῆς τὸν Ὄρθον τὸν τοῦ Γηρυόνου κύνα, καὶ τὸν Κέρβερον τὸν τοῦ Ἅιδου, παρόσον εἰ συμπαίσσουσιν ἄνεμοι, καὶ Τυφῶνες σφοδροὶ, καὶ δυσὶ αἱ ἐπιγένονται τοῖς σεισμοῖς, εἰ ὠθοῦσαι κατασοντίζεσθαι πόλεις ὅλας, καὶ χώρας μυριάνδρους βυθίζεσθαι

χίζειν ἀναιδῶς, ἢ ἀπινῶς, ἢ τὸ κίνδυνον βαρύτερον ἀναδῦναι τοὺς εἰς ἅδου καταφερομένους ἀνθρώπους. ἀλλὰ ἢ τὸν Λεχραῖον Γ᾽δρον γυναῖκα τὴν τοῦ λυκάονος, ὃν τρέφει μὲν ἡ Ἥρα τῇ Ἡρακλεῖ ἐγκοτοῦσα, σκεῦος δ᾽ αὐτὸς σὺν τῷ φίλῳ Ἰολάῳ ἀπατήσει ταύτην, ἢ τὰς κεφαλὰς αὐτῆς πάσας ἐν δηλήτῳ ἀνημμένον καταλήσει, διότι ἐν τῇ ἀναδιδομένων ἀναδυομένων φεύγει τὸν αἶγα ὕδατα βλύοντα σφοδρῶς ἐπιπλοῦν. ἢ λίαν ὑγρὸν, ἢ δίκην ἔρνος λίαν αὐξόμενον ἐν δυσχροις τόποις. ἃ τινα δὴ ὕδατα ἐν ἀεὶ συνόντα, ἢ οἷον τεθράμμενα, ὁ Ἡρακλῆς ὁ ἥλιος ὥσπερ ξίφη πυκάσας ταῖς ἀκτῖσι σκεμμάτων, ἢ τὸν αἶγα τὸν ταῖς διερμάνοις τῇ ἀναπλώσει τῆς ἑαυτοῦ ἀκτίνων, διασκεδάζει τὰ τὰ παιόντα ὕδατα, τὰ ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν αὖθις ἐπῤῥυγνύμενα, ἢ πᾶσαν καταξηραίνει ὑγρότητα, μέλλουσαν ἤδη ἀναδίδοσθαι ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, ἢ ἕπως ἰᾶται τὸν λαόν. βελτίων Α᾽θηναίοις ἀγαθείης,] τῆς ἀρέσεως τὰ πάντα θεσπεσίας. ἢ ἀγώνας, ἢ διδασκαλίας λίαν ἰσχύοις τὰ καθ᾽ ἡμᾶς διδασκάλους.

ΣΧΟΛΙΑ.

Περφηδώ.] τὴν ἐναλίαν ταμίαν, τὸν πλοῦν. ἐπεὶ ὧν ἐν τῷ πλεῖν ἔνι ἢ σωθῆναι, ἢ ναυαγῆσαι, τὴν μὲν Περφηδὼ εἶπεν ἄπτερον, τὴν δ᾽ Ἐνυὼ κροκόπεπλον, ὡς δεῖ καιρῷ φείσεσθαι γὰρ τὸν ἀρχόμενον τοῦ πλοῦ, διὰ τὰς ἐπιγενομένας κινδύνους, ἀλλὰ λαμπροφορεῖ ταῖς ἐλπίσι διαλεγόμενον, μάχας δ᾽ γινομένης αὐτῷ μὴ τῆς θαλάσσης, ἢ ναυαγήσας ἐκέτι λαμπροφορεῖ, ἀλλὰ σκοτεινὴ ἀμφιέννυται μέλαιναν. ἢ ὁ μὲν Ἡσίοδος, Ἐνυὼ μίαν τῶν Φορκύδων λέγει. Ὅμηρος δὲ πολεμικόν τινα θεόν· Γοργὼ δὲ εἴρηται ἀπὸ δεινότητος τῆς Γοργοῦς. λέγει δὲ τὸν φόβον τῆς ἀπωλείας ἢ ἀναιρέσεως θαλάσσης, τυτθὸν τὸ φανὲν πλοῦ. ἵν᾽ Εὐριπίδης λεγόμενον.] διὰ τοῦτο ταύτην καλεῖ, διότι χρὴ μεσεμβρινὴν δεμονίαν οἱ ἀστέρες κινοῦσι δεῖ τὰ γάδειρα, ὡς Ἀεσχύλος φησί. Σθενώ τ᾽ Εὐρυάλη τε.] διὰ τὸ δύνασθαι πολλοῖς ἢ δεινοῖς θεοῖς βαλεῖν κακοῖς τοὺς ἐκεῖ παραγινομένους. Εὐρυάλην δὲ ἐν τῷ πλάτει τῆς θαλάσσης φόβον, Μέδουσαν δὲ τὴν ἀναδιδομένην ἄφρον δύναμιν τοῦ ὕδατος, παρελήλεκται δὲ ἢ συνεχέτου τῇ μιᾷ αὐτῶν ὁ κυβερνήτης ἐν μεταφορᾷ λειμῶνι, τῷ τῦ ἔαρος ὀλιγοχρόνῳ καιρῷ διὰ τὴν ἡσυχίαν. ὅτε γὰρ τὰ ὕδατα, τότε καὶ ἡσυχία. τὸ δυνατὸν ἢ κατάπαυσις φέλαγος φησι, Μέδουσαν δὲ τὴν λειποτάκτιν οὖσαν. Περσέα δὲ τὸν ἥλιον καλεῖ, ὡς δὲ τὸ σεσωσῆς σάφα, τυτθὸν ὁρμᾶν· καὶ φησι, ὅτι ὁ ἥλιος κινούμενος τῇ ἐφημερίᾳ φορᾷ τὴν μὲν Σθενὼ καὶ τὴν Εὐρυάλειαν, ἤγουν τὸ δυνατὸν καὶ κατάπαυσιν φέλαγος τῆς θαλάσσης οὐκ αἴρει, ἤγουν ἐκ μέσου· τὴν δὲ Μέδουσαν, ὡς δυνατὴν αἴρειν ἤγουν τὸ βασιλικώτατον καὶ λευκὸν τῇ κινήσει τῇ ἑαυτοῦ ἀνιμᾶν. ὁρμᾶ δὲ ὑπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὁ Πήγασος. ἀνιμοῦνται γὰρ τὸ ἥλιον καὶ τὸ ἀέρος, τὸ κεφαλαιώδης καὶ ἀτμώδης συμβαίνει τὸ βαρύτατον ἀναφερόμενον καταπαύζειν καὶ χλιάζειν. Μέδουσα ὁ θεὸς καιρὸν φόνος, καὶ ἢ φρονῆς, ἢ ἡ ἀναδιδομένη ἄνω κίνησις τοῦ κυμάτων. Περσεὺς δὲ ὁ ἥλιος, ὁ θεὸς ἑαυτὸν ἕλκων τῇ ἰκμάδι, ὡς ἀποτέμνων αὐτῇ. θεοῦ πηγάς.] διὰ τὰς πηγὰς λέγει τῆς χιόνος λυομένης, καὶ Πήγασος ἵππος. τὸ γὰρ ὕδατος ἀναχθέντος, τίκτειν δράπανα καὶ ὄμβρους. ὅθεν Χρυσάωρ, καὶ Πήγασος, Χρυσάωρ, ὁ λαμπρὸς ἀὴρ. Πήγασος, διὰ τὰς πηγὰς λέγει, τὰς γινομένας λυομένης τῆς χιόνος. Περσέα δὲ τὴν διαπερῶσιν τὸ χιόνα τοῦ ἀρχομένου θαλεῖν, ἢ τὸν λαμπρὸν αἰεὶ τὸν τὴν διαπερῶσιν ἐργαζόμενον. ἢ Περσέα φησὶ τὸν ἥλιον τὸν ἕλκοντα καὶ ἀποτέμνοντα τῇ ἰκμάδι. Χαῖρε ἑκατόμβοιε.] ὁ Πήγασος, οὐχ ἅμα τῷ γεννηθῆναι ἀνίζει εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀλλὰ μετὰ χρόνον. ἢ γὰρ ἀνάδυσις τοῦ ὑδάτων, καὶ πίπτουσι πυκνοτεῖ. Βροντῶν τε.] λέγων δὲ αὐτὸν βασάζειν τὰς βροντὰς, καὶ τὰς ἀστραπάς. ἐκ γὰρ τοῦ ὑδάτων εἰσὶ ταῦτα. Γηρυονῆα.] οἱ μὲν Γηρυόνην τὸν χειμερινὸν ὠνόμασαν καιρὸν. οἱ δὲ τὸν χρόνον εἶπον. θέλουσι γὰρ τὰς τρεῖς κεφαλὰς εἶναι, διὰ τὰ ἰσόμετρα, τὰ ἑστῶτα, καὶ τὰ παρελθόντα. ἢ τὴν συλλοῦν. ἢ αὐτὴν δέ ὅτι καὶ ἑκάτην τρίμορφον δέ ὅτι ἡ θεός. ὅτι δὲ ὁ Γηρυονεὺς ἐκ Κάνης τῆς Ὠκεανοῦ. Στησίχορος δέ, καὶ ἐξ Ἐρυθείας φησὶ καὶ ἐξ πόδας, καὶ ταύτερον αὐτὸν εἶναι. Τὸν μὲν ἀρ᾽ ἐξενάριξε.] τὸ διερμὸν τοῦ ἀέρος, ἐπεὶ δὲ τότε τὰ ζῶα ταῦτα συνίστησι. Ἐν

Ἐρυ-

Εἰν Ἐρυθείῃ.] ὄνομα νήσου ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔνθα φόκει ὁ Γηρυονεύς, καὶ οἱ τότε βόες. Τίρυνθ' οἰς ἱερὴ.] πόλις Ἄργους. ἱερὴ δέ, ὅτι Κύκλωπες αὐτὴν ἐτείχισαν. ἵνα δὲ ὁ Γηρυονεὺς Τιρύνθιος. Ὄρθον τε] ὁ δὲ Ὀρθος ἐκλήθη ἀπὸ τῆς ὁρμῆς· ὡς Ὄμηρος,

Πείρ ὄρθαι ἀπὸ νηὸς ἐπὶ ποδὸς ἄκεα πολλά.

Ἄλλως. ὄρθον δὲ τὸ ἀνόρμητον ἀπὸ τῆς ἐκεῖ τοῦ ἥλιου, ὄρθον αὐτὸν ὀνόμασεν, ἤγουν τὸν ὀρθῶς πεύσμενον τὴν ἀνάδοσιν τοῦ ὑδάτων. Εὐρυτίονα δὲ λέγει τὸν ἀρμὸν καὶ κίνησιν. ἢ Εὐρυτίονα φησὶν Ἑλλάνικος γεγονέναι ἀπὸ Ἄρεος καὶ Ἐρυθείας λέγει δὲ τὸν ῥίζαν, καὶ τὴν ἀνάδοσιν τῶν φυτῶν. καὶ διὰ τὸ ὑγρᾶς δυνάμεως φύειν, καὶ ὅτι κάτω μὲν ἔχει ῥίζαν, ἄνω δὲ τὸ ἄνθος τὸ καλόν, ἢ τὸν καὶ γῆς τῶν ὑδάτων κυκλοτερῆ ῥοῦσιν.

Ἄλλως. ὄρθον, τὸν ὁρμὸν καὶ ἀνάδοσιν τοῦ ὑδάτων, ἢ τὸν δίμαρη ῥοῦν τῶν ὑδάτων. Σωῆσι καὶ γλαφυρῷ.] ἐν κοιλώμασι τῆς γῆς. διὰ τὸ μὴ λείπειν ἀπὸ τῶν κοίλων τῆς γῆς πνεύματα. Ἤμασι μὲν νύμφιν.] ἤγουν γυναῖκα νύμφιν, διὰ τὸ ἀνωφερὲς τῆς ξηρᾶς ἀναδυμιάσεως, ἢ τὰς κλαίδας τῶν δένδρων. τὸν νύμφιον τὸν ἀνδρωτίνιον λέγει, τὸν μήπω μήτε σχέσιν ἔχουσαν γάμου, μήτε σχέσεις τοὺς λόγους. ἢ τὸν ἄμικτον γάμου. καθάπερ καὶ μίγνυται ὄφις ἀνθρώπῳ. ὄφιν δεινόντα μέγαντα] διὰ τὸ ῥιζηδὸν τελεῖσθαι, καὶ σφοδρότερον φαρμακοῦσθαι. ποικίλον, διὰ τὸ διάφορον τῆς κτίσεως· ἢ πολυείλικτον τῶν κλάδων καὶ πολυειδὲς τῶν φυτῶν. ὠμηστὴν δὲ διὰ τὸ ἀπτὰς τὰ σπερμάτων. ἢ διὰ τὸ ἕλκειν τὸν ἰκμάδα τῆς γῆς τὰς ῥίζας ἐφ' ἑαυτάς. Ἡδ' ἑρυτ' εἰν Ἀείμοισιν.] αὐτὴ τὴν ἐφυλάσσετο, ἣ ἔχει ἐν Ἀείμοις. Ἄεμα δὲ ὄρη Κιλικίας, ἢ Λυδίας, ὅτι καὶ τῶν Τυφῶνος κεῖται· καὶ Ὄμηρος, Ἐν Ἀείμοισιν, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς. Τυφὼν ταραχώδης πνεῦμα, ὃ λυμαίνεται ἐπὶ τὰ φυτά. πυφὼν βλαβερώτερος αὖημος, καὶ σφοδρὸς, σαπρίας καλούμενος. ἔστω Ἄεμον, ἀπὸ τοῦ ὁ γράψας, αὔομαι ἀναξαίνομαι, ἐπεὶ τῇ τοῦ Διὸς ἀρχῇ ἐτέθετο. ἐὰν δὲ διὰ τοῦ ε, ἐπειδὴ αἱ πνοαὶ πυφῶνες λέγονται, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει· Ἐκ Τυφωέος ἔσ' ἀνέμων μένος ἀργεστάων. ἀφαιρεθείσης τῆς ῥιζοφυΐας τῶν δένδρων, ἀναδοχεῖν καὶ ἀναπέμπειν, ἄρξαντα πνεύματα, καὶ γίνεται πάντα τὰ κάρπιμα, καὶ ὅσα λυσιτελοῦσι τοῖς ἀνθρώποις. Ὄρθον μὲν φρωπῆ.) ὃν ἀνατέρω εἶπεν ἀναριθμῶν ἀπὸ Ἡρακλέους. οὔτι φατειόν.] οἷον, ἀ ῥητὸν καθ' ἀξίαν, ἢ ἀ φονεύσιμον· φάσιν γὰρ, τὸ φονεύσιν. Κέρβερον ὠμηστήν.] ὁ μὲν Πίνδαρος ἑκατοντακέφαλον φησὶν εἶναι τὸν Τυφωέα. ἔστι δὲ πεντηκοντακέφαλον. τὸν δὲ Κέρβερον οἱ μὲν δράκοντα εἶπον, οἱ δὲ κύνα. κύνα δὲ καλοῦσι τὸν φύλακα τῆς κατὰ χθονίων. Κέρβερος δέ, παρόσον οἱ ἀπὸ σεισμῶν καταπονιζόμενοι βιβρώσκουσι τὸ κέαρ, ἤτοι τὴν ψυχὴν, καὶ εἰς Ἅιδου καταίγονται. αἰναιδέα τε κρατερόντα] πιθανοὶ οἱ σεισμοὶ αἰναιδεῖς, διὰ τὸ πάντων ἐπιθέρχεσθαι, πάντα καταφθείρειν· κρατερὸν δὲ, διὰ τὸ μὴ ἰσχύειν πάντα μεταβάλλειν. Τὸ δείλοτον, Τάρταρον αὖθις.] τὰς ὑστάτας, διὰ τὸ καὶ αὐτὰς εἶναι ἀπὸ τῆς ἀναδυμιάσεως. Τάρταρον τὴν κακίαν λέγει καὶ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς αὐτὴν ἀνεῖλεν, ἤγουν ἡ ἀρετὴ, ἡ διαμένη πᾶσαν κακίαν ἀφανίσαι καὶ πολυκέφαλα ὁπόσα ἐστὶν, ὥσπερ πολυκέφαλα ὕδρα. ἢ τὴν καταφορὰν τῆς τοῦ ἀέρος ὑδάτων λέγει. Λέρνη δὲ λίμνη ἐν Ἄργει. Λερναίαν δὲ τὴν Τάρταρον, ἵνα ἀκούσωμεν, Ἀλκαῖος μὲν ἑκατοντακέφαλον φησί, Σιμωνίδης δὲ πεντηκοντακέφαλον. σοὶ δὲ Ἡρακλεῖ, ἐπεὶ καὶ ὁ καρκῖνος τῇ Λέρνῃ κατησέκεσαν. Τάρρῳ καὶ λέγει, ἐπεὶ ἐν τοῖς ὕδασι διέτριβε Ἄλλως. Τάρρον, τὴν κακίαν φησί, διὰ τὸ ὑδαλέαν καὶ διαχυμένην εἶναι πανταχοῦ. Λερναίαν δὲ ταύτην καλεῖ, διὰ τὸ λίαν ἀφανεῖς, καὶ αὔξειν τὴν φανερὰν κακίαν. Ἄπλητον δὲ, ἀπλήρωτον, ἀμέτρητον. κοτέοντα δὲ, ἤγουν τῇ θερμότητι ὁ αὖος ὀρχίζόμενος. Διὸς υἱός.] ὁ φρόνιμος καὶ ὑστερῶν τοὺς κατακάλλει τὴν κακίαν ἐν τῷ ἑαυτοῦ τυμπανῷ ξίφει, ἤγουν τῇ φρονήσει. σοὶ τῷ Ἰολάῳ δὲ, τῷ φρονίμῳ λόγῳ, τῷ δὲ φραίνοντι τοὺς λαούς. ἐπίετο αὐτὴν, αὐτὴν, κατὰ χρηστικῶς. ἔναρα γὰρ τὰ ὅπλα, ἢ τὰ σκῦλα. Ἰολάῳ.) ὁ δὲ Ἰόλαος υἱὸς ἦν ἀδελφοῦ τοῦ Ἡρακλέους. ἔστι καὶ μέρος ἔκαμε τὰς κεφαλὰς τῆς Ὕδρης. ἦσαν γὰρ ἀθάνατοι. ἀμαιμάκετον πῦρ.] ἀσφαλίσασθαι, ἀσφαλισάμενον. ἢ τὴν ἄγαν μαιμῶσαν, καὶ ἐπίκτητον· τοιοῦτον δὲ πολλὰ ὄντα.

Ἣ δὲ Χίμαιραν ἔπτη πνέουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ,
Δεινήν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερήν τε.
Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί. μία μὲν χαροποῖο λέοντος·
Ἣ δὲ χιμαίρης· ἡ δ' ὄφιος κρατερηγόο δράκοντος.
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Τὴν μὲν Πήγασος εἷλε καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης.
Ἣ δ' ἄρα Σφίγγ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,
Ὀρθῶι ὑποδμηθεῖσα· Νεμειαῖόν τε λέοντα,
Τὸν ῥ' Ἥρη θρέψασα Διὸς κυδρὴ παράκοιτις
Γουνοῖσιν κατέναιεν Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' οἰωνοῖσι ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων,
Κοιρανέων ζαθέοιο Νεμείης ἠδ' Ἀπέσαντος.
Ἀλλά ἑ ἶς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης.
Κητοῖ δ' ὀπλότατον, Φόρκυϊ φιλότητι μιγεῖσα,
Γείνατο, δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης
Πείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.
Τοῦτο μὲν ὧν Κητοῦς καὶ Φόρκυνος γένος ἔστί.
Τηθὺς δ' Ὠκεανῶι ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλον τ', Ἀλφειόν τε, καὶ Ἠριδανὸν βαθυδίνην,
Στρυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἴστρον καλλιρέεθρον,
Φᾶσίν τε, Ῥῆσόν τ', Ἀχελώϊον ἀργυροδίνην·
Νέσσον τε, Ῥόδιόν θ' Ἁλιάκμονά θ' Ἑπτάπορόν τε,
Γρήνικόν τε, καὶ Ἄισηπον, θεῖόν τε Σιμοῦντα,
Πηνειόν τε, καὶ Ἕρμον, ἐυῤῥείτην τε Κάϊκον,
Σαγγάριόν τε μέγαν Λάδωνά τε, Παρθένιόν τε,
Εὐηνόν τε, καὶ Ἄρδησκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον.
Τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἳ κατὰ γαῖαν
Ἄνδρας κουρίζουσιν Ἀπόλλωνι ξὺν ἄνακτι,
Καὶ ποταμοῖς. Τοῦτον δὲ Διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι,
Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνθη τ', Ἠλέκτρη τε,
Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίη θεοειδής,
Ἱππώ τε, Κλυμένη τε, Ῥοδία τε, Καλλιρόη τε,
Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε,

Tum ipsa Chimæram peperit, spirantem terribilem ignem;
Trucemque, magnamque, peraicemque, validamque.
Illius erant tria capita: vnum quidem terribilis leonis,
Alterum capellæ, tertium vero serpentis robusti draconis:
A fronte leo, pone vero draco, media vero capra,
Horrende efflans ignis robur ardentis.
Hanc quidem Pegasus cepit, & strenuus Bellerophontes,
Illa sane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis perniciem,
Ab Ortho subacta: Nemeumque leonem,
Quem Iuno cum enutriuisset, Iouis veneranda vxor,
In locis fertilibus collocauit Nemeæ, cladem hominibus.
Ibi sane hic commorans decipiebat tribus hominum,
Imperans cauernosæ Nemeæ, atque Apesanti.
Sed ipsum robur domuit virtutis Herculanæ.
Ceto vero minimum natu, cum Phorco amore mixta,
Peperit grauem serpentem, qui obscuræ in latibulis terræ
Finibus in amplis prorsus aurea mala custodit.
Hoc quidem ex Ceto & Phorco genus est.
Tethys autem Oceano flumina peperit vorticosa,
Nilumque, Alpheumque, & Eridanum profundos vortices habentem,
Strymonem, Mæandrumque, & Istrum pulchrifluum,
Phasinque, Rhesumque Acheloum argentivorticem,
Nessumque, Rhodiumque, Haliacmonemq., Heptaporumq.
Granicumque, & Æsapum, diuinumque Simoenta.
Peneumque, & Hermum, amœnefluentem Caicum,
Sangariumque magnum, Ladonemque, Partheniumque,
Eupenumque, & Ardescum, diuinumque Scamandrum.
Peperit quoque filiarum sacrum genus, quæ per terram
Viros a teneris educant, vna cum Apolline rege,
Et fluminibus: hanc vero a Ioue sortem habent,
Pithoque, Admeteque, Ianthe-que, Electraque,
Doriscque, Prymnoque, & Vraniæ forma deam referens,
Hippoque, Clymeneque, Rhodiaque, Callirhoeque,
Zeuxoque, Clytieque, Idyiaque, Pasithoeque,

Πλε-

Πληξαύρη τε, Γαλαξαύρη τε, ἐρατή τε Διώνη,
Μηλόβοσίς τε, Θόη τε, καὶ ἀγλαὴ Πολυδώρη.

Plexaureq, & Galaxaure, amabilisque Dione,
Meloboſirque, Thoeque, & venusta Polydora,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἔπι ἡ καὶ τῷ Χίμαιραν ἀποτίκτει πνέουσα πῦρ, τρικέφαλόν τε ἔσαν καὶ τριμορφον, καὶ τὸ μὲν ἔμπροσθεν ἔχουσιν λέοντος, τὸ δ' ὄπιθεν δράκοντος, τὸ μέσον δὲ χίμαιρες, σαφόσαν ἐκ δεινοτάτων ἀναδυομένων, καὶ πῦρ ἐκ χειμῶνι μεμένων ὄμβρων, γίνεσθ εἰώθασαν ποταμοί πυρὸς ἀκαταίχετοι, καὶ πᾶν τὸ προσπίπτον καθασύροντες, οἵ πυρὸς δὴ χθ' μὲν ἔμπροσθεν λέοντες λέοντ' αὖ, διότι τὸ ἁρπάζειν οἷον πᾶν τὸ καθαπτόμενον, καὶ διὰ τὸ ὡς ἐπ' αἰγὶ ἀφύλακτος καὶ ἀχρεῖος· καὶ οἷον ἀρύσασθαι ἔστι ἐς πᾶν ὄνυξι τ' χῆν, ἰὼ μέλλοντα παρόντος, καὶ χαλεπὸν ἐρύσειν αὐτοῦ, καὶ κοιλαίνειν· τὸ μέσον δὲ χίμαιρα εἶπ, τὸ καταῤῥέον δηλαδὴ καὶ ῥοῖς καθ' φερόμενον ὕδωρ, τὸ δ' ὄπισθεν δράκοντος, σαφόσαν τὸ χῆμα τ' ποταμῶν ἑλικοειδὲς ὄν, καὶ ἐκ διὰ· ἐ γὰρ κατ' εὐθεῖαν ῥέουσι, ἀλλὰ παρεκκλίνοντες ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ κοιλότητας ἐν γῇ ποιοῦντες. εἴρηται δὲ καὶ πνί Λυκηγενέτῃ ἀνδρώπῳ, ἐμοῦ δ' ἤθεν αὐτὸν ἐρωτήσαντος, εἰ ἔστιν ἄρα ἐν Λυκίᾳ τῆς Χιμαίρας τόπος, ἐν ᾧ φασὶν αὐτοὺς διατρίβειν. ὡς ἔστι μὲν τὸ καλούμενον Χίμαιρα χωρίον, ἐν ᾧ πῦρ ἐξελθεῖν τοὺς θεοὺς ποιοῦσιν ἀκοῦσαί πατε, καὶ κοίλανσιν πνὰ τῷ τόπῳ ἐμπεσοῦσα, ἵν' δὴ κοίλανσιν οἱ ἐνόντες χίμαιραν σφεσαγορεύκασιν. ἀναιρεῖ δὲ μύτους ὁ Βελλεροφόντης τῷ Πηγάσῳ ἐποχούμενος, ὁ Ἥλιος δηλαδὴ, ὁ τὰ βέλη τὰ ῥέοντα φονεύων, καὶ ἄνωθεν θεὸς αὔξησιν τοῖς τοιούτοις ποταμοῖς ἐπιφερόμενος· καὶ γὰρ ἄνωθεν ὄμβρων ἐκλιψάντων, ξηραίνονθ καὶ οἱ ἐν τῷ χειμῶνι ποταμοί, ἐξ ὧν δὴ συνεστήκασι. λέγεται δ' ἂν Πήγασος νῦν ὁ Ἥλιος αὐτὸς, ὃν καὶ Βελλεροφόντην εἶπεμεν. ἐ καιρὸν γὰρ διαφόροις ὀνόμασιν αὐτὸν παρ' ἡμῶν καλεῖσθ, σφὸς τὰς διαφόρους αὐτοῦ ἐνεργείας ἀποβλεπόντων, ἐπεὶ καὶ Τ'πείον, ἀπὸ τοῦ ὑπείδεσθαι ἄνωθεν ἡμῶν καλεῖσθ, καὶ Ἐκάεργος, ἀπὸ τοῦ ἔκαθεν ἡμῶν ἂν ἐργάζεσθαι ποιεῖν ἡμᾶς, καὶ Δήλιος, ἀπὸ τοῦ δῆλος εἶναι πᾶσι προσηκόντως, καὶ δῆλα τὰ πάντα ποιῶν καὶ Πύθιος, ἀπὸ τοῦ σήπεσθαι ἔθ), ἐ τῇ ἑαυτοῦ παρουσίᾳ, ἀλλὰ μᾶλλον τῇ ἀπουσίᾳ, καὶ Λυκηγενέτης, ὡς τοῦ λυκαυγοῦς ὄρθρου γίνεσθαι. εἰ τοίνυν ταῦθ' ὕτως ἔχει, ἐκαιρὸν εἰ καὶ αὐτὸς εἴη Πήγασος καὶ Βελλεροφόντης. Πήγασος μὲν οὖν, ἀπὸ τοῦ σέυειν τοῦ Ὠκεανοῦ, τυτέσιν ὁρμᾶν, λαμπρὸν ἀελιμένος ἐν ἔαρι. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡμέρας πῶλον λαμπρὸν ἢ Ἑλλάνικον αὐτονομίαν τ Πήγασον παρέδωκε, διὰ τὸ καθαρὸν ἐν ἔαρι εἶ) ἢ ἦπιον, καὶ πάσης ἀπηλλάχθαι τ ἔναρθεν αὐτῷ συσσείσεως τῆ νεφῶν καὶ ὀμβροδιήσεως. ἢ Πήγασος ἂν εἴη, ᾧ ἐποχούμενος ὁ Βελλεροφόντης τνὰ Χίμαιραν ἀνῄρεθεν, ἡ παγετῶσα φύξις τὰς ἐν ἀέρι ὑγρὰς ἀναδυμιάσεις, καὶ τὰ οἷον βέλη τὰ μέλλοντα ῥεῖν καὶ αὐξάνειν τοὺς ἐν χειμῶνι ποταμούς, ἀφαιροῦσα. καὶ δὲ χόρτων καὶ χαλαζῶν, καὶ τ λοιπῶν πιπτόντων ὑδάτων ῥεομένων, ἐλαττοῦται οὐ ὄμβροι. τούτων δ' ἐλαττωμένων, οἱ χείμαῤῥοι κατ' ὀλίγον ξηραίνονται. μὴ δαυμάσῃς ἢ τνὰ τῷ αὐτοσύχῳ χαφλῷ· πολλὰ γὰρ τοιαῦτα ἀρώσεις ἀκηρασίντα τῷ φωτὶ τύφῳ, ἢ διὰ τ τῷ δηλωμένῳ φαύγματος κρύψιν τὲ καὶ ἀσάφειαν, ἢ χθ' ἑναλλαγήν, ἢ διὰ τνὰ τῆ χαλεφόντων ἀποσεξίαν, ἢ διὰ μέγεθος, ἢ δι' ἔθος· μᾶλλον γὰρ διὰ διφθόγγου τὸ χίμαιρα ἄφευλε χαέφωδα· ἢ διὰ τῷ ι. ὅτι ἡ πολλὰ δι' ἔθος χαφλοῦται τοίως ἢ τοίως, τ ἀκρίβειαν ἡμῶν περορώντων, μαρτυρεῖ τὸ Ἀχιλλεὺς ὄνομα· ὄθεν γὰρ αὖ αὐτὸ τὸ ἐπωνολογήσω, τνὰ δ' ἐνὸς λ χαφλοῦ ἔχειν ὀφείλει. Χίμαιρα ἡ τνὰ Σφίγγα γλωσσᾶ τοῖς Καδμείοις ὄλεθρον τῷ Ὄρθρῳ συνελθοῦσα, ἐπ ἡ καὶ τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα, ὃν τρέφει ἡ Ἥρα καὶ τοῖς γουνοῖς κατοικίζει τῆς Νεμέας, εἰς βιαίως ἀνθρώπων, ὃν δὴ καὶ δαμάζει ὁ Ἡρακλῆς, τὸν ἐν Νεμέᾳ δηλαδὴ λέοντα, δύλοχος. Σφὶγξ γὰρ ἂν εἴη, ἢ σφίγγωσι τοὺς ἀνθρώπους θηριώδεις φύξεις ἐν χειμῶνι, καὶ ὄλλυσι τοὺς Καδμείους, τυτέσι τοὺς καταδεδαμασμένους ὑπ' αὐτῆς. τῷ Ὄρθρῳ δ' ἂν λέγεται συνέρχεσθαι σαφόσαν ἐν ταῖς ἑωθιναῖς καταστάσιν καὶ ὀρθιναῖς, ἅπ τῷ ἡλίῳ ἀπὸ τὸν ὀείζοντα κρυπτομένῳ, ἐπιγίνεται· σφοδροτέρα καὶ ὀπτικωτέρα, ἢπ δὴ καὶ δηλονότι εἶπ) Σφὶγξ. Νεμεαῖος δ' ἂν εἴη λέων, ὁ παγετός, ὁ νεμόμενος οἷον δίκην λέοντος ὑμπτῦ φυτά τε καὶ σπέρματα

τὰ ἐν τῇ γῇ· ἃ δὴ ὁ λόγος γοητὰς φησιν ὀνομάζειν· τὰς γὰρ μελλούσας ἐκ γῆς ἀναδίδοσθαι γονὰς σπερμάτων ὅλην κατὰ χρατήσας ὁ παγετὸς διαφθείρει· ὃν πίνα δὴ λέοντα ἡ ὑδρὰ πυράκτης τοῦ Διὸς Ἥρη τρέφει, τουτέστιν ὁ ὑδατώδης ἀήρ, ὁ δεξαζόμενος ὡσανεὶ ταῖς ῥοαῖς τὴν ὑδάτων, καὶ τῷ αἰθέρι ὑποκείμενος κατωθεν. ὑχαιθὴς γὰρ ψυχρός. ἀλλὰ τοῦτον τὸν λέοντα τουτέστι τὸν παγετὸν, ὁ Ἡρακλῆς ἐλθὼν δαμάζει, τουτέστιν ὁ ἥλιος.

Λέγει δ' ἡ Κητὼ τῷ Φόρκυϊ μιγεῖσα ὑποχθονίους νεώτερον τέκνον ἢ δράκοντα τὸν φυλάττοντα τὰ μῆλα τὰ χρυσᾶ ἐν τοῖς πέρασι τῆς γῆς, παρόσον διασκεδαννυμένων ἐκ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀέρος τὰ ἀναθυμιάσεων ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἅτινα συχνῶς ἡμῖν ἐπισκάλλονται, ὅτι τὰ πρόσω τῶν ἡμῶν μέρη ἀπλανεῖς πινὰς συμβαίνει φορὰς ἀναθυμιάσεις, κἀκεῖ συνίστασθαι. ὁ γὰρ ἀὴρ οὗτος μυθημάτων ὁπλείπεται ποιεῖσθαι τὴν τοιούτων ἀναθυμιάσεων. αἱ πῦρες δὴ τοιαῦται ἀναθυμιάσεις τὰ χρυσᾶ μῆλα φυλάσσειν λέγονται, τουτέστι καλύπτειν τὰ ἄστρα τὰ λαμπρὰ καὶ χρυσοειδῆ. ὅπερ φοβοῦσι γὰρ αὐτοῖς. Κητὼ δ' ἂν εἴη, ἡ κινουμένη καὶ ἐξατμιζομένη ὑπὸ τῆς ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀναθυμιάσεως. Φόρκυς δ', ἡ φερόμενος τῷ ὑδάτων, ἐξ ὧν δὴ πλάτανος ἐν Δίρκει ὑποχθονίους ὁ εἰρημένος λέγεται, ἤγουν τὰ ἐν τοῖς ἑαυτοῖς κλίμασι τῷ καθ' ἡμᾶς ὑφιστάμενα νέφη, ἃ δὴ δέχονται ὁ λόγος προσαγορεύει ἢ διὰ τὸ χθῆμα τῶν τοιούτων νεφῶν. (ἔστι γὰρ πολλὰ ἄπαξ ἰδεῖν ἐν τοῖς νέφεσι δρακοντοειδῆ,) ἢ διὰ τὸν συνεχμὸν καὶ φόφον, ἢ διὰ τὸ τῆς δίρκης καὶ ὀπαυομένως ἐμπιδῶν καθίσαι. ἔστι δὲ καὶ τῆς κάθοδος τῆς ἐρεμνῆς γαίης διαρρίζειν λέγει ὁ τοιοῦτος δράκων. παρόσον ἐκ τοῦ τῆς ἄνωθεν ἡμῶν μέρεσιν ἐναπολιμπάνονται αἱ τοιαῦται ἀναθυμιάσεις, ἀλλὰ καὶ τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς ἐναπόκρυπτον· ἡ γὰρ ἓξ κενὸν ἐν τῷ παντὶ, καὶ τὸν δικαίνειον Ἀερσοτέλη. ἐρεμνὰ δ' ἂν λέγοιτο, ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ἔρᾳ μένειν, τουτέστι τῇ γῇ· ἔθεν οἶμαι καὶ ἐρυμνὰ φρέατα προσαγορεύει· ὑχ ἁπλῶς τὰ ὑψηλά. ὡς οἱ παλαιοὶ νομίζουσιν, ἀλλὰ τὰ στενὰ καὶ δυσάντη. καὶ διὰ τοῦτο ἐν γῇ μένειν ἐδρασκιάζοντα τοὺς ἐν αὐτοῖς καταφθύνοντας, καὶ στενῶς κομιδῇ διαγειν. ἡ Τηθὺς δὲ μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ γήρᾳ τοὺς ποταμοὺς, φερόσον ἐκ τῆς γῆς ἀναδίδοσθαι καὶ ἀναβλύζειν οἱ ποταμοὶ, καὶ αἱ πηγαί. Ὠκεανὸς δ' ἂν εἴη τὸ ὀπισθέον τῇ θαλάσσῃ ὕδωρ, καὶ ὠκέως νεόμενον, τουτέστι πραδόμενον. μνημόνια γὰρ τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης ἐν διαφόροις τῆς γῆς τόποις καὶ εἰσδύομενα ἀναπηγάζει καὶ ἀναβλύζει γλυκύτερα τε καὶ τότιμα ἐξ ὑπερβορείας ἢ ὑποταρείας. ἀῤῥενικῶς δὲ οἱ ποταμοὶ εἴρηνται, διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς κινήσεως τῆς ἐν αὐτοῖς ὑδάτων, καὶ ἐνεργέστερον καὶ δραστικώτερον. αὖ δὲ πηγαὶ θηλυκῶς ὀνομάζονται, διὰ τὸ θηλύτερον οἷον καὶ ὑφειμένον τῆς τῶν ἐν αὐταῖς ὑδάτων ἀναβλύσεως. κυρίως δὲ λέγεται μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος οἱ ποταμοί τε καὶ αἱ κρῆναι, διὰ τὸ αὐξήσεως καὶ ἀναζοφῆς τὰ τοιαῦτα εἶναι· τούτου ἕνδεν τε καὶ οἱ Ἕλληνες ἀπεκίρνων ταύτας τοῖς ποταμοῖς ἐφόδους εἰώθεσαν. Ἀπόλλωνα δ' ἂν εἴη ὁ ἥλιος, ὁ αὐξανόμενος ταύτας διὰ θερμασίας τῆς ἡμῶν, οἶμαι δὲ καὶ ἀκτινοβολίαν αὐτὸν καλεῖσθαι τάχα μὲν καὶ διὰ τὸ τὸν ἡλιακὸν δίσκον μὲν τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐφαλλομένων χρυσῶν ἀκτίνων κεφαλὴν τινι ἐοικέναι, κόμαις ὅπερ ἐκφύσεις ἀστράπτειν. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ ἀκτινοβολεῖν τοὺς ὑφ' ἥλιον καλλιπεχυμένους ἀνθρώπους· ὅπερ γάννυται δὲ ταῖς ἐκτάσεσι τῶν πεχῶν οἱ ἀσθενέστεροι καὶ καλλίπεχυες. τὰ πλέω δὲ τῶν ὀνομάτων τῶν πηγῶν, ὀνοματοποιεῖται τῷ Ἡσιόδῳ, ἀπὸ τῶν ἐπισυμβαινόντων ταῖς πηγαῖς. Ἡλέκτρα τε γὰρ εἴρηται διὰ τὸ καθαρὸν καὶ χρυσίζον τοῦ ὕδατος, καὶ δίκλεια ἠλέκτρα λαμπρά. Ἰαίνη δὲ, ἀπὸ τοῦ ἰαίνειν καὶ ἀφορμᾶν τοὺς πίνοντας. Ζαθέαι δὲ, ἀπὸ τοῦ ζαθύνειν μὲν τινὰ ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς πηγαῖς τὰ ὑποζύγια. Πλημυρὶς δὲ, καὶ Γαλαξαύρη, ἡ ἐκ τῶν πηγῶν ἀναδιδομένη πλῆξις αὐτῶν ἀκραὺς καὶ καθαρὰν λίαν διὰ τὸ γάλακτος ὑποσημαίνειν. Μιλήβοσις δὲ, διὰ τὸ ἐν αὐταῖς τὰ μῆλα βόσκεσθαι πίειν, ἤγουν τὰς παραμμένας αὐταῖς φύσας νέμεσθαι.

ΣΧΟΛΙΑ.

Η' δὲ Χίμαιραν ἔπεφνε.] ἡ καθόλου φησὶ, πᾶσα ἐκβόησιν τοῦ μετεωρίζεσθαι· ὁ μὲν λέων ἔχει φανερὸν καὶ ὄξυν τὸν θυμὸν· ὁ δράκων δὲ πανοῦργον· ἡ χίμαιρα δὲ τὸν μεσαῖον θυμὸν, καὶ μέσον, καὶ κεκραμένον. ἄλλως. τὸν χειμῶ-

ῶνα

ρυς λέγει διὰ τὸ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεων καὶ τὸ ὄμβρων αὐτὴν γίνεσθαι. Πρόδηλον.] ὅτι οἱ μεταλαμβάνοντες τὴν φρόνησιν βέλτιον ἐπιχειρᾶν δοκοῦσι. εἰ δὲ μή γε, τῇ θεσπεσιότητι χρῆσθαι. Πάγασόν θ' ἕλκε.] Πάγασον καλεῖ τὸν συγκεκραμένον θυμόν, ὃς ἔχει συγκεκραμένον τὸ ἄλογον μέρος τῇ λογικῇ. Βελλεροφόντην δὲ τὸν ἀναιρουῦντα τὰ θηρία, ἀλλὰ τὸν ἐν τῇ ἕρᾳ βάλλοντα, τὰ βάλλοντα εἰς τὴν γῆν. Ἄλλως. βέλλερα, τὰ κακὰ λέγει. Βελλεροφόντης οὖν ὁ θεσπούμενος πύῃ τὰ κακὰ ἐνταῦθα αὖ τις ἐκ ἀσυνῶν καὶ τὰ ἡμέτερα βία μέρη ἢ ποικίλῃ ἀνίᾳ θεσπίζει νοήσειν· τὸ μὲν διανοητικὸν, καὶ τὸ παντευμενὲς καὶ τὸ συμβουλευτικὸν καὶ λόγῳ αὖ μᾶλλον εἶναι τὸ διανοητικὸν, διὰ τὸ καταπαύτην καὶ ἀφαιρεῖν, ὡς εἰπεῖν, καθιστᾶν τὰς αὐτιλήψεις. χίμαιρα δὲ τὸ παντευμενὲς, διὰ τὸ σκιερὰν, καὶ χαίρειν τούτοις λέγοντα, καὶ τὸν ἀκούοντα καὶ ἦχόν τινα ἀποτελεῖν ἐκ τῶν ὀνομάτων ῥυθμόν. δράκων δ' ἂν εἴη τὸ συμβουλευτικὸν, διὰ τὸ ποικίλον καὶ πολύτροφον εἶναι· πυθὼν τὸ εἶδος, καὶ μακρόβιον δεῖσθαι τὸν λόγον διὰ τὸ πεῖσαι. ἐπεὶ δὲ χαροπόν τινα ἐκ λέγεται εἶναι, εἰκὸς ἂν καὶ τὸ διανοητικὸν χαροπὸν, διὰ τὸ μὴ χαίειτός τινος λογικῆς καὶ κομψότητος γίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν δράκοντα κρατεῖσθαι φησὶ διὰ τὸ ἰσχυρᾶς τισὶν ἀποδείξεσι χρῆσθαι πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν συμβουλευόμενον. ἔχιδνα δ' ἂν εἴη μήτηρ αὐτῶν, ὁ ποικίλος καὶ πολυειδὴς νοῦς· καὶ ἡ μανερὰ καὶ πολυέλικτος τέχνη, ἢ πυρὸς μένος δεινὸν χιμαίρας πνέοντα. Σφὶν ὀλοιὸν.] τὸν σφίγγα λέγει. αὕτη δέ ἐστι θυγάτηρ Χιμαίρας καὶ Τυφῶνος. ἀπ' αὐτῆς σαλεύειν καὶ τὸ φίλτρον, ἔνθα διίστησι φίλτρα ἢ αὐτὴν οἱ Βοιωτοὶ ἔλεγον. Λύκος ἢ ἐν τῷ περὶ Θηβαίων, αὐτὴν ὑπὸ Διονύσου πεμφθῆναί φησι. Ἄλλως. Ὄρθρῳ ὑποδμηθεῖσα] ὄρθρον μὲν πρῶτον, ὃν καὶ ἀνωτέρω εἶπεν αἰωρεῖσθαι ὑφ' Ἡσιόδου· παρόσον ἐν τῷ ὄρθρῳ σοφώτερα ἡ φύσις. τὸ δὲ Νεμεαῖον ἔργον Πελοποννήσου ἡ Ἄργος, ἔνθα καὶ ὁ λέων. πρῶτον ἔργον ἦν Ἡρακλέους ὁ λέων, ἀπὸ τοῦ νεμεῖσθαι περὶ τοὺς τόπους τοὺς Ἄργους· ἢ ἡ Σφὶγξ πραγματικῶς μὲν γενομένη καὶ λῃστὴς καὶ ἐκ πολλοὺς σὺν αὐτῇ τοὺς συναρπάζοντας ἐνταῦθα, ἢ τὴν κρυφίνοιαν καὶ μεσαίαν κεκρυμμένην κακίαν λέγει. Γενοῖσιν πατέρασσιν.] ἐν τοῖς γονιμωτέροις τόποις κατοικοῦσι Νεμέας, ὅ ἐστιν ὕπνος καὶ αἰὼν, ἢ μᾶλλον τὸ ὄρος. Τὸν ῥ' Ἥρη.] ἤγουν ὁ αἰὼν ὁ κυδρορρόας, ἤτοι ὁ δοξαζόμενος διὰ τῆς βροχῆς. Διὸς ἢ θεράκοιτις, ὅτι τὸ αἰθέριος κατῴκησε ὁ ἀήρ. ἐλεφαίρετο.] αὐτὶ τοῦ ἔβλαπτεν. ὁ μὲν δέ ποτε καὶ παραλογίζεται. Νείλοιο τε.] ἐν τούτῳ φαίνεται Ἡσίοδος Ὄμβρον νεώτερον, καὶ δὲ Ὄμβρος Αἴγυπτον καλεῖ τὸν Νεῖλον. Ἀλφειὸς ἢ ποταμὸς Πελοποννήσου, ἐν Ἠλείᾳ καὶ Ἱερᾷ ἢ ἀπὸ Ἀσίας, κώμης Ἀρκαδικῆς. Ἠειδανὸς ἢ ποταμὸς Κελτικῆς. Σπερμειὸς ἢ ποταμὸς Θρᾴκης. Μαίανδρος ποταμὸς Λυδίας, ἢ Καρίας. Ἴγρος ποταμὸς Σκυθίας. Θέρμις ποταμὸς Κόλχων. Ῥῆσος ποταμὸς Τροίας. Ἀχελῶος ποταμὸς Ἀκαρνανίας, ἢ Αἰτωλίας. Νέσσος Θρᾴκης Ῥόδιος Τροίας. Ἀλιάκμων Μακεδονίας. Ἑπτάπορος, καὶ Γρήνικος, καὶ Λίσσος, καὶ Σιμόεις, Τροίας. Στρυμὼν Θρᾴκης. τινὲς δὲ τὸν Γρήνικον, καὶ Σιμοῦντα, καὶ Πηνειὸν, Θεσσαλίας φασί. Ἕρμος Λυδίας. Κάϊκος Μυσίας. Σαγγάριος Φρυγίας τῆς ἄνω. Λάδων Ἀρκαδίας. Παρθένιος Παφλαγονίας. Εὔηνος Αἰτωλίας. Ἀρδήσσος Συρίας. Σκάμανδρος Τροίας. ὁ δὲ ἐν Σάμῳ παρθένιος, καὶ Ἴμβρασος καλεῖται. Ἴμβρασος δὲ ὁ ὑπὸ Καρῶν Ἑρμῆς λεγόμενος. Τίκτε δὲ θυγατέρων.] ἔτεκε δὲ τὰς Ὥρας, αἳ πρέπουσι τῷ ἡλίῳ προφαίνουσι ἡμᾶς. ταῦτα δέ εἰσιν ὀνόματα ποταμῶν, καὶ λιμνῶν. Ἀγλαΐης καὶ Εὐφροσύνης.] ἀντὶ τοῦ φωτός. ὁμοίως δὲ τῆς ποιότητος τοῦ ὑγροῦ, ὅτιν ἡ ζοφὼ τοῦ ἡλίου. Σοὶ Ἀπόλλωνι ἄνακτι] καὶ δὲ Ἀπόλλωνι καὶ ποταμοῖς οἰκεῖον ἀνιστόρησε τὰς κόμας, διὰ τὸ αὐξήσεως καὶ ἀναζοφῆς αἰτίας εἶναι). ὡς Ὄμβρος, Σπέρχει ἄλλως σοί γε πατὴρ ἠρήσατο πῆμα πολλῶν. τὰ δὲ ὕδατα αὐξητικὰ, καὶ ὁ ἥλιος. Δωδεκὰς.] Νυμφῶν χωρίς. Πεμπομένη δὲ ὁ πλοῦς. Οὐρανίη] ἡ ἀϊδιότης τοῦ οὐρανίου. Γαίης.] ἡ ὀχυρότης. Κλυμένη.] ἡ ἀϊδιότης. Ῥοδίη.] ἡ αὐξητότης. Ζάξιο.] ἡ ζάξις τοῦ ὑπὸ ὑγίου. Γλαῦκα] ἡ τέχνη. Παλιθόη, ἐν ἄλλῳ Πεμπηθόη, διὰ τὸ ἐν πάσῃ τῇ γῇ θέειν, ἤγουν παντα χῇ αὐξάνειν πηγάς, ἢ διὰ τὸ ἱκνεῖσθαι πάντων πηγάζειν, ἤγουν κοινῶς θερκτικὴ πᾶσι καὶ ῥύσεως. Πλεξαύρη.] ἡ πλησμονή. Γαλαξαύρη.] τὰ αὐδηρὰ πεδία τα.

Κερκηίς τε φιλὴ εἰδυῖα, Πλουτώ τε βοώπις,
Περσηίς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,
Πεξαίη τ' ἐρόεσσα, Μενεσθώ τ', Εὐρώπη τε,
Μῆτίς τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεστώ τε κροκόπεπλος·
Κρισίη τ', Ἀσία τε, ἠμὲ ἱμερόεσσα Καλυψώ·
Εὐδώρη τε, Τύχη τε, ἠδ' Ἀμφιρὼ, Ὠκυρόη τε·
Καὶ Στὺξ, ἣ δὴ σφέων πρεσφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Αὗται δ' Ὠκεανῷ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
Πρεσβύταὶ· κοῦραι· πολλαὶ γὰρ μὲν εἰσι καὶ ἄλλαι.
Τρὶς γὰρ χίλιαι εἰσὶ τανύσφυροι Ὠκεανῖναι,
Αἵ ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης
Ἁπάντῃ ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἄγλαα τέκνα.
Τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροί ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες
Υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς·
Τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάντεσσι βροτοῖσιν ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Οἱ δὲ ἕκαστοι ἴσασιν, οἳ αὐτοῖσι παρναιετάουσι.
Θεία δ' Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Ἠῶ θ', ἣ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαείνει,
Ἀθανάτοις τε θεοῖς, τοὶ εὐρὺν οὐρανὸν ἔχουσι,
Γείνατ', ὑποδμηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.
Κρεῖος δ' Εὐρυβίην τέκετο φιλότητι μιγεῖσα
Ἀστραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε δῖα θεάων·
Πέρσήν θ', ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνῃσιν.
Ἀστραίῳ δ' Ἠὼς ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
Ἀργέστην, Ζέφυρον, Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον,
Καὶ Νότον, ἐν φιλότητι θεῷ εὐνηθεῖσα.
Τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτεν Ἑωσφόρον ἠεροφοίτην,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στὺξ δὲ τοι Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσα,
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
Καὶ Κράτος, ἠδὲ Βίην ἀριδείκετα γείνατο τέκνα,
Τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἕδρη,
Οὐδ' ὁδὸς, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύει,
Ἀλλ' αἰεὶ παρὰ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδριόωνται.

Cerceisque indole amabilis, Plutoque bouinis oculis,
Perseisque, Ianiraque, Acasteque Xantheque,
Petræaque lepida, Menesthoque, Europaque,
Metisque, Eurynomeque, Teleſtoque croceo peplo:
Crisieque, Asiaque & amabilis Calypso:
Eudoreque, Tycheque, & Amphiro, Ocyroeque,
Et Styx, quæ ipſarum excellentiſſima eſt omnium:
Atque hæ Oceano & Tethyde progenitæ ſunt,
Grandiores natu filiæ, multæ quidem ſunt & aliæ:
Ter mille enim ſunt celetes filiæ Oceani,
Quæ ſane diſperſæ terram & profunditates lacuũ,
Paſſim pariter incolunt, dearum ſplendida proles.
Totidem rurſus alij (huic cum ſtrepitu fluentes,
Filij Oceani, quos peperit veneranda Tethys:
Quorum nomina difficile omnium mortalem virum proloqui:
Sed ſingulatim nouerunt quicunque circum habitant.
Thia præterea Solemque magnũ, luſentemque Lunam,
Auroramque quæ omnibus terræ teſtribus lumen præbet,
Immortalibuſque diis qui cœlum latum tenent,
Genuit, congreſſa cum Hyperione in amore.
Crio autem Eurybiæ peperit, per amorem mixta,
Aſtræumque magnum, Pallantemque, præſtantiſſima deaũ,
Perſenque, qui etiam omnes præcellebat peritia.
Aſtræo vero Aurora ventos peperit magnanimos,
Argeſten, Zephyrum, Boreamque rapidum,
Et Notum, in amore cum deo dea congreſſa.
Poſt hos vero Aurora ſtellam genuit Luciferum mane genita,
Aſtraque fulgentia quibus cœlum cinctum eſt.
Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
Zelum & Nicem pulchros talos habentem, in ædibus,
Et Robur, atque Vim præclaros genuit filios,
Quibus non eſt ſeorſim a Ioue domus hæc vlla ſedes,
Neque via qua non illis deus præit:
Sed ſemper apud Iouem grauiter tonantem ſedem habent.

Ὡς

Ὡς γὰρ ἐβούλευσε Στὺξ ἄφθιτος Ὠκεανίνη
Ἤματι τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
Ἀθανάτους ἐκάλεσε θεοὺς εἰς μακρὸν Ὄλυμπον.
Εἶπέ τε δ', ὃς κεν μοι εἴσῃ θεῶν Τιτῆσι μάχεσθαι,
Μή τιν' ἀπορραίσω γεράων, τιμὴν δὲ ἕκαστον
Ἕξεμεν, ἣν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' ἔφαθ', ὅστις ἄτιμος ὑπὸ Κρόνου ἠδ' ἀγέραστος,
Τιμῆς καὶ γεράων ὀπιθησόμεν ἣ θέμις ἐστί.
Ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στὺξ ἄφθιτος ἐς Ὄλυμπόν δε
Σὺν σφῇσι παίδεσσιν, φίλου διὰ μήδεα πατρός.
Τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, περισσὰ δὲ δῶρα ἔδωκεν.
Αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον,
Παῖδας δ' ἥμασε πάντας ἐοὺς μεταναίτας ἔῃ.
Ὡς δ' αὔτως πάντεσσι διαμπερὲς, ὥσπερ ὑπέστη,
Ἔξετέλεσσ'· αὐτὸς δὲ μέγα κρατεῖ ἠδὲ ἀνάσσει.
Φοίβῃ δ' ἂὖ Κοίῳ πολυήρατος ἦλθεν ἐς εὐνήν.
Κυσαμένη δ' ἤρεσε θεὰ θεῷ ἐν φιλότητι
Λητὼ κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
Ἤπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς ἀγανώτατον ἐντὸς Ὀλύμπου.
Γείνατο δ' Ἀστερίην διόνυμον, ἣν ποτε Πέρσης
Ἤγαγε δῶμα δὲ ἐς μέγα δώμασι φίλην ἄλοχον εἶναι.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε· πόρεν δὲ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἣ δὲ καὶ ἀστερόεντος ὑπ' οὐρανῷ ἔμμορε τιμῆς,
Ἀθανάτοις τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα.
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε πού τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Ἕρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται,
Κικλήσκει Ἑκάτην· πολλή τέ οἱ εἵπετο τιμὴ
Ῥεῖα μάλ', ἀμφοτέρων γε θεὰ ὑποδέξατο κῶας.
Καί οἱ ὄλβον ὀπάζει· ἔπει δύναμίς γε πάρεστιν.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Καὶ τιμὴν ἔλαχον, τούτων ἔχει αἶσαν ἁπάντων

for thus had counſelled Styx immortal, Oceanine,
That day, when all Olympus' thunderer
The deathleſs gods to the high heaven aſſembled.
And ſpake, whoever of the gods will come
To fight with Titans, I will take from none
His honour, but each ſhall poſſeſs the place
He held before among the deathleſs gods.
And whom unhonoured, and unprivileged
By Cronus, I ſhall find, he ſhall receive
Such honour as is meet for one ſo placed.
Then firſt came Styx immortal to Olympus
With her own children, by her father's counſel,
And Jove did honour her, and gave her gifts
Exceeding great. For he appointed her
To be the oath of gods, and made her children
Dwell with him always. And as he had promiſed
To all the gods, ſo he performed it all,
And reigns himſelf in power and might ſupreme.
Phœbe came next to Coeus' couch, the goddeſs
Of the dark robe, and in the love-bed lay.
And ſhe conceived, and bore Latona fair,
Latona, ever gentle to mankind
And to the deathleſs gods, and ever mild
From the beginning, gentleſt in Olympus.
She bore Aſteria too, the famous child,
Whom Perſes once took home to be his wife,
And call her conſort. And ſhe conceived and bore
Hecate, whom Jove the ſon of Cronus honours
Above all others. Splendid gifts he gave her,
A portion of the earth and barren ſea.
And honour in the ſtarry heaven ſhe has,
And is moſt honoured of the deathleſs gods.
For even now, whenever any man
Of earthly race performs rich ſacrifice
And prays for favour, he calls Hecate.
And great honour comes eaſily to him
Whoſe prayer the goddeſs hears graciouſly,
And gives proſperity, for power is hers.
For all the children whom earth and heaven begat,
And all who have received their portion,
Hold honour from her, and of all that is
Now done on earth or in the ſea, ſhe has
No portion nor no right. But ſtill the goddeſs
Has honour from them all. And whom ſhe will
To her great profit ſhe is ſeen to help.
For when the people in the aſſembly
Are glorious, ſhe ſtands by them to help.
And whoſe in the gates of judgment
Is honoured, and ſits in the ſeat of judgment,
Him alſo ſhe helps. And when men gather
To fight, and Ares deals out victory
To whom he will, there alſo ſtands the goddeſs
To help. And whoſe in the fight of men
Is honoured, and wears the ſhining armour,
Him alſo ſhe helps. And when men ſtand

Οὐδέτι μὴν Κρονίδης ἐβήσατο ἀδλέ τ' ἀπήμονα
Ὅσσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ προτέροισι θεοῖσιν,
Ἀλλ' ἔχει ὡς τὸ πρῶτον, ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός.
Οὐδ' ὅτι μουνογενὴς, ἧσσον θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ ἠδὲ θαλάσσῃ·
Ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἑκὼν Ζεὺς τίεν αὐτήν·
Ὧι δ' ἐθέλει μεγάλως ὄβριμος ἐγγυάλιξε καὶ ὀνίνησιν.
Ἔν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὧι κ' ἐθέλῃσιν.
Ἠδ' ὁπότ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσονται
Ἄνδρες, ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς ἐγγυάλιξε καὶ ὀνίνησι·
Νίκην ἀγλαοφήμην ὀπάσαι, καὶ κῦδος ὀρέξαι.
Ἔν τε δίκῃ βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
Ἐσθλὴ δ' αὖθ' ὁπότ' ἄνδρες ἀγῶνα καθιστάμενοσιν,
Ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς ἐγγυάλιξε καὶ ὀνίνησι·
Νικήσας δὲ βίῃ καὶ κάρτεϊ καλὸν ἄεθλον,
Ῥεῖα φέρει, χαίρων τε τοκεῦσιν κῦδος ὀπάζει.
Ἐσθλὴ δ' ἱππήεσσι παρεστάμεν οἷς κ' ἐθέλῃσι,
Καὶ τοῖς, οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται,
Εὐχομένη δ' Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ Ἐννοσιγαίῳ,
Ῥηϊδίως δ' ἄγρην κυδρὴ θεὸς ὤπασε πολλήν,
Ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλουσα γε θυμῷ.
Ἐσθλὴ δ' ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ λιπὸν ἀέξειν,
Βουκολίας τ' ἀγέλας τε καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,
Ποίμνας τ' εἰροπόκων τ' ὀΐων, θυμῷ γε θέλουσα,
Ἐξ ὀλίγων βριάει, καὶ πολλῶν μείονα θῆκεν.
Οὕτω τοι καὶ μουνογενὴς ἐὼν μητρὸς ἑῆσιν
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεραῖσι.
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κουροτρόφον, οἱ μετ' ἐκείνην
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἠοῦς.
Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κουροτρόφος, αἰδοίη τε τιμή.
Ῥείη δ' αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἱστίην, Δήμητρα, καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον,
Ἰφθιμόν τ' Ἀΐδην, ὃς ἐν ἀδρυόεσσι δόμοισι
Νηλεὲς ἦτορ ἔχων· καὶ ἐρίκτυπον Ἐνοσίγαιον,

Neque quicquam ipsi Saturnius per vim ademit, neq. priuauit
Eorum quæcunque sortita est Titanas inter priores deos:
Sed habet sicut prius ab initio fata est distributio.
Nec quia vnigenita, minus dea sortita est honorem
Et præmium tam in terra ac cœlo, quam in mari:
Sed insuper multo magis, quoniam Iupiter honorat ipsam.
Cui vero vult, magnifice præsto est, atque iuuat.
Inque concione inter homines eminet, quorum scilicet voluerit.
Atque quando ad bellum perdens viros armantur
Viri, tum dea adest quibus voluerit,
Victoriam prompte vt præbeat, & laudem porrigat,
Inque iudicio reges apud venerandos sedet.
Bona insuper quando viri in certamine colluctantur
Ibi dea & illis præsto est, atque iuuat.
Qui vero vicerit virtute & robore, pulchrum præmium
Facile ferit, lætusque parentibus gloriam dat.
Commoda item equitibus quæ adstet quibus voluerit:
Et his qui glaucum *mare* tempestuosum exercent
Votaque faciunt Hecatæ, & valde sonanti Neptuno,
Facile etiam prædam inclyta dea dedit copiosam,
Facile vero abstulit apparentem, volens saltem animo.
Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
Armentaque boum, gregesque latos capratum,
Gregesque lanigerarum quorum animo saltem volens,
Et paucis fœcunda facit, & ex multis pauciora reddit.
Adeo sane licet vnigenita ex matre existens,
Omnibus inter deos honorata est muneribus.
Fecit autē ipsam Saturnius alumnam iuuenum, qui post ipsam
Oculis aspexerunt lumen mulcentis Aurosæ.
Sic ab initio nutricia filios: atque hi sunt honores,
Facile porro genita a Saturno, peperit illustres liberos,
Vestam, Cererem, & Iunonem auteis calceamentis gaudentem,
Fortemque Plutonem, qui sub terra domos incolit,
Immitte cor habens, & valde sonantem Neptunum,

Ζῆνά τε μητίοεντα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθών.

Iouemque consiliarium, deorum patrem atque hominum,
Cuius & a tonitru concutitur lata terra.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Καλυφὼ ἡ, διὰ τὸ κάλυψιν καὶ τὸ περιβολὴν. εἰώθεσαν γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἐν τοῖς ὀλύγοις καὶ ψυχροτέροις τόποις διάγοντες σκεπάζεσθαι ἑαυτοὺς καὶ φυλάττειν διαφόροις σκεπάσμασι. Περιφανῶς δ' ἐρέσσει εἰς αὐτὸ ὠνομασμένη ἀπὸ τοῦ ἐκ πηγῶν καταῤῥέειν ἐνίων πηγῶν τὸ ὕδωρ, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν καιρῷ θέρους (οἷς αὐτὸς διεκελεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις) διακαέσθαι ὑπὸ σκέπης, πρέπουσαν τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου σοῖς καταῤῥέουσι κρωτῶσι. ἔξεισι γὰρ ἐκεῖθεν τοῖς, παραμυθουμένη τὸν ἐν θέρει θερμότητα καὶ ξηρότητα. Τελεσθὼ ἡ κροκόπαλος λέγοιτ' ἄν, ἀπὸ τοῦ τοὺς παλαιοτάτους πηγαίοις ὕδασι καταλούεσθαι, καὶ μύλαινα ὡς ἂν πέπλοις ἀμφιέννυσθαι. οἶμαι ἡ καὶ Καλυφὼ, διὰ τὸ μὴ τοῦτο καλύπτεσθαι τοὺς καὶ τῷ χοὶ ἐνδιδόσθαι. Στυξ ἡ εἰρηται φερωνύμως πασῶν, ἢ διὰ τὸ στυγεῖσθαι, τουτέστι μισεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ τιμᾶσθαι μᾶλλον καὶ ζητεῖσθαι τὰ τοιαῦτα ὕδατα. συγῶ γὰρ καὶ τὸ τιμῶ τιμῶμαι ἡ καὶ ζητοῦμαι τὰ τοιαῦτα τοῦ ὕδατος, διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐνεργείας. μὴ δαιμάσῃς ἡ, εἰ νῦν τὸ συγεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκλαμβάνομεν· πολλὰ γὰρ τοιαῦτα δίρρησις παρὰ τοῖς γραμματικοῖς. ἤγουν κατ' ἀντίφρασιν τὸ συγεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκληπτέον, ἢ ὅτι εἴη ἂν καὶ τὸ συγῶ ἕτερον σημαινόμενον ἀντὶ τοῦ τιμῶ λαμβανόμενον. ὥσπερ ἀλύω τὸ χαίρω, καὶ ἀλύω τὸ λυποῦμαι παρ' Ὁμήρῳ τε καὶ Πλουτάρχῳ τῷ ἐκ Χαιρωνείας φέρε. δοκεῖ ἡ καὶ τῷ παλαιῷ ἐξηγητῇ τοῦ παρόντος βιβλίου, τὸ συγεῖν ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ἐκλαμβάνειν. μήποτε ἡ τὸ συγεῖν ἀντὶ τοῦ ἐκφοβεῖν καὶ καταπλήττειν εἴη ἀκουσίου ναοῦ. διὰ γὰρ τὸ ὑπὲρ τὰς ἄλλας πηγὰς καταπλήττειν καὶ ἐκφοβεῖν ἐν ᾅδου ῥέουσα ἡ Στὺξ λέγοιτ' ἂν εἶναι προφερεστάτη πασῶν. Στυξ δ' εἰρηται, ἀπὸ τοῦ συγνάσεως εἶναι φθαρτικὰ. συγνάζει γὰρ οἱ τὸν ἐν ᾅδου πορδομένους ὀρνεοῦντας, ἐν οἷς καὶ Κωκυτός, καὶ Ἀχέρων, καὶ Πυριφλεγέθων ποταμοί τινες καταῤῥέειν λέγονται, πυρόεσσι κακώσεσι καὶ ὀρνιθώσεσι τοὺς τούτοις προσπίπτοντας καὶ ἄχθεσι, καὶ πυρὶ τῆς λύπης φλεγέθοντας. ὁλόγως ἡ καὶ τὸ Ταίναρον εἰς ᾅδου καταγειν λέγεται· διότι οἱ εἰς ᾅδου καταγόμενοι πταίουσιν αὐτοῦ, καὶ βλάβας ἐμποιοῦσιν. ἔστι δ' ὅτι καὶ συνδανατοῦσι τοὺς ἀκαταχέτους ὀρνεοῦντας αὐτούς. γυνὰ ἡ ἡ Θεία τὸν Ἥλιον καὶ τὸν Σελήνην, ἔτι ἡ καὶ τὸν Ἡμέραν. Γ' πρεῖον δὲ ἐν φιλότητι μιγεῖσα, σαφόσυνα ἐνδυκέσης, τετέσι κινουμένης τῆς φύσεως τῆς ἐναντίων σωμάτων ὑπαινίττεται ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη τῆς ἡμέρας ἐργάζεται καὶ ἀπουσίαν τε καὶ παρουσίαν τῶν ἀστέρων τυγχάνουσι.

Ἡ ἡ Εὐρυβίη τῷ Κρείῳ συνελθοῦσα τὸν Ἀστραῖόν τε καὶ τὸν Πάλλαντα γυναῖκα, ἔτι ἡ καὶ τὸν Πέρσην, πᾶσι τούτοις μεταφέρονται ἐν ἰδιότησιν, καθόσον χριθέντα ἀπ' ἀλλήλων καὶ χωρισθέντα ὑπὸ δυσκρασίας τινὸς καὶ μεγάλης δυνάμεως (ὧν γὰρ ὁμοῦ πάντα χρήματα ποτὲ κατ' Ἀναξαγόραν νοῦς ἡ λέγειν αὐτά) τὰ μὲν ἄστρα τὸν ἄνω τόπον εἴληχε, καὶ τῷ παλιγγενεῖ φύσιν, τουτέστι κινουμένην ἀεικίνητα γὰρ ταῦτα, κἂν τὰ μὲ ὁμαλῶς, τὰ ἡ ἀνωμάλως κινῶν. ἡ γῆ ἡ κάτω καὶ μέσον ἱδρασμένη καὶ ἀκίνητίζουσα. ὧν τινῶν δὴ ἄστραν ἡ σφαίωσις, καὶ ἡ ὀπτικωνικὴ τῆς αὐτῶν κινήσεως κατάληψις διαφόρως ἐν ὀπτικοῖς, ὅσον καὶ τὸ ὑποκείμενον τιμιώτερον. ἡ ἡ Ἡμέρα τῷ Ἀστραίῳ συνερχομένη τοὺς ἀνέμους γυναῖκα λέγει, σαφόσυνα ἐκ τῆς τοῦ ἄστρων ὀπτηρήσεως αἱ τε τῶν πνοαὶ προσλινώσκονται τοῖς ταῦτα ὀπτικοῖς. ἢ ὅτι καὶ διαφόρους ὀπτολὰς καὶ δύσεις ἄλλων ἄστρων, καὶ ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ παντὸς οἱ ἄνεμοι πνέουσιν, ὡς Ἀετοτέλης τε δηλοῖ ἐν τῷ δ' τέρῳ τῶν μετεώρων, καὶ Ἄρατος ὁ ποιητὴς, καὶ Εὔδοξος. οἶμαι ἡ καὶ τὸν Ὅμηρον προσαγορεύειν τὸν βορέαν αἰθριηγενέτην, τάχα μὲν καὶ διὰ τὸ αἰθρίαν ποιεῖν· λεπτομερεστέρα γὰρ ἡ σύστασις τοῦ τοιούτου ἀνέμου· διὸ καὶ ψυχροτέρα καὶ δυσεισγωτέρα. τάχα ἡ καὶ διὰ τὸ ἐξ αἰθέρος γυναῖκα εἶναι, τουτέστιν ἐξ ὑψηλοτέρου τόπου. τοιοῦτον δὲ πάντως τὸ βορεῖον ἔξαρμα. ἡ Στὺξ δὲ τὸν Ζῆλον καὶ τὴν Νίκην γυναῖκα μιγεῖσα τῷ τοῦ Ὠκεανοῦ Πάλλαντι. ἔτι δὲ καὶ τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν, εὐλόγως. ἐπιδὴ καὶ οἱ ζηλοῦντες καὶ νικῶμενοι συγνάζειν εἰώθασιν. ἀλλὰ συγνάσεως καὶ φθόμενον

κρατέοντι, ἀπάλαμοι δ' ἔστηκεν ἔοντες ἢύτε γυιοβόροι κεφαλὴ καὶ βίαν καὶ τὴν ὁμοτέχνων ἔρανον. ὁπῖον δὲ λιὸν ἐκεῖνον ὁ λέγων, Οὐκ ἐᾷ με καθ' ἡδονὴν τὸ Μιλησίδι πρόπαιον. ἢ ἡ συῒξ τῷ τῦ Ὠκεανῦ συνέρχεσθαι Πάλλαντι, γῆμε τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν, ὡς δῆθεν ἡμᾶς τὸ λόγῳ διδάσκοντος, ὡς πᾶν πρόπαιον ἡμῶν προσυγαζόντων, καὶ συνθρωπασάντων, καὶ πάντοθεν ἡμῖν ἐπιφοιτώσης ἐκ τῦ ἐρανίου ἀντύγων χαρηγητικῆς τῦ ἀγαθῶν δυνάμεως, ἀνεγείρεσθαι. ἐ γὰρ ὄζειν ὁ ἐράνιος χῶρος ἄμβροτος τῷ τοιῦτων, ὡς αὐτὸς φησιν ὁ ποιητής, ἀλλ' αὖθις ἡμῖν ὑπεκέμπεσθαι τὸ κράτος, καὶ ἡ νίκη, καὶ ἡ θειοτέρα συμμαχία. καὶ δὲ μεταλεσάμενος τὸν μῦθον πάντας τοὺς θεοὺς ὁ Ὀλύμπιος εἶπεν, ὃς ἂν μετ' αὐτὰ τοῖς Τιτᾶσι μάχοιτο, πεμψειν αὐτὸν ὀπὶ Κρόνε ἄποινα ὄντα. πρώτιν δέ φασιν ἀφικέσθαι τὴν Στύγα πρὸς ἔρανον, μετὰ τῶν οἰκείων παίδων, καὶ πεμπθῆναι ὑπὸ Διός. ἐπεὶδὴ συμβελόμενος ὁ λόγος, ἡμῖν ὑποτίθηται, ὡς ὅσοι αὖ ἀρὰ εἰσὶ καὶ ἀγέρας ὀπὶ Κρόνε, τὰ ἀφανῆ δηλαδὴ βία καὶ κορεύοντος, συγκαστέον, καὶ συνεργίην καρδίας πολλάκις ὑπέδειξάτω. καὶ ἔτω τοῖς ἐναντίοις Τιτᾶσι μαχεσάμενος, καὶ πᾶσαν ἐναντίαν καταβαλὼν τὴν παθῶν ἰσχύν, ἔξει δὲ ὕψος ἀρωγήν. ἄνεσις γὰρ ἡ τῶν ψυχῶν συντρίσις, καὶ ἡ τῶν ἠθῶν ταπείνωσις πρὸς τὸν ὑπέρχοντα πάντα νοῦν, καὶ ἀνίσχει κράτος κατάγει, καὶ τὰ δυμίρη ποιεῖ. ὁλόγως δὴ τὴν σύγα φασὶν ὅρκον εἶν τῶν θεῶν, ὡς καὶ ὕμηρος δηλοῖ,

Γᾶν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν.
Καὶ τὸ καταβαῖνον Στυγὸς ὕδωρ,

ἢ ὅτι οἱ ποιηταὶ συγκόσμησιν τὴν τῶν ἀνθρώπων δύναμιν τίμιον καθίστανται τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἀγίσμασι, καὶ εἰς ὅρκον προκείμενοι. εἰώθασι δὲ οἱ δυσεβέστεροι τῶν ἀνθρώπων τὴν εἰς τὸ θεῖον ὀλιγωρίαν ἐρημοσίαν ἀποδύεσθαι τοῖς * τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ σεμνοτέρως, καὶ πιστοῦσθαι ἅ φασι καὶ λέγουσι, διὰ τῆς ἐξ αὐτῶν ὑπολήψεως. ἢ εἰς τὴν Στύγα ὀμνύειν λέγουσι οἱ θεοί, διότι συγῶσι τοὺς ὀμνύοντας. ἰσοκρατὲς δὲ τὸ ὁρκωμοτεῖν ἐ παρ' ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ θεοῖς.

Η' Ηγιγένεια ὁ τὸν ἑωσφόρον τίκτει. καὶ τὰ ἄστρα οἷς ἔρανος ἐστεφάνωται, παρόσον ἐνίοτε ὁ τῆς Ἀφροδίτης καλούμενος ἀστὴρ ὁ ἑωσφόρος, ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις κατασκοπὴν ἐπιτέλλει ἀκροκέραιος. καὶ τὴν τῶν ἄστρων τιμὴν ἑαυτῷ ἐπιπολὺ ἀνατέλλοντα. ἢ Φοίβη ὁ τῷ Βίᾳ συνελθοῦσα τὸν Λητὼ τὸν κυανόπεπλον τίκτει τὸν μείλιχον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἵππον τοῖς ἀθανάτοις, παρόσον ἡ ἀκραιφνεσάτη καὶ πάσης ἀμιγὴς κακίας ἀγαθότης τῦ φωτὸς τῦ τελεσιουργοῦντος καὶ πάντων πατρὸς ταῖς πεφυσιωμέναις πάσαις ὑσίαις κατασκάπτειν καὶ ἀδαμαντὸς ζημιατίζειν. ὅπως καὶ διὰ τὸ σύμφυτον ἑαυτῇ τὸ ἀγαθὸν ἔχῃ, καὶ δημιουργικὴ πάντων τῶν ὄντων ᾖ, ὅσα τε ὑπὸ σελήνην, καὶ πλουτογενῆ μετέχει πρὸς, ὅσα τε ὑφαίνω καὶ ἐφήνια, εἰς δὴν ἔρχεσθαι λέγουσι τὸν πλυνέστατον τῆς δὲ ἀγαθοφορίας καὶ σεμνοποιῆς τῶν ὄντων καὶ παλαιᾶς χύσεως ἐρῶσι τὲ καὶ ἐρίσουσι τὰ πολλά, δηλαδὴ τὰ πάντα, ἢ τὰ χρείττω, οἷον αἱ λογικαὶ ψυχαί, καὶ αἱ γονεργοὶ πᾶσαι ὑσίαι. καὶ δὲ αὖ ἵππος καὶ ἄνθρωπος, ἢ λίθος, καὶ ὅσα τῶν ἀψύχων, ὅτινος ἐρίσαι λέγουσι αὖ τῶν ὄντων, καὶ εἰς τὸ ἀγαθὸν κινεῖσθαι. ἀλλὰ τὰ μὲν ζωτικῶς καὶ αὐθεντικῶς, τὰ δὲ νοερῶς, τὰ δ' ἄλλα * τῆς ἔξεως ἐρίσουσι. τίκτει δὲ τὸν Λητὼ ἡ Φοίβη, δηλονότι ἡ δὲ ἡμετέρων κρειττόνων ὑπεπλησμοσύνη ὑπὸ τῆς εἰλικρινοῦς ἐκείνης φύσεως τὸ ἀγαθὸν προσέρχεσθαι· τοιαύτη δὲ ἡ τῦ ἀγαθῦ φύσις, ἥτις καὶ κυανόπεπλος λέγεται, τῶν ἀοράτων καὶ * κυανόχροιαν, οἷά τινα πέπλα ἐνδυσαμένη· δόρατος δὲ καὶ ἄγνωστος φύσις ἡ θεία, ἀλλ' ἐ τέλεον, ἀλλ' ἐν τῇ περὶ αὐτὸν γνωσιζομένη, ὅσον ἑκάστῳ ἀνάλογον, ἥτις καὶ μείλιχός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἵλαος καὶ ἵππος. ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀστεῖαν τὸν δώνυμον ὑποτίκτει ἡ Φοίβη, τουτέστι τὸν τῶν ἀστέρων λαμπρότητα, καὶ τὸν ὑσίαν, καὶ τὸ κάλλος, ἵν' ἐν τούτων τὸν ἡνωμένον γνωσιζόμενα νοῦν, ἢ τὸν ἐπιστημονικὸν καταλαμψιν καὶ πρόγνωσιν τῶν μελλόντων ἐν τῆς τῦ ἐρανίου σωμάτων κινήσεως, καὶ διαφανείσεως, Ἀστεῖον τάχα καλεῖ· πᾶσα γὰρ δόσις ἀγαθή, καὶ φωτὸς γνωστικὴ πρόξενος ὑπὸ τῦ φωτὸς φωτὸς πρὸς ἡμᾶς καταγίνεται. οὕτω δὴ τὸν Ἀστεῖον ὁ Πέρσης λέγει ἀγαγέσθαι ἔκοιτιν εἰς δῶμα μέγα, παρόσον τῆς τῦ ἐρανίου σωμάτων φρασικῆς καὶ ἐνεργῦς κινήσεως ἐξήρτηται τὰ ἀνθρώπινα πράγματα καὶ τὰς θύρας, καὶ ὑπ' αὐτῆς παραῦ τὰ ἡμέτερα, ὡς ἐκεῖνοί φασιν, ἀγαθοποιὸς τῶν ἀστέρων εἰσάγεται, καὶ πανε-

πιὸς

πιὼς, ἢ χρωματισμὸς αὐτῶν ἐστιν, ἢ ἀποστάσεις, ἢ συνοικισμὸς ἀστέρων, ἢ ἐξελιγμὸς, ἢ περιοδισμὸς, ἢ ἀνατολισμὸς, ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἐπίκτητα ὄντα σημεῖα ἐστὶν ἀπολογήματα. ἐπεὶ δὲ τὰ ἀστέρων ὅτι φύσεως ἢ σελήνη, καλῶς ἔχει πάντας λέγειν ἀπὸ τῆς εἰρημένης διαιρέσεως, ἵνα τινὰ δὲ σελήνῃ, ἢ κατὰ τί συμπαρομαρτεῖ, τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ μακρόθεν ἡμῶν εἶναι, καθ' ἣν ἔστι τὰς ἰδιοτήτας ἐνεργείας ἡμῖν ἐπιφέρειν· πολλαὶ γὰρ αἱ τῆς σελήνης δυνάμεις, ἃς ἢ αὐτὸς καταλέγει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθά τε ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἢ τοῖς ἔργοις. ἐπεὶ δ' ὄντων τῶν πλανήτων ἀστέρων, μάλιστα πλησίον τε ἢ σελήνη ὑπάρχουσιν τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων λέγοντες, ἢ δρᾶν εἰς τὰ τοῦδε, ἢ φυσικῶς μόνον, ἀέρων μεταβολὰς, ἢ καιρῶν, ἢ ἐπιπλοκῶν ἐργαζόμενον ταῖς οἰκείαις ἐκβάσεσι, ἀλλὰ ἢ σημαντίζοντες, ἢ προχίζοντες, ἢ ἐντίμους ἢ ἀτίμους ποιοῦντες ἀνθρώπους, ὥς τινες λέγουσι, ἢ ὅσα ἄλλα ἐνεργοῦντες. ἔνθεν τοι ἢ κοσμοκράτορας διὰ τοῦτο ἢ σημάντορας ἔργων, ἢ φερεσβίους, ἢ καρπίμους, ἢ ἀστεραρχὰς, ἢ διαδότας κόσμου, ἢ πιστὰς φύλακας, ἢ ζωοπηγὰς πυρόεντας, ἢ ἀροτηφόρους, ἢ χθόνα πατέρας ἀθανάτους προσαγορεύει ὁ Ὀρφεὺς ἐν τοῖς ὑμνοις ἀρώμασι. συλλαμβάνει δὲ τούτῳ Ὀρφαϊκόν. χρὴ δὲ εἰδέναι ὅτι ὑμνοῦσιν ἐν τοῖς λεγομένοις πλάνησι τῶν ἀστέρων ἥλιόν ἢ σελήνην ἀφορίζει, οὓς εἴπομεν, ἢ διὰ μιᾶς ὅτι τὴν γῆν ἔχουσι δυνάμεις, ἐπὶ τὰς μεταβάσεις αὐτῶν τὰς μείζους ἢ ἐλάττους, ἀλλὰ ἢ ἐν τοῖς ἀπλανέσιν. εἴτε γὰρ πνευματώδη ὄντα τὰ ἄστρα, εἴτε αἰθέρια, ὡς ἀρέσκει τισὶν, ὑδατώδη συμπάθειαν ἔχει πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς γῆς γινόμενα, ἢ ὑδατώδη τις ἀποροῆ, ἢ δὲ ἀπόρροια διήκειται ἀπὸ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ὑπὸ τὴν γῆν ἢ πρὸς ἡμᾶς, καθὼς τοῖς ἀκριβεστέροις δοκεῖ, ἀλλὰ σημεῖα τάξιν ἐπέχουσιν αἱ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ὑπτιάσεις ἢ δυσμαί, μὴ φυσικῶς τὰ πρὸς τὸν ἀέρα πάθη ἀποδιδοῦσαι, πνεύματα λέγω, ἢ ὄμβρους, ἢ καύματα· ὡς γὰρ ὁ πυρίζοος ἐκ αὐτός ἐστιν αἰτία τῆς πολεμικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ σημεῖόν ἐστι πολεμικῆς καιρῆς, τὸν αὐτὸν τρόπον ἢ αἱ τῶν ἀστέρων ἐπιτολαὶ ἐκ αὐτοὶ φυσικοί εἰσι τῶν περὶ τὸν ἀέρα μεταβολῶν, ἀλλὰ σημεῖα ἔχουσι τῶν τοιούτων προτάσεων· οἱ γὰρ ἀπαρχῆς παρατηρήσαντες ἢ συντάξαμενοι τὰ λεγόμενα παρατηρήματα, ἐξετάσαντες τοὺς τόπους τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ἐν οἷς ὅταν αἱ μεταβολαὶ τοῦ ἀέρος γίνονται, ἐπισκέψαντο καὶ τοὺς χρόνους τούτους τίνα τῶν ἄστρων ἀνατέλλει ἢ συγκατα-δύνει, ἢ ταῖς τούτων ἐπιτολαῖς ἢ δύσεσι σημείοις ἐχρήσαντο πρὸς τὸ προγινώσκειν τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀέρος. οἷον, ὅτι αἱ πλειάδες δύνουσιν ἔχουσι δύναμιν ὥστε ὑγραίαν τινὰ φέρειν τὸν ἀέρα ἀπογεννᾶν· ἢ πάλιν ἐπιτέλλουσαι θέρους ἀρχὴν διασημαίνουσιν, ἢ διὰ τοῦτο τοῦ ἀέρος δύναμιν, φαντικῶς γὰρ ἔστιν ὑπόληπτον τὸ τοῦτο οἴεσθαι· οὐδὲ γὰρ ἂν ἢ δοίη τις εἰκότως τὰ ἄστρα, πάντως ἢ τῆς αὐτῆς δυνάμεως εὔλογον εἶναι. ἢ οὐκ ἂν τῆς αὐτῆς ὄντα οὐσίας, ἄλλα μὲν, τὸ ὑγραίνειν, ἄλλα δὲ τὸ ξηραίνειν εἶναι τῶν ἄστρων, λεκτέον· τὸ δ' αὐτὸ ὑπολαμβάνειν ἢ περὶ τοῦ τὰ χειμῶνος ἐπιτολοῦ γίνεσθαι· πολλοὶ γὰρ ὑπολαμβάνουσιν ἰδίαν ἔχειν δύναμιν τὸν ἀέρα, ἢ παραίτιον γίνεσθαι τῆς τῶν καυμάτων ἐπιτάσεως, ἅμα συνεπιτέλλοντα τῷ ἡλίῳ. τοῦτο δ' οὐκ ἔστιν οὕτως ἔχον, ἀλλ' ἐπεὶ χρὴ τὸν πυροδέστατον καιρὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ ἥλιος ἐπιτέλλει, τῇ τούτου φύσει ἐσημειώσαντο τῶν περὶ τὸ καῦμα μεταβολῶν τὸν ἀέρα. ἔστι δ' ἥλιος φαίνων τῆς ἐπιτάσεως τῶν καυμάτων· ἡ δ' αἰτία φαῦλον μὲν, ὅτι ὑπὸ τῶν χειμώνων κατεψυγμένων ἡμῶν, χρὴ τὸν συναγωγισμὸν τὸν περὶ ἡμᾶς ἄρχεται ἡμᾶς θερμαίνειν, ὅπου δ' ἐλάχιστον ποιεῖ τοῦτο διερμάζειν, ἐπὶ τῆς καταψύξεως τῆς ὑπὸ τῶν χειμώνων διαμενούσης, ἐπιοῦσης δὲ μυομένης, ἢ μᾶλλον ἀεὶ συναγωγίζοντος τοῦ ἡλίου, ἐπαίθησιν συμβαίνει τῆς θερμασίας γίνεσθαι. ἔπειτα δὲ ἢ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. συμβαίνει γὰρ δὶς ἐπὶ τὸ σωματικὸν ὅτι τοῦ αὐτοῦ οἴκησιν ἐπιβάλλειν τὸν ἥλιον· ἢ γὰρ ἐν τῷ ζῳοφόρῳ τῷ πρὸς τὸν θερινὸν κύκλον τὸν ζηπικὸν, ἢ ἐν τῷ ὑποχθονίῳ, τὰς αὐτὰς οἰκήσεις παροδεύει ὁ ἥλιος. εἰ μὲν οὖν ὡς σημεῖόν τις λαμβάνει τοῦ καύματος τὴν ἐπιτολὴν, ὀρθῶς λαμβάνει, καθὰ ἢ ὁ Μηρὸς φησιν, ὅτι κυνὸς ὄτος· κακὸν δέ τι σῆμα τέτυκται. εἰ δ' ἄλλως οἴεταί ἔχειν, πόρρω δοκεῖ τῆς ἀληθείας ἢ τοῦ φυσικοῦ λόγου πλανᾶσθαι. σὺ δ' ὦ τέκνον, τὰ μὲν ἄλλα χαίρειν ἔα τὰ ἄστρα, ἢ μνημείαν ἐξ αὐτῶν περὶ ἡμᾶς διηκειῶς οἵαν ἀποφορὰν, εἴτε πλάνητες εἰσὶν, εἴτ' ἀπλανεῖς, μόνον ἥλιον ἢ σελήνην

λωλωτὲς δύο τύτες φασῆρας τὲς μιχάνας φυζικῶς τὰ σεὶ τὸν ἀέρα ἀποτελεῖν πάθη δόξαζε, ἢ ἡμέρας ἢ νυκτὸς ἐργάτας εἶ), ἢ χειμερῶν, ἢ χρόνων, ἐκ ἐμψύχως ὄντας, ἢδ' ἀφ' ἑαυτῶν δρασικλύ τινα δύναμιν σλκτοιῶντας, ἀλλ' ἀπὸ τᾶ πρώτυ νῦ τᾶ πάντων παιτὲς θεῦ τῦτα λαχόντας· μὴ θαυμάσης δὲ, εἰ τλὺ σιλλύβλυ Ε'κάτλυ προσαγορδεῖ ὁ Η'σίοδ@· τωῦτον γδ τὸ μεταλησικὸν εἶδ@ τᾶ λόγυ ὄξιν, ἐπεὶ ἢ Ο'ρφεὺς τὸν ἥλιον Ζλῶα προσαγορδει, ἢ Παιᾶνα, ἢ Τιτᾶνα. ἄκυε γάρ·

Τιτὰν χρυσαυγὲς Υ'περίων, ἠραῖον φῶς,
Δεξιὰ μὲν γλυκὺς ἥες, δωνυμε νυκτός,
Φωσφόρε, αἰολόδεκτα, φερέσβια, κάρπιμε
Παιάν. [τε Ζεῦ.

Α'ειθαλὲς, ἀμίαντε, χρόνε πάτερ ἀθανάτων· δὲ διαφόρως αὐτᾶ ἐνεργείας ἀπιδὼν τύτοις αὐτὸν τοῖς ὀνόμασι προσαγορδῆ. Τιτᾶνα μὲν, διὰ τὸ παντάχῦ πταίειν ἢ ἐξαπλοῦν τὰς ἀκτῖνας, ἢ διὰ τὸ παρὰ πάντων τίειν, τυτέσι πιμᾶν. Παιᾶνα δὲ, διὰ τὸ παύειν λιμάττι ἢ χειμῶνα, ἢ διά τι σαίνονα εἶναι τινα ταῖς κυητογονίαις ἢ ἀναθηλήσι τᾶς πυρ' αὐτᾶ γινομένας. Ζλῶα δ, διὰ τὸ ζωῆς εἶ) αἴτιον, τυτέσι τῶν ἐκ ζωλύ. Δείσκω δ τὸν αὐτὸν Ο'ρφέα ἢ τλὺ Τύχλυ Α'ρτεμιν προσαγορδοντα, ἀλλὰ ἢ τλὺ σιλλύβλυ Ε'κάτλυ,

Ε'κατοδίλιν Ε'κατηβλήζω, τριοδῖτιν ἐφαμλύ.

ἢ μυθία παρ' Ο'ρφεῖ τὰ μεταλησικῶς ἔχοντα τῶν ὀνομάτων εὑρήσεις. ἡ Ρ'έα δ τῷ Κρόνῳ συνοδμηθεῖσα, τεκεῖν λέγε) τλύ τε Δήμητραν ἢ τλὺ Η'ραν ἢ τὲς ἄλλυς, εὐλόγως. τῆς γδ ῥυτῆς ἐκείνης ἢ ἀσάτυ ἢ ἀνειδέυ ὕλης ἢ πάντοθεν ἀλλοίωτῆς ἢ τρεπτῆς χ' τλὺ ἑαυτῆς φύζιν, ἔτι δ ἢ τᾶ ὄλπο ἀζοντ@ ἄνωθεν τῆς ὕλης ἀρχεγόνυ σκότυς, ἢ κορδίνοντ@ τὰς αἰδήσεις, ἅπτι μιλαίνοντ@, γίγνε τὰ σοιχεῖα τῇ ἐνεσισρήσει τῆ πιοτήτων. ἡ γῆ τε αὐτὴ, λὼ ἢ Δήμητραν λέγει, ἢ ὁ ἀὴρ, ἢ ὁ Ποσειδῶν, τυτέσι τὸ ὕδωρ, ἢ ὁ Ζεὺς, τυτέσιν ὁ αἰθήρ. Ε'στία δ προσάορος θε) ἡ Δημήτηρ, παρίσον τᾶ πάντος τ' μέσον λαχῦσα τόπον ἡ γῆ σάσεως ἢ μονῆς αἰτία ὄξι τοῖς ἄλλοις· πᾶν γδ τὸ κινύμενον σὲ τ' ἀκίνητον κινεῖ)· ὅθεν ἢ οἱ Πυθαγόρειοι Ζηνὸς πύργον ἢ φυλακλὼ οἶμαι διὰ τῦτο τετύφλυ ἐπάλουν. Δημήτηρ δ λέγε), ὡς Δηὼ μήτηρ ὕσα· πάντα δὲ ἐκ γῆς φοδρχε). ἢ δ' ἄρα διαιρεῖν ἔσιχεν ἡ πρεσβυτέρα παράδοσις συμβολικῶς, εἰς τὸ τὸν ὑφ' ἡλίυ καταλαμπόμενον τόν φαιδρὸν τῦτον ἢ αἰσητὸν, ὃν ἢ χρυσοπέδιλον Η'ραν καλεῖ λαμπρὸς ἢ χρυσοειδὲς ἐν τῷ πέδῳ εἰλεῖ), ἢ εἰς τὸν ἀφανῆ ἢ ὑποκάτω, ἢ ἡμῖν μὴ ὁρώμενον, ὃν ἢ αἰδλω προσαγορδει. τάχα παρὰ τὸ μὴ φαίνεδαι ἢ βλέπειν. ὑπονοίγμεν δ λέγει τὸν Ποσειδῶνα, τυτέσι τλὺ ὑγρὰν φύσιν ἢ ὑδαρᾶ, ἀπὸ τᾶ ἐνοῦν τλὺ γῆν, τυτέσι πιεῖν. εἰζὶ γάρ πνες τῶν παλαιῶν, οἷς τίσιν αἷμα δοκεῖ τὰ ὕδατα εἶ) αἴτια σεισμῶν, τὰ κατ' ἐκείνης λεγόμενα ὑπὸ γῆν εἶ). Ζεὺς δ πᾶ λέγε) ἐκτὸς τὰ ἄλλα τᾶ Ζλῶος σημαινόμενα· πολλαχῶς δὲ τὸ Ζεὺς ὄνομα εὕρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἡμεῖς πυρσημηνάμενα ἐν ἄλλοις· νῦν δὲ Ζλῶα τὸν αἰθέρα οἰητέον, τυτέσι τὸ πῦρ σοιχειωτικὸν τᾶ παντός· τῦτο γδ ζωῆς αἴτιον, ἢ δι' αὐτᾶ ζῶμεν, κινύμενοί τε ἢ ὑποθερμαινόμενοι. ἀδὴ πῦρ, ὡς ζωογόνον μᾶλλον ἢ συσατικὸν, ἢ ἐνεργητικώτερον ἢ δρασικώτερον, πατέρα ὁλ@ ἀνδρῶν τε ἢ θεῶν προσαγορδῦ· θεῶν μὲν, τ' σοιχεῖον δηλαδὴ τ' ἄλλων. φύρηται γδ ἢ τὰ σοιχεῖα θεοῖ παρ' Ο'μήρῳ προσαγορδόμενα, ὑπὸ τᾶ θείας ἀξιύσης φύσεως ἢ ἀθανάτυ ἢ τλὺ ὑλότητα, ἀνδρῶν δ τ' ἐκ τ' σοιχείων σαδέτων πάντων. ταῦτα γδ γενητὰ, ἢ φθαρτὰ, ἢ ἀλλοιωτὰ, ὡς μέρη δῦθεν ὄντα ἐκείνων. ὅπ ἢ Ζλῶα τὸν αἰθέρα νῶ ἀκυτέον, δηλοῖ ἢ αὐτὸς ὁ Η'σίοδ@ λέγων,

Τᾶ ἢ ὑπὸ βρυντῆς κελαδίζεται ὑλήεσσα χθών·

ἐν γδ τῷ σεὶ τὸν αἰθέρα πόπω, ἢ ἁπλῶς ἐν τῷ ὑπαιθρίῳ, ἢ ἠχυρά σα, βρονταὶ συρίσσονται ἢ ἀστραπαὶ, ἢ ὅσα ἄλλα παίδες φυσικῶν λέγυσι.

ΣΧΟΛΙΑ.

Κρεκμὶς·]ἡ σοφία. Πλυτά τε βοῶπις.]ἡ Ταρτάλυ μήτηρ, διὰ τὸ πλυτίζειν τὲς πλυσίους αὐτῶν ἐν βυσὶν ἐρασαμένης γεωργύς. Περσηίς τ']μήτηρ Α'ίήτυ. Α'κάκη.]ἡ δεραστεία. Ξάνθη.]ἡ αἰθερόεσα. Πεκαίη.]τὸ ὑπὸ πέρας διαπαλᾶν. Μενεδώη.]ἡ παρμονή. Εὐρυόπη.]τὸ πλατὺ τᾶ ἀέρ@. διὰ τὸ εὐρύνεδαι τὲς τύτων ὀφθαλμύς. μύκοι δ τύτες ἡδὺ σαλεύοντες. Εὐρυόμη.]ἡ δρομία. Α'σία.]ὁ

χόρος

κάρ. Καλυψώ.] ἡ περιβολή. Εὐδώρη] ταύτην Ὀκεανοῦ Εὐρυρόμην εἶπε. Στυξ.] θεὸς Ὠκεανοῦ. Ταυσφυρωπὸς Ὠκεανίναι, αὐτὶ τῦ μακρόσφυρον. ἀπὸ τῆς ἐυσφύρου, ἡ ἐυμήκης ἀπὸ μέρους. πολυαιρέτες.] αἱ πᾶσι εἰς ἴσον παραχὴ ἁρμόζουσαι. καὶ τὸ δικαίων, ἀντὶ τῦ θεᾶς, πλασμωπικῶς ἀντὶ ἐνικῦ. ἀπὸ γὰρ μιᾶς μητρὸς ἅπαντων γένεσις. Οἱ δὲ ἔκγονοι.] ἔτοι δὲ ἴσασιν, οἱ ἔκγονοι πλησίον οἰκοῦσιν, ἢ οἰκοῦντες. Θεία τ' Ἠελίοντε.] ἡ κίνησις τῆς σφαίρας, ὁ θαυμασμὸς, ἀπὸ τῦ θέειν. Ὑπείροχος.] τῆς κινήσεως, ἀπὸ τῦ ἴεσθαι καὶ πορεύεσθαι. Κείων.] κεῖται γῆς καὶ ἐρατῦ παῖς. θέλουσι δὲ αὐτὸν, τὴν διάκεισιν τῦ ὄντων καλεῖν, ἢ τὴν τῦ φραγμάτων περίθεσιν, ἢ τὴν τῦ ἄστρων ἐξ ἀνατολῶν εἰς δύσιν. Εὐρυβίη δὲ πόντου θυγάτηρ.] φέρουσι δὲ μεγάλην πρὸς δύναμιν αὐτὴν εἶναι). Ἀστραῖόν τε] τὴν γένεσιν τῦ ἄστρων. Πάλλαντα] τὴν κίνησιν αὐτῦ. Πέρσην θ', ὃς.] Πέρσην τὴν τῦ ἄστρων διαπερίωσιν, ἢ κίνησιν ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν. ἱδμοσύνῃσιν.] ἐμπειρίας. ἀπὸ τῦ ἴδμεναι, ἤγουν ἐπίστασθαι. πολλῆς γὰρ ἐμπειρίας δεῖ τὸ γνῶναι τὴν διαπερίωσιν τῶν ἄστρων. ἄλλως. τῶν ἄστρων γὰρ ἡ περίωσις καὶ ἐπισημονικὴ τῆς αὐτῦ κινήσεως μετάληψις διαφέρει ἐν πάσαις ταῖς λογικαῖς ἐπιστήμαις, ὅσον καὶ τὸ ὑποκείμενον τιμιώτερον. Ἀστερίῳ δ' Ἠῶος ἀνέμους τέκεν.] ἐπὰν γὰρ ὄντων τῦ ἄστρων ὑπὸ τὴν ἕω, τότε τίκτουσι ἐξ ἀνατολῆς οἱ ἄνεμοι. ἐπεὶ καὶ τέσσαρα κλίματα τῆ κόσμου διῴκηται, ἀνατολὴ, λιβύη, μέσον. Ἀργέσταν.] τὸν ὀξὺν καὶ ταχὺν καὶ καθαρὸν ἀργέστην Ζέφυρον εἶπε. Ζέφυρον δὲ λέγει τὸν Εὖρον. πνεῖ δὲ ἀργέστης, ὁ καὶ εὖρος καλούμενος, ἀπὸ ἀνατολῆς· ὁ δὲ ζέφυρος, ἀπὸ δύσεως. ὁ δὲ βορέας ἀπὸ τῦ ἄρκτου, καὶ ὁ νότος ἀπὸ μεσημβρίας. Ἀκυλίλαος δὲ βίης ἀνέμους τε) φησὶ καὶ Ἡσίοδον, βορέαν, ζέφυρον, καὶ νότον. τὸ γὰρ ζεφύρου δύσθετον, τὸ ἀργέστην φησίν. Ὄμηρος εἶπεν ἀργέστην τὸν λαμπρότατον. τοῦτο ἀρχὴ, ἁπλούστερον φησί. ζητητέον δὲ, ὅτι χωρὶς σωδέσμου ἀργέστην ζέφυρον εἶπεν. Τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτεν.] εἶτα γὰρ ἐν ἀρχῇ ἄστρα τε λαμπετόωντα. ἑωσφόρον δὲ ὥρην, ἐπεὶ θεὸν τὴν ἑωσφόρον ἀνατέλλει. Στυγὸς δ' ἔκτεν.] Στύξ λέγεται καὶ τὸ συγχεῖν, καὶ τὸ τιμᾶν, καὶ φοβεῖσθαι. Πάλλαντα δὲ, τὴν ἀνωτέρω κίνησιν λέγει, ἣ συμμισγόμενον τὸ ὕδωρ, δυνάμεις πυκνὰς ἐκτελεῖ. Ζῆλον δὲ, ἢ ἀεὶ τὸ ἀγαθὸν λέγει. Ἄλλως. ἢ τὸ ἀεί τινα μῖσον ἐνωθὲν τῇ τῦ θυμῦ ὀρμῇ, ζῆλον καὶ φθόνον γεννᾷ, καὶ μὴ ἰσχύον καὶ βίας μάχην ἀεὶ πρὸς τὸν συνεπόμενον, μὴ καλῦ τέλους, τῆς νίκης φυμὶ πρὸς οἶκον ἀπερύκειν. Ὡς γὰρ ἐθέλουσι.] τὰ τοιαῦτα ὀνόματα ὁ μὲν Ἄβρων φησὶ παρωνυμικὸν Ὠκεανίνη, Ἀθρησίνη, Αἰντίνη. Τρύφων δὲ πυρώνυμα, ἐπεὶ καὶ ἔχει ἀρχέγονα παρακείμενα παρωνυμικῶς τὰ αὐτά. Εἶπε δ', ὅς αὖ] ὅτι τὸν μαχόμενον μετ' ἐμὲ πῖσι Τιτῆσι, τιμὴν αὐτῷ τιμὴν παρεάσω. εἶπε δὲ καὶ τῷ μὴ ἔχοντι ἐξ ἀρχῆς τιμὴν παρέξει. τιτᾶνας δὲ τὰς δυσφημίας τὰς ἐν τῷ βίῳ φησί. Πρώτη Στύξ.] πρῶτον γὰρ ἐχωρίσθη τὸ ὕδωρ τὴν γῆν ὑπικέλυσθεν, καὶ ποιεῖ ἀέρα ἀνάδραμεν· ἔδει τοῦτο γὰρ κοῖλον τὸ ὕδωρ. διὰ μήδεα παγχύ.] τῆς παγχὺς συμβαλόντος αὐτῷ δηλονότι, ἢ τῆς Διὸς, ἢ τῆς Ὠκεανῦ. θεῶν ἔμμεναι ὅρκον.] ἐπεὶ καὶ ὁ ὅρκος φοβερός. Φοίβη δ' αὖ Κοίη.] τὸ καθαρὸν, καὶ ἡ λαμπρὸν τῆς ὁρωμένης δεῖ Φοίβη. Κοῖος δὲ τὸ ἀρκτικόν. ἔτεκε δὲ νύκτα, ὅτι ἐν τῇ ὁρωμένῃ ἀέρος καὶ ἡ νὺξ τίκτεται, καὶ τὰ ἄστρα. ἢ Κοῖος ὁ πιπτὴς· Φοίβη δὲ, ἡ καθαρώτης τῆς πτήσεως. Λητὼ κυανόπεπλον.] Λητὼ λέγεται ἡ λήθη, καὶ ἡ νύξ. τερπόμενοι γὰρ ἐν ὑπνοῦμεν τὴν τῦ βίου πάροδον. καλῶς γὰρ πέφυται τὸ δύσθετον. ἢ αὐτὴ γὰρ λέγεται τῇ νυκτὶ. ἢ κατ' ἀφημισμόν. ἢ ὅτι οἱ αὐτῆς παῖδες ἀναιρετικοὶ εἰσὶ τῆς ἐναντιουμένων αὐτοῖς. Ἤπιον ἀνθρώποισι] ἐπεὶ οἱονεὶ τέρπει οἱ θεοὶ μὴ ἐναντιουμένων ἡμῶν τὴν τῦ βίου πάροδον, ἢ τὴν τούτων πάροδον. Ἀστερίῃ.] ἡ τῆς ἀέρων κίνησις. διὰ γὰρ τῆς κινήσεως αὐτῆς, τὰ πράγματα περιοῦσι. εὐώνυμον.] ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς ἐπειδὴ τὰ δεξιὰ παρὰ πᾶσιν ἄσεσέβεται, τὰ δὲ εὐώνυμα βλάπτουσι μετέχει τῦ ἀγαθῦ, διὰ τοῦτο εὐώνυμα τὰ ἄστρα εἶπεν, ἐπειδὴ τὸ μὲν τῆς Ἡμέρας φῶς λίαν ἄδηλον δεῖ, τὸ δὲ τῆς ἄστρων ἔλαττον. Πέρσην τὸν ἥλιον λέγει. ἀνατέλλει γὰρ, καὶ πάλιν ἕως εἰς ἑαυτὸν δύνουσιν οἱ ἀστέρες. Ἑκάτην τέκε.] ἐπαινεῖ δὲ τὴν Ἑκάτην Ἡσίοδος, ὡς Βοιωτός. ἐκεῖσε γὰρ τιμᾶται ἡ Ἑκάτη. Μοῖραν ἔχουν.] διὰ τὸ ἑκάστῳ προνοεῖσθαι. τῆς γὰρ ἐν γῇ καὶ ἐν θαλάσσῃ πάντων ἄρχει ἡ εἱμαρμένη. ὡς γὰρ θεῷ εὐχόμεθα τῇ μοίρᾳ. Καὶ γὰρ νῦν ὅτι πε-

τὶς.] καὶ γὰρ ἐὰν τὶς κατὰ νόμιμα ποιῇ τὰς θυσίας, καὶ θέλῃ ἐξιλασάμενος ἑαυτῷ τὸν θεὸν, θύει καὶ τῇ ἑκάτῃ· καὶ μάλιστα αὐτῷ λαμπρὸν μεγαλύνει. ἄλλως. ταῦτα κατὰ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπικρατήσαντα εἰς τὰς πλείστας τιμὰς ἐναλλαττόμενον. φ' φόφορον.] φ' τινι, πῶμον αὐτὶ πώσεως, ἔ τιν. οἱ γὰρ ῥήτορες τῇ δοτικῇ αὐτὶ γενικῆς χρῶνται. ἔχει αἶσαν ἁπάντων.] ἐπειδὴ πάντες τὸν Τύχην καλοῦσι καὶ Ποσειδῶνα καὶ ἄλλους θεοῖς θύοντες, ἢ ἐκ τούτων ἁπάντων μέρος ἔχει πρὸς. Οὓς ἔλαχεν Τιτῆσι.] ἐκληρώσατο ἐν τοῖς προτέροις θεοῖς, τοῖς Τιτᾶσι λέγει, ἤγουν ὅσοι κατὰ τῶν ὑπερφυῶν πολεμάτων ἔχει δύναμιν. Οὐδ' ὅπ μονοφυὴς.] οἱ γὰρ μονοφυεῖς πλεονέκται, ὡς συμμάχους μὴ ἔχοντες. ἢ ὅτι ἀδελφὰς οὐκ ἔχει, καὶ πλείονος τετύχηκε τιμῆς. καὶ γὰρ οὐκ ἠθετήθη ὡς μονοφυής. Ὧι δ' ἐθέλῃσι] πρὸς ὃν ἂν βούλῃται λαμπρῶς παραγίνεται, καὶ ὠφελεῖ αὐτόν. ἄν ὡς. ἐπειδὴ μεγίστῳ τινὰ δύναμιν ὁ δημιουργὸς ἐν Ἡλίῳ καὶ Σελήνῃ ἐνέθηκεν. ἔσον γὰρ, φησιν, εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιρὰς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς. καὶ μείζονα τιμὴν συντέλεσαν τοῖς ὑπὸ γῆς χαείζουσι, καὶ ὡρῶν καὶ ἡμερῶν εἰσιν αἴτιοι. καὶ τῶν ὡρῶν καθ' Ἕλλησιν αἱ μὲν εἰσὶν ἀγαθαὶ, αἱ δ' ἀποφερόμεναι· ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἡμερῶν, καθάφησιν ἐκτ ἐν τοῖς ἡμέροις ὁ ποιητής. διὰ τοῦτο τοιαῦτα ποιεῖν φ' Ἑκάτην ἐν τοῖς ἀπειθημένοις φησίν. ὁ γὰρ ταῖς ἀγαθαῖς τῶν ἡμερῶν ἐπ' ἔργον ἐξελαύνων, ἀπλῶς ὡς μὴ κέρδος ὄντος ψέγει.

ἀγῶνι ἀέθλιον.] καὶ θεὸς ἀγωνιστὰς οἷς ἐθέλῃ ἀγαθὴν δόξαν, καὶ ὑπομένοντας δὲ αὐτῶν μάλα χαίρων προσγίνεται εἰς τιμὴν καὶ τῶ οἰκίαν. τοκῆσιν κύδος ἀπάζῃ.] τί μὲν γὰρ προφέρῃ τοῖς γονεῦσιν ὁ νικήσας τῇ τε νίκῃ καὶ τῷ βραβείῳ. τιμῶν γὰρ ὑπὸ πάντων ὡς νικητὴν πατέρας καὶ τὸ βραβεῖον ἀπολαύουσιν. ἀπαγορεύει γὰρ τίνος παῖδός ἐστιν. Καὶ τοῖς, οἱ γλαυκιῶσι.] καὶ τοῖς πλέουσι τὴν θάλασσαν εὐχομένους ἑαυτῇ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἄγειν πολλῶν παρέχει. ὠφεληθεὶς γὰρ τοῖς δύο ἐπιθέτοις, ἤγουν τῇ γλαυκῇ, καὶ τῷ δυσπεμφέλῳ, οὐκ εἶπε τὸ κυρίως. Ῥηϊδίως δ' ἄγειν.] καὶ τοῖς κυνηγετοῦσι σωίρχει. ὃς δ' ἐθέλῃ καὶ βλάπτωσι κυνηγέτας. Ἐσθλὴ δ' ἐν καθμοῖσι.] συνέρχεται καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσι τὰ ποίμνια αὐξῆσαι· σὺν τῷ Ἑρμῇ ἅμα φησί. μέλει γὰρ καὶ αὐτῷ σὺν τῷ Ἑρμῇ τῶν ποιμνίων. Λητίδα τε, τὴν τετραπόδων κτῆσιν φησί. λητία γὰρ, τὰ τετράποδα λέγουσι, ἀπὸ τοῦ τὰ λητία κατανέμεσθαι. οἱ μετ' ἐκείνων.] τοῖς μετ' αὐτὸν βασιλεύσασι. ἐξ ἧς γὰρ ἐγεννήθη κυροτρόφος, ἢ τοῖς γονωμένοις αὐτὸν, ὅσοι εἶδον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἄλλως. εἴ τινές φασι γονῶν μὴ τὸ γονηθῆναι τὸν σελήνην, ἔτοι εὐτυχεῖς. αὔξει γὰρ ἡ σελήνη ὅτι τῇ γονήσει αὐτῆς.

Καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας, ὅστις ἕκαστος
Νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούνατ' ἵκοιτο,
Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν ὑπερνίων
Ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχῃ βασιληίδα τιμήν.
Πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὕνεκά οἱ πέπρωτο ἑῷ ὑπὸ παιδὶ δαμῆναι
Καὶ μεγαθύμῳ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Τῷ ὅγε οὐκ ἀλαοσκοπιὴν ἔχεν, ἀλλὰ δοκεύων
Παῖδας ἑοὺς κατέπινε· Ῥέην δ' ἔχε πένθος ἄλαστον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα φίλους λιτάνδανε παῖδας
Τὴν αὐτῆς, Γαίαν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,

Atque istos quidem deglutiebat
Saturnus magnus, quicunque
Ex vtero sacro matris ad genua
venerat:
Hæc animo voluens, ne vllus
clarorum filiorum Cœli
Alius inter Immortales haberet
regium decus.
Audierat enim ex Tetra & Cœlo stellis micante,
Quod sibi fatale esset præter a filio domari,
Quantumuis robusto existenti,
Iouis magni per consilia.
Ideoque hic non cæcam speculationem habuit, sed insidias
struens
Filios suos deuorabat, Rheam
autem tenebat luctus grauis.
Sed quando iam Iouem erat deorum patrem atque virorum
Paritura, iam tum charis supplicabat parentibus
Suis, Terræque, & Cœlo stellato,

Μῆτιν

Μῆτιν συμφράσασθαι ὅπως λελάθοιτο τεκοῦσα
Παῖδα φίλον, τίσαιτο δ' ἐρεμνοῦς παῖδας ἑοῖο,
Παίδων οὓς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.
Οἱ δὲ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλυτοὶ ἠδ' ἐπίθοντο·
Καὶ οἱ πεφραδέτην ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι
Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ υἱέϊ καρτερόθυμῳ.
Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
Ὁππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἤμελλε τελεῖσθαι
Ζῆνα μέγαν· τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτῃ (ἐν) εὐρείῃ τραφέμεν ἀτιταλλέμεναί τε.
Ἔνθα μὲν ἶκτο φέρουσα θοὴ διὰ νύκτα μέλαιναν,
Πρώτιστον ἐς Λύκτον· κρύψεν δέ ἑ χερσὶ λαβοῦσα
Ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Ἀργαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
Τῷ δὲ παρὰ μεγάλοιο μέγαν λίθον ἐγγυαλίξας
Οὐρανίδῃ μεγάλῳ ἄνακτι, θεῶν προτέρῳ βασιλῆϊ.
Τὸν τόθ' ἑλὼν χείρεσσιν ἓν ἐγκάθετο νηδύϊ, οἷ
Σχέτλιος οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶν ὡς οἱ ὀπίσσω
Ἀντὶ λίθου ἔσσεται υἱὸς ἀΐσσητος καὶ ἀκηδής
Λείπεθ', ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας
Τιμῆς ἐξελάαν, ὁ δ' ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξειν.
Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Ηὔξετο τοῖο ἄνακτος. ὀπιπλομένου δ' ἐνιαυτῷ
Γαίης ἐπιφραδέεσσι πολυφραδέεσσι δολωθεὶς
Οὖν γόνον αὖ ἀνέπνευε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο.
Πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον, τὸν πύματον κατέπινεν·
Τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε μετὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, γυάλοις ὑπὸ Παρνησσοῖο,
Σῆμ' ἔμεν' ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.
Λῦσε δὲ παῖδας ἀγηγενέτας ὀλοῶν ὑπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὓς δῆσε πατὴρ ἀεσίφρονι μύθῳ,
Οἵ οἱ ἀποτμήσαντο χάριν ἐυεργεσιάων,
Δῶκαν δὲ βροντὴν, ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν,

Consilium vt suggererent, quo pacto lateret pariens
Filium charum, posseteque vlcisci furias patris sui
Contra filios, quos deuorabat ingens Saturnus versutus.
Illi vero filiæ dilectæ auscultarunt & morem gesserunt,
Et ei commemorarunt quæcunque fatis cõstitutum esset fieri
Circa Saturnum regem, & filium magnanimum.
Miserunt autem in Lyctum, Cretæ ad pinguem populum,
Cum minimum natu filiorum esse paritura,
Iouem magnum. hunc quidem ipsi suscepit Terra vasta
In Creta lata, ad educandum & enutriendum ab infantia.
Tum quidem peruenit ferens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipsam Lyctum: abscondit autem ipsum manibus prehensum
Antro in excelso, diuinæ sub latebris terræ,
Argæo in monte denso syluoso.
Huic autem fasciis inuolutũ magnum lapidem in manus dedit
Cœli filio, præpotenti deorum prioti regi.
Quem tum arreptum manibus, suam condidit in aluum,
Miser, nec cogitauit animo quod sibi in posterum
Pro lapide suus filius inuictus & securus
Supereset, qui ipsum mox esset vi & manibus domitum
Ex honore expulsurus, ipseq. immortalibus imperaturus.
Celeriter autem deinde robur & fortia membra
Crescebant illius regis: reuoluto autem anno,
Terræ consilio astuto circumuentus,
Suam sobolem iterum emisit magnus Saturnus versutus.
Victus artibus ac vi filij sui.
Primum vero euomuit lapidem vltimo deuoratum.
Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram spaciosam
Pytho in diuina, iugis sub Parnassi,
Monumẽtum vt sit in posterum, miraculum mortalibus hominibus.
Soluit vero patruos noxiis a vinculis
Cœligenas; quos vinxerat pater ex amentia.
Qui ipsi retulerunt gratiam beneficiorum,
Dederuntque tonitru, atque ardens fulmen,

Καὶ

Καὶ στεροπὴν· τοῦρὶν δὲ πολύρρην Γαῖα κεκεύθει·
Τοῖς πίσυνος θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
Κύρλιν δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρος Ὠκεανίνην
Ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν.
Ἣ δέ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
Τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα
Ποικίλον, αἰολόμητιν, ἁμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθέα,
Ὅς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι·
Πρῶτος γὰρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
Παρθένον. ὕβριν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς
Εἰς ἔρεβος κατέπεμψε, βαλὼν ἰφθίμῳ κεραυνῷ,
Εἵνεκ' ἀϊδρείης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου.
Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
Πείρασιν ἐν γαίης, πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων
Ἑστηώς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.
Ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητίετα Ζεύς.
Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδῃσι Προμηθέα ποικιλόβουλον,
Δεσμοῖς ἀργαλέοισι, μέσον δι' ἀμφὶς ἐλάσσας·
Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανυπτέρυγα· αὐτὰρ ὃ γ' ἦπαρ
Ἤσθιεν ἀθανάτου, τὸ δ' ἄρ' αὔξετο ἶσον ἅπαντα
Νυκτὸς, ὅσον τε πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλέης ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νῆσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφεγγέων·
Οὐκ ἄέκητι Ζηνὸς ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
Ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη
Πλεῖον ἔτ' ἢ τοπάροιθεν ὅτι χθόνα πουλυβότειραν.
Ταῦτ' ἄρα αἰζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
Καίπερ χωόμενος παύσατο χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκεν,
Οὕνεκ' ἐρίζετο βουλαῖσιν ὑπερμενεῖ Κρονίωνι.
Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι
Μηκώνῃ, τότ' ἔπρεπε μέγαν βοῦν πρόφρονι θυμῷ
Δασσάμενος προτιθεὶς, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.
Τῷ μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίονι δημῷ

Et fulgur: quæ antea immanis terra occultauerat:
Quibus confisus, mortalibus atque immortalibus imperat.
Filiam porro Iapetus pulchros talos habentem Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lectum conscendit,
Ipsa vero ei Atlantem magnanimum peperit filium.
Peperit præterea gloria præsignē Menœtium, atque Prometheū
Varium, versipellem: stultumque Epimetheum,
Qui noxa statim ab initio fuit hominibus inuentoribus rerū.
Primus enim Iouis fictam suscepit mulierem,
Virginem. Iniurium vero Menœtium late videns Iupiter
In Erebum detrusit, fessens fuligineso fulmine,
Propter improbitatem & fortitudinem insolentem.
Atlas vero cœlum latum sustinet dura, ex necessitate,
Finibus in terræ, e regione Hesperidum arguratum
Stans, capiteque & indefessis manibus.
Hanc enim ipsi sortem destinauit prudens Iupiter.
Ligauit vero inexitabilibus compedibus Prometheā versutum,
Vinculis duris mediam per columnam adigens.
Et ei aquilam immisit expansis alis: cæterum hæc epar
Comedebat æternum, quin ipsum crescebat par vbique,
Nocte, quantum toto die edisset extentas alas habens suis.
Hunc quidem Alcmenæ pulchros talos habentis fortis filius
Hercules occidit, malum vero morbum profligauit
Ab Iapetionida, & liberauit ab ægritudine:
Non inuito Ioue Olympio in alto imperante,
Quo Herculis Thebis geniti gloria esset
Maior etiam quam antea super terram multos pascentem.
Ob id itaque veneratus honorabat præclarum filium.
Quamuis succensens, remisit irā, quam prius habuerat,
Eo quod contendisset consilio cum præpotenti Ioue.

Etenim quando disceptabant inter se dij mortalesq. homines,
Meconæ, ibi tum magnum bouem prompto animo
Diuisum proposuit, Iouis mentem fallens.
Nam hac quidem parte carnesq. & intestina pingui adipe

Ἐν ῥινῷ κατέθηκε καλύψας γαστρὶ βοείῃ
Τῷ δ' αὖτ' ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ
Εὖ θεὶς κατέθηκε, καλύψας ἀργέτι δημῷ.
Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ' ἀνάκτων,
Ὦ πέπον, ὡς ἐτεροζήλως δεδάσαο μοίρας.

Ὣς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης,
Ἦχ' ὑπομειδήσας, (δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης)
Ζεῦ κύδιστε μέγιστε θεῶν αἰειγενετάων,
Τῶν δὴ ἔλευ ὅπποτέρῳ σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.

Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Γνῶ ῥ' ὅδ' ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δ' ὄσσετο θυμῷ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
Χερσὶ δ' ὅγ' ἀμφοτέρῃσιν ἀνείλετο λευκὸν ἄλφαρ.
Χώσατο δὲ φρένας, ἀμφὶ χόλος δέ μιν ἵκετο θυμόν,
Ὡς ἴδεν ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ.
Ἐκ τοῦ δ' ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Καίουσ' ὀστέα λευκὰ θυήεντα ἐπὶ βωμῶν.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτης Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
Ὦ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ἐπελήθεο τέχνης.

Ὣς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Ἐκ τούτου δ' ἤπειτα δόλου μεμνημένος αἰεὶ

In pelle deposuit, tegens ventre bouino:
In altera rursum ossa alba bouis, dolosa arte,
Rite disponens recondidit tegens candida arvina,
Iamque tum ipsum allocutus est pater hominumq. deorumque:
Iapetionida, omnium illustrissime regum,
O ignaue! quam inique partitus es portiones!
Sic dixit latenter carpens Iupiter perpetua consilia sciens.
Hunc vicissim alloquutus est Prometheus vafer,
Tacite arridens (dolosæ autem non immemor erat artis,)
Iupiter glotiosissime, maxime deorum sempiternorum,
Hatum elige vtram tibi in pectoribus animus suadet.
Dixit sane dolosa cogitans. Iupiter autem æterna consilia sciens,
Cognouit certe nec ignorauit dolū. mala a. præuidebat animo
Mortalibus hominibus, quæ & perficienda erant.
Manibus vero hic vtrisque sustulit album adipem.
Irascebatur autem mente: ira vero eius occupabat animum,
Vt vidit ossa alba bouis, dolosa arte.
Ex illo tempore diis super terram genus hominum
Adolét ossa alba odoratis in aris.
Hunc autem valde cõtristatus allocutus est nubicogus Iupiter,
Iapetionida, super omnes consilia edoctus,
O ignaue, nondum sane dolosæ oblitus es artis.

Sic dixit, ira percitus Iupiter æterna consilia sciens.
Ex illo tempore deinceps doli memor semper,

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλὰ γὰρ ὁ Κρόνος καταφύειν λέγει τὰ περὶ τῆς Διὸς πάντα ἐκ τῆς Ῥέας αὐτῷ γινόμενα τέκνα, καὶ μισόπικρος ἦν. μόνον γὰρ τὸν Δία μὴ δυνηθῆναι ἀπολέσαι, ἀλλ' αὐτ' αὐτῆς λίθον καταπιεῖν ἐπαφαγαυομένου. ἐκεῖνον γὰρ περισωθέντα τῇ ἐς τὴν Κρήτην ἐλθόντι, τῆς βασιλείας αὐτὸν καταβιβάσαι, καὶ τὸν πάλιν ἐξεμεθέντα λίθον ὑπὸ τοῦ Κρόνου, καὶ χθονὸς στείξαι ἐν Πυθοῖ, θαυμασίους πάνυ καὶ φιλοζόφους. περὶ γὰρ τῶν διακριθῆναι τὰ στοιχεῖα ὑπὸ τῆς ὕλης, καὶ τὸν αἰθέριον ἅπαντα χωρεῖν τόπον, ἰδίᾳ δὲ ἑκάστα πάντα χρήματα ἰδίου, ἐκεῖ τε ὅσα τῆς ὕλης αὐαδέστερα μέλλοντα, καὶ τὰ περὶ τὸ δὴ πυρώδη ἔχοντα, ὑπὸ τοῦ ὀπτικοῦ ὄντος σώματος καταλιμπάνοντο περιφερεῖς καὶ γωνιώδεις· ἀλλὰ ἐγκεκρυμμένα ἰδίᾳ καὶ ἀφανῆ, καὶ ὑπ' ἀλλήλων κολαζόμενα ἔχοντα τὰς δυνάμεις, καὶ ἐκεῖ ἐνεργείᾳ φαινόμενα, ἀλλὰ τῇ δυνάμει γωνιζόμενα, τῇ δὲ ὕλης χαρακτηριστικῇ δυνάμει γὰρ ἡ ὕλη γωνιζομένη καὶ ἡ ἀκριβὴς καὶ φιλόσοφον λόγον, ἀλλ' ἵνα μὲ παῦσαι περὶ τοῦ διακριθῆναι τὰ στοιχεῖα ὑπ' ἀλλήλων. ἀφ' ὧν ἡ τῶν διάκρισις παῦται, καὶ εἵλαχεν ἕκαστον χωρεῖν ἴδιον τόπον· καὶ ὁ Ζεὺς, τουτέστι τὸ ζωο-

γόνον πῦρ τὸν ἄνω τόπον εἵλκυσεν, ἀπλάδη μὲν ἐκεῖνο τὸ σκότος, καὶ ἀκίνητον ἔμενε, καὶ τῶν χρώτων κατεδίδαζετο ὁ Κρόνος, τὸ παντὸς ὀλεσαυτόμενος, καὶ εἰς τὸ μηδὲν ῥιχόμενος, ὅθεν καὶ ὁ Ζεὺς ἐπικρατήσας λύει τοὺς παῖδας ἐκ τῶν δεσμῶν. τοῦτέστι τὸ πυρὸς τὸν ἄνω τόπον σχόντος, πάντα τἄλλα στοιχεῖα ζωογονεῖσθαι καὶ συνίστασθαι ἤρξατο τὰς ἐν αὐτοῖς δυνάμεις εἰς ἐνεργείας προάξαντα, ἃ πάντα δὴ στοιχεῖα, ὡς τῆς αὐτῆς προελθόντα ὕλης, ἀδελφὰ τῷ Διὶ λέγεται εἶναι. ἔνθεν τοι καὶ ἀντίχαρον αὐτῷ νέμουσιν ὑποδεῖν ἔπαθον ἀγαθῶν, τιμὴ βροντὴ, καὶ τὸν πρέσβυν. ἐκεῖθεν γὰρ ἀναδίδοται τὸν αἰθέρα αἱ τούτων συναπταὶ ἀναδυμιάσεις, ὡς ἀνωτέρω μοι εἴρηται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν· Κρόνον μὲν, τὸν χρόνον, ὑφ' οὗ πάντα καταβροχθίζεται τὰ ἐκ τῆς ἐκείνης ῥοπῆς γινόμενα· πρῶτος γὰρ ὁ χρόνος, θαπτικὸς τῆς ἐσίας τῶν αἰσθητῶν. ἔμελλε δὲ καὶ αὐτὸς τῷ συνεχεῖ τῆς οἰκείας φύσεως ῥεύματι παραῤῥεῖν τε καὶ ἀπολλύσθαι. ἀλλ' ἡ ἐκ διαδοχῆς τῶν ὄντων ζωὴ, ἵνα δὴ Ζεὺς πρὸ τοῦ μύσῃ προσαγορεύῃ, τούτῳ ῥοιζεῖ ἀνέχει, καὶ οἷον δεσμεῖ, ὥστε μὴ ἀπολλύσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ ἐν καθ' ἕκαστον ζωὴ κινουμένη ὅτι καὶ ἀπολύεται, διὰ τοῦτο καὶ Ῥέαν τῷ Διὶ μητέρα ὁ μῦθος ἐποίησεν· ἔδοξε δὲ καὶ τοῦτον καταπιεῖν ὁ Κρόνος, ἀλλ' ἐ κατεπίστωκε τὸν Δία. τῷ μὲν γὰρ τὰς μείους ζωὰς διαφθείρειν δοκοῦσιν ἡμᾶς τοῖς πρέσβεσι τοῦ εἱμαρμένου βίου, ὑφίστασθαι τῷ λαιμῷ τὸν παῖδα. ἐφ' ᾧ δὴ μὴ πᾶσαν τὴν ὄντων τιμὴν ζωὴν ἀπαναίδην· ἀλλὰ μένειν συντηρουμένην ἐν διαδοχαῖς, ἠλευθερωμένης λέγεται ὁ παῖς ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ δοκοῦντος πατρός. Ἰαπετὸς δὲ τιμᾷ Κλυμένῃ ἄγεται τιμὴ τοῦ Ὠκεανοῦ θυγατέρα· δηλαδὴ ἡ κίνησις τοῦ ἀέρος ἐν δίξαν πρὸς αὐτὴν συναθροίζει, καὶ τὸ θαυμάζεσθαι· θαύματος γὰρ ἀξία ἡ τοιαύτη κίνησις, καὶ ἡ τοῦ παντὸς φερομένη· διὸ δὴ φερομένῃ ὅτι τῷ ἄξονι, Ἄτλαντα προσαγορεύει ὁ λόγος τὰς μὲν χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν ἀέρα ἔχοντα, καὶ διὰ τούτων ἐρείδοντα αὐτὸν τὰς δὲ πόδας ὅπῃ τῆς γῆς. καὶ γὰρ ἡ διάμετρος τοῦ παντὸς, ἥπερ ὁ ἄξων, πρὸς ἰσημερινὸν ὁ ἀέρα ἐστὶ καὶ οἱ πόλοι, αἱ μὲν τῆς ἀέρος φερομένης καὶ τῆς ἀνωτάτω κατώτατα, ἡ δὲ γῆ τῆς μονῆς τοῦ παντός· παντὸς γὰρ τὸ κινούμενον πρός τι ἀκίνητον ὁδρασαι. ἐπιδὴ δὲ δεῖ τὸ πλῆθος καὶ δυνάμεως, καθ' ἣν μένει τὸ μέσον, ὥσπερ καθ' ἣν κινεῖται τὸ κινεῖν, καὶ ἔστι τις ἀναλογία ἐξ ἀναλόγων, ὥσπερ τῶν ἐναντίων κινήσεων, ἔτι καὶ τῶν ἡρεμιῶν, καθά φησιν Αἰσχύλος ἐν τῷ πρὸ ζώων κινήσεως, οὐδὲν δεῖ ἄτοπον, εἰ καὶ τιμᾷ ἰσχὺ ταύτῃ Ἄτλαντα προσαγορεύει τις. τίκτει δὲ τὸν Μενοίτιον καὶ τὸν Προμηθέα ὁ Ἰαπετός. ἔτι δὲ καὶ τὸν Ἐπιμηθέα, τάχα τὰς ἐξ ἀέρος καταπεμπομένας δυνάμεις τῆς ψυχῆς· εἰσὶ γὰρ πρὸς τῶν παλαιῶν, οἵ τινες λέγουσιν αὐτόθεν τὰς ψυχὰς κατέρχεσθαι πρὸς τὸν ὑπερθόνιον χῶρον, τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ ταχὺ τῆς κινήσεως καὶ ἀκίνητον, καὶ διὰ τὸ ἔνδοξον καὶ τίμιον, ἐξ Ἰαπετοῦ καὶ Κλυμένης γεγονὼς ὅτι· ταχυτάτης γὰρ ἔχεται τῆς φορᾶς, ὅθεν καὶ πτερόεν τὸ ἔτος φασὶν Ὅμηρος. Ἰαπετὸς δὲ, ἀπὸ τοῦ ἰέναι καὶ πέτεσθαι. Μενοίτιον δὲ οἰητέον, τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς, ὃ καὶ ὡς ὑβριστικὸν καὶ ἀλόγιστον εἰς ἔρεβος καταπέμπει. Προμηθέα δὲ, τὸν φρακτικὸν νοῦν, τὸν προμηθούμενον καὶ προβουλεύόμενον περὶ τῶν μελλόντων, τίνα τε δεῖ πάσχειν, καὶ τίνα ἀχεῖ, ὅπως καὶ διὰ τὸ ποικίλον τῶν μηδεμάτων, αἰολόμητις προσαγορεύεται. Ἐπιμηθέα δὲ λέγει τὸν ὑστεροβουλίαν, καὶ τὸν πρᾶξιν ἐπιγινωσκόμενον πρῶτον, ἢ τὸν φαντασικὸν καὶ παθητικὸν νοῦν, ὅστις καὶ τὸν γυναῖκα ὑποδέχεται, τὸν δίυχον τοῦτον, καὶ θηλυτέραν διαγωγὴν, καὶ ἀμαρτητικὴν ζωὴν, τὸν ἐκ τῶν φαινομένων ἀγαθῶν, καὶ τὸν κόσμον ὅλον πεπτωκότα ἔχοντα. διὸ μείται δὲ ὁ Προμηθεὺς ἐν κίονι, καὶ τὸ ἦπαρ ἐᾶται ὑπὸ ὄρνιθος ἐν ἡμέρᾳ καταδιέσθαι, τὸν δὲ νύκτα πάλιν αὐξανόμενα, παρόσον τὸ νοητικὸν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς καὶ νοερώτερον, ὅταν δὲ ἐν τῷ ὕπνῳ δοκῇ καλλίονας τῶν παλαιῶν, ἐν σώματι ἐμπεσὸν, ὑπὸ τῶν βιωτικῶν φροντίδων καὶ τῶν ἐφημερινῶν μεριμνῶν κατακερματίζεται οἷον καὶ διασκεδάννυται, ἐπιθολούμενόν τε καὶ ὀπιζοφούμενον, τὰς οἰκείας μὴ καταλιμπανόμενον ἐνεργεῖν ἐνεργείας. νύκτωρ δὲ ἀναπαύεται καὶ ἀναχωρίζει οἷον ἐκ-

πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεφόμενον αὖτε δὴ τὴν δυείδων αἰδήσειν ἡρέμησεν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὀξυτέρας ἔχει τὰς φρένας νυκτὸς ἐπιμιμνήσκεσθαι· κύριον δὲ τὸ σῶμα νοητέον, ἐν ᾧ κατοικεῖ ἐμπνοῆν ἡ ψυχή. Ἐ κασπείδας δὲ λιγυφώνους λέγει, τὰς ἄρσενας. Ἐ κασπείδας μὲν, οἷς ἐν ἑκατέρᾳ φαινόμενα, καὶ οἷον ἠχούμενα λιγυφώνους δὲ, διὰ τὸ ὀνομάτιον τινὰ ἔχειν τὴν ἀρσενίαν σημαίνον γένεσιν, καὶ πρὸς ἄλληλα σύμφωνον καὶ λίγυς μηκύνεσθαι, καὶ τὴν καλλίστην τῶν μελῳδιῶν· ἀ γὰρ εὔλογον, τὰ μὲν πρὸς μὲν τὴν σύμπασιν κρίσιν ἀφορᾶν ἐκπεπλεῦσθαι πρᾶξιν, τὰ μέσα δὲ καὶ ἡμιόλια, ὁποῖα τὰ ἀρσενικὰ, μὴ φορεῖν τι, καὶ λόγους ἁρμονίας ἔχειν πρᾶξιν. φορεῖσθαι μὲν οὖν, καὶ χρείαν τὴν ἁρμονιῶν μεθαρμόζοντα, ὡς Πτολεμαῖός τε δοκεῖ ἐν τῷ περὶ τῶν ἁρμονικῶν, καὶ ἡμεῖς τοῦτο Πυθαγόρα. ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν ἀνεπαισθήτως, διὰ τὸ ἐν βραχεῖ συνεθίζεσθαι τῇ ἀπηχήσει τὸ ἀρσενικὸν φόρον, καὶ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τοὺς ποιητὰς ἴσους χρόνους φορεῖν ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀκοαῖς, καθ' Ἀ ριστόξενος τὴν τοιαύτην ὑποβοπάζειν δόξαν ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς. ἐμοὶ μὲν οὖν τέως τῷ λέγειν λιγυφθόγγους τὰς Ἐ κασπείδας, τοῦτο ἔστιν νοεῖν. λέγει δὲ τὸν Προμηθέα παρεθέμενον τῷ Διΐ ὃς ἂ μετὰ παιλλῆς, ἐξαπατῆσαι τοῦτον, ἔνθα τοι καὶ ὑπ' αὐτοῦ καταπεπεῖσθαι τὸν ἐν κίονι δεσμὸν, καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀφ' ἡμέρας μὲν κατεχομένην ἀϋπνίαν τὸ ἧπαρ· νυκτὸς δ' αὖθις ἀναπαυομένου, ἕως ὁ Ἡ ρακλῆς ἐλθὼν αὐτὸν τὸν δεσμὸν ἔλυσε, τάχα διὰ τὸ, τὸν ἡμέτερον νοῦν συνόντα ποτὲ τῷ φρόνιμον εἶναι, καὶ τὴν εἱλικρινῆ καὶ θείαν ἐκείνην βασιλίδα καὶ νοερὰν διαγωγὴν διάγοντα μὴ τῷ νόσου, τῷ κυνικῶν δηλαδὴ αἰτίων τῷ σφαιρῶν, καὶ τὸ ἐπεξηγημένον νῦ, καταπεσθῆναι δ' εἰς τὸ σῶμα τοῦτο φῶσιν, δι' ἁμαρτίαν τινά. καὶ οἶμαι ταύτῃ ἔχειν, ὅταν ὑπὸ τοῦ μύθου τούτου αἰνιξαμένου, τὴν εἰς τὸ παθητικὸν μέρος καὶ ἀλόγιστον τῆς ψυχῆς κατάκλισιν, λύειν διὰ τῆς παιλλῆς καὶ τῷ ἀβασανίστου ὀσῶν νοῦμεν ζῷον· δεῖ γὰρ νῷ ἡ εἰλικρινὴς καὶ ἀπαθὴς πάντη νόησις· ἡ δ' ἐμπαθὴς καὶ παχυτέρα, ἀνοίκειος ἄρα τῷ ξύλῳ νοεῖ. Πλατωνικῶν δὲ παῖδες τὴν δόξαν ταύτην σφετεισάμενοι, μύθους ἀρυλλοῦσιν αὖθις καὶ πάλιν, οἷς διά τινα ἁμαρτίαν εἰς τὸ σῶμα καταπέπτωκεν ἐμπνεῖν ἡ ψυχή· ἐν ἄπορον δ' ἐστὶν ὀρθῶς ἐνθένδε μεῖν τὰ λεγόμενα, καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν αὐλὴν τὴν εὐσεβῆ παρεισάξαι τὸν μῦθον, καὶ ὅτι τῷ πατρὶ ἐπαλαβέσθαι τὸ νόμα εὐσεβῶς. οἷς ἅπασι μὲν τὸν δημιουργὸν ὁ πρωτόπλαστος, τὴν ἐντολὴν φθείρει. ἐξόπισθε δ' γάμους ἐκποιεῖ τῆς ἑδέμ, καὶ τοὺς δερματίνους ἀμφιέννυσι χιτῶνας τὴν παχυτέραν ταύτην σάρκα, καὶ τὴν ἐπίπονον διαγωγὴν κληροῖ, καὶ τὴν εἰς τὸ κλαυθμῶνος πέδον κατάκεισιν, καὶ τὴν ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου βρῶσιν τοῦ ἄρτου, καὶ τὰς παλαμναίους αἰρὰς καὶ τὸ δὴ τελευταῖον ἐπιλοιμον, τὸν θάνατον, ἕως ὁ Ἡ ρακλῆς ἐλθὼν ὁ ἡμὸς Ἰησοῦς, τῷ δεσμῶν ἠλευθέρωσεν, ἀλλ' ὅσ ἔλεγον, κίονα οὐ τὸ σῶμα νοητέον, τὸ παχὺ τοῦτο καὶ γαιῶδες, εἰς ὃ ἡ ψυχὴ καθαπέπεικεν ἐμπεσεῖν, ἐστὸν δ' καθειδόντα τὸ ἧπαρ, τὰς πολυχρονίους ταύτας φροντίδας, καὶ τὰς τοῦ βίου ἐπιπτείας ἐκλυπεῖν, αἵ τινες δὴ καθαπερματίζουσι τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ ὑπὸφωσας συχνὰς καὶ ἀπαλλήλους ἐπαγόμενοι ἐν ἡμέρᾳ ὡς ὀπτοπλεῖσον· νύκτωρ δὲ πολλάκις ἐς ἑαυτὸν φορεῖσθαι ἐᾷ ἡ ψυχή, ἅτε δὴ τῷ δυείδων αἰδήσειν ἠρεμοῦσαν· διὸ καὶ ἴδοις ἂν ἐνίους ὀξυτέρως καὶ τὸν νύκτα νοοῦντας, ὡς τὸ· *νυκτὸς δέ τοι ὀξυτέρη φρήν. ἀλλὰ τοῦτον τὸν νοῦν ἐς σῶμα ἐμπεσόντα, καὶ τὰς αὐτοῦ δυνάμεις ὡς ἐν αἰθάλῃ κατορυγμένας ἔχοντας ὑπὸ λύης τοῦ δεσμοῦ ὁ Ἡ ρακλῆς, ὁ ἀπὸ τῷ μαθημάτων ἐπισυναγόμενος ἡμῖν νῆς, ὁ χλεῖζων ἕκτορα τὴν Ἥ ραν, τουτέστι τὸ γήινον σῶμα τελεσῖ· καὶ τὸ ἐν ἡμῖν ἀτελὲς ὕπνος ὁ πᾶς θυραῖον ἐπιφυόμενος. ὁ Κότος δὲ, καὶ ὁ Γύγης, καὶ ὁ Βριάρεως, ὅτι μὲ τὰ ὑπὸ γῆν ἐναποκλειόμενα εἶναι πάθματα, καὶ ὅτι τοῦ οὐρανοῦ καὶ τ' γῆς ἐκ ζῶπαῖδες, καὶ πῶς ἄρα οἰκ ζῶ μὴ τοῦ παχὺς ἀποπιμπόμενοι εἰς γῆν, προφθάσαντες αὐτὸ ἱερὸν εἰπομεν. παῖς δὲ τὴν μὲ τῷ Τιτάνων μάχην αἰσθητὸν ἀθρητέον, καὶ πῶς πρότερον μὲν ἐν δεσμοῖς εἰσὶ κατειρημένοι ἦσαν ὕστερον δὲ τῶν Τιτάνων ὑπερισχύσαντες αὐτοὺς κατεπολέμησαν καὶ εἰς ἔρεβος ἀπέπεμψαν, τίς τε ἡ Ῥέα καὶ τῷ Κρόνῳ συνηθέσα, καὶ τοὺς Τιτᾶνας ἀποτεκοῦσα, καὶ τί τὸ πέλεκυ καὶ ἡ ἀμαλθείας κέρασ σημαίνει, οὐ μετὰ ταῦτα λέξομεν οἱ ἀρκεσθέντες μόνοι ἐπιδεῖξαι· ἐμοὶ δοκεῖ, οἷς φυσιολογεῖ ἐν τοῖς τῷ χειμῶνος αὐσάσεως ὁ ποιητὴς, καὶ τὴν τῶν στοιχείων φορὰν

ἄλληλα μάχην καὶ τῶν ἐνιαυτῶν πολέμους, ἵνα σημαίνει διὰ τούτων· καὶ γὰρ νίκαι ἔσαι ἐν θέρει, καὶ τῷ ἡλίῳ μαχεῖται ἀπηλαύνοντα θέρος πολέσαι τε πᾶσαν ἀχλὺν ὑπὸ τῷ καθ' ἡμᾶς κλίματος, καὶ ἵνα δὴ ὑφαίνωσι ἡμῶν συλαγέσιν αἱ τέτταρες ἀκτῖνες, τὰ ὑφαντικὰ πνεύματα ὑπὸ γῆν κατιόντα λέγει τόπος. ἃ γάρ δὴ Κόπον καὶ Βεμάρεον καὶ Γύγλον ὁ λόγος πολλάκις ἐξείληφε. ἀλλὰ μέν τοι γε καὶ ἄπνοι ἄλλαι δύναλαι, ἡ καταιγὶς, ἡ παθὼν ἄλλο ὃν χειμῶνι συμβαίνοι, τὸν αὐτὸν ἐκείνοις ὑφίσαν δεσμὸν ἐπιπολάζουσι τότε τὰ πνεύματα, ὅταν γινόμενα καὶ ὑφιστάμενα ἐν τοῖς μεταξὺ πάθεσι, δηλίδας λέγω, καὶ βοθάνους, καὶ δηλὰς, καὶ αὖγας, καὶ κορύτας, καὶ διάπλοντας, καὶ ὅσα ἄλλα τῆς ἐπιφορτίσεως τότε ξυνεργῶν ἀναδυμιάσεως ἀποτελεῖται. ἃ γάρ δὴ τῷ Διΐ, τουτέστι τῷ αἰθέρι αὖθις ἐπιπολάζοντα, συχνῶς βάλλουσι τὰς ἐν γῇ καὶ δηλάσι ὑχρότητας, καὶ ὥσπερ καταπηγῦσι καὶ ἀπολιθῦσι, μὴ καταλιμπάνοντα αὐτὰ τῷ οἰκείων τόπων· ἀλλὰ τοῦτο διὰ τὸ πολέμιον, ὃν πῦρ ὑγρὰ ἀναδυμιάσας καὶ ξηρὰ ἔχει, ὅπλῳ γινόμενον, ἐναντίον τῶν διεστὼν ξυνεστῶσαν ποιεῖ, καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς κλίμα ἀφίσαν ἄρξῃ, καταγωνίζον ἕκαστα αἱ ἄνωθεν ἀναδυμιάσεις ὑπὸ τῷ ἐναντίου. καὶ ἀντιπέτασις γίνεται, τὸ φύχος μὲν ἤδη διασκεδαζόμενον τῷ καθ' ἡμᾶς αἰεὶ, καὶ τῆς ὑχρότητος ἐπικρατούσης. τῷ δ' ἐναντίου ὑπονοουμένου, καὶ ὑπὸ γῆν κρυπτομένου, ὡς δηλοῖ τὰ ἐν χειμῶνι θερμὰ φρέατα· τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ σημαίνειν τὸ ταραττῆσαι τὰς Τιτᾶνας ὑπὸ τοῦ Βεμάρεω καὶ τῷ ἄλλων, ἐπικρατησάντων καὶ φυλακῆσάντων αὐτάς. ἀμβροσίαν δ' ἐνταῦθα καὶ νέκταρ νομιστέον, τὴν τοιαυτικὴν οἷον ζῷην τῶν πνευμάτων, τὰς ἀναδυμιάσεις δηλαδὴ τὰς ἀπὸ γῆς καὶ ὕδατος· τοιαύταις γὰρ ὡς ἔοικε αὐξανόμενα καὶ τραφέντα τὰ ἐν χειμῶνι ταῦτα εἰσί. Ῥέαν δὴ καὶ Κρόνον, ἢ δίψυχον φύσιν ἀκριβέστερον, καὶ ἢ τὸ χρόνου περιόδου καθ' ἣν ὁ χειμὼν γίνεται. καταλείπει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς τάχα τι ἐν χειμῶνι γινόμενα, βρασμὸς τοῦ ὑπὸ γῆν, καὶ πνευμάτων σφοδρῶν ἐπιτάσεις, καὶ πηγῶν κινήσεις εἰπημένων, καὶ σάλου δηλάσεως, καὶ καταιγίδας, καὶ δύναλας, ἀστραπάς τε καὶ βροντὰς καὶ σπινθῆρας, καὶ καπνοὺς ἢ γῆν πολλάκις καπνιζούσας, ἢ τὰ παραπλήσια, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, ἃ γάρ δὴ βέλη τοῦ Διὸς ὁ ποιητὴς ἀστραπὰς φησὶ· ἔστι δὲ καὶ πάλιν οἰκεῖον, ὡς ὁ πατὴρ ἐρέσσοις τὰ ἐξ αὐτοῦ γινόμενα τέκνα καὶ γῆς. (ὑδὲν δὲ ἄτοπον, τὰ ἐκ τῆς Ῥέας οἰκεῖν καὶ Κρόνου· καθ' ἕλλο γὰρ οἱ αὐτοὶ οἰκεῖν) ὑπὸ γῆν ἑταρτάρωσε ὀργυιοῖς. τῷ γὰρ τῶν χειμῶνος πόνῳ συναπτῷ ἀναδυμίασιν, μαρτυρεῖ ἡ τοῦ ἐρέβους περίοδος ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐλάσσονα κλίματος· καὶ τῷ μὲν ὑπὸ γῆν καταχεῦαι, τῷ δὲ ἐν ἄλλοις διαλιβάσαι ῥέοντος, ὅσῳ ἀγὴ ἀναδύεται πνεῦμα, καὶ ἡ ῥυτὴ πόσις καὶ δίοιξις φύσις, τὸν Κόπον καὶ τὸν Γύγλον καὶ τὸ Βεμάρεον ἀνταναπλάττει λέγει· Κόπου μὲν, διὰ τὸ ζωρότερον εἶ) καὶ ἐξ ἀναπαύσεως συνίστασθαι τῷ τῶν πνευμάτων ἀναδυμίασιν, ὡς Ἀ'ερσοτέλει τὸ δοκεῖ ἐν τῆς μετεώρου, καὶ Ἀ'δαμαντίῳ ἐν τῆς φυσιογνωμόνων· Γύγλου δὲ, διὰ τὸ ἐκ γῆς τὰ πολλὰ διαδίδοσθαι. Βεμάρεον δὲ, διὰ τὸ ὑψηλὸν καὶ λεπτὸν καὶ δύσεργον εἶναι πνεύματος, οἷα τὰ βόρεια· δοκεῖ γὰρ καὶ ἡ λέξις αὐτὸ τοῦτο δηλοῦν, ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ βορείῳ πόλῳ ἴσθαι. ὑ γάρ δεῖ χειρὸς βεμάεν τὸ ἰσχυροποιῆν ὡς τινες οἴονται, ἢ βεμάοντός ἰσχυρός· ἀλλὰ τὸ ὑπερβαίνειν ἐφ' ὕψος καὶ μετεωρίζεσθαι, οἷον ὁ τοῦ βορρᾶ· διὸ καὶ τοὺς ὑπερφέρεις καὶ ἀλαζόνας, βεμάοντας καλοῦμεν· ὡς τὸ, -ῥόα δὲ βεμάοντα χαλάσθη. τὸν γὰρ ἐφ' ὑψηλοῦ βαίνοντα μέρος τῆ οἰήσει, ὁποῖον τὸ βόρειον ἔξαρμα (τοῦτο γὰρ ὑψηλότερον τῶν λοιπῶν ἐστι) χαλᾶν ποιεῖ καὶ πίπτειν ὁ Ζεύς· διόλου γὰρ ἀντέθηκε τῷ ὕψει τοῦ πάθους ὁποῖ ὁ ποιητής. ἀλλὰ τοὺς ἀρτιμηνίους ἐρρύσατο ὁ Κρονίδης καὶ οἱ λοιποὶ θεοί, ὅσοι ἐκ τῆς Ῥέας ἐγένοντο καὶ τοῦ Κρόνου· ὁ γὰρ ἥλιος, ὃν ὡς ζωῆς αἴτιον Ζῆνα προσαγορεύομεν, τῇ ἀπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς κλίματος ἀπουσίᾳ ἀναγκὴ ποιεῖ τότους καὶ ἀναζωπῦν, οἷον, καὶ ὕπνε ἄλλη δίυχος καὶ ψυχρὰ φύσις τοῦ χειμῶνος ἐπιπλὴ, καὶ πειόδου τινὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὑπερφυοῦσα· διὸ καὶ πάντων μεταλαβεῖν ἀλόγως λέγοντα νέκταρος καὶ ἀμβροσίας, καὶ ὕπνου ἐπιῤῥωδιῶσι· τῇ γὰρ στερίζει τῆς κατὰ ῥιζῶν, ἢ βαλλουσῶν αὐτὰς ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, καὶ τῇ ἀναβαινούσῃ ῥυτῇ φύσει τῆς ὑγρᾶς ἀναδυμιάσεως, ἀναγκάζει καὶ ὑπερφυῆ κρῖναι τὰ ἐν χειμῶνι πνεύματα πάντα. εἰς τοῦτο γὰρ ἐγὼ τῷ τῶν ποιημάτων ἀναπτύξει ἀναλαμβάνω, τοῦτο νόημος καὶ τῆς ἀμβροσίας ἔνδοσο

τοι, καὶ τὴν ἡλίου σφῶν ἄλλο τι παντὸς μᾶλλον βλαπτόντων, οἷον ἐπιῤῥωδέοντες ἔτι, καταβάλλειν ἄρχον τὰ τῶν θέρους συναλιπά, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ἐπιπολαζούσας ἀναθυμιάζις, νιφετῶν μὲν, φησὶν, ὥρων καταπιμπομένων ἄνωθεν, καὶ τὴν γῆν καταιθυσσόντων· ἄλλοτε δὲ φόρων ἐν γῇ σπόρων γιγομένων, ἢ σπερμῶν ἐπιτελεμένων, ἢ θυέλλης, ἢ καταιγίδος ἐγειρομένης, καὶ θαλάσσης ἠχούσης δεινὸν καὶ ὀλοφόον· ἔστι δὲ καὶ πρὸς τὸ δυσκίνητον μεταρυθμίσας τὸν μῦθον, διὰ σὲ πάντως, ὦ τέκνον, ἐπιταυτόμενον ὡς ἐρῶ, τῇ λύπῃ τῆς ἀχθηδόνος ὅτι τινὶ καλλίστων μεταλήψῃ τοῦ λόγου. λωΐτερον καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις ὑπὸ γῆν ἐταρταρῶτο καὶ κατεκρύπτετο· λυπεῖ μὲν ὁ λόγος καλῶν, διὰ τὸ ἐγκατεῖδε τῷ παρεῖ καὶ πλάσῃ θεῷ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀπεστράφθαι διὰ τινὰ παράβασιν. γίγαντα δέ, διὰ τὸ γηΐνων εἶδος καὶ φθαρτὸν κατὰ τὸ σῶμα· βεβιασμένα δέ, διὰ τὸ ἀβούλητον καὶ μετάνοιαν τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ ἀθάνατον. ἀλλὰ ταύτης τῆς ἡμετέρας φύσεως ἔξω θεοῦ ἀπεστραμμένης, καὶ ὑπὸ γῆν κατεχομένης, καὶ τῷ Ἅιδῃ κατεχομένης, τὰ Τιτανικὰ καὶ Δαιμόνια φῦλα τῷ παντὶ ἐπιβουλάζον, κατασκιεδόντα τὰ ἔξω ὑπὸ τινὶ συλλύσει, καὶ πάντας ὑποκλέπτοντα, καὶ κατασκόντα, τῷ ξηραντικῷ τῆς ἁμαρτίας καύσωνι. ἀλλὰ ὁ Κρονίδης ἐλθὼν καὶ οἱ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι, πλὴν δὴ ὁ τῆς μεγάλης βυλῆς τὰ ταχὺς ἄγγελος, λυπεῖ πνα καὶ διὰ τὸ ἀφανῆ εἶδος, καὶ ἄγνωστον τοῖς ἀγγέλοις, καὶ ἀνώνυμον, ἀεργέτης ὁ λόγος κρεῖττον νοῦ ὀνομάζειν, ἢ διὰ τὸ ἀπατάλυπτον εἶδος τινὶ ὃν τὰ πατρὸς αὐτοῦ γένεσιν, καὶ οἱ ὃν τῆς Ῥέας γλυπτόντες, καὶ τὸν Κρόνον, τουτέστιν οἱ χθὲς χάεσιν ἰσόθεοι τῷ θεῷ, οἱ φθαρτὰ μὲν καὶ ῥιζοὶ χθὲς τινὶ οἰκείαν φύσιν, ἀθάνατοι δὲ καὶ θεοὶ χρηματίσαντες χθὲς χάεσι· Κρόνον γὰρ νῦν τὸν πατέρα νομίσιον, καρὸν νοῦν ὄντα καὶ ἀπατάλυπτον· τινὶ γὰρ μᾶλλον αὐτὸν τίς διηγήσιτο; ἔτοι τοίνυν ἐλθόντες, ὁ Χριστὸς δηλαδὴ καὶ οἱ σωτῆρες, ἢ οἱ ὑπόσολοι, διαλύειν τὰς δεσμὰς προτρέπον, καὶ ὑποτίθεσθον μικέτι διηλιᾶν τὰς Τιτανικὰς φάλαγγας, ἀλλὰ μετὸν ἐπίνω ὄφεων καὶ σκορπίων. οἷς δὲ τὸν κατ' ἐκείνων χαρεῖμεν φόλεμον, ἀμβροσίας πρόσπορον πλαθέντας καὶ νέκταρος, τοῦτον ἰδόντας ἀπαθανάτιζον τὰ ἐμπεσὸν ἡμῖν σαρκὸς, καὶ δέσιν τῷ προσλήμματος· συνεχάρη γὰρ πᾶσα ἡ φύσις ἡμῶν καὶ συνέζησε τῷ ζωοτρόφῳ τοῦ σωτῆρος σαρκὶ, ὥσπερ τῷ ἀδάμ συναπόθανε πρόσπορον. ἢ νέκταρ καὶ ἀμβροσία εἶν αὖ, ἡμῖν Χριστὸν πεπίθησις· δίκαιον γὰρ δὴ κύειον πέπιθε ὡς λέων· ἢ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον, καὶ ἡ πίστις αὐτή. ἐν τούτοις γὰρ δαῤῥήσαντες οἱ ἄγιοι τὰς ἡμῖν δαιμόνων ἤπιωσαν φάλαγγας. ἢ ἡ σύρπησις τῆς κατάρας τῆς Ἀδαμείας, καὶ ἡ θεὸς ἐκ τοῦ ἀνάβασις τῆς γυτῆς φύσιος. ἐντεῦθεν δ' αὖτις ἀποῤῥήσατο καὶ τί σημαίνων ἐθέλει τὸ παρ' Ἕλλησι νέκταρ, καὶ ἡ ἀμβροσία, τὰ τῶν θεῶν βρώματα καὶ σώματα, οἷς ἐκεῖνοι χρῶν, μήτε σῖτον ἔδοντες, μήτ' αἶθοπα οἶνον πίνοντες. ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς νέκταρ μέν ὅτιν ἡ ἀκεραιφρὴς τοῦ νοῦ νόησις καὶ ἀπαθὴς, ἡ ἐστερημένη τοῦ καταῤῥέοντος ὅλως πρὸς τὰ τῆδε ἐδάφους, καὶ πάσης ῥοώδους ἐμπαθοῦς ἀπολλοτριωμένη ἐνέργεια. ὡς γὰρ νεκρὸς λέγω ὁ ἐστερημένος κυρὸς, ἤγουν ψυχῆς, νεκρός τις ὢν ὕπνου καὶ νέκταρ, τὸ ἐστερημένον νάματα τοῦ καταῤῥέοντος καὶ καταβαρυόντος πάθους. ἀμβροσία δέ, ἡ ἀναβαίνουσα ῥοή. δεῖ γὰρ τὸ ὕπνου νοουῦντα καθαρὸν νοεῖν, σωφρονοῦντα ἑαυτῷ καὶ μετανοεῖν ἢ ἀπαθανατίζειν τὸ σῶμα τὸ ῥυτὸν τοῦτο καὶ θνήτιον. ἀναβαρύουσα γάρ τίς ὅτιν ἡ τοιαύτη ἐνέργεια, ἥτις καὶ τροφὴ τῷ ἀθανάτῳ νοῒ χρηματίζει, λειποῖς γαπυμένῳ καὶ ἀκεραιφρέσι νοήμασιν. ἀλλ' ἡ μέν τοι μὴ ζοφεροῖς ἢ ἐμπαθέσιν, οὗ ὁ σῖτος δηλωτικός ὅτιν ὁ οἶνος· πληθύντες οὖν δαῤῥοῦσι ἢ τ' ἀνθρώπων φύσις τῇ τοῦ Χριστοῦ σαρκοβίᾳ, καὶ τῷ ἀπαθανατίσει τοῦ προσλήμματος, οἱ μὲν ἀυτοφυὲς ὡς εἶφ οἱ ὑπόσολοι, οἱ δ' ὑχ ὕτως, ἀλλ' ἢ μόνον ἀκέσαντες ὡς εἶφ οἱ μὴ ταῦτα παρὰ τοῦ διαγγελέως καὶ τῆς χάειτος δημιουργήσης ἐπ' ἐκκλησίας καὶ πάντα χῶ ἰώστ. σωτ. ὡς, τὸ ἔργον τῆς ὁμοιομερίας ἐπελείωσα, ὃς δ' ἐδώκας μοι ἐτήρησα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας· καὶ οὐδεὶς ἀγαπῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, ἔστι μου ἄξιος. κρείττονι σωνοῦσαντες τινὶ ἄφατον τοῦ μυστηρίου δύναμιν, καὶ ὁμολογήσαντες χάεσι τῷ θεῷ, ἐστεῦθεν ἀπτύξαντο πᾶσι, καὶ κήρυκες τῆς πίστεως ἐγίνοντο πάντες, δηλαδὴ καὶ ἄῤῥητος, ἤματι κείνῳ θεοὶ δοτῆρες ἐάων. πολέμιν δ' λιλαίετο θυμὸς, καὶ ἄλλον ἄλλος καταλαβόντες τόπον, οἱ μὲν πόσις, οἱ δ' ὕπνιτον, οἱ δ' δάλασσαν, ἐνεῖθεν ταῖς πατρικαῖς φάλαγξι σωπλίζοντο, καὶ λυδρὰ-

ζοντο θεοὶ Χριστῶ, καὶ κατηγανάζοντο τοὺς αἰτιπίπτοντας, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξουσίας ἀγωνιζόμενοι, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ αἰῶνος τούτου, εἷς διώκοντες μυρίους, καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τόσους ἕλκοντες πρὸς θυσίαν, καὶ τοῖς θαύμασιν πείθοντες. διὸ καὶ ἐπαγόντως ἂν δικαίως λέγοιντο καὶ πεντήκοντα κέφαλοι, ὡς πολυδύναμοι καὶ ἰσχυροί· τιμῶ δὲ τούτων παρθενίαν καὶ τὸ γυναῖον τὸ ἐν μάχαις πανικαῖς ἐθαύμασε μὲν καὶ θάλασσα καὶ ἄστερος, ἐξύμμησοι δὲ καὶ ὕπαιθρος διαγωγή, καὶ ὁ ἐν ἀπλαίοις καὶ ὄρεσι, μὴ δὲ τοὺς αἰδῶνας τοὺς ἀκηπικούς, καὶ τοὺς μαρτυρικοὺς μόχθους, ὁ Ζεὺς, ἄγρυπνος ὁ θεὸς, ἐδίδυε τούτους τὰ σημεῖα καὶ τοὺς χάεσπας, ἔνθεν καὶ ἀπαλαύνοντο παρὰ θεῷ ἁγίων οἱ δαίμονες, καὶ ἀπεπυφλοῦτο ὑπὸ τῆς ἀνωθεν αὐγλης, καὶ καταφλογίζοντο, καὶ ἐς τάρταρον ὑπεπέμποντο. βέλη δὲ τοῦ Διὸς εἰσὶν αἱ, τὸ τοῦ σωτῆρος σημεῖον. καὶ ἡ ἐκεῖθεν ἀφασὴ τῶν ἐναντίων μὲν πυφλωτική, τῶν δὲ πιστῶν φωτιστική. Ζῆνα δὲ Κρονίδην πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τὸ μονογενὲς τοῦ θεοῦ υἱὸν ἀκουέον. ἔτος γὰρ, ὡς μὲ ζωῆς αἴτιος, Ζεὺς προσαγορεύεται, ὡς δὲ υἱὸς τοῦ θεοῦ, Κρονίδης καλεῖται· Κρόνον γὰρ, τὸν κόρον ἐκεῖνον νοῶν καὶ ἀφανῆ ἡμῖν καὶ ἀκατάληπτον οἰητέον, τὸν ἐκ ἐκ πνος ἐὰν γνωστὸν, τὸν ἀγνωσταλόγητον λέγω πατέρα· τίς γὰρ διηγήσεται τὴν γενεὰν αὐτοῦ; Κρονίδην δὲ τὸν τούτου υἱὸν, τὸν ὁμούσιον καὶ σύνθρονον, καὶ ὑπάρχοντα ἐσαναπεμπόμενον πρὸς κτίσιν χάεσιν υἱοθετηθέντων θεῶν τῷ πατρὶ, καὶ χριστοῦται πᾶσαν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ διὰ τοῦτο πατέρα προσαγορεύομεν ἀνδρῶν τε θεῶν τε. ἀλλ' ἐπεί σοι δοκεῖ καὶ τὴν κλῆσιν τοῦ Διὸς ὀνόματος διαθρῆσαι, φέρε δὴ παρεκβατικώτερον λεκτέον διὰ τί ὁ Ζεὺς τοῦ Διὸς κλήθη. ὅτι μὲν οὖν ἑπτερόκλιτα πολλά ἐστιν ὀνόματα, ἔχεις μαθὼν ὦ φίλος, ἐκ τοῦ ὕδωρ ὕδατος· ἐν οὖν τοῖς ἑπτερόκλιτον εἶναι ἔφη καὶ τὸ Ζεὺς Διός. ἑπτερόκλιτα δὲ λέγομεν, ὅσα πρὸς ὀνομάτων ἄλλας ἔχει εὐθείας, καὶ ἄλλας γενικάς, καὶ ἁπλῶς ὅσοις ἡ διὰ σιωπήθειαν, ἢ διὰ διάλεκτον, ἢ διασολὴς ἕρεκα τῆς πρὸς ἄλλο πρὸς ὀνομάτων, ἐ πρὸς τὴν εὐθεῖαν ἡ γενικὴ ἀποδίδοται, ἐὰν ἐκείνης ὄζει γενικῆ, ἀλλ' ἑτέρας μὲν γενικῆς ἡ εὐθεῖα δείκνυται· ἑτέρας δὲ εὐθείας ἡ ἀποδεθεῖσα γενική. τοῦ γὰρ Ζεὺς ὀνόματος ὀφείλοντος κλιθῆναι τῇ εἰς ὸς γενικῇ, ὡς πάντα τὰ εἰς εὺς ἔχει ὀνόματα, καὶ τῆς Διὸς γενικῆς τὴν ἰς εὐθεῖαν ἀπαιτούσης, ὥσπερ ἰς ἰνὸς, καὶ εἰς εἰνὸς, ἀμφοτέρων ἡ χρῆσις ἐξέλιπε τῆς γενικῆς καὶ τῆς εὐθείας· καὶ ἄλλα ἀντ' αὐτῶν εἰσήχθη διασολῆς εἵμαι ἕρεκα τοῦ δὶς ἐπῤῥήματος· ἔτον γὰρ τὰ χαὶ ἡ εὐθεῖα τοῦ Διὸς ἀπαιτεῖτο ἀποδοθῆναι, καὶ δι' ἀχρησίαν τ' Ζηνὸς καὶ τ' ζῆος γενικῆς. καὶ πιθέτω σε τὸ, ἴλιο ἀντὶ τοῦ ἐπιμφαὸν ἢ μὴ τὸ φωτὸ προσώπου, ἢ καὶ ἡχαφόμενον, ὃ ἢ δευτέρα καὶ τρίτη, ἢ καὶ διφθογγον· ἄλλων γὰρ καὶ ἄλλων ἡμάτων ὄντα ταῦτα, ὅμως εἰς τὸν αὐτὸν εἰσιληθότα χρόνον, ἄλλου καὶ ἄλλου χαφλοῦ ἀπαράζει, τοῦ ἐξ ὧν εἰσι διαφορὰν ἀναμφαίνοντα. ἔστι δὲ καὶ ἄλλου αἰτίαν ἀποδοῦναι σοι τῆς εἰρημένης κλίσεως, ἢ χραμματικοῦ, ἀλλὰ φιλόσοφον ἴσως καὶ ὑψηλοτέραν· ὁ Ζεὺς τοῦ Διὸς κλήθη, δηλωμένου πάντως ἡμῖν, ὡς ἔστι τὸ ζωή ὄζει, καὶ δι' αὐτοῦ ζῶσι τὰ ζῶντα, καὶ τὰ ὄντα, ἁπλῶς δὲ αὐτοῦ τὸ εἶ) ἐλήλυθε· ἄκουε γὰρ τοῦ Ὀρφέως ἐν τῷ λεγομένῳ κρατῆρι, τάδε σοι λέγοντος·

Ἔστι δὲ πάντων ἀρχὴ Ζεύς. Ζεὺς γὰρ ἔδοκε
Ζῶα τ' ἐγέννησεν καὶ Ζῆν' αὐτὸν καλέουσι, [ται.
Καὶ Δίαθ' ἥδ' ὅτι δὴ δι' ἀεὶ τοῦτον ἅπαντα τέτυκ-
Εἷς γὰρ πατὴρ ἔστος πάντων, δημιοῦργος βροτῶν τε.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔστω ἐχέτωσαν. ὅτι γὰρ τὰ ἐξῆς χειραγωγητέον τὸν λόγον. τίς τε ὁ χάλκεος ἄκμων, φιλοσοφητέον, καὶ τί ζεύς ἐστι ποιητῇ τὸ, τόσον ἐνερθε ὑπὸ γαίης, ὅσον οὐρανὸς ἔστ' ὑπὸ γαίης, καὶ τ' ἄλλα κατίδωμεν ὡς οἷόν τε ἀκολούθως. τὸ διασάσιον μείζων λέγει ἢ τοῦ ἄνω καὶ τοῦ κάτω. ἐστεῦθεν γὰρ καὶ τὰ ἐναντία, καὶ πάντα τὰ χαπλὺ ἀλλήλων διεστηκότα λέγει διεστηκέναι, ὡς Λεσοτέλης φησί. τὸ ἐν τῷ παντὶ οὖν διάσασιν ὑπαινιττόμενος καὶ Ἡσίοδος, καὶ μάλιστα τοῦ μείζονα, τοῖς πάρεσιν ἔπεσι κέχρηται· τόσον γὰρ ἔνερθ' ὑπὸ γαίης, ὅσον οὐρανὸς ἔστ' ὑπὸ γαίης. εἰ γὰρ διαμετρῆσαι θέλοι τις τὸ οὐρανοῦ διάσασιν ἀπὸ τῆς γῆς, τοιαύτην δίμησιν πάντως, ὅσην καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἔχει τὸ δοκουῶτος κάτω ἡμισφαιρίου. σφαιρικοῦ γὰρ τοῦ παντὸς δεδειγμένου, καὶ τοῦ κύκλου κίνησιν τοῦ οὐρανοῦ ποιουμένου, ἔστι δὲ τῆς γῆς κέντρου λόγον ἔχούσης πρὸς τὸ πᾶν, δῆλόν ὡς ἰσοδιάστατον λέγεται τὸ ἄνω ἡμισφαίριον τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τὸ λεγόμενον κάτω· αἱ γὰρ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τοῦ περιφέρειαν ἐπιβαλλόμεναι

μεναι

ρῆναι δυθεῖαι, ἴσαι ἀλλήλαις εἰσί, καθὰ τοῖς γεωμέτραις δοκεῖ. ὁ δὴ κάτω ἡμισφαίριον, ἔοικε λέγειν τάρταρον ἠερόεντα, εἰς ὃν ἀποπέμπτον ϑῃ οἱ Τιτᾶνες· καὶ γὰρ αἱ ἄνωθεν ἡμῶν ἐπιπολάζουσαι ἀναδυμιάσεις ξηραὶ ὂν ϑέρει, αἱ μὲν διαλυθεῖσαι πάντη, αἱ δ' ὑπὸ γῆν καταχθεῖσαι, καὶ ἁπλῶς ἄλλοις καὶ ἄλλοις διασπασθεῖσαι μέρεσι τοῦ κόσμου ἀπολάϑησιν, ὡς καὶ αὐτόθεν ἐδήλωσε ὁ Ἡσίοδος, λέγων, ωεφπάροιθεν Ἐπιειδὴν λιγυφώνων· ἡ γὰρ ξηρὰ ἀναθυμίασις ἅπτει κέφη καὶ δίπτυχος τὸν ἄνω τόπον ζητεῖ, φύσει· ἄνω δέ ἐστι καὶ τὸ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον, κἂν ἡ συνήθεια τοῦτο κάτω καλῇ. Τάρταρον οὖν ἠερόεντα δεικνύουσι λέγειν ὁ ποιητὴς, τὸ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον, ὃν ᾧ καὶ ταραχαί τινες γίνονται ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ πλαζουσῶν ἀναδυμιάσεων, δι' ἃς πάντων τῶν ἐν τῷ ἄνω ἡμισφαιρίῳ. ἄκμων γὰρ χάλκεος ἂν εἴη ἡ ἀπὸ τοῦ μέσου ωρὸς τὴν ἀφάρεσιν τῆς ἐρχνῆς νοουμένη διάϑεσις, ἥτις καὶ ἴση ἐστί. λέγει δὲ ὅτι ποτὲ ὁ τοῦ Ἡφαίστου ἄκμων πεσὼν ἀπὸ τῆς ἐρχνῆς ἐνέα νυχθήμερα φέρεται ἀχρὶς ἐπὶ τὴν γῆν προσπέλασε, καὶ αὖθις ἄλλα τοσαῦτα, ἕως εἰς τάρταρον ἦλθεν ἐκεῖθεν. αἰνίττεται δὲ τὴν ἴσην διάσασιν τῆς τοῦ οὐρανοῦ μερῶν ἀπὸ τῆς γῆς, ὡς εἴρηται, τὸν, ωρὸς χάλκεον ἔρκος ἐλήλαται· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ ἄνω ἡμισφαιρίῳ ἐστὶ μὲν ἀνωτέρω πάντων τῆς στοιχείων τὸ ὑπέκκαυμα, εἶτα ὁ ἀήρ, εἶτα ἡ γῆ, ἔτι καὶ ἐν τῷ λοιπῷ εἴληχε τάξεως ἡμισφαιρίῳ τὰ στοιχεῖα· κατωτέρω δὲ ὡς ωρὸς ἡμᾶς ἐστιν ὁ αἰθήρ, ἐν ᾧ οἱ Τιτᾶνες ἐναποκλείονται, ὃν αἰθέρα ὑπὸ γῆν καὶ τάρταρον οὐδὲν ἄτοπον οἴεσθαι. εἶτα ωρὸς αὐτὸν ἐλήλαται χάλκειον ἔρκος, ἤγουν ὁ ἀήρ. χάλκεον γὰρ καλεῖ αὐτὸν, διὰ τὸ δυσχερὲς καὶ εὔηχον, ἢ ωρὸς δηλοῦσιν ἡμῖν τὸ τῆς ϑέσεως τῆς στοιχείων σχῆμα· σφαιρικὰ γὰρ καὶ αὐτὰ, διὰ τὸ τὴν γῆν εἶναι τοιαύτην, καὶ ωρὸν ὑρικόν. εἰκότως δὲ ὁ Ποσειδὼν ὀκτάϑυρα τοῖς Τιτᾶσι χαλκεία· τῆς γὰρ ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἀναδυμιάσεως ὀκταπλαζούσης ἐν τῷ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀέρι, αἱ ξηραὶ ἀναδυμιάσεις κεκώλυνται ἀνιέναι διὰ τὴν τοιαύτην ἀέρος· τεῖχος δὲ νοητέον δεῖγμα ἀμφοτέρων, τῆς γῆς. σημειωτέον δὲ τίνος ἐστὶ ὁ καλούμενος τάφαρος· κατάγειος τῆς τῆς ἐμῆς ἀρχαιότερα, τὸ ὑπὸ γῆν καλούμενον ὑπέκκαυμα, ἐν ᾧ συνίσασι λόγος ξηρὰς ἀναδυμιάσεις· Τάρταρον δὲ αὐτὸ προσηγόρευσεν ἡ ἑλληνικὴ αὐτονομία, ἀπὸ τοῦ ταραχάς τινας ἐν αὐτῷ γίνεσθαι τῶν τοιούτων ἀναδυμιάσεων· ζητοῦσι γὰρ οἷον ἀνιέναι ωρὸς τὸ ὑπὲρ γῆς ἡμισφαίριον. διὰ τοῦτο βοαὶ, καὶ ψόφοι ἀσημοι, καὶ παλμοὶ, καὶ ἄλλ' ἄττα τοιαῦτα ἐκεῖ γίνεται, ἐκ ὡς μὴ γινομένων ποτὲ καὶ ωρὸς τὸ ἄνω ἡμισφαίριον καὶ τὸν αἰθέρα τῶν τοιούτων παϑημάτων, καλεῖται μόνος ἐκεῖνος ταφτάρος, ἀλλ' ὅτι ἐκ τοῦ ἴδιον ὄνομα αὐτῷ ϑεῖναι, διὰ τοῦτο ἔδοξε τοῖς παλαιοῖς ἅπασι αὐτὸ ὀνοματοϑετῆσαι· διαφόρους γὰρ ἔσχε τοῖς ἡμισφαιρίοις, διάφορα καὶ τὰ ὀνόματα τέϑειται. τὸ μὲν ὑπὸ σελήνην, αἰθὴρ καλούμενον, ἢ ὑπέκκαυμα, ἐν ᾧ ἡ τῆς πυρὸς φύσις ἐστί· τὸ δ' ὑπὸ γῆν, ταφτάρος.

ΣΧΟΛΙΑ.

αἱ δὲ τετιμαί.] ὑπόϑεσιν ποιεῖται ωρὸς ὃ Ἑκάτης, καί φησιν, αὗται εἰσὶν αἱ τιμαὶ αὐτῆς, ἃς ἀνωτέρω δηλαδὴ εἶπε. Ῥείη δ' ἀῢ δμηθεῖσα] ἡ δ' μάρια καὶ τὸ ἀῢ χερὲς ωρὸς ϑεῶν. ὑπὸ χθονὰ δ' ναίειν φασὶ τὸν Ἅιδου, διὰ τὸ δέχεσθαι μὲν τοὺς ϑανόντας, μὴ ἐᾶν δ' ἀποστρέφειν, διὸ καὶ νηλεῆ αὐτὸν εἶρηκεν. Ζῆνά τε μητιόεντα.] τὸν αἰϑέρα λέγει, διὰ τὸ εἰς μέγιστον τείνεσθαι μῆκος. ἐπειδὴ γὰρ τῷ ἀνωτάτω χώρᾳ εἴληφε τῶν παντὸς, καὶ μείζονα κύκλον ἀποτελεῖ ωρὸς ὑπὸ αὐτὸν. ἀέρα λέγω καὶ ὕδατα καὶ γῆς.

Καὶ τοὺς μὲν κατέπεμψε Κρόνος μέγας.] Κρόνος εἴρηται ἀπὸ τοῦ κεραῦ καὶ κιρνᾶν ἔχασα τῆς γλυκυμάτων καὶ μίξαι τὸ ϑῆλυ τῷ ἄῤῥενι. Χρόνος δέ φησιν, ὅτι καθύχων ὄντων τῆς ὅλων, καὶ ὄμβρων καταφερομένων πολλῶν, τῶν τούτων ἔκπεσεν Κρόνος ὠνομάσϑη. ἡ δ' ἐκτομὴ αὐτοῦ ἔτους ἀναλύει· ὅτι τοῦ ἐρανοῦ καὶ τῆς γῆς μίξεως γινομένης ἐζωογονεῖτο πολλά. εἶτα τοῦ χρόνου ἔχασα διακρίναντος, καὶ τὰ γλυκυθέντα ἐκ τῆς ωρὸς ἄλληλα μίξεως ζωογονοῦντος, ἐκτετμῆσϑαι φασὶ τὸν Οὐρανόν εἰρῆσϑαι. ἄλλοι δέ φασι Κρόνον εἰρῆσϑαι ὅτι ωρῶτος ϑεῶν εἰς κρίσιν ἐπέβαλε. νομίζεται δὲ παῖς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ὅτι ἐκ τῆς ὀπτολῆς τῆς ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆν ἄστρων ὁ Κρόνος γίνεται. διὰ γὰρ τὸ τάχος καὶ ἠμιφωτόπτον, καὶ μῆνα καὶ καιρὸν διοείζομεν. καταπίνειν δὲ λέγεται τὰ τέκνα, ὅτι ὅσα διὰ χρόνου γίνεται, τῷ χρόνῳ πάλιν συναφθείρεται. Πάϑητο γὰρ χαίνων τε.] τῷ ἐρωτῇ

ἐρωτήματα συμβολικῶς ἔπη· ἡ ἀπόκρισις· τῷ πνεύματι ἢ, διεξοδικῶς. Καὶ κρατερῷ πὰρ ἐώπει.] κράτος ἰσχυρῷ ὄπα, ἐπίφρασις τοῦ Κρόνου ὑπὸ τοῦ ἰδίου παιδὸς Διὸς δαμασθῆναι. διὰ τοῦτο κατέπιεν αὐτούς, ἵ μᾶτλον ἔχων ἢ κατ' αὐτῶν σκοπόν. ἄλλως χάραμα, [παχὺς μεγάλης διὰ βυλλός] ὅπως γὰρ χαραδίον [παχὺς] τις λέγεται ὑφαντῶν. ὁ γὰρ Ζεὺς πῶς εἶχε συμβυλεύσαι τοῦ Κρόνῳ, μάπω γεννηθείς; ἐν τούτοις ἡ ζωή. καὶ διὰ τοῦ παλαιοτάτου, πάντα γὰρ φησὶν ὧδε ἀφανῆ ἀΐδι ζωῆς· ἵνα μή τις αὐτῶν ἀφέλῃ τιμὴν τῆς βασιλείας αὐτοῦ. ἣδ' ὀπάσσατο.] ἐκβολὴ γίνεται τοῦ ε διὰ τὸ μέτρον εἰς τὸ ὀπάσσατο, Γ' ωνικῶς. Πέμψεν δ' ἐς Λύκτον.] ὅτι ἔμελλε γυναῖκα, ὡς πλειοναζόντων τῶν ἐνδοξίμων ἐκεῖ. ἔστι δὲ τὸ Λύκτον, τόπος ἐν Κρήτῃ. τὸν μὲν οἱ ἐδέξατο.] τὸν Διὰ γεννηθέντα, τουτέστι τιμὴ καταβολὴν τῶν σπερμάτων. ἐκ γὰρ τοῦ αἰθέρος αὔξουσιν αἱ σπορεῖς, ἡ ὑμάρμα, τὸ ὄμβρος τῶν θεῶν. τεθρέμμεν.] αὐτὶ τοῦ τρέφειν, καὶ θηλεῖδαι. δέονται γὰρ θηλείας τὰ σπέρματα. εἰς γὰρ τιμὴ ἔυκρατον καὶ πίονα καὶ διροῦσαν ἐν ὕδατι γῆν πεσόντα τὰ σπέρματα τρέφεσθαι καὶ θάλλειν καὶ αὔξειν. ἵκτο φέρουσα.] ἤγουν ὕλην φέρουσα ἢ διὰ νυκτός. ὅπ ἀφανῶς σπορὰν τὰ σπέρματα. Πρώτιν ἐς Λύκτον] ὅπ ὑμόγον ἐν ταῖς πεδιάσιν ὑπὸ τοῦ αἰθέρος θάλλει τὰ σπέρματα, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσι καὶ ἐν ταῖς κοιλότησι τῶν ὀρῶν· ἐν γὰρ τοῖς διυκέστοις τόποις καὶ ἀμφότερα θάλλει τοῖς σπέρμασιν. Ἄντρῳ ἐν ἠλεκάτῳ.] εἰς ὃ αὐξήσεται ὁ ἥλιος. ἐστα ὧδε ἢ, ἐν κοίλῳ καὶ ὑψηλῷ. Αἰγαίῳ ἐν ὄρει.] σημειώσαι, ὅτι καὶ ἔτος αἰγίοχον ἤκουσιν τὸν Δία, ἐπεὶ αἶγα ἐθήλασεν. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγὸς ὄρος καλεῖται, καὶ αἰγαῖον τὸ ὕδωρ ἐοίκον ἁλμυρὸν καλούμενον. ὁ δὲ Ὅμηρος, ἐκ τοῦ ἰδίου ὅπλου τῆς αἰγίδος, αἰγίοχον αὐτὸν ἐκάλεσεν.

Τῷ δὲ παραγαίσασα.] τὸ σῶμα τὸ ἀνθρώπινον. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Βαβυλώνιος φησὶ τοῦ Γῆν ἐκ Προκοπίου δέξασθαι τὸν λίθον. τοῦτον δὲ τὸν λίθον λέγει, τὸ τοῦ γλυκὺ ἀποκεκρύφθαι ὑπὸ τῆς ἀκαταστασίας τοῦ ἀέρος τὸ φρίν. ἐπαλλομένη δ' ἐνιαυτῷ.] τοῦ δὲ ἐνιαυτοῦ περελθόντος, ἔζήμησε τὰ τέκνα αὐτοῦ, διὰ τῆς ἀγαθῆς ἕνεκα τῆς γῆς· ἡ γὰρ γῆ σωφελέσθαι τὸν δόλον. πρῶτον δ' ἔζήμησε λίθον, τοῦ αἴσθησιν τοῦ κρέσσων. ἡ δὲ λίθος δὲ τὸ σῶμα, παρίσον ἐκ τεσσάρων στοιχείων. Γαίης ἐπεσίφησε.] γῆ συναρτεῖ τοῦ χρόνου εἰς τὸ ἐξεμέσαι καὶ ἐξαγαγεῖν ἅπαντα κατέφαγε καὶ διέθρεψε. τὰ γὰρ ὑπὸ τοῦ χρόνου γινόμενα, ὑπὸ τοῦ Κρόνου πάλιν ἀφανίζεσθαι, ὡς ἔχει καὶ τὰ Σοφοκλέους ῥηθέν·

Ἅπαντ' ὁ μακρὸς καὶ ἀναείθμητος χρόνος
Φύει τ' ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτει.

ἀλλὰ διελθόντος τοῦ χρόνου, αὖθις τὰ φθαρέντα αὐξόμενα ἄνει. γυάλοις.] ἐν τοῖς κοίλοις, διὰ τὸ αὐάπτου τοῦ σώματος. ἡ γὰρ ψυχὴ θεία, καὶ διὸ περιγράπτους τοὺς Κύκλωπας. καὶ αὐτοὺς ἢ λέγει τοὺς γίγαντας. Κύρῳ δ' Ἰαπετὸς] Ἰαπετὸν τινὰ πίνυσιν λέγει τῶν θεῶν. Κλυμένῳ τινὶ δόξαν, αὐτὸ τὸ δυσμάζειν· ἐξ Ὠκεανοῦ ἢ ἡ ἀνάδυσις τοῦ πολοῦ καὶ ἡμεῖς τὸ νοερὸν ἐκ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἔχομεν. ἄλλως. ὁ ὠκὺς καὶ πηχὺς τοὺς αὖα νοήσας, καὶ τινὶ ἐκεῖ τῆς κινήσεως τοῦ θεοῦ καταμαθὼν τινὶ καιρὸν ἔχοντα λέξαι ἀνέγνωτο, τινὰ τῆς ἀφρονομίας φημί· ὁ γὰρ ἐκεῖ τινὶ ἀφρονομίαν χολάσας νοῦς, φρῶτον τινὶ τοῦ θεοῦ κίνησιν ἐνόησεν· Ἡ ἢ οἱ Ἄτλαντα.] ἐπ' ἄξονί τινι λέγεται φέρειν τὸν πόλον. Ἄτλας ἢ, τὸ καρτερικὸν αὐτοῦ, ἐν ἡμῖν ἢ τὸ δυμοῦσθαι Ἄτλας δυνατὸν ὄν. ἀμαρτίνοός τ' Ἐπιμηθέα.] Προμηθέα ἀκολούθως λέγει τὸν ποικίλον τὰς φρένας ἄνθρωπον. ἀμαρτίνοον ἢ Ἐπιμηθέα, τὸν κακόβυλον καὶ ἀφρονόπτον, τινὶ μὴ τὸ φρᾶξαι ἐνδύμησιν, οἷον, ῥᾳθὲν δέ τε πῆμος ἔγω· ἡ σφαλέντα χρὴ γνῶσιν· τὸ γὰρ δυμικὸν καλύπτει τὸν νοῦν ἀναστρεφθέν· ὁ γὰρ δυμὸς ἐπισκοτήσας τοῦ φρονεῖν τὸν νοῦν, τὸ ἔργον τελέσαι παρώκησεν· ὅθεν καὶ κολάζεται. Εἰς ἔριδα.] ἐπεὶ δὲ κρύπτει τὸ δυμικόν. ὁ γὰρ φονεύων ὑπὸ τοῦ δυμοῦ νικᾶται, καὶ φονεύει· ὅθεν καὶ κολάζει. φλόεντα.] τῷ τῷ φαύσει ἐλλιπῶς, παρὰ τὸ φαύειν καὶ ἁλύειν. Ἄτλας δ' ἐγείνατο.] μὴ τὸ ἐφέρειν τὸν νοῦν τὸν ἀκίνητον τῆς γῆς, καὶ πληρώσαι τὸν ἐκεῖ τόπον αὖθις τινὶ τοῦ ἄξονος ἐπόησε φέρειν ἀπὸ τῶν ἄστρων, καὶ τῶν ἑτέρων τοῦ θεοῦ δαιμόνων. Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδῃσι] τὸ δεδέσθαι ἐν τῷ σώματι τὸ φρονεπικὸν, τουτέστι τινὶ ψυχικὸν. τὸ δὲ [ἀλυκτοπέδῃσι] πλεονάζει τὸ κ· ἀλυτοπέδαις γὰρ ἦν μέσον. διὰ πίονα, ἤγουν διὰ μέσου πίονος δήσας τὸν Προμηθέα.

μυθέα. ἢ μάχῃ τὸ μέσον κίονος ἐλάσας, ἢ εἰς τὸν γλῶ καταμύψας· ἵν' ᾖ σαφὲς τὸ ἀνώτατον μέρος δεδεμένος ὁ Προμηθεύς. ἢ ἀναγωγικῶς λέγει, ὅτι ἡ ἕνωσις ἢ νοῦς τοῦ σωματικοῦ ὄγκου ὁ κίων.

Καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε.] τὸν κίνησιν τοῦ λογισμοῦ ἐν τῷ ἥπατι γὰρ τὰς φρένας φασὶ λέγεσθαι. τὸν δ' αἰετὸν βιωτικὰς μερίμνας, καὶ ἐπιμελείας, αἵτινες σωρεύουσι τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀναλίσκουσι τὰς φρένας ἐφ' ἡμέραν, ὡς εἴρηται. καὶ αἰετὸς τὸ ἧπαρ. Ἄλλως. αἰετὸν λέγουσι τὸ κρεωφάγον, ἅτε φθείρον, ἢ προπέτειαν, καὶ ἡ ὀξυτάτη φαντασία. Νυκτὸς, δοὺς.] ἐν ἡμέρᾳ γὰρ ἐλαφρὸν τὸ φρονοῦντικὸν, διὰ τὰς ἐπιγιγνομένας, καὶ πρίνοντας θυμοβλαβείας.

Ἡρακλέης ἔκτεινε.] τὸν ἥλιον λέγει τῆς ἀναιρέσεως τὴν αἰτίαν, καὶ τῆς λύσεως τοῦ ζώου τούτου ὃν καὶ Ἡρακλέα καλοῦσιν. ὅταν γὰρ αἱ τῆς ἀρετῆς ἀκτῖνες δι' ὅλου τοῦ νοῦ ἐσωπλάμψωσι, τότε ἀπαλλάττεται μερίμνης καὶ φροντίδος βιωτικῆς. ἄλαλκεν ἕν, τῇ δυνάμει ἀπέτρεψεν. ἐν γὰρ ὁ ἀδυνατῶν δυνάμῃ βοηθῆσαι. καθ' ἱστορίαν δὲ παρὰ πολλοῖς ἡ ἐυκρατογῆ, αἰετὸς δὲ ποταμὸς χώρας τινὸς, ἧς ἐβασίλευε Προμηθεύς τις. ὃς δὴ ποταμὸς ὀξέως κατιὼν, ἔρασε τὴν γῆν πᾶσαν Προμηθέως, καὶ ἐδαπάνα τοῦτον τὸν ποταμὸν Ἡρακλῆς πρὸ διορύξας, δι' ἑτέρων τόπων μετοχέτευσεν· ὅθεν ἐπωλογήθη τὸ τοιοῦτον. Οὐκ ἀέκητι Διός.] τέχνη γὰρ βία ὄφις, οὐκ ἀβουλίᾳ τοῦ Διὸς, ἵνα μὴ ἀθέμιτον αὐτῷ ἐπικαλῇ. εἶπεν οὐκ ἀβουλίαν, ἀλλ' ὅμως ἐπικαλεῖ τῷ ἰδίῳ σφετεροτέραν δόξαν.

Οὕνεκ' ἐείζετο βουλάς.] καὶ γὰρ ἤειζεν ὁ ἄνθρωπος ὅμοια ποιοῦσι τῷ θεῷ. ὑπὸ τοῦτ'.] ὑπὸς γὰρ θεὸς ὁ ἄνθρωπος. καὶ γὰρ ὅτε ἐκείνοντο θεοί, ἐκείνοντο τί θεὸς, καὶ τί ἄνθρωπος. ἐν τῇ Μηκώνῃ ἐκείνοντο τίνες θεοὶ τοὺς ἀνθρώπους λαχεῖν μὲν τὸν πόλεμον. ὡς Ὅμηρος — κείνει ἐπειγομένων ἀνέμων γῆ καρπούς τε καὶ τέκνα. Μηκώνη δέ, ἡ ποτὲ Συκιὼν λεγομένη· ὅθι δὲ πόλις Ἄργος. λέγει δὲ θεοὶ μόνοι ζώων τὸ θεῶν καὶ ἀνθρώπων.

Ὧ πέπον.] διὰ τοῦτό φησιν ἀνέχεσθαι χλαδαθῆναι, ὅπως δῷη χώραν τιμωρήσασθαι τὸν Προμηθέα. ἵνα ἄξιος ᾖ μείζονος τιμωρείας· διὰ τοῦτο δὲ τὸν περὶ τοῦ βροὸς μῦθον παρίζάνει, ἐπειδὴ μόνης τομῆς τὸ ἀεὶ ὂν δεῖται.

Ὡς ἴδεν] συνολκὴ γέγονε τοῦ ε διὰ τὸ μέτρον εἰς τὸ ἴδεν, Ἰωνικῶς.

Οὐκ ἐδίδου μελέοισι πυρὸς μένος ἀκαμάτοιο
Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἱ δὴ χθονὶ ναιετάουσιν.
Ἀλλά μιν ἐξαπάτησεν ἐὺς παῖς Ἰαπετοῖο,
Κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγὴν
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρα νειόθι θυμὸν
Ζηλοῦ ὑψιβρεμέτεω, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
Ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγήν.
Αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισιν.
Γαίης γὰρ σύμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργυφέῃ ἐσθῆτι· κατὰ κρῆθεν δὲ καλύπτρην
Δαιδαλέην χείρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι.

Non dabat miseris ignis vrbur indefessi
Mortalibus hominibus, q'ui ſuper terram habitant:
Sed ipſum decepit bonus filius Iapeti,
Furatus indomiti ignis eminus apparentem ſplendorem
In concava ferula: momordit vero imo animo
Iouem in alto tonantem, ad iram q. ipſum commouit charo corde,
Vt vidit inter homines ignis longe apparentem ſplendorem.
Protinus autem pro igne ſtruxit malum hominibus.
E terra nimirum conformauit perquam celebris Vulcanus
Virgini pudicæ ſimile, Saturnij conſilio,
Cinxit vero & adornauit dea cæſijs oculis Minerua,
Candida veſte: in capite vero calyptram
Ingenioſe factam manibus detinebat, miſcuit viſu.

Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνην νεοθηλέας ἄνθεσι ποίης
Ἵμερτὴς παρέθηκε καρήατι Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνῃ χρυσείῃ κεφαλῇφιν ἔθηκε,
Τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διὶ πατρί.
Τῇ δ' ἔνι δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα.
Τῶν ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλὴ
Θαυμασίη, ζωοῖσιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο,
Ἐξάγαγ' ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
Κόσμῳ ἀγαλλόμενον γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεὰς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
Ὡς εἶδον δόλον αἰπύν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων,
Τῆς γὰρ ὀλοὸν τόδε γένος καὶ φῦλα γυναικῶν
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης ἀ σύμφορα, ἀλλὰ κόροιο.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν σμήνεσι κατηρεφέεσι μέλισσαι
Κηφῆνας βόσκωσι κακῶν ξυνήονας ἔργων,
Αἵ μέν τε πρόσαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἠμάπαι ἀσταλέως, θηεῖσί τε κηρία λευκά·
Οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπημοσύνας ἀλέγουσαι
Ἀλλόξιον πόνοιο σφετέρου ἐς γαστέρ' ἀμῶνται·
Ὡς δ' αὔτως ἀνδράσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
Ἀργαλέων. ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο·
Ὅς τις γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν
Μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὀλοὸν δ' ὅτε γῆρας ἵκηται,
Χήτει γηροκόμοιο, δόμων ἀ βίοτον δατεῦντα
Ζώει, ἀποφθιμένου δὲ δυὴ κτῆσιν δαίσσαι·
Ἀρωσταί. ᾧ δ' αὖτε γάμου μοῖρα γένηται,
Κηδνὴν δ' ἔχει ἄκοιτιν ἀρηρῖαν φρεσὶν ἐσθλήν,
Τῷ δὲ καθ' αὑτὸν ἐόντος κακὸν ἐσθλῷ ἀμφιβάλλει

Circum vero ei serta recens florentis e floribus herbæ,
Optata imposuit capiti Pallas Minerua:
Circumque ei coronam auream caput posuit,
Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Ioui patri.
In hac artificiosa multa cælata erant, mira visu
Animantia quæcunque comitem multa alit, atque mare,
Ex illis hic multa indidit. gratia vero resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus similia vocalibus.
Cæterum postquam effecit pulchrum malum pro bono,
Eduxit eo vbi alijerant dij atque homines,
Ornatu gestientem cæsiæ Palladis fortis patre prognatæ.
Admiratio autem cepit immortalesq. deos mortalesq. homines
Vbi viderunt dolum arduum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus est mulierum fœmineatum.
Illius enim pernicioſum est genus & sexus mulierum:
Nocumentum ingens mortales inter viros habitant,
Perniciosæ paupertatis non comites sed luxus.
Ac veluti cum in alueariis tectis apes
Fucos pascunt malorum participes operum:
Illæ quidem per totum diem ad solem occidentem
Diurnæ festinant, & faciunt fauos albos:
At illi intus permanentes coópertis in alueariis,
Alienum laborem suum in ventrem metunt
Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, participes operum.
Molestorum: aliud vero præbuit malum pro bono.
Qui nuptias refugiens, & sollicita opera mulierum,
Non vxorem ducere velit, grauem vero attigerit senectam,
In penuria, ius qui senem foueat, hic non victus indignus
Viuit: mortui vero possessionem inter se diuidunt
Remoti cognati. cui vero nuptiarum conditio contigerit,
Pudicam vero habuit coniugem, ornatam præcordiis,
Huic ab æquo malum bono adæquat

Ἐμμενα-

Ἔμμεναι· ὃς δέ κε τέτμῃ ἀταρτηροῖο γυμέθλης,
Ζώει ἐπὶ σήθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
Θυμῷ καὶ κραδίῃ, κῆ ἀπήμεσον κακὸν ὄζῳ.
Ὡς γὰρ ἔσ᾽ Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
Οὐ δέ τι δὴ Γαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
Τοῖο γ᾽ ὑπεξήλυξε βαρυὸν χόλον, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀνάγκης
Καὶ πολυϊδρίην ἐόντα μέγας κῆ δεσμὸς ἐρύκει.
Βριάρεῳ δ᾽ ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ᾽ ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ ἐπὶ δεσμῷ,
Ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος ἠδὲ καὶ εἶδος,
Καὶ μέγεθος· κατένασσε δ᾽ ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἔνθ᾽ οἵγ᾽ ἄλγεα ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
Ἧατ᾽ ἐπ᾽ ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
Δηθὰ μάλ᾽ ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ ἐν φιλότητι,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.
Αὐτὴ γὰρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε
Σὺν κείνοισι νίκην τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
Δηρὸν γὰρ μάρναντο πόνον θυμαλγέ᾽ ἔχοντες
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Ἀντίον ἀλλήλοισι δεξὶ κρατερὰς ὑσμίνας·
Οἱ μὲν ἀφ᾽ ὑψηλῆς Οὐθρυος Τιτῆνες ἀγαυοὶ,
Οἱ δ᾽ ἄρ᾽ ἀπ᾽ ἠλύμποιο θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Οὓς τέκεν ἠύκομος Ῥείη Κρόνῳ εὐνηθεῖσα.
Οἵ ῥα τοτ᾽ ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ᾽ ἔχοντες,
Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς.
Οὐδέ τις ἠὲ ἔριδος χαλεπῆς λύσις ἠδὲ τελευτὴ
Οὐδετέροις, ἴσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ κείνοισι παρέσχεθεν ἅρμενα πάντα,
Νέκταρ τ᾽ ἀμβροσίην τε, τά περ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι,
Πάντων ἐν στήθεσσι μένος θυμὸς ἀγήνωρ
Ὡς νέκταρ δ᾽ ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν,
Δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Esse. qui vero adeptus fuerit nocentis natiuitatis fœminam,
Viuit in pectoribus habens indesinentem afflictionem
Animo & corde, & immedicabile malum est.
Quoniam non licet Iouis fallere mentem neque præterire.
Neque enim Iapetionides nullo malo dignus Prometheus
Illius saltem euitauit grauem iram: sed necessario
Quamuis multiscium existentem magnum vinculum coercet.
Briareo vero vbi primum patet iratus est animo,
Cottoque atque Gygæ, ligauit forti vinculo,
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
Et magnitudinem, collocauit autem sub terram latam,
Vbi illi dolores habentes sub terra agentes,
Sedent in extremitate, magnæ in finibus terræ,
Vsque valde mœrentes, corde magnum luctum habentes.
Sed ipsos Saturnius atque immortales dij alij,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
Terræ consilijs reduxerunt in lucem iterum.
Ipsa enim eis cuncta prolixe recensuit,
Cum illis victoriamque & splendidam gloriam accepturos.
Diu enim pugnarunt, laborem animâ cruciantem habentes,
Titanesque dij, & quotquot e Saturno nati sunt,
Contra sese mutuo per validas pugnas:
Hi quidem ab alta Othry, Titanes gloriosi,
Illi vero ab Olympo, dij datores bonorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi sane tum inter se pugnam animũ excruciantẽ habentes,
Continue pugnabant, decem plus annis.
Neque vlla erat contentionis grauis compositio neque finis
Neutris: æqualiter autem finis extentus erat belli.
Sed quando iam illis apposuit congruentia omnia,
Nectarque ambrosiamque, quibus dij ipsi vescuntur,
Omnium in pectoribus augebatur animus superbus,
Vbi vero nectar comederunt & ambrosiam amabilem,
Iam tum ipsis interloquutus est pater hominumq. deorumq.

Κέκλυτέ μευ Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἀγλαὰ τέκνα,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
Νίκης καὶ κράτεος πέρι μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,
Τιτῆνές τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγεγάμεθα,
Ὑμεῖς δὲ μεγάλην τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
Φαίνετε Τιτήνεσσιν ἐναντίοι ἐν δαὶ λυγρῇ,
Μνησάμενοι φιλότητος ἐμῆς, ὅσα πάσχοντες
Εἰς φάος ἐλθόντες ὑπαὶ ἀφίκεσθε δυσηλεγέος ὑπὸ δεσμοῦ
Ἠμετέρας διὰ βουλὰς, ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος.

Ὣς φάτο. τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κοῖος ἀμύμων,

Δαιμόνι' ἐκ ἀδάπτα πιφάσκεαι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Ἴδμεν ὅτι μὲν σοὶ πραπίδες, σοὶ δ' ἔσκε νόημα,
Ἀλκτὴρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρὴς γένεο κρυεροῖο·
Σῇς δ' ὑποφραδμοσύνῃσιν ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος
Ἀψορρόν δ' ἐξαῦτις ἀμειλίκτων ὑπὸ δεσμῶν
Ἤλυθομεν, Κρόνιε ἄναξ, αἰάλπατα πάσχοντες.
Τῷ καὶ νῦ ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Ῥύσομεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

Ὣς φάτ'. ἐπήνησαν δὲ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Μῦθον ἀκούσαντες. πολέμου δ' ἐλελαίετο θυμὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τοπάρος· μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειραν
Πάντες θήλειαί τε καὶ ἄρσενες ἦματι κείνῳ,
Τιτῆές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Οὓς τε Ζεὺς ἐρέβευς φῦν ὑπὸ χθονὸς ἦκε φόωσδε.
Δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέρπλοον ἔχοντες.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο
Πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ σθεναροῖσι μέλεσσιν.
Οἳ τότε Τιτήνεσσι κατέσταθεν ἐν δαὶ λυγρῇ,
Πέτρας ἠλιβάτους σθεναρῇς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τιτῆνες δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
Ἔργου ἐπιβρίθοντες, χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον

Audite me Terræque & Cœli inclyti liberi,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Iam enim admodum diu aduersi nobis mutuo,
Pro victoria & imperio pugnamus diras omnes,
Titanesque dij, & quotquot e Saturno sati sumus.
Vos vero magnamque vim & manus inuictas
Ostendite Titanibus contrarij in pugna graui,
Memores amicitiæ placidæ, quibus perpessi
Ad lucem redieritis molesto a vinculo,
Nostra per consilia a caligine obscura.
Sic dixit. illum vero rursum excepit Coeus irreprehensibilis:
Venerande, non ignota loqueris: sed & nos
Scimus quod excellunt quidem tibi præcordia, excellens vero est & intellectus,
Depulsor immortalibus damni fuisti horrendi.
Tua vero prudentia ab caligine opaca
Retrograde iterum acerbis a vinculis
Venimus, Saturni fili rex, inspe rata passi.
Ideoque nunc intento animo, & prudenti consilio
Vindicabimus vestrum imperium in graui conflictu,
Pugnantes cum Titanibus per actia prælia.
Sic dixit. collaudarunt vero dij datores bonorum,
Sermone audito. bellum vero cupiebat animus
Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam excitarunt
Omnes, fœminæque & mares, die illo,
Titanesque dij, & quotquot Saturno prognati sunt,
Quosque Iupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,
Acres robustique, vires immensas habentes.
Horum centum quidem manus ab humeris promanabant
Omnibus simul: capita vero vnicuique quinquaginta
Ex humeris enata erant in robustis artubus.
Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,
Saxa præcupta validis in manibus gestantes.
Titanes vero ab altera parte confirmabant phalanges,
Alacriter, manuumque virium que simul opus ostentabant

Ἀμφό-

Ἀμφότεροι. δεινὴν δὲ θεὰν ἔχε θώρηκτος ἀπειλή.
Γαῖα δὲ μυκηθμῷ ἐσμαράγησε· πέσεν δ' ὑράνοῦ εὐρὺς
Σειόμενος, πεδόθεν δὲ ἐτινάσσετο μακρὸς Ὄλυμπος
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων. φόβος δὲ ἴκανε βαρύκτυπον
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν αἰπείά τ' ἰωὴ
Ἀσπέτου ἰωχμοῦ, βολάων τε κρατεράων.
Ὣς ἄρ' ἔπ' ἀλλήλοις ἔστην βέλεα σφυρόεντα.
Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' ἠεροῦν ἀστεόεντα
Κεκλομένων. οἱ δὲ ξυνίεσαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἑὸν μένος· ἀλλά νυ τοῦγε
Εἴθαρ μὲν μένεος πλεῶτο φρένες, ἐν δέ τε πᾶσιν
Φαῖνε βίλν. ἄμωδις δ' ἄρ' ἀπ' ἠεροῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
Ἀστεροπὴν ἔσσυτο σὺν ἰαχῇ. οἱ δὲ κεραυνοὶ
Ἴκταρ ἅμα βεβιτῆ τε καὶ ἀστεροπῇ πωτῶντο.
Χειρὸς ὑπὸ στιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα θ' εἱλυφόωντες
Ταρφέες. ἀμφὶ δὲ γαῖα φερέσβιος ἐσμαράγιζεν
Καιομένη. λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἀασπέτῳ ὕλη.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
Πόντος τ' ἀξύλατος· τὴν δὲ ἀμφέπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανεν
Ἀστεπτος, ὄσσε δ' ἀμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνοῦ τε στεροπῆς τε.
Καῦμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν χάος· εἴσατο δ' αὖτως
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' οὖασιν ὄσσαν ἀκοῦσαι
Αὔτως, ὡς ὅτε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
Πίλνατο· τοῖος γάρ κε μέγας ὀρυμαγδὸς ὀρώρει,
Τῆς μὲν ἐριπομένης, τὸ δ' ὑφόθεν ἐξεριπόντος.
Τόσσος δοῦπος ἔην θεῶν ἐριδι ξυνιόντων.
Σὺν δ' ἄελλαι ἔνοσίν τε κόνιν τ' ἐσφαράγιζον,
Βεβριτῶ τε στεροπῶ τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὼ,
Κῆλα Διὸς μεγάλοιο. φέρον δ' ἰαχήν τ' ἐνοπήν τε
Εἰς μέσον ἀμφοτέρων· ὄρυμαγδὸς δ' ἄπλητος ὀρώρει.
Σμερδαλέης ἔριδος· κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων.
Ἐκλίνθη δὲ μάχη. πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,

Verique horrendo vero insonuit
portus minabilis.
Terra vero valde stridebat: in
gemiscebat vero latus cœlum
Quassatum, e fundo vero conci-
cussum ampli Olympi
Impetu a deorum. concussio vero
venit grauis.
Ad Tartarum tenebricosum, &
pedum altus fragor,
Immodici tumultus, ictuumque
sortium.
Ita sane in sese mutuo iaciebant
tella gemebunda.
Vox autem vtrorumque perue-
niebat ad cœlum latum
Adhortantium: at illi congredie-
bantur magno cum clamore.
Neque sane amplius Iupiter co-
hibebat suum robur, sed ipsius
Statim robore implebantur ani-
mi, & omnium.
Exeruit vim. simul etiam a cœ-
lo atque ab Olympo
Fulgurans incedebat confertim:
fulmina autem
Celerrime vna cum tonitru &
fulgure volabant
Manu a robusta, sacram flam-
mam circumuoluentia
Crebra. circum vero terra alma
reboabat
Ardens: crepitabat vero vndique
igne valde magna sylua.
Feruebat vero terra tota, &
Oceani fluenta,
Pontusque immensus. circumde-
dit autem calidus vapor
Titanes terrestres, flamma vero
ad aerem diuinum peruenit
Magna. oculos vero visu priua-
bat quantumuis fortium
Splendor radians fulminisque
fulgurisque.
Incendium autem immensum
occupauit Chaos: videbatur
autem coram
Oculis aspicere, ac autibus vo-
cem audire,
Itidem vt cum olim & terra &
cœlum latum superne
Appropinquabat: talis nimirum
magnus strepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illa autem ex
alto diruente.
Tantus fragor erat dijs pugna
confligentibus.
Simul quoq. venti motumq. pul-
uerem. cum strepitu excitabat
Tonitruque fulgurque & ardens
fulmen,
Tela Iouis magni. ferebant au-
tem fremitum, clamoremque
In medium vtrorumque: strepi-
mus autem ingens excitabatur
Stupendæ pugnæ: robur autem
exerebatur operum.
Inclinata vero est pugna. prius
vero sibi mutuo imminentes,

Ἐμμενίως ἐμάχοντο δι᾽ κρατερὰς ὑσμίνας.
Οἱδ᾽ ἄρ᾽ ἐπὶ πρώτοισι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ᾽ ἀτάλαντος πολέμοιο.
Οἳ ῥα ξυνοσίας πέτρας ὑπερφιάλους ἀπὸ χειρῶν
Πέμπον ἐπαλλοτέρας· τοὶ δ᾽ ἐσπίασαν βελέεσσι
Τιτῆνας· καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
Νικήσαντες χερσὶν ὑπερθύμους περ ἐόντας
Τόσσον ἔνερθ᾽ ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανὸς ἐστ᾽ ἀπὸ γαίης.
Ἶσον γάρ τ᾽ ἀπὸ γῆς ἐς τάρταρον ἠερόεντα.
Ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Οὐρανόθεν κατιὼν, δεκάτῃ ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
Ἐννέα δ᾽ αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτῃ ἐς τάρταρον ἵκοι.
Τὸν περὶ χάλκειον ἕρκος ἐλήλαται, ἀμφὶ δέ μιν νὺξ
Τρισσοχέϊ κέχυται περὶ δειρήν. αὐτὰρ ὑπερθεν
Γῆς ῥίζαι πεφύασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
Κεκρύφαται βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο
Χώρῳ ἐν εὐρώεντι, πελώρης ἔσχατα γαίης.
Τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι. πύλας δ᾽ ἐπέθηκε Ποσειδέων
Χαλκείας. τεῖχος δὲ περὶ κλείει δ᾽ ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα Γύγης, Κόττός τε, καὶ ὑψίθυμος Βριάρεως μεγάθυμος
Ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς, καὶ ταρτάρου ἠεροέντος
Πόντου τ᾽ ἀτρυγέτοιο, καὶ οὐρανοῦ ἀστεροέντος
Ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ᾽ ἔασιν
Ἀργαλέ᾽, εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.
Χάσμα μέγ᾽· οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὐδὲ μάλ᾽ ἱκοιτ᾽, εἰ πρῶτα πυλέων ἐντὸς δόμοιο.
Ἀλλά κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θύελλα
Ἀργαλέη· δεινόν τι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τοῦτο τέρας. καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
Ἕστηκεν, νεφέλῃσι κεκαλυμμένα κυανέῃσι.

Fortiter pugnabant in forti prælio.
Illi vero inter primos pugnam acrem excitarunt,
Cottusque, Briareusque, Gygesq. insatiabilis belli
Hi sine cessatione petras robustis a manibus
Mittebant frequentes: obumbrarunt autem iaculis
Titanas: atque hos quidem sub terram longe patentem
Misere, ac vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus magnanimos licet existentes:
Tantum infra sub terram, quantum cœlum distat a terra.
Par enim quantum a terra in Tartarum caliginosum.
Nonem enim noctes ac dies ferrea incus
Cœlitus delapsa, decimo die ad terram perueniret:
Nouem rursus noctes & dies ferrea incus
Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum perueniret.
Quem circa ferreum sæptum ductum est, circa vero ipsum nox
Triplici ordine fusa est circa collum, sed superne
Terræ radices crescerunt, & fluctuosi maris.
Illic dii Titanes sub caligine opaca
Abscondita sunt, consilijs Iouis subiecti,
Loco in squalido, vastæ vltima terræ.
Hiatum exitus parent, portas vero imposuit Neptunus
Ferreas: murus etiam circundatus vtrinque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iouis ægida habentis.
Ibidem terræ tenebricosæ, & Tartari opaci,
Pontique infructuosi, & cœli stelligeri,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molestis squalidi, quos odere etiam ipsi dij:
Hiatus ingens, nec vero toto integro anno
Solum attingeret, vbi primum portas intra venerit:
Sed sæpe hùc & illuc ferreo impetuosa procella
Molestat horrendumque etiam immortalibus dijs
Hoc monstrum: & noctis obscuræ domus horrenda
Stans, nubibus obtectæ nigris.

Τῶν

Τῶν αὖτε Ἰαπετοῖο παῖς ἔχε᾽ εὐρυπα κοῦρος
Ἑστὼς κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσιν
Ἀτρεμέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἠμέρη ἀμφὶς ἰοῦσαι
Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
Χάλκεον. ἡ μὲν ἔσω καταβήσετ᾽, ἡ δὲ θύραζε
Ἔρχεται, οὐδέ ποτ᾽ ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἔρυκε·
Ἀλλ᾽ αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
Γαῖαν ὀπιπεύει· ἡ δ᾽ αὖ δόμῳ ἔντοσθε ἔουσα
Μίμνει τὴν αὐτῆς ὥρην ὁδοῦ, ἐς κε ἵκηται.
Ἡ μὲν ὅπ᾽ ἐπιχθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα·
Ἡ δ᾽ Ὕπνον μὲν χερσὶ κασιγνήτον Θανάτοιο
Νὺξ ὀλοὴ νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠερο εἰδὲς.
Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί᾽ ἔχουσιν,
Ὕπνος ἠδὲ Θάνατος δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ᾽ αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων διαδέρκεται ἀκτίνεσσιν
Οὐρανὸν εἰσαναβαίνων, οὐδ᾽ οὐρανόθεν κατιόντα.
Τῶν ἕτερος μὲν γαῖάν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Ἡσυχος αἶψα βαίνει, μείλιχος ἀνθρώποισι.
Τοῦ δὲ σιδήρειον μὲν ἔκιδνάται, χάλκεον δὲ οἱ ἦτορ
Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ᾽ ὃν πρῶτα λάβῃσιν
Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἔνθα θεῶν χθονίων προπάροιθε δόμοι ἠχήεντες
Ἰφθίμου τ᾽ Ἀΐδαο καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
Ἑστᾶσιν, δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
Νηλεὲς τέχνην δὲ κακὴν ἔχει· εἰς μὲν ἰόντας
Σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ ἀμφοτέρῃσι κυνοῖν·
Ἐξελθεῖν δ᾽ οὔ τινα εἰᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
Ἐσθίει ὅν κε λάβῃσι πυλέων ἐκτόσθεν ἰόντα.
Ἰφθίμου τ᾽ Ἀΐδαο καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
Ἔνθα δὲ ναιετάει στυγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι
Δεινὴ Στυξ θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο
Πρεσβυτάτη. νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ᾽· ἀμφὶ δὲ πάντῃ

Has iuxta Iapeti filius sustinebat cœlum latum,
Stans capiteque & indefessis manibus
Firmiter, vbi Noxque & Dies circum euntes
Sese mutuo compellabant, alternis subeuntes magnum limen,
Ferreum. hæc quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque vnquam vtrasque domus intus cohibet,
Sed semper altera saltem domos extra existens,
Terram super monetur: altera rursum in domo existens,
Expectat eiusdem horam itineris, donec veniat,
Hæc quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus fratrem Mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis obscuræ filij domus habent,
Somnus & Mors, graues dij: neque vnquam eos
Sol lucidus intuetur radiis,
Cœlum scandens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, æreum vero et pectus
Crudele in præcordiis, habet autem quem primum arripuerit
Hominum: hostis vero etiam immortalibus diis:
Illic dei inferi in interiore parte ædes resonantes,
Portisque Plutonis, & grauis Proserpinæ,
Stant, Horrendus autem canis proforibus custodit,
Sæuus: artem autem malam habet. introeuntes quidem
Adulatur pariter caudaque & vtribus ambabus:
Exire vero non iterum permittit denuo, sed obseruans
Deuorat, quemcunque prenderit portas extra euntem
Portisque Plutonis & grauis Proserpinæ.
Ibidem habitat abominanda dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani;
Maxima natu. seorsim vero a dijs inclytas ædes incolit
Ingentibus saxis superne tectas, circum vero quaque

ΑΛΛΗ

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἕτερον ἦ πόρε κακόν, αὖτ' ἀγαθοῖο.] ἤγουν τὸ πυρός, ἢ σὺ μὴ γάμει. ἢ τοῦτό φησι, ὅτι μὴ γήμας ἕτερον ἔχει κακόν, τὸ μὴ γυροβοσκεῖσθαι. ἢ ἔτι, ἀγαθὸν τὸ μὴ γαμεῖν, ἀλλὰ κακὸν τὸ γαμὴ ἔχειν γηροβοσκὰς καὶ κληρονόμους.

Εὐθὺς δὲ γῆν δεύτερον καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀκτυχόεντος καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Ἕξείης πάντων πηγὰς καὶ πείρατ' ἔασιν.

Ἀρχαλέ' ὁρᾷς τὰ, τάτε συγένοσι θεοὶ ἐρχὴν τὰ ἑξῆς. διὰ τούτων τ' ἐπῶν, τὴν τῶ ταρτάρου πάξιν αἰνίττεται ὁ θαρὼν ποιητὴς, καὶ τὴν λοιπῶν στοιχείων τὴν ἐν τῇ καλουμένῃ κάτω ἡμισφαιρίῳ· πηγὰς μὲν γὰρ πάντων ἕξῆς καὶ τὰ πέρατα εἶναί φησι, τὰς ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις μονὰς παγίως, καὶ τὰς ὑπ' ἀλλήλων καὶ ἐν ἀλλήλοις φερομένας σφαιρικὰς· περατοῦται γὰρ ἡ μὲν γῆ ὑπὸ τοῦ ὕδατος· τοῦτο δ' ὑπὸ τοῦ ἀέρος. ἀρχαλέα δὲ καὶ ὁρᾶσθαι ταῦτα καλεῖ, καὶ σύμφορα τοῖς θεοῖς, πρῶτον ἀφανῆ εἶσιν ἡμῖν· ὑπὸ γῆν γὰρ κεχώρηται. ἔπ δ' καὶ τὸ ὑπὸ γῆν αἰνιττόμενος διάστημα ἄχρι τοῦ ἡμισφαιρίου ἐκείνου ἐπέτεινε, χάσμα μέγα, ἐν ᾧ δέχε πάντα τιθέσφορον εἰς ἑαυτὸν ἅπας ἵκοιτο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὧδέ πη ἐχέτω. ὡς δὲ τὸ νυχθήμερον ἕξῆς ἔοικε φιλοσοφεῖν, κἂν ἐ πάνυ ἀκριβέστατα καὶ ὡς οἱ θεῖ ταῦτα διηνοὶ διήκουεν. ἔστ δ' ὅμως ἐκ τῆς θεῖ θεοῦ σφαῖραν τὰ πάντος καταχαόης τύς τε τροπικὰς καθορᾶν κύκλους, καὶ τὸν μεσημβρινὸν, καὶ τὸν ἰσημερινὸν, ἔπ δ' τὸν ζωδιακὸν καὶ τιὼ τέτταλόξωσιν. διῳρίσατα δ' καὶ θεῖ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὑποκαλυμμένα διέξεισι, καὶ ὡς θεοζῶκε ποιητικῇ χάριτι. τὸ γὰρ παρεισάγειν δώματα τῆς νυκτὸς κεφάλαις ὑποκεκαλυμμένοις καὶ ἐμφορεῖσθαι αὐτῶν ἴσως τὸν Ἄτλαντα βαστάζοντα τὸν οὐρανὸν καὶ ἀλλήλαις ἐντεῦθεν συναντᾶν τιὼ ἡμέραν καὶ τιὼ νύκτα, καὶ ἀμείβεσθαι ἑτέραν ὑφ' ἑτέρας, χαιρόντως πάντως τιὼ τε τῆς νυκτὸς φύσιν δηλοῖ, ὅτι σέρησις φωτός ὅτι, τῆ ἡλιακῆ· καὶ ὅτι τῇ θεῖ τὸν ἄξονα φερομένῃ τῆ παντὸς ὑπηγίνεται, τὴν μὲν ἐφ' ἡμέρας ἕκάστης ἡμισφαιρίου, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος, κατιόντος κάτω, κἀκείνην τὴν ὑπὸ γῆν αὐτόντος· ἐκλέπτει γὰρ εἰς ταυτὸ συμπερέχεσθαι ἅμα ἥτε σέρησις, καὶ τὸ ὅθεν ἡ σέρησις· ἡ γὰρ νὺξ τῆς ἀπουσίας τῆς ἡλιακῆς ἐστὶν, ἡμέρα δὲ, ἡ τοῦ ἡλίου παρουσία· ἐπὶ δ' ἐμοῦ γε, νὺξ μεγαλεπβολωτάτη ἦ καὶ τὰ θεῖ Ἄτλαντα θεοδμῆτα ποιητικὰς Μούσης τὸν γὰρ Ἄτλαντα παρεισάγουσ' ἔχειν τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐρείδειν κεφαλῇ τε καὶ χερσὶν ἑῶτα ἀσεμφῶς· ὁ γὰρ τῆς ἄξονος, ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου ἐπὶ τὸν κέντρον τῆς σφαίρας, ἐστὶ τοῦ σκίατος τοῦ καταπεπταμένου κύκλου, συνεχὴς τὸν οὐρανὸν θεῖ αὐτὸν ἀκίνητον· ἔστι γὰρ τοῖς κινουμένοις τῶν σωμάτων καὶ ἀκινήτου τινὸς, ἐρείσεως καὶ στηριγμοῦ, ἀνάγκη, ὡς πολλάκις εἴρηται παρ' ἡμῶν. ἀτὰρ δὴ κέντρα, τὸ μὲν τῆς τοῦ παντὸς σφαίρας ἐν μεσαιτάτῳ ἐστὶ καὶ σωμοειδέστατον, κεφαλὴν ὁ λόγος καλεῖ. τὰ δὲ τῶν κύκλων τὰ ἐπιπεπλωμένα ὡς οἷον ὑφηπλωμένης τινὸς ἐπ' αὐτὰ δυνάμεως ἀκινήτου ὑπὸ τοῦ ἐν μέσῳ κέντρου καὶ ὡς πᾶσι χώροις καὶ ἀοράτῳ σωματοχλοΐ τινα τῷ παντὶ καὶ ἐνέργειαν ἀκινησίας, ἀτρέπτως ὀνομάζειν ἔθος ἐστὶ καὶ χεῖρας. Ἄτλαντα δὲ πόθεν ἄξονα φησὶ βαστάζοντα, τάχα δὲ καὶ τὸ καρτερώτατον ἐν καὶ γλυκὺ τὸν πάντα ἐρείδοντα καὶ σωμόχοντα, μήπτε δὲ διὰ τοιούτου ὀνόματος παρεμφαίνουσι τὸ ἰσοδιάστατον τοῦ παντὸς ἐρανοῦ ὑπὸ τοῦ τῆς σφαίρας κέντρου, ἐν ᾧ ὁ ἄξων ἐμβέβληται ἀτάλαντος ὢν πάντῃ καὶ ἰσόροπος, καὶ οἶμαι ὅπ καὶ Ἄτλας τὸν ὅλον, λέγων, Αὐτὰρ ὅτ' ἐπ' ὀλίζονι μεταίσσοι, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ Ἄτλας αἶψα ἀμείρει. ἔχει δ' ἀτάλαντον ἁπάντῃ Μεσογαῖος γαῖαν, θεῖ δ' ἐρανὸς αὐτὸς ἀμείνει. καὶ χάλκεον ἦ μέγαν οὐδὸν ἀκμονέον, τὸν ἄξονα· χάλκεον γὰρ αὐτὸν καλεῖ, διὰ τὸ διηνεκῆς· θεῖ αὐτὸν ἦ τὸν ἄξονα, ἥτε ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐπιγίνεται, ἡ μὲν καταφωτίζουσα, ἡ δ' ἐπιζοφοῦσα. σαφῶς ἦ τὰ ἑξῆς ἔχει πᾶσιν, καὶ ἐ δεῖ μακρηγορεῖν ἐν τούτοις. εἰρηται ἦ αὐτοτέρωθεν ἡμῖν καὶ θεῖ τὰ Κερκίρια. εἰ ἦ καὶ θεῖ τὴν Στύγα φορθάσαντες ἤπυμεν ἐκεῖ, ἀλλ' ὅμως γε πάλιν τὸν λόγον ἀναλαβόντες δείξομεν ὅπως αὐτὴν ἐμπάλιν ὁ Ἡσίοδος, καὶ τί βέλεται τὰ θεῖ αὐτὴν αὖθις αὐτοῦ νῦν λεγόμενα. ὁ Στύγα φησὶ, κατοικεῖν χωρὶς τῶν ἀλλοθεῶν ἐν δώμασι πυκνὰ μὲν καὶ εὖ ἠρμοσμένα λίθοις καὶ στέγαις μακραῖς· κύκλοι ἦ ἀργύρεοι θεῖς ὑρανὸν ἐστεγμένα. δῆλον δὲ ὅτιν ἐντεῦθεν, ὅτι Στύγα λέγει τὸν, τὰς θαλάσσας τῆ ὕδατον, καὶ τὰς ψεκάδας

πάθλας τὰς ἀπὸ τῆς κάτω τόπων ἀναθλιβομένας, φερὶ τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα, καὶ ποιήσας ἴεμεν καὶ ἵστα τιμά. ὥσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ γύαξ γύξ, ἕτως ἀπὸ τοῦ σάζω σάξω σαξ. καὶ ζωπυρῶ τὸ ω εἰς υ, Σλυξ, ἡ καλασάζουσα ἄνωθεν ὑγρὰ φύσις καὶ δροσερὰ, ἥτις εὐλόγως δυγάπης λέγεται πῦ ἀφορόν. Ὠκεανὸς μενύσης γὰρ τῆς γῆς ἐν τῷ μέσῳ, τὸ περὶ αὐτὴν ὑγρὸν ἀπὸ τῆς ἁλμυρᾶς ἀπτίνων καὶ ὑπὸ τῆς ἄνωθεν θερμότητος ἀτμιζόμενον φέρεται ἄνω τῆς θερμότητος ἐπαλιτόσης τῆς αὐτῆς φύσης αὐτό, καὶ τῆς μὲν θλασθεμένης πρὸς τὸν ἄνω τόπον, τῆς δὲ καὶ συνυμένης διὰ τὸ μείζεσθαι ποῤῥωτέρω εἰς τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα, σωίσας πάλιν ἡ ἀτμὶς ψυχομένη, διά τε τὴν ἀπολειφθεῖσαν τοῦ θερμοῦ, καὶ διὰ τὸν τόπον, καὶ ῥήγνυται ὕδωρ ἐξ ἀέρος γενόμενον δὲ πάλιν φέρεται πρὸς τὴν γῆν· γίνεται δὲ ὁ κύκλος ὅτος, μιμούμενος τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον· ἅμα γὰρ ἐκεῖνος εἰς τὰ πλάγια μεταβάλλει, καὶ ὅτος ἄνω καὶ κάτω· διὸ καὶ ἀφορόου ὠκεανὸν τὴν περιοῦσαν ὑγρὰν ἀναδυμίασιν ὀνόμαζεν ὁ ποιητής. ἀφορόου μὲν, διότι πάλιν καταῤῥεῖ εἰς γῆν ἀναλυθεῖσα καὶ μεταπεσεῖσα· ὠκεανὸν δὲ, τάχα μὲν διὰ τὸ ταχὺ τῆς ἀναγωγῆς, καὶ αὖ τῆς καταφορᾶς εἰς τὴν γῆν. τάχος δὲ καὶ διὰ τὸ χαλεπὸν ἔχειν τὴν ἄνοδον καὶ τὴν κάθοδον τῆς εἰρημένης συστάσεως, καὶ ἐνδελεχῶς τοῦτο γίνεσθαι ὀφείλειν κατάγη τὴν τάξιν. ὃ γὰρ ἄνεισιν ὑγρὸν εἰς τὸν ὑπὸ γῆς τόπον, τοῦτο καταῤῥεῖ πάλιν εὔλογον· διὸ καὶ Ἀριστοτέλης εἴτ' ἐκπύθου ἀδηνηδής, εἴτε καὶ σφετερισάμενος ἀπὸ τοῦ παρόντος ποιητοῦ τὰ περὶ ὄμβρων καὶ χαλαζῶν καὶ ἀναδυμιάσεων, τὰ δὲ φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν μετεώρων. Δεῖ δὲ νοῆσαι τοῦτον ὥσαρ ποταμὸν ῥέοντα κύκλῳ, ἄνω καὶ κάτω κάπον ἀέρος καὶ ὕδατος. πλησίον μὲν γὰρ ὄντος τοῦ ἡλίου, ἡ τῆς ἀτμίδος ἄνωθεν ῥεῖ πόταμος, ἀφεστηκότος δὲ τοῦ ὕδατος ῥεῖ κάτω θεν ὑπὸ τὴν γῆν τὸν ὠκεανὸν οἱ πρότερον, πάχ' ἂν τοῦτον τὸν ποταμὸν λέγοιεν, τὸν κύκλῳ ῥέοντα περὶ τὴν γῆν.

ΣΧΟΛΙΑ.

Χηρωσαι.] ἀνάγκαιον, ἢ οἱ νεόῤῥωδεν συνήθειες· διότι χάρδοντος τὰ ἄγκη καὶ ἔρημα ὄνους τέκνων, αὐτικὰ κληρονόμοι τὸ [ἔραμεσαι] παῤῥήλα· ἀστραπηρὸν ἡμιθλῆς] σκληρὸς, χαλεπὸς, καὶ ἡμιπλῆς γηραιός. ἀναίνητα Προμηθέος] ὁ μὴ δίκαια κακοπαθῶν ἀναπαθῶν μὴ δικαίως. Ἀμφίαλος ἀφορόου ὄρος Ἀσσυρίας, ἐνθα ἐπιμᾶτο ὁ Προμηθεύς. Βεμάρεα δ' ὡς φησὶ τὰ] ἐναπύδεα φερὶ τῆς χειμῶνος· ὑσιόδεως ὁ ποιητὴς φυσιολογεῖ, καὶ τὰ ἐν τοῖς στοιχείοις φερὸς ἄλληλα μάχιμα καὶ τὴν ἐν ἡμῖν ποιότητων ὑποσημαίνει διὰ τούτων. Βεμάρεα γὰρ, καὶ Κόπον, καὶ Γύγλω τὰ ἐν χειμῶνι παρεχώδη πνεύματα ὀνόμαζε, ἃ καὶ ἐρανὰ καὶ γῆς τέκνα καλεῖ· ὡς ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς συνισαμένων, ὅτι κειμένης αὐτῆς πλείω τὸ ἡμισυ καὶ νυκτεινὸν διαστημα τοῦ ἐρανοῦ. Βαρὺ δὲ τὸ ἠλίῳ ἐπιπολάζοντος, διὸ τὰ τοιαῦτα ἀπολαύνει πνεύματα, ἀλλ' ἡ τοῦ ἐρανοῦ αὐλὶς πρὸς τὸ ὑψηλότερον μέρος ἐπιφοδος τὰ τοιαῦτα ἀναλεύεσα πνεύματα, ὑπὸ γῆν καταείρυσεν, θαυμάζουσα μὲν τὸ μέγεθος αὐτοῦ καὶ τὸ ἰσχυρὸν, καὶ τὸ εἶδος ἀδαμάστατον, μὴ δυνάμενος κρατῆσαι, ἀπωλείας ἡδέως ἔχων τοῦ παντὶ αἴτιος. Ἐπεὶ δὲ χρεία καὶ τούτων πρὸς τὴν τῶν καρπῶν τελεσφόρησιν, (συμπίπτει γὰρ καὶ ταῦτα ἐν χειμῶνι τῆς ὑπὸ γῆν ἀναθυμιάσεως καὶ ταῖς βολαῖς τοῦ ἡλίου ἀναθύεσθαι τὴν γῆν καὶ ἀναπνεῖν, συνεργοῦντων τῇ ἀνόδῳ τούτων καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων. εἰ γὰρ ἀεὶ γῆν ταῦτα διηνεκῶς ἦν, ἔτε τὰ ὑπὸ γῆν σπέρματα ἐζωογονεῖτο, ἔτε τὰ ἐν τοῖς μετεώροις ὑπὸ τῆς ξηρᾶς καὶ ἀναθυμιάσεως γινόμενα πάθη· βοθύνες λέγω, καὶ ἀθυσίδες, καὶ καμῖνται, καὶ διάπλοντες καὶ τὰ ἄλλα, ἃ ἀπλαύνεται ἐκεῖθεν, ἃ Τιτᾶνες ὠνόμασε διὰ τὸ τιταίνεσθαι καὶ συνίστασθαι ἐν τοῖς μετεώροις. Βεμφέα δὲ καὶ Κόπῳ, καὶ Γύγῃ· ὡς ὁ ἐρανὸς ἀστεροφόρος. Ἄλλως· ἀπὸ ὅτε αὐτοὺς ἐποίησε μετέχειν τῆς μοίρας τῆς θεῶν. ὅθεν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ.] ἤτοι εἱρκτῇ ὑπὸ τὸ ὄρος ὑπὸ τὴν ὑποσημασίαν κύκλῳ κάτοχοι, ὡς ὁ ὀρφεύς· διὰ τί πάλιν καὶ πάλιν γινόμενοι κίνησιν εἰς ἄπειρον. ὁ γὰρ λόγος ἀλλαχοῦ τὰς δυνάμεις ὁ ἐρανὸς Ἡνορέην] τὴν ἰδίαν αὐδρείαν. ἀγάμενος] θαυμάζων, διὰ τὸ τεράτωδες τ' φύσεως. τὸ δὲ ἀγάμενος, θαυμάζων, ἢ φθονῶν, ἢ ἐκπληττόμενος. κατέκηαν.] κατέκιτε, φοβούμενοι αὐτούς. Εἶα θ'] ἐκεῖ αὐτοὶ ἦσαν, ἢ κάθεζοντο. Εἶατ' ἐπ' ἔσχατῃ.] κάθηνται ἐν τῷ ἐσχάτῳ καὶ τελευταίῳ μέρει· φοβερωτάτῳ.] ταῖς βολαῖς, καὶ ταῖς γράμμαις τῆς γαίης. ἡ γὰρ γῆ εἶτε αὐτοῖς

ὅπ σωὶ τύποις νικᾶπ τὺς Τιτᾶνας. Δικὸν χὸ μάρτυτο] ἐπειδὴ ὁδὸν πολὺ φρατέτερ ἡ τῆ θεῶν ἡ μάχη, τυτέτ τῆ τοιχείων, χὴ τῆ Τιτάνων, ἤρκαν τῆ ὃν πᾶς μετεπέρκε σωιστερίνων παθῶν. τὸ πλεῖον χὸ τῆ ὀνόματὸ μέρ ξηρότερον ὡς ὅλι τὸ πλοῖον διέρχε, ἐν φ̃ χὴ τὰ ὑγρὰ πάλι ὑπερατεῖ, ἀξροτέρας ἀναδυμάσεως χὴ ὑγροτέρας πλυδάκτα τὰ ὑπὸ γλῶ ἀπελαθέντα πνεύματα, ἐν ἰσχύ τι χὴ ὑπερατέτερα γίνε τ̃ ἐν τοῖς μετιώροις παθῶν, χὴ ὑπὸ γλῶ ταῦτα ἀπελαύνει, ἐνθα ἦν αὐτὰ φέτερον. ἀμβροσία ἡ ἐπ ἐνταῦθα χὴ νέκταρ, ὡς εἶ ἡ, ἢ ἀξροτέρα ἐν γῆς χὴ θαλάσσης ἀναδυμάσις. ἐξ ὧν τρεφόμενα τὰ τοιαῦτα πνεύματα νάει κάτω, ἤγουν καταῤῥέει τὺς ὄμβρυς, χὴ ζωογονεῖ τὰ ὑπὸ γλῶ δίκλω νέκταρ. Ἄλλως. μέχρι ἁπλῶς τῆ θεῶν φρὸς τὺς Τιτᾶνας τλῶ μεσιλῶ φύσιν, τὸ μὲ ἐς τυτὸν σωιέναι, τλῶ νοερᾶ χὴ σωματικλῶ φύσιν. οἱ μὲν ἀπ' ὀλύμπυ μάχον τ̃ τῶ ὄλλυδ μή πατ, οἱ ὃ ἐξ Οὐρύ ὅθεν τὸ ῥᾴδιον χὴ ἡ ὕσις. δέκα ὃ ἔτη ἐμάχον το, ἵνα τλῶ μάχλω τ̃ πλείσλω δηλώσιν. ἐχὸ πλεῖον τῆ δέκα, διὸ χὴ τοζαῦτα ἔτη φρὸ Ἑλλήνης τ̃ ὕλης τὰ ἐναντία, Τρῶες χὴ Ἕλληνες ἐμάχοντο. ἴσον ὃ τέλ τέτταρ.] ἤγουν ἐξισῦτο ἐν ἑκατόσις ὁ τόλεμ, χὴ ὑδὲς ὑπερίχυε τῶ ἑτέρω. ὑχὸ ἡ νίκα τῆ θείων φρὸς ὁμοχὴν τὰ ῥᾴδια γίνε, ἀλλ' ἀνόμοια τὰ μαχόμενα δεῖ ὃ νικᾶσθαι ὑπὸ ὁμοφύλω τὰ ἡπώμενα, ἵνα χὴ ὄντως ἡ νίκη. διὰ χὴ ὡς Βριάρεως χὴ Κόπ ἅμα τῆ Γύγη παραλαμβάνον, εἰς τλῶ τῆ μεσῶν νίκλω. σῶμα χὸ ὁ ἀέρτὸς ὢν, χὴ διὰ τῦτο μεσὺν ἄδηλον ὃ διάμενον, ὡς φασιν οἱ ταῦτα λέγοντες, νικᾶσθαι μὲ δηλόνυ τὰ ῥᾴδια σώματα, ὑπὸ γίνε ἡ νίκη, σκληρότερα φρὸς σώματα, ἀλλ' ὐκ ἀσωμάτων φρὸς σωμάτων τῦτο χὸ ἡ νίκη. Ἀλλ' ὅτι δηλ κείνως ἀλλ' ὅτι φησὶ πίσιν ἀυτὺς μεταχεῖν τῆς μοίρας τῆ θεῶν, τῶ Βριάρεω, Κόπ χὴ Γύγη. τὰ πρ θεοὶ ἄμυτοι ἔδυσ.] τὸ ἄδηλον τοῖς ἐργάταις δὲ δῶ σώματ χὴ ὑπ νικᾶσθαι τὺς ἄλλυς Τιτᾶνας, ἤ μεσιλῶ φύσιν. ἐν δὲ λυχνῷ.] ἐν τῷ μάχῃ χαλκῷ. ἔστ ὃ ὁπλοποιὸς τῶ δῖ Ἡφαίστ χὸ ἦν. Μνησάμενοι φιλότητ.] μνημον δυατέ φασιν, ὅπ ταταρταρωμένυς ἔσωσα ὑμᾶς, χὴ ἤγαγον εἰς φῶς. ἀνικάκητα.] ὐκ ἀφαίρετα, ὐκ ἄγνωτα ἡμῖν. ἀλλὰ γνωτὰ ἐκ ἀδίδακτα, ἐκ ἀφανῆ, ἀλλ' εἰδόπ λαλεῖς χὴ οἶδαμεν ὅτι πάντα οἶδας, χὴ ὑπερέχεις πάντων. ἀτρεκὲς τὸ ἦτορ.] σωνεχῆ, φρεθύμφ οἱ. Ἄλλως. ἀτρεκῆ, ἄγαν τεταμένον, φρόθυμφ· σκληρῷ χὴ δυατῷ ἀνατηρέπτῳ τῷ νοΐ. ῥυσόμεθα τὸ ὑμῶν κράτ. Μαρνάμενοι Τιτῆσιν.] λαβὼν ὁ θεὸς (οὐ Ζεὺς ἀπ' ἀτων) πῦρ δὲ τὸ σαν πλημελῶς χὴ ἀτάκτως κινύμενον, εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγε, χὴ ἔστ ἡ μάχη τῆ τοιχείων. ταῦτα χὸ Τιτῆνες, ἡ πλημέλεια χὴ ἡ ἀταξία. Ἐξ ὧν ἐπέφυκον, ἀντὶ τῦ ἐπφύκεσαν· τὸ ὃ πέφυκα παρακείμεν ὤν, πεφύκω Δωρικῶς γέγονα· χὴ ὅμοιον ἐνεστῶτα ἀναδεξάμενον χαρακτῆρα. οἷς τὸν ἐπέφυκον ὑδατώδη ἔκλεψεν. Οἱ πρὸ Τιτήνων κατέσαδεν.] ἐνταῦθα καταλέγει ὁ ποιητὴς τὰ ἐν χερσῶνι γινόμενα, τὺς ὑπὸ γλῶ γινομένυς βόμβυς, τὰς τῆ πνευμάτων σφοδρὰς ἐπαναστάσεις, κινήσεις πετρῶν μεπομένων τῇ σφοδρότητι τῆ ἀνέμων, σάλον θαλάσσης, καταιγίδας χὴ θυέλλας, ἀστραπὰς τε χὴ βροντάς. ἔστ ὅτε φονεῦρας χὴ καμινὰς τλῶ γλῶ πολλάκις καταχαίοντας, χὴ πᾶν τὸ παρεμπεχὸν· ἃ χὴ βέλη φερόμενα τοῦ ὄντα, ὡς βάλλοντα, χὴ σίνον πᾶ χὴ ταραγμὸν ἐμποιῦντα. Πέτρας ἠλεκάτυς] ἤγουν μεγάλας καθ' ὑπερβολλὴν, στιβαρὰς, ἰσχυράς. Προφρονέως] φρονύμως ταῖς χερσὶ χὴ τῇ δυνάμει, ὁμῶ ἔφαινον τὸ ἔργον ἀπῆ. τυτέστ τ' ἰσχύ χὴ τῆς τέχνης. Σείομεν.] πεδόθεν ἡ σεισμὸς γίγνε τῇ μεγάλῃ βοῇ, τῆ πεδῶν ἀνεῆ· ὡς ἀρ' ἐπ' ἀλλήλοιν ἐπέφερον, τὰ τοιοῦτα βέλη. Ῥιπῇ ὑπ' ἀδαμαντίνῃ] τῇ ὁρμῇ χὴ κινήσει τῆ θεῶν ἤτοι τῆ τοιχείων. τύτων χὸ μαχομένων πάντα νικᾶται. φωνὴ δ' ἀμφοτέρων] γινομένης τῆς πνοιῆς τῆ πνευμάτων κινήσεως. ἅπαντα κλονεῖ, χὴ γῆ χὴ θάλασσα, χὴ τὰ ὑπὸ γλῶ· ἀλλὰ χὴ μέχρις οὐρανῦ φθάνει ὁ τύτων ἦχ. χὴ γὸ χὴ αὐτὸς ὁ αἰθὴρ κινηθέντες πυρανὺς χὴ ἀστραπὰς χὴ βροντὰς ἐπετέμνυσιν· γῆ ὃ χὴ θάλασσα λεχθέντα ταῦτα μέγαν ἔχει τὸν πόνον. Ἴσταρ ἅμα.] δίδυμοι. ἐκ τῦ συνεγγυς, ὡς ἀπὸ τῦ ἰκνῶμαι, ἴκταρ ἀπόκοπος, τὸ χθες· ἢ αὐτὸ τῦ ἐγγύς, ἐκ τῦ παρεγγύς, ἐκείθεν ὁ ἀφικνύμενος ἐγγὺς γίνε. χεῶν ὃ οἱ τραυματοὶ ταύτῃ τῇ λέξει. εἰλυφόωντας.] ἀπόντας, ἀφῃρημένυς

τες, τὸ πῦρ πάντα χῦ φλεγέμεν. φερέσσι⊙] ἢ τὸν ζωὸν διδοῦσα. Ἔζετο δ' χθονὶ] ἀνέρασεν ἡ γῆ. τοῦτο δηλόν ὅτιν ἀπὸ τῆ ἀτμῶν, καὶ τῆς ὁμίχλης τῆς ἐν τῷ χειμῶνι γινομένης καὶ τῆ ἀτμὸς ὄντων ὑδάτων. ὑπὸ γὰρ μὲν γὰ ἐπιπολὺ διαχυθὲν ὁ ἥλι⊙ ταῖς ἀκτῖσι τῆς γῆς εἰσδυόμενος διαμαίνει τὰ ὕδατα, ὡς καὶ ἀτμόν τινα ταῦτα ἀποτελεῖν. ὑπὸ γῆς δ' γινόμεν⊙, καὶ τὰς ἀκτῖνας ἐπιπέμπας τῇ γῇ, τὰς ἐν νυκτὶ ἀφεστώσας ἡμᾶς ἀνιμώμεν⊙ τῷ ὁμίχλῳ ἐρᾶζε⊙. Οὐ μόνον δ' ἐν γῇ ταῦτα γίνε⊙, ἀλλὰ καὶ ἐν θαλάσσῃ καὶ ποταμοῖς, καὶ τῆς λοιποῖς τῆ ὑδάτων συνίσασι. Σαφέστερον δ' ἄπῃσι γνῶσι, ὡς καὶ ἐν γῆς καὶ ἐν θαλάττης καὶ τῆ ὑδάτων φάσκων ὁμίχλη γίνε⊙, ἀπό τε τῆ θερμαινομένου τοῦ πνεῖ ὑδάτων, καὶ ἀτμόν τινα ἀναπεμπόντων, καὶ ἀπὸ τῆ λοιπῶν στερεῶν σωμάτων, ξύλων φημὶ καὶ πετρῶν, καὶ τῆ τοιούτων ἑτέρων. καὶ ταῦτα γὰ διὰ τὸ μετέχειν ὑγρότητος θερμαινόμενα ἀτμόν τινα ἀποτελεῖ· τὰ μὲν ὑγρότερα μείζονα, τὰ δὲ ξηρότερα ἐλάττονα. αὐτμὸν.] ἀτμὸν τοῦ πυρός. ὅσοι δ' ἄμερδε.] τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆ ἐκκαῆναι, ἐτύφλω. εἵματο δ' αὖτα.] αὐτὶ τοῦ ἔδοξεν ὁρώμενα ἐξεναντίας, ἢ ἐφαίνετο τοῖς ὁρῶσι τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἢ τοῖς ἀκούσιν. ὡς ὁσῶπι τῇ γῇ ἐμισεῖτο ὁ ἄεθνος, ἕτως ἰῷ ἀκαταστασία. Τῆς μὲν ἐρειπομένης.] τῆς γῆς ἐρρῖμμένης, ἢ ἰσομενύσης, ἢ πλημμυρομένης ὑπὸ τοῦ ὑράνου. Ἄλλως. τυτέσση ἐρειμμένης, ἐξεριπώντ⊙ ἢ τοῦ ἀέρος ἐπικειμένου. Σιὼ δ' αὖτμοι.] οἱ δ' αὖτμοι σεισμὸς καὶ κόνιν ἐποίουν, ἠχοῦντες σωστάσφοντες. Κῆλα Διὸς μεγάλοιο] τὰ βέλη τὰ καυστικά. ὄτο⊙ δ' ἄπλητ⊙.] δόρυ⊙, φόρ⊙· διὰ τὸ ἀσαφὲς τῦτο λέγει. ὄτο⊙ γὰ, ἢ διὰ τῆ ὕπων βοή· χαράσσεται καὶ κόναβ⊙, καὶ σημαίνει καὶ αὖτὸ ἡ λέξις τὸν δόρυβον. πεῖν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες.] αὐδησάμενοι, ἐμποδίζοντες τὸ σέσθαι ἀλλήλους, ναῦν ἐκλιθῆναι ἡ μάχη. μάχλω δρομῆαν.] ἐκ μεταφορᾶς τῆ ὠδίνοσῶν. Ὀ μὴ⊙, Ὡς δ' ὅτε ὠδίνουσι ἔχει βέλ⊙ ὀξὺ γυναῖκα Δειμὺ, τάτε θεμιεῖσιν. ——

Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς.] ἔνερθε διδασκαλίκης λαθικῆς. ἐκεῖ δ' ὡς γὰ, ἢ ὑπὸ ἰσοδείας λέγει, ἢ σεῖσας, ἢ σεῖ πν⊙ λέγει, καὶ σεὸς τὴν δόξαν τῆ ἀνθρώπων πλάττει. Ἄλλως. κάντες γὰ λόγον ἐτέχει σεὸς ἀμφότερα ἡ γῆ. καὶ τὰς μὲν ὑπὸ χθονός. ἐκεῖ ἡ ὀργὴ τῆ θεῶν τίμωσι τὰ πλημμελήματα καὶ δυσφημίας τῆ ἀνθρώπων. δεῖ δ' νοεῖν, ὅτι ἐπὶ τὸς τῦ τείχυς ἐπιπρῶσι τὰς Τιτᾶνας. ἐν γὰ σὺν τοῖς Τιτᾶσιν οἰκῶσι καὶ κῶσι, ἀμφὶ δὲ μιν νὺξ] ἐκεῖ καὶ ἡ γῆς καὶ τῦ ὑράνυ καὶ τῦ ταρτάρυ, καὶ τῦ πόντυ, καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὸ τέλος ὄζε. χάλκειον δ' ἕρκ⊙ ἐλήλαθ', ἧχι σφεὶς ἔχει, ἐκ μήκης, καὶ πλάτυς, ἴσ' ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ ἐντὸς τῦ ταρτάρυ, καὶ ἐκτὸς, τεῖχος σφεὶ ἔχει. Τεκοι χεῖ.] χῖ πρῶς τάξεις εἰς τὸ αὐτὸ σφεὶ τὸ ἄκρον καὶ αὐώτατον μέρ⊙ τῦ ταρτάρυ σεὸς τῷ ἀδῇ, σφεὶ ὄν φησι κάχυτας πολλὴ νύξ. τὸ γὰ πρισοιχεῖ, πολυσοιχεῖ. αὐτὰρ ὕφθεν] ἐκτάνυ τῦ ταρτάρυ κεῖται ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα, πρισσῶς, ὡς ἂν πλείσας καὶ ἀσφαλεῖς γῆς ῥίζας πεφύκασιν, αὐτὶ τῦ ἐκεῖ ῥίζας τῦ κόσμυ. ἡ μεταφορὰ ὑπὸ τ' φυτῶν. Τοῖς οὐκ ὀξυτόν ἔχει.] λείπει ἡ διά, ἵν' ᾖ διὰ τύτων τ' ῥιζῶν οὐκ ἐκβαλεῖσιν, ἡ περάτιον. πύλας δ' ἐπίθηκε.] διότι ὁ αὐτὸς ἐνοσίχαι⊙, ὁ τῷ γλῶ σωίχων. Ἄλλως. τὰ γὰ ὑγρὰς καὶ ψυχρὰς ἐπιπλαζύσης ἀναθυμιάσεως ἐν τῷ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀέρι, αἱ ξηραὶ ἀναθυμιάσεις κακώλυτ⊙ ἀντίναι. τεῖχ⊙ σφεῖκει⊙.] σφεῖκει ἐν μήκης καὶ πλάτυς, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐντὸς τῦ ταρτάρυ, καὶ ἐκτὸς τεῖχ⊙ σφεῖβόκει. Ἔνθα δὲ Γύγης Κόττ⊙ τε.] ἐκεῖ ἡ ὀργὴ τῶν θεῶν ἐπέχει τὰ πλημμελήματα καὶ τὰς δυσφημίας τῶν ἀνθρώπων. δεῖ δ' νοεῖν, ὅτι ἔτοι ἐκτὸς τῦ τείχυς ἐπιπρῶσι τὰς Τιτᾶνας. ἐδὲ ἐν τοῖς Τιτᾶσι δέ τοι εἶν οἰκοῦντας τύτυς. Ἐνθα δὲ γῆς δνοφερῆς] ἐκεῖ καὶ γῆς καὶ τῦ ὑράνυ καὶ τῦ ταρτάρυ καὶ πάντων αἱ ἀρχαὶ καὶ τὰ τέλη εἰσίν. ἐπειδὴ ἄναρχα ταῦτα. τὸ γὰ ὕδωρ ἄναρχον, ἐξ ᾧ τὰ πάντα. Ἐξείης πάντων πηγαί.] λείπει ἡ διά, ἵν' ᾖ διὰ τύτων τῶν ῥιζῶν, πάντων ἡ ἀρχὴ, ἐν τῷ παρ' ἑτέρῳ ἐκφέρε⊙, καὶ ἐκεῖ ἀποτελεῖ⊙. οὐδέ κε πάντα.] ἐπειδὴ ἀφανὴς ἡ τύτων ἀρχὴ, καὶ τὸ τέλ⊙, εἰδ' εἰ πάντα, φησὶ, τὸν ἐνιαυτὸν διωνθείη φθάσαι τὸ βαθ⊙, ἐὰν μίνον φθάσῃ περάσαι τὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἄπειμι πειφήσεται αὐτὸ. λείπει ἡ τὸ τίς, οἷον, Οὐδ' ἄν τις. καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς·] ἐν τῆς νυκτὸς τὰ δεινὰ οἰκήματα ἐκεῖ ὄζι περίλη κεκαλυμμένα. σεὸ ἡ τῶν οἰκημάτων, ὁ Γαστερογένης ἴσα⊙, τὰν

ὑρανὸν βασάζων. ὅτε καὶ ἡ νὺξ καὶ ἡ ἡμέρα χω-
ριζόμεναι ἀπ' ἀλλήλων σφαῖραν διαπε-
τῶσιν ἀλλήλαις. Τῶν δὲ λοιπῶν Τιτάνων) περὶ
τὸν οἶκον, δηλονότι τῆς νυκτὸς μαχόμενα τῷ
Διὶ τῷ Ἄτλαντι εἰ δὲ ἐννέα ἡμερῶν διάστημα
ἀκμὴν καταβαίνει ἀπὸ τῆς γῆς, πῶς οἷόν τε
τὸν Ἄτλαντα ὅτι γῆς ἐσῶτα βασάζειν τὸν
οὐρανόν, Οἰμίρει δὲ πάντος, ἔχει δὲ τειχίσας αὐ-
τὸς αὐτὶ τῶ ὄμμιλείας ἀξίρι, ἢ φυλάττει, ὡς
καὶ ἐν ἄλλῳ, Καί μοι κῆπον ἔχεις πολυμήλου ἐρίφοιο,
ὃν Ἡσίοδος, αὐτὶ τῶ κατέχει καὶ φέρει ἡμῖσυ.

κασίγνητον Θανάτοιο.] ἀδελφὸν τῶ θανάτου.
Θανάτῳ γὰρ ὅμοιός ἐστιν ὁ βαθὺς ὕπνος. Τ' ὕπνος
καὶ Θάνατος.] ὁ μὲν αἰωνίως δαμάζει, ὁ δὲ
ὡρῇς ἐλίγχιμ ὥρας. ἐπὶ τῶν παρεπιμένων ἢ τῶν ἀν-
θρώπων κομῶν πλάθει, οὐδ' ἐξανόθεν κατα-
καίνων.] ἤγουν εἰς τὰ κάτω ἡμισφαίρια χαλᾷ.
ὁ γὰρ πέρας καθ' ὕδωρ τῆ πρέποντος, ὥσφησι Σι-
μωνίδης, κτεανίχοντα, ἔτι δὲ δόμενον ἐσσο-
βλέπειν ἠπίλιον. Ἔφθη δὲ.] ἐν τοῖς οἰκή-
μασιν ὑπὸ τῆς γῆς· ὡς Ἀνα-
χρέων. χθόνιον δ' ἐμμαπὲς ἦρον. Ἐξελθεῖν
δ' ἐκ αὐδῆς.] τέτρα ὅμοιον τὸ παρ' Αἰσχύλῳ τ
οἰκήσεως καλεῖσθε μ. ἔστι δ' ἐκ δύ ἔξοδον. Ἄλλως
τε πάντων χ' οἱ κατὰ χθονὸς θεοί, Λαβεῖν ἀμεί-
νονες ἐφ' ἡ μαθέσθαι. Δεινὴ Στύξ] φοβερὰ τοῖς
ἐπιορκοῦσι θεὸν δεινὴ θεός, ὅτι τοὺς ὀμνύοντας εἰς
αὐτὴν βαπτίζει. ἄλλως. Στύγα γὰρ λέγει τὰς
καλαμίτας ἢ ὕδατα, ἐκ τοῦ ψεκάδας τὰς ἀπὸ
τῶν κάτω τόπων ἀναδιδομένας περὶ τὸν ὑπὲρ γῆς
ἀέρα, ἢ πιέσας ἰεῖσα καὶ νέφη, ἢ ὄμβρους, καὶ χά-
λαζαν, ἢ τὰ τοιαῦτα, ἃς δὴ καλαμίτας καὶ κίονας
ἀργυρέας ἀφορίζει, διὰ τὸ καθαρὸν καὶ λευ-
κὸν κίονας ἢ διὰ τὸ ἀπὸ γῆς, ἢ ἀπὸ τῶν ἀπὸ γῆ-
μέχρις ἀέρος ἀνάρχεσθαι ἀνελκομένας τῇ τοῦ αἰ-
θέρος καὶ τῶ ἡλίου θερμότητι. Μακρῆσι πέ-
τῃσι.] ταῖς μεγάλαις, διὰ τὸ ἀπὸ πηγῶν εἶ-
τὸ ὕδωρ.

Κίοσιν ἀργυρέοισι πρὸς οὐρανὸν ἐστήρικται.
Παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἶρις
Ἀγγελίη πωλεῖται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται.
Καί ῥ' ὅστις ψεύδηται ὀλύμπια δώματ' ἔχόντων,
Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ἄρκον ἐσέσθαι.
Τηλόθεν ἐν χρυσέῃ προχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ,
Ψυχρὸν, ὅ, τ' ἐκ πέτρης καταλείβεται ἠλιβάτοιο
Τ' ψηλῆς, πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐξ ἱερῆς ποταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ὠκεανοῖο κέρας. δεκάτη δ' ἀπὸ μοῖρα δέδασται.
Ἐννέα μὲν περὶ γαῖάν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Δίνῃς ἀργυρέης εἱλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ἡ δὲ μία ἐκ πέτρης προρέει, μέγα πῆμα θεοῖσιν.
Ὅς κεν τὴν ὀπίορκον ἀπολείψας ἐπομόσσῃ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Κεῖται νηλιτὲς θυμὸν ἐτήσιον εἰς ἐνιαυτόν.
Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἆσον
Βρώσιος, ἀλλά τε κεῖται ἀνάπνευστος καὶ ἄναυδος

Columnis argenteis ad cœlum firmatæ sunt.
Raro vero Thaumantis filia pedibus velox Iris,
Nuncia versatur super lata dorsa maris,
Quando lis & contentio inter deos exorta fuerit:
Et sane quisquis mentiatur celestes domos tenentium,
Iupiter tum Irim mittit, deorum magnum iusiurandum vt ferat
E longinquo in aureo gutturnio celebertimam aquam,
Frigidam, quæ e petra defluat alta,
Excelsa. multum vero subtus terram spaciosam
E sacro flumine fluit per noctem nigram,
Oceani cornu. decima vero pars attributa est.
Nouem quidem circa terramque & lata dorsa maris
Vorticibus argenteis intortus in mare cadit,
Vna vero ex petra profluit, magnum damnum dijs.
Quisquis periurium libens iurauerit
Immortalium, qui tenent verticem nimosi Olympi,
Iacet spiritus expers integrum per annum,
Nequit ambrosiæ & nectaris accedit propius
Cibum: sed iacet non respirans, & mutus,

Σχοινοῖς

Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δ' ὅτι κῶμα καλύπτει.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πρῶτον τελέσῃ μέγας εἰς ἐνιαυτὸν,
Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλης δέχεται χαλεπώτατος ἆθλος.
Ἐννάετες δὲ θεῶν ἀτομείρεται αἰὲν ἐόντων,
Οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ὁπιμίσγεται οὐδ' ὅτι δαῖτας
Ἐννέα πάντ' ἔτεα· δεκάτῳ δ' ὁπιμίσγεται αὖτις
Εἰρέας ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
Τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἀφθίτον ὕδωρ,
Ὠγύγιον. τὸ δ' ἵησι κατασυφέλιξ ἀπὸ χώρης.
Ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς ἠδ' ταρταρέης ἠεροέντος,
Πόντου τ' ἀξυήτοιο & οὐρανοῦ ἀστεροέντος
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
Ἀργαλέ', ἀπρόσιτα, τά τε συγέουσι θεοί περ.
Ἔνθα δὲ μαρμάρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς
Ἀστεμφὴς, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρώς,
Αὐτοφυής. πρόσθεν δὲ θεῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην χάεος ζοφεροῖο.
Αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ὑπάκοοι
Δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύγης. Βριάρεων γε μὲν ὑψὸν ἐόντα
Γαμβρὸν ἑὸν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος.
Δῶκε δὲ Κυμοπόλειαν ὀπυίειν, θυγατέρα ἣν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε Ζεύς,
Οἱ πλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη
Ταρτάρου ἐν φιλότητι, διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.
Οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχύι ἔργματ' ἔχουσαι,
Καὶ πόδες ἀκάμαντοι κρατερῷ θεῷ· ἐκ δὲ ὠμοῖιν
Ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος,
Γλώσσῃσι δνοφερῇσι λελιχμότες· ἐκ δὲ οἱ ὄσσων
Θεσπεσίῃς κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε·
Πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δρεπομένοιο.
Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῇς κεφαλῇσι
Παντοίην ὀπ' ἰεῖσαι, ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὲν γὰρ
Φθέγγοντ', ὡς τε θεοῖσι συνιέμεν, ἄλλοτε δ' αὖτε

Stratis in lectis, malus autem veternus obtegit.
Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
Alia ex alia excipit molestissima æstumna.
Nouennio autem a diis relegatur sempiternis,
Neque vnquam ad consilium ineundum commiscetur, neque ad epulas
Nouem totis annis. decimo tandem commiscetur iterum
Cœtibus immortalium, qui cœlestes domos incolunt.
Tale itaque iuramentum constituerunt dij, Stygis perennem aquam
Antiquam istam, quæ tranat aridum locum.
Ibi autem terræ caliginosæ &c. Tartari obscuri,
Pontique infructuosi, & cœli stellati,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam dij ipsi.
Illic splendidæque portæ, & æreum limen
Immotum, radicibus longis compactum,
Sua sponte natum. ante illud vero extra omnes deos
Titanes habitant, vltra Chaos caligine obductum.
Cæterum valde tonantis Iouis inclyti auxiliarij,
Domus incolunt in Oceani fundamentis,
Cottus atque Gyges. Briareum quippe bonum exsultentem,
Genetum suum fecit grauiterfremens Neptunus.
Dedit autem Cymopoliam, vt ducat in vxorem filiam suam.
Ast vbi Titanes e cœlo expulit Iupiter,
Minimum natu peperit filium Typhoeum terra magna,
Tartari in amore, per auream Venerem.
Cuius manus quidem sunt ob res bur operibus aptæ,
Et pedes indefessi robusti dei. ex humeris vero ei
Erant centum capita serpentis horrendi draconis,
Linguis nigris lambentes. præterea ex oculis ei
Admirandis in capitibus sub supercilijs ignis micabat.
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis,
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum sonitum emittentes, ineffabilem. interdum enim
Sonabant, vt diis intelligere liceret, interdum rursum

Ταύρου ἐριβρύχεω μένος ἄχεθον ὅσσαν ἀγαύρου,
Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος,
Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικότα, θαύμαθ' ἁκοῦσαι,
Ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζαχε, τὼ δ' ἤχεεν ὄρεα μακρά.
Καί νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἤματι κείνῳ,
Καί κεν ὄγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἄναξεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον. ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον κονάβησε, καὶ ὠκεανὸς δίρρους ὑπέρθεν,
Πόντος τ', Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ, καὶ τάρταρα γαίης.
Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' ὄλυμπος
Ὀρνυμένοιο ἄνακτος· ἐπεστενάχιζε δὲ γαῖα.

Tauri valde mugientis, robore insuperabilem vocem, ferocis.
Interdum rursus leonis impudentem animum habentis:
Interdum rursum catulis similia, mira auditu:
Interdum vero stridebat, resonabantque montes alti.
Et sane fuisset opus perplexum die illo,
Atque ipse mortalibus & immortalibus imperasset,
Nisi statim intellexisset pater hominumque deorumque.
Grauiter autem intonuit atque fortiter. vndique vero terra
Horrende edidit fragorem, & cœlum latum supernè,
Pontusque & Oceani fluxus, & infima loca terræ.
Pedibus vero sub immortalibus magnus contremuit Olympus
Insurgente rege, ingemiscebat autem tellus.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Τὰ δὲ τῆς Σπυγὸς δώματα καταρρῶγα μὲν ὑπὸ μακρῶν πετρῶν φαδίδιον, καὶ ὑπὸ κίονων μετεώρων ὁμοῖα μακρῶν ἔχει τὸ ὕδωρ, διὰ τὸ ὀπὸ πετρῶν μᾶλλον καταῤῥεῖν τὰ ὕδατα, καὶ ἐντεῦθεν ἀναδίδοσθαι τῷ εἰρημένῳ ἀναθυμιάσεσιν, ὑφ' ὧν ὕδατα ἀπάγεσθαι, καὶ ποιεῖν νέφη καὶ ὄμβρους, καὶ ὁμίχλας, καὶ χάλαζαν. τὸν δὲ μεταξὺ τῆς γῆς, καὶ τοῦ καλυμένου αἰθέρος τόπον πληροῖ διαφόρων παθημάτων ἡ ἀναδιδομένη ἀτμίς.

Πᾶσα δὲ θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέας ἔεις,
Ἀγγελίη πωλεῖται ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅπασαν,
Ὅππου κ' ἔεις καὶ Νεῖλος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται]

διὰ τέτταρων τῶν ἐπῶν καὶ τῶν ἑξῆς, ἔοικε φιλοσοφεῖν περὶ Ἴριδος, ἐκ διαστημονικατάτων δέ, οὐδὲ πάντως ἀκριβῶς, καθὼς Ἀριστοτέλης ἐποίησεν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν μετεώρων, ἀλλ' ὅσον πρόσφορα ποιητῇ ἀνδρὶ καὶ ἀρχαίῳ σοφῷ. διὸ καὶ ἔστι φαίνεσθαι ἀπάδων τοῖς ἀληθέσι, συγχωρητέον αὐτῷ διὰ τὴν ἀρχαιότητα, οὐ μόνον ἐν ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις. χαίρεις δ' οὖν ὅμως εἰπόντι τῷ ἀνδρὶ καὶ ὁδηγήσαντι τὸς μετ' αὐτόν. ὀλιγάκις, φησὶν, ἡ Ἶρις ἀναστρέφει περὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἄνωθεν τῶν νώτων αὐτῆς φαίνεται, καὶ ὅταν οἱ θεοὶ ἐρίζωσι πρὸς ἀλλήλους, ὅταν μάχηται ἐν τοῖς στοιχείοις ὅτι ταῦτα γὰρ θεὸς νῶν καλεῖ) τότε φαίνεται ἡ Ἶρις ἐν τοῖς μετεώροις, καὶ φέρεται παρὰ τὸν Διὸς ἄγγελον τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. χρυσίλλω δὲ φορχολὼ, καὶ πολυώνυμον ὕδωρ ἀπορρέον, τὸ χρυσίζον τῆς Ἶριδος μέρος, καὶ τὸ πολύχρουν αὐτῆς, ὅσῳ ὑγρὸν ὕδατος ἔχει τινὰ σύστασιν ψεκάζοντος. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς φοινικοῦν λέγεται, τὸ δὲ φαίνεσθαι, τὸ δὲ ἀλιπρεγές· διὸ καὶ πολυώνυμον ὕδωρ αὐτὰ ὁ παρὼν ποιητὴς ὀνομάζει. ἀναδίδοται δὲ οὗτοι ἐκ πετρῶν ἁλεβάτων, καὶ ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἀπὸ γῆς, διὰ νύκτα μέλαιναν, ἢ ἀοράτους καὶ ἀνεπαισθήτους ἡμῖν, ἢ μέλισα νυκτὸς, διὰ τὸ τῷ σιλωΐῳ ἀνάγειν ταῖς ἑαυτῆς ἀκτῖσι τῷ δίυγρον ἀτμίδα. τὸ δὲ,

Ἔνθα μὲν εἰς γλῶ τε καὶ ὑδρία νῶτα θαλάσσης,
Δίνης ἀργυφέης εἱλιγμένον εἰς ἅλα πίπτει,
Ἠδὲ μιν ἐκ πέτρης φορέει,——

τοιαύτῃ ἔχει τινὶ ἔννοιαν, ὡς ἂν ἀπὸ αὐτοῦ τε τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης οἰκεῖον ἀπάγεσθαι ἀναθυμίασιν φησὶ τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα, ὅσον ἀπέπεσε ὑπὸ τῶν πετρῶν, καὶ τῶν κατὰ ῥέοντων ὑγρῶν αὐτῶν ὑδάτων. ἀλλ' ἐκεῖθεν μὲν, διὰ τὸ ἐμπλῆσθαι τινὶ θαλάσσαν, καὶ τοὺς ποταμοὺς συγχεῖσθαι, ἐναπλάσεσθαι ἄρσεσιν ἡ ἀναθυμίασις· ἐντεῦθεν δὲ ὑπὸ τῶν κρηνῶν καὶ τῶν ἐν αὐλῶσιν ὑδάτων ἐναπλάσεσθαι καὶ ὀλίγη· ἡρμοσθαι δὲ πῆξιν τὰ ἐκ ταῦτα ὕδατα, ὡς διὰ τέτταρων φησὶ τῶν χρωμάτων τῆς Ἶριδος διαλαμβάνει. εἰ γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης δείκνυσιν ἐν τῷ αὐτῷ τῶν μετεώρων, ὡς ἔστι κύκλος ἐπὶ, ἔστι μείζων ἡμικυκλίου τὸ τῆς Ἶριδος χρῶμα, ἀλλ' οὐχ ἡμικύκλιον, οὐκ ἔλαττον ἡμικυκλίου, ἀλλ' ὡς φασὶν ἔνιοι, ὡς μεῖζον ἡμικυκλίου

πολλῷ

πολλῷ τῦτο ἔϊ), τὸν φωρόντα ποιητὴν μάρτυρα ἐπάγοντες· λέγει γὰρ, ὡς εἴπερ νοήσει κύκλον, ἢ εἰς δέκα τμήματα αὐτὸν τέμοι, τὰ μὲν ἐντὸς ὑφ' ἡμᾶς ἔσονται· τὸ δ' ἓν τμῆμα, ὑπὸ γῆν. μεταρυθμίζων δ' τὴν λέξιν, καὶ τὸ ὑπὸ πόντον φερόμενον, αὐτὶ τῦ ὑπὸ πόντον καὶ ὑπὸ γῆν χρύπτϑ', ἀξιῶσι λέγειν. μίαν γῆμα φερόμενον ὑπηοῖσι, καὶ τὰ ἑξῆς. ἐντεῦθεν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὰ περὶ τὰς ἐπόρκους συμβαίνοντα καταλέγει, δεικνὺς ἡμῖν ἑωσόσον μακρὸν ὂν τὸ ὄπορκεῖν, καὶ ψυδηδόϛ. χρὴ γὰρ σίξαντας τελείαν εἰς τὸ περφέρειν, τὰ ἑξῆς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀκῦσαι, ἢ ἐπικωτέρως ἡμῖν τὸν νοῦν ῥυθμίζοντα, καὶ περὶς τὸ δυσκόλτερον μετάγοντα. μίαν γῆμα ὑπηοῖσιν ὅς κα τὸν ὄπορκον ὑπολείψας ἐπομόσῃ, τὸν ἱερὰν λέγει, ἢ τὸν σύγα, μίαν φῆμα τοῖς ἐπέρκοις ἔϊ)· εἰ γὰρ ψυδῶς τὶς ἐπ' αὐτὸν ὀμόσει, ἀποδὰς δεύτερον ποιησάμενϑ καὶ συνθεσίας, (τῦτο γὰρ δηλοῖ διὰ τῦ, ὑπολείψας) κεῖται ἄταφϑ μέχρι πολλῦ. ἐπὰν δὲ τιθήσι· σὶ γὰρ ζωὴ, ἀκουώντος τοῦ χάους καὶ ζοφῆς καὶ πίσσης, καὶ ἐπὶ τοῦτό ἐϛιν εἰς τραπέζα, ἀλλὰ τὸ κεῖϑ' ἀναπόδεσος, καὶ ἄραυδος τρωπῆς ἐν λεχέεσι. διαφορωῦν ἐϛιν ὅτι καὶ ἐκ ὑπνωττόντων, ἀλλὰ καταχθέντος καίρῳ, καὶ ἐπιπολὺ ἐταζόμενος ὑπὸ τῦ ἐενηύων καὶ μακροσσῶν. εἶθ' ὕϛερον πάλιν ἰώμενος, καὶ ἀναπτώμενος ὅτι ϯ προτέρων κατάσιτον. φιλάνθρωπον γὰρ ἡ φέρεια, καὶ ἐκ ὑπομνωσκὴν τέλεον ϕθαρδίζϛ τὺς δυσβούλους, δι' ὧν ἄρα σοφῶς ϯ ἑαυτῆς φρομήθειαν διέκρυσε. μαρτυρεῖ δέμοι τῷ λόγῳ ὁ τῦ Λ'γαμέμνονϑ Ὁμήρυς. καὶ εἴπερ ἄλλϑ τοῖς ἀποτίμασιν ἔνοχος γέγονε. Τίϯ δὴ ποτε εἰς τὴν σύγα ὀμύουσιν τὺς θεὺς λέγηϑ; ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς δηλῦϑ διὰ τύπυ ἡμῖν, ὅτι συγὴν ϯ ὑπὸ θεῶν οἱ ὀμνύοντες, καὶ ὑπ' ἀνθρώπων, ὥϛε κἂν δὴ ἀνωτέρω φαίνηται, ἢ ὅτι πρεσβύτερον ὂν τῆ ἄλλων στοιχείων τὸ ὕδωρ, κατά τε Ἡσίοδον, καὶ ἐμοὶς τῆ παλαιῶν, εἰκότως εἰς ὅρκον αὐτῆς προὔκειτο.

Τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔδοντο θεοὶ Σ'τυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ, Ω'γύγιον.] ἡγοῦμαι διὰ τὸ πρεσβύτερον εἶ) τὸ ὕδωρ, εἰς ὅρκον αὐτοῖς παρελαμβάνετο, ἢ διὰ τὸ πολύχρηϛον καὶ πολλὰς ἔχειν ἐνεργείας, ἢ Σ'τύγα δοκεῖ λέγειν, τὸ κατα ῥέον ὕδωρ ὑπὸ τῆς Γ'ειϑ διαλυομένης ἤδη καὶ σκεδαννυμένης ὑπὸ τῦ ἡλίϑ αὐτίνων, καὶ ὑπὸ τῆς ὁμίχλης, ὡσανεὶ τῦτο καὶ διοττοσήμας τὺ λόγυ, ὡς ἄρα διαλυθείη ὁ τὸν ὅρκον ϕθαράσων ὕπως ὡς διαλυϑεὶϯ καὶ διασκεδάνυϯ ἡ καταῤῥήκτος τῆς ἱεϑ δρόσϑ ἡ ψυκαυγὴς. τὸν ϯ Βεαρεων ὁ Ποσειδῶν πιεῖϯ γαμβρόν, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν Κυμώλειαν, παρόσον ἡ τῦ κυμάτων κίνησις ἔϛιν ὅτι ἀφροδιτέρα γίνϯ καὶ βεπτωτέρα ὑπὸ πνευμάτων, οἷον αὐτῇ σωειξηκυίων. μὴ ϯ τὸ τὺς Τιτῆνας ὑπὸ τὸ Διὸς καταβληθῆναι εἰς Τάρταρον, ὁ Τυφωεὺς ἐκ τῆς γῆς νεωτερϑ ϕθαδίδοϯ γυνηθῆναι, σωελθύσης τῷ ταρτάρῳ, καὶ τὰ ἑξῆς τῆ ἐπῶν. ὄντϑ γὰρ μὴ τὸ ἀπλαθῆναι τὺ θεὸν ἡμᾶς αἴρϑ τὴν ἀτιμωδίαν πᾶσιν ἀναδυμάσιν, καὶ ὑπὸ γῆν ἐμβληθῆναι καὶ τῷ λεγομένῳ κάτω ἡμισφαιρίῳ φοαπλάσαι, ὀπηγίνοϯ (καθὼς οἵεϯ ὁ ταφὼν ποιητὴς) τυφῶνες καὶ ἐκνεφίαι δεινὸς χλοεροῦντες τὴν γῆν καὶ ἐκδειματοῦντες ἡμᾶς ταῖς ἀτάκτοις αὐτῶν ὁρμαῖς, καὶ ἐκκυκῶντες ὑ γῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀχρὶ δεῦρ καὶ τὸν ἅπαντα κόσμον ἀναῤῥάσσοντες. διὸ καὶ ὡς τοιαῦτα ἐνεργοῦντες, εἰκότως ἑκατογκέφαλοι λέγνϯ, καὶ πολύχειρες, καὶ πολύφωνες, ποτὲ μὲν ὡς λέοντες ὠρυόμενοι, ἄλλο τε ϯ ὡς ταῦροι μυκώμενοι· ποτὲ ϯ ὡς κύνες ἀναιδῶς ὑλακτοῦντες. ἔϛι ϯ ὁ τυφὼν, πνεῦμα παχύτερον ἐν νέφεσιν ἀποκυκλησιέντον, καὶ διὰ τὴν ἀντίκρυσιν τῆς δίνης, ὅτι γῆς φερομένης ἔχειν τὴν ἕλικα, συγκατάγυσαν τὸ νέφϑ, μὴ δυναμένην ἀπολυθῆναι. ὅπυ ϯ κατ' ἀδυνασίαν ἐκπεῖ, ἐνταῦθα τῷ πνεύματι κινεῖ, καὶ τὴν κύκλῳ κινήσει φέρει, καὶ ἀναφέρει ὡ ἂν προσκίσῃ βιαζόμενον. ἀλλὰ τῦτο τὸ ἐνοχλοῦν παχὺ πνεῦμα καταπαυθὲν, καὶ λεπτομερέστερον ἑαυτὸ μιχθὲν τῇ ἐκπυρώσει, καὶ τὸν ἀέρα χρωματίσαν· ἔπϯ ἐν αὐτῷ τῷ νέφει πολὺ καὶ λευκὸν ἐκθλάσαν, φησὶν καὶ κεραυνὸς γίνϯ. ἔνθεν τοι καὶ δολόφρων λέγϯ διὰ ταῦτα, ὡς ὁ Τυφωεὺς βασιλεύσαι μέλλων τῦ τῶ παντὸς, ἐκωλύθη ὑπὸ τῦ Διὸς, ἐγκωμιϑ τὴν αὐτῦ μηχανὴν, καὶ ἀναλαβόντϑ τὰ αὐτῦ βέλη, καὶ καταλαβόντϑ αὐτὸν, βροντῇ τε καὶ ἀστραπῇ καὶ κεραυνῷ. τάχα γὰρ ἂν, ἀνεκύκησε πάντα τὸν κόσμον καὶ ἠφάνισεν ὑπερκρατῆσαν τὸ τοιῦτον πνεῦμα, εἰ μὴ διεκπέδη ὑπὸ τῆς πάντα διοικούσης δίλογος φρονοίας, εἰς κεραυνύς τε καὶ πρηστῆρας, καὶ ἀνέμυς. καὶ ὕτως ἀπο-

ἀπολωλεμώθη· ἢ ἀπὸ τῆς ἐνούσης τῷ νέφει ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως ἰσχυρᾶς γιγομένης τῇ ἐκπυρώσει, ἐξ οἵου μέρους ἀναλαβόντας, καὶ τὴν ἀστραπὴν καὶ τὸν κεραυνὸν ποιησάντας, διασπάθη καὶ ἀπεγνώθη τὸ τυφωνικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα. ἔοικε δ' ὁ Ἡσίοδος ὑπὸ γλῶ οἴεσθαι γίνεσθαι τὸν Τυφῶνα, πυρόεσσαν αὐτὸν λέγειν ἐκ γῆς καὶ ταρτάρου γεγενῆθαι. οἱ δ' ὕστερον ὑπὸ γῆς διηχυείζοντα ἐν τῷ ὑπὸ ἡμᾶς αἰεὶ γίνεσθαι τοῦτον. τί δ' βέλεται παρ' αὐτῷ, τὸ [διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην] εἶμαι τὴν τῶν ἐδ ἔφεσιν· ἅπαντα γὰρ τὰ ἐδ ἐφίεται, κἂν τὰ μὲν μᾶλλον καὶ ἐπιπολύ, τὰ δ' οὐχ ἕπου. καὶ ὁ Τυφὼν οὖν τῶν ἐδ ἐφίεται, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ἡ ὁμίχλη, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ φύσεως, ἢ φυσικῶς γινόμενα. δράκοντα δ' αὐτὸν πυθέσθαι διὰ τὸ ἀνδρῶν εἶδος καὶ πικρὸν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ θανάσιμον, ἢ διὰ τὸν συειγμὸν κέοντος καὶ ταύρου, διά τε τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ θηριωδῶδες· καὶ δ', διὰ τὰ ἀνδρὸς καὶ ἔσπερ ὀπὸ λιγύφωνον.

ΣΧΟΛΙΑ.

Κόσιν ἀργυρέοισι.] εἰς ὑδρολιὴν καὶ ἀδύνατον. ἐγὼ δὲ ἄχρις ἀέρινοι οἱ κίονες ἐκ τοῦ ταρτάρου. ἢ διὰ τὴν ἀνάδοσιν τῶν εἰς ἀέρινον ὕδατος.

Παῦρα δέ.] ὀλιγάκις. ἐγὼ δὲ συνεχῶς γίνεται. ὀλιγάκις, φησὶν, ἐνοθεν τῶν νοτίων τῆς θαλάσσης ἢ Ἶρις ἀναστρέφει, ὅταν οἱ θεοὶ πρὸς ἀλλήλους ἐρίζωσιν, ἤγουν ὅταν μάχη τις ἐν τοῖς στοιχείοις γένηται. ταῦτα γὰρ θεοὺς καλεῖ, διὰ τὸ θέειν, καὶ κινεῖσθαι· ἐγὼ δὲ ἀεὶ φαίνεται. ἀλλ' ὅταν πολλή τις γένηται ταραχὴ ἐν τοῖς μετεώροις καὶ πολὺ κατὰ ῥοὴν ὕδωρ, τότε εἰώθασι σωθῆναι, ὀλίγου ὕδατος τοῖς νέφεσιν ἐναπομείναντος· ἐγὼ δὲ ὅτι πλήθους ὑδάτων συναίρεσθαι ἂν πέμπεται ὑπὸ τῆς Διὸς ἀγγελοῦσα τῆς τοῦ κόσμου συνάσεως. Θαύμαντος δέ τε Ἶριν ἔπεμψε.] τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης αἰτίαι, ἐν τῷ ταρτάρῳ. διὰ τοῦτο ἡ Ἶρις διὰ θαλάσσης εἰς τάρταρον πέμπεται. ἐν χρυσείῃ προχόῳ] ξέσῃ. τίμιον, ἢ ἔνδοξον, ἢ πολλάκις ὑπὸ πολλῶν ὀνομαζόμενον, διὰ τὰς ὄρνεις· ἢ ἐν πολλοῖς τόποις ὄν. πολλὸν θ' ὑπὸ χθονός.] πολὺ δ' ὑπὸ τὴν γλῶ διὰ τοῦ Ὠκεανοῦ λαθραίως παρέρχεται τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς, καὶ ἔτος. Ἣ δὲ μ' ἐκ πέτρης.] ὡς δ' ὀχεῖται κεκρυμμένου διαβαίνει παρὰ τὰς πέτρας, ὅθεν καὶ φαίνεται· ὅτι δὲ τὸ ἐκεῖ ὕδωρ τῆς Στυγὸς τὸ δέκατον μέρος τοῦ Ὠκεανίου ὕδατος· εἰς ἔχειν τὸ λοιπὸν ὕδωρ τοῦ Ὠκεανοῦ μοίρας ἐννέα· τούτου μὲν ἐννέα. αὐτῆς δὲ μία μοῖρα. Οὐδέ ποτ' ἀμέρσασα.] τὸ ἀπαρρησίαστον τῶν ἀστείων χαρακτηρίζει. ἄσπνον.] πλησίον τῆς βρώσεως τῶν θεῶν ἀφανίζει. Ἀὐτὰρ ἐπὴν νῦσον τελέσῃ] διὰ τοῦτο ἐν μακροβιοσίᾳ φησὶν ἐξετάζεσθαι τὸν ἀστεῖον, ἐπεὶ οἱ πολλοὶ τοῦ σωτῆρος θανάτου καταπέχουσι πρὸς τὸ ταχέως ἀπαλλάττεσθαι τῶν κακῶν.

Ἐννάετες δέ.] τὸ δὲ δὲ, ἀντὶ τοῦ γάρ. τὸ δὲ ἀπομείρεται, σημαίνει τὸ ἀποχωρεῖται. δεκάτῳ, ἵνα δῶ ἐλπίδα μεταβολῆς τῷ δικαιοφαγήσαντι.

Ὠγύγιον· τὸ δ' ἴσον.] τὸ παλαιὸν, ἀπὸ Ὠγύγου βασιλεύσαντος ὅπου τῶν θεῶν. δῆλον δὲ ἐκ τούτου καὶ ὅτι τὸ μεγάλως τάττεται.

Ἔνθα δὲ γῆς ὀλοφερῆς.] ἐνταῦθα κυκλικά εἰσι τὰ τῶν στοιχείων σώματα, τὸ τοῦ ἑνὸς τέλος ἀρχὴ ὅτι τοῦ ἑτέρου. ἐν γὰρ τῷ τέλει τῆς γῆς ἀρχεῖται τὸ ὕδωρ λαμβάνει· καὶ ἑξῆς τὰ λοιπά. ἢ ἀρχὴ καὶ τέλος ἔνασεν ὅτι τὸ σημεῖον, ἀφ' οὗ ὁ κύκλος ἤρξατο ἄγεσθαι. τοῦτο δὲ ὑπὸ γῆν φησιν, οἶμαι, διὰ τὸ ἀφανὲς ἡμῖν εἶναι, καὶ ἄγνωστον. τά γε συγγενῆ θεοί περ.] μισεῖσι γὰρ τὸν ὑπὸ γῆν τόπον οἱ θέοντες ἀστέρες, διὰ τὸ ζοφῶδες. ἀρηρῶς.] ἠρμοσμένως· αἱ γὰρ ῥίζαι τῆς γῆς ὅπως εἰσὶν ἠρμοσμέναι, ὡς μηδέποτε δύνασθαι κινηθῆναι τῆς αὐτῶν στάσεως. ἐκθεν δὲ θεῶν.] μετὰ τὸν κύκλον τοῦ ἀέρος, τὰ θέοντα ὅτι πρῶτ' ἀστέρων σώματα. εἶτα τὰ ἐκεῖ τὸν αἰθέρα πετυπωμένα καὶ σωιζόμενα πάθη, ἃ πτᾶνας ὀνομάζει, ἤγουν κομήτας, καὶ βοθύνας καὶ δοκίδας, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐξῆς δὲ τούτων τὰ πυρώδη πνεύματα, ἃ πρὸ Διὶ βοηθοῦσι, τουτέστι τῷ αἰθέρι, διὰ τὸ ἀπολαύειν ἐξ αὐτοῦ τὰ ἐκ ξηρότητος γινόμενα πάθη, τοὺς κομήτας καὶ τὰ λοιπά. ἄλλοτε μὲν γὰρ φθέγγοντο.] ποτὲ μὲν ἐλάλουν, ὅς τε καὶ θεοῖς γωνεύεσθαι τὴν φωνήν· ποτὲ δὲ καταλλήλως τῷ βίῳ, καὶ ποτὲ ἀκαταλλήλως. ὅσσαν ἀγαύρει.] κακῶς, ἢ ὑπόρχ. Ἴ. ἀφικῶς· ἀγαύρου τοῦ προσαρξαμένου. τὰ γὰρ εἰς ρος ὀνόματα, τῇ αὖ δηθόγγῳ παρεπόμενα, ἔχοντα κατ' ἰδίαν θηλυκὰ, ὀξαίνοντα· οἷον, ἀφαυρός, ἀμαυρός. τοῦδε ἄγαυρος βαρύνεται, πλεονασμῷ τοῦ α,

ὃν

ἐκ διαλάζει τῷ χαίρε γενόμενον. τὰ δὲ μὴ ἐτίδαιφ ὄνομα πάντας, ἔχουσι, πάντα δηλυκά, προπεροξύνεσθαι θέλει· οἷον, ταυρῷ. σημείωσαι τὸ θυσανοὺς ὀξυνόμενον.

Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
Βορτῆς τε στεροπῆς τε πυρὸς ἀπὸ τοῖο πελώρου,
Πρηστήρων ἀνέμων τε καὶ αἰθαλόεντος κεραυνοῦ.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ οὐρανὸς, εὐρὺ θάλασσα
Θῦε δ' ἀρ' ἀμφ' ἀκτὰς, ὦσείτ' ἀμφί τε κύματα μακρὰ
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοσις δ' ἀσβεστος ὀρώρει.
Τρέσσε δ' ἀϊδης δ' ἐπέροισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Τιτῆνες θ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἑόντες
Ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, εἵλετο δ' ὅπλα,
Βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Πλῆξεν ἀπ' ὀλύμποιο ἐπάλμενος. ἀμφὶ δὲ πάσας
Ἔφλεσε θαυμασίας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή μιν δάμασε πληγῇσιν ἰμάσας,
Ἤριπε γυιωθείς, στεναχίζε δὲ γαῖα πελώρη.
Φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος ἀπέσσυτο τοῖο ἄνακτος,
Οὔρεος ἐν βήσσῃσιν αἰδηλῆς παιπαλόεσσης
Πληγέντος. πολλὴ δὲ πελώρη καίετο γαῖα
Ἀτμῇ θαυμαστῇ, καὶ ἐτήκετο καασίτερος ὡς,
Τέχνῃ ὑπ' αἰζηῶν τυπὸς ἐν δαιδάλῳ χαύνου
Θαλφθεὶς, ἢ σίδηρος ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
Οὔρεσι ἐν βήσσῃσι δαμαζόμενος πυρὶ καιρῷ
Τήκεται ἐν χθονὶ δίῃ ὑφ' Ἡφαίστου παλάμῃσιν·
Ὡς ἄρα τήκετο γαῖα σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ῥῖψε δέ μιν θυμῷ ἀκάχων ἐς τάρταρον εὐρύν.
Ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἰέντων,
Νόσφι Νότου, Βορέω τε, καὶ ἀργέστεω Ζεφύροιο.
Οἳ γέ που ἐκ θεόφιν γεγάασι μέγ' ὄνειαρ,
Αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ὀλοπτεύουσι θάλασσαν,
Αἵ δή τοι πίπτουσαι ἐς ἠεροειδέα πόντον
Πῆμα μέγα θνητοῖσι κακὴ δύσουσιν ἀέλλη·
Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄπασι, διασκιδνᾶσί τε νῆας,

Ardor autem ab vtrisque occupabat nigrum pontum,
Tonitruque & fulguris igne ab isto immani,
Valde spirantium ventorumque & fulminis ardentis.
Feruebat autem terra omnis, & cœlum, arque mare.
Æstuabant etiam circum litora, circumquaque & vndique fluctus
Impetu deorum: commotio vero difficilis sedatu cooriebatur.
Expauit autem Pluco inferis mortuis imperans,
Titanesque sub Tartarum detrusi, a Saturno seorsim existentes,
Ob inextinguibilem fremitum, & grauem conflictum.
Iupiter vero postquam collegit suum robur, sumpsitque arma,
Tonitruque, fulgurque, & coruscans fulmen,
Percussit ab Olympo insiliens. circum vero omnia
Combussit ingentia capita sæui portenti,
Cæterum vbi ipsum vicit ictibus percutiens,
Cecidit mutilatus: ingemiscebat autem terra vasta.
Flamma autem fulmine icto profiliebat ab hoc rege,
Montis in saltibus opacis asperis,
Percusso. multa autem vasta ardebat terra,
Ardore ingenti, & liquescebat stannum veluti
Arte ab iuuenum, & a fabrefacto catino fusorio
Calefactum, atque ferrum quod solidissimum est,
Montis in saltibus, victum ab igne combustiuo,
Liquescit in terra diuina sub Vulcani manibus:
Sic sane liquescebat terra fulgore ignis ardentis:
Abiecit autem ipsum animo mœstus, in Tartarum latum.
Ex Typhoeo autem est ventorum vis humide flantium;
Excepto Noto, Boreaque, & celeri Zephyro.
Qui sane ex dijs sunt natiuitate hominibus magna vtilitas.
Aſt alij sine vsu venti inspirant mare,
Qui nonnunquam incidentes in obscurum pontum,
Clades magna hominibus graui rapiuntur turbine,
Nunc hi nunc illi flant dissipantque naues,

Ναύτας τε φθείρησι· κακὴ δ' ἀνὴρ ἀλκὴ
Ἀνδράσιν, οἳ κείνοισι συναντόωσι κατὰ πόντον.
Αἶ δ' αὖ τε χθόνα καὶ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
Ἔργ' ἐρατὰ φθείρουσι καμαιζήλων ἀνθρώπων
Πιμπλεῦσαί τε κόνις τε καὶ ἀργαλέη κολοσυρτός.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτῆνεσσι δὲ τιμάων κρίναντο βίηφι,
Δή ῥα τότ' ὤρσαν βασιλεύειν ἠδὲ ἀνάσσειν,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν, ὀλύμπιον εὐρύοπα Ζῆν'
Ἀθανάτων. ὁ δὲ τοῖσιν εὖ διεδάσατο τιμάς.
Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον ποιήσατο Μῆτιν
Πλείστα θεῶν εἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἤμελλε θεὰ γλαυκῶπιν Ἀθήνην
Τέξεσθ', τότ' ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
Αἰμυλίοισι λόγοισιν ἑλὼ ἐνικάτθετο νηδύϊ ᾗ
Γαίης φραδμοσύνῃσι καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Τὼς γάρ οἱ συμφράσσατ', ἵνα μὴ βασιληίδα τιμὴν
Ἄλλος ἔχῃ, Διὸς αὖτι, θεῶν αἰειγενετάων.
Ἐκ γὰρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γένεσθαι.
Πρώτην μὲν κούρην γλαυκώπιδα Τριτογένειαν
Ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
Αὖτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
Ἤμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἐνικάτθετο νηδύϊ ᾗ,
Ὡς δή οἱ φράσαιτο θεὰ ἀγαθόν τε κακόν τε.
Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὥρας,
Εὐνομίην τε, Δίκην τε καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν·
Αἵ τ' ἔργ' ὠρύουσι κατὰ θνητοῖσι βροτοῖσι·
Μοίρας θ', ἧς πλεῖστην τιμὴν πόρε μητίετα Ζεύς,
Κλωθώ τε Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον· αἵ τε δίδοῦσι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.
Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χάριτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη πολυηγενέτην εἶδος ἔχουσα,
Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν·

Nautasque perdunt. mali autem non est remedium
Viris qui illis occurretint in ponto.
Ibidem rursum per terram immensam floribus ornatam
Opera iucunda corrumpunt humo prognatorum hominum,
Replentes puluereque & molesto palearum strepitu.

Sed postquam sane laborem dij beati perfecerunt,
Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt vi,
Iam tum iubebant regnare atque imperare,
Ex Terræ consilio, Olympium fulgurantem Iouem,
Immortalibus. Hic vero inter illos rite distribuit munia.
Iupiter autem deorum rex primam vxorem suam fecit Metin,
Plurimum ex dijs edoctam, & mortalibus hominibus.
Sed cum iam esset dea cæsijs oculis Minerua
Paritura, tum demum dolis animo decepto,
Blandis sermonibus, in suam condidit aluum,
Telluris consilijs, & Cœli stellati.
Sic enim ei consuluerunt, ne regium honorem
Aliud haberet Iouis loco, deorum sempiternorum.
Ex hac enim in fatis erat prudentes liberos nasci.
Primâ quidem, virginem cæsijs oculis apud Tritonem genitâ,
Parem habentem patri robur, & prudens consilium:
Cæterum deinde fore filium deorum regum & virorum
Erat paritura, magnumanimum habentem:
Sed illam sane Iupiter ante, in suum condidit ventrem,
Vt nempe ei indicaret dea bonumque malumque.
Postea duxit splendidam Themin, quæ peperit Horas,
Eunomiamque, Dicenque, & Irenem florentem:
Quæ opera maturat facinus mortalibus hominibus:
Parcasque; quibus maximum honorem dedit prudens Iupiter,
Clothoque, Lachesinque, & Atroponi quæ dant
Mortalibus hominibus habere bonumque malumque.
Tres vero ei Eurynome Gratijs peperit pulchras genas habentes,
Oceani filia, perspicuam speciem habens,
Aglaiam & Euphrosynen, Thaliamque amabilem,

Τῶν

Τῶν καὶ ὑπὸ βλεφάρων ἵμερος εἷτο δερκομένοιν
Λυσιμελὴς· καλὸν δέ θ' ὑπ' ὀφρύσι δερκιόωνται.

Quarum & palpebris amor defitillat contuentium
Soluens membra, iucundũ vero sub supercilijs aspiciunt.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ε'κ δὲ Τυφωέος ἔσ' αἵματος μάντοι ὑγρὸν ἐόντος,

Νόσφι νότου, Βορέω τε καὶ Ἀργέστεω Ζεφύροιο]
τάχα ἐκ τῦ Τυφωέος οἴεται τὰς αἵμας εἶναι, οἱ μὴ κατὰ πάντας διὰ τὸ διαλυθέντος τῦ παχέος ἐκείνου πνεύματος, σωίσασθαι τὰς βλαπτικὰς τῶν αἱμάτων, πιθανῶς δὲ τὰ τοιαῦτα λέγει, καὶ τοῦτο δὴ κατὰ ποιητικὴν ἄδειαν· οὐ γάρ εἰσιν ἐκ τῦ Τυφωέος αἱ ἄρειμοι, ἀλλ' ἐξ ἠρανῦ καὶ τῆς γῆς· ξηρᾶς γὰρ ἐκ γῆς ἀναθυμιάσεως πάθος ἐστὶ γῆ πνεύματος. τῆς μὲν κατάσεως ἀρχὴν ἔχει αὐσανόμενον ἀπὸ τῦ ἠλίου, τῆς δὲ ὕλης καὶ τῆς ῥώσεως κάτωθεν. Ε'πεὶ γὰρ Η'σίοδος εἴρηκε τὸ ὑγρὸν ἐόντος, φαμὲν, ὅτι, οἱ καὶ ὑπὸ ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως τὴν σύσασιν οἱ αἵμασι ἔχουσι, καὶ διὰ τῦτο ἀφελῶς ψυχροὶ μὴ δοκεῖν ὑμῖν, ἀλλ' οὕτω ἐπεισάκτως ὁ λόγος πλάσας δεῖν ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἀτμίδος ὑπ' αὐτῶν μεταβάλλεσθαι, καὶ εἰς ἡμᾶς μεταφέρεσθαι, διὰ τῦτο κρίνεσθαι ψυχροὶ καὶ ὑγροί πως δοκῦσιν εἶναι.

Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς, πρώτην ἄλοχον ἐδέτο Μῆτιν·]

καὶ ἔγκυον ταύτην ποιεῖται κατὰ τὴν ἀπάτην αὐτοῦ· ἵνα μὴ ἄλλος τὶς ἢ θεῶν ἀποκυήσῃ παρ' αὐτῆς ἀναιδῶς καὶ ἀτασθάλως. καὶ ταύτην καταπίνει ἀποτίκτει ἐκ τῆς ἑαυτῦ κεφαλῆς τὴν Τριτογένειαν Α'θηνᾶν, τὴν καὶ ἀγέλαστον, καὶ ἀγρυπνίαν, καὶ ἀγέλειον καλυμένην. ἣ δὲ καὶ ἐν ἡμῖν βελὴ κατὰ διανοίας καὶ λόγον ἐλλαμφθεῖσα, καὶ τὸ ὀρθὸν ὀπτεύσασα, τὴν δίκελλαν ἀποτίκτει, ὀρθοτάτην οὖσαν καὶ τὸ συμφέρον πρὸς πάλος, καθὰ δηλοῖ πρὸ Στασιρίτης, ὅτι συμφέροντος ἡ ἀληθὴς κατάληψις, φρόνησίς ἐστιν. διόλου δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῦ ὁ Ζεὺς λέγει τὴν Α'θηνᾶν γεννῆσαι, διότι ἡ φρόνησις ἐξ ἐμπειρίας ἐστίν· ἡ δ' ἐμπειρία, ἐξ αἰσθήσεων· αὗται δὲ πρὸς τῆς κεφαλῆς εἰσιν, εἰσάγουσι τὰ αἰσθήματα καὶ τῆ καθ' ἕκαστον πράξεων τὰ εἴδη· ἐκ δὲ πράξεως γίνεται ἡ φρόνησις, καὶ ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα πεπαίνεται πλέον. ὁ δ' ὑπὸ τῦ Διὸς κατυθεὶς γεννηθῆναι ἐκ τῆς Μήτιδος παῖς ὑπέρσοφος ἦτορ ἔχων, πάντων ἡ κακοβουλία δέδι, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς φαύλη πρᾶξις. τάχα γὰρ ἐκ τῆς βουλῆς μήπω τῷ λόγῳ σωιελθούσης, καὶ τῆ ὀρθότητι τῆς διανοίας ἀποτίκτει τὰ φαῦλα βουλεύματα, καὶ αἱ τοιαῦται πράξεις. ἐπὰν δὲ ἡ τῦ λόγου ἔλλαμψις τῆ βουλῆ συνεργήσῃ καὶ σφετερίσῃ ταύτην ὁ λόγος ἔνδον, τοῖς οἰκείοις ὅροις ἀπεκλείσας, τότε δὴ σωίσησιν ἐκείνη ἀγαθόν τι καλόντες, καὶ διακρίνει τὸ χεῖρον αὐτὸ τῦ κρείττονος, κατὰ τὴν ἔσω, καὶ ὑπερκαθημένην τῆς κατῆς λεγομένης αἰσθήσεως. Μῆτιν οὖν ὁ λόγος τὴν βουλὴν σφετερίζεται. Διὰ δὲ τὸν λόγον τὸν ἐν ἡμῖν, καὶ τὴν ἐκ τῦ νῦ ἔλλαμψιν. ἂν σωιελθόντων, ἡ Α'θηνᾶ ἀποτίκτῃ, τυτέστιν ἡ δίκελλα, καὶ ἡ φρόνησις. Α'λλ' ἐκ τῆς κεφαλῆς τῦ Διὸς σφετεραπεπωκότος ἐν τῇ οἰκείᾳ γνδύι τὴν Μῆτιν, τυτέστι φρονείσαντος τὴν βουλὴν τὴν εἰς πολλὰ ὁρμῶσαν, καὶ τῇ ἐξ αὐτῦ ἐλλάμψει ἰδυπνεῦσαν καὶ ἀκλινεῦσαν πρὸς τὸ δέον αὐτὴν ἀδιαπλανουμένην ὁρμᾶν, ἵν' πνα δὴ φρόνησιν, καὶ ἀγλαΐαν, καὶ ἀγήρεσταν, καὶ πειτογένειαν ὀνομάζῃ ὁ ποιητὴς ἴσον ἔχουσαν τοῦ παιδὶ μὴν καὶ ὀπίσσονα βουλήν. πειτογένειαν μὲν, ὅτι ἀπὸ τῆς περιπλοκῆς γίνεται· περιπλοκὴ γὰρ ἡ κεφαλὴ καὶ δαίδαλεον. ἴσον δὲ μέτοχον ἔχει τοῦ παιδὶ, διὰ τὸ πάντα τὰ καλὰ ἀπὸ φρονήσεως γίνεσθαι, καὶ πολλὰ τὰ κατορθώματα ταύτης εἶναι τῆς ἀρετῆς. ἀγέλαστον δὲ καὶ ἀγλαΐαν λέγει, διὰ τὸ ἄγειν λαὸς, καὶ διεξάγειν εὐστόχως· τῇ γὰρ φρονήσει, καὶ εὐστοχίαι δηθαίνει, καὶ οἰκονομικῶς οἰκίαι, καὶ δημοσίῳ πόλεις ταῖς νομοθεσίαις. γλαυκῶπιν δὲ αὐτὴν προσαγορεύει, διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ σαφὲς τῆς ἀρετῆς· τοιούτους γὰρ τοὺς αὐτὴν ἔχοντας ποιεῖ. ἄγει δὲ ὁ Ζεὺς τὴν λεπαραὶ Θέμιν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀποτίκτει τὰς Ὥρας, τὴν Εὐνομίαν, τὴν Δίκην, καὶ τὴν Εἰρήνην, παρόσον ἐκ τῦ κατὰ νόμους διαμένειν τοὺς στεφεὰς, χειροήθη ἐπιγίνονται εὐνομίας, καὶ δικαιοσύνης, καὶ εἰρήνης τὰς πόλεις, τρεφούσας τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. ἐν δίκῃ μὲν καθιζάνοντες τοὺς καρποὺς συλλέγειν, ἐν χειμῶνι δὲ τοὺς αὐτῶν ἐργάζεσθαι καὶ τίμιον τὴν γῆν. εἰ γὰρ ἐκ ἔστιν

ἔχουσι αἱ πόλεις, ἀλλ' αἰσυμίαν τε καὶ ἀδικίαις καὶ
μάχαις ἐν αὐλαῖς ἀστεπολάζουσι, ὑτ' ἄρ' ὁ χαλκὸς ἦ
γῆν ἀροτριάσουσι, ὕτε ὁ χαλκὸς ἦ χαλκὸν
σφυρηλατῆσαι χρήη, ὕτε ὁ ἀλιεὺς πλεῖσοι τὴν
θάλασσαν· καθέψουσι γὰρ πάντα τὴν οἰκείων
ἔργων. ἐπὶ δὲ τοῖς μοίρας ἀπὸ τῆς Θέμι-
δος Ζεὺς χεύῃ, παρόσον ἐν τοῖς δημοσίοις
δικασμοῖς τίπτες καὶ μεσαμοὶ τροσάκοντες γί-
νωνται καὶ τὸ ἀρὰ ὄρος ἑκάστῳ, τῶτ μὲν κάλασσιν
ἐπαγόντες τῇ ἀδικήσαντι, τῶτ δ γὰρ πα-
ρέχοντες τῇ δικαιοφαγήσαντι· ἢ δ' Εὐρυμέμη-
τοις Χάρεσσι ἀπωμνύσ τὴν Ἀγλαΐαν, καὶ τὴν
Εὐφροσύνην, καὶ τὴν Θαλίαν. ἢ ὅπ ἐν αἷς τῇ
πόλεσιν ἔρχονται ὁ νόμος, ἀγλαΐζονται αὖθ',
καὶ θράσσονθ', καὶ θάλλουσι· ἢ διὰ τὸ τὰ ἔρ-
δρια σφισὶ τοῖς τεμόμενα ζῶα θάλλειν τε καὶ
ἀγλαΐζεθ. καὶ μεγυθέναι.

ΣΧΟΛΙΑ.

Καῦμα δ' ὦσ' ἀμφοτέρων] ὑπὸ τῆ Διὸς καὶ τῆ
κεφαλῆ τῆ Τυφωέως, τῶ μὲν διὰ τὰς βρον-
τὰς, τῶ δ διὰ τὰ πνεύματα. φλὸξ δ κε-
κραυνωθέντ.] ἢ κεκραυνωθέντ τὸ ἄπαν-
τες, τουτέστι τῆ Τυφωέως, αὐτοχάρησον ἡ φλὸξ
τῆ ἄπαντ, τουτέστι τῆ Διὸς, ἀπέκαυσε, κε-
κραυνωθέντ αὐτῆ ὅλη τὰ ὄρη, καὶ ἐθάρισεν ἡ
φλὸξ. φλόγας δ αἱ ἐκ τῆς ἀνέμων ἀναδόσεως
ἐξάπτον] δὲ ἐκ τῆ δερμῆ ἀέρ. ἄλλως. αἱ
γὰρ ἐκ τῆς ἀνέμων ἀναδόσεως ἐξάπτον] ἐκ τῆ
δερμῆ ἀέρ. ἀϊδνῆς] παῖς ἀφανίσει, ἢ
ἀς ἠφάνισεν ἡ φλὸξ. ἀϊδνὲς γὰρ τὸ ἀφανὲς, καὶ
μὴ ὁράμενον, ὡς ἀϊδὲς. νῦν δ κατ' πλεονασμὸν
τῆ ν. νῦν δ τὴν σύσκιον πάπλα λέγει. χοάν-
νυσι.] χανδτῆς. χάος τὸ χαρπαλὸν τῆ
πάθους, τὰς φύσεις λέγει. Ῥίψε δέ μιν
θυμῷ,] ἰῦς ἀπὸ ἀκαπελῆς πάθει, ζέφυ-
ρ ἀπὸ δύσεως, νότ ἀπὸ μεσημβρίας,
βορέᾶς ἀπὸ ἄρκτε. ἀργέσης, ὁ λαμπρότατος, ἢ
λέγει ὁ Ὅμηρ ἰῦρον. μαλαῦραι.] κενα-
λ μάταιαι προαί· οἷον κωφαὶ, ἀφρονες. Ἀρισ-
τίλης δέ φησι, δώδεκα τὰς ἀέλμας. κῆτές τε
ἠδὲ δελφῖνες κολοσυρτῶ.] ἢ ἐπὶ φρυγάνων λέγει κόσμ.
διαφέρει δ κόσις κολοσυρτῶ. κολοσυρτὸς γὰρ ὁ ἐπὶ
φρυγάνων συρομένων δόρυβος, ὅπερ τῶ τὰ κάλα-
σσ εἶν, τουτέστι τὰ φρύγανα. κόσις δὲ ἡ λεπτοτέ-
τη ψάμμος. ἄλλως. κολοσυρτὸς ὅτι ὁ ἐπὶ τῶ φρυ-
γάνων γινόμενος δόρυβος, ἃ κάλα ὅτι συρόμε-
να, ἤγουν ξύλα τινὰ ἢ συρόμενα κέρη ἐρεῖπε,
ἅπερ λεπόσπορον χύσ. τῆ πυρωτικῶν ἢ πνεύ-
μάτων κινδέντων ἢ δόρυβον ὅλη ποιεῖ τῶ ἀναιρίπισάντων μιγίσης ἐμπίπλασι ἢ κόπτως
ἄνθρωπί τε καὶ τὰ τῶν ἄλλα ἢ κτίσεως
ἔργα. Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόντον.] ἐπειδὴ μὲ
τὴν ἦθαν τῆ πυρωδῶν πνευμάτων ὁ
βίᾶ κατεπάτησε. τὸ δ [πόντον] αὐτὸ τῶ ἡ-
λίου. θέτο Μῆτιν.] λέγει ὅτι ἡ Μῆτις τοιαύ-
την ἔχει δύναμιν, ὡς τὸ μεταβάλλειν εἰς ὁπῖον
αὐτὴ ἐθέλετο. πλαπίσας ὑπὸ ὁ Ζεὺς αὐτὴν, ἠπα-
τεῖ πείσας, κατέπιεν. ἔγκυον δ αὐτὴν κα-
τέπιεν. ὁ δ ὕστερον καὶ ἡ γῆ αὐτῷ εἶπαν, κατα-
πεῖν αὐτὴν, ἵνα μὴ ὁ γεννώμεν ἐξ αὐτῆς ἰσχυ-
κράτερος γένηται ἐπὶ τῷ μεμισεγμένον ἀπῆ-
χθαι. γλαυκῶπιν Ἀθήνην] γλαυκόφθαλμον
διὰ τὸ ἐξυδρικὸς. τοιαύτη γὰρ ἡ χρῆσις. Αἰ-
μυλίοισι λόγοισιν] ἀπατηλοῖς, διὰ τὸ ἡραπόδ
ἐν πολλοῖς ἐν ἡ σοφίαι καὶ βαθύτητι τῶ. Γαίης
φραδμοσύνῃσι] ὁ μέντοι (φασὶν) καὶ ἡ γῆ εἶπεν
αὐτῷ κατακρεῖν αὐτὴν, ἵνα μὴ ὁ γεννώμεν
ἐξ αὐτῆς ἰσχυρότερ γένη. Τοὺς γὰρ οἱ]
εἰκὸς ἦ αὐτῷ σοὶς ἡ μέλλοντα ῥέπεσιν, σπαράσσει
σοὶς τὸν πατέρα, ἵνα μὴ βασιλεύσῃ] εἰ γὰρ ἐν ἦ
σοφία μένη ἐν τῷ Διὸς, τουτέστιν ἐξ ἀνθρωπίνω
νῦ, ὑπερεφανίσει τοιεῖτο. Ἀλλ' ἄρα μιν
Ζεὺς] ἤγουν ὁ λόγ τῆ καλὴν βυλὴν εἴλικα-
σεν ἔνδον τῆς ἑαυτῦ κοιλίας ἐκπέμψασα.
Θέμιν] τὴν εὐθεσίαν τῆ πάντων, διὰ τὸ νομί-
μως κτεῖσθαι. ἢ τέκεν ὥρας.] τὰς Γραπαὶ
ὥρας λέγει· ἀπὸ τῶ ὁρᾶν, ὃ ἔστι φυλάσσειν· αὗ-
ται γὰρ φύλακες τῆ ἀνθρωπίνων ἔργων. ὅθεν
καὶ ἔρ λέγ ὁ φύλαξ. περιπμελογεῖ δ τὰς
ὥρας. Εὐνομίην τε Δίκην τε] παρόσον ἐν
τῶ κατ' νόμους δημοσίοις, καὶ σοφὸς γίνεθ λόγος,
καιροὶ ἔστηκον δ εὐκοσμίας. Εἰρήνην τε θαλ-
λῶσαν] ὅτι καὶ τὰ Διὸς ἔκγονα ἀναπαῦσιν εἰσὶ
τῆ ὁμιλούντ. καὶ διὰ τῶτο ἡ τελεσπία θά-
λλει, ὅτι δεῖ τὸν ἀσχόμενον τὰς ἔκγονας φυλάτ-
τειν αὐτὰς, καὶ πειθὼ ἑαυτῷ θάλλειν ὡς καὶ τὰ
βίον ἡμῶν. Δίκαι τε καὶ ὕβριες. τὰ θαλλόμενα,
πάντα δ ἐν αἰῶνι θάλλει. Μοῖράς θ', οἳς πλεί-
στοις] παρόσον ἐν ταῖς δημοσίαις διανομαῖς τί-
τες καὶ μεσαμοὶ σφισὶν γίνωνται. ὀχλοδόξ
τε καὶ ἐπ:] διὰ γὰρ τὸ δόξαν τοῖς ἀγαθοῖς, πῶς
ἦ κακοῖς κολάσεως. Τρεῖς δὲ οἱ Εὐρυμέμη-

ὅτι

ὃν αὖ τῷ Διὸς θυγατὴρ ἐυστέφανος ἐρατεινὴ
κυμήλω· ἣ δὲ τῷ τελδτατα θαλλὶ φ
δῶ τὸν δυχόμενον τὰς δυρεὰς θυλάπῃς αὐτὰς,
ἠπείῳ θαλάφ. ἔπλετο· ἢ ἔπι ἔνυ ἐνόρος

Ὑμέναιόν θ' ἁλαίζων δῶθ, ἣ ἔπι τοῖς ἔρεσσι
γαμαῖς γαμήσας ζωὸν θαλλὸν ἠγλαίζων θ.
Θάλφα, ἐπὶ θάλλοντα θ τῷ βίῳ ἡμῶν τοῖς
χρήζουσι δωρήσατο.

Αὖταρ ὁ Δήμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθε,
Ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
Ἥρπασε παρὰ μητρὸς ἑδωκε δὲ μητίετα Ζεύς.
Μνημοσυνὴς δ' ἔξαῦτις ἐρασσατο καλλικόμοιο,
Ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐγένοντο
Ἐννέα. τῆσιν ἄδδον θαλίαι καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἱμερόεντα γόνον πάντων ἐρατεινῶν.
Γείνατ' ἀρ' αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα.
Λοιδοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' ἀκοίτιν.
Ἣ δ' Ἥβην, καὶ Ἄρηα, καὶ Εἰλείθυιαν ἔπιτε
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆι καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα τειχεσιόεσσαν,
Δεινὴν, ἐγρεκύδοιμον, ἀγέστρατον, ἀξυτόπην,
Πότνιαν, ἣ κέλαδοί τε ἄδδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν ἐν φιλότητι μιγεῖσα
Γείνατο, καὶ ζαμένησε, καὶ ἤλασεν ἐν παρακοίτῃ,
Ἐκ πάντων τέχνῃσι κεκασμένον ἐρανιώνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐρικτύπου Ἐνοσιγαίου
Τείτων εὐρυβίης γένετο μέγας, ὅς τε θαλάσσης
Πυθμέν' ἔχων παρὰ μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ ἄνακτι
Ναίει χρύσεα δῶ, δεινὸς θεός. αὖταρ Ἄρηι
Ῥινοτόρῳ Κυθέρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔπιτεν
Δεινούς, οἵτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας
Ἐν πολέμῳ κρυόεντι, σὺν Ἄρηϊ πτολιπόρθῳ·
Ἁρμονίην θ', ἣν Κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτιν.
Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαῖη τέκε κύδιμον Ἑρμῆν
Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα.
Καδμείῃ δ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱὸν
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διώνυσον πολυγηθέα,

Porro hic Cereris multa nutrimenta ad lectum venit,
Quæ peperit Proserpinam pulchris vltis, quam Pluto
Rapuit sua a matre: dedit autem
consiliarius Iupiter.
Mnemosynem vero deinceps
duxit pulchricomam,
Ex qua Musæ aurea mitra reuinctæ natæ sunt,
Nouem, quibus placent conuiuia, & oblectatio cantus.
Latona autem Apollinem & Dianam sagittis gaudentem,
Desiderabilem prolem præ omnibus cœlicolis,
Peperit iunctè, Ægiochi Iouis
amori mixta.
Postremam vero Iunonem floridam duxit vxorem.
Hæc autem Hebem, Martem, & Lucinam peperit,
Mixta amore deorum regi & hominum.
Ipse vero ex capite, cæsijs oculis
praditam Tritogeniam,
Acrem, tumultum excitantem,
ducem exercitus, indomitam,
Venerandam, cui clamores, plaeuerunt bellaque pugnæque.
Iuno autem Vulcanum inclytum,
amori indulgens,
Peperit (& vires intendit, & contendit cum suo marito)
Præ omnibus, artibus ornatum,
cœlicolis.
Ex Amphitrite autem & grauicrepo Neptuno,
Triton late potens natus est magnus: qui maris
Fundum tenens, apud matrem
charam & patrem regem
Incolit aureas ædes magnus
deus. sed Marti

Clypeos dissecanti, Venus Timorem & Metum peperit,
Graues, quique virorum densas
turbent phalanges
In bello horrido, vna cum Marte vrbes deuastante,
Et Harmoniam, quam Cadmus
magnanimus duxit vxorem.
Ioui vero Atlantis filia Maia peperit gloriosum Mercurium,
Præconem deorum, sacrum lectum conscendens.
Cadmi filia vero ei Semele peperit clarum filium,
Rem cum eo habens, Bacchum
hilarem,

Α᾽θάνατον θνητῇ· νεῦ δ᾽ ἀμφοτέρω θεοὶ εἰσίν — Immortalem mortalis, nanc vero ambo dij sunt.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ε᾽πέρχεῖ ὅ ὁ Ζεὺς μὲ τῆς Δήμητρος τῆς πολυφόρβης, καὶ ἀπορῇ τῷ Περσεφόνειαν, διὰ τὸ ὀλιγοπαθεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ γῆς ἐργασίαν· Δημήτηρ γὰρ ἡ γῆ λέγεται πολλοὺς τρέφουσα, καὶ πάντας. Ζεὺς ὃ ῥηθεὶν ἂν ἐνταῦθα τὰ φέρει τῆς ἐργασίας νόημα πρὸς τὸν ζωὸν ἡμῶν, ἐξ ὧν ἡ Περσεφόνεια γεννᾶται. διὸ ὁ Ἅιδης μὲν ἁρπάζει ἐκ τῆς μητρὸς· δίδωσι ὃ ὁ Ζεὺς· οἱ γὰρ ἐκ γῆς ἀναδοθέντες καρποὶ, καὶ ἁπλῶς οἱ σπόροι ἁρπάζονται οἷον ὑπὸ τῆν κρυπτόμενοι καὶ καταβαλλόμενοι ἐν χωρῷ σπόρου τε βιαίως τε ἀνθρώπων· καὶ τῇ τομῇ τῆς γῆς ἀφανεῖς γινόμενοι. ὕστερας δὲ σπόρους, διὰ τὸ ἀπροθύμως, οἷον καὶ πρεσβύτας φορτίοις ὑπὸ γῆν ἐκτεθέντας Περσεφόνειαν ὁ λόγος καλεῖ. πρὸς ὃ τῆς Μνημοσύνης καὶ τοῦ Μυσῶν τὰ μὲν ἄλλα σοφίσεις κατ᾽ ἀρχὰς τῶν βιβλίων. ἔδοξε ὃ ταύτας αἱ θαλίαι λέγονται καὶ ἡ τέρψις, διὰ τὸ τὰς μνημονεύοντας καὶ ὑπομένοντας λοιπὰ κακὰ πάθη τε καὶ τέρπεσθαι· τῇ ὃ Λητοῖ συνελθὼν ὁ Ζεὺς ἀπέτικτε τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὴν Ἄρτεμιν. ἀμφότερα γόνον πρὸς πάντων ἐρασίων, δῆλον. βαλόμενοι γὰρ οἱ ἄνθρωποι ὁπλισαθέντας τοῦ κατὰ τὸν βίον ἀνίων ἐφεύροντο τὴν μουσικὴν καὶ ἀοιδὴν τέχνην, ποτὲ μὲν ἀφιεροῦντες τοῖς σωτῆσιν τοῦ μελῳδιῶν· ποτὲ ὃ θαλιάζοντες τοῦ μαλακῷ καὶ τῇ χαλαρότητι· τοιαύτη γὰρ ἡ τε μουσικῆς δύναμις. ἀμφότερα ὃ γόνον ταύτην καλεῖ, πάρεσον πάντων, ὧν ἐφεύροντο ἐξ ὑπνοίας οἱ ἄνθρωποι, τοῦτο μᾶλλον τὸ εὕρημα ἡδονῆς ὄζει πρεσβυτικὸν καὶ χαμαίπτυον. τὴν ὃ Ἥραν ποιεῖ ἔρχεσθαι ὁ Ζεὺς, καὶ αὖτη γαμᾶ τὸν Ἥλιον, καὶ τὸν Ἄρη, διότι πνεύματα ἀέρα εἰσπνέοντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐκπνέοντες. τὸν ὃ Ἄρη γαμᾶ, διότι δι᾽ ἀέρα καὶ εὔκρατον τόπον εἰς ἔρωτα καὶ μάχον ἔρχεται. ἐκ δὲ τῆς Ἥρας γαμᾷ ὁ Ζεὺς τὸν Ἥφαιστον, κλυτὸν ἀμφιγυήεντα, καὶ τέχνῃσι κεκασμένον πρὸ πάντων δημιούργων· καὶ εἰς μὲν τὸν Διός, καὶ ὀργὴν ἔχει μετ᾽ αὐτοῦ, πυρόεσσα φλὸξ ἀὴρ ἔστιν ἐκπεπυρωμένος, ἥτις καὶ ἀμφιγυήεις ὄζει· ἀστεγανωμένη γὰρ ὄζει ἡ τοῦ πυρὸς πάτησις, καὶ ἀμφοτέρωσι ῥέπουσα. κλυτὸς δὲ καὶ πρὸς τούτοις κεκασμένος ὄζει, πρέπον τὸ δημιουργικὸν τοῦτο πῦρ πολύεργον δραστήριόν ὄζει καὶ πολύχρηστον· φωτίζει τε γὰρ, καὶ καίει, καὶ μεταβάλλει φύσεις, καὶ διακρίνει καὶ συγκείνει τὰ ὁμοιοσχῆ καὶ ἀνομοιομερῆ. ἐείζει ὃ τῷ ἰλίῳ παρεκοίτης ἡ Ἥφαιστος παρέσον ἐξεναρθεὶς ὁ ἁὴρ ἀναφαρίζει καὶ ἐξομοιοῦται τῷ αἰθέρι· ἔτος γὰρ διὰ τὸ ἀφανείας τὸ ἀΐδρις, λέγεται ἁρπασθῆναι τῆς Ἥρας.

Ἐκ δὲ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ ἐνοσίχθονος Ἐνοσιγαίου ὁ Τρίτων γεννᾶται ὁ εὐρυβίης, διὰ τὸ τοὺς ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν τοῖς κύμασι διάγοντας ἢ διαμεμενηκότας ἐνίους τρέειν, ὃ ὄζει φοβεῖσθαι, καὶ εὐρέας βοᾶν. Ἀμφιτρίτη ὃ λέγεται ἡ θάλασσα, καὶ ἁπλῶς ἡ τοῦ ὑδάτων ὑπόστασις, διὰ τὸ ἀμφὶ πᾶς στοιχείοις περίτιλα λαχεῖν τάξιν· τὸ γὰρ ὑγρὸν πάντων ὑπέρκειται, εἶτα ὁ ἀὴρ τέτακται, καὶ πῦρ τὰ ὕδατος πέπονε ὄζει. λέγεται ὃ ὁ Τρίτων ἔχειν τὸν θυμὸν τοὺς θαλάσσης, καὶ κατοικεῖν παρὰ φίλῃ μητρὶ καὶ πατρὶ, πάρεσον οἱ φοβούμενοι ἐν θαλάσσῃ φαντάζονται τὰ βάθη ταύτης, καὶ ἐν τούτοις δόμοις κατοικεῖν. τῷ ὃ εἰνοτόκῳ Ἀρεῖ σωνελθοῦσα ἡ Ἀφροδίτη ἀποτίκτει τὸν Φόβον καὶ τὸν Δεῖμον, διὰ τὸ προσδοκῶντας μεῖζόν πέσωσ ἑαυτοῖς ἀγαθὸν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐλπίδας ἀγαθὰς βέροντας ἀποδειλιᾶν πόλεμον, καὶ τ᾽ εἶναι πολλάκις τέρατος. Δεῖμος ὃ καὶ Φόβος οὐκ ἔστι ταυτὸν, οὐδ᾽ ἐν παφλάζῃ (ὡς ποι δοκεῖ) εἴρηται· φόβος γάρ ὄζει ἡ φυγὴ· φέβω γὰρ τὸ διώκω, ὡς τὸ Ὅμηρικὸν ἐκεῖνο κραιπναὶ μάλ᾽ ἔρδε διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι. δεῖμος ὃ ἐχὴ φυγὴ, ἀλλ᾽ οὐκ διωλίας ἐνίους ἐπιγινόμενος δισμούς· εἰσὶ γάρ τινες ἐν πολέμῳ, οἱ καθισάμενοι, καὶ ἄφρα καταπλησσόμενοι· διὰ τοῦτο καὶ Ὅμηρος μᾶλλον ἐπαινεῖν τὸν Μενέλαον, ὡς μὴ παντελῶς ἐκπεπληχότα ἐν πολέμῳ, βολὴν ἀγαθὸν προσχορδίζ· ἐ γὰρ ἀφαιρούμενος ἐν πολέμῳ τὴν φυγὴν, ἐξ ἄκρας διωλίας. ἔτι τὴν αὐτοκτονίαν γαμᾷ ἡ Ἀφροδίτη ὁπ τοῦ Ἄρεος, καὶ ταύτην ἄγει γυναῖκα ὁ Κάδμος, πάρεσον τὸ ὁπ᾽ ἐμοῦ καταπεπωκότα μέρη τῆς πόλεως καὶ καταδεδαπανημένα σωφρονοῦσι καὶ εὖ πάλιν διαπεφάσιν οἱ ἀνθρωπίζοντες ἄνθρωποι. καὶ οἱ ταύτας τὰς πόλεις κατοικεῖν

ποιεῖν ἐθέλοντες. φιλοσόφως ⸗ πάνυ λέγει ⸗ ἡ τοῦ Ἄτλαντος Μαῖα τῷ Διὶ συνελθοῦσα, ἵνα τεκεῖν τὸν Ἑρμῆν τὸν ἄγγελον τῶν θεῶν· ἡ δὲ ἐν ἄντρῳ λευκῇ δυώδεσι τὰ ἀπὸ τοῦ προσέξ καλλόμενα λαχμήνη τοκέσσατο, μαιεύσῃ καὶ εἴνα δειρροῖ, ὄνομα ἐπ' ὀνόματι συνθεῖσα, καὶ τὸν προφορικὸν ἦτοι ὑποφωνᾶ λόγον τῷ εἰσπνεύσει καὶ ἐκπνεύσει τοῦ ἀέρος καὶ τῇ αὐτολῇ καὶ πλήξει τοῦ φωνητικοῦ ὀργάνου, πνεύμονός τε καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, καὶ ὀδόντων καὶ χειλέων, καὶ γλώττης, καὶ ὑπερῴας, ὅς τις δὴ ὁ λόγος διὰ τὸ ἐξαγγέλλειν καὶ διερμηνεύειν τὰ τῆς ψυχῆς παθήματα, κῆρυξ τῶν θεῶν λέγεται ⸗ καὶ ἄγγελος. Διὸς ⸗ νιῶ τὰ τοιαῦτα ποιήματα ἐπαληθεύσαν, Ζηνὸς ⸗ τὸν νοῦν, ὃς τὴν ζωὴν ἡμῖν κυβερνᾷ τὰ. ἡ Σεμέλη ⸗ λέγει ⸗ συνελθοῦσα τῷ Διὶ γηνῆσαι ἡ πολυσθενὴς Διόνυσον, παρόσον τῷ θεῷ φυτεύσασα ἑαυτῆς ποιήματι συνελθοῦσα ἡ ἄμπελος ἀπεγέννησε τὸν οἶνον· ἐπενοήσαντο γὰρ οἱ ἄνθρωποι φυτεῦσαι ἄμπελον, καὶ πόντις ἐκ τοῦ παρτοῦ αὐτῆς εἰς πλατυσμὸν τὸ ἔργον ἀφελίσσεται. Σεμέλη δὲ ἡ ἄμπελος λέγει ⸗, ὡς σπόμενα ἐπ' ἀνέμων ἔχουσα τὰ μέλη· εὐκλόνητον γὰρ τὸ φυτόν. Καδμεία ⸗, ὡς καταδαμαζομένη τῷ χειμῶνι καὶ ἔξω μένουσα, καὶ καταπαγλευμένη καὶ ψυχομένη, ἢ ὡς τῆς χθόνιος αὐτῆς σείουσα τὰ μέλη ἡμῶν ποιώσης, καὶ δαμαζούσης· τοιοῦτοι ⸗ πάντως οἱ μεθύοντες. Διόνυσος ⸗ πολυγηθὴς, ὁ οἶνος ⸗ εἴη ἂν ὡς τὸν Δία, τουτέστι τὸν νοῦν, γόνιμον. ἀναγείρει γὰρ ὁ οἶνος ἀπαίρουσι πνόμενος τὸν νοῦν· ὅθεν καί τινες τὸν οἶνον παράγουσιν, ἀπὸ τοῦ οἴγειν, τουτέστι καλίζειν, τὸν νοῦν· πολυγηθὴς ⸗ ὁ οἶνος ἐστι, διὰ τὰς συμβαινούσας ἐξ αὐτοῦ χαρμονάς· ἡ δὲ νύμφη ⸗ τὸν ἀθάνατον γηνᾶ. νυῶ δ' ἀμφότερα διοίσει] παρόσον ἡ ἅπαξ φυτευθεῖσα καὶ εὑρεθεῖσα, διὸ καὶ δηνητὴ ἡ πολύχρηστον κατέστησε οἶνον· διὸ καὶ ἀθάνατον. νῦν ⸗ δὲ διὰ τὸν οἶνον κακοήθη πεποίηται ὄνομα καὶ ἐρέσμιος. ὅθεν καὶ ἀθάνατος ⸗ λέγεται διὰ τοῦτο.

ΣΧΟΛΙΑ.

Αὐτὰρ ὁ Δήμητρος.] διὰ τὸ ἐπινοῆσαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ σπεῖραι τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν.

Ἡ τίκε Περσεφόνειαν.] τὸ ζωπυρὸν ἐν τῷ σπέρματι κατακαλλύνει ἡ Δημήτηρ. Περσεφόνειαν ⸗ λέγει τὴν καρπούς, διὰ τὸ θνήσκειν φθίνειν ⸗ καὶ ἀναβιοῦσθαι τοὺς καρπούς, ἐκκαλυπτόμενον τῇ γῇ διὰ τὴν ἠλίου ἀκτῖνα.

Ἰάμβλιχος.] τοῦτο δὲ τῆς σπάψεως τὴν ἀπορρίπτων λέγει· ὅτι ἐκ τοῦ κάτω ἀποβάλλεται, εἶτα ἐ ζωογονεῖται. Ἔρυσαν] ἠρπάσαν ⸗ αὐτὸν φασὶν οἱ μὲν ὅτι Σικελίας, Βακχυλίδης ⸗ ἐν Κρήτῃ, Ὄρφεὺς ἐν τῇ φδῇ τὸν ὠκεανὸν τόπον, Φανόδημος ⸗ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς, Δημάδης ⸗ ἐν ταῖς. τοῦτο ⸗ λέγει, ἐπεὶ ἔχ ἑκοῦσα ἡ γῆ δέχεται τὰ σπέρματα. Ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι] ὅτι ἐκ τῆς συγγενομένης ⸗ καὶ ἐρημούσης τῆς μητροδυπαφῆ ⸗ γηνᾶ τὰς Μούσας τὰς χρυσᾶς ἄσας, καὶ παντὸς χρυσοῦ, καὶ πάσης ἑτέρας ὕλης πλουσίους. χρυσάμπυκας.] χρυσοῦς δεσμοὺς ἔχουσι. ἄμπυξ γὰρ καὶ δεσμὸς τῆς κόσμου γυναικείου. ἢ διὰ τὸ κεφαλὴν ἐν κεφαλῇ εὐφρόνην, ὅτι ταύτας εἵρηκεν. Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα.] ἡ Λητὼς μήτηρ Ἀπόλλωνος· ὅτι ὁ μυσικὸς ἐπιλαμβάνει ⸗ τῶν βίᾳ μαχῶν· ὁ ⸗ γὰρ Λητοῦς ⸗ τῷ Διὶ συγγενομένη δεδυσμητὸν αὐτῷ ἔσχε πάντας τοὺς θεοὺς ἔτικε τὸν Ἀπόλλωνα ἀσφαλέστατον δέξειν· ἢ ἅπερ ἐπιθυμεῖ τῷ τῶν βίᾳ μαχῶν ἐπιτελέσαι οἱ ἄνθρωποι τὰ ὄργανα. Ἀπόλλωνα ⸗ καὶ Ἄρτεμιν ἀστέρε, διὰ τὸ ποτὲ μὲν ἄρρενα ποιεῖν τὰ μέλη, ποτὲ ⸗ θηλύνειν. φασὶ δὲ αἱ Ἀλεξανδρεῖς τὸν Μακεδόνα ⸗ ἐθέντα ⸗, χρύσας τῷ Μυσικὴν Τιμοθέου ἐπιλέξασθαι τάχα ἀνέθεσαν. ἀοιδὴ ⸗ γὰρ τὸ ἄρρεν τῆς μέλους ποιεῖ τὸν χαρακτῆρα μεταρρυθμίσας τῷ μυσικῷ ποιεῖς ἑτέρας ἔχειν ψυχάς. ἡ δὲ Ἥβη καὶ Ἄρης.] διότι ἐβάσκησαν ἀέρα εἰσπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν οἱ ἄνθρωποι· τὸν ⸗ ἀέρα γηνᾶ, διότι δ' ἀέρα καὶ εὔκρατον τόπον ἐπιζήσουσι οἱ ἄνθρωποι. οἱ κέλαδοι τε.] κυρίως κέλαδος ὁ ἐν τοῖς κωμητηρίοις θόρυβος· τουτέστι, τὸ θόρυβον ἐγείρουσι. ἀγέσφαπτε ἄγκυσι κρατῶν; ἀρχὸς ἐστ ⸗ τὸν Ἥφαιστον ἐν μόνης Ἥρας εἶναι· διὸ καὶ τοῦτο σημαίνων ὁ ⸗ Ὅμηρος, ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας. Ἥρη δ' Ἥφαιστον.] παρόσον ἐξαναφθεὶς ὁ ἀὴρ ἰσοφαρίζει καὶ ἐξομοιοῦται τῷ αἰθέρι· ὅτ ⸗ τὸν Ἥφαιστον ἐκ μόνης Ἥρας εἰσάγει, ὁ ⸗ Ὅμηρος ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας. Ἐκ πάντων τέχνησιν] ἀμφίβολον. ἤγουν παρεπάγει τῷ θεῷ διδάσκαλον τὴν τέχνην, ἢ κεκοσμημένον ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν τῇ τέχνῃ. ἐν δ' Ἀμφιτρίτῃ.] Ἀμφιτρίτη ἡ τῆς ὑδάτων φύσις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοὺς τοιχείους τρίτην λαχεῖν τάξιν.

Τείπτο-

ἐρυθὴν γίνετο.] διὰ τὸ τὰς αἰδοίους καὶ ἐν τοῖς νόμοις διώρυττας τροῦ πῦρ ἐστὶ καὶ φοβερὸν καὶ ὑρᾶσθαι βαρύ. Πυθμὴν ἔχων.] πυθμένα δὲ φασὶν οἱ φυσικοὶ τὴν ἀλλοίωσιν φαντάζεσθαι τὰ βάθη ταύτης, καὶ ἐντεῦθεν δοκῆσι κρατοπεῖν. χρύσεα δ' ὦ] δῶρα, καὶ ἀποκοσμήσει.

Ῥίνοτέρῳ.] ἀνεπιδεὲς πάντα πόρῳ τῷ πυκνὰ καὶ χαλεπὰ διῆσαι, ὑγιῶς ἐπιδέδωκε τὸν Ὅμηρον ἀμφιβόλως τοῦτο εἰρηκέναι. ἄλλως δὲ πολλὰ προσδιαπονοῦντες, καὶ κακῶν ἐφαπτόντες τινὲς εἰσέρχονται εἰς τὰ πόλεμον, καὶ πολλάκις καὶ τὰς βίας νέμουσιν. Ἐν πολέμῳ κρυόεντι.] χαλεπῷ, κρύος αἰλίφ καὶ φεικτῆς. Ἀρμονίῃ θ', ἣν Κάδμος.] πικρόν τὰ ἐν πολέμῳ κατανοητικὸν μίγμα ἢ πόλεσιν ἐστὶ καὶ ἀναιρετικὸν σωμάτων οἰκείων ἡμεροβόρων ἀνθρώπων. Ἀλκμήνη] Μιγεῖσα συγκίνησε τῷ Ἀτλαντίδι, ἣ μετὰ καρτερᾶς ζήτησις ἐστὶ λόγον ἐπιφερῆ. ὁ λόγος δὲ δημιουργὸς τὰ θεῖα. Καδμείη δ' ἔφερε οἱ Σεμέλη] Καδμεία, ὡς κατὰ δημαγωγίαν τῇ χαμαὶ Σεμέλη, ἣ ὄμπλος ἡ σωμένη τὰ μέλη. ἐνιπίπτουσα γὰρ τὸ πῦρ, ἐφθείρετο τὰ μέλη τῆς μαιευόντων. Ἦκε γὰρ φαίδιμον υἱὸν μιχθεῖσα τῷ Διΐ, παρὸν τῇ σὺν φυσικῶς ἑαυτὴν τοῦτο σωμελθεῖν ἢ ἅμιλλα ἀπαλλάξαι τὸν οἶνον. Διόνυσος δὲ ἐς τὸν Δία, ὅτι τὸν ἐν μηρῷ νίκαιον. πολυγηθὴς δ', διὰ τὰς συμποσιακὰς ἐξ αὐτῷ χαρμονάς. Ἀθάνατον θνητή.] παρὸν ἡ ἄπαξ φυλάξαι καὶ εὐρεθεῖσα τὸν πολύχρηστον ἀποτίστοι οἶνον, καὶ διὰ τοῦτο ἀθάνατον. νῦν δ' ἐκ τοῦ οἴνου κρίσεις πρὸς ἡμᾶς. διὸ καὶ θάνατος.

Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔπειτα βίλῃ Ἡρακληείῃ
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο,
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ὃν πλοτάτην Χαρίτων θαλερῇ παρέκοιτιν ἀνῆκε.
Χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην
Κούρην Μίνωος θαλερὴν παρέκοιτιν ἀνῆκε.
Τὴν δ' οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἥβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἷς Ἡρακλῆος τελέσας σονόεντας ἀέθλους
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου
Αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν, ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι.
Ὄλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσας
Ναίει ἀπήμαντος, καὶ ἀγήραος ἤματα πάντας.
Ἠελίῳδ' ἀκαμαντι τέκε κλυτὰ Ὠκεανίνη
Περσηὶς Κίρκήν τε, καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
Κούρην Ὠκεανοῦ τελήεντος ποσὶ κοιδὴ

Alcmene veto peperit vim Herculeanam,
Mixta in amore Iouis nubicogi,
Aglaiam vero Vulcanus peroclebris, vtroque pede claudicãs
Minimam natu e Gratiis florida duxit vxorem,
Sed aureo crine conspicuus Bacchus statuam Ariadnen,
Filiam Minois, in flore existentem fecit coniugem.
Hãc vero ei immortalem expertemque senij fecit Saturnius.
Heben autem Alcmenæ pulchros talos habentis fortis filius,
Vis Herculis, peractis luctuosis certaminibus,
Filiam Iouis magni & Iunonis aureis calceamentis vtentis
Pudicam duxit vxorem in Olympo niuoso:
Felix, qui magno facinore inter deos confecto,
Habitat illæsus, & expers senij omnibus diebus.
Solt autem indefesso peperit inclyta Oceanis
Perseis, Circenque & Æetem regem.
Æetes autem filius lucem hominibus dantis Solis,
Filiam Oceani perfecti fluuij

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλκὴ ἡ Ἀλκμήνη τὸν Ἡρακλέα ἔτεκε φιλότητι Διὸς νεφεληγερέτου, εὐλόγως· ὁ γὰρ πόνος καὶ ἡ αὐτοῦ ἐνέργεια καὶ ζωπυρούσης θέρμης παρὰ τοῦ ἀλκίμου πατρὸς γέγονε, καὶ σοφίας πρὸς τοῦ τὸ τετάρτου ἀπὸ σοφιῶν ἐστιν ἴδιον μᾶλλον καὶ κατὰ φύσιν, μήτε ἀμαθίας ἐπιπόνου, καὶ δεδημιουργημένου τὸ πλέον, αὐτάρκως πεφυκός.

ἵνα

ἴνα ἡ καὶ τὸ σῶν ἐκδιαμάχῃ καὶ φωτίζῃ, τὴν λοξὴν ἕλικα τῆ ζωδιακῆ πορείαν. τὴν Ἀγλαΐαν ἡ ὁ Ἥφαιστος ποιῆ ἄκοιτιν, νοητόν τινα τῆς Χαρίτων, σαφῶς διαφέρειν ἀλλοτρίως τὴν τεχνικὴν ἔργων ἐν τῆ διακοσμικῆ τῶν πυρὸς σύμβασιν γίνεσθαι, οἷς ὅλοι τὰ τῆς χαλκέων μηχανήματα, καὶ τὰ τῆς χρυσοχόων ῥήματα. τὴν Ἀφροδίτην τὴν ξανθὴν ὁ χρυσοῦς Διόνυσος ποιεῖ ἄκοιτιν, τὴν τῆ Μίνθη δηλατέον, διὰ τὸ τὰς αἰνιζομένας ἀνθρώπους τῆς κόμης ὁμοιωθῆναι τῆς ἑαυτῆς, καὶ φύσεως ἀντεύθεν δοθῆναι. ὅπου κισσὸν βλάστας, καὶ φαίνεσθαι ὁμοίους πολλοὶ δὲ μεθύοντας ὑ μέτρου τῆς τριχῶν ὁμοιωθῆναι τῆς ἀμπέλου, καὶ ξανθὰς ὑποτυπώσεις, ἀλλὰ καὶ βλαστάνοντας ἑαυτούς, μικρὰς ἐπιβολὰς ἀποτιμᾶσθαι, ἢ ἀσυλήμονας. ἀπορηματίζων ἡ ὁ Ζεὺς λέγει τὴν Ἀφροδίτην, διὰ τὰ, τὸ τοιοῦτον ἐρώτημα δόξαν πᾶσι πολλοῖς χαλεπὸν τῆ Διονύσῳ ἐπιπλανηθῆναι, διὸ καὶ οἴνῳ χρώμενον, καὶ ἑαυτὸν καλλωπίζοντας οὐκ ἴσασιν ἃ, τι ποιῶσι διὰ τὴν ἄμετρον ἢ καὶ ἄκρατον τῆ οἴνου χρῆσιν. διλόγως ἡ καὶ πάνυ σοφῶς ὁ Ἡφαιστος λέγει τὴν Ἥλιον λαβεῖν εἰς γυναῖκα τεκόσας τοὺς ἄλλους ἐκείνους τοὺς δώδεκα· τὰ γὰρ δώδεκα ζῴδια σκεπάσασα ὁ ἥλιος, καὶ ἁπλῶς τὸν ἅπαντα ζωδιακὸν δι' ἑαυτῆς πληρώσας, ἅπαξ πάλιν, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς, ἠδάσατο ἐν ἔτει, τὴν ἀθανασίαν καὶ ἀϊδιότητα, τῆ πάλιν ἐν ὑστέρῳ ἀβραλλίως χαμμὰς ποιῶν, κληρωσάμενος. διὸ καὶ ὄλβιος καὶ ἀνύμφευτος ἐν ὑστέρῳ γάμου λέγεται αὖ. ἔτεκον ἡ τῆς τῶν Ἡφαιστίδων ἄλλων οἱ ἀβραλλαίως ἀρμοῦς ταῖς ἐνεργείαις τῆς λεγομένης ζωδίων, ἀλληθέστατον εὕρησει τὸ λεγόμενον. ὅπ ἡ καλῶς ἡμεῖς ἑξαλαβόμενα τὸν μὲν Ἄρην εἰς τὸν πόλεμον, τὸν δὲ Διόνυσον εἰς τὸν οἶνον, τὸν δὲ Ποσειδῶνα εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν δ' Ἥφαιστον εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἄλλα ἄλλως, μαρτυρεῖ καὶ ἐν τῆ μικροτέρῳ κρατῆρι ὁ Ὅμηρος, τάδε λέγων,

Ἑρμῆς δ' ἐρμηνεὺς τ' ἦν πάντων ἄγγελός ἐστι.
Νύμφαι ὕδωρ. πῶς Ἥφαιστος. σῖτος, Δημήτηρ,
Ἡφαίστου δὲ θάλασσα, Ποσειδάων μεδέων δὲ Ἐνυ-
Καὶ πόλεμος μὲν Ἄρης, εἰρήνη δ' ἔσ' Ἀφροδίτη.

Οὗτος, τὸν φιλίκα διὰ δεκατέσσαρα ἀδρότητα, ὅτι βροτοῖς εὗρεν λυτῶν κακότητα πόσων
Ταυροφυὴς Διόνυσος ἐὐφροσυνοῖο πόρος
δηρητοῖς
Ἡδυσίνου, πάζησι τ' ἐπ' εἰλαπίνῃσι πάρεστι.
Καὶ Θέμις, ἥτις ἅπασι διαμετρεῖται τὰ δίκαια,
Ἥλιος, ὃν κελάδησαν ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
Φοῖβον ἐκηβολίην, μάντιν πάντων, ἐκάεργον
Ἰητῆρα νόσων, Ἀπόλλωνος. ἐνθάδε πάντα.
ὅτι ἡ ἐκ τῆ Μνημοσύνης καὶ Μούσης γίνεσθαι, καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς καὶ αὐθὶς λέγει, ἅπερ τῆ εἰρημένῃ Ὀρφέως.

Ζεὺς ἀρχὴ πάντων ὅτι θεός, πάντων τε κεραστὴς
Πνεύματα συείζων, φωναῖσι τε ἀερομίκτοις
Ἡ γὰρ ἐκ δήλης ὅτι τὸν αἰθέρα καλῶν ἔπος,
Τοιοῦτο καὶ ἁρμονία Μουσῶν τά τε ὄργανα
πάντων. [φαίνεται.
Μνημοσύνη πάντων ἀρχῆθεν πόρεν, ἔτ' ἀφ-
Ἀλλὰ χρόνος λήθη κατεχέπασε καὶ καλύ-
κρυφῆ. (ἔργα τέκνα)
Νεῶν ἡ τύχαι τε λόγοι τε, νόμοι θ' ὅσα τ' ἀ-
Πάντα διὰ μνήμην διασώζει ἀνθρώποισι.

ἔχοις ταύτας τὰς χρήσεις τῆς ὀνομάτων τῆς μεταλήψεως οὐκ ἐκ πίστεως τῆ τυχόντος, ἀλλ' ἐκ σοφῆ καὶ χρόφ σκεπτικοῦ, ἅτε μὴ περιτυλεγῆς ἡμῖν ἐσῆ, ἔ τέχνον.

Τῷ ἥλιῳ ἡ τῆ ἀκάμαντι ζωσληθῆναι ἡ Περσηΐς ἡ Ὠκεανίνη τίκτει τὴν Κίρκην, καὶ τὸν Αἰήτην, διλόγως. κυρτᾶ γὰρ καὶ μεταβάλλει τὰ φυσικὰ ταῦτα καὶ ἀλλοῦ εἰς ἄλληλα, τῆ τῶν ἡλίου κινήσει. ποικίλον γὰρ αὖπαν τὰς κράσεως καὶ μεταβολῆς τῆς ἐξ Ὠκεανῆ αἰσθανόμενον ἡ γινομένων· ὁ ἐρμῆς ὅτι καὶ ὁ ἥλιος. Εἴρηται ἡμῖν ἀνωτέρω, τίς ὅτιν ὁ Ὠκεανός, ὥστε Ὠκεανίνη Περσηΐς εἶπ ἂν ἡ διαπερᾴωσις τῆς ἀναθυμιάσεων καὶ ἀπάρτισις τ διαφόρων συστάσεων μεταβάλλειν χρῶ πάντα εἰς ἄλληλα, τὰ φυσικῆ κεκραμένα τάξι, καὶ μεταβάλλοντα ἕτερα γένεσιν ἄλλα φθορὰν ἔχει. ἀλλὰ τοῦτο δεῖ γίνεσθαι· οὐκ ἴσα γὰρ ἀδύνατα ἡ μεταβολὴ ἐν τούτοις, καθ' ἕνας ἡμῖν ἀνεπαίσθητος δοκῆ ἐνίοτε. διὸ καὶ τὸν Αἰήτην ἥμερα, τῆ ἀϊδιότητα, ἔ ἐκ μεταβολῆς καὶ διαδοχῆς.

ΣΧΟΛΙΑ.

Ἀλκμήνη δ' ἄρ'.] τὸ ἀρχαῖον κατάστημα γενῆ σφοδρότερον ἥλιον. Σημειωτέον, ὅτι δύο

εὐ ἀλῶν ἀνακτα] εἰσὶν. ἀπὸ τῶν ἐφεξῆς εἴρει ἐνέφε τὰς δὲ ἐξ ἀμφοτέρων θεῶν γενεαλογίαν αὐτῷ ποιεῖ. ἄλλως. ὁ ἅλιμος νῆς γαίῃ τὰ ἥλιον, παρόσον ὁ μὲν εὖρυ ἐστι τὸ πέμπτῳ σφαῖρα ὁ ἥλιος, ὃς χλόος ὅτι τὸ ἄερος.

Ἀγλαΐῃ δ' Ἥφαιστος] πρόσων διαφόρως χαλκοτεχνικῶν τεχνιτῶν ἔργων ἐν τῷ διακοσμῷ πυρὸς συμβαίνει γίνεσθαι. ἀμείνους δ' ὁ Ἥφαιστος λέγει, ὅτι καρπαλίμως ἀφίει ἢ τῷ πυρὸς φύσις ἀμφοτέρωθεν κλίνουσα. χρυσοκόμης Διόνυσος] διὰ τὸ τοὺς οἰνιζομένους ἀνθρώπους τὴν μνήμην ἀπομελεῖσθαι τῶν ἑαυτῶν, καὶ ἄφρας ἐκπίνειν κύκλον, ἢ τὰ κεῖθεν βλάβας, καὶ ταῦτα εἰς ἀμμένειν. πολλοὶ δὲ μεθύοντες, οὐ μόνον τὰ βιωτικὰ ἀπομελέμενοι, καὶ ξανθίζοντες φαίνονται, ἀλλὰ καὶ μείζοις ἑαυτοὺς παρεσκεύασαν ἀτοπήμασιν. Ἥ τοιν δ' Ἀλκμήνης υἱός] ὁ Ἀφροδίτη τὸ θεάσῃ σωγένεσιν, ἢ διὰ τοῦτο ἢ Ἥφαιστος ἔχει. ἢ διὰ τὸ ἐπιπεφάνεσθαι ἐξ ἧς οἱ ἄθλοι γίνονται, ἤγουν ἀπὸ ἀποφάσεως τῶν ποτιμῶν πατρόθεν ἢ τὸν ἄθλον λέγει. διὰ τὰ μετὰ χαρᾶς γίνεσθαι τὰ βίλτερα. ἄλλως. ἀβάσκανος καὶ ἀκμάζει ὁ ἄλλος δὲ πάθων δαίδαλα ζαέδια, ἃ τινα ἄθλους καλοῦσιν οὗτοι ἢ, διὰ τὸ μετὰ σεισμοῦ τινος καὶ μόχθου τούτους διέρχεσθαι. Κίρκῃ τε καὶ Αἰήτῃ] παρὰ τὸ κοινὸν φλεγμόν, καὶ διάκαυσιν ἢ καιρὸν καὶ ἢ καιρὸν φαρμάκων. ἢ ἢ ἀμφοτέρωθεν τὰ ἅλλα, τὰς ἀπορροὰς ἢ βουκόλων. Περόντες] Πέρονται ἢ διαπεφασμένα ἢ ἀναδρομίσιν καὶ ἀνάβασεις. ἔστιν ἢ Κίρκῃ, ὅτι χαρᾶν καὶ μεταβάλλον καὶ φυσικὰ ταῦτα, τῇ τοῦ ἡλίου κινήσει. αἰσθάνεσθαι καὶ μεταβολῆς τῶν ἐξ ἀνατολῶν ἀναδρομίσεων ἀτρεμῶν, ἢ ἅλιος. Αἰήτῃ δὲ, διὰ τὸ αἰεὶ πίπτειν.

Γῆμε, θεῶν βουλῇσιν, Ἰδυῖαν καλλιπάρῃον.
Ἥ δὲ οἱ Μήδειαν ἐϋστέφανος ἐν φιλότητι
Γείνατ' ὑποδμηθεῖσα δόλοις χρυσέης Ἀφροδίτης.
Τὼ μὲν νῦν χαίρετ' ὀλβήματα δώματ' ἔχοντες,
Νήσοί τ', ἠπειροί τε, καὶ ἁλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.
Νῦν δὲ θεάων φῦλον ἀείσατε ἡδυέπεια
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὅσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσι δύσθεσαν εὐνὰς
Ἀθάναται, γείναντο θεοῖς ὁμοιώματα τέκνα.
Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,
Ἰασίῳ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίονι δήμῳ,
Ἐσθλόν· ὃς εἶσ' ὅτι γλῦ τε καὶ ὑγρέα νῶτα θαλάσσης,
Πᾶσαν· τῷ δὲ τυχόντι, καὶ ὅς κ' ἐς χεῖρας ἵκῃ,
Τόνδ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολλὰ τέ οἱ ὤπασε ὄλβου.
Κάδμῳ δὲ Ἁρμονίην θυγατέρα χρυσῆς Ἀφροδίτης,
Ἰνώ τε Σεμέλην, ἠδ' Ἀγαυὴν καλλιπάρῃον,
Αὐτονόην τε, τὴν γῆμεν Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
Γείνατο, καὶ Πολύδωρον ἐϋστεφάνῳ ἐν Θήβῃ.
Κύρη δ' Ὠκεανοῖο Χρυσάορι καρτερόθυμῳ
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης,

Duxit, deorũ ex cõsilio, Idyiam pulchris genis præditam.
Hæc autem ei Medeam pulchros talos habentem in amore
Peperit, subacta per auream Venerem.
Vos quidem nunc valete cælestes donos canentes,
Insulæque & continentes terræ, & salsus intus Pontus.
Nunc autem deasũ sacrum carmen cantate blandiloquæ
Musæ Olympiades, filiæ Iouis Ægiochi,
Quæcunque mortales apud viros cubantes,
Immortales, pepererunt dissimilem prolem.
Ceres quidem Plutum genuit, præstantissima dearum
Iasio heroi mixta iucundo amore,
Nouali in ter proscisso, Cretæ in pingui populo,
Bonum: qui vadit super terram, & lata dorsa maris,
Omnem: qui vero obuium fuerit, & cuius ad manus venerit,
Illum locupletem fecit, multamque ei præbuit felicitatem.
Cadmo præterea Harmonia filia aureæ Veneris,
Ino & Semelen, & Agauen pulchras genas habentem,
Autonoumque, quam duxit Aristæus densa cæsarie præditus,
Peperit, & Polydorum, magnis pulchre cinctis in Thebis.
Filia vero Oceani Chrysaori magnanimo
Mixta amore abundantis auro Veneris,

Καλλι-

Καλλιρόη τέκε παῖδα βροτῶν κάρτιστον ἁπάντων
Γηρυονέα· τὸν κτεῖνε βίη Ἡρακληείη
Βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρρύτῳ ἐν Ἐρυθείῃ.
Τιθωνῷ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστήν,
Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἠμαθίωνα ἄνακτα.
Αὐταρ τοι Κεφάλῳ φυτήσατο φαίδιμον υἱόν
Ἴφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ὑπείκελον ἄνδρα.
Τὸν ῥα νέον τέρσεν αὖθι ἔχοντ' ἐν κυδέος ἄνθει
Παῖδ' ἀταλὰ φρονέοντα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ὧρτ' ἀνερπύσασα, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς
Νηπόλιον κύσε ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
Κύρσεν δ' Αἰήτεω διοτρεφέος βασιλῆος
Αἰσονίδης, βουλῇσι θεῶν αἰειγενετάων
Ἦγε γὰρ Αἴητα, πολέσας σταθμήσατο ἆθλους,
Τοὺς πολλοὺς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερφίαλος,
Τὸν δειλὸς Πελίης, ἀτάσθαλος, ὀβριμοεργός,
Τοὺς τελέσας ἐς Ἰαλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
Ὠκείῃ ὀπὶ νηῒ ἄγων ἐλικώπιδα κούρην,
Αἰσονίδης, καί μιν θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Καί ῥ' ἥγε δμηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν
Μήδειον τέκε παῖδα, τὸν ἔρσεν ἔτρεφε Χείρων
Φιλλυρίδης· μεγάλου δὲ Διὸς κόος ἐξετελεῖτο.
Αὐταρ Νηρῆος κούρας ἁλίοιο γέροντος,
Ἣ τοι μὲν Φῶκον Ψαμάθη τέκε δῖα θεάων,
Αἰακοῦ ἐν φιλότητι, δμῇ χρυσῶν Ἀφροδίτης·
Πηλεῖ δὲ δμηθεῖσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
Γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα,
Αἰδοίαν δ' ἄρ' ἔτικτεν ἐϋστέφανος Κυθέρεια,
Ἀγχίσῃ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπίδακος, ὑληέσσης.
Κίρκη δ' Ἠελίου θυγάτηρ Τ' εὐρυοπὶδαο,
Γείνατο, Ὀδυσσῆος θαλερόφρονος ἐν φιλότητι,
Ἄγριον, ἠδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
Οἳ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῷ νήσοιο ἱερῇσι

Callithoe peperit filium monstrorum præstantissimum omnium
Geryonem, quem interfecit vir Herculaneus,
Boues propter flexipedes circumfluâ in Erythea.
Tithono vero Aurora peperit Memnona æreâ galeâ munitum,
Æthiopum regem, & Emathionem regem.
Verum Cephalo peperit inclytum filium,
Fortem Phaetontem, diis similem virum,
Quem sane iuuenem teneræ florem habentem gloriosæ puberetatis,
Puerum iuuenilia sapientem, amans risus Venus,
Incitauit, abripiens, & ipsum in templis
Ædituum nocturnum fecit, dæmonem diuinum.
Filiam vero Æetæ a Ioue nutritæ regis
Æsonides, voluntate deorum sempiternorum
Abduxit ab Æeta, peractis suspiriosis certaminibus,
Quæ multa imperabat magnus rex superbus,
Iniurius Pelias, & impius, sortium facinorum patrator,
Quibus peractis ad Iolcum redijt multa perpessus,
Veloci in naue vehens nigris oculis prædiram puellam,
Æsonides, & ipsam floridam fecit vxorem.
Et sane hæc domita ab Iasone pastore populorum,
Medeum peperit filium, quem in montibus educabat Chiron Phillyrides: magni vero Iouis voluntas perficiebatur.
Cæterum Nerei filiæ marini senis,
Phocum quidem Psamathe peperit, præstantissima dearum,
Æaci in amore, per auream Venerem.
A Peleo autem subacta dea Thetis argenteos pedes habens,
Peperit Achillem, pectrumpentem per viros, leonis animo præditum.
Æneam porro peperit pulchre coronata Cytherea,
Anchisæ heroi mixta iucundo amore,
Idæ in verticibus, habentis multos recessus, syluosæ.
Circe vero, Solis filia, filij Hyperionis,
Peperit Vlyssi æruinoso in amore,
Agrium, atq. Latinum inculpatumque fortemque
Qui sane valde procul in recessu insularum sacrarum

Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγαλλυτοῖσιν ἄνασσον.
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆι Καλυψὼ δῖα θεάων
Γείνατο, Ναυσίνοόν τε μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι.
Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
Ἀθάναι γείναντο θεοῖς ὁπιπάλα τέκνα.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Omnibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.
Nausithoum vero Vlyssi Calypso excellentissima dearum
Peperit, Nausinoumque, mixta grato amore.
Hæ quidem mortales apud viros cubantes
Immortales pepererunt diis pares filios.
Nunc vero fœminearum agmen cantate suaviloquæ
Musæ Olympiades, filiæ Iouis Ægiochi.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑΙ.

Ἀλλ' ὅτι ὁ Αἰήτης ὁ υἱὸς τοῦ ἡλίου τῇ τοῦ Ὠκεανοῦ θυγατρὶ σύνοικος τῇ Ἰδυίᾳ ὕστερον γαμηθείς, καὶ τίκτει ἐξ αὐτῆς τὸν Μήδειον, διὰ τοῦτο τὸν ἐκ μητρολῆς αἰτιδόπτα τῆς φυσικῶν τούτων ἀποτελεσμάτων, ἵνα ὁ ἥλιος ἐργάζεται, ὡς εἴπομεν, ταῖς ἰδιότησι τῆς ἐξ αὐτῆς γενομένων κιρκῶν σωμάτων βιολώδη ἀποφοιβάζειν ἡμᾶς· καὶ ὁ ἥλιος μεταβαλόντος ὕδωρ ἐκεῖσε τόδε τὸν ὑγρὸν καὶ ἰδιότητα χαμαῖόν ἢ ἄβυσσον πεποιηκότος, ἡμεῖς ἔκστασιν φαντάζομεν ἢ ἀποκλημάτων, ἢ τῆς ἐκεῖσε ἀφορμίσεως ἐργάνων, ἢ τῆς ἐκεῖσε διεισμοῦ, τῆς φορτὸς ἔρωτα ἢ τῆς ἐν γῆς ἀείου, ἢ ἁπλῶς τὸ εἶδος καὶ ζωῆς· τοῦτο γὰρ Ἀφροδίτην ἀκούσιον. γενέσθαι δὲ λέγεται ἡ Δημήτηρ τὸν Πλοῦτον, Ἰασίῳ ἥρωι μιγεῖσα, Νειῷ ἐν τετράλῳ Κρήτης ἐν τρίτῳ λήμῳ, διὰ δικρατωθέντος τοῦδε τοῦ παντὸς, ἀξιωθῆναι ἕκαστα τὰς αἰθρίους τῷ γῇ ἐργάζεσθαι. Δημήτηρ δέ ἐστιν ἡ γῆ. ἀλλὰ τοῦτον ὁ Ἰάσιος σώζεται, ἤγουν ὁ γεωργὸς ἀπὸ τοῦ ἴδιου τὰ σπέρματα κατ' αὐτῆς, ἐξ ἧς γεωργίας ἀπλῶς γενομένης, ὁ Πλοῦτος γενήσεται. εὐλόγως δὲ καὶ ἐν Κρήτης τρίτῳ λήμῳ, τουτέστιν ἐν εὐκράτῳ χωρίῳ. ἀλλὰ τοῦ Κάδμου ἡ Ἁρμονία συμμιγεῖσα ἡ τῆς Ἀφροδίτης ἀποτίκτει τὸν τε Ἰνὼ, καὶ τὸν Σεμέλην, καὶ τὸν Αὐτονόην, ἵνα γῆμεν Αἰσακὸς βαθυχαίτης. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πολύδωρον, εἰκότως αἱ τοῦ Μυσικαὶ συμφωνίαι ἁρμονίως ἔχουσι καὶ εὐρύθμως τὰς καταδεδαμασμένας καὶ πεπαιθομένας ὑπὸ τῆς αἰσιμοῦ αὐτοκράτορος τέ καὶ εὐτάκτως πίπτουσι, καὶ ὑφ' ἡδονῆς ἔργα ἐργάζονται καὶ ἐρχόμενοι, καὶ σκιρτῶντες πηδῶσι. καὶ τὸν σίτον ἀπὸ τοῦ ἐξ ἑαυτῶν νοεῖν ἄρτια, καὶ βαθύτατα καὶ σοφώτατα, καὶ πολλὰ δωρεῖσθαι ἀφθονίαν ἐργάζεται μᾶλλον δέ τινα ἐπιτυμβίῳ πάχυνσι αἱ τῆς ἁρμονίας κλασικῶσι τοῖς σωτῆρας καὶ αὐθρίοις.

Ἡ Καλυψὼ δὲ ἡ τοῦ Ὠκεανοῦ θυγάτηρ τῆς χρυσάσπιδος Πηγάσου μητέρα τὴν Τηθύος γενομένη, ὀνομάζεται ἡ Ἑρμῆς, καὶ βλαύτης τοῖς βόσις αὐτοῦ ἐπάμοι, ῥύτῳ Ἐρυθείᾳ, παρόσον (ὡς καὶ αὐτόθεν ἐλέγομεν ἐν πολλοῖς) ὁ χιτὼν γίνεται ἐκ τῆς ἀναδυομένου μὲν ἐκ θαλάσσης καὶ ἁπλῶς ἐξ ὑδάτων, ἀναδυομένου, ὑφ' ἁλὸς ἢ ἀναρομένου. Τηθύν γὰρ τὸν χειμῶνα φαμὲν, ὡς γηθύων ὄντα τινὰ δυσβοώδη, ἐν τοῖς βόας τε καὶ βροντὰς ἀπλανῶν μακρόθεν ὁ ἥλιος ἐλθὼν, αἱ τινες βροντὰ τρέφονται τέ καὶ νέμονται ἐν, καθύδρους τόπους. ἐκεῖθεν γὰρ ἡ αὐτῶν σύστασις, ὡς πολλαχοῦ δεδεικται πλατύτερον εἴρηται ὑφ' ἡμῶν. Μέχρι μὲν τοῦδε τοῦ τρόπου ἡμῖν αἱ τῆς Ἡσιόδου Θεογονίας ἀλληγορίαι, καὶ πάχα πρὸς ὕλογον ἀπόλαυσιν τέρμα τὰ δὲ ἑξῆς ἐκ ἀλληγορεῖται δικαίως, ὅτι τὰ πλάσεις τινῶν εἰσι συγγραφεῖς ἄνδρες καὶ ἱστορικοί, καὶ ὅτι γεγόνασιν ἀληθῶς, καθὼς μαρτυροῦσι βίβλοι σοφῶν, ὡς δῆλον ἀπὸ τῆς κατὰ Γαργηττὸν ἱστορίας, καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Μέμνονα τὸν Ἠωσφόρον, ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Λαερτιάδην Ὀδυσσέα, καὶ τὸν ἀγχίσου Αἰνείαν. ἵνα δὲ μὴ ἐπιπροσθῇ λαλίαις χορῶν, γλῶσσα πονηρά τις καὶ λοιδορῶν, τὸν λόγον ἡμῶν ὡς ἀτερμάτιστον αἰτιῶται, καὶ τοῦτο παρεδρεύσωμεν τὸ σῶν τῆς ἀνθρώπου, σπεῖρομένους, ὡς ἄνδρες τινὲς γεωργοὶ σωτῆρες τῆς ῥυπαρᾶς γονέων δυσχρήστου, καὶ βασιλίσσης ἀκοσμοδίκου δεσποτείας ἀστονομίας· ὡς ἔτεσιν εἰκοσιβόοις χρὴς ἐκεῖσε ἐπιστῆσαι τοὺς ἡμιθέους. Ἰάσιον μὲν τὸν Μηδείου τὸν δυσμενῆ τὸν κρατοῦντος τῆς Κολχίδος γῆς. Ἀλλὰ ὁ δὲ τὸν βασιλέα θυγατέρα Γῆς ἐν ἀναπειρείαις

ρόνιος τῶν ἄλλων σωμάτων λαβεῖν, σπάνιον ἐξ ἀνάγκης τὸν Λίνειον ἀναβῆναι. ἢ Ὀλυμπιόδωρος θεραπεῖον τῆς θαλάττης αὐτὸν ἐξ Ἰλίου, τῇ Κίρκῃ συνοικοῦντα, ἢ ἐγκύμονα περιπεποίηκεν ταύτην. ἢ ἄλλος ἄλλη συνδιατριβείς ἄλλαν ἀπεγέννησεν παῖδα. τὸ γὰρ δοὺς ἔγημε πολλαχοῦ δὲν ἐμφαίνει παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἢ μάλιστα παρ' Ὁμήρῳ. αὐτὴ μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα δοὺς ἔμελε, ὅταν Δία περιφανέστερον λέγῃ, ἢ γαμετὴν Ποσειδῶνα, ἢ χρυσόθρονον Ἠῶ φησὶν αὐτῇ τὰς ψυχικὰς διανομὰς ἢ τὰ πάθη, ὅταν λέγῃ, Διὶ μητίετι ἀτάλαντον. ἢ ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη. ἢ, τῷ δ' αὖτε πατὴρ μελιηδέα φίλατο μοῖρα Ἀφροδίτη, ἢ πάλιν

Ἀντιθέῳ Ἐρυσιχθονίῳ δουρὶ γαιήοχον Ἀθήνη
πρὶν μὲν ἐπεβκαίνοις δοὺς ὁρμαίνεσκε, ὅταν λίσσῃ

Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη Διὸς ἐκ γενεθλὴ
— αὐτὰρ ἔπειτα
Ἀγχίσῃ τέκεν δῖ' Ἀφροδίτη
Ἴδης ὀρεσσίπλοκα, δυσὶ βροτοῖσι μιγεῖσα.

ἀλλοτὲ μὲν τοὺς συφεὺς, ὅταν λέγῃ

Οὐκ ἄρα σοί γε μέλλον δυσὶ κύντερος ἔπλετ' Ἄρηος
Ἀβρότατος δέ τε σῶμα πέλεται φωτὶ ἐοικώς.

ἢ πάλιν,

Τὸν ἴτυν ἄνδρος Βατείαο κυλίσθην,
Ἀβρότατος δέ τε σῶμα πέλεται φωτὶ ἐοικώς.

ἀφίστησι δὲ καὶ τὴν τοῦ ἀναμίξαι, ἢ τὴν ἀμφιβολίαν, ἢ τὰς ἀδίκους, ὡς ὅταν φησὶν ὁ Ἔλενος

Ὦ πέπον ἦ γάρ ὅτ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων
ἢ πάλιν,

Οἱ δ' ἄρα τοὶ πρὸς Ζῆνα κεκλήμενοι ἠγορόωντο
Ἀγχίσῃ τε καὶ Φοίβῳ —

ἢ πολλὰς ἂν ἔυρῃς τὰς χρήσεις ἐκ παρ' Ὁμήρῳ μόνον, ἀλλὰ ἢ παρ' Ἡσιόδῳ ἐνταῦθα, ἢ παρ' Ὀρφεῖ, ἢ Προνοησίδῃ τῷ Ὁμήρου καθηγητῇ. Ἀλλὰ δ' ἔχεις, ὦ τέκνον Ἰωάννη, τὰς εἰς τὴν θεογονίαν τῶν Ἡσιόδου μαρτυρίας· ἢ τὸ ἐπὶν ἑρμηνεύειν. ἔχεις ἃ ἀπὸ τοῦ ζητηθέν σοι, κἂν ἐκ κατ' ἐλπίδας τὰς σὰς, ὦ Μοῦσα Ἀττικὴ δρέμμα ἢ μαίδμα, Μοῦσαι πάσας ἐν ἑαυτῇ συνεχούσης τὰς Μούσας, ὡς ἔφη πᾶσαν Μοῦσαν δύμοιρος αἰακρατοδείσης ἢ ἁρμονικοῖς λόγοις ἐμμελῶς ἁρμοσθείσης, Μοῦσα Ἀθηναίη μὲν ὁρμωμένης, ἐν τῇ Βύζαντος ἢ χρωμένης τῷ πάθματι, ἢ τέχνα φωνήεντα θούλης τῆς Ὠκεανίνης ἐξάκις ἢ δὶς ἓξ ἢ ταύτης τῆς Μούσης τοῖς τῶν πάντων γένεσι μέρεσιν, ἐγκόσμιον πάντως ἡχοῦσης τὴν μελῳδίαν, εἰ ἢ βάλει ἢ ἐφαρμόσειεν. τί μοι πρὸς ταύτην τὴν ἱερὰν ἁρμονίαν ἢ ὑπολοφθόγγου μελῳδίαν ἢ Τυρσηνικὴ σάλπιγξ, ἢ κώδων ἐχαλκεύσατο ἢ ἔχει ὁ θρυλλούμενος; τί ἢ λύρα ὀρφικὴ; τί ἢ τιμοθέου μισεργία ἢ ἀντιγονικὸς; ἐγὼ ταύτην τὴν Ἀττικὴν Μοῦσαν Ἐλικωνιάδα καλῶ, ὅτι πόθος ἐν ἑαυτῇ τὰς Μουσικὰς ὁρίσατο συμφωνίας, τὰς μὲν πνεύμασι βίᾳ ῥυθμίσασα, τὰς δὲ πνεύμασι λόγου παιδαγωγίᾳ, τὰς δ' ἐν ψυχῆς εὐκοσμίᾳ. ἀλλ' εἴη Χριστὸς βασιλεύς, ἐπὶ ἢ τῷ σῷ τῆς σῆς βιαίας πνοῆς ἐμπνεύσαι τύπον τὸ ὄργανον, ἢ ἐπιτεχνήσασθαι σε χερὶ ἢ θεσπεσιωτάτῃ ἐντόνως εἰς τὸ ἐξῆς ἀνακρούσεως χρόνον, ἢ ἐμμελῶς ἐναρμονίζειν ἢ παγκόσμιον ἁρμονίαν. ἔτι γὰρ ἂν ἡ τῶν καθ' ἡμᾶς βίων διατροῖτο κατάστασις.

ΧΟΡΔΑΙ.

Τίνες δυῶν βούλῃσι] διὰ τὴν ἐν μεταβολῇ ἐπιδεικτικὴν τῆς φυσικῶν τούτων πραγμάτων, ἣν ἑκάστῳ ἐργάζεται ἰδιότητα τῆς ἐξ αὐτῶν γινομένης καρπώσασθαι. ἢ γὰρ περὶ τὰς ζώνας τοῦ ἡλίου φορὰ ποτὲ μὲν ἀρότου, ποτὲ ἢ θέρους, ποτὲ ἢ πεπειασμάτων πλείονος, ἢ ἄλλοτε ἄλλου. Κρήτης ἐν αὐτοῖς δήμῳ.] ὅτι γὰρ εἰς κατάσκεψιν ἦλθεν ὁ κόσμος, τότε ἤρξαντο ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἢ πλουτεῖν ἐκ γεωργίας. διὰ τοῦτο ἢ ἐν Κρήτῃ, ἐπειδὴ εἰς εὐπορίαν ἦλθον οἱ ἄνδρες, ἢ τὰ στοιχεῖα, ἢ ἐμέχθη Ἰασίῳ ἢ Δημήτηρ ἐπὶ τῷ βῆναι, ὅ ἐστιν ἐπαφιέναι, τὰ σπέρματα. εἰκότως ἢ εἶπε Δήμητρος ἢ Γαῖαν τὸν Πλοῦτον, ἐπειδὴ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸν πυκνοῖ ἢ. Δημήτηρ γὰρ ὄνομα ἡ γῆ, Ἰασίων ἢ ὁ γεωργὸς, ὅτι ἢ σωθῆναι αὐτῷ ἐν τῇ ἀρχῇ, ἢ νικᾷ ἐν πεπόλῳ, διὰ ἢ καλὴν ἐργασίαν, ἢ ὕβλεψε κατὰ πόλον τὸν Πλοῦτον. ἢ γὰρ ἢ παροιμία, πυρῶν ἢ κεφῶν, ὃ πάππε Πλοῦτε. ἐν Κρήτῃ ἢ ἦν ὁ Ἰάσιος, ἐπειδὴ εὑρετὴς ἡ χώρα. πλὴν ἢ, ὅτι εὑρὼν ἡ Κρήτη. Κάδμῳ δ' ἁρμονίᾳ.] ἡ ἢ ἁρμοσμένη τῷ Κάδμῳ ἐγέννησεν Ἰνὼ, Σεμέλην, ἢ Ἀγαύην, ἢ Πολύδωρον· ὃν ἢ Πίνακα ἔνιοι καλοῦσι. εἶτα ἢ Πολύδωρος, ὅτι ἐν τῷ γάμῳ τῷ Κάδμου ἢ τῆς

Ἁρμονίας, οἱ δὲ τὰ δορεάς ἐτρέφοντο. ἄλλως. ἐτρέφοντο δὲ τὸ μέσον ὄρος Ἁρμονίας, εἶτα τὰ Κλαμασιάνοι τοῦ τιν. ἀνεῖρε ἔχειρον. ἐὐστέφανος ἡ Θήβη, ἢ τὴν Ἰὼ λέγει, διὰ τὸ εὐτείχιστον αὐτὴν εἶναι, ἢ ὡς ἂν νικῶσι καὶ στεφάνους λαμβάνουσι. Γηρυονῆος] τίνα ἐκ τῆς Ἀφροδίτης φησὶν εἶναι τὸν Γηρυόνην. περίεργος ὁ γραμματικὸς τὸ ὄνομα, ὁ Γήρυων ὁ Γηρυονεύς καὶ Γηρυόνης ἀφαιρῶν καὶ διαφορὰν γίνων καὶ κλίσεις. ἄλλως τὸν κτείνας βίη Ἡρακλείη] τὸν χειμῶνα τὸν δεύτερον, ἢ τὸν ἐν τῇ ἀναδύσει τοῦ ἡλίου ἐπιλάμψαντα διασκεδάζει. ἄλλως. ὃν δὲ σὺν ἀμφιδρόμοισιν ἐπὶ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο καὶ ποταμῶν καὶ σὺν ἀνέρι ὕδατα πάντα ἀναδυομένοιο ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀναχαιμένου καὶ ὑπὸ αὐτοῦ γινομένων σωμάτων ὁ χειμών. Γηρυόνης δ' ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ γαμεῖν, τοῦτ' ἔστι βοᾶν, διὰ τὸς ἐν χειμῶνι μυκωμένους δρυόνας· τοῦτόν φασι κτεῖναι τὸν Ἡρακλέα τὰς βόας αὐτοῦ λαβεῖν, καὶ εἰς τὴν οἰκουμένην πομίσαι. ὁ δὲ ἥλιος ἀπὸ τῶν τοιούτων σωμάτων τὰ βόρεια μέρη καὶ ἀπὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς ἐπὶ ἰσημερίαν ἀφικνεῖται, ὃν καὶ ἰσημερινὸν κύκλον Ὠκεανὸν καλεῖ, διὰ τὸ ὑπὲρ αὐτὸν δύνειν τὸν ἥλιον· τὰς δὲ νοτίους βορρᾶς ἀπὸ τῆς ἰσημερίας καταλαμβάνει πάλιν ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ μέρη, καὶ ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς ἐπὶ ἰσημερίαν ἀφικνεῖται, ὃν καὶ ἰσημερινὸν κύκλον καλεῖ, διὰ τὸ ὑπὲρ αὐτὸν δύνειν τὸν ἥλιον· τὰς δὲ βορείους νοτίους ἀπὸ τῆς ἰσημερίας καταλαμβάνει πάλιν ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ μέρη, καὶ ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς ἐπὶ ἰσημερίαν ἀφικνεῖται, ὃν καὶ ἰσημερινὸν κύκλον καλεῖ, διὰ τὸ ὑπὲρ αὐτὸν δύνειν τὸν ἥλιον· τὰς δὲ νοτίους βορρᾶς ἀπὸ τῆς ἰσημερίας καταλαμβάνει πάλιν ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ μέρη, καὶ ἀπὸ τῆς θερινῆς τροπῆς ἐπὶ ἰσημερίαν ἀφικνεῖται, ὃν καὶ ἰσημερινὸν κύκλον καλεῖ, διὰ τὸ ὑπὲρ αὐτὸν δύνειν τὸν ἥλιον· τὰς δὲ βορείους νοτίους

Ἐν τούτῳ.

Καὶ κυνηγοὶ ἐπὶ ταῖς Βύβλοις ἐπὶ ταῖς ἄκραις ἐπὶ ταῖς

ΗΣΙΟΔΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

HESIODI FRAGMENTA.

Ex Eustathio.

Οὐρανίη δ' ἀρ' ἔπεκτι λίγον πολυήχεσι ὕμνοις,
Οἱ δὴ δοῦσι βροτοῖσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισταί.
Πάντες μὲν θρῆϊκας ἐπιλεκτίναις τε χορείοις,
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνοι καὶ λήγοντες καλέουσι.

Ex eodem.

Ἄχεϊ ἐν' αἰθρίχιον παρανὺξ θέεν, ἐν δὲ κατέκλα
Ἀλλ' ὅτε πεμπάτιον ἀθέεσκεν ἁρμαλιὴν πόδεσσιν.

Ex eodem.

——— ἔνεκα Νύμφιον
Εὐχόμενος Γλαύκῳ μίχθη κατὰ φιλότητα.

Ex eodem.

Ἐν δὲ Γυρίῃ Βοιωτίῃ ἔξοχα κύριον.

Ex eodem.

Καὶ γὰρ σφιν κεφαλῆσι καὶ ἀμφοτέροις ἐπέβαινε.
Ἄλφος γὰρ χρόα πᾶσι κατέχραθεν· ἐν δέ νυ χειρὶ
Κῆρυξ ὢν κεφαλήν. ἵλατο δὲ καλὸν κάρηνα.

Ex eodem.

Ὅσσ' ἀπὸ Θρηϊκίης ἐπιβὰς καλλίρροον ὕδωρ.

Ex eodem.

Τὴν μὲν γὰρ δ' ἀρ' ἔπειτα ἐΐσατο Πολυκάων
Νίσου ὀπλοτάτην κούρην Νυκτηΐδος
Παρθενικὴν ἐν θαλάμοισι διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.

Ex Strabone.

Καὶ κούρην Ἀρέθου, τὴν Ἑρμέων ἀνάκτων
Γείνατο, καὶ Θεσπὶν κούρην Βόλβου ἀνάκτος.

Ex eodem.

Τίεν δ' ἐκγίνοντο Λυκάονος αἰπυβόλοιο,
Οὔ πω τίκτε Πελασγός.

Ex eodem.

Ἦτοι γὰρ Λοκρὸς λελέγων ἐμβάσεσι λαῶν,
Τὴς ῥα ποτὲ Κεφίσης Ζεὺς κάτεκτανε εἰλὼς
Ἀκτὴς ἐν γαίῃς Ἀλίας πόρε Διὶ μηδόεσσα

Ex eodem.

Ὤχεε δ' Ὠλενίῃ σὺν ἑῷ ποταμοῖο παρ' ὄχθας
Εὐρεῖος Πελεγών.

Ex eodem.

Ἐξ ὧν ἔρεια νύμφαι θεαὶ ἐξεγένοντο,
Καὶ γένος ἐπιδαιῶν Σατύρων, καὶ ἀμαιμακετάων,
Κέρητές τε θεοὶ, φιλοπαίγμονες ἀρχεκάκοι.

Ex eodem.

Θαῦμα μὲ ἔχει κῆτ θυμὸν, ὅσους ἐκ φῶτας ὀλίσθας
Οὗτος ἔχει, μικρὸς περ ἐὼν. εἰπὲ σὺ καὶ σὺ μέτρον.

Responsio ex eodem.

Μυρίοι εἰσὶν ἀριθμὸν, ἅπερ μέγα τε μέτρον.
Εἰς δὲ περισσεύει, τὸν ἐπελλάβομεν καὶ ἔπεσε.
Ὡς φάτο, καί σφιν ἀριθμὸς ἐπέτρεπε μέτρα τίθεσθαι·
Καὶ τότε δὴ Κάλχαντ' ὑπνος θανάτοιο κάλυψε.

Ex eodem.

Ὃς ποδὶ Παιονίδα . . . . . Γλυκωνάτ' ἐρυμνὴ,
Καὶ δὲ δι' Ὀρχομενὸν εἰλυμένος εἶσι, δράκων ὡς.

Ex eodem.

Γλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀφάτους οἰκί' ἐχόντων.

Ex eodem.

Αἰθίοπας Λίγυάς τ' ἠδὲ Σκύθας ἱππημολγούς.

Ex eodem.

Δωδώνην φηγόντε Πελασγῶν ἔδραον ἦσαν.

Apud eundem, ex Iliade.

Ἦ ὅτε δὴ λύμας ἱερὰς ναίεσκε πολίτας
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυβότρυος αἰπὺ Ἀράσσοιο
Νίψατο φοιβιάδος λίμνης πόδα πορφυρέοιο

Ex Pausania.

Γῆτος δὲ Μόλυνος Ἀρίσβαντος Πάλληνος

Κτείνας ἐν μεγάροισι λιπὼν ψυχὴν ἠδὲ ἀλόχοιο,
Οἷκον δαναοσγλυπτὼ φῦλ' Ἄργεος ἱπποβότεω
Ἵξεο δ' Ὀρχομενὸν Μινύειον καί μιν ὄλεσσε Κῆρες
Δέξαο, καὶ κτεάνων μοῖραν πόρε, εἰς ὅπιθεν δὲ.

Ex eodem.

Φύλας δ' ἄπιμεν κώμας κλεπτῦ Γ' ολάω
Δεισηφίλω· τὸν δ' εἶδος ἀλυμπιάδεσσιν ὁμοῖα.
Η' δὲ οἱ . . . . . ἰὼν ἐπὶ μεγάροισιν ἕπεσθαι,
Θηρώτ' ἀνειδῆ ἰκέλων φαέεσσι σελήνης.
Θηρὼ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγκοίνῃσι πεσοῦσα
Γείνατο Χαίρωνος κεκτημένον μέγας ἱππασόλμοιο.

Ex Scholiaste Apollonij.

Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονες υἱέες ἦμεν,
Νέστωρ τε Χρομίός τε, Περικλύμενός τ' ἀγέρωχος,
Ὄλβιος, ᾧ πόρε δῶρα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Πασσάλῳ· ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ἀρούραισι φαίνεσκεν
Ἀετός· ἄλλοτε δ' αὖτε πελείσκετο δουρὶ ἐοικὼς
Μύρμηξ. ἄλλοτε δ' αὖτε μελισσέων ἀγλαὸν φῦλον.
Ἄλλοτε δ' ἐσθὸς ὄφις καὶ ἀμείλιχος. εἶχε δὲ δῶρα
Πασσάλῳ, ἐκ δ' ὀνόμαζε, τά μιν καὶ ἔσκεπτε δόλοισι
Βιλλῆ Ἀθηναίης.

Ex eodem.

Θυγατέρων γενὴν Κλεαδαίμου ἠδαλίμοιο.

Ex eodem.

Ἐσθ' οἰὴ ἐυχάδλω *Ἀπίῳ ὑψιάδοντι.

Ex eodem.

Ἀΐδης δ' ἰὼς φασιμβρότου ἠλίοιο.

Ex eodem.

Αὐτὸς δ' ἐν πλόσμοιν διαντίος ποταμοῖο.

Ex Scholiaste Pindari & Lycophronis: ἐν τῇ ἐφοδίῃ ὑμεναίῳ.

Ἕλλην δ' ἐγένοντο διμητορίδαι βασιλῆες
Χοῦθός τε Ξοῦθός τε καὶ Αἴολος ἱππιοχάρμης.
Αἰολίδαι δὲ γένοντο διμητορίδαι βασιλῆες

Ἐφι-

Χαλκίς ἠδ' Ἀθῆναι & Σίσυφος διολομήτης,
Σαλμωνὶς ἄδικος, καὶ ὑπέρθυμος μὲν κιχεῖν.

Ex eodem Scholiaste Pindari.

Τῇ μὲν ἄρ' ἄγγελος ἦλθε κραιπνὸς ἰρὰς ὑπὸ δαπτὸς
Πυθὼ ἐς ἠγαθέαν, καὶ ἔφεσσεν ἔρχ' ἀΐδηλα
Φοίβῳ ἀκερσεκόμᾳ, ὅτι Γ'χὺς γᾶμε Κόρωνις
Εἰλατίδης Φλεγύαο Διωγήτου θύγατρα.

Ex eodem.

Τόνδ' Ἀμαρυγκείδης ἱππόσχετος ὄζος Ἄρηος
Φυκτὸς ἀγλαὸς υἱὸς Ἐπειῶν ὄρχαμος αὐδρῶν.

Ex eodem.

Ἦ'ζε ὁ μὲν Σῆμος | ἐς Ἀλαλύγους ἱερὰς ἀθλεύς.

Ex eodem.

Ἦ'δη δέ οἱ κῆρ θυμὸν ἀείσῃ φαιδίμῳ βελέῃ,
Αὐτὸν μὲν χάλκ. ἁρύσαι δ' αἰδόκιμον * μάχαισιν,
Καλὸν, ὃν οἱ ἔτλᾳς ἀβρειλυτὸς ἀμφιγυήεις.
Ὡ'ς τλὼ μοι δίων οἷος κῆρ Πήλιος αἰπὺ
Λῆψ ὑπὸ Κενταύρῳσιν ὀρεσπώοισι δαμείη.

Ex eodem.

Αἴσων, ὃς τέκεθ' υἱὸν Γέροντα ποιμένα λαῶν,
Οὗ Χείρων θρέψεν ἐν Πηλίῳ ὑλήεντι.

Ex eodem. ἐν ὑποθήκαις.

Εὖ τ' οὖτοι τάδ' ἔπεσσι μετάλλα· αἰσχύνεσθαι

Ex eodem.

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτος ἐγὼ κ' Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομαι ἐν πανδῆμοις ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδὴν
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

Ex eodem. ἐκ τῆς ἰλιάδος.

Ἦ' ἅλις Φθίη καλέεσθαι ἄπο καλλὶ ἔχουσα
Πηνειῷ παρ' ὕδωρ καλὴ ναίουσα Κυρήνη.

Ex eodem. ex ἠϊδεμ

Ἦ' οἷη Γ'ελὴ πυκινόφρων Μυρσινίκη,
Ἦ' τέκεν Εὔφημος Ταμόχῳ ἐπουρανίῳ,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.

Ex eodem.

Ἡ δ' ὑποκυσαμένη τέκεν Ἀλκαῖον ἰσοφαρίζην.
Αὐταρ ἐπεὶ ῥ' ἤδης πολυμήτεω ἔκγονος ἦεν,
Μῶνος ἐὼν ἤχαλλε πατὴρ ἀνδρῶν ἀθανάτων
Ὅσσοι ἔσαν μύρμηκες ἐπηετάνοι ἐνέθηκε νήσῳ
Τοὺς ἄνδρας ποίησε, βαθυζώνους τε γυναῖκας,
Οἳ δή τοι πρῶτον ζωὸν ἔσαν νέας ἀμφιέλισσας,
Πρῶτοι δ' ἱστία θέντο νεὼς κυανοπρῴρειο.

Ex Scholiaste Sophoclis.

Ἔστι τις Ἑλλοπίη πολυλήϊος ἠδ' ἐπιείμων
Ἀφνειὴ μήλοισι καὶ εἰλιπόδεσσι βόεσσιν.
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες πολυβοῦται
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων,
Ἔνθά γε Δωδώνη τις ἐπ' ἰχθυόεντι κεκάλυπται
Τὴν δὲ Ζεὺς ἐφίλησε, καὶ ἐν χρηστηρίον ἔνειμε
Τίμιον ἀνθρώποις, ναίων δ' ἐν πυθμένι φηγοῦ.
Ἔνθεν ὀπιθόμενοι μαντεύματα πάντες ἵενται.
Οἵ δὴ κεῖθι μολόντ' ἀπὸ θεὸν ἀμφιτρύονα πρῶτον
Δῶρα φέροντ' ἔλθησι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσι.

Ex eodem.

Ἡ τέκεθ' Ἑρμιόνην δυσκλυτῷ Μενελάῳ,
Ὃς πλόστατον δὴ ἔτεκεν Νικόστρατον ὄζον Ἄρηος.

Ex eodem.

Γέγατο δ' ὡς Κρείοντα καὶ Ἠνιόχην.

Ex Æschyli Scholiaste.

Ἡ δ' ὑποκυσαμένη καλλίζωνος Σθενοβοίη
Εὔρυτον ἐν μεγάθεσιν ἐγείνατο φίλτατον υἱόν.
Τῷ δ' ἰὴς τ' ἐγένοντο Δηΐων τε Κλυτίος τε,
Τοξεύς τ' αὐτίθεος, ἠδ' Ἴφιτος ὄζος Ἄρηος.
Τὴς δὲ μέθ' ὁπλοτάτην τέκετο ξανθὴν Τολόεσσαν
Ἀντιόχη πρεπόντα παλαιὸν γένος Αἰολίδαο.

Ex Athenæo. ἐν τῷ δευτέρῳ Μελαμποδίας.

——τῷδε Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' ὄσσης.
Πλήσας δ' ἀργύρεον σκύφον φέρε, δῶκε δ' Ἀθήνῃ.

Ex

Ex eodem.

Καὶ τότε μαντις μὲν δισμὸν βίᾳ ἀφ[illegible]

Ὑφηλος δ' ὅτι νῶτ' ἐπεμαίετο[illegible]

Σκύπφον ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σιτία λείρας

Ἔσχεν φύλακος, ἢ ἐπὶ δρωάσι πάσσει.

Apud eundem.

Οἷα Διόνυσος δ' ὦκ' ἀμφιβαίνει ἐπὶ χέρνιβι καὶ τρίποδος

Ὅσσις ἄδην πίνοι, οἶνος [illegible]

Σὺν δὲ ῥόδας χεῖράς τε δέδ[illegible]

Θεσμοῖς ἀφράσοισι· φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος.

Ex eodem.

Τὰς δὲ βεστοὶ καλέουσι Πελειάδας[illegible]

Ex eodem.

Εὐρυγύης δ' ἔτι κῦδος Ἀθηναίων ἱερεύων

Ex eodem.

——καὶ ἐπέκειτο καρπός.

Ex eodem.

Ἠδὺ γὰρ ἐς ἐν δαιτὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλείῃ

Τέρπεται μολθοισιν, ἁπλοῦ [illegible]

Ex Stephano.

Κτείνει Νηλῆος Θαλασίφρονος ἡγέας ἐσθλούς

Ἐνδεκα· δωδέκατος δὲ Γερήνιος [illegible]

Ξεῖνος ἐὼν ἐτύχησε παρ' [illegible]

Ex eodem.

Νέσσων οἷος ἄλυξεν ἐν ἀνδρομόοντι [illegible]

Apud eundem.

——νήσῳ ἐν Ἀβαντίδι [illegible]

Τὴν πρὶν Ἀβαντίδα κλῆσαν [illegible]

Τὴν δὲ ἐπώνυμον Εὐβοίαν [illegible]

Ex Suida.

Ἄλλην μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιος [illegible]

Νῦν δ' Ἀμαθουσίδας [illegible]

Ex Suida & Polybio.

Αἰακίδας πολέμῳ ὑψαρήτους [illegible]

Ex Plutarcho.

——αὐτ' ἄλσεα κρηνά τε ῥεέθρων
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, ἠδ' ἴουλον ποάων.

Ex eodem.

Ἐνία τοι ζώοις ἠμιὰς λαχέμεν μερόπων
Ἀνδρῶν ἠβώντων, ἔλαφος δέ τε τετρακέρως.
Τρεῖς δ' ἐλάφοις ὁ κόρος γενεὰς ἐπιπρὸ φορεῖν·
Ἐνία τοὺς κόρακας· δέκα δ' ἀμφὶς τοὺς φοίνικας
Νύμφαι ἐπλέξαμαι κοῦραι Διὸς Αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Δενδρὶς γάρ μιν ἔτειρεν Ἔρως Παφιαπίδος Αἴγλης.

Ex Clemente Alexandrino.

Μάντις δ' ἐθέλοις ὄζῳ ὀπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὅστις ἐν εἰδυίῃ Ζηνὸς νόῳ Αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Μυσαίου, αἴτ' ἄνδρα πολυφραδέοντα πιθοῖσι,
Θέσκελον, ἀυδήεντα.

Ex eodem.

Λύτος γὰρ πάντων βασιλεὺς καὶ πείρατος ὄξω
Ἀθανάτων· σοὶ δ' ὔπνος ἐφεζόμενος κεφάλαις ἄϋδει.

Ex eodem.

Ἤδη δὲ καὶ τὸ πυθμὴν ὅσον θνητοῖσι δέδορκε
Ἀθάνατοι δείλοῦντι καὶ ἐσθλὸν τέκμαρ ὁρῶσι.

Ex Scholiaste Lycophronis.

Ζεῦ πάτερ εἰθέ μοι * ἦσθα μὴν αἰῶνα βίοιο
Ὠφελὴς δόσιν, καὶ αἴσιμα μοῖραν ἕκαστα
Θνητοῖς ἀνθρώποις. νῦν δ' οὐκ ἐμὲ τοῦδε τέτυκται,
Ὅς με μακεδνὸν γε ἔθηκας ἔχειν αἰῶνα βίοιο.
Ἐπτά μ' ἔτη ζώειν * ἡμιὰς μερόπων ἀνθρώπων.

Ex eodem.

Τεὶς μάκαρ Αἰακίδη, καὶ τρισσὰς ἄλσεα Πηλεῦ,
Ὅς τοῖς δ' ἐν μαχίῃσιν ἐπὶ νέκυς ἐσσεύαιο.

Ex eodem.

Ὅλιον μὲν μοῖραν δέκα μοιρῶν τέρμα ἄνω,

Τὰς

Τὰς δίκας δ' ἐμπίπλησι χολῆ τέρενας ὄνυχας.

Ex Eustathio.

Α' τέκνον, ἦ μάλα δή σε ποτιφράσσατο καὶ ἄεκτον
Ζεὺς ἐτίτυσκε πατήρ.

Ex eodem.

Ἄρρος ἄτυφλον ὦν Δαιμὼν τέκνον ἔτυφεν.

Ex Athenagora.

——πατὴρ ἀίδρειν θέσπιν
Χώσατ', ἀπ' ἀλύμπου δὲ βαλὼν ἁλόεντι κεραυνῷ
Ἔκταν Λιπαίδιον, φίλαν σὺν θυμὸν ἀρείων.

Ex Scholiaste Arati & Hesiodi.

Φαεσύλη ἠδὲ Κορωνὶς, ὑπέρφιαλός τε Κλύαιος,
Φαιθὼ ἰμερόεσσα, καὶ Εὐδώρη ἐυπλόκαμος,
Αἳ τ' ἄλοχοι κεκλῆσιν ὅτι χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Ex Etymologico.

Ὅτι κε χερσὶ λάβησιν, ἀείδελα πάντα τίθησιν.

Ex eodem.

Βύβλον τ' ἀγχίαλον καὶ Σιδὼ ἀμφιρύτην.

Ex Porphyrio in antro Nympharum.

Ὡς κε πόλις ῥέζῃσι· νόμος δ' ἀρχαῖος ἄεικες.

Ex Scholiaste Theocriti.

——ὀλίζων δ' εἶσι χιτῶνα.

ΗΣΙΟΔΟΥ καὶ ΩΜΗΡΟΥ ΑΓΩΝ.

ΟΜΗΡΟΝ καὶ Ἡσίοδον [illegible] πολίτας ἰδίως ἐχονῆ λέγω. ἀλλ' Ἡσίοδον [illegible] παῖδα πάντας τῆς φιλονεικίας ἀπαλλάξας ἐπαινεῖ ὁ πατὴρ αὐτῆς

Εἶσατο δ' ἀχλὺ' Ἑλικῶνος, ὄϊ ῥηϊδίη ἐπὶ κώμη
Ἀσκρῃ, χείμα κακὴ, θέρεϊ ἀργαλέη· οὐδέ ποτ' ἐσθλή.

Οἴμησιν δὲ πᾶσαι (ὡς εἰπεῖν) αἱ πόλεις καὶ οἱ ἐποικοι αὐτὴν παρ' ἑαυτοῖς γεγενῆσθαι λέγουσι· καὶ [illegible] Θυμοίτου Μέλητος ὅτε τὸ παρ' αὐτοῖς ποταμὸν καὶ Κρηθηΐδος νύμφης [illegible] Μελησιγενῆ ὕστερον μύθοι τυφλωθέντα [illegible] παρ' αὐτοῖς ὅτι τῷ ζώστην [illegible] χιμαίρια φέρουσιν, ἴδιον εἶδος πολίτου λέγοντες καὶ [illegible] ὡς ἐν τῷ γλώσσῃ αὐτῶν παρ' αὐτοῖς, Ὁμηρίδας καλουμένους. Καλοφωνίοι δὲ καὶ, ὅπου δεικνύουσιν ὡς φασὶν αὐτὸν χρόμενον διδασκαλίαν τῆς ποιήσεως ἀρξασθαι, καὶ ποιῆσαι πρῶτον τὸν Μαργίτην. ἐπὶ δὲ τῷ γονίων αὐτὸν πάλιν [illegible] ἐμφανία παρὰ πᾶσιν ὄζειν. Ἑλληνικὸς μὲν [illegible] Βίαντα Νικέως, Εὐμήλου δὲ Μέλητα, Καλλικλῆς δὲ [illegible] Δαίμονα ἔμπορον· ἔνιοι δὲ Ταυρέαν, Φίλιππος δὲ Μαιάνδριον [illegible] εἰσὶ δ' οἱ Τηλέμαχον τὸν Ὀδυσσέως· μητέρα δ' εἶναι Μέντορα δὲ Κρηθηΐδα, οἱ δὲ Θεμίστην, οἱ δὲ Εὐρυνθώ· ἔνιοι δὲ Γοργοφόνην τὴν τοῦ Φοίνικος ἀπεμποληθεῖσαν· οἱ δὲ Καλλιόπην τὴν Νίσσαν. τινὲς δὲ Πολυκάστην τ Νίσσου. καλεῖσθαι δὲ Μέλης, ὡς δέ τινες φασί, Μελησιγενής. ὡς δὲ ἔνιοι, Αὐλητήν· ὀνομασθῆναι αὐτὸν φασι. τινὲς Ὅμηρον, διὰ τὸ τὸν πατέρα αὐτὸν ὁμηρεύειν δοθῆναι ὑπὸ Κυμαίων Πέρσαις· οἱ δὲ διὰ τὴν πήρωσιν τῶν ὀμμάτων. παρὰ γὰρ τοῖς Αἰολεῦσιν οὕτως οἱ τυφλοὶ καλοῦνται. ὅ, περ δὲ ἀκηκόαμεν ἐπὶ τὸ θειότατον αὐτοῦ ἐκφέρουσι Ἀδριανῷ εἰρημένον ὑπὸ τῆς Πυθίας περὶ Ὁμήρου, ἐπιθησόμεθα. τὸ γὰρ βασιλέως πυθομένου πόθεν Ὅμηρος ἢ τίνος, ἀπεφοίβασε δ' ἑξαμέτρου τόνδε τὸν ῥόπον,

Ἄγνωστόν μ' ἔρεαι γλυκερὴν καὶ παῖδα γαίαν
Ἀμβροσίη σφρηγὶς ἔδος δ' Ἰθακήσιός ἐστιν·
Τηλέμαχος δὲ πατὴρ, καὶ Νεσσηὶς Ἐπικάστη
Μήτηρ, ἣ μιν ἔτικτε βροτῶν πολὺ φαίσιμον ἄνδρα.

οἷς μάλιστα δεῖ πιθέσθαι, διὰ τὸ τὸν πυθόμενον καὶ τὸν ἀποκρινάμενον· ἄλλως τε ἔπος τὸ ποιητὴν μεγαλοφυῶς τὸν προπάτορα διὰ τῶν ἐπῶν διδοξακότος. ἔνιοι μὲν οὖν αὐτὸν προγράφεσθαι Ἡσιόδου φασὶν εἶδος· τινὲς δὲ, πώτερον καὶ

Τινὲς δὲ συναχμάσαι φασὶν αὐτὴν ὥστε καὶ ἀγωνίσασθαι ὁμοσε τὴν Αὐλίδι τῆς Βοιωτίας. ποιησαμένη γὰρ μαντείαν Ὅμηρος ἐφ' ἁρμάτος καὶ παιδὸς ἡνιόχου. ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς Δελφούς, ὡς ἐπὶ τὸν τρίποδα ἀπὸ τοῦ ἀνδριάντος, τὸν ἐπὶ τῷ Ἡσιόδῳ ἑστῶτα,

Ὅμηρος μητρὸς παῖς, ἐμὲ δ' ἔτεκε Μνημοσύνη

τὸν δὲ ἀκούσαντα ὠφεῖλεσθαι μὴ τὴν εἰς Ἴον ἄφιξιν, ἀλλὰ τὴν ἐκεῖ χώραν. καὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Γανυκτὴρ ὁ πατὴρ τοῦ παιδὸς Ἀμφιδάμαντος ἐπὶ Εὐβοίας ἐστάλη στρατηγὸς ἐπὶ τοὺς ἐποίκους Χαλκιδέων ἐπὶ μόνον ῥώμῃ καὶ τάχει, ἀλλὰ καὶ σοφίᾳ, ὅτι τὸν ἀγῶνα, μεγάλαις δωρεαῖς προτεθέν, συνεκάλεσε. καὶ ἔτι ἐν τύχῃ, ἄφαρ, συμβαλόντες ἀλλήλοις ἦλθον εἰς τὴν Χαλκίδα. ἐπὶ δὲ χρόνοις ὕστερον ἐπὶ τοὺς ἐποίκους Χαλκιδέων ἐπαθλεύοντο κρίσεις, καὶ μετ' αὐτὸν Παγοίδης ἀδελφὸς ὢν τοῦ τεταλαντιαίου. ἀμφοτέρων δὲ τὴν ποσοτὴν θαυμαζόντων ἀγωνισαμένων, νικῆσαι φασὶ τὸν Ἡσίοδον τοὺς ἕξ ἐπὶ τοῖς τριάκοντα, ἀναθέντα δὲ εἰς τὸ μέσον τρίποδα τὸν Ὁμήρου καθ' ἓν ἕκαστον τῶν δὲ Ὁμήρου ἐποικείων. φησὶν οὖν Ἡσίοδος,

Τί δὲ Μέλητος Ὁμήρῳ, θεῖον ἄτερ μήδεα εἰδότι,
Εἶπ' ἄγε μοι καὶ τοῦτο θεοπροπίην ἐκ βρεσσάων·

ΟΜΗΡΟΣ, Ι

Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄμεινον,
Φύντα δ' ὅπως ὠκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι.

ΗΣΙΟΔΟΣ τὸ δεύτερον,

Εἶπ' ἄγε μοι καὶ τοῦτο θεοῖς ἐπιείκελ' Ὁμηρε,
Τί θνητοῖσιν ἄριστον ὀπάζει ἐν φρεσὶ εἶδος;

ΟΜΗΡΟΣ

Οὐ πάντων ἀρέσασθαι μὲν ἔχει κρατὸς ἀμοιρίη,
Δαιτυμόνες δ' ἅτε δῶματ' ἀνωϊστάζωσ' ἀοιδοί
Ἤμενοι ἔξείης· πολὺς δὲ παρὰ δαῖτα πέλασσε
Σῖτα καὶ κρειῶν μέλεα ἐκ χειρὸς ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι.
Τοῦτό τι μοὶ κάλλιστον ἐπὶ φρεσὶ δαίδεται εἶδος.

ῥηθέντων δὲ τῶν ἐπῶν, ἅπαν σφοδρὸς φησὶ θαυμασθῆναι τὸν τῶν Ἑλλήνων

Ο Ομηρος βουλόμενος ακολούθως τω ονόματι λοιδορησαι

Ησιοδος

Ησιοδος ο Ομηρος

Ησιοδος

Ησιοδος

Ομηρος

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Σῶμα τὸν ἐκπεύθοντα ἐλεύσεται Ἀΐδαο.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μῆνα τέλος Ἄρτεμις ἰοχέαιρα

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Καλλιγενὲς ἀγαθοῖσι θεοῖς πρόπολ' ἀβροκόμα

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Ὡς οἱ μὲν δαίμονες ἀποπνείουσιν ἀέλλας

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Οἰκοθεν. ἐξόλοι' ἂν ἐκ δόμων ἀνὴρ ἀλάστωρ

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Δεῖπνον δ' εἰσαλέασθαι ὅτε σκιὴ ἐπιβαλλέται

ΣΟΦΟΚΛΗΣ

Σύλλογον ὁσίαις λιβάσι χοὴ πεπαυμένον

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Παιδὸς ὑπερθύμου δαμάσσεται ἀντιθέοιο

ΟΜΗΡΟΣ.

Ἡμεῖς δ' ἀμφιδύοντα Σιμόεντα ἥμεθα δῖαι

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Γόμφῳ ἐν ταὶ ἄλλαι, ἐπὶ δ' ἄρμενα πᾶσα κορώνη

ΟΜΗΡΟΣ.

Φάσγανα δοιὰ ἔχοντε, διπλᾶ δόρατα δολιχόσκια

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Δὴ τότε κάμπτεσθαι χθαμαλὸν ἐπὶ γούνατα δειλὰ

ΟΜΗΡΟΣ.

Ὡς δ' ὅτε λὶς ἐλάφοιο, ἐπεὶ κατὰ κέρβερον ἕλῃσι,

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Ἀσμένοις ἐκτελεῖται πᾶσιν ἀπρόσοπον φάσμα

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Καλχίδ' ἔναιε διὰ τοῦ τὸν Ἀχιλῆος φυσιόωντα

Ο ΜΗΡΟΣ

Φεῦγον, ἐπεὶ γάμφοισι αἰσσόμενον, ὥδ' ἐφόβησεν.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ἀφνειὸν ἐπέσχεθον, οἱ μετὰ θυμὸν ἔδειραν

Ο ΜΗΡΟΣ.

Ποντοπορεῖν ἡμέλλον ἐϋσέλμου ὑπὸ νηὸς.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Τοῖσιν δ' ἀλξεσίδης νεφέλας ἐπεκέκλετο Ζεύς,

Ο ΜΗΡΟΣ.

Μηδ' ἵποτ' ἐς πόντον ἡ φυτευόμεν' ἦπειρος

ΗΣΙΟΔΟΣ

Ἐνθάδ' ὁ ξεῖνος ἐὼν ἐπέτελλε μοι ὑμέναιον

Ο ΜΗΡΟΣ

Οἴκαδ' νοστήσαι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν

Πημανθείς· ἀλλ' αὖθις ἀπήμονες ἵκεσθ' ἴκριά.

πρὸς ταῦτα δὲ τῷ Ὁμήρῳ καλῶς ἀπαντήσαντι, πάλιν φησὶν ὁ Ἡσίοδος,

Τῦτό τι δή μοι μῦθον ἐεργομένῳ κατέλεξον,

Πόσσοι ἁμ' Ἀργείοισιν ἐς Ἴλιον ἦλθον Ἀχαιοί.

δὶ ὃς λογισμῦ προβλήματος ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόκρισις, φησὶν ὁ Ὅμηρος·

Πεντήκοντ' ἦσαν πομφίδες ἐν δὶ ἑκάστῃ

Πεντήκοντ' ὄβολοί, ὡς δὶ κρὶα πεντήκοντα·

Τὰς δὶ ξεσάσαν ἐξ ἑκάστης ἦσαν Ἀχαιοὶ ἀνὰ τριάκοντα·

Τῦτο δὶ ἀριθμῦ πλῆθος ἄπιστον. τὴν γὰρ ἑκατὸν ὑπὸ τὸν ὀβελίσκον γίνονται πεντακόσιοι, καὶ χιλιάδες β. κριῶν δὶ ἑκατὸν μυριάδες ε, υ ν. καὶ πάντα δὴ τὸ Ὁμήρου ὑπερπρεπῶς. φησὶν ὁ Ἡσίοδος πρὸς τὸν Ὅμηρον·

Γῆ Μέλητος Ὁμηρ, εἶπερ τιμᾶσί σε Μοῦσαι.

Ὡς λόγος, υἱήσιο Διὸς μεγάλοιο θύγατρες

Λέξον μῦθον ἐπαρτέα, ὅ τι δὴ ἔπειτα

Καλλιστον τε καὶ ἄριστον πυθέσθαι ἀκοῦσαι.

ὁ Δῆμος, ΟΙΣΙ

Ἠ σίοδ' ἔκβοτον ἄλσος, ἑκάστῳ μὲν πάρα πολλά·
Εἰπεῖν· αὐτὰρ ἐγὼ μάλα σοι φράσσω ἀγορεύσω.
Καλλίστοι μὲν τῷ ἀγαθοὶ ἔσαν, μέζονι εἴξω
Αὐτὸς ἑαυτοῦ. τῷδε δὲ χαλκὸν ἔχθιστον ἀπωτάτω,
Εὐθὺ μάλ' ἑαυτοῦ· αὐτὸν χρὴ ἐς τὸν ἄριστον.
Ἄλλο δὲ παπᾷ δ, τι σοφὸν θυμῷ φίλον ἐστὶν, ἐρώτα.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Παῖς ἀν ἄεις· αἰναῖ δὲ πόλεις, ἐν δ' ἔνθεσι πόλεις;

ΟΜΗΡΟΣ.

Εἰ μὴ κερδαίνων ἀπὸ τῶν αἰσχρῶν ἀπέχοιτο·
Οἱ δ' ἀγαθοὶ πειθοῦντο, δίκην δ' ἀδίκοισι δίδοιεν.
Εὔχομαι δὲ θεοῖς δ, τι σφίσιν ἐστὶν ἄριστον.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Εἰ δ' ἐλαχίστῳ ἄεισιν ἔχων σ' ὅ, τι φοιβῷ, εἰπεῖν.

ΟΜΗΡΟΣ.

Ὡς μὴ ἐμὴ γναίη φρὴν ἐπὶ λαοὶ σέβεσιν ἀνδρῶν.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Ἠ δὲ δικαιοσύνη τε καὶ ἀνδρείη δύναται τί;

ΟΜΗΡΟΣ.

Κοιναὶ ἀφελίαι ἐσθλοῖς μόχθοισι πέλονται.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Τῆς σοφίας δὲ τέτυκται ἐπ' ἀνθρώποισι πλοῦτος;

ΟΜΗΡΟΣ.

Γνώσεσθ' αὐτὰ παρεῖν· ὀρθὸς, σμικρὸς δ' ἐμπίπτει.

ΗΣΙΟΔΟΣ.

Πῶς ἔσται δ' ἔφεσις πάσιν χρέος ἄξιον ἔσται;

ΟΜΗΡΟΣ.

Οἷς αὐτὸς κέλεται θεὸς ὅτι πραπίδεσσιν ἵπηται.

ΗΣΙΟΔΟΣ ὁ

Η' δ' ἀνδρομάχη τε [illegible]

ΟΜΗΡΟΣ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ [illegible]

ῥηθῆναι δὲ καὶ τοῦτον, ὅτι μηδὲν ἱστορήσας τὸν Ὅμηρον ἐκάλυψεν σοφιστὴν· ὁ δὲ βασιλεὺς Παυσανίας ἐρέσθαι αὐτὸν ἐκέλευσε τὸ πλῆθος τῶν ἐν Ἰλίῳ πραγμάτων εἰπεῖν. Ἡσίοδος δὲ ἔφη πρῶτος,

Πλειάδων Ἀτλαγενέων ὅπιπλομένων
Ἄρχεσθ' ἀμήτου, καὶ ἀρότοιο τε, [illegible]
Αἵ δ' ὅπποι νύκτας τε καὶ ἤματα πεντηκοντα
Κεκρύφαται, αὖθις δὲ φανήμεναι ἐνιαυτῷ
Φαίνονται, τὰ πάροιθεν ἀρηγόμενοι σιδήρου
Οὗτός τοι πεδίον τέλεται νέμεσις ἐπιθαλάσσης
Ἐγγύθι ναυτιλίῃσι βεβιηκὼς τετάλαντα
Πόντῳ κυμαίνοντος ὑπὸ πνοιῇ Διὸς ὄμβρου
Ναίησιν. γυμνὸν μὲν ἀπείρων, γυμνὸν δὲ βοωτῶν
Γυμνόν τ' ἀμήτου, [illegible]
μεθ' ὁμῶς,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἰακίδας δοιὼ ἴσαν ὄβριμε φάλαγγε
Καρτερὸν ἐγχείῃσι πόνον Ἄρεος ἀνδρομεάων
Οὔτέ κ' Ἀθηναίη λαοσσόος οἱ γε ἄρεσται
Κεἰσόμενοι Τρῳῇσι τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἐλέμεναι,
Φερξάντες δ' ὁμιλαδὸν ἐπὶ νῆας ἐπιπλήσειαν
Αἰσσοντες δ' αἰσσὸν ἐρέθοι, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνὴρ
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπρῇσι φαλοῖσι
Νδύοντων· ὡς πυκνὰ ἐφεστᾶσιν ἀλλήλοισιν
Ἔφριξε δὲ μακρὴ φθισίμβροτος ἐγχείῃσι
Μακρῇσιν, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ἔστε δ' ἄμαρδεν
Αὐγὴ ἠελίοιο κορωνίς· ἐπὶ λαμπρὸν ἰόντος
Θωρήκων τε νοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν
Ἐρχομένων ἄμυδις. μάλα κεν θέσπεσιος ἔπι
Ὃς τότε ξυθοῖσιν ἵππων φαίνοιτ' ἀναβήτης

Θαυμάσαντες δὲ καὶ ἐν τούτῳ τὸν Ὅμηρον οἱ Ἕλληνες ἐπῄνουν ὡς παρὰ τὸ προσῆκον μεγαλότιμον τῶν ἐπῶν· καὶ ἐπέλευσαν διδόναι τὸν νικῆσαι. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Ἡσίοδον ἐστεφάνωσεν, ἐπεὶ δίκαιον εἶναι τὸν [illegible] τὸν ἐπὶ εἰρήνῃ προκαλούμενον νικᾶν, ἢ τὸν πολέμους καὶ φόνους διεξιόντα. τῆς μὲν ἐν νίκης ἔτος φασὶ τυχεῖν τὸν Ἡσίοδον· καὶ λαβόντα τρίποδα χαλκοῦν ἀναθεῖναι ταῖς Μούσαις, ὅπου ἐφάνησαν,

Ἡσίο-

Γ' μὲν νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον,
τὸ δ' ἄῤῥητον ἔχων ἐν στήθεσι θυμὸν Ἀοιδῆς
χρησόμενος, καὶ τῆς νίκης ἀποφήσεσθαι μὲν ἔμελλεν
τρισσοτέχνοιο δὲ αὐτὸ τοῦ ναοῦ, ἔνθεον ἡγεμονῆος
Οὐλίου ἔστ' ἀοιδὸς ἀνὴρ ὃς ἄριστα μετρήσασθαι,
Ἡσίοδος, Μούσῃσι πεπαλμένος ἀθανάτῃσι
τῷ δ' ἤτοι κλέος ἐστὶν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ τοῦτο φυλάξω Νεμέσεα καθαρὸν ἄκρον
Κεῖθι δέ τι θανάτοιο τέλος πεπερασμένον ἐστίν.

ὁ δὲ Ἡσίοδος ἀκούσας ἐν χερσὶν ἔχειν τὸν Πελοποννήσιον λύρᾳ κάλλιστα, νομίσας τὸν ἐκεῖ Νεμέαν τὸν ἥρωα λέγειν, εἰς δὲ Θήβας ἐλθὼν καὶ βασιλεύοντα παρὰ Ἀμφιτρύωνι καὶ Γανύκτορι τῆς Θηβαΐδος πόλεως, ἀγωνίσασθαι τὸν περικαῖον· ὁ δὲ τόπος οὗτος ἐκαλεῖτο Διὸς Νεμέου ἱερὰ, ἀφ' ἧς ἀστὴρ μέγιστος φαινόμενος ἐν τοῖς Οὐρανοῖς, ὑποπτεύσαντες οἱ παῖδες τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν μοιχεύειν τὸν Ἡσίοδον, ἀναιρήσασιν, ὡς τὸ μαντεῖον ἐν Δελφοῖς καὶ τῆς Λοκρίδος πύλαγρος κατηνάγκασεν· τὸ δὲ νεκρὸν ῥιφὲν ἐπὶ γῆν ὑπὸ δελφίνων φρουρουμένου, ἑορτὴν ἐποιήσαντο παρ' αὐτοῖς ἅπαν Ἀλεξανδρείας, πάντες ὅτι τὸν αἰγιαλὸν ἔθαψαν καὶ τὸν ἀοιδὸν ἐφιλοτιμήσαντο· ἐκεῖνο μὲν πυθόμενοι ἔθαψαν, τοὺς δὲ φονεῖς ἀνέκραγεν ἐκ δὲ φρενῶν τὸν τῶν πολιτῶν ὀργὴν, καταπαύσαντες πολλὰ πικρὸν κακὸν ἐπέχουσαν εἰς Κρῆτας. ὡς καὶ ῥάσσα τὸν πλοῦν ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσε καὶ τὸν ἀοιδὸν ἐφ' ἧς ἔθαψαν ἀνὰ δάμας ἐν Μυκήνῃ. Ἐφιλοτιμήσαντο δὲ ἐπὶ τοῦτο Ἐπιτοδώτου Κτίσεως καὶ Ἀμφιτρύωνος καὶ Γανύκτορος ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐπιδόσει ἀπολυθέντας ἀθλητὰς ἀθανασιαδίων δεσμοῖς ξενίοις ὑπὸ Εὐρυκλείδου καὶ Μαύσωνος, καὶ μάντοι καὶ Θεσπρωτῶν ἀδελφὴν τῷ προειρημένων μετὰ καὶ φαεσίμβροτον αὐτὸν ἐπαρτῆσαι. ἐδικάσθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ ξένου συνόδου τοῦ Ἡσίοδου, Δημοδόκου ὄνομα· ὃν καὶ αὐτὸν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τῶν αὐτοῦ φησὶν, ὕστερον δὲ Ὀρχομένιοι καὶ χρησμὸν μετενεγκάντες αὐτὸν παρ' αὐτοῖς ἔθαψαν, καὶ ἐπιγράψαι δὲ τῇ τάφῳ,

Ἄσπερ μὲν πάτρης πολυλήϊος ἄλσεα θυσσοῦ
Οἰστὸς πλεξάμενον γῆν Μινυὰς κατέχουσι
Ἡσίοδε, σὺ πλέον ἐν πάσῃ πόλει ἔσσο ἰδέσθαι
Ἀνδρῶν κεκλομένων ἐν βουλαῖσι σοφίης

καὶ τοῦ μὲν Ἡσιόδου τοσαῦτα. Ὁ δὲ Ὄμηρος ἀποτυχὼν τῆς νίκης ἐπορχήσμενος ἔλεγε τὰ ποιήματα, ἀρχὴν μὲν τῆς Θηβαΐδος, τῆς ζ ἡ ἀρχὴ,

Ἄργος ἄειδε θεὰ πολυάρητον, ἔνθα ἄνακτες

ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ἐστὶ ζ, αὐτὴ ἀρχὴ,

Νῦν αὖτε σὺ μοι ἀπόειπε πολυπλήμων ἀρχόμενος Μοῦσα

φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐκ τούτου Ὁμήρου ἐπίκλησιν λαβεῖν. τὰ δὲ ἄλλα τῶν Μίδου τοῦ βασιλέως παίδων Ἐπάνδου καὶ Τύργου, ἐπεγράψαν αὐτῷ ἐπιγράμματα τοιάδε·

τάφου

πάφω ἡ παῖς αὐτῶν, ἣν ἐξ ἔρωτος παρθένου χαλκῆ τὴν κόμην θάνατον ἐπιζημιώσει. καὶ ποιεῖ ὧδε,

Καλὴ παρθένος εἰμί, σὺ δ' ἐκ θαλάσσης ἔμ' ἔλαβες·

Ἐς πάντα τε σὺν ἐμοὶ ἐρατὸν ἔφυ μετὰ σοῦ πλεῖν,

Καὶ ποτὰ μὲν πλάζοιτο, σὺ δὲ κλύζοις δὲ θαλάσσα,

Ἠὲ λιγὺ πνείοιμι λαμπρά τε σαίνοιμι,

Αὐτῇ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ σὺν ἀνάγκῃ

Σημαίνω παρεοῦσι, Μίλητον τῇδε πεδοῦσθαι.

λαβὼν δὲ παρ' αὐτῶν φιάλην ἀργυρᾶν ἀπέστειλε διάφορα τῷ Ἀπόλλωνι ἀπογράψας,

Θοῶς ἐπάξ δῶρον τοι Ὀνήσιμος καλὸν ἔδωκα

Σῶν ἐπαφροσυνάων· σὺ δέ μοι κλέος ἐσθλὸν ὀπάζοις.

μετὰ δὲ τρίτα ποιεῖ τὰν Θέστορος ἔπη μβ, συμπαιᾶν ἄδηλον· Ἑλικάδα ἑαυτὴν μὴ παρεγγράφουσαν εἰς Ἀθήνας, ἀντιτεχνᾶσθαι φασὶ τοὺς Μιλησίους τὸ βάθος αὐλεῖν τῆς Ἀθηναίας ἐν ἑορτῇ τινι φέρουσαν, καὶ πομπὴν ἀναπλεῖν, χαλκέαις λέπαις τὰς σάλπιγγας

Ἀτρὸς μὲν σίφαρος παῖδες πίρνοι δὲ πολῆος

Γ' ἔποι δ' αὖ πεδίοιο· σὺ δὲ θαλάσσης ἐπὶ νῶτα

Ἀμὸς δ' ἐν ἀγερῆσι χαλκήμενος ἐπορεύθη

Αἰθαλόεις δὲ πρὸς ἠερόφοιτος εἰκοσίβοιος

Ἦκεν χαλκείῃσι, σύστασιν ἴφθιμοι Κρητῶν.

ἐνοῦθα δὲ παραμυθούμενος εἰς Κόρινθον ἐρᾶν φόβῃ τὰ πολεμικὰ ἐπιτηδεύματα μεγάλως παρεγγυᾷ εἰς Ἄργος· καὶ λέγει ἐν τῇ Ἰλιάδι τὰ ἔπη τάδε,

Οἱ δ' Ἄργος εἶχον, Τίρινθά τε τειχιόεσσαν,

Ἐρμιόνην τ' Ἀσίνην τε βαθὺν κόλπον ἐχούσας,

Τροιζῆνά τ' Ἦρμιν τε καὶ Αἰγίνητα λάσιον·

Ναΐτην δ' Ἄβανταν τε, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν,

Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης

Τυδείδης, ἅμα πάσῃσιν ἐὼν μήτηρ Οἰνείδαο,

Καὶ Σθένελος Καπανῆος ἀγακλεὴς φίλος υἱός.

Τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύπυλος ξεστὴν δέκα νῆας ἀνάσσων

Μηκιστέως ἕπετ' υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.

Ἐκ πάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.

Τοῖσιν δ' αὖ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο

Ἐν δ' αὖ' ἄρ' ἀπολέμιζον ἀνὴρ ἀνέρα ἐσχεάνοντο

Ἀργεῖοι λινοθώρηκες, κέντρα πολέμοιο.

Τῶν δ' Ἀργείων οἱ θρασυπάτοις ἐπὶ βολῇ χαρέντες ἐπὶ τῷ ἀγαθοεργίᾳ τῷ θεῷ αὐτῶν ὑπὲρ τῶν διδόξαντα τὰ ποιητῶν παῖδα πολυτελέσι δωρεαῖς ἐτίμησαν· εἰκόνα δὲ χαλκέαν ἀνασήσαντες ἐνέφισαν θυσίαν ὑπὲρ τοῦ Ὀνήσιμου ἐπὶ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ καὶ ἐκεῖνος ἄλλην θυσίαν ποιησάμενος

Χίον ἀπεστέλλεν. ὑπογράφει δὲ καὶ τῆς ἱκόνος αὐτῷ,

Θεῖος Ὅμηρος ὅδ' ἔζω, ὃς Ἑλλάδα τ' μεγαλαύχω
Πᾶσαν ἐφώτισε μοῦσι καλλιεπεῖ σοφίῃ.
Ἔσχα δ' Ἀργείως, οἱ τῷ θεοτειχέα Τροίην
Ἤρειψαν, ποινὴν ἡρπακότος Ἑλένης.
Οὗ χάριν ἔσπασε δῆμος μεγαλόπτολις αὐτὸν
Ἐνθάδε, καὶ τιμαῖς ἀμφέπει ἀθανάτων.

ἐνδοξάσας δὲ τὴν πόλιν χρόνον τινὰ διέπλευσεν εἰς Δῆλον εἰς τὸν πανήγυριν. καὶ σαθεὶς ὅτι τὸν πρεσβύτερον βωμὸν λέγει ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα ὁ ἀρχὴ,

Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκατοιδέος.

ῥηθέντος δὲ τοῦ ὕμνου, οἱ μὲν Ἴωνες πολίτην αὐτὸν κοινὸν ἐποιήσαντο. Δήλιοι δὲ γράψαντες τὰ ἔπη εἰς λεύκωμα ἀνέθηκαν ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ. τῆς δὲ πανηγύρεως λυθείσης, ὁ ποιητὴς εἰς Ἴον ἐπλεύσε πρὸς Κρεώφυλον· κἀκεῖ χρόνον διέτριβεν· ὡρισεν δὲ τὴν ἡλικίαν ὧν ποτε. ὅτι δὲ τῆς θαλάσσης καθημένους παίδων τινῶν ἐφ' ἁλιείας ἐρχομένων, οὓς φασι, πυθόμενος,

Ἄνδρες ἀπ' Ἀρκαδίης θηρητῆρες ἱππιοχάρμαι·

εἰ πόντιον δὲ ἐκείνων,

Ὅσσ' ἕλομεν λιπόμεσθα, ὅσ' οὐχ ἕλομεν φερόμεσθα·

ἐννοήσας τὸ λεχθὲν, ἤρετο αὐτοὺς ὅ, τι λέγοιεν. οἱ δὲ φάσαν, ἐν ἁλιείᾳ μὲν ἀγρεύσαι μηδὲν· ἐφθειρεῖσθαι δὲ, καὶ τοὺς φθείρων ἃς ἔλαβον καταλιπεῖν· ἃς δ' οὐκ ἔλαβον, ἐν τοῖς ἱματίοις φέρειν. αἰσθόμενος δὲ τὸ μύστακα, ὅτι τὸ τέλος αὐτῷ ἦκοι τῷ βίῳ, ποιεῖ τὸ τοῦ τάφου αὐτῷ ὑπόγραμμα. αἰσχρὸν δὲ ἐμοὶ ἔσται, ὅστις πλὴν ὀλίγων καὶ πεσὼν ὑπὸ τοῦ πλούτου, ξενίτης (ὡς φασι) πλούτᾳ· καὶ ἐτάφη ἐν Γῷ. ἔστι δὲ τὸ ὑπόγραμμα τόδε,

Ἐνθάδε τοι ἱερὴν κεφαλὴν χθὼν γαῖα καλύπτει
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα δῖον Ὅμηρον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΗΣΙΟΔΩ
πεποιημένων.

ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΙ.
ΑΣΠΙΣ.
ΘΕΟΓΟΝΙΑ.
ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ εἰς ΒΑΤΑΧΟΝ τὸν ἐραστὴν αὐτῦ.
ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ, ἢ ΑΣΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΟΣ.
ΗΟΙΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ἢ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΑΙΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ.
ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ ΠΗΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ.
ΤΡΟΘΗΚΑΙ ΧΕΙΡΩΝΟΣ.
ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑΙ ΗΡΩΙΚΑΙ, ἢ ΗΡΩΓΟΝΙΑ.
ΓΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.
{ΕΠΗ ΜΑΝΤΙΚΑ
{ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΕΡΑΣΙΝ } ex opinione quorundam Pausaniæ.

{ΘΕΙΟΙ ΛΟΓΟΙ } distinguuntur à Θεογονίᾳ Hesiodi eiusdem Θεωλογίᾳ a Maximo Tyrio.

Quidam librum DE HERBIS ex Plinio addunt.

ΤΕΛΟΣ.

DANIELIS HEINSII
INTRODVCTIO

in doctrinam, quæ libris Heſiodi

ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ

continetur:

in qua opinio, quæ hactenus de iis obtinuit, refutatur; totum poetæ inſtitutum probatur.

ITEM

NOTÆ, EMENDATIONES, OBSERVATIONES

in Heſiodum, eiuſque Interpretes.

Accedit INDEX GRÆCVS *in Heſiodum copioſiſſimus.*

EX OFFICINA PLANTINIANA,
RAPHELENGII.
M. D. CIII.

Nobiliſſimo Ampliſſimoque

VIRO

IANO DOVSÆ,

Nordowici Toparchæ.

PHILOSOPHI *Platonici, Vir Nobiliſſime, qui in explicatione ſapientiæ amœnitatem illam poëtarum, ſuauitatem, varietatem: numerorum denique, quatenus eam pedeſtris admittit oratio, volubilitatem ſecuti ſunt: vt nimirum magna illa Dea etiam à veſte ſua commendaretur, negant inter alia, cum homine Cimmerio de Solis pulchritudine, cum mediterraneo de maris latitudine, cum Epicuro de Deo agendum eſſe: quia ſcientiarum præſtantia tota ſimul infundi non poteſt, aut vt illi magnifico axiomate pronunciant,* ὃ δι' ἀγγέλων ἡ ἰσοεία ἔρχεῖ, ἀλλ' ἐπιστήμης πρὸς ταῦτα δεῖ. *Sicut enim omnis homo terram aut agrum videt, ſolus agricola de fertilitate eius iudicat, ita omnes hodie poëtas tractant: ſincerum de his iudicium ab iis expectare maximæ ſit dementiæ. Antiquiſſimi Philoſophi cum in operto ſcientiarum, à quo quam longiſſime vulgus arcendum eſt, verſari ſolent; Rhetores, cum acutiſſime de omni dicendi artificio agunt, Homerum cum Heſiodo ſibi ſufficere exiſtimant. Cum virtutes omnes in oratione perſequuntur, tam quæ ad* τὸ λεκτικὸν, *quam quæ ad* τὸ πρακτικὸν *ſpectant, ex his duobus omnia perficiunt: nec de reliquis anxiè ſatagendum exiſtimant. Hoc tempore quo magnis paſſibus in occaſum literarum itur, ſi quis Philoſophiæ ſtudioſo, primum philoſophorum fuiſſe Homerum cum Plutarcho oſtendat, non accedet magis quam ſi Sophiſtam aliquem eſurientem, aut frigidum Atticiſten in* ἀδόξῳ *verſari audiret, vel febrem commendantem, vel Therſiten. Si quis eloquentiæ ſtudioſo plenam* συνθέσεως *ſcientiam, quæ Harmoniam & Rhytmum reſpicit, quam Plato tanti fecit, vt etiam* παιδείας *nomine in poëtarum ſcriptis eam partem dignatus ſit, ex his petendam in Academiis probaret, frigeret auditorium: quia diu ex animis noſtris principia illa effluxerunt, quibus ad plenam ſcientiam peruenitur, quibuſque monumenta*

ſua veteres, tanquam æternitatis ſale, ad immortalitatem condiebant. Si quis ex Heſiodi charactere, miti illo, facili, amœno; cuius periodi, tanquam ad amuſſin quandam factæ, breuitate quadam æquali ſe mutuo excipiunt, totum inter Tragicos Euripidem, inter Lyricos Sappho, inter oratores Iſocratem fluxiſſe oſtenderet, fruſtra eſſet: plus enim opinio poteſt, quam vt rationi, veritati, arti cedat: vt dubitem me hercule vtrũ miſerior ſit vulgus, qui hæc ignorat, an nos qui talia ab illis ſperamus. Nunc enim ſi quis poëtæ obtrectet, reliqua omnia ſcire exiſtimatur: & hoc vno ſcientiam conſecutus videtur, quod eius autores ſupplantat. Nos, qui neque eo arrogantiæ proiecti ſumus, vt aliquid nos ſcire exiſtimemus; neque tam aduerſo Genio nati, vt ab omnium iudicio pendeamus, in Ἔργων & Ἡμερῶν libris, in quibus diuina fuiſſe antiquiſſimæ ſapientiæ myſteria nobis perſuadent veteres, experiri voluimus; primo, vtrumne inueteratam de iis opinionem tollere; deinde an præclaram eorum doctrinam eruere poſſimus; ipſam veritatem quæ profunde ſepulta erat, per veſtigia, vt venatores ſolent, indagati. In qua commentatione, obiter & non miſi loco ſuo, oſtendimus, quanta ſimplicitate ea proponat Heſiodus, de quibus maxima philoſophi volumina conſarcinarunt: non quod eadem vbique illis, quæ poſtea Philoſophis, in mentem veniſſe arbitrer: ſed ſicut ex ſimplicitate poëtarum philoſophorum doctrina conflata eſt, ita ad illuſtrationem poëtarum methodo eorum interdum & verbis opus eſſe. ab Allegoriis, hoc eſt Græcorum ambroſia & nectare, niſi cum neceſſe fuit, abſtinuimus; idq. tantum ipſius doctrinæ & ἀκολεθίας cauſa. Scriptum hoc qualecumque, nomini tuo, Nobiliſſime Douſa, inſcripſi: vel vt poëtarum, vel vt patronorum meorum primo. Intereſſe enim cum mea, tum literarum exiſtimaui, quæ de κειτρίῳ huius libri, de inſtituto, de ordine, de doctrina, de ſcopo, contra opinionem veterum multorum, recentiorum omnium diſputauimus, ſub auſpitio eius prodire, qui & ſartam tectam tanti poëtæ authoritatem; meam vero infantiam nominis ſui ſplendore protegere poſſit. Vale, vir Nobiliſſime, & nos amare perge.

INTRO-

INTRODVCTIO

HESIODI LIBROS

qui

ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΙ

inscribuntur.

CAPVT. I.

LIBROS Hesiodi, qui ab argumento Ἔργα inscribuntur, quanti fecerit vetustas, ex Aristotele, Platone, Xenophonte, & qui horum ore loquitur, Socrate videre est. Nec mirum, cum in illis perfecta Ethicæ & Oeconomicæ disciplinæ præcepta tradantur, quibus Philosophi primi sua, tanquam firmissimo fundamento, superstruxerunt: quod facillime & elegantia & antiquitate, cur omnes paulatim quidlibet deferimus, impetrarunt. Nostra quoque ætate cum omnium iudicio eum dignitatis gradum obtineant, vt iuuentuti præ reliquis commendentur; scopus eorum tamen, tum ea quæ in iis præcipua sunt, non ætatis nostræ doctissimos modo; sed (quod sine arrogantia dictum a me existimari velim) Græcos commentatores, quos omnes cum hac editione nostra Lectori dedimus, tum veteres fere omnes, quorum ad nos de his peruenit aliquid, effugisse videntur. Nostrum ergo existimauimus, priusquam ad singula peruenīamus, generaliter ea præmittere, quæ maiestatem horum librorum, mentem Poëtæ, & propositum non commendare modo omnibus, sed & illustrare pureque proponere possint: ne quid sit quod posthac aut doctores in interpretatione Hesiodi latere, aut auditores ab eius lectione deterrere possit. Et enimuero cum omnes fere antiqui Philosophi in eo elaborarint, vt ex Homero disciplinas omnes, præcipue autem eas, per quas cognitione singularum actionum ad prudentiam peruenitur, quæ est quædam φιλοσοφία ἐκ παραδείγματων, vt de historia pronunciant veteres: quam partem Plato intellexit cum de vniuersa Poëtice pronunciat, ὅτι ἡ ποιητικὴ μυθία τ παλαιῶν ἔργα κοσμοῦσα τοὺς ἐπηκόους παιδεύει, ex his vero Hesiodi præcepta Politica, Ethica, Oeconomica haurirent: nostra intererat vt ea cum iis vel admirari possemus, vel frui salte & vsui nostro applicare. Cum autem inter reliqua in his libris hic & ibi ea sepulta quasi iaceant, quibus Plato æternitatem suam

mundi probare nititur, cum ex his libris doctrinam illam Periodicam nobiliſſimam conſtruxerit, cuius interdum in his commentariis, quaſi per nebulam Proclus meminit: quam omnes denique Platonici, & ex iis Poëtæ Græci & Latini toties nunc occulte nunc manifeſte, & ſublato quaſi ſigno alludunt: cum in propoſito Poëtæ & ratione agendi ſit ars admirabilis & propemodum diuina: cum ipſum argumentum horum librorum non controuerſum ſed euerſum ſit; danda eſt opera vt in his omnibus vitiis doctis induſtriam noſtram probemus: &, quod proximum eſt, neque a candore noſtro alienum, veniam petamus ſicubi à ſummis hominibus diſſentiamus: in quo cum vix vllus ſit veterum qui præierit nobis, facilius id de quo laboramus impetrabimus. Priuſquam igitur ad Heſiodi lectionem ſe conferet lector, breuiſſime quædam præmittemus, quæ & falſam ex animis opinionem tollant, & veram proponant. Vt autem ad conſtitutionē veri & refutationem falſi, ad quæ ſine mediis non peruenitur, pergamus; quædam præmittenda ſunt, quibus ea quæ grauiora ſunt, tandem innitentur. Primo itaque an de agricultura Poëta ſcripſerit quæremus: ſecundo, an ſi in his libris, ex inſtituto id fecerit: tertio, an in his tantum. Quibus quæſtionibus tanquam velitibus præmiſſis, reliqua quæ maioris momenti ſunt, adornabimus.

CAPVT. II.

EA quæ præmiſſa ſunt capite ſuperiori, eo ſpectant vt opiniones partim veterum quorundam, partim recentiorum omnium tollamus: ne poſtea nobis, cum aliquid concludendum erit, occurrāt hæ ſalebræ. Sicut enim viatores priuſquam viam inſiſtunt, remouere ſolent quicquid euntem remoratur, aut in itinere diutius quam par eſt retinet, quamuis ſtipulas leuiſſimas ſæpenumero aut feſtucas: ita nos prius ea amouebimus, quibus remotis, ea quæ præcipua ſunt, facile tranſigentur. Horum enim omnium non minus quam cæterorum primum propoſitum erit veritas, ſecundum breuitas. Eorum autem, quæ propoſuimus primum extra controuerſiam per ſe quidem eſt, nec de eo dubitari poteſt: quia ex eo tamen aliá quædam, tanquam trunco quodam rami cæteri, oriri videntur, adiungendum fuit: vtrum de agricultura ſcripſerit poëta noſter.

De Agricultura ſcripſiſſe Heſiodum, vt mille authorum teſtimonia prætermittam, ex iis apparet qui in eodem argumento verſati ſunt: quorum duobus adductis, reliquis ſuperſedebimus. M. Varro, de quo merito vt primo Romanorum primo incipimus, poſt enumeratos eos qui in eodem argumento verſati erant, ſed filo ſoluto dicen-

dicendi; *Ii, quos dixi,* inquit, *omnes soluta oratione scripserunt; eadem res etiam quidam versibus, vt Hesiodus Ascraus, Menecrates Ephesius.* C. Plinius Procemio Lib. 14. *At hercule non reperiuntur qui norint multa ab antiquis prodita: tanto priscorum cura fertilior, aut industria felicior fuit. Ante mille annorum inter principia literarum Hesiodo praecepta Agricolae pandere orso, subsecutisq. non paucis hanc curam eius, unde nobis creuit labor:* vt pene in prouerbium ea res abierit. Tyrius Maximus, γεωργίας ταῦτα ὁ πρεσβύτης Ἡσίοδος, ἀλλὰ Βοιώτιος ἀνὴρ, ὁ Θεσπαλικὸς, ἀλλ' ὅλως αὐτὸς ἡ σταλὴν θάλασσα, καὶ ὄμβρους ἔφριττε, καὶ αἰμοῖ δεδοικότες. Idem ex Manilio hoc loco, & infinitis aliis probare insuper habeo: Primo quod in confesso sit res ipsa; deinde quod haec ipsa alterius rei causa praemittantur: ad quam festinamus.

CAPVT III.

PRIMVM itaque de quo dubium non fuit, sequitur alterum, in quo plerique veterum, vt diximus, recentiores autem omnes falluntur: Non esse de agricultura hos libros. quae pars etsi pluribus infra confirmabitur, vbi argumentum horum librorum proponemus, quia altero posito, tollitur alterum; hic nihilominus ordinis & perspicuitatis causa examinanda fuit. Quod vt fiat commodius, locum quaeremus aliquem, in quo exactissime & ex instituto Poëtae ipsius libri τῶν Ἔργων diuiduntur. Eam diuisionem nos etiamsi ex ipso Poeta, verbis nostris constituere poteramus, nihil tamen peccabimus si accedat & iudicium alterius & authoritas: nec ea cuiusuis, sed naris emunctissimae, Luciani nimirum, qui hoc modo in suo cum Hesiodo colloquio, postquam reliqua eius opera enumerauit: ἔπι δὲ γυναικῶν ἀρετὰς, καὶ παραινέσεις γεωργικὰς, καὶ ὅσα περὶ Πλειάδων, καὶ ὅσα περὶ καιρῶν ἀρότου, καὶ ἀμήτου δ' αὖ, καὶ ἄλλως τῶν ἄλλων ἁπάντων. Ex enumeratione partium constituendum est totum aliquid. Totum videtur esse παραίνεσις γεωργικὴ, seu potius γεωργία. Partes eius sunt περὶ Πλειάδων, περὶ ἀρότου, περὶ ἀμήτου, vel περὶ καιρῶν ἀρότου, περὶ καιρῶν ἀμήτου. Quod si παραίνεσις γεωργικὴ totum sit, quaerendum an respectu partium suarum; an vero respectu generali propositi scriptoris ipsius, quod in hoc libro sequitur; an vero vtriusque. Respectu partium esse iam ostendimus. Sure respectu Hesiodi, necesse est vt ὁ πλοῦς se habeat ad τὴν γεωργίαν, sicut ἄροτος, ἄμητος, & partes reliquae. At contra sicut ἐμπορία ἀμήτου, καὶ ἀρότου, vel simpliciter ἄροτος, ἄμητος, pars est γεωργίας; sic ναυσταθμὸς vel ἐμπλοῦς (vt Hesiodus loquitur) & cetera, quae eiusdem considerationis sunt, partes sunt τοῦ πλοῦ. Vnde sequitur duo praecipua tradi in his libris; quorum causa reli-

qua

qua dicuntur. quoniam alterum sub altero non comprehenditur, nec se habet sicut pars ad totum. Si ergo de duobus inter se æqualibus agit & eodem spectantibus (vtriusque enim finis idem est) aliquid quærendum est, quod illa duo comprehendat: quod quid sit, postea ostendemus: nunc enim quid non sit, non quid sit, demonstramus: ibi enim pluribus idem, quamuis alio modo, confirmabitur. Ex hoc rursus alia nobilissima orietur consideratio: an τὸ Ἔργον in his libris in inscriptione ϗ τὸ χρεῶν, an vero ϗ γλῶσσαν sumatur: de quo infra, cum de inscriptione loquemur, acturi sumus.

CAPVT IIII.

SECVNDA quæstio ex parte admissa, ex parte negata fuit. Hesiodum his libris de Agricultura agere diximus: sed non aliter quam de Mercatura. Ex proposito vero magis de illa quam de hac his libris tractari, negauimus. Sequitur an alio in loco id ab eo præstitum fuerit. Quo quæsito ad stabilienda partim quæ præmissa, partim quæ secutura sunt, opus omnino est. Testimoniis vtemur vt eam partem explicemus, neque incertis, neque à posteriori ætate petitis, quam in eo deceptam scimus. Ac primo videamus quid in Hesiodi Agricultura præcipuum fuerit: ex quo duo sequentur, & quid in his libris non sit, de quo iam agimus: & quid sit, de quo postea acturi sumus. Id vt fiat, partem è multis aliquam eligemus, de qua & in illis libris maxime, & in his minime, aut omnino non, tractauit. Est autem ea, CVRA ARBORVM. Atque hæc causa est cur Maro noster librum secundum suum, in quo diligenter hæc pars pertractatur, ASCRÆVM carmen vocarit. Eam partem inter alia (quod animaduersum non fuit hactenus) quam persecutus sit fuse Poëta noster in Agricultura sua, videamus. Plinius Lib. XIIII. multis conqueritur ætate sua tantam inductam esse cum cæteris agriculturæ partibus, tum huic veto maxime, caliginem, vt pleraque quæ ab Hesiodo commemorata fuerunt arborum ignorari cœperint nomina. Quorum omnium in his libris ne vnicum quidem refertur, nisi forte quercum aut vlmum Romanis ignotam fuisse arbitremur: quarum tamen ipsarum, neque ratio neque natura, neque cura his libris describitur; sed obiter & ratione alia sola fit mentio. Idem magnus scriptor, lib. 15. capite primo, *Hesiodus quoque*, inquit, *in primis cultum agrorum docendum arbitratus vitam, negauit oleâ satorem fructum ex ea percepisse quemquam. Tam tarda tunc res erat.* Hæc quoque in his libris qui tractati existimabit, næ ille frustra futurus est: cum ipsius oleæ ne mentio quidem fiat vlla. Sed plenum Agriculturæ Hesiodi ex Manilio argumen-

gumentum petamus. Poëta igitur ille postquam Homeri scripta diligenter, Hesiodi quoque nostri Theogoniam & reliqua quæ in illis continebantur recensuit, librorum ipsius, qui de agricultura agebant, & Γεωργικῶν, vt verisimile est, inscriptionem habebant, argumentum his verbis proponit:

Quin etiam ruris cultus legesq; sacrauit,
Militiamq; soli: quod colles Bacchus amaret,
Quod fœcunda Ceres campos, quod Bacchus vtrunq;,
Atq; arbusta vagis essent quod adultera pomis:
Syluarumq; Deos, sacratasque numina Nymphas,
Pacis opus, magnos naturæ condit in vsus.

Vides, vt in superioribus, plantationem: quæ pars præcipua horum librorum hîc nusquam apparet. Ita vt ex hoc Manilij testimonio plantatio & propagatio vineæ, insitio arborum omnium, librorum illorum argumentum fuerit: quæ loca prætetea his vel illis commoda vel incommoda sint, in iis Hesiodus multis probarit. De quibus non singulis tantum, sed & omnibus, altissimum in libris περὶ Ἔργων silentium. Postremo vagatus in iis Poëta fuit circa Syluarum, hortorum fluuiorumque descriptionem, amœnitatemque illorum: quam poëtæ plerumque, vt & hic Manilius, Satyrorum & Nympharum nomine designant. Nam quæ de vineis in vniuersum in his libris quos Ἔργα vocamus dicuntur, hæc sunt: quæ ne eo quidem spectant:

Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος εἰς μέσον ἔλθῃ
Οὐρανὸν, Ἀρκτοῦρον δ' εἰσίδῃ ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὦ Πέρση τότε πάντας ἀποδρέπευ οἶκαδε βότρυς,
Δεῖξαι δ' ἠελίῳ δέκατα ἤματα καὶ δέκα νύκτας,
Πῖνε δὲ οὐσωθεῖσαν, ἐπὶ δ' εἰς ἀγχοῦ ἀφύσσαι
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος.

At postquam Orion & Sirius ætheris ardet
In medio, Arcturumque videt Tithonia coniux;
Incipe decerptos ad te vectare racemos,
Et Soli monstrare decem noctesq; dieq;,
Dimidiumque vmbræ: sexto spumantia labris
Lætitiæ patris dare munera.

Accedat & illud. M. Cato apud Tullium in libro de senectute aliquam ab Hesiodo partem in Agricultura prætermissam queritur eius, quod à se tractatum esset: ea nimirum erat *Stercoratio*. Atqui si hos libros de Agricultura esse existimasset, multa deesse, imò omnia ferè questus esset, quæ in libris de RE RVSTICA, qui hodie Catonis nomine circumferuntur, accuratissime pertractata sunt. Sequitur ergo

aliis libris accurate de ea re ab Hesiodo actum esse, quæ his contineri putabatur. Ex quo duæ veterum recentiorumque opiniones hactenus receptæ concidunt: prior, quod horum librorum argumentum ex proposito *Agriculturam* esse existimant: altera, quod hos libros Maronem imitatum esse hactenus omnes arbitrati sint: in qua opinione cum plurimi apud veteres fuerint, tum vel maxime Seruius: apud nos cum omnes, tum maior omnibus IVL. SCALIGER, qui vir incomparabilis si hoc persuasum habuisset, neque tam immitis in hos Hesiodi libros fuisset: neque Hesiodi Ἔργα cum Maronis Georgicis contuliſſet.

CAPVT. V.

E via nostra ea remouimus à quibus non periculum quidem timebamus, nec ruinam, sed molestiam. Nunc vt ad institutum nostrum pergamus, duobus adhuc lectorem capitibus præparabimus. Diximus supra duo tractari his libris, quorum finis idem est, partes diuersæ. Horum alterum quia sub altero non comprehenditur, aliud quærendum est quod complectatur vtrumque. Id autem est Oeconomia. Oeconomia cum sit cura partim possessionis comparandæ, partim, comparatæ iam conseruandæ; primum circa quod versatur illa, teste Aristotele, est ἡ γεωργική, id est agriculturæ studium: quod quidem studium in Oeconomica consideratione primum est duobus modis. Primò κατὰ φύσιν, id est ratione naturæ: quia antiquissima eius est ratio & simplicissima: cum enim plures sint artes quæ circa terram versantur, qualis videlicet, quam Philosophus adfert, ἡ μεταλλευτική: secundariæ tamen sunt omnes. Secundò quia cum Iustitia coniuncta est: nec enim ab hominibus volentibus lucrum facit, vt mercatura: neque à nolentibus, vt ars militaris. Tertiam rationem prætermittimus, quam & Aristoteles & ex eo Cato adiungunt; cum vsum in his habeat nullum. His rationibus Philosophicis superstruemus horum librorum argumentum. Cum ergo agricultura sit prima natura in Oeconomia, recte secundo libro præmittitur: cum autem sit iusta, rectè libro primo iustitiæ præcepta traduntur. Cum igitur alter librorum sit Ethicus causa alterius, alter Oeconomicus sed per se; rursus aliud quærendum est quod vtrunque contineat: id autem est ea Poëticæ pars quam Παιδείαν vocamus: paulo aliter quam Platonici, qui etiam ad Harmoniam eam referunt, de qua proximè acturi sumus. Cum igitur plures sint Oeconomiæ partes, qua comparatur possessio, maximè lucrosa est ea quæ ab æquitate quam longissimè abest: quam plane excludit Poëta, ea est Fænera-

tura

tura proxima ab hac quæ non tam cum iniquitate coniũcta eſt, quam prima; ſed magis cum periculo quam prima & vltima: ea eſt Mercatura. Tertia eſt quæ minus lucri habet & periculi, ſed plus æquitatis: ea autem eſt Agricultura, æquitate & tranquillitate prima, lucro vero vltima. Cuius cauſa ex Platone & Heſiodo hæc reddenda eſt: quod hæc quam minime ab ἡγεμονικῷ abeſt ſæculo: qũo terra omnia ſuppeditabat, ſed abſque cura. alteræ duæ quam maximè ad ἐπιθυμητικὸν accedunt: quod *Cupidum* vocauit Catullus:

Sed poſtquam tellus ſcelere eſt imbuta nefando,
Iuſtitiamq; omnes cupida de mente fugarunt.

Aſtræam enim intelligit, quam vſque ad ἐπιθυμητικὸν permanſiſſe volunt Platonici, cum reliqui Dij in θυμικὸν fugiſſent.

Eius de quo agit Poëta, lib. primo propoſitionem habemus, id à nobis dicitur οἰκονομεῖν ab eo alibi οἶκον εὖ θέσθαι. Eius rei in ſecundo libro præcepta ſequuntur. inter quæ eſt & illud, quo in diuiſione Oeconomiæ vtitur Ariſtoteles,

Οἶκον μὲν πρῶτιστα, γυναῖκά τε βοῦν τ' ἀρότῆρα.

Quæ ſingula infra percurremus. Nunc hoc conſtituamus. Primus liber aliquid agendũ docet, ſed iuſte: ſecundus liber, quid ſit agendum docet, quo pacto, & quando. Eandem diuiſionem apud Maximum Tyrium habes, qui hos libros Oeconomicos eſſe non ignoraſſe videtur: Ἐνθυμηθεὶς δέ ὅτι ὁλίγον μὲν τὸ ξυνετὸν ἐν ἅπασι· τὸ δὲ πολὺ δημαγωγεῖσθαι φιλεῖ, ἑκατέρῳ τῷ γένει ἐπιτηδεύμασιν τὴν ποίησιν ἐξειργάσατο, καθάπερ ὁ Ἡσίοδος, χωρὶς μὲν τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλήγων τὰ γένη, ὅσις ἐξ ἠοῦς· χωρὶς δὲ αὐτῶν ποιεῖ) οἱ θεῖοι λόγοι· ἅμα τοῖς λόγοις Θεογονία. Χωρὶς δ' αὖ ὠφελεῖ τὰ εἰς τὸν βίον, ἔργα τε καὶ ἡμέραι ἐν αἷς δ' ἐσθίον.

CAPVT VI.

CVM ſupra totum huius libri ſubiectum in duo diuiſerimus, quorum neutrum per ſe traditur, ſed cauſa alterius; Terræ cultum, & Nauigationem: quorum vtrumque pars eſt totius: totum enim eſt Oeconomia, cuius cauſa Poeta in alterum deuoluitur, id eſt Iuſtitiæ præcepta; rurſus & hanc & illam partes eſſe diximus reſpectu totius: Totum, ſicut reſpectu partium ſuarum Oeconomia eſt: ita rurſus illa & altera partes ſunt reſpectu totius. Totum eſt Διδασκαλία, ſeu Παιδεία, quæ olim fuit Poëtarum tantum: poſtea ad Philoſophos migrauit. Omnis igitur Muſicus, teſte Platone, duo ſpectat: τὴ μελοποιΐαν, ſub qua nos paulo aliter quam ille, ea quæ ad metra, quæ ad numeros eorumque inuentionem, ac diſpoſitionem compre-

hendimus: & τὴν παιδείαν, qua reliqua omnia vſibus hominum accommodantur, quod nobis eſt docere partim, partim mouere: alterum ποιεῖν dicebant, alterum χρῆσθαι τοῖς πεποιημένοις. Sicut autem prius neceſſe eſt conſtituere aliquid quam cõſtituto vti: ita neceſſe eſt priorem eſſe μελοποιΐαν, poſterioré alteram. Nam, ſi recte Platonis παιδείαν conſideremus, vix egreditur rythmum & harmoniam, vt ſubtiliter diſputant eius interpretes: & potiſſimum in mouendo verſatur, quod fit rythmo & harmonia: de quo multa diſſerere poſſemus: nunc tamen, quia aliud agimus, vocẽ Παιδείας ſimpliciter pro διδασκαλίᾳ ſumemus, quam veteres ſcriptores tanquam vetuſtiſſimum inſtitutum Poetarum conſiderant. Ea cum latiſſime tendat, nos paulo arctius eam hoc loco reſtringemus. Eſt igitur duplex: quæ docet viuere, & quæ ſcire. Quarum prima inſtituto noſtro conducit: alteram nunc prætermittimus. Rurſus eius partes circa vitã priuatam duæ verſantur, quarũ altera ſingulos proprie viuere docet, & circa τὴν κτῆσιν occupatur; altera ſingulos bene viuere docet, & mores complectitur; vtraque ὠφελεῖν πρὸς τὸν βίον ambigue a veteribus dicitur. Cum autem Poëta ad hominem ocioſum ſcribat; recte quo pacto comparanda ſit ſubſtantia docet: cum ad prodigum, recte quo pacto conſeruanda ſit oſtendit. Cum ergo duo hæc proponat liber primus, ſecundus perficiat: in alio tamen libri primi conſumitur argumentum: in quo antiquiſſimum παιδείας vſum videmus, quæ etiam διδασκαλία appellata eſt, cuius inſtitutum eſt ἠθικὴ παραίνεσις, non οἰκονομικὴ: multo minus πολιτική. Eius propoſitum eſt εἰπεῖν πρὸς ζωὴν χρήσιμα. Nec dubium eſt quin hinc διδάσκαλοι Comici dicti ſint & Tragici, qui illud primo ſimpliciter agebant, vt apparet ex Epitaphio Epicharmi, Comœdiæ apud Dores inuentoris: quod eiuſmodi eſt:

Ἄττα φωνὰ Δώριος, χὠ νὴρ ὁ τὰν κωμῳδίαν
Εὑρὼν Ἐπίχαρμος.
Ὦ Βάκχε, χάλκεόν νιν οὐκ ἀλαθινᾶ
Τὰν ὠδὶν ἀνέθηκαν.
Τὸν συναγόραις ἐνίδρυ᾽ πόλεις ἃ πόλει,
Οἷα αἰδρὶ πολίτᾳ.
Σωφρὼν γὰ εἶχε χρημάτων μεμαμένος
Τελεῖν ὀπίχρεα.
Πολλὰ γὰ ποττὰν ζωὰν τοῖς παισὶν ἔστι χρήσιμα.
Μεγάλα χάρις αὐτῷ.

Laudat eum ὅτι πρὸς ζωὰν εἶπε χρήσιμα, & quidem παισὶ, qui quidem nondum Oeconomiæ capaces ſunt, multo minus quæ ad plures pertinet, Politicæ. Hæc igitur pars diutius Poëtarum fuit, quam Comico-

micorum; quia prius fuit Poëtæ nomen quam Comici: & poëtæ docuerant τὰ πρὸς ζωὴν χρήσιμα, priusquam extaret apud Siculos Comœdia, ad quos τὰ δεικτικὰ & eorum inuentio, vt ex voce δρᾶν, quæ ἀπὸ διαλέκτου Megarensium est, probat Aristoteles, proprie spectat. Atque hæc causa est cur Philosophi, & præcipue septem illi Græciæ, neglecta plerunque (non semper tamen) Μελοποιία, id est numeris & similibus (nam ita nos illam vocem qua de Musica vtitur Plato fumimus) sententias in quibus de moribus, de Deo, de virtute agebant, quæ ad hanc παιδείαν spectabant, ἀ'σματα & ἀ'δόμενα dixerint. Vnde Thaletis ἀ'σματα & aliorum ferè omnium à Laertio citantur: quæ *Carmina* a veteribus Latinis dicta sunt. Quod, quia a nemine adhuc ostensum est, monere lubet: cum instituto nostro maxime conducat. Hinc illud apud Dionysium Catonem,

Si DEVS *est animus, nobis vt carmina dicunt,*

Carmina, id est dicta Philosophorum: causa est quia dicta illa breuia, quibus sententias suas, de Deo, deque reliquis includebant, ἀ'δόμενα dicebant, id est *Carmina*. Sic ἀ'δόμενον Thaletis illud extat:

Οὔπω τὰ πολλὰ ἐπὶ φρενὶ μῶν ἐπέφατο δόξαι:

Chilonis:

Ἐν λιθίναις εἰκόναις χρυσὸς ἐξετάζεται.

Hodieque, quod obseruatum non fuit, ἀ'δόμενα siue ἀ'σματα habemus in libello illo qui à moribus Cato inscribitur. Primo enim in ἀ'δομένοις de Deo agitur, quod & secutus est ille: qui vt propositi sui rationem occulte redderet, citat continuo τὰ ἀ'δόμενα, additque, *nobis vt carmina dicunt*, id est: ὥσπερ ἐν τοῖς ἀρχαίοις τῶν φιλοσόφων τοῖς παλαιοῖς. Atque hæc causa est cur breues sententias præmittat: vt, Aleam fuge, & similia. in prioribus enim illis filiũ suum instruit, sicut in Hypothecis Hesiodi alumnum suum Chiron. His cognoscendis aliquantũ tẽporis impendere poterant in prælecturis suis triuiales quidã, priusquam poëticen vniuersam, in qua non solũ nihil vidẽt, sed cuius vsum ignorant, in contemptum adducerent, & minus certe ocio suo abuterentur. Inuenirent nunquam tam humiliter Platonem & Aristotelem de Poëtis sensisse, quin semper illis discerent. Nos pergamus. Prima igitur materies qua hominibus innotuerunt Poëtæ, hæc doctrina fuit, quæ primo ἔργων tractatur, nimirum παθητικοὺς & παραινετικοὺς ὑποθήκας. Hoc fine vitæ hominũ adhibebantur vt ætate prouectiores docerent, vt Persen Hesiodus; vel minores, & qui modũ sui nondum habere poterant. Comicus diuidit eos qui virtutẽ docent in διδασκάλους καὶ παιδοτρίβας. ab alteris pueros, ab alteris prouectiores doceri vult.

——τοῖς μὲν γὰρ (inquit) παιδαγώγοισιν

Ἐστι δὲ ἀσκαλῶν, ὃς φέρει τοῖς ἥρωσι ποτήρια.

Vtrumque tamen confunditur. Et præsentia enim sua, & posteà scriptis temperantiæ & iustitiæ magistri publici erant, quibus ὅπλα ἀρετῆς maximi quique Nobilissimique committebantur. Vnde etiamnum Platonis ætate vox σοφὸς Poëtis tanquam propria attributa fuit, qui semper ὁ σοφὸς Ἡσίοδος, ὁ σοφὸς Ὀρφεύς, ὁ σοφὸς Ἀρχίλοχος, & multis post eum ætatibus, quamuis ignota esset causa. Sic de Repub. 2. postquã de Homero, Hesiodo, & Musæo egerat: ἴκνεῖν, inquit, ἐπὶ δὲ τὸ δύνεῖν, εἰς θηλέσι μοι οἱ σοφοὶ καὶ τὴν Ἀΐδου βιᾶσθαι, καὶ κύειον δεδαιμονίας. Paulo autem post: τὴν δὲ τῶ σοφωτάτω Ἀρχιλόχω ἀλωπεκᾶ ἑλκτέον ἔξόπιθεν, κερδαλέας καὶ ποικίλου. Primum quod docebant olim, fuit temperantia. Ingenuorum itaque liberis ante pubertatem continuo præficiebantur, vt prospicerent ne forte auderent τῆς ὥρας χαεῖζειν, quos διδασκάλους Græci, Athenienses ἀκολούθους, Latini *Comites*, *Custodes*: antiquiores etiam δύνχους & ἀοιδοὺς dixerunt: quamuis eorum proprie munus docere esset. Ἀκόλουθοι sæpe apud Platonem sunt. Alcibiades in conuiuio negat se, quod formosus esset, absque ἀκολούθῳ, primo Socratem adire ausum fuisse. ἐφοβούμην γὰρ ἤδη δὴ τὴν ὥραν, inquit, θαυμάσιον ὅσον. ταῦτα δὴ διανοηθεὶς πρὸ τοῦ μὲν εἰωθὼς ἄνευ ἀκολούθου μόνος μετ' αὐτοῦ γίνεσθαι, τότε, ὑποπέμπων τὸν ἀκόλουθον, μόνος συνεγιγνόμην. & in Charmide: ἀλλὰ καλῶς ἔφη λέγεις, καὶ καλεῖσθω αὐτὸς, καὶ ἅμα πρὸς τὸν ἀκόλουθον, καὶ ἔφη καλῇ Χαρμίδην. In cuius vocis interpretatione labitur doctissimus Politianus. Virgilius eosdem simili ratione *comites* dixit, qua Græci ἀκολούθους, Lib. Æneid. 5.

At pater Æneas nondum certamine misso,
Custodem ad sese comitemque impubis Iuli
Epitidem vocat.

Ex his rursus antiquissimi illi fuere, quibus matronæ καὶ τὸ γυναικεῖον committebatur. qualis celeberrimus ille Homeri fuit Odyss. γ. qui ἀοιδὸς ab illo dicitur. Iidem παιδαγωγοὶ & δύνχοι postea Græcis, Latinis *custodes* dicti sunt. Hesychius ἀοιδὸς, ᾠδὸς, κιθαρῳδὸς, καὶ ὁ ποιητὴς, καὶ ὁ θρηνῳδὸς, ὁ δύνχος ποδῶν. Manifeste ἀοιδὸν εὐνοῦχον exponit. Quid vero sit εὐνοῦχος ποδῶν nunquam intellexi, donec approbante tandem mirum in modum maximo Scaligero εὐνοῦχος, παιδῶν, emendaui. Veteres enim magistri ἀοιδὸν illum Homeri, qui in officio Agamemnonis vxorem continebat, εὐνοῦχον, interpretati sunt, quo respicit antiquárum omnium Glossarum Epitomator, præsertim earum quæ ad Homerum spectant, Hesychius, qui non aliud in animo habuit, cum ἀοιδὸν, παιδάγωγα interpretatur, quam quod diximus. Eustathius: τινὲς δὲ ἀοιδὸν τὸν εὐνοῦχον παρενόησαν ὡς αἰδοῖα μὴ ἔχοντα: de eo enim Homerico

merico ἀοιδῶ quid non excogitarant veteres? Sententiam illam reprobat Didymus, seu quicunque est, cuius breuia in Odyssæam Scholia habemus. τὸ γὰρ ἀρχαῖον οἱ ἀοιδοὶ φιλοσόφων τάξιν ἔσχον· τινὲς δὲ κακῶς νοήσαντες τὸν εὐνοῦχον ἀοιδὸν ἀπέδοσαν. Sed neuter mentem veterum intellexit, nec Eustathius nec commentator ille. Nam qui ἀοιδὸν εὐνοῦχον esse dixerunt, τῷ τάξιν respexerunt; non autem τῷ τὴν σώματος λώβην, id est munus, non priuationem corporis: quamobrem errat Eustatius, qui εὐνοῦχον exponit τὸν ἀιδοῖα μὴ ἔχοντα. Nam cum ἀοιδὸν illum veteres εὐνοῦχον exponunt, nihil aliud volunt, quam si nos *custodem* exponeremus: quia *Eunuchi* iidem dicebantur, qui *custodes* postea. Cum enim Poëtæ σωφρονισταὶ essent, & mulierum custodiæ ab antiquis præficerentur, quo res extra suspicionem esset, Eunuchi illi muneri apud Barbaros designabantur: qui postquam γυναικωνῖτιν non modo occuparant, sed & puerorum curæ præfuerant manifestam integris gentibus ruinam inuexerunt. Atque hoc est de quo Libro de Legib. 3. conqueritur Plato, διεφθαρμένην τὴν παιδείαν καὶ τῆς λεγομένης εὐδαιμονίας τὴν Μηδικὴν, ἐπεὶ πλεῖστον χρόνον γυναιξὶν καὶ εὐνούχοις παιδεύθέντας αὐτῶν τοὺς υἱεῖς. Apud Græcos & Romanos cum obtinuit hæc corruptela, non aliam τάξιν habuerunt quam Homericus ἀοιδός, quamuis mutilati & moribus dissimiles. Talis erat, in quem elegantissima Nasonis exstat elegia,

Hei mihi quod dominam nec vir nec fœmina seruat!

Εὐνοῦχοι igitur & ἀπάδοντες, οἱ ἀοιδοὶ ab Hesychio dicuntur, non quod Homeri tempore idem erant, sed quod postea idem munus spadones obtinuerint. Illi enim sunt qui postea à Nasone, Propertio, Plauto & reliquis *custodes* dici ceperunt. Apud antiquos certum est continentiæ magistros, quamuis integri essent, εὐνοῦχος dictos esse: quod nomen temperantiæ est, non fœditatis. Causa hæc est. Veteres τὸ εὐνοῦχον ἔχειν, intemperantiæ directe opponebant, cuius partes omnes ἀνόητα dicebant. Vnde illud apud Comicum ὅστις τ' ἀσώτους, καὶ ἀνοήτους πάντας. Opponebant enim σωφροσύνην καὶ ἀφροσύνην, id est temperantiam & dementiam, sicut postea σωφροσύνην & ἀκολασίαν Philosophi. Atque hoc est quod notat Aristoteles Nicomachiorum 7. cap. 11. ἐπιμανθάνουσι τοῦ φρονεῖν αἱ ἡδοναὶ, καὶ ὅσῳ μᾶλλον χαίρει, μᾶλλον· οἷον τὴν τῶν Ἀφροδισίων· δύναται γὰρ δοκεῖν τι νοῆσαι ἐν αὐτῇ. Vnde pro ἀφροδισιάζειν μωραίνειν dicebant & ἀφρονεῖν. & apud Comicos ἀναμωροὶ sunt οἱ κατάφρεῖς. Atque hac ratione, vt in Rhetoricis notat idem Philosophus, factũ suum excusabat Helene apud Euripidem, quod ἡ Ἀφροδίτη nihil aliud esset quam ἡ τῆς ἀφροσύνης ἀρχή. Καὶ μωρὰ γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς Καὶ τὸν μὲν ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεός. Hinc humaniæ sapientiæ

pientiæ Princeps Homerus de casta muliere quoties agit

——φρεσὶν, inquit, κέκασι ἀγαθῇσι,

id est ad verbum εὖ τὸν εἰδυῖα. Hæc quoque causa est cur Horatius τὸν σωφρονοῦντα *integrum* vocet:

——*& integra*
Tentator Orion Diana,
Virgineâ domitus sagittâ.

Integra id est castæ, & vt Homerus loquitur, φρεσὶν ἀγαθῇσι κεκασμένης. Sic *integrum* opponit alibi *amanti*:

Brachia & vultus teretesque suras
Integer laudo: fuge suspicari
Cujus octavum trepidavit ætas
Claudere lustrum.

Putabant videlicet intemperantiam mentis esse mutilationem καὶ πήρωσιν: quemadmodum auditoribus nostris ibi pluribus ex Philosophis ostendimus. Nunc enim quantum possumus à multorum autorum testimoniis abstinebimus, & ad institutum nostrum pergemus. Et certe omnis fere vitij nomine τὸ ἀφροδισιακὸν notabant veteres: Sic ὕβρις à Comico rei venereæ intemperantia dicitur, & ὑβριστὴς maritus qui à coniuge sua sæpius vna nocte τὸν χάριν flagitat. Negat enim Theseum ὑβριστὴν fuisse, sed σωφρονοῦντα.

——ἐγὼ γὰρ οὐχ ὑβριστὴς
Οὐδ' ἡδύς εἰμι πᾶσι φράσαι τὸν νύκτα παννυχίζειν·
Γυνὴ δ' ὀνειδιζομένη χαίρει.

More enim Atticorum suorum locutus est, qui ὑβρίζειν τὴν ἀκολασίαν, & ὑβριστὴν τὸν ἀκόλαστον dicebant. Sic Tyrius Maximus τὸν ὑβριστὴν ἔρωτα opponit vel amori Platonico vel τῇ σωφροσύνῃ, Serm. 10. Ἀλλὰ αἰσχρὸν μὲν θέαμα, ἵππος ἄφετος, ἀσχέτου δὲ ἄκοσμα ὑβριστὴς ἔρως· ὅτου ἔστω ὁ ἔρως ὁ τὰς κριμνὰς πηδῶν. ἔστω ὁ ποταμὸς πέρων, ὁ ξίφος λαμβάνων. Et Serm. 6. ἔστω τῆς πολιτείας ἔρως ἐν Πειραιεῖ πλαττόμενος, ἀλλ' ἐν κρήτῃ τομοθετούμενος, ἀλλ' ὅτι φροφάσει ἡρωϊκῇ τὸν φιλόσοφον ἐκνυόμενος, δι' οἰκονομίας ἡρωϊκῆς. ἄρχοντες ἀμυτῆρες, προβουλεύομενοι· ἀεὶ εἰς ἀγαθὸν προσβολεύοντες. γυνὴ σώφρων, ἀπεστομένη ὑβριστὰς μανίας. & 32, ὑβρίζειν αὖ τὸ ἀκολασταίνειν posuit, & partes Venereas τὰ ὑβρίζοντα πεφυκότα dixit. λιχνεύετον ἡ γλῶττα, πιέσθωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ, σιλυέτω ἡ ἀκοὴ, πλημμυρείτω ἡ χάσμη, ὑβριζέτω τὰ ὑβρίζοντα πεφυκότα. Dicebant & ἀδικίαν, & vice versa δικαίους τοὺς σωφρονοῦντας. Synesius antiquarum elegantiarum magnus imitator: τὰ γὰρ εἰς Ἀφροδίτην ἐγὼ δικαιότατον ἡγοῦμαι τῆς βελτιροφόρτη σωφροσύνης ἀμφισβητήσαιμι. Εὐτυχῶς igitur apud veteres qui fuerint apparet. Atque hæc causa est cur idem Synesius encomio caluitiei,

vbi

vbi de Homerico εἰοιδὸς agit. Comotas eum fuisse negat, quales postea mollissimi illi Eunuchi erant. Ὅτι μὲν δὴ καὶ τὸν ἀοιδὸν ἐν Ἀλκινόου τῇ Κλυταιμήστρᾳ μαλακώτερον ἀπολέλοιπε, τῷ καθ' ἡμᾶς ἤθει χρώμενος· κομήτην δὲ ἴσως οὐ πάνυ ἐν δυσχερείᾳ εἶναι δεῖ λέγειν. Atque hanc quidem de Παιδείᾳ, & de iis qui hanc apud veteres τέχνην professi sunt.

CAPVT VII.

ALIQVATENVS iam progressi sumus: ostendimus primo Hesiodi nihil commune esse cum secundo: nisi quatenus in eo proponitur quod in secundo tractatur: aut quatenus in primo præparat ad id quod secundo traditurus est (adhuc enim cum vulgo loquimur qui hoc scriptum in libros diuisit, quam recte autem, postea sigillatim ostendemus). Quam multi sint quos horum librorum deceperit inscriptio veteres receptioresque, dubium esse non potest, qui modo diuersitatem sententiarum considerat: quæ vt omnes veræ esse non possunt, ita omnes falsæ facillime. Et vt omnes de posterioribus duobus aliquid statuerunt: ita primum penitus vel neglexisse, vel in iudicio de eo ferendo cæcutiuisse videntur. Quod longe aliud eius κειμήλιον sit quam reliquorum. Quod si alibi in veterum scriptis sepultum conclamatumque inueniamus, operam nos non lusisse existimabimus. Canum igitur in morem qui μυλαρτῆτες ad cubile feræ deducuntur, vestigia sequemur: vt videamus an ex odoratu aliquid à nobis deprehendi possit. Seruius ad primum Georgic. ita de Poëta suo, simulque de hoc nostro & de his libris agit: *Ingenii autem egit arte, vt perenni nomen sui indicaret ingenij, conuertendo lata, & angustiora dilatando. Nam cum Homeri & Theocriti breuitate scripta collegerit, vnum Hesiodi librum diuisit in quatuor.* Cum autem Grammaticus ille de libris ad Persen loquatur, quos frustra Maronem ibi expressisse existimauit, vnum librum tantum nouit, qui procul dubio secundus est, in quo de agricultura agitur; quamuis non studio, aut ex proposito poëtæ. Ita primum librum penitus à secundo segregauit. In his cum nec Suidas, qui simpliciter τὸ Ἔργον memminit, nec alius vllus auxilium nobis ferat, rursus ad eum recurremus, qui quam fusissime Hesiodi scripta recenset, & tanquam ob oculos ponit. Is autem est Manilius, qui hoc modo:

Sed proximus illi
Hesiodus memores Diuus Diuûm pangeret ortus,
Et Chaos amixtum terræ, cœlumque fluidum
Infusum, & primum sub iuncta sidera corpus.
Titenas iuuisse Iouis cunabula magni:
Et sub fratre viri nomen, sine fratre parentis,

Atque iterum patrio nascentem corpore Bacchum,
Omniaque immensis volitantia numina mundis.
Quin etiam variis vultus. &c.

Hesiodus cum diuersa libro primo pertractet, præcipuum est quod ibi primus manifestissime secundam speciem τῆς θεολογίας extulit, de quibus aliquoties inculcat, & sub quibus sæculum suum collocat (cur autem & qua ratione infra dicemus) nimirum τοὺς Δαίμονας, qui in θηλυτικῷ sæculo, in quo scripsit Hesiodus, inspectores rerum humanarum, & quasi legati primæ diuinitatis, id est τοῦ πρώτου τοῦ θεοῦ διάκονοι, quam Iouem illi dicunt, circa terram præsentes versari existimabantur: vnde & ἐπιχθόνιοι à Poëta appellantur. Eo spectant illa

Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς,
Ἐσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
Οἱ ῥα φυλάσσουσί τε δίκας, καὶ σχέτλια ἔργα
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν
Πλουτοδόται.

Item.

Τοὶ γὰρ ἀμείλιχοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πωλυβοτείρῃ
Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,
Οἱ ῥα φυλάσσουσί τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.

Manilius igitur κεφάλαιον huius libri primi esse voluit, id de quo præcipue agitur. Quod primus Hesiodus, vt ex aliis etiam veterum ostendemus, quemadmodū in Θεογονίᾳ de Diis, siue de prima diuinitatis specie; ita in hoc libro primus distincte de secunda egit, nimirum περὶ τῶν Δαιμόνων, περὶ τῶν φοιτητικῶν θεῶν. quod quidem κεφάλαιον omnibus de quibus infra disputabimus, cum cohærentiam totius doctrinæ ostendemus, firmiter stabilietur. Hæc secunda diuinitatis species, siue περὶ θεολογικῶν duabus proprietatibus, quæ illi peculiariter conueniūt distinguitur à Poëtis. Prior est quod volare eos dicat, deinde quod circa terrā; quod Latinus poeta dixit *toto mundo* versari. Ab altero Hesiodus eos φοιτῶντας, ab altero ἐπιχθονίους dixit: vtrumque quoque in Manilio est. Manilius itaque Deos illos de quibus Hesiodum hoc libro egisse ait, *numina volantia* dixit: quorum descriptionem, quod nulli vnquam in mentem venit, huius libri subiectum facit. Ac primo φοιτῶντας eos vocat ea ratione Poëta noster, qua etiam paulo manifestius φοιτηνοὶ dicebantur, quod ad verbum cum voce Manilij conuenit. Ita in oraculo quodam apud Eusebium Præparationis Euangelicæ Lib. 4.

Οἵτινες δ' ἀμφὶ γαῖαν φοιτηνοὶ μάλα εἶσιν,

Τοῖσδε

Τῶν δὲ πάντων πάντα τετεύχαται ἔμμεν ἑκαστον
Ἢ ἔστιν εἰ βάλλα ἔμμας θύσας ζωὸν ποτιτῦ.

Nec aliud in animo habebant veteres, cum illis volatilia tantum, id est πτηνὰ, vt in oraculo est, sacrificarent. Eadem ratione & à Græcis Theologis πλάνητα γένος dicebantur, id est genus vagum, quæ vox Hesiodicum illud φοιτῶντας ad verbum exprimit; & πλανόδινοι θεοί, καὶ πλανόδινοι, id est volubiles Dij, Synesius de insomniis: Τὸ γὰρ ἢ πάντως, ἢ πάντα μικρὰν πλανῆτιν θεῖον ἔχειν, ἢ φίλας τὰ θεῖα. τὸ δὲ γε πλάνον, ἐν ταῖς προῤῥήσεσιν ἀλογώτερόν ἐστι τὸ πλανόδινον εἰς ὕλην ἔμπαθες καὶ φιλόπονον. Eadem ratione eos & ἀπερίληπτους dicebant, quod loco certo non continerentur; tanquam, vt loquitur Nicephorus Synesij Scholiastes, λῆξιν καὶ τόπον οὐκ ἔχοντας: eadem ratione οἱ πάντες dicebantur, quod humanæ vitæ inspectores per totum vniuersum diffunderentur, tanquam, ἐφεδρεύοντες τῷ μεγάλῳ θεῶν βασιλέως ὀφθαλμῷ. Secunda proprietas est cum *in mundo* volantia dixit: *mundus* enim est quod χθὼν & γαῖα Hesiodo & aliis: vnde ἐπιχθόνιοι dicuntur & φοιτῶντες ἐπ' αἶαν, & in oraculo ποτιπτώμενοι ἀμφὶ γαῖαν. Atque hæc causa est cur à Chaldæis θῆρες χθονὸς dicerentur. Quanquam Pythagoricam vocem propriè expressit Manilius, qui eos *inquisitores* deos dicebant. Postremo, quod & addi potest, manifestè per vocem *omnia* vocem Hesiodi μύρια expressit, aut ζωὰ μύρια, quod Manilius ostendit esse ἀόριστον. Quam vocem Clemens & alij patres ἐπὶ χιλιασμῷ referunt propter multitudinem, Τρὶς μύρια itaque Manilius vertit *omnia*, secutus procul dubio interpretes vetustissimos, quales tum temporis extabant in Hesiodum multi, qui illud ζωὰ μύρια exponebant πάντες: quod etiamnum in Proclo habemus, his verbis: ἡ μὲν μυριὰς ὅλοι τὸν πάντα τὸ δαιμόνιον ἀριθμὸν, ἐν ᾧ παραλαμβάνει τὸ δαιμόνιον γένος, & plura quæ eo spectant. De iis egisse primo Hesiodum primoque distinxisse τὸ λογικὸν, ostendit in libro περὶ τοῦ ἀλληλοπότου χρησμοῦ Plutarchus: Ἡσίοδος δὲ καθαρῶς καὶ διορισμένως πρῶτος ἐξέθηκε τοὺς λογικοὺς τέτταρα γένη· θεοὺς, εἶτα δαίμονας πολλοὺς καὶ ἀγαθούς· εἶτα ἥρωας, εἶτε οὐδρώπους, τοὺς ἡμιθέους εἰς αὐθρώπους ἀπαναστήσαντας. Constituit igitur κριτήριον horum librorum τοῦ Δαιμονολογίαν, partim quod circa eam tota doctrina, quæ hic traditur versetur, quod breui apparebit: partim quod minimè inusitatum à partibus libris nomen imponere. Sicut enim Rhapsodi inter canendum Homeri libros diuidebant; sic citharœdi totum τὸν Ἔργων in conuiuijs cum ad citharam canerent. Vbi illud etiam notandum venit, de quo infra agimus, non in libros distinctum fuisse hoc scriptum, sicut hodie circumfertur, quod valde recens est, sed in partes suas. Apud Plutarchum in Symposiacis, citharœdus qui hæc He-

siodi canebat cum Homerico Rhapsodo certat: enarrandus ab eo versu inchoat, Οὐκ ἄρα μῦθον ἔλεξε, quod carmen ἐξ ἀπροόπτου fuit, Rhapsodus vero ab illo Homerico: Ζεὺς δ' Ἥρῃ ἐπάλαισε κασιγνήτῃ ἀλόχῳ τε in nuptiis Ptolemæi. Carmen ἐξ ἀπροόπτου sequitur Pandora. In Pandora rursus sunt minutæ partes, quales est πανδοσία, & aliæ quarum Grammatici meminerunt. Pandoram sequuntur Periodi, seu pars illa quæ τὰς λέξεις continet, usque ad τὰ δ' ὄρεσσιν ἐπὶ πτόας, quæ ibi desinit: Μηκέτι ἔπειτ' ἄφελλον ἐγώ. Prima λέξις est ætatis aureæ, quæ τοὺς Δαίμονας constituit: quos, ut dixi, ποταγοὺς antiqui, Manilius volantia numina dixit. Sicut autem minime insolens erat Iliados librum integrum à parte Παραλειπόμενα dicere, vel λύρα, vel ὁπλοποιΐα, vel ἐριστεῖα καὶ ἀγῶνες, vel Odysseæ, Κυκλωπίαν & νεκυΐαν, & quod plus est, interdum à voce villica, in illo aut illo libro obvia, sicut Iliados quartus liber ὑπομνηστικὸν dicitur, quod ibi dixerat de rege Poëta, ὑπομνήσει ἡμᾶς ἀνδρῶν. Eustathius: Οἱονεὶ χολιάσαι πολλαχοῦ μέμφεται καὶ χωλεύειν τοὺς προσοδικοὺς τῶν ὑπομνηστικῶν· οἷον ὅτι φησὶν ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ὑπομνηστικῷ, ἡγεῖται τῇ Δαναΐδι· & paulo post, ὑπομνηστικὸν δὲ καλεῖ τὴν Δαναΐδα, ὅτι ἐν αὐτῇ ὑπομνήσει ἡμᾶς ἀνδρῶν ὁ βασιλεύς: interdum & à prima voce partem integram distinguere: sicut Βοιωτία Poëtæ catalogus appellatus fuit: ut nimirum memoriæ consuleretur Rhapsodorum: ita quoque Δαιμονολογία primum τῶν Ἔργων vocat Manilius, quod ex illa parte pleraque dependeant. Sicut autem Tragœdiæ nihil aliud, quod ad Œconomiam, quam πρᾶξιν poëseos Homericæ erant, & exiguam aliquam partem comprehendebant propter angustiam Tragicæ periodi, quæ exiguis limitibus terminatur: secùs si fiebat, ἱστοποιὸς & πολυπράγμων nomen incurrebat Poëta, qualis fuit Agathon, teste Aristotele, qui in eo solo peccavit, alias probus, & ut cum Comico loquar, τῶν γνησίων: Ita Scholiorum autores, Alcæus, Anacreon, Praxilla, & alij, in partes Hesiodi παραινετικὰ diuidebant: quod antea fecerant οἱ περὶ λύρας ἄδοντες. Primum enim Scholiorum argumentum παραίνεσις fuit. Athenæus, καλὴν ἀκροάσεως ἐνόμιζον, εἰ καὶ παραίνεσίν τινα καὶ γνώμην ἔχειν δοκοῦσαι χρησίμην εἰς τὸν βίον. Ita, ut dixi, hos libros in partes & membra diuidere solebant, quorum non vltimum est, ἡ δαιμονολογία: quod χρήσιμον inuentum retinebimus, donec in sequentibus magis magisque quomodo cohæreat, & quem locum in reliquis partibus habeat, ostendemus. Si quis igitur potissimam huius libri primi partem quærat, dicam esse ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕ.

CAP.

CAPVT VIII.

INVENTA nota aliqua primi libri, illud tenendum duplicem fuisse Παιδείαν siue docendi rationem veterrimis poetarum: quarum vtraque in hoc locum habet: est enim vel adumbrata, vel manifesta. Adumbrata est, quæ vel fabulosis narrationibus conflat, vt de Pandora vel fabulis, vt de Accipitre: Manifesta, vt præcepta de moribus in primo, de administratione domestica in secundo. Nos ea quæ tractanda nobis sunt pertexemus, quæque ad priorem Παιδείαν spectant explicabimus: quæ ad posteriorem ostendemus. Diuisio libri vtriusque quod ad contentum hæc est, Agricultura & Nauigatio, Γεωργία καὶ Πλοῦς: finis vtriusque idem, ὁ βίος. A præcepto inchoat, desumpto à diuisione ἀρχόμενος: quarum alteram improbat, bella, inimirum, & iudicia: quod à proposito patris familias abhorreant: alteram laudat, quæ ad eundem finem tendit, ad quem Oeconomice, τὸν τῆς οἰκονομίας σκοπόν. Post hanc diuisionem sequitur diuisio totius operis, ex obliquo, & quasi in transitu his verbis, Ἀρχὰ δὲ πάντων: vbi duo proponuntur circa quæ cura & industria hominis, cui res familiaris curæ sit, versari debeat. Alterum est βίος, qui è terra petitur, & designatur per ἔργα θεῶν: quo vniuersus terræ cultus, & quæ ex ea prouenium comprehenduntur: alterum, ὁ πλοῦς, qui sub se comprehendit τὸν πόντον, quæ altera est ratio vitæ comparandæ, & designatur voce πόντιον. Vtriusque rationem cum labore coniunctam esse ait, causa hominum: quorum scelus in Promethei fraudem deriuat, τὸ ἀναπεῖσαι & τὸν Δία. Hac occasione intexitur fabula elegantissima Pandoræ, ex qua cum maxima huius libri atque adeo totius doctrinæ ratio dependeat, Græculi tamen vt solent, loquacitate sua non tam spem nobis explicandæ allegoriæ illius quam voluntatem pene præripuerunt. Dicemus tamen non ea tantum, quæ totius operis Hesiodi proposito maxime conducere videbuntur, sed & quæ vera sunt, & necessaria, & sine quibus, quæ his libris traduntur intelligi posse nemo sanus concedet. Porro priusquam id quod de Pandora dicitur aggrediamur, doctrina Periodica explicanda est quæ Pandoræ προοιμιάζεται; & more Poëtis vsitato subiungitur, cum præmittenda fuerit.

CAPVT IX.

PERIODOS veteres Platonici ex opinione Præceptoris sui duas statuebant: quarum altera mundum à Diis regi existimabant: altera tanquam animalem sibi & industriæ suæ, hominumque

προμηθέως permitti: de quibus ex opinione veterum Poëtarum multa in Politico suo Plato, qui inter alia: τὸ γὰρ πᾶν τόδε, inquit, τοτὲ μὲν αὐτὸς ὁ θεὸς ξυμπορεύει περιδινούμενον, καὶ συγκυκλεῖ. τοτὲ δ' αὖπαλιν, ὅταν εἰς περίοδον τὴν προσήκουσαν ἐλθὸν μέτρον εἰλήφασιν ἱκανὸν χρόνου. τὸ δὲ ἀπάλιν αὐτὸ μοναχοῦ τὰναντία πορεύεσθαι, ζῷον ὄν, καὶ φρονοῦν εἰληχὼς ὑπὸ τοῦ συναρμόσαντος αὐτὸ κατ' ἀρχὰς τοῦτο δὴ αὐτῷ τὸ παλίμπλαγκτον ἴσχειν, διὰ τόδε ἐξ ἀνάγκης ἔμφυτον γίγνον. Statuit Plato interdum à Deo moueri, regi, flectique hoc vniuersum, donec expletus sit ille ambitus: tum rursus sua sponte mundum regi, sibique permitti. Huius alterius Periodi exemplum sub Saturno locabant; cuius felicitatem statuebant ἐν τῷ τὸν βίον αὐτὸν αὐτομάτῳ, id est, in spontanea rerum omnium suppeditatione, sine labore vllo, quæ vita excludebat τὸν προσήκοντα αὐτοῖς μόχθον id est humanam in re familiari tuenda & comparanda curam, quia sub τῷ Κρόνῳ multo felicius agebat: ac propterea merito cum eo Plato Monarcham suum confert, τόδ' ἐν τῷ τότε ἀνθρώποις λεχθὲν αὐτομάτοις αὖ βίος, διὰ τὸ Κρόνου εἶναι, inquit, θεὸς ἐπιμελούμενος αὐτὸς, αὐτὸς ἐπιτροπεύων. id est *Quod igitur de spontanea illa hominum vita dicitur, ob hanc causam dictum est; quia ipse Deus ipsos alebat, tanquam rex eorum & præses.* multa ibidem verbis ferè Hesiodi, quamuis nusquam meminerit eius, Periodi illius fœlicitatem describit. Sicut igitur Periodus hæc felix & sub imperio Deorũ, sic deficiente hac & elapsa, vt diuinũ imperium, ita benignitas eorum defecit, & felicitas humana. Sicut prius sæculum sub Deo est, ita alterũ sub fortuna & collegis eius τῶν Δαιμόνων. Igitur vt res sit dilucidior, sub altero τὸ κατὰ βίου ἀυτόματον statuebant, sub altero τὸ ἀναγκαῖον sub altero vitam sponte affluentẽ, sub altero vitæ comparandæ, labore multo & industria, necessitatem: in quo Iupiter & singuli Dij quæ prius ipsi ministrabãt, quæ hominibus sine cura, sine labore siue Oeconomica ratione, suppeditabant, fortunæ permiserunt, aut, vt Plato, τῇ εἱμαρμένῃ καὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ. Vnde maximo labore singula hominibus inuestiganda fuerunt: singuli enim Dij singula dona sua secum sustulerunt, quod Hesiodus κρύπτεσθαι βίον dicit eleganter. Plato ibidem: ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐν θεῷ ἐπαύσατο, ὅσα δὲ ἐμπέφυκε, νῦν δὲ ἡμῖν ἐπιμελείας ἀπέλιπεν ἄνθρωπος, δι' ἑαυτῶν τε δεῖ τὰ τῶν ἄλλων ζῴων διαγωγὴν καὶ τροφὴν ἐπιμέλειαν αὐτοὺς αὐτοῦ ἔχειν. *Postquam autem Deorum imperium, de quo iam dictum est, hominum curam gerere desiit, sibi ipsis illi prospicere, suãq; curam gerere coacti sunt.* Pro duabus illis Periodis quinque periodica sæcula, seu reuolutiones sæculares constituit Hesiodus; quarum prima, secundaque & tertia, sub ἡμιθεοις sunt; quarta sub θεοῖς; quinta sub ἀνθρώποις, in quo sæculum incidit Hesiodus & Perses: ex quo ostendit necessariam esse curam rei familiaris, cum in illo aliter non viuatur, postquam diuitia-

rum

rum sit cessit cupido, quâ secuta est studiorum inquisitio, quæ ignorare
ait ὅσον ἐλάχιστον τὸ χρόνου ἐπίδοσιν ὅτιαν, id est quam facile olim
vincerentur, priusquam Dij humanum genus τῇ ἐπιθυμίᾳ καὶ τῇ τύχῃ
permiscerant. Tria secula Hesiodi cur sub ἡγεμονικοῦ collocarim,
quartum sub θυμικοῦ, causa hæc est: quod Heroicum seculum maxime ab Historicis, & Poëtis celebratum sit, ab hac parte: quales sunt
Thebani, qui ὑπὲρ τῶν Οἰδιπόδου, & Troiani, qui Ἑλένης ἕνεκα πρὸς
μους, bellum gesserunt. Huc illa spectant ex Photij Excerptis: Θυμοῦ
δὲ διαπεμφθέντος πολιτείαν τὴν διὰ πολέμους καὶ μάχας, καὶ ὡς δόξαν φέ-
ρουσαν, τιμὰς δὲ καὶ στεφάνους ἐν δόξῃ ἡγεμονιζομένους, οἷαν φησὶ τὴν τοῦ τῆς
ἰσοθέας ἑκάστου θρυλλουμένου ἀνορθοῦν. Fuit ergo de his seculis veterum opinio hæc: sicuti ex ἡγεμονικοῦ factum erat θυμικὸν ex θυμικοῦ
ἐπιθυμητικὸν: Sic futurum iterum ex ἐπιθυμητικοῦ ἡγεμονικὸν ex ἡγεμονικοῦ
θυμικὸν, atque ita deinceps. Ita vt perpetuus quidam esset περιόδων
lapsus, & reuolutio. Vnde infelicitatem suam deplorat alibi hoc libro Poëta, quod non aut prius natus fuisset, aut serius, ante τὸ ἐπιθυμητικὸν nimirum, aut post illud: vt suo loco ostendemus. Circa periodorum reuolutionem Hesiodicam tota Maronis Pollio versatur, cuius rationem ignorarunt interpretes. Primo enim exspectari
ait τὸ ἡγεμονικὸν, sicut sub Saturno fuerat.

Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo,
Iam redit & Virgo, redeunt Saturnia regna:
Iam nova progenies cælo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
Desinet, ac tota surget gens aurea mundo,
Casta fave Lucina.

Habes τὸ ἡγεμονικὸν: accipe τὸ ἐπιθυμητικὸν:

Pauca tamen suberunt priscæ vestigia fraudis,
Quæ tentare Thetin ratibus, quæ cingere muris
Oppida, quæ iubeant telluri infindere sulcos.

Habes τὸ ἐπιθυμητικὸν, aut eius effigiem: iam reuolutionem τὸ θυμικὸν
accipe, quod Heroicum Hesiodo vocatur.

Alter erit tum Tiphys, & altera quæ vehat Argo
Delectos Heroas: erunt etiam altera bella,
Atq; iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.

Habes τὸ θυμικὸν: vbi vox *iterum* sicut apud Hesiodum ἔπειτα circumuolutionem eiusdem seculi notat, ἐν τῷ περιόδῳ. Exitum huic terminum τῶν ἡγεμονικῶν Maro *vltimam aetatem Sibyllini carminis* vocat: quod τὸ ἡγεμονικὸν vltimum inter ætates erat, quo desinente dum priora iterum reuocabantur. Mirum itaque non est si eius ratio fugerit

Seruium.

Scaliger ita vt faciat nonnulli, qualis est Grammaticus non ita antiquus, Pomponius Sabinus, qui Maronem ibi de Hesiodo agere existimarint: *vel intelligit*, inquit, *de Hesiodo Poeta, cuius Pater Dium fuit, natione Cumæus: Hesiodus autem libris suis quatuor sæculorum facit mentionem.*

CAPVT X.

POSTQVAM haec constituimus, vberius eundum erit. Duabus de causis sæcula intexit Poëta. Altera est vt ostendat vitæ quærendæ necessitatem, καὶ τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἐπιμελείας μᾶλλον καὶ πόνου καὶ ἐπιμελείας, quæ sub ἐπιθυμητικῷ erat, postquam defecissent Deorum dona. altera vt ostendat τὸν ἐπιγενητὸν τῶν ἐπιθυμητῶν, qui sunt Δαίμονες. Primum sæculum sicus ἐκ θαλάττης ex terra viuebat: ita & eadem ratione ex ea nascebantur. Vnde Plato eos modo γηγενεῖς, modo ὑλώδεις vocat. Nota est opinio veterum Græcorum de generatione rerum hominumque è luto terræ, & solis calore, priusquam ἐκ θηλυγονίας crearentur. Sicut igitur è terra fiebant, ita rursus in eandem fluebant: ita tamen vt è defectu vnius succederet origo alterius, ne genus interiret. Horum igitur γηγενῶν duo constituunt genera: quorum alteri dissoluebantur, alteri in speciem λογικὴν conuertebantur, & constituebant nobilius quid & aërium. In omni vita constituunt tria Platonici, βίον, θάνατον, λύσιν, vt Proclus loquitur, vel vt nos mallemus, βίον, πλοῦτον, μοῖραν, id est vitam, vitæ finem, & quod vitæ finem sequitur. Primi igitur sæculi homines quoquot nobiliores erant, post emensum tempus suum, constituunt λύσιν Δαιμονίαν, siue τοὺς Δαίμονας τοὺς ἐπιχθονίους. Secundi, τοὺς ὑποχθονίους. Tertij sine λύσει interierunt. Quarti Heroas. Quinti ψυχὰς ἀθανατιζομένας, quos Hierocles θρεπτὰ ζῶα, in libro de fato & prouidentia vocat, vbi eos tertios facit post τὰ θεῖα, quos Deos dicimus; quos sequuntur τὰ αἰθέρια, quos Dæmones appellamus: ὧν τὰ μὲν θρεπτὰ, inquit, λογικὰ, θεοὶ τε καὶ θεοὺς καλεῖσθαι. ἃ δὲ μετ' ἐκεῖνα τὸν τρίτον ἔχει λόγον ψυχῆς, λογικὰ αἰθερία τε καὶ ἀγαθοὶ δαίμονας ὀνομάζει, ἢ τι συνεμφαίνων ἀνθρώπους ἐμπαλιδάς τε καὶ ἀγγέλους γλωττῶν. τὸ δὲ ἀνθρώπινον φῦλον τὸν πλάττοντα μοῖρα ἐκέκτηκεν, ὡς θρεπτά τε ζῶα καὶ ἀνθρώπους ψυχὰς, καὶ (ὡς ἂν εἴποι Πλάτων) ἀθανάτους ὀνομάζεσθαι ἀνθρώπους. Atque ita fit, vt cum quinque sint sæcula, quatuor tantum constituantur λύσεις. De continuatione primorum sæculorum ita Plato: Ἐχόμενοι δὲ τοῦ τοιούτου λόγου τοὺς γεγενημένους ἐν τῷ πρόσθεν εἶναι φατέον, ἐν τῷ παλιγγενεσίαν αὖ, καὶ ψυχῶν ἄλλην γένεσιν, πάλιν ὑπ' ἀλλήλων θνήσκοντας καὶ ἀναζωπυροῦντας, ἐπειδὴ τῇ ξυνάπτει, ἐκείνῃ τῆς γενέσεως; καὶ μηχανὴ πάντων τούτων τοῦ λόγου θεὸς ἀνάγκης φυσιοῦσης, ἔστιν ἔχειν τάξιν; ἐντὸς λόγου, ἔστιν ἢ θεὸς ἐκτὸς ἐν ἄλλαις μοίραις ἐνδοξάσει. Ho-

mines,

mines, inquit, primorum ſæculorum quoſcunque ex ijs Deus poſt morte non deſtinarat meliori conditioni, mutatione ſenectutis in iuuentutẽ, perpetuam ſucceſſionem conſtituebant: ita vt neceſſitate generationis, quæ ſemper in contrarium circumfertur, poſtquã aliquamdiu in terra iacuiſſent, rurſus reuiuiſcerent: atque ita e terra nati dicebantur. Vt ex verbis illis aliquid conſtituamus; Duplices illarum ætatum facit homines: alteri perpetua quadam ſerie humanum genus conſtituebant: qui puriores & præſtantiores erant λῆξιν diuinam conſequebantur, & inter Dæmones referebantur. Atque hæc cauſa eſt cur ex ætatibus illis λῆξιν conſtituat Poeta & εἴδη λοιπά, è quibus omnibus vnum ſolummodo inſtituto ſuo applicat, id autem eſt τὸ τῆς Δαιμόνων. Repetit enim paulo poſt, hæc de iiſdem:

Τεὶς γὰρ μύριοι εἰσὶν ὑπὶ χθονὶ πυλυβοτείρη
Ἀθανάτοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀιθρώπων.

Cùm autem duabus de rebus agat: de Iuſtitia, vt diximus, moribuſque: & de rei familiaris cura; duo miniſteria τῆς Δαιμόνων γῆς tribuit, quorum vtrumque inſtituto ipſius conuenit. Primo enim iuſtitiæ inſpectores eos facit: ſecundo rei familiaris curam penes eos eſſe oſtendit, cum πλουτοδότας eos vocet. Ne quis exiſtimet fruſtra Manilium χειρόγραφον horum librorum feciſſe τὰς Δαίμονας, & quæ de iis dicuntur.

CAPVT XI.

POSTQVAM igitur Deorum cura penitus deſtituiſſet mortale genus; nec vllum præſidium præterquam in ſe, in cura, & diligentia ſua haberent, &, vt Plato loquitur, ἔδει τὴν διαγωγὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτὰς αὐτῆς ἔχειν, cum in Deorum prouidentia, id eſt ἐν τῇ τῶν θεῶν προνοίᾳ præſidium nullum haberent; cepit hominum ἀπορμήθεια paulatim ſibi proſpicere, donec tandem τὸ πῦρ inuenit, quod πῦρ Plato ἐπιστήμην interpretatur, Heſiodus βίον, id eſt vitam, ſiue viuendi facultatem. Hac audacia cum pœnam promeruiſſet Prometheus, ſiue ἡ προμήθεια, Iupiter vt factum illud vindicaret rebus humanis maximum malum introduxit: nam hæc doctrina ita cohæret cum Periodo, & ætatum diuiſione; vt ratione Poëtæ poſterior, re ipſa prior ſit. Pandora eſt ἡ Τύχη quam arbitram rerum humanarum, facultatum præcipuè, omniumque quæ è terra naſcuntur, è mari comparantur, ὁ τῶν ἐπιστάτης καὶ οἰκονόμος Deus eſſe voluit. (in qua tamen etiam alia conſiderantur, vt oſtendimus cum de Periſtaſi agimus) Eam vtique & mari & terræ, id eſt toti Oeconomicæ rationi, circa quam verſatur Poëta, τῷ πλούτῳ nimirum καὶ τῷ πόνῳ præficiebant veteres. Horatius Lib. 1.

Te pauper ambit sollicitâ prece
Ruris colonus: te dominam aequoris
Quicunque Bithynâ lacessit
Carpathium pelagus carina.

Dominam enim æquoris vocat, non quod mari præfecta esset, & eius tempestatibus, sed nauigationibus, sicut eas considerat Hesiodus, id est τῷ πόρῳ, & mercaturæ. Atque hæc causa est cur Antij & in maritimis oppidis ab antiquis hæc Dea coleretur. Iam δῶρον θεῶν dictum fuisse quicquid ad vitam Hominum conducit, sciunt qui Homerum & Hesiodum legerunt, & quæ nos hac de re infra ad interpretes Hesiodi disputamus. Plato in Politico. Οὕτω δὴ τὰ πάλαι λεχθέντα περὶ θεῶν δῶρα ἡμῖν διδόρηται μετ' ἀναγκαίας διδαχῆς καὶ παιδεύσεως, loquitur enim de ætate hac qua nata fuit Pandora. Quotiescunque autem περὶ θεῶν δώρων loquuntur veteres, τὰ τυχηρὰ intelligunt. Plutarchus in tractatu quomodo iuueni sint legendi Poëtæ, vbi de Hesiodo loquitur nostro, τὰ τυχηρὰ inquit τ' ἀγαθῶν Διὸς δῶρα κέκληκε, πλοῦτος καὶ ἀρχαὶ, καὶ πάντα ὅλως τὰ ἐκτός. Oeconomicæ ergo finis est rerum sufficientia, quæ cum sub ἡγεμονικῷ δώρων θεῶν esset: sub ἐπιθυμητικῷ donum Fortunæ facta est teste Hesiodo: quia omnes dei & singuli sua dona huic monstro resignarunt: ac propterea Πανδώρας dixerunt,

—— ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν.

Porro cornu Amaltheæ gestasse Fortunam in triuio notum est: quia autem illud τὸν παναπερμίαν continebat, id est terræ dona omnia; imperium autem Fortunæ latius pateret, Plutarchus etiam de mari cornu illud interpretatur: in quo fallitur, in Libello de fortuna Romanorum: τὸ δὲ ὑπερμέγεθες ἐκεῖνο τὸ πλοῦτου κέρας ἔχει διὰ χθονὸς, οὐκ ὀπώρας ἀεὶ θαλλούσης μέσον, ἀλλ' ὅσα φέρει πᾶσα γῆ, πᾶσα δὲ θάλαττα καὶ ποταμοὶ, καὶ μέταλλα, ἐλαίους, ἄρδοντα καὶ ῥᾴδιον ἐπιχορηγοῦντα. Duo illi attribuebant pictores veterum; in altera cornu hoc, in altera gubernaculum. Quod gestabat gubernaculum in altera, sicut in altera cornu Amaltheæ, designat nauigandi opportunitatem, & per consequens τὸν θαλάσσιον, id est marinas diuitias, sicut cornu Amaltheæ designat τὸν πλοῦτον, id est diuitias terræ, quod neque Plutarchus neque reliqui veteres intellexerunt. Causa hæc erat: nauigubernaculum demere signum erat, desinere τ' ἀέρος πλοῦν, id est, tempus nauigandi idoneum, id est, aduoniisse autumnum. quo ex præscripto Hesiodi non amplius illi qui circa alteram Oeconomiæ partem quæ his libris continetur, versabantur, mercaturam nimirum, mari se committebant vt Lib. 2. docet. Sicut, autem

autem affigere naui gubernaculum, signum erat veris aduentus; ita demere finem eius denotabat. Autumno enim in fumum gubernaculum deponebant. vnde illud Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ κατα θεῖο, & Πηδάλιον δ' ἔρυσαι ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι. Vbi Hesiodus per πηδάλιον alteram Oeconomiæ rationem designat, τὸν πλοῦν nimirum; cuius finis est ὁ πόρος, sicut per ἔργα cornucopiam. Vtramque, vt dixi, hanc vitæ comparandæ rationem veterum Fortunæ attribuebant, sicut hic Pandoræ: ex quo dependet artificiosissima poetæ propositio: nam nisi Pandora fuisset, inquit:

Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ κατα θεῖο·
Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν:

id est, continuo gubernaculum in fumum suspendere potuisses, neque ad Autumnum vsque expectandum fuisset: nec magis de terra sollicitus esses, sed illa omnia facesserent: nunc vtrumque & τὸ πηδάλιον, & τὰ βοῶν ἔργα in manibus Fortunæ sunt. Vbi primo duplicem Oeconomiæ, de qua his libris acturus est, rationem proponit occultè. Vtrique τῆς Παιδιάος præficit. Neque alia causa est cur τῷ Τύχῳ Homerus, teste Pausania, Deam marinam fecerit, qui primo eius meminit in Hymno εἰς Δήμητρα, qui hodie non exstat, vbi eam cum Cereris filia inter reliquas Oceaninas ludentem introducit. quod nos in Hymno nostro εἰς Παιδιάος, vbi veterum errorem refutamus, his verbis prosecuti sumus:

Χαῖρε θεάων κρείουσα θεῶν, ξαφερῆς τε καὶ ὑγρῆς,
Ὑγρῆς καὶ ξαφερῆς, τῷ καὶ παλάμῃσιν ἀείρεις
Τῇ μὲν Ἀμαλθείης κέρας ἀγλαὸν, ἔνθαρ ἀρούρης
Εὐφορίης μέγα σῆμα, θοὴ ταχύεται βιότοιο,
Ἀμφότερον ταχύεται καὶ αὔξεται ὅσσά τε γαῖα
Εἰαρινῇ Ζεφύροιο χέει μεθύοντος ἔρωτι·
Πηδάλιον δ' ἑτέρῃφι· τόθεν σέθεν ἄμφι θαλύῃ
Δῶνα παλαιγενέων ἐφλύσατο βιβλία φωτῶν.
Ἦ γὰρ ἀοιδοτόκον τε μόνιον κόσμοιο καὶ ἀρχὴν
Σημάντορ ἠρύοντο. Σὺ δ' εἰναλίη θεὸς ἔσσα,
Εἰναλίη θεὸς ἔσσα. Τύχῳ δέ σε φασὶ καλεῖσθαι
Νηρέος ἐν βένθεσι, καὶ Ὠκεανοῖο γένεσθαι.

Et reliqua quæ sequuntur. Totum enim Hymnum, quem in Deam illam, ad explicationem huius doctrinæ, scripsimus, adiungemus editioni huic nostræ: ne quid studiosis adolescentibus possit deesse: simul vt feliciter eorum ingenium excitetur, vt has Musas cum Latinis coniungant. Hæc sola causa fuit, cur antiquissimi pictores, Homeri & Hesiodi, vt & reliqui artifices, imitatores, Fortunam vtrun-

quæ in manu habere voluerint cornu; quo designatur ἡ γεωργία, & qui ex ea ὁ πλούσιος: ἡ & πρὸς ἅλιον, quo designatur ὁ πλοῦς, & qui ex eo ὁ ἔμπορος. Hanc enim alteram vitæ rationem minus iustam πρὸς πρὸς ἅλιον designabant. Hinc eleganter Synesius Astræam ex aëre σάχιον protendere dicit, ἐς πρὸς ἅλιον: quod agricultura iustior sit mercatura. Hanc qui non videt esse mentem Hesiodi, quæ propositionem totius operis continet, quam nos postea explicabimus, quæ veriora esse existimat, amplectatur. Nos duo hoc capite probabimus: Primo quomodo cum ætatum diuisione cohæreat Pandora: Secundo quomodo cum totius operis subiecto. Nunc ad reliqua pergamus.

CAPVT XII.

RESTAT vt ostendamus quomodo ea quæ de Pandora dicuntur inter se conueniant. Præter ea quæ ἔργα dici ab Hesiodo infra ostendimus, ἐργασίαι quandam mulieribus attribuit: ita vocat τὴν παλλασιεργίαν, & hinc Glossa quædam Hesychij, de qua infra, diuidit τὰ ἔργα, in γεωργίαν, quæ viris: & παλλασιεργίαν, quæ mulieribus proprie conuenit. Ait igitur Poëta noster Deos singulos dona sua commisisse huic Pandoræ. Mineruam primo τὴν παλλασιεργίαν, cui præest ipsa; vt mulieres quoque habeant quo aliquid ad rem familiarem conferre, & eius potentiam in conquirenda vita experiantur. Iam quod Venus illi χάριν dederit, vt Poëta loquitur, nihil est quod magis huic Deæ conueniat: vox enim χάριτος quomodo hic sumatur in Notis nostris diximus. Duplex Mercurius duplicem illi facultatem, duplicia dona largitur. Prior impudentiam & versutiam: hic Mercurius est ὁ ἐμπορικὸς θεὸς, mercaturæ nimirum & eius fraudum, quæ in illa Oeconomiæ parte committuntur, præses: quod autem ille δόλιος à Poëta dicitur, causa est, quia secum τὸν ἐναλάθιον λόγον habet, vt Philosophi loquuntur, è quo bona vel mala proficiscuntur, qui Fortunæ non minus quam reliqui suum donum largitur, quod est fallere & decipere. & hæc Fortuna in emporiis nostris notissima est. Iam alter Mercurius, qui vocem illi suppeditat qua inescare homines possit, ὁ ῥητορικὸς λόγος est: qui externo vocis ministerio vtitur. At vero quod donum suum Pitho confert, huc respexit Alcman, cum fortunam Πειθοῦς ἀδελφὴν dicit. Quod Promethei causa inducta sit; eo alludit idem, cum eandem Deam Προμηθείας θυγατέρα vocat. Plutarchus de Romanorum fortuna: Ἀλλὰ μᾶλλον (de Fortuna loquitur) Εὐνομίας καὶ Πειθοῦς ἀδελφὴν, καὶ Προμηθείας θυγατέρα, εἰς ἀμφιλογεῖ Ἄλκμαν. Nunc quod à Vulcano è luto factam eam vult, naturale est: sine igne, aqua & terra nihil creatur. Deas autem

autem etiam τὰς τοιαύτας Poëtæ vbique ἀνθρωποπαθῶς. Prometheus est humanæ prudentiæ, & industriæ vis: quæ dum nimium se effert, dum ignem, id est τὸν ἀπορίαν, teste Platone, à Diis consequi sperat, in vinculum acerbissimum incidit; Fortunam nimirum & fati necessitatem: quius auxilio (vt Hesiodus loquitur) Iupiter vitæ comparandæ modum occultat. Pœna audaciæ illius, quæ τὸν ἀπορίαν illicitis modis sibi vindicare ausa fuit, Fortuna est; Dea cæca & quæ cum τῇ Προμηθείᾳ pugnat. Veteres Philosophi diu deliberarunt, vtrum naturam, quæ omnia hominibus suppeditat, τύχην an vero σοφίαν appellarent. Plutarchus libro supra adducto: ἀυτὴν τὴν χορηγοῦσαν ἡμῖν καὶ φέρουσαν ἅπαντα φύσιν, οἱ μὲν τύχην ἐκάλεσαν, οἱ δὲ σοφίαν. Prometheo opponitur Epimetheus: alter prudentiam significat, quæ futura prospicit: alter pœnitentiam, quæ iam facta deplorat. Hic Epimetheus δῶρον Διὸς accipit; ita Poëta more suo bona fortuita appellat. Quod non solum notat Plutarchus, sed et totam conclusionem ad eandem Deam, ad quam nos reliqua omnia, ipse refert, in libello de Fortuna. Ἡ πᾶς γελοῖος ὁ Ἡσίοδος περὶ Ἐπιμηθέως παραμυθούμενος ἀπορίαν δῶρον δεξιᾶς παρὰ Διὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπεται τὰ τοιαῦτα λέγων, ἐκ τοῦ ἐμοῦ. Vbi manifestè ostendit quid Hesiodus donum Iouis dicat, nimirum Fortunam quæ Pandora dicitur. Quod autem apud Hesychium legitur Πανδώρα ἡ γῆ, ὅτι τὰ ὡροῦ τὸ ζῆν πάντα δωρεῖται. ἀφ' ἧς καὶ Ζεύδωρος, sciendum est Scholion esse Aristophanis, (sicut totum Grammatici illius lexicon, nihil præter Glossas authorũ continet) quo explicatur locus Aristophanis, qui lepide, vt Comicus, γὴν πανδώρων vocat. Locus hic est, ὦ γῆν Πανδώρα δῶρα λοιπόρειχα κλεινόν. Interpres Græcus: Πανδώρα, τῇ γῇ, ἐπειδὴ πάντα τὰ τὸ ζῆν δωρεῖται, ἀφ' ἧς καὶ Ζεύδωρος καὶ ἀνταπαδώσεις. Doctrina tam nobilis quæ hic à Poëta traditur, nemini quod subolüerit, mirum est: quorum plerique σοφιστικὰς, ἢ φυσικὰς ἀλληγορίας excogitarunt: quæ ἐν τοῖς διθυραμβικοῖς locum non habent: ac propterea ad Theogoniam pertinent. Nos eam, vt putamus, ita manifestè eruimus, vt posthac latere non possit. Ita ergo, inquit Poëta, cum rebus nostris agitur, postquam à Deorum tutela destituti fuimus, vt obiecta sit difficultas maxima: cui Dij singuli munera attribuerunt: penes quam summam facultatem eorum distribuendorum esse voluerunt: vnde processit necessitas artis Oeconomicæ, Fortuna nimirum, extra quam qui sunt, sine difficultate ad Homero vinere dicuntur; quales sunt mortui, vt infra dicemus.

CAPVT XIII.

NE quicquam sit quod diligentiam nostram effugiat, aut in Pandora, aut in iis ex quibus illa dependet, in propositione ipsius operis hi versus sunt explicandi; priusquam ad ordinem reliquorum pergamus:

Κρύψαντες δ' ἔχομεν δυσβίοτον ἀνθρώποισιν.

quæ verba quasi vinculo quodam necessario & indiuulso cum illis quæ postea sequuntur cohærent: Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, quæ est prima ad Pandoram εἰσβολή. Vita illa, quam occultatam à Dis Poëta prædicat, supponit alteram. Sicut itaque opponuntur inter se ætates: ita & vitæ duæ diuersissimæ. Prioris homines ῥεῖα ζώοντες ab Homero dicuntur; quod vitæ genus opponitur huic in quo Hesiodus scripsit, in quo hodie versamur. Vnde ῥεῖα ζώοντες ab Homero etiam defuncti dicuntur, quos vulgo μακαρίτας dicimus, qui ex hac fortunæ ἀταξίᾳ rursus, vnde deciderant, peruenerunt. τὸ ῥᾴστα ζῆν duabus in rebus constituunt: in simplicitate cum αὐταρκείᾳ: in facilitate cum voluptate. Priore egestas tollitur, & cupiditas: altero labor & difficultas. Exempli gratia, statuamus μαλάχην ἐ ἀσφόδιλον, quem cibum poëta proponit tanquam sufficientem simpliciter viuentibus. His duobus nihil simplicius, nihil magis obuium: vtrumque tamen sufficit τοῖς ῥεῖα ζώουσι προαιρουμένοις. Destruitur hæc vita à duobus maximè; cupiditate & labore. Cupiditatis serui hoc tempore omnes sunt: maxime autem illi, qui à pristina illa vitæ simplicitate ad luxum iniquis artibus quam maximè declinant, quales Hesiodi iudices sunt, quos δωροφάγους ille appellat. Labor cupiditati inseruit, quæ sunt voces τοῦ πρός τι. Vtrumque enim finem suum sequitur. Vtrique frænum iniectum fuit maximum, quod à Platonicis ἐμπόδισις vocatur. Cum enim cupiditas vitæ prioris simplicitatem tollat, labor facilitatem destruat, quorũ ab altero sæculum hoc ἐπιθυμητικὸν, a b altero χαλεπὸν dicitur: vtrumque autem comparare studeat quod desiderat; illud quod vtrumque impedit, est τὸ ἐμπόδισις. Cupiditas labore vtitur ad consequendam rem cupitam: ἐμπόδισις cupiditati frænum iniicit & laborem impedit: à quo ἐμποδιστικὸν hoc æuum, & ἀχλοιον appellatur. Exemplis rem illustremus è vita Oeconomica petitis. Ex nauta si quærat quis, cum omnia, secus ac olim, arte & labore comparentur, cur nauiget; respondebit, lucri causa. Si ex eo qui vxorem ducit, quam causam propositam habeat; respondebit, liberos. Si ex agricola, cur terram colat; respondebit, ob fructus. Si ex homine politico; respondebit, honoris causa. Si ex militante; vitæ gratia. In

quibus

quibus tria conſideranda ſunt, quæ priori vitæ aduerſantur. Primo cupiditas quæ petit: ſecundo, ars, induſtria, labor, quo petit: poſtremo, ſucceſſus, qui cupiditatem & laborem ſequitur & prioribus duobus imperat. In cuius poteſtate cum ſint reliqua duo, tollitur libertas hominis cupientis & τὸ αὐθαίρετον, quod nihil quam petere poſſit & annitι. Cæterum ſi & nauta, & agricola, & miles ſucceſſu carent, apparet ἡ φείσασις, quæ ante tamen fuit, quia de ſucceſſu ſuo certi eſſe non poſſunt. Itaque & antequam ſucceſſus impeditus eſt, tollitur libertas, quia & non ſuccedere poteſt: & poſtquam impeditus eſt, apparet ſeruitus. Hæc tria inter ſe cohærent, ἐπιθυμία, τέχνη, φείσασις, vt neque cupiditas aliquid ſine arte efficiat, neque ars ſine ſucceſſu eſſe poſſit: neque ſucceſſus ibi imperet vbi priora deſunt. Hæc tria in vnica Pandora conſiderari debent: τὸ χαίρειν καὶ πθυμὸν eſt voluptas, ὁ κόσμος τ' Ἀθήνης eſt ars. Dona Deorum quæ illi commiſſa ſunt, eſt Fortunæ potentia. Hoc itaque modo apparet quomodo Dij vitam occultarint, ſecundum Heſiodum, de quo in illis verſibus, quos propoſuimus, agit. Illis vero qui ſequuntur φείσασις actionum noſtrarum deſcribitur:

Ῥηϊδίως γάρκεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσαιτο
Ὥς κέ σφιν εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ ἀεργὸν ἐόντα.

Niſi, inquit, obſtaret ἡ φείσασις, id eſt Pandoræ potentia, facillime vno die ea conſequeretur homo, quæ iam vix toto vitæ tempore. Priorem itaque vitam Philoſophi βίον ἁπλῶν dicebant, ἀπειράτον, ἀλοθηρίας ἐπηβολον: Poſteriorem, πολύπονον, ἀναγκαῖον, φειδωλικόν. Quibus omnibus hoc efficitur, nihil aliud quam Pandoram Heſiodicam circumſcribere Platonem, qui omne illud πᾶν quod ſub Diis non eſt, ſed ſub Dæmonibus, ſub τῇ εἱμαρμένῃ, id eſt fato ſeu fortuna, & τῇ ἐπιθυμίᾳ, id eſt cupiditate locat. τὸν δὲ δὴ κόσμον πάλιν ἀνέστρεφεν εἱμαρμένη τε καὶ ξύμφυτος ἐπιθυμία, id eſt, orbem verò rurſus (poſtquam ex eo dij receſſerunt) fatum, eiuſq; ſocia cupiditas volvebant: nam & veteres inter Parcas Fortunam numerabant, & quidem plus quam reliquas poſſe exiſtimabant, & τὴν Τύχην, εἱμαρμένην τ' καὶ μοῖραν dicebant: quòd nos in noſtro Pandoræ hymno his verbis attigimus:

Χαῖρέ μοι αὖθις ἄναασα, θεὰν πόλιες μέτα ἐῦσα,
Κηὼς ἀλεξήτειρα, παεσφορίασα δὲ πότμον
Εὐσεβίων παίδεσσι· νόσον δ' ἀπὸ πάμπαν ἀλάλκειν.
Σοὶ δ' ἅμα γεινομένῃ, νόσοι ἀόλμοι, ὀξύ τι πῆμα,
Ἰκέλαι ὀρνίθεσσιν, ἃ ὀρνυμένῃσι μελίσσης
Ἀτρόμητον βίον ἄβιον διάφαμον εἶδέ τις ἔχειν
Ἀθανάτων, σίον νόσφι, Διὸς βυλῆσιν ἀρήγειν.

Οὐδὲ

Οὐδὲ παραιτείσῃς συμφορὴν μεθιέναι ἀνάγκην,
Οὐδὲ κασιγνήτας, τῇσίν σ' ὁμότιμον ἔθηκε
Ζεὺς Κρονίδης, Λαοδάμειάν τε καὶ Ἄσιον, ἢν τὸ λέγουσι
Ἀνδράσιν ἰσοθέοισιν ἐπιπλόκαμον ἐφέσσαι
Δαίμονα δυσφρονέοντα, καὶ ἠβαδὸν ἅπερ μέλαινεν.

Et recte Pausanias: Ἐγὼ μὲν δὴ Πινδάρῳ ταῦτα ἄλλα πείθομαι τῇ ᾠδῇ, καὶ Μοῖραν τε εἶναι μίαν τὴν Τύχην, καὶ παρὰ τὰς ἀδελφάς τι ἰσχύειν. Atque hæc hactenus.

CAPVT XIIII.

VT vlterius pergamus, eaque confirmemus, quæ de Pandora dicta sunt, ad Habitaculum eius perueniamus, vt bonam illam Deam in lucem hominum penitus protrahamus, quod Hesiodus πίθον facit: Homerus autem eodem modo, Fortunæ secundæ & aduersæ πίθον suum designarat: ita vt ex his duobus locis similibus concluserint iam olim magistri, ὅτι φασὶ) νεώτερ) Ὁ μὴρος ὁ Ἡσιοδ). Verba Poëtæ sunt, apud quem Achilles diuina oratione lugenti Priamo filiique fatum non ferenti hoc modo loquitur:

Οὐ γάρ τις θρῆξις πέλε) κρυεροῖο χόλοιο,
Ὡς ὄ ἐπιπλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,
Ζώειν ἀχνυμένους. αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακεί) ἐν Διὸς οὐδεῖ,
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερ) δὲ ἐάων.
Ὧν ᾧ μὲν κεραμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικεραυν)
Ἄλλοτε μὲν τε κακὴ ἄρα μοίρ), ἄλλοτε δ' ἐσθλή·
Ὧ, δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε,
Καὶ ἑ κακὴ βιβρώσκει ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει,
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένο), οὔτε βροτοῖσι.

Haud equidem confert misero succumbere luctu:
Hæc etenim Diuûm lex stat mortalibus ægris,
Viuere sub curis: queis illi longius absunt.
Dolia bina iacent Iouis alto inclusa cubili,
Qualia distribuit terris, lætumq; malumq;.
Hinc cui mixta dedit magni concussor Olympi,
Prospera nunc illi, nunc illi aduersa fuêre.
At cui dura pater; miserandum protrahit ævum:
Illum namq; fames terras maledicta per omnes
Ludibrium premit infelix hominumq; Deâmque.

Hos versus ubi adducit Plutarchus, cum eleganti elogio, in consolatione ad Apollonium, Hesiodi quoque nostri hunc locum adducit,

eit, eiuſque tanquam recentioris meminit, vt qui in hoc quoque Homerum ſit ſecutus. ὁ δὲ μετ' αὐτὸν καὶ τῇ δόξῃ, καὶ τῷ χρόνῳ καίτοι τῶν Μουσῶν ἀναχορεύων ἑαυτὸν μαθητὴν ὁ Ἡσίοδος, καὶ αὐτὸς ἐν Πίθῳ καθείρξας τὰ κακὰ, τὴν Πανδώρας ἀνοίξασαν ἀποφαίνει σκεδάσαι τὸ πλῆθος ἔτι πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν. Differentias in vtriuſque Homeri & Heſiodi Πιθοπλασίᾳ has notant magiſtri: quod Homerus in cælo conſtituat, Heſiodus in terra: quod Homerus duplex dolium conſtituat, Heſiodus vnum; quod quæ in Homerico vaſe σωματικὰ ſunt, & ἐξαντλεῖσθαι δυνάμενα, in Heſiodi ſunt ψυχικά. quæ tamen differentia magni momenti non eſt. Homerus illius dolij ἔφορον Iouem facit: Heſiodus Pandoram. Homericum Iouem vno ore omnes non interpretes modo ſed & Philoſophi τὴν εἱμαρμένην (id eſt Fatum) dicunt, quæ præeſt bonis maliſque. Heſiodus noſter oſtendere pergit, quomodo mala in homines inuecta ſint, bona amiſſa; quomodo Iupiter, prima deorum poteſtas, meretrici illi rerum humanarum Fortunæ, quæ mille illecebras habet, quibus viros ſtrenuos & ſolertes, id eſt τὰς μηχανικὰς, τὰς πραγματικὰς, quos ἁλφηστὰς vocat, qui ignem, id eſt rerum inueniendarum rationem ſibi vindicarant, obruat: quomodo Πίθος ille ad terram peruenerit, in quo erant Labor, Senectus, Morbi, & alia. Quæ omnia cum inter homines ſparſiſſet, ſola Spes remanſit; quæ perpetua ac ſola aduerſæ fortunæ comes eſt. Si enim fortunam tollas, Spes non erit: quæ ſemper in malis bono animo eſt, quod de inſtabilitate Fortunæ cogitat. Niſi enim inſtabilis Fortuna eſſet, in malis Spes non eſſet, in bonis metus. Pandora igitur operculo remoto ſpargit malorum agmen. Sicut autem Πιθοπλασία Iouis eſt; ita Πιθοιγία (èleganti voce hunc Heſiodi locum ita vocant Grammatici) Pandoræ. Mala illa quæ emittuntur (vt recte notat Proclus,) in poteſtatem τῶν Δαιμόνων veniunt; quo omnia illa confirmantur quæ ſupra à nobis dicta ſunt. Verba Procli ſunt, ὅτι καὶ τούτων ἔφοροι δαίμονές εἰσιν, οἵτινες ῥᾳδίως ἀφανοῦς ἐπαναπέμποντες τὰς ὑπὸ τὴν εἱμαρμένην τεταγμένας, καὶ τὰς ἐν τῷ πίθῳ κήρας ἀφανίζουσιν. Nonne ſatis manifeſte Pandoram eſſe τὴν εἱμαρμένην, aut, quod proximum eſt, τὴν Τύχην fatetur? Deinde Dæmonum poteſtatem, quam libri huius, ſeu potiùs partis prioris, ſubiectum facit Manilius, agnoſcit? Ita vbique interpretes doctrinam hanc alludunt, & inſcij verum fatentur, nuſquam agnoſcunt. Sic itaque, vt Horatij verbis loquar,

Poſt ignem ætheria domo
Subductum, macies & noua febrium
Terris incubuit cohors,
Semotique prius tarda neceſſitas

Lethi corripuit gradum.

Lethi necessitas est ἡ ἐκ τῆς εἱμαρμένης πραγμάτη in secunda Periodo: *tarda*, quia in priori non fuit, nimirum sub Saturno.

CAPVT XV.

CVM variæ fuerint de hac Pandora opiniones veterum: refutanda nobis ex ijs ea erit quæ maxime assertoribus suis visa est probabilis: quod si fiat, non necesse erit vt de reliquis laboremus. Ea est eorum qui Παιδώσεν, τὴν τέχνην esse voluerunt, id est ipsam artem: in qua opinione est Tzetzes. Tria secundum Platonem vniuersum regunt, τέχνη, τύχη, φύσις. Ars, Fortuna, Natura. Ex his ars, & fortuna ἐναντίωμα sunt. Artis inuentrix est ἡ προμήθεια: nam sub ὑπαθυμητικῷ cessat πρόνοια Deorum, quam offendit Prometheus, & ab hominibus auertit, propterea que eius vicem artem subiisse existimabant. Aristoteles quoque quotiescunque de προμηθέα & eius partibus vel effectis agit, toties illi ferè τὴν τύχην opponit, vt libro Ethicor. Nicomach. 3. cap. 6. vbi τὸ βουλευτὸν, cum ab aliis, tum præcipuè à fortuna separat. Cum præterea, vt Philosophus idem Rhetor. Lib. 1. docet, Fortuna sit eorum, quorum & causa non est definita, nec alicuius gratia fit, nec semper, nec sæpe, nec ordinatè, excluditur Προμήθεια, quia nec sine ratione procedit, nec sine experientia. Vnde in iisdem diuinis libris Fortuna ἄλογον & αἰτίαν ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ dicitur. Qua pœna maior esse non potest, iis præsertim hominibus, qui ἀλφησταὶ ab Hesiodo dicuntur, & semper excogitandæ aut inueniendæ rei alicui intenti sunt. Infinita eiusmodi ex Platone directè adduci possunt & simpliciter: ex Aristotele partim simpliciter, partim κατὰ συμπέρασμα. Iam enim hoc solùm modo agimus vt series huius doctrinæ & ordo pateat: tota denique doctrina lucem accipiat. Nunc vt & alteram illam sententiam recidamus restat. Eorum enim opinionem prætermittimus, qui hæc omnia ad sexum mulierum referunt, qui nescierunt quid in scriptis Poëtarum sit τὸ φαινόμενον, quod pugnat cum τῷ ἀληθεῖ & τῷ πρεπῷ. Duo inter se pugnant illa Δίκη, καὶ Βία: item ἀμηχανία & τέχνη: item id quod surripitur, & pœna surrepti. At vero ignem Prometheï esse τὸ τεχνικὸν, τὸ ποιητικὸν, τὸ μηχανικὸν, & Plato vbique affirmat, & cum eo Tzetzes. Iam hominibus Prometheus, Deus, vt Æschylus loquitur, φιλανθρώπου ξόπου, ignem largitus est, non vt ὄλβιον suum, qualia sunt illa, quæ propria singulorum Deorum cum sint, ab illis hominibus suppeditantur; sed vt Dijs forte rerum, eius rei causas duas statuit Plato; vt succurreret τῇ ἀμηχανίᾳ, καὶ τῇ ἀτυχίᾳ,

quia

quia homines, vt ille inquit, ἐν μεγάλαις ἀπορίαις ἦσαν πορίζειν ἑαυτοῖς διαμένοντες, id est, magnis difficultatibus vrgebãtur, cum de victu sibi prospicere non possent. Ignis igitur id est, quod Diis surripitur, hominibus traditur, quem ignem boni Platonici Dei, opificis vniuersi, quasi instrumentum statuunt. Iupiter hunc ignem, cum à Prometheo deceptus esset, in bouis diuisione, de quo in Theogonia habes, hominibus surripuit: eundem mox rursus vendicat sibi Prometheus, & hominibus tradit; ipsam nimirum artem, ipsam industriam, ipsam conquirendæ vitæ rationem. Quo furto & pœnã Iouis ipse, & clientes ipsius homines meruerunt. Pœna fuit Pandora. Quam Pandoram si Artem interpretemur, eadem erit pœna Iouis & munus Promethei, quod absurdum esse quilibet videt. Rursus quod ἀντί τινος datur, aliud est ab eo pro quo datur: Sed Πανδώρα propter surreptum ignem immittitur, sed pœnæ vice, non muneris loco, vt Hesiodus loquitur: τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακόν. Item, finis artis & eius πορισμοῦ ignis, est prodesse hominibus: qua etiam de causa à Prometheo surreptus Diis fuit: Pandoræ vero nocere: vnde κακὸν ab Hesiodo dicitur. Rursus ars cum labore iuuat: Pandora cum voluptate nocere dicitur. Ac propterea sub Saturni Periodo ne ars quidem fuit; sed sine labore quidlibet a Deorum benignitate suppeditatum fuit. Rursus, cum ars fuit, frænum artis inuenta est Pandora. Præterea Hesiodo, (nunc ea quæ ab eo dicuntur, sequimur; nec vnquam in vastum illud τῶν μυθολογουμένων mare abripi nos patiemur, nec aliud agimus quam vt horum librorum doctrinam planam faciamus) τὸ ἁλῶναι & τὸ πυρὰ ζητεῖν eadem sunt: Pandora vocatur φῶμα τοῖς ἁλοῦσι, id est ijs qui arte, & surrepto igne vtebantur, τοῖς δημιουργοῖς, τοῖς μηχανικοῖς (ita enim vocem illam accipiendam infra ostendimus ad Poëtam ipsum)

——ὀνόμηνε δὲ τὴνδε γυναῖκα
Πανδώρην· ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐπῴρησαν, πῆμα ἀνδράσιν ἁλφηστῆσι.

Ergo diuersa sunt. Nam si Pandora pœna eorum sit, qui arte & industria vtuntur, oportet aut aliud sit, aut aliud habeat quam ars & industria. Rursus aliud est quod à fauente datur, ab eo quod ab irato immittitur: sed artem tradidit ὡς Prometheus (ita dicuntur propriè in Theologia veteri Dij singuli, cum dona suæ largiuntur, quæ alio nomine ἐὰ dicuntur, & ipsi δωτῆρες ἐάων); aliud quod à Ioue sed χολωσαμένῳ. Pluribus idem aliis reiici potest: & nostrum probari. Afferemus argumentum quod scio obseruatum non fuisse, quo & nostrum probabitur, & per consequens

contrarium reiicietur. Pandoram eam esse Deam, quæ absentibus Diis, quod in Ἐπιθυμητικῷ contigit, omnia dona hominibus largitur, iam supra diximus. Hanc Deam veteres alio nomine Ἀνταίαν dicunt & Τύχην: Hesiodus in Theogonia Ἑκάτην vocat: refertque vni illi plenam omnium diuinorum beneficiorum distribuendorum potestatem factam esse. Ἀνταίαν & Ῥέαν eandem esse Apollonii interpretes ostendunt ad illud Apollonij, Ἦ ῥα καὶ Δικταῖόν περ ὀπὶ φρένα θῆκε θυηλῇς Ἀνταίην δαίμων, Interpretes, ἡ Ῥέα φησὶ λέγω, διότι ἐναντίαν τῆς Τελχῖνα ἐχθύσε. Etymologus & alii: nam nihil iis qui Græcos autores vel à limine salutarunt notius est. Ἀνταίαν eandem esse cum τῇ Τύχῃ, cum alij tum manifestè Poëta noster Horatius ostendit:

O Diua gratum quæ regis Antium,
Præsens vel ima tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos
Vertere funeribus triumphos.

Ita dicebant Deam illam, quæ Antij colebatur παρὰ τὸ ἐναντίπτειν τὰ ἄντα, prò quo male apud Hesychium legitur τὰ ἀυτά. Iam notissimum ipsi quot absurditates veteres Hesiodi interpretes adducant, vt causam in Theogonia reddant, cur Hecaten, quam omnes τὴν Τύχην fatentur, cum Neptuno coniungat, his verbis:

Καὶ τῷ οἱ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονθ'·
Εὔχονθ' δ' Ἑκάτῃ καὶ ἐρικτύποιο Ἐνοσιγαίῳ.

Eius rei nos causam supra ostendimus, cum diximus, Τύχῃ marinam Deam fuisse, ac propterea πηδάλιον gestare: quod ibi aliis etiam rationibus probauimus. Ita Hesiodus ibi reliquis omnibus, mari, terræ, venationi, militiæ, foro, cunctis denique quibus Dij singuli præerant, vnam Hecaten, vt hic Παιδοτρόφον præficit. Conferat ea lector quæ de Hecate Hesiodus, cum iis quæ à nobis de Pandora in Hymno dicta sunt. Obtinuit hæc opinio apud veteres vsque ad regnum Fortunæ, id est ἀταξίας, quæ sub ὀπιθυμητικῷ est, quo nauigatio cepit, fuisse regnum Astrææ ἀντικειμένης. Vnde opposuerunt Astræam & Fortunam: quatenus altera spicam, altera gubernaculum ostenderet. Huc respicere videtur Synesius ἐπὶ τὸ ἀπὸ προνοίας. Vbi locum Arati hac de re interpretatur. Ἕως, φησὶν, ἐχρῶντο θαλάσσῃ, χρυσοῦ δὲ πόθος ἀνθρώποις καὶ θεῶν ὀπιμιξίας ἐτύγχανον· πλοίων δὲ εἰσελθόντων ἐπὶ χθόνα βίᾳ, τοσοῦτον ἀπεφοίτησε ἡ δίκη τῆς γῆς, ὅσος μόλις ὀφθῆναι νυκτὸς αἰθρίας. καὶ μὲν τοι καὶ νῦν ὀφομένη, σάχνῳ ἡμῶν προτείνει, ἐπὶ πηδαλίου. Illâ sublatâ secuta est Pandora: quæ cum aliquamdiu regnum obtinuisset, recessit & Αἰδὼς καὶ Νέμεσις. Locus elegantissimus est apud Auienum Arati Paraphrasten, vbi de Astræa:

Seu patris Aſtrei clarum es genus, aurea cuius
Sydera ſunt proles, & qui pro munere morum
Inculpabilium nomen dedit omnibus aſtris:
Aut Peluſiaci magis es Dea littoris Iſis,
Digna poli, conſors & cura latrantis Anubis:
Seu tu Diua Ceres: ſic nam tibi fragrat ariſta,
Et, ceu Siriaco torretur ſpica calore
Protentata manu: ſeu tu pernicibus alis,
Nec ſat certa gradum, viduataque vertice ſummo
Flexipedæ vertis veſtigia, lubricum vt æuum
Sors agat, & ſubitis obrepat mobile fatum
Temporibus.——

Eo loco emendaui *vertis veſtigia*, pro quo malè *veſtis* legebatur: reliqua ferè ſunt ex editione δαιμονίου Grotij mei. Quamobrem nonnulli eandem Aſtræam & Fortunam eſſe voluerunt, vt docet Germanici interpres & alij: quo etiam verſus illi Auieni referri poſſent, modo legatur *Flexibilis*. Gloſſæ veteres, *Flexibilis* δυναμένη, quod proprium Fortunæ eſt. Vt vt ſit: alij Aſtrææ Fortunam ſucceſſiſſe, alij Aſtræam in Fortunam mutatam volunt ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ. Eodem tempore ceperunt ſors & fatum: quod Auienus confungit. ἡ Εἱμαρμένη, ἡ Πανδώρα, οἱ Δαίμονες: ita vt illi qui ὡς ἐκ τύχης ea omnia quæ de Pandora dicuntur intelligunt, multis partibus impingant. Proclus, vt Platonicum decebat, quicquid de Pandora dicitur, ad τὸ ἄλογον τῆς ψυχῆς refert: qui quanquam vbique rerum ſuarum ſatagat, priuſquam probet τὸ ἄλογον ἐν τῷ φερεῖν, & in parte διανοητικῇ eſſe, nobis ſufficit non aliam in his Heſiodi libris Allegoriam aut allegoriæ interpretationem adferri, quam quæ cum ſæculorum doctrinâ cohæreat: Quanquam in eo laudem mereatur Proclus, quod ordinem libri huius & rationem ferè eandem quam nos oſtendere conatus ſit: quod rationem τῆς παρεκβάσεων, qualis eſt illa de ſæculis, connectere cum reliquis tentarit. Rurſus tamen omnem ordinem confundit & inſtitutum Poëtæ his verbis, Καὶ ἔτος δὲ ὁ μῦθος ὑπὸ πολλοῦ ἐστὶν ὁ τοιοῦτος πρὸς ἀποδοχὴν τῷ ἀδελφῷ, ὅπως μὴ χολάζοι πόρους. Illud obiter notabūt Heſiodi ſtudioſi, quod de Pandora in Theogonia dicitur πραγματικὸν eſſe: in his libris ἀλληγορικὸν & ποιητόν. Pandora πραγματικὸν eſt, cum mulierem deſignat συλληπτικῶς: ἀλληγορικὸν, cum ſiue fortunam, ſiue artem, ſiue voluptatem, ſiue tale quid: quod ſæpenumero à viris doctis confunditur. Græci omnibus ſcriptis vim ſuam eripuerunt, cum nihil pragmaticum in illis relinquunt, ſed vento inani allegoriarum abrepti, omnia pro nutu fingunt: contra ſæpenumero nudè ea ſumunt, quæ non niſi ποιητῶς

cum reliquo ſcriptoris inſtituto conueniũt. Quidam Grammatici aliquam Pandoræ partẽ ἀλληγορικὴν eſſevoluerunt:aliquam πραγματικήν. Sic ignem cuius hic fit mentio πραγματικὸν eſſe notant: partim credo διὰ τὸ τὸ πυρ ἐν πάσαις ταῖς τέχναις καὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνθρωπίνου χρῆσιν, partim διὰ τὸν τῶν ἀνθρώπων πλοῦτον ἀνθρωπικὸν ἐσυντελεῖσθαι. Pergamus.

CAPVT XVI.

HESIODVS igitur ex opinione vetuſtiſſimorum qui περὶ τῶν λογικῶν egerunt, & eorum ſpeciebus, in Theogonia ſua tractauit de prima ſpecie, cuius ſub ἡγεμονικῷ maxima fuit cum hominibus familiaritas, vt ita dicam. Eius non modo genus, ortum, parentes, ſed quod amplius eſt, μοῖρον, vt veteres Theologi vocant, vt ipſe Heſiodus δῶρα perſecutus eſt, & quæ quiſque hominibus conferret. Tractarat & Ἡροογονίαν, vt & hodie ex autoribus compluribus ſcimus. Mediam vero ſpeciem in primo Ἔργων perſecutus eſt. Hinc igitur lucem accipit locus Manilij, in quo verſus ille qui ad τὰ Ἔργα ſpectat, ab omnibus ad Θεογονίαν relatus fuit. Poſtquam enim de Theogonia ita egit,

Heſiodus memorat Diuos, diuûmque Parentes,

interiectis mox aliquot verſibus, quibus contentum operis deſcribit, hunc adijcit,

Omniaque immenſo volitantia numina mundo.

Aliter autem Pandoram ſuam in Theogonia quam ἐν πρώτῳ Ἔργων conſiderat: in altero enim vt primam fæminam his verbis:

Τῆς γὰρ ὀλωΐου ἐστὶ γένος, καὶ φῦλα γυναικῶν
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης ἀ σύμφορα, ἀλλὰ κόροισι.

In altero, nimirum in quo nos verſamur, longè aliter pro Dea illa, cui à Diis commiſſa ſunt omnia, poſtquam ἀταξία inducta eſt. Cauſa cur in Theogonia ita conſideret, hæc eſt: quod ante τὴν ἀταξίαν, ſiue ſub imperio manifeſto Deorum γήϊνοι fuerunt homines, vt ſupra ex Platone oſtendimus, & ex ipſa terra oriundi: Quorum pars maxima λογικὴ erat & pura: altera autem vi illa quam ἄλογον vocant: cuius prior pars eſt ἡ φυτικὴ, ſiue creandi vis, & creſcendi, maxime carebant. At inducta Pandora inducta eſt ἡ ἀλληλογονία. Quod nos ita in noſtro Pandoræ Hymno perſecuti ſumus:

——πρώτῃσι δὲ σέ φασι γυναῖκα
Τῶνδε γὰρ ἀντιτέτυξο, καὶ ἀγλαὸν ἔλλαχες εἶδος
Παρθενικῆς ὥραιος, χάριν εἰλύουσα καὶ αἰδώ.

CAP.

CAPVT XVII.

ATQVE hæc cauſa fuit cur apud antiquos φιλησίοδ Ϲ aliquis, & qui mentem huius libri bene examinarat, quæ maxima ex parte circa ἀταξίαν & volubilitatem Fortunæ, qua Dij, vt Poëta loquitur, occulta runt vitæ conquirendæ rationem, verſatur; à verſu illo, Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ, vſque ad illum, Νῦν δ' ἄγε δὴ λιπαρεῦ' ἐρίβωλον, hoc exordium, quod ex Pauſania & Plutarcho Heſiodi non eſſe certo ſcimus, præfixerit:

Μοῦσαι Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε Δι' ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι.
Ὅντιν' διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.
Ῥεῖα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει·
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει,
Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.

Qui verſus, aut ego fallor, aut mali Poëtæ ſunt, ſed boni Philoſophi, & qui cum cura librum hunc perlegerat: meliuſque argumentum peroceperat quam eorum quiſquam, quem hodie in Heſiodum habemus. in quo tamen omnes non penitus errarunt, quod in hoc exordio vocem Διὸς, ἀντὶ εἱμαρμένης poni mordicitus aſſeuerant: quamuis minime propoſitũ τῆ ſrαφα ἀφῦ, multo minus Heſiodi ex eo inſtitutum perceperint. Argumentum libri hoc exordio continetur, quod à nullo animaduerſum fuit hactenus, multo minus quod ſit. Argumentum eſt vis Fortunæ, ſicut Iliados, Ira Achillis. Plato in mundo ἀτάκτως φερομένῳ vim quandam conſtituit, tanquam animam magni illius Dei, Mundi patris, quam Stoici εἱμαρμένην & ἀνάγκην vocant, & ſæpiſſime Δίαν. Horatius, qui (vt notauit iam olim renaſcentibus literis Muretus) totum hoc exordium, quod Ἔργῳ primo præfixum legitur, καὶ λίξῳ vertit, *Deus* reddidit quem eundem cum Fortuna facit. Ode Lib. 1. XXXIIII.

——valet ima ſummis
Mutare, & inſignem attenuat Deus,
Obſcura promens: hinc apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Suſtulit, hic poſuiſſe gaudet.

Tota huius Deæ vis ex periodica reuolutione pendet: quæ fit τῶν θεῶν χωρισμῷ, vt Philoſophi loquuntur, id eſt, ſegregatione Deorum à rebus mortalium. Nota eſt Platonicorum & Ariſtotelicorum lucta

περὶ τὸ αἰδίου τοῦ κόσμου disputantium, καὶ περὶ τὸ ἀγενήτου magni illius Dæmonis. Præcipuum argumentum quo probabant, erat Periodica doctrina, & reuolutio sæculi, quod illi vocebant τάξεως εἰς ἀταξίαν περιαγωγὴν, quæ ἀταξία constituebat potentiam hanc, quam Δία vocat Procœmij autor. Eo argumento ex Platonis Politico desumpto, vsus est Proclus noster, vt Philoponus indicat, circa finem decimæ octauæ disputationis: Ἀλλ' ἐπειδὴ, inquit, καὶ τοῦτο ὡς ἰσχυρὸν ὁ Πρόκλος προβάλλεται εἰς ἀναίρεσιν τοῦ ἀγήρατον εἶναι τὸν κόσμον, καὶ Πλάτωνα, τὸ ἐν τῷ Πολιτικῷ, ὡς ἐν ὑποθέσει χωρίζειν τὸν κόσμον τοῦ θεοῦ, καὶ τῷ χωρισμῷ τοῦ θεοῦ εἰς ἀταξίαν αὐτὸν ἐκ τάξεως φερόμενα. Philoponus igitur, vt Aristotelicus, ait ἐν ὑποθέσει locutum ibi Platonem, ἢ καθ' ἁπλῶς, id est, vt ipse Philoponus alibi loquitur, λαμβάνων τὸ ἀναποδείκτον, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἕτερόν τι δεικνύων, id est, tanquam pro confesso sumens id cui aliquid superstruit. Disputatione enim decima octaua, quam refutat Philoponus, ita scripserat noster Proclus: Εἰ ἄρα τὸν θεὸν ἀπείρου λέγει (Platonem intelligit) τῷ κόσμῳ, καὶ παρεῖναι αὐθις ἐν Πολιτικῷ καὶ ἐν Τιμαίῳ, ἀπείρου φρόνησιν, εἶτα παρεῖναι· ὅτε γὰρ εἶχε, φησὶ, τὸ παῖ, ὡς εἰκὸς ἔχειν. & paucis interiectis, Καὶ διὰ ταῦτα ποτὲ μὲν ἐξ ἀτάκτου μεταβάλλειν εἰς τάξιν τὸν κόσμον· ποτὲ δὲ ἐκ τεταγμένου μεταπίπτειν εἰς ἀταξίαν, ἕως ἂν εἰς αὐτῷ χρόνῳ τὸ πανδαλίσιον ἁψαμένου ὁ θεός, &c. Hesiodum nostrum certè ἁπλῶς non modo τὸν εἰς ἀταξίαν ἐκ τάξεως περιαγωγὴν asseruisse sæculorum diuisio ostendit: sed & contrariam, τὸν nimirum ἐξ ἀταξίας εἰς τάξιν expectasse manifestum est. Omnia autem Platonis argumenta, siue καθ' ὑπόθεσιν loquitur, siue ἁπλῶς, ex primo Hesiodi desumpta sunt: quod si vidissent interpretes, locum illum Hesiodi melius percepissent, qui post ἀταξίαν sui sæculi, iterum τὸ πανδαμάτορον exspectat, sicut sub Saturno fuit, his verbis:

Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον, οὐδέ ποτ' ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ
Φθείρουσιν· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.

Manifesta periodica reuolutione finem ætatis suæ constituit in melius, sicut illa relapsa erat in pcius. Rursus illis,

Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελον ἐγὼ πεμπτοίσι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

Vbi optime Proclus periodum suam quam tot scriptis asseuerat, designari animaduertit. qui ad locum illum, δι' ὧν ἐ μόνον δηλοῖ τὸν ἀπὸ τοῦ χειροτόνου εἰς τὸ χεῖρον κύκλου ζωῆς μεταβολὴν, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν

ἐσομένην,

ἔσεσθαι, ἀπὸ χρεόων εἰς τὸ χρεῖττον. τὸ γὰρ ὕστερα ψεύδεσθαι, ἀλλοῖ ϗ ἀμέτρως ἔσεσθαί πως τῷ κατ' αὐτὸν ἀνθρώπῳ, ὕστερον· ὥστε ϗ ἐν τούτῳ δῆλον ὅτι τὰς μεταβολὰς ἐθέλησε παραδοῦναι τῷ περιόδῳ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς εἰς τὰ ἐναντία γινομένας. Quamuis nuſquam ſcopum Heſiodi, & ne ibi quidem τὸ κατὰ τὸ ἀκόλουθον totius doctrinæ animaduerterit. Vbi magiſter Tzetzes impudentiæ ſuæ velificans Proclum perſtringit: οἱ δὲ λέγοντες τὸν ἔπειτα ἀνθρώπους λέγειν τὸν Ἡσίοδον μέλλειν ψεύδεσθαι, ἐναντίως τῷ Ἡσιόδῳ, ϗ οὐ κατ' ἐκεῖνον φασί. Vbi vides hominem nugaciſſimum: qui rationem ignorare maluerit, cur Heſiodus ἔπειτα adiungat, aut turpiter diſſimulare, quam ex alio diſcere, aut non maledicere. Sub ἀταξίᾳ igitur, ſub qua ſe natum eſſe deplorat Heſiodus, Dei vicaria eſt Pandora, quæ Ζηδὸς ab autore Prooemij dicitur, cuius ſunt collegæ Δαίμονες: vnde ſæpenumero ὁ Δαίμων Græcis & ἡ Τύχη idem numen eſt. Hinc Romanis, quotieſcunque Græcorum Δαίμων vertunt, vox *Deus* nihil aliud quam Fortunam deſignat. Sic Naſo:

Vota ſuos habuere Deos,

id eſt, ſucceſſum euentumque ſuum. Maro:

Aſcanius curuo direxit ſpicula cornu:
Nec dextræ erranti Deus abfuit.

quod nos aliquando reddidimus:

Ἀστράνιος δ' ἀρ' ἵαλλεν ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστόν·
Οὐδὲ τύχης παλάμην ἔφθασε ἄμμορος.

Hi ſunt quos interdum *iniuſtos Deos* vocant Poëtæ, quotieſcunque virtutem fortuna non ſequitur. Sic Silius, *Iniuſtis neglecta Deis;* id eſt, τοῖς Δαίμοσιν, qui ἐν τῇ ἀταξίᾳ rerum potiuntur. Contra εὐδαιμονία à Marco Tullio ex Socratico Xenophonte definitur, *Fortuna cum virtute coniuncta:* quia Xenophon dixerat: Ἁπλῶς μοι δοκεῖς, ὦ Κῦρε, εὐδαίμων εἶναι. ἀγαθὸς γὰρ ὢν ἀνὴρ εὐδαιμονεῖς. Quod Tullius vertit: *Rectè vero te Cyre beatum ferunt: quoniam virtuti tuæ fortuna coniuncta eſt.*

CAPVT XVIII.

POSTQVAM ea oſtendimus quo ſpectent quæ ab Heſiodo in his libris obſcurius tractantur, quam vt vel ratio eorum perſpici, vel quomodo cum inſtituto Poëtæ ipſius cohæreant continuo videri poſſit, neceſſe eſt, cum variæ ſint de diſtinctione librorum ſententiæ, de quo ſupra aliquid diximus, fuſius noſtram explicemus. Idque eo maxime, quia in iis quæ præmiſimus ſæpenumero diſtinctionem librorum, quæ nunc obtinet, & quam in editione noſtra ſeruauimus, ſecuti ſumus. Exiſtimamus igitur, imo edicimus, totum illud quod ſub Ἔργων ϗ Ἡμερῶν nomine circumfertur,

librum esse vnum, partes multas. Argumentum quo probamus non vnum habemus, & quæ talia sunt vt dubitandum ne sit quidem. Ac primo manifesta Seruij authoritas, qui Hesiodum vnum ad Persen scripsisse testatur. Deinde quia quamcumque partem horum librorum citant veteres, Ἔργα καὶ Ἡμέρας vocant. Sic Etymologus: Ἀίρδμηνον, inquit, αἰσχυντα, λαμβάνοντα. παρὰ τὸ ἀίρω τὸ σημαῖνον τὸ λαμβάνω, καὶ πλεονασμὸν, ἀίρω, ἀίρομαι, αἰρέμηνον, καὶ ξοπὴ Αἰολικὴ ἀίρδμηνον. Ἡσίοδος ἐν Ἔργοις καὶ Ἡμέραις -- ὅτε ἕολπα γυθήσειν βίοτον, ἀίρδμηνον ἐνδον ἐόντος. Item in ἀκίνητος. Ἀκίνητα, καθόλου μὲν τὰ μὴ κινούμενα· παρ' Ἡσιόδῳ δὲ ἐν Ἔργοις καὶ Ἡμέραις, ὁ ταφος. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν. Item in ἀλδαίω. Λειπὼ δὲ βοτῶν ἐπαλδέα φήμην. Titulus igitur generalis totius operis est, Ἔργα καὶ Ἡμέραι: quamobrem neque necesse fuit duas priores partes Ἔργων, posteriorem Ἡμερῶν titulo distinguere, quod Henricus Stephanus diligenter seruauit tamen, & quisquis accuratus. Nam & magistri veteres notant totius libri ad Persen inscriptionem esse Ἔργα ἢ Ἡμέρας. διὰ ταῦτα, inquiunt, φασὶ τὸ βιβλίον ἐπιγράφῃ, Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέραι. Quod vt exemplo aliquo confirmemus, videamus quomodo hos libros citare soleat veteres. Philostratus ἐν Ἥρωσι Homerum & Hesiodum certasse notat coram Panide rege, (cuius certaminis & libellus vulgo inscriptus ἀγὼν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου meminit, vt & Tzetzes noster, vbi accurate, vt sibi videtur, de poëta nostro disputat) vtrumque recitasse partem aliquam operis sui: partes illas ita distinguit, vt alterum περὶ Αἰάντου recitasse dicat; alterum partem eam, vbi Persen iubet ἔργον τε ἁπλῶς καὶ γεωργίαν προσκεῖσθαι. In quo Philostratus etiam morem, sicut in Homeri versibus Rhapsodorum, ita in Hesiodi τῷ κιθαρίσαι obseruauit, qui in cantilenas hos libros diuidebant. Quæ omnia ea etiam confirmant, quæ à nobis supra dicta sunt de horum librorum subiecto. Nam sicut Homeri operis, quo ea quæ ad Troiam gesta sunt complexus est, partes multæ sunt (vt recte notat Philosophus, cum de Tragicâ periodo agit) quæ rursus minutas partes constituunt, quarum partium vna est περὶ Αἰάντου, de qua agit Philostratus, cum subiectum fuit ira Achillis. ita partes huius operis multæ sunt, quas non in libros, vt nos, sed in minutas partes & membra distinguebant. cum autem subiectum sit Oeconomica παιδεία, pars eius aliqua est γεωργία, quæ rursus habet partes suas minutas tam respectu sui, quam respectu operis, & ipsius Oeconomiæ. Sed audiamus Philostratum: qui dicit ἅμα δύο ἐν Χαλκίδι, τὸν μὲν περὶ τὰ ὅπλα τὰ περὶ τὸν Αἴαντον, καὶ ὡς αἱ φάλαγγες ἐν τοῖς ἀφιξαίτη καὶ καμπτεσθῶσιν. τὸν δὲ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ Πέρσην· ἐν οἷς αὐτὸν ἔργων τε ἐπίλυσιν ἁπλῶς, καὶ γεωργίαν προσκεῖσθαι,

ὡς

ἀς μὴ δοὺς ἕτερον, μηδὲ σπουδήν. Vbi respicit manifestissime illa, quæ iuxta principium libri secundi sunt:

——ἐργάζου νήπιε Πέρση
Ἔργα τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σὺν παίδεσσι, γυναικί τε, θυμὸν ἀχούων,
Ζητοῦμες βίοτον κατὰ γείτονας.——

Ita vt Homeri cantilena fuerit hæc:

Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δυοὺς ἵσταντο φάλαγγες
Καρτερὰι, ἀὴς ὅτ' αἴκε Ἄρηϊ ὀρόσαιτο μετελθών,
Οὔτέ κ' Ἀθηναίη λαοσσόος. οἱ γὰρ ἄειροι
Κεκλίαται Τρωάς τε ϗ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,
Φεράξαντες δ' ὄρυ δηρὸν, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ,
Ἀσπὶς δ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνὴρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοῖσι
Νεύοντες· ὡς πυκνοὶ ἐφίσταντ' ἀλλήλοισιν.
Ἔφριξε δὲ μάχη φθισιβόητος ἐγχείῃσι
Μακρῇσιν, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ἔστι δ' ἄμερδε
Αὐγὴ χαλκείη, κορυθῶν ἀπὸ λαμπομένων,
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
Ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κεν θρασυκάρδιος εἴη,
Ὅς τόν γ' ἠθήσειε ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκαχοίτο.

Hesiodi vero:

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
Ἄρχεσθ' ἀμητοῦ, ἀρότοιο δὲ δυομενάων·
Αἱ δή τοι νύκτας τε ϗ ἤματα πεντηκοντα
Κεκρύφαται, αὖθις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαραξομένοιο σιδήρου.
Οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος· ὅστε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάων, ὅτ' ἄγκεα βησσήεντα
Πόντου κυμαίνοντος ὑποφρίσσῃ ποσὶν ὀδοῦσι
Ναίσων. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμᾶσθαι, εἴ χ' ὥρια πάντα θέλῃσθα
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὥς τοι ἕκαστα
Ὥρῃ αἴσῃ, μή πως τὰ μεταῤῥὺ χατίζων
Πτώσσῃς ἀλλοτρίους οἴκους, κοὐ μηδὲν ἀνύσσῃς.
Ὡς κεν νῦν ἐπ' ἐμὶ ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω,
Οὐδ' ἐπιμετρήσω. ἐργάζου νήπιε Πέρση
Ἔργα τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο·
Μή ποτε σὺν παίδεσσι, γυναικί τε, θυμὸν ἀχούων,
Ζητοῦμες βίοτον κατὰ γείτονας, οἱ δ' ἀμελοῦσι.

Δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τείχεα πολλὰ φάληται
Χρῆμα μὲν ἁρπάζεις, σὺ δ' ἐτώσια πολλὰ ἀγοράζεις,
Ἀ'χρεῖος δ' ἔσαι ἐπέων νόμος· ἀλλά σ' ἄνωγα
Φειδέσθαι χρειῶντα λύσιν, λιμῆ τ' ἀλεωρίην.

Ita vt manifeste videamus minime obtinuisse librorum distinctionem, quæ hodie. Præterea doctrinam τῆς Ἡμερῶν doctrinam fuisse quæ subsequebatur, & cohærebat sine vlla distinctione, cum eâ quæ est τῆς Ἔργων. Nam certe in Orphei quoque libris doctrina τῆς Ἡμερῶν fuit conclusio quædam τῶν Ἔργων, quod docet ipsum exordium manifestissime, quod tale est:

Πάντ' ἐδάης Μουσαῖε θεοφραδές. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπωνυμίας μήνης καὶ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω· σὺ δ' ἐὺ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Οἷόν τάξιν ἔχοντα κυρεῖ. μάλα γὰρ χρέος ἐστὶν
Ἴδμεναι, ὡς αὔτη παρέχει κλέος ἄντυγι μήνης.

Non aliter ferè Hesiodus:

Ἤματα δ' ἐκ διόθεν πεφυλαγμένος, εὖ καὶ μοῖραν
Πεφραδέμεν δμώεσσι.——

Præterea cum ratio dierum non magis ad γεωργίαν pertineat, quamuis plura in ea obseruanda sint, quod ad rationẽ earum, quam ad mercaturam; tota autem Oeconomiæ Hesiodi ratio circa duo illa hoc libro versetur, manifestum est satis, totam considerationem dierum præceptum esse aliquod, quod doctrinam vtriusque absoluat: ita vt alterum ostendat τὸ ὅτι δεῖ, alterum τὸ ὅτε.

CAPVT XIX.

ILLVSTRATA minima huius libri parte, quæ plurimum difficultatis habet, reliqua iam plana sunt, quæ omnia hoc capite proponemus: vt ordo eorum facilius & series perspiciatur. Sequitur sæculi illius descriptio, in qua Αἰδὼς καὶ Νέμεσις terras relinquunt, cœlum petunt. Vltimum diuortium, id est quod cum homine fecit Deorum præsentia. Cum illis subeunt cum alia, tum mater scelerum iniustitia. Hac occasione singulare ἀδικίας proponit exemplum, à causa desumptum, quæ misere peruertebatur à iudicibus. quod vt occultius proponat, fabellâ vtitur ab accipitre & philomela desumpta, quales erant illæ quas Græci αἶνους vocant. Eiusmodi αἶνους, quales sunt plerique Æsopici, quos venerabatur antiquitas, desumebant ab ἡμιμοιρικῷ, & Saturni ætate, qua cum reliqua hominibus & Dijs, sum vel maxime vox communis erat & familiaritas, vt pote nondum inuenta κρεοφαγία: quales fuerunt qui secuti sunt homines, quorum pòëta vt feritatem ostendat, negat eos amplius σίτου ἐδέων:

vocem

vocem autē σίζυ ita ſumi Heſiodo monuerūt iam olim magiſtri. Plato in Politico vbi ἡγεμονικὸν ſæculum cum reliquis cōfert, beatiſſimos ait eius ſæculi fuiſſe homines, ſi quidem ex reliquis animalibus cum quibus viuebant quotidie, & loquebantur, didicerant, quæ ex vnius cuiuſque naturæ cognitione perceptâ, ad ſapientiam ſpectabant. Locus illius eſt: Εἰ μὲν τοίνυν οἱ ξυφιμοὶ τὸ Κρόνου, παρόσοις αὐτοῖς ἔτυ πολλῆς σχολῆς, καὶ δυνάμεως, πρὸς τὸ μὴ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θηρίοις διὰ λόγων δύναδς συγγίνεδς, κατεχρῶντο τούτοις σύμπασιν ὅπῃ φιλοσοφίαι, μετά τε θηρίων καὶ μετ' ἀλλήλων ὁμιλοῦντες, καὶ πυνθανόμενοι παρὰ πάσης φύσεως, εἴ τινά τις ἰδίαν δύναμιν ἔχοντα, ἴδοιτό τι διάφορον τῶν ἄλλων εἰς σύναγωγὴν φρονήσεως, εὔκολον ὃν τῷ τότε μυρίῳ πρὸς εὐδαιμονίαν διέφερον· εἰ δὲ ἐμπλεωθέντες σίτου ἄδην καὶ ποτοῦ, δι' ἡδονὴν ἐλέγοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ θηρία μῦθοι, οἷοι δὴ καὶ τὰ νῦν περὶ αὐτῶν λέγονδ). &c. Ex quo apparet omnes μύθους illos inter homines feraſque, vel ferarum inter ſe, ad illud ſæculum referri ſolere: quorum quoſdam Plato reprehendit, quod nihil minus quam ſapientiam docerent, ac virtutem, quales multi tum circumferebantur. Hinc apparet partim μεμψιμοιρία, partim iniquitas Ariſtarchi, qui verſus illos e numero eijciebat reliquorum.

Ἄφρον δ' ὃς κ' ἐθέλῃ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν,
Νίκης τε κράτεϊ), πρός τ' αἰχέσιν ἄλγεα πάσχῃ.

cauſam addebat: ὅτι ἀλόγῳ γνωμολογεῖν ἐ πρέπον. Atqui tempore ἡγεμονικῷ, λόγον aliquem tribuebant reliquis animalibus, vt pote nondum exiſtente τῷ ἀλόγῳ maximâ ex parte ante τὴν ἀλληλογονίαν, quod ſub ἐπιθυμητικῷ maximum eſt, cuiuſque pars præcipua ἡ ἐπιθυμία καὶ ἀκολασία. Eam enim vocem ita vt Ariſtoteli ſumitur conſideramus, quam veteres exiſtimabant τὴν αἰτιωμένην τὸ φρονεῖν δύναμιν e ſede ſua eijcere. Hæc cauſa fuit cur quotieſcunque Platonici aut alij fabulis vtūtur hæc fere verba adiungant, ἵν' ᾖ λέγα τότε ὁμόφωνα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις, vt oſtendant deſumptas eſſe fabulas ex alio æuo, quod multum ab hoc diſcrepat. Sic Max. Tyrius Diſputatione 9. Ποιμὴν ἀνὴρ καὶ μάγειρος ἐκάθιζον ἄμφω κοινὴν ὁδὸν ἰόντες δι' ἐκ πόλεως ἄρτα δύο ἀφῆ πλανωμένω, ἀπολειφθέντα τῶν συνόμων, ἔσαντο ἐπ' αὐτὸν ἄμφω (ἵν' ᾖ λέγα τότε ὁμόφωνα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις.) Deinde ſequitur longa deſcriptio præmiorū iuſtitiæ, pœnarum iniuſtitiæ. Atque ita conuenienter ſe ad iudices conuertit, quos monet, vt vel hanc ob cauſam iuſtitiæ rationem habeant, ob præſentiam τῶν Διοσίων, qui proprie inſpectores cum aliarum rerum à Ioue, tum vel maxime eorum qui iuſtè aut contra iudicarent: quos propterea ſuſtinere ait munus βασιλικὸν, id eſt, δικαστικὸν, ſiquidem ea vox vbique forenſis eſt apud Poëtam. Vbi rurſus obiter iniuriam ſibi factam proponit: oſtenditque deueniſſe eo improbita-

tem ſæculi, vt primum dedecus ſit virum eſſe iuſtum: quamobrem καθ' ὑπόθεσιν iniuſtitiam præferendam dicit. quem locum a verſu, cuius initium, Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς, vſque ad verſum cuius initium, Ἀλλὰ τάχ' ἄπρηκτα, eiicieba Plutarchus. Poſtea fratrem rurſus peculiariter ad iuſtitiam adhortatur, quia alterum hominum proprium, alterum belluarum eſt: illa namque τὴν ὁμιλίαν tollit, quæ tam neceſſaria eſt, vt humanam ſocietatem conſtituat: cuius δικαίου ne latronum quidem ſocietas carere poteſt, teſte Platone: ibi periurio pœnas, pretiũ virtuti ponit, quæ doctrina Pythagorica eſt, qui impietatẽ τοῦ ὅρκου metiebãtur: & Plato de Rep. ſecundo δίορκον & ὅσιον coniũgit. Sequitur collatio inter aditum virtutis qui aſper eſt; & vitiorum, qui facilis: ita vt in altero præcedat dolor aliquis; in altero ſequatur æternus. Hic primum virtutis præmium illi defert, qui per ſe ſapit: alterum illi qui monitus: inutilem illum oſtendit qui nec ſponte nec per ſe. Iuſte vt quis agat oſtendit neceſſe eſſe τὸ ἐργάζεσθαι in genere, cuius finis eſt τὸ πλουτεῖν, ſicut ocij paupertas & miſeria. Diuitias enim ſequitur confidentia: paupertatem pudor. Cum enim neceſſe ſit viuere, ſequitur vt vel iuſte vel iniuſte comparentur τὰ ἐπιτήδεια. Iuſte poteſt, qui labore ſuo de vita ſibi proſpicit: iniuſte, qui vel verbis aut re aliquem decipit. Sequuntur variæ iniuſtitiæ ſpecies: nam τοῦ δικαίου more veterum opponit ſcelera omnia. Atque ita ad finẽ vſque ſequuntur præcepta partim publica, quæ ad τὰ συναλλάγματα ſpectant; partim priuata, quæ ad τὴν οἰκονομικήν. Priore parte in tali doctrina conſumpta, ſequuntur ducẽtis & aliquot verſibus præcepta primæ Oeconomiæ partis, nimirum agriculturæ. Primum eſt Arandi tempus: ſecundum modus; vbi terram diuidit εἰς πεδίον, ὀρεινὴν, & παραθαλασσίαν. Huius rei finem proponit duplicem. Primus eſt ſpecialis, & ad agriculturam ſpectat: alter generalior, & ad Oeconomicen. Prior eſt, vt omnia ſuo tempore proueniant: alter vt reș familiaris fiat auctior. Sequitur præceptum Oeconomicum ſimulque ruſticum: de domo, vt capiat: de muliere, vt ſeruet: de boue, vt laboret. Sequitur ξυλοτομία ſiue lignatio, quæ vtrique confert: agriculturæ ad aratrum & inſtrumenta ſimilia; Patri familias ad thalamum, & alia: huiuș lignationis tempus diſtinguitur. Hanc ſequitur præſcriptio de numero aratrorum, de numero & de ætate boum, quando eas paſcere oporteat & in campum deducere, de his, de inſtrumentis, de curru, & aliis comparandis. Poſthæc quando terra inuertenda ſit: quando iteranda: quo modo & quibus Dijs ſupplicandum: de abigendis auibus. Hic iterum generales ſententiæ de labore & induſtria inſeruntur: cuius finis eſt rei familiaris opulentia. Sero arantibus quid obſer-

uandum

uandum sit, diligentem habẽdam esse singularum anni tempestatum rationem. Et quoniam nihil homines magis effœminare existimabatur quam ignis, qui βαναύσοτον erat proprius, vt suo loco in Notis ostendimus, monet Persen vt tabernas huiusmodi καὶ λέσχας prætereat hyeme, potiusque de rebus domesticis cogitet: ne paupertate simul & frigore obruatur: quorum alterum est τὸ ἄπορον, alterum τὸ ἀπολοιμύσθαι. ibi ostendit nihil agendi finem esse improbitatem, & artes non bonas, monetque ipsâ æstate de hyeme cogitandum, deque σκηνοποιΐᾳ, priusquam ab hyemis violentia præueniatur. Sequitur luculenta hyemis, & eius incommoditatũ descriptio, cuius iniuria quomodo propulsanda sit, potissimum demonstrat: quomodo præuertenda sit pluuia: quæ ratio Oeconomica hyemis tempore, propter inæqualem diuisionem τῶ νυχθημέρου incunda sit, ad veris aduentum vsque. Vites quando putandæ sint, quando acuendæ falces. Æstate duo fugienda esse, mane somnum in lecto, pomeridianis horis in vmbrâ, quorum alterum κοῖτον ἐπ' ἠοῖ, alterũ θώκας σκιερὰς vocat. Agnæ quando pinguissimæ: vinum quando præstantissimum sit: quorum vtrumque est, cum carduus viret, cicada canit. Quæ ratio in victu habenda sit, quæ in vini mixtione, de qua quoque præceptum tradit. Quando triturandum sit, qua in area & solo: quomodo & quando intus reponendum. Quid de famulo, ancilla, & custode cane obseruandum sit: quid de paleis: quando famulis cessandum. Autumnus sequitur. Quando & quo tempore vuæ carpendæ, quamdiu soli exponendæ, quando in labra colligenda. Atque ita prioris Oeconomiæ pars cum anno absoluto absoluitur. In hac consideratione vltima est ea doctrina quæ Ephemeris ab agricolis vocatur: quæ a vere incipit & aratione, in eaque rursus desinit: quam Tzetzes & alij in illa parte constituerunt, quam Ἡμέρας dicimus. Hanc excipit pars altera, quæ vt maius lucrum propositum habet, ita minus iusta est, longiusque ab ἡγεμονικῆ ratione recedit, quæ ex terra viuebat, sicut etiamnum agricolæ, excepto labore, quem induxit Pandora. Primum quod in ea est agit περὶ μίξεως θαλάσσης, quod male intellectum fuit ab interpretibus: nam ita vocat τεσσαρακόσιον καιρὸν, quem constituit diebus quadraginta, post Solis conuersionem. Agit de onere deinceps nauibus committendo, & quamdiu reditus differendus sit. Nauigationem constituit duplicem; Ἐλαφρὸν, quæ vsitatissima fuit, minus tuta tamen est; Θεμιστὸν, quæ tutior multo, & minori cum periculo coniuncta. Sequuntur deinde rursus præcepta in genere Oeconomica, de ætate viri & fœminæ: quando potissimum pater familias, quot annorum, qualem denique eligere debeat: quid spectandum, quid fugiendum.

Restant

Reſtant verſus aliquot, qui omnes præcepta de vita communi, de Diis, de hominibus, & pleraque ſuperſtitioſa ad finem vſque deducunt.

CAPVT XX.

POSTQVAM ex ipſis Heſiodi operibus, quæ prior operis huius pars eſt, probauimus erraſſe eos qui hos libros de Agricultura eſſe exiſtimarunt; idem nunc ex altera parte præſtabimus, quæ Ἡμέραι inſcribitur. Inter reliquas doctrinas quas Agricultura complectitur, minime ignobiliſſima eſt illa, quæ Ἐφημερὶς dicitur. Eſt autem in Agricultura Ἐφημερὶς doctrina quæ docet quando vnumquodque in ea agendum ſit. Quia autem doctrinam Ἡμερῶν cum doctrinâ Ἐφημερίδων confundunt interpretes, aliquid prius de hoc errore dicendum eſt. Ac primum doctrinam Ἐφημερίδων in Heſiodi Operibus, non Diebus habemus. Ἐφημερίδες toto opere ſparſæ ſunt: ſic ſi quæris quando arandum ſit; reſpõdebit, εὖτ' ἂν φωνὴν γεράνου ἐπακούσῃς. Si quæris quando ligna cædenda ſint, reſpondebit, ἡμος δὴ λήγῃ μὲν ὀπώριος ἠελίοιο, & quæ ſequuntur: Atque ita toto opere. Manifeſte autem ibi plena Ephemeris totius anni incipit. Μῆνα δὲ λιταυρηφόρον. vbi oſtenditur ob inæqualitatem dierum quid illa anni tempeſtate agendum in opere, quid in adminiſtratione domeſtica ſeruandum ſit. Atque ibi hyems & dies eius. Ver ibi habes, & quæ agenda ſint: Εὖτ' ἂν δ' ἐξήκοντα μετ' ἐρσενὰς ἠελίοιο Χειμέρι', ἐκτελέσῃ Ζεὺς ὄμβρια. Æſtas & quæ in ea agenda ſunt ibi, Ἧμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ. Atque hæc cauſa eſt cur Philoſophus ex diuiſione Heſiodi mulieres ſalaciſſimas eſſe dicat ὅτι σκολύμου: quod dicẽdi genus cum nõ perceperint Ariſtotelis interpretes, nos id ſuo loco illuſtramus. Autumnus, & quæ in eo agenda; ibi: Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος. Atque ita tota Ephemeris abſoluta eſt: quam Heſiodi rationem his verbis in Auibus ſuis lepide alludit Comicus:

Πρῶτα μὲν ὥρας φαίνομεν ἡμεῖς ἦρος, χειμῶνος, ὀπώρας.
Σπείρειν μὲν, ὅταν γέρανος κραύζῃσ' ἐς τὴν Λιβύην μεταχωρῶν,
Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῳ φεύγει κρεμάσαντι καθεύδειν, &c.

Errant enim qui Ephemeridis diuiſionem κατ' Ἡμέρας neceſſario ſtatuunt, cum ſit κατ' ὥρας & μῆνας. Quo reſpexit idem Comicus, Ranis:

Ὀρφεύς γὰρ μὲν, inquit, τελετὰς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι.
Μουσαῖος δ' ἰάκεσίς τε νόσων καὶ χρησμούς. Ἡσίοδος δὴ,
Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους.

Nam de operibus loquitur. In Geoponicis, quæ ſub Conſtantini nomine vulgo circumferuntur, liber tertius eſt Ephemeris, quæ definitur

tur ibi a vetere magistro ἡ προστήσουσα ἑκάστῳ μηνὶ ἐργασία, ἐφημερὶς, καὶ δεῖ καθ' ἕκαστον μῆνα ἐργάζεσθαι. Incipit autor eius a Ianuario, desinit in Decembrem. Sic Ephemeris erit, si dicam: τῷ Ἰανουαρίῳ χρὴ κοπράζειν τὰ καρποφορήσαντα τῷ δένδρων. τῷ Φεβρουαρίῳ χρὴ πᾶν δένδρον φυτεύειν, & sic in reliquis. Quæ doctrina nihil habet commune cum Diebus Hesiodi. Hinc, vt ego arbitror, iterum aliud sequitur erratum Tzetzæ, qui Orphea quoque Ἡμέρας scripsisse vult, cum ille Ephemeridas scripserit: diuidit enim magis, vt ex principio apparet, opera Agriculturæ κατὰ μῆνας. Verba Orphei sunt:

Πάντ' ἰδὰς Μουσῶν θεοφραδίης. εἰ δέ σ' ἀνώγει
Θυμὸς ἐπωνυμίας μήνης καὶ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά τοι ἐξερέω.

Et rursus paulo post idem, ὡς αὐτὴ παρέχει κλέος ἄντυξ μήνης. Singulos tamen dies videtur persecutus ille, sed ex ratione Planetarum, Solis, & Lunæ, prout cum plantis conueniunt: nam & hi versus eius adducuntur:

Πρῶτον μὲν πρώτῳ ἐπὶ ἤματι φαίνεϑ' Ἄρης.
Μήνη δ' εἰς τ' Ἄρεϊ ἐπιτέλλεϑ'. ἴχνιο δ' ἕρμων.
Τὴν δὲ γὰ ἐξανίστασα φύσιν δίκερων ἀναφαίνει.
Αὐτὰρ ἔπειτα ξίζον ἦμαρ ἀπὸ πρόθυρα ἠελίοιο,
Πᾶσιν ἐπιχθονίοισι φυτοσπόρου αἰτίη ἀλκῆς.
Τετράδι δ' αὐξομένῃ πολυφεγγέα λαμπάδα τείνει.

Præterea cum Heraclitus Hesiodum risit, quod aliam diem φαύλην, aut vt ipse loquitur μηδεμίαν putaret, aliam μητέρα, siue ἀγαθὴν, quod omnes dies æquales sunt, dementia maxima esset cogitare velle Heraclitum euertere voluisse Ephemeridas rusticorum, quarum ratio & natura, e Sole, & Luna, petita est, καὶ φύσιν. Ostendimus igitur aliud esse Ephemerida, aliud doctrinam eam, quæ Ἡμερὼν ab Hesiodo vocatur: de qua iam agemus. Dies sunt vel Boni, vel Mali, vel Mediocres. Rursus id quod fuit dies sunt partim respectu suo, Boni, vel Mali, vel Mediocres: partim respectu operum quæ aguntur, quarum diuersitatem commoditas vel incommoditas dierum sequitur. Vtraque ratio consistit vel ex natura: vt cum quæro rationem, cur Athenienses diem σωφρονικὸν ad contrahendas nuptias præferant reliquis: causam reddo: quia naturaliter tum cum Sole Luna coit. Vel ex religione: vt cum quintum diem vitandum doceo; causa est: quia tum circumerrant Erinnyes: septimum approbo; causa est, quia tũ natus est Apollo. Vel ex ratione numerorum & vi occulta: vt cum quartam laudo, ob vim quaternarij magni illius δημιουργοῦ Πυθαγορικοῦ. quæ præcipue in his spectatur, & cui nituntur reliqua. Dubium autem

non est quin alij quoque rerum earundem scriptores, præcipue autem qui Γεωπονικὰ dederunt, aut in ijs aliquid præstiterunt, hac quoque in re Hesiodum secuti sint: quo procul dubio Christianorum hominum censuram meruerunt, qui superstitiones illas tanquam ἀπίστους & τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας οὐκ ἀναξίους ex animis suorum euellere conati sunt: nec alio spectare certum est censuram quam Patriarchæ Photius de Vindanij Anatolij Beryti, & aliorum quorundam scriptis reliquit: ἔχει δ' ὅμως καὶ ἕνια τῶν τὸ βιβλίον τερπνῶδη καὶ ἄπεπα, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πλάνης ὑπόπλεα· ἃ δεῖ τὸν δύσβατον ὑπόντα διεξιόντα, τῶν λοιπῶν συλλέγειν τὰ χρήσιμα. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ, τὰς γεωργικὰς πραγματείας συγγραψαμένων, σχεδόν τι τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν, ὅσα ἐμὲ εἰδέναι, δοκοῦσιν· οὐκ ὀλίγοι δὲ διαφωνοῦσιν. ἐν οἷς δὲ διαπεφωνήκασι, τὸ λίαν τῶν ἄλλων ψυχρόν πῆ ἐστι. Ex his constabat tota illa Theologia Arithmeticæ Nicomachi Gerasseni: quod opus recte vir cordatus vocat διανοίας εἰς καθαρὰν ὕσης βλάβης ἀναπλάσματα. Reliquæ rationes sunt ἐκ παρατηρήσεως, & pro causa habent experientiam. Generalior diuisio talis esset. Dies sunt vel ἐργάσιμοι, vel ἱεροὶ, vel ἀποφράδες. Ἐργάσιμοι sunt qui & ἀνύσιμοι & ὀνήσιμοι dicuntur: ἱεροὶ quos θεῶν Ἡμέρας vocat Lucianus, cui opponuntur ἀποφράδες. Ex illis cũ maxime τὰς ἐργασίμους consideret Hesiodus, nos cum Heraclito τῷ ἀποφράδι τὴν ἐργασίμῳ opponimus, non τῇ ἱερᾷ, in huius quidem operis consideratione. nam de eo ita notat Plutarchus: περὶ δ' ἡμερῶν ἀποφράδων, εἴτε χρὴ τίθεσθαί τινας, εἴτε μὴ, ὀρθῶς Ἡράκλειτος ἐπέπληξεν Ἡσιόδῳ, τὰς μὲν, ἀγαθὰς ποιοῦντι, τὰς δὲ φαύλας, ὡς ἀγνοοῦντι φύσιν Ἡμέρας ἁπάσης ἱερὰν οὖσαν, ἑτέρωθι δηπόθεν. Politianum quantum fugerit ratio, qui tres Iouis dies statuit ex loco Hesiodi male intellecto, in Notis ostendimus. Iam ad institutum nostrum pergamus, latiusque quàm Agriculturam patêre hanc partem ostendamus: quod vt fiat, iterum totum Ἔργων καὶ Ἡμερῶν librum diuidamus, hoc pacto. Hesiodi ratio totius operis circa duo versatur. Primo docet, agendum esse aliquid, quid, & quàndo: secundo dies aptos, & ineptos, vel mediocres, cum causis suis ostendit. Illud quod agendum est, Agricultura est: quæ non est præcipua, quia habet æqualem: neque sola, quia habet alteram. Ea est Nauigatio. Sicut igitur doctrina τῶν Ἔργων latius patet quam illarum altera, quia de vtraque agit: ita τῶν Ἡμερῶν quia vtrique dies assignat. Ac de Agricultura vbi agat notissimum est: sicut ibi:

Ἡ μὲν ὅτις σπείρειν, ἠδ' ἄρμενα καρπὸν ἀρέσθαι. &
Σπέρματος ἄρξασθαι· φυτὰ δ' ἐμφυτεύεσθαι ἀρίστη,

& alijs. De altera:

——Λιστόμην τε ταμεῖν θαλαμήϊα δοῦρα,

Νηΐδά τε ξύλα πολλὰ, τάτ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται,
Τεχναῖσι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀέθλους.

Oſtendimus vtranque partem hic eſſe ſicut in altera. Nunc etiam totum. Oeconomia duplex eſt, vt diximus, vel conquirendi: ad quam ſpectat vtraque pars de qua egimus, Agricultura & Nauigatio. vel conſeruandi, quæ proprie Oeconomia dicitur, quam continuo in primo Ἡμερῶν habes.

Ἤματα δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος ἔργα τε μοῖραν
Περφραδέμεν δμωῇσι· ξυνηΐδα μηνὸς ἀείσιο
Ἔργα τ' ἐποπτεύειν, ἠδ' ἁρμαλίῃ δατέεσθαι.

ἁρμαλίην δατέεσθαι munus erat in magnis familiis τῆ οἰκονόμῳ, quæ ſecũda perſona erat, μετ' αὐτὸν, id eſt poſt dominum; Lucianus ἐν τῷ πρὸ τῶν ὅπλων σωζόντων· ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτὸς, κατὰ δύο ὀβολοὺς καὶ τέτταρας, καὶ βαρὺς αἰτῶν σὺ δ' ὀχληρὸς δοκεῖς; ἵνα δ' ἂν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτὸς, καὶ ἱκετευτέος. θεραπευτέος δὲ καὶ ὁ οἰκονόμος. ἕτος μὲν καὶ ἄλλος θεραπείας τόπος. habebant plerumque ſuos πρέσβεις, quorum erat ſingula πένεσθαι: qua Poëta eadem ratione infra de tota Oeconomia vtitur:

Οὐδοάτην τ' ἐράτην τε δύω μὲν ἤματα μοῦνος,
Ἔξοχ' ἀέξομένοιο βοὸς τήσια ἔργα πένεσθαι.

Vnde Theocritus Χάριτσιν·

Πολλοὶ μὲν Ἀντιόχοιο δόμοις καὶ ἄνακτος Ἀλεύα
Ἁρμαλιὴν ἔμμηνον ἐμετρήσαντο πενέσται.

Rurſus alio argumento vtamur. Cum ἐργασία ſit duplex reſpectu duorũ, quæ familiã conſtituunt, & ex conſequenti Oeconomicis legibus vtuntur: vt vnũ ex multis ſumamus, Agricultura virorum, Lanificium mulierum; vtriuſque meminit: nam vti non omni die prius fieri poſſe exiſtimat, ita neque poſterius. Diem autem vnum altero, tam huic quam illi, magis conducere. Sic:

Ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἐνδεκάτης μέγ' ἀμείνων·
Τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀροσπότου ἀεξάχνης,
Ἤματος ἐν πλείῃ. ὅτε τ' ἴδρις στοιχὴν ἀμάᾳ),
Τῇδ' ἰδὲ ἱστοσάων γυνὴ, προκαλοῖτό τε ἔργον.

Mulieris nenti idem ſcopus eſt qui viri arantis, ὁ πλοῦς: Vtrumque ἔργον eſt, ſicut & nauigatio. Rurſus alio argumento vtemur. Γλοτομία duplicem vſum habet, qui extra Agriculturam ſe extendit. alter eſt πρὸς θάλαμον: alter πρὸς νῆα. Vtrunque conſiderat bonus Oeconomus. Thalamum ſtruebat paterfamilias cum vxorem duceret: vnde Homerus θάλαμον νέον dixit: ad quam rem Γλοτομία opus erat. Nauem cum mercaturam inſtitueret. Vtriuſque tempus commodiſſimum hic traditur:

——Υ'λοτόμοντε ταμεῖν θαλαμήια δ'ἔρια,
Νήιά τε ξύλα πολλὰ, τάτ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.

Possunt & alia eiusmodi adferri: quod faceremus fortasse nisi alio festinaremus.

CAPVT XXI.

EX his omnibus iam satis superque apparet quomodo vox Ἔργων in Poëtæ inscriptione sumenda sit: cum enim ad speciem ea vox referatur; vel κατά τι ἐξαίρετον, vt loquuntur magistri, sumatur necesse est: vel κατὰ γλῶσσαν, aut saltem κατὰ διάλεκτον. Quod si κατά τι ἐξαίρετον sumitur, peccauit translatione inepta, ἀπὸ γένους ἐπ' εἶδος: quæ & inepta esset, quia in inscriptionibus simpliciter loquendum est, & inanis, quia falsa: angustior enim contento esset. Quod si κατὰ γλῶσσαν aut διάλεκτον; rursus peccauit, cum partim τὰ κυρίων, quibus opponitur ἡ γλῶσσα, partim τὰν κοινὰν, quibus opponitur ἡ διάλεκτος, ibi maxima habenda est ratio, vbi ea tradimus, quæ ab omnibus intelligi volumus, quod in inscriptionibus maxime obseruandum est. Qui vocem ἔργον ἀπὸ τ' ἔρας deducunt, κατὰ διάλεκτον eam sumunt, quæ multum ab Hesiodi abhorret: plerique καθ' ἕξοχὴν, inter quos est Eustathius. vtro modo sumatur, a Poëtarum ratione non abhorret, sicut in illo poëtæ, ἀγρόν δ' ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων. Ouidius κατὰ διάλεκτον, *facta* vertit. *Non hominum video, non ego facta boum.* Porro cum simpliciter vocem ἔργων ad omnia transferant veteres, quid opus est nodum in scirpo quærere? Est igitur ἔργον, τὸ ἔργον τὸ οἰκονομικὸν, τὸ πρὸς τὸν βίον συμφέρον. Ita inscriptionem horum librorum manifeste interpretatur Max. Tyrius, Sermone εἰ ἔστι καθ' Ὅμηρον αἵρεσις; vbi diligenter de Hesiodi libris agit, tandemque: χωρὶς δὲ (inquit) ἀυτῶν ποιοῦνται οἱ θεῖοι λόγοι, ἅμα τοῖς λόγοις, θεωρία. χωρὶς δ' αὖ ὠφελεῖ τὰ εἰς τὸν βίον, ἔργα τε ἃ δρᾶν δέον, καὶ ἡμέραι ἐν αἷς δρᾶν δέον, vt supra ostendimus. Non potuit paucioribus verbis melius omnia ea approbare de quibus supra disputauimus, simulque ea confirmare, de quibus hic agimus. Cum autem nusquam improprie in his libris vox Ἔργων sumatur, quæ dementia esset, ibi improprie eam sumere vbi tantum propria esse debet? Sic, Ἐρίζειν Πέρσῃ δῖον γένος. &, Σοὶ δ' ἔρδα φίλ' ἔκτα μέτρια κοσμεῖν. &, Ἐξ ἔριδων δ' ἄνδρες πολύμηλοι τ' ἀφνειοῖσιν & Καί τ' ἐριζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισι Ἔσσεται, ὅστις βεῖτον. & Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος. & Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργός. & ἐργάζειν νήπιε Πέρσῃ Ἔργα τάτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο. & alibi. Præterea sicut ἔργα βοῶν, ita ἔργα νηῶν dicunt Poëtæ: & sicut γῆν ἐργάζεσθαι, ita πόντον ἐργάζεσθαι. Elegans exemplum est in Theogonia,

nia, vbi γλαυκὴν ἐργάζεσθαι dixit de mari: Καὶ τοῖς οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζουσι). Ita vt hinc appareant somnia Grammaticorum qui subtilius hæc inquirunt: quibus vnus finis est ostentatio eruditionis per fas & nefas. Vt concludamus: non aliter vocem Ἔργων in Hesiodi libris sumi certum est, quam a Philosopho sumitur Rhetoricorum secundo in his verbis: Διὸ τὰς ἐλευθερίους καὶ ἀνδρείους πράξεις, ἢ τὰς δικαίους ποιητὰς δ' ὑπολαμβάνουσι τὰς μὴ ἀφ' ἑτέρων ζῶντας ποιεῖσθαι δ' οἱ ἀπὸ τοῦ ἐργάζεσθαι, ἢ τούτων οἱ ἀπὸ γεωργίας, ἢ τῶν ἄλλων οἱ ἀυτουργοὶ μάλιστα. Ex quibus verbis, vt infra alibi ostendimus, perfecta huius libri ratio reddi potest. Cum enim τὰς ἐργαζομένους & τὰς ἀυτουργὰς veteres maxime iustos putarent, apparet non modo quomodo sumenda sit vox illa, sed & cur de iustitia agat. Sic & apud Homerum Odyss. Ξ. vbi hanc Oeconomiam tangit:

Τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ, ἔργον δέ μοι ἠὲ φίλον ἦεν
Οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε ξείφεα ἀγλαὰ τέκνα.

Atque hæc hactenus.

ADDENDA.

pag. 9. post verba illa: *Latitia patris dare munera*, adde: *multo minus quæ alibi obiter* ἀεὶ σαόφρονα ὄντα *dicuntur.*

pag. 19. post citatum oraculum de Dæmonibus, adde: *in altero autem responso, quod apud Lactantium legitur, eadem Hesiodi voce* φωτῆρ *dicuntur.*

Δαίμονες οἳ φωτῶν ἀεὶ χθόνα ἢ ἀεὶ πόντον
Ἀγαθοί, δαίμονα πιστὸν ἔχοντες θνητοῖσι. Lib. 1.

DAN. HEINSII
IN
HESIODI
ΕΡΓΑ καὶ ΗΜΕΡΑΣ
NOTÆ
ET OBSERVATIONES.

PAG. 10. ΚΛΥΘΙ ἰδὼν αἴσιμα δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας] Duos hosce versus quin ad Iouem referant vno ore omnes Grammatici dubiũ non est. Et maximus Poëta Odysseæ secundo Iouẽ cum Themide eodem modo coniũgit, tanquam ἐπισατῦντα ταῖς δίκαις.

——— Ζηνὸς ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς λυσιν νέει, ἠδὲ καθίζει.

ex quo loco interpretes notarunt, effigiem illius Deæ ante inchoationem iudiciorum, & demissionem in Ecclesias ferri solere: quo signo vel iudicare incipiebant, vel desinebant. Sed ieiunam hanc obseruationem & ambitiosam existimo: vult enim simpliciter, vt ego quidem arbitror, Poëta, τῷ Θέμιν ταῖς δίκαις, vna cum Ioue, ἐπισατεῖν, & omnem potestatem τὸ λύειν καὶ καθίζειν τὰς ἀγορὰς penes illos esse. Cæterum Hesiodus τὴν τάξιν τῶν βασιλέων, id est, τὰ δικαστικὰ, τὰ δικαστήρια, τὰς δίκας, iudicia, inspectionemque eorum, hoc libro, non Ioui, sed eius vicarijs, Dæmonibus tribuit, vtpote ἐν τῇ ἀταξίᾳ ὁ παρὼν τοῦ Διός, vt supra disputauimus. quæ omnia cognoscere eum oportet, qui cum fructu suo & aliorum Hesiodi hoc scriptum interpretabitur. vnde infra, postquam dixit eos φυλάσσειν δίκας, concludit, eos ἔχειν τὸν γέρας βασιλήιον. Quam vocem non bene videntur percepisse Eusebius & alij. Porro, existimo ego, si hæc verba ita scribantur, vt τὸ Πέρση ex δοτικῇ fiat κλητικὴ, ex tertio casu, quintus; posse hos versus commode ad Persen referri, & ita interpungi:

Κλῦθι ἰδὼν αἴσιμα, δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην.

Est enim elegantissima quædam operis totius προέκθεσις, quæ hic proponitur: ita dicebatur antiquissimis vsitatum δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης χρῆμα quoddam, in proœmijs cohæret id autem cum proxime præcedenti, vbi ad attentionem Perses inuitatur. Illa autem verba κλῦθι ἰδὼν αἴσιμα, nihil amplius designant, quam quod infra:

Ὦ Πέρση, σὺ δέ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ.

sequentia, δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας, cur ad Persen referri nequeant non video, cum totum hoc opus eo spectet, vt σὲ περὶ δίκων Persen moneat. Qui donis labefactando iudices, iniquè cum fratre egerat, &, vt grammatici loquũtur, δίκαιος κατέδρασε τὸν Ἡσίοδον. Huc spectant, cum alia multa, tum integer locus ille a versu illo, Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος, vsque ad versum, cuius initium est, Ρ' ἠδίων γάρ κεν. Præterea, ἰθύνειν non denotat τάξιν aut potestatem in iudicando; sed Hesiodus passim hoc

opere

opere cum τὰς δ' ἔριδας δύο ταύτας πολιτείας opponat, mirum non est si ex Archaismo vetere πλουτίζοντος Grammaticus, qui hoc exordium præfixit δίκη ἰθύνειν δέμιστας dixerit, pro δικάζειν ὀρθὰς ἰθείας: quanuis ἰθύνειν plerunque Poëtis sit non aliud quam πείθειν.

pag. 11. Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην.] Secuti Plutarchum & Pausaniam seorsim hæc edidimus, magnoque charactere distinximus: quorum alter Sympos. 8. Problem. 1. Eratonem cum Hesiodi ἔργων principium caneret, ab hoc versu inchoasse dicit. Alter Bœotos prœmium ad Musas omisisse, & principium operis τὸ εἰς τὰς ἔριδας statuisse. Huius verba sunt: Βοιωτῶν δὲ οἱ μὲν τὸν Ἑλικῶνα οἰκοῦντες πυρρίχην μεμιγμένην διὰ ξένης λέξεως ὡς ἄλλο Ἡσίοδος ποίημα ἐδέξη ἢ τὰ ἔργα, καὶ τῶν ἢ τὰ εἰς τὰς Μούσας ἀφαιροῦσι προοίμιον, ἀρχὴν τῆς ποιήσεως εἶναι τὸ εἰς τὰς ἔριδας λέγοντες. Illius: Διὸ φρόνιμον μὲν ἐκέλευσαν εἶναι τὸν Ἐρέτωνα πρὸς τὰ λύρᾳ. ἄσαντες δὲ τὰ πρῶτα τῶν ἔργων, Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος, ἐπιβάντά πως τοῦ καιροῦ φρενῶσαι ἁρμοσάμενον.

Ibid. Ἦ μέν κε ἐπαινήσειεν νοήσας.] Non perceperunt hoc vt debebant Græci interpretes: multo minus vero qui hos secuti sunt Latini. Οἱ νοοῦντες sunt οἱ σοφοί, & poetis νοήσας, ὁ σοφός. Sic Phocylides eadem elegantia: εἰ γὰρ δὺ νοέυσ' οἱ μηδέποτ' ἐσθλὰ μαθόντες. Vbi εὖ νοέυσιν, est, εὖ σοφοὶ εἰσιν. Mens est: duo sunt contentionum genera: quorum alterum laudarit sapiens. Sapiens ὁ νοήσας. Vnde νόημα poetis toties ἡ σοφία. Hinc illud, ἔστι φυλὴ ἐναλίγκιος ἔστι νόημα. Fallitur ergo Proclus, qui τὶς subintelligi notat. Nihil familiarius est poëtis, quam articulum negligere in eiusmodi: quod cum imitantur Latini, interdum obscuritatem parit: ita Virgilius -- *numero Deus impare gaudet*, vult enim ὁ θεὸς, quo designatur ille de quo agit ὁ Λοῦκος nimirum. Sicut hic νοήσας, est ὁ σοφὸς, sic in Theogonia νικήσας est, ὁ νικητὴς, dissimulatione eâdem. Νικήσας δέ βίᾳ καὶ κάρτει καλὸν ἄεθλον ἔθεσι φέρει. Nihil elegantius, aut poeticum magis.

Οὐκ ἄρα μοῦνον Κρονίδης] Tres Græci interpretes, vt infra ostendemus, ne ordinem quidem horum verborum perceperunt: nam illa verba Γαίης ἐν εἴζηαν ad Iouem referunt. Veteres amicitiam ἐν τῇ ἔριδι constituebant, quam ἀγαθὴν Hesiodus dixit. Hæc contentio a veteribus philosophis φιλία appellata fuit: quarum alteram mundo καὶ τῷ παντὶ: alteram hominibus tribuebant. Altera est quam ἁρμονίαν τῶν πάντων dicebant, quam Hesiodus ἐν Γαίης εἴζηαν constituit, altera est quam Philosophus Lib. Ethic. 8. magis necessariam esse ait, quam est ἡ δικαιοσύνη rebus publicis. Notat enim ibi, quosdam existimasse ὁμονοίᾳ constare τὴν φιλίαν, quosdam τῇ ἔριδι. Locus elegantissimus est, & qui asscribi meretur, vbi de amicitiâ disputat. Διαμφισβητεῖται δὲ περὶ αὐτῆς καὶ πολλά. οἱ μὲν γὰρ ὁμοιότητά τινα πεῖσαν αὐτὴν, καὶ τοὺς ὁμοίους φίλους ὄντας τὸν ὅμοιον φασὶν εἶναι τὸν ὅμοιον καὶ κολοιὸν ποτὶ κολοιὸν, καὶ ὅσα τοιαῦτα, οἱ δ' ἐξ ἐναντίας, κεραμεῖς πάντας τοὺς τοιούτους ἀλλήλοις φασὶν εἶναι. καὶ περὶ αὐτῶν τούτων ἀπορώτερον ἐπιζητοῦσι καὶ φυσικώτερον. Εὐριπίδης μὲν φάσκων, Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖαν ξηρανθεῖσαν· ἐρᾷ δὲ σεμνὸν οὐρανὸν πλησθέντα νοτίου ὄμβρου, ποθεῖ τε γαῖαν· καὶ Ἡράκλειτος, τὸ ἀντίξουν συμφέρον, καὶ ἐκ τῶν διαφερόντων καλλίστην ἁρμονίαν, καὶ πάντα κατ' ἔριν γίνεσθαι. ἐξ ἐναντίας δὴ τούτοις, ἄλλοι τε καὶ Ἐμπεδοκλῆς τὸ γὰρ ὅμοιον τοῦ ὁμοίου ἐφίεσθαι. Interpretibus autē qui verba illa Γαίης ἐν εἴζηαν ad Iouem referunt, non ad τὸν ἔριν, nescio quid in mentem venerit. Sed de his ad ipsos.

pag. 16. --σοὶ δ' ἐκέπ δόρπον ἔτυμον Ὡς δ' ἔρδειν.] Non bene venustatem huius formulæ, quæ hic latet, assequuntur magistri. Tres enim Græci interpretes, illud δόρπον, per τὸ σάλιν,

vel

vel τὸ ἐπ δεύτερον exponunt, tanquam hoc dicat poeta: primo hoc feciſti, non facies ſecundo: ſemel feciſti, non facies iterum. Nos cum elegantius ſit hoc loquendi genus quam vt temere aſſentiri debeamus, aliud latere exiſtimamus. Antiqui cum ſtricte aliquem cogerent, vnam condicionem proponebant, cui aſtringebant eum: cum minus cogerent, ſed plus permitterent, ſecundam ſtatuebant, vſitata formula, τοῦτο δεύτερον ἔσαι: id eſt, ſi primum non placet, licebit & ſecundum. δεύτερόν ἐστι, nihil aliud eſt quam ἔξεστι, & potentiam denotat, ſeu licentiam potius. Errarunt igitur, primo cum τὸ ἐστὶ per ſe, hic, αὐτὸ τὸ ἔξεστι poni exiſtimarunt: ſecundo cum τὸ δεύτερον pro πάλιν acceperunt. Mira venuſtate dictum eſt, σοὶ μὲν δεύτερον ἔσαι Ὠδ' ἔρδειν, pro, ζοὶ μὲν ἔξεστι τοῦτο ἔπι, καὶ πάλιν ποιεῖν. τὸ δεύτερον ordinem non denotat, ſed licentiam.

pag. 19. Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ] Duos, ῥεῖα ζώοντας conſtituit Homerus: τοὺς θεοὺς, καὶ τοὺς παθητοὺς. Cur ἀσφοδελὸν λειμῶνα ſuis mortuis tribuat Homerus, multum olim diſputarunt veteres, ſed fruſtra. Nam quid hoc eſt quod apud Euſtathium legitur, διὰ τὸ σφὸς τῶν ἀποδὸν ἀμοιρφωτον, atque ita dictum, quaſi ἀπόδλωτον, διὰ τὸν ἀποδὸν τ καιομένων νεκρῶν, quid eſt, inquam, niſi miſerum Grammaticorum φλυαρίαν delirium? Atqui Poeta Ἀσφοδελὸν λειμῶνα illis tribuit, quod extra neceſſitatem vitæ huius ſint, nec cura rei familiaris illis impendeat, ſed victu ſimpliciſſimo viuant, qualis ἡ μαλάχη καὶ ἀσφόδελος eſt, quibus ante τὸ ἐπιθυμητικὸν homines viuebant, & ſanctiſſimi quique Philoſophorum poſtea, qui dum viuebant τὸ ῥᾳδίως ζώειν ſequebantur: quod Horatius his verbis optat:

Premant Calenâ falce quibus dedit
Fortuna meſſem: dijues & aureis
Mercator exſiccet culullis
Vina Syrâ reparata merce
Dijs charus ipſis: quippe ter & quater
Anno reuiſens æquor Atlanticum
Impune: me paſcunt olivæ,
Me cichorêa leueſque malvæ.

Hinc mortuis hominibus in tumulo antiquiſſimi maluam aſphodelumque ſerebant. Et hoc voluit ſibi Porphyrius in quodam Epigrammate, vbi tumulum his verbis introducit. Νώτῳ μὲν μαλάχην καὶ ἀσφόδελον πολύριζον Κόλπῳ δ' ἐν δεῖνα ἔχω, id eſt, *Foris quidem maluam aſphodelumque habeo: Intus vero mortuum claudo.* Nam non integros verſus citat Euſtathius, neque ad verbum, quod indicat vox δεῖνα, qua vtitur vt Iuriſconſulti noſtri voce Titij. Hinc Homerus quoties campum eum deſcribit, quem Aſphodelum vocat, his plerumque verbis vtitur: Τῇ περ ῥηϊδίη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισι, id eſt, *Vbi facillima viuendi ratio eſt hominibus.* Opponunt autem poetæ τὸ ῥεῖα ζῆν, vitæ regum & principum, iniuſtorum plerunque, καὶ τῇ πολυπλοκίᾳ ἀδίκῳ. Nam τὸ ῥᾳδίως ζώειν & διάγειν pro ſimpliciſſima voluptate ponunt, quæ longiſſime ab ἐπιθυμητικῷ ſæculo abeſt; maxime ad ἡγεμονικὸν, & priſcam illam vitam, accedit. Sic Theocritus de Cyclope ſuo: Οὕτω γοῦν ῥᾳδίως διᾶγ' ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἡμῖν, Ὦ ἀρχαῖε Πολύφαμε. Heſiodus negat iniuſtos iudices illos, quid ſit τὸ ῥεῖα ζῆν, ſcire; & per conſequens μαλάχην & ἀσφόδελον ignorare: ex quo tempore Dij viuendi genus, quod ſub ἡγεμονικῷ fuit, ſub ἐπιθυμητικῷ abſcondere ceperunt. Atque hæc cauſa eſt, cur Lucanus vitæ hanc ſimplicitatem, *Deorum munera* vocet, *nondum intellecta*: eodem plane modo cum Heſiodo noſtro, Lib. 5.

——*o vitæ tuta facultas*
Pauperis, anguſtique Lares, & munera nondum

Intellecta Deûm! quibus hoc contingere templis
Aut potuit muris, nullo trepidare tumultu
Cæsarea pulsante manu?—

Nec aliter intelligendus ille Claudiani locus, qui vitam simplicem notam esse negat. 1 in Ruffinum:

Hæc mihi paupertas augustior: hæc mihi tecta
Culminibus maiora tuis. tibi quærit inanes
Luxuries nocitura cibos: mihi donat inemptas
Terra dapes. rapiunt Tyrios tibi vellera succos,
Et picturatæ satiantur murice vestes;
Heic radiat flores, & prati viua voluptas
Ingenio variata suo. fulgentibus illic
Surgunt strata toris: heic mollis panditur herba,
Sollicitum curis non abrepturа soporem.
Turbæ salutantum latas tibi perstrepit ades:
Heic auium cantus, læbentis murmura rivi.
Viuitur exiguo melius: natura beatis
Omnibus esse dedit, si quis cognouerit vti.
Hæc si nota forent, frueremur simplice cultu,
Classica non fremerent: non stridula fraxinus iret:
Non ventus quateret puppes——

beatos vocat, quos Homerus μάκαρας, & ῥεῖα ζῶντας; quorum vitam ignotam esse dicit, sicuti Hesiodus λελήθασι τὸν βίον. quales nec ij sunt qui ex iudicijs viuunt, nec ij qui ex bello, nec ij qui ex nauigatione, quibus omnibus poëtæ opponunt τὸ ῥεῖα ζῆν & τὸ ἀπήλεες, quod ex ἄσοφος, & μαλακὸς peripetatur: quæ vita maxime ad vitam illam quæ sub ἡγεμονικῷ fuit, accedit. Fuit enim hæc opinio eorum, τὸν τὸ σύμφυτον ἀγαθὸν, καὶ τὸ βέλτιστον κεκτῆσθαι.

pag. 22. Ἀλλὰ Ζεὺς ἐκ πάντων] ope Pandoræ, de qua supra in introductione nostra. Quomodo a fortuna ceperit λελύσθαι τὸν βίον, etiam Philosophi ostendunt: vt merito Antoninus Imperator & Philosophus τῷ τύχῃ in vita humana ἀτέμαρτον dixerit, rem imperuestigabilem, quæ veluti nubem quandam & caliginem, reliquis rebus humanis induxit: vt impossibile sit hominem ad finem in re Oeconomica & reliquis, ad quæ virtutis operâ peruenitur, pertingere inoffenso gradu. Τίς, dicunt Platonici, ἐστι ταχὺς καὶ ἀσφαλὴς ὁδοιπόρων, ὃς μὴ ἐπιτυχεῖν βαδίζων χαράδρᾳ ἀφανεῖ, ἢ χάσματι ἀδήλῳ, ἢ κρημνῷ, ἢ τάφρῳ; τίς δ' ἐστὶ κυβερνήτης ἀγαθὸς καὶ εὔτυχὴς, ὃς ἀνεύρετος διαβεῖν ἀνδραλώδης καὶ ζάλης, καὶ πλημμύρων ἐμβολὴν, καὶ λίβα τὴν παρασημίαν; Itaque concludunt: virtutem quidem per se certam esse, sed in lubrica & incerta materie versari, causa scelestæ illius venesicæ, quam cum ebria anû conferunt: est enim reuera χρῆμα πυρὸν καὶ ἀσταθμητον, & κεκυμμένη κρύψις τῆς ἀπάτης: quæ totam vitam possidet, ac ne quidem nobis, qui minima speramus, certi quid reliquit. In Academijs sæpe, more Græcorum, πίθων καὶ πωγωνῶν sufficiunt; præclara contra ingenia, & quos nihil pejus habeat, quam quod fortunæ quicquam debeant, per omnem vitam τῇ βελτίστῃ πηρᾷ φιλοσοφίᾳ.

Ibid. Νηπίοις γὰρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἔργα δόοιο, Ὅς τις οἱ εἰς ἑωυτὸν ἔχει] Venustissimo idiomate οἱ εἰς ἑωυτὸν ἔχοντες dicuntur οἱ πλούσιοι, quibus opponebantur οἱ εἰς ἡμέραν ἔχοντες. Herodotus Clione: Οὐ γὰρ τὸ μέγα πλούσιον μᾶλλον τὸ ἐπ' ἡμέρῃ ἔχοντα ὀλβιώτερός ἐστι. εἰ μὴ ἅμα ἐπιόντι, πάντα καλὰ ἔχοντι πλεῦσαι τὸν βίον.

pag. 27. πρὸ αὐτῶν ἀληθῶν] Multum sæpenumero erraruut viri magni, quod in Græcorum Poëtarum scriptis non distinguerent epitheta quæ κατὰ παρέλκον ponuntur, ab iis quæ διάφοροι, & ex sensu pendent. Nec propterea ab incomparabilibus huius

ætatis

ætatis viris Homerus reprehendi debuerat, quod Achillem lachrymantem πόδας ὠκὺν fecit: est enim illud πλουτάζον, & quod Achillem comitatur χὴ παρολιὴν, non ἐν δόμοις. Sic, ne diu hæreamus, poeta Iliad. 3. Menelai manum παχεῖαν dixit ἐν δόμοις: in Odyssea Penelopes παχεῖαν χὴ πυρίλιον, &, vt antiqui loquebantur, χὴ ἀμφορῆα. eodem modo poeta noster in clypeo αὖος ἀλφηστὰς dixit, χὴ παρολιὴν. Ἄλλῳ μὴν ὕφαινε μὴ ἔρεσιν, ὄφρα θεοῖσιν Ἀγρέα τ' ἀλφηστῆν αἰχὴς ἀλκτῆρε φυτεύσῃ. Hoc loco ἐν δόμοις. ita vt ex hac voce sensus totius huius mythologiæ pendeat, quam nos supra in libro singulari primi eruimus. Dedit, inquit, Pandoram, maximum obstaculum ijs hominibus, qui circa inuestigationem rerum necessariarum versantur.

pag. 33. Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσι.] Falluntur, qui, vt hinc allegoricam suam interpretationem confirmẽt, τὰ γυνὴ, συνηθικῶς accipere videntur: & ad vniuersum mulierum genus referunt: cum simpliciter αὐτονομαστικῶς ponatur: nihil enim hic plus est quam Πανδώρα in præcedentibus.

Ibid. ἐν ἀῤῥήκτοισι δόμοισι.] Non potuit concoquere Seleucus antiquus magister, qui a Proclo citatur, πίθον ab Hesiodo δόμον vocari: rescripsit igitur ἐν ἀῤῥήκτοισι πίθοισι. Sed rationem loquendi non intellexit. Locum in quo puellæ ante nuptiarum tempus solũt παρθενηΐδας Hesiodus δόμον vocat & θόλον, vt infra ostendimus. Homerus μυχὸν δόμε & μυχὸν θαλάμε posuit, pro δόμε & θαλάμῳ idem enim illis est δόμος & θάλαμος: quia pars intima erat. Eustathius ad Ὦδυσ. Γ. ὅτι αἴθουσα ἦν ἐν Ἰλιάδι, ἔνθα ἡ ἐδωδὴ τοῖς ἔξω πίνουσιν ἡγεμόσι δίκαιον, πλησθὺς μὴ τοῦ αὐλίου ἐδωδὴν τὴν ἐκεῖ τόπον. θάλαμον δὲ, ἢ δόμον φησὶν Ἡσίοδος. Hesiodus infra: Ἠ τε δόμον ἐνορέῃσι φίλην παρὰ μητέρι μίμνῃ Ὄφρα τοι ἐγγὺς ἐόντα χαλκεύσῃ Ἥφαιστος. Ἀμφιγυήεις κλυτοτέχνης. Ἀμφιγυήεις, de virgine. Omnes autem virtutes & affectiones τὰς μάλιστα παρθενίους Poetæ virgines faciunt: Atque hæc causa est cur Hesiodus, reliquis omnibus malis e vase volantibus, solam spem dicat tanquam καθαρώτατον, μίμνειν ἐν δόμοισι. Elegantissima loquendi ratio: qua aliquoties vsus est, vt infra suo loco monebimus; quæ confirmatur satis ab eo, quod sequitur, ἐν δὲ δύεσκε Ἐλπίδα.

Ibid. πίθε ἔσω χείλεσιν.] πίθε ἔσω χείλεσιν, & ἔνδον idem est: nam ἔσωχειλὲς minus est quam ἔμπχειλὲς, quod tamen ἐμπχειλὲς τῷ πεπληρωμένῳ opponitur, cum ad ipsum vas refertur. & ἐμπχειλὲς mensura quædam erat non plena: quo allusit Comicus Γ'πτ. Ὃς ἐπίσης τὴν πόλιν ἡμῶν, μεστὴν ὑρῶν, ἐμπχειλῆ. Hesychius ἐμπχειλὲς, τὸ ἐλλιπές. Sicut autem illa quæ ἐν θαλάμῳ sunt, longissime a foribus absunt; sic τὰ ἔσω χείλεσιν ὄντα, longissime a vasis orificio.

Ibid. Ἀμήχανα βιλῆσι.] Mirum est quod hic nobis accidit. Libere χὴ τὴν Ἀθηναΐδα versum hunc inducendum iudicaueramus. Hanc sententiam nostram Plutarchi calculo confirmari deprehendimus; qui in consolatione ad Apollonium, vbi totum hunc locum adducit, solum hunc versum prætermittit, vel vt τὸ θεῖον, vel vt ignotum omnino tum temporis.

pag. 37. Τέρπετ' ἐν θαλίῃσι] Græci sæpenumero totam τὴν ἀθανασίαν voce θαλίας designant, quod Latini *Diuûm epulas* dicunt. Theocritus, Ἔνθα σὺν ἀλλοισιν θαλίας ἄγει ἀγλαὸς Ἥφαι. Quod cum exprimit Maro, *epulis diuûm accumbere*, dicit, sicut Theocritus θαλίας ἄγειν. *Tu dea epulis accumbere Diuûm.* Hæc causa est, non quam reddunt interpretes.

Ibid. Νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ οἰζύος] In quibusdam Siculi Diodori exemplaribus vno versu auctior hic locus legitur, hoc modo:

Νόσφιν ἄπερ τε πώεων, ἠὲ ἄπερ χαλεποῖο
πόνοιο,
Νόσφιν τ' ἀρηλείης, ἠὲ ἀνιηρμοσύνης. ἐδὲ μάλεσται
Τῆρας ἐπῶσιν. ———

Supra,

(πων,
Πεῖν μὲν γὰρ ζώοισιν ὅτι χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Νόσφιν, ἄπερ τε κακῶν, ἠὲ ἄπερ χαλεποῖο
πόνοιο,
Νόσων τ' ἀργαλέων, αἵτ' ἀνδράσι γῆρας
ἔδωκαν.

pag. 38. Τοὶ μὲν δαίμονες.] Apud Platonem omnes hi versus aliter in Cratylo concipiuntur, hoc nimirum modo:

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ' ἐκάλυψε,
Οἱ μὲν δαίμονες ἀγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται,
Ἐσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Aristides apud Photium, Platonem sequitur: qui consulendus.

Ibid. σὺν ἐσθλείαις πολέεσσιν] Ἐσθλὰ Græcorum Theologia vocat quicquid proficiscitur a Deo, sed ὡς δωτῆρα, sicut τὸ δῶρον & τὸ ἐόν. quæ omnia fuisse in Politico notat Plato sub ἡγεμονικῇ, desiisse in ἐπιθυμητικῇ. Sic fruges quatenus a Cerere, amores quatenus a Venere, ἐσθλὰ dicebantur, sicut ἐαὶ & δῶρα. Hesiodo autem interdum ἐσθλὰ dicuntur quæ apud veruſtissimos ἐπαρτία & αὐτόματα, ita dicebatur in agricultura quicquid præter expectationem, & absque labore agricolæ rerum affundebat, & diuina benignitas: de quibus duobus infra agimus. Homerus lac, mel, aquam, oleum, & similia, quibus τοῖς μακάρεσσι inferias faciebant, ἐσθλὰ vocauit. Odyss. Λ.

Πολλὰ δ' γυναίμεν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βόα, ἥτις ἀρίστη
Ῥέζειν ἐν μεγάροισι, πυρὴν δ' ἐπιτηδὲς ἀπάντων
Ἐσθλῶν.

causa est: quia omnes mortuorum ferias ijs rebus fiebant, quibus τοὺς μακάρεσσι sub Saturno viuere existimabant, ne exceptâ quidem maluâ & asphodelo. Cæterum locus hic vno versu auctior a veteribus adducitur, quam in Hesiodi exemplaribus est.

Ἀφνειοὶ μήλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.

Ibid. Ἥρωας ἑστάμενοι) Nescio quid impulerit veteres grammaticos cur hunc locum omnes περὶ Ἡρώων adducerent, qui ab Hesiodo περὶ Δαιμόνων vsurpatur, & tantâ quidem confidentiâ, vt ex eo Etymologiam eius vocis deducant. Interpres Homeri: Ἥρωας δέ φασι κληθῆναι, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς· ἢ ἀπὸ τοῦ ἀέρος, ὡς φησιν Ἡσίοδος ἐν τοῖς Ἔργοις καὶ Ἡμέρας, Ἥρωες ἑκάμενοι, θάντες φοιτῶσιν ἐπ' αἶαν. eodem modo Etymologus. Et Eustathius postquam probauit ἀπὸ τῆς ἀρετῆς Heroas dici, addit &, ἀπὸ τοῦ ἀέρος, quod probat partim ex Porphyrio, partim ex Hesiodo. Verba eius sunt, Iliad. A. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀέρος. ὡς δηλοῦσι καὶ ἔν τινι τῶν ἐπῶν Πορφυρίῳ ἐπιγεγραμμένων (erant autem epigrammata ea quæ ex Aristotelis peplo desumpserat ille) ἐν ᾧ τοῖς τὸ, Σῶμα μὲν ἐν πόντῳ κεῖται. πνεῦμα δ' αὖτε δὴ ἔχει (fortasse Σῶμα μὲν ἐν πόντῳ κεῖται πόλις, πνεῦμα δ' ἔχει ἀήρ.) φησὶ δὲ καὶ Ἡσίοδος· Ἥρωες ἑκάμενοι θάντες φοιτῶσιν ἐπ' αἶαν. Necesse esset igitur eosdem esse Heroas & Δαίμονας; quod falsissimum est in Hesiodo, qui καθαρῶς καὶ θεολογεῖται, vt notarunt veteres; omnium primus τῶν λογίων τέσσαρα γένη ἐξέθηκε; nisi grammaticos lapsos esse, quod non insolentes faciunt, hac quidem in re malimus; cum alter ex altero falsum adducere, quam Hesiodum consulere maluerit: supina negligentia!

Ibid. —— θάντες φοιτῶσιν ἐπ' αἶαν Πλουτοδόται) Postquam Iupiter reliquique Dij desierunt esse ἐσθλῶν δωτῆρες, & πλουτοδόται, vicem eorum subierunt οἱ Δαίμονες: postquam Iupiter in terris τοῖς θνητοῖς ἐπαρτῆρ desijt, id munus ad eius vicarios

carios rediit τὰς Δαίμονας, qui res forenses inspicere ceperunt, quod, γέρας βαρύλιον, ab Hesiodo dicitur. Commode autem duo hæc munera asscribit τοῖς Δαίμοσι, quod circa duo hæc totius fere operis subiectum vertatur. Cæterum πλουτοδόται dicuntur οἱ τῆς γεωργίας ἐπιστάται. Apparent in Hesiodo passim veteris simplicitatis vestigia, in verbis non minus quam in rebus. Est enim proprie πλοῦτος ἡ ἐπικαρπία, fœminum in terra absconditorum felix vbertas. Hesychius: Πλοῦτος, ἡ ἐκ τῆς ἀστιφμάτων ἐπικαρπία, καὶ ἡ παναρμία, sicut apud Latinos Opes. Ops enim terra mater est, inopes sunt οἱ ἄδωτοι, & οἱ ἄπροι. Hinc Πλουτοδόται dicti sunt Dij, qui τὴν ἐπικαρπίαν promouerent, & quocũque modo terræ præessent. In Sacris non aliter accipiebatur. sic ἐν τοῖς Λιναϊκοῖς, vbi ὁ δᾳδοῦχος gestans facem clamabat ΚΑΛΕΙΤΕ ΘΕΟΝ: id qui audiebant, respondebant ΣΕΜΕΛΗΝ ΙΑΚΧΕ ΠΛΟΥΤΟΔΟΤΑ. Πλοῦτον enim id dicebant quod in cornucopia continebatur: & τὸ κανοῦν, id est, canistrum in quo sacra hordea erant εὔπλοιον vocabant. Hesychius: εὔπλοιον κανοῦν: ἢ ἔχον πλοῦτον. Ipsa autem hordea, vtpote terræ fructum, ita dicebant, διὰ τὸ, inquit, ἐπ' αὐτῷ ὑλάς. πλοῦτον γὰρ ἔλεγον τὴν ἐκ τῆς κειθῶν, καὶ τῆς πυρῶν σύνθεσιν.

pag. 42. Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς] Ἀλλὰ eleganter hoc loco pro ἀλλ' ὅμως ponitur. Inferior quidem hæc ætas, inquit, & deterior superiore erat, ἀλλ' ὅμως οἱ παῖδες. & c. id est, hoc bonum tamen erat, quod pueri aliquamdiu simpliciter & sine malo, & vt Philosophi verbo vtar, qui in Rhetoricis de hac ætate ita loquitur, ἀθῷοι educabantur, apud matres suas. Iam quomodo intelligendus hic locus dicendum, quia a Græcis interpretibus id prætermissum. Sicut puellæ ad nuptias vsque, ita filioli vt ab improbitate abstinerent omni, οἷς τὸν γυναικωνῖτιν relegabantur, cum matribus suis & sororibus: quo id diutius fiebat, eo simpliciores magisque malorum ignari, & æui corruptelarum expertes credebãtur. Quo etiam interdum qui prouectiores ætate erant, quoties locus in cænaculo deesset, pransum cænatumq. mittebãtur. Sic in Gallo Luciani Eucrates filium suum οἷς γυναικωνῖτις ablegat. Πάρισθι, ἔφη, καὶ σὺ ὦ Μίκυλε, καὶ σωδείπνις μοὶ ἡμῶν, ἐν τῷ γυναικωνίτιδι. ἤδη γὰρ ἴσως κελεύσω μοι τὸ μικρὸς ἐσιαθῆναι, οἷς σὺ χαίρειν ἔχεις. Quo igitur diutius ibi versabantur, eo simpliciores erãt. Hesiodus vt æui illius εὐήθειαν notet & ἀκακίαν, centũ annos in Gynæceo eos egisse dicit. ἐν οἴκῳ autẽ est ἐν τῷ θαλάμῳ, ita enim locũ illum vocant Poetæ qui Homerum sequuntur. Vnde Theocritus virginem innuptam παρθένον ἐν θαλάμοις dicit, quam τῇ νύμφῃ opponit, vt ad illum notamus. Οἶκον dixit Poëta, vt Vitruuius, cum de eodem, nimirum de Gynæceo, loquitur, Lib. 6. cap. 20. *In his locis introrsus constituuntur æci magni, in quibus matres familiarum cum lanificiis habent sessiones.* Hic mos post Hesiodi tempora corruptus fuit, cum scelestissimi Eunuchi matronarum œcos inuaserunt. Hoc est, de quo tertio de legibus conqueritur Plato: Πεσεῖν δέ, inquit, εἰσὶ γυναικῶν τε καὶ εὐνούχων παιδοθύτας αὐτοῖς τοὺς ἰδίους. Hesiodus πίφαυσκε θυμὸν μητίετα dixit, vt Lucianus μὴ τὸ μητρὸς ἐσιαθῆναι.

Ibid. Καὶ τοὶ μὲν χείρονες] Non intellexerunt Græci interpretes & cum ijs Latini δασυλὰς quibus poeta vtitur inter ἡλίκας diuersarum ætatum. Quas sine ἡλίκᾳ interijsse dicit, eas ait vel δαμέντας, vel ὄλυνθας, vel θανάτῳ καλύψαντας. Quas autem significare vult λαὸς constituisse ex se, nec interijsse funditus, ait ἐπὶ γῆς καλύψαντας: quod primæ & secundæ ætati contigit. Tertia ætas contra, de quibus: Καὶ τοὶ μὲν χείρονες ὑπὸ

σφετέρῃσι δαμέντες βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο Νούμοι. Tales διασολαὶ Homero familiares sunt. Sic Iliad. Γ. Ὁππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε Τὸν δὴ ἀποφθίμενον δύναι δόμον Ἄϊδος εἴσω. Vbi quamuis manifesta sit διασολή, non placet tamen frigida illa Grammaticorum. Eustath. τὸ δὲ ἀποφθίμενον δύναι εἰς ᾍδου, φασὶ διασολιῶ εἴρυται τῷ δίχα φθορᾶς μυθολογούμενον δῦναι εἰς ᾅδου, ὁποῖος ὁ Πηλεύς, καὶ ὁ Θησεύς, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ Ἡρακλῆς. Potuisset sapienter, simulque sobrie magis hoc modo: τὸ δὲ ἀποφθίμενον δῦναι εἰς ᾍδου, φασὶ διασολιῶ εἰρῆσθαι τῆς ἀπὸ φθορᾶς διανοίαν· ὁ γὰρ Ζεὺς τοὺς πιστοὺς, τοὺς ἐπορκήσαντας δηλονότι, τῷ κεραυνῷ, ἢ ἄλλῃ τινὶ φθορᾷ εἰς ᾍδου καταπέμπων λέγηται. Sicut igitur ibi Homerus ἀποφθίμενον δῦναι εἰς ᾍδου dixit φασὶ διασολιῶ, ita Hesiodus homines ætatis tertiæ βῆναι εἰς ᾍδου, sed δαμασθέντας ὑπὸ σφετέρῃσι χερσί: secundo νοσφισθέντας. Obseruatio illa etiam magis necessaria est in Heroum ætate, quam duplicem facit: eorum qui Thebanum bellum gesserunt, & qui Troianũ: Priores interijsse dicit sine λύξει, sicut tertiam: Posteriores partim interijsse, partim λῆξιν habuisse, idque ἐν μακάρων νήσοις. Diuisio, quam male perceperunt interpretes, ibi est: Ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε, Τοῖς δὲ δίχ' ἀνδρώτητα. Illud enim τοὺς μὲν & τοὺς δὲ eos distinguit qui funditus interierunt, ab iis qui translati in beatorum insulam fuerunt. Qualis apud Homerum Menelaus est, cui prædicit Proteus:

Σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε
Ἄργεϊ ἐν ἱππόβοτῳ θανέειν, καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον, καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν.

Hoc Hesiodi loco decepti fuêrunt ij quos magistri notant insulas beatorum Thebis constituisse, Thebanos Hesiodus sine λύξει, suo scelere, interiisse dicit, nec λῆξιν constituisse. Troianos partim interijsse, partim λῆξιν constituisse cognominem, id est Heroicam, quibus opponuntur οἱ νοσφισθέντες. Ex ijs maxime excipiebantur illi qui in vndis perierant, quorum præcipuus fuit Aiax, cui ne locum quidem in sua νεκυίᾳ concessit Homerus, quod funditus interijsse existimaretur. Quod & Synesius notauit: Ἐμὲ μὲν ἐν τοῖς δεινοῖς, ὅμυρέ σοι θεὸν ὁ φιλοσοφίᾳ προσβάλων, τὸ ὀμυκτὸν ἔδεισεν ἐκεῖνο, μὴ ἄρα ἀληθὲς εἴη, τὸν καθ' ὕδατος θάνατον, ὅλεθρον εἶναι καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς λύσιν λαβεῖν ὅπερ ἔπαθον Αἴας δ' ἐξαπόλωλεν ἐπεὶ φύγεν ἀλμυρὸν ὕδωρ, τὸν ἐν θαλάσσῃ θάνατον ἀκεῖνος ἀτιμότατον ἡγήσατο πάντων. οὐδένα γὰρ ἄλλον ἐξαπολωλέναι φησίν, ἀλλ' ἅπαντας ὑποδυομένους, αὐτὸς δ' ἐξέβαινε. ταῦτ' ἄρα καὶ ἐν δυοῖν νεκυίαιν ὁ μικρὸς Αἴας ὑδαμοῦ τῶν δραμάτων εἰσιόντα ἐνόησεν, ὡς τῆς ψυχῆς ἐκ ὕσης ἐν ᾍδου.

Ibid. Τοὺς μὲν ἐφ' ἑπτὰ πύλῃσι] Intelligit non tantum τοὺς ἐπὶ ὑπὸ Θήβαις dictos, sed etiam eos qui ὑπήγονοι dicebantur, id est, τοὺς ἐπὶ ὑπὸ Θήβαις filios: Vtrique Thebas adorti sunt. Diodorus Siculus libro 3. οἱ δὲ τούτων παῖδες ὑπήγονοι ὑνομασθέντες, τὸν τῶν πατέρων θάνατον ἐπεξιόντες, ἔγνωσαν στρατεύειν κοινῇ ὑπὸ τὰς Θήβας. Æschylus quoque non tantum ἑπτὰ ὑπὸ Θήβαις tragœdiam scripsit, sed etiam quam ὑπηγόνους dixit. Ex ea interpretes Pindari versus περὶ κρήσιον adferunt: καθὰ καὶ Αἰσχύλος ἐν ὑπηγόνοις.

Λοιβαὶ δίδυς μὲν πρώτην ἀφείαν γάμε
Ἥρας τε, τλῶ τε δυτίαν κρῆσιν νίμαι.
Τέτταν δίδυς σωτῆρος εὐκταίαν λίβαν.

qui corruptissime ibi scribuntur. & Androgonus ab Athenæo narratur ὑπομεμῖχθαι τοὺς ὑπηγόνους.

pag. 43. παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην] Veteres Critici torum hoc, παρ' Ὠκεανῷ, interpretati primo omnium videntur ἐν τῷ ἄδῃ: postea vocem Ὠκεανὸς ita sumpserunt, tanquam per se τὸν ἅλα designaret: Hesychius, Ὠκεανὸς, ἀὴρ, θάλασσα.

ra. Item Ὠκεανοῖο πόροι, τὸν αἰῶνα εἰς ὃν αἱ ψυχαὶ τῶν πολιτῶν ἀποχωροῦσι. Postremo alia. Atque hinc Heroas suos, qui παρ' Ὠκεανὸν constituuntur, *Aëtius in latis campis* constituit Maro. At Græci interpretes magno se ἀπαπήματι traduxerunt, cum, παρ' Ὠκεανὸν, verterunt, ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν, quod & reliqui secuti sunt. Melius multo & prudentius noster Silius *Vltra Oceanum* reddidit lib. XIII.

Verum vltra Oceanum sacro conterminat fonti
Lethæos latices, & sacra oblivia potat.

quod Græce esset πέρα τοῦ Ὠκεανοῦ. Cæterum cur ibi Heroas constituat Hesiodus, ratio hæc est. Oceanum veteres causam aliquam statuebant τῆς ἀδίκου δίκης, quæ iustissima, & facillima ἐκ μὴ δικαιοσύνης e terra petebatur prius: postea cum Oceanum πόρῳ ἕνεκα tentarent, actum de iustitia fuit. Atque hæc causa vera est, cur Hesiodus vitam illam quam Homerus βίον ῥηΐτερον vocat, vltra Oceanū esse voluerit, quod nihil plus commercij cum Oceano & eius præside fortuna haberet. Hinc Pindarus in multis Homeri & Hesiodi interpres, eleganter, citante Theone, Arati interprete, vbi περὶ μακάρων agit, & eorum νήσων, negat illis πόντιον ὕδωρ περὶ δίαιταν εἶναι). verba eius sunt ad locum illum Arati, vbi Astræa describitur, & de sæculis agitur: Αὖτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα, ἐπλάζετο, inquit, τὰ ἔσχατα ὑγρή τε ἠπείροιο καὶ Πόντιος. Οὐδὲ πόντιον ὕδωρ κεῖνα περὶ δίαιταν. Vbi legendum κεινὰ περὶ δίαιταν. Opponit κεινὰ δίαιταν Oceani, τῇ ῥηΐτερον βιοτῇ. Quanuis nobis ipse Arati locus quoque vsui esse potest, vbi hunc βίον ῥηΐτερον describens, Oceanum ab illis seiungit. Αὖτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα. Καὶ βίος ἔπλετο πᾶσιν ἀπημοσύνῃ ἀρέσασα, Ἀλλὰ βίοτος ἦν ἄφενος. Sicut ante ἀπημοσύνην, & τὸ ἀπήμονα βίον Oceanus ignotus erat, aut semotus: ita Heroum ἐν νήσοις μακάρων animæ vltra Oceanum constituuntur, quod extra ἀνθρωπίαν sint, qua qui carent ἄφατα ζώειν dicuntur. Veteres enim, teste Synesio, qui hunc Arati locum ἐν τῷ περὶ προνοίας eleganter interpretatus est, iustitiæ locum esse existimabant ἀποδαδείσης γεωργίας, ναυτιλίας ἢ ἐποζωδαδείσης. Hesiodus in hoc libro (nam in eo laboramus vt Hesiodum, præcipueque mentem huius libri interpretemur) iniustitiæ pœnam constituit ἐκ Ὠκεανὸν, tanquam necessarium, at quo etiam iustos separat: quibus hoc præmium proponit, futurum, vt ne Oceano quidem opus habeant. Θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερὲς· ἐκ δ' ὀπὶ νηῶν Νείονται· καρπὸν δ' φέρει ζείδωρος ἄρουρα. Ipse Poëta cur Heroas suos παρ' Ὠκεανὸν constituat, causam satis ostendit, cum addit, τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν Τεὶς τρὶς ἔτος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα. Terræ enim fructum, quem ῥηΐτερον βίον vocant, Oceano opponit; sicut Horatius *parata epulas*, vt alibi ostendimus, *mari & mercaturæ*. Poterat præterea epithetum βαθυδίνης grammaticos in officio continere, & eorum deprecari ambitionem, ne multa de voce Oceani dicerēt, quæ nihil præter ostētationē nobis eorum proponunt, vt cum de Horizonte & alijs. At Homerus, ex quo tam multa nugati sunt, simplicissime locutus erat, cum ἐπὶ μακάρων νήσων dixerat. Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας Ὠκεανὸς ἀνίησιν. Duo enim significarat poeta: primo secutus opinionem eorum, qui Oceanum patrem ventorum statuunt, pro diuersis eius partibus, sicut Herodotus fluuios ἐκ ἀνέμων, id est, vaporum, qui ab alijs νεφέλαι dicuntur: vnde Nilus ἀπὸ τῶν ἀνέμων a quodam dicitur. Secundo, ostendit situm eorum ἐπὶ Ὠκεανὸν esse, quem vbique ex ventis designat: nec enim voce Zephyri ibi poëta vtitur ἐκ τοῦ ἐπιπλοῦν, vt magistri

gistri loquuntur, & frustra: vel, quod sæpe facit, ὡς τοῖσιν φιλῶν αὖτις μάλιστα, sed vt dixi. Notarunt iam olim etiã veteres Homeri interpretes toto hocopere τ Θάλασσαν καὶ τ Ω'κεανὸν Η'σιόδῳ βλάσφημον εἶη). Cæteri poetæ cum Hesiodũ & Homerum non bene percepissent, ipsum Ω'κεανὸν sedem beatorũ statuerũt. Plato in Phædone τ Ω'κεανὸν, τῷ Α'χέροντι simpliciter opponit: quòd spectasse videntur etiam ij quos Patriarcha Photius notat scripsisse, τλὼ εἰς ἄδυ κάθοδον παρὰ τ Ω'κεανὸν γεγονέναι τῷ Ο'δυσσεῖ, ἀ χρὴ τ Σικελίαν. vbi παρὰ Hesiodico more sumitur.

Ibid. Μηκέτ' ἔπειτ' ὄφελον ἔγωγε] Hunc locum eleganter expressit Valerius Cato:

Ergo quod Deus atque Heros, cur non minor ætas?
Infelix ego, non illo qui tempore natus,
Qua facilis natura fuit: sors ô mea læua
Nascendi, miserumq. genus, & sera libido
Tanta mea. &c.

opponit minorẽ ætatem, id est, τὸ πέμπτον γένος, θεοῖς καὶ ἥρωσιν. Deos *ætatem auream* vocat: quia ætas illa τὰς διαίτας καὶ λῆξιν constituit. *facilem naturam* dixit, τὸν ῥᾴιστον βίον. Legendum autem, versu secundo, *Sors ô mea lenta Nascendi.* Ita plane mentem Hesiodi dat.

pag. 50. Νῦν γὰρ δὴ] τὸ νῦν hoc loco ex illis vocibus est, quæ sumi πλεονικῶς a Grammaticis dicuntur: tale est illud Homeri: Νῦν μέν γάρ κεν ἔλοις πόλιν ἠδὲ καὶ αὖτις ἐρυσσάμενος.

pag. 51. χειροδίκαι] Obseruarunt iam olim veteres commentatores in Homero & Hesiodo πάθος quoddam in compositis quibusdam ἀπολειπόμενον: quod directe cum simplicibus pugnat. Sic μέγας θυμὸς, τὸ πολὺ τῆς χόλης. μεγάθυμος ἦ, ὁ μεγαλόφρων καὶ μεγαλόψυχος. ὅπως καὶ παρ' Η'σιόδῳ διαφέρῃ ὁ χειροδίκης, καὶ ὁ ἐν χερσὶν ἔχων τ δίκην. χειροδίκης μὲν γὰρ συνδέτως ὁ βίαιος, καὶ οὐκ ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλ' ἐν χερσὶ ταῖς ἑαυτοῦ, κείμενον ἔχων τὸ δίκαιον. δίκην δ' ἔχων ἐν χερσὶν, ὁ δίκαιος καὶ αἰεὶ ἐκ χειρῶν δίκαιον φέρων τὸ δίκαιον. Vtrunque tamen pro altero poni potest, vt iam videbimus.

Ibid. δίκην δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδῶς Οὐκ ἔσται] Distingui hoc modo etiam alia ratione & contraria potest. μᾶλλον ἢ κακῶν ἐκτῆσθαι καὶ ὕβριν Α'θέρα τιμᾶσθαι. δίκην δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδὼς Οὐκ ἔσται. Illud autem δίκην δ' ἐν χερσὶ, tum eadem ratione dicetur qua χειροδίκαι infra dicuntur οἱ ἄδικοι: sic nunc δίκην δ' ἐν χεροὶν ἔσται, est, ἄδικοι ἔσονται. nam idem illud πάθος significationis contrariæ in simplicibus esse potest, quod in composito. Euripides Bacchis χειρῶν δίκην dixit τλὼ βίαν, καὶ τὸ βίαιον. καὶ τλὼ μὴ αὐ θεοῖσιν εὐδηλον πόλει Μυκηναίων ἔχουσι ἐν χερῶν δίκῃ.

pag. 55. Α'υτίκα γὰρ τρέχει ὁ κύκλος] Ex Italica Philosophia sententiam continet hic versus, qui τ αδικίαν μετεμψύχωσιν vocabant, secuti Hesiodum. Hinc Pythagoras ipse, post Deum, iubet ζεύγνυσθαι τ ὅρκον. Vbi ipsius interpretes notant, ἢ ἡ κακία, μήτηρ ἐπιορκίας, τοῦ ἀσεβαίου τὸν ὅρκον καταπατοῦσα. πῶς γὰρ ὁ φιλοχρήματος, ἢ θεὸς ἀργυρίου λῆψιν, ἢ ἀπόδοσιν εὔορκος ποτὲ γένοιτο; πῶς δ' ἀκόλαστος, ἢ δειλὸς, ἐμμένει ἐν τοῖς ὅρκοις; Vnde æque late τλὼ ἀδικίαν & τλὼ ἐπιορκίαν patere existimabant. Et Hesiodo οἱ εὔορκοι τοῖς ἀδίκοις opponuntur, ἐπίορκοι τοῖς δικαίοις. sic infra, Α'νδρὸς δ' ἐπόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων. Nec aliter id intellexit Plato, de Rep. 2. qui, vbi locum illum Hesiodi tangit, τὸν εὔορκον καὶ τὸν ἔμπιστον coniungit his verbis. Οἱ δ' ἔτι, τούτων μᾶλλον προσέχοντες τὸν νοῦν ἐπιστήσονται μυθεῖσθαι περὶ θεῶν. καὶ ἀνθρώπων γὰρ ἀκούουσι καὶ ᾄδουσι φασὶ καὶ γράφουσι λέγοντες τῷ ὀμόσαι καὶ ἐπόρκῳ. Est autem longe antiquissima

tiquissima eorum familia: hinc ipse Philosophus maxime omnium Πυθαγορικῶν meminit, etiam cum aliorum sententiam adducere posset: vt sciunt qui eum triuerunt.

pag. 59. Ἀγαλλόμενοι πάλαμαι τιμαίρεται] Hesiodus voce τιμαίρεται vtitur de Diis, sicut Aristophanes voce ἐπιβουλεύεται Pluto: Ἀταρ διὰ τί γε, τοῦτο ἐπιβουλεύομεν ὑμῖν ἡμεῖς; Loquitur ibi de Ioue Carion, sicut hic Hesiodus: quamobrem frustra non fuerunt antiquorum glossæ, nescio quæ, quæ nos monent, τιμαίρομαι παρὰ Ὁμήρῳ τὸ τηλεῖω, παρ' Ἡσιόδῳ δὲ τὸ βλαπτω: quod Comicus ἐπιβουλεύεται dixit. Cæterum, quod notabunt vtriusque poëtæ studiosi, vel ex hoc Homerum apparet Hesiodo nostro priorem, cui τὸ τιμαίρεται est τὸ τηλεῖ: antiqua enim lingua τίμμαρ ita in vsu erat. Philosophus Rhetor. 1. τὸ δὲ τίμμαρ ἐν τίσις τοῦτο δηλοῖ, τηλὼ ἀρχαίως λεγόμενον.

pag. 60. —ἐπὶ δὴ νῦν Νάξονδε] Miserrima vitæ condicio apud antiquos eorum erat quos ἐμπόρους dicebãt, quos Horatius modo mercatores, modo nautas vocat, Ode lib. 1. 31.

——— *dives & auaris*
Mercator exsiccet culullis
Vina Syra reparata merce,
Dijs charus ipsis: quippe ter & quater
Anno reuisens æquor Atlanticum
Impune: me pascunt olivæ
Me cichorêa, leuesque malvæ.

Eos ille non a probitate, aut felicitate conditionis, sed a periculis Diis charos dicit: quâ autem ratione, quod minime animaduersum fuit, in prælectionibus nostris Horatianis ostendimus. Veteres omnes, quibus insperata feliciras, quamuis indignis obtingebat, *Dijs charos* dicebant; miseros, *Dijs inimicos*. Hinc comici quibus malum imminere notant, aut periculum, *Dijs inimicos vocant*. Luculentum eius rei exemplum est Amphitryone, scena, *Quis ad fores est?* vbi Amphitryoni acriter pulsanti minitabundus ita loquitur Mercurius: —*tibi Iupiter Diique omnes certò irati sunt, qui sic frangas fores.* A. *Quomodo?* M. *Eo modo vt profecto vitam ætatem miser.* Amphitryoni vt immineret a se malum & infortunium ostendat, Dijs eum inuisum vocat. Hinc in contrariam partem salutatio illa veterum, *Dij te ament*: cum felicitatem optabant. Aulul. Act. 2. Scen. *Præsagibat mihi animus.* M. *Salum atque fortunatum Euclio semper fies.* E. *Dij te ament Megadore.* Poeta igitur τοὺς ἐμπόρους, quos infelicissimos iudicat, quibusque se multo fortunatiorem prædicat, qui paratis fruitur, terræque fructibus, quod solum a Diis optat, eo quod cõtrarium facerent, Dijs charos vocat: quod bis terque quotannis a mari semarenitura bis terque quotannis impune se mari concredere rent, quod aliis vix semel bene in anno succedebat. Antiquissimos Vere tantum, semelque quotannis nauigare solere notissimum est vel pueris: quod tamen ignorasse infra videtur Tzetzes. Hesiodus, qui vbique, in hoc libro, τηλὼ τῆς δειλῆς ἀνίας extollit, quæ sub ἡμερινῇ fuit, τηλὼ ἀμενηνὸν pro pœna hic proponit, quia cum πρὸς θεῶν ζῆν pugnat.

Ibid. Ἡ' ἧ κακὸν βουλὴ] Male hunc versum veteres plerique & recentiores acceperunt partim; partim supine interpretati sunt. cohæret hic versus cum præcedente, quem ad huius intellectum adhibere debuerant. Inter eos est Gellius, vbi de Historia Hetruscorum Aruspicum, ex Annal. maximorum lib. 11, & Verrij Flacci lib. 2. agit; nisi quod illud ambiguum sit, & vtroque modo accipi possit. Cæterum minime exprimitur ista interpretatione quod Hesiodus voluit; *Malum consilium consultori pessimum.* ἀνοσιβουλὴ, est

διαπαλὴ: ἐβουλεύσατο est ἐ βουλεύσατο, hoc est, quod in proxime præcedenti versu fuit ἐ κακὰ πέρσαι. Germanum sensum eundemque plane hi duo versus habent. Posterior a priore diuulsus fuit maleque vsurpatus. Nam nec τὸ consultor, nec τὸ consulens, quod alij, vocem βουλεύων exprimere potest. Reddendum igitur erat: *Insidia insidiatori pessima*; vel, *Malum consilium concipienti pessimum*: vt dicemus cum interpretis Latini errores infra proponemus seorsim.

Ibid. Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς] In Hieroglyphicis Ægyptiorum oculus ἢ Διὸς significabat, teste Siculo Diodoro, vel τὸ Διὸς πανόπτου. Nec apud Hesiodum aliter: apud quem veteres etiam vocem Διὸς nunquam in hoc libro propriè accipi notarunt: quod valde ea confirmat, de quibus supra in emendatione disputauimus. Theon Διὸς ὀφθαλμὸς, τὸν ἥλιον interpretatus est. Ἐπάδων, inquit, πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς· τὸν ἥλιον δηλονότι. Sed tales deheias grammaticis relinquemus.

pag. 61. — ἐκ δὲ ἑκάστου ἕκατι] cum hunc librum aliquot immensis nuper explicarem, monebam eos emendandum esse, quamuis apud Clementem, Philonem, Xenophontem & alios aliter legi non ignorarem: de eodem postea me monuit Illustrissimus Scaliger, & doctiss. Meursius.

pag. 72. ἐν ἀνδρὶ κάκα πάντα κακῶς] Quemodo κακῶν apud Hesiodum sumatur ostendimus supra, ad locum illum, ἢ μάν νυ ἕκαστα κακῶν, cuius significationis elegantiam si perpendissent interpretes, legendum notassent, ἐς ἀνδρὸς κακὰ πάντα κακῶς. Cæterum ἀνδρὸς sumitur elegantissimè sicut apud Theocritum in illo, Πολλάκι τοι δὴς ποτὶ τ' ἀθάνατον ἀνδρὸς ἀνάγκα. Apud Virg.

Ipse iniqua deorum postrema dolentior ipsa
pelle
Phœbe. —

Ipsa, id est, *fronte sua*. ἐ δολὸς κακὸν μῆτις, est, ἐ ἐς κακὸν δολὸς, τοῦτο κατ' ἀντὸν, ὃ φὸν ἐν, qui opponitur, τῷ ἐπὶ τὴν πρὸς πολίτους ἐσφ χρησθαι.

Ibid. — ὄφρ' ἐν λεμὸς Ἐχθίστῳ, φίλῳ δέ] Parodiam huius loci elegantem Cratinus fecerat:

Ἔστιν ἐν οἰνογαρεῖ δίδυμα χάλκεα, ὄφρ' ἐν λεμὸς
Ἔχθίστῳ, κοννᾶς ἢ πελυτίρας Θ' ὑπάτοις.

Erat autem Connas ille tibicen, poculis addictus admodū, qui Olympicorū certaminum cum victor aliquoties declaratus fuisset, pauper admodum nihil præter *olmos* quo Olympici victores coronabantur, reseruauerat. Aristophanes Γῆρ. Κοννᾶν ἑώρων ἢ ἔχων ἄθλον, βίβλ. δ' ἐπαλλόν.

Ibid. — πόχων ἀείρει] pro eo Stobæus πίνων ἔδει.

Ibid. — οὐδ' ἔργα φλαῦ' ἔσθ' ἅπερ πέρσαι κακῶς] μέγα ἔργα quæ dicat Hesiodus non perspexerunt interpretes. Ac primum Moschopulus, qui μέγα reddit σύμμικτα τῇ τῆς διανοίας: neque Tzetzes, qui σημαίνῃ μὲ ἀφανῆ, multo minus Latini, qui *mediocria* reddiderunt. Philosophi sæpe μέγιστον dicunt id quod in vnaquaque re bonâ aut malum est. Sic & apud Platonem μέγιστος λόγος vbique est, optime & verissime dicere, quod quia obseruatū non est, & ex eo Hesiodi nostri locus dependet, vnum & alterum locum, quo id probabimus, adducemus. Plato Phædone: τὸν δὲ φρόνιμον ἀνδρὸς, πάντα δ' ἄλλον ἡγεῖσθαι, ὅτι δεῖ τὸν μὲν ἀποθνήσκειν ἡγεῖται, τὸν δὲ ἐπιθυμεῖν τοῦτο πράττειν, τοῖς μὲν ὄντως ἀνδρὶ, καὶ ὅτι κατὰ τὸν ἀνδρὸς λόγον καὶ τὸν ἔργον τὰ ἐναντία οἰκεῖα ἐναντίοις πρόσεστιν, πότερον δοκεῖ ἄλογον εἶναι, ἢ τὸν γνησίως φιλοσόφου ἄξιον ἀνδρὸς, μάλα. ἆρα τοιοῦτόν τι ἐστὶ καὶ τὸ ἀνδρὸς τοῦτο πάθος, ἢ ἐναντίον ἐστὶ τῷ κακῷ: ἐστὶ. ἐναντίον ἐστὶ τῷ κακῷ, ad est: *illud ei rei quæ contrarium est, esse contrarium*. Quæ cum ita sint, edendo bibendoque illud fieri: *Postquam enim cibus cum carni accesserit, esse simul esse, atque ita eadem ratione*

ne re-

ne reliquis quæ cum singulis maxime conueniunt, maximeque ijs propria sunt, tunc illud quod minimum est, maximum posteà existeret: atque ita minimum quemque hominem maximum euadere. Ita tum temporis arbitrabar: nonne tibi videor optima? Omnino inquit Cebes. Vbi cum ex præcedentibus, tum ex Cebetis responso videmus manifeste quid sit μεῖζον. ita εἶναι paulo ante Dialogo eodem: τὸν αὐτὸν ταύτην οἶμαι εἰκόνα δεῖξαι· εἰ ἡ ψυχὴ, φησὶν ὁ ὅμοια, καὶ τις ἀλογον ἀν τὸ παῖδα πρὸς ἑαυτὸν, μέχρι μὲν φαίνοιτο λόγου, εἰς ἡ ψυχὴ μὲν πολὺ χρόνου ἦν, τὸ δὲ σῶμα εὐθυῖδιον καὶ ὀλιγοχρονιώτερον: id est, *Eadem modo ad corpus se habeat anima, ac si quis eadem de illis diceret, optima mihi dicere videretur: animam, ut minimum, temporis longissimi esse, corpus vero imbecillius minorisque temporis.* Hesiodus postquam exemplum τοῦ κερδίονος adduxit, φησὶ ἔργα μέμφεσθαι adhortatus fratrem Persen, id est, *labores indefatigatos*: causam addit: Ὦ πέπον, ἦ τοι ὁδὸν βίβρ᾽ ἐπὶ πολλὰ καλεῖται. Porrò τὸ πολὺ non nisi ex maximis quibuscunque cõtingit. τὸ δὲ μέγιστον autem est τὸ τέλειον, *extremum, ac terminus*. Theocritus in epigrammatis victorem quendam celebrat Demotelem, quem ait μέγιστον γενέσθαι ἐν πᾶσι, quod est, *excelluisse in omnibus*, contra ac existimant interpretes:

Δημοτέλης ὁ κρατύς, ὁ τὸν πρίν᾽ ὦ Διόνυσε,
Καὶ σὺ τὸ δεῦρο θεῶν μεγάλων ἀέθλοις,
Μέγιστος ἦν ἐν πᾶσι· χορῷ δ᾽ ἐνικῶντι νίκην
Ἀνδρῶν, ἢ τὸ παλὸν ἢ τὸ τερπνότατον
ὁρῶν.

Eodem modo Hesiodus in epitaphio, quod Pindaro asscribitur, μέγιστον σοφίας habere dicitur, id est, *multum sapientiæ*, vel, *in sapientiâ excellere*, id enim quod optimum est extra mediocritatem esse non potest, quia aliàs ad vitium deficeret, & τὸ σωζόμενον ἢ τὸ καλὸν euanesceret. μέγιστον igitur est τὸ ἔξοχον in omni re præclarè. μέγιστος erat in omnibus Demoteles, id est, *excellens*. μέγιστον ἔργον laudat Hesiodus, id est, τὸ εἰς μάλιστα σωτηρίαν, τὸ πολλά. quod interpretes Græci minimè obseruarunt, multo minus alij.

Ibid: Ἔργον δ᾽ οὐδὲν ὄνειδος.] Delicatos certè oportet fuisse veteres qui in hoc versu ἀδιάφορον scripsisse Hesiodum voluerint; ita vt hæc verba Socrati pronuntiata fraudi fuerint. Eustathius: Σημείωσαι ὅτι τὸ, ἔργον δ᾽ οὐδὲν ὄνειδος, ὁ δόκιμος Ἡσίοδος· ἐπαινῶ μὲν γὰρ ἀνειμένως χαρᾶς, ἔλεγε ὁ παῖς Σωκράτης, ὡς εἰκὸς λόγου τυχὸν τὸ, ἔργον δ᾽ οὐδὲν ὄνειδος, ἤγουν οὐδέν τί ἐστιν ὀνειδος· τὸ δὲ ἔργοις ἀναδῦναι ἐμπίπλησι, σημαίνει τὸ ἐπιτήδειον, ὁδοιπορικῶς ἐξηγούμενος οἱ ἔργα οὐδὲν, ἤγουν ἐλαφρὰ ἐργασία, κἂν τοῦτο φασὶ, καὶ παρὰ χρεὼ. ἐνταῦθα δὲ τὸ ἐργαζόμενος κατ᾽ ἐπιθυμίαν ἐλαφρᾶς ἐπιτηδεύσεως εἶναι τὸν ἔπαινον. Sed Plutarcho accuratissimo scriptore, & Hesiodi olim interprete, quid faciemus, qui hoc perpemodum modo hunc versum Hesiodi vsurpauit? ἐν δὲ τοῖς περὶ χρόνου, φησὶν Ἡσίοδον, ἔργον οὐδὲν ὄνειδος, ἀδιάφορόν τι διαφορᾶς ἔρημον. Cum tamen τὸ οὐδὲν non ad ἔργον sed ad τὸ ὄνειδος referendum sit. Sed nihil est vsitatius quam elegantiæ causâ ad vsum alium Homeri & Hesiodi versus transferre. Quod si propterea procedat hæc calumnia, singulis versibus peccauit Homerus, nisi ignoremus delicias τῆς περιόδου.

pag. 77. Εἰ γάρ τοι ἐν χερσὶ ἐγχείην ἔχοντε.] Elegantissimum est illud ἄλλα, quo hoc loco eâ ratione vsus est, quâ frequenter scriptores Attici τὸ ἄλλως. Sic apud Lucianum Venus in iudicio Dearum, cum instaret Mercurius, vt causam sciret, cur de Paride tam studiosè inquireret, respondet, ἄλλως ἐφίεται· est igitur χρῆμα ἄλλο, ἢ ἄλλως, ἢ τοῦ χρόνου ζῆν, ἢ ἀπαντᾶν τοῖς τύχοις παθήμασι. detrimentum suæ infortunium inexpectatum & fortuitum. χρῆμα ἄλ-

μὲν ἄλλο vocat. Virgilius, quod animadverſum non bene fuit, quod Græci ἄλλως dicunt, *tantum* reddit. Sic in illo Sileni:

Serta procul tantum capiti delapſa iacebant,

εἰσέφερον ἄλλως ἴουντα. Quintus Calaber vitam humanam, τὸν βίον, vocat ἄλλον, ideo quia mala bonis, bonis mala ſine vlla ratione attribuuntur. Locus eſt elegantiſſimus elegantis poetæ:

——τὰ δ' ἄλλυδις ἄλλα φέρουσι
Πρὸς δώμαθ' ἑκάστου. ἢ οἵ κε πολλάκις ἐσθλῷ
Δῶρα χαμαὶ μίμνοντα πάμπαν ὀλέσσεν ἀνάγκῃ
Οὔτε ἰὼν ἄλλῳ γ' ἐπιτέλλεται οὔτε μένοντι.

pag. 84. λευὴ δ' ἐν πυθμένι φυλλὰς] Scribo ἀλλὰ: poetis ſicut ἀναλκὲς μὲν ἀσπαρνὸν ἔσσεται ἐστὶν ἄλωα: ſic ἀλλὰ μὲν ἀσπαρνὸν idem eſt quod *ſerum*: quamobrem omnes quotquot hæc tangunt ſcriptores *ſerum* vertunt. Sic in Catalectis Virgilij:

Et helluato ſata patrimonia
In fratre parſimonia.

Namque hunc reſpicit ὁ γραμματικὸς: quod non fugit quoque magnum Scaligerum *ſera parſimonia*, ἀλλὰ φυλλὰς, ſicut ἀλλὰ ὕλη, & ſimilia. Dubitandum non eſt.

pag. 88. τετράμετρον ἀκατάληκτον] Hic verſus quàm inepte cum ſequenti cohæreat, fieri non poteſt, quin animadvertat quiuis, nam plane τὸ ἀκόλουθον deſiderantur. Hinc factum vt Proclus, tanquam tranſiliat hæc, deterritus verborum incongruentia. Ego dubitare non poſſum Heſiodum hoc modo omnino ſcripſiſſe, & tranſponendos eſſe hos verſus:

Μηδὲ γυνὴ σκαπάνην τε καὶ ἐργάσιμον βόα θάλπῃ
Ἐν δόμῳ ἐν ὥρῃ· ἐπὶ δ' ἀλλοτρίοισιν ἔθηκε
Θεσμὸς ἐπ' ἀνθρώποις ἐπιτέλλεσθαι τὰ γεωργά.

Huius rei cauſa ſequitur, quæ interpellata erat abſurde, interiecto illo verſu, Ῥεῖα δέ τε: nam τὸ δέ apud Heſiodum ἀντιπαθητικὸν eſſe, qui enim triuerunt igniorare non poſſunt. Porro ἐπιτελλόμενον ἕτερον παῖδα φερέμεν, nihil quam venuiſſe dictum eſt. Pueri φέρεσθαι dicuntur dum in tenerâ illâ ætate ſunt qua creſcunt, nutriunturque, vt & βόσκεσθαι. Tale eſt illud Sophoclis Aiacis:

Τὸν δὲ, πρὸς ἀνδρὸς μὴ βόσαι, νέον
Ψυχὴν ἀνοίκτον, μηδὲ τῶν χαμαιπετῶν.

idem eſt, βόσκεσθαι, φέρεσθαι, ἀντάλλεσθαι. mens hæc erit:

Vnicus vero filius domum paternam
ſeruet:
Senex vero priſquam moriaris diem
relinques
Creſcentem: ita enim diuitiæ in ædibus
creſcunt:
Iupiter enim pluribus facile plures ad-
iungit opes:

dubitare non poſſum.

pag. 94. οὐχ' ὅσα νῦν' ἀθλῆσθε] ὅσον non eſt ſemper νῦν καθ' ἡμᾶς, ſed & πάντα in fructibus: dicebantur autem ἔντελεῖς fructus & πλουτοφόρα, quum non minus ſecundi eſſent, quam deſtinarat cultor: ita ἔτεα ἐντελέα dixit Theocritus τὸν ἄνον, & ne vno quidem die pleno minorem. Et πλουτοφόρια pro frugibus illis celebrabantur, quas Heſiodus καρπὸς ἀέξεις vocat, ſicut ἔτος πλουτοφόρον illic dicebatur, in quo erant, mitis, vnor, liberi. Et annum πλουτοφόρον, ὅλον καὶ ἐντελέα dicunt poetæ; vnde illud, πλουτοφόρον ἐς ἐνιαυτὸν, quod Theocritus ἐντελέα dixit. Heſiodus elegantèr, οὐχ' ὅσα νῦν' ἀθλῆσθε· ἔρχεο κωμήσας ἐντελέος. id eſt, ἐὰν πλουτοφόρος ᾖ ἐντελὴς τὸν καρπὸν κομίσασθαι.

Ibid. κυνὸς ἐπιτέλλοντος] Notarunt iam olim viri docti Philoſophum in Oeconomicis etiam τὸν κυνὸν pro coniuge ſumere. In iure certe Attico etiam

etiam conium inter κνήμαια numerabatur, & maritus à κύειν appellabatur. Vnde cum his indiceretur vxori, cumque rea fieret fœmina alicuius, clamabat præco, Η' ΔΕΙΝΑ ΚΑΙ' Ο' ΚΥΡΙΟΣ, id est, *Eiusmodi mulier accusatur cum domino suo.* Qua occasione Comicus Smicythen perstringens, parumque virilem ostendens, κύειν illi dat. Κρυφῆ διώξας Σμικύθιον ἐκύησεν. Hominibus enim mollibus per contumeliam eleganti scommate κύειν assignabant, quasi eos inter γυναῖκα & κνήμαια cum vxoribus numeratent; quales erant impuri illi senes Lampridij sub Antonino Heliogabalo, qui, *maritos se habere iactabant*, scelestæ principis sui libidinis asseclæ.

pag. 110 Εὐοχθίων δ' ἴξεται] male εὐοχθὴν substituitur ab aliis. Eustathius: ἔστι δὲ ἡ Β' Ἰσοδ. διοχλῶν λέγει τὸ ἐπὶ πολλοῖς ποιῶν. ἢ ἐκ ἄλλου ἐχθοῦς, τὰς ἀλλ. ἐχθρὸν τὸν διώκοντα. item, ἐπεὶ τὴν τὸ ἐκχθὲς μὲν ὀξυτόνως ἡ Ἰσοδ. ἀπὸ τοῦ ἐκχθὲς τὸ ἐκθρὸν κατά. πτῶσιν παρ' Ἡσιόδῳ.

pag. 115. Ἐλαφὸς δ' ἐκ ἀγαθὸς] ἐλαφὸς ἐκ ἀγαθὸς Hesiodo est ἀνὴρ κακός. Pindarus eam partem in homine ἐλαφρὰν vocat, quæ cogitationibus vacat.

Ἡσίοδ. τοῦ ποιήσαντος] Non dubium est quin huc respexerit Aristarchus cum in illo Theogoniæ loco, Καλλιόπη, ἥτε προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασῶν, exponit προφερεστάτην ἐν ἡλικίαν. Vetus Glossa ad Theogoniam: Ἀ εἰσαρχὴς τὴν προφερεστάτην, αἰνίττεται τὴν ἐν ἡλικίᾳ τελείαν καὶ ἀκμάζουσαν τῇ τιμῇ, ἢ τῇ χάριτι προφερεστάτην· οἱ δὲ ἐπιτιμητικῶς. Eustathius: τὴν δὲ προφέρειαν προτίθησι ὁ ποιητὴς, ἐφ' ἃς ἐκ ἔστιν ἐπαινεῖν τοὺς ὑπερβαλλόντως ἐν αὐταῖς ἔχοντας, οἷον ἔτι καὶ προφέρειν ἢ τὴν ἡλικίαν λέγει, ὅτε καὶ ἀποφορίζεσθαι λέγεται. Ἡσίοδος δὲ καὶ προφέρειαν ἐπὶ τῶν ἐπαινουμένων ἐν τῷ προοιμίῳ ἐποίησε, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκ ἐπαινουμένου ἐν τῷ προοιμίῳ, ἀλλὰ τὰ ἐναντία, ἐπὶ τῆς

τῷ προοίμῳ, ἐπιτίθησι πολλαχοῦ, προσιὼν, προσελθέμεν.

Ἡμέρα δ' ἐννάτη] Ephemeris Hesiodi æstatem definit ἐπὶ σκολύμῳ. Multi viri docti disputarunt, quid sibi velit Philosophus in Problematis cum hoc modo hunc versum adducit: Διὰ τί ἐν τῷ θέρει οἱ μὲν ἄνδρες ἥττους δύνανται ἀφροδισιάζειν αἱ δὲ γυναῖκες μᾶλλον, καθάπερ ἐν τοῖς ἔπεσι λέγει ὁ Ἡσίοδος ἐπὶ σκολύμῳ· Μαχλότεραι δ' ἔασι γυναῖκες, ἀφροδισιάζουσι δὲ πάσῃσι. Quo loco quidam, inter quos fuit vir summus Camerarius, Κολύμῳ legerunt: alij κολύσῃ· κολυσὸς enim dicunt ὀκνηρὸς exponitur ab Hesychio. Sed mirum virum doctissimum re tam levi aquam hæsisse, præsertim qui βοτανολογίαν Aristotelicam cognitam haberent. Hesiodus æstatem constituit ἐπὶ σκολύμῳ ἢ τερπομένῃ: ita loquuntur eleganter οἱ χαίροντες, id est, *tempore cardui, & cicadæ*, vel, *dum cardus & cicada est.* Hac ratione Philosophus eleganter dixit Hesiodum salacitatem mulierum, virorum vero impotentiam constituere ἐπὶ σκολύμῳ. Non vacabat Aristoteli aliud agenti citare versus illos Ἡμος δὲ σκόλυμος τ' ἀνθεῖ, & quæ sequuntur, Μαχλότεραι δ' εἰσὶ γυναῖκες. Propterea eleganter ratione dixit, καθάπερ ἐν τοῖς ἔπεσι λέγει, ἐπὶ σκολύμῳ; *sicut poeta Hesiodus dixit de tempore quo vires cardui.* Quod hinc delumptis Alcæus, Ἀνθεῖ δὴ τὸ σκόλυμος· νῦν δὲ καιρὸς γυναῖκας. Diximus supra Hesiodum in libris Ἔργων etiam τὴν φυσικὴν doctrinam complecti: oblondiuaque hic postquam ver abfolvit, quid agendum sit ἐπὶ σκολύμῳ ἢ τερπομένῃ.

Παλαιὸν δὲ κρέας] Non intellexerunt hæc interpretes. Ac primo Moschopulus quantum a sensu horum verborum absit perspicue fatetur, cum ita per ea reddit. Satis superque supra probavimus, non tantum hic repetendum esse, ut in libro nostro singulari,

contra Tzetzem, Ephemeridum actionem in operibus Hesiodi non in diebus esse: cum autem designatio eius passim fere sparsa sit, manifeste tamen ibi incipere: Μῆνα γ' ἀλευάδα. Ita vt tota agriculturæ doctrina in Ephemeride desinat, Hesiodus postquam Ephemeridem suam cum anno terminauit, cuius doctrina ab hyeme incipit, in Autumno desinit, totam simul Ephemeridis doctrinam & agriculturæ tali clausula concludit: Πλωτὸς δ' ἐν χθονὶ ἔργον ἔτι. quod interpretes Latini, secuti Græcos, reddiderunt, *Annus navis per terram actionem habet.* Ineptissime. Multum torsit omnes illud ἐν χθονὶ, quæ verba absoluunt Agriculturæ præcepta, simulque ad nauigationem viam præparant; ita vt illud quod sequitur, εἰ δέ σοι αὖτε θυμὸς ἐς ita cum hoc cohæreat. quia enim τῇ Πανδίονι vetetes arare vt incipiebant (quod Lacones vnâ voce βουτὸν dicebant, Hesychius, Βουτὸν, ἀροτρίαν ἢ ἐπὶ ἔτος λύσιν) ita nauigare desinebant, eleganter Hesiodus hac occasione alteram Oeconomiæ rationem orditur. At Proclus optime ad hunc locum notarat, πλοῦν ἀναιρεῖ, εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἔτος ἐν τῷ ἔτει: potuisset tamen melius alijs consulere infra: si pro illis, ἐν τοῖς μετοπωρινοῖς, ὁ ἀναιρεῖ ἐν τῷ ἀμήνῳ ἔτος, notasset, ὁ ἀναιρεῖ ἐν τῷ πλοηγικῷ ἔτος. Tzetzes nugari, maluit, quæ hic omitti poterant. ἄρτιον igitur est τὸ συμπεπληρωμένον: ἐν χθονὶ ἔργον est ἐν χθονὶ ἐργάσιμον: nam ita tranlit ad τὸν ἀροτῆρα. Absoluto totius anni tempore concludit Ephemeridis doctrinam his verbis: Πλωτὸς δ' ἐν χθονὶ ἔργον ἔτι. *Ita annus in agro rustico absolutus est.* Ita sumendum.

Pag. 145. Μήτε γυναικὸς] Non intellexerant hæc interpretes. Hesiodus μήτε γυναῖκα vocauit τὴν ἀγαμίαν. Sic eleganter, ἀπὸ τοῦ συμπτώματος: quamobrem quæ Moschopulus, Proclus, Tzetzes ἀπὸ συμβόλου hic dicit, ostendit eos non bene mentem Hesiodi vidisse. dum suadet μίσθαρνον, suadet vt mercator vsque ad ætatem maneat, quia vsitatissimus alter ille τρόπος, veteris nimirum, ἀγαμίας sit, quod quid sit suo loco ad interpretes dicimus.

Pag. 148. Καὶ ὅτε ὥρη γήρυι] Stobæus, ἢ ὅτε ὥρη γήρυι.

Pag. 154. Μηδὲ πανύξιον] vt hoc præceptum, quod est οἰκονομικὸν & συμβολικὸν, quæ collatis ab vnoquoque sumptibus instituebantur, constet sibi, sublata distinctione, ita lego: Μηδὲ πανύξιον ἄστυ δι' ἀγλαΐην ἀναβαίνειν. Ἐν γὰρ νηὸς πλοίου τε χρέος, ἄμπνοιαν τ' ἀλεγεινήν. Sensus est hoc modo mire directus & perspicuus.

Μηδ' ἐν' ἀκάνθοισι καθίζειν.] Notum est omnibus quam multa de his vetetes: excepto cur hoc præceptum de non mouendis sepulchris ad τὰ ἀκάνθινα spectet, nunquam effendere potuerunt. Nos hos versus hoc modo transponendos esse dubitare non possumus, licet intercedentibus omnibus Grammaticorum tribubus, qui nimirum misere truncarunt, mutilarunt, auxerunt, transposuerunt olim, tanquam vultures quidam, Homerum & Hesiodum:

Μηδὲ γυναικὸς ἄνευθε κοὶ ἀμφιφύτοιο θαλύσσης
Παῖδα δυοκαιδεκέτην, ὅτ' ἄβης ἀδινὸν μένος ἔσται,

Μηδὲ δυοκαιδεκάμηνον· ἴσον γὰρ τόνον ἔχει
Ἀνὴρ καὶ γυνὴ γούνατα καὶ χεῖρας ἐν ἔργῳ καὶ πόνῳ.

Quæsâ cum veteres distinxerint τὰ ἀφροδίσια, quæ γυναικεῖα vocabant, & absolute vsos in deliciarum descriptionibus, Lampridius *luxuria muliebris*, Capitolinus *muliebriores*, virtutis magni nuper nouarum, pueris nocuit, *amarit* alicubi ex Cornicio, qui in

γυναικῶν ἀγωγὴν disciplinam Atheniensium considerari vult. Pueri autem παιδαγωγῶν, & παιδοτρίβου omnia communia cum matribus habebãt, θάλαμον, ὀρφὼν, οἶκον, id est, ipsum gynæceum: monet Hesiodus ne eiusmodi puerulos matrum λώβης assuescere sinant, ex disciplina veteri, quia ἀνάνιπτα τὰ βάπτα ex aquæ tepore existimabant. Sensus erit ita perspicuus planusque, vt nihil supra, hoc modo:

Neque muliebri lauacro corpus purgare
Puerum sinas duodecennem, quia masculus esterus,
Neque duodecim mensium, nocet & illud
æqualiter [*sequitur*
Vire. dura enim sua spectare & hanc eam
Pœna.

apparet hinc ante omnia præceptum εἰς ἦμαρ ἕκαστον hunc non spectare: quod seorsim considerabimus.

Πάντ' ἐν ἀνθρώποις φθίνει] ἀνάγκαι sunt οἱ νόμοι: de quibus vsitatũ fuisse elegantissimã paromiã μὴ πλεῖν τὰ ἀνάγκαια, quo hic Hesiodus vtitur, satis ex illo Platonis apparet tertio de legibus. Οἶδα ἔν τοῖς νομοθέταις ἐν μεγίστῃ τῇ μέμψει, ἰσθμὸν αὐτοῖς πρὸ καταστάζαι φύσεως, ἢν ἐν ἄλλαις νομοθετουμέναις πόλεσι πολλοὶ μὲν ἀεὶ τῆς ζητῆσαι τε καὶ μαθεῖν χρείαν, καὶ σχεδὸν διάπλουν, ὁρῶν, οἷς ἐκ ἂν δύναιτο ἄνευ ἰσθμοῦ πλεῖν ποτὲ τὸν ἴσον ἰκανῶς, οἷς ἐπιχειρῶν δὴ νομοθέτης κωλύειν τοιοῦτον τι πᾶς ἀναγκαῖον λέγων, μὴ κωλύειν τὰ ἀνάγκαια. Et Eusebius Præparat. Euang. Lib. 3. Ἡμᾶς δὲ τὰ μέγιστα ἀσκεῖν τὰς ἔτους ἐμφανεῖς καὶ διηγεπεῖς διαμένειν ἐν ὑδατὶ λέγῳ τεθειμένους· ἄντικρυς καὶ ἀφανομένους, δεῖν σίζειν ἕκαστα τὰ πάτρια· μηδὲ κωλύειν τὰ ἀνάγκαια, σοφιζομένους καὶ τῇ ἀρίστῃ τῶν ὄντων εὐσεβείᾳ, ἀλλὰ μὴ πολυπραγμονεῖν ἔχοντι χαλεπόν ἐστι. καθίζειν ἐπ' ἀνάγκαιον, pro κωλύειν τὰ ἀνάγκαια quam eleganter dictum sit ostendimus ad Proclum.

ἡ δὲ ἄμεινον] vetus clausula qua potissimum vtebantur in interdictis suis veteres principes, erat, ἡ δὲ ἄμεινον. Sic apud Herodotum in cautione sepulcrali in Epitaphio Nitocridis: ἤν τις ἐμεῦ ὕστερον χρηίσεται βασιλεύων, ἢ ἄνευρος χρήματα, ἀνοίξας τὸν τάφον, λαμβάνων ὁκόσα δέεται χρήματα. μὴ μέντοι μὲ ἀναιτίην· ἡ δὲ ἄμεινον: quia autem vulgo etiam in Ethicis cautionibus eâ vtebantur clausulâ. Horatius philosophiam alibi, *meliora* dixit, id est, τὰ ἄμεινον.

Cum tu eosemptos vndique nobiles
Libros Panætî, Socraticam & domum
Mutare loricis Iberis
Pollicitus meliora, tennes.

pollicitus meliora, est, ἡ φιλοσοφίαν ἀντὶ πολέμου.

Pag. 166. Διὸς τριακὰς ἕκτη] Erravit vir summus Angelus Politianus, cum tres dies Iouis ab Hesiodo statui obseruat, ex hoc loco. Vetustissimi Poetæ omnis causa vtebantur in omnibus, vocc Διὸς eleganter in narrationibus etiam, quæcunque de re agebant: ita in principio continuo εἰς Ἔργων, Οὔτοι δὶς τοσσήδε θεοὶ ἀνέες, ἀθανάτοισι φατίζει, Ῥηϊδίη τ' ἀξύστοιπος Διὸς μεγάλοιο ἔπειτα: Vbi illud postremum omnis causâ ponitur, & ex suppletiuo: nam nihil est quo referatur. Peculiariter autem singulos dies poetæ ἡμέρας ἐκ Διὸς dicũt simpliciter. sic in illo ὅσσαι δὲ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διός εἰσι: autor Megaræ Idyllii Dorici: σὺ δ' ἤδη λοίσεαι ὕδωρ Νύμφας τε κλαίουσ' καὶ ἐκ Διὸς ἥμαθ' ὅπασσε. Ita Hesiodus cũ rationem τῆς ἡμέρης incipit, in genere iubet φυλάσσεσθαι ἤματα ἐκ Διός, id est simpliciter, *dies quos natura constituit*: ita ea vox millies a Poetis ponitur: Sic Apollonius & Nonnus ἀέκητι ἐκ Διὸς dixerunt, sicut Hesiodus ἤματα ἐκ Διός: omnes enim res ominis causa Διὸς dicebant: ita vt inde τὰ Διὸς ἐκ ἀσπίδι, in vsu remanserit: sic Theocritus dixit, Μυῖαν ἀπαλάλαξε, Διὸς μέγας βαλλάντιον: quod etiam veteres magi-

stri

stri videntur ex eo loco ad Homerum notasse. Id quod toties poetæ ἐκ δίος dicunt, Hesiodus hic παρὰ δίος dixit. Ἀλλ' ἦ, inquit, ἄμεινον ἐστὶ παρὰ δίος: id est, *His sunt dies de quibus actum sumus*: quicquid non interpretamur, omnis causa dicitur. Atque hæc causa est cur Proclus, qui tam studiose ex more familiæ suæ, dies persecutus est, nihil de Διὸς ἡμέρᾳ dicat, nisi quod πάντες τὰς ἡμέρας ita dici existimat. Atqui Hesiodus posset hanc formulam diuisionem non τῶν ἡμερῶν solum, sed & τῶν μηνῶν aggrediretur. Tzetzes ad omnes dies rettulit: quamquam more suo nugacissime supra, ἐν δέκα, ἐν πόσαις, ἢ ὀγδοήκοντα exponat: hic vero παρὰ τὰς εἰμαρμένας. Sed vehiam me refert qui a Grammaticis dissentit, cum ipsi toties a se abeant.

Ἕκτη δ' ἐν μεγάλῃ] Nimium hic nos frustrantur interpretes. Itaque quamuis hæc rejicere poteramus in notas nostras, ad ipsos, hic tamen monere visum. Ἕκτη in mense multiplex est. μεγάλη dicitur postrema, respectu priorum. Atque hæc est causa, cur in Nebulis Comicus dicat σκάλλω ἄλφ' ἑκτὰς ἐκ Θεῶν ἵνους τὰς σκάλλω εἰκάδας. Non bene intellexit locum illum Græcus interpres. Quæritur enim cur cum τῇ νεομηνίᾳ finis sit plerunq. lunæ, & mensis; cum τῇ νεομηνίᾳ fit satisfaciendũ fœneratoribus, miser tamen Strepsiades ἀπὸ τῶν ἑκτάδων agat. Atque hic interpretis rationes videtur mihi λίαν ἀπεσκιδνάσθαι. Ἕκτας eleganter ἀποτετμημένας dicuntur, cum plures sint. ἡ μεγάλη ἕκτη vltima est mensis veterum: Est autem dies illa quæ vigesimæ vltima est: μηνὸς enim est ἡ ἑβδόμη, quæ τὴν ἕνην καὶ νέαν præcedit. Obseruant enim veteres, etiam Athenienses ante Solonem ἄχρι νεομηνίας τὸν μῆνα ἀπομένειν. Ἕκτη μεγάλη, est, Pridie Calendarum: nona & vigesima. Quam negentur interpretes, qui μεγάλην ἡμέραν idem cum ἑκτὰς μεγάλας esse putant, in notis nostris ad ipsos ostendimus: ex quibus reliqua petenda sunt quæ ad Hesiodi intellectum faciunt. Quicquid enim hic prætermittimus, ad interpretes notarum inueniet.

FINIS NOTARVM IN ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ Hesiodi.

CLA-

Clariß. Doctißimoque Viro

BONAVENTVRÆ VVLCANIO

DANIEL HEINSIVS

S. D.

HESIODVM, Vir Clariſſime, dum ſub prælo eſt, leui opera percurrimus, præſertimque librum cui ab Operibus & Diebus inſcriptionem fecit ſiue ὁ ποιητὴς, ſiue aliquis τῶν μετ' αὐτόν. Quæ in illo notanda videbantur, partim ne incepti operis curſum remoraremur, neque prælis difficultatem obiiceremus; partim quod ſub manu quædam naſcerentur, quæ tolli poſſe videbantur, magis quam oſtentationis cauſa, aut gloriolæ captandæ, quam ex aliis authoribus ſperare poteramus, Introductioni noſtræ, quam illi operi ſubiungere viſum erat addidimus. Reſtabant interpretes, nec emendati me hercule, nec vbique probi, & qui ſæpenumero παρεμπλοκὴν τὴν non ferendâ ſenſum authoris mentemque inuoluerant verius quam proponebant. Quæ res indicanda ſaltem iuuentuti fuit, καὶ τοῖς κινδυνεύσασι ταυτὶ μαχίᾳ τοσαύτῃ ὠφέλιμος εἶναι. Moſchopulum Proclumque, vbi neceſſe fuit, integritati ſuæ reſtituimus. Quæ tranſpoſita manifeſte erant aut alio tranſlata, nec tamen loco ſuo a nobis mota fuerant, ne temeritate peccaremus, indicauimus. Tzetzen auximus, ſuppleuimus, reſtituimus: alterum ex ingenio: alterum ex authoritate Venetæ partim editionis, partim M S. cum quo olim a te collata fuit illa. Quod quamuis omnino peculiare nihil repræſentaret, quod non in Baſilienſi expreſſum eſſet, noluimus tamen vel humanitati tuæ minus debere, vel ignorare τὰς χαρίτας, quo ſtudio, quo ardore, etiam hac ætate rem literariam agas. Merita in me tua, in quorum partem paſſurus ſum venire neminem, alias agnoſcemus, cum occaſionem obtulerit bonus Iupiter, aut Apollo pater. Auctores ſub auſpicio tuo grauiſſimos, deguſtaui, eruditionem tuam veneratus ſum, iudicium colui, ingenium ſuſpexi, atque adeo præeunte te, & manu quaſi ducente τὴν Ἑλληνικὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὰς παρ' ὅρους χαρίεσσαν θεὸν ἐξαυλεῖν. Multorum igitur nomine cum iam olim tuus ſim, poſtremum nunc beneficium amplector, quo labori huic noſtro pro parte tua deeſſe noluiſti: pro quo quicquid huius eſt tibi offerendum arbitramur. Ita tamen vt pro reliquis omnibus animum noſtrum apud te obſidem relinquamus. Vale Vir Clariſſime, & nos amare perge.

DAN. HEINSII NOTÆ ET ANIMADVERSIONES IN MANVELEM MOSCHOPVLVM, PROCLVM DIADOCHVM, IOANNEM TZETZEM, ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΩΝ Hesiodi Interpretes.

AMICO LECTORI.

QVÆ *in reliquis Hesiodi interpretibus a nobis præstita sunt, facile ea per te videbis, vt & ea quæ in Tzetzen obseruamus, animaduertimus: ceterum consilij nostri in editione eius ignarum te esse noluimus. Exemplaribus duobus vsi sumus, altero mutilo, sed quod ex* M S. *codice suppleuerat* C. V. *Bonauentura Vulcanius: altero Basiliensi, sed in quo omnia excusa erant, quæ in altero ex* M S. *accesserant, quod longe emendatissimum ab omnibus semper habitum est. Hoc ipsum infinitis in locis corruptum vitiatumque, ita vt sæpius lineæ aliquot bis terve inculcarentur, & glossemata multa ineptissime irrepsisse apparerent; partim ingenio, vbi ab vtraque editione destituebamur; partim iudicio, accedente Veneta editionis authoritate, quæ etsi mutila, & multis partibus corruptior, nonnullis tamen in locis ad veram lectionem, qua destituebamur, nobis præiuit, emendauimus. Sed cum sæpe integris pericommatibus & periodis, quæ idem notarent, hæ editiones differrent, ea quæ meliora nobis videbantur ex Basiliensi retinuimus: cetera secundum Venetam emendauimus. Quorum singulorum in Notis rationem reddere nec potuimus, nec volaimus. Typographica porro menda, quorsum notare attinet, aut articulum alibi omissum, alibi superuacuum, quod non raro factum fuit. Sufficit nobis si ex iis quæ in hunc Grammaticum, eiusq; emendationem, collata a nobis sunt, Hesiodo aliquantulum lucis allatum videbis.*

IN PRÆFATIONEM TZETZÆ.

Pag. 1. ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ εἰς ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΗΣΙΟΔΟΥ.] Huius inscriptionis autor quisquis fuit, recentissimus fuisse videtur, eamque agnouisse diuisionẽ librorum, quæ hodie obtinet: in qua tertius quasi liber, aut saltem peculiaris totius operis pars constituitur, illa, quæ ΗΜΕΡΑΙ inscribitur, vbi nimirum τῶν ἡμερῶν ratio incipit: alias enim sufficeret dixisse, ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ, sine articulo illo, qui peculiarem quasi partem τὰς ἡμέρας statuit. Tzetzes, vt paulo inferius videbimus, etiam dedita operâ, inscriptionem totius operis generalem ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ facit. Nec ignoramus propterea ab aliis hoc quoque modo citari: sic Homeri interpres ad primum Iliados: Ἥρωας δέ φασι καλεῖσθαι, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀήρ, ὡς φασιν, Ἡσίοδος ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἡμέραις. & Patriarcha Photius ex antiquiore notat τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας Ἡσιόδου εὑρεθῆναι τῇ τοῦ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος κεφαλῇ repertas fuisse, ne alios adducamus: quanuis priora illa: τοῦ σοφωτάτου & c. ætatem suam præ se ferant, quæ non Grammaticis modo sed & antiquioribus authoribus a sequiori ætate præfigi solent. Sic Nonni Dionysiacorum pro eo qui hodie legitur in MSS. fuit: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Νόννου Διονυσιακά: vt in ἀνεκδότοις Caroli Vtenhouij ad doctissimum Falckenburgium vidi. Quæ manu librarij sæpe appingi solere fit verisimile.

pag. C. 1. Tzetzes: γεγόνασι δὲ τούτων τῶν ποιητῶν οἱ ἄνδρες ἑπτακαὶ πέντε] Ita rescripsimus, cum Basilensis editio male, τέσσαρες, haberet, quod repugnat numero eorum, quos poetas esse ait, etiam secundum calculum aliorum: sunt enim hi quinque quibus hoc nomen ἀθανάτους fuisse ait: Homerus, Antimachus, Panyasis, Pisander, & Hesiodus. De operibus eorum quibus πανάρετα titulum meruerunt, multi: nam & apud Suidam quod de Panyasi scribitur in collectaneis illius Grammatici, Πανύασιν ἐν πενταῖς τέτρασι μέτρον, καὶ δέ πνας καὶ μέ Ἡσίοδον, καὶ Ἀντίμαχον: in eo τὸ, πενταῖς, vt hoc loco, sumitur.

Ibid. Tzetzes: Ὅμηρος ὁ παλαιός, Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος] ita edere maluimus, cum tam Veneta editio, quam Basilensis, ὁ πολὺς Ὅμηρος, haberet. Cæterum ita Homerus ὁ ἐποποιὸς dicitur, ad distinctionem Homeri τοῦ τραγῳδοῦ, qui ad Pleiada Tragicorum pertinebat: Homeri item τοῦ Εὐφορίωνος, quem coætaneum Hesiodi statuit Tzetzes, & multorum aliorum recentiorum. Porro ita poetam a Grammaticis plerumque adduci notissimum est. nam & ipse voce hac infra, cum de Homero loquitur, Tzetzes vtitur, cum inquit: Ἀλλ' ἴσως ὁ ἕτερος τοῦ Ἡσιόδου ἰσόχρονος, ὁ τοῦ Εὐφορίωνος παῖς, ὁ Φωκεύς, ὁ καὶ τούτῳ τῷ Ἐπῶν τῷ Διὸς ἐπείνῳ ἀνδρὶ, τῇ ὁμωνυμίᾳ πεπλανημένοι, λέγειν τοῦτον ἐπλάσαντο. Ὅμηροι γὰρ πολλοὶ γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τοῦ παλαιοῦ τούτου κλέος λαμβάνοντες. Ortum autem hoc mendum est, ex more contrahendi MSS. ex παλαιὸς, πολύς. idem Tzetzes infra: βίβλους μὲν ἔτος ἑπτακαίδεκα συνεγράψατο. Ὅμηρος δὲ ὁ παλαιὸς ἑπτά.

pag. 2. C. 2. Tzetzes: καὶ ἐγχωρεῖς, καὶ ἄχυρον ὤν] in editione Basilensi legebatur, ἢ ὡσεὶ τὸν Ἑλικῶνα πεμαίνων, ἐγχωρεῖς καὶ ἄχυρος ὤν. verba illa, ὡσεὶ τὸν Ἑλικῶνα πεμαίνων, induximus, vt glossê-

ma, nõ ſine ſuffragio Venetæ editionis, quæ habebat manifeſte, ἢ ἐχυγροὺς ϗ αὖ ἄπνους ὤν, σύπνους τε ποιῆς ἅπαντὰς γεγονώς. Reliqua vero non agnoſcebat: quod nos ſecuti τὸ ἢ ſimpliciter in ϗ mutauimus: quanuis ex eo & ἤπνοι heri commode poſſit. Ita ne minima quidem lectorem celamus.

Pag. 2 C. 2. Tzet. Κᾆν δὲ ϗ ἁβρὰ πνεύσωσιν παρθένοι ϗ δαφνηφόροι ἀφίξονται, γυμνάζεσθαι τοῦτον, ἀλλ' ἃ σοφίσωσιν] In Baſilienſi editione ſcriptum erat, γυμνάζεσθαι πάντων: ex quo nos fecimus τοῦτον. Recte procul dubio. In Veneta hæc mutila erant.

Pag. 3 C. 1. Tzet. Καί φασι τὸ Ὁμήρου τὰ φωτεῖα ἀμβαίειν] Ita emendauit Illuſtris Scaliger, cum legeretur, ϗ πᾶσι, in Baſilienſi.

Ibid. Tzet. ὁ δὲ Παιδὸς ἔφησε νικᾶν Ἡσίοδον] In emendatiſſima editione legebatur, ὁ δὲ Παιδὸς ἔφησε καὐτὸν Ἡσίοδον, ὡς εἰρήκαμεν, ϗ &c. ne ſenſus ſuſpenſus eſſet, ex καυτὸν, νικᾶν faciendum fuit.

Ibid. C. 2. Tzet. Ὅλιος ὅτος ἀνὴρ] In his verſibus quædam erant, quæ cum metro pugnabant, quæ facile emendare fuit. Quædam etiam quæ cum idoneo ſenſu: verſus enim vltimus ita legebatur: Καί δή τοι θανάτου τέλος προφωμίσιον ὄζεν. Scripſimus autem ex libello, qui Ὁμήρου ϗ Ἡσιόδου ἀγὼν vulgo inſcribitur, vbi hi verſus, & quædam præterea, quæ hic ſunt, leguntur, Κεῖθι δέ τοι. Agit enim de loco vbi moriturus erat.

Ibid. Tzet. Ὀξέα πληξίππων γῆ Μινυῶν] ita edidimus, cum male in Baſilienſi, πληξίππου, eſſet. Tertius a principio verſus ita in eadem editione concipiebatur, quemadmodum expreſſimus in hac noſtrâ:

Ἡσιόδου τὸ πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέος ὄζει,

vt & lib. Anthologiæ 3. tit. εἰς ποιητάς. At in Pauſaniæ Bœoticis melius elegantiuſque:

Ἡσιόδου τὸ πλεῖστον ἐν Ἑλλάδι κῦδος ὀρεῦ:

Quod ego in meâ huius Epigrammatis verſione ſecutus ſum, quæ ita habet:

Fertilis Heſiodum produxit frugibus Aſcra:
Oſſa viri Minyûm Martia terra tegit,
Heſiodi, cuius miratur Græcia laudes:
Nec tulit huic quenquam cognitione parem.

in certamine Homeri & Heſiodi, γῆ Μινυὰς legitur, verſu ſecundo: & 3. ſicut edidimus.

Ibid. Tzet. Ἀλλ' ἐπεὶ μὲν δὴ ταῦτα καταλίξαμεν] Baſilienſis editio habebat: ἀλλ' ἐπεὶ μὲν τὰ ἐξ τὸν πίνακα καταλίξαμεν. Sed ſimpliciſſimum ſecuti ſumus. Cl. Vulcanius ex M S. ad oram libri ſui notarat: Ἀλλ' ἐπεὶ μὲν τὰ ἐξ τὸν πίνακα: quod magis placet.

pag. 4. Tzet ἤπου διδασκαλίας γεωργίας ϗ ἡμερῶν καθ' ἃς δεῖ τόδε ποιεῖν] melius duxiſſet & verius, καθ' ἃς δεῖ τόδε ἢ πόδε ποιεῖν: ita etiam reliquas œconomiæ partes admitteret, quas iam excludit.

Ibid. Tzet. Ἀστρολογίας, Θεολογίας, Ἡρωολογίας, Γυναικῶν καταλόγου] Deceptus fuit Tzetzes cum reliquis ſui temporis hominibus in Heſiodi librorum enumeratione: Ac primo ad Ἀστρολογίαν quod attinet peccat, cum eam ex catalogorum numero tollit: Secundo cum ſolius Γυναικῶν καταλόγου meminit: niſi forte illud, ϗ τῆς λοιπῶν, ad reliquos Heſiodi catalogos referamus. quod mihi neutiquam veriſimile fit. Tertij Heſiodi catalogi pars fuit Ἀστρολογία. Nec aliud voluit antiqui argumenti, quod etiamnum illi libro præfigitur, autor; cuius hæc verba ſunt: Τῆς Ἀστρολογίας ἡ ψυχὴ ἐν τῷ δ' καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ϗ σ'.

Ibid. Tzet. γυναικῶν καταλόγου] Ad diſtinctionem aliorum Catalogorum: noſtim enim falli ex Heſychio, vel parum caute notante, vel corrupto, viros doctos, cum magni nominis quibuſdam, qui κατάλογον Ἡσιόδου cum ſimpliciter citatur, ad τὰς ἠοίας referunt.

At

At cum Stephanus, cũ Euſtathius, cum alij Ἡσίοδ. κατάλογον citant, τὴν ἡρωολογίαν, aut τὰς ἡρωαλογίας ἠρωΐνας plerumque intelligunt: quod cum fructu obſeruabis. Apollonij interpres manifeſte diſtinguit ἠοίας, & καταλόγον, ad lib. 2. παπῳῶδες ἡ φησὶ φησιν Ἡσίοδος ἐν μεγάλαις ἠοίαις, ὅπ φείξω τὴν ὁδὸν ἐμήνυσεν, ἐν ᾗ πρὸ τῆ καταλόγῳ, ἐπειδὴ μακρὸν χρόνον, τῆς ὄψεως ἀφέκεινο. Heſychius cum interpretatur ἠοῖαι, ὁ καταλόγος Ἡσίοδ., non dubium eſt quin deſit numerus, qui fortaſſe ita ſupplendus eſſet, ἠοῖαι ὁ δ' καταλόγος Ἡσίοδ. Video enim ἠοίας ordine quartas fuiſſe: quas δ' καταλόγον vocant. Atque hoc eſt quod vult loco ſupra adducto magiſter, qui ὁ δ' καταλόγῳ Λ'ζπ'δε Ἡσίοδε φέρεδζ ſcribit. Sic cum ὁ τὰ ἐπικὰ γράψας, quem Stephanum vulgo dicimus, hos verſus citat in hunc modum: Ἡσίοδ. καταλόγων·

Κλεῖναι Νηλῆος παλαίφρονος ἰφθίμας ἐθλὰς
Ἐπλεκ· δωδέκατος ἦ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ξεῖνος ἐών, ἐτύχησι παρ' Ἱπποδάμοισι Γερήνοις.

& paulo poſt; dubium non eſt, quin ſcripſerit: Ἡσίοδ. καταλόγων ϛ', quæ litera cum voce coaluit, & in ὁμοειδῆ mutata eſt.

Ibid. Tzet. ἔτι ἡ ϛ' θεὸς ἀντιδιαστολὴν πρὸ τῆ μεγάλη Ὀρφέως ἔργων, ϛ' ἡμερῶν, ὧν &c.] Hoc loco gloſſema fœdum, quod in emẽdatiſſimo codice erat, eiecimus: ὧν ἔργων Ὀρφέως, ἅπερ τῆ θεὶ γεωργίας: quod non tam imperiti hominis eſt, quam vacui, & qui, quod ageret, non haberet. Id propterea nos locomouere partim ex iudicio noſtro, partim ex authoritate Venetæ non dubitauimus.

Ibid. Tzet. Ὅπως ἂν] Ineptiſſime hic verſus ita conceptus legebatur, Ὅπως ἂν παιδία σιλίων πωύδοιτο. Illuſtris vero Scaliger, ita vt edidimus emendandum nos monuit, nimirum, Ὅπως ἂν παιδία σιλιωαίη πατίδοιτο: addens præterea, illud πατίδοιτο de Lunâ dictum eſſe, vt apud Maronem, *parêre*, de aruis & terrâ:

Vt quanuis auido parêrent arua colono.

Quem verſum ἐν τῇ τῆ μεγάλη Ὀρφέως ἔργων magnum illum Poetam expreſſiſſe dubium non eſt.

Ibid. C. 2. Tzet. Διὰ ταῦτα πάντα τὸ βιβλίον ὀνομάζεσθαι, Ἡσίοδ. ἔργα ϗ ἡμέραι] Scribe, διὰ ταῦτα πᾶν τὸ βιβλίον &c. Notat Grammaticus, inſcriptionem totius libri eſſe Ἔργα ϗ Ἡμέραι: quod probat, id quod ſupra oſtendimus, ineptam eſſe diuulſionem librorum, quæ hodie obtinet, & τὰς ἡμέρας non eſſe partem peculiarem, neque aliam. Præterea neque, quod a quibuſdam hodie factum eſt, libros priores, ἔργα tantum vocandos eſſe, omiſſo ἡμερῶν nomine: ſed opus hoc vnum & integrum Ἔργα ϗ Ἡμέρας inſcribi: quod ex eo probare videtur, quia τὸ τῆ μεγάλη Ὀρφέως πᾶν τὸ βιβλίον ἔργα ϗ ἡμέραι inſcribebatur; quanuis oſtenderit vbi ἔργα, vbi ἡμέραι incipiebant: quod & in Heſiodo videmus, & in qualibet huius operis parte. Ita enim antiqui de his libris loquebantur, ἀπὸ ἐπικ. μέχρι Παιδώρας, ἀπὸ Παιδώρας μέχρι γυναικῶν, & ita deinceps μέχρι τῆ ἡμερῶν: nec propterea totidem libros conſtituerunt: vt in libro ſingulari oſtendimus.

Ibid. Tzet. Καὶ τὰς δικαιὰς δεξιύμενος, ταῖς δίκαις κατέπεισε τὸν Ἡσίοδον] Inepte in emendatiſſima editione erat, τὰς δικαιὰς ἐξηγύμενος: quod locum hic habere non poteſt. Eſt autem δεξιῦδζ vox quâ impenſe delectantur magiſtri, αἰντὶ τῆ θεραπάγιδζ: quare nec mirum ſi ad τὰς δωροδοκίας Perſæ referatur. Apud Euſtathium eam vocem reperies frequentatam, non longe aliter: apud Plutarchum eodem modo, ἐν τῇ θεῖς αἱ τῆς διαλ. τ. κολ. τ. φιλ. μετὰ ϗ τὴν

ἀπόφευξιν τῶ Κρισοκράτες, λεξιμάνν τὸς δικαίας. Quo ſpectat & notiſſimum illud Euripidis λεξίωμα, vt nos monebat Illuſtris Scaliger:

Ω' χρυσὶ δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς.

Ibid. Tzet. Οὗτος τῶ ἀργῶ βίω, καὶ τῆς ἀζώτε διαγωγῆς αὐτὸν ἀποτρέπων, διὰ τῶ παρόντος βιβλίε πρὸς ἐργαζίαν προτρέπεται] emẽdatiſſima editio πρὸς γεωργίαν repræſentabat: maluimus non vna de causâ, πρὸς ἐργαζίαν, cum Venetâ. Atque hactenus Tzetzæ Prolegomena. In quibus nimis diu hæſimus: vices enim ſuas poſcunt duo reliqui.

Pag. 5. C. 1. Moſch. Γνῶθι, ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες] Totum vniuerſum in Deos ſuos diuidebãt οἱ ἕξω: atque hinc intereunte naturâ, & ſingulis rebus; ſingularum quoque partium Deos interire credebant. qua de re illuſtris locus eſt, lib. 6. Epiſt. Plinij Secundi: *Multi ad Deos manus tollere, plures nuſquã iam Deos vllos, aeternamque illam & nouiſſimam noctem interpretabantur.* Atque hæc cauſa eſt, cur Maro, *nihil cœleſtibus debentem*, τὸν τεθνηκότα vocet, *hominem fato defunctum.*

Ibid. id. ἐν ᾧ ὀνόματι τό, τι τῶ δύναμιν ἔχον, καὶ τὸν ὄντως ὄντα τούτῳ θεὸν νόμιζον] Opponit τὸ τῶ δύναμιν ἔχον, τῷ ὄντως ὄντι αὐτῷ θεῷ. Græci inter Deum inuentorem, & inuentum, voce δῶρον vel δωρεὰ diſtinguunt, & δῶρον dicunt huius vel illius Dei, τὸ τῶ δύναμιν ἔχον: ex quibus duobus tota natura conflatur: ex poteſtatibus duabus, dantis & dati. Hinc lucem accipit illud Homeri:

Μή μοι δῶρ' ἐρατὰ φόρεε χρυσῆς Ἀφροδίτης·

Οὔ τοι ἀποκλήσει' ὅτις θεῶν ἐρικυδέα δῶρα.

Tota loci venuſtas conſiſtit in voce δῶρα: nam honeſto nomine δῶρα Ἀφροδίτης nominat rem turpem, τῶ συνουσίαν. Atque ita δῶρον Ἀφροδίτης eſt συνουσία viri & fœminæ, quæ commendatur ἀπὸ τῆ ὑλικῆς δῶ. Ita & Latini cum de materiali re loquuntur, voce *munera* & *dona* vtuntur. Ouid. Lib. Metamorph. VI. de Mida:

Tum vero ſiue illa ſuâ Cerealiâ dextrâ
Munera contigerat, cerealia dona rigebant:
Siue dapes. & c.

Τὸ δῶρον, eſt id quod *materiale* dicimus, Moſchopulus τὸ τῶ δύναμιν ἔχον. Sic Moſchopulus ipſe δωρεὰ dixit, vbi hunc eundem verſum exponit: Ω' Μοῦσαι αἱ δοξάζουσαι τῇ δωρεᾷ τῇ ὑμετέρων φόβων. Interdum rem materialem etiam per vocem διακονικὸν diſtinguunt. Sic Moſchopulus dicit, Ἥφαιστον vocatum fuiſſe olim, τό, τε διακονικὸν τοῦτο πῦρ, καὶ τὸν ὑλικὸν τῶν τε καὶ διὰ τέχνου ἐνεργουμένας τέχνας, id eſt, τὸ δῶρον, καὶ τὸν θεόν. Tullius, τὸ δῶρον τῶ θεῶ, *id quod eſt a Deo natum*, exponit; lib. 2. de Nat. Deorum: *Itaque tum illud, quod erat a Deo natum nomine ipſius Dei nuncupabant, vt cum fruges Cererem appellamus, vinum autem Liberum.* Vbi totam fere ad verbum Moſchopuli ſententiam habes. ex hoc elegantia vocis δίδοται apud Poetam dependet cum abſolute ponitur, vt in eo: Σοὶ δ' ἐπιδίδωκε δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω. Σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων. & c. Poetæ Græci & Latini, *donum noctis*, *donum ſomni* vocant, mira elegantia, noctem & ſomnum, cum ipſam rem τῷ σωματώδει θεῷ καὶ θεᾷ opponunt. Maro:

Defenſus tenebris & dono noctis opaca.

Homerus:

——— καὶ ὕπνε δῶρον ἔλοντο.

Ibid. id. C. 2. ἄγετε εἰπατέ μοι ἀπὸ τί ἡ Πιερίας ὀνεῖνον] Non bene hæc intelligunt Græci interpretes: Moſchopulus, cum ἄγετε, εἰπατε ἀπὸ Πιερίας reddit; Proclus, cum Πιερίθεν, ἐκ Πιερίας ὁρμώμενοι exponit; Poſtremo nec Tzetzes, qui etiam quæſtionem mouere audet, cur hîc ex Pieria Muſas: in Theogonia ex Helicone

Helicone vocet. Quæstio certe non grauis, nec quæ ad Areopagitas referetur: non enim Hesiodum assecuti sunt. Dictum est ergo Μοῦσαι Πιερίδες, sicut apud Comicum Σκηψιάδης Κικυνόδης, Νεφ.

Μ. Βάλλ' ἐς κόρακας. τίς ἐσθ' ὁ κόψας τὴν θύρας;

Σκ. Φείδων ὁ τοῦ Σκηψιάδου Κικυνόδου. nam Μοῦσαι Πιερίδες sunt Πιεριαὶ: sicut Σκηψιάδης Κικυνόδης, & apud Theocritum Χρόμις Λιβυάδης. Ὡς πομπὸν Λιβύαδα τὸν Χρόμιος ἀΐσας ἐείσω. Vulgare hoc est, & tamen suum Proclo notallet hunc errorem Tzetzes, aliquot pàginis eum insectaretur, homo putide ambitiosus.

pag. 6. C. 1. Proclus: Ἐκ τῆς ΤΟΥ ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ]. Διάδοχοι sunt duplices: in philosophicis familijs, qualis est Proclus; in Ecclesiasticis, quales multi. Addebatur autem vox διάδοχος causa præceptoris. Πρόκλου igitur διαδόχου, nimirum Πλατωνικοῦ: quod supplet Ammonius ad lib. Philosophi περὶ Ἑρμηνείας, his verbis de præceptore suo: Εἰ δέ τινὲς ἡμᾶς διωνθείμεθα εἰσηγεῖσθαι περὶ τοῦ βιβλίου σαφήνειαν, ὑπομνησθέντες τῆς ἐξηγήσεως τοῦ θείου ἡμῶν διδασκάλου Πρόκλου, τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου, τοῦ εἰς ἄκρον τὴν ἀνθρωπίνης φύσεως τελείαν ἐξηγητικὴν τῆς δυνάμεως τοῖς παλαιοῖς δύναμιν, καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τῆς φύσεως τῶν ὄντων κείσεται ζητήσεως, πολλοῦ ἂν τοῦ λογίου δεῖν χάριν ὁμολογήσαιμεν. Quod testimonium ita honorificum omnibus Tzetzis calumniis oppono: quæ interdum tales sunt, vt totum hominem tangant, & eius existimationem lædant: quod etiamnum hodie δι' ἄγνοιαν sæpe fit, non secus quam si quis trucidet alterum, ἰσφαιρῶδες τὸ λεληθὸς χαμαὶ δόρυ ποιήσας, vt philosophus loquitur. Ex hac porro inscriptione apparet hæc Procli quæ sequuntur excerpta esse tantum. quod si integer ad nos huius hominis peruenisset commentarius, magno nos onere subleuasset, qui nunc aliquid nobis præstare videamur, cum voluntatem afferimus, & studium bonis scriptoribus succurrendi. Multum interim illi debemus, qui hæc nobis reliqua esse voluerit, quanquam rem pessimi instituti aggressus est, quod eiusmodi virum ἐξήτησε.

Pag. 7. C. 1. Tzet. καὶ δέγε ἐπὰ τὸν ἐπάχορδον λύρην, καὶ τὰς ἐπὰ ζώνας, καὶ τὰς ἐπὰ πλάπτας] Ita scripsimus, potius quam vt emendata editio habebat, ἐπὰ ἀσίδας.

Ibid. Tzet. Μελπομένη ᾠδήν.] id est τὴν τραγῳδίαν. Docent magistri veteres ᾄδειν esse τὸ βαγῳδεῖν, & vice versa βαγῳδεῖν τὸ ᾄδειν, vt & τὸ μελίζειν: ita vt glossatores posterioris præcipue ætatis omnes inter βαχῳδεῖν & ᾄδειν non distinguant. Apud Theocriti quidem interpretem sæpe exponitur ᾄδειν, βαγῳδεῖν: est enim βαχῳδεῖν quidlibet canere. Sic in loco illo Theocriti, Ἀλλ' ὑπὸ τᾷ πίτυϊ τᾷδ' ἄσομαι ἄγχι καθίσας τύ. interpres reddit, ἀλλ' εἶμι μοι τὸ ὑφ' ἡμῶν τούτῳ βαγῳδεῖν, ἔχων σὺ δὲ Μίλωνα: cum simpliciter sit μέλπειν. Qui interpres etiam si alibi vulgo nihilo doctior est, apparet tamen, vel ex autoribus, quos optimos adducit sæpe, magna eruditio, quæ vel ex Amarantho, vel alio aliquo Theocriti interprete petita est. alibi, μελικτάς, inquit, ὁ μὲν εἰδὼς ἐργάζεσθαι, τραγῳδητάς. Homines ocioso & qui tantum cantui vacabant, τραγῳδοὺς dicebant. Ioannes Diaconus ad Clypei illa verba: Ἔνθεν δ' αὖθ' ἑτέρωθι νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλῇ, τὸ, inquit, ἐκώμαζον ἢ ἐτραγῴδουν ἀκολουθοῦντες τῇ αὐλῇ: vbi simpliciter αὐτὸ τὸ ᾆσμα posuit. Melpomene igitur θεὸς τραγῳδίας dicta est, quatenus inuenit simpliciter cantum; quod puto viris doctis annotatum non esse: postea ab argumento eius carminis τῆς χορῶν θεὸς facta fuit. vnde Horatio, *Melpomene lugubris can-*

tim

tus dicitur, in illo:

Quis desiderij sit pudor aut modus
Tam cari capitis? desine lugubris
Cantus Melpomene.———

lugubris cantus Melpomene, vt Græci dicunt, Μελπομένη γοερῶν ἀζμάτων, nimirum ᾠδός. Quem locum ita legendum esse non vt vulgo sumitur, & intelligendum, nuper in lectionibus nostris ad Horatium ostendimus, monente nos Illustri Scaligero. de quo loco plura suo tempore.

Ibidem Tzetzes Εὐτέρπης δ' ἡ Α'στρυμόνος Ρ'ῆσος] Scribo, Εὐτέρπης δὲ ἡ Στρυμόνος Ρ'ῆσος. Rhesus enim Strymonis fluuij & Euterpes habebatur. Apollodorus θεῶν γενέσεις primo: Εὐτέρπης δ' ἡ ποταμοῦ Στρυμόνος Ρ'ῆσος, ὃν ἐν Τροίᾳ Διομήδης ἀπέκτεινεν. alij volunt Terpsichores & Strymonis. autor argumenti in Rhesum, Ρ'ῆσος μὲν Στρυμόνος τοῦ ποταμοῦ καὶ Τερψιχόρης Μουσῶν μιᾶς: & ne de hoc quisquam dubitet, ipse autor grauissimæ illius tragœdiæ ita introducit Hectorem Rheso loquentem:

Πατὴρ τῆς μελῳδοῦ μητέρος, Μουσῶν μιᾶς,
Θρηκός τε ποταμοῦ Στρυμόνος, φίλῳ λέγειν
Τ' ἀληθῆς αἰεί, κ' ἐ δολίοις πείθου' αὐτόν.

Poetæ est filius non Strymonis, sed Eionei, Iliad. κ.

Ε'ν δὲ σφιν Ρ'ῆσος βασιλεὺς, υἱὸς Ηϊονῆος.

Eustathius: Γέγονε δὲ καὶ ὅτι τὸν ῥηθέντα Ρῆσον, Ο'μηρος μέν, Η'σιόδειος ἱστορεῖ, ὡς δεδήλωται· οἱ δὲ νεώτεροι δέ, Στρυμόνος, τοῦ κατὰ Θρᾴκην φασὶ ποταμοῦ, καὶ Εὐτέρπης Μούσης υἱόν. Eadem interpres Homeri antiquus, breuium Scholiorum autor.

Ibid. Tzet. Α'πόλλωνος δὲ τοῦ Κάρβαντος καὶ Θαλείας Παλαίφατος] quis sit Carbas Apollo, nondum cum animo inuestigare potui: nec fuisse Deũ eo nomine cultum vnquã, existimare possum. Locus meo iudicio corruptus & transpositus; scribo: Α'πόλλωνος δὲ καὶ Θαλείας οἱ Κορύβαντες, καὶ Παλαίφατος. Corybantas huius Musæ & Apollinis filios fuisse notum ex Apollodori primo θεῶν. Isacius frater huius, in quo versamur, ad obscurum Tragicum: οἱ δὲ Κορύβαντες Θαλείας καὶ Α'πόλλωνος. sæpe autem idem dicunt, quod aliquot locis obseruauimus. Θαλείας, inquit, καὶ Α'πόλλωνος ἐγένοντο Κορύβαντες. De Palæphato autem apud Eustathium est Iliad. κ, & breuem Homeri interpretem: apud quem male scribitur hoc nomen; item infra apud Tzetzem. Sed non vacat emendare omnia quæ corrupta sunt: neque laureolam ex hoc mustaceo quærimus.

pag. 8. Tzet ἐν τῇ Πιερίᾳ, πρὸ τοῦ Διὸς ἦγεν τοῦ νοὸς δικαιοσύνῃ] Hanc glossam, sicut illam quæ paulo post sequitur, ὅπου τὸ τοῦ νοὸς δικαιοσύνης ἐγὼ Πιερίαν καλῶ, τὰς βίβλους δὲ Ἑλικῶνα, & similes, quales multæ occurrent, ne vitiosa quidem nuce dignas arbitror. Hæc tamen sola causa est cur Grammaticus hic intolerabili fastu supra omnes scriptores quotquot antecesserant se libere efferre audeat. Hinc illa: καὶ δὲ ὅτι μὴ Τζέτζης ἐτύγχανον: &, νῦν δ' ὡς ἔμελλον βεβαχυλογήσασθαι Τζετζικῶς, τὰ περὶ τῆς Φαλαινούσης τούτων Μουσῶν, καὶ ἕτερα πλείονα συμφέλιασθαι, κεφαλαιωδέστερον ἐρῶ & c. Græculæ cuiusdam ambitionis καὶ κορύζης plena. Sic frater huius Isacius interdum cum allegorias sisas proponit, calcat, prosternit, conspuit omnes e quibus tantum profecerat scriptores, vt sine iis ne legere quidem patienter totum Lycophronis poema potuisset: idem tamen quam prudenter scripsit alibi: Τὰς δ' ἀλληγορίας εἰ μή τινας ἀναγκαίας, διὰ τὸ σαλεύθρου τῆς ἱστορίας ἑαυτόν, ὅπ. κ' δὲ παρέπου δεῖν ἀλληγορεῖν ἐστασιάζει. ἔστω δὲ μυθικὸς πάντα χαρίεις. Adolescentes meminerint aliquid se scire si hæc ignorent quæ noster hic Thraso tanto cum fastu venditat, vir doctissimus quidem; cætera, quod de

hero

hero suo Plautinus Palæstrio, *gloriosus, impudens, stercoreus.*

Pag. 8. C. 1. Tzet. Σοφῶτας ἢ ἡ Μέλητος] in altero codicum erat, Μελησιόνης, ἢ κατά τινας Τερψιχόρης ἡ Ἀχελώου Σειρῆνος, εἰς μολπὴν ἡ χορὸν ἄγεται: quod placet: idem enim fere supra præcessit, quod hæc confirmat.

Ibid. C. 2. Διὰ τί ἀπὸ τῶν Πιερίδων] Totum hoc problema vanum & frivolum est, vt ad Moschopulum ostendimus: nec enim ἀπὸ τῶν Πιερίδων Musas vocat Hesiodus: sed Hesiodum male intellexit Tzetzes, Operæpretium tamen videre est quot modis hic Proclum insectetur. Ab hoc enim ad reliquas velitationes sibi viam præstruit: non aliter quam lanistæ solent, prius lacertos extendere, ἢ παγκρατιαστικῶς.

Ibid. ἢ ἐπὶ φιλοσοφώτατος Πρόκλος] Hæc verba præcedebat in Basilienſi nota, talis: λύσις τοῦ Πρόκλου: & deinde post verba illa, lineis interiectis aliquot, ταῦτα μὲν ὁ Πρόκλος, sequebatur: λύσις τοῦ Τζέτζου: vtrunque nos, vtpote βάσκοσον ex editione nostrâ, & residuũ aliquod Augiæ stabuli reiecimus: sunt enim notæ alicuius, qui in vsum suum λύσεις has vtriusque, & Procli, & Tzetzis, annotauit, quamquam metuam ne qui Tzetzis fastum perspectum habuerint, hoc ab ipso fieri potuisse suspicari possint: qui sæpenumero hac ratione sententiam suam proponit, vt multis locis videre est: & iam supra ostendimus quod ab hoc non alienum est. Ifacius quoque simili omnino ratione ad Lycophronem vtitur, qui mentionem τοῦ Τζετζίου facit, sui credo & huius nostri: Οὕτως ἐμοῦ δοκεῖ περὶ Τζετζίους ἔχειν τοῦτο τὸ μυθολόγημα. idem in Chiliadibus huius millies. Non possum tamẽ adduci vt hîc locũ habere credã. alibi sæpe vox λύσις.

Ibid. Καὶ ἡ μὲν Πιερὶς πρότερον ἐκαλεῖτο Πιέρη τῆ Μεθώνης ἀδελφῆ, ὕστερον δὲ Λίνου Πιερὶς ἐπλήθυνε.] Ineptissime in Basilienſi repetitum erat, ἢ ἡ μὲν Πιερὶς πρότερον, ἐκαλεῖτο Πιέρη, κατὰ τοὺς, ἐκαλεῖτο τῆ Μεθώνης ἀδελφῆ, ὕστερον δὲ Λίνου Πιερὶς ἐπλήθυνε.

Ibid. Καθὰ Μελισσεύς φησιν ὁ τὸ Ἀλληγορικὰ συναγαγόμενος.] Non est dubium quin legendum sit ὁ τὰ Ἀλληγορικὰ συναγαγόμενος.

Ibid. Ἑλλήνων δὲ καὶ Κιθαιρώνων, ἀπὸ Ἑλλάνος καὶ Κιθαιρῶνος τῶν ἀδελφῶν] Recte secuti editionem alteram, vocem ἐπλήθυνε deleuimus: præcessit enim ἐπλήθυνε. Cæterum hanc Citharonis cum Helicone pugnam, Demodocus Laco, discipulus Mycenæi Automedis descripsit, cum ijs quæ aduersus Teleboas Amphitryon gessit.

Pag. 9. C. 1. Id. εἰκότως ἂν τῶν μὲν ἀντὶ τῶν ἐν Πιερίᾳ· ἐν δὲ τῇ Θεογονίᾳ] ita simplicius & melius excudi iussimus, cum Basilienſis editio haberet: καὶ εἰκότως μὲν αὖ μὲ ἀντὶ τῶν ἐν τῆς Πιερίας, ἐν δὲ τῇ τοῦ Θεογονίας προοιμίῳ: nam præterquam quod sensus hic illi præferendus esset, etiam si integer esset, asteriscum sustulimus, qui nihil efficit, sed nota est lectoris ἀπέχοντος.

Ibid. ἐν δὲ τῇ Θεογονίᾳ οἷον τῆς τῶν πάντων γενεσιουργείας ἀρχὰς ἔσεσθαι] ita ex alterâ edi curauimus, cum in Basilienſi legeretur, οἷον τῆς τῶν πάντων θεογονίας. Porro οἷον τοῦ πάντος θεογονίας, est οἷον πόντου καὶ τῶν ἐπιόντων ἀνέμων θεῶν: quales Dij sunt, Νὺξ, Χάος, & c.

Ibid. Ἑλληνικῶς δὲ καὶ σαφέστερον λέγει τὸν Δία, ἤγουν τὸν τῶν] hæc verba quæ parenthesi includi iussimus, sequebatur tale quid in Basilienſi, κεῖν ἢ ἤτοι ἢ τ. δία πλέον τῇ χαρᾷ ἐπὶ δ' χάους: quæ verba quia non putauimus huius loci esse, hinc exterminauimus.

Ibid. τὸ Βάσκοσον δὲ ἢ Ἑλλήνων ἐστὶν] Verberat Tzetzes Proclum, quod in interpretatione istorum verborum, Γαῖα πρώτιστα, vsus sit inter alia his vocibus, Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων. Notissima est Græcorum ratio, qui τὰ ἀκουόμενα

εἰς Ἕλληνας dividebant & Barbaros, cum de moribus agerent: Hesychius Ἕλληνες, φρόνιμοι, σοφοί. Quam divisionem Plato in Politico suo traducit. Etiam Apostolus ita frequenter loquitur, apud quem tamen πρῶτον Ἕλλησι, cum τοῖς βαρβάροις opponitur, sicut ad Romanos primo, πᾶσι τοῖς σοφοῖς designat. Calumnia hæc inepta & putida est.

Ibid. C. 2. ἐν δὲ τῷ ὅλῳ χιλιοστῷ πεμπτῷ τοῦ εἰμαρμένου λέγει.] ita scripsimus cum in Basilicensi esset, ἐν δὲ τῷ ἄλλῳ χιλιοστῷ πεμπτῷ: sicut præcessit, ὁ δὲ ἐνταῦθα ἐν ὅλῳ τῷ πεμπτῷ διαιρεῖ πάλιν μόνους τοὺς μοίρας: quanquam nec τῷ ἄλλῳ quidquam displiceat: Sed in his non vertitur Reip. nostræ salus.

Pag. 10. C. 2. Tzetz. ἐπὶ δὲ ὕψους, ἢ τῆς τῶν ἀστέρων κινήσεως τίμητα κατὰ τοὺς ἐντὸς τοῖς ἀνθρώποις τὰ εἰμαρμένα] omnium ἐπὶ ἐντὸς qui illud affirmarunt, primi fuerunt Chaldæi, qui Zodiacum in particulas minutas ccclx. dividebant, in unoquoque signo tricenas: quas Græci, postea ex opinione eorum μοίρας dixerunt, quo nomine & ἡ εἱμαρμένη ab illis appellata fuit, quod ἐν τῇ μοίρᾳ ἑκάστου τὸν Ζῳδιακὸν perdideret. Cæterum quicquid hic notat Tzetzes, frivolum & ineptum est, ex consuetudine τῶν ἀλληγορούντων.

Pag. 11. C. 2. Tzet. θέμιτας] θέμις ἡ γῆ, κατ' Αἰσχύλον: quanto melius hoc modo edi iussimus, quam quo in Basilicensi erat, θέμις] ἡ γῆ κατ' Αἰσχύλον: cum hæc Tzetzes dicat θεσπίζειν τὸ θέμιτας, quod Hesiodi est: sic quod sequitur ita scriptum erat, ὑπὸ γῆν δικεῖν, τῆς γεωργίας καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἁπλῶς δίκη &c. nos vero meliorem lectionem secuti, aliter hæc interpolavimus: ὑπὸ γῆν τῷ δικαίῳ ἕνεκα τῆς γεωργίας, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἁπλῶς δίκη &c. θέμις est Æschylo quæ *legifera Ceres* Maroni dicitur.

Legiferæ Cereri, Phœbique patriq; Lyæo

Locus Æschyli est Prometheo Ἐμοὶ δὲ μήτηρ οὐχ ἅπαξ μόνον θέμις,
Καὶ Γαῖα, πολλῶν ὀνομάτων μορφὴ μία.
quem locum ita intelligit interpres: ἐμοὶ δὲ, φησὶν, ὁ Προμηθεὺς, ἡ μήτηρ συνεβούλευε τὰ μέλλοντα γνῶναι. τὸ δέ, οὐχ ἅπαξ μόνον θέμις; ἀλλὰ καὶ Γαῖα, ἤγουν τοῦτέστιν, ἡ γῆ ἐμὴ μήτηρ, καὶ Θέμις καὶ Γαῖα λέγεται, ἡ αὐτὴ οὖσα. καὶ δι' ἄλλα μορφὴν ἔχουσα ἐκάστη, πολλοῖς ὀνόμασι κέκληται. Ibid. C. 1. Moschop. ἐπ' ἄκρῳ μάνον] ὡς ἔοικεν, &c. Secutus hic est vetustiorem aliquem magistrum Moschopulus: nec dubium quin Apollonij interpretē, qui τὸ ἄκρα ἀδίνων sumi notat, & ita interpretatur, ad illud: ἤ ἄκρα δ' ἐπὶ πόνου ἔπιπτε δύης. τὴν ἄκραν ἀδῖνα, αἱ τελευταῖαι ὠδῖνες ἔοικε καὶ ὁ Διονύσιος εἰπεῖν ποιῶν· ὅτι εἰδὼς καὶ ὀρθῶς ἔφη Ἡσίοδος, ἐπ' ἄκρῳ μάνυσθαι ἔλεγε τελείαν ὠδῖνα, ἐπὶ τῶν, ὡς δοκεῖ, μίαν τεκούσης. Sed de eiusmodi particulis quibus peculiariter authores singuli ἐκ ἰδιότητος utuntur, nunquam est disputandum accuratius: quod tamen a Grammaticis obtineri non potest, qui in his semper acumen suum ostentant. Sic Philosophus sæpe χρῆται τῷ ἐπιλοιπὸν voce ἴσως utitur, de quo frustra tam accurate inquirunt interpretes. Sic lib. ad Nicomachum 5. cap. 1. τὸ ἀνίσον καὶ ἄνισόν ἐστιν ἀναγκαῖον ἴσως δύο εἶναι τὰ ἀεὶ ἀφορισθέντα ὑπὸ τοῦ ἀεὶ ἀφορίζοντος. Ad quem locum notat Eustratius: τὸ ἴσως ἀντὶ τοῦ ἀναγκαῖον· ἀδύνατον γὰρ αὐτὸ διαλαβεῖν, ἀλλὰ τὸ ἴσως ἀντὶ τοῦ, πρῶτον διορίσαι· τοῦτο γὰρ λείπει καὶ ἀεὶ τὰ ἄλλα, τὰ μαλλόντων ἀεὶ ἀρετῆς λήψεις· ἡ γὰρ ἀναγκαῖος ἐστὶ ἀεὶ αὐτῷ λόγος ἔστω καὶ ἐν τῇδε τῇ τάξει. ἢ τὸ ἴσως ἀντὶ τοῦ ἀκριβῶς. Sed frustra se torquet: Philosophus enim διαφέρεται οὐδὲν ἀεὶ τὸ ἴσως· nec aliud notare in similibus locis debebant eius interpretes. Sic lib. Rhetor. 2, ἡ γὰρ παιδικὴ ἴσως ἐστὶ τοιαύτη, ἀλλ' ἐν ὑπογυίου λόγῳ. Et sæpe alibi.

Pag. 12. C. 2. Proclus: ἄλλως μὲν οὖν ἀναπόδεικτος γέγονε] προσκείσθω τὸ εἰς. fallitur

cur adi notas noſtras ad Heſiodum.

Ibid. Id. διὰ δ' αὐδήεντα] χωρὶς διεστῶτων καὶ τοῦ ζωοῦ, τοῦτον, ὃ εἶπε θυμόν. ἢ ὃ πᾶσα ζωὴ ψυχὴ καλεῖ ὃ θυμός] vapulat infra ob hanc interpretationem a magiſtro, Tzetze hic Grammaticus, qui hoc modo in eum inuehitur: πόθ' ἕν τισι φησὶν, ἢ λόγοι ἀξίοις, λόγους μακύνει, Πρόκλειόν ἐστιν. ὡς ἢ, τὸ σημαινόμενον, ἢ τὸ διὰ δίχα θυμὸν ἔχουσι, ὁ σοφὸς Πρόκλ⊖, θυμὸν τὸν ζωὸν λέγει· ἡμεῖς δ' γλυκύπικρον ἢ ἄμυχον λόγον καλοῦμεν. τὸν δὲ εἰς ὀπτὸν τὸν θυμὸν ἢ πνεῦμα τὸν ψυχικὸν διακρῖναι ἢ διαμεμερισμένων ἐχόντων, ὁ Ἡ⊖ὶοδ⊖ ὅτι τῆς Ἐρι⊖τότου φησί. Plerunque Proclus, ſicut multi hodie in Homeri & Heſiodi archaiſmo falluntur, cum omnia καὶ τὰ λεπτομερῆ inquirunt; quia plerunque totum dicendi genus nō vox vna eſt examinanda, ſic διὰ δίχα ἔχειν, aut διὰ δίχα θυμὸν ἔχειν, dicuntur, qui inter ſe differunt, οἱ ἄνω ἔχοντες: quod genus loquendi cum exponere debuiſſet Proclus, vocem θυμὸς exponit, quæ in eiuſmodi generibus loquendi eleganter abundat, ſicut hoc loco cum ad πὸς ἴδιας referatur ab hominibus, hoc eſt ὅτι τὸ ἄψυχον. Debuiſſet igitur interpretari Proclus: διὰ δίχα θυμὸν ἔχουσι πολὺ ἀλλήλων διαλλάττουσι, πολὺ ἀλλήλων διαφέρουσι, vel, πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσιν ſimpliciter. Latinus quoque interpres peſſime hæc cepit. Nec hoc propterea Tzetzis profundas ineptias & Grammaticum ἀκύμεν excuſat.

Pag. 14. C. 2. Tzet. ἔθηκε γὰρ τοῦτον τὸν Ἔρεβος πολλῷ ἀνωτέρω τῆς ἑπτάδος ὁ Ζεὺς ἀναίων καὶ ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις] Errauit cum Moſchopulo & Proclo Tzetz σωφρόνως, hoc eſt circa τὴν τῶν λόγων συνήθειαν, & ordinem verborum; qui Heſiodum hoc velle exiſtimat, τὸν Δία ναίειν ἐν αἰθέρι καὶ ἐν ῥίζαις τῆς γῆς. Cum ita debuerit de toto loco ſtatuere, & hoc modo interpretari: ἔθηκε γὰρ τοῦτον τὸν Ἔρεβος ὁ Ζεὺς ὀναίων ἐν τῷ αἰθέρι, ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, καὶ τοῖς ἀνθρώποις, πολλῷ ἀμείνω τῆς ἑτέρας ἕδρας ⊖ἔσαν. Nam hinc opinio nata eſt philoſophorum, de qua Ariſtoteles, & ex eo nos, illorū qui φιλίαν eſſe ἕδραν putabant: omniaque in toto vniuerſo ex illa conſtare. Quam opinionē ex hoc loco hauſerant qui non aliam diuiſionem ſecuti erant, quam quæ hinc ſumi poteſt, καὶ τοῦτο τὴν σύνταξιν. Ἕδραν enim, quam Heſiodus in terræ radicibus conſtituit, hoc eſt, ἐν ὄλῳ τῷ χάει fatali potentia locatam eſſe vult, ῥιζωσίαν dicebant: quæ eſt illa celeberrima, de quâ tot veterum philoſophi. altera, quam ἐν τοῖς ἀνδράσιν, ἢ ἐν ἀνθρώποις, ait poſitam, quam ſimpliciter φιλίαν vocabant.

Ibid. Id. Καὶ ἐν τῷ αἰθέρι, καὶ ἐν ταῖς ῥίζαις τῆς γῆς, καὶ ἐν τοῖς ἀνδράσι] In quibus nos hic a Baſilienſi differre videbis, ſcias eſſe nudam quandam χαφὴν διαφοράν: niſi quod poſt τὸ, ἐν τοῖς ἀνδράσι, gloſſa illa acceſſerit, διὰ πάντων γὰρ δίκην ἡ ἁρμονία: quæ hic locum habere negari non poteſt. Poſt autem illa, Διὰ γὰρ εἶπεν, ὅτι τὴν εἰρομένην τοῦ λόγου: quod ſequitur, τὰ ἐξῆς δηλοῖ, a Baſilienſi abeſt: nec negamus quin poſſit.

Pag. 17. C. 1. Moſch. Ὧδ' ἔφασκεν] ἀντὶ τοῦ πάλιν· ἢ γὰρ ἅπαξ ἑτέρωθι τοῦτο ἐφώνησεν, & c.] fortaſſe ἴσως γὰρ ἅπαξ.

Ibid. Proclus: ὅθεν καὶ ὁλκαιρίαν, καὶ πολυωρίαν καὶ πολυωρεῖν, καὶ πυλωρὸς, ὁ τὴν τοῦ φυλάττειν ἔχων ἐξουσίαν] ſcribe: ὁ τὴν τοῦ φυλάττειν τὰς πύλας ἔχων ἐξουσίαν.

Ibid. C. 2. τοῦτο γὰρ εἶπεν, ἵνα καὶ μέρος ἀπάρῃ αὐτὸν τοῦ φιλονεικεῖν ὅτι τὸ ἐργάζεσθαι] legebatur ante, ἵνα καὶ μέρος ἀπάρῃ, ex quo ἀπάρῃ fecit Illuſtris Scaliger, quem ſecuti ſumus.

Ibid. ἤδη, φησὶν, ἐδικαιώθη ἅπαξ, καὶ ἐξώδευν] Scribe, ἤδη φησὶν ἐδικαιώθη, ἅπαξ, καὶ ἐξώδευν] Notat nimirum

Grammaticus in illo, ἔστι ἐλαιοκάμπη, vocem ἄπεξ, ἔξωθεν subintelligendam, siue κατὰ τὸ ἔξωθεν, vt loquuntur semper Grammatici.

Pag. 18. C. 2. Tzet. Κίμφυ ἦν, ὅ τις ἔπεσε, Ἄργον εἰς Λιβύην καὶ Σικελίαν πέμψας] Optime ex fide Venetæ editionis πέμψας scripsimus, cum in Basilienſi esset, Ἄργον εἰς Λιβύλω καὶ Σικελίαν μετα-πεμψάμενος.

Ibid. Τειθόλεμος πρῶτος ἀρώσας, καὶ σπείρας, ἐν ἀγρῷ χωρίῳ] Scribo ἐν τῇ Ἀῤῥᾳ χωρίῳ. Pausanias Achaicis: Παρείων δὲ ἐς τὰ ἀρχαιότατα μνημονεύοντες, φασὶν Ἔυμηλον αὐτόχθονα ἀνθρώπων πρῶτον ἐν τῇ χώρᾳ, βασιλεύοντα δὲ πολλῶν αὐτὸν ἀνθρώπων. Τειθολέμῳ δὲ ἐκ τῆς Ἀπίας ἀφικομένῳ, τότε καρπὸν λαμβάνει τὸν ἥμερον, καὶ ἀνθρώπους διδαχθεὶς πόλιν, Ἄρδαν ὠνόμασεν, ὅτι τῇ ἐργασίᾳ τῆς γῆς. ἄρδην enim & ἄυλακα ἐλαύνειν Poëtis de tota ἐργασίᾳ τῆς γῆς sumitur: vnde pro ἀῤῥάδωνος, ἀροώσας lego.

Ibid. πύτλῳ ἐν τῷ κόλπῳ, ἤγουν τὸν πεάζοντα σῖτον.] Addidimus vocem πεάζοντα, quæ a Basilienſi editione aberat: quam vocem necessario adesse sciet, qui considerabit, in hac allegoria, sicut ἐν τῇ κόρᾳ τὸ πεάζον τῆς ἐλαίας, sic ἐν τῷ σίτῳ τὸ πεάζον τῆς δρέπσεως.

Pag. 19. C. 2. Id. Ἰθείρων δ' ἵκοις] Ἰθείαις δικαιοζύγαις] Hoc loco in Basilienſi sequebatur ipsa Glossa, Ἰθείαις δικαιοσύναις. verba autem Poëtæ, quæ προθεὶς exponit, prætermissa erant.

Pag. 20. C. 1. Procl. μίμνῃ δ' ἧς τῆς ἀλίμου καὶ Ἡρόδοτος] Scribe μίμνῃ δ' ἧς τῆς ἀλίμου καὶ Ἡρόδωρος, non Ἡρόδοτος. Autor τῶν κατ' Ἠρακλέα fuit Herodorus, cuius Argonautica sæpe a magistris citantur; præsertim ijs quorum in Apollonium Glossas habemus, qui eius libros περὶ Ἡρακλείας adducunt: ὁ δὲ τῷ (inquiunt ad secundum Apollonij) ἐν Μαριανδυνοῖς γινομένῳ δυνάστῃ τῷ Ἴδμονος καὶ Ἡρόδωρος ἱστορεῖ ἐν ταῖς περὶ Ἡρακλέας, ὡς Προμηθίδας ἔπη. &c. Et quotiescunque vel Herculis vel Argonautarum fit mentio, citatur idem: & Clemens Στρωμ. Α. Ἡρόδωρος δὲ, τὸν Ἡρακλέα, μάντιν καὶ φυτικὸν ἡμέρου ἱστορεῖ παρὰ Ἄμαστρι τῇ βαρβάρῳ & c. est autem fortasse idem ille ὁ τὰ Ὀρφέως καὶ Μουσαίου συγγράψας ἱστορίαν, qui alibi in iudicijs a Photio citatur. Sed hoc vidi postea venisse in mentem magno Casaubono ad Athenæum.

Ibid. C. 2. Tzet. ἐπεὶ γὰρ, ὅτι ὁ χειμάζωσιν, ἴσον πυκνὸν τὸ ἤμισυ τῆς ὁλοκλήρου] male in Basilienſi erat, ὅτι πολύν.

Ibid. Πάλιν δ' ὁ Πρόκλος] in principio ineptorum horum versuum κορυφῶν magistri Tzetzæ, legebatur in Basilienſi pessime, Πάλιν δ' ὁ λόγος, cum asterisco.

Ibid. τοὺς κατὰ περόλιλον, ἤγουν πρισσοὺς τριβέαν, ὡς νῦν τὸ κρύψαντες] in emendatissima editione, quam secuti sumus, Basilienſi, erat, ὡς νῦν τὸ κλέψαντα ἀντὶ τοῦ κεκρύφασι, quod nescio a quo homine somniculoso & aliud agente suppositum est. Considerat Grammaticus τὸ πεισὼν in schemate Attico: κρύψαντες ἔχουσι, sicut vice versa, ἔκρυψαν ἔχοντες.

Ibid. Κόλπος γὰρ πρότερον καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ ἐργαζόμενος εἶχε ἂν ἀρκοῦσαν ζωὴν πρὸς ὅλον ἑαυτὸν, καὶ ἀργὸς διέμενε] In editione nostra id est Basilienſi scriptum erat: ἐργαζόμενος εἶχες ἂν ἀρκοῦσαν ζωὴν πρὸς ὅλον ἑαυτὸν, καὶ ἀργὸς, omissa voce διέμενε, quam necessario addidimus: vim enim exprimit τοῦ καὶ, quod est καίτοι, καίτοι ἀργὸς διέμενε.

Pag. 21. C. 1. Id. ὅτι ἧς ζῶα γηγενῆ οἶδεν ἡ γῆ, διαφέρει πολὺ κεχάδνι, καὶ ἐκ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ τῇ Αἰγυπτίᾳ γινομένων μυῶν μὴ ἐκ τοῦ Νείλου τῆς ἀναβάσεως ἀναχαίτισιν] Vox μυῶν, ex qua totus huius narrationis sensus pendet, in nostro omissa fuit, quam ex Veneta addidimus.

Ibid. δίκλω πομφίων ἀπὸ τομαὶς ἐξιόντος] male in Basilienſibus ἀπομανὰς erat. notum quid sit ἀπὸ τομαὶς, πρὸς τὸ νέμειν, τὸ ἀλᾶσθαι: notum etiam qua ratione ἐκ

Λιβύης

ἀκύν, καὶ πρὸς τὸ τῶν Βοσπόρων Nomadas constituat Geographia.

Ibid. τοιαύτην οὖσαν τὴν εἱμαρμένην, βίον ἀπλοῦν καὶ ἀνεπίφθονον καὶ φιλάλληλον εἶχον δὲ καὶ πρὸς ὀλιγωρίαν] Ita excudi iussimus, cum in Basiliensi negligentissime prætermissum esset τὸ, εἶχον, quod sensum constituit.

Ibid. C. 2. ἐδόκει τι τούτων τῷ Δυσχερῶν, ἢ ἐκ τῆς δυσκόλου μαγειρίας, καὶ πλουσίας παρασκευῆς, καὶ γλυκείας ποτῆτος συνίστασιν] male in ea quam secuti sumus editione legebatur, ἐκ τῆς δυσκόλου, καὶ μαγειρίας, καὶ πλουσίας, καὶ γλυκείας ποτῆτος, pessime, vt videt lector: opponit enim in eadem vita, τὸ δυσχερὲς καὶ τὸ ἀνεῖν, de quo disputant philosophorum filij, & τὸ μαλακὸν καὶ τὸ ἧδυ:

Pag. 22. C. 1. Tzet. Ω Πέρση, εἰ πᾶσιν ἦν ὁ βίος, καὶ ἡ εἱμαρμένη ἐκείνη, ἐξ ἧς ἔχλυον τι] Chaos verborũ erat hic in editione emendatissima: quod vt appareat, verba ipsa proponemus sicut ibi scripta erant sine sensu vllo: Ω Πέρση εἰ πᾶσιν ἦν ὁ βίος, καὶ ἡ εἱμαρμένη ἐκείνη, καὶ ἐξ μαλακὸς βίος μετέπεσεν, καὶ λαὶν δεῖ τὸν δυσχερέσατος ὡς δυσπάθειος καὶ κεχυμένος πολλῶν, δίον τι μὴ δύκειν ἀρῆν, ἀλλὰ πατρόθεν πονεῖν καὶ ἐργάζεσθαι, καὶ ἵνα μὴ μάλις ἐκφύγοις ἢ τῷ βίῳ δυσχέρειαν. quæ verba ita edenda fuerant: Ω Πέρση εἰ πᾶσιν ἦν ὁ βίος καὶ ἡ εἱμαρμένη ἐκείνη, ... est enim lacuna maxima, quæ iam manifesta est, postquam ex altera eam suppleuimus.

Ibid. C. 2. ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς ἑξῆς] In nostra editione verba hæc cum toto sequenti oraculo, quod apposuimus, desiderabantur: præterea in illis quæ præcedunt asteriscus erat hoc modo, ad illa: καὶ δὴ τὸν Κῦρον ὁ χρησμὸς ἐμίσουν ἔφη, ὡς ἐκ μητρὸς Μῆδον, καὶ πατρὸς ἢ Περσίδι. ἢ τὰς ἀπλοῦς &c. quo neutiquam opus fuit: sunt enim desumpta hæc ex Herodoti τῆ χρείσιος Clione: ἦν δὲ δὴ Κῦρος ὕπερ ἐμίσουν· ἐκ μὲν δυοῖν ἐκ ἡμιόνοιν ἐόν-

γένεις, μητρὸς ἐμεύσους, πατρὸς ἢ ἀνδρείσου. ἢ μὲν δὴ ἦν Μανὴς, καὶ Ἀστυάγεως θυγάτηρ τοῦ Μήδων βασιλέως· ὁ δὲ Πέρσης τε ἦν, καὶ ἀρχόμενος ἐπ' ἐκείνους καὶ ἔπεσε.

Pag. 23. C. 2. Proclus. Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε] τὸ μὲν κρύψαι τὸν βίον, ὅτι τὸ δυσπάθειον πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις] Recte Proclus. Totus hic locus qui sequitur vsque ad Pãdoræ finem vno nomine PERISTASIS dici potest: quam mira arte Hesiodus causam statuit totius operis sui instituti. Ratio enim viuendi & ars καὶ ἡ ἀπορημὴ ex Peristasi & obiecta hac viuendi difficultate ortum trahit. Sapientissimus Maro operi suo diuersi instituti Hesiodi Peristasin accommodauit, nec alio allusit quam ad locum hunc ex occasione descriptionis sæculi Hegemonici & Epithymetici.

Nec tamen (hæc cum sint hominumque boumque labores
Versando terram experti) nihil improbus anser,
Strymoniæque grues, & amaris intyba fibris
Officiunt, aut vmbra nocet. Pater ipse colendi
Haud facilem esse viam voluit: primusque per artem
Mouit agros, curis acuẽs mortalia corda:
Nec torpere graui passus sua regna veterno.
Ante Iouem nulli subigebãt arua coloni,
Nec signare quidem aut partiri limite campum
Fas erat: in medium quærebant: ipsaque tellus
Omnia liberius nullo poscente ferebat.
Ille malã virus serpentibus addidit atris,
Prædarique lupos iussit, pontumq. moueri;
Mellaque decussit foliis, ignemque remouit:
Et passim riuis currentia vina repressit.
Vt varium vsum meditando extunderet artes,

Paulatim, & sulcis frumenti quereret herbam,

Et silicis venis abstrusum excuderet ignem.

Ignem removit dixit, quod Hesiodus modo πῦρ κρύπτων, modo βίον κρύπτων: quod postremo versu rursus molliuit, ne suspicionem affectatae eruditionis incurreret. Sed quam paucorum est sincerum de his iudicium ferre! De Peristasi quam necessario sequitur ars, vide quae disputamus supra. Nos eam partem hoc modo persecuti sumus, vt eadem opera hymnum nostrum, quod promisimus, interpretemur:

Οἱ μὲν ἀπώλοντο, ἀκήριοι ἦν μόχθοις,
Καὶ δειλίαν συγχεῦσιν ἐδυσάμην ἀνάγκαις.
Δώσει δὲ πάντα θεὸς μίτυδον. Ζεὺς δ' ἄφθιτα εἰδὼς
Κρύψατο πῦρ, πενίης ἄκος ἀμμορον, ἔρμα βίοιο,
Σύμφορον ἀντιπόροισιν. τὸ μὲν αὐτίκα μέγ' ἀνὴρ
Γαστρὶ κοίλοισιν ἐνὶ ναρθήξι κλυτὸν ὑφὰς
Ζώνῃ λαβὼν κλέψῃς, ἀτὰρ θεὸν οὐδὲ κε μῆνιν
Ἀνδρῶν, Οὐδ' ὅταν ἀλγεινὰν πραπυλεγμίην, ἐσθλὸν ἔγ' εἰδὼς
Εὐρυόπα Κρονίωνα· ἐπὶ σφίσιν ἀλύξας,
Νήπιος· ἢ μᾶλλον μέλλει ἀτασθαλίη γλαφυρὸν
Ἀμβρόσιον αἰθέρ' ἀνδρώτοισι, καὶ αὐτὸς πῆμα τύρσαι.

nimirum τὰ Πανδόρεια, quae maior peristasis erat ea quam ille emendare conabatur. Sed pergamus.

Pag. 24. C. 2. Proclus. ἐπεὶδὲ τὸ, ἰὸν, ἐ χύκλως κεῖ· ὥρμηται δὲ εἰπεῖν σφέτερον. τὸ δὲ σφῶν αὐτῶν, τὸ ἴδιον αὐτῆς σημαίνει] Optime hunc locum ita emendauit Illustrissimus Scaliger, cum antea legeretur: τὸ δὲ σφῶν αὐτῶν, τὸ δέκτικον αὐτὶ τοῦ σπουδαίου, sensu omnino nullo: ex quo fecit: τὸ δὲ ἰὸν αὐτῶν σημαίνει.

Ibid. C. 2. Tzet. δεῖ καὶ δὴ ἀμφὶς ὁ ὗς καὶ μέγας θαὶς τὸ Γαστρὶ] quid sit ὗς, ostendimus in introductione nostra in Hesiodi ὥρα καὶ ἡμέρας.

Pag. 26. Id. Οὕτω μὲ ὁ Σαρδώνιος] potuissemus sine magno rei literariae detrimento carere communibus illis, & vt vulgo dicunt πίτυροις Tzetzae lanistis, qui praecesserunt Editores, quasi non satis ineptiarum esset, addiderant verba illa superioribus, tanquam & ipsum versus esset ψῆ κουῶν:

Οὕτω μὲν ὁ Σαρδώνιος γέλως ἔχει δέ-

nos id seiunximus, & excudi iussimus, allentiente Venera, cum reliquis quae sequuntur παπλογράφοις scriptis: quanuis dempta vna voce scribi poterat, οὕτω μὲν ὁ Σαρδώνιος γέλως ἔχει: tempora enim syllabarum quanuis negligunt versus illi, numerum obseruant tamen. Sed veniam petimus, si cum τοῖς παπλοῖς ὑμῖν παπλογεῖν interdum cogamur. Ceptimus enim nostras horas male collocare.

Pag. 29. C. 2. Mos. ἀνήμασι δὲ τούτοις τοῖς γυναικείοις καὶ ἀνδράσιν δῆλον ὅτι πάντες τὰ ἑαυτῶν ἐνήματα ἔχοντες δῶρα αὐτῇ ἐδαρήσαντο, εἰς βλάβην τῆς αἱδοῦς πῆς ἐφδρεῦσι] Moschopulus vocem ἀλευτῆσι per ἐφδρεῦσι reddit, male: sunt enim ἀλευταὶ οἱ ἐφδρευτικοὶ, οἱ ζυρεῖν τὰ ὄρεις τὸν βίον ἀπεδάζοντες, οἱ περὶ τὸ πόρον τὸ ὀπτανδίων ὄρεις τὸν βίον ἔχοντες, vt supra probauimus; & melius Proclus mentem Hesiodi ex antiquis opinionibus suae familiae percepit.

Pag. 30. C. 2. Proc. Καὶ ταῦτα ἀληθῆ περὶ τὸ λόγῳ] Scribe, ἢ ταῦτα ἀληθῆ περὶ τῶ ἀλόγῳ. Pandoram esse τὸ ἄλογον supra concluſit Proclus, idemque postea semper secutus est. Quod vt etiam hic locum habere possit, illa quoque quae ad τὸν ἀνθρώπινον λόγον spectant, in ea ostendit esse ἄλογα, ἢ φαντασίας, ἢ τῶ γνωστικῶ μὴ ἐφαπτόμενα ἀληθείας: quia in illa est non modo τὸ τῆς ψυχῆς θῆλυ, sed etiam τὸ ἀνδρεῖον & alia. Non est dubitandum. Possemus ex Philosophis hic

ostendere

ostendere rationes Procli: sed iam non vacat: pluribus enim alijs autoribus eodem tempore distrahimur, in quos notas adornamus: & Typographi vrgent.

Ibid. C. 2. Procl. Ἀργειφόντης γάρ, ἤτοι ὁ ἐκ Ἀργοῦ φανεὶς εἰρωνικὸς γάρ ὁ θεὸς καὶ ἀπλαστός] Locum hunc ita corruptum Lilius & alij adducunt. Scribe: Ἀργειφόντης γάρ ἤτοι ὁ ἐναργῶς φανεὶς ἐρμηνευτικὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ ἀφελής. τὸ γὰρ ἐναργὲς enim est τὸ σαφὲς, καὶ τὸ ἀφελὲς. Non possum de hac emendatione dubitare, quæ inter scribendum in animum venit: nisi quisquam certius quid attulerit: apud me enim semper meliori est locus.

Pag. 31. C. 2. Tzet. νεκτάρεος γὰρ τὸ ὕδωρ] initio huius glossæ in ea quam expressimus editione ineptissime prætermissa erat vox Hesiodi ὕδωρ: nam quicquid ἀεὶ τῷ πάσας καὶ τῷ ὕδατος notat magister, ad vocem Hesiodi ὕδωρ notat, quæ prætermissa erat. Nos eam adiunximus, iudicio nostro subscribentes Venetæ.

Ibid. C. 2. Tzet. Ἄλλα μὴν δὲ τοῦτο διάφορον] Pessime hæc in Basilensi legebantur. Deus γὰρ Ἑρμῆς siue Mercuriorum genera facit magister; ὁ μυθικὸς καὶ τὸν προφητικὸν: inter quos hæc differentia est in veterum Theologia, quæ est inter τὸ δῶρον & τὸν δωτῆρα τὸν διδόντα. Deus ipse est ὁ Ἑρμῆς, qui distinctionis causa ὁ μυθικὸς dicitur, qua voce sæpenumero vtuntur ἔξωθεν, ad distinctionem inuentoris dei ab inuento. Eustathius de Baccho: καὶ κάρηνα κατάκτου, ἐξ ἧς καὶ συγκωμάζει τὸ κάρηνα παρὰ τῷ ποιητῇ τὰ διονυσιακὰ, εἶναι,

Εὖ εἰδὼς ὅτινα ἄλλον ὀπὶ στρέψει κάρηνα,
ἤτοι παπαφάμενον, ὁ Ζεὺς δηλαδὴ, πάντα, ὅτι τῷ Ἀθηνᾷ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐφύετο. καὶ διὰ τῶν ἐμῶν ἐζήλωσε, καὶ ἐκ τοῦ ἐν τοῖς ἐμοῖς ἐν τῷ μαντικῷ τὸν μυθικὸν διώρυσσεν. alterum est ipsius domi, quod προφητικὸν Ἑρμοῦ dicitur. de priore Grammaticus prius agit. Hæc confusa erant in Basilensi omnia & mutila, hoc modo: ἀλλὰ μὴν δὲ τοῦτο διάφορον ἐστὶν ὁ προφητικὸς λόγος ὁ περὶ μάντεως καὶ Ἀργειφόντης λέγεται male. mens Grammatici hæc est; probare nimirum quatenus Ἑρμῆς ὁ μυθικὸς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης. Rursus quatenus Ἑρμῆς ὁ προφητικὸς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης. In Basilensi editione bis reddit Tzetzes causam cur ὁ προφητικὸς Ἑρμῆς dicatur διάκτορος & Ἀργειφόντης: in nostro semel ἀεὶ τῷ μυθικῷ, semel ἀεὶ τῷ προφητικῷ agit. Verba enim illa prætermissa erant: τὰ γὰρ ἕτερα Ἑρμοῦ ἐστὶ φρονεῖν ἡμῶν λέγειν. ὁ γὰρ μυθικὸς Ἑρμῆς διάκτορος λέγεται.

Pag. 31. C. 1. Tzet. Ἀμφιγυήεις ὁ ἀμφοτέρωθεν σίνων τὴν βλάπτων] in Basilensi erat, Ζημιῶν καὶ βλάπτων, non male: in Venetâ γυῶν καὶ βλάπτων. Vera lectio est γυῶν καὶ βλάπτων: quam præferimus illi quam nihilominus recepimus. Vox autem καὶ apud Glossarios in Etymologicorum interpretatione ἀντὶ τοῦ ἤτοι vel ἤγουν ita sumitur: cum interpretantur τὸ κύριον ἢ τὸ σωτήριον vocis, quæ inde deducitur. sic ἀμφιγυήεις, inquit, ἀντὶ τοῦ γυῶν καὶ βλάπτων, id est, ἤγουν βλάπτων. Nihil est vsitatius: vt nouerunt qui vnam pagellam in Graecorum glossis legerunt. τὸ γυῶν est autem, teste Etymologo, τὸ βλάπτειν τὸ γὰρ, ἤτοι τὰ μέλη, ἀπὸ τοῦ γ καὶ τὸ βλάπτω, καὶ ὁπὶ βλάπτης.

Id. Ibid. ἄνωθεν γὰρ εἰπὼν διδάξαι τὴν Ἀθηνᾶν τὸν ἱστὸν τὴν Παλλάδα] Ineptissime in Basilensi erat, ἄνωθεν γὰρ εἰπὼν διδάξαι τῇ Παλλάδι ἱστὸν, dissimulato præterea τῆς Ἀθηνᾶς nomine, cum locus Hesiodi quem alludit, ita se habeat: αὐτὰρ Ἀθήνῃ Ἔργα δαΐφρονι, πότνια Παλλὰς ἀθήνη.

Id. Ibid. εἰ δὲ καὶ συνυφοῦσιν, ἀλλ' ἐκ ἐκείνοις ἄνθησι, τοῖς ἐν κανέοις καὶ μίσγει θάλλουσι πρώτοις τοῦτο διήρμοσεν, ἔφη, ὑφαίνεις, ἀλλ' ἄχει, καὶ μερίσῃ πάθει] ita scripsimus, cum

cum in editione quam ſecuti ſumus eſſet μόρος ἢ αἶσα, cum tamen τὸ μοῖρα nihil ad τὴν ἐναίσιμον τῆς ἡμέρας. Venetam itaque hic expreſſimus.

Id. Ibid. C. 2. Πολλαὶ δ' ἀπὸ μαλλοῦ τε, ἢ δ' ἀπὸ τοῦ ἐπὶ Διὸς καρπαλίμως γενηθῆναι, πάλλων ἢ τινῶν τὸ ἅπλα.] in Baſilienſi erat πάλλων ſolummodo: addidimus ex altera ἢ τινῶν. diximus iam iam quomodo magiſtri ſoleant in verborum eorum interpretatione e quibus Etymologiam ſuam deducunt, τὸ ἢ τὸ vti, αἴτιον τοῦτο, ἵνα φῶ, vel τοιοῦτον. Sic ſupra, γυιῶν ἢ βλαπτῶν. Tædet me harum ineptiarum, cum ab omnibus leprologiis Grammaticis abhorreat natura mea. Sed quid agas? hic labor χαμαιτυπιῶν meſſis inſumitur, quorum myſteria aliter non celebrantur.

Id. Ibid. ἀπαιρόμην δὲ φάσθαι] Duæ vel tres periodi quæ ſequuntur, a Baſilienſi aberant; quas nos ſuppleuimus, tam quæ mei Πάλλαντος τῶ γείνε, vt illi loquuntur, erant, quam reliqua vſque ad τὸ λέγω: ſcriptum enim erat ἀπαίζειν δὲ ἡ φράσις λέγω, διὰ τὸ ἐμπαικτικὸν &c.

Pag. 35. C. 2. Procl. Καλῶς ἢ εἶπε δι' ἡμῶν ἀδύνατον λέγειν, διὰ τὸ πάθη λέγειν αὐτόν] Cauſam non intellexit cur ita locutus ſit poëta; de qua vide in Notis noſtris.

Id. Ibid. C. 2. Ἐπιμεμφόμην, ἀπαιτεφαλαιούμην &c.] videtur hæc gloſſa quæ a reliquis diſtinguitur ſolemni illo, ἄλλως, excerpta eſſe e quodam Grammatico, a ſtudioſo videlicet librorum Heſiodi: ijſdem enim pene verbis apud magnum Etymologum legitur: melius tamen fortaſſe, hoc modo: Ἐπιμεμφόμην, δύναμαι μὲν αὐτὸς ἀπαιτεφαλαιοῦσθαι οἷον κορυφὴν ἔχθους, δύναμαι ἢ ἄλλος, ἐπιμέμφομαί σοι λέγων ἐπαίρεσθαι· ἐπεὶ ἡ κορυφὴ ἐς χεῖρας τίς ἐστι τῷ σώματι.

Pag. 36. C. 1. Id. Καὶ τὸ μεγάλων, ἀντὶ τοῦ γεγόνασιν ἡμῖν ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους] Scribe: ἢ τὸ μεγάλων, ἀντὶ τοῦ γεγόνασιν. ἡμῖν, ἡμῶν, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους.

Ibid. Tzet. ἡμίσεις ἢ τὰ λοιπὰ ἐν ἐδάσσω ἀλγηεὶ ἢ ἐπίπονα. ἐπεὶ ἢ τὸ ἥμισυ ἥμισυ &c.] in Baſilienſi & *M S.* erat ἡμίσεις ἢ τὰ λοιπὰ ἐν ἐδάσσω ἀλγηεὶ, ἐδ' ἐπιπονώτερα: quæ verba ita edenda fuerant: Ὁ ἡμίσεις ἢ τὰ λοιπὰ ἐν ἐδάσσω ἀλγηεὶ .... ἐπιπονώτερα, & c. quæ deerant ex altero exemplari ſuppleuimus.

Id. C. 2. ἡμίσυ δὲ παντὸς πάμπολυ τῶμα] tota gloſſa quæ hic ſequitur, nimirum, πολὺ δὲ τὸ ἀξιολόγων & reliqua ignorabat *M S.* & Baſilienſis: nam altera ex altera expreſſa erat: verba enim Heſiodi ſtatim illa excipiebant, ἄπρητον ἀφραδίῃσιν πάντεσσι πέλονται. Nos ex Veneta ſuppleuimus.

Id. Ibid. Ἀλλὰ ἢ μυρία λυγρά] ἡ ἀλλοῖα μὲν ἀφ' ὧν ἄμεινον· ἄλλα ἢ πολλὰ χαλεπά, ἡ μυρία ἢ δραστικά] Fortaſſe, ἄλλα ἢ πολλὰ χαλεπὰ ἡ μυρία λυγρὰ, ἢ δραστικά. Nec dubito, facile enim nobis hic præire poteſt Heſiodus.

Pag. 37. C. 1. Id. εἰς ἡμέρην γεγάασιν] ὅτι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶπεν ἢ ἐλαφηβόλοι Δαοί, ἴσον τοῖς συνεχῶς. ἢ οἱ ἀνθρωποι γεγάασιν] post hæc verba ſequebantur talia in Baſilienſi: εἰς ἡμέρην δὲ ἀντὶ εἰρήκει, ὅτι πεζοπόροι ἐσμὲν ἢ χαίρομεν ἐπὶ τοῖς ἵπποις ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις· ἐπεὶ δὲ τὰ ἵππων ἐπὶ ἐλάφοις ἐπὶ ἀνθρώπους ἐξ οὗ εἶπον ἡμίσειαν μοῖραν, ἢ ἵππος ζῶα πωτητά. Ἐρῶ δέ σοι οὐ ἢ ἐπιτερπέως. Σὺ δὲ δὴ τοῦτο τὸ λοιπὸν μέρος. Quæ cum a Veneta abeſſent, maluimus & a noſtra editione: πεζοπόροι enim ſunt ἢ μαλὰ συμπεφόρτωται. Poſtrema autem illa: Ἐρῶ δέ σοι, ad proxime præcedentem verſum ſpectarent, non adeum ad quem hic adducuntur. Si quis autem fatali Græculi noſtri loquacitati hæc quoque aſcribere velit, veliquiſque addenda putet, nos officio noſtro functi ſumus: quos huius temporis quod his impenditur pœnitet, pudet-

pudetque. Ad editionem nihilominus noſtram neceſſarium eſt, vt ratio reddatur τῆς καλῶς ἐχούσης, καὶ τῶν ἐμπαλιν.

Pag. 39. C. 2. Procl. οἱ γὰρ ἄπω βεβιωκότες καὶ βίλτιον θεῶν ἐν δαιμόνων τάξει καθίσαντες, τῆς ζώντων θνητὸν βίον, αἰθρώπων οἱ ἀγαθοὶ ὄντες] Ita ſcripſi, cum male legeretur: τῆς ζώων τὸν, θνητῶν βίον ἀνθρώπων.

Pag. 41. C. 1. Tzet. Ἐπιλαὶ δὲ πάντα τοῖον ἴλεω] In emendatiſſima editionum prætermiſſa hæc erant: πάντα τὰ ἀγαθὰ ἦν αὐτοῖς ἃ φρὴν εἶπεν: quæ verba non tam ad intellectum requiruntur, quam vt ea quæ ſequuntur cohæreant: nimirum φιλαλληλία, συνδιαγωγὴ, & cætera, de quibus egiſſe ſe ante teſtatur.

Id. Ibid. in ead. nota. ἐπιλαὶ τῶν γὰρ] in altera editionum quam ſecuti ſumus, ſimpliciter erat: ἐπιλαὶ τῶν γὰρ αὐτοδύνων, αὐτὸν ἐκ ὀπτηνύσαντες. Plura Veneta & accommodatiora; quam expreſſimus.

Id. ib. Ω᾽ μεγάλε Ζεῦ] Tollo aſteriſcum, & verſum Æſchyli hoc modo ſcribo:

Ω᾽ μεγάλε Κρονίδη, καὶ πανυπέρτατοι θεοί.

Id. Ibid. C. 2. ἄνθρωποι δὲ, οἱ ἄνω καθρῶντες, καὶ γινώσκοντες ἃ ὀπώπασι] Verbum monſtro nō diſſimile. Emēda hoc modo: ἄνθρωποι, οἱ ἄνω καθρῶντες, καὶ γινώσκοντες ἃ ὀπώπασι. Male præterea in editione emendatiore prætermiſſa erat vox, ἄνω. De emendatione ſi quis dubitet, audiat Etymologum iiſdem verbis propemodum, ἢ παρὰ τὸ ἀθρεῖν ἃ ὄπωπε, ἤγουν ἀναλογίζεσθαι ἃ οἶδε καὶ εἴωθε. Vbi vox eadem quam emendauimus: niſi quod alter ἐνικῶς, alter πληθυντικῶς.

Pag. 43. C. 1. Moſ. πρὸ χρυσοῦ γένος ἦτοι καὶ τὴν ἀναδρομὴν τοῦ σώματος ἅμιον, ἤτοι καὶ ἡ γναμπτὴ] Eleganter Moſchopulus τὸ φυλὴ, cum πρὸ τοῦ ἄστεως opponitur, τῷ τοῦ σώματος ἀναδρομῇ exponit, quæ quo tardius fiebat, eo tardius οἱ εἰς τὸ μέγεθος perueniebant huius ætatis homines: in quo conſiſtit horum ἐλάττωμα, primorum πλεονέκτημα. φυλὴ enim poetæ ἐν τοῖς Ἡρωϊκοῖς ponunt: noſtris vero demunt: qui propterea illis inferiores ſunt. Εἶδος enim & μέγεθος in corpore præclaro formam perficiunt, id eſt, ἡ φυὴ, καὶ ἡ μορφή. Vnde illud: εἶδεί τε μεγέθεί τε apud poetam: pulchritudo enim abſque μεγέθει veteribus non conſiderabatur. Præclare philoſophus Ethicorum ad Nicomachum tertio: ἐν μεγέθει γὰρ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι. οἱ μικροὶ δ᾽ ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ᾽ οὔ.

Pag. 45. C. 2. Procl. Ἐκ Μελιῶν] Νυμφῶν, Δωρικῶς Μελιῶν εἴρηται, ὅτι ἐκ τῆς ἐξ γόνων τῆς ἐφῆς.] ἰσος ἐκγόνων.

Ibid. ἐδέ τι σῖτον] ἀλληλοφαγίαν ἴσως ἐσθίειν] Scribe ἐσθίων.

Ibid. Id. ὡς κύνας εἶπε τὰ λόγια καλεῖν] Notat Proclus ἐν τοῖς λογίοις primam poſt Deos poteſtatem, nimirum τοὺς Δαίμονας, appellari κύνας ſolere: procul dubio, quod miniſtri & cuſtodes vicem Deorum obtinerent: ita Apollonius Harpyias a Ioue miſſas, κύνας Διὸς dixit:

Οὐ θέμις, ὥ ἡμεῖς Βορέῃ, ξιφέεσσιν ἐλάσσαι
Ἁρπυίας, μεγάλοιο Διὸς κύνας.

& Euripides Bacchas, ſacrificulas & miniſtras τῆς θεοῦ τὰς φιλοπαίγμονας κύνας Διονύσου dixit, & Erinnyas κύνας τὰς Ἐρινύας Lucanus. Nec aliam ab hac cauſam diſpicio cur apud Ariſtotelem lib. Rhetor. ſecundo Pindarus Pana, κύνα μεγάλας θεοῦ, dicat. Philoſophus enim vbi agit de peculiari quadam ſpecie τῆς φαινομένων ἐνθυμημάτων, hoc exemplo vtitur: ἢ εἴ τις τὸν κύνα ἐγκωμιάζων, τὸν ἐν ἐφέδρῳ συμπαραλαμβάνει· ἢ τὸν Πᾶνα, ὅτι Πινδαρος ἔφη, ὁ μάκαρ ὄντα μεγάλας θεοῦ κύνα ποιμενίδα τὸν καλύκωπα λιμένα. Veteres miniſtrum & adminiſtratorem τῆς φύσεως Pana ſtatuebant, quam μεγάλην θεὸν vocauit Pindarus, cuius eum κύνα dixit. Aliter certe neque Philoſophi mentem;

tem, neque Pindari assequor. Nec enim Lycophron alia ratione κύνας Ἀπόλλωνος τοὺς μάντεις dixit: vbi de vatibus Mopso & Amphilocho:

Δοιοὶ δ' ἐκ θρόνων Πυθμὴν παῤ ἐκβολαῖς
Ἀυπνοτόνοις σφαγαῖσιν Ἀρηΐου κύνες
Δμηθέντες, αἰχμάζουσι λοιδίαν βολὴν
Πύργων ὑπὸ πίτνησι Παμφύλης κόρης.

vocauit eos Apollinis Deræi *canes*, vt Proclus τοὺς δαίμονας κύνας τοῦ Διός. Isacius aliquid fortasse notauit ad locum illum, cum dixit: κύνας Ἀπόλλωνος τοὺς μάντεις εἶπεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ φιλοδιατόρου τῶν κυνῶν: nihil vero, cum addidit: ἢ ὅτι τῆς ἄλλων ἀπάντων ἀλόγων μόνος ὁ κύων ἀποβλέπει πρὸς τὰ ἀγάλματα.

Pag. 46. C. 2. Id. καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εὐσεβοῦς τῆς μετ' αὐτοὺς εἶχον ἀφαιρεῖν εἰπόντες] ita emendaui hunc locum, cum legeretur, καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν τῆς εὐσεβοῦς, τὸν μετ' αὐτοὺς εἶχον ἀφαιρεῖν ἅπαντος, sine sensu vllo.

Id. Ib. δ' ὧν τὰ μόνον ὕλοι] tota hæc glossa post versus illos, Μηκέτ' ἔπειτα, vsque ad verba illa Hesiodi, Καὶ τοὺς μὲν &c. παρέγραπτος est, & ab imperito librario addita: infra suo loco iterum eandem habes.

Id. Ibid. οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐν τοῖς πατράσι τὸν κτῆσιν εἶχον, ἀμέλει καὶ τῆς βασιλέως παῖδες ἑτοίμουτον. ὡς τὸ γάμου, καὶ τοῖς νύμφαις & c.] Hinc apud Homerum ætas est in regum filiis, quæ ὀβριμοβυλία a poeta dicitur: ij enim regum filij, qui ætate prima ante res gestas interficiuntur, aut fato cedunt, ὀβριμοβυλοὶ καὶ ἀνήλικες a poeta dicuntur ἀμφασπάς: quod non satis excutiunt grammatici qui hæc notant. Itaque omnes Andromaches fratres, qui ante rerum gerendarum tempus & ætatem virilem sublati sunt, κατέπεφνεν Ἀχιλλεύς, ὀβριμοβύλους, id est, *ætate prima, adhuc pueros*: Locus est Iliad. Z.

Οἵ δέ μοι ἑπτὰ καθίζοντο ἔσαν ἐν μεγάροισιν,

Οἱ μὲν πάντες ἰῷ κοσμον ἤμαρ ἔδυσαν·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε πόδας ὠκὺς δῖος
Ἀχιλλεύς,

Βουσὶν ἐπ' ἠλιβάτοισιν, καὶ ἀργυφέῃσι μήλοις.

& Odysseæ N Minerua formam alterius mutuatur ἐπεὶ οὐκέτι νέος ἦσθα, inquit poeta, ἀνάκτων παῖδος ἔοικας.

—αἶψα δὲ οἱ ἦλθε Ἀθήνη,
Ἀνδρὶ δ' ἐμὰς εἰκυῖα νέῳ ὀπιδεύοντι μάλιστα,
Παναπέλῳ, ὅστις τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν.

Æneas negat Iliad. Υ metuere se Achillem, quod alias cum eo congressus esset ὀβριμοβύλῳ: quod circumscribit hoc modo:

Οὐ μὲν γὰρ νῦν γε ποδώκεϊ φωτὶ ἔοικε
Στήσεσθαι, ἀλλ' ἄλλη μὲν καὶ ἄλλοθι δυσὶ φόβοισιν,

Ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυδες ἠμύνεσθε.

Primæ enim excursiones quibus se mutuo exercebant regum filij, erant βουλασίαι. Vnde illud: ἐπεὶ γὰρ πρῶτα μετ' ἀμφὶ βόας ἤλασαν, viri magnanimi, cuiusmodi excursores λῃστὰς primo dixerunt ἀπὸ τῆς λείας: eos propulsabant οἱ βουκόλοι. Nec aliam causam antiqui Græcorum commentarij reddunt, cur Ἀλέξανδρος dictus sit notissimus ille τοῦ Πριάμου, quam διὰ τὴν γεγονυῖαν αὐτῷ ἐν ὄρεσι πλησίον βουκόλων, καὶ ἀλεξήσαι ἐκεῖνον τοὺς ἐπιόντας τοῖς βουσί: nō aliter quam a Capitolino senior Maximinus *pastor* fuisse dicitur, ætate prima, &, vt ille loquitur, *propter qui latronibus insidiaretur, & suos ab incursibus vindicaret*. Propterea sicut Hectores, Astyanactes, ἐν τῷ ποιήσει, regum filiorum sunt ὀνόματα ἐπαίνυμα: sic Βουκολίων, Iliad. Z.

Βῆ δ' μεν' Ἀίσηπον, καὶ Πήδασον, ὅυς ποτε Νύμφη
Νηὶς Ἀβαρβαρέῃ τέκε' ἀμύμονι Βουκολίωνι.
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος
Πρεσβύτατος γενεῇ——

qui filios suos genuit ἐν' ὄεσσιν. &c. Quamuis & honestum olim nomen erat βουκόλου καὶ ποιμένος. Extant huius rei

rei etiamnum hodie vestigia ἐν τῇ βυκολικῇ ἀγοραστείᾳ, dum præcipue passim, vt nuper multis in publicis nostris ad Theocritum lectionibus ostendimus, τὴν βυκόλων καὶ ποιμένων τάξιν, tanquam eminentiori, ἡ αἰσχρὰ τάξις opponatur, quæ erat hominum potissimum mercede conductorum & illiberalium. Est enim ἐν τῇ βυκολικῇ ἀγοραστείᾳ ποιμὴν non minus quam βυκόλος τῷ ὄντι, vt ostendimus cum alias tum præsertim cum egimus de vetusta βυκολικῇ ἀλληλογραφίᾳ, quam βυκολίασιν dicebant. Ita vt Theocritus opponat interdum τοὺς βυκόλους τοῖς ἀγελαδόροις καὶ δύλοις, sicut & τοὺς ποιμένας. Nam quod hæc τάξις etiam in regum liberis fuerit, ex Ænea, Anchise, Endymione, Paride, & alijs, ac præsertim ὅλως τὰ βυκολικὰ autore, Daphnide satis monemur cuius querela primam huic scribendi generi occasionem præbuit, & τὸ ἄλγος τῦ Δάφνιδος a Theocrito dicitur: quod nuptiæ regiæ probant apud Ælianum: vnde illæ lachrymæ. Quod nec ignorasse videtur Silius, qui Daphnin quendam nobilissimum, ab hoc Daphnide deducit lib. 14.

Hos inter Daphnis, deductum ab origine nomen
Antiqua, fuit infelix, cui linquere saltus
Et mutare casas infido marmore visum.
At princeps generis quanto maiora parauit
Inter pastores sibi nomina &c.—

Pag. 48. C. 1. Tzet. πρὸ μὲν ἐπιχθονίων μάκαρες] μὴ ἐπουρανίους εἴπῃς, ὡς ὁ Πρόκλος, τὸ γὰρ δεύτερον, ἀπαιτεῖ καὶ αὐτοὺς ἐπιχθονίους δευτέρους λέγειν μάκαρας] Grauissima videlicet lis, quam Proclo scribit Tzetzes: eam nos, tanquam τῆς δίκης κύριοι, decidemus. Disputarunt olim veteres Critici, quæ ἐπιπολάζουσι λόγων ἔριδες hodieque sæculum nostrum exercent, vtrum de secundo Δαιμόνων genere cum agit Hesiodus, eos ἐπουρανίους dixisset, atque ita legendum esset; an vero ἐπιχθονίους, sicut vocantur primi. Proclus ἐπουρανίους legit: in quem propterea inuehitur Tzetzes, πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸ πραχύτερον σφαλόμενος, vt mos ipsius est, & ἐπιχθονίους legendum vult: hoc argumento, quod δεύτεροι dicantur ἐπιχθόνιοι, hi secundi: sicut primi, πρώτοις ἐπιχθονίοις. En cor Xenocratis, iecur Cratetis! Argumentum infirmum. Quis enim Tzetzen docuit δεύτεροι & ἐπιχθόνιοι coniungendum esse? ex quo infinitæ absurditates sequentur. Primo sicut sunt δεύτεροι ἐπιχθόνιοι, ita δεύτεροι erunt θνητοί. ex quo sequetur, etiam primos fuisse θνητούς. quod contra disciplinam Platonicam est. Illud vult Hesiodus: πρὸ μὲν δεύτεροι, nimirum δαίμονες, ἐπουράνιοι θνητοὶ μάκαρες καλέονται. Ita secundi a primis distinguuntur. Primo quod ἐπουράνιοι sunt sicut primi ἐπιχθόνιοι: quod θνητοὶ sunt, sicut primi ἀθάνατοι: ita enim peculiariter ab Hesiodo οἱ τῆς πρώτης τάξεως Δαίμονες vocantur, in quo infra quoque misere lapsus est Tzetzes, in illo nimirum: ἐγγὺς δὲ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες Ἀθάνατοι λάσιοσιν: & in illo: Τρὶς γὰρ μύριοί εἰσιν ὀπὶ χθονὶ πυκλυοπείρῃ Ἀθάνατοι Ζηνὸς. quem locum fastuose risit cum non perciperet. Primi igitur Dæmones ab Hesiodo, δεύτεροι ἀθάνατοι ἐπιχθόνιοι dicuntur. Secundi Dæmones, θνητοὶ ἐπουράνιοι μάκαρες. Tyrius Maximus: Θεὸς μὲν ἦν αὐτὸς καὶ κόσμου ἱδρυμένος, διανομεῖ τὸν ἀέρα καὶ τὰ ἐν ἀέρᾳ τάξιν· οἱ δὲ αὐτοῦ φύσεις ἀθάνατοι, οἱ καλούμενοι ἀθάνατοι δεύτεροι, ἐν μεθορίῳ γῆς καὶ ἀέρος πεπαγμένοι· θνητὸν μὲν ἀθανάτου, ἀνθρώπου δὲ ἰσχυρότεροι· θεῶν μὲν ὑπηρέται, ἀνθρώπων δὲ ἐπιστάται· θεῶν μὲν ἀλυσιτελέστατοι, ἀνθρώπων δὲ ἐπιμελέστατοι. Primi sunt ἀθάνατοι, secundi θνητοί: primi sunt δεύτεροι ἀθάνατοι, πρῶτοι δαίμονες: Secundi sunt δεύτεροι δαίμονες, πρῶτοι θνητοί. secundi dicti sunt ἐπιχθόνιοι, διὰ τὸ ἐν μεθορίῳ γῆς τε καὶ ἀέρος πεπάχθαι, qua

ratione & ἐγκόσμιοι dicuntur, vt alibi diximus, & alijs nominibus: Secundi ἐπιχθόνιοι, διὰ τὸ χθὲς λῆξαι ἀπὸ τῆς χθονὸς πτάχθαι. Apparet fastus Tzetzis ἀλόγιστος: quem omnia hæc Proclus, merito διάδοχος magni viri, & familiæ principis, καὶ τὸν καθηγεμόνα ἐπιμεμφόμενος, docere potuisset, nisi se iam scire putasset. Aristidem, qui τοὺς πρώτους δαίμονας, ἐπιχθονίους vocari meminerat, memoria fefellit: καὶ ἀπὸ γῆς ὄντες, inquit apud Photium orator ille, τιμῶ γὰρ φυλάττοντες ἀυτιμῶ, ἀλλ' ὑπ' ὑπ' ἀὐτῆς ἐχόμενοι· ὁ Ἡσίοδος ἐγγύτατα ἥκοντες μετέχειν, ἂν ἐκεῖνος εἰς τιμὴν τὸ χρυσοῦ γένος πλάττειν ἐποίησεν, εἶπών·

Οἱ μὲν δαίμονες ἁγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται·

Ἔνθαλ, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

qui versus longe aliter, quam apud Hesiodum leguntur hodie, concepti sunt alibi, vt supra diximus.

Id. Ibid. Ζεὺς ἦ πατὴρ] hæc verba in emendatiore tale quid sequebatur, καὶ μεσόπων ἐρρίζη ὄσιδες: quæ ex authoritate alterius, vt glossam ineptam, deleuimus. irrepserant autem ex Hesiodi verbis: ζεὺς ἦ πατὴρ βέτιον ἄλλο γλύφει μεσόπων &c.

Pag. 49. C. 1. Tzet. Ἄρειον ἦ πολεμικὸν, ἤ αὐτὸ ἀνδρικὸν] &c. tota hæc observatio cum his quæ sequuntur ἀφεῖ τῷ ἄρειον a Basilensi aberat: locum hic habere, vel ex ipso Tzetze probare possumus; sicut enim δικαιότερον ἀντὶ τοῦ δίκαιον, vel δικαίστατον in eodem versu sumi ostenderat: sic nunc ἄρειον ἀντὶ τοῦ πολεμικὸν, ἢ βέλτιον, id est, εὐχρηστικὸν ἀντὶ ἁπλοῦ, ἢ ἀνδρικόν.

Id. Ibid. ἢ ἀπὸ τῆς ἐρέσσης] Aliquando aliter legendum suspicatus eram: sed compilauit autorem veterum Etymologiarũ Tzetzes, nisi quod addidit λῆξαι γὰρ, pro eo quod ille καταφαίνως pronunciat: ἀπὸ τῆς ἐρέσσης, inquit, τεθνηκότος μίξεως ἐξ ἀνδρῶν. οἱ γὰρ θνητοὶ, θνητοῖς γυναιξὶ συνερχόμενοι, ἐποίουν τὸ τῆς ἡμέρου γένος &c.

Id. Ibid: ἀπὸ γὰρ τούτου ἤρωες, καὶ τὰ ἑπόμενα πρὸς ἀνάγον] Tria illa quæ sequuntur hæc verba & de quibus agit, τὸ ἐξ ἥρως καὶ γῆς, τὸ ἐν τῷ αἰεὶ πολεῖν τὰς ψυχὰς, καὶ τὸ ἐξ ἀρετῆς ἥρωας λέγειν, ab altera aberant: & vereor ne adnotata fuerint: nam ἔργα vt supra legendum videtur.

Id. Ib. C. 2. ἡγεῖς εἰσι Θῆβαι] Pro his in emendatiore erat: ἀπὸ γὰρ καὶ ἑκατόντα πύλοι Θῆβαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ Θῆβαι Πανοπαλλάκιοι, ὡς τὸ Ἀθαμάντειον. Nos glossam meliorem secuti sumus, deteriorem & ἁπλῆ prætermisimus.

Pag. 54. C. 1. Tzet. ἀπὸ δρεπάνεια] διαφορὰ] scribe δρεπάνεια: no turbentur rudiores, cum τὸ ἀπὸ alio spectet in Hesiodico quod interpretatur Tzetzes: ἀπὸ δρεπάνεια δοῦναι, ἀπὸ δοῦναι δρεπάνεια.

Id. C. 2. καὶ ἐπλατυσεξίαν, ἢ βίαν, ἢ τόπῳ, ἢ χρόνῳ κατ' ἀλλήλων νοούμενα] Scribe, νοοῦντα: quamuis librarij recens error aut typographi videatur.

Id. Ibid. λυγρὰ τὰ χαλεπὰ παρὰ τὸ] vitiose in emendatiore erat, λυγρὰ τὰ ἀεπῆ, ὅτι τὸ λίαν &c. Sæpe mutuas operas tradunt Isaacius & Iohannes Tzetzij: nam totidem propemodum verbis hic locus apud illum ad poetam obscurum.

Pag. 55. C. 1. Moschop. Νῦν δ' αὖτον] τοῦτον ἦ παροιμιώδη λόγον ὅτι παρεισίασι, τοῖς χριτοῖς ἐμοῦ, γινώσκουσι καὶ ἀυτοῖς] Fatetur satis hac glossa tam sterili non percepisse se mentem venustatemque huius loci cum reliquis & Moschopulus: duplici quidem modo. Primo cum αὖτον, παροιμιώδη λόγον hic interpretatur, quod a Proclo hauserat, ex quo nunquam mentem hîc Hesiodi tyrones percipient, ac ne docti quidem. Secundo cum, φρονίσιν καὶ ἀυτοῖς, altera glossa illustrat, vt arbitratur; γινώσκουσι καὶ ἀυτοῖς.

Saltem

Saltem aliquid tentasse videretur, si τὸ ἢ per καί. reddidisset, quod nec vulgus ignorare potuit. Hinc tamē error Tzetzis dimanauit, qui, φρονέοντι ἢ ἀϊδήλοις, exponit, μωδικῶς ἢ ἀντῖς φρονέουσι. Tanquam, si Dijs placet, subintelligendum esset ἔξωθεν in verbis Hesiodi vox μωδικῶς. Idem Tzetzes tanquam in pædagogica prouincia sua Hesiodo dies dicenda esset, ad virgam & ferulam eum vocat, & quod solet cerebrosi παιδαγωγῶν παῖδες inter discipulos suos, vbi rerum potiuntur, in hoc loco, ἄλλο τι ἀντὶ σύνταξιν damnat, ὡς κακῶς ἔχοντα. Saltem doceret nos quid hic sit vel σόλοικον, vel ἀσύσολοικον, vel σολοικοφανές, vt aliquam apud imperitos gratiam inire posset. Sed sibi has delicias seruare maluit. Cæterum procul a venustate aberrarunt tam Græci quam Latini. Tota venustas in vocibus duabus consistit, ἐν τῷ αἴνῳ, ἢ τῷ φρονέοντι. Αἶνον poeta vocat quem Rhethores ἀγωνιστικοὶ, μῦθον ἀδικὸν dicunt, cum quo directe pugnat ὁ λοίδορος, ex parte ὁ μικτός. Philosophus Rhetor. 2. communiori voce λόγον appellat: qui λόγον μικτὸν adducit ex Stesichoro ἐκ τῆς αἰθεώνης ἢ ἵππου: ἀδικὸν vero ex Æsopo ἐκ τῆς ἐχίνης ἢ ἀλώπεκος. Diximus supra eiusmodi μύθους originem ex Hegemonico sæculo sumpsisse, quibus vox & prudentia tribuebatur τοῖς ἀλόγοις. Hesiodus, post prolixum illud διήγημα de sæculis, affert μῦθον, sed ἀπὸ ἀλόγου desumptum, quem proprie αἶνον vocat cum omnibus veteribus. Hoc αἶνῳ ab irrationabilibus desumpto ait se docere velle τοὺς δικασὰς, παῖδας φρονοῦντας, hoc est, παῖδας ἀνδρώπους, & per consequens λόγου καὶ ὄντας. Pugnant directe inter se obiectum τῷ αἴνῳ & οἱ φρονοῦντες φρονοῦντες sunt οἱ λογικοὶ, hoc est, οἱ ἀνθρωποι, quales sunt Hesiodi iudices, quorum causa affertur. Personæ quæ in αἴνους introducuntur, sunt ἄλογα tantum; quales hic ἱρὴξ ἢ κίρκος, accipiter, & luscinia. Sensus huius loci hic est: Νῦν δὲ τοῖς δικασταῖς τοῖς λογικοῖς ἐγὼ μῦθον ἐξ ἀλόγων πεπλασμένον φράσω ἔχουσι. Nunc, inquit, *iudicibus quamuis ratione praditis, fabellam ab irrationabilibus deductam proponam.* Hæc ratio, hæc venustas huius versus. Tzetzi, dum tanquam scurram aliquem, e plaustro miserum Proclum κωμῳδεῖ, ἢ πομπεύει, non vacabat inquirere quæ Lucius Tarræus prolixe olim περὶ αἴνου disputabat, & ex eo posteriores quidam: quæ si notasset, facilius vidisset quid hoc loco esset, φρονέοντα ἢ ἀνοήτοις, quod intelligi non potest nisi e contrario opposita voce αἴνῳ: cum præsertim omnia ex hoc Hesiodi loco deduxerint illi qui αἶνον notarunt præcise esse, λόγον ἐπ' ἀνατολὴν ὠδικὸν, καὶ ἀλόγων ζώων: quod nunquam notassent, nisi animaduertissent quomodo hic sumeretur vox φρονεῖν: pro quo & ταίνειν adducitur: quod non magis displicet. Porro ostendit hic primus omnium Hesiodus quantum fidei tribuendum sit acutis illis πυκνοκάρδοις, qui post Aphthonium in arte progymnastica notarūt: οἱ μὲν ποιηταὶ ἁπλῶς χρῆσθαι τῷ μύθῳ ἐφίενται, οἱ δὲ ῥήτορες διὰ παραίνεσιν: quasi hoc loco aliud agat Hesiodus quam dicendi magistri.

Pag. 56. C. 1, Moschop. οἷς τέλος ἐξελθοῦσα] ἀντὶ τοῦ ἀληθῶς, καὶ μὴ ὑπὸ τῶν κειμένων διαφθαρεῖσα.] Frustrà est: οἷς τέλος ἐξελθοῦσα, nihil aliud est quam τοιαῦτα ποιοῦσα ἃ δίκη λαβεῖν παρὰ τοῦ ὑπερβάντος τὸν ὅρον ἔχει, optime Proclus: ἡ δίκη, φησὶ, καὶ τὸ πρῶτον ἔλαττον ἔχει τὸ ὕβρεως, ἐπὶ τῷ τέλει πάντως ἐπαίρεται, καὶ δεινὴ δοκεῖ πρᾶγμα πεποιηκέναι κρείττονα τῆς ὕβρεως. Nec vlterius argutari debuit Tzetzes quoque non male.

Pag. 57. C. 2. Procl. ἀντίκα δὲ τέκοι ὅμοι, ἔχουν ἀκολουθεῖ ὄρκος τοῖς δίκης, ἔχουν τοῖς κρίσιν τοῖς ὀρθῶς διαδικασμένοις.] Scribe, τοῖς ἐν ὀρθῇ διαδικασίᾳ.

Id. ibid. Πλούταρχος ἢ Βιωναΐζων (ὅτω γὰρ πελεῖν Βιωνᾶς) τὰς ἀρεινὰς ὀδοὺς τὰς σπειρὰς ἢ δυζάντεις ῥόθυς ἀνομάζει δεδιὰ φυσικοί ἐν τῷ κρατῆρι] Nihil eo opus est.

Pag. 58. C. 1. Tzet. Νῦν δ' αἶνον] μωδικὸν ἐξελοῦσιν] Pessime in Basilienſi erat: νῦν ἢ δυμικὸν ἐξελοῦσιν: ſed δυμικὸν pro μωδικὸν, ſicut δυμὸς pro μοῦσος facile mutari potuit: quod in authoribus ſæpe factum est: exempli ergo ſit illud Dionyſiac. 3. Φασὶ γὰρ ἐὸν χόρον εἶπε, καὶ αὐτάων τίχας δυμῶν Οἰχομένων πρωτὸν ἀνήρυγεν ἀνδρειῶνος: vbi μαίδων legendum per ſe apparet, vt in reliquis noſtris quæ in illo poeta emendauimus, breui, vt ſpero, dicemus. Lapſus procliuiſſimus eſt. Bene altera, & vt emendauimus.

Id. ibid. Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἑρίσω] ὥστε, τυτθὸν μωδικῶς φρονοῦσι καὶ αὐτοῖς] Puto ſcripſiſſe Tzetzen: νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἑρίσω φρονίσει] τυτθὸν μωδικῶς φρονίσει. Cæterum de hac interpretatione quam affert, & ipſius ſententia vide quæ ſupra ad Moſchop.

Id. ibid. καὶ ὅπως εἰδῇ ὁ παρὰ Πρόκλῳ Λ'είσαγωγός] ſuſpecta.

Id. ibid. δηλονότι συγχωρηθήσῃ] Iuſſimus includi vncis hæc, quod vacent, & a male feriato aliquo qui in Tzetze notarat τὸ τ' σωτάξεως ἐλλειμμένον in verbis illis præcedentibus appicta ſint.

Id. C. 2. Υ'δεις γὰρ τι καὶὰ δηλῷ βροτῷ] ἤδεις γὰρ, καὶ ἡ λοιδορία, καὶ ἡ βλάβη καιὰ τῷ δηλῷ] in exemplari quod ſecuti ſumus, ſine vllo ſenſu legebatur: ἤ ἴδεις γὰρ καὶ ἡ λοιδορία τῷ δηλῷ, καὶ τῷ ἀμετὶ ἀνδρὶ ὑπάρχει & c. prætermiſſis illis librarij incuria, καὶ ἡ βλάβη ἡ καιὰ. vbi articulus peſſime directam interpretationem ſuſtinebat, quem eiecimus. ἴδεις, inquit Grammaticus, καιὰ ὑπάρχει δηλῷ καὶ ἀγνοεῖ: quod dixerat Heſiodus, diſſimulato τῷ ἐσθλασκῷ ὑπάρχει.

Id. ibid. ἐδὸς δ' ἑτέρῳ παρελθεῖν] ſub finem annotationis huius pro verbis illis, ἵν' καὶ τι παρέλθῃ τοῦ βιβλίου, nullo omnino ſenſu legebatur: ἵν' δηλονότι παρέλθῃ: quæ nauci non ſunt.

Pag. 59. C. 2. Id. ἄγουσι ἢ καὶ κείνους χαλκέον] totum hoc τερπνοείδιον in Baſilienſi alium locum poſſederat: vnde nos id emigrare iuſſimus.

Pag. 65. C. 2. Proc. circa finem pag. εἰ προσέτυχε τὸ δίκαιον. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἐξαλλάττον. Scribo εἰ προσέτυχε.

Pag. 66. C. 1. Id. Νῦν ἢ ἐγὼ] & c. ad verba illa paulo poſt notat Proclus locum hunc eieciſſe ad ſeptem verſus Plutarchum: διόπερ ὁ Πλούταρχος τὰς ἑπτὰ τούτους τίχας ἐκβάλλει, ὡσὰ τῷ & c. Nos in eo Plutarchum non ſequemur, cum ſciamus totum illius loci colorē hinc deduxiſſe Ariſtophanem, qui manifeſte hæc expreſſit, tanto antiquior Plutarcho: apud quem Chremylus:

- Ἐπιτρόπευε δ' ἐν φιλόμῳ ὡς τὸν θεὸν,
  Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτῷ τῷ παλαιστῇ χαδὲν
  Ἡδὺ νομίζων ἀντιπαξιοῦσθαι βίον.
- Τὸν δ' ἰδόν, ὅστις οὐ μόνος μοι πυγχάνει,
  Πλούσιος δ' οἱ χὠ μισθαλοῦντα τὰς ὀφρῦς,
  Εἶναι σιτοῦργον, ἄδικον, ὑβριστὴν μισθόν.
  Ὡς τῷ βίῳ τοῦτ' ἀντὶ νομίζας ξυμφέρῃ.

Notum autem viris doctis, quas delicias ex Homeri & Heſiodi ſcriptis, antiqua & media comœdia ſoleant contexere.

Ibidem. C. 2. Id. διόπερ οἱ ἄδικοι τῆς ἀλόγου ἐσθῆτος τιμῶ ἀνδρωνίτιν * ἀνδρῶντες] ſcribo: τιμῶ ἀνδρωνίτιν κοινωνίαν ἀνδρῶντες: vt ex ſequentibus apparet.

Id. ibid. τίνων ἢ διάπλεξ Κρονίων. τὸ σημειοῦσθαι ὑ'δ' ἑνὸς Ο'μήρου] ſcribe: τῶν σημείων ὅτι ὑδ' ἑνὸς Ο'μήρου: illud autem σημείων, nota eſt Scholaſtici cuiuſdam, quæ ex margine in textum irrepſit: ſtudioſi enim Græcorum hanc notam præfigebāt iis quæ obſeruatione digna putabant: diligenter autem obſeruauit quiſquis fuit, τὸ νόμων, eſſe vocem quam ignorat ἡ πάλαι: ex quo infert argumen-

mentum, περὶ τῆς διχρόνων τῶν ποιητῶν, τοῦτο Ὁμήρου καὶ τοῦ Ἡσιόδου: cui rei illustrandæ omnia quæ poterant congerebant veteres.

Pag. 67. C. 2. Id. Καὶ τὰ δὴ τούτοις λέξιν ἔπηγε καὶ Ξενοφάνης διὰ δύπινα φησὶς τοὺς κατ' αὐτὸν φιλοσόφους καὶ ποιητὰς μικροψυχίαν, σιλλοὺς ἀτόπους ἐκθεῖναι λόγους καὶ πάντων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν] & in his Homerum & Hesiodum depinxit, Laertius: γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείαις καὶ ἰάμβοις κατὰ Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα: ad Philosophos quod attinet, ἀνηθροίσατο τὰ Θαλῆ καὶ Πυθαγόρᾳ καθάπαξ δὲ καὶ Ἐπιμενίδου eum narrat.

Id. ibid. τέλος δέ, φησὶν, ἐπειδὴν εἰς τὸ ἄκρον ἔλθῃ τῆς πρεσβείας] mirum non legisse Proclum suo tempore, in Hesiodico versu ἵκηαι, quemadmodum emendauimus, sed ἵκῃ.

Pag. 68. C. 2. Tzet. ἀρνούμενος Ζεύς] ἢ μεγαλόφρων εἱμαρμένη] Nihil vanius his omnibus.

Pag. 69. C. 1. Id. ἀλλωάλλως δὲ κέχρηται τοῖς διχρόνοις] magister Tzetzes in longa hac disceptatione, in qua tanquam λοιδόρητος improbus Hesiodi causam partesque scelerate deserit, inter alia quibus hæc scripta longe ab Homeri elegantia, longe ab eius ætate, longe a ratione scribendi segregat, argumentum περὶ τῆς διχρόνων affert: quibus Hesiodum promiscue, sicut sui temporis homines, vsum fuisse toto hoc opere notat: quæ calumnia quam sit putida, fœda, inepta, falsa, videbunt, qui vnum ex ipsius iambis quos huic operi tanquam delicias illius ævi, aut præclara tragemata interserit, examinabunt. Fatemur in quibusdam Hesiodum vocibus διαφορείαν circa τὰ δίχρονα admisisse: sed & ab Homero idem factum vbique, quis tam triuialis est, vt ignoret? ita vt certas iam olim voces annotarint apud poetã veteres, in quibus constanter id obseruauit poeta vt inconstans esset. Recte Eustathius ad illud: φίλα καζίγνητε. τὸ φίλε, ἐκτείνει καὶ ἐπαῦθι τὸ σῦς ἀρχόμενος δίχρονον, ὡς καὶ ἐν τῇ ἰλιάδι, φασὶ γὰρ φίλα καζίγνητ' ἀκόμαζα τέκνα, δὸς δέ μοι ἵππους· διὸ καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης, φασὶ, θέλοντα τὸ φί· καὶ ὅσα τοιοῦτα διαφορείαν καὶ τοῦτον τὸν διχρόνων, εἶναι καὶ τὸ φίλος ποτὲ μὲν ἐκτείνει, ποτὲ δὲ συστέλλει ἢ ἄρχουσα. Σημειοῦται δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ, αἰδεῖσθαί θ' ἱππῆας, καὶ ἐν τῷ, ἀρσόφιν ἱερὴ ἵς Τυκημάχοιο, συστέλλει τὸ ί τῶ ἱερὸν ἐν δὲ τῷ ἱερὸν ἰχθύν, ἐκτείνει. Sed infinita apud poetam sunt, vt & apud autorem τῆς Ἀσπίδος: quo poemate interim nihil fortasse plenius, elaboratius, tersius ad nos peruenit. Et Isaacius non modo veteres περὶ διχρόνων, sed & περὶ διπλῶν vsum promiscuum permisisse sibi annotat ex Hipponacte, & Lycophrone: quorum alter, Καύπας ἐκ ἄποδιν Ἀλύπτα ποτῶν, non ἄπωδιν. alter, ἦν αὐτὴν ὄψις τ' αὐτεκτήμων δάκῃ. Verba Isacij sunt: ἄποδιν, τὸ πᾶ μικρὸν χέαφε. ἔτοι δὲ ἀγνοήσαντες τὸ μέτρον, μέγα τῶν γεάφων, συλλαβίζουσι, ὅτι τὸ δασὺ ἐκτείνειν δύναται, ὅτι βύλεται ὁ σχετὸς, ἴσως τοῖς διπλοῖς, οἷς καὶ ὁμοίως ἔχρητο, εἰς παράδειγμα παραγωγῆς τοῦ, Τρῶες δ' ἐρύγησαν ἐπεὶ ἴδον ἄπλοον ὄφιν· εἰ δὲ μείονος τούτου νομίζεις, ἄκουσον καὶ περὶ τοῦ Μιμνερμείου ζωγράφου, χωλῶν Ἰάμβων Ἱππωνακτείων εἰκόνα. Postea inter reliquos versum adducit quem supra habuimus Hipponactis. Ita poetæ libere grammaticorum πηχυμαφίας plorare iubent: minorem interim ob causam infrà Hesiodum exulatum mittit Tzetzes, non ex poetarum numero, sed bonorum ciuium. Vbi videbimus quibus armis pugnet.

Id. ib. Ὥσπερ οἱ καθ' ἡμᾶς] Duplex erat scribẽdi tum temporis ratio: quarũ altera introducebat ἀδιαφορείαν circa τὰ δίχρονα, de qua iam agit: altera circa omnes syllabas. Vtrique κοινοὶ dici possunt. Posteriores tamen magis, quos propriè propterea politicos dicebant;

quibus

quibus in Ecclesiis suis hodie Græcorum Idiotæ utuntur. Vidi volumen integrum manu exaratum apud illustrem Scaligerum. Priorum exemplum repræsentant nobis iambi quos toto hoc opere Iohannes, aliquando & Isaacius ad Lycophronem proposuit. Posteriorum illa:

Ἀνεξεσάτως ἐκμαθεῖν φίλτατε κεχενμένῳ

Μεῖς ἐμῆς ὀπισθίης σύμπεσοι ἰσχίαν,

Εὐκεντημένος μέλδανε φρῶτον ἐν τῆς τῆ χρόσω.

quibus Chiliadas suas conscripsit: qui nihil quam cantillantur: quo pacto illa Catullianæ

Cinade Thalle mollior cuniculi capillo,

Vel anseris medullula, vel simula oricilla.

illud Comici:

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ, τοιοῦτον ὑμὸν φαγόντι.

& Hipponactis:

Εἴ μοι γένοιτο πυρθένος καλύπτρην τέρπειν.

Ex tetrametris enim Hipponacteis, quales superiores sunt, Politicos suos formarunt.

Id. ibid. *ἢ ἅτις ὁ τῷ ἑαυτῶν τὸ ἀνδρὸς περιθώρηξ τε ἢ ἀφαιρὸς, ἢ πολλάκις μεταφυλᾶν, ἢ μὴ ἔχειν τὸ βέλτιον*] Respondimus *ἀεὶ διαφέρον*: quæ res quod syllabica esset, permisimus in eo Grammaticum nostrum ostentare acumen suum. Vlterius vero vt tendat, & de cæteris libere iudicare audeat, non est ferendum. Hesiodus si superesset, homini huic suo iure responderet, quod olim Euripides, teste Aristotele: cui cum Hygiænon quidam diem diceret, quod sententiam illam in Hippolyto suo protulisset, *ἡ γλῶσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος*, quasi publico periuriorum patrono, & qui eiusmodi scelerum viam commonstraret populo, nihil respondit ille, quam peccare eum grauiter, quod causam quæ ad *τὸν Διονυσιακὸν ἀγῶνα* spectaret, in forum transferret: ibi & sibi respondendum de hac re, & illi accusandum fuisse. Quis enim Grammaticum harum causarum iudicem constituit? qui semper extra prætorium suum ius dicit, cum literas & syllabas transcendit. Aliud enim est esse miserum *σχετλιὰ*, aliud poetam. Quanquam Tzetzen tautologias in alio accusare quis ferat, qui sæpe plus decies eandem sententiam inculcat. minus tamen multo est *τὸ πανταλογεῖν*, quam *τὸ αὐτοταυτολογεῖν*: quo homo natus sat scio nunquam insolentius peccauit quam hic noster: cuius scripta sunt *ἀλαζονεῖαι* & fastus intolerabilis *μυζῆον*. mihi certe sæpe nauseam mouet: qui existimo totius vitæ fructum esse in modestia.

Id. ibid. *ὅτις δ' ὔδεις τε μύμλας*] *ἄκαιρος ταυτολογία ἐστιν ἐνταῦθα δῆτα· εἰπὲ γὰρ φρόντιζε περὶ τούτων*] Aduersus ineptias huius hominis bonum semper habere stomachum id vero difficillimum est. Expectaueramus ab eo vt versum Hesiodi explicaret supra, *ὅτις δ' ὔδεις τε μύμλας*: at vero contra ille tanquam nocturnus præmiator aliquis in ciuitate libera existimationem eius & famam, quam vel antiquitatis authoritate munitus fartam tectam conseruare debebat, palam detexere: quæ omnia eo spectant vt nequitiæ inertiæque eos condemnet, qui Hesiodum ab Homero palmam in extemporali *καὶ αὐτοσχεδιαστικῷ* certamine retulisse notarant. Quod siue eos respiciat qui *τὸ πεδυλλημένον* & omnibus notum Hesiodi & Homeri certamen vulgarũt, siue alios, quorum scripta desideramus, nescio. Id vero scio, quod hunc librum Hesiodi Tzetzes, qui tot veterum philosophorum commentarionibus, tot magnorum virorum testimonijs ornatus, quasi de manu in manum ad nos peruenit, propter *τὸ ἰσοδυναμεῖν τῇ λέξει*, *τὰς ταυτολογίας*, *τὸ πολύλλημα*, quæ hic & ibi occurrunt,

currunt, quæ nihil aliud sunt quam notæ illius æui, quæ hoc scriptum tanquam vetustum lucum commendare poterant, tam maligne, & furiose sugillet, nihil facere præter morem suum: multo vero impudentius, cum Homerum ab his vindicet: vt Hesiodo ne exemplo quidem se tueri liceat. Eiusmodi næuulorum nos, qui semper cum veneratione de antiquioribus agendum putamus, causam aliquam asscribimus sæculo, quod nihil aliud quam scientiarum & artium omnium delineationem proposuit; maiorem vero Grammaticorum sceleste audaciæ: qui hoc ipsum in eiusmodi scriptoribus primi desiderare cæperunt, quod a familia sua commissum fuit. Qui petulantiam quam geris illa in Homeri & Hesiodi versibus exercuit, ignotam habet, ἢ τὰς ἐλευσίνας, ἢ τὰς διαχαράς, ἢ τὰς παρεμβλήσεις, ἢ τὰς ῥυγμὰς, ἢ ξυσμὰς, & reliquas ineptias, in litetis exulat & in veteribus interpretibus, præsertim nostro Proclo, & ijs qui in poetam commentati sunt. Possem ostendere in Homero multa quæ sine commiseratione & risu legere non possum: quæ tam scio Grammaticorum esse quam Tzetzen in hac re nihil videre. Inter eos qui religiosissimi fuerunt, Homerum Homero suppleuerunt, & quæ vno loco apte dicebantur, altero ineptissime ingesserunt. Iliad. χ in elegantissima & diuina Andromaches querela inuenies versum illum:

Ἀμφίνεξ ὀν Τρῶες ἐπάλαμον κεφαλῆφιν

qui non modo sine detrimento reliquorum abesse potest, sed & τὸ ἀυτοκέφαλον & ineptias Grammaticorum redolet. Nihil præterea certius est quam infinita Hemistichia παρεμβεβλημένα esse. Sicut nostro tempore non nemo cum Virgilio egisset, nisi se opposuisset sæculi felicitas. in Capitolino qui literatoris Fabilij Græcos versus hoc modo translatos legit, existimet se imaginem eorum habere quæ in Homero sæpe nobis sordent:

Qualis vbi Oceani profusus lucifer vnda
Extulit os sacrum cœlo, tenebrasque resoluit,
Talis erat iuuenis primo sub nomine clarus.

quæ quia multis exemplis probanda sunt, quia non omnium est hoc videre, cum pauci ea iudicij felicitate & acrimonia sint, vt aliter quam omnes sentire audeãt, seorsum aliquando hac de re acturi sumus. ad τὸ πυπάλογον quod attinet, cuius ne suspicionem vllam apud Homerum relictam esse Tzetzes tam fastuose affirmat, nescio quo pacto excusset illud Odyss. ξ vbi bis supplendi versus gratia, de Eumæo dicitur, modo, φεύγει δὲ κάχετ' ἀγαθὸν: modo, αἶψα δὲ φρεσὶν ἄσπετα ἤδη: & infinita alia, cuiusmodi ne in hoc scripto fortasse notabit: sed eiusmodi quia sunt ἀκαίρωματα, & temporis & ocij maioris sunt, & seorsim probari merentur. sicut igitur impune poetæ quidliber appinxerunt, ita nunquam rationem reddent, cur tam multos ex eius scriptis versus, in quos ne suspicio quidem cadebat vlla, & ex quibus fortasse mens dependebat, libere loco mouerint. exemplo sit locus ille Iliad. χ in Hectoris ἐλκωσμῷ.

Νῦν δ' αὖγ' ἀείδοντες Παιήονα κῦδος Ἀχαιῶν,
Κυνέην δὴ γλαφυρὴν ποιήσομαι, τόνδε δ' ἄγωμεν
Ἡμίεδμα μέγα κῦδος, ἐπιφρονέουσι δ' Ἐκτωρ
Δῖον, Τρῶες δ' ἅσδε θεὰ δὲ σφι κλυτόωντο.
Ἦρα ἦ ῥ' Ἕκτορα δῖον ἀμηχανίη μένος ἦεν
Πρηνέα παρ' λαχίεσσι Μενοιτιάδαο πεσόντα.
Ἀμφοτέρων κεφαλὰς καὶ ὤμους τίφθι τέτυκτο.

Nunquam cauſam reddent cur ſecundus a fine verſus, qui fortaſſe reliquis numeroſior eſt, eijci meruerit, cum tamen in nullis nos cum Homeri editionibus repræſentatum viderimus. Eodem modo nuſquam hi duo verſus σωνημμένως leguntur:

Αἴαντος δ' ἀλέγεν μάχην Τελαμωνιάδαο.
Ζεὺς γὰρ οἱ τρομέοντε κατ' ὄσσε φῶτε μάχεσθον.

alter quidem Iliados λ. reperitur: quo loco poſterior inſeri non poſſe videtur: niſi quis ſcribat:

Αἴαντος δ' ἀλέγεν μάχην Τελαμωνιάδαο,
Ζεὺς γὰρ οἱ τρομέοντε κατ' ὄσσε φῶτε μάχεσθον.
Ζεὺς ἦ πατὴρ Αἰακίδῃ Θ' ὑψίζυγος ἐν φόβον ὦρσε.

ita vt manifeſte vterque alibi eiectus ſit. Idem in hoc opere factum fuiſſe, vt & nonnulli deſiderentur, nonnulli contra redundent, ſupra, adductis aliquot, probauimus. Quæ obiter nunc a nobis dicuntur, non vt diuinæ illi naturæ quicquam detrahamus, ſed vt aduerſus putidos Grammaticorum impetus incorruptum & ſincerum iudicium conſeruemus. Quicquid enim ſummis illis viris demi aut addi poteſt, id Apollo pater & iuſtiſſima Nemeſis in eorum caput vertat, qui primi Grammaticam hanc tyrannidem exercuerunt. Tantum abeſt vt Tzetzæ accedamus, qui ſæpe Heſiodum ob eaſdem vibices flagellat, quas ab alijs accepit.

Id. C. 2. φθινύζων] φθείρονται ἐστὶ Ἀττικὴ ἔκφρασις. ἐπὶ μὲν φθίνω γὰρ ἔκφλαυρος] ſcribe περιφλαυρος.

Pag. 70. C. 2. Tzet. Κλῆσαι ἦ τὸ κλεῖ, εἰ χρὴ κυτεύσης ἐπάλμοις βραχὺ δίξασθαι, ἢ τῆς πόλεως αὐτῆς ἐξίωσαι] Optarem me hercule videre Rempublicam a Tzetze conſtitutam: in qua publicitus leges, non de ſicarijs aut adulteris, ſed de poetis rogarentur. In ea pro tribunali ſederet ipſe, qui primo omnium de Heſiodo pronunciaret, cui aquâ & igni interdiceret, non propter τὰς περὶ Θηβῶν μαχείας aut πολέμους, ſed quod vtranque ſyllabam in ἔκφλαυρος produxiſſet: nam tale quid nobis verba hæc denunciant. Cum ad prius quod attinet, ita peccarit & Homerus, in eo: ἐκ αὖ ἐγὼ Ἀλκαῖον περὶξ εἶπον ἔκφλαυρον: ad poſterius vero, ecce modo princeps poetarũ: ἴσασιν τάχα πᾶσαι ἔκφλαυρος πόλις. vt innumera eiuſmodi prætermittã. Videte Dij optimi, & Bœoticæ Muſæ, cuiuſmodi pœgionibus ſacrum Aſcræi caput conficiat Græculus agyrta: Solon grammaticorum, lex & regula ſyllabarum, quas nuſquam obſeruat tamen. Dubium non eſt quin Sibyllarum olim oracula aliquid de regno Tzetzico prædixerint: cuius ciues futuri ſunt τὰ συλλαβίζοντα παιδάρια, regni conſtitutio χρηματοκρατία aut παιδαγωγία, ne quis nouam monarchiam ſuſpicetur: nam illa Homeri commendatio quæ ſequitur, ὃς ἐν πάσαις τέχναις ἄριστος, καὶ τὰ Θ' τῶν λογικῶν, ἅπαντων ἐφικέσθαι ἔοικεν, ἢ μόνον ἀνθρώπων, πλεῖω ἢ ἀγγέλων εἰπεῖν, εἴθ' ἅρα καὶ ἀγγέλοισιν ἄριστος μάχεσθαι καὶ πυγμάχος εἶναι, non modo furioſi hominis, ſed etiam mali Chriſtiani eſt.

Pag. 71. C. 2. Tzet. ἡμᾶς δέ τις ἐκ Συνάδων διέσωσεν] Male in editionibus legebatur, ἐκ συνάδων. Σύνναδα vel ex ſolo συνναδικῷ λίθῳ nobiliſſimum eſt oppidum τῆς μεγάλης Φρυγίας: de cuius præclaro λατομίῳ lib. 12. Geographus. Romani lapidem Synnadicum, marmor Synnadicum, incolæ λίθον Δοκιμήνον & Δοκιμεῖαν dicebant, a Docimia pago, ἐντεῦθεν τῶν Συνάδων: quod cum notare vellet auctor vrbium, mutilatus fuit, qui, Σύνναδα, inquit, πόλις Φρυγίας καὶ Δοκίμεια, κώμη ἐντεῦθεν αὐτῶν. οἱ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμήτιον, καὶ Δοκιμάειαν. quæ hoc modo addenda erant: Σύνναδα, πόλις Φρυγίας.

καὶ Δοκίμεια, καὶ μὴ ἐπέκεινα αὐτῆς . . . . . .
. . . . . εἰ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμίτιον καὶ Δοκιμαίαν. supplenda autem hoc modo : Σαύναδα πόλις Φρυγίας. καὶ Δοκίμεια καὶ μὴ ἐπέκεινα αὐτῆς, καὶ τὸ λατόμιον: vel ὅτι τὸ λατόμιον τῶ συναδικῶ λίθω· ἅπερ μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· εἰδ' ὁπιχώριοι Δοκιμίτιον καὶ Δοκιμαίαν. Non enim κατὰ κώμην ita dicebant, sed Symnadicum marmor. idem autor in Δοκίμιον. Δοκίμιον, πόλις Φρυγίας, ὡς Εὐδαίμων, τὸ ἐθνικὸν Δοκιμεύς, καὶ τέχνην, καὶ δὲ ἡ σωτηρία, Δοκιμηνός· ἀφ' οὗ τὰ μάρμαρα ἅπερ φασί. Locus quem suppleuimus, ex Geographo καὶ λέξιν descriptus fuit. qui lib. 12. Σύναδα δ' ἐστὶν ἡ μεγάλη πόλις· ἀφ' ἧς δ' ἀμφὶ σταδίους πεδίον, ὅσον ἑξήκοντα σταδίων. ἐπέκεινα δ' ὄρη Δοκιμία κώμη, καὶ τὸ λατόμιον τοῦ Συναδικοῦ λίθου· ἅπερ μὲν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν οἱ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμίτιον καὶ Δοκιμαίαν. Sed ad rē. Fuit igitur Συναδεὺς qui nostro Græculo intentauit hanc non dicam συκοφαντίαν, sed μυλοφαντίαν. Hæc videlicet fabella ad intellectum Hesiodi necessaria erat. Et hic est qui in Hesiodo & Proclo πολυλογίαν explodat, cum nobis stultissimas fabellas, tanquam rem mirificam, vendat, non aliter quam Prodicus in medijs orationibus, cum discipulos suos dormitantes videret, aliquid ἀποπροσδοκήτως afferebat.

Pag. 74. C. 1. Procl. ἅτε μὲ παιδεύσας] Ζήνων μὲν ὁ Στωϊκὸς ἐπιλαττε τὸν στίχον, λέγων] Idem notat Laertius, apud quem versus paulo aliter leguntur: φασὶ δὲ καὶ πρῶτον καθῆκον ἀνομάσαι, καὶ λόγῳ φέρει αὐτὸν ποιῆσαι· τόδε Ἡσίοδος στίχος μεταχάραξεν ἅπαν,

Κρεῖσσον μὲν παιδεύσας ὃς εὖ εἰπόντα πύθηται·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει·

κρεῖσσον γὰρ εἶναι τὸν ἀκοῦσαι καλῶς δυνάμενον τὰ λεγόμενα, καὶ χρῆσθαι αὐτοῖς, τοῦ δι' ἀμαθίαν τὰ παρ' ἄλλων ἀκουόμενα. τῷ μὲν γὰρ εἶναι μόνον τὸ σωθῆναι· τῷ δ' ἐκ πεπαίσθαι προσῆναι καὶ τὸν πράξειν. Eustath. ὅτι Ἡσιόδῳ μὲν δοκεῖ ἐπαινετὸν παιδείσιον εἶναι, ὃς ἑαυτῷ πάντα νοεῖ ἐξ ἰδίων λαλοῦντι, ἀλλ' ἐπαινεῖται καὶ τὸν ὑφ' ἑτέρου εὖ εἰπόντα πείθηται. εἰ καί τις ὕστερον μαλίσχαλε. ὡς ἐπαινετὸν μὲν παιδεύσαντα, ὃς εὖ εἰπόντα πείθηται. ἀλλὰς δ' αὖ κἀκεῖνον, ὃς ἑαυτῷ πάντα νοήσει.

Pag. 75. C. 1. Id. ὅτι γὰ τὸ φαῦλα σημαίνει περισπώμενον τὸ κακόν. ὐκ ἀρετῇ κακὰ ἔργα] Ita scripsimus, cum male legeretur, ὐκ ἀρεσά: ex versu Homerico notissimo: ὐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα, κιχάνει τε βραδὺς ὠκύν.

Ibid. Tzet. ἐπεὶ ἦ μὴν ὐκ ἔγνως, ὐκ αὖ ἐμοὶ τὰ λῷστα βουλομένῳ σοι πείθηται.] forte, σὺ αὖ ἐμοὶ τὰ λῷστα &c.

Id. ibid. C. 2. ἀλλὰ ταῦτα κἀμὲ καταπέπεικε τὸν ἀπρόμονα] ita scripsi: male legebatur prius τὸν ἀτάμονα.

Id. ibid. Εὐσίφαρον ἢ εἶπε τὴν γῆν] nulla ex tot interpretationibus vera est. potuisset hoc modo: τὴν ἢ εὐσίφαρον εἶπε τὴν Δήμητραν. εἰώθεσαν γὰ οἱ ἀμπελεῖς ἐπιπυγμόπις τῇ δρεπάνῃ, μὴ τὴν τῶν καρπῶν συγκομιδὴν στεφανοῦν τὸν ναὸν τῆς θεοῦ, ὅθεν ὅτι καὶ τὸ ἄγαλμα ἐφύτης. Nam ideo ita dici deam illam, vel in triuijs notum esse potest, tam Græcis quam Latinis.

Pag. 76. C. 1. Tzet. σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔσω] σοὶ ἢ προσφιλῆ ἔσονται τὰ μέτρια ἔργα, ἅπερ τὰ σημεῖα καὶ μὴ ἀπρεπῆ] Bis in nostra peccatum erat, cum ita scriberetur: σοὶ ἢ προσφιλῆ ἔσονται ἔργα, ἅπερ τὰ σημεῖα καὶ μὴ ἀπρεπῆ: prætermissa voce μέτρια, & substituto ἀπρεπῆ, pro ἀπρεπῆ. Quæ ad hunc Hesiodi locum à nobis notata sunt in Notis vide.

Pag. 78. C. 2. Pro. Δαίμονι δ' οἷος ἔπεται] δαίμων ἐ μόνον ὁ ἀπονέμων ἡμῖν τὸν βίον καὶ θνητῶν τὰ ἡμέτερα, κρείττων ἡρώων καλεῖται] Malim ὁ κρείττων ἡμῶν καλεῖται. Hesychius: κρείττονας τοὺς ἥρωας ἔνιοι λέγουσιν. δοκεῖ ἢ καὶ πονηροὺς πνεῦς εἶναι. διὰ τοῦτο καὶ οἱ παιδευόντες τὰ ἡρωϊκὰ στύλῳ ἔχουσι, μή τι βλάπτωσι. καὶ οἱ θεοὶ ἢ, Αἰσχύλος Αἴτνᾳ. Nec aliter vox Hesiodi hic accipienda quam

Hesychio vox κρεάων ex Æschylomale enim argutantur omnes.

Pag. 81. C. 1. Id. ἡ γὰρ Ὄμηρος τὸ ἀναλίσκειν, ζώντας φησὶν] Antiquiores omnes, si Pausaniæ stamus: qui non aliam rationem reddit τοῦ ἀγάλματος τῆς Ζωστηρίας Ἀθηνᾶς in Bœoticis. Πλησίον δὲ Ἀμφιδύμου δύο ἀγάλματα λίθινα λέγουσιν Ἀθηναῖοι ἱδρύσασθαι Ζωστηρίας. λαβεῖν γὰρ τὰ ὅπλα αὐτὸν ἐκ πυθοῦ, ἵνα εὐθὺς ἔχοι τὰ ὅπλα, ἐκ Χαλκίδος τὴν ἐπέλλουσαν αὐτῷ τὴν ἔξοδον. τὸ δὲ ἐνδῦναι τὰ ὅπλα, ἐκ Αἰγίνης ζώσασθαι· ἡ δὲ Ὄμηρος Ἄρεα τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα ἐσθῆτας τῷ ζώνῃ, φησὶ ὅπλον τὸν σπαθὸν φασὶν εἶναί τινες.

Id. ib. ἢ τὸ μὲν ὃ ζώντας ἀνθρώπους, ὡς δεῖ ἄρχοντας ἐξιόντας, * δόμενον τῷ μὴ ἐμπεδοῦντι ἢ χατῶντα.] Fortasse δεόμενον.

Id. ib. ἐσθὲ ἃ ἢ οἱ παλαιοὶ νομοθέτοντες δικάσασθαι τὰ ἀπολλυμένων τοὺς γείτονας * συναλλαγμάτων] scribe ἐδικάσαντο ἐσθῆτι, & σωμάτων ἀγμάτα.

Ibid. C. 2. Tzet. ὁ λέων Ἡσίοδος φησὶ, τῷ δαίμονι ἢ τῇ τύχῃ τῶν ἀνάρχειν] Nescio cur hic tam subtiliter & stulte argutetur Tzetzes, cum simpliciter potuerit exponere: διὰ τὸ ὅμοιος ἴσον· nam nihil aliud est δαίμονι ἴσους ἑαυτοῦ. Sed & reliqui duo παραπαίουσι.

Id. ibid. τουτέστι πονήσῃ ἐκ ὀφείλεις αἰδεῖσθαι ἐσθῆτι τὴν ἐργασίαν] Ineptum omnino est, & frivolum.

Id. ibid. αἰδὼς τοι ἐσθῆτι ὀλλυμένων] ἐπισφαγίζων ἢ τοῦτο τὴν δεινὴν τῶν ἢ αἰδὼς εἶναι ἢ ὀκνεῖν φησὶν αἰδὼς ἔστιν, ἢ ἀναρχόντων ἐσθῆτι ὀλλυμένων, δάρσος ἢ τὴν τόλμαν ἐσθῆτι ὄλεθρον] Argutantur interpretes. Videtur legisse, ἐσθῆτι ὀλλυμένων: quod satis manifeste asseverat, quomodo & Stobæus. Mens Hesiodi quæ sit, ex superioribus petendum: vult enim τὸν αἰδῶ ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης, τὸ δάρσος ἢ θράσος: propterea ad consequendum alterum, alterum fugiendum hortatur. Frustra itaque est, cum ἀναρχόντων exponit. Reliqui quoque duo aliud hic agunt, cum ad intellectum huius loci præire debuerit poeta, qui Odyss. P.

Δώσω δ' ἐξείης ταῦτα φέριστ' ἀνδρῶν τε βροτῶν τε·
Αἰτίζῳ μέν τίς τε πόρῃς ὑπερβασιλῆα
σῆσί.

Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ πενίῃ παρακοίτιδι ἀνδρὶ παρεστήκει· quæ verba alibi repetuntur. Sensus totius Hesiodi loci hic est: ἐὼν ἐργάσῃ, τὸ δ' δαιμονίῃ τοῖς θεοῖς ὅμοιος ἔσῃ· τὸ γὰρ ἐργάζεσθαι ἄμεινον τῷ ἀργεῖν δοκεῖ θεοῖς. Hinc paulo post infert: αἰδὼς τις οὐκ ἀγαθὴ τοῖς μὲν ἐργαζομένοις, καὶ διὰ τοῦτο πενομένοις, ἵππος καὶ ἀκολουθεῖν φύσει· αἰδὼς ἢ ὠφελοῦσα πολλάκις καὶ βλάπτουσα τοὺς ἀνθρώπους. ἢ δὲ αἰδὼς τῆς πενίας ἴδιον, τοῦ δὲ πλούτου τὸ θάρσος. Si in Homero cum quibusdam pro voce ἀσπίδι, κομίζει legamus, & κεχρημένον, idem quod Hesiodus ad verbum infert. in toto hoc loco audiendi neutiquam sunt Moschopulus, Proclus, Tzetzes: qui fortasse non sine authoritate veterum erraverunt. Sed verum est quod sæpe dico. Nihil esse ineptius Grammatico, qui in loco facili & διανοήτῳ difficultatem quærit: tanquam tota hæc vita nostra non brevissima esset, ad ea perdiscenda, quæ ignorari non possunt.

Id. ibid. ὁ δὲ Ἡσίοδος νῦν καλλίστως αὐτὸν τὸν αἰδῶ εἰς δύο διῄρηκεν] ita emendavit illustris Scaliger, cum male legeretur, διῄρει.

Id. Pag. 82. C. 1. καὶ ζάμενος αὐτὸς ἢ ἀκμελωτίσας τὸν ὅρκον τῇ γλώσσῃ, τουτέστι ψευδορκήσας] Aut insanit funditus Tzetzes, cum λησάμενος ὅρκον, ψευδορκήσας exponit, aut legit in Hesiodi versibus aliter quam reliqui omnes:

Εἰ γάρ τις καὶ χρεὼ ἔῃσι μέγαν ὄλεθον ἅλῃσι,
Ἢ δὴ τὸν γλώσσης λήσεται.

qua quidem lectione nihil stultius excogitari potest. Optime hunc locum illustrat Procli glossa: δύο γὰρ ἁπλῶς διαφορὰς ἐξαιρεῖται τῆς ἁμαρτημάτων ἐν τούτοις. τὰ μὲν δι' ὅρκων, τὰ δὲ διὰ λόγων· ἢ γὰρ βιαζόμενοι τινὲς αἰδεῖσθαι ψευδομένους, ἢ ἀναπείθοντες διὰ τῆς γλώσσης & c.

Id. ibidem: ὅθεν ὁ ποιητὴς τοῦτο λέγει, φησὶ

φησὶ τῶν τῷ ἐπέρῳ ἀρῷ, ὅς τις εἰς ἐγγὺς ἐλθὼν καὶ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀνεψιὸν [εἰς ἔξει] καὶ πολὺ βλαβερόν τι] scribe λάξῃ καὶ πρᾶγμα βλαβερόν τι. Illustris Scaliger vnco includerat vocem ἔξει.

Pag. 83. C. 1. Id. εἰ δ' ἄλλος μαχητοείας τις ἐστὶν, τὸν Πρόκλον ἐρέπτα] Hæc in Proclo non sunt, qui simpliciter exponit: δεῖν μὴ τὰς ἐχθρὰς ἄγαν δεῖ φιλεῖν, φιλίαν μὴ ἀνακρινομένης, ἀλλὰ τὰς ὄντως φίλους: causam itaque non dico quin sequatur, ἢ κατὰ φάσθαι τῷ Πρόκλῳ σὺν Τζέτζῃ, vel quiddam Procli hic desiderari. ipse tamen Tzetzes tali interpretatione vtitur, ad locum illum, τὸν φιλέοντα φίλει; τὸν μὲν φιλοῦντα χρὴ φιλεῖν, φίλει.

Id. ib. C. 2. ὅσσον τ' ἀγαθὸς μάγ' ἔοντα] δείκνυσι τοῦτο Πλούταρχος. Θεμιστοκλέα γάρ φασιν ἢ Πλάτωνα] scribe Κάτωνα, vt apud Proclum est.

Pag. 85. C. 1. Mos. καὶ σεῦς τὸν ἀδελφὸν ἢ θέλε δεῖναι ἐπιμάρτυρα] In Veneta editione scriptum erat: καὶ σεῦς τὸν ἀδελφὸν ἢ θέλε δεῖναι ὅτι μάρτυρα, εἰ σωάλλαγμά τι δηλονότι ποιεῖς μετ' αὐτῦ, γελάσας, ὡς παίζων δηλονότι ὅς οὐκ ἔδει πιστεύειν, sine vllo sensu. Clarissimus Vulcanius in exemplari suo annotarat, πίστις γδ. Nos sensum ita constituimus: καὶ σεῦς τὸν ἀδελφὸν ἢ θέλε δεῖναι ἐπὶ μάρτυρα, εἰ σωάλλαγμά τι δηλονότι ποιεῖς μετ' αὐτῦ, γελάσας, ὡς παίζων. πίστεις γδ αἱ σεῦς ἀνεψιὸν δηλονότι. & c. Optime. vide Proclum.

Ib. C. 2. Pro. ὁ ἢ Πλούταρχος ἐμεῖνε, δεῖν γδ] Non bene hæc capiunt magistri. Rationem quæ Plutarchũ mouit vt contra cæteros versum hunc vindicaret, hanc statuit Proclus: δεῖν γδ τὸ φίλον σωσεῖσθαι παραλαμβάνῃ ὅτι ἀειμένῳ μισθῷ: quæ verba nihil aliud sunt, quã Scholion illorum, Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ ἐιρημένῳ ἄρχιος ἔσω: e quibus dimanauit supra illa Moschopuli interpretatio: σεῦς φίλον ἢ ἄνδρα, ὃν λαμβάνεις δηλονότι συνεργὸν ἐπ' ἔργοις, μισθὸς ἔσω συμπεφωνημένος ἐφ' ἡμέρᾳ ἀνὰ

τῦ. At vero longe aliter intellexit Philosophus lib. 9. Ethicorum cap. 1. quam interpretes Græci; vbi disputat, πότερον κατὰ ἀξίαν τάξαι δεῖ, τῷ ὠφελημένῳ, ἢ τῷ ὠφελοῦντι. Porro cum ille qui amico operam locat prius, de quo hic agit Hesiodus, sit omnino similis τῷ ὠφελημένῳ, quia operam suam locat, sicut ille qui prius dat donum; videtur ὁ ὠφείλων permittere τῷ ὠφελοῦντι vt tantum det quantum visum sit. Propterea concludit Hesiodus, vt philosophi loquũtur, ἐν ὅροις μὲν γίνεται ἡ ὁμολογία ἡ ἐπὶ μισθοῖς, vbi de precio, dico, inter verunque non conuenit; ibi amico tantum sufficere debere, quantum statuit is qui operâ eius vsus est. Sensus hic est: *Amicus si amico operam locauit, sufficiat merces ea quam amicus præscribit.* Id probat philosophus exemplo Protagoræ, τῷ σοφιστῇ ἐπὶ μισθῷ διδάξαντος· ἢ ἀξίαν ἢ ποτέρᾳ τάξαι δεῖ, τῷ ὠφελημένῳ, ἢ τῷ ὠφελοῦντι· ὁ μὲν ὠφελημένος, ἔοικεν ἐπιτρέπειν ἐκείνῳ ὅσου φησὶ καὶ Πρωταγόρας ποιεῖν. ὅσα γὰρ διδάξειν ἃ δίκαιος, τοσοῦτον τὸν μαθόντα εἰκὸς ἀντιδοῦναι ὅσου δοκεῖ ἄξια εἶναι διδάσκων, καὶ ἐλαμβάνετο τοιοῦτον. ἐν τοῖς τοιούτοις δ' ἐάσειε ἂν τὸ, Μισθὸς δ' ἀνδρὶ. Merces ea merces est quæ in amici arbitrio relinquitur: quamobrem errant cum ἀμφιφωνημένος exponunt, tanquam hoc sibi vellet vox εἰρημένος: est enim erratum οὐδὲ τοῦ ζωήχειαν, cum coniungunt, ἀρκεῖ ἀνδρὶ φίλῳ, cum coniungendum sit τὸ εἰρημένος & τὸ ἀνδρὶ φίλῳ. Reddere igitur hoc modo debuisset, Moschopulus: πρὸς φίλου ἢ ἀνδρὸς ὅταν λαμβάνῃ δηλονότι συνεργὸς, μισθὸς ὁ τεθεὶς ὑπ' αὐτοῦ τῇ γνώμῃ σοῦ ἱκανὸς ἔσω. Eadem ratione emendandus & Proclus.

Pag. 86. C. 2. Procl. τοῦτο γὰρ γνώριμόν ἐστι παλαιστικῆς καὶ ἀγωνιστικῆς, ὁρώσης εἰς ἀπάτησιν] scribe, εἰς ἀπάτην.

Id. ibid. κατὰ νύκτα ἢ σήμερον ἡδέα λέγουσι] Scribe, κατὰ νύκτα ἢ σημαίνει ἡδέα λέγουσι. τὸ σημαίνει ex contrahentium ratio-

ne posteriore sui parte in alterum mutatum est. τὸ δὲ αἴνι contrahere solent οἱ ὑποσυρμένως χάροπτες.

Pag. 87. C. 2. Tzet. ἡ πδοιγία ἢ συμπαπακὸν ἦν συμπόσιον] scribo, ἡ πδοιγία ἢ διεγυμναχὸν ἦν συμπόσιον.

Pag. 88. C. 1. Id. καλιὴν] τὴν φωλεάν: νῦν δὲ ἢ τὸν τόπον, ἢ τὸν δίκον δηλοῖ] frustra est dum καλιὴν κυρίως exponit τὴν φωλεάν: potuisset σκηνὴν verius: vnde œconomiæ veteris præceptū erat: Δέρις ὅτι ὄντος καλιὰς ποιεῖς. Hinc illud poetæ in his libris alibi: ἐκ δ' ἀϊὸς δέρθ' ἐσσεῖ, ποιεῖσθε καλιάς. fiebant autem ἐκ τῶν ἐπιφυλλίδων, καὶ κάλων, ἤγουν καλάμων ἢ δ' ὑφῶν καλιαὶ, sicut χόρτος, ex gramine, id est, χόρτου. postea & καλιαὶ & χόρτοι partes ædium remanserunt. Ab his præcepta sua desumebant veteres œconomi: vt omnia fierent καθ' ὥραν: quia neque semper τῆς καλάμης copia erat, neque τοῦ χόρτου.

φιλήτην] κλοπαῖς; ὑφαιρεμένους τὰ ἀλλότρια, καὶ πᾶσι κακοῖς· παρὰ τὸ φιλεῖν τὰς ἄλλας, καὶ διὰ τοῦ ι, ἢ ὅτι ἀφ' ὧν τὸ φιλεῖν τὸ ἁπτεσθαι διὰ τοῦ η] Eustathius, qui veteres Hesiodi interpretes diligenter euoluit, id negat: eamque sententiam proponit quam secutus est & Proclus. ὡς καὶ τὸ φιλεῖσθαι, ἀφ' ἧς καὶ τὸν φιλήτην παρήγαγέ τινες τῆς παλαιᾶς σχολιάσεως τοῦ Ἡσιόδου, ἵνα ᾖ φιλήτης ὁ ἁπτὴς Ἡσιόδῳ, μὴ ἀπὸ τοῦ φιλῶ φιλήσω τὸ ἁπτῶ· αὐτὸ δὲ πρέπει δεῖν συζυγίας, ὡς δηλοῖ παρὰ Λυκόφρονι τὸ, φιλόπας πρόμον.

Pag. 90. C. 1. Mosch. ἐπιτελομανάων] κύτει τοῦ &c.] Dubium vix est quin tota illa glossa, quam pag. 97. C. 1. vncis inclusam videbis, cuius principium est: Ἄτλαντος τοῦ Ἰαπετοῦ, huc pertineat, atque hinc diuulsa sit: quam nos quod id idoneum magis locum referre non possimus, ibi reliquimus.

Ibid. C. 2. Proc. ταύτας δὲ τὰς δυνάμεις τὰς ἀμφοτέρων &c. κοινὰς ἐκάλεσεν, αἱ γαῖάν τε καὶ ὑετὸν ἀμφὶς ἔχειν.] Scribo, κοινὰς ἐκάλεσεν, αἱ γαῖάν τε καὶ ὑετὸν ἀμφὶς ἔχειν: sicut supra dixit, ὁ μὲν Ἄτλας λέγεται, πᾶς Ἰαπετοῦ, τὸν οὐρανὸν αἴρειν, καὶ τὰς κίονας, αἱ γαῖάν τε &c. Est autem locus ille Vlyssææ 1.

——ἔχουσι δέ τε κίονες αὐτὸς
Μακρὸς, αἱ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.

Pag. 91. C. 1. Id. τὰς δὲ καιρὸς τοῦ δεῖν τε πράττειν &c.] fortasse τοῦ τόπου δεῖν τε πράττειν.

Pag. 91. C. 2. Tzet. Πλειάδων Ἀτλαγενέων] ἐκ τοῦ δυσεισφόρου] Nūquam ex operis huius distinctione quam Grammatici afferunt, certiores abibūt tyrones. Duo hoc opere agit poeta: De Iustitiâ, de Labore. Vtrunque hoc modo inter se cohæret, quo ostendit in Rhetoricis Aristoteles: in Catone maiore Plutarchus. Veteres eum iustum existimabant, qui a se penderet, & αὐτουργὸς esset, qualis est bonus familias pater: Hesiodus primo ostendit præcepta iustitiæ: quæ res pertractata fuit libro superiore. nunc quomodo conseruari possit hoc tempore iustitia ostendit; Labore nimirum, postquam sublata sunt Deorum beneficia, quæ Laborem excludebāt priori sæculo, nec œconomiæ necessitatem afferebant. cum enim iniustitiæ mater sit ocium καὶ ἡ ἀεργία secundum Hesiodum: quod eam paupertas sequatur, quæ renera est καταμάχητος, vt multis ostendit, mirum non est, si ad singula deuoluatur quibus iustitia conseruari, & honesta viuendi facultas possit: paupertas & egestas exterminari. Cum autem τοῖς αὐτουργοῦσιν maxime iusti sint agricolæ, merito huic parti œconomicæ & αὐτουργίᾳ primum locum concedit. Ita, hoc opere inter se cohærent, *Iustitia*, *Opus*, *Agricultura*. Aristoteles lib. Rhetor. 2, quem locum supra obiter adduximus: Διὸ τοὺς ἀληθεῖς καὶ αὐθαίρετους τιμῶσι, καὶ τοὺς δικαίους. τούτους δ' ὑπολαμβάνουσι τοὺς μὴ ἀφ' ἑτέρων ζῶντας. τοιού-

τοῦ δ' οἰ ἀπὸ τῆς ἐργάζεσθαι, καὶ τέκτονες οἰ ἀπὸ γεωμετρίας, καὶ τἄλλων οἰ αὐτουργοὶ μάλιστα. Quibus verbis ad œconomiam diuisionemque propositi Hesiodici in hoc opere respexisse Philosophum eo magis mihi verisimile fit, quod Plutarchum, quem diligenter in hos libros commentatum fuisse accepimus, non aliter eius partes considerasse, & institutum poetæ, videam, his verbis in Catone Censorio: Ἀριστείδης ὁ τὴν πενίαν καὶ τὴν μετὰ δικαιοσύνης συνοδεύουσαν, ὡς ἀκαθέκτου καὶ πανδήμου, καὶ πᾶσι μᾶλλον ἢ τοῖς πολιτικοῖς ἀφέλιμον· καί τοι πολλαχοῦ μὲν Ἡσίοδος, ὡς ἑνὶ δικαιοσύνην ἅμα καὶ οἰκονομίαν παρακελεύεται ἡμᾶς, εἰρηκεν, καὶ τὴν ἀργίαν ὡς ἀδικίας ἀρχὴν λελοιδόρηκεν. Aristidis sententia hæc erat: Iustitiam propterea laudandam non esse, quod eadem cum paupertate sit coniuncta. Respondet Plutarchus id falsum esse, Hesiodi exemplo, qui coniungit curam rei familiaris cum iustitia in eodem opere: iustitiam cum cura familiaris rei: ocium vero & negligentiam matrem iniustitiæ statuit. ex quo sequitur falsam esse opinionem Aristidis: cum enim iustitiæ propositum sit rem familiarem augere, non negligere; iustitia pauperratis causa esse nequit. Falluntur enim, inquit, qui existimãt, sicut medicidicunt, exterioribus corporis partibus conducere oleum, interioribus nocere: ita virum iustum aliorum curam gerere, sui vero & suorum nullam. Agriculturæ vero prærogatiuam ostendit Plutarchus ex Homerico loco, qui ἔργοι & οἰκωφελίαι vocat quicquid domi fieri potest: quod opponit Bello, & Nauigationi, sine qua tum temporis mercatura non constabat: cui Hesiodus partem aliquam tribuit, sed post alteram. ex quo probat eiusdem hominis esse familiam negligere, & iniustis artibus ditescere. καὶ ὁ τὰ Ὀλύμπια ποιῶν

——ἔργα δέ μοι ἐ φίλον ἦεν.

Οὐδ' οἰκωφελίης, ἥτις τέρψει ἀγαλὸν τινα·

Ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,

Καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐυξέστοι, καὶ ὀϊστοί.

οὐς τοὺς αὐτοὺς ἀμελοῦντας οἰκίας, καὶ πορίζομένους ἐξ ἀδικίας. Hæc causa est cur toto hoc opere mari sit infensus poëta, & Oceanum vt pœnam constituat: quod ad œconomiam aliquid conferat, iustitiæ vero multum detrahat. Totum est: Ivstitia, Opvs. Partes *iustitiæ*, Virtutes singulæ, quarum aliquot præcepta proponit. Operis, Agricultura, Nauigatio: ad quas iam recta. Cæterum tota hæc pars quæ ἐσόδιον quandam ἐσῆγησιν libri sequentis, a Basilensi aberat, vsque ad illa: Τ' Ἄλλαντος συγατέρων. Principium glossarum Tzetzis erat tale: ἐπὶ Ἄλλαντος συγατέρων Πλειάδων ὀπτιλεύων &c.

Pag. 92. C. 1. Tzet. —νύμφαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι] Dimidius hic versus ab editione quam secuti sumus aberat: ex altera eum adiunximus.

Id. ibid. C. 2. Συγατέρες Ἄλλαντος αἱ Πλειάδες, καὶ Τυάδες] Ineptissime in editione quam secuti sumus prætermissum erat, τὸ, αἱ Πλειάδες: sine quo μάτην τῆς ἐξηγήσεως ἐχάζετο.

Pag. 93. C. 1. Id. Στέφανος Βορέου, Στέφανος Νότου, Ἄργω] τὸ, Ἄργω ab editione nostra aberat.

Id. ib. C. 2. αὐτὴ δὲ τῆς ἐφόδου μοῖραν ἐλάμβανε πρώτην, ὁ δ' ἑξῆς τοῖς ἐπιμένουσι τὴν ἐφολκεῖαν τὰς μοίρας τὸν ἥλιον] In ea quam secuti sumus, locus hic corruptus erat, scriptumque pro τὰς μοίρας, * σῶας μοίρας cum asteriſco.

Pag. 96. C. 1. id. σπουδαῖον ἐπανορθώσεως τόπον, τῷ τὸ Τζέτζου ἐξηγήσει] doctus aliquis monachus, aut Scholasticus, qui hæc scholiain vsum suũ perlegerat, ad aliquem Proclum aut Moschopuli locum, vbi a Tzetze eos dissidere observarat, hæc verba notarat, ἐπανορθώσεως τόπον τῷ Τζέτζου ἐξηγήσει: nam ita legendum. Vnde vos-

ea distinxerimus, & duobus vncis inclusimus.

Pag. 96. C. 2. Tzet. Καὶ τῷ πλουσίῳ ὅτι πλούσιον] Vox πλούσιον minime stricte accipienda est, vt notant interpretes: in qua ratio est elegans. Philosophus lib. Rhetor. 3. vbi oratori suadet, vt si commendare quid velit aut probare cuiquam, translationem vocis a præstantiori specie desumat eiusdem generis: sin contra, a deteriori: hoc vt probet, eadem voce vtitur qua hic vsus est Hesiodus, τὸ πλούσιον cuius oppositum sub eodem genere est, εὔχρως: genus est, αἰτεῖν. vtrumque cum idem denotat, alterum ignominiam habet, alterum ea caret. Verba eius sunt: Καὶ ἐάστι κοσμεῖν βέλτι, ἀπὸ τοῦ βελτίονος· οἷον ἐκ τούτου ἄμεινον φέρειν τὴν μητροφονίαν, ἢ τὸ φέρειν, ἀπὸ τοῦ χειρόνων· λέγω δ' οἷον, ἐπεὶ τὰ ἐναντία ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τὸ θνῄσκειν, τοῦτο μὲν πλούσιον εὐχρωτ, τοῦτο δ' ἀχρεῖον πλούσιον· ὅτι ἄμφω αἰτητικοῖς, τὸ εἰρημένον ὅτι ποιεῖν. Cum igitur Hesiodus Persæ ob oculos ponat, hominis qui ab altero pendet conditionem: quantaque subsequatur miseria τὸ αἰτεῖν, quod proprium est τῶν μὴ αὐτεξουσίων; maluit dicere πλούσιον, quàm αἰτητικόν, quod est genus; aut εὔχρων, quæ est opposita species.

Pag. 97. C. 1. Id. Καὶ μὴ δεδόντων μανίαν λέγειν αὐτόν]. Scribe, Καὶ μανίαν λέγειν αὐτῶν: vel aliter vacat τὸ αὐτῶν, quod notarat Illustris Scaliger.

Pag. 101. C. 2. Procl. Καὶ Πλάτωνα λέγων κεκτῆσθαι ἐν τοῖς ὅπλοις διλέχθαι, καὶ ἀμφισβήτησιν] forte: πάλεως καὶ ἀμφισβήτησις.

Pag. 102. C. 1. Proc. Δῶρον δὲ τὸ αὐτὸ ἔστιν καὶ πλάσις, ἀλλ' ὅτις ἐπὶ μὲν πλάσμα] Scribo, ἀλλὰ τοῦτο ἐπὶ μὲν πλάσμα. Videtur enim distinguere inter πλάσιν & δῶρον: quod alterum, πλάσμα δυσπλάστων ὀρθῶς. ἀμφιβόλων sunt, alterum: τοῦτο ἀσφαλῶς, καὶ τὸ ἀντίχειρ. ἐγκεῖται.

Pag. 104. C. 1. Tzet. Καὶ ἡμῖν πολλάκις τις διατείνων, ὡς ὁ κεχρημένος ἀφάμαυ] Periculum erat ne Hesiodum nullus intelligeret mortalium, nisi sciremus bene oluisse Tzetzen, ὁ κεχρημένος ἀφάμαυ. mirum ni etiam aduerso gutture, vt Aristophanicus Carrio, thus spiraret hic homo. Atque hic quidé ille est, qui supra patui alicuius ἀπτώματος causa, quod in alio notat, solem obduci vult, cœlum nebulas contrahere, virtutem ipsam & scientiam plorare. Vt te quicquid vspiam est Musarum furcillis præcipitem agat, Græcorum ineptissime.

Id. ibid. Καὶ τὸ ὀρθὸν ἐ τέχνης τοῖς αὐτῶν φλυάροις σώμασι] Scribe, νοήμασι: Sic infra, οἱ ἐπὶ νοημάτων πλοκῆς.

Id. ibid. C. 2. ὡς οἱ πάλαι τὰ Εὐριπίδου πάσπαλα χάρμάτα] Huic ego homini iratas esse Musas omnes sat certo scio, qui quidem in Hesiodi interpretatione, tanquam rem necessariam de Euripide & Æschylo iudicium suum proponit: in quo ita alterius causam agit, vt alterum penitus prosternat: ita sententiam suam enunciat, vt quicunque aliter existimat, sine mora vlla in pistrinum aliquod comicum, aut Διονυσιόλαμπρον ablegari videatur: quod tyrannum illum in re simili facere consuesse accepimus, quoties nimirum liberum de scriptis suis experiretur iudicium. Duo videlicet libertatis hostes sunt, Grammaticus & Tyrannus: vterque τὸ αὐθαίρετον tollit, quod nō facile homo generosus sibi eripi patietur. Nunquam ita de tota posteritate desperare debuit Tzetzes, quin aliquē saltem superfuturum existimaret, qui de vtriusq. & Euripidis & Æschyli virtutibus iudicare posset. Æschylus artem rudem, impolitam, in formam redegit. itaque si priores poetas videas,

laudem

laudem meruit: si posteriores, veniam. Sed Tzetzes τὸ ἐπεχθὲς τῷ ῥαμφίτῃ, καὶ τὸς πύξους, vt Comicus loquitur, in Æschylo probauit. quod etiam in suis versibus imitatur hic poetaster, qui tum demum inimitabilem se existimat, cum eiusmodi verbis vsus est, quæ homini quamdiu sanus est in mentem venire non possunt: quæ ab oratione vulgari καὶ τῷ κεκραμένῳ τῷ ἰδιώτῃ λόγῳ, vt Rhetores loquuntur, longe recedant. Cuiusmodi tamen sermo non poëtis est, sed Καλλιόπης κρουνή. Itaque in emendando Æschylo plus operæ Euripidi ponendum fuit, quam priori illi in Tragœdia. Sæpe τῷ ἀπύρῳ, sæpe τῷ τῆς γλώσσης φορτικῷ peccat Æschylus, sæpe περὶ τὸ ἀπάλευτον in translationibus, sæpe περὶ τὴν διάλυσιν τῆς λέξεως, & compositionem vocum dithyrambicam. Euripides Æschylo τὸ ἴσχνον addit, & extenuando artem ampliauit: itaque optime a Comico ἰσχνὸν τὸ τέχνῳ, dicitur. Summa ars tam oratoris quam poetæ est in eo, vt non πεπλασμένως dicat & fucate, sed πεφυκότως & naturaliter. tam ratione poetæ quam eorum quos introducit: quam laudem Euripides primus mortalium in Tragœdiam transtulit, vt testatur melior harum rerum æstimator, quam sunt aliquot grammaticorum decades, Aristoteles, cuius iudicium lib. Rhetor. 2. hoc est: δὲ δεῖ λανθάνειν ποιοῦντας, καὶ μὴ δοκεῖν λέγειν πεπλασμένως, ἀλλὰ πεφυκότως· ἐκεῖνο μὲν γὰρ πιθανόν· ἐκεῖνο δὲ τἀναντίον. οἱ γὰρ πρὸς ἐπιβουλεύοντα διαβάλλοντες, καθάπερ πρὸς τοὺς ὄντως μεμυγμένους· καὶ οἷον ἡ Θεοδώρου φωνὴ πέπονθε πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ὑποκριτῶν· ἡ μὲν γὰρ, τὸν λέγοντα ἔοικεν εἶναι, αἱ δ' ἀλλότριαι κλέπτειν δ' ἔοικεν, ἐάν τις ἐκ τῆς εἰωθυίας διαλέκτου ἐπιλέγειν σωπήσῃ, ὅθεν Εὐενετίδης ποιεῖ καὶ ὑπέδειξε πρῶτος. Sensus est: *Itaque occulte hoc agendum est, ne fucata sed genialis dicendi ratione vtamur: alterum enim persuadet, alterum contra. Non aliter enim quam de insidiatore omnes sentiunt: non aliter quam de vinis mistis. Aut sicut Theodori vox se habuit ad histrionum reliquorum: hæc enim loquentis, illæ, alterius cuiusdam esse videbantur. Penetrat autem quasi & suffuratur auditorem orationis ex vulgari lingua compositio: quod in Euripide videmus, qui primus hoc inuexit.* Magnum iudicem, qui cum libris peculiaribus diligētissime περὶ διδασκαλιῶν scripserit, & de tota Tragœdia, non est cur ab huius rei cognitione remoueatur. Fatemur in Euripide esse δύσκωλα quædam ῥαμφίζια, &, vt Comici verbo vtamur, τἀτίλια: fatemur multa esse in Oeconomia ἀτεχνῆ, & infra τὸ τῆς γραφῆς σεμνόν: cuius imitatio versatur circa τὰ βελτίω, id est, ea omnia quæ præstantiora sunt: sicut comici & mimi circa τὰ χείρω, id est, quæ deteriora sunt, teste ipso philosopho. quod non ita intelligendum est vt quidam ex Æneadarum genere in suis ad Aristotelem commentariis interpretati sunt, quod Tragœdia nihil quam Heroicam ætatem imitetur: nam ita ne peccasset quidem Euripides in Telepho, quem mendicum induxit, cum idem & mendicus & heros esset; id est, βελτίων καὶ χείρων eodem tempore: sed βέλτιον omne id est, quod ἔξω τῶν πολλῶν est: omne id quod splendidum & regale. Non aliter quam ea accipiunt Grammatici cum de comica ὁμοιώσει disputant, quam diuidi dicunt in duo, εἰς τὸ βέλτιον, vt cū seruus Xanthias in herum suum Bacchum mutatur in Ranis Aristophanis; aut εἰς τὸ χεῖρον, cum Bacchus herus mutatur in seruum Xanthiam. Fatemur dico hæc omnia. Sed generosi animi est cogitare potius quantum a laude & felicitate tantorum virorum absis; quam in persequendis eiusmodi animi improbitatem exercere. Sicut in Republica fex populi, & deploratæ sortis homines, quibus omnino spes non est vt aliquo

emergant, hoc vnico solatio vtuntur vt primatibus obtrectent: Ita Grammatici cũ æmulari possint neminem, calumniari possunt omnes. Præsertim cum ne quidem veterum sit vllus in quem non eiusmodi ansa cadat. Quid Sophocle augustius? tamen in eo τὸν αὐθαδέστερον accusatam scimus. quid Archilocho vberius? tamen in eo τὸ ἰαμβεῖον displicuisse nouimus. Quid Phocylidis præceptis acceptius? tamen non nemo in eo τὸν ἀτέλειαν culpauit. Et vt de vtroque hoc aliquid dicamus; Alter tacere nescit, alter parua loqui: alter numero verborum peccat, alter pondere: Itaque cum diuerso modo peccent ambo, in vtroque multa sunt quæ si in Satyrico dramate essent, ita demum laudem inuenirent. Quantum inter vtrunque interesse sciunt docti. Exempli ergo sit illud: Euripides Telephõ, κώπης αἴασσειν dixit, aut κώπης αἴακτας vocauit remiges: quam ob causam ostendit philosophus Rhetor. 3. At idem Cyclope, eodem vsus est in eo: ὁρῶ σὲ εἰς ἀκταῖς ναὸς Ἑλλάδος σκάφος, κώπης τ' αἴακτας σὺν φαεννέτῃ πνί. Altero censorem tamen, altero præconem meruit: alterum culpandum, alterum laudandum est. In Tragœdia peccatur quoties vel sublimia nimis dicuntur; quia Dithyrambicum est: vel humilia, quia Comicum: in qua, κἂν εὐπιλὴς ὀνόματι κόσμος ἐπῇ. Nam quod addit: Αἰσχύλος γὰρ αἰσχρὸς ἦν ἢ βασιλεὺς ἡμῖν, quid aliud vult, quam Æschylum fuisse veteris prosapiæ: Euripidem, quod vetus comœdia dicebat de eo, παῖδα λαχανοπώλιδος θεᾶς; Quod si genus & familia spectentur in arte, necesse erit Homeri locum obtineat, ὁ μέγας Περσῶν βασιλεύς: Maronis, Nero aut Galba aliquis. Habemus me hercule nos quod omnibus regum purpuris & tiaris opponamus.

Id. ibid. C. 2. ὀξὺς ἠλίου] τὸ ὀξυκινήτου] Falsum est hoc quidem loco, quanquam cum eo lapsus sit & Moschopulus supra. Sed non potuisset eruditionem suam ostendere si verum dixisset, nec περὶ τῆς περὶ ἀστέρων περιόδου disputare. μὲν ὀξὺς ἠλίου, τὸ θερινὸν τοῦ ἡλίου κῶμα: opponitur enim τῷ ὀπισθηρῷ. ὀξύς, ἀκινητάτου, vt exponit Proclus. propterea omnia quæ περὶ τοῦ ἡλίου ὀξύτητος dicit, frigida sunt & hic locum non habent.

Pag. 105. C. 2. ὅπως ἀκίνητος ἡ φορᾶς] Ita scripsit illustris Scaliger, cum male legeretur φορᾶς.

Pag. 106. C. 2. Tzet. σημαίνει περὶ τῆς ἐπὶ ἠλικιῶν] Scribe, σήμειον περὶ τῆς ἐπὶ ἠλικιῶν. Nota est Scholastici, qui reliqua quæ sequuntur περὶ ἠλικιῶν, a Tzetze præter rem pædagogice annotata, in margine codicis sui distinxerat vt memoriæ consuleret. Σήμειον Græcis eadem nota est, quæ nostrum, *nota bene*; quod vulgo hoc signo, quoties aliquid obseruamus, ne excerpendo singula cursum lectionis remoremur, depingimus, NB. supra eodem modo in altera nota quæ irrepserat: Σήμειον. γιατίους ἐστὶ φησὶ τῇ τοῦ Τζέτζου ἐξηγήσει.

Pag. 107. C. 2. Proc. τὸ γὰρ ὁ εὐπορῶν βοῶν ἀποκρίναιτο ἄν.] male legebatur, ἀπορῶν.

Id. ibid. ὁ γὰρ ὁ λαβὼν τὴν κυνῆν αὐτόμενος] recte emendauit Scaliger, cum κοινὴν legeretur.

Id. Pag. 108. C. 2. ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπαλύνειν αὐτὴν ἢ θρύπτειν ἢ ἁμαλύνειν] ita scripsi, cum male legeretur: ἐκεῖνο σημαίνει τὸ δεῖν ἀπλαύειν.

Pag. 109. C. 1. Tzet. Ἀπὸ ἢ αὐτῦμαι διαφέρει] Aut ego fallor aut hoc loco deest differentia vtriusque, nec enim verisimile est Grammaticum nostrum id nos celare voluisse: præsertim cum hæc scholia tot locis mutila deprehensa sint. Poterit suppleri hac ratione:

ratione: αἰτῶ ὑπὲ τὴ ἄπαξ τὸ λαβεῖν, ἢ μὴ ἀποδῦναι, τὸ ἢ αἰτῶμαι ὅλη τῶ χρόνῳ εἰς ἀποδοσιν. Videat lector.

Pag. 110. C. 1. Mosch. ζῆνα ἢ αἰτίαν ἐν τῷ Πρόκλῳ, δι' ἣν χθόνιον αὐτὸν λέγει.] Nota scholastici qui e Proclo petendum notarat quod a Moschopulo prætermittitur, cur nimirum Ζεὺς χθόνιος dicatur: quanuis & aliquoties Procli Moschopulus meminerit: itaque qui volet continuate hæc legat cum reliquis.

Id. ib. ὁ ἢ μικρὸς δηλῶ ὅπαδον ἐρχόμενῳ ἀρῦτὶς σὺ, κραπὸν μακέλλιν, τὸ παρὰ τοῖς κοινοῖς τζαπίον] interpres Theocriti: σκαπάνη δὲ δίκελλα. σκαφίον, τὸ κοινῶς λεγόμενον τζαπίον.

Id. ibid. ἐρεθόμενον ἔνδον ὄντων, Ἀττικῶς, ὡς τὸ, ἔφαγε τὸ ἄρῖστ· ἀπὸ ἢ τῆς ἐρυγῆς] Aliud agit cum vocem, ἐρεθόμενον, ἐπιμολογεῖ ἢ ἐμμενδίει, cum legatur, ἐρεθόμενον.

Id. ib. C. 2. ἱερὸν ἀκτὼ αὐτὸ τῶ ἱερᾶ] Falsum est. dicitur ὁ ἀκτὸς, ἀκτῶ: non tantum ἡ ἀκτὴ, τῆς ἀκτῆς.

Pag. 113. C. 2. Moschop. λέγεται ἢ ἔτω διὰ τὸ λελῆθὸν ἢ ἐν αὐτοῖς ἀνθέων] Fugit eos ratio, quia non obseruant in eiusmodi τὸ ἀνάλογον translationum. πολλὸν poetæ est τὸ μέχρι τέλους ἐπιθὸν, τὸ πλειονᾶζον. Sic homines primæ periodi iam maturæ & pene absolutæ supra πολιοχροτάφους vocat. Ζεὺς δ' ὀλέσσῃ ἢ τοῦτο ἧμος μερόπων ἀνθρώπων, Εὖτ' ἂν γενόμενοι πολιοκρόταφοι πελέθωσιν. Hoc ergo loco: Μηδέ σε λήθοι ἔαρ γενόμενον πολιὸν, non est, quod hic vult, μηδέ σε λανθανέτω γινόμενον λευκόν. sed, μηδέσω λανθανέτω πολὺ προβεβηκός.

Pag. 114. C. 1. Proc. Εἰ δέ κεν ὀλ ἀρόσῃς] εἰ ἢ συμβῇ σοι βραδύνειν] Ante legebatur sensu nullo: οἱ ἢ συμβῶσι βραδύνειν: ex quo facilis fuit emendatio quam repræsentauimus.

Pag. 115. C. 1. Moschop. Παρ' ἴδι χάλκειον θῶκον] παρέρχεται ἢ τινὰ καθέδραν ἢ ὅτι τοῖς χαλκείοις, ἀπερχόμενος ὅτι τὸ ἔργον ἢ ἢ φυλαρίαν ἢ ὅτι τῇ ἀλίᾳ. Non satisfaciunt hæc nobis. Veteres omnes artes illas viro indignas existimabant quæ igne vterentur, & βαναυσικαὶ dicebantur: quod existimarentur vna cum corporibus eorum animi θηλύνεσθαι. ab hoc agriculturam vindicant omnes antiqui. Atque hoc vult illud Xenophontis in Oeconomicis: Ἀλλὰ καλῶς, ἔφη, λέγεις ὦ Κριτόβουλε· ἢ γὰρ αἰσχρὰ βαναυσικαὶ καλούμεναι ἢ δικαίως εἰσὶ, ἢ εἰκότως μέν τοι πάνυ ἀδοξοῦσι πρὸς τῶν πόλεων. καταλυμαίνουσι γὰρ τὰ σώματα μᾶλλον τῶν ἐργαζομένων, ἢ ἧττον ἀναγκάζουσι καθῆσθαι ἢ σκιατραφεῖσθαι, ἔνιαι ἢ ἢ πρὸς πῦρ ἡμερεύειν· ἧττον δὲ σωμάτων θηλυτομένων ἢ αἱ ψυχαὶ πολὺ ἀνδρικώτεραι γίγνονται. Hinc est quod Cato solam agriculturã militem patriæ tradere arbitretur. Hesiodus duobus interdicit Persæ, τῷ πυρὶ, & τῇ σκιᾷ, cum vtrunq. soleat θηλύνειν & mollitiem inferre; vtrunque hominis desidiosi sit, alterum etiã otiosi, cum τὸ ἡμερεύειν πρὸς τὸ πῦρ necesse habeant multæ artes: τὸ σκιατραφεῖσθαι vero soleant omnes qui artes molliores tractant. nec alio ἀνώνυμος ille apud Gellium respexit, lib. 3. cap. 1. qui a Phauorino interrogatus cur Sallustius, auaritiam, *non animum modo virilem sed & corpus effœminare*, dixerit; respondit: *Quos auaritia minuit & corrumpit, quique se quærendæ vndiq; pecuniæ dediderunt; eos plerosq; tali genere vitæ occupatos videmus; vt sicuti alia in his omnia præ pecunia, ita labor quoque virilis, exercendique corporis studium relictum sit. Negotijs se plerunque vmbraticis, & sellulariis quæstibus intentos habent, in quibus eorum vigor animi corporisque elanguescit, & quod Sallustius ait, effœminantur.*

Ibid. C. 2. Tzet. ὑφαίνει ἢ τὸς ἀνθρώπους, κ' τινὰ ἀπείρονα ἢ σφαιροειδῆ γῆν, ὡς καταγέλλων τὸ ἔαρ θηλῶν, ἢ ἐχ' ὡς ἡδύφωνος] scribo, δῆλον, scilicet, videlicet, θηλονότι.

Pag. 116. C. 1. id. Δείκηνε ἢ δ' μέσεσι] δείκηνε ἢ πῖσι σαυτῆ δ' ἔλεις, αὐτὶ τῦ οἰσησῦ] δείκηνε ex veteri Ioniſmo eſt: δεικνύειν, αὐτὶ τῦ λέγειν καὶ διελθεῖν: nec alio modo ab Herodoto ἰσηγείσης ἀποδείξις dicitur & ἰσηγεία. διαδεικνύειν dicitur Hiſtoricus, cum ſimpliciter τὸ μεγάλους διέρχεσθαι. Nec aliter accipiendum quod Proclus ex Homero adducit: Πολλὰ μὲν ἐγὼν ἐσδείξομαι: nimirum, φράσομαι.

Pag. 116. C. 2. Procl. ἄλλως. Νεοπτόλεμος ἐν τῇ περὶ γλωσσῶν] Parianus ille qui a diuerſis citatur. Athenæus περὶ κωμῳδίας meminit huius libri: quem non περὶ γλωσσῶν, ſed γλώσσας vocat, citatque tertium τῆς Νεοπτολέμου γλωσσῶν. Νεοπτόλεμος ἢ ὁ Παριανὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν. vix dubium eſt quin ex eodem libro Etymologus adducat, τὸν κολεσαυρτὸν λέγειν ἀπὸ τῦ τὰ κόλα σύρειν, μεγάλως αἰσχυνόμενος τὴν πόσεως, καὶ ὅλως ἡδέως ἐκπεπτωκότος.

Pag. 121. C. 2. Moſchop. Ἤρως δ' ὅτι γαῖαν] ἐ ἀλλ' ἢ, ὡς ἀπὸ τῦ ἱερᾶ τῦ κατασκάψαι, ἀντὶ τῦ ἀπὸ τῦ θέρους &c.] Scribe, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τῦ αἰθέρος.

Pag. 123. C. 1, Procl. τὰ δὲ μαλάκεια, ſcribe vbique, μαλάκια, vt apud Ariſtotelem, e quo diuiſio hæc Procli lib. 1. περὶ ζώων cap. 6. Τῶν ἔν μίγισα τῶν ζώων, εἰς ἃ διαιρεῖ τ' ἄλλα ζῶα τὰ δ' ἐστὶν ἓν μὲν ὀρνίθων, ἓν δ' ἰχθύων, ἄλλο ἢ κήτης. τῦτα μὲν ἓν πάντα ἐναίμα ἐστιν. ἄλλο ἢ γένος ἐστὶ, τὸ τῆς ὀστρακοδέρμων, ὃ καλεῖ ὄστρεον· ἄλλο τὸ τῆς μαλακοστράκων ἀνώνυμον ἐπ' ὀνόματι, οἷον κάραβος, καὶ γένη πινὰ καρκίνων καὶ ἀστακῶν. ἄλλο, τὸ τῆς μαλακίων, οἷον τὰ βδέλλης τε, καὶ τῦ δι, καὶ σηπίαι· ἕτερον, τὸ τῶ ἐντόμων &c.

Id. ibid. ἀυτὸς δ' ἑαυτὸς μὴ καταδήλη, ἀλλ' ἀπὸ τῆς παγύρων καταδήλης] Fefellit Proclum memoria, qui ἀπὸ γόγγρων dicere voluit, non ἀπὸ παγύρων. Locus Ariſtotelis quem tangit eſt lib. 8. περὶ ζώων, cap. 2. ὃ ἢ λέγουσί τινες, ὡς ἀυτὸς ἀυτὸν ἐδίᾳ, ψεῦδός ἐστιν, ἀλλὰ περιεδήσαμένας ἔχουσιν ἔνιοι τὰς πλησίον ἀπὸ τῶ χόγχρων.

idem paulo ante: οἱ ἢ γόγγροι τὰς πολύποδας καταδήλους.

Id. C. 2. Ἰσοκράτης ἢ χάριν μαλακίσασθαι] Potuitne in hanc Iſocratis obſeruatiunculam incidiſſe Heſychius, qui, μαλακίσαι, τὸ ἀπὸ ψύχους σωματικῶς τὰς χεῖρας, exponit, quãquam aliud ob oculos habuiſſe videatur. Non dubium tamen quin ſcribendum ſit & apud illum, μαλακίσαι.

Pag. 125. C. 1. Tzet. φησὶ δ' Ὀρφεὺς] In his Orphei verſibus non placet illa καὶ ὄσσον ἢ ἀμφίδεις, fortaſſe, ἀμφιδέες. Sed ne ſic quidem nobis ſatisfacimus, cum præſertim vox ὅσσον ἢ aliud poſtulet; quam ego ſuſpectam habeo. de hac & illa lector videat. Nec enim ratum haberi poſtulamus quicquid nos inter properandum extrudimus: cum præſertim libenter alios rideamus qui hoc tempore tantum ſibi in coniectura ambiguâ ſæpe & controuersâ placeant, vt minus multo arbitrentur vrbem expugnare, quam locum aliquem probabiliter emendare.

Id. ibid. C. 2. οἱ μῆνες ἢ] Nugatur miſerrime in Atticis & Hebræis menſibus: quos qui deſiderat, adeat incomparabile opus de emẽdatione temporum magni Scaligeri: cuius nos aliquando, cum Herois illius optime de nobis meriti Natalem celebraremus, hac ode meminimus, quam hic proponere liber, vt aliqua ſaltem ratione gratus ſim. Videor enim meo iure id obtinere poſſe, vt pro tot ineptis Tzetzis Græcis verſibus, quos tam patiẽter tuli hactenus, vnum Latinum reponere liceat, ſi non optimum, meliorem tamen.

HETRVSCA Diuûm ſtirps, Latiâ manu
Vinci negantis gloria Cæſaris,
Per regna Muſarum, per amplos
Iuliadæ proauûm triumphos,
Regeſque Thuſcos; parce, pater, pater,
Canumq; curis ſubtrahe verticem:

Est meta, feruentemque meatum
Herculea prohibent columna.
Sæpe obligatum muneribus tuis,
Recurrit annus, nec domino suo
Indulget atas: at citatis
Tempus edax properat quadrigis.
Nobis inuentas, plenaque sanguinis
Vis alta pulsat pectus, & aurem
Lanuginum pictor virentem
Flore nouo subijt genarum
Auctumnus orbem: purpureis tibi
Inobsequentes temporibus niues
Spargit senectas, ausaque alta
Et patrios animi calores
Includit atas: te Superûm preces,
Et gens auorum regia cœlitum
Poscunt Olympo: te supremum
Scaligeri repetant tyranni
Humi morantem: tecum ataui tui
Terras relinquent: totaque gens simul
Mortalibus non imputanda
Ludibrijs, superûm Deorum
Asscripta cœtu, debitas sidera
Sero reuiset. Quod superest tibi
Securus indulge, leuesq;
Concilijs adhibe Camœnas.
Qualem Batani, Romuleis nihil
Datura Musis, regia Nereï
Eduxit Hugonem, superbæ
Inuidiam Siculûm iuuentæ.
Cui non Latinum nomen, & amulæ
Intonsa priscûm turba Quiritium
Laurus, nec Ægidæ minaces
Præripiant veteris nepotis.
» *Parcus bonorum commoda sæculi*
» *Certis resignat temporibus pater,*
» *Nec cuncta non æquus sub vno*
» *Exhibuit sua dona cœlo.*
Te nec nepotum cura, nec anxia
Spes liberorum pectora diuidit;
Arcusq; prætervectum & acres
Cyprigenæ leuioris ignes.
Beate, quanuis nec thyasi patens,
Nec sub iuuenca dissimiles Deum,
Graiusq; dextrâ fulminator
Enceladi feriæ parentem.
Si nec morantis dulcis inertiæ
Virtutis almæ succuba, nec Venus,
Aut callido serpens veneno
Pieridum violator Euan
Olim patentes pectoris ignei
Inuasit arces: integer arduos
Visure Diuos, hæc corollas
Hæc tepidas tibi ponit aras
Deuota Musis Heinsiada manus,
Seriq; natis Dousa nepotibus.
Heu hæc, pater, lætus quotannis
Propositiq; reus Lyæi
Diem morabor. Vos comitum manus
Ciete sanctis nomina vocibus,
Totumq; seruare immerentes
Iuliadem prohibete Diuos.

Pag. 125. C. 2. Tzet. σὺν καὶ λάχνῃ] σὺν πᾶσαν ἐκφῦν τὸ δέ μιν ἢ ἐν λάχνῃ ἢ ἐν τειχέσι κατέχειν ἢ σκεπάσμασιν]. Hæc sequioris Hellenismi sunt, pro, ἢ σὺν λάχνῃ, ἢ σὺν τείχεσι. Infra ad Draconem plurima eiusmodi notauimus.

Id. pag. 126. C. 1. Πώεα δ' ἔπι δάπιον, ὅτι δαΐα ἐστίν. τὴν ἢ μίαν φέρουσιν πᾶσαι]. videtur scripsisse, Πώεα δ' ἔπι ἐδάπη, ex Hesiodico loco,

——πώεα δ' ἔπι,
Οὔτε τ' ἐπιστηναὶ τείχει δύνται ἐδάπη:

in quibus notat, τὴν μίαν, nimirum, ἀριστερὰν πᾶσαν: dixit enim poeta ἔτι ἐδάπη.

Id. ib. ἐγὼ δέ φημι λιπαρὸν ἐλαίᾳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας.] Melius, παρὸν ἐλαίας: quod sequitur, ἀλείφοντο ἢ στέρνα αἱ παρθένοι παρὰ τὸ βαλανάμ ἐλαίῳ, ἤγουν τὸ ἐξ ἐλαίας· πόμεναι, scribendū reor, παρὰ τὸ βαλανάμ ἐλαίῳ, ἤγουν παρὰ τὸ ἐξ ἐλαίας παρόμεναι: ita manentibus literis supplebitur vox, quam ἀκέφαλον designat asteriscus. Si quis malit λιπαρομέναι, aut aliud, domo afferat quod videbitur. Neminem nobiscum sentire cogimus. Festinamus præterea, vt iam sæpe diximus: qua vel vna voce lectorem αγγνάμονα mereri debebamus.

Pag. 128. C. 2. Proc. Πλάστην ἢ ἐδὲν ζῶον λυπούμενον ἄδειν φησίν, ἐδὲ αὐτῷ τὴν χε-

λιδόνα καὶ τὴν ἀηδόνα καὶ τὸν ἴυγγα] Locus quem tangit in Phædone est, quo haud scio an diuinius quid excogitari possit: qui vel integer ascribi meretur, tum causa Procli, tum lectoris φιλοπλάτωνος καὶ φιλοσωκράτους. Socrates ὁ θεῖος apud Platonem, etiam hoc argumento metum mortis amolitur, ὅτι μηδεμία ὄρνις λυπουμένη ᾄδει. verba sunt scriptoris diuini: καὶ ὃς ἀκούσας ἐγέλασέ τε ἠρέμα, καὶ φησί· βαδεῖται ὦ Σιμία, ἢ τι χαλεπῶς ἂν ἄλλους ἀνθρώπους πείσαιμι, ὡς οὐ συμφορὰν ἡγοῦμαι τῷ παρόντι τύχῃ, ὅτι γε μηδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν. ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διακεῖμαι, ἢ ἐν τῇ πρόσθεν βίῳ. καὶ ὡς ἔοικε τῷ κύκνων δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι μαντικήν· οἱ ἐπειδὰν αἴσθωνται ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθνῄσκειν, ἄδοντες καὶ ἐν τῇ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλεῖσόν καὶ μάλιστα ᾄδουσι, γιγνώσκοντες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν θεὸν ἀπιέναι, οὗπερ εἰσὶ θεράποντες. οἱ δ' ἄνθρωποι διὰ τὸ αὐτῶν δέος τοῦ θανάτου καὶ τῶν κύκνων κατα-ψεύδονται. καὶ φασὶν αὐτοὺς θρηνοῦντας τὸν θάνατον, ὑπὸ λύπης ᾄδειν. καὶ οὐ λογίζονται ὅτι οὐδὲν ὄρνεον ᾄδει ὅταν πεινῇ, οὐ ῥιγοῖ, ἢ τινα ἄλλην λύπην λυπεῖ. οὐδὲ ἀηδὼν ἥτις ἀηδών, καὶ χελιδὼν, καὶ ὄπωπε, ὃν δή φασι διὰ λύπην θρηνοῦσα ᾄδειν. ἀλλ' οὔτε ταῦτά μοι φαίνεται λυπούμενα ᾄδειν, οὔτε οἱ κύκνοι. ἀλλ' ἅτε ὄντες μαντικοὶ τὸ εἶναι, καὶ προειδότες τὰ ἐν Ἅιδου ἀγαθά, ᾄδουσί τε καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφερόντως, ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. ἐγὼ δέ &c.

Pag. 129. C. 1. εἰ γὰρ ἐν Ἀργολίδι τὸν φερέοικον, ὁρᾷς μελίπηι ἐοικότα, σμικρότατον] scribe, ἐὰν μελίπηι ἐοικότα, non ὁρᾷς.

Id. ib. ἠοὺς γὰρ τ' ἔρχοιτο] διὰ τοῦτο καὶ ἧς ἐξῆς πειῶν, ἔπαινον κατατυγχάνει] κατατυγχάνει.

Id. ibid. C. 2. ὁ δὲ Ἡσίοδος οὐ τὸ χρόνου τὸ πρῖν ἔχειν τὴν ἡδονὴν φησιν, ἀλλὰ τὸ ἔργον, ὃ δεῖ ἀνύσαι διὰ πάσης ἡμέρας.] Pessime scriptum erat, ὃ διανύσαι.

Pag. 130. C. 1. Tzet. ἡμεῖς δ' ἴσμεν καὶ δίχα μάρτυρος Πλάτωνος, ὅτι οὐδὲν ὄρνεον λυπούμενον ᾄδει] Apage Grammatice.

Pag. 139. C. 2. Moschop. ἐπειδὴν δὲ ἡ πάντα τὰ περὶ ζῶν ὀπτικὴν ἔνδον τοῦ ἄνω κατάθῃ, ἀντὶ τοῦ ἀποθάνῃ] scribe, ἀντὶ τοῦ ἀποθῇ.

Pag. 133. C. 1. οἱ δὲ ἄνθρωποι, ἀφανρότεροι διὰ τὸ ἔξωθεν δέρμα ἀπεφαινόμενοι] scribe ἀπαυαινόμενοι, sicut infra, εἰκότως ἂν ἀναλίσκοι ὁ χρὸς γένοιτο τοῖς τῶν ἐμπύρους διαιμέσιον ἀπαυαινόμενον.

Id. ibid. Τίγγα πεδάμοιας ὄπωρ] Alcæi cum ijs quæ sequuntur, ita se habent: Τίγγα πεδάμοιας ὄπωρ. τὸ δὲ ἄστρον πεπλήσθω, ἃ δ' ὥρα καλεῖται· πάντα δὲ διὰ τὸ καύματος. Videtur ergo, aut prætermisisse aliquid Proclus, aut quæ sequuntur alicunde adduxisse: illa nimirum: ἀχεῖ δ' ἐν πεταλῶν· τάνυ ἂν τέτιξ. scribe ἀχεῖ δ' ἐν πεταλῶν, ἀχέτα τέτιγξ, vt Hesiodi nostri loco respondeat. ἀχέτας Pausanias notabat esse τέττιγα μέγιστον, sicut κερκώπιον, τὸ ἐλάττω, τιτίριον autem τὸ ἐλάχιστον. Hesychius, Ἀχέτας, ὁ τέλειος καὶ φωνήεις. scribe, ὁ τέλειος καὶ φωνήεις τέττιξ. nam illa Hesiodi totidem verbis in lexicon suum transtulerat Phauorinus, nulla vocis ratione habita: quare monendi sunt tirones vt cum iudicio eiusmodi scripta tractent. Possem plus quam mille locos ostendere pessime depravatos, in quibus nullum ille iudicium secutus est, sed vt corruptissimos inuenerat, ita in onomasticon suum rettulerat. Ego arbitror, non magis ἀχέτας, εἶδος ἐστὶ τέττιγος, quam ἀκαρδίαν aut ἠλιόμανῆ, quæ eadem ratione de cicada vsurpantur. Suid. Ἀχέτας, οὐκ εἶδος τέττιγος, ἀλλ' ὀνόματι τέττιγι, ὥσπερ καὶ ὁ ἀκαρθίας, ἀπὸ τοῦ ἠχεῖν ἐν ἀκάνθαις. ita tamen obtinuisse vel ex Plinio discimus, qui tamen Grammaticis auscultare potuit.

Id. ibid. C. 2. Τοῖς γὰρ τοιούτοις οὐδὲν φορτικώτερον ἰσχυρᾶς καὶ δυσφθάρτου τούτης τροφῆς, οὐ χλιάδων δρομένης, οὐδὲ εἰσιδίων] scribe, οὐ σκιάδων δρομένης, οὐδὲ ῥιπιδίων] nix enim quæ potui adhibebatur hic locũ non

non habet: meridiari autem veteres ἐν σκιᾷ solere, & ὑπὸ σκιάδων post absolutam illam diei partem quam Homerus ἱερὸν ἦμαρ vocat, id est, post horas diei naturalis sex priores, ad Horatij odam pluribus ostendimus, cuius exordium est,

Poscimur. si quid vacui sub vmbrâ
Lusimus tecum.

quam odam integram meridiantis poetæ fuisse diximus. Σκιὰς erat vmbra illa sub qua Liberum patrem pictores potantem & meridiãtem pingunt. Hesychius, Σκιάς, ἡ ἀμπελόφυλλος, ἢ σκιὰ ὑποφαινομένη, ἢ τὸ δολωθὲν σκιάδιον, ἐν ᾧ ὁ Διόνυσος καθῆται: ipsum festum quo ita introducebatur, σκιροφορτία. Emendationem nostram confirmat vox altera ῥιπιδίων, quæ eodem spectat, & vox ἀνωμαλίας. Eiusmodi, inquit, cibo solido opus habẽt, qui quotidianis laboribus se exercent; nec enim vmbracula, aut mulierculorum flabella desiderant, sed flabrum lene venti naturalis, qui Hesiodo εὐκρὴς ἄνεμος dicitur, Proclo εὐανάκτα.

Id. Pag. 134. C. 2. ὑ ὀπτικὸν ἦν, ἐδὲ Μελιταῖον θρέψει κύνα γεωργὸς, ἀλλὰ τὸν τὸ δάκνειν ἕτοιμον, ἢ τὸν ἡμιόκοιτον ἄνδρωτον φοβεῖν, ὃς διαπαντὸς ἀπολλύηται, ὑκ εἰς τὸ σῶμα] ισ, ὑκ εἰς τὸ δῶμα.

Id. ibid. ἡμιόκοιτι] ὁ ἀνὴρ ὁ κλέπτης.] scribe, ἡμιόκοιτος ἀνὴρ] ὁ κλέπτης.

Pag. 135. C. 2. Tzet. Μᾶζα] τὸ ἁπαλὸν, παρὸ τὸ μὴ ἅζασθαι τοῖς ὀδοῦσι· ὑ μὴν ἢ καθὼς φησὶ τὸ παξαμάτιον] Suid. παξαμάτιον, ὁ δίπυρος ἄρτος· ὅθεν ἢ λέξις Ῥωμαϊκή.

Id. ibid. εἰ μή τι ἄφρης αὐτῷ τὰ τοῦ Γαϊὸς παρεζύρησαν ῥήματα] Græculus noster vt eruditionem suam ostendat & πολυμαθείαν, quæstionem mouet quam non soluet. Somniauit autem se adhuc Chiliades scribere. ἐν γὰρ ὀνείρῳ Πᾶσα κύων ἄρτους μαντάδι.

Pag. 136. C. 1. id. ἵν' εἰδῇπε ὀφθαλμὸς ὑδροσκοπικὰς βίβλους ἀναγινώσκομεν ἢ παλαιάς.] Quid hæc omnia sunt quam militis glorioſi verba?

Pag. 137. C. 2. Procl. ἔστι δὲ Σκορπίος ὁμοταγὴς τῷ Ὀφιούχῳ, ὁ ἐν δυοζωδίων κατέχων τόπον, ὅτι φαίνων ἢ, τετάρτην ὁ ἥλιος ἡμῆ] Pessime scripturierat, ὅτι φθαρεὶ, ex quo fecit illustris Scaliger, ὅτι φαίνων ἢ.

Pag. 141. C. 2. Procl. σεσημείωται δὲ ὡς πρὸς τὸ ἄνω] Videt quiuis non posse hanc glossam trahi ad vocem σωίσας, quæ interpretationi ὑπείκει. desunt verba illa poetæ primum, Πηδάλιον δ' ἐπὶ πρύμνῃ ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι, quæ interpretatus erat Proclus sine dubio hac ratione, κρεμάσασθαι ὑπὲρ καπνοῦ, καπίσασθαι: postea doctissimam hanc notam addidit ex veteribus: σεσημείωται δὲ ὡς πρὸς τὸ ἄνω. Σημειοῦται πρὸς τὸ ἄνω locus dicitur qui secundo a poeta aliquo, sed ratione paulo sequiore vsurpatur. supra dixerat Hesiodus: Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο. Καταθέσθαι πηδάλιον ὑπὲρ καπνοῦ, sicut hic κρεμάσασθαι ὑπὲρ καπνοῦ, est καπίσασθαι. bis igitur ἁπλῶς τὸ πηδάλιον καπίσασθαι hoc opere agit Hesiodus. Hæc differunt, vt putat Proclus: quod superiore loco τὸ καπίσασθαι sit κατακαῦσαι: quam glossam ne ibi quidem attulit, cum tamen longe sit elegantissima, & menti poetæ accommodata, quauis paullo violentior. Hoc ergo instituto Homerum adducit, qui dixit, καπνίσαντι κνίσας.

Id. ibid. Ἑλλάνικος δὲ Φορωνίδι] citat Athenæus τὸ δεύτερον τῆς Φορωνίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ. lib. 9. Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φορωνίδος Χθεῖαν αὐτὸν ὀνομάζει.

Pag. 142. C. 1. Procl. Μάντις δέ φησι. Δεῖ γὰρ ἢ πλουτεῖν] scribe, Δεῖ γὰρ αὖ πλουτεῖν, ὅπως μὴ ἢ μάρτυρας πολλοὺς ἔχειν τοὺς ὁρῶντας. In Veneta erat: Δεῖ γὰρ ἢ πλουτεῖν, & cum interstitio aliquo, ὅπως μὴ μάρτυρας πολλοὺς ἔχειν τοὺς ὁρῶντας.

Ibid. C. 2. id. αὐτὴν δέ τινες ἀφελητὴν

τοῖς παρελθοῦσι, ὅσα ἐπαινῶ Περσιφόνεια] Huius interpretationis autor ad Hesiodum dubium non est quin Plutarchus fuerit, qui in illo Hesiodi, Νῦν ὀλίγῳ αἰνεῖν, τὸ αἰνεῖν exposuerit ἐγκωμιάζειν: quandoquidem hæc eius interpretatio hodieque exstet, ἐν τῷ πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν. Χάσκειν δ', inquit, καὶ τὸ τῆς χρείας τῶν ὀνομάτων συνοικειῶν τοῖς ἐντυγχάνουσι φαύλοις, ὡς οἱ γραμματικοὶ διδάσκουσιν, ἄλλων πρὸς ἄλλα δύναμιν λαμβανόντων· οἷον ὅτι Νῦν ὀλίγῳ αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐπιφορᾷ δίδως. τῷ μὲν γὰρ αἰνεῖν σημαίνεται τὸ ἐπαινεῖν· αὐτῷ δὲ τῷ ἐπαινεῖν αὐτὸ τὸ παραιτεῖσθαι τὴν χάριν, καθάπερ ἐν τῇ σωτηρίᾳ καλῶς φαμὲν ἔχειν, καὶ χαίρειν καλοῦμεν, ὅταν μὴ δῶμεν μηδὲ λαμβάνωμεν. ἔτι δὲ καὶ τὸ ἐπαινῶ, Περσιφονείῳ ἔνιοι φασὶν, ὡς ἐγκωμιῶ, εἰρῆσθαι.

Id. ibid. τὸ ποτὲ δεῖ πλεῖν ἀφόβως] Studiosus horum librorum aliquis, qui animaduerterat id de quo supra disputauimus; duas esse horum librorum partes, τὸ γεωργικὸν, καὶ τὸ ἐμπορικὸν: quorum illud terram, hoc mare considerat; distinxerat illa quæ præcesserant a sequentibus hoc titulo, ΤΟ ΠΟΤΕ ΕΣΤΙ ΠΛΕΙΝ ΑΦΟΒΩΣ. etiam illustris Scaliger titulum esse sequentis doctrinæ notarat. Poterit autem commode illis poetæ verbis præmitti: Ἤματα πεντήκοντα.

Pag. 143. C. 1. Tzet. χείμαρον] πάσαλον νεώς, ἢ αἰάσσομένη ἐκχεῖ ἡ αὐτλία. χειμαρῷ λέγει] quicquid post illa sequitur, χειμαρῷ λέγει, aberat ab editione quam secuti sumus: quæ Veneta nobis subministrauit omnia.

Pag. 146. C. 2. Procl. Ἅρπακτός] ἁρπακικός, φησιν, ὁ τοιοῦτος πλοῦς. ἐὰν οὖν ἐντεύχῃς ἥρπασας αὐτὸν] Ne hæc quidem nobis satisfacere possunt. ἁρπακτὰ ea dicuntur quorum occasio quia minima est, obseruari vix potest: cum autem apparet, rapienda est. Talis est ὁ ἐκείνου πλοῦς, qui vere est παραπλοῦς εὐθύμου, ac propterea ἁρπακτὸς a poeta dicitur: causam addit: καιρὸς γὰρ φύγοις κακόν. minima enim occasio in eo obseruanda est: non item in δορπῷ, qui tutior. At interpretes nescio quibus in vocis huius interpretatione nugas suas probare possint.

Pag. 147. C. 2. Tzet. Οἱ δὲ Αἰολεῖς μὴ ἄλφα, ἀνὴ φωνήεν, τιθέασιν τὸ ῡ· οἷον, ἀὴρ ἀὴρ, ἀὼς ἀὼς, ἄγω ἄυγω] Pugnat postrema vox cum canone a grammatico præscripto: quia ἐν τῷ ἄγω ἐκ ἔστιν φωνήεν μὴ τὸ ἄλφα cui vt occurras, scribe, pro ἄγω ἄυγω, ἀέλιος ἀυέλιος, de quo me monuit illustris Scaliger. Sic ἄελλαι, αὐέλλαι, & infinita alia. Hesychius: ἄυελλαι, ἀέλλαι, ἢ δὲ τὰ ἀέλλαι.

Pag. 149. C. 2. Procl. ἐπεὶ οἵ τλῶ ὀδυνῶν πρόσχημα, καὶ πάσης ἂν τῷ ἀνδρὶ γινομένῳ αἰτίαν] Vide num scribendum, καὶ ἄζης ἂν τῷ ἀνδρὶ γινομένῳ αἰτίαν. quod in tantum verum est, vt alteram felicitatis partem Lacedæmonijs demat veteres, qui cum eiusmodi vxoribus conflictarentur. Grauiter vt solet philosophus Rhetor. 1. ὅσοις γὰρ τὰ κτήματα φαῦλα, ὥσπερ Λακεδαιμονίοις, καὶ ὁ κτησάμενος οὐκ εὐδαίμων ἐστίν.

Pag. 149. C. 2. Tzet. ἐμοὶ δ' ἀπορῶ, καὶ τί μητρὸς ὑδὺς παρθένῳ νῦν] Tuto asteriscum tolles, si prius scripseris: ἐμοὶ δ' ἀπορῶ, καὶ ὑπὸ τί μητρὸς ὑδὺ παρθένῳ νῦν.

Pag. 151. C. 2. Procl. εἰκὸς γὰρ ἡμᾶς καὶ διαρρήσσοντας εἶναι ὅτι τινὰ τῷ φίλῳ] Deest εἰπεῖν, aut λέγειν, aut tale quid; vt & nos monuerat illustris Scaliger.

Pag. 152. C. 2. Tzet. Μηδὲ ψεῦδος] μηδὲ γινώσκων τι ἀληθὲς φεύγετε τοῦτο καὶ ψεῦδος γλαφύρῃ ῥητορικῇ] Malim legere, παραφρεπε: sed & hoc ferri potest.

Id. ibid. ὁ γὰρ μάλα σφοδρῶς, ψεῦδος οὐκ* ἐρεῖσαι] Tolle asteriscum. Nihil minus nouum est quam vt Grammatici ἀσυντάκτῳ aliquo veteris poetæ vtantur: quod hic factum videtur, aut voce tali.

Id.

Id. ibid. Καὶ αὐτοῦ πυμφίαν δῦναι ἐξ ἐξαμέτρου, ξυγγραμμοσύνης πάλιν αὐτὸν δέχω] scribe, μὴ συγγραμμοσύνης.

Pag. 153. C. 2. Procl. Καὶ διὰ τοῦτο δέδωκεν ἡ φύσις διὰ μὲν τῆς ὀδόντων ἔρκος αὐτῇ πρόδηλον κατασκεύασαι, μαλακὴν αὐτὴν ἔσαι καὶ ἄνευρον] Notarat in margine illustris Scaliger: *hæc sunt corrupta.* sunt autem hoc modo emendanda: καὶ διὰ τοῦτο δέδωκεν ἡ φύσις διὰ μὲν τῆς ὀδόντων ἕρκος αὐτῆς, πρὸς τὸ κατασκεύασαι μαλακὴν αὐτὴν ἔσαι καὶ ἄνευρον.

Ibid. C. 2. Tzet. Γλώσσης τοῦ θησαυροῦ] Hæc Hesiodi verba cum glossa sua integra aberant ab editione nostra: nos ea ex antiquiore adiecimus.

Pag. 154. C. 2. Tzet. Μηδὲ πολυξείνου δαιτός.] ἐξεκαλεῖτο γὰρ τὸν καὶ κοινωνικὸν τῆς, ἀλλὰ μὴ ἀσωδίσαιτο] fortasse, ἀσωδίσειεν: quanquam nec dubitandum est.

Pag. 156. C. 1. Tzet. Οὐ γὰρ τοῖς κλύουσιν] οὐ γὰρ καταρθώσεις δ' ἀκήκοα δῶρα] scribe, οὐ γὰρ καλορθώσεις, οὐδ' ἀκηκόας δῶρα.

Id. ibid. ἔτι δὲ καὶ τὰς ἀρὰς τὰς ἐπαίρας, ἤγουν τὰς παλλακίσκας ἢ πόρνας, ἀσάτου καὶ μεταπλάστου ὁρμῆς] male μεταπλάστου ὁρμῆς scriptum erat, vt videtur illustris Scaliger, qui μεταπλάσεως ὁρμῆς fecit. Cæterum verba illa, ἤγουν τὰς παλλακίσκας ἢ πόρνας, aberant a nostra, & abesse possunt: quanuis a nobis addita sint.

Id. ibid. C. 2. ἤτοι μὴ συνουσίαζε καὶ ὁμίλει γυναιξὶν ἀμφίβολος, εἴτε μετασῇς αὐτῶν ὁμιλίας] In editione erat, εἴτε μετὰ τὰ. optimum autem est quod recepimus: εἴτε μετασῇς αὐτῶν ὁμιλίας, εἴτε παραμείνῃς.

Pag. 157. C. 2. Tzet. ἰσίαν γὰρ τὸ κατ' οἶκον φησὶ πῦρ] & totam hanc glossam nostra desiderabat, usque ad illa: ὕστερος ἔχει καὶ ταῦτα.

Pag. 158. C. 2. Tzet. Μηδὲ ποτ' ἀενάων ποταμῶν] ἀένναον ποταμόν] Hæc omnia ab editione nostra aberant: nos suppleuimus vsque ad illa, καὶ τὰ φησί. illis autem quæ sequuntur, quia eodem spectabant, & interpretatio eiusdem loci erant, vocem ἄλλως præfiximus:

Pag. 159. C. 1. Tzet. Ὁ δὲ ποταμὸν διαζῇ] ἢ ἰδίαν &c.] Tota hæc glossa, siue obseruatio potius quæ sequitur, vsque ad illa, ἴσως περιωθῇ, aberat ab editione nostra: quæ incipiebat ibi, ἴσως περιωθῇ: quibus nos, vt supra, τὸ ἄλλως præfiximus.

Ibid. Procl. Μηδ' ἀπὸ πιτύος] πίνπζον μὲν καλεῖ τὸν χοῖρον] Nihil alienum ab his adferūt reliqui veteres, quod & glossa illa ostendit magistri cuiusdam ἀπὸ πιτύος. Ἡσίοδος. Μηδ' ἀπὸ πιτύος θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ Αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ. πυτιπλαδὸς ἢ χοῖρος· μὴ ἀνυχίσῃς, φησίν, ἐν ἑορτῇ ξηρὸν ὄνυχα. χλωρὸν δέ, τὸ ζωτικὸν αἷμα· αἰσθάνεται γὰρ ὀνυχίζοντα ἐν ἑορτῇ θεῶν. item Plutarchi: καὶ γὰρ τὸν Ἡσίοδον οὐκ ἂν δοκοῦμεν λέγοντα· Μηδ' ἀπὸ πιτύος θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ Αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ. διδάσκειν ὅτι δεῖ καθαρεύειν τῆς τοιαύτης ἡμέρας ἑορτάζοντα, ἀλλ' ἐν αὐταῖς ταῖς ἐργασίαις χεῖρας καθαίρειν, καὶ ἀφαιρεῖσθαι τῆς ἀκαθαρσίας: qui ita interpretatur ἐν τῷ περὶ Γεωργίας καὶ Οἰκίας.

Pag. 160. C. 2. Tzet. Πινόντων] ἢ πι μὴ συμβουλῆς] Hæc verba mutila in nostra editione legebantur hoc modo: ἤτοι συμβουλῆς ἡμιμένης περὶ τοῦ κοινοῦ· καλῶς γὰρ τοῦτο. Scripsimus itaque ex altera: ἤτοι μὴ συμβουλῆς ἡμιμένης περὶ τοῦ κοινοῦ, τὸ συμφέρον τῷ κοινῷ προτίμα, μηδὲ τὸ μέρος τοῦ ὅλου· καλῶς γὰρ τοῦτο.

Pag. 162. C. 1. Moschop. τὸν τάφον ἐλέγον ἀκινήτου] Quo respexit Teucer Aiace Lorario, qui Eurysaci τὸν ἐνταφιον καὶ ἐκτίμενον θησαυρὸν committit, vt tantisper ἀκίνητος esset mortuus, cum aliud cōtra hostes cadaueris nil posset:

Ὦ παῖ, περίστειλον λύρῳ, καὶ σαθεὶς πέλας,
Γυμνὸς ἔφαψαι τοῦδε σὸς σ' ἐγείνατο.
Θάκει δ' περιτρόπαιος, ἐν χεροῖν ἔχων
Κόμας ἐμὰς καὶ τῆσδε καὶ σαυτῷ πρέπτ,
Ἐκτίμενον θησαυρόν. εἰ δέ τις τρεπτῶν
Βίᾳ σ' ἀπωθήσει τῶνδε τοῦ νεκροῦ,

Κακὸς κακῶς ἀσκεῖσθαι ἐπαίσιος χθονίοις,
Τίνυς ἅπαντ' ῥίζαν ἐξημμένος,
Ἄνυτος ὅσους ἐφ' τόνδ' ἴχνεσι βλέπον.
Ἔχ' αὐτὸν ὦ παῖ καὶ φύλασσε, μηδ' ἐᾷς
Κιρκάτω τις, ἀλλὰ σεσοφισμένον ἔχω.

Ibid. C. 2. Procl. ὁ δὲ Πλούταρχός φησιν, ὅτι μὴ δεῖ τὰ νεογνὰ ἀνίνητα ἐᾶν, καὶ ἀποτίθεσθαι ἐν ἀνηνίτοις] Plutarchi sententia quam non satis probat ijs qui in linguæ elegantiis tirones sunt, de hoc loco Hesiodi, quem omnes σὺν τῷ τάφῳ fere & religione eorum accipiunt, hæc fuit: venuste a poeta dictum fuisse ἐπ' ἀνίητοισι καθίζειν, pro ἀνίνητον χρυσὸν, ἢ ἄργυρον: sicut Theocritus mira venustate dixit, δεῖ ξηροῖσι καθίζειν, pro ξηρὸν πιεῖν. ἃ δ', ὅτι πύρα Πελίᾳ δόλον τεύχουσα, τὸ παιδίον ἐπὶ πυρὶ ἀέκοντα φατὶ πεῖν ἢ ἀκεράτιστον ὅτι ξηροῖσι καθίξῃ. Sicut ergo apud Theocritu, ὅτι ξηροῖσι, sic apud Hesiodū, ἐπ' ἀνήητοισι καθίζειν. Scio quidem iam pridem viros doctos monuisse ibi dictū esse καθίζειν ἀκεράτιστον, sicut καθίζειν γαλαίοντα & similia, sed non eo minus & καθίζειν ὅτι ξηροῖσι dicitur. Est autem κίνησις exercitium vel corporis, quod fit τῇ γυμναστικῇ, vel animi, quod fit virtute & scientia: cum autem ne quidem ἡ διανοητικὴ, quæ ex institutione & fit, & crescit: quia ne quidem τῇ φύσει inest illarum altera, sed vt idem magnus doctor pronunciat τὰς ἀρετὰς λαμβάνομεν ἐνεργήσαντες. Quo modo Plutarchus Hesiodi κίνησιν interpretatus est. Vt de institutione agat poeta. quæ sententia mihi quoque vt huic loco aptissima aliquando notata fuit.

Pag. 165. C. 2. Tzet. ἄλας ἢ κόπριον] Hæc in nostra omnia turbata erant, & male distincta, aliterque scripta: nos ex altera restituimus.

Pag. 168. C. 2. Procl. Εὖτ' αὖ ἀληθείλω] ὅταν μὴ ἀληθείας κείνωσιν οἱ ἄνθρωποι τὰς ἡμέρας] Indigna Proclo sententia: nam minores illos satrapas nihil moramur: qui nobis non insolentes fumum vendunt. ἀληθὴς est ἡ δίκη. Hesychius, ἀληθὴς, δικαία & δίκη. Observauit locos similes apud philosophos, qui iam non succurrunt. κρίνειν ἀληθῶς, est δικάζειν: iudicare, iure pronunciare. Nam quis ferat illa quæ σὺν σωλῆνι, σὺν ἐμβολίμαίῳ adferunt veteres? Mirum est quo labore ea in medium afferant, quæ nihil minus sunt quam verisimilia. Sed quid agas? tanti sæpenumero est Græcis hominibus falsum dicere. Nam Tzetzis qui glossam leget, ὅτου τέως οἱ λαοὶ κρίνοντες τὸν ἀληθῆ ἔχουσι τὸν σκόλωπα καὶ ἀφανῆ, mirabitur in capite tam calumnioso, tam parum cerebri fuisse: sed non potuerunt hominem putidum, & qui Hesiodo tam indignis modis passim obtrectaret, aliter punire Musæ, quam vt ne verum diceret.

Ibid. idem. δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τοῦτο ὡς Ἀπόλλωνι τιμῶσι διαφορουντες, καὶ τὸ καινὸν διαφέροντες] Scribe, καὶ τὸ καινὸν διασφέροντες, vt videbatur illustri Scaligero. Cæterum erat non tantum Ἀπολλωνιακὴ ἡ ἑδομάς, sed & πᾶν κυρίως τοῦτο τῶν θεῶν. facta erat, duobus Latonæ liberis. Halicarnassensis in τέχνῃ· εἰ δὲ ἑδόμη ἦν ὅτι ἱερὰ τῶν θεῶν, καὶ ὅτι κοινωνία πρὸς τὸ κρεῖττον, καὶ τὸ τῆς ἡδονῆς. Hinc αἱ ἑδόμαι lusibus puerorum destinatæ erant. vnde homo quidam ridiculus καὶ κωμῳδούμενος δὴ χλιδασίᾳ, dicebatur ἑβδόμη a suis: quod sicut pueri παῖς ἑβδόμαις, sic ille in iudiciis & rebus seriis circa nugas & res nihili versabatur.

Pag. 169. C. 1. Procl. Τερπόδι κῦρος ἐγένετο] facillima est emendatio, Τερπόδι κῦρος ἔγωγε, &, καὶ ἔποτε κἀγκαλον ἔσαρ. præterfugit tamen oculos nostros; alias in contextu emendari potuisset.

Pag. 170. C. 1. Proclus κινεῖται καὶ φύζιν ὑφ' ἑαυτῶν τῆς φύσεως] Scri-

Scribe ; ὑπ' ἄλλης τινὸς φύσεως.

Ibid. id. Ἥματος ἐν πλείῃ] ἢ ἐν μεγάλῃ ἡμέρᾳ, τῷ πλείῳ τῆς ἡμερῶν] licut menſis ἀυξομένου partes ſunt quæ τῷ φθινομένῳ opponuntur, ita ſunt ἀυξομένου ἤματος partes. ἀυξανόμενον ἦμαρ dicitur, vſque ad μεσημβρίνμα & meridianam ſolis eleuationem : dies cum ſolaris currus vltra medium eſt, πλέον ἦμαρ dicitur. Certum eſt autem Heſiodum non dies modo, ſed & dierum partes ſtatuere: quas veteres obſeruabant. Vt non immerito ſupra Proclus: ἢ δυχ' ὅλας ἡμέρας μόνον ὑπέλαβόν τινες ἐυκαιρίαν ἔχειν πρὸς καταρχὰς πάντων πράξεων, ἀλλὰ καὶ μέρια τῆς ἡμέρας, ὁτὲ μὲν τὰ ἐωθινὰ ἐπαινοῦντες, ὁτὲ τὰ περὶ δείλην ὀψίαν. ὅτε καὶ τοῖς μὲν θεοῖς ὁικεῖα τὰ πρὸς μεσημβρίαν εἰρήκασιν, ἥρωσι δὲ τὰ μὴ μεσημβρίαν, & quod nos addimus, τοῖς δὲ καταχθονίοις τὰ περὶ δυσμάς. Quod in ritibus & ſacris ſerio obſeruatum ſcimus, vt Dijs ſingulis ſingulas dierum partes tribuerent.

Sequuntur quæ in Heſiodi dierum rationem a Tzetze notata ſunt non ita multa, in quibus eadem a nobis præſtita ſunt quod ad emendationem quæ in reliquis: præterquam quod pauca in editione quam ſecuti ſimus addiderimus, aut mutauerimus: quod multo minus quam in ſuperioribus mutila hic deprehenderetur noſtra aut corrupta: ita vt ne neceſſe quidem arbitrati ſimus ſingulorum rationem reddere. Vt quid enim? cum hæc facillime a lectore deprehendi poſſint, & charta nos miſereat, cui eiuſmodi ineptias illinimus: Non quin fortaſſe quædam etiam hic in Tzetze a nobis ſuppleta ſint quæ lectorem ſcire melius ſit, quam ignorare: aut quod tam iniqui in eius monumenta ſimus vt exiſtimemus ſtudioſos Heſiodi operam luſuros ſi interpretationem, quam in multis locis affert ſequendam arbitrentur. Sed profitemur libere, ex Grammaticorum ſchola non ſumus, ἐδὲ τῆς φορτικῆς λιτολογίας διαζῶμεν. Quatenus itaque ſine lectoris incommodo fieri poteſt, aut editionis ipſius religio permittit, libenter hoc labore defungimur. Præter alia id conſecutos eſſe nos confido, vt nec nihil nec minimum iudicio veterum tribuant adoleſcentes: cum toties tam manifeſte lapſi fuerint, vt præter τὰς πάνυ πιθάνους quas profitentur grammatici, ſæpe πλείους ἢ πενταδύαια in modica pagella admittant.

Pag. 174. C. 1. Procl. εἰκότως ἂν ἡ τῷ κινητικῷ θεῷ προσήκουσα ἡμέρα, *ὡς ἡ ἀκίνητον γῆν κινεῖν Ἐνοσίχθων καλούμενος, *οἰκείως ταῦτα τὰ ζῶα &c.] Locus manifeſte turbatiſſimus; ad quod cognoſcendum ne ſublidio quidem aſteriſcorum vti nos neceſſe erat: quod tamen melius rati ſumus. Notarat ad eum hunc in modum illuſtris Scaliger: *Hic magna perturbatio eſt & confuſio, & quædam videntur inſulta eſſe, quæ notauimus:* & paulo poſt: *ita videtur legendum eſſe:* εἰκότως ἂν ἡ τῷ κινητικῷ θεῷ προσήκουσα ἡμέρα οἰκειοῖ, ὡς ταῦτα τὰ ζῶα ὀρμητικὰ ὄντα. *Nam quæ deleuimus ſunt inſulta ex iis quæ infra ſunt.* Nec dubitandum eſt. inſultum autem quicquid duobus aſteriſcis diſtinguimus: ita vt lectori de loco conſtet, καταλειμμένον eum relinquere maluimus, quam tollere.

Pag. 178. C. 1. Moſchop. τετέσιν ἀνίγκλητος, ἀμεμπτος, διαμένων πρὸς τοὺς θεοὺς διὰ διαφορὰν] Scriptus erat peſſime hic locus, τετέσιν ἀνίγκλητος, ἀμεμπτος, διαμένων πρὸς τοὺς θεοὺς; ex quo feci διαμένων, ſenſu optimo, perſpicuoque: quem probare neceſſe non eſt.

Ibidem. C. 2. Procl. ἄνιγμα δ' ἐστὶ τὰ ξύλα.] Nullo ſenſu ſcriptum erat ἄνιγμα: ex quo ἄνιπμα fecimus.

Pag. 179. C. 2. Procl. διόπερ ὅσοι πλεῖστα πότε *τύχωσι] Scribe, διόπερ ὅσοι πλείστης τύχωσι, vel πλείστης πότε τύχωσι.

DANIELIS HEINSII NOTÆ IN ΑΣΠΙΔΑ,

& Interpretes.

pag. 187. ΑΣΠΙΣ] De hoc poëmatio vide quæ supra ad Tzetzé notauimus. Non alia autem ratione veteres Homero Ἀσπίδα asscripserunt quam Hesiodo. Multum itaque fallūntur viri docti qui Homerum poëmatium scripsisse arbitrantur quod ita inscriberetur. Atqui in Epicorum præsertim poetarū scriptis, veteres, διὰ τὸ ἐυμνημόνευτον, vt nimirum memoriæ consulerent, poetis præterea succurrerent, qui ad aliud institutum hæc accommodaturi erāt, ratione facili & expedita dist inxerūt τὰ μόρια τ̃ πράξεως & fabularū partes diuersis nominibus: vt aliqua etiam ratio haberetur τ̃ ἐπεισοδίου, quæ magnis sæpe operibus intexuntur amplificandi causa tantum. Ἀσπὶς Homeri est Iliados Σ pars vltima. Est autem pars ea μέσον τραγικόν, inter Achillis opera, siue in Iliade, hoc est tanta pars rei ipsius & fabulæ, quanta Tragico poetæ ad vnius Tragœdiæ periodum sufficere debet. Sic ex rebus gestis Achillis, si quis ea diuidat, & in partes distinguat, vnam Tragœdiam conficiet ἡ Ἀσπίς. Eodem modo ex rebus Herculis sufficiet Clypeus, ex quo periodum dramatis constituat, quod Ἀσπὶς Ἡρακλέους inscribatur, aut Κύκνος Φόρκυνος. Multa tamen in vtroque aut prætermittenda essent, aut tractanda aliter. Non potuimus ante biennium persuadere barbaris quibusdam, qui tamen aliquid sibi scire videbantur, non cadere in Tragœdiam omnes partes eiusdem fabulæ, sed eam Sole terminari ad summum eius periodum, qua re tamen nihil potest χεῖρ ἡ σύνταξις τ̃ πράξεων absurdius fieri, vt accurate probat Aristoteles. Sed ab illis hominibus neutrum impetrari potuisset, nec vt Aristotelem legerent, nec vt nobis fidem haberent. Alterum enim prohibebat imperitia, ἡ δὲ φύσεως κακοήθεια: alterum naturæ malignitas & innata quædam κακοήθεια. Non possunt tamen nobis tollere iudicium, vt hic solis nobis tacere oporteat, aut e Republica litteratorum exulare: quandoquidem non capitis minores sumus, sed fortasse barbæ. Quæ si tantum possit, anno sequenti votum legitimum in Ionis Pogoniatæ genibus deponemus, vt inuestes pueri esse desinamus. Sed de his satis. ad reliqua.

Ibid. Hesiodus: βλασφήμει τ' ἐπὶ κύκνῳ] Religio fuit in versu qui tam male haberet mutare quicquam viris doctis, quod ignorarent rationes poeticas. Legendum κυκνείῳ. Id quod ἐν δευτικοῖς fit, idem ἱστορικὸν ἡ ἐν Ἰλιάδι fieri obseruat Eustathius, vt nimirum patrijs casibus pluralibus inferatur ω, etiam in neutralibus: quod hoc ipso exemplo, tanquam rem nouam & parum vsitatam probat, ad vltimam Iliados: Περὶ δ' ἔπλετο, δηλοῖ μὲν ἡ ἐπὶ τῷ, ἀντὶ τοῦ περὶ ἐστὶν, ἢ περὶ ἐγένετο. Οὐ πεπόηται δ' ἡ νῦν εἰρημένη ἐκ ἔοικε γένος ἑκατέρα λέξις δῆλον, φασὶ, παρὰ τὸ ἔδον τὸ ἴδιον. ἰδιοποιεῖται γάρ πως τὸ ἀγαθόν. ἔχει δ' πλεονασμὸν τοῦ ω, ἐ μονῆδες μὲν, ὅμοιον δ' τῷ, βλασφήμει ἐπὶ κυκνείῳ.

πάσαν· ὅθεν ἐν τῇ τῆς Ἡσιόδου Ἀσπίδι κατ' ἀρχὰς κεῖται. Vbi apparet Eustathium Hesiodi Ἀσπίδα non integram vidisse, sed hoc poematium etiam tum temporis fuisse ἀποσπασμάτιον maioris operis. Nec dubium est quin multis ante ætatibus, vt ex multo antiquioribus apparet, a quibus adducitur.

οἷς Θῆβας ἱκέτευσε] ἱκετεύειν hoc loco ξενίζειν, μετοικίζεσθαι, ὅτι βοηθείᾳ. ἱκέτευσε εἰς Θήβας Κάδμειος, nihil aliud est, quam, εἰς Θήβας ὅτι βοηθείᾳ τοὺς Καδμείους ἐκαλέσατο: *Thebanos auxilij causa petebat*; vel, *Thebas imploraturus auxilium Cadmeorũ proficiscebatur*. Quæ ἱκετεία veteribus regibus & ducibus erat vsitatissima. Sic locutus est Iosephus Ἀλώσ. Ἰουδαίας cap. 1. οἱ δὲ καταφυγόντες ἱκέτευσαν θεὸς Ἀγλιόχαν, ἀντὶς ἡγεμόνα χειμένον, εἰς Γιλγαλάν. Et Virgilius introducit Æneam ἱκετεύοντα τοὺς Ἀρκάδας, cum Troia relicta Euandro se adiungeret.

Tũ pater Æneas puppi sic fatur ab alta,
Paciferaq; manu ramum prætẽdit oliuæ,
Troiugenas ac tela vides inimica Latinis.

Fiebat autem ab illis qui auxilij causa locum mutabant; vnde ἱκετεύειν, αὐτὸ τὸ μετοικεῖσθαι sumi cepit, & locum auxilij causa mutare.

Pag. 189. Hesiod. ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.] Nihil in hoc loquendi genere, quod elegantissimũ est, assecutus est interpres Græcus, siue alius siue Tzetzes, quod omnino non existimarem: produnt enim se semper duo illi fratres insitata reliquis insolentia & fastu. Interpretatur ergo quisquis est, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν, ὅσα καθῆκε τῷ Διὶ ἐπιβάλλειν, καὶ ἁρμόζειν. Primo vox θέμις hic τὸ ἀναγκαῖον designat, sicut ex imitatione Græcorum apud Latinos sæpe, & præcipue Horatium: *Quicquid corrigere est nefas*, ὅσα διορθώσασθαι ἀδύνατα, & per consequens, ὅσα μὴ καθῆκόν σοι, ἀνάγκη ἔχει, vel ἀναγκαῖόν ἐστι. Cæterum vox Διόθεν ad iuramentum spectat quod præcesserat. Quicunque iuramento se obstringit, illum vrget Διὸς θέμις, aut θέμις Διόθεν: quare iusiurandum, *Iouis iurandum* dixerunt veteres. Apuleius De Deo Socratis: *Apagesis tam cruentos Deos: dexteram cadibus fœdam, telumque sanguine rubiginosum, vtrumque idoneum non est per quod adiures, neve per ista iuretur, cum sit summi Deorum hic honor proprius. Nam & iusiurandum Iouis iurandum dicitur, vt ait Ennius. Quid igitur censes iurabo per Iouem lapidem, Romano vetustissimo ritu? Atqui si Platonis vera sententia est, nunquam se Deum cum hominibus communicare, facilius me audierit lapis, quam Iupiter.* Θέμις Διός, est, *Iouis honor*, vt Apuleius loquitur, vel *Iouis iurandi necessitas*. Ergo hic, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν, quod illi *Iouis honor imperabat*, ad quod illũ *Iouis religio* adigebat. *Iouis honor* & *religio* est omne iuramentum: quia quãuis alios Deos iurãt homines, nihilominus ὄμνυσι τὸν Δία: ad quẽ pertinebat iuramẽti sanctitas. Iouis sacerdoti (cuius rei causam non verã affert Plutarchus) ne iuraret, prohibebat Dei illius religio quẽ colebat, apud Romanos. ἐπέσχετο δ' ὅτι τύχοι Ἐπιλίου μέγα ἔργον, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν: ita interpretari hæc debuerat homo Græcus: ἀναγκάζεται μὴ ἀπὸ δὴ τινὸς ἐπιλίσαι, ἤτοι ὀπτιλίσαι, τὸ μέγα ἑαυτῷ ἔργον, διὰ τὸ ὄρκου ἀνάγκην. Ex hoc dependet locus integer: vt facillime quiuis iam videbit:

Ὡς γάρ οἱ δείκητο, θεοὶ δ' ἐπεμάρτυρον ἦσαν, [τύχοι
Τῶν δὴ ἐπίζετο μοῖραν· ἐπέσχετο δ' ὅτι
Ἐπιλίου μέγα ἔργον, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.

Ibid. C. 2. Diaconus. ὡς φησι Τζέτζης, ἃ ἀφοσιώσατο ἐνδεῖα] Ne quis existimet ex hoc loco Tzetzi asscribenda esse τὰ εἰς Ἀσπίδα ἐκφεύγοντα τὴν σχολίων, vt videlicet in iis aliquid desideretur quod hoc loco adducatur a Diacono: locus Tzetzis quem adducit, est ad Hesiodi Ἡμερῶν locum illum: τῷ

γάρ τοι νεῖνημαι᾽ ἀερσιπότητ⊙-ἀεέχεις. vbi ille: ἀερσιπότητ⊙-, ὁ ἐν ἀδείᾳ πετόμενος· παρεχόμενος δὲ ἢ εὐθεῖαν αὐτὴν ὑπὸ ψυχῆς ἀερσιπότης μὲν γὰρ λέγεται ἀερσιπότα, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀερσιπότητ⊙-. ὑπὸ τῆς ἀερσιπότητ⊙- ἔν γε νικῆς ἔτ⊙- δ᾽ εὐθεῖαν τοῦτο παρεχόμενον. ex quo probabile est nō alias quàm in Hesiodi Ἔργα & Ἡμέρας commentationes Tzetzis vidisse Diaconum: qui ea ex illis adducit.

Ib. Alter. Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων] Τ᾽ ἡμιθέων. Τάφιοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς νήσου λέγονται. Τηλεβόαι δ᾽, ἐκ τοῦ τῆλε βοᾶν· μεγαλόφωνοι γάρ] Pessimè in editione qua vsi sumus conceptum erat hoc modo: Τάφιοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς νήσου λέγονται, ἐκ τοῦ τῆλε βοᾶν, cum manifesta emendatorum negligentia. Nos vocem, Τηλεβόαι, addidimus, quæ sensum explet perficitque. In sequentibus in eadem editione legebatur non sine eorundē securitate nimia, τότε αὐτὸν λεπτύνουσι παῖδας, cum asteriscus hic locum non haberet, vtpote in re facili; & manifesta, cum scribendum sit, Ἡλικτρυόν⊙- παῖδας, vt repræsentauimus. Sed huiusmodi persequi & præter morem nostrum est, & præter institutum, non præter religionem tamen quæ in editionibus seruanda est, & diligentiam: quæ sine huiusmodi non constat.

Pag. 190. C. 1. Diac. ἀλφησὶς] ὁ ἀφορητὸς καὶ Τζέτζην οὐδέποτε φάγμα⊙-] & hæc ex glossis iusdem ad Ἔργα petita sunt. Locus est: πρὶν ἀνδράσιν ἀλφησῆσι] βλάσφημον λέγει τοὺς τέχνας ψυχάς, τοῖς ἀφορήτοις ἀνδράσιν, διὰ ἄκρου ἕφλου τὸ πρέπτερον. Sed plus infert Diaconus, quam ibi a Tzetze dicitur. An ergo alio respicit? aut verius aliquid in manibus habuit ἢ τὸ Τζέτζου ἀνέκδοτον in Hesiodi clypeum? Quæ ipsa quoque nos in ea quam amplexi sumus de his scholijs quæ circumferuntur opinione confirmarent: non esse nimirum Tzetzis: quanuis dubium non sit quin multa desint.

Pag. 192. C. 2. Alt. κεκριμένων γενεήν] διακεχωρισμένων γενεάν. ὁ μὲν ἐκ Διὸς θεῶν, ὁ δὲ ἐξ Ἄρεως. Ἄρης Ἄρητος Ἀρητιάδης] mutila hæc sunt & confusa, aut in alium locum translata: aut vtrunque potius hic commissum est. Scribe hoc modo: κεκριμένων γενεήν] διακεχωρισμένων γενεάν. ὁ μὲν ἐκ Διὸς τῷ θεῷ, ὁ δὲ ἐξ Ἀμφιδύμου ἀνδρώσαν: quod prætermissum. Reliqua hic locum non habent. Est enim glossa, quæ spectat ad ea quæ sequuntur: Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρητιάδην. nam illud, ὁ δὲ ἐξ Ἄρεως, negligentia editoris commissum est. Illa enim quæ de Hercule & Iphiclo dicuntur, cum ijs confunduntur quæ ad Cycnum spectant.

Pag. 196. C. 1. Diac. ὡς μαρτυρεῖ καὶ Θεόκριτος. φησὶ γὰρ, Ἑκαταὶ δεκάμηνον ἐόντα γείνατο μήτηρ] Excoriauit poetam summum, cui nunquam hic versus in mentem venit. Sed Grammatici festinantes nihil pensi habent, vt quamprimum sensum perficiant, quem vnico versu concludere voluit Diaconus, magis quam par est in re aliena securus. Theocritus scripserat, Ἑκαταὶ δεκάμηνον ἐόντα πολλ᾽ ἀ Μιδείτις Ἀχαιίνα: & quæ sequuntur. Longa autem periodus torserat Diaconum, itaque huic parti succurrere voluit. mea sententia tutius fuisset non adduxisse. Nam quam fidem grammaticis habebimus, cum nobis ἀνασκαζόμενα eorum poetarum adducunt, quæ ad nos non peruenerunt?

Pag. 197. C. 1. Diacon. ὀρείχαλκ⊙- τὸ λευκὸν χάλκωμα] Tota hæc glossa hic eijcienda est, & reponenda suo loco: nimirum, ad textus sequentis illa verba: ὀρειχάλκοιο φαεινῆ: hac ratione: ὀρειχάλκοιο φαεινῆ] ὀρείχαλκος τὸ λευκὸν χάλκωμα· ἐν ὄρεσι γὰρ εὑρίσκεται. ἄλλοι δέ φασιν, εἶναι ᾗ φησὶ ὁπου⊙-, ὀρείχαλκον εἶναι ὕλην τινὰ μεταλλικὴν τιμιωτέραν χαλκοῦ, ἣ νῦν οὐκ εὑρίσκεται. Reliqua quæ sequuntur,

tur, nimirum, ὥσπερ ἡ ἀναπεθίαμαι, ad verba sequentia spectant, Η'φαίστε ἄλυπτε δῶρα.

Ib. C. 2. Diac. Α'ρείονα] τὸ σύγκριτον ἔλαζον αὐτὶ θετικῦ] Scribe: τὸ συγκριτικὸν ἔλαζον αὐτὶ θετικῦ. Loquitur περὶ τῦ Α'ρείονα.

Pag. 198. C. 2. Diac. ἀεὶ ἡ σημαίνει τρία. τλῶ κατάραι, τλῶ δ' ἰχλῶ, καὶ τλῶ βλάζλῳ] Hic inferenda fuerunt verba illa, quæ in editione Veneta aliam sedem occuparant, ἀρῦς, ἤγνυ. βλάζας. ὀξὺ Ο'μήρυ ἡ Φαπτοίην] ζλδὸν πάντες οἱ σίχοι. ἀεὶ ἡ σημαίνει τρία, τλῶ κατάραι, τλῶ ἐυχὴν, καὶ τλῶ βλάζλῳ. quæ antea legebantur ad vocem ἀρείονα annotata, ineptissime: quod pagina præcedenti est. Ω'ς καὶ νῦν μέγαν ἵππον Α'ρείονα κυανοχαίτην. Vbi locum habere non possunt.

Pag. 199. C. 2. Diac. ὅλον δὲ κύκλῳ λαμπρὸν ἦν ἐν γύλῳ καὶ ἐλέφαντος ὀσίνοις] ex idiotismo sequiore, pro, σὺν γύλῳ, vel γύλῳ. Sic infra, ἐν ὀφθαλμοῖς πυρωτοῖς. Rursus pag. 204. ἐπιδάειζεν ὁ Α'πόλλων, ὁ υἱὸς τῆς Λητῦς καὶ τῦ Διὸς, ἐν χρυσῇ λύρᾳ. pag. 209. ἡ ἡ ἀχλὺς εἰσήκει, ἀπλήτως καὶ μεγάλως σαλπῦσα καὶ ἐπηλυμένη, μυδαλέα καὶ διάβροχος ἅσα ἐν δάκρυσι. pag. 210. πλησίον δέ (φησιν) ἐκείνων ἦν πόλις εὐκλεὴς, χρυσαῖ ἡ πύλαι ἐφύλασσον τ' πόλιν ἐκείνην ἐπᾶ, ἡρμοσμέναι καὶ κεκλεισμέναι ἐν ἀφθυείοις, ἥλῳ τῇ φλιᾷ, ἢ ἐν κλειδὶν. pag. 212. οἱ μὲν ὖν ἐκείνων ἐν θρεπάναις ὀξείαις ἐθέριζον. & supra pag. 189. ὄντως μὲν αὐτῆς τὸν ἀγαθὸν πατέρα ἐν δυνάμει φονδοῦσι. Volui hæc notare in gratiam eorum qui posteriores scriptores legunt, & vtriusque Hellenismi rationes obseruare se postulant.

Pag. 200. Hesiod. τὰ ἡ δαίετο θεῶν τε ἔργα] Videtur legisse Diaconus, θαυμαλέα: quod glossa sua satis declarat: Τὰ ἡ θαυμαστὰ καὶ θαυμασὰ ἔργα δαίετο, ἤγνυ μεμειζμένα ἦσαν, καὶ ε συγκεχυμένα· θαυμαστὸν ἡ τὸ θαυμασὸν, διὰ τὸ μέτρον, καὶ Πίνδαρος· ἦ θαυματὰ πολλά.

Pag. 204. C. 1. Diac. θαρσύνειν ἡ μέγα καὶ ῆ, καὶ χίνν ἡ] Fortasse, θαρσύνειν ἡ μεγάλως, καὶ ῆ &c.] Horror quanti sit hæc obseruatiuncula, sciunt qui Hippocratem & Galenum legerunt: apud quem θάρηξις, ἡ ὀνυποσία non aliter, quã apud Erotianum θορύξαι. In sequentibus autem pro θαίνειν legendum fortasse θορύσσειν, & θόρυξ. Etiam quod apud Hesychium legitur, θάεκτε non dubium est quin corruptum sit ex Galenica voce θάρηξις. Scimus apud Suidam scribi θαείσομαι, & θάεκτις ex Aristophane, apud quem tamen θαρήξομαι scribitur, apud interpretem θάρυξις. Sed hic varietates sunt ex corruptis scripturis: nec est dubium. Tantum moneo, causæ non esse cur medici nimium fidei hac in re tribuant Phauorino, quem ab ipsis adduci video, vt ostendant quod volunt: qui scriptor qua fide vsus sit in describendis sæpe corruptissimis locis veterum Grammaticorum, possemus ex vno Hesychio probare: quod facturos nos confido, cum doctissimum scriptorem illum & veterum Criticorum eruditissimum a nobis emendatum publico datum fuerimus. Si deus nobis permittat tam diu in hoc stadio decurrere.

Ibid. Hesiodus: θεῶν δ' ἔδος ἄγνυτ' ὄλυμπος] Scribendum omnino existimo: θεῶν δ' ἔδος ἄγνυτ' ὄλυμπος. Græcis ἄγνυμι, Latinis *frangere*, est, ἠχὼ ποιεῖν, *sonitum edere*. Vnde *fracti fluctus* Horatio dicuntur, τὰ ἠχοῦντα κύματα:

Fractisque rauci fluctibus Hadriæ.

Cælum frangebatur, ὄλυμπος ἄγνυτο, id est, ἠχὼ μεγάλην ἀπετέλει, *resonabat*. Et ne quis dubitet, infra dicitur, περὶ δέ σφιν ἄγνυτο ἠχώ. vbi Diaconus interpretatur, ἐκλᾶτο ἡ ἠχὼ, sicut hoc loco ἄγνυτ' ὄλυμπος, nihil aliud est. Ἰμερόεν κιθαρίζε Λητῦς καὶ Διὸς υἱὸς χρυσῇ φόρμιγγι· θεῶν δ' ἔδος ἄγνυτ' ὄλυμπος.

Pag.

Pag. 207. C. 1. Alt. ἱππότα Περσῆς] καὶ τὰς γλωσσογεφύρους ἱππότιλλα ἄνωθεν φυλάττει] An intelligit veteres Heſiodi gloſſatores? ita ἱππότα Nelei quibuſdam Criticis exponebatur ὁ φυγάς. Iiſdem gloſſis vſus eſt Euſtathius quibus hic magiſter, qui idem affirmat. δὲ ἡ ἱππότης τῶν εἰρῶν ἅπαξ ἀπαξ ὁ αὐτὸς αὐτὶ τοῦ φυγάς· οὐ γάρ πού τὸ ἱππότης ὄνομα καὶ τὰς γλωσσοχάφους δεῖ πεῖσον σημαινόμενον. an vero Heſiodi? an eos qui καὶ σειχεῖα ſλώσεως ediderant: qualis hodie præcipue eſt Heſychius: cuius Lexicon nihil aliud eſt quam perpetuæ autorum gloſſæ, & interpretationes ex ſententia veterum Criticorum? An ergo exiſtimabimus eſſe huiuſmodi gloſſam quæ ἱππότα exponit, φυγάς. Non crediderim. ſapit enim ambitionem recentiorum Græculorum, qui ſemper ſagatebant, ne deeſſet noua interpretatio aut inaudita prius. Succurrit nobis Heſychius, qui monet hanc gloſſam eſſe ἀθετουμένην, & nulli veterum Criticorum in mentem veniſſe: qui cum vulgares ſententias recitauit, addit: οἱ δὲ φυγάς. ἐπὶ τοῦ πάλαι δὲ ἀντήμων ἱππωτῆς, ἱππωτήριος· ἄλλοι ἱππωτάς. Et certe nos illi accedimus.

Ibid. C. 2. Alt. περὶ τὸ ἀκὶ κεῖσθαι τὸν βόπα] Sequitur in eo authoritatem Ori Mileſij, qui tradebat, κίβαν δὲ τὸν βόπα, ἤγουν, τὸν πρωκτόν.

Pag. 211. C. 2. Diac. ἡ θεὸς τὸν κώμων ἀπάρχεται] Scribe, θεὸς τῶν κώμων.

Pag. 217. Heſiod. τῶ δ' ἀτίμους παῖδας] In Solonis legibus opponebantur, βίην (male legitur βοῆν) & ἀτίμους. Heſychius, βίαν, τὸ βίᾳ μίγνυσθαι, τὸ δὲ καὶ νόμοι, ἀτίμους.

Pag. 221. C. 2. Diac. αἰτιολογεῖ δὲ Διὶ γέρας, ἐπ' αὐτῷ μίσχει ζωῆς ἐχάπις] ſcribe & diſtingue: αἰτιολογεῖ δὲ Διί. quæ verba στιγμὴν τελείαν poſtulant. Poſtea illa: γέρας ἐπ' αὐτῷ μίσχει ζωῆς ἐχάπις.

Pag. 222. Heſiod. ἀμφὶ δὲ οἱ βοέᾳ τέχεα ποικίλα χαλκῷ] τέχεα ποικίλα, ſunt, ſicut Terentio veſtis varia, ἡ πολυτελὴς. Nec abſcedit multum Diaconus, qui interpretatur, κατασκευασμένα ἐν χαλκῷ: cui loquendi rationi illa omnia quæ ſupra ex hoc homine adduximus multis, ſunt germana, & vt princeps medicorum loquitur, ἀλληγορίαν. Atque ita quidem Heſiodi ſcutum deponimus, duplici modo lepidum πολυμερῶς, & quod non minus Apolline quam Hercule dignum ſit.

DAN.

DANIELIS HEINSII NOTÆ IN THEOGONIAM & Interpretes.

AMICE *Lector, Nolim hic expectes, ſicut ſupra præfatus ſum, vt ſingulorum quæ a me vel immutata, vel dempta, vel ſuppleta ſunt, in illis Scholiis, quæ,* ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΛΑΙΑ, *inſcripſimus, rationem reddam: Cum nihil ſine authoritate in eo ſecutus ſim, qui ex duobus exemplaribus quibus vſus ſum, vnam integram editionem dare ſum conatus: Cum editio quæ vulgo omnibus præferretur, & corrupta eſſet ſæpe, & quod plus, integris fere paginis interdum mutilata. Cui hæc ſcholia aſſcribi debeant, parum certe refert vt ſciamus. Præſertim cum grammatici illas ſuas συναγωγὰς in præſtantiſſimos autores vndique collectas ita ſæpe prodire voluerint, ne aucupari famam viderentur, aut gloriam: quæ non debebatur illis maior, quam debetur iis qui ex aliis omnia afferunt, laborem tamen ſuum publicæ vtilitati imputant. Diaconũ cum neceſſe fuit, emẽdauimus. De quo homine quid dicam? Me quidem autore nunquam ſuſcepiſſet opus tam friuolum & ineptum, vt ſenſum ex Theogonia occultum, & allegoriarum ſcrutaretur abyſſum. Scimus quantopere in hoc ſcribendi genere ſibi placuerint philoſophi veteres, quantum in hoc ipſo Heſiodi ſcripto tentarint, quantum ſibi licere voluerint. Quorum exemplo ſi quid audendum erat Chriſtiano homini, & fide puriori imbuto, at certe diuina religionis ſuæ myſteria, ineffabilem ſalutis noſtræ œconomiam, diſpenſationem æternæ ſapientiæ, ab his ſordibus immunem habere debuit. Minus enim hic licet quam in Philoſophorum placitis. Theologi itaque cum legent ea quæ de Hercule ſuo fabulati ſunt veteres ad Chriſtum referri, quæ de Iouis generatione ad Dei filium ὡσαύτως καὶ ἀλλοτρίως trahi, cum tela Iouis ſanctam crucem appellari, quæ bonos ſeruet malos perdat; vt volent, vel ringentur, vel ridebunt, vel miſerabuntur hominem. Nos vero extra noxiam habebunt: qui bona fide hæc vt erant ad omnes tranſmiſimus, ne quempiam hoc tempore offendamus, quo in factiones res pietatis trahitur. Vtrumque igitur vbi neceſſe fuit interpretem emendauimus, vt apparebit lectori: pauca quædam præterea, ſed non niſi quæ ſubito occurrebant, annotauimus.*

PAG. 228. C. 2. Diaconus. φιλόμωδον γὰρ ἀεὶ τὸ τῆς νέας γένος, καὶ τοῖς τοιούτοις βοζομένοις χωείοις] Scripsit hoc modo Illustris Scaliger, cum male legeretur antea χωείς.

Pag. 230. C. 2. id. ἆρα ἡ διαβαπτώτιος καὶ ὑψηλόνους ἀκροατὴς καὶ τὸ ὀνόμαλος σύμπτυξιν.] scribe, σύμπυξιν. sic supra: αἰσθανόμεναι δηλαδὴ καὶ συμπυνθόμεναι. infra: ἐπειδὴ μίλλει συστέλλειν καὶ συμπύνειν.

Pag. 234. C. 1. Schol. ἀνοίκειον ἦ παρθένοις, Μοῦσαι, τὸ ἐπίδετον] scribendum, ἀνοίκειον ἦ παρθένοις Μούσαις τὸ ἐπίδετον, nimirum ἐῤῥωμένας, aut simile quid quod denotat τὸ σύντονον, & pugnat cum ἀπαλοῖς. Quamuis omnino existimem, locum esse mutilum: hoc tamen modo legendum esse facile apparet.

Ibid. C. 2. Schol. Ἡσίοδον φησὶ, τὸν ἐυτελῆ] Certum est nunquam hoc ita sumpsisse veteres: qui totum hunc Hesiodi locum tanquam a φειδυτολογίᾳ suspectum habuerunt, varieque illuserunt. Nec alio spectat totus Luciani dialogus qui ab Hesiodo inscriptus est, quam vt ex hoc loco poetæ insultet, tanquam φορτικῷ & φειδυτολόγῳ. Nec aliud in animo habuit Naso cum scripsit in primo ingeniosissimæ artis suæ:

Nec mihi sunt visæ Clio Cliusque sorores
Pascenti pecudes vallibus Ascra tuis.

Amolitur a se suspicionem qua laborabat Hesiodus: ita vt antiqui γοηζιόδες vocarint glorioſos homines, qui idem de se quod Hesiodus prædicarent; quod a Musis artem accepissent; falso tamen, ac propterea ζόηπες essent, hoc est ἀπατεῶνες, καὶ ἀλαζόνες. Hesychius: Γοηζιόδης, φιδὸς ἀπατεών. Quales sunt hodieque laureata illa mendicabula,

Δύσλωα Ῥήνη κ' ἀπατηλὰ φρέμματα,
Λειμῶν' ἀπηδὸς δυσεβέσατον ἠθῶν,
Ἄνδρες φρενήρεις, οἰνοπλῆγες, οἱ ἀεὶ
Σάθων Μούσας ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.

Pag. 235. C. 1. Schol. ἀλλὰ σὺ, ὦ Ἡσίοδε, πάνυ τῆς ἀρχαίων ζηλωτὴς] Reliquias has esse Tzetzis, quæ alicunde hic irrepserunt, aut cum his Scholijs commistæ sunt, quouis precio contenderim.

Id. ib. Δεύτερον αὖτε Ζῆνα] ἀρχόμενος τῆς δευτέρας θεοιμνίας, τὸν Δία ἐν δευτέρᾳ ὑμνῆσαι ἀρχόμενος καὶ λήγουσαι] Bene legit quisquis est interpres vetus, qui in Hesiodo male conceptus legitur: Ἀρχόμεναί δ' ὑμνῆσαι θεαὶ, λήγουσί τ' ἀοιδῆς: sine vllo sensu, quod metuerunt ἢ συσκολιὼ τῆς αὖ, quod satis visitatum, & tutum est: si non ex artis ratione at vsurpationis certe. Vt sit Ἀρχόμεναί δ' ὑμνῆσαι θεαὶ λήγουσαί τ' ἀοιδῆς.

Pag. 236. C. 1. Schol. νόμους καὶ ἤθεα καλὰ] νόμους ἦ λέγει, τὰς πολιτείας, τὰς διατριβὰς, τὰς νεμήσεις] malim νεμήσεις: infra eadem glossa tota propemodum repetitur. Τιμὰς ἦ λέγει τὰς πολιτείας, τὰς διατριβὰς, τὰς νεμήσεις, τὰ διαστήματα. addit tamen, ἤθεα ἦ τὰ ἔργα.

Pag. 238. C. 1. Diac. ἐκ χάους ἦ τὸ ἔρεβος καὶ νὺξ γεννᾷ, δηλαδὴ, ὁ ἀπὸ τῆς φορᾶς τοῦ διακοζμήτως] Scribe, φωτὸς.

Pag. 239. C. 1. Schol. Εἰ γάρ τις καὶ φόνῳ ἔχων] Verba illa quæ vncis inclusimus, ὅτι καὶ Ζεὺς & c. aliunde manifeste translata sunt: illa tamen quæ sub finem sunt, ἐφ' ὡς ἔλαχε θαμωδήσῃ, ita fortasse cum superioribus connecti possunt, & ad huius loci interpretationem trahi: ὡς δυνατοῦ ὄντος ἀοιδοῦ, παραμυθήσασθαι, ἐφ' ὡς ἔλαχε παραμυθήσασθαι, ἀλλ' ὡς ἐκέκτητο τῆς καθέων μεμνῆσθαι ἐκεῖνον. Nam hæc aut similia deesse videntur. Ita tota glossa esset: Εἰ γάρ τις καὶ φόνῳ ἔχων] ἐκπεῦθε δείκνυσι δ' ὅμηρος δ' Μυσικὴς, διὰ τὸ εἰπεῖν, [ψευκηδέϊ θυμῷ] δυσκατάπαυστον τὸ νέον πάθος, ὡς δυνατοῦ τοῦ ἀοιδοῦ παραμυθήσασθαι, καὶ ἐφ' ὡς ἔλαχε θαμωδήσασθαι, ἀλλ' ὡς ἐκέκτητο τῆς καθέων μεμνῆσθαι ἐκεῖνον.

Pag. 239. C. 2. Sch. καὶ ποταμὸς καὶ πόντος ἀπείριτος] καὶ γαῖα] illa verba καὶ γαῖα non est dubium quin remanserint ex aliqua inter-

interpretatione quæ desideratur. Scripsit enim Hesiodus: Εἶπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ ἠ γαῖα γένοντο, Καὶ ποταμοὶ ἠ πόντος ἀπείριτος, οἴδματι θύων. Ponamus igitur scripsisse Grammaticum, quandoquidem hic coniecturis agendum est, vt cohæreat cum superiori glossa, cuius hæc postrema sunt, εἶπατε, διὰ τοῦτο τῇ ὄψει μετοχὴ κέχρηται, ὡς θεοὶ, ἠ γαῖα. Καὶ ποταμοὶ ἠ πόντος ἀπείριτος, οἴδματι θύων] τῇ καταπλήξει ἐπαφίησι & c. nã illud ἠ γαῖα, transpositum est, aut ex tali interpretatione, aut constitutione verborum Hesiodi remansit: illa autem Glossa, τῇ καταπλήξει, ad vltima proprie spectant, quæ de mari dicuntur.

Pag. 240. C. 2. Schol. Ἀθανάτων ἦ εἶπεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι τῆς ἀρχαίων εὐσεβῶν ὄντων, συναπεσφέροντο] Nec Glossa hæc placet, nec verba Hesiodi quæ respicit: Ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἀθανάτων, ὃ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου. Nullus est qui non facillime intelligat, cur terra πάντων ἕδος ἀσφαλὲς dicatur. At vero cur ἀθανάτων ἕδος dicatur, ἐνταῦθα, vt in prouerbio est, πᾶς ὁ ἀγὼν κεῖθι. Succurrit interpres Græcus Glossa lepida, hoc est reuera Græca, & μυθικῶς πεπλασμένη. Ἀθανάτων εἶπεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι τῆς ἀρχαίων εὐσεβῶν ὄντων, συναπεσφέροντο αὐτοῖς οἱ θεοί. quæ verba hoc volunt. Propterea Hesiodum terram dixisse sedem deorum, vt ostendat ante fugatam e terris iustitiam, Deos in terris cum hominibus egisse. Aristoteles ἐν τῷ περὶ Εὐτοφάνους totum hunc Hesiodi locum duobus versibus minorem adducit: Αὐτίκα δ' Ἡσίοδος, inquit, Πρῶτον μὲ πάντων, φησὶ, χάος ἐγένετ' αὐταρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἡ δ' ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταφρένοις ἐνὶ θυμὸν. quod quidem a Philosopho factum existimaremus, vt eo citius ad propositum suum festinaret, nisi idem a Platone fieret, qui in Symposio: ἀλλ' Ἡσίοδος Πρῶτον μὲν χάος γενέσθαι φησίν, αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Ἡ δ' ἔρος. Iterum Aristoteles Metaphys. 1. cap. 4. Τὴν πεπαύσεως δ' αἰτίαν Ἡσίοδον πρῶτον ζητῆσαι τὸ τοιοῦτον, καὶ εἴ τις ἄλλος ἔρωτα ἢ ἐπιθυμίαν ἐν τοῖς οὖσιν ἔθηκεν ὡς ἀρχήν. οἷον καὶ Παρμενίδης. καὶ γὰρ ἔτος κατασκευάζων τιὼ τὰ πάντων γένεσιν, Πρώτιστον μὲν (φησὶν) ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων. Ἡσίοδος δ', Πάντων μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος Ἡ δ' ἔρος, ὃς πάντεσσι μεταφρένοις ἐνὶ θυμὸν. Aristoteles igitur, vt videtur ἠθέτει duos interiectos versus, vt & Plato: quanuis sciam sæpenumero inter citandum nihil respicere philosophos illos, præter illud cuius gratia citatur. Zenonẽ quoque idem fecisse notat interpres, & inter reliquos illum, Γαῖ' εὐρύστερνος. Si igitur Aristotelem sequamur & Platonem, duosque hos versus eiiciamus, nihil erit opus Glossa tam frigida.

Pag. 246. C. 2. Diac. παρόσον ἐπισυμβαίνει εἰωθέναι ἐν θαλάσσῃ τοῖς ναυτίλοις, *πρώτην τὰς πνοάς] Non opus esse hoc alterisco ostendit vox quæ infra occurrit, πρώσματα. καὶ δώματα ἔχειν, καὶ δῶρα, καὶ πρώσματα. ἐξ ἰσχύος καὶ δυνάμεως ἐπιτελούμενα τοῖς ναυτίλοις πνεύμασιν.

Ibid. C. 2. Schol. Ἐγκοιμέσεις ἤτοι κοιλοτάτας ἔχοντα φάραγγας] Scribe, ἐγκοιλάσεις, ἤτοι κοιλοτάτας, & c.

Pag. 248. C. 1. Sch. ὁ δ' Ὄμηρος, τὸ * Ὄμηρον καλεῖ ἑκατόγχειρα δι' αὐτὸ τοῦτο] Scribe, τὸν Βριάρεων.

Pag. 266. C. 1. Diac. εἰώθασι δὲ οἱ εὐσεβέστεροι τὸ ἀνθρώπων, ἢ εἰς τὸ θεῖον διαβαίνοντες ὁρκωμοσίαν ἀσπάζεσθαι τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ σεμνοτέρους & c.] fortasse: ἀσπάζεσθαι τὸ εἰς τοὺς ἀγαθοὺς. & c. dixit autem insolenter τὸ εἰς τοὺς ἀγαθοὺς τῆς ἀνθρώπων, ἔξωθεν sumendo τὸ ὁρκωμοσίαν, sicut eadem periodo dixit, εἰς τὸ θεῖον ὁρκωμοσίαν, pro, κατὰ τὸ θεῖον.

Pag. 271. Hesiodus. Τῷ δ' ἀπαρχόμενος μέγαν λίθον] βαίτυλον nimirum. lapi-

dem, qui pro Ioue Saturno obtrusus erat, βαίτυλον dicebant: Hesychius: ὅτως ἐκαλεῖτο ὁ δοθεὶς λίθος τῷ Κρόνῳ ἀντὶ Διός.

Pag. 303. C. 2. Sch. Ἥβην καὶ Ἄρεα] διότι ἡβάσκουσιν αἰεὶ εἰσπίοντες καὶ ἐκπίοντες οἱ ἄνθρωποι. τὸν δὲ αἰεὶ γεννᾷ] Scribe, ἢ δὲ Ἄρεα γεννᾷ: ita Diaconus. διότι ἡβάσκουσιν εἰσπίοντες καὶ ἐκπίοντες οἱ ἄνθρωποι· τὸν δὲ Ἄρην γεννᾷ, διότι διὰ αἰεὶ καὶ εὐκαιρότερον τόκον ἀεί ποιεῖ μάχον δηλοῖ. Sæpe mutuas operas tradunt, & bellas συμπαθείας nobis tradunt, vt honestissimo vtamur nomine.

Id. ibid. ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης] Ἀμφιτρίτη ἡ θυδάτων φύσις] malim χύσις, vt infra alibi.

Pag. 306. C. 2. Sch. ἐξ ἧς οἱ ἆθλοι γίνονται, ἤγουν αἱ ἀπογεννήσεις τῶν ποταμῶν] Scribe, τῶν πολέμων.

Reliqua, si quæ potius typographorum incuria commissa videntur: quæ partim a nobis emendata sunt: partim fortasse prætermissa: partim inter properandum commissa, quiuis per se facile emendabit. Nobis operæpretium his adiungere visum non fuit: nec est certe.

AMICE Lector, Dum schedas meas excutio, inueni quædam in Hesiodo obseruata, a doctissimo iuuene, & amico meo Ioanne Meursio: qui nonnulla etiam fragmenta suppeditauit, in quæ quanuis magna ex parte ipse incidissem partim: partim ab aliis accepissem, ac præsertim Scaligero, nolui tamen tam propensum studium laude carere.

IOAN-

IOANNES MEVRSIVS *Danieli Heinsio.*

EXCVSSI, mi Heinsi, quod promiseram præsenti, tandem scedas meas, vt Hesiodi fragmenta, quæ petebas, subministrarem. Sed ecce, dum hoc ago, alia quoque occurrunt in iisdem olim notata, quæ fortasse non minus grata habebis. Qualiacunque vero sunt, tuo ea iudicio & candori permitto; & discipe, si publico prodesse possint.

DICAM *prius obiter de Poëtæ ipso, tanti olim illius Carmina facta fuisse, vt mimoniter ediscerentur, recitarenturque. Athenæus lib.* XIV. *refert ex Chamæleontis libro De Stesichoro:* χαμαιλέων δ' ὁ τῷ περὶ Στησιχόρου βιβλιδίῳ φησὶν ὑ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου. *Venia nunc ad Poëmatum inscriptiones. Primum locum inter illa obtinent* ἔργα καὶ ἡμέραι. *Illorum hic versus est:*

Κρύπτουσι γὰρ ἔχθεα καὶ βίου ἀνθρώπους.

Qui citatur etiam à Synesio περὶ συνεσίων *statim in ipso initio:*

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο θεῶν κατὰ μοῖραν ἄλυξας
Τὴν ἄρα δυσμενέες εἰσὶ, δίος μεγάλου διὰ βουλὰς,
Ἕρδηλοι, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων]

Longe aliter citantur hi versus à Theodoreto in Sermone De Martyribus, hoc modo;

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο θεῶν κατὰ μοῖρ' ἀνάλυψας,
Οἱ μὲν δυσμενέες ἀγνοὶ, ἐπιχθόνιοι καλέονται,
Ἕρδηλοι, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quæ sanè satis ofcitanter vertit Macrobius in Somn. Scip. lib. I. *cap.* IX.

Indigetes diui fato summi Iouis hi sunt:
Quondam homines, modo cum superis humana tuentes,
Largi ac munifici, ius regum nunc quoque nacti.

Nam postremus ille versus est ex Hesiodio, qui paullò post sequitur:

Πλουτοδότῃ· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήϊον ἔσχον.

Nisi dicere omninò velimus intercidisse in Macrobiano textu duos aut tres versus.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἰρὸν φρονέουσι καὶ αὐδῇς]

Hunc locũ respexit Philostratus in Imaginibus, cum inquit: ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ μόνῳ, καὶ Ἡσιόδῳ. *Paullo ante:*

Καὶ ὅτι μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' ὠκεανὸν βαθυδίνην
Ὄλβιοι Ἥρωες.———

Huc respexit Auctor Proverbiorũ: Ὁ Ἡσίοδός φησι μακάρων νήσους εἶναι περὶ τὸ ὠκεανὸν, κἀκεῖ τοὺς εὐδαίμονας εἶναι ὑπὸ τοῦ βασιλευομένους.

Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι———

Huius loci ita meminit Agathias in Epigrammatis:

Τῆς ἀρετῆς, ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν,
Ἔντασε ἀσκητῇσ, δῶμα τόδε σωφρόνων.
Κλίμακα δ' ὑπαίθρην μὲν ἐγὼ κεφαλὴν ὑπὸ πασῶν,
Ἱδρῶτι πλατύνην ἀμφιδέδηγα κάμινον.
Ὑψόθι δ' εἰσανέσουσι θαλασσαίῳ σελήνῃ.

Καὶ τάχα τῆς ἀρετῆς πιστότατος θάλαμος.

Et respexit Ammianus lib. XIV. Quam autem sit pulcrum exigua hæc spernentem & minima, ad ascensus veræ gloriæ tendere longos & arduos, vt memorat vates Ascræus, Censorius Cato monstrauit. *Sed in illo ipso loco,* ἐν ᾧ δ' εἰς ἄκρον ἵκηται, *lege* εἰς ἄκρον ἔκησε: *alloquitur enim fratrem Persen.*

Αὐτὰρ τὸ μέσσον κ' ἠλάσσιον, αὖτε δύσκαι]

Hic Synesium oculos habuit Epist. CXIX, ἀπέστειλα ὑπὲρ τῆς μὲν ἡλικίας σε δαβίσι χρυσῷ νομίσματα δίκα, τοῦ δ' ἐπαίρειν πρόκλου, καὶ τὸν Ἡσιόδειον Ἡσίοδον, τετραμόρια πλέον τοῦ παρ' αὐτῷ.

Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρτιος ἔστω.]

Hunc versum semper in ore habuit Pittheus auus Thesei maternus, vt testatur Plutarchus in vitâ Thesei.

Ἤμαρ χειμερίῳ ὅτ' ἀνύστῳ ὀν πόδα τίνδῃ]

Citatur ille versus etiam ab Antigono lib. ἱστορίων παραδόξων: ὁ δὲ πολύπους τὸ τῷ χειμῶνι πλεκτάνας αὐτῷ καταδῇ. Ἔστ' ἴσως

Ἤμαρ χειμερίῳ ὅτ' ἀνύστῳ ὀν πόδα τίμῃ.

vbi nota quoque variantem lectionem τίμῃ *pro* τίνδῃ. *Etsi malim* τίνδῃ.

Νάυται δ' ἀγχ' ἰλαπῶνι ἐιζυρῇ ὠὶ κάμῃ]

Auctor qui Hesiodi & Homeri certamen conscripsit, hoc loco pro νάυται *habet* ἄσπται.

Ἢ δὶ γυνὴ τίθησ' ἑβδόῃ, πίμπλησι δὲ γαμεῖσ.]

Pollux lib. I. *Cap.* VII. ὅταν δὲ εἴπῃ ὁ Ἡσίοδος· ἡ δὲ γυνὴ τίτθαν τε δίκα ἐπιλίγδ, ἐσσαμένη μυρίνεον τ' ἔδνα. *Venio ad ἀσπίδα ipsius, quæ veteribus suspecta fuit: nam Aristophanes Grammaticus alterius cuiusdam esse censebat, qui Homericum Scutum imitandum sibi delegerit. Homerum autem etiam ἀσπίδα scripsisse Suidas testatur, & pa-*

raphrasin scripsisse Philostratum. Ex Aristophanis quoque sententia Dionysius Longinus lib. περὶ ὕψους dubitat, cuius haec sunt verba, ᾧ ἀνάμιξόν γε τὸ Ἡσιόδειον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος· ἄγχι Ἡσιόδου καὶ τοῦτο ἀσπὶς Ἡλίου. Venio nunc ad Fragmenta, quae tu maximè desideras.

Ea nos supra exhibuimus.

Erant & alia non pauca, excerpta ex Etymologico, sed quia memini dicere te D. Scaligerum haec esse suppeditaturum, non libebat describere. Venio nunc ad quasi Fragmenta: id est, vbi citatur quidem Hesiodus, versibus tamen non prolatis. Et similiter video quoque fecisse Vrsinum in editione Fragmentorum Lyricorum: itaque neque tu, puto, rectè negliges, aut negligere etiam voles. Strabo lib. I. Ἐρατοσθένης δὲ Ἡσίοδον μὲν ἀκούειν παντελῶς περὶ τῆς Ὀδυσσείας πλάνης, ὅτι καὶ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν γινώσκουσιν τῇ δόξῃ, μὴ μόνον τὸ ὑφ' Ὁμήρου λειπόμενον μιμοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ πάντης, καὶ ὁρτυγίας δὲ τὸς Συρακούσιος νησίν, & Τυρρηνῶν.

Idem lib. XIII. Οὐδὲ γὰρ Ἡσίοδος εἶδε πλείονα, ἀλλ' ἴσασι τῆς ἀπλήστου ἐρᾶν, & κυνισάλου, καὶ Τύχωνος, καὶ τοῖς τοιούτοις.

Apollodorus βιβλιοθήκης ά. Ἡσίοδος δὲ (λέγει) ἐξ Ὠλένου τῆς Ἀχαΐας ἐφηρμένῳ ὑπὸ Ἴπποτος εἶναι τοῦ Ἀμφιτρυωνίδου.

Idem lib. II. *Biblioth.* Ἡσίοδος δὲ τὴν Πελασγὸν αὐτόχθονα φησὶν εἶναι.

Ibidem. Ἡσίοδος δὲ καὶ Ἀκουσίλαος πρεσβύτερον αὐτὸν φασιν εἶναι.

Ibidem. Διό φησιν Ἡσίοδος οὐκ ἐπαινετὸν εἶναι τὸν ἀπὸ τῶν ἡρώων ἐργάζεσθαι τὸν ἐπὶ ἔργα τρεπόμενον.

Ibidem. αὐτὴν δέ φασιν ἐπλήσθησαν, ἁμάρτησαν· ὡς μὲν Ἡσίοδός φησιν, ὅτι τὰς Διονύσου πλείτας ἐκπεδίχνυτο.

Idem lib. III. *Biblioth.* Ἡσίοδος δὲ δύο μὲν ὕας, δύο δὲ ὑγατέρας.

Ibidem. Ἡσίοδος δέ φησιν ὅτι θυσάμενος περὶ Κυμόνῃ ἔφις σωφρονίζοντος, & τύτους πάντας, ἐγένετο ἐξ ἀνδρὸς γυνὴ· πάλιν δὲ τοὺς ἀυτοὺς ὄφις παρατηρήσας σωφρονίζοντος, ἐγένετο ἀνήρ.

Ibidem. Ἡσίοδος μὲν γὰρ ἀυτὸν (πρεσβύτερον) μίαν αὐτὸν τῶν νυμφῶν λέγει.

Ibidem. Ἡσίοδος δὲ καὶ πάντες ἕπονται, τῶν ἀπαλάντου τὸν ἰάσονα, ἀπὸ χοινικοῦ πίνοντα.

Ibidem. Ἡσίοδος δὲ αὐτὸν (Ἄδωνιν) φοίνικος καὶ ἀλφισιβοίας λέγει.

Phrynichus in Eclogâ Dictionum Atticarum: Ἔστι μὲν ἀνήκοος ἔπαξ παρ' ἀρχαιοφάνει τὸ δαιταλεῦσι παίζοντα τὰς Ἡσιόδου Μούσας.

Sed antequam finiam, non negligenda sunt & haec fragmenta, quae paulò omiseram. Ex Stephano in Τάβαι.

——παρ' Ἱππαδάμαντι Γηρυονεῖς.

Ex eodem in Ὠλεσσος.

ἄκρης δ' ἀλεσσίλω πίπτω πετραίῳ.——

Existimo & de Theogoniâ hoc monendi non ineptè posse, primum omnium id argumentum tractasse Musaeum Testis est Diog. Laërtius in Proaemio: πρῶτα μὲν ἀγνοίας γίγνει Μουσαῖος, περὶ ὃν ἠθικοῖς Αἶνος· καὶ τὸν μὲν Ἐπιμάλπη παιδικὰ φησι, πεῖσαι δ' Θεογονίαν & σφαῖραν ἀρῶντα. *Scripsit & eandem Epimenides ad quinque millia versuum, teste eodem Laërtio in vitâ eius. Sanè, vt hoc quoque obiter dicam, puto Hesiodum statim à Theogoniâ suas ἠοίας inchoasse; idque coniicio ex quatuor postremis versibus* τῆς Θεογονίας.

Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν ἐννεπέουσαι
Ἀθάνατοι γείναντο θεαὶ ἐπιδευέα τίσιν.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε κοῦραι ἀοιδοὶ
Μῶσαι ὀλυμπιάδες πάρος Διὸς ἀιγιόχοιο.

Nam certum est τὰς ἠοίας nihil aliud fuisse quam mulierum praestantissimarum Catalogum. Haec habebam mi Heinsi, quae communicata tibi volui. Si iuuare forsan poterunt, aut grata tibi esse, erit cur gaudeam pro amicitiâ nostrâ. Vale, & illustrare nomen tuum, vti coepisti, perge: & me amare. Hagae Comitis Postrid. Kal. Octobr. CIↃ. IↃC. II.

ANIMADVERSIONES ALIQVOT IN LATINAM HESIODI VERSIONEM.

Pag. 5. MVSÆ ex Pieria] *Male. simpliciter* Pierides *verte: si non ob aliud, vt saltem ambiguitas tollatur: nam & Tzetzes in eo deceptus fuit, vt ad eum notamus, & alij. Vide quæ ibi diximus.* Μῶσαι Πιερίηθεν, *ad verbum,* Musæ a Pieria, *sicut,* Pastor ab Amphryso.

Ibid. Carminibus celebrantes] *Male. Vertendum erat,* carminibus celebres. *ita multa terminatione ὑπερηφανὰ, παμφαήσας eleganter sumi a poetis, notum esse debet. Errorem tamen hunc antiquum esse docent glossæ Hesychij, quæ exponunt,* κλείουσι, ὑμνοῦσι, *ex interpretum esse scio quo vetere Hesiodi: manifestè enim locum hunc in animo habuit.*

Ibid. Quomodo mortales homines] *verte,* per quem. *Eustathius,* βροτοὶ δὲ κατ' ἀλήθειαν, ἀντὶ τοῦ κατίδιον ἢ ἀνθρωπίσκους. βροτοὶ δὲ κατ' ἰδίαν ὁρίσας, ἐκ παρ' Ἡσιόδῳ, ἔστι δὲ, ἔγνω δ' ὅτι.

Pag. 10. & *pro* iustitia *tua* dirige iudicia] *Vtro modo accipiamus, non potest placere hæc interpretatio. Si accipiatur simpliciter ex opinione nostra, de qua supra egimus,* δίκη ἰθύνει θέμιστας, ἀντὶ τοῦ δίκαιον ποιεῖσθαι καὶ τὰς ἀγορὰς, *vel,* ἀπὸ τῆς δικάζειν, *vt ad Persen referatur, reddendum erit,* & iustitiam in iudiciis sequere. *cuius adeo sententiæ me non pœnitet, vt existimem, vnice confirmari πρὸς τὸ illo veterum, quod Eustathius affert:* Γράφει δὲ ἐπὶ τῶν τὰς δίκας ἀνέχοντα, τυτίσκα πμῶντα, Ἡσίοδος ἰθυδίκαιον, ἐπὶ δὲ ἰθυδίκαιον φησί. τῇ δὲ ἰθυδικίᾳ δῆλον ὡς ἀντίκειται ἡ ἀδικία, καὶ ἰθυδικεῖν τι ἴσον. *ita* δίκη ἰθύνει θέμιστας, *erit simpliciter, circa iudices, vti τὸ* ἀγορὰν, ἰθύδικον, τυτίσκα δικαιοῦντα.

Pag. 11. alteram quidem probauerit qui nouerit] *verte,* alteram quidem probarit sapiens. *Nam, vt in Notis nostris ostendimus,* ὁ νήπιος, *est,* ὁ σοφός. *Vide quæ ibi diximus.*

Ibid. in diuersa autem animum distrahunt] *verte,* differunt tamen inter se. *Vide quæ notamus supra.*

Pag. 13. Posuit vero ipsam Saturnius altiiugus, in æthere habitãs, Terræ in radicibus, & *quidem* hominibus longe meliorem] *verte,* posuit autem ipsam Saturnius sublimis, in æthere habitans, In terræ radicibus, & hominibus longe, *quam est altera,* meliorem.

Pag. 16. Cura namque parua est, *id est, esse debet,* litium que fori que] *Dissentio planè a Græcis interpretibus, qui hic frustra* ψιλοτὰ *sunt, dum* ὥρη *scribendum asseuerant non* ὥρη. *Verte:* Parum enim temporis relinquitur, litium, & fori, Cui de victu in annum nondum prospectum est.

Ibid. Tibi vero non amplius erit iterum] *Verte,* tibi vero non amplius licebit. *Adi Notas nostras ad Hesiodum.*

Pag. 19. Occultatum enim habent dij victum hominibus] *verte:* occultarunt enim dij victum hominibus, *aut potius,* viuendi rationem: *nec enim Latinè aliter exprimendum est schema quo poeta vtitur Pleonasmi Attici,* Κρύψαντες ἔχουσι.

Pag. 27. Et gratiam circumfundere capiti auream Venerem] χάριν *non possum ita simpliciter sumere.* χάρις *verbum Venereum est, & Attici* χαρίεσσα *& ironicè* χαρίεσσα *vocant puellas, in quarum oculis apparet* μαχλοσύνη, *qualis in Pandora fuit, coniuncta cum summis dotibus. Et mulieres* χαρίεσσαι *sunt* αἱ ῥᾳδίως παρεχόμεναι ἑαυτὰς, *quæ facile maritis præbent, facile illis morigerantur. Vt non mirum fuerit extitisse quosdam qui Pandoram nihil omnino esse existimarent, quam* τὴν ἐπιθυμίαν.

Ibid. Imponere vero caninamque mentem, & furaces mores &c.] *Verte:* addere verò impudentem mentem, & fallaces mores.

Ibid. Moxque ex terra finxit inclytus vtrinque claudus] *Verte,* inclytus ambiclaudus.

Pag. 33. familiæ hominum] *simpliciter,* homines, φῦλ' ἀνθρώπων *dictum est, sicut* genus piscium *Horatio,* sæcla hominum *Lucretio ad verbum essent,* φῦλα ἀνθρώπων, ipsi homines, οἱ ἄνθρωποι.

Pag. 38. Aerem induti] *verte,* inuisibiles, *vt appareat loquendi ratio, & quid sit* ἀὴς, *nimirum* ἀόρατοι.

Pag 41. Aureo neq. natura simile neq. intellectu] *verte,* Aureo neque corporis adolescentia simile, neque mente. φὺν *est Homero non* ἡ φύσις, *cum τῷ* νόημα *opponitur, sed* ἡ τοῦ σώματος ἀκμή: *mihi vero hoc loco placet*

cet Moſchopulus, qui φὼν interpretatur, σώματος ἀνάδρωσιν, id eſt, corporis & membrorum adoleſcentiam. *tardius enim hi homines ἐκτήσκοντο quam prius.*

Pag 43. Vbi quidem ipſos mortis quoque finis adobruit] *Verte*, mors adobruit. *nam τέλος θανάτοιο quomodo ab Homero dicatur, prius notum eſt. Eiuſmodi interpretationes tadioſos reddunt Gracos authores ſtudioſis adoleſcentibus.*

Pag. 51. Verbis obliquis alloquens] *Verte*, intuſtis. *Toto hoc opere τὸ σκολιὸν τῇ δικαιοσύνῃ opponitur, quam propterea ἰθυδικίαν vocat, & δίκας ἰθύνειν, de quo ſupra diximus, & ἰθεῖαν δίκην, apud Heſiodum vbique frequentatum.*

Ibid. Raucus, malis gaudens] maledicus, malis gaudens. *Moſchopulus, κακὰς φύσεις ἐγείρων exponit ratione ſimili: eſt autem τὸ φθονέοντων ὁ χαρακτηρισμὸς, quo hic vtitur.*

Ibid. Deorum ad familiam] *Hæc pueri ſcire debebant, Ἀθανάτων φῦλα, ex ratione τῶν πλουτούντων, eſſe τοὺς ἀθανάτους, ἤτοι τοὺς θεούς: vt & ſupra diximus.* Piſcium & ſumma genus hæſit vlmo.

Pag. 55. Sed nunc fabulam regibus dicam, tametſi ipſi ſapiant] *Verte*, Nunc fabellam a brutis deſumptam iudicibus proponam, quanuis ratione præditis.

Ibid. Cito enim abit iuſiurandum vna cum prauis iudicijs] *Verte*, continuo enim ſequitur iuſiurandum praua iudicia. *ἅμα τρίχα, eſt, ἀκριβῶς, ἵνα ᾖ. Οὔρεος eſt ἡ ὑποφορία. Nihil in toto hoc loco intellexerũt, qui euaneſcere expoſuerunt: qui tamen melius aliquid diſcere potuiſſent, niſi Gracorum interpretes conſulere inſuper habuiſſent: & præcipue Proclum.*

Ib. Iuſtitiæ vero impetus tractæ] *Verte*, Iuſtitiæ vero clamor *excitatur* tractæ, *quocũque, & c. quamuis me non lateat quid περὶ ῥόθου ex Plutarcho notet Proclus: quod hic locum non habet.*

Ibid. prauis autem iudicijs iudicarint leges] *verte*, prauiſque iudicijs, *vel*, & prauis iudicijs: *non obſeruant τὸ δὲ in eiuſmodi nihil aliud eſſe quam τὸ μὲν, vel τὸ τὶ. hic error paſſim inuenitur.*

Pag. 59. in conuiuijs vero partis opibus fruuntur.] *Nimium ſæpe ignoratione Helleniſmi peccant contra τὸ ἰδιάζον lingua aut ſermonis ſaltem poetici: Θαλίη μιμνὸς eſt τὸ θάλος, ſicut apud poetam πολίης μιμνὸς, ὁ πολιμιμνὸς, πλούτου μιμνὸς, ὁ πλούσιος. Verte*, Fructus autem colligunt florentes. *malim autem legere, θαλίης δ' μιμνὸς, ſicut ſequitur, θάλεσιν δ' ἀγαθῶν διαμπερές.*

Pag. 60. Malum vero conſilium conſulenti peſſimũ] *vide quæ annotauimus, & verte potius*, concipienti, *vel* incunti peſſimum.

Pag. 61. Sed his nondum finem arbitror impoſiturum. *& c.*] *Verte*, Sed hæc nondum arbitror facturum *& c.*

Ibid. Cæterum tibi ego bona ſciens dico] *Verte*, Cæterum tibi ego bene cupiens. *cauſam habebis infra.*

Pag. 72. rurſum hic inutilis vir eſt] *Verte*, Ille contra homo inutilis eſt. *αὖ & αὖτις apud Heſiodum & Xenophontem præcipue, ſunt, τὸ ἴσον πάλιν.*

Pag. 77. & quando lux ſacra venerit] *Verte*, & quando matutinum tempus appropinquabit: *niſi fruſtra eſſe exiſtimemus antiquos Homeri interpretes, qui hoc tam ſtudioſe inculcant.*

Ibid. & negotium aliquod domeſticum accidat] *Verte*, negotium aliquod fortuitum obruat. *Vide quæ ἐξ' ἔμπης ſupra diximus.*

Pag. 84. mala enim in fundo parſimonia] *ſcribe*, ſera. *legendum enim θαλὴ.*

Ibid. Credulitas pariter ac diffidentia perdiderunt homines] *Nihil notius eſt quam poetas omnes ἀόριστον ἀντὶ ἐνεστῶτος amare, ob mollitiem illius temporis: quod Latini ſæpe ſequuntur. Virgil.*

Agricola incuruo terram dimouit aratro.

quod hic in ἄλετο factum eſt. Reddendum igitur fuit, perdunt.

Pag. 88. Vnicus verofilius ſeruarit paternam domum Paſcendo] *Vide Notas, ex quibus diſces quis ſit horum ſenſus, & quomodo conſtituendus.*

Pag. 99. Adoleſcentiæ menſuram habentes] *Verte*, qui modica ætate ſint. Ἥβης μέτρον illa pars eſt *vbi* ἥβη *deſinit.* Ἀπ' ὀπὸς ἥβησε, καὶ ἥβης μέτρον ἵκετο. *Cane enim duo illa exiſtimes, vt grammatici loquuntur, ὀπὸς μεγάλου κύνος, & idem deſignare.*

Pag. 107. Inſtant vero opera bobus] *Verte*, boues occupati ſunt, *perſpicuitatis cauſa.*

Ibid. Inquit autem vir mentis compos] *Nimium negligenter in ſimilibus Gracos interpretes inſpexerunt. verte*, Conſtituit autem, *vel*, proponit ſibi homo qui opinione ſua diues eſt, fabricare currum. *nam φρένας ἀφνειὸς, vt recte Proclus notat, eſt ὃς τὸν ὄν ὄντως, τοῦτ' ἔστιν τὸν θεὸν ὄντως. deinde & τὸ φρονεῖ non bene aſſecutus eſt: quod eſt*, certo dicere, *aut* conſtituere, *ſicut Homero, τὸ φρονεῖ, διαφορωτέον eſt τῶν ἁπλῶς γινωσκόντων, & ἀξιοπρεπὲς, quod proprium illius hominis eſt, qui, τοῦτ' ἔστιν ὄντως ὄν.*

Ibid. domi reponendo] *Verte*, vt acquirat ſibi. *ἐπάλξια θάλλε, ἀντὶ δὲ τοῦ ἀντὶ, ἢ ἐπάλξια*

ἑαυτοῦ

ἑαυτοῦ ποιεῖν venuſte dicitur: propriũm eiuſmodi poetarum eſt, τὸ διὰ, ἀντὶ τοῦ ποιῶν.

Ibid. Vt tibi ſe impleant arua] *verte*, vt impleantur tibi arua. *Non videtur intelexiſſe*, τὸ πλήθειν eſſe ἀυτοπαθές.

Pag. 112. Obuerſim manipulans puluerulentus] *Verte*, manipulans cum labore. *de hoc alibi plura.* κεκονιμένος *hoc loco opponitur* τῷ ἀεργῷ. *Et Homero ſæpe* ἀγείοντας *eſt*, τὸ ποιοῦν, καὶ τὸ πόνῳ καταγόμενος. *Horatio, duces dicuntur*, non indecoro puluere ſordidi, οἱ ἀχλυὸς, καὶ ἐπὶ κόνει ποιοῦντες.

Pag. 115. Spes vero non bona indigentem virum fert] *Verte*, fouet, *vel* nutrit.

Ibid. Indica autẽ ſeruis] *Verte*, Dic autem: *nam τὸ δεικνύειν τῇ χειρὶ l'auiſa, vt notauimus.*

Pag. 118. Longæ enim validæque noctes ſunt] *Ineptiſſime. Verte*, Longæ enim noctes ſuc currunt illis, *vel*, auxilio ſunt. *bobus nimirum, qui tum requieſcunt. Ait enim, hieme plus alimonij requirere homines, minus boues, quia illis ſuccurrunt longæ noctes, quibus requieſcunt.*

Pag. 127. Fugito vero vmbroſas tabernas, & ad Auroram cubile] *Verte*, Fugito ſedes vmbroſas, & matutinum ſomnum. *id eſt: Noli meridiari, & interſititio ſomno diem diffindere: noli præterea ad Auroram vſque lectum fouere.*

Pag. 136. annus vero per terram accommodus ſit] *Verte*, Ita annus in opere ruſtico abſolutus eſt, *vel* ſit.

Pag. 144. Niſi ſciens Neptunus] *Male. Verte*, Niſi dedita opera. *docte Graci interpretes* τὸ ἑκόντα *reddunt*, ἰδίως καλυθείς.

Ibid. In his enim ſumma eſt] *Verte*, Penes hos enim ſumma poteſtas eſt.

Ibid. Quia rapax eſt] *male. Verte*, Quia occaſio ipſius rapienda eſt. *hoc eſt*, cum offertur occupanda. *Vide quæ notauimus ad interpretes Græcos, quibus omnibus hic aqua hæſit.*

Pag. 145. mediocritatem obſerua] *Verte*, Tempus commodum obſerua.

Pag. 150. Bene vero animaduerſionem.] *Verte*, reuerentiam erga Deos immortales obſerua.

Pag. 151. plurima vero gratia ad menſuram euntis] *Verte*, ſi mediocritatem ſeruet, *vel*, modum.

Pag. 164. Sic facere] Ita agas.

Pag. 166. Nempe cum veritatem populi indicantes agunt] *Verte*, Nempe cum circa iuris negotia, *vel* circa Iuſtitiam populi verſantur. *Vide quæ notauimus, contra Græcos interpretes ſupra.*

Pag. 176. Prima vero noua] *tranſpoſita eſt horum duorum verſuum interpretatio: poſterior enim priori reſpondet.*

Pag. 187. filia ſeruatoris populorum Electryonis] *Verte*, filia bellicoſi, *vel*, populorum diſſipatoris.

Pag. 189. ſub clypeis anhelantes] *Verte*, ſupra clypeos ſuos animum gerentes. μαίεσθαι τὸν θυμὸν ὑπὲρ ὤμων ἔχοντες *exponit gloſſa, quam hic ſequimur.*

Pag. 191. populorum defenſor, ſplendidus heros] *vt ſupra*, populorum diſſipator.

Pag. 192. Haud quaquam eadem ſapientes] *Verte*, Haud quaquam ſimiles. ὁμοῖα φρονεῖν, ὁμοῖα νοεῖν, ὁμοῖα εἰδέναι *nihil aliud ſunt, quam*, ὁμοῖον εἶναι: *ſicut* λυγρὰ φρονεῖν, λυγρὰ νοεῖν, λυγρὰ εἰδέναι, *nihil aliud ſunt quam* λυγρὸν εἶναι. *Quatam vſitata ſunt Homero, vt mirum ſit apud illum toties ſomniare interpretes. ſic Cyclops dicitur* ἀθεμίστια εἰδὼς, *id eſt* ἀθέμιστος. *Supra apud Heſiodum oſtendimus quo modo vertendum ſit,* ἰδυῖα νοῆσαι.

Pag. 195. neque ingenio ſimiles, neque intellectu] *Verte*, neque ſtatura ſimiles corporis, neque ingenio.

Ibid. ſceleratum Euryſtheum] *Verte*, exterricineum. ἀλιτήμενοι *potiùs dicuntur partus, qui a medicis* ἀλιτέμβλωσι: *Heſychius* ἀλιτήμενον, ἁμαρτημένον. *ſed hic eſt*, ἁμαρτημένον τὸν ἐπιτάδιον τοῦ κύησιος χρόνου.

Pag. 198. & vnguentum lachrymarum] *Nihil eſt ſtultius. Verte*, lachrymis madebant.

Pag. 200. In eo tumulus cædeſque] *Videtur legiſſe*, Ἐν δ' ὁμαδός τε φόνῳ τε, *non* φόνος τε.

Pag. 202. nothum Martis] *quam lectionem hic ſequitur?*

Ibid. Circa magnum Petræum] magnus Petræus.

Pag. 217. neque Mars exitium Prohibuerit] Arcebit.

Pag. 218. conſiliarius Iupiter] Prudens.

Pag. 227. ita vt audirem tam futura quam præterita] vt ſcirem.

Ibid. deorum patrem atque etiam virorum] hominum.

Pag. 227. & finiunt carmẽ] *Verte*, & finientes carmen, *legendo*, λύγκοιμι, *quod neceſſe eſt.*

Pag. 243. adamantis in pectore animum habentem] *Verte*, ferreum.

Ibid. perfecti ſtuuij] *Verte*, rotundi.

Pag. 251. Euarineque, tam indolis gratæ] *Verte*, formæ. *vt ita ſumam*, τὸ, formæ, ἀντὶ τοῦ εὐόμματος ἀναδεομένης.

Pag. 254. Ipſa inſuper pepetit aliud genus perplexum] *Verte*, ingens monſtrum.

Ib. odioſa edoctam] *Verte*, abominabilem. *Vide quæ ſupra de hoc loquẽdi genere diximus.*

Pag. 263. Partem vt habeat] *Verte*, Poteſtatem vt habeat. *Idem eſt hoc loco μοῖραν de dijs, quod τιμὴν, quod λάχος, γέρας, & alia.*

Ibid. Immortalium ſtelligero a cœlo ſortita eſt honorem] *Verte*, ſtelligero ſub cœlo ſortita eſt poteſtatem. *opponit enim τὰ ὑπ' ἠέρα νάσσε, τοῖς ἠθέοις, hoc eſt*, cœlum & terram.

Pag. 264. Facile porro domita] *Verte*, Rhea porro domita.

Pag. 272. prompto animo] ſcienti animo, *aut*, dedita opera. *ἑκών.*

Pag. 273. perpetua conſilia ſciens] *Verte*, immortalis. *ſic paulo poſt, hæc ipſa pag. vertendum.*

Ibid. ſuper omnes conſilia edoctus] ſuper omnes ſapiens.

Pag. 283. decem plus annis] *Verte*, decem totos annos.

Pag. 297. valde ſpirantium] *Verte*, igneorum turbinum.

Eiuſmodi plura ſunt, & grauiora credo: ſed quæ in mentem veniebant proponere voluimus: vt & in reliquis minus rudiores decipiantur.

LECTORI.

SOLENT Græci qui cum fructu in veterum ſcriptis verſari volebant, partim quæ notanda videbantur, partim quæ inſtituto ſuo conductura putabant in Eclogas ſuas, & σημειώσεις referre, vt nimirum vti volentibus in promptu & quaſi ἐν χερσὶν eſſent. Huic rei ſuccurrere voluimus: ſelegimus ea quæ in veterum Græcorum Scholiis non modo digniſſima obſeruatu erant: ſed & dictionum Heſiodicarum interpretationes fere omnes; præcipuè tamen elegantes, aut eruditas, aut tales ſaltem vt ferri poſſent aut inſtituto noſtro accommodari. Hoc dicimus quia in Theogonia multa prætermittenda fuerunt: in cuius interpretatione voluerunt ἀλληγορεῖν impunè poſtremæ ætatis Græci, & quiduis ſibi permittere. De quibus iudicium ſuum vnicuique permittimus. Cæterum quo paratior eſſet & magis obuius vſus eorum, ſingula vocabula κατὰ στοιχεῖον propoſuimus, & obſeruato litterarum ordine. Veteres in eo grammaticos ſecuti, qui in Onomaſticis ſuis quibus veterum autorum locos illuſtrabant, ita præiuerunt. Vt iam Heſiodicum gloſſarium & vocabularium eâdem operâ habere poſſis, & quicquid apud interpretes Heſiodi boni eſt, quaſi e promptuario deſumere.

KATA-

Α.

Α. σημαίνει τὸ α στερητικὸν ἀντὶ τοῦ λαμβάνεται. διὸ ἄθαφον ἀδὸν τὸν δύσβατον λέγομεν. 198. ϛ

Α. ὅτι τὰς εἰς ᾱ ἡλυκὰ τὰ λάτ τ ἡθικῶν ἀρσενικῶν χαίρουσι καταγωγοπλανετῶσι· θεῖος, θεία θεῖα, οἷος, οἵα, οἷα. 187. α.

Ἄαπτοι, ἀπερίπτοι, ἄφεβοι. 48. ϛ.

Ἄατην, χαρέντ). 196. β.

Ἀβάπτω, τ μὴ βοῶν ὑπηρετοῦντ. 107. α.

Ἀγάει), μίμφει). 79. ϛ.

Ἀγίσσατος καὶ Ἀγαλήν, ὅτι ἅπαξ ἡ φθόγγησις λέγει), διὰ τὸ ἄγαν λαβεῖν, καὶ διεξάγειν σφοτέρως. 299. ϛ.

Ἀγκυλόμητα, ἀγκυλομήτην, καὶ τὰ ἄλλα κλίσιν οὐκ ἰδίαν ποιοῦσι). ἀλλὰ ἐπεκλίθη. 23. α.

Ἀγκυλόμητα, ὁ ἑαυτὸν τεῶν, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρεφόμενος. 23. α.

Ἀγκυλόμητα, ποικιλόμητα, δολόμητα, καὶ ὅσα λάτ τ μῆτα σύγκλησι) σημαίνει). καὶ διὰ τ ι γράφει). 23. α.

Ἀγλαὰ μηρία. ἤτοι τὰ λευκά. ἤτοι γὰρ λέγει) διὰ τὸ λευκόν. 78. α.

Ἀγλαὰ μηρία, τὰ ἐσθιόμενα τ μηρῶν 78. α.

Ἀγνᾶς, ἐπὶ ψυχῆς, καθαρᾶς ἐπὶ σώματος. 82. ϛ.

Ἀγορεῖ, ἀντὶ τ διηγεῖται παρ' Ἡσιόδῳ. 15. ϛ.

Ἀγορεῖ. ἅτε τὸ ἀγορευόμενον σχῆμα λέγει), καὶ τὸ τόμισμα δὲ ἀγοράζει). 16. ϛ.

Ἀγρὰ, τὸ καλλιτέρειον, καὶ τὸ βελτιτέρειον, καὶ τὰ ἐν ἀμφοτέροις καλῶν. καὶ λαλιαί. 16 ϛ.

Ἀγρεύω, διδάσκω. 145. ϛ.

Ἄγχαυλοι οἱ ἐν ἀγχῷ αὐλιζόμενοι. 234. β

Ἀγχοιώτης, ὁ ἐν τῷ ἀγχῷ διατρίβων. καὶ γίνεται λάτ τ ἀγχοῦ ἀγχοώτης. καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι ἀγχοιώτης. 192. β.

Ἀδάμαντα, ἤτοι λίθον, ἀλλὰ τ σίδηρον. 198. α.

Ἀδάμας, δοκεῖ σιδήρου, καὶ λίθος στερεός. 48. ϛ.

Ἀδάμας, καὶ ὅτι ἀπ' ἀδαμάστου ψυχῆς λέγεται, ἀντὶ τ ἀδαμαντίνη. 43. ϛ.

Ἀδηποτάτη, ἄσπετος, μὴ ῥᾳδίως σκάλευτος. 105. α.

Ἀ'δρὸς, ὁ πολύς. 111. ϛ.

Ἀ'οιδὸν, ποιητικὸν, ᾠδὴν ἡρωϊκὴν 5. ϛ.

Ἀ'σπίδα, ἀσπίσκον, τυτθὸν ἡρωϊκόν. 148. α.

Ἀ'σσαίτων, αἰὲν αἴνυτον· ἐξ ὑδάτων γὰρ τὰ πολύμητα. 126.

Ἀ'τιτάων, ἀνιῤῥόητον, ἀπαύστως ῥιόντων. 158. α.

Ἀ'ργὸς, ποιητικὸν, ἀργὸς ἡρωϊκόν. 73. ϛ.

Ἀ'ρπακτῆρα, ἀντὶ τ ἁρπακτότητος, ἤγουν ὁ ἐν τῷ ἀέρι πτόμενος. ἁρπακτῆρα ἀρέχηις. 167. α.

Ἀ'ρπακτῆρα, ὁ ἐν ἀέρι πτόμενος· περιχηματίσθη δ ἡ λέξις ἀπὸ τ ἡθικῆς. 171.

Ἀ'ρπακτότητα, τῆς ἐν ἀέρι πτομένης. 170. α.

Ἀ'στεροφεγγὲς ἦμαρ, ἤγουν τὸν ἀστεροφεγγῆ, τὸν μετέωρον, ἢ τὸν βλαπτοφεγγῆ· τὸ γὰρ ἄστρον τὸ βλάπτειν σημαίνει. 79. α.

Ἄ'ησι. ἤρχε). πάλιν. 119. β.

Ἀ'ταρυφόρον. ὅτι Σίλλυβος γράφει ἀμφορεφόρος. 124. ϛ. τὰ λοιπὰ ἐν τῷ, πυρφόρος ἀήρ.

Ἀ'θάνατος, ἁπλῶν καὶ διπλολυμένων· ἐν τῷ, Ἀθάνατος Ζωός 70. α.

Ἀ'θηνᾶ. ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἴφορος τῆς φρονήσεως ἠός. 5. α.

Ἀ'θηνᾶ, ἡ φρόνησις, παρὰ τὸ τὰ πάντα ἀθρεῖν ἐ βλέπειν. 32. ϛ.

Ἀ'θηνᾶ, ὅτι τὸ νόημα σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, τ πολυμητῆ ἀέρα, ἐ τὴν φρόνησιν. 9. ϛ.

Ἀ'θηναίης ἀγελείης, τ ἀθρόως τὰ πάντα σῴζοντος, ἐ ἀθρόως, ἐδιδυπτώσης λίαν ἐχόντως τὰ καθ' ἡμᾶς διδυπτώσιν. 256. α.

Ἀ'θηνᾶ, ὅτι λέγει) ὡς ἄθηλά τε ὄσσε. 32. ϛ.

Ἀ'θὼρ, Αἰγυπτίων μήν. 125. ϛ.

Αἶα, ὅτι ἡ γῆ Ατλιτικῶς γαῖα, λάτ ἐ Αἶα, ἀσυθάνη γαῖα. 49. ϛ.

Αἰγίδα, τὸ δέρματος Αμαλθείας αἰγός. 223. α.

Αἰγίοχον, ὅτι τῷ αἰμαρμένῳ ὕστι λέγει. 36. β.

Αἰγὰν σθεναρὸν ἄρνα, ἐ θηλάζοντα παντεμένην. 132. α.

Αἰδέσιμον καὶ αἰδεῖον· ὅτι ταυτὸν μὲν φαίνει), πλὴν ὅτι τὸ μὲν παρὰ τοῖς ποιηταῖς αἰδεῖον, τὸ δ παρὰ τοῖς κοινοῖς σὺ χρῆσαι. 29. α.

Αἰδήλας, ἄξια ἀφανισμοῦ. 163. α.

Αἰδήμων. ὁ εὐδὲς αἰδοῦς. 29. α.

Αἴδης. ὅτι λευκόπωλον. 18. ϛ.

Αἰδοῖς, τὸ ἀφανὲς, καὶ μὴ ὁράμενον, ὡς αἰδὶς ἡ θαλασσομὸς ἐ ἡ 300. α.

Αἰδοίη, τιμία. 249. α.

Αἰδοῖον, αἰδοῦς ἄξιον· ὡς γαλεῖον, γίλαντον. 28. ϛ.

Αἰδοῖον, ὅτι αἰδοῖός τις ψυχῆς τινὸς, ἢ δι' ἀσχημοσύνην, ἢ δι' ἃ εἰς αὐτὸν ἐξήμαρτεν. 29. α.

Αἰδὼς καὶ αἰσχύνη. ὅτι διαφέρει, καὶ αἰδοῦς μὲν μικρὰ, καὶ ἐπὶ θεῖς τυχοῦσα ἡμαρτημένη ὑποπτεύει, ἀλλαθεῖς λογισμῷ. αἰσχύνη δὲ ἡ καθ' ὁμοῖα. 54. α.

Αἰδώς με ἔχει. ἤτοι αἰδὼς μεγάλη, καὶ αἰδοῦς ἔχω, καὶ αἰσθάνομαι ταυτόν. 77. α.

Αἰζηὸς, παρὰ μὲν ὁ ἄνθρωπος· παρὰ δ ὁ νέος. 103. α.

Αἰθέσπεσιν, πάντων τ μετεμψυχωτέρων. 123. ϛ.

Αἰθὴρ σιδήρου, τιμιώτερος. 159. α.

Αἰλούρου ὄμματα. ὅτι αἰλούρου ὄμματά φασι καὶ τὰ τ μυῶν σκληράγχνα φθίνοντα μὲν στάσιμα λαγόνος, αὔξοντα δ ἀσυμμέτρως 168.

Αἰμυλίοις λόγοισι, ἀπατηλοῖς. 300. ϛ.

Αἰνᾶν, ἀντὶ τ παρακινδυνεύειν· ὅθεν ἐπαινῶ Πρωτεσίλαον. 142. ϛ.

Αἴνημι, ἀντὶ τοῦ παραγγέλλειν Α'πιωνίδῃ. 147. β.

Α'ιολαῖς, ἐ ὅτι οἱ Α'ιολαῖς καὶ τὰς παραπεμπόμενας μίλησίους βορεύτερον. οἷον σπείρω καὶ σπέρω, ἐ σπείρω. 149. ϛ.

Α'ιολαῖς, καὶ ὅτι οἱ Αἰολαῖς τὸ π ἀντὶ τ φ πιθέσθαι· ὡς κοῖος, ἀντὶ τ ποῖος. ὅθεν Κοῖος παρ' Ἡσιόδῳ. 246. β.

Α'ιολῆς. ὅτι οἱ Α'ιολῆς λαμβάλλουσι τὸ ῆ ἀντὶ τ ει εἰς φάρυξ. ἐ φόρμυξ. 247. β.

Α'ιολῆς. ὅτι οἱ Α'ιολῆς ἀντὶ τ μ

φωνήσε πλημμύνων συμφώνων, διπλασιάζεται αὐτὰ, ἢ τοῖς αὐθῖς συμφώνοις, ἢ ἁπλῶς συμφώνοις τοῖς αὐτοῖς μόνοις, ἵννη, ἄμμες ὕμμες, Πίρρακος ὁ Περίαμ@. ἁπλῶς δὲ συμφώνοις, ὡς, νάννυμ@, ἔλαχε. 147. C.

Αἰολῆς. ὅτι οἱ Αἰολῆς εἰσιοτ ᾧ διπλασιάζουσι τὸ σ. εἰσιοτ δὲ οὐκ θλίβουσι. 69. C.

Αἰολῆς. ὅτι οἱ Αἰολῆς, μὴ ᾱ, ἂν ᾖ φωνέσ, σσοποιᾶσι τὸ υ. εἶσιν, ἀὴρ αὔηρ, ἄσις αὔσις, καὶ τὰ τοιαῦτα ἄλλα. συμφώνων δὲ ὄντων μιξέξυ, οὐκ ἔτι. 147. C.

Αἰολῆς. ὅτι οἱ Αἰολῆς τρίπτωσι τὸ ᾱ εἰς ῡ, τὰν σὰρκα σύρκα λέγοντες. 54. β.

Αἴσωπ@, ὅτι δῆλ@ ὢν τῇ ἰσχὶ στοφίᾳ θαυμασθέντων εἰς ἰγένετο. 2. C.

Αἰτωλοί. ὅτι οἱ Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνᾶνες ἔτρεψαν ἀκμάλως διὰ πλουτοτεχίαν. 81. α. καὶ 83. C.

Ἀκχύνη καὶ αἰδώς. ὅτι καὶ τὸν μυστικὸν Ἔρωτόξεσον διαφέρει. αἰσχύνη δὲ ἡδυοφθὴ ἁμαρτία ἐπ' αἰσχροῖς. αἰδὼς δὲ ἡ ἐυλάβεια καὶ σεμνὴ ὑπονοή. 81. C.

Ἀκχύνης. ὅτι τρισσαί εἰσι. 2 C.

Ἀκρωτήριον, ὄρ@ Ἀρκαδίας, ἔνθα ὁ Περσεὺς ἐτράπετο. 289. C

Ἀκάματος, ὁ μηδέποτε κοπιῶν, ἢ ὁ κοπιᾶν μὴ δυνάμεν@. λέγοιτο δὲ ἀκάματος ἢ ὕπνος ὁ Περσέως, ἢ ὅτι ἀπὸ Ἀρκαδίας ἐτράπετο. ζήτει ὑπὸ τὸ Ἀκρώτηριον.

Ἀκάτη, ἡ θάλαττα. 268. C.

Ἀκιθόπτερον, ἄπτερον. κἂν γὰρ μικρὸν ξυρήσῃς διεφθάρη τὰ ξύλα. 103. α.

Ἀκέριοι, ἄψυχοι. 180. α

Ἀκίνητος, τὸ μὴ δυνατὸν, ἢ τὸ μὴ φύσιν ἔχον κινηθῆναι. 161. α.

Ἀκίνητος, ἰδίως ἑλισσόντων τάφρος. 161. α.

Ἀκίρτης, ὁ ἀκίνητος, ἄκοπος ὁ γοργὸς ἵππος. 176. α.

Ἀκρωτ@ Σικυῶνος, ἔνθα καὶ ἀμφίτριτος ἠρέμησεν ὁ Ἴολος. 232. α

Ἀκροκαθήτης, σκότος, γλάφος, νῆφος. 226. C.

Ἀκύτης, μέγεθος ἢ σύστημα ἁλός. 10. α.

Ἀκρωτ@, τῶν ἄκρων φωσφόρων,

ἐυκρινῶς, καλῶς, καὶ ἐυμιγῶς, ἢ ἠρέμα πνέοντ@. 134. α.

Ἀκρανίφιαι@, ἐπιρρήματικῶς, ἀντὶ τοῦ καὶ τὸ ἄκρον τῆς νυκτὸς, ἤγουν καὶ τέλει ἐστίφον. 128. α.

Ἀκρόνυχοι. οἱ ἀκρονύμφοι. 128. C.

Ἀκτὴ, ἠλυκὸν. σημαίνει δὲ καὶ καρπόν. 17. C.

Ἀκτίω, ἐξαίρετον δῶρημα. 17. α.

Ἀκτὶς, ἀκτῖ, ὁ τοῦ Δήμητρος δῶρημα. 18. C.

Ἀκτὶς, ἡ τῆ ἠλίῳ, ἀκτὴ ὁ αἰγιαλὸς, ὁ ἀκτὶς τῆ ἀκτῖ, τὸ τῆς Δήμητ@ δῶρημα. 18. C.

Ἀλάλημαι, παθητικὸς παρακείμενος, ἀπὸ τοῦ ἀλαλῶμαι. 34. C.

Ἀλάλη, ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ἄλημαι, σύνεσις Αἰολικὸς παθητικὸς, ἀσδάζημαι, καὶ ἀκάχημαι, καὶ κῦ ἀναδιπλασιασμὸν, ἀλάλημαι καὶ κῦ συγκλίν Αἰολικὴν, ἀλάλημαι. 35. C.

Ἀλαλῶμαι. ζήτει ὑπὸ τὸ ἀλῶμαι.

Ἀλαπάζω, Ἀττικῶς τὸ κατάκοπον ἔθηκε. ἀλαπάξαι. 54. α

Ἀλάπαδ@. ζήτει ὑπὸ τὸ λάπαδ@.

Ἀλία, ἡ θέρμη, ἡ περὶ τὸν ἥλιον. 116. C.

Ἀλίη, κυρίως ὑπαιθρος τόπ@ ὑπὸ ἡλίῳ θερμαινόμεν@. 116. C.

Ἀλίαλος. ἐκφυγ. 156. α.

Ἀλίαλος ἐπιπλοεμίαν, τὴν δόλιον καὶ ἐπικαιρεμίαν φυγόν. 106. C.

Ἀλίγω, τὸ φροντίζω. ἀλογῶ δὲ τὸ καταφρονῶ. 62. C.

Ἀλέξανδρος. ὅτι ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ἀρώμετ@ ὑπὸ τῶ σώματ@ ὁσμὴν ὑπέπνευσε. 104. α

Ἀλιμένη, ἡ σῆψις τῶ πλοίων, ἢ τὴν ἀλμυρότητα λέγει. 252. C.

Ἀλιπερὲς, καταφυγήν. 121. α.

Ἀληθία, μὴ ἐπιλανθανομένου. 250. C.

Ἄλιμον. ἐθισμένον ἐξ ἴῦ ξυρεινομένων πρὸς ἅλιον, καὶ σπάμε καὶ μέλιτ@, καὶ τῶ μίσων@ δακρύων. 20. β.

Ἄλιμ@, ἐθισμένον μικρὸν ἐξ ἀσφοδίλου καὶ μαλάχης. 20. α

Ἄλιμος. ὅτι καταποθάζει ὡς σίλφις ἐ μαλάχης. 20. C.

ἁλόγων ζώων ὅτι γίνη δ'. ἐντόμων, μαλακοστράκων, ὀστρακοδέρμων, μαλακίων. α. 123.

Ἄλοητος, ὁ καιρὸς ὅτε ἀλοῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀλοώμεν@, καὶ τὸ ἀλοᾶν. 95. α.

Ἄλσος, ὁ περίχωρος ἢ ναοῦ. 194. α

Ἀλυκοπίδη, ἀπὸ τῶ ἅλυτ@ καὶ πέδη. 28. C.

Ἀλύω, τὸ χαίρω, καὶ τὸ λυποῦμαι παρ' Ὁμήρῳ. 265. α.

Ἀλφησῆσι, τῆς ἀκαιοπηκῆς ἀνδρείσι, ἐ ἐυρυπηκῆς. 30. C.

Ἀλωὴ, ὁ ἐκπλόων χῶρ@. 212. C.

Ἀλῶμαι, καὶ σοθήκη, ἀλαλῶμαι 34. α.

Ἄμαξα. ὅτι τὸ ἅμαξα ψιλῶται, Δωριεῖς, Αἰολιεῖς, καὶ Ἰωνιεῖς. 109. C.

Ἅμαξα. ὁ τροχὸς, οὐ πανάρων ἀψίδων συγκείμεν@. 102. α

Ἀμᾶς, ἀντὶ τῆ ἀμᾶν, ἤγουν θερίζειν. 167. α.

Ἀμβατὸς, ἀντὶ τῆ ἀμβατή. 145. α.

Ἀμβατὸς θάλασσα, Ἀττικῶς, ὡς τὸ πλωτὸς Ἱππόδαμα. 146. C.

Ἀμβατὸς, ἐυπατίβατος, δηλοῖ ὡς τὸ ναυσίπλοος. 147. C.

Ἀμβροσία, ἑορτὴ ὁ τῆ Λίνεια, τῆ Διονύσ@ ἱερὰ, ὅτι ἡ Βερεκυμάλια παρὰ Ῥωμαίοις καλεῖ. 125. α.

Ἀμείνω, ἀντὶ τῆ καλά. 73. α.

Ἀμητὸς καὶ θερετὸς, οἱ καιροὶ ἄμητος ἢ καὶ θέρετ@ τὰ θεριζόμενα ἐ ἀμητιζόμενα. 13. α

Ἀμητὸς, ὁ καιρὸς ὅτε ἀμῶσι, καὶ ὁ καρπὸς ὁ ἀμήθερος, ἐ ἐσόργια, ἤτοι αὐτὸ τὸ ἀμᾶν. 95. α.

Ἀμίσιον, ἀντὶ μίσιον. 205. α.

Ἀμολγαίη μᾶζα, ἄρτ@ μὴ γάλακτ@ σὺν θυμβρυμένος, ἤτοι ἐξ ἀμολγαίη ἀντὶ τῆ νεοτίφη, ἀκμαία. τὸ γὰρ ἀμολγὸν ἐπὶ ἀκμαίᾳ τίθη, ἢ ὀλόφ βεβρεγμένη, καὶ ἢ Καλλίστρατ@. 133. β

Ἀμολγαίη μᾶζα. ζήτει ὑπὸ τὸ μᾶζα ἀμολγαίη.

Ἀμολγαίη μᾶζα, ὁ νεοφόρτ@ ἄρτ@, καὶ λιπτὸς, ἐ τρυφερὸς παρὰ τὸ μολζῶ, τὸ τρυφῶ,

φῶ, ἢ παρὰ μέσον, τὸ φυλάσσω. 135 C.
ἀμολγύς, τὸ ἀχλῶδες εἰς ὃ τὸ γάλα ἀμίλγυται. 133. C.
ἀμφίχυτα, ἀντὶ τοῦ ἀμπίχυτα Ἀττικῶς. 49. α.
ἀμφιβλήτρα. ὅπ τοῦ ἀμφιβλήτρου χρῆται ὁ ψαρικόν. Οὕμηρος δὲ ἄγκιστρον εἶδε. 205. C.
ἀμφιδάμαντος, ὅτι ὁ Ἀμφιδάμας Εὐβοίας ὢν βασιλεὺς, ἐπὶ Ἐρετρίας ναυμαχῶν ἀπῆρεν, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐστράτευσαν ἀγῶνα πυκτικὸν, καὶ ἆθλα, ὃν νῦν μίμηνται. 144. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἀμφοτέρωθεν σίνων καὶ βλάπτων. 32. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἀμφοτέρωθεν χωλός. 32. α.
ἀμφιγυήεις, ὁ ἴσον μέρος χωλεύων. 32. α.
ἀμφιγυήεις. πεπονὼς τὸν χολοπόδην. 28. C.
ἀμφὶς, πανταχόθεν. 148. C.
ἀμφιτρίτη. ἡ θάλασσα, καὶ ἁπλῶς ἡ τοῦ ὑδάτων ὑπόστασις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς στοιχείοις τρίτων λαχεῖν τάξιν. 302. C.
ἀμφιτρίτη, ἡ τοῦ ὑδάτου χύσις, διὰ τὸ ἀμφὶ τοῖς στοιχείοις τρίτων λαχεῖν τάξιν. 303. C.
ἀνακαλᾶν, ἀναφέρειν. 108. C.
ἀνακλαῖ. ὅτι ἀνατολαὶ διττοί τοῦ πλοιοῦτου τοῦ καὶ ἁπλοῦς, καὶ δύσις διττή. Μία μὲν ἡ σὺν τῷ πυρὶ ὑφορᾷ ἀνατέλλουσα καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἀπὸ δὲ ὑπαυγείας ἡμισφαιρίου, εἰς τὸ ὑπαίγλιον, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ ὑπαιγείου εἰς τὸ ὑπόγαιον δύνουσα. Ἐτέρα τις διττὴ ἀνατολὴ καὶ δύσις ποιεῖ σὺν τῷ ἡλίῳ κατ' ἐκλειπτικὸν κύκλον, ἀνατολὴν ἰσημερινὴν καὶ δύσιν ὁμοίως. 93. C.
ἀνατολὴ, ἡ σὺν ἡλίῳ τοῦ ἄστρου ἀναφορὰ ὑπὸ γῆν ἢ φασίρωσις τοῦ ἄστρου, ἀπὸ μὴ τῶν περὶ ἡμᾶς τὴν ἡλιακήν. 91. C.
ἀνάφορις, τὰς χιμαίρας. 224. C.
ἄνακτες, ποιμένες, θεοπαλίαι καλοῦσι τοὺς καὶ ἀναίμους τοὺς χιμαίρους. 124. C.
ἀνάχαρσις, ὅτι Σκύθης. 2. C.
ἀνδρογόνος, τίκτειν παῖδας ἄρρενας τὸ αὐτῇ ἀγαθόν. 74. α.
ἄνεμοι. ὅτι ἀνέμων τριῶν Ἀρι-

στοτέλης. 300. α.
ἄνεμοι. ὅτι, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης, τρεῖς πνέουσι Ἡλίου, Βορέας, Ζέφυρος, Νότος. 269. α.
ἀνεπιξήτητον, ἀφιλοκάλητον, ἀκόσμητον, τυτθὸν ἁπλῆ. 160. α.
ἀνεπιρρίκτων, ἄθυτον. 161. α.
ἀνεπιρρίκτων, χωρὶς τοῦ πρόσθεν ἴυγξαι καὶ ἀστῆσαι. 161. α.
ἀνὴρ, πέντε σημαίνει, τὸν ἀνδρεῖον, τὸν γήμαντα, τὸν φύτλ, τὸ ἀνδρὸς ἡλικίαν λαβόντα, καὶ τὸν ἄνδρωπον. 9. C.
ἄνθρωποι. ὅτι οἱ ἄνδρωποι τρία ὦσιν ἰσόχρονα· καὶ τὸν λόγον θεῖοι, καὶ τὸ ἄλογον δαιμόνιοι, καὶ τὸ σωματικὸν ἐνίοτε ἄνδρωποί πως. 29. C.
ἀνόστος, παρὰ Λακεδαιμονίοις ἰδιώτης ὁ πολίτης. 119. C.
ἄντυγες, αἱ περιφέρειαι τοῦ δίφρου. 193. α.
ἀνύσιμοι ἡμέραι ἐν λοιμικοῖς. 180. C.
ἀοιδὴ, ποιητικὸν ᾠδὴ, κρουόν. 5. C.
ἄοικον, μήτε γυναῖκα μήτε παῖδας ἔχοντα. 132. C.
ἄορ, δόρυ τοῦ ἀρᾶ, τὸ φονεύειν, ἢ δόρυ τοῦ ἀεῖ συρραπτοῦ, καὶ τοῦ ἀρᾶ, τὸ ποιεῖν τὸν ἄνδρωπον μὴ ἀρᾶν. 206. α.
ἄορ, συρράπτειν ἢ κεντεῖν. 206. α. ἢ ἀπολύειν), ἀναχωρητὸν. 221. C.
ἀπαρέμφατον. ὅτι τὰ εἰς διφθόγγους τὰ ἰσοσυλλάβως ἐκφερόμενα τοῦ ἀπαρεμφάτου. 14. C.
ἀπαρέμφατα. ζήτει ἐν τῷ ποιητικῷ.
ἀπαρέμφατα. ὅτι τὰ ἀπαρεμφατα καὶ σοφιστικὰ ὀνομάζεσθαι) παρ' Ἑλλησιν. οἷον κίνημα, καὶ τὰ ὅμοια. 247. C.
ἀπαρέμφατα. τοῖς ἀπαρεμφάτοις δεῖ διφθόγγου ἐπὶ τέλει εἶναι. 14. C.
ἀπαρέμφατον. ὅτι πᾶν ἀπαρέμφατον παρὰ Δωριεῦσιν ἐπιχωριάζει. ζήτει ἐν τῷ Δωριεῖς.
ἀπάτη ἐ δόλος. διάφορον. ὅτι ἀπάτη ἐστὶν ὅλως ἐπ' ἀγαθῷ γίνεσθαι· ὁ δὲ δόλος ὑδέποτε. 29. C.
ἀπάτη, ὅλως λαβεῖν τε ὑπό τινος ἐπί τι παρασκευασθείς. 29. β
ἀπείρονα ἔτη, τὰ σφαιρικά. 49. C.
ἀπέμων, ἀυλαβὴς, ἄυκηλος. 145. α.
ἀπήμων ἄστρα. 93. α.
ἀπόθεσις, ὅτι ἐπὶ τοῦ κοινοῦ χρῆται ὁ ἱστορικὸς, καὶ συμπερασματικῶς. 36. C.
ἀπολείπων, ἐλαττούμενος. 113. α.
ἀπόλλωνα, τὸν ἥλιον. 167. α.
ἀπορρύτου, τῆς ῥύσεως ἐ μὴ ἰχώρους ἀκαθαρσίας. 134. α.
ἀποψύχει, ἀναπαύει. 164. α.
ἀποψύχει, ἀφοδεύει, ἢ ἀναπνευματίζειν, ἢ ἀποψύξεως χάριν τοῦ σώματος παρὰ τοῖς ποταμίοις ῥεύμασιν ἵστησι, ἢ ἀναπαύλαν, ἢ ἀναίστησι. 264. C.
ἄρκτων, Αἰολικῶς μετὰ χαμαφῶ). 48. C.
ἀράχνης λόγος) τὸ ζωῦφιον αὐτὸ τὸ ὑφαντικόν. ἀράχνιον ἢ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὑφαντόμενον. 171. C.
ἀράχνη, τὸ ζωῦφιον· ἀράχνιον ἢ τὸ παρ' αὐτοῦ ὑφαντόμενον. 112. C.
ἀργαλέον, ὡς τοῦ ἔργου, ἢ ὡς τῆς ἄλγους, πλημμέλειον, καὶ ἀργαλέον. 36. C.
ἀργιφόντης, ὁ Ἑρμῆς, ὅτι Ἄργον ἐφόνευσε, καὶ τοὺς ὑιοτίρους. 30. C.
ἀργιφόντης, ποιητικὸν, ἀντὶ τοῦ Ἀργεϊφόντης. 28. C.
ἀργιφόντης, ὡς τὸ Ἄργον τὸν πανόπτην φονεύσας. 28. C.
ἀργιφόντης, ὁ σὺν Ἄργῳ φανῶν. 30. C.
ἀργίστω, κατά τινας ἐπίθετον τοῦ Ζεφύρου. 269. α.
ἀργίστω, τὸν λαμπρὸν καὶ θαυμαστὸν Οὔμηρον. 269. α.
ἀργέστω, τὸν ταχὺν καὶ ἀκαταπαύστου. 269. α.
ἀργέστης, ὁ ἀπηλιώτης, ὃν Οὔμηρός φησιν Εὖρον. 300. α.
ἄρδις, Ἄρεως. 196. C.
ἄρειον, πολεμικὸν. ἢ ἀντὶ τοῦ ἱερὸν ἢ πρὸς Ἄρεως ἐ φίλτατον 49. α
ἄρης, καὶ Ἄρευς Αἰολικῶς, ἐ Ἄρεως, καὶ Ἄρηος Ἰωνικῶς, ἐ Ἄρεως Ἀττικῶς. 196. C.
ἀρέσασθαι, ἐξιλεώσασθαι. 209. C.
ἀρετὴ διανοητικὴ Ἀγαθότης, Φρόνησις Σοφροσύνη, καὶ Δικαιοσύνη. ἀπὸ τοῦ αὐτὸ καλὸν, καὶ τὸ τάχος, καὶ τὸ ἐμβλέπειν, καὶ ἵππος τοιοῦτος ἀρετὰς

ἐκάλυπτοι πολλοί. 76. β.

ἀ᾽ρης. ὅτι ὁ Ἄρης καὶ ἥλιος περιοδικῷ σύστασι τῷ νυχθημερίῳ τῆς ἑρκυῆς ἀφιστορφῶν, Ἀφροδίτη ἢ μυσὶ ἰδ. Ἑρμῆς ἢ σύστασι, ἃ μᾶλλον μηνὶ ἑκατὸ ἃ ἢ σελήνη ἑνὶ μόνῳ μηνί· 104. β.

ἀ᾽ρίζηλον. λέξις ποιητική. 10. α.

ἀ᾽ρίζηλον, τὸν διάδηλον καὶ περιφανῆ 10. α.

ἀ᾽ριθμῶν, ζήτει ὁ τῆς μετρῶν.

ἄ᾽ρκυα, ὄργα κιλικίας, ἃ λυδίας, ὅπου ὁ Τυφῶν ἔκειτο. 257. α.

ἀ᾽ρχιερχίς, καὶ ὅτι ὁ Ἀ᾽ρχιερχὸς τοὺς δύο στίχους ὁ τῆς αὐτῆς ἀθροίζει· ἀς ἀλόγῳ χαμηλογέω ὁ ἀστρῶν. 57. α.

ἀ᾽ρίστερ. ἐ ὅτι ἴλιγγα, συμβόλα θεῶν χάος ἐστὶ ἢ ἀστρωτῶν. 74. α.

ἄ᾽ρσην, τὸ μόρφ. ζήτει ὁ τῆς θήλεως.

ἀ᾽ρτεμίδας. ὅτι τὸν Ἀ᾽ρτεμίδα λέγει Ἡσιόδῳ πεθόμενον ἢ τῷ Γιγαντικὸς πολεμίῳ Ἑρκυλίδη συμβῆναι τῇ θηρευτείᾳ, ἐξ ἧς αὐτὸν χθόνιόν. 97. α.

ἀ᾽ρχή, χωρίον ὅπου πάλαι λεγόμενον· νῦν ἢ νέα πάτρα. 18. β.

ἀ᾽ρχτὴρ, ποιητικὸν, ἀρκτοῦρος ἡγεμόνα 96. α.

ἀ᾽ρχτὸς, ὁ ἡμερινὸς, ὃν ἀρῶσι, καὶ τὸ ἀρῶν. 95. α.

ἄ᾽ρχυα, κυρίως ἡ ὑφαντικὴ γῆ. 38. β.

ἀ᾽ρχτῦρ, ὁ ἢ Ἀ᾽ρκτοφύλακος ἀστήρ. 128. β.

ἀ᾽ρχιδίλλω, τὸν ταυτηγὸν παρ᾽ Ὁμήρῳ. 178. β.

ἀ᾽ρχιλίας, τῆς τροφῆς. 122. α.

ἀ᾽ρχιλίης, τροφὸς, ἀπὸ ταυτομοιότητος τοῦ μίλη. 127. β.

ἄ᾽ρμοσον, ἁρμόδιον. 145. α.

ἀ᾽ρπακτὸς, ἄγαν βίαιος, ἢ ἢ καιρῷ δηλοῦντος, ἀλλὰ ἢ ἀνθρώπους ἁρπάζοντας αὐτὸν. 141. β.

ἀ᾽ρπακτὸς, παροιμιώδης, ἢ ἐλλοκινδυνος ὑπάρχων. 147. β.

ἄ᾽ρτιος χαροποιήσαι, χάρμα ποιῆσαι ἀθρόα. 130. β.

ἀ᾽ρτῆναι, Ἀ᾽ιδὰ, καὶ Ὠκεανός. 250. β.

ἀ᾽ρτῆσαι, καὶ ὅτι Δαμασίας συνίστησι τὸ ὄνομα. τὰς γὰρ εἰς ἄς λῆξεως ἀπαλλακὰς αὐτοὶ συνίλλυσι. 253. β.

ἀ᾽ρτιμιν, τῶν τόχλων τινὰ Ὀρφία. 268. α.

ἄ᾽ρχαξ. ὅτι πάντα τὰ ἀπειρίμφατα ἀντὶ ἀστρατικῶν τίθησιν ὁ ποιητὴς, ἃ νοεῖ ἐπὶ πᾶσι τὸ θίλε. 93. β.

ἀ᾽ρχὴ. καὶ ὅτι πᾶσι ἀρχὴ ἡ Πλάτων θεῶν ἐστι. 168. β.

ἀ᾽ρχίπης, παῖς Ἡσιόδου. καὶ πάσης ἢ Μουσῶν, ἃ Στησίχορος. 71. α.

ἀ᾽ρχιλόχου καὶ Ἱππώνακτος βλασφημίαι. 67. α.

ἄ᾽ρκτος, χωρίον ἢ Βοιωτῶν, πρὸς ἃς ἀπόπλους τῆς ὄρυς ἢ Ἑλικῶν. 2. α.

ἀ᾽σία, ὁ πόρος. 269. α.

ἀ᾽σκάλια καὶ Πυθοῦγια, ἑορταὶ ἃς πρὸς Διονύσου. 87. β.

ἀ᾽στερίων, τῶν ἢ ἀστέρων πίνησιν. 269. β.

ἀ᾽στὴρ καὶ ἄστρον διαφέρει· ὅτι τὸ ἄστρον σύμπαν ἐστὶν ἐξ ἀστέρων συνεστός. ὁ ἢ ἀστὴρ μονήρης ἐστίν. 105. α.

ἀ᾽στὸς. ὅτι ὁ ἀστὸς τοῦ ξένου ἀντίκειται, τοῦ δημότου ὁ ξένος. 61. α.

ἀ᾽στροβολῶσι. τὸ τοὺς ἀστέρας τοῦ κύκλου ἀποστρέφειν. 129. α.

ἀ᾽στραπηγέτα, πολυφόρε, χαλκοπᾶτα. 189. β.

ἀ᾽τάδαλος, οἱ ἐκ θεῶν ἐξαμαρτάνοντες. 43. α.

ἀ᾽ταθάλα, ποινηρὲ, διὸ ἢ ἄβιος θάλασσα, ἃ διὸ ἢ ἀτάθαλον οἶδεν, πλέον ἀστὸς πενθοῦσα ἢ ἐς ὀργήν. 148. α.

ἀ᾽τάθαλα, τὰ θάλασσα ὁ τῆς ἄπαις, ὅτιμον βλάβας ἀνάμεστα 69. β.

ἀ᾽γλωτος. ἰσχυρίζεις διάδηλον, καὶ ἡδὺς Γᾶς. 92. α.

ἀ᾽τλωτος καὶ Πλειόνης καὶ Πλειάδες. 92. α.

ἄ᾽τλας, ἀπὸ τῆς ἐπιπόρου τὸ ἐλίζειν καὶ διαφέρειν τὸ ὑπὲρ γῆν, καὶ ὑπὸ γῆν ἡμισφαίριον. 92. α.

ἄ᾽τλας Ἄ᾽τλαντος, καὶ Ἄ᾽τλας, Ἄ᾽τλα. ὄθεν Ἄ᾽τλαγένεια. 92. α.

ἀ᾽τλαγενείαν, διὸ τῶν Ἄ᾽τλας Ἄ᾽τλαι. 93. α.

ἄ᾽τλας, ὁ τοῦ Προμηθέως.

ἄ᾽τλας, ὁ καὶ ὄζων 92. β.

ἄ᾽τος. ὁ ἀπέρατος. διὸ τῶν αἰσιπατῶν, ἐ ἢ τοῦ, ὁ ζητῶν. πολλὰ γὰρ ζητῶσιν οἱ ἀπείρονες. 193. β.

ἀ᾽τραμύτιον. ὅτι ὅτως ὠνόμασθη διὰ Ἀ᾽τραμύττιον τὸν Κροίσου ἀδελφόν. 49. β.

ἀ᾽τίνα καὶ ὅτι τὰ Ἀ᾽τίνα τὰ διὸ βορχίους ἀρχόμενα ὁ τοῦ πεντεκαιδεκάτου, χρονικῶς μιγνύοντι ὁ τοῦ ὑπερσωστικοῦ. Δράκων, ἀπὸ τοῦ δίρκω, ἴδωρκον, δάρκων καὶ δράκων. 200. β

ἀ᾽τίνοι. ὅτι ἀστρωτοί εἰσιν. 209. β.

ἀ᾽τίνοι. ὅτι οἱ Ἀ᾽τίνοι τὰ διὸ πεντε ἀγόμενα ἢ παθητικῶν χράφων διὰ διφθόγγου. πύσμενος πιόσι, ὄψομαι ὄψε. 104. α.

ἀ᾽τίνοι. ὅτι τὰς μετοχὰς ἀντὶ ἡμμάτων πθίασι. 20. β.

ἀ᾽τίνοι. ὅτι ἢ Ἀ᾽τίνων ἡ ἔστασις οὐκ ἔχῃ χάρον ἐπὶ πάθους λέξιν. 15. α.

ἀ᾽τίνοι. Σύμμιον ὅτι οἱ Ἀ᾽τίνοι δασυνοῦσι, ἄστε λίσφοι, ἀντὶ τοῦ λίσποι λίγνι. 49. α.

ἀ᾽ύω καὶ διερὰν, τὸν ξηρὸν καὶ τὸν ὑγρόν. 108. β.

αὖθις, Ἀ᾽τίνας, οἱ τὸ πίσω, καὶ τὸ ἐκ δευτέρου. 49. α.

αὖθις, τὸ ἄυθις, ἡμῖν διάλεκτος καὶ Ἰωνὶς. ἀντὶ τοῦ οἱ τὸ πίσω καὶ πάλιν διὰ ἢ χράφει. 127. β.

αὐλὶς, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀολισθῆναι τοὺς Ἕλληνας. 143. β.

αὖον, τὸ ξηρὸν· νῦν ἢ τὸ ἄυσχος τοῦ ὄνυχος. 159. α.

αὖπνι, Ἰωνικῶς, ἀντὶ τοῦ ἄυθις. 49. α.

αὖτις, ἡμετέρα ἐστὶν τοῦ οἱ τὸ πίσω καὶ πάλιν. 49. α.

αὐτόγυον ἄροτρον αὐτόγυον καλοῦ) τὸ ἄροτρον, οἱ ἐν ξύλον ἢ τὸ ὅλον, ὑγιὸς μίχρι τοῦ ζυγοῦ ἀπὸ τοῦ ἐλόμενος. 102. β.

αὐτόγυον, τὸ μονόζυλον, τὸ ἔχον ἐξ αὐτογύου τὸν ἰσοβοῖα. 102. β

ἄφυσος, κυρίως ὁ ἀπὸ σίσυρνος πλοῦτος. ἐστὶ ἢ ἄφυσον τὸν ὑγρὸν λίγνι, καὶ τὸν γῆν, καὶ τὸν θάλασσαν. 239. β.

ἄφυσος, ἀπὸ ἢ ἴχνου ἢ σίσυρνος ὁ πλοῦτος ἀθροιζόμενος. 15. β.

ἄφυσος, ὁ ἀπὸ ἢ ἀρῶν πλοῦτος. ἀφ᾽ ἧ ἄφυσος, πλήσιος. 7. β.

ἄφυσος, ὁ ἀπὸ ἢ ἀρῶν τοῦ σίσυρνος

αυτῆ ἀφροιζόμενον πλῆτον. 15. α.
ἄφρων. ὁπ ἄφρων, πλῆτος, ἄλβος, τύχη, παὶ ἀνδυμιγία ἀμφίρεν ἄφρων ἡδὴ ἡ ἐπιστία συξηρμοδὴ τ κρεπῶν, πλῆτος τὰ δὲ παιδῶν ἐτῶν σαναγέρθρα, ἄλβος τὰ ἀμφότερα, τύχη ἡ φίξις τῆ βίε παὶ ἔπαρσις, ἀνδυμιγία ἡ τ ψυχικῶν ἀριτῶν ατῆσις. 16. β.
ἄφρων. ὅτι ὁ ἄφρων λίξει ἀρετινικῶν, ἡ τὸ ἄφρων ἀδετήρως. 15. α.
ἄφρων φεύγων, πλειτὴν φεύγων. 143. β.
ἀφρὸς φρένας. ζήτη τὸ τῷ, φρένας ἀφρὸς. 108. β.
ἀφροδίτεια Ἀφροδίτη, ἡ παρὰ τὸν ἀφρὸν, ἡ παρὰ τὸ ἀφρεῖν. 249. α.
ἀφροδίτη, ὅτι δύο, ἀν τὸν μίαν Θέμιδι συνίζαυξον, ὡς ἀρχαῖαν ἔσαν. 234. β.
ἀφροδίτη, ἡ σωμαία, παὶ ἡ ἐπιστατοῦσα πάντη ἡδὺς. 5. α.
ἀφρὸς, ἡ ζίσις ἔ ἄιρατος, ὁ ἀφεσμὸς τῆς μίξεως. 249. α.
ἀχθὼ πειπαῶς, ἄχθομαι πρεσῶν. 96. α.
ἀχθὸ, ἀπὸ ἔ ἀχθὼ, ὡς θύμη τοῦ ὦ. 96. α.
ἀχμαῖος, ἀντὶ τοῦ Ἀχμαῖος. 68. β
ἄψις, ἡ ἀψὶς ἔ παρεγκρημασμὸν Ἀτθικόν. 105. β.
ἄψις, ἡ περιέχουσα τὰς λιγομένας κνημῖδας τὰς ἐν τῷ ἄξονος εἰς τὴν ἀψῖδα τελούσας 102. α.

B.

Βάζουσι, ἀντὶ τοῦ βάζουσιν, τὸ δοτικὸν ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ. 53. β.
Βάθρα, ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχῶς λάμβανει. 34. α.
Βάλλω βίλος, ἀντὶ τοῦ πέμπω, ἡ βάλλω τινὰ τοῦ βέλους, ἡ βάλλεται βέλος, ἀντὶ τοῦ πέμπεται, ἡ βάλλεται τῆς τοῦ βέλους. 24. α.
Βασιλῆς, οἱ ἄρχοντες, παὶ οἱ ἄρχοντες. 17. β.
Βία παὶ ψευδὴς, ἡθικαὶ πρόσωπα θεῶν. ἡ ἡ μὲν βία τ χεῖρα ἔχει ἡ τ ἔργων τὸ ἦ ψεῦδος δὲ τ λόγων. 79. α.
Βία, ὅτι ἡ βία διαιρεῖ εἰς πολεμικὸν

πόλεμον, ἁρπαγὴν, πλοπὴν. τὸ ἦ ψευδὸς εἰς συνηφαντίαν παὶ ἱπορμίαν. 79. α.
Βίβλινος εἶνος, ἀπὸ τ Ἀσσυρίων, τ περὶ τὴν Βίβλον ἡ Λίβανον. 135. α.
Βίβλος, πόλις, ἡ πόλις Θράκης. ὅθεν ὁ Βίβλινος εἶνος. 232. α.
Βίος, ἐξ ἡμιῶν. τὸν τίχνων, τὸν τρόπον, τὸν παρόντα πόσμον, τ ἐνὸς ἑκάστου χρόνον, τῆς ζωῆς εὐδαιμονίαν, παὶ τὰς πρὸς τὸ ζῆν σωτηρίους τροφάς. 18. α.
Βίος, ἡ τ ἀναγπαίων εὐπορίαις. 20. α.
Βίος, ἡ τῶν ἀναγπαίων εὐπορίαις ἀφ' ἧς ὑπάρχει τὸ βιῶν παὶ τὸ ζῆν. 79. α.
Βίος, τὰ πρὸς ζωὴν ἐπιτήδεια. 128. α.
Βίος παὶ χρημάτων, τῆς τροφῆς τῶν. 243. α.
Βλίπειν. ὅτι τὸ βλίπειν μισοπόνηρος ἐ εἰς σωφρόνους τριχῶς λαμβάνει· εἰσὶ γὰρ παιδιὰ, δηλοῖ εἰσὶ ἐλπίδα, εἰσὶ πρόμιμησιν. 15. β.
Βλίπειν, τὸ βλίπειν ἄνευ σωφρόνως μόνον τῶν εἰς ἀφροδίσια δυνάμεως. 15. β.
Βλοσυρὸν, ἀπὸ τοῦ βάλλειν παὶ πτήσσειν τοὺς ὁρῶντας, παὶ βίας ὀφθαλμοῦς. 200. β.
Βοὸς ὑλοφάγου, πάμμαχον, τομάδος, μήπω πεπαιμένης. 132. α.
Βορρᾶς ἀπὸ βορρᾶ, ἡ διὰ τὸ ἀπὸ βορρᾶ πνεῖν, ἡ διὰ τὸ ἐξ ἀυθέρος γίνεσθαι, τουτέστιν ἐξ ὑψηλοτέρων τόπων. 265.
Βόσιν, τὴν τροφήν. 207. β.
Βούλομαι, ἤτοι ἐπιπαπῶς ἀποδέχεσθαι τὰς βίας. 122. β.
Βραδὺς, βραδέως. 119. β.
Βριμᾶν, κυρίως ἐπὶ τοῦ πνεόντος λέγεται. 10. α.
Βριζινίτης, παὶ ὅτι περὶ αὐτὸν οἱ περὶ Μαπάρεα τόπον λέγουσι, παὶ ὅτι Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ στρατὸν μετὰ τ ὀπτὼ ἐπιβάντας εἰς τὴν Βριζινίτην, ἔ τὰς τῶν Μακάρων περὶ αὐτὴν νήσους διαπερασθῆναι λέγεται. 50. β.
Βρυάων. ὑπερέφανος, παὶ ἀλαζών. 276. β.
Βρομὼ ἡ Ὀβρομὼ ἡ Περσεφόνη.

ὄθεν τὸ ἔβρεμον. 48. β.
Βρότος, τὸ μὴ πόσεως αἷμα ὄντος βροτόεσσα. 218. β
Βρότος, τὸ μὴ πόσεως αἷμα, ὄθεν οἱ βροτοί, ἤγουν οἱ ἄνθρωποι. 9. β.
Βρότος πτίσεως, ὁ τοῦ, πτίσεως βροτοῦ.
Βρυμάλια, ἑορτὴ τοῦ Διονύσου παρὰ Ῥωμαίοις, ἡ Ἀμβροσία λιγομένη. 125. α.
Βρῦμος, ὁ Διόνυσος παρὰ Ῥωμαίοις. 125. α.

Γ.

Γαῖος ὁ εἴζηπεν, ὁ τῆς φυτῆς τοῖς ἐρριζωμένοις τῇ γῇ, ἡ ὅπ ἐρρίζωσεν αὐτὰ ὁ τῆ γῆ. 14. α.
Γαῖα, Γωνιπῶς ἀντὶ τοῦ γαῖα, τὸ γῆ ψιλὸν, ἐξ οὗ γῆ. 49. β.
Γεγάασιν, ἀντὶ τοῦ ἐγένοντο. 35. β.
Γεσταὶ, τίσεις. 257. α.
Γενικὴ. ὅπ αἱ γενικαὶ γωνιπῶς διαλυθῶσι διφθογγίζονται. 190. α.
Γενικὴ. ὅτι ὁ ὡς διαλελυμένως γενικῶς γωνιπῶς συνίπτεται ἡ πεφαλήγυσα, οἱονεὶ ἡ πεφαλήγυσα. οἷον πεφαλίδα, ὁ πεφαλίδος, τοῦ μὲν πεφαλίδα ἡ πεφαλήγυσα οἱονεὶ), ἡ συνίζησις ἐξ ἀνάγπης ἡ πεφαλήγυσα. τοῦ ἦ πεφαλίδος, ἐπεὶ ἡ πεφαλήγυσα συνεσάλη, διὰ τοῦτο δὴ ὁ ἡ πεφαλήγυσα ἐξετάθη. 190. β.
Γένος, ἀντὶ τοῦ εἶδος. 12. α.
Γέρα ἀπὸ τοῦ γεραίρω γεραῶ, γηράσω, ἐγήρασα, ὁ γηράσας τοῦ γηράσαντος, παὶ ἔ συγπεπτωπὼς γεράντας ἀφ' οὗ γηράντας εὐθέως, παὶ ἀθέλπτως τῶν ἀνθρώπων, παὶ γηράντων ἐλθὼν τ πληθυντικῶν. 52. α.
γηράντων, ὡς τοῦ γήρημι 52. α
γηρυτὴν, ὅτι τριχῶς χημπτίζεται τὸ ὄνομα, ὁ Γηρυὼν, ὁ Γηρυονεὺς, παὶ ὁ Γηρυόνης· ἀφ' ὧν παὶ διάφορα γίνονται πλάσεις. 310. α.
γίγαντες, ἀπὸ γῆς ὠνομάθησαν. 248. β.

γίγαντες. καὶ σήμηνον ὅτι οἱ γίγαντες καὶ τὰ ἡμίτειχα χαφλὼ κατεκλύσθησαν· καὶ ἡ Ἡσίοδον ἐμφυλίῳ πολέμῳ ὑπ' ἀλλήλων ἀπορρίψαι. 49. α.
γλαυκὴν καὶ ἐνεπίμφλων. ὅτι τὸν θάλασσαν δύσιν ἐπιβίοις ἀνδύομεν. 270. β.
γλαυκῶπιν Ἀθήνην, διὰ τὸ ὀξυδερκὲς. τοιαύτη γὰρ ἡ γλῶσσα. 300. β.
γλαυκῶπις, τὴν φρόνησιν· διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ περίβλεπτον τῆς ἀρετῆς. 299. β.
γλαυκῶπις, ἡ γλαυκὰς ἔχουσα τὰς ὄψεις. 223. α.
γλάφυ, ἀπὸ τοῦ γλάφω· ἀφ' οὗ τὸ δάπεδον, ἀπὸ τοῦ δαπέω. 120. α.
γλάφυ πετρῶδες, σχίσμα πέτρινον. 120. β.
γλῶττα ποιητική, ὅπερ ἡ ποιητικὴ γλῶττα, ἢ Ἀττική, ἣ ἅπασαι αἷς μάλιστα χρῶνται ἐπὶ τῇ κοινῇ ἰδιοῦσθαι. 10. α.
γόμφος, ὁ ἦλος. 105. β.
γοργόνες, Σθεννὼ, Εὐρυάλη, Μέδουσα. 254. β.
γύης, ὁ χλωμὸς καὶ ὠχρός. 148.
γύης, ξύλον ἐπὶ μακρὸν, ἔχον ἐπέρωθεν τοῦ ἐλύμου ὀρθὸν ἐμπεπηγὸς ξύλον, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτῆρες ὅλον κινοῦσι τὸ ἄροτρον, καὶ διὰ τοῦ ἀφέλκουσι τοὺς βόας· λέγει δὲ γύης, ὅτι αἱ παρὰ τὸν γῦν εἰσι, τὸ γνάθιον τοῦ ἀρότρου. 102. β.
γύης, τὸ λεγόμενον γναθιον τοῦ ἀρότρου. 100. β.
γυῖα, αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες. 28. β.
γυιοκόπους, τοὺς εἰς πόρρω ἀγούσας τὰ γυῖα. 29. β.
γυιῶν, τὸ τὰ σκέλη βλάπτειν. 28. β.
γυμνὸν ἀσπίδος. Τοῦτό φησι ἀποτρεπόμενος αὐτὸν ἀποφαίνειν τὸν χλωμὸν καὶ ἀποτεγάζοντας ἃς ἂν ὕπνος ἐυρύσπα κηδεμόνας ἐργάζοιτο. 98. α.
γωρυτὸς, τὸ ὅπλον ἐν ᾧ ἐμβάλλει τὰ τόξα· φαρέτρα καὶ οὐ τὰ βέλη. 198. β.

Δ.

Δαίμονας καὶ θεοὺς ὅτι κατά τινας οἱ αὐτοὶ λέγονται. 41. β.
Δαίμονας καὶ θεοὺς. ὅτι διαιροῦσιν αὐτούς τινες. 45. β.
Δαίμονας, ἐξ ὅτι ὅταν λέγωνται ἀπὸ τοῦ δαῆναι τὰ πάντα, ἢ παρὰ τὸ δαίζειν, ἤτοι μερίζειν τὰ ἀγαθὰ ἐκ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. 39. β.
Δαίμονες, ὑσίαι τινὲς ἀσώματοι, τὰ περὶ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν ὁρῶντες. 41. β.
Δαίμονας. ὑτοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τοῦ δαῆς ὅτι καλῶς Ὅμηρος. 30. β.
δαίμονες. τὸν λογικὸν φύσιν ὁ Ἡσίοδος εἰς τέτταρας διαιρεῖ, τὸν πρῶτον θεῶν, τὸν δεύτερον δαιμόνων, τὸν τρίτον Ἡρώων, τὸν πέμπτον ἀνθρώπων. 39. β.
δαίμων, ἡ ψυχὴ παρ' Ὁμήρῳ καὶ Σοφοκλεῖ. 16. β.
δάκη, τὰ ἤθεα, διὰ τὸ δάκνεσθαι μόνον λυπεῖν. 101. α.
δάκτυλοι πίτρακτοι, καὶ βάλλανοι ἀντὶ, μεγέθους. 103. β.
δασυτέρνων, ἀπὸ τοῦ τέρνον ὅλον τὸ σῶμα δηλοῖ. 119. α.
δάσκιοι πίτρακτοι, τὰ πίτρακτα καλῶς διαμορφοῦσι καὶ ἀπεργάζονται. 106. β.
δεῖ. τὰ εἰς δεῖ, εἰμὶ ἀπὸ εἰπεῖν παῖς τοῦ ἰνικὸν γίνεται, πλὴν μόναις ταῖς ποιητικαῖς οἷον τὸ χρεών, οἷον εἰκοσδεί, πῶνδεί, ἄλλαδε. εἰ δὲ ἀπὸ ἀπαρεμφάτου τοῦ πληθυντικοῦ, οἷον τὸ ὁπλομαχεῖν τὸ χρεών, καὶ πᾶσι πλὴν τὸ χρεών. οἷον Λιθικαζὲ, Μυκηναζὲ, Θηβαζὲ. 122. β.
δὲ, ἀντὶ τοῦ γάρ. 154. α.
δεδάει. ἀντὶ τοῦ ἐμάνθανεν. 193. β.
δεικὲς, καὶ ὅποια δεικάδων οἱ Πυθαγόρειοι ἔλεγον τὸν πάντων ἀριθμόν. 184. β.
δειλὸς ἀνὴρ, ἄθλιος. 151. α.
δεῖμος, ὁ σὺν δειλίᾳ φοβερὸς ἐπιπεσὼν θόρυβος. 302. β.
δεινὰ Στὺξ, φοβερὰ τοῖς ἐπιορκοῦσι. 292. β.
δεινοπλόκης, τῆς δεινοπάθειας μόνον αἰδῶς, ἀργὸς, τῆς σωφροσύνης, καὶ λοχώσης τὸν ἐμέσχιον πρὸς τὸ φάσσαι τι κακὸν, ἢ τῆς ἄλκης σωφρονούσης περὶ τὸν τοῦ ἀνδρὸς βίλησιν. 148. β.
δεινοπλόκης, τῆς καθαρᾶς, καὶ ἀπαθοῦς καὶ ὑπερηφάνου τοῦ δείματος. 149. β.
δεινοπλόκης, τῆς λάθρα τοῦ ἀνδρὸς ἰδίους, καὶ μὴ φανερῶς τῆς τρωκτίδος, τῆς περὶ τὰ δόπτα καὶ τροφὰς ἀσχολουμένης. 150. α.
δόπτος, τὸ πρόγευμα. ἄρτον τὸ γεῦμα, διέρπει ὁ περὶ ἡμῶν λόγος δόπτος. 106. β.
δυνάδω, ὡς δεχάδω, ὡς δεχομένῳ πάντα ἀριθμὸν ἐφ' ἑαυτῷ. 183. α.
δυναλίαν, ὡς ἀρχηγὸν τῆς πυθαρτηφόρου Ἡρωϊκῆς. 30. β.
δεῦτε, ἐπίρρημα παρακελευσματικόν. 5. β.
δέξ, δύο· παῦλαν· ἐγκεκυμμένην ἔνδον ξύλα. 105. α.
δημάδης. ὅτι ὁ Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἰχθυοπώλης. 2. β.
δήμητρα· ἰσχὺν ἀπτῶ, τὸ ἰσχυρὸν δέον τῆς Δήμητρος, ἤγουν τοῦ σίτου. 136. α.
δημήτηρ, ἡ γῆ. 309. β.
δημήτρι, ἡ γῆ Δωριεῖς. καὶ ὅτι οἱ Δωριεῖς, ἀντὶ τοῦ γ, δ τίθεσιν. ἀνθ' ἱερῶν χοφίων, Δήμητρον γάμητρον. 18. α.
δημήτηρ ἡ γῆ. ὅτι πάντων ἡ γῆ μήτηρ. 18. β.
δημήτηρ ὁ σῖτος καὶ ἡ λυομένη τοῦ θηός. 5. α.
δημήτηρ, ὡς Διὸς μήτηρ. 268. α.
διενύσω· ὅτι τὸ α καὶ μικρὸν χαφθόμενον ὑπὸ τῆς συστάσεως, παρ' Αἰτωλεῦσι ἡ μίαν χρόφει. 137. β.
δήμητρος. ὅτε Δήμητρες αἱ παλαιαὶ τῶν γεῶν, ἀφ' ὧν οἱ σαρποὶ, ἀνήμαζον. 17. β.
δῆρις, ἡ μάχη, ἀπὸ τοῦ δαίρω, τὸ τύπτω. 208. β.
δίασας, ὑποδιαιρῶν. 126. β.
διὰς, ἡ διαιροῦσα μέρη τοῦ ῥήματος, πρὸς ἀντιστροφὴν λέγεται. εἰ δὲ μὴ τοῦτο τὸ ὄνομα, ῥητικὴ ἐξ ἀνάγκης ὑποτακτική. 120. α.
διάκτορον· ἀπὸ τῆς διάκτορος, ὁ λόγος· ἐπεὶ φωτὸς ἐπόησε καὶ ἰοχεαίρας. 28. β.
διάκτορον, μεγαλήφορος. 28. β.
διάκτορος· ὅτι οἱ τῇ διάκτορι πλοιοτάζοντες τὸ κ, ἅπαξ οὐ τῇ ἀλουκτοπόδη. 28. β.
διαλλήλους καὶ χρηματίζειν. ὁ παρὰ χρηματίζει καὶ λέγει ζητεῖ.
διαπρύσιος. ὅτι ἀπὸ τῆς διαπρύσιος

ἵστωσι, καὶ τῶ εἴρηκε. 64. α.
Διὸ οἱ πτηνοὶ, δίδυμα κυνόν. 63. β.
Διιπετεμύρκητα, ἐγκάρσιον, πεμπαίρεσθαι ἰόδυσσα. 95. β.
δίζεσθαι. ζητῶν. 232. β.
δίκη, ἀντὶ τῆ δικαιοσύνη. 53. α.
δίκη καὶ Θέμις. ζήτει ὑπὸ τῆ Θέμις καὶ δίκη.
δίκλω. ὅτι ὁ Ἡσίοδος δίκλω τετὸ μὲν τὸν ἕτερον κωλῶ τετὸ δὲ τὸν κρίσιν, καὶ τὸν πειθώ. 57. ε.
δίκη. ὅτι ἡ Δίκη παῖς τῆ Διὸς λέγεται, διότι νομοθέτης ἔτος ἐστὶ πρωτικὸς. 65. β.
δίκη. ὅτι ἡ δίκη παρθένος τῆς θεολόγοις λέγεται, διότι πᾶν τὸ δικαιικὸν ἦθος, ἀδιάφθορον εἶναι δεῖ καὶ καθαρόν. 65. β.
δίκη. ὅτι πτερωχᾶς τίθησι τὸν δίκλω ὁ Ἡσίοδος· ἐπὶ μὲν σωματοειδῆς θεᾶς, ἐπὶ δὲ δικαίας, ἐπὶ τῆς κρίσεως, καὶ ἐπὶ τῆς πραγμάτων. 56. α.
δίκη, τρία σημαίνει τὸ δίκη ὄνομα· δικαστήριον, δικαιοσύνην, καὶ καταδίκλω. 11. β.
δινέμεν, τῇ δινήσει τῆ βοῶν ἀλοᾶν. 132. ε.
δινέμεν, τὸ περικυκλοῦσθαι καὶ περιελαύνεσθαι τὰς βόας τρίβοντας ἀλοᾶν. 134. α.
διόγονος, ἀπὸ τῆ διογλύπτου, ἢ ὁ γνωτὸς, ἢ ὁ γνωτὸς τῆ Διί. 216. ε.
δῖον γλῶς, ὁ Πέρσης υἱὸς τῆ Ἡσιόδου λέγει, ἢ διότι παῖδες Διὸς πνὸς ἦσαν, ἢ διότι εἰς θεὸς ἀντίφρασιν τὸν γλῶσσαν. εἰς γὰρ Ὀρφέα καὶ Καλλιόπην γένος ἀνήγον. 73. α. καὶ 74. α.
δῖον γλῶς, ἡ Δίκη, ἢ ἐυγλῶς γένος. 75. β.
διονύσιος. ὅτι ἡ Διονυσίου βίβλος τῆς τῆς γραμματικῆς μεταποιημένοις πάνυ ἀναγκαῖα. 72. ε.
διόνυσος, ὁ οἶνος, καὶ ὁ διδοὺς τοῦτον θεός. 5. α.
διόνυσος. ὅτι ὅπου λέγεται οἷον δηδοίκησός τις ὤν. 5. α.
δίπλαξ, ἡ δὶς πτυγμένη. 108. ε.
διώνη, ἡ τῆ Ἀφροδίτης μητέρα, ἀλλὰ μίαν τῆ Ὠκεανίδων, ἢ Τηθύος. 274. ε.
δμῶς, ὁ δοῦλος, ἢ διάλυσις. 105. ε.
δόλος, μηχανὴ κακὸν ἔχουσα, ἀγαθῷ δοκοῦσι πεπαλυμμένον. 29. ε.
δόλος. ὅλη ὁ δόλος διαφέρει δοκῆ τῆς ἀπάτης, τῷ τὸν μὲν ἐπὶ τοῦ βλάψαι πᾶσαν ἔχειν τὴν μηχανὴν· τὴν δὲ μηχανὴν οὐκ αὐτὸ τοῦτο σχέσιν ἔχειν, δηλονότι τὸ βλάψαι. 29. β.
δόρπος, ὁ παρ' ἡμῖν λεγόμενος δεῖπνος. οὐ τῷ δεῖπνος.
δότης, καὶ ἀδότης, ὅτι ὀμιχεγγεφῆται. Ἀπίχαι δὲ ἐξετάθησαν παρ' Ἡσιόδῳ. 87. α.
δοτικὴ, καὶ ὅτι δοτικὴ οἱ ῥήτορες χρῶνται ἀντὶ γενικῆς. 270. α.
δόμμαι, ἀντὶ τοῦ δῦναι, δωρεᾶς. 203. ε.
δύσις ἑσπερία ἀστέρος, ὅταν ὁ παῖς ἡγεμόνος μὲν μοίρεις ὁ ἥλιος πρίχη. παῖς ἑπομένως δὲ ὁ ἀστὴρ, ἢ ιγ, ἢ ἐ ἐλάττονας μοίρας ἀπίχων τοῦ ἡλίου. 93. β.
δύσις ἑσπερία, ὅταν δύνῃ ζώδιον ὑπὸ ἡλίου. 91. ε.
δύσις ἑώα ἀστέρος, ὅταν ὁ παῖς ἡγεμόνος ὁ ἀστὴρ φαίνῃ, ὁ δὲ παῖς ἑπομένως ὁ ἥλιος πρίχη, ἀφισταμὸς τοῦ ἀστέρος ιδ, ἢ ιγ, ἢ ἐλάττονας μοίρας. 93. α.
δυσκίλαδος, κακὰς φήμας ἐγείρων. 52. α.
δυσπίμφιλος, σκληρὸς, καὶ δυσάρεστος. 154. α.
δῶ, δώματα καὶ Ἀπικῶς. 304 α
δωρεᾶς, καὶ ὅτι οἱ δωρεᾶς καὶ τὰς βαρυτόνους μέσον ἔχουσι περισπῶσι. 194. β.
δωρεᾶς. ὅτι οἱ δωρεᾶς πᾶν ἀπαρέμφατον ἢ παραφθεῖσι. 104. α
δωτίνη, ἡ δωρεά. 97. α.

E.

Ἔαγε, κατεκλάσθη. 120. α.
Ἐαρινὴ ἰσημερία ζήτει ὑπὸ τῆ ἰσημερία ἐαρινή.
Ἔαρι, παρὰ τὸ τὰς σωτηχᾶς σωθέντας ἐκ τῶν δυσχερῶν τῆς θαλάσσης, ἔαρησίν τινα ποιεῖν, τὸ μὴ οὖδος πλεῖν. 252. β.
Ἑβδόμη, καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ταύτῃ ἀεὶ Ἀπολλωνιακὰν τιμᾶσι δαφνηφορίαν, ἐ τὸ κριὸν ἱπτσίφωνες, καὶ ὑμνοῦντες τὸν θεὸν 168. β.
ἑβδόμη, καὶ ὅτι Ἀπέλλωνος γενέθλιος ἦν. 168. β.
ἐγκύρσας, συντυχών. 222. α.
ἐδώρησαν, Ἀπικὴ ἀπηρπακὼ. 32. ε
ἔδς, ἀντὶ τῆ εἷς. 247. ε.
εἰλδωρ, ἀπὸ τῆ εἰβίλω, τὸ ἐμβύμημα. εἰβίλω εἰβίλωρ. ἐκ μετάθεσιν τῶν στοιχείων εἰλβωρ, καὶ τροπὴ τῆ δασέος εἰς μέσον λ εἰλδωρ. ἄλλως ἀπὸ τῆ εἴλω τὸ σωρεύω. 192. α.
εἴργων, Ἀπικῶς δυσύνη καὶ ἀηδίας τῆ ψιλῆ. 114. β.
ἐθελημοὶ καὶ ἥσυχοι, ὅτι ἀκαμαλλόμενοι εἰσί. 39.
αι. ὅτι οἱ Ἀπικοὶ τὰ διὰ περισπώμενα τῶν παθητικῶν διὰ αι γράφουσι. ζήτει δὲ τῷ Ἀπικοί. εἶη, ἴσως. 132. α.
εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, μεγάλῃ λίγα, παρ' ὅσον τὸ πλεῖστον τῶν ἡμερῶν τῆ μηνὸς ἔχει. 174. β.
εἶκε τὸ θέλησον, ἀπὸ τῆ εἴκω, τὸ θέλω. ἀφ' ὃ καὶ τὸ ἐκών. 218. α.
εἰλαπίδας, οἱ τόκοι, καὶ αἱ ἐφορῶσαι τούτους θεαί. 5. α.
εἰλυφάζῃ, ἀπὸ τῆ εἴλη, ἡ λαμπηδών, καὶ τῆ φῶς, τὸ λάμπω, δύο παντεπομένων λέξεων. 211. β.
εἰλυφόωντες, ἄπτωτος, συμφέροντες, τὸ ὕῤῥ παντοχῶ περιλάμποντες. 291. α.
εἰμαρμένα. ὅτι οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τῆ ἀστέρων κινήσεως λέγουσιν ἀποτελοῦσι τὰ εἰμαρμένα. 14. β.
εἰμαρμένη. ὅτι τῷ Εἰμαρμένῃ τῆ Διὸς τῶν οἱ Στωϊκοὶ ὑφεστηρίζουσι. 35. β
εἰμαρμένη. ὅτι πρώτη καὶ δευτέρα παρ' Ὁμήρῳ. 40. α.
ἐνοσίχθων, τὸν Ποσειδῶνα, ἀπὸ τῆ σείειν τὴν γῆν. 268. β.
εἰς ἀντὶ τῆς πρὸς, ἀπὸ τῆ, εἰς Ἀχαμάρνιον διον. ἐστὶ δὲ τοιχεῖον Ἀπικόν. 30. ε.
εἰς, καὶ ὅτι τὰ εἰς εις εἰ ἔχουσι τὴν πρὸ τέλους συλλαβὴν βραχεῖαν, διὰ τῆ ι μικρῆ γράφεται. οἷον πρυμνεύς, σκιεύς, φορτιεύς. εἰ δὲ μακρὸν, μηδέν.

ἐ. ἀτάω, πατάω, ἡνάω 203. β
ἐκμύνω, ἐκμενέχαι, ἐ ἐκόσμω. 187 ζ,
ἑκατηβόλος, ἀπὸ τῦ ἑκατὸν, ἐ τῦ βέλος. μᾶλλον ἢ ὅτι ἑκάστοτε βάλλει τ ὁ Πυθοῖ ἀνῶλεν ὁ Ἀπόλλων. 193. ζ.
ἑκάτη, ἡ σελήνη. 168 α.
ἑκάλην σύμπαν ὅπ Ἑκάλυν ἐπαινεῖ ὁ Ἡσίοδος, ὡς Βοιωτός. ἐκάλην γὰρ ἡμᾶς ἢ Ἑκάτη. 269. ζ.
ἑκατὸν, ἀόριστον, ἀντὶ τῦ πολλά. 45. α.
ἐκ Διός ἐσ. ποιητικῶς, ὡς ἐξ ὑφηνάσθαι. 166. α
ἐκηβόλος· ἀπὸ τῦ ἑκὰς, ὃ σημαίνει τὸ μακρὰν, καὶ τῦ βάλλω. 193. ζ.
ἐκκορυφῶσαι, τὸ ἀπεκολύψαι. 35. β
ἐκκορυφῶσαι, εἰφαλαιῶσαι. καὶ ἀπλῶσαι, ἐς κορυφὴν καὶ τέλος ἀγαγών. 57. α
ἐκπάγλως, καὶ ἐκπληκτικῶς φοβερὰς 48, ε.
ἐκώμαζον, ἐπαγῴδων. 222. ζ.
ἑλαφρὸς, ὁ ταχύς, ἀπὸ τῦ ἑλαφὸς ἐλαφηρός. 104. β.
ἑλδωσίς ἐσ ἀπὸ Ἑλδωσῖνος ἡ Ἀθηνᾶς ἡ πρώτη τ καρπῶν συγκομιδή. 18. ζ.
ἑλβοθὴς, ὄνομα πόλεως τ Βοιωτίας 235. ζ.
ἑλβοθὴς, ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας, καὶ ὀρθ ἐπ' ὀνόματι τῦ ἥρωος, ὑὸς Ἀπόλλωνος, ἐ Ἀρτέμιδος, τῆς Ποσειδῶνος. 135. β.
ἑλίφας, παρ' Ἡσιόδῳ καὶ τῷ ποιητῇ τὸ τῦ ἐλέφαντος ὀστῦν. 200. α.
ἑλικας βόας, ἑλικοειδῶς καὶ ἡμικυκλοειδῶς τὰς πόδας εἰλίττοντας καὶ συρέφοντας. 109 α
ἑλικοβλέφαρον, καλλίτριχα λέγει μέρμις. 234 ζ.
ἑλικωνιάδες λέγονται αἱ Μοῦσαι· οὐχ ὅτι ἀπὸ τόπου τινὸς Ἑλικῶνος ὀνομάζονται, ἀλλ' ὅτι τῇ Πιερίδι μετὰ ὁρμῆς ἐπιφοιτῶσαι ἐκεῖθεν Ἑλικῶν ἐ περὶ αὐτῦ λόγος διέξοδικός. 185.
ἑλικωνίδων Διὸς βωμὸς ὁ τῦ Ἑλικῶνι. 234. α.
ἑλικὼν ἐ Κιθαιρὼν. ὅτι ἀπὸ Ἑλικῶνος ἐ Κιθαιρῶνος ἀδιλφῶν. 8. ζ
ἑλικὼν ἐ Πιερία. ζήτ ὁ τῦ Πιερία ἐ Ἑλικῶν. 8. β.
ἑλικῶν. ὅτι τὰς ψυχικὰς δυνάμεις τὰ παθητικὰ χαρακτῆρας, καὶ ἀφελείας παρέχει. 8. β
ἕλιξ. ἡ λιγομένη τῦ πλόκαμος ψαλίς. 213. α.
ἕλιξ ὅτι τὸ ἕλιξ Ἀττικοὶ διασύρουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ψιλῦσιν. 109 β.
ἑλκυστάζειν, τὰ χείλη τ ἀσπαχόμενα λέγει. 213. β.
ἕλκωσις. ὅτι οἱ Ἕλκωσις ἔστι τὸν κόσμον χρυσοῦν λέγουσιν ἐξ ὁμοίου πᾶσι ἐπικαθίστωντο τῇ ἡλίᾳ θερμαινομένου τὰς ἀνθρώπους ἐ τὰ ἄκαρπα ξηραίνοντος διδύσιν, σχὴν ἐξ ἀκηλογίας τὸ γίνεσθαι γενέσθαι. 21. α
ἐλπίζειν καὶ ὅπ λέγει, ἐ πᾶς. 35. α.
ἐλπίζω καινόν. ἔλπομαι παρὰ ποιηταῖς. 63. α
ἐλπὶς ὅτι ἡ ἐλπὶς τὸ χρήσιμον παρὰ καινοῖς, ἐλπωρὴ παρὰ ποιηταῖς. 63. α.
ἔλυμα, μέρος τι τῦ ἀρότρου, ὃ τῷ μέσῳ ὄν, ἵνα συμβάλλεται ὁ ζυγὸς τῷ ἰσῶσαι. 102. β.
ἔλυμα, παρὰ τὸ ἐλύειν, τυτέστι καλύπτειν. 102. ζ.
ἔλυμα, τὸ ἐμβαλλόμενον εἰς τὸ τέλος ὕστερον κατίχον ξύλον κατὰ τὸ ἄπορον, ὃ καλῶσι νύμφιον. 102. ζ
ἔμμορον, ἀπὸ τῦ μέρος. μέρῳ μέμορα, ἐ ὁμοίως ἔμμορα, ἐ Αἰολικῶς ἔμμορα. ἢ ἀπὸ τῦ μοῖρα, ἡ μερὶς. ἔμμορις ἢ ἔμμορα, ἐ τροπὴ ὑ εἰς ᾱ, ἔμμορις, καὶ συγκοπῇ ἔμμορα. 83. β.
ἐμὸς πάππος, ὁ Δίας. 143. α
ἐμπλαδὸν, ἐξεστῶς λεγόμενον, ἐ μετ' ἀβλαβείας. 156. β.
ἐμπλαδὸν, πλησίον, ἀπὸ τῦ πλάζειν. 156. α.
ἔναρα, τὰ τῦ φονευθέντος ὅπλα, ἢ ἐ ἀπὸ τῦ ἐναίρω, τὸ φονεύω. 218. ζ.
ἐνὼς, ἐ ὅτι ἡ ἐνὼς ἀναλλοίωτός ἐστι. ἡ δὲ μονὰς ἀλλοιωτική. 186. β.
ἐνάτιον καὶ ἐνατοστὸν τὸν τρισκαιδέκατον οἱ Ἀθηναῖοι καλοῦσι 167. α.
ἔνδρομον, ὀρθ ἐπὶ τῦ, μετρουμενικόν. 28. ζ.
ἔνδρομον τὸ ἐ ἰσοβοδὲς ἐ ῥυμὸς καλούμενον. 111. α.
ἔνη δ' ἐνέων. καὶ δασέως ἢ· ἀπὸ τῦ γὰρ ἐνγίνω ἢ. ἰὰν δὲ πλατυνθῇ τὸ ἐ, Αἰολικῶς ψιλῦται. 96. α.
ἔνη. ἡ τρισκαιδεκάτη τ μηνὸς· παρὰ δὲ τοῖς τρισὶ τ μηνὸς ἡμέρα. 182. ζ.
ἔνιλλο, τὸν ἐνιαύσιον. 168. ζ.
ἔνπα, ποτὲ σημαίνει τὸ ὅπως, ποτὲ δὲ τὸ. οἷον, ὃ ἀφ' ἁπὸ τ ὁσπίδων δεινὸν ἠχήσας. 115. α.
ἐν, καὶ ὅπ τὸ ἐν ἀναλογῶν τῦ ἡμῶν, ὅπ ἐ ἀναλοίστων, ὡς ἡ μονάς. 186. ζ
ἐν, ἡ ὅλη· ὃ ἐν ὑπέρτερον ἐστ τ πρωτάτ καὶ διάτ. 186. α.
ἐναιετὴς, πτωχὸς, οἰκιστὴς, κύριος. 101. α.
ἑνὰς, ἡ ἡμέρα τ Μουσῶν 185. ζ.
ἑνὰς, ἡ ὅπ ὁ σύνολος ἀριθμὸς ἰσάκις ἴσος ἐστί. 185. ζ.
σύνολος ὅπ σύνολος ὁ ἀριθμὸς πολλάκις πολλά. 6. ζ
σύνολος. ὅπ ὕστερον τὸν ἀριθμὸν ἐτίμων, διὰ τὰς Μούσας. 183. α.
σύνολος, ἀντὶ τῦ πᾶς. 6. α.
σύνολος, ὅπ σύνολος ἀντὶ ἀορίστου. 6 α.
ἕνωθ. ὁ σύλλογος. 15. ζ.
σύνολῃ ὅπ τὰ σύνολῃ τ ἀνομάτων πῶν δασύνεται, τὰ δὲ συγκοπέντα ψιλῦται 54. β.
ἔντομα. ζήτ ὁ τῷ ἀλόγων ζώων.
Ἐνυὼ, μία τ Φορκύδων, παρ' Ἡσιόδῳ, Ὅ μέρος ἢ πολεμικὸν πάθος. 256
ἑξ. ὁ ἐξ ἀριθμὸς ὅπ τέλειός ἐστ. 183. ζ.
ἐξαλαπάξω, παρὰ τὸ ἀλαπάζω. 54. α.
ἔξας, καὶ ὅπ τρὰς ἕξας ὁ Ἡσιόδῳ δικαίᾳ, τῷ ἴσφρονα, τῷ ἀνόητον, τῷ μέσῳ. 74. α.
ἐξίστη, μεταφορικῶς, ἀντὶ τ ἐξῆλθ. 36. β.
ἑολπα, ἀντὶ τ νομίζω. 63. α.
ἑολπα μέσως παρακείμενος, ἰδοκῶ δὲ ὃ τῦ ὁ τοῦ μέλλοντος ὡς ὁ κῦμ ἦν ἀκριβείαν τῦ μέσου παρακειμένου, καὶ ἀορίστῳ ἤκουν τῷ ᾱ 63. β.
ἐπὶν, ἀντὶ τοῦ σφίσι φησὶν 23. α.
ἐόν ὅπ τὸ ἐὸν ἀχ ὑγιῶς κεῖται παρ' Ἡσιόδῳ. καὶ ὅπ μέμφονται τ Ἡσιόδον οἱ περὶ Ἀπολλώνιον, ὅπ ἐνικῶς ἀντὶ πληθυντικῶς εἰρήκασιν. ὁμοίως δὲ καὶ μάχεται ἀπαξ διὰ τοῦτο. 24. ζ.
ἐπαινεῖν. ἀντὶ τῦ ἐριάζειν. 15. α
ἐπαινεῖν ἀρετὴν, ἀντὶ τῦ ἐργάζεσθαι. 15. α.
ἐπαινεῖν σιγήν. ἀντὶ τοῦ σιγᾶν.

15. α.
ἐπαυξήσεις ὅπ πᾶσαι αἱ ἐπαυξήσεις τὰ τ σχοινοτόκων φοινίκων πολίματα φυλάττουσιν. ὁρῶ, ἰόρων, εἴργω ἴργω ἐπεὶ ἦ τὸ εἴργω διφορᾶ), ϵ τὸ εἴργω ὁμοίως. 115. α.
ἐπαυρῶ, τὴ ποιάζω, ἐπαπτλεύω, ἢ πόα, προπιάτηρον, ἀντὶ τοῦ φέρα) ὑποκάτω τ γῆς. 105. α
ἐπιβῆσι, ἐπιβίβασι, ἐπιβῆναι ἐποίησα. 128. ϵ.
ἔπειτα, ὅτι φθονερόν. 44. ϵ.
ἐφίφυον. ἀντὶ τ ἐπιφύκιον. τὸ ἦ ἐπίφυον παρεμπίπτ ὁ ὄν, πφύκω Δωρικῶς γίγνετ, καὶ ὁμοίως οὐσιῶδ ἀναδεξάμενον χειρωκτῆρα, εἰς τ ἐπίφυον παρεμπτικὸν ἔκλισε. 290. β.
ἐπιῶναι πτίχες, αἱ ὀδσεῖαι, ϵ ἀ διαλείπουσαι. 119. ϵ.
ἐπιπαίνει. ἀντὶ τ διηνεκές. 132. β.
ἐπιπαίνει, τὸ διηνεκὲς ἐπὶ χρόνου. 119. β.
ἐπιπαίνει, διὰ ὅλου τοῦ ἐτεοῦ ἔχαρκῶν. 16. ϵ.
ἐπίκτ, ὁ τῶν ἰχθύων ἰνιλμῶς ἀκίων κυρίως. παρ' Ἡσιόδῳ ἦ καὶ τ ἀκροστιχὶ ἀναῶς δηλοῖ. 15. ϵ.
ἐπιχρίσαι. ὅτι ἐπιχρίσαι τὴν σορὸν ἀγαθὸν μᾶλλον, ἢ σοφρύσαι. 96. ϵ.
ἐπιχρίλαι, ἐπιρρηματικῶς καὶ τὴν μισημόρειον. 177. α.
ἐπιδόσι, σχοίνῳ καὶ καὶ χόρτον πυρίζω 98. α.
ἐπίκλοτον τ ϵ κλοπῆ 28. ϵ.
ἐπίκτητ. ὅτι κἂν δοῦλ τῶν σοφῶν εἶς. 2. β.
ἐπιμιλίδης, ὅτι μικρὸν τι ἐδισμάτιον ἐξ ἀσφοδίλλ καὶ μαλάχης ἐτυδύζετο, ὅπερ ἄλιμον καὶ ἄδιψον ἀσὶν ἐποίει. 20. α.
ἐπιμιτρήσω, χρήσω. 97. α
ἐπιμιτρῆσω, ἐφ' οἷς ἐμίτρησε μετρήσω. ϵ ἔτι ὥσπερ ἐφιμώτικὸν δικεῖτο ἐπιμιτρήσω, τοῦ ἐπιδόσω. τὸ μ γὰρ ἄδηλον ἔχει τὴν δοσιν. τὸ ἦ ἐπιμιτρήσω οἷόν ζώστην, ἐπ σιτ, ἢ τοιοῦτόν μέτρον διδόμενον. 91. ϵ
ἐπιμοῆνις, ἦτός τίς ἐστι λογισμὸς μόνον ἄπτ, ἀλλ' ὁ καὶ ἔργον τι τῶν τ ἐπιβεβηκότων; οἷς ὁ Περσικὸς 30. β.
ἐπιμηθὺς, παῖς τοῦ Ἰαπετ. 26. α
ἐπιμηθὺς, βεβδύνος καὶ ὑστερόγνος. 26. α
ἐπιμωμητὴ, πτωτικόν ἐπίψογος κοινός. 12. α.
ἐπίορκ, ὁ τ ὅρκον παραβαίνων· ἴνορκ ὁ ἀντικείμ τούτῳ. 63. β.
ἔπιπλον, ἐπιπόνιον, ἢ ἐξέτνιον ἐπὶ τὸν ἄλω 213. ϵ.
ἐπιρρήματα. ὅτι τὰ ἐπιρρήματα ϵ οἱ παρεμπιπτικοὶ, φωνήεντος ἐπιφερομένου, ἐφίλησεν. συμφώνου ἦ οὐκ ἔστ, ὡς τὸ τῷδι, ἔ, ὁ δέκα Πέρσ. 11. ϵ.
ἐπιστορέω ἁλίκαθαι, τὸ μὴ ἀναμάλαξαι ἐστὶν. 103. ϵ.
ἐπιστορέω, τὸν ἐπὶ τοῖς ἀπορεῖν ἀπορίαν. 100. ϵ.
ἐπισελάδω, κοσμέω. 212. β.
ἐπιτιλαὶ τ ἄστρων· ὅτ αἱ τ ἄστρων ἐπιτολαὶ οὐκ αὐταὶ παρ' οἱ ποιοῦσι τ περὶ τ ἀέρα μεταβολῶν ἀλλὰ σημεῖα ἔσεσθ ἦ τοιούτων φαινομένων. 207. α.
ἐπιφὶ. Ἀ ἐμπλίων μὲν 125. β
ἐπιχθόνιοι αἱ Δαίμονες σχῆμα. 39. ϵ.
ἐπλὰ, ἀπὸ τ ἐπτερνίσθαι τοῦ ἐπὶ εἰς σκιδασμόν, ἢ ἀπὸ τ ἐπιθεῖναι βίαλοις τοῖς. 232. α.
ἐπτακαιδεκάτη, καὶ ὅτι τῇ ἄτῃ καὶ Ὀρφίᾳ ἀνίστη. 178. ϵ.
ἐπτεμέλ ιαι ἄπτεσθαι τοῦ βριθηζομένου μᾶλλον, ἢ τὰ ὀπτεμένια. 181. α.
ἔργ, ἡ γῆ, καὶ ἐρία, τὰ χάρματα. 46. α.
ἔργζ ἐπεὶ τὸ ἔργα ὧν ἦν τὸ χρύσ παρὰ τοῖς κριοῖς, ἐδὲ τὸ ἔργαζ ἐστὶ τὸ χρύσ. 121. β.
ἔργα, ἡ συλλογὴ τ ὑφασμάτων καρπῶν. 41. α.
ἔργα καὶ ἡμέραι. ὅτι ἔστι τὸ βιβλίον τῷ Ἡσιόδ ἐπιγέγραπται, ὅτι φθινοπωρινὰ γεωργίας καὶ ἡμερῶν καθ' ἃς δεῖ τόδε ποιεῖν. 4. α.
ἔργα καὶ ἡμέραι ὅπ τῷ ϵ τὸ Ὀρφέως βιβλίον ἐπιγέγραπτ. 4. ϵ
ἔργα, καὶ τ Πλάτωνα κυλεῖ ὁ Ἡσιόδ ἱκάς τ ὅτι τὰ κτ φύσι ἔργα. τὰ ἦ φαῦλα μ ὠφελίμως καὶ ἔργα. ὅτι ἦ καὶ Ὁμηρ. 74. ϵ.
ἔργα πλοκχρύσου Ἀφροδίτης, ἐμιλίσω ἀοιδῆς 119. ϵ.
ἐρέσσω, παρὰ ποιητέροις ἀντὶ τοῦ θέσσω. παρὰ παλαιοῖς ἦ τὸ ῥίζω. 80. α.
ἔρι, τὸ σκότος. ἔπ) γὰρ τῇ νυκτὶ τὸ σκοτεινόν. 246. ϵ.
ἐρικτός ἐστ, καὶ κατερικτὸν πρὸς Ἀριστοφάνη ἀπὸ τ ἐρείκω ἐρικτὸν ἦ τὸ κόπτω. 212. ϵ.
ἐρίδμον, μεταλαμβάνουσι. 112 ἦ β.
ἔριθ, ἡ ἐργατικὴ γυνή. 132.
ἔριφος ὑποκόπτος. ζητ. εἰ τρ, ὑποκόπτος ἔριθ.
Ἐρινῦς, καὶ ὅπ αἱ Ἐρινῦς αἱ τ δίκας τιμωρούμεναι εἰ τῇ μέμψει ἐξυνήψησαν. 185. α.
Ἐρινῦς, αἱ μετεωρολόγοι αἱ ἀναὶ τὸ συγγενικὸν αἷμα. 248. ϵ.
Ἐρινῦς, δὸς τοὺς ἔρους. 248. β.
ἔρις ἡ ἀγαθὴ. ὁμὴ καλὴ ἔρις καὶ ζῆλος λέγ) ἡ ἦ φαύλη, φθόν. 16. α.
ἑρμαϊκὸς ποιητικὸν, Ἑρμῆς κοινόν. 28. β.
ἑρμῆς. ὅτι ὁ Ἑρμῆς οἰκείως διείληφ) συναγωγὸς τ δυσψύχων, τ ἀλόγων ϵ λογικῶν. εἰς ἃς τὰς τὸ σῶμα κομίζουσιν. μέσος γὰρ ἐστὶν ὡς ἄγγελος. ὁ γὰρ ἄγγελ δύο πιθανός. 30. ϵ.
ἑρμῆς, ὁ αὐτὸς τῷ λόγῳ. 28. α.
ἑρμῆς. ὅτι ὁ σωφρονικὸς λόγ καὶ νῦς. 31. ϵ.
ἔρχω, ἀπὸ τοῦ ῥίζω, ῥίζω, μέλλοντ ἀφ' οὗ καὶ μεταλήψει ἔρξω. 78.
ἔρχον καὶ γίλον. Αἰολικῶς. 104. α
ἔρχος, ἀντὶ τοῦ ἔργος Αἰολικῶς 246
ἑρυθεία, ἐνομαγήσουσι περὶ τ Ὠκεανόν. 257. α.
ἐρύκω, τὸ καλύω, ψιλόν. ἐρείκω ἦ τὸ κόπτω. 212. ϵ.
ἕρυμα. ἰδίως τὸ φρούριον, ὁ καὶ πολίχνιον λέγ). 120. ϵ.
ἕρυμα, τὴν ἀσφάλειαν λέγει, καὶ φυλακήν. 120. α.
ἑρωὴ, ἡ ἑρμὴ, σὺν τούτῳ ἑρείκω ἐρῶ, καὶ παθητικὸς ἐρείομαι, ἐρῶμαι. 206. ϵ.
ἔρως, ἀπὸ ἐρῶ. τὸ σχῶπον γὰρ ἔρως ἐλέγετο. τρ γὰρ ϵ ἀντὶ τοῦ ε ἐχρῶντο· ὁθεν ἦ ἔρως πέπλεκται διὰ τὴν τοῦ ϵ εἰς τὴν ω μεταπλασμόν. 28. ϵ.
ἔσσω, ἀπὸ τοῦ ἵσσω καὶ συστολ. 208. ϵ.
ἴσσω, ἀπὸ τοῦ ἴω, τὸ πληρῶ. 209. β.
ἑσπλὸς, κυρίως ὁ ἐσπλοίτης

μαχόλφ. , ἦγον ὁ ἀνδρῶν. ᾧ ἑαυτί. ὁ θηλύς. 73. α.
θῆλυς, ὁ ἀγαθὸς ἀπὸ τῆ ἰθύλω. 189. α.
ἴθυν πορὸ ποιητῆς, ἰθίειν πορὸ χοινοῖς. 63.
ἰατερίδας, τὰς ἰατερινὰς ἄορας λίγε. μῆλα ἢ χρυσᾶ τὰ ἄστρα. 249. ϛ.
ἰατερίδες λιγόφωνοι. ἤτοι πούπους κωλεῖ. διὸ καὶ μουσικὴν ἁρμονίαν οἱ ἀστέρες κινῶν) περὶ τὰ Γάδειρα, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ. 256. α.
ἴατερος, Τᾶς, καὶ Πλειάδες τῆ Ἄτλαντος παῖδες γίνον). 92. ϛ
ἰατάμβοι, ὅπ ἐν τῆ ἰω τῆ ἐνδύομαι δυσύνη). 41. β.
ἴδασθαι, εὑδύθηπ. 126. β
ἰάλλεται, ἀντὶ τῆ ἐφαλμίνοι εἰσι. 212. ϛ.
ἰσία, ἐπὶ τῆ πρώτη τῆ ἐὸ ἴσιμο βαμῆ. 157. α.
ἰσία, ἡ Δημήτρ, παρόσαν τῆ παντὸς τὸν μέσον λαχῆσα τόπον ἡ γῆ. τάσιος καὶ μόνης αὐτίαι ἐστὶ τῆς ἄλλοις. 268. α.
ἰσίαν, τὸ καπ' οἶκον πῦρ, ἤγουν τὸν καπ' οἶκον ἄνδρώπους. 157. ϛ.
ἰχάπη εἰ ἡ τριακάς ἐστιν, εἶτα πρὸ τῆς ἰχάπης. 179. ϛ.
ἰτάσιος, ὁ. πίσσυπος ἄνιμοι μὴ ἦσι πνεύσαντα θαλάσσας ὑμέρας. ὅτι ἀῆλαι ἡ ἐὸ λέγουσι. 146. α.
ἰσχάσιον, ἀπέχειν τὰς φυφυλὰς ἐὸ τοῖς λιμοῖς. 212. α.
ἰτύχθη, ἀπὸ τῆ τύπω, τὸ καπασκυδάζω· ἀφ' ᾧ καὶ τυπίον τὸ μυρεῖον. 218. ϛ.
ἰτύσια, μάτια, ἀπὸ τῆ γαμφῶν ὄνυχες ἄπαντες καὶ παρεσκευασμένοι τὸ διαίνεσθαι χαργίσιον, ἢ φυτείαν, ἢ ἐτέρους πρὸ τοιούτοις ἐβλάβησαν. 98. α.
ἰτυσιεργὸς, ὁ μὴ παρεσκευασμένην τῆ ἁρμοδίᾳ καιρῆ ἐργαζόμενον. 98. β.
ἰυγὰς, ἴυγγων. 134. α.
ἰύβεια, ἀπὸ Εὐβοίας τροφῆ Διός. 143. ϛ.
ἰύβοιαι, τὸν Εὔριπον ἀπ' Αὐλίδ. 143. ϛ.
ἰυδαιμονία, ἐὸ τῆ ἄφοβ.
ἰυδιαῖ, ὁ χείμαρος. 143. α.
ἰυδόρη, ὅτι ζώντων Ὄμηρ ἐυφροσύνῃ εἶπε. 269. α.
ἰύει ἄπερ δαλῆ, καὶ ἐν χερὶ δαλῆ, παροξύνει, καὶ εἰς ὀργὴν κινεῖ, ἢ τῷ παρουσίαι αὐτῆ δυσπαρᾶ, δίκην πυρός. 148. β.
ἰυκνὶς Γαλάτεια, ἡ ἰυκνὶς γαλήνη. καὶ ὅτι τῆτο ἀφορμὴν παρέσχε τοῖς νεωτέροις διασπάσαι τὸ τῆ Κύκλωπ. ἐπὶ τῶν Γαλάτειαν ἔρωτα. 252. β.
ἰυεργὲς, καλῶς ἐργασμένον. 143. α.
ἰυθηνρσύνη, ἐπιμέλεια καὶ ἐργασία. 111. α.
ἰυκύκλωσε πολίσας, ἡσυχίως στείλας. 143. α.
ἰυκρύπτω, Νηρηίδ. ὅτι μὲ, διὰ τὸ καταφθαρτὸν, ἢ διὰ τὸ ἰυκρύπτως διδόναι τὰς ἀέρας. 252. α
ἰυκρίνεις ἄνεμοι, ἰυδιηνοὶ καὶ ἰυδιάγνωστοι. 146. β.
ἰυκρινεῖς, καθαροὶ, διακεκριμένοι. 245. α.
ἴυνχ. ὅτι ἴυνχ, καὶ δίκαι' ἀγορεύων ὁ αὐτὸς τῷ Ἡσιόδῳ 72. α.
ἰύπερκε, ἰύπτοῦς. 52. β.
ἰύχθίων, ἰχθὶ ἀχθόμ. 111. β.
ἰυχρωίδης. ὅτι λάχνωδες. 2. ϛ.
ἴυγες, ὁ ἀπὸ ἀνατολῆς πνέων. 100. α.
ἰυμάλλω, τ' ἐὸ τῆ θαλάττης τῆς θαλάσσης φόβον. 256. α.
ἰυρύοδα, πόντε θυγάτηρ. λέγουσι ἢ μεγάλω πνὰ δύναμιν αὐτῆς εἶναι. 269. α.
ἰυρυτόμη, ἡ δύναμις. 268. ϛ.
ἰυρέας, καὶ ἐυρέας, ἀς σύψεως ἀνάμεσον. 48. β.
ἰυρέᾳς, παρὰ τὸ διεῦσαι καὶ πλατεῖαν ἴχειν τὴν ὄασιν, καὶ ἐυρφὴν, καὶ τῷ χώρησιν. 48. β.
ἰυρώσατο, ὑποπέπνευ, ἢ θλασσύν. 48. β.
ἰυρώσατο. ὅτι ἐὸ τῆ ἐυρώσατο Ἀττικῆ συστάσῃ τὸ ρω μίζα. 48. ϛ.
ἰυρώπη, τὸ θλατὸ τῆ ἄορος. 268. β.
ἰυτίφαος Δημήτης, διὰ τὸ ἀνθηρὸν τ' καρπῶν λίγειν), ὃς παρέχει. 73. α.
ἰυτίφαον, ἤτοι εἶπε τὴν γῆν· ἢ διὰ τὸ ἐυκυκλοτῆς ἅλωνος, ἢ διὰ τὸ τεφανῶσθαι ἡμᾶς τοῖς αὐτῆς δωρήμασι. 75. ϛ.
ἰυτρόχαλον, ὁμαλόν. 134.
ἰυτροχάλῳ, ὁμαλῷ. 177. ϛ.
ἐυφρόνα καρπὸν, ἡδύποτον, τέρπονα τὴν ψυχὴν ἢ ἐυφραίνοντα. 170. α.
ἰφίτμη, παρίπτασις, ἀπὸ τῆ ἰφίημι, τῆ ἱπτάμαι. 73. α.
ἰφίσης. ἀντὶ τῆ ἰσίσης. 49. α.
ἰχίτλη, τὸ ἐμπαπηγὸς ξύλον τῆ γύη, ὃ κατέχοντες οἱ ἀροτῆρες, κινῆσιν ὅλον τὸ ἄροτρον. 200. ϛ.
ἴχυσι, καὶ παρολκὴν, ἤγουν ὡς περιπῆ, ὁ τῆ, Κρύψαντες γὰ ἴχυσι. 20. ϛ.

Z.

Ζ εἰδωρες ἡ γῆ, καὶ τ' Τζίτζιλο ἡ ὁ τῆ ζίσθαι καὶ ἡμαίσθαι, ἀπὸ τῆ ἁλίς θλασσέα, δωρημάτα πάντα. 40. ϛ.
Ζεὺς, ἁλίος παρ' Ὀρφεῖ. 268. α
Ζεὺς. ὅτι ὁ Ζεὺς ἐξεισόδιον τῷ τῆ ἀέρος νοχθημερίαν ἐξεφόρησαν ἵπποι ϛ. 104. β.
Ζεὺς ὅτι τὸ Ζεὺς ὄνομα σημαίνει βασιλέα πνὰ πραγματικῶς, ψυχικῶς ἢ τ' πᾶν τὸ ἀέριον σῶμα. καὶ ὅτι τὸν ἀέρα σημαίνει, καὶ τὸ ἰφιλῶδες κατάστημα, καὶ τ' ἥλιον, ἐ τ' πλάνητα, καὶ τ' ὄμβρον ἐ τῷ εἱμαρμένῳ καὶ τοὺς Στωϊκούς. 9. ϛ.
Ζεὺς. ὅτι τ' Μουσῶν πατήρ. 6. α.
Ζεὺς χθόνι. ὁ Πλούτων. 111. β.
Ζέφυρε ἀπορεῖς. ζήτει ἐὸ τῆ, ἀπορεῖ Ζεφύρε.
Ζῆλον, τὸν περὶ τὸ ἀγαθόν. 269. ϛ
Ζῆλον. ἀντὶ τ' φθόνον εἰώθασι καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. 16. α.
Ζῆλον. ὅτι ὁ ζῆλος κυρίως ἐπιθυμία μόνον, φθόνος ἢ ἐπιμιμφορ. 54. α.
ζηλοῦν δύο δηλοῖ. τὸ φθονεῖν, καὶ τὸ μιμεῖσθαι. 15. α.
ζηλοῦν, ἀντὶ τῆ μιμεῖσθαι. 15. α.
ζῆνα, τ' ἀιθέρα, ἤγουν τὸ περιχωροῦν πᾶν τῆ παντός. 268. ϛ.
ζῆνα, τ' ἥλιον, διὰ τὸ ζωῆς ἄξιον εἶναι. 268. α.
ζλιὸ, ὁ αἰθὴρ, διὰ τῆ ζωῆς εἶναι αἴτιον. 255. β.
ζλωὸς πύργον, τῷ ἰσίαι, ἤγουν τῷ γῆν, καὶ τὸς Πυθαγορείους. 268. α.
ζῆνον, ὁ Στωϊκὸς, καὶ ὅτι ὁπόταλλαπὴς

λαττε τὰς ἴχνας τῦ Ἡσιόδυ, Οὗτος μὲ παιδεύσας. 74. α.
ζυγὸς, ἀντὶ τῦ ζυγὸς, μισθαλασσμός ἐστι. 232. β.
ζῶ, κυρίως ζάω ἡ ποιητικόν. 33. α
ζάδια, δώδεκα. 93. α.
ζωέσκω. ὅπ ὅταν λέγῃ) κατ' ἀκριβειαν τῦ ἀναλίσκω. 33. α.
ζώννυθαι, ἀντὶ τῦ ὀπλίζομαι παρ' Ὁμήρῳ. 81. α.

H.

Ἠόη, ἡ ἑωθινὴ ἴσωσις. 47. β.
Ἠὼς μίτρον, ἡ ἠὼς σφενδονητικῆς. 47. β.
Ἠόη, τὸ πολυετηρικὸν δίκτυον ἔτος 149. α.
Ἠέλιος, ὡς ἅλιός τις ὤν, ἀφίξ ἅλιος, ἤγουν πλάστης τῷ γένεσι ἴσων. 49. α.
Ἠῶιος, ἴσον τὸ ἑωθινὸν ἔχω. ἡ δὲ τέρος ἀόριστος, ἦον, ἦες, ἦε. 189. α
Ἠέρια, ἀορασίαν. 38. β.
Ἠερόεις, ἀεροειδὴς καὶ μέλας. 251. β.
Ἠερόεντα, σκοτεινά. 246. α.
Ἤθεα, τὰ ἤρεμα. 276. α.
Ἤθη, αἱ ἐνθάδε δίαιαι) ἐπάκτῳ. 123. α.
Ἤθη κιδνὰ, ἀγαθά. 148. α.
Ἁλικλεγὲς, ὁ χρυσοκλαμπὴς χαλκὸς, διὰ τὸ λαμπρὸν. 200. α.
Ἁλυάμαι. ὅπ ἀόριστος χωρὶς τῦ ἀπὸ τῦ ἀλίσκομαι, ὅπου τὸ σημαίνω. 34. α.
Ἁλιαίας, ὅπ ἑστὼς κατ' ἀστρονόμους. Βερίφος ἀπὸ χώρας μέχρι δ' ἐτῶν ἀναλογεῖ ἡ τῇ σελήνῃ. Παιδίον μέχρι δεκαετίας, καὶ ἀναλογεῖ Ἑρμῇ. Μείραξ ἀπὸ δεκαετίας, μέχρι ιή, καὶ ἀναλογεῖ Ἀφροδίτῃ. ἀπὸ τ ιθ, μέχρι τ λζ Νεανίας, ὃ ἀναλογεῖ τῷ ἡλίῳ. ἀπὸ τ νδ Ἀνὴρ, ἀναλογεῖ ἡ Ἄρει. ἀπὸ τ νγ, μέχρι τ ξδ Πρεσβύτης, ἀναλογεῖ ἡ τῷ Διΐ. μέχρις ἐσχάτης ἡ ζωῆς Γέρων, καὶ ἀναλογεῖ τῷ Κρόνῳ. 106. β.
Ἅλιος καὶ σελήνη, καὶ ὅπ ἑστὼς ὅταν ἀστέρων τὸ πλανήτην ἥλιός τε καὶ σελήνη μάλιστα ἐπιτροπεύειν τὸ καθ' ἡμᾶς σχεδογραμμάτων λέγῃ). 267. α.
Ἅλιος, ὅπ λέγῃ) ὡς Δήλιός τις, ὧν, καὶ φανερὸς καὶ ἀφανίσης Ἅλιος. 49. α.
Ἅλιος. ὅπ ὁ ἅλιος δασύνει). ἅλιος γὰρ τισὶν ὡς ἀπὸ τῆς ἁλὸς ἔχων τὸ ἄνωθεν. ἥλιος δὲ ψιλοῦ) διὸ τὸ εἰς πρὸ φωνήεντος ὅταν καὶ διάστασιν. ἠέλιος, ἀΐδης, καὶ τὰ λοιπά. 104. β.
Ἅλιος. ὅπ ὁ ἅλιος τοῦ ἀρκτικοῦ βορειδύτης. Κυρίως ἡ καὶ τὸ λοιπὸν ἀστέρων ἐσχάτης. 104. β.
Ἁλίου ἀντίοντες, πρὸ μεσημβρίας. 155. α.
Ἁλίῳ εἰς δύσιν ἰόντος, καὶ μεσημβρίαν. 155. α.
Ἅλιτος, ἥμαρτος, ἀπὸ τ ἁλείτου δύτης ἀόριστος. ἔστι ἡ ἀπὸ τ ἅλδω. 195. β.
Ἡμαθίων, ὅπ ἀπὸ τύτου ἡ Ἡμαθίη λέγῃ). 310. β.
Ἅμαξα; ὁ μιᾷ ἡμέρᾳ. 20. α.
Ἅμαξαι ὅταν πλείω, ὁ μεγάλη ἡμέρα ἡ πλείστη τ ἡμερῶν. 170. α.
Ἅμαστος ὅταν πλέω, πεπληθυσμένη. 167. β.
Ἡμέρα ὅπ ὅταν τὸ Ἡσιόδυ βιβλίον ἐπιγέγραπται) περέχον τ ὀνησίμων, καὶ ἀποφορίδων, καὶ ἐπ τ τῆς σελήνης ἡμερῶν διαστολήν. 4. β.
Ἡμέρα, καὶ ὅπ ἀγαθαί πινες, αἱ ἡ φαῦλαι, μέσαι δέ πινες αὐτῶν. 167. β.
Ἡμέρα ὅπ σελήνης ἄμαξα· ἄμαξα ἡ βοῶν. 187. α.
Ἡμέρα, ὅπ τ ἡμερῶν τὰ Ἔργα ἀστρονόμησεν ὁ Ἡσίοδος. ἄλλως γὰρ ἐν ἐργασίαις ἡμέρα ὑποδέχεται πρὸς τ μὴ καθ' ἡμέραν πρὸς ἔργα χρόμενος. 4. β.
Ἡμερῶν μέρη, καὶ ὅπ τὰ τ ἡμερῶν πῶς μέρη ἑκάστη μία ἔχει πρὸς καταρχὰς πῶς ἀπέξων σαφίζεται, ὅτι μὲν τὰ ἑωθινὰ ἐπιτείνῃ, ὅτι ἡ τὰ περὶ δείλην ὀψίαν. 167. β.
Ἡμερήσιος, καὶ τῇ ἡμέρᾳ. 99. β.
Ἡμερήσιος ἀνὴρ, πλάστης. 132. β.
Ἡμερήσιος ἀνὴρ, ὁ ἐσθιῶν τῇ μὲν ἡμέρᾳ, τῇ δὲ νύκτι ἀργῶν, ὁ πλάστης. 134. β.
Ἡμέριος, καὶ ὅπ πάντες ὁμοίως σελήνῃ, τὰς δὲ ἵππους τῷ ἡλίῳ. 174. β.
Ἡμέρα, ἡνίκα· σήμαινε δὲ, ὅπ τὸ ἡμέρα ψιλῶ) παρὰ τοῖς Ἴωσι, καὶ ἐχ' ὑποτάσει. παρὰ δὲ Ἀττικοῖς δασύνει). 104. α.
Ἦν, ἀντὶ τ ἦσιν. Ἀττικῶς. ὧν ἄρα μᾶλλον ἴσως. 11. β.
Ἦν, ἀντὶ τ ἦσαν. 44. α.
Ἠνία, ὁ χαλινὸς, ἀπὸ τ ἀνίω τὸ λοπῶ. 213. β.
Ἠνίοχοι. ἦσαν καταπαύοντες. 213. α
Ἠῦς γυναικὸς, τῆς ἵππους ἄρσεν ὄντος καλεῖ. 180. α.
Ἠφαιστίαι, τ ἥλιον. 249. α.
Ἤρα, ὅπ τὸ ὄνομα σημαίνει γυναῖκα βασιλίδα, αἰδέσιμα, καὶ ἀνδρείαν. 9. β.
Ἤρεμον, ἦγον ἔχιζον. 212. β.
Ἤρως, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ὡς φησὶν Ὀρφεύς. 49. α.
Ἤρως, ἀπὸ τῆς ἐρίσεως καὶ μίξεως τ ὑδάτ. 49. α.
Ἤρως, ὅτι τοῦτο καλοῦντες, οἱ ἀπὸ τ ἔρσης, ἦγουν τῆς γῆς, καὶ διάλεκτον. 49. α.
Ἡρωϊκὸν γένος. ἐπ μέχρι τῆς Γλάυκης διτίλεσι δόξης καὶ ἀρετῆ διαπρέψαν. 46. α.
Ἧσιν, ἀντὶ τ ᾗ, ὡς λάθησιν, ἀντὶ τ λάθῃ. 73. α.
Ἡσίοδος. ὅπ βίβλους ἐκκαίδεκα συνεγράψατο. 3. α.
Ἡσίοδος. ὅπ Ἐλικώνιος, ὡς περὶ τῶν Ἀσωπῶ οἰκῶν. 8. β.
Ἡσίοδος. ὅπ εὐ Λοκρίδι ἐπλούτησε. 3. β.
Ἡσίοδος. ὅτι πάτερος τῦ Ὁμήρου καὶ τῦ λόγου φάσιν). 35. α
Ἡσίοδος. ὅτι ὁ ποιητὴς σὺν τῷ ἀδελφῷ Πέρσῃ παῖς ἐγεγόνει Δίῃ καὶ Πυκιμήδῃ. 2. α.
Ἡσίοδος. ὅτι τ Ὄμηρον νενίκηκε ἀγωνοθετῦντος Πανίδυ. 3. α.
Ἡσίοδος. τίνι τρόπῳ ἐπλούτησε. 3. β.
Ἡσιόδυ βίβλος ἀστρική. 92. α.
Ἡσιόδυ ἐτέραι πεντεκαίδεκα βίβλοι. 4. α.
Ἡσιόδυ ἀστρολόγιον. ὅτι τ Ἡσιόδυ Ἔργων τὸ ἀστρολογικόν τινες ὑπολαμβάνουσι. 6. β.
Ἧσται, τὸ ἑξῆς ἐστὶ καὶ ἔχει, καὶ ὁ παρεμβολικὸς ἦν, τὸ πρῶτον καὶ δυϊκῶν ἧσται, ἐπὶ πλειόνων μῆ

μῷ τῦ ἤσλω. 192. β.
ἤσυχοι, ἐπιῤῥημωλιπῶς. 38. β.
ἰφαιστις, ἡ ὅλη λίγω) ἐν τῦ ἄπτω. 31. β.
ἴφαιστ⊙. ὅπ ὁ μυθικὸς ἴφαιστος, ὡς ἐκ τοῦ Διὸς εἰφθεὶς ἡ χωλωθεὶς. 32. α.
ἴφαιστ⊙. τὸ δαιδαλικὸν πῦρ, καὶ ὁ ἐπιστατῶν τύτῳ θεός. 4. β.
ἠχέτα, ἠχητικὸς, Βοιωτῶν. Ε Αἰολίων ἡ διάλεκτ⊙. 135. α.
ἠῶες, ἐπιῤῥημαπικῶς. ἀντὶ τῦ ἡ ἕῤῥθον. 121. Ε.
ἠὼς, τίνα ποτὲ σημαίνει. τὴν ἡμέραν μόνον, τὸ νυχθήμερον, τὸ στάδιον κατάστημα, καὶ τὸ καθόλυ καὶ ἁπλῶς λέγον τὴν ἡμέραν, ὅπῳ οἱ μυθολογοῦντες ἄφοι συμπονεθῦ θᾶτ ἐκάλεσαν. 132. α.

Θ.

Θαλίθ, ἀπὸ τῦ θάλλω. 51. β.
Θάλεια, τὸ ἐπίθετον τῦ ἰσυχίας. 39. α.
Θαλιαρὸς, ὁ Κρῆτες, ἡλιθιοπρεπὴς. 244. α.
Θαλία, ἡ μεγάλη ἰσυχία. 40. α.
Θάμυρις. ὅπ Ε'ρεκτῆς καὶ Α'ιολίς τῦ Ε'νδυμίωνος⊙, ἢ Φιλάμμωνος⊙. 7. α.
Θάμυρις. ὅπ Ε'ρεκτῆς, ὡς πρῶτος ἱππικὸν συντάξαντ⊙. 8. α.
Θάζ⊙, λέγω) θάρσ⊙ τῷ Η'σιόδῳ τὸ μὴ ἐπιπολάζω τὰ ἔργα δι' ὧν σοφιστὴς σαυτῷ πνα ὑποτρέχω. 79. α.
Θαυματὰ, ἀντὶ τῦ θαυμαστά. 201. Ε.
Θεαόμαι θεῶμαι, τὸ βλέπω. θέω, τὸ θέατ⊙ μεταδίδωμι θέᾳ τὸ θαυμάζω. 113. α.
θέᾳ. ἀντὶ τῦ θαυμάζω ὅπ ἐδέποτε παρὰ πᾶσι τοιούτοις τὸ χρῆσθαι, παρὰ δὲ πολλοῖς μόνον. 113. α.
Θελξιδρόων, τὸ ἐξικμάζων τὸ τῦ ἡλίᾳ τὰς βάτους. 137. β.
Θεῖος ἀνὴρ, ὁ θεοῦ ἐγγύθεν ἔχων ἐνθ⊙. 155. α.
Θέμις, τὴν ἐυθεσίαν τῶν πάντων· διὰ τὸ νομίμως κεῖσθαι. 300. β
Θέμις, ἡ γῆ, τῦ σπιλαιοῦ Προμηθέως μήτηρ. 26. α.
Θέμις, ἡ γῆ καθ' Αἰσχύλον. 11. β.
Θέμις, ἡ ἐυθεσία, καὶ τὸ δίκαιον. παρὰ τὸ συγκεῖσθαι πάντας ὡς καλῶς ἔχειν. 48. α.
Θέμις, ὅτι θέμις ἐστὶ θεὸν, δίκη ἐπ' ἀνθρώπων. 11. α.
Θεμιστοκλῆς. ὅπ Θεμιστοκλῆς χωρίον παρέσπασε Σαλαμῖνι κηρύττειν ὅτι ἀμαθὲς ἔχει γείτονα. 81. α καὶ 83. Ε
Θεοδόσι⊙, καὶ περὶ τῶν αὐτοῦ γονέων. 72. β.
θεοὶ. αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις. 54. α.
θεοὶ, ἀντὶ τῶν στοιχείων, ἀφ' ὧν πεποιημένοι εἰσὶ ἄνθρωποι τὰ δὲ μακρύτερα ἔργα ἐργάζονται. 95. β. καὶ 98. α.
Θεοὶ. καὶ ὅλως ὁ Ο'μηρ⊙ πᾶν μὲν αὐλὰ τὰ στοιχεῖα θεοὺς καλεῖ, ὅταν Δία περιφιλοτιμήτ⊙ λέγῃ, καὶ γαιήοχον Ποσειδῶνα, καὶ χρυσοθρόνην Η'ραν καὶ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις Ε τὰ πάθη, ὅταν λέγῃ, Δεῖ μᾶλλον ἀλάλυστον, Ε, ἔχοντα γὰρ μετὰ φιλαθ Παλλὰς Α'θηνᾶ τοὺς θεοὺς βασιλεῖς ὀνομάζῃ, ὅταν λέγῃ. Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειθ' ἑλίκωπις Διὸς θυγάτηρ, ἄλλοτε δὲ τοὺς σοφοὺς, ὅταν λέγῃ, Ο'ὐ Βελέμνων κρείσσονες θεοὶ, ἀνδρῶν δὲ πάντες Α'χαιῶν. οἷονεὶ δὲ καὶ τὸν στοιχειώδη θεὸν ὀνομάζει, καὶ τὸν αἰμαρμένον, Ε τοὺς ἀστέρας. τὰ λοιπὰ δὲ τῦ Διός.
θεοὶ. ὁλοιῶς τὸ τῶν θεῶν ὄνομα ἡ ἡλιακῶς καὶ ἀοράτως λεγόμενον πέντε σημαίνει· σοφοὺς βασιλεῖς, τὰ στοιχεῖα, τὰς ψυχικὰς δυνάμεις Ε τὰ πάθη, Ε τὸν αἰμαρμένον. 9. β.
θεοὶ. ὅτι τῶν θείων ὀνομάτων ἐνιὰ πλεονασμῶς λαμβάνῃ). 9. β.
Θερμὴ πύλη, ἀπὸ Πλαταιέων ἱππόβοτος, ἥτις Καρμίνα μείζων ὁδὸς, ἧς Α'χαιοὶ ἵππων ἕνεκα, Ε Α'ργείων ἀναπαλῆς, ἡμιόνων δέ. 114. β.
Θερίζειν, κείρειν. 169. β.
Θερμὸς, ὁ καιρὸς, θερμὸς τὸ θερίζεσθαι. 131. α.
Θεσσαλ. ὅλη τῆς. αἱ ἐπὶ λόφων πόλεις. ὁ Βοιωτία, αἱ ἐπὶ πεδιάδων πόλεις ὁ Α'χαΐα. αἱ δὲ παραθαλάττιαι πόλεις ὁ Α'χαμάται. 49. β.
Θεσσαλ⊙, θυμάσσαι⊙. 113. β.
Θεῦμαι, ἀπὸ τῦ θέομαι. 113. α.
Θῆτα, οἰκέτης, μισθωτός. 132. Ε
Θόλ⊙, ἡ ἀκροθαλασσία. 134. α.
Θοίνασαν, ἀντὶ τῦ μεθύσαι. 204. α.
Θόρικ, ὁ ἄκρατος, ὁ οἶνος. 204. α
Θυκυδίδης ὁλοσχερῶς κινδύνου παρεμβολὴν εἶπε τὴν ἐλπίδα. 35. α.
Θράσος, ἡ αἰσιοδοξία καὶ ἀλόγιστος τόλμη· θάρσος δὲ ἡ λελογισμένη. 81. β.
Θρεπτήρια, τροφεῖα. 52. α.
θύλ. ὅπ οἱ ἱερεῖς τὸ θύλ ἱερὸν ἐνόμιζον, οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ ῥίζαν. 80. α.
θύλ. ὅλως τοὺς ἐκ τοῦ Ε τῆς τροφῆς ἄψασθαι θύειν ἐστιάσεως. 80. β.
Θυλαὶ, αἱ ἀπαρχαί. 8. Ε.
Θυμὸς, ἀπὸ τῦ θύειν καὶ ἐσθίειν. 28. Ε.
Θυμὸς, ἀνεψυχρολόγ⊙. 13. α.
Θυμὸς, οἷονεὶ τὸ ψυχικὸν, οἷονεὶ τὰς τῆς ψυχῆς μέρη σημαίνει. 16. β.
Θυμὸς, πᾶσα ζωὴ ψυχική. 12. β.
Θύος. ἀντὶ τῆς ἱλαρότητος. 83. α.
Θύος, ὁ τῦ σπονδή.
Θύσζοι, ἀντὶ τῦ ἀπλῶς, ἁπλῶς. 36. β.
Θύσανοι, παρ' Ο'μήρῳ τὰ πτερὰ. παρ' Η'σιόδῳ δὲ οἱ κροσσοὶ τὰ ἱδιωτικῶς λεγόμενα κομβία, ἄγνως κομβία. 206. Ε.
Θωθ, Α'ιγυπτίων μήν. 225. β.
θώμιγι καὶ σιμαλοιφῇ Α τίνων ὕπογγοι), λέγει δὲ τοῦμυ, ὡς θάπτειν, ἀπὸ τῦ τὸ ἐπέχειν, καὶ θημέπειν, ἀπὸ τῦ τὸ ἐμέπειν. 122. α.
θυρήσειν, ἀπὸ τῦ θύρᾳ ἡ θυρίσσειν, ἀπὸ τῦ θύριξ. 204. α.

Ι.

Ι'άλυσος Ε Υ'μήσσιος. ὅπ Κλεῖς καὶ Μάγνητ⊙. 7. α.
Ι'άλυσος Ε Υ'μήσσιος ὅπ Κλεῖτος Μύσης παῖδες ἰλίγγιον, ἤγουν ἰσοπεδῶς γώνας, παρὰ τὸ λεῖα τὸ δεξάζω λιγμένης. ἦσαν ὁ μὲν τὰς ἡνιόδους, ὁ δὲ τὰς ἐπηλαμίδας ἐξεῦρε ὠδάς. 8. α.
Ι'απετονίδης, ἀπὸ τῦ Ι'απετίου καὶ περιωγὴν. Ε ἀπὸ τύτου Ι'απετονίδης. 13. α

Ἰαπετὸς, ὁ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, πατὴρ Προμηθέως. 24. α.
Ἴαπετος. ὄνομα ἄλλως πάσης τῆς πλησιοῦσης ἀκρωτηρίου καὶ ὀξυτάτης πύξου κατήστας 24. α.
Ἰαπετὸς ὄνομα παρὰ τὸ ἰάπτω (λέγω) καὶ πετῶ. 24. α.
Ἰαπετοῦ παῖδες. ὄνομα σύνθετον καὶ ἄκλιτον. 24. α.
Ἰαπετὸς παῖδες, Προμηθεὺς Ἐπιμηθεὺς, Μενοίτιος, Ἄτλας, Κλυμένης. 92. α.
Ἴασος, ὁ γεωργὸς ἀπὸ τοῦ ἰᾶσθαι, ὅ ἐστιν ἐπαφιέναι τὰ σπέρματα. 309. β.
Ἰδάλιμον κώμη, ἤτοι λαμπρὸν διὰ τὸ φωτίζειν, καὶ ἰδίσαι, καὶ ἰδρῶτα κινεῖν. 101. α.
Ἴδαν τὸ ἀνατατὸν, τὸ κάτω χαλεπῶς. 220. α.
Ἰδμοσύνησι, ἐμπειρίαις. 269. α.
Ἴδρις, ὁ τέκτων. ὁ μύρμηξ. ὁ ἔμπειρος. 167. β.
Ἴδρις, ἔμπειρος. λέγει δὲ τὸν μύρμηκα ὡς σοφισάμενον χειρὶ καὶ ἀδάμας, καὶ ἀνωτέρω ἐμέρμερος. ἢ ἴδρις αὐτὸν λέγει. ὡς πολύμηχον, καὶ κερδῆ, ὡς τὸν ἰδίαν. 171. β.
ἰέμεθα, ἐμβαλεῖν 132. β.
ἰέρβοι, πεζοδρόμοι. 190. α.
ἰέρβοι, πέμπει, ἔμβαλε. ὅθεν δασυντέον. 135. β.
ἴθι, ἀντὶ τοῦ ἔπεμψα, ἐπὶ μὲν τοῦ αὐτοῦ σημαίνει, διὰ ι καὶ η γραφόμενον· ἐπὶ δὲ τρίτου καὶ τρίτου σημαίνει, διὰ ι καὶ ει διφθόγγου. 278. β.
ἰθύνει. ἄγων ὀρθοῖ. 10. α.
ἰθὺς, ὄνομα λαμβάνει ἀντὶ ἐπιρρήματος. 196. α.
ἴκταρ, εὐθέως, ἀπὸ τοῦ σύνηγγυς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐγγύθεν, ἔγγυθεν, ἐγγὺς, πλησίον, ἢ ἀντὶ τοῦ ἴσως, ἀπὸ τοῦ παραπλήσιον. ἐπιφέρει δὲ ὁ ἀφιστορούμενος ἴσως γίνεται. χρῶνται δὲ οἱ Τραγικοὶ πάντη τῇ λέξει. 290. β
ἴμασθε, ὅτι ἰέμενοι ἦτε. 28. β.
ἴξ καὶ ἴψ ὅτι ἀμφίβολα. ζήτει τὸ τοῦ ἴψ.
ἴξι, ἀπὸ τοῦ ἵκω, τοῦ ἵκομαι, καὶ τοῦ παθητικοῦ ἵκομαι, ὁ παρατατικὸς ἐκόμιζο, ἵκω, ἵκετο. καὶ συγκοπὴν ἔχει, καὶ σημαίνει Αἰολικῶς τοῦ ἵξις. 191. α.
ἴξι, πέλεκυς ἀμφίβολον. 105. α.
ἴοιτε παρ' Ὁμήρῳ, ἀντὶ τοῦ ἰόντες, ὡς βάζοντε παρ' Ἡσιόδῳ. 54. α.
ἰσημερίαφιν, ἀπὸ ὀρθοῦ πρὸς, καὶ ἵκτω ἀνατολῆς μέχρι Πλειάδων ἀνατολῆς ἡμέρας τε, ἦεν ἀπὸ Κελτῶν μέρους ὀρθοῦς μέχρι Καρικοῦ μέρους ὀρθοῦς. 114. β
ἰσημερία φθινοπωρινὴ, ἀπὸ Ἀρκτούρου ἐπιφανείας, καὶ Ἀιγοκέρωτος ἐπιτολῆς εἰς Πλειάδων δύσιν, ἡμέρας τε. 114. β.
ἴσον ὅλον τὸ ἴσον ἀντὶ τοῦ ὅμοιον οἱ παλαιοὶ ἔλεγον. 82. α.
ἴσον ὅλον τὸ ἴσον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ δὲ ὅμοιον ἐπὶ τοῦ ποιοῦ καὶ Πυθαγόρου, Ἀρχύτου τε καὶ Ἀριστοτέλους. 82. β.
ἰσότητες. ὕστατος ἐλέγετο αὐτοῖς ὁ ἀριστερός. 183. α.
ἰσπαίνει μιλῶν. ζήτει ἐν τῷ, Μητρὸς δ' ἰσαμίης.
ἰσοβοεύς, καὶ ἰσοβόη. τὸ ξύλον τὸ δεδεμένον μέχρι τοῦ ζυγοῦ ἐπικειμένης τοῖς ὤμοις τῶν βοῶν, καὶ ζευγνύουσιν αὐτούς. 101. β.
ἰσοδαὴς καὶ ἴσοδμος, ὁ ὁμοίως. 105. β.
ἰσοδαὴς, παρ' ἑαυτοῖς καὶ τὸ μὴ τὸν ἰχθύλλων ξύλον. 102.
ἴστω, ἀντὶ τοῦ ἐλεύσεται. 52. α.
ἴτυς, ἡ σφενδόνη τοῦ ἅρματος, ἄγων ὁ γύρος. 214. α.
ἴφθιμος, ἀνδρεῖος, γενναῖος. 148. β.
ἴφι κλυτόπτερος, κραταιὸς καὶ σὺν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ σφαγίσιος, ἀπ' ἐκ αὐτομάτης ἀπολυόμενος. 121. α.
ἴψ· σπουδῇ ἐστὶ κεῖται, ἴξ ἀμφίλων. 105. α.
ἴωνες. Σημείωσαι ὅτι οἱ Ἴωνες ψιλοῦσι, ὡσπερ αὖπερ λέγουσιν ἀντὶ τοῦ αὖθις. 49 α.

K.

Καδμεῖοι, οἱ Θηβαῖοι. 213. α. Καδδύναμιν δ' ἴρδειν, καὶ τὸ δυνατὸν σπεύδειν, ἤγουν θύειν. 82. β.
Καθαρῶς καὶ ἁγνῶς διαφέρει. ζήτει τὸ τοῦ ἁγνῶς. 8. β.
Καθ' ὑπόθεσιν, σχῆμά τι. 71. α.
Καιόν. ὅλη ἄπαν τὸ καιὸν ἀπόσιον ἐστὶ καὶ τὸν Πλάτανον. 12. β.
Καιότης. ἡ κάκωσις, καὶ ἡ καμάτου. 63. β.
Κακόχαετος, χαιρέκακος, ἀπὸ κακοῦ χαίρων. 52. α.
Καλιὰ, κυρίως ἡ νοσσιά. νῦν δὲ ἡ οἰκία. 73. α. καὶ 74. α.
Καλιὴν, κυρίως τὴν ἐκ κάλων ὕπερθεν ἐλιγμόν. μήπω γὰρ ἐυρεθέντων λίθων εἰς ἐργασίαν τότε τὰς οἰκίας εἰργάζοντο. 97. β.
Καμάρροον, καὶ κάμπτω ῥέον. 158 α.
Καλυψὼ, ἀποκρυφὴ. 269 α.
Κάλως. ὁ κάλως τὸ σχοινίον. τὸ κάλον δὲ τὸ ξύλον. 105. β.
Κάμαξι, κάμακες ἡλυκὰς μὲν ῥάβδοι, ἢ κάλαμοι τὰς ἀμπέλους περιφερούσας. ἀρσενικῶς δὲ σημαίνει τὸ ὄρυγμα. ἢ τὰς παρακάλυς τὰς πρὸς τὴν τῶν παλαιμένων ἐρωήν. 213. β.
Καμπύλα κάλα, λιλοξυμένα ξύλα. 103. β.
Κάρη. ἡ κεφαλή. 120. α.
Καρχαρόδοντα. ὀξεῖς ἔχοντα τοὺς ὀδόντας. 132. β.
Καρχαρόδοντα, ὀξυόδοντα, δηκτικόν. 136. β.
Καρχηδονίων καὶ Συρακουσίων ναυμαχία. 81. α & 83. β.
Κασίγνητον ἡνιάτου, ἀδελφὸν τοῦ ἡνιάτου. 292. α.
Κασσιέρου παννίφθα, ὁ τοῦ, παννίφθα κασσιέρου.
Κατακόλια. ὅταν κοινῶς δίδοντες δυπάνῃ λινὸς, συμποσιάζουσιν. 154. β.
Κατακόσμη, κάθυγρα ποιήσῃ τὰ ἱμάτια. 121. β.
Κατὰ ὅλη ἡ κατὰ πᾶσα πεζέλκει. 70. α
Καπνίσθην, ἀπὸ τοῦ θέω, τοῦ τρέχω, καὶ μὴ τὸν ὦ ποιήσαντος εὐθέως. καὶ μετάθεσιν εἰδῶ. ὁ μέλλων σείσω, ὁ παρακείμενος ἔσεικα, ὁ μέσος ἔσομαι, καὶ Αἰτωλικῶς σέσομαι, σέσεσθε. 210. β.
Καπυσάζη, καφόπιν ἑαυτῆς ποιῇ, ἀπερύκτῃ, καπυσάλλῃ. 78 β.
Καυάξαις, καλάξαις, συνθρίψαις, Αἰολικῶς. 147. α.

κε. ὅτι τὸ ἄγει ἐ τὸ κῖ παρ' Ἀττικοῖς ὑπολάμπει, παρ' Ἴωσι δ' ὔ. 75 β.
κίαστι, ἀντὶ τοῦ ἵκηται, Ἰωνικόν. 208. α.
κιγκιρίζω, κιγκιαρδίζω, κάτωσε πλήρης. 115. α.
κιγκιρδίζω, κυριστὶ πληρόω. 113. α.
Κίκεροψ. ὅτι πρῶτος ὁ Κίκεροψ τὴν Ἀρχὴν ἐς Λιβύλλαν καὶ Σικελίαν πέμψας καὶ λόγους σὺν ἀμαχαῖς τὴν σῖτον οὐκ αὐτομάτιζεν. 18. ε.
κίλλαδες, κυρίως ὁ ἐν κωμῳδίαις θόρυβος. 303. β.
κιρκὶς, ἡ σφῖγξ. 268. β.
κιρκοὶ, οἱ κιρκοφόροι, οἱ κίρκον ἔχοντες. 120. α.
κῦλα, τὰ βίλη. 191. α.
κημὸς, ἀπὸ τοῦ κάμνειν. 213. ε.
κῆρ, ἀπὸ τοῦ χρῶ τὸ στόμαχος, χὴρ καὶ κήρ. 201. β.
κῆρ, ἡ ψυχή. ἐλλιτέρως ἀφελοπάτης. 201. ε.
κηρικιφίων ἀνθρώπων, τῶν τοῦ θυμάτου τιφομβώων, τουτέστι τῶν θυητῶν. 99. β.
κηφὴν, ζωύφιον ἀμφίρρυς μελίσσης, ἀργὸν, καὶ ἄκεντρον. 75. β.
κίβυσις, κίβωτος, ἡ πύξος. 207. ε
κίονες. ὅτι αἱ κίονες ἃς ὁ ἄξων Ἄτλας κατέχει ὁ Βόρειος πόλεσίν εἰσι, ἐ νότιος. 92. β.
κὶς, μικρὸν ζωύφιον διαφθείρον τὰ ξύλα. 103. α.
κλειτὸς, ὁ ἴνδικὸς κλυτὸς, ὁ ἐξάκουστος. 31. α.
κλειτὸς. ὅτι κλιτὸς πάντως καὶ κλυτός ἐστι, ὁ τύπος ἐστίον. 31. α.
κλεῖσι, ἀπὸ τοῦ κλίσις. 5. β.
κλεῖσι, τὸ ἀσφαλίζω παρὰ τοῖς ποιηταῖς. 5. ε.
κλεῖσι, τὸ δεξάζω παρὰ τοῖς ποιηταῖς. 5. ε.
κλίψας πῦρ καὶ ἱμὰς φρίσας ἡπεροπεύσας, πρωθυστέρως. 23. α.
κλίματα ἓ κόσμου ὅλου τέσσαρα, Εὐρώπη, Ἀσία, Λιβύη, Μέση. 269. α.
κλῦθι, καὶ μεταπλασμὸν ἀντὶ τοῦ κλύε. 12. α.
Κλυμένη, Περσηθέως μήτηρ, ἡ ἐξάκουστος φρόνησις. 26, α.
κλύσι, ποιητικὸν, ἀντὶ τοῦ ἄκουσι. 10. α.
κνίφος, τὸ ὑγρὸς σκότος. 128. α.
κοθύργια, καὶ τὰ λεμπτίλλα ἀκίνητοι κατὰ ἡ λιμένα, πανύργια. 74. β.
κοθυργία, κορυθργία καὶ Δίδυμοι. ζήτει ἐν τῷ Κόρυθι.
κόθυρος, ὁ κυφὸν, ὡς κοθύργος λιθῶν, καὶ τὸ κίνητον πεπυρμένον ἔχων, ἢ κόθυργος, ἀντὶ τοῦ ἀργὸς, παρὰ τὸν καθίζειν. ἢ κόθυργος τὸν ὑγρὸν ἐ τὸ κίνητον. ἢ κόθυργος, ὡς κόρυθος ὄλου πάθος, τουτέστι παραληρεῖν τὸν ὕπνον ἐν ἡ ἐμβαίνουσι αἱ μέλισσαι, ἵνα ἐπιλαθόντες ἐδέσωσι τὸ μέλι. ἢ κοθύργια, κηλεβὴν ὑγρὸν ἔχοντα. 74. ε. καὶ 75. ε.
κοινὴ γλῶττα, ὅταν λέγῃ ὅτι μετέχουσι καὶ ἄλλαι ἀυτῆς. 10. β.
κοινὸν, ὃ μετέχουσι τὰ λάχανα δύο. 10. ε.
κοῖ, καὶ τὰς παλαιὰς ἡ ποιότης, κρῖ ἡ διάκρισις. 247. α.
κοῖ, τὸ ἀρχικὸν, ἢ κοῖ ὁ ποιητής. 269. ε.
κολοσυρτὸς, ὅτι ὅταν λέγῃ ἀπὸ τοῦ τὰ κάλαθος συρεῖν. 300. α.
κομβία, ἤγουν κυμβία, ὁ περσικὸς ἰδιωτικῶς. 206. ε.
κομεῖν κύνα, ἐπιμελῶς. 131. β.
κονίστις. ἤγουν τρίχωσις. 216. β
κόνις τις ἐ ἀρχαλία κολοσυρτὸς, τὸν ὃν φρυγάνων λέγει κόνιν. 300. α.
κόνις, ἐ ὅτι διαφέρει κόνις κολοσυρτοῦ. κολοσυρτὸς μὲν ὁ τῶν φρυγάνων συρμὸν θόρυβος· κόνις ἡ λιπαρωτάτη ψάμμος. 300. α.
Κόνων. ὅτι ὁ Κόνων ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Βερενίκης πολέμιον πρωτεύσας. 92. β.
κορεῖν, τοῖς παλαιοῖς κοσμεῖν, ἐ καθαίρειν. 28. β.
κορεῖν, τὸ καλλωπίζειν. 28. ε.
κόρη, ἤγουν ἡ Περσεφόνη, ὁ νεάζων σῖτος, καὶ τί, διεξοδικὴ ἐξήγησις. 18. β.
κορεῖν, τὸ καθαρεῖν. 39. α.
κορυνιόεσσα, παρὰ τὸ κορύνη, τὸ ῥάβδος, ἐ κορυνιόεσσα, ἤγουν μέλαινα. διφορεῖται γάρ. 212. ε.
κορύσσων, ὑπολίζιος. 204. α.
κόρυς, ἀπὸ τοῦ κάρη ῥύσις. 204. α
κόρυθες, καὶ Δίδυμοι, ὅτι κόπτουσι τὸ ἡ ὑγρὸν. 74. ε.
κορυφόφοι, συνεζευγμένως ἡ τιφόφοσα τὰς κόμας. κορυφόφος ἡ παθητικὸς, ὁ τιφόμενος κῦμος. 68. ε.
κράδας, ἤτοι νέους συκίνους βλαστοὺς, ἀπὸ τοῦ ἀκρεμόνας ὑπάρχειν. 246. β.
κρεάδη, κατ' ἀντίφρασιν τὸ ἀκρέμονα ἐ μὴ ῥᾳδίως κινούμενον. 147. ε.
κρεμνὸν ὤχθας πλησιφόρους. ἀντὶ ἓ πλησιφόρους ποιεῖν, παρ' Εὐριπίδῃ. 120. ε.
κρατεῖς. ὁ ἰσχυρὸς ἀπὸ ἐξουσίας, ἤγουν ὁ βασιλεὺς, καὶ γίνεται ἀπὸ ἓ κρὰς, ἡ κεφαλή. 195. α.
κρείττων ἡμῶν, ὁ δεῖμα ἡμῶν. 78. β.
κρῆθεν. ἀπὸ ἓ κρὸς κρατὸς γίνεται κράθεν, καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς η κρῆθεν. 187. β.
κρεὼν, ὅτι κρέα γῆς καὶ ὑγροῦ παῖς. 269. α.
κρήνη, ἀντὶ τοῦ πρήνιλλα καὶ μεταπλασμὸν. 120. β.
κρηνία εὐειδὲς, καὶ ὅτι τὰς ἐπὶ τῷ κρηνίας περιόδους ὁ Πλάτων διαβάσειν φησὶ τὸ γῆρας. 39. α.
κρηίων, ἡ εὐμορφία, οὐ τοῦ κρᾶσις καὶ θολῶν τὸ νοῦν. 31. ε.
κρὴν, ἡ ἄγνοια. 40. α.
κρὴν, καὶ ὅτι σπρὴν ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι, καὶ κινῶν ἴσασι τὸ χυσιβλιαμάτων. 279. ε.
κρὴν. ὅτι κρὴν τῆς ποιρᾶς ἀστὺς ζωῆς. 39. α.
κρὴν. ὅτι ὁ Κρὴν τριάκοντα ἔτεσι εὐειδοῦς ἦν τοῦ ὑγροῦ ψυχθημερινὴν εὐεργόν. 104. β.
κρὴν. ὅτι τὸ Κρόνου μελαίνας ἰχὴν ἐπὶ τοῦ χροιᾶς τίχας φησὶν Ὀρφεύς. 39. α.
κρήπφοι, ὡς πετρόφυοί τινες. σκόπη γὰρ τῆς πετροφόρησις τὰ κίρκα σκάφη. 53. β.
κρὺ. ὦειον, ἀντὶ τοῦ ὠὸν ἢ τοῦ κρύος. 121. α.
κρύ. ὦειον, τὸ σωθὲν ὸ τῇ πεταμένῃ αὐτοῦ ὠρυγιόμενον. 121. α.
κρύψαντες ἔχουσι. χῆμα Ἀττικὸν, ἀντὶ τοῦ πεκρύφασιν. 20. β
κρύψις πυρὸς. ὅτι τῆς ποιρᾶς καὶ πηγικῆς ζωῆς ἐστὶ πεῖλησις. τὸ γὰρ πῦρ φωτὸς ἄπειρον, καὶ οὐ-

κόνα

πόντα φέρει Ϝ τῆ Ϝ πηχυαῖα, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι ζῶσι σχῆτιν τοιρῶς. 24. α.

κοδιμὸς, ἀπὸ Ϝ κύψ ὄιδματα, ἢ θνατότης. 201. β.

κοθρὲς καὶ κυθρὸ, ὅτι γίνεται ἀπὸ Ϝ κδθ ☉, ὡς ἐχθρὸς ἀπὸ Ϝ ἔχθ ☉. 67. α.

κύλικα, πόλις Κύπρου. 249. α

κύκλωπες, ἓ ὅτι τοὺς Κύκλωπας Ε'λλάνικ☉ ὀνομάζειν χρεμίζει ἀπὸ Κύκλωπ☉ τῆς ἀγελαίης, ὃν ἀπὸ τ παρ' Ο'μήρῳ Κυκλώπων. 247. α.

κυκλώπων χθὼν τρία. οἱ τὴν Μυκήνην πτίσαντες, οἱ περὶ τὸν Πολύφημον, καὶ αὐτὴ οἰκοῦσι. 247. β.

κύμη, τὴν νῦν Φρικώπιδα καλεμένην. 143. β.

κύμη. ὅτι ἡ Κύμη τῆς Φρυγίης καλεῖται. 2. α.

κύμη. ὅτι καὶ Κύμη τῆς Ι'ταλίας. ὅθεν ἦν Α'ίολ☉ καὶ ἡ Σίβυλλα. 2. α.

κύμη. ὅλη περὶ τὴν Μιτυλήνην ἐστί. 2. α.

κυμοδόκη, ἡ Νηρηὶς, διὰ τὸ σχεδὸν πάντων καὶ δεκτικὸν τ κυμάτων. 252. β.

κύπριον νέον, τ κυπρίας ἀναθέσεως ἔχοντα. 28. β.

κῦρος. ὅτι ἡμίονον ἐλέγετο ὡς ἐκ μητρὸς Μήδ☉, καὶ πατρὸς ὑ Πέρσης. 22. β.

κῶας. ὅλη κῶας καὶ ὕδατος καὶ τὰ ὅμοια τὰ εἰς ας Α'ιολικὰς μεταχηματίσαντα εἰσῆς. 31. α.

κωκυτὸς, ἐν Α'χέροντι, καὶ Πυριφλεγέθων ποταμὸς ἐν Α'ΐδῃ, παρόσον κωκύουσι καὶ θρηνοῦσι τὰς τιμωρίας οἱ τούτοις προσήκοντες καὶ ἄχη ῥέουσι, καὶ περὶ τῆ τ λύπης φλεγέθουσι. 265. α.

κώμη, ἐχ ἡ πόλις, ἀλλ' ἡ μείζων ἀγροικία, ἥγουν τὸ μέγιστον χωρίον. 143. β.

κωμικῶν ποιητῶν γνωρίσματα. καὶ ὅτι παῦλα, γέλως μετὰ χορδυτοῦ καὶ σποδάκων. 2. α.

κωνοειδὲς. καὶ ὅτι ἔστι κωνοειδὴς ἡ γῆ ἐν τῷ τυμπανοειδεῖ.

κωτίλλουσα, ἡδέα λέγουσα· ὅθεν κωτίλη χελιδὼν ἡ λάλ☉, παρ' Α'νακρέοντι. 86. β.

Λ.

Λ. ὅτι ἡ λάμμικρὸν τὸν ἀλήθειαν· καὶ γὰρ τοῦτο ἡ παλαίη τῆ ἡλίῳ σωίρχει. 168. α

Λαῖτμα, ἡ ἐάλασσα. α, καὶ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ. 30. δ.

Λακέρυζα κεράτη, ὁ χιμών. 160. α

Λακωνίδεια, ἡ τ ἀκοντίων σὺν ᾧ μνήμη. 252. δ.

Λακωνικ☉, ἀπὸ Ϝ λακὸς, καὶ Ϝ σίω, τὸ ὁρμῶ. 187. δ.

Λατῖνοι, ὅτι οἱ Λατῖνοι οἰκοῦσι τὴν Τυρρηνίαν χώραν, ἔνθα ἦρξε ἡ Κίρκη. λέγει γὰρ οἱ σκῶπες νῆσοι Η'λεκτρίδες. 310. β.

Λφαγόρη, τὸ ἀκόλουτον τῆς ὁμιλίας. 252. δ.

Λίρνη, λίμνη σὺ Α'ργολ. 257. β.

Λίχαι ὅτι σὺ Α'θήναις ἐξήκοντα, καὶ τριακόσιαι. 116. α.

Λίχη, ὅτι σὺ ταῖς λίχαις οἱ πένητες σκαθίζοντό τι, οἷον ἢ ἐκαθέδοντο. 116. α.

Λίχη, αὐλῆς ὄνομα σὺ ἡ πυρίσι, καὶ τ Νεοπτόλεμον. 116. α.

Λίχη, ἀπλῶς ἡ φλυαρία. 116. δ.

Λίχη, ὅτι δίσμια παρ' Α'θηναίοις περὶ λιχῶν. 116. α.

Λίχη, τόποι τὴς δημόσι☉, ἀνεμμέν☉ τοῖς βαλομένοις διατρῖβαι. 116. α.

λδυγαλέοισι, τοῖς κακοῖς· ἀπὸ Ϝ λυγρὸν γίνεται τὸ λδυγαλέον τὸ ἢ λυγρὸν ἀπὸ Ϝ λίαν. υγρόν. 12[illegible] α,

ληίδα, τὴν τ πέτρα πόδων κτῆσιν. λήια γὰρ τὰ πετράποδα, ἀπὸ τοῦ τὰ λήια καταπίνειν. 270. δ

λιμναίωνα, τ χειμὼν, Α'θηναίοις. 225. α.

λίμναιον, διὰ τὰ λήναια, τυρίσκια ἔλεγε. 122. α.

λιμναῖον, ὁ μὴν. ὅτω ἢ σελήνη ἐπανελθὴ τῆ Διονύσῳ τῆ τ ληναῖα ἐπισάτη ἑστίλην ἑορτὴν τούτῳ τῆ μηνὶ, ἣν ἀμβροσίαν καλοῦσιν. 119. α.

λιμναιῶνι, τῆ μηνὶ, ᾧ τῆ Διονύσῳ ἡ ἑορτὴ ἡ Α'μβροσία λεγομένη ἐτελεῖτο. 122. δ.

λῆξις. ὅτι τρεῖς τάξεις, βί☉, θάνατ☉, λῆξις. 39. β.

λῆξις, τὸ μὴ τ θάνατον. 39. β.

λητά, ἡ λήθη. καὶ ἡ νύξ. 269. β.

λιμὸς, ὅτι ψιλοκῶς λίγεται ἢ παρὰ Δωριεῦσι. 74. α.

Λῖν☉. ὅτι Α'πόλλων☉ ἐν Ο'υρανίας, ἢ Πίερι γεγένηται. 7 α.

λῖν☉. ὅτι Ο'υρανίας παῖς, ὁ Λῖν☉, ὡς τὰ περὶ κιθάρας ἐν κείμενα συντάξομεν ☉. 8. α.

λίπ' ἐλαίῳ, λιπαρεῖ ἐλαίῳ. 126, α

λίσφει, ἀντὶ Ϝ λίσπει Α'ττικῶς. 49. α.

λόγος. ὅτι Ϝ λόγω τὸ μὲν ἐστι φορικὸν, τὸ δὲ ὁδηγητ. 30. δ.

λυκιαστὲς. ὁ Σύρος ῥήτωρ. καὶ ὅτι λιθοξό☉ τι καὶ ἡμίθλι☉. 2. δ.

λυκοῦργ☉, ὁ τῆ Νεμέας.

λοχεῖο, Α'ριστόνικ☉ λοχιοῖόφησιν, ὡς ἱερεῖο. λοχεὸς γὰρ λέγε. βεβίασται ἢ τὸ λοχεῖο. 248. β

λυχνὰ, τὰ χαλκᾶ. παρὰ τὸ λίαν ὑγρὰ εἶναι. 54. β.

λυκίδης. ὅτι λυκίδης ὁ Α'ργε☉, ἀντιλέγων θέλων Περικλέα πιὰ Θετταλὸν, φῦμα ἔχοντα, παίσας τῆ ξίφει παρὰ τὸ φῦμα, ἰάσατο. 71. β.

λυρικῶν ποιητῶν γνωρίσματα, ἓ ὅτι τοῦτο, τὸ περὶ λύρας τὰ ἄθλα μέλη. 1. β.

λώϊον ἦμαρ, ἀντὶ Ϝ ἀγαθὴ ἡμέρα. 177. α.

λώϊον, καλόν. 164. α.

Μ.

Μᾶζα ἀμολγαία, ἄρτ☉ γάλακτι ἐζυμωμέν☉, ἢ τυρός. 132. α.

Μᾶζα ἀμολγαία, ἄρτος γονάτων, ἀμολγεῖ ἓ ποιμένι ἀρμόδι☉, ἢ γάλακτι πεφυρμένος. 135. δ

Μᾶζα ἀμολγαία, ἡ πυκνὴ, ἃς καὶ νυκτὸς ἀμολγὸν ὁ Ο'μηρος εἶπεν, τ σκοτεινὸν, διὰ σκότος, ἢ τὸν μεμιγμένον σὺ τῷ ἀμολγεῖ. καλοῦσι Ϝ ὅτι τὸ ἀχλεινεὶς ὁ τὸ γάλα ἀμέλγουσι. 133. β

Μᾶζα, τὸ ἄπαλὸν, παρὰ τὸ μὴ ἄζαλος εἶναι. 135. δ.

Μακάρων, πάντων τ πλουσίων. 124. β.

Μακάρων, τ γεωργῶν, τ ἀπὸ οἰκείων κόπων ἐυπόρων. 121. β.

Μακέλη, τὸ παρὰ τοῖς κοινοῖς Τζαπίον. 110. α.

Μαλάκια, χθὸς τ ἁλόγων ζώων ἴν 122. δ.

Μαλακὸς ἔρπε. ζητεῖ σὺ τῷ, ἁλόγων ζώων.

Μαπίνη, διύπερθε ἄορίστε τῦ μάρπτω. 206. β.

μάρνημι, τ' μάχομαι, ἀπὸ δ' μὴ σπηλικῦ μηδείν, καὶ δ' ἀρῶ τὸ διαμάσσω· ὃ παῖς διαμαχαῖς γδ οἱ παλαιοὶ ἄρτας ἔλεγον 208. α.

Μαψαῦρα, κοιλάδες καὶ μάτιαι πεδιάδες 300. α.

Μεγάλῳ, ἔπι τῷ ἐπικάδι εἶπεν, ὅπ τὸ δίμοιρον τῆ μηνὸς, ἔγγυς αἱ δικάδες, ἄχρι ζώνης παρέβαμον. 176. α.

μεγάλῳ, ἰνθεῖα. 41. α.

μέγαρον, κυρίως ὁ πλύσῳ οἶκος, νῦν δ' πᾶσα οἰκία ἐμπορικῶς. 89. α.

μεγάρσια, μεγάλα, ἐπίρρημα, ὑπερφάνια. 250. β.

μέζεα, ὡς μήδεα. 122. β.

μείονα, ἐλάττονα. 146. α.

μεὶς. ὁ μὲν Αἰολικῶς. 127. α.

μελάμπυξ, καθ' ὅπ φησί τις σοφός, ὁ πίμπλη σελήνη πε ἐπίσημον ἐμόντας, τοιοῦτος δὲ ἡμέρησις πλούτῳ. 180. β.

μελίαι, δένδρα. 45. β.

μελίαι, Νύμφαι. 45. β.

μελιῶν Δωρικῶς, ἀντὶ τῦ μελιῶν παρ' Ησιόδῳ. 45. β.

μελίας τὰς Νύμφας διὰ τὸ ἅμα τοῖς δένδρεσι γίνεσθαι. 248. β.

μέλισσαι. ὅπ ὕπο ὑπ' οἴων καλῦνται, διὰ τὸ ὡς μελίσσας εἶναι. 64. β.

μελίτη, Νηρηίδος ὄνομα, παρὰ τὸ ἡδύ. ἡδὺ γάρ τι πο τὸ μέλι διὰ τὸ μέλι τῦ κέρδος ἡδύτερον. 252. β.

μέλῳ ἐπὶ μείονων, μέρῳ ἐπὶ μειζόνων. 194. β.

μέλπος καὶ Σειρῆνες· ζήτει δ' τὸ Σειρῆνες, καὶ Μέλπω.

μέλπος ὅπ Τερψιχόρης, ἢ Μελπομένης, ἢ Λίνε τῦ Απόλλωνος, ἢ κατά τινας Λάρε. 7. α.

μέμβλεται, μέλει, δ' φροντίζει ἐστί. 236. β.

μέμυκε· ἀντὶ τῦ ἠχεῖ, ἢ ἀντὶ τῦ συμμέμυκε, ὅτι συμπίπτουσι, συγκλείεται. 119. α.

μέμυκεν, μυκᾶται, καὶ βοᾷ. 122. β.

μεσαθὲν, ἡ παρομοιή. 268. β.

μεσείλιος ζήτει δ' τὸ Περμησσεύς, ἢ Ἰαπετῦ παῖδες.

μέσσαυλοι. οἱ λῶροι, οἱ μέσοι ὄντες τῦ ζυγῦ. καὶ σωδέοντες τ' ῥυμὸν τῷ ζυγῷ. 112. α.

μεσάῦλιον. τῦ λώρου, τῦ παρὰ τὸ ζυγόν 110. α.

μεσημόρια, καὶ ὅλα τὰ ἀρκτικὰ μεσημόρεια θεοῖς οἰκεῖα νομίζοντες. πῶς δ' ἤρκτα τὰ μεσημόρεια. 167. α.

μεσηρέφηκε. ὅτου δεδοκήκοντα μοίρας ἀφ' ἑλίκε ἀστὴρ ἀναβέβληκε. 138. α.

μέσσαβα, αἱ τῦ ζυγῦ γλυφαί. 111. α.

μεσονὲ, Αἰγυπτίων μήν. 125. β ἡ μεσῶ, ἀντὶ τῆς σῦ. 44. β.

μεσόδυπα, ἀδύτωσα, ἃ μεταξὺ τούτων πεπταμένα, ὑπ' ἀγκῶνα ὑπ' κανᾶ. 180. α.

μεσόδυπα, ἤγουν μεταξὺ πίπλουσιν. δ' κοῖλον γδ λέγει τὸ μεσόν. 117. β.

μεσόδυπος. ὑδρόεις ὑπ' ἀγαθῦ ὑπ' κακῦ δύναμιν ἔχουσα. 177. β.

μεσὸν νύμφιον, ὁ νύμφιος 146. α

μεσοπλασμός. ὅλ λέγει ὅπου τέλῳ ἑνὸς ματος ἦν ῳ, ἢ ῥήματ ἐφ' ἑτέρου τίλος τροπῆ, ἑκάτερον τῷ τρόπῳ. 11. α.

μεσόφρενον, τὸ μεταξὺ τῶν σπαθῶν φρένας κατέχοντα ὁ τῷ ῥάχει μέρος. 206. β.

μέτρα φυλάσσειν, ἤγουν συμμετρίαν φυλάττειν. 140. α.

μετρεῖν, σταθμᾶν, ἀριθμῶν, Ἀριστοφάνης ὅπ τὸ μὲν ἀριθμεῖν ἐπὶ ψήφων λέγει. οἷον, ἕν, δύο, καὶ τὰ λοιπὰ τ' ἀριθμῶν· τὸ δ' σταθμᾶν ἐπὶ ζυγῶν, ὡς τὸ εἰκῆ, τοχὸν ἑσταθμήθη, καὶ ἔπι παλαιολεξίας ἐλκῆς· μετρεῖν δ' λέγει τῷ μεδίμνῳ καὶ ἀγγείῳ ἢ ἀντιβάλλειν, ἢ ὁλόκληρα. 87 α

μέτρον λέγει τὸ μετρεῖν, καὶ τὸ μετρούμενον. 84. α.

μεχίρ, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.

μήδεα ἢ ἀπὸ τῦ μέζεα εἶναι, τὰ μέσα ἔνθα τ' μηρῶν, ἢ ἀπὸ τῦ μήδω, τὰ βελεόσυρα. 148. α

μήδεα, τὰ αἰδοῖα. ὃ γδ θέλει ἀλογίστως ἡμᾶς σωφρονεῖν τῆς Αφροδίτης, ἀλλὰ μὴ λογισμῦ. ὀρθῶς δ' τῷ τ' Αφροδίτων σωφρονῶσαν φιλομηδέα φησί. 248. β.

μῆλα, ὅλη ἡ οὐσία, καὶ ὅπ διὰ μήλων ὁ Ησίοδος πᾶσαν δηλοῖ τῷ κλῆσιν. 46. β.

μῆλον, παρὰ τὸ μηλὸν, καὶ ἡμεῖρον, καὶ χαδνὸν εἶναι, ἢ παρὰ τὸ μέλω, τὸ φροντίζω· παρὰ πολλῦ γδ ἦν ὁ χρῆστος τ' Θρεμμάτων τῆς παλαιοῖς. 49. β.

μῆλον, τὸ πρόβατον, Αἰολικῶς. 49. β.

μῆνες τ' Αἰγυπτίων. 125. β.

μῆνες τ' Ἑλλήνων. 225. β.

μῆνες τ' Ῥωμαίων. 125. β.

μήνης δ' ἰσημερίαι, ἐξαίρετον μῆνα ἕνεκα ἑκάστου ἔλεγον. 172. α.

μηνὸς πλήνου. ὅτι ὁ σεληνιασμὸς μέχρι ιδ' ἡμέρας, καὶ ἡμισείας αὐξεῖ. 171. β.

μηνιαία ὀσφῦ. ὅτι παῦτα τοῖς θρυμβρίοις θεοῖς ἔθυον. 82. β.

μήρυμα, κυρίως τὸ ξανθόμορον ἔριον. 124. α.

μηρύσασθαι, πυήσασθαι. 124. α.

μηρύσασθαι, ὕφανον. 120. β.

μηπίτης, πάθος Δρυόπων καὶ Αἰολίων ὁ πληκτὸς ἀντὶ εὐθείας. 191. β.

μῆπιν, ὅπ ὁ παρ' Ησιόδῳ λέγων τὸν βελὸν σφενδονήσεν. διὰ δ' τ' λέγειν τ' τὸ ἡμῖν, καὶ τὸν ἐκ ὑ τὸ ἔκλαμψιν. 299. β.

μηπόσοπι Ζῆνα, τ' αἰθέρα λέγει διὰ τὸ ὡς μίγνυσθαι τοιοῦτος μῦθος. 279. β.

μῆσσαι μίγα ὁ μίσγαι μίξαι, ὁ δ' ὅλος ἴμιξα ὁ δ' δίπρος ἴμιγην, ὁ παθητικὸς ἰμίγλην, ἢ μιγῆναι ὁ μιγείς, ἢ μιγῆδαι 192. β.

μινυὸς, ὁ μικρός. 98. β.

μινυὸς, ὁ μικρός, ὅθεν μινύθουσιν, ἀντὶ δ' σμικρύνουσι. 30. α.

μινύθει, σμικρύνεται, ἐλαττῦται. 98. β

μινύθω, τὸ ἐλαττῦμαι, ἀπὸ δ' μινυὸς· μινυὸς δ' Αἰτωλῶς ὁ μικροσχαφῆς. 82. α.

μνωσοὺς, ἰφος Ησίοδος· καὶ τὸν ἄνδρα δ' ὁ Στησίχορος. 66. β.

μνημοσύνη. ὅτι τ' Μουσῶν μήτηρ. 6. α.

μνησὰς, καὶ ὅτι ἡ μνησὰ ὑλικὴ ὕπνε ἀπαλογεῖ τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ. 186. β.

μόνον, ἀντὶ δ' ἓν, ποιητικῶς. 32. α

μόνον. ὅπ ὀνομαίνεται ἰδιωτικῶς, καὶ τὸ ἰδιάζον τῶν ἰδιωτῶν ἔχον, ὡς τὸ, Ουκ ἄρα μῦνος ἦλθ. 11. β.

μορφνοῖο. μέλανος 199. β.

μορφνὸς, ὁ κύτος. 198 β.

μορῶ μορόεσσα, ἡ μὴ παρ' Ὀρφῦ

Ὀρφῆ. 182. ϛ.
μίγχος ὁ μὴ παρ' Ὀρφῆ κολεῖ) ὡς πρωτίλη ἔχων τὴν ἴσην τῷ ἔπφυσι μονόκωπος ἢ διὰ τὸ μονοδόκιον αὐτῷ 182. β.
μινυγχύης παῖς, παῖς ὁν μιᾶς γαστρὸς 89. α.
μῆσται, ἢ διὰ παιδύσεως γοᾶσις. 7. ϛ.
μῦσαι αἱ ὠιαῖα, ὅτι ἴυγρα. Κλῆδα ἱστρεῖαν, Θάλειαν φυτουργίαν, Εὐτέρπη αὐλητ. Μελπομένη ᾠδήν, Τερψιχόρη χορείαν, Ἐρατὼ γαμικὰ ἔπαρχοι, Πολύμνια μαγγανείαν, Οὐρανία ἀστρολογίαν, Καλλιόπη ποίησιν. 7. α.
μῦσαι αἱ ἐπτὰ ἅλα τὸν ἑπτάχορδον λύραν ἴυγρον, καὶ τὰς ἑπτὰ ζώνας καὶ τὰς ἑπτὰ πλάνητας, καὶ τὰ ἑπτὰ φωνήεντα, ϵ ἔπρεπε τισιν. 7. α.
μῦσαι, ἀλογικαὶ τίχαι 5. α.
μῦσαι αἱ Μῦσαι ὅτι ἀπὸ Πιερίας τὸ τοῖς Ἔργοις κολῶν) τὸ ἡ τῇ Θεογονίᾳ ἀπὸ Ἑλικῶνος. 8. ϛ
μῦσαι αἱ τέσσαρες. ἅλα αἱ τέσσαρες μῦσαι τὰς τέσσαρας διαλέκτους ἴυγρον Ἰάδα. Ἀθηνίδα. Δωρίδα. Ἀιολίδα, καὶ πολλὰ τ ὑπὸ τὰ τέσσαρα 7. α.
μῦσαι, ἀπὸ μῶ, ἦγον ζητῶ 6. α. ϵ 6. ϛ.
μῦσαι. ὅτι αἱ τρεῖς ἴυγρον τὰς μουσικὰς τρεῖς τόνους· τ ἀδρὸν, μέσον, ϵ ἰσχνὸν· τὰς τρεῖς συστοιχίας· ὀξεῖαν, βαρεῖαν, περισπωμένην τὰς τρεῖς χρόνους, συστάσεις, παρεληλυθότα, καὶ μέλλοντα· καὶ τρία σχόσπατα, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· καὶ τὰς τρεῖς ἀριθμούς· καὶ τὸ τρίγωνον τ ἀστρον, καὶ πολλὰ τοιαῦτα, ὅσα ὑπὸ τὰ τρία ἀνάγων) 7. α.
μῦσαι. ὅτι κατὰ ἴυγγας πέντε, τ πέντε αἰσθήσεων ὀργανα ἔχουσιν. 6 β.
μῦσαι ὅτι καὶ τ Ἄρεστον ῥὼ τῇ πέμπτῃ τ ἀστερικῶν, τίσασαι, Διὸς, ϐ ἀείσασαι, καὶ Πλουσίαι σύμφωνοι. Ἀρχὴ, Λιτυλίτης, Θιλξινόη καὶ Ἀοιδή 6. ϛ
μῦσαι. ὅτι καὶ τ Ἐπίχαρμον ὁ τὸ τ Ἡβης γάμῳ ἐπῶν ὑποθήκας Πιέρου καὶ Πιμπληΐδος Νύμφης, ϵ ὅτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν λέγει· Νικλῆν, Τερπόλιν, Ἀσκηπιῦν, Ἐπιπαιόλιν, Ἀχλαϊδίαν, Τετόπλιν, καὶ Ῥοδίην. 6. β.
μοῦσαι ὧν ἴσας ἐλέγοντο αὐλητρίδες πρὸς τῷ Διονύσῳ ἱστόμῳ. 7. α.
μοῦσαι. ὅτι παίπτες ζητητικοὶ καὶ ζητητικαὶ λέγουν) 7. α.
μοῦσαι. ὅτι παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ ὁ Θεογονίας συνέκλεγον) πέντε· Κλειώ, Θάλεια, Εὐτέρπη, Τερψιχόρη, Ἐρατὼ, Πολύμνια, Μελπομένη, Οὐρανία, Καλλιόπη. 6 ϛ.
μυδοῦσι ὅτι τὰ Μυσῶν ὄνειρα τελεχᾶς νοεῖται· σχαγματικῶς, ψυχικῶς, καὶ τυχικῶς. 8. β.
μοῦσαι. ὅτι τὰ Μυσῶν ὄνειρα ψυχικῶς μὲ καβολικῶς ποιῆται νοεῖται. τυχικῶς ἢ τ ἀστέρων. καὶ ϐ πάντος κόσμου μυστικωτάτη καὶ συναρμόσιος κίνησις. σχαγματικῶς ἢ, οἱ ἰυγγικοὶ λιθῶν καὶ ἰυγγοειδὴς ἅπτου κολῶν) 9. α.
μοῦσαι. ὅτι τρεῖς, καθ' Ὑμηλον, τὸν Κορίνθιον, ϕυσικίζουσι Ἀπόλλωνος. Καφισσὸς, Ἀπολλωνὶς, Βαρυθοεὶς. 6. ϛ.
μυσῶν παῖδες. ὅτι Μυσῶν παιδίσκαι διεξοδικὴ ἐξήγησις. 7. α.
μυσῶν τ σοφίαι ὅτι ἅπτεσθαι καθ' ἱερὰς ἀοιδικὰς. Καλλιόπη, Ἐλίκη, Εὐνίκη, Θιλξινόη, Τερψιχόρη, Εὐτέρπη, Εὐκιλάδη, Δῖα, Ἐρόπη 7. α.
μόϊς. ὅτι κῦ τὸν ϐ Νείλου τ ἀναβάσεως ὑποχώρησιν σὺ τῇ Θηβαΐδι τῇ Λίγυπτίᾳ ἐγίνοντο. 21. α.
μυλιόωντες, δόντ ϐ μέρος τὰς ἕλκας αὐτῶν σιαγόνας δηλοῖ. 226. ϵ.
μυλιόωντες, διεστραμμένοι, καὶ συγκαθεῖντες ὑπὸ τῆς κύνας, ἢ τὰ χείλη πιόντες ὑπὸ τ ψυχρότητος. 213. ϛ.
μυλιόωντες ὅτι ὁ Γοργόπης χρόφος, μυλιόωντες. 23. β.
μυλιόωντες, τὰς ὀδόντας συγκρούοντες. 120. α.
μυελὸς δια κόπου. ὅτι παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ δηλοῖ τ πάντα τ δαιμόνων ἀριθμόν. 63. α.
μυμδίων, μώμ. 163. α.
μονῳδῶν ποιητῶν γαμέλιματα. ϵ ὅτι παῦται τὸ μιγνυσθῆναι ὑποθήκην ἐφηγοῦνται τῷ ἰαμϐικῷ. 1. β.

N.

Νάρθηξ. ὅτι ὁ νάρθηξ πυρὸς φυλακτικός. 24. α.
Νάστατα, κατάκαυτα. 143. β.
Νέαι, καὶ συστολὴν Ἰωνικήν. 70. α
Νέσσος, νέα. παρόν. 121. ϛ.
Νεοσσομεῖ. ὅτι λύει ϐ νέσσομεῖ. 61. α
Νεμέθω, ὅτι λύει ϐ νέμω. 51. β.
Νεφελεγερέτης Ζεύς. ζητεῖ σὺ τὸν Ζεὺς νεφελεγερέτης.
Νεφελεγερέτης, καὶ περικέραυνος, ὁ ἀργὸς λέγει) 26. β.
Νήιεσσι, οἱ μὴ πέρυσι ἔχοντες. 120. α.
Νηλεσποίνης, ἀνηλεῶς σὺ τῇ Ἡμαρτῆλ, ϵ τὰς γαμετὰς τ κακῶν ἔργων ἡμαρτίας. 249. ϛ
Νηὸς πρὸ, τὰ ἱστία τὰς χοίνικας, καὶ τὰ λοιπά. 143. α.
Νηρέα, τὸν ἁλσὸν, καὶ τὸ κατάφυτον τ ὕλης λέγει. καὶ ὅτι ἀψευδὴς ἔστιν λέγει, ὡς παλαιὰς ὕσης τῆς ὕλης· ϵ ὅτι τοῖς παλαιοῖς ἀνέχει τὸ ψεύδεσθαι. 250. α.
Νήλεϊ ὕλῃ, ἡ ἀπείρατος ὕλη. 119. α
Νηλεμέδης. ἀδιάσπαστος. 2. β.
Νηφάδες, χιόνες. 120. β.
Νιφετὸς, ἐπὶ μόνης ϐ πτώσεως, ἔχει ϵ ἐπὶ τ κατάφορος μόνης χιόνος. 120. β.
Νίφα, νιφάδα. 120. β.
Νόσφιν ἄτερ. διὰ παντὸς λέγει), καὶ τὸ ἄχθος τὸ μὴ πεπιεσμένον ἀλλ' ἀραιὸν λεγόμενον, ἐστερημένως ἢ περιγραφῆς. 36. α.
Νόστι. ὅτι τὰς νόσους σημαίνοντος Ἡσιόδου, καὶ πάσης. 35. β.
Νόστος, ὁ διὰ μισημοβείας πόνος. 300 α.
Νυμφᾶς. ὅτι ὁ Νυμφᾶς, ὡς καὶ ὁ Λοπάργος, ἔπαθον διὰ τ ἐπιπλεσάσαν θύελ. 80. α.
Νυχίη ἦγον ναυτιλίην· ἀντὶ ϐ καὶ νύκτα ἐπιρρηματικῶς. 219. β.

Ξ.

Ξάνθη, ἡ αὐγηρότης. 268. β.

Ο.

Ο ὅπ τὸ ὃ πρὸ Ϝ μ δασύνεται, Ὄμηρος, ὅμιλος, καὶ τὰ ὅμοια· πλὴν Ϝ ὁμιχῶ, καὶ ὁμίχλη, καὶ ὅμμα. 156. β.
Ὀγδόη, καὶ ὀπίλημᾶτο ὡς Ποσειδῶν ὄσπ. 184. β.
Ὀγδόῳ, ὑπὸ τὸν ὀγδόῳ ἐς σώτην ἐτίμων, ὡς ἀνέχηπκὰς Ϝ σπλωσάν φατές. 183. α.
Ὀιδιπόδιος, Ϝ ὀιδίπος. Ἀπὸ Οἰδιπόδης Ϝ Οἰδιπόδυ. 49. β
Οἴδιπος, Οἰδίπους, καὶ Οἰδιπόδης, ἰυθεῖαι πρῶτα. 49. β.
Οἰνάδας, τὰς ἀμπέλους. 128. α.
Οἶνας ἀξιπαμείβη, ἀμπέλους κλαδεύειν. 130. β.
Οἰνόη. ὅπ ἡ Οἰνόη Διὸς Νεμείᾳ ἱερὸν ὠκαλέῖτο. 3. β.
Οἰτοχόη, ὁ βίκος, ἢ τὸ ποτήριον. 160. β.
Οἴτης. Ἀπὸ Ϝ οἶα, τὸ νομίζω, ἢ ἀπὸ Ϝ ἵημι τὸ πέμπω. 198. β.
Οἰωνοί, κυρίως οἱ γύπες, ὡς ὀίομαι, ἤτοι μόνοι δίκα σημασίας ὠὰ ὑπομίμνα ἡλιοῦντες. 71. α.
Ὀκτάβλωμον, ὅπερ ἀλήμματα ἔχοντα βλωμὸν τὸ δέγμα, ἢ τὸν ἄλεα παρακλαστὸν ἄρτον, ἢ τὸ λιμένον κλάσμα, ὡς τὸν ἄλεα ἄρτον ἔχειν δέγμα βλ. 106. β.
Ὀκτὼ. Ἀπὸ Ϝ ὀκτώ τις εἶναι. 232. α.
Ὄλβος. ζήτει ὑπὸ τὴν ἄφεα.
Ὀλμειὸς, ποταμὸς ὑπὸ Ἑλικῶνι τῆς Βοιωτίας, ἀπὸ Ὀλμειοῦ Ϝ Σισύφου παιδός. 234. β.
ὄλμος, διὰ τὸ ἀμῦναι καὶ φθείρειν τὰ ἐμβαλλόμενα. 102. α.
ὄλμος, μέρος ἀνθρωπίνου σώματος, ὁ καὶ θώρηξ παλαιστῶν· ἐστὶ δὲ τὸ ἀπὸ τραχήλου μέχρι αἰδοίων· νῦν δὲ ὄλμους καλοῦσι τὴν κίγχλην καὶ ἕτερα τοιαῦτα οἱ γεωργοὶ καταπίμπλασι. 105. α.
ὄλμος, τὸ ἴγδυς. 100. α.
ὄλυμπος, ὁ ὑψηλὸς, καὶ ἃ Ϝ πάντες κάτωθεν ἔχουσι, παρὰ τὸ ὀλολαμπὴς εἶναι. 4. β.
ὄλυμπος. ψιλοῦται ἡ λέξις· ὅτι συνωνόμη Αἰολικῶς, ὀλόλαμπος, καὶ ὄλυμπος. 54. β.
ὄμηρος. ὅτι Εὐφορίων, Φωκέας, ἅτινα λεγόμενα. 3. α.
ὄμηρος. ὅτι ἅτινα ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν Εὐρυάλειαν πτύσσας. 3. α.
ὄμηρος. ὅτι παλαιότερος Ἡσιόδου. 3. α.
ὄμηρος. ὅτι πολλοὶ Ὄμηροι. 3. α
ὄμηρος. ὅτι Ὄμηρος ὁ παλαιὸς βίβλους ἐν συνεχέψατο. 3. β
ὁμηρεύσαν, ὁμοῦ ἐρεσσαν. 235. β.
ὁμιχῶ, ὄρα. 155. α.
ὄμβριον καὶ ἔστιν ὅτι διαφέρει, καὶ πῶς. ζήτει ὑπὸ τὸ, ἔσην. 82. β.
ὄμβρος, ὅτι ἡ ἐπιγινόμενος λέγεται, ἢ ἐπὶ τῆς ἰδίας. 51. β.
ὄνειδος, οἱονεὶ τὸ αἶσχος· παρ' Ἡσιόδῳ δὲ τὸ αἶσχος, ἀμᾶ τὸ αἰσχρὸν, ἤγουν τὸ μετέχον αἰσχους. 73. β.
ὄπιν, ἐπιστροφὴν. φερωνύμια. 70 α
ὄπιν κακὴν, τὴν ἐξεπιστροφῆς γινομένην δόσιν. 250. α.
ὀπιπτεύειν. ὅτι παρὰ τοῖς κοινοῖς μὴ κατάθεσις τὸ χρῆσθαι ἐστὶν, οἷον ὑποπτεύειν. τοῖς κοινοπαῖς δὲ καὶ χρῆσθαι κατάθεσις. 15. β.
ὀπιπτεύειν. ὅτι κατεσθήκλειν συλλαβῆς δέκτην, ὡς τὸ ἐτύπτυμον, καὶ ἕτερα. 15. β.
ὄπλα, πᾶσαν τὴν τῶν διαρτίαν. 143. α.
ὄρασις. ὅτι τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοὴν μόνας τὰς αἰσθήσεις ὡς χρειωδεστάτας ἐπῆνεν οἱ ποιηταὶ ἀναφέρουσι. 11. β.
ὀρθρογόη, ἡ ὑπὸ τὸν ὄρθρον ἐγερτήσιος. 128. β.
ὀρεγνύω, ἀπὸ Ϝ ὀρέγω, τοῦτο δὲ ἀπὸ Ϝ ὀρίγω. 203. β.
ὄρη, καὶ ὅτι τὰ ὄρεα ἔλεος παιδάφησιν ὁ Πλάτων. 178. α
ὀρθοφομαστίαν. ὅτι τὴν ὀρθοφομαστίαν Ἡσίοδος πᾶσι πᾶσι ἐμέρεσιν ἐπάγεσθαι. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥόδιος ἀπεδεῖ. 170. β
ὄρπηκες· τὸ βάκτρον. 111. α.
ὄρρα, τὸ διαγείρω. 211. α.
ὀρφεύς. Ἐ ὅτι ὁ Ὀρφεὺς περὶ τῶν ἡμερῶν λέγει, ἄλλας ἐπαινῶν, καὶ ἄλλας παραινέθημος. 177. β
ὀρφεύς. ὅτι Καλλιόπης καὶ Οἰάγρου. 7. α.
ὀρφεὺς. ὅτι Καλλιόπης, ὡς καὶ λογίους πολλοὺς ἐμφιτεῖς καὶ ὕμνων τῶν εἰς τοὺς θεούς. 8, α.
ὅς. ὅτι ἁπλῶς ἅπαντα τὰ εἰς ος ἀπλᾶ, ὅσα ἀπὸ παθητικῶν παρακειμένων γίνεται περισπωμένων συζυγιῶν, οἷον ἐρύω, ἐρυτὸς, ἐπαινετὸς, νοητὸς, ἀγαπητὸς, θνατὸς, ὑμνητός. 95. α.
ὅς. ὅτι τὸ ος μικρὸν σὺν τῷ ἔπος. κοινὴν δὲ συλλαβήν· ὡς γὰρ λέγω μέρος λέγει. 109. α.
ὅσπερ, ἦν ὁ Διόνυσος, ὅτι μετὰ τὸ Ἴσθος τὸ ἰδίως γνωσικὸς, καὶ Δήμητρος καλυμμένης, καὶ σεσιγημένης, μετὰ ἀπλοῦ καὶ μυστικῶν ὀργάνων τὸν γαμετὴν διδάσκων περιέρχεσθαι. 18. β.
ὅσπερ, καὶ ὅτι κατ' Αἰγύπτιόν τινα μῦθον ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν ἔτη βασιλεῦσαι λέγει. 279. β.
ὅσσα, πᾶσαι τὴν φωνὴν καθ' Ἡσίοδον. 239. β.
ὅσσαν, τὴν θείαν φωνὴν, καὶ τὴν θείαν κληδόνα. 234. α.
ὀστεοκόδερμα. ζήτει ὑπὸ τὸ, ἀλόγων ζώων.
ὅτι. τὸ ὅτι καὶ τὸ ποτὲ ὑποτάσσει παρ' Ἀττικοῖς. 104. α.
ὀπὸς, θόρυβος, ψόφος. 191. α
ὀυκ ἐπιδώσει, ἢ χαλεπὴν σοφίαν. 97. α.
οὐρῆας, τὰς ἡμιόνους. 174. β.
ὀχὴ, ἡ τροφή. 111. β.
ὀψηφόρος, ὁ ὀψὲ τῷ χρόνῳ ἀρόσεως. 113. β.

Π.

Παγασαῖος Ἀπόλλων, ὁ ὑπὸ Παγασαῖς ἱερὸν ἔχων. 194. β
Παιᾶνα, τὸν ἥλιον· διὰ τὸ παύειν λοιμόν τε καὶ χειμῶνα, ἢ διὰ τὸ παιήονα εἶναι λύσιν τοῖς κακοπαθείαις· τὰς λοιπὰς δὲ τύχας δυνάμεις ὑπὸ τὸν ἥλιον.
Παλαιστὴ, μέτρον τὸ παλαίσμου δακτύλων ὀρθῶς συντεθέντων. ἄωρος δὲ τύπτει συγκρούσας, καὶ Ϝ ἀντίχερ ἐμβρίθεται. 202. α.
Παλιώφατος. ὅτι Ἀπόλλων τῶν Κάρβανος ὑπὸ Θαλείας. 7. α
Παλιώφατος. ὅτι Θαλείας παῖς ὁ Παλιώφατος λέγει, ὡς τὰ περὶ φυτῶν συγγραφεύς. 8. α.
Παλαμᾶν, τὸ διὰ τῶν παλαμῶν γεωργίας ἐργάζεσθαι. 14. β.

Παλάσσω, μαλύνω. 156. α.
Παλλακὴν, θάλλω, ἐπαίρομαι. 256. α
Πάλλαστε, τῷ κίνησιν. 269. α.
Παλλὰς, ἡ πάλλουσα ἢ ἐνοπλίζουσα. ἢ ἡ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τῆς Διὸς κεφαλῆς γενηθεῖσα, πάλλουσα ἢ κινοῦσα τὰ ὅπλα. 32. β.
Παλλὰς. ὅτι ἔστι λίθος), ἡ Παλλαντὶς, ἣν τῶν Γιγάντων, ἀνελοῦσα. 32. β.
Πάμφως, ὁ τῷ λύχνῳ ἐνεργείας. 102.
Παναίολον, ἄγαν ποικίλον. 200. α
Παυδιονὶς, ἡ τῷ Παυδίῳ θυγάτηρ, ἤτοι ἡ χελιδὼν, ἢ κῶς τί. 130. β.
Παυδώρα, ἢ ὅτι πάντων δῶρα ἔλαβεν, ἢ ὅτι δῶρον πάντων τῶν θεῶν. 30. β.
Παυδώρα, ἡ πάντα δωρουμένη τῷ βίῳ, συναγωγὴ τῶν πλούτων. 24. β
Παυδώρα, ὡς πάντων τῶν θεῶν ἢ τῶν ψυχικῶν δυνάμεων καθ' Ἡσίοδον συλλεγομένη δύναμις. 25. β.
Παυδώρα, κῶς τί ἡ θεὸς λέγεται διεξοδικῶς λέγων. 32. β.
Παυσάνιος, κατὰ τοὺς Ἐλαιεῖς. 129. β.
Παυσίφθεα κρανοτύρειον, τῷ διαλελυμένα καὶ ὑγρὰ τῷ φύσει, ἢ παντοπάλαι. 205. β.
Παράγειν, τὸ ἀπατᾶν. 156. α.
Παράγγελμα, τὸ εἰς φῶς ἄγειν. 156. α
Παραθαλάσσια ῥίζαν, ἀσχιστὰ καὶ ἀνάρμοστα σχήματα. 78. α.
Παραθαλῶ, τὸ παρ' ἐμοὶ ἦλθα, ἢ παρὰ ἔμοιγε. 256. β.
Παραθεινῶ, τὸ μιθήσω, καὶ διαγείρω. τὸ μὲν ἐπὶ ἀψύχων. τὸ δὲ διεγείρω ἐπὶ ἐμψύχων. 156. β
Παραλογίζομαι ὕπνῳ, ἀντὶ τοῦ λαθὼν παρασύρω αὐτὸν, εἰς ψευδῆ λογισμόν. 156. α.
Παραπηρῶ, παρακεκλεισθῶν σκοπῶ. 156. β.
Παραπθίνειν ἢ παραπάλλειν, τὸ συγκρούειν καὶ παρακάζειν. 156. β.
Παραφαίνω, τὸ ἀμυδρῶς δεικνύω. 156. β.
Παραφαίνω, τὸ πλησίον ἄγων φαίνω. 156. β.
Παραψαύειν, τὸ μετρίως ψαύειν. 156. β.
Πάρειξ. ἢ παρεῖξ διαφέρει. τὸ μὲν πάρειξ σημαίνει τὸ ἐκτὸς, καὶ βαρύνει) καὶ συντάσσει) μὴ γενικῆς· ἐστὶ δὲ κοινὸν. τὸ δὲ παρεῖξ οὐ τὸ ἐκτὸς μόνον σημαίνει, ἀλλὰ καὶ τὸ πλησίον, ὡς τὸ παρεῖξ ἄλα, ἤγουν ἐκτὸς, πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ ὀξύνει), καὶ συντάσσει) μὴ αἰτιατικῆς. 218. α.
Παρθενικὴν, παρθένον. 148. α.
Παρεισῶ, τὸ εἰς φανερὸν ἄγων ἐσῶ. 156. α.
Πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε. ἡ εἱμαρμένη. 26. α.
Παυνὶ, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
Παυελίδαι, παρωνυμία ἰατρικὴ Ἀπόλλωνος, ἀπὸ τοῦ παύω. 47. β.
Παύεργον, τὸ ὀλίγον, ἀπὸ τοῦ παύω παύσω, τὸ συντόμως παυόμενον. 82. α.
Παχεῖαι, τὸ λυπεῖν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς πάχνης, τῆς λυπουμένης τὰ λήϊα. 87. α.
Παχὺν ᾠδὴν· ὅτι οἱ Ἐφέσιοι νόμον εἶχεν μὴ ἐξεῖναι παῖζαι παῖδας ἀποθανὸς ἕως ἂν διὰ λιμὸν παχυνθῇ τὰς ᾠδάς. 116. β.
Παχὺν ᾠδὰς· ὅτι τὰς ᾠδὰς τῶν λιμοττόντων φασὶ παχύνεσθαι. 116. β.
Παχὼν, Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
Πεδίλοις, τοῖς ὑποδήμασιν. ἢ διὰ τὸ πρὸς τοῖς πέδαις εἶναι, ἢ παρὰ τὸ ποσὶν ἁλίσκειν. 234. α.
Πειθὼ, Ἀφροδίτης θυγάτηρ, καὶ τοῦ Σαπφώ. 29. β.
Πείκειν, ἀντὶ τοῦ κείρειν. 167. α.
Πείκειν, κυρίως, τὸ ξαίνειν, νῦν δὲ τὸ κείρειν. 170. α.
Πείμασι). ἢ ὅπαις πείμασι) χαλεπαῖς ἢ ἀνίαις. 177. α.
Πείμασι). ἢ ὅλως πῖσι πείμασι) καὶ Ἑλληνικὸς ἀμφιπαλλόμενοι, ἤγουν περίεργος). 177. α.
Πειμαλὲς, ἢ ὅπου ἡ πειρατὰς δίκης ἐστὶν ἀριθμός. 178. α.
Πείνῃ παρὰ μὲν πρωτοῖς τὸ πίνειν εἶναι δηλοῖ. ὁ δὲ Λαῦδαμος ὑπουργείας σημαίνει. 167. α.
Πεκτόω, τὸ χλοᾷ ἢ πίνει δικτύλους ἰσχύσης. 159. α.
Πελεγλᾶχες, αἱ γωνίαι ἢ τάχους, ἀφελεστικῶς ἢ τὸν τάχον. 220. β.
Πελιδνὸς, ἀφειπθεὶς δίκαιος. 122. α
Πεπρωμασὸς, ποτιμὸς παρακείμενος τῇ Ἐλικῶνι. 234. α.
Πέρκιμος, Αἰολικῶς ἀντὶ τοῦ περίμος. 147. β.
Περσὸς, ὁ ἥλιος. 256. ἢ ἡ διαπερῶσα ἢ χρόνος τὰ ἀρχομένων πλῶν. 256. β.
Πέρσης, μήτηρ Λιήτου. 268. β.
Πέρσω, τῷ τὸ ἄστρον διαπερᾶσαι, λαὸν ἀνατολῆς εἰς δύσιν. 269. α
Πέρσω, τὸν ἥλιον. 269. β.
Πεπινὸν, πονηρῶς· πέπωκεν, κεκενῶκε. 63. β.
Πετεὸν, παρὰ τὸ οὐ τῷ πίπτω τείνειν τὰ πτερά. πετήλεον ἢ παρὰ τὸ οὐ τῷ πίπτω ἄνω. 71. β.
Πετραίη σκιὴ, πετραιώδης σκιά. 135. α.
Πετραίης σκιῆ. ὅτι ἦτε σκιὴ δάκτυλος. τὸ γὰρ τε κοινὴ ἐπὶ συλλαβῆς, καὶ νῦν οὐκ ἐκτείνει. 135. α.
Πετρέη, τὸ ὑπὸ πέτρας διαπεπωθώς. 268. β.
Πέφνω, ἀπὸ τοῦ πιφόνω, καὶ συγκοπῇ. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ πίφονα μέσου παραφθάρεν. 193. α.
Πέφραδε, λέγε. 170. β.
Πεφηδὼ, τῷ σκαλίσω τυμβῳ, τῶν πλῶν. 256. α.
Πεφύκω, ἀπὸ τοῦ πέφυκα, ὡς ἀπὸ τοῦ δέδικα, δεδίκω. 44. α
Πεφύλαξο, φυλάσσου. 176. 7.
Πεδάλιον. ἔστι νεολκήσαντες οἱ παλαιοὶ τὰ πεδάλια ὑπὲρ τῶν κομιζομένων κριμάναι τόπων αἰθέσσω, τοῦ μὴ σήψιν αὐτὰ ὑπομεῖναι χάριν. 20. α.
Πηλὸν ἄροτον. ὅτι πηκτὸν τὸ ὅλον ἄροτον καλεῖ), ἐὰν μικρότερον ἢ τὸ χρειῶδες ὁ γύης, καὶ σύσφηκτον) τὸ ἔτερον αὐτοῦ ξύλον, τὸ συνάπτον αὐτὸν καὶ τὸ ζυγόν· τὸ δὲ σύσφηκτον ἰσοδυναμεῖ καλεῖ). 102. β.
Πηοὶ, οἱ ἐξ ἐπιγαμίας κηδεῖαι συνελθόντες. 81. α.
Πηοὶ, οἱ κατ' ἐπιγαμβρείαν, ὡς τοῦ πίω, ὁ δηλοῖ τὸ ἀιδῆσαι. κατὰ χρησιμὸν δὲ καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς. 83. β.
Πι. ὅτι τὸ πι τὸ τοῦ ἐπίθετο ἰωνικῶς ἱστορικὸν) ὡς τὸ πίθῃ Ἀττικῶς. 31. β.
Πι. ὅτι τὸ πι τὸ τοῦ πίθη) συλλαβὴ). διὰ τὸ μέτρον. 73. α.
Πιερία καὶ Ἐλικών. ὅτι ὄρη ἐστὶ πόλεις

λεις Βοιωτίας, ἐ ἀπ Πιερία ἀπὸ τῦ Πιέρε, Μεθώνης ἀδιλφῦ, πατρὸς ἢ Λίνε ὕστις σκολύ-ῃη. 8. β.

πιερία ὅτι διπλᾶς τὸ τ Πιερίας ὄνομα ποιῦ), σημαγμλικᾶς κ ψυχικᾶς. 8. ε.

πιερία ὁλικ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, τὸ τῦ νοὸς Διὸς οἰκητήριον. 8. β.

πιερία, τῦ Διὸς ἤγουν τῦ νοὸς οἰκητήριον. 8. β.

πιερίηθεν, ἄγουσα ἀπ τ Πιερίας, τυλίσα τῦ ἰμῦ λογισμῦ ἀιδωτήριον. 9 α.

πίθιον δῆμ, ὅτω λιγόμβρος εἰσὶν τ πίθων ἐπινοήσαντ τὼ πλάσιν. 101. β.

πιθιγία, ἐπεὶή πς ἀπ τῆς πατρίοις ἠθ' ἣν ὕστ οἰκίτιλι, ὕστ μισθωτὸν ἄρχειν τῆς ἀπλαύσιως τῦ ὄινυ ἡμιτόνιον. 85. β.

πίθ. ὅλ ὁ πίθ αἰκίως εἰσάγ) διατὼ πίθω, τὼ ἀπὸ τ γυναικῶν. 35. α.

πίθος. ὅλ ὁ πίθ τῆς Παιδέρως ἡ μία δύναμις τ ἁμαρμένης. 35. α.

πίλα, νῦν τὰ αἰτάρεια. 126. β.

Πίλοις, κυρίως τῆς ἐξ ἐρίων πεπιλημένοις κ συμπεπιθῆσι, κ συσφιχθῆσι ἱματίοις, ἃ εἰ ἰδιᾶ) νῦν κίντακλα λέγουσι. 126. β.

Πίμπλημι, πιμπλᾶς· πιμπλῶ, πλήσω. 73. α.

πίνδαρος. ὅπ ἀπὸ τ Ἡσίοδον ἐπιτάφι τῦ Πινδάρ σφέρεται· ἡ ἀρχὴ Ἄσκρη μέν. 3. β.

πίνδαρ. ὅπ ὁ Πίνδαρος χιλίας δραχμὰς ἐζήλωσε. 104. ε

πίτνα ἀπὸ τῦ πίπτω, πλεοναςμῷ τῦ ι· ἐστὶ) ἐ πίτνα κ πετνᾶ. 212. β.

πλάνη ὅταν ἀφ' ἑαυτῦ ἡς λάβῃ ἐκτροπὴν τῦ σωζόμενο, κ φέρε) ἀλλοιότυπος. ἀδύς. 29. β.

πλάνητες ἀστέρ 93. α.

πλάνητες ὅτ ὕστ ὀνομάζοντα, ὡς ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς πινόμενοι. 92 α.

πλειάδες. ἀπὸ Πλειόνης τ ἀντῶν μητρὸς ἢ ἀπὸ τῦ πλείδας ἀντὰ μαχίναι φάσγανα τ Ὠρείωνα. ἢ παρὰ τὸ εἰς πολλὰ χρήσιμα σημαίνειν ὁ Θέρος ἐ πόρρω. ἢ ὅτ πλησίον ἀλλήλων κίνηται. 93. α. κχὴ 96. ε.

πλειάδες, ἀπὸ τῦ πλεῖν ὡς πλεούσας κ πλωτὰς ποιῦν τ σύμπαντον. ἐξ ὧν κ πλειὼν ὁ σύμπαντός. ἢ ὅτ πλείονες εἰσὶ κ συναγωγέ· ἢ ὅτ πλείους εἰσὶ καὶ ἑπτὰ δεκῶσιν. 90 β.

πλειάδες, δυνάμις ἐς χιλιαχίλιοι, τῶν ἑπτὰ σφαιρῶν τῆς ἐρχαχίλιοις ἱφισῶσιν. τὴν μ Κίλαινὼ, τὴν Δρυοπίν σφαῖραν, τὴν ἡ Στερόπην τ τῦ Διός, τὴν ἡ Ἠλεκτραν τ Ἡλιάδων, τὴν Ἀλκυόνην τ Ἀφροδίτης, τὴν ἡ Μάϊαν τ Ἑρμῦ, τὴν ἡ Τηϋγέτην τ Σελήνης. 90. ε.

πλειάδες, ἐπεὶ Κίλαινὼ. Στερόπη, Μερόπη, Ἠλέκτρα. Ἀλκυόνη. Μάϊα, Τηϋγέτη. 90 β.

πλειάδες, ὅτ αἱ ἐξ ἡμισῦς ἐξάστερ λίγυσι. 94. β

πλειάδες. ὅλ αἱ Πλειάδες Ἄτλαντ κ Πλειόνης. 92. α.

πλειάδες. ὅτ αἱ Πλειάδες δύνασι, δύναμιν ἔχουσι ὥστ ὀρθασίαν ὑπὸ γῆν. κ πάλιν ἐπιτέλλουσι θέρος ἀρχὴν σημαίνουσι. 267. β.

πλειάδες. ὅτ αἱ Πλειάδες ὅταν ὁ ἥλι τ Σκορπίου ἤδη πεφευγοῖ ὀλίγον ἀπὸ τῆς τῦ ἡλίου ἀνατολῆς δύνασι. 90. α.

πλειάδες. ὅτ αἱ Πλειάδες ἀπὸς τὸ τέλος τῦ ἐαρινῦ περὶ κρύπτονται ἤδη, κ εἰς Διδύμους μεταβάντ ἥλι ἀσκύπτουσι. 91. α.

πλειάδες ὅτ αἱ Πλειάδες ὑπὸ ταῖς ἀυγαῖς κρύπτονται ταῖς ἡλιακαῖς προσαφικνουμέναις. 91. α.

πλειάδες, παρὰ τὸ λαιὸν πέρας τῦ ταύρ. 93 α.

πλειάδων δύσις. ὅλ γίνεται ἀπὸ Ὀκτωβρίου ἡ. μέχρι Δεκεμβρίου εἰάτας. 93 ε.

πλειάδων ἐπιτολὴ ἐσπ, ἡ πρώτη ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀυγῶν ἐμφασις. Ἐαρινὴ ἢ μ τὰς ἡλιοδύσεις ἐυθὺς ἀνατολή. 9 α.

πλειάδων ἐπιτολή ὅλ γίνεται ἀπὸ τ σκατος Μαΐου, μέχρι Ἰουνίου ἀγ. 93. ε.

πλειάδων ἐσπ ἀνατολὴ ὅταν ὁ ἥλι ἢ σὺν αὐτ. δύσις ἢ ἐσπ, ὅταν ὁ κλίσις ἢ σὺν ζυγῷ 91 β.

πλεῖος, ἄρσ ἐμφατὶς κρ τοῖς ἰδιώταις, σὺν τῷ ταύρῳ κρ πεφευσμένον. 91. α.

πλειὼν, ὁ σύμπαντός. 137. α.

πλείων. ὁ πλείων. ἡ πλείων, τὸ πλεῖον. 167. β.

πλεῖων. ὁ χρόν ἀπὸ τῦ πάντα πληρῦν· ἢ συμπληρέμ ἐπ πόρρω κ θέρος σὺν τ Πλειάδων ἢ σὺν πολλῶν σωστέος κ οἷς πολλὰ διηρεμέ. λέγω δὲ κοιλίας, μύας, ἰδδομάδας, ἡμιφυκτα, ἄρρα, λιστὰ, διυπερλιπτα. 138. β.

πλῆν. τελ χρὴς ἐστ ὁ πλῆν, ἡ πλείᾳ, κρ τὸ πλῆον. ὡς ὁ χρεῖος, ἡ χρεία, ἐ τὸ χρεῶν. 167. ε.

πλεῖν, τῦ πλέω, ἡ μεγάλε, ὁ τρ. ἕματ σὺν πλεῖν, ἡ τῦ ἁλοπύλε, ὅτ ὁλοπυλος ἡ σπλήνη. 171. β.

πλέον, κρ ἀνάπλεον ἐπὶ τῦ αὐτῦ, ἐ πλέως. 167. ε.

πλέον. ὅτ τὸ πλέον ἢ τρ πρῶ λήγοντ, ἢ τῇ ἀξίᾳ 18 α.

πλεῖσον, ὑπερθετικὸν ἐ πολύ. 167. β.

πλέῳ, ἰνθάδε τὸ πληντικὸν, ἀπὸ ἐ πλέως. 167 β.

πλῆσιαι τὰ ξύλα τοῦ πραβάτου, τὰ τρ ἄξονι ἀντερείδοντα. 214. ε

πλήμνη, ἡ τῦ τροχῦ τρύπη, ἡ πληρεμένη ὑπὸ τ ἀξόνου. 214. α

πλῆτο, τὸ θέρος πλῆμι, τῦτο ἢ ὁπ τῦ πλῶ τὸ πλησῶ. κρ τὸ παθητικὸν πλῆμαι, κ ὁ παρατατικὸς ἐπλήμην, ἔπλητο, ἔπλητ, κ ἀφαιρέσ τῦ ε πλῆτο. 200. β.

πλῆτ. ζήτ τὸ τρ ἄφορ.

πλυτὼ, ἡ Τιτανὶς μήτηρ. 248. β.

πόδα, τὸ λεπ τῦ τρίτου δυατύλου ἀπὸ τῦ δακτύλου μέχρι τῦ πρώτου, διάστημα. 112.

ποιεῖ. ἀντὶ τ κτᾶται. 132. ε.

ποιητὰς ἀνωνύμως ὁ λέγοντες κρ πολλοὶ ἀνωνύμως

μας καὶ καθ' ἑξοχὴν ποιητὰς ὀνομάζουσι, ὕστερον χαρακτηρίζοντα ταῦτα τὰ τέσσαρα, μίτρον ἡρωικὸν, μῦθον ἀλληγορικὸς, ἱστορίαν, ὅτι παλαιὰ ἀφήγησις, καὶ ποικίλη λέξις, ὅτι ἡρωικὴ καὶ ἀξιωματικὴ 1. α.

ποιητὰ ἀνωνύμως· ὅτι πέντε ὕστερος λεγόμενοι γεγόνασιν. Ὅμηρος ὁ παλαιὸς, Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος, Πανύασις, Πείσανδρος ὁ Καμιρεὺς, καὶ Ἡσίοδος ὁ Ἀσκραῖος Ἡσιόδου. 1. β.

ποιητὴς· ὅτι οἱ ποιηταὶ τὸ ἀπαρεμφάτων τὸ ὑποτακτικοῦ φωνήεν, ἀφθόγγῳ παρέσης λοιβάδεσι, καὶ τῷ μὲ συλλαβὴν ὑποτιθέασιν, ὅπερ καὶ τῷ αἰ διφθόγγου ἀμὴ πάρεστιν ὡς οὐ τῷ ἀρέμεσαι. 14. ζ

ποικιλὴ γλῶττα. ζήτει ὑπὸ τῷ, γλῶττα ποικιλή.

ποικίλα, τὰ κεκαλλωπισμένα ὑπὸ χλωῶν. 221. β.

ποικιλόθρονος, τῷ ποικιλόφωνος, ἢ τῷ ἐπιγράφῳ καὶ ποικίλῳ ἔχοντα τὸν θρόνον, ἤγουν τὸν πάγκλον. 58. ζ.

πολεῖν· ὅτι τὸ πολεῖν, καὶ μεταφόρως σκέπειν, ὡς ὑπὸ λ. 109. β.

πολεῖν, τὸ τρέφειν. 108 β.

πολεῖν, τὸ τρέφειν, ἢ ἀναπολεῖν τὸ ἀναστρέφειν, ἢ περιπολῶν περὶ τῆς ὥρας ἤγουν περὶ τὰς ὥρας τρέφειν. 95. α.

πόλιμον, ἀντὶ τοῦ πολέμιον παρ' Εὐριπίδῃ. 53. α.

πόλης, καὶ ἔκπαγον πόλεις, ἢ Γοργοῦς πόλεως, ἢ σκιᾶς πόλης. 212. ζ.

πολιὸν ὕδωρ, τὸ λευκόν. 113. α.

πολιὸν, ἀντὶ τοῦ λευκὸν, ἀλλ' ὡς τίμιον ἢ πολύχρυσον. 144 β

πολιτικαὶ παῖδες ἢ γυναικὶ, ἢ ὅπου οἱ πολιτικοὶ δακτύλιοι παρέχουσι. 89 β.

πολλάκι, ἀντὶ τοῦ πολλάκις Αἰολικόν. 69 β.

πολλὸν· τὸ πολλὸν ἔσεσθαι ὡς ἐπίρρημα ἴσον ἐστὶ τῷ ὅτι. 41. α.

πελυμηδὴς, πολλῆς τέρψεως αἰτία. 137. α

πολὺς· ὅτι πολὺς· πολλὴ, πολὺ τὸ ἀπολεῖν τοῦ πλέος ἢ πλέως τετμῆσθαι ἀπὸ τοῦ. 167 ζ.

πολύς· ὅτι πολὺς πολλοῦ ἐπεροκλίτως. 23. α.

πολυαστερίης, παντοχοῦ ἐστερεμένης. 269. α.

πολύχρυσον, ὅτι τῷ μίξει χαλκὸν, ἢ ὡς ὅτι τιμίου καὶ πολὺ, ἢ ὅτι πολὺν χρυσὸν οἱ γυναῖκες διδῶσι, ἀνδράσι συζύγουσι. 226. α.

πολύχρυσος Ἀφροδίτη, διὰ τὰς πολλὰς, ἢ τοὺς διδόμους παῖς νύμφας χρυσέν. 120. α.

πόνος, τῷ πένθος. 300. ζ.

ποὸς. ὅτι ὁ πῶς δακτύλως ἐστὶ ις'. 105. α.

πραπίσιν, ἀπὸ τοῦ πίεζω. 208. α.

πρισσοὺς, πρεσσοὺς. 23. α.

προβάδην, κινήσεως. 155. α.

προμηθὴς, Ἐπιμηθὴς, Μενοίτιος, ἢ Ἄλλας, Ἰαπετοῦ παῖδες. 92. α.

προμηθὺς ὁ Ἰαπαλός. ζήτει ὑπὸ τῷ λυκίδης.

προμηλὺς· ὅτι ὁ Προμηθὴς τὸν τῶν χαλκῶν πίθον παρὰ τοῦ Σατύρου λαβὼν, καὶ παραθέμενος τῷ Ἐπιμηθεῖ, παρήγγειλε τῷ Παιδώρᾳ μὴ δέξασθαι. 31. α.

προμηθὺς· τὸ Προμηθὲς ὄνομα τριχῶς νοούμενον. στοιχικῶς τῷ ὁπ πίπτοντος τοῦ ὑστέρου κεκινημένῳ ὕδρᾳ, καὶ ἐπιστέλλειν τοῦ πάντος, καθ' εἱμαρμένην βελῷ χαρισθῆναι. στραγματικῶς ἢ ἄνθρωπον ἐξ ἀρχαικίας τὰς ἀνθρώπους μεταῤῥυθμίσαντα. ψυχικῶς ἢ τὸ τῶν ἀνθρώπων προβούλευμα. 26. α.

προπροφασθμία, προκατηχυγραφία. 142. β.

πρόσωπα, ἀντὶ τοῦ πρόσωπον, ὡς τόξα, ἀντὶ τοῦ τόξον. 132. α.

προτέρηφι. ζήτει ὑπὸ τῷ τέρης.

προφέρειν, ἐπίδοσιν ποιεῖν. 228. β.

πρόφρων, ἑκουσίως αὐτοῖς ὁρμηθείς. 146. α.

προχέων, ἀντὶ τοῦ ἐγχεῖν. 132 β.

προχέων τρεῖς ὕδατος. συνίζησις ἐχόντων τῶν παλαιοτέρων τῷ πρώτῳ μετέχοντος τῷ πρώτῳ, ἀμὴ τοῦ χρόνου ὄντος τῶν ἀριθμῶν τῆς μονάδος, ὁ Ἡσίοδος ἀπὸ τοῦ τρίτου ἀπὸ τοῦ πέμπτου, τῷ ὃ πεντάρῳ ἐχρήσατο, καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν διτροδικός. 134. α.

πρόχυσιν, τὸ δὲ ποταμῶν ῥόμβον, δὲ εἰσβάλλειν εἰς τὸν θάλασσαν. 105, ζ.

πρῶτα, ἐπιῤῥηματικῶς ἀντὶ τοῦ πρῶτον. 90. α.

πρωτεργὴ, τῷ τὸν ἀρχὸν ἀρεσκούσῃ. 113. ζ.

πρωτὰ, διὰ τὸ πρόθεν τὰς νῆας. 246. α.

πρωτὰ, ὄνομα Νηρηΐδος, παρὰ τὸ πρότερον ἐπιβαίνειν τῷ θαλάσσαν, ἢ παρὰ τὸ πρωτεύειν τὰ ὕδατος πάσης τῆς ὕλης. 152. α.

πρωτὰ, ὄνομα Νηρηΐδος, παρὰ τὸ πρότερον ἐπιβαίνειν τῷ θαλάσσαν, ἢ παρὰ τὸ πρωτεύειν τὸ ὕδατος πάσης ὕλης. 252. α.

πτόρθιον λίγα, τοῦ πλατυφύλλου παύει. 105. α.

πτωχὸς· ὅλη ἔστω λέγει παρὰ τὸ πτώσσειν ἐπιπολίνοις τοῖς δύναμένοις. 47. α.

πυγαίολον, οἱ μὲν τῷ μάγειρον, ἤγουν τῷ σκευαγωγὸν, οἱ δὲ αὐτῷ τῷ γαυλῷ τῷ ἐπιβάθρᾳ, τῷ περὶ τὸν πυγὴν τολιζομένῳ, τυτέστι κοσμοῦσαν σκεῦος τὸ μέγα παύεσθαι ἱματίοις· καὶ ἄλλως τῷ κοσμοῦσαν τὰς χώρας· πυγάσιον γὰρ ὁ πηχυαιτεκαμμένον τὸ δακτύλου, ὅθεν πυγαίολος. 86. β.

πυγαίολος, ἢ τολίζουσα τὰς πυγὰς, καὶ τοὺς πήχεις, καὶ τὰς χεῖρας περιφερειοειδεῖς ἢ δακτυλίοις. 87. ζ.

πύλαι ἡμαθόεσσαι, ἀντὶ τοῦ ἡμαθίοισι Ἀττικόν ἐστιν. οἰκεῖοι γὰρ τὰ ψαλυκὰ λαοδιδοῦσιν ἀρσενικοῖς, ἢ ἀνάπαλιν. 218. ζ.

πυρ. ὅλη τὸ ὑλικὸν πῦρ ἄϊλον τῆς συστάσεως τὸ πτηνὸν ὑγρόν. 31. β.

πυρκοΐα, πόλις Αἰτωλίας, ἐν ᾗ Πυρ-

ὁ Προμηθεὺς κλίψας τὸ πῦρ, ἐγκατ. 24. α.
πυρὸς. πρίμνα ὁ ἀπὸ. ζήτει ὑπὸ τὸ τρίμνα ὁ πυρός.
πυροφόρ, ὁ ἀὴρ λίγ) διὰ τὸ πυροφόρους ποιεῖν τοὺς καρποὺς διὰ τ ἀνέμων, καὶ τ ὑδάτων ὧν κατίπτει. 124. β.
πάτια, τὰ ποδόβατα. 110. β.

P.

Ρ. τὸ ζ ἀντὶ τ πολλῶν. 108. β.
Ρ' αἰδίς, οὐ ἀπὸ πειράμων, ἢ ποιότητα καταρρίκουσι. 120. β.
Ρ' ίζω, θύω. 161. α.
Ρ' ία, ὁ πῦ, ῥᾶα μ γὸ βελέα, συνίζησις ἐπὶ τῆς ῥᾶ μακρᾶς, καὶ τῆς α εἰς μίαν μακρόν. 10. β.
Ρ' ῆα. καὶ ῥηϊδίως ποιητικὸν. ἀντὶ τῦ ῥαδίως. 10. α.
Ρ' ῆα, καὶ τὸν Χρύσιππον ἡ ἐξ ὄμβρων χύσις. 247. α.
Ρίζω ἀντὶ τῦ θύω παρὰ παλαιοῖς. τῆς δ νεωτέρους ἴρθεν. 80. α.
Ρ' ίον, ἡ ῥίζα τῆς ἀλαπάθης βοτάνης. 54. α.
Ρ' ῆσ ὁ. ὅτι Εὐτέρπης ὁ Α' στρομόν ὁ. 7. α.
Ρ' ῆσ ὁ. ὅτι τῆς Εὐτέρπης παῖς ἐλέγετο, τ ἀρὸς κόσμον καὶ ὠρειότητα σώματ ὁ ὁ φλισμένων ἰυρητὴς νομίν ὁ. 8. α.
Ρ' ῖνιον, πυελὸς τὸ ἀλγυπότερον, ἀπὸ τῦ ῥίγους τῦ πρύος. 148. β.
Ρ' ῦχιον, χαλεπώτερον. 148. β.
Ρ' ω. τὸ Ρᾶ μικρὸν ὅτι σπάνιόν) ὑπὸ τὸ ἀμπαβόλω, καὶ ἡ γίνεται) κοινὴ συνδαβή. 16. α.
Ρ' οδοδάκτυλος ἠὼς, ἡ λαμπρὰ καὶ πυρινή. 137. α.
Ρ' όδιον, τὸ κυπρῖνον μύρον τοῖς πάλαι. 57. β.
Ρ' όθυς, τὰς ὀρυτὰς ὀδύς. τὰς σπύρας. καὶ δι σάντες οἱ Βοιωτοί. 57. β.
Ρ' υτὰ, τὰ χαλινὰ, ἀπὸ τῦ ἰρόω, τὸ ἑλκύω. κυρίως δ τὰ λεγόμενα ῥήτρα. 213. β.

Σ.

Σακκύλιος, σάκκυλος 206. α
Σαρδανῆς, οἱ βάρβαροι, καὶ ὑπ τὰς αὐτῶν πατρίδας γάργυζον ἤδη εἰς λατίνην μόνον τόπον ἄγουσι, κἀκεῖ γαλῶντας λίθοις αὐτὰς ἐροπάλοις κτείνουσιν. ὅθεν ὁ γέλως ὁ Σαρδόνιος ὁ. 26. β.
Σαρδάνη, βοτάνη. 26. β.
Σαρδὼ, ἡ νῆσ ὁ. 26. β.
Σαρδονικὸς γέλως, ὑπὸ τ Σαρδάνης βοτάνης πὰς ἐμπιπτόμ ὁ. 26. β.
Σαὼ, ὄνομα Νηρηίδ ὁ, διὰ τὸν σωτηρίαν τ πλεόντων. 252 α.
Σβεσυμβρίαν, παυθῆσαι τῦ ἡλάζειν. 135. β.
Σβεσυμβρίαν, παυομβρίαν τῦ ἡλάζειν, καὶ διὰ τῦτο τὸ γάλα ψυχρὸν ἐχῆσαν τῷ γὸ καιρῷ τῦ θέρους ὑπὸ ἡρομβῶδες ἐπὶ τὸ γάλα, ἀπ' ὑδατῶδες, ἢ καὶ ποιητὸν ἀπιλογόμθον. 133. β.
Σειρῆνες καὶ Μίλητ ὁ. ὅτι τῆς Τερψιχόρης καὶ Μελπομένης, ὡς χορείας ὁ μολπῆς ἐυρετικά. 8. α.
Σειρῆνες. ὅτι Μελπομένης, ἢ καλά πινες Τερψιχόρης ὁ Α' χελῶν. 7. α.
Σελαίνη, λάμπει. 101. α.
Σείριος ἀστὴρ, ὁ ἥλιος ὁ. διὰ τὸ σελαίν, τυτέστι λάμπειν. 101. α.
Σίλδωνος. ὅτι ὁ Σίλδωνος χάσκει πίθοισιν, ἀντὶ τῦ δόμοισιν, ὁ τ, ἀρρήκτοισι δόμοισι. 35. β.
Σῆς, σκώληξ ἱματίων. 105 α.
Σθένος Ω' ρίωνος, ὁ Ω' ρίων περιφερικῶς. 132. β.
Σιγῇ. ἡσύχως. 34. α.
Σίμων. ὅτι σπουδαῖος. 2. β.
Σῖτος, ὁ περὶ τ τῦ σίτου ἱφυρίσεως ἀλήθεια, καὶ ἱστορία μυθική. 18. β.
Σίτα, τροφῆς, ἄρτε. 132. β.
Σκίπων, τὸ σκίπωμα. 123. β.
Σκολιὸς. ὁ ποικίλος τὸ ἦθος διὰ τὴν πανουργίαν. 10. α.
Σκόλυμος, λάχανον ἄγριον ἀκανθῶδες. 132. β.
Σκολιαὶ δίκαι, αἱ κακῶς διδικασμέναι. 57. β.
Σμικύθης. ὅτι ὁ Σμικύθης Νικάνορα διδάσκων τὸν Φιλίππου, ἀφίλητον. 71. β.
σόος, ἀπὸ τῦ σάω τροπῇ Δωρικῇ τῦ ε εἰς α σάω γίνε) ἀφ' ὃ καὶ σαόω ὁ καὶ ὁ σκάπτρος. ἀπὸ τῦ σάος) συναιρέσει τῦ α καὶ ο εἰς ω μέγα σῶς γίνε), καὶ σῶος ἐπὶ τῆς ὑγιοῦς ὁ μιγάλυσις ὁ μέγα καὶ μικρόν. 187. β.
σπέρματα, καὶ ὅπ τὰ θήλεα τῶν ἀρρένων ὑγρότερα. 184. α.
σπέρμα θῆλυ, καὶ ὅπ τὸ θῆλυ σπέρμα βραδέως κινῆται. 184. α.
σπῖ σὶ γλαφυρᾷ, ὁ κοιλώματι τ γῆς. 257. α.
σπιδνὴ, ἡ ὁ ὀλκμή. 102. β.
σπιδνή. ὅπ σπιδνὴ ἔχ δυρὰς, ἤγουν παλαιὰς τρεῖς. ὁ δ παλαιὸς ἐπ διπλόους δ. 105. β.
σπιδνὴ, τὸ ἀπολυθέντος τῆς χλωρὸς ἐπὶ τὸ ἄκρον τῦ σμικροτάτου δακτύλου διάστημα. 102. α.
σποδὴ, ἀντὶ τῦ θύματος. 83. α.
σποδὴ, ἡ τῦ οἴνου ἐπίχυσις, θύος δ τὸ θυμίαμα, ὁ ἄρωμα ἀσφράδιον. 82. α.
σπυθμᾶν ζήτ ὑπὸ τὸ πυρῆα.
σπυρομένη, σπυροχυρμένη. 148. α.
στυάπατος καὶ ξυνάπτος παρὰ πᾶσι μιγάλα παρὰ δ Αἰολεῦσιν ὁμικροχρεαφῶν). 104. α.
στῖμαν, τὸ κοσμῆν. ὅθεν τὸ πυροστόλος. στόλος δ ὁ πυρεία. 86. β
στίφος, ἀπὸ τῦ στίφω τὸ ἰσχυρῶμαι, ὁ τῦ ἴφι, ὃ σημαίν τὸ ἰσχυρῶς. τὸ γὸ στίφος ὑπάρχειν πολὺ ἀγῶνα ἰσχυρόν. ἐξ ὃ καὶ παρωχωγὴν στίφανος. 195. β.
στυφελίζειν ὁ μιλησιακός. ὅθεν ἡ ὁς Η' σιόδ. 3. α.
στυφελίζειν, παῖς Η' σιόδ, ὁ τ, Μνασιός· ἢ ὁ τ λ' ρχίππου.
στρωφᾶται, τρίβεται. 119. β. ὁ 123. α.
στοιχῶν. ὁ σήμειον, ὅτι πάντα τὰ στοιχεῖα σφαιροειδῆ πνεῦ τινὲς τ φιλοσόφων φασί.
συγγῶν, καὶ ἀντίφρασιν ἀντὶ τῦ πμᾶν. 263. α.
συκάμινος, μιαντὸς τὸν ὄψιν, ἀπατηλικός. 52. α.
συγῶ, τὸ πρῶ, καὶ τ παλαιὸν ἐξηγητὴν τ Η' σιόδ Θιογονίας. 263. α.
σὺξ, ἀπὸ τῦ συγάτιπας εἶναι παρεμτία. 265. α.
σὺξ, ἀπὸ τῦ τάζω, τάξω, σάξ, ὁ τροπῇ τῦ α εἰς υ Σῦξ. 289. α
σὺξ ὄπ τῶν θηῶν ὄρνις, καὶ κί. 266. α.

σὺξ, ὁ φόβος. 269. α.
συγκυπτίνω. ὅπ συγκυπίνω πρὸ ψιλοῦ), δὲ συνορθίω τὸ σὺ πιλῶν. ζήτ. σὺ τῷ ἵστιλῶ.
σύμφορ⊙, ὁ χ' ὁ συμφέρων, ἀλλ' ὁ συμφερόμ⊙, ἤγουν ὁ συνών. 74. α.
συναίπτω, ὁμῶ ἅμμον. 203. β.
σωοδικὴ ἡμέρα, ᾗ ὅπ εἰς Ἀθηναίους τὰς περὶ σύνοδον ἡμέρας ἐξελέγοντο περὶ γάμους, ᾗ τὰ γαμήλια ἐτέλουν. 173. β.
συσπάσαι, ὑπὸ σπιὰν θέσ. 138. β
σχιδακφία, ἐ περὶ αὐτῆς. 72. β
σχίτλια, ἄδικα, φαῦλα. 41. β.
σχίλι⊙. ὅπ σχίσπ ἐπὶ τῶ κριῶ σχίσπ ἢ ἐπὶ τοῦ μετέχοντος τῶ κριῶ, ἤγουν τῶ ἀθλίω. 11. 4.
σφιτίσεις, ὅπ χρείας ἐπὶ διπτέρω σώσαπε. 48. β.
σφιτίρηπ, κ⊙πακρηπικῶς, ἀντὶ τῦ ἰσῖς ἐ ἰδίαις. 48. β.
σφίπερον, ἀντὶ τῦ ὑμίπερον. 6. α.
σφίπερον, ἀντωνυμία κπτικὴ. 6. α
σφίπερον, ἀντωνυμία πρίπ περισσώπε. 6. α.
σφίτλια, ἀντὶ τῦ σπίτλια, Ἀπτικῶς. 49. α.
σωκράπης. ὅπ ὁ Σωκράπης τοῦ Σωφρονίσκου λιθοξό⊙. 2. β.
σῶμ μ' ἐμψυχον, τὸ σὺν τ' τεσσάρων στοιχείων σωνιςηκός. 182. β
σωρὸν ἁμᾶ), ἀντὶ τῦ σῖτον συλλέγων ἀποθησαυρίζει. 167. β.
σωτὴς, ὁ θησευός. 170. α
σωτῆρ⊙χ⊙, ὁ χρυσοχάμων. 2. β

Τ.

Τὰ. ᾗ τὰ, ᾗ ταῦτα. 147. β.
Τάμνειν ἐρίφους, ἐυνοχίζειν. 133. α.
Ταμύφωροι, μοιχοφώρωι, ἢ ἐυμοίχοι, ἀπὸ μίχης. 169. α.
Τάρτερος, ἀπὸ τῦ περάπωλος. 246. α.
Τάρτερος ὑπὸ γῆς, τὰ διήκοντα μέχρι τ' ἐσχάτων γῆς. 246. α.
Τάφ⊙, τὸ περίδειπνον. 157. β.
Τε. ὅπ ὁ τε ᾗ κε παρὰ ποιηπαῖς ἐ τοῖς Ἴωσι ὑποτάσσεπ. 50. β.
Τεσύδεσμος πρὸς τοῖς κριοῖς καὶ τραχήλοις ᾗ κνημιαῖς πρὸς τοῖς ἀγκῶσι (ἀδιπαπείη), παρὰ δ' τοῖς ἱππωπαῖς παιδάριος. 6. α.
Τελισφόρους ἰυχὰς κραίνειν, ζήτ. σὺ τῷ κραίνειν ἰυχὰς τελισφόρους.
Τελίθυσι, τελῦσι, ὑπάρχουσιν. 119. α.
Τελίθω, ᾗ παραγωγὴ ἀπὸ τῦ τελῶ, τὸ ποιῶ, ᾗ τὸ ὑπάρχω· ὡς νεμίθω, ἀπὸ τῦ νέμω. 51. α
Τίνδω, τοῖς δίσ. 123. α.
Τίνθηι δὲ Ἀπτικοὶ τελῦσι τ' γαστέμαργον. 123. α.
Τίνθης ᾗ ωσθίνης, ὁ ἐξωπείνης. 123. α.
Τιμιόσπε, πολλή. 120. β.
Τιμπανίζειν⊙ Ζεύς, ἀπὸ τῦ πίπ τω ᾗ μιτάθεσιν τῦ ρ, σὺν ἀπὸ τῦ τίμπω. 23. α.
Τιτάρτη, ἐ ἐπ ἡ πετάρτη ὡς ἐ ὁ ὀκτὼ ἡ πετάρτη ἡλιὰς ἐσί. 185. α
Τίτορες, τίσσαρες. ἀντὶ τῦ τίσσαρες ἐπὶ δίπτ. Τίτορ' ἰδών. 148. α
Τίτορες, δ. 149. α.
Τιτράποδες. ὅπ τὼ πτῶσιν οἱ παλαιοὶ τὸ ἀντῖς ἔχον. 44. α
Τιτὼς, ᾗ ὅπ ἐπιπηδέως πρὸς πτηνίσιον. 179. β.
Τιτὼς, ᾗ ὅπ ἡ αὐτὴ πετρὰς τῦ μὴ ὡς ἀρχὴ ὑπάρχῃ τ' σωόδυσῦ ἡλίω. ᾗ ὅπ ὑπὸ τ' Πυθαγορείων ἐλιμᾶπ. 185. β.
Τετρὰς, ἐ ὅπ ἡ τετρὰς ἱερὰ, ὡς ᾗ τριὰ τριὰς ἡλί[ῳ), διότι πάντα τὰ σωιςῶπα, σὺν πρώπως ἀρῶπον ἐγίνετο· ἡ γὰ μονὰς ἀρρεν μίνη πωιεῖ γραμμήν· ἡ γραμμὴ ἐπιφάνειαν· ἡ δ' ἐπιφάνεια τρεῖς. 185. α.
Τετρὰς. ἐ ὅπ τῇ τετράδι δεῖ τὰς ναῦς πλέγουσι, ᾗ πρωτοπλεῖν. 177. α.
Τετρὰς, ὅπ ἐπιμᾶπ, ἐπεὶ πελάγη πάντως τὰς ἁρμονικὰς λόγους. 182. β.
Τέσσαρον ἡμῶν ὄντων, τετραπημόριον ἔχ [ἔγχ] μέρ⊙ τ' ὅλου, ἐ τρεῖς μέρη ὕδατ⊙· ἵνα ὑδατῆς γένη). 135. α.
Τετράτρυφον, ἤγουν εἰς τέσσαρα κλάσματα πεμνόμενον. 100. β.
Τετράτρυφον, δ' κλάσματα ἔχον· πα συντεταμένως. 106. β
Τηλεβοάν, οἱ Τάφιοι, παρὰ τὸ τηλεβοᾶν, ἢ ὅπ ἀπὸ σπόματος πέμπουσι βέλη. 189. β.
Τηλεθάω, τηλεθῶ, ᾗ τηλεθόω, ἀπὸ φῦ τηλέπω. 51. β.
Τημῦτ⊙, τότε. 128. α.
Τητᾶλ), τὸ στέρησις. 97. β.
Τιμωρέπαι ᾗ Μητρόδωρ⊙, ᾗ ὅπ Ἐπικούρει φιλόσοφοι ἀλλήλοις ωσπερόπωπες, ὡς δῦναι καθ' ἁπλῶν συ[χαμμάπων πινα λέγειν). 67. α.
Τίνυπαι, τιμωρῶ. 70. ά.
Τιτᾶνα, τ' ἥλιον, διὰ τὸ παντοχῦ πανίσχυι ᾗ ἐξαπλῶντας ἀκτῖνας, ἢ διὰ τὸ περὶ πάντων τίσθαι, ἤγουν λιμᾶσθαι. 268. α.
Τλᾶνες, οἱ ἄδικοι ᾗ βλαπτικοί. 249. β.
Τπτᾶνες, οἱ μωροσίνοντες. 249. β.
Τίπαι⊙, ἡ ἄσεις⊙. 200 α.
Τπτάνη, πνὶς γύψου μ' λευκῦ ὠῦ. 200. α.
Τμήσεται ἄφωνα δυσκοίλιπα, ἄκ' ζώδια καλεῖπαι. 93. α.
Τοξικὸν πωιπτὸν γοητείσματος, ᾗ ὅπ πῶπα εἴπτι ᾗ συμφορά. 2. α.
τραπὰς, ᾗ ὅπ τῆς Ἡσιακῆς⊙ ἄρχπαι ὁ Ἡσίοδ⊙, καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ἐπ σύνοδ⊙. 168 α
τρία. ὅπ ὁ ἰρία ἀριθμὸς ἀρχὴ τῦ πλήθους. 6. β.
τρία πίνω, ἢ πίνπ, ἢ μὴ τίσσαρα. 133. β.
τρίβωσι, ᾗ πατρίβωσι, πίζωσι, δυπκνέσι. 70. α.
τριπάδα μιὰς, μῆνα τὸν δ' σελήνης. 170. β.
τριπηκῶ⊙ πυρός. ὅπ ὁ τριμηνῖ⊙ λεγόμ⊙ πυρὸς ὑπὸ τ' ὁμῶν σπείρεπαι). 114. α.
τριόρχης, ἐ μορφίας, ᾗ φλιγύας, ὁ αὐτός. 198. β.
τρίποδι βοητῷ, γέγονε βακπηρία χρωμένη. 120. α.
τρίπολος, ἡ τρὶς ἀροσμένη. 198. β
τρίπους, ὁ βακπηρία χρώμ⊙. 123. β.
τρίπυς, ὁ βηρῶμενος λεγόμενος, χοῖρας, κρεπῆρίας. 214. β
τριπτόλιμ⊙. ὅπ Πολυμνίας ἐ Κελεοῦ, ἢπι Χειμάρρα τοῦ Ἄρεως. 7 α.
τριπτόλεμ⊙. ὅπ Πολυμνίας παῖς ὡς γαμργίας ἐυρὼν, τὸν παιδοῖς ὑμνυμένων. 8. α.
τρὶς μύσοι, παλάκις παιδοί. 62. β.
τρὶς τρεῖς παιδάριος παιδοί. 7. β.
τρὶς ὕδατ⊙ ἀσχίον, τρία μίτρα πρὸς ἓν. 133. β.
τρίτιμι ἐπάδα, ἥπις καλῶ Ἡσίοδ⊙ ὁ ᾗ Ἀθηναίους τιμὰ δυτέρα εἰναῖν, ἀλλὰ τιμὰ πρὸ τριπάδ⊙. 178. β.

τελεσγίνεσθαι, τὴν φθίσιν ὅτε ἀπὸ τ' τριτάτου γίνεται). 299. β
τελετὴ, καὶ ὅλη ἡ τελετὴ ἐπίμπτη καὶ τὰς Πυθαγορείους ἀρρήτους, ὡς φασὶ τοὶ τὸν ἑξάδα ἢ θῆλυς, ὡς ἄρρεν. 182. α
τριτάω, ἡ πυρετὸς καὶ διάλειπον. 299. β.
τροπαῖος. τὸ πᾶς μαχεῖν ὃν ἰδέχθη βραχὺ, ὡς νῦν συμβαίνει, λέγει γὰρ ὡς μέρος λέγει. 147. α.
τροπὴ θερινὴ. ζήτει ὑπὸ τὴν θερινὴν τροπήν.
τροπὴ χειμερινὴ. ζήτει ὑπὸ τὴν χειμερινὴν τροπήν.
τροχαλοὶ, ἰδίως οἱ πόχλακες, οἵ καὶ χαμάδια λέγουσι). 119. β.
τροχαλὸν, τροχῷ δικῶν κεκραμένον, καὶ κεκυφότα. 119. β.
τροχὸς. ὅτι ἐν τροχῷ ἐν ἅρμασι πᾶν τὸ σφενδόνης ἔχει, καὶ τὸν Ἡσίοδον, σανίδωμάς ἐστι, πλαισίας λέγει. 102. α
τυγχητὸς. ὁ καιρὸς ὅτι τυγχάνει, καὶ ὁ καιρὸς ὁ τυγχάνων, καὶ τὸ τυγχάν. 95. α.
τρύφων, τὸ κλάσμα· ὅλην πατρυτρύφων. 100. β.
τρώξ. σιάλη, ἄσταλον. 105. α.
τυδὶ, μὴν Αἰγύπτιος. 125. β.
τυφαπαιδεῖ τὴν γῆν ὅτι πῆς ἔφασαν, ἔπαρσι ἢ καυσοδῶ. 49. β.
τύχη, καὶ Δαιμὼν παραγωγὴν, ἀντὶ τοῦ Ζεύ. 11, β.
τύχη, σὺ Δαιμὼν. 143. β.
τύχη, τὸ τοῦ ἄφρονος.
τυθὸς, ὁ μικρός. ἀπὸ τοῦ τίθης ὁ μικρὸς, ἡ τροφὴ τοῦ δίχρονος, τυθὸς, ὁ μικρός. 112. α.

Υ.

Υάδες, παῖδες Ἄτλαντος, αἱ τ' ἀδελφὸν ἡλωῆναι ἀπώλοντο, καὶ ἀστέρες ἐγένοντο. 92. α.
Υάδες, Φασυλὴ, Κορωνὶς, Κλείνα, Φαὼ, Ἑ Εὐδώρη. 92. α
Υᾶς, παῖς Ἀτλαντος, ἐν τῷ Λιβύῃ ἡρῶν πόλις ἀνάλι. 92. α
Υβρεῖ, ἀντὶ τοῦ ὑβριστικόν. 53. α.
Υόριν. τὸν ὕδωρ ὁ Ἡσίοδος ἀπλῶς τὴν δίκην. 56. α.
Ὑγρὸν αἴνυσι, ὑγρὸν πάντων, 148. α.
Ὑγρὸς, ὁ ἀσπλαγὴς ἄνθρωπος. 249. α.
Ὑδὲ, ἀπὸ τ' ὕδατος ἰσθμίας, ἀς βίλος. 29. β.
Ὑδὲ, γίγνεται καὶ μεταπλασμὸν. ἀπὸ τ' εἰς ας ὑδατίνας εἰς ος. ὕδας, ὕδατος, ὡς πᾶς πᾶσος. 29. β
Ὑδροσκόπος. ὁ τὸ βαρὺ καὶ κοῦφον ὕδωρ κρίνων. 133. β.
Ὕδωρ τὸν Λερναῖον, καὶ ὅτι αὐτὸν Ἀλκαῖος σύνταξιφαλον, Σιμωνίδης δὲ πυκνοκεφαλον λέγει. 257. β.
Ὑλήεις, ὁ ὁ τῆς λόχμας κατοικῶν. 120. α.
Ὑλοτόμος, τὸ ὑλοτόμον. 177. β.
Ὑλοφάγος βοὸς, ἀδηφάγου, ἀχρίας. 134. α.
Ὑλοφάγου βοός. ζήτει ὑπὸ τὸν, βοὸς ὑλοφάγου.
Ὑπνος, τὸ σιδήρου αὐτὸ, τὸ ὑπὸ τὴν ἀρετὴν χεῖρον τοῦ γένους. Ἔστι δὲ τοῦ ἐλύσαι παράμετρον ἀπὸ τοῦ ἐμβιβλήμενον, αὐτὸ τὸ κεῖλον ὄν. 102. β.
Ὑπαλθάκη. ἔκφυγε. 112. α.
Ὑπὲρ σακίου πείσεται, πολλὰ μὲν ποιεῖ. 190. β.
Ὑπέρθιον, τὸ τοῦ ἰσχὺν ὑπερβαῖνον. 146. α.
Ὑπερον, λάσιον, ταχὺ, τραχὺ, ἢ πόσιμον. 105. α.
Ὑπερον, τὸ πόσιμον. 100. α.
Ὑπὸ. ὅτι ἡ δοκὴ μὲν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑποτείνειν δηλοῖ καὶ ἅπαν, Ἄλκμαν. 44. α.
Ὑπόπολις ἔθνος, ἡ τέκνα ἔχουσα ἐρασθεὶς γυνή. 132. β.
Ὑρνὶν, τ' ὄρνιν Αἰολεῖς. 247. β.
Ὑψιβρεμέτης Ζεὺς, ἡ ἀπαρχή. 10. β.
Ὑψιβρεμέτης Ζεὺς, καὶ βαρύκτυπος, ὁ αὐτὸς. 10. α.
Ὑψιπέμπες, εἰς ὕψος πορευτικὸς τὰς ὀρνιθάς. 119. α.
Ὑψίζυγος. ὁ ἐπὶ μετεώρου θρόνου καθήμενος. ὁ οἰκεῖν τὸ τοῦ αἰθέρος. 43. α.

Φ.

Φαμενὼθ. Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
Φαρμοῦθι, Αἰγυπτίων μήν. 125. β
Φαῶθι. Αἰγυπτίων μήν. 125. β.
Φειδωλὴν γλῶσσαν, ἀ μὴ φθόγγῳ ἐγγεγραμμένος σχοινύσης τὰς λέγως, ἢ κιχλισμὸς. 153. α
Φῖνα, τὸ φοινίκιον. 193. α.
Φιρίνικος. ὅλη δίκης ἐξίλωσι, ζημιωθὰς χιλίας δραχμὰς, ὅτε Μιλήτῳ πρὸς Περσῶν γιγράφησε ἅλωσιν, ἢ τὸ θέατρον πρὸς ὀλοφύρσεις ὑπέγνωσεν. 104. β.
Φιρίσικος, ὁ πηχλίας. 129. α.
Φθινοπωρινὴ ἡμιμοῖρα. ζήτει, ὑπὸ τὴν ἡμιμοῖρα φθινοπωρινή.
Φθινύω, ἀπὸ τοῦ φθίνω, ὡς γεμίω, ἀπὸ τοῦ γέμω. 62. α.
Φθόνος. λύπη ἐπὶ κακοτελείοις ἀγαθοῖς. 15. α.
Φίκα, τὴν σφίγγα καὶ Βοιωτούς. 191. β.
Φίκιον ἔργον, ἀπὸ τ' σφιγγὸς ὅτι καλύμβιον. 192. α.
Φιλῆ), κλίνε) καὶ πάντες σημαίνομεν τὸ φιλεῖν τὰς ἄπας, ἢ σημαίνει τὸ φιλεῖν, τὸ ἀσπάζεσθαι. 88, β.
Φιλομηδέα, τὴν Ἀφροδίτην. ζήτει ὑπὸ τὴν μήδεια.
Φίλος, ὁ συγγενὴς, ἑταῖρος ὁ συμπολίτης, ξένος ἢ ὁ ἐφ' ἑστίας φίλος. 53. β.
Φιλία. ὅτι ἡ φιλία τριτή· Συγγενικὴ, Ἑταιρικὴ, Ξενικὴ 52. β.
Φιμὸς, ἀπὸ τοῦ ἴφιμος εἶναι, ὑγιὴς στερεός. 213. β.
Φλιγίθω, ἀπὸ τοῦ φλέγω. 151. β.
Φλογόω, ὡς τοῦ φλέγω καὶ λαμπρὸν εἶναι. 199. β.
Φλόγες, αἱ οἱ τ' ἀνέμων ἀναδόσεις. 300.
Φλόος, ὁ φυγή. φέβω γὰρ τὸ δίωκω. 302. β.
Φόβος καὶ δέος, ὅτι οὐκ ὀλίγα παρὰ Πλάτωνι κεῖται βούτυρα. 302. β
Φόβος, καὶ ὅτι ὁ φόβος οὐκ ἐξ ἀναιρεῖ), εἰς ὄκνον, εἰς αἰδὼ, εἰς ἀιχύνην, οὐ γὰρ πλάπληξιν, εἰς ἔκπληξιν, ἢ εἰς ἀγωνίαν. 203. β
Φοίβειον, τὸ κυδωνέον τοῦ ἀέρος. 247. α.
Φοίβη χρυσοστέφανος, ὁ ἀὴρ ὀνομαζόμενος, διὰ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου βαίνειν δι' αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἡμᾶς διαπερᾶν. 244. α.
Φυλάσσειν, τρέφειν, φυλάττειν. 145. β.
Φρένας ἀφαιρεῖ, ἃς οὐκ ἂν ἔνεστος ὁ πᾶς ἐμοῦ φαινομένους
φῶς

πᾶς κεφαῦς ἕλκτην εἶναι ἕκαστος. 108. δ.

Φρένες, ἡ μόνον ὁ λογισμὸς, ἀλλ' ἤδη καὶ ἡμήν τις ὑποζώκας καλύμμα. 206. β.

Φρεσὶν, λογισμῷ. 245. β.

Φρίσσουσιν, τὰς τρίχας ὀρθάζουσιν. 119. α.

Φυλάσσεσθαι πάντα τὸ ἡμῶ, ἀπρεπίζειν, καὶ γίνεσθαι σὺν τῇ ψυχῇ. 215. δ.

Φύλοπις, κυρίως ἡ ἐμφύλιος μάχη. κατὰ χρῆσιν πᾶς πόλεμος. 49. β.

Φύλοπις, τὸ δὲ πολέμου σύμβαμμα. ἢ δὲ πᾶς πόλεμος φύλοπις. ἀπὸ δὲ φυλῆς, καὶ δὲ ὄψ, ἡ φωνή. 204. δ.

X.

Χάος, ἡ παντὸς ὑποκειμένη φύσις κατὰ Πλάτωνα· καὶ ἄλλως ἡ πρὸ τῶν στοιχείων διάκρισις τῆς καὶ διαχώρησις, παρὰ τὸ χεῖσθαι, τυτέστι τὸ χωρεῖν. οἱ δὲ τὸ ὕδωρ λέγουσιν. ἄλλοι δὲ τὸ ἀέρα, ἤγουν τὸ πνεῦμα ὑπὸ τῆς μιασμῆς γῆς καὶ ὕδατος. 240. α.

Χάος, ὅτι παρὰ τὸ χαῖσθαι γέγονεν. 240. α.

Χάος, τὸ ὕδωρ ὡς δὲ ὑρανίου ὕδατος. 246. δ.

Χαλεπῶς, μόλις, δυσχερῶς. 147. α

Χαλινὸς. ἀπὸ δὲ χαλᾶν τοῦ ἵημι. 213. β.

Χάλκεον γῆν, οἱ γίγαντες. 48. α.

Χάλκεον θῶκον, τοῦ καθέδραν, τοῦ ἐπὶ τῆς χαλκοῦς. 115. α.

Χάλκεον ὕδωρ, τὸ ὑρανὸν, διὰ τὸ δυσχές. 288. δ.

Χαλκὸς, λίθος, χάλυβός τις ὤν. 48. α.

Χάρμα, γέλασμα. 148. β.

Χαυλιόδοντα, ὅσα ἔχουσιν ὀδόντας ἐξεχομένους δὲ στόματος· οἷον ἐλέφας καὶ χοῖρος. καὶ χαυλιόδοντα δὲ ὅσα οὐτοὶ μὴ ἔχουσι τοὺς ὀδόντας, ἀλλ' ὀξεῖς, καὶ οἷον μαχαιρογμφίους· οἷον λέων, πάρδαλις, λύκος, κύων. 213. α.

Χείμερον, πάσσαλον νηὸς, ὃ ἀναπαυμφὴν σχοινὶ ἡ ἀγκύλη. 143. α.

Χειμερινὴ τροπὴ, ἀπὸ Πλειάδων καὶ Ὠρίωνος δύσεως ἀπὸ ἑσπέρας δύσιν, καὶ ἕως ἀνατολῆς, ἡμερῶν ἑκατόν. 114. δ.

Χειροδίκαι, οἱ ἐπορῖς παθόμενοι, καὶ οὐκ χρεὼς τῷ ἄμυναν ποιεῖσθαι, καὶ ὁ κατὰ νόμον. 53. α.

Χειροδίκαι, οἱ μὴ κρίσει καὶ νόμοις κριθόμενοι, ἀλλὰ χρεὼ δὲ ἰσχύι πάντα φρώντες. 54. α.

Χειροδίκαι, οἱ τῇ βίᾳ τὰ χρῶν τὸ δίκαιον ἑλίσσοντες. 52. α.

χερσὶ, ἀκλίτως, ἢ οἱ πόρρωθεν συγχεῖσθαι. 289. α.

χθόνιος Ζεὺς. ζητεῖ ἐν τῷ Ζεὺς χθόνιος.

χθονίη, συμφορὰ, ἐν τῷ, Ἐνθα δὴ χθονίη. 292. β.

χθὼν, ἐν δὲ χαῖ, τὸ χῶρον, χὼν, ἡ χθὼν, ἡ πάντα χωροῦσα. 36. α

χιτὼν ἡ φᾶρος, τὸ διαχισμένον ἱμάτιον. 126. δ.

χλὼν, τὸ λιγόμενον ἐπιπάμυσιν κριθῆς, παρὰ Ἡσίοδον. 126. δ

χλὼν, ἡ καθαφιερωμένη. 120. δ.

χλαῖνα, τὸ ἐκτὸς καὶ πεχύτερον χιτὼν τὸ ἐνδότερον. 120. β.

χλαῖνα ἡ χλανίσκιον, τὸ νῦν λιγόμενον σφιπτύριον. 126. δ.

χοιάδα, Αἰγυπτίων μὴν. 125. δ.

χορτάζειν. χόρταζε, τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικῆς, Ἀθηναῖος. 109.

χόρτον ἰσημίσιν, χόρτόν τε καὶ ἄχυρον λαβεῖν. 136. δ.

χρῆ, χρεία, χρέως, σχῆμα. 167. β.

χρήματα, πάντα ὅσα ἀγρὸς γεωργίαν ὄργανα χρήσιμα. 97. α.

χρηματίζειν ἐπὶ θεῶν λέγεται, διαλέγεσθαι ἐπὶ ἀνθρώπων. 11. β.

χρησμὸς, καὶ ὅτι Ἡσιόδῳ χρησμὸς ἐδόθη. 3. δ.

χρυσάμπυκες, χρυσᾶς δεσμὰς ἔχουσι. ἄμπυξ γὰρ καὶ δεσμός τις πίσσῃ γυναικεία, ἢ διὰ τὸ στεφάνης τὸ κιφαλῇ περιφέρειν. 303. δ.

χρυσάορος, τὸν χρυσᾶν πάσσαλον φέροντα. 167. α.

χρυσὸς. ὅτι ἡλιοειδὴς ὁ χρυσὸς, σελλωτὸς δὲ καὶ ἄργυρος. 45 β.

χρυσοστέφανον, τοῦ ἐυκρήφεν, ἀπὸ τῆς στεφάνης τῆς γυναικείας πόσμου. 234. β.

χρυσὸν, μέγα. χρυσὸ, μικρόν· ἀπὸ τοῦ χρὼς καὶ χροὸς. 202. β.

χρυσόπους, λάσιον. 161. α.

Ψ.

Ψεῦδος. ὅτι ἡδυπνὴ κακία· ζήτει τὸ τῆς βίας.

Ψιλὸν, σκληρὸν σῶμα. 105, α.

Ψυχὴ, τὸ ἴσον μέρος τῆς ψυχῆς. 145. β.

Ψυχῆς μέρη· τὸ θυμικὸν, τὸ ἐπιθυμητικὸν, καὶ τὸ λογικόν. 16. β.

Ω.

Ὠ τὸ ἱρὸν, ὕπνος ἀγάπη. 164. α.

Ὠ δὴ καὶ ἄδε· ὅτι κυρίως μὲ ἐπὶ μίλους· ἀπὸ τούτου ἐπὶ πειθοῦς. 5. δ.

Ὠ κιανοῖο πόροι διαβᾶς, τὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ὀρίζοντα παρεμβολόμβου, καὶ ἡμῖν τελησάσης. 255. α.

Ὠκιανὸς, ὁ ὁρίζων, παρὰ τὸ ὠκέως νάειν. 255. α.

Ὠμῇ γήρᾳ, τὸ τῇ γήρᾳ ἀμῷ.

Ὦρα. ὅτι τὸ ὡρεῖν τὸ Ἕλκησιν αἱ ῥᾳδιάγαλοι, αἱ δὲ ἀπροφάδεις. 270. α.

Ὦρα, αἱ τροπικαὶ, παρὰ ὁρᾶν ὅ ἐστι φυλάσσειν. 300. δ.

Ὦρα, ἐκ τοσάδε ὁρᾶν τὸν χρονιαίων γινόμενον. 18. δ.

Ὠρεία, ἐγκοίλη. 137. α.

Ὠρίγανον, τὸ ἀπὸ τοῦ ὀρίζω τὸ κινῶ. 203. α.

Ὦρος, ὕψωμα. 119. α.

Ὦρτο. ἀπὸ τοῦ ὄρνυμι, τὸ διεγείρω, ὁ μίλλων ὁρᾶν, παρεμπέπτωκε ῥ· πλεονασμὸς ἕρμα· ὁ ὑπερσυλλαβικὸς ὄρμος, ὄρτο. ὄρτο. καινολογῶ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρνυτο κατὰ συγκοπὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρμητο. 191. α.

Ὦρτο, ἀπὸ τοῦ ὁρμητο καὶ παρεκτάσης. 191. β.

Ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι. 35. β.

In hoc Indice numeri arithmetici paginam: littera columnam denotat.

QVIA *in pauculis illis Notis in quibus Heſiodi* Ἔργων καὶ Ἡμερῶν *loci aliquot a nobis illuſtrati ſunt ſeorſim ab interpretibus, metuebamus ne numeri, qui ſingulas paginas indicant, minus diligenter vbique expreſſi eſſent: quanuis ibi minus quam in reliquis opus eſſet; noluimus tamen vel hoc cuiquam fraudi eſſe: Libuit itaque hic eorum locorum ad quos aliquid a nobis annotatum eſt Catalogum proponere, addito paginæ numero: in reliquis id curæ nobis maiori fuit.*

IN PRIMO.

Κλῦθι ἰδών. pag. 10.
Οὐκ ἄρα μοῦνον. 11.
πλὴν μὲν ἐπὶ. ibid.
Θῆκε δὲ μιν Κρονίδης. 13.
σοὶ ἐπίλλ διότρεφες ἔσται. 16.
Οὐδ' ἔστιν ὁ μαλάχη. 19.
Ῥηϊδίως γάρ κεν. ibid.
Ἀμφὶς δὲ ἔκρυψε. 22.
πᾶμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι. 27.
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι. 33.
ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισι. ibid.
πλὴν ἐπὶ τὸ χείλεσιν. ibid.
Αἰγίοχε βουλῇσι. ibid.
Τίφθεν' ὁ θαλίῃσι. 37.
Νήπιοι οὐδὲ πόνων. ibid.
σὺν ἀθανάτοισι πολίτησιν. 38.
Ἠέρι ἐναλίγκιον. ibid.
Πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν. ibid.
Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν πρῶτα. 42.
Καὶ τοῖμ χείρεσσιν. ibid.
Τὸς μὲν ἐφ' ἑσπερίδων. ibid.
παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην. 43.
Μηκέτ' ἔπειτ' ἄφελον ἐγώ. ib.
Νῦν γὰρ δὴ. 50.
χλοοδίνητος. 51.
δίκη δ' ὁ χερσὶ τῷ αἰδὼς Οὐκ ἔστι. ibid.
Ἀντίκα γὰρ τρίχα δρυὸς. 55.
Ἀργαλέοι πάλιμον πεπαμένοις. 59.
ὐδ' ἐπὶ νηῶν Νέεσθαι. 60.
ἢ ἔτι καὶ βουλή. ibid.
Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός. ibid.
ἐπεὶ δ' ὄκα ἄκαρον ἵκῃ. 61.
ὃς ἀνὴρ πάντα τοῖος. 72.
ὄφρά κε λιτὸς ἐπιλείῃ. ibid.
τεύχειν ἀμφοτέροις. 73.
σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μίσγεια καὶ ἀμεῖν. ibid.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος. ibid.
Εἰ δέ κε σὺ ἐμὸν χρῆμ' ἐνὶ χείρεσσιν ἄμοιο γένηαι. 77.
δεινὴ δ' ἀνὴρ πυθέσθαι φαδινόν. 84.
φειδόμενος ὀλίγοιο πολὺν. 88.

IN SECVNDO.

οὐχ' ὕβριν καὶ ἀτέλειαν. 94.
Κτητὸν δ' ἀμείνω. ibid.
Εὐρυόδειαν δ' ἔξεσαν. 110.
Ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθή. 115.
Ἥ τις σοφίῃ. 127.
Ἥμισυ δὲ πλείονος τ' ἄρετῆς. 131
Πλείων δ' ἐν χρόνος. 136.
Μίσγει φυλάσσειν. 145.
Καὶ ὁμῷ γήρᾳ δ' ἅμα. 148.
Μηδ' ἐπὶ πολλοῖσιν ἐλαύνειν. 154.
Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι κακίζειν. 162.
Οὐ γὰρ ἄμεινον. ibid.
Διὸς παρὰ μηλόσπορ. 166.
Εἰκάδι δ' ὁ μεγάλη 172.

K HOFBIBLIOTHEK WIEN

AMI-

AMICE LECTOR,

HABES quæ in Heſiodum notauimus, quatenus per ocium licebat, & feſtinatio nobis permiſit. Cum enim pleriſque ea felicitatis pars hac ætate obtingat, vt in eos autores quos diuturni temporis vſu familiares ſibi reddiderunt, aliquid meditentur quod poſtea ad plures tranſmittant, quæ res & iudicium auget, & ingenium excitat, eruditionem vero mirifice confirmat: tribus his quæ in nobis vel mediocria erant, vel nulla potius, interuenit feſtinatio. Nam cum præſtantiſſimi Typographi officina Heſiodum cum Græcis interpretibus datura eſſet, operi me accinxi: quod quomodo ſuccederet adhuc ignorabam. Ac primo doctrinam præſtantiſſimam, quæ in antiquiſſimo Heſiodi ſcripto vel ignota erat vel obſcura, facili & perſpicua ratione propoſui, nullo verborum aut delectu adhibito, aut ornatu: in quo tamen viri docti quædam inuenient, quæ oratione polita & accurata exornari merebantur: cum & nos ipſi nonnulla ex ijs decerpſerimus in quibus declamatiunculis aliquot aut oratiunculis, περὶ τὰς τῶν ῥητόρων μελέτας, putemus nos luxuriare poſſe. Nunc ſatis fuit hæc oſtendere, & doctiorum inflammare vel conatus vel ſtudia. Reliqua inter operas non minus nata ſunt: & ſi non aliâ ratione, affectu certe & amore iuuandæ rei literariæ placere poterunt.

IOSEPHO SCALIGERO
Literarum Principi,
DANIEL HEINSIVS.

HACTENVS *ignauo mens indignata labore*
Imbelles sequitur curas, & præmia vulgi.
Mox me sydereas tecum transcendere metas,
Sublimesque orbes stellarum, & cærula templa
Iuliade pater aspicies, atque æthera vastis
Distinctum signis, & magni mœnia mundi.
Qui me cunque Deus, mentisque erecta cupido,
Et sanctæ virtutis amor popularibus auris
Altius extollet, centumque audacibus alis
Temporis excedam contagia; non ego sanguis
Degener, aut mentem tenui percussus amore
Mollibus insuescam latebris ignobilis otî.
Sed leuibus rerum studiis desueta teneri,
Paulatimque imitata suos mens altior annos,
Ibit in exemplum: seu me fortuna reductum
Plausibus excipiet populi, fremituque secundo,
Inter opeis dulces proauorum, & mollia regnæ:
Gandauumque meum, magni incunabula quondam
Cæsaris, & nostros nunquam tacitura dolores,
Aspiciet celsas patriæ dare iura per vrbes.
Siue eadem vitæ series, atque aspera fata,
Fata quibus iamdudum oculos auertit Apollo;
Detineant procul a patriâ, amplexuque meorum.
Interea dulces dent hæc solatia Musæ,
Securæ maiorum operum. dum cætera desunt
Parnassum satis est facili lustrasse chorea.

ERRATA.

Menda ab operis commissa pleraque parui momenti sunt, & in gratiam tyronum præcipue monenda.

IN Prolegom. pag. 5. ἰαψωδόντων, 5. *quorum tabellas.* ibid. *memini* lin. vlt. dele. &. In Pandora. 2. χάλκεον γόο⊙ν, non χαλκῆον. 3. μῦθον, non μόθον. 4. ὃι ὄλυμπον, non ὀι. Ibid. ἰμοί. 5. ἀδὲ Διὸς. In Epigram. Πηλείδαο, in quibusdam. ibid. ὑποφῆτα, in quibusdam. In Argum. περσικόν. εἰς ᾄδω. asp. Ἀχαμένους. In Introductione 11. τῷ μιλησιάων, & ita alibi. 15. τὰς ἰάς. 16. φρεσίν. 27. lin. vlt. *verunque.* 34. ante λύπεια, comma. ibid. ἀτίχνα. 39. σφίσιν. 41. ἂφ' ἵππων, non ἀφ' & alibi. 44. *in quo* Αἰδώς. 45. μιμψιμοιρία. 46. *eos* 49. *quorum diuersitatem.* 50. ἢδ' ὑφορᾶται. 51. scribe, *qua voce Poeta.* ibid. *nentis.* 53. τύς. In Notis. 57. C. 2. *quid sit* ῥᾶα ζῆν. C. 2. 68. ὡς γὰρ πλοῦτ⊙ν, non ὡς. ibid. C. 2. ἄχ'. 86. C. 2. ἀντῆ. 93. C. 1. pone comma post *potiuntur.* 94. ἐπιλειμμένον. 95. C. 2. ἐκπέμπουσι τί. 101. C. 1. ἐπιμάρτυρον, vnica voce. 103. C. 2. ἐππιμενῶν. 109. λειπαυρέθρας. 113. duplex punctum ante illa: λάθε πυκάζουσα. 115. C. 2. ἄνυμα δ' ἴπως ἐστὶ, vt in quibusd. 127. C. 1. ante illa: ὡς Θῆβας, pone *pag.* 188. 118. C. 1. *eiusd.* 123. C. 1. *illa autem Glossa.* 125. *dispice.* 129. C. 1. πρόφρων in quibusd. ibid. C. 2. ἀλίλιμφος in quibusd. In Indice 134, C. 3. in ἀϋτῆς, dele punctum post l'ωνες in quibusdam. Nam indicem perlegere non poteramus. in quo vocem vnam & alteram loco non suo positam inuenimus, festinatione collectoris.

Quædam quod nimium minuta essent dedità operâ prætermisimus: sicut & horum nonnulla omitti poterant, vbi leuiter in accentus ratione peccatum est: quædam fortasse etiam grauiora inuiti prætermisimus, quæ per te facile emendabis.

FINIS.